

Bibiri Kuyie
Nnáàntì Pátírì



The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Nov 2023 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16

Contents

Tenketé	1
Mudennimù	48
Ikuó Niübè	89
Mukétimù	120
Ikuó Kóntimù	163
Sosuwee	203
Bebaatíbè	225
Oduti	250
1 Sammuyeri	254
2 Sammuyeri	286
1 Bekpàatibè	316
2 Bekpàatibè	350
1 Bekpàatibè Tōmmú	384
2 Bekpàatibè Tōmmú	419
Esitadasi	458
Nsemii	470
Esitae	488
Isəbu	495
Yesā	549
Yekotinò	687
Məborimə Wéiti	712
Fecanyènfè	728
Esaii	739
Sedemii	843
Isáúti	931
Esekieri	942
Danniyeri	994
Osee	1011
Soweri	1028
Aməsi	1034
Abudiasi	1048
Sonaasi	1050
Misee	1053
Naummu	1063
Abakuku	1068
Sofonii	1073
Asee	1079
Sakarii	1082
Madasii	1096
Matie	1099
Mariki	1139
Duku	1165
Isā	1206
Yesu Tōrè	1233
Odommu	1266
1 Kəđenti	1282
2 Kəđenti	1297
Kadasii	1306

Efεεsi	1312
Fidipu	1317
Kɔdɔɔsi	1321
1 Tεsadoniki	1325
2 Tεsadoniki	1329
1 Timɔntee	1331
2 Timɔntee	1336
Titi	1340
Fidemɔɔ	1342
Ebedeeβε	1343
Isaku	1356
1 Pιeri	1360
2 Pιeri	1365
1 Isǎǎ	1368
2 Isǎǎ	1372
3 Isǎǎ	1373
Sudi	1374
Mudáammu	1376

Tenketé

Di mpátiri to tìi náahti

Bè yu di mpátiri Tenketé ke yé dii nàammè Kuyie ndòò mèè boti kutenkù. Kàa dó kébanté kutenkù ti fòu kùu miéke kù dòmme nè oniti kó mēfiè ntúmè dii pátiri miéke nke de kó tináahti bomè.

Di pátiri múnke ti náa nKuyie ndómè kédeeté oniti ke tãáté benitibè mabè ke bè dònè metaummè, bèè mabè kó yeyètè tu: Abarahamu nè Isaki nè Sakabu, kè dè mboni ke kùu dònè metaummè Isidayeeriè.

Di ti náa nKuyie mbenkemè kumáa benitibè nè ku yóò bè bekénèmè nè kù nimè bèè kù tū nke bè teénnè.

De kó difōnkùò ke né ti náa nti bo yiemme kù yé mmù ke nyé ke dò nkù naké ti yóò dōò, ke nyié nku tannò nè ku kuó. Di múnke ti náa ndimōnni kabe bèè do tū nKuyie mbè do kù tū mmèè boti.

Di mpátiri náahti duó ke dómme

1. Kuyie ndòmme kutenkù nè oniti 1:1-2:25
2. Oniti yetemè Kuyie nkè kù wète koò dāunnè dinùu kù yóò ò deetémè 3
3. Kayēè nè Abēedi be kó tináahti 4
4. Adamu kó kufuku kétuakēnè Nōwee 5
5. Menie nkūamè benitibè kè Nōwee yenté nè o kabe 6-9
6. Nōwee kó kufuku 10
7. Benitibè maámè didēnni Babēedi kè Kuyie ncānné cānné be náahti 11
8. Abarahamu kó tináahti 12:1-25:18
9. Sakabu kó tináahti 25:19-37:1
10. Sosefu kó tináahti 37:2-50:26

KUTENKÙ KETÈ MÈE BOTÍ

Kutenkù kó mudōrìmù

- ¹ Kuyie nyóò dōò kutenkù kédōò tiwetì nti nè ketenkè.
- ² Kè ketenkè í mmàke kè dómme, dēmarè í mbo, kè do dò nkubinku nku ke dò mbì. Kè Kuyie nYáá nnónké ku ñkè ke nampú. ³ Kè Kuyie mbéi nke dō: Kuwennikuu yēnní! Kè kùu yēnní. ⁴ Kè kùu pénsiri kuwenniku kè kù cānné nè dibiinni, ⁵ kényú kuwenniku ke dò kuyie, nkényú dibiinni ke dō keyènkè. Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè ketiri ndi.
- ⁶ Kè Kuyie ndò: Tiwetì buoté kétoté menie kè mie nni mbo keñkè kè metēmè bo ketenkè. ⁷ Kù bēi mmemme kè tiwetì buoté kétoté menie, mie nkeñkè metēmè ketenkè. ⁸ Kè kùu yú keñkè ke dō tiwetì. Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè déri ndi.
- ⁹ Kè Kuyie mbéi nke dō: Menie mmèè kpaá mèe tíi ndēmarè máà, kè ketenkèe feité. Kè dēe dōò kù yēmmè. ¹⁰ Kè kùu yú dēè waánni ke dō ketenkè, kényú menie nke dō dàmmèrì. ¹¹ Kè Kuyie ndò: Titieti nè timúti dēe yēnní debotí debotí kémpéi yebe. Kè dēe dōò kù yēmmè.
- ¹² Timúti nè titieti kè dēe yēnní kémpéi de be, de be. Kè kùu dè pénsiri. ¹³ Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè tāánni ndi.
- ¹⁴ Kè Kuyie nyié kébéi nke dō: Kuwenniku mbo keñkè kémbaàti keyènkè nè kuyie nnè yemòrè nè yewe nè yebie, ¹⁵ kém mí keñkè nè ketenkè. Kè dēe dōò kù yēmmè. ¹⁶ Kè Kuyie ndòò dēmarè dēdérè dēè bo mmí, kè dēdierè ntú diyiè dii bo mmí kuyie, kè desámpórè ntú otànkù wèè bo mmí keyènkè, ke yíénè siwāā. ¹⁷ Kè Kuyie ndè ānné keñkè kè dè mmí ketenkè. ¹⁸ Kè dè mmí kuyie nnè keyènkè, ke baàti kuwenniku nè dibiinni. Kè kùu dè pénsiri. ¹⁹ Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè naanni ndi.
- ²⁰ Kè Kuyie ndò: Desintékpere demōuu buoté menie mmieke, kè sinōo buoté kénheinte keñkè, kè dēe dōò kù béimmè. ²¹ Kè kùu dōò siyīi diesi nè dēè kó dimàà fòu menie mmieke,

dɛbotí dɛbotí nè sinəo sibotí sibotí. Kè kùu dè pɛnsìrì, ²² ké dè pã mɛsàà nke dò dèe pié kɛsũũ, nkè siyĩ sũũ mmenie mmiεε, kè sinəo sũũ nkɛtenkè ìnkè. ²³ Kè kuyuokuu buoté kè dikũnweñni buoté. Diyiè nummuri ndi.

²⁴ Kè Kuyie ndò: Kɛtenkɛε pɛité iwũɔ iməu botí. Icɛwũɔ diɛyì nè isàm̀pòì nè ikpawũɔ ibotí ibotí nè dɛbambaànnè dɛbotí dɛbotí. Kè dèe dɔ̀d kù yɛmmè. ²⁵ Kè Kuyie ndò iwũɔ ibotí ibotí nè icɛwũɔ nè dɛbambaànnè deməu. Kè kùu dè pɛnsìrì. ²⁶ Kè Kuyie ndò: Tí dɔ̀d nè onitì kòo nti dònne, kémbaké siyĩ nè sinəo sù pùtì kɛ̀nkè, nè iwũɔ ì bo kɛtenkè nè dɛbambaànnè deməu.

²⁷ Kè Kuyie ndò onitì kòo nkù dònne.

Kù do dɔ̀d onitidòu nè onitipòkù nwe.

Kù bè dɔ̀d kè bè nkù dònne mu.

²⁸ Kè kùu bè pã mɛsàà nké bè nàké ke dò: Piénnè kɛsũũ nképié nkɛtenkè keməu, ké nkè baké, kémbaké siyĩ nè sinəo sù pùtì kɛ̀nkè, nè iwũɔ iməu ì bo kɛtenkè ìnkè. ²⁹ Kè Kuyie ndò: N di duóm̄mu timútì timəu tì pɛí nè dɛtie ndeməu dèe pɛí, kè dè bo ntú di kó mudii. ³⁰ N duóm̄mu timútì nè titietì kè tì bo ntú iwũɔ iməu nè tinòtì timəu, nè dɛbambaànnè deməu dɛ kó mudii. Kè dèe dɔ̀d kù yɛmmè. ³¹ Kè kùu yà kù dɔ̀d dè deməu ké dè pɛnsìrì. Kè kuyuokuu buoté, kè dikũnweñni buoté. Diyiè kuónni ndi.

2

¹ Mɛ̀m̄m̄ε kɛ̀nkè nè kɛtenkè dè dɔ̀d m̄m̄ε nè dèe kó dimàà bo. ² Kuyie mpí nku tōmmú muməu yewe yɛkuò ndi, kéom̄pè diyiè yiénni yiè. ³ Kù dì pãmu mɛsàà nke dì cã́n̄é kè dì tu ku kp̄eri, ke yé kù dèemè ku tōmmú muməu ke òmpè dii yiè. ⁴ Mie m̄botí nku Kuyie ndò m̄m̄ε kɛ̀nkè nè kɛtenkè, nè dèe kó dimàà bo.

Kuyie nkànnemè onitì kupúú sààkù Edenni

Ti Yiè nKuyie ndò d̄i m̄nn̄ni kɛtenkè nè kɛ̀nkè, ⁵ titietì nè timútì dè do í bo, ti Yiè nKuyie mmu ndo í duənni fetaafè, onitì mu ndo í bo ke bo nkuuti. ⁶ Mupãã mmamù muò do yièni ke yó̀rì kɛtenkè.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò onitì nè mutáá, nkéfuute o ònni muyaá nkòo m̄əte mufòmmu. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbuotí dɛtie nkupúú sààkù Edenni, diyiè yièni kèè bíékè, kékanne kù dɔ̀d wèè niti dɛ miεε. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè dɛtesààrè dɛbotí dɛbotí yènni, kémpɛí yɛbɛ kè yè wenni ke naati. Kè kùu soó nkupúú cuokè mutie mùu duò mmufòmmu nè mùu yé̀k̀nk̀ko mɛsàà òn̄n̄ε mɛyɛi.

¹⁰ Kè kukó ndiékù nyièni Edenni ke yó̀rì dɛ kó kupúú kɛtoté kuce mènàà. ¹¹ Kuketikù yètìrì tu Pisòò kè kù fité dihèi bè tu d̄i Afidaa. Kè mɛsəo mbo dɛ kó dihèi miεε, ¹² mɛsəo nkperimè nè tihúúnti f̄òt̄i nè yetásààyè yèè donku dɛu. ¹³ Kè kudérìkù yètìrì tu Kiyòò kuù fité dihèi bè tu d̄i Kuusi. ¹⁴ Kè kutáánkù kp̄eri tú Tikidi, kuù pũò ndiyiè yièni kèè bíékè ke firì dihèi bè tu d̄i Asidii, kè kunaankù kp̄eri tú Efadati.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkanne onitì dɛ kó kupúú miεε kòo bo nkù kuuti ke kù bàa. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké yetannò ke dò: A bo na kényo ndɛtie ndeməu dèe bo kupúú dɛ kó yɛbɛ. ¹⁷ A né báa di mùu yé̀k̀nk̀ko mɛsàà nn̄ε mɛyɛi mmu bɛ, kàa yè di dii yiè a kumu.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dè í wenni onitì bo mbomè omáa, m bo ò dɔ̀d wèè yó nhò dònne koò teénnè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntúóté mutáá nkédòd̄n̄é iwũɔ iməu, nè tinòtì timəu kéduó nkè dè nkər̄inì onitì borè, kè kù bo yà ò yóó dè yu yèè yètè. Bá dè, dè do dò nkém̄m̄k̄εmu diyètìrì. ²⁰ Kè Adammuu duó nyicɛwũɔ i yètè kéduó nyikp̄akp̄eyi i yètè, kéduó nsinəo si yètè. Ò mɛ nyí mpètè wèè bo nhò dònne koò teénnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo yè nkéduó, kè kùu dɛite kuc̄intóo kumáa kéw̄ɛte kɛp̄ōnné tikònti, ²² kɛtúóté dɛ kó kuc̄intóo kédòd̄n̄é onitipòkù kóo duó nhonitidòu. ²³ Kòo ò yà ke dò:

èhéè! Nte wèè tu n kũò kó dikóũ,

n kònti kó tikònti.

Bè bo nhò yu ke tú onitipòkù

ke yé Kuyie nhò dànnèmè onitidòù kó dikáũ ndi.

²⁴ Dεε te kòo nitidòù bo yóu o cice nè o yõ, kétaunnè o pokù kè bèε naá nhonitì omáà.

²⁵ Onitidòù nè o pokù bè do bo yefòkperè nye, ifei me nyí mbè bo.

3

Onitì yeténèmè Kuyie

¹ Fεwààfè fεε do ciinè tiwanwantì timòu ti Yiè nKuyie ndòò tì. Kè fεε beke onitipòkù ke dò: Mómumu nwe Kuyie nyēm̀m̀m̀ di bá nyo nkupúú kó yetebe yemòuà?

² Kòo nitipòkùu fè tḗnè ke dò: Ti yommu kupúú kó yetebe. ³ Mutie mùù né bo kupúú cuokè, Kuyie ntú ti báá di mu kó yetebe, ti keté ke báá yè kááké. Kè ti yè di ti bo kú.

⁴ Kè fεwààfè dò: Di í yóó kú bitì. ⁵ Kuyie nyému ke tú kè di yè di dii yiè, di nuò m̀bo wénté, kè di kù naánnè kényé́tè mesàà ñnè meyei.

⁶ Kòo nitipòkùu wénté kényà yetebe bo nnaatimè, ke wenni fenònfè, ke bo na kóò duó mmeciì, kət̀t̀t̀t̀, kédì kédúó nho d̀ù wèè ò bonè, kòo di. ⁷ Kè be nuò nwénté, kè bèε banté bè bomè yefòkperè, kéwaá ntifaàtì kényi.

⁸ Kuyuoku m̀onnì kè ti Yiè nKuyie nní ncèt̀t̀t̀ kupúú miεke ke náá nkè bè yo, kəs̀ri titieti miεke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyú onitidòù ke dò: A bore?

¹⁰ Kòo kù tḗnè ke dò: N kèè a tammè mme kupúú miεke kè kufòwaá nni mpī nkè n s̀ri, ke yé m bomè difòkperi. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nda nàké ke tú a bo difòkperi, yáà a di ditebii n yē nha báá di di ndi?

¹² Kòo nitidòù dò: Onitipòkù a me nni nduó nwè kè ti bo, weè ñ duó ndε kó ditebii kè ñ di.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbεke onitipòkù ke dò: Dè yīme kàa d̀d̀d̀ mεmme? Kòò dò: Fεwààfè fεε ñ souté kè ñ di ditebii.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké fεwààfè ke dò:

Fòò me ntemè kè dè d̀d̀d̀ mie
n da c̀m̀mu tiwanwantì timòu miεke,
a bo nfürì a pòutì,

ke yo mmutáá nsáà.

¹⁵ Nè a bo mbomè,
f́ nnè onitipòkù di báá narike,
o fuku nè a kòku dè báá narike.
O fuku bo p̀nt̀t̀t̀ a yuu,
kàa kòkuu d̀nt̀t̀t̀ o nac̀nk̀nnì.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitipòkù ke dò:

A p̀it̀t̀t̀m̀u bo yonke mediè.

A ní bo f́́t̀t̀t̀t̀t̀t̀ mediè nke né na képeíté,
a bo mbúó a d̀ù kòò da baké.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitidòù ke dò:

A mè nyiem̀m̀m̀ a pokù kp̄eti
ke di ditebii n yē nha báá di di.

M bo c̀m̀m̀ ketenkè,
a ní bo kúútì ḱ́t̀t̀t̀t̀t̀t̀ mediè
nke né na ḱ́p̀t̀t̀t̀t̀t̀ kédì.

¹⁸ Ketenkè bo mp̄éi ipo nè tisāmpotì,
kàa nyo ndεpaa nkperε.

¹⁹ A ní yóó káté meyòò mme

kéna képété kédi,
 ke yàa wētenè mutáá mmieke n da dònè mù.
 N da dònè mutáá mmu
 kàa yóó wēte kénaá mmutáá.

²⁰ Kè Adammuu yú o pokù ke dè Efu, dèè tu mufòmму, ke yé weè tumè benitibè bemou yō. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie n̄nukú tikònti ké bè dàtinné, ²² kébéi nke dò: Oniti naánnè tí mbe ke yé mesàà nnè meyei, ti báá yie nkòo tôte ditebii dii duò mmufòmму kédi kénfòu sáá. ²³ Kè kùu beti oniti kupúú Edenni mieke, kòo kote kénkúúti ketenkè, kù ò dònè kè. ²⁴ Memme ti Yiè nKuyie mbetimè oniti kupúú Edenni mieke, kécónné beĩnkembàribè diyie yiení kèè bíékè kè bè mbaa mutie mùu duò mmufòmму, ke einko yese kè yè càú nke dò mmuháá.

4

Kayēē nē Abēedi

¹ Kè Adammuu duónè o pokù Efu, kòo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dè Kayēē, ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m̄ peité oniti. ² Kòo yíé képeité o nantè Abēedi.

Kè Abēedi ntú owūšcēnti kè Kayēē tu otenkúti. ³ Kè tidiitii bi, kè Kayēē waá nképā ti Yiè nKuyie. ⁴ Kè Abēedi yie tóni o pedakè yeketiyè kó dimari, dii ā mekùò nképā ti Yiè nKuyie. Kè kùu ò pénsiri kécoutè o pānni, ⁵ kéyete Kayēē nē o pānni, kòo mieke peike mediè n kòo ìkèè soute. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke dò: Kayēē dè dòmme kàa mieke peike kàa ìkèè sòute? ⁷ Kàa dò mesàà nha yèmmè yóo narikemu, kàa me ndò dèè í wenni, meyei mbo a bòri ke da díi, yetoo ké mè na.

⁸ Memme kè Kayēē náké o nantè Abēedi ke dò: Tí kōté.

Bè kōté dii mōnni kè Kayēē p̄i nho nantè Abēedi kékuo.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbekè Kayēē ke dò: Yé a nantè Abēedi borè? Kè Kayēē dò: N yí yé tē borè, n túmu n nantè kóo bàràà? ¹⁰ Kè Kuyie ndò: A dòò ba? A nantè yīi nkuò nketenkè ke tú m̄ peite. ¹¹ Di mmōnni n da cōšmu kàa bo íté kédéténè ketenkè kèè yà a nantè kó meyīi nha kùo tē. ¹² A níi bo kúúti, a báá deite, a bo nfiri tipūti timou ke tú ociènti. ¹³ Kè Kayēē náké ti Yiè nKuyie nke dò: A n tóu ndii tou cēšmu, m báá na ké di tō. ¹⁴ A me nni mbetimè yie nketensàakè, kè n yóo da déténnè kénfiri tipūti timou ke tú ociènti, kòo mōu ñ yà ò yó n kušmu. ¹⁵ De mōnni kè ti Yiè nKuyie ndò: Kòò mōu kùo Kayēē m bo peite kuce mēyiekè.

Kè ti Yiè nKuyie ncanne Kayēē mecannimè mamè mēè yó nte kè wèè ò yà ò báá ò kùo. ¹⁶ Kè Kayēē íté ti Yiè nKuyie mborè, kékote kēmbò bè tu dè Nōdi, kupúú Edenni, diyie yiení kèè bíékè.

Kayēē kó kufuku

¹⁷ Kè Kayēē duónè o pokù, kòo púo nképeité Enōki. Kòo maá diheì ké di yu o bire yètiri ke dè Enōki. ¹⁸ Kè Enōkii peité Idadi, kè Idadi peité Meuyēedi. Kè Meuyēedii peité Metusayēedi, kè Metusayēedii peité Demeki.

¹⁹ Kè Demekii puoke benitipòbè bèdébè, kòo ketiwè yètiri ntú Ada, kòo déri kperi ntú Sida. ²⁰ Ada weè do peité Yabaadi bèè ā titouti, ke cēmmù inàake be yààri. ²¹ Yabaadi nantè do tú Yabaadi bèè bie ntikùtidùuti, ke eu itāri be yààri. ²² Kè Sida yie múnkèe peité denitidabire, Tubaadi-Kayēē, kòo mmáátí tinenti tibotí tibotí, menatimè kpeti nē mebierime nē timátí. Kòo tāū yètiri ntú Naama.

²³ Kè Demekii náké o pobè ke dò:

Ada nē Sida,
 kénténè n kpeti!
 Díndi Demeki pobè keènnè n tú mù!
 Oniti n kòute kè nh ò kùo,
 odapàa nni mpoté kè dè mātinne kè nh ò kùo.

24 Kè bè bo kuɔ benitibè bèyiekè
kèpeite Kayɛɛ bànni,
bè bo kuɔ sipisiyiekè nè bèyiekè,
kèpeite m bànni.

25 Kè Adammuu duónè o pokù kòo púó nképeité denitidabire, kòo dè yu ke dò Seti, dèè tu Kuyie nhò duó ndebire kè dè còmúmú Abɛedi fàtìrì Kayɛɛ do kuɔ wè.

26 Kè Seti múnkɛɛ peité denitidabire, ké dè yu ke dò Enasi. De mònni ndi benitibè ketémè bè bo mbáámmè Kuyie nke kù yu ke tú ti Yiè.

5

Adammu kó kufuku kétuɔkenè Nɔwee

1 Nte Adammu kó kufuku. Kuyie ndò dī mònni onitì kòó dònne nè kumáà ndi. 2 Kù dò onitidòu nè onitipòkù nwe ké bè pã mesàà, ke pãnkɛɛ bè yu ke dò onitì.

3 Adammu m̀ake dī mònni yebie ntekòutè nè sipisitàati (130) képeité denitidabire kè dè nhò dònne sósó. Kòo dè yu ke dò: Seti. 4 Adammu peité dī mònni Seti kédeè, kénfòu kétuɔke yebie nsikòusini (800), képié initidabí nè initipobí. 5 Ò do m̀ake yebie nsikòusiwei nè sipisitàati (930) ndi kékú.

6 Seti m̀ake dī mònni yebie ntekòutè nè yènùmmù (105) képeité denitidabire Enasi. 7 Ò peité dī mònni Enasi kédeè kém̀ake yebie nsikòusini nè yèyiekè (807), képié initidabí nè initipobí péu. 8 Seti do m̀ake yebie nsikòusiwei nè tepítè nè yèdèè (912) ndi kékú.

9 Enasi m̀ake dī mònni yebie nsipisiwei, képeité denitidabire Kenanni. 10 De kó dif̀nkúó kém̀ote yebie nsikòusini nè tepítè nè yènùmmù (815) képié initidabí nè initipobí. 11 Ò do m̀ake yebie nsikòusiwei nè yènùmmù (905) ndi kékú.

12 Kè Kenanni m̀ake yebie nsipisiyiekè, képeité denitidabire Madadeyɛedi. 13 De kó dif̀nkúó kém̀ake yebie nsikòusini nè sipisìnàà (840), képié initidabí nè initipobí. 14 Ò do m̀ake yebie nsikòusiwei nè tepítè (910) nte kékú.

15 Madadeyɛedi do m̀ake yebie nsipisikuò nè yènùmmù ndi, képeité denitidabire Yederi. 16 Ò peité Yederi kédeè, kém̀ake yebie nsikòusini nè sipisitàati (830), kéwɛte képié initidabí nè initipobí péu. 17 Ò do m̀ake yebie nsikòusini nè sipisiwei nè yènùmmù (895) ndi kékú.

18 Kè Yederi m̀ake yebie ntekòutè nè sipisikuò nè yèdèè (162), képeité denitidabire Enaki. 19 Ò peité Enaki kédeè keyíé kém̀ote yebie nsikòusini (800), ye mieke nke ò piémè initidabí nè initipobí péu. 20 Ò do m̀ake yebie nsikòusiwei nè sipisikuò nè yèdèè (962) ndi kékú.

21 Kè Enaki m̀ake yebie nsipisikuò nè yènùmmù képeité denitidabire Matusademmu. 22 Ò peité Matusademmu kédeè, kém̀ake yebie nsikòusitàati (300), kentaunè Kuyie, képié initidabí nè initipobí péu. 23 Ò do m̀ake yebie nsikòusitàati nè sipisikuò nè yènùmmù (365) ndi. 24 Ò do taunè Kuyie nku, kè kùu ò t̀oté kékònnè ku cie kè bèè ò m̀ntóo.

25 Matusademmu do m̀ake yebie ntekòutè nè sipisini nè yèyiekè (187) ndi képeité denitidabire Demeki. 26 Ò peité Demeki kédeè kém̀ake yebie nsikòusiyeiekè nè sipisini nè yèdèè (782), képié initidabí nè initipobí péu. 27 Ò do m̀ake yebie nsikòusiwei nè sipisikuò nè yèwei (969) ndi kékú.

28 Kè Demeki m̀ake yebie ntekòutè nè sipisini nè yèdèè (182), képeité denitidabire, 29 ké dè yu ke dò Nɔwee, kénnaá nke tú: Yie nweè yóó ti bántè nè mut̀mmù ti pĩ mmù yewe yem̀u, ke yé ti Yiè nKuyie ncõmè ketenkè. 30 Ò peité Nɔwee kédeè, kéwɛte kém̀ote yebie nsikòusinùmmù nè sipisiwei nè yènùmmù (595), képié initidabí nè initipobí péu. 31 Ò do m̀ake yebie nsikòusiyeiekè nè sipisiyeiekè nè yèyiekè (777) ndi kékú.

³² Nōwee do yóó mǎǎte initidabí itāāti ìi yètè tu Sɛmmu nè Kammu nè Safeti ke mǎke yebie nsikǎusìnùmmù (500) ndi.

6

Kuyie ndèmmumè kù dǎǎmè onìti

¹ Benitibè sũũ ndìi mǎnni ketenkè ìnkè kèpié besapàmbè. ² Kè kèĩnkè kó bekperibèe yà de kó besapàmbè wennimè mesàà, kètānkè bè dǎ bè, kèpuoke. ³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M báá yóu kè benitibè bie nní nfòu kémǎnte, bè tu benitibè mbe, bè bo mmǎke yebie ntekòutè nè sipísidè (120) kékú. ⁴ Tidadieti tii do bo de mǎnni kénsǎké ke bo. Kèĩnkè kó bekperibè do kǎteni kédúǎnè besapàmbè kè bèe pié tinti, tii do nǎ ndemǎu kè ti yètè feí.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyà benitibè borime í wennimè kè bè baa dǎ kéndǎǎri meyei nsáà. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyèmmèe caǎrè kè kùu demmu kù dǎǎmè onìti. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kuǎ benitibè n dǎǎ bè, kékua iwũǎ dieyi nè isǎmǎpǎi nè sinǎǎ, n dèmmumu n dè dǎǎmè. ⁸ Kè Nōwee yie me mpétè mesàà nti Yiè nKuyie mborè.

Nōwee dǎǎmè tedabeescǎtè

⁹ Nōwee do tú onitisǎu nwe ke dǎǎri Kuyie ndǎmè ke kù tũ, ¹⁰ kèpeitè initidabí itāāti: Sɛmmu nè Kammu, nè Safeti.

¹¹ De kó dimǎnni benitibè do dǎrimu, ke mènke dǎri mediè mbá dè í nnaati Kuyie. ¹² Kè kùu wéntè kutenkù kénsǎ nkù caǎrè, kè benitibè bemǎu dǎri bá be borime í wenni. ¹³ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dǎ: M bo kuǎ di mǎnni benitibè bemǎu bè dǎnnemu, kè be yonku deuke, m bo bè kùu. ¹⁴ Á dǎǎ tedabeescǎtè nè ideí ìi kpeñni, kécíékè tidieti kè ti nsũ, kèwaá mmumǎmmu kèfièti mǎfiè nte mieke nè te ìnkè. ¹⁵ Nte a yóó tè dǎǎ mèè botí: Te okùmè mbo métiri tekòutè nè sipísìnùmmù (150), mepèkùmè métiri sipísidè nè bènùmmù, mecómmè métiri tepíitè nè bènùmmù. ¹⁶ Á tè dǎǎ kèpĩ ntipĩpĩnti nè kumarí de cuokè, kè mǎfiè nní nfeí ke mǎnnè métiri kó dikèè. Kǎa keuté dibòri te píkù, kèǎnnè timùmmùnti titāāti. ¹⁷ De mǎnni m bo duó nkè fetaafèe ni kè menie mpíe nkékua dèè kó dimǎǎ fòu ketenkè ìnkè. ¹⁸ De mǎnni m bo da dǎǎnè metaummè kǎa ta tedabeescǎtè mieke nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁹ Á tannè dèè kó dimǎǎ fòu ketenkè ìnkè tedabeescǎtè mieke, dedaarè nè deniire kè dèe yenté. ²⁰ Tiwanwanti timǎu botí nè iwũǎ dedaarè nè deniire, sinǎǎ diesi nè sisǎmǎpǎsi, nè debambaǎnnè debotí debotí, dè yóó kǎtenímu a borè ke bo yenté. ²¹ Á waá mmudiì mubotí mubotí, a kǎmu nè tiwanwanti kǎmu kè dí nyo. ²² Kè Nōwee yie nkédǎǎ Kuyie nhò nǎké tì timǎu.

7

Nōwee tamè tedabeescǎtè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Nōwee ke dǎ: Ta tedabeescǎtè fǎ nnè a cǎtè kǎbe. N sǎ nfǎǎ mǎǎ yie n kpeti a kǎbe cuokè. ² Á túótè iwũǎ ibotí ibotí bè n feu ì idéi idéi, fedaafe nè fenife kuce mǎyiekè kétúótè bè í n feu ì idéi mǎǎ fedaafe nè fenife, ³ kétúótè sinǎǎ sibotí sibotí sidési dési, tēdaatè nè teniite kuce mǎyiekè, kè sii sǎǎtè kubotí ketenkè ìnkè. ⁴ Yewe yèyiekè kó difǎnkùò n yóó cǎũnko fetaafè nfe kè fè nniu ke dǎ yewe sipísinǎǎ nè deyènnè sipísinǎǎ, kékua n dǎǎ dèè kó dimǎǎ ketenkè ìnkè. ⁵ Kè Nōwee yie nkédǎǎ ti Yiè nKuyie nhò nǎké tì timǎu.

Menie mpíemmè ketenkè ke kùu denennè demǎu

⁶ Menie ndo yóó pié nketenkè ke sǎ nNōwee mǎke yebie nsikǎusikùò (600) ndi. ⁷ Wenwe nè o pokù kè bèe ta tedabeescǎtè nè o bí nè i pobè ke bo yenténè menédiemè, ⁸ nè iwũǎ bè feu ì Kuyie nnè bè í kù feu ì, nè sinǎǎ nè dèè kó dimǎǎ fòu ketenkè ìnkè. ⁹ Kè dè nkǎrini dedaarè nè deniire, ke taà tedabeescǎtè Nōwee borè Kuyie mbéi mmèè botí. ¹⁰ Yewe yèyiekè kó difǎnkùò kè fetaafèe tuǎkeni, kènniu kèpié nketenkè.

11 Nəwee do məke yebie nsikəusikuə (600) ndi, dibenni koo tənku dəriwè diyie tərpiitè nè diyieni, kə yebire ntōnni menie nkè iwetiborii kpeté. 12 Kə fetaafe nniu ke dō iyie nsipisinaà deyennè sipisinaà. 13 De mōnni Nəwee nè o poku nè o bī Semmu nè Kammu nè Safeti nè be pobè, kə bè ta tedabecfētè 14 nè tiwanwanti tibotí tibotí, nè iwūš ibotí ibotí nè tinòti nè debambaànnè nè tipumpùti. 15 Dèè kó dimàà wei kə dè nkəri Nəwee borè debotí debotí, dedaarè nè deniire. 16 Kə dèe kətoo bá dè kə dè nneínè de poku kəta tedabecfētè ti Yiè nKuyie ndo nàké Nəwee ke dō dè yóo ndommè. Kə Kuyie nkpetinné dibòri.

17 Kə fetaafe nniu ke dō yewe sipisinaà, kə menie nsūūnko kə tedabecfētè nònké me ñkè. 18 Kə menie mpie mmèdiè nkè tedabecfētè nnónké me ñkè. 19 Kə menie ndəke píe nkédátinné yetāre diyè, 20 kédátinné yetāre yèè dəke deu mediè, késénté kə dèe pēēté métiri bēyiekè. 21 Kə dèè kó dimàà fòu ketenkè ñkè, iwūš, nè tiwanwanti nè desintékperε deməu, dèè bo ketenkè ñkè kə dèe kú deməu. 22 Deməu dèè bo ketenkè ñkè ke wei kə dèe kú. 23 Memme dèè kó dimàà wei: Benitibè nè iwūš nè tiwanwanti, dè kumè. Kə Nəwee weè maa nkpaá nè o cfētè kəbe bèè do ò bonè tedabecfētè mieke.

24 Kə menie nní mpíéké ketenkè ke dō yewe tekòutè nè sipisinùmmù (150).

8

Nəwee yèmə tedabecfētè

1 Kuyie nyí nyè nNəwee kpéi nnè iwūš nè tiwanwanti dèè do ò bonè tedabecfētè mieke, kédúo nkè kuyaaku nfuu ketenkè kə menie nní nkékú. 2 Kə yebiree yóu yè bo ntōmmè menie, kə iwetiborii ñtinné kə fetaafeé cómmú. 3 Yewe tekòutè nè sipisinùmmù (150) kó difōnkúo kə menie nní nkékú sám̄pó sám̄pó. 4 Otānkú yienwè diyie tərpiitè nè diyieni kə tedabecfētèé cómmú ditāri bè yu di ke tú Adadati di ñkè. 5 Kə menie nní nkpaá yaari kətuəke otānkú píínwè diyie ketiri yiè, kə yetāre yómmèe feitè.

6 Diyie sipisinaà yiè kə Nəwee kpeté tebòtè ò do ānné tē, 7 kédenne dikākāā kə dii kəte kəwētēní. Kòo nkpaá kəmmú menie mbo deēmè. 8 De kó difōnkúo kòo denne tenōnkpete ke bo yà kə menie ncòòte. 9 Tè me nyí mpètè tē bo cómmú dè, ke yé menie ndo kpaá píékémè ketenkè keməu, kə tēe wētēní o borè, kòo youte o nòutè kə tē pī nkétanné kudieku, 10 kényóu kə dè mməke yewe yeyiekè kòo wēte kə tē denne. 11 Kə tē nwētini kuyuoku ke tōní kufāāsūūkú makú, kə Nəwee banté menie ncòòtemè, 12 kényóu kə dè mməke yewe yeyiekè kòo wēte kə tē denne, bá tē í nwētēní.

13 Dibenni pānni kó diyie ketiri yiè, ke s̄ nNəwee məke yebie nsikəusikuə nè dimàà (601) kə menie nkūū, kòo dáté tipīmpīnti kényà mè kūūmè. 14 Dibenni pānni kóo tənku dəriwè, diyie sipisidé nè diyieni kə ketenkèe kpéi paíi.

15 Kə Kuyie nnáké Nəwee ke dō: 16 Yè nè a poku nè a bī nè i pobè. 17 Denne iwūš ibotí ibotí tiwanwanti nè tinòti nè debambaànnè, kə dèe pēté kəsūū nketenkè ñkè. 18 Kə Nəwee yè nè o poku nè o bī nè i pobè, 19 kédenne tiwanwanti nè iwūš debotí debotí nè sinəo nè debambaànnè.

20 Kə Nəwee maá diwūštōnni ti Yiè nKuyie nkpeí, kətúóté iwūš nè sinəo bè feu dè ti Yiè nKuyie ndəmarè marè, kə dè fié ti Yiè nKuyie ndiwūštōnni ñkè kətuə. 21 Kə ti Yiè nKuyie nkeè de kó kufōdku kə dèe kú narike kə kú dō: N ténke í yóo cōō ketenkè, ke yé oniti yèmmè í wennimè nè ò bomè. N ténke báá kuə dèè kó dimàà wei m me ndòò mèè botí.

22 Nè ketenkè bo mbomè,
mubətimù nè mudidèi,
muséé nnè kuyiñkú,
dipaà nè diyōš,
kuyie nnè keyènkè,

dè yó mbomu sáà.

9

Kutāmmeyāri kó mēbenkùmè

¹ Kè Kuyie mpā Nōwee mesàà wenwe nè o bí ke dō: Piénè kēsũũ nképíe nketenkè. ² Tiwanwantì timəu: Iwũõ nè sinəo nè siyĩ, debambaànnè deməu dè bo ndi dé, kè dí ndè baké. ³ Dèè kó dimàà nampú ke weí n dè ndi duómumu kè dè bo ntú di kó mudii, n di duó mmèè botí titebiiti. ⁴ Di né báá cááké feðfè yĩ, mmufòmumu bo mēè miēke. ⁵ Nyénè ke tú n yóó peitemu bèè kòu benitibè képeite iwũõ nè tiwanwantì tì kòu benitibè.

⁶ Wèè kùò onitì,
onitì weè múnke yóó ò kùò.

Ke yé n dòòmè onitì
ke dònne n m máà ndi.

⁷ Di pié mesàà nkēsũũ ketenkè ìnkè, ké nkè baké.

⁸ Kè Kuyie nyíé kénáké Nōwee nè o bí ke dō: ⁹ N di dounnè dinùù ndi fí nnè a yaábíò, ¹⁰ nè iwũõ ì do di bonè tedabecifèè miēke sinəo nè iwũõ nè tiwanwantì dèè yóó buoté. ¹¹ N di dounnè dinùù ndi ke tú, n ténke báá duó nkè meniē mpíe nketenkè kékuò dèè kó dimàà bo. ¹² Nte n yóó dōd mēè benkùmè kè mē mbo sáà, ke benkú mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ti kó metaummè. ¹³ Nh ānné kutāmmeyāri nku tiwetì kè kù bo mbenkú mí nnè díndi ti kó metaummè, ¹⁴ kè fetaafe ní kpèri kùu yènní, ¹⁵ kè n dentení metaummè mēè bo mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ìnkè ti cuokè, meniē nténke báá pié nketenkè ké di kuò. ¹⁶ Kutāmmeyāri ní bo yènní yewetè ìnkè, kè n kù yà, kédentení metaummè mēè bo mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ìnkè ti cuokè. ¹⁷ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dō: Kutāmmeyāri kuù yó mbenkú n taunè mē ketenkè kəbe.

Nōwee muómme menaà

¹⁸ Nōwee bí ì do yènnimè tedabecifèè inyi: Semmu nè Kammu nè Safeti. Kammu weè naà nKannahā kəbe kóo cice. ¹⁹ Nè Nōwee bí itāati miēke nke ibotí sũummè ketenkè ìnkè.

²⁰ Nōwee weè tu otenkùti ketiwè weè fiúkú detie mbè tu dè fínyĩ, ²¹ kényà de kó menaà nkémuó nkédátè o yààti kénduó o dieku difòkperì. ²² Kè Kammu Kannahā kəbe kóo cice yà o cice Nōwee fũð feimè, kényè kénáké o tebíí sidé ditowaà. ²³ Kè Semmu nè Safeti kè bèe buuté kuyààkù kénkéri be fònkúò kétuəke kòd dàtinné, bá bè í nyà be cice fũð. ²⁴ Nōwee naà nyè dii mōnni kòo keè o býāātè dōd dè, ²⁵ kébéi nke dō:

A bo yà fí nKannahā!

A bo ntú a tebíí miēke kudaakù sōnsōnku,

²⁶ Kòo yí kébéi nke dō:

Ti Yiè nKuyie ndòd mesàà nSemmu

kè Kannahā ñtú o kó kudaakù.

²⁷ Kuyie ndòd mesàà nSafeti nè Semmu kè bè

ñwè nke bo,

kè Kannahā ñtú be kó kudaakù.

²⁸ Meniē nkùò dii mōnni benitibè kédeè, kè Nōwee mməke yebie nsikəusitāati nè sipísìnùmmù (350) ndi, ²⁹ ké nyóó kú ke məke yebie nsikəusìwei nè sipísìnùmmù (950).

10

Nōwee kó kufuku

¹ Nte Nōwee bí, Semmu nè Kammu nè Safeti kó kufuku meniē ndo kùò benitibè kédeè, kè bèe piému ibí.

² Safeti kó ibí tú: Kəmēe nè Makəku nè Madaii nè Yafāā nè Tubaadi nè Məsəki nè Tidaasi. ³ Kəmēe kó ibí tú: Asekənaasi nè Difati nè Tokadima. ⁴ Yafāā kó ibí tú: Edisaa nè Tadisisi nè

Kitimmu nè Dodanimmu. ⁵ Bè do sũ nkécíéte kémaá dàmmèrì také kécánné cánné ibotí be náànti dò ndømmè.

⁶ Kammu kó ibí tú: Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahãã. ⁷ Kuusi kó ibí tú: Sebaa nè Afidaa nè Sabitaa nè Dayemaa nè Sabitekaa. Dayemaa kó ibí tú: Sebaa nè Dedanni. ⁸ Kuusi weè do wète képeité Nemudoti weè do naá nhokpàrì ketiwè ketenkè ìnkè. ⁹ Nemudoti do tú opaawaà ndièwè nwe kè ti Yiè nKuyie nwùó. Deè te kè bè ã ã yí ti Yiè nKuyie nda teennè kàa ntú opaawaà ndièwè Nemudoti do dòmmè. ¹⁰ Nte yehékè ketiyè ò do baké yè: Babèedi nè Edesi nè Akadi nè Kadine. De kó yehékè do bo Sindeaa mièke nke. ¹¹ Kè Nemudotii íté de kó dihéi kékote Asidii kémaá Ninifu nè Debotidii nè Kadaa. ¹² Kè Desãã èi dii mbo Ninifu nè Kadaa dihéidiè de cuokè.

¹³ Misidaimmu yaábí tú Dudimmu nè Anamimmu nè Deabimmu nè Nafutuyimmu ¹⁴ nè Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutòò, bèè pié Fidisitèèbe.

¹⁵ Kè Kannahãã peité Sidonni o kóò Po nè Eti. ¹⁶ Kè Kannahãã yaábí ntú: Yebusiibe nè Amariibe nè Kidikasiibe ¹⁷ nè Efiibe nè Adikiibe nè Siniibe ¹⁸ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe. De kó difònkúò kè Kannahãã kòbe cíéte, ¹⁹ kékari Sidonni be tenkè de nketé kécuó nKedaadi nè Kasaa, Sodømmu nè Komòò bíékè, Adimaa nè Seboimmu kèntò kètuòke Desa. ²⁰ Kammu kó ibí nyi ì do yàte tinaàmuntì, kékari yehékè be náànti cáá ncáámmè nè be botí.

²¹ Kè Safeti kóò kòti Semmu múnkèe mòote ibí, weè tu Ebeè kóò yààrì. ²² Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu. ²³ Kè Aramu kó ibí ntú: Uusi nè Udi nè Ketee nè Maasi. ²⁴ Kè Adipakisadi ntú Sedaa cice, kè Sedaa ntú Ebeè cice. ²⁵ Kè Ebeè mmòke ibí idéi, kè deketirè yètirì ntú Pedeki (dèè tu meyatimè). De kó dimònni ndi ibotí do yàtemè, kòo nantè yètirì ntú Yokitãã. ²⁶ Kè Yokitãã peité Adimòdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²⁷ nè Adodammu nè Usadi nè Dikida, ²⁸ nè Obaaadi nè Abimmayeedi nè Sebaa, ²⁹ nè Ofiidi nè Afidaa nè Yobabu. Bemòu memme bè tu Yokitãã bí nyi. ³⁰ Bè do bo Mesa èi ndi kèntò kètuòkenè Sefaadi tãrì, diyè yìèní kèè bíékè. ³¹ Kè Semmu kòbe múnkèe yè kécánné yehékè, yehékè be náànti dò mmèè botí.

³² Nòwee bí kó iwuo nyi memme, bè ì cánnémè ibotí ibotí. Menie ndo kùò benitibè kédeè kè bèè pié ibotí imòu ì bo kutenkù mièke.

11

Didènni bè tu di Babèedi di kó mumarimù

¹ Benitibè bemòu do náá ntinàànti timàà ndi, onitì náànti do í cáá. ² Kè bèe kote diyè yìèní kèè bíékè kèyà kubiriku makù, dihéi bè tu di Sindeaa ke bo maá, ³ kénáké betòbè ke dò: Íténè kè ti pííkú yedombie, kè yè pũrínè kè yèe kpenke kèndò nyetárè, kè tí waá nkùtinòò kènsĩkù. ⁴ Kè tí maá dihéi, kémaá didènni kè dii kááké tiwetì, kè ti yètirì feité, kè ti báá cíéte ketenkè kemòu.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí ke bo yà benitibè maá dii èi nè didènni. ⁶ Ke dò: Bè mè ntúmè kubotí kumáà kòbe ke náá ntinàànti timàà, demarè í yóó bè ditinnè bè yóó namu kédòò bè dómè. ⁷ Ti cúténè kékòké be náànti, kè bè nnáá nke í yo betòbè tu mù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè cìe nketenkè kemòu, bá bè í mmaá de kó dihéi. ⁹ Deè te kè bè yu de kó didènni ke tú Babèedi. Ti Yiè nKuyie nde nkòké benitibè náànti, kè bè cìe nketenkè kemòu mièke.

Semmu kó kufuku kèntò kètuòkenè Abarammu kòku

¹⁰ Semmu kó kufuku tú kuu: Ò do mòke yebie ntekòutè (100) nte képeité Adipakisadi ke sò ndè mòke yebie nyèdèè nè menie nkùòmè benitibè. ¹¹ De kó difònkúò, kèmmòke yebie nsikòusinùmmù (500) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹² Kè Adipakisadi mmòke yebie nsipísitããti nè yènùmmù képeité Sedaasi. ¹³ De kó difònkúò kèmmòke yebie nsikòusinàà nè yètããti (403), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁴ Kè Sedaa mmòke yebie nsipísitããti képeité Ebeè. ¹⁵ De kó difònkúò kè Ebeè mmòke yebie nsikòusinàà nè yètããti (403) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁶ Kè Ebεε peité Pedeki kédeè kémmàke yebie nsipísitàāti nè yènàà képeité Pedeki. ¹⁷ De kó difōnkúò kè Ebεε mmàke yebie nsikousinàà, nè sipísitàāti (430) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁸ Kè Pedeki mmàke yebie nsipísitàāti képeité Deyuu. ¹⁹ De kó difōnkúò kémmàke yebie nsikousidè nè yèwei (209), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁰ Kè Deyuu mmàke yebie nsipísitàāti nè yèdéè képeité Seduki. ²¹ De kó difōnkúò kémmàke yebie nsikousidè nè yèyiekè (207) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²² Kè Seduki mmàke yebie nsipísitàāti képeité Naαα. ²³ De kó difōnkúò kémmàke yebie nsikousidè (200) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁴ Kè Naαα mmàke yebie nsipísidè nè yèwei képeité Tedaa. ²⁵ De kó difōnkúò kémmàke yebie ntekùtè nè tepíitè nè yèwei (119), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁶ Kè Tedaa mmàke yebie nsipísiyiekè, képeité Abarammu nè Naαα nè Atāā.

²⁷ Tedaa kó kufuku nku, weè peité Abarammu nè Naαα nè Atāā. Kè Atāā peité denitidabire Dōti, ²⁸ kékú, bè ò peité dii èi Uudi Babidōnni kó ketenkè mieke, kòo cice Tedaa kpaá fòù.

²⁹ Kè Abarammu puoke Saraii kè Naαα puoke Midikaa Atāā kóo sapàà. Atāā weè múnke do peité Isikaa. ³⁰ Saraii do tú tehāũnte nte kénkpa debire.

³¹ Kè Tedaa túóté o kóo dapàà nhAbarammu nè o yaàbire Dōti Atāā bire nè o còkù Saraii o kóo dapàà nhAbarammu pokù. Kè bèe íté Uudi èi Babidōnni tenkè kékote Kannahāā tenkè, kétuàke Anaa èi ké nke mbo. ³² Kè Tedaa nyóó kú ke màke yebie nsikousidè nè yènùmmù (205).

ABARHAMMU KÓ TINÁÁŦÌ

12

Kuyie nyēmmè Abarammu íté o tenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke dò: Íté a tenkè, a kàbe borè, a cice cīētè, kékote n yóo da benke kèè tenkè. ² M bo da dōò mesàà nkàa botíi sũũ, kàa yètìrii feité mediè. Fòò yó nte kè ibotí imòuu péte mesàà. ³ M bo dōò mesàà mbèè yóo da dōò mesàà, kédōò meyei mbèè bo nda dónè meyei. Fòò yó nte kè n dōò ibotí imòu mesàà.

⁴ De mōnni ke s̄ nhAbarammu màke yebie nsipísiyiekè nè yènùmmù. Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Íté Anaa èi. ⁵ Kòo yie nkéité kénneínè o pokù Saraii nè o nantè bire Dōti kénto o kperε demòu nè o daati ò do donté ti Anaa èi, kékété kécuó nKannahāā bíékè, kétuàke Kannahāā.

Abarammu bomè Kannahāā kékote Esibiti

⁶ Menime kè Abarammu pēēté Sisemmu èi kétuàke dibòri mari bè tu di Mōdee mutie mamù borè. De kó dimōnni Kannahāā kàbe beè do dè bo.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumàà Abarammu kóo nàké ke dò: N yóo duó nke ntenkè nke a yaàbí. Kè Abarammu maá ti Yiè nKuyiendiwũtōnni de kó dibòri. ⁸ Ò de nyité kékote yetārè kó dihei Betεedi diyie yèni kèè bíékè, kékari Betεedi nè Aii de cuokè ke tó maá ti Yiè nKuyie ndiwũtōnni teri kébántè ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè. ⁹ Kè Abarammu íkàti ke sōti ke wetí Nεεbu tempē mbíékè.

¹⁰ Kè dikōnni diērii tanní dihei kè Abarammu íté, kékote Esibiti tenkè kēmbò ke dò yemòrè mayè. ¹¹ Bè tūòke dii mōnni Esibiti kéntati dihei, kè Abarammu nàké o pokù Saraii ke dò: N yēmu a túmè oposáati, ¹² Esibiti kàbe yóo yà a wennimè ke dò a tú m pokù nwe, ké n kuó ké da yóu. ¹³ Á bè nàké ke dò n tú a tãũ nwe kè bè nni ndōari mesàà nha kpeí, kè nní nfòù.

¹⁴ Bè tūòkoo dii mōnni Esibiti mieke kè Esibiti kàbe yà o pokù wennimè mediè. ¹⁵ Kè Esibiti kóo kpàati kó betōmbèe kote ké nhò sánti okpàati ùkè, kóo túóté kékotenè okpàati cīētè. ¹⁶ Nè o kpéi nkòo kpàati dōò mesàà nhAbarammu kóo pāmmú ipe nè sibōó nè inààke nè tidaati benitipòbè nè benitidaabè nè sāmmarímúbè nè yòyòbè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpoté

okpààti nè o cīètè kàbe mediè nhAbarammu pokù Saraii kpéí. ¹⁸ Kè Esibiti kóo kpààti yú Abarammu kóò beke ke dò: Dè yīme kàa n dòò miε? Dè dōmmè kàa í n nàké ke tú a pokù nwe? ¹⁹ Dè dōmmè kàa n nàké ke yē nha tãũ nwe kè nh ò tūóté ke bo puoke? Nto a pokù kēpēēté.

²⁰ Kòo kpààti duó nkòo tōmbèe beti Abarammu nè o kperε deməu dihei.

13

¹ Memme kè Abarammuu túóté o pokù nè o kperε ò màke dè, kè Dəti nwe neínè kè bèe wēte Nεkebu tempē mbíékè.

Abarammu nè Dəti bè yàtemè

² Abarammu do màke tikpàti nti mesàa, nnè timáti péiti nè mesə. ³ Kè Abarammuu íté Nεkebu tempē kētuəke Betεedi nè Aii de cuokè ò do keté kébáté dè. ⁴ Ó do maá dè diwũđtōnni kébánté ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè.

⁵ Dəti wèè do neínè Abarammu ò múnke do məkemu ipe nè sibəó nè inàəke. Ke màke tiyàati bè dōdrinè ti titouti. ⁶ Bá ketenkè í mbè sànnè ke yé bè do məkemè iwũđ mediè. ⁷ Kè Abarammu kó benaəcēmbε nè Dəti kàbe kè bèe kpa. Kannahāā kàbe nè Pedisiibe do de mbo. ⁸ Kè Abarammuu náké Dəti ke dò: Mí nnè fś ti í dò nkékpa, ti naacēmbε me nyí dò nkékpa, ke yé ti wēímme tεcīētè. ⁹ Á wénté kédeite a dó kùu píkù kè tí yate. Kàa kàte kubakù you n kəte kucānku. Kàa me nkəte kucānku n kəte kuyou.

¹⁰ Kè Dətii wénté káyà Suditēē kó ketenkè kè kè boo bammùu kētuəkenè Soaa eì. Ti Yiè nKuyie mu ndo í cəu ndiì mōnni Sodəmmu eì nè Komə eì kè de kó ketenkè nè Soaa eì kè dè boomu, ke wenni ke dò nti Yiè nKuyie ndo dōò kùu púú, ke naati ke dōnnè Esibiti kó ketenkè. ¹¹ Kè Dətii tãātε Suditēē kó kubiriku bíékè, ké ke nkəte. Memme bè yàtemè. ¹² Kè Abarammu mbo Kannahāā kó dihei, kè Dəti mbo kubiriku kó yehékè, ke cōnné tiyàati kó titouti kētuəkenè Sodəmmu. ¹³ Sodəmmu kàbe do tú benitiyonkubε mbe, ke dəəri meyei ndiemè kè dè yóu Kuyie.

¹⁴ Dəti nè Abarammu bè yàte diì mōnni, kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke dò: Wénté a cómmú dè, kéwénté diyie yìenì kèè bíékè, kéwénté a bakù you nè kucānku. ¹⁵ A mè nwùò nkèè tenkè n yóó kè nda duómму fś nnè a yaábíó sãā. ¹⁶ M bo duó nkàa yaábíi sũũ mmesàa mmubirímú kōme. Wèè bo na kékəa mmubirímú, wèè bo na kékəa nha yaábí. ¹⁷ Íté kéce, nde kó ketenkè keməu kè duómme n kè nda duómму.

¹⁸ Kè Abarammuu íté dεborè kəsəó nkékari dibòri marì bè tu di Mammudee kó mutie borè Ebunə také, kémaá diwũđtōnni kébánté ti Yiè nKuyie.

14

Abarammu kpammè ke fiεte Dəti

¹ De kó dimōnni kè Amudafεedi Sindeaa eì kóo kpàati nè Adiyəki Edasaa eì kóo kpàati nè Kedəədaomεε Edammu eì kóo kpàati nè Tideadi Koyimmu eì kóo kpàati. ² Kè bèe íté kéndokùnè Bedaa Sodəmmu kóo kpàati nè Bidisaa Komə kóo kpàati, nè Sineabu Adima kóo kpàati, nè Simmεbeε Seboimmu kóo kpàati nè Bedaa bè tu diì eì Soaa kóo kpàati. ³ Kè bèe tí Sidimmu kó kubiriku, dèè naá nyie ndàméèri wèè kó menie ndò mmukókúú. ⁴ Yεbie ntepiítè nè yèdéè miεke kè Kedəədaomεε mbè baké. Yεbie ntepiítè nè ditāānni miεke kè bèe ò yetε. ⁵ Yεbie ntepiítè nè dinaanni miεke kè Kedəədaomεε nè bekpàati bε bèè ò wēínè kè bèe íté kēpənte Defaiibe bèè bo Asitadoti-Kannaimmu eì, nè Susiibe bèè bo Ammu eì nè Emiibe bèè bo Kidiyataimmu eì ⁶ nè Oriibe bèè bo Seii kó yetārè miεke, ké bè bèti kētuəkenè Edipadanni kó dihei diì təkénè tédəntè, ⁷ kénkūntiní kēpənte Ammisipati bè tu diì eì Kadεesi, kēpənte Amadesiibe kó ketenkè keməu, nè Aməriibe bèè bo Asasōnni-Tamaa. ⁸ Memme kè Sodəmmu kóo kpàati nè Komə kou nè Adima kou nè Seboimmu kóo kpàati nè Bedaa, nè

Soaa kó bekpààtibè, kè bèe wēnné kékote Sidimmu kó kubiriku, ⁹ kédokénè Kedəədaomεε Edammu kóo kpààti, nè Tedeadi Koyimmu εì kóo kpààti Amudafεεdi Sinnεaa εì kóo kpààti nè Adiyoki Edasaa εì kóo kpààti. Kè bekpààtibè bènùmmù ndokùnè bekpààtibè bènàà. ¹⁰ Sidimmu kó kubiriku do məkε yefòtè nyε kè kùtìnòò piéké ye miεke. Kè Sodəmmu kóo kpààti nè Koməə kou kè bèe coké kédúó ye miεke, kè besəmbεε coké kédεke ditāri ĩnkè. ¹¹ Kè bèe na Sodəmmu nè Koməə kəbe kétúóté be kpàti, nè be diiti kékònnè. ¹² Ke múnkεε túóténè Dəti Abarammu nantè bire nè o kpàti timəu kékònnè.

¹³ Kòò mə̀u cóké kékote kénáké Abarammu, Ebedeebe botí kou, ò borè Aməriibe botí kou Mammudee kóo detie mborè. Mammudee tebií do tú εsikəədi nè Anεε. Betāāti mεmme bè do wēnnè Abarammu nwe didootitĩnni. ¹⁴ Abarammu kèè dii mənni bè kònnèmè Dəti kòò kpetí, kédúó nkòo təmbè bè pié bè o cĕtè kè bèe báátí, sikəusitāāti nè tεpíitè nè bēni (318), kè bèe tūnne kétuəke Danni tenkè. ¹⁵ Kè Abarammu bè totí yetĩrè yetĩrè péu, kè bèe cētinne be dootitəbè kè bè na, kè bè bēti kétuəkenè Obaa, dihei dii bo Damaasi bakù yóu bíéké, ¹⁶ kéfiete bè do túóté dèè kó dimàà nè Dəti nè o kperε deməu nè benitipòbè nè benitidaabè.

¹⁷ Abarammu na dii mənni okpààti Kedəədaomεε nè bekpààtibè bèè ò wēnné kénkūnti, kè Sodəmmu kóo kpààti yènni kóo co Safee kó kubiriku miεke, bè tu kù okpààti biriku.

¹⁸ Kè Mesisedeki Sadəmmu kóo kpààti wèè tu Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ku kuó nìtùti, kòo kətenni pĕĕ nè mēnaà nkòo co, ¹⁹ kéməə Kuyie nkó mesàà nhAbarammu kpéi nke dò: Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè kù da dəə mesàà. ²⁰ Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ke te kàa na a dootitəbè ku yètiri ndεu!

Kè Abarammu dεite ò təní dè bá tēè piitè miεke, demàà demàà kóo duó.

²¹ Kè Sodəmmu kóo kpààti náké Abarammu ke dò: N duó mbenitibè kente tinenti a εí ti. ²² Kè Abarammu ò tēnné ke dò: N youte n nòutè nte, ti Yiè nKuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ku ìkè, ²³ ke pàrikè ke tú n yí yóó túóté a kperε marè bá fεpààkonyĕfĕ yoo kunὲkù kó kuhāũ, a yàà bo yĕ fòò te mí nhAbarammu kè n naá nhokpààti. ²⁴ N yí yóó túóté dεmarè, kè dè í tú n kó benitibè di dè. Bèè n cíe mbεè tu: Anεε nè εsikəədi nè Mammudee, bèè bo túóté be kperε.

15

Kuyie ntaunnèmè kumàà Abarammu

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumàà Abarammu kóo nàké ke dò: Bá nyĕ̀kù! Mĩ tu a kó kudəpikù, m bo da cú dè bo ndεu mediè. ²⁻³ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie nha bo n duó mba? N yí məkε debire, kè n kóo tənti Ediesεε Damaasi εì kou, wèè bo n cĕtè, wèè yóó túóté n kperε. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò tēnné ke dò: Weè í yóó túóté a kperε. A yóó peitè dèè bire dèè yóó dè túóté.

⁵ Kè Kuyie ndenne Abarammu ditowaà kóo nàké ke dò: Bóúté tiweti káyà siwāā, a bo na ké si kàanaà? Kè kù yí ke dò: Siwāā dòmmè, a yaàbí yóó sũũ mmeè botí.

⁶ Kè Abarammu yie nti Yiè nKuyie mbéi nti, kè dèè nte kè kù dò, ò dəəri kù dómè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mĩ da ĩnni Uudi εì, Babidənni kó ketenkè, ke bo da duó ke ntenkè a mè mbo kèè miεke. ⁸ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie, m bo yĩme kėbanté n yóó tiekemè de kó ketenkè? ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Waanni dinaaseri nè dibəseri nè dipedaà, dèè məkε yebie nyētāāti nè tenónkpetε nè dikpetinónkperi.

¹⁰ Kè Abarammu waanni iwũō inyi, kékéké i cuokè, kè ì dəú nkécuó nyitəbè, ò me nyí nkéké sinónkpeé. ¹¹ Kè timancōnti kətení, ke bo co de kó imaa, nkòo ti bēti.

¹² Diyie tati dii mənni kè inuə mpĩ nhAbarammu kòo duó mediè, kè dibiiñni dieri marii ò sđnté, kè kufōwaà nhò pĩ mmediè. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: A nyé ke tú a yaàbí bo kəte dihei mari dii í tú i kperi, kè nkè bo ke dò yebie nsikəusinàà (400), ke tú tidaati kè bè ì fĕũnko. ¹⁴ Kè n fĕũ ndε kó kubotí kùù ì fĕũnko, kàa yaàbí nyeti ke tə tikpàti mediè. ¹⁵ Fó nha

yó mbonè diwèi ndi ke yàa kóté kékú, kè bè da kũnné a yembè borè. ¹⁶ A yaabí kó iyaabí, ì wētini ke ntenkè. Ke yé Aməriibe yei mu nyí sũũmmè ke tũòke m bo bè bėti dè.

¹⁷ Diyiè ta dii mǎnni kè dèe biite sǎũ, kè Kuyie nkǎteni kéndò mmuhǎǎ nnè kuyukú nè fehǎǎdènfè, ke pēnkù iwũǎ bè kéké ì sǎku. ¹⁸ De yiè ndi ti Yiè nKuyie ntàunnèmè kumáà Abarammu ke dǎ: N yóó duó nde kó ketenkè a yaabí nyi kè ì nkè te, kétúóté kukó kùù bo Esibiti mǎnku, kékǎǎ kukó ndiekù Efadati. ¹⁹ Keniibe nè Kenisiibe nè Kadimǎniibe, ²⁰ nè Itiibe nè Pedisiibe nè Defaiibe, ²¹ nè Aməriibe nè Kannahǎǎ kǎbe nè Kidikasiibe nè Yebusiibe, bèe te de kó ketenkè.

16

Bè peitémè Isimayēeri

¹ Abarammu pokù Saraii do í peité debire. Ke né mmǎke kunitipodaakù makù, Esibiti kǎku, kè ku yètiri tu Akaa. ² Kè Saraii náké o dǎu ke dǎ: A wúómmu ti Yiè nKuyie nyí m pǎmè ibí. Duónè n kó kudaakù, kè de yèmmè ò bo m peité debire.

Kè Abarammu yie nde kó tinǎǎnti. ³ Kè Saraii túóté o kó kudaakù Esibiti tenkè kǎku Akaa képuó nho dǎu Abarammu. Dè do sǎ nhò mǎke yebie ntepiítè nte Kannahǎǎ mieke. ⁴ Kè Abarammu duónè Akaa kòo púó. Ò banté dii mǎnni ò púómmè késenkèrì Saraii ò tu wèè kó kudaakù. ⁵ Kè Saraii náké Abarammu ke dǎ: Fǎǎ te kè bè n sǎǎ. Míi tũóté n kó kudaakù ke da puó, nè kù bantémè ke dò nkù púó nkù ténke í n wúó. Ti Yiè nKuyie kuù bo ti púté fǎ nnè mí. ⁶ Kè Abarammu náké Saraii ke dǎ: A kó kudaakù nku, kè fǎǎ kù te, dǎ ku a dómè.

Mèmmè kè Saraii fǎũ nhAkaa mmediè, kòo coké kéta dikpǎǎ cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni ò yà dikpǎǎ cuokè tebinte matè také, Suudi kó kuce borè. ⁸ Kóò beke ke dǎ: Akaa a bonní de, a kǎri ke? Kòò dǎ: N cokù Saraii nwe n tú wèè kó kudaakù. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni ò náké ke dǎ: Wēte o borè kényié nhò yē mmù. ¹⁰ Kè dii yé ke dǎ: Ti Yiè nKuyie mbo duó nkàa yaabí sũũ mmediè, bá òmǎu báá na ké ì kàa. ¹¹ A púó nke yóó peité denitidabire nde, á dè yu ke dǎ Isimayēeri, ke yé ti Yiè nKuyie nkèmmè a sǎútii. ¹² De kó debire yó ndò ndikpǎǎ kóo sǎmmarímú nwe, kénkpannè benitibè bémǎu, kè bè nde kpǎnnè, kè dè ncǎǎ nke ã demáà, ke dǎtirinè de kǎbe.

¹³ Kè Akaa yú Kuyie nkùù o béinnè ke dǎ Ata-Edii-Doyii (dèè tu: Ti Yiè nKuyie nkùù n wúó). Ke dǎ: M mènke yǎmu Kuyie nke kpǎǎ fòùà? ¹⁴ Dèè te kè bè yu tebinte tèè bo Kadēesi, nè Bededi de cuokè ke tú: Daayii-Doyii (dèè tu: Kuyie kùù ñ wúó nku kó tebinte). ¹⁵ Kè Akaa peité denitidabire, kè de cice Abarammu dè yu ke dǎ Isimayēeri. ¹⁶ Akaa do yóó peité Abarammu debire ke sǎ nhò mǎke yebie nsipísini nè yekuò ndi.

17

Kuyie ntàunnèmè Abarammu koò cèète diyètiri

¹ Abarammu mǎke dii mǎnni yebie nsipísiwèi nè yèwèi, kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáà, kóò náké ke dǎ: Míi tu Kuyie mmuwērímú mumǎu yiè. A ndǎri n dómè sǎǎ. ² M bo da taunnè m máà, kéduó nkàa yaabí sũũ mmediè.

³ Kè Abarammu nínkú késinnè ketenkè, kè Kuyie nhò náké ke dǎ: ⁴ Nte n yóó da taunnè mǎe botí m máà, fǎǎ yóó naá nyibotí péu cice. ⁵ A yètiri ténke í yó ntú Abarammu, bè yó nda yu ke tú Abarammu nwe, ke yé fǎǎ yóó naámmè ibotí péu cice. ⁶ M bo duó nkàa yaabí sũũ mmediè mmómmǎmmè, kè bekpǎǎtībèè ãnnè i mieke. ⁷ N yó nda taummu, a kó difǎnkúò kǎntaunè a yaabí, itǎnti itǎnti, ké nda te fǎ nnè a yaabí sǎǎ. ⁸ Fǎ nnè a yaabí m bo di duó nkènkè a mè mbo kè kupǎǎkù, di bo tieke Kannahǎǎ omǎu sǎǎ, mí nKuyie nkè nní ndi te.

Kuyie ndóummè mucāmmù kó ikuó

⁹ Kè Kuyie nyíé kénáké Abarahammu ke dò: Fǎ nnè a yaàbí nè di bo mbomè, di mpí n kó metaummè. ¹⁰ Nte di dò nkéndòrimè ti kó metaummè mieke: Di fuku mieke bèè kó dimàà tu benitidaabè bè ncāmmù. ¹¹ Di kó mucāmmù muù yó mbenkú mí nnè díndi ti taumè, ¹²⁻¹³ kénāmmù nè tidaati bè pié ti di cǐ nè di do ntì, nè bepòòbè bèè di bonè. Kè di ní peité denitidabire, dè mmàke yewe yèni ke dí dè cānté. Di yó mme nhā nkè dè ntú ti kó metaummè kó mecannimè mí nnè díndi sǎà. ¹⁴ Kè wèè í cānté dí ò dènnè di cuokè, ò í tūnne mèè kpéi n taummè kó ikuó.

¹⁵ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dò: A ténke bá nyu a pokù ke tú Sarai, o yètìrì yó ntú Saraa nwe. ¹⁶ M bo ò dòò mesàà nkòò da peité denitidabire, ò bo naá nyibotí péu yǎ. O yaàbí mieke bekpààtibè bo buoté péu.

¹⁷ Kè Abarahammuu nínkú késǐnné ketenkè, kédáá, kébéi nnè o yèmmè mieke ke dò: M bo yíme képeité debire mí nwèè mǎke yebie ntekùtè (100), kè Saraa mǎke yebie n sipísìwei, ò bo yíme képeité? ¹⁸ Kè Abarahammuu náké Kuyie nke dò: Kè Isimayèri cénke fòù, kàa ò dòò mesàà, m báá beke òmòu ténke! ¹⁹ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dò: A pokù Saraa bo da peité denitidabire, kàa dè yu ke dà Isaki. M bo nhò taunè nè o yaàbí sǎà. ²⁰ A m beke ti Isimayèri kpéi, n yiemmu ke yóò ò dàò mesàà. Ò bo peité mesàà, nkòò botíi sǔù, bekpààtibè tepíítè nè bèdébè bo yènní o botí mieke, kòò ntú kubotí diekù yààrì. ²¹ N né yó n taunè Isaki nwe, dè yàa yó nkááké mie nkè Saraa peité wè.

²² Kuyie nnáké dii mǎnni Abarahammu kédeè, kéité kédeke kéǐnkè. ²³ Kè Abarahammuu túóté o bire Isimayèri nè tidaati tii pié o cǐtè nè ò do ntii kó dimàà ké ti cāmmù de kó diyie Kuyie nhò náké ke yè ndè ndòmmè. ²⁴⁻²⁵ Abarahammu do mǎke yebie nsipísìwei nè yèwei ndi, kòò bire Isimayèri mǎke tepíítè nè yètāāti, kè bèè ò cānté. ²⁶ Abarahammu nè o bire Isimayèri bè ènne kécānté diyie dimàà ndi, ²⁷ nè tidaati bè pié ti o cǐtè nè ò do ntì.

18

Abarahammu cǎutémè Kuyie ntǎrè

¹ De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarahammu dibòrì bè tu di Mammudee kó detie mborè, ke sǎ ndiyie còmmú yeyo kè kuyiinkù bo, kòò kàri kutouku bòrìnùù, ² kéyà benitibè bètāāti kè bè còmmú o také. Kòò ítóo ké bè co kénínkú késǐnnóò be ìkè, ³ kénáké be kòò mǎu ke dò: Di báá pǎtè mí nha kóo tǎnti n cǐtè. ⁴ Yóunè kè bèè waanní menie nkè dí ú di naàcèi, kéom̀pè mutie muu ntaké. ⁵ M bo waá mmudii ké di duó nkè dí di, képété muwèrímú, kèna késòoté di ce, di báá pǎtè n cǐtè memme. Kè bè dò: Dòò a béi ntì.

⁶ Kè Abarahammuu coké mecāā nkétaroo kutouku Saraa borè, kóò náké ke dò: Waá mmuyuo mmù yó nsànnèmè kéānte kédòò tipémpǎnti tìtāāti mecāā.

⁷ De kó difǎnkúò kè Abarahammuu coké képǐnni dinaadabii dii wenni, ke ā mekùò nkéduó nho kóo n tǎnti mǎu kòò di kùò kébénné mecāā. ⁸ Imaa mbi dii mǎnni kòò ì túóté kéwáā mmenaamiè mmèè kǎnté nè mèè ūmmú bǎmbà nké bè ìnné, kè bè nyo nkòò còmmú be také, ke díri mutie. ⁹ Kè bèè beke Abarahammu ke dò: A pokù Saraa borè? Kòò dò: Ò bo kutouku mieke. ¹⁰ Kè Kuyie ntǎrè kó dimari dò: Dè yàa bo nkááké mie, kè nní nwētini a cǐtè ke sǎ nha pokù Saraa peité denitidabire nde.

Kè Saraa còmmú kutouku bòrìnùù Abarahammu fǎnkúò ke yo. ¹¹ Abarahammu nè Saraa bè do kòté mediè mme, bá Saraa ténke í nyu. ¹² Kè Saraa daá omáà borè ke dò: N kòtému n ténke í yu, kè n dàù múnke kòté. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Abarahammu ke dò: Dè yíme kè Saraa daá, ke tú ò kòté ke pǎtè ò bo peitémè debire? ¹⁴ Dèmarè bo ti Yiè nKuyie nyǐékú dèà? Dè yàa bo nkááké mie nkè nní nwētini a cǐtè ke sǎ nSaraa peitému denitidabire.

¹⁵ Kè Saraa kǎmbùòtì do, kòò nenni ke dò: N yí daá. Kè ti Yiè nKuyie ndò: A daámu.

16 Kè de kó benitibèe íté kécuó nSodømmu bíékè, kè Abarahammu bè cíe. 17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: M báá sɔnne Abarahammu n yóó dɔò tì. 18 O kó kubotí yóó deuke mediè mme kénkpeñni. Weè yó nte kè ibotí iməu pété mesàà. 19 N we ntāāté ke bo duó nkòo bí nē o yaábí kè bè nyíé n kuó, kè i borime ñwenni kè ì dòòri n dómè, kè dēe yie nkè nh ò dòò mesàà n yē n yóó ò dòò mè.

20 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarahammu ke dà: Benitibè kuənnè Sodømmu nè Koməə de kəbe mediè mme, be caàrimè deumu. 21 M bo kəte kəsíéké, kè bè mènke caarimu n yà.

22 Kè bèdébèe kété kénkəri Sodømmu bíékè kè ti Yiè nKuyie nni nkpaánè Abarahammu.

Abarahammu bàámmè Kuyie nSodømmu kprí

23 Mə̀nme kè Abarahammu tóónko ti Yiè nKuyie mborè ké kù beke ke dà: A bo yie nkéwənné onitisàù nè oyeyiwe kékuàà? 24 Kè benitisààbè bo Sodømmu sipísìnùmmù, a bo bè wənnénè kékuàà? A báá bè cíé nkéyóu dihei be kpríináà? 25 Bìtì! A báá yie nké mè dòò. A báá yie nkétúóté onitisàù kéwənnénè oyeyiwe kékuə, kòò sàùu cəuté oyeyiwe kó tiyēiti. F́ nwèè bekùnè kutenkù kuməu, a báá yóu a bo dədmè dèè wenni. 26 Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè ñ yà benitisààbè sipísìnùmmù Sodømmu miəke m bo cíé ndiheì diməu be kprí. 27 Kè Abarahammu dà: Yóu kè n yíé da béinnè n Yiè nKuyie mí nwèè tu mutáá nke tú mutápeí. 28 Kè bè í tūəke sipísìnùmmù, ke bo sipísìnàà nè bènùmmù á pənte de kó diheiàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè n yà bèè wenni kè bè bo sipísìnàà nè bènùmmù, m báá pənte dihei. 29 Kè Abarahammu yíé kébéi nke dà: Kè bèè wenni kè nè bo sipísìnàà tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísìnàà m báá pənte dihei. 30 Kè Abarahammu dà: A miəke báá peike n da báámmu, kè bè bo sipísitāāti tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísitāāti m báá di pənte. 31 Kè Abarahammu dà: N da báámmu yóu kè n yíé kébéi, kè bè bo sipísidé tá? Kè ti Yiè nKuyie n dà: Kè bè bo sipísidé m báá pənte dihei. 32 Kè Abarahammu yíé kébéi nke dà: N Yiè nKuyie nha báá nh əunè, n yóó béi mmesəmmə mme. Bèè wenni kè bè bo tɛpítè tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo tɛpítè m báá pənte dihei.

33 Bè nàké memme kédeè, kè ti Yiè nKuyie nyíté, kè Abarahammu kò nho cíètè.

19

Ti Yiè nKuyie nkùəmmè Sodømmu nè Koməə de ekè kəbe

1 Kè Kuyie ntərè yèdèè tuəkoo Sodømmu kuyuoku ke ś nDəti kàri dihei kó dibòri, ké yè yàní kéíté ké yè co, kénínkóo ketenkè. 2 Ke dà: N di báámmu ke tú dí kəte n cíètè késúú di naàcèi, kéyíé nkè dèe wenté kè dí pēēté. Kè yè dà: Áà, ti bo yiénko tikātitouti.

3 Kè Dətii yetoo kè bèe kò nho cíètè, kòò dɔò mudii nè pēè wèè í kəərenè mutie mùu muuti kè bèe di.

4 Bè keté ke mu nyí nduó, kè Sodømmu kó benitidaabè bəməu, ibí nè bekótibè, kè bèe kətení kécēēte tɛcíètè, 5 kébekə Dəti ke dà: Yé benitibè bèè bāté a cíètè kuyuoku? Dennení be kè tí bè duónè.

6 Kè Dətii yènní kécómmú ditowàà kékpetínné dicàù, 7 ké bè nàké ke dà: N népobè, báá dədnè meyei. 8 M məke besapəmbè bèdébè bèè mu nyí yé onitidəù, m bo bè dènnení kè dí bè dədnè di dómè, kè bie, n kó bəpədbè mbe, di báá bè dòò meyei mbè ta n cíètè nte. 9 Kè bèe nàké Dəti ke dà: Íté dende! A tú opòò nwe die. F́òò báá ti nàké ti dò nkédədmè. Kàa í yé tí da dəò meyei nkè mèe pēēté ti na mbè dòò mè.

Bè yí memme kóò təntoo kéndó kəpənte dicàù. 10 Kè de kó benitibè bèdébèe dəte Dəti kətənnə be borè, kékpetínné dicàù, 11 ké bè bənté tiyūənti bəməu, ibí nè bekótibè, kè bè nhàri ditowàà bá bè í nyà dibòri bo kèè bíékè.

dà: N Yiè, n yí cààrè, a bo sánté ké n kuà? ⁵ Abarahammu n nàké ke tú o tãũ nwe, kòo nitipòkù múnke yē nho tãũ nwe. N yí ò tòu ke yīèkù, n yí cààrè. ⁶ Kè Kuyie nyíé kòò béinnè tidounti ke dà: N yému ke tú a ò tòu kè í yīèkù. N yí dó a n yeténèmu, deè te kè n yí yóu kàa ò duónè. ⁷ Tènné de kóo nitipòkù o dàu. Ò dàu tu m pããnáànti náàntò nwe. Ò bo m bántè a kpéí kàa nfòu. Kàa me nyí ò tènné, á nyé ke tú a yóo kúmu nè a kàbe bemou.

⁸ Kè Abimedeeki ente dikũnweñni sèi, kényú o kó betũmbè, ké bè nàké deè dòò, kè kufõwaá mbè pĩ. ⁹ Kè Abimedeeki yú Abarahammu kóò beke ke dà: Dè yīme kàa ti dòò mié? N da cààrè ba, kàa dó meyi ndiemèe do mí nnè n kàbe ti ñnkè? A n dòò oniti í dõorimè mme otòu, ¹⁰ ba nte kàa dòò memme? ¹¹ Kè Abarahammu dà: N yèmmè do dò ndi nhèi kàbe í dému Kuyie nke yó n kuò m pokù kpéí. ¹² Ò tu n tãũ nwe bake yie, kè ti wē nti cice omáà kè ti yõbè né cáá. Kè nh ò puoke. ¹³ Kuyie nduó ndi mòmni kè n yitè n cice cīètè, n nàké dii mòmni m pokù ke dà: Kè ti kàte kèè bíékè a dà a tú n tãũ.

¹⁴ Kè Abimedeeki túóté ipe nè sibóó nè inààke nè tidaati, benitidaabè nè benitipòbè, kéduó nhAbarahammu, kóò tènné o pokù Saraa. ¹⁵ Kóò nàké ke dà: Nte dihèi dimou, wénté a dó kèè bíékè kémaá.

¹⁶ Kòo nàké Saraa ke dà: N duómmu a tãũ medítibii ntekoupiítè (1000), kè de bo benke a kàbe bemou a í dòmè mme timati tináànti tii mmiéke.

¹⁷ Kè Abarahammuu bántè Kuyie, kè Abimedeeki nè o pokù nè o bí kè bèe miété, képié ibí. ¹⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè Abimedeeki cīètè kàbe bemou ténke í mpeí, Abarahammu pokù Saraa kpéí.

21

Isaki kó mupéitímù

¹ Ti Yiè nKuyie nyí nyé nkù do yē nkù yóo dàò ti Saraa, ké ti dòò. ² Kè Saraa púó nképeité denitidabire Kuyie ndo yē nhò yóo de peité dii mòmni. Ke só nhAbarahammu kòté. ³ Kè Abarahammuu yú o pokù Saraa ò peité deè bire ke dà Isaki. ⁴ Kè Abarahammu de cānté diyie niínni yiè Kuyie ntì nhò nàkémè. ⁵ Bè do yóo peité Isaki ke só nhAbarahammu m̀àke yebie ntekòutè (100) nte. ⁶ Kè Saraa béi nke dà: Kuyie nni n dàò diwèi ndi. Bèè kó dimàà bo keè Isaki kpéí diwèi bo bè pĩ n kpéí.

⁷ Kòo yíé kébèi nke dà: We ndo yé ke dà nSaraa bo pié Abarahammu ibí diyie mari! Nte mí nkoò peité denitidabire o kótì cuokè.

Abarahammu bètimè Akaa nè o bire Isimayēeri

⁸ Kè debiree kóté, de càtè dii yiè kè Abarahammuu ānné dibanni.

⁹ Kè Esibiti kóo nitipòkù peité deè bire Abarahammu, Isimayēeri ndaú Isaki kè Saraa de yà, ¹⁰ kénáké Abarahammu ke dà: Beti kudaakù kuù nnè ku bire. Dedaabire báá wēnnénè n kperè Isaki kètieke a kperè a kũũ nkó difõnkúò.

¹¹ Kè de kó tináànti yonke Abarahammu mediè, ke yé Isimayēeri múnke do túmè o bire nde. ¹² Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dà: Kudaakù nè ku bire kó tináànti báá da yonke, yie nSaraa da náá ntì. Isaki kó kufuku miéke nke a yóo pétémè iyaàbí, kè deè dàò n da nàké tì. ¹³ N yóo duó nkè dedaabire kó kuwuò mmúnke pèkèmu, ke yé de tumè a bire nde.

¹⁴ Dikũnweñni sèi kè Abarahammuu túóté pèè kécũš menie nkudoukù miéke, kéduó nhAkaa, kóò duó nho bire, kóò bèti, kòo kàte kénhàrì dikpàà cuokè bè tu di Beerisebaa. ¹⁵ Menie ndèè dii mòmni kudoukù miéke kòo dáu ndebire tetiete matè také, ¹⁶ kékàte kénkari medétimè kè de mánne a bo tãũmè kupie, ke kuò nke tú: N yí dó n yà m bire kã ndè! ¹⁷ Kè Kuyie nkeè debire kuòmmè, kè ku tōnni m̀boní kēĩnkè kényú Akaa ke dà: Dè dōmme? Bá nyīèkù Kuyie nkèèmu debire kuòmmè. ¹⁸ Íté kéii nha bire ké de deè, deè yóo náá nkuwuò ndiekù cice.

19 Kè Kuyie nkpeté Akaa nuò nkòo yà tebinte matè, kékote kèpíe mmenie nho dɔukù mièke kédúò nho bire kè dèe yã.

20 Kè Kuyie nní ntò debire, kè dèe kóté dikpáà cuokè ké naá nhohoditãũti diewè. 21 Bè do bo dikpáà bè tu di ndi Edi-Padanni, kòo yõ ò puó nhEsibiti kóo nitipòkù.

Abarahammu taunnèmè Abimedeki

22 De kó dimònni, kè Abimedekii katení Abarahammu borè ke neínè behãpòmbè kóo kóti Pikodi, kénáké Abarahammu ke dò: Kuyie nda bonèmu a tómmú mumou mièke, 23 béi nkéyú Kuyie nyètiri ke dò, a í yó n souté mí nnè m bí nè n yaábíó, ke yó nni n dɔori mesàà nnè nh èi a bo dii mièke, kéndònnè n da dòmè mesàà. 24 Kè Abarahammu dò: N yiemmu.

25 Ke né béinnè Abimedeki tebinte matè kpéi, Abimedeki kó betòmbè do fiète tè. 26 Kè Abimedeki dò: N yí yé de kó tináantì, a í tì nni n nàké, yíe nwe n tì kèmmè.

27 Kè Abarahammuu duó nyipe nè inààke Abimedeki, kè bèe taunnè betòbè. 28 Kè Abarahammuu deite yepeserè yèyiekè kécánné. 29 Kè Abimedeki dò: Ba nképí nte kàa cànné yepeserè yèyiekè? 30 Kè Abarahammu dò: Còuté ye, kè dè mbenkú mí keúmè tebinte tie nke tè te.

31 Kè bèe yú deborè ke dò: Beerisebaa, ke yé bè de nwènnémè dinùù.

32 Bè de ntaunnè betòbè, kè Abimedekii ité kèwète Fidisitèèbe kó dihei, ke neínè Pikodi o ãpòmbè kóo kóti.

33 Kè Abarahammuu fííkú Beerisebaa èi detie mbè tu dè tamadii, kébántè ti Yiè nKuyie, ké kù yu ke dò o Yiè. 34 Kè Abarahammu mbo Fidisitèèbe èi kémonte.

22

Abarahammu yiemme ke bo féuté Isaki Kuyie nképí

1 Kè Kuyie nní nyóó yááké Abarahammu ke dò: Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. 2 Kè kù dò: Túóté a bire Isaki dèè bo demáà, kàa dè dó, kékatenè Mòdiyaa kó dihei, ditāri n yóó da benke di ñnkè ké dè nni féuté kétuò.

3 Kè dèe wenté, dikūnweñni sèi, kè Abarahammuu ité kèyarí ideí, kéänné sãmmarímú tinenti, kétúóté o tómbè bèdébè nè o bire Isaki, kè bèe kété kénkòri Kuyie nhò benke dè.

4 Diyiè tãänni yiè, kòo wénté medétimè kèyà ditāri bè kòri di, 5 kénáké o tómbè ke dò: Nkpaánè die nnè sãmmarímú, mí nnè odapàà nkè tí deke ditāri kébántè Kuyie nkèwèteni di borè.

6 Kòo tou nho bire Isaki ideí kèntò muhãã nnè disie, kè bè nkéri bedé. 7 Kè Isakii yú o cice ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí. Kè Isaki dò: Ti tò muhãã nnè ideí, yé fepièfè ti yóó kuò fè? 8 Kè Abarahammu dò: M bire Kuyie nkuù yóó ti duó nfepièfè.

Menme kè be nneí, ke kéri bedé. 9 Bè tũðke dii mònni Kuyie nhò benke dè, kè Abarahammuu maá diwũðtònni, kédòò ideí kèdaá nkéboú o bire Isaki kénóó, 10 kétúóté disie ke bo dè féuté. 11 Kè ti Yiè nKuyie ntònni yúní Abarahammu keñnkè ke dò: Abarahammu! Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. 12 Kè di dò: Kuyie ntu, a báá dòò debire meyei mmamè, kù bantému di mmònni a kù démè ke í kù yetenè a bire dèè bo demáà.

13 Kè Abarahammuu wénté kèyà dipedaà, kè di còmú kè di yiè nsàke difāpèù, kòo di dète kékuò o bire Isaki kó difōtiri, 14 kèyú de kó dibòri ke dò Kuyie nduó. Deè te kè bè yu de kó ditāri nè yienni ke tú: Ti Yiè nKuyie nduó.

15 Kè ti Yiè nKuyie ntònni yúní Abarahammu keñnkè kuce medérímè 16 ke dò: Kuyie ntu kuù béi nke tú a í mè nkù yeténèmè a bire dèè bo demáà. 17 Kù bo da dòò mesàà nkàa yaábíi sũũ nsiwãã kōme, kéndònnè dàmeèri nùù kó mubirímú, kètieke i dootitòbè ekè, 18 nè ìì borè nde kù yóó dòmè ibotí imou mesàà, nha yie mmèè kpéi nku kpeti.

19 Kè Abarahammuu wèteni o tómbè borè, kè bèe kò mBeerisebaa Abarahammu cie kémbo.

²⁰ De kó difōnkúò, kè Abarahamuu keè o nantè Naṓṓ pokù Midikaa ò piémè ibí, ²¹⁻²² Uusi, weè do tú Mpo kénante Buusi, nè Kemmuyeedi Aramu cice nè Kesedi, nè Asoo nè Pididaasi nè Idudafu nè Betuyeedi. ²³ Kè Betuyeedi peítè Debekaa, Midikaa bí nyi ò peíténè ì Naṓṓ Abarahamuu nantè. ²⁴ Kòo pocēnì Deyumaa múnkèe ò pié ibí. Tebaa nè Kaammu nè Taasi nè Maaka.

23

Saraa kumè kè bèe ò kūnné

¹ Saraa do mṓke yebie ntekòutè nè sipísidé nè yèyiekè (127) ndi kékú. ² Ò ku Kidiyati-Adiba kó dihei ndi, bè tu di Ebunṓ Kannahāā kó kutempē mmiēke, kè Abarahamuu dṓò ikuó kékammú o pokù kũũ, ³ kédeè kéité kékote kényà Eti kó ibí Itiibe ke dṓ: ⁴ M bo die nke tú opòò nwe, m pānè ketenkè kè n kūnné ocī kóò díe. ⁵ Kè Eti kó ibí Itiibe ò tēnné ke dṓ: ⁶ Okóti a tú okpààti nwe ti cuokè, kè Kuyie nkó mesàà nda bonè. Kūnné a cī a dṓ kùù fṓti, òmṓ ì yóò da yetenè.

⁷ Kè Abarahamuu nínkú dihei yembè Eti kṓbe ìkè, ⁸ ke dṓ: Kè di yie nkè m bo kūnné ocī die, dí m bántè Efunṓ Soaa bire, ⁹ kòo n duó nho fṓti kùù bo Makpedaa o paku nùù, kè n yietì kudonku di ìkè kè kù ntú n kṓku kè nní nkũri becírìbè.

¹⁰ Kè Efunṓ kàri o kṓbe Itiibe borè, kéténné Abarahamuu ditīnnì dī tī ndiheì kó dibòri borè ke dṓ: ¹¹ Áà, n Yiè! N da pāmu kupaku nè kufṓti n kṓbe ìkè. Kūnné ocī.

¹² Kè Abarahamuu nínkú dihei yembè ìkè, ¹³ kénáké Efunṓ ke dṓ: N da báammu benitibè ìkè ke tú á n fíténè ku kè n kūnné ocī.

¹⁴ Kè Efunṓ tēnné Abarahamuu ¹⁵ ke dṓ: Yie n yóò da náké tì, medítībii nsikṓusìnàà (400) kpeti tú ba fṓ nnè mí nti cuokè? Kūnné o cī.

¹⁶ Kè Abarahamuu banté Efunṓ yèmmè, kékāa nyidíití Itiibe ìkè, medítībii nsikṓusìnàà (400), de mṓnnì kó idítí, kóò duó. ¹⁷ Memme, Efunṓ paku kùù bo Makpedaa, kùù wetì Mammudee nè kufṓti kùù bo de miēke nè detie ndemṓ dèè dè bo, ¹⁸ kè dèe naá nhAbarahamuu kperè, Itiibe bèè tī ndiheì kó dibòri be ìkè.

¹⁹ Kè Abarahamuu kūnné o pokù Saraa kufṓti kùù bo kupaku Makpedaa, ke wetì Mammudee bè yu dè Ebunṓ, Kannahāā kó ketenkè miēke. ²⁰ De mṓnnì, kè Abarahamuu tieke kupaku nè kufṓti dèè do tú Itiibe kperè, kénkũri o círìbè.

24

Isaki puokemè Debekaa

¹ Abarahamuu do kòté mediè mme, kè ti Yiè nKuyie nhò dṓò mesàà ndemṓ miēke. ² Diyie mari kòo náké o kóo tōnti kóti wèè bàà o cīètè, ke baa o kpàti ke dṓ: Seu nha nṓutè n kpèrì*. Be kó dimṓnnì bè do ã nkàa bo parìkè a ãṓ me ndṓò kè dèe benke ke dṓ nha yóò dṓò a béi ntì. ³ Béi nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakēdaa yètìrì ke dṓ a í yóò waá m bire onitipòkù Kannahāā kṓbe m bo bèè cuokè, be miēke. ⁴ Kāa kòri n cie nke, n naàmũnkù miēke ke yóò ke nwaá nhonitipòkù, képuó m bire Isaki. ⁵ Kòo tōnti dṓ: Kè dè yèmmè onitipòkù báa yie nké n neinèní die di nheì, a bire yó nni nneínèmu de bíékàà? ⁶ Kè Abarahamuu dṓ: A báa dítinné a máà kéneinè m bire. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa wèè n dènnení n cice cīètè nè nh èi ke n náké ke tú: M bo da duó di nheì kàa yaàbí di tieke. Kù bo duṓnnì ku tōnnì kè di nda ní kàa waannì onitipòkù képuó m bire. ⁸ Kòo nitipòkù yete ò bo nda neínímè, a béi ndī nùù í yóò da pī. A cénke bá nneínè m bire de bíékè.

⁹ Kòo tōnti seu nho nṓutè Abarahamuu kpèrì kébéi nke dṓ: M bo dṓò a béi ntì. ¹⁰ Kòo tōnti túóté Abarahamuu yòyóbè tepítè nè yepārè sààyè, kékote Mesopotamii, Naṓṓ cice.

* **24:2** Seu nha nṓutè n kpèrì:

11 Ò tùðke dii m̀nni tebinte dihei m̀nku k̀duó nkè ỳyóbèe nínkú. Dè do tú kuyuoku nku dikónnétari m̀nni. 12 Kòo bántè ti Yiè nKuyie nke d̀: N Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ nkù n da báámmu yóu kè n yà n wanti dè yíe. Dòò n yiè nhAbarahammu mesàà. 13 M bo tebinte také nke kè dihei kó besapàmbè yó ntaàní mudúò. 14 M bo m̀wèè sapàà nke d̀: B́i nha dúu kè n yà, kòo n t́nné ke yí: Yà kè n duó nha ỳyóbè kè bèe yà. M bo banté ke d̀ wehwe a t̀ātémè a kóo t̀nti Isaki kpéi, ke d̀ò mesàà n yiè nhAbarahammu.

15 Ò kpaá me nnáá nkè Abarahammu nantè Naəə pokù Midikaa bire Betuyeedi kóo sapàà Debekaa ỳnni ke t̀ didúu. 16 Dè kóo sapàà ndo wenni mediè mme, ke mu nyí yé onitidòu, kòo dó meniè nképié nho dúu k̀tò nkénkũnti. 17 Kè Abarahammu kóo t̀ntii coké kóò co kóò nàké ke d̀: Yóu kè n yà a dúu kó meniè nsàmpó. 18 Kòo sapàà d̀: Yà.

Ke b́i mmecãã nho dúu kóò duó nkòo yà. 19 Ò dèè dii m̀nni kòò d̀: M bo duó nha ỳyóbè, kè bèe yà k̀nsànnè.

20 Kòo uté meniè mmecãã nyiwũ ỳ ndè, k̀coké kédónni k̀duó nỳyóbè bəmou. 21 Kè dèe di Abarahammu kóo t̀nti kòo nhò wúò nke d̀ nyúóó, ke bo yà kè ti Yiè nKuyie nkuu d̀òri ò kù beke ti. 22 Kè ỳyóbèe yà k̀deè kòo túóté mumámáá mmesəə nkõmu bè tũ̀m̀m̀ dihõnni nè sinei sidésì mesəə nkpesi, 23 kòò beke ke d̀: We nkóo sapàà nda tú? N da báámmu mefiè mbo mbo a cice c̀t̀tè nè n k̀be kè tí yíénáà? 24 Kòò d̀: N tú Midikaa nè Naəə be kóo dapàà Betuyeedi kóo sapàà nwe. 25 Kòo yíe k̀béi nke d̀: Timúkpeti bomu nè tisũ̀ti péu, kè dí bo duó dè bo.

26 Kòo t̀ntii nínkú k̀bántè ti Yiè nKuyie, 27 k̀béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie, n yiè nhAbarahammu tũ nkù ỳt̀rì ndeu, kuu ò kuó mmesémmè koò d̀ò mesàà, ke n niitè kè n t̀ðkeni o k̀be borè.

28 Kòo sapàà ncokóo tec̀t̀tè kénáké o ỳ de kó tináànti. 29-30 Debekaa do m̀ke o tãũ m̀u nwe kòo ỳt̀rì tu Damaa kòo yà mumámáá nnè sinei k̀keè ò nàà nti k̀itè mecãã nk̀kote tebinte borè kè yà de kóo niti nè o ỳyóbè. 31 Ke d̀: F́ nti Yiè nKuyie nkó mesàà mbonè wè, k̀tení kè tí kò. Dè yíme kàa bo dikpáà? N tũntemu tec̀t̀tè ke waá nỳyóbè yó mborè.

32 Kòo tuokoo tec̀t̀tè kè Damaa duó nkè bèe bouté ỳyóbè tinenti, kòo bè duó ntimúkpeti nè tisũ̀ti, k̀duó mmenie nhAbarahammu kóo t̀nti nè o neinè bè, kè bèe sú be naàcèi. 33 Kè bèe ò duó mmudiì kòo yete ke d̀: Kè n yí nàké n t̀ tì m báá di. Kè Damaa d̀: B́i! 34 Kòò d̀: N tú Abarahammu kóo t̀nti nwe. 35 Ti Yiè nKuyie nkuu d̀ò n yiè nhAbarahammu mesàà, kòò kpenke ke m̀ke tikpàti mediè. Ke m̀ke iwũ nè idííti nè mesəə nnè betõmbè benitidaabè nè benitipòbè nè ỳyóbè nè sãmmarímúbè. 36 Kè Saraa o pokù ò peitè denitidabire o kóti cuokè, kòo dè duó nhò m̀ke dèè kó dimàà. 37 Kè n yiè nhAbarahammu duó nkè m b́i nke yu ti Yiè nKuyie nỳt̀rì ke yí n yí yóó túóté onitipòkù Kannahã k̀be ò bo bèe cuokè k̀puó nho bire. 38 Kè n yóó k̀te o naàm̀nkù k̀be borè nde, o cice c̀t̀tè k̀waá nhonitipòkù k̀puó nho bire. 39 Kè nh ò nàké ke yí kè dè yèmmè onitipòkù báá yie nkè n neinè. 40 Kòò n t́nné ke tú o Yiè nKuyie nhò tũ nkù yó n niitèmu kè m pété onitipòkù o k̀be cuokè, o cice c̀t̀tè mièke, k̀kònnènkò k̀puó nhò kóò dapàà. 41 Kè n k̀te o c̀t̀tè k̀be borè, kè bè í yie, ò b́i ndiì nùù bá m pí. 42 N t̀ðkeni tebinte borè yíe nke bántèmu Kuyie nke yí: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ nkù yóu kè n yà n wanti dè, 43 n yó mbo tebinte také nke, osapàà nwèè bo tanní mudúò kè nh ò m̀wè meniè nke yí: Yóu kè n yà a dúu kó meniè nsàmpó. 44 Kòò n t́nné ke d̀: Yà kè n dó kàa ỳyóbèe yà, n yóó bantèmu a we ntaātémè kòò yóó yenke n yiè mbire. 45 N kpaá me nnáá nkè Debekaa t̀ðkeni ke t̀ didúu ke dó tebinte, kè n yí: N da báámmu m pã meniè nkè n yà. 46 Kòò touté o dúu mecãã nke b́i nke yí: Yà, kàa yà ke dèè, n dó k̀duó nha ỳyóbè. Kè n yà k̀deè kòo duó n ỳyóbè. 47 Kè nh ò beke ke yí: We nkóo sapàà nda tú? Kòò yé nNaəə nè Midikaa be bire Betuyeedi kóo sapàà nhò tu, kè n t̀nné o ònni mumámáá koò ùnné sinei. 48 Dè m̀nni ndi n nìnkúmè ke d̀unnè mutõmmú ti Yiè nKuyie

nhAbarahammu tũ nkù, kù n niitémè weti weti kè m bo túóté o tebite kóo sapàà nképuó nho bire. ⁴⁹ Kè di yie nke bo dɔ̀ò n yiè mmesàà nweti weti dí n náké, kè di me nyete dí n náké kè n sɔ̀ó. ⁵⁰ Damaa nè Betuyeedi kè bè dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nkuu yē ndè mmè ndò! Ti báá na kébéi ntímatì. ⁵¹ Nte Debekaa, túóté we kékònnè képuó nha yiè nkóo dapàà, kéndònnè ti Yiè nKuyie ntì nda nàkémè.

⁵² Abarahammu kóo tǎntì kèè diì mǎnni de kó tináaantì, kénínkú késǎnte ti Yiè nKuyie nnè mutǎmmú, ⁵³ kédèite timátì péitì nè mesɔ̀ nkó tinentì nè tiyààtì kéduó Debekaa, kǎpǎ yepǎrè sààyè o tǎũ nè o yǎ. ⁵⁴ Kè bèè di kényà, wenwe nè bèè ò cíe, kédèe kényíé.

Kè dèe wenté dikũnweñni kòò dɔ̀: Yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁵ Kòo sapàà ntǎũ nè o yǎ kè bè dɔ̀: Yóu kòo nti kpaánè ke dɔ̀ yewe tepíítè kè di né kò. ⁵⁶ Kòo tǎntì dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nni nteennemu kè ñ yà n wanti dè, bá nni nhɔ̀tínè, yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁷ Kè bè dɔ̀: Ti yúnè osapàà nkòò beke.

⁵⁸ Kè bèè yú Debekaa kóò beke ke dɔ̀: A dɔ̀ kénéinè onitì yie nkè dí kònàà? Kòò dɔ̀: Èǎ, m bo ò neinè!

⁵⁹ Kè bèè yóu Debekaa nè kudaakù kùu ò yǎ, kè bè bo neinè Abarahammu kóo tǎntì nè bèè ò cíenní kè bèè kò. ⁶⁰ Kè bèè mǎo Kuyie nkó mesàà nDebekaa kpéi nke dɔ̀:

A bo pié kè dè nsũ mesàà,

kàa yaábíi tieke a nũmbè ekè.

⁶¹ Kè Debekaa íté nè o tǎmbè kédèke yòyóbè, kétũnne de kóo nitì kè bèè kò.

⁶² De mǎnni kè Isaki íté Daayii-Doyii ke konní ke bo Nekebu. ⁶³ Kuyyoku makù kè Isakii yè kéncentì dikpáà, kékéwénté kényà yòyóbè kè bè kèríní. ⁶⁴ Kè Debekaa wénté kényà Isaki kékúténí yòyó ñnkè, ⁶⁵ kékèké Abarahammu kóo tǎntì ke dɔ̀: Wenninwe wèè kèríní ti bíékè? Kòò dɔ̀: N yiè nwe.

Kè Debekaa kǎá nkuyàakù o ìikè. ⁶⁶ Kòo tǎntì náké Isaki ò dɔ̀ dèè kó dimàà. ⁶⁷ De kó difǎnkúò kè Isakii tanné Debekaa o yǎ Saraa kó kudieku képuoke, ké nhò dɔ̀ kòo yèmmèe caté ke yé o yǎ kumè kòo yèmmè cààrè.

25

Abarahammu bí tei

¹ Kè Abarahammuu puoke onitipòkù tǎu kè bè ò tu Ketudaa. ² Kòo o peité Simmudanni Yokisǎa nè Medanni nè Mandiyǎa nè Isibaki nè Suaa. ³ Kè Yokisǎa peité Sebaa nè Dedanni. Kè Dedannii pié Asudiibe, Detusiibe nè Deumiibe. ⁴ Kè Mandiyǎa peité Efaa nè Efee nè Enaki nè Abidaa nè Edidaa. Bemou memme bè tu Ketudaa yaábí nyi.

⁵ Kè Abarahammuu duó nyIsaki o kperè demou, ⁶ kénkpaá fòu kǎpǎmmú o pocǎmbí yepǎrè, kéduó nkè ìi kǎte diyie yiení kèè bíékè. ⁷ Abarahammu do yóó kú ke mǎke yebie ntekòutè nè sipísiyiekè nè yènnùmmù (175) ndi. ⁸ Ò do kòté mediè mme kémbo diwèi mièke kékúnè. ⁹ Kòo bí Isaki nè Isimayeri kè bèè o kũnné Makpedaa kó kufǎti, Efunǎo, Soaa bire, Itiibe ei kou paku mièke, kùu wetí Mammudee, ¹⁰ Abarahammu do donté kũnku nè Itiibe. Dende bè múnke do kũnnémè Abarahammu nè o pokù Saraa. ¹¹ Abarahammu ku diì mǎnni kè Kuyie nkó mesàà nsɔ̀tè o bire Isaki ñnkè kòò mbo Daayii-Doyii kó tebite také.

Isimayeri kó ibi

¹² Nte Abarahammu pokù Saraa kó kudaakù, Esibiti ei kou Akaa kó debire Isimayeri kó kufuku, bè bè pei kè bè tũmmè betǎbè: ¹³ Nebayoti nè Kedaà nè Adiberi nè Mibisammu ¹⁴ nè Misemaa nè Dumaa nè Masa ¹⁵ nè Adadi nè Temaà nè Yetuu, nè Nafisi nè Kedimaà. ¹⁶ Isimayeri kó ibi nyi tepíítè nè ìdél. Bá wè kòò mbaké o botí kéduó nho yètìrì o kari, o eitè. ¹⁷ Isimayeri do mǎke yebie ntekòutè nè sipísitǎati nè yèyiekè (137) ndi, kékú kè bèè ò kũnné o yembè borè. ¹⁸ Kòo bí nkari Afidaa kétuǎkenè Suudi kéntókénè Esibiti, ke wetí Asidii, ke cáá mbemàà ke kari.

SAKŌBU KÓ TINÁÀNTÌ

Esayuu nè Sakōbu be kó tináàntì

¹⁹ Nte Abarahammu bire Isaki kó tináàntì, Abarahammu weè do peité Isaki. ²⁰ Isaki do m̀ake yebie nsipísìnàà ndi képuoke Debekaa, Betuyeedi Aramu botí kou koo sapàà, Damaa tãũ. Bè do ã Mesopotamii nwe. ²¹ Isaki pokù Debekaa do tú tehãũnte nte, kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkòo pùò nyitàátébi. ²² Kè ibí mbokù itabè i yǝ p̄autì mieke, kòo d̀: Kè dè d̀o mmie mme, ba nte kè m p̀úó?

Kòo k̄ate kébeke ti Yiè nKuyie. ²³ Kè kù d̀:

A p̀úó nyibotí ìdèi nyi,

kè ì bo yènní kéncáá,

kè kùmakù nkpeñnìnè kutekù.

Osám̄p̄òu bo mbaké okóti.

²⁴ Kòo peité yièe tuakení, kòo peité itáátébi. ²⁵ Kòo ketiwèe yènní ke wũ̄s nè o yùtòo, ke dáátí ticiti o k̄ontì tim̄ou, kè bèe ò yu ke d̀ Esayuu. ²⁶ Kòo nantè nyetini ke p̄i nho nacènkènni, kè bèe ò yu ke d̀ Sakōbu. Bè yóó bè peité ke s̄ nyIsaki m̀ake yebie nsipísikuo ndi.

Esayuu fitémè wenwe Mpo ò na nte dè

²⁷ Kè bèe kóté kè Esayuu naá nhopaawaà ndièwè wèe n̄o nkupaawaá, nke ní ntũũ ndikpáà, kè Sakōbu ntú onitiyə̀n̄wè ke kari tec̄t̄è. ²⁸ Kè Isaki ndó Esayuu o tãũ mèe kp̄éi nsiwéi kòo càá, kè Debekaa ndó Sakōbu.

²⁹ Diyie mari kè Esayuu m̄boní kupaawaá nke òu mediè nkéns̄s̄ nSakōbu bèrì itũ. ³⁰ Kè Esayuu d̀: N da báámmu nh òu mediè mme, yóu kè ñ cááké itũ iwũ̄si ii. Deè te kè bèe ò yu ke d̀ Ed̄ammu. ³¹ Kè Sakōbu d̀: N fiténè Mpo ò nte dè yie. ³² Kè Esayuu d̀: Dikònni yó n kuò kè Mpo ò nte dè ñ d̀ò ba? ³³ Kè Sakōbu d̀: Bèi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Esayuu yú Kuyie nyètiri kòd fiténè Mpo ò nte dè. ³⁴ De m̀onni ndi Sakōbu duóm̄mè Esayuu p̄éè nè itũ kòo cááké, kéyà menie. Men̄me ò sènkèrimè Mpo ò nte dè.

26

Isaki nè Abimedeki be kó tináàntì

¹ Kè dikònni dierii tanní kéndonnè dii do tanní Abarahammu kó dim̀onni, kè Isakii k̄ate Fidisit̄ēbe koo kp̄ààti Abimedeki borè Kedaari èi. ² Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáa Isaki, kòd nàké ke d̀: A báá k̄ate Esibiti, m̄bo n yóó da benke dii èi, ³ á ndi mbo, n yó nda bonèmu ke da d̀ò mesàà, n yóó duó nf̄s̄ nwe nè a yaábí de kó yehékè, kéd̄ò n do yè n yóó d̀ò tì a cice Abarahammu. ⁴ M bo duó nkàa yaábíi sũũ nsiwãã k̄ome, kè n yì duó nde kó yehékè yem̄ou. Nè a yaábí borè nde n yóó d̀òmè ibotí im̄ou mesàà. ⁵ Ke yé Abarahammu yíemmè n kuó im̄ou nè n tannò yem̄ou, nè n tié nnè nh ò nàké tì.

⁶ Kè Isaki m̄bo Kedaari èi. ⁷ Kè benitibè nhò bèkú o pokù kp̄éi, kòd d̀: N tãũ nwe. Ke yé ò do ȳèkùmè de kó dihei k̄obe bo ò kùòmè Debekaa wenniku kp̄éi.

⁸ Kè bè m̄bo deborè kém̄onte, kè Abimedeki nsíéké diyie mari fenéti, kéyà Isaki kòd kp̄èitinè o pokù Debekaa. ⁹ Kòo ò yu kòd nàké ke d̀: A pokù nwe! Dè ȳime kàa yè nha tãũ? Kòd d̀: N ȳèkù bè bo n kuòmè mme o kp̄éi ke yè n tãũ. ¹⁰ Kè Abimedeki d̀: A ti d̀ò ba? Dè kp̄áa sám̄p̄rè nde òm̄ou na nduónèmè a pokù, kàa ti tanné meyei mmieke. ¹¹ Kè Abimedekii nàké benitibè bem̄ou ke d̀: Wèe kàáké oniti yie nyoo o pokù ti yóó ò kùamu.

¹² De benni kè Isakii buotí tidiiti, kék̄ũ kè dè mm̄annè ò do buotí dè kuce tekòtè (100). Ke yé ti Yiè Kuyie nhò d̀òmè mesàà. ¹³ Kòo kp̄àti deuke kòo m̄ote o kperè mesàà, ¹⁴ kém̄ote iwũ̄ nè tidaati. Kè Fidisit̄ēbe mieke nhò péi.

Isaki taunnèmè Abimedeki

15 Kè bèe Ìtinné mutáá sibií o cice Abarahammu tōmbè do keú sì. 16 Kè Abimedekii náké Isaki ke dò: Íté ti èi, a kpenke ke ti pèētému.

17 Kè Isakii íté òborè kékote kékari Kedaari kó kubiriku, 18 kèwēte kēíté o cice Abarahammu do keú sù bíí, kè Fidisitēēbe sù Ìtinné. Kòo wēte ké sù duó nsi yètè. 19 Kè Isaki tōmbèe keú tebinte kubiriku kèpété menésààmè. 20 Kè benaacēmbè bèè bo Kedaari kè bèe kpannè Isaki kàbe ke dò: Tíi te tebinte.

Kè Isakii yú de kó tebinte ke dò Eseki (dèè tu dikpànni). 21 Kòo tōmbèe keú tebinte tetè kè bèe yíe kékpa nte kpéi nkè Isakii tē yu ke dò Sitinaa (dèè tu mebootimè). 22 Kòo sòó nkékeú tebinte tetè bá bè í nkpa, kòo tē yu ke dò Deoboti (dèè tu meom̀p̀um̀m̀), kébèi nke dò: Ti Yiè nkuyie nti om̀p̀unne kè ti bo pété mesàà.

23 Kòo íté òborè kékote Bèrisebaa. 24 Kè Kuyie nhò benke kumáà keyènkè kóò béinnè ke dò: Míi tu Kuyie, a cice Abarahammu do tū nkù, bá nyíèkù n da bonèmu nè n kóo tōnti Abarahammu kpéi m bo da dòò mesàà, kàa botíi sũ.

25 Kòo maá diwũtònni, kébántè ti Yiè nkuyie, kécónné o touku, kòo tōmbèe keú tebinte.

26 Kè Abimedekii íténi Kedaari èi ke bo yà Isaki ke neínè o népo Ausati nè Pikodi wèè baké o ããpòmbè. 27 Kè Isaki dò: Di kàtení ke yē mba? Díndi bèè í n dó ke m bèti di cie? 28 Kè bè dò: Ti yà a Yiè nkuyie nda bonèmmè mme ke dó ti tau ntínti nè f́. 29 Béi nke yú a Yiè nkuyie nyètiri ke dò a í yóó ti dòò meyei mmamè. Ti mómməmbe ti í da dòò meyei, ti da yóumu, kàa íté nè diwèi, kè Kuyie nda dòò mesàà.

30 Kè Isakii bè ãnné kupòòkù kè bèe di kèyà, 31 kèíté dikũnweínì sèi ke cannèné betòbè yenò ke dò, bè báá dòò betòbè meyei, kè bèe cau nyIsaki kékònnè diwèi.

32 Diì yiè dimáà mièke nke Isaki tōmbè ò nàkémè ke dò: Ti nìnte menie nti keú tètè binte.

33 Kè Isakii yú de kó tebinte ke dò Sibaa (dèè tu mēnucannimè). Kè de kó dihei kpaá tō de kó diyètiri nè yienni, kè bè di tu Bèrisebaa.

Esayuu puokemè Itiibe botí kó benitipòbè

34 Esayuu do m̀ake yebie nsipísìnàà ndi képuoke Itiibe, Suditi Bedii kóo sapàà nnè Basimati Edonni kóo sapàà. 35 Kè dèe yonke Isaki nè Debekaa.

27

Sakabu cəutémè o kóo kóti kó mesàà

1 Kè Isakii kóté ke ténke í nwúó, kèyú o kóo Po Esayuu, kòò dò: Nte mí. 2 Kè Isaki dò: N kòtému, n yí yé n kũ nyiè. 3 Túóté a tām̀m̀ nè a pie nkéta dikpáà ké n kuóni tēhontè, 4 kébènné n dó mùù diì kékatenèni kè ñ di, ké da pã mesàà nke né na kékú.

5 Kè Debekaa keè Isaki nàké ti Esayuu ke tú wèe ta dikpáà kóò kùóni tēhontè, 6 kénáké Sakabu ke dò: N kèè a cice nàkémè a kóo kóti Esayuu ke tú 7 wèe ta dikpáà kóò kùóni tēhontè kébènné mudii ò dó mù, kòo di, kòò pã ti Yiè nkuyie nkó mesàà nkéna kékú. 8 M bire kénté kékeè n yóó da náké ti ké ti dòò. 9 Kote kèpínni yebopàà nyèdèè kè m benné a cice dó mùù diì. 10 Kàa ò duó nkòo di, ké da pã mesàà nkéna kékú. 11 Kè Sakabuu náké o yō ke dò: N kóo kóti Esayuu m̀ake ticiti nti, mí m me nyí ti m̀ake. 12 Kè dè yèmmè n cice n kááké kèyà n yí m̀akemè ticiti kè n naá siyáàbìsì yiè, kòò n dòò meyei nkè m m̀onté mesàà. 13 Kòo yō dò: Kòò da dòò meyei mmèe do n yínkè. Cénke yie n da nàké ti kèpínni yebopàà.

14 Kè Sakabuu kote kèpínni yebopàà nkéduó nho yō, kòò benné o cice dó mùù diì. 15 Kè be yō Debekaa túóté o kóò Po Esayuu yaàsàati tii bo teciētè kédátinné Sakabu o bíyãātè, 16 kètúóté kubòkònkù kédátinné o n̄u nè o f̀oníi, 17 kóò duó mmudii ò bènné mù nè pèè. 18 Kè Sakabuu kote o cice borè ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí! F́ n̄wenninwe? 19 Kè Sakabu dò: N cice mínwe a kóo Po Esayuu. N dòò a yē n dòò dè nde. N da báámmu, íté kékari kécááké iorimaa n kùóni ì, ké m pã mesàà. 20 Kè Isaki dò: A p̀anke pètému dende bàmbà ntehontàà?

Kòò d̀̀: A Yìè nKuyie nkuù t̀̀ k̀̀teǹ̀nì n yìik̀̀. ²¹ K̀̀ Isaki d̀̀: T̀̀ónnì k̀̀ n da k̀̀áák̀̀ k̀̀yà k̀̀ nsà k̀̀ f̀̀ nwe m bir̀̀ Esayuu.

²² K̀̀ Sak̀̀buu t̀̀ónnk̀̀, k̀̀o cice Isakii ò k̀̀áák̀̀ ke d̀̀: Metamm̀̀ d̀̀nǹ̀ Sak̀̀bu k̀̀m̀̀e k̀̀ debaà nd̀̀nǹ̀ Esayuu k̀̀p̀̀e.

²³ Bá ò í nh̀̀o bant̀̀, ke ỳ̀e o baà ndo àm̀̀e ticitì ke d̀̀nǹ̀e o k̀̀o k̀̀otì Esayuu k̀̀p̀̀e, k̀̀o ò d̀̀ò mesàà. ²⁴ K̀̀òò beke ke d̀̀: F̀̀́ nwe m bir̀̀ Esayuàà? K̀̀òò d̀̀: Èè mínwe. ²⁵ K̀̀ Isaki d̀̀: Nh̀̀ ànǹ̀e, k̀̀ n cáák̀̀e iorimaa nk̀̀e da p̀̀a mesàà. K̀̀ Sak̀̀buu ànǹ̀e o cice, k̀̀o cáák̀̀e, k̀̀o ò duò mmenaà nk̀̀o ỳ̀a. ²⁶ Ke d̀̀: T̀̀ónnì m bir̀̀e k̀̀e nh̀̀ ̀rì.

²⁷ K̀̀òò t̀̀ónnk̀̀o k̀̀òò ̀rì k̀̀òò keè o ỳ̀àtì ǹ̀ú, k̀̀òò p̀̀a mesàà nke d̀̀: M bir̀̀e k̀̀o kuǹ̀ú d̀̀nǹ̀e dikp̀̀àà ti Yìè nKuyie mp̀̀a dì mesàà nk̀̀o kuǹ̀ú nku.

²⁸ Kuyie nda p̀̀a k̀̀eĩnk̀̀e k̀̀o kubooku,

k̀̀a paa nnì mp̀̀eĩ mesàà,

k̀̀a mm̀̀ake tidiitì nè menaà.

²⁹ K̀̀a mbak̀̀e ibotì im̀̀u,

k̀̀e titenti tim̀̀u k̀̀obe nninku a ìik̀̀e,

k̀̀a mbak̀̀e a tebiì ke sì ninku a ìik̀̀e.

K̀̀e wèè da d̀̀ò meyei nwèè p̀̀eté meyei,

k̀̀e wèè da d̀̀ò mesàà nwèè p̀̀eté mesàà.

³⁰ Isaki p̀̀a dì m̀̀nǹ̀i Sak̀̀bu mesàà nke d̀̀e k̀̀o nyiti, k̀̀o k̀̀o k̀̀otì Esayuu konnì kupaawaá, ³¹ k̀̀ébenǹ̀e mudii k̀̀étò k̀̀éduò nho cice ke d̀̀: N cice íté k̀̀e cáák̀̀e iorimaa n k̀̀ònnì ì k̀̀e m p̀̀a mesàà. ³² K̀̀ Isakii beke ke d̀̀: F̀̀́ nwenninwe? K̀̀òò d̀̀: Mínwe Esayuu a k̀̀o Po.

³³ K̀̀e d̀̀e di Isaki mediè nk̀̀o k̀̀òntì aá, k̀̀òò d̀̀: Wenninwe wèè k̀̀ònnì tehont̀̀e ke n duò nk̀̀e n cáák̀̀e ke d̀̀e k̀̀a kpaaní, k̀̀e nh̀̀ ò p̀̀a mesàà nk̀̀o ỳ̀oò mè p̀̀eté?

³⁴ K̀̀ Esayuu keè o cice béi nti k̀̀o ỳ̀emm̀̀e caàr̀̀e, k̀̀o kuónko mediè nke d̀̀: N cice m̀̀nke m p̀̀a mesàà! ³⁵ K̀̀ Isaki d̀̀: A nant̀̀e t̀̀e k̀̀tenì ke sout̀̀e ke c̀̀ut̀̀e a k̀̀o mesàà. ³⁶ K̀̀ Esayuu d̀̀: Bè ò yu ke tú Sak̀̀bu osoùnt̀̀i, d̀̀e te k̀̀òò n sout̀̀e kuce mèd̀̀em̀̀e ke c̀̀ut̀̀e Mpo ò nte d̀̀e ke ẁ̀ete ke c̀̀ut̀̀e n k̀̀o mesàà. Ke d̀̀: Mesàà mmam̀̀e í kpaá n k̀̀p̀̀eínáà? ³⁷ K̀̀ Isaki d̀̀: M béimmu ke tú ò bo n da bak̀̀e, k̀̀a tebiì sim̀̀u ntú o k̀̀o bet̀̀mb̀̀e. M béimmu ke tú ò bo mm̀̀ake tidiitì nè menaà, n t̀̀enke bo na k̀̀e da d̀̀ò ba m bir̀̀e! ³⁸ K̀̀ Esayuu d̀̀: N cice a m̀̀ake mè sàà mmáà? M̀̀nke n d̀̀ò mesàà.

De m̀̀nǹ̀i k̀̀ekuó. ³⁹ K̀̀ Isaki d̀̀:

A bo mbo k̀̀e tenk̀̀e bá nnaati,

k̀̀eĩnk̀̀e k̀̀o kubooku báá c̀̀ut̀̀enì a tenk̀̀e.

⁴⁰ A ní ỳ̀oò dok̀̀emu k̀̀ep̀̀eté k̀̀edi,

k̀̀entú a nant̀̀e k̀̀o t̀̀nt̀̀i,

k̀̀enháante tip̀̀it̀̀i tim̀̀u,

diyie mari k̀̀e né fiete amáà a nant̀̀e ǹ̀u mièke.

Sak̀̀bu cok̀̀em̀̀e k̀̀ek̀̀ate o maànnik̀̀u

⁴¹ K̀̀ Esayuu mièke peike mediè nSak̀̀bu o cice o p̀̀a mèè k̀̀p̀̀eĩ mmesàà, k̀̀òò nnáà nke tú: D̀̀e í kpaá d̀̀etiri n cice bo k̀̀úm̀̀e, k̀̀e ñ kuò n nant̀̀e Sak̀̀bu. ⁴² K̀̀e bèe náké Debekaa Esayuu náà ntì, k̀̀òò náké Sak̀̀bu ke d̀̀: A k̀̀o k̀̀otì Esayuu mièke da peikemu k̀̀òò d̀̀o k̀̀e da kuò. ⁴³ M bir̀̀e k̀̀ent̀̀e n ỳ̀oò da náké tì, k̀̀ecok̀̀e k̀̀ek̀̀ate n t̀̀aũ Damaa cie Anaa eì, ⁴⁴ k̀̀e nke mbo k̀̀òò mièke ỳ̀a doǹ̀e. ⁴⁵ K̀̀òò ỳ̀e nha ò d̀̀ò d̀̀e, k̀̀e n da náké k̀̀a ẁ̀etenì. N ỳ̀i d̀̀o ndi paà did̀̀e diyie dimáà.

⁴⁶ K̀̀ Debekaa náké Isaki ke d̀̀: N demmu muf̀̀õmmu nè n c̀̀òb̀̀e Itiibe k̀̀o med̀̀òr̀̀im̀̀e k̀̀p̀̀eĩ, k̀̀e Sak̀̀bu puoke di nheì k̀̀o nitipòk̀̀u k̀̀e n ku d̀̀e nt̀̀õũ.

28

¹ K̀̀ Isakii ỳ̀u Sak̀̀bu k̀̀òò p̀̀a mesàà nke d̀̀: A báá puoke Kannahã k̀̀obe k̀̀o sapàà. ² Íté k̀̀ek̀̀ate Mesopotamii Betuyeedi a ỳ̀o t̀̀aũ c̀̀f̀̀èt̀̀e, k̀̀epuoke o k̀̀o sapàà. ³ Kuyie mmuẁ̀erím̀̀u

¹⁵ Kè Damaa dò: A bo nni mpĩ mmutōmmú fààrè a tú mèè kpéi n cǐtè kouà? Náké a dó n da yietí mù.

¹⁶ De mǎnni ke sǐ nDamaa mǎke besapàmbè bèdébè. Kòo kótì tu Dea, kòo sǎmpòu tu Dasēedi. ¹⁷ Kè Dea nuò nyí nnaati mesàà nkè Dasēedi tu oposáàtì ke sǎnnè onitipòkù. ¹⁸ Kè Sakòbu ndó Dasēedi ke dò: N dó Dasēedi nwe, a bíyǎātè, ke bo da pĩ mmutōmmú yebie nyèyiekè, kòò puoke.

¹⁹ Kè Damaa yie nke dò: Kè n we nda duó ndè wenninè m bo ò duómme okpákpàrì. Á mbo n cǐtè.

²⁰ Kè Sakòbu mbo koò pĩ mmutōmmú ke dò yebie nyèyiekè, kè de kó yebie nni ndò nyè í mǎnte ò dó mèè kpéi nDasēedi. ²¹ Kè Sakòbuu náké Damaa ke dò: De mǎnni tùòkemu, n duó m pokù kè nh ò puoke.

²² Kè Damaa dǎò dibanni kényú dihei kòbe bema. ²³ Kuyuoku mǎnni kétúóté Dea kéduó nSakòbu kòo ò duónè keyènkè. ²⁴ Kè Damaa túóté Sidipaa o kóo nitipotǎntì kéduó nDea. ²⁵ Kè dèe wenté kè Sakòbu nsǐ nDea nwe, kòo beke Damaa ke dò: A n dǎò ba! N da pĩ mmutōmmú yebie nyèyiekè Dasēedi kpéi nke. Dè yǐme kàa n souté? ²⁶ Kè Damaa dò: Ti cie osǎmpòu ã ì nyenke kòo kótì kpaá. ²⁷ Yóu kè dibanni kó yewe yèyiekè dèè kè ti da duó nhosǎmpòu, kàa sǎoté mutōmmú yebie nyèyiekè.

²⁸ Kè Sakòbuu yie, kè dè mmǎke yewe yèyiekè, kè Damaa ò duó nDasēedi, ²⁹ kétúóté o kóo nitipotǎntì Bidaa kéduó nDasēedi. ³⁰ Kè Sakòbuu duónè Dasēedi, ké nhò dó kè dè pǎēté Dea. Kòo yíe pĩ Damaa mmutōmmú yebie nyèyiekè o kpéi.

Sakòbu piémè ibí

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nyà Sakòbu í dómè Dea kéduó nkòo mpéi, kè Dasēedi yie ntú tchǎũnte. ³² Kè Dea púó nképeité denitidabire, ké dè yu ke dò Dubenni, dèè tu: Ti Yiè nKuyie nyà n sémmè. Ke dò: N dǎò bo n dǎke di mmǎnni.

³³ Kòo wǎte kérépúó nképeité denitidabire ke dò: Ti Yiè nKuyie mbanté bè í n dómè, ke n yíe debire terè.

Kòo yu de kó debire kè dò Simmēō. ³⁴ Kòo wǎte kérépúó nképeité denitidabire ke dò: Di mmǎnni n dǎò yèmmè bo mbo m bíékè.

Kè Sakòbuu dè yu kè dò Defii.

³⁵ Kè Dea yíe kérépúó nképeité denitidabire, ke dò: Di mmǎnni m bo sǎnte ti Yiè nKuyie, ké dè yú ke dò Sudaa.

De mǎnni kécómmú kupeitío.

30

¹ Dasēedi yà dii mǎnni wè í peímè kè dèe ò yonke, kòo náké Sakòbu ke dò: Duó nkè m peité, kè mèè dǎke n kú.

² Kè Sakòbu miéke peike Dasēedi, kòo ò nàké ke dò: N tú Kuyie nkuàà? Kuyie nkuà da mǎnte kupeitío. ³ Kè Dasēedi dò: Duónè n kóo tǎntì kòo m pié ibí.

⁴ Kòo duó mBidaa Sakòbu kòo ò duónè. ⁵ Kè Bidaa púó nképeité denitidabire. ⁶ Kè Dasēedi dò: Kuyie nni n kòóné, ke kèè n sǎútì, ke m pǎ denitidabire.

Ke yu de kó debire ke dò Danni. ⁷ Kè Bidaa yíe púó nképeité denitidabire. ⁸ Kè Dasēedi dò: M manè n kóo kótì ke na, ké dè yu ke dò Nefutadii.

⁹ Kè Dea yà ò ténke í peímè, kétúóté o kóo tǎntì Sidipaa kéduó nSakòbu kòo puoke. ¹⁰ Kè Sidipaa peité denitidabire. ¹¹ Kè Dea dò: N yuu dii naati!

Kòo dè yu ke dò Kadi. ¹² Kè Sidipaa yíe kérépeité denitidabire. ¹³ Kè Dea dò: Dè n narike, di mmǎnni benitipòbè bo nni ntú diwèi yiè.

Kòo dè yu ke dò Asee.

14 Mudidèi m̀nni k̀e Dubennii k̀t̀e kupaku, k̀etũnĩ yetebe b̀e tu ỳe mantidakò, k̀et̀nĩ k̀eduò nho ỳ Dea, k̀e Dasɛdii ò m̀o ke d̀: M p̃a a bire t̀nĩ ỳe tebe. 15 K̀e Dea d̀: A fìe n d̀u k̀e d̀e í da sannè k̀a ẁe ke d̀o k̀e c̀utè m bire t̀nĩ ỳe tebe? K̀e Dasɛdi d̀: K̀a m p̃a yetebe ò bo ta a borè ke nyèk̀e.

16 K̀e Sak̀abu nkũntinĩ kupaku kuyuoku, k̀e Dea ò co ke d̀: A tati m borè nde ỳe, n da dontènè m bire t̀nĩ ỳe tebe nyè.

K̀e Sak̀abuu ta o borè de k̀o keyènk̀e. 17 K̀e Kuyie nteennè Dea k̀o p̀uò nk̀epitè denitidabire nummurè, 18 k̀ebèi nke d̀: Kuyie nni nyetĩ n duò mmè k̀pèi nke n k̀o t̀nti n d̀u.

K̀o d̀e yu ke d̀ Isakaa. 19 K̀o ẁe k̀epuò nk̀epitè denitidabire kuónnè. 20 K̀e Dea d̀: Kuyie nni mp̃a dip̃anni s̀ari, di mm̀nni n d̀u bo m p̀nsiri ke ỳe nh ò peitè m̀e initidabĩ ikuò.

K̀o d̀e yu ke d̀ Sabunoo. 21 K̀o ỳe k̀epitè denitipobire k̀e d̀e yu ke d̀ Dina.

22 Kuyie nyĩ nyè nDasɛdi k̀pèi, k̀o teennè k̀o bo piè. 23 K̀o peitè denitidabire, k̀ebèi nke d̀: Kuyie nni ndènnè ifèi.

24 K̀o d̀e yu ke d̀ Sosefu, ke d̀: Ti Yiè nKuyie nha n ỳe denitidabire.

Sak̀abu k̀p̀arikèmè

25 Dasɛdi peitè dii m̀nni Sosefu k̀edeè, k̀e Sak̀abuu náké Damaa ke d̀: M p̃a kuce k̀e ñ k̀o n cie. 26 N duò m pobè nè m bí n da p̃i mutõmmú b̀e k̀pèi. A ỳemu m p̃i mm̀u tõmmú a c̀tè. 27 K̀e Damaa d̀: K̀entè n d̀o k̀e da náké t̀i, m bantèmu f̀õ temè k̀e ti Yiè nKuyie nni n d̀o m̀sà. 28 K̀e Damaa d̀: Náké n ỳo da yietĩ mù k̀e n da yietĩ. 29 K̀e Sak̀abu d̀: A ỳemu n da p̃i mmè botĩ mutõmmú k̀a wũs sũ. 30 N do ỳo tuakenĩ k̀a wũs í sũ, k̀e ñ t̀akenĩ k̀e ñ sũ. Mĩ te k̀e ti Yiè nKuyie nda d̀o m̀sà. Ỳo di mm̀nni k̀e m p̃i n k̀o mutõmmú. 31 K̀e Damaa beke Sak̀abu ke d̀: N ỳo da yietĩ ba? K̀o d̀: A í ỳo n yietĩ m̀mam̀. K̀a yie n ỳo da náké t̀i, n s̀otè k̀encèmm̀ a wũs. 32 Ò bèi memme ke d̀: M bo bate ỳe nha pe nè sibò k̀e c̀nnè, d̀e ã sisuo, nè d̀e d̀o nyàuyàù de ỳo ntú n k̀o tiyeti. 33 A bo k̀atenĩ dii m̀nni k̀yà m pecènk̀u, a bo bantè n náammè timõmm̀nti. K̀a s̀ nyipe nè sibò d̀e í m̀ke sisuo nè d̀e í d̀o nyàuyàù k̀e d̀e bo n k̀pèi mièke, n d̀e ỳuúkumu. 34 K̀e Damaa d̀: N yiemmu a bèi ntĩ.

35 De k̀o diyè m̀mm̀nni, k̀e Damaa bate ipe nè sibò d̀e ã sisuo nè d̀e d̀o nyàuyàù, k̀eduò nho bí. 36 K̀e b̀e itè k̀emm̀ke mucèmmu yewe ỳt̀aati k̀édètènè Sak̀abu.

K̀e Sak̀abu nkpaá c̀mm̀ Damaa k̀pèi ñ kpaá, 37 k̀ewaá ndetie mmarè det̀aati k̀o ibake, k̀e ñ cik̀u yepiè, 38 k̀ebuú nde k̀o ideĩ iwũs ỳe ndè, k̀e ñ nk̀arinĩ muyàà ke ñ ỳu ke dekù itòbè, 39 ke pèi sisuo k̀pèi nè ñ d̀o nyàuyàù. 40 K̀e Sak̀abu mbaati ñ ã sisuo nè ñ d̀o nyàuyàù, ke c̀nnink̀o.

K̀e Sak̀abuu m̀ote o k̀o kupecènk̀u k̀e k̀u ncáánnè Damaa k̀oku. 41 Iwũs ñ k̀pèni k̀e ñ d̀o k̀edeke dii m̀nni ẁe méú nde k̀o ideĩ ñ ỳe ndè k̀e ñ ndekù ke ñ ẁo. 42 K̀e ic̀riyi d̀o k̀edeke ò báá méú nde k̀o ideĩ. Memme k̀e ic̀riyi ntú Damaa k̀pèi k̀e ik̀pèriyi tu Sak̀abu k̀pèi.

43 K̀e Sak̀abuu k̀p̀arikè mediè, k̀emote ipe nè sibò p̀e, benitidatòmbè nè benitipotòmbè, ỳoyòbè nè s̀mmarím̀bè.

31

Sak̀abu itèmè Damaa cie k̀ecokè

1 K̀e Sak̀abuu keè Damaa bí náammè ke tú: Sak̀abu fìe ti cice k̀p̀ati ntĩ, deè te k̀o k̀penke mie. 2 K̀o ỳa Damaa ỳemmè t̀enke í ò naatinè m̀e do ñ ndòmmè nè dim̀nni. 3 K̀e ti Yiè nKuyie nnákè Sak̀abu ke d̀: K̀o nha cice cie b̀e da peitè d̀. N ỳo nda bonèmu.

⁴ Kè Sakɔbuu yú Dasɛedi nè Dea dikpàà ò cɛmmú dè o wũṣ, ⁵ ké bè nàké ke dò: N yà di cice yèmmè ténke í n naatinèmmè mè do ṣ ndòmmè, Kuyie n cice tũ nkù me nni m bonèmu. ⁶ Di yému m pĩnmè di cice mutōmmú nè n wērímú muməu. ⁷ Kòò n ciité, ke cèete n yeti kuce tepíítè, Kuyie mme nyí yóu kòò n dṛṛ mèyei mmamè. ⁸ Ò yĩ dìi mṛnnì ì ã sisuṵ ì bo ntú n kpɛyi kè ì pié ì ã sisuṵ, kòò dṛ ì dṛ nyàuyàù ì bo ntú n kpɛyi, kè ì pié ì dṛ nyàuyàù. ⁹ Kuyie nkuù cəuté di cice wũṣ ke n duó. ¹⁰ Ipe nè sibṵṵ dè dèkù dìi mṛnnì, kè n yà nè tidəuñti dè ã sisuṵ nè dè dṛ nyàuyàù dè dèkùmmè. ¹¹ Kè Kuyie ntṛnnì n yú ke dṛ: Sakɔbu! Kè n dṛ: Nte mí. ¹² Kè di dṛ: Wénté kényà yebṵdakè nè ipe dè dṛ nyàuyàù dè dèkùmmè. N yàmu Damaa da dṵrimè. ¹³ Mĩ tu di Yiè nKuyie nha do yà kù Betɛedi, kékíí nditári, kécóú mmekùṵ nké n nàké a dó tì. Di mmṛnnì, íté kékò nha èi bè da peítè dṛ.

¹⁴ Kè Dasɛedi nè Dea kè bè dṛ: Ti cice í yóó kú kè ti túóté dèmarè o cǐtè. ¹⁵ Ò ti wénté bepṵṵbè mbe, ke tì fité ke di ti díítí, bá wè í ti duó nwe do dṛ nké ti duó nyi. ¹⁶ Kuyie ncəuté tìi kpàtì ti cice borè ke da duó ntì tu ti kpɛti nti, tínti nè ti bí, dṵṵ Kuyie nda nàké tì.

¹⁷ Kè Sakɔbuu báátí, kédee nho bí nè o pobè yòyóbè, ¹⁸ kétúóté o wũṣ nè o kpàtì timəu ò pètè tì Mesopotamii, kékété kénkūnti o cice Isaki borè Kannahā. ¹⁹ Ke sṵ nDamaa kòte ke kǐi o pe citi, kè Dasɛedi yúúkú o bṵkè. ²⁰ Kè Sakɔbuu souté Damaa Aramu botí kou, kékítè bá ò í ò cau, ²¹ kétúóté o kpɛɛ deməu kécoké, késénté kukó ndiekù Efadati, kékété, kénwetí Kadaadi tārì.

²² Diyìè tǎnnì yìè kè bèe nàké Damaa Sakɔbu cokémè. ²³ Kòò túóté o kəbe, kètūnne Sakɔbu kéməke yewe yèyiekè, kòò ninte Kadaadi tārì. ²⁴ Kè Kuyie nnàké Damaa, Aramu botí kou nè tidəuñti ke dṛ: A báá dṵṵ Sakɔbu timatì.

²⁵ Wè ò ninte memme ke sṵ nSakɔbu cònnè o touku Kadaadi tārì ìnkè, kè Damaa múnkɛ cónnè o kəku, ²⁶ kékèke Sakɔbu ke dṛ: A n dṛṛ ba, ke n souté? Ke túóté n kó besapàmbè ke dṛ nha kpà nke bè éi. ²⁷ Dè dṛmmè kàa n souté, ke sṛri ke coké, bá a í n nàké? Ti na n da cíemmu kéndiè, ke bie nyebàrè nè tikùtidùùtì kè dè naati. ²⁸ A í yóu kè nh ṛrí n kó besapàmbè nè n yaábí. A dṛṛ deyèinkpɛɛ nde. ²⁹ M məkemmu muwērímú ke na nda dṛṛ mèyei, kè Kuyie nha cice tũ nkù né n nàké keyènkè kè pǐtè ke tú m báá da dṵṵ timatì. ³⁰ A dó mecāā mme ke bo kò nha cice cǐtè, dè né yĩme kàa yúúkú m bṵkè?

³¹ Kè Sakɔbu dṛ: N yǐkù a bo fietè mèmme a kó besapàmbè. ³² Wénté n kó benitìbè, kàa yà wèè borè a bṵkè bèe ò kù.

Sakɔbu do í yé ke dṛ nDasɛedi wèè yè túóté.

³³ Kè Damaa ta Sakɔbu kó kutouku, kéta Dea kəku, kéta o kó benitipotōmbè bedé kpɛti, ò í nyà mùmamù, kényè kéta Dasɛedi kəku. ³⁴ Ke yé ba! Kè Dasɛedi wèè yè túóté ke sṛnne yesānkṵnkè mièke ke kari ye ìnkè. Kè Damaa wammú titouti timəu mièke kémónté. ³⁵ Kè Dasɛedi dṛ: N cice a mièke báá peike n yí mè nyitémè n kàrì, m bo n tǎnkù yeire nde.

Kè Damaa wammú kémónté. ³⁶ Kè dèe yonke Sakɔbu kòo nkpannè Damaa, ke tú: N càke ba? N dṛṛ ṛmmè yei nkàa n tũ nnè kemieke? ³⁷ A fiému n nentì, a yà ba dèè tu a kpɛɛ? Benke de n kəbe nè a kəbe, kè bèe yà ké ti púté. ³⁸ M bo a cǐtè ke məke yebie nsipísidé ndi, m me nyí càaké a pedaà mari. ³⁹ Musĩmmù í pĩ nha ṛfè mafè, kè n fè tóní ke da benke, nh ṛṛ fè yietímu. Kàa m békú bè yúúkú ì kuyie nnè keyènkè, kè ñ da yietí. ⁴⁰ Kè fewentaafè m poté, kè muséé nni m poté keyènkè, kè n níi nyié nke wúó. ⁴¹ Yebie nsipísidé ndi m bomè a cǐtè, ke pĩ mmutōmmú yebie ntepiítè nè yènàà a kó besapàmbè kpéí, nke cɛmmú a wũṣ yebie nyèkuṵ. Kàa cèete n yeti kuce tepíítè. ⁴² Kè Kuyie, n yààrì Abarahammu do tũ nkù, n cice Isaki dé kù do í n teennè, a na nni m bèti n nṵu sinūmmù ndi. Kù me nyàmu n fèütémè a cǐtè, ke n teennè wenke keyènkè.

Sakɔbu nè Damaa bè taummè

⁴³ De m̀̀nni k̀̀e Damaa ò t̀̀h̀né ke d̀̀: N k̀̀o besap̀̀mb̀e tu biε, be bí tú n k̀̀p̄ȳi nyi, k̀̀e iwũ̄õ ii ntú n k̀̀p̄ȳi, dem̄ou a mè nwùó nd̀e tu n k̀̀p̄εε nd̀e. M me nyí yóó na k̀̀éd̀ò̀ǹe m̀̀mam̀̀u n k̀̀o besap̀̀mb̀e nè be bí. ⁴⁴ Yóu k̀̀e ti tau mmí nnè f̀̀́ nk̀̀éd̀ò̀ mèbenk̀̀ùm̀e mam̀e.

⁴⁵ K̀̀e Sak̀̀obuu túóté dit̀̀r̀i k̀̀éf̀íí, ⁴⁶ k̀̀énáké o k̀̀obe ke d̀̀: Waánǹenní yet̀̀r̀è! K̀̀e bèe ỳe waanní k̀̀écóú ndit̀̀ácóu, k̀̀e bèe kari bem̄ou di ìnk̀̀e k̀̀édi. ⁴⁷ K̀̀òo di yu ke d̀̀: Metaumm̀e k̀̀o mèbenk̀̀ùm̀e k̀̀o dit̀̀ácóu. Ǹe Damaa k̀̀o tináaǹti Yekaa-Saadutaa nè Sak̀̀obu k̀̀peti Kadedi.

⁴⁸ K̀̀e Damaa d̀̀: Di nt̀̀ácóu dii yó m̀benk̀ú mí nnè f̀̀́ nti taumm̀e.

Ǹe de k̀̀p̄í nke bèe di yu ke d̀̀ Kadedi, ⁴⁹ k̀̀éyíé k̀̀e di yu ke d̀̀ Misipaa. K̀̀e Damaa d̀̀: Ti Yiè nKuyie nní nti wúó nti d̀̀t̀énè dii m̀̀nni tit̀̀b̀e. ⁵⁰ K̀̀àa f̀̀́ũnko n k̀̀o besap̀̀mb̀e, ke t̀̀ùóké bet̀̀b̀e, a nyé ke d̀̀o nhoǹti weè í ti wúó, Kuyie nkuu ti wúó. ⁵¹ K̀̀e Damaa d̀̀: Nte dit̀̀ácóu n còu ndi nè dit̀̀r̀i n fií ndi mí nnè f̀̀́ nti cuokè. ⁵² Di nt̀̀ácóu nè di nt̀̀r̀i d̀̀e ntú ti taumm̀e k̀̀o dibenk̀̀eri. M báá d̀̀e p̀̀é̀t̀é k̀̀ék̀ote a bíéké k̀̀éd̀ò̀ meyei, a me mbáá d̀̀e p̀̀é̀t̀é k̀̀ék̀otení m bíéké k̀̀éd̀ò̀ meyei. ⁵³ Kuyie nhAbarahammu nè Naoo bè tũ nk̀̀u ni nti wúó!

K̀̀e Sak̀̀obuu parik̀̀e k̀̀éyú Kuyie nho cice Isaki dé k̀̀u ỳet̀̀r̀i, ⁵⁴ k̀̀éf̀éúté fè̀f̀e Kuyie, k̀̀éyú o k̀̀obe k̀̀e bèe cááké k̀̀ényié ndit̀̀r̀i ìnk̀̀e.

32

¹ K̀̀e d̀̀e wenté dik̀̀ũnwènni, k̀̀e Damaa ̀̀r̀i o k̀̀o besap̀̀mb̀e nè be bí, k̀̀e ì p̀̀a mesàà nk̀̀ék̀o.

Sak̀̀obu bà̀m̀m̀m̀e Esayuu nè yep̀̀ar̀e

² K̀̀e Sak̀̀obuu s̀̀oté o c̀̀emmu, k̀̀e Kuyie nt̀̀r̀èe ò co. ³ K̀̀òo ỳe yà ke d̀̀: Kuyie nk̀̀o dik̀̀r̀i ndi die. M̀em̀me ò d̀̀e yum̀e ke d̀̀ Maanaimmu (d̀̀è tu yek̀̀ar̀e ỳéd̀éè).

⁴ K̀̀òo t̄̀o m̀benit̀̀b̀e Seii Ed̄ammu k̀̀o kutemp̄e mmieke o k̀̀o k̀̀otì Esayuu borè, ⁵ k̀̀e bèe ǹaké ke d̀̀: Di ǹaké n yiè nhEsayuu ke d̀̀: A k̀̀o t̄̀nti Sak̀̀obu k̀̀te Damaa cie nke, ke ke mbo ke t̀̀ù̀kenèní yíe. ⁶ Ke m̀ake inà̀ake nè s̄̀ammarím̀b̀e nè ipe nè sib̀ó nè benitidat̀̀mb̀e nè benitipot̀̀mb̀e, ke tú f̀̀́ nho yiè nha ò c̀̀uté.

⁷ K̀̀e Sak̀̀obu do t̄̀o m̀b̀e ẁetení k̀̀o ǹaké ke d̀̀: Ti k̀̀temu ke yà a k̀̀o k̀̀otì Esayuu, k̀̀òo k̀̀er̀iní nè beh̄ãp̀̀mb̀e sik̀̀ousinàà (400).

⁸ K̀̀e kuf̄w̄aá n̄hauté Sak̀̀obu m̀ediè nk̀̀o toté bèè ò ǹèinè yet̀̀r̀è ỳéd̀éè nè iwũ̄õ ò do t̄̀o ì, ipe nè sib̀ó, inà̀ake nè ỳòyòb̀e. ⁹ Ke náá nke tú: K̀̀e Esayuu k̀̀uò dit̀̀nni mari, diter̀i coké. ¹⁰ K̀̀e Sak̀̀obuu bántè Kuyie nke d̀̀: Kuyie n ỳar̀i Abarahammu nè n cice Isaki do tũ nk̀̀u, f̀̀́ò n ǹaké ke tú: Ẁete a cie, a k̀̀obe borè k̀̀e ñ da d̀̀ò mesàà. ¹¹ N yí m̀annè mesàà nha do ỳe nha yó n d̀̀ò mè ke mè d̀̀ò, mí nha k̀̀o t̄̀nti. N do senti kuk̀̀o nSudit̄̀e ke pik̀̀u m p̀̀à̀ti máà ndi, di m̀m̀nni ke náa nyet̀̀r̀è ỳéd̀éè. ¹² N d̀̀et̀énè n k̀̀o k̀̀otì Esayuu, n ỳièk̀̀u ò bo k̀̀atením̀e mme k̀̀e n kuò nè m pobè nè m bí. ¹³ A do béimmu ke d̀̀ a yó n d̀̀ò mesàà, nk̀̀e n yaabíi sũũ nk̀̀éndò ndàm̀è̀r̀i ǹuò k̀̀o mubirim̀ú, bá bè báá na k̀̀e ì k̀̀a.

¹⁴ K̀̀e Sak̀̀obuu báté d̀̀borè k̀̀éyíé, k̀̀éd̀eite ò do m̀ake d̀̀e mieke ò yóó p̀̀a d̀̀e o k̀̀o k̀̀otì Esayuu.

¹⁵ Sib̀oniisi sik̀̀ousidé (200) nè yeb̀òdakè sip̀ísidé nè ipeni sik̀̀ousidé (200) nè yep̀̀edakè sip̀ísidé

¹⁶ nè ỳòyòb̀e beniibe bèè t̄̀o ibí sip̀ísit̄̀ãti nè bè bío nè inaani sip̀ísinàà nè yenaadakè tep̀íítè nè s̄̀ammarím̀b̀e niibe sip̀ísidé nè is̄̀ammarím̀b̀i tep̀íítè. ¹⁷ K̀̀òo d̀̀e toté de t̄̀nti de t̄̀nti, k̀̀eduò nho t̀̀mb̀e k̀̀e bè ǹaké ke d̀̀: Niit̀énè k̀̀e m̀ef̀iè nní nsoké di cuokè.

¹⁸ K̀̀òo ǹaké oketiwe ke d̀̀: K̀̀e n k̀̀o k̀̀otì Esayuu da conè ke beke ke tú: We nda te? A k̀̀ari ke? We nte iwũ̄õ ì ni a ìk̀è? ¹⁹ A d̀̀: A k̀̀o t̄̀nti Sak̀̀obu weè d̀̀e te, ke d̀̀e nda p̀̀a ke tũnni.

²⁰ K̀̀e Sak̀̀obu me nnáké odèr̀i nè ot̄̀ánwè nè bes̄̀ombe bèè tũ nke d̀̀: K̀̀e di yà n yiè nhEsayuu di me nhò ǹaké ke d̀̀: ²¹ A k̀̀o t̄̀nti Sak̀̀obu tũnnímu.

Sak̀̀obu do náánnè o ỳemm̀e mme ke tú, yep̀̀ar̀e yíe mbo b̀ónk̀̀unne o mieke, k̀̀e tí máá k̀̀òo n c̀̀uté nè diwèl. ²² K̀̀e bèe k̀̀et̀énè yep̀̀ar̀e k̀̀e wenwe nkpaá de k̀̀o keỳenkè bè baté d̀̀e.

Sak̀̀obu maǹem̀e Kuyie

²³ Μεῖνμε κὸο ἰτέ δε κό keyènkè kètúóté o pobè bedé nè o nitipotōmbè bedé nè o bí tēpíítè nè demàà ke bo sénté tipètì-yèrì, bè tu kùù kó nSabaki. ²⁴ Kòo bè sée nkukó nkéséennè o màke dèè kó dimàà, ²⁵ ké ndè kpaá omàà kényiè nke maùnè onitì mōu nè kukūnwentóo. ²⁶ Kè de kóo nitì nsó nwè í yóo na Sakabu, kèpoté o kpeyuu kòo naá ndikpēnnì. ²⁷ Kè de kóo nitì dò: N yóu kè m pēēté! Kè Sakabu dò: Kàa í m pā mesàa m báa da yóu. ²⁸ Kè de kóo nitì beke Sakabu ke dò: A yètìrì tu ba? Kòò dò: Sakabu. ²⁹ Kòò dò: Bè ténke í yó nda yu ke tú Sakabu, bè yó nda tú Isidayeri nwe, ke yé a manèmè ti Yiè nKuyie nnè benitibè ke na. ³⁰ Kè Sakabu dò: N da báámmu n náké a yètìrì, kòò dò: Ba nte kàa m bèkú n yètìrì?

Ò me nyī kóò dòò mesàa. ³¹ Kè Sakabu dò: N yà Kuyie nke kpaá fòu. Μεῖνμε κὸο yú de kó dibòrì ke dò Penniyedi (dèè tu ti Yiè nKuyie nyiikè). ³² Kè dèe wenté kè Sakabu nsenti Penniyedi kó kukó nkè diyie yènní kòò cèntì dikpēnnì. ³³ Dèè te nè yienni kè Isidayeribe í yo nfeðfè kpeyuu kó kumaa nke yé ti Yiè nKuyie ndo de mpotémè Sakabu.

33

Sakabu conèmè Esayuu

¹ Sakabu yà dii mōnnì Esayuu duunnímè, ke neínè behāāpōmbè sikousinàà (400), kètotí ibí Dea nè Daseedi nè benitipotōmbè bedé, ² kényiè nhonitipotōmbè nè be bí, Dea nè o kpeyi kè bè mpokoo, Daseedi nè Sosefu kè bè ntū. ³ Kòò niité o mómumu mbe ìikè, kényà o kóo kótì Esayuu, kényinkóo o ìikè kuce mèyiekè ke yàa tóōnnenko ò borè. ⁴ Kè Esayuu cokényi kóò arí, kè diwèi bè auté, kè bèe kuó mbedé. ⁵ Kè Esayuu yà benitipòbè nè ibí, kébeke ke dò: Ōmbe mbe bie mbèè da neínè? Kè Sakabu dò: Ti Yiè nKuyie m pā bèmbe mí nha kóo tōntì.

⁶ Kòò nitipotōmbèe tóōnnì nè be bí kényinkóo o ìikè. ⁷ Kè Dea tóōnnì kényinkóo o ìikè nè o bí. Kè Daseedi nè Sosefu kè bè múnkèe me nyī. ⁸ Kè Esayuu o beke ke dò: A dó kédòò nè ba m mè n conè ìi wūš? Kòò dò: N dó fí n yiè nhá n cōuté mesàa mme. ⁹ Kè Esayuu dò: M màke kè dè sūmu n nantè, íte a kperè. ¹⁰ Kè Sakabu dò: N da báámmu, kàa n cōutému, cōuté m pāre, n da yà kè dè dò n yà Kuyie nku, ke yé a n cōutéme nè diwèi. ¹¹ N da báámmu cōuté n da pā dè, ti Yiè nKuyie nni n dōōmu mesàa, kè m màke demōu.

Kè Sakabuu yetoo kè Esayuu cōuté. ¹² Kè Esayuu dò: Íténè kè tí nei kékò. ¹³ Kè Sakabu dò: N yiè nha yému ke dò nyibí kpaá yòò, kè ipe bo nè inààke nè tinaabiiti, kè ti ì kèténè mecāā ndiyie mari máa ì bo kú. ¹⁴ Fí n yiè nhá niité, mí nha kóo tōntì kè nní ntū mme yòōmmè nè iwūš nè ibí kētuakoo a cie Seii. ¹⁵ Kè Esayuu dò: M bo da yóonè n kó benitibè mabè. Kè Sakabu dò: Kè bèe dòò ba? Fí ncénke n cōuténe diwèi. ¹⁶ De kó diyie dimàa mieke kè Esayuu kété kénwēti Seii. ¹⁷ Kè Sakabuu kote Sukoti kémaá tecfētè, kédòò o wūš titouti. Dèè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Sukoti (dèè tu titouti).

Sakabu bàtémè Sisemmu

¹⁸ Sakabu de nyité Mesopotamii, kētuakènnè kukōnnaatí Sisemmu Kannahāā kó ketenkè, kékari dihéi mánku, ¹⁹ kédonté ketenkè medítibii ntekòutè (100) Amōó bí borè, ìi te ketenkè Sisemmu, kécóōnnè o touku, ²⁰ kémaá diwūštōnnì, ké di yu ke dò Edi-Edowee-Isidayeri (dèè tu ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù).

34

Bè pīrmè Dina ke duónè

¹ Diyie mari kè Dina, Dea kóo sapàà nyè ke bo dōu ndihèi kó besapàmbè. ² Kè Efibe kóo kpaàti Amōó kóo dapàà Sisemmu ò yà, kòò pī nkéduónè, ³ kòò pénsìrì mediè, kéndó kényūš nhosapàà nyèmmè. ⁴ Μεῖνμε Sisemmu nakémè o cice Amōó ke dò: Kote kényà osapàà nyie nyembè, n dó kóò puokemu.

⁵ Kè Sakɔbuu keè Sisemmu duónèmè Dina, ke ś nho kó bedapàmbè bo kupaku ke cēmmú iwũṣ. Kòò ndò nyúóó ke kēmmú bè bo konnīmè.

⁶ Kè Sisemmu cice Amṓ kɔte Sakɔbu borè ke bo ò nàké. ⁷ Kòo kó bedapàmbè nkūntiní kupaku kékeè dèè dṓṓ, kè dèè bè yonke, kè bè miēkeē peike, ke yé Sisemmu dṓṓmè dèè tu isake Isidayeeribe miēke, ke duónè Sakɔbu kóo sapàà, dèè do ci Isidayeeribe cuokè. ⁸ Kè Amṓ dṓ: N kóo dapàà nSisemmu yèmmè mèè ta di kóo sapàà, di we nhò duó nkòo puoke. ⁹ Ti wēnnénè kè tí mpuokú di kó besapàmbè kè di puokú ti kɔbe. ¹⁰ Kè tí nwē nke bo, kè dihei ntú di kperi, kè di ndṓari kupotaá nke mṓke sibaa.

¹¹ Kè Sisemmuu náké osapàà ncice nè o tābè ke dṓ: Kè di n dṓṓ mēsàà nke beke dèè kó dimàà n di duó. ¹² Kè di n yiennè di kóo sapàà nke beke tipocònti kè ti deu ke mamè nè yepāre n di duó.

¹³ Kè Sakɔbu kó bedapàmbèè náké Sisemmu nè o cice nè mēciì nke yé ò pīrmè be tāũ Dina nè muwērimú ke duónè. ¹⁴ Kè bè dṓ: Ti báá na kéduó nti tāũ wèè í cānté, dè tu meyei mme ti borè. ¹⁵ Ti í yóó yie ndi yē mmù, kè di í cāmmú benitidaabè bemṓ. ¹⁶ De mṓnni ndi ti bo di duómme ti kó besapàmbè, kētúóké di kɔbe, kè ti ínwē nke bo, kēnaá nkubotí kumáà. ¹⁷ Kè di me nyete ti yē mmù tí túóté ti tāũ kēpēēté.

¹⁸ Amṓ nè o bire Sisemmu kè bèe pēnsirì de kó tináañti. ¹⁹ Bá odapàà nyí nhṓote ò bo dṓṓmè bè béi nti, ke yé ò dómè osapàà mmediè. Bè do we ntá okpààti cīètè miēke kè dè pēētè betòbè. ²⁰ Amṓ nè o bire Sisemmu, kè bèe kɔte dihei kó dibòri, kénáké be kɔbe ke dṓ: ²¹ Benitibè bie ntu diwèi kɔbe mbe, yóunè kè bè mbo ti èi, ke dṓari kupotaá, dihei í kēñni, kè ti mpuokú be kó besapàmbè, kè bè puokú ti kɔbe. ²² Bè tu, kè ti yie mbè yē mmù, ke cāmmú benitidaabè bemṓ, bè bo ti wēnnénè kè ti naá nkubotí kumáà. ²³ Kè ti yie mbè yē mmù, kè bè ti bonè, tí yóó tieke be wũṣ nè be kperè demṓ bè mṓke dè.

²⁴ Bèè kó dimàà bo deborè kè bèe yie nhAmṓ nè o bire Sisemmu bè nàké ti, kè dihei dimṓ kó benitidaabèè cāmmú. ²⁵ Diyiè tāñni yiè, dè dṓke yóu dī yiè kè bè kàri ke í yé tīmatì, Simmēṓṓ nè Defii Dina tābè kè bèe túóté be kpàrise kéta dihei kékuṓ benitidaabè bemṓ, ²⁶ kékuṓ Amṓ nè o bire Sisemmu, kédeite be tāũ Dina Sisemmu cīètè kékònnè.

²⁷ Kè Sakɔbu bí tei íté kētúóté tikúntenti nè dihei kperè, ke yé bè pīrmè be tāũ nè muwērimú ke duónè, ²⁸ kékpaake be pe nè be nàake nè sāmmarímúbè nè dèè kó dimàà bo dihei nè depaa, ²⁹ kéheí be kpàti timṓ, be bí nè be pobè nè dèè kó dimàà bo be cēí miēke.

³⁰ Kè Sakɔbuu náké Simmēṓṓ nè Defii ke dṓ: Di n càkemu, kè ò naá nhoyeiwe Kannahā kɔbe nè Pedisiibe be ìkè. N kɔbe í sũ, bè yóó tímmu ké n dokénè, ké n na, ké n kuṓ nè n cīètè temṓ. ³¹ Kè bè dṓ: Ti na nyóu kè bèe wénté ti tāũ onitipòkù wèè dṓuti dṓutinè benitidaabàà?

35

Sakɔbu itémè Sisemmu kékɔte Betēedi

¹ Diyiè mari kè Kuyie nnáké Sakɔbu ke dṓ: Íté kékɔte Betēedi ké m maá diwũṣtònni, n do de nda benke m maá a do cokùnè dī mṓnni a kóo kótì Esayuu.

² Kè Sakɔbuu náké o cīètè kɔbe nè bèè do ò bonè bemṓ ke dṓ: Bṓnténko yebàkè kēwénkúnne dimáà, kéceete di yààti. ³ Báátinè kè tí kɔte Betēedi kémaá diwũṣtònni Kuyie nkpeí, ke yé kuṓ do n teennèmè n do áarì dī mṓnni, ké nni mbonè n cēmmu mumṓ miēke.

⁴ Kè bèe duó mbe bàkè yemṓ Sakɔbu nè be māmánnè bè do tũṣ dè be to, kòo dè kūnnè mutie diemù také Sisemmu, ⁵ kēpēēté. Kè Kuyie mbṓnté kufṓwaá nyehèkè yèè dè tṓké, bá bè í ndàátí ké bè tūnne.

⁶ Sakɔbu nè o kɔbe bemṓ kè bèe tuṓke Duusi bè tu dè Betēedi, Kannahā kó dihei, ⁷ kémaá diwũṣtònni ké di yu ke dṓ Kuyie-mbo-Betēedi, ke yé kù do de nhò benkemè kumáà ò cokùnè dī mṓnni o kóo kótì.

⁸ Kè Deboraa, Debekaa kóo yuàrri kú kè bèe ò kǔnné Beteedi také, mutie diemù mamù yuu, bè tu mù yedabùò nkõmu.

⁹ Sakõbu kǔntiní dìi mònni Mesopotamii kè Kuyie nyíé kóò benke kumáà, kóò pã mesàà.

¹⁰ Kóò nàké ke dò: A yètìrì tu Sakõbu nwe, di mmònni ke yó ntú Isidayeeri.

Memme Kuyie nhò yúmè ke dò Isidayeeri. ¹¹ Kè kùu ò nàké ke dò: Míi tu Kuyie nke kpeñni. A bo pié kàa botíi sũũ nkàa naá nyibotí péu cice, kè bekpààtìbèe yènni i mieke. ¹² N duó ndìi èi Abarahammu nè Isaki, m bo di nda duó nké di duó nha yaàbí.

¹³ Kuyie nhò nàké memme kédeè kéíté. ¹⁴ Kè Sakõbuu fíi nditári, kécóú mmekùò nnè menaà nke bo ndennini, ¹⁵ kényú Kuyie ndo ò nànnè dìi bòrì ke dò Beteedi (dèè tu Kuyie ncǐètè).

Dasèedi péimè Bensamèe kékú

¹⁶ Sakõbu nè o kòbe kè bèe íté Beteedi, kénkraá díetirìnè sámpró Efadata, kè Dasèedi ndó képeité kè dèe yonke mediè. ¹⁷ Kè debire nyetini wèè ò peinko kòo nàké Dasèedi ke dò: Bá nyǐèkù a wète ke peité denitidabire nde.

¹⁸ Kè Dasèedi mmaunè mukũũ nkényú debire ke dò: Beni-Oni (dèè tu: Meyei mbire). Kè Sakõbuu dè yu ke dò Bensamèe (dèè tu kubakù youú).

¹⁹ Kè Dasèedii kú kè bèe ò kǔnné Efadata kó kuce, bè yu dè yíe nke tú Betideemmu. ²⁰ Kè Sakõbuu cónné ditári Dasèedi fōtì ñnké ké di yu ke dò Dasèedi fōtitári, kè di kraá bo nè yíenni.

²¹ Kè Sakõbuu íté deborè kékari Mikidaa-Edèe, ²² kémbo de kó dihei kè Dubenni duónè Bidaa onitipotōnti o cice po wè. Kè Sakõbuu keè, kè dèe ò yonke.

Sakõbu do mọke ibí tepítè nè idéi nyi. ²³ Kè Dea kó ibí tú: Dubenni, Sakõbu kóò Po nè Simmeōō nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunəə. ²⁴ Kè Dasèedi kpeyi tú Sosefu nè Bensamèe. ²⁵ Kè Bidaa Dasèedi nitipotōnti kpeyi tú Danni nè Nefutadii. ²⁶ Kè Sidipaa Dea kóo nitipotōnti kpeyi tú Kadi nè Asee. Sakõbu nitidabí nyi ò pié ò Mesopotamii.

Isaki kumè

²⁷ Kè Sakõbuu tuọke o cice Isaki borè Mammudee, dèè tókénè Kidiya-Adiba. Bè tu dè yíe nhEbunəə. Abarahammu nè Isaki bè do borè. ²⁸ Isaki do mọke yebie ntekòtè nè sipísini (180) ndi, ²⁹ ò do yóó kú ke kòté mediè mme. Kòo bí Esayuu nè Sakõbu kè bèe ò kǔnné.

36

Esayuu kàrimè Edømmu

¹ Nte Esayuu bè tu wè Edømmu o kó kufuku: ² Ò do puoke Kannahã kó benitipòbè mbe, Ada Edonni bire, Itiibe kó kubotí kou, nè Odibamaa Ana bire, wèè yààrì tu Sibeōō Efiibe kó kubotí kou ³ nè Basimati Isimayeeri bire Nebayoti tãũ. ⁴ Kè Ada peité Edifasi, kè Basimatii peité Deuyeedi. ⁵ Kè Odibamaa peité Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa Esayuu nitidabí nyi ò pié ò Kannahã.

⁶ Kè Esayuu túóté o pobè nè o nitidabí, nè o nitipobí nè bèè kó dimàà bo o cǐètè nè o wũō nè ò pètè dèè kó dimàà Kannahã, kékote dihei teri kédéténè o nantè Sakõbu. ⁷ Bè do mọke tikpàti nti mediè, mbè báa na kénwè nke kari, bè bo kèè tenké í sannè be wũō. ⁸ Kè Esayuu bè tu wè Edømmu kòo kote kémbo Seii tãrì.

Esayuu kó kufuku

⁹ Nte Esayuu wèè tu Edomiibe yààrì wèè do bo Seii tãrì o fuku: ¹⁰ Edifasi Ada bire nè Deuyeedi Basimati bire.

¹¹ Edifasi bí tú: Temaà nè Omaadi nè Sefoo nè Katammu nè Kenasi. ¹² Timuna do tú Edifasi pocènni ndi, kóò peité Amadeki. Ada Esayuu pokù yaàbí nyi.

¹³ Deuyeedi bí tú: Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa. Basimati Esayuu pokù yaàbí nyi.

¹⁴ Nte Odibamaa Ana bire, Sibeōō yaàbire Esayuu pokù bí: Yeusi Yaedammu nè Kodaa.

15-16 Nte Esayuu yaàbí ìì di tikpàtì: Temaa nè Omaa nè Sefoo nè Kenasi nè Kodaa nè Katammu nè Amadeki. Beè do tú bekpààtibè Edømmu, Esayuu nè o pokù Adaa be kòò Po Edifasi bí nyi.

17 Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa bè do tú bekpààtibè mbe Edømmu. Esayuu nè o pokù Basimati be bire Deuyeedi bí nyi.

18 Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa bè do tú bèè baké bè mbe. Esayuu nè o pokù Odibamaa Ana bire be bí nyi.

19 Esayuu yaàbí nyi ìì do tú Edømiibe kó bekpààtibè.

20-21 Seii botí kou bè tu wè Oditi o yaàbí, ìì do keté kèmbø Edømmu. Ōriibe kpààtibè do tú: Dotāā nè Sobadi nè Sibeōō nè Ana nè Disōō nè Esee nè Disāā. 22 Kè Dotāā bí ntú: Ōrii nè Emammu kòò tāū ntú Timuna. 23 Kè Sobadi bí ntú: Adifanni Manaati nè Ebaadi nè Sefoo nè Onammu. 24 Kè Sibeōō kpèyi tú Aya nè Ana. Ana weè do pètè tēbintē tonnitē dikpāā cuokè, ke cēm̀m̀m̀ o cice Sibeōō sām̀marím̀úbè. 25 Ana bí tú Disōō nè denitipobire Odibamaa. 26 Kè Disōō kó ibí ntú: Emmutāā nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. 27 Kè Esee kpèyi ntú: Bideanni nè Safāā nè Akanni. 28 Kè Disāā kpèyi ntú Uusi nè Adanni.

29-30 Oriibe bèè do di tikpàtì Seii beè tu: Dotāā nè Sobadi nè Sibeōō nè Ana nè Disōō nè Esee nè Disāā.

31 Isidayēribe mu ndo í m̀ake diì m̀onnì okpààtì kè bèè ntəu tikpàtì Edømmu tenkè ke feimmu betəbè, nte be yètè: 32 Beə bire Bedaa Dinabaa èi kou, weè do keté kətə tikpàtì Edømmu, 33 kékú kè Bosedaa èi kou Sedaa bire Yobabuu cəuté tikpàtì. 34-39 O kó difōnkúò kè Temaa èi kou Usammuu cəuté tikpàtì, kékú kè Afiti èi kou Bedadi bire Adadii cəuté tikpàtì, kékú, weè do dokénè Mandiyāābe Məabu tenkè miēke ké bè na. O kó difōnkúò kè Masedekaa èi kou Sāmudaa cəuté tikpàtì, kékú kè kukó ndiēkù kó dihei Deobəti èi kou Saudii cəuté tikpàtì kékú, kè Akibəə bire Baadi-Ananni cəuté tikpàtì kékú. Kè Pauu èi kou Adadii cəuté tikpàtì, weè do puoke Matideti kóo sapàà Metabeyēedi. O pokù yō kòtì yètìri do tú Məsaabu.

40-43 Esayuu weè tu Edømiibe yààri. Nte de kó bekpààtibè yètè: Timuna nè Adifaa nè Yeteti nè Odibamaa nè Edaa nè Pinəə nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa nè Makidiyēedi nè Idammu. Edømiibe kpààtibè mbe bá wè nè o èi.

SOSEFU KÓ TINÁÀNTÌ

37

Sosefu yàmè tidəuntì

1 Kè Sakəbu m̀bo Kannahāā o cice do borè. 2 Nte Sakəbu bí kó tináàntì. Sosefu do m̀ake yēbie ntepiítè nè yēyiekè ndi, kēnnēitinè o kó bekótìbè Bidaa nè Sidipaa Sakəbu pobè bí, kè bè cēm̀m̀m̀ iwūō, kè Sosefu kūūnnì ke náá nho cice o kó bekótìbè náante tìi náānyeiti. 3 Sakəbu do d́ Sosefu nwe kè dè pēētè o bí tēi ke yé ò do ò peitēmè o kòtì cuokè nke, kòò yà ndiyaàbòri sààri iníēke kpèri. 4 Kòò kó bekótìbèe yà o cice ò dómè mediè, kè be miēke nhò péi, bá bè í nhò dónè tináàntì.

5 Diyiè mari kè Sosefuu duó tidəuntì kénáké o kó bekótìbè. Kè be miēke d̀kēe ò peike. 6 Nte de kó tidəuntì do tú mù: 7 Kòò d̀: N duó kè ti bo kupaku nku ke bou yeyobuo, kè n kpèri cómm̀m̀ de cuokè, kè di kpèye di cēētē ke nínkú di ìikè, kè be miēke d̀kēe ò peike. 8 Kòò kó bekótìbè d̀: A yèmmè dò nf̀ōō yóó ti baaté, kēnaá nti kóo kpààtāà?

Kè be miēke d̀kēe ò peike nè ò yàu tìi d̀əuntì ke bè náá nti kpéi.

9 Kòò yíe duó tidəuntì teti, ké bè nàké ke d̀: N yà tidəuntì teti nti. Diyiè nè otànkù nè siwāā tepíitè nè temāā kè dè nínkú n yìikè.

10 Kòò tì nàké o cice, kòò ò kpànnè ke d̀: Ba nkó tidəuntì nti? A yèmmè dò mmí nnè a yō nè a kó bekótìbè ti bo nínkú a ìikàà?

11 Kòò kó bekótìbè miēke nhò péi, kòò cice yie me ntoti o yèmmè de kó tidəuntì ìnkè.

Sosefu kó bekótíbè ò fitémè

¹² Diiyè mari kè Sosefu kó bekótíbèe kote Sisemmu kécēm̄mú be cice wũḥ. ¹³ Kòo cicee ò yu, ke dḥ: M bo da tḥ nkàa kote Sisemmu káyà a kó bekótíbè cēm̄mú dè iwũḥ. Kòò dḥ: **Èè.** ¹⁴ Kòo cice dḥ: Kote Sisemmu káyà be kōnnaatí, káyànè iwũḥ, kēwētení kè n náké dè dōmmè.

Kè Sosefuu íté Ebunḥ kékote Sisemmu. ¹⁵ Kè òmḥu ò yà kòò àrì dikpàà miēke. Kè de yiè nhò beke ke dḥ: A wanti ba? ¹⁶ Kè Sosefu dḥ: N wanti n kó bekótíbè mbe, n náké be cēm̄mú dè be wũḥ. ¹⁷ Kè de kóo nìtì ò náké ke dḥ: Bè í kpaá die. N kèè kè bè tu bè kàri Dotāā.

Kè Sosefuu kote Dotāā kè bè yà. ¹⁸ Kè bèè ò yàní medétimè kédake ke bo ò kùḥ, ¹⁹ kénnaá mbetòbè ke tú: Ntenè tidḥuntì yiè nke kériní. ²⁰ Yóunè kè tí ò kùḥ kédootóo tebinte miēke, ke dḥ musīm̄mú muḥ ò pī, nkéyà o dḥuntì yóó yīmè.

²¹ Kè Dubennii keè káyete ke dḥ: Ti báá ò kùḥ. ²² Ānnénè we tebinte tie mmieke! Di báá ò kùḥ.

Ò do dḥ kóò deetēmu kóò kpēnnè o cice borè.

²³ Sosefu tuàkoo dii mḥnnì o kó bekótíbè borè, kè bèè ò pī nkédáté o yaàbòrì sààrì iníēke kperi. ²⁴ Kóò dootóo tebinte miēke, de kó tebinte do í ā mēnie mbá sám̄pó. ²⁵ Be dèè mēm̄me kénkari ke yo nkéyàní Isimayēribe kè bè boní Kadaadi ke deke yòyóbè ke tḥ tihúuntì nè mekùḥ nnè detie nke kàri Esibiti. ²⁶ Kè Sudaa dḥ: Ti yóó sḥri kékua ti nantè káyà ba? ²⁷ Tí ò fiténè Isimayēribe ti báá ò kùḥ, ò tu ti cīètè kou nwe, ti nantè, kè ti wē mmeyī mmemàà.

²⁸ Kè bèè yie nkóò dēnnēnì tebinte kéfítēnè Isimayēribe medítībii nsipísidé kè bèè ò kōnnè Esibiti. ²⁹ Kè Dubenni wētení kēsíéké tebinte kénsḥ nSosefu í dè kpaá. ³⁰ Kòo yēm̄mèe caàrè kòo kēté o yaàbòrì, kēwēte o kabe borè ke dḥ: Debire í dè kpaá, n yóó yīmè?

³¹ Kè bèè kuḥ dibḥdaà kétúóté Sosefu yaàbòrì kétéi meyī, ³² kè di duónko be cice ke dḥ: Nte ti yà dii yaàbòrì, wénté káyà a bire kperi bá nni ndi. ³³ Kòo di banté, ke dḥ: M bire yaàbòrì ndi. Musīm̄mú mamù muḥ ò pī nke caáké.

³⁴ Kòo kēté o yaàbòrì kédáatí tifḥḥtḥntì, kékari o bire kũũ nkè dèe mḥnte. ³⁵ Kòo kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè kè bèè ò bàr̄mú kòo yete ke dḥ: N yó n kuḥmmu m bire ke yà dè sḥnténko kudḥnkù, kénkuḥ.

³⁶ Kè Isimayēribe kote kéfítēnè Sosefu Potifaa, behāpàmbè bèè baà Esibiti kóo kpààtì be kóo kótì.

38*Sudaa nè o còkù Tamaa be kó tináaḥntì*

¹ De mḥnnì kè Sudaa íté o tebiì borè kékote Adudammu Idaa borè, ² káyà osapàà mmḥu, Kannahā kou bè tu wè Suaa bire kóò tuóté kēpuoke. ³ Kòo púo nképeité denitidabire kòò dè yu ke dḥ Èe, ⁴ káyí kēpúo nképeité denitidabire kè dè yú ke dḥ Onaa, ⁵ káyí kēpúo nképeité denitidabire kè dè yu ke dḥ Sedaa. Ò do bo Kesibu nwe kóò peité.

⁶ Kè Sudaa túóté onitipòkù bè tu wè Tamaa kóò puo nho kóò Po Èe. ⁷ Kè Èe ndḥri dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkè kùu ò kùḥ. ⁸ Kè Sudaa náké Onaa ke dḥ: Túóté a kóo kótì pokù, kòo pié ibí kè ìi sḥtè a kóo kótì cīètè.

⁹ Kè Onaa nyé ke dḥ nweè í yó nte ibí, ke níí ò duónè kédēite kēyēnke ketenkè, kòo báa peité ibí o kóo kótì. ¹⁰ Kè de kó medḥr̄imèe yonke ti Yiè nKuyie nkè kù múnkee ò kùḥ. ¹¹ Kè Sudaa náké o còkù Tamaa ke dḥ: Kò nha cice borè kēmbaà Sedaa bo kótémè. Ò do yīèkù Sedaa bo kúmè mme o kó bekótíbè kōmē. Kè Tamaa kò nho cice cīètè.

¹² Kè dèe mḥnte kè Sudaa pokù Suaa biree kú, kòo kari mukũũ nkédeè. Nè o népo Idaa Adudammu kè bèè kote Timuna ke bo yà bè kēī dè o pe citì. ¹³ Kè Tamaa keè o còkù kàrimè Timuna o pe citì kēī, ¹⁴ kédēite tikúpoyààtì kédátinnè o ìkè kuyààkù, kékote kénkari Enaimmu eì mḥnku, Timuna kó kuce ke yé ò do yàmè Sedaa kótémè bá bè í wè nhò duó nkòò bo ò yenke. ¹⁵ Kè Sudaa ò yà kényé ke tú onitipòkù wèè dḥuti dḥutinè wēnwe benitidaabè,

ke yé ò daátímè o ìikè kuyààkù. ¹⁶ Sudaa í nyé ke dò nho còkù nwe, kékétóo o borè ke dò: Yóu kè n da duónè. Kòò dò: Kàa ò duónè a bo n duó mba? ¹⁷ Kòò dò: M bo da duó ndibàbii. Kòò nitipòkù dò: Éé, á né dajú nha kperè marè, kàa duónni dìi m̀nni dibàbii á dè t̀t̀oté. ¹⁸ Kòò dò: N yóo da duó mba? Kòò dò: A cannimè nè a ãũ nè a pààti.

Kòò dè nhò duó, kóò duónè, kòò púó, ¹⁹ kéíté kékò nkédáté kuyààkù kédáátí tikúpoyààti. ²⁰ Kè Sudaa t̀nnènni tebuotè o népo Idaa Adudammu kou kòò bo c̀utóo o nenti, bá wè í nhò yà, ²¹ kébeke deborè kabe ke dà: Yé onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè, ke ã nkarì die? Kè bè dò: Onitipòkù m̀u í buoté die ndiyiè marì ke d̀uti d̀utinè benitidaabè.

²² Kòò wète kénáké Sudaa ke dò: N yí ò yà, kè bèè dè bo kè bè tu onitipòkù m̀u keté ke í dè buoté diyiè marì ke d̀uti d̀utinè benitidaabè. ²³ Kè Sudaa dà: Wèe k̀tenè tinenti, ti báá yóu kè bè ti daá, n da duómmu tebuotè kàa k̀te koò m̀nté.

²⁴ Kè dè mmàke betààbè bètããti, kè bèè náké Sudaa ke dò: A còkù d̀uti d̀utinè benitidaabè mbe ke púó. Kòò dò: Dennenni we kóò cóu.

²⁵ Kè bèè ò dènnenni, kòò t̃ nkè bèè náké o còkù Sudaa ke dò: N da báámmu, banté wèè te mecannimè mie nnè kuhũ nè ku mpàati, weè m̀ pònné.

²⁶ Kè Sudaa banté tinenti, kébéi nké dà: Ò t̃nnemu ikuó ke m pèëté, n do dò nkóò duómmu n kóò dapàà nSedaa kòò yenke, m mè nyí wè nhò duó.

Sudaa ténke í nhò duónè.

²⁷ Kòò nyóó peité, képeité itáátébi. ²⁸ Kè deketirèe denneni de bakù, wèè peinko kòò dè ùnné mupààkonwṹ nke dà: Die ndèè tu deketirè.

²⁹ Kè dèe wète kéténnóo de bakù, kè detèèe yènni.

Kè Sudaa dè yu ke dò Pedesi (dèè tu Okpetiwè). ³⁰ De kó difònkúò kè bè do ùnné dè mupààkonwṹ nkè dèe yènni, kè bèè dè yu ke dò Sedaa.

39

Sosefu bomè Esibiti Potifaa c̀tèè

¹ Kè Isimayèribèe k̀tenè Sosefu Esibiti, kóò fiténè Potifaa, Esibiti èi kou. Potifaa do tu tekpààtic̀tèè kóò kóti nwe ke baké tihããp̀nti t̀i Esibiti kóò kpàati. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosefu, kòò d̀ò dè, dèe yie, kòò m̀bo o yiè nc̀tèè. ³ Kòò yiè Potifaa yà ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kòò d̀òri dè demou yí, ⁴ kóò pénsiri kóò duó mmutãmmú o c̀tèè kóò bannè o kperè demou. ⁵ Nè Sosefu kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndòò Potifaa mesàà, kòò kperè demou nè o paa nkè dè nyí. ⁶ Kè Potifaa túóté o kperè demou ké dè bannè Sosefu, ò ténke í ndòari m̀mamù kè dè í tú ò bo dimè.

Potifaa pokù dómè Sosefuu ò duónè

⁷ Sosefu do tú fedaduonfe nfe ke tú odasáati, kè Potifaa pokù ò pénsiri kóò náké diyiè marì ke dò: N duónè. ⁸ Kè Sosefuu yete, kénáké onitipòkù ke dò: N yiè nni nyárimu, ke n nií mmutãmmú mumou tec̀tèè mieke. ⁹ Ò í deu ke m pèëté tec̀tèè tie mmieke. Ò í n yetenè demarè kè dè í tú f́, ke yé a tùmè o pokù. Dè bo yíme kè n d̀ò meyei ndiemè mie nkéyeténè Kuyie?

¹⁰ Kòò nnáánnè Sosefu yewe yemou ke tú wèè ò duónè, kè Sosefu yetíri.

¹¹ Diyè marì kè Sosefuu ta tec̀tèè, ke bo p̃ mmutãmmú ke ś nhotãnti m̀u í bo tec̀tèè mieke. ¹² Kè Potifaa pokù p̃ nho yaàbòri, ke dà: N duónè.

Kè Sosefuu yóu o yaàbòri kékóké kèyè. ¹³ Kòò nitipòkù yà ò yóumè o yaàbòri, ke coké ke yè, ¹⁴ kèyú betãmbè ke dà: Wénténè n d̀u t̀ni Ebedeebe boti kou wè kòò ti daú, ò k̀teni ke bo n duónèmu, kè m me nkuónko, ¹⁵ kòò coké ke yè ke yóu o yaàbòri.

¹⁶ Kòò nitipòkù d̀u nde kó diyààbòri kèmbaà o d̀u bo konnimè. ¹⁷ Kòò konni kòò me nhò náké ke dà: Ebedeebe boti kó kudaakù a t̀ni kù, kuù k̀teni m borè ke bo m p̃ nkéduónè. ¹⁸ Kè n kuónko kè kù yóu ku yaàbòri ke coké ke yè.

Bè kpetínnémè Sosefu

¹⁹ Kòò dǎ̀u keè de kó tináànti, kè dèe ò yonke mediè. ²⁰ Kòò duó nkè bèe pfi nSosefu kékpetínné bè kpeti de bekpààtibè kó tikpetínti. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sosefu kóò dǎ̀ò mesàà, kè kuhāāpǎ̀nkù kùù bè bàà kè kùu ò pénsiri, ²² kéduó nkòò mbaké tikpetínti timou dikpetíntou mièke. Dèmarè do òò í ndǎ̀ò kè Sosefu í yé. ²³ Kuhāāpǎ̀nkù kùù baa tikpetínti kè kùu ò yóu kòò ndǎ̀ari ò dómè, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bonèmè Sosefu kòò tǎ̀mmú kéri.

40*Tikpetínti tidèti yàmè tidǎ̀untì*

¹ Wèè baké Esibiti kóo kpààti naakàtibè nè wèè baké bèè dǎ̀òri pèèbè, kè bèe caàrè okpààti. ² Kòò kpààti mièke peike tekpààticǐètè kó bekótibè bembè bedé, ³ kòò bè kpetínné, wèè ni bèè bàà tikpetínti o kó dikpetíntou, Sosefu kpeti de. ⁴ Kè bèè bàà tikpetínti be kóo kótii bè duó nSosefu, kè bè mbo dikpetíntou yemǎ̀rè mayè mièke.

⁵ Keyènkè makè, kè wèè baké okpààti naakàtibè nè wèè baké pèè dǎ̀òribè, kè bèe yà tidǎ̀untì, bá wè kòo kpeti ncǎ̀á nti dǎ̀ommè. ⁶ Kè dèe wenté kè Sosefu bè yà ke só mbe ìkè sòu. ⁷ Kòò bè beke ke dǎ̀: Dè dǎ̀omme kè di ìkè sòu yíe mmie mbotí? ⁸ Kè bè dǎ̀: Ti yà tidǎ̀untì nti, òmǎ̀u me nyí bo die nwèè bo ti náké ti tu mù. Kè Sosefu dǎ̀: Kuyie mbo na ké di náké ti tu mù. Di né ti nni nnáké.

⁹ Wèè baké benaakàtibè kòò dǎ̀: N duó ke yà fínyí kó mutie mmu kè mù cómmú n yìkè. ¹⁰ Ke mǎ̀ke ibake itǎ̀ati, ke pǎ̀ri, ke peité yebe kè yè bi. ¹¹ Kè ò tǎ̀ okpààti bǎ̀ofè ke tǎ̀u yebe ke niu fe mièke kòò duó. ¹² Kè Sosefu dǎ̀: Nte a kó tidǎ̀untì tu mù: Ibake itǎ̀ati tú yewe yètǎ̀ati ndi. ¹³ Yewe yètǎ̀ati kó difǎ̀nkúò okpààti bo da kpeté kéwète ké da cónné a fǎ̀tiri, kàa nhò duó mmenaà nha sòò dǎ̀òrimè. ¹⁴ A né nyé n kpéi nha bo di dii mǎ̀nni diwèi, n da báámmu á n dǎ̀ò mesàà nkénáké okpààti n kpéi, kè n denne dikpetíntou. ¹⁵ Bè ò dèitení nè muwèrimú mmu Ebedeèbe tenké ke n tǎ̀ní die. Bá bè me nni nkpetimè n yí caàrè mùmamù.

¹⁶ Wèè baké pèè dǎ̀òribè kòò yà Sosefu nàkémè otǎ̀u kó tidǎ̀untì kè de wenni, ke dǎ̀: N duónè tidǎ̀untì ke tǎ̀ titòtòòti títǎ̀ati ndi, kè pèèbè ã de mièke. ¹⁷ Kutòtòkù kùù sǎ̀ké deǎ̀nkè kè kù piéké pèèbè bebotí bebotí okpààti nǎ̀nnè bè, kè tinòti kǎ̀riní ke bè sǎ̀i n yuu ìnkè. ¹⁸ Kè Sosefu dǎ̀: Nte a kó tidǎ̀untì tu mù: Titòtòòti títǎ̀ati tú yewe yètǎ̀ati ndi. ¹⁹ Yewe yètǎ̀ati kó difǎ̀nkúò okpààti bo da féúté, ké da saa mmutie kè tinòti da cǎ̀.

²⁰ Diyè tǎ̀ánni yìe kòò kpààti ãnné o peitéyìe kó dibanni kényú o kó betũmbè, kékpeté wèè baké benaakàtibè nè wèè baké pèè dǎ̀òribè, ²¹ kéwète kécónné wèè baké benaakàtibè o fǎ̀tiri, kòò nhò duó mmenaà, ²² kéféúté wèè baké pèè dǎ̀òribè késaa mmutie, kè dèe dǎ̀ò Sosefu nàkémè de kó tidǎ̀untì. ²³ Wèè baké benaakàtibè kòò yé nSosefu kpéi.

41*Okpààti yàmè tidǎ̀untì*

¹ Kè de mmǎ̀ke yebie nyèdèè, kòò kpààti duó kényà tidǎ̀untì ke bo kukó ndiekù Niidi také, ² ke yà inǎ̀ake ìyiekè kè ì wenni ke ã mekùò, ke yènní kukó nke diiti timúti. ³ Kè itèi ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kũò mmediè nkè ì yènní késǎ̀ntóo itèi kukó mbènni. ⁴ Kè ì ì wenni ke kũò nkè ì cááké ì wenni ke ã mekùò. Kòò ente.

⁵ Kòò kpààti wète kéduó kényà kuyòukù kùmáà kè kù òte tiyòùti tiyiekè. ⁶ Kè kuyòukù tekù òte tiyòùti tiyiekè tii pǎ̀ò, kè diyè yìènní kèè bíkè kó kuyaakù tì poté kè tì mǎ̀té. ⁷ Kè tii maánko titèti tiyiekè tii wenni ke ã mebi. Kòò entení ké nsó ntidǎ̀untì nti.

⁸ Kè dèe ò di, kè dèe wenté kòò yú Esibiti eì kó benitinǎ̀mbè nè meciì nyembè, ké bè nàké o dǎ̀untì. Òmǎ̀u me nyí nna kòò nàké de kó tidǎ̀untì tu mù. ⁹ Kè benaakàtibè kóo kótii béi nke

dà: Okpààti n dèntení ti do da cààrèmè, ¹⁰ kàa miεεε ti peike mí nnè pèè dǎ̀rìbè kóo kóti, kàa ti kpetínné wèè baké tikpetínti o kó dikpetíntou. ¹¹ Kè tí yà tidǎ̀ùnti keyènkè kè mǎ̀a bá wèè kòo kpeti ncáá nti benkú mù. ¹² Ke sǎ̀ nhodapàa mmǎ̀u dè bo, ke tú Ebedeebe botí kou, wèè baké behǎ̀pǎ̀mbè o kó kudaakù. Kè tí ò nǎ̀ké de kó tidǎ̀ùnti, kòo nǎ̀ké bá tì tì tu mù.

¹³ Kè dèe dǎ̀ kéndò nhò ti nǎ̀kémè kè bèe wète ké n cónné n fǎ̀tìrì, kékuo otǎ̀.

Sosefu nǎ̀kémè okpààti dǎ̀ùnti tu mù

¹⁴ Mèmmè, kè Esibiti kóo kpààti duó nkè bèe kǎte meεǎ̀ nkédenneni Sosefu dikpetíntou, kóo kuó, kóo cèete tiyǎ̀àti, kóo kǎtenè okpààti borè. ¹⁵ Kòo kpààti dà: N yà tidǎ̀ùnti matì nti, òmǎ̀u me nyí na ke n nǎ̀ké tì tu mù. Kè n kèè kè bè tu, kè bè da nǎ̀ké tidǎ̀ùnti a sǎ̀ nǎ̀kémù tì tu mù. ¹⁶ Kè Sosefu dà: Mí í yóó da nǎ̀ké, Kuyie nkuu yóó da nǎ̀ké a dǎ̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kòo kpààti dà: N yà tidǎ̀ùnti nti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ¹⁸ ke yà inǎ̀ake ìyiekè kè ì wenni ke ã tikǎ̀nti kè ì yènní ke diiti timúti. ¹⁹ Kè itei ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀nni kè ì yènní, m mu nyí yà de kó inǎ̀ake botí Esibiti miεεε. ²⁰ Kè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀s nkè ì càáké iketi yì ì wenni ke ã mekù. ²¹ Ke baa ndò nyi do dǎ̀mmè ke kǎ̀nni, mèmmè kè nh entení. ²² Kè n wète kǎ̀yà tidǎ̀ùnti teti kè kuyò̀kù kù mǎ̀a òte tiyò̀ùti tìyiekè, kè tì ã mebi nke wenni. ²³ Kè kutekuu yènní kǎ̀ote tiyò̀ùti tìyiekè tì pǎ̀ kè diyìe yìenì kèè bíékè kó kuyaa kù tì poté kè tì mǎ̀té. ²⁴ Tì me mpǎ̀ kè tì maanko tìtetì tìyiekè tì wenni ke ã mebi. Kè n tì nǎ̀ké benitìnbè, òmǎ̀u me nyí na ke n nǎ̀ké tì tu mù.

²⁵ Kè Sosefu nǎ̀ké okpààti ke dà: De kó tidǎ̀ùnti wè nti tu mù mmu. Kuyie nkuu da benke kù yóó dǎ̀mè. ²⁶ Inǎ̀ake ìyiekè ì wenni nè tiyò̀ùti tìyiekè tì wenni dè tu yebie nyèyiekè ndi, tidǎ̀ùnti timǎ̀a ndi. ²⁷ Kè inǎ̀ake ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀nni, nè tiyò̀ùti tìyiekè tì pǎ̀, kè diyìe yìenì kèè bíékè kó kuyaa kù tì poté kè tì mǎ̀té, dè tu yebie nyèyiekè nye, dikǎ̀nni kpεεε. ²⁸ M me nda nǎ̀ké tì, Kuyie nkuu da benke kù yóó dǎ̀ tì. ²⁹ Yebie nyèyiekè yó ntú tidiiti kpεεε nye Esibiti kó ketenkè kemǎ̀u. ³⁰ De kó difǎ̀nkúò kè yebie nyèyiekè, dikǎ̀nni kpεεε tǎ̀nneni kǎ̀fǎ̀ mbenitìbè, kè bèe yè nyèè do mǎ̀ke tidiiti ye kpéi. ³¹ De kó dikǎ̀nni bo ndeu mediè, bè ténke bá nyé ke dǎ̀ ntidiiti do bo. ³² A yà de kó tidǎ̀ùnti kuce mèdémè kè dè bo benke ke dǎ̀ nKuyie nkuu dǎ̀ ké dè dǎ̀, kù me nyí yóó sǎ̀te kù bo dè dǎ̀mè. ³³ Okpààti bǎmbà mmie nhá yà onitì wèè cii, kóo ní nhEsibiti tenké, ³⁴ kéwaá mbenitìbè de kó yebie nyèyiekè tidiiti kpεεε miεεε, kè bè ní kǎ̀ tidiiti kè tiyò̀ti bo tì nǎ̀mmù bèe deite kù mǎ̀a kǎ̀cǎ̀né. ³⁵ Duó nkè bèe waá ntidiiti tibotí tibotí de kó yebie nsǎ̀yè miεεε kǎ̀nné yebu, kàa ndake de kpéi nkè bè nti bà. ³⁶ Kè de kó tidiiti mbo, kè yebie nyèyiekè dikǎ̀nni kpεεε tǎ̀kení dì báa ku benitìbè.

Sosefu naámmè okpààti kóo tǎ̀nti Esibiti

³⁷ De mǎ̀nni okpààti nè o tǎ̀mbè kè bèe pénsirì de kó tinǎ̀antì. ³⁸ Kòo kpààti dà: Ti báa pété onitì mǎ̀u wèè dǎ̀nnè yie, kè Kuyie nYáa nhò piéké.

³⁹ Mèmmè ò nǎ̀kémè Sosefu ke dà: Kuyie mmè nda benkemè demǎ̀u, òmǎ̀u í bo wèè mǎ̀ke meyèmmè ke cii ke da dǎ̀nnè. ⁴⁰ Fǎ̀s yó mbaké nh èi dimǎ̀u, kè benitìbè bemǎ̀u nyié nha kpeti, n kpààti yè̀tìrì dii mǎ̀a yó nte kè nni nda deunè. ⁴¹ N da duómmu muwǎ̀rímú, kàa bo mbaké Esibiti omǎ̀u.

⁴² Kòo kpààti úté mukpààtimǎ̀mǎ̀a nho nǎ̀tè kǎ̀nné Sosefu, kóo dǎ̀tínné tiyaakpeti, kóo dùú mmεsǎ̀fimmè, ⁴³ kóo dèe ntekpǎ̀risǎ̀ntè kè tè ntǎ̀ nho kpete, kè benitìbè píékù ke tú: Nninkunè. Mèmmè okpààti duómmè Sosefu muwǎ̀rímú kòo baaté dihei.

⁴⁴ Kòo kpààti nǎ̀ké Sosefu ke dà: Mí tu Esibiti kóo kpààti, òmǎ̀u báa dǎ̀ tìmatì Esibiti miεεε kàa í duó ndinù.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kòo kpààti yú Sosefu Esibiti kó diyè̀tìrì ke dà Safidati-Penna, kóo puó Asenati dihei kóo kóti Potifedaa, Onni èi kó ikuó niùti kóo sapàa.

Sosefu do yóo tǎ̀nnè okpààti ke mǎ̀ke yebie nsipísitǎ̀ati ndi, kǎ̀tè kǎ̀ce nhEsibiti kó dihei dimǎ̀u. ⁴⁷ Yebie nyèyiekè tidiiti kpεεε miεεε kè tidiiti pié mediè. ⁴⁸ Kè Sosefu cuó tidiiti

depaan kékéúú yebu yehékè diyé miéke. ⁴⁹ Kè Sosefuu kou kékou tidiiti kè dè nsū kéndò ndàméèrì nùù kó mubirímú kè bèe yīēke bè bo nkaammè.

⁵⁰ Kè dikònni kó yebie nni nkpaani kè Sosefu poku Asenati, Potifeda biré ò peité initidabi idéi. ⁵¹ Kè Sosefuu yú deketirè ke dò: Manansee ke yé Kuyie nhò teemmè kòò yè mmefféúútimè nè ò yàtenèmè o kabe, ⁵² kényú dedérè ke dò Efadaimmu ke yé Kuyie nhò teemmè kòò pié ibi ò di dii èi mesémmè.

⁵³ Kè yebie nyèyiekè tidiiti kpéyee pēēté. ⁵⁴ Kè yebie nyèyiekè dikònni kpéyee tuakeni kéndonnè Sosefu ti nàkémè. Kè tidiiti baa mbo Esibiti miéke. ⁵⁵ Kè dikònni pī nhEsibiti èi kabe bemou kè bèe kate kényà okpààti, kòò dò: Katenè kényà Sosefu, kòò di nàké ti, di ti ndò. ⁵⁶ Kè dikònni ta dihei kè Sosefuu denneni tidiiti, kénfiitinè Esibiti kabe, kè dikònni dake déúkú. ⁵⁷ Kè yehékè yemou kabe nkòrini Esibiti Sosefu borè ke do ntidiiti, ke yé dikònni do tamè titenti timou ndi.

42

Sakabu tammè o bí Esibiti kè ì bo donté tidiiti

¹ Mèmmè kè Sakabuu keè tidiiti bomè Esibiti kénáké o bí ke dò: Dè dómme kè di kari ke wúó nditabè? ² N yo kè bè tu tidiiti bo Esibiti. Katenè kédonténi, kè tí nyo nkénfòù, ke báá kú.

³ Kè Sosefu kó bekótibè tepítèe kate Esibiti ke bo donténi tidiiti. ⁴ Sakabu me nyí nyie nkè Bensamé, Sosefu nantè nneí. Ò do yīèkú meyei mmamè yàà bo ò tūàkenimè mme. ⁵ Kè Sakabu bí íté, kénéinè bèè múнке kòrì mudidommu Esibiti, ke yé dikònni do bomè Kannahā.

Sosefu maanèmmè o kó bekótibè

⁶ Sosefu weè do baké dihei, kè weè fiitinè bepòbè tidiiti, kòò kó bekótibèe tuakoo kéninkóo o ìkè. ⁷ Kè Sosefuu yà o kó bekótibè ké bè banté, kédòò kéndò nwè í bè banté, ké bè béinnè mekperimè ke dò: Di yènni de? Kè bè dò: Ti yènni Kannahā nwe, ke dó kédonté tidiiti.

⁸ Sosefu yie do bè bantému, bembé me nyí nhò banté. ⁹ Kè Sosefuu denteni ò do yà tii dauñti, ké bè nàké ke dò: Di tú benitiyeibe mbe, ke kateni ke bo yà dihei cīnni kùù píkù. ¹⁰ Kè bè dò: Áà, ti yiè, ti kateni ke bo donté tidiiti nti. ¹¹ Ti tú oniti omáà kó ibi nyi, ke tú benitisàabè, ti í tú benitiyeibe. ¹² Kè Sosefu dò: Biti! Di kateni ke bo yà dihei cīnni kùù píkù nku. ¹³ Kè bè dò: Mèè dake. Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi, ti cice ti peitémmè Kannahā. Kòò sámpròu kpaá tēfētè ti cice borè, kòò tòu feti. ¹⁴ Kè Sosefu dò: M baa di náámmu ke tú di tú benitiyeibe mbe. ¹⁵ Di nantè sámpròtè bo tuakeni dii mōnni m bo de m banté di náámmè timómmōnti. Míu béi nnè okpààti kó diyètìrì. ¹⁶ Di yó nkpetímu die nkòò mōu máà kò nkéyúni di nantè. Mèmmè ti bo bantémè di náámmè timómmōnti ke mèè dake m béimmu nè okpààti kó diyètìrì ke tú di kateni ke bo paaté dihei ndi.

¹⁷ Mèmmè kòò bè kpetínné yewe yētāati. ¹⁸ Diyie tāānni yiè kè Sosefu dò: Dòñè n yóó di nàké ti kénfòù ke yé n démè Kuyie nku. ¹⁹ Kè di mēnke tú benitisàabè mbe di kòò mōu nkpaá kpetí, kè besōmbe tō tidiiti kékò nkéduó ndi cēi kabe kè bèe di. ²⁰ Kè dí tōní di nantè, kè m banté di náámmè timómmōnti, ke dí cooté.

Kè bèe yie nhò yī mù, ²¹ kénnaá mbemáà ke tú: Ti dōò mèè yei nti nantè mèè te kè bè ti kpetí, ò do kuōmmu ke ti békú mecfémmè kè tí yete, deè ti tūàkeni di mmōnni.

²² Kè Dubenni dò: N do di nàkému kè ñ dò, ti báá dōò meyei ndebire, kè dí yete. Mèè yei nkó tiyeti tii tūàkeni.

²³ Bè do í yé ke do nSosefu yo bè tu mù. Ke yé ò do ñ mbè nàannèmmè kè bè tūònkomu. ²⁴ Kè Sosefuu kenté kékuó, kéwētēni kēpī nSimmeōō be ìkè kékpetínné.

Sakabu bí kōnnèmmè tidiiti Kannahā

²⁵ Kè Sosefu dò: Bèe píe ntidiiti be yàtì, kèwēte kè bè tènné be díítí be yàtì mieke, kè bè duó mmudiì kuce kpéí. Kè bèe mè ndòò. ²⁶ Kè bèe bou be diiti sãmmarímúbè ñkè kékété.

²⁷ Bè yóó yíe ndè kuce kòò mǎu be mieke bouté kuyàrikù ke bo duó nsãmmarímú mudii kèyà idíítí kuyàrikù nùu, ²⁸ kénáké o tebiì ke dò: Bè ñ tènné idíítí! Nte i kuyàrikù mieke.

Kè kufōwáá mbè pí nkè be kǎnti nhau. Kè bè dò: Kuyie nti dòò ba!

²⁹ Kè bèe tuoke be cice Sakǎbu borè Kannahãã, kòò nàké dèè kó dimàà dòò. ³⁰ Ke dò: Oniti wèè baké de kó dihei, wè ti kpannèmu ke yē nti tú benitiyibe, ke dó képaaté dihei kè di pǎnte. ³¹ Kè ti yí: Ti í kǎtení ke bo paaté dihei, ti tú benitisààbè mbe. ³² Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi ti cice ti peitémè, kòò sãmpòu kpaaní tēcētè ti cice borè Kannahãã, kòò tǎu feti. ³³ Kòò dò: Di bo yíme kè m banté di túmè benitisààbè. Yóunè di kóò mǎu kòò nkpaá m borè, kè dí waá ntidiiti kékò nkéduó ndi cǎi kǎbe kétóni di nantè. ³⁴ De mǎnni ndi, m bo bantémè ke dò ndi í tú benitiyibe ke tú benitisààbè, ke di tènné di tebite kè di ce ndiheì dimǎu di dó mèè botí.

³⁵ Mēmme kè bèe yóóté tidiiti, bá wè kòò yà o díítí o yàrikù mieke, kè kufōwáá mbè pí mbembe nè be cice Sakǎbu. ³⁶ Kè Sakǎbu dò: Di yóó deè m bí nyi. Sosefu í kpaá, kè bè pí nSimmeōō kè di wète ke dó kétúóté Bensamēe. De kó meyei mmemǎu duò mǎi yuu ñkè.

³⁷ Kè Dubenni dò: Kè n yí wētenení Bensamēe, a kuǎ m bí idé. N duó nwe kè n yóó ò wētenenímu. ³⁸ Kè Sakǎbu dò: M bire báá di neinè. Kè meyei mmamè dè tǎkéní kuce dí dǎò ba? Di bá ntanné kudǎnkù mí nhodakóti nè tiyùpéiti.

43

Bè kǎtenémè Bensamēe Esibiti

¹ Kè dikǎnni baá nsáké ke déúkú Kannahãã. ² Sakǎbu nè o bí kè bèe deè tidiiti bè sòò donténí ti Esibiti, kè Sakǎbu dò: Wētenè kédonténí tidiiti. ³ Kè Sudaa dò: De kóo niti ti nàkému weti weti ke tú kè ti í neinko ti nantè ò báá ti cǎuté. ⁴ Kǎa yie nkè ti nantè bo ti neinè tí kǎte kè da donténí tidiiti. ⁵ Kǎa me nyí wè nti duó nti báá kǎte, ke yé wè ti nàkéme ke tú kè ti í tǎo ti nantè ò í yóó ti cǎuté. ⁶ Kè Sakǎbu dò: Ba nte kè di nàké de kóo niti ke yē ndi nantè bo? Di cǎarèmu. ⁷ Kè bè dò: Weè ti biéké tináañti péu ti cǎētè kpeti ke tú: Di cice kpaá boà? Di yǎfūǎ kou mǎu boà? Kè ti tènné ò ti beke ti. Ti do yému ke dò nhò bo yí tí tǎní ti nantàà? ⁸ Kè Sudaa nàké be cice ke dò: N duó ndebire, kè tí kǎte, ke báá kúnè dikǎnni, fǎ nnè tínti nè ti bí. ⁹ Mí m bo ndake de kpéí nkè n yí dè wētenení ke da duó, nni ntú ocaàriwè a ñkè sǎã. ¹⁰ Kè ti do í cǎtí nè mie nti do kǎtemu ke yí kuce mǎdémè. ¹¹ Kè be cice dò: Kè dè dò mmemme waánnè mekǎpempemmè nè mecekùò nnè tihúúnti nè mutie nè yetebe bè cǎá nyè, ke bíi pǎ de kóo niti. ¹² Dí waá nyidiítí tǎi ke yíénè di yà ò di yàtì mieke kǎntǎ, kè dè yèmmè bè yetému. ¹³ Túóténè di nantè kèwēte de kóo niti borè. ¹⁴ Kuyie mmuwērímú mumǎu yiè nyóó di teennèmu kè de kóo niti dí kuó mmesémmè, kè di duó ndi tebite tēè kpaaní nè Bensamēe kè dí konní. Kè m me ndò nké paà m bí nyi, n yí paà.

Sosefu cǎutéme o kó bekótbè

¹⁵ Mēmme kè bèe túóté yepǎrè nè idíítí kuce mǎdémè, nè Bensamēe kékété kékǎte Esibiti Sosefu borè. ¹⁶ Kòò yà bè neínèmmè Bensamēe kénáké o tǎmbè kóo kóti ke dò: Kpēnné be nnitibè n cǎētè kékua feǎfè kébénné, bè yóó di n cǎētè nte kuyie mǎnni.

¹⁷ Kè de kóo niti bè tǎ ke bo kpēnné Sosefu cǎētè. ¹⁸ Kè bè ntati Sosefu cǎētè, kè bè nǎá mbemáà ke tú: Bè sòò wète kécūǎ ò díítí tiyàtì mieke ò te kè bè ti tatinè die, ke bo ti fǎũ nkéfeke ti sãmmarímúbè, kè ti dǎò tidaati. ¹⁹ Bè tati dii mǎnni tēcētè kè bèe nàké Sosefu tǎmbè kóo kóti ke dò: ²⁰ Ti yiè nti sòò kǎtenímu die nkédonté tidiiti, ²¹ kénkūnti kè nyóó yíe nkuce, kébouté ti yàtì, bá wè kòò yà o díítí, kè ti ò tǎní imǎu. ²² Ti í yé wèè sòò ò ãnné ti yàtì

mieke. Ti tónímu itèi ke bo wēte kédonté tidiiti. ²³ Kòò dò: Diwèi ndi bo, di bá nyĩèkù. Kuyie ndi cice tũ nkù kuù ànné idíítí di yòtì mieke. N sòò còutému di yietí ì.

De mònñi kè Sosefu tōmbè kóo kótii kpeténí Simmeāō, ²⁴ kéduó nkè bèe ta Sosefu cīètè kudieku, kè bèe bè duó mmenie nkè bèe óú be naacèi, kè bèe duó mmudii sāmmarímúbè. ²⁵ Kè bè ntūnni be pāre ke kémú Sosefu bo konnīmè kuyie mmònñi, ke yé bè bè nàkémè ke tú bè yóó we nwēnnénè kédi. ²⁶ Sosefu tūòkení dii mònñi tecīètè, kè bèe ò duó nyepāre, kédò, kénínkú o ìikè. ²⁷ Kè Sosefu bè dounnè diwèi ke dò: Di kònti naataa? Di cice odakóti di sòò nàá nwèè kpéi, ò kpaá fòu kòo kònti naataa? ²⁸ Kè bè dò: A kóo tónti ti cice fòumu kòo kònti naati.

Kè bèe wēte kédò kénínkú o ìikè. ²⁹ Kè Sosefu wénté káyà Bensamee o nantè nè wè bè wē mbe yō ke dò: Di sòò nàá ndi nantè tie nkpeí nkaà? Kóò béinnè ke dò: Kuyie nda dòò mesàa m birè.

³⁰ Kòo kònti dò yúrurùu, kòo ta kudieku mecāā nkékuó, ³¹ kédeè kényuuté o ìikè, kényènní kémú nkè bè kàrinè, ke dò: Ànnénè mudii. ³² Kè bèe ànné Sosefu kécánné, kéánné o tebíi kécánné, kéánné Esibiti kabe kécánné. Esibiti kó ikuó do í yíé mbè bo wēnnénémè Ebedeebe kédi. ³³ Kè bèe bè kànnè bè dò ndòmme, kéketé Mpo kédente teyāātè, kè bè nkari koò weti ke wéi betòbè kè dè bè di. ³⁴ Kè Sosefu bè duó mmudii, kè Bensamee kōmu nsū kuce mènùmmù kèpèètè betòbè kōmu, kè bèe yà menaà nkè bè yèmmèe cáté.

44

Sosefu yàákémè o kó bekótíbè

¹ De mònñi kè Sosefu náké o tōmbè kóo kótii ke dò: Píe mbe yòtì tidiiti bè yóó na kètò mètè botí, kéánné bá wè o kó idíítí o yòrikù nùu, ² kètúóté n sòòbòòfè kéánné teyāātè kó kuyòrikù, kénóó nho díítí kuyòrikù nùu.

Kòo tónti me ndò. ³ Kè dèe wenté dikūnweñni sèi kè bèe duó nkè bèe kété nè be sāmmarímúbè. Kè bè nkūnti, ⁴ ke mu nyí ndéténè dihei kè Sosefu náké o kóo tónti ke dò: Tūnne be. Kàa bè ninte a dò: Dè yīme kè bè di dòò mesàa nkè di dòò meyei? ⁵ Dè dòmme kè di tùóté n yiè mbòòfè o yònnè fè ke fè pāūnè, di cààremu.

⁶ Kòo tónti bè ninte kè ti mbè nàké. ⁷ Kè bèe ò tēñné ke dò: Ti yiè ndè yīme kàa nàá mmemme? Ti báá yie nkédòò memme kòò botí. ⁸ Ti tónímu ti sòò kò nKannahā káyà ì díítí ke da duó, ti bo yīme kényúúku idíítí yoo mesòo nha yiè ncīètè. ⁹ Kàa yà wèè borè de kó febòòfè á o kùò, tínti besòmbe kè tí naá ndi kó tidaati. ¹⁰ Kè Sosefu tónti dò: N yiemmu di yīmù n né bo yà wèè borè de kó febòòfè wèè yóó naá n kó kudaakù, díndi besòmbe kè di kpeti bá mbo.

¹¹ Kè bèe cūñní be yòtì kébouté mecāā. ¹² Kòo keté kífíe be kóo Po kaku kédenténè teyāātè Bensamee kaku, kè fè yà de mieke. ¹³ Kè be yèmmèe caàrè kè bèe kēri be yaabòrè, kéboú be nentì be sāmmarímúbè kèwēte dihei.

Sudaa bàámmè Sosefu kòò bo fī mBensamee

¹⁴ Sudaa nè o kabe kè bèe tuòkoo késónté Sosefu, kédò kénínkú o ìikè. ¹⁵ Kè Sosefu dò: Di dòò ba? Di í yé ke do nhoniti wèè dò m mē ndòmme ò bo na kényé demòuà? ¹⁶ Kè Sudaa dò: Okóti, ti bo da náké ànti kàa banté ti í cààrèmmè? Kuyie mbenkemu ti yei, kè ti bo ntú a kó tidaati, tínti nè bè yà wèè kó tinenti mieke febòòfè. ¹⁷ Kè Sosefu dò: Kuyie mbáá yie nkè n dòò dende. Bè yà wèè nentì mieke febòòfè wèè yó ntú n kó kudaakù, díndi besòmbe di kpeti í bo, kònnè di cice borè.

¹⁸ Kè Sudaa tóonko Sosefu borè ke dò: Okóti, n da báámmu, yóu kè m béi, a mieke báá peike, ke yé a í cáánnémè okpàati. ¹⁹ Okóti a sòò ti bekemu ke dò: Ti cice kpaá boà? Kè ti tebite matè kpaánáa? ²⁰ Kè tí da tēnné ke dò: Ti cice bomu ke kóté mediè nkè ti nantè bo, ti cice peité tē o kóti mieke, kè te kóo kóti nè wè bè wē mbe yō kòò ku, kòò kpaá omáa, kè ti

cice ò tá mediè. ²¹ Kàa dò: Ti ò kàtenèní kàa ò yà. ²² Okóti, kè ti da ténne ke dò: Ò báá na kéité o cice borè, kòò ité o cice yóó kúmu. ²³ Kàa dò: Kè ti í neinèní ti nantè a báá ti còuté. ²⁴ Kè tí wète a kóo tǎnti ti cice borè kóò nàké a yè mmù. ²⁵ De kó difǎnkúò kè ti cice dò: Kàtenè kédonté tidiiti. ²⁶ Kè tí ò nàké ke dò: Kè ti í neiné ti nantè ti báá na kékote. Kè ti kàte wèè baké ò báá ti còuté. ²⁷ Kàa kóo tǎnti ti cice ti ténne ke dò: Di yému ke tú m pokù m pèiténè ibí idéi nyi. ²⁸ Kè dèmarè maa yè kè dè yè nyúóó, kè n yèmmè dò mmusimmù muù bo ndè càáké. ²⁹ Kè di tuóté yie nkè meyei mmamè ò tũkèní di bo duó nkè dè n yonke mí nhodakóti kè n ta kudǎnkù nè tiyùpéiti.

³⁰ Okóti kè ti wète ti cice borè ke í neiné debire die nhò dó dè mediè. ³¹ Kè ti wètoò ke í neiné debire dè yóó ò yonkemu wenwe odakóti, kòò ta kudǎnkù nè tiyùpéiti, dende bàmbà nkè dè ntú ti kó meyei. ³² N sòò ò nàkému ke dò: Kè n yí wètenko debire m bo ntú ocaàriwè sáà o iikè. ³³ N da báámmu yóu kè mii còuté debire fǎtìri kè n tú a kó kudaakù kè dèe neiné betòbè kékò. ³⁴ M báá na kéwète n cice borè ke í tǎ debire, n yí dó n yà o yeñcaàrimè.

45

Sosefu benkemè omàà o kó bekótibè

¹ De mǎnni Sosefu í nna ke bo pǐ nhomáà, kéduó nkè benitibèe yè bemau.

Kòò nkpaá nè o tebíi, kè bè nàké ò tumè be kou nwe, ² kékuó mmèdiè nkè Esibiti kǎbe kèè, kè tináànti tuǎke okpààti cǐtè. ³ Kè Sosefuu náké o tebíi ke dò: Mii tu Sosefu, n cice kpaá fòuà?

Kè dèe bè di ké bè kpeí bá bè í nna kóò ténne timati. ⁴ Kòò dò: Tóónnèní.

Kè bèe tóónní, kòò dò: Mii tu Sosefu di nantè di fitè tè kè bè tè kàtenèní Esibiti. ⁵ Di yèmmè né báá caàrè, kè dè di yonke di n fitè mèè kpéi, Kuyie nkuù n niinni die nkè m bo di deeté. ⁶ Yebie nyèdéè ndi dikǎnni bomè, dè kpaá yènnùmmù, oniti í yóó buatí ò me nyí yóó kǎ. ⁷ Kuyie nkuù n niinni kè m bo di deeté, kè di kó kubotí báá kú. ⁸ Dii í n duónní die, Kuyie nkuù n duónní, kè n tũ nhokpàati ke ni o cǐtè nè Esibiti omau. ⁹ Iténè mecāā nkékò nkénáké n cice ke dò: Kuyie nkànnè a bire Sosefu Esibiti, kè dè baké, ke tú a ité mecāā nkékotoo o borè. ¹⁰ Ke tú a kátoò nè á bí nè a yaábí nè a pe nè a nàake nè a kperè demau, kékari Kosenni tempè ké nhò tǎkèné. ¹¹ Kòò n da duó mmudii fǎ nnè a cǐtè kǎbe kàa nfòu, ke yé yebie nkpaámè yènnùmmù dikǎnni kpeye.

¹² Di bantému weti weti ke dò mmí nSosefu mii di náánnè, fǎ mBensamèe n nantè kàa múнке banté. ¹³ Kònnè kénáké n cice n yo ntii kpàti Esibiti, kóò nàké di yà dèe kó dimàà, kóò kàtenèní die mmecāā.

¹⁴ Kè Sosefuu orí Bensamèe o nantè kè diwèi ò auté kòò kuó, nkòò múнкеe kuó. ¹⁵ Kè Sosefu níhàri o kó bekótibè tǎbè ke kuó, nde mǎnni ndi bè dàátimè kóò béinnè.

Okpàati duómmè kè Sakǎbu bo kǎnko

¹⁶ Kòò kpààti keè Sosefu tebíi kàtenímè, kè dèe ò narike wenwe nè o kó betũmbè. ¹⁷ Kòò kpààti náké Sosefu ke dò: Náké a tebíi ke tú, n yè mbèe bou be nenti sǎmmarímúbè kékò nKannahā, ¹⁸ kétúóténí be cice nè be cǐ kǎbe, kéwètení kè m bè benke dikari sàari Esibiti kè bè nkari ke yo ndesààrè. ¹⁹ Á bè nàké kè bèe tuóté sinaasǐ kètenèní be pobè nè be bí nè be cice. ²⁰ Bè bá mboti bè yóó yóu dè kpeti, desààrè dèè bo Esibiti dè tu be kperè nde.

²¹ Kè Sakǎbu bí dǎò bè yèmmè kè Sosefuu bè duó nsinaasǐ okpàati yèmmè, ké bè duónnè mudii bè bo nyo mmù kuce, ²² képā bá wè diyaàbòri pànni, képā Bensamèe yie yènnùmmù nè medítibii nsikǎusitāati (300), ²³ kéduó nho cice sǎmmarímúbè tepítè, kè bè ntò Esibiti kperè desààrè, betòbè tepítè kè bè ntò tidiiti nè pèè nè mudii tèmù bè bo nkéri ke diiti mù kuce. ²⁴ Kè Sosefuu náké o tebíi ke dò: Kònnè, di né báá kpa nkuce.

²⁵ Kè bèe ité Esibiti kékò nKannahā be cice Sakǎbu borè, ²⁶ ké ò nàké ke dò: Sosefu kpaá fòumu, kè wèe ni Esibiti omau.

Dè me nyí nnampɛ be cice, ò í nyie nde kó tináàntì. ²⁷ Kè bèe ò nàké Sosɛfu do bè nàké tì timəu, kóò benke sinasɛí ò duənní sì kè sì bo ò tao, de mənni ndi o yemmè tónnimè. ²⁸ Kòò dò: M bantému m bire Sosɛfu fòumè, m bo kote kóò yà ke né na kékú.

46

Sakəbu kərimè Sosɛfu borè

¹ Məmme kè Sakəbuu túóté o kperɛ deməu kékété kəmberínè Bɛrisebaa, kéféúté feǎfɛ Kuyie nho cice Isaki do tū nkù. ² Kè Kuyie nhò yu keyènkè ke dò: Sakəbu! Sakəbu! Kòò dò: Nte mí. ³ Kè kù dò: Mí tu Kuyie nha cice do tū nkù. Bá nyǎkù a bo kətemè Esibiti. N yóo duó nkàa botíi nsũmmu mediè. ⁴ N yó nda neínemu ke, kəwɛte ké da ténéní. Sosɛfu wee yó mbo a kó ndè.

⁵ Kè Sakəbuu íté Bɛrisebaa kòò bí ò dèe nsinasɛí wenwe nè benitipòbè nè ibí. ⁶ Kè bè ntə be wũɔ nè be kperɛ deməu bè do mǎke dè Kannahǎa kékətenè Esibiti. ⁷ Məmme Sakəbu kòmme Esibiti nè o bí. Initidabí nè initipobí nè o yaǎbí initidabí nè initipobí.

Sakəbu kó kufuku

⁸ Nte Sakəbu bí ìl ité Kannahǎa ke kò nhEsibiti i yètè: Dubenni be kóò Po. ⁹ Dubenni kó ibí initidaaì tu: Enəki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii. ¹⁰ Simmeǎǎ kó ibí initidaaì tu: Yemmuyɛedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soaa nè Sauri Kannahǎa kóo nitipòkù kó debire. ¹¹ Defii kó ibí initidaaì tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ¹² Sudaa kó ibí initidaaì tu: Keda nè Pedesi nè Sedaa. Sudaa kó ibí tei: Eɛ nè Onaa bè do kumu Kannahǎa. Kè Pedesi kó ibí ntú Etisidonni nè Amudi. ¹³ Isakaa kó ibí initidaaì tu: Todaa nè Puwaa nè Yobu nè Simudonni. ¹⁴ Sabunə kó ibí initidaaì tu: Sedeti nè Edonni nè Yadeyɛedi.

¹⁵ Sakəbu pokù Dea ò pié bèè dapàmbè mbe nè be tǎũ Dina Mesopotamii tenkè. Bembe nè be bí bè wənné sipísitǎati nè bètǎati ndi. ¹⁶ Kadi kó ibí initidaaì tu Sefonni nè Akii nè Suni nè Esibonni nè Edi nè Adodi nè Adedii. ¹⁷ Aɛɛ kó ibí initidaaì tu Immuna nè Isifaa nè Isifi nè Bediya nè be tǎũ Sedaa. Kè Bediya kó ibí ntú: Ebeɛ nè Madikiyɛedi.

¹⁸ Sidipaa, Damaa do duó nwèè nitipotǎnti nwe o kóo sapàà nDea kó ibí nyi tɛpítè nè ìkuò.

¹⁹ Sakəbu pokù Dasɛedi kó ibí tú: Sosɛfu nè Bensamɛɛ. ²⁰ Kè Sosɛfu pokù Potifeda, dihei Onni kóo kóti kóo sapàà nhAsenatii o peiténè initidabí idéi Esibiti: Manansee nè Efadaimmu. ²¹ Kè Bensamɛɛ peité initidabí tɛpítè: Bedaa nè Bekɛɛ nè Asebɛedi nè Keda nè Naamaa nè Eii nè Odoki nè Upĩmmu nè Mupĩmmu nè Adidi. ²² Sakəbu pokù Dasɛedi yaǎbí nyi tɛpítè nè ìnàà. ²³ Kè Danni kó debire ntú: Usimmu. ²⁴ Nefutadii kó ibí tú: Yasiyɛedi nè Kunni nè Yesɛɛ nè Sidɛmmu.

²⁵ Bidaa, Damaa do duó nwèè nitipotǎnti Dasɛedi kó iyaǎbí nyi iyiekè.

²⁶ Sakəbu bí nè o yaǎbí ìl do kəte Esibiti ì do bo sipísikuò nè ìkuò ndi. Bè í kàannè ibí nè benitipòbè, ²⁷ kəwənné nSosɛfu nè o peité ìl bí idéi Esibiti, kè bè mbo beməu benitibè sipísiyiekè.

Sakəbu kòmme Esibiti

²⁸ Kè Sakəbuu tǎ nSudaa kòò nàké Sosɛfu ke tú bè tǔkəní Kosenni, kòo kətoo. ²⁹ Kè Sosɛfuu túóté o naasǎntè kékəte kóò co, kóò yà kəkókóo kóò ɔrí kè diwèi ò auté kòo ìkuò nkè dèe mənte. ³⁰ Kè Sakəbu dò: Di mənni n yí yete m bo kúmè ke yé n da yàmè kàa kpàa fòu.

³¹ Kè Sosɛfuu nàké o tebii nè o cice nè o kəbe ke dò: M bo kəte kénáké okpàati ke dò di ité Kannahǎa ke kətení m borè. ³² M bo ò nàké ke dò: Di tú bənaacəmbɛ mbe, ke tə di pe nè di nàake nè di kperɛ deməu. ³³ Kòo kpàati di yu ke di beke ke tú: Di tǎmmú tú òmmu? ³⁴ Di dò, di tú bənaacəmbɛ mbe nè di bomè. Di yembè beè do ì cəmmù kè di múnke ì cəmmù. Məmme, di bo namè kəmbo Kosenni ke yé Esibiti kəbe wúómmè munaacəmmu mɛyɛi mme.

47

¹ Mèmmè kè Sosefuu kate kénáké okpààti ke dò: N tebíi nè n cice bè itení Kannahã ke tũ̀kèní ke tɔ be pe nè be nà̀̀ke nè be kperɛ demɔu, ke baté Kosenni.

² Kè Sosefuu túóté o kó bekótíbè bènùmmù kébenke okpààti. ³ Kòo bè beke ke dò: Di pĩ nhèmmu tómmú botí? Kè bè dò: Okpààti, ti cèmmù inà̀̀ke nyi ti yembè do ì cèmmùmè.

⁴ Kè bèe náké okpààti ke dò: Dikònni dii bo ti cie kè timúti deè Kannahã kè ti kòtení ke yè nha tí pã Kosenni kó kutempè, kè tí mbo.

⁵ Kòo kpààti náké Sosefu ke dò: A cice nè a tebíi bè kòtení a borè nde. ⁶ Fòò te Esibiti, kanne be dibòri sà̀̀ri Kosenni, kè bèmabè bo be mieke ke bo na, á bè duó n kó iwũ̀ kè bè ncèmmù.

⁷ Kè Sosefuu katenè o cice Sakɔbu, kòò benke okpààti kè Sakɔbuu ò dau nke dò: Kuyie nda pã mesà̀̀. ⁸ Kòo kpààti o beke ke dò: A bie mbo yède? ⁹ Kè Sakɔbu dò: M bie mbo tekò̀̀tè nè sipísità̀̀ti (130) ndi, kè n kà̀̀ti ke sò̀̀ti tipĩ̀̀ti timɔu, ke fè̀̀ũ̀ri, m bie nyí tũ̀̀ke n yembè kperɛ.

¹⁰ Kè Sakɔbuu cau nhokpààti kédeè kéíté.

¹¹ Kè Sosefuu kanne o cice nè o tebíi dibòri sà̀̀ri Dammusesi, ké bè pã ketenkè, kéndònnè okpààti do béimmè. ¹² Kè Sosefuu pã tidiiti o cice nè o tebíi nè be kɔbe, bè sũ ke màmè.

Sosefu dontémè Esibiti èi kɔbe ke wènnénè be tenkè

¹³ Kè dikònni deuke mediè nhEsibiti nè Kannahã kè benitibè nkònnè dikònni. ¹⁴ Kè Sosefuu tí nyidítí Esibiti kɔbe nè Kannahã kɔbe donnè ì tidiiti, kékòtenè okpààti c̀̀fètè.

¹⁵ Kè idítí deè Esibiti nè Kannahã, kè Esibiti kɔbe kate kèyà Sosefu ke dò: Ti duó ntidiiti, báá yóu kè tí kú dikònni, idítí í kpaá. ¹⁶ Kè Sosefu dò: Kè idítí í kpaá n duónnè di wũ̀ kè n di duó ntidiiti.

¹⁷ Kè bè ñ̀̀touní be wũ̀, sisẽ̀ nè ipe nè inà̀̀ke nè sãmmarímúbè, kè Sosefu bè duó ntidiiti de kó dibenni. ¹⁸ Kè de kó dibennii deè kè bèe katení Sosefu borè ke dò: Okóti, ti báá da sɔnne, tidiiti í kpaá kè ti da duó nti wũ̀ imɔu, tũ̀ kpaá ti mómmɔmbɛ nè ti tenkè. ¹⁹ Báá yóu kè tí kú dikònni kè ti tenkèe yei, tí donté tínti nè ti tenkè kè tí ntú okpààti tɔmbè ké ti duó ntidiiti nè tidibotí kè ti báá kú, kè ti tenkèe yei.

²⁰ Kè Sosefuu do nhEsibiti kó ketenkè kemɔu, kéduó nhokpààti. Dikònni dii do bo, bá wè kòo fítè o tenkè. Mèmmè kè ketenkè kemɔu naá nhokpààti kɔke. ²¹ Kè Sosefuu do nhEsibiti kɔbe bemɔu kè bèe naá ntidaati. ²² Bè í ndo nyikuó niùbè kó ketenkè ke yé okpààti do ànnémè ikuó mai kè bè mbè duó nkè bè yo, de í ndò mbèe fítè be tenkè.

²³ Kè Sosefuu náké benitibè ke dò: N di dontému d́́ndi nè di tenkè kè okpààti di tieke. Ntonè tidibotí di yóo buóti tì. ²⁴ Kè di kũ̀ tidiiti, kè tiyò̀̀ti bo tìnùmmù di deite kùmáà kéduó nhokpààti, kè tìnà̀̀ ntú di kpeti, di yó nti nyonnè di bí nè di c̀̀í kɔbe. ²⁵ Kè bè dò: Okóti, a tí deetému kè ti cénke pètè mesà̀̀, ti yiemmu ke bo ntú okpààti kó tidaati.

²⁶ Kè Sosefuu dau nde kó dinùu kè di kpaá bo nè yíenní kè wèè deite tidiiti tiyò̀̀ti tìnùmmù wèè duó nkuyò̀̀rikù kùmáà okpààti. Ikuó niùbè beè máà kó ketenkè do í tú okpààti kɔke.

Sakɔbu dómè bèe ò kũ̀nnè Kannahã

²⁷ Kè Isidayɛɛribe mbo Kosenni, Esibiti kó ketenkè, kémò̀̀te be kperɛ kèpié kèsũ̀ mmediè. ²⁸ Kè Sakɔbu mbo Esibiti ke dò yebie ntepiítè nè yèyiekè. Sakɔbu do yóo kú ke mɔke yebie ntekò̀̀tè nè sipísìnà̀̀ nè yèyiekè (147) ndi.

²⁹ Kè Sakɔbu tóónnè mukũ̀ nkéyú o bire Sosefu ke dò: N da báámmu kàa n dó seu nha nò̀̀tè n kperè, kèbéi nke dò: A í yó n kũ̀nnè die nhEsibiti mieke. ³⁰ Kè ñ̀ kú a n tɔ kèyènnè Esibiti ké n kũ̀nnè n yembè kó kufòti. Kè Sosefuu yie. ³¹ Kòo yíe ke dò: Béi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Sosefuu yú Kuyie nyètiri kòo s̀̀nnò̀ o dóu ñ̀nkè.

⁴ A dònne fenéwuonfe nfe.
A ténke né í yó ntú Mpo.
Ke yé a duónèmè m pokù,
ke sɪnkùnne n dóù.

⁵ Simmeḏḏ nè o nantè Defli,
di tú bekpàribè mbe ke kpannè muwērímú.

⁶ N yí kəkè di kpeti mieke,
n yí di wēñnè,
di kùḵ benitibè mbe nè kemieke,
ke kèké yenaadakè duoti detetirè.

⁷ Di báá pété mesàà,
di kùḵ benitibè mbe nè kemieke,
di ténke í yó nwēñnè Isidayeribe.
N yóó di cíemmu Isidayeribe èi dimḵu mieke.

⁸ Sudaa, a tebíi yó nsántí fḵ nwe,
a bo nnḵ nha dootitḵbè,
kàa tebíi nninku a ìikè.

⁹ M biré Sudaa, a dònne dicìricìrì ndi,
dì kḵte kupaaḵáà nke kùḵ ke duó de také.
We mbo dáátí ke di íi.

¹⁰ Dìkpààtikàrì nè fekpààtìpàtìfè
dè yó mbo Sudaa kó kufuku mieke nke,
ke tikpàtì yìè mmómumuḵ nyàa tuḵkenní,
ibotí yó nyíé nwèè kpeti.

¹¹ Sudaa, a bo mpiiti a sāmmarímú nè de bii
fínyĩ kó mutie.

A bo mmḵke menaà mpéu,
ke níi yà kényĩke kékḵúnnè a yààtì.

¹² A nuḵ mbo wūḵténè menaà,
nkàa nìi mpèikenè menaamiè.

¹³ Sabunḵḵ, a bo mbo dàmmèèrì také
bàtóòbè commu dè,
kàa tenkè nkááké Sidonni.

¹⁴ Isakaa, a tú sāmmarímú nwe, wèè kpeñnì,
ke né dó mēdēè.

¹⁵ Bè bo nda tounko yetuḵ dieyè
kàa yàa naánnè kudaakù.

¹⁶ Danni, a yó ntú obeénti nwe
Isidayeribe tḵbè dòmmè,

¹⁷ kéndò nfewàáfè fèè duó kuce
ke dò ndidautiri, ke dḵmmu sisēĩ kpèètè,
kè si dèèbè duó.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nfḵḵ yó n deeté.

¹⁹ Kadi, a dootitḵbè yóó da pimú,

kàa kónté ké bè pi ké bè bèti.

²⁰ Aσεε, a paa mbo mpéi tidiiti sààti,
tìi dò mbekpààtibè kpéti.

²¹ Nefutadii, a yó ndò nteyúótè nte
ke te a maa kàa náànti né nnaati.

²² Sosefu a dònne mutie mmu
mùù còmú meniè ntake,
kè mu bake yè ke pèèté iduotí.

²³ Kàa dootitabè da cèète ke da tāū ipie.

²⁴ Kàa còmú tei tei, ke tō a tāmù,
Kuyie mmí nSakabu n tū nkù kpeñimu ke da ni
ke da kánké ke tú a kó muwērímú.

²⁵ Kuyie nha cice do tū nkù da teennè,
Kuyie mmuwērímú mumou yiè nda dōò mesàà,
ké da duó nfetaafè kè meniè nní mbo,
kàa pobè mpéi ke mōke memiè,
kàa wūō mpéi.

²⁶ A paa mbo pié nè yetārè ìnkòo,
kè yetārè diyè da dōò mesàà.
De kó mesàà mmemou tu
fí nSosefu wèè baké a tebii a kōme mme.

²⁷ Bensamεε a tú kumuntūnkù nku,
ke kōù dikūnweñni nè kuyuoku ke cáá.

²⁸ Isidayeri bí nyi tepítè nè idèi. Be cice bè nàké tinti ké bè pā Kuyie nkó mesàà mbá wè
ò dò nképété mè.

Sakabu kúmè

²⁹ Kè Sakabuu náké o bí ke dō: Kè ñ ku dí n kūnné n yembè fōti Makpedaa, Efunoo, Itiibe
botí kou paku borè, ³⁰ kéntókénnè Mammudee Kannahã kó ketenkè. Abarahammu wèè do
donté de kó kupaku nè de kó kufōti Efunoo, Itiibe tenké. ³¹ Bè de nkūnné Abarahammu nè
o pokù Saraa, ké de nkūnné Isaki nè o pokù Debekaa, ke de nkūnné Dea. ³² De kó kupaku bè
kù donténè Itiibe mbe.

³³ Kè Sakabuu duó nho bí itié, nkédeè kéduó o dōù kékú, kékò nho yembè kūñ nkè.

50

Sakabu kumè kè bèè ò kouté

¹ De mōnni kè Sosefuu ò arí kékuó, ² kéduó nkè bedòòtòribè bèè pī nho tōmmú, kè bèè ānné
o cice Isidayeri mutie kòò báá pāake. ³ Kè bè nhò āā mutie ke dō yewe sipisìnàà, kè Esibiti
kōbeε kari o kūñ nke dō yewe sipisiyiekè.

⁴ Kè de kó yewee pèèté kè Sosefuu náké okpààti tōmbè ke dō: N di báámmu kè di bo yie
ndi náké okpààti ke dō: ⁵ N cice yóó kú ke béimmu ke tú, kòò ku nh ò kūnné kufōti o donté
kù Kannahã tenké, kè n yie nke yu Kuyie nyètìrì. N dō kékote ke we nkūnné kēwētēnì.

⁶ Kòò kpààti dō: Kote kékūnné a cice, kéndōnnè ò béimmè, kàa yie. ⁷ Kè Sosefu nkōri ke
bo kūnné o cice, kè Esibiti kó beheikènkótibè nè okpààti tōmbè diebè kè bèè ò cíe. ⁸ Sosefu
cīètè temou nè o tebii nè si kōbe, nè o cice kōbe kè bèè íté bemou késúó nyibí maa ndi nè iwūō
Kosenni. ⁹ Kè ditñni ndeu mediè nkè sinaasēñ nè besāndèèbè kè dè rñbo.

¹⁰ Kè bèe sénté kukó nSuditēē kētuake Ataadi kó kuwenniku, kékuó nyekúdabùò, kè Sosefu ndəəri ikúkuó o cice ke dò yewe yèyiekè. ¹¹ Kannahãã kəbe bèè bo deborè kè bèe yà ikúkuó bè dđò ì Ataadi kó kuyiè ke dò: Ntenè Esibiti kəbe kó ikúkuó diyì.

Dèè te kè bèe yu deborè ke tú Abedi-Misidaimmu. Kukó nSuditēē kó diyàà do ndi.

¹² Mèmmè Sakəbu bí dđòmè ò do ì nàké tì, ¹³ kóò tə kékonnè Kannahãã, kóò kũnnè Makpedaa kupaku, kufōti Abarahammu do donté kù nè Efunəə Itiibe botí kou, Mammudee také.

¹⁴ Kè Sosefuu kũnnè o cice kédeè. O tebii nè bèè ò cíe nkè bèe wēte Esibiti.

Kufəwáá mpĩrmè Sosefu kó bekótibè

¹⁵ Sakəbu ku mèmme, kè Sosefu tebií yà be cice kumè ke dò: Kè dè yèmmè Sosefu bo ti fóké meyei nti ò dđò mè. ¹⁶ Kè bèe duó nkè bèe nàké Sosefu ke dò: A cice yóó kú kébèimmu ke dò: ¹⁷ Tí da nàké kàa ti cíè mmeyei nti da dđò mè. A ti cíè nti yei, ti tú Kuyie nha cice do tũ nkù kó betōmbè mbè.

Kè Sosefuu keè de kó tináan̄ti kékuó. ¹⁸ Kòo kó bekótibèe kotoo bəmóm̄m̄mbè ke nínkú o ìkè ke dò: Ti tú a kó tidaati nti. ¹⁹ Kè Sosefu dò: Di bá nyĩkù, mí í tú Kuyie. ²⁰ Di do dó ké n dđò meyei mme kè Kuyie mme mmè pènte mesàà, ke bo deeté kubotí péu, kéndonnè di wúóm̄mè yíe. ²¹ Bá nyĩkùnè n yó ndi t̄omu d̄indi nè di bí.

Mèmmè, ò bè b̄ant̄mè, kénárík̄unne be yèmmè.

Sosefu kumè

²² Sosefu nè o kəbe kè bèe mbo Esibiti, kè Sosefu dò yebie ntekòutè nè tepíitè (110), ²³ kényà o birè Efadaimmu yaabí kényo o birè Manansee birè Makii bí.

²⁴ Kè Sosefuu nàké o kəbe ke dò: N yóó kúmu. Kuyie nyó nyému di kpéi, ke dí wētenè kù do yē nkù yóó duó ndi èi Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu. ²⁵ Kè de yiè tũðke, kè Kuyie ndi dènnè, kè di yeti dí ntə n kũð. Ke bèe yie nkéyú Kuyie nyètìrì.

²⁶ Sosefu yóó kú ke m̄ake yebie ntekòutè nè tepíitè (110) nte kékú kè bèe ò ãnné mutie mùu bo nte kòò báá p̄ãke, kóò ãnné dit̄ou Esibiti tenkè mieke.

Mudennimù Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Dikònni dii do tanní kè Sakɔ̀buu túóté o bí sɔ̀nyi kètũnne Sosefu ò bo dii m̀nni Esibiti ke tú okpààti kóo tũnti. Kè bèe pié késũũ kènaá nkuwuɔ̀ ndiekù. Kè Esibiti kóo kpààti t̀ouu buoté wèè í yé Sosefu kénfěũnko Isidayeeribe kè bè d̀d̀ tidaati. Kè Kuyie nyà bè fěũrìmè kètɔ̀ mM̀oyiisi kòo bo bè niité kè bèe yè Esibiti. Okpààti me nyí nyie nké bè fĩ. Kuyie nnè ku kó tikpeti kè kùu d̀d̀ tidietì péu kè dè nsànnè, kè Esibiti k̀be bè yóu kè bèe yè.

M̀oyiisi wèè do bè ni kè bè k̀ri Kuyie mbè nàké ke yè nkù yóo bè duó nkèè tenkè. Nè be kó itookperí kpéi nkè besũkùbè í nna ke ta ketenkè Kuyie mbè duó nkè, kékú dikpàà mièke. Kè Kuyie nní mbè k̀nké ke bè ni bè k̀rí dii m̀nni Sinaii kó dikpàà mièke. Kè Kuyie mbè d̀d̀nè metaummè kè bè nàké ku kuó. De kó dipátíri d̀ntenè Kuyie ncfě̀tè kó mumarimù kó tináànti nti, tefě̀tè Kuyie nyó mbenkú t̀è mièke ku ẁrímú.

Di mpátíri náànti duó ke d̀mmè

1. Isidayeeribe fěũtémè Esibiti nè dimàù dii ànné Esibiti kóo kpààti nè M̀oyiisi be cuokè 1:1-15:21
2. Isidayeeribe yèmè Esibiti k̀ntɔ̀ k̀tuakenè Sinaii t̀rì 15:22-18:27
3. Kuyie mbè d̀d̀nè metaummè ke bè duó nyikuó 19:1-24:18
4. Kuyie nyè mbèe d̀d̀ mèè botí metaummè tou 25-31
5. Bè t̀tèmè metaummè Kuyie mbè d̀d̀nè mè 32-34
6. Bè d̀d̀mè Kuyie ntaummè tou 35-40

KUYIE NDÈNNÈMÈ ISIDAYEERIBE ESIBITI

Esibiti k̀be fěũmmè Isidayeeribe

¹ Nte Sakɔ̀bu bí ìi do ò neínè kékò nhEsibiti i yètè, bá wè nè o cfě̀tè k̀be: ² Dubenni nè Simmeɔ̀ nè Defii nè Sudaa, ³ nè Isakaa nè Sabunɔ̀ nè Bensamee, ⁴ nè Danni nè Nefutadii nè Kadi nè Asee. ⁵ Sakɔ̀bu bí nè o yaábí bəm̀ou bè do bo sipísiyiekè ndi. Sosefu do die nkémbomu Esibiti. ⁶ Kè Sosefu kú kè dè r̀boní kòo tebíi kú, be kó kutɔ̀nkù kum̀ou. ⁷ Kè Isidayeeribe pié, késũũ nképíe ndihèi, k̀nkpenkú.

⁸ Kòo kpààti p̀nwè m̀ou buoté wèè í yíété Sosefu, ⁹ kénáké o k̀be ke d̀: Wénténè Isidayeeribe sũũnkómè ke kpénkú ke ti p̀nkù. ¹⁰ Tí ỳnnè dè yóo yímè kè bè bá nsũũnko. Dikp̀nni mari yàà bo ànné kè bèe ẁnnè nè ti dootit̀bè kè ti dókénè k̀yè dihèi.

¹¹ Mem̀me kè bèe waá mbèè yó m̀baa betɔ̀mbè kè bè mbè bàa, ke bè fěũnko. Mem̀me kè bèe maá Pitommu nè Dammusesi kó yehkè, kòo kpààti bo nhãà tidiiti. ¹² Kè bè mbè fěũnko kè bè né d̀ke sũũnko ke kpénkú, kè bè bè dé. ¹³ Kè Esibiti k̀be nfěũnko Isidayeeribe nè muẁrímú kè bè pĩ mmutɔ̀nkperímù. ¹⁴ Bè do bè fěũnko mediè m̀me, kè bè nàù titàti ke piiku yedombie nke pĩ ndepaa nkó mutɔ̀mmú. Bè do bè d̀d̀ri mem̀me nè kuyonku nku.

Bèè peinko bè yetemè okpààti kpèti

¹⁵ Kòo kpààti nàké Sifaa nè Puaa bèè peinko Ebedeebe ke d̀: ¹⁶ Kè di ní peinko Ebedeebe ke yà kè denitidabire nde, dí dè k̀u, kè denitipobire me nni nde, di yóu kè dè nfòu.

¹⁷ Benitipòbè bèè peinko kè bèe depè Kuyie nkéyete okpààti bè nàké tì, ke ní yóu initidabí kè ì nfòu. ¹⁸ Kòo kpààti bè yu kè bè beke ke d̀: Dè d̀mmè kè di d̀d̀ri mem̀me ke you initidabí kè ì fòu? ¹⁹ Kè bè d̀: Ebedeebe kó benitipòbè í d̀nnè Esibiti k̀be, bè kpeñ̀nìmu ke ò nyóo peité kè wèè peinko kòo mu nyí t̀d̀koo.

²⁰ Memme kè Isidayeeribe sũ nkékpene kè Kuyie ndòò bèè pèinko mesàà. ²¹ Kè bèè pié ibi be cẽĩ ke yé bè démè Kuyie. ²² Kòo kpààtì duó ndinùù o kabe ke dò bè mbuònkò Ebedeebe peí ì nitidabí kukó nNiidi mieke, ke you initipobí.

2

Bè peitémè Məyiisi

¹ Kè Defii naàmùnkù kou mǎu puoke be naàmùnkù kóo sapàà mmǎu. ² Kòo púó nképeité denitidabire, káyà dè wennimè, ké dè sònne betààbè bètããti. ³ Ò ténke í nna ke bo ndè sòrì, kéteí dikũmànnì kùtinòò, ké dè ãnnè di mieke, keta kédáú nkukó nNiidi tipèntì mieke. ⁴ Kè debire tãũ ñsori mekentímè ke bo yà dèè yóó tuakení debire.

⁵ Kòo kpààtì kóo sapàà ñta kukó mmuhòrimù ke neínè o dúòbè. Kòo dúòbè ñcentì kukó ntaké, kòo yà dikũmànnì, kètã nho kóo tãntì kòo di tùóténi. ⁶ Kòo pootè káyà denitidabire kè dè kuò, kè mesémmèè ò pĩ nkòò dò: Ebedeebe kó debire nde.

⁷ Kè debire tãũ ò beke ke dò: A dó kè ñ kate ké da waanní Ebedee kóo nitipòkù mǎu kòò ndè nda yããnkòàà? ⁸ Kòò dò: Eẽ, kate!

Kòo kate káyúni debire yã. ⁹ Kòo kpààtì kóo sapàà ndò: Túóté debire die nké ndè nni nyããnkò kè n da yietí.

Kòo nitipòkù dè tùóté kényããnkò. ¹⁰ Kè dèe kóté kòo dè duó nhokpààtì sapàà, kè dèe naá nho bire, kòo dè yu ke dò: Məyiisi, dèè tu ò dè dèite menie mmieke.

Məyiisi cokémè ke kàte Mandiyãã tenkè

¹¹ Kè Məyiisii kóté kékate o kabe borè, káyà bè bè fěũkonèmè mutõmmú, káyà Esibiti kou mǎu puotimè o kou Ebedee. ¹² Kòo wénté wénté, ò í nyà òmǎu, képoté Esibiti kou kékuò, kékũnnè mubirímú mieke. ¹³ Kè dèe wenté kòò tó yè diyie teri káyà Ebedeebe máà kè bè kpà nkòò beke wèè í naati ke dò: Dè dòmmè kàa puotì a tebite? ¹⁴ Kòo ò ténké ke dò: We nda pĩ ntikpàtì kàa bo nti bekùnè? A dó ké n kuò a wee kùòmè mme Esibiti kouà?

Kè Məyiisi kãm̀bùòtì do, kòò dò: Benitibè kèemu ti nnáãntàà? ¹⁵ Kòo kpààtì keè dèè dòò, kéndó kékuò Məyiisi. Kòo coké kékate Mandiyãã kó ketenkè kénkari tebite bè keú tè borè.

¹⁶ Mandiyãã tenkè kabe do m̀ke ikuò niùtì mǎu nwe kòò m̀ke besapàmbè bèyiekè, kè bèè tanní tebite ke bo dó kénii mbe cice wũ. ¹⁷ Kè benaacẽmbe bè bèti, kè Məyiisii yete kénii mbe wũ. ¹⁸ Kè bèè wète kékò mbe cice borè Deuyeedi, kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di konní mecãã nyie? ¹⁹ Kè bè dò: Esibiti kou mǎu wèè ti deetènè benaacẽmbe, ke ni nti wũ. ²⁰ Kè bè cice dò: Ò bore? Dè dòmmè kè di kè nhò yóu? Kate n kóò yuní kòo di.

²¹ Memme kè Məyiisi m̀bo de kóo nitì borè, kòo ò duó nho kóo sapàà nSefodaa kòo puoke.

²² Kòo púó nképeité denitidabire, kòo dè yu ke dò Mbo-Kupòòkù.

Kuyie ntããtémè Məyiisi kòò bo deeté Isidayeeribe

²³ Kè dèe m̀nte kè Esibiti kóo kpààtì kú, kè Isidayeeribe baa nfěũrinè mutõmmú ke kuò, kè be dabùò ntuoke Kuyie. ²⁴ Kè kùu keè be dabùò nkédenteni metaummè kù do dòònnèmè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu, ²⁵ kèwénté káyà Isidayeeribe kébanté bè fěũrimè.

3

¹ Memme kè Məyiisi ñcẽmmú o còkù Mandiyããbe kuò niùtì Setidoo wũ, kékatenè dikpáà, kètuoke Odabu, Kuyie ntari. ² Kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáà, kòo yà difãpèù mari kè di còú nfehããdeenfè, bá ti fãàtì í cóú. ³ Kè Məyiisii yà difãpèù còúmmè kédauté ke bo yà mùù dòòrì, mùù te kè difãpèù còú mbá tifaàtì í cóú. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyà ò dautémè ke bo yà, kóò yu ke dò: Məyiisi, Məyiisi! Kòò dò: Nte mí. ⁵ Kè Kuyie ndò: Báá tóónní die. Deite a neùtì, a cómmú dii bòrì cããmmu, ⁶ ke yíé ke dò: N tú Kuyie nku, a yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu, bè do tũ nkù.

Kè Mɔ̀yisii sɔ̀nne o ìkè, ò í ndàátí ke bo nwúó nKuyie. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yàmu n kó benìtibè yo mmèè sémmè Esibiti, n kèemu bè bè fěũnkómè kè bè kuò, n yàmu bè fěũrìmè. ⁸ Dèè te kè n cùténí ke bo bè deeténè Esibiti kɔ̀be, kè bè kàtenè ketenkè sààkè kèè de, menaamiè nnè mecekùò ndè pũ̀ò nkè. Kannahã kɔ̀be nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ⁹ Isidayeeribe kuómmu kè n kèè bè dabùò, ke yà Esibiti kɔ̀be bè fěũnko mèè botí. ¹⁰ N da tǎmmu Esibiti kóo kpààti borè. Kɔ̀te kédenne n kó ibí Isidayeeribe Esibiti mièke.

Kuyie nnàkémè ku yètìrì Mɔ̀yisi

¹¹ Kè Mɔ̀yisii náké Kuyie nke dò: N tú we, kè mǐ bo kɔ̀te Esibiti kóo kpààti borè kédenne Isidayeeribe? ¹² Kè Kuyie ndò: N yó nda bonèmu, nte dèè yóó benke mǐ da tǎmmè: Kàa bè dèenne dìi mǎnnì di mpí n tǎmmú di ntàrì ìnkè. ¹³ Kè Mɔ̀yisi dò: M bo kɔ̀te kè bè náké ke dò Kuyie ndi yembè do tũ nkù, kuù n tǎnní di borè. Kè bè né yí: Ku yètìrì tu ba? N dò ba?

¹⁴ Kè Kuyie nhò náké ke dò: N tú wèè bo wè nwe. Kè bè da beke a dò: Wèè yètìrì tu Mbo, weè n tǎnní di borè. ¹⁵ Kè Kuyie nwète kénáké Mɔ̀yisi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù, mǐ da tǎ mbe borè, n yètìrì me ntú, di yó mme nni n yu sãã. ¹⁶ Kɔ̀te kətíí nyIsidayeeribe kó bekótíbè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù mǐ tu n yàmu bè di fěũnkómè Esibiti ke dó kè di deeté. ¹⁷ N dó kè di dennemu Esibiti bè di fěũnko dè, n yóó di kàtenè menaamiè nnè mecekùò ndè pũ̀ò ndè nde, Kannahã kɔ̀be nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ¹⁸ Kàa bè náké bè í yóó yete. Á nneínè Isidayeeribe kó bekótíbè kè di kɔ̀te kèyà Esibiti kóo kpààti, kóò náké ke dò mí ndi Yiè nKuyie díndi Ebedeebe di tũ nkù, mǐ di benke m máà ke tú ò di yóu kè di ce nyewe yètããti kékɔ̀te dikpàà cuokè kè n fíé iwũò. ¹⁹ N yému ke tú okpààti í yóó yie nkè dí ye kè n sàà í ò dònè muwèrímú mmu. ²⁰ Dèè te kè n yóó benke n wèrímú, kédòò tidietì péu, kòo kpààti di yóu kè di ye. ²¹ M bo duó nkè Esibiti kɔ̀be di dòò mesàà, di í yóó ye di nɔ̀u sitetìrì. ²² Bá wèè nitipòkù bo mɔ̀o o pɛetitòu yoo wèè bo o cǐètè idíítí nè mesɔ̀o nnè tiyààti, kè di toú ndi kó bedapàmbè nè besapàmbè. Di yó nyeti ke tǎmu Esibiti kɔ̀be kperɛ.

4

Kuyie mbenkemè ku wèrímú Mɔ̀yisi

¹ Kè Mɔ̀yisi ténne ke dò: Bè í yóó yie, bè í yó n kénté. Bè yóó yǐmu ti Yiè nKuyie mmakù í m benke kumáà. ² Kè ti Yiè nKuyie ndò: A tɔ̀ ba? Kòò dò: Kupààti. ³ Kè kù dò: Dóu nku ketenkè.

Kòo kù dóu nkè kùu naá nfewààfè, kòo coké. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Pí nfe yóu.

Kòo pí nfe yóu kè fèe wète kènaá nkupààti. ⁵ Kè kù dò: A yóó me nyí kè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie, nha yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù mǐ da benkemè m máà. ⁶ Ke yíé kébéi nke dò: Baá a nùtè a pètèmpǐèkù.

Kè Mɔ̀yisii baá, kè nyóó deitení o nùtè ke sǎ ntikàntì tè pí nkè tè peike ke do ntipààkòntì. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Wète kèbaá a pètèmpǐèkù.

Kòo baá kè nyóó deitení o nùtè ke sǎ ntè naá ntè do dòmmè. ⁸ Kè kù dò: Kàa dòò tidietì ketitì kè bè yete, a yóó dòò dedérè kè bèe yiemmu. ⁹ Kàa dòò dedé memme, kè bè yete á yènté kukó nNiidi kó menie nkécóu nketenkè mè yóó naá mmeɣĩ mme.

Kuyie ntàátémè Anɔ̀ kòò bo mpékénè Mɔ̀yisi

¹⁰ Kè Mɔ̀yisi dò: N da báámmu n Yiè nKuyie, n yí tú onáàntì. Dè í tú yíe nyoo wenke yoo sòke, nè m bomè mme. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nhǎnné onìti dinùù? We nhǎ nte kòo nìti nòndenfèe dari yoo wèè ò? Yoo wèè nwúó? Yoo wèè yèĩ? Dè í tú mí nKuyie nnaà?

12 Kòtè! Mîi yó nda náá nha yó nnáá ntì, ke da benkú a yó nnáá ntì. 13 Kè Mòyiisi dò: Kuyie, n da báámmu, t̄s nhotòu m̄òu.

14 Kè ti Yiè nKuyie mmièkèe peike Mòyiisi mediè. Kè kù dò: Defii kó kuwuo nkou a kóo kóti Anò nòmmu ke náá. Ò kèrínímu ke bo da co, ke da yà kòo yèmmèe narike. 15 Á ò nàké n da nàké tì, kóò t̄òo n náàntì, m̄i yó ndi bonè, ke di náá ndi yó nnáá ntì, ke di benkú di yó nnáá ntì nè di yó ndòòri dè. 16 Anò weè yó ncómmú a f̄òt̄irì ke náánnè benit̄ibè, kè nní nda duò ntináàntì kàa ò nàá. 17 A yó ntò ku mpàati nku ke d̄òrinè tidietì.

Mòyiisi w̄ètemè Esibiti o k̄òbe borè

18 Kè Mòyiisi kò n̄ho còkù Setidoo borè, kóò nàké ke dò: N dó kékòte n k̄òbe borè nde Esibiti k̄éyà bè bo nkpaá f̄òu. Kè Setidoo dò: Kòte kè dè ñnaati.

19 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi Mandiyāā kó ketenkè mièke ke dò: W̄ète Esibiti, bèè do dó ke da kuò bè kumu b̄em̄òu.

20 Kè Mòyiisi túóté o pokù nè o bí kédee nsāmmarímúbè, k̄étúóté Kuyie nkó kupàati k̄épijú kè bè nw̄eti Esibiti. 21 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N da duómmu muw̄erímú kàa bo d̄òò tidietì tibotí tibotí okpàati ìkè, n né yóò kpénk̄unn̄emu o to kòo yete di bo yèmè. 22 Á náké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú: Isidaȳeribe kó kuwuo ntú m bir̄e nde, n kóo po, 23 m̄i tu á yóu m bir̄e kè d̄èe yè, kè n fié iw̄ũ, kàa yete m bo kuò a kóo po.

24 Kè Mòyiisi nkérí kéndó k̄éyié nkuce dibòri marì, kè ti Yiè nKuyie nk̄otení kéndó kóò kù. 25 Kòo pokù Sefodaa túóté dit̄arì d̄i ã menatimè k̄écānté o bir̄e, kékááké kutak̄nkù Mòyiisi také ke dò: A tú n kp̄éi m̄eȳi nkóo d̄òu nwe. 26 Kè ti Yiè nKuyie nyóu Mòyiisi k̄éit̄é. M̄em̄me Sefodaa yumè Mòyiisi ke dò: M̄eȳi nkóo d̄òu, mucāmmú kp̄éi.

27 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anò ke dò: Kòte k̄éco Mòyiisi dikp̄áa.

Kè Anò k̄òte, kóò yà Kuyie nt̄arì kóò òrì. 28 Kòo ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké t̄i kó dimàa kóò nàké kù yè nw̄èe d̄òò t̄i dieti. 29 M̄em̄me kè bèe nei kékòte k̄étí nyIsidaȳeribe kó bekótibè. 30 Kè Anò bè nàké ti Yiè nKuyie nnáké t̄i kó dimàa Mòyiisi, kéd̄òò tidietì kè bèe yà, 31 k̄éyié. Kòo bè nàké ti Yiè nKuyie nyàmè bè f̄̄urimè ke dó kè bè d̄eet̄é, kè bèe do kénínkù Kuyie n ȳikè kè kù bànt̄è.

5

Mòyiisi nè Anò bè k̄òtemè okpàati borè

1 Mòyiisi nè Anò kè bèe k̄òte kénáké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie, t̄inti Isidaȳeribe ti t̄i nkù tu á ti yóu kè tí k̄òte dikp̄áa kéd̄òò dibanni, kéd̄éúk̄unne ku yètir̄i. 2 Kè Esibiti kóo kp̄àati dò: We ntú di Yiè nKuyie nkè m bo yie n̄ho kp̄eti kè di yóu kè dí yè? N yí ò yé, m me nyí yóò di yóu kè dí yè. 3 Mòyiisi nè Anò kè bè dò: Ti Yiè nKuyie nt̄inti Ebedeebe ti t̄i nkù ti benkemu kumáa. Á ti p̄a kuce kè tí ce nyewe yètàati kékòte dikp̄áa kè kù fié iw̄ũ, kè mèe d̄òke kù bo duònní mum̄mmú kè ti kù, yoo ti dootit̄òb̄èe tí kuò. 4 Kòo kp̄àati dò: Dè d̄òmme kè di sukí Isidaȳeribe kè bè bo yóu mut̄ōmmú? K̄òtenè di t̄ōmmú. 5 Di mm̄nni ndi bè s̄ũmmè kè di w̄ète ke dó k̄éduò nkè bèe yóu mut̄ōmmú.

Esibiti kóo kp̄àati ȳémè Isidaȳeribe mut̄ōmmú

6 De kó diyè m̄ōmm̄nni kòo kp̄àati náké bèè ni mut̄ōmmú nè bèè bè baà ke dò: 7 Di t̄énke bá nduò nyIsidaȳeribe timúkpetì kè bè piikunè yedombie. Bè ñk̄òri be m̄ōmm̄mbe ke t̄i waà. 8 Bè me mbaa yó mpiiku yedombie nkè yè t̄ùòkù yè sòò m̄àmè mme, di báa yaate. Bet̄ōnnékótibè mbe, d̄èe te kè bè tu, tí bè yóu kè bèe k̄òte k̄éfié Kuyie nyiw̄ũ. 9 Kè bè p̄i mmut̄ōmmú mediè mbè í yóò p̄été b̄em̄áa kéndakenè tiȳàb̄isínáant̄i.

10 Bèè baké mut̄ōmmú nè bèè mù paké, kè bèe k̄òte kè bè nàké ke dò: Okpàati tu bè t̄énke bá ndi duò ntimúkpetì. 11 K̄òtenè k̄éwammú timúkpetì! D̄i yé di yóò t̄i p̄été dè, ke baa né mpiiku yedombie nkè yè mm̄annè yè sòò ã mm̄àmè, ti í yóò yaate.

12 Kè Isidayeeribe cìtét Esibiti omou miéke kénwaà ntimúkpetì. 13 Bèè bè bàa kè bè mbè kpànnè ke tú: Píikúnè yedombie nkè yèe tuàke bè sòò di duò ntimútì kè yè mààmè. 14 Kòò kpààtì kàbe bèè baké, kè bè n̄puotì Isidayeeribe bèè bàa betōmbè ke tú: Dè yīme wenke n̄e yīe nkè di í piikú yedombie nkè yè tūòke di sòò piiku kè yè mààmè?

15 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe kàte kényà okpààtì ke dò: Dè dòmme kàa ti f̄ũnko memme, tínti a kó betōmbè? 16 Bè ténke í ti duò ntimútì ke tú tí mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò mààmè, ke ti puotì ke dò nti cààrè? 17 Kòò kpààtì dò: Di tú betōnnédíébè mbe, betōnnékótíbè. Dè te kè di tú di bo kàte kéfíe di Yiè nKuyie nyiwũ. 18 Kàtenè kēpī ndi tōmmú, bè í yó ndi duò ntimútì, di me mbaa né yó mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò ò mmàmè mme.

19 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe banté bè baa bè f̄ũnkomèmu ke dó bè mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò ò mmàmè, bè í yóó yaate. 20 Kè bè nyetini okpààtì borè kényà M̄yiisi n̄e An̄o, kè bè bè bàa. Kè bèe bè nàké ke dò: 21 Ti Yiè nKuyie ndi wúómmu ke yóó di bekénè, dí te kòò kpààtì ténke í dó ti kpeti, dí ò duó ndisiè, kòò yóó ti kuò.

22 Kè M̄yiisii béinnè ti Yiè nKuyie nke dò: Dè yīme kàa f̄ũnko ku mbotí? Dè dòmme kàa n tōnní die? 23 Nè n kàtemè ke yà okpààtì koò béinnè a kó diyètiri, ò f̄ũnkomu ti kó kubotí, a me nyí kù deeté.

6

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kénáké M̄yiisi ke dò: A bo yà di mmònni n yóó d̄ò dè okpààtì. M bo ò d̄ònnè muw̄erímú kòò di yóu kè dí yè. M bo ò èũté kòò di beti.

Kuyie nyáúkunnemè M̄yiisi k̄ànti

2 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kóò nàké ke dò: M̄i tu di Yiè nKuyie. 3 M benkemu m máà Abarahamu n̄e Isaki n̄e Sak̄abu n t̄umè di Yiè nKuyie nkè kpeñni. Bè né do í yé ke dò mm̄i tu be Yiè nKuyie. 4 N do bè taunnèmu m máà, ke dò n yóó bè duó nKannahã, ketenkè bè do bo kè kupòòkù. 5 N kèèmu Esibiti tenkè kàbe di f̄ũnkomè kè di kuò nkè n dèntení ti kó metaummè kpéí. 6 Dè te kè n tu a kàte kénáké Isidayeeribe ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó di deeténèmu mudaatōmmú Esibiti kàbe di duó mm̄i, kè di on̄p̄unne. N yóó benkemu Esibiti kàbe n w̄erímú kè bè poté, kè di deeté. 7 Kè di ntú n kàbe kè n di te. Kè di n yé m̄i di dènnemè Esibiti kó mudaatōmmú. 8 Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi nke tú m bo di kàtenè n do yè n yóó duó nkèè tenkè Abarahamu n̄e Isaki n̄e Sak̄abu kè di kè tieke.

9 Kè M̄yiisii tì nàké Isidayeeribe. Kè bè í nyie, ke yé bè f̄ũrinèmmè mutōmmú mediè.

10 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yiisi ke dò: 11 Kàte kénáké okpààtì ke dò, wèe yóu Isidayeeribe kè bèe yè o tenkè. 12 Kè M̄yiisi d̄ò: Isidayeeribe í yie n kpeti, kè m bo na kénákénè okpààtì nwe, mí nwèè í n̄o nke náánnàà?

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄yiisi n̄e An̄o bè yóó nàké tì Isidayeeribe n̄e Esibiti kóo kpààtì, kè dèe yie nkè bèe denne Isidayeeribe Esibiti tenkè.

M̄yiisi n̄e An̄o yààribè yètè

14 Nte Isidayeeribe bèè baké Isidayeeribe naàmuntì be yètè:

Sak̄abu kóo po Dubenni bí: En̄oki n̄e Paduu n̄e Etisidonni n̄e Kadimii bèè do tú Dubenni naàmunkù kó beyààribè.

15 Simm̄eḏḏ bí tú: Yemmuyeedi n̄e Yaminni n̄e Oadi n̄e Yakinni n̄e Soa n̄e Saudi Kannahã kóo nitipòkù bire bèè do tú Simm̄eḏḏ naàmunkù kó beyààribè.

16 Kè Defii peité initidabí it̄ãati: Kerisonni n̄e Keati n̄e Medadi kè bè múnke pié ibí. Defii do yóó kú ke m̄ake yebie ntekòutè n̄e sipísit̄ãati n̄e yèyiekè (137) ndi. 17 Kerisonni bí tú: Dibinii n̄e Simeii. Bèè do tú be kó beyààribè. 18 Kè Keati bí ntú: Amudamu n̄e Isaadi n̄e Ebun̄o n̄e Usiyeedi. Keati yóó kú ke m̄ake yebie ntekòutè n̄e sipísit̄ãati n̄e yèt̄ãati (133) ndi.

19 Kè Medadi bí ntú: Madi n̄e Musi. Bèè do tú Defii naàmunkù kó beyààribè.

²⁰ Kè Amudamuu puoke o cicce tãũ Yokebeti kòo ò peité initidabí ìdèi, Anɔɔ nè Mɔyiisi. Amudamu do yóó kú ke mɔke yebie ntekòutè nè sipísitããti nè yèyiekè (137) ndi.

²¹ Kè Isaadi bí ntú: Kodee nè Nefeki nè Sikidii. ²² Kè Usiyeedi kpɛyi ntú: Mikayeedi nè Edisafãã nè Sitidi.

²³ Kè Anɔɔ puoke Edisebaa Amminadabu kóo sapàà, Nasɔɔ tãũ kòo ò peité initidabí inàà: Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa.

²⁴ Kè Kodee bí ntú: Asii nè Edikanaa nè Abiyasafu, Kodee naàmùnkù kɔbe kó beyààribè mbe.

²⁵ Kè Edeasaa, Anɔɔ birɛɛ puoke Pusiyyeedi kóo sapàà nkòo ò peité denitidabirɛ ké dè yu ke dò Pinasi.

Defiibe yààribè kó yeyètè nyɛ memmɛ.

²⁶ Anɔɔ nè Mɔyiisi nwe ti Yiè nKuyie nnákémè ke tú: Dennɛnè Isidayɛeribe Esibiti be naú dò ndòmmè. ²⁷ Bèè do nàké Esibiti kóo kpààti ke dò wèe yóu kè Isidayɛeribe yè Esibiti.

Kuyie ndèntemè Mɔyiisi kù ò dɔúnne dù nùù

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi Esibiti tenkè ke dò: ²⁹ Míi tu di Yiè nKuyie, á náké Esibiti kóo kpààti n da náké tì timɔu. ³⁰ Kè Mɔyiisi dò: N yí nɔ nke náá nhokpààti bo yie n kpetaà?

7

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: N yóó da duómmu n kó muwɛrímú kàa kɔte okpààti borè, nè n kó diyètiri, kàa kóo kótì Anɔɔ nnáá nha ò náá ntì. ² Fɔ́ò yó nnáá nha kóo kótì n da náá ntì, kòò tì cɛ́nko okpààti, kòo di yóu kè di yè o tenkè. ³ N yóó kpénkùnnemu okpààti to, kédòò tidietì nè mebɛnkùmè péu Esibiti mieke. ⁴ Okpààti yóó yetemu di kpɛti, kè m benke n wɛrímú Esibiti mieke ké bè poté, kédenne díndi n nìtìbè Isidayɛeribe. ⁵ M bo benke dù m̀nni n wɛrímú Esibiti tenkè kɔbe ké di denne Esibiti tenkè. De m̀nni bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁶ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèè dɔò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì weti weti. ⁷ Bèè do yó nnáánnè okpààti kè Mɔyiisi mɔke yebie nsipísini ndi kè Anɔɔ mɔke yebie nsipísini nè yètããti.

Anɔɔ pààti naámmè fewààfè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi nè Anɔɔ ke dò: ⁹ Kòo kpààti di beke ke tú dí dɔò tidietì matì, f́ó mMɔyiisi á náké Anɔɔ kòo túóté o pààti kédòúnko okpààti ìkè, kè kùu naá nfewààfè.

¹⁰ Mɔyiisi nè Anɔɔ kè bèè kɔte okpààti borè kédòò ti Yiè nKuyie mbè nàké tì. Kè Anɔɔ dɔúnko o pààti okpààti nè o tɔmbè be ìkè, kè kùu naá nfewààfè. ¹¹ Kòo kpààti yúní beheikènkótìbè nè benitinòmbè nè betetiebe Esibiti kɔbe. Kè bè múnkɛe dòò mebotì, ¹² kédòú ndòú mbe kó ipààti ke ìi naá nyiwààke. Kè Anɔɔ kó kupààti maá mmaánko be kpɛyi. ¹³ Kòo kpààti kpénkùnnɛ o to, ò í nyie mMɔyiisi nè Anɔɔ be kpɛti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Menie nnaámmè meyĩ

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Okpààti to kpenkemu, kòo yete Isidayɛeribe bo yèmè. ¹⁵ Túóté kupààti kùu do naá nfewààfè kékɔte dikùnweñni sèi okpààti taà dù m̀nni kukó nNiidi, kè dí r̀m̀m̀. ¹⁶ Kàa ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù kuù n t̀nni, ke tú n da náké kàa ti yóu kè tí kɔte dikpàà ké kù fié iwũɔ, a me nyí yie. ¹⁷ Deè te kè kù béi nke tú, nè me ndòòrìmè mieke nke a yóó bantémè kù tumè ti Yiè nKuyie. M bo poté kupààti m me ntɔ kù menie nkè mèe naá mmeyĩ. ¹⁸ Kè siyĩ kú, kè menie nhãnné kunóú, kè Esibiti kɔbeɛ yĩ̀ke me muyàà.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisii ke dò: Náké Anɔɔ kòo youte o pààti Esibiti kó ikó ndiɛyì nè isámpòl nè yebirɛ nè sikondakesí de bíékè Esibiti omɔu mieke. Kè de kó menie nnáá mmeyĩ nkédátinnè ketenkè kemɔu kétaunnè yedó nè yediè nde miekoo.

²⁰ Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ kɛ̀ bɛ̀e dɔ̀o ti Yiè nKuyie mbè nàké tì, kɛ̀ Anɔ̀ youte kupàati kèpoté menie nhokpàati nɛ̀ o tɔ̀mbè be ìkè, kɛ̀ kukó nkumou naá mmeyĩ. ²¹ Kɛ̀ siyĩ kú, kɛ̀ menie nhǎnné kunóú, kɛ̀ Esibiti kɔ̀bɛɛ yĩ̀kɛ̀ muyàà.

²² Kɛ̀ Esibiti kó benitinàmbè múnkɛɛ dɔ̀o mebotí. Kòo kpàati to baa ñkpeñni kòo yete Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ be kpeti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo bè nàkémè. ²³ Kòo kpàati ité kékò nho c̄t̄t̄, kékɛtè ke í ndake be terè kpeti. ²⁴ Kɛ̀ Esibiti tenkè kɔ̀bɛɛ dammú sibií kukó ntakè ke bo pété menésàamè, ke yé kukó nkɔ̀mɛ do í dòm̄mè kɛ̀yà.

²⁵ Menie ndo naá mmeyĩ nkè dè mmàke yewe yèyiekè ndi.

Yɛ̀cɛ̀dakè píemmè Esibiti tenkè

²⁶ Kɛ̀ ti Yiè Kuyie nnáké Mɔ̀yiyi ke dò: Kɔ̀te kénáké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu, á yóu kɛ̀ ku kó benitibèe kɔ̀te kè kù fié iwũõ. ²⁷ Kàa yete kù bo duó nkè yɛ̀cɛ̀dakè píe nha tenkè kemou mièke. ²⁸ Yɛ̀cɛ̀dakè bo píe nkukó nkéyènní kéta a kpàatic̄t̄t̄, a dieku a dɔ̀u dè nɛ̀ a dɔ̀u ñnkè nɛ̀ a tɔ̀mbè kó sic̄t̄ nɛ̀ a kɔ̀be kpesi, nɛ̀ bè pũũ dè p̄èè nɛ̀ bè ò piiku dè. ²⁹ Yɛ̀cɛ̀dakè bo ndekù a ñnkè nɛ̀ a tɔ̀mbè ñnkè nɛ̀ a kɔ̀be ñnkè.

8

¹ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyi ke dò: Náké Anɔ̀ kòo youte o pàati ikó nnè sikondakesí nɛ̀ yebire de bíékè, kɛ̀ yɛ̀cɛ̀dakè píe nhEsibiti kó ketenkè.

² Kɛ̀ Anɔ̀ youte o nòutè Esibiti kó ikó mbíékè, kɛ̀ yɛ̀cɛ̀dakè píe nhEsibiti tenkè. ³ Kɛ̀ benitinàmbè múnkɛɛ dɔ̀o mebotí, kédenneni yɛ̀cɛ̀dakè Esibiti. ⁴ Kòo kpàati yú Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ ke dò: Bántènè di Yiè nKuyie nkè kù ti denne yɛ̀cɛ̀dakè mí nnè n kɔ̀be, kɛ̀ n di yóu kɛ̀ di kɔ̀te kè kù fié iwũõ. ⁵ Kɛ̀ Mɔ̀yiyi náké okpàati ke dò: N náké a dó m bántè di m̀nni Kuyie nf̄́ nnè a tɔ̀mbè nɛ̀ a kɔ̀be di kpéi, kɛ̀ yɛ̀cɛ̀dakè yè dihei, kénkraá kukó mmáa. ⁶ Kòo kpàati dò: Nanke. Kɛ̀ Mɔ̀yiyi dò: N yiemmu ke bo kù bántè, kàa banté ke dò nhòm̄u í dòn̄nè ti Yiè nKuyie. ⁷ Yɛ̀cɛ̀dakè yóo yemu f̄́ nnè a tɔ̀mbè nɛ̀ a kɔ̀be di c̄t̄t̄, kénkraá kukó mmáa.

⁸ Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ kɛ̀ bɛ̀e ité okpàati borè kɛ̀ Mɔ̀yiyi bántè ti Yiè nKuyie nke dò kùu deite yɛ̀cɛ̀dakè kù do tanné yè dihei. ⁹ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie ndò Mɔ̀yiyi kù beke tì kɛ̀ yɛ̀cɛ̀dakè kú sic̄t̄ mièke nɛ̀ yetowaarè nɛ̀ depaa. ¹⁰ Kɛ̀ bɛ̀e yè tikú kécóú nyecúò yecúò, kɛ̀ dihei dátinné kunóú.

¹¹ Kòo kpàati yà yɛ̀cɛ̀dakè dèè m̄ kòo toò kpenke, kòo yete Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ be kpeti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

Inaméi píemmè Esibiti tenkè

¹² Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyi ke dò: Náké Anɔ̀ kòo youte o pàati kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou.

¹³ Kɛ̀ bɛ̀e yie nKuyie mbè nàké tì, kɛ̀ Anɔ̀ youté o pàati kèpoté mutáá nkè mùu naá nyinaméi kèpònné benitibè nɛ̀ iwũõ, kɛ̀ mutáá mmumou naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou mièke. ¹⁴ Kɛ̀ benitinàmbè múnke ndó kédenneni be kó inaméi kɛ̀yĩ̀kɛ̀, kɛ̀ inaméi mpũõ benitibè nɛ̀ iwũõ. ¹⁵ Kɛ̀ benitinàmbè náké okpàati ke dò: Kuyie nkó tenòutè nte.

Kòo kpàati baa kpénkùnne o to kèyete Mɔ̀yiyi nɛ̀ Anɔ̀ be kpeti.

Tidòndònti píemmè Esibiti tenkè

¹⁶ Kɛ̀ ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyi ke dò: A naa yè dikũnweñni sèi késónté okpàati ò yèti dii m̀nni ke tati kukó, kàa ò nàké ke dò: Kuyie ntú a yóu ku kɔ̀be kɛ̀ bɛ̀e kɔ̀te kè kù fié iwũõ.

¹⁷ Kàa me nyete, kù bo denneni tidòndònti yeiti, kɛ̀ tì nda d̄mmù nɛ̀ a tɔ̀mbè nɛ̀ a n̄itibè, tì bo píe nhEsibiti kɔ̀be kó sic̄t̄, kédátinné ketenkè. ¹⁸ Kɛ̀ de kó tidòndònti yènní, kù í yóo yie nkè tì mbo Kosenni, ku kɔ̀be ei, kàa banté kù bè bonèmè. ¹⁹ Kù bo nkānké ku kɔ̀be kɛ̀yóu a kɔ̀be. Dè naa yóo dòomu.

20 Kè ti Yiè nKuyie ndòò kù béi nti, kè tidòndònti yeitii tanní kénsũ kápíe nhokpààti cǐtè nè o tǎmbè kpesi nè Esibiti tenkè kemou mieke. 21 Kè dihei cake kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anò ke dò: Kòtenè kǐfié nyiwũs Kuyie ndi tenkè mieke. 22 Kè Mòyiisi yete ke dò: Dè báá yie! Ti yóó fié ì wũs ti Yiè nKuyie nyi dò nhEsibiti kòbe borè isòke nyi, kè ti ì feu kè bè ti yà bè yóó ti búótí yetárè nye kékuo. 23 Ti yó mmàke kuce yewe yetáati ndi dikpàa mieke, kǐfié ti Yiè nKuyie nyiwũs kù yē dè ndommè. 24 Kòo kpààti dò: N yiemmu ke bo di yóu kè di kòte dikpàa kǐfié iwũs di Yiè nKuyie, di né báá dété, dí kù bantè n kpéi. 25 Kè Mòyiisi dò: N yóó íté a borè kébántèmu ti Yiè nKuyie nkè kù naa denne tidòndònti a cǐtè nè a tǎmbè kpesi nè a nìtibè kpesi. A né báá ti souté kéyete Isidayeeribe bo kòtemè kǐfié iwũs ti Yiè Kuyie.

26 Kè Mòyiisi íté okpààti borè kébántè ti Yiè nKuyie. 27 Kè ti Yiè nKuyie ndòò wè kù beke ti, kédenne tidòndònti okpààti nè o tǎmbè nè o nìtibè be cǐi, kudòndònkù makù í nkpaá bá kumáa. 28 Kòo kpààti baa wēte kékpénkúnne o to kéyete Isidayeeribe bo yèmè.

9

Iwũs kumè

1 Mémme kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Kòte okpààti cǐtè kóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie, tínti Ebedeebe ti tũ nkù tu á yóu tínti kù kó benìtibè kè tí yè ké kù fié iwũs. 2 Kàa yete bè bo yèmè, kàa baa kpaá yetírí, 3 kù bo duò nkè muwũðkũũ ntanní mediè nkékuo a wũs: Sisēi nè sǎmmarímúbè nè yòyóbè nè inàake nè ipe nè sibó. 4 Ti Yiè nKuyie nyó nyému tínti Isidayeeribe ti kó iwũs kpéi mbá fèmafè báá kú.

5 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nanke nwe n yóó dòòmè de kó tidietì Esibiti tenkè mieke.

6 Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie mme ndòò kè Esibiti kòbe kó iwũs kù, bá Isidayeeribe kafe mafè í nku bá fèmáa. 7 Kòo kpààti tǎ nkè bèe síké kénsó nyIsidayeeribe kó iwũs í ku bá fèmáa, kòo to baa ñkpeñni, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè.

Mekpàa mpírmè benìtibè nè iwũs

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi nè Anò ke dò: Kouténè mutápeí, nkè Mòyiisi mù útóo keĩnkè okpààti ìkè. 9 Kè mùu naa nkutáayukú kédátinné Esibiti tenkè kemou, kédari benìtibè nè iwũs kènaa nyenuútè.

10 Mòyiisi nè Anò kè bèe kouté mutápeí nkékòte okpààti borè kè Mòyiisi mù útóo keĩnkè okpààti ìkè kè mùu dátinné benìtibè kènaa nyenuútè nè yemu. 11 Esibiti kó benitinòmbè í nna ke kòte Mòyiisi borè ke yé yenuútè múnke do bè pírmmè, yè pĩ mmè botí betòbè. 12 Kè ti Yiè nKuyie nképénkúnne okpààti to, kòo yete Mòyiisi nè Anò be kpèti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi.

Yemátàrè kùòmè benìtibè

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Á yè dikũnweñni sèi kénáké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie tínti Ebedeebe ti tũ nkù tu, á ti yóu, kè tí yè ké kù fié iwũs. 14 Kè dè í dò mmemme kù bo da poté, fǐ nnè a tǎmbè nè a nìtibè, kàa banté òmòu í bomè ketenkè ke kù mǎnnè. 15 Kè kù do tú kù bo duònní muməmmú kè mù da kuò fǐ nnè a kòbe nè mie ndi do í kpaá bo ketenkè ìnkè. 16 Kù né da yóu kàa kpaá fòu, ke bo yà ku wérímú mmu kè bèe déúkúnne ku yètiri ketenkè ìnkè. 17 Kàa me mbaa dó kémpĩ nku nìtibè ke yetírí bè bo yèmè. 18 Dè naa bo nkááké mie nkè kùu duònní fetaafe nè yemátàrè dieyè, di mu nyí dè yà nè Esibiti bomè. 19 Á tanné a kó iwũs tecǐtè nè dèe kó dimàa tu a kperè, iwũs ì bo mbo dikpàa nè benìtibè ke í nta tecǐtè, yemátàrè yèe yóó dè búótí kè dèe kú.

20 Kòo kpààti tǎmbè mabèe depe Kuyie nnáké ti, kétanné be wũs nè be tǎmbè de yiè. 21 Bèe sènkèrì de kó tináaanti kè bembèe yóu be wũs nè bè kó betòmbè dikpàa.

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Youte a nòutè keĩnkè, kè yemátàrèe duoní Esibiti tenkè kemou mieke, benìtibè nè iwũs nè depaa ntidiiti ìnkè.

²³ Kè Mɔ̀yisii youte o pàati tiweti bíkè, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mmí nke péú kè yemátárè duóní Esibiti tenkè kemou mieke. ²⁴ Esibiti kobe mu ndo í yà de kó fetaafe botí nè bè bomè, fèè mii nke péú kè yemátárè duóní. ²⁵ Kè yemátárèe búótí benitibè nè iwũs kékuo, kécake tidiiti nè detie. ²⁶ Kè Kosenni Isidayeeriibe kó dikari dii máa nsoké. ²⁷ Kòo kpààti yú Mɔ̀yisii nè Anoo ke dò: Di mmònni mí nnè n kobe ti cààremu, di Yiè nKuyie nkuu wenni. ²⁸ Bántènè ku, kè yemátárè nè itapie kè dèe cómmú kè n di yóu kè dí yè.

²⁹ Kè Mɔ̀yisii dò: N yóo yeroomu dihei keyoute n nou kébántè ti Yiè nKuyie, kè itapie nè yemátárè kè dèe cómmú, kàa banté kuu temè ketenkè. ³⁰ N né yému ke tú fí nnè a tumbè di mu nyí depe ti Yiè nKuyie.

³¹ Dè do ś ntidiiti òtemu, kè titònti pòrí, kè fetaafe mátárè dè poté. ³² Tidiniiti tii máa do yenté ke yé ti mu ndo í òtemè.

³³ Kè Mɔ̀yisii íte okpàati borè, keta dikpáa, kébántè ti Yiè nKuyie nkè itapie nè yemátárè kè dèe cómmú, bá fetaafe ténke í nniu.

³⁴ Kòo kpààti yà fetaafe nè yemátárè nè itapie dè dèemè, kòo too wete kékpenke wenwe nè o tumbè. ³⁵ Kòo baa n kpaá yetíri Isidayeeriibe bo yèmè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔ̀yisii.

10

Fecofe tannímè Esibiti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Kote okpàati borè, mii kpénkúnne o to nè o tumbè kpeye ke bo dòò tidiiti be cuokè. ² Kàa ti nàké a bí nè a yaàbí n dòò dè Esibiti kobe nè n dòò tii dieti be cuokè. Kè di nyé n tùmè di Yiè nKuyie.

³ Mɔ̀yisii nè Anoo kè bèe kote okpàati borè kóo nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntinti Ebedeebe ti tũ nkù tu, a yóo kékúnne òmmònni amàa ku ìkè, kè ti yóu kè tí yè ke kù fié iwũs? ⁴ Kàa yete ti bo yèmè, kù bo duònni fecofe nanke a tenkè. ⁵ Kè fèe dátinné ketenkè bá kè ténke bá nfeí, fè bo cááké yemátárè sùò ndè, kécááké detie ndemou kó tifaàti dikpáa. ⁶ Fè bo píe nha c̄fètè nè a tumbè kpesi nè a nitibè kpesi. A cicebè nè a yaàribè bè mu nyí yà de kó kubotí nè bè bomè.

Mɔ̀yisii béi mmemme kéité okpàati c̄fètè keyè. ⁷ Kòo kpàati tumbèe ò nàké ke dò: Oniti yiè nyóo yóu òmmònni ò bo nti buòmmè meyei? Yóu be kè bèe yè kéfié be Yiè nKuyie nyiwũs. A í wúo nhEsibiti kobe deumàà!

⁸ Kè bèe yúní Mɔ̀yisii nè Anoo okpàati borè kòo bè nàké ke dò: Katenè kéfié iwũs di Yiè nKuyie. Òmbe kəri? ⁹ Kè Mɔ̀yisii dò: Ti kəri timou ndi. Ibí nè bekótibè benitidaabè nè benitipòbè nè ti nàake nè ti pe nè ti bóó. Ti Yiè nKuyie mbanni ndi. ¹⁰ Kòo kpàati dò: Di yèmmè dò m bo di yóumu kè di kote dimou, di pobè nè di bíàà? M báa dè dòò! N yému ke dò ndi dó tì í wenni. ¹¹ Biti! M báa di yóu. Katenè díndi benitidaabè máa kéfié iwũs di Yiè nKuyie di do me nyè.

Kè bèe bè bèti okpàati c̄fètè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Youte a nòutè Esibiti ìnkè, kè fecofee katení kécááké yemátárè sùò ndè.

¹³ Kè Mɔ̀yisii youte kupàati Esibiti tenkè ìnkè, kè diyie yìenì kèè bíkè kó kuyaakù ntũ nke fuuti, kényiè nke fuuti kè dè nyóo wenté kè kù tóni fecofe dihei. ¹⁴ Kè fèe tanní Esibiti tenkè kénsũ, kédátinné Esibiti tentáá mmumou mieke. Bè mu nyí yà fe kóo botí Esibiti, fe kóo botí me nyí kpaá bo buoté. ¹⁵ Kè fecofee dátinné ketenkè kemou, kè dèe bitoo, kè fèe cááké tidiiti nè yetebe yemátárè do sùò ndè. Timúti nè tifaàti dè ténke í nkpaá Esibiti tenkè kemou mieke.

tebuatè. ⁶ Dí nfè wèi ke dò yewe tepítè nè yènàà. De yiè ndi bá tètè cǐtètè yóó kuòmè te kǎfe dihúríkèpànni mǎnni. ⁷ Kè bèe níétè meyií ndibòrì tipítì tidé nè dibòrì ìnkè. ⁸ Kè bèe pǔnné de kó imaa nkè ì càáké keyènkè nè pǐèbè bèè í kǎorenè mutie mùù muuti nè tikũnfǎàtì tiiti. ⁹ Ì bá nkpaá ke be nkè dí ì càáké, di me mbáá ì bènné, dí ì pǔnné imau, diyuu nè itààke nè tinauti. ¹⁰ Dí báá càáké késúsò ndèmarè. Kè dèè kpaá kè dè wenté dí dè còu. ¹¹ Dí nfè càá nke yi di naákũs nke níé di neùtì ke tǎ di pààti, ké nfè càá nke dó mecǎã. Diyentébanni ndi.

¹² De kó keyènkè m bo fité ketenkè kemau kékuo bèè tu Mpo Esibiti mieke nè iwũs idaayi iketiayi. Míu tu di Yiè nKuyie. ¹³ Di niéké mètè yíi ndi bòrè, mèe yó nte kè m pǐtètè di cǐi kékuo Esibiti bèè tu Mpo ké di yóu.

¹⁴ Di yó mbaàmmu de kó diyie ke denniní n kpéi nsáã, ikuó nyi n di duó nyi kè ì yó mbo.

Isidayeri yó mbaàmmè pǐè wètè í kǎorenè mutie mùù muuti pǐè de kó dibanni

¹⁵ Yewe yèyiekè mieke di bá nyo mpǐè wètè kǎorenè mutie mùù muuti pǐè, diyie ketiri yiè dí mù dènnè di cǐi, yewe yèyiekè yenye mieke. Kè wètè càáké pǐè wètè kǎorenè mutie mùù muuti pǐè bèe ò dènnè Isidayeribe cuokè. ¹⁶ De kóo tǎnkù yiè ketiri nè diyienni di ní tí nkébaá ndibanni, di báá pǐ mmutǎmmú mamù de kó yewe kè dè í tú di bo bénnémè mudii.

¹⁷ Di yó mbaà nde kó dibanni ke denniní n di dènnè dii yiè ndi Esibiti tenké. De kó ikuó yó mbomu sǎã kè di nyi dǎòri. ¹⁸ De kóo tǎnkù diyie tepítè nè dinaanni yiè kuyuoku kétuakèné sipísidé nè òmáà yiè kuyuoku, di bo ncáá mpǐèbè bèè í kǎorenè mutie mùù muuti bèmbè. ¹⁹ De kó yewe yèyiekè mieke mutie mùù ò nte kè pǐè múútì mù bá mbo di cǐi. De kó yewe mieke wètè bo càáké pǐè wètè kǎorenè mutie mùù muuti bèe ò dènnè Isidayeribe cuokè, bá kòò tu opòò yoo Isidayeri. ²⁰ Bá kè di bo kèè bíékè di bá ncáá mpǐèbè bèè kǎorenè mutie mùù muuti de kó yewe.

²¹ Kè Mǎyisii yú Isidayeribe kó bekótíbè ké bè nàké ke dò: Kònnè kǎpǐmmú ipe yoo sibóó bá tètè cǐtètè, kǐfié diyentébanni. ²² Dí waá ìsópù kó tifaàtì kǎpòtè meyií ndinaabuu mieke kénítè dibòrì tipítì tidé nè dibòrì ìnkè. Òmòu báá yè ditowaà kè dè yàa wenténè. ²³ Di Yiè nKuyie ntatinímu keyènkè ke bo kuò Esibiti kǎbe, kè kù yà meyií ndibòrì kù báá yóu kòò kùtiti ta di cǐi. ²⁴ Di yó ndǎrimu de kó ikuó sǎã nè di yaábíó. ²⁵ Kè di ta ketenkè di Yiè nKuyie nyè nkù yóó di duó nkè, dí ndǎri de kó ikuó. ²⁶ Kè di bí di beke ke tú, ònyi kuó nyi di dǎrimè? ²⁷ Dí dò: Ti dǎri diyentébanni kó ikuó nyi ke déúkũnko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù do pǐtètè ti cǐi kékuo Esibiti kǎbe ké ti yóu.

De mǎnni kè Isidayeribe sǐnnóó kénínkú, ²⁸ kǐtè kékũ mbe cǐi kédòò Kuyie ndo nàké ti Mǎyisi nè Anò.

Kuyie nkùòmè Esibiti bèè tu Mpo

²⁹ Keyènkè cuokè kè ti Yiè nKuyie nkǎtení kékuo bèè tu Mpo Esibiti tenké mieke, kékuo okpàtì kóo po, wètè do yóó ò cǎuté tikpàtì kǎntǎ kétuakèné kudaakù kùu bo dikpetintou ku kóo po nè iwũs idaaì iketiayi. ³⁰ Okpàtì nè o tũmbè nè o nìtibè kè bèe ente keyènkè kénkuò nhEsibiti yekúdabùò, ke yé tecǐtètè matè do í sokémè tètè kou í ku. ³¹ Kòò kpààtì yú Mǎyisi nè Anò de kó keyènkè ké bè nàké ke dò: Díndi nè di kǎbe yènnè n kǎbe cuokè, kǎtenè kǐfié iwũs di Yiè nKuyie kéndònnè di béimmè. ³² Túóténè di wũs imau káyè kéndònnè di béimmè. Di bántè Kuyie nkè kù n dǎò mesàà.

³³ Kè Esibiti kǎbe ñkuò nke tú, ti yóó kú timau ndi, kǎmpéinko Isidayeribe ke tú: Yènnè mecǎã. ³⁴ Kè bèe túótè tipǐècootì tii í múútì nè yebo kéditinne kèto.

³⁵ Kè bèe dǎò Mǎyisi bè nàké ti kǎmúóké Esibiti kǎbe yesòòbò nè timátì pǐtì kpeye nè tiyààtì. ³⁶ Kè ti Yiè nKuyie ndòò Isidayeribe mesàà, kè Esibitii kǎbe mbè pǎã mbè màù dè. Mèmmè kè Isidayeribe tǎ Esibiti kǎbe kperè káyènnè.

Isidayεεribε yè m̀̀ Esibiti

³⁷ K̀̀ Isidayεεribεε ité Dammusesi kékate Sukoti, bè do bo ntùake benitibè sikoupiókousikuò (600000). Bè í nkàa mbenitipòbè nè ibí. ³⁸ K̀̀ s̀̀ntíke kabe mabè mbè neínè nè iwũõ péu nè ipe nè inàake. ³⁹ K̀̀ bèε pũnné p̀̀éèbè bèè í k̀̀arenè mutie mùu muuti, ké yé bè do bè bètimè Esibiti, k̀̀ bè nyeti mecãã, mbè í ntò tidiiti mati.

⁴⁰ Isidayεεribε do bo Esibiti ke d̀̀ yεbie sikousinàà nè sipísitàãti (430) ndi, ⁴¹ k̀̀yè be naàm̀̀nti tũ ntũ mmèè botí titòbè. Bè do yè yεbie nsikòusinàà nè sipísitàãti kperi kó diyie sanni ndi. ⁴² De kó diyie kó keyènkè bè yó nkè baammu sãã ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, k̀̀ bè deeté k̀̀è yènkè nke Esibiti tenkè.

Diyentébanni kó ikuó

⁴³ K̀̀ ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi nè Anə ke d̀̀: Nte diyentébanni kó ikuó: Op̀̀d̀̀ m̀̀u báa di de kó mudii.

⁴⁴ K̀̀ kudaakù bo bè donté k̀̀, dí k̀̀ cãnté k̀̀ k̀̀u di de kó mudii.

⁴⁵ Op̀̀d̀̀ nè otãnti bè báa mù di.

⁴⁶ De kó imaa ndi yóó ì càáké kudieku mieke nke, di báa ì yènnè ditowaà, di me mbáa kéété dikáũ mari.

⁴⁷ Isidayεεribε bem̀̀u bèè yó mbaà nde kó dibanni.

⁴⁸ K̀̀o p̀̀d̀̀ m̀̀u d̀̀ k̀̀baá nde kó dibanni kédéúkunne mí ndi Yiè nKuyie nyètiri, wèe cãmmú o c̀̀tèè benitidaabè bem̀̀u. Mem̀̀me ò bo namè ké ndi k̀̀kénè, k̀̀ò í cãnté ò báa di de kó mudii.

⁴⁹ De kó ikuó yó mbo díndi Isidayεεribε di k̀̀péi nke nè bep̀̀d̀̀bè bèè bo di cuokè.

⁵⁰ K̀̀ Isidayεεribεε d̀̀d̀ M̀̀yiisi nè Anə bè nàké ti weti weti. ⁵¹ De kó diyie ndi ti Yiè nKuyie mbè dènnemè, ké bè tũnne be naú be naú, bè dò nkéndommè.

13*Kuyie nyèmmè bèε cãnné bèè tu Mpo ku k̀̀péi*

¹ K̀̀ ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi ke d̀̀: ² Dí nni nduò mbèè tu Mpo nè iwũõ ketiyi, dè tu n kperε nde.

³ K̀̀ M̀̀yisii náké benitibè ke d̀̀: Dí ndenniní diyie dii nk̀̀péi, di yè di Esibiti. Di do k̀̀ tu tidaati nti, k̀̀ ti Yiè nKuyie ndi dènnení nè ku kó muwérímú. K̀̀ di baà nde kó dibanni di bá nyo mp̀̀éèbè bèè k̀̀arenè mutie mùu muuti. ⁴ Di yèmu nyie nhEsibiti mudidèi kóo tãnkù. ⁵ K̀̀ ti Yiè nKuyie nti tanné k̀̀ do yè nkù yóó duó nkèè tenkè ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũñ ndè, Kannahã botí kabe borè, Itiibe nè Aməriibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Dí mbaà nde kó dibanni bá dii benni de kóo tãnkù Kuyie nk̀̀péi. ⁶ Yewe yèyiekè mieke di ncáa mp̀̀éèbè bèè í k̀̀arenè mutie mùu muuti diyiénni yie k̀̀baá ndiyentébanni. ⁷ De kó yewe yèyiekè mieke di bá ncáa p̀̀éèbè bèè k̀̀arenè mutie mùu muuti, de kóo p̀̀éè me mbá mbo di c̀̀i mieke, de kó mutie me mbá mbo dihei dim̀̀u. ⁸ De kó diyie di nnáa ndi bí ke tú: Ti baà nde kó dibanni ti Yiè nKuyie nti d̀̀d̀ dè k̀̀péi nke ti yeti dii m̀̀nni Esibiti. ⁹ De kó dibanni yó ndò ndibenkèri ndi di k̀̀péi, k̀̀ dí di d̀̀d̀ mecannimè ké mmè ù di n̄u ke mè ìri di t̄i, k̀̀ mè di denniní di Yiè nKuyie nkó ikuó k̀̀u di dènne Esibiti nè ku wérímú. ¹⁰ Bá dii benni di ní d̀̀d̀ de kó ikuó de kó dim̀̀nni.

¹¹ K̀̀ ti Yiè nKuyie nti tanné Kannahã tenkè k̀̀ do yè nkù yóó duó nkè ti yembè nè tinti. ¹² Tí nkù duò mbèè tu Mpo nè iwũõ daai ketiyi, kuù dè te. ¹³ Disãmmarímbii didaarì ketiri di ní di cèete nè dipebii. K̀̀a me nyí yóó di cèete, a pité di f̀̀nii kékuò, ke ní k̀̀ donténè bèè tu Mpo. ¹⁴ K̀̀ ti bí ti beke ke tú de kó medò̀̀rimè tu ba? Ti d̀̀: Kuyie nti dènne dii yie ndi Esibiti nè ku wérímú ti do tú dè tidaati. ¹⁵ Okpàd̀̀ti weè do k̀̀pénkunne o to k̀̀yete ti bo yèmmè k̀̀ ti Yiè nKuyie nkuò Esibiti kabe bèè tu Mpo nè iwũõ ketiyi. Deè k̀̀péi nte k̀̀ ti k̀̀ duò

nyiwũs ketiyi ke ãã kù donténè bèè tu Mpo. ¹⁶ De kó ikuó yó ntú dibenkèrì ndi di kpéí, kè di ì dòò mecannimè kéũ di nou ke ì írì dí tĩ nkè ì ndi denniní ti Yiè nKuyie ndi dennemè Esibiti nè ku kó muwèrímu.

Kuyie nduómmè kè ku kabee kónté tipènti kóo dàmmèrì

¹⁷ Okpààti yóu diì mǎnni Isidayeeribe kè bèe yè, kè Kuyie nyí nyóu kè bèe yè Fidisitèèbe tenkè kó kuce kùu táké, bè yàà bo yote mudoò kéwète Esibiti. ¹⁸ Kè kùu duó nkè bèe kónté dikpàà kéwetinné tipènti kóo dàmmèrì. Isidayeeribe do yeti Esibiti tenkè ke tũ mbe naú be naú nyi, bè dò nkéndommè. ¹⁹ Kè Mǎyisii túóté Sosefu kũò ke yé ò do duómmè kè Isidayeeribi bíi yú Kuyie nyètìrì, kòò dǎ: Kuyie nyóó di dennemu die, kè di yeti dí ntò n kũò.

²⁰ Kè bèe íté Sukoti kékari Etammu dikpàà nùu. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbè ni, ke níi ndò ndiwetirì kuyie mmǎnni, kéndò ndihǎǎtĩnni keyènkè. Kè bèe na kénkérì keyènkè nè kuyie. ²² De kó diwetirì do ãã í nyité be ìkè kuyie mmǎnni, keyènkè dihǎǎtĩnni me mbáá íté.

14

Esibiti kóo kpààti tũnnemè Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dǎ: ² Náké Isidayeeribe kè dí kónté kébáté Pi-Aidoti, Mikidodi nè dàmmèrì de cuokè. Di yóo de mbáté, kénco Baari-Sefǎǎ, kéntókénè dàmmèrì. ³ Okpààti yèmmè yó ndò ndi fetimu dikpàà cuokè. ⁴ Kè n kpénkũnne o to, kòò di tũnne kè nh ò kùu nè o ãǎpǎmbè kédéúkũnne n yètìrì, kè Esibiti kabee banté mĩ tumè di Yiè nKuyie. Memme kè Isidayeeribe dǎ Kuyie mbéi ntì.

⁵ Kè benitibèe náké okpààti ke dǎ: Isidayeeribe cokému, kòò yèmmèe ceete, wenwe nè o tũmbè, kè bè dǎ: Ti dǎò ba ke yóu kè bè yè, ke yóu mutǎmmú. ⁶ Kòò kpààti tũnte o kpàrisǎnté kébáátí nè o ãǎpǎmbè, ⁷ kètúóté Esibiti kó sikpàrisèĩ simou sii kpeñni kè si mbo sikou sikuò (600), bá tèe kpàrisǎnté nè te deèbè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkpénkũnne o to, kòò bè tũnne. Isidayeeribe do í yè disàrì. ⁹ Okpààti nè o ãǎpǎmbè nè sikpàrisèĩ nè si deèbè kè bèe bè tũnne kè bè nĩte Pi-Aidoti také kè bè co Baadi-Sefǎǎ, kéntókénè dàmmèrì.

¹⁰ Kè Isidayeeribe wénté kè bè yà, ke sǎ nhokpààti autóo, kè kufǎwaá mbè auté kè bè nkuò nke yu ti Yiè nKuyie, ¹¹ kénáké Mǎyisii ke dǎ: Ífǎti í bo Esibitǎ? Dè dǎmmè kǎa ti denneni Esibiti kè ti bo kú dikpàà mieke. ¹² Ti sòò da nákému ti kpaá bo diì mǎnni Esibiti ke dǎ: A ti yóu ti bo mpĩmmè Esibiti kó mutǎmmú, dè tǎũnè ti bo kúmè dikpàà diì mmieke. ¹³ Kè Mǎyisii dǎ: Di bá nyǐkũ, yĩnè só kégà Kuyie nyóó di deeténèmè Esibiti kabè di me nwúó mbè, di ténke í yóo bè yà diyie marì bitì! ¹⁴ Ndǎmmè béu! Ti Yiè nKuyie nkuò yóo kpa ndi kpéí.

Kuyie nkeutémè kuce dàmmèrì mieke

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dǎ: Dè yĩme kǎa n yu? Náké Isidayeeribe kè bèe kété. ¹⁶ Youte a pààti dàmmèrì ìnkè kè menie nkéété, kè bèe na dekperè késénté. ¹⁷ N yóo kpénkũnnemu Esibiti kabè to, kè bè di tũnne, kè n kuò okpààti nè o ãǎpǎmbè nè o naasèĩ nè si deèbè kédéúkũnne n yètìrì. ¹⁸ M bo kuò mèè botí okpààti nè o ãǎpǎmbè nè o kpàrisèĩ nè si deèbè bo nte kè Esibiti kabee banté mĩ tumè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kuyie ntǎnni diì ni Isidayeeribe kè diì íté be ìkè ketũnne be fǎnkúò. Kè diwetirì diì ni be ìkè kè diì íté kètũnne bè fǎnkúò, ²⁰ késooté Esibiti kabè nè Isidayeeribe be cuokè, kéntú dibĩnni Esibiti kabè bíékè, ke tú kuwenniku Isidayeeribe bíékè. Bè í ntǎónnè betǎbè keyènkè kemou.

²¹ Kè Mǎyisii youte o nǎutè dàmmèrì ìnkè, kè ti Yiè nKuyie nduǎnni diyie yèni kèè bíékè kó kuyaakù, kè kù nyié nke fuuti, kékéété menie. ²² Kè mèe kpénné tipítì tìdé kéndò nyiduotí, kè Isidayeeribe na dekperè késénté bá be naàcèi í mbúúté. ²³ Kè Esibiti kabee bè tũnne nè okpààti nè o kpàrisèĩ nè si deèbè, kéta dàmmèrì cuokè. ²⁴ Kukũwentóo mǎnni

kè ti Yiè nKuyie nwéntení dihããtĩnni nè diwetirì mièke káyà Esibiti kòbe kó fẽhããpònnafe, kè bè bònté dikònkòdnni. ²⁵ Kè be kpàrisẽĩ cakè kè bèe yĩkè mucèmmu, ke dò: Tí cokénè, be Yiè nKuyie nkuù bè kòmmú ke ti kpànnè.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Youte a nòutè dàmèèrì ìnkè kè menie nwẽte kédátinné Esibiti kòbe nè be kpàrisẽĩ nè si dèèbè.

²⁷ Kè Mòyiisii youte o nòutè dàmèèrì ìnkè kukũnwentóo mònni kè menie nwẽtení mè do dòmmè, kè Esibiti kòbe mè yà kèncokù kè ti Yiè nKuyie nduó nkè mèe bè pònténè. ²⁸ Kè menie dátinné sikpàrisẽĩ nè si dèèbè nè okpààti ããpòmbè bèè tũ nyIsidayeeribe, bá òmòu í nyenté bá omáà. ²⁹ Menie ndo kpèíné kéndò nyiduo tí nyi, kubakù yóu nè kucàнку, kè Isidayeeribe na dekperè késénté.

³⁰ De yiè ndi ti Yiè nKuyie ndeténèmè Isidayeeribe Esibiti kòbe kè Isidayeeribe yà Esibiti kòbe kumè dàmèèrì nùù, ³¹ káyà ti Yiè nKuyie nkpeínimè ke kùò Esibiti kòbe kè kù yòte, káyie nku kpeti nè ku kóo tònti Mòyiisi kpeti.

15

Mòyiisi kó feyènfè

¹ Mòyiisi nè Isidayeeribe kè bèe dentè feyènfè fie nkésàntenè ti Yiè nKuyie nke dò:
M bo ndiè nke sánti ti Yiè nKuyie,
kù benkemè ku wèrímú deumè,
ke diu ntesàntè nè te dèèti
kè dè pònté dàmèèrì mièke.

² Ti Yiè nKuyie nkuù tu n wèrímú
n yó ndiè nke ku nsánti,
kuù n deeté, kuù n te,
n yó nku ndonti, n cice do ku ntũ,
n yó ndéúkunko kuù yètìrì.

³ Ti Yiè nKuyie ntú okpàrì nwe,
ke sànnè o yètìrì.

⁴ Kuù diu nhokpààti kpàrisẽĩ nè o ããpòmbè dàmèèrì mièke
kuù duó nkè iwẽĩ yembè pònté tipènti kóo dàmèèrì mièke.

⁵ Kè dàmèèrì fũð kó menie mbè dátinné,
kè bè diu ke cùtòo ditàri kōme.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha kpeínimu,
Ti Yiè nKuyie nfóð kèkí a dootitòbè.

⁷ A kó tikpeti tii te kàa na a dootitòbè,
kàa mièke kó muhãã mbè còuté timúkpeti kōme.

⁸ Kuyie fóð wei kè menie nkpeíné
kè yènéfĩnfìrè naá nyiduo tí,
ke còmmú ke ténke í pũð.

⁹ Ti dootitòbè do náámmu ke tú:
Ti bo bè tũnne kè bè nìnte,
kèfèke be kperè, kèdi kènsànnè.
Ti bo kpatè ti se kè bè kùò bẽmòu.

¹⁰ Kuyie nkàa wei kè dàmèèrì bè dátinné,
kè bè diu ke cùtòo dibierimínni kōme
menékperimè cuokè.

11 We mbo ke da dònne fí nti Yiè nKuyie?

Ke dò mpáíí, ke kra meyei nke kpeñni,
ke dɔɔri tidieṭi kè bè ò dé.

Fóò nɔ nke dɔɔri tidieṭi.

12 Kuyie nfóò yòute a nùtè mèmáà
kè ketenkè bè maánko.

13 Nè a kó mesàà nke niité a nìtibè
a donté bè nè a wērímú,
ke bè kòrinè a tenkè sààkè.

14 Kè benìtibè tì kèè kè bè kònti au,
kè Fidisitēēbe kōmbùòti duò.

15 Kè Edɔmmu kó bekrààtibè yīkù,
kè kufōwáá mpī Mɔabu kó bekrààtibè,
kè Kannahāā kabe kònti yārike.

16 Kufōwáá ndiekù nè kukōmbòdorí kè dè bè auté.

A nùtè kpeñnimu teè te kè dè bè kpei,

ke bè dò nkáré,

ke kèmmúnè a nìtibè bo pēētémè,

a nìtibè a donté bè.

17 Kàa bè kòrinè a tāri ìnkè,

ke bo bè kànnè a ā dè.

Ti Yiè nKuyie nfóò tūnte dikarí a yó mborè,

nè a nùtè nte a maámè a cīētè.

18 Ti Yiè nKuyie nfóò yó ntú okpààti sáà.

19 Okpààti sēī nè o kparisēī nè si dèèbè dè diu diu m̀nni menie, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè
dèe p̀nté, kè Isidayeeriḃe bié sénté bá be naàcèi í bùúté.

20 Kè Midiyammu, Anɔ tāū Kuyie mpāānāānti náāntò túóté dibarí kè Isidayeeriḃe kó
benitipòbè bemouu ò tūnne, kòo mbie nkè bè au.

21 Kòò diè nke tú:

Nsāntínè ti Yiè nKuyie

kù benkemè ku wērímú deumè,

ke duó nkè tesāntè diu nè tē dèèti

kè dè p̀nté dāmèèrì mieke.

ISIDAYEERIBÈ DO KÉRÍME DIKPÁÀ TEDŌNTE MIEKE

Isidayeeriḃe yàmè menétiime

22 Kè Mɔyisii bè í ntipènti kóo dāmèèrì kè bèe kété kénwetí dikpáà dierì Suudi, kèmmòke
yewe yètàāti bá bè í pètè menie, 23 kétuòke Maara kényà menie mbè í nna ke mè yà, ke yé mè
tiimè. Me tiiku kpéi nte kè bè mè tu Maara. 24 Kè benìtibè ñkpannè Mɔyisii ke tú: Ti yóó yà
ba? 25 Kè Mɔyisii kuónnè ti Yiè nKuyie, kè kùu ò benke kudú makù, kòo kù mèú nkè mèe
narike.

Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nyikuó kébenke bè yó ndɔarimè. Deñde Kuyie mbè yàákémè,
26 ké bè nàké ke dò: Kè di kèmmú mí ndi Yiè nKuyie n kpeti, ke dɔɔri n dómè, ke kèmmú n di
náá nti, ke dɔɔri n kuó yēmmè, m báá di b̀nté muməmmú m b̀nté mù Esibiti kabe. Mí tu
di Yiè nKuyie nkùu di miékunko.

27 Kè bèe tuòke dibòrì marí bè tu di Edimmu kè sibií dè bo tepítè nè sidésì nè depuonne
sipìsìyiekè kè bèe dè bàtè kéntókénè menie.

16

Kuyie mbè duómme mánni nè yepèpèrè

¹ Kè Isidayeeribee íté bemou Edimmu kétuake Sinni kó dikpàà, Edimmu nè Sinaii de cuokè, otànkù déríwè diyìè tepíítè nè dinummuri nè bè yèmè Esibiti. ² Kè Isidayeeribee ñkpannè Mòyiisi nè Anoo ke tú: ³ Dè yíme kè ti Yiè nKuyie nyí ti kùo Esibiti tenkè, ti do ò nkari dè kè simankũmboó ñkú kè ti yo nke sannè? Kè di ti tóní die ndikpàà dii mmieke kè ti bo kú timou nè dikònni?

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: M bo cũũnko keĩnkè kó mudii, bá wè ò ní yè kékou ò yóo na kédimè de kó diyìè. Memme n yóo di yáákémè káyà kè di yie n náantì. ⁵ Diyìè kuónni yìè, di ní yóo bénné kè dè mmànnè di òó bénné memme kuce mèdeémè.

⁶ Mòyiisi nè Anoo kè bèe náké Isidayeeribee ke dò: Kuyuoku kuù ndi bo banté ti Yiè nKuyie nkuù di dènnenímè Esibiti tenkè. ⁷ Nanke dikũnweñni káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti, kù kèèmu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbè kè di ti kpànnè? ⁸ Kè Mòyiisi dò: Kuyuoku kuù nti Yiè nKuyie nyóo di duómmu imaa nkè di cááké, nanke dikũnweñni kè kù di duó mmudii kè di di kénsànnè. Kù kèèmu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbè kè di ti kpànnè? Di kpànnè Kuyie nku.

⁹ Kè Mòyiisii náké Anoo ke dò: Náké Isidayeeribee bemou kè bèe tóónní Kuyie mborè, kù kèèmu bè kù kpànnèmè.

¹⁰ Kè Anoo nkpaá náánnè Isidayeeribee, kè bèe wēēte dikpàà bíkè káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti diwetiri mieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ¹² Náké Isidayeeribee ke tú: Di ní bo cááké imaa nkuyuoku, dikũnweñni kédi mudii kénsànnè, kébanté mfi tumè di Yiè nKuyie.

¹³ Kuyuoku mōnni kè yepèpérèe yènni kèpíe mbe kari. Dikũnweñni kè bèe yà dè màntèmè ke bè fité. ¹⁴ Timaantì yòte dii mōnni kè demarè nkpaá nōnké ketenkè ke dō mmēdibii nke dō mmupāā. ¹⁵ Kè Isidayeeribee dè yà kénwúo nke békú betabè ke tú: Bá nni mmu? Kè Mòyiisii bè náké ke dò: Kuyie ndi duó mmù dii mmu. ¹⁶ Nte ti Yiè nKuyie nyē ndè ndōmmè: Bá wè ò ní kóu benitibè màmmè o cīētè. Demómbire demāà onitì.

¹⁷ Kè Isidayeeribee kóu, kè bèmabè kperere nsũ kè betabè kperere kēñni. ¹⁸ Kè bèe berínè demómbire, kè wèè do kóu péu o kperere í mpēēté demómbire, wèè do kóu sám̀pó o kperere í ndónté demómbire. Bá wè kè dè nhò sannè ò bo dimè.

Ti Yiè nKuyie nyē mbè ñwaà mmánni mēè botí nè yèè we

¹⁹ Kè Mòyiisii bè náké ke dò: Omou báa súo mmudii nanke dikũnweñni kpéi.

²⁰ Kè bèmabèe yete késúo nkè yebiè dè ta, kè dèe ānné kunóú. Kè Mòyiisi miekeke bè peike. ²¹ Kè bè ní pike kóu bè dō nkédi kè dè mmamè, kè diyìè tōnkè dèe yenté.

²² Diyìè kuónni yìè kè bèe kóu demómbire mèdeémè démmè onitì. Kè bekótibèe kote kénáké Mòyiisi. ²³ Kè Mòyiisi dò: Kuyie nyē ndí ndōori memme. Nanke tú teom̀pùtè nte, diyìè sàarì Kuyie ntāāté di. Ciennè di dó kécie ndè, kébénné di dó kébénné dè. Kè di di kè dèe súo ndí dè ñnné kémbaà nanke dikũnweñni.

²⁴ Kè bèe súo nnanke kpéi, kéndōnnè Mòyiisi bè nákémmè. Kè dèe wenté dè í nhānné kunóú, yebiè me nyí ndè ta. ²⁵ Kè Mòyiisi dò: Dinè teom̀pùtè nte yíe, Kuyie nkó diyìè. Kè di yè di í yóo pété. ²⁶ Di ní yóo kóu yewe yèkuò ndi. Diyíènni yìè mù í yó mbo. Teom̀pùtè nte.

²⁷ Kè bèmabè ncīéké káyè diyìè yíènni yìè ke bo kóu kémónté. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Mòyiisi ke dò: Di yóo yie nhōmmānni, n di náké tì nè n kuó? ²⁹ N di duómmè teom̀pùtè, dèè te kè nh òó di duó mmudii diyìè kuónni yìè kuce mèdeémè. Teom̀pùtè yìè bá wè ò ní nkari o cīētè ò báa yè.

³⁰ Memme kè Isidayeeribee nhompu diyìè yíènni.

³¹ Kè Isidayeeribee yú de kó mudii ke dò: Mānni. Mù do dōnnè mēdibii mme, ke wēeti ke dōnnè mucekayuo.

³² Kè Mɔ̀yɔ̀isi dɔ̀: Nte ti Yiè nKuyie ntu mù: Bennénè mánni demómbire mèmáà kòo mbo kè di yaábí ní ò yà kébanté mí nKuyie n di dènnè Esibiti kè ndi duò mmùù dii dikpàà mièke.

³³ Kè Mɔ̀yɔ̀isii náké Anɔ̀ ke dɔ̀: Benné mánni demómbire mèmáà kéuté diconkuri kéɩnné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mièke kè di bí nhò yàù.

³⁴ Kè Anɔ̀ yie nti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔ̀yɔ̀isi kéãnné mánni diconkuri kéɩnné metaummè tɔu mièke ikuó nenti ìkè.

³⁵ Isidayeeribe do yo mmánni nwe ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà. Bè do yo mmánni nwe ke yàa tuɔkenè Kannahãã.

³⁶ (Bè do bennénè dèè mómbire mánni ke ɩnné dè do mànné dítìrì mènàà ndi.)

17

Isidayeeribe màntémè menie

(Wénté Mukétimù 20:2-13)

¹ Kè Isidayeeribe yie nti Yiè nKuyie mbè náké tì, kéíté Sinni kó dikpàà, kénkérì kébáté Defidimmu, bè í mpèté menie nke yà. ² Kè benitibèe íi ndikpànni nè Mɔ̀yɔ̀isi, kéntú: Tí duónnè menie nkè tí yà. Kè Mɔ̀yɔ̀isi dɔ̀: Dè dòmme kè di n kpannè? Dè dòmme kè di yáú ti Yiè nKuyie?

³ Kè sinéyɛ́i auté benitibè kè bè ò kpannè ke tú: A ti dènnení Esibiti kè sinéyɛ́i siì bo ti kuò tínti nè ti bí nè ti wũsà?

⁴ Kè Mɔ̀yɔ̀isi kuónnè ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: N yóó dɔ̀ ba benitibèe bie? Dè kpaá sámprò nwe kè bè m búótí yetárè kékuɔ. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yɔ̀isi ke dɔ̀: Deite Isidayeeribe kó bekótibèe mabè, kétúóté a pààti a do poténè kù kukó nkéniitè de ìkè. ⁶ N yó mbomu ditàri Odebu kó dipèrì borè, kàa di poté, kè menie nyènní kè benitibèe yà.

Kè Mɔ̀yɔ̀isii dɔ̀ Kuyie nhò náké tì Isidayeeribe kó bekótibèe ìkè.

⁷ Kè bèe yú de kó dibòrì ke dɔ̀: Masa nè Mediba, dèè tu Dikpànni nè meyáàmè. Bè do de nyíinnè dikpànni Mɔ̀yɔ̀isi, kéyááké ti Yiè nKuyie, kémbékú bemáà ke tú: Kuyie nti bonàa kè kù í ti bonè?

Isidayeeribe namè Amadesiibe

⁸ Kè Amadesiibe dinté Isidayeeribe mudoò Defidimmu. ⁹ Kè Mɔ̀yɔ̀isi náké Sosuwee ke dɔ̀: Tãáté benitibèe kékote kékpannè Amadesiibe. N naa yó mbo ditàri ɩnkè nke, ke tɔ Kuyie mpààti.

¹⁰ Kè Sosuwee dɔ̀ Mɔ̀yɔ̀isi ò náké tì, kékote kénkpannè Amadesiibe, Mɔ̀yɔ̀isi nè Anɔ̀ nè Uuri kè bè bo ditàri ɩnkè. ¹¹ Kè Mɔ̀yɔ̀isi yùo o bakù Isidayeeribe ɩnɔ, kè kù cònnè Amadesiibe ɩnɔ. ¹² Kè Mɔ̀yɔ̀isi baà nhɔu, Anɔ̀ nè Uuri kè bèe waá nditàri, kòo kari, kè yiè nni mpí nho bakù youú, kòo tɔ̀ù pĩ nkucànkù. Kòo baà nni nyuo kè diyie yàa tannè. ¹³ Kè Sosuwee na Amadesiibe, kè bè kù.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yɔ̀isi ke dɔ̀: Wãri de kó tináànì dipátiri mièke kè dí nti yé. N yóó kuamu Amadesiibe pái pái, bá òmòu ténke bá ndenniní be kpéi ketenkè ɩnkè.

¹⁵ Kè Mɔ̀yɔ̀isii maá diwũtònni ké di yu ke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie ntú n kó mecannimè. ¹⁶ Kè béi nke dɔ̀: Amadesiibe mè ndáátimè ke kpannè ti Yiè nKuyie, kuù yó mbè kpannè sáà.

18

Mɔ̀yɔ̀isi còkù Setidoo ò siékémè

¹ Kè Setidoo Mandiyãabe kuó niùtì, Mɔ̀yɔ̀isi còkùu keè ti Yiè nKuyie ndòò dè Mɔ̀yɔ̀isi nè Isidayeeribe, kékéè kù bè dènnemè Esibiti, ² kétúóté Mɔ̀yɔ̀isi pokù Sefodaa ò do duó nkè wèe kònko, wenwe nè o bí idé. ³ Deketirè yetìrì do tú Kedisammu (dèè tu Mbo-Kupòðkù). ⁴ Kòo

sámpròu kperi tú Kù-Nteennè (Nè bè kó tináaàntì Ediesee). Kòò dò: Kuyie n cice do tũ nkù, kuù n teennè, kè n yenténè okpààti siè.

⁵ Kè Setidoo Mòyiisi còkùu túóté Mòyiisi pokù nè o bí idé, kékote Mòyiisi borè, ke sò mbè bāté Kuyie ntārì také. ⁶ Kòò náké Mòyiisi ke dò: Mí nSetidoo a còkù, mĩ təní a pokù nè a bí idé, ke kàtenèní a borè. ⁷ Kè Mòyiisi ò co, kòò arí, kè bèe beke betòbè kōnnaatí, kéta Mòyiisi tou. ⁸ Kòò náké ò còkù ti Yiè nKuyie ndòòmè Esibiti kóo kpààti nè o kòbe, Isidayeeribe kpéi nnè bè màánè mèè áarimè, kè ti Yiè nKuyie mbè deeté. ⁹ Kè dèe narike Setidoo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nyIsidayeeribe, ke bè deeténè Esibiti kòbe. Kòò dò: ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu, kunku kùu di deeténè okpààti nè Esibiti kòbe be nou mieke. ¹¹ M bantému di mmònni ti Yiè nKuyie pèètémè yebakè, kù benkemè ku wērímú Esibiti kòbe fēũnko dii mònni Isidayeeribe.

¹² Kè Setidoo Mòyiisi còkùu kuò Kuyie nfeòfè kétuo nké kù kùo fetefè kébénne. Anò nè Isidayeeribe kó bekótìbè kè bèe ò wēnnénè, kè bèe di Kuyie nyìkè.

Mòyiisi tãnkémè bèmabè kè bè mbekù

¹³ Kè dèe wenté kè Mòyiisii kari kèmbekùnè benitìbè dikũnweñni nè kuyuokoo, kè bè còmú o ìikè. ¹⁴ Kòò còkùu yà dèe dòòri kòò beke ke dò: A dōari ba? Dè yĩme kàa kàri amàa kè benitìbè da murí, dikũnweñni nè kuyuokoo. ¹⁵ Kè Mòyiisi dò: Bè kàtení m borè ke dó kékeè Kuyie mbo bè nàké ti nti. ¹⁶ Kè bè màke tìmatì bè ò kàtení m borè nde, kè n ti mbè tũntè, ké bè nàké Kuyie nkuó nè ku tié. ¹⁷ Kòò còkù dò: A dōari dè í wenni. ¹⁸ A bo ou, kè benitìbè múnkèe ou kényĩkè. De kó mutómú da deunèmu, a báa na ké mù pĩ nhamáa. ¹⁹ Yie n yóo da duó nyì tié nkè Kuyie nda teennè. Fòò yó ntou benitìbè kpèti tìi yóu ke kòrìnè Kuyie mborè. ²⁰ Náké be Kuyie nkuó nè ku tié, ké bè benke kuce bè dò nkéntũ nkù. ²¹ Tãáté benitìbè mómmòmbè, bèe dé Kuyie nke náa ntimómònti, bèe í dó tìcuuti kó mudii, kè bè mbaké yetĩrè. Yie mbenitìbè tekòupítè (1000), otòu tekòutè (100), otòu sipísìnùmmù, otòu tepítè. ²² Bèe yó mbekùnè benitìbè. Kè tìi deu bèe ti nda náké, kè tìi kēñni bèe ti beké bemáa. Yaate a tōu kè bèe di nda toténè. ²³ Kàa dòò memme ke tũ nKuyie nda nàké ti a báa ou. Benitìbè ní bo nkũnti kè diwèi bè bo.

²⁴ Kè Mòyiisii yie nho còkù ò nàké ti, ké ti dòò timòu. ²⁵ Memme ò tãnkémè Isidayeeribe mieke benitìbè mómmòmbè, kè bè mbaké benitìbè. Yiè ntekòupítè (1000), otòu tekòutè (100), otòu sipísìnùmmù, otòu tepítè. ²⁶ Kè be mbekùnè benitìbè sáa ke kòrìnèní Mòyiisi borè tìi deu, ke bekù tìi kēñni bemáa.

²⁷ Kòò còkùu ò cau nkékò nho cie.

KUYIE NDÒÒMMÈ METAUMME NÈ ISIDAYEERIBE

19

Kuyie nyèmmè kù bo taunnè Isidayeeribe

¹⁻² Kè Isidayeeribe ité Defidimmu, kétuòke Sinaii tārì kpàa, otànkù tãánwè kó diyie diketirì do ndi nè bè yèmè Esibiti, kè bèe bāté ditārì také. ³ Kè Mòyiisii deke ditārì ìnkè, ke bo yà ti Yiè nKuyie.

Kè kùu ò yu ditārì ìnkè ke dò: Á náké Sakòbu kòbe, Isidayeeribe ke dò: ⁴ Di yàmu n dòò dè Esibiti kòbe, ke di tō fetúúfè tōu mèè botí fe bí, ke kàtenèní die. ⁵ Kè di yie n kpèti, ke pĩ n kó metaummè, di bo ntú n kòbe ibotí imòu mieke. Mĩ te ketenkè kemòu. ⁶ Di botí bo ntú mí nKuyie n kuó nìubè, kubotí n cànnè kù, kè kù pĩ n tómmú.

⁷ Kè Mòyiisii cúténí kényú Isidayeeribe kó bekótìbè ké bè nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timòu. ⁸ Kè benitìbèe yie mbemòu ke dò: Ti yóo dòòmu ti Yiè nKuyie mbéi nti. Kè Mòyiisii kpénté ké ti nàké ti Yiè nKuyie. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kàtení kémbo diwetirì mieke ke da náánnè, kè bèe yo n tammè, kényiè nha kpèti sáa.

Kè Mɔ̀yisii yíe ké kù nàké benitibè ò nàké ti.

Kuyie nkàtenímè Sinaii tãri

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Náké benitibè kè bèe dɔ̀dɔ̀ bemaáa mewénkùmè kó ikuó yíe nnanke kéhóú be yaàti. ¹¹ Kè dí nni mbaa diyie tãánni yiè, n cutoomu Sinaii tãri ñnkè, kè benitibè bemaou bo n ya. ¹² Á níeté kumànkú, kéfii nditãri ké bè nàké ke dò: Òmòu báa deke ditãri yoo wèe di kàáké, kè wèe di kàáké bèe ò kùo. ¹³ Kè feǝ̀fè nfe yoo onitì, di báa dè kàáké, di dè bùótí yetãrè yoo di dè tãá ipie. Di báa yóu kè dè nfòu. Di bo keè dii mǝnni ditãteheù, bèe dò nkédekení ditãri de mǝnni ndi bè deètínimè.

¹⁴ Kè Mɔ̀yisii cúténí kénáké benitibè kè bèe dɔ̀dɔ̀ bemaáa mewénkùmè kó ikuó, kéhóú be yaàti. ¹⁵ Kòo bè nàké ke dò: Dí mbaati yewe yetãati miéke, òmòu báa duónè onitipòkù.

¹⁶ Diyie tãánni yiè dikũnweñni sèi, kè fetaafè mpéú, ke míi nkè kuyukú fí nditãri ñnkè kè ditãteheù kuò mmediè nkè Isidayeeriibe bemaou kǝnti au sicéí. ¹⁷ Kè Mɔ̀yisii bè dènne kè bè bo kote káyà Kuyie nkè bèe tuakoo kéncomú ditãri pèri.

¹⁸ Kè Sinaii tãri fí nkuyukú, ti Yiè nKuyie nkuù do cúténí muháá mmiéke, kè de kó kuyukú ñyiè ke dò nfepepũnnétofe kòku, kè ditãri dimaou sãnti. ¹⁹ Kè ditãteheù tammè dòke kpénkú, kè Mɔ̀yisii nnàánnè Kuyie nkè kù ò ténninko ke péú metammè.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí Sinaii tãri káyú Mɔ̀yisii kòo deko. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Cúté kénáké benitibè kè bèe báa cokéní ke bo n ya, kusũkù yàa bo kú. ²² Bá ikuó niùbè bèe dò nké n tóónnè bèe dɔ̀dɔ̀ bemaáa mewénkùmè kó ikuó. ²³ Kè Mɔ̀yisii dò: Benitibè í deètíní. A sòdò ti nàkému ke tú ti níeté kumànkú kè benitibè mbo ditãri pèri. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Cúté kénáké ikuó niùbè nè benitibè kè bèe báa dekení bèe yàa bo kú, nè Anoo kè dí dekení.

²⁵ Kè Mɔ̀yisii cúténí kénáké benitibè.

20

Kuyie ntannò tɛpítè

(Wénté Ikuó kòntímù 5:6-21)

¹ Mǝmmè kè Kuyie nnáké Isidayeeriibe ke dò: ² Míi tu di Yiè nKuyie, kè míi di dènneni Esibiti di do tú kè tidaati. Onitì fǝ:

³ A bá ntũ ndeterè marè kè dè í tú mí nKuyie.

⁴ A báa dɔ̀dɔ̀ tetenkaanitè kédonnenè dèè bo kéñkè, yoo ketenkè kperè, yoo menie mmiéke kperè. ⁵ A báa nínkú de ñikè ké dè bàntè, míi máa tu a Yiè nKuyie! Ke yóo kpetínnè wèe yete n kpeti nè o bí nè o yaábí nè i kó ibí. ⁶ N yóo dɔ̀dɔ̀mu mesàa nwèe yie n kpeti nè o bí nè o yaábí, kuce tekoupiítè (1000).

⁷ A báa yú mí nha Yiè nKuyie nyètiri sǝntíke, ke yé n yí yóo yóu wèe bo yú n yètiri detetirè.

⁸ A nyé tɛomputè yiè kpéi, kè di ncáá nkéntú n kperi. ⁹ A níi pí nha tǝmmú mumou yewe yèkuò. ¹⁰ Diyienni yiè tu mí nha Yiè nKuyie n kperi ndi. A báa pí mmutǝmmú mamù de yiè. Bá a bire, bá a kóo tǝnti onitidòu yoo onitipòkù, bá a ðfè, bá opòdò wèe bo a cǝtè. ¹¹ Ke yé n dǝmè kéñkè nè ketenkè nè dèè kó dimàa bo yewe yèkuò ndi ke ompe diyienni, deè kpéi nte kè n di pã mesàa, ke tú di ncáá nke tú n kperi.

¹² A ndé a cice nè a yǝ, kè dèe yie nkàa fòmму okè, mí nha Yiè nKuyie n yóo da duó nkè tenkè miéke.

¹³ A báa kuò onitì.

¹⁴ A báa duónè wèe í tú a pokù yoo wèe í tú a dɔ̀u.

¹⁵ A báa yúúkú.

¹⁶ A báa souté kécaàrè a kou tǝu yètiri.

¹⁷ A báa yaa nhotòu kperè marè, o cǝtè, yoo o pokù, yoo o kóo tǝnti, yoo o nàdfè, yoo o sãmmarímú.

¹⁸ Kè benitibèe keè fetaafe pèúmè kè ditāteheù kuò, keyà fetaafe miiimmè kè ditāri fi nkuyukù, kè kufōwaa mbè pī nkè bè ncómmú mekentímè, ¹⁹ kénáké Mōyiisi ke dā: Nti náánnè a mómumu nti yóo yiemmu, Kuyie mbá nti náánnè ti yàà bo kú. ²⁰ Kè Mōyiisi dā: Di bá nyīkù, Kuyie ndi tóónnè ke bo di benkemu kè di banté kù kpeínimè ké kù depe, ké bá ndāari meyei.

²¹ Kè benitibè ncié, kè Mōyiisii tóónnè diwetiri Kuyie mborè.

Bè yó mmaà mèè botí yewūstàrè

²² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dā: Náké Isidayεεribe ke dā n tú: Di yāmu n di béinnènnimè keīnkè. ²³ Dí n tū mmī máà, di báá dāò timáti péiti nè mesāo nkó sitenkaanii. ²⁴ Di níí m maá diwūstānni n tāāté dii bōri, ké nni nfeu ipe nè ināake, kénkōu itei ke tuò, kè n kōrini ke di pāa mmesāa. ²⁵ Kè di yóo maá diwūstānni nè yetāre di báá yè cīké, kè di yè cīké di yè sīnkūnnemu. ²⁶ Di níí báá maá diwūstānni kéānné yedetisakè, bè yàà bo yà wèè dèèti o fēi.

21

Ikuó ù tukúnè tidaati

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dā: N te ikuó a yóo duó nyi Isidayεεribe: ² Kè wèè donténè Ebedeebe kudaakù, kù mpī mmutōmmú yebie nyèkuò, keyè diyiènni bá kù báa yietí mūmamù. ³ Kè wèè yóo donté kudaakù kè kù kàké, kùu yè kutetiri, kè kù mè ndo po kùu yènnè ku pokù. ⁴ Kè ku yiè nweè me nkù duó nhonitipòkù kòò peité ibí, ku yiè nweè yó nyi te kè kùu yè kutetiri. ⁵ Kè kudaakù me nyi: N dómu n yiè nke dó m pokù nè m bí, n yí dó keyè. ⁶ Ku yiè nkù cōnné dibōrinùù keyú Kuyie nyètiri kékeuté ku toò, kè kù ntú o kóo tōnti sáà.

⁷ Kòò mōu me nfite o kóo sapāa nkòò tu kudaakù, ò báá na keyè tidaati yiè mèè botí. ⁸ Kòò me nkù donté ke yóo puokemu, ke ténke í kù dó, wèè wēte ké kù fiténè ku cice. Ò báá kù fiténè kubotí tekù. Kòò dāò memme wè kù yeténèmu. ⁹ Kòò me nkù donté ke bo duó nho bire nde, wè nkù dāari ò dāarimè o kó besapāmbè. ¹⁰ Kè dè boni kè de kó debire wāa nhonitipòkù tōu, dè báá yaate dè do pāa mmùu dii okóti nè tiyāati nè mudāmmú. ¹¹ Kòò í ò dāari denennè dētāati dende, ò bo na keyè bá ò báa yietí idíti.

Meyei mmèè mǎnnè mukūi

¹² Kè wèè poté oniti ke kùò bèè ò kùò. ¹³ Kòò me nyi ó kùò ke dó, kòò nùtè teè ò yeténè, wèè sōri n yóo di benke dii èi. ¹⁴ Kòò me nhò kùò ke dómu, yoo wè ò kùònnè mecii, bá kòò coké ke sōri n wūstānni borè, dí ò dèite kékuò.

¹⁵ Wèè poté o cice yoo o yā, bèè ò kùò.

¹⁶ Wèè yùúkù oniti koò fité yoo ò bo o cīètè, bèè ò kùò.

¹⁷ Wèè sǎá nho cice yoo o yā bèè ò kùò.

A bo potémè oniti yoo a bo ò kàutemè

¹⁸ Kè benitibè kpà nkòò mōu poté otōu kòò do ke í ku. ¹⁹ Kòò na ke ité ke centinè kupāati, bè báá kuò wèè ò kàute, wèè ò kàute wèè ò yietí ò ò kàutemè, ké nhò taà nkòò miété.

²⁰ Kòò mōu puotí o kó kudaakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, kè kù ku bèè peite. ²¹ Kè kù me mmàke diyie yoo yewe yèdèè ke ku bè báa peite kè yé wèè kù dontémè.

²² Kè benitibè kpà nke bōòte onitipòkù wèè pùó nkòò pauti donní kòò í kàute, o dāuù bè yu bebeémbè borè, kè bèè ò yietí ò kééte ù díti. ²³ Kè meyei mmamè me ntūàkeni onitipòkù kòò ku, bèè kuò wèè ò kùò. ²⁴ Kè wèè kpééte otōu nānfè, bèè kpééte o kofe, kè wèè feuté otōu ninnì, bèè feuté o kperi, kè wèè kééte otōu nùtè, bèè kééte o kpete, kè wèè kééte otōu naacète bèè kééte o kpete. ²⁵ Kè wèè cōu nhotōu, bèè ò cōu, kè wèè kàute otōu, bèè ò kàute, kè wèè ānnè otōu kuyènkù, bèè kù nhò ānnè.

²⁶ Kòò nìtì poté o daakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, ke kpèété ku nànfè, wèe kù fīī nkù ténke bá ntù kudaakù ò kpèété mèè kpéí nku nànfè. ²⁷ Kòò feuté ku nìnnì wèe kù fīī nhò feuté mèè kpéí nku nìnnì.

²⁸ Kè fənààfè kùò onitidùu yoo onitipòkù, dè í tú fe yiè nkó meyetímè, bèe fè bùótí yetárè kékuò, bè me mbáá fè càáké. ²⁹ Kè de kó fənààfè me nkūmmùmu, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nkè fè kùò onitì, bèe fè bùótí yetárè kékuò, kékuònè fe yiè. ³⁰ Kè bè yē nfe yiè nyietí kécooté, wèe yietí bè ò beke dèè kó dimàà. ³¹ Kè fè kùò denitidabire yoo denitipobire, bèe dàò mèè mää. ³² Kè fè me nkùò kudaakù kunitidaakù yoo kunitipòrikù, bèe yietí ku yiè mmedítíbiì nsipísitàati, ké fè bùótí yetárè kékuò.

³³ Kòò mǎu kpeté tebinte yoo wè tè keú, ke í pòò nkè fənààfè yoo sāmmarímú do de mièke ke ku, ³⁴ wèe yietí de yiè nké dè tùóté.

³⁵ Kòò mǎu nààfè kǎute otǎu kǎfe, kè fè ku bèe fè fité kótóté idiítí, kótóté fèè ku. ³⁶ Kè de kó fənààfè me ndo kūmmù itei nyi, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nwèe yietí fè kùò wèe kǎfe fənààfè, kétúóté fèè ku.

Ikuó ù tukúnè iwũò kó muyóò

³⁷ Kòò mǎu yùúkú otǎu nààfè ke kùò yoo ò fité, wèe yietí fənààfè yiè nyinààke ìnùmmù. Kè fepièfè me nni nfe wèe yietí ipe ìnàà.

22

¹ Kòò yúókù yùúkú keyènkè, kè bè ò sǎńké koò kùò, dè í tú munitikòu. ² Kè diyìe me nyènní kè bè ò kùò, munitikòu mmu. Kòò yúókù mǎu me nyí mǎke dèmarè ke bo yietí ò yùúkú dè bèe ò fité kéyietí.

³ Kòò yùúkú fənààfè nfe yoo sāmmarímú yoo fepièfè, kè dè kpaá o cǐètè wèe dè tǎńné kénóó ndeterè.

Kuyie nyèmmè Isidayeribe ndake be kǎbe kperè kpéí

⁴ Kòò mǎu yóu kòò wũò càáké otǎu diiti yoo o tebe, wèe te feǎfè wèe deite o kó kupaku tidiiti sààti yoo o tebe sààyè kéyietí o ãfè di wèe diiti.

⁵ Kòò mǎu cǎu ndikpáà, kè dè cǎuté òmǎu diiti, tì cǎu dè yoo tì kpaá cómmú dè, wèe yietí tidiiti yiè.

⁶ Kòò mǎu sǎnne o diiti yoo o kperè otǎu borè, kòò mǎu dè yùúkú kè bè ò yà, wèe yietí kuce mèdémè. ⁷ Kè bè í yà wèe yùúkú, dè do duó wèe cǐètèe yú mí nKuyie nyètìrì kébéi nke dǎ: N yí tùóté n kou kperè. ⁸ Kè bèmabè nènni fənààfè kpéí nyoo sāmmarímú, yoo fepièfè, yoo kuyààkù, yoo dèmarè kpéí, bèe kǎte m borè, kè n yī wèe í naati, wèe yietí kuce mèdémè.

⁹ Kòò mǎu tannénè otǎu fənààfè, yoo sāmmarímú, yoo fepièfè, yoo feǎfè tefè mafè, kè fè ku yoo fè kèété, yoo bè fè yùúkú, bá bè í fè yà. ¹⁰ Feǎfè taà wèe borèe yú n yètìrì ke dǎ, ò í fè tùóté. Kòò ì memme wèe te feǎfè wèe yie nhò béi ntì bá ò báá yietí. ¹¹ Kòò me nyóu kè bè fè yùúkú o cǐètè, wèe yietí feǎfè yiè. ¹² Kè musǐmmù muu me nfè pī nwèe tǎní mù càáké ke sùó ndè, kébenke fe yiè nhò báá yietí dèmarè.

¹³ Kòò mǎu yǎūtè otǎu feǎfè, kè fè kèété, yoo fè ku, bá fe yiè nyí dè bo, wèe fè yǎūtè wèe yietí fe yiè. ¹⁴ Kè feǎfè yiè ndè bo, ò báá yietí mùmamù, kòò me nfè yǎūtè ke yietímu, de kó tiyeti nsànnè.

Kuyie nduómmè ikuó ibotí ibotí Isidayeribe

¹⁵ Kòò mǎu ciité osapàà nwèe í yé onitidùu, ò me nyí mǎke didacènni, koò duónè, wèe yietí tipocòntì kóò tùóté képuoke. ¹⁶ Kòò sapàà ncice me nhò yetenè o kóo sapàà nwèe yietí idiítí kè ì mmànnè osapàà nkó tipocòntì kpeyi bake.

¹⁷ Dí kuò benitipòbè bèè tu benitinàmbè di cuokè.

¹⁸ Kòò mǎu duónè feǎfè bèe ò kùò.

19 Kòò mǎu fèúté fèǎfè dibǎò, ke yóu mí nKuyie, mbèe ò kùò.

20 Di bá nfěũnko bepǎǎbè yoo dí mbè cií. Ke yé di do túmè bepǎǎbè mbe Esibiti tenkè. 21 Di bá nfěũnko bekúpobè nè iciribí. 22 Kè di bè fěũnko, kè bè saute ke n yu n yóó keemu. 23 Kè m mieke di peike, kè n duó nkè di dootitǎbè di kuò, kè di pobèe naá mbekúpobè, kè di bíi naá nyiciribí.

24 Kè wèe pènte ocĩrì idíítí o kó kubotí mieke o bá ndó wèe ò yietí kénóó mbeǎǎbè òmmè.

25 Kè wèe kou yóó ò yǎúté dèmarè kòò túóté o yààkù wèe kù nhò tǎnné kè diyie mu nyí ta. 26 Ke yé ò ku mmǎkemè kumáà ke daati, kè kù í bo ò bo duónè ba, ò yóó sautemu kè n keè, ke yé m mǎkemè mesémmè.

27 Di báá sǎá mmí nKuyie, di me mbáá sǎá ndi kóo kpààtì.

28 Di níi n duó ndi diiti ketiti nè di tebe ketiyè nè bèè tú Mpo.

29 Kè wèe nǎáfè yoo o pièfè peité fe bire mǎmke yewe yeyiekè, diniinni yiè kòò dè nni nféúté.

30 Di tú n kó benitibè mbe, ñdònnè páíí! Di bá ncáá mmusimmù pĩ nfèè òfè, di níi fè duó n simǎó.

23

Ti bo ndakemè becĩribè kpéi

1 Òmǎu báá keè siyáàbisí kè ntì sǎkénè. Òmǎu báá kónné oyeyiwe. 2 Òmǎu báá tũnne kusũkù kédǎò meyei. Òmǎu báá yie nkusũkù kpèti kédǎò dèè í wenni. 3 Òmǎu báá kónné òmǎu kòò í naati, bá kòò tu ocĩrì.

4 Kè wèe yà o dùǎntǎu nǎáfè, yoo o sǎmmarímú kè dè feti, wèe dè nhò tǎní. 5 Kè wèe dùǎntǎu sǎmmarímú òunè ditǎu ke do, wèe ò teennè kè bèe dè bouté tinenti.

6 Kòo cĩrì naati di báá yóu di bo ò kòrínémè. 7 Di bá nyíe nsiyáàbisí, di báá kuò wèe í dǎò meyei. N yí kómmú wèe cààrè. 8 Di bá ncóu tucuuti, ti yèikũnkomu bèè nuò nwùó, ke sĩnkũnko wèe naati.

9 Di bá nfěũnko bepǎǎbè, di yému kupǎǎkù dòmmè, Di do tú bepǎǎbè mbe Esibiti tenkè.

Ketenkè kó meom̄p̄m̄ nè yedidèiba

10 Di yó nkuuti yebie nyèkuò yèkuò ndi ke dèi di diiti. 11 Dibenni diyieni kényóu ketenkè kè kèe om̄pè, kè dihei kó becĩribèe pété kèdi, kè tikpasĩnti di desonne.

12 Di níi yóó pĩ ndi tǎmmú yewe yèkuò ndi, kéom̄pè ndiyieni, kè di nǎàke nè di sǎmmarímúbè kè dèe om̄pè. Kòo pǎò nè kudaakù nè ku bire kè dèe wei.

13 Di m̄pĩ n di nǎkè ti tim̄u, di bá nyu yebǎkè yètè, di bá nnáá nye kpèti.

Kuyie nyè nyIsidayeribe m̄baà nyèè baa

(Wénté 3:18-26, Ikuò kòrtímù 16:1-17)

14 Bá dii benni dí ãnné yebaa nyètǎati kédéúkũnne n yètiri. 15 Dibanni ketiri yó ntú pèèbè bèè í kǎrenè mutie be kpèri ndi. Kè di ndi baà nke dò yewe yeyiekè ke cáá mpèèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti, kéndònnè n di nǎkémè di yeti dii mǎnni Esibiti. Di n di baà ndididèi kóo tǎnkù. Kè di níi kǎrini m borè di báá kǎteni di n̄u sitetisi. 16 Di m̄baà ntidipanti kóo dibanni, ke baà ndididèi banni dibenni kũũ mmieke, di dèite dii mǎnni tidiiti. 17 Kuce mètǎati dibenni mieke benitibè níi kǎteni mí ndi Yiè nKuyie m borè.

18 Òmǎu bá n fèúté fèǎfè kèwènnè fè yĩ mpèè wèe kǎrenè mutie mùu muuti, fe kùò mme mbá nyĩkù keyènkè kè dèe wenténè. 19 Di ntouni tidipanti mí ndi Yiè nKuyie ncìètè nè yetebe ketiyè. Di níi báá bénnè dibǎbii di yǎ miè.

Kuyie ntǎnni do nimè Isidayeribe

20 N duónkomu n tǎnni kè di bo ndi ni ke di kǎnkè kè dí tuǎkenè ketenkè n tũntè kè di kpéi. 21 Di ñdake ke báá yete n tǎnni kpèti, kè di ti yete di í yóó di cǎè ndi yetimè ke yé m̄i di

tōnkomè. ²² Kè di yíe ndi kpèti ke tū n di nàá ntì, m bo nní mbèè di ní, kè di dùòntòbè ntú n dùòntòbè.

²³ N tōnni yóo di niitému, Amōriibe nē Itiibe nē Pedisiibe nē Kannahāã kabe nē Efiibe nē Sebusiibe borè kè m bè kùò. ²⁴ Di báá nínkú be bókè ìkè, di báá yè fié iwūò, di me mbáá teeté be borime. Dí bè kùò képuò mbe bókè. ²⁵ Dí ntū mmí ndi Yiè nKuyie mmáà, kè n di dòò mesàà nké ndi duò ntidiiti nē menie, kè ndi péirì muməmmú. ²⁶ Di kó ketenkè miéke onitipòkù pəuti báá donní, tēhāunte bá mbo, kè n yíe di fòmму kè dí nfòu kémənte.

²⁷ M bo nni di ìkè ke āā benitibè kufōwaá, kè di tūòke kùu botí cie kùu coké, di dootitòbè bo ndi cokù. ²⁸ M bo ní nyecānkèndèèsùò di ìkè, kè yè mbeti Efiibe nē Kannahāã kabe nē Itiibe. ²⁹ N yí yóo be bèti dibenni òmáà miéke dihei yàà bo naá ndikpáà, kè depīmpīnnè sūū. ³⁰ N yó mbè bèti sām̀pó sām̀pó nwe, kè di yàa sūūnnè kətiekè ketenkè. ³¹ Di tenkè yóo ketè dām̀èrì wūòwè nwe kəntə kətúəkenè Fidisitēēbe kóo dām̀èrì, kətúóté dikpáà kəntə kətúəkenè kukó ndiekù Efadataa bèè dè bo, n yóo duò nkè di bè bətimu. ³² Di bá mbè mòkenè metaummè mamè di me mbáá fié iwūò be bókè. ³³ Bè bá nkpaá di tenkè miéke, bè yàà bo di tente kè di dòò meyei nké n yeténè, kəfié iwūò be bókè, kè dè di bə.

24

Kuyie nyumè Məyiisi nē o kabe ditāri ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Fó nnè Anə nē Nadabu nē Abiu nē Isidayeribe kó bekótibè sipísiyiekè dí dekení ditāri. Kè di kpaá díétirini di nínkú. ² Kè betòbè nde nkpaá, kàa tóónni m borè amáà, kubotí me mbáá dekení.

³ Kè Məyiisi kəte kè ti nàké benitibè, kè bèe wənné bəmou ke dò: Ti yiemmu ke bo dòò ti Yiè nKuyie nyē mmù.

⁴ Kè Məyiisii wāri ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timou, kəité dikūnweñni sèi kémaá diwūòtōnni ditāri pəri kəfií nyetārè tepíitè nē yèdèè, Isidayeribe wuò ntepíitè nē ìdèi kpəye, ⁵ kətāāté Isidayeribe miéke bedapàmbè, kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwūò kətúə nkéfié yenaadakè metaummè kpəye. ⁶ Kè Məyiisii ceé mmeýī ndibuu miéke, kətúóté mesəmmè kəmíété diwūòtōnni, ⁷ kətúóté metaummè kó dipátiri, kəkəa mbenitibè bəmou ìkè. Kè bèe wənné bəmou ke dò: Ti yiemmu ke bo dòò ti Yiè nKuyie mbéi ntì.

⁸ Kè Məyiisii túóté meýī nkémíété benitibè ke dò: Me nyī mmeè benkú ti Yiè nKuyie ndi taunnèmmè kumáà nē ku náànti miéke.

⁹ De kó difōnkúò Məyiisi nē Anə nē Nadabu nē Abiu nē Isidayeribe kó bekótibè sipísiyiekè, kè bèe deke ditāri, ¹⁰ kəyà Kuyie nyIsidayeribe tū nkù, kè ku naàcèi na dè dò nditāsààri ke miəti, ke dò ntiwetì ke wenni páíí. ¹¹ Kuyie mme nyí ndòò meyei mmamè Isidayeribe kó bekótibè, kè bèe kù yà, kédèe kédi kəyà.

Kuyie nyumè Məyiisi ditāri ìnkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Dekení m borè ditāri kè n da duò ntitápíètì n wāri tì ìnkè ikuó, kàa ì tié nyIsidayeribe.

¹³ Kè Məyiisii nēinè Sosuwee o kóo tōntì, kè bèe deke Kuyie ntāri. ¹⁴ Kè Məyiisi náké Isidayeribe kó bekótibè ke dò: Nkpaánè die nkè ti wətení. Kòò mōu mòke tìmatì wèe yà Anə nē Uuri. ¹⁵ Kè Məyiisi ñdèètì ditāri kè diwetirì di kāānko. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetì mbo Sinaii tārì ìnkè, kè diwetirì ndi dàátí kè dò yewe yèkuò, diyiénni yiè, kè ti Yiè nKuyie nyú Məyiisi diwetirì miéke. ¹⁷ Kè Isidayeribe nwúó nti Yiè nKuyie nkó tikpetì kè tì dò mmuhāā mmùu còú. ¹⁸ Kè Məyiisii ta diwetirì miéke, kédèkoo ditāri ìnkè ke dò iyie nsipísinàà, deyènnè sipísinàà.

BE DÒ NKEDJO MEE BOTÍ METAUMME TOUTO

25

Bè dò nképāmmú yèè p̄rè metaummè tou d̄òrìmmù kp̄í

¹ M̄m̄m̄e k̄e ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: ² Náké Isidayeeriβe k̄e bè n cuó yep̄rè, bèè d̄ó k̄é m p̄a be kperε nè bè yèmm̄e m̄em̄ou dí cuó beè kó yep̄rè. ³ Nte di yóó cuó yèè p̄rè: Mes̄o nnè timátì p̄éitì nè dis̄ōwũð̄, ⁴ nè mup̄àakómmù mùù dò m̄m̄eb̄èrìm̄e nè mùù dò n̄fet̄on̄f̄e nè mùù dò m̄m̄eȳĩ nnè mup̄àakonkperìmmù nè tib̄ocitì, ⁵ nè t̄ipek̄òntì wũð̄tì nè detekperè kó ideí, ⁶ nè m̄efit̄ik̄ùd̄ nnè m̄ek̄out̄ék̄ùd̄ mm̄è k̄ok̄én̄e t̄ùd̄àarì nè t̄ihúúntì bè t̄ùd̄ ntì, ⁷ nè yet̄ār̄e yèè s̄òu ke do ndimant̄on̄nì nè yet̄às̄àaȳe teȳe nè dik̄out̄éȳāab̄òrì s̄am̄p̄òrì nè dic̄inc̄ink̄ònnì ikuó n̄iutì kp̄í. ⁸ K̄e dí n d̄òd̄ metaummè tou n yó mbo dì di cuok̄e. ⁹ Di yóó dì d̄òd̄ nè di nentì k̄e dì ndònn̄e n yóó da benke m̄e m̄m̄e.

Metaummè t̄ou

¹⁰ Dí d̄òd̄n̄e dit̄ou nè detekperè kó ideí, k̄e di ok̄ùm̄e r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà nè s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄id̄e nè m̄èn̄ùmmù, k̄e di p̄ék̄ùm̄e r̄m̄bo s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄iyiek̄e nè m̄èn̄ùmmù, di cómm̄e s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄iyiek̄e nè m̄èn̄ùmmù. ¹¹ K̄e dí di d̄arì mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e di mieke, nè di ìnk̄e k̄é m̄e kp̄è ndi n̄iutì, ¹² k̄éd̄òd̄ des̄ōm̄ám̄ánn̄e d̄èn̄àà bá k̄ùu m̄ànk̄u m̄ùm̄àà, ¹³ k̄éd̄òd̄ detekperè kó ideí kó ip̄ààtì id̄eí, k̄e ì d̄arì mes̄o. ¹⁴ K̄e dí ì t̄ōnn̄e dem̄ám̄ánn̄e d̄èè c̄àátì dit̄ou, k̄e bè ndi t̄òún̄e. ¹⁵ De kó ip̄ààtì yó nde nt̄ũð̄ s̄ãã, di báà ì d̄èite. ¹⁶ Di yóó de nh̄ānn̄e n tannò kó tit̄áp̄ièt̄i n yóó da duó ntì.

¹⁷ K̄e dí d̄òd̄ kup̄òk̄ù nè mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e, k̄e ku ok̄ùm̄e r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà nè s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄id̄e nè m̄èn̄ùmmù, ku p̄ék̄ùm̄e s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄iyiek̄e nè m̄èn̄ùmmù. ¹⁸ K̄e dí má be ìnk̄emb̄ar̄ib̄e bèd̄éb̄e kó tif̄entì nè mes̄o m̄m̄àà, k̄éc̄ónn̄e dit̄ou p̄òk̄ù ìnk̄e, ¹⁹ k̄éc̄ónn̄e kuu ku m̄p̄ík̄ù, kutek̄ù kup̄ík̄ù tek̄ù, k̄e t̄i n̄taun̄e dit̄ou p̄òk̄ù, ²⁰ k̄énc̄o tit̄ab̄e ke wetì dit̄ou p̄òk̄ù, ke yuo ti fièt̄i ke dáátì dit̄ou. ²¹ K̄e dí ānn̄e n tannò kó tit̄áp̄ièt̄i n yóó da duó ntì dit̄ou mieke, k̄épōo nkup̄òk̄ù. ²² N ní yóó k̄ot̄oo dit̄ou ìnk̄e nke be ìnk̄emb̄ar̄ib̄e bèd̄éb̄e f̄entì saku, t̄i cómmù n taummè t̄ou ìnk̄e, k̄e da náké n d̄ó á náké t̄i Isidayeeriβe.

Tábùrì bè bo ndakù d̄e p̄éèb̄e bè p̄ā mb̄e Kuyie

²³ Dí baak̄é tábùrì, nè detekperè kó ideí k̄òo ok̄ùm̄e r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà, m̄ep̄ék̄ùm̄e m̄ét̄irì kó dik̄éè, m̄ec̄ómm̄e s̄ant̄im̄ét̄irì sip̄ís̄iyiek̄e nè m̄èn̄ùmmù, ²⁴ k̄e dí ò d̄arì mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e, k̄e m̄e kp̄è n̄ho n̄iutì. ²⁵ K̄e dí ò ānn̄e kuperì k̄éf̄i n̄tip̄iutì t̄in̄àà k̄e m̄ep̄ék̄ùm̄e r̄m̄bo s̄ant̄im̄ét̄irì m̄èni, k̄e dí k̄ù kp̄è m̄mes̄o. ²⁶ Dí d̄òd̄ des̄ōm̄ám̄ánn̄e k̄éc̄át̄inn̄e tábùrì m̄ànk̄e in̄àà, o t̄ààke berì ndè. ²⁷ De kó dem̄ám̄ánn̄e yó nc̄àátì ke tók̄én̄e kuperì nku, k̄e bè ní t̄ōnn̄e ip̄ààtì k̄ét̄úót̄e tábùrì, ²⁸ k̄éd̄òd̄ detekperè kó ideí kó ip̄ààtì id̄eí k̄e ì d̄arì mes̄o, nyìi yó nt̄óún̄e tábùrì. ²⁹ Dí d̄òd̄ t̄is̄ōn̄entì m̄óm̄m̄ont̄i: Yes̄ék̄ébo nè ib̄òòke nè yebo di yó nd̄ōori ndè ikuó. ³⁰ Weè tábùrì ìnk̄e nke di yó ndakùm̄e p̄éèb̄e di m p̄ā mb̄e, k̄e bè mbo s̄ãã n yìik̄e.

Kuyie nyèmm̄e bèe d̄òd̄ t̄efit̄ik̄èk̄èt̄e ibake iyiek̄e kp̄ete

³¹ Dí d̄òd̄ tes̄ōfit̄ik̄èk̄èt̄e k̄e t̄e m̄án̄e mes̄o m̄m̄àà, te t̄arì nè t̄e bake nè te t̄òk̄e nè d̄èè dò m̄mutep̄óó nnè te k̄èk̄èe d̄e yó n̄taumu. ³² K̄e te bakee yate ikuó, ku m̄p̄ík̄ù it̄āāt̄i, kutek̄ù it̄āāt̄i nè de cuok̄e k̄òku. ³³ K̄e de kó ibake ikuó m̄m̄òke bá k̄ù yet̄òk̄e yet̄āāt̄i, k̄e yè nd̄on̄n̄e yeteβe bè tu yè amandì nè d̄èè dò m̄mutep̄óó. ³⁴ K̄e de cuok̄e k̄òku m̄m̄òke yet̄òk̄e yèn̄àà, nè d̄èè dò m̄mutep̄óó nke d̄on̄n̄e yeteβe, bè tu yè amandì. ³⁵ Te bake it̄āāt̄i tuut̄é ndè de cuok̄e kó kud̄óu k̄e d̄e m̄m̄òke yet̄òk̄e yet̄āāt̄i. ³⁶ Yet̄òk̄e nè te bake k̄e d̄e nt̄ú mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e ke tau. ³⁷ K̄e dí d̄òd̄ sik̄èk̄èe sìyiek̄e k̄ét̄ou nt̄ou nk̄e sì nc̄óu nk̄e d̄e wenni de ìik̄e. ³⁸ Dí d̄òd̄ ihaak̄é nè d̄èè yó nkoun̄e mut̄ap̄eí nk̄e d̄e nt̄ú mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e. ³⁹ T̄efit̄ik̄èk̄èt̄e nè te nentì d̄e yóó d̄òd̄n̄e mes̄o m̄m̄óm̄m̄om̄m̄e m̄m̄e, cid̄òòb̄e sip̄ís̄it̄āāt̄i. ⁴⁰ F̄ó m̄M̄oyiisi, á t̄ūnne n da benkem̄e die ndit̄arì ìnk̄e k̄e dí t̄e d̄òd̄.

26

Kuyie ncēsàtè

¹ Di dɔ̀ n taummè tou nè tiyaàýónti tepíítè tìi dù̀̀kenè mupà̀̀konkperímù nè tipeçiti tìi dò mmebèrìmè, nè tìi dò mmeýĩ nnè tìi dò nfetònfè, dí kpè mbeĩnkèmbàrìbè kó tífènti. ² Kè ti okùmè m̀bo métìrì tepíítè nè mènàà, ti pèkùmè métìrì mèdémè. Timou ti yó mme mmà. ³ Kè dí ti tau ntìnùmmù, tìnùmmù, ⁴ kécátínné tìketitì mà̀nku tipeçiti kó iwēĩ ìi dò mmebèrìmè, ké me ndòò tìsònti. ⁵ De kó iwēĩ yó mbo sipìsìnùmmù ndi, ku mpìkù nè kutekù ke dò nyitòbè. ⁶ Dí dɔ̀ desòamámánnè sipìsìnùmmù dèè seùnè, kè dèe tau nde kó tiyà̀̀tì tidé, kè tìi naá nkùmáà.

⁷ Kè dí duàkenè tibòçiti tiyaàýónti tepíítè nè kùmáà. De kó tiyà̀̀tì tìi yó nkānké n taummè tou. ⁸ De kó tiyaàýónti okùmè yó m̀bo métìrì tepíítè nè mènùmmù ndi, kè ti pèkùmè mbo métìrì mèdè mèdè. ⁹ Kè dí tau ntìnùmmù, kètau ntìteti tikuò, kukuónkù kunku kuù yó nkānké metaummè tou ìikè. ¹⁰ Kè dí cátínné kuyà̀̀kù ketikù mà̀nku kù tuuténè dè kudérìkù iwēĩ sipìsìnùmmù, kécátínné kudérìkù mà̀nku iwēĩ sipìsìnùmmù. ¹¹ Kè dí dɔ̀ dibierìmínni kó demámánnè sipìsìnùmmù, késeunnè de kó iwēĩ, kè dèe naá nkuyà̀̀kù kùmáà, ¹² kè dí tì dàtínné kè ti okùmè nsúó nke beke metaummè tou fònkúò bíékè. ¹³ Kè ti pèkùmè nsúó nke beke tipíitì tidé, kénkānké n taummè tou mesàà. ¹⁴ Kè dí waá ntìpedakònti wũòtì kètau, kéwaá nkukònkù kperìkù kénóó.

¹⁵ Kè dí waá n taummè tou kó tidabeetì kó ideí, kè ì ntú detekperè kó ideí. ¹⁶ Bá kù, kè ku okùmè m̀bo métìrìbè bènùmmù kè kù pèkùmè m̀bo sántimétìrì sipìsiyekè nè mènùmmù. ¹⁷ Dí tì waá nkè tì mmòke meýàà mmèdémè démè mèè yóó seunnè timátì péitì kó yecaube. Di tì dɔ̀ timou kè tì mme ndò. ¹⁸ Dí tì waá nkè tì m̀bo sipìsidé, kécómmù ke wetì kubakù c̀nku. ¹⁹ Kè dí dɔ̀ timátì péitì kó yecaube sipìsìnàà, kèseu mbá dìi sãà fũò yèdèè yèdèè. ²⁰ Kè tidabeetì tetì múnke m̀bo sipìsidé kubakù you bíékè. ²¹ Kè dí dɔ̀ timátì péitì kó yecaube sipìsìnàà kèseu mbá dìi sãà fũò yèdèè yèdèè. ²² Kè dí waá ntìdabeetì tikuò kécónné de ìikè bíékè, ²³ kéwaá ntìteti tìdèti metaummè tou kentímè de ìikè bíékè kpeti. ²⁴ Kè tì ntau tìdèti dèti tì fũò, kètau meýómmè nè mumámáà, ke mme ndò tipíitì tidé. ²⁵ Kè dèe wènné tidabeetì tìni, timátì péitì kó yecaube tepíítè nè yèkùò, bá kùù dabekù yèdèè yèdèè.

²⁶ Dí cíké detekperè kó ideí kó ipānni ìnùmmù kèpānné metaummè tou mièke kupìkù ketikù. ²⁷ Kè kupìkù dérìkù kpèyi m̀bo ìnùmmù, de ìikè kpèyi ìnùmmù. ²⁸ Kè de cuokè kó kupānni tōnnè yesā̀̀nkè cuokè ku mmà̀nku nè kutekù. ²⁹ Kè dí dari yesā̀̀nkè nè ipānni mesò nkédòò desòamámánnè a yóó tōnnè dèè mièke ipānni. ³⁰ Á tū̀nne n da benkemè die nditā̀̀rì ìnkè kè dí tè dɔ̀.

³¹ Dí dɔ̀ kuyà̀̀kpenkpetìnkù nè mupà̀̀konkperímù nè tipeçiti tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò mmeýĩ nnè tìi dò nfetònfè, kékpè nkè dè ndò mbeĩnkèmbàrìbè. ³² Kè dí kù nùnné detekperè kó ideí kó yesā̀̀nkè yènàà kó ìbaaké ìi dàri mesò, késeunè timátì péitì kó yecaube yènàà, ³³ kénúnné kuyà̀̀kù ìbaaké, kètané n taummè tou de mièke.

De kó kuyà̀̀kù kuù yó nyaàtì ikuó dieku nè ikuó nentì kó kufáà. ³⁴ Kè dí poo nkupòkù n taummè tou kéĩnné ikuó nentì kó kufáà mièke. ³⁵ Kàa ìnné tábùrì kudieku tekù, kubakù you bíékè, kéĩnné tefitìkèkètè kubakù c̀nku bíékè, kéwetínné tábùrì.

³⁶ Dí dɔ̀ dibòrì kó kuyà̀̀kù nè mupà̀̀konkperímù mùù kòkénè tipeçiti, tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi do mmeýĩ. ³⁷ Dí dɔ̀ kuyà̀̀kpenkpetìnkù kó ideí detekperè kpèyi ìnùmmù, ké ì dàri mesò, kéānné yesò̀̀bakè yènùmmù nè dibierìmínni kó yecaube yènùmmù.

27

Diwũ̀̀tònni bè tũ̀̀ ndi ìnkè iwũ̀̀

¹ Dí dɔ̀ diwũ̀stònnì nè detekperè kó idéí, kè di okùmè r̀bo métìrì mèdé nè dikéè. Dì yó mmà di p̀tì timəu ndi, kè di cómmè r̀bo métìrì mèmáà nè dikéè. ² Kè dí ànné yebàkè di kentímè menàà de ìnkè, kè yè ntaunè diwũ̀stònnì, kàa yè dàri disəwũ̀. ³ Dí dɔ̀ diwũ̀stònnì kó tinentì nè disəwũ̀: Dèè kounè mutápeí nnè yekā nè yebə bè yó mméínè yè meyĩ nnè sikũmboó, ⁴ kédɔ̀ disəwũ̀ kó teditè nè de kó demámánnè dènàà kécátínné di kentímè menàà. ⁵ Kè dí tè sàa nkè tè r̀berínè diwũ̀stònnì cuokè, ⁶ kédɔ̀ detekperè kó idéí kó ipààti idéí, kè ì dàri disəwũ̀, ⁷ kè ì tōnné diwũ̀stònnì kó demámánnè tip̀tì tidé kè dí ndi tounè. ⁸ Di yóó di dɔ̀ kè di nhorímu kéndò n da benkemè die nditāri ìnkè.

Metaummè tou kó kuperí

⁹ Nte di yóó dɔ̀mè kuperí nè mupààkonkperímù kécēēte n taummè tou: Kubakù cānku bíékè kó meokùmè r̀bo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁰ Kè yesānkè r̀bo sipísidé nè disəwũ̀ kó yecaube sipísidé nè timátì péitì kó ibaaké nè ti kó ipààti tiyààti yóó núnne ì. ¹¹ Kubakù yóú bíékè kó meokùmè r̀mà, kéndò mmetēmè dōmmè. ¹² Kè de ìkè bíékè kó mepēkùmè r̀bo métìrì sipísidé nè mènùmmù nè yesānkè tepítè nè ye kó yecaube. ¹³ Kè didonfũ̀ bíékè kó mepēkùmè r̀bo métìrì sipísidé nè mènùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòrì p̀tì tidé bá kù, kù mməke métìrì mèyiekè nè dikéè, nè yesānkè yètāāti nè ye kó yecaube yètāāti. ¹⁶ Kuperí kó dibòrì kó kuyààkù yó r̀bo métìrì tepítè nte, kéndò mmeberímè, ke dō nfetònfè, ke dō mmeyĩ, ke dùàkenè mupààkonkperímù, ke kpè. Kè yesānkè r̀bo yènàà nè ye kó yecaube. ¹⁷ Yesānkè yeməu yó ntaunè yetəbè timátì péitì kó iwēi nyi. Kè ibaaké ntú timátì péitì kè yecaube ntú disəwũ̀. ¹⁸ Kuperí okùmè yó r̀bo métìrì sipísìnùmmù ndi, kè mepēkùmè r̀bo métìrì sipísidé nè mènùmmù, kè mecómmè r̀bo métìrì mèdémè nè dikéè. Kuperí yóó dɔ̀nè mupààkonkperímù mmu, kè yesānkè kó yecaube ntú disəwũ̀. ¹⁹ Bè yó mpĩnnè t̀tì nentì n c̀fètè tōmmú nè yesānkè tec̀fètè kpəye nè kuperí kpəye yó ntú disəwũ̀ ndi.

Tefitíkèkètè kó mekùò

²⁰ F́ mMəyiisi á duó nkè Isidayeribe da díí mekəsààmè odifìè kó yetebe kōme, kè dèe yie nkè fitìrè ñcúú nsáà. ²¹ Anə nè o bí beè ní yóó dè t̀ə nkéínné kuyààkù kùù kānké mí ndi Yìè nKuyie ntəu kupíkù tekù bíékè, kè dè ncúú nkuyuoku nè dikũnweínnə mí nKuyie nyìkè. Dè yó ntú Isidayeribe kuó nyi sáà.

28

Bè dɔ̀mè ikuó niùbè kó tiyààti

¹ Kè Kuyie mbéi nke dɔ̀: F́ mMəyiisi á yú a kóo kótì Anə nè o bí Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa kè bè cānné nè Isidayeribe təbè, kè bè ntú ikuó niùbè ke p̀i n tōmmú. ² Á dɔ̀ a kóo kótì Anə tiyààkpetì ikuó kpetì, t̀tì yó mbenkù ò cānnèmmè betəbè. ³ Á náké beyaàdù̀bè n duó mbè mecìì nkè bèe dɔ̀ Anə tiyààti kòò ntì daati ke p̀innè n tōmmú kè t̀ mbenkù ò cāmmè. ⁴ De kó tiyààti yó ntú dic̀nc̀nk̀nnì, nè tekəutéyaàbòtè, nè dikəutéyaàbòkũpuri nè dikəutéyaàbòhokùrì dìì kpè, nè fèitòdáfè nè fenaàkònfè. A kóo kótì Anə nè o bí beè ní yó nti ndáátì ke p̀innè ikuó tōmmú. ⁵ Bè yóó t̀ kpè nnè tipecitì nti t̀tì dō mmeberímè nè t̀tì dō nfetònfè nè t̀tì dō mmeyĩ nnè musəpààkómmù.

Tekəutéyaàbòtè

⁶ Á duó nkè bèe dɔ̀ tekəutéyaàbòtè nè mupààkonkperímù nè tipecitì t̀tì dō mmeberímè, nè t̀tì dō nfetònfè nè t̀tì dō mmeyĩ nnè musəpààkómmù. ⁷ De kó tekəutéyaàbòtè yó mməke ibaati nyi tip̀tì tidé. ⁸ Kuyaàbomboúnkù múnke yóó dɔ̀ nè muù paàkómmù botì, kəntaunè tekəutéyaàbòtè. ⁹ Á waá nyetāre yèdéè yèè dō ndimantōnnì kékerí Isidayeribe bí yètè ye ìnkè. ¹⁰ Yeyètè yèkuò ditáketiri ìnkè, yeteyè yèkuò didéri ìnkè, kè yè ntũ nyetəbè bè bè pié

mèè botí. ¹¹ Otáciétì weè yóó kéri yeyètè yetárè yedé ìnkè ké yè dànnè nè mesəə. ¹² Wèè yè càtíné tekəutéyaàbòtè baati idé, kè yè mbenkú Isidayeeri be botí tepíítè nè idéì, kè Anəə ní ntati n taummè tou kè di ã, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ¹³ A yóó danne dèè ìnkè yetárè yó ntú mesəə mme. ¹⁴ Á dəə mesəəfimme mónməmmè mèdémè kè mè ndò nyiwēī, kàa mè càtinné yetárè dári dèè ìnkè.

Dicĩncĩnkònni

¹⁵ Á duó nkè bèè dəə dicĩncĩnkònni nè mupààkonkperímù mùù kəkénè tipecìti, tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi dò mmeɣĩ nkékpènnè musəəpààkómmú tekəutéyaàbòtè kōme. ¹⁶ Di yóó poo mmédémè mme, di okùmè nè di pèkùmè kè dè mbo sántimétìrì sipísidé nè mènùmmù. ¹⁷ Kè dí di dári itácuó inàà. Kucuó kuketikù kpɛyɛ, diketirì ndò ntisēūmíétì, kè didèrì ndò ntiyāpemíétì, kè ditāánni ndò mmenòðnnúð. ¹⁸ Kè kucuó dérìkù kpɛyɛ, dii dò mmeçūmmè, nè dii dò ntiweti nè dii dò nsàncirè. ¹⁹ Kucuó ntāānkù kpɛyɛ, dii dò ncòdòð, nè dii dò mpūtìpūtì, nè dii dò mmeɛtekāā. ²⁰ Kucuó nnaankù kpɛyɛ, dii dò ntinóbèntì nè dii dò ndimantōnni nè dii dò nditāwūð. Bá dii tári yóó danne mesəə nyĩnkè nke. ²¹ Otáciétì kerì Isidayeeri bí tepíítè nè idéì bá dè de yetìrì ditári ìnkè.

²² Kè dí ānné dicĩncĩnkònni mesəəfimme mónməmmè mèdémè kè mè ndò nyiwēī, ²³ nè desəəmámánnè dèdèrè ké dè càtinné dicĩncĩnkònni yómmè. ²⁴ Kè dí dè càtíné mesəəfimme kó iwēī idé nè dicĩncĩnkònni kó demámánnè. ²⁵ Kè dí tuuté iwēī yómmè tēmè yebakóyo borè, de ìkè bíékè. ²⁶ Dí dəə desəəmámánnè terè dèdèrè kécátinné kè defūð bíékè nkáá ntekəutéyaàbòtè. ²⁷ Kè dí dəə desəəmámánnè terè dèdèrè kécátinné tekəutéyaàbòtè fūð, fenaàkònfè yá nde kó diyuu. ²⁸ Kè dí dəə kuhōũ késeu ndicĩncĩnkònni kó demámánnè nè tekəutéyaàbòtè kpere kè dè nwē nke tau, kè dicĩncĩnkònni báá tote.

²⁹ Kè Anəə ní ntati n taummè tou ke dáátì dicĩncĩnkònni, kè Isidayeeri bí yetè ñdari o cĩncĩnni, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ³⁰ Fó mMəyiisi á ānné udimmu nè tumimmu Anəə cĩncĩnkònni miεε, kè Anəə ní nkəri m borè kè di dàátì, kè dèe yie nkòo banté n dónè tì Isidayeeri be.

Tikəutéyaàtì teti

³¹ Dikəutéyaàbòkūpuri Anəə yó nhāā di yóó duəkenè tipecìti nti tìi dò mmebèrìmè. ³² Kè diyuu yó nyiè dè borèe duəke yéké yéké ke báá kēté. ³³ Kè dí kpè ndiyaàbòrì fūð kéfítè nè tipecìti tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi dò mmeɣĩ nkè dè ndò nyetebe bè tu yè kedenátì kécátinné isəədede. ³⁴ Kè ì nsoké kedenátibè cuokè. Die nkedenátì, die nfeəədedefè. ³⁵ Anəə yó ndáátì dii yaàbòrì ke pĩnnè n kuó tōmmú. Ò tati dii mōnni nè ò yetì dii mōnni bè nyo idedeké kuəmmè kè dèe yie kòò báá kú.

³⁶ Dí dəə mesəə mónməmmè kó temátìpètè kékerì te ìnkè ke də: Wèè càá nti Yiè nKuyie nkpéi. ³⁷ Kè dí tē pĩnnénè kuhōũ kùù dò mmebèrìmè kuyaàbomboúnkù ìnkè o tĩnni ní yó mberínè dè. ³⁸ De kó tesəəmátìpètè ní yó mberínè o tĩnni ndi ò kəri dii mōnni m borè, tē yó mbenkú ke dò nhAnəə tə Isidayeeri be kó meyi mbè dəəri mè nè be pāre miεε tē yó nte kè ñ cəuté be pāre.

³⁹ Dí dəə Anəə dikəutéyaàbòhokùrì dii dùəkenè mupààkonkperímù, nè kuyaàbomboúnkù nè fenaàkònfè fèè kpè.

⁴⁰ Dí dəə Anəə bí yeyaàbòrè nè inaakūð nnè tiyaàbomboúntì kè dèe bè càánné nè betəbè.

⁴¹ Á dátinné Anəə nè o bí tiyààtì kécóú mmekùð mbè yə ìnkè, ké bè wénkūnnè, kè bè ntú ikuó niùbè. ⁴² Dí bè dəə yeyaàtààkékè kè bèe káá mbe fā. Yè yó mberínè be ka nye ke káá mbe kpèrè. ⁴³ Anəə nè o bí kè bè ní ānné kétannè n taummè tou, yoo kēpĩnnè diwūðtōnni kó

mutōmmú, kè bè báá yà be fei kè bèe kú. Dè yó ntú Anṓ nè o bí nè o yaàbíó be kó ikuó nyi sǎǎ.

29

Bè càínémè Anṓ nè o bí ikuó tōmmú kpéí

¹ Nte a yóó yīmè kécánné Anṓ nè o bí n tōmmú kpéí:

Tāāté dinaadaà nè yepedakè yèdéè yèè kra kuyènkù. ² Á dṓò pèèbè bèè í kṓorenè mutie mùù muuti, kéwaá mmuyuo nké mù àntenè mekùò nképèmmú, ké tì waare mekùò, á dè dṓònè demṓu muyuo mmùù í kṓorenè mutie mùù muuti pèè, ³ ké dè ānné dimámmùyáá kéwēnnénè dinaadaà nè yepedakè yèdéè kétanné n taummè tou.

⁴ Kàa dèè a kṓtenè Anṓ nè o bí n taummè tou borè ké bè wùò, ⁵ kédátinné Anṓ tikṓutéyààtì: Diyaàbòrì okùrì, nè dikūpuri nè disámṓrì nè dicĩncĩnkṓnnì, kéboú teyaàbòtè kó fenaàkṓnfè, ⁶ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kṓò ìnné metāātímè kó feyítòòdáfè. ⁷ Kàa dèè á túóté ikuó kó mekùò nkécóú nṓo yuu kṓò càínné n tōmmú kpéí. ⁸ De kó difṓnkúò kàa duó nkè Anṓ bíi tṓónnì kàa ì datĩnné yekṓutéyaàbòhokùyè, ⁹ ké bè boú inaakūṓ, nkéboú be yṓ tiyaàbomboúntì kè bèe naá n tṓmbè sǎǎ.

Nte a yóó dṓòmmè Anṓ nè o bí kè bè né na kéketé be tōmmú.

¹⁰ Á túóté dinaadaà kékṓtenè n taummè tou bòrì, Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ¹¹ Kàa dì feúté n yìkè n taummè tou bòrì, ¹² kèpṓòtè a nṓmbii meyĩ nkéwaare diwūṓtṓnnì bàkè, kécóú mmesṓmme diwūṓtṓnnì fūṓ, ¹³ kétúóté tinautì kó mekùò nnè yeṓ, yeceumbè nè ye kó mekùò nké dè nni ntuo ndiwūṓtṓnnì ìnkè, ¹⁴ kétúóté desṓnne, imaa nnè kukṓnkù nè tinautì ké dè tṓò nditowaà ikuó niùbè yei ncĩémmè kpéí.

¹⁵ De kó difṓnkúò kétúóté dipedaà ketirì, Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ¹⁶ Kàa dì feúté kétúóté meyĩ nkémíété diwūṓtṓnnì ìnkè di pĩtì timṓu, ¹⁷ kékéké imaa, kéhóú tinautì nè itààke nè diyuu kéwēnnénè imaa nkédaà ndiwūṓtṓnnì ìnkè, ¹⁸ kétuo nfeṓfè femṓu, dè yó ntú dipānnì ndi, mí ndi Yiè nKuyie n dṓ dìi kó kufṓṓku.

¹⁹ Kàa dèè a túóté dipedaà terì. Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ²⁰ Kàa dì feúté kèpṓòtè meyĩ nkékááké Anṓ toṓyouri kó meyómmè nè o bí kṓme, be nṓmbíðakè be nṓu nè be naàcèi kpeye, kémíété mesṓmme diwūṓtṓnnì pĩtì timṓu. ²¹ Kàa dèè á waá mmeyĩ nsámṓpó diwūṓtṓnnì ìnkè, kéwaá nyikuó kó mekùò nsámṓpó kémíété Anṓ nè o yààtì nè o bí nè i kpeti, kè bèe wenke bembè nè bè yààtì. ²² A yóó kuṓ fepièfè dérífè nfe ké bè tanné ikuó tōmmú. Kàa fè kùò á túóté kuyóú nè tinautì kó mekùò nnè yeṓ nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, ²³ kédeite pèè òmáà nè dikàtindàà nè kupémpènkù, ²⁴ ké dè duó nhAnṓ nè o bí, ké bè nàké kè bèe dè nni mpā ikuó kó dipānnì ké dè nni mbenke. ²⁵ De kó difṓnkúò kàa dè cṓuté be nṓu mièke kéwēnnénè dipānnì bè m pā dì kétuo ndiwūṓtṓnnì ìnkè. Dipānnì ndi dìi kó kufṓṓku n naati, ²⁶ kétúóté mecánnímè kó fepièfè a cànnénè fè Anṓ nè o bí fe cĩncĩnnì, ké m benke ikuó yēmmè, kè di dèè á dì tṓóté a kó kumaa nku.

²⁷ A túóté dipedaà bè cànnénè dì Anṓ di kó imaa mièke dicĩncĩnnì nè dikpèrì, bè dè nni mpāmu, ké dè nni mbenke, á dè càínné. ²⁸ Isidayeribe yó ndeimu de kó kumaa mbè feu ìi wūṓ metaummè kpéí nke kù duò nhAnṓ nè o yaàbíó sǎǎ.

²⁹ Kè Anṓ ku bèe duó nyikuó yààtì o bí, kè ì tì dàátí bè ì cànnìnko dìi yiè, kè ì bo ta ikuó tōmmú. ³⁰ Anṓ bí mièke bè tāāté wè kṓò bo ntú ikuó niùtì ke taà mí nKuyie n kuó nenti bo kùù fáá, ke pĩ nyikuó tōmmú, ò ndáátí ikuó yààtì ke dṓ yewe yèyiekè.

³¹ Kàa túóté fepièfè fèè bè tannìnko ikuó tōmmú fe maa, ké ì bènné dibòrì bè tāāté dì de kpéí. ³² Anṓ nè o bí kè bèe ì càáké n taummè tou kó dibòrì nè pèèbè bèè ā demómbire mièke.

³³ Bèè máá yóó càáké bè dṓònè ìi maa nyikuó be yei ncĩémmè kpéí, ké bè càínné kè bèe ta ikuó

tōmmú. Otàù mǎù báá ì càáké, bè ì càǎnému ke ì nni mpā. ³⁴ Kè dè wenté kè imaa nyoo pèè, kè dè sùó ndí dè tǔǎ, di báá dè càáké. Bè dè càǎnému ke dè nni mpā.

³⁵ A dǎǎ Anǎǎ nè o bí kǎntǔ nwetì wetì n da nàké tì, ké bè tanné ikuó tōmmú, a yóó bè dǎǎ ì ikuó yó mmǎke yewe yèyiekè ndì.

³⁶ Bá dìi yìè a níi kuǎ dīnaadaà mēyēi nǎǎémǎ kǎpéi, kéwénkǎnnē diwǔǎtǎnnì, ké di còú mmekùò nké di càǎné, kè di ntú n kǎpēri. ³⁷ Á yó mmē ndǎǎri ke dǎ yewe yèyiekè, kè diwǔǎtǎnnì wenke mediè, kòò nìtì yoo dǎmarè di kàáké dèe kú.

Bè yó nfeu ì wǔǎ Kuyie nyewe yemǎu ke tuò

³⁸ Bá dìi yìè a níi n féúté yepedakè yèdèè, yèè mǎke dibenni dīmáà dīmáà a yó mmē nhǎ nsǎǎ. ³⁹ Ke níi féúté dīmǎri dikǎnweǎnì diterì kuyuoku. ⁴⁰⁻⁴¹ Dipedaà a yóó féúté di dikǎnweǎnì nè kuyuoku kǎpēri, a níi waá mmuyuo nǎidóò bètǎǎtì, kéǎntēnē mekǎsǎàmē dítìrì òmáà nè mēnǎà mbè tu mē dǎfèè, dítìrì òmáà. Dipǎnnì ndì dìi kó kufǎǎku n naati. ⁴² Di yó nni nfeumu de kó iwǔǎ sǎǎ n taummè tou kó dibòrì borè kè n kǎrinì ke da náǎnnè.

⁴³ N níi yóó de nkǎtenì ké máǎnē Isidayēeribe kè n kó kuwennikuu wénkǎnnē de kó dibòrì. ⁴⁴ Mǐi mómumu nyóó wénkǎnnē de kó dibòrì kéwénkǎnnē Anǎǎ nè o bí kè bè mpǎ nyikuó tōmmú. ⁴⁵ Mǐi nKuyie kè nnì mbo Isidayēeribe cuokè. ⁴⁶ Kè bèe banté mǐi tumè be Yìè nKuyie nkè mǐi bè dēnnēnì Esibiti, ke bo mbè bonè.

Mǐi tu be Yìè nKuyie.

30

Dihúúntǎnnì

¹ A dǎǎnē detekperè kó idéi dihúúntǎnnì di yó ntuò ndìi ìnkè tihúúntì. ² Kè di mma di pǐtì timǎu, di pǎkǎmè mbo métìrì kó dikéè, mǎokǎmè métìrì kó dikéè, mǎcómǎmè métìrì omáà, ké di ǎnné yebàkè tipǐtì tinàà kè yè ntaunè diwǔǎtǎnnì. ³ Kàa di dǎri mesǎǎ ndì pǐtì timǎu nè di ìnkè kékpē mmesǎǎ nkéfité nè di bàkè, ⁴ ké di ǎnné desǎǎmámánnē dèdèrè bá kùù píkù, mesǎǎ nkpē nde kó difūǎ. Di yóó de ntǎnnē ipààtì ké ndì tǎunè. ⁵ A cíéké detekperè kó idéi kó ipààtì idéi ké ì dǎri mesǎǎ. ⁶ Á di ìnné kudieku kùù bakénì kuyààkù kpetì kùù fáǎ mǎtaummè tǎu ìnkú kù. N níi yóó kǎtoo ikuó dieku nku kè ti máá. ⁷ Anǎǎ níi yóó cǎú ndìi wǔǎtǎnnì ìnkè tihúúntì bá dìi kǎnweǎnì, ò dǎ kǎtè dìi mǎnnì n taummè tou kó ifitù. ⁸ Kuyuoku kòò yóó cǎú nfitù wèe tǎu ntihúúntì. Di yó ntuòmmu tihúúntì n kǎpéi nsǎǎ. ⁹ Di bá ntuò bá tìi úúntì de kó diwǔǎtǎnnì ìnkè, yoo iwǔǎ di n feu ì ke tuò, yoo yepǎrè tidiitì kǎpēyē di m pǎǎ nyè. Di bá m pǎ mēnǎà nke cǎú nde kó diwǔǎtǎnnì ìnkè. ¹⁰ Bá dìi benni Anǎǎ níi túóté fèǎfè bè fèúté fè kè m bo bè cíé mbe yēi, fe kó mēyǐ, nkémíété diwǔǎtǎnnì bàkè ké di wénkǎnnē kè di nǎǎ nke tú n kǎpēri ke wenni páíi. De kó ikuó yó mbomu sǎǎ bá dìi benni kuce mēmáà.

Bè do cuómè idíitì Isidayēeribe wǔǎ nkpéi

¹¹ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ¹² Kè mukǎmmù níi bo dìi mǎnnì bá wèè nìtì yietì o ǎnnì kǎpéi, mumǎmmù mamù yàà bo di tuǎkēnì mukǎmmù mieke. ¹³ Bá wè wèè tǎùkè bè bo ò kàa ndè wèè yietì fedífè, bè kèété kè fè mǎmè n taummè tou kǎpéi. Di yóó cuó de kó idíitì n kǎpéi nke. ¹⁴ Bè kàa mbèè kó dimáà kétúóté yēbie nsipísidè yembè kēndeètinko, bá wè wèè yietì de kó fedífè. ¹⁵ Okpààtì nè fedawanfè bá wè wèè yietì fedífè bè kèété kè fè mǎmè. Okpààtì kǎfe báǎ pǎǎtè, fedawanfè kǎfe mē mbáǎ dǎnté, bá wè wèè yietì o ǎnnì kǎpéi. ¹⁶ Kàa cǎutè de kó idíitì imǎu Isidayēeribe borè, á nyì tǎnnì n taummè tou. Mēmmē n yó nyémè Isidayēeribe kǎpéi kénkǎnké be fǎmmu.

Bè dǎmmè disǎǎwǔǎ kó kunankú

¹⁷ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ¹⁸ Dǎǎ disǎǎwǔǎ kó kunankú, kè ku tǎri ntú disǎǎwǔǎ, kàa kù ìnné diwǔǎtǎnnì nè n tou de saku kéǎnnē mēniē. ¹⁹ Anǎǎ nè o bí kè bè

ńniiti ke ou be naàcèi. ²⁰ Kè dèe yie nkè bè báá kú bè tati dìi m̀nni n taummè tou ke bo tuo nyep̀arè diwũ̀st̀nni ñnkè. ²¹ Bè ńniiti ke ou be naàcèi. Dè yó ntú be kó ikuó nyi sáà.

Ikuó kó mekù

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀ỳiisi ke d̀: ²³ Waá ntihúúnti t̀i kó kufõõku naati, tibotí tibotí mírì kpeti cidóòbè bènùmmù nè sinamónni kpeti cidóòbè bédébè nè dikéè nè kanédi kpeti cidóòbè bédébè nè dikéè ²⁴ nè kaási kpeti cidóòbè bènùmmù. Ké dè benné n yē ndí dè benné m̀è botí, nè odifíè kó mekù ndítiribè bèkuò. ²⁵ Wèè pĩ nde kó mutõmmú kòò mè k̀ore kè mè ntú mecánnímè kó ikuó k̀me. ²⁶ A yóó me mmiétè n tou nè n tau, ²⁷ nè tábùrì nè o kó tinenti, tefitíkèkètè nè te kó tinenti diwũ̀st̀nni bè yó ntuò ndè tihúúnti, ²⁸ nè diwũ̀st̀nni bè yó ntuò ndè iwũõ, nè di kó tinenti, nè disõwũõ kó dibuu nè di tàrì. ²⁹ Á dè c̀ánné dìi m̀nni dè ntú dèè wenni páíí. Dèè kó dimàà bo dè t̀ónnè dè ntú dèè wenni páíí. ³⁰ A yóó me mmiétè Anõ nè o bí ké bè c̀ánné kè bè ntú ikuó nùbè kempĩ n tõmmú.

³¹ Á náké Isidayeeribe ke tú de kó mekù ntú ikuó k̀me mme, bè yó mmè pĩnnè ikuó tõmmú máà ndi sáà nè bè bo mbomè. ³² Di bá mmè pe, òm̀ou me mbáá k̀ore o k̀me me kóo botí. Mè tu n k̀me mme. ³³ Kòò m̀ou k̀ore o k̀me me kóo botí, kòò m̀ou mè pe mbè í c̀ánné wè n kuó tõmmú kpéí, bèè ò dènnè o k̀be tĩnni mieke.

Bè bo ndõrinè dè ikuó kóo t̀d̀ààrì

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀ỳiisi ke d̀: Waá ntihúúnti t̀i kó kufõõku naati tibotí tibotí, sitodási kpeti, onikísi kpeti nè kadibanúmmù kpeti kéwaá nhãnsási kpeti kè ti mmà. ³⁵ Wèè pĩ nde kó mutõmmú kòò t̀i k̀orenè mukókúú kè t̀i ntú n kpeti ke wenni páíí. ³⁶ Kàa t̀i nàa mmuyuo mbè yó nyóórimù n tou, n tau ñkú dè, n k̀rini dè kè ti mau. De kó tihúúnti yó ntú n kpeti nti, kè di yē t̀i kpéí. ³⁷ Òm̀ou báá k̀ore o kó tihúúnti me botí. T̀i yó ntú n kuó tõmmú máà kpeti nti. ³⁸ Kòò m̀ou d̀ò t̀i botí ke bo nyo kufõõku, bèè ò dènnè o k̀be tĩnni.

31

Bè yóó d̀òmmè metaummè tou nè di nenti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀ỳiisi ke d̀: ² M̀i tãáté Besadedi Uuri yaàbire, Uuri kó debire, Sudaa naàm̀nkù kou. ³ Kòò duó mmeciì kòò bo nyé dem̀ou ke nò nke dè d̀òrì. ⁴ Kòò níí bo na kékeuté dèè mu nyí bo, ké dè d̀ònnè mebirime, nè mesõ nnè disõwũõ. ⁵ Kòò bo nno ke céú yetárè ke yè dàrì, ke nò nke s̀ũ idéí ke nò ndem̀ou. ⁶ Kòò yìénè Odiyabu Ayisamaki bire Dannì naàm̀nkù kou nè betòbè n duó mbè mecìi. Bèè yó ndõri mutõmmú mum̀ou n da duó mmù. ⁷ M̀u tu metaummè tou k̀mu, n taummè tau, nè di yàakù nè di nenti ⁸ nè n tábùrì nè o nenti, nè tesõfitíkèkètè nè te nenti nè diwũ̀st̀nni be yó ntuò ndi tihúúnti, ⁹ nè bè yó tuò ndi iwũõ nè di nenti nè disõwũõ kó dibuu nè di tàrì. ¹⁰ Ikuó kó tiyààti Anõ nè o bí bè yó ndaati t̀i ke pĩ n kuó tõmmú. ¹¹ Mecánnímè kó mekù nnè meteniè n taummè tou kpéí. Dènde kó dimàà bè yó ntú n da benke mè mme ké dè d̀ò.

Bè bo nyémè teom̀pùtè kó diyìè kpéí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀ỳiisi ke d̀: ¹³ Náké Isidayeeribe kè bè nhompu teom̀pùtè yiè. De kó diyìè yó ndò ndibenkèrì ndi, mí nnè díndi t̀i cuokè, dìi yó mbenkú m̀i di tãátémè kè di bo ntú n k̀be. ¹⁴ Di nyé de kó diyìè kpéí nkè dì ncáá, di níí báá pĩ mmutõmmú de kó diyìè. Kè wèè pĩ mmutõmmú bèè ò dènnè o k̀be cuokè kóò kù. ¹⁵ Mutõmmú kó yewe bo yèkuò ndi seménni mieke. Diyìènni tu n kperi ndi. Wèè pĩ mmutõmmú de kó diyìè bèè ò kù. ¹⁶ Isidayeeribe nyé teom̀pùtè kó diyìè kpéí, kè dì ntú t̀i kó metaummè sáà. ¹⁷ De kó diyìè yó ndò dibenkèrì ndi mí nnè Isidayeeribe t̀i cuokè ke benkú n d̀òmmè kènkè nè ketenkè yewe yèkuò ndi ke om̀pè diyìènni.

18 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi Sinaii tārì ìnkè kédeè kóò duó ntitápièti tìdèti kumómmonku kù wàri tì ìnkè kù kuó.

ISIDAYEERIBE TŌTEMÉ METAUMME KUYIE MBE DŌNEME

32

Bè do maámè fəsəmətìnààfè

1 Məmme kè Isidayeeribe nsó mMəyiisi í cārike ke bo cúténí ditāri, kè bēe tí nhAnə borè kóò nàké ke dā: Ti í yé tì tūðkení Məyiisi wèè ti dènnení Esibiti. Tí dāò kuyie nkùù yó nti ní. 2 Kè Anə dā: Tōténè di pobè tootōre nè di bí initidabí nè initipobí kpəyε ké n duó.

3 Kè Isidayeeribe beməuu tōté be tootōre kéduó nhAnə. 4 Kòo yè yè nkéuté kè dēe naá n fəsəmətìnààfè. Kè Isidayeeribe pīéké ke dā: Ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti!

5 Kè Anə maá diwūštōnni fe ìkè kédeè ke dā: Nanke, ti ānné dibanni ti Yiè nKuyie nkpréi.

6 Kè dēe wenté dikūnwehni sèi kè bēe kuə iwūš kētuo ndiwūštōnni ìnkè, kékuə itèi metaummè kpéi, kè bēe kari kèdi kényà menaà nkéité kénhau.

7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ditāri ìnkè ke dā: Cúte mecāā, benitibè a dènnení bè Esibiti bè dāò mēyε ndiemè mme. 8 Bè pānke bútinnému kuce m bè benke kù. Bè dāò fəsəmətìnààfè nfe ke ninku fe ìkè, ke fié iwūš, ke náá nke tú: Isidayeeribe, ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti. 9 De kó benitibè to yeè kpéni. 10 Yóu kè m miéke bè yè kè m bè kùə, ké da dāò kubotí diekù.

11 Kè Məyiisii bántè ti Yiè nKuyie nke dā: N Yiè ba nkpréi mbo nte kàa miéke yè a nìtibè a benke bè a wērímú nè a kpeti ke bè dènne Esibiti? 12 Kàa bè kùə Esibiti kəbe yóó yí a bè dènne nè kemieke nke ke bo bè kùə yetārè miéke ké bè dēe, n Yiè mbonkūnne a miéke kényóu a bo bè cààrēmè. 13 Dentení a tōmbè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu be kpéi nha do nàké bè ke dā: Míi béi nke tú: M bo duó nkè di botí sūš, kè n di duó nketenkè n yè n yóó di duó nkè, kè dí nkè te sāā.

14 Məmme kè ti Yiè nKuyie nyóu kù bo dāòmè ku nìtibè mēyε nkù na mbè dāò mè.

15 Kè Məyiisi ncutiní ditāri ke tō titápièti tìdèti kè tì wàri tipūti tidé Kuyie ntannò. 16 Kuyie nkùù do dāò de kó titápièti ké tì wàri nè ku nùtè. 17 Kè Sosuwee ke kutoweku kénáké Məyiisi ke dā: N yo dikpānni kó kutoweku Isidayeeribe kari. 18 Kè Məyiisi dā: Dè í tú bè namè be dootitəbè kó kutoweku, yoo bè dootitəbè bè namè kəku, dibanni kó iyie nyi.

19 Bè tōónni dīi mōnni Isidayeeribe kari, kè Məyiisii yà fəsəmətìnààfè kè benitibè au, kòo miéke peike mediè nkòo dootóo titápièti ditāri pēri kè tì pənte pənte. 20 Kòo túóté fəsəmətìnààfè kécóu kè dè nsúú nkòo dè nàa kéānné menie mmiéke ké bè duó nkè bēe yā. 21 Kòo beke Anə ke dā: Benitibè da dāò ba kàa bè tanné mēyε ndiemè mie mmiéke? 22 Kè Anə dā: N da báámmu a miéke báá peike, a yému a mómmuə mbe nnitibè nōnnēmè mēyε. 23 Bè kətení m borè nde ke yí: Ti í yé tì tūðkení Məyiisi wèè ti dènnení Esibiti. A ti dāò dēè yó ntú ti kó kuyie nke ti ni. 24 Kè m bè beke ke yí: Di we mməke mesə? Tōténèni di tootōre ké n duó. Kè bè n duó ke n yè ānné muhāā mmiéke kè dè naá fəsəmətìnààfè.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe

25 Kè Məyiisii banté Isidayeeribe dómè mēyε, kè Anə bè yóu kè bè dōōri bè dómè, ke yáukūnne bemāà be dootitəbè ìkè. 26 Kè Məyiisii kəte kécómmú Isidayeeribe kari ìkè kébéi nke dā: Bèè dā ti Yiè nKuyie mbèe kətení m borè.

Kè Defii naàmunkù kəbe kəto. 27 Kòo bè nàké ke dā: Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu mù: Bá wè wèe túóté o siè kè dí ce ndi kari tipūti timəu, bá wè kòo kuə o tebite, o népo, o cfètè kou.

²⁸ Kè Defiibe yie mMoyiisi bè nàké ti, kékuo Isidayeeriibe sikoupiisitaati (3000). ²⁹ Kè Moyiisi nàké Defiibe ke dò: Di duó ndimáa ndi yie Kuyie ntómmú kpéi, di í yete di bo kuómè bá di bí mómmonyi yoo di tebí. Ti Yiè nKuyie ndí dòd mesàa.

Moyiisi bántèmè Kuyie nyIsidayeeriibe kpéi

³⁰ Kè dèe wenté kè Moyiisi nàké Isidayeeriibe ke dò: Di càarè kè dè deumu, n yóó wète kédekemu ditāri ñnkè ti Yiè nKuyie mborè, ké kù bántè kè kù bo yie nkù di cǐé.

³¹ Memme kè Moyiisi wète ti Yiè nKuyie mborè ké kù nàké ke dò: Áú! N Yiè, de kó benitibè càarèmu mediè, bè dòd fesomátinàafè nfe. ³² N da báámmu cǐé mbe, kè meè dake, á ütè n yètiri a pátiri miéke. ³³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Áà! N yóó ütè bèè càarè be kó yeyètè nye m pátiri miéke. ³⁴ Kote keniité n nitibè n yē nhá bè katenè kè, n tōnni yó nda bonèmu kè m mōnni tūðke dii yie m bè poté be càarèmè kpéi.

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie mpoté Isidayeeriibe bè duó nkè Anōo bè dòd fèè sōmátinàafè kpéi.

33

Isidayeeriibe wantimè Kuyie mbo bè cǐemmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Íténè deborè fǐ nnè Isidayeeriibe a dènnení bè Esibiti, kè dí kote ketenkè n do yē n yóó duó nkè Abarahamu nè Isaki nè Sakabu nè be yaábíó. ² M bo duó n tōnni kè di ndi ni ke beti Kannahāa kōbe, nè Amōriibe, nè Itiibe, nè Efiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe. ³ Kè dí ta ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pūð nkè, n né í yó ndi neínè m mómmuo, di to yeè kpeñni, n yàa bo di kuò kuce kédeè.

⁴ Kè bèe keè de kó tináañti kè bè yèmmèe caarè, òmòu ténke í ndàátí ke bo nsāri. ⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkému Moyiisi ke dò: Náké be ke dò, be to yeè kpeñni, kè m bè neínè n yàa bo bè kùò kuce bemou dimōnni dimáa. Bèe deite be sātí ke n yà n dò nké bè dòòmè. ⁶ Kè bè nyiti Odebu bá Isidayeeriibe ténke í ā be sātí.

Kuyie ntou

⁷ Kè bè báté dè Moyiisi cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè di nciénnè bè báté dè mesàa, kè bè ndi yu ke tú: Kuyie ntaummè tou. Wèè dó kébéinnè Kuyie nwèe yènní bè báté dè kékote Kuyie ntou borè. ⁸ Kè Moyiisi ité ke bo ta Kuyie ntaummè tou, bá wè wèe íté kécómú o tou bōri kè bè nwúó mMoyiisi kòò yàa tannè Kuyie ntaummè tou. ⁹ Kòò ta, diwetiri katení kékáá nti Yiè nKuyie ntaummè tou kó dibōri kè Moyiisi nnáánnè Kuyie. ¹⁰ Kè Isidayeeriibe yà dii mōnni diwetiri, bá wè wèe nínkú kēsīnnōo ketenkè o tou bōri. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáánnè Moyiisi onitì ð nnáánnèmè o népo. Kù dèè dii mōnni kè Moyiisi wète bè báté dè, kòò kóo tōnti Sosuwee Nunki biré nkpaá Kuyie ntou miéke.

Kuyie nnè Moyiisi bè nàámmè

¹² Kè Moyiisi nàké ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè, fǐð yē n niité be nnitibè, a me nyí m benke wèè bo n teennè. Fǐð me mbéi nke tú: A yému kàa kó mesàa nni mbonè. ¹³ Kàa kó mesàa mènke m bonèmu, m benke amáa kè n da yǐtétè weti weti, kémmake a kó mesàa. A nyé be nnitibè tumè a kōbe mbe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N kəroomu m mómmuo nha bá nyǐkù. ¹⁵ Kè Moyiisi dò: Kàa í kəriní a mómmuo nha báa yóu kè ti íté die. ¹⁶ Kàa í ti neínè bè bo yīme kébanté a sàa nti bonèmè mí nnè a kó benitibè. A borime ti cuokè meè yó nti yaati tinti nè ibotí tei ketenkè ñnkè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó dōomu a béi nti, n sàa nda bonèmu ke yé mû da tǎatémè. ¹⁸ Kè Moyiisi dò: M benke a kpeti. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó pǎtému a borè nè n sàa, n yóó da nàkému n yètiri. Nh ðð kuó mmesémmè n dó ké mè kuó nwènwe, kécǐé n dó kécǐé nwè. ²⁰ Á né í yóó yà n yǐkè, ke yé onitì í yó n yàmè kénfòu. ²¹ Dipèri mari bomu die n také, á ncómú di ñnkè. ²² Kè m pēnké dii mōnni nè n kpeti n yóó da sōnne

dipèrì fiè mmè ké n da kánké n nòutè ke yàa pēēténè. ²³ Kè m pēēté n deite n nòutè kàa yà n yĩnkè ke yé onitì í yóó namè káyà n yùikè kénfòu.

34

Mɔyiisi wàrimè Kuyie nkuó titápièti pànti ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: Cíéké titápièti tidéti kè ti ndònnè tiketiti a pònte ti kè n wàri tináahtì n do wàri ti tiketiti ìnkè. ² Báátí nanke dikūnweñni kédekení Sinaii tārì ké nni mbaa. ³ Òmòu báá da neinèní, òmòu me mbáá deke ditāri kupikù makù. Inààke nè ipe me mbáá dekení.

⁴ Kè Mɔyiisi cíéké titápièti tidéti kè ti ndònnè tiketiti. Kòo pike cute dikūnweñni sèi kédèke ditāri Sinaii, ke tɔ titápièti tidé. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténi diwetiri mièke kécómmú Mɔyiisi také. Kè Mɔyiisii yú ku yètiri. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mpēēté Mɔyiisi borè ke béi nke dò: Míi tu di Yiè nKuyie nke kuò mmesémmè ke cīēnko, ke m mièke boo, kè n sàà ndeu, kè n dòdri m béi ntì. ⁷ Míi ã̄ dòò mesàà nhonitì nè o yaábíó, tidapùntònti titònti tekòupíitè (1000). Nh ã̄ cīēmmu onitì o yei nnè o caàrimè nè o yetímè, m me nhõõ í nwúónko oyeiwe ke dò nhò í caàrè dèmarè nh ã̄ potému oyeiwe nè o yaábíó tidapùntònti tītāati yoo tìnàà.

⁸ De mònni kè Mɔyiisii nínkóo kébántè Kuyie, ⁹ ke íténi kébéi nke dò: N Yiè nkàa sàa m mènke m bonèmu n da báámmu á nti neínè. N yému ke dò mbe nnitibè to kpeñni, a né ti cīē nké nti wúó nha kòbe.

Kuyie nwète ke taunnèmè ku nìtibè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò: N yóó di dònnè metaummè mme. M bo dòò dè a nìtibè cuokè, dè mu n yí buoté ketenkè ìnkè yoo kubotí makù mièke. Isidayeeribe yóó yàmu mutòmmú n yóó da pīnné mù mù deumu.

¹¹ Ntūnne weti weti n di náá nti yíe, kè m beti Kannahãã kòbe nè Amòriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efibe nè Sebusiibe. ¹² Dí ndake ke báá taunnè dimàà de kó benitibè bè yàa bo naá ndidíntārì di kpéi. ¹³ Dí può mbe wūstàrè kéu yetàrè bè fiíkú ye kékéké be tewuó. ¹⁴ Di báá fié be bókè, mí ndi Yiè nKuyie n dó di ntū mmí nwe m máa. ¹⁵ Di báá bè mòòtenè metaummè mamè, kè di bè taunnè bè yóó fiému yebókè ké di yú kè dí wènné kèdi, ¹⁶ Kè dí túóké be kó besapàmbè képuó ndi kó bedapàmbè kè bèe bè tanné mubòoféu mièke.

¹⁷ Di bá mmáati yemátibókè.

¹⁸ Dí níi báá mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti de kó dibanni ke dò yewe yèyiekè n di benné yèè we dididèi kóo tánkù mièke di ncáa mpéè wèè í kòorenè mutie mùu muuti, kéndò n di nàkémè weè tánkù mièke nke di yèmè Esibiti.

¹⁹ Di bí ìi tu Mpo i yó ntú n kòbe mbe nè di wūstà ketiyi ìi tu idaaì, inààke nè ipe nè sibóó, dí ndè nni duò. ²⁰ Disāmmarímbii didaari ketiri di níi di cèetenè dipebii didaari, kàa mè nyí yóó di cèete a pité di fòníi kékuo, ke nni ndonnè di bí ìi tu Mpo.

Di níi bá nkòrini m borè di nòu sitetisi.

²¹ Di níi pí mmutòmmú yewe yèkuò, diyiènni yiè kéompe bá mudòrimù mònni, bá mudidèi mònni.

²² Di níi ànné tidipànti kó dibanni kéānné dididèi banni dipaà.

²³ Di nìtibè níi kòtení m borè dibenni mièke kuce mètāati, mí ndi Yiè nKuyie ny-Isidayeeribe tū nkù. ²⁴ N yóó betimu ibotí kèpèkūnne di tenkè, di kòtení dii mònni m borè dibenni mièke kuce mètāati, de kó mēfiè mmieke òmòu báá còuté di tenkè.

²⁵ Di báá féuté feðfè kéwènnénè fe yīi mpéè wèè í kòorenè mutie. Diyentébanni òfè kó imaa mbá nkpaá kētuakenè dikūnweñni. ²⁶ Di níi tóni tidipànti mí ndi Yiè nKuyie ncīētè nè yetebe ketiyè. Di níi báá bennénè dibòbii di yò miè.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie náké Məyiisi ke dò: Wāri de kó tináànti tii tu mí nnè f́ nnè Isidayeeribe ti kó metaummè kũnni.

²⁸ Kè Məyiisi mbonè ti Yiè nKuyie nditāri ĩnkè ke dò yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà, ò í di, ò me nyí yā meniè. Kè ti Yiè nKuyie nwāri titāpièti tìdèti ĩnkè ku tannò tepíítè.

Məyiisi cùténimè Sinaii tārì kuce medérímmè

²⁹ Kè Məyiisi ncutiní Sinaii tārì ke tɔ Kuyie ntannò kó titāpièti tìdèti. Bá ò í yé ke dò nho ìkè mièti ò do náánnè mèè kpéi nKuyie. ³⁰ Anɔɔ nè Isidayeeribe kè bèe yā o ìkè miètimè kényate bè bo ò tóónnèmè. ³¹ Kè Məyiisii yú Anɔɔ nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe katení kòo mbè náánnè. ³² De kó difōnkúò kè Isidayeeribe bəmouu katení kòo mbè náá nti Yiè nKuyie nhò duó nti Sinaii tārì.

³³ Məyiisi bè náké ò dī mōnni ke dèè kékáá nkuyààkù o ìkè. ³⁴ Kòò tati dī mōnni ti Yiè nKuyie ncĕtè wèe deite kuyààkù. Kòò ta ke yènni wè mbè náá nKuyie nhò duó nti. ³⁵ Kè Isidayeeribe nwúó nho ìkè miètimè. Kòò bè náké ke dèè wèe káá nkuyààkù kémbaanè ò bo wéte kétamè ti Yiè nKuyie mborè.

KUYIE NTAUMME TON KÓ MUDƆƆRÌMÙ

35

Diyiè yiènni tumè teomputè

¹ Kè Məyiisi tí nyIsidayeeribe bəmouu ké bè náké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nti ke yé ntí nti tū: ² Yewe bo yèkuò ndi seménni mieke mutōmmú kpɛye. Diyiènni tu teomputè nte, ke tú ti Yiè nKuyie nkperi. Wèe pī mmutōmmú de kó diyiè bèe ò kùɔ. ³ Bá kè di borè di báá tātinne muháá nteomputè yiè.

Isidayeeribe pāmmú yèè pāre Kuyie ntaummè tou kpéi

⁴ Kè Məyiisii sɔtè kénnaá nyIsidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò duó nti ke tú: ⁵ Wèe yèmmè dó wèe pā nyepāre ti Yiè nKuyie nyebotí yebotí, mesɔɔ nyoo ntimáti péiti yoo disɔɔwũð, ⁶ nè mupààkómmú mùù dò mmeberimè nè mùù dò nfetōnfè nè mùù dò mmeɣĩ nnè mupààkonkperimù nè tibɔciti. ⁷ Tipedakānti wūāti nè tikōnkpeti nè detekperè kó ideí. ⁸ Fítirè kó mekùò nnè tihúúnti kè bèe kɔɔrenè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè tūò nti. ⁹ Yetārè yèè dò ndimantōnni nè yetásàayè teyè nè dikoutéyaaòbòri sámpòri nè dicĩncĩnkōnni ikuó niùti kpéi. ¹⁰ Kè mecii nyembèe katení bəmouu kéðò mutōmmú ti Yiè nKuyie nyé ntí dɔò mù. ¹¹ Mùù tu Kuyie ntou nè di yààkù nè di mamánnè nè di bòrè kó ideí nè ticáðɔti nè yesānkè nè yecaube. ¹² Kuyie ntou nè di pàati nè di pòkù nè kuyààkpenkpetínkù. ¹³ Táburì nè o pàati nè o nenti nè pĕèbè bè pā bè Kuyie. ¹⁴ Tefítikèkètè nè te nenti nè te bake nè mekùò mbè yó ntè tūònnè mè. ¹⁵ Diwūštōnni bè yó ntuò ndi tihúúnti nè di pàati nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè yó ntuò nti, nè kuyààkpenkpetínkù. ¹⁶ Diwūštōnni bè yó ntuò ndi iwūš nè disɔɔwũð kó teditè nè di kó ipàati nè di nenti nè di buu nè di tārì. ¹⁷ Kudànkù kó kuperí nè ku kó yesānkè nè yecaube nè kudànkù kó dibòri kó kuyààkpenkpetínkù. ¹⁸ Kuyie ntaummè tou nè kuperí de kó yesānkè nè ye wēi, ¹⁹ nè ikuó yàati bè bo mpĭnnè ti Kuyie ncĕtè mutōmmú nè ikuó yàati Anɔɔ nè o bí bè yó ndaati ti ke pĭnnè Kuyie ncĕtè mutōmmú.

²⁰ Kè Isidayeeribe bəmouu íté Məyiisi borè. ²¹ De kó difōnkúò bèè kó dimàà yèmmè dó bè bo pāmè kè bè ntouni be pāre bè pā yè ti Yiè nKuyie, nke bo dɔònnè ku taummè tou, nè tinenti bè yó mpĭnnè ti ku tōmmú nè tikoutéyàati. ²² Benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó kè bè ntouni mesɔɔ nkó tisāti tibotí tibotí: Yetootōre nè demámánnè nè sipapáheú nè mefimme ke dè nkù pā. ²³ Bèè m̀̀ke tipeçiti tii dò mmeberimè nè tii dò nfetōnfè nè tii dò mmeɣĩ nè mupààkonkperimù nè tibɔciti nè tikōnkpeti kè bè ndè touni. ²⁴ Kè betòbè touni timáti péiti nè disɔɔwũð ke pā nti Yiè nKuyie. Bèè m̀̀ke detekperè kó tidabɛeti kè bè nti touni ke bo dɔònnè Kuyie ntou. ²⁵ Benitipòbè bèè nɔ nke duàkù kè bè ntouni mupààkonkperimù bè

dùòkù mù nè mùù dùòkenè tipecìtì tìi dò mmèbèrìmè nè tìi dò mmeyĩ nnè tìi dò nfetònfè. ²⁶ Kè benitipòbè tǎbè bèè nǎ nke duòkù tibòcìtì kè bè ntì dùòkù. ²⁷ Kè Isidayeeribe kó bekótìbè ntouní yétásààyè yebotí yebotí yèè yóó dari tekoutéyaabòtè nè dicĩncĩnkònnì. ²⁸ Kè touní mekùò mmèè cóunkonè fitírè nè ikuó kó mekùò nnè tihúúntì tìi tùò. ²⁹ Isidayeeribe bemou benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó, kè bè ntouní be pǎrè ke pǎã nti Yìè nKuyie, kè bè bo dǎònnè ku tǎmmú kù tì nàkémè Mǎyiisi.

Betisadiedi nè Odiyabu bè pǎmmè mutǎmmú

³⁰ De kó difònkúò kè Mǎyiisii náké Isidayeeribe bemou ke dò: Ti Yìè nKuyie nkuù tǎátè Sudaa naàmùnkù mièke Uuri kó debire Besadedi. ³¹ Koò píe nku Yaá nkoò duó mmeciì nkòò yé mutǎmmú mumou. ³² Kè òò na kékeuté meciì, ke nǎ nke máátì mesǎo nnè timátì péitì nè disǎowũò. ³³ Kè nǎ nke céú yetásààyè ke ye dàrì ò ye dónè dè, ke nǎ nke céú idéi. Ò do tú oyántì nwe. ³⁴ Kè múnke me ndǎò Danni naàmùnkù kou Ayisamaki bire Odiyabu kè bè nnǎ nke benkú benitìbè mutǎmmú. ³⁵ Kuyie mbè duómmu meciì nkè bè nǎ nke céú yetásààyè, ke nǎ nke dǎòri tifèntì, ke kpèntì mupààkómmú mùù dò mmèbèrìmè, nè mùù dò mmeyĩ nnè mùù dò nfetònfè nè mupààkonkperímù, ke nǎ nke duòkù tiyààtì. Bè do nǎmmu ke yántì demou botì.

36

¹ Mèmmè kè Betisadiedi nè Odiyabu nè beyántìbè tǎbè ti Yìè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nǎ nke yántì, ke bo na kédǎò tikouténentì bè yó mpǐnnè tì ti Yìè nKuyie n tou mièke mutǎmmú kèntù nKuyie ntì nàkémè Mǎyiisi.

² Kè Mǎyiisii yú Betisadiedi nè Odiyabu nè benitìbè tǎbè ti Yìè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nǎ nke yántì, ke duó mbemáà ke bo pǐ nde kó mutǎmmú. ³ Kòò bè duó nyIsidayeeribe pǎã nyèè pǎrè, kè bè bo dǎònnè Kuyie ntaummè tou. Bá diì kǔnwehñi kè benitìbè baa ntouní be pǎrè bè pǎ ye Kuyie. ⁴ De mǎnni betǎmbè bemou bèè duó mbemáà ke dǎòri Kuyie ntaummè tou kè bèè kǔnnè be tǎmmú, kékote Mǎyiisi borè kóò nàké ke dò: ⁵ Benitìbè pǎmmú yèè pǎrè sànnèmu ke pèēté ketíke ti bo dǎònnè ti Yìè nKuyie ntaummè tou kù yèmmè. ⁶ Kè Mǎyiisi pǎnke duó nkè bèè pǐkè Isidayeeribe kari ke dò: Onitidòu yoo onitipòkù, òmòu ténke báá pǎ demarè Kuyie ntou kpéi. De mǎnni kè bèè yóu bè bo mpǎammè. ⁷ Bè do pǎmu kè dè nsànnè bè bo dǎònnè ti Yìè nKuyie ntaummè tou késúó.

Bè dǎmmè Kuyie ntaummè tou

⁸ Mèmmè kè beyántìbè mómmǎmbèe dǎò Kuyie ntou, kéduòkenè mupààkonkperímù tiyaáyóntì tepíitè tìi dò mmèbèrìmè nè tìi dò mmeyĩ nnè tìi dò nfetònfè, ké ti kpè nkè dè ndò mbèĩnkèmbàribè. ⁹ Kè ti okùmè rǎbo métìrì tepíitè nè mènàà kè ti pèkùmè rǎbo métìrì mèdémè, kè tì mmà timou tepíitè tente. ¹⁰ Kè bèè tì tau ntìnùmmù tìnùmmù, ¹¹ kécátíné tiketitì tìnùmmù mǎnku iwèi ìi dò mmèbèrìmè ké me nyĩ titetì tìnùmmù. ¹² Kè de kó iwèi rǎbo sipísìnùmmù ku mpíkù nè kutèkù ke dò nyitǎbè. ¹³ Kè bèè dǎò mesǎo nkó iyári kè ì ndò nyifódìnyári ìi yó mpèũnè sipísìnùmmù kè bèè taunnè de kó tiyààtì kè tìi naá nkùmáà.

¹⁴ De kó difònkúò kéduòkenè tibòcìtì tiyaáyóntì tepíitè nè kùmáà, de kó kuyaàdéríkù kuù yó nkǎnké Kuyie ntou. ¹⁵ Kè de kó tiyaáyóntì okùmè rǎbo métìrì tepíitè nè mènùmmù kè tì pèkùmè rǎbo métìrì mèdè mèdè. ¹⁶ Kè bèè keté kétau ntìnùmmù ké me nyĩ tisontì tikuò, ¹⁷ kécátíné kuyaàkù ketikù makù kù tuuténè dè kutèkù iwèi sipísìnùmmù, ké me nyĩ kutèkù, ¹⁸ kédǎò disǎowũò kó iyári sipísìnùmmù késeunnè de kó iwèi kè dèe naá kuyaàkù kùmáà. ¹⁹ Kè bèè nukù tipekòntì ké tì cèké kè tìi wũòté kè bèè dátinnè Kuyie ntaummè tou ké nóó kukònkperíkù.

²⁰ Kè bèè deè kédǎò nKuyie ntou nè detekperè kó tidabèetì. ²¹ Bá kùù dabekù kè ku okùmè rǎbo métìrì mènùmmù, mepèkùmè sǎntimétìrì sipísìyiekè nè mènùmmù. ²² Bá kùù dabekù kè kù mmòke meyàà mmèdémè dèmmè mèè yóó seunè timátì péitì kó yecaube. Kuyie ntaummè

tou kó tidabæti timəu do me ndò. ²³ Kè bɛɛ dɔ̀ tidabæti sipísidé tii yó mbo diyie yiení kè kubakù cǎnku bíékè. ²⁴ Kè bɛɛ dɔ̀ yemáticaube sipísinà tidabæti yó ncómmú yèè ñnkè, bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè yetōre dò mmèè botí. ²⁵ Kè bɛɛ dɔ̀ tidabæti teti sipísidé tii yó mbo kubakù you bíékè. ²⁶ Yemáticaube péiyè sipísinà bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè, ²⁷ kédɔ̀ tidabæti tikuà tii yó mbo de kó ditou fitimè de ñnkè bíékè. ²⁸ Kè titeti ncáá nke bo tidéti tii bo ditou kentimè mefitimè de ñnkè bíékè. ²⁹ Kè de kó tidabæti ndétirinè titəbè kè de sannè kédekoo kémáá de ñnkè kè bɛɛ ti pinnénè mumámáá. Ti do me ndò ntidé ditou kentimè. ³⁰ Kè ditou fǎnkúò bíékè mməke tidabæti tini timáti péiti kó yɛcaube tepíitè nè yekuà bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè.

³¹ Kè bɛɛ cíéké detekperè kó tidabæti ipàati kè ì mbo ñnùmmù bá kùù píkù, kè ì bo mpí nKuyie ntaummè tou, ³² iteyi ñnùmmù kupíkù tekù. Itèi ñnùmmù de ñnkè bíékè. ³³ Kè de cuokè kó kupānnii tōnné yēsānkè cuokè ku mmānku nè kutekù. ³⁴ Kè bɛɛ ti dàri timəu mesəu ntidabæti nè ipānni kédɔ̀ desəomámánnè ipānni yó ntũ̀ dèè mièke.

³⁵ Kè beyántibèe dɔ̀ kuyaàkpenkpetínkù nè mupààkonkperímù nè tipeçiti tii dò mmèbèrimè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè. Kè bɛɛ kù kpè ntifènti kè de ndò mbèñnkèmbàribè. ³⁶ Kè bɛɛ cíéké detekperè kó ideí yēsānkè yènàà, ké yè dàri mesəu, nkéānné yebàkè bè ní yóo saa nyè kuyaàkù, kédɔ̀ yemáticaube nè timáti péiti yēsānkè yó ncómmú yèè ñnkè.

³⁷ Kè bɛɛ dɔ̀ kuyaàkpenkpetínkù kùù yó nkpetí ikuó dieku ké kù kpè mmupààkonkperímù nè tipeçiti tii dò mmèbèrimè, nè tii dò mmeyĩ nnè tii do nfetònfè. ³⁸ De kó difǎnkúò kédɔ̀ bá dii sǎà dibàù nè meyaà nè ideí pámpānniyi, ké de dàri deməu mesəu, nkédɔ̀nè disəowũ̀ kó yɛcaube yènùmmù, bá dii sǎà di kó dicaubii.

37

Bè dɔ̀mè Kuyie ntaummè tou

¹ De kó difǎnkúò kè Betisadièdii dɔ̀ Kuyie ntaummè tou ké di dɔ̀nè detekperè kó tidabæti, kè di okùmè mbo métiri òmáà nè sántimétiri sipísidé nè mènùmmù, mepèkùmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, di cómmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ² Kè bɛɛ di dàri mesəu ndi ñnkè nè di mièke ké di kpè mmesəu ndi ñnkè kéfité, ³ kédɔ̀ desəomámánnè dènàà, bá kùù mànku mùmáá. ⁴ Kòo cíéké detekperè kó tidabæti ipàati ké ì dàri mesəu, ⁵ ké ì tōnné di píiti ke bo ndi tounè.

⁶ Ò dèè memme kédɔ̀ te pòkù nè mesəu mmáà kè ku okùmè mbo métiri òmáà nè sántimétiri sipísidé nè mènùmmù, kè ku pèkùmè mbo sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, ⁷ ké kù dɔ̀nè mesəu mmáà kédɔ̀ tifènti tidéti ku ñnkè kè ti ndò mbèñnkèmbàribè ke cómmù metaummè tou píiti tidé. ⁸ Kè ku nfènkù mbo ku mpíkù kutekù kupíkù tekù, kè ti nwè nke di taunè, ⁹ ke cómmù ke wetí titəbè, kè ti ñnkè co ditəu, kè ti fièti di diéké.

Bè dɔ̀mè tábùri bè yó ndakù de péèbè bè pǎā mbè Kuyie

¹⁰ De kó difǎnkúò kédɔ̀ tábùri nè detekperè kó tidabæti, kòo okùmè mbo métiri òmáà, mepèkùmè métiri kó dikéè, mecómmè sántimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹¹ Kòo ò dàri mesəu nsààmè, kòo mməke kukākú kéfité, kè bɛɛ kù kpè mmesəu, ¹² kédɔ̀ kudabekù kè kù pèkùmè mmānnè tenòutè kōme kéfi nyi mànke ñnàà ké kù kpè mmesəu nkéfité. ¹³ Kòo dɔ̀ desəomámánnè dènàà kètōnné ì mànke ñnàà tábùri tuuté ndè o tààke. ¹⁴ Kè de ntókénè kudəú bè fií nkù kè bɛɛ tōnné ipàati bè yó nhò tounè ì. ¹⁵ Kòo cíéké detekperè kó tidabæti ipàati, ké ì dàri mesəu mbè yó ntounè ì tábùri, ¹⁶ kédɔ̀ yebə kéínné tábùri ñnkè nè ibòòke nè icuuti nè sibúkúsi bè ní yóo míéténè de. Kè bɛɛ de dɔ̀nè deməu mesəu nsààmè.

Bè dɔ̀mè tesəofitíkèkètè

¹⁷ De kó difǎnkúò kè bɛɛ dɔ̀ tesəofitíkèkètè nè mesəu nsààmè, ké tè uté kè tè nwè ntimáti timáà, tè tàri nè te bàkè nè te tòkè nè te kèkèe nè dèè dò mmutepóo. ¹⁸ Kè te cuokè kó kudəú

ńbo kẹ̀ ibake bo ku mpíkù ìtāāti, kutekù ìtāāti. ¹⁹ Bá kùù bàku kẹ̀ kù m̀ake yetòkẹ̀ yètāāti kẹ̀ yè dònṅè mutie bè tu mù amandiè kó mupóó. ²⁰ Kẹ̀ dè cuokẹ̀ kó kudáú m̀ake yetòkẹ̀ yènàà kù tuuténè dè ibake, kẹ̀ yè dònṅè mutie bè tu mù amandiè mu kó mùpóó. ²¹ De kó ibake ku mpíkù ìtāāti kutekù ìtāāti tuuténè dè, de cuokẹ̀ kó kudáú kẹ̀ dè m̀ake yetòkẹ̀. ²² Yetòkẹ̀ nẹ̀ ibake kẹ̀ dè wē nke tú meso nsààmè máà bè yìemmè ke uté. ²³ Kẹ̀ bèe dọ̀ sikèkèe kẹ̀ sì ńbo s̀yiekè nẹ̀ tinenti teti: Ihaaké nẹ̀ dèè yó nkounè mutápeí. Demou kẹ̀ dè ntú meso nsààmè. ²⁴ Bè do dọ̀nṅè mèè sọ̀ ntefitíkèkètè nẹ̀ te nenti, me c̀éékù do bo cìdóòbè sipísitāāti ndi, meso nsààmè máà.

Bè d̀d̀mè diwũṣ̀t̀nṅi bè yó ntuò ndi ìnkè tihúúnti

²⁵ De kó difōnkúò kòo dọ̀ diwũṣ̀t̀nṅi bè yó ntuò ndè tihúúnti kẹ̀ di d̀d̀nṅè detekperè kó tidabeeti, kẹ̀ di okùmè ńbo métiri kó dikéè, mepèkùmè métiri kó dikéè. Di do mamu tipítì tinàà, mecómmè métiri òmáà. Kẹ̀ bèe di ànné yebàkẹ̀ kẹ̀ yè ndi taunè. ²⁶ Kẹ̀ bèe di dàri meso nkéfité di pítì timou, di ìnkè nẹ̀ di mièke nẹ̀ di biè nké di kpè mmeso nkéfité nẹ̀ di bàkè. ²⁷ Kẹ̀ bèe dọ̀ desoamámánnè dèdèrè ke di tōnné di pítì, kukākú bè kpè nkù kó difūò kẹ̀ dè tōnné idéi ke bo ndi tounè, ²⁸ kécíéké detekperè kó tidabeeti ipàati idéi kẹ̀ ì dàri meso.

²⁹ Bèè d̀d̀ri tihúúnti kẹ̀ bèe dọ̀ ikuó kó mekùò nnè tihúúnti tii f̀ṣ̀ku naati bè yó ntuò nti diwũṣ̀t̀nṅi ìnkè.

38

Bè d̀d̀mè diwũṣ̀t̀nṅi bè yó nfeu di ìnkè iwũṣ̀ nẹ̀ de kó kunankú

¹ De kó difōnkúò kẹ̀ Betisadiēdii dọ̀ diwũṣ̀t̀nṅi bè yó ntuò ndi ìnkè iwũṣ̀ bè feu ì Kuyie, kẹ̀ di d̀d̀nṅè detekperè kó tidabeeti, kẹ̀ di okùmè ńbo métiri m̀d̀émè nẹ̀ dikéè, kẹ̀ di pèkùmè mme mbo, di do mamu di pítì tinàà. Kẹ̀ di cómmè ńbo métiri òmáà nẹ̀ dikéè. ² Kẹ̀ bèe dọ̀ bá kùù mànkú de ìnkè kaku bá kù dibàù kẹ̀ yè ntaunè diwũṣ̀t̀nṅi ke wē ntimáti tímáà kẹ̀ bèe yè dàri disoawũṣ̀. ³ Kòo deè kédọ̀ de kó titōnnenti tibotí tibotí: Yebə nẹ̀ tikāpenti nẹ̀ yebə dièyè nẹ̀ simátikūmpeé yenì nkpesi nẹ̀ tikàdàabuuti. Demou kẹ̀ bèe dè d̀d̀nṅè disoawũṣ̀. ⁴ Kẹ̀ bèe dọ̀ disoawũṣ̀ kó teditè kẹ̀ tẹ̀ p̀ánné diwũṣ̀t̀nṅi cuokè, fèkpèntifè fũṣ̀, ⁵ kédọ̀ demámánnè dènàà kécátinné teditè mànke inàà bè yó ntũṣ̀ dè ipàati. ⁶ Kẹ̀ bèe cíéké idéi nẹ̀ detekperè kó tidabeeti kẹ̀ ì dàri disoawũṣ̀, ⁷ bè ní yó tōnné ì diwũṣ̀t̀nṅi pítì kèna kẹ̀ di t̀t̀óté. Bè do di d̀d̀nṅè tidabeeti nti kẹ̀ mefiè nni mbo di mièke.

⁸ Kẹ̀ bèe dọ̀ disoawũṣ̀ kó dibuu nẹ̀ di kó ditàri kẹ̀ di ntú benitipòbè bèe do ṣ̀ mbo Kuyie ntou b̀r̀i be kó t̀ẁéitè.

Bè c̀é̀emè metaummè tou tiyàati

⁹ De kó difōnkúò kòo dọ̀ kuyààkù nẹ̀ mupààkonkperímù kẹ̀fi nKuyie ntaummè tou difōnkúò kubakù c̀nku bíékè. Kẹ̀ ku okùmè ńbo métiri sipísìnùmmù, ¹⁰ kẹ̀ kù pítinné ipàati sipísidé de kó ipàati nẹ̀ yecaube yèè ì t̀, kẹ̀ dè tu disoawũṣ̀. De kó ipàati kó yebàkẹ̀ nẹ̀ ipàati ì p̀ámmú kẹ̀ dè tu timáti péiti. ¹¹ Kẹ̀ kubakù c̀nku bíékè kpere me ndò. Kẹ̀ dè okùmè me mma, ke baa cáátì mèè botí. ¹² Kẹ̀ diyè taà kèè bíékè kpere me ndò, kẹ̀ de kó meokùmè ńbo métiri sipísidé nẹ̀ mènùmmù, kẹ̀ baa píítì mèè botí, kẹ̀ de kó idéi bo tepítè nẹ̀ yecaube tepítè. ¹³ Diyè yèni kèè bíékè dibòri bo kùù píkù kẹ̀ ku pèkùmè múnke ńbo métiri sipísidé nẹ̀ mènùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri pítì tidé bá kùù píkù kẹ̀ kuyààkù okùmè ńbo métiri mèyiekè nẹ̀ dikéè. Bá kùù píkù ipàati ìtāāti nẹ̀ yecaube yètāāti.

¹⁶ De kó kuyààkù kumou bè fii nkù Kuyie ntaummè tou, kù do tú kùù dùòkenè k̀nku mupààkonkperímù. ¹⁷ De kó idéi kó yecaube do tú disoawũṣ̀ ndi, yebàkẹ̀ nẹ̀ idéi ì p̀ámmú kẹ̀ dè tu timáti péiti ke tuuténè ì p̀ámmú. ¹⁸ Kẹ̀ beyántibèe kpè nkuyààkpenkpetínkù mupààkonkperímù mùù d̀ mmèbèrìmè nẹ̀ mùù d̀ meyi nnè mùù d̀ nfetònfè. Kẹ̀ ku okùmè ńbo métiri tepítè, mecómmè métiri m̀d̀émè nẹ̀ dikéè. Kẹ̀ ku pèkùmè mànnè

kuyààkù kùù fité Kuyie ntaummè tou. ¹⁹ Kè kù mpíítí yesànkè yènàà kè yè còmúmú yecaube yènàà ìnkè, deməu kè dè tu disəəwũḏ, kè yebàkè tu timáti péítì, ye yatimè, nè idéi ì pàrmú kè ì dàri timáti péítì. ²⁰ Idéi bè fii nyì Kuyie ntou nè de kó kudànkù kè dè tu disəəwũḏ.

Bè bàtemè tinenti bè dḏnè ti Kuyie ntaummè tou

²¹ Nte bè do dḏnè tì nenti Kuyie ntaummè tou tì màmè: Ikuó nenti do bo dii mieke. Məyiisi weè do duó nkè Kuyie nkuó nùtì Anəə birə Itamaa nè Defiibe kè bèe kaa nde kó tinenti. ²² Sudaa naàmùnkù kou Uu yaàbire Uuri kó debire Betisadiedi, weè do pfi mmutōmmú muməu kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo mù duómmè Məyiisi. ²³ Kè Danni naàmùnkù kou Ayisamaki birə Odiyabu nhò teénnè, ò do tú oyánti nwe ke nə nke céú idéi, ke dəəri tifènti, ke kpēntinè tipeçiti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè.

²⁴ Isidayeeriibe do pā mēè səə nkó dimàà kè bè bo dḏnè Kuyie ntaummè tou mè do bo cidóòbè sikou sini nè sipísiyiekè nè bèyiekè (877) nè kadámmù sikou sitāāti (300) ndi. Bè do beúnè tèè biètè tinenti tii yóó dḏnè Kuyie ntaummè tou tè do cáámmu.

²⁵ Isidayeeriibe bè do kàa mbè kè bèe pā timáti péítì kè tì mbo cidóòbè sikəupísitāāti nè tepíítè nè bèyiekè (3017) nè kadámmù sikou siyiekè nè sipísinùmmù (750) de kó tebiètè ìnkè. ²⁶ Benitibè bè do kàa mbè do bo sikəupíkəu sikuḏ, nè sikəupísitāāti nè sikou sinùmmù nè sipísinùmmù (603550) bèè do məke yebie nsipísidé kēndeētinko beè do pā sām̀pó sām̀pó kè dèe wēnné memme. ²⁷ Kè bèe túóté cidóòbè sikəupísitāāti (3000) timáti péítì kédəə yecaube tekòutè (100) Kuyie ntaummè tou kó yesànkè kpéi, nnè kuyaàkpenkpetínkù, de mieke kəku, bá dii caubii kè di məke cidóòbè sipísitāāti. ²⁸ Cidóòbè tepíítè nè bèyiekè nè dikéè beè do kpaá, kè bèe tì túóté kédəənnè yesànkè kó yebàkè kédari ye yatimè timáti, kè tì ndḏnè ipàati ì yóó pánne.

²⁹ Disəəwũḏ bè do pā di kè dindi r̀bo cidóòbè sikəupísidé nè tekòutè nè sipísidé nè bènàà (2124). ³⁰ Kè bèe di túóté kédəənnè Kuyie ntaummè tou b̀ri kó yecaube, kè di ntúóté kédəənnè diwũḏtənni, nè teditè nè diwũḏtənni nenti sənti. ³¹ Kè bèe di ndḏnè yesànkè yèè fité Kuyie ntaummè tou kó yecaube nè dib̀ri kpəye deməu nè Kuyie ntaummè tou kó yesànkè nè yèè di fité.

39

Bè dḏmè ikuó niùbè kó tiyàati: Dikəutéyaàb̀ri

¹ Kè bèe túóté tipeçiti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè, kédəənnè ikuó niùtì Anəə tiyàati ò yó mpĩnnè tì ti Yiè nKuyie ntaummè tou mieke mutōmmú, kè bèe tì dḏò kéndōnnè Kuyie ndo tì nàkémè Məyiisi.

² Kè bèe dḏnè dikəutéyaàb̀ri nè mupààkonkperímù mùù kəkénè tipeçiti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè, kè di kpè mmesəə, ³ kè di detí mesəə nkó iwēi, kénkəónnè mupààkonkperímù mùù dò mmebèrimè nè mùù dò mmeɣĩ nnè mùù dò nfetònfè. ⁴ Kè bèe dḏò iyaàb̀baati idéi kətuuté diyaàb̀ri m̀nke bè ní bo di bàátinè ì. ⁵ Kè bèe dḏò kuyaàbomboúnkù ke kù nwēnné diyaàb̀ri ke tau ke dò nde təbè. Bè do di dḏò kè di ndōnnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mme Məyiisi, ⁶ kédəə yetásàayè bè tu yè kədinadínni kəwēnné kè yè dānne nè mesəə yebaayə, kəkəri ye ìnkè Sakəbu bí yètè. ⁷ Kè bèe yè cātíné diyaàb̀ri kó iwēi yebaayə ìnkè kòò bo nyé Isidayeeriibe botí tepíítè nè idéi kōme. Bè tūnne ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè mme Məyiisi kè dè dḏò.

Bè dḏmè dicĩncĩnkənni

⁸ Kè beyántibèe dḏò dicĩncĩnkənni nè mupààkonkperímù mùù kəkénè tipeçiti tii dò mmebèrimè nè tii dò mmeɣĩ nnè tii dò nfetònfè. ⁹ Kè bèe tì pòo mmédémè kè di okùmè nè di pəkùmè kè dè mmānnè sántimétiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁰ Kè bèe di d̀ri itácuó inàà. Kucuó ketikù kpəye, kè diketiri ndò ntisēūmíétì, kè didèri ndò ntiyāpemíétì. Kè

ditáánni ndò mmenóánni. ¹¹ Kucuo dérikù kpere kè dii nni ndò mmecūmmè kè diteri dò ñnùsí kè diteri dò nsàncirè. ¹² Kucuo táánkù kpere kè dii nni ndò ntiweti kè diteri dò mpūtìpūtì kè diteri dò mmetekā. ¹³ Kucuo naankù kpere kè dii nni ndò tinóbènti kè diteri dò ntimantōnti kè diteri do nditáwū ò kè bèe danne bá dii tári meso nyĩnkè. ¹⁴ Kè bèe kerí Isidayeri bí tepítè nè idèi yètè de kó yetárè ñnkè. Bá dii tári diyètìri òmáà, bè do yè kerí bè òò kerí mèè botí nku oniti cannimè tãmpòò ñnkè.

¹⁵ Kè bèe ānné dicĩncĩnkōnni mesoñimme mēdēmè kè mè ndò nyiwēi, ¹⁶ kédòò isoowēi idèi nè desoamámánnè dēdērè ké de cātínné diyaabòri mànke deñnkè kpere idé. ¹⁷ Kè bèe cātíne mesoñimme kó iwēi idé dicĩncĩnkōnni kó demámánnè. ¹⁸ Kè bèe tuuté iwēi yómmè tēmè yebakóyo borè, de bo yiemme kè tekoutéyaabòtè ní mbo o cĩncĩnni. ¹⁹ Kè bèe dōò desoamámánnè terè dēdērè kécātínné de fū ò tekoutéyaabòtè de mieke bíékè. ²⁰ Kè bèe dōò desoamámánnè terè dēdērè kécātínné tekoutéyaabòtè baati fū ò kuyaabombouñkù yá ndè yuu. ²¹ Kè bèe dōò kuhū kùù dò mmeberimè kēsèu ndicĩncĩnkōnni kó demámánnè nè tekoutéyaabòtè kpere kè de ñwē nke tau kè dicĩncĩnkōnni báá tote. Bè do de dōò kè de ndōnnè ti Yiè nKuyie ntì nàkémè mme Mōyiisi.

Tikoutéyààtì teti

²² Kè bèe duakenè tipeciti tii do mmeberimè dikoutéyaabòri tekoutéyaabòtè yó nnónké dii ñnkè, ²³ keduake diyuu yó nyiè de, kè de ndò nyékéyéké ke báá kété, ²⁴ kékpè ndiyaabòri fū ò kēfité nè tipeciti tii do mmeberimè nè tii do mmeññi nnè tii do nfetōnfè nè mupààkonkperimù kè de ndò nyetebe bè tu yè kēdēnátì. ²⁵ Kè bèe dōò nè meso nsààmè isoode kécātíne diyaabòri fū ò kēfité, kēsokù die nkēdēnátì, die nfededefè. ²⁶ Bè do cātínné kēdēnátìbè nè idedeké kesoó nsoó nde tōbè cuokè nke, kēndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

²⁷ Kè bèe yíe keduake yeyaabòrè nè mupààkonkperimù Anō nè o bí kpéi, ²⁸ kédòò feyitoodáfè nè mupààkonkperimù nè tiyaabombouñti nè ifetì. ²⁹ Kè bèe dōò kuyaabombouñkù ké kù kpè nnè mmupààkonkperimù mùù kākénè tipeciti tii do mmeberimè nè tii do mmeññi nnè tii do nfetōnfè. Kè bèe de dōò kè de ndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

³⁰ De kó difānkúò kè bèe dōò meso nsààmè kó temátipètè, kékeri ikuó kó mecannimè ke dō: Wèè cāà nti Yiè nKuyie nkpéi. ³¹ Kè bèe tē pññénè kuhū kùù dò mmeberimè o tñnni kuyaabombouñkù ñnkè kēndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mōyiisi.

Bè dèè mè mutōmmú ke mù benke Mōyiisi

³² Isidayeribe do tūnnemu nweti weti ti Yiè nKuyie nnàké ti Mōyiisi, kédòò Kuyie ntaummè tou.

³³ Bè dèè dii mōnni ké de tōní demou keduó mMōyiisi Kuyie ntaummè tou nè di kó tinenti timou:

Yēsāñkè nè yebàkè nè idéi ipámpánniyi nè tidabesiti nè yemáticaube.

³⁴ Kupekōnkù kó kuyaawūskù nè kukōkperikù, nè kuyàakù kùù kpeti de mieke.

³⁵ Kuyie ntaummè tōu nè di nenti tii bo di mieke nè di pàati nè di pòkù

³⁶ nè táburi nè o nenti nè pēè bè yó mpāā mbè Kuyie nnè de kóo pēè.

³⁷ Tesoofitíkētè nè te kó sibúkúsi nè te nenti nè mekùò mbè yó ntè tūōnnè mè.

³⁸ Diwūstōnni nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè yó tuò ntì nè kuyaakpenkpetinkù kùù yó nkpeti Kuyie ntaummè tou.

³⁹ Disoowū ò kó diwūstōnni nè di ditè, demou disoowū ò nè de kó pàati nè di nenti, nè dinaabuu bè yó nniiti di nè di kó ditari.

40 Nè tiyààti bè fii ntì Kuyie ntaummè tou kó kudànkù nè de kó yesā̀nkè, nè de kó yεcaube, nè kuyààkpenkpetínkù kùù yó nkpetí dibòrì kudànkù kperi, nè ku kó iwḗi nè yesā̀nkè, nè tinenti timou tìl yó mpīnnè Kuyie ntaummè tou miεke mutōmmú.

41 Tikoutéyààti ikuó nìùbè níí yó ndáátí tì ke pīnnè Kuyie ncī̀tè miεke mutōmmú. Nè ikuó nìùtì diεwè Anṑ nè o bí bè yó ndaati tì ke pīnnè be tōmmú.

42 Isidayεεribe do tūnne ti Yiè nKuyie nnáké mè mme Mōyiisi kédòò de kó mutōmmú mumou. 43 Kè Mōyiisi yà bè dòòmè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè ndōmmè, ké bè pā Kuyie nkó mesà̀.

40

Bè bo cónné mèè botí Kuyie ntaummè tou

1 De mònni kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dò: 2 Dibenni kóo tǎnkù ketiwè kó diyè ketirì yiè á cónné metaummè tou, 3 kéínnè metaummè tou, ikuó nenti bo dii miεke, a di ínné kufáá mbè í yó ndi wùó ndè. 4 A yóo de nyínnè táburì, kedaá mpé̀èbè di m pā bè, kétóni tefitíkèkètè kécú nte fitiyì. 5 Kàa de tanné disōhúúntōnni di yó ntuò ndi ìnkè tihúúnti, ké di ínné kè di nwetì metaummè tou. Kàa núnnè kuyààkù kùù yó nkpetí ikuó tou kó dibòrì, 6 kécónné diwū̀stōnni di yó ntuò ndi ìnkè iwū̀s di n feu ì, kè di mbo n taummè tou bòrì ìkè. 7 Kàa ínné dinaabuu di níí yó nniiti dii miεke ditou nè diwū̀stōnni de saku, ké di píe mmenie. 8 A fii metaummè tou tiyààti kéánné dibòrì ké di kpetínnè kuyààkù.

9 Kàa deè memme á túóté mekùò nkéyṑε metaummè tou ìnkè nè tinenti tìl kó dimàà bo di miεke ké tì cànné, kè tìl wenke, kénwenni. 10 A múkke yṑε mekùò ndiwū̀stōnni ìnkè, ké di cànné ké di wénkūnne, kè di ntú dii wenni páíí. 11 Nè meè kùò mmàà ndi a yóo wénkūnnemè dinaabuu nè di kó ditàrì.

12 Kàa deè memme á yú Anṑ nè o bí ké bè kàtenè metaummè tou bòrì ké bè wùò, 13 kédátínnè Anṑ ikuó yààti, kòò cànné kòo ntú ikuó nìùtì ke pī n tōmmú. 14 Kàa duó nkè Anṑ bíí tónni kàa bè dátínnè sikoutéyà̀bòò, 15 ké bè còú mmekùò nké bè cànné a dòòmè be cice, kè bè ntú ikuó nìùbè kēmpī n tōmmú. A yóo bè còú mmè kùò, mmè yó nte bembe nè be yaàbíò kè bè ncáá ke tú ikuó nìùbè sáá.

Mōyiisi cònnémè Kuyie ntaummè tou

16 Kè Mōyiisi dōò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì weti weti. 17 Kè bèε cónné Kuyie ntaummè tou dibenni déri kóo tǎnkù ketiwè diyè ketirì nè bè yēmè Esibiti.

18 Kè Mōyiisi fíí nyεcaube nè tidabεeti nè ideí pámpánniyì nè de kó yesā̀nkè, 19 kè bèε di dátínnè kuyààkù kénóò nkutekù kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

20 Kè Mōyiisi túóté Kuyie ntannò tēpítè wàri tìl tápíètì ìnkè kéánné ku taummè tou miεke kè bèε tōnnè ipààti, ké di pòò ndi pòkù, 21 ké di tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou miεke, kēkpetínnè kuyààkù kè benitibè bá ndi yàù, Kuyie ndo tì nhò nàkémè.

22 Kòo tanné táburì de miεke, kòò ínné kubakù yóú bíékè kēpé́ennè kuyààkù kùù kpetí dibòrì, 23 kedaá nde ìnkè pḕèbè bè pā bè ti Yiè nKuyie, kù do tì nhò nàkémè.

24 Kòo tanné tefitíkèkètè Kuyie ntou miεke, kéínnè kubakù cànkù bíékè kēwetínnè táburì, 25 kétuò nte fitiyì ti Yiè nKuyie nyìkè, kéndōnnè kù tì nhò nàkémè.

26 Kòo ínné disōhúúntōnni de miεke kēwetínnè kuyààkù kùù kpetí dibòrì, 27 kécú nti húúnti de ìnkè, Kuyie tì nhò nàkémè.

28 Kòo núnnè kuyààkù dibòrì kaku, 29 kécónné diwū̀stōnni bè yó ntuò ndi ìnkè ti Yiè nKuyie nyiwū̀s kè di ntókénè dibòrì, kè bèε féúté Kuyie nfeò̀fè kétuò nké kù pānè yepā̀rè tēyè. Kù do tì nhò nàkémè.

30 Kòo ínné dinaabuu diwū̀stōnni nè Kuyie ntaummè tou de saku, ké di píe mmenie nkè bè bo nhounè bemàà. 31 Mōyiisi nè Anṑ nè o bí bè do me nniitìnè ke me nhounè be

naàcèi. ³² Bè do ã me nhóúnè bemáà bè tati dìi m̀nni ti Yiè nKuyie ntaummè tou, yoo bè dó k̀t́ónnè dìi m̀nni diwũšt̀nni. Kuyie ndo me ntì nàké M̀yiisi.

³³ K̀ M̀yiisii fíi nyidèi Kuyie ntaummè tou nè dihúúnt̀nni k̀k̀p̀t́inné kudànkù kó dibòrì kuyààkù. Ò do me ndèè o t̀mmú.

Kuyie nkó tidietì do píemmè ku taummè tou

³⁴ De m̀nni k̀ diwetirìi k̀tení k̀dát́inné ti Yiè nKuyie ntaummè tou k̀ ku dietìi dì píe.

³⁵ M̀yiisi í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke.

³⁶ K̀ diwetirì ìté, bèe íté, bè do me nhõ mbe c̀mmu mum̀u mièke. ³⁷ K̀ diwetirì í nampè bè báá íté bè mbaà dì bo íté dìi yiè.

³⁸ K̀ dì ní ndáátí ti Yiè nKuyie ntaummè tou kuyie mm̀nni, keyènkè k̀ndò ndihããt́nni, be c̀mmu mum̀u mièke. Bè do ã nkè bè bàté dè, dè mme ndò.

Ikuó nìùbè tōmmú pátíri Di mpátíri tō tì náaṅtì

Dináaṅkèè ketirì ikuó nìùbè pátíri miéke ti náá nKuyie ndo ǎ yúmè mme Mǎyiisi metaummè tou miéke ké nhò náánnè. De kó dipátíri dimǎu miéke ti yóó yàmu Kuyie nnàkémè Mǎyiisi ku kuó nè ku tannò péu Isidayeeribe kpréí. Nè kù bè dǎúnnèmè dinùù ke tú kè wèè tǔ nku tannò ke dǎori yè yémme dèè yó nte kè wè nfòù (18:5, de kó tináaṅtì bomu Odømmu mukàmmù 10:5). Kuyie nné nàké mu Isidayeeribe ke bè wénkúnne bè bo deite mèè botí yedíntàrè yèè yó mbè díítí bembè nè ku be kó metaummè nè bè dò nkéndòmmè, kè metaummè tou mènke ntú metaummè tou. Bèè feu iwũs Kuyie nkè bè ntǔ nyikuó duó ke dòmmè kè ikuó nìùbè ndake de kó mutōmmú kpréí, ké ntú benitibè. Bá wèè niti Isidayeeribe miéke kè wèè yenténè omáà medǎðrímè yeime kù yetemè ke bá ncaari ikuó nè be kó medǎðrímè miéke. Kuyie nyí tú meyei nkaku, kù sàmu, ke dǎ benitibè. Kuù tu mufòmму, dèè te kè kù dǎ ku nitibè nsà kù dòmmè, kè dèè yie nkè be mómme mbe kè bèè mǎote mufòmму, kémǎote medókùmè kù duó nyèè tannò Isidayeeribe.

Mèmmè Yesu yè nti dèntemè ke ìkú ye ìnkè ke béi nke tú: Dí ndó di kǎbe tǎbè di dǎ mèè botí di mómme mbe (Matie 22:39).

Di mpátíri náaṅtì duó ke dòmmè

1. Iwũs féù kó ikuó 1-7
2. Mǎyiisi cǎnnémè ikuó nìùbè ketibè Kuyie ntōmmú kpréí 8-10
3. Dèè ci nè dèè í ci 11-16
4. Isidayeeribe cǎammè ke tú Kuyie nkǎbe:
Mùù te kè bè í dò nkényo mmeyĩ 17
Kuyie ndonté bè bo ndó mèè botí betǎbè 18-20
Ikuó tōmmú nè yebaa nyèyiekè Sifube dò nke ní baá nyè bá dii benni 21-23
Kuyie ntannò nè ku kuó nè kù bè dǎúnnè dii nùù 24-27

IWŪS FÈU KÓ IKUÓ

Bè yó nfeu ù iwũs ke tuò

¹ Ti Yiè nKuyie ndo yúo Mǎyiisi ku taummè tou borè nde kóò nàké ke dǎ: ² Á náké Isidayeeribe ke dǎ mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Kè di kóò mǎu dǎ ké n féuté feǎfè, fè bo na kèntú fediefè yoo fesámprófè.

³ Kè wèè dǎ ké n féuté feǎfè kètuǎ, fè ntú fedaafe kénkpa kuyènkù, kòo fè kùò metaummè tou bòrinùù kè n cǎuté o pǎnni. ⁴ Wèè daá nho nàtè fe yuu ké fè nni nféuté kètuǎ kè n cǎuté o pǎnni kóò cǐé nho yei. ⁵ De kó difǎnkúò kòo n féuté o ǎfè metaummè tou ìkè kè ikuó nìùbè Anǎ bí míété meyiĩ ndiwũstǎnni dii bo metaummè tou bòrinùù kéfité, ⁶ ké fè fèté kékéké fe tǔòti. ⁷ Kè ikuó nìùbè Anǎ bí tǎtinnè muháǎ ndiwũstǎnni kètií nyidei, ⁸ kètúóté itùòti nè diyuu nè mekùò nkperè kédaá ndiwũstǎnni muháǎ ñyĩnkè, ⁹ kèhóuté tinauti nè yekpǎà nkè ikuó nìùtì de tuǎ ndemǎu diwũstǎnni ìnkè. De kó feǎfè yóó tuǎmmu kèntú dipǎnni dii kó kufǎǎku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁰ Kòò mǎu me ndó kéféuté fepièfè yoo tebuǎtè ké m pǎ kètuǎ ndè ntú dedaarè kénkpa kuyènkù. ¹¹ Kòò dè nni n féuté diwũstǎnni bakù cǎnku bíékè metaummè tou bòrinùù, kè ikuó nìùbè Anǎ bí míété meyiĩ ndiwũstǎnni kéfité. ¹² Kòò kéké fe tǔòti kè ikuó nìùtì ì daá ndiwũstǎnni muháǎ ñyĩnkè nè diyuu nè mekùò nkperè, ¹³ kéóuté tinauti nè yekpǎà nkè ikuó nìùtì dè nni mbenke kè dí dè tǔò ndemǎu diwũstǎnni ìnkè. De kó feǎfè yóó tuǎmmu kèntú dipǎnni dii kó kufǎǎku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁴ Kòò mǎu mē ndó kékua tenàtè ké m pǎ kétua, wèe tǎní tenónkpete yoo dikpetinónkperi.
¹⁵ Kè ikuó nìùtì tē kàtenè diwũṣtònnì borè kényĩuté te fǎnìí kètṣte te yuu ké di tũò ndiwũṣtònnì ìnkè, kédèite te yĩ nkémíété diwũṣtònnì píkù, ¹⁶ kédèite te bòtìrì nè te cìtì, ké dè ùtòo diwũṣtònnì píkù diyìe yìenì kèè bíékè bè uutoo dè mutápeí mmekùò nkṣmu, ¹⁷ kényatè tenàtè te fièti saku, kényóu kè dè nkpaá cáátí kòò tē tũò ndiwũṣtònnì ìnkè, tē yóó tuǎmmu kéntú dipǎnnì diì fǎṣku n naati mí ndi Yìè nKuyie.

2

Tidiiti kó yepǎrè

¹ Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Kòò mǎu dǎ ké m pǎ tidiiti tì ntú tisààtì, kòò tì nǎa nkéyǎare mekùò nkécǎnné tihúúntì, ² kètǎní de kó muyuo nkéduó nyikuó nìùbè Anǎo bí, kè bèe yēté de kó muyuo mmùu mē nkàkénè mekùò nkéyóóté tihúúntì timǎu de ìnkè kétua nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi. De kó dipǎnnì yóó tuǎmmu kéntú dipǎnnì diì fǎṣku n naati mí ndi Yìè nKuyie. ³ De kó muyuo mmùu sùó, mmù yó ntú Anǎo nè o bí bè kṣmu mmu ke yé bè mù nni mpǎmè mu kè mù cǎá.

⁴ Kè wèe dǎ ké m pǎ tidiiti kó dipǎnnì, kòò dǎ kǎpũnnému de kó tidiiti wèe àntenè de kó muyuo nsààmù nè mekùò nke báá ànné mutie mùu muuti pǎé, kǎpũnné de kó mudii kéwaare mekùò.

⁵ Kè kupémpǎnkù mē nni nku, wèe àntenè muyuo nsààmù nè mekùò mmáà, ke báá ànné mutie mùu muuti pǎé, ⁶ ké kù wèrì kényǎare mekùò nku ìnkè. Tidiiti kó dipǎnnì ndi.

⁷ Kè wèe dǎ ké m pǎ tidiiti kó dipǎnnì, kòò dǎ ké tì ciemmu wèe àntenè mekùò nde kó muyuo.

⁸ Wèe mē ndó ké m pǎ de kó dipǎnnì, kòò di tũntē ke dèe wèe tǎní kédúó nyikuó nìùtì kòò di kàtenè diwũṣtònnì borè. ⁹ De kó dipǎnnì mieke nke, ikuó nìùtì yóó yētémè kétua, nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi. De kó dipǎnnì yó ntú diì tũò dìndi diì kó kufǎṣku n naati mí ndi Yìè nKuyie. ¹⁰ De kó muyuo mmùu sùó mmù yó ntú Anǎo nè o bí bemáà kṣmu mmu, ke yé bè mù nni mpǎmèmu.

¹¹ Di yóó m pǎ tì diiti kó dimáà tì níí bá nkàkénè mutie mùu muuti pǎé, di báá tì kǎarenè mutie mùu muuti yoo mecekùò nkétua. ¹² Di bo na ké m pǎ di paa nkó tidiketiti, tì né bá ntú tì yóó tuǎ ntì kó kufǎṣku n naati.

¹³ Di níí ànné mukókúó nyepǎrè yemǎu di yóó nní mpǎā nyè, di níí báá yóu di bo ànnémè mukókúó nyepǎrè yemǎu yèè tu tidiiti. Mukókúó mbenkú metaummè n di dǎdǎnè mē yó mbomè mme sǎá. Yepǎrè yemǎu di m pǎā nyè níí nhǎ mukókúó.

¹⁴ Kè di yóó m pǎ di paa nkó tidiketiti dí tì pũhné kǎũnté kǎpuǎ mbá di báá fũúti, ¹⁵ kényǎare mekùò nkécǎnné tihúúntì. Tidiiti kó dipǎnnì ndi. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì yēté de kó muyuo mmùu mē nkàkénè mekùò nkéyóóté tihúúntì timǎu de ìnkè kétua, nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi.

3

Kuyie nnákémè bè níí bo kù féúté mǎè botí feṣfè metaummè kǎfe

¹ Kè ti Yìè nKuyie nni nsàké ku náàntì kǎbèi nke dǎ: Kòò mǎu yó n féúté feṣfè metaummè kǎfe, kè dinaadaà ndi yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ² Wèe tǎní o òfè metaummè tou bòrìnnù kénóó nho nǎu fe yuu ké fè féúté, kè ikuó nìùtì Anǎo bíí míété meyĩ ndiwũṣtònnì kǎfité, ³ kédèite metaummè kó feṣfè kó imaa mmieke bè yó n tuǎ nyì: Tinauti kó mekùò nnè mǎè tì dàátí. ⁴ Nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kutúúkú nè mekùò mmèè càátínè yèṣ

nè yεceumbè. ⁵ Kè Anṳṳ bíi dè tùóté kέwěnnénè bè yóó tuṳ nfè kέdaá ndiwũṳtònni idεί ṅnkè kέtuṳ. Dè tu dipānni ndi dii kó kufṳṳku n naati.

⁶ Kè feṳfè sámprófè me nni nfe ò dó kέ n féútémè metaummè kpéi, kè fedaafe nfè yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè fepièfè me nni nfe ò dó kέ n féútémè, wèe fè tóni metaummè tou ìikè, ⁸ kénóó nho nùtè fe yuu kέ fè fèuté metaummè tou bòrinùù, kè Anṳṳ bíi míété meyiĩ ndiwũṳtònni kέfité. ⁹ De kó feṳfè metaummè kafe, bèe deite mekùò nkperε kè dè ntú n kperε, kè bèe dè tùò nkékéété kuyóú kumṳu kù tuuténè dè kudiiku, nè mekùò mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí. ¹⁰ Yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè càátí yeṳ nè yεceumbè. ¹¹ Kè ikuó nìùtì dè nni ntuo ndiwũṳtònni ṅnkè, n kperε nde.

¹² Kè tebuṳtè me nni nte, wèe tè tóni metaummè tou ìikè, ¹³ kénóó nho nùtè te yuu kέ tè fèuté metaummè tou bòrinùù. Kè Anṳṳ bíi míété meyiĩ ndiwũṳtònni kέfité. ¹⁴ De kó difṳnkùò, nte ò yóó tuṳ ndè n kpéi, mekùò mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí. ¹⁵ Yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yeṳ nè yεceumbè. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì tuṳ nde kó imaa ndiwũṳtònni ṅnkè. N kperε nde dipānni dii kó kufṳṳku n naati.

Mekùò nkperε kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmũ dè te. ¹⁷ Òmṳù bá nyo mmekùò nnè meyiĩ mbá kè di bo kèè bíékè, dè tu ikuó nyi di kpéi nnè di yaábíó sáá.

4

Ikuó nìùbè bo nfeu ù wũṳ meyi ncfémè kpéi

DÈENNÍ: Ikuó nìùtì diewè kó meyi ncfémè kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kέbéinnè Mṳyiisi ke dṳ: ² Náké Isidayεeribe ke dṳ:

Kè dè kpeténè òmṳù kòò dṳò ikuó yete dè, kòò dṳò n yè di báá dṳò de kó dèmarè.

³ Kè dè dṳ nyikuó nìùtì bè càánè wè n tṳmmú kpéi weè yeté ke dṳò meyi nke tanné n nìtibè meyi mmieke. Wè n féuté dinaadaà dii kpa kuyènkù, meyi nhò dṳòmmè kó mecfémè kó feṳfè nfe. ⁴ Wèe fè tóni metaummè tou ìikè, kέdaá nho nùtè di yuu ṅnkè kέ di nni nféuté, ⁵ kέyènté meyiĩ nkétannè metaummè tou, ⁶ kέpṳòtè o nómbii kémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùò kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi, ⁷ kécṳnnè de kó meyiĩ nhò yèntémè dihúúntònni dii bo metaummè tou mieke di kó yebàkè ṅnkè. Kòò dèè wèe cóú mmeyiĩ nsṳmme diwũṳtònni dii bo metaummè tou bòrinùù di fũṳ. ⁸ Nte bè yóó dṳòmmè de kó dinaadaà bè n féuté di meyi ncfémè kpéi, mekùò mmèè càátínè tinauti nè mèè tì dàátí, ⁹ nè yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yeṳ nè yεceumbè yedé, ¹⁰ kéndònnè bè baa ṳṳ deite dè feṳfè bè n féuté fè metaummè kpéi nkè ikuó nìùtì dè tùṳ mbè tùò ndè bè n feu ù wũṳ. ¹¹ De kó dinaadaà kṳnkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáà nnè di nauti nè di piti, ¹² di maa nyimṳu cénke, bèe ì tṳ kédenne bè kari, kέkṳtenè dibòri dii càá, bè uutoo dè iwũṳ kó mekùò nkó mutapéi, kέtṳinne muháá ndibòri bè tāātè di ke uutoo iwũṳ kó mutapéi mbè yóó de ndi tùṳ.

DÈENNÍ: Isidayεeribe bεmṳu kó meyi ncfémè kpéi

¹³ Kè dè dṳ ndè kpeténè Isidayεeribe bεmṳu ndi, kè bè dṳò n yè mbè báá dṳò de kó dèmarè bá bè í yé. ¹⁴ Kè bè banté dii mṳnni de kó meyi mbèe waá ndinaadaà dii kpa kuyènkù kέ di kṳtenení metaummè tou ìikè. ¹⁵ Deñde Isidayεeribe kó bekótìbè yóó nóómmè be nṳu dinaadaà yuu ṅnkè metaummè tou ìikè kέ di nni nféuté kè n di cífè ndi yei. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì diewèe waá mmeyiĩ nkétannè metaummè tou mieke, ¹⁷ kέpṳòtè o nómbii meyiĩ nkémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùò kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi. ¹⁸ Kòò dèè wèe cṳnnè de kó meyiĩ nhò mìétémè dihúúntònni dii bo metaummè tou mieke di kó yebàkè, kòò dèè

wèe cóú mmeyĩ nsomme diwũṣtònni dìi bo metaummè tou bòrì di fũḍ. ¹⁹ Kòo deite de kó dinaadaà kó mekùḍ mmeməu ké mè tũḍ ndiwũṣtònni ñnkè. ²⁰ Ò baà ḍo ḍòḍmè o kó dinaadaà meyei ncíemmè kperi ò yóó me ndòḍ be kperi, ké bè ḍòḍ meyei ncíemmè kó ikuó, kè m bè cǐé. ²¹ Wèe denne de kó dinaadaà Isidayeribe kari ké di tũḍ nhò ḍo tũḍ mmèè botí o kperi. Isidayeribe beməu yei ncíemmè kperi ndi.

TÁǺTI: Wèe baké o kó meyei ncíemmè kpéi

²² Kè dè ḍò ndè kpeténè wèe baké, kòḍ ḍòḍ mí ndi Yiè nKuyie nyí ḍó de kó dèmarè. ²³ Kè bè ò nàké o yei nhò ḍòḍ mè, wèe tóni dibòdaà dìi kpa kuyènkù, ²⁴ kénós nho nùtè di yuu ñnkè ké di nni nféuté bè feu dè iwũṣ bè tũḍ nyi. O yei ncíemmè kó feḍfè nfe. ²⁵ Kè ikuó nùtì diewèe pòtè meyĩ nho nómbii kémíété diwũṣtònni bàkè, kécóú mmeyĩ nsomme de kó diwũṣtònni fũḍ, ²⁶ kétuḍ nfe kùḍ mmeməu de kó diwũṣtònni ñnkè bè ṣṣ ḍòḍmè metaummè kəfe kəme, kòḍ ḍòḍ meyei ncíemmè kó ikuó kòḍ deeténè o yei nkè nh ò cǐé.

NÁÁ: Benitibè səmbə, bá wèe o kó meyei ncíemmè kpéi

²⁷ Kè dè ḍò ndè kpeténè benitibè miəke nke òmòu, kòḍ ḍòḍ n yē mbè báá ḍòḍ de kó dèmarè. ²⁸ Kè bè ò nàké ò ḍòḍ mèè yei nwèe waá tebòniite tēè kpa kuyènkù, ²⁹ kénós nho nùtè te yuu ké tē nni nféuté bè feu dè iwũṣ bè tũḍ nyi. ³⁰ Kè ikuó nùtì diewèe pòtè meyĩ nho nómbii kémíété diwũṣtònni bàkè, kécóú nko meyĩ nsomme de kó diwũṣtònni fũḍ, ³¹ kédei dèè kó dimàà tu mekùḍ mbè ṣṣ dei mèè botí feḍfè bè kùḍ fè metaummè kpéi nfe kəme, ké mè tũḍ ndiwũṣtònni ñnkè mè tu dipānni ndi dìi fṣḍku n naati, kòḍ ḍòḍ meyei ncíemmè kó ikuó kè nh ò cǐé.

³² Kè de yiè mme ndó kékéuté fepièfè nfe ké m pā, wèe tóni fenife fèè kpa kuyènkù, ³³ kénós nho nùtè fe yuu ké fè nni nféuté bè feu dè iwũṣ bè tũḍ nyi. ³⁴ Kè ikuó nùtì pòtè o nómbii fe yĩ nkémíété diwũṣtònni, bè tũḍ ndi ñnkè iwũṣ di bàkè, kécóú nko mesomme di fũḍ, ³⁵ kédei mekùḍ mmeməu bè ṣṣ deimè metaummè kó feḍfè kəme ké mè wənnénè dèè ṣṣ tuḍ nkétuḍ ndiwũṣtònni ñnkè n kpéi, kéḍòḍ de yiè mmeyei ncíemmè kó ikuó kè nh ò cǐé.

5

NŪMMŪ: Mədonnimè mamè meyei ncíemmè kó ikuó ñnkè

¹ Kè dè ḍò ndèmarè ḍòḍ kè bè waá mbèè yà, ke náá nke tú de yiè mbo yà, kàa yé ke cǐéké ke yete a bo béimmè, fṣḍ te meyei.

² Kòo mòu weè me nkàáké dèmarè ikuó yē ndèè sī, kè kuwanwankù makù nku yoo feḍfè yoo debambaànnè, kòḍ dè kàáké bá ò í yé, ke sīnkùnnə omàà ke tḍ de kó meyei.

³ Kòo me nkàáké onitì mòu nwe ikuó yē nwèè sī mbá ò í dake, kè dè boní kòḍ banté ò tòmè de kó meyei.

⁴ Kòo mòu weè nùu me nhò fíténè kòḍ pàrikènè mí nKuyie n yètìrì, bá ò í totí o yèmmè, kè dè boní kòḍ banté ò tòmè de kó meyei.

⁵ Kòo tḍ de kó meyei nkó mèmamè ò ḍò nké mè dáammu. ⁶ Wèe tóni fepenífe yoo tebòniite kéuté de kó meyei, kè ikuó nùtì o ḍòḍ meyei ncíemmè kó ikuó, kòḍ deeténè de kó meyei.

KUḶ: Bəcǐribè bo nfeu ùi wũṣ meyei ncíemmè kpéi

⁷ Kè dè ḍò nhòmòu í məkə fepièfè yoo tebuṣtè ke bo n féuté ò ḍòḍ mèè yei nkpéi kè nh ò cǐé, wèe tóni sínònkperípíe sǐdésì yoo yekpetinónkperə yèḍèè, ké n féuté tēmàà kétuḍ nkénféuté tetetè ò ḍòḍ mèè yei nkpéi kè nh ò cǐé. ⁸ Wèe dè tóni kédúḍ nyikuó nùtì kòo keté kékéuté meyei ncíemmè kpete. Wèe fũtè te fṣnǐí ò me mbáá tṣte te yuu, ⁹ kédeite te yĩ nkémíété diwũṣtònni píkù kécóú nko mesomme diwũṣtònni fũḍ, meyei ncíemmè kpete nte, ¹⁰ kékúḍ tēḍétè kétuḍ nyikuó yèmmè. Kè ikuó nùtì ò ḍòḍ meyei ncíemmè kó ikuó, kè nhò cǐé nho yei.

11 Kè dè me ndò nhòmòu í m̄ake sinónkpeé yoo yekpetinónkperε, wèe tóní muyuo ncidóòbè bènàà, ò báá mù ȳore mekùò nhò me mbáá cōnné tihúúnti mu ñnkè, ke yé meyei nciém̄mè kōmu mmumè. 12 Wèe mù tóní kédúú nyikuó niùti, kòo mù yēté dinacekutiri, kéwēnnénè dèe yóó tuò nkétuò, kè dèe benke mumòu mù tumè n kōmu mmu, mù yóó ntu meyei nciém̄mè kōmu mmu. 13 Kè ikuó niùti ò dòò meyei nciém̄mè kó ikuó kè nhò cīé nho yei.

Kè ikuó niùti nte musòmmu ò ò nte mèè botí tidiiti kó yepārè kōmu.

Bè bo nfeumè iwūš meyei nhūtímù kpéí

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke dò:

15 Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kááké yepārè bè m p̄ā nyè, wèe tóní dipedaà dii kpa kuyènkù dii donku mànnè bè kèété ì díítí n taummè tou kpéí, mmeyei nhūtímù kó feḏḏe nfe. 16 Wèe yietí ò yúúkú dè n taummè tou kénós nkè dè mmànnè ò bo totémè ò yúúkú dè yewétiyè yènnùmmù kó òm̄áá kòò dè duó nyikuó niùti. Kè ikuó niùti féúté dii pedaà kóò dòò meyei nhūtímù kó ikuó kè nh ò cīé nho yei. De kó ikuó nyi memme.

17 Kòò mòu yeté ke dòò n yè n yí dós dè, ke í yé, de kó meyei mbaa bo o yuu ñnkè nke. 18 Kè dè boní kòò banté wèe deite o wūš mieke dipedaà dii kpa kuyènkù kè di donku mànnè bè kèété ì díítí meyei nhūtímù kpéí nkè ikuó niùti ò dòò meyei nhò dòò mè ke í yé me kó ikuó kè nh ò cīé. 19 De kó dipedaà tu meyei nhūtímù kperi ndi. Ke yé de yiè nni nyeténèmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:

21 Kè dè me ndò nhòmòu wèe ciité o kou ke n yeténè, kòo kou ò d̄óunnè dèmarè yoo ò dè nhò bànnè, kòò ò ciité ke di o kperε, 22 kòò me mpeté dèmarè nde ke nenni, ke parikè ke bo s̄onne, nè de kó med̄òr̄imè yeime botí. 23 Kòò dòò de kó meyei mbotí ò dò nké dè f̄ómmu, ò yúúkú dè yoo ò fiete dè yoo bè ò d̄óunnè dè, yoo ò pètè dè, 24 yoo ò sou nke pariku. Nè de kpéí nwèe yietí kénós nkè dè mmànnè kòò do dè toté kuce mènùmmù dèm̄áá na mmàmè. Bè ò yà dii yiè dimómm̄nni ndi ò d̄ómmè k̄eyietí wèe te denennè. 25 Kòò dèe memme ò né deitení dipedaà o wūš mieke dii kpa kuyènkù, dii mànnè ikuó niùti kèété ì díítí meyei nhūtímù kpéí. 26 Kè ikuó niùti ò dòò meyei nhūtímù kó ikuó kè nhò cīé mbá kòò do dòò mèè yei mbotí.

6

Ikuó ù tukúnè muwūšféù nè tidiiti kó yepārè

DÈENNÍ: Iwūš ù feu ke tuò

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke dò: 2 Náké An̄o nè o bí ke tú:

N yè nkè bè n fèúté feḏḏe ke tuò ndiwūšt̄ònni ñnkè bè báá yie nkè de kó muhāá nkú. Mù nyíé nke c̄óú nkè dèe wenténè. 3 Kè ikuó niùti dáátí dik̄outéyaàbòrì, dii dùòkenè mupaàkonkperímù, k̄eyi defetire dèe dùòkenè mupaàkonkperímù, kédeè ke né kouté mutápeí mmekùò nkōmu bè n tuò nfèè òfè kōmu ké mù ñné diwūšt̄ònni píkù, 4 kédeite o yààti kéānné titetì ké mù t̄o kédenne bè kari, kék̄otenè dibòrì bè tāāté di de kpéí. 5 Diwūšt̄ònni kó muhāá mbáá kú. Bá dii k̄unweñni ikuó niùti níí mù tíí nkénós nfeḏḏe fèè ò̄ tuò nke né na kétuò mmekùò mmetaummè kó ikuó kōme. 6 Diwūšt̄ònni kó muhāá nyó nc̄óummu nsāà mù báá kú.

DÈENNÍ: Tidiiti kó yepārè

7 Nte tidiiti kó yepārè kó ikuó yo ndòmmè:

An̄o bí ì níí yóó yè tóní dihúúnt̄ònni borè. 8 Bè níí yēté muyuo nnè mekùò nnè tihúúnti timòu bè ò̄ cōnné tì mu ñnkè, kétuò ndihúúnt̄ònni ñnkè, dèe benkú mumòu mù tumè n kōmu, dipānni ndi dii kó kuf̄ōku n naati. 9 An̄o nè o bí kè bèe di des̄onne, bè me mbáá

kɔɔrenè mutie mùù muuti pɛ̀ɛ̀, bè báá kari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké mù di. Bèe kari metaummè tou kó kudànkù nku ké mù di. ¹⁰ De kó mudii bè báá mù kɔɔrenè mutie mùù muuti kɛ́pũnné ke yé bè m pã tii diiti ke tũò ntii sùómmè, tì tu n kpeti nti ke dònne bè ɔ̃ m pã feɔ̀fe meyei ncíemmè kpéi nyoo meyei nhũtímù kpéi nkè dèe sú. ¹¹ Anɔɔ kó kuwuɔ nkɔbe bèe yóo nyo nde kó mudii bè m pã ke yéte ke sùò mmù, dè yó ntú di kó ikuó nyi sáà.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Mɔyiisi ke dò:

¹³ Nte Anɔɔ nè o bí be yó m pã dii pãnni bè yóo bè cànné dii yiè ikuó tómmú kpéi. Bèe waá mmuyuo nsààmù cidóòbè bètãati, kɛ́toté mu cuokè, muu ndikũnweñni mutēmù kuyuoku.

¹⁴ Bèe mù àntenè mekùò nképemmú kɛ́wérì ké m pã. Dipãnni ndi dii kó kufɔ̀ɔku n naati.

¹⁵ Anɔɔ wuɔ mmieke kè bè yóo cànné òmòu kòò ntú ikuó nìùtì, wèe me ndò. De kó ikuó yó mbo sáà ndi, de kó dipãnni ní yó ntú dii tũò ndindi páí. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì m pã tidiiti kó dipãnni bèe di tũò, mbè báá di di.

TÁÁTI: Meyei ncíemmè kó iwũ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nsáké ku náànti kénáké Mɔyiisi ke dò: ¹⁸ Náké Anɔɔ nè o bí ke tú: N yé nkè bè yó n féuté feɔ̀fe meyei ncíemmè kpéi mbèe fè nni nféuté metaummè tou ìkè bè n feu dè bè tũò nyi. Bè fè nni mpãmu. ¹⁹ Ikuó nìùtì wèe kũò de kó feɔ̀fe, wèe dò nké fè di ò me mbáá kari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké fè càáké, wèe kari metaummè tou kó kudànkù. ²⁰ Kòò tũò mòu kàáké de kó kumaa nhò kúmu, kè meyiĩ mmèe me ndàri o yààtì, wèe tì òú dibòrì bè tãátè di de kpéi. ²¹ Kè bè ì bèrínénè tiyaati kó tekũmbotè ke dèe bèe tè pònte. Kè disɔ̀wũð kpete me nni nte bèe tè òú mesàà. ²² Ikuó nìùbè cɛ́ĩ kɔbe bèe bo na ké ì di, de kó imaa ntu bè m pã ì nyi. ²³ Kè bè n féuté fè òfè meyei ncíemmè kpéi nke tannè fe yiĩ mmetaummè tou mieke ke dòò meyei ncíemmè kó ikuó bèe fè cóu.

7

NÁÀ: Meyei nhũtímù kó iwũ

¹ Nte meyei nhũtímù kó ikuó yó ndòmmè: De kó feɔ̀fe ní yó ntú bè m pã fè nfe. ² Bèe fè nni nféuté bè feu dè bè tũò nyi, kè ikuó nìùtì míété meyiĩ ndiwũòtònni kɛ́fité. ³ Kè bè n duó ndèè tu mekùò nkperɛ, kuyóú nè mekùò mmèe dàátì tinauti ⁴ nè yeceumbè nè mekùò mmèe yè dàátì nè kutúúkú nè yeɔ́ kó mekùò nnè yeceumbè. ⁵ Kè dí dè nni ntuɔ ndiwũòtònni ñnkè. Meyei nhũtímù kó feɔ̀fe nfe. ⁶ Ikuó nìùbè cɛ́ĩ kɔbe bèe maa bo na kédì de kó imaa. Bè me mbá nkari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké ì di, bè fè nni mpãmu. ⁷ Meyei nhũtímù nè meyei ncíemmè kó ikuó demáà ndi, ikuó nìùtì wèe dòò de kó ikuó wèe ní yó nte fe kó imaa.

NŪMMŪ: Dèe dò nkéntú ikuó nìùbè kperɛ

⁸ Kè bè n féuté feɔ̀fe ke tũò, nyikuó nìùtì wèe dòò de kó ikuó wèe yó nte fe kànkù. ⁹ Kè bè me nni mpã tidiiti nti, ke tì pũñné yoo ke tì fiu nyoo ke tì pèmmú, ikuó nìùtì wèe dòò ikuó wèe yó nti te. ¹⁰ Kè bè me nni mpã tidiiti tii kɔɔrenè mekùò nnè tii í mè kɔɔrenè tii kó dimàà í pũñné Anɔɔ bí tì totí kè dè mmà.

KUO: Metaummè kó iwũ

¹¹ Nte ikuó di yó nni n feu mmè botí iwũ metaummè kpéi:

¹² Kòò mòu dá ké n féuté feɔ̀fe disãnni kpéi nwèe yíénè yekàtìndà yèè í kɔɔrenè mutie mùù muuti, bè àntenè yèè cootì mekùò nnè tipèmpɛñtì tii waare mekùò nnè muyuo nsààmù ké mù kɔɔrenè mekùò nképiité kɛ́pũnné, ¹³ kéwaánnè pɛ̀ɛ̀ wèe kɔɔrenè mutie mùù muuti kɛ́yíénè feɔ̀fe bè yó n féuté fè metaummè kpéi nyoo disãnni kó feɔ̀fe ¹⁴ Kè bèe deite de kó mudii mieke dèe yó ntú n kperɛ, ikuó nìùtì wèe mìété metaummè òfè kó meyiĩ ndiwũòtònni

weè dè te. ¹⁵ Bè n fèuté dìi yìè de kó fèḍfè diñdi bè yóó fè càákémè, bè báá súó ndèmarè kè dè nyĩkú kéwenté.

¹⁶ Kòo nìti weè me nni ncànnènè dinùu ke dó ké fè nni nféuté yoo ò baá dó ké fè nni nkuo nè o yèmmè mme, bèe fè càáké de yìè nè nankoo. ¹⁷ Kè fe maa nkpaá ke tũ̀ke diyie tã̀nni yìè bèe ì cóu. ¹⁸ Kè bè ì càáké diyie tã̀nni yìè de kó dipã̀nni naá ndetetirè nde, n ténke báá di còuté, de kó imaa ntú ìi s̄ntè ìi nyi, kè wèè ì di weè t̄o de kó meyi. ¹⁹ Kè imaa mmai kàáké dèmarè ikuú yè ndèè s̄i mbè báá ì di, bèe ì cóu.

Wèè wenni ikuú yèmmè weè bo na kédi metaummè kó fèḍfè kó imaa. ²⁰ Kè wèè s̄i nyikuú yèmmè ke ì càáké bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke. ²¹ Kòò m̄ou kàáké dèmarè ikuú yè ndèè s̄i kòo nìti nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè marè ikuú yete dè, ke càáké fèḍfè bè n fèuté fè metaummè kpéi nfe kó imaa, de yìè mbèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke.

Isidayeribe dò nkéncimè iwṹ kó mekùò nè meyi

²² Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náànti kénáké M̄oyiisi ke d̄o: ²³ Náké Isidayeribe ke tú:

Di bá nyo mmenaakùò nnè ipe nè sibóó de k̄ome. ²⁴ Kè fèḍfè mafè ku yoo musĩmmù fè p̄i, di báá cááké fe kùò, di né bo na ké mmè p̄ĩnnè mutōmmú. ²⁵ Kòò m̄ou càáké mekùò mbè ò̄ n kuó fèḍfè kédèite mè kétuó. Bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke. ²⁶ Bá kè di bo kèè bíékè di bá nyo mmeyĩ, bá tenòtè k̄ome yoo itààke inàà kperè k̄ome. ²⁷ Kè wèè di meyi mbá kòò tu wè bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke.

Ikuú nìùbè dò nké te dè

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̄oyiisi ke d̄o: Náké Isidayeribe ke d̄o:

²⁹ Kòò m̄ou n fèuté fèḍfè wèe dèite kumaa nkùu tu n k̄oku. ³⁰ Wèe dèite o mómmuó nyi tu n kpeyi, mekùò nkperè nè dic̄nc̄nni ké dè nni mbenke. ³¹ Kè ikuú nìt̄i tuó mmekùò ndiwũ̀st̄nni ìnkè An̄o nè o bí kè bèe túóté dic̄nc̄nni. ³² Metaummè kó iwṹ di n feu ì mieke, di ní dèite dikpèri youri kédúó nyikuú nìt̄i. ³³ An̄o bí ìi yóó míté metaummè kó fèḍfè kó meyi nkétuó mmekùò. Bèe yó nte de kó dikpèri. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i tu: Di ní dèite di n feu ìi wṹ metaummè kpeyi mieke dic̄nc̄nni ké m benke kédèite dikpèri An̄o nè o bí be kperè nde. Dè yó ntú di kó ikuú nyi s̄á.

³⁵ Nè bè cànné dìi yìè ndi An̄o nè o bí n t̄ommú kpéi n dèitemè de kó imaa nyiwṹ bè n feu ì ke tuó nyi mieke ke d̄o, ì bo ntú be kpeyi. ³⁶ Dii yìè ndi m béimmè ke d̄o bè ní dè mbè duó, ke d̄o: De kó ikuú yó mbomu s̄á.

³⁷ Nte bè yó nni nfeu ìi wṹ ke tuó nnè bè yó nni mpã̀ nt̄i diit̄i ke tuó nnè bè yó nni nfeu ìi wṹ meyi nc̄émmè kpéi nnè meyi nh̄t̄imù kpéi, nè bè ní bo nyóó cànnémè ikuú nìt̄i, nè metaummè kpeyi de kó ikuú duó ke me ndò. ³⁸ Ti Yiè nKuyie ndo nàké t̄i nti M̄oyiisi Sinaii t̄ari ìnkè kù bè nàà ndii yìè ke tú bè nkù feu iwṹ Sinaii kó dikpàà.

M̄OYIISI C̄Ā̀N̄EMÈ IKUÚ NÌÙBÈ KETIBE KUYIE NT̄OMMÚ KPÉI

8

Bè ní bo cànné mèe botí bèe yó ntú ikuú nìùbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̄o: ² Yú An̄o nè o bí kétúóté ikuú yà̀t̄i nè ikuú kó mekùò nkéwaá ndinaadaa meyi nc̄émmè kperè nè yepedakè yèdèè, kéãnné p̄èèbè bèe í k̄ārenè mutie mùu muuti kuh̄nku mieke, ³ k̄eyú Isidayeribe t̄inni dim̄ou kè dìi tí mmetaummè tou b̄ori borè.

⁴ Kè M̄oyiisi t̄unne ti Yiè nKuyie nh̄o nàké t̄i k̄et̄i nyIsidayeribe bem̄ou metaummè tou b̄ori borè, ⁵ ké bè nàké ti Yiè nKuyie nyè nwèe d̄òmè, ⁶ kédèe kédúó nh̄An̄o nè o bí kè bèe t̄ónni k̄oò bè w̄uó ikuú yèmmè, ⁷ kédát̄innè An̄o dik̄out̄eyaab̄ori k̄ebou fenaak̄ñfè, kénóó ndik̄out̄eyaab̄ok̄upuri, kénóó ntek̄out̄eyaab̄otè k̄ebou fenaak̄ñfè, ⁸ kédèe

kénós ndicĩncĩnkònnì, kéãnné di mieke ikuó nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu ⁹ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kòò ìnné fesəoyítòòdáfè, dèè yóó benke ke dò mbè ò cànné n kó mutōmmú kpéí. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

¹⁰ Kè Məyiisii túóté ikuó kó mekùò nkémíété metaummè tou ké di cànné dindi nè dèè kó dimàà bo di mieke, ¹¹ kémiété diwūštònni kuce mēyiekè, dindi nè di nenti, kunankú nè ku tàrì, ¹² kécóú nyikuó kó mekùò nhAnə yuu ìnkè, kòò cànné. ¹³ Kè Məyiisii duó nkè Anə bí kətení kòò ì dàtínné yekəutəyaàbòrè kéboú inaakūš nké bè boú tiyaàbomboúnti be yə, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

¹⁴ Dè kó difōnkúò kətúóténí dinaadaà meyei ncíēmmè kperi, Anə nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ¹⁵ Kè Məyiisi di fèuté kəpəòtè meyiī nho nóm̄bii kémiété diwūštònni bàkè kéfíté, ké di wēnkūnne ké di cànné kè di ntú meyei ncíēmmè kperi kécóúnko mesəmmè diwūštònni fūš, ¹⁶ kédeè kətúóté mekùò mmèè dàátí tinautì, nè mēè càátí yeš nè yeceumbè yedé nè mekùò mmèè yè càátínè ké dè tùə ndiwūštònni ìnkè, ¹⁷ kətúóté di kōnkù nè di maannè di piti kédennè Isidayeribe kari kətuə nti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

¹⁸ Kè Məyiisii duó nkè bèe túóténí dipedaà bè yóó kuə di kətuə. Anə nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ¹⁹ Kè Məyiisii di fèuté kémiété meyiī ndiwūštònni kéfíté, ²⁰ ké di kèké kəwēnnénè di yuu nè di kùò nkətuə, ²¹ késúté di nautì nè di kpáà nké dè wēnné deməu kətuə. Di tu fešfè fèè tùə nfēnfe dipānni ndi dii kó kufšōku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do ti nàkémè Məyiisi.

²² Kè Məyiisii túóté dipedaà terì ikuó nìùbè kó mucānnímù kperi, Anə nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ²³ Kòò di fèuté kəfəté meyiī nhAnə tofékérì youri nè o nùtè youte kó dinóm̄bidaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁴ kédeè kényú Anə bí kəfəté meyiī mbe tofékérè youye nè be nou yousi kó yenóm̄bidakè nè be naàcèi yousi kpeye kémiété meyiī ndiwūštònni kéfíté, ²⁵ kətúóté mekùò nnè kuyóú nè mekùò mmèè dàátí tinautì nè mēè càátí yeš nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, ²⁶ kédeite pēēbè bèè í kəərenè mutie mùù muuti, bè pā bè ti Yiè nKuyie mbe mieke omáà nè dikàtindàà nè kupēmpēnkù ké dè wēnnénè dikpèrì youri, ²⁷ ké dè duó nhAnə nè o bí kè bèe dè nni mbenke, ²⁸ kédeè kè Məyiisii dè cəuté kəwēnnénè fešfè fèè yóó tuə nkətuə ndiwūštònni ìnkè. Ikuó nìùbè cànnímù kó fešfè nfe, dipānni ndi dii kó kufšōku naati ti Yiè nKuyie. ²⁹ Kè Məyiisii túóté dicĩncĩnni kəbenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuó nìùbè kó mucānnímù kó fepièfè nfe, kè dè kó kumaa ntu Məyiisi kəku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

³⁰ Kè Məyiisii túóté ikuó kó mekùò nnè meyiī mmèè do bo diwūštònni kémiété Anə nè o yààti nè o bí nè i yààti ké bè cànné.

³¹ Ò dèè memme kénáké Anə nè o bí ke dò: Bənnénè imaa mmetaummè tou bōrìnùù ké dè nyi càáké, kəwēnnénè ikuó kóo pēē, bè šš cànnénè wè ikuó nìùbè, kù n nàké ke yē ndi níí dè di mēè botí. ³² Imaa nyii bo súó nnè pēē wèè bo súó ndi dè tùə. ³³ Dí mbo metaummè tou bōrìnùù ke dò yewe yēyiekè, di báá íté dēborè kénkém̄m̄nè di cànnímù kó yewe bo deèmmè. Di cànnímù kó yewe yó mbo yewe yēyiekè ndi. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù yē ntí dəò, ti mē ndòòmè yíe. Di yei ncíēmmè kó ikuó nyi. ³⁵ Dí mbo metaummè tou bōrìnùù ke dò yewe yēyiekè nè dēyènnè dēyiekè ke dəəri ti Yiè nKuyie ndi nàké tì, kè dèe yie nkè di báá kú. Kù n nàké dii nùù ndi.

³⁶ Anə nè o bí kè bèe dəò ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke yē mbèe dəòmè.

9

Anə nè o bí bè kətémè ikuó tōmmú

¹ Diyiè nínnì yìè kè Mòyiisii yú Anò nè o bí nè Isidayeeriβe kó bekótìbè, ² kénáké Anò ke dò: Waanní dinaadabii meyei ncíémmè kperi nè dipedaà a yóó féuté dì ti Yiè nKuyie nkétuò. Dédé kè dè ntú dèè kpa kuyènkù, kàa dè tóní metaummè tou ìikè. ³ Kàa dèè a náké Isidayeeriβe ke dò: Waánnè dibadaà meyei ncíémmè kperi nè dinaadabii nè dipedabii dèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù kè dè féuté ti Yiè nKuyie nkétuò. ⁴ Kè di dèè di tóní dinaadaà nè dipedaà metaummè kpeye kè yè nkù féuté metaummè tou ìikè kéwaá nnè muyuo mmùù àntenè mekùò. Yíe nkù yóó di benkemu ku máà.

⁵ Kè bèe waanní Mòyiisi yè mbèe waanní dè kédeè kéténní bemou metaummè tou ìikè kécómmú. ⁶ Kè Mòyiisi dò: Nte ti Yiè nKuyie nyè ndí dòmè kéyà ku kpetì.

⁷ Kè Mòyiisii náké Anò ke dò: Tóónní diwūōtònni borè káféuté a òfè meyei ncíémmè kafe káféuté fetefè kétuò, kédò meyei ncíémmè kó ikuó a mómmuò nkpréi nnè a cìètè kòbe kpréi. Kàa dèè a féuté benitibè yei ncíémmè kafe, kè bè dò meyei ncíémmè kó ikuó, kéndònnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

⁸ Kè Anò tóónní diwūōtònni borè káféuté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o mómmuò nho yei ncíémmè kpréi. ⁹ Kòo bíi ò duó mmeyí nkòo pòtè o nómbife káfeté diwūōtònni bàkè, kédeè kécóúnko mesomme di fūò, ¹⁰ kédeite mekùò nkperè nè yeceumbè nè ye kùò nnè yeò kòme, kè dè tūò ndiwūōtònni ìnkè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi. ¹¹ Kè bèe denne imaa nnè kukònkù Isidayeeriβe kari kétuò.

¹² Kè Anò féuté dipedaà bè yóó tuò ndi, kòo bíi ò duó ndi yí nkòo míeté diwūōtònni kéfíté. ¹³ Kè bèe ò duó nde kó fèòfè kó imaa nnè diyuu, kòo dè wènné kétuò ndiwūōtònni ìnkè, ¹⁴ késú tinauti nè yekpàà nkéwènnénè fèòfè fèè yóó tuò nkétuò.

¹⁵ Ò benke dii mònni ti Yiè nKuyie mbenitibè kù pā yèè pāre kédeè kétúóté dibadaà meyei ncíémmè kperi kè di féuté ò do féuté mèè botí diketiri, ¹⁶ kétuò nde kó iwūò idé ikuó yèmmè, ¹⁷ kétúóténí bè pā mùù yuo nti Yiè nKuyie nkéyèté kécóú ndiwūōtònni ìnkè nè iwūò bè òó fié ì bá dii kúnweñni kétuò. ¹⁸ Memme ò féutémmè benitibè tóni dii naadaà nè dipedaà metaummè kpréi kòo bíi ò duó mmeyí nkòo míeté diwūōtònni kéfíté. ¹⁹ De kó dinaadaà kó mekùò nnè dipedaà kòme nè kuyóú nè ku kó mekùò nnè yeceumbè nè mekùò mmèè càátìné yeò. ²⁰ Kòo dè daá nyiwūò idé inyi kó yecĩncĩrè ìnkè, kédeè kè dè tūò ndiwūōtònni ìnkè, ²¹ kétúóté de kó yecĩncĩrè nè dikpèri youri kè dè benke ti Yiè nKuyie nkù do ti nàkémè Mòyiisi.

²² Kè Anò fié ti Yiè nKuyie nyiwūò meyei ncíémmè kpréi, nnè ìi yóó tuò mmetaummè kpréi, kéyoute o nou benitibè bíkè kè bè pā ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténí diwūōtònni ìnkè.

²³ Mòyiisi nè Anò kè bèe nei kéta metaummè tou, kénei kéyènní kèpā ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenitibè. Kè Isidayeeriβe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpetì. ²⁴ Kè keĩnkè kó muhāá ncúténí kétuò mmekùò nnè iwūò bè fié ì ke bo tuò nde kó diyiè. Kè Isidayeeriβe dè yà kéii bemou kénínkú kèsĩnnóò ketenkè.

10

Nabaadi nè Abiyu bè kumè

¹ Anò bí Nadabu nè Abiyu kè bèe túóté bá wè tesòsékébuute kéwaá mmuhāá nsóntíke kòmu, ikuó yete mù kétuò nti húúnti ti Yiè nKuyie. ² Kè muhāá nyènní ikuó nenti kó kufáá nkó dibòri kè bè còuté kè bèe kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìikè. ³ Kè Mòyiisii náké Anò ke dò:

Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá
kù tu dii mònni bèè kù tókénè
kù bo bè benke kù dòmmè pái pái,

kè Isidayeeribe beməu nkù dèúkunko.
Kè Anəo ndò nkáré.

⁴ Məmmə kè Məyiisii yú Anəo cice nantè Usiyeedi bí Mikayeedi nè Edisafāā ké bè nàké ke dò: Kətenè kətúóté di cice nantè bí ìi ku ke duó metaummè tou bərinùù, kédennə Isidayeeribe kari. ⁵ Kè bèe dəò Məyiisi bè nàké tì ké bè tùóté nè be kuó yaəbòrè kédennə Isidayeeribe kari.

Ikuó nìùbè níi bo nkari mèè botí betəbè kũũ

⁶ Kè Məyiisii nàké Anəo bí ìi kpaá, Edeasaa nè Itamaa ke dò: Di báá yóu kè di yùtìi yēké. Di me mbáá kēri di yaəbòrè ke bo benke di karimè mukũũ di yàà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiəkeə peike Isidayeeribe beməu. Isidayeeribe səmbə beè yóó kəmmú ti Yiè nKuyie nkùəné bè muhāā mbe kpéi. ⁷ Díndi báá íté metaummè tou bərinùù di yàà bo kú! Bè di còu nyikuó kó mekùd mme ke di cānné ti Yiè nKuyie ntəmmú kpéi.

Kè bèe yie nkédəò Məyiisi bè nàké tì.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuó nìùbè menaà mmèè muò

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Anəo ke dò: ⁹ Fó nnè a bí kè di níi kəri metaummè tou di báá yà diféè yoo menaà ntēmè mamè mēè muò nkè dēe yie nkè di báá kú. De yó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaəbíi sáā. ¹⁰ Kè dēe yie nkè di na kémbaàtì dēè tu n kperə, nè dēè í tú n kperə. Dēè ci nè dēè í ci, ¹¹ kəna kébenke Isidayeeribe beməu n duó nyii tié mMəyiisi kòò ì ndi nàké.

Ikuó nìùbè níi yó nte dè bè pāā nyèè pā̀rè Kuyie nyə mieke

¹² De mənni kè Məyiisii nàké Anəo nè o bí ìi kpaá Edeasaa nè Itamaa ke dò: Kè bè pā ti Yiè nKuyie ntidiiti, ke tūə ntii kpaá di kpeti nti. Dí cááké pēèbè bèè í kəərenè mutie mùu muuti diwũštənni borè, bè bè nkù pāmu, kè dè cāā. ¹³ Di bá nkari sántíkoo kó dibòrì kóò cááké, ke yé bè kù pā tii diiti mieke nke kù dèitemè ke di duó. Kù ti nni nnàké. ¹⁴ Di níi cááké dicĩncĩnni bè benke di Kuyie nnè dikpèrì bè dèite di, di báá kari sántíkoo kó dibòrì ké dè cááké. Bè kù fié ìi wũə metaummè kpéi nyi mieke nke bè dèitemè ke di duó. A bí initipoi bo na ke di wənnénè ké ì cááké. ¹⁵ Dicĩncĩnni bè kù benke di nè dikpèrì bè dèite di bè níi dè wənnénè mekùd mmèè yóó tuə nké dè benke Kuyie nkédeè, kè dí dè tùóté fí nnè a bí, di kperə yó nni nde sáā, kù ti nni nnàké.

¹⁶ Kè Məyiisii bè beke bè yīmè dibədaà bè do kùò di meyei ncíemmè kpéi. Kè bèe ò nàké ke dò bè di tūəmmu, kòo miəkeə peike Anəo bí ìi kpaá, Edeasaa nè Itamaa. ¹⁷ Kòo be beke ke dò: Dè dōmmə kè di í kari bè tāāté dii bōrì de kpéi nke di cááké. Ke yé bè di pāmè ti Yiè nKuyie nku kè di cāā, kè di di dōdōnè meyei ncíemmè kó ikuó, ke dèite Isidayeeribe kó meyei. ¹⁸ Di í me ntannémè meyiĩ mmetaummè tou di na nkəri dibòrì bè tāāté dindi de kpéi nke di cááké.

¹⁹ Kè Anəo nàké Məyiisi ke dò: Bè di fèuté ti Yiè nKuyie nku meyei ncíemmè kpéi nke tūə. A mómumuə nha yému tii n tūəkení kè n cááké yie nfeðfè bè kùò fè meyei ncíemmè kpéi, dè bo narike ti Yiè nKuyie nnaà?

²⁰ Kè Məyiisi nsó nde kó tináənti wenni.

DÈE CI NÈ DÈE Í CI

11

Isidayeeribe bo nyo nyii wũə nè bè bo nci ì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi nè Anəo ke dò: ² Nákénè Isidayeeribe ke dò n tú:

Nte n̄ iwũṣ n̄ tiwanwanti di yó nyo ndè: ³ Fèḍfè yoo kuwanwankù dèè kó yekpèètè yàte yèdèè kè dè dukii, di bo na ké ndè yo, ⁴ iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke yekpèètè ke dukii. Nte di yó nci dè:

Di bá nyo nyòyó bá n̄ ò me ndukiimè o kpèètè í yàte.

⁵ Di bá nyo ndisetiri bá n̄ di me ndukiimè di í m̀̀ke yekpèètè.

⁶ Di bá nyo ntehòntè bá n̄ tè me ndukiimè te í m̀̀ke yekpèètè.

⁷ Di bá nyo ndif̀̀nk̀̀r̀̀i bá di me mm̀̀kem̀̀e yekpèètè kè yè yàte, di í dukii, ikuó dè yetemu.

⁸ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu.

⁹ Nte tiwanwanti menie mmièke kpeti di bo nyo ntì: Siyĩ s̄i kó dimàà m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè kè s̄i bo menie mmièke, dàméèr̀̀i yoo ikó mmièke di bo na ké ns̄i yo. ¹⁰ S̄i me nyí m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè ke bo daméèr̀̀i mièke yoo ikó mmièke, n̄ des̄intékperere menie mmièke kperere, di bá ndè yo ikuó dè yetemu. ¹¹ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu. ¹² Tiwanwanti t̄i kó dimàà bo menie mmièke ke í m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè ikuó dè yetemu.

¹³ Sin̄ṵ mièke, nte di yó nci s̄i, di bá ns̄i yo ikuó dè yetemu: Kumanc̀̀nk̀̀ù n̄ ditús̀̀ù n̄ dàméèr̀̀i kó fetúúfè. ¹⁴ Kuwànk̀̀ù n̄ kutúbotí kum̄̀u. ¹⁵ N̄ kukākābotí kum̄̀u. ¹⁶ Fec̀̀onfè diéfè n̄ dihondùò n̄ tekónnén̄tè n̄ fec̄irife n̄ kuc̄intibotí kum̄̀u, ¹⁷ n̄ fekonkp̀̀anfè, ¹⁸ kucáduonku n̄ dikonnéyoo n̄ kuyómm̀̀péik̀̀ù. ¹⁹ Kutenkatíkádáák̀̀ù n̄ kuyĩnwuok̀̀ù kó kubotí kum̄̀u, n̄ dikũntibá̀̀r̀̀i n̄ kudéik̀̀ù.

²⁰ Yecandúò nyèè m̀̀ke tibààtì tinàà ke í n̄ nke puù, ikuó dè yetemu. ²¹ Yecandúò mmièke di bo nyo nyè tu: Yèè m̀̀ke tibààtì tinàà ke n̄ nke puù. ²² Di nyo nkucádómbotí kum̄̀u n̄ fecofe n̄ s̄ibei. ²³ Des̄onne dèè m̀̀ke tibààtì tinàà ikuó dè yetemu.

Iwũṣ n̄ tiwanwanti bè í dò nké ní kááké dè, dè ku dùì m̀̀nni

²⁴ Iwũṣ bomu n̄ tiwanwanti kè dè ku kàa dè kàáké a s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku. ²⁵ Kè wèè dè t̄o wèè s̄ú o yààtì, ò s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku. ²⁶ Iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke yekpèètè bá yè í yaati dè me nyi dukii ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò s̄intemu. ²⁷ Iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke itààke ìnàà ke centi de naàc̄èi yómmè ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò s̄intemu de yiè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku. ²⁸ Ikuó dè yetemu, kè wèè dè kàáké wèè s̄ú o yààtì, o s̄intemu de yiè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku.

²⁹ Nte tiwanwanti t̄i bàànte di yó nci t̄i: Tek̀̀c̄ààtè n̄ diyíù n̄ kuhurímbotí kum̄̀u. ³⁰ Didukp̄̀enn̄i n̄ dikpeunn̄i n̄ dikũri n̄ kudaàtikonkonk̀̀ù n̄ kuwààtòntónk̀̀ù. ³¹ Tiwanwanti mièke di bá nyo nde kó tiwanwanti, kè k̀̀mak̀̀ù ku kè wèè k̀̀ kàáké ò s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku. ³² Kè de kó kuwanwank̀̀ù mak̀̀ù ku ke kàáké kunenk̀̀ù mak̀̀ù, de kó kunenk̀̀ù s̄intemu, tinenti idéi kpeti n̄ tiyààtì n̄ kuk̀̀nk̀̀ù n̄ tidòuti tinemp̄̀imp̄̀nti tim̄̀u bá kè k̀̀ù nenk̀̀ù botí nku. Dí k̀̀ù s̄úté kè k̀̀ù ns̄i nde kó diyìè k̀̀nt̄ k̀̀tù̀kenè kuyuoku. De kó dif̀̀nk̀̀úò kéwenke. ³³ Kè de kó kuwanwank̀̀ù mak̀̀ù ta kunenk̀̀ù titátì k̀̀ku mièke dí k̀̀ù p̀̀nte. Dèè bo ku mièke di báá dè di, dè s̄intemu. ³⁴ Kè bè me nyènténè de kó kunenk̀̀ù mak̀̀ù menie nke ānné tidiiti bè yo ntì, t̄i s̄intemu bá kè menésààmè mme bè yò mmè mè s̄intemu, bá kè mè ā k̀̀ù nenk̀̀ù botí mièke. ³⁵ Kè de kó tiwanwanti kó k̀̀mak̀̀ù do kunenk̀̀ù mak̀̀ù mièke k̀̀ s̄intemu, ke tefiuntè mièke nke yoo kedekè makè dí dè p̀̀nte, dè s̄intemu ke yó ntú dèè s̄i ndi kpéi. ³⁶ Kè dè me ndò nkuwanwank̀̀ù mak̀̀ù do kuf̀̀tik̀̀ù yoo tebinte yoo kubinku mak̀̀ù, menie mmiè yó nwennimu, wèè k̀̀ wuoté wèè s̄inte. ³⁷ Kè k̀̀ me ndo tidibotí mièke nke, t̄i yó nkpaá ke wennimu. ³⁸ Kè dè me ns̄ó mbè t̄i búú nke bo dimu, t̄i s̄intemu.

³⁹ Bá kè kuwanwankù di yo nkùnkù, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò s̄ntemu de kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ⁴⁰ Kè wèè kù càáké wèè s̄ú o yààtì, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku, wèè kù tùóté wèè s̄ú o yààtì, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

⁴¹ Debambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu. ⁴² Dèè kó dimàà fūri de p̄uti ñkè nè dèè bàante, debambaànnè kó dimàà c̄énke, di bá nde yo, ikuó dè yetemu. ⁴³ Di báá ànnè dimàà isòke nè de kó debambaànnè yoo di yóu kè dè di s̄nkùnnè di báá yóu kè dè di cakè. ⁴⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te kè di dò nkéncáá nke tú n kòbe ke dò mpáíí n dóm̄mè páíí, di báá yóu kè de kó debambaànnè kó dèmarè di s̄nkùnnè. ⁴⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m̄i di dènnení Esibiti, ke bo ndi te, ñdònnè páíí ke yé n dóm̄mè páíí.

⁴⁶ Kuyie mbè duó nyìi kuó nyi, iwūō nè tiwanwanti nè sinōō nè dèè kó dimàà bo menie mmièke nè debambaànnè de kp̄éí. ⁴⁷ Ìi kuó yó nte kè bè mbaàtì dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

12

Ikuó ìi tukúnè onitipòkù wèè p̄eité

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsòké ku náànti kébéinnè M̄oyiisi ke d̄ò: ² Náké Isidayeeriβε ke tú: Kòo nitipòkù p̄eité denitidabire ò s̄ntemu kéntò kétuàkenè yewe yèyiekè, kéndònnè ò ò nyúó nke dóm̄mè. ³ Diyìè nínni yiè bèe c̄ánté debire. ⁴ De kó dif̄nkuò kòo mbaà yewe sipísitāāti nè yètāāti kòo né na kéwenke. De kó yewe mieke ò báá kááké dèè c̄āā nke tú n kpepe, ò me mbáá kote n taummè tou, kémbaanè de kó yewe bo deèmmè.

⁵ Kòo me mp̄eité denitipobire nde ò s̄ntemu kéntò kétuàkenè seménni bédébè kéndònnè ò ò nyúó nke dóm̄mè. De kó dif̄nkuò kémbaa yewe sipísikuò nè yekuò kòo né na kéwenke.

⁶ Kè de kó yewe p̄ēēté, kè denitidabire nde yoo denitipobire, wèe t̄oní dipedabii dii m̄òke dibenni dimàà, ò yó n kùò di kétuò, kédúó nyikuó niùti metaummè tou b̄orinùù, kéwaánnè dikp̄etinónkperi yoo tenónkpete t̄èè yó ntú m̄ewénkùmè kpete. ⁷ Kè ikuó niùt̄i dè nni mbenke, kédòò m̄ewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

Ikuó ìi tukúnè ìnyi onitipòkù wèè p̄eité denitidabire yoo denitipobire.

⁸ Kòò í na ke bo p̄été dipedabii wèe waá nyekp̄etinónkperε yèdèè yoo sinónkpeé, kè t̄emàà ntú bè yó n féúté t̄è kétuò, nkè tetetè ntú m̄ewénkùmè kpete. Kè ikuó niùt̄i ò d̄ò m̄ewénkùmè kó ikuó kòo naá nwèè nàut̄è feité.

13

Bè bo mbéí dè tikànti p̄i nwe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè M̄oyiisi nè Anōō ke d̄ò: ² Kè dimutiri marì yènni onit̄i k̄ànti ke d̄ò nteçètè yoo tinaandoti, kè di s̄ó ndè dò ntikànti, dí ò k̄atenè ikuó niùt̄i Anōō borè, yoo o bí ikuó niùbè kòò m̄òu borè. ³ Kè ikuó niùt̄i wènté de kó mum̄ammú mùu bo o k̄ànti ñkè kè deborè kó ticiti cèete ke peike, kè deborè s̄àke naá ntef̄òtè, tikànti nti ò m̄ommè, ikuó niùt̄i ò nàké ke tú o m̄ommú tú mus̄immù mmu. ⁴ Kè dè me ndò nde kó diciitiri p̄éi m̄àà ndi, bá deborè í do ntef̄òtè, bá ticiti í peike, ikuó niùt̄i ò c̄ànnè omàà kè dè d̄ò yewe yèyiekè. ⁵ Diyìè yiénni yiè kòo w̄ete kòò wènté, kòò s̄ó nde kó mum̄ammú baa dò mmu d̄ont̄i ke í p̄èkè, wèe w̄ete kòò k̄anne kè dè d̄ò yewe yèyiekè. ⁶ Kòo w̄ete kòò wènté diyìè yiénni yiè, kòò s̄ó ndè t̄ōūke ke í p̄èkè, wèe ò nàké ke tú o m̄ommú í tú mus̄immù. Dè tu tecètè nte c̄énkoo, wèe s̄úté o yààtì m̄àà ndi kéwenke. ⁷ Kè ikuó niùt̄i ò nàké ke tú o m̄ommú í tú mus̄immù, kòò ítóo kè de kó t̄ewūōt̄è p̄èkè, wèe w̄ete k̄ebenke omàà ikuó niùt̄i. ⁸ Kòò ò wènté kòò s̄ó nde kó t̄ewūōt̄è p̄èkè, wèe ò nàké ke d̄ò: A m̄ommú tú tikànti nti, a s̄ntemu.

⁹ Kè tikànti feité òmòu, bèe ò kàtenè ikuó nìùti borè. ¹⁰ Kòo ò wènté, kòò ś ndinútírì mari ànné o kònti, kè ticiti wũóté deborè kè dè táté. ¹¹ De kó muməmmú ò bimu. Ikuó nìùti ò nàké ke dò ò sǐmmu, ò báá benné kóò cànné omáà borè ke bo ò wènní ò sǐmmu. ¹² Kè de kó inútíbí me mpité o kònti timəu ñnkè, o yuu nè o naàcèio, ikuó nìùti bo na kéwénté dèè kó dimàà. ¹³ Kòò wènté ke ś nde kó muməmmú bo o kònti timəu ndi wèe ò nàké ke dò ò í sǐ. Ke yé o kònti timəu tiì peikemè, ò í sǐ. ¹⁴ Kè dè me mboní kè dèmarè táté ke naá ndemənnè ò sǐntemu. ¹⁵ Kè ikuó nìùti wènté de kó ditótírì wèe ò nàké ke dò ò sǐmmu, tikànti nti. ¹⁶ Kè de kó ditótírì wète ke peike wèe yà ikuó nìùti. ¹⁷ Kòò ò wènté kòò ś nde kó ditótírì peike wèe ò nàké ke dò o məmmú í tú musǐmmù, ò í sǐ.

¹⁸ Kè dè me ndò ndinútírì dii yè òmòu ke miété. ¹⁹ Kè dimutiri dii me nhānné dinútírì do borè, ke dó kémpèi ke wète ke wũō, de yiè mbenke omáà ikuó nìùti. ²⁰ Kòò ò wènté, kòò ś ntikànti dó kənaá ntefòtè deborè kè ticiti peike, wèe ò nàké ke tú: Muməmmú sǐmmù muù dó kéfeité dinútírì do yè dè. ²¹ Kòò me nhò wènté ke ś nticiti í peike, tikànti me nyí naá ntefòtè deborè kè dè dó kéceete, wèe ò kànnè kè dè dò yewe yèyiekè. ²² Kè mù pèkè o kònti wèe ò nàké ke tú de kó muməmmú tú musǐmmù mmu, tikànti nti. ²³ Kè dè me ndò ndè í pèkè o kònti ñnkè, dinútírì kó kufiékù nku, wèe ò nàké ke dò ò í sǐ.

²⁴ Kè dè me ndò nhòmòu wèe còuté kè dinútírì yè de kó kuhāātəntənkù ñnkè, ke wète ke dó kénwũō, ke dó kémpèi yoo dè pèi, ²⁵ ikuó nìùti ò wènté, kòò ś nticiti dó képeike yoo tikànti dó kənaá ntefòtè deborè, tikànti tiì ò pǐ. Ikuó nìùti ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, ò sǐmmu. ²⁶ Kè dè me ndò nyikuó nìùti ò wènté ke ś nticiti í peike deborè, tikànti me nyí naá ntefòtè deborè ke cèete ke peike, wèe ò kànnè kè dè dò yewe yèyiekè. ²⁷ Diyiè yiénni yiè wèe wète kóò wènté, kè de kó tewũōtè pèkè, wèe ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, ò sǐmmu, tikànti nti. ²⁸ Kè de kó tewũōtè me nyí deuke, ke dò ntedònti ke pètinke dó kéceete, muhāā mmuù ò còuté kè dè dó képeike, ikuó nìùti ò nàké ke dò o məmmú í tú musǐmmù, kuhāātəntənkù kó kufiékù nku.

Yeyukàrè kó muməmmú

²⁹ Kè yemuə nhānné onitidòu yoo onitipòkù yuu yoo o kúònni: ³⁰ Ikuó nìùti wènté de kó demənnè, kòò ś ndè dó kənaá ntefòtè deborè, kè ticiti wũóté ke yè ntima tima, wèe ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, yeyukàrè kó muməmmú mmu yoo dikúònni kōmu. ³¹ Kè dè dò nyikuó nìùti ò wènté ke ś nyeyukàrè í ànné tefòtè deborè yoo tiyùti í sàute, wèe ò kànnè kòò dò yewe yèyiekè. ³² Diyiè yiénni yiè kòo ò wènté kòò ś nde kó muməmmú í pèkè tiyùti me nyí wũóté, dè me nyí naá ntefòtè deborè, ³³ omuəntii kuó kəsoó nde kó dibòri kè ikuó nìùti yí kóò kànnè kòò dò yewe yèyiekè. ³⁴ Diyiè yiénni yiè kòò ò wènté ke ś mmù í pèkè, dè me nyí naá ntefòtè deborè, wèe ò nàké ke dò ò wenkemu, kòò óú o yààti kéwenke. ³⁵ Kòò me nhóu o yààti ke dèè kè de kó muməmmú pèkè. ³⁶ Ikuó nìùti wète kóò wènté kòò ś nde kó muməmmú pèkè kè tiyùti wũóté ò sǐmmu. Ikuó nìùti báá benné kénwéi tiyùti bo wũótémè. ³⁷ Kè mù í tòte, ke baa dò mmudònti. Kè tiyusòuti yè, ò miétému, ò í sǐ. Ikuó nìùti ò nàké ke dò: A í sǐ.

³⁸ Kòò nitidòu nwe yoo onitipòkù, kòò ś nho kònti ànné tepéité. ³⁹ Ikuó nìùti ò wènté. Kè de kó tepéité dò ntedònti ke í cèete, mùmamù í ò dò ntepeité teè cénke ànné o kònti, ò í sǐ.

Me yukánkammè

⁴⁰ Kòò niti yuu fāu ò màke me yukánkammè mme, ò í sǐ. ⁴¹ Kòò tǐnni kó tiyùti tiì me nfōu me yukánkammè mme ò í sǐ. ⁴² Kè diciitiri mari me nhānné mèe yukánkammè mièke, kòò bəri ndi yoo o tǐnni ke dó kémpèi ke wète ke dó kénwũō, tikànti nti. ⁴³ Ikuó nìùti ò wènté,

kòò ś ndiciitirì ànné o b̄ari yoo o t̄fnnì, ke w̄ète ke d́ kénwũḥ, kòò ś ndè dò ntikàntì, ⁴⁴ dikònnì ndi, ikuó nìùtì ò nàké ke tú ò s̄immu, tikàntì tì p̄i n̄ho yuu.

⁴⁵ Kè tikàntì p̄i nwè ndáátí tiyààtì tì k̄erì ke yóu kòò yùtì ȳéké kòò nkānké o nucitì, ke p̄ĩèkù ke tú: N s̄immu! N s̄immu! ⁴⁶ Kè de kó muməmmú kpaá kòò bo yèè we mieke ò yó s̄immu, ò bá mbo Isidayεeribe karì, ò mbo mekentímè.

Tiyààtì bo p̄ũtìmè

⁴⁷ Kè tiyààtì bè dùàkenè tì tipecitì yoo mupaàkonkperímù kè tì p̄ũtì. ⁴⁸ Kè de tu kuyààkù yoo kuyaádándátínkù nku bè dùàkenè kù tipecitì yoo mupaàkonkperímù, kè de me ntu kukònkù nku yoo kunenkù makù bè d̀ònnè kù kukònkù, ⁴⁹ deè p̄ũtì kuyààkù ìnkè yoo kukònkù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù kukònkù k̄aku ìnkè, kè de dò mmenósənnùḥ nyoo de d́ ké nwũḥ, bèe de benke ikuó nìùtì. ⁵⁰ Kòò wénté de kó kunenkù p̄ũtì de, ké kù d̄óu nkumáà kè de d̀ò yewe yèyiekè. ⁵¹ Diyìè yìènnì yìè kòò ś ndè p̄èkè de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaádándátínkù yoo kukònkù yoo kunenkù makù bè d̀ònnè kù kukònkù, bá kè de kó kunenkù tu kùù botí de í yóó deè, de kó kunenkù s̄intemu. ⁵² Ikuó nìùtì tuḥ nde kó kuyààkù, yoo kuyaádándátínkù kùù dùàkenè tipecitì, yoo mupaàkonkperímù, kè de me ntu kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùù botí ke né p̄ũtì de í yóó deè bèe kù tuḥ. ⁵³ Kè ikuó nìùtì me nś ndèè p̄ũtì de í p̄èkè kuyààkù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù bè d̀ònnè kù kukònkù ku ìnkè. Bá kè kù tu kùù botí, ⁵⁴ wèe duó nkè bèe kù òúté kòò kù d̄óu nku máà borè, kè de d̀ò yewe yèyiekè. ⁵⁵ De kó difònkùò deè p̄ũtì kè de baa dò nde dòntì ke í p̄èkè, de kó kunenkù s̄immu, wèe kù tuḥ. Bá kè kù p̄ũtì ku ìnkè yoo ku mieke. ⁵⁶ Kòò me nś mbè kù òú kè de d́ kédeè ke kánté, wèe k̄eté de kó dibòrì. ⁵⁷ Kè de me ndò nkù s̄əə nke p̄ũtì kupíkù tekù de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaádándátínkù ìnkè yoo kunenkù bè d̀ònnè kù kukònkù ku ìnkè, de t̄ùòt̄imu, wèe kù tuḥ.

⁵⁸ Kè bè me nkù òúté ke deè kè de ténke í w̄etení bèe yíé ké kù òúté. De kó difònkùò kù í s̄i.

⁵⁹ De kó ikuó tukúnè tiyààtì tì p̄ũtì t̄inti, tì dùàkenè tipecitì yoo mupaàkonkperímù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù tekù makù bè d̀ònnè kù kukònkù. Bá kè kù tu kùù botí. Deè yó nte kè bè níí na k̄ebate kùù s̄i nnè kùù wenni.

14

Bè bo wénkùnne m̄è botí tikàntì p̄i nwè

¹ Kè tì Yìè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̀ò: ² Nte ikuó di níí yóó t̄ünne ì kéwénkùnne tikàntì p̄i nwè. Di níí ò k̄ətenè ikuó nìùtì borè, ³ kè ikuó nìùtì yènnì Isidayεeribe karì kóò wénté. Kòò ò wénté ke ś nhò miété, ⁴ wèe duó nkè bèe waanní sinḥ s̄idésì bè n feu s̄i, bè yóó wénkùnne wè kpéí, nnè s̄étirì kó kud̄óu nè tipecitì tì tò mmewũḥ nnè isópù kó tifààtì. ⁵ Kè ikuó nìùtì duó nkè bèe waá ndibuu tiyaatì kperi kéānné menésààmè di mieke ké n féúté tenòtè temáà me ìnkè. ⁶ Kòò deè wèe túóté tenòtè t̄èe kpaá fòu nè s̄étirì kó kud̄óu nè tipecitì tì tò mmewũḥ nnè isópù kó tifààtì ké de w̄ènné dem̄əu nè tenòtè t̄èe kpaá fòu k̄ep̄òtè bè féúté t̄è menésààmè mieke te kó meȳĩ, ⁷ k̄émíété bè d̀ò kéwénkùnne wè kuce m̄eyiekè, kòò wenke ke ténke bá ns̄i kòò f̄ĩnko tenòtè t̄èe kpaá fòu kè t̄èe puu k̄éta dikpáà. ⁸ Kè bè w̄ènkùnko wèe óú o yààtì k̄ékuó o citì tim̄əu k̄éwuḥ, ò ténke í s̄i. Kòò deè memme ò bo na k̄éta Isidayεeribe karì ò me mbáá ta o tou ke d̀ò yewe yèyiekè. ⁹ Diyìè yìènnì yìe kòò kuó o citì: O yùtì nè o deènfè nè o n̄əncitì, o citì tim̄əu c̄énke, k̄éóú o yààtì, k̄éwuḥ. Ò ténke í s̄i.

¹⁰ Diyìè níinnì yìè wèe waá nyepedabe yèd̄èè nè dipeserì dìi m̄əke dibenni d̄imáà, kè de nkpa kuyènkù, nè muyuo nsààmù bè yó m p̄a mù, cidòòbè bèw̄ei, ké mù àntenè mekùò ndítirì kó dikèè. ¹¹ Kè ikuó nìùtì wèe d̀òrì m̄ewénkùmè kó ikuó kòò cónné onitì ò d́ kéwénkùnne wè nè o p̄àrè metaummè tou ìkè. ¹² Kè ikuó nìùtì túóté yepedabe kó d̄imari

kéféúté meyei nhūtímù kpéí. Kòò dèè wèe túóté mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke. ¹³ Ikuó niùtì wèe yó n féúté de kó dipedabii metaummè tou ìikè, bè n feu dè meyei ncíémme kpeyi nè bè tùò nyì. De kó feǎǎfe ikuó niùtì wèe yó nfè te, bè ñ ntemè meyei ncíémme kafe. Bè fè nni mpāmu. ¹⁴ Kè ikuó niùtì waá mmeyĩ nkéféte bè wènkùko wè tofékèrì youri, nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi. ¹⁵ Kòò dèè wèe báúté o nùtè cǎnkutè mekùò, ¹⁶ képǎtè o nùtè youte kó dinómbii mari kémíété metaummè tou kuce mèyiekè. ¹⁷ Kòò dèè wèe pǎtè mekùò mmèe kpaá o nùtè mièke, kéféte ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǎǎfe kó meyĩ. ¹⁸ Kòò dèè, mekùò mmèe kpaá wèe mè waare ò wènkùko wè yuu, kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, metaummè tou ìikè. ¹⁹ Kè ikuó niùtì féúté meyei ncíémme kó feǎǎfe kóò ùtè meyǎǎ, kòò dèè ò né n féúté fèè yóò tuo. ²⁰ Kè bèè fè wènnénè muyuo mbè m pā mù kétuo, kóò dǎò meyei ncíémme kó ikuó. Ò ténke í sǐ.

Tekòntè tèè cīnni tè bo waá ndè kè bèè tè wénkùnnè

²¹ Kòò me ntu ocīrì nwe, wèe waá ndipedabii dimáà meyei nhūtímù kpéí, kè bèè dì féúté ké m benke kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, kéwaánnè muyuo nsààmù cidóòbè bètǎati ké mù àntenè mekùò mbè yó m pā mù yuo mmu kényiènnè mekùò ndítìrì dikéè. ²² Kòò waánnè sinónkpeé sǐdési yoo yekpetinónkpedipàà nyèdèè. Kòò na ke sǐ pètè, tèmáà ntú bè yó n féúté tè meyei ncíémme kpéí nkè n féúté tetetè kétuo. ²³ Diyie nínni yiè ndi, ò yóò dè tonímè kéduó nyikuó niùtì metaummè tou ìikè mewénkùmè kpéí. ²⁴ Kè ikuó niùtì túóté dipedabii meyei ncíémme kperi nè mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke metaummè tou ìikè, ²⁵ kéféúté de kó dipedabii meyei nhūtímù kperi, képǎtè meyĩ nkéféte bè wénkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁶ kéciú nho nùtè cǎnkutè kébáúté mekùò, ²⁷ ké mè pǎtè kémíété metaummè tou kuce mèyiekè, ²⁸ ké mè feté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǎǎfe kó meyĩ, ²⁹ kédeè, mekùò mmèe kpaá o nùtè mièke wèe mè waare ò wènkùko wè yuu kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìikè. ³⁰ Sinónkpeé sǐdési sinsi kó tèmátè yoo yekpetinónkperè yèdè kó òmarì ò na ke pètè dè. ³¹ Kè ikuó niùtì n féúté tèmáà meyei ncíémme kpéí, ke n féúté tetetè kétuo nkéwènnénè muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pètè dè, kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìikè.

³² De kó ikuó tukúnè tikòntì bo pĩ nwè nwe kòò í mpètè ò dǎò nké na nwaá ndè kédǎnnè mewénkùmè kó ikuó.

Tecíètè bo pūūtimè

³³ Kè ti Yiè nKuyie nni nsókè ku náàntì kénáké Mǎyiisi nè Anǎo ke dǎo:

³⁴ Kè di tǎòke dìi mǎnni Kannahǎà èi n yóò di duó ndi kè dí dì tieke, kè n duó nkè sicéí di yóò tieke sǐ kó tèmátè pūūti. ³⁵ Kè tecíètè yiè nkòte ke náké ikuó niùtì ke yĩ: N yà n cǐètè mièke nke dèmarè femarife pūūtimè. ³⁶ Ikuó niùtì duó nkè bèè denne tinenti de kó tecíètè mièke, kòò né na kéta ké tè wènté. Kè dèè yie nkè dèè kó dimáà bo tecíètè kè dè báá sǐnte, kè ikuó niùtì mu nyí kòte ke tè wènté. ³⁷ Kòò tè wènté ke sǐ nsifǎǎ ãnnè imarì ìnkè ke dǎò mmenóonnúò nke wète ke dǎò kénwūǎ. ³⁸ Ò nyetini dibòrì kéduó nkè bèè tè kpetinnè kè tè dǎò yewe yèyiekè ke kpetí. ³⁹ Kòò wète diyie yiènni yiè ké tè wènté kòò sǐ ntefǎtè pèkè imarì ìnkè, ⁴⁰ wèe duó nkè bèè dei yetárè yèè pūūti ké yè ùtòo dihei mǎnku bè uutoo dè desǐnnè, ⁴¹ kéduó nkè bèè kūrì tecíètè mièke imarì kékoué bè kūrì dè kèdenne dihei mǎnku kéútòo bè uutoo dè desǐnnè. ⁴² Kè bèè waá nyetárè teyè kéánnè bè dèi yè kó yefǎtè kébí tibítì teti.

⁴³ Kè bè dèite yetárè ke kūrì dèè pūūti ke bi tibítì tetì, kè dè wète ke feíté tecfètè mieke. ⁴⁴ Ikuó niùtìi wète ké tè wènté, kòò sǒ ndè pèkè dè í yóó deè, de kó tecfètè sǐmmu. ⁴⁵ Bèè tè pùò nké kóú te táá nnè te deí nè te bíti kédenne dihei kékútoò bè uutoo dè desǐnnè.

⁴⁶ Kè wèè ta de kó tecfètè tè kpaá kpetí dìi mǎnnì ò sǐntemu de kó diyìe kénto kétuǎkenè kuyuoku, ⁴⁷ kè wèè duó te mieke yoo ò di te mieke wèè sù o yààti.

⁴⁸ Kè ikuó niùtìi me nkòte ke wènté ke sǒ ndè í pèkè nè bè tè bimè ke deè, wèè béi nke dǎ: Tè í sǐ, ndèè do pūūti dè deèmu.

⁴⁹ Kè te yiè nwaá nsinǎo sidésì nè sètìrì kó kudǎú nè tipecìti tìi to mmewũd nnè isópù kó tifaàti ké tè wénkùnne. ⁵⁰ Kè ikuó niùtìi ànné menésààmè tiyaati kó dibuu mieke, kéféuté tenòtè temáà de mieke, ⁵¹ kédeè kékúóté sètìrì kó kudǎú nè isópù kó tifaàti nè tipecìti tìi to mmewũd nnè tenòtè tèè kpaá ke fòu, kèpòtè tenòtè bè fèuté tè menésààmè mieke te yǐi, nkémíété tecfètè kuce mèyiekè. ⁵² Ò dǎò dìi mǎnnì tecfètè mewénkùmè kó ikuó nè tenòtè ò fèuté tè menésààmè mieke te kó meyǐi nnè sètìrì kó kudǎú nè isópù kó tifaàti nè tipecìti tìi to mmewũd. ⁵³ Kòò deè wèè fǐinko tenòtè tèè kpaá ke fòu dihei mǎnku kè tèè ta dikpáà. Bè dǎò dìi mǎnnì mewénkùmè kó ikuó ke deè tecfètè ténke í sǐ.

⁵⁴ De kó ikuó tukúnè tikòntì nè yeyukòrè ìnkè kó mumǎmmú mmu, ⁵⁵ nè tiyààti nè sicéí dè bo pūūtimè. ⁵⁶ Nè yenúútè bo da yèmè nè tecètè bo da pǐmmè nè diciitìrì bo ànnémè a kòntì ìnkè. ⁵⁷ De kó ikuó ìi yó mbaàti dèè sǐ nnè dèè í sǐ. Tikòntì nè dèmarè bo pūūtimè kó ikuó nyi.

15

Dèè bo sǐnkùnne onitidǎu

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbaa nsaké ke náánnè Mǎyiisi nè Anǎo kébéi nke dǎ: ² Nákénè Isidayeribe ke tú:

Kòo nitidǎu mǎu tùòti yefòtè kè menie nyiè, de kó menie nhò sǐnkùnneemu. ³ Nte dè yó nhò dòmmè ò mǎ nyèè we mieke: Kè menie nyiè yoo me í yiè ò sǐmmu. ⁴ Kòò duó dìi dǎú ìnkè dìi sǐntemu, kòò kàri dìi kàri ìnkè dìi sǐntemu. ⁵ Kè wèè kàáké de yiè ndǎú wèè sù o yààti kéwuǎ, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ⁶ Kè wèè kàri dikàri ò kàri dìi ìnkè wèè sù o yààti kéwuǎ, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ⁷ Wèè kàáké de yiè nwèè sù o yààti kéwuǎ, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ⁸ Kè de yiè ntǐūtè òmǎu, ò me ntǐūtè wèè sù o yààti kéwuǎ, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ⁹ Kòò kàri mucèmmu ke kari dìi sǎnkàri dìi sǐntemu. ¹⁰ Kè wèè kàáké kunenkù makù ò yàke kùù ìnkè, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. Kè wèè tùóté de kó kunenkù wèè sù o yààti kéwuǎ, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ¹¹ Kè de kóo nìti kàáké òmǎu ke í nìte, ò kàáké wèè sù o yààti, ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ¹² Kè de kóo nìti kàáké kunenkù tiyaati kǎku bèe kù pǎnte, kè kudǎú kǎku me nní nku bèe kù eité.

¹³ Kè dè yiè mmiété ò mbaà yewe yèyiekè ke né na kéwenke. Wèè sù o yààti nè menie mmèè pūū nke né wenke. ¹⁴ Diyìe nínnì yiè kéwáá nsinónkpeé sidésì yoo yekpetinónkperípàà nyèdéè, ké dè tǎní kéduó nyikuó niùtìi metaummè tou bǎrinù. ¹⁵ Kòò tùóté temáà kékuǎ meyei nhūtìmù kpéi, kékúóté tetetè kékuǎ kétuǎ nkòò dǎò mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

¹⁶ Kòò nitidǎu duó ke yēnke omáà wèè sù o yààti kéwuǎ ò sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku. ¹⁷ Kè tiyààti nti yoo kè kukònkù nku o taniè ndàrimè wèè dè sù, dè sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku.

¹⁸ Kòò nitidǎu duónè onitipòkù bèe wuǎ. Bè sǐntemu de yiè kénto kétuǎkenè kuyuoku.

Dèè bo sǐnkùnne onitipòkù

¹⁹ Kòo nitipòkù yús nhò s̄ntemu ke dò yewe yèyiekè, kè wèè ò kàáké ò s̄ntemu de yiè, kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²⁰ Kòò duó dii dòu di s̄ntemu, kòò kàri dii kàri di s̄ntemu. ²¹ Kè wèè kàáké o dòu wèe sú o yààti kéwuà. Ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²² Kè wèè kàáké kunenkù makù ò kàri kùù ìnkè wèe sú o yààti kéwuà, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²³ Kè kunenkù makù bo o dòu ìnkè yoo ò kàri dèè ìnkè, kòò màù dè kàáké ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²⁴ Kòo nitidòu duónè onitipòkù ò yùó ndiì m̀nni ò s̄ntemu ke dò yewe yèyiekè kòò duó dii dòu ìnkè di s̄ntemu.

²⁵ Kòo nitipòkù yùó nkè dè p̄ēté de we kè ti mu nyí dèè, yewe yèè s̄oté ye mièke ò baà yó ns̄i nhò ã nyúú nkè dè d̀mmè mme. ²⁶ De kó yewe yèè s̄oté ye mièke kòò duó dii dòu yoo ò kàri dii kàri ìnkè, di s̄ntemu kéndònnè o yónti kó yewe ã ndòmmè. ²⁷ Kè wèè kàáké o dòu yoo ò kàri, wèe sú o yààti kéwuà, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

²⁸ Kòo yónti c̀m̀m̀m̀ ò mmàke yewe yèyiekè ke né na kéwenke. ²⁹ Diyìè niínni yiè kòo waá nsinónkpeè s̄idési yoo yekpetinónkperipàà nkè dè t̀nì kéduó nyikuó nìùti metaummè tou b̀r̀ǹù. ³⁰ Kòo kuà t̀m̀aà meyei nh̄tímù kpéi nkékuà tetetè kétuà mmetaummè tou ìkè, kòò d̀d̀ mèwénkùmè kó ikuó kòo wenke.

³¹ Dí náké Isidayeeriibe kè bè níí ncié mbè s̄i nyèè we, bè báá ta n taummè tou bè yàà bo di s̄nk̀nnè kékú.

³² De kó ikuó tukúnè onitidòu wèè bo tuoti wènwè yefòtè kè meniè nní nyiè nè wèè bo duó keyènke omáà, ³³ nè onitipòkù wèè yùó, nè onitidòu yoo onitipòkù wèè bo tuoti yefòtè kè meniè nní nyiè, nè onitidòu wèè bo duónè onitipòkù ò yùó ndiì m̀nni.

16

Meyei nc̄ém̀m̀ kó diyìè dièri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinè M̀ỳiisi. Dè do s̄́ nhAǹo bí idé kumu, ìi do t̀uò ntihúúnti ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke nè muhãã ns̄ntíkoo k̄m̀u.

² De m̀nni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀ỳiisi ke d̀: Náké a kóo kóti Aǹo ke d̀ n yè nhò bá ntaà metaummè tou yewe yem̀u ke fiiti kuyààkù f̄nkúò metaummè t̀u ìkú dè, ò yàà bo kú, ke yé n níí yóó dè k̀toomè diwetiri mièke kè bè benke m máà.

³ Kòò níí tati metaummè tou wèe waá ndinaadaà meyei nh̄tímù kpéi, kéwaá ndipedaà ò yó n féúté di kétuà, ⁴ kédáátí dik̀utéyààb̀r̀i dii dù̀kenè mupaàkonkperimù kèinè de kó defetire kéboú mu kó fenaàk̀nfè, kéboú o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nentì nti, ò níí wuà ke né na kè ti ànné. ⁵ Kè Isidayeeriibe ò duó nyeb̀dakè yèdèè meyei nh̄tímù kpéi nnè dipedaà d̀m̀aà ò yó n féúté di kétuà.

⁶ Kè Aǹo keté kè n féúté dinaadaà o m̀m̀muò nhò kó meyei nh̄tímù kpéi nnè o c̄tè̀tè k̀be k̄me, ⁷ kèdeè kétúóté yeb̀dakè yèdèè kè yè c̀nnè metaummè tou b̀r̀ǹù, ⁸ kètãũ tété keyà dii yó ntú n kperi nè bè yóó f̄inko di kè dii ta dikpàà. ⁹ Kè Aǹo n féúté n kperi meyei nh̄tímù kpéi, ¹⁰ kétúóté bè yóó tanné di dikpàà kécónné metaummè tou ìkè, kéd̀d̀ meyei nc̄ém̀m̀ kó ikuó kèdeè kè bèè di tanné dikpàà t̀d̀ntè.

¹¹ De kó dif̄nkúò kétúóténí dinaadaà o m̀m̀muò nho yei nh̄tímù kpéi nnè o c̄tè̀tè k̀be k̄me kpéi nkè di nni mbenke kéd̀d̀ meyei nh̄tímù kó ikuó kè di nni nféúté. ¹² Kòò dèè wèe túóté tes̀s̀ékébuute, kékouté yehããkũ ndiwũ̀t̀nni dii bo metaummè tou ìkè kèãnnè de mièke, keyèté tihúúnti dinacekutiri mèdémè, kè dè tanné dem̀u metaummè tou kó kufáá nkuyààkù kpetí kù, ¹³ kétuà ntihúúnti metaummè t̀u ikuó nentì ã dè ìkè, kè kuyukúu dátinnè di ìnkè nè di pòkù, kè dèè yie nkòò báá kú. ¹⁴ De kó dif̄nkúò kèp̀tè dinaadaà kó meȳĩ nkémieté metaummè t̀u kó kupòkù diyìè yièní kèè bíékè mèmáà, di ìkè mèyiekè. ¹⁵ De kó dif̄nkúò kè n féúté kubotí kó meyei nh̄tímù kó dib̀daà, kètanné di ȳĩ nkuyààkù kpetí kù f̄áá nkéd̀d̀nè di ȳĩ nhò do d̀d̀m̀è dinaadaà k̄me kémieté metaummè t̀u pòkù

fõnkúò nè di ìikè, ¹⁶ kédòò meyi nhūtímù kó ikuó kufáá mmièke. Isidayeeriβe caàrimè kpéi nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrimè, ke múnkee me ndòò metaummè tou dimou ke yé di bomè benitibè bèè sī mbe cuokè. ¹⁷ Omòù bá mbo metaummè tou mièke ò tati dìi m̀nni ke bo dòò meyi nhūtímù kó ikuó, nè ò bo tamè káyènnènni, kòò d̀òò o mómumuo nho kó meyi nhūtímù kó ikuó nè o cīètè kabe kōme nè kubotí kōme kpéi nke dèè. ¹⁸ Wèe yènni kékote diwũst̀nni dìi bo metaummè tou ìikè ké di d̀òò meyi nhūtímù kó ikuó, kéwaá ndinaadaà nè dibòdaà kó meyi nkémíété diwũst̀nni bàkè kéfité, ¹⁹ kèpòdè o nómbii de kó meyi nkémíété diwũst̀nni kuce m̀eyiekè ké di wénk̀unne Isidayeeriβe kó meyi mmèè do di sīnk̀unne.

²⁰ Kòò wènk̀unne dìi m̀nni metaummè tou kufáá nnè ditou dimou nè diwũst̀nni ke dèè, bèe túóténi dibòdaà dìi kpaá ke fòù. ²¹ Kè Anòó nóó nho nou di yuu ìnkè nè Isidayeeriβe bemou kó diyètiri, káyie mbe caàrimè nè bè yetírímè n kpeti, ké di tou nde kó meyi nkédeè ké di dúó nhoniti bè tãátè wè kòò di tanné dikpáà. ²² Kè dibòdaà tò be yei memou kétanné dikpáà tedòntè ke dèè. ²³ Kè Anòó kote metaummè tou kédeite mupààkonkperímù kó tiyààti, ò do ànné ti kétanné metaummè tou kó kufáá, ké ti d̀óú ndeborè, ²⁴ kécómmú dibòri bè tãátè di kéwuó kèwète kédááti o yààti teti káyènni kékote ké n féúté fèǎfè kétuó nké n féuté kubotí kafe kétuó, kédòò meyi nhūtímù kó ikuó, o mómumuo nho kpéi nnè kubotí kpéi, ²⁵ kétuó nyiwũ bè n kùò ì meyi nhūtímù kpéi nyi kó mekùò ndiwũst̀nni ìnkè.

²⁶ Wèè do tanné dibòdaà dikpáà tedòntè kòò óú o yààti kéwuó ke né na kéta Isidayeeriβe kari. ²⁷ Dinaadaà nè dibòdaà bè do n féuté dè meyi nhūtímù kpéi, nkétannè meyi mmetaummè tou kédòò meyi nhūtímù kó ikuó, bèe dè dènnè Isidayeeriβe kari kétuó nde kònti nè de maa nnè de piti. ²⁸ Wèè dè t̀uò nwèe óú o yààti kéwuó, ke né na kéta Isidayeeriβe kari.

²⁹ De yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà, dibenni t̀ankù oyiénwè kó diyie pínni, di níi bou dinùù di báá pí mmutómmú mamù, dihei yembè nè bepòdè dimou. ³⁰ De yiè ndi bè yóó di d̀òòmè meyi nhūtímù kó ikuó ké di wénk̀unne di yei memou. ³¹ De yiè yó ndònnè teom̀pùtè kperi ndi di kpéi, kè di níi bou dinùù. De kó ikuó yó mbomu sáà.

³² Ikuó nìuti bè cànné wè koò còù mmekùò nkòò còutè o cice kó difòtiri, wèè níi yóó dááti ikuó yààti mupààkonkperímù kpeti kédòò meyi nhūtímù kó ikuó. ³³ Wèè níi yóó d̀òò ikuó kèwénk̀unne metaummè tou kó kufáá nnè di mómanni nè diwũst̀nni wèè níi yóó d̀òò ikuó kèwénk̀unne ikuó nìubè nè kubotí kumou.

³⁴ Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà kè di níi ì d̀òò kuce memáà dibenni mièke. Isidayeeriβe bemou kó meyi nhūtímù kpéi.

Kè Anòó d̀òò M̀oyiisi ò nàké ti timou.

ISIDAYEERIBÈ CĂĂMME KE TÚ KUYIE NKƏBÈ

17

M̀uù te kè Isidayeeriβe í d̀òò nké nyo mmeyi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsaké ku náànti kénaké M̀oyiisi ke d̀ò: ² Náké Anòó nè o bí nè Isidayeeriβe ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di mièke kòò m̀ou féuté fènáàfè yoo fepièfè yoo tebuotè di kari, yoo ò dè yènnè di kari ke dè féuté, ⁴ kòò í dè k̀tenèni metaummè tou ìikè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ìnkè nke, di ò dènnè Isidayeeriβe mièke. ⁵ Kè di níi d̀ó ké n féuté dè, dí dè t̀oni kèduó nyikuó nìuti metaummè tou b̀òrinùù, kòò dè nni fié metaummè kpéi, ⁶ kécóú mmeyi ndiwũst̀nni ìnkè dìi bo metaummè tou ìikè kétuó mmekùò ndipànni ndi dìi kó kufòku n naati. ⁷ Di bá m b̀utínné kénfeu iwũ sibòatenkaanì s̀i d̀ò nyebòdakè. De kó ikuó yó mbomu sáà di kpéi nnè di yaábíò.

⁸ Á tí mbè nàké kè be kóò mǎù yoo bepòòbè bèè bè bonè, kòò mǎù n fèùté fèḍfè ke tǔò nyoo ò baa fè nni nfèùtému, ⁹ ke í fè kòtenèní metaummè tou borinùù, ke fè nni nfèùté bèè ò dènne Isidayeeribe miéke.

¹⁰ Di miéke kè di kóò mǎù di meyiĩ nyoo bepòòbè bèè di bonè kè beè kóò mǎù mè di, bá mùù botí kó meyiĩ, m miéke bo ò yè, kè nh ò dènne Isidayeeribe miéke. ¹¹ Ke yé mufòmmu bomè meyiĩ mmieke nke. Deè te kè n yè ndí mme ndòarinè ikuó diwũstònni ìnkè di yei nhũtímù kpéí, kénfòù, meyiĩ mmeè ò nte kòò nìtìi wenke. ¹² Deè te kè n tu dínndi Isidayeeribe nè bepòòbè bèè di bonè, di bá nyo meyiĩ.

¹³ Kè Isidayeeribe yoo opòò wèè di bonè, kòò kòte kupaaawá nke kùò tehontè yoo tenòtè di yo ndè, wèè yóu kè de yiĩ nyè kòò mè dàtinné mutáá. ¹⁴ Ke yé bá dè de fòmmu bomè de yiĩ mmieke nke. Deè te kè n tu dínndi Isidayeeribe di báá di fèḍfè mafè kó meyiĩ, bá dè de fòmmu bo de yiĩ mmieke nke, kè wèè di meyiĩ mbèè ò deite Isidayeeribe miéke.

¹⁵ Bá wè dihei yiè nyoo opòò kòò di dèè ku, yoo musĩmmù pĩ ndè wèè óú o yààtì kéwuò, ò s̄ntemu de yiè kèntò kètuòkenè kuyuoku. De kó difònkúò ò ténke í s̄. ¹⁶ Kòò me nyí òú o yààtì ò me nyí wùò de kó meyiĩ mbo o yuu ìnkè nke.

18

Kuyie nyetemè ti bo ndounèmè bèè í tú ti pobè nè bèè í tú ti daabè

¹ Kè ti Yiè Kuyie nni nsàké ku náàntì kébéinnè Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yè mmí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ³ Di báá tũnne Esibiti kòbe di do bo bèè cuokè be kó meborime nè Kannahã n di kòrinè kèè tenké kòbe kòme nè be kuó. ⁴ N di nàké tí dí nti mpĩ nke tũ n kuó. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁵ Dí ntũ n kuó nè n tannò, wèè dòòri n kuó nè n tannò dè yèmmè, weè yó nfòù. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁶ Di kóò mǎù báá duónè nè wè bè tu meyiĩ mmemáá kòbe! Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁷ Di miéke òmǎù báá duónè o yò, kéfèikũnne o cice, ò báá duónè o yò kèyà o fèi.

⁸ Di kóò mǎù báá duónè o cice pokù kóò fèikũnne, o cice pokù nwe.

⁹ Òmǎù di miéke báá duónè o tǎũ, kè bè wè mbe yò yoo bá kòò yò yanto kou nwe. Kè bè ò peité teciètè yoo bè ò peité kupíkù makù, ò báá ò duónè.

¹⁰ Di miéke òmǎù báá duónè o bire kóò sapàà nyoo o kóò dapàà nkou, o mómmuò nho kóò sapàà nwe.

¹¹ Òmǎù báá duónè o tǎũ nè wè bè wè mbe cice, o cice bire nde, kòò tu o tǎũ, ò báá ò duónè.

¹² Di kóò mǎù báá duónè o cice tǎũ, ke yé o cice nè o tǎũ bè tumè meyiĩ mmemáá kòbe mbe.

¹³ Di miéke òmǎù báá duónè o yò nantè yoo o yò kóò kóti nè o yò bè tu meyiĩ mmemáá kòbe mbe.

¹⁴ Òmǎù báá duónè o cice nantè pokù, ke yé o cice nantè pokù nwemè.

¹⁵ Di miéke òmǎù báá duónè o bire pokù, o kóò dapàà mpokù nwe, ò báá ò duónè.

¹⁶ Di miéke òmǎù báá duónè o nantè pokù. O nantè pokù nwe, ò báá ò duónè.

¹⁷ Di kóò mǎù báá duónè onitipòkù mǎù kéwète kéduónè o kóò sapàà nyoo o kóò dapàà mbire, bè tu meyiĩ mmemáá kòbe mbe, dè tu isòke nyi.

¹⁸ Di miéke òmǎù báá túóté o pokù nantè yoo o kóò kóti, kòò pokù kpáá ke fòù kè bèè yante.

¹⁹ Di miéke òmǎù báá duónè onitipòkù ò yùò ndiì m̀nni, ò s̄ĩmmu.

²⁰ Òmǎù báá duónè otǎù pokù, kòò ò duónè ò s̄ntemu.

²¹ Di miéke òmǎù báá féúté o bire dibòò Mòdòki kètuò kécake n yètiri. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²² Di miéke òmǎù báá duónè onitidòù bè dounè mèè botí onitipòkù. De tu isòke nyi.

²³ Di miéke òmǎù báá duónè fèḍfè kèsĩnkũnne omáá, onitipòkù me mbáá yóu kè fèḍfèè ò duónè. Dè tu isòke nyi.

²⁴ Di báá s̄nkùnne dimáà nè de kó meborime botí, yebotè yèè bo di ìkè n yóó beti yè, yè me ndòò ke s̄nte. ²⁵ Dihei di mómm̄nni kè di s̄nte kè ndi poté, di yei nkpréi nkè di t̄ó di nìtìbè.

²⁶ Díndi mp̄ĩ ndi nàké tì nè n kuó. Dihei yembè nè bep̄òbè bèè di bonè be kòò m̄òu báá d̄ò de kó is̄ake. ²⁷ Ke yé bèè di niiténèní de kó dihei mièke bè i ndòò, kè dihei s̄nte. ²⁸ Kè di d̄ò de kó is̄ake dihei múnke yóó di t̄ómu di t̄ó mèè botí bèè di niiténèní. ²⁹ Kè wèè d̄ò de kó is̄ake botí, bèè ò dènne Isidayeeriibe mièke.

³⁰ Mp̄ĩnnè n kuó ke báá d̄ò de kó is̄ake bèè di niiténèní bè do d̄òri ì. Di báá s̄nkùnne dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

19

Kuyie ndó ti mp̄ĩ mm̄è botí ku t̄ómmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náànti kébéinnè M̄oyiisi ke d̄ò: ² Náké Isidayeeriibe bem̄ou ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te, ndònnè mp̄áíí, ke yé n d̄ómmè páíí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o ȳò nè o cice k̄éntū n di nàké tì t̄om̄p̄utè kó diyie kp̄éi, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

⁴ Di báá duó ndimáà yebakè, di báá yiè ntimáti kéuté sib̄oatenkaan̄i, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

⁵ Kè di yó m p̄ā feḏfe metaummè kp̄éi ndi fè nni mp̄ā dè bo yiennèmè kè n fè c̄outé. ⁶ Kè di fè nni nfèuté di fè càáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fè kpaá ke t̄ùòkenè diyie t̄ánni di fè t̄ù. ⁷ Kòò m̄òu fè càáké diyie t̄ánni, de yiè n t̄énke báá ò c̄outé, dè ò s̄nkùnne mu. ⁸ Kè wèè ì càáké wèè t̄ò de kó meyei, nke yé ò í ì wènté ke d̄ò mbè ì nni mp̄ā. Bèè ò dènne Isidayeeriibe mièke.

⁹ Kè di níi d̄èite di paa nkó tidiiti di báá taunnè t̄i bo di paa mm̄anku, kè di d̄èite di diiti ke dèè di báá kónté kédérí. ¹⁰ Kè di me nt̄õũ detie mbè tu dè f̄inyĩ de be nye, di báá kónté k̄étanké yebe yèè duò yoo dí d̄érí. Di níi yè yóu bec̄iribè nè bep̄òbè kp̄éi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹¹ Di mièke òm̄òu báá yúúkú o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité. ¹² Di níi báá parikè nè n yètiri ke né sou, kè di d̄ò memme di cààrè n yètiri ndi mí ndi Yiè nKuyie.

¹³ Di mièke òm̄òu báá ciité ot̄òu k̄édi o kperè, ò me mbáá ò yúúkú, ot̄ont̄i kó tiyeti me mbáá wenté di kòò m̄òu borè. ¹⁴ Di mièke òm̄òu báá s̄áá ndiònni, òm̄òu me mbáá d̄òu mmedíimmè kuȳònkù kó kuce mièke. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹⁵ Òm̄òu báá beké tibeénti meyei. Mebatimè bá mbo, òm̄òu báá kónné oc̄iri, òm̄òu me mbáá yote okperi. Bá wè ò níi beké tibeénti t̄i d̄ò nwèè t̄i beké mèè botí. ¹⁶ Di mièke òm̄òu báá wátí o kou, òm̄òu báá tou nho kou tináànti k̄ente kè bèè ò k̄ù. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹⁷ Òm̄òu bá nníi nho kou t̄òu, kè dè né d̄ò nha ò kp̄annè, a báá yóu a bo ò kp̄annèmè kè dèè yie nkàa báá t̄ò meyei mm̄amè. ¹⁸ Di mièke òm̄òu báá peite yoo ò nhu o kou med̄ómmè, bá wè, wè ndó o kou t̄òu ò d̄ó mèè botí om̄áà. Mí tu di Yiè nKuyie.

¹⁹ Di nt̄ũ n kuó, òm̄òu di mièke báá yóu k̄òo w̄ũ ì c̄áá nkubotí kè ìi deke it̄òbè, òm̄òu báá buotí kupaku kumáà idibotí id̄éi ìi c̄áá. Òm̄òu di mièke níi báá dáátí tiyààt̄i t̄i d̄ùòkenè mupaàkómmú mùu c̄áá nyibotí.

²⁰ Kòò m̄òu duónè kudaakù, kè dè s̄ó nhòmm̄òu kù c̄è, ò me mmu nyí wète ke kù donté ku yiè mborè ku yiè mme mmu nyí kù f̄i, nwèè yietí k̄éfóó, mbè me mbáá bè k̄ù, ke yé ò do kpaá t̄umè kudaakù nku. ²¹ Wèè waá ndipedaà meyei nh̄útímù kp̄éi, kè di k̄àtenèní metaummè tou b̄òrinù. Meyei nh̄útímù kó feḏfe nfe. ²² Kè ikuó n̄iut̄i d̄ò de yiè mmeyei nh̄útímù kó ikuó kè nh ò c̄íè mmeyei nhò d̄ò mè.

17 Kòò mǎu puoke o tǎũ kè bè cǎá mbe yǎ yoo be cǎá mbe cice, kòò ò duónè ifei kperere nde. Bèè bè dèite be botí kabe miéke bá wè kòò nwúó, de kó meyei mbo be yǎ ìnkè nke.

18 Kè wèè me nduónè onitipòkù ò yùs ndi mǎnni, ke yà o yǎnti bèè bè dènnè Isidayeeri be miéke. Ke yé bè yémèmu bedé ò yùómmè ke duó.

19 Òmǎu báá duónè o yǎ nantè yoo o yǎ kóo kótì yoo o cice tǎũ. Di tú meyi mmémáà kabe mbe, kòò mè dǎò bèè yóó tǎ de kó meyei. Wèè mè dǎò wenwe nè ò duónè wè bè tǎ bedé ndi de kó meyei.

20 Kè wèè puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kótì kou bedé bèè tǎ de kó meyei. Bè bo kú bá bè í mǎòte debire.

21 Wèè puoke o nantè pokù yoo o kóo kótì pokù ò sǐnkùnne omáà ndi, bè báá pété debire.

22 Dí mpí n di nàké tì timǎu nè n tié nkéndǎori de yé mmù kè dèe yie nkè dihéi n di kǎrinè di báá di tǎ. 23 Di báá tǔnne ibotí n yóó beti ò de kó dihéi miéke ò borime, bè me ndǎò kè m bè pè. 24 N di nàkému ke tú:

Mí mǎmmuǎ nyóó di duó nde kó ketenkè,

mènaamiè nnè macekùò ndè pũò nkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te ke di cǎnné nè ibotí tǎi. 25 Mbaàtìnnè tǔnké iwũò, n yé ndí nyo nyi nè n yé ndí nci ò. Di báá di n yé ndí nci kùò wanwankù yoo tèè nǎtè yoo dèè bambaànnè késǐnkùnne dimáà.

26 Ndònnè páíí, kénccǎá nke tú n kabe, ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndòmmè páíí nwe, kè mí di cǎnnénè ibotí tǎi, kè di bo ntú n kabe.

27 Di miéke kòò nitidòu mǎu yoo onitipòkù tu opǎũ yoo ò boorí tinubootì, bèè ò bùótí yetǎrè kékuǎ. Ò kùò omáà ndi.

21

Ikuó ò tukúnè ikuó nìùbè

DÈÈNNÌ: Ikuó nìùbè bo nci dè

1 Kè tì Yiè nKuyie nní nsǎké ku náànti kénáké Mǎyiisi ke dǎ: Náké ikuó nìùbè Anǎ bí ke dǎ:

Ikuó nìùtì mǎu báá tóónnè o cǐtè kóo cǐ mǎu késǐnkùnne omáà. 2 Kè dè sàà í tú o cǐtè kou mǎmmuǎ nwe. O cice yoo o yǎ yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kótì. 3 Nè o tǎũ wèè kpaá te cǐtè ke mu nyí yǐtè onitidòu ke yé ò mu nyí yenkemè, ò bo na kóò kǎáké. 4 Wenwe wèè ni benitibè, ò báá dǎò dèè ci o cǐtè miéke késǐnkùnne omáà.

5 Ikuó nìùbè níí báá fenté fenté tiyùti be yǎ ìnkè, yoo bèè kuó be nucitì kesoó mbe debi, bè me mbáá dúóké bemáà. 6 Bè cǎámmu ke bo n kó mutǎmmú kpéi. Bè báá cake n yetiri, bèè n feu iwũò bè m pǎá nyi. Nè de kpéi mbè dǎ nkéndò mpáíí nwe.

7 Dè cimu ikuó nìùtì bo puokemè onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè yoo osapàà mbè cǎke wè, yoo onitipòkù wèè yenke ke yenté, ikuó nìùtì cǎámmu ke tú n kóo niti. 8 Di dǎ nkénwúó nyikuó nìùbè benitibè n tǎátè bèmbè n tǎmmú kpéi bè cǎámmu, ke yé bèè n feumè iwũò di m pǎá nyi. Dí mbè wúò mbenitibè bèè cǎá nke dǎ mpáíí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bè cǎnné.

9 Kè ikuó nìùtì mǎu kóo sapàà ncàke omáà ke dǎuti dǎutinè benitidaabè ò ànnè o cice nwe ifei, bèè cóu nde kóo sapàà.

10 Ikuó nìùtì di ewè wèè baké besǎmbe, bè cóu nwèè yuu mekùò nkoò cǎnné kòò daati ikuó yààti, ò báá yóu kòò yùti yéké ò me mbáá yóu kòò yààti kéri. 11 Ò báá tóónnè ocíi késǐnkùnne omáà, bá kòo cice nwe yoo o yǎ. 12 Ò báá yé metaummè tou, ò yàà bo di sǐnkùnne mèè kpéi. Bè ò cóu mmekùò mme kòò cǎnné mí nKuyie n kpéi. Mí tu di Yiè nKuyie.

13 Wèe puoke osapàà nwèè mu nyí yé onitidù. 14 Ò báá puoke okúpokù yoo wèe yenke ke yenté yoo wèe dauti dautinè benitidaabè ke càke omáà. Ikuó nìùbè botí miéke nke ò dò nkétãátémè osapàà nwèè mu nyí yé onitidù, képuoke. 15 Ò yàà bo sīnkùnnè o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî ò càǎné.

DẸNNÍ: Bèè báá na kéntú ikuó nìùbè

16 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: 17 Náké Anṣo ke tú n yē nnè bè bo mbomè nè be yaábíio ikuó nìùti wèe m̀̀ke kuyènkù ó bá n féúté feḗfè yoo ò m pã tidiiti. 18 Kòò m̀̀ke kuyènkù bá kùù botí ò báá na kèpī nde kó mutōmmú, kòò tu kuyūḗnkù yoo dikpènni yoo dèmarè yetè o ìikè. 19 Kòò tààku kuù me nkèété yoo o bakù. 20 Kòò tu tēhùtè yiè, yoo ò dò ndeḗrè yoo ò ā dinampènni yoo mekpàà, yoo tēwūḗtè matè ā o kònti yoo o takuò mpònte. 21 Anṣo kó kufuku miéke ikuó nìùti m̀̀u bá n féúté feḗfè yoo ò m pã tidiiti kénsà kòò m̀̀ke kuyènkù, ò báá na kèpī nyikuó nìùti kó mutōmmú. 22 De yiè mbo na kèdi bè m pã tì diiti yoo bè m pã dè ke yété ke tuṣ nke sùó. 23 Ò me mbáá ta metaummè tou kuyààkù kpetí dè yoo wèe tóónnè diwūḗtònni, ò tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sīnkùnnè metaummè tou nè di nenti. N tú di Yiè nKuyie nku ke mí dè càǎné.

24 Mè̀mè, kè Mòyiisi tì nàké Anṣo nè o bí nè Isidayeribe s̄mbe.

22

TǃǃTI: Bèè báá di bè pã dè Kuyie

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 2 Náké Anṣo nè o bí, n yē nkòo niti ní dōmmè ò báá di Isidayeribe m pã dè kēsīnkùnnè n yetisààrì. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te. 3 Náké be ke tú, n yē mbe kó kufuku nè be yaábíio kè wèe sī nke kàáké bè m pã dè, bèè ò dènnè n kabe miéke mí tu di Yiè nKuyie. 4 Anṣo kó kufuku miéke kè tikònti pī nhòm̀̀u yoo ò t̀̀ti yefòtè kè mu nyí wenke ò báá di bè m pã dè. Dè me ndò nè wèe kàáké ocū ke sīntè nè wèe bo nduó kèyènkè nè omáà, 5 nè wèe bo kàáké debambaànnè marè kēsīntè, yoo òm̀̀u wèe kàáké dèè sī nkēsīnkùnnè omáà. 6 Kòò sīnkùnnè omáà mebotí ò sīmmu kènto kètuakenè kuyuoqu. Ò báá na kèdi bè m pã dè kèmbaanè ò bo wuṣmè. 7 Kuyuoqu m̀̀nni ò wenkemu ò bo na kèdi bè m pã dè ke yé ò kó mudii mmumè. 8 Òm̀̀u di miéke báá di feḗfè fèè ku yoo musīmmù pī nfè. Kòò fè di ò sīntemu. Mí tu di Yiè nKuyie.

9 Bè ntũ m bè nàké tì kè dèe yie nkè bè báá di ikuó yete dè kètò de kó meyei, kè bè dè di, bè yàà bo kù. Mí tu di Yiè nKuyie mmî di càǎné.

10 Kè bè m pã dèmarè wèe í tú ikuó nìùti ò báá dè di. Bá kè ikuó nìùti kóo p̀̀ò nwe yoo o kóo t̀̀nti ò báá dè di. 11 Kè ikuó nìùti me ndonté kudaakù, kù bo na kè dè di kèndònnè bè peitè kù tēḗtè. 12 Kè ikuó nìùti m̀̀ke osapàà nkòò yenke wèe í tú ikuó nìùti ò báá na kèdi bè m pã dè. 13 Kòò d̀̀u me nku yoo bè ò bèti kòò konní bá ò í m̀̀ke debire, ke wètení ke bo o cīḗtè ò do bè bonè ke dōmmè. Ò bo na kèdi o cice yo ntii diiti. Ikuó nìùti cīḗtè kou í tú wèe báá na kè tì di.

14 Kòò m̀̀u di bè m pã dè bá ò í yé, kè dè boní kòò yíḗtè wèe dè yietí ikuó nìùti kénóó nkè dè mm̀̀nnè ò yietí de kó yewétiyè yè̀̀nùmmù kó dimáà.

15 Ikuó nìùbè báá yóu kè bèè í dò nkèdi bè m pã dè, kè bèè dè di. 16 Kè bè dè di, ikuó nìùbè bè tou mmeyei mme bèè yietí kéfóó. Mí ndi Yiè nKuyie mmî dè càǎné.

Kuyie nyè mbè bá nkù feu ù wūḗ

17 Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kénáké Mòyiisi ke dò: 18 Náké Anṣo nè o bí nè Isidayeribe bəm̀̀u ke tú n yē ndi miéke yoo op̀̀ò wèe di bonè, kè wèe dó kè m pã dipãnni yoo ò dó kè n féúté feḗfè kètuṣ nhò n d̀̀únnè dii nùù kpéi nyoo kòò me mbaa dó kè fè nni nféútému. 19 Kòò dó n còuté de kó dipãnni dè ntú dinaadaà yoo dipedaà yoo dibodaà dèè

kpa kuyènkù. ²⁰ Kè di n fèúté feǒfè fèè màke kuyènkù m báá cǒuté de kó dipānni. ²¹ Kè feǒfè metaummè kǒfe nfe òmòu dómè ke n fèúté yoo ò dǒ kédèite ò n dǒunnè dǐi nùu yoo ò baa dǒ ké m pǎ dipānni ndi, de kó feǒfè dò nkéntú di n feu fè nfe, kénkpa kuyènkù kè n né fè cǒuté. ²² Mí ndi Yiè nKuyie ndi bá n fèúté feǒfè fèè yēi yoo fè ã dikpēnni yoo bè fè fēte yoo fè ã mekpǎà nyoo fè ã tifiētì yoo fè ã yemuǎ. Di báá daá nde kó feǒfè botí kó kumaa ndiwūštōnni kéntú di kù nni mpǎ. ²³ Di bo na ké n fèúté diwèi kó dipānni: Fenàáfè yoo fepièfè dèè màke kuyènkù yoo dè pusi yoo de tààke okù ke tonté. Di me mbáá dè nni nfèúté di n dǒunnè dǐi nùu kpéi, nkè di dè nni nfèúté m báá dè cǒuté. ²⁴ Di bá n fèúté feǒfè fèè kó yetakuò nta yoo bè fè fǒnte yoo bè yè kèété. Di kó dihei mieke òmòu báá dè dǒ. ²⁵ Kòo pǎò mǒu me ntōní de kó feǒfè botí dí báá fè cǒuté fè nni nfèúté, mí nKuyie mmú di te, kè bè fè fǒnte dè naá nkuyènkù nku, m báá fè cǒuté.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nní nsǎké ku náantì kénáké Mǒyiisi ke dǒ:

²⁷ Kè fenàáfè yoo fepièfè yoo tebuǎtè kè dè peitè debire dedaarè, dè mbo de yǎ borè ke dǒ yewe yèyiekè, diyie nínni yiè kè di dè nni nfèúté, m bo cǒuté de kó dipānni. ²⁸ Di báá kuǒ denaabire yoo depebire yoo debǒbire nè de yǎ diyie òmǎá.

²⁹ Kè di dǒ ké n fèúté feǒfè ké n sǎnte dí fè nni nfèúté dè bo yiennèmè kè n fè cǒuté. ³⁰ Kè di fè nni nfèúté dí fè càáké de yiè, di báá súǒ nkè dèe wenté. Mí tu di Yiè nKuyie.

³¹ Dí mpǐ n tannò nkéndǎori yè yē mmù mǐ tu di Yiè nKuyie. ³² Di báá cake n yètisààrì dǐndi Isidayeribe n dǒ dí nyému n dǒmmè páií mí ndi Yiè nKuyie mmú di càáné. ³³ Mí di dènnení Esibiti kè di bo ntú n kǒbe. Mí tu di Yiè nKuyie.

23

Isidayeribe kó yebaa

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǒyiisi ke dǒ: ² Náké Isidayeribe bè yo mbaà nyèè baa n kpéi.

De kó yebaa mmieke di ní tí nké n sǎnte. N yóó di benkemu de kó yemǎrè di ní yoo tí nyè.

³ Di ní pǐ ndi tǒmmú yewe yèkuò mieke, diyienni tu teomǐpùtè nte. Di ní tí nde yiè ké n sǎnte, de yiè di báá pǐ mmutǒmmú bá kè di bo kèè bíékè de kó diyie tu n kperi ndi.

⁴ Nte yebaa nkó yemǎrè teyè di ní yóó tí nyèè mieke ké n sǎnte.

Diyentébanni

⁵ Dibenni tǎnkù ketiwè kó diyie tepítè nè dinaanni kó dihuri mǎnni yó ntú diyentébanni ndi.

⁶ De kóo tǎnkù omáá kó diyie tepítè nè dinummuri yó ntú pèèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti be kó dibanni ndi. Dí nyo mpèèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti ke dǒ yewe yèyiekè. ⁷ Diyie ketiri yiè di tí nké n sǎnte, de yiè di báá pǐ mmutǒmmú. ⁸ Yewe yèyiekè mieke ké nni mpǎà nyepǎrè ke tuǒ. Diyie yienni kótí nké n sǎnte, di báá pǐ mmutǒmmú.

Tidiketiti kó dibanni

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mǒyiisi ke dǒ: ¹⁰ Náké Isidayeribe ke tú n yē nkè di ta dǐi mǎnni dihei n di duǒ ndi ke kùútí, ke dèi tidiketiti, di bou dibou kéduǒ nyikuǒ nùtì. ¹¹ Kòò dè nni mbenke, kè dèe yie nkè n di cǒuté. Teomǐpùtè yiè kó diwentéterì ndi ikuǒ nùtì yóó dè nni mbenkemè, ¹² ké n fèúté dipedabii dǐi màke dibenni òmǎá ke kpa kuyènkù kétuǎ, ¹³ kéwaá mmuyuo ncidóbè bèkuǒ ké mù àntenè mekùǒ, nkéwaá mmenaà mbè tumè diféè dítiri dikéè kécóú ndeǐnkè kétuǎ. N dǎke dǒ dǐi pǎnni ndi. ¹⁴ Di báá di di paa nkó tidiiti, di báá ti dǒnnè pèè, di me mbáá tì pūíné kécááké, yoo dí nti càá ntibènti ke í keté ke dè bou dibou ke m pǎ. De kó ikuǒ yó mbomu sǎà nè di yaábíó bá kè di bo kùu pikù.

Dididèibanni

¹⁵ Kè di níí m pã tidipànti dìi yìè, di báá kaa nde kó diyìè kè dèe wenté kè di keté kékkaa nke dò seménnìbè bèyiekè, ¹⁶ Seménnì oyiénnwè wenwe kó teom̄pùtè yìè, dè yóó mbo yewe sipísìnùmmù ndi, kè di m pã tidiiti. ¹⁷ De yìè bá wè wèè waá ntidipànti kó muyuo nsààmù cidóòbè bètããti kédòònè pèèbè bèdébè kékòorenè mutie mùù muuti kè di tóni de kó dipãnni kè m benke. ¹⁸ Pèè kó difōnkúò kè dí n féúté yepedabe yèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù nè dinaadapànni òmáà nè yepedakè yèdèè kè yè wènnénè tidiiti di m pã tì, kè dè còú mmenaà mbè tu mè difèè kétuò, dipãnni ndi dìi kó kufōōku n naati. ¹⁹ Kè di dèè dí waá ndibòdaà meyei nhūtímù kpéi nnè yepedabe yèdèè yèè mòke dibenni òmáà òmáà kè n féúté metaummè kpéi. ²⁰ Kè ikuó nìùtìi dè nni mbenke kè dè nni nféúté metaummè tou borè, kèwènnénè tidipànti kóo pèè nè yepedabe yedé. Dè tu n kperè nde bè m pã dè ikuó nìùbè yóo nte dè. ²¹ De kó diyìè kètíi nké n sãnte, dí báá pĩ mmutōmmú de yìè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsãã nè di yaábíò bá kè di bo kèè bíékè.

²² Kè di dei tidiiti di báá deite ketaunnè tì bo di paa mmànku, di me mbáá kónté kédéri, dí tì yóu becīribè nè bepòòbè kpéi. Mí ndi Yìè nKuyie mmú di te.

Siheú kó dibanni

²³ Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ²⁴ Náké Isidayeeriibe ke tú:

Dibenni tãnkù yiénwè kó diyìè ketiri níí yó ntú teom̄pùtè nte, di níí tíi nké n sãnte nè tipíeti nè siheú. ²⁵ De yìè di báá pĩ mmutōmmú, dí n féúté feòfè kétuò.

Meyei nhūtímù kó diyìè dieri

²⁶ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò:

²⁷ Otãnkù yiénwè yìè pínni yó ntú meyei nhūtímù yìè ndi, di níí tíi nké n sãnte, kébou dinùù kè n féúté feòfè kétuò. ²⁸ Di báá pĩ mmutōmmú mamù de yìè meyei ncíém̄mè kó diyìè ndi, bè yóó di dàò di meyei ncíém̄mè kó ikuó kè n di cīé mmí ndi Yìè nKuyie. ²⁹ Kè wèè í bou dinùù de yìè bèè ò dènnè o kòbe mièke. ³⁰ Kè wèè pĩ mmutōmmú de yìè m bo ò deite o kòbe mièke. ³¹ Di báá pĩ mmutōmmú de yìè dè yóó ntú ikuó nyi di kpéi nsãã bá kè di bo kèè bíékè. ³² De kó diyìè yó ntú n kperi ndi, otãnkù yìè wéinnì kó kuyuoku nku di yóó boumè dinùù kèntò kétuòkenè diyìè tēri kuyuoku.

Dibanni bè tu di titouti kperi

³³ Kè ti Yìè nKuyie nní nsóké ku náantì kénáké Mòyiisi ke dò: ³⁴ Náké Isidayeeriibe ke tú n yè nhotãnkù yiénwè yìè tepíitè nè dinummurì di níí ànné titouti kó dibanni kè n sãnte, kè di mbo ke dò yewe yèyiekè. ³⁵ Diyìè ketiri yìè di tíi nké n sãnte, de yìè òmòu báá pĩ mmutōncéém̄mù. ³⁶ Yewe yèyiekè yenyè mièke, bá di di níí n féúté feòfè kétuò. Diyìè níinnì yìè kètíi nké n sãnte kè n féúté feòfè kétuò. Di báá pĩ mmutōncéém̄mù dibanni denni dìi yìè.

³⁷ Kè ti Yìè nKuyie ndò: M me ntãáté yèè we di níí yóo ye ntíi kè n sãnte, kè n fié iwũò kétuò kè m pã tidiiti kó yepãrè, kè n fiénè iwũò metaummè kpeyi, kécóú mmenaà nkétuò kèntū mbá dìi yìè di kuó dòmmè. ³⁸ Ke né yiénè iwũò di n feu ì siom̄pùsi kó yewe nè yepãrè di m pã nyè nè iwũò di n feu ì, di n dounkonè yèè nò kpéi nnè yepãrè diwèi kpeye.

³⁹ De kó difōnkúò otãnkù yiénwè kó diyìè tepíitè nè dinummurì ke sò ndi dèite di diiti ke dèè, dí ànné titouti kó dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dibanni yìè ketiri nè diniinnì yó ntú teom̄pùtè nte. ⁴⁰ Diyìè ketiri, dí waá nyetebe sààyè nè tipuonti nè kukó nkó titietì, kényãnkù metaummè tou di Yìè nKuyie nyìkè ke dò yewe yèyiekè. ⁴¹ Dibenni mièke di níí ànné dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsãã nè di yaábíò. Dibenni tãnkù yiénwè mièke nke di níí yóo ànnémè de kó dibanni. ⁴² Isidayeeriibe

di ní yó mbo titouti mieke nke ke dò yewe yèyiekè. ⁴³ Kè dèe yie kè di yaabíi banté ke do ndi dò ã titouti mieke nke, n di dènnèní dìi mònnì Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

⁴⁴ Kè Mòyiisii náké Isidayeeribe yemàrè bè yó mbaà nyè ti Yiè nKuyie nkó yebaa.

24

Bè bo mpī mmèè botí metaummè tou kó tefitíkèkètè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe kè bè da duó nhodifíè kó mekòsààmè di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè deyuo ndemou. ³ Kè Anoo tè Ìhné metaummè tou mieke kuyààkù kùù pì metaummè tou Ìkú dè ku ìkè, kè tè ní nyié nke csú mí ndi Yiè nKuyie n yìkè kéwenténè. Dè yóó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaabíio sáà. ⁴ Anoo yóó de nyínnè tefitíkèkètè mesoo nsààmè kpete kécōnné te búkúsi kè dè ní ncóú nkeyènkè kemou n yìkè.

Péèbè bè yó mpāā mbè Kuyie

⁵ A waá mmuyuo nsààmù kédòònè péèbè tepíitè nè bèdébè bá wèè péè kòo yuo ncéékù mbo cidóòbè bèkuò. ⁶ Kàa bè daá mmesoo nsààmè kóo tábùri Ìnkè icuó idéi bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yìkè, ⁷ kécóú mbá kùù cuó Ìnkè tihúúnti sàati bè yóó tuò nti, kè dèe benke péè omou tùmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸ Bá tèè om̀pùtè nte bè ní yóó daámmè de kóo péè mesoo nsààmè kóo tábùri Ìnkè mí ndi Yiè nKuyie n yìkè. Díndi Isidayeeribe di dò nké mme ndòori sáà. ⁹ Anoo nè o bí beè yó nte de kóo péè, bè ní nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpāmèmu kè beè cãá nkè beè dò nké bè di. De kó ikuó yó mbomu sáà.

Bè dò nkédòòmè wèè sáá nKuyie nè wèè bo poté otàù kékuo

¹⁰⁻¹¹ Danni kóo nitipòkù m̀ou wèè do bo Isidayeeribe cuokè kòo yètìri tu Dibidi, kòo peitè osapàà nkòo yètìri ntu Sedomii, kòo peiténè Esibiti kou m̀ou odapàà. Diyiè mari kè dè kóo dapàà nnè Isidayeeriku, kè bè nkpa nkè de kóo dapàà nsáá nKuyie, kè bèè ò kàtenè Mòyiisi borè. ¹² Kè bèè ò kànnè ké nhò bàa ke kèmmúnè ti Yiè nKuyie mbo bè nàkémè bè dò nkóò d̀òmè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ¹⁴ De kóo dapàà wèè n sáá mmí nKuyie, á ò dènnè Isidayeeribe kari, bèè kó dimàà kèè ò n sáámmè mí nKuyie nkè bèè nóó mbe nou o yuu Ìnkè kè Isidayeeribe bemouu ò bùstí yetárè kékuo. ¹⁵ Kàa náké Isidayeeribe ke tú n yé nkè wèè n sáá mmí nKuyie nkùù ò te wèè tò de kó meyei. ¹⁶ Kè wèè n sáá mbè dò nkóò bùstí yetárè nye kékuo, kòò tu op̀ò yoo dihei yiè nke né n sáá mbèè ò kùo.

¹⁷ Kè wèè poté otàù ke kùo, bèè ò kùo. ¹⁸ Kè wèè kùo otàù kó feðfè wèè ò yietí fefòufè.

¹⁹ Wèè k̀ute otàù bè múnke ò k̀ute. ²⁰ Wèè kèété otàù k̀ũ bèè kèété o kperi. Kè wèè kpéété otàù ǹnfè bèè kpéété o kafe. Kè wèè feuté otàù ǹnni bèè feuté o kperi. Kè wèè ànnè otàù kuyènkù bèè kù nhò ànnè múnke.

²¹ Kè wèè poté feðfè ke kùo wèè yietí kéfóó, kè wèè poté oǹti ke kùo bèè ò kùo.

²² Di bekùnè mèè botí dihei yembè di yó mme mbekùnè bep̀òbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

²³ Mòyiisi tí nàké dìi mònnì Isidayeeribe kè bèè denne de kóo dapàà nwèè sáá nKuyie mbe kari kóò bùstí yetárè kékuo. Memme bè d̀òmè ti Yiè nKuyie nnáké tí Mòyiisi.

25

Dibenni ketenkè bo om̀pè di

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi Sinaii tārì ñnkè ke dò: 2 Náké Isidayεεribe ke tú n yé nkè di ta di m̀nni dihei n di duó ndi, dí soó mmukútímù, kè ketenkèe om̀pè kè dè ntú n kó disānni. 3 Dí nkuuti ke dò yebie nyèkuò, kémbuati di diiti, képienko fínyĩ kó detie nke tōũ de be. 4 Dibenni yiénni miéke ketenkè kó diom̀pùbenni ndi, di báá buati, di me mbáá píe nfínyĩ kó detie. Dè yó ntú n kó disānni ndi. 5 Kè tididenti yè di báá tì dèite, bá nè di í me mpiemmè di tie nkè dè peité, di báá tōũ de be, ketenkè om̀pùbenni ndi. 6 Dí nyo ntididenti d́indi nè di kó tidaati nè di kó betōmbè nè bep̀ò̀bè bèè di bonè. 7 Nè de kó tidiiti miéke nke di wũ yóó pétemè kédi nè dihei kó tiwanwanti timou.

Tidaati f̀immù kó dibenni

8 Di níi kaà nyebie nyèyiekè yèyiekè kuce m̀yiekè. De kó yebie nyó mbo yebie nsipísìnàà nè yèwèi ndi. 9 Dibenni sipísìnàà nè diwéinnì kóo t̀nkù yiénnè kó diyè píinnì, diyè dièri ndi, meyi nhútímù kpéi. Dí duó nkè bèe eé ditāteheù dihei dimou miéke, 10 képiéké, dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntúmè tidaati f̀immù kperi ndi, dibanni dièri kó dibenni ndi, òm̀ò ténke bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou miéke. De kó dibenni bá wè ò bo na kéwète kètieke o tenkè, bá wè kòo kò nho c̀tètè. 11 Dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntú tidaati f̀immù kperi ndi, dibanni dièri kó dibenni ndi. De benni di báá buati di me mbáá dèite tididenti yoo dí tōũ detie mbè tu dè fínyĩ de be, di í píe nde kó yèbe. 12 De kó dibenni tú tidaati f̀immù kperi ndi, de kó dibenni miéke di yó nyo ntididenti nti. Diwèi kó dibenni ndi, dí ndi wùò ndi c̀àà.

13 De kó dibenni miéke bá wè ò bo na kéwète kètieke o tenkè. 14 Kòò m̀ò fiitinè o kou ketenkè yoo ò kè nhò donnè, ò báá ò ciité. 15 Wèe wénté dè kpaá yebie nyèdè kè n kó dibennii tuakeni, de miéke nke ò yóó namè kóò kèté idíiti. 16 Kè yebie nsù idíiti nsù kè yè me nkénni idíiti nkénni, di yó nwéi yebie mmamè mme ke kékí idíiti. 17 Di miéke òm̀ò báá ciité otou. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te. 18 Dí mpí n tié nnè n kuó kéndəəri dè yèmmè, memme di bo mbomè di tenkè ke bá nyèkù dèmarè. 19 Kè di paa nní mpeí, kè di yo nke sànnè kémbò ke í yèkù.

20 Kè dè yèmmè di bo beke dimàà ke dò: Ti né yó nyo mba kè ti í kùúti dibenni yiénni ke dèite tidiiti? 21 N yóó duó nkè n kó mesàà mmè níi mbo di ñnkè, dibenni kuónni miéke kè di paa nní peité, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dò yebie nyètāati. 22 Kè di buati dibenni nínni miéke di bo na kényo ntidikóti kètuakènnè dibenni wéinnì di bo dèitemè tipanti.

A bo wète kédontémè a tenkè

23 Òm̀ò báá fité ketenkè s̀àà kè dèe deè ke yé m̀i temè ketenkè kè di tú bep̀ò̀bè ke bo ke miéke. 24 Dihei n yóó di duó ndi miéke, dí d̀ú nyikuó kòò m̀ò fité o tenkè wèe na kéwète ké kè donté.

25 Kòò m̀ò tebite ta ticíti ke fité ketenkè, o c̀tètè kou wèe ò t̀kènnè wèe dò nkéwète ké kè donté. 26 Kòò m̀ò me nyí m̀ake wèe ò t̀kènnè ke bo na ké kè donté, kòò wète ke pètè dii yié idíiti ò bo na kéwète kédonté o tenkè. 27 Bèe kaà nyebie nyèè pèté kèbate yèe kpaá, kè tidaati f̀immù benni né na kètuakeni kòò ò t̀nné, kéwète kètieke o tenkè. 28 Kòò me nyí pètè ò bo yietí mù wèe kè donté wè nkpaá ke kè te, ke baanè tidaati f̀immù benni kòò né na kéwète kécouté o tenkè.

29 Kòò me nfité təc̀tètè kè tè bo dihei iduotí fité di, dibenni dimàà kó mukũũ mmieke nke ò bo namè kéwète ké tè donté. Kòò d̀ó kéwète ké tè donté dè báá pèté dibenni nè ò tè fitémè. 30 Kè dè pèté dibenni kòò í wète ke tè donté, wèe tè donté wèe yó ntè te s̀àà nè o yaábíó. Te yié mbáá wète ké tè couté tidaati f̀immù bo tuakemè. 31 Kè sicéi s̀i bo yehèkè iduotí í fité yè si yó ndònnè depaa ndòmmè mme, te yié nní bo na kéwète ké tè donté yoo wèe wète ké tè couté tidaati f̀immù bo tuakemè.

32 Defiibe bié yó mmakemu kuce ke níi na kéwète kédonté be tenkè yoo be céi s̀àà. 33 Bá kè Defii botí kou wèe donténè o tebite təc̀tètè, kè tidaati f̀immù benni t̀òke wèe wète ké tè

duó nte yiè, ke yé be cǐ sù tumè be kperε bè mǎke dè Isidayεeribe tenkè miεke. ³⁴ Bè báá fíté be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sǎǎ.

Bè bo mpenni mǎè botí be cǐribè be kperε

³⁵ Kòò mǎu kou ta ticítì miεke ke ténke í mǎke mùmamù, wè nhò tǎ, kòò me ntú opòò nwe ò nhò tǎ, kè dèe yie nkòò mbo o borè. ³⁶ Ò bá nwanti mucóntimu o ìnkè, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè. ³⁷ Kòò me nhò pènte idiítí nyi ò bá nwanti kécǎnte, kè tidiiti me nni nti ò bá nwanti wèe ò tǎnné kénósó. ³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te kè di dènnení Esibiti ke bo di duó nKannahǎ tenkè, kè di ntú n kǎbe.

Oniti bo wǎte kédontémè otǎu

³⁹ Kòò mǎu kou ta mesémme miεke ke ténke í mǎke mùmamù, ke fiténè omáà otǎu ke bo mpí nho tǎmmú, wèe ò donté ò báá ò pǐnné mudaatǎmmú. ⁴⁰ Wè nhò bonè ke dǎnnè o kóo tǎnti yoo wèe kǎtení ke ò taànè. Wè nhò pǐnnè mutǎmmú kè tidaati fǐimmù benni yàa tuǎkenni. ⁴¹ Kè tidaati fǐimmù benni tùǎkení, wèe kò nwenwe nè o bí o kǎbe borè, kékari o yembè tenkè. ⁴² Di tú n kó betǎmbè mbe, kè n di dènnení Esibiti, òmǎu báá fíté omáà bè ò fítémè kudaakù. ⁴³ Di miεke òmǎu báá dǎnnè otǎu muwǎrímú. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te, di nni ndé!

⁴⁴ Di kó tidaati tinitidaati nè tinitipòti tì yóo yènní yehékè yèè di fité yènye. Di yó mbe ndonnè tidaati. ⁴⁵ Bepòòbè bèe kǎtení ke di bonè, di bo na ke ní donté be bí, yoo bèe do di bonè nè dimònni be yaábí. Bè bè peité di tenkè nke díi bè te. ⁴⁶ Di bo kú kényóu dè di bí ò dò nké dè tùóté, kè bembe ntú di kó tidaati sǎǎ. Kè di tebíi Isidayεeribe tǎbè, òmǎu báá dǎnnè otǎu muwǎrímú.

⁴⁷ Kè dè me ndò mbepòòbè yoo bèe kǎtenè ke di bonè be kóò mǎu mǎke idiítí, kè di tebite matè ò mǎkenè dibànni, koò fiténè temáà yoo bá kè bepòòbè kó deyaabire marè nde tè fiténèmmè temáà. ⁴⁸ Di mǎkemu kuce ke bo na kǎwǎte kédonté di tebite, di kou mǎu bo na kǎwǎte kédonté di tebite. ⁴⁹ O cice kou yoo o cice kou kó debire bo na kǎwǎte kè tè donté, yoo otǎu mǎu nè wè bè tu meyǐ mmémáà kǎbe. Kè dè í dò mmemme tè wǎte ke pètè te kperε tè bo na kǎwǎte kédonté temáà. ⁵⁰ Kè tè yóo donté temáà bèe náké nè wèe do nké tè donté, kè bèe kaa nyebie nwèe do tè donté ò tè donté kè yèè bie sooté de cuokè, kè n kó dibenni né na kétuǎkení. Bè yóo wénté yebie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kékéété idiítí bá díi yiè kè idiítí mmànnè bè ò yietí ò otǎnti diyie dimáà miεke. ⁵¹ Kè de kó yebie nkpaá ke sù ò yóo yietí kè ò nsǔmu kè di tebite na kǎwǎte kédonté temáà. ⁵² Kè yebie mme nyí kpaá sù kè tidaati fǐimmù benni tùǎkení tè tó yietí kè dè mmànnè yebie mmàmè, kè tèe wǎte kédonté temáà. ⁵³ Kè bèe donté òmǎu ò ní yó mbo wèe ò donté o cǐtè ke dò nho tǎnti nwe, di báá yie nkè bèe nhò dǎrrinè muwǎrímú. ⁵⁴ Kòò me nyí na ke bo wǎte kédonté omáà de kó meborime medé miεke wè mbaa tidaati fǐimmù benni kényè wenwe nè o bí.

Kuyie nyǎmmè ku kǎbe dò nké nku ntũ nkumáà

⁵⁵ Díndi Isidayεeribe di tú n kó betǎmbè mbe kè n di dènnení Esibiti kó ketenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mú di dènnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

26

¹ Di báá dǎò sitenkaaní kè sù fííkú yoo di fííkú yešmpókè, di báá cíéké yetárè kè yè kèrì tifènti kéfííkú kènninku ye òkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

² Dí mpí n di náké tì siompùsi ìnkè, kéndé n taummè tou. Mí tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyǎmmè nkú yóo bèe dǎò mesàà

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Isidayεeribe ke dò: Kè di yie nke pǐ n tié nnè n tannò ke dǎori dè yǎmmè, ⁴ m bo ndi duó nfetaafè fe mǎnni, kè di paa nní mpéi mesàà nkè di tebiiti mpéi mesàà. ⁵ Kè di ní mpuoti tidiiti kè di tebiiti binè, kè di ntǎ di tebiiti kétuǎkenè di bo buótímè tidiiti, kè di nyo ke sànnè kémbo bá dèmarè í di kóonnè. ⁶ Kè n di duó ndiwèi dihéi

mieke, kè di ní nduó ke í yīèkù. Kè n kei ndesīnnè, mudoò ténke báá ànné di kó ketenke mieke. ⁷ Kè di mbeti di dootitabè ke bè kòù. ⁸ Di mieke benitibè bènùmmù ní bo mbeti tekòutè (100), kè tekòutè mbeti tekòupípiítè (10000) kè di bè kòù. ⁹ Kè nní mbo difōnkó kèduó nkè di pié kè nní mpī n di dònè mèè taummè. ¹⁰ Kè di ní nyo ndi diitì kè tipànti bi, kè di cūūnni tikóti kéānné tipànti. ¹¹ Kè n cīètè mbo di cuokè sáá, m báá di pè. ¹² M bo mbo di cuokè, ke di te kè di tú n kabe. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mmī di te, ke di dènneni Esibiti. Kè dè bo yie nkè di ténke bá ntú tidaati, ke touté di tuò Esibiti kabe do di tou nyè, ke dí na ke ò nkéri ke yíeo.

Kuyie nyè kù yóó bè poté tì yēiti

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nní nsoké ku náañti kébéi nke dò: Kè di me nyete n kpeti ke í tūnne n tannò yemou, ¹⁵ kè di bütinné n kuó ke pè n tié, kè di tôte n di dònè mèè taummè, ke yóu ke ténke í dōri n tannò yemou yēmmè. ¹⁶ Nte n yóó di dōmè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do ké di kūs nkè kukōntonnoò diekù di pī nkè di nuò nta, kè kùu ta kéncáá ndi kōnti. Kè di ní buōti tidiiti kè tii bi kè di dootitabèe kateni ké ti dèite bá di báá cōnte. ¹⁷ Kè n di bütinné kè di dootitabèe di na, di nūmbè bo di baaté kè di ncooti bá bè í di beti.

¹⁸ Bá nè memme kè di í kēnté n kpeti, nní ndi soké tiyēiti di yei nkpeí, ¹⁹ kēpante di wērímú mùu te kè di mōke tefentè, m bo duó nkè tiwetii kpenke timáti tēmè bá fetaafe bá nniu, kè ketenke kpenke kédontenè disōwūð. ²⁰ Kè di sōnté kēndeū di wērímú detetirè bá di paa mbá mpeí. Di paa nkó titebiiti me mbá mpeí.

²¹ Nè memme kè di yete, ke í dó ké n kēnté, nní ndi soké tiyēiti di yei mmamè, ²² kèduó nkè desīnnèe yēnni kēmpīi ndi bí, kēdeè di wūð, desīnnè bo di yaate kè di ce di do kerii kpánné.

²³ Kè n yī memme kè dè í sànnè ke bo di tié, kè dè dò ndi kpaá soké ke yetíri n kpeti. ²⁴ De mōnni mí mmómmuò mmī né yóó cómmú ké di poté di yei nkpeí, ²⁵ kèduó nkè di dootitabè ndi kòù, ke peiri di tôte mèè kpéi n di dònè mèè taummè. Kè di coké ke tii ndi ekè mieke, n duónko mutenkūū nnè de kpéi nkè di ta di dootitabè nau mieke. ²⁶ Kè n di mōnte mudii, kè benitipòbè tepíitè ní wēnné kēpūnné pēè dipēēfiunnì dimáà mieke, ké wè ndi duó nkè dí ò berí kēwéri kēcááké bá di bá nsànnè.

²⁷ Kè n yī memme kè di baa yete ke í dó ke n kēnté, ²⁸ m mieke bo di yè, kè n di ānné tiyēiti di yei nkpeí, ²⁹ kè di nkòu di bí ke cáá, initidaai nè initipòl, ³⁰ ke può ndi bōwūðtòrè nè di wūðtòrè di tuò nyèè ñnkè tihúúnti ké di kuò kēwēnnénè di bøkè m può nyè. ³¹ M mieke bo di yè kè n duó nkè di ekèe naá ntidobonti, kè m può ndi wūðtòrè, n ténke bá nkémú tihúúnti di tuò nti kó kufōðku. ³² Mī mómumuò nyóó pante di kó dihei kédéité, kè dèe di di dootitabè bèè kōriní ke bo mbo de kó dihei mieke. ³³ Kè n duó nkè mudoò tanní kè dí cíté, kè di cēī naá ntidobonti, kè di tenkèe dōúnko.

³⁴ Di bo mbo dii mōnni di dootitabè tenkè mieke, de mōnni di tenkè bo pété teompùtè di do kè mōnte tè, ³⁵ kè bo ompe, de mōnni kēfóó ndi do kè yetenè tèè omputè di bo dii mōnni ke mieke.

³⁶ Di kabe bèè bo yenté di dootitabè ekè mieke m bo bè ānné kufōwáá, mbá kè kufōkpèrikù nampè bèe coké kéndò nhòmòu bè bèti nè disie, kè bè ncokù ke duò bá òmòu í bè bèti. ³⁷ Bè bo ncokù ke bétiri betabè ke dò mbe dootitabè bè bèti, òmòu me nyí bè bèti. Di báá na kébaao di dootitabè. ³⁸ Kè di yei ndi dootitabè tenkè mieke, kè kè di di. ³⁹ Di mieke bèè bo yenté kēmbò be dootitabè ekè mieke bè bo ncitiri, be mómumambe be yei nkpeí nnè be yembè kōme kpéi.

Kuyie nyóó daatenímè kù dònè Isidayeribe mèè taummè kpéi

⁴⁰ De mōnni ndi Isidayeribe bèè yó nkpaá bè yóó bantémè bembe nè be yembè bè dōmè meyei nkè mè dáa nke dò: Ti cààremu ti yetemè a kpeti. ⁴¹ De mōnni kēbanté ke dò mmī

²⁰ Kòò me nyí kè donté o mómumu nkòò kè fiténè otàù mǎù dè dèèmu. Ò ténke báá na ké kè donté. ²¹ Kè tidaatì fīmmù benni me ntùòke, wèè me nkè donté wèè kè yóu, kè naá n kòke nke. Ikuó nìùbè bèè kè tieke. Bè kè nni mpāmu.

²² Kòò mǎù m pā ketenkè ò donté kè, kè dè í tú o yembè kòke, ²³ ikuó nìùtì wénté yebie nyèè kpaá kè tidaatì fīmmù bennii tuòkení kékéété ke díítí wèè kè nni mpāá nkòo yietí ke díítí de yiè, ì tu n kpɛyi nyi. ²⁴ Kè tidaatì fīmmù benni tùòke wèè do kè te nè dimànnì wèè wète ké kè cǎuté, o yembè kòke nke.

²⁵ Bè ní yóó tūnne idiítí ì kèété metaummè tou kpéi i kó kukperíkù nku, kékéété de kó idiítí. De kó idiítí kó fesàmpófè céékù bo kàdammù tepíítè nte.

Yep̄arè yebotí yebotí

²⁶ Òmǎù bá m pā o òfè peité fè meketimè kè fè tu fedaafe, fè die nke tú n kǎfe nfe. Kòò nàdfè nfe yoo o pièfè yoo o buǎtè. ²⁷ Kòò mǎù m pā feòfè bè í n feu fè, bè bo na kéwète ké fè donté kényietí fe díítí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè o yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáà. Kè fe yiè me nyí dó kéwète ké fè donté bèè fè fité fe díítí.

²⁸ Kòò mǎù m pā dèmarè ke tú, ò dè nni mpāmu sǎá, bè báá na kéwète ké dè donté yoo bèè dè fité. Kòò nìtì nwe yoo feòfè yoo o yembè o yóunè kèè tenkè, bè m pāá ndèè kó dimáà mebotí dè tu n kpere nde. ²⁹ Kòò nìtì nwe bè m pāmè bè báá na kéwète kòò donté, bèè ò kù.

Ti bo n duàmmè Kuyie nti mǎke de kó dimáà kó depííndè

³⁰ Kè di dèite di paa nkó tidiitì nè di tebiiti dí dè berí kédeite dèè tu depííndè, dè tu n kpere nde. ³¹ Kòò mǎù dó kéwète kèdonté o kó depííndè kó dèmarè wèè yietí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáà. ³² Dèè kó dimáà tu iwūǎ, inàðke nè ipe nè sibó, fèè òfè níí tú fepíínfè fè tu nkǎfe nfe. ³³ Dí níí báá fè cèètenè fesààfè yoo fesínfè. Kòò mǎù fè cèète, fenfe nè ò cèètenè fè idé ì naá n kpɛyi nyi, bè me mbáá na kéwète ké ì donté.

³⁴ Ti Yiè nKuyie ndo duó nyì kuó nyi Mǎyiisi Sinaii tǎrì ìnkè Isidayeribe kpéi.

Mukétímù Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá mMɔ̀yiisi do bè duó nKuyie nkuó Sinaii tārì kédeè kè bèe báátímè mmè kékété ke bo ta Kuyie mbè duó ndii èi. Bè de nkété kētuəke Kadeesi Badinneə tenkè kè de nkpaá bè bo tamè dihei máà, kè bè né depe bè bo tamè de kó dihei. Kè Kuyie nyŭ́s mbe to, kè bèe fité ke dò yebie nsipísìnàà dikpáà mieke, kè de mboní kè bè baa tuəke Mɔ̀abu tenkè mukókúyó nkóò dàméèrì bakù youú. Isidayeeriibe do dò nké de nyíté kéta Kuyie mbè duó nkèè tenkè Kannahāā.

De kó dipátíri sɔ̀tɛ Mudennimù kó dipátíri nè ikuó nùbè pátíri ye kó tináàntì nti, ke benkú Kuyie nkó benitibè do cīnnimè, kè be tákùmè ní bonke di nyiè kéwəte kétonkè diterì. Nè memme kè Kuyie nkuu me mpī nku nù kù bè dūnnè di ke dó ké di dòò. Kè Mɔ̀yiisi ncómmú benitibè cuokè ke náá mbenitibè Kuyie nhò nàké tì, ke kù baa mbenitibè kprí.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Bè do kéréme ditārì Sinaii kó dikpáà mieke 1:1-10:10
2. Bè itémè Sinaii ke ta Mɔ̀abu biriku 10:11-21:35
3. Bè bomè Mɔ̀abu tenkè:
Badaki do yēmmè Badammuu bənté Isidayeeriibe kusīnkù 22-24
Bè yeténèmmè Kuyie, mucèmmu sɔ̀tɛmmè nè ikuó mai de kó tináàntì 25-36

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍME DITĀRÌ SINNAI KÓ DIKPĀĀ

Bè kàammè Isidayeeriibe meketimè

¹ Isidayeeriibe yè Esibiti kè de mməke dibenni ndi. Dibenni déri kóo tánkù odéri kó diyè ketiri, kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yiisi Sinaii kó dikpáà ku taummè tou mieke ke dò: ² Kaannè Isidayeeriibe kéntū mbe naàmùntì tūmmè titəbè nè be cēi tū ntūmmè sitəbè, di kaa mbèè kó dimàà tu benitidaabè kéwāri bá wè o yètirì. ³ Mɔ̀yiisi fí nnè Anə di kaa nyIsidayeeriibe bèè məke yebie nsipísidé kəntə ke deètinko bèè bo na kékəte mudòò be tīrè dòmmè. ⁴ Bá kù nààmùnkù be cēi mieke dí deite okóti òmáà òmáà kè bè ndi neínè. ⁵ Nte bèè yóo di neínè be yètè:

Dubenni kó kunaàmùnkù mieke, Sedeuu biré Edisuu.

⁶ Simmèṣṣ kəku mieke, Sudisadaii biré Sedumieri.

⁷ Sudaa kəku, Amminadabu biré Nasṣ.

⁸ Isakaa kəku, Suaa biré Netanneyeedi.

⁹ Sabunə kəku, Edonni biré Ediabu.

¹⁰ Sosəfu kó ibí Efadaimmu nè Manansee be kó tinaàmùntì kəbe:

Efadaimmu kəku, Ammiudi biré Edisama.

Manansee kəku, Pedasuu biré Kammidiyeedi.

¹¹ Bensamə kəku, Kideonii biré Abidanni.

¹² Danni kəku, Amisadaii biré Ayiesə.

¹³ Ase kəku, Okadanni biré Pakiyeedi.

¹⁴ Kadi kəku, Deuyeedi biré Ediasafu.

¹⁵ Nefutadii kəku, Enanni biré Aida.

¹⁶ De kó benitibè do tú bè tāāté bəmbə. Bè do tú bèè kòti bəmbə be botí mieke ke ni benitibè sikəupí. ¹⁷ Memme Mɔ̀yiisi nè Anə kè bèe túóté de kó benitibè bè tāāté bè, ¹⁸ kətíí nyIsidayeeriibe bəmou otánkù déri kó diyè ketiri, kè Isidayeeriibe bate be naàmùntì nè be cēi, kè bèe dei bèè məke yebie nsipísidé sidé kəndeètinko.

¹⁹ Μὲνμε Μῶyiisi bè kàammè Sinaii kó dikpáà miεke ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké ke yē ndè ndòmmè.

Bè ketémè mukàmmù

²⁰ Bè bàte dii m̀nni Dubenni wèè tu Isidayεeribe kó po kó kunaàm̀nkù kédeè kè bèε kaa mbèè kó dimàà t̀̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò mbè bo na kékate mudoò.

²¹ Bè do kàa mbè Dubenni kó kunaàm̀nkù bè do bo sikαupírisinàà nè sikαupísikuò nè sikαusìnùmmù ndi (46500).

²² Kè bèε bate Simmeōō kó kunaàm̀nkù kékaa mbèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko benitidaabè máà kēwāri be yètè. ²³ Kè bè m̀bo sikαupírisinùmmù nè sikαupísiwei nè sikαusitāāti (59300).

²⁴ Kè bèε bate Kadi naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoò. ²⁵ Kè bè m̀bo sikαupírisinàà nè sikαupísinùmmù nè sikαusikuò nè sipísinùmmù (45650).

²⁶ Kè bèε bate Sudaa naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoò. ²⁷ Kè bè m̀bo sikαupírisiyiekè nè sikαupísinàà nè sikαusikuò (74600).

²⁸ Kè bèε bate Isakaa naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ²⁹ kè bè m̀bo sikαupírisinùmmù nè sikαupísinàà nè sikαusìnàà (54400).

³⁰ Kè bèε bate Sabunəə naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoò, ³¹ kè bè m̀bo sikαupírisinùmmù nè sikαupísiyiekè nè sikαusìnàà (57400).

³² Kè bèε bate Sosεfu birε Efadaimmu kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ³³ kè bè m̀bo sikαupírisinàà nè sikαusìnùmmù (40500).

³⁴ Kè bèε bate Manansee, Sosεfu birε terè kó kunaàm̀nkù kabe, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ³⁵ kè bè m̀bo sikαupírisitāāti nè sikαupísidé nè sikαusidé (32200).

³⁶ Kè bèε bate Bensamεε kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ³⁷ kè bè m̀bo sikαupírisitāāti nè sikαupísinùmmù nè sikαusìnàà (35400).

³⁸ Kè bèε bate Danni kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ³⁹ kè bè m̀bo sikαupírisikuò nè sikαupísidé nè sikαusiyiekè (62700).

⁴⁰ Kè bèε bate Aσεε kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò, ⁴¹ kè bè m̀bo sikαupírisinàà nè tekαupítè nè sikαusìnùmmù (41500).

⁴² Kè bèε bate Nεfutadii kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoò. ⁴³ Kè bè m̀bo sikαupírisinùmmù nè sikαupísitāāti nè sikαusìnàà (53400).

⁴⁴ Μὲνμε Μῶyiisi nè Anəə nè Isidayεeribe kó tinaàm̀nti tepítè nè t̀d̀t̀i kó bekótibè kàammè Isidayεeribe be cēì dò ndòmmè. ⁴⁵ Kè bèε bate bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoò, ⁴⁶ kè bèε wēnnè beməu kεmbo sikαupíkαusikuò nè sikαupísitāāti nè sikαusìnùmmù nè sipísinùmmù (603550). ⁴⁷ Bè né í nwēnnénè Defii kó kuwəə nke kàa.

Defibe kó mutōmmù

⁴⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mῶyiisi ke d̀: ⁴⁹ A báá kaa nDefii kó kuwəə, a báá bè kàannè Isidayεeribe. ⁵⁰ Á bè duó mmetaummè tou kó mutōmmù, kè bè ndake n nenti kpréi nnè d̀è kó dimàà c̀nke tú metaummè tou kperε. Bèè yó ntəu n taummè tou nè di nenti, bèè yó nte dε kó mutōmmù, kè di bàtè dè bèè yóó fité metaummè tou. ⁵¹ Kè metaummè tou do nkésəó

ndikari bèè yóó di kpèété, kè di tùðke di bo cómmú dè, bèè di cònné. Wèè í tú Defii botí kou kòò di tónnè bèè ò kùò. ⁵² Isidayeeribe bá dii tñnni di níí báté di kó mefiè, di kó mecannimè borè. ⁵³ Kè Defiibe bèè báté kéfité metaummè tou, kè dèe yie mmí nKuyie nkè m mieke báá do Isidayeeribe. Defiibe bèè yó mpí metaummè tou mieke mutōmmú.

⁵⁴ Mèmmè kè Isidayeeribe tñnne weti weti ti Yiè nKuyie nnàké tì Mòyiisi be kpéí nkòò tì mbè nàké.

2

Bèè kànnè mèè botí Isidayeeribe

¹ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nnàké Mòyiisi ke dò: ² Isidayeeribe bá dii tñnni di níí báté di wuò nkó mecannimè borè kéfité metaummè tou, ké ndi ciènnè.

³⁻⁸ Sudaa kó ditñnni kàbe nè Isakaa kperi kàbe nè Sabunòò kperi bèè yóó wènné kébáté metaummè tou diyie yìèní kèè bíékè, Sudaa kó mecannimè borè.

Kè Amminadabu bire Nasōō nni Sudaa kàbe kó dihāāpòntñnni kè di ríbo behāāpòmbè sikoupirísìyiekè nè sikoupirísìnàà nè sikousìkuò (74600).

Kè Suaa bire Netanne yeedi nni Isakaa kàbe kó dihāāpòntñnni behāāpòmbè sikoupirísìnùmmù nè sikoupirísìnàà nè sikousìnàà (54400).

Kè Edonni bire Ediabu ni Sabunòò kàbe kó dihāāpòntñnni behāāpòmbè sikoupirísìnùmmù nè sikoupirísìyiekè nè sikousìnàà (57400).

⁹ Kè bèè wènné bemòu kémbò behāāpòmbè tekoupiríkòùtè nè sikoupirísìni nè sikoupirísìkuò nè sikousìnàà (186400).

Bèè kó dihāāpòntñnni níí yóó niité kéíté.

¹⁰⁻¹⁶ Dubenni kó ditñnni kàbe nè Simmeōō kó ditñnni kàbe nè Kadi kó ditñnni kàbe bèè yóó wènné kébáté metaummè tou bakù cānku bíékè, Dubenni kó mecannimè borè.

Kè Sedeuu bire, Edisuu nni Dubenni kó dihāāpòntñnni behāāpòmbè sikoupirísìnàà nè sikoupirísìkuò nè sikousìnùmmù (46500).

Kè Sudisadaii bire Sedumieri nni Simmeōō kó ditñnni kàbe behāāpòmbè sikoupirísìnùmmù nè sipísìwei nè sikousitàāti (59300).

Kè Deuyeedi bire Ediasafu nni Kadi kó ditñnni kàbe behāāpòmbè sikoupirísìnàà nè sikoupirísìnùmmù nè sikousìkuò nè sipísìnùmmù (45650).

Kè bèè wènné bemòu kémbò behāāpòmbè tekoupiríkòùpíitè nè sikoupirísìnùmmù nè tekoupirítè nè sikousìnàà nè sipísìnùmmù (151450).

Bèè yó mpokoo Sudaa nè o kàbe be kó yetīrè.

¹⁷ Be kó difōnkúò kè Defiibe tñnne nè metaummè tou, Defiibe kó dikari dii níí yó mbo de cuokè. Bè yó ntū mbè báté mèè botí nku ke iiti, bá wè ò níí yó mbo o kó mecannimè borè nde.

¹⁸⁻²⁴ Efadaimmu kó ditñnni kàbe nè Manansee kperi bèè yóó wènné kébáté metaummè tou diyie taà kèè bíékè Efadaimmu kó mecannimè borè.

Kè Ammiudi bire Edisama nni Efadaimmu kàbe kó dihāāpòntñnni behāāpòmbè sikoupirísìnàà nè sikousìnùmmù (40500).

Kè Pedasuu bire Kammidiyeri nni Manansee kàbe kó dihāāpòntñnni sikoupirísitàāti nè sikoupirísìdè nè sikousìdè (32200).

Kè Kideonii bire Abidanni nni Bensamee kàbe kó dihāāpòntñnni behāāpòmbè sikoupirísitàāti nè sikoupirísìnùmmù nè sikousìnàà (35400).

Kè bèè wènné bemòu behāāpòmbè tekoupiríkòùpíitè nè sikoupirísìni nè tekòùtè (108100).

Bèè níí yó ntú ditñnni tāānni kéíté.

²⁵⁻³¹ Danni kó ditñnni kàbe nè Asee kó ditñnni kàbe nè Nefutadii kó ditñnni kàbe bèè yóó wènné kébáté metaummè tou bakù yóú bíékè, Danni kó mecannimè borè.

Kè Amisadaii bire Ayiesee nni Danni kó dihāāpòntñnni kàbe behāāpòmbè sikoupirísìkuò nè sikoupirísìdè nè sikousìyiekè (62700).

Kè Okadanni bire Pakiyeedi nni Asee kó dihããpòntĩnni kàbe behããpòmbè sikòupírisìnàà nè tekòupíitè nè sikòusinùmmù (41500).

Kè Enanni bire Aida nni Nefutadii kó dihããpòntĩnni sikòupírisìnùmmù nè sikòupísitàati nè sikòusinàà (53400).

Kè bèe wènné bemòu behããpòmbè tekòupíkòutè nè sikòupírisìnùmmù nè sikòupísiyiekè nè sikòusikuò (157600).

Bèè ní yó ntú besòmbè kéíté.

Bá dìi ããpòntĩnni ní yó mbo di kó mecannimè borè nde.

³² Isidayeeribe mbe bè do kàa mbè ké bè bàte be cẽĩ dòmmè, be kó yehããpòntĩrè yemòu kè yèe wènné kèmbò behããpòmbè sikòupírisikuò nè sikòupísitàati nè sikòusinùmmù nè sipísinùmmù (603550). ³³ Bè me nyí nkàannè Defibe Isidayeeribe tóbè cuokè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mòyiisi ke yẽ ndè ndòmmè.

³⁴ Kè Isidayeeribe túnne weti weti ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mòyiisi. Mèmmè kè bèe cómmù bema bema be cannimè dò ndòmmè. Mèmmè bè itémè be kari bá wè o naàmùnkù dòmmè nè o cẽtè.

3

Defibe kó mutòmmù dò nkéndòmmè

¹ Nte Mòyiisi nè Anò be kó iwuò. Ti Yiè nKuyie ndo yóó béinnè Mòyiisi Sinaii tãrì ñnkè kè Anò m̀ke ibí ìnàà ndi ì yètè tu: ² Nadabu weè do tú Mpo, kénante Abiu, kòo nante Edeasaa nè Itamaa. ³ Anò kó ibí nyi memme, bè do còu mbèè yò mekùò nke bè cànné kè bè bo mpĩ nyikuò tómmù. ⁴ Nadabu nè Abiu kè bèe kú Sinaii kó dikpàà metaummè tou bòrìnùù, ke yẽ bè do tònèmmè ti Yiè nKuyie ntihúúnti muhãã nsóntíke kòmu. Bè do yóó kú ke í m̀ke ibí. Edeasaa nè Itamaa kè bèe sòoté kèmpĩnnè be cice Anò ikuò tómmù.

⁵ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ⁶ Duó nkè Defii kó kuwuò nkòbe tínni, kàa bè duó nhAnò kè bè nwẽ nke pĩ mmutòmmù. ⁷ Kè bèe nhò teénnè kè bè mpĩ mmutòmmù metaummè tou, Isidayeeribe bemòu kpéi. ⁸ Bèè yó ndake metaummè tou kó tinènti kpéi kèmpĩ nyIsidayeeribe kó mutòmmù metaummè tou. ⁹ Á duó nDefibe Anò nè o bí, múi bè dèite Isidayeeribe mièke ke yẽ nhá bè mbè duó. ¹⁰ Anò nè o bí beè máa yó ntú ikuò niùbè, kèmpĩ nyikuò tómmù, kè wèè í tú Defii botí kou kòò kàáké de kó mutòmmù bèe ò kùò.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kébéi nke dò: ¹² Mú tãáté Defibe Isidayeeribe sòmbè cuokè, kè bè bo còuté bèè tu Mpo be kó difòtìrì kèmpĩ n tómmù, múi bè te. ¹³ Ke yẽ bèè tu Mpo be kó ìmàà tumè n kòbe mbe. M poté dìi yìe Esibiti tenkè mièke bèè tu Mpo, de yìe ndi n cànnémè Isidayeeribe mièke bèè tu Mpo nè be wũ pié ì bí ketiyi kè ì tu idaai, kè dè bo ntú mí ndi Yiè nKuyie n kperè.

Bè kàammè Defibe kó kubotí

¹⁴ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi Sinaii kó dikpàà mièke ke dò: ¹⁵ Á kaa nDefii kó ibí inìtìdaai be naàmùnti nè be cẽĩ, kéketénè ì m̀ke otãnkù òmàà òmàà kèndeètinko.

¹⁶ Kè Mòyiisii túnne ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ké bè kàa.

¹⁷ Nte Defii bí kó yeyètè: Kerisonni nè Keati nè Mèdadi. ¹⁸ Kè Kerisonni kó ibí ntú: Dibini nè Simèii. Be kó tinaàmùnti nti memme. ¹⁹ Kè Keati kó ibí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunò nè Usiyèedi. Be kó tinaàmùnti nti memme. ²⁰ Kè Mèdadi kpèyi ntú: Madi nè Musi. Defii kó ibí nyi memme be naàmùnti nè be cẽĩ.

²¹ Kerisonni kó tinaàmùnti do tú: Dibunij kòku nè Semmeii kòku kè bè ntú Kerisonniibe. ²² Kè bèe bè kàa nkétuoté inìtìdabí ì m̀ke otãnkù kèntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísiyiekè nè sikòusinùmmù (7500). ²³ Kerisonniibe kó tinaàmùnti kòbe bèè do kari metaummè

tu fānkùò diyie taà kèè bíékè. ²⁴ Dayeedi bire Ediasafu weè do tú be kó teciētè kóo kóti. ²⁵ Kerisonniibe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kpréi nnè kuyààkù kùù dì dàátì nè kùù kpetí dibòrì. ²⁶ Nè tì fité kudànkù nè kùù kpetí ditowaà kó dibòrì nè de kó iwēi bè 55 pítinné ì de kó tiyààtì.

²⁷ Keati kó tinaàmùntì do tú: Amudaabe nè Isaabe nè Ebunəəbe nè Usiyeedibe be kó tinaàmùntì nti memme. ²⁸ Kè bèe bè kaa nkétúóté initidabí ì m̀ke otānkù òmáà kéndeētinko kè bè mbo sikəupísini nè sikəusikuò (8600) beè do pī mmetaummè tou kó mutōmmú. ²⁹ Keatiibe kó tinaàmùntì kəbe beè do kari metaummè tou bakù cānku bíékè. ³⁰ Usiyeedi bire Edisafāā weè do tú be cīētè kóo kóti. ³¹ Beè do te bè bo ndakemè metaummè tou kpréi nnè tábùrì nè tefitíkèkètè nè yewūōtārè nè tinenti teti bè pīinné tì ikuó tōmmú nè kuyààkù de mieke kaku nè iwēi ì kù pítinné.

³² Beè do pī mmetaummè tou mieke mutōmmú kè be kóo kóti tu ikuó nùtì Anəə bire Edeasaa, kè weè mbè baké.

³³ Medadi kó tinaàmùntì kəbe do tú: Madiibe nè Musiibe. Medadi kó tinaàmùntì nti memme. ³⁴ Kè bèe kaa nyinitidabí ì m̀ke otānkù kəntə ke deētinko kè bè mbo sikəupísikuò nè sikəusidé (6200). ³⁵ Kè Abiyai bire Sudiyeedi weè ntú be kó teciētè kóo kóti, beè do kari metaummè tou bakù you. ³⁶ Medadi kó tinaàmùntì kəbe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kó tidabētì kpréi nnè ticádəəti nè yesānkè nè ye kó yeteitiyè nè di kó tinenti teti timəu. ³⁷ Beè do dakenè metaummè tou kó kudànkù kó yesānkè kpréi nnè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaaké nè de kó iwēi.

³⁸ Məyiisi nè Anəə nè be bí kè bèe kari metaummè tou diyie yìenì kèè bíékè dibòrì bo kèè bíékè, kémpī nyikuó tōmmú Isidayeeribe kpréi. Kè wèè í tú Defii botí kou ke dè tóonko, bèe ò kùə.

³⁹ Kè bèe kaa nDefiibe kétúóté initidabí ì m̀ke otānkù kéndeētinko, bəməu kè bè mbo sikəupísidé nè sikəupísidé (22000). Məyiisi nè Anəə beè do bè kaa kəntū mbe naàmùntì dò ndōmmè, ti Yiè nKuyie ndo bè nàkémè.

Bè cèètènè mè Defiibe bèè tu Mpo

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke də: Kaa nyIsidayeeribe bèè kó dimáà tu Mpo bəməu, kéketénè ibí ì m̀ke otānkù òmáà kéndeētinko, á bè kaa nkéwāri be yètè. ⁴¹ Kaa dèè, á túóté Defiibe kè bè nni nduó, Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difōtìrì kè bè ntú n kəbe, kétúóté be wūō kéceetenè Isidayeeribe kó iwūō pié ì bí ketiyì kè ì tu idaaì.

⁴² Kè Məyisii kaa nyIsidayeeribe bèè tu Mpo ti Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè ndōmmè. ⁴³ Kè bèe kaa nkéwāri be yètè kétúóté ibí ì m̀ke otānkù kéndeētinko kè bè mbo sikəupísidé nè sikəupísidé nè sikəusidé nè sipísiyiekè nè bètāāti (22273).

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke də: ⁴⁵ Túóté Defiibe kécónné Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difōtìrì kè nni mbè te kétúóté Defiibe kó iwūō pié ì bí ketiyì kè ì tu idaaì kéceetenè Isidayeeribe kpeyi Defiibe, mī yó mbè te, mí mbe Yiè nKuyie. ⁴⁶ Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké Defiibe ĩnkè sikəusidé nè sipísiyiekè nè bètāāti (273). ⁴⁷ A cəuté bá wè yuu ĩnkè medítibii mmènùmmù ì kèété metaummè tou kpréi. ⁴⁸ Kaa duó nde kó idítì Anəə nè o bí, kè beè do mbèè tu Mpo bèè nānké.

⁴⁹ Kè Məyiisi cuó de kó idítì kè bè bo donnè Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké. ⁵⁰ Kè bèe ì cuó kè ì mbo medítibii ntekupíitè nè sikəusitāāti nè sipísikuò nè mènùmmù (1365) bè do kèété ì díttì nyi metaummè tou kpréi. ⁵¹ Kòò ì duó nhAnəə nè o bí ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké wenwe Məyiisi ke nyē bèe dəòmè.

4

Defiibe naàmùntì kəbe kó mutōmmú

DÈÈNNÌ: Keati naàmùnkù kəbe kó mutōmmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi nè Anə ke dò: ² Kaannè Defibe naàmùnti miəke Keati kó ibí be naàmùnti dòmme nè be cēī, ³ kéketénè benitidaabè bèè məke yebie nsipísitāāti kéntə kətuəkenè bèè məke yebie nsipísinùmmù ke dò nkéna kəpī metaummè tou kó mutōmmú. ⁴ Keati naàmùnti kəbe kó mutōmmú yó ntú bè bo ndakemè ikuó nenti kpeí. ⁵ Kè dè ní tūəke di bo íémè di bāté dè kəsó, Anə nè o bí bèe kətení kénúnté kuyààkù kùu pi ikuó nenti kó kufáá. ⁶ Bèe kù pōū mmetaummè tau. Kè bè dèè bèe di dátinné kukònkperíkù kénó nkuyààkù kùu wūš tibedəncēēti ké di tōnné ipàati. ⁷ Kè bè dèè bèe dátinné kuyààkù kùu do wūš tibedəncēēti táburi bè dakù dè pēēbè bè m pā mbè mí ndi Yiè nKuyie, kécōnné yəbə nè ibòòke nè yəbə yèè yīēnnè menie nnè yedié nyikuó kó menaə nhō nhā yèè miəke, bè yó nde ndakù pēēbè bè yó nni mpā mbè sáá. ⁸ Bèe dátinné de ĩnkè kuyààkù kùu wūš tibedəncēēti kénó nkukònkperíkù kətōnné táburi kó ipàati. ⁹ Kè bè dèè bèe dátinné tefitíkəkètè kuyààkù kùu wūš tibedəncēēti nè yefitibə nè de kó siseú nè dèè kounè mutápeí nnè mekùò ncūš sī bukúsi miəke. ¹⁰ Kè bèe dè wēnné kəpōū nkukònkperíkù, kədaá nkudabekù ĩnkè, ¹¹ kédátinné disəwūštōnni kuyààkù kùu wūš tibedəncēēti ke nós nkukònkperíkù kətōnné ipàati. ¹² Kè bè dèè bèe túóté bè pīnnè tì nenti ikuó tōmmú kəpōū nkuyààkù kùu wūš tibedəncēēti nkénó nkukònkperíkù ké dè wēnné kədaá nkudabekù ĩnkè. ¹³ Kè bè kouté diwūštōnni kó mutápeí nke dèè bèe di dátinné kuyəwūškù, ¹⁴ bè yó de ndaá nyikuó nenti timəu bè tūənnè tì tihúúnti nè simátikūmpé yenni nkpesi nè tikāpenti nè ibòòke bè mēinè ì meyī, diwūštōnni kó tinenti timəu cénke, ké dè dátinné kukònkperíkù kətōnné ipàati ke bo ndi tōúnè. ¹⁵ Anə nè o bí kè bè pōū ndi mōnni ikuó nenti ke dèè. Kè dè tūəke di bo íté dè kəsó, Keati kó ibí kətení ké dè tə, bè né báa yie nkè be nòutēe kááké ikuó nenti, kè bè tì kááké bè yó kúmu. Be kó mutōmmú tú bè bo ntəumè ikuó nenti. ¹⁶ Kè ikuó niùti Anə bire Edeasaa yie kó mutōmmú yó ntú ò bo ndakemè mme tefitíkəkètè kó mekùò nkpeí nè tihúúnti kufəəku kpeti. Nè tidiiti bè m pā nti yewe yeməu nè mekùò mbè əš cóu mmè oniti yoo dèmarè ké dè cānné n tōmmú kpeí. Weè yó ndake metaummè tou diməu kpeí nnè dèè kó dimàà bo di miəke nè ikuó nenti timəu.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kénáké Məyiisi nè Anə ke dò: ¹⁸ Dí ndake kè Keati naàmùnkù kəbe báa kú. ¹⁹ Ntenè di bo yīmè kè dèe yie nkè bè báa kááké ikuó nenti tì bo kufáá mmiəke kékú. Anə nè o bí bèe yóò bè benke bá wè o tōmmú nè ò yó ntəu tì nenti. ²⁰ Di báa yie nkè bèe yà ikuó nenti tì bo kufáá, kè bè tì yà bá sām̀pò bè kumu.

DΞENNÍ: Kədisonni naàmùnti kəbe kó mutōmmú yó ntú mù

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Məyiisi ke dò: ²² Kaa nKerisonni kəbe be naàmùnti dò ndòmme nè be cēī. ²³ Á kaa mbenitidaabè bèè kó dimàà məke yebie nsipísitāāti kéntə kətuəkenè sipísinùmmù ke dò nkéna kəpī mmetaummè tou kó mutōmmú. ²⁴ Nte Kerisonni naàmùnti kəbe kó mutōmmú yó ntú mù nè bè yó ntəu dè. ²⁵ Bè yó ntəu metaummè tou kó tiyàati nti, kuyààkù kùu əš di dátinné nè de kó kukònkù nè kuyààkù kùu əš kpetinné metaummè tou kó dibòri. ²⁶ Nè kuyààkù kùu fité metaummè tou nè diwūštōnni nè kùu kpeti de kó kudànkù kó dibòri nè iwēī bè əš núnné ì kuyààkù nè ikuó nenti timəu tì pīinné ikuó tōmmú. Bèe yó nte de kó mutōmmú. ²⁷⁻²⁸ Anə nè o bí bèe yó mbenkú Kerisonni naàmùnti kəbe be kó mutōmmú nè bè yó ntəu tì nenti, kè Itamaa ikuó niùti Anə bire mbè ni.

TĂĂTI: Bè kaəmmè Mədadi naàmùnkù kəbe

²⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Məyiisi ke dò: Kaa Mədadi kəbe be naàmùnti nè be cēī dò ndòmme. ³⁰ Á kaà mbenitidaabè bèè məke yebie nsipísitāāti kéntə kətuəkenè yebie nsipísinùmmù ke dò nkéna kəpī metaummè tou kó mutōmmú. ³¹ Nte be kó mutōmmú yó ntú mù: Bèe yó nte bè bo ntəumè metaummè tou kó tidabəeti nè di kó ipàati nè di kó yesānkè nè ye kó yeteitiyè, ³² yesānkè yèè fité metaummè tou kó kudànkù nè ye kó yeteitiyè nè de kó

ibaaké nè de kó iwēĩ nè de kó tinenti timəu. Dí benke bá wè ò dò nkéntəu tì nenti. ³³ Medadi naàmùnti kəbe kó mutōmmú mmu bè yó mpī mmù metaummè tou mieke. Itamaa ikuó nùti Anə bire, wèe yó mbè ni de kó mutōmmú mieke.

Bè kàammè Defiibe bèè pī mmetaummè tou kó mutōmmú

³⁴⁻⁴⁹ Məyiisi nè Anə nè Isidayeeribe kó bekótíbè kè bèe kaa nDefiibe be naàmùnti nè be cēĩ dò ndommè. Keati naàmùnti kəbe nè Kerisonni naàmùnti kəbe nè Medadi naàmùnti kəbe, kéketénè bèè məkə yebie nsipísitāāti kéntə kətuəkənè yebie nsipísìnùmmù ke dò nképī mmetaummè tou kó mutōmmú. Kuyie ndo nàké Məyiisi nwe kòo duó nkè bèe bè kàa nkè bè mbo:

Keati naàmùnti kəbe sikəupísidè nè sikəusiyiekè nè sipísìnùmmù (2750).

Kerisonni naàmùnti kəbe sikəupísidè nè sikəusikuà nè sipísitāāti (2630).

Medadi naàmùnti kəbe sikəupísitāāti nè sikəusidè (3200).

Beməu kè bèe wənnè kémbə sikəupísini nè sikəusìnùmmù nè sipísini (8580).

Kè bèe bè nàké bè dò nképī mmù tōmmú nè tinenti bè dò nkéntəu tì, ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Məyiisi ke yē ndè ndommè.

5

Dèè bo nte kè bèe denne oniti Isidayeeribe cuokè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke də: ² Náké Isidayeeribe ke tú kè tikənti pī nhòməu yoo ò tūəti yefətè yoo ò kàáké ocí. ³ Kòo nitidəu nwe yoo onitipòkù dí ò bəti kòo denne di kó dikari. Kè dèe yie ndíndi Isidayeeribe kè di báá sīnkūnne di kó dikari, m borè di cuokè.

⁴ Kè Isidayeeribe də ti Yiè nKuyie nnàké ti Məyiisi be kpéi kòo ti mbè nàké, kémbəti be kó dikari bèe kó dimàa sīnte.

A bo tūntəmè a càarimè

⁵ Məmmè kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke də: ⁶ Náké Isidayeeribe ke tú: Kòo məu càarè o kou təu kperə yoo ò dəò meyei mmamè, ò càarè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. ⁷ Wèe dáa nde kó meyei nhò dəò mè kəténè ò càarè dè de yiè, kénós nkè dè mmanè ò càarè de kó metotímè yewétiyè yènùmmù kó dimáa. ⁸ Kè bè càarè wè me nkumu ke í məkə o cédétè kou, bè na nhò yietí dè, bèe dè duó mmí ndi Yiè nKuyie nkè ikuó nùtiti dè tūóté, ke né mbúúti dipedaà meyei nhūtímù kperi, ò yóó dəəndè di mewénkùmè kó ikuó. ⁹ Kè Isidayeeribe ní dèite dēmarè dèè tu n kperə de mieke ke duó nyikuó nùti o kperə nde, n yē ndi mbè duó ndèndè. ¹⁰ Kè bè cànnè dè n kpéi bèe dè duó nyikuó nùti, kè bè duó ndè ikuó nùti o kperə nde.

Ikuó ù tukúnè bè bo wátimè onitipòkù ke də ò dəuti dəutinè benitidaabè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie m béinnè Məyiisi ke də: ¹² Náké Isidayeeribe ke də: Kòo məu kóo pokù dəuti dəutinè benitidaabè, ¹³ ke duónè onitidəu məu kòo dəu í bè səńké, kòo sāũ nhomáa bá òməu í ò yà, bè me nyí ò səńké bè duó dè, ¹⁴ yoo kòo dəu yəmmè meè me yete kòo ò wátiri detetirè, yoo ò mənke dè dəəmu. ¹⁵ Kè dè tūəkení ke dò mme botí de yiè nkətenè o pokù ikuó nùti borè, kəntənè muyuo ncidəòbè bətāāti, ò báá mù yəəre mekùò nyoo tihúúnti, ke yé dè tumè mepútímè kó medəərimè mme, meè yóó benke bè wátiri wè dəəmmè meyei nyoo ò í mè dəò. ¹⁶ Ikuó nùtiti kətenè de kóo nitipòkù mí ndi Yiè nKuyie ncīètè kóo cònnè n yìkè. ¹⁷ Kè ikuó nùtiti yauté ikuó kó menie ndibuu mieke kəyēté n cīètè kó mutáa nkéənnè de mieke, ¹⁸ kécónné onitipòkù n yìkè kédáté o yuu kuyààkù, kəduó nkòo ceé nho nəu, kòo ānnè mepútímè kó muyuo nhò dəu waanní mù ke bo ò yáakénè, kè ikuó nùtiti mómmuə nní ntə menétiime mèè təuní meyei. ¹⁹ De mənni kè ikuó nùtiti béi nhonitipòkù ùkè ke də: Kè nsà kàa í duónè onitidəu təu, kòo məu í da yúúké ke duónè ke da sāũ, menétiime miè mmèè tə kusīnkù mè báá da təní meyei mmamè. ²⁰ Kàa me nduónèmu onitidəu təu, ke sou nkè dè tu mómmuə nwe onitidəu təu da duónèmmè, ²¹ ti Yiè nKuyie nda cəə kàa nitipòtiti kũũ kàa naá ntehāunte, kəsə nkénaa ndibenkèri, kàa botí kəbe ní nnáa nha kpéi mbè də

dii m̀onni k̀eparik̀e. ²² K̀e menīe mmīe nta a p̀outi a nitip̀oti kũĩ k̀aa sū. K̀oo nitip̀okũu c̀out̀e ke d̀: D̀e mme nd̀.

²³ K̀e ikū ǹiut̀i w̄ari yetanǹo yeyīe ò b̀ei nỳe k̀e ỳe òut̀eǹe meǹetiime, ²⁴ ke bo nii nhonitip̀okũu de k̀o meǹetiime memme m̀è tounī meyī nk̀oo ỳa de k̀o meǹetiime. ²⁵ K̀e ikū ǹiut̀i c̀out̀e muyuo mep̀utim̀e k̀omu k̀e m̀u benke ti Yīe nKuyie k̀e m̀u k̀ateǹe diwũ̀st̀nni bor̀e, ²⁶ k̀ef̀ot̀e de k̀o muyuo nk̀e m̀u nd̀ ndibenk̀eri k̀oo m̀u t̀u ndiwũ̀st̀nni ìnk̀e ke ǹe na k̀enī nde k̀o menīe nhonitip̀okũu. ²⁷ K̀oo m̀e ỳa ke s̀ nh̀o m̀enke dùǹemu onitid̀u t̀u ke soū, k̀e de k̀o meǹetiime m̀è t̀ kusink̀u ta o p̀outi m̀e bo nte k̀oo nitip̀oti kũĩ, k̀oo naa ntehãunte, k̀esū nk̀enā ndibenk̀eri k̀oo botī k̀obe n̄i b̀ei nho k̀p̀ei b̀e d̀ dii m̀onni k̀eparik̀e. ²⁸ K̀e d̀e me ns̀ nh̀o í dùǹe onitid̀u t̀u ke d̀ mp̄aī pái k̀e d̀e s̀ nh̀o í sãũ om̄aa meyī mmam̀e báa ò t̀ùkenī k̀oo ns̀k̀e ke p̀ei ibī.

²⁹ De k̀o ikū t̀u mep̀utim̀e k̀p̄eyī nyi, ke tuk̀uǹe onitip̀okũu ẁe bo nye nk̀oo nitid̀u t̀u ò dùǹe k̀oo sink̀unne. ³⁰ K̀e d̀e me nd̀ nhonitip̀okũu í d̀d̀ demar̀e k̀oo d̀u ỳou m̀e k̀p̀ei nho ìnk̀e k̀e dē te, k̀oo ò k̀ateǹe ikū ǹiut̀i bor̀e k̀e ikū ǹiut̀i ò d̀d̀ de k̀o ikū. ³¹ B̀e í ỳoo sei nhonitid̀u ò w̄atī m̀e k̀p̀ei nho pok̀u, k̀oo nitip̀okũu me mm̀enke me d̀d̀mu ẁe ỳoo t̀a de k̀o muc̀ntimu.

6

B̀èe c̀anneǹe Kuyie ndiǹùu b̀e k̀o ikū

¹ K̀e ti Yīe nKuyie mb̀eiǹǹe M̄oyiisi ke d̀: ² Nák̀e Isidayeribe ke t̀u n ỳe nk̀oo nitid̀u yoo onitip̀okũu n c̀anneǹe diǹùu ke bo soó ntiỳuti k̀e d̀e benke ò n c̀annem̀e diǹùu. ³ Ò bá nȳ mmenā mb̀e tum̀e dif̀è ǹe met̄m̀e m̀è mū, ò bá nȳ mmenac̀eduo, k̀e b̀e niú f̄inyī k̀o ỳebe ò báa ỳa de k̀o dinaab̀enni, ò me mbáa cáák̀e f̄inyī k̀o ỳebe sũ̀ỳe yoo yekper̀e. ⁴ De k̀o yewe ẁe n c̀anneǹe ỳe diǹùu ye mieke, ò báa di f̄inyī k̀p̄ere mar̀e, yetebe k̀o tiẁeetī yoo ye k̀o mebii. ⁵ De k̀o yewe ò n c̀anneǹe ỳe diǹùu ye mieke kuponk̀u báa cáák̀e o yuu yoo o dēnf̀e k̀e de k̀o yewe ò n c̀anneǹe ỳe diǹùu ỳa dēǹe. ⁶ De k̀o yewe ò n c̀anneǹe ỳe diǹùu ye mieke ò báa t̀ónǹe oc̄i. ⁷ K̀oo cice yoo o ȳ yoo o k̀oo k̀otī yoo o nant̀e yoo o tãũ ò báa ò t̀ónǹe, k̀esink̀unne om̄aa. Ò cã́ammu n k̀o mut̄mm̀u k̀p̀ei ke sok̀e tiỳuti.

⁸ Ò sok̀e ỳe ẁe tiỳuti ye mieke ò cã́ammu n k̀o mut̄mm̀u k̀p̀ei. ⁹ K̀e d̀e me nd̀ nhòm̀u ku o tak̀e met̀ont̀omm̀e ke sink̀unne o ỳuti diỳie yīenni yīe ẁe kuó o ỳuti k̀eẁenk̀unne om̄aa. ¹⁰ Diỳie nīnnī yīe k̀ewā nsiǹonkpèe sid̀esī yoo yekp̄etiǹonkper̀e k̀o yep̀aa nỳed̀e k̀e d̀e duó nyikū ǹiut̀i metaumm̀e tou bor̀i ǹu. ¹¹ K̀e ikū ǹiut̀i féút̀e t̀em̄aa meyī n c̀íemm̀e k̀p̀ei, k̀ef̀eút̀e tetet̀e k̀etū nk̀edē k̀oo d̀d̀ ikū meẁenk̀unne k̀p̄eyi, k̀oo ẁenk̀unne ò t̀ónǹem̀e oc̄i ke s̄inte. De k̀o diỳie k̀oo ẁete k̀enā nẁe cã́. ¹² K̀oo ẁete k̀ecã́nǹe om̄aa mep̀amm̀e k̀esoó ntiỳuti k̀ewā ndipedabii dii m̀ake dibenni d̄im̄aa ke di nni nf̀eút̀e meyī nhũ̀tim̀u k̀p̀ei, yewe ỳe p̀ēt̀e ỳe t̀enke í k̀aa nke ỳe ò s̀ò sink̀unne m̀e o ỳuti.

¹³ Nte ẁe n c̀anneǹe diǹùu de k̀o ikū ỳo nd̀omm̀e, k̀e de k̀o yewe d̀e dii m̀onni ẁe k̀ate metaumm̀e tou, ¹⁴ k̀ent̀oǹe o wũ̀ ò ỳo n féút̀e ò dipedabii dii m̀ake dibenni d̄im̄aa ke kpa kuỳenk̀u k̀e di nni nf̀eút̀e k̀etū, nǹe dipeserī dii m̀ake dibenni d̄im̄aa ke kpa kuỳenk̀u ke di nni nf̀eút̀e meyī nc̄íemm̀e k̀p̀ei nǹe dipedā dii kpa kuỳenk̀u metaumm̀e k̀p̀ei. ¹⁵ Muyuo nsàam̀u b̀e ãnteǹe m̀u mek̀uò nk̀o yekàt̄indà dem̀ómbire ǹe muyuo mm̀u ò k̀aareǹe mutie m̀u muuti p̀ē mu k̀o tip̀emp̄ēntī k̀e ti waare mek̀uò nǹe muyuo, ò ỳo m pã m̀u ǹe menā mb̀e ã̄ ỳaare m̀e. ¹⁶ K̀oo d̀e t̀o dem̀u metaumm̀e tou bor̀e, k̀e ikū ǹiut̀i d̀e nni mbenke k̀ef̀eút̀e, meyī nc̄íemm̀e k̀o f̄ēf̀e ǹe f̀ē ỳoo t̀u nh̀o n c̀anneǹe dii ǹu k̀p̀ei. ¹⁷ K̀oo d̀e ò n féút̀e dipedā metaumm̀e k̀p̀ei nk̀e n duó mmuyuo mm̀u ò k̀aareǹe mutie m̀u muuti mu k̀o yekàt̄indà dem̀ómbire, k̀e ikū ǹiut̀i n duó nde k̀o dipãnnī k̀e di ỳaare menā. ¹⁸ K̀oo d̀e, ẁe n c̀anneǹe diǹùu ẁe kuó o ỳuti metaumm̀e tou bor̀iǹu, k̀et̀uot̀e o ỳuti ò kuó t̀i

kéwēnnénè metaummè kó feǎfè kécóu. ¹⁹ Kè ikuó niùtì túóté dipedaà kó kubakù kùù bènné kédeite muyuo mmùù í kǎrenè mutie mùù muuti mu kó dikàtìndàà òmáà demómbire miéke nè mu kó kupémpéñkù kùmáà, ké dè duó nwèè n cànnenè dinùù ò kuó dii mǎnni o yùtì ke dèè. ²⁰ Ikuó niùtì mómumu nwèè yóó dè benke mí ndi Yiè nKuyie nkédòò de kó ikuó, o kperè nde ke né mbúútí dicĩncĩnni kó kumaa ndi yòute kù ke m benke nè dikpèrì bè cànné di. De mǎnni wèè n cànnenè dinùù ò bo na kéwēte kényà menaà.

²¹ Wèè cànnenè mí ndi Yiè nKuyie ndinùù o kó ikuó nyi memme nè ò dò nkékuó ìi wũǎ ò dǎ kékuó dii yie, kòò mǎke yepǎrè ke bo yíé, dè í yete, ò né dò nkédòòmu o korimù yie ò n cànnenè dii nùù kó ikuó beké dè.

Ikuó niùtì ní bo pǎ mǎè botí Kuyie nkó mesàà mbenitibè

²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mǎyiisi ke dǎ: ²³ Náké Anǎ nè o bí ke tú n yǎ mbè níi pǎ mesàà n kó benitibè Isidayeeri ke dǎ:

²⁴ Ti Yiè nKuyie ndi dǎò mesàà nké ndi kǎnké!

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndi wénté fenǎnsàǎfè ké di pǎ diwèi!

²⁶ Ti Yiè nKuyie nwénténi di bíékè ke dí duó ndiwèi!

²⁷ Bè níi yóó me nyú n yètìrì Isidayeeri ìnkè kè m bè dǎò mesàà.

7

Bè do pǎ sù naasǎi metaummè tou kó mutǎmmú kpéi

¹ Mǎyiisi dèè dii mǎnni metaummè tou kó mudǎrìmù ké di còú mmekùò nké di cànné nè di nenti timǎu nè diwũǎtǎnni nè di kó tinenti timǎu. Ò dè còú ndi mǎnni mekùò nke dè cànné ke dèè, ² de yie kè Isidayeeri cǎi kó bekótibè bèè baké be naàmùnti bèè do ni mukàmmù kó mutǎmmú kè bèè pǎmmú yepǎrè. ³ Kè bèè tǎní be pǎrè metaummè tou ti Yiè nKuyie nyìkè, sinaasǎi sikuò ke si dàátí tiyààtì nè inààke tepítè nè ìdí, bekótibè bèdébè, tenaasǎntè tèmáà, bá wè fenàǎfè fēmáà. Kè bèè dè tǎní demǎu metaummè tou borè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ⁵ Cǎutè de be borè, ké dè duó mmetaummè tou mí ndi Yiè nKuyie n tǎmmú kpéi. Á dè duó nDefiibe bá wè o tǎmmú dòmmè.

⁶ Kè Mǎyiisi túóté sinaasǎi nè inààke ké dè duó nDefiibe ⁷ kéduó nKerisonni naàmùnti kǎbe sinaasǎi sidési nè inààke inàà kéntū mbe tǎmmú dòmmè, ⁸ kéduó mMedadi naàmùnti kǎbe sinaasǎi sinàà nè inààke ìni kéntū mbe tǎmmú dòmmè. Ikuó niùtì Anǎ bire Itamaa do bè ni kè bè pǎ mmù. ⁹ Bè í n duó nKeati kǎbe bie mùmamù ke yé bembè do bukùmèmu ikuó nenti bè do dò nkéntu ti.

Bè pǎmmú yèè pǎrè diwũǎtǎnni kpéi

¹⁰ Bè do cànninko dii yie diwũǎtǎnni Kuyie nkpéi kè Isidayeeri pǎmmú yepǎrè diwũǎtǎnni kó mucánnimù kpéi, ké yè tǎní diwũǎtǎnni borè. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Bá dii yie Isidayeeri kó bekótibè miéke òmáà níi tǎní yepǎrè kè bèè cànnénè diwũǎtǎnni Kuyie nkpéi.

¹²⁻⁸³ Mémme kè bè nkǎrìnni bema bema be pǎrè.

Diyie ketirì yie Sudaa naàmùnkù kou, Nasǎ bire Amminadabu.

Didéri yie Isakaa naàmùnkù kou Suaa bire nNetanneyedì.

Ditǎánni yie Sabunǎ naàmùnkù kou Edonni bire Ediabu.

Dinaannì yie Dubenni naàmùnkù kou Sedeu bire Edisuu.

Dinumuri yie Simmǎǎ naàmùnkù kou Sudisadai bire Sedumièri.

Dikuónni yie Kadi naàmùnkù kou Deuyedi bire Ediasafu.

Diyiènni yie Efadaimmu naàmùnkù kou Ammiudi bire Edisama.

Diniínni yie Manansee naàmùnkù kou Pedasuu bire Kammidiyèri.

Diyie wéinnì yie Bensamǎ naàmùnkù kou Kideoni bire Abidanni.

Diyie pínni yie Danni naàmùnkù kou Amisadai bire Ayiesǎ.

Diyiè tepíítè nè òmáà yiè Asee naàmùnkù kou Okadanni birε Pakiyεedi.
Diyiè tepíítè nè didéri yiè Nefutadii naàmùnkù kou Enanni birε Aida.

Nte bá wè ò do tóni yèè pāre:

Timáti péiti kó kubuuku céeékù do bo cidóò òmáà nè sámpóre nè timáti péiti kó dibuu dii yó mméinè meyiĩ kè di céeékù mbo cidóò kó dikéè nè sámpó bè do kèété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi. Kè Muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò nkè mù piéké de kó yebò. Tidiiti kó dipānni ndi.

Fεsòbòòfè fεmáà fèè céeékù bo kàdáammù tekòùtè kè tihúúnti piéké de mieke bè òò tuò nti. Dinaadaa òmáà nè dipedabii dii màke dibenni òmáà bè òò kuò di kétuo nnè dibòdaa meyi ncíèmmè kperε.

Inààke idéi, yepedakè yènùmmù, yebòdakè yènùmmù nè yepedabe yènùmmù yèè màke dibenni òmáà òmáà, bè òò féuté yè ti Yiè nKuyie mmetaummè kpéi.

⁸⁴ Isidayεeribe kó bekótibè do pāmmù yèè pāre ke bo cánnénè diwũòtònni Kuyie nkpéi, nte yè do wēnné yemou kémbomè: Timáti péiti kó tibuuti tepíítè nè tidé nè yebò tepíítè nè yèdéè yèè yó mméinè meyiĩ nnè isòbòòke tepíítè nè idéi. ⁸⁵ Bá kùù buuku kó kucéeékù do bo cidóò òmáà ndi nè sámpó, bá dii buu kè di kaku ríbo cidóò òmáà kó dikéè nè sámpó, timáti péiti kó yebò yenyε kè ye céeékù wēnné cidóòbè sipísidé nè bènàà. Bè kèété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi. ⁸⁶ Bá fèè sòbòòfè kó kucéeékù do bo kàdáammù tekòùtè, kè ì mbo tepíítè nè idéi, kè de céeékù wēnné cidóò òmáà nè sámpó, kè tihúúnti bè tùò nti piéké i mieke. ⁸⁷ Ke né mbúútyi yenaadakè tepíítè nè yèdéè nè yepedakè tepíítè nè yèdéè nè yepedabe tepíítè nè yèdéè yèè màke dibenni òmáà òmáà. Bè do yóò kuò yè kétuo kéwēnnénè tidiiti kó yepāre nè yebòdakè tepíítè nè yèdéè bè yóò kuò yè meyi ncíèmmè kpéi. ⁸⁸ Kè dèe wēnné yenaadakè sipísidé nè yènàà, yepedakè sipísikuò, yebòdakè sipísikuò yepedabe sipísikuò yèè màke dibenni òmáà òmáà. Bè yóò kuò yè metaummè kpéi. Bè do pā yèè pāre nyε kè bè bo cánné diwũòtònni Kuyie nkpéi.

⁸⁹ Məyiisi ta dii mōnni metaummè tou ke bo béinnè ti Yiè nKuyie kékeè ti Yiè nKuyie ntammè metaummè tō ìnkè be ìnkèmbàribè kó sitenkaanii sidési cuokè sii còmmù metaummè tō ikuó nenti ã de kó kupòkù ìnkè. Memème kòò nkù nàánnè.

8

Kuyie ncíètè kó defitire yó ntuò mmèè botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke dō: ² Náké Anò ke tú, kòò yóò cónné tefitíkèkètè, wèè dōò kè tè nwetí de ìkè, kè ifití ìyiekè mmí de ìkè bíékè.

³ Kè Anò dōò ti Yiè nKuyie nti nàkémè Məyiisi, kécónné tefitíkèkètè kè te fití nwetí deyìkè bíékè. ⁴ De kó tefitíkèkètè bè do yiè mmesò mme ké tè uté, te tàrì nè te bàke nè dèè dō mmutepóò. Bè do tè dōò kè tè ndònnè ti Yiè nKuyie ndo benke tēnte Məyiisi.

Kuyie nnàkémè bè yóò cánnémè Defiibe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke dō: ⁶ Tāāté Isidayεeribe botí mieke Defiibe ké bè dōò mewénkùmmè kó ikuó. ⁷ Nte a yóò bè wénkùmmè mēè botí: Á bè miété ikuó kó menie kè bēε kuò be citi timou késú be yàati kéwenke. ⁸ Kàa dèè bēε tóni dinaadapànni nè muyuo nsààmù bè àntenè mù mekùò. Kàa túóté dinaadapànni terì a yóò kuò di meyi ncíèmmè kpéi. ⁹ Á duó nkè Defiibeε kōtení metaummè tou borè, kàa tí nyIsidayεeribe bεmou. ¹⁰ Kè Defiibeε tōónni dii mōnni metaummè tou bōrì n yìkè, á duó nkè Isidayεeribeε bè nòò nsinou. ¹¹ Kè Anò bè túóté Isidayεeribe borè, ké bè nni m benke bè òò dōòmè bè m pā dii pānni, kédeè kè bè né na kéta n kó mutōmmù. ¹² De kó difōnkùò kè Defiibeε nòò mbe nou yenaadakè yò ìnkè, kàa

féuté òmáà meyei ncémmè kpéí, kékéuté diteri kétuo, kédòò Defiibe mewénkùmè kó ikuó. ¹³ Kàa cònné òmáà Defiibe Anòò nè o bí be òkè, fí m̀M̀oyiisi á bè nni mbenke di òò m benke m̀è botí dipãnni. ¹⁴ M̀em̀me a yóò d̀òòm̀è kékánné Defiibe Isidayeeribe cuokè kè bè ntú n k̀òbe. ¹⁵ De m̀ònni ndi Defiibe bo namè kékéte n t̀ómmú metaummè tou miéke.

M̀em̀me a yóò bè wénkùnnemè nè mewénkùmè kó ikuó kè bè nni mbenke kè bè nni nduó. ¹⁶ Ke yé bè càámmèmu ke tú n k̀òbe ke còuté Isidayeeribe bèè tu M̀po kó difòtìri. ¹⁷ Isidayeeribe bèè tu M̀po m̀i bè te, kétúótè n k̀òò òmáà yìè bèè tu M̀po Esibiti miéke nè yìenni, m̀i te bèè tu M̀po nè iwũò péi ò bí iketiye kè ò tu idaaì, de yìè ndi m̀è t̀áatém̀. ¹⁸ Isidayeeribe bèè tu M̀po be kó difòtìri ndi n t̀òtém̀è Defiibe, ¹⁹ ke bè duó nhAnòò nè o bí, m̀è nhò duómmu kè bè bo mpí m̀metaummè tou miéke mutòmmú Isidayeeribe kpéí. Bèè yó ndòòri mewénkùmè kó ikuó Isidayeeribe kè d̀èe yie nkè bè t̀ònnè metaummè tou m̀ báá bè poté.

²⁰ M̀oyiisi nè Anòò nè Isidayeeribe sòmbè kè bèè t̀unne ti Yìè nKuyie ndo nàké M̀oyiisi ke d̀ò bèè d̀òòm̀è Defiibe, kè bèè me mbè d̀òò. ²¹ Kè Defiibe wénkùnnè bemaá kékú be yààti kè Anòò bè duó nti Yìè nKuyie nkè bè d̀òò de kó ikuó, kèdèè kè bè d̀òò mewénkùmè kpeyi, kè bè wénkùnnè. ²² M̀em̀me kè Defiibe né na kékéte be t̀ómmú metaummè tou miéke. Anòò nè o bí kè bè mbè ni ti Yìè nKuyie ndo t̀i nàkém̀è M̀oyiisi Defiibe kpéí, kè bèè me ndòò.

²³ Kè ti Yìè nKuyie nyíé nàké M̀oyiisi ke d̀ò: ²⁴ Defiibe ní yó mm̀òke yebie nsipísídè nè yènnùmmu ndi k̀àa bè duó m̀mutòmmú metaummè tou miéke. ²⁵ Kè wèè t̀òòke yebie nsipísìnùmmu wèè yóu mutòmmú ke t̀énke bá mpí. ²⁶ Ò né bo na kènteénnè o k̀òbe mutòmmú metaummè tou miéke, ò né t̀énke bá mm̀òke o k̀òmu ò wetí mù. Defiibe t̀ómmú kó ikuó yó m̀me ndò.

9

Kuyie nnàkém̀è Isidayeeribe bè bo m̀baámmè diyentébanni

¹ Isidayeeribe do bo be benni didèri miéke nke nè bè yèm̀è Esibiti otànkù ketiwè kè ti Yìè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi Sinaii kó dikpáà miéke ke d̀ò: ² Isidayeeribe d̀ò nkémbaámmu diyentébanni n yè mbè ndi baá ndi m̀ònni. ³ Otànkù yie nkó diyìè t̀epíítè nè dinaanni yie ndi dihuri, di yóò ketém̀è de kó dibanni. Dí ntũ nde kó ikuó nè de kó itié n di nàké ke yè ndè ndòmmè.

⁴ Kè M̀oyiisi nàké benitibè ke d̀ò: Baánnè diyentébanni. ⁵ Kè bèè di baá nSinaii kó dikpáà miéke, otànkù ketiwè kó diyìè t̀epíítè nè dinaanni yìè kó dihuri. Kè Isidayeeribe d̀òò ti Yìè nKuyie nnàké t̀i M̀oyiisi timòu.

⁶ Kè benitibè mabè m̀bo ke í nna ke baá ndiyentébanni bè kàáké m̀èè kpéi nhocí ke s̀inte kékíte de yìè kékòte kékáà M̀oyiisi nè Anòò. ⁷ Ke d̀ò: Ti kàáké m̀èè kpéi nhocí, ke s̀inte deè bo nte kè ti baá pã ti Yìè nKuyie nyepãrè Isidayeeribe t̀òbè kòme diyentébanni yìèà? ⁸ Kè M̀oyiisi bè t̀énné ke d̀ò: Ncóm̀m̀ùnè d̀endè kè n yà ti Yìè nKuyie m̀bo n nàké t̀i di kpéi.

⁹ Kè ti Yìè nKuyie nnàké M̀oyiisi ke d̀ò: ¹⁰ Nàké Isidayeeribe ke tú n yè ndíndi nè di yaábíò kòò m̀òu kàáké ocí ke s̀inte yoo ò bo kupòòkù d̀edétìrè ò d̀ò nkébaámmu diyentébanni. ¹¹ Otànkù dèri kó diyìè t̀epíítè nè dinaanni kó dihuri ndi diyentébanni, de yìè di ní cááké dipedabii kó imaa nnè péè wèè í k̀òòrènnè mutie mùu muuti, kè ò cááké nè tikũnfãàti tiiti. ¹² Di ní báá di cááké késús nkè d̀èe wenté, di me mbáá kékéte dikòũ mari. Dí ntũ ndiyentébanni kó ikuó duó ke d̀òmmè. ¹³ Kòò m̀òu í sãu nhomáà, ò me nyí kòte kupòòkù ke né yóu ò bo baámmè diyentébanni kèpã mí ndi Yìè nKuyie ndipãnni, de yìè mbèè ò dèite o k̀òbe cuokè, kòò sènté diyentébanni kó diyìè n d̀òu ndi, o yei m̀bo o yuu ònkè nke. ¹⁴ Kòò pòò m̀òu bo di cuokè ke d̀ò kèbaá ndiyentébanni, wèè t̀unne diyentébanni kó itié nnè de kó

ikuó duó ke dòmme. Diyentébbanni kó ikuó imáà ndi, wèè tu Isidayeri o kpéí, nnè wèè tu opòò.

Diwetiri dátinnémè metaummè tou

¹⁵ Bè cònné dìi yiè Kuyie ntou metaummè tou bo dìi miéke kédeè kè diwetiri katení ké dì dátinné kuyuoku kéndò mmuháá nkè dè yàa wenté. ¹⁶ Kè dìi sòoté ké mme ndò, ke níí ntú kuyie mmònni diwetiri kéntú muháá nkeyènkè. ¹⁷ Kè diwetiri ité dìi mònni Kuyie ntaummè tou ìnkè Isidayeribe ité. Kè dì kàte ke còmmú dè, bèe de mbáté. ¹⁸ Kè Isidayeribe mme ndòari, kè diwetiri ité bèe ité, kè dì còmmú bèe báté, kè diwetiri me nyí ité bèe báá ité ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàké. ¹⁹ Kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke yí yewe péu, Isidayeribe múnkè báá ité bèe nde mbo ke pí ti Yiè nKuyie mbè nàké ti. ²⁰ Kè dè me ndò ndiwetiri í mònte bèe mbo, kè ti Yiè nKuyie mme nyí bèe ité, bèe ité. ²¹ Di mònni mari diwetiri níí ncómmú Kuyie ntou ìnkè kuyuoku nè de bo wentémè, dikünweñni kè dì ité bèe ité, yoo dì ncómmú ke dò keyènkè kèmáà, kuyie nkumáà, kè diwetiri ité dìi mònni bèe ité. ²² Yoo dì dò yewe yèdéè, yoo otànkù yoo dibenni, kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke í ité Isidayeribe nkari bèe báté dè, bèe báá ité. Kè dì me nyité dìi mònni bèe ité. ²³ Isidayeribe do ò nkè bèe báté bèe nkarimu, kè ti Yiè nKuyie nyí yí: Íténè. Bèe báá ité. Kè kù me nyí: Íténè! Bèe ité. Bèe do tū nti Yiè nKuyie mbèe nàá ti nti nè Mòyiisi nùu miéke.

10

Kuyie nyèmmè bèe dòò yemátitáthe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ² Duó nkè bèe yiè ntimáti péiti kédòò yemátitáthe yèdéè, bèe níí yóò ye nheé kè dí tíí, yoo bèe eé kè dí ité di báté dè. ³ Bèe níí yóò ye nheé kè Isidayeribe bemòuu tíí nha borè metaummè tou borinùu. ⁴ Kè bèe níí eé ditátheu òmáà Isidayeribe kó bekótibè nè sikpààtibíi bèe dò nkétíi nha borè. ⁵ Kè bèe me nheé ke iinè bèe kàri metaummè tou diyie yiení kèe bíékè bèe ité kékété. ⁶ Kè bèe yí ke eé ke iinè, kubakù cànku kabee ité kékété. ⁷ Kè dì me ndó kétéi nyIsidayeribe bemòu ndi, dí eé di báá iinè.

⁸ Anò bí ikuó nùbèe bèe yó nheu yetáthe, de yó ntú di kó ikuó nyi nè di yaábíi sáá.

⁹ Kè di me mbáati ke bo do di dootitabè bèe di fèũnko bèmbe mudoò, di eé ditátheu kéiinè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè di te n yóò dentenímu di kpéi nké di deeténè di dootitabè. ¹⁰ Kè di me nhánné tikpeiti nti yoo dibanni n kpéi nyoo otànkù pànwè kó dibanni, kè di yó n fíé dìi mònni iwũó kétuò nyoo metaummè kpeyi, dí eé ditátheu kè n dentení di kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

BE ÌTÈME DITĀRÌ SINAI KE TÙÒKENÈ MÒABU TENKE MÀNKU

Bèe dò nkényiiti mée botí be tīrè

¹¹ Isidayeribe do yè Esibiti kémmo be benni déri otànkù déri kó diyie sipísidé kó diyie ndi, diwetiri itémè Kuyie ntaummè tou metaummè tou bo dìi miéke di ìnkè. ¹² Kè Isidayeribe ité Sinai kó dikpáà kédóóté bèe dò nkékété mée botí. Kè diwetiri kate kécómmú Padanni kpáà miéke. ¹³ Mée do tú kuce meketimè bèe itémè kéntū ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi kòo ti mbè nàké.

¹⁴⁻¹⁶ Sudaa kó ditīnni kabe nè Isakaa kperi kabe nè Sabunoo kperi kabe bèe yó ntú beketibè kéiténè be kó mecannimè kè Amminadabu bire Nasōō nni Sudaa kabe kó dihāpòntīnni. Kè Suaa Netanneyeedi nni Isakaa kabe kó dihāpòntīnni kè Edonni bire Ediabu nni Sabunoo kabe kó dihāpòntīnni.

¹⁷ Kè bèe uuté metaummè tou kékpeú. Kerisonni bí nè Medadi kpeyi bèe do te bèe bo ndi tóumè kè bèe tó kékété.

¹⁸⁻²⁰ Bèe kó difōnkúò kè Dubenni kó ditīnni kabe nè Simmēōō kó ditīnni nè Kadi kó ditīnni kabe kè bèe ntú bedéribè kékéténe be kó mecannimè kè Sedeuu bire Edisuu nni Dubenni kó

dihããpòntĩnni. Kè Sudisadaii birɛ Sedumiɛri nni Simmɛðð kó dihããpòntĩnni. Kè Deuyɛɛdi birɛ Ediasifu nni Kadi kó dihããpòntĩnni.

²¹ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Keati naámùnkù kàbɛ bèè tɔu Kuyie ntaummè tɔu kè bèè kété, Defiibɛ tɔbè do niitému kécónné metaummè tɔu kè bè bo ntuòkòo.

²²⁻²⁴ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Efadaimmu kó difĩnni kàbɛ nè Manansee kó difĩnni kàbɛ nè Bensamɛɛ kó difĩnni kàbɛ kè bèè ntú betããmbè kékété nè bɛ kó mecannimè kè Ammiudi birɛ Edisama nni Efadaimmu kó dihããpòntĩnni kè Pedasuu birɛ Kammidiyɛɛri nni Manansee kàbɛ kó dihããpòntĩnni kè Kideonii birɛ Abidanni nni Bensamɛɛ kàbɛ kó dihããpòntĩnni

²⁵⁻²⁷ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Danni kàbɛ kó difĩnni nè Aɛɛ kàbɛ kó difĩnni nè Nefutadii kàbɛ kó difĩnni kè bèè yãã nfenafe fũð nè bɛ kó mecannimè. Kè Amisadaii birɛ Ayesɛɛ nni Danni kó dihããpòntĩnni kè Okadanni birɛ nni Aɛɛ kó dihããpòntĩnni kè Enanni birɛ Aida nni Nefutadii kó dihããpòntĩnni.

²⁸ Isidayɛɛribɛ kó yɛtĩrè do iiti miè mbotí nku bɛ ããpònkàrè kɛ keri.

Mɔyiisi do waámmè wèè bo bè niité kucɛ

²⁹ Mɛ̀nɛmɛ kè Mɔyiisii náké o còkù Deuyɛɛdi, Mandiyãã èi kou kó debirɛ Obabu kɛ dò: Ti kàri ti Yiè nKuyie nyɛ nkù yóó ti duó ndii èi ndi, yóu kè tí nneí, a yóó pétému mesàà ti Yiè nKuyie nyɛ nkù yóó ti duó mmè. ³⁰ Kè Obabuu ò tɛ̀nné kɛ dò: N báá nɛi n kũnti n cie nke n kàbɛ borè. ³¹ Kè Mɔyiisi dò: Báá ti bəntóo f̃ð̃ yé dikpáà miɛkɛ dèè dò nkébaté, f̃ð̃ dò nké tí niité. ³² Kàa ti nɛinè kè ti Yiè nKuyie nti dòò dii mɔ̀nni kù do yɛ nkù yóó ti dɔ̀ mɛ̀ sàà a í yóó mɔ̀nté a kɔ̀mɛ.

³³ Mɛ̀nɛmɛ kè bèè íté ti Yiè nKuyie ntàri kém̃m̃kɛ yɛwɛ yètããti mucèmmu kè Kuyie ntaummè tɔu ni bɛ ìkè, dɛ kó yɛwɛ yètããti miɛkɛ kɛ bo yà bè bo báté dè. ³⁴ Bè do ité kuyie nku, kè Kuyie nkó diwɛtirì mbè dàátí. ³⁵ Kuyie ntaummè tɔu keté dii mɔ̀nni kè Mɔyiisii kuónko kɛ dò: Kuyie, nyité kécómmú! Kàa dootitɔ̀bɛɛ cíété, kàa nímbè ncokù a ìkè. ³⁶ Kè bè ìnné dii mɔ̀nni metaummè tɔu wèè p̃ɛ̀kè kɛ dò: Ti Yiè nKuyie nwɛ̀tɛnì kɛmbo a kàbɛ kuwuò ndiékù Isidayɛɛribɛ cuokè.

11

Isidayɛɛribɛ do tù̀tɛnɛmè ti Yiè nKuyie

¹ Diyè mari kè Isidayɛɛribɛɛ tuute kékpannè ti Yiè nKuyie nkè kùu dè kèè kè ku miɛkɛɛ bè pɛ̀ikɛ kè kùu cũ̀nni muhãã nkè mùu cóúté bɛ karì kupíkù kùmáà. ² Kè bèè kuónnè Mɔyiisi kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè muhãã nkú. ³ Kè bèè yú deborè kɛ dò Tabedaa (dèè tu kuhããtòntònkù), kɛ yé ti Yiè nKuyie ndo dɛ ncóummè bɛ karì.

Isidayɛɛribɛ do bekɛmè Kuyie nyimaa

⁴ Kè kuní p̃i mbes̃ntɛnìtìbè bèè do nɛ̀inè Isidayɛɛribɛ bè yèti dii mɔ̀nni Esibiti, Isidayɛɛribɛ móm̃m̃mbɛ kè bèè tuute kénkpannè ti Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duó nyimaa nkè ti cááké? ⁵ Ti kpáá wúónnìmu siyĩ ti do cáá nsì Esibiti fààrè nè yɛpèrè nè yɛyàà nwɛ̀tɛtɛyè nè tikũnfããti nè yedimasirè debotí debotí. ⁶ Ti dɛ mpàà diɛ nke kɔ̀nnè dikònni. Mánni máà máà baa né nwe yɛwɛ yɛmɔ̀u.

⁷ Mánni do ð ndònnè medibii mme kɛ p̃ɛ̀l. ⁸⁻⁹ Timaànti tii ð̃ ð̃ nwɛ̀nné dɛ kó tidiiti kɛyènni kɛyènkè mɔ̀nni. Kè dè wenté bèè cíétóo kékouní, kɛnaa nyoo bèè ti kébènné, kè bè mɛ ndó bèè dɔ̀ yɛp̃mpũ̃ð̃. Dɛ kó tidiiti naatí do ð̃ ndònnè yekàtindà kó kunaatí nku.

Mɔyiisi kuónnè mɛ Kuyie

¹⁰ Kè Mɔyiisii keè Isidayɛɛribɛ tù̀tɛmè kɛ kpannè ti Yiè nKuyie mbá tɛ̀è cíètè tɛ touku bòrìnùu. Kè ti Yiè nKuyie mmieɛkɛ pɛ̀ikɛ mediè nkè Mɔyiisi yèmmɛɛ caàrè, ¹¹ kòo kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie mba nkɛp̃i nte kàa yóu kè tii nni ntù̀kɛnì? Dè yĩmɛ kàa n yetɛnè a kó mesàà, kɛ n tou nditɔ̀u dii nke tú nni nni bɛ nnìtìbè? ¹² Míi í pùò ndɛ kó kubotí, mĩ mɛ nyí kù pɛ̀itè. Dè né yĩmɛ kàa tu nni mbè ù̀úkù kubiyòkù ð̃ nhúúkùmè ku birɛ, ké bè tannè

dihèi a do yě nha yóó duó ndì be yembè? ¹³ M bo pété de imaa nkéduó nkubotí kuu? Bè n kuònnèmu ke tú m bè duó nyimaa nkè bèe cááké! ¹⁴ M báá na m mää kètò benitibè bie, de kó ditòu n céesènmù. ¹⁵ Kè dè yó nni ndò mmiè, a pàñke n kuò. Kuyie mbáá yóu kè n ténke yà meyei mmiè, n da báámmu.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Tíí nyIsidayeeribe mièke bekotibaabè kè bè mbo sipísiyiekè. A yé kè bèè tu Isidayeeribe mièke bekótibè nè bèè baké, kè di kòtení metaummè tou fã nnè be kécómmú. ¹⁷ N cutoomu ke bo da béinnè, n yóó bè duó mmuyáá nha màke mù botí nku, de mònni kè bè da teennè be nnitibè kó ditòu, kàa ténke bá ndi tò amáà. ¹⁸ Á bè nàké kè bèe wénkùnnè bemáà: Nanke di yóó cáákému imaa nke yé díí n kuònnèmi mí ndi Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duó nyimaa nkè ti cááké? Ti do bo Esibiti ke yo nkunaatí nku! Nè de kpéí mí ndi Yiè nKuyie n yóó di duómmu imaa nkè di cááké. ¹⁹ Dè í tú diyè dimáà mièke, yoo yèdéè yoo yènnùmmù yoo tēpiítè yoo sipísiyé di yó nyi càámmè. ²⁰ Di yó nyi càà nkédeè otànkù nwe, di bo ciè nkékeè i nóú kè ì pè ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndi bonèmmèmu kè di m bùtínnè ke kuò nke tú: Ba nte kè ti yènní Esibiti.

²¹ Kè Mòyiisi dò: Benitibè bèè m bonè ke dò nkéna kékòte mudoò bè bo sikòupíkòusikuò ndi (600000) kàa tu a bo mbè duó nyimaa nke dò otànkàà! ²² Bá kè ti fié iwũò imòu bèe cááké kénsànnàà? Bá kè ti ũrí dàmèèrì kó siyĩ simòu bè bo cááké kénsànnàà?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nténné Mòyiisi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n nòutè kùpùrímaà? A yóó yàmù kénsà kè n da nàké ti bo dòò yoo ti báá dòò!

Kuyie ncũũnnímè ku yaá bekotibaabè ìnkè

²⁴ Kè Mòyiisii yènní kénáké benitibè ti Yiè nKuyie nhò nàké ti, kédeè kétéí nyIsidayeeribe mièke bekotibaabè sipísiyiekè kéduó nkè bèe cómmú kékíté metaummè tou. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwetirì mièke kébéinnè Mòyiisi kéduó mmuyáá nhò màke mù botí bekotibaabè sipísiyiekè bembè. Kuyie nYaá mbe ta dìi mònni kè bè nnáá nKuyie mpāānāānti de kó dimōnni dimáà mièke, bè me nyí sàké.

²⁶ Dè do sò mbekotibaabè sipísiyiekè bembè mièke bèdébè bèe kpaaní bè bàté dè, kòò mòu yètirì tu Edidadi kòò tòu kperi tú Mèdadi, kè Kuyie nYaá ncúténí be ìnkè, bá bè í me nkòtenímè metaummè tou, kè bèe keté kénnaá nKuyie mpāānāānti. ²⁷ Kòò dapàà mmòu coké kénáké Mòyiisi ke dò: Edidadi nè Mèdadi bè nàá nKuyie mpāānāānti.

²⁸ De mōnni Nunni bire Sosuwee wèè do neitinè Mòyiisi nè o bíkèmbènti, kòò béi nke dò: Okóti paa mbe kè bè bá nnáá nKuyie mpāānāānti.

²⁹ Kè Mòyiisii ò tēhné ke dò: A yīèkùmu n kpéināà? Mí n dó Kuyie nduómmu ku Yaá mbenitibè bemòu kè bè nnáá nku pāānāānti.

³⁰ Mèmmè Mòyiisi nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe kò mbè bàté dè.

Kuyie mbè duómmè yepèpèrè

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nduōnni kuyaakperikù makù dàmèèrì bíékè, kè kùu tōnì yepèpèrè kécóú mbe karì kè yèe fité tipíitì timòu kédóú ntebàtè mesàà, kèmmānnè a bo cemmè diyè dimáà mièke, kécóú ke iténè ketenkè ke mmānnè métirì òmáà. ³² Kè benitibè ntũũ nke kou, ke yàa nyiè nke kou kè dè yàa wenténko. Wèè tu ò í kóú kè dè sũ dè í ndònté cidóò sikòu sikòu kè bèe yè yènné kékíté be karì. ³³ Kè yè nkpaá ke ã be nò mièke bá bè mu nyi cááké ye kó imaa nkè ti Yiè nKuyie mmièke be peike kè kùu bè poté kuyēĩku dièkù. ³⁴ Kè bèe yú deborè ke dò Kibodoti-Ataafa, dèè tu kuní kó kufōti, ke yé bè do de nkũnnémè kuní do pī mbè kè bè ndó kécááké imaa.

³⁵ Bè de nyitè kékòte kébáté Asedoti kékari.

¹ Kε Midiyammu nnáánnè Anṓ ke kpa Mṓyiisi tùóté mèè kpéi Kuusi botí kóo nitipòkù.
² Kè bè nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nnáánnè Mṓyiisi máà ndi ke í ti náánnáà?

Kè ti Yiè nKuyie nkeè. ³ Mṓyiisi do tú onìti wèè í mṓke wènwe tefentè bá sámpó, bá òmòu í bo kutenkù mieke wèè ò dònne. ⁴ Dende bàmbà kè ti Yiè nKuyie nnáké Mṓyiisi nè Anṓ nè Midiyammu ke dò: Dí kṓtení dimṓu, di tããti memme metaummè tou borè.

Kè bèe kṓte. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwetirì mieke kécómmú metaummè tou bòrinùu ke yú Anṓ nè Midiyammu kè bèe kṓtoo bedé. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbè béinnè ke dò: Kénténè n yóó di náké tí, kòò mṓu tu di mieke mpããnáãnti náãntò mí nKuyie n yóó ò benke m máà nè mebenkùmè mieke nke, ké nhò nàánnè tidṓuntì mieke. ⁷ N kóo tãntì Mṓyiisi kperε í me ndò, ò pī n nìtìbè mesàà mme. ⁸ Nè wenwe ti ð nnáá nke cóú ntitòbè mbe kè dè feío, n yí ò nàánnè yenáãnhãntiyè, nh ð ò benkemu m máà kòo yà n fènkù. Dè dòmmè kè di í ò dé, wenwe n kóo tãntì Mṓyiisi?

⁹ Memme ti Yiè nKuyie mmieke bè yèmè kè kùu íté. ¹⁰ Diwetirì kããté dìi mṓnni metaummè tou ñnkè, kè bè nsó ntikònti pī mMidiyammu kòo kònti peike ke naá ntikónti kè Anṓ ò yà kénsó ntikònti tii ò pī. ¹¹ Kòo náké Mṓyiisi ke dò: Áú n yìè! N da báámmu báá yóu kè meyei nti dṓò mèe do ti yṓ ñnkè, ti dṓò tiyèintì nti, ti cààremu. ¹² N da báámmu a báá yóu kòo kònti dṓnté dṓnté bè peité wè dicírì kpeti kṓme.

¹³ Kè Mṓyiisii kuónnè Kuyie nke dò: N da báámmu wééeroo kóò miékùnnè.

¹⁴ Kè Kuyie nténnè Mṓyiisi ke dò: Kòo cice weè do ntũtè o òkè tinóntũtì, ifei naa bá nhò bo ke dò yewe yèyiekàà? Mèè botí nku di dòmmè kóò dènnè di kó dikarì, kè yewe yèyiekèe pèéte kòo wètení.

¹⁵ Memme kè bèe denne Midiyammu be kari kénkémmú yewe yèyiekè bo pèétemè kòo wètení kè bè né na képèéte. ¹⁶ De kó difònkúò kè bèe íté Asedoti kékote kébáté Padanni kó dikpáà.

13

Mṓyiisi tãmmè benitìbè kè bè bo paaté Kannahã kó dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mṓyiisi ke dò: ² Á deite Isidayeeribe botí mieke bekotibaabè, bá kùu botí mieke onìti òmáà òmáà ké bè tṓ nkè bèe paaté Kannahã kó dihei n yè n yóó di duó ndi.

³ Kè Mṓyiisii tũnne ti Yiè nKuyie nhò nàké tí dende Padanni kó dikpáà mieke, kédei Isidayeeribe mieke bekotibaabè kétṓ. ⁴ Nte ò do tṓ mbè kó yeyètè: Dubenni kó kubotí kou do tú Sakuu birε Sammu.

⁵ Kè Simmeṓṓ kó kubotí kou ntú Ḑri birε Safati.

⁶ Kè Sudaá kó kubotí kou ntú Yefundee birε Kadebu.

⁷ Kè Isakaa kó kubotí kou ntú Sosefu birε Ikadi.

⁸ Kè Efadaimmu kó kubotí kou ntú Nunni birε Osea.

⁹ Kè Bensamee kó kubotí kou ntú Dafuu birε Paditi.

¹⁰ Kè Sabunṓ kó kubotí kou ntú Sodi birε Kadiyeddi.

¹¹ Kè Sosefu kó kubotí nè Manansee kaku kè be kou ntú Susi birε Kadi.

¹² Kè Danni kó kubotí kou ntú Kemadi birε Amiyeddi.

¹³ Kè Asee kó kubotí kou ntú Mikayeri birε Sefudi.

¹⁴ Kè Nefutadii kó kubotí kou ntú Fofisi birε Nabi.

¹⁵ Kè Kadi kó kubotí kou ntú Makii birε Ketuyeddi.

¹⁶ Benitìbè Mṓyiisi do tṓ mbè kè bè bo paaté dihei be yètè nye memme. Kè Mṓyiisii yú Nunni birε Osea ke dò Sosuwee.

¹⁷ Kè Mṓyiisii bè tṓ nké bè nàké ke dò: Di kété kéta Kannahã tenké kubakù cãnkù bíékè, képèéte kédeke yetàre ñnkè kó yehékè, ¹⁸ képaaté dihei mesàà nkéyà di dòmmè nè benitìbè bèè bo di mieke bè dòmmè, kè bè kperñi yoo bè cĩnni kè bè sũ yoo bè í sũ. ¹⁹ Dí paaté be tenké

dòmmè, kè kè wenni yoo kè sī, nè bè bo yèè ekè dòmmè, kè iduotí yè fité yoo yè feío, ²⁰ kényà kè ketenkè naati yoo kè σεε, kè titieti bo yoo ti kpa, yáúkunnènè di kǒntì. Dí ntǒní be tenkè kó yetebe.

Dè do sǒ ndetie mbè tu dè fínyī de be ketiyè biì diì mǎnni ndi.

²¹ Kè bèe kǎte képaaté Kannahāā tenkè, kǎtúóté Sinni kpáà kǎntǎ kǎtuǎkenè Deǎbu Amati tenkè mǎnku, ²² kékǎte kǎta dihei kubakù cǎnku bíékè Ebunǎo kó diberímberì, Anakii yaǎbí tidadietì, Aimanni nè Sesaii nè Tadimaii be kó dikarì. Ebunǎo kó dihei maá kè dè mmǎke yebie nyèyiekè ndi kè bè né na kémaá Esibiti kperi bè tu di Taniisi. ²³ Kè bèe tuǎke Esikǎodi biriku kékǎwǐ fínyī kó yebe teyùtè kǎseu nkudǎú kǎbuutè benitibè bèdǎbè, nè yetebe teyè bè tu yè kǎdǎnátì nè fikíè kó yebe. ²⁴ Kè bèe yú dǎborè ke dǎ Esikǎodi biriku, dèè tu siyuu biriku, bè dè kǎwǐ mǎè kpéi yetebe kó siyuu.

Mǎyiisi do tǎ mbè kè bè bo paaté dihei bè konní kóò nǎkè tì

²⁵ Yewe sipísìnǎa kó difǎnkùò bèè do kǎte dihei paatímù kè bèe konní, ²⁶ kékǎte kényà Mǎyiisi nè Anǎo nè Isidayeeribe sǎmbe Padanni kó dikpáà Kadǎesi kó kutempǎ mmieke kè bè nǎkè bè yǎní tii kó dimǎà, kè bè benkenè yetebe bè tǎní yè de kó ketenkè. ²⁷ Kè bèe bè nǎké ke dǎ: Ti kǎtemu dihei a ti tǎ ndi tenkè mieke. Mǎmmuǎ nwe menaamiè nnè mecekùò ndè pǔǎmmu. Nte ti tǎní yèè tebe. ²⁸ Benitibè bèè bo de kó dihei mieke bèè né kperi nè iduotí fité be ekè, kè ti yà ye mieke Anakii yaǎbí tidadietì. ²⁹ Amadesiibe beè bo kubakù cǎnku bíékè kó kutempǎ, kè Itiibe nè Sebusiibe nè Amǎriibe kè bè bo yetǎrè ìnkè, kè Kannahāā kǎbe bo dǎmǎèrì nè Suditǎè de pǎémǎè.

³⁰ De mǎnni kè Kadǎbuu duó nkè benitibè bèè kpǎnnè Mǎyiisi kè bè dǎ yúóó. Kòò dǎ: Tí kǎtenè ti yúó bè namu kǎfietè be tenkè.

³¹ Benitibè ò do neinè bè kè bembè dǎ: Ti báá na kǎdokénè de kó benitibè, bè kperi nǎmu ke ti pǎǎtǎ.

³² Kè bèe keté bè bo nsǎnkùnkómè de kó ketenkè, kǎnnǎá nyIsidayeeribe ke tú: De kó ketenkè yo mbenitibè mbe! Ti yà bèè nitibè ke mieke bè tu tidadietì nti. ³³ Anakiibe beè kè bo, ti do bo be ìkè ke do nyecǎdúú nye, kè bè múnke mmè nti wúó.

14

Isidayeeribe yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Isidayeeribe kó ditǎnni tiitè yedabùò nké nyié nke kuò nkeyènkè kemǎu, ² kǎnkpǎnnè Mǎyiisi nè Anǎo ke náá nke tú: Kè ti do nku Esibiti nwe yoo dikpáà mieke dè ntǎwǐ. ³ Ba nte kè ti Yiè nKuyie nti tǎní dikpáà dii mmieke kè ti dootitǎbè bo ti kuǎ kǎhéi ti pobè nè ti bí? Kè ti wǎte Esibiti dè bá ntǎwǎ?

⁴ Kè bè nnǎá mbetǎbè ke tú: Tí tǎǎténè wèè bo ntú ti kóo kpǎàti kǎwǎte Esibiti.

⁵ Mǎyiisi nè Anǎo kè bèe do kǎsǎnnǎo Isidayeeribe bemǎu ìkè. ⁶ Kè Nunnì birè Sosuwee nè Yefundee birè Kadǎbu bèè do kǎte képaaté ketenkè kè bèe kǎrì be yǎàtì, ⁷ kǎnǎké Isidayeeribe bemǎu tǎnni ke dǎ: Ketenkè ti kǎte ke yà kè, kè tu ketensǎàkè nke, dihei sǎàrì mǎmmǎnni.

⁸ Ti Yiè nKuyie nti kómmúmu ke yóó ti tǎnné de kó ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pǔǎ nkè, kè kè nti duó. ⁹ Ti báá tuutenè Kuyie, ti báá yǎte de kó ketenkè kǎbe. Ti yóó bè autǎmu dimǎnni dimǎà mieke. Be bǎkè cokému! Ti Yiè nKuyie nti bonǎmu, di bá mbè dé.

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè Mǎyiisi kù bǎntè

¹⁰ Memǎme kè Isidayeeribe bemǎu tǎnni nnǎá nkétú, bè bo búótí Mǎyiisi nè Anǎo yetǎrè kǎkuǎ. Bè kpáà me nnǎá nkè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti cúténì metaummè tou ìnkè Isidayeeribe bemǎu nuǎ mmieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mǎyiisi ke dǎ: Dè yó nkǎákè de kè be nnitibè yóu bè bo nni nsenkumè? Dè yó nkǎákè de kè bèe yie n kpeti? M me ndòòmu tidietì be cuokè. ¹² N yóó bè bǎntè mutenkǎwǐ mmu kè bèe kú kǎdeè pǎi pǎi kè n duó nkǎa botí sǎwǐ nké bè pǎǎtǎ, kǎkpenke kè bè pǎǎtǎ.

13 Kè Mɔ̀yisii náké ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Esibiti kɔ̀be kèèmu f̄òò dènnemè a nìtìbè be èi mièke nè a kó muwèrímú. 14 Dihèi dii nkɔ̀be kèèmu f̄ó ti Yiè nKuyie nha bè bonèmè ke bè benkú amáà, kàa wetirì ò mbè diéké kuyie nké mbè mí keyènkè. 15 Kàa bè kùò dimònni dimáà mièke, bèè do kèè bè nàámmè a kpéi mbè bo yí, 16 f̄ó nti Yiè nKuyie nha yíèke a bo bè tannémè mmè ketenkè a do yè nha yóó bè duó nkè, dèè te kàa bè kùò dikpáà mièke. 17 N Yiè nKuyie n da báámmu, benke a wèrímú a béi nke yè ndè ndòmmè. 18 A béimmu ke tú f̄ó nti Yiè nKuyie nha mièke boo, kàa sàà ndeu, kè benitìbè ò nda caàri ke yetírì a kpeti, kàa mmi a me nh̄ó í nwúónko oyeyiwe ke òò kpetínné ibí i yembè yei nkpréi nnè be yaàbí kó iyaàbí. 19 Ti Yiè nKuyie nha sémmè deumu, c̄f̄é mbe kéndònnè a bè c̄f̄énkomè nè bè yèmè Esibiti ke tùòkenní yíe. 20 Kè ti Yiè nKuyie ndò: A mè nni mbántèmè m bè c̄f̄émmu. 21 Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè n kpeti piéké kutenkù kumòu dè báá pã. 22 Bèè kó dimáà yà n kpeti nè n dòò tì dieti Esibiti nè dikpáà mièke, nè memme ke c̄f̄éké ke n yáú ke tùòke kuce epíítè bá bè í yie n kpeti. 23 M parikèmu be kòò m̀òu báá yà dihei n do yè n yóó duó ndi be yembè, bèè n sènkèrì, be kòò m̀òu báá di yà. 24 N kóò t̄ònti Kadebu yie kó meyèmmè me ncaámmè, kòò yíe n kpeti timòu, n yóò ò tannému de kó dihei ò kàte ke yà di, kòò yaàbí di tieke. 25 Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be mè mbomè kubiriku bíéké kó yehékè, di naa kónté kényè dikpáà kètünne kuce kùù yìèné tipènti kóò dàméèrì.

Kuyie nyṹòmmè ku kɔ̀be to

26 Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ ke dɔ̀: 27 Dè yó nkááké de kè kubotí yeiku kuù nyóu kù bo nni nkpannèmè ke yetírì n kpeti? N kèèmu bè tùùte ke náá nti. 28 Náké be ke dɔ̀ n tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè m̀i béi, n yóó di dɔ̀ di náké tinti. 29 Di yóó kù dikpáà mièke nke díndi bè kàa mbè kó dimáà kétúóté bèè m̀òke yebie nsipísidé kèndeètinko. Díndi bèè kó dimáà tùùte, 30 di í tati ketenkè n do béi nképarikè ke dɔ̀ n yóó di duó nkè, kè dè í tú Yefundee bire Kadebu nè Nunni bire Sosuwee. 31 Di yaàbí di do yè mbè yóó di kuò kéhéí ì, n yóó i ntanné ketenkè di sènkèrì kè, kè ìi kè tieke. 32 Kè díndi bie di yóó kù dikpáà mièke nke. 33 Di n yete mèè kpéi nte kè di bí yó nháá ndikpáà mièke ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà ke f̄éürì ke baanè di bo kúmè dimòu kédeè. 34 Yewe sipísìnàà di do dòò yè di kàte dii m̀ònni ke bo paaté ketenkè, yè bo naa nyebie nsipísìnàà. Dibenni dimáà diyìè dimáà kpéi, di bo yà di yei nkó tiyeti kébanté di bo yetemè n kpeti dè m̀òke mùù còntimu. 35 Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi nke yóó ti dɔ̀, kubotí yeiku kuù nkɔ̀be bèè wènné ke yete n kpeti, bè yóó kù dikpáà dii mmieke nke, bá òm̀òu báá súó.

36 De kó benitìbè Mɔ̀yisii do t̄ò mbè kè bèè kàte képaaté dihei kéwètení késukú betabè kè bèè tuute kénsĩnkunko de kó ketenkè bè kàte ke yà kè. 37 Bèè do tùùte ke nnáá ntii í wenni de kó ketenkè kpéi ti Yiè nKuyie ndo bè potému kè bèè do ku ìkè kékú. 38 Nunni bire Sosuwee nè Yefundee bire Kadebu bèè do kpaá ke í nku bèè do kàte képaaté ketenkè be mièke.

Isidayeribe dèmmumè ke né s̄ó ndè ɔ̀te

39 Kè Mɔ̀yisii kàte kénáké Isidayeribe bəm̀òu ti Yiè nKuyie nhò náké tì kè bèè tiitè yedabùò. 40 Kè dèè wenté kè bèè pike cute kédeke ditàri ìnkè kènnáante ke tú: Ti bantému ti cààrèmè, ti né bàátímu ke kàri ti Yiè nKuyie nti duó ndii èi. 41 Kè Mɔ̀yisii bè náké ke dɔ̀: Dè dòmmè kè di dó kényete ti Yiè nKuyie nkpeti. Di í yóó na. 42 Báá kàtenè ti Yiè nKuyie nyí di bonè, di báá benné kékàte kè di dootitabè di kuò. 43 Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be bèè bo di ìkè, bè yóó di fíému, di bùtínnému ti Yiè nKuyie, kù ténke í di bonè.

44 Kè Isidayeribe yete kékpénkúnne be to ke dɔ̀: Ti deètímu ditàri ìnkè kó kutempè. Kè Mɔ̀yisii yie me nni nkpaá be kàri nè Kuyie ntaummè t̄òu. 45 Memme Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be cùténímè képoté Isidayeribe ké mbè bètì ke kòù kétuòkenè ɔ̀dimaa.

15

Kuyie nnàkémè bè yó nkù pāā mmèè botí tidiiti kó yepārè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii mōnni ketenkè n yē n yóó di duó nkè kè dí mbo, ³ kè di yó n féuté feḏḏe kētuo nyoo metaummè kpéi, kòò mōu me nyó n féuté feḏḏe ò n cànnenè dii nùu kpéi, yoo ò baa dó ké m pā dipānni ndi, yoo dibanni mari kpéi, kòò yó n féuté feḏḏe dieḏe nfe, yoo fesámḡpḡfè, dipānni ndi dii kó kufḡḡku n naati, ⁴ wèè te feḏḏe wèè waá mmuyuo nsààmù cidòò bètāāti ké mù àntenè mekḡsààmè dítiri nè dikéè. ⁵ Kè dipebii me nni ndi de yiè ndó ké n féutémmè kētuo nyoo metaummè kpéi, wèè waá mmēnaà ndítiri òmáà nè dikéè. ⁶ Kè dipedaà me nni ndi wèè waá mmuyuo nsààmù cidòò bèkuò ké mù àntenè mekḡsààmè dítiri bèdébè, ⁷ kényḡrenè menaà ndítiri bèdébè. Dipānni ndi dii kó kufḡḡku n naati. ⁸ Kè fenàḏḏe me nni nfe ò yó n féutémmè kētuo nyoo metaummè kpéi, yoo ò dó ké n féuté feḏḏe ò n cànnenè dii nùu kpéi. ⁹ Dinaadaà dimáà wèè waá mmuyuo ncidòò bèwēi, kéàntenè mekùò ndítiri bètāāti, ¹⁰ kényḡrenè difḡḡ dítiri bètāāti. Dipānni ndi dii kó kufḡḡku n naati.

¹¹⁻¹² Bá kè ì sū ke mamè di yó mmē ndḡari bá fèè ḡḡe ìnkè kēntū nfe kuó duó ke dōmmè, kè fenàḏḏe nfe yoo dipedaà yoo dipedabii yoo tebuḡḡ. ¹³ Isidayeeribe ní yóó me ndḡò bè m pāā nyèè pārè ke tuḡ. Yepārè nye yèè kó kufḡḡku n naati. ¹⁴ Bepḡḡbè bèè bo di cuokè yoo bèè kó beyààribè do kḡtení ké ndi bonè, be miēke kòò mōu dó ké m pā mí ndi Yiè nKuyie ndipānni kētuo ò yóó me ndḡò. Dipānni ndi dii kó kufḡḡku n naati. ¹⁵ De kó ikuó yó mbomu dítinni dimḡu kpéi nsáà nè di yaábíò opḡò kpéi nnè teheikèmbite kpéi. Teheikèmbite dḡarimè opḡò yóó mmē ndḡari. ¹⁶ Ikuó imáà yó nni nyi meḡḡrìmmè memáà, dín̄di nè bepḡḡbè bèè di bonè.

Bè bo mpāāmmè Kuyie ntidipànti kó pḡḡ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke dò: ¹⁸ Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii mōnni ketenkè n di kḡrinè kèè miēke. ¹⁹ Kè di dḡò pḡḡbè ke bo cááké, dí deite mí ndi Yiè nKuyie n kperē. ²⁰⁻²¹ Kè di ní nàa mmuyuo ke dḡò tipḡmpḡnti dí deite n kḡku, di ḡḡ deite mēè botí tidiketiti miēke n kpeti, di tì puoti dii mōnni kuyiē. Di yó mmē ndḡari sáà nè di yaábíò.

Kè dè da kpeténè kàa cààrè a dò nkéféuté fèè ḡḡe

²²⁻²³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Kè dè dò ndè di kpeténè ke di yetenè n duó nyii kuó Məyiisi kòò ì ndi tūò i kó ìmai, kétúóté yíe nnè di bo mbomè nè di yaábíò, ²⁴ kè dè dò ndè kpeténè òmōu kè dítinni dimḡu í yé ke yeténè ikuó mai, di wēnné kéwaá ndinaadaà, ké di nni nféuté kéwēnnénè muyuo mmùu àntenè mekùò nnè menaà kētuo nyikuó yēmmè. Dipānni ndi dii kó kufḡḡku n naati, dí waánnè dibḡdaà meyei ncīḡmmè kperi. ²⁵ Kè ikuó niūtii dḡò dítinni dimḡu meyei ncīḡmmè kó ikuó, kè n di cīḡ nke yé dè di kpeténèmmèmu. Kè dí tḡní di diiti kó yepārè di yó m pā yè kētuo, kéfiénè meyei ncīḡmmè kó iwūḡ ke yé dè di kpeténèmmèmu. ²⁶ De mōnni n yóó di cīḡmmu di yei ndíndi Isidayeeribe nè bepḡḡbè bèè di bonè ke yé dè di kpeténèmmèmu dimḡu.

²⁷ Kè dè me ndò ndè kpeténè oniti òmáà ndi kòò dḡò meyei nwèè waá ndibḡseri dii mḡke dibenni dimáà ké di nni nféuté o yei ncīḡmmè kpéi. ²⁸ Kè ikuó niūtii ò dḡò meyei nhūtímù kó ikuó metaummè tou ìkè kè nhò cīḡ, ²⁹ dín̄di Isidayeeribe kè di kóò mōu nwe yoo opḡò wèè di bonè ikuó imáà yóó nni nyi ì tukúnè dè bo kpeténè wè, kòò yeténè ikuó.

³⁰ Kè wèè yie bo ncaàri ke yé, kòò tu Isidayēeri nwe yoo ò tu opḡò ò cààrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. Dí ò dēnne di cuokè. ³¹ De kóò niti botí ò sēnkèri mí ndi Yiè nKuyie n náānti nti ke caari n kuó, dí ò dēite di cuokè, o yei mbo o yuu ìnkè nke.

Wèè do yeténè tēompùtè kó ikuó

³² Isidayεεριβε do bo dìi mǎnni dikpàà miεke, diyie mari kè bèmabεε yà òmòu kòò kau idéi teompùtè yiè ³³ kè bèε ò kǎtenè Mǎyiisi nè Anǎo nè Isidayεεριβε sǎmbe borè, ³⁴ kéduó nkè bè nhò bàa ke yé ikuó mu ndo í nǎkémè bè dò nkòò dǎòmè. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: De kóo nìti dò nkékuòmu, Isidayεεριβε dimǎu dí ò dènne di kó dikari kòò bùótí yetárè kékuo.

³⁶ Mémme kè ditǎnni dimǎuu ò dènne be kari ké nhò buoti yetárè kòò yàa kúnè, ti Yiè nKuyie ndo nǎkémè Mǎyiisi ke nyè ndè ndòmme.

Kuyie nyemmè ku nìtibè nhǎǎ iyaàyuó mbε yààti

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ³⁸ Á náké Isidayεεριβε ke dǎ n tú: Díndi nè di yaábíio di nhǎǎ iyaàyuó ndi yààti, kè di níi ya ntiyààti di ānné mupaàkómmú mùu wũs tièti tii dǎnnè tibedencǎèti mu kó iyúó nti mǎnke. ³⁹ Di yààti níi nhǎ iyúó nkè di nyi yàu ke dennini n kuó mí ndi Yiè Kuyie nke tū nyi yemmè, ke bá ndǎori di yemmè dǎ dè nè di nuǎ ndó dè, dè yàà bo nte kè dí m bútinne mí ndi Yiè nKuyie. ⁴⁰ Mémme di bo ndennimè n tannò yemǎu. Ke dǎori yè yemmè kè dèε benke ke dò ndi cǎǎ nke tú n kǎbe. ⁴¹ Mí ndi Yiè nKuyie m mú di te ke di dènneni Esibiti kè di bo ntú n kǎbe.

16

Kodee yetemè Kuyie nkpeti

¹ Defii mǎu Keati naàmunkù kou wèε do peité Isaadi kè Isaadi peité Kodee. Kòo sukú Dubenni naàmunkù kǎbe bètǎāti, Ediabu bí Datanni nè Abidammu nè Pedeti bire Onni. ² Nè Isidayεεριβε sikǎusidé nè sipísìnùmmù (250), bèε do tú be botí miεke bekótíbè ke ni be tǎrè kè be yètè feí. ³ Kè bèε cǎète Mǎyiisi nè Anǎo ké mbè kpǎnnè ke tú: Di terè tontému Isidayεεριβε botí kumǎu tu Kuyie nkǎbe mbe, kè kù bè bonè. Dè yǎme kè di dǎ ké nti baké.

⁴ Mǎyiisi kèε dìi mǎnni de kó tinǎānti kédo késǎnnǎo ketenkè, ⁵ kénáké Kodee nè o kó ditǎnni kǎbe ke dǎ: Nanke dikūnweñi ti Yiè nKuyie mbo benke wèε tu ku kou, kù tǎātè wèε kòò cǎñné, kòò bo nkù tǎkunè, de yiè nweè yó nkù tǎkunè. ⁶ Né nte di dò nkédǎòmè: Fǎ nKodee nè a kó ditǎnni kǎbe bεmǎu túóténè sisǎsékébúkúsi, ⁷ di naa si ānné muhǎǎ nkéyǎεε tihúúnti mu ñnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñikè, kè tí yà ti Yiè nKuyie nyóó tǎātè wèε, wèε tu ku kou kù cǎñné wèε. Díndi Defiibe di kperε deε tonté.

⁸ Kè Mǎyiisii wète kénáké Kodee ke dǎ: Kénténè díndi Defiibe, ⁹ dè í di sǎnnè ti Yiè nKuyie nyIsidayεεριβε tū nkù di tǎātémè Isidayεεριβε botí miεke, ke di yu ke di dǎ ku tǎmbè kè di pǎ nku taummè tou miεke ku tǎmmú nè Isidayεεριβε bεmǎu kó diyètìràà? ¹⁰ Kuyie nda yu fǎ nKodee nè a kǎbe Defiibe bεmǎu kè di kù tǎkénè kè di né tonté ke wanti kénáa nyikuó nìùbǎà? ¹¹ Fǎ nnè a kó ditǎnni kǎbe di kpǎnnè ti Yiè nKuyie nku. Anǎo tu we kè di bo nhò seí?

¹² Kè Mǎyiisii tǎ nkè bèε bo yúní Ediabu kó ibí Datanni nè Abidammu kè bèε ò tǎñné ke dǎ: Ti í kǎroo? ¹³ A ti dènneni menaamiè nnè mecekùò* dè pũò ndè, ke ti kǎtènni dikpàà tedǎntè tiè mmieke kè dè í da sǎnnè kǎa wète ke dǎ ké nti kpaatìràà? ¹⁴ Ti yetemu! Bìti bìti a í ti niité menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, a me nyí ti duó nketenkè nè depaa nnè fñyĩ kó detie. A ti wúó ntiyũǎnti ntaà? Ti í kǎroo!

¹⁵ Kè Mǎyiisi miεkeε cóuté mediè nkòo náké ti Yiè nKuyie nke dǎ: A báa cǎuté be pǎrè, n yí cǎuté be mǎu kóo sǎmmarímú, m me nyí yeténè òmòu.

Kuyie mpùtémè Kodee nè Anǎo

* **16:13** menaamiè nnè mecekùò: Kuyie ndo dènneni Isidayεεριβε ké bèε náké ke dǎ kù yóò bèε duó mmēnaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè ò ndi. Bèε beriné dìi mǎnni dikpàà miεke kè tidiiti bèε dòútè kè bèε ñkpǎnnè Mǎyiisi ke wète ke náa nde kó ditanfǎtìri ke né buò Esibiti èi, bèε yènni kè. Wénté Mudennimù 3:8.

¹⁶ Memme kè Mɔyisii náké Kodee ke dò: Nanké fí nnè a kó ditĩnni kɔbe nè Anɔ, dí kateni kécómmú metaummè tou ìkè. ¹⁷ A kɔbe sikousidè nè sipísìnùmmù (250), bá wè wèe túóté o sɔsékébuute kéãnné tihúúnti kətóni ti Yiè nKuyie tou ìkè, fí nKodee nè Anɔ kè di múnke me ndò.

¹⁸ Kè Kodee tí nyIsidayeeribe nè o kɔbe kè bèe yie mbá wè kòo túóté o sɔsékébuute kéãnné muhãá, nkéyɔre tihúúnti muhãá nyĩnkè kékote kécómmú metaummè tou bòrìnù, Mɔyisii nè Anɔ kè bè múnke me ndò. ¹⁹ Kè Kodee tí nyIsidayeeribe bemou Mɔyisii nè Anɔ be ìkè metaummè tou bòrìnù.

Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii cúténí be ìnkè. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyisii nè Anɔ ke dò: ²¹ Kenténè dimáà de kó benitibè, n yóó bè kùdmu dimònni dimáà.

²² Mɔyisii nè Anɔ kè bèe do késĩnnóo ketenkè kékuónko ke dò: Áú Kuyie! Fí nwèè duò mmufòmmu dèè kó dimáà fòu, a miéke bo do kubotí kumou oniti omáà kó mecaàrimè kpéínáà?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyisii ke dò: ²⁴ Á náké Isidayeeribe botí kumou ke dò: Bèe kenténè Kodee cĩtè nè Datanni nè Abidammu be kpesi.

²⁵ Memme kè Mɔyisii íté kénkəri Datanni nè Abidammu be borè kè Isidayeeribe kó bekótibè ò tũ. ²⁶ Kòo náké ditĩnni ke dò: Kenténè benitidònnibè bie ncéi borè, di báá káákè dèmarè dèè tu be kperè di yàà bo kú be kó mecaàrimè kpéi.

²⁷ Kè bèe íté ke détenè Kodee cĩtè.

Datanni nè Abidammu bè do yènni kécómmú be touti bòrè nye nè be pobè nè be bí nè be yaábí. ²⁸ Kè Mɔyisii béi nke dò: Di yóó banté die nde ke dò ti Yiè nKuyie nkuu n tōnni kè m pĩ nde kó mutōmmú mumou kè dè í tú m mù pĩnnè m máà kó muwérímú. ²⁹ Kè de kó benitibè ku mukũ mbetòbè kō mmu ke í ku kè dè cáãnnè betòbè kōmmè ti Yiè nKuyie nkuu í n tōnni. ³⁰ Kè dè dò nti Yiè nKuyie mbo dò tidietì kperè marè, kè ketenkèe aate kémaánko de kó benitibè nè dèè kó dimáà tu be kperè kè bèe ta kudònkù befòubè, di bo banté ke dò nde kó benitibè cààrè ti Yiè nKuyie nku.

³¹ Mɔyisii kpaá ke me nnáá nkè ketenkèe yaté bè còmmú dè, ³² kéaate ké bè maánko bembe nè be céi kɔbe nè Kodee nè o kó ditĩnni kɔbe nè be kperè demou. ³³ Kè bèe ta kudònkù befòubè nè be kperè bè mǎke dè, kè ketenkèe mutinne. Memme bè kpaakemè be kɔbe Isidayeeribe cuokè. ³⁴ Bèè kó dimáà dè bo kè bèe keè be dabùò kéncooti ke tú: Tí cokénè ketenkè yàà bo ti maánko! ³⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie ncũnni muhãá nkè mùu cóútóo benitibè sikousidè nè sipísìnùmmù (250) bembe bèè do tuò ntihúúnti.

17

Muhãá ncòútémè Kodee kó ditĩnni kɔbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyisii ke dò: ² Náké Anɔ bire Edeasaa ikuó nùtì ke tú n yè nwèe pũté sisɔsékébúkúsi káfũ mmuhãá. Ke yé bè sì nni nduómmèmu kè sì tu n kpesi. ³ Bèè sì tóni kè bè ku ke yietí be yei. Dí sì ma timátipenti kédari n wũòtònni kè dè ndò mmebenkùmè Isidayeeribe bemou kpéi.

⁴ Kè ikuó nùtì Edeasaa túóté disòwũ kó sisɔsékébúkúsi de kó benitibè do tóni sì kè muhãá nsì còuté, kè bèe sì ma timátipenti kédari diwũòtònni. ⁵ Bè do ma tii mátipenti kédari diwũòtònni tii do denniní Isidayeeribe òmòu í dòmmè kentuò ntihúúnti ti Yiè nKuyie nyiikè kè dè í tú Anɔ nè o yaábí, kè wèe mè dò tii tũ̀kení Kodee nè o kɔbe tii yóó ò tũ̀kení ti Yiè nKuyie ndo me nti náké Mɔyisii kòò tì mbè náké.

Isidayeeribe tũ̀témè

⁶ Kè dèè wenté kè Isidayeeribe ité be botí kumou kénkpannè Mɔyisii nè Anɔ ke tú: Dí kùò ti Yiè nKuyie nkɔbe.

⁷ Bè cèète dìi m̀nni M̀yiisi nè Aǹw k̀ewẽete metaummè tou bíékè k̀ensó diwẽtirì dàtinnè metaummè tou, k̀e bèe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpetì. ⁸ M̀yiisi nè Aǹw k̀e bèe k̀ate metaummè tou ìikè ⁹ k̀e ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀yiisi ke d̀: ¹⁰ Yènnè de kó ditinnì cuokè, n yóó bè k̀uamu dim̀nni dim̀áà k̀e M̀yiisi nè Aǹw k̀e bèe do k̀esinnó ketenkè. ¹¹ K̀e M̀yiisii náké Aǹw ke d̀: Túóté tes̀sékébuute k̀edeite diwũõt̀nni ìnkè kó muhãã nkéãnnè te mièke k̀etuò nti húúnti k̀ecokóo ditinnì borè, k̀edòò meyei ncíemmè kó ikuó ke yé ti Yiè nKuyie mmièke còutéme k̀e benitibè keté mukũũ.

¹² K̀e Aǹw túóté tes̀sékébuute nè muhãã M̀yiisi ti nhò nàké ke yé ndè ndòmmè, k̀ecokóo ditinnì cuokè, k̀ensó benitibè keté mukũũ, k̀o tuò nti húúnti k̀edòò meyei ncíemmè kó ikuó Isidayeeribe kpéi, ¹³ k̀encómmú becírìbè nè befòubè be cuokè k̀e ti Yiè nKuyie mbè poté k̀uú yé ìnkuu cómmú. ¹⁴ Benitibè bèè do ku bè do bo tekupípiítè nè sikupísìnàà nè sikousiyiekè ndi (14700) k̀e né mbúúti bèè do ku Kodee kó mecaàrimè kpéi. ¹⁵ K̀e Aǹw wètení M̀yiisi borè metaummè tou bòrìnùù, k̀e ti Yiè nKuyie mbè poté k̀uú yé ìnkuu cómmú.

Aǹw kó kupàati yèmè tifaàti

¹⁶ K̀e ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀yiisi ke d̀: ¹⁷ Á náké Isidayeeribe wuò ntepiítè nè ìdèi, bá k̀uú wuò nkè ku kóo kpàati da t̀nì kupàati. A yóó ì cuó k̀e ì mbo tepíitè nè ìdèi nyi, k̀aa wãri bá k̀uú wuò nkóo kpàati t̀nì k̀uú pàati ìnkè de kó kuwuò nyètìrì, ¹⁸ k̀ewãri Defii kó kupàati ìnkè Aǹw kó diyètìrì. Menme bá k̀uú wuò nkóo kpàati yó mmakemè kupàati. ¹⁹ A yóó ì d̀ú mmetaummè tou mièke nke Kuyie ntaummè t̀u ìikè, mí nnè f́ nti ãã máá dè. ²⁰ Onitì wèè kó kupàati bo ye tifaàti weñwe n tãátémè. De m̀nni k̀e m paa nyesáãmbè Isidayeeribe di sãá nyè.

²¹ K̀e M̀yiisii ti nàké Isidayeeribe wuò ntepiítè nè ìdèi mièke bá k̀uú wuò nkè ku kóo kpàati t̀nì kupàati be wuò ndò ndòmmè im̀u k̀e ìi wènnè tepíitè nè ìdèi, k̀e Aǹw k̀aku nsoké ì cuokè. ²² K̀e M̀yiisi ì tannè metaummè tou mièke k̀e ì d̀ú ti Yiè nKuyie nyìikè metaummè t̀u borè. ²³ K̀e dèe wenté k̀e M̀yiisi mbo tuòkoo ke ś nhAǹw Defii kó kuwuò nkou kó kupàati ye tifaàti ke pòrí ke peité yebe k̀e ye bi. ²⁴ K̀e M̀yiisii ì kouté im̀u ti Yiè nKuyie nyìikè k̀ekotenè k̀ebenke Isidayeeribe k̀e bèe ì yà bem̀u, bá wè kòo túóté o k̀aku. ²⁵ K̀e ti Yiè nKuyie nyíé k̀enáké M̀yiisi ke d̀: D̀ú nhAǹw kó kupàati ikuó t̀u ìikè, k̀e k̀u ndò ndibenkèrì de kó itookperì yembè kpéi. De m̀nni k̀e m paa nyesáãmbè bè di sãá nyè, k̀e ye t̀uòkení m borè k̀e bè tènke báá kú.

²⁶ K̀e M̀yiisii d̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti.

Ikuó nùubè nè Defiibe d̀ò nkémpí mmùù tãmmú

²⁷ De m̀nni k̀e Isidayeeribe náké M̀yiisi ke d̀: Ti yóó k̀umu, ti kumu ke dèè. ²⁸ Kòò m̀u t̀ónnè metaummè tou ò ãã k̀umu, ti yóó me nhõ nke yàa deèà?

18

¹ K̀e ti Yiè nKuyie nnáké Aǹw ke d̀: Kòò m̀u yeténè metaummè tou f́ nnè a bí d̀i te meyetímè. Kòò m̀u cààrè ikuó tãmmú d̀i te de kó mecaàrimè. ² A yú a cice naàm̀nkù k̀abe Defiibe k̀e bè da wènnènnè k̀e nda teénnè mutãmmú. F́ nnè a bí d̀i ní yóó ta metaummè tou k̀epí nyikuó tãmmú metaummè t̀u ìikè. ³ Bèè yó nda teénnè metaummè tou dim̀u kó mutãmmú bè né báá t̀ónnè ikuó nenti matì yoo diwũõt̀nni, k̀e dèe yie nkè di báá kú k̀e bè wènnènnè. ⁴ Bèè yó nda wènnè ke da teennè metaummè tou kó mutãmmú mum̀u, wèè í tú Defii botí kou ò báá di wènnènnè mutãmmú. ⁵ F́ nnè a bí d̀i te metaummè tou nè diwũõt̀nni de kó mutãmmú k̀e dèe yie nkè m mièke báá do Isidayeeribe. ⁶ M̀i tãáté a k̀abe Defiibe Isidayeeribe cuokè, bè tu n k̀abe mbe k̀e m bè nda duó nkè bè bo mpí mmetaummè tou kó mutãmmú. ⁷ F́ nhAǹw nè a bí n duó ndí mbe ikuó kó mutãmmú diwũõt̀nni ìnkè

nè ikuó nentì kó kufáá nkuyààkù pi kù, n duó ndí mbe de kó mutōmmú, wèè í tú Defii botí kou ke dè tōónnè ò kumu.

Ikuó niùbè dò nkénte dè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anᵋ ke dᵋ: Míi da duó nkàa bo ndake Isidayeeribe m pã nyèè pãrè kpéí, a ní yóó de ndeite dèè tu a kperε, n da còú mmekùò mmèè kpéí nke da cànné f́ nnè a bí n tōmmú kpéí, de kó ikuó yó mbomu sáà nè a yaábíó. ⁹ Nte dèè yó ntú a kperε, bè m pã nyèè pãrè miεke, kémbúútí yèè yóó tuᵋ. Muyuo nkó yepãrè nè bè n fié ì wūᵋ meyei ncífèmmè kpéí nnè meyei nhūtímù kpéí. Bè m pã nyèè pãrè kó dimàà tu a kperε nyε f́ nnè a yaábíó. ¹⁰ Díi ní dè di dè tu n kperε nde, benitidaabè bèè bo di cǐi bè bo na ké dè di. ¹¹ Nte deterè dèè ní yó ntú a kperε Isidayeeribe dèite dèè kó dimàà ke m pã ke dè nni nyòute, n dè nda duómmu f́ nnè a yaábíó initidaaì nè initipòì. Bèè kó dimàà bo a cǐtè ke wenni bè bo na ké dè di. ¹² N di duómmu tidiketiti kó yepãrè sààyè Isidayeeribe m pã nyè: Mekùò nnè menaà nnè tidiiti bè tu ti bèdèè. ¹³ Be εì kó tidiketiti bè m pã ntìi kó dimàà, n ti n di duómmu bèè kó dimàà bo di cǐi ke wenni bè bo na ké dè di. ¹⁴ Kè Isidayeeribe ní m pã dè ke tú bè dè nni m pãmu sáà, díi yó ndè te. ¹⁵ Isidayeeribe bèè tu Mpo nè be wūᵋ ketiyi bè m pã ndè tu di kperε nde. Bèè tu Mpo bè ní bè ndi donténè, kè feǒfè ketifè mafè tu bè í n feu fè bèè fè ndi donténè. ¹⁶ Denitidabire dèè mòke otànkù omáà de donku dò nkémbo medítibii mmènùmmù ndi bè kèétémè metaummè tou kpéí, mèè cǐékù bo kàdàammù tepíitè. ¹⁷ Kè fenààfè nfe yoo fepièfè yoo tɛbuatè dè peitè ì bí idaai meketimè, bè ì nni nfeumu, bè báá wète ké ì ndi donténè, dí ì nni nfeúté kécóú mmeyíi ndiwūᵋtònni, kétuᵋ ndèè tu mekùò nkperε, dipãnni ndi dii kó kufōku n naati. ¹⁸ Imaa ntu di kperyi nyi, kényiénè di n yòute ì, dicĩncĩnni nè dikpèri youri.

¹⁹ Isidayeeribe ᵋᵋ deite yèè pãrè ké m pã, n yè ndi duómmu díndi nè di yaábíó, initidaaì nè initipòì, de kó metaummè yó mbomu, n di dᵋunnè dii nùù ndi sáà.

Ikuó niùbè Defiibe dò nkénte dè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Anᵋ ke dᵋ: N duó nkèè tenkè Isidayeeribe, ke miεke a í yó mmᵋke a kᵋke, míi yó ntú a kperε Isidayeeribe cuokè. ²¹ Díndi Defiibe, kè Isidayeeribe ní dèite bè mòke dè miεke depííndè ke m pã, n dè ndi duómmu di pǐ mmùù tōmmú kpéí metaummè tou. ²² Isidayeeribe sᵋmbe bá ntakunè metaummè tou bè yàà bo cé mbemáà meyei nkékú. ²³ Díndi Defiibe díi máà yó mpǐ mmetaummè tou kó mutōmmú, kòò mᵋù yeténè metaummè tou díi te de kó meyetimè, de kó ikuó yó mbomu sáà. Di í yó mmᵋke di kó ketenkè Isidayeeribe tᵋbè cuokè. ²⁴ Isidayeeribe ᵋᵋ deite dè bè mòke de miεke dèè tu depííndè ké m pã, n dè ndi duómmu. Dèè te kè n tu di í yó mmᵋke di kó ketenkè Isidayeeribe cuokè.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mᵋyiisi ke dᵋ: ²⁶ Á náké Defiibe ke tú n yē nkè Isidayeeribe ní dèite bè mòke dè miεke dèè tu depííndè n yē mbè ndi duᵋ ndè ke be duᵋ, bèè deite de miεke dèè tu depííndè ké n duᵋ. ²⁷ Dèè múnke yó ntú be kperε bè mòke de kó depííndè. Be kᵋbe dèite mèè botí tidiiti kó depííndè nè menaà nke dè mbè duᵋ. ²⁸ Bè ní deite Isidayeeribe dèite dè bè mòke dè miεke, dèè tu depííndè ké bè duᵋ, bèè deite depííndè de miεke n kperε nde, dí dè duᵋ nyikuᵋ niùti Anᵋ. ²⁹ Bè yó ndi duᵋ nyèè pãrè yemᵋu ìnkè di ní deite bá dii pãnni ìnkè dèè tu desààrè kécánnè n kpéí, n kperε nde. ³⁰ Náké be kè bè dèite dii mᵋnni dèè tu desààrè n kperε tú dè, ke cànné dèè kpaá dè tu be kperε nde. Kéndònnè Isidayeeribe ᵋᵋ súómmè be diiti nè be naà. ³¹ Di bo na ké dè di bá kèè bíékè nè di cǐi kᵋbe bemᵋu. Dè tu di kó tiyeti nti mutōmmú di pǐ mmù metaummè tou mu kpéí. ³² Di dèite dii mᵋnni dèè tu desààrè n kperε tú dè, ke n duᵋ, dí di desᵋnne. De mᵋnni dè í tú meyei, di yó mme ndᵋari ke báá sǐnkünne Isidayeeribe m pã nyèè pãrè kékú.

19

Fenaàwũḡfè kó mutápeí nkó ikuó yó ndòmmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi nè Anəə ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie mĩ di dounnè ikuó. Dí náké Isidayεεribe ke tú n yē mbèe waá nfenaàwũḡfè fèè í məke kuyènkù bá sám̀pó, bè mu nyí buú nfè kudəú kè fè dùə. ³ Kè di fè duó nyikuó nùtì Edeasaa kòo fè dènne diheì m̀nku kè dí fè feúté o ìkè. ⁴ Kè ikuó nùtì Edeasaa pòtè o nómbii fè yĩ nkémíété metaummè tou b̀r̀ǹǹu kuce m̀yiekè. ⁵ Kè dí fè túə nkenke ikuó nùtì ìkè kətuə nfe yĩ nnè fe maa nnè fe k̀nk̀ǹk̀ǹ nè fe piti. ⁶ Kè ikuó nùtì waá mmutie bè tu mù sètìrì mu kó kudəú nè bè tu mù isópù mu kəku nè tipècìtì tì to mmewũḡ nké dè wənné kéānné muhāā mbè túə mmù miεke fenaàfè. ⁷ Kòò dèè wèe sú o yààtì kəwuə ke né na kékò mbè bātè dè. Ó yó nsĩmmu kətuəkenè kuyuoku. ⁸ Wèè túə nfenaàfè kòò sú o yààtì, kəwuə. Ó yó nsĩmmu kətuəkenè kuyuoku. ⁹ Onìtì wèè í sãũ nhomáà kè wèe kouté mutápeí mbè túə nfèè nààfè kəmu, ké mù fūtenè be kari kécóú ndibòrì bè tāāté di de kpéí, kè mù mbo Isidayεεribe kpéí kè bè mmù d̀d̀r̀r̀ǹǹ mewénkùmè kó menie. De kó ikuó yó ndònnè meyei ncĩémmè kpèyi nyi. ¹⁰ Wèè kouté de kó fenaàfè kó mutápeí nwèe sú o yààtì ò yó nsĩmmu kətuəkenè kuyuoku. De kó ikuó yó mbomu Isidayεεribe kpéí nnè bep̀d̀d̀b̀è bèè bè bonè.

Wèè s̄ntε ò bo wénk̀nnε m̀èè botí omáà

¹¹ Kè wèè kàáké ocĩ, bá wèè cĩ botí c̀ǹk̀ε ò s̄ntεmu, kənsĩ nke dò yewe ỳỳiekè. ¹² Wèe wuənnè mmewénkùmè kó menie diyie tāānnì nè diyiénni ke né na kəwenke. Kòò í wùə diyie tāānnì nè diyiénni ò báá wenke. ¹³ Wèè bo kàáké ocĩ ke í nwùənnè mewénkùmè kó menie nhò s̄nk̀ǹk̀ǹko mí ndi Yiè nKuyie n c̄t̄t̄ε nte, de yiè mbèe ò dènne Isidayεεribe cuokè, ò s̄mmu ke yé ò í wùəmmè ikuó kó menie.

¹⁴ Ntənè ikuó t̄i: Kòò m̀u ku ditou marì miεke kè wèè ta di miεke ò s̄ntεmu wenwe nè bèè bo di miεke kənsĩ nke dò yewe ỳỳiekè. ¹⁵ Tinenti t̄i kó dimáà bo mbo de kó ditou miεke ke í poke ke bou teitei t̄i s̄ntεmu. ¹⁶ Kòò m̀u k̄r̀i dikpáà miεke ke kàáké ocĩ bè kùə wè yoo ò na òm̀u kó yekũḡ yoo kuf̄t̄i ò s̄ntεmu ke yó nsĩ nke dò yewe ỳỳiekè. ¹⁷ Kòò n̄t̄i s̄ntε kè di yóó ò wénk̀nnε, dí waá nfenaàwũḡfè fenfe bè kùə fè kó mutápeí nkéānné dibuu miεke kéānné menie. ¹⁸ Kè di dèè on̄t̄i wèè í sãũ nhomáà wèe waá isópù kó kudəú kəpòtè de kó menie nkémíété míété de kó ditou nè tinenti nè b̄n̄it̄ibè bèè kó dimáà bo de kó ditou miεke nè wèè kàáké bè kùə wè yoo ò na òm̀u kó yekũḡ yoo ò nà kuf̄t̄i. ¹⁹ On̄t̄i wèè í sãũ nhomáà wèe yóó míété menie nhon̄t̄i wèe sãũ nhomáà diyie tāānnì nè diyiénni. Diyiénni yiè wèe sú o yààtì, kəwuə kəwenke kuyuoku m̀nn̄i.

²⁰ Wèè bo sãũ nhomáà ke í ndó kəwénk̀nnε omáà bèè ò dènne Isidayεεribe cuokè, ke yé ò s̄nk̀ǹn̄n̄mè mí ndi Yiè nKuyie n c̄t̄t̄ε nte. Ó me nyí wùənnè ikuó kó menie, nnè de kpéí nhò s̄mmu.

²¹ Dè yó ntú ikuó nyi s̄ā, wèè bo míété ikuó kó menie nwèe sú o yààtì, kè wèè kàáké de kó menie nhò s̄ntεmu kəntə kətuəkenè kuyuoku. ²² Wèè sãũ nhomáà kòò kàáké dè, dè s̄ntεmu, kè wèè kàáké dèè s̄i nhò s̄ntεmu kəntə kətuəkenè kuyuoku.

20

Isidayεεribe do m̀n̄t̄émè menie nSinni kó dikpáà miεke

¹ Dibenni t̄n̄k̀ǹ ketiwè kè Isidayεεribe t̄n̄n̄i tuəke Sinni kó dikpáà kəbáté Kadεesi kékari. Midiyammu de nku kè bèè ò k̄nn̄é.

² Bè í mpèté menie nke bo yà kətí nkénkpannè Məyiisi nè Anəə ke tú: ³ Kè ti Yiè nKuyie ndo nti wənnènnè ti kəbe bèè ku kəpoté, kè ti kú dè í nt̄ũà? ⁴ Dè ȳime kè di t̄n̄i t̄nti ti Yiè nKuyie nkəbe ke k̄t̄enn̄i dikpáà dii mmiεke kè ti bo kú t̄nti nè ti wũḡ? ⁵ Ba nte kè di ti

dènnení Esibiti ke ti tóni dibòri yeiri dii? Dè í dò mbuati dèmarè, detie mbè tu dè fikie dè í bo kè ti né báá buónè fínyí nè kèdènáti kperè, menie nketé ke í bo ke dò nyã.

⁶ Menime Møyiisi nè Anoo bè itémè Isidayeeriibe borè kékote metaummè tou borinùù kèdo kèsinnóo ketenkè kè ti Yiè nKuyie mbè benke ku kpeti, ⁷ kèbéinnè Møyiisi ke dò: ⁸ Túoté a pàati fí nnè a kóo kóti Anoo kè di tí nyIsidayeeriibe, kè bè mbo ke wúo nkàa béinnè dipèri kè menie nyènní, kàa duó nkè bèe yã bembè nè be wũ.

⁹ Kè Møyiisii túoté o pàati metaummè tou mieke kèndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè. ¹⁰ Wenwe nè Anoo kè bèe tí nyIsidayeeriibe dipèri borè, kòo bè nàké ke dò: Kénténè díndi itookperí yembè! Ti bo dennení menie ndipèri dii mmieke nke kè di yã?

¹¹ Menime ò yòutemè o pàati kèpoté dipèri mèdémè, kè menie nyènní mediè. Isidayeeriibe nè be wũ kè dèe yã.

Kuyie nkpannèmè Møyiisi nè Anoo bè yeté mèè kpeí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Møyiisi nè Anoo ke dò: Di yèmmè í me nyiemme ke dò ndè bo ddo, di í me ndéukunnemè n yètiri Isidayeeriibe ìkè, di ténke í yóo tanné n nìtibè ketenkè m bè duó nkè.

¹³ Dè do te kè bèe yú de kó menie nke dò Mediba, dè tu dikpanni, ke yé Isidayeeriibe do dè nwèntémè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè benke kù dòmmè pái pái.

Edammu kóo kpàati yetemè Isidayeeriibe bo pèētémè o tenkè

¹⁴ Kè bè mbo Kadeesi kè Møyiisii deite benitibè ké bè tō nke dò bèe kote kénáké Edammu kóo kpàati ke dò: Tínti a tebí tū tu a yému ti tamè mehárímè mieke. ¹⁵ Ti yembè bèe do kòte Esibiti kè ti nke bo kémante kè Esibiti kòbe ti féũ tínti nè ti yembè. ¹⁶ Kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu keè ti dabonni kéduónni ku tōnni kè di ti dènnení Esibiti. Kè ti tũkení die nKadeesi dihei dii bo a tenkè mánku, ¹⁷ kàa bo yie, nyóu kè ti pèēté a èi mieke, ti í yeti depaa mmieke yoo fínyí kó detie mmieke, ti í yóo yã a kó sibií kó menie, ti yóo kété kuce diekù nku kèpèēténè a èi, ti í yóo dauté kupikù makù. ¹⁸ Kè Edammu kóo kpàati bè tēnné ke dò: Di í yóo pèēté die nh èi. Kè di me nyete n yóo báátóomu ké di co kè tí doké.

¹⁹ Kè Isidayeeriibe ò tēnné ke dò: Ti yóo kété kuce diekù máa ndi ke ti yã a èi kó menie tínti nè ti wũ ti bo da yietí. Dè í tú timati, ti yóo na a tenkè máa ndi kèpèēté. ²⁰ Kè Edammu kóo kpàati bè tēnné ke dò: Di í pēnké.

Kè Edomiibe báátí nè behāpònkperibe péu ké bè co. ²¹ Menime Edammu kóo kpàati yetemè Isidayeeriibe bo pèētémè o èi, kè Isidayeeriibe péè nkupikù tekù.

Anoo yóo kúmè

²² Kè Isidayeeriibe ité Kadeesi kékote ditāri bè tu di Ōdi. ²³ Ti Yiè nKuyie nde mbéinnè Møyiisi nè Anoo Ōdi tāri Edammu temmanku ke dò: ²⁴ Anoo kūnti o yembè borè nde, ò í tati dihei n yē n yóo duó ndi Isidayeeriibe ke yé di do yetemè n kpeti Mediba kó menie mborè. ²⁵ Túoté Anoo nè o bire Edeasaa kè di deke Ōdi tāri. ²⁶ Kàa dáté Anoo yàati kédátinnè o bire Edeasaa. Anoo yóo de nkú.

²⁷ Kè Møyiisii ddo ti Yiè nKuyie nhò nàké ti Isidayeeriibe bemou ìkè, kè bèe deke Ōdi tāri. ²⁸ Kè Møyiisii dáté Anoo yàati kédátinnè o bire Edeasaa. Anoo de nku Ōdi tāri ìnkè. Møyiisi nè Edeasaa kè bèe cúténí. ²⁹ Isidayeeriibe tīnni dimou kè bèe yã Anoo kumè kékammú o kũ nke dò yewe sipísitāati.

21

Isidayeeriibe namè Kannahā tenkè kòbe

¹ Menime Kannahā kóo kpàati Adadi wèe do bo Nèkebu ò kèemè Isidayeeriibe kèróomè Atadimmu kó kuce, kéiténí ké bè do kèpimmú be mieke bèmabè kédòo tidaati. ² Kè

Isidayeeribee d'áunnè ti Yiè nKuyie ndinùu ke dò: Ti Yiè nKuyie nkàa ti duó mbe nnìtìbè ti bo bè kùò páíi k'ép'ante be eì kédéíté ti báá súò ndemarè.

³ Kè ti Yiè nKuyie nkeè be báammìi kéänné Kannahãã kòbe be nou miéke, kè bèe bè kùò páíi k'ép'ante be ekè kédéíté ké dè yu ke dò Òdimaa, dèè tu tidobontì.

Moyiisi d'òmmè disawũð kó fewààfè kécónné

⁴ Kè Isidayeeribee íté Òdi tãrì kétũnne kuce kùu yìènnè dàméèrì tipèntì kou ke bo kónté ke báá yènnè Edõmmu tenké. ⁵ Bè kèté memme kénkááké kuce kè meminnímèe bè d'ònté. Kè bèe keté bè bo nkpànnèmè ti Yiè nKuyie nnè Moyiisi ke tú: Ba nte kè di ti dènnenì Esibiti kè ti bo kú dikpáa d'ii mmieke? Tidiitì sààtì matì í bo, menie mme nyí bo, kè ti baa né yó nyo tisènnìndiitì tii nti yewe yemou.

⁶ Memme kè ti Yiè nKuyie nduõnnì iwaayeyiyi kè ì mbè dõmmù kè bèe kú kusũkù. ⁷ Bèè kpáa kè bèe náké Moyiisi ke dò: Ti càarèmu, ti tũutenèmè ti Yiè nKuyie nke da kpannè. Nè de kpéi, nhá bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu d'ètinne de kó iwààake.

Kè Moyiisii kuõnnè ti Yiè nKuyie mbe kpéi. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Túóté disawũð kéd'ònnè fewààfè ké fè d'anne kud'óu kécónné, kè fewààfè níi d'anté wè kòò fè b'óuté ò báá kú.

⁹ Memme kè Moyiisii d'òò disawũð kó fewààfè kécónné, kè fewààfè níi d'anté wè kòò fè b'óuté o báá kú.

Isidayeeribe do katimè ke s'ati ke yàa tuòkenè Pisikaa tãrì.

¹⁰ Kè Isidayeeribee íté deborè kék'ote kébáté Ob'oti, ¹¹ kéíté dende kébáté Iyee-Abadimmu kpáa kénwetì M'abu diyie yìènnì kèè bíékè kó dikpáa. ¹² Kè bèe íté dende kébáté kukó nSedeti kó mepéemmè. ¹³ Bè íté dende késénté kukó nhAdinõ, kùu pũð nke p'enkù dikpáa ke k'ori Am'riibe tenké. De kó kukó kuù tu M'abu kòbe nè Am'riibe be tenké mànkù. ¹⁴ Dèè kpéi nte kè tì w'ari ti Yiè nKuyie nkó mudoò pátìri* miéke ke tú...Wæbu, Sufa tempè mmieke nè Adinõ nè de kó ikó, ¹⁵ nè ikó nteì ì pũð nke taà Adinõ dihei Adi píkù ì tu M'abu tenké mànkù. ¹⁶ Bè de nyitè kébáté bè tu dè t'ebinte, ti Yiè nKuyie ndo náké dè Moyiisi ke dò: Tíi nyIsidayeeribe kè m bè duó mmenie.

¹⁷ De m'õnnì ndi Isidayeeribe d'èntèmè feyènfè ke dò:

Tí dentè kè menie nyènnì t'ebinte.

¹⁸ T'ebinte sikpààtibíi keú tè,

dihei kó bekótìbè tũ tè

nè be p'atì nè be dò.

Bè de nyitè kék'ote kébáté Matana, ¹⁹ kéíté dende kébáté Naadiedi, kéíté deborè kék'ote Bam'oti.

²⁰ Bè íté Bam'oti nwe kék'ote M'abu kpáa kénwetì Pisikaa tãrì, diì s'ĩ nted'anté kó dikpáa.

Isidayeeribe domè Am'riibe kóo kpààti Sionni

²¹ Memme kè Isidayeeribee deite yet'òrè k'etõ nkè bèe náké Am'riibe kóo kpààti Sionni ke dò: ²² Ti d'ó k'ép'èté a eì miéke nke, ti í y'óó ta depaa mmieke yoo f'inyĩ kó detie mmieke, ti í y'óó yà menie nti y'ó mbáké kuce diékù nku, ti í y'óó dauté ke yàa p'èsténè.

²³ Okpààti Sionni me nyí nyie nkè Isidayeeribe bo p'èté o tempè, kòò iténè kemieke k'etíi n'ho nitìbè b'emou kè bèe k'eténì k'eco Isidayeeribe dikpáa ké bè do mudoò Yaasi eì miéke.

²⁴ Kè Isidayeeribe bè cò yese kékuò k'efiete be tenké, k'etúóté kukó nhAdinõ k'èntõ k'etuòkenè Sab'aki k'aku k'és'òté k'etuòkenè Am'riibe tenké mànkù kùu do k'petì mesàa. ²⁵ Kè bèe fiète de kó yehékè yemou, k'etieke Am'riibe tenké kemou kék'ari, k'etaunnè Esibonni nè sihekésì s'ii dè t'òké. ²⁶ Esibonni do tú Am'riibe kpààti Sionni bo diì eì ndi. Sionni weè do p'ante M'abiibe kpààti ketiwè k'efiete o tenké kemou kék'ote k'édíténè kukó nhAdinõ. ²⁷ Dèè te kè beyèndèmbè diè nke tú:

* **21:14** mudoò pátìri: De kó dipátìri bè nàa ndiì kpéi ndie ndi fetimu. Kè dè í tú die mbè í bèi nkupíkù tekù makù di kpéi.

Tí k̄atenè Esibonni èi,
 tí k̄ote k̄ew̄ete ke di maá,
 tí w̄ete k̄é di còhné.

²⁸ Muhāá mmuù yènní Esibonni,

Sionni èi miēke nke mù t̄t̄émè
 ke còuté Adi èi M̄abu temp̄e mmieke,
 ke còuténnè Baadi kó yet̄rè yèè bo kukó nhAdin̄o p̄émmè.

²⁹ Díndi M̄abu tenkè k̄obe di bo yà
 di fetimu díndi dib̄ò K̄em̄asi k̄obe
 di dap̄ambè cokému

kè bè p̄īm̄mú di sap̄umbí ke k̄onnè
 ke duó nhAm̄ariibe kp̄àt̄i Sionni.

³⁰ Díndi Esibonni k̄obe bè di t̄āá ipie nyi,

ke di bèti ke t̄ùk̄enè Dibonni

kè di ekè d̄únko

kétúóténè Dofaa k̄ent̄o k̄étūkenè Medeba.

³¹ Kè Isidaȳeribe ta Am̄ariibe tenkè. ³² Kè M̄oyiisii t̄o nkè bèe paat̄é Yas̄ee èi k̄edeè kè bèe di do, k̄ebet̄i Am̄ariibe bèè dè bo nè sihek̄esí s̄i dè t̄òk̄é si k̄obe k̄éfiet̄e be ekè k̄ékari. ³³ Bè k̄ari mem̄me k̄ék̄eté k̄ew̄et̄inné Bas̄ā èi bík̄è. Kè Bas̄ā k̄oo kp̄àt̄i Okuu ít̄ení nè o n̄it̄ibè ke bo do Isidaȳeribe mudò Et̄edeii èi. ³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: A bá nhò ȳl̄èk̄ù, n wè ndi duómmu kè di bo ò na wenwe nè o n̄it̄ibè. K̄aa ò d̄ò a d̄òmmè Am̄ariibe kp̄àt̄i Sionni Esibonni èi kou.

³⁵ Mem̄mè Isidaȳeribe namè Oku k̄òò k̄uò wenwe nè o bí nè o n̄it̄ibè bá òm̄òú í nyenté bá òm̄áà kè bèe tieke be tenkè.

ISIDAȲERIBE BOME M̄ABU TENKÈ

22

Badaki yumè Badammu kòò bo b̄onté kus̄ink̄ù Isidaȳeribe

¹ Kè Isidaȳeribe it̄é d̄eborè k̄ebáté M̄abu kó kubiriku kukó nSudit̄ē yáà k̄enwet̄i Sedikoo.

² Kè M̄abu k̄oo kp̄àt̄i Sip̄ò bire Badakii yà Isidaȳeribe d̄ò dè Am̄ariibe. ³ Kè kuf̄ōw̄aa mbè aut̄é mediè wenwe nè o k̄obe kè bèe ȳote Isidaȳeribe ke ȳé bè tumè kuw̄uò ndièk̄ù nku. ⁴ Kòò t̄o nkè bèe náké Mandiȳā èi kó bek̄ót̄ibè ke d̄ò: Dit̄inn̄i dii nyóó d̄éút̄óomu d̄èè kó dim̄àà bo ti tenkè, fen̄àd̄f̄e ò̄ d̄éút̄óomè mem̄úp̄ammè. Sip̄ò bire Badaki weè do tú okp̄àt̄i M̄abu tenkè de m̄onni.

⁵ Mem̄mè kè Badaki d̄eite yet̄rè k̄et̄o n̄ho èi k̄ót̄ir̄i Pet̄ò dii bo kukó nhEfadati borè, kè yè bo náké Beò bire Badammu ke d̄ò: Kubot̄í mak̄ù k̄uù yènní Esibiti ke m̄ónke pit̄ir̄i ket̄enkè ke bat̄é die nh èi m̄anku ke n wet̄i. ⁶ De kó kubot̄í kpeñ̄n̄imu ke m p̄ēēt̄é, n da báámmu k̄atení k̄é bè b̄onté kus̄ink̄ù kè dè naati m bè na. N ȳému ke d̄ò nk̄aa ȳi wèè yà meyei nhò ò̄ mè ȳamu. K̄aa ȳi wèè yà mes̄àà nwèe mè yà. ⁷ M̄abu èi kó bek̄ót̄ibè nè Mandiȳā èi k̄obe kè bèe k̄ote k̄eyà Badammu ke t̄onè ticuuti ke bo ò cu, k̄étūk̄oo k̄òò n̄aké bè t̄o t̄i tim̄ou. ⁸ Kè Badammuu bè n̄aké ke d̄ò: Duónè, kè dè wenté n di náké m beé nti Yiè nKuyie nkè k̄u n n̄aké t̄i. Mem̄mè kè M̄abu èi kó bek̄ót̄ibèe ȳié n̄ho c̄iēt̄è. ⁹ Kè Kuyie nk̄atení k̄ebeke Badammu ke d̄ò: Ben̄it̄ibè ò̄mbe bo a c̄iēt̄è? ¹⁰ Kè Badammuu k̄u t̄ēñné ke d̄ò: Sip̄ò bire Badaki M̄abu èi k̄oo kp̄àt̄i weè bè t̄ōnn̄i ke tú: ¹¹ Kubot̄í mak̄ù k̄uù yènní Esibiti ke m̄ónke pit̄ir̄i ket̄enkè, kòò tu kè m bo yie n k̄ot̄oo k̄é bè b̄onté kus̄ink̄ù kè dè bo yie nwèe bè na k̄é bè bèti. ¹² Kè Kuyie nhò n̄aké ke d̄ò: A báá k̄ote, a báá bè b̄onté kus̄ink̄ù, m̄iù bè d̄ò mes̄àà.

¹³ Kè d̄èe wenté kè Badammuu bè n̄aké ke d̄ò: K̄onnè di cie, ti Yiè nKuyie nyet̄emu ke tú m báá di neinè.

14 Kè Məabu èi kó bekótíbèe íté kékò kénáké Badaki ke dò: Badammu yetemu ke tú ò báá ti neinni. 15 Kè Badakii yíe kětō nkutōnkù dérinkù kè kù nsūnè kuketikù ke tú benitidièbè ke pēētè beketibè. 16 Kè bēe tuəkoo Badammu borè kóò nàké ke dò: Sípəə birə Badaki weè ti tōnni ke tú ò da báámmu a báá yete a bo kətoomè o borè. 17 Ò tu ò yóó da déúkunnemu mediè nkédəə a ò nàké tìi kó dimàà, ò tu ò da báámmu a báá yete, á kətooo ké bè nhò bənté kusīnkù.

18 Kè Badammuu bè tēñné ke dò: Bá kè Badaki n duó nho cīētè kè timátì péitì tē piéké nē mesəə nyí yóó na kédəə timatì kè tì ndəu yoo tì nkēñni kēpetenè ti Yiè nKuyie n tū nkù bo n nàké tì. 19 Di né yíe ndie nkeyènkè kè n yà ti Yiè nKuyie nyóó yíe kè n nàké tì.

20 Kè Kuyie nkətení keyènkè Badammu borè kóò nàké ke dò: De kó benitibè me nkətenímè ke bo da yú, íté ké bè neinè. A né yó ndəəri n da náá nti máà ndi.

21 Kè dēe wenté kè Badammuu bou o sāmmarímú de kàri kēneinè Məabu èi kó bekótíbè.

Sāmmarímú béinnèmè de yiè

22 Kè Badammuu keté kēneinè o kó betōmbè bédébè, kè Kuyie mmieke ò yè mediè. Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò dinté kécómmú kuce. 23 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni còmúmè kuce ke pikú mesebii kè sāmmarímú dauté kéta depəə mmieke kè Badammuu dè poté kè dēe bóo nkuce. 24 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni səs nkékəte kécómmú fínyi kó detie nkó kupaku makù kuce pēū dè kè bè maá ke pēñné ku m̀píkù nē kutekù. 25 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kédauté kédinnénè kumarí kéhēūté Badammu naàcètè kumarí kòo wēte ké dè poté. 26 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni səs nkékəte kécómmú kuce pēū dè mēfiè nyí borè ke dò nkánté kubakù yóu bíékè yoo kucànkù bíékè. 27 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kéokoo, kè Badammu miēke yènni kòò dè poté kupàati. 28 Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè sāmmarímú na kébéi, nkébeke Badammu ke dò: N da càke ba kàa m puoti kuce metáámmè? 29 Kè Badammu dò: A yete n yē mmù mmu dēe te, kè n do ntə disie nē yíe n do da kùòmu nē dimənni. 30 Kè sāmmarímú ò tēñné ke dò: N tú a sāmmarímú mmu kàa n dèkù sàà, n da dəə miè mbotí diyie maràà? Kòò dò: Ɔə.

31 De mənni ndi ti Yiè nKuyie nkpetémè Badammu nuə nkòo yà ku tōnni kè dì còmúmú kuce ke pikú mesebii nkòo do kéninkú kēsīnnəə ketenkè. 32 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni ò beke ke dò: Ba nte kàa poté sāmmarímú ke tūəke kuce mètāāti? Míi da dinté ke bo da péíté, ke yé a kérímè kuce yeiku nku. 33 Sāmmarímú n yàmu ke kəñté kuce mètāāti kè mēè dəke nē yíe n do da kùòmu kè sāmmarímú nfòu.

34 Kè Badammuu nàké ti Yiè nKuyie ntōnni ke dò: N càrèmu n do í yé ke do nfóə n dinté kuce. Kè dè í da naati m bo kətemè de kó kuce m bo wēte. 35 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni dò: Neinè be kè dí kəte, a né yó nnáà nh ānné tì nti a nùu miēke.

Mēmme kè Badammuu neinè Badaki tōnni bèè kpàatibè kè bèe kəte.

Badaki comè Badammu

36 Kè Badakii keè Badammu kèrómè kékéténí kóò co dihei bè tu dì Adi-Məabu dii təkénè kukó nhAdinə kùu tu be tenkè mánku. 37 Kòo beke Badammu ke dò: N tənko benitibè ke tú bè da yúni, dè yíme kàa í kətení? Yàa a yèmmè do dò n yí yóó da déúkunnemu? 38 Kè Badammuu ò tēñné ke dò: Bá nē mme nkətenímè m bo nàké ònti nē mmáà? Kuyie nhānné tì n nùu n yóó ti nda nàké.

39 Mēmme Badammu neinèmè Badaki kè bèe kò nKidiya-Usoo. 40 Kè Badakii fié inààke nē ipe kēpāmmú imaa Badammu nē bekótíbè bèè do ò cíe.

Badammu pāmè Kuyie nkó mesàà nyIsidayeribe

41 Kè dēe wenté kè Badakii túóté Badammu kè bèe deke Baməti-Baadi kó ditenni yetərə borè, kòo na kénya Isidayeribe kó dikèè.

23

¹ Kè Badammuu duó nkè Badaki maá yewũõtòrè yèyiekè deborè, kéwaá nyenaadake yèyiekè nè yepedake yèyiekè. ² Kè Badakii dàò Badammuu ò nàké tì, kè bèe féuté bá dii wũõtònni ìnkè dinaadaà nè dipedaà. ³ Kòo deè kè Badammuu nàké Badaki ke dò: Ncómúú die nha wũõ a fié ì ke tùò nyi borè. Kè n kenté kényà ti Yiè nKuyie bo m béinnè tì, kè n wètení ke da nàké kù yè mmù. Ò me nyí kédeke ditàri yómmè. ⁴ Kè Kuyie nkatení o borè kòo kù nàké ke dò: M maá yewũõtòrè yèyiekè ndi ke féuté bá dii ìnkè dinaadaà nè dipedaà ke tùò.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké tináañti ò bií yóó nàké tì Badaki, kédeè kóò nàké ke dò: Wète kénáké Badaki ke dò muu. ⁶ Kè Badammuu wètoo Badaki borè o cómmú dè o wũõ ò fié ì ke tùò nyi borè, wenwe nè Mòabu kó bekótibè bemòu. ⁷ Mèmmè Badammuu dèntèmè o onnifè ke dò:

Badaki duó nkè bè n yuní Aramu tenkè
wenwe Mòabu kpààti ò duó nkè bè n yuní
diyie yìenì kèè bíékè kó yetārè ìnkè,
Ò tu n katení kóò bonté kusĩnkù nku Sakòbu yaàbí,
ke tú nhò cààrè Isidayeeribe.

⁸ N né bo yĩme kébonté kusĩnkù Kuyie nyí bonté bè kusĩnkù?
M bo yĩme kè m miéke peike ti Yiè nKuyie mmieke í peike bè?

⁹ N wúónní Isidayeeribe yetārè ìnkè
m bè paaténí ditenni ìnkè nke
bè tu kubotí kùù càá nkù nku
bè í wènné ibotí tèi.

¹⁰ We mbo na ké bè kàa?
Be yaàbí dònne mubirímú mmu.

We mbo na kékaa nyIsidayeeribe kó dikèè
kénáké bè màmmè?

N dó kéwènnéne de kó benitisààbè mbe kékú.
N dó n fómúú mànkù ndònnè be kòmu kòku nku.

¹¹ Kè Badakii nàké Badammuu ke dò: A n dòò ba? N da yùní kàa bo katení kébonté kusĩnkù
n dootitòbè, kàa né bè duò mesàànaà? ¹² Kè Badammuu ò tèínné ke dò: Ti Yiè nKuyie nhànné
tì n nùù n dò nké tì mbéi.

Badammuu yie ke pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà

¹³ Kè Badaki dò: Katení kè ti kote kupikù tekù, kàa bè yà bemòu, a do yà dikèè ndi, deborè
a bo bè yàmú bemòu ké bè nni mbonté kusĩnkù.

¹⁴ Ò me nyí kóò kàtenè bèè paké diheì be kó dikari Pisikaa tãri yómmè, kémaá yewũõtòrè
yèyiekè kéféuté bá dii wũõtònni ìnkè dinaadaà nè dipedaà kètuò. ¹⁵ Kè Badammuu nàké
Badaki ke dò: Ncómúú die a fié ì wũõ borè kè n kote cie nkéyà ti Yiè nKuyie nyó n nàké tì.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkatení Badammuu borè kéãnné tináañti ò nùù miéke ke dò: Wètoo kóò
nàké ke dò muu. ¹⁷ Kè Badammuu wètoo kénsó Badaki baà cómmú o wũõ ò fié ì ke tùò nyi
borè, wenwe nè Mòabu kó bekótibè bemòu. Kè Badakii ò beke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké
ònti?

¹⁸ Kè Badammuu deñtè feyènfè ke dò:
Badaki íté kékeè.

Fó nSipòò bire kènté kékeè.

¹⁹ Kuyie nyí tú onitì ke bo souté,
kù me nyí do nhonitì dòmmè ke bo béi nkéceete,
kù ã ì nnàké timatì kè tì í ntùòkení
kù béi ntì kù ã tì dòòmu.

²⁰ Kuyie nkuu n nàké ke tú m bè pã mesàà,
kè m me mbè pã, n yí yóó ceete.

²¹ Kù í yà Isidayeeribe cààrè mù

Kù í yà Sakɔbu yaàbí kó meyei mmamè,
 be Yìè nKuyie mbè bonèmu,
 kè bè kù sántí yekpààtisāā.

²² Kuyie nkuù bè dènnení Esibiti
 ke bè duó mmupaaanààwērímú.

²³ Dènitinènkperè báá na kédòò dèmarè Sakɔbu yaàbí.

Tidièti kperè báá kááké Isidayeeribe.
 Dèè te kè bè ò mbenkú Isidayeeribe ke tú:
 Nte Kuyie ndòò dè be kpéí.

²⁴ Dè kó kubotí òò íténi musĩmmù kōme mme
 bè cōmmú dicirícirì tēmè mme
 kè bè í ninte ke pī nke càáké
 ke yà meyiĩ mbè òò í nduó.

²⁵ Kè Badaki dò: Kàa í yóó bè bonté kusĩnkù a yóu a bo mbè pãammè mesàà.

²⁶ Kè Badammuu ò tēnné ke dò: N do í da nàké ke tú kè Kuyie nni nnàké ti, n dò nké ti nnàkàà?

Badammu pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà kuce metãammè

²⁷ Kè Badaki dò: Kòtení kè tí kòte kupikù tekù kè dè naati Kuyie nyie nkàa bè nni mbonté kusĩnkù.

²⁸ Kè Badakii tɔ Badammuu kè bèe deke Peɔɔ tārì yómmè diì sīĩ ndikpàà. ²⁹ Kè Badammuu nàké Badaki ke dò: Maá die nyewũštòrè yeyiekè kéféúté bá diì wũštònnì ìnkè dinaadaà nè dipedaà. ³⁰ Kè Badakii dòò Badammuu ò nàké ti kéféúté bá diì wũštònnì ìnkè dinaadaà nè dipedaà.

24

¹ Kè Badammuu banté ti Yìè nKuyie ndómè kèpã Isidayeeribe mesàà nkéyóu ke ténke í nkòte ke bo wammú ò dò nkénáké ti kèwēete dikpàà bíékè, ² kèwénté kèyà Isidayeeribe bàtémè ke kari be botí dò ndòmmè. Mèmmè Kuyie nYáá ncùténímè o ìnkè. ³ Kòo deñtè feyènfè ke dò:

Mí mBeɔɔ birè Badammuu m béimmu,
 onìti wèè wùó ndisòrì kpeti mí béei.

⁴ Mí nwèè yo Kuyie ntammè
 mí nwèè òò nínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuɔ,
 mí nwèè yàu muwērímú mumɔu yiè nkó mebènkùmè
 nte n tú mù:

⁵ Díndi bèè tu Isidayeeribe di karè wennimu,
 Díndi Sakɔbu yaàbí di ã tìi touti wennimu,

⁶ dè pité ikó nkōme mme,
 ke do nkupúú dōmmè kukó ntaké,
 ke dōnnè detekperè ti Yìè nKuyie nfií ndè.

Ke sákénè sètìrì kó detie ndèè bo kukó ntaké.

⁷ Ke dò mmenie nhōò píemmè kukó
 kèyaaténì ketenkè kényòòrì tidiiti.

Be kóo kpààtì í wéi okpààtì Akaki
 be kó dikpààtìyuu kpénkúmu.

⁸ Kuyie mbè dènnení Esibiti ke bè duó mmupaaanààwērímú mmu
 kè bè kòùti be dootitòbè
 ke bè tãũ ipie.

⁹ Bè ò nhoke yecirícirè kōme mme
 ke duó musĩmmù kōme.

We mbo dáátí ké bè íí?
Mesàà nní mbonè bèè bè dónè mesàà.
Bèè bè dónè meyei mmèe do be ìnkè.

¹⁰ Kè dèe yonke Badaki kòo poté o nùtè ketenkè kénáké Badammu ke dò: N do da yùní kàa bo bè banté kusìnkù nku, kàa né bè pã mesàà nkuce metããtàà? ¹¹ Di mmònni kò nha cie! N do tú m bo da déúkunnemu, a Yiè nKuyie mmè ndè nda pãammu.

Badammu nàkémè Isidayeribe yóó namè be dootitabè

¹² Kè Badammuu ò tēñné ke dò: A do tēnni benitibè kè n yí mbè nàkàà? ¹³ N do bè nàkému kè n dò: Bá kè Badaki n duó ntimáti péitì nè mesàò ndèè piéké o cīètè n yí yóó na kédòò tìmatì nè m máà, tisīntì yoo tisààtì. Kuyie nni nnáké tì nti n yóó dòòmè. ¹⁴ N kũntimu yíe n kàbe borè n né yóó da nàkému Isidayeribe yóó dòòmè a nìtibè yewe yèè kpaaní ye mièke.

¹⁵ Mēmme ò dèntèmè fèyènfè ke dò:

Mí mBeò birè Badammu m béimmu,
mí nhonitì wèè wùó ndisòrì kpeti mú bēi.

¹⁶ Mí nwèè yo Kuyie ntammè,

mí nwèè yé Kuyie nkùù baké keìnkè nè ketenkè kù dó kédòò tì,
mí nwèè ã ñínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuò,
mí nwèè yàu muwērímu mumòu yiè nkó mebenkùmè nte n tú mù:

¹⁷ N yàmù dèè kèríní dè né í yóó tuòkení bàmbà
n dè wùónnìmu dè né mu nyí tùòke.

Okpààtì weè yètìní Isidayeribe mièke,
tewàtè matè teè yètìní Sakòbu yaàbí mièke,
ke yó mpuotì Mòabu kàbe tempààtì nè te pààtì
ke kōmmù Seti yaàbí yò.

¹⁸ Weè yóó tieke Edømmu èi,
weè yóó fietè be dootitabè Seii èi kàbe ekè.
Isidayeribe wērímu deumu.

¹⁹ Sakòbu yaàbire dèè yóó baaté be dootitabè,
kékuò besòmbè bèè bo yenté kénkpaá diheì.

Badammu nàkémè bè yóó pòntemè Isidayeribe dootitabè

²⁰ Dè kó difōnkùò kè Badammuu yà Amadesiibe kédentè o onnifè ke dò:
Amadesiibe beè tu beketibè ibotí mièke
ke né yóó dentenè bè bo bè pòntemè páíí.

²¹ Kòo yà Keniibe ke dò:

Díndi Keniibe di bomu ke í yīèkù
di dònne tinòriyēntì tì sīéké ntinti tipètì mièke.

²² Nè mēmme muhãá mmuù né yóó cóúté di kó diheì Kainni
kè Asidii kàbeè di pīmmú ke kònnè.

²³ Kòo sòoté o onnifè ke dò:
Kuyie mbo íté ke cómmú dīi mòmni we mbo nkpaá bo?

²⁴ Ketimmu itimu nè bàtòòbè
ke bo fēũ Asuu èi kàbe nè Ebeè èi kàbe
be mómmòmbè bè me mmúnke í yóó cooté.

²⁵ Dè kó difōnkùò kè Badammuu íté kékò, kè Badakii múnkèe keté o kó kuce.

kè muhãã ncóuté benitibè sikòusidè nè sipísìnùmmù (250), kè dè bo ndò ndibenkèrì. ¹¹ Kè Kodee kó ibí ì nkpaá, inyi do í ku de yiè.

¹²⁻¹³ Nte Simmeõõ naàmùnkù, weè do peité Yemmuyeedi nè Yaminni nè Yakinni nè Sedaa nè Saudi. Kòo birè Yemmuyeedii pié Yemmuyeediibe, kè Yaminnii pié Yaminniibe, kè Yakinnii pié Yakinniibe, kè Sedaa pié Sedaabe, kè Saudii pié Saudiibe. ¹⁴ Simmeõõ kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisidè nè sikòupísidè nè sikòusidè (22200).

¹⁵⁻¹⁷ Nte Kadi kó kunaàmùnkù, weè do peité Sefonni nè Akii nè Suni nè Osini nè Edi nè Adodi nè Adedii. Kòo birè Sefonni pié Sefonniibe, kè Akii pié Akiibe, kè Sunni pié Suniibe kè Osini pié Osiniibe, kè Edii pié Ediibe, kè Adodii pié Adodiibe. Kè Adedii pié Adediibe. ¹⁸ Kadi kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinàà nè sikòusinùmmù (40500).

¹⁹ Sudaa weè do peité Èe nè Onanni kè bèe kú Kannahãã kó diheì. ²⁰ Kòo yíe képeité Sedaa nè Pèdesi nè Seeda. Kè Sedaa pié Sedaabe, kè Pèdesii pié Pèdesiibe, kè Seeda pié Seedaabe. ²¹ Pèdesi weè do yíe képeité Ètisidonni nè Amudi. Kè Ètisidonni pié Ètisidonniibe, kè Amudii pié Amudiibe. ²² Sudaa kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisiyiekè nè sikòupísiikuò nè sikòusinùmmù (76500).

²³⁻²⁴ Isakaa weè do peité Toda nè Puwa nè Yasubu nè Simmudonni. Kè Toda pié Todaabe kè Puwa pié Puwaabe, kè Yasubuu pié Yasubuube, kè Simmudonni pié Simmudonniibe. ²⁵ Isakaa kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòupísinàà nè sikòusitàãti (64300).

²⁶ Sabunõõ weè do peité Sededi nè Edonni nè Yadeedi. Kè Sededi pié Sedediibe, kè Edonni pié Edonniibe, kè Yadeedi pié Yadeediibe. ²⁷ Sabunõõ kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòusinùmmù (60500).

²⁸ Sosefu weè do peité Manansee nè Efadaimmu. ²⁹ Kè Manansee peité Makiidi, kè Makidii pié Makidiibe kè yíe képeité Kadaadi kòo pié Kadaadiibe, ³⁰ kéyíe képeité Yesee nè Edeki. Kè Yesee pié Yeseebe, kè Edeki pié Edekiibe. ³¹ Asidiyeedi weè pié Asidiyeediibe, kè Sisemmu pié Sisemmube, ³² Kè Semidaa pié Semidaabe, kè Efee pié Efeebe. ³³ Efee birè Sedofadi í mpeité initidabí képié initipobí maa. Nte i yètè: Mada nè Nõa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ³⁴ Manansee kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinùmmù nè sikòupísidè nè sikòusiyiekè (52700).

³⁵ Kè Efadaimmu peité Sutedaa nè Bekèe nè Taanni. Kè Sutedaa pié Sutedaabe, kè Bekèe pié Bekèebe, kè Taannii pié Taanniibe, ³⁶ Kè Sutedaa yíe képeité Edanni kòo pié Edanniibe. ³⁷ Efadaimmu kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisitàãti nè sikòupísidè nè sikòusinùmmù (32500). Sosefu bí kó tinaàmùnti nti memme.

³⁸⁻³⁹ Kè Bensamee peité Bedaa nè Asebèedi nè Ayidammu nè Sufammu nè Ufammu. Kè Bedaa pié Bedaabe, kè Asebèedi pié Asebèediibe, kè Ayidammu pié Ayidammuube, kè Sufammu pié Sufammuube, kè Ufammu pié Ufammuube. ⁴⁰ Kè Bedaa yíe képeité Adidi nè Namanni. Kè Adidi pié Adidiibe, kè Namanni pié Namanniibe. ⁴¹ Bensamee kó tinaàmùnti nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinàà nè sikòupísinùmmù nè sikòusikuò (45600).

⁴²⁻⁴³ Danni kó kunaàmùnkù do bo kùmáà ndi, kuò do tú Suamiibe Suammuu kó ibí, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòupísinàà nè sikòusinàà (64400).

⁴⁴ Kè Asee peité Imuna nè Isefi nè Bediya. Kè Imuna pié Imunaabe, kè Isifi pié Isifiibe, kè Bediyaa pié Bediyaabe. ⁴⁵ Kè Bediyaa yíe képeité Ebee nè Madikiyedi. Kè Ebee pié Ebeibe, kè Madikiyedi pié Madikiyedibe. ⁴⁶ Kè Asee peité denitipobire ké dè yu ke dò: Sedaki. ⁴⁷ Asee kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiásinùmmù nè sikoupiáitãati nè sikousinàà (53400).

⁴⁸⁻⁴⁹ Kè Nefutadii peité Yaseyedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu. Kè Yaseyedii pié Yaseyediiibe, kè Kunni pié Kunniibe, kè Yesee pié Yeseeibe, kè Sidemmu pié Sidemmuibe. ⁵⁰ Nefutadii kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiásinàà nè sikoupiásinùmmù nè sikousinàà (45400).

⁵¹ Isidayeribe bemou kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiáousikuò nè tekoupiúte nè sikousiyiekè nè sipisitãati (601730).

Kuyie mbè nakémè bè bo totímè ketenkè

⁵² Kè ti Yiè nKuyie nsòatè kébéinnè Mòyiisi ke dò: ⁵³ Ti naàmùnti nti di yóo totímè ketenkè kéntũ mbè sũ ke dò ndòmmè. ⁵⁴ Kè bèe kó kunaàmùnkù de u be kó ketenkè ndeu, kè bèe kòku kéñni be kòke nkéñni, di bè toti bá wè o naàmùnkù mààmè. ⁵⁵ Di yóo tãá tété nwe kétoti de kó ketenkè, di níi yóo duó mbá wè o kó ketenkè dí kàa nho naàmùnkù miéke benitibè kè bè mààmè mmè. ⁵⁶ Tété weè níi yóo benke di yóo duó nkùu naàmùnkù de u ketenkè kè kè mmamè, kéduó nkùu kéñni kè kè mmamè.

Bè kàammè Defii kó kuwuo nkòbe medérímè

⁵⁷ Kè bèe kaa nDefii kó kuwuo, nte bè do kù kàa nkè kù ndò ndòmmè. Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù ntú Kerisonniibe, kè Keati kòku ntú Keatiibe, kè Medadi kòku ntú Medadiibe. ⁵⁸ Defii kó tinaàmùnti teti do tú: Dibiniibe nè Ebedoniibe nè Madiibe nè Musiibe nè Kodeyiibe. Keati weè do peité Amudamu. ⁵⁹ Kè Amudamuu puoke Defii boti kóo sapàa mmò, kòo yetiri tu Yokebeti bè do peité wè Esibiti kòo ò peiténè Anò nè Mòyiisi nè be tãũ Midiyammu. ⁶⁰ Kè Anò peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Idamaa. ⁶¹ Nadabu nè Abiu kè bèe tũ nti Yiè nKuyie ntihúúnti nè muhãã nsóntíke kòmu kékú. ⁶² Kè bèe kaa mbenitidaabè kétútóte ibi ìi màke otànkù òmàà kéntò ke deètinko kè bè ríbo sikoupiásidé nè sikoupiáitãati (23000). Bè do í bè wènnénè Isidayeribe sòmbè kékaa, nke yé bè do í màkemè ketenkè Isidayeribe miéke. ⁶³ Mòyiisi nè ikuó niùti Edeasaa kè bèe bè kàa Mòabu biriku Suditèé kó ntaké Sedikoo èi ìikè. ⁶⁴ Mòyiisi nè ikuó niùti Anò bè do kàa mbè Sinaii kó dikpàa miéke be kòdò mòu ténke do í kpaá. ⁶⁵ Ti Yiè nKuyie nkuu do béi nke dò: Bemou bè bo kú dikpàa miéke, kè bè mènke kú bá òmòu í nsùò mbá òmàà, kè dè í tú Yefundee bire Kadebu nè Nunni bire Sosuwee.

27

Benitipòbè dò nkénte dè

¹ Sosèfu bire Manansee kó kunaàmùnkù kou mòu bè tu wè Makiidi, weè do peité Kadaadi kòo me ntó peité Efee kè Efee peité Sedofadi kòo pié besapàmbè màa bèe yetè tu: Mada nè Nòa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ² Kè bèe kòte keyà Mòyiisi nè ikuó niùti Edeasaa nè Isidayeribe kó bekótibè nè Isidayeribe bemou metaummè tou borè, ké bè naké ke dò: ³ Ti cice ku dikpàa miéke nke, ò me ndo í kòké Kodee kó kutònkù miéke bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti. Ò ku òmàà kó meyei nkó mukũũ mmu ò me nyí màke denitidabire. ⁴ Ti cice yetiri bo kpánnè o tebíi naàmùnkù miéke ò í màke mèè kpéi nhonitidòuà? Dí ti duó nti kó ketenkè ti cice tebíi kòke borè.

⁵ Kè Mòyiisii beé nKuyie, ⁶ Kè kùu ò ténne ke dò: ⁷ Sedofadi kó besapàmbè naatimu duó mbe be kó ketenkè, be cice tebíi kòke borè, bèe yó nte be cice kó ketenkè. ⁸ Kàa náké Isidayeribe ke tú: Kòo niùti níi ku ke í màke denitidabire, kòo màke denitipobire deè yóo

tieke o kperε. ⁹ Kòò me nyí m̀ake denitipobire o tebíi tieke o kperε. ¹⁰ Kòò í m̀ake o tebíi o cice kó sitebíi tieke o kperε. ¹¹ Kòò cice me nyí m̀ake o tebíi o naàm̀nkù kou wèè ò t̀kénè wèè dè tieke. Isidayεεribε kperε bè m̀ake de kó ikuó yó nni nyi, ti Yiè nKuyie ndo me nnàké M̀oyiisi.

Sosuwee c̀outémè M̀oyiisi mutōmmú

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsòoté kénáké M̀oyiisi ke d̀: Deke ditāri Abadimmu ìnkè, ke wénté ḱyà dihei n duó ndi Isidayεεribε. ¹³ Kàa di yà ke dèè a k̀nti a yembè borè nde, a kóo kóti Anò kōme. ¹⁴ Ke yé di do í yiem̀mè ke t̀nne n nùù Sinni kó dikp̀ràa mieke. Isidayεεribε do t̀ute dii m̀nni kè nni nkpannè, kè di ndò nke bè duó mmenie nkè bèe yà n cáammè ke kpeñni, di me nyí mè d̀ò.

Kù do buò dikp̀ranni kó menie mme bè do bo dii m̀nni Kadεesi Sinni kó dikp̀ràa mieke.

¹⁵ Kè M̀oyiisii náké ti Yiè nKuyie nke d̀: ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nf́ nwèè duò ndenennè demou mufōmmu, t̀āté oniti wèè yó mbaké a nìtìbè. ¹⁷ Oniti wèè yó mbè ni demou mieke, wèè níi yóo bè dennε kè bè tanné, kè dèe yie nkè Isidayεεribεε bá ndò ntipièti t̀i kpa ocēnti.

¹⁸ Kè ti Yiè Kuyie nnàké M̀oyiisi ke d̀: Túóté Nunni bire Sosuwee, n kó Muyaá mbonè wè, kóò nò nsinou. ¹⁹ Kóò benke ikuó nùti Edeasaa nè Isidayεεribε bemou kòo da c̀uté mutōmmú. ²⁰ Kàa ò yàate a kó muwērímú kè dèe yie nkè Isidayεεribε bemou nyié nho kpeti. ²¹ Wenwe o móm̀muò ò níi yóo kote ikuó nùti Edeasaa borè nde kòo m beé nnè ikuó nenti bè tu t̀i udimmu. Sosuwee o móm̀muò nnè Isidayεεribε s̄ambe bè níi yó ntū nweè kó dinùù. Kòò yī: Yēnnè! Bèe yè. Kòò yī: Tannè! Bèe ta.

²² Kè M̀oyiisii d̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké t̀i kékatenè Sosuwee ikuó nùti Edeasaa borè Isidayεεribε bemou borè. ²³ Kóò nò nsinou, kóò duó mmutōmmú ti Yiè nKuyie ndo ò nàké ke yé ndè ndōmmè.

28

Kuyie mbè nàkémè bè bo nkù feumè iwũ

DÈENNÍ: Bè bo nkù feu ì yewe yemou

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi ke d̀: ² Náké Isidayεεribε ke tú n yé nkè dè níi t̀òke bè bo n fié dè iwũ kétuò bè ndake ke ì nni nfíé kétuò dipānni ndi dii kó kufṑku n naati.

³ Bá dii yiè bè níi n féuté dipedabii dii m̀ake dibenni dimáa ke kpa kuyènkù. Bá dii yiè yèdéè. ⁴ Di níi n féuté dipedapānni dimáa dikūnweñni, didéri kuyuoku dihuri. ⁵ Kè dí di wēnnénè muyuo nsààmù cidòò bètāati kè mu kōrenè mekōsààmè dítiri omáa nè dikéè kéānte. ⁶ Di yó nyi nni nfeumu di do ì nni nfeumè Sinaii tārì nè dimōnni ke tuò, dipānni ndi dii kó kufṑku n naati. ⁷ Dikūnweñni kó dipedapānni níi yó nneínè menaà mme dítiri nè dikéè. Metaummè tou mieke nke di níi yóo me nni ncóummè. ⁸ Di níi féuté dipedapānni tēri kuyuoku dihuri, ke yíénè yepārè di baa do m pāa nyè dikūnweñni kó dipedapānni ìnkè, ke di nni ntuo, dipānni ndi dii kó kufṑku n naati.

DÈENNÍ: Bè bo nfeu ì tēompùtè yiè

⁹ Tēompùtè yiè di níi n féuté yepedabe yèdéè, yèè m̀ake dibenni dimáa dimáa ke kpa kuyènkù, ḱyíénè muyuo nsààmù cidòò bèkuò, ke mù àntenè mekōsààmè, ke yíénè menaà. ¹⁰ Bá tēè ompùtè yiè di níi yóo yíemu de kó iwũ di do n feu ì yewe yemou ì ìnkè nè de kó menaà.

TĀĀTI: Bè bo nfeu ì otànkù yiè ketiri

¹¹ Otànkù yiè ketiri di níi n féuté yenaadakè yèdéè kétuò, nnè dipedaà dimáa nè yepedapàa yèyiekè yèè m̀ake dibenni dimáa dimáa ke kpa kuyènkù. ¹² Ke níi pānè bá fèè òfè ìnkè muyuo nsààmù mùù àntennè mekùò, ncidòò bèwei bá dii naadaa ìnkè, cidòò bèkuò bá dii pedaa ìnkè. ¹³ Cidòò bètāati bètāati bá dii pedapānni ìnkè, kè dí dè t̀uò, yepārè nyè yèè kó kufṑku n

naati. ¹⁴ Menaà ndítìrì bêtããti bêtããti bá dìi naadaà ìnkè, dítìrì bèdé bá dìi pedaà ìnkè, dítìrì òmáà òmáà nè dikéè bá dìi pedapànni ìnkè. Bá wèè tãnkù kó diyìè ketirì di níí yó n fié ì wũõ nyi nè ðe kó yepãrè. ¹⁵ Di níí n féúté dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéí, kémbúútí di n feu ì wũõ ke tuò nyewe yemou nè ðe kó menaà di m pãã mmè.

NÁÀ: Bè bo nfeu ì diyentébanni yiè

¹⁶ Dibenni tãnkù ketiwè diyìè epíítè nè dinaanni di níí baá ndiyentébanni kédéúkúnne mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì. ¹⁷ Diyìè epíítè nè dinummuri yiè ndi, dibanni yóó ketémè kè di ncáá mpéè wèè í kãorenè mutie mùù muuti ke dò yewe yèyiekè. ¹⁸ Dibanni ketirì dìi yiè di tíí nkésãnte mí ndi Yiè nKuyie di báá pĩ mmutõmmú mamù ðe yiè. ¹⁹ ðe yiè di níí n féúté i nwũõ këtuo: Yenaadakè yèdéè, dipedaà òmáà yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. ²⁰ Di níí pãñè bá fèè òfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncìdòò bèwei bá dìi naadaà ìnkè, cìdòò bèkuò bá dìi pedaà ìnkè, ²¹ cìdòò bêtããti bêtããti bá dìi pedapànni ìnkè. ²² Kè di n féúté dibòdaà meyei ncíémme kpéí, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ²³ Di níí yó n fié ì wũõ nyi kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò. ²⁴ Di yó mme nhõ nke dò yewe yèyiekè, mudii mmu di níí yó m pã mù këtuo, mùù kó kufõõku n naati. ðe kó dipãnni cáãnnè mu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè ðe kó menaà. ²⁵ Diyìè yiènni yiè di tíí nkésãnte mí ndi Yiè nKuyie, di báá pĩ mmutõmmú mamù ðe yiè.

NÛMMÛ: Bè bo nfeu ì dididèibanni yiè

²⁶ Dididèibanni yiè, di yó m pã dìi yiè tidipànti, ðe yiè di tíí nké n sãnte, di báá pĩ mmutõmmú mamù. ²⁷ ðe yiè di n féúté yenaadakè yèdéè nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ké ðe tũ, dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. ²⁸ Kè di waá mbá fèè òfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncìdòò bèwei bá dìi naadaà ìnkè, cìdòò bèkuò bá dìi pedaà ìnkè. ²⁹ Cìdòò bêtããti bêtããti bá dìi pedapànni ìnkè. ³⁰ Kè di kuonè dibòdaà kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ³¹ Di yó n fié ì wũõ nyi ke né mbúútí di ò n fié ì nè tidiiti kó yepãrè. ðe kó iwũõ yó ntú ì kpa ìnyi kuyènkù kéyíénè ðe kó menaà.

29

KUO: Bè bo nfeu ì disãnni kó dibanni yiè

¹ Dibenni tãnkù yiènwè kó diyìè ketirì di níí tíí nké n sãnte ðe yiè, di báá pĩ mmutõmmú mamù. Disãnni kó dibanni ndi. ² ðe yiè di n féúté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù, ké ðe tũ. ³ Di waá mbá fèè òfè kpéí muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncìdòò bèwei dinaadaà ìnkè, cìdòò bèkuò dipedaà ìnkè. ⁴ Cìdòò bêtããti bêtããti bá dìi pedapànni ìnkè. ⁵ Kè dí kuonè dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéí, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ⁶ ðe kó iwũõ cáãnnèmu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè di m pãã mmùù dìi nè ðe kó menaà. ðe kó dipãnni níí yó ntú di tuò ndi ndi dìi kó kufõõku n naati.

YIEKÈ: Bè bo nfeu ì meyei nhūtímù kó diyìè dièrì

⁷ Dibenni tãnkù yiènwè kó diyìè pínni yiè di níí tíí nkéboú dinùù ké n sãnte. Di báá pĩ mmutõmmú mamù. ⁸ ðe yiè di n féúté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù ké yè nni ntuo. Dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. ⁹ Dí waá mmuyuo nsààmù mùù àntenè mekùò ncìdòò bèwei dinaadaà ìnkè, cìdòò bèkuò dipedaà ìnkè, ¹⁰ cìdòò bêtããti bêtããti bá dìi pedapànni ìnkè, ¹¹ kékuonè dibòdaà òmáà meyei nhūtímù kpéí kè bè di dòò ðe kó ikuó, ke né mbúútí di n féúté di meyei nhūtímù kó diyìè dièrì nè di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè ðe kó menaà.

NNI: Bè bo nfeu ì titouti kó dibanni yiè

12 Otànkù yiénwè kó diyìè tepíítè nè dinummurì, di ní tí nké n sãnte, di báá pĩ mmutõmmú mamù. Di yó mbaà mmí ndi Yiè nKuyie n kó dibanni ndi ke dò yewe yèyiekè. 13 Diyìè ketirì kè n féúté yenaadakè tepíítè nè yètããti kétuo nnè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. Dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. 14 Kè di waá mmuyuo mmùù àntenè mekùò ncìdòò bèwèi, bá dìi naadapànni ìnkè. Cìdòò bèkuò bá dìi pedaa ìnkè. 15 Cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè. 16 Kè di kuonè dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nè de kó menaà.

17 Diyìè dèrì yìè dí n féúté yenaadapàà ntepiítè nè yèdéè nè yepedakè nyèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 18 Dí nòónnè tidiiti di òò nòò nkè ti mmamè bá fèè òfè ìnkè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 19 Dí kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou kétuo nnè de kó tidiiti nè menaà.

20 Diyìè tããnni yìè kè dí n féúté yenaadakè tepíítè nè òmáà nè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 21 Dí yíénè tidiiti nè de kó menaà, kè dè mmànne yenaadakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 22 Dí di kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

23 Diyìè naanni yìè dí n féúté yenaadakè tepíítè nè yepedakè yèdéè, nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 24 Kè dí waánnè tidiiti nè menaà kè dè mmànne iwũõ mamè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 25 Kè dí kuò dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

26 Diyìè nummurì yìè dí n feuté yenaadakè yèwèi, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 27 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 28 Kè di kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

29 Diyìè kuónni yìè kè dí n feuté yenaadakè yèni, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù, 30 kè yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmànne yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 31 Kè dí kuò dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

32 Diyìè yíènni yìè kè dí n feuté yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 33 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmànne yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 34 Kè dí kuò dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

35 Diyìè nínni yó ntú dibanni denni dìi yìè ndi di bá mpĩ mmutõmmú mamù de kó diyìè. 36 De yìè dí n féúté dinaadaa òmáà, yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà kétuo, dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. 37 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè dinaadaa nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 38 Dí kuò dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

39 Kè de kó dimònni níi tũòke di yóó i nni nfíé kémbúútí di n feu ì di n cànnenè yèè nò kpéi nè di n feu ì nè diwèi nè di n feu ì ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà nnè di n feu ì metaummè kpéi.

30

1 Kè Mòyiisii náké Isidayeeriibe ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timou.

Ikuú ù tukúnè a bo cannemè Kuyie ndinùù

² Memme kè Mòyiisi béinnè Isidayeribe botí kó bekótibè ké bè nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie mbéi nti.

³ Kù tu kòo mǎu kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yu ku yètiri ke yē nhò yóó kù dòò mè, ò báá yóu ò bo mè dòò mè. Ò dò nké mè dǎmmu memǎu.

⁴ Kè dè dò nhosapàa mmǎu kraá ã nè o cice ke cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke yē nhò yóó kù dòò mè, ⁵ kòo cice kèè ò cànnenèmè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè. Kòo cice í ò nàké tìmatì ò dò nké mè dǎmmu memǎu ò yē nhò yóó dǎ mè. ⁶ Kè dè me ndò nho cice ti kèè dii yiè kòò ti yete ò ténke báá dǎ ò kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yē nhò yóó dǎmè, ti Yiè nKuyie nyóó ò cǐmmu ke yé o cice weè yetemè.

⁷ Kè dè me ndò nhosapàa mmǎu yenke, kòo nùù ò fiténè kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè ke yunè ku yètiri, ⁸ kòo dǎu ti kèè dii yiè ke í béi ntìmatì, de kó dinùù kraá cammumu, kòò dò nkédǎ ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎ mè. ⁹ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè dii yiè kòò ti yete, o nùù do ò fiténè kòò kù cànnenè dinùù képarikè ke yē nhò yóó dǎ mè, de kó dinùù ténke í yóó nhò pī, ti Yiè nKuyie nhò cǐmmu.

¹⁰ Kè dè me ntu okúpokù nwe yoo wèè yenke kòo dǎu ò yete, kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ò dò nké di dǎmmu.

¹¹ Kè dè me ntú o dǎu cǐtè nte ò cànnenèmè dinùù ti Yiè nKuyie nke pàrikè, ¹² kòo dǎu ti kèè ke í ò béinnè tìmatì ò me nyí yete ò dò nkédǎmmu ò kù cànnenè dii nùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎ tì, bá kè ti tu tì. ¹³ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè dii yiè kòò ti yete ke pàa nde kó dinùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎ mè, mè pàamu kè ti Yiè nKuyie nhò cǐ. ¹⁴ Onitipòkù cànnenè yèè nǎ Kuyie nyemǎu nè ò pàrikè ke béi nke yē nhò yóó fǐ mmèè botí omáa, o dǎu bo na ke ti pàa. ¹⁵ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè ke cǐké ke í ò béinnè tìmatì, kè dè wenté ò yiemmu ò cànnenè ti ti Yiè nKuyie nyèè nǎ yemǎu, nè ò pàrikè ke béi nti timǎu, ke yé ò ti kèè dii yiè ò í ò nàkémè tìmatì. ¹⁶ Kòo dǎu me nyóu kè dè wenté kòò né ti pàa, weè yóó tǎ o pokù kó mecaàrimè kó tiyeti.

¹⁷ Ikuú ti Yiè nKuyie nduó nyìnyi Mòyiisi dèè tukúnè onitipòkù wèè yenke nè osapàa nwèè kraá ã o cice cǐtè.

31

Bè dokénèmè Mandiyāābe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Dokénè Mandiyāābe képeite bè dòò mèè yei nyIsidayeribe. Kàa dèè a kǔnti a yembè borè nde.

³ Memme kè Mòyiisii náké Isidayeribe ke dò: Bèmabèe báátí di mieke kékote kèdo Mandiyāābe mudoò képeite ti Yiè nKuyie nkó dipèi. ⁴ Di tāāté Isidayeribe wuǎ mmieke bá kù benitibè tekǎupítè píitè (1000) kè bèe kote mudoò.

⁵⁻⁶ Kè bèe deite Isidayeribe wuǎ mmieke bá kù tekǎupítè píitè kè bèe wènné bemǎu behāāpǎmbè tekǎupíitè nè sikǎupísidé (12000) kè Mòyiisi duó nkè bèe kote mudoò kòo bè neínnè Edeasaa biré Pinasi ikuú niùti, kòo nta ikuú nenti nè sikpàriheú. ⁷ Kè bèe do Mandiyāābe mudoò ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mòyiisi ke yē ndè ndommè, kékuǎ benitidaabè bemǎu, ⁸ kékuǎnè Mandiyāābe kó bekpàatibè benùmmù, Efi nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa ke féúténè Beǎ biré Badammu, ⁹ kǎpǐmmú be pobè nè be bí kékonnè, kǎpǐmmú be wūǎ imǎu kéhéi be kperè demǎu, ¹⁰ kécóu mbe ekè nè be āāpǎnkarè, ¹¹ kéeínè be kperè bè yà dè demǎu nè benitibè nè iwūǎ, ¹² ké dè tǎní demǎu be āāpǎnkarè Mòyiisi nè Edeasaa ikuú niùti nè Isidayeribe sǎmbe borè Mǎabu biriku, kukó nSuditǎ borè Sedikoo èi ìkè.

¹³ Mòyiisi nè ikuú niùti Edeasaa nè Isidayeribe kó bekotibaabè kè bèe ité kéyeroo be āāpǎnkarè ke bo bè co. ¹⁴ Kè Mòyiisi miekee peike behāāpǎmbè iwēi yembè bèè ni behāāpǎmbè tekǎupítè píitè nè tekǎutè kǎutè bèè kǔntiní mudoò. ¹⁵ Kòo bè beke ke dò:

Dè dòmme kè di yóu benitipòbè ke í bè kùò? ¹⁶ Di yému ke dò mbèè nitipòbè do tũnne Badammu kó itié nkénte kè Isidayeeribe caàrè ti Yiè nKuyie mmediè mPèəə tãri kènte kè kùu bè poté. ¹⁷ Kuonè di mmònni initidabí iməu nè benitipòbè beməu bèè yenke. ¹⁸ Di yóu isapùmbí ì mu nyi yé onitidòù képuoke. ¹⁹ Díndi bèè kó dimàà kùò onitì yoo di kàáké ocíi, di nciénnè dihããpònkari ke dò yewe yèyiekè, kè bè di dɔ̀d mɛwénkùmè kó ikuó diyie ditããnni nè diyiénni, díndi nè di pĩrmú bè. ²⁰ Kè di múnkee wénkũnne di yààti nè di nentì tikònti kpeti nè tibòciti kpeti nè idéi kpeti.

²¹ Mɛmme kè ikuó nùtì Edeasaa náké behããpòmbè iwěi yembè bèè do kòte mudoò ke dɔ̀: Ntenè ti Yiè nKuyie ndo náké ì kuó Məyiisi: ²² Mɛsəə nnè timátì péitì nè disəəwũ̀ nè timátì nè mɛbierime nè dibierimínni, ²³ dèè kó dimàà í yóó cóúté di dè pũhné muhãá nkè dɛe wenke. Dèè yóó cóúté di dè mpə̀tè mɛwénkùmè kó menie mmáà. ²⁴ Diyie yiénni yie kè di óú di yààti kéwenke, dɛ m̀nni di bo na kékò ndi bàté dè.

Bè ní bo totí m̀è botí bè éi dè

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dɔ̀: ²⁶ F́ nnè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè dí kaa mbè pĩrmúní bèè nìtibè nè ì wũ̀, ²⁷ kaa dè toté m̀démè, bèè kòte mudoò kè bè nte dikéè dimáà, kè betòbè bèè do kpaá kè bè nte diteri. ²⁸ Kaa deite bèè kòte mudoò bɛ kperi mieke onitì òmáà benitibè sikəusínùmmù (500) mieke kóò cànné n kpeí, ke mɛ nyí inààke nè sãmmarímú nè ipe nè sibɔ́. ²⁹ Kè di dè duó nyikuó nùtì Edeasaa, dè tu mí ndi Yiè nKuyie n kperɛ nde. ³⁰ Isidayeeribe sɔ̀mbɛ bèè do kpaá bɛ kó dikéè mieke, á deite benitibè sipísínùmmù mieke òmáà, ke mɛ nyí inààke nè sãmmarímú nè ipe nè sibɔ́, kaa dè duó nDefiibe bèè pĩ n cĩètè mutòmmú. ³¹ Məyiisi nè Edeasaa ikuó nùtì kè bèè dɔ̀d ti Yiè nKuyie nnáké ti Məyiisi. ³² Bèè kòte mudoò bè éi dèè kó dimàà mieke dèè kpaá kè dè mbo sikəupíkəusikuò nè sikəupísíyiekè nè sikəupísínùmmù (675000) ipe nè sibɔ́. ³³ Inààke sikəupísíyiekè nè sikəupísídé (72000). ³⁴ Sãmmarímú sikəupísíyiekè nè tekəupíítè (61000). ³⁵ Isapùmbí ì mu nyí duónè onitidòù kè ì mbo sikəupísítããti nè sikəupísídé (32000). ³⁶ Bè duó ndi kée bèè kòte mudoò ipe nè sibɔ́ kè dè mbo sikəupíkəusitããti nè sikəupísítããti nè sikəupísíyiekè nè sikəu sínùmmù (337500). ³⁷ Kè bèè deite dɛ mieke sikəusikuò nè sipísíyiekè nè dènnùmmù (675) bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ³⁸ Inààke sikəupísítããti nè sikəupísikuò (36000) kè bèè deite sipísíyiekè nè idéi bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ³⁹ Sãmmarímú sikəupísítããti nè sikəusínùmmù (30500) kè bèè deite sipísíyiekè nè dèmáà bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ⁴⁰ Benitibè tekəupíítè nè sikəupísikuò (16000) kè bèè deite sipísítããti nè bèdébè bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ⁴¹ Kè Məyiisii duó nyikuó nùtì Edeasaa dèè tu ti Yiè nKuyie nkperɛ o Yiè nKuyie nhò náké ke yé ndè ndòmmè. ⁴²⁻⁴³ Dikéè teri di kpaá Isidayeeribe kpeí kè di mmànnè bèè do kòte mudoò bɛ kperi mamè, ipe nè sibɔ́ sikəupíkəusitããti nè sikəupísítããti nè sikəupísíyiekè nè sikəu sínùmmù (337500). ⁴⁴ Inààke sikəupísítããti nè sikəupísikuò (36000). ⁴⁵ Sãmmarímú sikəupísítããti nè sikəusínùmmù (30500). ⁴⁶ Benitibè tekəupíítè nè sikəupísikuò (16000). ⁴⁷ Kè Məyiisii deite benitibè sipísínùmmù mieke òmáà òmáà, iwũ̀ mɛmmɛ, kéduó nDefiibe bèè pĩ Kuyie ncĩètè tómmú ti Yiè nKuyie ndo ti náké ke yé ndè ndòmmè.

Bè pã yèè pãrè Kuyie

⁴⁸ Bèè do ni mudoò ke baké behããpòmbè tekəupíítè píttè, tekòutè kòutè kè bèè kòte kɛyá Məyiisi kóò náké ke dɔ̀: ⁴⁹ Ti kaa mbè behããpòmbè ti baké bè ke ś nhòməu í kpa bá òmáà. ⁵⁰ Dèè te kè ti tóní ti Yiè nKuyie nyepãrè ke bo mɔ̀ ti yei ncĩémmè, mɛsəə nkó tisãti ti éi ti ti ti ntóní, yetootòrɛ nè sineí nè mɛfĩmmɛ, nè demámánnè nè dèè ò ncáátí mɛfĩmmɛ.

⁵¹ Məyiisi nè ikuó nùtì Edeasaa kè bèè cuó mɛsəə nkó tisãti bè tóní ti. ⁵² Behããpòmbè bèè baké yɛfĩrè bè do duó ntii nentì kó kucéékù do bo cidóò tekòutè nè sipísíyiekè (170). ⁵³ Kè behããpòmbè sãnpòbè biɛ tieke bá wè ò éi dè. ⁵⁴ Məyiisi nè Edeasaa kè bèè tanné mɛsəə nkó

tinenti behããpòmbè bèè baké yetĩrè tekoupiítè píítè nè tekòutè kòutè bè duó nti metaummè tou, kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie mbáá yè nyIsidayeeribe kpéí.

32

Bè duómmè Dubenni nè Kadi naàmùnti kòbe ketenkè

¹ Dubenni nè Kadi be naàmùnkù kòbe do màke iwũõ nyi kè ì sũ mediè nkè bèe yà Yasèe èi nè Kadaadi kperi ye tenkè bo yiénnè iwũõ kó mucēmmu. ² Mèmmè bè kàtemè kéyà Mòyiisi nè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè ke bè nàké ke dò: ³⁻⁴ Ti Yiè nKuyie nduó ntínti Isidayeeribe kè ti fiète yèè ekè yè yiénnè iwũõ kó mucēmmu mmu, tínti a kó betòmbè ti me ntu iwũõ kó becēmbè mbe, de kó yehékè tu: Atadoti, Dibonni, Yasèe nè Nimuda, Esibonni nè Edeyade nè Sebammu nè Nèbo nè Beonni.

⁵ Kè bèe deè ke dò: Mòyiisi, kàa bo yie nha ti duó nde kó ketenkè, di báá ti sée kukó nSuditēē yáa.

⁶ Kè Mòyiisi bè tēñné ke dò: Di tú ba? Di tebií bo nkəri mudoò kè di né nkpaá diennaà? ⁷ Dè yĩme kè di dó kéyárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ⁸ Ti bo dii mōnni Kadèesi-Banna, kè n tō ndi cicebè kè bè bo paatè Kannahã èi kè bèe me ndò.

⁹ M bè tō mmemme kè bèe kote Esikòadi biriku kéyà dihei kéwēteni kéyárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ¹⁰ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mmieke peike kè kùu parikè ke dò: ¹¹ Benitibè bèè kó dimàa yènni Esibiti, kétúóté bèè màke yebie nsipísidé kéndeētinko òmòu naàcètè báa ta dihei n do yè n yóó duó ndi be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, ke yé bè í yiemme ke n tūnne sei. ¹² Kè dè í tú Yefundee Kadebu Kenasi naàmùnkù kou nè Nunni bire Sosuwee, bèe máa di tati, ke yé bèe yiemme ke n tūnne sei.

¹³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè kùu duó nkè bè nháá ndikpáa mieke ke kémùnè de kó kutònkù kòbe bèè do dòò kù í dó dè bè bo kúmè kédeè. ¹⁴ Beçààribè kó kubotí dindi, de yĩme kè di dó kēsòtè di yembè tōmmú ke tikii ti Yiè nKuyie mmieke kó muhãá nyIsidayeeribe ìnkè? ¹⁵ Kè di bùtinnè di Yiè nKuyie nkù bo yóu kè di nkpaá dikpáa dii mmieke kémante, kè dii né nte kè Isidayeeribe bemòu feti. ¹⁶ Kè de kó benitibè tóónkoo Mòyiisi borè kòò nàké ke dò: Ti dó kédòò ti wũõ kó dibaakèrì ndi kémaá yehékè kè ti bí nhã.

¹⁷ Ti mómmòmbè kè ti túóté ti kpàrintenti kèniitè fenafe ìkè, kékote kétannè ti tebií de kó yehékè, ti bí sàm̀pòì ii yó mbo die nyehékè ti yóó maá yè kéfii nyiduotí kénsoarinè de kó ketenkè kòbe. ¹⁸ Kè Isidayeeribe bemòu í kàri bá wè o tenkè ti í wētini. ¹⁹ Kè di ti duó ndie nti kó ketenkè ti ténke í yó nwanti dí ti duó nketekè Suditēē kó nyáa teri, ke yé ti kòke bomè die ndiyáa diyie yìenì kèè bíékè kperi. ²⁰ Kè Mòyiisi dò: Kè di pí ndi béi ndi nùu, kè di túóté di kpàrintenti ke doké ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè. ²¹ Kè di bàátí ke sènté Suditēē di Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè ke baanè kù bo duómmè kè bèe na be dootitòbè ké bè bèti. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndi mōnni be tenkè, de mōnni di bo na kéwēteni di tenkè, Isidayeeribe báa di sei ndi Yiè nKuyie mme nténke báa di sei. ²³ Kè di me nyí dòò memme di yeténè ti Yiè nKuyie nku, de mōnni di nyé ke dò ndi yei mbo di pí. ²⁴ Maánè tūnké yehékè kétannè di bí sàm̀pòì, kédòò di wũõ kó yebaakùyè, di né báa yè ndi béi ndi nùu. ²⁵ Kadi naàmùnkù nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bèe nàké Mòyiisi ke dò: A kó betòmbè tínti ti yóó dòòmu fí nti yiè nha ti nàké ti. ²⁶ Ti bí nè ti pobè nè ti pe nè ti wũõ dè yó mbo die nde Kadaadi ekè mieke. ²⁷ A kó betòmbè tínti bèè bàátí tikpàrintenti ti kòrimu kè ti Yiè nKuyie nyóó ti niité kè tí bè dokénè a yè ndè ndòmmè.

²⁸ Mèmmè kè Mòyiisii nàké ikuó nùtì Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè de kó benitibè kpéi nke dò: ²⁹ Kè Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni kòku kòbe bèè baati tikpàrintenti kè bè di neinè kēsénté kukó nkè di Yiè nKuyie ndi niité kè di doké, kè di tieke dii mōnni di ekè, dí bè duó nKadaadi tenkè kè bèe tieke. ³⁰ Kè bè me nyí bàátí ke di neinè Kannahã kó ketenkè mieke nke di yóó bè duómmè ketenkè di kòke mieke.

³¹ Kadi naàmùnkù kàbe nè Dubenni naàmùnkù kàbe kè bè d̀̀: Ti Yiè nKuyie nnàké tì t̀̀nti a kó bet̄mbè ti yóó tì d̀̀̀mu. ³² Ti yóó báátimù ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè kékote Kannahã, ti né d̀̀ tì tu, a tí duó nti kó ketenkè Sudit̄̄ kó nyàà dii ndi.

³³ Mèmmè kè M̀̀ȳiisi duó nKadaadi naàmùnkù kàbe nè Dubenni naàmùnkù kàbe nè Sosefu bire Manansee botí kàbe dikéè, Am̀̀riibe kpààti Sionni kó dikpààtiyuu nè Basãã kàbe kóo kpààti Ōku kperi nè yehékè yèè bo be tenkè mànkù nè yehékè yèè dè t̀̀ké.

³⁴ Mèmmè kè Kadi naàmùnkù kàbe maá Dibonni nè Atadoti nè Adowee, ³⁵ nè Atadoti-Sofanni Yasèe nè Yoboa ³⁶ nè Beti-Nimuda nè Beti-Adannii ke yè fii nyiduotí, kémaánè be wṹ kó yetuo.

³⁷ Kè Dubenni naàmùnkù kàbe w̄ete kémaá Esibonni Edeyade nè Kidiyataimmu ³⁸ nè Nebo nè Baadi-Neo nè Sibema ké yè cèete yeyètè.

³⁹ Mèmmè kè Manasee bire Makiidi naàmùnkù kàbe do Kadaadi èi kèbeti Am̀̀riibe bèè do dè bo. ⁴⁰ Kè M̀̀ȳiisi bè duó nde kó dihei kè bèè kari. ⁴¹ Kè Manasee bire terè bè tu dè Yaii kó kunaàmùnkù kàbe t̀̀oté Am̀̀riibe ekè depaa nkpeye ké yè yu ke d̀̀: Yaii ekési. ⁴² Kè Nòbaa kàbe do Kenati nè yehékè yèè ò t̀̀kénè ké yè yu o mómmuò nho kó diyètiri ke d̀̀ Nòba.

33

Isidayeeribe yè Esibiti kénkatimè ke s̄oti k̀̀tuakenè kukó nSudit̄̄

¹ Nte Isidayeeribe do yeti Esibiti kédóótémè be ã̀p̀̀nt̄̀rè d̀̀ ndòmmè, M̀̀ȳiisi nè Anoo kè bè mbè ni kè bèe kété keyè yèè b̀̀rè. ² Kè Ti Yiè nKuyie nnàké M̀̀ȳiisi kòo nwãũ bè kàti dè ke s̄oti, nte ò do dè wãũ mèè botí:

³ Dibenni t̀̀nkù ketiwè do nwe diyie tepítè nè dinummuri bè baámmè diyentébanni, kè dèe wenté kè Isidayeeribe ité Dammusesi èi kénkéri ke yeti kè Esibiti tenkè kàbe bè wùò nkè bè kéri. ⁴ De m̀̀nni kè Esibiti kàbe k̀̀ri becírìbè, bèè tu Mpo ti Yiè nKuyie ndo poté bè ke bo benke Esibiti kàbe k̀̀ kpeñ̀nìnmè be kó yebàkè. ⁵ Kè Isidayeeribe ité Dammusesi kékote kébáté Sukati, ⁶ kéité Sukati kékote kébáté Etammu èi tedòntè kó dikpàà mànkù. ⁷ Bè ité Etammu èi ndi tedòntè kó dikpàà mànkù kékónté kéw̄etení Pi-Aidoti, Baadi-Sefõõ ì̀kè, kébáté kénwetí Mikidodi. ⁸ Bè ité Mikidodi nwe késénté dà mè̀̀rì tipènti kou, kèta dikpàà tedòntè kperi, kèmmake mucèmmu yewe yètàati Etammu kó dikpàà tedòntè kperi mieke, kékote kébáté bè tu dè Mada. ⁹ Bè ité Maara nwe k̀̀tuake Edimmu sibií do borè tepítè nè s̀̀dèsi nè depuonne sipis̄iyiekè, kébáté deborè. ¹⁰ Bè ité deñde kébáté tipènti kóo dà mè̀̀rì pèémmè, ¹¹ kéité tipènti kóo dà mè̀̀rì pèémmè kébáté Sinni kpàà mieke, ¹² kéité Sinni kpàà tedòntè kperi kébáté Dofikaa, ¹³ kéité Dofikaa kébáté Aduusi, ¹⁴ kéité Aduusi kébáté Defidimmu ke í mpètè deborè menie nke yà.

¹⁵ Bè ité Defidimmu nwe kébáté Sinaii kó dikpàà tedòntè kperi mieke. ¹⁶ Bè ité deñde kébáté Kibodoti-Ataafa ¹⁷ kéité Kibodoti-Ataafa kébáté Asedoti, ¹⁸ kéité Asedoti kébáté Ditima, ¹⁹ kéité Ditima kébáté Dimoo Pedesi, ²⁰ kéité Dimoo Pedesi kébáté Dibuna, ²¹ kéité Dibuna kébáté Disaa, ²² kéité Disaa kébáté Keedata. ²³ Bè ité Keedata nwe kébáté Sefeedi t̄̀rì. ²⁴ Sefeedi t̄̀rì ndi bè itémè kébáté Adada, ²⁵ kéité Adada kébáté Makidoti, ²⁶ kéité Makidoti kékote kébáté Taati, ²⁷ kéité Taati kébáté Teda, ²⁸ kéité Teda kébáté Mitika, ²⁹ kéité Mitika kékote kébáté Asimona, ³⁰ kéité deñde kékote kébáté M̀̀sedoti, ³¹ kéité M̀̀sedoti kébáté Bendee-Yakanni, ³² kéité Bendee-Yakanni kébáté Ōdi-Kidikaadi, ³³ kéité Ōdi-Kidikaadi kébáté Yotibata, ³⁴ kéité Yotibata kébáté Abudonna, ³⁵ Bè ité deñde kébáté Esiyonni-Kebee, ³⁶ kéité Esiyonni-Kebee kébáté Sinni kpàà tedòntè kperi bè tu dè Kadèesi. ³⁷ Bè ité Kadèesi nwe kékote kébáté Ōdi t̄̀rì Edommu tenkè mànkù.

³⁸ Deñde ti Yiè nKuyie nduómmè kè ikuó niùti Anoo deke Ōdi t̄̀rì ñ̀nkè, ò de nku, ke s̀̀ ndè m̀̀ke yebie nsipis̄inàà nè bè yèmè Esibiti, dibenni t̀̀nkù nummuwè do nwe diyie ketiri.

39 Dende Ɔdi tãrì ìnkè ò kumè, ke nyóó kú ke màke yebie ntekùtè nè sipísídé nè yètããti.
40 De kó difãnkúò ndi Kannahãã kàbe kóo kpààti Adadi Nèkefu èi kou kèèmè Isidayeeribe kéroómè.

41 Kè Isidayeeribe ìté Ɔdi tãrì ìnkè kékote kébáté Sadimona, 42 kéité Sadimona kékote kébáté Punoo, 43 kéité Punoo kékote kébáté Obodi, 44 kéité Obodi kébáté Iyee-Abadimmu, Mòabu tenkè mánku, 45 kéité Iye-Abadimmu kébáté Dibonni-Kadi, 46 kéité Dibonni-Kadi kébáté Adimønni-Dibadataimmu, 47 kéité Adimønni-Dibadataimmu kébáté Abadimmu tãrì ìnkè kénwetí Nebo èi. 48 Bè ité Abadimmu tãrè nye kébáté Mòabu tenkè kó kubiriku, kukó nSuditèè také, kénwetí Sedikoo. 49 Bè do bàtè kénhérinè kukó nSuditèè nwe kétúóté Bèti-Yesimoti kénto kétuàkenè Abèedi-Sitimmu èi Mòabu biriku.

Isidayeeribe dò nkétotí mèè botí ketenkè

50 Dende Mòabu biriku Suditèè kó ntaké Sedikoo ìkè ti Yiè nKuyie mbéinnèmè Mòyiisi ke dò: 51 Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di sènté Suditèè ke ta Kannahãã tenkè, 52 dí beti de kó ketenkè kàbe bémou, kémpuò mbe tenkaanì yetárè kpesi kébóké timátì kpesi, képuò mbe wũãtãrè kécake be tãrè, 53 kètieke dihéi kémbó. N di ndi duómumu kè di dò nké ndi te. 54 Di yóó tãũ tété nwe kètotí di tenkè di naàmùnti dò ndòmme, kè kùù naàmùnkù sũ ku kó ketenkè ndeu, kè kùù kènni ku kàke nkènni, kè di tãũ tété kè kùù naàmùnkù do dè, ku kó ketenkè ke ntú. Di yó ntú ndi wuò ndòmme mme kètotí di tenkè. 55 Kè di me nyí bèti Kannahãã kàbe bémou, kè di yóu bémabè beè yó ndo ntipoti kénkũ di nuò, kéndò nyinaacèmpàati ìi cùóké sikãũ ke kũ di pùti ke di éũté dihéi di bo dii mièke. 56 De mòmni n do na mbè dòmme kè n né mè dòò dí mbe.

34

Kannahãã tenkè mánke

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 2 Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di tũòke dii mòmni Kannahãã tenkè n di duó nkè kè di bo tieke, nte di tenkè mánke yóó díte dè.

3 Kubakù cãnkú bíékè di tenkè kó kumànkú yóó díte tedontè kó dikpáà Sinni nwe kémpékénè Edómumu kó kutempè. Kè diyie yìèni kèè bíékè kó kumànkú díte mukókúó nkóo dàméèrì. 4 Kù yóó fité kubakù cãnkú bíékè nke kékónté kédeke ináá nkó ditenni keyènnè Sinni, Kadèesi-Bannea kubakù cãnkú kétuàke Asaa-Adaa nè Asimoo, 5 kékote kédíté Esibiti kó kukó kénto kétuàkenè dàméèrì Meditedandee.

6 Kè diyie taà kèè bíékè kó kumànkú ntú Meditedandee kóo dàméèrì.

7 Kè kubakù yóu bíékè kó kumànkú díte Meditedandee kóo dàméèrì kénto kétuàkenè Ɔdi kó ditãrì, 8 kéité Ɔdi kó ditãrì keyè Debo-Amati kénto kétuàkenè Sedati, 9 kèpèèté kétuàkenè Sifunoo, kèpèèté kékote Asaa-Ananni di kó kutemmànkú kubakù yóu kòku yó nde kááké.

10 Diyie yìèni kèè bíékè kó kumànkú kunku di kù yènnè Asaa-Enanni kénto kétuàkenè Sefammu. 11 Kè kùu ité Sefammu keyènnè Dibuda Ainni diyie yìèni kèè bíékè kénto kétuàkenè ditenni yúnnimè Sennesadeti kóo dàméèrì diyie yìèni kèè bíékè. 12 De kó kumànkú yó mme ndò kétuàkenè Suditèè, kécáátinè mukókúó nkóo dàméèrì. Di kó ketenkè kó kumànkú yó nde nkááké.

13 Memème kè Mòyiisi náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ndi duó nkèè tenkè dindi iwuò nyiwei nè dikèè kè di tãã tété ké kè totí. 14-15 Kè Dubenni kó kuwuò nkàbe nè be cèi nè Kadi kó kuwuò nkàbe nè be cèi keyíénè Manansee kó kuwuò ndikèè, bembè còutému be kó ketenkè kukó nSuditèè yàa diyie yìèni kèè bíékè Sedikoo ìkè.

Bèè totí ketenkè be yètè

16 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 17 Nte benitibè bèè yóó di totí di tenkè be yètè: Edeasaa ikuó niùti keyíénè Nunki birè Sosuwee. 18 Dí deite bá kùu wuò mmieke wèè tu okóti kòo di teennè ketenkè kó mutotímù. 19 Nte de kó benitibè yètè: Sudaa kó kuwuò Yefundee birè Kadèbu,

- 20 Simmeḗḗ kó kuwuḗ, Ammiudi biré Semmuýeedi.
 21 Bensamé kó kuwuḗ, Kisinḗḗ biré Edidadi.
 22 Danni bí kó kuwuḗ, Yokidi biré Bukii.
 23 Sosefu biré Manansee kó kuwuḗ, Efodi biré Anniýeedi.
 24 Sosefu biré teré Efadaimmu kó kuwuḗ, Sifutāā biré Kemmuýeedi.
 25 Sabunḗḗ kó kuwuḗ, Padunaki biré Edisafāā.
 26 Isakaa kó kuwuḗ Asāā biré Pedayeedi,
 27 Ase kó kuwuḗ Sodomii biré Aiudi.
 28 Nefutadii kó kuwuḗ, Ammiudi biré Pedayeedi.
 29 Bembe ti Yiè nKuyie ntāātémè kè bè bo totí Kannahāā kó ketenkè.

35

Defi bí kó yehékè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mḗyiisi Mḗabu kó kubiriku miéke Suditēē také, Sedikoo ìkè ke dḗ: 2 Náké Isidayeeriḗ kè bèe duó nDefiibe ketenkè be kḗke miéke nè bè yóó ncēm̀m̀m̀ dè be wũḗ. 3 Kè bè mbo de kó yehékè miéke ke cēm̀m̀m̀ be wũḗ ye tenkè. 4 Ketenkè kèè fité de kó yehékè bè yó ncēm̀m̀m̀ kenke be wũḗ, kétúóté dihei kó kuduotí borè, di kè benné kè kè m̀bo métiri sikḗusiǹm̀m̀ (500). 5 Kè dí túóté kuduotí borè dikpáa diyè yèni kèè bíékè kè kè mbo métiri tekḗupíitè (1000), kébenné kubakù yóú bíékè kè kè mbo métiri tekḗupíitè (1000), kébenné diyè taà kèè bíékè kè kè mbo métiri tekḗupíitè (1000), kébenné kubakù yóú bíékè kè kè mbo métiri tekḗupíitè (1000). Kè dihei nsoké de cuokè. Bè yó mmḗke kèè tenkè nke be èi fitimè. 6 Dí duó nDefiibe yehékè yèkuḗ dis̀r̀ri kpeye, kè dè kpeténè òm̀ḗ kòò k̀ḗ onit̀i wèe coké kés̀ri de kó yehékè miéke, ḱyíénè yehékè teyè sipísínàà nè yèdèé. 7 Yemḗ kè yèe wēnné ḱmbo yehékè sipísínàà nè yèni ke né yíénè ketenkè bè yó ncēm̀m̀m̀ dè be wũḗ. 8 Isidayeeriḗ wḗ mmiéke bá k̀ḗ k̀ḗ yaaḗe ku ekè bè k̀ḗ duó nyè miéke ḱduó nDefiibe, kè k̀ḗ m̀ḗke kè yè sũ ku kpeye nsũ, kè k̀ḗ m̀ḗke kè yè ḱnǹi ku kpeye nḱnǹi. Bá k̀ḗ wḗ nk̀ḗ yaaḗe ku tenkè ḱduó nDefiibe bè k̀ḗ duó nkè kè m̀m̀.

Dis̀r̀ri kó yehékè yó ntú yè

9 Kè Ti Yiè nKuyie nnáké Mḗyiisi ke dḗ: 10 Náké Isidayeeriḗ ke tú n yè nkè di s̀nté dii m̀nǹi kukó nSuditēē ke bo ta Kannahāā tenkè, 11 di tāāté yehékè yèè yó ntú di kó dis̀r̀ri, kè dè kpeténè òm̀ḗ kòò k̀ḗ onit̀i wèe coké ḱ di ta kés̀ri. 12 De kó yehékè yó ntú di kó dis̀r̀ri ndi kè dèe yie nkè dè kpeténè òm̀ḗ kòò k̀ḗ onit̀i, wèe coké ḱeta ḱeyenténè wèè d́ ḱpèite. Kè dè kpeténè òm̀ḗ kòò k̀ḗ onit̀i bè báá ò k̀ḗ ke mu nyí ò t̀ǹi dit̀nǹi ìkè kè di ò bekénè. 13 Di yóó bè duó nyèè ekè miéke dis̀r̀ri kpeye yó mbo yèkuḗ ndi. 14 Di tāāté yèḗāti Suditēē kó nyāā, yèḗāti Kannahāā kó dihei. 15 De kó yehékè yèkuḗ yenyè yó ntú Isidayeeriḗ kó dis̀r̀ri ndi, nè bep̀ḗbè bèe bo di cuokè. Kè dè kpeténè òm̀ḗ kòò k̀ḗ onit̀i, de yie mbo na ḱcoké kés̀ri ye miéke dimari.

16 Kòò m̀ḗ poté ot̀ḗ nè kunenk̀ḗ mak̀ḗ timát̀i k̀ḗku, kòò k̀ḗ, de yie nhonitik̀ḗt̀i nwe, bèe ò k̀ḗ. 17 Kòò me nhò b̀t́e dit̀ari ndi kòò k̀ḗ dè yie nhonitik̀ḗt̀i nwe, bèe ò k̀ḗ. 18 Kè dè me ndò nhò ò poténè kudḗ nku kòò k̀ḗ, de yie nhonitik̀ḗt̀i nwe, bèe ò k̀ḗ. 19 Wèè d̀ò nképeite kòò ò m̀ānè dè wèe ò k̀ḗ. 20 Kòò m̀ḗ ní nhot̀ḗ kòò t̀ente kòò do yoo ò dí nkóò b̀t́e d̀marè kòò ku, 21 yoo kòò miéke kèè me nhò péi kòò ò poté dinacekutiri kòò ku, onitik̀ḗt̀i nwe, wèè d̀ò nképeite kòò ò m̀ānè dè wèe ò k̀ḗ.

22 Kè dè me ndò ndè kpeténè òm̀ḗ kòò t̀ente òm̀ḗ kòò do ke ku, kè meǹim̀m̀ è í bo be cuokè, ò me nyí ò díi nkoò b̀t́e d̀marè, 23 kòò me ndooté dit̀ari ndi kè di ò m̀ānè kòò ku, ke do í tú o dootit̀ḗ, kòò do í ò d́nè meyei, 24 kè dè d̀ò mmemme dit̀nǹi t̀nnè ikuḗ ì tukúnè wèè k̀ḗ nè wèè d́ ḱpèite kè bèe bekénè de yie. 25 Kè dit̀nǹi d̀eté wèè k̀ḗ wèè d̀ò nképeite kòò báá ò k̀ḗ. Dit̀nǹi ò t́nnè dihei ò do s̀ri di, kòò nkè bo ke baanè ikuḗ niut̀i diwèè bè c̀ú nwe mek̀ḗ nhò bo ḱm̀. 26 Kè dè me ndò nwèe k̀ḗ ò yènǹi dihei ò do s̀ri di

kó mutentáá. ²⁷ Kè wèè dò nképèite kòò ò yà kòò í bo dihei ò do sàri di kó mutentáá nkòò ò kùò ò í cààrè. ²⁸ Kè dè me nkpeténè òmòu kòò kùò oniti ò dò nkémbo disàri kó dihei ndi ke baanè ikuó niùti diewè bè cou nwè mekùò nhò bo kúmè kòò né wète o èi.

²⁹ Di yó ntù nyii kuó nè di yaábíó bá kè di borè.

³⁰ Kè dè tùàkení ke dò mmemme wèè kùò oniti bè dò nké nyóó ò kùò kè benitibè péu bèè yé mùù te, bè báá kuò òmòu kòò niti òmáà wèè tu ò yé mùù te. ³¹ Òmòu báá kuò oniti kéndò ndi ò kùò kè dí còuté ticuuti kóò yóu, ò dò nkékuòmu. ³² Di báá yie nkòò mòu dí yietí ticuuti kényènní disàri kó dihei kékonní o èi, kè ikuó niùti diewè mu nyí ku.

³³ Di yóó kari dii èi di báá cóú mmēnitiyīī, mēnitiyīī nsīnkūnko dihei ndi, dēmarè í bo di bo dāò dè kè dēe wēnkūnne dihei mēnitiyīī nsīnkūnne di, kè dè í tú di bo kuómè wèè kùò.

³⁴ Di báá sīnkūnne dihei di yóó kari di, n yó mbo di, mí ndi Yiè nKuyie n yó mbomu díndi Isidayēeribe di cuokè.

36

Benitipòbè bèè tieke be yembè tenkè bè dò nkényenkú mèè botí

¹ Kè Sosèfu birè Manansee birè Makiidi kó debire Kadaadi naàmùnkù kòbe nè Isidayēeribe kó bekotibaabè nè be cēī kó bekótibèe katè kényà Mòyiisi kóò nàké ke dā: ² Ti Yiè nKuyie nda nàkému ke tú di tǎá tété kětótí ketenkè Isidayēeribe kó iwuò ke da nàké ke tú: Á duó nti tebite Sedofadi kó ketenkè o sapàmbè. ³ Kè bè me nyenke Isidayēeribe wuò mmieke kutekù makù, ti kéété de kó ketenkè ke yíé bè yenke kùù wuò nkòke, de mōnni ti kó ketenkè yóó yaatemu. ⁴ Kè meténnímè kó dibenni tùòke Kuyie nkó dibanni dièri, be kó ketenkèe naá mbè yenke kùù wuò nkòke ke ténke bá ntú be yembè kòke.

⁵ Mēmme kè Mòyiisii nàké Isidayēeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dā: Sosèfu yaábí bēi nke naatimu. ⁶ Nte Ti Yiè nKuyie nnàké ti tii tukúnè Sedofadi kó besapàmbè bèè yenke bè dō wè, kè de yiè ncénke tú be kó kuwuò nkou. ⁷ Kè dēe yie nkè Isidayēeribe kó ketenkè bá ntaà iwuò nteì kòke miēke, Isidayēeribe bá kùù wuò kè kù nkari ku yembè tenkè. ⁸ Isidayēeribe wuò mmieke benitipòbè bèè yóó tieke be yembè tenkè bè nyenkú be kó tinaàmùnti miēke nke, kè dēe yie mbá wèè Isidayēeri kòò nte o yembè tenkè. ⁹ Mēè botí nku bá kùù naàmùnkù bo ntemè ku yembè tenkè.

¹⁰⁻¹¹ Mēmme kè Tisododi kó besapàmbè Mada nè Tidisaa nè Okuda nè Midika nè Nòà kè bèè tūnne ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mòyiisi kéyenke be cice tebíí kó bedapàmbè. ¹² Sosèfu birè Manansee kó ibí nyi bè do yenkemè kè be cicebè tenkè nkpaá ke tú be naàmùnkù kòke.

¹³ Isidayēeribe bo dii mōnni Mòabu biriku miēke kukó nSuditēē pēémme ke wetí Sedikoo, dēndè ti Yiè nKuyie nduómme Mòyiisi i nkuó nè ye ntannè kòò dè mbè tūò.

Ikuó kóntímù Di mpátíri tó tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá nyIsidayeeribe tũðkemè mme Kuyie mbè duó ndìi èi. Kè Ikuó kóntímù kperi sòoté ke ti náá mMoyiisi nàké tì Isidayeeribe. Moyiisi do denni Isidayeeribe Kuyie mbè dómè mme nè kù pĩ mmù tòmú be kpéi.

Kù do bè dðnnèmè metaummè ké mbè ni dikpáa miéke bè dò kéri dè, ké mbè kánkè be dootitòbè, ké mbè náá nku tannò, nè kù do bè dðunnèmè dinù.

Dè né í tú kù cénke do bè dènni máá ndi tìi dð, nè Kuyie nkuó ti die nke yà dè yepáte teyè miékení. Moyiisi do náánnè dinitidaa ndi, nè keisòukè, ke tú bèe katení ti Yiè nKuyie mborè kéwammú ké kù taunnè kunku Kuyie. Moyiisi do ìkú tìi ìnkè tìi tu ò do bè náámmè ke tú: Díndi Isidayeeribe n nìtìbè kénténè Kuyie nkù tu ti Yiè nKuyie nkù tu mù. Di dò nkéndómu ti Yiè nKuyie nkù di te, dí nkù dó nè di yèmmè memou nè di wèrímú mumou (6:4-5, ti nàkému Matie 22:37).

Ikuó kóntímù kó dipátíri náàntì kó dikũnni tu ikuó nyi. Bè do di yà Sedisademmu nwe Kuyie nçfètè miéke Sosiasi tu dii mðnni okpààtì. (Wénté 2 Bekpààtìbè 22). De kó dipátíri náàntì bomu metaummè kòtímè kó yepáte teyè miéke nè metaummè pàmmè kpeye mayè miéke.

Bèè do kaà nde kó dipátíri dimðnni nè tínti bèè di kàà nyie, ndi ti denni tì tu: Onìti a bo mbomè kè de da naati tú: A bo nyiémmè Kuyie nhOdeetiwè opatiwè da náá nti a borime memou miéke.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmme

1. Moyiisi do nàké tì meketimè kukó nSuditèè yàa ke bè dèntení Kuyie ndò dè be kpéi 1:1-4:43
2. Moyiisi nàké tì medérimè:
Ò bè dèntemè Kuyie ntannò tepíítè 4:44-5:22
Itié nyitié Moyiisi bè dènte ì 5:23-11:32
Ti Yiè nKuyie nkó ikuó 12-26
3. Isidayeeribe do dòmme kètãátè mesàa nyoo meyei, bè bo yiemme Kuyie nkpeti yoo bèe ti yete 27:1-28:68
4. Moyiisi nàké tì mesomme 28:69-30:20
5. Moyiisi bè caummè ke dèè ke ku 31-34

MÓYIISI DO NÀKÈ TÌ MEKETIMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÀ

¹ Di mpátíri tó tináàntì Moyiisi do nàké tì nti Isidayeeribe bemou ke sò mbè bo kukó nSuditèè kó diyàa teri dikpáa tedontè Adaba ke weti Sufu, kè Padanni kpáa bo ku mpíkù. Tofeedi nè Dabanni nè Asedoti nè Disaabu kè yè bo kupíkù tekù. ² A bo ítémmè Odebu kékété Seii tãrè ìnkè kó kuce kénkòri Kadeesi-Bannea, dè mðke mucèmmu yewe tepíítè nè dimáa ndi. ³ De do sò ndè mðke yebie nsipísìnàa ndi nè Isidayeeribe yèmmè Esibiti, dibenni tãnkù tepíítè nè òmáa kó diyie ketiri. De yiè ndi Moyiisi nàkémmè Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timou ke tú wèè tì mbè nàké. ⁴ Dè do sò mMoyiisi namu Amoriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou, ke na Basãa kóo kpààti Oku Etedei èi kou wèè do bo Asitadoti.

⁵ Bè do bo kukó nSuditèè yàa ndi Mòabu tenkè, deñde Moyiisi bè dèntemè Kuyie nkuó.

Kuyie nyèmmè Isidayeeribe ètè kèsòoté

⁶ Kè Moyiisi bè nàké ke dò: Ti do bo dii mðnni ditãri Odebu ìnkè kè ti Yiè nKuyie nkù ti te kè kùu béimmu ke tú: Di bo die nkè dè mðntemmu, ⁷ íténè kékote Kannahã kòbe Amoriibe tãrè nè yehékè yèè dè tãké, yèè bo kukó nSuditèè pèèmmè nè tedontè Adaba yetãrè ìnkè nè Nèkefu nè dàmmèrì pèèmmè kó yehékè, kèsòoté kètuòke Dimaa tãrè kèpèètè kètuòke kukó ndiekù

weè yóó di tanné dínđi Isidayεεribe di tenké, kè dí kè tieke. ³⁹ Di bí sám̀pòì di do yě mbè yóó túóké ì, ìì í yě meyei nnè mesàà, ìì yóó ta de kó ketenkè. Ìnyi n yóó kè duóm̀mè, kè ìì kè tieke. ⁴⁰ Dínđi bie, wētēnè kēwetinné dikpáà tēdōntē tipēnti kóo dām̀ḕrì.

⁴¹ De m̀ōnni ndi di nàkém̀e ke d̀, di càke ti Yiè nKuyie nku, di yóó báátímu, bá wè o kp̀arinenti kékote ké bè dokénè, di Yiè nKuyie nkùù di te kù ti ndi nàké ke yě mm̀. Kè dí báátí di kp̀arinenti ke bo deke ditāri, kè di yemm̀e d̀o ndè í yóù di bo túótém̀e ketenkè.

⁴² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Náké be kè bè báá kote kedo be dootitabè, ke yě n yí bè bonèm̀e. Bè báá benné kékote kè be dootitabèe bè kù. ⁴³ Kè n ti ndi nàké bá di í nyie nke n kènté, kéyete ti Yiè nKuyie nkó dinù, kékété nè di mómm̀ōm̀be kó dikōmb̀ù kēndeētì ditāri ke bo bè dokénè. ⁴⁴ Kè Am̀ōriibe bèè maá de kó ditāri kè bè me nyènní ké di munné ice kōm̀e, ké ndi beti Seii tāri ke kòuti kētuokenè Òdimaa èi. ⁴⁵ Di ke nkonní kēkuónnè ti Yiè nKuyie, kè kù í nkèè di dab̀ò bá kù í ndake de kp̄eti. ⁴⁶ Mēm̀me kè dí m̀bo Kadεεsi kēm̀ōnte mediè.

2

¹ De kó difōnkúò ndi ti itém̀e kékónté kētūnne dikpáà kó kuce kùù yìè̀nè dām̀ḕrì tipēnti kou, ti Yiè nKuyie nti nàké ke yě ndè ñdōmm̀e. Mēm̀me kè ti nfiri Seii tāri ke d̀o yewe péu.

Isidayεεribe itém̀e Kadεεsi kētō kētuokenè Adinō

² Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ³ Di firi di ntāri kè dè m̀ōntemu, kété̀nè kubakù yóù bíékè. ⁴ Náké Isidayεεribe ke tú. Bè itimu ke bo p̄ēté Seii tenké be kabe Esayuu yaabí tenké m̀anku, bè yó mbè dému bè né d̀o meyoóm̀m̀e. ⁵ Bè báá bè dokénè, n yí yóó bè duó ndēmarè be tenké miēke bá kè dè né mm̀ānnè tenācētè kó mepēkùm̀e, ke yě n duóm̀m̀e Esayuu nwe Seii tāri kó ketenkè kè weè yó nke te. ⁶ Bè yóó dontému Esayuu kabe borè tidiiti bè yóó di ti nè meniē mbè yóó yà mè. ⁷ Ke yě mí m̀be Yiè nKuyie m̀ bè d̀ōm̀e mesàà m̀be tōmm̀ú mum̀ōu miēke, yēbie nsipísìnāà ndi yíe mí m̀be Yiè nKuyie m̀ bè bonèm̀e fēkpáfè fie mm̄iēke, dēmarè í bè d̀ōnté.

⁸ Mēm̀me ti itém̀e ti kabe Esayuu yaabí bèè bo Seii tāri be borè kēp̄ēté kēp̄ēnnè kuce kùù yíe Edati nè Esiyonni-Kεεε tenké, kētūnne dikpáà tēdōntē Adaba kó kuce kùù yìè̀nè M̀ōabu.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Di báá do M̀ōabu kabe mudoò di báá bè wēnté, n yí yóó di duó ndēmarè be tenké miēke. D̀oti yaabí nyi n duóm̀m̀e Adi tenké kè bè kè te.

¹⁰ Nè dim̀ōnni Em̄iibe beè do dè bo, bè do tú kuwuō ndiekù kabe m̀be, benitidiēbè ke d̀ōnnè Anakiibe. ¹¹ Bè do bè kōnnè Em̄iibe m̀be nè Defaiibe. Kè benitibè yemm̀e ndò nhAnakiibe tu Defaiibe m̀be, kè M̀ōabu kabe mbè yu ke tú Em̄iibe. ¹² Ōriibe beè do bo Seii nè dim̀ōnni, kè Esayuu yaabí bè bèti ké bè kùò bēm̀ōu páíi kékari be tenké. Isidayεεribe do me ndòò ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

¹³ De m̀ōnni ndi ti Yiè nKuyie nti nàkém̀e ke d̀: Íténè kēsénté kukó nSedeki, kè tí kù sènté.

¹⁴ Ti de nyitè Kadεεsi-Bannεa ké nyóó tuōke kukó nSededi ke bo sénté, kè dè ti túóté yēbie nsipísitāāti nè yēni. Kè ti do iti Kadεεsi-Bannεa kè bèè d̀o nkéna kékote mudoò kè bèe kù bēm̀ōu kè ti mu nyí t̀ōke Sedikoo. Ti Yiè nKuyie ndo yě ndè yó ndōmm̀e. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù do bè poté ku mómm̀ōnku ké bè dèè páíi bá bè kóò m̀ōu tēnke í nkpaá be kó dikari.

¹⁶ Bèè d̀o nkéna kékote mudoò bè ku dii m̀ōnni bēm̀ōu kédeè, ¹⁷ kè ti Yiè nní mbéinnè ke d̀: ¹⁸ Di mm̀ōnni di yóó séntému M̀ōabu tenké kéta Adi kake, ¹⁹ Am̀ōniibe tenké di báá bè do mudoò di báá bè wēnté n yí yóó di duó ndēmarè be tenké miēke, n kè duó nD̀oti yaabí nyi, beè kè te.

²⁰ Defaiibe cie do nke nè dim̀ōnni beè do dè bo, kè Am̀ōniibe bè yu ke tú Sānsumiibe, ²¹ bè do tú kuwuō ndiekù nku ke kp̄ēni ke deu ke d̀ōnnè Anakiibe, kè Am̀ōniibeεε tuōkení kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe bè bèti ké bè kùò páíi kékari be tenké. ²² Kù do d̀ōm̀e Esayuu yaabí bèè do bo Seii, ke duó nkè bèe beti Ōriibe kékari be tenké, ke kpaá kè dè bo nè yínní. ²³ Afibe

bèè do bo Kasaa èi nè de kó sihekésí, kè Kafutṵ èi kṵbe bè do tú bè Kafutodiibe kè bèè kṵtení kè bè kùò páíí kékari be tenkè.

²⁴ De kó difṵnkúò kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dṵ: Íténè késénté kukó nhAdinṵ, n di duómmu Amṵriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou nè o tenkè. Donè we mudoò, ²⁵ kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní ibotí imṵu ìì bo ketenkè ìnkè kùmakù í yóó di dáátí. Bèè kó dimàà bo keè di kpéí kufṵwaá nkuù yóó bè auté kè bè nkpeutí.

Isidayeribe fiètemè okpààti Sionni kó dikpààtiyuu

²⁶ Mèmmè kè tí mbo Kedemṵti kó dikpàà tédṵntè kédèite benitibè kṵtṵ nhEsibonni èi kóo kpààti Sionni borè, kè bè bo ò nàké ke dṵ: Nè diwèì ndi ti kéroómè. ²⁷ Ti dṵ kṵna a tenkè nke kṵpṵtṵ, ti yó mbṵké kuce máà ndi ti í yóó dauté kubakù yóu yoo kucànkù. ²⁸ Ti yóó da donténèmu tidiiti ti yóó di ti nti kṵ da donténè meniè nkéyṵ. Ti yóó na a tenkè máà ndi kṵpṵtṵ. ²⁹ Esayuu yaábí ìì bo Seii tenkè nè Mṵabiibe bèè bo Adi èi bè ti dṵdṵmè, ti dṵ késénté Suditṵṵ nwe kékṵte ketenkè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duó nkè. ³⁰ Esibonni kóo kpààti Sionni me nyí nyie nke bo ti pṵ kuce kè tí pṵtṵ o tenkè, ti Yiè nKuyie nkuù do kpénkùnne o to nè o yèmmè, kè dṵ bo yie nkè kùu bè ànné ti nṵu mièke dṵ mè ndòmmè yíe. ³¹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke dṵ: N da duómmu okpààti Sionni nè o tenkè. Do we mudoò kṵfietè o tenkè. ³² Kòo kpààti Sionni íténè o nṵtibè kṵ ti do Yaasi èi. ³³ Kè ti Yiè nKuyie nhò ànné ti nṵu mièke, kè ti bè poté wenwe nè o nṵtibè, ³⁴ kṵfietè be ekè yemṵu kṵkuṵ benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, bá òmṵu í nyenté bá òmáà. ³⁵ Iwṵṵ máà ndi nè tinenti ti do éimè de kó diheì mièke, ³⁶ kṵtúóté Adowee, diheì dii bo kukó nhAdinṵ kó mepéemmè nè diheì teri dii bo Adinṵ biriku mièke, kṵntṵ kṵtuṵkenè Kadaadi tenkè, diheì marì í mbo ti yṵṵke di. Ti Yiè nKuyie nkuù do yè nti duó nyemṵu. ³⁷ Amṵniibe tenkè máà ndi ti do í kàákémè nè kukó nSabaki kó mepéemmè nè yetàrè ìnkè kó yehékè nè yebòrè tṵyè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké ke dṵ ti báá kááké yè.

3

Bè fiètemè okpààti Ōku kó yehékè

¹ Kè tí íté de borè kṵpṵ nkuce kénkṵri Basāā. Mèmmè Ōku Basāā kóo kpààti íténimè nè o àpṵmbè bṵmṵu kṵ ti do mudoò Etedèii èi. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dṵ: A báá ò yṵte, n we nda duómmu wenwe nè o nṵtibè nè o èi. A yóó ò dṵdṵ a dṵdṵmè mme Amṵriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou. ³ Mèmmè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duómmè Ōku Basāā kóo kpààti nè o nṵtibè ke ti bè poté kṵkuṵ bá òmṵu í nyenté bá òmáà. ⁴ Kè ti tieke o ekè yemṵu, di marì í nkpaá kṵtú o kperi, de kó yehékè do bo yemṵu sipísikuṵ ndi. Adikṵbu kó kutempṵ Basāā tenkè kemṵu okpààti Ōku kpààtiyuu dimṵu. ⁵ De kó yehékè do tú yehékè dièyè nye kè iduotí yè fité kè yebòrè kpetí ke páké imátidèí. Ke né mbúútí yehékè péu iduotí í fité yè. ⁶ Kè tí yè pṵntè páíí kédéíté ti do yṵmè Sionni Amṵriibe kpààti kṵkuṵ benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ⁷ kṵpṵmmú iwṵṵ nè dṵè kó dimàà bo yehékè mièke.

Bè totímè Kadaadi tenkè

⁸ Mèmmè ti fiètemè Amṵriibe kpààtibè bedé kó yehékè kukó nSuditṵṵ kó diyáà, kṵtúóté kutèkù bè yu kù ke tú Adinṵ kṵntṵ kṵtuṵkenè Edimṵṵ tārì. ⁹ Sidonni èi kṵbe do yu Edimṵṵ tārì ke tú Sidiyonni nwe, kè Amṵriibe di yu ke tú Senii. ¹⁰ Kè tí fietè ditennì kó yehékè yemṵu nè Kadaadi tempṵ nkumṵu kpṵye. Basāā omṵu kṵntṵ kṵtuṵkenè Sadikaa èi nè Etedèii èi, okpààti Ōku kó yehékè nye. ¹¹ Ōku Basāā kóo kpààti weè do yenté òmáà ke kpaá fòu Defaiibe botí mièke, kòo dṵu ntú timátí kperi, kè di okùmè pṵnkù mṵtìrì mènàà, kè di pṵkùmè bo mbo mṵtìrì mèdémè, kè di mbo Adaba Amṵniibe eidiè.

¹² Mèmmè kè ti fietè de kó ketenkè kemṵu, kṵtúóté Adowee kukó nhAdinṵ pṵémmè, kṵntṵ kṵtuṵkenè Kadaadi tārì nè de kó yehékè dikéè, kè tí yè duó nDubenniibe nè Kadiibe, ¹³ kṵtúóté Kadaadi tenkè kṵè kpaá nè Basāā kóo kpààti Ōku kó dikpààtiyuu dimṵu. Adikṵbu kó kutempṵ nkumṵu kṵ dṵ duó mManansee kó kuwṵ ndikéè kṵbe, bè múnke de nyu ke

tú Defaiibe tenkè. ¹⁴ Manansee birɛ Yaii weè do fiète Adikɔbu tempɛ kumɔu, kékɔte kédítɛ Kesuriibe nè Makatiibe be tenkè mànkɔ, kényú de kó yehékè Basãã kpeye, o mómmuɔ nho kó diyètiri ke dɔ Yaii ekè, kè bè kpaá ke me nyè yu nè yíenní. ¹⁵ Kè n yè duó nKadaadi tenkè Makiidi yaábí, Manansee birɛ, ¹⁶ kétúóté Kadaadi eì kéntɔ kétuɔkenè kukó nhAdinɔ kè n dè duó Dubenniibe nè Kadiibe. Kè de kó kukó nni ntú be tenkè mànkɔ kubakù cànku bíékè kéntɔ kétuɔkenè kukó nSabɔki Amɔniibe tenkè mànkɔ. ¹⁷ Kè kuù ntú Adaba nè Suditɛɛ dè mànkɛ dè kéntɔ kétuɔkenè Kinnedeti ke mme ndò nkétuɔkenè Adaba kóò dàméèri kéntɔ kétuɔkenè mukókúy nkóò dàméèri pɛmmè nè Pisikaa tãri diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁸ De mɔnni ndi m bè nàkémè kè n dɔ: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duómmu de kó ketenkè. Díndi bèè kó dimàà tu behããpɔmbè di dɔ nkétúóté tikpàrinenti nti kèniité di kɔbe Isidayeeribe tɔbè, kè dí sénté kukó nSuditɛɛ. ¹⁹ Di pobè nè di bí nè di wũɔ deè yó nkpaá yehékè n di duó nyè miéke, n yému di wũɔ sũmè. ²⁰ Kè díndii kɔte kétéennè di kɔbe, kémbaanè ti Yiè nKuyie nkùù di te bo bè duómmè be kó yehékè kukó nSuditɛɛ yáà, diyie taà kè, ké bè kànnɛ ké bè om̀p̀unne, kù di yĩmè. De mɔnni kè di né wɛtení bá wè o eì nh ò duó ndi.

²¹ De mɔnni ndi n nàkémè Sosuwee kè n dɔ: A yàmu nè a nuɔ nti Yiè nKuyie nkùù di te kù dɔmè Amɔriibe kpààtibè bie mbedé, kù yóò me ndɔɔ yekpààtiyɔ yemɔu a yóò sénté kukó nkéta yèè miéke. ²² Dí báá bè yòte ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yóò kpa ndi kpéi.

Mɔyiisi kuónnèmè Kuyie

²³ Dende n kuónnèmè ti Yiè nKuyie nké kù sautenè ke dɔ: ²⁴ Áú! N Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ keté a bo benkemè mí nha kóo tɔnti a wɛrímú nè a kpeti. Kéĩnkè nè ketenkè duómè òm̀ò̀ í bo ke da dònne wèè na ke dɔ̀̀ a dɔ̀̀ri dè. ²⁵ N Yiè nKuyie, yóu kè n sénté kukó nSuditɛɛ kényà ketensààkè nè yetàre sààyè, yèè kè bo, nè Dimaa kó ditàsàari. ²⁶ Díi kpéi nke ti Yiè nKuyie mmieke do m peikemè bá kù í nkèè n kù kuónnè dii dabònni, ké n náké ke dɔ: Dè sànnèmu memme, ténke bá m béinnè de kó tináantì. ²⁷ Deke Pisikaa tãri yómmè kéwénté diyie taà kè, nè di yìenì kè, nè kubakù you nè kucànku diyie yìenì kèè bíékè, kéwénté ké dè yà nè a nuɔ, a né í senti kukó nSuditɛɛ a mè nwùò nkù. ²⁸ Duó nyitié nSosuwee, yáukunne o kònti, yíe we dikòmbùò, wèè yóò bè niité ké bè tanné ketenkè a mè nwùò nkè.

²⁹ Memme kè tí mbo Beti-Peɔɔ biriku ìkè.

4

Mɔyiisi yèmmè Isidayeeribe ntũ nKuyie nkuó

¹ Kè Mɔyisii yíe kébéi nke dɔ: Díndi Isidayeeribe kénténè ti Yiè nKuyie nkuó nè kù di tiè nti, kéndɔ̀̀ri dè yèmmè, kè dèe yie nkè dí nfòu kéta ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù di duó nkè kè di bo tieke. ² M mè ndi duó nyii tié ndi báá yaate ìm̀à i miéke, di me mbáá yíe ìm̀à. Di mpĩ nti Yiè nKuyie ntannò yemɔu kényié nyè yè mmù, n yè ndí duó nkè yè dòmmè. ³ Di yàmu nè di nuɔ nti Yiè nKuyie ndɔ̀̀ dè Baadi-Peɔɔ. Bèè kó dimàà do tũnne dibɔ̀̀ Baadi, di Yiè nKuyie nkùù di te, kù do bè kùɔmu bɛmɔu páí. ⁴ Díndi bèè do dɔ̀̀ri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dɔ̀̀ dè, díi mè nkpaá fòu yíe.

⁵ N Yiè nKuyie nni nnàkémú ku kuó nè ku tannò kè ñ dè ndi tũo, kè dè bo yie nkè di ta dii mɔnni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, di ndɔ̀̀ri dè yèmmè. ⁶ Mpĩnnè Kuyie nkuó nè ku tannò ke dɔ̀̀ri dè yèmmè. Memme di bo ntúmè bèè m̀̀ke meyèmmè ke ciì ibotí tɛ̀ ìkè. Kè bèe keè di náammè Kuyie nkuó nè ku tannò kényí: Kuwuɔ ndiekù kɔbe biè ntu bèè m̀̀ke bèmbɛ meyèmmè ke ciì. ⁷ Kuwuɔ ndiekù ònku bo kè Kuyie mbè t̀̀kénè, ti Yiè nKuyie nti t̀̀kénè mèè boti? Bá kè ti kù kuónnè dii mɔnni kù ò̀̀ keèmu. ⁸ Yáà kuwuɔ ndiekù ònku bo ke m̀̀ke ikuó nè yetannò dèè tu timómmonti ke dònne m mè ndi duó nyii kuó nè yèè tannò yíe?

Mɔyiisi nàkémè Isidayeeribe Kuyie mbè benkemè kumáà Odɛbu tãri ñnkè

⁹ De m̀ǹǹǹi ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke d̀: Di né d̀ò nkédòò meyoðmmè mme kényé dimáà kpéí, di báá yè n di nuò nyà dè kpéí, di báá yóu kè dèe yè di yèmmè mièke nè di bo mbomè. Dí dè nàké di bí nè di yaábíó. ¹⁰ Dentenní di do cómmú dìi m̀ǹǹǹi ditāri Odebu di Yiè nKuyie nkùu di te ku ìkè, kù do n nàkèmu ke d̀: Tíí n nìtibè n d̀ó ké bè béinnèmu kè dèe yie nkè bè nni ndé sãà nè bè bo mbomè, kétuo n kuó be bí. ¹¹ Kè n di nàké kè di tínní kécómmú ditāri pēri kè di c̀ú mmuhãã nkè mù dèkù keĩnkè. Kè dibìnni nè yewetisùò ke dè dàátí. ¹² Kè ti Yiè nKuyie nni ndi náánnè kè ku tammè yìenì muhãã mmièke kè di nyo ku tammè máà bá di í yà ku ìkè. ¹³ Kè kù di benke ku taummè kéwāri ku tannò tepíítè titápíètì tìdè ìnkè, ke yè ndí nyè tũ nke d̀ori yè yè mmù. ¹⁴ De m̀ǹǹǹi ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke d̀: N dí tié nku kuó nè ku tannò kè di ndè tũ nke d̀ori dè yèmmè ketenkè kù di duó nkè mièke.

Kuyie ncaummè Isidayeribe mubəfèù kpéí

¹⁵ Di báá yè nti Yiè nKuyie ndo di náánnè dìi yìe ditāri Odebu kè di yo ku tammè muhãã mmièke, di do í yà ku ìkè. ¹⁶ Ndakenè mesàà! Di báá yie nkédòò sitenkaanì ké s̀ì d̀onnènè benitidaabè yoo benitipòbè kè d̀: Kuyie me ndò. ¹⁷ Yoo dí s̀ì d̀onnènè feèfè mafè, yoo kuwanwankù makù, yoo tenàtè, ¹⁸ yoo debambaànnè marè, yoo siyĩ. ¹⁹ Di báá b́úté keĩnkè keyà diyìe nè otānkù yoo siwãã, dèè kó dimàà bo keĩnkè, kè dèe yṹ ndi yèmmè, kè dí nínkú ké dè bàntè. Ti Yiè nKuyie ndè yóunè ibotí tēi nyi. ²⁰ Díndi biè ti Yiè nKuyie ndi d̀enneni Esibiti muhãã mmièke kè di bo ntú ku k̀be mbe di mè ndòmmè yíe.

²¹ Dìi te kè ti Yiè nKuyie mmièke m peike kè kù béi nke tú nyí senti kukó nSuditēē, m me n yí tati ketensààkè kù di duó nkè kè di bo kè tieke. ²² N yóó kù di nheì mièke nke n yí senti kukó nSuditēē, kè díndi yóó kù sènté kètieke ketensààkè. ²³ D̀onnè meyoðmmè ke báá yè nti Yiè nKuyie ndi d̀onnè mèè taummè. Di báá d̀ò tetenkaanìtè yoo dèmarè, ti Yiè nKuyie ndè yetému. ²⁴ Ti Yiè nKuyie ntú muhãã mmu ke tuò, kù d̀ó kuù máà ndi te.

²⁵ Kè di k̀ari dìi m̀ǹǹǹi ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke m̀ntè ke pié ibí, nè di yaábíó kè di do meyi mmièke, ke d̀ò sitenkaanì ke s̀ì d̀onnènè dèmarè, kè dè d̀ò ndi yete ke d̀ò di Yiè nKuyie nyí d̀ó dè kè dè kù yonke. ²⁶ Keĩnkè nè ketenkè dè wùómmu ntì ndi nàkémè yíe, kè di mè d̀ò, di yóó kúmu mecãã. Di bá nfòu kémante ketenkè di senti Suditēē ke bo ta kè. Ti Yiè nKuyie mbo di kuò páíí! ²⁷ Di bo nkpaá sám̀pó kè ti Yiè nKuyie ndi cíe nkè dí taá ibotí tēi mièke. ²⁸ De m̀ǹǹǹi kè dí nínkú kébántè sitenkaanì benitibè cìéké s̀ì ideí nè yetārè bá s̀ì í wúó s̀ì í m̀ke yeto ke ã keè, s̀ì me nhãó í ndi, s̀ì ãó í nkèè kunúú. ²⁹ Di yó nke mbo kéwammú ti Yiè nKuyie, ké kù yà kè nsà kè di kù wammú nè di yèmmè memou nè di wērímu mumou. ³⁰ N di nàké tìi kó dimàà bo di tuakení dìi m̀ǹǹǹi, kè dí ta meyeñcaàrìme mièke de m̀ǹǹǹi di bo wēte kètũnne di Yiè nKuyie nkéyie nkù yè mmù. ³¹ Ke yé ti Yiè nKuyie ndi kuðmmè mesémmè ke di d̀ó, kù í yóó di b̀antóo, kù í yóó di kuò ke di deè, kù í yóó yè mmetaummè kù d̀onnèmè di yembè ke ìkú me ìnkè.

Kuyie ntāātémè Isidayeribe ke bè d̀ò mesàà

³² Bekènè kè bè di nàké! Nè ti Yiè nKuyie ndòmmè onitì ketenkè ìnkè, keĩnkè nè ketenkè dè mè nduómè dèmarè d̀ò diyìe mari ke m̀nnè diennàà? Òm̀ou mu nkèè tii m̀botí diyìe maràà? ³³ Kuwuò mmakù k̀be bo nkeè Kuyie ntammè muhãã mmièke di mè mmè kèè mèè botí ke kpaá ke f̀ouà? ³⁴ Di mu nyà dibòò mari d̀òmmè tidietì nè mebenkùmè ke ãnnè kukòmbòdoróo ke dènnè kubotí makù kutèkù mièke, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù mè ndòmmè Esibiti ke mà mediè nke di d̀ennenià? ³⁵ Dímbè kù benkemè dende kó dimàà, kè dè bo yie nkè di banté ke d̀ò nti Yiè nKuyie nkuù máà tu Kuyie nkè kutèkù makù í bo. ³⁶ Keĩnkè nke kù di béinnènnímè ke bo di tié. Nke di benke muhãã ndiemù ketenkè kè di keè ku tammè mu mièke. ³⁷ Kù do d̀ó mèè kpéí ndi yembè deè do te kè kù di tãáté díndi be yaábí, ke di dènneni Esibiti nè ku kó muwērímu, ³⁸ ke bèti iwuo ndieyi di ìkè ìi deu ke di

pěēté, ke kpeñni ke di pēēté ke bo di kannε be εi kè dí di tieke, dè mè ndòmmè yíe. ³⁹ Yíēténè ti yíe, ānnénè ti di yèmmè miεke, ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nkεĩnkè nè ketenkè duómè, ku kó difōnkúò kutekù makù í bo. ⁴⁰ Mpĩnnè ku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati díndi nè di bí, kè di fòmmuu mōnte ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè kè di bo nkè te sáà ke miεke.

Disòrì kó yehékè

⁴¹ Mēmme kè Mōyiisii tāāté yehékè yètāāti kukó nSuditēē kó diyáà diyìe yìenì kèè bíékè. ⁴² Kè de kó yehékè bo ntú disòrì kpeye. Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kùò otòu, bè me ndo í mōke tìmatì, de yìe ncoké kéta de kó yehékè kó òmari miεke kédεεté o fòmmu. ⁴³ Kè Dubenniibe nte Besεε εi dìi bo dikpáà ditennì ñnkè, kè Kadiibe nte Damoti Kadaadi tempē nkè Manansee te Kodanni Basāā tempē.

MŌYIISI NÀKÉ TÌ MÈDERÍME KUKÓ NSUDITEE YÁÀ

⁴⁴ Nte Mōyiisi do duó nyìi kuó Isidayεεribe. ⁴⁵ Ò do bè nàkému ti Yiè nKuyie nkuó nè ku tannò nè ku tié, ò do tì mbè nàké bè yènnì dìi mōnni ndi Esibiti. ⁴⁶ Dè do sá mbè bo kukó nSuditēē kó diyáà ndi Beti-Peəə biriku ìkè Amōriibe kpààti Sionni tenkè. Sionni do bo Esibonni nwe Mōyiisi nè Isidayεεribe kè bèe ò pònte bè yènnì dìi mōnni Esibiti, ⁴⁷ kétieke o tenkè ke múnkεε fietenè Ōku Basāā kóo kpààti kōke, Amōriibe kpààtibè bεdè bèe do bo kukó nSuditēē diyáà diyìe yìenì kèè bíékè. ⁴⁸ Kè be tenkè tùóté Adowεε εi kukó nhAdinə pεémme kéntə kētuəkenè Siyonni tāri bè tu di Ediməə, ⁴⁹ Kè kùu kote kédíté tεdōntè Adaba kó dikpáà kéntə késénté kukó nSuditēē, diyìe yìenì kèè bíékè, kéntə kētuəkenè dāmēèrì mukókúú nkou nè Pisikaa tāri pēri.

5

Kuyie ntannò tεpítè

(Wénté Mudennimù 20:1-17)

¹ Kè Mōyiisii tí nyIsidayεεribe bεmōu ké bè nàké ke dō: Díndi Isidayεεribe kénténè Kuyie kuó nè ku tié n di náá ndè yíe nkè dè ānné di yèmmè miεke kéndōari dè yē mmè. ² Ti Yiè nKuyie nti dōñnèmu metaummè Odebu tāri. ³ Dè í tú nè ti yembè mbe ti Yiè nKuyie ndōñnèmmè de kó metaummè, nè tímbe bèe bo diε nyíe nke kpaá fòu. ⁴ Ti Yiè nKuyie ndo di wetínnèmu ditāri Odebu ñnkè ké di béinnènnì muhāá mmiεke, ⁵ De mōnni kè n cōmmú díndi nè ti Yiè nKuyie ndi cuokè kè kù n nāánnè kè n di náá nke yé di do í dàátímè muhāá nkédεkoo ditāri ñnkè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:

⁶ Fó nhoniti mí nha Yiè nKuyie mmú da te kè mú da dènnenì Esibiti dihei a do tú di kudaakù,

⁷ Kuyie ntekù makù í bo a dò nkéntū nkù kè dè í tú mí.

⁸ A báá dō tetenkaanitè kédonnènè dèè bo kεĩnkè miεke yoo ketenkè ñnkè, yoo menie mmiεke kpeε. ⁹ A báá nínkú de ìkè ké dè bāntè, mú tu Kuyie nkè mú maa da te, ke yóo kpetínnè wèe yete n kpeti nè o yaabí nè i kó ibí nè i kó iyaabí, ¹⁰ kéndōari mesàà nwèe n dó ke yíe n kpeti, nè o yaabíyúóó.

¹¹ A báá yú mí nha Yiè nKuyie n yètìrì sōntíke, ke yé n yí yóo yóumè wèe yu n yètìrì detetìrè.

¹² A nyé teompùtè kó diyìe kpéi nkè di ncāá nke tú n kperi, mí nha Yiè nKuyie n da nàké ke yé ndè ndòmmè. ¹³ A níi pí nha tōmmú mumōu yewe yèkuò miεke. ¹⁴ Diyíennì tu mí nha Yiè nKuyie nkperi ndi. A níi báá pí mmutōmmú mamù de yìe, bá a birε denitidaarè yoo denitipòbire bá a kóo tānti onitipòkù yoo onitidòu bá a nààfè yoo a sāmmarímú yoo a wūō tēi, yoo opòò wèe bo a cīètè, bεmōu bèe om̀pè de yìe a ompumè. ¹⁵ A nyé ke dō nha mómumuə nha dō bo Esibiti nwe ke tú kudaakù, mí nha Yiè nKuyie nkè m bεnkε n wērimú ke da dènnenì nè n kó muwērimú. Dèe te kè n tu a nhom̀pu teompùtè yìe.

16 A ndé a cice nè a yõ. Mí nha Yiè nKuyie n tì n da nàkémè kè dèe yie nkàa fòmму okè ketenkè n da duó nkè miεε, kàa mbo kè dè da naati.

17 A báá kuσ onitì.

18 A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dàu.

19 A báá yúúkú.

20 A báá souté kécaàrè otàù yètìrì.

21 A báá yaa nhotàù pokù, yoo o cǐètè, yoo o paa, nyoo o kóo tǎntì onitipòkù yoo onitidùù yoo o nàáfè yoo o sǎmmarímú, dèè kó dimàà cénke tú o kperε.

22 Ti nnáàntì, ti Yiè nKuyie nkuù do tì ndi nàké di do tíkú dì mǎnnì ditāri Odebu ñnkè. Kù do náánnè metankperímè mme ditāri ñnkè, muhǎá ncuokè, kè kuyukú fī nnè yewetisùò, kù í yìè tìmatì. Kù ti nwàri titápíètì ñnkè ké n duó nkè ntì ndi nàké.

Mǎyiisi do náámmè Kuyie nkpeti Isidayεribe

23 Di kèè dì mǎnnì de kó metammè kè mè yìèní ditāri ñnkè dibìnnì miεε, kè ditāri còù mmuhǎá, bèè baké di naàmuntì nè beheikènkótìbè kè dí katení m borè. 24 Ke dò: Ti Yiè nKuyie nti benkemu ku kpeti nè kù deumè, ke ti béinnènnì muhǎá mmiεε, kè ti kèè ku tammè yíe nti yàmu ke dò nti Yiè nKuyie mbo na kébéinnè onitì kè wè nkpaá fòù. 25 Ba nkpréi nte kè ti bo yóu kè muhǎá ndiemù ti cóúté kè ti kú? Kè ti soké ke yo de kó metammè muhǎá ndiemù yóó ti cóútému kè ti kú. 26 Onitì mǎu mu nyí kèè ti kèèmmè Kuyie ntammè kù ò béinnèmmè muhǎá mmiεε ke kpaá fòù. 27 Fǒ mMǎyiisi, fǒ mǎà ní yóó kate kè ti Yiè nKuyie nda nàké kàa wēténí kè tí nàké kù yē mmù, ti yóó yiemmu kè tí dǎd. 28 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nkeè di náá ntì kè n nàké ke dò: N kèèmu benitìbè bembε da náá ntì, tì wennimu. 29 Kè bè do n yie nkémmeke de kó meyèmmè botí sǎá, kè nni ndé ke dǎri n tannò yē mmù dè na nwennimu, kè bè dǎri memme bè bo mbo kè dè bè naati bembε nè be yaábíó sǎá. 30 Kate kè bè nàké ke dò: Kònnè di cǐ. 31 Kè fǒ nni nkpaá die m borè kè n da nàké n tannò yemǎu nè n kuó nè n tié kàa dè mbè nàké demǎu kè bè ndǎri dè yē mmù ketenkè m bè duó nkè kè bè bo kè tieke ke miεε.

32 Nyénè tǔnké kéndǎri ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù yē ndi ndǎri dè demǎu, di báá dauté kucǎnku yoo kuyóu. 33 Dí ntǔ nkuce ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù di benke kù mesàà, kè dèe yie nkè dí nfòù kémmo dihei kù di duó ndi kè dè naati, kè di fòmму mǎnte.

6

Ikuó imǎu kó dikǔnnì

1 Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nyèè tannò nè ù tié nke yē n dè ndi tié, kè dèe yie nkè di ta dì mǎnnì dihei kù yē nkù yóó di duó ndi kè di tieke, dí ndǎri dè yē mmù. 2 Mèmmè di bo ndémè ti Yiè nKuyie ndi fòmму mumǎu miεε, kéntǔ nku tannò yemǎu nè ku kuó n di tié ndè díndi nè di bí nè di yaábíó kè dèe yie nkè di fòmму okè. 3 Díndi Isidayεribe kénténè, kéndake kéndǎri ku kuó yē mmù, kè di dǎri memme di bo mbo kè dè di naati kè dí sǔñ nketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, menaamiè nnè mecekùò ndè pǔñ nkè. Ti Yiè nKuyie ndi yembè do tǔ nkù kù tu dì mǎnnì:

4 Kénténè díndi Isidayεribe ti Yiè nKuyie nkùù tu kutenkù kumǎu yìè: 5 Onitì fǒ, a ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memǎu nè a wènnì dimǎu nè a wérímú mumǎu. 6 Kuyie ntannò n di tié nyè yíe ndí yè ãnné di yèmmè miεε. 7 Dí ntì tié ndi bí di borè tecǐètè nè di borè kupòkù di yóó duó dì mǎnnì nè di ènte dì mǎnnì. 8 Dí ntì ù di nǎu teneite kǎme, kè ntì ñrì bè ò nyírímè kuítùòkù, 9 kè tì wǎri di cǐ kó yesǎnkè nè yebòrè.

Isidayεribe í dò nkéyè mbε Yiè nKuyie

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo di tanné dìi m̀ǹǹǹ kù do nàké di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu kéíku ke d̀ò kù yóó bè duó nkèè tenkè nè yèè ekè sààye di í maá yè, ¹¹ sicéí borè ke píéké desààrè deməu botí, d̀i me nyí dè ànné, sibií borè d̀i me nyí s̀i keú, detie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè odífíè dè borè d̀i me nyí dè fiúku, ¹² ke yóó s̀nté kényo ndi dómè. Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di d̀ennení Esibiti miéke di do tú kè tidaatí ku kpéí. ¹³ Di yóó nku ndé ké nku mbáá nkumáà, di níi yóó parikè nè kuù kó diyètìrì. ¹⁴ Di báá t̀unne ibotí t̀èi ìi di fité ì t̀i nyèè bəkè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbomu di cuokè kù d̀ó kuù máà ndi te, dí ndake ke báá kù wènté kè ku miéke di yè kè kùu di kuə páíi ketenkè di bo kèè ìnkè. ¹⁶ Di báá yááké ti Yiè nKuyie ndi do kù yáákémè di do bo dìi m̀ǹǹǹ Masa * Bè bo dìi m̀ǹǹǹ ndi dikpàà miéke kè menie nde mbè d̀ónté kè Kuyie nduó nkè Məyiisii poté dipèrì kè menie nyenní, kè ifei bè pí, mbè do ỳèkù m̀èè kpéí. (Mudennimù 17:7, Ikuó kóntímù 6:16, 9:22, Yəsā 95:8-9). ¹⁷ Dí ndake kəntũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò nè ku tié nnè ku kuó kù di duó ndè. ¹⁸ Dí ndəəri dèè sié ti Yiè nKuyie ndó dè, kè dèe yie nkè dí mbo kè dè di naati, ketensààkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéíku ke d̀ò kù yóó duó nkè di yembè, ¹⁹ kébéi nke d̀ò kuù yóó beti di dootitəbè.

²⁰ Kè di bí naa di beke ke yí: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ndi duó ku tannò nè ku kuó nè ku tié? ²¹ Dí ì nàké ke d̀ò: Ti do bo Esibiti nwe ke tú Esibiti kóo kpààtì kó tidaatí kè ti Yiè nKuyie nti d̀ennení nè ku kó muwèrímú. ²² Ti Yiè nKuyie ndo d̀ò tidietì kperè nde nè mebenkùmè diemè kécaàrè Esibiti kəbe nè be kóo kpààtì nè o c̀fètè kəbe, ²³ kè ti denne ke ti tóni die nketenkè kù do béi nkéíku ke d̀ò kù yóó duó nkè ti yembè. ²⁴ Memme ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke d̀ò, tí ndəəri ku kuó yèmmè, kè nkù dé kè dèe yie nkè tí mbo kè dè ti naati, ke d̀ò nti mè nfòu kè dè ti d̀ommè yíe. ²⁵ Kè ti duó nti yèmmè ke t̀i nti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó dè yèmmè, memme ku yèmmè bo nti naatinèmmè.

7

Isidayeribe cáammè ke tú Kuyie nkəbe

¹ Kè Məyiisi béi nke d̀ò: Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te di tannè dìi m̀ǹǹǹ ketenkè di yóó tieke kè ke b̀eti ibotí ìi di s̀unè, ìi tu Itiibe nè Kidikasiibe nè Aməriibe nè Kannahā kəbe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Ibotí inyi iyiekè ìi di s̀unè ke di kperínè. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè ndi duó dìi m̀ǹǹǹ kè di bè na, dí bè kùə bəməu páíi ke báá súó nhòməu, di báá bè d̀òndè metaummè, di báá bè kuó mmesémmè. ³ Nè de kó ibotí kəbe di bá mpuokú, di báá duó ndi kóo sapàà mməu be kóo dapàà nkè wèe puoke, di me mbáá túóté be kóo sapàà mməu kéduó ndi kóo dapàà nkè wèe puoke. ⁴ Kè di d̀ò memme bè yóó d̀étinne di bí nyí Kuyie nkó kuce, kənte kè b̀èe fié iwũs yebəkè, kè ti Yiè nKuyie mmiéke di yè, kè kù di kuə bá dè báá əte. ⁵ Nte di d̀ò nké bè d̀òmmè. Dí puə mbe wũtərè, kébóké be bəətəre, kéu be bəə Asedaa kó itedeí, kécóu mbe bəkè. ⁶ Di cáammu ke tú ti Yiè nKuyie nkəbe, ti Yiè nKuyie ntááté dímbè ibotí t̀èi miéke, kè di bo ntú ku kəbe kù d̀ó bè, ketenkè keməu duəmmè.

Kuyie mp̄immè kù do d̀óunnè dìi nùu

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi taunnè kumáà ke di t́ááté, dè í tú di s̀u m̀èè kpéí. D̀i pètínke tú kubotí sámpókù ibotí t̀èi iməu miéke. ⁸ Kù né di d̀ómu dèè kpéí nte, nè kù dómè kémpí ndinùu kù do d̀óunnè di di yembè kébéi nkéíku, dèe te kè kù benke ku wèrímú ke di dèenne tidaatí miéke, ke di dèeté Esibiti kóo kpààtì nəu miéke.

⁹ Di t̀i mbanté ke d̀ò ndi Yiè nKuyie nkùù di te kuù tu Kuyie ke dəəri kù béi nti kémpí mmetaummè kù di d̀òndè mè ke dəəri mesàà mbèè kù d̀ó, ke pí nku tannò nè be yaábíyúóó. ¹⁰ Ke s̄s̄ yũs̄ nwèè yete ku kpeti o to, bá dè báá əte, wèè í kù d̀ó dè s̄s̄ í ntúəke t̀ep̀enk̀p̀èntè

* **6:16** Masa: De kó diyètìrì tú meyáàmè mme nè mebennimè.

kè wèè yà o yetímè kó tiyeti. ¹¹ Mpínnè tũnké Kuyie ntannò nè ku kuó nè ku tié, n di duò ndè yíe nkéndòori dè yè mmù.

¹² Kè di kemmu ku tié nke ì pĩ nke dòori ì yèmmè. Mèmmè di Yiè nKuyie nkùu di te kù bo mpímmè kù di dònè mèè taummè ké ndi dòori mesàà kù do béinnè di yembè ke ìkú ke dò kù yóó mbè dòori mè. ¹³ Kù bo ndi dó ke di dòori mesàà nkè dí sũũ, kè kù di duó nkupèitòo, kéduó nkè di paa nni mpéi, kè tidiiti mbo, kè fínyĩ kó detie nnè odifíè kó detie kè dè mpéi, kè di wũs mpéi inààke nè ipe nè sibòó di tenkè Kuyie ndo béi nkéikú ke dò kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke miéke. ¹⁴ Kù bo dò di kó kubotí mesàà nkè dèe pèsté ibotí tèi. Di miéke onitidòu m̀òu bá mbo wèè bo yĩèke ò bo pónnèmmè, tēhāunte me mbá mbo. Di wũs miéke fēmafē báá āũ. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbo kei mmuməmmú muməu di borè kù báá di bənté muməmmú yeimu kù do bənté mù Esibiti kəbe di yé mùu kpéi, kù bo mù bənté bèè kó dimàà di níi mbe ìnkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè dí na ibotí tèi kəbe, dí bè kùu dí báá kuó nhòmòu mesémmè, di me mbáá fié iwũs be bəkè. Kè di dòò mēmmē yè bo naá ndi kpéi ndidíntàri ke di bo.

Kuyie nkānkémè bèè tu ku kəbe

¹⁷ Kè dè yèmmè di bo yĩ nè di yèmmè miéke de kó ibotí me nti sūnèmmè ti bo yĩme kéfiète be tenké? ¹⁸ Di báá bè yòte, dí dentení ti Yiè nKuyie nkùu di te kù do dòòmè Esibiti kóo kpààti nè o kəbe bəm̀əu. ¹⁹ Di yàmu ti Yiè nKuyie nkùu di te kù do bè yàákémè nè kù dòò tìi dieti nè mèè benkùmè kó dimàà, ke di dènnè nè muwērimú Esibiti, kù yóó me nyĩ iwuə ndi mè ndé ì. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó nii nyecānkèdèèsùò nye di ìkè kè yè mbeti bèè yenté yenté ke wanti kəsəri. ²¹ Di bá mbè dé ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di bonèmu, kù kpeñnìmu ke dùò tikəmbùàti. ²² De kó iwuə ndi yóó nyi kàù sàmpó sàmpó nwe ké ì dèè. Di báá na ké ì kùu dimənni dimàà, kè mèè dəke depĩmpĩnnè bo sũũ ndi tenké ké di cááké. ²³ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di duómmu de kó iwuə kè di ì bəti kè kufōwaa ndiekùu ì auté kè dí ì kùu iməu. ²⁴ Kù yóó ānnèmu ì kó bekpààtibè di nəu miéke kè dí bè kùu kè be yètèe kpánné kutenkù miéke. Be kòò m̀òu ì yóó dáátí kécómmú di ìkè di yóó bè kùu páíi ké bè dèè. ²⁵ Dí cəu mbe bəətenkaanì, di báá túóté bè sì dàri tìi máti péiti nè mèè səə, di báá dè túóté kətíeke, dè ì yóó di dòò mesàà, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dè wùó nyisəke nyi. ²⁶ Di báá tanné de kó sibəətenkaanì di cēi miéke, di mómməmbə di yàà bo sì naánnè kè bè di kuə, bè yóó sì pùə mmèè botí. Dí nsi wùó nyisəke kperè dèè dò nképuə.

8

Kuyie ntiémmè Isidayeribe dikpáà tedəntè miéke

¹ Dí mpí nyetannò m me ndi duó nyè yíe nkéndòori yè yèmmè kè dèe yie nkè dí nfòu kəsũũ nkétíeke ketenkè, ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke dò kù yóó duó nkè di yembè. ² Di báá yè nti Yiè nKuyie nkùu di te kù duó nkè di ce mmùu cèmmu yebie nsipisìnàà dikpáà miéke, kè kù di tanné meháarimè miéke, ke di kékùnne ke di yàáké ke bo yà di yèmmè dòmmè, kè nsà di bo mpí nku tannò yoo di bo yè yete. ³ Kuù yóu kè di ta meháarimè miéke kè dikònni di pĩ nkè kù di duó mmudiì bè tu mù mánni, di do ì yé mù dínidi nè di yembè, kè dè bo yie nkè dí banté ke dò nhoniti ì fòùnè mudii máà dəke, kòò fòùnè tìi yìèní tìnti ti Yiè nKuyie nnùu miéke. ⁴ Yèè bie nsipisìnàà miéke di yààti ì kēri di naàcèi me nyí mùúti. ⁵ Banténè ke dò nti Yiè nKuyie nkùu di te kù di tié nhoniti əə tiémmè mme o biré. ⁶ Dí nyíé ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kuó kəntũ nku kó kuce ké nkù dé.

Bè bo ndakemè kè mesòummè báá bè na

⁷ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di tannèmu ketensààkè ikó mborè nè sibií nè yenébòrè, kè menie nyièní itāfuə nnè yetārè ìnkè. ⁸ De kó ketenkè tidiiti bè tu tì bédèè nè titeti bè tu tì ódisì nè detie mbè tu dè fínyĩ nè detèrè bè tu dè fikíè nè detèrè bè tu dè kèdènádié, kè odifíè

kó detie mbo kè mæcekùò mbo. ⁹ De kó ketenkè mieke di yóó nyo ndi dómè mme dèmarè í yóó di dónté, bè í yó ndi beu tidiiti. De kó ketenkè kó yetārè mòke timáti nti, kè yetārè mòke disəwũð. ¹⁰ Kè di di ke sànnè dí ndóu nti Yiè nKuyie nkùù di te nè mutōmmú dihei sàari kù di duó ndi kpéí.

¹¹ Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te, kényóu di bo ntūmmè ku tannò nè ku kuó nè ku tié n di duò ndè yíe, ¹² kè di di ke sànnè ke maá sicēsààsì ke ã, ¹³ ke mòòte iwũð péu idieyi nè isámṙòì, ke mòòte timáti péiti nè mesə, ke kṙàrikè, deməu kè dè bo. ¹⁴ Dí dòò meyoðmmè ke báá mòòte tefentè kényè nti Yiè nKuyie nkùù di te kùù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati, ¹⁵ ke duó nkè di cè nfekpáfè fie mmieke, iwaayeyi bo dè nè inaá, kè sinéyēí di pī nkè menie nyí mbo, kè kùu dennení menie nkupèrikù mieke. ¹⁶ Ke di duó mmudiì di yembè do í yé mù bè tu mù mánni kè di di. Kù yóu kè di ta meháárìmmè kè kù bo di yáákému ke di kékunne kédeè ke né di dòò mesàà. ¹⁷ Dí ndake ke báá yie nkè di yèmmè ndò di kó muwērímu mmu nè di kó mutōmmú mmu di pètémè de kó tikpàti. ¹⁸ Di báá yè nti Yiè nKuyie nkṙéí, kuù di pāmè muwērímu kè di pèténè de kó tikpàti, kù mè dòò kè di bo banté kù pīrmmè mme metaummè kù do béi nkéíku ke dò kù bo dònèmmè di yembè, dè mè ndòmmè yíe.

¹⁹ Kè di yè nti Yiè nKuyie nkùù di te ke tūnne yebòkè ke yè fié iwũð, ke kōnkù yè ìkè ke yè bàá ndi yóó kúmu. N di caummu yíe. ²⁰ Timómmənti nti kè di í yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kṙeti di yóó kúmu kédeè ibotí tēi kù kòuti ì di ìkè i kōme.

9

Isidayεεribe í tōūnè ibotí tēi

¹ Isidayεεribe, kénténè kékeè! Di yóó séntému yíe nkukó nSuditēē kékəte kēbeti ibotí ìi deu ke kṙeñni ke di pēēté kətieke yehékè dieyè yèè kó iduotí okù ke káá ntiwetí. ² Di yóó namu Anakiibe bèè kṙeñni ke tú tidadieti kè bè ã nnáá mbe kpéí nke di yo kè bè tu Anakiibaa? We mbo dáátí kécómmú be ìkè? ³ Dí nyé yíe nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kuù ni di ìkè ke dò mmuháá nke cóú ndeməu. Kù yóó kuəmu de kó iwuə nyiməu, kuù yóó duó nkè bè di bóuté kè dí mbè bèti, ké bè kùò kédeè bá dè báá əəte, ti Yiè nKuyie ntì ndi nàkému.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te bè bèti di ìkè di bá mṙəti ke tú di wenni mè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie ndi tanné de kó ketenkè, de kó ibotí dərìmmè kpéí nte kè kù ì bèti. ⁵ Dè í tú di wetí mèè kpéí nyoo di yèmmè wenni mèè kpéí nte kè di yóó tieke de kó ketenkè, de kó ibotí kó tidənniti tii kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù yóó bè bèti, kù dó mèè kpéí nkédəò kù do dójunnè dii nùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu. ⁶ Nyénè tūnké ke dò nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di duó nde kó ketenkè dè í tú di wetí mèè kpéí nte kù di duómmè de kó ketensààkè, dí pètinke tú ku botí kùù to kṙeñni.

Isidayεεribe do dōmmè fεsəəmátinààfē kénkōnkù ke fē bàá

⁷ Díndi Isidayεεribe di báá yè ndi do íinkomè ti Yiè nKuyie nkuù di te ku mieke dikṙáà tedənté cuokè, kétúóté di yè dii yiè Esibiti kəntə kətuəkenəni yíe nti me mborè, di í yie nKuyie nkṙeti.

⁸ Odebu tāri di do íimmu ti Yiè nKuyie mmieke mediè nkè kù ndó ké di kuə diməu páíí. ⁹ N do dèke dii mōnni ditāri kè ti Yiè nKuyie mbo n duó ntitápièti ku taummè kuó wāri tii ñkè, kè nní mbo ditāri ñkè ke dò yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke í yo m me nyí yè. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwāri titápièti tidéti ñkè ku tannò kù do di nàké yè di tíkú dii mōnni ditāri pēri ke kù di náannènni kè di yo ku tammè muhāá mmieke.

¹¹ Yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà kó difōnkúò kè kù n duó nku taummè kuó kó titápièti tidé, ¹² ké n náké ke dò: Íté kécúté mecāā nha nitiè a dènnení bè Esibiti bè n cəkəmu, bè yóumu dende bāmbà n kó kuce n do bè benke kù ke dòò fεsəəmátinààfē. ¹³ Ti Yiè nKuyie

de nni nnáké ke dò: N yàmu de kó benitibè ke s̄́ mbe to yeè kpeñi. ¹⁴ Yóu kè m bè kùò bemou páíí kè be yetìrì kpránné kutenkù miéke kè n da dòò kuwuò nkperíkù kùù yó nsū kéréxé kuu.

¹⁵ Mèmmè kè n cúténì ditārì di còù mmuháá ndi ñnkè, ke tò Kuyie ntaummè kuó wàri tì tápíèti ñnkè, n nou sidé. ¹⁶ Kè nní nyóó tuakení ke s̄́ ndi bùtínné dende bàmbà nti Yiè nKuyie nkùù di te ke ma fesomátinààfè ke yóu kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù. ¹⁷ De mònni kè m p̄́ ntitápíèti n nou sidé kè tì bòté ketenkè di ùkè, kè tì pònte pònte.

Moyiisi kuónnèmè Kuyie nyIsidayeeriβe dòò fèè sòmátinààfè kpéí

¹⁸ Kè n doroo ketenkè ti Yiè nKuyie nyùkè, kéwète ke dò yeve sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà n yí yo, m me nyí yò, meyei ndi dòò mè kpéí. Di càrèmu deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke di ye mediè. ¹⁹ N do yìkù ti Yiè nKuyie mmieke nke, ku miéke keè do còuté kè kù ndó kè di kuò páíí, kè n kù bàntè kè kùu yie nkéwète kécuté m báammu de mònni. ²⁰ Kè ku miéke peike Anò mediè nkè kù ndó kóò kùò, kè n kù kuónnè o kpéí, ²¹ kétúótè fesomátinààfè di bùtínné Kuyie nke dòò fè, kè fè còù nkè fèe cóuté, kè n fè pùò nkè fè nà nkè fèe naá mmuyuo nkè m mù útóo kukó nkùù bonní ditārì ñnkè ku miéke.

²² Kè ti mbo Tabedaa* nè Masa† nè Kibodoti-Ataafa‡ kè di to í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti mbo Kadessi-Bannea kè ti Yiè nKuyie ndi tō nke dò: Kòtenè kéfiete dihei kù di duó ndi, kè di í nyie nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi nti bo dòò, bá di í nyie nkù di nàké tì. ²⁴ Nè m baà di yémè mme, di í yie ndiyie marì ti Yiè nKuyie nkpeti.

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndo tãátè ke bo di kuomu páíí, memme kè n do ke nínkú ku ùkè kénínkú ke dò yeve sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà, ²⁶ ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie báá kuò kubotí kùù nkù tu a kòku nku a te kù. Nè a kó tikpeti miéke nke a bè deetémè nè a kó muwèrímú mmu a bè dènnenímè Esibiti. ²⁷ Dentení a kó betōmbè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu be kpéí, a bá ndake kubotí kuu nkó itookperí kpéí nnè be kó tidònnitì nè bè dòòri mèè yei. ²⁸ Kàa dòò memme, a ti dènnení dii èi kòbe bo yí f̄́ nti Yiè nKuyie nha í na ke bo ti tannè dihei a do ye nha yóó ti duó ndi. Bè bo yí a ti nímmu deè kpéí nte kàa ti dènnení ke bo ti kuò dikpáà tedòntè miéke. ²⁹ N Yiè nKuyie mbè tu a kòbe mbe, f̄́òò bè te, a be deetè nè a kó tikpeti nti nè a kó muwèrímú.

10

Kuyie mbè c̄́emmè fesomátinààfè kó meyei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Cíéké titápíèti tidéti kè tì ndò tiketiti, kàa dekení ditārì ñnkè, á nwaà nyidei kédòò ditòu. ² N yóó wàri tináànti tì sòò bo tìnti tiketiti a pònte tì ñnkè, kàa tì dòù nditòu miéke. ³ Kè n dòò ditòu nè detekperè kó idéi kécíéké titápíèti tidéti kè tì ndònnè tiketiti ke nti tò tidé kédekenè ditārì ñnkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwàri de kó titápíèti ñnkè kù do wàri tì náànti tiketiti ñnkè kè tì nni nduó. Ku tannò tepíitè kù do di náá nyè ditārì ñnkè kè muháá ncóú nkè di tíkú ditārì p̄́ri. ⁵ Kè n wète kécúténì ditārì ke dòù nde kó titápíèti ditòu n dòò di miéke kè tì de mbo. Ti Yiè nKuyie ndo n nàké ke ye ndè ndòmmè.

⁶ Kè Isidayeeriβe íté Bendee Yakanni kó sibií borè kékòte Musedaa. Anò de nku kè bèe ò kũnné, kòo birè Edeasaa sòoté kéntú ikuó nùtì. ⁷ Kè bèe íté dèborè kékòte Kudikodaa, kéítè dende kékòte Yotibata ikó mborè péu. ⁸ Deñde ti Yiè nKuyie ncàñnémè Defi kó kuwuò nkòbe kè bè bo ntòu ku taummè tòu kémbo ku c̄́ètè ke p̄́ nku tōmmú ke níí yú ti Yiè nKuyie nyètìrì

* 9:22 Tabedaa: Wénté Mukétímù 11:3. † 9:22 Masa: Wénté Mudennimù 17:1-7. ‡ 9:22 Kibodoti-Ataafa: Wénté Mukétímù 11:34.

képā benìtìbè mesàà. Bè me ndəori nè yíenní. ⁹ Dè te kè Defii kó kuwuə nkəbe í məkə ketenkè be kəbe dòmme be kperε tú bè bo mpĩmmè Kuyie ntōmmú, ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

¹⁰ Kè m baa mbo ditāri ñnkè n do ke bo mèè botí meketimè mōnni ke dō yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè ti Yiè nKuyie nyíé kécouté m báammu kényóu, ke í ndi kù. ¹¹ Kè kù n náké ke dō: Íté kécuté kēniité n nìtìbè kè bè tanné ketenkè m béi nke ñkú ke yē n yóó duó nkè be yembè.

Kuyie nduómmè ku kəbe ikuú ù tu bè bo nkù dómè

¹² Díndi Isidayεeribe ti Yiè nKuyie nkù di te kù dó dí dōd ba? Ti Yiè nKuyie ndó tì tu: Onìtì f́ nha bo nkù démmè, ke tũ nku kó kuce, kè nkù dó ke pĩ nku tōmmú nè a yèmmè meməu nè a wēnni diməu, ¹³ kēmpĩ nku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe, kēmbò kè dè da naati. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù baké kēñkè nè tiwetì, ke te ketenkè nè dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè. ¹⁵ Kuù dəke di yembè ke bè taunnè kumáà ke tāāté díndi be yaábí ibotí iməu miεke dè mē ndōmmè yíe. ¹⁶ Ceetenè di yèmmè kédúú ndimáà ti Yiè nKuyie nke ténke báa kpénkūnne di to. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nke baké deməu ke tú bekrààtìbè kóo kprààtì kù demu ke kpeñni ke duò tikōmbùàtì kù í baàtì òməu kù í cəú ticuuti. ¹⁸ Kuù kommu iciribí nè bekúpobè ke dó bepòdbè, ke bè duò ntidiiti nè tiyààtì. ¹⁹ Dí ndó bepòdbè ke yé di do túmè bepòdbè mbe Esibiti tenké miεke.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nku di yóó ndémè ke pĩ nku tōmmú ke kù taunè, di ní yóó parikènè kunku. ²¹ Dí nkù sánti kuù di te, kuù dōd di cuoké tidietì tì duò tikōmbùàtì kè di tì yà nè di nuə. ²² Di yembè do tati Esibiti ke bo sipísiyiekè ndi, kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù duó nkè di sũũ nsiwāā dōmmè tiwetì.

11

Bè dèntemè Isidayεeribe Kuyie ndòd dè be kpéí

¹ Dí ndó ti Yiè nKuyie nkù di te kè nkù tũ nke dəori ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè yé mmú yewe yeməu. ² Di mómməmbε di yəmu nè di nuə ti Yiè nKuyie nkù di te kù demu ke kpeñni nè kù pĩ mmù tōmmú Esibiti tenké, dè í tú di bí. ³ Di yəmu yebenküyè kù dōd yè Esibiti kó ketenkè miεke nè ku dōd dè Esibiti kóo kprààtì nè o kəbe. ⁴ Ke yà kù dōd dè Esibiti kó dihāāpòntñni di do di betì nè be sēí nè be kpràrinaasēí, ke yà kù duómmè kè dāméeri tipèntì kou kó menie mbè dātínnè, ke bè pōnténè, ke bè kùò kè dè dèè. ⁵ Di yému kù dōd dè di kpéí ndikpàà tedəntè miεke kè di na ke tūðkenèní die. ⁶ Di í biinnè kù dōd dè Dubenni botí kou Ediabu kó ibí idé Datanni nè Abidammu, ketenkè àatemè ke bè maanko Isidayεeribe beməu nuə mmiεke, bεmbe nè be cēí kəbe nè be touti nè benìtìbè bèè kó dimàà do tũ mbe fōnkúò. ⁷ Di yəmu nè di nuə nti Yiè nKuyie mpĩ mmù tōmmú diemù. ⁸ Dí mpĩ nku tannò m me ndi duó nyè yíe nyeməu, memme di bo mməkemè dikōmbùò kékəte kécouté ketenkè di kəri ke bo ta kè. ⁹ Kè di dōd memme di bo mbo kémənte ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéí kú ke yē nkù bo duó nkè di yembè nè be yaábí, mεcekùò nnè menaamiè ndè pũñ nkè.

Kuyie ndəke kèè tenké kpéí kè ñ ndōmmè

¹⁰ Di tati kèè tenké kè í dōnnè Esibiti dōmmè, kè di ní bo buotí kupaku, kédammú kukó nkéyũónni menie nkényòdòri, bè ñ nyòdòri mèè botí kukūmpaku. ¹¹ Di kəri ke bo ta kèè tenké tu yetārè nè tibiti kó ketenkè nke kè fetaafe nù, ¹² ti Yiè nKuyie nkù di te kù dəkemu de kó ketenkè kpéí, ku nònfè í iiti de kó ketenkè ñnkè, dibenni bo ketémè nè di bo deèmmè.

¹³ Bá wè kòd yie nke tũ n di duó nyèè tannò yíe ke dó Kuyie nke pĩ nku tōmmú nè o yèmmè meməu nè o wēnni diməu. ¹⁴ Kù bo ndi duó nfetaafè fe mōnni feñkēmbóntaafè kéntə ke tuəkenè fetadentifè, kè di paa nní mpeí detie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè fikíe kè dè mpeí, ke menaà mpāmmèe buoté nè məkùò. ¹⁵ Kù bo ndènnimuní timùtì di paa nkè di wũñ nyo nkè di nyo nke sànnè.

16 De m̀̀nni di né ndake ke báá b́́tinné ku kó kuce, ke báá t́́nne yebákè kénkōnkù ye ìkè. 17 Kè di d̀̀̀ memme ti Yiè nKuyie mmièke bo di yè kè kùu kpetinné iwetibori bá fetaafe ténke bá nniu, tidiiti ténke bá mpéi, bá di báá ɔte di bo kúmè ketensààkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mièke. 18 Dí ànné Kuyie nnáànti di yèmmè mièke kè tì ta di wèrè, di nti ù di nou tenèite kōme kè nti ìrì bè ð nyírímè kuítùòkù. 19 Dí nti tiè ndi bí di borè tecfètè, nè di borè kupòòkù di yóo duó di m̀̀nni nè di ènte di m̀̀nni. 20 Dí tì wàri di ć́i kó yesānkè nè yebòrè, nè dihei kó dibòri. 21 Kè di d̀̀̀ memme díndi nè di bí di bo nfòu kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú kényè nkù yóo duó nkè di yembè kè dí nkè te sáà.

22 Kè di ṕ́i nweti weti yetannò kù di duó nyè ke d̀̀ori yè yè mmù ke dó ti Yiè nKuyie nkù di te ke t́́i nku kó kuce ke kù taunnè dimáa. 23 De m̀̀nni kù bo nni ke beti iwuo ndieyi imou ìi kpeñni ke di p̀̀été, kè di tieke i ekè kékari, 24 di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáa yo ntú di kake nke, kétúóté dikpáa tedontè kperi kubakù cànkù bíékè kékote kédíté Dimaa tãri kubakù yóu bíékè kènto kètuake kukó ndiekù Efadati diyie yiení kèè bíékè, kènto kètuake dàméèri Meditedandee diyie taà kèè bíékè. 25 Di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáa òmou báa dáátí kè di baao. Kuyie mbo duó nkè bè ndi dé kè be kōmbùàti ndi duó Kuyie nti ndi nàkè ke yè ndè yó ndònmè.

26 N di pãmu yíe nkuce, tãáténè mesàa nyoo meyei, 27 Kè di yie ti Yiè nKuyie nkù di te ku tannò kù di duó nyè yíe, kù bo di pã mesàa. 28 Kè di me nyè yete ke b́́tinné ku kó kuce ke t́́nne yebákè di do í yé yè, di bo yà meyei.

29 Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di tanné di m̀̀nni ketenkè di yóo tieke kè, dí deke ditãri Karisimmu kèpíékè ku kó mesàa, kèdeke ditãri Ebaadi kèpíékè meyei. 30 De kó yetãrè bo kukó nSuditèè yáa ndi diyie taà kèè bíékè. De kó kuce ku yienè Kannahã kabe kó ketenkè, tedontè kó dikpáa Adaba bo kukó nSuditèè kó kubiriku nku, ke tókénè kutieku sàakù Mòdee* ke weti Kidikaadi. 31 Di yóo séntému kukó nSuditèè kékote kéta ketenkè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè kè kè fiète kékari. 32 Dí ndake kéndòri Kuyie nkù di imou nè ku tannò yemou n di duó ndè yíe ndè yè mmù.

TI YIE NKUYIE NKÓ IKUJ

12

1 Ntenè ti Yiè nKuyie nkuó nè itié ndi yó ndake dèè kpéi, kéndòri de yè mmù di fòmmu mumou mièke, ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do t́́i nkù di duó nkè kè di bo kari.

Isidayeribe dòmmè kèmbáa Kuyie dibòri dimáa

2 Dí puo nyewũtòrè nè yetòrè di yóo beti ìi wuo nkabe do feu yè yetãrè nè sitãa de ìnkè nè detie nyo. 3 Di puo mbe wũtòrè kébókè be b̀̀tãrè kécou mbe b̀̀ Asedaa kó kutedou, képuo nsitenkaanì kè bè ténke bá nnáa nsi kpéi de kó dibòri. 4 Dí báa teké de kó ibotí báa mmèè botí i kó yebákè kè mme mbáa nti Yiè nKuyie nkù di te. 5 Ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù tãáté dii kari di botí mièke ke bo nde bo, kè di bo nde yu ku yètirì dí nkari deborè ke kù bàa. 6 Di ní de nkù fié iwũ kètuó kè kù fiénè metaummè kpeyi, ke de nkù duó ndi moke de kó depíindè nè di pãrè diwèi kpeye, yoo di kù cànnenè dii nùu kpéi nnè di wũ dieyi nè isámpoi kó iketi yi. 7 Di ní yóo dè nkari ti Yiè nKuyie nkù di te ku ìkè díndi nè di ć́i kabe kè dí wènné kédí de kó mudii kényānkunè diwèi, ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó ndè. Di Yiè nKuyie nkù di te kù di d̀̀̀ mèè sàa mme.

8 De m̀̀nni di ténke í yóo ndòri ti mè ndòrimè yíe, bá wè kòò d̀̀ri o yèmmè dò ndèè wenni. 9 Di mu nyí t̀̀òke ketenkè di Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè kè di bo kè tieke kékari kéompe. 10 Di yóo séntému kukó nSuditèè kékari ketenkè di Yiè nKuyie nkù di te

* 11:30 Mòdee: Araba do de mberínè. De kó mutie bo Kuyie ndo benke dè nde kumáa Abarahammu kè wèè maá diwũtònni Kuyie deborè.

kù di duó nkè ké kè tieke. Di yóó kè kàrimu kè kù di om̀p̀unne ké di deeténè di dootitòbè bèè di fité, kè dí mbo kè dè di naati.

¹¹ De m̀onnì di Yiè nKuyie nkù di te kù bo tãáté dii karì kù yó mborè, ku yètìrì yó nyu dè, di yó nde nkù duò n di nàké dèè kó dimàà dèè tu: Iwũs di yóó nkù feu ì ke tũò nnè metaummè kpèyi nè di kpere di m̀ake de kó depíndè nè di yèmmè kó yep̀arè, nè di kù cànnenè yèè nò kpèye. ¹² Kè dí nyãnku di Yiè nKuyie nkù di te ku ìikè d́ndi nè di bí initidaaì nè initipòì, betòmbè benitidaabè nè benitipòbè kéwènnénè Defiibe bèè di bonè ke yé bè í m̀akemè ketenkè di cuokè.

¹³ Dí ndake ke báá sánté ké nkù feu iwũs ke tuò mbá kè di ǹnte dii b̀òrì. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie ndi benke dii karì di kó iwuò mmièke, deñde di yóó nkù feumè iwũs ke tuò n di nàké ke yé ndè ndòmmè. ¹⁵ Kè wèè níí d́ó dii m̀onnì ò bo na kékuò iwũs kécááké ti Yiè nKuyie nkù di te kù ò pã kè dè m̀amè. Bá kè di bo kùù píku, yeb̀òrè yem̀ou, wèè sí nnè wèè í sí, mbè níí bo na kécááké de kó imaa ndi òò yímè iorimaa, dè í m̀ake mebatimè. ¹⁶ Di né níí báá cááké meyĩ, di níí mè útóo ketenkè di òò yímè menie.

¹⁷ Di me nníí bá mbo di c̀éi mieke ke yo ndi diiti kó depíndè, di yààte dè, di naà mpàmmè nè mekùò nnè di wũs pié ì bí idaaì kó iketiýì nè di wũs di kù feu ì di kù cànnenè yèè nò kpéí nnè di p̀arè diwèì kpèye nè di do nképã yè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù tãáté dii karì di níí yóó de nkari ké dè di d́ndi nè di bí initidaaì nè initipòì nè di kó betòmbè benitidaabè nè benitipòbè, kéwènnénè Defiibe bèè di bonè. Mem̀me di yó ndòrimè kényãnku Kuyie nkù di te kù di duó ndè kpéí. ¹⁹ Dí d̀òò meyoòmmè nè di bo mbomè di báá dootóo Defiibe.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te duó ndi m̀onnì kè di tenkè deuke kù di nàké ke yé ndè yó ndòmmè. Kè kuníí di pí nkè di d́ó kécááké imaa ndi bo na kécááké di d́ó mèè botí. ²¹ Kè dè me ndò ndi détenè ti Yiè nKuyie nkù di te kù tãáté dii karì kè di bo nyu ku yètìrì, di bo na kédeite di wũs kù di duó nyi mieke kékuò kécááké di d́ómè, n di nàké ke yé ndè ndòmmè. Di bo na kэмbo di c̀éi ké ì cááké di d́ó mèè botí. ²² Di bo na ke níí ì cááké bè cáammè iorimaa, mebatimè bá mbo wèè sí nnè wèè í sí, ndi bo na kéwènné ké ì cááké. ²³ Di né ndake ke báá cááké meyĩ, nke yé mufòmmu bomè meyĩ mmièke nke. ²⁴ Di báá cááké imaa nkéwènnénè meyĩ, ndi níí mè c̀óúnko ketenkè menie nkòme. ²⁵ Di bá ncáá mmeyĩ nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati, d́ndi nè di bí nè di yaábíó ke yé di d̀òrimè ti Yiè nKuyie ndó dènde.

²⁶ Di cànné ì wũs ti Yiè nKuyie nkéí nke yóó kù nyi fié nè di kù cànnenè dii nùù kpéí, di níí dè t̀óní dikarì kù tãáté di. ²⁷ Kè di níí fèúté fèòfè ti Yiè nKuyie nke bo tuò ndí tuò nfe maa nnè fe yĩ, kè di me nkù fèúté fèòfè metaummè kofe nfe dí tuò mmeyĩ ndiwũòtònnì, kédeè kécááké imaa.

²⁸ Kénténè itié n di náá nyi nkétũnne ì yèmmè, mem̀me di bo mbomè kè dè di naati, d́ndi nè di bí nè di yaábíó sáà, ke yé di d̀òrimè Kuyie ndi tũ nkù d́ó dènde.

M̀oyiisi caummè Isidayeribe ibotí t̀èi kó yebòkè kpéí

²⁹ Ti Yiè nKuyie ndi tũ nkù bo kuò dii m̀onnì ibotí t̀èi kè dí ta be tenkè. Kè di fiète dii m̀onnì be tenkè ke k̀ari, ³⁰ di báá dítinné dimàà ké bè teeténè, dí ndake kè be b̀okè báá di pí, di báá yè fié iwũs, di bá nwanti kényíté bè do feu mèè botí iwũs be b̀okè ké yè tũnne. ³¹ Di báá tũnne de kó ibotí báá mmèè botí ì b̀okè ké mmè bàà ti Yiè nKuyie nkù di te, ke yé ti Yiè nKuyie ndè wùómmè isòke nyi. Bè t̀ònnèmu be bí initidaaì nè initipòì be b̀okè.

13

¹ Dí ndake kántũ n di nàké t̀i, di báá yé t̀imatì, di me mbáá yaate t̀imatì.

Kuyie nyóó potémè Isidayeribe bèè bo fié iwũs yebòkè

² Kè dè dò nhòm̀òu buoté di cuokè ke náá Kuyie mpããnáantì, yoo ò yàu mebenkùmè, kòò di nàké ke yé ndèmarè cànne bo d̀òò. ³ Kòò tu dí fié iwũs yebòkè di do í yé yè, bá kòò do di nàké ke yé ndèè bo d̀òò, kè dè d̀òò, ⁴ di báá yie nkékénté de kóo nìtì wèè tu ò náá Kuyie

mpããnaãnti ke tú ò yàu Kuyie nkó mēbenkùmè. Ti Yiè nKuyie nkuù di te kuù di yáú ke bo yà ke nsà kè di kù dó nè di yèmmè mēmou. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù di te, di yó nkù ntũ ké ñ kù dé, kēmpī nku tannò kényíé nku kpeti, ké nkù báá nké nkù taunè, ⁶ de kóo niti wèè tu ò náa Kuyie pãã náãnti yoo wèè tu ò yàu Kuyie nkó mēbenkùmè ke di sukíí kè di bo yete Kuyie nkpeti, Kuyie nkuù di dēnnení Esibiti ke di deēténè mudaatōmmú. Kè wèè dó ké di détinne kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù, dí ò kùò kédèite meyei ndi cuokè.

⁷ Kè dè me ndò nha yǎfũð kou mǎu nwe yoo a bire denitidaarè yoo denitipòrè yoo a pokù yoo a népo saù mǎu, kòò kǎtení a borè disòri ke da sukíí, ⁸ ke tú, dí fié iwũð yebàkè di do í yé yè fǎ nnè a yembè, iwua nyii di fité medétimè yoo metóómmè i kó yebàkè, di tenkè kemou miéke. ⁹ A báá yie nho kpeti, a báá ò kènté, a báá ò kuó mmesémmè, a báá ò kpákè a báá sǎnne o yei. ¹⁰ A dò nkòò kǎmu, fǎð mǎmmuò ndò nkéketé kóò bàtè ditári, kè betàbè né na kóò bùstí yetárè. ¹¹ Ò mǎnnè kébústí yetárè nye kékuò, ke yé ò da sukíímè kǎa bo yóu ti Yiè nKuyie nkuù di te ké kù deēténè, kunku kùu da dēnnení Esibiti tenkè di do tú dè tidaati. ¹² De mǎnni Isidayeribe bemou yóó ti kèèmu kémǎte kufǎwaá nke ténke báá dǎò meyei.

¹³ Kè dè me ndò ndiyiè mari bo kè di kèè ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè miéke, ¹⁴ besǎnténitibè sukíí dè dihei mari miéke bèmabè kè bè bo fié iwũð yekàbè di do í yé yè. ¹⁵ Dí wammú kébíéké mesàà, ke nsà kè dè mènke dǎò mebotí, kè di sǎ nde kó meyei mbotí mènke dǎòmu di cuokè, ¹⁶ dí kuò de kó dihei kàbe nè be wũð demou di báá súó ndèmarè. ¹⁷ Dí tíí ntinenti tii kó dimàà bo de kó dihei miéke kécóú ndihei miéke benitibè kàri dè kèwènnénè dihei kécóú mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, kè de kó dihei náa ntidobonti, bá òmǎu ténke báá di maá. ¹⁸ Di báá túóté dèmarè bá dèmàà de kó dihei miéke de dò nkécóummu, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkuù di te kè ku miéke do, kè kù di kuó mmesémmè, kéduó nkè di sũ nkù do nàké di yembè ke dǎ dè yó ndòmme. ¹⁹ Kè nsà kè di yie nti Yiè nKuyie ndi tũ nkù kó dinuù, ke tũ nku tannò n di duó nyè yíe, ke dǎori ti Yiè nKuyie ndó dè kunku di tũ nkù.

14

Kuyie nyí dómè ku kàbe ndǎori ikúkuó

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù di te kè di tú ku bí. Di bá nduaku yoo dí nkuò di tǎ di kari dii mǎnni mukũ. ² Di tú ti Yiè nKuyie nkàbe mbe ti Yiè nKuyie nkuù di te, ke di tǎáté iwua nyimou ìi bo ketenkè ñnkè i miéke kè di bo ntú kù te bè.

Isidayeribe dò nkényo nyii wũð nè tii wanwanti nè bè dò nkénci dè

³ Kè ti Yiè nKuyie nyí di ci dè di báá dè di. ⁴ Ntenè iwũð di bo nyo nyi: Inàðke nè ipe nè sibáó. ⁵ Tehontè yeyiè mpéu kpete nè tehontè péitè nè tehontè tèè dǎnnè fepèrifè ke né mǎke yeyiè nyèè yàati nè fèsèfè nè tetàbuatè nè tebuatè nè fèwaurifè. ⁶ Tiwanwanti nè iwũð dèè mǎke yekpèètè yèè yàati ke dukii di bo na ké ndè yo. ⁷ Di báá di yòyó nè tehontè nè disetiri dè dukimu dè me nyí mǎke yekpèètè di dè cimú, ⁸ defǎnkùrè, dè mǎkemú yekpèètè dè me nyí dukii, di bá ndè yo ndemou di dè cimú. Kè dè me nku di báá dè kàáké.

⁹ Ntenè menie mmiéke kperè di bo nyo ndè, siyí sii kó dimàà mǎke icietí nè yeyíékè. ¹⁰ Di bá nyo nsii í mǎke icietí nè yeyíékè di sè cimú.

¹¹ Di kó ikuú í ci sinǎ sii kó dimàà di nsí yo. ¹² Di báá di kumancònkù nè kutāmancònkù nè dāmèèrì kó fetúúfè. ¹³ Ditúsòu nè kutúbotí kumou di bá ndè yo. ¹⁴ Fetúúfè nè kukākābotí kumou. ¹⁵ Fecònfè diéfè nè yeondo kó kubotí kumou. ¹⁶ Fecònfè diéfè nè dionduò nè tiyàðkompéiti kó kubotí kumou nè kucírímbotí kumou. ¹⁷ Dikonneyou nè yeondo kó kubotí kumou nè fekonkpànfè. ¹⁸ Kutenkatikàdáákù nè kukunaakù nè diküntibári nè kudéikù.

¹⁹ Tipumpùti di bá nti yo ndi dè cimú. ²⁰ Di kó ikuú í ci sii nǎ kó dimàà di nsí yo.

²¹ Kè fèðfè kú di báá fè di, dí fè duó nhopòò wèè di bonè kè wèè di, yoo dí fè nhò fiténè. Di tú kubotí kùu cǎá nkù nku, kè ti Yiè nKuyie ndi te. Di ní báá bénné dibàbii nè di yǎ miè.

Ti bo nduàmmè Kuyie depíndè

22-23 Bá dii benni di ní deíte di paa nkperε demou dèè tu depíndè, tidiiti nè menaà mpàmmè nè məkùò, di ní dè tóní nè iwũò ketiyi inààke nè ipe nè sibóó, ké dè kòtenè dibòrì kù tããté di, ké dè di ku ìkè, kè dèe yie nkè dí ndé ti Yiè nKuyie nkùù di te sãã. ²⁴ Kè de yèmmè a cĩètè bo ndétirìnè ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tããté dii bòrì, kè ku yètìrì bo ndè yu kè ti Yiè nKuyie nkùù da te kè kù da dòò mesàà nkè dè sũ, ²⁵ á túóté dèè tu depíndè ké dè fité kéntò idíítí de kó dibòrì ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tããté dii bòrì de kpéí. ²⁶ Dεborè kédonté a dó dèè kó dimàà inààke, ipe nè sibóó nè menaà nnè kunadaakù ké dè di, ti Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè, kè diwèi nda bo f́ nnè a cĩètè kòbe. ²⁷ Di báá yè nDefiibe bèè di bonè be kpéí, ke yé bè í məkemè ketenkè.

²⁸ Kè yebie nyètããti ní pēēté, dí dennení depíndè di dèite dèè kó dimàà ké dè còú ndihèi. ²⁹ Defiibe bèè di bonè ke í məkε be kó ketenkè nè bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kè bèe pété kédi kénsànnè. Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dòò mesàà ndi pĩ mùù tōmmú mumou miεke.

15*Kuyie nduó nyii kuó Isidayεeribe be bàà nyĩnkè*

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Isidayεeribe ke dò: Yebie nyèyiekè yèyiekè kó difōnkùò di ní yóu di kòbe be bàà mbè di məkεnè yè. ² Ntenè di yóó tūnne mēè botí de kó ikuú: Kòò mōu pēnte o kou tōu idíítí wèè ì nhò yóunè de kó dibànni. Òmōu báá pīnnè muwērímú o kou tōu ke dò wèè ò yietí o bànni, ke yé Kuyie nkùù dōúmmè de kó dinùù. ³ Di bo na ke ní duó nkè opòò di yietí kè dè me ntu di kou nwe dí ò yóu.

⁴⁻⁵ Kè nsà kè di kém mú weti weti ti Yiè nKuyie nyē mmù, ke tũ nkù di duó nyii kuó kè n yi ndi náá nyie, ocĩri keté ké bá mbo di kó ketenkè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmu mesàà nkù di duó kèè tenkè kè di yóó kè kàri ké kè tieke ke miεke. ⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmu mesàà, kù tì ndi nàké ke yè nkù yóó di dòòmè. Di í yó mpenni idíítí ibotí tēi, ibotí tēi péu ì yó ndi penni. Di bo mbaké yebotè kusũkù yè me mbá ndi baké.

⁷ Kè di kou mōu bo ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kó dihei marì ke tú ocĩri di báá ò yetenè di diiti, di nou me mbá nhò tēĩnè. ⁸ Dí ò cànnε di nou kóò pēnte dèè ò dónni. ⁹ Ke né nyé kè meyèmmè yeime báá di ta kè di dō dibenni yiénni dii yètini kè di dò nké bè yóunè yebàà mbè di məkεnè yè. Dí báá yóu kè meyèmmè yeime di ta kè di yóu di bo cànnemè tenòutè di kou tōu ke í nhò duó ndèmarè. Kè di dòò memme kòò di kuónnè ti Yiè nKuyie ndii yóó tō de kó meyei. ¹⁰ Dí ò pã de kó idíítí nè meyèmmè memàà nè diwèi, memme di Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmè mesàà ndi tōmmú mumou miεke, ke di dōari dèè kó dimàà nyié. ¹¹ Bεcĩribè yó mbomu di kó ketenkè miεke, deè kpéí nte kè n di duò nde kó dinùù kè n tu di báá yie nkè di nou mpikú, di kòbe bèè tu bεcĩribè nè besénnibè ke bo di tenkè miεke be kpéí.

Isidayεeribe bo nfĩnko mēè botí tidaati

¹² Kè wèè donté kudaakù di kòbe Ebedeebe miεke kù mpĩ nho tōmmú, kém məkε yebie nyèkuò, diyiénni kòo kù fĩnko kè kùu kò. ¹³ Kè kù kũnti dii mōnni ò báá yóu kè kùu kò nku nou sitetiri, ¹⁴ kù nkũnti kè wèè deíte ti Yiè nKuyie nkùù o te kù ò duó ndèè kó dimàà de miεke ké dè nkù pã, ipe nè sibóó nè tidiiti nè menaà. ¹⁵ Dí dentení di do bomè Esibiti ke tú tidaati kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu di deeté, deè kpéí nte kè n di duò nyie nde kó ikuú.

¹⁶ Kè dè me ndò nkudaakù bo f́ nwèè cĩètè kè dè tũòke kù bo kòmmè kè kù yete kù da dó mēè kpéí nè a cĩètè, ke bo kè dè kù naati. ¹⁷ De mōnni á túóté tekãũtè kédanne ku toò tεcĩètè bòrì kó kudáú keduute, kè kù ntú a kó kudaakù sãã. Kè dè me ntu onitipòkù nwe a me nyĩ.

18 Dè bá nda yóunè a bo kù fīmmè, ke yé kù da pīrmè mutōmmú yebie nyèkuò mièke, kù da pī mmù tōmmú pēētēmu a na nyietimè otōnti kuce mēdēmè. Tì Yiè nKuyie nkùù da te kù yóó da dōmù mesàà a tōmmú mumòu mièke.

Isidayeribe dōmmè kéncānninko iwūš ketiyi Kuyie nkpeí

19 Di nààke nè di pe nè di bōó kè dè ní peité meketimè ì bí idaaí dí ì cānné ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéí, yenaadapàà nketiyè di báá yè pīnnè mutōmmú, di me mbáá kēí di pedakè * ketiyè kó ticitì. 20 Bá dī benni di ní dè kùò ti Yiè nKuyie nkùù di te ku cētè kékari kù tāāté dī bōrì de kpéí dīndi nè di cēí kabe ké dè di. 21 Kè de kó feòfè me nhā kuyènkù makù, kè fè tu dikpènni yoo fè yēí di báá fè feúté ti Yiè nKuyie nkùù di te. 22 Di ní fè di di cēí, kòò mōù dōò di kó ikuó ci dè ke sī nhò bo na ke ní dí wēnnénè ké fè di, di òò dimè fawaurifè nè tehontè yeyiè mpéu kpete. 23 Di né báá di fe yī ndi mè còúnko ketenkè menie nkōme.

16

Isidayeribe dō nkēmbaàmmè diyentébanni

1 Dí nyé dididèi kóo tǎnkù kpéí kémbaà ndiyentébanni ke sánti ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé dididèi kóo tǎnkù mièke do nkemè keyènkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dēnnimè Esibiti. 2 Diyentébanni kó diyie di ní fié iwūš ti Yiè nKuyie nkùù di te, inààke nè ipe nè sibóó, ti Yiè nKuyie ntāāté dī bōrì kè ku yètiri dè yu. 3 De kó dibanni mièke di ní nyo mpéè wèè í kōrenè mutie mùu muuti, di ní nhò càá nke dà yewe yèyiekè, de kòò péè wèè yó ndi dennini di do di mēè sémmè Esibiti. Ke yé di do yetinimè Esibiti kè dè dō mmecāa mme, di ní yó mme nhō ke dennini di do yè dī yie Esibiti kó ketenkè. 4 Mutie mùu muuti mù bá mbo òmòu cētè de kó yewe yèyiekè mièke di tenkè kemòu duómè. Di fié ì wūš diyie ketiri kó kuyuoku ì bá nkpaá kè dè wenté. 5 Di me mbáá fié de kó iwūš dihei mari cēnkoo kperi, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyèè ekè mièke kè di bo. 6 Di ní ì fié diyentébanni ti Yiè nKuyie kù di te kù tāāté dī bōrì ndi kè ku yètiri dè yu, kuyuoku diyie tatoo dī mōnni, di do yetini Esibiti kè dè dōmmè. 7 Di bēnné di wūš ké ì càáké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tāāté dī bōrì de kpéí, kè dè wenté di wēte ké kò ndi touti borè. 8 Dí ncáá mpéè wèè í kōrenè mutie mùu muuti ke dà yewe yèkuò, diyie yiénni dibanni denni dī yie kè di tí nkésānte ti Yiè nKuyie kù di te. Di báá pī mmutōmmú mamù de yie.

Isidayeribe dō nkēmbaàmmè dididèi banni

9 Di ní kaà nyewe yèyiekè mefitimè kuce mēyiekè, kétúóté di ketiri dī mōnni mudidèi. 10 Dí mbaà ndididèi banni ke sánti ti Yiè nKuyie kù di te ké kù pāmmú diwèi kó yepārè kè dè mmānnè kù di dōò mesàà nkè mè māmè. 11 Kè dí dè tōní kù tāāté dī bōrì de kpéí kè bè dè yu ku yètiri. Diwèi ndi bo mediè dīndi nè di bí initidaaí nè initipòì nè di kó betōmbè benitidaabè nè benitipòbè, nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. 12 Dí ndennini di do tūmè Esibiti kó ketenkè tidaati. Mpīnnè de kó ikuó.

Titouti kó dibanni

13 Kè di puotí dī mōnni di diiti ke deè, ke kùòti fīnyī kó yebe menaà, dí baá ntitouti kó dibanni ke dà yewe yèyiekè. 14 Kè diwèi ndi bo dīndi nè di bí initidaaí nè initipòì nè di kó betōmbè benitidaabè nè benitipòbè nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. 15 Di ní yóó kote di Yiè nKuyie kù di te kù tāāté dī bōrì ndi kébaá nde kó dibanni ke dà yewe yèyiekè kénsánti ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé kù di dōòmè mesàà nkè di diiti peité kè di kperè demòu yie nkè diwèi ndi bo mediè.

* 15:19 Yepedakè: Yepedakè bè náá nyèè kpéí ndie nyè í dōnnè ti die kpeye yè mōke ticitì nti kè ti òkù mediè, kè bè òò kēí de kó ticitì kéduakenè tiyàati.

16 Dibenni benitidaabè ní kote ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dìì bòrì kuce mètàãti kébaá mpéèbè bèè í kòarenè mutie mùù muuti be kó dibanni nè dididèì banni nè titouti kperi, òmòù báá kote ti Yiè nKuyie mborè o nòu sitetìrì. 17 Bá wè o ní pã kè dè mmànnè ti Yiè nKuyie nkùù ò te kù ò dòò mesàà nkè mè màmmè.

Tibeénti kó ikuú

18 Di tãáté benìùbè diebè nè besámpròbè yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te di duó nyè yemòu mieke, di botí tūmmè itòbè, kè be mbekùnè benitìbè ke tū ntimómmanti. 19 Bè báá yeténè tibeénti tì dò nkéndòmmè, di bá mbaàti benitìbè, di me mbá ncóu tìcuuti ke yé tìcuuti tìl òò yéìkùnnemè mecii nyembè kè bè báá yà timómmanti. 20 Dí mbekù ke tū ntimómmanti, kè dèe yie nkè dí nfòù kémante keta ketenkè ti Yiè nKuyie kùù di te kù di duó nkè kékari.

Kuyie nyí dós be nkù feu ì wūš

21 Di báá cónné kutedóu diwūštònni di maá dì ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéi di také. 22 Di me mbáá fíi nditári mari ti Yiè nKuyie nyí dós dè.

17

1 Di báá féuté fenààfè yoo fepièfè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè dè nhā kuyènkù makù, ke yé kù dè wùómmè isake nyi ti Yiè nKuyie nkùù di te.

2 Kòò mòù bo yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyè mieke, onitidòu yoo onitipòkù ke dòori dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkùù di te, ke caari kù di dònè mèè taummè, 3 ke kònkù ke báá nyebokè nè diyie nè otànkù nè siwāā ti Yiè nKuyie nyete dè. 4 Kè bè tì ndi nàké, yoo di cénke tì kèèmu, dí tūnne de kó tináantì kó ice kéfié keyà ti fàtìrì kó dikūnni. Kè di yà kè tì mènke dòòmu Isidayeeri be cuokè, 5 kòo nitidòu nwe yoo onitipòkù, dí ò dènne dihei kó dibòrì kóò bùótí yetárè kékuo.

6 Onitì òmáà weè báá béi nhò yàmè òmòù kè dí ò kùò, bèdébè yoo bètàãti kè beè béi ndi ò kùò. 7 Bèè ò yà beè dò nkéniité kóò bòté yetárè, kè benitìbè sòmbè né na kóò bùótí yetárè kékuo, kè dèe yie nkè dí deite meyei ndi cuokè.

Isidayeeri be dò nke ní beké dìì màà tináantì tì yóu

8 Kè dè dò mbè kùò òmòù nwe, yoo bè puotì òmòù nwe koò kòute yoo yekpàrè kpeti mati tìl tūòkeni kè dè di yóunè di bo tì bekémè dihei kó dibòrì, dí tì tóni ti Yiè nKuyie kùù di te ku cīètè kù tãáté dìì bòrì de kpéi. 9 Dí kote késònké ikuú niùbè Defiibe nè obeénti, bèè pī nde kó yewe mutómmú, kè bè beé nkè bèè di nàké di dò nkédòòmè. 10 Kè dí tūnne bè di duó ndi nùù, dende di Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dìì bòrì de kpéi nkédòò bè yé ndi dòòmè. 11 Bè yóó di duó ndi nùù nè bè yóó di nàké tìl náantì dí ndè tū nweti weti ke báá súò ndèmarè, dí tūnne bè yé ndi dòò tìl kó dimàà. 12 Kè wèè màoòte tefentè ke bùtinné ti Yiè nKuyie nkuú niùtì wèè pī nku tómmú nè obeénti bè ò nàké tì. Dí ò kùò nkédeite meyei nyIsidayeeri be cuokè. 13 Kè Isidayeeri be botí kumòu tí kèè kédepe ti Yiè nKuyie ke ténke báá mòote de kó tefentè.

Isidayeeri be bo ntū nyi kú ke kanninko mbekpàatìbè

14 Kè di ta dìì mònni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke kàri ke dèè ke dó di bo tãátémè okpàati kè wè ndi baké ibotí teli ì di fité ì dòòrimè. 15 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di benke wè, di we mpí ntikpàti di báá pī nhòmòù wèè í tú di kó kubotí kou. 16 De kóo kpàati né bá ntú wèè mòke sikpàrisēi mediè nhò me mbáá tō mbenitìbè Esibiti kè bè bo waá nsisēi ke yé ti Yiè nKuyie yetemè ke tú di báá na Esibiti kó mutentáá. 17 Ò me mbá ntú wèè mòke benitipòbè péu bè yàà bo ò détinne Kuyie, ò me mbá mmòke timáti péiti nè mesòò mpéu.

18 Kè de kóo kpàati tùóté dìì mònni tikpàti ikuú niùbè nè Defiibe duó nkè bèè wāri ikuú pátiri teri kóò duó. 19 Kè de kó dipátiri nduó o borè kè wè ndi kàà nyewe yemòu o fòmmu mumòu mieke. Kè dèe yie nkè wè ndé ti Yiè nKuyie kùù ò te, kèntū nde kó ikuú ò nàá nke

yē ndè dòmme, nè de kó itié nyiməu. ²⁰ Kòò d̀̀̀̀ri memme tefentè báá ò ta kòò yèmmè ndò nhò p̀̀̀̀tè o k̀̀̀̀be k̀̀̀̀ wèe búttinnè ikuú mai, memme okpà̀̀̀tì yó nsakémè Isidayeribe cuokè wenwe nè o yaàbío.

18

Ikuú niùbè bo nte dè

¹ Ikuú niùbè Defiibe nè Defii kó kuwə nkuməu, bè í yó mməke ketenkè Isidayeribe kōme, Isidayeribe pāā ndè ti Yiè nKuyie ndè yó ntú be kó mudii. ² Bè í yó mməke ketenkè Isidayeribe cuokè, bè yó mpī nti Yiè nKuyie ntōmmú mmu ke de nyo, ke yé kù do ti mbè nàkémè.

³ Nte ikuú niùbè dò nke ní nte dè Isidayeribe feu ìl wūš Kuyie nyi mieke. Kè fenà̀̀̀fè nfe yoo fepièfè bèe duó nyikuú niùbè kubakù nè muyèi nè tinauti. ⁴ Dí mbè duò ntidipanti kó yepā̀̀̀rè nè menaà mpā̀̀̀mmè nè mekùò nnè di peciti di kēi tì meketimè. ⁵ Ke yé ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù tātémè Defii nè o bí ibotí iməu mieke kè bè bo pī nku tōmmú.

⁶ Defiibe bèè bo di tenkè yehəkè yeməu be mieke, kòò m̀̀̀̀u d̀̀̀̀ kékətení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tātè dii b̀̀̀̀rì, ⁷ ò baa nkè pī nti Yiè nKuyie nkùù di te ku tōmmú o k̀̀̀̀be Defiibe t̀̀̀̀bè bèè bo Kuyie ncfètè mieke bè pīmmè. ⁸ Be dii ní yó mməmu ke né yiénè ò yóó fité o kperè kèpétè dè.

Bèè sou nke tú bè nàa nKuyie mpā̀̀̀nā̀̀̀nti nè bèè mènke ti nàa

⁹ Kè di ta dii m̀̀̀̀nni ti Yiè nKuyie nkùù di te, kù yóó di duó nkèè tenkè di báa teké de kó ketenkè yembè kētūnne be kó isəke bè d̀̀̀̀ri ì. ¹⁰ Di mieke òm̀̀̀u báa kuə o birə denitidaarè yoo denitipòrè kətəu, òm̀̀̀u me mbáa kəte tipā̀̀̀ti. Beyuwúombè me mbá mbo, yoo bèè sòutinè yebəkè, yoo benitinombè. ¹¹ Òm̀̀̀u báa bənté kusīnkù otəu, òm̀̀̀u me mbá mbekù yetenk̀̀̀rè, òm̀̀̀u me mbá mboorí tinùbooti. ¹² Kè wèe d̀̀̀̀ ò de kó isəke kó kubotí ò nàa nyisəke nyiè nwe, ìl te kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó beti ibotí t̀̀̀̀i di ìkè. ¹³ Duónnè dimáa ti Yiè nKuyie nkùù di te páíi.

¹⁴ Ke yé ibotí di yóó beti ìl k̀̀̀̀rìmè tipā̀̀̀ti nti ke boorí tinùbooti, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù me nyí yie ndi bo ndè d̀̀̀̀rimè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómmu wèe yó nnáa ku pā̀̀̀nā̀̀̀nti kòo nni ndònnè mí mMəyiisi, de yiè nyóó yènni di botí mieke nke, kè dí nyié nhò di náa nti. ¹⁶ Di do ti mbekè ti Yiè nKuyie nkùù di te di do t́kú dii yiè ditā̀̀̀ri Odebu ke d̀̀̀̀ dí í d̀̀̀̀ kè nyo ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tammè di mómməmbə, di me nyí d̀̀̀̀ kénwúo nfehā̀̀̀adeñfè di yàa bo kú. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀̀̀: Bè béi nti wennimu, ¹⁸ m bo bè duónko wèe yó nnáa m pā̀̀̀nā̀̀̀nti, kè wè nda d̀̀̀̀nnè, ò yètiní bè botí mieke nke kè m bo ò duó n náa nti kè wè nti mbè nàa n yē ndè ndòmme. ¹⁹ Kòò m̀̀̀̀u í yie n yē wèe yó nnáa m pā̀̀̀nā̀̀̀nti ò nàkè tì, m̀̀̀̀i mómmuə nyóó yūš nho to. ²⁰ Kòò m̀̀̀̀u tu ò nàa m pā̀̀̀nā̀̀̀nti, ke náa n yí yē nwèe náké tì, yoo ò nàa ntibənnā̀̀̀nti de yiè dí ò kùə.

²¹ Kè dè yèmmè di bo ntoti di yèmmè ke tú: Yé ti ní bo yīmè kébanté ti Yiè nKuyie nyí béinnè wè? ²² Wèe nàa m pā̀̀̀nā̀̀̀nti nè n kó diyètiri kòò nàké ke yē mmí nKuyie n tú t̀̀̀̀matì yóó d̀̀̀̀, kòò béi nti í d̀̀̀̀, mí ndi Yiè nKuyie m̀̀̀̀i í tì béi, de yiè nnáké tefentè kpeti nti. Di báa ò depe.

19

Dis̀̀̀̀ri kó yehəkè

¹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo kuə yebotè yè kè di duó mbe ekè kè di kari kénhā be cēi. ²⁻³ Dí toté ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè itempē nyitā̀̀̀ti, kētā̀̀̀tè bá kùù tempē dihei dimáa kédəò ice kékətenè, kòò m̀̀̀̀u kùə oniti wèe coké kéta di mieke kəsəri.

⁴ Kè dè fiténè wè kòò m̀̀̀̀anè o kou t̀̀̀̀u kè bè do í məke t̀̀̀̀matì de yiè mbo na kécoké kéta de kó yehəkè kó dimari. ⁵ Kè dè dò nhòm̀̀̀u ta dikpáa ke d̀̀̀̀ kékəũ ideí ke neínè o népo ke

kõũ mutie, kè tẽpĩtè feuté ke màánè o népo kòò ku, de yiè mbo na kécoké kékate késari de kó yehékè kó òmari kédetè omáà. ⁶ Bè kùò wèè kou kòò miéke yonke kòò ò bèti ke dó kèpeite. Kè de kó dihéi dètiri ò yàà bo ò nĩte kuce kékuò, ò me ndo í dò nkékuò, ke yé ò do í ò màkenèmè tĩmatì. ⁷ Dèè kpéi nte kè n di duó ndinùù kè di bo tãátè disòri kó yehékè yètããti.

⁸⁻⁹ Kè di yie nke tũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò n di duó nyè yíe, ke kù dó, ke yie nku kpeti kù yóó yíe kèpèkunnemu di tenké, kù do béi nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè. Di yíe kètãátè disòri kó yehékè yètããti. ¹⁰ Mèmme di yó ndòrimè kè bè báá kuò òmòù wèè í cààrè mùmamù.

¹¹ Kè dè me ndò nhòmòù níi nho kou koò dii nke dinté koò poté. Kòò ku kè de yiè ncoke ke sàri de kó yehékè kó òmari, ¹² o èi kó bekótibèe tã nkè bèe ò pĩ nkéduó nwèè dó kèpeite kòò ò kùò. ¹³ Di báá ò kuò mmesémme, di yó mme nhõ nkéyenténè be bo nkòumè bèè í càari mùmamù Isidayeribe cuokè, kè di dòri mèmme di bo mbo kè dè di naati.

Isidayeribe tenké mànke

¹⁴ Kè di kàri dii mòmni di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenké kè di bo kè tieke di báá tuo ndi pénnè kó yetárè di yembè dajú nyè, yèè benkú be tenké mànku.

Ikuú ù tukúnè wèè tu ò yà dèmarè

¹⁵ Kòò niti òmáà wèè tu ò yè dèè dòò, deè bá nsànnè kè dí kuò òmòù. Benitibè bèdébè yoo bètããti bèè dò nkényé de kó tináahti kè tì béi.

¹⁶ Kòò mòù tóu nho kou tòu tĩmatì kòò í tì yé, ¹⁷ bedé bèe tì tã ti Yiè nKuyie ncĩtè ikuú niùbè nè bebeémbè bèè pĩ mmutómù de kó yewe kè bèe ti beké. ¹⁸ Bebeémbèe tì wènni mesàà, kè bè yà wèè tu ò yé kòò sóummu ke toummu o kou tináahti, ¹⁹ dí ò dòò ò do dó kédòmmè o kou tòu. Di yó mme nhõ nkédeite meyei ndi cuokè. ²⁰ Kè betòbèe tì kèè kémòate kufõwáá nke bá ndòri meyei ndi cuokè. ²¹ Kè wèè mè dòò di báá ò kuò mmesémme kè wèè kùò oniti bèe ò kùò, kè wèè kpéétè o kou nònfè bèe kpéétè o kòfe, kè wèè feuté o kou nĩnni bèe feuté o kperi, kè wèè kèétè o kou nòutè bèe kèétè o kpete, kòò mòù kèétè o kou naàcètè bèe kèétè o kpete.

20

Bèè í dò nkéna kékate mudoò

¹ Di bàátì dii mòmni ke kòri ke bo dokénè di dootitòbè, ke yà be kpàrisèĩ nè be kpàrinaasèĩ nè kuniti kè kù sũ ke di pèetè di bá ndé. Ti Yiè nKuyie nkùù di te, kùù di dènneni Esibiti kù di bonèmu. ² Kè di duúnnè dii mòmni di dootitòbè ke tũnni dimáà ke bo bè do mudoò, ikuú niùbèe niitè kécómmù ditĩnni ìikè, ³ kèbéi nke dò: Kémùnè Isidayeribe ããpòmbè, yíe ndè tũòke di bo dokénè dènde di dootitòbè di báá yie nkè di kòmbùòti nduò, di bá ndé, di bá mbè yèkù di báá bè yà kékpeute. ⁴ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di neínèmu ke bo dokénè di dootitòbè kè di deetè.

⁵ Kè behããpòmbè iwèĩ yembèe beke behããpòmbè ke dò: Di miéke òmòù bomu wèè maá tecĩtè ke í tè taà? De yiè íkò nho cĩtè ò yàà bo kù mudoò miéke kòò tòu mòùu tè ta. ⁶ Òmòù bomu di miéke wèè botínnè mutie bè tumu fĩnyĩ ke mu nyí tũũ mu beà? De yiè nwète ò yàà bo kù kòò mòù mu tũũ. ⁷ Òmòù bomu di miéke wèè mòke dipocènni ke mu nyí di tũótáà? De yiè nwète ò yà bo kù kòò mòù di tũóté. ⁸ Kè behããpònkótibèe béi nke dò: Kòò mòù bo di miéke ke í ã dikòmbùò wèè kò nho cĩtè ò yàà bo tonne betòbè kufõwáá. ⁹ Behããpònkótibèe nàké dii mòmni benitibè ke dèè, kè bèe túóté bèè ni yetĩrè kénii nde ìikè.

¹⁰ Kè di tũòke dihéi mari ke bo bè do mudoò, di pànke bá mbè dónè dikpànni, dí mbè wantinè kunaatí. ¹¹ Kè bè yie nke di kpeté yecákè, benitibè bèè kó dimáà bo de miéke, dí bè tũóté kè bè dòò tidaatì kè bè pĩnnè muheikèntómù. ¹² Kè bè yete kunaatí ke dó kè di dokénè, de mòmni di né pi be èi. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómumu de kó dihéi kè dí kuò benitidaabè bemòu nè disiè, ¹⁴ kètúóté benitipòbè nè ibí nè inààke nè ipe nè sibóó,

kéheí be kperε bè màke dè. Di dootitabè kperε nde dí dè tieke, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù dè ndi duó. ¹⁵ Di yó mme ndaari yehékè yèè di dètirinè yèè í tú di yóó kari dìi èi kperε. ¹⁶ Di Yiè nKuyie ndi duó nyèè ekè de kó ibotí kperε di báá yóu demarè ye miεke kè dè nfòu. ¹⁷ Dí bè kùò páíí Itiibe nè Amariibe nè Kannahã kabe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, ti Yiè nKuyie ndi nàké ke yè ndi me ndò. ¹⁸ Kè di í dòò memme kè di bè teeté ke tũnne be kó isòke kperε di bo yeténè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè di do diheí mari ke di pi kè dè mǎnte di báá kǎũ detie, dí nyo nde be ke báá dè kǎũ, detie nyí tú benitibè kè di bo ndè dokùnè. ²⁰ Di bo na kékǎũ detie ndi yé kè dèè í pèí yebe bè yo nyè, kéonnè diheí dìi di dokùnè di kó iduotí kémbaanè di bo domè.

21

Òmòu bo kúmè kè bè í nyé wèè ò kùò de kó ikuó

¹ Kè di ta dìi mǎnni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè ke kè kàri, kè dè dò ndi yà kè bè kùò òmòu, kòò duó dikpáà, di me nyí yé wèè ò kùò, ² Ketenkè kó bekótibè nè bebeémbè bèe kate kéberí mǎfiè mmèè soké ocíi nè de kó yehékè de cuokè. ³ Kè bè yà diheí dìi ò tákénè, de kó diheí kó bekótibèe waá ndinaaseri bè í pĩnnè di mutǎmmú dìi í buuté kunaadòdòrìdòu, ⁴ ké di kǎtenè kukó nkùù í kũũ ku také, bè í kùúti dè, bè me nyí buotí mùmamù, ké dè pité di fǎnii kékuò.

⁵ De mǎnni kè Defii yaabí ikuó niúbèe kate deborè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù bè tǎáté, kè bè níi bo yú ku yetiri kǎpǎ benitibè mǎsàà. Bèe kate kǎyà bè ò kòute kè dè mǎmè kénáké obeénti mǎnnè tii yeti.

⁶ Diheí kó bekótibè bèè tákénè ocíi duó dè, kè bèe niiti fǎnàáfè bè kùò fè ìnkè kukó, ⁷ kǎbèi nke dò: Dè í tú tii ò kùò, ti me nyí yà wèè ò kùò. ⁸ Ke béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nti cǎé ntinti a kó benitibè Isidayεeribe, a báá yie nkòò niti wèè í càarè mùmamù kòò ti bǎnté meyei ntinti Isidayεeribe a dǎeté bè.

⁹ Ti Yiè nKuyie mme ndó. Di yóó mme daari ke báá tǎ bè kùò wè kòò í càke mùmamù o kó ice.

Isidayεeribe bo mpuokúmè bè pĩ mbè mudoò miεke

¹⁰ Kè di do di dootitabè kè ti Yiè nKuyie mbè ãnné di nǎu miεke kè di bè pĩrmú. ¹¹ Di miεke kòò mǎu yà di pĩrmú tii daati miεke, onitipòkù mǎu kòò yèmmè ò ta, ò bo na kóò tùoté, ¹² kóò tanné o cǎtè miεke, kòò nitipòkù kuó o yùti kékéké o nǎnkúótí, ¹³ kédèite tidaayàati ò do ã tii, kéceete titeti, kénkuò nho cice nè o yǎ be kũũ nke dò otǎnkù, kòò né na kóò duánè. ¹⁴ Kè dè boní kòò tǎnke í ò dó, wèè ò yóu, kè wèe kate ò dó kè, ò báá ò fité kécǎuté idíiti ò me mbáá ò dòò kudaakù ke yé wè ò puokemè kè bè wǎnné didóu.

Mpo dò nkénte dè

¹⁵ Kòò niti mǎu po benitipòbè bèdébè ke dó òmòu kè dè pǎtè otǎu kè bè ò mǎkenè ibí, ò dó wè mǎsàà nkè wèè kó debire í tú Mpo, ¹⁶ ò bo mbè toti dìi mǎnni bè dò nkénte dè, ò báá duó nhò dó wèè nitipòkù kó debire dèè í tú Mpo, wèè tu Mpo ò na nte dè, kǎyóu ò bo dè duómmè ò í dó wè kó debire dèè tu Mpo. ¹⁷ Ò dò nkényému kéduó nhonitipòkù ò í dó wè kó debire dèè tu Mpo, Mpo kperε, ké dè duó nkè dè mmǎnnè ò duó ndè ò dó wè, ò duó ndè o kó debire kuce mǎdémè. Ke yé ò í dó wèè nitipòkù kó debire dèè tumè o kó debiketirè ke dò nkétieke Mpo kperε.

Debire dèè yete ditoò

¹⁸ Kòò mǎu màke debire kè de to kpeñni kè dè í yíi nde cice nè de yǎ be kpeti, kè bè dè tiè nkè dè í dó kékèè bè yè mmù, ¹⁹ de cice nè de yǎ bèe dè pĩ nkékǎtenè diheí kó dibòri, diheí kó bekótibè kàri dè ke bekù, ²⁰ ké bè nàké ke dò: Ntenè ti bire, de to yeè kpeñni dè í yie nti kpeti, dè í ti dó ke yetiri ti kpeti, ke tú kudikétontíkù ke tú kunaàyàkémúónkù. ²¹ Kòò èi kabe

beməuu ò bùótí yetárè kékua kédèite meyi ndi cuokè, kè Isidayeeriibe beməu ti kèè kéməote kufəwaa.

Bè nùnné wè kòò ku

²² Kè dè dò nhòmòu dđò meyi mmèè dò mbèè ò kùə, kè bè ò nùnné, ²³ di báá yie nkè wè nyié mmutie ìnkè de yiè, dí ò kùnné de yiè ke yé bè nùnné wè ò nte kè Kuyie ndəò meyi mme dihei bè ò nùnné dii mièke. Dí nyé ke báá sīnkūnne ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè kè di bo kè kàri.

22

A kou kperè bo fetimè kàa dè pèté

¹ Kàa yà a kou òfè, fenààfè yoo fepièfè kè dè cènti a báá dè yóu kè dèe feti, a dè tóni kéduó nde yiè. ² Kè de yiè mme ndiétiri, yoo a í ò yé, á dè tóni a cīètè kè dè mbo ke kémúnè wèè dè te ò bo mbéketenimè kè dè tùóté. ³ Di yóó me nyí bá kè di yà musāmmarímú mmu, yoo diyaàbòri, yoo dèmarè cénke dèè feti, kàa dè yà a bá mbúútóo de kpéí.

⁴ Kè di yà di kou məu kó musāmmarímú, yoo o nààfè, kè dè duó kuce, di báá yóu kè de yiè nní nhàri omàà, dí ò teennè kè dè íi.

Deterè deterè péu Kuyie nyete dè

⁵ Onitipòkù məu báá ānné onitidəu kó tiyààti, onitidəu məu me mbáá ānné onitipòkù kó tiyààti. Kè wèè dè dđò ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ò wúó, nyisəke nyiè nwe.

⁶ Kàa kèri kuce ke yà tinəriyīfēnti mutie, yoo ketenkè kè tenətè òke te bí a báá tè tùóté nè te bí. ⁷ Á yóu tenətè kè tēe íté, kàa deite te bí, kè dèe yie nkè dè nda naati kàa nfòu kémənte.

⁸ Kàa maá tecəpantè á okūnne iduotí, kè dèe yie nkòò məu báá donní kékú, kàa tuəti ice.

⁹ Di bá mbuəti idibotí idéi fīnyí kó depaa mmieke, kè di mè dđò dè bo ntú dèè cānné Kuyie nkpéí. ¹⁰ Di bá mbuummu kunaàdđəriđəu fenààfè nè musāmmarímú, ¹¹ di bá nhāà tiyààti tii kəkénè mupaàkonkperímù nè tipeciti ke dùəke.

¹² Dí nhāà di yaàbòrè mánke iyaəyúó nyìnà.

Ikuú ù tukúnè benitipòbè

¹³ Kòò məu tùóté onitipòkù kè bè duó, kè dè boní kòò ténke í ò dó, ¹⁴ ke sīnkūnne o yètiri ke yí: N tùóté de kóo nitipòkù kè ti wēnné didúu, kè n sś nhò dié nke yītému onitidəu.

¹⁵ Osapàà ncice nè o yə, bèe túóté dèè benkú ke dò mbè kóo sapàà nyí yé onitidəu, kəkətenè beheikənkótibè kàri dè, ke bekú kè bè benke, ¹⁶ kòo cicee náke bekótibè ke dđ: N duómmu we nnitidəu n kóo sapàà, kòò puoke ke ténke í ò dó, ¹⁷ ke tú n kóo sapàà nfòmmu í wenni, ke tú o yà n kóo sapàà nduónèmə onitidəu. Ntenè dèè benkú n kóo sapàà nyí yītémè onitidəu. Bè yóó me nyí kəpīnte kuyààkù bè duó kùu ìnkè meketimè kè kù tei meyi bekótibè ìikè. ¹⁸ Kè bekótibèe pī nde kóo nitidəu kóò puotí, ¹⁹ kéduó nkòo yietí osapàà ncice medítibii ntekòtè (100), ke fós nhò sīnkūnemè Isidayeeriibe kóo sapàà nwèè í yé onitidəu o yètiri, kèdeè kè nhò po ke ténke báá ò yete nè bè bo mbomè.

²⁰ Kè dè me ndò mbè nàá nti tu timómmənti, kè bè í yà mùu benkú de kóo sapàà ndo í yémè onitidəu, ²¹ bèè ò dènnè o cice cīètè bòri, kè de kó dihei kəbeè ò bùótí yetárè kékua. Ke yé ò dđòmè Isidayeeriibe ci dè, ke duónè onitidəu ke kpaá bo o cice cīètè. Di yó mme nhò nkédèite meyi nyIsidayeeriibe cuokè.

²² Kè dè me ndò ndi yà onitidəu məu kòo duónè onitipòkù wèè ye, bedé dí bè kùə. Kè meyi ndeite Isidayeeriibe cuokè.

²³ Kè dihei marì mièke me nni nke di yàmè onitidəu məu määnè dè osapàà nwèè məke didacənni kòo ò duónè, ²⁴ di bè dènnè dihei bòrinùu, ke bè bùótí yetárè kékua. Kè de kóo sapàà nkú ke yé bè ò pīrmè bá ò í kuó nkè bè bo ò teennè, kè onitidəu kú ke yé ò pīrmè o

kou tǎu pokù kédúǎnè. Di yóó mm̄ nh̄ nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ²⁵ Kè dikpáà miéke me nni nke onitidòu mǎu mǎánèmè osapàà mm̄òu kòò mǎke didacènnì, kòò ò pī nke duǎnè, bèe kuǎ onitidòu omáà. ²⁶ Di báá kuǎ desapùmbire, dè í dǎò meyei mm̄è dò ndí dè kuǎ. Dè dǎnnè onitì bo dinté mèmme o kou tǎu kóò poté kékuǎ. ²⁷ Ke yé bè mǎámè dikpáà ndi òmǎu do í kè bo, kòò sapàà mbo kuǎ nkè wèè ò dèeté.

²⁸ Kè dè me ntu onitidòu mǎu wèè mǎánè osapàà nwèè í yé onitidòu, ke í mǎke o dacènnì kòò pī ke duǎnè, kòò mǎu bè yà, ²⁹ de yiè nyietí osapàà ncice mǎdítíbii sipísìnùmmù kóò tǔóté képuoke, ke yé ò wè pīmmè ke duǎnè, ò báá ò yóu nè ò bo mbomè.

23

¹ Òmǎu báá duǎnè o cice pokù mǎu. A báá fietè dèè tu a cice kperè.

Benitibè bèè í kǎké Kuyie nkǎbe miéke

² Kè bè fǎnte onitidòu mǎu, yoo bè kèété o takoncǐ, ò bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke.

³ Kè Isidayeeribe mǎu tǔóté onitipòkù wèè í tú be kó kubotí kou, kè bè peitè debire. De kó debire bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe cuokè nè be yaǎbíó kétuǎkenè kutǎnkù tepítè kǎku.

⁴ Amǎniibe nè Mǎabiibe bè í yóó kǎre diyè marì ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke bá nè be yaǎbíó, titǎntì tepítè bè báá kǎre ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke. ⁵ Ke yé bè do í di conèmè menie nnè mudii di do yè dii mǎnnì Esibiti kénhǎ kuce. Bè do pètínke yúní Beǎo bire Badammu nwe Peǎo èi kou Mesopotamii tenké kóò cu kòo bo di bǎnté kusǎnkù. ⁶ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù me nyí kènté Badammu kpeti, kòò bo di bǎnté kusǎnkù. Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù do pètínke ceete de kó meyei nkè mée naá mm̄esàà mm̄e, kù di yáí mèè kpéí. ⁷ Nè di bo mbomè di bá nwanti de kó ibotí idé bo mǎotemè mesàà nyoo bè bo mbomè kè dè bè naati.

⁸ Di báá wénté fenǎnsǎnfè Edǎmiibe, bè tu di kǎbe mbe. Di me mmúnke báá wénté fenǎnsǎnfè Esibiti kǎbe ke yé di do bonímè beè kó dihei. ⁹ Be yaǎbí kó kutǎnkù tǎánkù bo na kékǎre ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke.

Desǎnnè í dòmmè kénkǎké dihǎǎpǎnkari

¹⁰ Kè di yeti dii mǎnnì ke kǎri ke bo dokénè di dootitǎbè, dí ndake dèè bo sǎnkùnnè dihǎǎpǎnkari de kpéí. ¹¹ Kè dè dò ndi miéke, kòò ãǎpǎntì mǎu duó keyènkè ke yà tidǎuntì, kòò tǎnie nyè, ò sǎntemu. Wèe yè dihǎǎpǎnkari ke báá konní kè diyè kpaá. ¹² Kè kuyuoku yuoté wèe wuǎ. Kè diyè ntatoo kè wèe konní dihǎǎpǎnkari.

¹³ Di mmǎke dibòrì dii cié, ke nke ntaà ke yǎ. ¹⁴ Bá wèè ãǎpǎntì mmǎke tekǎbùtè, kòò ta ke ni ke deè, wèe dátinné. ¹⁵ Kè yé ti Yiè nKuyie mbomè dihǎǎpǎnkari ke yóó ndi kǎnké, kéǎnné di dootitǎbè di nǎu miéke. Dihǎǎpǎnkari yó ntú dii cǎǎ ndìndi ke wenni. Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù báá yà dèmarè kè dèe ku pī nyisíe kè kù di bútiné.

Kudaakù bo cokémè

¹⁶ Kè kudaakù makù cokénè ku yiè nke sǎri di kó dihei, di báá kù dènnè ké kù tènné ku yiè. ¹⁷ De yiè nni nkari di cuokè dihei marì ò dǎ dii bòrì, di bá nhò diimmu mesémmè.

Isidayeeribe í dòmmè kénsǎũrí bemáà

¹⁸ Isidayeeribe miéke onitipòkù mǎu báá naá nwèè dǎuti dǎutinè benitidaabè, onitidòu mǎu me mmúnke báá ndǎuti dǎutinè benitipòbè. ¹⁹ Di báá yie nkè de kó benitibè kóò mǎu tǎní Kuyie ncǐtè miéke de kó idiítí ke bo deitenè dinùu ò dǎunnè di Kuyie, ke yé ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dè wùómmè isǎke nyi.

A bo pentemè a kou dèmarè kéndó kécǎnte

²⁰ Kǎa pènte a kou tǎu idiítí yoo tidiiti a bá nwanti ticǎnti. ²¹ Di bo na kénçóu ticǎnti bepǎbè borè kémbúútí di kǎbe. Di yóó ta dii mǎnnì ketenkè kékari dí ntū nde kó ikuú kè dèe yie nkè di Yiè ndi dǎò mesàà ndi tǎmmú mumǎu miéke.

Isidayεεribε bo ndaummunεmε Kuyie ndinùù

²² Kòò mǎù dǎunnε Kuyie ndinùù ke yε nhò bo dǎò tìmatì, ò báá εεte, kòò εεte ò càkemu kε Kuyie nyóó ti nhò beké. ²³ Kε di í dǎummu nè yenò Kuyie dε í tú meyei. ²⁴ Di né nyé kε wεè dǎunnε Kuyie ndinùù, wεè di dǎò kέtũnne weti weti ò di dǎunnε ti Yiε nKuyie ke yε nhò yóó dǎòmε. Ke yε nè a yεmmε mme a kù dǎunnεmε dinùù.

Ikuú ù tukúnε Isidayεεribε bo ntǎũmε yεtebe

²⁵ Kǎa ta a kou tǎù kó kupaku miεke a bo na kέtũũ fĩnyĩ kó yebe kέcǎákε kέnsǎnnε a dǎ mεè botí, a né báá súó nkέtǎ kέkǎnnε. ²⁶ Mεmme kǎa pεnké a kou tǎù kó kupaku miεke a bo na kέũnté nè a nǎutε tidiiti kέcǎákε, a né báá túótε disie kέkεĩ.

24*Onitì bo betimε o pokù*

¹ Kòò mǎù túótε onitipòkù, kε dε boní kòò ténke í ò dǎ, ò yà mεè kpreí ndεmarε de kóò nitipòkù ìnkε, ke í dε pénsiri, wεè wǎri dipátiri meyatimε kperi kóò duó nkóò bèti o cǐtεtε. ² Kòò kò nhò bo na kέwaá nhonitidǎu tǎù kέyenke. ³ Kε de kóo nitidǎu me ntó í ò dǎ, wεè wǎri meyatimε kó dipátiri* kóò duó nkóò bèti. Kε dε me ndò nhò kumu, ⁴ onitidǎu wεè do ò túótε mεketimε ò í mǎke kuce ke bo wεte kóò túótε kέpuoke ke yε weè ò bètimε, kòò yenke onitidǎu tǎù ke sǐntε. Dende dò nyisoke nyi ti Yiε nKuyie nyìkε. Di í dò nkέtũnne de kó meborime botí, ti Yiε nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkε miεke kε di yóó kε kǎri.

Wεè bo túótε o pokù bambà nkó ikuú

⁵ Kòò mǎù túótε o pokù bambà di báá ò kǎtenε tihǎǎpǎnti nè muwεrímú yoo di nhò duó mmutǎmmú mamù, di ò yóu kε wε mbonε o pokù kε bè yo ndiwεi ke dǎ dibenni dǐmǎá.

A bo pentεmε otǎu a kperε

⁶ Kǎa kou mǎù pεnte a kperε marε ke bo da yietí, a báá túótε ò nǎa yoo o nǎntεmbiku ke yε dεε temε kòò fòu.

Òmǎù báá pĩ nhotǎù kέfítε

⁷ Òmǎù báá yúúkú o kou tǎù kóò dǎò kudaakù yoo wεè ò fité, kòò mǎù mε dǎò de yiε mbεε ò kù, di yó mme nhǎ kέdeite meyei ndi cuokε.

Ikuú ù tukúnε mumǎmmú mùù dǎnnε tikǎnti mù bo pĩ nwε

⁸ Dí mpĩ nyitiε n nǎké ì, ikuú niùbε Defiibe kε bè ì ndi nǎké, ù tukúnε mumǎmmú mùù dǎnnε tikǎnti. ⁹ Dí denteni ti Yiε nKuyie nkùù di te kù do dǎò dε Midiyammu † di do yε dǐi mǎnni Esibiti.

Ikuú ù tukúnε a bo pentεmε a kou tǎù dεmarε

¹⁰ Kǎa pεnte a kou tǎù, a báá kǎte kέta o cǐtεtε kέtúótε dεmarε o kperε a ò pεnte dε kpreí, ¹¹ Kǎa kǎtoo á mbo ditowaà, kε weè túótε ò dò nké da duó ndε, kε da duó. ¹² Kε de yiε mme ntu ocĩri a báá yie nkòò da duó ndεe yiε nha cǐtεtε. ¹³ A dε nhò ténne kε diyie mu nyí ta, kòò yaàbòri ndi ò daati di, a di nhò duó nkε wεè dáátí, kεmǎo ti Yiε nKuyie nkó mesàà nha kpreí, kε ti Yiε nKuyie nkùù di te banté a dǎòmε dεε wenni.

Di bá nsou mbεcĩribε ke bè yo

¹⁴ Di báa di wεè tu osénniwε, ke tú ocĩri o tǎmmú kó idítí kε nsà kε di kou nwe yoo opǎò ke né bo di kó dihei miεke. ¹⁵ Di ò yietí o kperε kε diyie mu nyí ta, ke yε ò tumε ocĩri nwe di bá nhǎtí di bo ò duómmε o kperε, kε mεè dǎke ò bo kuónnε ti Yiε nKuyie nkùù di te kε kùu dí tóu ndε kó meyei.

* **24:3** Meyatimε kó dipátiri: Wéntε Matie 5:31 nè 19:7 nè Mariki 10:4. † **24:9** Midiyammu: Wéntε Mukétímù 12:10.

Bá wè ò dò nkényé tì

¹⁶ Di í dò nkékuo debire cice yoo de yō debire yei nkpéí. Di í dò nkékuo debire de cice yei nkpéí, nyoo de yō kōme. Bá wè ò dò nkékú o mómmuo nho yei nkpéí nke.

Isidayeribe bo mbekùmè tibeénti kè dè mà

¹⁷ Di bá mbekùnè siyáàbìsì ke sou mbepòòbè bèè di bonè nè iciribí, di báá fietè okúpokù kó tiyààtì ò tùóté di kperè dè kpéí. ¹⁸ Di dentení di do tùmè tidaati Esibiti kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di deetè, deè kpéí nte kè n tu dí ntũ nku tié.

¹⁹ Kè di dei dìi mǎnni di diiti ke ínté ntimatì kupaku mieke, di báá wète ké tì tùóté, dí tì yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí nkè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te, kè kù di dàò mesàà di kperè di dàori dè demou mieke. ²⁰ Kè di níi tãũ dìi mǎnni odifíè kó yebe, di báá dérí yèè kraá, dí yè yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²¹ Kè di tãũ fínyĩ kó yebe, di báá dérí yèè kraá, di yè yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²² Di báá yè ndi do tùmè tidaati Esibiti, deè kpéí nte kè n di duó nde kó ikuú, kè di bo nyi tũ.

25*Tibeénti kó ikuú duó ke dòmmè*

¹ Kè bèmabè kpa nke kǎtení, di bè bekénè kédèite wèè í naati, kényũ nho to. ² Kè dè me ntu wèè í naati dè dò mbèè ò puotímu, obeénti duó nkè bèè ò tãũ nketenkè kóò puotí, bè ò bekénè ke yà kòò càke kè dè mǎmè. ³ Di báá puotí òmǎu kè dèe pèētè tiyēĩti sipísìnàà, ke yé kè di sǎké kòò puotí di yàà bo ò dí nyifei di ìkè.

Fenààfè kó medonnimè

⁴ Di báá táu nfenààfè nùù fè puotí dìi mǎnni tidiiti.

Okúpokù wèè í mǎke debire

⁵ Kè dè dò nteçìtè matè kó bedapàmbè bo kè be kóò mǎu ku ke í mǎkenè o pokù debire, de kóò nitipòkù báá yè kéyenke dikpáà, o danàà nhò tùóté képuoke. ⁶ Kòò peitè dèè bíketiree sǎoté de cice yètiri kè dèe yie nkòò cice yètiri nkpaá bo Isidayeribe cuokè.

⁷ Kè de kóò nitidàù yete ò bo túótémè o ponàà nképuoke, de kóò nitipòkùu kate Isidayeribe kó bekótibè borè dihei kó dibòri, ké bè nǎké ke dò: N danàà nyetemu ò bo n túótémè kòò kou yètiri nkpaá Isidayeribe cuokè. ⁸ Kè dihei kó bekótibèè ò yu kóò beke, kòò baa yete ke tú, ò í dǎ kétúóté o ponàà nképuoke. ⁹ De kóò nitipòkùu ò tǎnnè kéüté o neütì késute o ìkè tinóntǎũtì kébéi nke dǎ: Bè ãã yĩ mie mme wèè yete ò bo mǎámè o kou cìtè. ¹⁰ Kè bèè yú de kó teçìtè ke dò: Tenehũtéçìtè.

Dèè í dò nkédǎò dikpǎnni mieke

¹¹ Kè benitidaabè bedé kpa, mbe mieke kòò mǎu kóò pokù cokéní ke bo pate ke dǎ kédèetè o dàu bè na wè, ke pĩ nho dàu kpantídèntǎu takuò, ¹² di báá kuó nde kóò nitipòkù mesémmè, dí kéetè o nàùtè.

Kàa dòò kupotaá á ntũ ntimámmanti

¹³ Di bá ncǎti di yǎrè timátì tii dakù cidóò ìnkè kè timatì n cèè kè titetì yau. ¹⁴ Di bá mbeúnè di potantì yebo sǎm̀póyè nè yediye kè ye díítì mà. ¹⁵ Di cǎmmùnè tii matì cidóò tì ntú tii cèèkù mà, kè di beúnè yèè bǎ ntú yèè mà, kè dèe yie nkè di nfòù kémonte ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè ìnkè. ¹⁶ Kè di dàori memme ke sou nditòbè dè tu isǎke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè.

Amadesiibe nè Isidayeribe bè dokùmu sǎà

¹⁷ Dentení Amadesiibe do di dòò dè kuce di yènni dìi mǎnni Esibiti. ¹⁸ Bè do oke kuce nku ke dimmù di kǎbe bèè òu ke tũtì di fǎnkúò, ke bè kǎù, bá bè í dé Kuyie. ¹⁹ Bàmbà mmie nti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóò di deeténemu di dootitòbè ké di kanne bàmmùu ketenkè

kù yē nkù yóó di duó nkè miēke. Dí kuò Amadesiibe botí kuməu páíí, kutenkù duómè. Di báá ti yē.

26

Ti dò nkénduəmmu Kuyie ntidiketiti nè dèè tu depíndè

¹ Kè di ta diì mōnni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè kè di kè cəuté ke kàri. ² Kè di kùúti, di deite di diketiti kéānnè tɛmámbòtè miēke kətóni dibòri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tāātè di kè bè dè yu ku yètiri. ³ Dí kəte kəyà ikuó niùti wèè pī mmutəmmú de mōnni kébéi nke dō: M béimmu yíe nha Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè ke tú, n tùðkemu kù do béi nkéikú ke dō kù yóó duó nkèè tenkè ti yembè. ⁴ Kè ikuó niùti cəuté a tóni dè, ke dè Ìnné ti Yiè nKuyie nwūštōnni ìkè. ⁵ Kàa béi nti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè ke dō: N cice do tú Aramu botí kou nwe, ke tú ocienti, kətuəke Esibiti, kè benitibè sámpó ò neínè. Kòo kari, kè ti botíi sūū nkékpenke. ⁶ Kè Esibiti kəbe ti dií mmesémmè kə ti fěū kə ti dōò tidaati. ⁷ Dè me nyī kè ti kuōnnè ti Yiè nKuyie nti yembè do tū nkù, kè kùu keè ti dabùò, nkéyà ti bo mèè sémmè miēke, nè bè ti fěūnkómè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nti dènneni Esibiti ke benkú ku wērímú, ke dōò tidietì nè mebenkùmè mèè duò tikōmbùòti. ⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù te kè ti tùðke kù ti duó ndiì eì menaamiè nnè mecekùò ndè pūð ndè. ¹⁰ Dèè kpéi nte kè m pāni ti Yiè nKuyie nkùù n te tidipanti, kù ti duó nkèè tenkè kpəti.

Kàa dèè memme á dè Ìnné a Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè, kékōnke kə kù bántè. ¹¹ De mōnni kè diwèi nda bo ti Yiè nKuyie nkùù da te kù da dōò mèè sàà nkpeí fí nnè a cīètè kəbe nè Defiibe nè bepòðbè bèè bo di kó ketenkè miēke.

Isidayeeriibe dò nke ní duó ndè dibenni tāānni Kuyie

¹² Dibenni tāānni kè di deite di diiti ke dèè, dí ti berí kədəite depíndè ke duó nDefiibe, nè bepòðbè nè iciribí nè bekúpobè bèè di bonè, kè bèe péte kədi kénsānnè. ¹³ Memme bá wè bo nákémmè ti Yiè nKuyie nkùù di te ke dō: N duómmu dèè dō nkéduó nDefiibe nè bepòðbè nè iciribí nè bekúpobè, ke tūnne a dōú ndinùù ke yē ndè ní ndōmmè, n yí yē ndəmarè, n yí yóu dəmarè. ¹⁴ N do kari diì mōnni mukūū, n yí di de kó dəmarè, m me ndo í deite dəmarè n sī ndiì mōnni, yoo m pā de kó dəmarè ocíi. N Yiè nKuyie nkùù n te, n tūnnemu a kpəti timəu, nè a tannò a n duó ndè. ¹⁵ A cēsààtè bo kēinkè nke, wénténi kédəò a nitibè Isidayeeriibe mesàà nnè ketenkè a ti duó nkè, a do béimmu kēikú ke dō, a yóó duó nti yembè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pūð nkè.

Kuyie ntāātémè Isidayeeriibe

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù duómmu yíe nyIsidayeeriibe dinùù ke tú: Bá wè ò ntū ku kuó nè ku tié nkéndəəri dè yē mmù nè o yèmmè meməu nè o wēnni diməu. ¹⁷ Di duó nkè di Yiè nKuyie béimmu yíe nke ikú ke yē nkù yóó ntú di Yiè nKuyie nkùù di te, ke nsà kè di tū nku kó kuce nè ku kuó, nè ku tannò nè ku tié nke dəəri dè yē mmù. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nduó nkè di béimmu yíe ke ikú ke yē ndi yó ntú ku kəbe ke kù di te, kè di tū nku tannò yeməu kù di nàké ke yē ndè ndōmmè. ¹⁹ Di Yiè nKuyie nkùù di te kù dō dí mbaké yebotè yeməu kù dōò yè, kə nyè kpeñnè, kè di yètiri nyè feínè, kè di sānni nyè deunè. Kè dí ntú kubotí kùù cāá, nti Yiè nKuyie nkùù di te, kù ti ndi nàké.

ISIDAYEERIBÈ BAÀMMÈ METAUMMÈ KÓ DIBANNI

27

Kuyie nyèmmè Isidayeeriibe fí nyetàre ditàri Ebaadi

¹ Kè Məyiisi duó ndinùù Isidayeeriibe ke dō: Dí ntū n di duó nyi kuó yíe nyiməu. ² Kè di sènté diì mōnni kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè, dí túótè yetàre dieyè kə yè fíi, nké yè mə mmuməmmu péimù, ³ kəwāri yè ìnkè ikuó ndi tié

nyì iməu, kè di pēēté kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do bái nkéikú ke dò kù yóó duó nkè di yembè menaamiè nnè mecekùò ndè pūò nkè, ⁴ kè di sènté kukó nSuditēē dí fíi nyetárè n di náá nyèè kpéi nyíe Ebaadi tārì ñnkè, kè yè m̀ mmum̀mmu pèím̀. ⁵ Dí dè maá diwũòt̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te nè yetárè di í ciéké yè nè timátì kó kunenkù makù. ⁶ Yetárè di bo maánè yè diwũòt̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te, di báá yè ciéké. De kó diwũòt̀nnì ñnkè nke di yóó fiémè ti Yiè nKuyie nkùù di te iwũò kétuə. ⁷ Dí kù fié iwũò metaummè kpèyi di yóó dè nyì di, ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè nè diwèì. ⁸ Dí wāri yetárè yenyè ñnkè Kuyie nkuó náàntì timəu, kè dè nfeí mesàà.

⁹ Mèmmè Məyiisi nè ikuó niùbè nè Defiibe kè b̀e náké Isidayeeribe bəməu ke d̀: Cíékénè, kémmúnè! Yíe ndi naá nti Yiè nKuyie nkəbe mbè. ¹⁰ Yiennè tũnké kù di náá nti yíe nkétũnnè ku tannò nè ku kuó kù di náá ndè yíe.

¹¹ De kó diyíè ndi Məyiisi duómmè Isidayeeribe dinùù ke d̀: ¹² Kè di sènté diì m̀nnì kukó nSuditēē: Ntenè b̀e yóó deke ditārì Karisimmu kəpā mmesàà nyIsidayeeribe: Simmēōō nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sosefu nè Bensaməe naàm̀ntì kəbe. ¹³ De m̀nnì kè Dubenni nè Kadì nè Asee nè Sabunəə nè Danni nè Nefutadii b̀e naàm̀ntì kəbe yóó deke ditārì Ebaadi ñnkè kémbuò nkusĩnkù.

Meyi ntepútè

¹⁴ Dende Defiibe yóó pĩékémè Isidayeeribe bəməu ìkè ke d̀:

¹⁵ Wèè bo waá dibəò marì yoo wèè bo yie ntimátì kéuté kè d̀e naá ntetenkaanitè, kòo t̀e s̀nnè, dè d̀o nyisəke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè. Kè wèè dè d̀ò de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò.

¹⁶ Kè wèè í dake o cice nè o yò be kpéi de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò.

¹⁷ Kè wèè fũũ nho c̀p̀eetitə̀ kó mupérím̀ m̀nku kó ditārì de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò.

¹⁸ Kè wèè fétinne kuyũònkù, de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò.

¹⁹ Kè wèè beké siyáàbìsí kó tibeéntì okúpokù ñnkè, yoo deciribire, yoo opòò, de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò!

²⁰ Kè wèè duónè o cice pokù, de yíe mbo yà! Ke yé ò fietemè o cice kpere nde. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndo!

²¹ Kè wèè duónè fèòfè mafè, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò.

²² Kè wèè duónè o tãũ yoo o yò yanti kou nwe yoo kè b̀e wè mbe yò ke cáá mbe cice, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò!

²³ Kè wèè duónè o pokù yò de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò!

²⁴ Kè wèè poté o kou t̀ə̀ kòò k̀̀tè, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò!

²⁵ Wèè cəutè ticuuti ke k̀ə̀ wèè í cààrè m̀mam̀, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndò!

²⁶ Kè wèè í tũnnè ikuó ìi nyèmmè, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke d̀: Dè mmè ndo!

28

Kuyie ntumè kù yóó d̀ò Isidayeeribe mesàà

¹ Kè di kènté ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tannò n di tiè nyè yíe nke yè yie nke d̀ə̀ri yè yè mm̀. De m̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo duó nkè di botíi kpènke kəpēēté ibotí iməu ì bo ketenkè ñnkè. ² Kè nsà kè di yie nke kènté kù tu mù, nte kù yóó di d̀ò m̀e sàà:

³ Kù yóó dǎǎmu mesàà mbèè bo diheì miεεε nè bèè bo deπaa. ⁴ Kè di pié késũũ nkè di diiti mpei mesàà, di nàake nè di pièti kè dèe sũũ. ⁵ Kè di ní kǎũ di diiti kériεε ndi mēmmeí, bá muyuo mbáá kuoté di conkuyεε miεεε. ⁶ Di ní yó nyeti kè ku sàà ndi bonemu kè di nkũntini kè mè di bonè.

⁷ Kè di dootitǎbè me ndi do diì mǎnni ti Yiè nKuyie nkùu di te kù duó nkè dí bè na. Kè bè do kǎrini ke kériini kuce kùmáà bèe coké kètũnne ice iyiekè. ⁸ Kù bo di dǎǎ mesàà ketenkè kù di duó nkè miεεε. Kè di buǎ mpiéké tidiiti, kè di dǎǎri de kó dimàà nyié.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di dǎǎ kubotí kùu cǎǎ nkũnku ku kpei kè nsà kè di yie nku tannò ke tũ nkù yε ndi ntũ nyii ce, kù ti mbéi nke ikú. ¹⁰ Menme ibotí ìi kó dimàà bo ketenkè ìnkè imǎu ì yóó yàmè ti Yiè nKuyie ndi cǎǎnnémè ku kpei nké ndi dé. ¹¹ Di Yiè nKuyie nyóó di dǎǎmu mesàà kù do béi nkéikú ke dà kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke miεεε, kè dí pié késũũ kè di wũũ sũũ nkè di diiti mpei. ¹² Ti Yiè nKuyie nyóó kpetému yewetibòrè kéduó nkè fetaafe ñniù fe mǎnni kè kù di dǎǎ mesàà, di dǎǎri de demǎu kè de nyié, dí yó mmǎke ke penni ibotí tǎi. Di báá mǎnté kè ì di pente. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuu yóó di ní nyibotí imǎu ìkè di báá tũnne de fǎnkùò, dí yó nni ibotí imǎu bá diì mǎnni, kè nsà kè di yie n di tiè nku tannò yé yie. ¹⁴ Di báá yóu di bo mpĩmmè n di tiè nti yie, kè ti bütinné kэфíé iwũũ yebǎkè.

Kuyie ntumè kè Isidayεεribe yete ku kpeti kùu bè poté

¹⁵ Kè di yie nke kènté de kó itié, di yóó yà mèè sàà mme ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó dinùu, m me ndi tiè ndi yie. Kè di me nyete ke í tũnne ku tannò nè ku kuó ¹⁶ kù bo cǎǎ bèè bo diheì nè bèè bo deπaa. ¹⁷ Tidiiti báá ta di mēmmeí miεεε, muyuo mme mbáá buoté di conkuyεε miεεε. ¹⁸ Kù bo di mǎnte kupeitóo di diiti me mbá mpei di nàake nè di pièti nè di bǎǎ de báá sũũ. ¹⁹ Di ní yóó yènè kusĩnkù nku kéwētenni kusĩnkù.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di potému kè dèe di di, kù yóó cǎǎmu di dǎǎrimè memǎu, kè di kú kédeè bá de báá òte di dǎǎri mèè kpei nke kù bütinné. ²¹ Kù bo di bǎnté mutenkũũ ndi yóó ta kékari kèè tenkè miεεε, kè mù di deè. ²² Kù bo di bǎnté tikũǎnti nè timiéti, nè mumǎmmú yeimu, kè fetaafe yei kè fetũòrifεεe pí ntidiiti deπaa nkè tii kpei. De yó mme ndi ò nkè di yàa deènè. ²³ Tiweti bo kpenke disǎǎwũũ kǎme kè ketenkèe kpenke timátì tēmè. ²⁴ Fetaafe na nniùmè kutǎayukú kuu né ndáátì, de yó mme ndi dǎ nkè di yàa kú kédeènè. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè di dootitǎbè ndi nǎ, kè di kǎri mudoò ke kéri kuce kùmáà bè di na kè dí coké kètũnne ice iyiekè, kutenkù kó yekpǎàtiyǎ yemǎu bo yà tii di tũòkení kè ye kǎmbùàtì do. ²⁶ Di bo nkǎ tinòti nè tikpasĩnti kè de di yo mbá òmǎu í de bǎnnè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó di bǎnté yenúútè nye kù do bǎnté yé Esibiti kǎbe, di fǎ bo nyièni, mekpǎà bo di pí nnè yemǎu nsĩnyè kè de bá ndò nkétaa nkémieté. ²⁸ Kù bo di bǎnté kuwáátóo nè tinǎnyũǎnti nè tifentiti. ²⁹ Kè di nhǎǎnte kuyie ncuokè tiyũǎnti kǎme. Di kperεε marè bá nyié bè yó ndi féũnkumu ke fekù di kperεε, ke di sou nke yo ndi kperεε bá òmǎu í di teennè.

³⁰ Di ní bo tǎáté besapǎmbè ke ndó képuoke kè betǎbè beè bè duónè. Di ní bo máa sicéí ke báa sì ta, kébuǎtí di paa ndetie mbè tu de fĩnyĩ ke báa tǎũ de be. ³¹ Bè bo nkǎu di nàake di ìkè kè di í ì yo, bè ní bo deite di sǎmmarímú di ìkè kè deè deè. Di dootitǎbè bo kpaake di pe nè di bǎǎ bá òmǎu báa di teennè. ³² Ibotí tǎi bo dei di nitidabí nè di nitipobí kékònnè, kè di ní ntũũ nkébuó kuce, kè di nuǎ nhǎu kékpei, bá di báa na kédeò timati. ³³ Di ní bo kúúti kè ibotí tǎi ìi feke de kó tidiiti nè di paa nkó yetebe, kè de di. Bè bo ndi féũnko ke di naù sǎǎ. ³⁴ Di bo yà bè di diimmu mèè sémme, kè mè nte kè di wááté.

³⁵ Ti Yiè nKuyie mbo di bǎnté yemǎu nsĩnyè, kè yé pí ndi núu nnè di kpèrè nè di yǎ nè di taakoo bá yé bá ndò nkémieté.

³⁶ Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè bè di pímmú dindi nè di yembè nè di kóo kpààti kékònnè diheì di í yé di, kè di mbáá sibǎatenkaani bè dǎǎnè sì idéi nè yetǎrè. ³⁷ Ti Yiè nKuyie mbo di duó nyii botí miεεε, de bo ì di nè tii yóó di tuǎkení, ì bo ndi sǎǎ nke di daú.

di yó nke nfiitinè dimàà di dootitabè kè bè di dɔəri tidaatì kè di pĩ mbe tōmmú, bá òmòu bá mbo wèè bo di donté.

MɔYIISI NÀKÉ TÌ MESOMME

⁶⁹ Nte metaummè kó tináaàntì ti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mɔyiisi, kòò bo mè dònè Isidayeeribe Mɔabu kó diheì mièke, kémbúúti kù do bè dònè Odèbu tārì ñnkè.

29

Kuyie ndòò tì Isidayeeribe kpéí

¹ Tinti kó difñkúò kè Mɔyiisi tí nyIsidayeeribe bemou ké bè nàké ke dò: Di yàmu di mómombe ti Yiè nKuyie ndòò dè Esibiti kó ketenkè kemou kabè nè be kóo kpààti nè o kó betũmbè bemou. ² Di yàmu kù bè yàákémè nè yebenkùyè nè kù dòò tì dièti. ³ Nè yíenní ti Yiè nKuyie mme nyí di pã meyèmmè di bo banténè mè, kù me nyí di duó nyinuò ndi bo yànè ì, kù me nyí di duó nyeto di bo keènè yè. ⁴ Mèmmè ò béimmè ke dò: Kù do di dènnènímu Esibiti kè di ñ dikpáà tedantè mièke yebie nsipísìnàà, di yààti mè nyí kērí, di neùti me nyí ndèè. ⁵ Dè do í békú di bo pũnnémè pèè kécááké, yoo di bo kuatimè menaà mbè tumè diféè kényà, yoo metēmè mèè muò. Ti Yiè nKuyie nkuù do dè ndi duò nkè di bo banté kù tumè ti Yiè nKuyie nkùù di te. ⁶ Ti tùòkení dùi mònni di mbòri, kè Esibonni kóo kpààti Sionni nè Basã kóo kpààti Oku, kè bèe yènní ke ti do mudoò kè tí bè na. ⁷ Ti de nfiète be eì kéduó Dubenniibe be kó ketenkè nè Kadiiibe nè Mananse kó kuwuò nkòbe dikéè. ⁸ Dèè kpéí nte kè di dò nkéndake kémpĩ tináaàntì ti Yiè nKuyie ndi taunnè ke di nàké tì kè di bo ndɔəri tì yèmmè. Mèmmè di dɔəri dèè kó dimàà demou dè bo nyíèmmè.

Isidayeeribe dòmmè kéndake Kuyie mbè dònè mèè taummè kpéí

⁹ Díndi Isidayeeribe dimou yíe nkó diyie di cómmú di Yiè nKuyie nyìkè nke nè di wuo nkó bekótíbè nè di naàmuntì kó bekótíbè nè di kó behãpòmbè iwẽ yembè, ¹⁰ nè di bí nè di pobè nè bepòòbè bèè bo di kó dikari ke di kōũ ideí ke di do mmenie. ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dònèmu metaummè bàmbà, kè di yie nku taummè kó ikuó. ¹² Kù di taunnè ke dó dí ntú ku kabè mbe. Kù tì ndi nàké ke yè mmù, kù dɔúnnè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu dinùù ke ñkú ke yè mmù. ¹³ Dí maa dake kù dònèmu de kó metaummè ke béi nke ñkú, ¹⁴ nè bèè cómmú diè ti Yiè nKuyie nyìkè, kè kù bè wuó nè bèè í dè bo yíe, kù bè dònèmu metaummè.

¹⁵ Di mómombe di yèmu ti do bo Esibiti kó diheì ke dòmmè, nè di kété mèè botí ibotí tēi kabè ke tùòkení diè. ¹⁶ Di yàmu be kó isòke bè dònè ì nè be bəatenkaanii, ideí kpesi nè yetárè kpesi nè timátì péiti kpesi nè mesəo nkpesi. ¹⁷ Tũnké di mièke òmòu bá mbo onitidòu yoo onitipòkù yoo kuwuò makù, yoo kunaàmunkù makù kou wèè bo yete ti Yiè nKuyie nyíe nkétũnne de kó ibotí kabè, òmòu di mièke báá naá nfeñfè tiife. ¹⁸ Di mièke òmòu báá keè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi ntì kéikú kénsántí omáà nè o yèmmè mièke ke tú: Bá kè n dɔəri n dó dè m bo pété diwèi, bá kè n taunè òmòu mubəəféu mièke, de kpeti í bo. ¹⁹ De yie, ti Yiè nKuyie mbáá yie nkóò cǐé. Dè kù yòumu kè kù mièke ò còú, meyei nkù nàké mèè kpéí mèè ò doti, kè kù bo deite o yetiri ketenkè ñnkè. ²⁰ Kù bo ò cànnénè Isidayeeribe kó iwuo ntei kù bè dònè metaummè ke nàké mèè yei nkpeí nkè mè wàri di mpátiri mièke kè mèè ò do.

Ti Yiè nKuyie mpotémè Isidayeeribe

²¹ De mònni kubotí kùù bo sɔəté di bí nè bepòòbè bèè bo íténi yehèkè détiyè kétanní di kó diheì bè bo yà di Yiè ndi bonté mùù mómumú nè kù di puoti tì yēiti kébéi nke dò: ²² Be kó diheì muhãpòpòu nnè mukókúú nnè muhãá ndeè di còútóo, demarè í dò mbətinné, demarè í péi, bá timúti í yie. De kó diheì naánnè Sodammu nwe nè Koməə nè Adima nè Seboimmu. Ti Yiè nKuyie mmièke do yè yè, kè kùu yè còú. ²³ Ibotí tēi bo mbékú ke tú: Yé dè dòmmè kè Kuyie ndòò miè mbotí de kó ketenkè? Dè dòmmè kè ku mièke di còuté miè? ²⁴ Kè bèè bè

tènné ke dò, bè tôte mèè kpéi nke Kuyie mbè dònè mèè taummè kunku be yembè do tū nkù. Kù bè dènnèní diì mònñi Esibiti. ²⁵ Kè bè tūnne yebàkè bè do í yé yè ke kōnkù ke yè bàá. Be Yiè nKuyie mme ndo í yie mbè bo yè tūnnemè. ²⁶ Dèè te kè ku mièke còuté de kó dihei, kè kù duó nkè meyei nkù nàké mèè kpéi, kè mè wàri di mpátiri mièke kè mè bè do. ²⁷ Nè kemieke nke ti Yiè nKuyie mbè dèimè be tenkè mièke, ke bè yóu ke bè yèètoo ketenkè tekè, bè mè mbo kè yíe.

²⁸ Ti Yiè nKuyie nkù di te ku yé dèè sòri ke ti benke ikuó ti bo nyé ì tínti nè ti yaábíó sáá, kèntū nyí yé mmù.

30

Isidayeribe yóó wēte kētūnnemè Kuyie

¹ Kè Mōyiisii sòté kébéi nke dò: N ti ndi nàkému kè n tu kè di yie ti Yiè nKuyie nkpeti dí yà mesàà, kè di tì yete dí yà meyei. Kè di baa cǐkè ke yete ti Yiè nKuyie nkù di te ku kpèti, kù yóó di yeètoomu ibotí tēi mièke kè dí nkè bo kètotí di yèmmè tì di tuàkení ti ìnkè. ² De mònñi kè di wētení ti Yiè nKuyie nkù di te ku borè díndi nè di bí nè di yaábí kékénté ku kpèti nè di yèmmè memou, bá wè nè o yèmmè memou m mè ndi tié ntí yíe. ³ De mònñi kù bo di kuó mmesémme kèwēte kētí mbèè do ciété ke bè kpēnnéni. ⁴ Bá kè bè di tō ke kōtenè ketenkè mánku. Ti Yiè nKuyie nkù di te kù bo kè ndi tí nké di túóté, ⁵ kèkpēnnéni di yembè tentáá nkè di kari ké mù tieke kè kù di dōò mesàà kè di sũ nképēté di yembè do màmè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nku mómmankuu wénkūnne di yèmmè díndi nè di yaábí kè dèe yie nkè dí kù dake nè di yèmmè memou bá wè nè o wēnni dimou kè dèe yie nkè di nfòu. ⁷ Meyei n di nàké mèè kpéi nkè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù mè bonté di dootitòbè bèè di ní nke di fēũnko. ⁸ De mònñi kè díndi né wēte ke yie nti Yiè nKuyie nkù di te ku kpèti ke tūnne ku tannò n di tiè nyé yíe. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù di dōò diwèi di tōmmú mumou mièke, kè mù nkéri séi, kè di pié péu kè di wũ pié mediè nkè di kùúti, di deite mesàà. Dè do kù naatimè kè kù ndòori di yembè diwèi, dè bo wēte ké me nkù narike kè kù di dōò mesàà. ¹⁰ Di bo yà de kó mesàà ke nsà kè di wētení ti Yiè nKuyie nkù di te ku borè nè di yèmmè memou, ke tūnne ku tannò nè ku kuó dèè wàri di mpátiri mièke, ke kù dó nè di yèmmè memou bá wè nè o wēnni.

Kuyie nnàànti í dò nkéyĩke a bo ti bantémè

¹¹ M me ndi tiè nyèè tannò yíe nyè í yóu, di báá yĩke di bo yè tūnnemè. ¹² De kó yetannò í bo tiwetì kè di né bo yĩ: We mbo deke keĩnkè ké yè waanní ké ti nàké ke tí yè tūnne. ¹³ Yè me nyí bo dàmeèri diyáà teri kè di bo n tú: We mbo sénté dàmeèri kékote ké yè waanní ké ti nàké, kè ti yè kèè ké yè tūnne. ¹⁴ Dè í dò mmemme. Kuyie ntannò di bonèmu, ke bo di nò mièke nè di yèmmè mièke. Ndòorinè yè yèmmè.

Isidayeribe dòmmè kētāāté mufōmmu kó kuce

¹⁵ Díndi Isidayeribe n dōú mmufōmmu mmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìikè. ¹⁶ Dèè te kè n di náá nyíe nke tú dí ndó ti Yiè nKuyie nkù di te kèntū nku kó kuce nè ku tannò nè ku kuó nè ku tié, memme di bo nfòumè kēsũũ, nkè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù di dōò mesàà di yóó ta kèè tenkè mièke kékari. ¹⁷ Kè di me mbùtinné ti Yiè nKuyie nke yete ku kpèti ke tūnne yebàkè ke kōnkù ke yè bàá, ¹⁸ n di náámmu yíe nke n tu, di kóò mōú í yó nkpráa ke bo bá omáá, di we báá yĩ yèdèè di yóó sénté kukó nSuditēē kékari kèè tenkè mièke.

¹⁹ Keĩnkè nè ketenkè dè kèèmu n ti ndi nàkéme, ke wúó n dōúmmè mufōmmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìikè. Tāāténè mufōmmu kè dèe yie nkè dí nfòu kèmmonte díndi nè di yaábíó. ²⁰ Bá wè kòò ndó ti Yiè nKuyie nkù o te kényíe nku kpèti ké kù taunè omáá. Kù bo nte kòò nfòu kèmmonte wenwe nè o yaábí ketenkè ti Yiè nKuyie ndo dōúnnè dinù di yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu kèĩkú ke dò kù yóó bè duó nkè mièke.

MƏYIISI CAUMME ISIDAYƏERIBE NƏ Ò KUME

31

Kuyie ntāātémè Sosuwee kòò bo cəuté Məyiisi

¹ Kè Məyiisii kətení kəbéinnè Isidayəeribe bəməu ké bè nàké ke dà: ² Yie n tūàke yebie ntekòutè nè sipisidé (120) ndi, n ténke báá na kəmbo n kó difòtìrì ké ndi ni. Ti Yiè nKuyie nni nnàkému ke tú, n yí yóó sénté kukó nSuditəḗ. ³ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni di ìkè ke pəntì yehəkè kè di katì, kè Sosuwee ndi ni. Ti Yiè nKuyie nkuù ti nàké. ⁴ Kù dòò mèè botí Aməriibe kpààtìbè Sionni nè Ōku, ke pəntə be ekè ke bè kùə. Kù yóó me nyí de kó ibotí, ⁵ ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému di nou miəke kè dí bè dòò n di nàké ke yə ndi yímè. ⁶ Tḗinnè kéməəte dikəmbùò di bá nkpeutí be ìkè, di kəmbùòtì bá mbè duò, ti Yiè nKuyie ndi bonèmu, kù í yóó di yóu bitì, kù í yóó di bəntóo.

⁷ Məmmə kè Məyiisii yú Sosuwee Isidayəeribe bəməu ìkè kóò nàké ke dà tḗ nkéməəte dikəmbùò! Fḗò yóó tanné Isidayəeribe diheì ti Yiè nKuyie ndo dəúnnè be yembè dinùù kéikù ke dà kù yóó bè duó ndi kè bèe kari. Fḗò yóó di mbè totí. ⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni a ìkè kù í yóó da yóu, kù í yóó da bəntóo, a bá n yīkù kàa kəmbùòtìi nduò.

Kuyie nkuú pátiri Isidayəeribe dò nke ní kaa ndi yebie nyèyiekè yèyiekè

⁹ Məmmə kè Məyiisii wəri Kuyie nkuú pátiri diì, nké di duó nDefii bí ikuó niùbè ì do tou Kuyie ntaummè tou nè Isidayəeribe kó bekótìbè. ¹⁰ Kòo bè duó ndinùù ké bè nàké ke dà: Yebie nyèyiekè yèyiekè di dəú nyè ke ní bo yóu bèè di bannè be bàà. Di mbaà ntitouti kó dibanni. ¹¹ Kè Isidayəeribe bəməu kətení diì mənni ti Yiè nKuyie nyìkè kù tāāté diì bòrì, dí kaa nde kó ikuó Isidayəeribe bəməu ìkè kè bèe ì kèè. ¹² Dí tí mbenitìbè bəməu benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè bepòòbè bèè bo di ekè. Kè bèe ti kèè kényíété bè bo ndémè ti Yiè nKuyie, kətūnne de kó ikuó iməu kéndəəri ì yə mmù. ¹³ Kè bè bí ì ì yé dèmarè, kè ì ti kèè kényíété ì bo ndémè ti Yiè nKuyie yewe yeməu di yó nfòu yè, di yóó sénté kukó nSuditəḗ kéta diì ei kékari.

Isidayəeribe yetemè Kuyie

¹⁴ Məmmə kè ti yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dà: Nte yewe a yóó kú yè ke duunni, yúni Sosuwee kè di kəte metaummè tou borè kè nh ò duó ndinùù.

Məmmə Məyiisi nè Sosuwee bè kətemè kéta metaummè tou miəke. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténni diwetiri ke cómmú metaummè tou bərinùù, ¹⁶ kénáké Məyiisi ke dà: A kūnti a yembè kūū nkè nke, a yóó kú kè Isidayəeribe n yóumu kətūnne ibotí tēi bè tati kèè tenkè kəbe kó yebəkè, bè yó m butínnému, kətəte m bè dòò mèè taummè. ¹⁷ De yiè ndi m miəke yóó bè yémè kè m bè bütínné ké bè yóu, kè meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè diemè kè dèe bè do. Kè bèe kuó nde yiè ke dà: Ti Yiè nKuyie nti yóu mèè kpéi nte kè meyei nti do. ¹⁸ De yiè mí nKuyie nkè n né dəke bè bütínné bè dòò mèè yei nkpeí nke tūnne yebəkè. ¹⁹ Wəri fe nyènfè ké fè benke Isidayəeribe kè bè nfè diè, fèè yó ntú n kóo pútiwè mí nnè Isididayəeribe. ²⁰ N yóó bè tannému ketenkè n do béi nkéikú ke dà n yóó duó nkè be yembè menaamiè nnè mecekùò ndè pūò nkè. Kè bèe di kénsànnè kéänné tikòdòòtì. De kó difənkúò ké n yóu kətūnne yebəkè kénkənkù ke yè bàá, ké m bütínné kətəte metaummè m bè dòò mèè. ²¹ Meyei ndiemè nè meyeñcaàrimè dè bo bè do diì mənni de kó feyènfè fèè yo ntú n kóo pútiwè, ke yé be yaabí yó nfè dièmmèmu sáà. M pənke yému be yèmmè kè bè mu nyí ta ketenkè n do béi nkéikú ke dà, n yóó bè duó nkè.

²² Məmmə kè Məyiisii wəri de kó feyènfè de kó diyiè ké fè benke Isidayəeribe.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nduó ndinùù Nunni bire Sosuwee ke dà: Tḗ nkéməəte dikəmbùò! Fḗò yóó tanné Isidayəeribe ketenkè n do béi nkéikú ke dà, n yóó bè duó nkè. M mómmuə n yó nda bonèmu.

²⁴ Kè M̀oyiisii w̄ari de kó ikuó im̄ou dipátiri mīeke. ²⁵ Ò w̄ari diì m̀onni ikuó kédeè kénáké Defiibe bèè tau ti Yiè nKuyie ntaummè tau ke d̀: ²⁶ Ntonè de kó dipátiri ké di daú nti Yiè nKuyie ntaummè tau borè, diì yó ntú di kó bepútibè. ²⁷ Mí m̀M̀oyiisi n yému di to kpeñnimè kè di yetíri ti Yiè nKuyie nkpeti, n kraá ke fòumu ke bo di cuokè, kè dè dò mmiè nkè n né bo kú kè dè ndòmmè? ²⁸ Tíinnènní dim̄ou m borè di botí kó bekótibè nè behã̀p̀onkótibè kè m b́i nti nnáantì kè t̀i ta di to, keĩnkè nè ketenkè kè dè nwúó. ²⁹ N yému n yóó kúmè kè di d̀ake meyei mmudò̀rimù kébútinné n di benke kùu ce. Kè meyei ndí do yewe yèè kraaní ye mīeke, ke yé di d̀òmmè dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyiikè, ke í nkù mīeke nè medò̀rimè yeime.

M̀oyiisi kó feyènfè

³⁰ M̀em̄me kè M̀oyiisii dentè fe nyènfè fem̄ou Isidayeeriibe bem̄ou iikè.

32

¹ Keĩnkè kénté n yóó béim̄mu, ketenkè keè n yóó b́i nyèè tannò.

² N tié mpité fetaafe ò̀ c̀óunnímè mme, n náantì dàtinnému timaantì k̀ome, fetadiéfè ò̀ nniuemè memúpammè, yenesimbàkè ò̀ nduòmè timútì ìnkè.

³ N yóó p̄̀eké ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi, nsántínè Kuyie nti tũ nkù.

⁴ Kuù tu dipèrì ke ti kãnké, ku kó ice tú isà̀yì nyi, kù tu Kuyie nku timómm̄anti yiè, kù ò̀ í nyeté, kù dò nsei nwe ke wetí.

⁵ Díndi kubotí yeiku, benitiyonkubè, di í m̀annè kéntú Kuyie mbí. Di cà̀arèmu, ke s̄̀inte.

⁶ Kubotí kùu yei nke í m̀ake meyèmmè, di dò nké me nyí ti Yiè nKuyie nnaà? Di cice nwe wèè di d̀ò ke di te, di tú ku k̀obe mbe.

⁷ Dentenní yewe yèè p̄̀èté ye kpéi, Totínè di yèmmè yebie nyèè p̄̀èté nè dim̀onni ye kpéi. Bekénè di cicebè kè bè di náké, bekénè bekótibè bè yó t̀i ndi tuommu.

⁸ Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù totí ibotí, kuù cíe mbenitibè ketenkè ìnkè, kuù bè kèké itemm̀anke ke tũ nyIsidayeeriibe kó iwuò mamè,

⁹ ke yé Kuyie nkperè tùmè ku nìtibè, Sakabu yaàbí iì tu kù te dè.

¹⁰ Kù do bè yà tedontè kó dikpàà ndi, kè tikpas̄̀inti bè fité ke kuò, kè kù mbè kãnké ke dake be kpéi, kù dàke mèè botí ku n̄onniè kpéi.

¹¹ Fec̄irife ò̀ nheintemè fe bí ȳ̀éntì ìnkè, ke ì bebíinè mup̀urimù,

ke pĩnte fe fèti,
 kè fe birè marè doti fèè de còuténè fe fièti.
 12 Ti Yiè nKuyie kuù do bè ni kumàà,
 dibòò mari do í kù neínè.

13 Kuù do bè tanné yetārè kó dihei,
 kuù do bè piúnè depaa nkó tidiiti,
 kuù do bè duò nyitāfuò nkó ticièti
 nè detie mbè tu dè odiffè kè dè yìè yetārè kó ketenkè ìnkè,
 dèè pèi kè bè dii mmekùò.

14 Kè bè nyò nyipe nè inààke de kó memiè,
 ke cáá yepèbe nè yepedakè nè yebòdakè dèè ã mekùò,
 ke yonnè tidisààti, ke yōnnè fínyĩ kó menaà.

15 Yesudummu de ndi kède nképoké,
 ò de ncēēke kéānné tikòdòòti,
 kéyete Kuyie nkùù ò dòò,
 kòò kù sènkèrì kunku kùù tu o kó dipèrì,
 koò kānké, koò dserí.

16 Isidayeeribe do fié iwūō nyi ibotí tèi kó yebòkè,
 kè dèè yonke Kuyie.

Bè do dòò isòke kperè nde kényí nku mieke,

17 kénfeu iwūō yebòkè

be yembè do í yé yè ke yóu Kuyie,
 kéntū nyebòkè yèè tanní bàmbà,
 be yembè do í dake yèè kpeti.

18 Isidayeeribe senkèrìmu dipèrì dii bè te, ke bè kānké,
 Isidayeeribe yèmmu Kuyie nkùù bè ānné.

19 Ti Yiè Kuyie de nyà, ke dè sènkèrì,
 kè ku mieke yènní be bí initidaai nè initipòì
 bè kù cààrè mèè kpeí.

20 Kè kùu béi nke dò: M bo bè bùtinné,
 kè bèè yà tii yóó bè tùòkení.

Bè tu feyanfè yeife nfe,

bè í dò nkéntá.

21 Bè n yóumu ke tūnne yebòkè,

kè dè n yóu.

Bè tūnne sitenkaanì nsi detetirè kpesi,

ke íi m mieke.

M múnke yóó bè yóumu,

mbo túóté ibotí ìi í tú imai

kè dè mbè yóu.

M bo íi mbe mieke nè ibotí ìi í cii.

22 M mieke kó muhāā mmuù bè còuté,

kè mu kó fehāādeènfè tùòke kudònkù,

ke còuté ketenkè nè ke kperè demou,

ke còuté ke tùòke yetārè kó yepūke.

23 M bo bè ùté meyei,

m bo kúóté n doò be ìnkè,

24 bè bo cītenè dikònnì,

timíèti nè mumənsĩmmù dè bo mbè kòù,
 m bo duó nkè tikpasĩnti mbè càá,
 kè iwààkè bè dəmmù.
 25 Mudòò bo tanní be eì kénkòù be bí,
 kè kufəwáá nhauté bèè bo sicéĩ,
 bedapàmbè nè besapàmbè kè bè nkò,
 yebíkəmpĩètè nè bedakótíbè bè báá yenté.

26 N do dó ké bè deèmu,
 bá òmòù bá ndenniní be kpéi.

27 Kè n do í yĩèkù be dootitəbè bo n fuommè ke tú:
 Tíi bè kùò, dè í tú be Yìè nKuyie nkuù bè kùò.

28 Ke yé bè tumè kubotí nku kùù í yé kù dòòri tì,
 bəmòu, òmòù í cii.

29 Kè bè do ntú benitibè bèè cii,
 bè na n totí tii nti be yèmmè,
 bè na ntotí be yèmmè ke tú:
 Yé ti yóó dentənè tì?

30 Bè na mbékú bəmáà ke tú:
 Onitì omáà bo yĩme kébeti benitibè tekəupíítè (1000),
 dè dòmme kè benitibè bédébè
 bəti benitibè tekəupííítè (10000).
 Kuyie nkùù tu ti kó dipèrì kuù í ti fitáà?
 Ti Yìè nKuyie nkuù í ti ànné ti dootitəbè nəu miəkaà?

31 Be kó yəbəkè í dònne ti kó dipèrì dii ti kánké,
 be mómmeəmbə bè tì yému.

32 Bè tiimu ke dònne Sodəmmu kəbe
 bəmbə nè Kəməə kəbe be pókù nku,
 bè dònne fínyĩ wèè peitè wènwe yəbe kè yè tii ke dò mmedəmmè.

33 Kè be naà ntii ke dò mmeəwààdəmmè,
 ke kòù ke dò mmedautidəmmè.

34 N dè yému ke dè pĩ,
 n dè cūómu n yòrì miəke.

35 N yóó bè fəkému,
 ké bè yietí meyei mbè dòò mè,
 be dorimù tùəkenímu,
 meyei mbo bè do dii yìè auténímu ke dèè,
 be mánkù í kpaá díetiri,

36 Ti Yìè nKuyie nyóó bekénèmu ku nìtibè,
 mesémmè me nyóó kù pĩnnèmu ku tōmbè.
 Kù bo yà dii mənni kè be baà mbèitè,
 bekperibè nè becĩribè bəmòu kè bè duò.

37 De mənni kù bo béi nke dò:
 Yé di bəkè borè?
 Yé di kó dipèrì dii di kánké?

38 Yəbəkè yèè do yo ndi wūə di feu ì kó mekùò nyè bo de?
 Yé yəbəkè yèè do yə ndi naà nyè kətə ke?

Yèe íté ké di deeté,
yèe di kãã nkè di pété disòrì.

³⁹ Di yàmu mí m máà mî tumè Kuyie,
n kó difõnkúò Kuyie mmakù ténke í bo,
mî te kòo nìtì fòù, kè mî ò ò kùò,
mî ò ò koute kè mî taà,
òmòù í bo m bo pí nkè wèe fiete.

⁴⁰ M bomu nsáà,
nh ò nkè n yòute n nùtè ke búi ntì, m béimmu.

⁴¹ Nh ò nkè n sũóté n kpàriseú,
kè n nùtè pí ntimómmonti,
nh ò ò í nyóu m bo peitemè n dootitòbè,
n yóó yietímu bèè n nì mbè mànnè tì yeti.

⁴² N yóó nii m pie mmēnitiyĩ mme,
n kpàriseú bo cááké initimàa,
m pie mbo muoti tidaati kó meyĩ,
kè n kpàriseú kéké n dootitòbè kó bekpàtìbè yò.

⁴³ Yèbotè, piatenè Kuyie nkòbe,
ke yé kuù pèitemè ku dootitòbè ku nìtìbè kó dipèi,
kuù poté ku dootitòbè ke pèite,
ke dèite meyei nku kòbe èi ke bè cǐé.

⁴⁴ Mēmme Məyiisi nè Sosuwee Nunni bire bè kòtemè kénáké de kó feyènfè kó yetannò
Isidayeeribe kè yèe ta be to.

⁴⁵ Məyiisi nàké diì mənni Isidayeeribe de kó tináaṅtì kèdeè, ⁴⁶ kényíe ke dò: Ikuó kó tináaṅtì
n di nàké tì yíe dí ntì pí kè tì nàké di bí, kè ì ntì tũ nke dɔori tì yè mmù. ⁴⁷ Ke yé de kó tináaṅtì
í tùmè cénkoo kpɛti, tì tu di fòmму mmu, tì yó nte kè di fòmму kó yewee okɛ diheì di yóó
sénté kukó nSuditēē kéta diì miēke kékari.

Kuyie nnàkémè Məyiisi ò yóó kúmè

⁴⁸ De kó diyie ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè mí Məyiisi ke dò: ⁴⁹ Dekení ditāri
Abadimmu yómmè bè tu di Nebo kè di bo Məabu èi ke weti Sedikoo, kəwénté diheì
Kannahā n duó ndi Isidayeeribe. ⁵⁰ A deētini diì tāri ñnkè a yóó de nkú kékò nha yembè
borè, a kóo kóti Anə kumè Ɔdi tāri ñnkè ke kò nho yembè borè. ⁵¹ Ke yé Anə nè fǐ ndi do
í yiemme ke tũnne n nùù Isidayeeribe cuokè Mediba kó dinébòrì Kadɛesi borè, Sinni kó
dikpàà tɛdɔntè miēke, ke yé di do í benke Isidayeeribe n cáámmè ke kpeñni. ⁵² A yóó yàmu
diheì n yóó duó ndi Isidayeeribe a me nyí di tati.

33

Məyiisi məəmè Kuyie mmesàà Isidayeeribe wuə ntepitè nè idèi kpéi

¹ Nte Kuyie nkóo tɔnti Məyiisi do yóó kú kékè kù məə mēè sàà nyIsidayeeribe kpéi:

² Kòo búi nke dò:
Ti Yiè nKuyie nyiténí Sinaii tāri ndi.
De ñnkè nke kù iténimè Seii tāri diyie kōme,
ke mīiténí ditāri Padanni ñnkè,
kù iténí Mediba Kadɛesi nwe,
kè ku nùtè youte tɔ ku kuó kó muhāá.

³ Kuyie nha dómú a nìtìbè Isidayεεribe,
ke kǎnké bèè kó dimàà tu a kǎbe,
bèè kǎnkù a ìiké ke kémú a tié.

⁴ Mí mMoyiisi m bè duómú ikuó.
De kó ikuó tú Sakabu yaábí kó ditīnni kpeyi nyi.

⁵ Kuù do tú Yesudummu kabe kóo kpààti.
Isidayεεribe wuò nkó bekótìbè do òò tímmè,
nè Isidayεεribe kó iwuò nyimau.

⁶ Kè Moyiisii yíé kébéi nke dò:
Dubenni kó kuwuò nni mbo sǎà ke báá kú.
A kó feyanfēe sũũ.

⁷ Nte ò do nǎké ti Suda kó kuwuò nkabe:
Ti Yiè nKuyie nkénté Suda kabe kó didabōnni
ké bè tēnnéni be kabe borè.
Kè bèe fietε bemáà.
Á bè deeténè be dootitabè.

⁸ Kòo nǎké Defii kó kuwuò nkabe ke dò:
Ti Yiè nKuyie nha bè duó nyikuó nenti
bè tu ti tumimmu nè udimmu,
bè yie mmèè kpéi nha yē mmù.
A do bè yáákému Masa,
ké bè kpànnè Mediba kó menie mborè.
⁹ Bembε Defiibe bè benkemu bè da dómè
kè dè pēēté be cicebè nè be yōbè,
nè be yōfũš kabe nè be bí.
Bè yiemmu a nùu ke pī mmetaummè a bè dōdōnè mè.

¹⁰ Ke tiè nha tannò Sakabu yaábí,
ke benkú a tié nyIsidayεεribe,
ke bè tùò ntihúúnti kàa yo ti fšōku.
Kè bè da feu iwũš ke tuò nha wũštōnni ìnkè.

¹¹ Áú ti Yiè! Yíé be muwērímú.
Dòò mesàà mbe tōmmú bè pī mmù
fēte be dootitabè ka.
Á báá yie nkè beníimbèe wēte kéité.

¹² Kòo béi mBensamεε kó kuwuò nkpeí nke dò:
Be kó kuwuò ntú ti Yiè nKuyie ndó kù nku mediè,
bè bo Kuyie mborè ndè béu.
Kuù dake be kpéi mbá dii mōnni,
ke bè bukú.

¹³ Kòo nǎké Sosefu kó kuwuò nkpeí nke dò:
Ti Yiè nKuyie mpā mesàà ndi tenkè,
kùu cūūnni keìnkè kó menie ndi tenkè,
kè sibií nhā menie.

¹⁴ Diyiè níí nááté kè tidiitii kóté,
bá wèè tǎnkù tidibiti níí bo mbo.

¹⁵ Tidisààtii ānné yetārè ìnkè,
o tenkè mboo sǎà.

16 Desààrèe buoté dihèi mièke,
Kuyie nkùù do náánnè mí mMòyiisi difāpèù mièke
ku kó mesàà n cùténí Sosefu kó kuwuò nyĩnkè,
wenwe wèè do baké o kòbe.

17 Sosefu yètiri ndeu,
ò kpeínìmu ke dònne dinaadaà,
kòo yìè ndònne fepaanààfè kpeye,
nè de kó yeyìè nye ò yóó nkũmmùmè ibotí imòu
kèntò kètuòkenè itemmàнке imòu.
Diyènnì dìmáà tu Efadaimmu kó kunìiti,
kè diterì tu Manansee kó kunìiti.

18 Kè Mòyiisii bèi Sabunòò nè Isakaa be kó iwuò nkpréi nke dò:
Sabunòò kó kuwuò nkòbe diwèi ndi bonè,
kupotáá ndi pí nkù.
Díndi Isakaa kó kuwuò nkòbe dè ndi naati di touti mièke.

19 Dí yú di pèetitòbè ditàsàari ìnkè,
kè di fié Kuyie nyiwũò, ku kuó yèmmè.
Di bo mpieti di kó tikpàti dàméèrì mièke,
ke yau mesàà mmèè bo mubirímú mièke.

20 Kòo náké Kadi kó kuwuò nkòbe kpréi nke dò:
Kuyie nyètiri ndeu
kunku kùù duó nKadi wuò nkutempè ndiekù,
kòò òke kucirìrìyòkù kòme,
ke wáké ke bo nété kubakù nè diyuuò.
21 Weè tãáté ketenkè mièke dikàrì sààrì
dì do dò nkéntú okpààti kperi,
weè baaté Isidayeeriibe
ke tũnne ku nùù kù nàké dì Isidayeeriibe kpréi.

22 Kòo náké Danni kó kuwuò nkòbe kpréi ke dò:
Danni kó kuwuò nkòbe dònne dicirìcìrì pànnì ndi,
ke putìní Basãã kpráà mièke.

23 Kòo náké Nefutadii kó kuwuò nkòbe kpréi nke dò:
Nefutadii kó kuwuò nkòbe cie diwèi ndi,
ti Yiè nKuyie nkuù bè dòò mesàà,
kè be tenkè deuke,
kétúóté dàméèrì Kadidee diyìè taà kèè bíékè,
kèntò kètuòkenè kubakù cànku bíékè.

24 Kòo náké Asee kó kuwuò nkòbe kpréi nke dò:
Mesàà nni mbonè Asee kó kuwuò nkòbe,
kè dèe pèété be kòbe,
kè bè ntú diwèi yembè be kòbe cuokè,
mekùò mbo mpíéké be èi,
kè bè ncentì me mièke.

25 Kè be èi kpetí yemátìcàkè nè disòwũò kpeye,
ke bè mmàke muwèrímú nè be kũũnko.

26 Yesudummu kòbe òmòù í bo wèè dònne Kuyie ndi tũ nkù,
nè ku kó tikpeti nti kù dèkenímè ku sãntè kèĩnkè,

ke pēnké yewetè nè tiwetì ke kōriní ke bo di teennè.

²⁷ Kuyie mbomu sãã ke tú di kó disòrì,
ku nòùtè yùomu di ìnkè nè dimònnì,
kuù ãã beti di dootitòbè
kuù ãã bēi nke dò: Kuonè be páíí.

²⁸ Kuù te díndi Isidayeeribe kè di kari bá tìmatì í di kōonnè,
kuù cànné díndi Sakòbu yaabí nè ibotí tēì,
kuù te kè fetaafe di pã nkubooku tidiiti bè tu tì bédèè kè tì bo.
Kè mēnaà mpàmmè bo.

²⁹ Díndi Isidayeeribe mbonè kè dè di naati,
kubotí makù í bo kùù di dònnè
di tú Kuyie ndeetè bèmbè,
kuù tu di kó kudòpikù ke di kãnké,
ku kó kukpàriseú kuù ã nte kè di na di dootitòbè.
Di dootitòbè kòrinímu ke yó ndi cíí,
dí mbè nàù.

34

Mòyiisi kó mukũũ

¹ Kè Mòyiisii deke Nèbo tārì Pisikaa tārì yómmè dìì wetí Sedikoo. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ketenkè kemou, Kadaadi tenkè kèntò kètuòkenè Danni kòke. ² Nefutadii kó ketenkè kemou nè Efadaimmu kòke nè Manansee kòke nè Sudaa tenkè kemou kèntò kètuòkenè dàméèrì Mèditedandee. ³ Nè Nèkebu tenkè kètannè kukó nSuditēē kó kubiriku tipuonti kó dihei, kèntò kètuòkenè Tisoadi. ⁴ Ti Yiè nKuyie nde nhò nàké ke dò: Ke ntenkè nke n do dounnèmmè dinùù Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu ke dò n yóó duó nkè be yaabí, n kè nda benkemu kàa kè yànè a nuò. A me nyí yóó ke ta.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkóo tōntì Mòyiisi de nku Mòabu kó ketenkè mièke ti Yiè nKuyie yē nde ndommè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò kūnné Mòabu kó kubiriku, Bèti Peòò ìkè. Òmòù í yé Mòyiisi kó kufōti borè nè yíenní.

⁷ Mòyiisi do yóó kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísidé ndi (120), ké nyóó kú kòo nuò nkpaá wúó nkòò kpeñni. ⁸ Kè Isidayeeribe nkuò mMòyiisi kũũ mMòabu biriku mièke ke dò yewe sipísitããti. De kó yewe mièke nke bè kòmmúmè o kũũ.

⁹ Mòyiisi do nòómmu o nòu Sosuwee Nunni bire ìnkè kè ti Yiè nKuyie nhò pã meyèmmè. Mèmmè kè Isidayeeribe nyíé nho kpeti ke tũ nti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mòyiisi.

¹⁰ Kuyie mpããnaañti náañtò m̀òù ténke í buoté Isidayeeribe cuokè, ke dònnè Mòyiisii. Wèè do ã nwúó Kuyie nyìkè ke kù náánnè. ¹¹ Weñwe Kuyie ndo tãmmè Esibiti kòo d̀ò tidièti okpàati ìkè nè o tũmbè nè o kòbe. ¹² Mòyiisi do d̀òmmu tidièti tì ãã kukòmbòdoróo Isidayeeribe ìkè.

Sосуwee Di mpátírì tǒ tìlì náàntì

De kó dipátírì tǒ tìlì náàntì tu: Mǎyìisi do ku kè Sосуwee weè sǎoté kéniiyé Isidayeeribe, kè bèe doké kéfiyé Kannahã kó ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nkuù do dǒò tidietì bè dokùnè dìlì mǎnnì Kannahã kǎbe kè bèe bè na.

Yétanyǎ yedieyè yèè bo de kó dipátírì mieke yèè tú: Bè sèntémè Suditèè. Bè dokénèmè Aii èi kǎbe. Bè tǎàmè tété kétotì ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nwète ke èntenè metaummè kù dǒònnèmè ku nìtibè. Sосуwee bè tìimmè ke dǒ: Bèe tǎāté bè dǒ kétũnne wè, bémou kè bè dǒ bè dǒ kétũnne Kuyie nku.

Di mpátírì náàntì duó ke dǒmmè

1. Bè bàátímè ke bo ta dihei Kuyie mbè duó ndì 1-5
2. Bè dokémè ke fiète dihei 6-12
3. Isidayeeribe kó iwuo ntotémè ketenkè 13-22
4. Sосуwee náàntì sǎnti nè o kũũ 23-24

Sосуwee nimè Isidayeeribe

¹ Mǎyìisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì do ku, kè ti Yiè nKuyie nnáké o kóo tǎntì Nunnì birè Sосуwee ke dǒ: ² Mǎyìisi n kóo tǎntì kumu, íté nè n nìtibè kè di sènté kukó nSuditèè kéta dihei n duó ndì Isidayeeribe. ³ Di naàcètè bo na kèè tenkè n kè ndi duómmu, kéndǒnnè n tì nàkémè Mǎyìisi. ⁴ Di kó ketenkè yóo keté dikpáà mǎnku nku kétúóténè ditārì Dimaa, kédíté kukó ndiekù Efadati Itiibe kó ketenkè kemou, kétuokenè dàméèrì diwè Meditedandee diyie taà kèè bíékè. ⁵ Omǎu í yóo da dáátí a fǒmmu mumou, n yó nda bonèmu n do bonè mèè botí Mǎyìisi. N yí yóo da búttinnè, n yí yóo da dootóo. ⁶ Cómму kétèi nkéyáúkũnne a kǎntì, fǒò yóo tannè be nnitibè dihei n do yè n yóo duó ndi be yembè, kè bèe di tieke. ⁷ Fǒ ncénkeè cómmú kétèi, nkéntũ n kóo tǎntì Mǎyìisi da duó nyìlì kuó, a báá wèète a bakù cǎnku yoo kuyóu. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìkè. ⁸ Ikuó pátírì dii mbáá détténè a nùu, á ndi kàa kuyie nnè keyènkè ke tũ ntì wàri ke yèmmè. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìkè kàa dǒòri de nyié. ⁹ N da nàkèmu ke tú cómmú kétèi nkéyáúkũnne a kǎntì, a bá nyièkù kàa kǎmbùòtì duò. Mí nha Yiè nKuyie n yó nda bonèmu a tǎmmú mumou mieke.

Sосуwee duómmè kè bè bo sènté Suditèè

¹⁰ Kè Sосуwee náké Isidayeeribe kó bekótibè ke dǒ: ¹¹ Cennè kénáké benitibè kè bèe báátí, kéwaá ntidiitì. Yewe yèttáati mieke di yóo sèntému Suditèè kéta dihei di Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó ndi. ¹² Kè Sосуwee náké Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kǎbe dikéè ke dǒ: ¹³ Dentenèní ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì Mǎyìisi do di nàké tì ke dǒ: Di Yiè nKuyie ndi duómmu di kó ketenkè Suditèè yáa diyie yìenì kèè bíékè, ke di ompũnne. ¹⁴ Di pobè nè di bí de yó nkpaá die nde Mǎyìisi di duó nkèè tenkè, kè dí báátí kénèinè di tebíi kè dí sènté kukó nkè dí bè teennè dikpànnì, ¹⁵ kémbaànè ti Yiè nKuyie mbo bè duómmè be kó ketenkè kù di duó mmèè botí di kǎke, kédeè kè dí wètenì kékari di kǎke ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì Mǎyìisi do di duó nkè kukó nSuditèè kó diyáa diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁶ Kè bè dǒ: Ti yiémmu a ti nàké tì timou, kàa yí tí kǎte kèè bíékè tí kǎte. ¹⁷ Ti yó nyiemmu a kpeti ti do yíè mmèè botí Mǎyìisi kpeti ti Yiè nKuyie nnì nda bonè kù do bonèmè Mǎyìisi.

¹⁸ Kòò mǎu yete a kpeti bèe ò kùu. Cómму kétèi nkéyáúkũnne a kǎntì.

2

Sосуwee tǎmmè benitibè bèdébè kè bè bo paaté Sedikoo

¹ Kè Nunni birе Sosuwee tã mbenitibè bèdébè kè bè bo kate kébánné képaaté dihei. Kè bèe íté Sitimmu kékate Sedikoo kébáté onitipòkù mòu wèè dauti dautinè benitidaabè o cǐtè kè bè ò tu Dahabu, ke bo yié. ² Kè bèe náké Sedikoo kóo kpààti ke dò: Isidayeeriбe mabè tanní die nkeyènkè ke bo paaté dihei. ³ Kòo kpààti tã mbenitibè Dahabu borè ke dò: Benitibè bèè kàtení a cǐtè, bè kàtení ke bo paaté dihei ndi. Dennení be!

⁴ Kè Dahabuu sònnе de kó benitibè bedé ke dò: Bè kàtenímu yie n cǐtè m me nyí yé bè yènní kè. ⁵ Bè yè dè urike dii mǎnni ndi kè bè kpetí yecàkè, n yí yé bè kate kèè bíékè. Tǔnnenè be di yóo bè nintemu.

⁶ Ke yé kòo bè dèe ntimùmmùnti nti, ke bè sònnе titònti mati miеke ò dòò ti. ⁷ Kòo kpààti tǎnní bèe yè, kè bèe kpetínné dihei kó dibòrì, kè bèe bè tǔnnе kényè Suditèè tipèti borè diyèrì. ⁸ Kè de kó benitibè nsòri timùmmùnti ìnkè, bè mu nyí nduó kè Dahabuu dekoo be borè, ⁹ kè bè náké ke dò: N yému ke tú ti Yiè nKuyie ndi duó ndi nhei. Benitibè бemou kèè di kpéi nkè kufōwaa nkuù bè auté kè bè kǎnti au. ¹⁰ Ti kèèmu di yènní Esibiti kè di Yiè nKuyie ndòò dè, ke kèeté tipènti kóo dàméèrì kè dè kpei kè di sènté, ke kèè di kùòmè Amòriibe kó bekpààtibè bedé Sionni nè Oku kukó Suditèè kó diyáà ke bè pònte. ¹¹ Ti dè kèèmu kè ti kòm̀bùòti duò, òmòu ténke í m̀ke dikòm̀bùò ke bo di baao. Di Yiè nKuyie ndi tǔ nkù kuù baké kèìnkè nè ketenkè. ¹² N di báammu ke tú di yú Kuyie nyètìrì ke dò di yó n dǎò mesàà n di dòò mè, kè m benke de kó mecannimè. ¹³ Dí b́ei nweti weti ke dò di yóo yóu n cice nè n yǎ nè n yǎfũ k̀be nè be cǐ k̀be benitidaabè nè benitipòbè.

¹⁴ Kè de kó benitibè dò: Ti bo kúmè bo ntǎũ kè fǎò sàà í ti dáa. Kè ti Yiè nKuyie nti duó ndihei ti yóo da dǎomu mesàà.

Dahabu sònnemè Sosuwee tã mbè

¹⁵ Kè Dahabuu bè cǔũnnè kuhǎũ tɛbòtè. O cǐtè do cómmú dihei kó kuduotí ìnkè nke. ¹⁶ Kòo bè náké ke dò: Katenè ditāri bíékè kénsòri ke dò yewe yètāāti. Kè bèe wètení kè di né na kékété, kè di kètè di yàà bo bè conè.

¹⁷ Kè de kó benitibè dò: Nte a yóo dǎòmè, kè tí na ké da dǎò ti yu Kuyie nyètìrì ke b́ei ntì. ¹⁸ Kè ti tatiní dii mǎnni dihei á núnné mupàakonwṹ ntebòtè a ti cǔũ nte. Kàa dèè á tíi nha k̀be бemou a cǐtè miеke. A cice nè a yǎ, a yǎfũ k̀be nè a cǐtè k̀be benitidaabè nè benitipòbè. ¹⁹ Kàa cǐtè kou mòu yè, kè ti ò kùò dè tu o kó meyei mme, kè ti me nkùò òmòu a cǐtè miеke dè tu tǐi kó meyei. ²⁰ Kàa me nti dáa, ti ténke báá da dǎò ti yu Kuyie nyètìrì ke b́ei ntì. ²¹ Kòò dò: N yiemmu di b́ei ntì.

Kè bèe ò cau nkéité, kòo p̀ankeé núnné mupàakonwṹ ntebòtè. ²² Kè de kó benitibèe kate kénsòri ditāri ìnkè ke dò yewe yètāāti, bèè do bè tǔnnе kè bèe bè wammú kémónté kèwètení. ²³ Kè de kó benitibè bedéе cúténí ditāri, késénté kukó nSuditèè, kèwète Nunni birе Sosuwee borè kòò náké dèè dòò. ²⁴ Ke dò: Ti Yiè nKuyie mmènke ti duómmu de kó ketenkè, bè ti yà ke be kǎnti aumu бemou.

3

Isidayeeriбe sèntémè kukó Suditèè

¹ Memme Sosuwee nè Isidayeeriбe kè bèe íté Sitimmu dikũnweñni sèi kébáté Suditèè kényié nke baànè bè bo séntémè. ² Yewe yètāāti kó difǎnkúò kè Isidayeeriбe kó bekótíbe ce mbe kari dimou, ³ kénáké benitibè ke dò: Kè di yà kè ikuó niùbè Defiibe tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou ke kèté, dí tǔnnе. ⁴ Dii yó nni kè di tǔ nke yé di í yémè kuce. Di bá ndi t̀kénè, dí di b̀ mmeñi nkè mè mbo cìdòmétìrì òmáà.

⁵ Kè Sosuwee náké benitibè ke dò: Dí wénkũnnе dimáà, ti Yiè nKuyie nnaa yóo dǎò tidietì kperе nde di cuokè.

⁶ Díndi ikuó niùbè, túóténè Kuyie ntaummè tɔu kéniiyé, kè bèe dì tùóté kéniiyé. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: M bo da déúkùnnè yíe nyIsidayeeribe bəmɔu ìkè kè bèe banté n da bonèmè n do bonè mɛè botí Mɔyiisi. ⁸ Kè kùu yíe ke dɔ: Náké ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè bè ta diì mɔnni Suditɛɛ bè ncómmú meniè mmièke.

⁹ Kè Sosuwee yú benitibè ke dɔ: Tóónnènni kékeè ti Yiè nKuyie nyɛ mmù, ¹⁰ kénáké benitibè ke dɔ: Nè die mmièke nke di yóó bantémè ti Yiè nKuyie ndi bonèmè, ke yóó beti Kannahãã kɔbe nè Itiibe nè Efiibe nè Pedisiibe nè Kidikasiibe, Amɔriibe nè Sebusiibe. ¹¹ Kuyie nkuù te ikuó niùbè ketenkè kemɔu, bèè tɔ ku taummè tɔu beè yóó niité kéta Suditɛɛ mièke. ¹² Tãáténè Isidayeeribe botí tepítè nè idéi mièke onitì òmáà òmáà. ¹³ Ikuó niùbè bèè tɔ ti Yiè nKuyie nkùu baké ketenkè nè kéfinkè ku taummè tɔu, bè bo nyóó na diì mɔnni kukó nSuditɛɛ kó meniè nkè mè pàнке kèétému, mèè do pũè nde fũè kè mè mpɛnkù, kè mèè do pũònni kè mèè cómmú só kèpénné.

¹⁴ Kè benitibèe íté ke bo sénté Suditɛɛ, ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe niité de ìkè. ¹⁵ Dè do tú mudidèi mɔnni ndi, ke sɔ́ nSuditɛɛ ta meniè nke píe, ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe na meniè. ¹⁶ Kè mèè cómmú kukó nyuu dedétirè Atãã Sadiãã bíékè kè metémèe pɔnté kényúnné dàmmèrì mukókúú nkou bíékè tedɔnté Adabu kó dikpáà, kè Isidayeeribe na dekperè késénté kénwetí Sedikoo. ¹⁷ Kè ikuó niùbè ncómmú kukó ncuokè ke tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè Isidayeeribe bəmɔu yàa sénténè diyáà terì.

4

Bè fí nyèè táàrè Suditɛɛ mièke ke bo ndenniní

¹ Isidayeeribe sénté diì mɔnni Suditɛɛ kédeè, kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: ² Tãáténè Isidayeeribe botí tepítè nè idéi mièke onitì òmáà òmáà. ³ Kè bèe ta kukó ncuokè ikuó niùbè cómmú dè, kéwaá nyetárè tepítè nè yèdéè kéntɔ kédáú ndi yóó yíe ndè.

⁴ Kè Sosuwee yú benitibè tepítè nè bèdébè bè tãáté bè Isidayeeribe botí mièke ké bè nàké ke dɔ: ⁵ Tannè kukó nSuditɛɛ cuokè bè cómmúnè dè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, bá wè kòo buuté ditári, Isidayeeribe botí màmmè. ⁶ Kè yè mbo, kè di bí di beke diyie mari ke tú: Yetárè yie ñtu ba? Di dɔ: ⁷ Ti do senti Suditɛɛ nwe nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kè meniè ncómmú, de kó yetárè yó mbomu sãã ke denniní Isidayeeribe Kuyie ndòò tii dieti.

⁸ Kè Isidayeeribe dɔò Sosuwee bè nàké tì, kéwaá nyetárè tepítè nè yèdéè be botí màmmè kéntũ nti Yiè nKuyie nnákémè Sosuwee kè bè nyè tɔ kédáú mbè yóó yíe ndè. ⁹ Kè Sosuwee fíi nyetárè teyè tepítè nè yèdéè, ikuó niùbè do tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ke cómmúnè dè, kè yè kpaá dè bo nè yíenni.

¹⁰ Ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bè ncómmú kukó ncuokè, kè ti Yiè nKuyie ndo duó nkè Sosuwee bè nàké tì timɔu dɔò. Sosuwee do tũnnè Mɔyiisi ò nàké tì nti timɔu. Mɛmmè kè benitibè bəmɔu sénté kukó mmecãã. ¹¹ Bè sénté diì mɔnni bəmɔu ke deè kè ikuó niùbèe niité be ìkè nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹² Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Mannasee kɔbe dikèè kè bèe niité fekparinafe ìkè kéntũ Mɔyiisi do bè nàkémè. ¹³ Kè behããpòmbè sikhupípisinàà (40000) bèè do baati tikparinenti mudoò kpeti. Kè bèe sénté kukó nSuditɛɛ kénwetí kubiriku kè ti Yiè nKuyie mbè bonè. ¹⁴ De kó diyie kè ti Yiè nKuyie ndéúkùnnè Sosuwee Isidayeeribe bəmɔu ìkè, kè bèe ò yàte ké nhò dé o fòmmu mumɔu mièke bè do dé mèè botí Mɔyiisi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: ¹⁶ Duó ndinùu ikuó niùbè bèè tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe yè Suditɛɛ.

¹⁷ Kòo bè duó ndinùu. ¹⁸ Ikuó niùbè bèè tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè yènni diì mɔnni kèna dikonnébènni, kè meniè nwète kèpònté mè do dòmmè kè kukó nSuditɛɛ píe. ¹⁹ Bè do sénté kukó nSuditɛɛ otànkù ketiwè yie pínni ndi, kèbáté Kidikaadi Sedikoo fãnkúò.

²⁰ Kè Sosuwee fíi nKidikaadi yetárè tēpítè nè yèdèè bè do tùóté yè kukó nSuditēē mieke. ²¹ Ò dèè mēmme kénáké Isidayēeribe ke dò: Kè di bí di beke diyìè mari ke tú ba nkó yetárè nye? ²² Dí ì nàké ke dò: Ti do senti kukó nSuditēē nwe kè menie ncómmú kè tí na dekperè késénté. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuù do cònné kukó nSuditēē kó menie nkè dèe kpeí kè tí sénté, kù do dò mēè botí tipèntì kóo dàmèèrì kè tí sénté. ²⁴ Kù dò mēmme kè benitìbè bēmou bo banté kù kpeñnimè mme, kè tí nkù dé sáà.

5

Amōriibe kèè mē Isidayēeribe kpéi nkè kufōwáá mbè pī

¹ Kè Amōriibe kpàatìbè bèè bo Suditēē diyìè taà kèè bíékè nè Kannahāā kòbe bèè bo dàmèèrì také, kè bèe keè ti Yiè nKuyie ncònnémè kukó nSuditēē kó menie, kè Isidayēeribe sènté, kè kufōwáá mbè auté, bè í ndàátí ke bo baao Isidayēeribe.

Bè cāmúmè Isidayēeribe bè pié bè kuce mieke

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Dòò metántènsiè nkécāmúmú Isidayēeribe bè pié bè kuce mieke.

³ Kòò dòò metántènsiè nké bè cāmúmú dicāntétārì ñnkè. ⁴ Nte dèè do te kè Sosuwee cāmúmú benitidaabè bè do yetìní Esibiti kè bèè kó dimàà ndò nkéna kékòte mudòò, bè do ku dikpàà cuokè nke. ⁵ Bè do yetìní Esibiti kè bèè bo bè do cāmúmú, bè do pié bè kuce bèè do í cāmúmú. ⁶ Isidayēeribe do yènní Esibiti kèmmòke yebie nsipísìnàà ndi dikpàà, bè do yetìní kè bèè dò mbè bo na kékòte dikpànnì kè bèe kú, bè yete mēè kpéi ti Yiè nKuyie nkpeti, kè kù dò bè í tati kù do yè nkù yóó duó ndìi èi be yembè, menaamiè nnè macekùò ndè pūò ndè. ⁷ Be bí ìi do còuté be fōtè, kè Sosuwee bè cāmúmú ke yé bè mu ndo í cāmúmú. ⁸ Ò bè cāmúmú kédeè kè bè mbo be karè nye ke yàa miéténè. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: N dèite yíe ndi fèi nyi, di yènnènní ì Esibiti.

Dèè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Kidikaadi nè yíenní.

Bè baámmè diyentébanni Kannahāā

¹⁰ De mōnnì kè Isidayēeribe nkari Kidikaadi kébaá ndiyentébanni otānkù yìè tēpítè nè dinaannì yìè kuyuoku, Sedikoo èi kó kubiriku. ¹¹ Kè bèe di de yìè dihèi kó tidiiti, kécááké pèè wèè í kòorenè mutie mùù muuti nè tidiiti tìi cìe. ¹² Kè dèe wenté kè mánnì ténke í mbo, kè bè nyo nKannahāā kó mudii.

Sosuwee yàmè wèè baké Kuyie nhāāpònnafè

¹³ Diyìè mari kè Sosuwee mbo Sedikoo také kèyà onitì mōu kòò tō mēsebii nke cómmú, kè Sosuwee ò beke ke dò: A tú ti kouaà kè ti dootitòu? ¹⁴ Kòò dò: N tú wèè baké wènwè ti Yiè nKuyie nhāāpònnafè, m bo ke tuòkùnìmu. Kè Sosuwee nínkóo o ìkè ke dò: N yìè, a dó kè n náké ñnti?

¹⁵ Wèè baké ti Yiè nKuyie nhāāpònnafè kòò dò: Dèite a neùtì, a cómmú dibòrì sààrì ndi.

Kè Sosuwee tì dèite.

6

Isidayēeribe pòntemè Sedikoo

¹ Sedikoo èi do kpetí táu nwe ke páké Isidayēeribe kpéi, òmòu í taà òmòu me nyí yìè. ² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: N da duómmu Sedikoo èi nè di kóo kpàatì nè o āāpòmbè kperibè. ³ Fí nnè a āāpòmbè di ní fité Sedikoo èi kuce mēmáà diyìè mieke ke dò yewe yèkuò. ⁴ Kè ikuó niùbè bèyiekè ntò yetātehe yèyiekè ke ni ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ìkè, diyìè yíennì yìè kénheu kè di fité dihèi kuce mèyiekè. ⁵ Kè ditāteheù kuó ndìi mōnnì dí uu dimou Sedikoo èi duotí yóó domu bá wè kòò wetínnè o ìkè.

⁶ Kè Nunni birè Sosuwee yú ikuó niùbè bèyiekè ke dò: Túóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tōu, kè ikuó niùbè tóbè bèyiekè ntò yetātehe yèyiekè ke ni.

⁷ Kè behããpòmbè nni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kè dí fité dihei.

⁸ Kè ikuó niùbè bèyiekèe túóté yetãtehe yèyiekè, kénitè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kénheu. ⁹ Kè behããpòmbè mabè nni ikuó niùbè bèè eu yetãtehe, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tũ nkè behããpòmbè tũnní kè yetãtehe kuò. ¹⁰ Sosuwee do bè nàkèmu ke tú bè báá wekii bè ndò nyúó ke kèmmú ò bo yĩmè: Uunè! Kè bè né uu. ¹¹ Kè bèè fité dihei kuce mèmáá diyie marì máá mièke nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kékò mbè bàté dè kéduó.

¹² Kè dèe wenté dikũnweñni sèi, kè Sosuwee duó nkè ikuó niùbèe tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹³ Kè behããpòmbè mabè nni ikuó niùbè bèè eu yetãtehe be ìkè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tũ, kè behããpòmbè tɔbè tũnní, kè yetãtehe kuò. ¹⁴ Diyie didèrì yie, kè bè tó fité dihei kuce mèmáá, ké mme nhõ nke dò yewe yèkuò. ¹⁵ Diyieni yie keyè dikũnweñni sèi kéfité dihei ke dò kuce mèyiekè. De kó diyie dimáá ndi bè fitémè kuce mèyiekè. ¹⁶ Kè bè nfiti kuce meyiémme, kè ikuó niùbè eu yetãtehe, kè Sosuwee náké benitibè ke dò: Uunè! Ti Yiè nKuyie ndi duómmu dihei, ¹⁷ dí di kùò páí kè di eí dè ntú ti Yiè nKuyie nkperè. Dí yóu Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè omáá nè bèè bo o cǐtè, ò sòò sònne mèè kpéi nti tǎnní bè kè bè bo paaté dihei. ¹⁸ Dònnè meyoómmè di báá yúúku dèmarè, kè di túóté dèmarè di yóó ãnnè meyoó mme Isidayeribe kè bèè bè kùò. ¹⁹ Mesòò nnè timátì péitì, disòowũ nè timátì dè yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, kè dí dè ãnnè ku cǐtè mièke.

²⁰ Kè bèè eé yetãtehe, kè bèè uu kè kuduotí do, kè Isidayeribe ta dihei bá wè kòo wetínnè o ìkè. ²¹ Kè bèè kuò benitibè bemou benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè bekótibè, inààke nè ipe nè sãmmarímúbè.

Sosuwee yóumè Dahabu

²² Kè Sosuwee náké benitibè bedébé bè do tã mbè ke dò: Tannè Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè cǐtè kóo dènnení nè o cǐtè kòbe bemou kèntũ ndi sòò ò nàké tì.

²³ Kè bèè ta kédennení Dahabu nè o yembè nè o yǎfũ kòbe bemou, nè o kòbe bemou. Kè bèè bè kãnnè bè bàté dè kètóónnè bemáá, kèndake be kpéi. ²⁴ Bè me nyĩ kécóu ndihei nè dèè kó dimáá bo di mièke, kètúóté mesòò nnè timátì péitì, disòowũ nè timátì kètanne ti Yiè nKuyie ncǐtè. ²⁵ Kè Sosuwee yóu Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè o kòbe kè bè nfòu, ò sònne mèè kpéi nho tã mbè kè bè paaté dihei. Dahabu kó kufuku kpaá bomu Isidayeribe cuokè nè yíenni.

²⁶ De mǎnni ndi Sosuwee béimmè keyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò:

Wèè bo ndó kémaá dihei dii, nhò bo yà!

Ò bo ndi pũũku kòo bíketirèe kú,

kòo ndi kpeti yecàkè kòo bíyãātèe kú.

²⁷ Kuyie ndo bonèmu Sosuwee kòo yètiri feitè be tenkè kemou mièke.

7

Akãã dǎdmè meyi nkè bèè ò kùò

¹ Kè Isidayeribe dǎd meyi ndiemè, kètúóté ti Yiè nKuyie nyè mbè báá túóté dè, kè ku mièke bè peike. Suda a naàmũnkù kou Suda birè Sabudi weè do peitè Kadimii, kòo peitè Akãã. Akãã weè do yúúku.

² Kè Sosuwee tã mbenitibè kè bè bo paaté Aii eí, dihei dii bo Betèedi diyie yìenì kèè bíékè, ke tókènnè Beti-Afenni, kè bèè kòte ké di paaté. ³ Bè wètení memme kóò nàké ke dò: De kó dihei ídeu a báá fèũ mbenitibè bemou. Sikòupísidè (2000) yoo sikòupísitãati (3000) yó nsànnèmu.

⁴ Bèè do kòte, bè bo ntùòke sikòupísitãati (3000). Kè Aii kòbe bè na kèbeti. ⁵ Bè kùò bèè nitibè bo ntùòke sipísitãati nè bèkuò, kè bèè bè bèti kèdenne dihei kó dibòrì Sebadimmu ké bè cũũnko, kè kufòwáá mbè autè kè dèè bè kpéi.

⁶ Sosuwee nè Isidayeeriḃe kó bekótíḃè kè bèe kēríḃe yààti, kēpū mmutáá mbe yə kénínkú ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè nè kuyuokoo. ⁷ Kè Sosuwee béi nke dò: Áú, n Yiè nKuyie! Dè yíme kàa ti séenní kukó nkè Aməriiḃe yóó ti kuə? Ti na nkpaaní kukó nSuditēē kó diyáa. ⁸ Kuyie nha báa yí n da cààrè, m bo yí ba? Tínti Isidayeeriḃe ti dootitòḃè ti namu. ⁹ Kannahāā kəḃe nè yehékè teyè kəḃe yóó tì kèèmu ké ti dinté kékuə, kàa né yíme kéḃenke a yetidieri?

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Íté! Dè yíme kàa nìnkú ke sī? ¹¹ Díndi Isidayeeriḃe di dòò meyei mme ke yete n di nàké tì, ke yùúké n do yē ndi báa yúúké dè, ke dè sònne di nentì mieke. ¹² Di ténke í yóó na di dootitòḃè, di dootitòḃè yó ndi betimu ke di kəu. N ténke í yó ndi bonè, kè di í dènnè n yē ndi báa túóté dè di cuokè. ¹³ Íté kéwénkúnne benitìḃè! Nákéḃe kè bèe wénkúnne bemaà kè ti naa máa. Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeriḃe di tū nkù mī tu n yē ndi báa túóté dè, dèè bo di cuokè, kè di í dè dènnè di báa na kébaao di dootitòḃè. ¹⁴ Nankè dikūnweñni, á tí nyiwuə nyiwuə kətāū tété kè m benke kùu wuə nkùu bate tinaàmùnti, kè m benke kùu naàmùnkù kùu bate sicēī, kè m benke tēē cīē tēē bate benitìḃè. ¹⁵ Kè m benke wèè nìtì bèe ò còu nnè o kperè deməu, ò yete mēē kpéi n nàké tì ke dòò meyei ndiemè Isidayeeriḃe mieke.

¹⁶ Dikūnweñni sèi kè Sosuwee tí nyIsidayeeriḃe kó iwuə nyiməu. Kè Kuyie mbenke Sudaa kó kuwuə. ¹⁷ Kòo bè bàte be naàmùnti, kè Kuyie mbenke Sedaa kəku, kòo bè bàte be cēī, kè Kuyie mbenke Sabudi kperè. ¹⁸ Kòo bè bàte onitì onitì, kè Kuyie mbenke Akāā. Akāā cice do tú Kadimii, kè Kadimii cice tú Sabudi, kè Sabudi cice tú Sedaa. Sudaa kó kuwuə kəḃe mbe. ¹⁹ Kè Sosuwee ò nàké ke dò: Banté ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkù deumè ké n nàké deməu, a báa n sònne demarè.

²⁰ Kè Akāā dò: Eē, mī dòò meyei ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkù ìkè. Nte n dòò dè: ²¹ N yà ti dootitòḃè nentì mieke nke Mesopotamii kəḃe kó diyābòrì sààrì mari nè medítìḃii nsikəusidé (200) nè disəwènni cidòò kó dikéè, ke dè yaa nke túóté, di bo dè yà n tou mieke, kè dè kūrì kè idítì ni.

²² Kè Sosuwee tō mbenitìḃè kè bèe kəte o dieku kénsó ndè me ndò nkè idítì ni. ²³ Kè bèe dè kūtè o dieku kətóni Sosuwee nè Isidayeeriḃe beməu borè, kè bèe dè còu ti Yiè nKuyie nyìkè. ²⁴ Sosuwee nè Isidayeeriḃe beməu kè bèe túóté Akāā nè idítì nè diyābòrì nè disəwènni nè o bí, initidaai nè initipòì nè o nàake nè o sāmmarímúbè nè o pe nè o bəó nè o touku nè ò məke dèè kó dimàà, kékətenè kubiriku bè tu kù Dikənkəðnni biriku. ²⁵ Kè Sosuwee náké Akāā ke dò: Fḃḃ te kè meyei nti tūàkení, ti Yiè nKuyie mbo da dəò meyei nyíe.

Meməme kè Isidayeeriḃe buótí Akāā yetàrè kékuə, ké me ndəò o kəḃe beməu nè o kperè deməu, ²⁶ kətíí ndəborè ditánténkou dieri kè di kpaá bo nè yíenni, dèè te kè bè yu dəborè ke tú dikənkəðnni biriku.

Meməme ti Yiè nKuyie mmieke domè.

8

Bè pòntemè Aii

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A bá nyìkù, a kōmbùòtì bá nduò, túóté a āāpòmbè beməu kè dí kəte képi Aii, n we nda duómumu nè o kóo kpààti nè o nìtìḃè nè o èi nè o tenkè. ² Á pònte Aii nè o kóo kpààti a pònte mēē botí Sedikoo nè o kou, kè dí éi be kperè nè be wūḃ. A duó nkè behāāpòmbèè bè dèké diyìè yìèní kèè bíékè.

³ Kè Sosuwee báátí nè o āāpòmbè ke bo pi Aii, kətāāté bekpàrinuəmbe sikəupísisitāāti (30000) kénii nkeyènkè, ⁴ ké bè nàké ke dò: Kətenè kénhoke dihei fōnkúò, di báa dēténè dihei. Dí nwāké, kè dè fuute dí yènni. ⁵ Mí nnè n kəḃe kè ti taroo dihei, kè bè yènni ke bo ti dokénè tí coké ti sòò yíme. ⁶ Bè yóó ti betimu kè tí bè dēténè dihei kè be yèmmè ndò nti coké ti sòò

yĩmè. ⁷ De m̀onnì k̀è dí ỳennì k̀éƿ̀ante dihei. Ti Yiè nKuyie ndì ndi duóm̄mu. ⁸ K̀è di ta dihei dí di c̀ou nkéd̀oò ti Yiè Kuyie nyèmmè k̀éntũ n di nàk̀é tì.

⁹ K̀è bekp̀arĩnuəmb̄e k̀ate Sosuwee b̀è benke d̀è, k̀énhoke Aii nè Bet̄edi de cuok̀è diyìè ỳèní k̀èè bíék̀è, k̀è Sosuwee nkpaánè besəmb̄e keyènk̀è.

¹⁰ K̀è d̀èe wenté k̀è Sosuwee ẁénnì o ǹitibè k̀étānk̀é Isidaȳeribe k̀ó bekótibè k̀è b̀èe niitè fenafe. ¹¹ K̀è bekp̀arĩnuəmb̄e ò neinè k̀è b̀èe k̀ate Aii k̀étóonko k̀ébaté Aii bakù c̀anku bíék̀è k̀è kubiriku makù ñsoké nè Aii be cuok̀è. ¹² K̀è Sosuwee túóté benitibè b̀è bo ntùðke sikəup̄is̄in̄umm̄u (5000) k̀è b̀è òo ndiyìè ỳèní k̀èè bíék̀è Bet̄edi nè Aii de cuok̀è. ¹³ K̀è dit̄innì dieri m̀bo dihei bakù c̀anku bíék̀è, k̀è diteri bo diyìè ỳèní k̀èè bíék̀è, k̀è Sosuwee yie m̀bo kubiriku de k̀ó keyènk̀è. ¹⁴ K̀è Aii k̀óo kp̀àat̄i yà Isidaȳeribe, k̀ébaát̄i mecāā nnè o āp̀òmbè ke bo b̀è dokénè ò s̀òò b̀è doké ndè Sudit̄ē biriku, ke weti tedəntè Adaba k̀ó dikp̀áà. Bá b̀è í ỳé ke d̀ò mb̀emabè òke diyìè ỳèní k̀èè bíék̀è. ¹⁵ Sosuwee nè o k̀obe k̀è b̀èe d̀òò k̀éndò mbè coké k̀éwet̄innè dikp̀áà dieri bíék̀è. ¹⁶ K̀è b̀èe p̄ei nkè benitibèe íté dihei diməu, k̀è b̀è t̄unne k̀édéténè dihei. ¹⁷ K̀è b̀èe ỳè beməu k̀ét̄unne Isidaȳeribe, bá òm̄u í nkpaá Aii ke ba dihei. ¹⁸ K̀è ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke d̀ò: Youte a kp̀ānni Aii bíék̀è, n da duóm̄mu de k̀ó dihei.

K̀è Sosuwee yie. ¹⁹ Ò ỳòute d̀ii m̀onnì o ǹutè k̀è Isidaȳeribe b̀èe do s̄ori k̀è b̀èe ỳennì mecāā nkéta dihei k̀é di do, k̀é di c̀ou ndende b̀amb̀à.

²⁰⁻²¹ K̀è Aii k̀obe w̄ē̄te k̀éyà kuyukù dat̄innémè be ei, k̀émónté b̀è bo coké k̀écuó nkèè bíék̀è. Sosuwee nè o k̀obe b̀èe do cokù k̀è b̀èe yà b̀èe do s̄ori diyìè ỳèní k̀èè bíék̀è b̀è ỳennimè ke c̀ou ndihei, k̀éw̄ē̄te k̀édokénè b̀èe b̀è b̀eti. ²² B̀èe c̀ou ndihei k̀è b̀èe ỳennì k̀è b̀èe c̄ētinne Aii k̀obe de cuok̀è, òm̄u í nyenté. K̀è b̀èe b̀è k̀uə beməu, ²³ k̀épf̄i nhAii k̀óo kp̀àat̄i k̀ékətenè Sosuwee borè.

²⁴ Isidaȳeribe k̀uə d̀ii m̀onnì b̀èe b̀è t̄unne dikp̀áà miəke k̀édeè k̀éw̄etení dihei k̀ékuə besəmb̄e beməu. ²⁵ Aii k̀obe, benitidaabè nè benitipòbè b̀è k̀uə b̀è do bo tekəup̄ip̄itè nè sikəup̄is̄idé ndi (12000). ²⁶ K̀è Sosuwee ñyuo o kp̀ānni Aii bíék̀è k̀è b̀è yàa kuənnè benitibè beməu k̀édeè. ²⁷ Sosuwee nè o k̀obe k̀è b̀èe ei be k̀pere nè be w̄ū̄ k̀éndonnè ti Yiè nKuyie nt̄i nhò nàk̀émè. ²⁸ K̀è Sosuwee c̀ou nhAii k̀oo c̀úté f̄ūku f̄ūku k̀énaá nt̄idobont̄i bá d̀emare í d̀è bo nè ỳiennì, ²⁹ k̀énúnnè Aii k̀óo kp̀àat̄i mutie k̀oo nsake nè kuyuokoo. Diyìè tati d̀ii m̀onnì k̀è Sosuwee duó nkè b̀èe ò c̄ū̄nnì k̀édúú ndihei m̀anku dibòri, k̀etíí ndit̄ántenkou o ñnkè k̀è di kp̀áà bo nè ỳiennì.

Sosuwee k̀aammè Kuyie nkuó iməu Isidaȳeribe

³⁰ K̀è Sosuwee maá ti Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe t̄u nkù diw̄ū̄st̄onn̄i dit̄ari b̀è tu di Ebaadi di ñnkè. ³¹ Ò di maánè yet̄arè ỳè í cièké ỳenyè. Timát̄i mat̄i í k̀aáké ỳè k̀éndonnè M̄oyiisi ti Yiè nKuyie t̄ont̄i do ti nàk̀émè Isidaȳeribe, k̀è ti w̄ari o kuó p̄at̄iri miəke, k̀oo k̀u fié iw̄ū̄ k̀étuə nkéfié metaummè kp̄eyi. ³² K̀oo w̄ari M̄oyiisi k̀ó ikuó yet̄arè ñnkè Isidaȳeribe beməu ñnkè. ³³ Isidaȳeribe nè be k̀ó bekótibè nè bep̄at̄iw̄ābè nè bebaat̄ibè k̀è b̀èe cómmú k̀éfité metaummè t̄ou k̀énwet̄i ikuó n̄iubè Defiibe b̀èe di t̄o. Isidaȳeribe s̄əmb̄e nè bep̄òb̀è, k̀è b̀è cómmú biə nKarisimmu t̄ari ñnkè bet̄əbè Ebaadi k̀peri ñnkè, k̀éndonnè ti Yiè nKuyie nkóo t̄ont̄i M̄oyiisi do ỳè mbè ní d̀ədmè k̀ép̄a Kuyie nkó mesàà nyIsidaȳeribe. ³⁴ K̀è Sosuwee kaa nyikuó iməu, k̀ékaannè Kuyie nyè nkè b̀è d̀òò d̀è k̀uu b̀è d̀òò mesàà nnè k̀u ỳè nkè b̀è d̀òò d̀è k̀uu b̀è d̀òò meyei, t̄i k̀ó dimàà w̄ari ikuó p̄at̄iri miəke, ³⁵ k̀ékaa nKuyie nt̄annò yeməu k̀u do duó nyè M̄oyiisi, benitibè beməu ñnkè nè benitipòbè nè ibi nè bep̄òb̀è. Bá ò í nsúó ndimari.

9

Sosuwee do taunnèmè Kabaḏḏ k̀obe

¹ K̀è bekp̀àat̄ibè b̀èe bo kukó nSudit̄ē diyìè ỳèní k̀èè bíék̀è: Yet̄arè ñnkè k̀obe nè kubiriku k̀obe nè b̀èe bo d̀améèri p̄éemmè k̀étuəkenè Dimaa. Itiibe nè Am̄riibe nè Kannahā k̀obe nè

Pedisiibe nè Efiiibe nè Sebusiibe kè bèe keè bè pòntemè Aii, ² kèwěnné bemou ke bo kpannè Sosuwee nè o kòbe Isidayeeriibe.

³ Kè Kabaḏḏ kòbee keè Sosuwee pòntemè Sedikoo nè Aii, ⁴ késouté kéndò mbè bonní dedétirè ke tò mudii, ke bou tiyàtì tii kèrì be sãmmarímúbè, ke tò menaà nkó tidouti kótì, tii kèrì kè bè yá. ⁵ Ke dáátì tiyaacítì ke ànné tineùtì tii kèrì kè bè yá, ke tò pèèbè bèè kpei ke wèrì. ⁶ Kè bèe tuòkoo Kidikaadi kèyà Sosuwee nè o kòbe ke dò: Ti boní dedétirè nde ke dó nè díndi tí tau.

⁷ Kè Isidayeeriibe bè ténne ke dò: We nyé kè di í ã diè nde detóonnè. Ti bo yíme ké di taunnè.

⁸ Kè bèe náké Sosuwee ke dò: Ti tú a kó betōmbè mbè. Kè Sosuwee dò: Di tú òmbè? Di bonní dè?

⁹ Kè bè dò: A kó betōmbè tínti ti bonní dihei détirì ndi, ke kèè a Yiè nKuyie nha tū nkù kpéi nnè kù dòò tii dieti Esibiti. ¹⁰ Nè kù dòò dè Amōriibe kó bekpàtìbè bedé kukò nSuditēē kó diyàà. Sionni, Esibonni kóo kpàtì nè Ōku Basāā kou, wèè do bo Asitadoti. ¹¹ Ti èi kó bekótìbè ti nàkému ke tú: Túóténè mudii kékote ké bè co, kèmpī mbe tōmmú kè dí dōò metaummè. ¹² Ntenè pèè, ti sòò yóó kéténi kòò kpaá tonnimu, bàmbà mmie nke kpei ke pūūti ke wèrì. ¹³ Ti sòò yóó túóté menaà nkó tidouti kè tì pàannimu, di mmònni ke kèrì, tineùtì nè tiyàtì kè dè kèrì kuce okù mèè kpéi.

¹⁴ Kè Isidayeeriibe kó bekótìbèe coute be dii bá bè í beé ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kè Sosuwee bè dònè metaummè, kè bèe narike, kòò dò bè í yóó bè kùò. Kè Isidayeeriibe kó bekótìbèe yie nke yú ti Yiè nKuyie nyètìrì.

¹⁶ Yewe yètàati kó difōnkùò bè taummè ke dèè, kè Isidayeeriibe keè bè bomè dende nde detóonnè. ¹⁷ Kè bè mmòke yewe yètàati mucèmmu kétuòke de kó benitìbè cie: Kabaḏḏ nè Kefidaa nè Bedoti nè Kidiya-Yeadimmu. ¹⁸ Bè í mbè kùò, ke yé Isidayeeriibe kó bekótìbè do bè taunnèmè kèyú ti Yiè nKuyie nyètìrì, kè be kòbe Isidayeeriibe mbè kpànnè. ¹⁹ Kè bekótìbè bemou dò: Tii bè taunnè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì, ti báá na ké bè kùò, ²⁰ ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke yé ti béimmè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì, ti yàà bo í nti Yiè nKuyie mmieke. Ntenè ti yóó bè dòmè. ²¹ Ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke ti do mmènie nke ti kau ideí.

Bekótìbè ti mbéi. ²² Kè Sosuwee yú Kabaḏḏ nìtibè ké bè beke ke dò: Dè yíme kè di ti souté ke yè ndi cie díetirì ke né bo ti také? ²³ Di yó ntú tidaatì nti sáà, ke kōū Kuyie ncifètè kó ideí ké ndo mmènie.

²⁴ Kè Kabaḏḏ nìtibèe ténne Sosuwee ke dò: Ti kèè di Yiè nKuyie nduómmè mme ku kóo tōnti Mōyiisi ke ntenkè ke tú dí nkòu bèè kó dimàà dè bo, kè kufōwaa nti pī nkè ti yīèkù di bo ti kuòmè, dèè te kè ti dòò memme. ²⁵ Ti bo a nou mieke nke a pénsirìmè, mèè da wenni dōò me.

²⁶ Nte Sosuwee do yete bè bo bè kùòmè kédòò tì. ²⁷ De yiè kè Sosuwee duó nkè bè nkau ideí ke do mmènie nyIsidayeeriibe nè ti Yiè nKuyie nwūōtōnni kpéi nkù dó bèè di maá dè. De kó benitìbè kpaá pīmmu de kó mutōmmú nè yíenni.

10

Isidayeeriibe namè Amōriibe

¹ Kè Adoni-Sedeki Sedisademmu kóo kpàtìi keè Sosuwee pòntemè Aii nè o kóo kpàtìi ke bè kùò páii ò do dòmè Sedikoo nè o kóo kpàtìi, kékeè Kabaḏḏ kòbe taunnèmè Isidayeeriibe ke bo be cuokè. ² Kè kufōwaa mbè auté, ke yé yekpàtìhekè mieke Kabaḏḏ do tùmè dihei dièrì ndi ke pèēté Aii, kè bekōmbòtiebe máà di bo. ³ Kè Adoni-Sedeki Sedisademmu kóo kpàtìi tō nkè bèe náké Oammu Ebunō kpàtìi, nè Pidammu Yadimuti kpàtìi, nè Yafia Dakiisi kpàtìi nè Debii Ekunō kpàtìi ke dò: ⁴ Kōtēnní ké n teennè kè ti kpannè Kabaḏḏ kòbe ke yé bè taunnèmè Sosuwee nè o kòbe Isidayeeriibe.

⁵ Mènimè kè Amōriibe kó bekpàtìbè bènūmmù wěnnénè Sedisademmu kou nè Ebunō kou nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou nè Ekunō kou, kétúóté be āpòntīrè képi Kabaḏḏ kòbe

³⁶ Sosuwee nè o kɔbe kè bèe íté Ekunɔɔ kékɔte Ebunɔɔ eì ké bè pi ké bè dokénè, ³⁷ ké bè na kékua okpààtì nè o nìtìbè, képi yehékè yèè dè táké kékua benìtìbè bəmou, ò í nsùó nhòmòu, ò dɔ̀ mɛ̀ botí Ekunɔɔ eì kɔbe.

³⁸ Sosuwee nè o kɔbe kè bèe kónté kéwetínné Debiì eì kɔbe, ké bè pi, ké bè dokénè, ³⁹ ké bè na kékua okpààtì kɛpuɔ nyehékè yèè dè táké ò í nsùó nhòmòu, kédɔ̀ Dibiì kpààtì ò dɔ̀ mɛ̀ botí Ebunɔɔ kou nè Dibunaa kou.

⁴⁰ Kè Sosuwee na yehékè yemou: Yetāre ïnkè kó bekpààtìbè nè kubakù cānku kɔbe nè kubiriku kɔbe nè diyìè yìèní kèè bíékè kɔbe. Ò í nsùó nhòmòu. Kéndònnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù do bè nàkémè. ⁴¹ Kè Sosuwee na Kadeesi-Bannea kéntɔ kétuɔkenè Kasaa diyìè yìèní kèè bíékè kubakù cānku, kèna Kosenni kó kutempɛ kéntɔ nkétuɔkenè Kabaɔɔ diyìè yìèní kèè bíékè kubakù you. ⁴² Kè Sosuwee na bekpààtìbè bəmou nè be ekè kuce mèmáà. Ti Yiè nKuyie nkuu do kra nku kó benìtìbè Isidayeeribe kpànnì. ⁴³ De kó difɔ̀nkúò Sosuwee nè o kɔbe bəmou kè bèe wɛte be kari Kidikaadi.

11

Bè dokémè Medommu bií také

¹ Kè Yabinni Asɔɔ kpààtì keè Sosuwee namè yehékè kɛtɔ nkè bèe náké Yobabu Matɔɔ kpààtì nè Simmudonni kou nè Akisafi kou, ² kɛtɔ nkè bèe náké tɛdɔ̀ntè Adaba tārè fiè nkó bekpààtìbè kubakù you kɔbe nè Suditɛɛ biriku kɔbe nè bèè tákénè Kinnadoti* kóo dàméèrì, nè yehékè yèè soké ditārì nè dàméèrì de cuokè kétuɔkenè Dɔɔ kó kutempɛ diyìè yìèní kèè bíékè. ³ Kóo taunnè Kannahāā kɔbe diyìè yìèní kèè bíékè kɔbe nè bèè bo yetāre ïnkè, nè Amariibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe bèè bo yetāre ïnkè nè Efiibe bèè bo Edimɔɔ tārì pɛém̄mè Misipaa kó kutempɛ mmiɛke. ⁴ Kè bèe báátì nè behāāpòmbè kénsū mesàà nke mànnè dàméèrì nùù kó mubirímú nè sisɛí péu nè sinaasɛí. ⁵ Kè bèe wɛnné bəmou kébáté Medommu sibií borè ke bo dokénè Isidayeeribe.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ̀: A báá bè yòte, dè naa yó nkááké mie nkè n duó nkè bèe kúmu bəmou Isidayeeribe ìkè. Kàa kéké be sɛí duɔti kécúu mbe naasɛí.

⁷ Sosuwee nè o āāpòmbè kè bèe bè do ké bè dɛ̀tɛ̀tɛ̀ dende bām̄bà mMedommu sibií borè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe bè na ké bè bèti kubakù you bíékè kétuɔkenè dihei bè tu di Sidonni diewè, kétuɔkenè Misidefoti Misifɔɔ Mayimmu diyìè yìèní kèè bíékè, kétuɔkenè Misipee biriku diyìè yìèní kèè bíékè, ké bè kùò bəmou bè í nsùó nhòmòu. ⁹ Kè Sosuwee dɔ̀ ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékéké be sɛí duɔti kécúu mbe naasɛí.

Sosuwee namè Asɔɔ

¹⁰ Kè Sosuwee nwɛtini képi Asɔɔ eì kékua di kóo kpààtì. Asɔɔ do tú kubakù you kó bekpààtìbè kó dihei dièrì ndi. ¹¹ Kòo kuɔ benìtìbè bəmou nè dèè kó dimàà wei, ò í nsùó nhòmòu, kécúu ndihei. ¹² Kè bèe na bekpààtìbè bèè wɛnné, ké bè kùò bəmou nè benìtìbè kéndònnè Mɔyiisi ti Yiè nKuyie tɔ̀nti do tì nàkémè. ¹³ Isidayeeribe do í cúu nyetāre ïnkè kó dihei mari, Asɔɔ mādà ndi Sosuwe do cúummè. ¹⁴ Kè Isidayeeribe kuɔ benìtìbè bəmou bè í nsùó nhòmòu, kéhei be kperɛ demou nè be wūɔ. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì ku kóo tɔ̀nti Mɔyiisi ò do ti nnáké Sosuwee kè Sosuwee tì dɔ̀ timou ò í nsùó ntimatì.

Sosuwee namè yehékè yemou

¹⁶ Memme Sosuwee namè yehékè yemou: Yetāre ïnkè kpeye Nkefu kpeye nè Kosenni kpeye dikpàà tɛdɔ̀ntè Adabaa biriku kpeye nè Sefedaa, nè kubakù you kó yetāre nè de kó kubiriku kpeye. ¹⁷ Kè bèe na bekpààtìbè bèè bo ditārì dii í ā timútì, ke tókénè Seii, kétuɔke Badikaadi kubiriku, Dimaa nè Edimɔɔ tārì, ké bè kùò bəmou páíí. ¹⁸ Sosuwee do dokénè bekpààtìbè kè dɛe mɔ̀ntɛmu. ¹⁹ Bəmabè do í ò taunnè kè dè í tú Efiibe Kabaɔɔ eì kɔbe. Kè Isidayeeribe kuɔ yehékè sonye kɔbe bəmou, kɛtieke be ekè. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu do

* **11:2** Kinnadoti: De kó tɛdɔ̀ntè bo Sennesadeti kó menie mborè.

kpénkùnne be to, kè bè ndónè Isidayeeribe dikpànni. Kè Isidayeeribe mbè kòu. Ti Yiè nKuyie nkuu do ti nàké ku kóo tǎnti Mǎyiisi.

²¹ De kó dimònni dimáà kè Sosuwee dokénè Anakiibe bèè do bo yetārè kó yehékè nè Ebunǎo nè Debii nè Anabu nè Sudaa nè Isidayeeribe kó yetārè yemǎu kǎbe kékuǎ de kó benitibè, képuǎ mbe ekè pái pái. ²² Anakiibe ténke í nkpaá Isidayeeribe èi, bè do kpaá bo Kasaa nwe nè Kati nè Asidǎti. ²³ Kè Sosuwee tieke ketenkè kemǎu kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mǎyiisi, kè Sosuwee kè totí be botí dǒmmè, kè dikpànni deè kè dèe bonke.

12

Isidayeeribe na bèè kpààtibè kó yeyètè

¹ Nte Isidayeeribe do na yèè ekè kó bekpààtibè kètieke be ekè Suditèè diyè yìèní kèè bíékè, kètúóté kukó nhAdinǎ nkétuǎkenè Edimǎo tǎri nè Adaba biriku. ² Oketiwè tu Sionni Amǎriibe kó kpààti wèè do bo Esibonni ke te Adowee kétuǎkenè Adinǎ biriku kó dikéè nè Kadaadi kó dikéè kétuǎkenè kukó nSabǎki nè Amǎniibe be mǎnku. ³ Weè do te nè Suditèè biriku diyè yìèní kèè bíékè Sennesadeti kóo dǎmèèri kétuǎke dǎmèèri mukókúú nkou, Beti-Yesimǎti také, nè kubakù cǎnku Pisikaa tǎri kó yehékè. ⁴ Odèri do tú: Ōku Defaiibe botí kóo sǎnwe, wèè do bàté Basǎa, ke ã Asetadoti nè Etedèii. ⁵ Weè do baké Edimǎo tǎri, ke baké Sadikaa nè Basǎa omǎu, kétuǎke Kesuriibe nè Makatiibe be mǎnku, nè Kadaadi kó dikéè kétuǎke Sionni Esibonni kpààti mǎnku. ⁶ Mǎyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti nè Isidayeeribe bè do namu de kó bekpààtibè kè Mǎyiisii duó nde kó ketenkè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee botí kǎbe kó dikéè.

⁷ Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèè na bekpààtibè bèè bo Suditèè diyè yìèní kèè bíékè. Bèè do te Badikaadi nè Dimaa kó kubiriku kèntǎ kétuǎkenè ditǎri dii í ã timúti kubakù cǎnku bíékè, ke tókénè Seii diyè yìèní kèè bíékè. Kè Sosuwee totí de kó ketenkè Isidayeeribe be botí dǒmmè. ⁸ De kó yehékè yèè do tú yetārè kó kutempè nnè kubiriku nè Suditèè kó kubiriku nè ditǎri pèri nè dikpáà bíékè kperi nè Nèkefu kperi. Itiibe, nè Amǎriibe, Kannahǎa kǎbe Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, bèè do te de kó yehékè. ⁹ Nte Sosuwee na yèè ekè kó bekpààtibè kó yehékè yètè: Sedikoo kou nè Aii kou dii tókénè Betèedi, ¹⁰ nè Sedisadèmmu kou nè Ebunǎo kou ¹¹ nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou ¹² nè Ekunǎo kou nè Kesèe kou ¹³ nè Debii kou nè Kedèe kou ¹⁴ nè Ōdimaa kou nè Adadi kou ¹⁵ nè Dibunaa kou nè Adudammu kou ¹⁶ nè Makedaa kou nè Betèedi kou ¹⁷ nè Tapua kou nè Eféè kou ¹⁸ nè Afèki kou nè Sanǎo kou ¹⁹ nè Maǎǎo nè Asǎo ²⁰ nè Simminǎo Mèǎǎo kou nè Akisafi kou ²¹ nè Tanaki kou nè Mèkidoo kou ²² nè Kedèsi kou nè Yokindeammu kou nè Kadimèedi kou ²³ nè Dǎo dǎmèèri také kou nè Koimmu dii bo Kidikaadi kó kutempè mmièke. ²⁴ Nè Tidisaa kou. Bèǎu bè bo bekpààtibè sipisitàati nè òmáà ndi.

13

Isidayeeribe totí mèè botí ketenkè

¹ Kè Sosuwee kóté kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: A kòtému mediè nkè yehékè kpaá sū a dǎ nkétieke yè. ² Fidisitèèbe nè Kesuriibe kó itempè. ³ Kannahǎa kǎbe kó ketenkè kèè keté kukó nSiǎori nè Esibiti kǎbe dè mǎnku, kétuǎke Ekunǎo kubakù yóu. Fidisitèèbe kó bekpààtibè benùmmù borè, kè be ekè dieyè tu: Kasaa nè Asidǎti nè Asikanǎo nè Kati nè Ekunǎo nè Afiibe kó ketenkè, ⁴ kètúóté kubakù cǎnku bíékè Kannahǎa kǎbe kó ketenkè kemǎu, kètúóté Adaa Sidonniibe kó ketenkè kétuǎke Afèki, nè Amǎriibe de mǎnku. ⁵ Kebaadi kó ketenkè nè Dimaa diyè yìèní kèè bíékè, kètúóté Badikaadi Edimǎo tǎri pèri, kétuǎke Debo Amati. ⁶ Nè ditǎri kó yehékè yèè bo Dimaa nè Misifǎo-Mayimmu de cuokè, Sidonniibe bèǎu ã yè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ: N yó nni ke bè bètimu kè di tū. Kàa totí Isidayeeribe de kó yehékè kéndònnè n ti ndi nàkémè.

⁷ Totí de kó ketenkè Isidayeeribe ibotí iwèi nè Manansee botí kǎbe kó dikéè.

Bè totímè Suditèè diyè yìèní kèè bíékè kó yehékè

⁸ Manansee botí kɔbe kó dikéè nè Dubenniibe nè Kadiibe bè do be duómmu be kó ketenkè Suditɛɛ yáa diyie yìenì kèè bíékè. Mɔyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tɔntì weè do kè mbè totí. ⁹ Be tenkè mánku do tú Adowee, kubakù cǎnku bíékè, káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dìi soké de kó kubiriku de cuokè, beè do te nè Medebaa Dibonni tǎdànkù. ¹⁰ Nè Amariibe kpààti diewè Sionni kó yehékè. Weè do baké Esibonni kétuɔkenè Amoniibe de mánku. ¹¹ Beè do te nè Kadaadi kó dihei nè Kesuriibe kó kutempɛ nnè Maakaa nè Edimɔo tǎrì nè Basǎa omɔu, kétuɔke Sadikaa. ¹² Ke tenè okpààti Ōku Defaiibe botí kou sɔnwe kó ketenkè weè do baké Asetadoti nè Etedei Basǎa tempɛ mmieke. Mɔyiisi weè do bè na kécɔuté be tenkè. ¹³ Isidayeeribe me nyí mbèti Kesuriibe nè Makatiibe, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíennì.

¹⁴ Defiibe beè mǎa do í mǎke ketenkè bè do pǎa nyèè pǎrè ti Yiè nKuyie nyèè do tú be kperɛ kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Bè totímè Dubenniibe be tenkè

¹⁵ Ntenè Mɔyiisi duómmè Dubenniibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ¹⁶ Be tenkè mánku do tú Adowee kubakù cǎnku bíékè káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dìi soké de kó kubiriku de cuokè beè do te nè Medebaa tǎdànkù kó ketenkè. ¹⁷ Nè Esibonni nè yehékè yemɔu yèè bo kutǎdànkù: Dibonni nè Bamoti-Baadi nè Betibadimeɔɔ ¹⁸ nè Yaasi nè Ketimoti nè Mefaa ¹⁹ nè Kidiyataimmu nè Simbema nè Sedesaa dìi baké kubiriku ²⁰ nè Beti-Pɛɔ nè Disikaa tǎrì pɛri nè Beti-Yesimoti ²¹ nè kutǎdànkù kó yehékè yemɔu. Amariibe kpààti Sionni wèè do baké Esibonni o kó yehékè bomu de mieke. Mɔyiisi weè do na Sionni nè Mandiyǎa kpààti, kè bè ndò nho kó tidaati ke bo o tenkè: Efi nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa. ²² Opǎũ Badammu Beɔo birɛ do kǎkému Isidayeeribe kùò bè mieke. ²³ Suditɛɛ weè do tú Dubenniibe tenkè mánku de ìikè bíékè. Bè do bè totí yèè ekè be botí dòmmè yèè kó yeyètè tu ti yàní yè.

Bè totímè Kadiibe be tenkè

²⁴ Ntenè Mɔyiisi duómmè Kadiibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ²⁵ Yeasee nè Kadaadi kó ketenkè kemɔu nè Amoniibe kó ketenkè dikéè kétuɔkenè Adowee eì dìi tǎkénè Dabaa, ²⁶ kétúóté Esibonni kéntɔ kétuɔkenè Damati-Misipee nè Betonimmu kéntɔ kétuɔkenè Maanaimmu kéntɔ kétuɔkenè Debii tenkè mánku. ²⁷ Nè Suditɛɛ kó kubiriku nè Beti-Adammu nè Beti Nimuda nè Sukoti nè Safɔɔ nè Sionni nè Esibonni kpààti do baké yèè ekè. De kó yehékè do bo Suditɛɛ diyie yìenì kèè bíékè nke, ke tú be mánku kétuɔkenè Kinnedeti kóo dàmèèrì kubakù you. ²⁸ Bè do totí yèè ekè nye Kadiibe be botí dòmmè.

Bè totímè Manansee kɔbe kó dikéè be tenkè

²⁹ Ntenè Mɔyiisi duómmè yehékè Manansee botí kɔbe kó dikéè be botí dòmmè. ³⁰ Be mánku do tú Maanaimmu kubakù cǎnku, kétúóté Basǎa Ōku kpààti tenkè kemɔu, nè yehékè sipísikuà yèè bo Yaii tempɛ mmieke, ³¹ kétúóté Kadaadi eì kó dikéè nè Asetadoti nè Etedei nè Ōku Basǎa kpààti ekè dieyè do tú yè, kédúo nde kó ketenkè kemɔu Manansee yaábire Makii bí dikéè.

³² Mɔyiisi do bo Mɔabu biriku nku Sedikoo diyie yìenì kèè bíékè kè bè totí de kó ketenkè. ³³ Mɔyiisi do í duó nDefiibe ketenkè, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kuù do tú be kó ticǎnti kéndònnè kù do tì mbè nàkémè.

14

Bè totímè Kannahǎa kó ketenkè

¹ Nte bè do duó nkèè tenkè Isidayeeribe Kannahǎa kó ketenkè mieke kè ikuó niùti Edeasaa nè Nunni birɛ Sosuwee nè Isidayeeribe botí kó bekótibè, kè bèè kè mbè totí. ² Kè bèè tǎũ tété ibotí ìwei nè dikéè kó ketenkè, kéntũ nti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mɔyiisi kòo bè nàké. ³ Mɔyiisi do duómmu ibotí idéi nè dikéè i kó ketenkè Suditɛɛ diyie yìenì kèè bíékè ò me nyí nduó nDefiibe. ⁴ Bè do bè duó nyehékè mǎa ndi bè bo mborè nè be wũɔ bo ncenti dè nè be kperɛ bo mborè. Sosɛfu bí do toté tinaàmuntì tidétì nti. Manansee kǎku nè Efadaimmu kǎku. ⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kuù do tì nàké Mɔyiisi kòo bè totí ketenkè.

Bè duómmè Kadabu o kó ketenkè

⁶ Diyìè mari kè Sudaa botí kàbèè kàtení Sosuwee borè Kidikaadi kè Kadabu Yefundee birè Kenaasi naàmùnkù kouu béinnè Sosuwee ke dò: A kraá yé ti do bo Kadèesi-Bannea kè ti Yiè nKuyie nnàké ti Mòyiisi ku kóo niti a kpéi nnè n kpéinàá? ⁷ N do màke yebie nsipísìnàà ndi kè ti mbo Kadèesi-Bannea kè Mòyiisi ti Yiè nKuyie ntònti n tó nkè n kàte képaaté dihèi kéwètení kóò nàké weti weti. ⁸ N kàbe bèè do n neinè kè bèe yárikùnne benitibè kònti, kè mí n yie ti Yiè nKuyie nkpeti. ⁹ Kè Mòyiisii béi nkéyú Kuyie nyètiri ke dò: M bo tieke n naàcètè na dii èi nè n yaábíó sáà, n yíé mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁰ Dè màke yíe nyebie nsipísìnàà nè yènnùmmù ndi nè ti Yiè nKuyie mbéinnèmè de kó tináànti Mòyiisi Isidayeeribe bo dii mòmni dikpáà cuokè. Kè ti Yiè nKuyie nni ntò kè n kraá fòu nè yíenni, ke tùòke yebie sipísini nè yènnùmmù. ¹¹ N kraá màkemmu muwèrímu ke dòmne Mòyiisi do yó n tó nkè n dómme, ke bo na kédoké, kèna kèpí mmutómumu mumou. ¹² N duó nyetāre kó kutempè, Anakiibe borè yehèkè diyè, iduotí fité yè. Ti Yiè nKuyie yó nni mbonèmu kè m bè bèti kèndòmne kù béimmè.

¹³ Kè Sosuwee pā Kuyie nkó mesàà Yefundee birè Kadabu kóò duó nEburno. ¹⁴ Kè Yefundee birè Kadabu Kenaasi naàmùnkù kouu tieke Eburno, ke kraá kòò te nè yíenni ò yíé mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nyè mmù weti weti. ¹⁵ Bè do yu Eburno nè dimòmni ke tú Kidiya-Adiba nwe, Adiba do tú oniti diewè nwe Anakiibe mièke.

Mèmmè kè dikpànni deè kè dèè bonke.

15*Bè duómmè Sudaa o kó ketenkè*

¹ Bè do tãã tété kéduó nkèè tenkè Sudaa kàbe do keté diyìè yìèni kèè bíékè nke kubakù cànkù kétuàke Edømmu mànkù, Tisinni kó dikpáà kénwetí Kadèesi. ² Kè kubakù cànkù kó kumànkùu keté ketenkè kèè cùò dàmmèrì mukókúú nkou borè kénwetí Nèkefu. ³ Kèè yè Akadabimmu tenni ke yè Tisinni, ke yè Kadèesi-Bannea bakù cànkù, ke kònté ke yè Etisidonna ke tùòke Adaa, ke kònté ke nwetí Kadikaa, ⁴ ke pèètè ke tùòke Asimò, ke ta Esibiti kó kukó, nke pèètè ke ta Mèditedandee, nte Sudaa tenkè mànkù kubakù cànkù bíékè.

⁵ Diyìè yìèni kèè bíékè kó kumànkù do keté dàmmèrì mukókúú nkou nwe kèntò kétuàkenè Suditèè ò ta dè.

Dènde kubakù cànkù bíékè kó kumànkù ketémè, ⁶ kétuàke Bèti Okadaa nè Bèti Adabaa bakù you, kèpèètè kétuàke Dubenni birè Bohāā tāri. ⁷ Kuù yè kubiriku bè tu kù Dikònkònni biriku ke tùòke Debi, ke kònté kubakù you bíékè ke yè Kidikaadi, ke wetinné Adumimmu ditenni, dii bo kukó mbakù cànkù, ke pèètè ke yè Ā-Semesi bíí, ke tùòke Ā-Dokedi, ⁸ ke yè Inømmu biriku, ke yè Sebusiibe tāri pèri nkubakù cànkù Sedisadømmu borè. Kuù pèètè ke yè ditāri ñnkè Inømmu biriku diyìè yìèni kèè bíékè, ke tùòke Defaimmu biriku mànkù kubakù you, ⁹ ke pèètè ke yè Nefutoa bíí, ke tùòke yehèkè yèè bo Efuno tāre, ke cuó mBadaa bè tu wè Kidiya-Yeaddimmu. ¹⁰ Bè mànkù do yè Badaa diyìè yìèni kèè bíékè nke kénwetí Seii tāri, kèpèètè kèyè ditāri detie nkperi bè tu di Kesanoo kubakù you kècuté Bèti-Semesi kèpèètè Timuna, ¹¹ kèpèètè kèyè Ekunoo kubakù you, kékónté kèyè Sikaano, kèpèètè Badaa tāri, kèyè Yabunneyeri kékáá mMèditedandee kóò dàmmèrì.

¹² Dè ìkè bíékè kó kumànkù do tú dàmmèrì Mèditedandee kou nwe.

Sudaa botí kàbèè tenkè mànkù nku.

¹³ Kè bèe wétè Sudaa botí kàbèè tenkè kéduó nKadabu kèndòmne ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Sosuwee. Bè do ò duó nKidiya-Adiba nwe, Adiba do tú Anakiibe yààri nwe. Kè bè yu de kó dihèi di mmòmni ke tú Eburno. ¹⁴ Kè Kadabu beti Anakiibe botí itāati Sesaii kòku nè Aimanni kòku nè Tadimaii kòku, ¹⁵ kèítè Eburno kèpi Debi. Bè do yu Debi nè dimòmni ke tú Kidiya-Sefee nwe. ¹⁶ Kè Kadabu dò: Wèè bo na Kidiya-Sefee m bo ò duó n kóò sapàà nAkisaa kòò puoke. ¹⁷ Kè Otinniyèdi Kadabu yāfūò kou Kenasi birèe di pònte,

kè Kadεbuu ò duó nho kóo sapàà. ¹⁸ Ò tùòkoo dìi mǎnnì Otinniyεedi cǐtètè kóò nàké ke dǎ: Wèe mǎo o cice Kadεbu ketenkè. Kòo cúténì o sǎmmarímú ìnkè kòo cice Kadεbuu ò beke ke dǎ: A yē mba? ¹⁹ Kòò dǎ: N da báammu, n yē nha m pǎ sibií nsi a n duó nkèè tenkè kubakù cǎnku kè i mǎke meniε.

Kè Kadεbuu ò duó nde ìnkè kó sibií nè de fũǎ kpesi.

²⁰ Bè duó nkèè tenkè Sudaa botí kǎbe.

²¹ Yehékè yèè bo kubakù cǎnku Edǎmmu bè duó nyè Sudaa Nεkefu miεke tú: Kabuseyεedi nè Edεε nè Yakuu ²² nè Kina nè Dimǎna nè Adadaa ²³ nè Kedεsi nè Asǎo nè Itina ²⁴ nè Sifi nè Tedεmmu nè Beadoti ²⁵ nè Asǎo-Adata nè Kediyaoti-Esinǎo dìi tú Asǎo ²⁶ nè Amammu nè Semaa nè Mǎdada ²⁷ nè Asaa-Kadaa nè Esibonni nè Bεti-Padeti ²⁸ nè Asaa-Suadi nè Bεrisebaa nè yehékè teyè yèè dè tǎké ²⁹ nè Badaa nè Iyimmu nè Atisεmmu ³⁰ nè Editodadi nè Kesiidi nè Òdimaa ³¹ nè Sikidaki nè Madimanaa nè Sanna ³² nè Debaoti nè Sidimmu nè Ainni nè Dimǎo, kè dèe wǎnné yehékè sipísidé nè yèwei nè sihekési sù dè tǎké.

³³ Kubiriku kó yeyètè tu: Esitaodi nè Sodaa nè Asena ³⁴ nè Saǎaa nè Ā-Kanimmu nè Tapua nè Enammu ³⁵ nè Yadimuti nè Adudammu nè Sokoo nè Asekaa ³⁶ nè Sadaimmu nè Aditaimmu nè Kededaa nè Kedeotaimmu, kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè yènǎa nè sihekési sù dè tǎké. ³⁷ Senaa nè Adasaa nè Mikidadi-Kadi ³⁸ nè Dideanni Misipee nè Yokiteyεedi ³⁹ nè Dakiisi nè Bosikati nè Ekunǎo ⁴⁰ nè Kabonni nè Damasuu nè Kitidiisi ⁴¹ nè Kededoti nè Bεti-Dakǎǎ nè Damaasi nè Makedaa. Kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè yekuǎ nè sihekési sù dè tǎké. ⁴² Dibunaa nè Eteε nè Asǎǎ ⁴³ nè Ifita nè Asena nè Nesibu ⁴⁴ nè Keidaa nè Akisibu nè Madesaa. Kè dèe wǎnné yehékè yèwei nè sihekési sù dè tǎké. ⁴⁵ Nè Ekunǎo, nè o cǎkarè nè sihekési sù dè tǎké, ⁴⁶ kétúóté Asidoti nè yehékè yèè ò tǎkénè ke soké Ekunǎo nè Meditedandee kóo dǎmǎèrì de cuokè. ⁴⁷ Asidoti nè Kasaa de kó yecǎkarè nè sihekési sù dè tǎké kétuǎke Esibiti kó kukó nnè dǎmǎèrì Meditedandee kou.

⁴⁸ Yetǎrè kó yehékè tu Samii nè Yatiidi nè Sokoo ⁴⁹ nè Danna nè Kidiya-Sanna, bè do di nyu ke tú Debii. ⁵⁰ Nè Anabu nè Esitemmǎa nè Animmu ⁵¹ nè Kosenni nè Onǎo nè Kido. Kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè dǐmǎà nè sihekési sù dè tǎké. ⁵² Adabu nè Dumaa nè Esehǎǎ ⁵³ nè Yanummu nè Bεti-Tapuaa nè Afeki ⁵⁴ nè Ummuta nè Kidiya-Adiba bè do yu di ke tú Ebunǎo nè Siyǎo, kè dèe wǎnné yehékè yèwei nè sihekési sù dè tǎké. ⁵⁵ Maǎǎ nè Kadimεedi nè Sifi nè Yuta ⁵⁶ nè Sisedεeri Yokindeammu nè Saǎaa ⁵⁷ nè Kayǎǎ nè Kibeaa nè Timuna, kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè sihekési sù dè tǎké. ⁵⁸ Adudi nè Bεti-Sudi nè Kedǎari ⁵⁹ nè Madati nè Bεti-Anoti nè Editekonnì. Kè dèe wǎnné yehékè yekuǎ nè sihekési sù dè tǎké. ⁶⁰ Kidiya-Baadi, bè do yu di Kidiya-Yeaimmu nè Dabaa, kè dèe wǎnné yehékè yèdèè nè sihekési sù dè tǎké.

⁶¹ Dikpǎà kó yehékè: Bεti-Adaba nè Midinni nè Sekaka, ⁶² Nibesǎǎ mukókúó nkó diheì nè Ā-Kedii. Kè dèe wǎnné yehékè yekuǎ nè sihekési sù dè tǎké.

⁶³ Sudaa botí kǎbe do í na kébeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadεmmu, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíennì.

16

Bè duómmè Efadayimmu kǎbe be kó ketenkè

¹ Bè do tǎǎ tétè kéduó nkèè tenkè Sosefu yaǎbí ke mǎnku do tú: Suditǎǎ kubakù cǎnku diyè yìèni kèè bíékè Sedikoo také meniε nyièni dè ke taà diheì kè kumǎnkuu pǎtètè Sedikoo kéta dikpǎà Bεtεedi tǎrì tempǎ, ² kǎpǎtètè kénwetí Duusi, káyènnè Atadoti, Adikiibe cie, ³ kǎpǎtètè kécútè de ìkè Yafedetiibe cie, késǐnné Bεti-Onǎo nè Kesεε, kékǎǎ mMeditedandee. ⁴ Sosefu yaǎbí Manansee nè Efadaimmu be kó ketenkè nke.

⁵ Efadaimmu botí kǎbe tenkè mǎnku tú: Atadoti-Adaa kubakù cǎnku diyè yìèni kèè bíékè, kétuǎke Bεti-Onǎo yuu. ⁶ Kuù pǎtètè ke tùòke Meditedandee kubakù you bíékè, ke yè Mikimbetaa také diyè yìèni kèè bíékè, ke wetínné Taanati-Sidoo ke pǎtètè ke kǎte Yanandoa, ⁷ Ke pǎtètè ke kǎte Atadoti nè Naada, ke yè Sedikoo ke tùòke Suditǎǎ. ⁸ Kuù itè Mikimbetaa ìkè Tapua, ke tùòke Kana kó kukó nke ta Meditedandee. Efadaimmu botí kǎbe tenkè nke.

⁹ Kè bèè bè yìè yehékè nè sihekésí sù bo Manansee botí kòbe tenkè miéke. Ye mànkú do dùtè kukó nku kè kumànkú tekù ntú dàméèrì Mèditedandee kou. ¹⁰ Bè í mbèti Kannahã kòbe bèè bo Kesee, Efadaimmu botí kòbe cuokè kè bè kpaá bo nè yíenní, ke pfi muheikèntõmmú.

17

Bè duómme Manansee kòbe tabè be kó ketenkè

¹ Bè do duómmu Manansee Sosèfu kóo po kòbe be kó ketenkè. Bè do niité kéduómmu Makii okpàriteu, Manansee kóo po Kadaadi cice. Bè do bè duó nKadaadi nwe nè Basã, Suditèè diyìè yìèní kèè bíékè. ² Bè do duómmu Manansee botí kòbe tabè be kó ketenkè. Bè do tú Abiesee nè Edeki nè Dasiidiyèedi nè Sisemmu nè Efee nè Semidaa nè Manansee Sosèfu birè botí kòbe.

³ Manansee birè do tú Makiidi, kè Makiidi kpere ntú Kadaadi, kè Kadaadi kpere ntú Efee, kè Efee kpere ntú Sodofadi. Sodofadi do pié initipobí màà ndi. Nte i yetè: Mada nè Nòà nè Okuda nè Midikaa nè Tidisaa. ⁴ Kè bèè kòte késónté Edeasaa, ikuó niùtì nè Nunni birè Sosuwee, nè Isidayèeribe kó bekótibè ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàkèmu Mòyiisi ke dò wè ti duó nti kó ketenkè ò duómme ti botí kòbe benitidaabè.

Kè bèè bè duó mbe kó ketenkè kèndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkèmu Mòyiisi. ⁵ Kè bèè duó Manansee botí kòbe yehékè tepíité kényíènè Kadaadi nè Basã yèè bo Suditèè diyìè yìèní kèè bíékè. ⁶ Bè do í duó mManansee botí kòbe benitidaabè màà ndi ketenkè, bè do duónnèmu benitipòbè. Kadaadi do tú Manansee yaàbí tenkè nke.

⁷ Manansee kó kumànkú do keté Asee nwe kètuòke Mikimbetaa Sisemmu diyìè yìèní kèè bíékè, kètúóté Mikimbetaa kètuòke Tapua kubakù cànkú bíékè, ⁸ De kó kutempè ndo tú Manansee botí kòbe kòku nku, kè bè nè duó nTapua diheì dù bo be tenkè mànkú Efadaimiibe. ⁹ Kè be tenkè mànkú pèèté kètuòke Kana kó kukó. Yehékè yèè do bo kukó mbakù cànkú bíékè do tú Efadaimiibe kpèye nye, kè yè mbo Manansee kòbe kó ketenkè miéke, kè ye mànkú ndírínè kukó nkékòte kèta dàméèrì. ¹⁰ Kè Efadaimiibe nte kubakù cànkú kè Manansee kòbe te kuyóu, kè dàméèrì Mèditedandee tú be mànkú diyìè yìèní kèè bíékè kòku. Kè Asee botí kòbe te kuyóu diyìè taà kèè bíékè. Kè Isakaa te kucànkú diyìè yìèní kèè bíékè. ¹¹ Kè bèè duó nyIsakaa nè Asee kó yehékè mayè Manansee yèè tú: Beti-Seanni, Ibedeammu nè Dòò nè Ì-Ndòò nè Tanaki nè Mèkidoo nè sihekésí sù dè tòké. Dòò kó kutempè nku. ¹² Manansee kòbe me nyí nna kèbeti Kannahã kòbe bèè do bo de kó yehékè kè bè nkpaá dè bo. ¹³ Kè Isidayèeribe kpenke, bè me nyí nna kèbeti Kannahã kòbe ke nè bè pfiñé muheikèntõmmú.

¹⁴ Kè Sosèfu botí kòbe kòte Sosuwee borè kóò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nti dòò mesàà nkè ti sù mediè, dè yíme kàa ti duó nkutempè nkùmáà?

¹⁵ Kè Sosuwee bè tènné ke dò: Kè di sũ nke Efadaimmu tãrì í di sànnè, kòtenè Pedisiibe nè Defaiibe kó dikpáà kékúúti.

¹⁶ Kè Sosèfu botí kòbe ò tènné ke dò: Ditãrì í ti sànnè, Kannahã kòbe bèè bo kubiriku bè màkèmu sikipàrisèí timátì kpesi nè Beti-Seanni kòbe nè sihekésí kòbe nè Sisedeedi biriku kòbe.

¹⁷ Kè Sosuwee náké Sosèfu yaàbí Efadaimmu nè Manansee botí kòbe dikèè bèè bo diyìè taà kèè bíékè ke dò: Di sũmu ke kpèñi di í dò nkèmmòke kutempè nkùmáà. ¹⁸ Di yóò tiekèmu yetàrè ìnkè kó titúúti kè ti kúúti, bá Kannahã kòbe me nkpeñnimè ke mòke sikipàrisèí timátì kpesi, di yóò bè namu kè bè bèti.

18

Bè tãàmè tété kéduó nyibotí ù kpaá i kó ketenkè

¹ Kè Isidayèeribe na ibotí kédeè kètíi nSidoo kécónnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ² Kè ibotí iyiekè nkpaá Isidayèeribe miéke ù mu nyí pètè i tenkè. ³ Kè Sosuwee dò: Dè yó nkáákè

de kè dí tieke ti Yiè nKuyie ndi yèmbè tũ nkù di duó nkèè tenkè? ⁴ Tãäténè di botí mièke benitibè bètãäti, bètãäti, kè m bè tã nkè bèe paatè yehèkè kèyà be karè kèwètení kè n náké. ⁵ Bè yóó yè toté kuce màyiekè ndi. Kè Sudaa kòbe nkpaá be tenkè kubakù cànku, kè Sosefu kòbe mbo kuyóú. ⁶ Kè dí yè wàri yè dòmmè yeyiekè ke dèè dí kòtení kè n náké, kè n yè tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè. ⁷ Defii wua nkòbe í yó mmòke ketenkè, bè yó mpí ti Yiè nKuyie ntõmmú mmu. Kadiibe nè Dubenniibe nè Manansee botí kòbe dikéè, Mòyiisi Kuyie nkóo tónti bè duómmu be tenkè Suditèè diyè yìenì kèè bíékè.

⁸ Kè bè tãäté bèè nitibè nkàri kè Sosuwee bè náké ke dè: Kòtenè kèpaatè dihei weti weti kèwètení kè n náké di dòmmè. Kè n tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè die nSidoo kè di totí ketenkè.

⁹ Kè bèe kòte kèce nyehèkè yemou kèyè wàri yeyiekè kèwètení Sidoo Sosuwee borè. ¹⁰ Kè Sosuwee tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè kètotí Isidayeeriibe yehèkè.

Bè duómmè Bensamèe kòbe be tenkè

¹¹ Kè bèe tãũ tété kèketé kèduó mBensamèe botí kòbe be tenkè kè bè nsoké Sudaa botí kòbe nè Sosefu botí kòbe be cuokè. ¹² Kè kumànkuu íté Suditèè bakù youú bíékè kètuòke Sedikoo bakù youú, kèyènnè yetàrè diyè taà kèè bíékè, kèpèèté kètuòke Beti-Afenni kpáà.

¹³ Kè bèe pèèté de borè kètuòke Duusi kubakù cànku bíékè bè yu dè ke tú Betèedi, kènsòké kètuòke Atadòoi-Adaa ditàri ìnkè Beti-Onòò fũò kubakù cànku. ¹⁴ Kè kumànkuu kónté ditàri ìkè kèwetinné kubakù cànku, kètuòke Kidiya-Baadi bè tu dè Kidiya-Yeadimmu, Sudaa botí kòbe tenkè. De ìkè kó kumànkú do de nkááké.

¹⁵ Kè kubakù cànku bíékè kó kumànkú kuu íté Kidiya-Yeadimmu kèwetinné Kasèè kètuòke Nefutoa sibií borè, ¹⁶ kèpèèté kécúté Inõmmu biriku tãri pèri. Defaimmu biriku kubakù youú bíékè, kèpèèté Sebusiibe tãrè kécúté kètuòke ã-Dokedi, ¹⁷ kékónté kèwetinné kubakù youú ã-Semesi, kètuòke Kedidoti Adumimmu tennì ìkè, kèpèèté kécúté kètuòke Dubenni bire Bohãã tãri. ¹⁸ Kè kuu pèèté kèdeke ditàri kécúté Suditèè biriku, ¹⁹ kèpèèté kékòte Beti-Okadaa tãri bakù youú, kèpèèté kètuòke dàméèrì mukókúó nkou bakù youú Suditèè ò ta dè. Kubakù cànku bíékè kó kumànkú nku. ²⁰ Kukó nSuditèè kuú do tú kumànkú diyè yìenì kèè bíékè.

Bensamèe kòbe tenkè mànkú do de ntú.

²¹ Bensamèe kòbe ekè do tú: Sedikoo, Beti-Okadaa, Emeki nè Kèsisì. ²² Beti-Adaba nè Semadaimmu nè Betèedi. ²³ Afimmu nè Padaa nè Odídaa ²⁴ nè Kefaa-Amõnai nè Ofinì nè Kebaa kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yèdèè nè sihekésì sù dè tóké. ²⁵ Kabaõõ nè Damaa nè Bedoti ²⁶ nè Misipee nè Kefídaa nè Mòsaa ²⁷ nè Dekemmu nè Idipeyèedi nè Tadadaa ²⁸ nè Sedaa nè Edefu nè Sebusiibe kó dihei, bè yu di ke tú Sedisademmu nè Kibea nè Kidiya. Kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yènàà nè sihekésì sù dè tóké.

Bensamèe kòbe kó ketenkè nke memmè.

19

Bè duómmè Simmèõõ kòbe be tenkè

¹ Kè bèe tãũ tété mèdérímè kèduó nSimmèõõ kòbe ketenkè kè kè mbo Sudaa kòbe kòke cuokè. ² Yee ekè tu Bèerisebaa kpèye nè Sebaa nè Mòdadaa ³ nè Asaa-Suadi nè Bada nè Esemmu ⁴ nè Editodadi nè Betudi nè Òdimaa ⁵ nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Asa-Susa ⁶ nè Beti nè Debaoti nè Saduwã. Kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yètãäti nè sihekésì sù dè tóké, ⁷ nè Ainni nè ã-Dimõnni nè Etee nè Asãã. Kè dèe wènné yehèkè yènàà nè sihekésì sù dè tóké, ⁸ kètuòkenè Badati-Bèedi nè Damati-Nèkefu. Simmèõõ kòbe tenkè nke. ⁹ Simmèõõ kòbe tenkè do soké Sudaa kòbe kòke cuokè nke, ke yé Sudaa kòbe tenkè do bè deummu mèdiè.

Bè duómmè Sabunòò kòbe ketenkè

¹⁰ Kè bèe tãũ tété mètãämmè kèduó nSabunòò kòbe ketenkè, kè kèè keté diyè yìenì kèè bíékè kètuòke Sadidi. ¹¹ Kè kuu pèèté kècuó ndiyè taà kèè bíékè kètuòke Madeyada, kèpèèté kètuòke Dabibeseti, kèpèèté kèta kukó nYokindeammu ìkè, ¹² kèité Sadidi kècuó ndiyè

yìenì kèè bíékè, kétuòke Kisidoti-Taboo temmànku káyènnè Dabedati kédeke Yafia, ¹³ kèítè dèborè ke baa nco diyìè yìenì kèè bíékè, kétuòke Kati-Efèè nè Eti-Kasèè, kétuòke Dimoo kù de nkònté kèwetínnè Neaa. ¹⁴ Kè kumànkúu íté dèborè kétuòke kukó nhAnatòò bakù cànkú, kéta Ifita-Edi kondaa. ¹⁵ Kè de kó yehèkè yíènè Kataa nè Naadadi nè Simmudonni nè Ideadaa nè Betideemmu. Kè yèè wènné yehèkè tepíítè nè yèdèè, nè sihekésì sù dè tòké. ¹⁶ Bè do duó nkèè tenkè nke Sabunoo kòbe nè be ekè nè sihekésì.

Bè duómme Isakaa kòbe ketenkè

¹⁷ Kè bèè tãũ tété menaàmmè kèduó nyIsakaa kòbe ketenkè. ¹⁸ Bè tenkè do tú: Sisedeedi, nè Kesudoti nè Sunemmu ¹⁹ nè Afadayimmu nè Siyonni nè Annaadati ²⁰ nè Dabiti nè Kisiyòò nè Ebesi ²¹ nè Demeti nè ã-Kanimmu nè ã-Adaa nè Beti-Pasesi. ²² Kè be mànkúu tuòke Taboo nè Kasaimmu nè Beti-Semesi kéta Suditèè. Kè dèè wènné yehèkè tepíítè nè yèkuò nè sihekésì sù dè tòké. ²³ Isakaa kòbe tenkè nke nè be ekè.

Bè duómme Asee kòbe ketenkè

²⁴ Kè bèè tãũ tété menummè kèduó nhAsee kòbe ketenkè. ²⁵ Kè be tenkè ntú Edikati nè Adii nè Betenni nè Akisafi ²⁶ nè Adamèdeki nè Amadi nè Misadi. Kè de mànkúu de ìkè kòku ntú Kadimeedi tãrì kèntũ nSioo-Dibunaa kó kukó. ²⁷ Kè diyìè yìenì kèè bíékè kó kumànkúu kónté Beti-Dakòò, kétuòke Sabunoo tenkè nè Ifita-Edi biriku, kèpèèté kubakù yóu bíékè kétuòke Beti-Emeki, nè Neyeedi kèsòoté kèyè Kabuudi. ²⁸ Ebudonni nè Deabu nè Ammoo nè Kana kétuòke Sidonni diheidiè. ²⁹ Kè kùu kónté kèyè Damaa kétuòke Tiiti dihei iduotí fité di, kèwetínnè Osa kèyè Maadabu nè Akisibu kéta dàmmèrì Meditedandee. ³⁰ Kè yèè yíènè Uma nè Afeki nè Deabu. Kè dèè wènné yehèkè tepíítè nè yèdèè nè sihekésì sù dè tòké. ³¹ Bè do duó nkèè tenkè nke Asee kòbe nè be ekè.

Bè duómme Nefutadii kòbe ketenkè

³² Kè bèè tãũ tété mekuómme kèduó nNefutadii kòbe ketenkè. ³³ Kè kubakù cànkú kó kumànkúu íté Edefu nè Sanaimmu tãrì kèyè Adami-Nekebu nè Yabunneyeri, kétuòke Dakummu kéta Suditèè. ³⁴ Kè de ìkè bíékè kó kumànkúu ntú Asinoti-Taboo, kétuòke Okoku, kèmpèkènnè Sabunoo tempè nkubakù cànkú kè Asee kòku mbo de ìkè, kè diyìè yìenì kèè bíékè kó kumànkúu ntú Suditèè. ³⁵ Yehèkè dièyè iduotí fité yè tu Sidimmu nè See nè Ammati nè Dakati nè Kinnedeti ³⁶ nè Adama nè Damaa nè Asoo ³⁷ nè Kedesi nè Ideii nè ã-Asoo ³⁸ nè Inoo nè Mikidadi-Edi nè Odemmu nè Beti-Anati nè Beti-Semesi. Kè dèè wènné yehèkè dièyè tepíítè nè yèwei nè sihekésì sù dè tòké. ³⁹ Bè do duó nkèè tenkè nke Nefutadii kòbe nè be ekè.

Bè do duómme Danni kòbe ketenkè

⁴⁰ Kè bèè tãũ tété meyiémme kèduó nDanni kòbe ketenkè. ⁴¹ Be tenkè tu Sodaa nè Esetaadi nè Idi-Semesi ⁴² nè Sadabinni nè Ayanoo nè Itida ⁴³ nè Edonni nè Timuna nè Ekinoo ⁴⁴ nè Editekee nè Kibetòò nè Badati ⁴⁵ nè Yeudi nè Bendee-Bedaki nè Kati-Dimoo ⁴⁶ nè Yadikòò kó kukó nnè Dakòò nè Yafa kó kutempè. ⁴⁷ Kè Danni kòbeè paà be tenkè kékòte kédokènnè Desemmu kòbe kè bè kùò páíí, kékari. Kè bèè yú Desemmu ke dò: Danni be yàari yètiri. ⁴⁸ Bè do duó nyèè ekè dièyè nè sù ekésì Danni kòbe.

Bè do duómme Sosuwee ketenkè

⁴⁹ Isidayeeribe totí dii mànni ketenkè kédeè kèduó Nunki bire nSosuwee o kàke be cuokè. ⁵⁰ Bè do dòò ti Yiè nKuyie ndo béi nti nti, kòò duó nhò dó dii èi: Timinati-Sedaa Efadaimmu tãrì ìnkè kòò wète kè dè maá dihei kèmbò.

⁵¹ Ikuò niùti Edeasaa nè Nunki bire nSosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè bè do tãũ tété nwe Sidoo ti Yiè nKuyie nyìkè ku tou borè, kètotí benitibè ketenkè kédeè.

20

Bè tãátémè yesòrè kó yehèkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: ² Náké Isidayeeribe kè bèè tãáté yesòrè kó yehèkè n do náké Məyiisi yèè kpéi nkòò di náké. ³ Kòò mào nùtè ò yeténè kòò kùò onitì, wèè coké

kéta de kó yehékè kó òmari, kéyenténè wèè dó képeite. ⁴ Wèè nùtè ò yeténè kòò tùòkoo de kó dihei wèè cómmú dibòrì kénáké beheikènkótíbè dèè dòò, kè bèè ò còuté kóò benke ò yó mborè be cuokè. ⁵ Kòò kùò wèè kou ò bèti ke bo peite bè báá wèè nhò duó, ke yé o nùtè tètè ò yetémmè, bè do í màke tìmatì. ⁶ Wè mbo de kó dihei kè ditínni yàà ò bekénè, kòò mbo kè ikuó nùtì dièwè wèè pī mmutómmú de kó dimònni kòò ku. De mònni ndi ò bo namè kéwète o èi ò do coké ndi, kèmbò o cīètè.

⁷ Kè bèè tāāté Kedesi Kadidee mièke nè Nefutadii tārì nè Sisemmu Efadaimmu tārì, nè Kidiya-Adiba bè tu di Ebunoo Sudaa tārì. ⁸ Kè bèè tāāté Suditèè yàà Sedikoo diyèè yìèní kèè bíékè: Besèè Dubenni kàbe tādànkù dikpàà, Damoo Kadaadi mièke Kadi kàbe tenkè nè Kodanni Basāa mièke Manansee kàbe tenkè. ⁹ Yehékè yie nyè bè do tánkémè Isidayeeriibe kpéí nnè bepòòbè bèè bo be cuokè be kpéí. Kòò mào nùtè ò kpeténè kòò kùò onìti wèè coké kéta kéyenténè wèè dó képeite. Bè báá ò kùò kè ditínni í ò bekénè.

21

Bè duómmè yehékè Defiibe

¹ Kè Defiibe kote kéyà ikuó nùtì dièwè Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeriibe kó bekótíbè, ² kòò nàké Sidoo Kannahāa èi ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàké Mòyiisi ke dò: Dí ti duó nyehékè ti yó mborè nè ti yó ncèmmù dè ti wūò.

³ Kè Isidayeeriibe tāāté be tenkè mièke yehékè mayè nè bè yó ncèmmù dè be wūò ké bè duó nkéndònnè ti Yiè nKuyie ntì béímmè.

⁴ Kè bèè tāū tété Keatiibe Defiibe mièke, kè Anoo kàbeè pété yehékè tepítè nè yètāāti yèè bo Sudaa nè Simmeòò nè Bensamèè be tenkè mièke. ⁵ Kè bèè tāū tété kè Keatiibe pété be tenkè Efadaimmu nè Danni nè Manansee kàbe dikéè be tenkè mièke, diyèè taà kèè bíékè. ⁶ Kè bèè tāū tété kè Kerisonni kàbeè pété yehékè tepítè nè yètāāti yèè bo Basāa Isakaa nè Aseè nè Nefutadii nè Manansee kàbe dikéè be tenkè mièke. ⁷ Kè Mədadi kàbeè pété yehékè tepítè nè yèdèè yèè bo: Dubenni, nè Kadi nè Sabunoo be tenkè mièke. ⁸ Isidayeeriibe do tāū tété kéduó nyèè ekè nyè Defiibe nè be wūò yó ncenti dè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi kòò bè nàké.

⁹ Nte bè duó nyèè ekè Sudaa kàbe nè Simmeòò kàbe ye kó yeyètè: ¹⁰ Bè do tāū tété Anoo botí kè Keatiibe Defii yaàbí ì pété ketenkè meketimè. ¹¹ Kè bèè bè duó Kidiya-Adiba bè tu di Ebunoo Sudaa tārì nè be wūò yó ncenti dè. Adiba tu Anakiibe yààrì nwe. ¹² Kè Yefundee bire Kadebu nte dihei dièrì kó depaa nnè de kó yehékè. ¹³ Kè bèè duó nyikuó nùtì Anoo kàbe Ebunoo èi kè di ntú di sòrè kó dihei Dibunaa, ¹⁴ Nè Yatiidi nè Esitemaa ¹⁵ nè Onoo nè Debi ¹⁶ nè Ainni nè Yuta nè Bèti-Semesi, kè dèè wènné yehékè dièyè yèwèi nè be wūò yó ncenti dè, kè yè bo Sudaa nè Simmeòò tenkè mièke. ¹⁷ Bensamèè kó ketenkè mièke, kè bèè bè duó nKabañ nè Kebaa ¹⁸ nè Anatoti nè Adimònni, kè dèè wènné yehékè dièyè yènàà nè be wūò yó ncenti dè. ¹⁹ Kè Anoo kàbe ikuó nùbè ekè dièyèè wènné yemou tepítè nè yètāāti nè be wūò yó ncenti dè.

²⁰ Kè bèè tāū tété kè Keatiibe tòbèè pété yehékè Efadaimmu tenkè mièke. ²¹ Kè bèè bè duó nSisemmu nè Kesèè ditārì ìnkè kó yehékè, kè yè ntú yesòrè kpèye. ²² Kibusaimmu nè Bèti-Onoo, kè dèè wènné yehékè dièyè yènàà nè be wūò yó ncenti dè. ²³ Danni kó ketenkè mièke, kè bèè bè duó nyehékè dièyè yènàà nè be wūò yó ncenti dè: Editekee nè Kibetòò, ²⁴ Ayanoo nè Kati-Dimoo. ²⁵ Manansee kàbe dikéè kó ketenkè mièke kè bèè pété yehékè dièyè yèdèè: Tanaki nè Ibedeammu nè be wūò yó ncenti dè. ²⁶ Kè dèè wènné demou yehékè dièyè tepítè nè be wūò yó ncenti dè. ²⁷ Kè bèè duó nKerisonniibe yehékè dièyè yèdèè nè be wūò yó ncenti dè, Manansee kàbe dikéè kàbe tenkè mièke nke bè do yè mbè duómmè yèè tu: Kodanni wèè bo Basāa mièke kòò ntú disòrì kó dihei nè Besetèdaa. ²⁸ Isakaa kó ketenkè mièke, kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wūò yó ncenti dè, yèè tu: Kisiyòò nè Dabedati ²⁹ nè Yadimuti nè Ì-Kanimmu. ³⁰ Aseè kó ketenkè mièke kè bèè be duó nyehékè yènàà nè be wūò yó ncenti dè

yèè tu: Misadi nè Abudonni ³¹ nè Edikaki nè Deabu. ³² Nefutadii kó ketenkè mièkè kè bèè pété yehékè dièyè yètààti yèè tu Kedesi dii bo Kadidee kó kutempè mmièkè nè Amoti-Doo nè Katanni kè yè ntú yesòrè kpèye nè be wũs yó ncenti dè. ³³ Kè Kerisonniibe kó yehékè dièyè yemouu wènné tepíítè nè yètààti nè be wũs yó ncenti dè.

³⁴ Kè Defii kabe sɔmbɛ, Medadii kabe kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wũs yó ncenti dè Sabunoo tenkè mièkè yèè tu: Yokindeammu nè Kaditaa ³⁵ nè Dimuna nè Naadadi. ³⁶ Dubenni kó ketenkè mièkè kèè bo Suditèè diyèè yìèni kèè bíékè ke weti Sedikoo, kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wũs yó ncenti dè yèè tu: Besèe èi dii bo tedontè ke tú disòri kó dihei nè Yaasi èi, ³⁷ nè Kedemoti nè Mefaa. ³⁸ Kati kó ketenkè mièkè kè bèè bè duó yehékè dièyè yènàà nè bè wũs yó ncenti dè yèè tu: Damoti dii bo Kadaadi tempè nke tú disòri kó dihei nè Maanaimmu ³⁹ nè Esibonni nè Yasèe. ⁴⁰ Bè tãũ tété kéduó Medadi kabe yèè ekè wènné yemou tepíítè nè yèdèè ndi.

⁴¹ Bè duó nyèè ekè Defiibe be kabe cuokè do bo yemou sipisinaà nè yèni ndi, nè be wũs yó ncenti dè. ⁴² Bá dii èi do makemu iwũs yó ncenti dè.

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nyIsidayeeriibe kù do yè nkù yóo duó nkèè tenkè be yembè. Kè bèè kari kémbò. ⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbè òmpùnne kéndònnè kù do nàkémè be yembè kè bèè na be dootitòbè bemou kénkari bè dómè, bá òmòu í mbè daati ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkè tinti Isidayeeriibe kè ti dòò timou bá timati í nsù.

22

Kukó nSuditèè kó diyàà kabe wètenimè be tenkè

¹ Kè Sosuwee yú Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kabe dikéè, ² ké bè nàké ke dò: Di yiemmu Mòyiisi ti Yiè nKuyie ntònti di nàké ti, ke yie n kpèti timou ke dòò n yè mmù. ³ Di í yóu di kabe diyèè mari nè yíenni ke tũnne di Yiè nKuyie ndi nàké ti. ⁴ Di mmònni ti Yiè nKuyie nhòmpummu di kabe kéndònnè kù do bè nàkémè, kònnè di ekè ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tònti Mòyiisi kòo di duó nyè Suditèè yáà. ⁵ Mpínnè ti Yiè Kuyie ntannò mesàà nnè ku kuó, ku tònti Mòyiisi do di nàké ti. Ndónè ti Yiè nKuyie nkéntũ nku kó kuce, ke yíé nku kpèti, ke kù taunè, ke pí nku tómmú nè di yèmmè memou nè di wèrimú mumou.

⁶ Kè Sosuwee bè pã Kuyie nkó mesàà nkéduó nkè bèè kũũ mbe cèi. ⁷ Mòyiisi do duómmu Manansee kabe dikéè be kó ketenkè Basã mièkè. Kè Sosuwee duó mManansee kabe dikéè sònni be tenkè be tebií cuokè, Suditèè de ìkè bíékè. Kè Sosuwee bè pã Kuyie nkó mesàà nkéduó nkè bè bo kò. Kòo bè nàké ke dò: ⁸ Di éimu di dootitòbè kè dè sũ: Iwũs péu, nè mesoo nè timati péiti nè mebierime nè timati nè tiyàati. Túóténè de kékònnè nè di tebií kè di toti.

Bè maámè diwũòtònni Suditèè také

⁹ Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kabe dikéè íté kýóu Isidayeeriibe tóbè Sidoo Kannahã kéwète Kadaadi. Ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tònti Mòyiisi kòo bè duó nkèè tenkè. ¹⁰ Bè tũòke dii mònni Suditèè ke kpaá bo Kannahã tempè nkémaá diwũòtònni dièri mari Suditèè také. ¹¹ Kè Isidayeeriibe tóbèè keè bè tumè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kabe dikéè maá diwũòtònni kukó nSuditèè be kó diyàà Kannahã tempè mmièkè.

¹² Isidayeeriibe tóbè ti kèè memme kétéi nSidoo ke bo bè dokénè. ¹³ Kè bèè tó mPinaasi ikuó niùti Edeasaa birè, Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kabe dikéè borè. ¹⁴ Kè Isidayeeriibe kó bekótibè tepíítè ò cíe, oniti òmáà òmáà bá kùu wuo mmièkè. Bá wè ò do tú wèè baké wènwè o wuo. ¹⁵ Kè bèè kote Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kabe dikéè borè ké bè nàké ke dò: ¹⁶ Isidayeeriibe tinnì dimou tu: Dè yíme kè di cààrè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù ke yete ku kpèti yíe nke kù bùtínnè ke maá dimáà diwũòtònni. ¹⁷ Ti do cààrè ti Yiè nKuyie mPèoo kè Kuyie mpoté kù nìtibè, kè de kó mucóntimu kpaá bo nè yíenni, dè í sànnàà? ¹⁸ Dè dòmmè kè di bùtínnè Kuyie nyíe nke yete ku kpèti? Ku mièkè naa yóo peike Isidayeeriibe bemou ndi. ¹⁹ Kè di yèmmè dò ti Yiè nKuyie nyí pénsiri di kó ketenkè, kòtènni ti kàkè mièkè, ti Yiè nKuyie ntou borè kéwáà nkètenkè. Di báá bùtínnè ti

Di nyé nè di yèmmè meməu ke dò nti Yiè nKuyie ndo nàké tì, tìmatì í sùó, tíməu tì d̀̀̀mu. ¹⁵ Kù d̀̀̀ mèè botí ku náansààtì kù béi nti kù yóó me ndò kù di cau ntì kpéi ke dí beti ke dí kuò dihéi sààrì kù di duó ndi miéke. ¹⁶ Kè nsà kè di yete ku kpèti, ke nińkú yebəkè ùkè ke ye fié iwũs, ti Yiè nKuyie mmieke yóó peikemu kè kù di kuò bàm̀̀bà ndihèi sààrì kù di duó ndi miéke.

24

Isidayeribe tãätémè ke bo ntũ nti Yiè nKuyie

¹ Kè Sosuwee yú Isidayeribe kó iwuə nyiməu nè bekwótibè nè bekwààtibè nè bebeémbè nè bebaatibè, kè bèe kəte Sisemmu ti Yiè nKuyie nc̣ètè. ² Kòo bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù tu: Di yembè do bo kukó ndiekù Efadati yáà ndi ke feu yebəkè, ke káá nTedaə Abarahammu nè Naəə be cicé kó dimànnì. ³ Kè kùu dennení Abarahammu kukó nyáà kó dihéi, kéduó nkòo ce nKannahã oməu, kè kùu ò duó nyIsaki ke dò: O botí bo sũũ. ⁴ Kè kùu duó nyIsaki Sakəbu nè Esayuu, kékannə Esayuu Seii tãrì, Sakəbu nè o bí kè bèe kəte Esibiti. ⁵ Kè dè mboní kè kùu tãnnì Məyiisi nè Anəə, kéduó Esibiti kəbe meyei nkédennə di kəbe. ⁶ Kè kùu dennení di yembè Esibiti, kè bèe tuəke dàméèrì, kè Esibiti kəbe bè tũnnə nè sinaasēi nè si deèbè, ké bè nìnte tipènti kóo dàméèrì. ⁷ Kè bèe kuó nkéyú ti Yiè nKuyie nkè kùu ànnè dibìnnì bembə nè Esibiti kəbe be cuokè, kéduó nkè Esibiti kəbe pənté dàméèrì. Di yàmu kù bè d̀̀̀mè. Də kó difənkúò kè di yembè mbo dikpráa miéke kémənte. ⁸ Kè kù di kətenè Aməriibe tenkè kè bè di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na, kè kùu bè kùu di nuə mmieke, kè di tieke be tenkè. ⁹ Kè Məabu kwààti Badaki Sipəə biree íté ke bo di dokénè kéyú Badammu Beəə biree kòò bo di bənté kusĩnkù. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyete kéduó nkòo di d̀̀̀ mesàà, kè kù di deeténè Badaki. ¹¹ Kè di séntení Suditēē kətuəke Sedikoo. Kè Sedikoo kəbe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Kannahã kəbe nè Itiibe nè Kidikasiibe nè Efibe nè Sebusiibe, kè bèe íté ke bo di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na. ¹² Kù do ní nyecānkèndèèsùò nye di ùkè, kè ye beti Aməriibe kwààtibè bedé. Di í bè kùu nè di pie nyoo di se. ¹³ Kè kù di duó nkətenkè di í kùútì kè ke fēūtè, yehəkè di í maá yè, detie nfinyĩ nè odifìè di í fiúkú dè, kè di cáá nde be.

¹⁴ Di mmànnì ndénè ti Yiè nKuyie kémpĩ nku tōmmú nè di yèmmè meməu kè dè wenni, kéyóu di yembè do feu yèè bəkè kukó nhEfadati yáà nè Esibiti miéke, kémpĩ ti Yiè nKuyie ntōmmú. ¹⁵ Kè di me nyí d́́ kəpĩ ti Yiè nKuyie ntōmmú, tãäténè yíe ndi d́́ dè. Kè di d́́ di yembè do feu yèè bəkè nye kukó nhEfadati yáà yoo Aməriibe di me mbo bèe cuokè be kpəye. Mí nnè n c̣ètè ti bo ntũ ti Yiè nKuyie.

¹⁶ Kè benitibè dò: Tínti báá yóu ti Yiè nKuyie nkéfié yebəkè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuu ti dennenímmè Esibiti tínti nè ti yembè ti do pĩ nkè mudaatōmmú, ke ti tə kuce ke ti kánkè ke d̀̀̀ tidietì kè ti p̣ēténì ibotí. ¹⁸ Kuù bəti ibotí iməu ti nuə mmieke, ke bəti Aməriibe ti mè mbo bèe miéke. Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

¹⁹ Kè Sosuwee dò: Di báá na kəpĩ nti Yiè nKuyie ntōmmú, kù í məkə meyei, kù d́́ kuù máà ndi te. Kè di kù b̀̀tinné ke d̀̀̀ meyei nkù í yóó di yóu. ²⁰ Kè di kù yóu ke fié yebəkè kù yóó di d̀̀̀ meyei mmə ke di kuə, bá kù me ndi d̀̀̀mè mesàà. ²¹ Kè bèe náké Sosuwee ke dò: Bìti! Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

²² Kè Sosuwee dò: Ḍĩ béi nnè di móm̄m̄əmbə ke tú di yó ntũ nti Yiè nKuyie. Kè bè dò: Eē, ṭĩ béi! ²³ Kè Sosuwee dò: Dennénè yebəkè di cuokè, kéduó ndi yèmmè ti Yiè nKuyie.

²⁴ Kè bè dò: Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku ke yíe nkuu kpèti.

²⁵ Kè Sosuwee taunnè benitibè ti Yiè nKuyie nde yiè Sisemmu, ké bè duó nyikuó ké bè nàké bè yó ndərimè, ²⁶ ké tì wəri Kuyie nkuó pátiri miéke, kéfíi nditári mutie diemù také, mùu còm̄m̄ú dibòrì sààrì ti Yiè nKuyie nkperi. ²⁷ Kòo bè nàké ke dò: Ditári dii, dii tu dibenkèrì, ke yé di kèemè ti Yiè nKuyie nti nàké tì. Di yó ndi nyau ke dennení ke báá yeténè ti Yiè nKuyie.

²⁸ Də m̀̀nnì kè Sosuwee duó nkè bèe kũũ mbə c̣ēi.

Sосуwee kúmè

²⁹ De kó difǎnkúò kè Nunni birе Sосуwee ti Yiè nKuyie ntǎnti nyóó kú ke mǎke yebie ntekǎùtè nè tepíítè (110). ³⁰ Kè bèè ò kǔnné bè do ò duó nkèè tenkè Efadaimmu tǎrè, Kaasi tǎri bíékè. ³¹ Kè Isidayeεribe ntũ nti Yiè nKuyie nSосуwee kpaa fòu dù mǎnni, kòo kú kè bekótíbè tǎbè bèè yà ti Yiè nKuyie ndǎò mèè sàà nyIsidayeεribe kè bè nkpaá fòu kè bè kù tũ.

³² Isidayeεribe do tǎmu Sosefu kǔǎ ké yè kǔnné Sisemmu, Sakǎbu do donté kèè tenkè nè Amǎo bí medítíbi ntekǎùtè (100), kè bèè duó nde kó ketenkè Sosefu bí. Amǎo weè keté Sisemmu.

³³ Kè Edeasaa Amǎo birеε kú kè bèè ò kǔnné o birе Pinasi tǎtè ñnkè. Bè do ò duó nde kó ketenkè Efadaimmu tǎri ñnkè nke.

Bebaatíbè Di mpátiri to tii náaṅti

De kó dipátiri ti náá mbebaatíbè tepíítè nè bédébè nè onitipòkù omáà Kuyie ndo tãnkí bè kè bè bo ndeeri Isidayeeriibe nè be dootitabè. Bemou memme be kóò mǎu í nna ké bè niité Sosuwee do bè nimè. De kó bebaatíbè kó mefiè mmieke kè Isidayeeriibe nyetiri Kuyie nkpeti ke tũũ Kannahãã tenkè kabe kó yebakè, kè Kuyie nní bè potè, kè bèe ceete kéwēteni Kuyie mborè, kè kuu bè cíé nkéwēte ké bè cònnè be fǎtiri.

De kó dipátiri náaṅti náá nke kónni mēè botí, bá wèè baatíwè nè o kó meborime do dòmmè.

Dipátiri náaṅti duó ke dòmmè

1. Isidayeeriibe tamè Kannahãã kéntǎ kétuakenè Sosuwee kó mukũũ 1:1-2:10
2. Kuyie ndo ãnnémè bebaatíbè kè bèe deeté Isidayeeriibe 2:11-16:31
3. Dikankònni dii do tanní Isidayeeriibe cuokè 17-21

Isidayeeriibe kàrimè Kuyie ndo yē nkù yóó bè duó ndi èi

¹ Sosuwee ku dii mǎnni kè Isidayeeriibe beke ti Yiè nKuyie nke bo yà be mieke bèè yóó keté kékote kédokénè Kannahãã kabe. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè tēnné ke dà: Sudaa botí kabe bèè dò nkéketé kékote. M bè duómmu dihei.

³ Kè Sudaa botí kabee náké Simmeṣṣ Sudaa kóo kóti yaabí ke dà: Kótenní kè tí wēnné kédokénè Kannahãã kabe, kéfiete dihei bè ti duó ndi. Kè ti deè ti múkke di neinè kè tí fiete di kperi.

Kè Simmeṣṣ botí kabee íté kéwēnnénè Sudaa botí kabe. ⁴ Kè bèe kote ké bè do, kè ti Yiè nKuyie mbè teennè kè bèe na Kannahãã kabe nè Pedisiibe, kékuo benitibè tekoupiítè (1000) Beseki borè, ⁵ kè bèe yà de kó dihei kóo kpààti Adoni-Beseki kóò dokénè kèna Kannahãã kabe nè Pedisiibe. ⁶ Kóo coké kè bèe ò bèti, kóò ninte kēpī nkékéké o nómbidakè o nou kpeye nè o naacèi kpeye. ⁷ Kè Adoni-Besekii béi nke dà: Bekpàatibè sipisiyiekè ti do kéké bèè kó yenómbidakè be nou kpeye nè be naacèi kpeye, kè bè ní nkou icabiri n yo nkè ìi duò. Kuyie nde nni nyietí yíe.

Kè bèe ò kónnè Sedisademma, ò de nku.

⁸ Kè Sudaa botí kabee do Sedisademma mudòó kéco benitibè yese kékuo, kécóu ndihei. ⁹ De kó difǎnkúò kékote kédó Kannahãã kabe bèè bo Nkefu nè bèè bo yetarè ìnkè nè bèè bo kubiriku kó yehékè. ¹⁰ Bè be ndèè kédó Ebunoo kabe bè do yu dii èi nè dimǎnni ke tú Kidiya-Adiba, kékuo Sesaii nè Aimanni nè Tadimaii be naàmuntì kabe. ¹¹ Kè bèe deè bembè, kēsṣó nkédó Debi kabe, bè do yu dè nè dimǎnni ke tú Kidiya-Sefee. ¹² Kè Kadebu béi nke dà: Kè wèè dokénè Kidiya-Sefee kabe ke bè na ke fiète be èi m bo ò duó n kóo sapàà nhAkisaa, kòo puoke. ¹³ Kè Kadebu nantè Kenasi bire Otinniyee di bè dokénè ké bè na, kéfiete dihei, kè Kadebu ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke. ¹⁴ De kóo nitipòkù tũòkoo dii mǎnni Otinniyee di borè, kóò nàké ke dà wèè mǎo o cice Kadebu kupaku. Kè bèe tuoke Kadebu borè kòo cúténí o sǎmmarímú kénínkóo o ìkè kòo ò beke ke dà: A dá ba? ¹⁵ Kòò dà: N kuó mmesémmè ké m pǎ ketenkè meniè mbo kè, ke yé meniè nyí bomè Nkefu kó ketenkè a n duó nkè.

Kè Kadebu ò duó nketenkè kèè mǎke inéce idaatíyì nè icũmpuyi.

¹⁶ De mǎnni kè Mǎyiisi cǎkù kó iyaabí Keniibe itení Sedikoo èi, bè tu di depuonne èi, ke neinè Sudaa botí kabe kè bèe kote Sudaa tenkè, kubiriku kabe Adadi bakù cǎnku diyie yiení kèè bíékè, kénwēnnè Amadesiibe ke bo.

¹⁷ Sudaa nè o kabe kè bèe íté kéwēnnénè o kóo kóti Simmeṣṣ, nè o kabe kè bèe kpannè Kannahãã kabe bèè bo Sefaa, ké bè na kékuo, kēponte be èi kédéité, ké di yu ke dà Didobonni.

¹⁸ De kó difǎnkúò kè Sudaa naàmunkù kabee yíé kéfiete Kasaa èi, Asikanoo kperi nè Ekunoo

kpèri, nè ye tenkè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè kè bèè bè na, kéfiete yetārè ìnkè kó yehékè, bè me nyí nna kéfiete kubiriku kpèye, bembè do mọke sinaasẽ timátì kpèsi nsi. ²⁰ Bè do tũnne ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nti Mọyiisi, kédúó nKadèbu Ebunọọ tempè nkòo beti Anakiibe kó iwuọ nyitàãti ìì do dè bo, kékari. ²¹ Bensamèe kọbe í nna kẹbeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadèmmu kè bè wẽ nke bo nè yíenní.

²² Kè Sosèfu bí Efadaimmu nè Manansee yaàbí nkòri ke bo do Betèedi, kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè. ²³ Kè bèè tō mbenitibè kè bè bo paatè diheì. De m̀nni bè do di yu ke tú Duusi nwe. ²⁴ Kè bèè tuókoo kénsó nhonitì m̀u yènní kè bèè ò nàké ke d̀: Tí benke ti bo yĩmè keta diheì, kè tí da yóu.

²⁵ Kè de kóo niti bè benke. Mèmmè Efadaimmu nè Manansee be yaàbí kùòmè de kó diheì kọbe, kényóu de kóo niti nè o kọbe. ²⁶ Kòo kote Etiibe tenkè kémaá diheì, ké di yu ke d̀ Duusi, kè di kpaá t̀ de kó diyètiri nè yíenní.

²⁷ Manansee kọbe í nna kẹbeti Bèti-Seanni kọbe, nè Tanaki kọbe, nè Dọọ kọbe, nè Ibedeammu kọbe, nè Mekidoo kọbe, nè de kó yehékè. Kè Kannahã kọbe nkpaá bo de kó kutempè mmièke. ²⁸ Bá nè Isidayèribe kpenke di m̀nni bè í nna ké bè b̀ti, ke né bè pĩnné muheikèntõmmú.

²⁹ Efadaimmu botí kọbe í nna kẹbeti Kannahã kọbe bèè do bo Kesèe. Kè bè nwẽ nke bo.

³⁰ Sabunọọ kọbe í nna kẹbeti Kannahã kọbe, bèè do bo Ketinọọ nè Naadı kè bè nwẽ nke bo, kè bèè bè pĩnné muheikèntõmmú.

³¹ Aseè botí kọbe í nna kẹbeti Akoo nè Sidonni, nè Adabu, nè Akisibu nè Ediba nè Afeki, nè Deabu de kọbe. ³² Mèmmè kè Aseè kọbe wènnénè Kannahã kọbe bèè do dè bo kè bè nwẽnko. Bè í na m̀è kpéi nke bè b̀ti.

³³ Nefutadii kọbe í nna kẹbeti Kannahã kọbe bèè do bo Bèti-Semèsi nè Bèti-Anati kè bè nwẽ nke bo kè bèè bè pĩnné muheikèntõmmú.

³⁴ Kè Aməriibe beti Danni botí kọbe, ké bè dèe nyetārè kó itempè, mbè í nyie nkè bè bo cúténí kubiriku. ³⁵ Mèmmè kè Aməriibe nkpaá bo Adi-Edesi nè Ayanọọ nè Sadibimmu. Kè dè mboní kè Efadaimmu nè Manansee kọbe be tieke ké bè pĩnné muheikèntõmmú.

³⁶ Aməriibe tenkè m̀nke do t̀óté Akadabimmu kènt̀ kényènnè Seda kèpèté kèndeèti ditenni bè tu di inaá nkó ditenni.

2

Kuyie nkpannèmè ku nitibè

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni ítení Kidikaadi kètuòkení Bokimmu kénáké Isidayèribe ke d̀: Kuyie ntu, ku di dènnèní Esibiti, ke di t̀ní ke tannè diheì kù do b́i nképarikè ke d̀ kù yóó dúó ndi di yembè, kébéi nke d̀ kù í yóó t̀te metaummè m̀è bo d́ndi nè ku di cuokè.

² Di me mmúnke í d̀ nkém̀atenè de kó diheì kọbe metaummè, dí puọ mbe b̀wũšt̀rè. Di me nyí nyie nku kpèti! Dè d̀mmè kè di me nd̀? ³ Kù né di náámmu di m̀nni ke tú, kù ténke í yóó beti Kannahã kọbe, bè yóó naá ndidũnt̀ari ndi di kpéi nkè be b̀kè naá ntimátì dindĩnt̀i ke di b̀, kè di fíé be b̀kè.

⁴ Ti Yiè nKuyie ntõnni bè nàké di m̀nni de kó tináàǹti kédeè, kè bèè tiitè yedab̀u mbem̀u kénkuò. ⁵ Kè bèè yú deborè ke d̀ Bokimmu (dèè tu didab̀onk̀nni), ké dè fié ti Yiè nKuyie nyiwũ.

Sosuwee kumè

⁶ Kè Sosuwee cau mbenitibè kè bèè cíté kékũũ mbá wè ketenkè bè ò dúó nkè ké nkè te. ⁷ Sosuwee kpaá f̀u di m̀nni kè bè ntũ nti Yiè nKuyie. Kòo kù kè bè nkpaá ke kù tũ mbekótibè kpaá f̀u di m̀nni, bèè do yà tidiet̀i ti Yiè nKuyie nd̀ t̀ Isidayèribe cuokè.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkóo t̀nt̀i Sosuwee Nunni bire nyóó kù ke mọke yebie ntek̀utè nè tepítè (110), ⁹ kékú kè bèè ò kũnnè Timunati-Edesi, bè do totí kóo dúó nkèè tenkè Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè, Kaasi t̀ari kubakù c̀nku bíékè. ¹⁰ Kè bekótibè bembè kó kutõnk̀u kù,

kè kutōnkù pānkù yènní, bè ténkè í nyé ti Yiè nKuyie kényè ntidièti kù do dòò tì Isidayeeribe cuokè.

Isidayeeribe do yetemè Kuyie

¹¹ De mōnnì kè Isidayeeribe dōò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kékete kénfeu yebakè bè tu yè Baadibe, ¹² kényete ti Yiè nKuyie mbe yembè do tū nkù, kùù bè dènnenì Esibiti, kèffíe yebakè, benitibè bè bo kèè tenkè kabè do feu yè, kènninku ye ìkè ke íinko ti Yiè nKuyie mmieke. ¹³ Bè do kù yóumu kénfeu Baadibe nè Asitaditeebe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kùu deite ku nùtè be ìnkè, kè befèèbè nkōrini ke fekù be kperè kè be dootitabè bè na. Bá bè ní í nna ke bè bàao. ¹⁵ Mudoò bè kōrì mùù kó dimàà, kè ti Yiè nKuyie ndeite ku nùtè be ìnkè kéndōnnè kù tì mbè nàkémè ke pàrikè. Kè bèe ta meyeñcaàrimè diemè mieke. ¹⁶ Memme kè ti Yiè nKuyie mbè duó mbebaatibè, kè bèe bè deeténè be dootitabè, bèè fèkù be kperè. ¹⁷ Isidayeeribe me nyí nyie mbebaatibè kpeti, kénsaké ke feu yebakè ke ninku ye ìkè, kébútinnè dende bāmbà mbe yembè do tū nkùù ce, bè ténkè í nyie ti Yiè nKuyie nkuó be yembè do í yiemme. ¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè duónnì dii mōnnì obaatiwè kù nhò bonè o fōmmu mumou mieke, ke deérinè Isidayeeribe be dootitabè. Mesémmè do òò í nyóu mè bo pīmmè ti Yiè nKuyie mbe dootitabè bè fēũnko dii mōnnì kè bè kuò. ¹⁹ Kè de kóo baatiwè ku dii mōnnì bèe wēte keta meyei mmudōòrimù, kè dèe pēēté be yembè kperè do dòmmè, kénfeu yebakè ke ninku ye ìkè ke yè bàá. Bè í nyóu bè bo ndōòrimè meyei mbe yembè do dōòri mè.

Kuyie ndo yàákémè Isidayeeribe

²⁰ De mōnnì kè ti Yiè nKuyie mmieke peike Isidayeeribe, kè kùu béi nke dō: Kubotí kuu ñkabè mè ncàkemè metaummè n do yè mbe yembè n yé mèè kpréi, ke yete n kpeti. ²¹ Di mmōnnì n ténkè í yóo yóu kè bèe beti kubotí bá kumàà ibotí tei Sosuwee do kpaá ke í bèti ì kékú. ²² Nè de kó benitibè borime be cuokè ti Yiè nKuyie ndo dó ké bè yàákému kényà kè bè bo yete ku kpeti yoo bè bo ti yie mbe yembè do ti yiemme.

²³ Deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu kè ibotí Sosuwee mu ndo í bèti ì kékú kè ì ríbo be cuokè. Kù í mbè bèti mecāā.

3

¹ Nte ti Yiè nKuyie ndo yóu kè ì botí ríbo Isidayeeribe cuokè, kè kù bo bè yàáké, bembe kutōnkù pānkù kabè bèè do í káké mudoò bè ta dii mōnnì Kannahāā kédoké mù. ² Kù do dó kutōnkù pānkù kabè bèè mu nyí kòte dikpānnì bèe di bebíímu. ³ Fidisitēēbe kó yekpàatiyo yenūmmù kabè mbe kù do yómè beè tu Kannahāā kabè bemou nè Sidoniibe nè Efiibe bèè bo Dimaa kó yetārè ìnkè kétúóté Baadi-Edimōō tāri kētuakenè Deboo-Amati. ⁴ Kù do dó ké bè yàákému, kényà ke nsà kè bè bo yie nkù do duó nkè Mōyiisii duó nyì kuó be yembè. ⁵ Memme kè Isidayeeribe mbonè Kannahāā kabè nè Etiibe nè Amōriibe nè Pedisiibe nè Ifiibe nè Sebusiibe. ⁶ Kè Isidayeeribe túóké be kó besapāmbè képuoke, ké bè duó mbe kó besapāmbè kè bèe puoke, kè bèe fié iwūō be bakè.

KUYIE MBE DUONNÍME BEBAATÍBE

Otinnyeedi

⁷ Kè Isidayeeribe dōò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ké kù yóu, kénfeu iwūō yebakè ke báá nsibōotenkaanii bè tu si Baadi nè Asedaa. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kùu bè yóu, kè Mesopotamii kó kpààti Kusāā-Disataimmu bè na ké mbè baké yebie nyèni. ⁹ Kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie kè kùu bè duónnì Kadebu nantè Kenasi bire Otinnyeedi kòò bo bè deeté. ¹⁰ Kè Kuyie nYáá nní nhò bonè, kòò mbaké Isidayeeribe, kékote kédokénè Kusāā-Disataimmu, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòò ò na. ¹¹ Kè be eì ríbo meom̄pùmè mieke ke dō nyebie nsipisínàà. Kè Kenasi bire Otinnyeedii kú.

Eudi

12 Kè Isidayeeribee wēte kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè kùu duó nkè Məabu kóo kpààti Ekunəo bo bè dokénè. 13 Kòo wēnnénè Aməniibe kou nè Amadesii kou kè bèe do Isidayeeribe mudòò ké bè na, kéfiète Sedikoo. 14 Kòo mbè baké ke dò yebie ntepiítè nè yèni. 15 De kó difōnkúò kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè duónnì Keda biré Eudi kòò bo bè deetè. Bensamé botí kou do nwe kòò tu dicànkuri.

Kè Isidayeeribee ò duó ndàmpòò díítí kòò bo kəte ke ì duó mMəabu kóo kpààti Ekunəo. 16 Kè Eudii duó nkè bèe ò má disie menatimè mèdémè kperi, kè di okùmè mmànnè métiri kó dikèè, kòo di yi o kpènténkpenkù youku, ke dáátí o yààti. 17 Memme ò kətemè kéduó nyidíítí okpààti Ekunəo. Ekunəo do tú oniticééwè nwe. 18 Wè ò duó ndì mənni dāmpòò díítí kédeè, kéwēte kécie mbèè do tóni de kó idíítí. 19 Bè tūòke dii mənni Kidikaadi, sitenkaanii yetārè kpesi borè, kòo bè yóu deborè kéwētení okpààti borè kóò nàké ke dò: Okpààti m məke timati nti tidé kpeti ke bo da náké.

Kòo kpààti duó nkòo tōmbèe yè kè bè nkpaá bedé 20 ke kari muaá nkó kudieku kùu do tú omáa kaku. Kè Eudi béinnè okpààti ke dò: N tóni tii náànti ti Yiè nKuyie nkuu ti nni nduónnì a kpéi.

Kòo kpààti iténí o kàri. 21 Kè Eudii pí ndisiè nè tecànkutè kékpate kékũũ o pəunie. 22 Kè dii taroo diməu nè di bəo kè mekùò ndi dátinné, kè Euu yóu kè di nkpaá okpààti pəuti mieke. 23 Ò yí memme kédeè kéyè difōnkúò kékpetinné képáá nkédeite tekpetintè kéíté. 24 Kòo kpààti tōmbèe tuəkení kéyà dibòri kpetimè ke páké, kè be yèmmè ndo nhokpààti bo nyénkúmu de mieke. 25 Kè bè ncómmú kébaa okpààti bo kpetémè bá ò í kpetírí, kè dèe bè di, kè bèe túóté tekpetintè kékpeté kénsó nhò ku ke duó ke cāanko. 26 Bè do cómmú dii mənni ke baa okpààti bo kpetémè, kè Eudi cokumu ke pēsté yetārè kó sitenkaanii ke ta Seidaa tempē. 27-28 Ò tūòkoo dii mənni deborè kéheé ditāteheu Efadaimmu tempē nyetārè ñnkè kè Isidayeeribee tíi nkòo bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ndi duómmu di dootitəbè Məabiibe, n tūnnenè!

Ò yí memme kéniié kè bèe ò tūnne kè bèe do Məabiibe kukó nSuditēē tēpure, ké bè pí mbeməu bá òməu í sēnté. 29 De yiè kè bèe kuə Məabiibe yedakperè nè yekōmbò yembè tekoupiítè (10000) be kóò məu í kpaá bá òmáa wèè fòu. 30 De mənni kè Məabiibe bóté Isidayeeribe kè dihei rbo meom̄p̄umè mieke ke dò nyebie nsipísini.

Sānkaa

31 De kó difōnkúò kè Anati biré Sānkaa cəuté Eudi, kékuə Fidisitēēbe sikəusikuə (600) nè tekāūtè bè ʒ kũũ tē inàake ì dūò ke múnke deetè Isidayeeribe.

4

Deboraa nè Baaraki be kó tináànti

1 Eudi ku dii mənni kè Isidayeeribe wēte kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. 2 Kè kùu bè duó nKannahā kóo kpààti Yamé Asəo eì kou. Wèè baké Yabinni āāpòmbè kòo yètiri tu Sisedaa kòò bo Adoseti-Koimmu. 3 Okpààti Yabinni do məke sinaasēi timáti kpesi sikəusiwei (900) ndi, kénfēũnko Isidayeeribe ke dò yebie nsipísidé kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie.

4 De mənni dè do s̄ nDeboraa Dapidoti poku wèè náá nKuyie mpāānānti kè wèe baké Isidayeeribe. 5 Ò do bo mupuommu mamù yuu ndi Damaa nè Betēdi de saku, Efadaimmu tāri ñnkè. Isidayeeribe do de nkəroo kòò bekù be kpeti. Kè dè mboní kè bèe yú de kó mupuommu ke dò Debora puommu. 6 Kè Debora yú diyè mari Kedesi eì kou Abinnəommu biré Baaraki, Nefutadii botí kou, kóò nàké ke dò: Ti yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù da náá ké tú a pímmú behāāpòmbè Nefutadii nè Sabunəo botí mieke kè bè rbo tekoupiítè (1000) kàa bè kətenè Tabəo tāri. 7 Kù tu kuú yóo duó nkè Sisedaa wèè baké Yamé āāpòmbè kòo iténí nè o naasēi nè o āāpòmbè kè bè di do mudòò kè kùu duó nkè dí bè na.

⁸ Kè Baarakii ténne Debora ke dè: Kàa bo n neinè ní kote, kàa me mbá n neinè n yí kàri.
⁹ Kè Debora dè: M bo da neinè, a me nténke í yóó pété disānni mari de kó mudoò miéke, ke yé nè onitipòkù borè nde ti Yiè nKuyie nyóó duómme kè di na Sisedaa.

Memme kè Debora neinè Baaraki kè bèe kote Kedesi. ¹⁰ Kòo tí nNefutadii nè Sabunəə botí kəbe kè benitibè tekəupítèe (1000) ò neinè kè Debora múnke ò neinè. ¹¹ Ke só nhonitì məu bo Kedesi borè Keniibe botí kou kòo yètìrì tu Ebe. Ò do yàtenəmu Keniibe təbè Obabu Məyiisi cəkù yaàbí, kékote kécónné o touku kéntókéne Sadanimmu tāri.

¹² Memme kè Sisedaa ke Abinnəammu bire Baaraki bomè Tabəə tāri, ¹³ kətíí nho naasēi sikəusiwei (900) nè o nìtibè Adoseti-Koimmu borè, kè bèe nei kékote Kisəə kó mborè. ¹⁴ De mōnni kè Debora náke Baaraki ke dè: Báátí kékote! Ti Yiè nKuyie nyóó da duómme yíe nSisedaa, ti Yiè nKuyie nkuu da ni ku mómmənkú.

Kè Baarakii neinè o nìtibè tekəupítèe (10000) kè bèe cúté Tabəə tāri, ¹⁵ kédò be dootitəbè kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe na Sisedaa nè o kəbe nè be naasēi, kè bèe bútinné kécoké, kè Sisedaa cúténí o naasəntè kécoké o naacèi. ¹⁶ Kè Baaraki mbeti o dootitəbè nè be naasēi kətuəkenè Adoseti Koimmu, kè bèe kuə Sisedaa kəbe bəməu, bá òməu í nsú.

¹⁷ Kè Sisedaa nícooti ke kəri Keniibe kou məu, bə tu wè Ebe, o pokù Yaeri cētè, ke yé Ebedi cētè nè okpàati Yaməe Asə əi kou bə do naatiməmu. ¹⁸ Kè Yaerii yenni kòo co kébéi nke dè: Ohāpənkòti tanní die! Tanní ke bá nyīkù.

Kòo taroo o tou miéke kòo ò dátinné kuyàakù. ¹⁹ Kòo náke onitipòkù ke dè: M pā menie nkè n yà.

Kòo pootə menaamiè nkó kudəukù kòo duó nkòo yà, kòo wəte kòo dátinné kuyàakù.
²⁰ Kòo náke onitipòkù ke dè: Nkari dibòri, kòo məu kətení ke da beke ke tú: Òməu kətení dienaà? A dè: Jə.

²¹ Sisedaa me ncəmmè ke əu kòo yé nkéduó kòo nuə ncēēke. Kòo nitipòkùu túóté diməatòrì nè ditou kó febaafe, kébánné kətóonko o borè ké fə baaké o yuu kédannenko ketenkè kòo kú. ²² Kè Baaraki ntūnni Sisedaa kətuəkení, kè Yaerii yenni kòo náke ke dè: Kətení kè n dá benke onitì a wanti wè.

Kòo taroo ditou miéke ke só nhò baaké Sisedaa yuu febaafe ke dānnenè ketenkè kòo duó ke ku.

²³ De yiè ndi Kuyie nduómme kè Isidayeribe auté Yaməe Kannahā kóo kpàati. ²⁴ Kè Isidayeribe beti weti weti Kannahā kóo kpàati Yaməe kòo fənné kòo nìnte kékuə.

5

Debora nè Baaraki bè dèntèmè fèyènfè

¹ De yiè Debora nè Abinnəammu bire Baaraki kè bèe dentè fè nyènfè:

² Isidayeribe bá wè wəkəmu mudoò kpéi,
 bə duómme bəməà páíi mudoò kpéi!
 Sāntenè ti Yiè nKuyie!

³ Díndi bekpàatibè, díndi bèè baké,
 kənténè mēsà!

N yóó dentəmu kəsānte ti Yiè nKuyie.

N yóó déúkūnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù nku.

⁴ Ti Yiè nKuyie nha yèní dii mōnni Edəmmu,

ke cúténí Seii tāri,

de mōnni ndi ketenkè aámè,

kè yewetèe cóunní menie,

kè fetafè diefèe cúténí tiwetì.

⁵ Kè yetāreē sāntè,

Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù

kuu do bə benke kumàa Sinaii, kù tūəkenimè.

6 Anati birε Sānkaa do bo diì m̀nni,
 nè Yayεeri kó dim̀nni,
 k̀ε beciemb̀ε t̀εnke í nkeri dihei kó ice,
 bè do k̀nnimu.

7 Okp̀àtì t̀εnke do í bo dihei,
 ẁὲε baké Isidayεeribe ò t̀εnke do í bo,
 k̀εnk̀emm̀uǹε mí nDeboraa m bo buotém̀ε,
 k̀εnaá nyIsidayεeribe ỳ.

8 Isidayεeribe do ã nk̀ε bè fié iwũõ yeb̀k̀ε,
 mudoò muù p̀ank̀εε íté.
 De m̀nni k̀ε Isidayεeribe bo sik̀oup̀isìnàà (4000)
 a báá yà dikp̀annì yoo disiè be cuok̀ε.

9 N ỳemm̀ε naatiǹε bè̀ε baké bè mbe Isidayεeribe t̀fir̀ε,
 nè bè̀ε duó mbemáà mudoò kp̀éí.
 Sānteǹε ti Yiè nKuyie!

10 Díndi bè̀ε d̀εke sāmmarímúb̀ε péíb̀ε,
 díndi bè̀ε k̀ari tiỳàtì ìnk̀ε,
 nè díndi bè̀ε k̀erí ice miεke pieteǹε ku!

11 Bè̀ε do mm̀eniε nke niinko be wũõ,
 bè sántímu ti Yiè nKuyie,
 k̀u do d̀òò mè̀ε sàà nyIsidayεeribe k̀ε bè tieke dihei.

12 Deboraa, ente, ente!
 Íté, íté! Dent̀ε fek̀p̀ariỳenf̀ε.
 Abinǹoammu birε Baaraki íté k̀ét̀ε a daatì k̀ék̀onǹε.

13 Bè̀ε k̀paá k̀ε bè̀ε t̀unne bekperíb̀ε
 k̀ε ti Yiè nKuyie nk̀obe tí m borè nè dik̀m̀b̀ùò ke bo k̀ote mudoò.

14 K̀ε Efadaimmu kó bekperíb̀ε bo kubiriku,
 a kó dif̀onk̀úò Bensamε wèε da t̀unke ke ẁenǹε o k̀obe.
 Makiidi botí k̀obe bèε tu bekp̀àtìb̀ε
 k̀ε Sabuǹo k̀obe t̀ε fek̀p̀àtìp̀atìf̀ε.

15 K̀ε Isakaa kp̀àtìb̀ε neiǹε Deboraa,
 k̀ε bes̀ambεε neiǹε Baaraki,
 ke bè t̀unne k̀ε bè k̀ote kubiriku.
 Dubenni botí k̀obe biε í nyà bè bo t̀āāté tì.

16 D̀ε d̀ommε k̀ε di k̀paá di naacēnh̀òò ke k̀ém̀m̀ú iwũõ kuòmm̀ε?
 Dubenni botí k̀obe d̀o í yà be bo t̀āāté tì.

17 Kadaadi temp̀ε nk̀obe bè̀ε bo kukó nSudit̀ēē diỳiè ỳìenì k̀è̀ε bíék̀ε bembε í nampe.
 Danni k̀obe í c̀ut̀ení be bàt̀óòb̀ε ìnk̀ε.
 Aseε k̀obe í ité bàt̀óò commu d̀ε,
 bè de mbo.

18 Sabuǹo k̀obe nè Nefutadii k̀obe bèε yie nke c̀inne be bo
 ke k̀ote mudoò.

19 Kannahã kó bekp̀àtìb̀ε domu Tannaki ei k̀obe mudoò,
 bè me nyí na k̀éheí d̀εmarè yoo bèε péte idítì.

20 K̀ε siwã be ẁenǹéǹε k̀εmbo tiwetì miεke ke kp̀anǹennì Sisedaa.

21 Kukó nKisõ kó menékperím̀ε mè̀ε p̀ont̀éǹε ti dootit̀ob̀ε
 ke bè k̀auté.
 Tí k̀ét̀éǹε ke bá nỳìk̀ù.

22 Mènmè sisẽĩ potémè yetàrè ketenkè,
kè si kpèètèe kè dammú.

23 Ti Yiè nKuyie ntõnni béimmu ke tú:
Mèdosi eì bo yà!
Bèè bo be kó dihei mièke bè bo yà!
Ke yé bè í wènnémme yekõmbò yembè dikpànni.
Bè í tee nti Yiè nKuyie.

24 Benitipòbè mièke mesàà nní mbonè Keniibe botí kou Ebeeri pokù Yaeri.
Benitipòbè bèè bo titouti mièke,
be mièke mesàà nní mbonè de kóo nitipòkù.

25 Sisedaa we mməo meniè,
nkòò ò pā menaamiè nfekpààtìbòòfè mièke,
kòò ãnné menaamiè mboomè koò duó.

26 De kó difãnkúò te nnùtè febaafe,
tetetè dimàatòòrì,
kébaaké Sisedaa tempáákù ke dùùte o yuu.

27 Kòò doroo ke duó ke cãanko ketenkè,
ò de ndo kékú.

28 Kòò yõ nsíékéní tebòtè,
kuyàákù fiè nke nkuò nke tú:
Ba nkpréí nte kòò sãntè òtiní?
Dè dõmmè kè be sèĩ í konní mēcãã?
29 Kòò pobè bèè cii kè bè nnáá nho yõ ke tú:
30 Bè bo mbè pòntemu ke eì ke totí tinenti,
bè bo ntotí besapàmbè òmòu mòu yoo bèdébè débè.
Bè bo nduó nSisedaa tiyààtì tii tò nke kpè,
diyaàbòrì dii kpè nke kònté mèdémè
bè yóó di nduó nwèè na.

31 Sisedaa ku mèè botí,
Ti Yiè nKuyie nha yóu kàa dootitòbèe me nkú,
nè bè di naati kè bè mmietì
ke dònne diyie ò nyetini ke dõmmè.

Mènmè kè dihei ríbo meom̀pùmè mièke ke dà yebie nsipísìnàà.

6

Mandiyãabe fẽũmmè Isidayeriibe

¹ Kè Isidayeriibe yíe kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kè kùu duó nkè Mandiyãabe mbè fẽũnko ke dà yebie nyeyiekè. ² Kè bè mbè fẽũnko mediè nkè bè cokù ke dekù yetārè ke taà titādènti nè itãfuò mmièke. ³ Kè bè kùútí ke dèè Mandiyãabe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kòbe bèe kàtení kè bè do. ⁴ Bè do òò báté be tenkè kécake be paa nde kètuòkenè Kasaa kèpĩmmú be wũò: Inàake nè ipe nè sãmmarímúbè bá bè báa bè sùó mmùmamù. ⁵ Bè do òò íténí nè be wũò nyi kèntànè be touti kó tiyààtì kénsũ ke dò nfecofe ò ndõmmè bá bè bá ndò nkéna kékaa nkédeè, kè bè báté dii eì bèe di pònte. ⁶ Kè Mandiyãabe dii nyIsidayeriibe mesémmè mediè nkè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie.

⁷ Isidayeriibe kuónnè dii mònni ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè deeténè Mandiyãabe. ⁸ Kè kùu tõnni ku pããnaantì náantò mòu kòò bè béinnè ke dà: Ti Yiè nKuyie ndi tũ nkù tu kuù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaatì. ⁹ Kè kuù di deeténè Esibiti kòbe nè bèè kó dimàà do di

fěũnko, ke bè bèti ke di duó ndiheì. ¹⁰ Ke di nàké ke tú: Dí nyé ke báá fié Amodiibe di bo bèè cuokè be kó yebakè. Di me nyí yie nku kpèti.

Kuyie nyemmè Sedeõ dæté Isidayeribe

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni kotení Ofadaa eì kénkari Abiesee botí kou mǎu bè tu wè Soasi paku mutie mamù yuu, kè de yiè nkóo dapàa nSedeõ puotì o diiti kupèrikù makù fiè, bè do õõ ùtí dè yetebe, kèsarinè Mandiyāābe. ¹² Kòò nyóó daatení káyà ti Yiè nKuyie ntõnni kè dii ò béinnè ke dò: Ti Yiè nKuyie nda bommu fí nhokpàriteu!

¹³ Kè Sedeõ di tēñné ke dò: N yiè! N da báammu, kè ti Yiè nKuyie nti bonè, ba nkpréi nte kè mehárímè mie nti tuðkùní, tidietì ti yembè do ti náá ntii kpéi ntì kòte ke? Bè do ti náammu ti Yiè nKuyie mbè dènnemè Esibiti. Ti Yiè nKuyie nti dootóomu, deè te kè Mandiyāābe ti na.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwēēte o bíékè kóò nàké ke dò: Kòte nè muwērímú a mǎke mù kédæeté Isidayeribe Mandiyāābe nǎu miēke. Míi da tũò. ¹⁵ Kè Sedeõ di tēñné ke dò: N Yiè n da báammu, n kó kunaàmùnkù kuù tu ku sám̀pókù Manansee naàmùnti miēke, kè míi wēte ke tú teyāātè, m bo yíme kédæeté Isidayeribe.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò tēñné ke dò: N yó nda bonèmu kàa poté Mandiyāābe kè dè ndo nha poté onitì òmáà.

¹⁷ Kè Sedeõ dò: N Yiè nKuyie nkàa m bonèmu m benke kè m banté ke dò nfõõ n náánnè. ¹⁸ Nkpáá die nkè n wētenení dipānni n dó ke da pǎ di.

Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yó nkpaámu kàa wētenení. ¹⁹ Kè Sedeõ kòte ke pĩ ndibòseri, kékua kébénné, kéwaá mmuyuo ncidòòbè sipísitāati, kédòò pēē ò í nkòarenè mutie mùu muuti, kétúóté imaa nkéānnè temómmùyáátè miēke, kéānnè mekūmmè dibuu, kètò kékòtenè mutie yuu kèduó nKuyie ntõnni. ²⁰ Kè dii ò nàké ke dò: Kòte kèdaá nyimaa ndipèrì dii nyĩnkè, kényòre mekūmmè i ìnkè.

Kè Sedeõ me ndòò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni youte kupàati di do tǎ kù kékááké imaa nnè pēē, kè muháá nyenni dipèrì kè dè còuté. Kè Sedeõ móntóo ti Yiè nKuyie ntõnni. ²² De mǎnni ndi Sedeõ bantémè ke dò nti Yiè nKuyie ntõnni ndi, kékúónko ke dò: Áú! Ti Yiè Kuyie mmeyei mbá n tuòkení m mè nyàmè a tõnni dò?

²³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: A bá nyĩèkù! A kǎmbùàti bá nduò, a í yóó kú.

²⁴ Kè Sedeõ maá diwũõtõnni deborè ti Yiè nKuyie nké di yu ke dò: Ti Yiè nKuyie ndèi iyĩèke. De kó diwũõtõnni kpaá bomu Ofidaa Abiesee eì miēke.

Sedeõ pǎntemè dibò Baadi wũõtõnni

²⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõ ke dò: Túóté a cice kó dinaadaa dii mǎke yebie nyèyiekè, kèpǎnte a cice bòò Baadi wũõtõnni kékõũ kutewuó nkùu còm̀mú di také. ²⁶ Kàa dèè á m maá n kperi de kó ditenni ìnkè, kétúóté kutewuó nha kõũ kù kó ideí kètòtinnè, kè n kuò fenààfè kètuo.

²⁷ Kè Sedeõ waá mbetǎmbè tepíitè bèè yóó ò teennè mutómmú ti Yiè nKuyie nyē nwèe pĩ mmù. Kè bèe mù pĩ nkeyènkè ke yé ò do démè o cǐtè kòbe nè diheì kòbe. ²⁸ Kè dèe wenté kè diheì kòbee yà Baadi wũõtõnni pǎntemè kè kutewuó nkõũ, kè bè maá diwũõtõnni terì de ìnkè, ke kùò fenààfè ke tũò ndi ìnkè. ²⁹ Kè bè mbékú békú betòbè wèè dòò me kó kubotí.

Kè bèe bè nàké ke dò: Sedeõ nwe. ³⁰ Kè bèe náké Soasi Sedeõ cice ke dò: Ti duó nha kóo dapàa nkè tí ò kùò, ò pùò mmèè kpéi mBaadi wũõtõnni ke kõũ o tewuó.

³¹ Kè Soasii bè tēñné ke dò: Dii bo kpa mBaadi kpànnàa? Dii bo peite o pèià? Kè wèè kpa mBaadi kpànni dè báá ò wenté. Kè Baadi cénke tú Baadi nwe wèè yóó kpa nho kpànni, bè pǎnte wèè kó diwũõtõnni.

³² De yiè ndi bè yumè Sedeõ ke dò Yedubaadi (dèè tu Baadii peite). Bè do ò yu de kó diyètìrì o cice do béi ntii náànti kpéi nke ke dò: Baadii kpa nho kpànni bè pǎnte wèè wũõtõnni.

Sedeõõ bekemè Kuyie mmɛbenkùmè

³³ Kè Mandiyããbe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kɔbe kè bèe tíí nkésenté Suditẽẽ kébáté Sisedeedi biriku. ³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá mpíe nSedeõõ kòo kɔnné ditãteheù káyú Abiesee naàmùnkù kɔbe ké bè bo ò neinè, ³⁵ kètõ nkè bèe náké Manansee kɔbe kè bèe kɔtení, kòo tã mbetɔbè Asee nè Sabunɔɔ nè Nefutadii naàmùnti mieke, kè benitibèe yenni ké bè wènnénè.

³⁶ Kè Sedeõõ náké ti Yiè nKuyie nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nkè fíõ búi nke tú a yóó deetè Isidayeeriibe nè n nòutè, ³⁷ n yóó yenné m pecitì nti kuyié, kè dè wenniní kè tii máa bùúté, kè kuyié waánni m banté ke dò nha mènke dɔ ké bè deeté nè mii kó tenùtè, kéndònnè a ti béimmè.

³⁸ Kè dèe wenté kè Sedeõõ kɔte kénsó ndè me ndòò, kòo kouté tipecitì kéníuté menie mmèè màntè kè mèe yè kípíe ndibuu. ³⁹ Kòo náké ti Yiè nKuyie nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nha mieke bá m peike, kuce mesomme mme n yóó yíe ké da bekemè, n yóó wète ke yíe yennému tipecitì, di mmònni n dɔ ketenkè kèè búúté kè tì nwaánni.

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie ndòò Sedeõõ kù beke tì, kè dè nwenniní kè ketenkè bùúté ke fité kè tipecitì máa waánni.

7*Sedeõõ kàtemè mudoò nè benitibè sikousitããti*

¹ Kè dè nkpaá uu kè Sedeõõ, bè tu wè Yedubaadi, kòo báátínè o ããpòmbè bemou kébáté Adodi binte borè, kè Mandiyããbe me ntó báté kubakù cãnkù bíékè Mɔdee tãri bíékè kubiriku mieke.

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dɔ: A nitibè sùnè m bo duómme kè dí na Mandiyããbe, kè n duó nkè di bè na, Isidayeeriibe bo na késãnte bemáà ke dɔ beè bè na nè be kó muwèrímu, kécouté disãnni dii na ntú n kperi. ³ Á náké a nitibè ke tú n yè nkè kufõwaá mbo wè, kòo kãm̀bùòtì duò, wèe kò nho cĩtè.

Kè Sedeõõ tì búi nkè benitibè sikoupiisidè nè sikousidè (22000) wète, kè bè nkpaá tekoupiiítè (10000). ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dɔ a nitibè kpaá sũmu, tannè be kukó nkè m bè nda bate, ké da náké bèe yóó da neinè nè bèe yó nkpaá.

⁵ Kè Sedeõõ bè tanné kukó nkè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dɔ: Bèè bo nkèi menie nnè be nou ke yò nhá bè bâte, kèbate bèè bo nínkú késĩnné kényõnnè be nò.

⁶ Kè benitibè sikousitããti (300) beè nkèinè be nou ke yò, kè besombèe nínkú kényõnnè be nò. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dɔ: Bèè nínkú ke yõnnè be nò bèe kũũ mbe cẽĩ, sikou sitããti (300) bèè kèinè be nou ke yò, fí nnè be dii yóó kɔte mudoò kè n dí deeté kéduó nkè dí na Mandiyããbe.

⁸ Kè Sedeõõ duó nkè bèe cuó be diitì nè be tãtehe, kòo duó nkè bèe kũũ mbe cẽĩ, kòo nkpaánè benitibè sikousitããti (300).

Kè Mandiyããbe me mbáté de fũò kubiriku ke kari.

Kuyie mbenke mè Sedeõõ ò yóó namè o dootitabè

⁹ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dɔ: Íté kékɔte kédo Mandiyããbe m bè nda duómme. ¹⁰ Kàa me nyí daátí ke bo kɔte ké bè do, á neinè a kóo tɔnti Pudaa kè di kɔte. ¹¹ Kàa keè bè nàá nti de bíékè, de m̀nni kémɔte dikõmbùò, ke né kɔte ké bè do.

Kè Sedeõõ neinè o kóo tɔnti kè bèe kɔte Mandiyããbe kari dii tãkéní. ¹² Kè Mandiyããbe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kɔbe kè bè pité kubiriku ke sũ ke mànnè fecofe bá yòyòbè í dò nkéna kékaa nkédeè, ke mènke sũ ke dònne dàméèri nuù kó mubirímú. ¹³ Bè tũòkoo dii m̀nni kénsó nhòm̀òu nàá nho népo tidòuntì ke tú: N duó tidòuntì nti kè dè dò mpéè m̀òu birimúní ditãri ìnkè, ke b̀tè kutouku makù kè kù do ke kònté kónté.

¹⁴ Kòo népoò ò náké ke dɔ: Isidayeeriibe kou Soasi bire Sedeõõ kó disiè ndi, Kuyie nti ãnnè o nou mieke nke tínti nè ti kó ditĩnni dimòu.

¹⁵ Kè Sedeṣṣ keè tidəuntì nè ti benkú mù, kénínkú késínnóò ketenkè, kédəunnè ti Yiè nKuyie mmuṣmmú, kédeè kéwētení Isidayeeribe bàtè dè, kèpīéké ke dò: Báátínè ti Yiè nKuyie ndi duómmu Mandiyāābe.

Kuyie nkpammè Sedeṣṣ kpéí

¹⁶ De kó dimənnì kòo toté benitìbè sikəusitāāti (300) sinsi yetīrè yētāāti, kèpií mbá wè ditāteheù nè defitírè nè de dúù, ¹⁷ kédeè ké bè nàké ke dò: Dí nni nwúó nkè n tūðke be karì ke dòòmè, dí me ndò. ¹⁸ Mí nnè n kó ditīnnì kè ti eé diì mənnì yetātehe di múnke eé kéfítè be karì, kèmpīèkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na.

¹⁹ Sedeṣṣ nè o nitìbè kè bè ntuðkòo Mandiyāābe karì kè keyènkè dó kətótè ke cuokè, kè bè bo ke ceeri bèè bàa be karì. Kè bèe eé yetātehe kəpənte be fitídó. ²⁰ Kè yetīrè teyè yèdéè me ndò kəntə be fitiyì nè sinəu cənkusi, ke tə yetātehe siyóú, ke pīèkù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na!

²¹ Bá wè kòo cómmú o kó mefiè, kè bèe cētinne be karì, kè bè nkuð nde mieke ke cokù. ²² Kè benitìbè sikəusitāāti (300) ncómmú ke eu yetātehe kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Mandiyāābe nkəù betəbè be karì diməu mieke. Kè dè nyóó dentenè bèe kpaá kè bèe coké kətuəke Bəti-Ita kénwetí Sededaa ke yàa tuəkenè Abədi-Məodaa èi diì təkénè Tabaa.

²³ Kè bèe yú Isidayeeribe səmbə Nəfutadii naəm̀nkù kəbe nè Aseə kəku nè Manansee kəku kè bèe kətení kəbeti Mandiyāābe. ²⁴ Kè Sedeṣṣ tṣ nkè bèe nàké Efadaimmu tāri kəbe ke dò: Cúténèni mecāā nkéniitè kəbaa menie ntepure kətúóté Suditēē kətuəkenè Bəti-Badaa.

Mə̀m̀me kè Efadaimmu kəbe bəməu kəte kəbaa kukó nSuditēē kətuəkenè Bəti-Badaa, ²⁵ kəpī mMandiyāābe kpààtibè bèdé Odebu nè Sebu kəkuə Odebu tāri také kəkuə Sebu dinàà bè tú di Sebu nàa di také, kəsəoté kəmbəti Mandiyāābe, kətənní Odebu nè Sebu be yə kəsənténèni Suditēē, kə yè duó nSedeṣṣ.

8

Efadaimmu kəbe yèmmè càarəmè

¹ De mənnì kè Efadaimmu kəbe beke Sedeṣṣ ke dò: Dè yīme kàa í ti yu kè ti bo da teennè mudò, ke kəte amàà ke dokénè Mandiyāābe?

Kè bè nhò kpənnè mediè. ² Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: N dòò dè báá na kətuəke di kpere. Díndi Efadaimmu kəbe di dòò dè pḗtému ti dòò dè tínti Abiesəe naəm̀nkù kəbe. ³ Kuyie nhānné diì nəu mieke Mandiyāābe kpààtibè Odebu nè Sebu kè di bè pī, n né dòò ba ke dè pḗtè mēmmə.

Sedeṣṣ ti mbéi nkè Efadaimmu kəbe mieke do.

Sedeṣṣ domè Suditēē diyè yìèni kèè bíékè kəbe

⁴ Sedeṣṣ nè o nitìbè sikəusitāāti (300) kè bèe tuəke Suditēē, kóò sènté ke sṣ mbè òu, ke me mbaa nsəké ke beti be dootitəbè, ⁵ kətuəke Sukəti èi kè Sedeṣṣ nàké de kó dihéi kəbe ke dò: Pānè n nitìbè mudii bè òumu, m beti Mandiyāābe kpààtibè mbe, Seba nè Sadimuna.

⁶ Kè dihéi kó bekótìbèe ò tḗnné ke dò: Ti di pā mudii ba nképí? A namu Seba nè Sadimuna ke dèèà? ⁷ Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo n duó ndiì mənnì Seba nè Sadimuna m bo di puotínè dikpàà kó tipotì, ké dí yórí ipo.

⁸ Kè Sedeṣṣ ité dəborè kəkəte Penniyēedi, ké bè məə ò baa do məə mèè botí Sukəti èi kəbe, kè bèe ò tḗnné betəbè baa do ò tḗnné tì. ⁹ Kè Sedeṣṣ bè nàké ke dò: Kè n na n dootitəbè ke kūntiní n yóò pəntemu dihéi kó ditou kperi dii.

¹⁰ Seba nè Sadimuna bè do bo Kaadikəədi nwe, nè behāpəmbè tekəupípiitè nè sikəupísinùmmù (15000), ke yé bè do kəmə diyè yìèni kèè bíékè kó behāpəmbè tekəupíkòutè nè sikəupípiisidé (120000) kè beè nsúó. ¹¹ Kè Sedeṣṣ tūnne bənaacəmbə kerì fèè cièfè fèè yìèné Nəba nè Yokoa diyè yìèni kèè bíékè, kédo o dootitəbè ke sṣ mbe yèmmè dò mbè sàri kòò mə̀u í yóò bè yà. ¹² Mandiyāā kpààtibè bedé Seba nè Sadimuna kè bèe coké. Kè Sedeṣṣ be bəti kəpī nkè bèe na behāpəmbè bəməu ké bè auté.

13 Kè Sedeṣṣ nkũntiní mudoò káyènní Edesi tenni, 14 kẹ́pí nSukṣṣti kóo dapàà mmə̀u kóò beke kòo ò wàri bekpààtìbè nè behèikènkótìbè yètè kè bè mbo sipísìyiekè nè bèyiekè. 15 Dè kó difōnkúò kè Sedeṣṣ kṣṣte káyà Sukṣṣti èi kṣṣbe kè bè beke ke dṣṣ: Di kṣṣpáá yé di sòò n sǎámmè ke tú n namu Seba nè Sadimuna ke dèè, ke tú n nìtìbè òu kè di bè pǎ mudìà? M me ndi tǎnímu Seba nè Sadimuna.

16 Mèmmè ò tuótémè dikpàà kó tipotì nè ipo képuotínè Sukṣṣti èi kó bekótìbè, 17 kédeè kẹ́pǎnte Penniyēedi èi kó ditou kperi, kékuṣ dè kó dihèi kṣṣbe.

18 Dè kó difōnkúò kè Sedeṣṣ beké Seba nè Sadimuna ke dṣṣ: Di do kùṣ bèè nìtìbè Tabṣṣṣ bè do dòmmè? Kè bèè ò tḗnné ke dṣṣ: Bè do da dònnèmu ke dò nyikpààtìbí. 19 Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dṣṣ: N tebìí nsi ti yṣ òmáà, kédeè kébéi nke dṣṣ: Ti Yiè nKuyie mbomu kè m pàrikè nè ku yètìrì ke tú kè di do mbè yóu kè bè nfòu n na bá ndi kùṣ.

20 Ò béi mèmmè kédeè kẹ́péi nho kóo po Yetēē ke dṣṣ: A pǎ mba? Kuṣ bè!

Odapàà mmè nyí ndáátí ò do kṣṣpáá bēmmu. Kè dèè nte kòo yṣte. 21 Seba nè Sadimuna kè bèè náké Sedeṣṣ ke dṣṣ: Ti kuṣ a mómmuṣ, bá wè nè o kó dikṣṣmbùò ndi.

Kè Sedeṣṣ íté kè bè kùṣ kétúóté be yòyóbè do dúúkú tìi sǎti.

Sedeṣṣ yetémè tikpàti

22 Kè Isidayēeribe náké Sedeṣṣ ke dṣṣ: Fṣṣ yó nti baké, a kó difōnkúò kàa birēē sṣṣoté kè nti baké, kàa yaàbirēē sṣṣoté kè nti baké. Fṣṣ ti dḗténè Mandiyāābe. 23 Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dṣṣ: N yí yó ndi baké, m birē me nyí yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkuu yó ndi baké.

24 Dè kó difōnkúò kè bè náké ke dṣṣ: N yóó di mṣṣ dḗmarè nde, bá wè di miēke ò m pǎ mumámáá ntingèti di éiní tì miēke.

Isimayēeribe do mṣṣke desṣṣmámánnè nde. Be kó meborime do mmè. 25 Kè bèè yienko ke dṣṣ: Ti bo dè nda pǎ. Kè bèè pité kuyààkù ketenkè kéndèi bè éi ntìi nentì miēke mumámáá mùmáà mùmáà, ke dṣṣunko ku ìnkè. 26 Desṣṣmámánnè bè ò pǎmmú dè, dè kó kucéékù do bo cidóòbè sipísidé ndi, kè bèè yíé kóò pǎmmú yetootṣre nè tiyaàsààti tiwūṣti, Mandiyāābe kpààtìbè do daati tì nè tisàti yòyóbè do duuku tì. 27 Kè Sedeṣṣ túóté dè kó mesṣṣ nkédṣṣòndè tetenkaanitè kè tè cònné Ofidaa o èi miēke, kè Isidayēeribe mbáá nde kó tetenkaanitè kè tèe naá ndidũntǎrì Sedeṣṣ nè o cǎtè kṣṣbe kpéi.

28 Mèmmè Isidayēeribe namè Mandiyāābe, kè bè bṣṣ mbá bè ténke í nna ke ité, kè Isidayēeribe èi mbo meom̄pùmè miēke ke dṣṣ yebie nsipísìnà, Sedeṣṣ fòmmu mumṣu miēke.

29 Dè kó difōnkúò kè Soasi birē Yedubaadi kò nkémbo o cǎtè. 30 Sedeṣṣ do mṣṣke initidabí sipísìyiekè ndi ò peitémè, o pobè do í sénní. 31 Kòo pocḗnni dii bo Sisemmu kè dii ò peitè dḗnitidabire kòo dè yu ke dṣṣ: Abimedeki. 32 Soasi birē Sedeṣṣ do kòtému mediè nkè meborime nhò naati kòò yàa kúnè, kè bèè ò kũnné o cice Soasi fṣṣti, Ofidaa Abiesēē tempē mmieke.

Isidayēeribe wētè ke domè

33 Sedeṣṣ ku dii mǎnni kè Isidayēeribe wētè kẹ́fíé yebṣkè Baadibe kétúóté dibṣṣ Baadi Bediti kédṣṣ be kó kuyie. 34 Isidayēeribe ténke í ndenniní ti Yiè nKuyie nkṣṣéi kùu do bè dḗténè be dootitṣbè bèè bè fité. 35 Bè ténke í ndake Yedubaadi Sedeṣṣ cǎtè kpéi, ò do bè dṣṣ mèè sàà ndo dò mbè ndakemu te kpéi.

9

Bè pǎrmè Abimedeki tikpàti Sisemmu

1 Kè Yedubaadi birē Abimedekii kṣṣte Sisemmu o mannìkù kénáké o yṣ tǎbè kó kunaàmùnkù kumṣu ke dṣṣ: 2 Bekénè Sisemmu èi kó bekótìbè ke dṣṣ: Bè dṣṣ Yedubaadi bí sipísìyiekè bo mbè bakémàà, kè bè dṣṣ onitì òmáà bo mbè bakémè? Bè né báá yé n tumè be cǎtè kou nwe!

³ Kè bèe kote ké tì nàké Sisemmu èi kó bekótíbè kè bèe tããté Abimedeki ò tu mètè kpéi mbe kou. ⁴ Kè bèe deite Baadi-Bediti kó idíítí miéke medítibii nsipísiyiekè kóò duó, nkòò túóté de kó idíítí kényetí benititèbè nè beciembè kè bèe ò neinè.

⁵ Kè bèe kote Ofidaa o cice Yedubaadi cǐtètè, kékuo o bí sipísiyiekè dimònni dimáà miéke, kòò sámpòu Yotammu weè máà na késari kényenté. ⁶ Sisemmu èi kó bekótíbè nè dihei kobe nè Beti-Midoo kobe kè bèe tíí nkékote Sisemmu kó mutie borè ditāri còmmú dè, bè de mpī nhAbimedeki tikpàti.

Yotammu kó dináaṅhāntiri

⁷ Yotammu tì kèè dii mònni kédeke Karisimmu tāri, kérépǐkéké nè o wērímú mumou ke dò: Sisemmu èi kobe, n kénténè kè Kuyie ndí kénté!

⁸ Detie ndèè do yē ndè dó okpààti, kénáké odifíè ke dò: Á nti baké. ⁹ Kè odifíè dè tēnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe kè bè diinè mekùò yebokè nè benitèbè dè dómè, kékote kéntú m baké detiennaà? ¹⁰ Kè detie nnáké fikíè ke dò: Fǒ nni nti baké! ¹¹ Kè fikíè dè tēnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe yèè wèèti kékote kéntú m baké detiennaà? ¹² Kè dèe sooté kénáké fínyī ke dò: Fǒ ntū nni nti baké. ¹³ Kè fínyī dè tēnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe menaà kpeye yebokè nè benitèbè dè dómè, kékote kéntú m baké detiennaà? ¹⁴ Kè detie nyóu kéwènné kénáké tipoti ke dò: Fǒ nni nti baké! ¹⁵ Kè tipoti dè tēnné ke dò: Kè di mènke dómú m bo ntúmè di kóo kpààti kotenèni kéndiéké n kó medéè. Kè di me nyete muhāá mbo yènni m miéke ké di còu nkétaunnè detie ndierè ditāri Dimaa kperè.

¹⁶ Kè Yotammu nsóké o náaṅtì kébéi nke dò: Díndi tá? Di yèmmè í di bekùnè di pīrímè Abimedeki tikpàtàà? Di dòò dè Yedubaadi cǐtètè dè wennimaà? Ò di dòò mètè sàà ndi me nhò yietáà? ¹⁷ N cice do cǐnne o buu ndi kékpa ndi kpéi nke di deetè nè Mandiyāabe. ¹⁸ Kè di né ité yíe nke dokùnè o cǐtètè ke kùò o bí sipísiyiekè dimònni dimáà ke pī nho pocēmbire Abimedeki tikpàti ò tu mètè kpéi ndi kou. ¹⁹ Kè di yèmmè í di bekùnnè di dòò dè Yedubaadi nè o cǐtètè de kpéi ndí yà Abimedeki kó mesàà nkòò yà di kōme. ²⁰ Kè mèè dake Abimedekii tuò nSisemmu èi kobe nè Beti-Midoo kobe muhāá nkè bè múnkèe ò tùò mmuhāá.

²¹ De kó difōnkúò kè Yotammuu coké kékote kénsari Bedaa, ò do dé o tebite Abimedeki nwe.

Sisemmu kobe yetemè Abimedeki kpèti

²² Mèmmè kè Abimedeki mbaké Isidayeeribe ke dò yebie nyètāati. ²³ De kó difōnkúò kè Kuyie nduōnni meyèmmè mètè bo nte kè Sisemmu èi kó bekótíbè nè Abimedeki kè bèe sīnte, mèmmè kè bèe yete Abimedeki kpèti. ²⁴ Yedubaadi bí sipísiyiekè Abimedeki do kùò ì kó kusīnkù kuù ò tùòkení wenwe nè Sisemmu èi kobe. Ke yé beè do ò teennèmè kòò bè kùò. ²⁵ Mèmmè kè Sisemmu èi kobe sari kéhoo mbenitèbè ditāri īnkè kè bè ndimmù bèè pēnkù dēborè ke fekù be kperè kè Abimedekii tì kèè.

²⁶ Diiyè mari kè Ebeedi bire Kaadi tuòkení Sisemmu ke neínè o tebií. Kè Sisemmu èi kobe bemou ò duó mbe yèmmè, ²⁷ kénkūōtì be paa, kétōū fínyī kó yebe, bè dōōrinè yè menaà, ke yè niú kédòò dibanni, kékote be kó dibòò tou kényo nke yò nke sáá nhAbimedeki. ²⁸ De mònni kè Ebeedi bire Kaadi bè beke ke dò: Abimedeki tu we kè weè bo mbaké Sisemmu kè ti ò bùó? Yedubaadi bire nè o āāpònkòtì Sebuudi beè dò nkémbúó, Amoo èi kobe beè te Sisemmu, ti bo nhò bùó ba nkpeí? ²⁹ Kè Ebeeri bire Kaarii sooté ke dò: Kè Sisemmu èi kobe do bo yie nkè n tūnne n na mbò nhAbimedeki, n na nhò nàké ke dò: Fǒ nnè a āāpòmbè báátínè kè ti kpa!

³⁰ Sebuudi weè do tú de kó dihei kóo kùmandáà, kékeè Ebeedi bire Kaadi nàá nti kè dèè ò yonke. ³¹ Kòò tō mbenitèbè disòri kè bèe náké Abimedeki Ebeedi bire Kaadi tuòkenímè ke sukii benitèbè kè bè bo ò bō. ³² Kòò yíe kòò nùù dò nè de kpéi nwèe ité keyènkè nè o kó benitèbè kékote dikpáà kénhoke. ³³ Kè bèe pike yè dikūnweñni sèi kédò dihei, kè bè yènni ke bo ò dokénè wèè bè dòò ò dómè.

³⁴ Memme Abimedeki nè o kabe kè bèe ité keyènkè kétoté yetirè yènàà, kékote kénhoke ke tákèné Sisemmu. ³⁵ Ebedi bire Kaadi yènni dii mōnni nè o kabe, ke cómmóo dihei kó dibòri, Abimedeki nè o kabe kè bèe ootení. ³⁶ Kaadi yà dii mōnni ditīnni kénáké Sebuudi ke dō: Dihāāpāntīnni mari dii cutiní ditāri kè Sebuudii ò tēhné ke dō: Ditāri fènkù nku a wúómmè ke tú benitibè.

³⁷ Kè Kaadi nyetiróo ke tú, benitibè mbe kè bèe cutiní ditāri kè betòbè kèriní Mubòtie mbíékè.

³⁸ Kè Sebuudii ò tēhné ke dō: Fóò baa do náá nke tú Abimedeki tu we kè weè bo nti bakáà? A do sènkèri wè weè tūàkení nè o nìtibè. Kote kóò dokénè.

³⁹ Memme kè Kaadi báátí kēniitè Sisemmu èi kabe kè bèe bo dokénè Abimedeki. ⁴⁰ Kè Abimedeki mbe bèti kè bèe coké kòo mbè kàuti ke bií káá ndihèi kó dibòri. ⁴¹ Memme kòo mbo Aduma kè Sebuudi bèti Kaadi nè o kabe bá bèe í nna kēmmo Sisemmu.

⁴² Kè dèe wenté kè Sisemmu èi kabee yè ke bo dokénè Abimedeki. ⁴³ Kòo ti kèe kétúóté o nìtibè ké bèe toté yetirè yētāati kè bèe kote kénhoke, kè bèe nyetini dihei kè bèe bèe poté. ⁴⁴ Abimedeki nè o kabe kè bèe cārike kēbaa dihei kó dibòri kè yetirè teyè yèdèè yèè kpaá, kè yenyè me ntó puotì dikpáà kabe ke kòu. ⁴⁵ Kè Abimedeki ntū kénkuuri dihei ké di pònte páíi kékua di nìtibè, kédeè ké di yáá mukókúú.

⁴⁶ Mikidadi Sisemmu èi kabe ti kèe dii mōnni kékote keta dibòò E-di-Bediti tādènkù. ⁴⁷ Kè bèe náké Abimedeki Mikidadi-Sisemmu èi kabe tūimmè deborè. ⁴⁸ Kòo túóté o pīētè kédeke Sadimóo tāri, kékōū kudú kēbuuté, kénáké o nìtibè ke dō: Dōnè n dōòmè. ⁴⁹ Bá wè kòo kōū kudú kēbuuté kóò tūnne kè bèe kote ké i còu mbè bo kùu tādènkù kécóu nkè dèe cóuté bèe bo de miéke. Bè bo ntūàke tekoupiitè (1000), benitidaabè nè benitipòbè.

Abimedeki kumè

⁵⁰ De kó difōnkúò kè Abimedekii kote kèdo Tebesi èi kabe ké bèe na ké di fiète. ⁵¹ Ditou kperi mari dii do bo de kó dihei cuokè, ke mummu kè bèe di kpetinné kédeke kudànkù, benitibè bemou, beheikènkótibè nè benitidaabè nè benitipòbè. ⁵² Kè Abimedekii kotoo ke bo bèe pi, kétóonko ditou kó dibòri borè ke bo di cóu. ⁵³ Dende onitipòkù mōu banténimè dinàà kébóté o yuu kèpante. ⁵⁴ Memme Abimedeki péimmè odapàà nwèè tō o kparinenti ke dō: Krate a siè ké n kuò bèe yàà bo nnáá nke tú onitipòkù weè n kùu.

Kòo kóò tōntii ò kūū disiè kòo kú. ⁵⁵ Isidayeribe yà dii mōnni Abimedeki kumè bá wè kòo kòo nho cīètè.

⁵⁶ Memme Kuyie nyietimè Abimedeki meyi nhò dōòmè o cice ke kùu o tebií sipisiyiekè.

⁵⁷ Sisemmu èi kabe kó kuyonku kpéi ndo te kè bèe yà meyi nYedubaadi bire Yotammu do yè mmèè yóò bèe tūàkení, demou kè dèe bèe tūàkení.

10

Todaa

¹ Abimedeki ku dii mōnni kè Pua bire Todaa, Dodo yaàbire weè ò cōuté kédeeté Isidayeribe. Todaa do tú Isakaa naàmunkù kou nwe ke bo Samii Efadaimmu tāri ìnkè.

² Kòo nni Isidayeribe ke dō yebie nsipisidè nè yētāati kékú kè bèe ò kūnné Samii.

Yaii

³ De kó difōnkúò kè Yaii Kadaadi èi kouu ò cōuté kēmbaké Isidayeribe ke dō yebie nsipisidè nè yèdèè, ⁴ kēmmoke initidabí sipisitāati kè i dèkù sāmmarímúbè sipisitāati ke mōke yehékè sipisitāati Kadaadi tenké miéke. Bèe kpaá yu de kó yehékè nè yienni ke tú Yaii ekési nsi. ⁵ Kòo kú kè bèe ò kūnné Kamōnni.

Amōniibe domè Isidayeribe mudò

⁶ Kè Isidayeribe wētè kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kēfíe yebakè Baadibe nè Asitaditeebe nè Sidii kabe kpeye nè Sidoniibe kpeye nè Mōabiibe kpeye nè Amōniibe kpeye nè Fidisitēēbe kpeye, kēyóu ti Yiè nKuyie mbá bèe ténke í nkù tū. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bèe peike, kè kùu bèe ānné Fidisitēēbe nè Amōniibe nōu miéke, ⁸ kétúóté de kó dimōnni kētúakenè yebie

ntepiítè nè yèni kè bè nfěũnko Isidayeeribe, bèè kó dimàà bo kukó nSuditěě yáà, Aməriibe tenkè Kadaadi tempě nke bè diinko mesémmè. ⁹ Kè Aməniibe séntení Suditěě ke bo dokénè Sudaa nè Bensaməe nè Efadaimmu be naàmùnti kəbe. Kè Isidayeeribe yèmmèe caàrè mediè. ¹⁰ Kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Ti cààrèmu mediè nti da yóumè fí nwèè ti te, ke feu yebəkè Baadibe.

¹¹⁻¹² Kè ti Yiè nKuyie mbè těnné ke dò: Esibiti kəbe nè Amədiibe nè Aməniibe nè Fidisitěěbe nè Sidoniibe nè Amadesiibe nè Maəṣṣniibe bè do di fěũnko kè di n kuónnè kè n yí di deetáà? ¹³ Nè memme kè di n yóu ke feu yebəkè, deè te kè n ténke í yóó di deeté. ¹⁴ Yebəkè nye di tãátémè, yúnè ye tũnké kè yè di deeténè mesémmè.

¹⁵ Kè Isidayeeribe těnné ti Yiè nKuyie nke dò: Ti cààrèmu, ti í dòò a dómè! A né ti deeté kuu.

¹⁶ Bè me nyí kəpíe nyebəkè, ti Yiè nKuyie nténke í nna ke bo yóu kè bè nsəké ke bè fěũnko.

¹⁷ Kè Aməniibe tí nkébaté Kadaadi, kè Isidayeeribe tí nkébaté Misipaa. ¹⁸ De mənni Kadaadi ei kəbe nè behaikènkótibè kè bè mbékú betəbè ke tú: We nsàà bo kəte kédokénè Aməniibe? Kè wèè bè dokénè wèè yóó naá nKaadaadi kóo kpààti.

11

Sefutee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Oniti məu wèè do bo Kadaadi kè bè ò yu ké tú Kadaadi, kòo duónè onitipòkù məu wèè dəuti dəutinè benitidaabè kè wèè ò peiténè denitidabire, kòo dè yu ke dò Sefutee, kòo ntú okpàriteu mediè. ² Kè Kadaadi pokù múnkèe ò peiténè ibí kè ì kóténí kəbeti Sefutee, kóo nàké ke dò: A báà ti wənnénè kətiekè ti cice kperè ti í wə nti yō.

³ Memme kè Sefutee íté kédéténè o tebií kəkəte kəmbo Tobu tempě. Kè itookperí yembèe ò sǎnkóo kè bèe wənné kénkəri dikpànni.

⁴ Kè dèe yíe kəməntoo sámpó kè Aməniibe do Isidayeeribe mudoò. ⁵ Mudoò ité dii mənni kè Kadaadi ei kó bekótibèe kəte Tobu tempě nSefutee wammù, ⁶ kóò yà, kóò nàké ke dò: Kətení keniitè ti kó behāāpəmbè kè tí na kédokénè Aməniibe. ⁷ Kè Sefutee bè těnné ke dò: Dè í tú dii do n yete ké m beti n cice cǐtəàà? Dè yíme kè di ta mesémmè mièke ke cokéní m bíékè?

⁸ Kè bèe ò těnné ke dò: Ti kətení a borè ke dó a kətoò kè tí wənné kédokénè Aməniibe mbe kaa ntú ti kóo kpààti kəmbaké Kadaadi oməu.

⁹ Kè Sefutee dò: Kè n di nəinè mudoò kè ti Yiè nKuyie nyie nkè m bè na, mī yó ntú di kòo kpààti.

¹⁰ Kè Kadaadi kó bekótibèe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nti wúómmu, tīi bəi nke tú ti bo dəò a bəi nti timəu.

¹¹ Kè Sefutee nəinè Kadaadi ei kó bekótibè, kè bèe ò tūóté kòo mbaké behāāpəmbè, kè bèe kəte Misipaa kè Sefutee wəte kəbéi ti Yiè nKuyie nyìkè ò do nàké ti bekótibè.

Sefutee nàké ti Aməniibe kpààti

¹² Kè Sefutee tǎ nkè bèe nàké Aməniibe kpààti ke dò: Sefutee tu, ònti bo di cuokè fí nnè we kaa bàátí ke bo ò do mudoò?

¹³ Kè Aməniibe kpààti bè těnné ke dò: Isidayeeribe yənni dii mənni Esibiti, de mənni ndi bè fiètémè n tenkè, kətúóté Adinə biriku kətuəkenè kukó nSabəki kətuəkenè Suditěě biriku. Wè tí duó nti tenkè meyoəmmè.

¹⁴ Kè Sefutee wəte kətǎ mbetəbè Aməniibe kpààti borè. ¹⁵ Kè bè bo ò nàké ke tú: Isidayeeribe do í fiète Məabiibe nè Aməniibe tenkè makè. ¹⁶ Bè yənni dii mənni Esibiti kəta dikpàà ndi dibiri mièke, kətuəke dāmēəri tipènti kou, kəpětè kəkəte Kadeesi. ¹⁷ Bè do de mbo kətǎ nkè bèe nàké Edəmmu kóo kpààti kòò bo bè pā kuce kè bèe pětè o ei mièke, kòo yete kè bèe səté kəmə Məabu kou kuce kòo múnkèe yete, kè bèe yóu kəmbo Kadeesi. ¹⁸ Bè de nyitè kəkété dikpàà, kəmpəkénè Edəmmu nè Məabu ekè, kətuəke Məabu ei diyie yìeni

kèè bíékè, kébáté kukó nhAdinò yàà bè í nta dihei. Adinò weè do tú Məabiibe tenkè m̀anku. ¹⁹ Bè de mbo kətō nkè bèe náké Sionni Amədiibe kpààtì Esibonni eì kou ke d̀o: Isidayeeriibe tu a bè p̄a kuce kè bèe p̄ēté a eì miēke, kékote bè k̀ori kè. ²⁰ Bá Sionni í nhò tá, kéyete kətíí nho ãp̀òmbè Yaasi eì kébáátí kédò Isidayeeriibe mudò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nk̀u duó nkè bèe na Sionni nè o ǹitibè, kéfiete o tenkè kemou, ²² kétúóté Aməriibe tenkè kemou kékété Adinò kubiriku kētuakenè kukó nYaabaku, kétúóté dibiri kó dikp̀áà kētuakenè Suditē. ²³ Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeriibe tũ nk̀u, kuù duó nkè ti fiète Amədiibe tenkè kè f̄́ nné d̀ó kè kè c̀outáà? ²⁴ A kó dibòò Keməssi da duóm̄mu ketenkè k̀aa kè te. Ti Yiè nKuyie nti duó nkè, ti k̀ake nke, kè ti d̀o nké nkè te. ²⁵ A yemmè d̀o nha kpeñ̀inèmu Sipòò biré Badaki Məabu eì kóo kp̀ààt̀a? Ò í wammú nè Isidayeeriibe dikp̀annì, ò í bè dokénè. ²⁶ Nè Isidayeeriibe bomè Esibonni eì nè di p̄émmè nè Adowee eì nè di p̄émmè nè Adiməo p̄émmè kpeye dè m̀oke yebie nsikəusitããti ndi (300), dè yĩme kè di í c̀outé de kó ketenkè nè yíenní? ²⁷ N yí da cààrè mùmamù, f̄́ò n wèñtè ke n d̀onè dikp̀annì. Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti p̀uté yíe ntínti Isidayeeriibe nè d̀indi Aməniibe.

²⁸ Kè Aməniibe kp̀ààt̀i yete Sefutee náké tì.

Sefutee d̀óunnè Kuyie ndinù

²⁹ De m̀onnì kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sefutee ñnkè, kòo íté kéce nKadaadi temp̄è nyimou, nè Manansee kpeyi k̄ep̄ēté kékote Misipee kəsəoténè Aməniibe tenkè, ³⁰ kédóunnè ti Yiè nKuyie ndinù ke d̀o: Ti Yiè nKuyie nk̀aa duó nkè n na Aməniibe, ³¹ m bo nkũntiní kè wèè niitè k̄eyènní oketiwè n c̄f̄ètè kè n co, m bo wè nda p̄a, ke wè nda kuə kētuo.

³² Məmmè Sefutee tamè Aməniibe tenkè kè bè do, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo bè na. ³³ Kè k̀uù ò teennè kòo bè poté k̄éfiete yehèkè sipísidé k̄étúóté Adowee, dihei dii t̀okénè Miditi k̄énto kētuakenè Abedi-Kadamimmu kè bè auté mediè, kè Aməniibe b́úté Isidayeeriibe.

³⁴ Mudò dèè dii m̀onnì kè Sefutee nkũntiní o c̄f̄ètè Misipaa, kòo kóo sap̀à nweè yènní kóo co ke bie ndibàrì ke auti. Ò do we mməke omáà. ³⁵ Sefutee ò yàní dii m̀onnì kékēté o yààtì k̄ékúonko ke d̀o: M biré a cààrè n yemmè mmə ke n k̀ute, n d̀óunnè ti Yiè nKuyie nku dinù, n t̄enke í yóo na kè di kp̀ate.

³⁶ Kòo kóo sap̀à nhò t̄énné ke d̀o: K̀aa d̀óunnè ti Yiè nKuyie ndinù n d̀onè a di nk̀u d̀óunnè ke yē mm̀u ke ȳ́ kuù da teennèmmè k̀aa na a dootitòbè Aməniibe, ³⁷ k̄éyíé k̄ébéi nke d̀o: A né m p̄a m̄fiè mbetããbè b̀edébè kè n deke ditãrì ñnkè nè n dúòbè k̄ékəmmú n yóo k̀umè ke í ȳ́tè onitid̀ò.

³⁸ Kè Sefutee ò p̄a kuce kòo deke ditãrì nè o dúòbè, ke d̀o betããbè b̀edébè, ke kuù nhò yóo k̀umè ke í ȳ́tè onitid̀ò. ³⁹ Betããbè b̀edébè dèè dii m̀onnì kòo w̄etení o cice borè kòo ò d̀onè ò d̀óunnè dii nù ti Yiè nKuyie. Məmmè ò kumè ke mu nyí ȳ́tè onitid̀ò. Kè dè naá nyIsidayeeriibe kó ikuó. ⁴⁰ Bá dii benni kè benitipòbè ã̄ k̄ote k̄ékəmmú Kadaadi kou, Sefutee biré kp̄éi nke d̀o yewe yènàà.

12

Efadaimmu kəbe kpannèmmè Sefutee

¹ Diyiè mari kè Efadaimmu kəbe tíí nkénei, kəsénté kukó nkékote Saf̄ō, kénáké Sefutee ke d̀o: Dè d̀omme k̀aa k̀ote ke dokénè Aməniibe bá a í ti yu kè ti bo da teennè? Ti yóo c̀ummu a c̄f̄ètè kè da w̄ennénè.

² Kè Sefutee bè t̄énné ke d̀o: Mí nnè n ǹitibè ti do m̀òtènè Aməniibe tináàntì kè n di yúmu, di me nyí nk̀oténí ke bo n deeté. ³ M banté dii m̀onnì di í kərinímè ke bo n teennè, de m̀onnì ndi nc̄innemè m buu ke k̀ote ke bè do, kè ti Yiè nKuyie mmə mbè ãnné n nou miēke. Dè yĩmè kè di b́áatí yíe nke bo n kpannè?

⁴ Mèmmè Sefutee tímmè Kadaadi kàbe bémou kè bèe do Efadaimmu kàbe mudòò ké bè na. Efadaimmu kàbe bèè do nàké bèmbè Kadaadi kàbe ke dò: Di tú Efadaimmu kàbe mbè ke coké ke kàte ke bo Manansee kàbe cuokè. ⁵ De kó difōnkúò kè Kadaadi kàbèe dinté Efadaimmu kàbe kémbaa kukó nSuditēē tepure kè wèè cootini ke dó késénté bèe ò beke ke dò: A tú Efadaimmu kou nweà?

Kòò yī: Áà. ⁶ Bè dò wèè bēi nke dò: Sibodēē. Kòò yī: Cibodēē. Ke í na ke bēi nde kó ditannùù weti weti bèe ò pī nkéfúté kukó nSuditēē borè. Kè bèe kuà Efadaimmu kàbe sikòupírísìnà nè sikòupísidè (42000) de m̀nnì.

⁷ Kè Sefutee Kadaadi botí kou mbaké Isidayēeribe ke dò yēbie nyèkùò, kékú kè bèe ò k̀nné o èi Kadaadi bè ò peité dì.

Bè nàkémè Ibusāā nè Enā nè Abunāā bē kpéí

⁸ Sefutee kó difōnkúò kè Ibusāā Betideēmmu kou weè ò còuté, kémbaké Isidayēeribe, ⁹ képeité initidabí sipísitāāti, initipobí sipísitāāti, kéduó nho sapàmbè ibotí tēi kè ìi puoke, kòò túóté ibotí tēi kó besapàmbè képuó nho bí, kémbaké Isidayēeribe ke dò yēbie nyèyiekè, ¹⁰ kékú kè bèe ò k̀nné Betideēmmu.

¹¹ Ibusāā kó difōnkúò kè Edonni Sabunāā botí kou baaté Isidayēeribe ké mbè baké ke dò yēbie ntepitè, ¹² kékú kè bèe ò k̀nné Ayanāā Sabunāā tempē mmieke.

¹³ O kó difōnkúò kè Idēedi bire Abudonni Pidatōō èi kou ò còuté kémbaké Isidayēeribe, ¹⁴ képeité initidabí sipísìnà o yaabí sipísitāāti kè bè ndekù sāmmarímúbè sipísiyiekè kòò mbaké Isidayēeribe ke dò yēbie nyèni, ¹⁵ kékú kè bèe ò k̀nné Pidatōō Efadaimmu tempē mmieke Amadesiibe tāri.

13

Bè peitémè Sānsōō

¹ De m̀nnì kè Isidayēeribe tó dāò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, nè de kpéí nkè k̀u bè ānné Fidisitēēbe nōu mieke yēbie nsipísìnà.

² Ke ś nhoniti m̀ou bo Sodaa èi mieke, Danni naàm̀nkù, kòò yètìrì tu Mandoa. Bá o pokù í m̀oke debire. ³ Diyiè marì kè ti Yiè nKuyie ntōnnì kàtení de kóo nitipòkù borè kóò nàké ke dò: N yému ke dò nha tú tēhāunte ke í m̀oke debire. Nè memme a yóó púómmu képeité denitidabire, ⁴ kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní a bá nyō ndifēē nè menā nsomme mèè muò, a bá nyo ntidiiti ikuó yete tì. ⁵ A yóó púómmu képeité denitidabire, kuponkù báá kááké de yuu, a yó ndè peini kè dè p̀anke tú ti Yiè nKuyie nkperē nde, weè yóó keté ò bo deatémè Isidayēeribe Fidisitēēbe nōu mieke.

⁶ Kòò nitipòkù ta kénáké o d̀u ke dò: Ti Yiè nKuyie nkóo niti m̀ou weè kàtení m borè ke donnè ti Yiè nKuyie ntōnnì kè nh ò yà kè n k̀mbùòtì dò n yí na koò beké ò yènnì dè ò me nyí n nàké o yètìrì. ⁷ Ò n nàké ke tú m bo púó nképeité denitidabire, ke tú kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní mbá nyō ndifēē nè menā mmèè muò, m me mbá nyo nyikuó yete tì diiti. Ke tú n yóó peité dèè bire n yó ndè peini kè dè p̀anke tú ti Yiè nKuyie nkperē nde, kè k̀u ndè te de f̀ommu mumou.

⁸ De m̀nnì kè Mandoa bántè ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie nyóu kòo niti a tōnnì wèè wētēni ke ti nàké ti dò nkédāòmè debire ti yóó peité dè kpéí.

⁹ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie ndāò Mandoa k̀u m̀ó tì, kè ku kó ditōnnì wētēni onitipòkù borè kénsó nhò bo kupaku bá o d̀u í dè bo. ¹⁰ Kòò coké mecāā nkénáké o d̀u ke dò: Oniti wèè sòò kàtení m borè ò wētēnimu.

¹¹ Kè Mandoa p̀anke neinè o pòkù kè bèe kàte de kóo niti borè kòò ò beke ke dò: F́òò sòò béinnè we nnitipòkàà? Kòò dò: Èē, mí nwe.

¹² Kè Mandoa dò: A bēi nti bo dāò dii m̀nnì ti dò nkédāò òmmè de kó debire kpéí? Ti bo t̀unne ònyí kuó?

13 Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni dō: N yē nhonitipòkùu yóu dèè kó dimàà wèe dè yóu. 14 Ò bá nyo ndēmarè bè dōnè dè mutie bè tu mù fínýĩ mu be, ò me mbá nyò mmu kó menaà mbè tu mè diféè yoo menaà mmèè kó dimàà muò. Ò bá nyo ntidiiti ikuó yete ti, ò ntũ n kuó mesàà.

15 Kè Mandoa náké ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ke dō: Nkpaá kè n da dōò kupòòkù ke da kuò dibòbii.

16 Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò nàké ke dō: Bá kè n kpaá kàa n dōò kupòòkù n yí yóó di, kàa dó a bo na ké dè pā ti Yiè nKuyie nkétuò.

Mandoa í mbanté ke dō ti Yiè nKuyie ntōnni ndi, 17 kòò beke ke dō: A yètìrì tu ba? Kè dèe yie nkè ti na ke da sante a béi nti bo dōò dii mōnni.

18 Kòò dō: Dè dōmme kàa bèkú n yètìrì? Dì tu diyetìdierì ndi.

19 Kè Mandoa ò kuò dibòbii nè dipānni terì, ké dè tōní kēdaá nkupèrikù ìnkè, ké dè pā ti Yiè nKuyie nkùù dōòrì tidietì, ké dè tūò, wenwe nè o pòkù kè bè ncómmú ke wúó, 20 nkè fehāādēēnfè dèkù keìnkè, kè bèe yà ti Yiè nKuyie ntōnni itémè ke deètì keìnkè fehāādēēnfè mieke, kénínkú kēsīnnóò ketenkè. 21 Kè Mandoa banté ti Yiè nKuyie ntōnni ndimè, di me nténke í nwētēní be borè. 22 Kè Mandoa náké o pokù ke dō: Ti me nyàmè ti Yiè nKuyie nti yóó kúmu, dè í mōke kpèrè.

23 Kòò pokùu ò tēñné ke dō: Kè ti Yiè nKuyie ndo ndó ke ti kuò kù na bá ncouté ti pānni, kù me nna bá nti benke ti me nya dè, kù me nna bá nti nàké kù me nti nàké ti.

24 Mēmme kè Mandoa pokùu peitè debire ké dè yu ke dō: Sānsōō. Kòò kóté kè ti Yiè nKuyie nkó mesàà nní nhò bonè. 25 Kòò mbo Danni kabe kó dikarì Sodaa nè Esitaadi de cuokè. Ti Yiè nKuyie nYaá de ncútēní o ìnkè, kòò keté o tōmmú.

14

Sānsōō dómè kétúóté Fidisitēēbe kóo sapàà

1 Diyè mari kè Sānsōō kote Timuna kèyà Fidisitēēbe kóo sapàà mmòu, 2 kékonní kénáké o cice nè o yō ke dō: N yà Fidisitēēbe cie nke osapàà mmòu koò dó. Kōtenè kóò yà, n dó kóò puokemu.

3 Kòò yembèe ò tēñné ke dō: A í pètè osapàà nti naàmùnkù yoo ti botí mieke ke bo kote Fidisitēēbe itayéi yembè cie nke kéwaá nhonitipòkàà?

Kè Sānsōō dō: N we mpénsirì, kōtenè kóò yà kè ñh ò tūóté.

4 O yembè do í yé ke dō ti Yiè nKuyie nkuù ò ānné de kó meyèmmè ke bo na kénintēnè Fidisitēēbe. De mōnni Fidisitēēbe bèe do baké Isidayēeribe.

5 Kè Sānsōō nkōri Timuna ke neinè o cice nè o yō kémberínè fínýĩ kó depaa mmarè, kè dicìrìcìrì iténí kénhüntí koò wetí. 6 Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncútēní o ìnkè kòò di nèté nèté debòbire tēmè, ò me nyí nnàké o cice nè o yō, 7 kékote kēmaánè Fidisitēēbe kóo sapàà nkóò pénsirì mediè. 8 Kè dèe yíe sámpó kòò nwētíní Timuna ke bo tūóté o pòkù, kénkérí kédauté ke bo yà ò sòò kuò dii cìrìcìrì, kénsó nyice taà de kó kucirìcìrìcìrìkù kè ticiètì ã mekùò. 9 Kòò dei ticiètì kénkérí kécáante ke bií pā o cice nè o yō kè bèe cááké, ò me nyí mbè nàké ò dèimè de kó ticiètì kucirìcìrìcìrìkù mieke nke.

Sānsōō dōò wèe pètèmpè Fidisitēēbe

10 Mēmme kè Sānsōō cicee tuòke Sānsōō pocēnni cītè, kè Sānsōō ānné dibanni ke bo tūóté o pocēnni, kéndōnnè bedapàmbè bemòu do mōkemè de kó memantímè. 11 Kè Fidisitēēbe tāātè bedapàmbè sipísitāāti kè bè bo ò cíe ndibanni. 12 Kè Sānsōō bè nàké ke dō: N yóó di dōò pètèmpè nwe, dibanni kó yewe yèyiekè yie mmieke, kè di n náké ò tu mù, n di duó nsiyaàbòo sipísitāāti nè dibanni kó yeyaàbòrè sipísitāāti. 13 Kè di me nyīēke díi yó n duó nsiyaàbòo sipísitāāti nè dibanni kó yeyabòrè sipísitāāti. Kè bè dō: Pètìrè! Ti da kēmmúmu.

14 Kè Sānsōō dō: Wèe cáà nho mieke nke bè cáà ndè yènnímè. Kè denatirè yènni dekperè mieke.

Kè yewe yàa tuakenè yètããti bá bè mu nyí pètè de kóo pètèmpè tu mù. ¹⁵ Diiyè naanni yiè kè bèe náké Sãnsõ pokù ke dò: Yetoo kàa dõu ti náké pètèmpè tu mù. Kàa me nyete ti da cóu nfó nnè a cfiètè. Di ti yu ke bo feke ti kperè ndeà?

¹⁶ Kè Sãnsõ pokù nkanti kóò sònké kóò nàké ke dò: A í n dó bá sámprè, a n nímmu, dè dõmmè kàa dõò pètèmpè m botí kòbe bá a í n nàké ò tu mù! Kè Sãnsõ dò: N keté ke í ò nàké n cice nè n yõ ke bo ò nàké fí nweà?

¹⁷ Kè Sãnsõ pokù baà nkuò ndibanni kó yewe yeyiekè mieke, diyiè sanni yiè kè Sãnsõ ò nàké pètèmpè tu mù, kè yé ò do ò òunèmè. Kòo nitipòkù pànkèe kòte kénáké o kòbe pètèmpè tu mù. ¹⁸ Diiyè yiènni yiè kè diyiè nkpaá ke mu nyí ta kè bè tũàkení, kénáké Sãnsõ ke dò: Ba nténke naati ke pèsté mecekùò? Ba nténke kpeñni ke pèsté diciriciri? Kè Sãnsõ dò: Kè di do í dùonè n naaseri, di na bá mbanté de kóo pètèmpè tu mù.

¹⁹ De mǎnni kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sãnsõ ñnkè, kòo kòte Asikanõ kékua benitibè sipísitããti, kétúóté be yaabòrè kéduó mbèè banté pètèmpè tu mù, kè bèe dõò tibanyàati. De kó difõnkúò kè Sãnsõ íté nè kemieke kékò nho cice borè. ²⁰ Kè bèe túóté o pokù kéduó nhodapàà nwèè do ni dibanni kó ikuó.

15

Sãnsõ kpannèmè Fidisitèbe

¹ Kè dèe yíeo sámprò mudidèi mǎnni kè Sãnsõ kòte ke bo yà o pokù, ke tǎnè dibaseri ke bo bè pã, ke dò ò bo ta o pokù dieku nkòo còkù yete. ² Ke dò: N yèmmè do dõ nha ténke í ò dõmu, koò túóté ke duó nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuó. O nantè me nhò wenninèmu, te ntúóté.

³ Kè Sãnsõ dò: Di mmǎnni kè n dõò Fidisitèbe meyei nhòmòu ténke bá nsei.

⁴ Memme ò itémè kékòte kèpĩ nyiãnké sikousitããti (300), ke ní wènné idéi kó iyéi kécinné kèwènné kébounnè timúti. ⁵ Ke me nyí imòu kédeè kécóu mmuhãá nkéffinko kè ìi ta depaa nkè tidiiti cóuté, tii kèi ke cóu nè tii kpaá cómmú, kétaunnè detie mbè tu dè fínyí nè odifé kécóuté. ⁶ Kè Fidisitèbe beke wèè dõò memme, kè bè dò: Sãnsõ nwe. O còkù Timuna eì kou weè ò yetenè o pokù, koò duó nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuó.

De mǎnni kè Fidisitèbe kòte kécóu nde kóo nitipòkù nè o cice. ⁷ Kè Sãnsõ bè nàké ke dò: Di mè ndòò dè, kè n yí pèite de kó dipèi, m báá omprè!

⁸ Memme ò bè potémè ké be na, ké bè auté mediè. De kó difõnkúò kékòte kémbo Etammu tãdènkù.

Sãnsõ kùòmè benitibè nè sãmmarímú kó muyèi

⁹ De mǎnni kè Fidisitèbe kǎtení kébáté Sudaa tenké kèpitè kètuakenè Deii. ¹⁰ Kè Sudaa kòbe bè beke ke dò: Dè dõmmè kè di kǎtení ke bo ti kpannè? Kè Fidisitèbe dò: Ti kǎtení ke bo pĩ nSãnsõ nwe kóò dõò ò ti dõòmè.

¹¹ Kè Sudaa kòbe sikoupsitããtii (3000) kòte Etammu tãdènkù Sãnsõ borè, kóò nàké ke dò: A í yé ke dò nFidisitèbe bèe ti bakáà? A ti dõò ba memme náke? Kòo bè nàké ke dò: Bè n dõòmè, m me mbè dõò.

¹² Kè bèe ò nàké ke dò: Ti kǎtení ke bo da boumu kékòte ké bè duó. Kè Sãnsõ dò: Parikènè ke dò di í yó n kuò di mómmambè.

¹³ Kè bè dò: Àa ti í yó da kuò, ti dó ke dá boumu kékòte ké bè duó.

Memme bè ò boumè iwèi panyì idéi kóò dènnení kutãdènkù mieke. ¹⁴ Bè tũàkení dii mǎnni Deii kè Fidisitèbe kǎtení kóò co ke íutí. Kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténí o ñnkè kè iwèi bè do ò bou ìi naá mmutápei nkéyote. ¹⁵ Kòo yà sãmmarímú bè kùò wè bàmbà nho kó muyèi kétúóté kékuonè benitibè tekoupiítè (1000). ¹⁶ Ò me ndèè kébéi nke dò: Nè sãmmarímú kó muyèi mmu n kùonèmè benitibè tekoupiítè (1000). Nè sãmmarímú kó muyèi mmu m bè mènne mènne.

17 De kó difōnkúò kédootóo musāmmarínyèi mmedétimè. Kè bèe yú daborè ke dò Damati-Deii (dèè tu Muyèi kó ditāri). 18 Ke sǎ nsinéyēi ò poté mediè nkòo kuónnè ti Yiè nKuyie nke dǎ: Áú! Ti Yiè nKuyie nfǒǒ duó nkè n na n dootitǎbè, ke bè auté kè sinéyēi né bo wēte ké m bǎ nkè itayéi yembè n naà?

19 De mǎnni kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Deii tārii yaté kè menie nyenni kè Sānsǎǎ pété kényà, kǎpété muwērimú. Memme kè bèe yú de kó tebinte ke dǎ: Āā-Koodee, kè tē kraá bo nē yínni.

20 Kè Sānsǎǎ mbaké Isidayeribe dokùnè dii mǎnni Fidisitēēbe ke dǎ yebie nsipísidé.

16

Sānsǎǎ kpetémè Kasaa kó dicàù

1 Diyiè mari kè Sānsǎǎ kǎte Kasaa kényà onitipòkù mǎù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè kéta o borè. 2 Kè dihei yembèe keè Sānsǎǎ dè bomè kécēēte dihei kényiè nke baa dibòri, ke náá nke tú: Dè bo wenté kòo nyetini kè ti ò kù. 3 Sānsǎǎ me nyí nde wenté, keyènkè toté dii mǎnni ke cuokè, kòo íté kǎpī ndihei bōri kó dicàù kǎwēnnénè di deí kǎuuté, kǎbuuté, kǎdekenè ditāri dii bo Ebunǎǎ èi ìkè kécónné.

Dadidaa fitémè Sānsǎǎ

4 Kè Sānsǎǎ dǎke onitipòkù mǎù kòo yètiri tu Dadidaa kòo bo Sodeki biriku. 5 Kè Fidisitēēbe kǎdǎtibè benùmmùu kǎte kényà Dadidaa kóò nǎké ke dǎ: Yetoo kè Sānsǎǎ da náké ò pété dè muwērimú diemù ò me mmǎke mù, nē ti bo yīmè kóò na, kóò bou, kòo yǎkè, ti bo da duó mbá wè medítibii tekǎupírítè nē tekǎutè (10100).

6 Kè Dadidaa beke Sānsǎǎ ke dǎ: N náké a wērimú bonni dè ke cǎá. Bè bo da bouñè ba kè mùu yè?

7 Kè Sānsǎǎ dǎ: Kè bè m bouñè itānwēi sūyūi ì mu nyí kpeí, n wērimú yemu memme, kè n naánnè benitibè tǎbè.

8 Kè Fidisitēēbe kǎdǎtibèe waanní itānwēi sūūi ì mu nyí kpeí, kǎduó nDadidaa kòo ì nhò bouñè. 9 Ò yóo me nyí kǎsǎnnè benitibè mbe o cǎtè mieke, kǎdeè kǎkuónko ke dǎ: Sānsǎǎ a dootitǎbè Fidisitēēbe tǎðkení!

Kòo tǎte itānwēi kè dè ndò mmuhǎá nhǎǎ cǎútémè kuhǎū. Bè í nna kǎyǎtè o wērimú bonni dè.

10 Kè Dadidaa yíe kóò nǎké ke dǎ: A n daúmu ke n sou, n náké di mǎnni bè bo da bouñè mù. 11 Kòo ò nǎké ke dǎ: Kè bè m bouñè iwēi pǎnyì, bè mu nyí pǎnnè ì mutǎmmú mamù, de mǎnni n wērimú yóo yemu kè n naánnè benitibè tǎbè.

12 Kè Dadidaa waá nyiwēi pǎnyì, kóò bouñè, kǎdeè kǎkuónko ke dǎ: Sānsǎǎ a dootitǎbè Fidisitēēbe tǎðkení.

Ke sǎ mbenitibè tó sǎri o cǎtè mieke, kè Sānsǎǎ tǎte iwēi ì do ò bou o baà nkè dè ndò mmupǎðkommú.

13 Kè Dadidaa dǎ: A sǎké ke n daúmu ke n souñnàà? Di mǎnni n náké weti weti bè bo da bouñèmu.

Kè Sānsǎǎ dǎ: Kàa bou n yùti iyùpǎáti iyiekè ke taunnè kuyaàdùðdú ke baaké. De mǎnni n wērimú yóo yemu kè n naánnè benitibè tǎbè.

14 Kè Dadidaa dǎ kè Sānsǎǎ yè nkéduó, kòo bou o yùti iyùpǎáti iyiekè kǎtaunnè kuyaàdùðdú kǎbaaké, kǎdeè kǎkuónko ke dǎ: Sānsǎǎ a dootitǎbè tǎðkení!

Kè Sānsǎǎ ente kǎhuuténè iyùpǎáti kuyaàdùðdú.

15 Kè Dadidaa dǎ: A bo yīme kǎntú a n dó ke tǎnke né í n tǎ. Kuce metǎámmè mme mie nkàa n daú ke n sou, mbá a í yie nke n náké a wērimú bonni dè.

16 Ke baa ntì kònni yewe yemǎu Sānsǎǎ borè kòo kǎónnè, kòo ò òunè, kè dǎe ò bi. 17 Kòo ò nǎké ke dǎ: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe nē bè m pǎitémè kuponkù í kǎáké n yuu, kè bè nkuó n wērimú yóo yemu kè n naánnè benitibè tǎbè.

⁵ Ke s' nweè Mikaa màke ò kàrì dè ke báá nti Yiè nKuyie nnè sitenkaanì kényíe kédòò tetenkaanìtè tetè nè sitenkaanì sámpòsì, kétúóté o biré kédòò ikuó niùtì. ⁶ De kó dimònnì Isidayeribe do í màke okpààtì, bá wè kòo ndòòri ò dómè.

⁷ De mònnì dè do s' nDefiibe botí kóo dapàà mmòu wèè bo Betideemmu Sudaa kòbe cie ke tú opòò be cuokè. ⁸ Kòo íté deborè kénwanti dikari kupíkù tekù, kénkérí kétuòke Mikaa c'fètè Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè. ⁹ Kè Mikaa ò beke ke dò: A yènnì de? Kòò dò: N tú Defii wuò nkou nwe, ke itèní Betideemmu Sudaa tempè. N wanti m bo mborè nde.

¹⁰ Kè Mikaa ò nàké ke dò: Mbo m borè kénáá n c'fètè kó ikuó niùtì kè n ní da duó ndibenni kũũ mmédítibii ntepiítè, ké nda duònnè tiyààtì nè tidiitì dè da békú mèè botí.

Kè Defiibe botí kou taroo, ¹¹ kényie nkémbo Mikaa c'fètè, kòo ò dòò o biré. ¹² Kóò dòò ikuó niùtì, kòo mbo o c'fètè. ¹³ Kè Mikaa dò: Di mmònnì n yému ke dò nti Yiè nKuyie mbo n dòò mèsàà nDefii wuò nkou mè nnaámmè n c'fètè ikuó niùtì.

18

Danniibe wantimè be kó ketenkè

¹ De mònnì Isidayeribe do í màke okpààtì. Mèmmè kè Danni botí kòbe nwanti be kó ketenkè, bè bo mborè. Bè mu ndo í màke ketenkè Isidayeribe cuokè. ² Kè bèe tāāté be botí mieke yekòmbò yembè bènùmmù, kètò nSodaa nè Esitaadi ke dò, bèe kòte képaaté dihei ké di y'fètè. Kè bèe kété kétuòke Efadaimmu tempè nditāri ìnkè, kébáté Mikaa c'fètè borè ke bo yíe. ³ Bè me ntókénèmè Mikaa c'fètè, kè bèe keè Defii wuò nkou tammè ké mè banté, kétóonko kóò beke ke dò: We nda tōní die? A p' mba die? A kó muc'ntimu tu òmmu deborè?

⁴ Kòo bè t'fèné ke dò: Mikaa wèè yè nní mbo o borè ke tú ikuó niùtì, kòò n yietì. ⁵ Kè bè dò: Tū mbeé nti Yiè nKuyie nkéyà kè kuce ti kéri kù bo ntú kusàkù.

⁶ Kòò dò: Kòtenè ke bá ny'fèkù ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

⁷ Kè de kó benitibè benùmmù p'fètè kétuòke Daiisi kénsó bèè dè bo bè tuómmu Sidoniibe tēmè, ke kari bá timatì í bè kóonè. Bè í y'fèkù dèmarè, òmòu í bè f'f'ũnko, bè me nyí tókénè Sidoniibe. Òmòu do í bè baké. ⁸ Kè de kó benitibèe w'fèní Sodaa nè Esitaadi kòbe borè kè bèe bè beke ke dò: Dè dònímè? ⁹ Kè bè dò: Tí kòtenè ké bè do, ti kòte ke yàmu dihei ke s' ndi wenni mediè. Bá nkarinè detetirè, bá nhòtínè! Tí kòtenè ké bè do k'fietè dihei. ¹⁰ Kè ti t'òkoo di bo yà di nitibè tuómmè, bá be èi í sénnì dè bèkú dèè kó dimàà onitì dèmarè í kpa de kó dihei.

¹¹ Mèmmè kè Danniibe báátí Sodaa nè Esetaadi kémbo benitibè sik'usikuò (600), ¹² kékòte kébáté Kidiya-Yeadimmu Sudaa tenkè, deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú: Danni kòbe kari, ke me ndè yu nè yíennì, kè dè bo Kidiya-Yeadimmu èi ìkè. ¹³ Bè de nyitè kékòte Efadaimmu tempè nditāri ìnkè kétuòke Mikaa c'fètè. ¹⁴ Benitibè bènùmmù bèè do kòte képaaté Daiisi èi, kè bèe nàké be tebii ke dò: Tetenkaanìtè nè sisámpòsì nè tetetè t'èè d'ari timatì deè bo die nte'fètè matè mieke. D'í né yé di dò nkédòòmè.

¹⁵ Bè me nyí kédeè, k'eta Mikaa c'fètè kédou nDefii wuò nkou. ¹⁶ De mònnì kè Danni botí kòbe sik'usikuò (600) bèè do báátí kè bè c'òmmú dibòri. ¹⁷ Kè bèe ò dau nkédeè k'ep'fètè k'edekè kudànkù k'eta kudieku k'etúóté tetenkaanìtè nè sisámpòsì nè tetetè t'èè d'ari timatì. De mònnì kè benitibè sik'usikuò (600) bo dibòri kè ikuó niùtì bo be borè. ¹⁸ Kè ikuó niùtì yà bè tamè o c'fètè ke t'úóté tetenkaanìtè nè sisámpòsì nè tetetè t'èè d'ari timatì, kòò bè beke ke dò: Di d'ari ba dende? ¹⁹ Kè bè dò: C'f'k' k'ey' a nuù c'f'ũ, ké tí t'ũnne k'énáá nti botí kuó niùtì. A bo ntúmè Isidayeribe botí makù kuó niùtì, dè í t'ũnè a bo ntúmè t'ec'fètè t'émáà kouà?

²⁰ Kè diw'èi p' nyikuó niùtì, kòò t'úóté tetenkaanìtè nè sisámpòsì nè tetetè t'èè d'ari timatì, k'ek'òrenko dif'nnì.

18 Kòò ò tǝ́nné ke d̀̀: Ti bonní Betideemmu nwe Sudaa botí k̀̀be cie, ke k̀̀nti Efadaimmu dit̃̀r̀i ìnkè, diheì diì í t̀̀kénè yeteyè. N do k̀̀te Betideemmu nwe, ke k̀̀ntinì òm̀̀u me nyí n yu k̀̀ m bo yíè nho c̀̀f̃̀t̃̀è. 19 M me nt̃̀mu tim̀̀t̃̀i n s̃̀mmarím̀̀bè k̀̀p̃̀í nke m̀̀ke p̃̀éè nè menaà mmí nnè m pok̀̀u nè n k̀̀o t̃̀nt̃̀i ti k̀̀p̃̀í, d̀̀marè í ti d̀̀nnì.

20 Kòò dak̀̀t̃̀i d̀̀: Diwèi nda bonè, m̀̀i yóo da duò ndè da bék̀̀ú d̀̀, a báá yíè nyaáre.

21 Ò yí memme, k̀̀ò tanné o c̀̀f̃̀t̃̀è k̀̀duò ntim̀̀t̃̀i s̃̀mmarím̀̀bè k̀̀deè k̀̀ bèe s̀̀ú be naàc̀̀i, k̀̀di k̀̀yà.

22 Bè k̀̀p̃̀á me nyo nnè diwèi, k̀̀ diheì k̀̀ itookperì yembèe k̀̀tení, k̀̀c̀c̀ète t̃̀c̀f̃̀t̃̀è, k̀̀bente dicàù, k̀̀nákè odak̀̀t̃̀i t̃̀c̀f̃̀t̃̀è yíè nke d̀̀: Denneni oǹ̀t̃̀i wèè ta a c̀̀f̃̀t̃̀è, ti d̀̀ k̀̀ò duónèmu.

23 Kòò dak̀̀t̃̀i yenni k̀̀ bè nàkè ke d̀̀: N k̀̀be báá d̀̀onè meyei memme k̀̀o kubotí. Báá d̀̀onè isàke inyí, nk̀̀o p̀̀ò nwe. 24 M m̀̀ke osap̀̀à mbá ò mu nyí yé onitid̀̀ù, m bo wè ndi duò nkè dí d̀̀onè di d̀̀mè. Di báá d̀̀onè oǹ̀t̃̀i yíè nyisàke k̀̀p̃̀e.

25 De k̀̀o benit̃̀bè í ndó k̀̀keè. Memme k̀̀ Defii wuò nkouu denneni o pok̀̀u, k̀̀ bèe ò p̃̀ínnè muw̃̀r̀ím̀̀ú, k̀̀enyíè nkoò duónè keyènkè kem̀̀u, k̀̀ò f̃̀ĩnkoo kuk̀̀nwent̀̀o. 26 Dik̀̀nweh̃̀nì k̀̀o nitipòk̀̀u k̀̀te odak̀̀t̃̀i c̀̀f̃̀t̃̀è o d̀̀u bo t̀̀è mieke k̀̀doroo k̀̀nduò k̀̀ diyíè yàa yennènnì.

27 Dè wenté diì m̀̀nnì k̀̀o d̀̀u yenni ke bo s̀̀atè o ce, k̀̀ns̀̀s̀̀ nho pok̀̀u duò dibòr̀i ke c̃̀ãnko, k̀̀o nou dakè dibòr̀i. 28 Kòò d̀̀: Ítè k̀̀ tí p̃̀éé!

Kòò nduò k̀̀c̀f̃̀k̀é k̀̀o ò t̀̀oté dic̀̀r̀i k̀̀daà nho s̃̀mmarím̀̀ú ìnkè, k̀̀p̃̀éé k̀̀k̀ò nho cie. 29 Ò t̀̀òke diì m̀̀nnì o cie, k̀̀t̀̀oté disiè k̀̀k̀ééte oc̀̀i yek̀̀k̀è t̃̀p̃̀ítè nè yèdéè, k̀̀duò nyIsidayeeribe botí bá k̀̀u dikèè dimáà. 30 Bèè k̀̀o dimáà d̀̀ yà k̀̀ bè nnaá nke tú: Ti mu nyí yà diè mbotí ti me nyí d̀̀ k̀̀è nè Isidayeeribe yènnimè Esibiti. De k̀̀o tináaht̃̀i d̀̀ nti t̃̀i wènt̀̀mu k̀̀yà ti bo ỹ̀mè.

20

Isidayeeribe dokénè m̀̀ Bensamèe botí k̀̀be ke bo p̃̀ite

1 K̀̀ Isidayeeribe w̃̀nnè bem̀̀u k̀̀t̃̀i m̀̀Misipaa ti Yiè nkuyie nyìkè k̀̀t̀̀oté Danni tenkè k̀̀tuòkenè Beerisebaa, k̀̀tuòkenè Kadaadi k̀̀koo. 2 K̀̀ ti Yiè nkuyie nkò benit̃̀bè Isidayeeribe botí im̀̀u nè be k̀̀o bek̀̀t̃̀bè k̀̀ bèe tí ndit̃̀nnì, k̀̀mbo sik̀̀upík̀̀ùs̀̀nàà (40000) bèè nò mmudoò. 3 K̀̀ Bensamèe botí k̀̀be ke Isidayeeribe t̃̀immè Misipaa.

K̀̀ Isidayeeribe beke ke d̀̀: Ti nàkè de k̀̀o meyei mp̃̀ité mèè botí?

4 Defiibe wuò kou bè k̀̀u wèè pok̀̀u, k̀̀o bè tǝ́nné ke d̀̀: N s̀̀ò t̀̀òkení Bensamèe temp̃̀è nku Kibea, mí nnè m pok̀̀u k̀̀ ti ndó k̀̀yíè. 5 K̀̀ Kibea èi k̀̀be k̀̀tení k̀̀c̀c̀ète m bo t̀̀è c̀̀f̃̀t̃̀è keyènkè k̀̀ndó k̀̀ n kuò, k̀̀duónè m pok̀̀u muw̃̀r̀ím̀̀ú ke tonté k̀̀ò k̀̀u. 6 K̀̀ m me nhò t̀̀oté ke k̀̀kè, ke totí Isidayeeribe tenkè duò ke mamè. Ke yé bè d̀̀mè meyei ndiemè mme isàke Isidayeeribe cuokè. 7 D̀̀ndi Isidayeeribe di t̃̀immu die ndim̀̀u. Nákènnè k̀̀yà di bo ỹ̀mè.

8 K̀̀ bèe w̃̀nnè bem̀̀u ke d̀̀: Ti k̀̀o m̀̀u í k̀̀nti ke bo ta o fi yoo o c̀̀f̃̀t̃̀è. 9 Ti yóo do Kibea k̀̀be mudòò mmu. Tí t̃̀ũnnè tété. 10 Isidayeeribe botí im̀̀u mieke k̀̀ benit̃̀bè bo tek̀̀ùtè (100) tí deite t̃̀p̃̀ítè, k̀̀ bè me mbo tek̀̀upítè (1000) tí deite tek̀̀ùtè, k̀̀ bè bo tek̀̀upíítè (10000) tí deite tek̀̀upítè (1000), bèè yó nwaànnì tidiit̃̀i ke duò mbèè k̀̀r̀i ke bo do Kibea k̀̀p̃̀ite Bensamèe botí k̀̀be d̀̀ ì s̀̀ke Isidayeeribe cuokè.

11 K̀̀ Isidayeeribe w̃̀nnè diǹ̀u dimáà ke bo k̀̀te k̀̀do Kibea. 12 K̀̀ Isidayeeribe botí im̀̀u k̀̀be t̃̀ nkè bèe nàkè Bensamèe botí k̀̀be ke d̀̀: Yé d̀̀ ỹ̀mè k̀̀ di d̀̀ isàke ì mbotí di cuokè? 13 Tí duónnè Kibea èi k̀̀o itokperì yembè, k̀̀ ti bè k̀̀u, k̀̀deite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

Bensamèe botí k̀̀be me nyí nyie nke k̀̀nté be teb̀̀i Isidayeeribe nàà nti, 14 k̀̀w̃̀nnè be ekè yem̀̀u k̀̀t̃̀i nkibea, ke bo dokènnè Isidayeeribe. 15 De yíè k̀̀waá mbehããp̀̀mbè sik̀̀upíísidè nè sik̀̀upísi kuò (26000) be ekè t̃̀yè k̀̀be k̀̀mbúútí Kibea èi k̀̀be, bèè nò mmudoò mesàà nkè bembè mbo sik̀̀usiyiekè (700). 16 De k̀̀o behããp̀̀mbè bem̀̀u k̀̀ yec̀̀nkuyè mbo sik̀̀usiyiekè

(700) ke nò mmudoò mesàà. Bá kè kuyùrikù bo kumáà kòò dooté ditàri ò báá kù nòò. ¹⁷ Isidayeeribe kó ditinnì kè bembè me mbo behāāpòmbè sikoupiúsìnàà (40000) bèè na mudoò ke deè.

¹⁸ Kè Isidayeeribee kote Beteedi ke bo beé nti Yiè nKuyie nkéyà bè botí mieke kùù dò nkéniité kè bèe kote kédokénè Bensamée botí kòbe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Sudaá botí kòbe bèè dò nkéniité. ¹⁹ Kè Isidayeeribe báátí dikūnweñni sèi kékote kébáté Kibea také. ²⁰ Memème bè pènnémè Bensamée botí kòbe kudookoti Kibea borè. ²¹ Kè Bensamée botí kòbee yenni képoté Isidayeeribe, kékuo sikoupiúsídé nè sikou sídè de yiè (2200). ²²⁻²³ Kè Isidayeeribee kote ti Yiè nKuyie nyiikè, kénkuò nnè kuyuokoo ke kù bekù ke bo yà kè bè bo wēte kéyíé dokénè be tebií Bensamée botí kòbe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Ëé bèe kote. Kè bèe wēte kétúóté tikōnyauti képénné kudookoti bè baa wee kù pènné dè, ²⁴⁻²⁵ kéwēte kédo Bensamée botí kòbe mudoò, kè Bensamée botí kòbee yenni képoté Isidayeeribe kékuo behāāpòmbè tekoupiúítè nè sikoupiúsini (18000). ²⁶ De mōnni kè Isidayeeribe bemouu kote Beteedi kénkari ti Yiè nKuyie nyiikè ke kuò nke bou dinùù nè kuyuokoo, ke kòu ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò, ke ku kòu itei metaummè kpèyi. ²⁷⁻²⁸ De kó dimōnni dè do sá ti Yiè nKuyie ntaummè tōu de mbo kè Anō biré Edeasaa kó debiré Pinasi weè di bàa kè Isidayeeribe beé ti Yiè nKuyie nke bo yà bè bo wēte kédokénè be tebií Bensamée botí kòbe yoo be bo yóu. Kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke dò: Kōtenè nanke n yóó duó nkè di bè namu.

²⁹ Memème kè Isidayeeribee oo mbehāāpòmbè Kibea kéfité. ³⁰ Diyiè tāānni kè Isidayeeribee do Bensamée botí kòbe mudoò, bè baa òó máá dè Kibea èi iikè. ³¹ Kè Bensamée botí kòbee yenni kéndokùnè Isidayeeribe, kédéténè dihei, ke tó keté bè bo mbè kòumè bè baa òó yīmè yewe tēyè, kékuo benitibè sipisitàāti Beteedi nè Kibea de kó ice ïnkè. ³² Kè be yèmmè ndò mbè to namu Isidayeeribe, bè òó bè na mēè botí. Ke yé ba? Kè bè dó ké bè yūōmmu kédéténè, ké bè tanné Kibea kpáà mieke. ³³ Memème kè Isidayeeribe tīrèe wēnné kémáá Baadi-Tamaa bèè do oke dihei také kè bèe ootení Kibea biriku bíékè. ³⁴ De mōnni kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bèè nò mmudoò mesàà nkè bèe tuōkení Kibea borè, ke bo tekoupiúítè (10000), kè mudoò binté, Bensamée botí kòbe me nyí ndake ke dò ndè yóó bè di. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè ānné Isidayeeribe nōu mieke, kè bèe kuò de yiè behāāpòmbè sikoupiúsídé nè sikoupiúsinnūmmù nè tekòutè (250100). ³⁶ De mōnni kè Bensamée botí kòbee banté bè bè namèmu.

Kè Isidayeeribee bè yóu, ke yé bè tāmè be kòbe bè do òò mbè Kibea také. ³⁷ Bèè do oke kè bèe ootení mecāā nkédo dihei kékuo benitibè bemou. ³⁸ Bè me ndo nàkému nè Isidayeeribe tōbè ke tú bè bo yà kuyukú nku dihei kébanté bè di domè. ³⁹ Bensamée botí kòbe yà dii mōnni Isidayeeribe bótirimè, kékuo benitibè sipisitàāti kè be yèmmè ndò mbè tó bè namu yewe tēyè kōme. ⁴⁰ De mōnni ndi kuyukú finnémè dihei, kè Bensamée botí kòbee wēēte kénsó mbe èi Kibea dii pī mmuhāā nkè kuyukú fī. ⁴¹ Memème kè Isidayeeribee wēēte kécuó mBensamée botí kòbe, kè kufōwáá mbè auté, ke yé bè yàmè meyei mmèè bè do. ⁴² Kè bèe coké Isidayeeribe kéwetinné dikpáà, kè bè mbè bèti, bèè iténí dihei bíékè kè bè nkérini, kè bèe bè soó nde cuokè ké mbè puoti ke kòu. ⁴³ Kè Isidayeeribee cēēte Bensamée botí kòbe ké bè fēnné ké mbè kòuti, ke yàa tuōkenè Kibea diyie yìèní kèè bíékè bá bè í mbè yóu kè bè bo wei. ⁴⁴ Memème kè bèe kuò Bensamée botí kó behāāpòmbè yekōmbò yembè máà tekoupiúítè nè sikoupiúsini (18000). ⁴⁵ Kè besōmbee coké kénwetí ditāri Dimō, kè bèe ninte sikoupiúsinnūmmù (5000) kékuo, kēsōté kémbeti besōmbe kētuōkenè Kidommu kéyíé kékuo sikoupiúsídé (2000). ⁴⁶ Bensamée botí kòbe kó behāāpòmbè bè kùò bè de yiè, bemou bè do bo sikoupiúsídé nè sikoupiúsinnūmmù ndi (25000) yekōmbò yembè máà. ⁴⁷ Bèè do coké kénwetí ditāri Dimō be mieke kè sikousikuò (600) na kéyenté, kētuōke di borè ké ndè bo ke dò betāābè bēnàà. ⁴⁸ Kè Isidayeeribee wēēte Bensamée botí kòbe bèè kpáà de bíékè ké mbè tū mbè bo yèè ekè mieke ke kòu, ke kòunè be wūō, ke cóunko yehékè be tempē nkumou mieke.

21

Bensamεε botí wète ke ketémè

¹ Isidayεεribe do tii ndii mǎnni Misipaa képarikèmu ke dǎ, be miεke òmǎu báá duó nho kóo sapàà mBensamεε botí kou kòo puoke. ² De mǎnni kè Isidayεεribeε kǎte Betεedi, kǎntũũ nke kari ti Yiè nKuyie nyiikè nè kuyuokoo, ke kuò ntingnieti. ³ Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie mba nkpréi nte Isidayεεribe botí miεke kè kùmakù kpánné?

⁴ Kè dè nkpráá uu kè Isidayεεribeε íté kémaá diwũòtǎnni ti Yiè nKuyie nkpréi, ké kù fié iwũò kǎtuò, ké nkù feu itèi metaummè kpréyi, ⁵ kébeke betǎbè ke dǎ: Ti botí miεke kùmakù bo kùu sòò í bo ti tíkú dè Misipaa?

Ke yé bè sòò nǎkémèmu ke dǎ: Kè wèè í kǎtení de kó metíimmè bèε ò kùu. ⁶ Kè mesémmeε bè pí mbe tebii Bensamεε botí kǎbe kpéi nkè bè nnáá nke tú: Isidayεεribe botí makù dèemu memmaá? ⁷ Ti bo yíme náke bèè na ke yenté mudoò miεke kè bèε péte be pobè? Ti sòò pàrikèmu ti Yiè nKuyie nyiikè ke dǎ: Ti kóo mǎu báá duó nho kóo sapàà mbe kóo mǎu kòo puoke.

⁸ Kè bèε bíéké betǎbè ke bo yà be botí miεke kè kùmakù bo mbo kùu sòò í kǎké bè tíi ndè Misipaa ti Yiè nKuyie nyiikè, kénsó nKadaadi tempè mmieke Yabesi èi kǎbe sòò í bo de kó metíimmè. ⁹ Kè bèε bate bèè sòò kǎtení, ke í nyà Kadaadi tempè nYabesi èi kou mǎu. ¹⁰ Bèè sòò bo de kó metíimmè kè bèε deite yekǎmbò yembè, kè bè mbo tekǎupíitè nè sikǎusidé (12000), kè bèε bè tǎ nde kó dihei ké bè nǎké ke dǎ: Kǎtenè Kadaadi tenkè nYabesi èi kékuò di nitiè nè benitipòbè nè ibí. ¹¹ Dí kuò benitidaabè nè benitipòbè bèè yíéte benitidaabè késúo mbesapàmbè bèè mu nyí yíéte benitidaabè.

¹² Kè bèε péte Kadaadi tenkè Yabesi èi miεke besapàmbè sikǎusínàà (400) bèè mu nyí yíéte benitidaabè. Ke bè kǎtenní Sidoo Kannahǎá, bè borè.

¹³ De kó difǎnkúò bèè sòò bo bè tíi ndè, kè bèε tǎ mbenitibè Bensamεε botí kǎbe bèè sòò coké késǎri ditǎri Dimǎu bè borè, ke bo bè wammúnè metaummè. ¹⁴ Kè Bensamεε botí kǎbeε wète kékonni mǎcǎá nkè bèε bè duó mbesapàmbè, bè kùu Yabesi èi kǎbe ke súo mbè. Bè me nyí mbè cǎtine.

¹⁵ Kè mesémmeε pí nyIsidayεεribe Bensamεε botí kǎbe kpéi nke yé ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè de kó kubotí fǎtirii feité Isidayεεribe botí miεke. ¹⁶ Kè Isidayεεribe tínni kó bekótibè dǎ: Benitipòbè ténke í bo Bensamεε botí miεke. Ti bo péte de benitipòbè kéduó mbèè yenté mudoò miεke? ¹⁷ Bensamεε botí miεke bèè yenté be fuku dò nkésǎtému. Kè dèε yíé nkè de kó kubotí báá kú Isidayεεribe botí miεke. ¹⁸ Ti me nyí yóó na ké bè duó nti kó besapàmbè kè bèε puoke. Ti sòò pàrikè mèè kpéi nke dǎ: Ti miεke kè wèè bè duó nho kóo sapàà nti Yiè nKuyie nhò cǎó.

¹⁹ Kè bè dǎ: Ti Yiè nKuyie mbanni ð mme mbomè bá dii benni Sidoo Betεedi bakù you kuce kùu kǎrinè Betεedi nè Sisemmu ku kó diyie yiení kèè bíéké Debona bakù cǎnku.

²⁰ Memme kè bèε tié mBensamεε botí kǎbe ke dǎ: Kǎtenè kénsǎri fínyí kó depaa mmieke, ²¹ kénwéi, kè Sidoo èi kó besapàmbè yènni dii mǎnni ke kǎri tihauti di iténí, bá wè kòo pí nhosapàà nhómáà kè di kǎnnè képuoke. ²² Be cicεbè yoo be tǎbè kè bè ti sǎnkénni dikpànni, ti bo bè nǎké ke dǎ: Bè di kuó mmesémmeε ke yé ti í namè ke pèténí besapàmbè Yabesi èi kè bè di cǎtine. Bè me nyí yóó di duó mbe kó besapàmbè ke bo nyiékù bè bo yíme bè yeténè dinùu bè do dǎunnè di ti Yiè nKuyie.

²³ Memme kè Bensamεε botí kǎbeε tǎnnε bè bè duó nyii tié Sidoo kó besapàmbè yènni dii mǎnni ke bo kǎte tihauti, kè bèε pímmú besapàmbè dè bè bèkú mèè botí kékǎnnè kémaá be èi kénkari. ²⁴ Kè Isidayεεribe sǎmbeε cítéte, bá wè kòo kǎte o botí kǎbe borè, nè o naàmunkù kǎbe. Bá wè kòo mbo o tenkè.

²⁵ De kó dimǎnni Isidayεεribe do í mǎke okpàati, bá wè kòo ndǎri ò dómè.

ODUTI Di mpátiri to tũ náahti

Oduki kó dipátiri ti náa nti do dđđ ti nti Bebaatíbè do baké dii mōnni Isidayεεribe.

Dikōnni mari dii do tanní Isidayεεribe tenké kōo niti mōu bo Betideεmmu εi, Sudaa tenké miεke, kōo yètiri tu Edimeδεki kōo mōke initidabí idé, kōo íté wenwe nè o poku Naomi nè be bí idé kékate Mōabu εi, ketenkè naati dè kékari. Kōo nitidabí idé puoke Mōabu εi kó benitipòbè Jripa nè Oduki.

Oduki kó dipátiri dó ké ti náké de kōo nitipopòd Oduki wèè í tú Isidayεεribe boti kou ò tamè mmè Kuyie kōbe miεke. De kpéi nkè de kó dipátiri ti náa nhOduki do tũnni mmèè boti o dōu cǐtè nè ò do tũ mmè Kuyie nyIsidayεεribe tũ nkù, wenwe wèè í tú Isidayεεribe boti kou.

Di náammu Kuyie nhō yietí mēè boti oniti wèè dōrīmè wenni ò pī mmu tōmmú kpéi. Di ti náammu Oduki nè o cōkù Naomi bè ta mēè sémmè miεke. Kè Kuyie nné bè dōd mesàa ndiemè. Dèè benkú ò do taunnēmè benitibè ke dōri Kuyie ndó dè.

Okpàati Dafiti yàari tu weè kó debire, wenwe Mōabu εi kōd nitipòkù weè te Dafiti yàaribè, Odeétiwè Yesu yènni bèè kó kufuku miεke. (Matie 1:5).

Di mpátiri náahti duó ke dōmmè

1. Dè wũǎkémè kè Oduki yàa neiné o cōkù kékonní Betideεmmu ti 1
2. Oduki kōtémè kupaku ke bo déri tidiiti 2
3. Dè wũǎkémè kè Boasi yàa puokenè Oduki 3-4

Edimeδεki nè o poku bè kàtemè Mōabu

¹ Bebaatíbè baké dii mōnni Isidayεεribe tenké kè dikōnni dieri mari tanní dihei, kōo niti mōu íté Betideεmmu εi Sudaa tenké nè o poku nè o nitidabí idéi kékate kēmbō Mōabu kōbe tenké. ² De kōo niti yètiri do tú Edimeδεki (dèè tu Kuyie mbaké), kōo poku kpéri tú Naomi (dèè tu Diwèi yiè), kōo bire marè kó diyètiri tú Madonni (dèè tu Ocīri) kè deterè kpéri tú Kidionni (dèè tu Mumōmmú). Bè do tú Efadata naāmūnkù kōbe mbe. Bè do íténí Betideεmmu εi ndi Sudaa tenké kékate kēmbō Mōabu tenké deπaa. ³ Kè Edimeδεkii kú kè Naomi nkpaá nè o nitidabí idé. ⁴ Kōo bí puoke Mōabu εi kó besapambè. Kōo mōu yètiri ntú Jdipaa, kōo tōu kpéri tú Oduki. Kè bè ndè mōke yebie ntepiítè. ⁵ Madonni nè Kidionni kè bèe kú kè be yō nkpaá omàa ke pàa o dōu nè o bí.

Oduki neinèmmè Naomi kè bèe kò mBetideεmmu

⁶ Memmè kè Naomi keè ti Yiè nKuyie ndōdmmè o kōbe mesàa nkè tidiiti buoté kéité Mōabu kēbáati kēnkūnti ke neiné o cōbè bedé. ⁷ Kè bèe kété kēmbérinè kuce. ⁸ Kè Naomi náké o cōbè bedé ke dō: Bá wè wèe kōo nho cǐtè o yō borè, kè ti Yiè nKuyie ndi dōd mesàa nkēndōnnè di mē dōdmmè bèè ku, nè mí m mōmmu. ⁹ Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè di pété di daabè kéompe. Kōo bè kōunnè kè bèe ku. ¹⁰ Kè bè dō: Biti, ti yó nda neinēmu a cie.

¹¹ Kè Naomi dō: M bí, kōnnè. Ba nte kè di dó ké nni nneiné? N yí kpaá ke dō m bo peité ibi kè ì di puoke. ¹² M bí, Wētenè, N kōtému mediè, n yí kpaá ke dō nkéyenke onitidōu, Bá kè n tu m bo yenke yie nképié ibi, ¹³ di bo na kēmbaa kè ì kótáa? Di báa yenke otōu mōuàa? N sémmè di pēstému. Ti Yiè nKuyie nkpannè mí nwe.

¹⁴ Kōo cōbèe kuó mbedé kè Jdipaa kōunnè o cōkù kōd cau nkéwēte, kè Oduki nhō kpaánè.

¹⁵ Kè Naomi dō: Nte a dúd ke wēte o kōbe nè o bōkè de borè, múnkee wēte.

¹⁶ Kè Oduki dō: Bá ntú n da yóu kéwēte, a tati dè n de ntati, a kōbe yó ntú n kōbe mbe, Kuyie nha tũ nkù n yó nku ntú. ¹⁷ A yóó kú dè, n yóó de nkú kè bè n kūnné. Kè n yí dè dōd ti Yiè nKuyie nní mpoté. Mukūū mmuú máa bo ti yate mí nnè fǐ.

18 Kè Naomii yà ò yetoomè ke bo nhò neínè ke dò yúóó.

19 Kè bè ñneí bedé kétuàke Betideemmu, kéntatoo dihei, kè dèe di benitibè. Kè benitipòbè ntú: Naomii nweà? 20 Kòo dò: Di bá nni nyu ke tú: Naomii, di nni nyu ke tú: Meyeñcaàrimè. Ke yé muwērimú muməu yiè nni ndiímmè mesémmè. 21 N do iti ke təmu, ke konní n nəu sinummù. Bá nni nyunè ke tú Naomii, ti Yiè nKuyie mmuwērimú muməu yiè nni mbùtinnému ke n tanné mesémmè mieke.

22 Mēmme Naomii nè o còkù Oduiti Məabu eì kou bè itémè Məabu kétuàke Betideemmu, dididèi ketírì diì mənni.

2

Oduiti dèemmè tidiiti Boasi paku

1 Naomii dəu Edimedeki naàmunkù kou məu weè do bo ke məke o kperε kòo yètiri feí, kè bè ò tu Boasi. 2 Diiyè marì kè Oduiti náké Naomii ke dò: N dó kékōté òməu paku nku, kòo yie n dérí tidiiti. Kè Naomii dò: Kōté m birε.

3 Kòo kōté kupaku makù kè betōmbè nni kòò tū nke déénte. O yuu yó nnaati dè ke sś nku paku tú Boasi kəku nku.

4 Kè Boasii íté Betideemmu kékōtòo kédəu mbetōmbè ke dò: Ti Yiè nKuyie nni ndi bonè. Kè bèe ò tēñné ke dò: Kù da dəò mesàà.

5 Kè Boasii beke wèè bàà betōmbè ke dò: We ntu onitipòkù yie?

6 Kòò dò: Naomii neínèni wènwe Məabu, 7 ò məəmu dinùù ke bo dérí, nè dikūnweñni ndi ò dèemmè, ò yī cókè sàmپó nwe.

8 Kè Boasii náké Oduiti ke dò: N kóo sapàà nha báá kəte òməu paku, ríbo die nnè n nitipotōmbè ke déé. 9 N nàkému betōmbè ke tú bè báá da béinnè, kè sinéyēi da pī nhá kəte kēyā bè dòní mèè nie.

10 Kè Oduiti nínkù Boasi ìkè kóò nàké ke dò: Dè yīme kàa n dòò mesàà nke m pénsirì, mí nwèè tu opòò?

11 Kè Boasi dò: Bè ñ nàkému a dəòmè a còkù nè a dəu kumè nè a yóumè a cice nè a yō nè a eì ke kətení ke bonè kubotí tekù, a do í yé kù. 12 Ti Yiè nKuyie nda yietí mesàà nha dəò mè. Ti Yiè nKuyie tínti nyIsidayeribe tū nkù da dəò mesàà nkè mè ndeu, kè n da kánké.

13 Kè Oduiti dò: N yiè a nni ndəəri mesàà nha n dəòmè ke náríkunne n yèmmè, ke n náánè diwèi ke dò nha kó betōmbè m me nyí bè tūàke.

14 Bè yóó di diì mənni kè Boasii náké Oduiti ke dò: Kətení kédi, pəðtè a pèè tikūnti. Kòo ò duó ntidiiti bè pūñné tì, kòò càáké kənsànnè késús. 15 Ò wète diì mənni ke bo dérí kè Boasii náké betōmbè ke dò: Yóunè we kòo ndéé, di báá ò kəkénè. 16 Di yóu kè tidiiti nduò kòò dèé, di báá ò kpannè.

17 Kè Oduiti ntūū nke déé nkétuàkenè kuyuoku, képuotí kēpíe nteyààtè, 18 kətò kékōnnè kēbenke o còkù, kóò duónnè tidiiti ò do di késús ntì. 19 Kòo còkùu ò beke ke dò: A dèrí we mpaku yie? A pī nde mutōmmú? Ti Yiè nKuyie ndəò mesàà nwèè da cəuté.

Kè Oduiti ò nàké dèè dəò, ke dò ò dèrí wèè paku o yètiri tu Boasi. 20 Kè Naomii dò: M banté ke dò nti Yiè nKuyie nkuu ti dəò mesàà nkù do me dəòmè bèè ku, kùu dəò mesàà nde kóo niti. Ke yíe bēi nke dò: Boasi tu tinaàmunkù kəbe kóò məu nwe wèè dò nkéndake ti kpéi.

21 Kè Oduiti dò: Ò béimmu ke tú nní mbonè o tōmbè ke déé nke bè yàa deènè mudidèi.

22 Kè Naomii dò: Mbonè Boasi tōmbè, a báá kəte kupaku tekù makù, bè yàa bo da kpannè.

23 Kè Oduiti nkūōtìnè Boasi nitipotōmbè ke déé nke yàa deènè tidiiti ketitì nè tidérítì, ke baa bonè o còkù.

3

Naomii tiémmè Oduiti

¹ Diyie mari kè Naomii náké Oduki ke dò: M bire, n waà ndè bo yĩmè mme kàa rĩbo kè dè da naati. ² Di mmònni a bantému ke dò mBoasi a niènè wèè kó benitipotōmbè ke déé nho paku ò tu ti naàmùnkù kou nwe, ò puoti yie nkó keyènkè nke o yie. ³ Wuò keyōore amàà tūdààrí kédáátí a yaàsààtì kékote o yie, a né báá yie nkòò da ya ke mu nyí di ke yá. ⁴ Kòò yóó duó a nhò paké, kòò duó kàa katoò kédáa nho yààkù kédúó o naàcèi také kòò banté a dómè wèè daate a kpéi. Ò bo da náké a dò nkédòò dè. ⁵ Kè Oduki dò: N yóó dōòmu a n náké tì timòu.

⁶ Kè Oduki ité kékote kuyie kédòò o còkù ò náké tì weti weti. ⁷ Kè Boasii di keyà kòò yèmmèe cátè kòò kote kéndúó o diiti còú dè. Kè Oduki banné kékotoò kédáa nkuyààkù o naàcèi také kéndúó. ⁸ Keyènkè cuokè kè Boasii entení keyà onitipòkù duómè o naàcèi také kè dèe ò di. ⁹ Kòò dò: Wenninwe?

Kè Oduki dò: Mí nhOduki nwe a kóo tãnti, daate n kpéi, fšò tu ti naàmùnkù kou wèè táké, ke dò nké n tieke.

¹⁰ Kè Boasi dò: N kóo sapàà ti Yiè nKuyie nda dōò mesàà, a dōò dè bàmbà ndè pēētēmu a dōò ndè a còkù, demòu deé benkú a dómè ti naàmùnkù, a í wammú bedapàmbè bèè mōke be kperere yoo idawaá. ¹¹ N kóo sapàà mbá nyĩkù, n yóó dōòmu a dó tì. Benitibè bemòu yému a túmè onitiposààwè. ¹² Mómumuò nwe n dómme ke da túóté, òmòu né bomu wèè da tókénè ke m pēēté. ¹³ Nduó die nké dèe wenté kè tí ti yà. Kòò dó ké da túóté, wè da túóté, kòò me nyí dó, m béimmu ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri ke tú, m bo da túóté.

¹⁴ Kè Oduki nduó kè dèe wenté kòò yè kè dè kpaá uu. Boasi do í dó bè nyé ò kàtenimè kuyie. ¹⁵ Kòò dò: N duònni a yààkù.

Kè Oduki ò duó, kòò cūš tidiiti cidóòbè tepíitè nè bènùmmù kóò tóú. ¹⁶ Kòò kò ndihèi o còkù Naomii borè, kòò ò beke ke dò: M bire ònti dōò?

Kè Oduki ò náké de kóo niti ò dōò dèe kó dimàà. ¹⁷ Ke dò: Ò m pã tidiiti cidóòbè tepíitè nè bènùmmù ke tú m báá wētení n nòunùmmù a borè.

¹⁸ Kè Naomii dò: M bire nkari béu keyà de kó tináànti yóó kú dè. Boasi yóó tūntemu de kó tináànti yie.

4

Boasi sōtémè Edimēdeki fuku

¹ Mēmme kè Boasii kote kénkari diheì bōrì bè kàrì dè ke tūnni tihèikènnáànti. Wèè do dò nkéndake Oduki nè o còkù Naomii be kpéi kòò mpēnké, kè Boasi dò: N kou kateni kékari die!

Kòò kari. ² Kè Boasii yú behèikènkótibè tepíitè ke dò: Karinè die, kè bèe kari. ³ Kè Boasii náké wèè dò nkéndake be kpéi ke dò: Naomii wèè konni Mòabu wèè fiiti ti tebite Edimēdeki bàtè. ⁴ Kè n né yē m bo da náké kàa tè donté bèè kàri die nnè behèikènkótibè be ìkè. Kàa me nyí yóó tè donté a n náké kè nni nyé, ke yé a kó difōnkúò mĩ baatémme.

Kòò dò: Kè n na m bo tè donté.

⁵ Kè Boasi dò: Kàa donté tebàtè, á túóté Oduki Moabu kou okúpokù, kēsōtè wèè ku o cītè.

⁶ Kòò dò: M báá na ké dè donté n yàà bo paà wèè bo túóté n kperere. Donté n na ndonté dè, n yí yóó na.

⁷ Nè dimònni Isidayeribe do š nkè bè donté demarè yoo bè cèète, òmòu wèè šš deite o neükù kédúó nhotòu, dèè benkú tináànti tūntemè. ⁸ Wèè do dò nkédonté tebàtè kòò náké Boasi ke dò: Donté, kédeite o neükù kóò duó. ⁹ Kè Boasii náké behèikènkótibè nè bèè kó dimàà dè bo ke dò: Di yàmu yie n dontémme Naomii, Edimēdeki, Madonni nè Kidionni be kperere demòu, ¹⁰ kétúóténè Oduki Mòabu kou Madonni wèè ku o pokù kēsōtè ocì cītè, kòò yètiri báá feti o kòbe cuokè nè o ei.

¹¹ Bèè dè bo nè behèikènkótibè kè bè dò: Ti yàmu! Ti Yiè nKuyie ndōò mesàà a yóó túóté wèè nitipòkù kòò ndōnnè Dasēdi nè Dea bè do dómme bèè maá Isidayeri cītè. Á kpenke

Efadata tenkè miεε kàa yètìrìi feité Betideεmmu. ¹² Ti Yiè nKuyie nyóu kè de kóo nitipòkù da pié ibí péu, kàa cīētèε naánnè Sudaa nè Tamaa be bire di yààrì Pedei kpete do dómme.

Boasi tùótémè Odui ke puoke

¹³ De m̀nni ndi Boasii tùótémè Odui, kè ti Yiè nKuyie nhò d̀̀ mesàà nkòo púó nképeité denitidabire. ¹⁴ Kè benitipòbè nnáá Naomii ke tú: Ti sãntí ti Yiè nKuyie nku yóumè kàa pètè deyaàbire dèè bo da pií. De yètìrìi deuke Isidayεεribe miεε. ¹⁵ Deè yó nte a ònni, ké nda t̀ a kóti miεε. A c̀kù wèè dè nda peité ò da dómu. Ò pēētému initidabí iyiekè.

¹⁶ Kè Naomii c̀uté debire ként̀u ké dè ỳ. ¹⁷ Kòo cēpεεtit̀bè d̀: Bè peité Naomii denitidabire, ké dè yú ke d̀ Obedi. Kè Obedii peité Seseε kè Seseε peité Dafiti.

Dafiti kó kufuku

¹⁸ Pedei wèè peité Etisidonni. ¹⁹ Kè Etisidonnii peité Adamu, kè Adamu peité Amminadabu. ²⁰ Kè Amminadabuu peité Nasõõ, kè Nasõõ peité Sadima. ²¹ Kè Sadimaa peité Boasi, kè Boasii peité Obedi. ²² Kè Obedii peité Seseε, kè Seseε peité Dafiti.

Sammuyeri pátiri ketiri Di mpátiri to tii náànti

De kó dipátiri ti náá nSammuyeri kpéi nke, wèè do tú Kuyie ndo tããté bèè baatíbè Isidayeribe miéke be kóo sɔnwe. Weè do tũnni dihei kó tináànti, ke tú Kuyie mpããnáànti náàntò kè weè tu ikuò niùti Kuyie ncĩtètè. Kè dè mboni kè Isidayeribe ténke í ndó bebaatíbè bèè mbè baké, kéndó kéwáá nhokpààti wèè yó mbè baké iboti tɛi kɔme.

Kè Kuyie mbè duó nhokpààti ketiwè wèè tu Sauri. Sauri me nyí nhɔte ò bo dòmè Kuyie nyí ndó dè kè kùu ò dootóo kètããté Dafiti. Memme kè Sauri nkékú kè Dafiti dèúkú.

De kó dipátiri ti náá ntì tu: Kuyie nkuù máà tu ku kɔbe kóo kpààti. Nè de kpéi nkù báá na kèpĩnnè mutómmú wèè í kù duó nhomáà.

Di mpátiri náànti duó ke dòmè

1. Sammuyeri kó tináànti o bíkembénti nè o tómmú ò do ni mèè botí Isidayeribe 1-8
2. Sauri náá mmèè botí okpààti nè Kuyie nho dootóomè 9-15
3. Dafiti kó tináànti nè o do ɔ̄ yenténèmè Sauri nè Sauri kó mukũũ 16-31

Anni mɔmè Kuyie ndebire

¹ Oniti mɔu wèè do bo Damaa èi, Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè kɔku, kòo yètiri tu Edikanaa. Ò do tú Efadaimmu kó kuwuɔ nkou nwe. Sufu wèè do peité Tou, kè Touu peité Ediu, kè Ediuu peité Yedokammu kòo né peité Edikanaa. ² Kòo rípo benitipòbè bèdébè, kòo mɔu yètiri ntú Anni, kòo tɔu kperi tú Peninna. Kè Peninna mmàke ibí bá Anni yie í màke.

³ Bá dii benni kè Edikanaa ní íté Damaa, kékɔte Sidoo ti Yiè nKuyie ncĩtètè ke bo nínkú kè kù bànté kunku Mpakɛdaa kè kù fié iwũɔ. Dè do s̄ nhEdii bí idé ɔfinii nè Findee bèè tu ti Yiè nKuyie nkuò niùbè. ⁴ Kè Edikanaa ní féútè o òfè ti Yiè nKuyie nképã kumaa nkùmáà Peninna nè o bí, ⁵ kèpã Anni yie ò pã Peninna kè dè màmè kuce mèdémè. Ò do we ndó mediè mbá ti Yiè nKuyie nyí me nhò pãmè ibí. ⁶ Kè Peninna Anni yanti nhò cẽi ke caari o yèmmè, kòo ãà ifei ò í màke mèè kpéi nyibí. ⁷ Bá dii benni kè bè kòte ti Yiè nKuyie ncĩtètè ke bo fié iwũɔ ti Yiè nKuyie, Peninna nwanti ke bo caàrè Anni yèmmè, kè dèe nyóu Anni kòo nkuò nkéyete mudii. ⁸ Kòo dɔu Edikana ò bàntè ke dò: Anni dè dòmme kàa kuò nke yete mudii, kàa yèmmè caàrè? A me nni nte kè dè í pèētè initidabí tepítàà?

⁹ Kè Annii íté bè di dii mɔnni ke dèè kéta ti Yiè nKuyie ncĩtètè, ke s̄ ti Yiè nKuyie nkuò niùti Edii kàri ti Yiè nKuyie ncĩtètè bòri. ¹⁰ Kè Anni yèmmè caàrè, kòo kuò nkè ntinɔnnieti yiè kòo báá nti Yiè nKuyie nke tú: ¹¹ N Yiè nKuyie nf̄s̄ Mpakɛdaa, n kuò mmesémme, n wénté fenɔnsààfè mí nha kóo t̄nti sámpòu kè m pã denitidabire, kàa dè nni mpã, m bo dè n da duó nkè dè mp̄i nha tómmú s̄ã bá kuponkù báá kááké de yuu. ¹² Kè Anni mbáá ti Yiè nKuyie nkè dèe mɔnte kè Edii ò wùo nke wúo nho biè mmáà yeè nampúmè. ¹³ Ò me nyí yo ò náá nke tú mù, ò baa do báá nti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mme, kè Edii yèmmè ndò nhò muó mmenaà mme, ¹⁴ kòo nàké ke dò: Dè yó nkááké de kàa naà mɔntè? Die ndòke a yóo dennemè a naà. ¹⁵ Kè Annii ò t̄nné ke dò: Okóti, n yí muó mmenaà, meyeñcaàrìmè mèè ñ deuté, kè ñ kuònnè ti Yiè nKuyie. ¹⁶ Bá n wénté mufòmму yeimu yiè, iyentotí nè meyeñcaàrìmè dèè ñ deuté, dèe te kè m bàá nti Yiè nKuyie nkè dè mɔnte.

¹⁷ Kè Edii ò t̄nné ke dò: Kòte ke bá nyĩkù, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù da pã a kù mɔo dè. ¹⁸ Kè Annii ò t̄nné ke dò: N wénté fenɔnsààfè mí nha kóo t̄nti.

De mɔnni kè Anni yèmmèe cátè, kòo kò nkédi.

19 Kè dèe wenté Edikanaa nè o cīètè kabe kè bèe piké cuté kénínkú kébántè ti Yiè nKuyie nkédeè kékò nDamaa.

Bè peitémè Sammuyeri kóò duó ti Yiè nKuyie

Edikana nè o pokù Anni kè bèe duó, kè ti Yiè nKuyie nduó nhAnni ò kù mǎo dè. 20 Kòo púó nképeité denitidabire, ké dè yu ke dǎ Sammuyeri (dèe tu Kuyie nkèè).

21 Mèmmè kè dibenni tərì rboní, kè Edikanaa nwēti Sidoo nè o cīètè kabe ke bo féuté feǎfè ti Yiè nKuyie, káféúténè ò kù cànnenè dii nùù kǎfè. 22 Anni í nneínè o dǎu, kóò nǎké ke dǎ: N dǎ debire dèe cǎté kè nní nkəri ké ndè neínè ké dè duó ti Yiè nKuyie nSidoo kè dè nke mbo sǎǎ. 23 Kè Edikanaa ò tēíné ke dǎ: Kǎa me ndó dè wenni, nkpaá die nkè debire yǎa cǎténè. Ti Yiè nKuyie ndǎò kù béi ntì.

Mèmmè kè Anni nkpaá kè debire yǎa cǎténè.

24 Debire cǎté dii mǎnni kénkpaá kénnì, kòo dè kǎtenè ti Yiè nKuyie ncīètè Sidoo, wenwe nè o dǎu, kè bè ntǎ dinaadaa* yebie nyètǎati kpəri nè muyuo nnè nè menǎa nkudǎukù. 25 Kòo féuté fenǎǎfè ti Yiè nKuyie, kédeè kékǎtenè debire Edii borè. 26 Kè Anni béinnè Edii ke dǎ: N yiè nha bomu, dentení onitipòkù wèè yǎa cǎrmmú die nha ìikè ke báá nho Yiè nKuyie, mǐi yǎa nwe. 27 Nte debire n yǎa sènní dè ké ndè mǎú n Yiè nKuyie kù dè nni mpǎmu. 28 N yóó dè nkù duómmu kè kù ndè te de fǒmmu mumǎu.

Kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè ke sǐnnǎo.

2

Anni sǎntemè ti Yiè nKuyie

1 Kè Annii sǎnte ti Yiè nKuyie nke dǎ:

Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m pèté diwèi,
kuù m pǎ dikǎmbùò kè m bo ndaú n dootitǎbè,
kuù n teennè dèe te kè n yèmmè naati.

2 Ti Yiè Kuyie nkuù mǎa kpa meyei,
kuù mǎa tu dipèrì dii n kǎnké,
òmǎu tǎu í kù dǎnnè ke kpa meyei.

3 Di bá nsũũnko sipǎo kó tinǎaǎtì,
tisǐnténǎaǎtì ténke bá nyièní di nǎ mieke,

Ti Yiè nKuyie nyému demǎu,
kù yóó bekénè benitibè be dǎòrìmè dǎmmè mme.

4 Kuù keku bekpàritiebe tǎnnè,
bèè do cǐnni kè bè kpenke.

5 Bèè do yo nke diè nkè bè wanti bè bo di mù ke mǎnté.

Bèè do fèũrìné dikǎnni kè bè òmpu.

Kè tehǎũnte peité kuce mèyiekè,
wèè do peí kòò naá ntehǎũnte.

6 Ti Yiè nKuyie nkuù ǎǎ kuǎ kè kuù fòùkùnnè,
kuù ǎǎ tannè onitì kudǎnkù kè kuù ò dènnení kudǎnkù.

7 Ti Yiè nKuyie nkuù ǎǎ dǎò onitì fedawanfè kè kuù ò kparìkùnnè,

kuù ǎǎ kékùnnè onitì kè kuù ò déúkùnnè.

8 Kuù ǎǎ í nhocǐri mutǎǎ mmièke,
kédenne osènniwè mesémmè mieke,
ké bè wènnénè benitidiebè kè bè nkari,
ké bè duó ndikpààtikàri.

Ti Yiè nKuyie nkuù te ketenkè,

* 1:24 dinaadaa: Yepǎte mayè mieke bè wǎri yenaadakè yètǎati, yeteyè ke wǎri dinaadaa dimǎa dii mǎke yebie nyètǎati.

kuù ànné yēsā̀nkè yèè kè tɔ.

⁹ Kuù dà̀kè bèè kù dé bε fòm̄mu kpéí, kè benitiyεibe kɔ ndibiinn̄ni miεke ke yé on̄tì ã̄ í nnamè nè omáà kó muwērímú.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó p̄ontemu ku dootitɔ̀bè, fetaafe bo bè pεε, Ti Yiè nKuyie nkuù yóó bekénè kutenkù kum̄ou, kéduú nku kóo kpà̀tì kù tã̀áté wè muwērímú, kédéúk̄unne kù tã̀áté wè.

¹¹ Mὲm̄me Edikanaa nè o kɔ̀be kè bèè kò n̄ho cie Damaa, kè debire nkpaánè Kuyie nkuú n̄t̄t̄i Edii ke p̄í n̄ti Yiè nKuyie nt̄mmú.

Edii bí kó m̄borime

¹² Edii bí borime í nwenni, ì do í dake ti Yiè nKuyie nkpeti, ¹³ bá nè bè do me ntúmè ikuú niù̀bè. Nte bè do d̄ɔ̀ri m̄èè botí: Bè do ã̄ nkòò m̄ou fèúté fè̀fè ti Yiè nKuyie nke kraá bérí, be kóo t̄nt̄ti tuakéní ke tɔ temátik̄umpete yen̄t̄i nyè̀t̄ã̀ti kpete, ¹⁴ k̄embaunte sinakesí nè sik̄umboó nè sid̄ou nè tikà̀dà̀buuti miεke. Kòò n̄nte d̄èè kó dimà̀a be kperε nde. Bè do me nd̄ɔ̀ri Isidayεeribe bem̄ou bèè k̄roo Sidoo.

¹⁵ Bá kè bè mu nyí t̄uò mmekùò nyikuú n̄t̄t̄i t̄nt̄ti k̄atení, kénáké wèè fèúté fè̀fè ke d̄: Ikuú n̄t̄t̄i tu a ò p̄a imaa nhò yóó p̄unné ì, ò í yóó c̄outé ibirí, ò d̄ó ibénní nyi. ¹⁶ Kòò ȳi: N d̄ò nkétuò mmekùò m̄me k̄edeè k̄aa túóté a d̄ó ì. Ot̄nt̄i d̄: Bàmbà nwe a d̄ò nké n duó mmè, k̄aa yete n yì fiète. ¹⁷ Kè Edii bí nd̄ɔ̀ri ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è, bá bè í nwúó mbè kù p̄ã nyèè p̄arè ke d̄ò nyè tu ku kperε.

Sammuyeri bomè Sidoo

¹⁸ Kè Sammuyeri m̄bo Sidoo ke daati dik̄outéyaà̀bò̀ri ke p̄í ti Yiè nKuyie nt̄mmú. ¹⁹ Bá dii benni o ȳ ò nè o cice kè bè k̄ari Sidoo ke bo fié iwũ̄ ã̄ ti Yiè nKuyie, n̄ho ȳ ò dù̀k̄e diyaà̀bò̀ri k̄ent̄. ²⁰ Kè Edii ní p̄a Edikanaa nè o pokù ti Yiè nKuyie nkó mesà̀a nke d̄: Ti Yiè nKuyie nyóo kòo nitipò̀kù yie nyíé k̄epié ibí, kè ì ìt̄inné ò me nkù p̄a d̄è kó dif̄t̄irì. Kòò deè kè bèè kò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò mesà̀a nhAnni kòo yíé k̄epiété in̄itidabí it̄ã̀ti nè in̄itipobí id̄éi.

Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sammuyeri kòò kòtírí.

Edii do kp̄annè̀mè o bí

²² De m̄onn̄ni Kuyie nkuú n̄t̄t̄i Edii do kòt̄emu mediè nkékeè o bí d̄ɔ̀ri d̄è Isidayεeribe cuokè nè bè d̄outinè̀mè ben̄itipò̀bè bèè do ã̄ ntíkú ti Yiè nKuyie nc̄iè̀t̄è b̄ò̀ri n̄u. ²³ Kòò bè beke ke d̄: Di d̄ɔ̀ri ba mbotí nku? Ben̄itibè bem̄ou náam̄mu di borime í wennimè. ²⁴ M bí yóunè dende! Ben̄itibè náá n̄ti di kpéí n̄ti í wenni. ²⁵ Kòò n̄ti yeténè on̄t̄i ti Yiè nKuyie nkuù ã̄ bè p̄uté. Kòò né yeténè ti Yiè nKuyie nwe mbo ò p̄uté?

Bè me nketé ke í ndake be cice bè náá n̄ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do d̄ó kè bè k̄u.

²⁶ Kè Sammuyeri baa kòtírí, ti Yiè nKuyie nnè ben̄itibè kè bè ò d̄ó.

Kuyie nnàkémè Edii kù yóó ò d̄ò d̄è wenwe nè o bí

²⁷ Diyie mari kè Kuyie mp̄ã̀n̄ã̀nt̄i náã̀nt̄ò m̄ou k̄atení Edii borè kóò nàkè ke d̄: A ȳmu a yembè do bo dii m̄onn̄ni Esibiti ke tú tidaat̄i, kè ti Yiè nKuyie mbè ben̄kemè kumá̀a, ²⁸ k̄étã̀t̄é Isidayεeribe bem̄ou miεke a yà̀r̄i An̄o kòo ntú ikuú n̄t̄t̄i, ke daati dik̄outéyaà̀bò̀ri, ke tóu iwũ̄ ã̄ bè kù feu ì ke tuò ndiwũ̄ ã̄ t̄ann̄i ìnkè ke tuònnè tihúúnt̄i, ke kù náã̀nnè ke kù d̄ò, kè bè níi kù fèúté fè̀fè bè bo mm̄ake be kó kumaa. ²⁹ Ba nkpeí nné te kè di caari kù ȳ mbè nkù feu ì wũ̄ ã̄ nè yep̄arè kù ȳ mbè nkù p̄ã nyè ku c̄iè̀t̄è miεke? Dè ȳme kè di t̄ankíi

imaa nsààyi, Isidayeribe kù feu ì wũṣ miēke nè bē kù pã nyèè pãrè, ke cūḥ di kǎntì? Dè dòmme kàa yàri a bí nyi ke kù pēēté? ³⁰ Nè de kpéí, ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù tu kuù do dǎunnè dinùu a naàmùnkù kǎbe ke dò bē bo ntú ikuṣ niùbè sǎà. Di mmònni mēè ténke dǎke kù yetemu ke tú wèè kù déúkùnnè kù òṣ we ndéúkùnnè, kè wèè kù sènkèrì kù múnkèe o sènkèrì. ³¹ Dè tùḍke ke dèemu kù bo duómme kàa kǎbe nkṵ mmunantékũũ, okóti ténke í yó mbo a cǐètè. Kè kùu dǎò mesàà nyIsidayeribe. ³² Otòu màù bo cǎuté ku cǐètè. A cǐètè miēke okóti me mbá ndè kpaá. ³³ Kù né yóó súṣ nhòmòu nwe a yaábí miēke kòo ntókénè ku wũṣtònni, ke wúó nhò na mborè kè dè ò yóu ke caàri o yèmmè, kè besambe nkṵ mmunantékũũ.

³⁴ A bí idé Ofinii nè Findee bē yóó kù diyie dímáà ndi kàa banté kù bēi nti yóó dǎòmè. ³⁵ De kó difònkúò kè kùu tǎáté ikuṣ niùti kòo mpí nku tǎmmú kè dè wenni ke dǎari kù dómè. Kè kùu duṣ nkòo yaábí ntú ikuṣ niùbè sǎà, kémbo okpààti kù yóó tǎáté wè borè. ³⁶ A kǎbe bèè bo yenté, kè bēè kǎtení kéninku o borè ke bo péte dǎrè yoo mudii sámǎpó, kè nhò bàá nke tú: Ti duṣ mbá mùu tǎmmú ti Yiè nKuyie ncǐètè miēke kè ti péte kédinè.

3

1 Kè Sammuyeri mbo Edii borè ke pǐ nti Yiè nKuyie ntǎmmú.

Kuyie nyumè Sammuyeri

De mònni ti Yiè nKuyie ndo í náánnè benitibè mēcāā mmēcāā nyoo nè mēbenkùmè miēke.

² Keyènkè makè kòo kóti Edii nduṣ o dóu. Ò do kòtému kòo nuṣ nténke í nnaati. ³ Kè Sammuyeri nduṣ ti Yiè nKuyie ncǐètè ku taummè tǎu také, ke sǎ nku cǐètè fitirè mu nyí ku. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Nte mí. ⁵ Kòo cokóo Edii borè ke dǎ: N kǎtenímu. Kè Edii dǎ: N yí da yu, kǎte kédúú. Kòo wēte kédúú. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri kuce mēdérímè, kòo kǎtoo Edii borè ke dǎ: N kǎtenímu, n kèè a n yumè mme ke kǎtení. Kè Edii dǎ: M bire n yí da yu, kǎte kédúú.

⁷ Sammuyeri mu ndo í yé ke dǎ nti Yiè nKuyie nkuù ò yu, kù mu ndo í ò béinnè diyie mari.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri mētǎámmè, kòo íte kékǎtoo Edii borè ke dǎ: N kèè a n yumè mme ke kǎtení.

Kè Edii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò yumè, ⁹ kòò nǎké ke dǎ: Wēte kédúú, kè bē wēte ke da yu a dǎ: N yiè, bēi nkàa kóo tǎnti kémúmu.

Kè Sammuyerii wēte kédúú.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwētení kécómmú o borè kényíé kóò yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Bēi nkàa kóo tǎnti kémúmu.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nǎké ke dǎ: N yóó poté Edii cǐètè nte kuyēiku makù, kè Isidayeribe tì kèè kè dēe kpéēté be to. ¹² De kó dimònni ndi n yóó dǎòmè Edii cǐètè, n nǎké ke yē n yóó tē dǎòmè bá m báá ínté tǐmatì. ¹³ M béimmu ke tú: M bo poté Edii cǐètè sǎà nè o bí dǎari mēè yei nkpeí nke caàri n yètiri kòò yé ke cǐéké. ¹⁴ Mí nKuyie m béimmu ke tú dēmarè í bo dèè bo ūte Edii cǐètè yei mbá kè bē nfié iwũṣ ke m pǎmmú yepǎrè.

¹⁵ Kè Sammuyeri nduṣ, kè dēe wenté kòo kpeté ti Yiè nKuyie ncǐètè kó yebòrè. Ò í ndàátì ke bo nǎké Edii ti Yiè nKuyie nhò nǎké tì. ¹⁶ Kè Edii yú Sammuyeri kóò nǎké ke dǎ: Sammuyeri n kóo dapàà! Kòò dǎ: Nte mí. ¹⁷ Kè Edii dǎ: Ti Yiè nKuyie nda nǎké ònti? Bá n sǎnne tǐmatì bá tǐmáá, kàa n sǎnne tǐmatì ti Yiè nKuyie nda poté.

¹⁸ Kè Sammuyerii ò nǎké ti Yiè nKuyie nhò nǎké tì timòu bá ò í nsúṣ ntǐmatì, kè Edii dǎ: Kuù tu ti Yiè nKuyie, nkùu dǎò kù dómè.

¹⁹ Kè Sammuyerii kóté kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè. Kù ò nàá ntìi náàntì kó dimàà kòò nàá mbenìtibè tìmatì í nduò ketenkè. ²⁰ Mèmmè Isidayeribe kó ketenkè kemou, kétúóté Danni kó kutempè nkétuòkenè Bèrisebaa, kè bèe banté ke dò nSammuyeri mènke tú ti Yiè nKuyie mpānānāntì náāntò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nsòoté kémbenkú kumàà Sammuyeri Sidoo, kòo nnāá nku náāntì.

4

¹ Mèmmè kè Sammuyeri ntuonko Isidayeribe bemou ti Yiè nKuyie nnāá ntì.

Isidayeribe dootitabè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou

Diyiè mari kè Isidayeribe dinté Fidisitēbe mudoò kébáté Ebenni-Esee, kè Fidisitēbe báté Afeki. ² Kè mudoò binté mediè nkè Fidisitēbe auté Isidayeribe, kékuò benìtibè sikoupišínàà (4000) de kó mudoò mièke. ³ Bèè yenté kè bèe coké kékonni bè do baté dè, kè Isidayeribe kó bekótibè dò: Ba nkpeí nte kè Fidisitēbe ti auté miè mbotí? Tí katènè Sidoo kétúóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kè dì mbo ti borè ké ti deeténè ti dootitabè.

⁴ Kè bèe tō nkè bèe tùóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou, ti Yiè nKuyie Mpakēdaa kari dè beīnkēmbārìbè bèdébè saku. Kè Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bè dè bo. ⁵ Bè tūòkenè dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou Isidayeribe kari, kè Isidayeribe iite kè ketenkèe sántè.

⁶ Kè Fidisitēbe keè bè iitemè Isidayeribe kari ke dò: Ba nte kè bè iiti Ebedeebe kari?

Bè keè dii mōnni ke dò ti Yiè nKuyie ntaummè tou tūòkení be borè, ⁷ kè kufōwāá mpī nFidisitēbe kè bè nnāá nke tú: Ti Yiè nKuyie nkuù tūòkení be kari, ti pakému! Kù do í bè bonè, bàmbà nke tūòkení. ⁸ Dè ti dimu, we nyóó ti deeténè Kuyie nkperikù kù do poté Esibiti kabe tiyēiti tibotí tibotí dikpāà cuokè. ⁹ Fidisitēbe yetenko kè ti bè bàao nè dikōmbùò, kè meè dake ti yóó naá mbe kó tidaati nti kéndonnè bè do tùmè ti kó tidaati. Íténè kè ti bè bàao nè muwērímú.

¹⁰ Mèmmè Fidisitēbe nè Isidayeribe bè tamè betabè mudoò kè bèe na Isidayeribe, kè bèe coké kékūū mbe cēí, kè bèe bè auté mediè nkékuò benìtibè sikoupišitāāti (30000), ¹¹ kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou. Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bèe kú.

Edii kumè

¹² Kè Bensamēe naāmùnkù kou mōu kēri o yàati, kēpū nho yuu mutāā nkékoké kētuòke Sidoo de kó diyie dimāà mièke. ¹³ Ke sš nkè Edii kārì o kārì ñnkè kuce nùu ke paké ke yé o kōmbùòti duòmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéi. Kè de kóo niti náké tìi bè tūòkení kè benìtibè bemou kuónko. ¹⁴ Kè Edii keè yedabùò nkébeke mùu dōòri, kè weè niti cokóo mecāā nkóò nàké dè dōòmè. ¹⁵ Dè do sš nhEdii mōke yebie nsipisiwei nè yèni ndi, bá ò ténke í wúó mbá sámipó. ¹⁶ Kè de kóo niti ò nàké ke dò: M boní mudoò borè nde yie nke cokéni. Kè Edii dò: N kóo dapàà ndè dōnnime? ¹⁷ Kòò dò: Ti dootitabè ti bétimu ke ti auté, dèè né dake yóu deè tu a bí idé Ōfinii nè Findee bè kumè, kè bè tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

¹⁸ De kóo niti yu dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou kó diyètìrì, ke sš nhEdii kārì o kārì ñnkè, kédonní diyànyànì ti Yiè nKuyie ntou borè ke kèété o fōnii kékú. Ò do kòtému mesàà nkéncēē. Ò do baké Isidayeribe ke dò yebie nsipisišínàà ndi.

¹⁹ Edii còkù, o biré Findee pokù do púómmu ke duúnnè ò bo peitémè. Ò kèè dii mōnni Fidisitēbe tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kòo còkù nè o dōu kè bè kú kè kuyonkuu ò auté kòo kūū képeité, ²⁰ kemmaùnè mukūū, bèè ò teénnè kè bè dò: Bá nyīkù! A peité denitidabire nde. Ò í mbè tēñné tìmatì. Ò keté ke í ndake be terè kpéi. ²¹ Kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í bonè Isidayeribe, ké yú o biré ke dò Ikabōdi.

De kó diyètìrì do tukúnè bè tùóté mēmmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè o còkù Edii kó mukūū nnè o dōu kōmu. ²² Kòo béi nke dò: Isidayeribe pàamu muwērímú ke yé be dootitabè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

5

Fidisitēēbe kònnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tau

¹ Kè Fidisitēēbe túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tau Ebèni-Esèe kékònnè Asidodi. ² Kè bii di tanné be bə̀ð Dakṵṵ tou kéínné di také. ³ Kè dèe wenté kè Asidodi kə̀be ente kénsó nDakṵṵ do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tau iikè kè bèe í mbe bə̀ð kécónné di do borè. ⁴ Di wentíri kè bè nsó nDakṵṵ tó do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tau iikè, di yuu nè di nou kè dè bə̀kè ke cóú de kó kudieku bòri. ⁵ Dèe te nè yíenní kè de kó bebə̀yembè nè Asidodi èi kə̀be bèe taà de kó kudieku kè bè í nau ku bòri.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbenke ku wə̀rímu Asidodi kə̀be, ké bè poté fə̀kúùkúùrè kè be kə̀mbùàtì do, bembè nè yehèkè yèè bè təkénè ye kə̀be. ⁷ Bè yà dii mənni tii bè tū̀kení, kékuó nke dò: Ti í dó ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau mbo ti cie, kù ti potému, tínti nè ti bə̀ð Dakṵṵ.

⁸ Kè bèe yú Fidisitēēbe kpààtìbè bəmou ké bè beke ke dò: Ti yóó yíme Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau? Kè bè dò: Tənè di kékə̀tenè Kati kó dihei.

Kè bèe di tó kékə̀tenè Kati èi. ⁹ Bè di tū̀kenko dii mənni Kati, kè ti Yiè nKuyie mpoté de kó dihei kə̀be bəmou, ibí nè bekótìbè kè fə̀kúùkúùrèe bè pī nkè be kə̀mbùàtì do. ¹⁰ Kè bèe di tó késə̀ónnè Ekinə̀. Ekinə̀ kə̀be di yà dii mənni kékuónko ke dò: Bè təní Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau ke bo ti kuə̀ tímou.

¹¹ Kè múnkèe yú Fidisitēēbe kpààtìbè ké bè nàké ke dò: Kpə̀nnénè Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau, kè mēè də̀ke tí yóó kú tímou ndi.

Kufə̀waa nkuù do auté benitìbè dihei mièke, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè potémè. ¹² Bèe kraá ke í ku kè bèe muə̀ke fə̀kúùkúùrè, kénkuə̀nnè kuyonku, kè yedabùò ndèkù kéínkè.

6

Fidisitēēbe kpə̀nnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tau Isidayeribe cie

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntaummè tau mbo Fidisitēēbe cie, ke dò betà̀àbè bèyiekè. ² Kè Fidisitēēbe yú be kó bebə̀yembè nè be pā̀ābè ké bè beke ke dò: Ti yóó yíme be Yiè nKuyie ntaummè tau? Ti nákénnè ti bo yímè ké di kpə̀nné di yènní dè. ³ Kè bèe bè nàké ke dò: Kè di dó kékə̀nné Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau, di báá di kpə̀nné detetìrè, di pā̀ dèmarè Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù di yei nhūtímù kpéí, de mənni ndi di yóó miétémè kébanté mùù do te kè Kuyie nni ndi puotì. ⁴ Kè Fidisitēēbe beke ke dò: Ba mbotí nku ti dò nképāmè Kuyie nké́fó?

Bebə̀yembè nè bepā̀ābè kè bè dò: Dí kù pā̀ yəsə̀wèrè kè yè mmə̀nnè Fidisitēēbe kpààtìbè màmè kè dí má mēsə̀ nkè dè ndò nyiti kəmbo dènummù ke yé meyei mmemàà mèè di tū̀kení díndi nè di kó bekpààtìbè. ⁵ Də̀nnè yenúútè yèè do di yiè ye kó mebenkùmè nè iti ì do caàri di paa nyi kó mebenkùmè kébanté Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù deumè. Kè dè naati kùu yóu kù bo ndi də̀rimè meyei nnè di bə̀kè nè di èi. ⁶ Di báá kpénkùnne di to Esibiti kóo kpààtì nè o kə̀be bè do də̀mè, di yému kù do bè də̀mè kè bè yàa yóunè Isidayeribe kè bèe yè. ⁷ Də̀nnè tenaasàntè pàntè, kéyà inaani idéi ì tó tibiiti, ì mu nyí buuté kudóú, kè ì dete tenaasàntè, kè dí pítínné i biiti təcī̀tè. ⁸ Kè dí túóté be Yiè nKuyie ntaummè tau kéānnè tenaasàntè mièke kéwaa nditau mari kéínné kéréénnè be Yiè nKuyie ntaummè tau, di yóó ānnè dii mièke di pā̀ mèè sə̀ be Yiè nKuyie nke fə̀ó. Kè di dèe memme dí yóu kè tenaasàntèe kété. ⁹ Kè di yà kè ì kètè Isidayeribe cie kó kuce ke wetí Beti-Semesi dí banté ke dò nKuyie nkuù do di də̀ri de kó meyei. Kè ì me nkètè kupíkù makù dí banté ke do nkuù í mè ndi də̀ kè dè baa di tū̀kenímu.

¹⁰ Kè bèe də̀ð bè bè nàké tí tímou, kéwaa nyinaani idéi ì tó tibiiti ké ì buú nkudóú kè ì dete tenaasàntè, kè bèe pítínné i biiti təcī̀tè, ¹¹ kətanné ditau mēsə̀ nkó iti ā di nè yəsə̀wèrè, yèè benkú fə̀kúùkúùrè dèè do bè pī.

12 Kè inààke pànkεε kété Beti-Semesi kó kuce kémunti bá ì í wēkii i fōnkúò bíékè yoo kubakù yóo yoo kucānku kè Fidisitēēbe kpààtibè ntè tū nkétuākenè Beti-Semesi temmānku. 13 Kè de kó dihei kabe bo kubiriku ke kōū be diiti, kényà ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè diwèli bè pī mmediè. 14 Tenaasāntè tū̀koo dii mōnni Sosuwee paku kecóm̄m̄o kupèrikù diékù makù také bèè dè bo kè bèe kéké tenaasāntè kó idéi ke fié ti Yiè nKuyie nyinààke ìi do tè dèri kétuā.

15 Kè Defiibe cūū ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ditou mesō nntenti do ā di kédou ndemou kupèrikù ìnkè. De kó diyie kè Beti-Semesi kabee fié iwūō nKuyie nkétuā nkékuō itei, metaummè kpéi. 16 Fidisitēēbe kpààtibè dè yà dii mōnni demou kékò nde kó diyie.

17 Nte bè do totí mèè botí Fidisitēēbe do pā yèè sōwèrè ti Yiè nKuyie nke bo fōó. Kè bèe duó nhAsidori dimáà, Asikanō dimáà, Kati dimáà, Ekinō dimáà. 18 Kè bè má dè mesō nkè dè dō nyiti kè dè nsū ke mōnnè Fidisitēēbe kpààtibè ekè māmè, yediye iduotí fité yè nè yesāmp̄yè, Fidisitēēbe kpààtibè benūmmù baké yè. De kó kupèrikù bè do ìnné kùù ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou Sosuwee Beti-Semesi kou paku, kù kpáa ke bomu nè yíenni.

19 Kè ti Yiè nKuyie mpoté Beti-Semesi kabee, kè benitibèe kú sipisiyiekè, bè wènté mèè kpéi nku taummè tou, kè besambe yèmmèe caārè Kuyie mbè poté mèè kpéi nkuyēiku diékù.

20 Kè bè dō: Omō ì yó nkpaā fōū, ti bo cuó nke kédétènè ti Yiè nKuyie nkùù nkpa meyei nku taummè tou?

21 Kè bèe tō nkè bèe náké Kidiya-Yeadimmu ei kabee ke dō: Fidisitēēbe kpēnnéni mu ti Yiè nKuyie ntaummè tou, katenni ké di tūóté kékōnnè di cie.

7

Isidayeribe do wētenimè Kuyie mborè kè kùu bè deetè

1 Kè Kidiya-Yeadimmu kabee kote kētúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou kékōnnè kētanné Abinnadabu cīètè ditāri ìnkè kētāāté o bire Edeasaa kōo ntè bāa.

2 Bè kpēnné ti Yiè nKuyie ntaummè tou Kidiya-Yeadimmu kè dēe mōnte mesā nkém̄m̄oke yebie nsipisidé. Kè Isidayeribe wēte kékuōnnè ti Yiè nKuyie nké kù wammú. 3 Kè Sammuyerii bè náké ke dō: Kè di mēnke dō nè di yèmmè memou ndi kēwētení ti Yiè nKuyie mborè, dooténko dibōō Asitaditee nè yeteyè yemou kó kubotí, kétaunnè dimáà ti Yiè nKuyie nkēmp̄i nkùù máa tōmmú kè kù di deeténè Fidisitēēbe.

4 Kè Isidayeribe útōo yebokè yemou Baadibe nè Asitaditeebe kēntū ti Yiè nKuyie mmáa.

5 De mōnni kè Sammuyeri dō, Isidayeribe bemouu tí mMisipaa, kōo bántè ti Yiè nKuyie mbe kpéi.

6 Kè Isidayeribe tí Misipaa kēyēnté menie nkécóúnko ti Yiè nKuyie nyìkè, kéboú dinùù kédāa mbe yei nke dō: Ti yeténèmu ti Yiè nKuyie. Deñde Misipaa Sammuyeri bekénèmmè Isidayeribe.

7 Kè Fidisitēēbe keè Isidayeribe tìmmè Misipaa, kēbáátí yekpààtiyo yènnūmmù ke bo dokénè Isidayeribe, kè bèe ti kèè kè kufōwāá mbè pī. 8 Kè bèe náké Sammuyeri ke dō: Báa ti bōntōo bántè ti Yiè nKuyie nké kù ti deeténè Fidisitēēbe.

9 Kè Sammuyeri tūóté dipedabii dii kpáa yāá nké di feúté ti Yiè nKuyie nkétuā, ké kù bántè Isidayeribe kpéi nké kùu cōuté o báammu. 10 Sammuyeri kpáa tuò nfeè pièfè kè Fidisitēēbe kērini ke bo bè dokénè. Kè ti Yiè nKuyie nduó nké fetāafè mpéú mediè nké kufōwāá mpī Fidisitēēbe kè bèe coké, kè Isidayeribe bè na. 11 Kè bèe íté Misipaa ké bè bēti kétuākenè Beti-Kaa ké bè kù. 12 Kè Sammuyerii tūóté ditāri kēfii mMisipaa nè Senni de cuokè ké di yu ke dō: Meteèmmè-tāri, kēbēi nke dō: Ti Yiè nKuyie nti teennēnni ke káá ndie nde.

¹³ Kè Fidisitēēbe yote Isidayeribe, bè ténke í ndàátí kètanní be tenkè miēke, kè ti Yiè nKuyie nni mbenkú ku wērímú Fidisitēēbe Sammuyeri fòmmu mumou miēke. ¹⁴ Kè Fidisitēēbe ténne Isidayeribe be ekè bè do fèke yè, yè soké Ekinə nè Kati de cuokè, kè Isidayeribe wēte kətiekè be tenkè. Aməriibe nè Isidayeribe kè bèe narikè.

¹⁵ Kè Sammuyeri ntú Isidayeribe kóo beénti o fòmmu mumou miēke. ¹⁶ Bá dii benni ke níí fité Betēdi nè Kidikaadi nè Misipaa kó yehékè kébekénè Isidayeribe. ¹⁷ Kòò dèè wèè kò nho cīētè Damaa kémbekùnè Isidayeribe. Ò do de mmaá ti Yiè nKuyie ndiwūstānni.

8

Isidayeribe bekémè okpàati

¹⁻² Sammuyeri kòtè dii mōnni kētúóté o bí idé, o kóo po Soweri nè Abiya, ké bè kànnè Bērisebaa kè bè bo mbekùnè Isidayeribe. ³ Bè me nyí ntūnne wenwe be cice o kó meborime kéndó idíítí ke cōú ticuuti ke caari tibeénti. ⁴ Kè Isidayeribe kó bekótíbèe tíí nkékate káyà Sammuyeri Damaa, ⁵ kóò nàké ke dō: A kótému, a bí me nyí tū nha borime, á ti pí nhokpàati kòo nti bekùnè ibotí tei kperè dōmmè.

⁶ Dè í nnarikè Sammuyeri bè ò bekémè okpàati, kòo ti beé ti Yiè nKuyie. ⁷ Kè kùu ò tēnné ke dō: Yie mbè da beke ti. Dè í tú fí nwe bè yetemè, bè yete mí nwe, ke ténke í dó nni mbè baké. ⁸ Nè m bè dēnnemè Esibiti nè yíenni bè n yetírímu ke feu yebokè, bè n dōòmè bè me nda dōari. ⁹ Nè de kpéi nyie bè da beke ti, ke né bè cau nweti weti ké bè nàké okpàati wèè yó mbè baké ò yó mbè dōòrimè.

Bekpàatibè yó ndōrimè

¹⁰ Kè Sammuyerii nàké bèè ò beke okpàati ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dō: ¹¹ Nte okpàati wèè yó ndi baké ò yó ndi dōrimè: Ò bo tānké di miēke bedapāmbè kè bè nniù o kparinaasēí, kētānké besāndèèbè bèè níí yó nni o kparinaasāntè ìkè. ¹² Kòo baá mbetabè benitibè tekoupiítè (1000), kébaá mbetabè benitibè sipisínūmmù, kè bè nhò kuuti ke kōū o diiti, kòò mātá tikpārenti nè sinaasēí kó tinenti. ¹³ Ò bo túóké di kó besapāmbè kè bè nhò dōòri tūdāari, kòò beri, kòò pūū pēè. ¹⁴ Wèè níí yó nte di paa nsārè nè fínyí kó detie nsārè nè odifè kperè sārè kēnduò nde be mbēhāpōmbè. ¹⁵ Kè di kōū tidiiti yoo di tōū fínyí kó yebe, wèè benné kédeite depínnè kéduó nho kpāaticīētè kó bekótíbè nè o āpōmbè. ¹⁶ Ò níí bo tānké di tōmbè miēke benitidaabè nè benitipòbè nè di miēke yedakperè nè yesapūnkperè kétaunnè di sāmmarímúbè kè bè mpí nho tōmmú. ¹⁷ Kàa wūš bo tepíitè wèè deite fēmáà, ipe nè sibó demou. Nè díndi di mōmmōmbè kè dí ntú o kó tidaati. ¹⁸ De mōnni kè di kuōnnè ti Yiè nKuyie ndi tāātè wèè kpàati kpéi, nkù me mbáá di tēnné.

¹⁹ Kè Isidayeribe yete Sammuyeri bè nàké ti ke dō: Ti baa dōmu okpàati. ²⁰ Ti dó kēndōnnè ibotí tei nyi, kēmmake okpàati kòo nti bekùnè kēnni ti kó fekpārinafè.

²¹ Kè Sammuyerii kè Isidayeribe nàké ti timou ké ti beé nti Yiè nKuyie. ²² Kè kùu ò tēnné ke dō: Duó mbe bè da békú dè, pí mbe okpàati.

De kó difōnkúò kè Sammuyerii nàké Isidayeribe ke dō: Bá wè wèè kò nho cīētè.

9

Sauri wantimè o cice sāmmarímúbè

¹⁻² Oniti mōu wèè do bo Bensamē kó dihei ke tú Bensamē kó kuwuə kou, kòo yètirì tu Afīya kòo peité Bekoda, kòo peité Sedo, kòo peité Abiyēdi, kòo peité Kiisi, kòo mmōke o kperè kè bè ò dé, kòo peité o bire ké dè yu ke dō: Sauri, kè dè ntú odasáati, òmōu do í wenni Isidayeribe miēke ke tūòke Sauri, kòo mpēnkù benitibè bēməu meokùmè.

³ Diyie mari kè Kiisi sāmmarímúbè feti kòo nàké o bire Sauri ke dō: Túóté otōnti òmáà kè dí kote kéwammú sāmmarímúbè. ⁴ Sauri nè o tōnti kè bèe kote kéketénè Efadaimmu tārè,

kédeè kéta Sadisaa tempē mbè me nyí nyà mùmamù, kéréēté kéta Sadimmu kaku kémánté kéta Bensamēe kaku bè me mbaa í nyà mùmamù. ⁵ Bè tùðke dìi m̀nni Sufu tempē nkè Saurii náké o t̀nti ke d̀: Ti kò nteçt̀t̀è n cice yàà bo ti m̀nté ḱyè nsāmmarímúbè kpéí kényĩk̀k̀ t̀i kpéí.

⁶ Kòo t̀nti ò t̀nné ke d̀: Dihèi dìi mè mbo ti ìkè Kuyie nkóo niti m̀u weè kè bo, kòo yètirì feí, kòò béi nti t̀i d̀ò, yóu kè tí k̀te kòò yà, kè dè yèmmè ò ti náké ti bo k̀te kèè bíékè muwammù. ⁷ Kè Sauri d̀: Kè ti né k̀ri ti bo ntò ba kòò pã? Nte p̀èè í kpaá ti ỳrè mièke. Ti me nyí m̀ke detèrè marè ke bo ò pã. ⁸ Kòo t̀nti ò t̀nné ke d̀: M m̀kemu fedífè die nti bo fè nhò duó nkòò ti benke ti bo cuó nkè.

⁹⁻¹¹ Kè Saurii ò t̀nné ke d̀: Dè wenni, tí k̀te. Kè bèe kété kénk̀ri dihèi Kuyie nkóo niti bo di, kéconè besapàmbè kè bè tati kukó mmudúò kè bèe bè beke ke d̀: Oyuwúònti bo dienaà? (Dè m̀nni Isidayeribe do ò nkè bè d̀ó ḱbeé ntimatì ti Yiè nKuyie mbè do ò yí: Ti k̀tenè oyuwúònti borè. Ti yu wè yíe nKuyie mpãã náànti náàntò, be do we ntú oyuwúònti.)

¹² Kè besapàmbèe bè náké ke d̀: Ò bo ke tuðk̀nìmu, ò k̀tení ti cie nke yíe nke yé yíe ntumè diyie ndi benitibè ò fíe di iwũò dit̀nni ìnkè. Cārikenè mecãã. ¹³ Di yóó ò yàmu, di bo ntati dihèi kòò mu nyí tùðke dit̀nni bè yóó di dè. Òm̀u í yóó di kòò mu nyí tùðkoo. Weè ò m̀o ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbè k̀ fiè ì wũò ìnkè kè benitibè né na kédí. K̀tenè miè mbàmbà ndi yóó ò yàmu.

Sauri màánèmè Sammuyeri

¹⁴ Kè bèe sòtè be ce, bè tatoo dìi m̀nni dihèi ke s̀ó nSammuyeri yènni ke k̀ri dit̀nni borè kè bè conè.

¹⁵ Ke me nsó ti Yiè nKuyie nwee náké Sammuyeri ke d̀: ¹⁶ Dè naa bo nkááké miè nkè n duó nkàa máánè oniti m̀u Bensamēe kó kuwuò kou, a ò p̀i ntikpàti kòo mbaké n kó benitibè Isidayeribe, kè bè detèrè Fidisitèèbe, bè n kuðnnèmu kè n yà be sémmè. ¹⁷ Sammuyeri yà dìi m̀nni Sauri kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke d̀: Nte oniti n wee da náá nwèè kpéí, weè yó mbaké n nitibè Isidayeribe.

¹⁸ Kè Saurii t̀ónko Sammuyeri borè dihèi kó dibòri borè kòò beke ke d̀: N da báámmu n náké oyuwúònti borè? ¹⁹ Kè Sammuyerii ò t̀nné ke d̀: Mí tú a wanti wè ti k̀te dit̀nni borè, yíe nti yóó wènné kédimu, nanke dik̀nweñni kè n da náké t̀i da to, kàa kò. ²⁰ Sāmmarímúbè bèè feti kè dè m̀ke yíe nyewè yètàāti, a bá nyĩk̀k̀, bè bè yàmu. Dèmarè né bomu dèè p̀ēté memme, Isidayeribe bùó f̀ó nwe nè a çt̀t̀è.

²¹ Kè Sauri d̀: Mí nwèè tu Bensamēe kó kuwuò kunaàm̀nk̀ sàm̀p̀k̀ kou, kè n çt̀t̀è tu tesàm̀p̀t̀è. Dè yíme kàa n náánnè de kó tináànti?

²² Memme kè Sammuyerii túóté Sauri nè o kóo t̀nti kè bèe ta kucadiitidieku, kòo bè kànnè yekotikàrè nè betòbè ò yu bè sipísitãti. ²³ Kòo deè kénáké ocabénniwè ke d̀: Túóténi kumaa n do da duó nkù kàa cánné. ²⁴ Kòo k̀te kétúóténi dikpèri nè kudiiku ḱnné Sauri ìkè, kè Sammuyerii náké Sauri ke d̀: Nte kumaa nti da s̀ó nkù yíe nkó diyie kpéí, túóté ku kè dí cááké f̀ó nnè n yu bè.

Memme kè Saurii wènnènnè Sammuyeri kè bèe di de yie. ²⁵ Kè bèe deè ḱité dit̀nni borè kékonní dihèi. Bè k̀ri dìi m̀nni kudànk̀, Sammuyeri nè Sauri kè bè nnáá.

Sammuyeri p̀r̀mè Sauri tikpàti

²⁶ Memme kè dèe wenté Sauri nè o kóo t̀nti kè bèe piké ente. Diyie yènni dìi m̀nni kè Sammuyerii yú Sauri kudànk̀ ìnkè ke d̀: Kété! N d̀ó kè da ciemmu.

Memme kè bèe neí kékété. ²⁷ Bè tùðke dìi m̀nni dihèi m̀nku kè Sammuyerii náké Sauri ke d̀: Duó nkàa kóo t̀nti niité.

Kòo tǎntii niité kè Sammuyeri dò: Fǒ nni nkpaá diè nkè n da tuo ti Yiè nKuyie nní n nàké tì.

10

¹ Mèmmè kè Sammuyerii túóté mekùò nnè tédéntè kécóú nSauri yuu kóò ǎrí kǎbǎi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù da tǎáté yíe nkàa bo nkpaàtirì ku nìtibè ké bè deeténè be dootitǎbè bèè bè fité. Nte dèè yóó benke ti Yiè nKuyie nda tǎátémè kàa bo nkpaàtirì ku kǎbe. ² A yóó ítóo yíe m borè, a bo mberínè Sedisaa kécónè benitibè bèdébè Dasedi fǒti borè, Bensamè eì mǎnku, kè bè da nàké ke dò: Bè yàmu a cice sǎmmarímúbè a do waà mbè. A cice ténke í buò be kpèti ò né yǐèkù fǒ nwe ke mǎnté ò bo yǐmè ké da yà. ³ Kàa pǎété dende kétuake bè tu dè Tabǎ-tie borè, benitibè bètǎati bo dè nda conè ke kǎri ti Yiè nKuyie ncǐtè Betedi. Kòò mǎu tǎ yebǎbe yètǎati, kòò déri tǎ pǎébè bètǎati, kòò tǎánwè tǎ menàà nnè kudǎkù. ⁴ Kè bè da dǎu nke da pǎ pǎébè bèdébè a cǎutè. ⁵ Kàa dèè a pǎété Kibea Kuyie ntáté Fidisitǎbe ǎpǎmbè kǎri. Kàa tǎónnèko dii mǎnni dihei a bo conè Kuyie mpǎánǎanti náam̀bè mabè ditǐnni kè bè cutiní ditǎnni bíékè, bèè ni kè bè bie ntikùtiduùti nè yebàrè ke eu sihéú nè itǎri, kè mepǎyèmmè bè bo kè bè diè nke au. ⁶ De mǎnni ti Yiè nKuyie nYáá mbo da ta kàa yèmmèe dontenè be kǎme kàa ceete ké bè naánnè. ⁷ Kè dende kó dimàà dǎò dii mǎnni á dǎò a wúó ntì, ti Yiè nKuyie nda bommu. ⁸ A niité kékǎte Kidikaadi, n yóó tǔnnǎmu kǎfíe iwǔs ti Yiè nKuyie nyìi bo tuǎ nnè metaummè kpèyi, a nni mbaa yewe yèyiekè mièke, n yóó kǎtoomu ke da nàké a dò nkédǎò dè.

⁹ Sauri ité dii mǎnni Sammuyeri borè kè ti Yiè nKuyie nceete o yèmmè. Sammuyeri do nàké tii kó dimàà kè tii dǎò de yíe. ¹⁰ Ò tǔòke dii mǎnni Kibea, kè Kuyie mpǎánǎanti náam̀bè mabè péuu kǎtení kóò co, kè Kuyie nYáá nhò ta, kòò bè naánnè kǎta Kuyie mpǎánǎanti náam̀mù. ¹¹ Bèè do ò yé nè dimǎnni kè bèè yà ò náammè Kuyie mpǎánǎanti nè Kuyie mpǎánǎanti náam̀bè, kǎmbékú betǎbè ke tú: ǎnti tǔòkení Kiisi birè, Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎánǎanti náam̀tǎò? ¹² Kè de kó dihei kou mǎu béi nke dǎò? Be kóò niùti né tú we? Deñde dinǎanhǎntírì dii nyènnímè dii tú: Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎánǎanti náam̀tǎò?

¹³ Sauri yèmmè tǎnnéní dii mǎnni kòò kǎte ditǎnni bo kè. ¹⁴ Kòò cice sǎmpǎu ò beke ke dǎò: Di kǎte ke fǒ nnè a kóò tǎnti? Kè Sauri dǎò: Ti kǎte sǎmmarímúbè wammù mmu, ke mǎnté ke yóu ke kǎte Sammuyeri borè tipǎati. ¹⁵ Kòò cice dǎò: N nàké Sammuyeri di nàké tì. ¹⁶ Kè Sauri dǎò: Ò ti nàké ke tú bè yàmu sǎmmarímúbè.

Ò me nyí nhò nàké tǐmatì tii tukúnè tikpàti.

Sauri naámmè okpàti

¹⁷ Kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe bémǎu Misipaa ti Yiè nKuyie mborè, ¹⁸ kè bè nàké ke dǎò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeribe ti tǔ nkù béi ntì: Ti Yiè nKuyie ntú kuù di dènnè Esibiti ke di deeténè Esibiti kǎbe nè di dootitǎbè bèè do di fǎũnko. ¹⁹ Yíe nkó diyíe kè di kù yete kunku kùù di deeténè mǎfǎútímè nè mǎyèncààrimè, ke yé n di pǐ nhokpàti! Kǎtenní tǔnké kǎtí ti Yiè nKuyie nyìikè di wuǎ ndòm̀mè nè di naàm̀nti dòm̀mè.

²⁰ Mèmmè kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe be wuǎ ndòm̀mè kǎtǎú tǎté. Kè ti Yiè nKuyie ntǎáté Bensamè kó kuwuǎ. ²¹ Kòò mbè yu be naàm̀nti dòm̀mè kè ti Yiè nKuyie ntǎáté Matidi kǎku, kè bè mbè bàati oniti omáà omáà kè Kuyie n tǎáté Sauri Kiisi birè. Kè bèè ò wammú kǎmǎnté. ²² Kè bèè yóu kǎwǎte kǎbeke ti Yiè nKuyie nke dǎò: De kóò niti baa kǎtenímu dienaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Nte we ke sǎri tinenti mièke.

²³ Kè bèè kǎte kóò tǔóténí, kécónnè benitibè cuokè, kòò mbè òkùnè bémǎu.

²⁴ Kè Sammuyerii nàké benitibè ke dǎò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntǎáté wè, ò í mǎnnè òmǎu Isidayeribe mièke.

Bemou kè bèe pīkéké ke dò: Okpààti mbo sáà. ²⁵ Kè Sammuyeri né bè nàké bè dò nkéndòrimè okpààti, ké ti wàri dipátiri miéke, kédóu nti Yiè nKuyie ncīètè miéke, kédeè kécíe nyIsidayeribe bemou kè bèe kũũ mbe cǐí. ²⁶ Kè Sauri múnké kò nho cīètè Kibea ke neínè benitibè mómmombe ti Yiè nKuyie nkàáké bèe yèmmè. ²⁷ Nè memme kè itookperí yembè mbo bèe tu: Onitì yìe mbo yīme ké ti deeté? Bè do ò sènkèrimu bá bembé í nhò pā yepārè. Sauri me nyí mbéi ntìmatì.

11

Sauri namè Amariibe

¹ Kè Naasi Amadiibe kpààti katení kèpi Yabesi èi kàbe ke bo bè dokénè Kadaadi tempè mmiéke, kè Yabesi èi kàbe ò nàké ke dò: Tí dàòné metaummè, ti yó nyíemmu a kpèti.

² Kè Naasi Amariibe kpààti bè nàké ke dò: N yiemmu ke bo di dàòné metaummè, n né dò nkékpéké di nuò nyoyi nyi kéännè ifei Isidayeribe bemou.

³ Kè Yabesi èi kó bekótibè dò: Tí pā yewe yèyiekè kè ti tō mbenitibè kè bèe ce nyIsidayeribe tenké kemou ké bè nàké. Kòò mōu í bo wèè bo ti teenne ti né da duó ntimáà.

⁴ Kè bèe tō nkè bèe kate Kibea Sauri èi kénáké benitibè tì tūðkení, kè bèe tiité bemou yedabùò. ⁵ Ke sǐ nde mōnni Sauri kũntinní o nààke kupaku kébeké mùu te kè benitibè bemou kuò, kè bèe ò nàké Yabesi kàbe bè nàké ti. ⁶ Sauri tì kèè dii mōnni kè Kuyie nYáá nhò piè nkè dèe ò yonke mediè, ⁷ kòò pī nyinààke idèi kékuò, kékéké, kéduó mbenitibè kè bèe cennè Isidayeribe tenké kemou, ke náá nkétú wèè bo yete ke í nneínè Sammuyeri nè Sauri mudòò, bè yóò dàò miè mbotí nku o nààke.

Kè ti Yiè nKuyie ndonnè be kōmbùàti kè bèe tí nkéndò nhonitì òmáà. ⁸ Kè Saurii bè kàa mBeseki kè bè mbo sikoupiúsitāāti (300000), Sudaà kàbe sikoupiúsitāāti (30000). ⁹ Kè bèe nàké bè tōnni bè ke dò: Katenè kénáké Yabesi kàbe ke dò: Nanke diyie bo nyóó cónné yeyo kè di pété medeetímè. Kè yetōrèe kate kénáké Yabesi kàbe kè diwèi bè pī. ¹⁰ Kè bèe nàké Amariibe ke dò: Nanke ti yóò di duómmu timáà kè dí ti dàòné di dómè.

¹¹ Kè dèe wenté kè Saurii toté Isidayeribe yetīrè yētāāti, kè bèe pike cute kéta Amariibe karì ké bè poté, kè diyie nyóó cónné yeyo kè bè bè auté, bèe yenté kè bèe cíété bemáà bemáà.

¹² Kè Isidayeribe nàké Sammuyeri ke dò: Ìmbe do tú: Sauri bá ntú ti kóo kpààti? Tí benkenè be kè tí bè kùò.

¹³ Kè Saurii yete ke dò: Yíe nwe ti Yiè nKuyie ndeetémè Isidayeribe, ti í yóò kuò òmòu.

¹⁴ De kó difōnkúò kè Sammuyerii nàké Isidayeribe ke dò: Tí katenè Kidikaadi kédòò kǐfíí nSauri kpàti.

¹⁵ Kè Isidayeribe bemouu kate Kidikaadi ti Yiè nKuyie taummè tou borè kédòò kékanne Sauri tikpàti kǐfíí iwūò ti Yiè nKuyie mmetaummè kpèyi. Sauri nè Isidayeribe bemou kè bè nyānku.

12

Sammuyeri caummè Isidayeribe

¹ Kè Sammuyerii nàké Isidayeribe bemou ke dò: N dàòmu di m beke tì ke di pī nhokpààti. ² Di mōnni wèe yó ndi ni. Mí nkótému kè n yùti peike, kè n kó bedapàmbè di bonè. N di niité nè m bíkémbénti nti ke tūðkenní yíe. ³ N cómmú yíe ti Yiè nKuyie nyiikè nke nè okpààti kù tāātè wè iikè, kè di m mōkenè tì, dí tì nàké. Kè ñ cōuté òmòu nàáfè yoo o sāmmarímú, kè n ciité òmòu ke di o kpere, yoo n fǐũ nhòmòu, kè m me ncōuté òmòu kó idítí nyi kòò kòóné, kè ñ dè dàò m bo dè ndi yietí.

⁴ Kè Isidayeribe ò tǐnné ke dò: Ìò, a í ciité òmòu ke di o kpere, a me nyí fǐũ nhòmòu, a í cōuté òmòu kó ticuuti.

⁵ Kè Sammuyerii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nnè okpààti bè yàmu di í yàmè n kó meyei mmamè. Kè bè dò: Èè, kù yàmu.

6 Kè Sammuyerii yíe kébéi nke dọ: Ti Yiè nKuyie nyàmu kunku kùu do tǎáté Mǎyiisi nè Anǎo kè bèe denne di yembè Esibiti. 7 Di mmònni tínnènni ti Yiè nKuyie mborè kè n di benke kù di dọò mèè sàà ndíndi nè di yembè. 8 Sakǎbu do kǎte Esibiti kè bè nféũnko di yembè kè bèe kuǎnnè ti Yiè nKuyie, kè kùu bè duónni Mǎyiisi nè Anǎo, kè bèe bè dènne kè bè kǎtenè di mè mbo dii èi. 9 Kè dè mboni kè di yembèe yè nti Yiè nKuyie, nè de kpréi nkè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sisedaa Asǎo Fidisitǎǎbe kóo āǎpǎnkóti nè Mǎabu kóo kpràati kè bèe bè kprǎnne kè bè na. 10 Kè di yembè tó kuónnè ti Yiè nKuyie nkébéi nke dọ: Ti Yiè nKuyie, ti cààrèmu, ti da yóu mèè kpréi nke tũ nyebǎkè Baadibe nè Asitaditebe, ti deeténè ti dootitǎbè kè tí mpǎ nha tǎmmú. 11 Memme kè ti Yiè nKuyie nduónni Sedeǎǎ nè Edanni nè Sefutee nè mí nSammuyeri, kè tí di deeténè di dootitǎbè bèè do di fité, kè di na ke bonè diwèi di nhèi miéke. 12 Di yà dii mǎnni Naasi, Amǎriibe kpràati kòò kèrini ke bo di dǎkénè ke dọ di dǎ okpràati ke yè nti Yiè nKuyie ntumè di kóo kpràati. 13 Di mmònni ntenè okpràati di tǎáté wè, dii yè ndi ò dǎ kè ti Yiè nKuyie mme nwè ndi duó. 14 Kè di dé ti Yiè nKuyie nke pǎ nku tǎmmú, ke yíe nku kpeti, ke í yete timati, memme díndi nè di kóo kpràati di bo ntaunè mè ti Yiè nKuyie. 15 Kè di me nyí yie nku kpeti kè di yete ku kuó, kù bo di benke ku wèrímú kù do mù benke mèè boti di yembè. 16 Nkpráànè diè nkéyà tidieti ti Yiè nKuyie nyóó dǎò tì. 17 Dè í dǎ ndididèi ndi ti bomǎà? N yó mbáámmu ti Yiè nKuyie nkè fetaafe keperi kèni, kè dí banté di càkemè mediè, di yèmmè di dǎ okpràati.

18 Kè Sammuyeri mbáá nti Yiè nKuyie nkè fetaafe keperi kèni de kó diyie, kè Isidayeribe yǎte ti Yiè nKuyie nnè Sammuyeri. 19 Kè bèe náké Sammuyeri ke dọ: Bánté a Yiè nKuyie nha tũ nkù ti kpréi nkè ti báa kú, ke yé ti yei nyí sénnimè, kè ti wète ke yíe ke cààrè ke yè nti dǎ okpràati. 20 Kè Sammuyerii bè náké ke dọ: Di cààrèmu yie mediè, di ténke né báa yie nkébútinnè ti Yiè nKuyie, mpǎnnè ku tǎmmú nè di yèmmè memou. 21 Di yóó kù bütinnè kèntũ nyebǎkè nye yèè í yóó na ke di teennè yoo yè di deeté, yè tu detetirè nde. 22 Ti Yiè nKuyie ntu Kuyie nku, kù í yóó di yóu ke yé kuù dómè ke di dǎò ku kǎbe. 23 Mí mmómmuǎ nyí yóó yie nkéyeténè ti Yiè nKuyie nkéyóu m bo nsǎkémè ke di benkú kuce sààkù. 24 Dí ndé ti Yiè nKuyie kémpǎ nku tǎmmú mesàà nnè di yèmmè memou, di yàmèmu kù dǎò tì dièti di cuokè. 25 Kè di me ndǎòri meyei ndi bo kú díndi nè di kóo kpràati.

13

Bè dómè kédokénè Fidisitǎǎbe kè Sauri yeténè Kuyie

1 Sauri do yóó di tikpàti ke mǎke yebie... * kèdi tikpàti kémbaké Isidayeribe ke dọ yebie nyèdèè, 2 kè tǎáté Isidayeribe cuokè behǎǎpǎmbè sikǎupísitǎati (3000), kè sikǎupísidé (2000) nhò bonè Mikimasi Beteedi tǎri ñnkè, kè tekǎupítè (1000) tetè mbonè o bire Sonnatǎ Kibea Bensamee kó kutempè mmiéke. Kè Saurii kprènnè Isidayeribe tǎbè bá wè o cǎtè.

3-4 Diyie mari kè Sonnatǎ do mudoò Fidisitǎǎbe kóò kùmǎndáà wèè bo Kibea kóò kù. Kè Fidisitǎǎbe ti kèè kè be miéke ncóu nyIsidayeribe kè Saurii kǎnnè ditǎteheù ke dǎ Isidayeribe bémouu ti kèè. Kè bèe keè Sauri kùòmè Fidisitǎǎbe kóò kùmǎndáà. Kè behǎǎpǎmbè bémouu tíi nSauri borè Kidikaadi. 5 Kè Fidisitǎǎbe múnkèe báátí ke bo dokénè Isidayeribe, kémmǎke sikpǎrìnaaséi sikǎupísitǎati (3000) nè siséi sikǎupísikuò (6000) nè si dèèbè, kè behǎǎpǎmbè nsũ ke mǎnnè dà mèèrì kó mubirímú, kèbáté Mikimasi Beti-Afenni diyie yie kèè bíékè. 6 Isidayeribe yà dii mǎnni dè bè pǎkémèmu kèncokù ke taà titǎdènti nè yefǎtè miéke nè yepèrè fiè nnè yebèmbiè nkó ifǎti ke yé bè do bè èũtémè. 7 Kè bèmabè sei Suditǎ ke bo sǎri Kadi nè Kadaadi be kó kutempè mmiéke.

* 13:1 yebie...: Bè wǎri Sammuyeri kó dipátiri kè wèè di cǎi, kòò nyóó di cǎi nke sǎ nSauri bie nkó fèwǎrifè ütèmu, ò yí nna ke banté mesàà nke né yóu késoó nde kó mefiè.

Kè Sauri baa bo Kidikaadi kòo ããpòmbè bəmou kpreutí nè kufōwaá. ⁸ Kè bè mbaa Sammuyeri ke dò yewe yèyiekè, kòo bè benné dii mǎnni ndó kéréxé, kòo mu nyí tǔ̀kení Kidikaadi, kè tihããpòntii keté kécíeri ke yóu Sauri. ⁹ Kè Sauri dò: Tǎnèni iwūš kè n fié Kuyie nkétuò nkéfiénè metaummè kpeyi. Mèmmè ò ì fiémè Kuyie. ¹⁰ Ò tǔ̀ò ndii mǎnni de kó iwūš kédeè kè Sammuyerii tuakení kè Saurii yènni kóò co ke bo ò dǔu. ¹¹ Kè Sammuyerii ò beke ke dò: A dǔò ba? Kè Sauri dò: N yà Isidayeribe n yóumè mme ke cíeri, a mómumu nha me nyí tǔ̀kení a m benné dii mǎnni, kè Fidisitè̀̀be tikú Mikimasi. ¹² Kè n yǐ̀kù Fidisitè̀̀be yàà bo kǎtenímè ké ti do Kidikaadi bá ti mu nyí beé ti Yiè nKuyie, deè te kè n yóu ke fié m mómumu nKuyie nyiwūš ke tǔ̀ò. ¹³ Kè Sammuyerii ò nàké ke dò: A dǔò deyinkpèrè nde bá a í pǐ nti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, kàa do tǔ̀nne ti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, a cǐ̀tè̀ teè na ntú tekpààtǐ̀cǐ̀tè̀ sǎ̀ Isidayeribe cuokè. ¹⁴ Di mmǎnni a kpàti ténke í yóó mǎnte, ti Yiè nKuyie ntǎ̀tè̀mu ku yèmmè kóo niti kòò bo ntú ku nitibè kóo kpàati a í tǔ̀nne mèè kpéi nti Yiè nKuyie nda nàké ti.

¹⁵ Kè Sammuyerii íte Kidikaadi kékote Kibeá Bensaméé kó kutempè. Kè Saurii kaa mbenitibè ò kraánè bè kè bè mbo sikousikuò (600) ke bo kǎte kémaúténè be dootitǎ̀bè Kibeá Bensaméé tempè mmiéke. ¹⁶ Sauri nè o bire Sonnatǎ̀ nè benitibè bèè do ò kraánè kè bè mbo Kibeá Bensaméé tempè nkè Fidisitè̀̀be bǎtè ke bo Mikimasi. ¹⁷ Kè Fidisitè̀̀be kó behããpòmbèe toté yetǐ̀rè yètà̀ati kè diketirii kété kénwetí Ǔfidaa Suadi èi bíékè. ¹⁸ Kè didè̀rii wetínné Bèti-Onǎò kè ditǎ̀nni mbo ditǎ̀ri ìnkè ke wetí be tenkè mǎnku bè tu dè Yekoute kó kubiriku dikpǎ̀á bíékè.

¹⁹ Bemáábè do í bo Isidayeribe èi dimou miéke ke yé Fidisitè̀̀be do yetemè ke dò: Di báá yie nkè Isidayeribe mmáátí yese nè yekpǎ̀. ²⁰ Kè Isidayeribe nkòri Fidisitè̀̀be borè nde ke netíri be naakǎ nè be tǔ̀kusi nè be pèé. ²¹ Kè bè ní ndò nkéyietí idítí mai ke né na kéneté be tǎnnenti: Yenaakǎ nè sipéé nè sitǔ̀kusi nè sikǎũ. ²² Mudoò kó diyie kè bèè mǎnté tikpǎ̀rinenti, Sauri nè Sonnatǎ̀ kè bèè nkpaá mǎke yese nè yekpǎ̀.

²³ Kè Fidisitè̀̀be kó dihããpòntǐ̀nni marii kǎte kébáté Mikimasi tǎri.

14

Sonnatǎ̀ namè Fidisitè̀̀be

¹ Diyie mari kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti wèè tǎ o kpǎ̀rinenti ke dò: Kǎtení kè tí kǎte Fidisitè̀̀be kó behããpòmbè kari dii mè mbo cie ndi borè.

Ò me nyí nnàké o cice Sauri. ² Dè do sǎ nSauri bo Kibeá nwe ke kari mutie bè tú mù kèdè̀nadié mùù bo Mikinǎ mu yuu nè behããpòmbè sikousikuò (600). ³ Kè Aiyá Aitubu bire, Ikaòdi tebite, Edii Kuyie nkuó niùti wèè do bo Sidoo o bire Findee kó debire deè do bo ke tǎ ikuó nenti. Isidayeribe do í yé Sonnatǎ̀ kǎte kè.

⁴ Kè Sonnatǎ̀ ndó képi Fidisitè̀̀be, kékété yetǎ̀rè mayè cuokè, kè dimari yè̀tiri tu Boseé, kè diteri kperi tú Sendee. ⁵ Kè dimari bo kubakù cǎnku ke wetí Mikimasi kè diteri bo kuyóu ke wetí Kebaa. ⁶ Kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti ke dò: Tí kǎte Fidisitè̀̀be itayéi yembè borè kéyà ti Yiè nKuyie mbo bè nti duó, kù í yǐ̀kù dèmarè, kè kù dó tí bè na, ti yóó bè namu bá ti í mè nsūmè. ⁷ Kòo kóo tǎnti ò tǎnné ke dò: Dǔò a yèmmè da pǎ̀ tì, m bo a fǎnkúò ndi, n da tǔ̀mmu. ⁸ Kè Sonnatǎ̀ ò nàké ke dò: Ti yóó kǎtemu ké bè benke timáà. ⁹ Kè bè ti nàké ke tǔ̀: Ncómúnè, kè ti di sǎnkóo! Ti ncómú. ¹⁰ Kè bè me nyí: Dekènní! Tí dekoò, deè yóó benke ti Yiè nKuyie mbè nti duómme.

¹¹ Kè bèè kǎte kébenke bemáà Fidisitè̀̀be kè bè dò: Ntenè Ebedeebe ke yièni yefòtè miéke bè do sǎri dè. ¹² Kè bèè yú Sonnatǎ̀ nè o kóo tǎnti ké bè nàké ke dò: Dekènní kè tí di benke.

Kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti ke dò: A ntũ n fǎnkúò kè tí deke, ti Yiè nKuyie mbè duómmu Isidayeribe.

¹³ Kè Sonnatāā ndeètò ke ìkú nè o naàcèi nè o nòu, kòo kóo tǎnti ò tū, kè Sonnatāā mbè puoti kè bè duò, kòo kóo tǎnti bè dèu. ¹⁴ Sonnatāā nè o kóo tǎnti kè bèe kuò benitibè sipísidè tɛpɛkpɛntè sámɔpòtè mieke. ¹⁵ Kè kufɔwaa mpĩ nFidisitɛɛbe bemou nè behāāpòmbè bèe kpaá dikarì nè bèe kàte dikpànni, kè ketenkè nhau kè dèe kpei benitibè mediè nkè be kǎnti nhau.

¹⁶ Sauri kó behāāpòmbè bèe paké kè bè mbo Kibea kéwénté keyà Fidisitɛɛbe ciétémè tipùti timou. ¹⁷ Kè Saurii náké behāāpòmbè ke dà: Kaannè benitibè keyà bèe kpa ti cuokè.

Kè bèe kaa nkémónté Sonnatāā nè o kóo tǎnti. ¹⁸ Kè Saurii náké ikuó niùti Aiya ke dà: Tǎní ti Yiè nKuyie ntaummè tau.

Dè do sǎ ti Yiè nKuyie ntaummè tau bo Isidayɛɛribe karì ndi.

¹⁹ Kè Saurii nkpaá ke náánnè ikuó niùti, kè kutoweku dake déúkú Fidisitɛɛbe karì, kè Sauri náké Aiyaa ke dà: Báá benné kébeé ntimatì ti Yiè nKuyie.

²⁰ Kòò tíi nho āāpòmbè kè bèe kàte mudoò kénsǎ mbè dootitòbè kpà mbemàà ke ānti kè kunàòroo dáátí mediè. ²¹ Isidayɛɛribe bèe do wǎnnénè Fidisitɛɛbe kénkòrì dikpànni, kè bèe kónté kéwǎnnénè Sauri nè Sonnatāā be tǐnni.

²² Isidayɛɛribe sɔmbe bèe do sɔri Efadaimmu tǎri ìnkè kè bèe kè Fidisitɛɛbe cokémè kéíténí ké bè bèti kékuò. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayɛɛribe bè na de kó diyie ké mbè bèti késénténè Beti-Afenni.

Isidayɛɛribe deetémè Sonnatāā

²⁴ De kó diyie kè Isidayɛɛribe fǔúté mediè nke yé Sauri do béimmè ke dà: Wèè bo déúté dǎmarè kè diyie mu nyí ta, kòò mu nyí na o dootitòbè ke pèite, de yiè mbo yà! Nè de kpéí nhòmòu í ndi dǎmarè de yiè. ²⁵ Kè bèe tuòke dikpáà marì kè mecekùò mpiéké ke counè ketenkè. ²⁶ Kè behāāpòmbèe ta de kó dikpáà keyà mecekùò nhòmòu me nyí ndáátí kékááké ke yé bè démè Sauri béi ndii nùu. ²⁷ Sonnatāā me nyí nyé ke dò nho cice béi ndinùu marì keyà ticièti, kékũũ kupàati yómmè kédéúté kòo ìkèe wenke. ²⁸ Kè kuhāāpònkù makùu ò nàké ke dà: A cice béi nke tú kè wèè di dǎmarè yie nhò bo yà. Dèe te kè muwǎrímú dònté benitibè.

²⁹ Kè Sonnatāā dà: N cice kǎónnè benitibè mbe, wénté ndèútémè mecekùò nkè n yìikè wenke, ³⁰ kéndò nkè benitibè né do ndi bè eí dè bè na nnamu be dootitòbè kè dè pǎsté dè mè ndòmmè.

³¹ De kó diyie kè Isidayɛɛribe mbeti Fidisitɛɛbe ke kòu, ké bè bèti Mikimasi kétuòkenè Ayanò kéou mediè nkécirime. ³² Kè bèe pǐmmú bè na bè kó ipe nè be nààke, ké nyi feu ke cáá ndende meyi ncou dè. ³³ Kè bèe náké Sauri ke dà: Isidayɛɛribe dǎò meyi mme ke feu iwũò ke cáá mbè ì fié dè, meyi ncou dè, kè Saurii kuónkoo ke dà: Di cààrèmu! Biennéní ditǎri marì die. ³⁴ Kè bèe kàte kénáké benitibè ke dà: Bá wè wèe tǎní o nààfè yoo o pièfè dèborè kékuò kékááké, kè di bá nyi cáá nyi yǐ ncou dè kéyeténè ti Yiè nKuyie.

De kó kuyuoku kè bá wèe tǎní o òfè ké fè fèúté dèborè. ³⁵ Menme Sauri maámè ti Yiè nKuyie ndiwũòtǎnni ketirì kébéi nke dà: ³⁶ Ti sǎoté ke nyènkè kémpuò Fidisitɛɛbe ké bè kùò páíi kéheí be kperè, bá ti báá súò nhòmòu. Kè tihāāpònti dà: Dǎò a dómè.

Kè ikuó niùti dà: Ti keténè kébeé ti Yiè nKuyie.

³⁷ Kè Saurii beé nti Yiè nKuyie nke dà: Kuyie nti kàte kédokénè Fidisitɛɛbaa? A bo duó nkè ti bè naà?

Ti Yiè nKuyie me nyí nhò tǎnné timati de yiè. ³⁸ Kè Saurii tíi nyIsidayɛɛribe kó bekótibè ke dà: Wénténè keyà meyi mmèè dǎò yie. ³⁹ Ti Yiè nKuyie mbomu ke dǎerí Isidayɛɛribe, m béi nti yóò dǎòmu. Wèè te de kó meyi nhò yóò kúmu bá kè m bire Sonnatāā nwe.

Ditǐnni mieke òmòu í nhò tǎnné timati. ⁴⁰ Kè Saurii náké Isidayɛɛribe ke dà: Di cómmú kupíkù kumáà, mí nnè m bire Sonnatāā kè ti cómmú kutekù. Kè ditǐnni náké Sauri ke dà: Dǎò a dómè.

⁴¹ Kè Sauri dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù dè dòmme kàa í n tẽnné yíe ntĩmatì? Kè mecaàrimè bo mí n nè m bire Sonnatã tũ ñnkè yoo a nitibè Isidayeribe ñnkè, kè ti bə nyipããdíítí ìi benke.

Memme kè bèè bə nyipããdíítí kè ìi benke Sauri nè Sonnatã. Kè behããpòmbèe yè. ⁴² Kè Sauri dò: Tãũnè tété mí nnè m bire Sonnatã ti ñnkè, kè bèe tãũ kòo do Sonnatã ñnkè. ⁴³ De mōnni kè Sauri dò: N náké a dōò mù.

Kè Sonnatã dò: N kááké m pààti yómmè mme mecekùò nke dèúté. N yiemmu ke bo kú. ⁴⁴ Kè Saurii béi nke dò: Kuyie nni mpoté kè nsà kè Sonnatã í ku.

⁴⁵ Kè tihããpònti dò: Sonnatã báá kú, weè te kè Isidayeribe auté be dootitabè. Ti Yiè nKuyie mbomu! Dende báá dōò, ti báá yie nkòo yùrikù bá kumáà do ketenkè. Nè Kuyie nkó meteemmè mme ò pĩmè mutōmmú yíe.

Memme kè tihããpònti deté Sonnatã bá ò í nku de kó mukũ. ⁴⁶ Memme kè Saurii yóu Fidisitẽbe mubetimù kè bèe kũũ mbe cẽĩ.

Bè nàké ti Sauri kpàti ñnkè

⁴⁷ Sauri naá ndiì mōnni Isidayeribe kóo kpàti ké pãnkèe dokénè o dootitabè bèè ò fité: Məabiibe nè Amədiibe nè Edomiibe nè Tisoba kó dikpàtiyuu nè Fidisitẽbe. Kòo cuó nkèè bíékè wèe na. ⁴⁸ Weè do dokénè dikōmbùò Amadesiibe bembè bèè do fekù Isidayeribe kperè kòo bè na, kédeté Isidayeribe.

⁴⁹ Sauri kó ibí do tú Sonnatã nè Isefi nè Madikisina nè initipobí idèi, kè deketirè ntú Medabu kè dedère tu Mikaadi. ⁵⁰ Kòo pokù yètiri tu Ainəammu, Aimasi bire. Wèè baké behããpòmbè kòo yètiri ntú Abunee, kòo cice kperi tú Nee, Sauri tebite kó debire. ⁵¹ Kiisi Sauri cice nè Nee nè Abunee cice, be cice do tú Abiyedi.

⁵² Sauri kpàti timəu mieke ò do dokùnè Fidisitẽbe mbe kè dè tōnni, kòo yà oniti wèe mōke dikōmbùò yoo ò kpeñni wèe ò pĩ ntihããpònti.

15

Sauri yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Sammuyerii náké Sauri ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo tēnní mí nwe kè n da pĩ ntikpàti kàa bo mbaké Isidayeribe, kénté kù yè n da náké ti: ² Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa tu kù yóo potému Amadesiibe kéfóó mbè do dintémè Isidayeribe bè yènni diì mōnni Esibiti ké bè poté. ³ Kote ké bè dokénè ké bè kũə bəmou páíí! A báa kuó nhòmou mesémmè, á kuə dèè kó dimàà wei, benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè ibibénni, inàake nè ipe nè yòyóbè nè sãmmarímúbè.

⁴ Kè Saurii tí mbehããpòmbè Tedaimmu, ké bè kaa nkè bè mbo sikəupíkòupísidé (20000). Sudaa kabè tekəupípítè (10000). ⁵ Kè bèe tuəke Amadesiibe eì ke déké kénhoke kudúókù ⁶ Kè Saurii náké Keniibe ke dò: Yènnè Amadesiibe cuokè kédété. N yí dó ké di wènné kunasã ke yé di do dōòmè Isidayeribe mesàà mbè yènni diì mōnni Esibiti. Memme kè Keniibe ye Amadesiibe cuokè. ⁷ Kè Saurii poté Amadesiibe, kétúóté Afidaa kétuəkenè Suudi Esibiti tenké diyie yènni kèè bíékè, ⁸ kékuə benitibè bəmou késúú mbe kóo kpàti Akaki kóo pĩ nhofòuwè. ⁹ Sauri nè o ããpòmbè kè bèe yóu Akaki nè iwũš ìi kó dimàà tu isàayi: Inàake nè ipe. Iwũš ìi kó dimàà cénke tu isàayi, kékuə dèè tu desĩntékperè, dèè í dō nkédə̀nè m̀m̀m̀m̀.

¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sammuyeri ke dò: ¹¹ N dèmmumu dè yĩmè kè n tãātè Sauri kòo bo ntú Isidayeribe kóo kpàti. Nte we ke m bùtinné, ò í yie nke tũnne nh ò nàké ti.

Kè Sammuyeri yèmmèe caàrè kòo nyie nke kuənnè ti Yiè nKuyie.

¹² Kè dèe wenté dikũnweñni sèi kòo kote ke bo yà Sauri, kè bèe ò nàké ke dò: Sauri kote Kadimedi ke bo máa dicəncənni kéndennini ò namè Amadesiibe, ke dèe ke pẽtè ke kòte

Kidikaadi. ¹³ Kè Sammuyeri ntùðkoo Sauri borè, kòo ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda dòò mesàà, n dòòmu kù n nàké ti timou. ¹⁴ Kè Sammuyerii ò beke ke dò: M me n yo yèè pedabùò nnè inààke kpere, yè bonní de? ¹⁵ Kè Saurii ò tēñné ke dò: Tihããpònti tiì soó nhAmadesiibe wũs sààyì ke ì tóní, ke ti bo fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù. Desònnè kó dimàà ti dè kùomu páíí. ¹⁶ Kè Sammuyeri dò: Dè sànnèmu memme. N yóó da nàké ti Yiè nKuyie nni nnàké tìnti keyènkè. Kè Sauri dò: Béi.

¹⁷ Kè Sammuyeri dò: A do cīē ndiì m̀nni amàà kè ti Yiè nKuyie nkuù da tããté, di mm̀nni kàa baké Isidayeribe. ¹⁸ Kuù da tã nke tú: A kòte kédokénè Amadesiibe de kó benitiyibe, ké bè kuò páíí ke báá súò ndèmarè. ¹⁹ Dè yīme kàa í yie nkù da nàké ti, ke éi be kpere ke dòò kù í dó dè? ²⁰ Kè Sauri dò: N yiemmèmu kù n nàké ti ke kùò Amadesiibe bemou, ke súò mbe kóo kpààti Akaki màa ndi koò tóní die. ²¹ Kè n kó behããpòmbè soó nyiwũs sààyì ke ì tóní die nKidikaadi kè ti bo ì fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù.

²² Kè Sammuyerii ò tēñné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndó di bo nkù feumè mme iwũs ke pēēté di bo nyíemmè ku náahtàà? Kàa yie nti Yiè nKuyie mbéi nti deè kù naati ke pēēté a bo kù fiémè iwũs mekùò nkpeyi. ²³ A bo yetemè ti Yiè nKuyie nkpeti dè í cáánnè a bo pãámè, itookperí me nyí cáánnè a bo fiémè yebokè. A mè nyetemè ti Yiè nKuyie nkpeti, kù múnke da yetemu yíe. A ténke í yó ntú ku nìtibè kóo kpààti. ²⁴ Kè Saurii kuónko ke dò: N cààrèmu! N yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke yete a kó itié. N yòte tihããpònti nti ke dòò ti yē mmù. ²⁵ Di mm̀nni n da báammu! N cààrèmu, ncīē n yei, nkéwēténí kè ti kòte kè m bántè ti Yiè nKuyie. ²⁶ Kè Sammuyeri dò: Mí nnè f̄s nti báá néi, a yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè kù me nda yete, a ténke í yó ntú Isidayeribe kóo kpààti.

²⁷ Kè Sammuyerii bútinné ke bo íté, kè Saurii pī nho yaàbòrì kè dìi kēté. ²⁸ Kè Sammuyerii ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie mmúnke kētému a kpàti yíe nyIsidayeribe cuokè, ke ti duó nhotòu m̀ou wèè wenni ke da pēēté. ²⁹ Isidayeribe kó muwērímú tú ti Yiè nKuyie nku, kù í sou nkù í tú onìti ke bo béi nkéwēte kéceete. ³⁰ Kè Saurii yíe kébéi nke dò: N cààrèmu, a n cīē nké n déúk̀unne beheik̀enkótìbè nè Isidayeribe bemou ìkè kéwēténí kè m bántè ti Yiè nKuyie.

³¹ Kè Sammuyerii wēténí kóò tūnne kè bèe kòte kè Saurii bántè ti Yiè nKuyie.

³² Kè Sammuyeri dò: Tóní die nhAkaki Amadesiibe kpààti n yìkè. Kè Akaki nkéríní kòo yèmmè naati, nè o yèmmè mieke kòò tu mukũũ nkó kunóú dètému di mm̀nni. ³³ Kè Sammuyeri né ò nàké ke dò:

A siè dìi te kè tibíyòti pàà ti bí,
a kóo yō múnke yóó pàamu o bire.

Deñde Sammuyeri ò kùòmè Kidikaadi ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

³⁴ De kó difãnkúò kè Sammuyerii kò nDamaa, kè Saurii kò nKibea. ³⁵ Kè Sammuyeri yèmmè caàrè mediè nSauri kpéi nkòò yàa kúnè ò ténke í ò yà. Kè ti Yiè nKuyie nyèmmè múnke caàrè kù tããté mèè kpéi Sauri kòò bo ntú Isidayeribe kpààti.

16

Bè p̄r̀m̀m̀ Dafiti tikpàti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Sammuyeri ke dò: Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nkuðmmè Sauri kpéi? Nh ò dootóomu, ò ténke í yó ntú Isidayeribe kpààti, íté kètúóté a naàyènni, ké dì cūó mekùò nkékpote Sese cie Betideemmu. O bí mieke nke n tããtémmè okpààti n yèmmè kou. ² Kè Sammuyeri dò: Yé mbo yīmè? Kè n kòte Sauri yóó keèmu ké n kuò. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kèntò fenàáfè, kàa t̀ùðkoo a dò: N kòtení ke bo féúté feòfè nfe ti Yiè nKuyie. ³ A yú Sese kòò nda neínè, m̀i yóó da benke a dò nkédòòmè, kàa p̄i n da benke wè tikpàti.

⁴ Kè Sammuyerii dàò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékate Betideemmu, kétuokoo kè dihéi kó bekótibèe ò yà, kè dèe bè di kè be kònti nhau, kè bèe katení kóò co ke dà: Kusàakù bakaà?
⁵ Kòò bè tēñné ke dà: N katení ke bo féuté feḏfē nfe ti Yiè nKuyie. Wénkūnne dimáà kè ti nei kéféuté feḏfē.

Kè Sammuyerii duó nkè Sese nè o bí kè bèe wénkūnne bemáà, kóò neinè kè bè bo fíe iwūḥ. ⁶ Bè tūòkoo dii mōnni kè Sammuyerii yà Ediabu, nè o yèmmè mieke ke dà: Nte ti Yiè nKuyie ntāāté wè mènke. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dà: Bá nwúó nho dōmmè nè o okùmè, nyí we ntāāté, n yí wúó mbenitibè wúó ndè, benitibè wéi tikōnti nti kè mí nwéi meyèmmè.

⁸ Kè Sesee yúní Abinnadabu, kòò tuakení, kè Sammuyeri dà: Ti Yiè nKuyie nyí tāāté yie.

⁹ Kè Sesee yúní Samaa, kè Sammuyeri dà: Ti Yiè nKuyie nyí tāāté yie.

¹⁰ Kè Sesee nyuní o bí kétuokènè iyiekè, ti Yiè nKuyie nyí ntāāté be kóò mōu.

¹¹ Kè Sammuyerii beke Sesee ke dà: Bedapambè bemōu ndaà? Kòò dà: Osámpròu wèe kpaaní ke cēmmú ipe. Kè Sammuyeri dà: Tō nkè bèe ò yuní, kòò í tūòkení ti í yóó di ikuó dii.

¹² Kè Sesee tō nkè bèe ò yuní. Ò do tú onitiwūḥwè nwe kòò ìkè wenni, kòò yèmmè duó cátire. Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyeri ke dà: Weñwe, pī nwe tikpàti. ¹³ Kè Sammuyerii ité kētúóté o naàyènni kécóú mmekùò nDafiti yuu ñnkè, o tebif ìkè, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí de kó diyie Dafiti ñnkè kè nhò bonè.

De kó difñkúò kè Sammuyerii kò nho cie Damaa.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó muyaá nyité Sauri ñnkè, kè kùu ò duōnni meyèmmè yeime kè mè nhò kōōnnè. ¹⁵ Kòò tōmbèe ò nàké ke dà: Ti Yiè nKuyie nkuu da duōnni meyèmmè yeime kè mè da kōōnnè. ¹⁶ Ti yie nkàa ti pā dinuù tinti a kó betōmbè ti yóó waámmu oniti wèe nò nke bie nkukùtidùkù, kè meyèmmè yeime Kuyie nduōnni mè níí da ité dii mōnni wèe bente kukùtidùkù kè dè da tōūke. ¹⁷ Kè Sauri dà: Yànè oniti wèe nò nke bie nkukùtidùkù mesàà nkòò katení.

¹⁸ Kòò kóo tōnti mōu bēi nke dà: N yému oniti mōu, Sese Betideemmu èi kou kó debire kòò nò nke bie nkukùtidùkù mesàà, oniti mōmmu nwe kòò tu onitidòu ke náānnè meci, ke tú odasáati kè ti Yiè nKuyie nhò bonè.

¹⁹ Kè Saurii tō nkè bèe náké Sese ke dà: Sauri tu a ò duōnko a bire Dafiti wèe cēmmú ipe. ²⁰ Kè Sesee waá mpéè nè menaà nkécūó kudōukù mieke, kēpī ntebuotè ké dè tóu nsāmmarímú, kè Dafiti bii bo dè duó nSauri. ²¹ Kè Dafitii tuoke Sauri cīētè kēmpī nho tōmmú, kè Saurii ò pénsiri, kóò tāāté kòò ntōu o kparinenti. ²² Kè Saurii tō nkè bèe náké Sese ke dà: Sauri tu ò dó Dafiti mbo o cīētè nte ke pī nho tōmmú ke yé wè ò pénsirimè mediè.

²³ Kè dèe yie nkè meyèmmè yeime Kuyie nduōnnimè níí ò ité, Dafitii túóté kukùtidùkù kébente kè dèe tōūke Sauri, kòò yèmmèe bonke kè meyèmmè yeime ité.

17

Dafiti kpānnè mè Kodiyati

¹ Kè Fidisitēēbe tíí mbe kó behāpōmbè mudoò kpéi nSokoo Sudaa tempē mmieke, kékari Efeesi-Damimmu, Sokoo nè Asekaa de cuokè. ² Sauri nè Isidayeribe kè bembe múnkēe bāté kubiriku bè tu kù Tedementi biriku kēmbaati ke bo dokénè Fidisitēēbe. ³ Fidisitēēbe nè Isidayeribe kè bè ndeke yetārè ke wetí betōbè, kè kubiriku soké be cuokè.

⁴ Kòò niti mōu yiení Fidisitēēbe kó behāpōmbè mieke Kati naāmunkù kou, kòò yetiri tu Kodiyati, o okùmè bo ntūòke métiri mētāati nè sāntimétiri sipísidé nè mēnūmmù. ⁵ Kòò òké disōwūḥ kó dipii kè disōwūḥ kó kupenku pi o cīncīnni kè ku cēékù bo cidóò sipísikuà.

⁶ Kòò kānké o tàake disōwūḥ kó kupenku, ke báátí disōwūḥ kó dikpàrsiè. ⁷ Kòò kpānni kó kudóu mānnè kucuudóu kè mekpāmbii nkó kucéékù bo cidóò bèyiekè. Wèe tō o dōpikù

kòò ni o ìkè. ⁸ Kòò cómmú kérékéké ke dò: Di benné ke yènnímu ke bo ti dokénè, n tú Fidisitèè nwe kè dínđi tú Sauri kó tidaatì. Tāāténè di miéke onìti òmáà kòò kàtení kè tí kpa! ⁹ Kòò n na tí naá ndi kó tidaatì, kè m me nhò na dí naá nti kó tidaatì kèmpí nti tōmmú. ¹⁰ N yí di wúó nfenònfè kè di yete, dí deitení di miéke onìti òmáà kè tí kpa.

¹¹ Kè Sauri nè Isidayeribe kè bèe keè de kóo nìti nàámmè, kè kufōwáá mbè auté.

¹² Dafiti cice do tú Sese Efadataa kó dihéi kou nwe ke bo Betideemu Sudaa tempè mmieke ke mōke ibí iyiekè. Sauri kó dimònni do sś nhò kòtému mediè. ¹³⁻¹⁴ Kòò bí ikótí itāāti nièné Sauri dikpànni, be kóo po Ediabu nè Abinnadabu nè Samaa. Dafiti weè do tú teyāātè. ¹⁵ Kè Dafiti ní mbo Sauri cīètè ke kũñni o cice cīètè Betideemu ke cēmmù o pe.

¹⁶ Kè weè Fidisitèè nyiitini dikũweñni nè kuyuoku ke dò yewe sipisinaà.

¹⁷ De kó yewe miéke nke Sesee nàkémè o biré Dafiti ke dò: Túóté tidiiti tii nnè kuyòrikù ti cìe nti nè pēēbè bie ntepiitè, kékate kéduó nha kó bekótibè bè bàté dè. ¹⁸ Á ntonè yenaakāā ntepiitè tie kènto ke bií duó nwèè bè baké. Kàa dōu nha kó bekótibè ke wētini bè da duōnni dèmarè dèè benkú be kànti naatimè. ¹⁹ Bembè nè Sauri nè Isidayeribe tōbè, bè bo kubiriku bè tu kù Tedimenti biriku nku ke dokùnè Fidisitèèbe.

²⁰ Dikũweñni sèi kè Dafitii pike cute kébanne ipe onìti mōu kétúóté ò dò nkénto dè, kékété, kéndonnè o cice do ò nàké dii nù. Ò tũkoo dii mōnni bè bàté dè, ke sś mbè dó kébootè be dootitōbè kéuu dikpànni kó fehúufè. ²¹ Fidisitèèbe nè Isidayeribe kè bèe wetinné betōbè. ²² Kè Dafitii dōnko o nenti o nembàri borè kékate mudoò borè kéndōu nho kó bekótibè. ²³ Bè kpaá ke me nnáá nkè Kodiyati Fidisitèè, Kati naámunkù kouu iténi o āāpōmbè ìkè kéwēte kébéi ò baa ò nnáá nti, kè Dafitii keè. ²⁴ Kè Isidayeribe ò yàni kè kufōwáá mbè auté kè bè ncokù, ²⁵ ke nnáá nke tú: De kòò nìti dó ke ti wéntému, deè te kòò iitini miè mbotí, kòò mōu na kòò kùò okpàati bo ò pā tikpàti péu kóò duó nho kóo sapàà nkòo puoke, kédōò de yiè ncīètè mesàà nyIsidayeribe cuokè.

²⁶ Kè Dafitii beke behāāpōmbè bèè ò tókénè ke dò: Kòò mōu kùò Fidisitèè yie nke dèenne Isidayeribe ifei bè bo ò yietí ba? O yèmmè dò nhò tu we de kóo Fidisitèè, kutayóu yiè, kòò bo nsáá Kuyie nkōbe.

²⁷ Kè bèe ò tēñné kóò nàké bè baa do yē mbè yóó yietí dè wèè bo na de kóo nìti. ²⁸ Kòò kóo kótí Ediabuu keè bè nàámmè, kòò miéke peike kòò dò: We nyē nha kàtení die! A yóunè we ipe dikpáa miéke? N da yému a í yo ditoò, N yému a yèmmè dòmmè. A kàtení ke bo yà dikpànni ndi. ²⁹ Kè Dafitii ò tēñné ke dò: N dōò ba dèè tu deyēire? N na bá mbekaà?

³⁰ Kè Dafitii ité onìti wenwe borè kékate kèbeké otōu mōu kòò baa ò tēñné betōbè do ò nàké ti nti.

³¹ Kè benitibè bemōuu keè de kó tináañti, dende bàmbà nkè tii tuōke Sauri kòò duó nkè bèe yúni Dafiti. ³² Kè Dafitii ò nàké ke dò: Okpàati, a yèmmè báá caàrèné de kóo Fidisitèè. A kóo tōnti, mí, m bo kate kóò kpānnè. ³³ Kè Sauri dò: A báá na kékpānnè de kóo nìti, a kpaá bēmmu, wenwe me ntu okpàri nwe nè o bíkémbénti. ³⁴ Kè Dafiti dò: Mí nha kóo tōnti n tú opecēnti nwe n cice cīètè, ke ò ncēmmú ipe, kè diciriciri kàtení yoo mupĩmpĩmmù mamù ke bo pĩ m pièfè mafè, ³⁵ N fè pàte ké dè bèti, kéfietè m pièfè, kè dè wēētēni m bíékè, m pĩ de fōnii ké dè poté kékuo. ³⁶ N kōu mēè botí yeciricirè nè depĩmpĩnnè, n yóó me ndōò Fidisitèè yie nwenwe kutayóu yiè nke yé ò sàámmè Kuyie nkōbe. ³⁷ Ti Yiè nKuyie nkùu n deēténè diciriciri nè mupĩmpĩmmù kù yó n deēténèmu Fidisitèè yie. Kè Sauri dò: Kàte kè ti Yiè nKuyie nda teennè.

³⁸ Mēmme Saurii duómmè Dafiti o kpàrinenti kóò òó ndisōwũdè kó dipii kóò dàtinnè dicĩncĩnkōnni. ³⁹ Kè Dafiti túóté Sauri siè kébáátí dicĩncĩnkōnni ìnkè, ò í nna ke bo cente ke yé ò do í dè manténèné, kénáké Sauri ke dò: N yīkemu! Kè bèe dè datè. ⁴⁰ Kòò túóté

mutántènditìmù kéta kukó mpéémme kétéãtè yetárè yènúmmù kécũó o yàrì miéke kèpikú o tántènditìmù kékété kénwetí Kodyati. ⁴¹ Kè Kodyati múнке mmó nke tóntenè Dafiti, wèè tó o dápikù kòò ni o ìkè. ⁴² Kòò wénté Dafiti kóò sènkèrì. Dafiti do tú dèdapùmbire nde ke wũó kòò ìkè wenni. ⁴³ Kè Kodyatii náké Dafiti ke dò: A n wúó ntemòtè nte ke tó kupààti ke kèríní m boràà? Kè Kodoyatii parìkè kényú Fidisitèèbe kó yebakè yemou yètè kè dò: A bo yà! ⁴⁴ Kòtení kè n duó nha maa ndeĩnkè kó tinòti nè tikpasĩnti. ⁴⁵ Kè Dafiti dò: Fó nkèríní m borè nè disie ndi nè kukpãanseú nè dikpãnni, mí mme nkéróo a borè nè ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi, Mpakèdaa Isidayeeriibe tũ nwè, a sãã nwè. ⁴⁶ Ti Yiè nKuyie nda ãnné n nòutè nte yíe, kè m bo da kuó kékéété a yuu. Yíe ntinòti nè tikpasĩnti deè yóó pété Fidisitèèbe kó behãpòmbè kécó. Kè kutenkù kumou kabee banté Isidayeeriibe tũmmè Kuyie. ⁴⁷ Kè Isidayeeriibe banté ke dò ti Yiè nKuyie nyí deerínè disie yoo dikpãnni, ti Yiè nKuyie nkuù baké dikpãnni ke di ãnné ti nou miéke yíe.

⁴⁸ Kodyati kètè diì mònni kéwetinné Dafiti, kè Dafitii cokóo mecãã nho ìkè ke bo ò dokénè, ⁴⁹ kédeite ditári dimáà o yàrì miéke kéãnné o tántènditìmù kédooté kébóté Kodyati tĩnni kè ditári taroo, kòò do o nùù ìnkè.

⁵⁰ Memme Dafiti namè Fidisitèè nè ditántèndititári kóò kuó bá ò í tó disie.

⁵¹ Kè Dafitii cokóo Kodyati duó dè kékpatè Kodyati siè kóò feúténè. Kè Fidisitèèbe yà be kóo kperi kumè kékoké. ⁵² Isidayeeriibe nè Sudaa kabè kè bèe yà Fidisitèèbe cokémè, kéuu fekparìhúùfè, ké bè bèti kètuakenè Kati eì nè Ekinoo de ekè. Kè Fidisitèèbe kó becírìbè nnekkóo Sadaimmu kó kuce kètuakenè Kati nè Ekinoo.

⁵³ Isidayeeriibe do be bèti kè dè fuutímu, kè bèe yóu kéwēténí kéheí tinenti Fidisitèèbe kó dikari. ⁵⁴ Kè Dafitii túóté Kodyati yuu kékònnè Sedisadèmmu kètuóté kudadièkù kparinenti kètanne o touku miéke.

Bè benkemè Dafiti Sauri

⁵⁵ Dafiti do kəri diì mònni ke bo kpànnè Kodyati kè Saurii ò yàmu kébeke Abunee wèè baké behãpòmbè ke dò: We nte odapàà nyie? Kè Abunee ò ténne ke dò: Okpààti, n yí yé wèè ò te. ⁵⁶ Kòò kpààti dò: Beké kényà wèè te de kóo dapàà.

⁵⁷ Dafiti kuó diì mònni Kodyati kédeè, kénwētíní, kè Abunee ò kòtenè Sauri borè, kè Dafiti kpaá tó Kodyati yuu. ⁵⁸ Kè Saurii ò beke ke dò: N kóo dapàà nha tú we nkó debire? Kè Dafiti dò: N tú a kóo tãnti Sese wèè bo Betideemmu o bire nde.

18

Dafiti nè Sonnatãã bè dapemè

¹ Dafiti nakénè Sauri diì mònni kédeè kè Sonnatãã wènni pĩnnè Dafiti kperi, kòo yèmmèe ò ta, kòò ò dake kèndonnè ò dómè omáà. ² Nè de kó diyie Sauri ténke í nyie nkè Dafitii wète o cĩtè o cice borè. ³ De mònni kè Sonnatãã taunnè Dafiti ke yé wè ò dómè ke dònne ò dómè omáà. ⁴ Kè Sonnatãã dáté o yaabòrì kéduó nDafiti, kóò duónnè o ããpònyààti nè o siè nè o tãmmù nè o naàkònni.

⁵ Tipítì timou kè Sauri bè tó nkèè bíékè mudoò Dafitii na kè Saurii ò baá nkòo mbaké behãpòmbè kè benitibè bemou ò dó nè behãpòmbè iwěi yembè.

Sauri miéke do yonkemè Dafiti bè ò sante mèè kpéí

⁶ Dafiti do kuó diì mònni Kodyati kékonní kè benitipòbè yehèkè yemou kabee yènni kéco Sauri, kèndiè nke au ke bie nyebàrè nè debémbénnè terè. ⁷ Kè benitipòbè diè nke cóu mbetòbè ke tú:

Sauri kuó sikoupi,
kè Dafiti kuó sikoupi.

⁸ Kè Sauri miεkeε peike mediè, ò í mpénsìrì de kó tináaṅtì ke dò: Bè me nhò duò nsikoupirí ke n duò sikoupirí, dè kraá sám̄pò nwe kè bèε ò duò ntikpàti. ⁹ Nè de kó diyìè ndi Saurii wèntémè Dafiti fenənsĩnfè.

¹⁰ Kè dèε wenté kè meyèmmè yeime Kuyie ntōnní mēε pĩ nSauri, kòo íté kénharì o cīètè miεke ke pikú o kpānnì, kè Dafiti tó nhò bie nkukùtidùkù ò ò mbie mmèè botí, ¹¹ kòo youte o kpānnì, nè o yèmmè miεke ke dò: M bo tā Dafiti kédannè femarife, kè Dafitii yenténè dikpānnì kuce mèdémè. ¹² Kè Saurii ò yòte ke yé ti Yiè nKuyie ndo ò yóumè kémbonè Dafiti. ¹³ Kòo túóté Dafiti kénii mbehāāpòmbè tekòupítè ke bo ò déttinnè omáà. Mèmmè kè Dafiti nni behāāpòmbè kè bè nkòrì mudoo. ¹⁴ Mudoo ò kàrì mùù kó dimàà kè weè nò nke yé ti Yiè nKuyie nho bonèmè. ¹⁵ Sauri yà dii mōnni Dafiti nōmmè o dootitòbè kòò depe mediè. ¹⁶ Isidayeribe bie bemou nè Sudaa kòbe kè bè ndó Dafiti ke yé weè bè nimè mudoo miεke.

Dafiti puokemè Mikaadi Sauri kóo sapàà

¹⁷ De kó difōnkùò kè Saurii náké Dafiti ke dò: Nte n kóo sapàà mMedabu, n wè nda duóm̄mu kàa bo puoke, mpĩ n tōmmú nè dikōmbùò kénkra nti Yiè nKuyie nkó dikpānnì. Ò do í dó kòò kùò o móm̄muò nke né ndó Fidisitēēbe beè ò kùò. ¹⁸ Kè Dafiti dā: N yí tú òm̄ò, ti naàm̀nkù í tú kùmakù, ti wuò nyí tú kùmakù Isidayeribe miεke, kè m̄i bo puoke okpààti kóo sapàànàà?

¹⁹ Dè tū̀ke dii mōnni Medabu bo yenkemè Dafiti kè Saurii ò duò nhAdidiēdi Abeti Mēodaa èi kou.

²⁰ Kè Sauri kóo sapàà ntòu Mikaadii dāke Dafiti kè bèε tì nàké Sauri, kè dèε o narike. ²¹ Nè o yèmmè miεke kòò dā: M bo wè nhò duò kòò dii nkè Fidisitēēbeε ò n̄ntε. Kuce medérímmè mme Sauri nàkémè Dafiti ke dā wèε puoke o kóo sapàà. ²² Kè Saurii náké o kó betũmbè ke dā: Nákénè Dafiti didé borè ke dā: Okpààti tu ò da dóm̄u, tínti o kó betũmbè kè ti múnke da dā, yie nképuoke o kóo sapàà.

²³ Kòo kpààti tũmbèε tì nàké Dafiti, kòò dā: Di yèmmè dò ndè tu diwántirì ndi a bo puokemè okpààti kóo sapàànàà? Nte mí nke í m̄ake m̀mam̀u m me nyí tú òm̄ò.

²⁴ Kòo kpààti tũmbèε w̄tooo kénáké okpààti Sauri Dafiti yē mm̀. ²⁵ Kòò dā: K̄atenè kóò nàké ke tú: N yí wanti ò n yietí tipocòntì, n dó wèε kuò Fidisitēēbe mbe képeite k̄etóni be tayéi tekòutè (100).

Sauri do dó Fidisitēēbe beè n̄ntε Dafiti. ²⁶ Kòo kpààti tũmbèε k̄ate ké tì nàké Dafiti, kòo ti yie. Bá de kó diyìè mu nyí tū̀ke, ²⁷ kè Dafiti nè o kòbe kè bèε k̄ate kékuò Fidisitēēbe sikousidè (200), k̄etóni be tayéi k̄éduò nhokpààti, kòo ì kàa. De mōnni kòo ò duò nho kóo sapàà nkòo puoke.

²⁸ Kè Saurii banté ke dò ti Yiè nKuyie nkuù bonè Dafiti kè Mikaadi o kóo sapàà nhò dā. ²⁹ Kè Sauri dākeε yòte Dafiti, ké nhò níi mmediè.

³⁰ Fidisitēēbe kpààtibè doké mùù doò kó dimàà nè Isidayeribe kè weè nnò mmudoo k̄ep̄ēté Sauri kó behāāpòmbè iwēi yembè. Kòo yètirri feitè mediè.

19

Sonnatāā kòr̄nèmè Dafiti

¹ Diyìè marì kè Saurii náké o kóo dapàà nSonnatāā nè o kó betũmbè ò dóm̄è kékuò Dafiti. Sonnatāā né do me ndóm̄è Dafiti mediè nkòo ò nàké ke dā: ² N cice Sauri dā ke da kuòmu, á ndake nanke dikũnweñni, a báá yie nkòo da yà, á ns̄ori. ³ Kè nh ò neinè ke tí k̄ate a s̄ori k̄èè bíékè, kè ñh ò béinnè a kpéi, k̄éyà ò yóò yĩmè, kè n da náké.

⁴ Kè dèε wenté kè Sonnatāā ns̄antí Dafiti o cice Sauri borè, kòò nàá nke tú: F̄s̄ nhokpààti a báá d̄òò meyi mmamè Dafiti, ò í da d̄òò meyi mmamè, ò pèt̄inke d̄òori dè tu a kó mesàà mme. ⁵ Weè kàáté mukũũ nke kuò Fidisitēē kè ti Yiè nKuyie nduò nkè Isidayeribe bè na, kàa dè yà kè dè da narike. Ba nk̄p̄éi nte kàa bo d̄òò meyi nkékuò onitisàà? Ba nte kàa s̄ònté ke dó kékuò Dafiti detetirè?

⁶ Kè Saurii yie nSonnatāã kpeti kébéi nkéyú ti Yiè nKuyie nyètìrì ke dò: M báá kuɔ Dafiti.

⁷ Kè Sonnatāã kɔte kɛyà Dafiti kòò nàké bè nàké tii kó dimàà, kòò tɔ kékɛnnéní tɛcɛtè, kòò wɛte késɔtè o tōmmú ò ò mmù pĩ mmèè botí.

Mikaadi deetémè Dafiti

⁸ Kè bèe wɛte késɔtè mudoò kè Dafitii auté o dootitɔbè kè bèe coké.

⁹ Diyiè mari kè meyèmmè yeime Kuyie ntōnní mɛe pĩ nSauri o cɛtè miɛke ke sɔ nhò tɔ o kpānni kè Dafiti ò bie nkukùtidùkù. ¹⁰ Kè Saurii tãũ dikpānni ke bo wɛnnénè Dafiti kumarí kédannɔ, kè Dafitii yenté kè dikpānni tã kumarí kénfũũkù kè Dafitii yè kécoké de kó keyènkè késari. ¹¹ Kè Saurii tɔ mbenitibè de kó keyènkè kè bè mbaa Dafiti cɛtè ke bo ò kùũ dikũnweñni, kè Dafiti pokù Mikaadii ò nàké ke dò: Kàa í coké ke sòri keyènkè kie mbè naa yóó pike da kuɔmu.

¹² Ò yĩ memme kòò cũũ nfenéti, kòò coké kédɛtè o fòmmu. ¹³ Kè Mikaadi túótè tetenkaanitè kédóú nDafiti dóú ñnkè kédátinné kubɔkɔnkù te yuu ké tè dátinné kuyààkù.

¹⁴ Sauri tɔ mbè kè bè bo pĩ nDafiti bè tũkoo dii mɔnni kòò pokùu bè nàké ke dò: O kãnti í naati.

¹⁵ Kè Saurii yíé ké bè tã nke dò: Kɔtenko kòò tũóténí o dóú ñnkè kè nh ò kùũ.

¹⁶ Kè bè ntũkoo ke sɔ ntetenkaanitè tɛe duó o dóú ñnkè kè kubɔkɔnkù dàátí te yuu. ¹⁷ Kè Saurii beke Mikaadi ke dò: Dè yĩme kàa n souté memme botí ke yóu kè n dootitɔu coké. Kè Mikaadi dò: Weè yĩ nh ò yóu, kè n yí ò yóu ò bo n kuɔ.

Sauri tũnnemè Dafiti Nayoti

¹⁸ Memme Dafiti namè kécoké kékɔte Damaa Sammuyeri borè, kòò nàké Sauri ò dɔ̀ dèè kó dimàà. Kè bèe kɔte kɛmbo Nayoti Damaa tempɛ mmiɛke. ¹⁹ Kè bèe nàké Sauri ke dò: Dafiti bo Nayoti Damaa tempɛ mmiɛke. ²⁰ Kè Saurii tɔ nkè bè bo ò pĩñní. Bè tũkoo dii mɔnni kɛyà Kuyie mpāñnāaanti náam̀bè nè be kóo kótì Sammuyeri kè bè nnáa nKuyie mpāñnāaanti kè Kuyie nYaá mbè pĩ nkè bèe ta Kuyie mpāñnāaanti náam̀mù. ²¹ Kè Saurii ti kèè kɛyíé kɛtɔ mbetɔbè kè Kuyie nYaá mbè pĩ nkè bèe ta nKuyie mpāñnāaanti náam̀mù, kòò yíé kɛtɔ mbetɔbè mɛe máa. ²² Kòò yóu kɛpĩ nkuce o mómumu nkékɔte Damaa kɛtũkoo tɛbinte dietè tɛè bo Seku kɛbeke ke dò: Sammuyeri nè Dafiti bè bore? Kè bè dò: Bè bo Nayoti nwe Damaa èi také.

²³ Kòò kété kɛmberínè kuce cuokè kè Kuyie nYaá nhò pĩ nkòò sɔtè kɛnnáantoo Kuyie mpāñnāaanti kɛtũkɛnè Nayoti Damaa také. ²⁴ Ke múnkɛe dáté o yàati kɛnnáa nKuyie mpāñnāaanti Sammuyeri ñikè, kédò kéndúú ketenkè o tetiri kuyie nkumu nè keyènkè kemu. Dèe te kè bè nàa nde kó dikotinùu ke tú: Sauri múnkɛ kɛkɛmu Kuyie mpāñnāaanti náam̀bè miɛkàa?

20

Sonnatāã teemè Dafiti

¹ Diyiè mari kè Dafitii íté Nayoti Damaa také kékɔte Sauri bire Sonnatāã borè kòò beke ke dò: N càrè ba? N dɔ̀ òmmɛ yei nha cice kòò dó ké n kuɔ? ² Kè Sonnatāã dò: Dɛnde báá dɔ̀, a í yóó kú, n cice òó í ndɔ̀ dèmarè ke í n nàké, ba nte kòò bo n sɔnne tii? Dè í bo! ³ Kè Dafitii béi nke dò: Nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì m béimmu ke tú a cice yèmmè tì bomu, ò né yému ke dò nti dápú, dèe te kòò í dó kɛyóu kàa tì kee, a yèmmè yàa bo càrè. N da náa ntimóm̃m̃nti nti nè mukũũ nti tóké ke dò fenɔnfè nè diɔnni ndi. ⁴ Kè Sonnatāã nàké Dafiti ke dò: Kàa dó n dɔ̀ dè n yóó dè dɔ̀m̀mu. ⁵ Kè Dafiti dò: Nanke tú otãnkù pãnwè nwe n dò nkémbomu okpàati cɛtè kè tí wɛnné kédi. A né m pã dinùu kè n ta dikpàa kénsari, nanke nè diyiè tɛri kuyuoku. ⁶ A cice yó m mótému, kòò beke, a ò nàké ke tú n yãúté f̃ nwe kuce ke kàte Bɛtideemmu n cie, ke bo wɛnnénè n cɛtè kɔbe kè ti fié iwũũ dibenni kó mukũũ nkpeyi. ⁷ Kòò yĩ dè wenni, tĩmati í bo. Kòò miɛke mɛ mpeike, a banté ke dò nhò n

dónè mukũũ mmu. ⁸ Benke a n dómè mí nha kóo tǎnti, ke yé a n dǎ̀nè̀mè metaummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri. Kè m me ncà̀rè̀mu a n kuə a mómmuə nha bá n duó nha cice.

⁹ Kè Sonnatāā kuónko ke dǎ̀: Kuyie mbáá dè tǎní! Kè n kèè kè n cice dǎ̀ ké da dǎ̀ meyei m báá da sǎ̀nne, múi béi. ¹⁰ Kè Dafitii beke Sonnatāā ke dǎ̀: Kàa béi nkàa cice bàani we mbo n náké? ¹¹ Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dǎ̀: Kǎtení kè tí kǎte dikpáa.

Kè bèe nei bedé kékǎte. ¹² Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dǎ̀: Nè Kuyie nyIsidayeribe tũ nkũ yètiri, nanke yoo diyie teri dè bo nkááké mie nkè n yááké n cice kǎyà o yèmmè dǎ̀mmè. Kè tĩmatĩ í bo fǎ̀ nnè we di cuokè a báá keè tĩmatĩ. ¹³ Kè n cice me ndó ké da dǎ̀ meyei, kè n yĩ da náké ti Yiè nKuyie nni mpoté mediè. N yóo da pǎmu kuce kàa íté, a bá nyĩèkũ, ti Yiè nKuyie nni nda bonè kũ do bonè̀mè n cice. ¹⁴ Kè ñ kpaá fòu a nyé ti Yiè nKuyie nda dǎ̀ mǎ̀ sàa nkpréi nkè n dǎ̀ mesàa nkè m báá kú. ¹⁵ De kó difǎnkúò á nsáké ke dǎ̀ri n yaábĩ mesàa nkè ti Yiè nKuyie nduó nkàa nkòu a dootitǎ̀bè omáa omáa ketenkè ñnkè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkàa na a dootitǎ̀bè beməu, a báá tǎte metaummè mǎ̀ bo ti cuokè mí nnè fǎ̀, kàa mǎ̀ tǎte ti Yiè nKuyie nda poté. ¹⁷ Kè Sonnatāā duó nkè Dafitii béi nkéyú Kuyie nyètiri kèbenke wè ò dómè ke yé wenwe Sonnatāā ò dómè Dafiti nè o yèmmè meməu ndi.

¹⁸ Kè Sonnatāā ò náké ke dǎ̀: Nanke tú otǎnkũ pǎnwè kó dibanni ndi. A fiè nnaa yóo nfeĩmu kè bè da mónté. ¹⁹ Nanke diyie teri bè yóo da móntému, a kǎtení a sòò sòri dè diyie teri kǎncómú ditǎri Esedi také. ²⁰ N naa yóo tǎũmu ipie nyitǎati ii nde bíkè kǎfietĩ n dǎ̀ dè, ²¹ kǎtǎ n kóo tǎnti odapáa nkòò nyóo ì tǎóténĩ, kè nh ò náké ke yĩ: Ipie nyĩ da dǎ̀tirinè, wǎtenĩ die nkè ì tǎóté! Á banté ke dǎ̀ ntĩmatĩ í bo kǎwǎtenĩ. Ti Yiè nKuyie mbomu múi béi. ²² Kè mme nnáké n kóo tǎnti ke yĩ: Ipie nyĩ tǎké dende, ì bo de ìkè nke, á dǎ̀té, ti Yiè nKuyie ndó á ítemu. ²³ Metaummè ti dǎ̀mè mí nnè fǎ̀, ti Yiè nKuyie nti wúómmu ke yó nyé me kpréi nsáa.

²⁴ Kè Dafiti nsəri dikpáa.

Kòo tǎnkũ pǎnwèe yènnĩ kè bèe ǎnné dibanni kòo kpàati kari ke bo di dibanni, ²⁵ kǎnkari o kǎri ke díri kumari, kè behǎpǎmbè kóo kóti Abunee kǎri o také, kè Sonnatāā kǎri o ìkè, kè Dafiti kó mǎfiè nfei. ²⁶ Sauri í mbéi ntĩmatĩ de yiè kòo yèmmè ndò nkè dè yèmmè ò bo nsǎũ omáa ndi, kè de te kòò í kǎtenĩ. ²⁷ Otǎnkũ yiè dǎ̀ri kòo kpàati wǎte kǎyà Dafiti kǎri feimè kǎbeke Sonnatāā ke dǎ̀: Dè yĩme kè Dafiti wee í kǎtenĩ ke wǎte ke í kǎtenĩ yíe?

²⁸ Kè Sonnatāā dǎ̀: Dafiti n yǎutému ke tú nh ò pǎ kuce kòò dǎ̀ kékǎte Betideemmu nwe, ke yetoo, ²⁹ ò m mǎmu ke tú nh ò yóu kòo kǎte kè bè mǎke ikuó nyi be cǎtè, kòo kóo kóti yé nwèe kǎtoo. Nte dè te kè Dafiti í na ke kǎtenĩ okpàati banni.

³⁰ Kòo kpàati Sauri miēēē peike Sonnatāā kòo ò sǎa nke dǎ̀: Temǎtè kó debire fǎ̀! N yému ke dǎ̀ nha tǎóté Sese kó debire nde ke dǎ̀ a népo! A fei ñnkè nke nè a yǎ kpeyi. ³¹ A nyé ke dǎ̀ nkè de kóo niti kpaá fòu a í yóo na kǎdi tikpàti, tǎ nkè bèe we nni mpĩnnĩ, ò dǎ̀ nkékuəmu.

³² Kè Sonnatāā tǎnné o cice Sauri ke dǎ̀: Ba nkpréi nte kòò dǎ̀ nkékú? Ò càrè ba?

³³ Kè Sauri youte o kpǎnnĩ ke bo ò tǎ, kè Sonnatāā banté o cice baa dómèmu kǎkuə Dafiti.

³⁴ Kòo miēēē peike kòo íté, bá ò tǎnke í ndi tibandiiti, diyie dǎ̀ri kpeti. Kòo yèmmèe caàrè mediè nho cice sǎmmúmè Dafiti.

³⁵ Kè dèe wenté kè Sonnatāā yè kékǎte bè wee benné dè betǎ̀bè wenwe nè Dafiti ke neínè dedapũmbire, ³⁶ ké dè náké ke dǎ̀: Coké kǎtǎóténĩ ipie n yóo tǎũ ì.

Kòo dapáa ncoké kè Sonnatāā tǎũ kupie nkè kũu ò sènté. ³⁷ Odapáa tǎ̀kè dǎ̀ mǎnnĩ kupie mborè kè Sonnatāā pǎkè ke dǎ̀: Kupie nyĩ pǎtè dendaà? ³⁸ Coké mecǎa mbá cómmú!

Kòo dapáa ntǎóté kupie nkǎwǎtenĩ. ³⁹ Odapáa nyĩ nyé tĩmatĩ, Sonnatāā nè Dafiti kè bembè me nyé.

⁴⁰ Kè Sonnatã duó nho duokè nè o tãmmù odapàà nke d̀̀: Kpẽnné de tec̣ẽtè. ⁴¹ Kòò dapàà nkò nkè Dafitii yènní ò do ṣari dè diṭari píkù, kubakù c̀̀nku bíékè, kénínkú késĩnnó Sonnatã ìkè kuce mètããti, kè b̀̀e kòúnnè bet̀̀bè kékuó mmediè.

⁴² Kè Sonnatã náké Dafiti ke d̀̀: Kote kè dè nnaati, a báá yè nti d̀̀ò mèè taummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, kù yému de kó metaummè kpéi nkè mè yó mbo ṣãà nè ti yaábíó.

21

¹ Mèmmè kè Dafitii íté kè Sonnatã kò.

Dafiti k̀̀temè Nəbu ei

² Kè Dafitii kote Nəbu ikuó niùti Aimmèdekii borè. Kè Aimmèdekii ò yà kécokóo o borè nè iỵ̀èkè kòò beke ke d̀̀: Dè d̀̀omme kàa bo amàà bá òm̀̀ù í da neínè?

³ Kè Dafiti d̀̀: Okpàati weè n duó mmuṭõmmù ke yè m báá yie nkòò m̀̀ù nyé ò yè n d̀̀ò dè. Dè te kè n ỵ̀i n kó bet̀̀mbè nni mḅaa dibòri marì. ⁴ A m̀̀ke mudii mamàà? M p̣ã p̣éèbè bènùmmù yoo ḍeterè marè a m̀̀ke dè. ⁵ Kè ikuó niùti d̀̀: N ỵ̀i m̀̀ke p̣éèbè ṣóntíke kabe, bèè bo, bè bè p̣ã Kuyie nku, m bo na ké bè n da duó nké nsà kàa yé ke d̀̀o nha kabe í duónè benitipòbè.

⁶ Kè Dafitii ṭénné ikuó niùti ke d̀̀: Ti ò nkè ti ḳori mudòò bè ti baamu benitipòbè, yie nkó kuce tu c̀̀nkoo kaku nku yie, ke né c̣áá nke yé bè ṭò ṭi k̀̀p̀̀r̀̀inenti bè ṭi wénk̀̀nnemè ikuó yèmmè. Bá kè de kó kuce do í tú kusààkù kù yóó wenkemu bè ṭò ṭi k̀̀p̀̀r̀̀inenti kpéi.

⁷ De m̀̀nni kè ikuó niùti ò duó mp̣éèbè bè do p̣ã bè Kuyie, kè bè ndaké tábùri ti Yiè nKuyie nc̣̣ètè mièke, kè bèè bè daaténí kéceète bep̣ambè.

⁸ Ke ṣ́ nSauri kóo niùti m̀̀ù dè bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke ke ḍ̣̣ari Kuyie nkuó, kòò yètiri tu Doweki, kòò tu Edomiibe botí kou, weè do baké Sauri kó bep̣ec̣mbè.

⁹ Kè Dafitii yí kébeke Aimmèdekii ke d̀̀: A í m̀̀ke dikp̣ãnni marì yoo disìèà? Okpàati m̀̀ péi mmec̣ã mmec̣ã mme n ỵ̀i na ke ṭùóté n siè yoo kukp̣̀r̀̀inentenkù tekù makù. ¹⁰ Kè ikuó niùti d̀̀: Kodiyati a kùò wè kubiriku bè tu kù Tedimentii biriku o kó disìè dii bo, ke duó ikuó nenti f̣̀nkùò, ke p̣ṹ kuyààkù, kàa d̀̀o a bo di nṭùóté, ḍiteri marì í bo. Kè Dafiti d̀̀: Duónni di, n ỵ̀i yóó péte dìmarì dii p̣éèté dii.

Dafiti k̀̀temè Fidisiṭébe ei

¹¹ De kó diyie kè Dafitii ṣoté k̀̀ncokù Sauri ḳetuakèné Kati kóo kpàati Akiisi ciè. ¹² Kè Akiisi ṭmbèè ò beke ke d̀̀: Dè í d̀̀ò nDafiti nwe Isidayeribe kpàati benitipòbè sòò diè nke ṣánti wè ke tú:

Sauri kùò siḳupí,

kè Dafiti kùò siḳupípiá?

¹³ Kè de kó tináanṭi p̣i nDafiti kè kuf̣waá nhò auté Akiisi Kati kóo kpàati ìkè. ¹⁴ Kòò d̀̀ò omàà wèè yèmmè í naati k̀̀nnáante náante ke kúú kúú dic̣̀ù kó idèi ìnkè kè tinónṭõùti yie ke ̀̀ri o deènfè. ¹⁵ Kè Akiisii náké o kó bet̀̀mbè ke d̀̀: Di yàmu oniti yie nyèmmè í naatimè, dè ỵ̀ime kè di ò ḳṭenní m borè? ¹⁶ M m̀̀nté tiwáátiti nti kè di n ṭoní yie mbotí kòò bo nḍ̣̣ari dewáátékperè n ỵ̀ikàà? Yie mbotí báa ta n c̣̣̣ètè!

22

Dafiti keṭémè muceé

¹ Kè Dafitii íté Kati k̀̀kote k̀̀nṣari Adudammu kó kuṭadènkù. O kó bekótibè nè o kabe ḅeṃou bè ṭi kèè dii m̀̀nni k̀̀ḳotoo kòò ṣ̣́nké. ² Bèè kó dimàà bo mesèmmè mièke nè yebàà nyembè nè dè í naati bè, kè bèè ẉènnè ḅeṃou kémbo siḳousinàà (400) kè weè bè baké.

³ Kè Dafitii íté deborè k̀̀kote Misipaa Ṃabu tenkè mièke k̀̀náké Ṃabu kpàati ke d̀̀: Yóu n cice nè n ỵ̀o kè bèè ḳatení kémbo a borè ke baanè m bo bantémè Kuyie nni ndónè ṭi.

⁴ Kòo bè niité Mɔabu kóo kpààti cīètè, kè bè ndè bo kòò sɔri.

⁵ Diyie mari kè Kuyie mpāānānānti nāāntò Kadii náké Dafiti ke dò: Bá nsɔri dende, kò nha cīètè Sudaa tenkè.

Kè Dafiti íté kékote Edeti kó dikpáà.

Sauri kùamè Kuyie nkuó niùbè Nɔbu kó dihei

⁶ Kè Saurii mbo Kibea ke kari tetātè ñnkè mutie mamù déè nke pikú o kpāñni kòo kó betōmbè bəmou ò murí kòo keè bè yàmè Dafiti nè o kɔbe. ⁷ Kè Saurii béi nke dò: Kénténè díndi Bensamεε wuɔ nkɔbe! Sεsee kó debire bo di duó ndεpaα nnè fínyĩ kó dεpaanaα? Di yèmmè bá ndò nhò yóó duó ndímbe kè di mbaké o tenkarè, kòo di baati iwēĩ? Mpúti! ⁸ Dè dòmme kè di dó ké m bɔ ndimou? Bá di mɔu í n náá nkóo dapàà nnè Dafiti bè taummè. Dè dòmme kè di mɔu í dààte n kpéi nke bo n náké m bire wēnnénèmmè de kóo niti kè bè bo m bɔ, yáa dè í me ndò nyie?

⁹ De mōnni kè Doweki Edomiibe botí kou de bo, ke béi nke dò: N sòò yàmú diyie mari Sεsee bire kè dè kòtoo Nɔbu Aimmεdeki Aitubu bire borè. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nho kpéi nkòò pā tidiiti, kòò duó nKodiyati, Fidisitēē kou kó disie.

¹¹ Kè Saurii tō nkè bèe pīnni ikuó niùti, Aimmεdeki Nɔbu kou nè o naàmùnkù kɔbe bèè tu ikuó niùbè, ke bè kòtēnni bəmou okpààti borè. ¹² Kè Saurii náké Aimmεdeki ke dò: Fí nhAitubu bire, kénté kékeè. Kòò dò: Okpààti, nte mí. ¹³ Kè Sauri dò: Ba nkpéi nte kè di dó ké m bɔ nfí nnè Sεsee bire, kàa ò duó ntidiiti, kòò duó ndikpāñni, ke beé nKuyie nho kpéi nkòò bo m bɔ? Mēē dɔkàà?

¹⁴ Kè Aimmεdekii ò tēñné ke dò: Òmòu bomu a tōmbè miεke wèè tu onitisàù ke dōnnè Dafitaa? Ò tu a còkù nwe ke wèè baké bèè da baa bəmou kè bè ò sánti a cīètè. ¹⁵ De yiè dake ñ ketémè m bo beémme Kuyie nho kpéi. N yí dó ke da bɔ. Okpààti bá n tou ntimatì, mí nyoo n cīètè kou mɔu, n do í yé ke dò ntimatì bo di cuokè, bá sám̀pó. ¹⁶ Kòo kpààti dò: Fí nhAimmεdeki a yóó kúmu, fí nnè a cīètè temou.

¹⁷ Kòo náké behāāpòmbè bèè ò bàa ke dò: Kuonè Kuyie nkuó niùbè bəmou, bè me nwēnnémè Dafiti nwe kòò teennè. Bè do yémú Dafiti cootimèmu, bè me nyí n náké.

Behāāpòmbè miεke òmòu í ndàátí ke bo kááké ikuó niùbè ké bè kùɔ. ¹⁸ Kòo kpààti náké Doweki Edomiibe botí kou ke dò: Kuɔ be! A báá bè yóu.

Kè Dowekii be wetínné kékuɔ ikuó niùbè sipísini nè bènùmmù kè bè ā ikuó yààti. ¹⁹ Kè Saurii kuɔ ikuó niùbè Nɔbu èi miεke, benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè ibíbēnni, inàake nè sām̀marímúbè, ipe nè sibɔɔ ké dè fèúté demou páíí. ²⁰ Kè Aimmεdeki Aitubu bire kó debire Abiataa wèè maa yenté kécoké késónkóo Dafiti, ²¹ kòò náké Sauri kùamè ikuó niùbè bəmou.

²² Kè Dafitii náké Abiataa ke dò: N sòò yémú Edomiibe botí kou Doweki dè bomè ke yóó náké Sauri. Míi te kè bè kùɔ a kɔbe bəmou. ²³ Mbo die m borè a bá nyī̀kù, ti dootitòu omáà ndi Sauri wèè dó ké ti kuɔ mí nnè fí. M borè demarè í yóó da dò.

23

Dafiti deētémè Keidaa èi kɔbe

¹ Diyie mari kòò mɔu náké Dafiti ke dò: Fidisitēēbe do Keidaa ke éi be diiti. ² Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie, n dò nkékote ké bè dokénàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kote kédokénè be kéfiete Keidaa.

³ Bèè néinè Dafiti kè bèè ò náké ke dò: Ti bo die nSudaa èi kè kufōwáá nti bo, ti bo dáátí Fidisitēēbe mbaà?

⁴ Kòò yíé kébeé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: Kote kè n yóó bè nda duómmu kàa bè na.

⁵ Dafiti nè o kɔbe kè bèè kote Keidaa kéta Fidisitēēbe mudoò kéfiete be wū̀ɔ, ké bè aute mediè nkédεεté Keidaa èi kɔbe.

⁶ Aimmεdeki bire Abiataa do yóó coké dii mōnni ke bo kote Dafiti borè kēntōmu ikuó nenti bè òɔ beénnè ti Kuyie.

⁷ Kè Saurii keè Dafiti tamè Keidaa kébéi nke dò: Kuyie nwe nni nduómmu, ò pĩ nhomáà ndi, ò mè nyiémmè ke ta dihéi dii kó yebòrè kpetí ke páké.

⁸ Kè Saurii báátí nè behāpòmbè ke bo kòte kèpi Dafiti nè o kòbe Keidaa èi mièke. ⁹ Kè Dafitii keè Sauri bàátímè ke bo ò pĩ kénáké ikuó niùti Abiataa ke dò: Tóni ikuó nenti kè m beénnè Kuyie. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, n kèè kè bè tú Sauri bàátí ke bo pi Keidaa èi ke di pònte nè n kpéi. ¹¹ Kòò kòtení, dihéi yembè bo m pĩ nkóò duónnaà? Ò bo kòtení kéndònnè n yo kè bè nàámmàà? N Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù n da báámmu á n náké. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè ò kòrinímu. ¹² Kè Dafiti dò: Kòò kòtení, dihéi yembè bo m pĩ nkóò duónnaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè, bè yóó da pĩmmu kóò duó.

¹³ De mǎnni kè Dafitii íté nè o kòbe, bè bo ntùòke sikòusikuò (600) kè bèè íté kéta dikpáà kè Saurii keè Dafiti itémè kényóu ò ténke í mpi dihéi.

¹⁴ Kè Dafiti mbo Sifi kpáà yetārè ñnkè, kè Sauri nhò wanti yewe yemou duómè, Kuyie mme nyí nwè nhò duó. ¹⁵ Kè Dafiti nyé Sauri ò waámmè ke bo ò kùò kémbo Odisaa Sifi kpáà mièke.

¹⁶ Diyie mari kè Sonnatā, Sauri kóo dapáà nkòto Dafiti borè Odisaa kényáúkunnè o kǎnti ke dò, ò ntēi Kuyie mbíékè. ¹⁷ Kóò nàké ke dò: Bá nyīèkù n cice Sauri í yóó da ninte, fǎò yóó naá nyIsidayeeriibe kpààti, kè nni ntú wèè da tũ, n cice ti yému o mómmu.

¹⁸ Kè bèè yú ti Yiè nKuyie nyètiri kétau, kè Sonnatā kò nho cǐètè kè Dafiti nkpaá Odisaa.

Sauri bètimè Dafiti

¹⁹ Mǎmmè kè Sifi èi kòbe kòte Sauri borè Kibea kóò nàké ke dò: Dafiti sàri ti cie nke yetārè ñnkè Odisaa borè Akidaa tārè, kubiriku kubakù cǎnku bíékè. ²⁰ Okpààti, kàa dó ke bo ò pĩ nha kòtení, tũ yóó ò pĩ nke da duó. ²¹ Kè Sauri dò: Ti Yiè nKuyie ndi dòò mesàà ndíndi bèè n kuó mmesémmè. ²² Kòtenè kényí kényénni mesàà, kényà ò borè weti weti nè wèè ò yà, bè n náá nkétú ò cǐmu mediè. ²³ Di yà o sàrè yemou ò bo na késari yè, kényénni kè n nàké weti weti kè tí nneí kékòte, kòò bo dihéi ndi tí fié Sudaa boti kumou mièke kóò yà.

²⁴ De kó difǎnkúò kè Sifi èi kòbe íté Sauri borè kényiité kékò mbe cie. De mǎnni Dafiti nè o kòbe kè bè bo Maǎó kó dikpáà kubiriku kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè. ²⁵ Sauri nè o āpòmbè kè bèè kè kòte o wammù kè bèè nàké Dafiti kòo deke Maǎó kpáà tārì kénsari. Kè Saurii keè kè kè tũnnè o wammù. ²⁶ Sauri nè o kòbe kè bè mbo ditāri píkù kuu, Dafiti nè o kòbe kè bè bo kutékù, kè Dafiti ndó mecāā nke bo yenténè Sauri. Sauri nè o kòbe kè bè ò duúnne ke dèè ke dó kóò cèètè kèpi. ²⁷ Kòò mǎu tuòkení kénáké Sauri ke dò: Kòte mecāā nFidisitēēbe bèè do dihéi.

²⁸ Kè Saurii kũnnó Dafiti kó mubètìmu kécuo nFidisitēēbe. Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Dipatetāri.

24

Dafiti yetemè ò bo kuómè Sauri

¹ Kè Dafitii íté deborè kékòte kémbo Ānkedii yetārè ñnkè. ² Kè Saurii beti Fidisitēēbe kédeè kékonní kè bèè ò nàké ke dò: Dafiti bo Ānkedii kó dikpáà. ³ Kòò tāātè Isidayeeriibe mièke benitidaabè mómmòmbè kè bè mbo sikòupísitāti (3000) kè bèè kòte Dafiti nè o kòbe be wammù ke sǎ mbè bo ditāri bè tu di Sitābóó kó ditāri ñnkè. ⁴ Kè bèè tuòke dibòri mari bè tu di Dipebaakèri kuce nùu kè kutādènkù makù dè bo, kè Saurii ta ku mièke ke bo yénke ke sǎ nDafiti nè o kòbe kè bè bo kutādènkù fūò. ⁵ Kè Dafiti kòbe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké dii yiè kpéi dii tùòke, kù do yè nkù yóó da duó ndi a dootitòu kàa ò dònè a dómè.

Kè Dafiti íté meyoómmè kékéété Sauri yaàbòri fūò, ⁶ ò di kèété memme kédeè kòò kǎmbùòti do mediè nhò kèété mèè kpéi nSauri yaàbòri. ⁷ Kòò nàké o kòbe ke dò: Ti Yiè nKuyie mbáá yie kè n daá n nòutè n yiè nyínkè! Ti Yiè nKuyie nkuù ò tāātè kòò tu okpààti.

⁸ Dafiti béi memme képéité o kabe bá bè í ndò mèyèi mmamè Sauri.

Kè Saurii yè kutādènkù késòté o ce. ⁹ De kó difōnkùò kè Dafitii yènní kutādènkù mièke kèpīéké ke dò: N yiè nhokpààti!

Kè Saurii wēētení kè Dafitii nínkú kēsīnnóò, ¹⁰ kénáké Sauri ke dò: Dè yīme kàa yie mbèè tu n wanti a kó mèyèi mbe kpèti? ¹¹ A yàmu yíe nnè a nuò ti Yiè nKuyie nda pīrmè ke n duó, bè do n tiémmu kutādènkù mièke ke tú n da kuò kè n da coo nke tú m báá daá n nòùtè a ñnkè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tãātémè kàa tu okpààti. ¹² Okpààti wénté n kèétémè a yaàbòrì ke pikú, m me nkèétémè a yaàbòrì máa ke í da kùò, a yàmu n yí dómè ké da kuò yoo n da dòò mèyèi, n yí da cààrè dèmarè, fṣṣ n wanti ke bo n kuò. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté mí nnè fṣ nkuù bo kpa n kpànni, m báá daá n nòùtè a ñnkè. ¹⁴ Dikotinùù marì tu: Kuyonku bonní benitiyonkubè borè nde. Mí mme báá daá n nòùtè a ñnkè. ¹⁵ Isidayeribe kpààti wanti we? Weninwe a betimè mí ndemàcírè, mí nfenacékòfàà? ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté, kuù bo ti wénté, kù n kónné ké m patè nè fṣ!

¹⁷ Dafiti béi ndiì mōnni kédeè kè Sauri dò: M bire Dafiti fṣṣ n nàánàà? Kékuó mmediè, ¹⁸ kénáké Dafiti ke dò: A tú onitisàù nwe ke m pēēté, a n wantinè mesàà mme kè n da wantinè mèyèi. ¹⁹ A m benkemu yíe nha n dónèmè mesàà, ti Yiè nKuyie nni nhānnému a nòùtè mièke yíe, a me nyí n kùò. ²⁰ Omòù ṣṣ í nyà o dootitòù kòò yóu kòò íté. Ti yiè nKuyie nda yietì mesàà nha n dòò mè yíe. ²¹ N yému ke dò nfṣṣ yóó di Isidayeribe kpàti, fṣṣ yóó tì tieke. ²² Di mmōnni béi nkéyú nti Yiè nKuyie nyètìrì ke dò, a í yóò kuò n cīètè kabe nè n yaàbí n kũũ nkó difōnkùò kè n yètìrì kpànné.

²³ Kè Dafitii parìkè nè ti Yiè nKuyie nyètìrì, kédeè kè Saurii kò. Dafiti nè o kabe kè bèe wēte bè do sari dè ditàri ñnkè.

25

Nabaadi yetemè o bo teennèmè Dafiti

¹ Kè Sammuyeriii kú kè Isidayeribe bēmou tíi nkóò kōmmú kédeè kóò kūnné o cie Damaa. Kè bèe deè kè Dafitii ta Panaa kó dikpàà.

² Kè Maṣṣ èi mièke kóò nìtì mōù dè bo ke mōke o kperè mediè: Ipe sikòupísitàāti (3000) nè sibòò tekòupítè (1000) ke sṣ nhò bo Kadimēdi o pecitì kēī kó dibanni. ³ De kóò nìtì yètìrì do tú Nabaadi, kòò pokù kperi tú Abikayēdi kòò cii ke tú oposáátì, kòò dāu yie yóu bá ò í yo ditoò ke tú Kadebu naàmùnkù kou.

⁴ Kè Dafitii keè ò bomè Kadimēdi o pecitì kēī, ⁵ kētṣ mbedapàmbè tepítè ké bè nàké ke dò: Kàtenè Kadimēdi kè di yà Nabaadi dí wè nni ndāu. ⁶ Di ò dāu nke dò: Dibenni ntú disààrì o kpéi. O kperè demou kè dèe yie nnè o cīètè temou dèè kó dimàà tu o kperè. ⁷ Di ò nàké ke dò: Dafiti tu ò kèè o pecitì kēibè bomè o cīètè. O pecēmbè do ti bonè diì mōnni Kadimēdi, ti do í bè dòò mèyèi mmamè, be kperè marè do í feti. ⁸ Beke be kè bè bo da nàké, ti da báammu ke tú a ti cōutè tínti a kó betōmbè ké ti pā a mōke dè ti kpéi nnè o kpéi. Ti kàtení dibanni ndi a cīètè.

⁹ Kè Dafiti tōmbèe kate kénáké Nabaadi Dafiti yē mmù, kédeè ké nhò kèmmú. ¹⁰ Kè Nabaadii bè tēñné ke dò: Dafiti Sese biràà? We mme ntú? Tidaatì í sénní yíe ntìi iiti ti yembè borè. ¹¹ Kè n né bo túóté n kóò pēè nè n kó menie nnè n kó imaa n waá ndè n tōmbè kpéi nkéduó mbēmabè n yí yé bèè yènní dàà?

¹² Kè Dafiti tōmbèe wētení o borè kóò nàké Nabaadi bè nàké tì timou. ¹³ Kè Dafitii nàké o tōmbè ke dò: Bá wè wèe báátì o siè.

Kè bèe báátì, kòò múnke túóté o kperi, kè benitibè sikòusinàà (400) báátì kóò neinè kè sikòusidé (200) nkpaá ke baa tinenti.

Abikayēdi teemmè Dafiti

14 Kè Nabaadi kó betōmbè kòò mǎu kate kénáké Abikayeedi Nabaadi pokù ke dò: Dafiti bo dikpàà ndi ke tǎnni benitibè kè bè dǎu nti cice kòò bè bàao. 15 De kó benitibè me ndo ti dǎò mesàà mme ti do bè bonè dii mǎnni dikpàà, bè í ti dǎò meyei mmamè. Ti kperè marè me nyí feti. 16 Keyènkè nè kuyie mbè do ã ndò nti kó kuduotí nku ké nti kǎnké sǎã, ti do bè bonè yèè mǎrè ke cǐmmú ti pe. 17 Dǎò a yóó namè, ti yému ke dò mmeyei nyóó tuǎkení ti cice nè o cǐtè temǎu. Ò me nyóumu bá ò í yo ditoò, ti í yóó dáátí kòò nàké tìmatì.

18 Kè Abikayeedii coké mecǎã nkétúóténí pèè sikǎusidé (200), menàà nkó tidouti tidéti, ipe inùmmù ìi bènné, tidiiti tii cie nkuyèrikù, fínyí kó yebe yekperè, siyuu tekòutè (100), fikíè kó yebe kó yekàtìndà sikǎusidé (200), ké dè tou nsǎmmarímú. 19 Kòò náké o tǎmbè ke dò: Niiténè kè n yó ndi tǔmmu.

Bá ò í n náké tìmatì o dǎu Nabaadi. 20 Kòò deke o sǎmmarímú kénkérí ditǎri fūò, Dafiti nè o kǎbe kè bè kéri kòò wetíní, kòò bè conè.

21 Ke sǎ nDafiti nǎà nhomáà ke tú: Detetirè nde n sòò bàamè onitì yie nkó iwũò dikpàà mieke bá fèmafè í nfetaà? Nh ò dǎò mèè sàà nhò me nni nyietí meyei. 22 Kè dè naa yóó wenté kòò nitì kpaá bá omáà Nabaadi cǐtè mieke ke fòu Kuyie nni mpoté mediè.

23 Abikayeedi yàní dii mǎnni Dafiti kécúténí mecǎã nho sǎmmarímú ìnkè kédò Dafiti ìikè kénínkú késínnó o ìikè, 24 ke béi nke dò: N yie mmú te meyei! N yie, yóu mí nha kóo tǎnti kè n da béinnè, kénté n náantì. 25 A bá ndake Nabaadi kpeti, kuyèinkù nku, kéndònnè o yètiri tumè Nabaadi, o yuu í bo. N yie mí nha kóo tǎnti n do í yé a tǎnnimè benitibè ti borè. 26 Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, ti Yiè nKuyie nyí yóu kàa kùò onitì ke pèite a dootitòbè nè bèè kó dimáà dó a kó meyei nnè Nabaadi bè nwè nkunasǎã kumáà. 27 N yie cǎuté yepǎrè n da tǎní yè kè dí totí fǎ nnè a tǎmbè. 28 N da báammu a n cǐé n yei, n yému ke dò nti Yiè nKuyie nyóó da duó ntikpàti fǎ nnè a cǐtè ke yé a kparamè kuù kpànni nè mewetimmè. Òmǎu í yóó yà a kó meyei nha fòmму mumǎu mieke. 29 Kòò mǎu ité ke da beti ke bo da kuò, a Yiè nKuyie nyó nkǎnkému a fòmму sǎã ké mmù sǎri ku borè, kédootóo medétimè a dootitòbè fòmму bè ã dootóo mèè botí ditǎri nè mutǎntènditimù. 30 Kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii mǎnni mesàà nkù yé nkù yóó da dǎò mè, kàa di Isidayeeribe kpàti. 31 Kuyie mbáá yóu kè tìmatì nda kǎónnè a yèmmè mieke, yoo dè nsó nha kùò òmǎu ke bo pèite. N yie, kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii yie mesàà nha yé n kprí.

32 Kè Dafitii ténne Abikayeedi ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù yètiri ndeu, kuù da ínni kàa n conè. 33 M múnke da dǎummu nè mutǎmmú fǎ nwèè pètè meyèmmè sàdmè ke m pèité n na nkùòmè benitibè ke pèite! 34 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù bomu, kuù m bàa, kè n yí da dǎò meyei. Kàa dó í kǎtení mecǎã nké n co, diyie na nyóó yènni kòò mǎu í kpaá bá òmáà Nabaadi cǐtè ke fòu.

35 Kòò cǎuté Abikayeedi do pǎni yèè pǎrè kòò náké ke dò: Kò nke dè nnaati n kèemu a báammii ke ì cǎuté nè diwèi.

Nabaadi kumè kè Dafiti puoke Abikayeedi

36 Abikayeedi tǔðke dii mǎnni o cǐtè késǎ nNabaadi dǎòri dibanni dierì mómmǎnni dikpàatibanni. Kè diwèi ò bo mediè nkòò yà menàà nke muó nhò í nhò náké tìmatì. 37 Kòò mbaa kòò naà mmǎnté dikǔnweñni kòò né ò náké. Nabaadi kèè dii mǎnni de kó tináantì kè dèè ò kpei mediè mbá ò í nna ke nampè. 38 Kè dè mmǎke yewe tepítè kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòò kú.

39 Dafiti kèè dii mǎnni Nabaadi kumè késǎnte Kuyie nke dò: ti Yiè nKuyie n da sǎntí fǎ nwèè ti pàte mí nnè Nabaadi wèè do n sǎã. Fǎ nwèè m pèité kè n yí ò dǎò meyei, fǎ duó nkòò yei ndo o yuu ìnkè.

Kè Dafitii deè kètǎ mbenitibè kè bè bo náké Abikayeedi ke dò ò dó kòò puoke. 40 Kè bèè tuòke o cie Kadimeedi kòò náké ke dò: Dafiti weè ti tǎnni ke tú á kǎtoò kòò da puoke.

⁴¹ Kè Abikayeedii nínkú késínnóò be ììkè ké bè nàké ke dò: Mí nho kóo tǎntì n yiemmu ke bo naá nho daakù kénhòu o tǎmbè naàcèl.

⁴² Kòò íté mecãã nkédeke o sãmmarímú kòò kó benitipotǎmbè bènùmmùu ò cíe. Memème kè Dafitii ò puoke.

⁴³ Ke sǎ nDafiti po Ainɔammu Sisedeedi kou, bedé kè bèe naá nho pobè. ⁴⁴ Dafiti pokù ketiwè Mikaadi Sauri kóo sapàà, Saudi do ò duó mPaditi nwe Dakaisi bire Kadimmu kou.

26

Dafiti coommè kuce medérímè Sauri

¹ Memème kè Sifi eì kǎbee kǎte kényà Sauri Kibea kóò nàké ke dò: Dafiti bo Akidaa tǎri ìnkè kubiriku také.

² Kè Saurii báátí kénèinè behãpǎmbè kperíbè sikɔupísitããti (3000), kè bèe kǎte Sifi kpáà Dafiti wammù. ³ Ke bii báté Adidaa tǎri ìnkè kuce také. Kè Dafiti mbo dikpáà kékeè Sauri kèróomè ke bo ò bèti, ⁴ kè Dafitii tǎ mbenitibè kè bèe paaté kébanté Sauri kèróomè weti weti. ⁵ Kòò kǎte bè báté dè képaaté Sauri nè Abunee Nee bire behãpǎmbè kóo kótì bè dǎu dè, kè Sauri dǎu de cuokè kè benitibè ò cǎtè.

⁶ Aimmèdeki Itiibe botí kou nè Abikaii Dafiti tǎũ Seduya bire Soabu nantè kè bè neínè Dafiti kòò bè beke ke dò: Di mièke we mbo n neinè kè tí kǎte Sauri kari? Kè Abikaii dò: M bo da neinè kè tí kǎte.

⁷ Kè bèe nei kékǎte Sauri kari keyènkè kè Sauri duó de cuokè, kòò kpǎnni cùóké o yuu také Abunee nè ditínni kè bè duó koò fité.

⁸ Kè Abikaii nàké Dafiti ke dò: Kuyie nkuù da duó nyíe nha dootitǎu yóu kè n kǎte kétúóté o kpǎnni kóò tǎ kédannè ketenkè kuce mèmáà sànnèmu m báá yíe medérímè. ⁹ Kè Dafiti dò: Yóu we, báá ò kùò, ti Yiè nKuyie nyí yóó yóu wèè kùò okpààti kù tǎátè wè. ¹⁰ N da náámmu ti Yiè nKuyie mbomu, kuù yè o mǎnni ò yóó kúmu, o kǎmu yoo wèe kú dikpǎnni marì mièke. ¹¹ Ti Yiè nKuyie mbáá yóu kè n kuò okpààti kù tǎátè wè, yóu kè tí túóté o kpǎnni dii cùóké o yuu také nè menie nkó didénni dii duó o také demáà kéité.

¹² Kè Dafitii túóté Sauri kpǎnni o yuu také nè menie ndénni kéiténé, òmǎu í nhènte, òmǎu í mbè yà, òmǎu í ndake dèè dǎdri. Ti Yiè nKuyie nkuù do bè bǎnté munɔndammú cǎtè.

¹³ Kè Dafitii íté késénté kubiriku kédeke kénccómmú ditǎri ìnkè medétimè, ¹⁴ kérépǎkè Sauri tǎnni bíékè kényú Abunee Nee bire. Kè Abunee ò tǎnné ke dò: Weninwe wèè wèkí memme ke kǎnnè okpààti? ¹⁵ Kè Dafitii o tǎnné ke dò: Dè í do nfǎò tu onitidùùà? Isidayeeribe mièke we nda dǎnnè? Dè yíme kàa í baa a yiè nhokpààti mesàà? Òmǎu wèè kǎtení ke bo ò kùò.

¹⁶ A dǎò dè í wenni, ti Yiè nKuyie mbomu di dǎ nkékúmu dimǎu di í baa mèè kpéi mmesàà ndi yiè nhokpààti ti Yiè nKuyie ntǎátè wè. Wénté okpààti yuu také o kpǎnni nè o dénni dè bore?

¹⁷ Kè Saurii banté Dafiti tammè ke dò: Fǎò n nàánáà? Kè Dafiti dò: Mí nwe okpààti.

¹⁸ Kòò béi nke dò: Okpààti, dè yíme kàa m bèti? N da càarè ba? ¹⁹ Okpààti n da báámmu kénté n dó ké da nàké tì. Kè ti Yiè nKuyie nkuù yè nha nni m beti kuù cǎuté m pǎnni kébónkùnne ku mièke, kè benitibè me nni mbe ti Yiè nKuyie mbè cǎs. Bè m bètimu yíe ndihèi ti Yiè nKuyie nduó ndi ku kǎbe, ke bo duó nkè n fié yebókè. ²⁰ N yí dó kékú dikpáà kéndétirinè n Yiè nKuyie. Okpààti dè dǎmmè kàa m bèti opaawaà nhǎ mbetimè tenahéitè yetǎrè ìnkè mí nfenacékǎfè.

²¹ Kè Sauri dò: Wètení m bire n ténke í yóó da dǎò meyei, a mè nni ncoommè ke nyènkè. N dǎò ke dǎò nwèè yèmmè í naati wènwè. N yetému mediè.

²² Kè Dafiti dò: Okpààti nte a kpǎnni die, a tǎmbè kóò mǎu bo na kékǎtení ké di tǎtè. ²³ Ti Yiè nKuyie nyietí bá wè o dǎdri nè o sàà. Ti Yiè nKuyie nda ãnnèmu n nùtè mièke yíe kè n yete m bo da daámmè tenùtè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tǎátè. ²⁴ N wénté mèè botí a fǎmmu dèmarè dierè, ti Yiè nKuyie mme nwénté n kǎmu ké nni ndeeri nè meyei memǎu.

¹² Onitipòkù yàní dìi m̀nnì Sammuyeri k̀ékuónko ke d̀ò: D̀è ỳíme k̀àa n soute? F̀s nSauri. ¹³ K̀è Sauri d̀ò: Bá nyĩ̀k̀ù, f̀s nc̀énke n náké a yà mù. K̀òò d̀ò: N yà kukúkéyántíkù makù nku k̀è k̀ù ỳennì ketenkè miéke. ¹⁴ K̀è Sauri d̀ò: Ò d̀omme? K̀òò nitipòkù d̀ò: N yà odakòtì nwe k̀òò dàátì kuyaàbòrikù.

K̀è Saurii banté Sammuyeri nwe mè, k̀énínkù k̀ésínnò o ìk̀è. ¹⁵ K̀è Sammuyeri náké Sauri ke d̀ò: A n k̀ónnè ba nkpeí, ke duó nkè bè n yunì? K̀è Sauri d̀ò: D̀è n dimu mediè, Fidisitè̀be beè n do mudoo, k̀è Kuyie nni ndèténè, k̀ù í duó nkè ku p̀ānāantì náam̀bè k̀oo m̀òu bo m béinnè yoo k̀ù m béinnè tidoùntì, k̀è n né da ỳunì k̀àa bo n náké n d̀ò nkédòòmè. ¹⁶ K̀è Sammuyeri d̀ò: A né m bekù ke ỳe mba, k̀è nsà k̀è tí Yìè nKuyie nda bùtinné ke naá nha dootitò. ¹⁷ Tì Yìè nKuyie ndòò k̀ù sòò n náké tì nti, k̀è n da náké ke tú k̀ù còuté tikpàtì a borè ke duó nDafiti. ¹⁸ A í yie nkù ỳe mmù ke bo ku Amadesiibe bemou, d̀è te k̀è tí Yìè nKuyie nda d̀ò mēme yíe. ¹⁹ F̀s nnè a nìtìbè di bo Fidisitè̀be nou miéke nke, nanke f̀s nnè a bí di bo konní m borè kudankù, k̀è Fidisitè̀be na Isidayeribe k̀ó dihā̀pònt̀nnì.

²⁰ Sauri k̀èè tìi náantì k̀è kufōwaa nhò auté k̀òò do. Ò t̀énke do í m̀ake muwērímù ke ỳè ò do t̀ũmmè ke ỳàà yìennè ò í di m̀mamù. ²¹ K̀òò nitipòkùu k̀atení o borè k̀éyà kufōwaa nhò autémè k̀òò náké ke d̀ò: Mí nha k̀óo t̀òntì n yiemmu ke c̀inne m buu ke d̀òò a m beke tì. ²² M̀unkèe k̀énté mí nha k̀óo t̀òntì n d̀ó ke da náké tì, ỳóu k̀è n da waannì mudii sámpó k̀àa di k̀épété muwērímù k̀éna k̀ékété kuce.

²³ K̀è Saurii yete ke d̀ò ò báá di, o t̀ōmbè nè onitipòkù k̀è bèe yetoo, k̀òò mbo k̀éyie nkíté ketenkè k̀ékari dikàri ìnkè. ²⁴ K̀òò nitipòkùu coké mecā̀ nkékuo dinaadabii ò do dùnne di k̀éwaa mmuyuo nkéā̀nte k̀ékake yekàtindà, ²⁵ k̀éduo nSauri nè o t̀ōmbè k̀è bèe cááké k̀édeè, k̀ékò nde k̀ó keyènkè.

29

Fidisitè̀be bètimè Dafiti

¹ K̀è Fidisitè̀be tíi m̀behā̀pòmbè bemou k̀enkari Afeki k̀è Sauri k̀ari Sisedeedi ke t̀ókéne tebinte. ² K̀è Fidisitè̀be kpààtibè mabè ni yet̀rè sikoupi kpeye k̀è betòbè ni sikou kpeye. Dafiti nè o k̀obe bèè c̀ienko okpààtì Akiisi k̀è bè t̀ūnnì. ³ K̀è Fidisitè̀be ā̀pòmbèe beke ke d̀ò: Ebedeebe bie nkpeti d̀omme? K̀è Akiisii bè t̀ènné ke d̀ò: Dafiti nwe Isidayeribe kpààtì Sauri k̀óo t̀òntì, nè tì bomè yebie mbo ntùòke yèdéè, m me nyí yà meyei mmamè ò d̀òò mè.

⁴ K̀è Fidisitè̀be ā̀pòmbè iwēi yembè miékee peike Akiisi k̀è bè d̀ò: Beti de k̀óo nìtì k̀òò k̀ote k̀embo a ò duó ndii èi miéke, ò báá ti neinè dikpànnì, ò ỳàà bo k̀ónté k̀énaá nti dootitò. Ò ỳóo ỳime nè o ỳiè nkè bèe ẁete k̀énarike? D̀è í tú ò k̀ùò dìi m̀nnì ndi tì k̀ó benitibàà? ⁵ Di báá ỳè nweè Dafiti nwemè benitipòbè sòò c̀è̀temè k̀éndiè nke au ke tú:

Sauri k̀ùò sikoupi,

k̀è Dafiti k̀ùò sikoupi.

⁶ K̀è Akiisii ỳú Dafiti ke d̀ò: Tì Yìè nKuyie mbomu, a d̀ò̀rìmmè mèè sié k̀è n da p̀énsirì ke d̀ó a na nni nneínè dikpànnì ke ỳé nè a t̀ùòkení dìi ỳiè m borè m mu nyí yà a k̀ó meyei mmamè. Fidisitè̀be kpààtìt̀umbè me nyí da d̀ó. ⁷ Nè de kpéi nkò nkè d̀è nnaati, k̀àa báá íi mbe miéke.

⁸ K̀è Dafitii ò beke ke d̀ò: N càke ba okpààtì? Nè n k̀àtenimè a borè nda d̀òò ba? D̀è te k̀àa tu m báá da neinè k̀è tí k̀ote k̀ékpannè a dootitòbè. ⁹ K̀è Akiisi d̀ò: N ỳému ke d̀ò nha í càke d̀èmarè, mí nkpeí nha d̀ò nKuyie ntōnnì ndi k̀è n da d̀ó. Fidisitè̀be kpààtìt̀umbè beè yete ke tú a báá bè neinè dikpànnì. ¹⁰ Nanke dikūnweñni sèi dí báátì f̀s nnè a k̀obe bèè da ciénnì, k̀è diyie ỳennì dí k̀été.

¹¹ K̀è Dafitii báátì dikūnweñni sèi nè o k̀obe k̀ékété k̀enkūnti Fidisitè̀be èi, k̀è Fidisitè̀be bie k̀ari Sisedeedi.

30

Dafiti dokénèmè Amadesiibe

¹ Diyìè tǎǎnnì yìè Dafiti nè o kǎbe kè bèe tuǎkoo Sikidaa Sudaa tempē ndiyiè yìèní kèè bíékè, kénsó nhAmadesiibe bè do ke pǎntè diheì ke dèíté ke cóu, ² ke pǎrmmú benitipòbè nè ibí nè bèè tú bèè mǎke be kperè nè bèè tu beçĩrìbè bè do í kuó nhòmǎu mesémme bè do bè pǎrmmú máà ndi kèpèēténè. ³ Dafiti nè o kǎbe kè bè ntùǎkoo ke sǎ mbè pǎntè diheì ke pǎrmmú be pobè nè be bí initidaaì nè initipòì. ⁴ Dafiti nè o kǎbe kè bèe tiité didabònnì kénkuò nkéçĩrime. ⁵ Bè múnke do pǎrmmú Dafiti pobè bedé Ainǎammu Sisedeedi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimēedi kou kóo kúpokù.

⁶ Kè Dafiti kǎbe bè pǎrmmú bèè kó ibí initidaaì nè initipòì kè be miēke ò peike, kè bè ndó kòò bùótí yetǎrè kékua, kòo kǎmbùǎtì nduò mediè nkè ti Yiè nKuyie nhò duó ndikǎmbùò.

⁷ Kòo náké ikuó niùtì Abiataa Aimmēdeki birè ke dǎ: Tǎní ikuó nenti bè ǎǎ beénnè tì Kuyie.

Kè Abiataa ti nhò duó. ⁸ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dǎ: Kuyie nkè n tǔnne de kó benitibè bèè me nti pǎntè m bè nǐntǎà? Kè ti Yiè nKuyie ndǎ: Tǔnne be kǎa yóó bè nǐntemu kédēēté a kǎbe.

⁹ Kè Dafitii pǎ nkuce nè o kǎbe sikǎusikuò (600) kétuǎke kukó mBesǎ. ¹⁰ Kè benitibè sikǎusidé (200) òu ke í na ke bo sénté kukó ké nkpaá kè Dafitii sǎoté nè besǎmbe sikǎusínàà (400). ¹¹ Kè behǎǎpǎmbèe yà Esibiti kóo dapǎà mmǎu dikpǎà miēke, kòò tǎní Dafiti borè, kè bèè ò duó mpèè nè fínyĩ kó yebe nè menie ¹² nè fínyĩ kó yebe kperè siyǎ sidsèsi, kòo cááké keyǎ kèpété muwērimú. Ò do í di dèmarè iyie nyitǎǎti, deyènnè dètǎǎti. ¹³ Kè Dafitii ò beke ke dǎ: A tú ònkubotí kou? A bonní de? Kòò dǎ: N tú Esibiti kou nwe, Amadesiibe botí kou mǎu kó kudaakù, ke muǎke kòò n dootóo, dè mǎke yíe nyewè yetǎǎti. ¹⁴ Tǎi sòò pǎntè Sudaa tempē ndiyiè yìèní kèè bíékè Kadetiibe nè Kadebu botí kǎbe kécóu nSikidaa kó diheì. ¹⁵ Kè Dafiti dǎ: A bo yie nké n niité de kó benitibè borǎà?

Kè de kóo nǐtì ò tǎǎné ke dǎ: Kǎa béi nke yu Kuyie nyètìrì ke yǎ a í yó n kuǎ, a me mbá n duó n yìè, n da niité be borè.

Dafiti kùǎmè Amadesiibe

¹⁶ Mēmme kè weè nǐtì niité Dafiti Amadesiibe borè kè bè ntuǎkoo ke sǎ mbè pité de kó kutempē nkumǎu miēke ke ǎnné dibanni nè bè éínì dè Fidisitēēbe cie nè Sudaa cie ke yo nke yǎ. ¹⁷ Kè Dafitii bè poté weti weti ké bè auté de kó diyìè kèntǎ kétuǎkenè diwentìrì terì kó kuyuoku, òmǎu í nna ke cooté kè dè í tú bedapǎmbè bèè do dèke yòyóbè kécoké. ¹⁸ Kè Dafitii fiet Amadesiibe do éi dè kó dimǎà kéfietenè o pobè bedé. ¹⁹ Bè í mmǎnté be kòò mǎu, ibí nè bekótibè, initidabí nè initipobí, bè mu ndo í nampe bè éi dè kó dèmarè. Kè Dafitii dè tǎní demǎu. ²⁰ Kè Dafiti tǎmbèe kpaakenè Amadesiibe kó iwūǎ iyǎnyì nè idiēyì ké nyì cēmǎu ke tú: Nte Dafiti éi dè.

²¹ Kè Dafitii wēte o kǎbe sikǎusidé (400) bèè do òu ke kpaá kukó mBesǎ borè, kè bèe kǎtení kòò co nè o kǎbe bèè do ò nēinè, kè Dafitii tǎónko ké bè dǎu. ²² Kè behǎǎpǎmbè bèè do ò nēinè be miēke kè benitiyonkubè nè itookperì yembè kè bè dǎ: Bè do í mè nti nēinè mè ti báá bè pǎ ti éínì dè kó dèmarè, tí bè duó mbe pobè nè be bí máà kè bèe íté.

²³ Kè Dafiti dǎ: N kǎbe báá dǎnnè mēmme ti Yiè nKuyie nti duó ndè, kuù ti kǎnké ke ti deēténè ti dootitǎbè bèè pǎntè Sikidaa. ²⁴ Òmǎu í yóo yie ndi kpeti.

Wèè kǎte dikpǎnnì nè wèè bàa tinentì

bè yóo bè toti kè dè mmǎmu,

bè yóo wēnné kètotímu.

²⁵ Nè de yìè ndi Dafiti duómmè de kó ikuó Isidayēeribe kè ì kpaá bo nè yìenní.

²⁶ Kè bèe konní Sikidaa kè Dafitii deite bè éi dè be dootitǎbè cie kèpǎ o nēpobè Sudaa botí kó bekótibè ke dǎ: Ntonè ti dèite ti éi dèè miēke nke ke di pǎ. ²⁷ Kòo pǎnè Betēedi èi kó bekótibè

nè Damoti èi kabe bèè bo Nεkefu tempē nnè Yatiidi èi kabe. ²⁸ Nè Adoεε èi kabe nè Sifemoti èi kabe nè Esitimao èi kabe, ²⁹ nè Dakadii èi kabe nè Yedamediiibe nè Keniibe, ³⁰ nè Odimaa èi kabe nè Baa-Asāā èi kabe nè Ataki èi kabe, ³¹ kēpā Ebunao èi kabe kēpāmmúnè yehékè yemou kabe bè do kètè yèè miεε.

31

Bè kùomè Sauri

¹ Kè Fidisitēēβεε do Isidayεeribe mudoò Kidiboa tārì kè bèε coké, kè bèε kuo besũkùbè. ² Kè Fidisitēēβεε fēnné Sauri kēna, kēkuo o bí Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisua. ³ Mēmme kè betāntāūbèε yà Sauri kè mudoò fuute kè bèε ò kòute. ⁴ Kòo náké wèè tɔ o kpàrinenti kè dɔ: Túóté a kpānni kè n kuo, n yí dɔ Fidisitēēβεε itayéi yembè n kuo kè nni ndaú.

Wèè tɔ o kpàrinenti kòo yote kέyete, kè Saurii túóté o kpānni kέfii nkédo di ñnkè. ⁵ Wèè tɔ o kpàrinenti ò yà dii mōnni o yiè nkúmè, kè fii nho kó dikpānni kέdo di ñnkè kè múnkεε kú.

⁶ Mēmme kè Sauri nè o bí itāāti nè wèè tɔu o kpàrinenti nè o āpòmbè bè kumè bemou diyie dimāà.

⁷ Isidayεeribe bèè kó dimāà bo kubiriku kè bèε yà Isidayεeribe āpòmbè cokémè kè mudoò kōnnè Sauri nè o bí, kέitè kέcoké kέyóu be ekè, kè Fidisitēēβεε kōtení kέkari.

⁸ Kè dèε wenté kè Fidisitēēβεε kōtení kè bo fie becírìbè kέyà Sauri nè o bí itāāti kè bè ku kè duó Kidiboa tārì ñnkè. ⁹ Kè bèε kέté Sauri yuu kétúóté o kpàrinenti kέfiténè be ekè yemou nè be bókè kó yetuo miεε kè náante bè bè namè. ¹⁰ De kò difōnkúò kédáú nho kpàrinenti be bōò bè tu di Asitaditee kó ditou miεε, kétúóté Sauri kédanne Beti-Seā kó kuduotí kέbaaké.

¹¹ Kè Yabesi nè Kadaadi èi kabεε keé Fidisitēēβεε dòò dè Sauri. ¹² Kè benitidaabè yekōmbò yembèε ité kέpī nkucε kényié nke kéri keyènkè kemou kétuoke Beti-Seā kέbaaté Sauri nè o bí kékōnnè Yabesi kè bè cóu, ¹³ kέkouté be kũò kékūnnè mutie mamù yuu bè tu mù Esedi Yabesi èi miεε, kέbou dinùù yewe yèyiekè.

Sammuyeri pátiri didéri Di mpátiri tò tì náàntì

Bè yu de kó dipátiri ke tú Sammuyeri pátiri déri ndi, ke yé ye náàntì tūmmè titàbè mbe nè diketiri kpeti, ke náá nDafiti do tòmè tikpàti. Ò do tùmè Sudaa kàbe kóo kpààti. De kó difònkúò kébaatè Isidayeribe bemou be wuo ntepiítè nè idéi.

Sammuyeri pátiri déri dii ti náá nDafiti dokénèmè o dootitabè o cǐtè kàbe nè ditowàà kàbe, kè dè bo yie nkòo fíi nho kpàti kédéúkùnne o kpàtiyuu. De kó dipátiri dii ti náá nDafiti do tùmè oniti wèè tá Kuyie, wèè do na kényúó mbenitibè yèmmè o ìnkè kè bè nhò dó. Dii pátiri ti náá nDafiti do tùmè okpààti diewè ke kpeñni. Di me mmúnke í yóu di bo nákémmè meyei nhò dòmmè.

Kuyie ndo pénsiri Dafiti dèè ìnkè dèè tu ò do bantémè o caàrimè kéməə Kuyie mmecǐemmè. Kè Isidayeribe bemou pénsiri Dafiti dòò dè nè ò bè deesténèmè be dootitabè do bè fǐũnko dii mǎnni.

Kuyie nné do ò dǎunnèmu dinùù ke dǎ o kó kunaàmùnkù mièke okpààti í yóó pàà o kó difònkúò.

Kuyie ntōnni Odétiwè Yesu o kó kunaàmùnkù mièke nke, dèè te metaummè pammè kó dipátiri mièke kupikù makù kè bè yu Yesu ke tú: Dafiti kó debire (Matie mukàmmù 20:29-34, 21:9).

Di mpátiri náàntì dúó ke dòmme

1. Kétúóté Saudi kǔũ nkétuàkenè Dafiti kpàti kó diketiri 1-4
2. Bè pímmè Dafiti tikpàti kòo bo mbaké Isidayeri bemou, kénto kétuàkenè Abusadammu yetemè o kpeti 5-14
3. Abusadammu yetemè Dafiti kpeti kénto kétuàke bè kaàmmè Isidayeribe 15-24

Dafiti kèèmmè Sauri kǔũ

¹ Dafiti do pǎnte Amadesiibe kékonní Sikidaa ke sǒ nSauri kumu, kòo báté kèmməke yewe yèdèè. ² Ditǎànni yie kòo dapàà mməu tuàkení ke bonní Sauri ãpǎnkarì kòo yààti kǎri kòo pũ nho yuu mutǎá, kétuàkení Dafiti borè kénínkú késinnóo o ìlkè. ³ Kè Dafitii ò beke ke dǎ: A bonní de? Kòò dǎ: N cokéní Isidayeribe ãpǎnkarì ndi. ⁴ Kè Dafiti dǎ: N náké dè dònímè de bíékè. Kòò dǎ: Isidayeribe kó behǎpǎmbè cokému kè bè kùò besũkùbè, ke kùòné Sauri nè o bire Sonnatǎa. ⁵ Kè Dafiti dǎ: A yǐme ke yé Sauri nè o bire Sonnatǎa bè kumè? ⁶ Kè de kóo dapàà ndò: Dè do sǒ m bo Kidiboa tǎri ndi, kè Saurii ìkú o kpǎnni ìnkè kòo dootitabè ò cǐtè ke deke sikipàrisǐi nè sisǐi. ⁷ Kòo wǎtè ke n yà, kè n yú kè n dǎ: Okpààti, nte mí! ⁸ Kòo m beke n tú wè, kè nh ò nàké ke dǎ: N tú Amadesii nwe. ⁹ Kòò dǎ n kǎto kóò kùò ke yé kuyonku do ò autémè kòo wemmu né kpaá. ¹⁰ Kè nní nwúò nhò yǐkémè ke í yóó foute kékǎto kóò kùò kétúóté dikpààtipiì nè o neite ke dè nda tǎni fǐ n yie.

¹¹ Kè Dafitii kǎtè o yààti kòo kàbe múnke kǎri be kpeti. ¹² Kè bè nkuò mmukũũ ndikũnweñni nè kuyuokoo ke bou dinùù Sauri nè o bire Sonnatǎa kpéi nnè Isidayeribe bemou, ti Yiè nKuyie nkó benitibè bèè ku dikpànni mièke be kpéi. ¹³ Kè Dafitii beke de kóo dapàà nke dǎ: A tú we? Kòò dǎ: N cice tú Amadesii nwe ke konní die ndi nheì mièke ke m peitè. ¹⁴ Kè Dafiti dǎ: Bá a né í yàte a bo kuəmè okpààti Kuyie ntǎátè wè?

¹⁵ Kè Dafitii yú o tǎmbè kóò mǎu ke dǎ: A báá ò yóu, kuə we!

Kòo tǎntii poté Amadesiibe botí kou wenwe kékua. ¹⁶ Kè Dafitii béi nke dǎ: A kùò amáà ndi ke yé fǐò béimmè nè a nùù ke tú fǐò kùò okpààti ti Yiè nKuyie ntǎátè wè.

Dafiti kuəmmè Saudi kǔũ

17 Kè Dafitii dentè Sauri nè o bire Sonnatāā be kũũ nkò feyènfè, 18 kèduó nkè bèe fè benke Sudaa èi kàbe. Bè fe ntú Mutāmmù kó feyènfè kè fè wàri Owenniwe* pátiri mièke. Fèè tu:

19 Isidayeribe yé dè dōmmè kè di kó sinitidabíi ku ditāri ìnkè?
Ba nte kè bekpàritiebe yeyètè diyè yembè duó sitāá ìnkè?

20 Di báa yie nkè Kati èi kàbe keè ti!
Di báa yie nkè tì yèè Asikanəw kó ice mièke
Fidisitēēbe kó besapàmbè yàà bo tì banté kè diwèi bè auté.
Itayéi yembè kó besapàmbè yàà bo ntì nyànkunè.

21 Fetaafè ténke báa dúóté Kidiboa tāri,
dì ténke báa mantè
depa ndèè bo di pēri dè ténke báa peité.
Bè de nsāũ bekpàrinuəmbè diebè dōpiti.

22 Sauri kó tidōpiti nè o siè dè do ɔɔ í ndò nkéwaare mekùò.
Dè do ɔ mpũð nho dootitabè yĩ mme nè be kùò nhòri òri.
Sonnatāā tām̀m̀m̀ múnke do í m̀ake botire bitì bitì.
Sauri kó disiè do ɔɔ í nkonní dekperè bitì bitì!

23 Sauri nè Sonnatāā bè do naatimu ke dó betabè,
kéntau be fōmmu mièke nè be kũũ mmièkoo,
ke toñni ke dō nyicírí,
kè be kōmbò de yeciricirè kpeye dōmmè.

24 Isidayeribe kó benitipòbè kōmmúnè Sauri kpéi,
Wèè do di daati tiyaàwũṣ̀ti mupààkònkperím̀m̀ kpeti
ke caati mesəw nkó tisātì timəu botí di yààti ìnkè.

25 Dè yĩme kè bekpàritiebe ku mudoò mièke?
Ba nte kè Sonnatāā ku ditāri ìnkè?

26 N tebite Sonnatāā n kèè a kũũ nkè n yèmmè cààrè mmediè mme,
m mènke do da dóm̀u.
N do da dó kè dè pēētému m bo ndóm̀è onitipòkù.

27 Ba nte kè be kpàritiebe ku?
Ba nte kè bekpàritiebe nentì me nyèinko dikpáà?

2

Sudaa kàbe pĩrĩm̀è Dafiti tikpàti Ebunəw

1 Mèmmè kè Dafitii beé nti Yìè nKuyie nke d̀: N d̀ò nkékəte Sudaa kàbe ekè kó d̀imaràà?
Kè ti Yìè nKuyie nd̀: Èè. Kòò d̀ò: Ɔndi? Kè kù d̀ò: Ebunəw.

2 Kè Dafitii neinè o pobè bedé Ainəammu Sisedeedi èi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi èi kou do po wè ke kù, kòo ò t̀t̀oté. 3 Dafiti kàbe nè be cēĩ kàbe kè bè múnke è neinè kè bèe kəte kəmbo Ebunəw èi nè yèè d̀i t̀kénè. 4 Kè Sudaa kàbe kətoo Ebunəw kēpĩ nDafiti tikpàti kóò còu mme kùò nkòò bo mbè baké.

Kè bèe náké Yabesi Kadasii tenkè kàbe sòò kũnném̀è Sauri. 5 Kòò t̄ nkè bèe bè nàké ke d̀ò: Ti Yìè nKuyie ndi d̀òò mesàà ndi kũnné mèè kpéi nhokpàati Sauri ke benke di ò dóm̀è. 6 Ti

* 1:18 Owenniwe pátiri: Wénté Sosuwe 10:13 nè bè wénk̀unne tì deborè.

Yiè nKuyie ndí yietí mesàà ndi dòò mè, m mómumu m múnke yóó mè ndi dòòmu, di mè dòò mèè botí. ⁷ Di mmònni yáúkùnnè di kònti, ntúnè yekòmòbò yembè, okpàati Sauri kumu, mí nwe Sudaa naàmùnkù kàbe còúmmè mekùò ke m pĩ ntikpàti kè m bo mbè baké.

Bè pĩmmè Isiboseti tikpàti

⁸ Diyie mari kè Nee bire Abunee Sauri ããpòmbè kóo kótli tò Sauri bire Isiboseti kékatenè Maanaimmu, ⁹ kóò pĩ ntikpàti kòò bo mbaké Kadaadi nè Asee nè Sisedeedi nè Efadaimmu nè Bensamee Isidayeeribe tenké kemòu. ¹⁰ Isiboseti do màke yebie nsipísìnàà ndi ke di tikpàti, kèmbaké Isidayeeribe ke dò yebie nyèdéè. Sudaa kó kunaàmùnkù kàbe bèè mää do tũ nDafiti. ¹¹ Dafiti do baké Sudaa kàbe mää ndi ke bo Ebunoo ke dò yebie nyèyiekè nè betããbè bèkùò.

Sudaa kàbe nè Isidayeeribe bè kparammè Kabaã

¹² Nee bire Abunee nè Sauri bire Isiboseti ããpòmbè bèè ò bàà kè bèè íté Maanaimmu kénwetí Kabaã. ¹³ Kè Seduya bire Soabu nè Dafiti ããpòmbè bèè ò bàà kè bè múnke pĩ nkuce kè de kó yefĩrèe mää Kabaã binku kèbátè bie ku mpíkù betòbè kutekù. ¹⁴ Kè Abunee náké Soabu ke dò: Yóu kè behããpòmbèe yááké betòbè bèdébè débè ti ùkè. Kè Soabu dò: Dè wenni, bèè kra.

¹⁵ Kè behããpòmbèe íté kécómmú kè bèè kaa mBensamee naàmùnkù kou Isiboseti kàbe kè bè mbo tepíitè nè bèdébè, kè Dafiti kàbe mbo tepíitè nè bèdébè. ¹⁶ Kè behããpòmbèe pĩ mbetòbè, bá wè kòò kũũ o népo píkù disie, kè bèè duó bemòu dimònni dimàà mieke kè bèè yú deborè ke dò Kabaã (dèè tu Yese kó dikpàà).

¹⁷ Kè mudoò binté de yiè kè Dafiti kó behããpòmbèe na Abunee kàbe. ¹⁸ Kè Seduya bí itãati de kóké Soabu nè Abikaii nè Asayeedi. Asayeedi do cãã muceé mmu ke dò ntehontè. ¹⁹ Kòò beti Abunee kóò fènné fènfè. ²⁰ Kè Abunee wèète kóò beke ke dò: Asayeedi fš nweà? Kòò dò: Èè, mí nwe. ²¹ Kè Abunee ò nàké ke dò: Wèète a bakù yóu yoo kucãnkù kèbeti behããpòmbè kóò mòu kéfiete o nenti.

Asayeedi me nyí nyie nke yóu ò bo nhò bètimè. ²² Kè Abunee yíe ke dò: Asayeedi bá nni mbeti, báá duó nkè n da kuò bá nè a kóo kótli Soabu ti nuò mbáá mää.

²³ Asayeedi me nyí nyie nke bo ò yóu mubètìmmù. Mèmmè kè Abunee ò tã dikpãnni o pòuti kè dii yèroo o fãnkùò kòò do kékú. Bèè kó dimàà keriní kè bè ncommu ò duó dè.

²⁴ Soabu nè Abikaii kè bè me ntó fènné Abunee fènfè. Kè diyie nyóó ta kè bè berínè Kibea Amma Kiyaa donfũò kuce kùu yìènnè Kabaã kpàà bíékè ku borè. ²⁵ Kè Abunee Bensamee botí kou ããpòmbè nhò kèrí ditàri ìnkè. ²⁶ Kè Abunee yú Soabu ke dò: Ti yó nsáké ke kòumu titòbè nè yeseà? A í yé ke dò ndè bo ti dentenè meyeinaà? A baa ba? Náké a nìtìbè kè bèè yóu bè bo nkòumè be tebí. ²⁷ Kè Soabu dò: Kuyie mbomu, kàa do í béi n kàbe na nsáké ke di betìmu bá wè o tebite nè nankoo dikũweñni.

²⁸ Kè Soabuu eé ditãteheù kòò ããpòmbèe kũnné bè bo mbetìmmè Isidayeeribe kè dikpãnni deè. ²⁹ Abunee nè o kàbe kè bè nyíe nke kèrí keyènkè kemòu Suditèè kó kubiriku, késénté kukó nképèèté Bitinoo kètuòke Maanaimmu. ³⁰ Soabu yóu dii mònni ò bo mbetìmmè Abunee kètií nho ããpòmbè kémónté Dafiti kó behããpòmbè mieke tepíitè nè bèwei keyíénè Asayeedi. ³¹ Kè Dafiti kó behããpòmbè me nkùò Bensamee botí kó behããpòmbè nè Abunee kàbe sikòusitãati nè sipísikuò (360). ³² Kè bèè túóté Asayeedi kèntò ke bíi kũnné o cice fãti Betideemmu. Soabu nè o kàbe kè bèè sòoté kényiè nke kèrí kètuòkoo Ebunoo kukũwentóo kè diyie yètiní.

3

¹ Mèmmè kè dikpãnni mbo Sauri kàbe nè Dafiti kàbe cuokè kémònte, kè Dafiti nsáké ke kpénkú kè Sauri kàbe cītiri.

Dafiti peité ì bí Ebunṳ́ i yèṛè
(*Wénté 1 Bekpààtìbè tōmmú 3:1-4*)

² Dafiti do pié ibí péu nwe Ebunṳ́. O kóo po do tú Amunṳ́ o pokù Ainṳ́ammu Sisedeedi èi kou peité wè. ³ Kòo dèrì ntú Kidiabu Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou ò peité wè. Kòo tǎánwè ntú Abusadṳ́mmu Tamai Kesuu kpààti kóo sapàà mMaaka ò peité wè. ⁴ Kòo naanwè ntú Adonniya Akiti biré. Kòo nummuwè ntú Sefatia Abitadi biré. ⁵ Kòo kuónwè ntú Itedeammu Ekidaa biré. Dafiti pié ì bí nyi Ebunṳ́.

Abunee nè Iboṣeti bè pètemè

⁶ Sauri kàbe nè Dafiti kàbe be kpànnì mièke kè Abunee yèṛìrì mmónké feirí Sauri tǎnnì mièke. ⁷ Sauri do mǎke o pocènnì mari ndi kè di yèṛìrì ntú Disipaa Aya kóo sapàà. Diyiè mari kè Isibosetii beké Abunee ke dò: Dè yǐme kàa duónè n cice pocènnì?

⁸ Kè Abunee keè de kó tináàntì kè dèè ò yonke mediè, kòo béi nke dò: N tú Sudaa kàbe kó temòtè ntaà? M benkemu n dómè Sauri cǐṛètè nè o tebíi nè o népobè kpesi ke bè taunè nè yiènnì ke da kǎnké bá a í do Dafiti nṳ́ mièke, kàa né dó ké n kpànnè yíe, we nnitipòkù kpéináà? ⁹ Kuyie nní ndòò kù dómè kè nsà kè n yí dòò Dafiti Kuyie nyè nkù yóó ò dòò dè. ¹⁰ Kù béimmu ke tú kù bo fietè tikpàti Sauri borè ké tì duó nDafiti, kòo mbaké Isidayeeribe bemṳ́u nè Sudaa kàbe be tenkè duó ke mamè. Danni tenkè kèntò kètuòke Bèerisebaa.

¹¹ Isiboseti í ndàátì ke tǎnné Abunee tìmatì ò wè dé mèè kpéi.

Abunee taunnèmè Dafiti

¹² Mèmmè kè Abunee tǎ nkè bèè náké Dafiti ke dò: Ti yému fǒṛ temè diheì, yóu mí nnè fǒ nkè ti tau nkè n da teennè kényũnnì Isidayeeribe bemṳ́u a borè. ¹³ Kè Dafiti dò: N yièmmu kè tì bo tau, n né da békú tìmatì mǎà ndi, kàa kòrinì a nneínnì m pokù Mikaadi Sauri kóo sapàà. Kàa í neínnì wenwe a báá kàtení. ¹⁴ De kó difònkúò kè Dafitii tǎ nkè bèè náké Isiboseti ke dò: Dafiti tu a tǎnnóò o pokù Mikaadi ò do yietí Fidisitèṛbe kó itayéi tekòutè (100) képuoke wè. ¹⁵ Kè Isibosetii tǎ nkè bèè túóténì Mikaadi o dòu Paditiiyedi Daiisi biré borè. ¹⁶ Kè Paditiiyedi nhò tũ nke kànti kètuòkenè Baudimmu. Dende Abunee ò nàkémè ke dò wèè wèṛe. Kòo wèṛe.

¹⁷ Kè Abunee tí nyIsidayeeribe kó bekótìbè ké bè beke ke dò: Dè mǎntè di dómè Dafiti bo naámmè di kóo kpààti yáa ba? ¹⁸ De mǎnnì dii tũòke ti Yiè nKuyie ndo béimmu ke tú nè Dafiti borè nde kù yóó deetémè ku nìtìbè Isidayeeribe Fidisitèṛbe nṳ́ mièke, nè be bedootitòbè bemṳ́u.

¹⁹ Ke múnkèe nákènnè Bensamèe botí kàbe kédeè kénkòri Ebunṳ́ ke bo náké Dafiti ò tũntemè tináàntì Bensamèe botí kàbe nè Isidayeeribe sǎmbe borè. ²⁰ Kòo tuòkoo Dafiti borè ke neinè benitìbè sipísídé kè Dafitii be dòò kupòòkù. ²¹ Kè Abunee náké Dafiti ke dò: Okpààti n yóó kòmmu kètíi nyIsidayeeribe bemṳ́u a borè, kè dí taunnè ditòbè. De mǎnnì kàa mbè baké a dó mèè botí.

Mèmmè Dafiti caummè Abunee kòo kò nnè diwèi.

Soabu kùòmè Abunee

²² O kò mèmmè Dafiti ãǎpòmbè nè Soabu kè bè nkũntinì mudoò ke eí tinèntì péu kénsó nhAbunee ité, ke yé Dafiti do ò yóumu kòo ité nè diwèi. ²³ Soabu tũòkení dii mǎnnì nè dihǎǎpòntǎnnì kè bèè ò náké ke dò: Nee biré Abunee kàtení die nhokpààti borè, kòo kpààti ò yóu kòò kònnè diwèi. ²⁴ Kè Soabuu ta okpààti borè kóò beke ke dò: A dòò ba mbotí nku! Abunee weè kàtení a borè kàa ò yóu kòò kònnàà? ²⁵ A yému Nee biré Abunee mesàà, ò kàtení ke bo da soutému, ò dó ké da paatému.

²⁶ Soabu yènnì dii mǎnnì okpààti borè kéduó nkè bèè tũnne Abunee, bá okpààti í yé. Kè bèè ò nìnte Siida kó tebinte borè, kóò wèṛennì. ²⁷ Abunee tũòkení dii mǎnnì Ebunṳ́ kè Soabuu ò yu kètannè diheì kó dibòri bedé borè kéndò nhò dó kóò náké tìmatì disòri, ò de nhò kũṛ disie o pòuti kékuò, képeite ò do kùòmè o nantè Asayeedi.

²⁸ Dafiti kèè diì m̀ǹǹni Abunεε kũũ nkékuónko ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyému ke d̀o mmí nnè n nìtibè tũ í te kè bè kũo Nεε bire Abunεε. ²⁹ Wèe kánkiri Soabu nè o cĩètè, o cĩètè miεke bè bo mmuákú yefòtè nè tikònti, kè becĩribè mbo kè betòbè nkò ndikpànni miεke, kè dikònni mbo o cĩètè.

³⁰ M̀m̀m̀ε Soabu nè o nantè Abikaii bè kũm̀ε Abunεε ò do kũo m̀èè kpéi m̀ε nantè Asayeedi dikpànni diì do ànné Kabaã di miεke.

³¹ Kòo kpààti Dafitii náké Soabu nè bèè ò neínè ke d̀: Kérínè di yààti kédáátí tifòòtònti kè tí kouté Abunεε.

Dafiti o m̀m̀muo nkòo ntũ nho dεenkù f̀nkúò. ³² Kè bèe kũnné Abunεε Ebunoo, kòo kpààti Dafitii kuó nho f̀ti ñnkè kè dit̀nni dimou múnkεε kuó. ³³ De kó dif̀nkúò kòo kpààti kuó ndikúdabònni dii nhAbunεε kpéi nke d̀:

Abunεε a do í d̀o nkékú onitisĩntiwè k̀m̀ε.

³⁴ Bè do í bou a nou,

a naacèi do í táú m̀f̀im̀m̀ε.

Kè be né da kũo bè kũo m̀èè boti benitiyibe.

Bèè kó dimàà dè bo kè bèe yíe kékuó. ³⁵ Kè bèe tóónni okpààti Dafiti borè ke bo o duó mmudiì kòo parikè ke d̀: Kè n di bá sám̀p̀ kè diyie kraá fei Kuyie nni ndòò kù d̀m̀è.

³⁶ Kè benitibè bemou ti kèè ké ti pénsiri. Bè do ã pénsirimu ò d̀òri tii kó dimàà. ³⁷ Kè Sudaa kabε bemou nè Isidayεeribe bemou kè bèe banté de yiè Dafiti weè ì duóm̀m̀ε dinùù kè bè kũo Nεε bire Abunεε. ³⁸ Kè Dafitii náké o tũmbè ke d̀: Yíe ndi nyé ke d̀o nhoniti diewè iwẽi yiè nwèè ku yíe nyIsidayεeribe cuokè. ³⁹ Bá mí nnè n kó tikpàti m mu nyí pèté de kó muwẽrimú mùù bo d̀ònnè benitibè bie mmè ndòò dè Seduya kó ibi, ti Yiè nKuyie nkuù bo ì yietí meyeyi nyi d̀òò m̀è.

4

Bè kũm̀ε Isiboseti

¹ Kè Isiboseti Sauri bireε keè Abunεε kumè kè d̀εε ò kpéi kè Isidayεeribe bemou k̀m̀nb̀ò̀t̀ti do.

² Ke s̀ nwee Isiboseti m̀ke benitibè bèdébè bèè baké yehã̀p̀òntĩrè. Kòò m̀òu yètiri tu Baana kòo t̀òu kpèri tú Dekabu Dimoo Bedoti ei kou, Bensamεε boti kou bí d̀o nyi. ³ Be yembè do de ncoké kékò nKitaimmu, kè be yaabi kraá ke dè bo nè yíenni. ⁴ Ke s̀ nSonnatã Sauri bire terè ku ke yóu debire marè kè de yètiri tu Mefiboseti kè dè tu kuhòkù. Dè do m̀ke yebie nyènnùmmù ndi bè bè nàké diì m̀ǹǹni Sauri nè Sonnatã kũũ nSisededi kè de yuòri ncooti ke d̀o m̀εcã nkè d̀εε fité kédò kénáá nkuhòkù.

⁵ Dimoo Bedoti ei kou kó ibi Dekabu nè Baana kè bèe kote Isiboseti cĩètè kèntuòkoo kuyie ncuokè ke s̀ nhò duó ke om̀pu. ⁶⁻⁷ Kè bèe ta o cĩètè kéndò mbè ò tao tidiiti ke s̀ Isiboseti duó kè bèe ò potè o pouti kòò kũo kédeé káféúté o yuu kécoké keyènnè kényiè nke kéri Suditè biriku kó kucε, ⁸ kètuake Ebunoo kéduó nhokpàati Dafiti Isiboseti yuu ke d̀: Okpàati nte a dootitòu Sauri wèè do d̀o a kũũ nho bire Isiboseti yuu. Ti Yiè nKuyie mpèitemu yíe nha pèi Sauri ñnkè nè o yaabio. ⁹ Kè Dafitii bè t̀énné ke d̀: Ti Yiè nKuyie nkùù n dεeté nè mehàárìm̀ε memou, kù bomu. ¹⁰ Wèè do n nàké Sauri kũũ nho yèmmè do d̀ò nhò n nàá ntinãnsààti nti, kè n duó nkè bèe ò pĩ nkékuo Sikidaa. O kũũ mmuù do tú tinãnsààti ò yè nhò tóni ti kó ticuuti. ¹¹ Bèè né kũo onitisàù wèè í bè d̀òò d̀εmarè o d̀òu ñnkè tá? M bo di kuó káfóó mmeyeyi ndi d̀òò m̀è, di t̀εnkε bá nkraá ketenkè ñnkè.

¹² Ò b́i memme ḱeṕei nho ããpòmbè kè b̀e b̀e p̄i nkékuò ke kéké be nou nè be naàc̀ei kénúnné Ebunòó kó kubinku také, kétúóté Isiboseti yuu kékúnné Abunee f̄ati Ebunòó.

5

B̀e do p̄iṛm̀e Dafiti tikp̀ati k̀o mbaké Isidayeeribe bemou
(Wénté 1 Bekp̀at̀ibè t̄ommú 11:1-3)

¹ Kè Isidayeerì wuò nyimòu k̀obe tí nDafiti borè Ebunòó k̀òò nàké ke d̀: Ti tú a boti k̀obe mbe, meyĩ mmemáà. ² Sauri do t̀o dù m̀onni tikp̀ati kè f̀òò niù Isidayeeribe mudoò, ti Yiè nKuyie nda nàkému nè dim̀onni ke tu f̀òò yó mbaké ku ǹit̀ibè Isidayeeribe ke tú be k̀oo kp̀at̀i.

³ Kè Isidayeeribe kó bekót̀ibè bemouu k̀ote Dafiti borè Ebunòó. Kè Dafitii b̀e d̀ònnè metaummè ti Yiè nKuyie nỳikè, kè b̀e ò cóú mmekùò k̀òò p̄i ntikp̀ati. ⁴ Dè do s̀́ nhò m̀òke yebie nsip̀isitàati ndi, kè di tikp̀ati ke d̀o yebie nsip̀isìnàà. ⁵ Ò do m̀òke yebie nyèyiekè ndi nè bet̀ààb̀è bèkuò ke bo Ebunòó ke kp̀at̀irì Sudaa k̀obe. De kó dif̀onkúò ke d̀o Sedisademmu yebie nsip̀isitàati nè yètàati ke kp̀at̀irì Isidayeeribe bemou nè Sudaa k̀obe.

Dafiti tiekem̀e Sedisademmu
(Wénté 1 Bekp̀at̀ibè t̄ommú 11:4-9. 14:1-2)

⁶ Sebusiibe beè do ã Sedisademmu kè Dafiti nè o k̀obe kè b̀e báátí ke bo b̀e p̀onte kè b̀e ò nàké ke d̀: Tiyũ̀nti nè yekp̀iè ndèè yóó da baao.

Nè de kó tináaǹti mièke b̀e do d̀ó ke d̀o Dafiti í tatimu be èi. ⁷ Nè memme kè Dafiti nc̄iéké ḱefiete diheì kperì Siyòò kè dè mboní kè b̀e di yú ke d̀o Dafiti èi.

⁸ De yiè ndi Dafiti béimmè ke d̀: Kè wèè d̀ó kékpannè Sebusiibe wèè t̄òò ndikondaa kè b̀e t̀uòke. De kó yekp̀iè nnè tiyũ̀nti n yí dè d̀ó feǹnfè. Deè te kè b̀e do ò nnáa nke tú yekp̀iè nè tiyũ̀nti b̀e í taà Kuyie nc̄iètè.

⁹ Kè Dafitii kari diheì kperì kè di yu ke d̀: Dafiti èi kperì. Ke yí kémaá iduotí kékété b̀e do ìtinné k̀uò t̀adèik̀u borè kètanǹenko de mièke.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa mbonè Dafiti k̀oo yè̀t̀irì feirí.

¹¹ Kè Idammu Tiiri k̀oo kp̀at̀iti t̄onnè beǹit̀ibè tidabekpeti Dafiti borè k̀òò duónnè bedabeesũ̀b̀è nè bet̀ac̄iéb̀è kè b̀e bo ò maá tekp̀at̀it̄iètè. ¹² Kè Dafitii banté ke d̀o nti Yiè nKuyie kuò ò duó ntikp̀ati, kè kuò t̀i déúk̀unne ku ǹit̀ibè Isidayeeribe kp̀éi.

Dafiti peitè ù bí Sedisademmu i yè̀t̀e
(Wénté 1 Bekp̀at̀ibè t̄ommú 3:5-9. 14:3-7)

¹³ Kè Dafitii íté Ebunòó kékò nSedisademmu kétúóké benitipòbè t̀òbè nè yepoc̄iè nkè b̀e ò pié initidabí nè initipobí. ¹⁴ Nte ibí ò pié ì Sedisademmu i yè̀t̀e: Sammua nè Sobabu nè Natãã nè Sadomòò, ¹⁵ nè Ibadi nè Edisua nè Nefeki nè Yafiya, ¹⁶ nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitè̀be
(Wénté 1 Bekp̀at̀ibè t̄ommú 14:8-16)

¹⁷ Kè Fidisitè̀be keè Isidayeeribe c̀óummè mekùò nDafiti k̀òò p̄i ntikp̀ati k̀oo bo mbè baké kè Fidisisitè̀be bemou íté ke bo o p̄i, kè Dafitii t̀i kèè kéta kut̀adènk̀u késari. ¹⁸ Kè Fidisitè̀be tuòkoo ḱepítè Defaiibe biriku mièke. ¹⁹ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke d̀: Kuyie n d̀o nkék̀ote kékpannè Fidisitè̀baa? A bo b̀e ànné n nou mièkaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: K̀ote n yóó b̀e ànnèmu a nou mièke.

5:8 +Dè benk̀u ke d̀o nde kó beǹit̀ibè do tú Dafiti dootit̀òbè mbe, deè te kè Dafiti b̀e d̀onnenè ikuò niùbè p̀at̀iri náa mbèè k̀ome. (Ikuò niùbè p̀at̀iri 21:17-23).

20 Kè Dafitii kote Baadi-Pedasimmu kèna Fidisitēēbe kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkpēté n dootitabè meniè nhōō kpēté mēè botí kukpéroo.

Deè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Bekpētìbè yiè. 21 Kè Fidisitēēbeè coké kényóu be bokè, Dafiti nè o kabè kè bèe yè tùóté.

22 Kè Fidisitēēbeè wēte kébáátí kuce medérímè ke bo dokénè Isidayeeribe, ke tó báté Defaiibe biriku kèpité. 23 Kè Dafiti tó beé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: A báá bè wetínné, tūnne be fōnkúò a bo bè nìnte detedierè túúkù borè. 24 Kaa kèè dìi mōnnì kunampoo detie nyómmè á tonkūnne amáà mīi tūòkoo ke bo poté Fidisitēēbe āpòmbè.

25 Kè Dafitii dōò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kèpoté Fidisitēēbe kè bè bèti Kebaa kētuokenè Kesèè borè.

6

Dafiti dómè kékpēnné Kuyie ntaummè tou Sedisademmu (Wénté 1 Bekpàatìbè tōmmú 13:4-14)

1 Kè Dafiti tó tí nyIsidayeeribe kó behāāpònkperìbè bemou kè bè mbo sikouipísisitāāti (30000). 2 Kè bèe neiné Dafiti kè bèe kote Baada-Sudaa tempē mmieke kòò bo túóténí Kuyie ntaummè tou. Dii borè nde bè do ò yúmè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yètìrì, Kuyie ntōrè yèdéè bè tu yè beīnkembàribè ye fèntì ñnkè. 3-4 De kó ditou do bo Abinnadabu cīètè nte ditāri ñnkè. Kè bèe dì daá ntenaasāntè pàntè ñnkè, kè Abinnadabu bí Usaa nè Aiyo kè bè ntè neínè kè Usaa bo te píkù kè Aiyo tè dèri kè bè kèrí. 5 Dafiti nè Isidayeeribe bemou kè bè yānku ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñnkè, ke bie ntikùtidūùtì tibotí tibotí, nè yebàrè ke sáári yecírè. 6 Bè tūòke dìi mōnnì Nakōō yíè borè, kè inààke ndó kébò nKuyie ntaummè tou, kè Usaa youte o nòutè ke bo dì càúté, 7 kè ti Yiè nKuyie mmiekeè ò peike kè kùu ò poté dende bàmbà o yetímè kpéí, kòò kú Kuyie ntaummè tou borè.

8 Kè dèe yonke Dafiti ti Yiè nKuyie mpoté mēè kpéí nhUsaa. Kòò yú deborè ke dò. Pedesi-Usaa, kè de kó diyètìrì kpaá bo nè yíenní. 9 Kè Dafitii yote ti Yiè nKuyie nde yiè ke dò: M báá dáátí kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ta n cīètè.

10 Mēmme kòò yete bè bo di tannémè o cīètè kédúò nkè bèe di tanné Obedi-Edōmmu Kati kó diheì kou cīètè. 11 Kè dì mbo o cīètè ke dò betāàbè bètāāti, kè ti Yiè nKuyie nhò dōò mesàà nwenwe nè o cīètè temou.

Kuyie ntaummè tou tūòkemè Sedisademmu (Wénté 1 Bekpàatìbè tōmmú 15:25-16:3)

12 Kè bèe náké Dafiti ke dò ti Yiè nKuyie ndòò Obedi-Edōmmu mesàà nkòo kperè demou kèrí séi, Kuyie ntaummè tou bo mēè kpéí nho cīètè, kè Dafitii kote Obedi-Edōmmu cie kè bè bo dì tùóté kékonnènní o cie kè bè ndi tō kè dè dò ndibanni mediè. 13 Bèè tō ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè bè dò yenacèna yèkuò kè Dafitii féúté dinaadapànnì nè dipedaà dèè ā mekùò, 14 kédeè kénhau nè o wērímu mumou ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètìrì ke dáátí ikuó yaàbòrì. 15 Kè bè ntóní ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke íútí nè diwèì ke eu siheú ke kūntiní Sedisademmu.

16 Ti Yiè nKuyie ntaummè tou tūòkení dìi mōnnì Dafiti cīètè, kè Sauri kóo sapàà mMikaadi síékéní tebòtè kényà Dafiti aumè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñnkè, kóò sènkèrì. 17 Kè bèe tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou ditou Dafiti do dì maá dì, kéínné de cuokè dì do dò nkényífkú dè, kéfíé iwūō ti Yiè nKuyie nkétuo kéfíé iteì metaummè kpeyi. 18 Ò fié dìi mōnnì iwūō kédeè nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe báá nkù yètìrì kè bè pā mesàà, 19 kédeè kètotí Isidayeeribe bemou tidiiti benitidaabè nè benitipòbè, kédúò mbá wè pèè nè dikàtindàà bè dōònè dì ditebii bè tu dì dátí nè diterì bè dōònè dì fīnyí kó yebe kperè. De kó difōnkúò bá wè kòò kò nho cīètè.

²⁰ Mènme Dafiti tamè o cǐètè ke bo dɔu nho kɔbe, kè Mikaadii yènní kóò co ke dɔ: Isidayeribe kpààti waá nhomáà disānni yíe nke feí nho kǎnti tidaati benitidaabè nè benitipòbè ìikè, denitisíntékpere tēmè.

²¹ Kè Dafiti dɔ: N dɔ̀̀ memme ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, kunku kùu yóu a cice nè a cǐètè teməu ke n tǎáté kè n tú Isidayeribe kpààti, n yóó dɔke benkemu n wèi ku ìikè.

²² N yóó yíe ke dɔke kékunnemu m máà ku ìikè, kécè m máà, memme betōmbè a náá mbèe kpéi né yó n déúkunemè.

²³ Sauri kóo sapàà mMikaadi í mpeité ke yàa kúnè.

7

Kuyie mpāānāānti náāntò Natāā nàké tì Dafiti (Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:1-15)

¹ Kè Dafiti mbo o cǐètè kè ti Yiè nKuyie nkei nho dootitabè bèè ò fité kóò òmpùnne. ² Diyiè mari kòo náké Kuyie mpāānāānti náāntò Natāā ke dɔ: Mí nh ā tēcǐètè ideí kperí kpete kè Kuyie ntaummè tou né bo ditou dii dɔ̀̀nè tiyààti di miēke. A yèmmè dōmmè? ³ Kè Natāā ò nàké ke dɔ: Okpààti kàa yèmmè dōmmè, dɔ̀̀ me, ti Yiè nKuyie nda bonèmu.

⁴ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Natāā ke dɔ: ⁵ Kote kénáké n kóo tǎnti Dafiti ke dɔ wèè í yó m maá tēcǐètè n yó mbo tètè miēke. ⁶ M mu nyí buoté tēcǐètè matè miēke nè n dènne dii yiè Isidayeribe Esibiti miēke nè yíenni, n do bè neínè ke bo kutouku miēke nke. ⁷ Nè m bonè dii daà Isidayeribe be cèmmu miēke m bá mbekè oniti mɔ̀̀u ke tú wè m maá tēcǐètè nè ideí kperí.

⁸ Á náké n kóo tǎnti Dafiti ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mû tu ò do cèmmu ipe nyí kè nh ò tǎáté kòò naá nyIsidayeribe kóo kpààti. ⁹ Kè nni nhò bonè ò kòri yèè borè, kékuo o dootitabè beməu, ke déúkunne o yètiri kè di mààtenè kutekù kó benitidiabè kpeye. ¹⁰ N yóo duómmu n nìtibè Isidayeribe dikari bè yó mborè ke í yǐèkù timati. Kubotí yeiku tekù makù kɔbe ténke báá na ké mbè fěũnko bè do bè fěũnko mètè botí, ¹¹ nh ānné dii mǎnni bebaatibè kè bè nni n nìtibè Isidayeribe. Di mmǎnni n fũũmmu a dootitabè ke da òmpùnne, n né da náámmu ke tú mí ndi Yiè nKuyie m bo da duó ntecǐètè. ¹² Kàa yiè tũ̀̀ke dii mǎnni kàa kò nha yembè kũũ nkè m bo tǎáté a bí a peité ì miēke òmɔ̀̀u kǐfíi nho kpàti. ¹³ Weè yó m maá tēcǐètè, mí mmómmu nkè n fíi nho kpàti teii, kè ti mbo yemòrè yeməu. ¹⁴ M bo ntú o cice kòò tu m bire, kòò dɔ̀̀ dèè í wenni nh ò poté oniti ɔ̀̀ poté mètè botí o bire. ¹⁵ N né í yóo deite n kó mesàà nho ìnkè kéndonnè m mè dèitemè Sauri ìnkè, nh ò yóu dii mǎnni ke da tũ̀̀té.

¹⁶ Tikpàti yó mbomu a cǐètè sǎ̀̀ kàa yaabí ntì sǎ̀̀ké.

¹⁷ Kè Natāā kote kénáké Dafiti Kuyie nhò nàké tì nè kù ò benke tì timəu.

Dafiti bàámmè Kuyie (Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:16-27)

¹⁸ Kè Dafitii kote ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké kù bántè ke dɔ: N Yiè nKuyie, n tú we! N cǐètè tu ònte kàa n dɔ̀̀ mesàà nha mè nni dɔ̀̀ mè. ¹⁹ Bá dè né mu nyí da sànnè kàa sǎ̀̀ké ke náá ndè yó mboní kàa dɔ̀̀ dè mí nha kóo tǎnti n cǐètè ke tì nni nnáá mmí nhoniti. ²⁰ Ti Yiè nKuyie, m bo yíe ke dɔ ba ténke, a n yémèmu mí nha kóo tǎnti. ²¹ A n dómu deè te kàa n nàké dè yó mboní kàa n dɔ̀̀ tì ke ti nni mbenke mí nha kóo tǎnti. ²² Ti Yiè nKuyie nha deumu òmɔ̀̀u í da mǎnnè, ti kèèmu nè ti to bè náámmè ke tú, kè dè í tú fǐ nhòmɔ̀̀u í da dōnnè. ²³ Kubotí makù me nyí bo kùu dōnnè Isidayeribe, a kàtení ke deeté bè Esibiti kɔbe nɔu miēke nè be kó yebókè, ke bè dɔ̀̀ a bí, ke fei mbe yètiri, ke pǐ mmutōmmú diemù a bè duó ndi eì miēke, ke mù duò tikṑ̀nbù̀̀diti. ²⁴ Kàa tǎáté Isidayeribe kè bè bo ntú a kɔbe sǎ̀̀ kàa bè te. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nha béi ntii kó dimàà mí nha kóo tǎnti n kpéi nnè n cǐètè

kpéi, m pī nti kédòò kéndònnè a béimmè. ²⁶ A sānni ndeu sãã kè benitibè ntú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa Isidayεeribe bàà nkù kuù tu Kuyie. Mí nha kóo tǒnti kè n cǐètè mbo sãã. ²⁷ Fǔ nKuyie Mpakεdaa Isidayεeribe bàà nkù, fǔ b́i nnè a nùu ke tú a bo n duó nyibí kè ìi sǒtè n kpàtì, deè te kè n dàátí ke da béinnè miε mbotí mí nha kóo tǒnti. ²⁸ Á tú Kuyie nku, kàa b́i ntí tii dǒò, fǔ b́i nke tú a bo n dǒò mesàà. ²⁹ A dǒò n cǐètè mesàà, kè n yaábí ii ntú bekpààtibè sãã, ti Yiè nKuyie nkéndònnè a béimmè a kó mesàà nni mbonè n cǐètè sãã.

8

Dafiti namè ibotí tɛi

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:1-13)

¹ Kè Dafitii na Fidisitεεbe kè bèe ò bǔúté, ke ténke í mmàke muwērímú mamù de kó kutempē mmiεke. ² Ke múnkeε na Moabiibe, kè mbè tāũnko ketenkè, ke ní benné kuhǔ mèdeémè kékuo kébennè mèmáà kǐfǐ, nkè Moabiibeε naá nDafiti kó betǒmbè kè nhò yietì dǎmpóò. ³ Kòo yí kénna Adadesεε Deabu bire Tisoba kpààti ke sǒ nhò dá kécǔtè Efadati kó kutempē. ⁴ Kè Dafitii pī mbesǎndèèbè tekǔpíítè nè sikǔsìyiekè (1700) kǐpí mbehǎǎpǒmbè sikǔpíísidé (20000) kékéké sikpàrisǐ sii dèrì sinaasǐ si duati, késúó nhòmáà sikpàrisǐ nè de kó sinaasǐ tekǔtè (100). ⁵ Kè Sidii kǔbe bèè bo Damaasi kè bèe íténí kétee nhAdadesεε Tisoba kóo kpààti kǔbe, kè Dafitii kǔo Sidii kǔbe sikǔpíísidé nè sikǔpíísidé (22000), ⁶ kǐtiekε Sidii kó ketenkè kékannε kùmàndáàbè Damaasi èi kè Sidii kǔbe nhò yietì dǎmpóò. Kè ti Yiè nKuyie nhò duó mmuwērímú kòo nno nno dootitǎbè ò kǎrì kèè bíékè mudoò. ⁷ Kè Dafitii fietε Adadesεε āǎpǒmbè sǒdǎpíiti kékònnè Sedisadεmmu, ⁸ kǐtúóté disǒwǔǔ mediè ndii do bo Betaa nè Bedotai Adadesεε kó yehékè miεke.

⁹ Kè Amati èi kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Adadesεε āǎpǒmbè ¹⁰ kǐtǒnní o bire Yodammu kòo bo dǎu nDafiti kóo sǎnte ò kǎtemè mudoò ke na Adadesεε. Tou dootitǎu múnke do tú weè Adadesεε. Kè Yodammu nkérì ke tǒ disǒwǔǔ nè mesǒ nnè timátì péitì bè dǒòrinè tì idíití de kó tinentì kédúo nDafiti. ¹¹⁻¹² Kòo dè duó nti Yiè nKuyie nhò do duó mmèè botí deketirè ò do na Sidii kǔbe nè Moabiibe nè Amǎniibe nè Fidisitεεbe kǐhéi dè, ke né yíénè ò do na Adadesεε kǐéi dè. ¹³ Mémme Dafiti yètiri deukemè.

Ò na dii mǎnni Sidii kǔbe kékonní kénamu Edomiibe kubiriku bè tu kù Kukókébiriku ku miεke kǔbe kékuo benitibè tekǔpíítè nè sikǔpíísini (18000), ¹⁴ kǐtiekε Edǎmmu kékannε kùmàndáàbè kè ti Yiè nKuyie nhò duó mmuwērímú, kòo kǎte kùu pikù weè na.

Dafiti kó betǒmbè

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:14-17)

¹⁵ Kè Dafiti mbaké Isidayεeribe bemǎu, kémbekùnè benitibè bemǎu kè dè wenni. ¹⁶ Kè Soabu Seduya bire mbaké behǎǎpǒmbè kè Aidudi bire Yosafati ntú weè tǒ dihèi kó yepáte. ¹⁷ Kè Aitubu bire Sadǎki nè Abiataa bire Aimmεdeki kè bè ntú ikuó niùbè. Kè Seduyaa tu opátíwǎàti. ¹⁸ Kè Yoyada bire Bennaya mbaké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààticǐtè. Kè Dafiti bí nhò tũnko.

9

Dafiti cǔutémè Mεfiboseti o cǐètè miεke

¹ Diyie mari kè Dafitii beke ke dǒ: Òmǎu í kpaá fòu Sauri naàmǔnkù miεke kè nh ò dǒò mesàà nnè Sonnatǎã kpéinǎà?

² Ke sǒ nSauri mǎke otǎnti mǎu kòo yètiri tu Sibaa kòo kǎtení Dafiti borè kòo ò beke ke dǒ: Fǔ nwe Sibaa? Kòo dǒ: Èǐ, mínwe a kóo tǒnti. ³ Kòo kpààti Dafiti dǒ: Sauri naàmǔnkù miεke òmǎu í kpaá fòu kè nh ò dǒò mesàà nKuyie nkpéinǎà? Kòo tǒnti dǒ: Sonnatǎã bire kpaámu ke tu kuhǔkù. ⁴ Kòo kpààti dǒ: Ò borè? Kòo tǒnti dǒ: Ò bo Doo-Dabaa nwe Makiiri Amiyεedi bire cǐètè.

⁵ Kè Dafitii t̄s nhòmòu kè bèe k̄ote Makiiri c̄f̄èt̄e k̄ét̄oní Mefiboseti. ⁶ Sauri k̄oo dapàà Sonnatãã bire, ò tuàkení dii m̄onni okpààti Dafiti borè k̄éninkú k̄ésinnóo o ìikè k̄oo ò beke ke d̄ò: F̄ó̄ tu Mefibosetaa? Kòò d̄ò: Ē, mínwe a k̄oo t̄ont̄i. ⁷ Kòò kpààti Dafiti d̄ò: A bá nyĩ̀k̄u n yóó da d̄òmu mesàà nha cice Sonnatãã kp̄éi, n yóó da t̄énnému a yààk̄u Sauri tenkè kem̄ou k̄aa nyo m borè yewe yem̄ou.

⁸ Kè Mefibosetii nínkú k̄ésinnóo ke d̄ò: Okpààti, dè d̄omme k̄aa d̄ake n kp̄éi mmí ndem̄ocírè?

⁹ Kòò kpààti duó nkè bèe yúní Sibaa Sauri k̄oo t̄ont̄i k̄oo ò nàké ke d̄ò: Sauri k̄pere dem̄ou nè o c̄f̄èt̄e k̄obe k̄pere, n dè duó nho yaàbire Mefiboseti nwe. ¹⁰ F̄ó̄ nnè a bí d̄i yó nhò kuuti, ke t̄ouní ò bo nyo mmù. Mefiboseti yó nyo m borè nde s̄áà.

Sibaa do m̄ake initidabí tep̄ít̄e nè in̄ummù ndi, bet̄ombè sip̄ísidé. ¹¹ Kòò nàké okpààti Dafiti ke d̄ò: N yóó d̄òmu a n nàké t̄i kó dimàà. Mem̄me kè Mefiboseti nyo nhokpààti Dafiti borè ke d̄onnè o bí.

¹² Mefiboseti do m̄ake dedap̄umbire d̄emàà ndi kè de yètirì tu Mikaa, kè Sibaa c̄f̄èt̄e k̄obe bem̄ou tu Mefiboseti kó bet̄ombè. ¹³ Kè Mefiboseti mbo Sedisademmu k̄énk̄orì ke yo nhokpààti Dafiti borè. Ò do tú kuhòk̄u nku.

10

Am̄oniibe feik̄unnem̄e Dafiti t̄umbè (W̄énté 1 Bekpààtibè t̄ommú 19:1-5)

¹ Kè dè mm̄ake yewe mayè kè Am̄oniibe k̄oo kpààti kú, k̄oo bire Anunnii c̄outé tikpàti. ² Kè Dafiti d̄ò: M bo d̄ò Naasi bire Anunni mesàà nho cice do me nni ndòò mè. Mem̄me kè Dafitii t̄s nho t̄umbè kè bè bo d̄ou nhAnunni nè o cice kó muk̄ũ. O t̄umbè tuàkoo dii m̄onni Am̄oniibe cie, ³ kè Am̄oniibe kpààti t̄umbè ò nàké ke d̄ò: A yèmmè d̄ò nDafiti t̄onni o t̄umbè kè bè bo da d̄ou nha cice k̄ũ máà ndi yáa ba? Ò bè t̄onni kè bè bo paaté dihei ndi k̄ew̄etení ké di p̄ont̄e.

⁴ De m̄onni kè Anunnii duó nkè bèe bè pí, k̄ékuó bè deemb̄i dikéè, k̄ékéke be yaàbòrè k̄ebennénè be f̄ò, k̄edeè k̄oo bè bèti. ⁵ Kè bèe nàké okpààti Dafiti, k̄oo t̄s mbenit̄ibè kè bèe bè co ke yé ifei do bè k̄uam̄e. Kè Dafitii bè nàké ke d̄ò, bè nkpaá Sedikoo kè be deemb̄i yènni kè bè né na k̄ékonni.

Isidayeribe kpannem̄e Am̄oniibe nè Sidii k̄obe (W̄énté 1 Bekpààtibè t̄ommú 19:6-19)

⁶ Kè Am̄oniibe banté bè w̄éntém̄e Dafiti k̄eyietí Sidii kó behããp̄ombè Beti-Deabu nè Tisoba k̄obe sik̄up̄ísidé (20000), okpààti Maaka k̄obe tek̄up̄íít̄e (1000), Tobu k̄obe tek̄up̄íít̄e nè sik̄up̄ísidé (12000). ⁷ Dafiti ti k̄è dii m̄onni k̄ét̄o nSoabu nè behããp̄ombè bèe yé dikp̄anni weti weti. ⁸ Kè Am̄oniibe yíé k̄épenné be kó kudook̄ati dihei kó dibòri borè, kè Sidii k̄obe nè Tisoba k̄obe nè Beti-Deabu k̄obe nè Tobu k̄obe nè Maaka k̄obe kè bembe m̄bo kup̄ík̄u tek̄u dikp̄àà miéke. ⁹ Kè Soabuu yà ò d̄ommè k̄éboot̄e o dootit̄obè tip̄iit̄i tidéti nti, bie nho f̄onk̄uò bet̄abè o ìikè. Kòò t̄ãát̄e behããp̄ombè sààbè Isidayeribe cuokè kè bèe wetinné Sidii k̄obe. ¹⁰ Kòò túót̄e behããp̄ombè s̄ambe k̄edúo nho nantè Abikaii, kè bèe wetinné Am̄oniibe. ¹¹ Kòò ò nàké ke d̄ò: K̄aa s̄ó nkè Sidii k̄obe d̄ó ké n na a k̄atení ké n teennè, kè Am̄oniibe beè me ndó ke da na n k̄atoo ké da teennè. ¹² Yáúk̄unne a k̄ont̄i, kè tí kpannè dik̄omb̄uò k̄édeet̄e ti n̄it̄ibè nè Kuyie nti báá nku eì. Kuyie ndòò k̄u d̄óm̄e.

¹³ Soabu nè o ããp̄ombè kè bèe k̄été ke bo dok̄énè Sidii k̄obe kè bèe coké. ¹⁴ Am̄oniibe yà dii m̄onni Sidii k̄obe cokém̄e ke m̄únkeè coké Abikaii k̄ékò mbe eì. Kè Soabuu yóu Am̄oniibe mubèt̄im̄u k̄ékò nSedisademmu.

¹⁵ Kè Sidii kàbèe yà Isidayeribe bè namè ke tí mbèhããpòmbè bèmou. ¹⁶ Kè Adadesè tō nkè bèe nàké Sidii kàbè bèè bo kukó nhEfadati yàà, kè bèe tuàkení Edammu, kè Sobaki wèè baké Adadesèe ããpòmbè kòò bè ni. ¹⁷ Kè Dafitii tì kèè kétéí nyIsidayeribe ããpòmbè késénté Suditèè kétuàke Edammu, kè Sidii kàbèe ò pèríné kudookòti kè bèe ta mudoò. ¹⁸ Dafiti nè o kàbè kè bèe bè na kékuò sinaasèí sikòusiyiekè (700), sisèí sikòupíísínàà (40000) nè sì dèèbè kékòute be kóo kótí Sobaki kòò kú dèborè.

¹⁹ Adadesèe kó behããpòmbè bèmou s̄ ndii m̀nni Isidayeribe bè na kèyóu kè bè narikenè, kèmpí mbe tōmmú. Sidii kàbè ténke í ndàátí ke bo teennè Amòniibe mudoò.

11

Dafiti duónèmè Batisebaa

¹ Dibenni pànni bè ãã keté dii m̀nni mudoò, kòo kpààti Dafitii tō nSoabu wèè baké Isidayeribe ããpòmbè, nè behããpòmbè kè bè bo dokénè Amòniibe kè bè pònte kèpi be eidiè Dabaa. Wenwe Dafiti kè wenwe nkpaá Sedisadammu.

² Kuyuoku makù ke s̄ nhò òmpè kétéení kédeke kudànkù kéncenti tekpààtic̄ètè ìnkè kèyà onitipòkù m̀ou kòò wùò ke wenni mediè. ³ Kè Dafitii bíéké ke bo yà wèè nitipòkù nwe, kè bèe ò nàké ke d̀: Batisebaa Udii Itiibe botí kou pokù nwe Ediammu kóo sapàà. ⁴ Kòò tō nkè bèe ò yuní, kòò kàtení o c̄ètè ke s̄ nho yònti dèè kòò wènk̀nne òmáà bàmbà, kòò ò duónè kédeè kòò kò.

⁵ Kè de kóo nitipòkù púó nkétō nkè bèe nàké Dafiti ò pùómmè.

⁶ Kè Dafiti p̀nke duó ntináànti behããpòmbè kóo kótí Soabu ke d̀: Duó nkè Itiibe botí kou Udii konní.

Kè Soabu duó nkòo konní. ⁷ Kè Udii tuàkení okpààti Dafiti borè, kòò ò beke Soabu k̀nnaatí dòmmè nè behããpòmbè k̀ku nè mudoò cènti mèè botí. ⁸ Ò ò beke m̀mme kédeè kóò nàké ke d̀: Kò nha c̄ètè kéom̀pè sàm̀pó.

Kè Udii íté okpààti c̄ètè, kòò ò p̄ dipãnni kéduónko. ⁹ Udii me nyí nkò nho c̄ètè, kékote kéduó mbèhããpòmbè bèè bàà okpààti c̄ètè be borè ditowaà. ¹⁰ Dafiti tì kèè dii m̀nni, kébeke Udii ke d̀: A bonní kupòòkù détikù nku dè dòmmè kàà í kò nha c̄ètè? ¹¹ Kè Udii ò t̀nné ke d̀: Okpààti, Kuyie ntaummè tau nè Isidayeribe nè Sudaa kàbè kó behããpòmbè bá mbo titouti mièke, ti kóo kótí Soabu nè iwèí yembè bá mbo dikpàà mièke kè mí nné bo n c̄ètè ke yo nke ȳ nke d̀unè m pokù, okpààti nè a yètìrì kpéi n yetemu m báá d̀ò de kó kubotí, mí béi! ¹² Kòò kpààti Dafiti d̀: Dè wenni nkpaá diè nyíe nkè dè wenté n né duó nkàa wète.

Kè Udii nkpaá Sedisadammu kè dè yàa wenténè. ¹³ Kè Dafitii ò yu kè bèe wènné kèdi kèyà menàà nkòò ò duó m̀menaà nkòò yà kémuó, nè m̀mme kuyuoku m̀nni kè Udii kote kéwènnénè behããpòmbè bèè bàà okpààti c̄ètè kéduó ò í nkò nho c̄ètè.

¹⁴ Kè dèe wenté kè Dafitii w̄ari dipátiri Soabu kè di duó nhUdii. ¹⁵ Kè di tú: Níinnè Udii fekparinafe ìkè mudoò c̄èè dè kéwète dif̀nkúò kóò yóu de ìkè òmáà kè dèe yie nkè di dootitòbè ò kòute kòò kú.

Udii Batisebaa d̀ou kumè

¹⁶ Soabu wèè paké dihei ke yé be dootitòbè kperibè bo dii bòri, kòò túóté Udii kéníí nde ìkè. ¹⁷ Kè dihei kàbèe yènni kèdo Soabu, kékuò Isidayeribe mièke benitibè kékuònè Dafiti kó behããpòmbè kékuò Udii Itiibe botí kou. ¹⁸ Kè Soabuu tō nkè bè bo nàké Dafiti dè wũ̀skémè mudoò mièke, ¹⁹ kénáké ò tō nwè ke d̀: Kàa nàké okpààti dè wũ̀skémè mudoò mièke ke dèè, ²⁰ ke s̄ nkòo mièke peike kòò tu dè yíme kè di t̀ónnè dihei, di í yé ke d̀ò mbè bo na kèmbò kuduotí ìnkè kètãũnàà? ²¹ We ndo kùò Abimèdeki Yedubaadi bire Tebesi èi kou? Onitipòkù weè do b̀ntení kupèrikù kuduotí ìnkè kè kùu donní kóò yàke kékuò, dè dòmmè

kè di tǎǎnnè kuduotí mediè? Kè nsà kòo kpààtì da béinnè me kóo botí á ò nàké ke dǎ: A kóo tǎntì Udii Itiibe botí kou kumu múnke mudoò mièke.

²² Kè ditǎnnì kété kékò nkénáké Dafiti Soabu ò nàké tì timəu. ²³ Ke dǎ bèè bàa dihei bè kpeññimu ke ti pǎēté. Bèè yènnì ke ti dinté dikpáa kè ti yetoo ke bè bèti ke tǔðkenè dihei kó dibòrì borè. ²⁴ Dendè detǎnnè yembè còmúmè kuduotí ìnkè ke ti tǎūnì ke kùò behǎǎpòmbè mabè kè a kóo tǎntì Udii Itiibe botí kou káké be mièke.

²⁵ Kòo kpààtì ténne ditǎnnì ke dǎ: Wǎte káyáúkunnè Soabu kǎntì ke dǎ, o yèmmè báa càarè nè dèè dǎò de kpéi. Mudoò mièke benitibè í yóo paà mukūū, wèè yetoo kǎpante de kó dihei.

²⁶ Batisebaa kèè dii mǎnnì o dǎu kumè kékəmmú o kǔū. ²⁷ Mukūū nkó yewe pǎēté dii mǎnnì kè Dafitii tǎ nkè bèè ò yunì kòo ò puoke kòo pèitè denitidabire. Dè í nnarìke ti Yiè nKuyie nnè Dafiti dǎò de kpéi.

12

Dafiti duónnè Batisebaa kè Kuyie nhò kpannè

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎ nku pǎǎnǎntì nǎǎntò Natǎǎ Dafiti borè, kè Natǎǎ tuəkoo kóò nàké ke dǎ: Benitibè bèè do bo bèdébè dihei mari, kòo mǎu mǎke o kpeɛ kòò tǎu tu ocìrì. ² Kè tikpàtì yiè mmǎke iwūš péu. ³ Kòo cǐrì mǎke fepièfè fēmáà ò dontémè ke fè piú kè fè wǎñnè o bí ke bo, ke kótírì ke yo nhò yo mmùu dii, ke yè nhò yè mmèè niè, ke dǎu o borè ke dǎo nho bire. ⁴ Diiyè mari kè opǎò né tuəkénì okpààtì wenwe cǐtè kòo yóu ò bo pǐmmè o wūš mièke fèmafè ke né kote kétúóté ocìrì wenwe kó fepièfè fēmáà kékua kébénnè opǎò.

⁵ Kè dèè yonke Dafiti mediè okpààtì wenwe dǎò de kpéi nkòo nàké Natǎǎ ke dǎ: Nè Kuyie, wèè dǎò memme de yiè ndò nkékúmu. ⁶ Nè ò í kuó mmèè kpéi nhocìrì wenwe mesémmè, ò bo yietí ocìrì fepièfè ò tǔóté fè ipe inàà. ⁷ Kè Natǎǎ né ò nàké ke dǎ: Fǎ nwe de kóo nìtì. Né nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeɛribe tǔ nkù tu mù: Kù tu kuù da pǐ ntikpàtì kàa baké Isidayeɛribe kè kù da deeténè Sauri. ⁸ Ke duó nkàa na Sauri nè o cǐtè kè kù tǔóté o pobè ke da duó, ke duó nkàa baké Isidayeɛribe nè Sudaa kǎbe, kè dè í da sǎnnè kù na nda yíemu. ⁹ Ba nkpeí nnè te kàa sènkèrì ku nùu, ke dǎò kù í dǎ dè, ke dǎò dè bo yiennèmmè kè Aməniibe ke Udii, kè bè ò kùò kàa tǔóté o pokù ke puoke? ¹⁰ Di mmənnì mudoò í yóo fūtenè a cǐtè, a me nkù sènkèrìmmè ke tǔóté Udii Itiibe botí kou pokù ke puoke. ¹¹ Kénté kékeè ti Yiè nKuyie ntu mù. Kù tu kù bo duó nkè meyei nda tuəkénì, mè yóo yènnì a cǐtè mómmannte nte. Kù bo tǔóté a pobè a nuə mmieke kéduó nha tebí kè sǐi bè duónnè kuyie ncuokè. ¹² A dǎò dè disòrì, kunku bo dè dǎò kuyie ncuokè kupiiti mièke Isidayeɛribe beməu ìikè.

¹³ Kè Dafiti dǎ: N càarèmu. Kè Natǎǎ dǎ: Ti Yiè nKuyie mmúnke da cǐmmu a í yóo kú. ¹⁴ De mièke náke a càarèmu ti Yiè nKuyie, nè de kpéi nha bire bè pèiténè dè bàmbà ndè yóo kúmu.

¹⁵ Natǎǎ ò nàké memme kédeè kékò nho cǐtè.

Batisebaa bire kumè

Kè ti Yiè nKuyie mpoté Udii pokù Batisebaa pèitè dèè bire Dafiti kè dèè muəke kè dè ncéè mediè. ¹⁶ Kè Dafitii bántè ti Yiè nKuyie nde kó debire kpéi nkéboú dinùu, ke ntūūnko kékonnì kuyuoku kényiè nke duó ketenkè. ¹⁷ Kòo kó betǎmbè kótibèè ò bǎntè ke dǎ wèè íté. Kòo yete, ò keté ke í nyie nke bo bè wǎnnénè kèdi. ¹⁸ Kè debire mməke yewe yèyiekè nè de muəkemè kékú. Kè Dafiti tǎmbè ñyǐkù bè bo tì nhò nàkémè kénnáá mbe máa ke wéú ke tú: Debire sòò kpáa ke fòumu kè tì nhò nǎnnè ò í nti kémmú, ti bo yǐme ke dáátí kóò nàké debire kumè ò yàà bo dǎò omáa meyei. ¹⁹ Kè Dafitii yà bè náa nnáámmè bemáa ke wéú kébanté tì tǔðkení kè bè beke ke dǎ: M bire kumáa? Kè bè dǎ: Eɛ, dè kumu.

²⁰ De mǎnnì kè Dafitii íté ketenkè kéwuə, kéǎnnè tǔdǎàrí, kéceete tiyǎàtì, kéta ti Yiè nKuyie ncǐtè kébantè Kuyie. Ò konnì dii mǎnnì o cǐtè kéduó nkè bèè ò waá mmudiì kòo di. ²¹ Kòo kó betǎmbè ò beke ke dǎ: Okpààtì a dǎori ba mbotí nku? A bire sòò kpáa fòu kàa boú dinùu kénkuə, kè dè né ku kàa íté ke yonnaa? ²² Kòo dǎ: M bire sòò kpáa fòu kè m boú

dinùù kénkuònnè Kuyie nku ke tú kè dè naati kù n kuó mmesémmè kè dè báá kú. ²³ Dè né me nkumèmu ke dèè n né bo mboú dinùù ba nkpéí? N yí kpaá bo na ké dè fòùkùnnè, mí sàà bo dè sǎńkóo dè í wētíní m borè.

Bè peitémè Sodomò

²⁴ Kè Dafitii kòte kébámmú o pokù Batisebaa o bore kũũ nkpéí, kóò duónè kòo peité denitidabire kòo dè yu ke dò Sodomò, kè ti Yiè nKuyie nní ndè dó, ²⁵ kètò nku pǎánáàntì náàntò Natǎǎ kòo náké Dafiti Kuyie ndómè de kó debire, ké dè yú ke dò Yedidia, dèè benkú ke tú Kuyie ndó wè.

Dafiti pòntemè Adaba

(Wénté 1 Bekpààtibè tǎmmú 20:1-3)

²⁶ De mǎnnì kè behǎǎpòmbè kóo kótì Soabu do Adaba Amòniibe èi dièrì kéfiete okpààtì kó dicǎkari, ²⁷ kètò nkè bèe náké Dafiti ke dò: Soabu tu ò pòntemu Adabaa ke fiète menie mbo dii eikari. ²⁸ Kàa túóté behǎǎpòmbè kè di kòto kèpònte dihei kàa di fiète ò í ndó wèè di túóté o mómmuò nkè di ntò weè kó diyèrì. ²⁹ Kè Dafitii túóté behǎǎpòmbè sòmbè kè bèe kòte kédò dihei ké di pònte kòo di tieke, ³⁰ Kè bèe túóté be kóo kpààtì òké dii sòpìi, kè di cǎékù tùòke cidóòbè bèkuò, kè di dàri ditàsàari dii donku kpeñni ké di òó nDafiti kééinè tinenti teti péu. ³¹ Kè Dafitii pǐmmú benitibè kékònnè ké bè pǐnnè muheikèntǎmmú, kè bè nsóũ tidabeeti, ke céú yetárè. Ke kǎũ ideí, ke piiku yedombie ke múнке mè dǎò Amòniibe ekè teyè. De kó difònkúò Dafiti nè o ǎǎpòmbè kè bèe kò nSedisademu.

13

Amunò duónèmè Tamaa

¹ Dafiti kóo dapàà nhAbusadammu do mǎke o tǎũ mǎu nwe, oposáàtì mesàà, kòo yetìrì tu Tamaa. Dafiti kóo dapàà ntòu mǎu bè tu wè Amunò. Kòo dǎke de kóo sapàà mmediè. ² Ke mènkee ò dǎke kè dèè tonté kóò dǎò mumǎmmú. Ò í nya ò bo yǐmè kóò nìnte ke yé ò mu ndo í yǐtémè onitidò. ³ Kè Amunò né mǎke o népo mǎu Dafiti kóo kótì Simea bire, kòo yetìrì tu Yonnadabu kòo cii mediè, ⁴ kébeke Amunò ke dò: Ba nkpéí nte fǐ nhokpààtì bire kàa ìikè ò nsòu yekũnwerè yemǎu? A bá n náké mùu teà? Kè Amunò dò: N tebite Abusadammu tǎũ Tamaa nwe n dómè. ⁵ Kè Yonnadabuu ò náké ke dò: Dǎò kéndò nha mǎ nkénduó a dóu ìnkè kàa cice kǎtení ke bo da siéké á ò náké ke dò: Duó nkè n tǎũ Tamaa kǎtení ké n yènté. Wèe kǎtení kémbéí die m borè, kòo dèè wèe tǎní o mómmuò nkè n duó nkè n di.

⁶ Kè Amunò dǎò kéndò nhò mǎ, kòo cicee kǎtení ke bo ò siéké, kòo ò náké ke dò: Duó nkè n tǎũ Tamaa kǎtení ké n kake yekàtindà yédèè ké n duó nkè n cááké.

⁷ Kè Dafitii tǎ nkè bèe náké Tamaa ke dò: Kòte kébénnè a tǎũ Amunò kòo di.

⁸ Kè Tamaa kòte kénsó nhò duó o dóu ìnkè, kòo ǎnte ticootì kénkaati kè Amunò wùó. ⁹ Kòo yè túóté kéinnè Amunò ìikè, kòo yete ke dò bèe denne benitibè bemǎu, kè bèe yie nkéyè.

¹⁰ De mǎnnì kòo náké Tamaa ke dò: Tǎní de kó yekàtindà n dóu borè, fǐ yóó yè nni nduó nha mómmuò nkè n cááké. Kè Tamaa yè túóté kékǎtenko ò duó dè. ¹¹ Ò yè nhò yòutoo dii mǎnnì kòo bo cááké, kòo ò pǐ nke dò: Kǎtení n tǎũ kè tí duó. ¹² Kè Tamaa yete kékuónko ke dò: Bá m pǐnnè muwèrímú Isidayeribe í dǎari memme, bá n dǎònhè isòke inyi botí. ¹³ M bo cuónnè ke de kó ifei, fǐ nha mómmuò mbè yóó da wénté onitiyeiwe nwe Isidayeribe cuokè. Béinnè okpààtì ò í yóó yete a bo m puokémè.

¹⁴ Amunò í nyie nke bo kénté, kóò pǐnnè muwèrímú kéduónè. ¹⁵ De kó difònkúò ò ténke í ndó kóò yà fenònfè kóò sènkèrì kè dèe pǎtè ò do ò dǎ mèè botí kòo ò bèti ke dò: Yè! ¹⁶ Kòo yete ke dò: Kàa m bèti de kó meyei mbo ndeu kèpǎtè meketimè a n dǎò mè.

Amunò me nyí nkénté, ¹⁷ kèpéí nho kóo tǎnti ke dò: Denne we nsapàà nkékpétinnè dicàù kèpáá. ¹⁸ Kòo tǎnti ò denne kèkpétinnè kèpáá.

Tamaa do dáátí disapunyaàbòrì sààrì ndi, de m̀̀nnì kó bekpààtìsapàmbè mu ndo ãã í nyé onitidù kéndáátí yè. ¹⁹ Kòo pũ nhomáà mutápeí nkékèrí o yaàbòrì kèmpì o ìkè ke kéri ke kònti. ²⁰ Kòo tãũ Abusadammuu ò beke ke d̀̀: Amunã da duónèmaà? Cíéké a tãũ nwe a bá ndake de kpeti.

Ke túóté de kó diyìè kè Tamaa r̀̀bo o tãũ Abusadammu c̀̀tètè, bá òm̀̀u í ndake o kpeti. ²¹ Kòo kpààti Dafitii keè dèè d̀̀d̀ kè dèè ò yonke mediè nhò me nyí mbéi ntìmatì, ke yé Amunã do túmè Mpo nwe kòo ò d̀̀ó mediè. ²² Kè Abusadammu mièke m̀̀pèi Amunã ò càke m̀̀è k̀̀péi nho tãũ, bá ò ténke í nhò náánnè.

Abusadammu duóm̀̀mè kè bèe kuã Amunã

²³ Kè dè mmàke yèbie nyèdèé kè bè nkèi Abusadammu pe citi Baa-Aso Efadaimmu tenkè m̀̀anku, kòo yú okpààti dapàmbè bəm̀̀u mudii, ²⁴ k̀̀k̀k̀te okpààti c̀̀tètè kòò nàké ke d̀̀: N cice n da báámmu, n yikú m peciti k̀̀i m̀̀mu, ke d̀̀ó f̀̀ nnè a tũmbè di k̀̀tení de kó dibanni. ²⁵ Kòo kpààti d̀̀: M birè kè ti k̀̀te tim̀̀u dit̀̀u yàà bo da c̀̀èke, ti báá na k̀̀k̀te tim̀̀u.

Kè Abusadammu nyetíróo, kòo kpààti yete k̀̀beke Kuyie nkó mesàà mmáà o ìnkè bá wenwe í nk̀̀te o m̀̀mmu. ²⁶ Kè Abusadammu d̀̀: Kàa í k̀̀ri a m̀̀mmu nyóu kè ñ tebite Amunã n neinè, kòo kpààti d̀̀: Ò da neinè ba nk̀̀péi?

²⁷ Kè Abusadammu baa nyetíróo kòo kpààti r̀̀bo k̀̀yóu kòo kó bedapàmbèè ò neinè k̀̀k̀te.

²⁸ Kè Abusadammu náké o kò betũmbè ke d̀̀: Dí ñwéi kè Amunã muó ndii m̀̀nnì menaà nkòo ìkè k̀̀are, kè m pèi nke yí poténè we, di ò k̀̀u ke bá nyíèk̀̀u, m̀̀i me nyé. Di k̀̀mb̀̀uàti bá nduò, d̀̀nnè dinitidaà.

²⁹ Kòo tũmbèè d̀̀d̀ ò bè nàké ti k̀̀kuã Amunã, kòo kpààti dapàmbè s̀̀mbèe cíeté bá wè kòo deke o s̀̀ntè k̀̀coké.

³⁰ Kè bè nkpaá ke mu nyí tũkoo kè Dafiti ti k̀̀è kè bè tu: Abusadammu k̀̀u okpààti dapàmbè bəm̀̀u bá òm̀̀u í kpaá bá omáà. ³¹ Kòo kpààti yèmmèe caàrè kòo k̀̀té o yaàbòrì, k̀̀doroò ketenkè, kòo kó betũmbè m̀̀nke k̀̀ri be kpeye kè nhò murí. ³² Kè Dafiti kóo kòti birè Yonnadabuu béi nke d̀̀: Okpààti a yèmmè bá ndò nha kó bedapàmbè ku bəm̀̀u, Amunã máà ndi bè k̀̀mè, nè ò càke dii yiè ndi Tamaa de kó meyèmmè tamè Abusadammu. ³³ Tũ mbá ntoti a yèmmè ke tú a kó bedapàmbè bəm̀̀u ndi bè k̀̀mè, Amunã máà ndi bè k̀̀mè. ³⁴ Kè Abusadammuu coké.

Odapàà nwèè paké dihei kòo yà dit̀̀nni mari cootinimè Odonnaimmu tãri p̀̀ri, k̀̀k̀te kénáké okpààti ke d̀̀: N yà benitibè mabè mbe kè bè cootini Odonnaimmu tãri p̀̀ri.

³⁵ Kè Yonnadabuu náké okpààti ke d̀̀: A bí ìi k̀̀rini. N da nàké t̀̀nti.

³⁶ Yonnadabu kpaá me nnáà nkòo kpààti dapàmbèe tuàkení, k̀̀tiitè yedabùò, okpààti nè o tũmbè kè bè m̀̀nke tiitè yedabùò.

³⁷⁻³⁸ Kè Abusadammu yie coké k̀̀k̀te Tamai Ammiudi Kesuu kpààti cie kè nke mbo ke d̀̀ yèbie nyètããti, de kó yem̀̀rè kè Dafiti kuò nho birè Amunã kũũ. ³⁹ Kè bèè ò bàntè Amunã kũũ nk̀̀péi mbá o mièke ténke í m̀̀péi Abusadammu.

14

Abusadammu ẁ̀tènimè Sedisadammu

¹ Kè Seduyaa birè Soabuu bantè Dafiti yèmmè bomè Abusadammu bíékè, ² k̀̀tũ nkè bèe yúni onitipòk̀̀u m̀̀u Tekoa èi, kòo ciì mediè, kòo ò nàké ke d̀̀: D̀̀d̀ kè dè ñdò nha t̀̀ tiyóóti, a báá ỳ̀are amáà tũd̀̀arí, d̀̀d̀ kéndò nha t̀̀ tiyóóti kè dè m̀̀nte, ³ k̀̀k̀te k̀̀yà okpààti kòò nàké n yóó me nda náké ti.

Mèmmè kè Soabuu ò nàké ò d̀̀o nke bíi náké ti. ⁴ Kòo nitipòk̀̀u k̀̀te k̀̀yà okpààti kéninkú k̀̀sinnè o ìkè, kòò nàké ke d̀̀: N d̀̀ó a n teennèmu. ⁵ Kòo kpààti ò beke ke d̀̀: A d̀̀ó ba? Kòo

dà: Okpààti n tú okúpokù nwe, n dɔ̀u weè ku, ⁶ ke s̄́ m m̀̀ke ibí ìdèì, kè ì né kpa nkupaku bá òm̀̀u í dè bo ke bo ì p̀̀te, kè dè̀m̀̀a k̀̀u d̀̀etèrè. ⁷ Kè n d̀̀u naàm̀̀nk̀̀u k̀̀be né ìtè ke bo ò k̀̀u, ke tú m̀̀ b̀̀e dùs̀ nhonitìk̀̀ùtì, kè b̀̀e ò k̀̀u k̀̀p̀̀eite ò k̀̀uom̀̀e o nantè. Bè d̀̀o k̀̀ekuomu os̀̀nwe n kpaá wúo nwe kè n d̀̀u k̀̀o kufukuu kpánnè.

⁸ Kòo kpààti d̀̀: Kò nha c̄̀t̀̀è, n yóo yàmu a kpeti. ⁹ Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti, kè t̀̀imatì t̀̀ù̀k̀̀enì, de k̀̀o tináàntì ìnkè, mí nnè n c̄̀t̀̀è k̀̀be ti bo ti t̀̀, ti í yó ntú a kpeti yoo a kpààtiyuu kpeti. ¹⁰ Kòo kpààti d̀̀: Kòo m̀̀u da kpánnè, a wè nni nt̀̀nì ò t̀̀enke báá dè yìe nè ò bo mbomè. ¹¹ Kòo nitipòk̀̀u yìe k̀̀b̀̀eí nke d̀̀: Okpààti, b̀̀eí nkéyú Kuyie nha báá nkù yètìrì, wèe d̀̀o k̀̀p̀̀eite kòo báá ku m̀̀ b̀̀ire s̀̀nnè. Kòo kpààti d̀̀: Kuyie mbomu kè n yú ku yètìrì ke b̀̀eí nke tú a b̀̀ire k̀̀o kuyùrik̀̀u mak̀̀u í doti ketenkè bá k̀̀um̀̀a.

¹² Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti yóu kè n yìe ke da béinnè t̀̀imatì. Kòo d̀̀: B̀̀eí. ¹³ Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: A d̀̀ò dè í yóo d̀̀ò Kuyie nk̀̀be mesàà, k̀̀end̀̀onnè a bo ke náámmè, nè a náàntì mièke a benke ke d̀̀o nha cààr̀̀emu, a í yóumè kè b̀̀e b̀̀eti wè bo ẁ̀etèní. ¹⁴ Tim̀̀u ti yóo k̀̀umu. Ti d̀̀onnè mèk̀̀ù m̀̀me, kè mèk̀̀ù ncòu nkoutè í bo, mèe botí nku Kuyie nyí yóo f̀̀òk̀̀unne wèe ku. Okpààti, Kuyie nnè í d̀̀o b̀̀e b̀̀eti we bo yeinkoomè. ¹⁵ Benit̀̀ibè beè donnè n k̀̀m̀̀b̀̀ù̀atì dèe te kè n k̀̀tèní ke da yà, ke tú kè dè bo yie n yìe nhokpààti á d̀̀ò mí nha k̀̀o t̀̀ntì s̀̀m̀p̀̀òu n da beke tì. ¹⁶ Okpààti n ỳ̀emu ke d̀̀o nha yó n d̀̀etènè wèe d̀̀o ke ti ku mí nnè m̀̀ b̀̀ire kè ti kperèe deè dihèi Kuyie nduò ndi ku k̀̀o benit̀̀ibè di mièke. ¹⁷ Nè n yèmmè mièke n do ỳ̀emu ke d̀̀o nf̄̀o nhokpààti a bo nárik̀̀unne n yèmmè, ke ỳ̀e a í cáánnèmmè Kuyie nt̀̀nnì! A ỳ̀emu mesàà nnè meyei. Ti Yiè nKuyie nha t̀̀u nkù ñda bonè.

¹⁸ Kòo kpààti náké onitipòk̀̀u ke d̀̀: N yóo da beke t̀̀imatì nti, kè m̀̀ me nti nda beke a bá n s̀̀nnè. Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti b̀̀eí. ¹⁹ Kòo kpààti ò beke ke d̀̀: Soabu ǹ̀utè í k̀̀kè de mièkaà? Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti a bomu! Weti weti nwe a béimmè, a k̀̀o t̀̀ntì Soabu wèe n náké n d̀̀o nkénákè tì tim̀̀u. ²⁰ Ò me d̀̀ò ke bo pentè tináàntì nti m̀̀t̀̀m̀è, kè n yìe m̀̀me ncìi ke d̀̀onnè ti Yiè nKuyie nt̀̀nnì ke ỳ̀e dem̀̀u dèe d̀̀òri ketenkè ìnkè.

²¹ Kòo kpààti k̀̀te kénákè Soabu ke d̀̀: N yiemmu ke bo d̀̀ò a m̀̀ beke tì, k̀̀te k̀̀yúni odapàà nhAbusad̀̀mmu kè di konní.

²² Kè Soabuu nínkú okpààti ìkè k̀̀s̀̀innòo ketenkè k̀̀o d̀̀unnè mut̀̀mmú ke d̀̀: Okpààti n ỳ̀emu ke d̀̀o m̀̀ p̀̀tè a k̀̀o mesàà, a mè nyiemmmè ke d̀̀ò mí nha k̀̀o t̀̀ntì n da beke tì.

²³ Kè Soabuu ítè k̀̀p̄̀ nkuce k̀̀k̀te Kesuu k̀̀t̀nì Abusad̀̀mmu, kè b̀̀e konní Sedisad̀̀mmu. ²⁴ Kòo kpààti b̀̀eí nke d̀̀: Wèe kò nho c̄̀t̀̀è n yí d̀̀o k̀̀o yà.

Mèmmè kè Abusad̀̀mmu kò mbá ò í yà okpààti.

Dafiti nè Abusad̀̀mmu b̀̀e ẁ̀te ke taummè

²⁵ Isidayeribe mièke òm̀̀u do í bo wèe wenni ke d̀̀onnè Abusad̀̀mmu, k̀̀t̀úotè o naàc̀̀i k̀̀dekenè o yuu d̀̀marè do í bo a bo yí dèe yeté. Deè do te kè b̀̀e nhò s̀̀ntì. ²⁶ Bá dii benni k̀̀o mukũ nkòo níi k̀̀í o ỳ̀tì, ke ỳ̀e tì s̄̀ c̄̀èkèmmè mediè nkòo níi tì k̀̀í k̀̀c̀nnè okpààti k̀̀o tebiètè kè tì mbo c̀̀d̀ò b̀̀d̀ébè. ²⁷ Abusad̀̀mmu do m̀̀ke initidabí itáãti ndi denitipobire dè̀m̀̀a, kè de yètìrì tú Tamaa kè dè wenni mediè.

²⁸ Kè Abusad̀̀mmu mbo Sedisad̀̀mmu ke d̀̀o yebie nyèdèé bá ò í k̀̀te okpààti c̄̀t̀̀è. ²⁹ Diyie mari kòo yú Soabu ke bo ò t̄̀ nhokpààti borè kè Soabuu yete ke í nk̀̀tèní. Kòo yìe k̀̀t̀nko ot̀̀u kè Soabu baa yete, ò í nk̀̀tèní. ³⁰ De m̀̀nnì kè Abusad̀̀mmu náké o k̀̀o bet̀̀mbè ke d̀̀: Kupaku k̀̀u m̀̀ mbo n k̀̀ku borè dí k̀̀u c̀̀u. Kòo k̀̀o bet̀̀mbèe d̀̀ò ò b̀̀e náké tì. ³¹ Kè Soabuu k̀̀te dende bàmbà nhAbusad̀̀mmu borè k̀̀o beke ke d̀̀: Dè ỳ̀ime k̀̀a k̀̀o bet̀̀mbè c̀̀u m̀̀ paku? ³² Kè Abusad̀̀mmu d̀̀: N da yumu k̀̀a yete, n do d̀̀o ke da t̄̀ nhokpààti borè nde k̀̀a ò beke ke tú, n ỳ̀e mba nte kè n ỳ̀tèní Kesuu? Kè n do nkpaanì dè na nt̄̀. Di m̀̀nnì n d̀̀o k̀̀k̀temu okpààti borè, kè n cààr̀̀emu kòo bo n ku wèe n ku.

³³ Kè Soabuu kate kénáké okpààti Abusadammu ò nàké tì timòu. Kòo kpààti duó nkè bèè ò yùní kòo cokéní kénínkóo o ìkè kòo ò káunnè.

15

Abusadammu dómè kécouté tikpàti

¹ Kè Abusadammuu waá ntekpàrìnaasāntè nè benitibè sipísìnùmmù kè bè nni o ìkè ke cokù. ² Ke ní pike cute dikūnweñni sèi kénkari kuce nùù kùù kàrinè dihei kó dibòri, kòo mòu m̀̀ke timati ke kòri ke bo beé nhokpààti, Abusadammuu ò yu kèbekè ò yènní dè, kòo ì: Okpààti dapàa m bonní Isidayeribe botí mièke nke. ³ Abusadammu dà: Dè wenni, f̀̀s̀̀ naati òmòu me nyí yóó da keèné a teti okpààti borè.

⁴ Kòo dèè memme ò dà: Kè múi né do ntú obeénti di nhei, bèè kàriní tibeénti n na mbè bekùnè weti weti nwe.

⁵ Kè de yiè nkàtení ke bo nínkú o ìkè wèè ò ínní kóò káunnè.

⁶ Memme Abusadammu do d̀̀arimè bèè kó dimàa kàriní tibeénti okpààti borè, ke yūš nyIsidayeribe bemòu yèmmè o bíkè.

⁷ Yebie nyènáà kó dif̀̀nkúò kè Abusadammuu náké okpààti ke dà okpààti m pã kuce kè n kate Ebunòo kédàò ti Yiè nKuyie nkó ikuó, n do kù d̀̀unnè dinùù ndi ⁸ n do bo dii m̀̀nni Kesuu Sidii tempè mmièke kéd̀̀unnè Kuyie nku dinùù ke dà kè kù yie nke n kpènnéni Sedisadammu m bo kù fié iwūš Ebunòo. ⁹ Kòo kpààti dà: Kate kè dè nnaati.

Memme kè Abusadammuu kate Ebunòo. ¹⁰ Ò ke mbo kètš nho kó benitibè disòri Isidayeribe bemòu borè kè bèè bè nàké ke dà: Kè di kèè dii m̀̀nni ditàteheù kuómmè, dimòu di p̀̀kè ke dà: Abusadammu naá nhokpààti Ebunòo. ¹¹ Benitibè sikòupísidé (2000) bèè do ò neínè Sedisadammu kékate Ebunòo bè me ndo í yé ke dò nhò d̀̀o kédàò timati.

¹² Bè feu dii m̀̀nni Kuyie nyiwūš, kè Abusadammuu tš nkè bèè yúni Aitofeedi wèè do š nduè nyitié nDafiti, kòo bo Kido o ei mièke. Kè Abusadammu kó benitibè mmó nke sũ̀nko, kòo bo b̀̀mmè okpààti kó meyèmmè mmó nke déúkú o mièke.

Dafiti yèmmè Sedisadammu

¹³ De m̀̀nni kè bèè náké Dafiti ke dà: Isidayeribe bemòu tũ̀nne Abusadammu nwe. ¹⁴ Kè Dafiti p̀̀nke náké o kó betũ̀mbè bèè ò bonè Sedisadammu ke dà: Tí cokénè, Abusadammu yàa bo ti kuó, tí c̀̀rike kòo yàa bo ti s̀̀nké kè meyei mpeité dihei kòo kuó kubotí kumòu.

¹⁵ Kòo tũ̀mbèè ò t̀̀nné ke dà: Kàa tãāté tì ti bo a f̀̀nkúò ndi.

¹⁶ De m̀̀nni okpààti nè o kabe kè bèè íte tekpààtič̀̀tè nè sinaàcèi, kòo yóu o pocĩè ntepiítè màa kè yè mbaa o c̀̀tè.

¹⁷ Okpààti nè o kabe bè yènní dii m̀̀nni dihei kécómmù tēč̀̀tè sante také, ¹⁸ kòo kó betũ̀mbè m̀̀p̀̀nkù. Kedetiibe nè Pedesiibe kè bè m̀̀p̀̀nkù nè Itaii nè Kati kó behããp̀̀mbè sikòusikuò (600) bèè do tũ̀nne Dafiti kè bèè d̀̀óté kèmp̀̀nkù o ìkè. ¹⁹ Kòo náké Itaii Kati ei kó behããp̀̀mbè kóo kóti ke dà: Dè yĩme kàa d̀̀o kè nti neínè? Wète dihei kèmbonè okpààti p̀̀nwè, a tú op̀̀ò nwe ke kàtení ke ompu die. ²⁰ A tũ̀kení ti cie dè í m̀̀nte p̀̀nke báa ti neínè, m me nkètè ke í yé n kòri kè. Neínè a kabe kè dí wète dihei kè Kuyie nni ndi bonè ké di d̀̀ò mesàa.

²¹ Kè Itaii ò t̀̀nné ke dà: Okpààti, ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, a yó mborè n yó nde mbo, kè mukũũ mmu tí kú, kè mufòmmu mmu tí nfòu. ²² Kè Dafiti dà: Dè wenni niité, kòo niité nè behããp̀̀mbè nè be c̀̀i kabe nè be bí. ²³ Kè benitibè bemòu tiité yedabùò nkèmp̀̀nkù Dafiti ìkè. O m̀̀mmuò nkòo sénté kukó nSetinòo, kòo kabe nhò tũ̀ nkè bè kèrí kuce kùù dirínè dikpàa. ²⁴ Kè ikuó niùti Sadaki dè bo nè Defiibe bèè tò Kuyie ntaummè t̀̀u, kè bèè di d̀̀ú nyikuó niùti Abiataa borè kèmbaanè benitibè bo yèmmè dihei bemòu. ²⁵ Kè bèè p̀̀tè kèdeè, kòo kpààti náké Sadaki ke dà: Kpènnè Kuyie ntaummè t̀̀u dihei, kè Kuyie nni ndónè

mesàà nkù yóó duómumu kè n wētēnī kēyà ku cīētē nē ku taummē tōu. ²⁶ Kè kù me ndó ké m mōnte ku kó mesàà nkùu dāò kù dómē.

²⁷ Kòo yíe náké ikuó nìtì Sadōki ke dō: Wēte dihei nē a bire Ayimasi nē Abiataa nē o bire Yonnatāā kè dē nnaati. ²⁸ Mí n yó mbo kukó nSuditēē pēémme mme ke yāa keēnē di kpeti dōmmē.

²⁹ Mēmme Sadōki nē Abiataa kè bēe kpēnnē Kuyie ntaummē tōu Sedisadēmmu ké nke mbo.

Dafiti tōmmē Usaii kòò bo paaté Abusadēmmu

³⁰ Kè Dafiti ndeētì Odifìe tārì ke kōnti, ke dáátí o yuu kuyààkù, ke kéri menacēbii, bēè ò nēinē kè bē múnke dáátí be yō tiyààtì ke kōnti. ³¹ Kè bēe náké Dafiti Aitofēedi kōkémē bēè dō kóò bō mbe miēke, ke wēnnē Abusadēmmu. Kè Dafitii kuónko ke dō: Ti Yiè nKuyie, n da báámmu! Yóu kè Aitofēedi kó itié nnaá nyisīntēkpēyi. ³² Dafiti tūòke dii mōnni ditārì yómmē, bē bāá ndē Kuyie, kēyānī Usaii Adikēē èi kou wēè do ò nhò duò nyitié nkòò kēríní o ìikē, kòo yaàbòrì kērí kè mutāá ndáátí o yuu. ³³ Kè Dafitii ò náké ke dō: A bá n tūnne a yó ntú ditōu ndi n kpéí. ³⁴ Wēte dihei kénáké Abusadēmmu ke dō: Okpààtì n dō kēmpī nha tōmmú mmu, n do ò mpī nha cice kōmu mmu. De mōnni a bo na ké n teennē kédítinnē Aitofēedi tié. ³⁵ Kàa ntókēnē ikuó nìbē Sadōki nē Abiataa, bē ke mbo, kàa kēè tì kó dimàà okpààtì cīētē a bē náké. ³⁶ Sadōki bire Ayimasi nē Abiataa bire Yonataā bē ke mbo, a yó mbe ntūōnní kè bē n nāá nha yo tì kó dimàà.

³⁷ Usaii wēè do ò nduò nDafiti itié nkòò ntūòkoo Sedisadēmmu ke mōnnē Abusadēmmu tūòkoomē.

16

Dafiti dōmmē mesàà nSibaa

¹ Dafiti pēētē dii mōnni ditārì yómmē sām̀pó kè Mefiboseti kóo tōntì Sibaa tuòkoo ke kraake sām̀marímúbē bēdébē kè bē tō pēēbē sikōusidē (200), fīnyī kó yebe kperē siyūu ntekòutē (100) yesūūyē tekòutē (100) nē menaà nkudōukù kumáà. ² Kòo kpààtì Dafitii ò beke ke dō: A dō ké dē dōnnē ba? Kè Sibaa ò tēnnē ke dō: Okpààtì a cīētē kōbe bo ndekù sām̀marímúbē, kàa āāpòmbēe cááké pēēbē nē yetebe, bēè ce ndikpàà miēke ke òu kè bēe yā menaà.

³ Kòo kpààtì dō: Mefiboseti a yiè nSauri yaàbire bore? Kè Sibaa dō: Ò kraá Sedisadēmmu nwe kòo yēmmē dō ndi mōnni Isidayēeribe bo ò duó nho yààkù kpàtì. ⁴ Kòo kpààtì dō: M bo da duó mMefiboseti kperē demōu kè Sibaa nínkóo okpààtì ìikē ke dō: Okpààtì f́ nnē mutōmmú a nsáké ké nni nkuò mmesémme.

Simēii nōōsìrìmē Dafiti

⁵ Dafiti tūòke dii mōnni Baudimmu èi kè Sauri naàm̀nkù kou mōu Keda bire, kòo yètìrì tu Simēii, kòo yènni kēmbuò nDafiti kusīnkù. ⁶ Kòò bōmmu yetārē kòò uuti mutāá, bá nē Dafiti kò betūmbē nē behāāpòmbē do me nhò murímē. ⁷ Kòò nhò sáá nke pīēkù ke tú: Fūte, fūte desīnnē f́ nhonitikòutì! ⁸ Ti Yiè nKuyie nda kpetinnē a kùò mēè kpéí nke Sauri cīētē a yūúkumu Sauri kpàtì deē te kè ti Yiè nKuyie nti duó nha bire Abusadēmmu, kàa ta mehāárìmē miēke a tú onitikòutì nwe.

⁹ Kè Seduyaa bire Abikaii náké okpààtì ke dō: Demōcìrē diē mbá ntūū nke da sáá, yóu kè n kōte ké dē fēútē. ¹⁰ Kòo kpààtì Dafiti dō: Di báá ti ta f́ nnē a kóo kótì Soabu kòò n sáá ti Yiè nKuyie nkuò yē nhò nni nsáá nhòmōu báá na kóò bà. ¹¹ Kè Dafitii náké o tūmbē nē Abikaii ke dō: Mí m bire móm̀mōnne m peité dē dō ké n kuò, kè Bensamēe botí kou wēè né bo n yóuà? Yóunē we kòo nni nsáá, ti Yiè nKuyie nkuò yē nhò nni nsáá. ¹² Kè dē yēmmē ti Yiè nKuyie mbo wētē n sémme kēduó nkè mēyēi nhò n dōnnē mēe naá mmesàà.

¹³ Dafiti nè o kabe kè bè nsaké be ce kè Simeii bè dirínè ditārì pēri ke bè bōmmù kusīnkù ke tú bè bo yà, ke bè bōmmù yetārè ke bè uuti mutāā. ¹⁴ Dafiti nè o kabe kè bèe ntuakoo kukó nSuditēē pēēmme, ke òu mmucèmmu kékaroo kénhōmpu deborè.

Usaii kàtemè Abusadōmmu borè

¹⁵ De mōnnì Abusadōmmu nè Isidayeribe kè bèe kò nSedisadēmmu kè Aitofēedi mbè neínè. ¹⁶ Usaii Adikiti eì kou wèè do ò nduò nDafiti itié nhò tùakoo dii mōnnì Abusadōmmu borè ke dò: Okpààtì r̀bo s̀āā!

¹⁷ Kè Abusadōmmu ò beke ke dò: Nè a népo Dafiti di népotì dèèmu dendaà? Dè dōmme kàa í neínè a népo. ¹⁸ Kè Usaii ò tēnné ke dò: Tì Yìè nKuyie nnè Isidayeribe bēmau tãātè wè n we ndó n yó nwe mbonè. ¹⁹ Kàa wète ke tú n népo bire, n yí s̀h̀nté ke tũ mbá wè, n do p̀ĩ mmèè botí a cice tōmmú n yó mme mpĩ nha kōmu.

Abusadōmmu duónè mè Dafiti pocīē

²⁰ Kè Abusadōmmu náké Aitofēedi ke dò: Nákéne kèyà ti dò nkédōmè.

²¹ Kè Aitofēedi p̀ankēe ò tēnné ke dò: Kote kédūnè a cice pocīē nhò yóu yè kè yè bàa tekpààtìcīē. Isidayeribe yóo tì kèèmu kébanté a cice da yīkēme kàa kabe k̀nt̀ti yauke.

²² Kè bèe cónné kutouku tiyààtì k̀ku Abusadōmmu kpààtìcīē kudànkù, kòo ta kéndounè o cice pocīē nyIsidayeribe bēmau ìkè.

²³ De kó dimōnnì Aitofēedi do ò nkòò béi ntì bèe tì yienkomu kéndò nKuyie nkuù tì béi, Dafiti nè Abusadōmmu bè do tì yìèmmu bēmau.

17

Abusadōmmu yiemme itié nyeyi

¹ Kè Aitofēedii náké Abusadōmmu ke dò: M p̀a kuce kè n tãātè benitibè tek̀̀p̀r̀p̀itè nè sik̀̀p̀r̀sidè (12000), kè tí kote Dafiti wammù ke nyènkè. ² Tì yóo ò nintemu ò bo òu dii mōnnì kòo wērímú deè, kè tí bè cùte bèè kó dimàà ò neínè kè bèe coké kè tí ò kùo omáà. ³ N yóo me nyí kéténnéni Isidayeribe bēmau a borè. Kàa nintè a do waà nwè ke dèè, benitibè bēmau yóo wētení a borè nde kèpétè meom̀̀p̀mè.

⁴ Abusadōmmu nè Isidayeribe kó bekótibè bēmau kè bèe pénsirì de kó tináantì. ⁵ Nè memme kè Abusadōmmu duó nkè bèe yúnì Usaii Adikiti eì kou kòò múnke ò beke ke bo yà wenwe kó meyèmmè dōmmè.

⁶ Kòo tuakoo kè Abusadōmmu ò náké Aitofēedi ò náké tì timau kèdeè kòò beke ke dò: Tì dò nkédò ò béi ntàa kè tí yóu? Tì náké f̀ nkó meyèmmè dōmmè.

⁷ Kè Usaii náké Abusadōmmu ke dò: Aitofēedi me nduó nyì tié nyíe nyì í tú isàayì. ⁸ A yému a cice nè o nitibè bè dōmmè, bè tu bekp̀̀r̀inuambe mbe be kpeti yóumu, ke dò ndic̀̀r̀ic̀̀r̀i dii bire feti dikp̀̀à. Ketíke a cice wèè yè dikp̀̀anni dōmmè, ò í yóo yie nkéwēnnéne benitibè keyènkè kédú. ⁹ Kè dè yèmmè nè mie nhò s̀r̀ri kutādènkù makù nku yoo kupíkù tekù, kè bè keté ti kabe mukù benitibè yóo tì kèèmu ke dò: Abusadōmmu kabe yīke. ¹⁰ De mōnnì bá bèè m̀ke yek̀̀mb̀ yec̀̀r̀ic̀̀r̀e kōme be k̀nt̀ti yóo ỳarikemu, ke yé Isidayeribe bēmau yémèmu ke dò nha cice tú okp̀̀r̀inuanti kòo kó behā̀p̀mbè tu yek̀̀mb̀ yembè. ¹¹ Nte n yóo da náké tì: Túótè Isidayeribe tenkè kemau mieke behā̀p̀mbè kè bè nsū ke mannè dāmè̀r̀i nùu kó mubirímú, kàa bè neínè a mōmmu nkè dí kote ke bè kp̀̀annè. ¹² Tì yóo nintemu Dafiti bá kòò dó wèè s̀r̀ri kè tí ò do timaantì ò ò domè ketenkè, wenwe nè o kabe bá òm̀u báá cooté. ¹³ Kòò s̀r̀ri dihei mari mieke behā̀p̀mbè bo waá nyiwēi kè tì di dète kètanné kukó mmieke bá tì báá súú nditārì mari.

¹⁴ Abusadōmmu nè Isidayeribe kè bèe pénsirì Usaii kó itié nke béi nke dò: Usaii kó itié nwenninè Aitofēedi kp̄eyi.

Aitofeedi kó itiyé nyii do tú isààyì kè ti Yiè nKuyie nkuù ndó ì báá di, kè dè bo yie nkè kùu tanné Abusadõmmu meyi mmièkè.

Dafiti sèntémè Suditèè

¹⁵ Kè Usaii yí memme kénáké ikuó nùtì Sadaki nè Abiataa Aitofeedi duó nyii tié Abusadõmmu nè Isidayeribe kó bekótibè, kè wenwe né yè mmù. ¹⁶ Ò dèè memme ké bè nàké ke dò: Kòtenè mecãã nkénáké Dafiti kòò báá duó Suditèè kó kubiriku borè, wèe yetoo ké kù sènté bè yàà bo bè kùu wenwe nè o kòbe.

¹⁷ Abiataa bire Yonataã nè Sadaki bire Ayimasi kè bè bo ã-Dokedi kè bèe tònko onitipòkù m̀òu kòò bo bè nàké, kè bèe kòte ke ti nàké Dafiti. Bè do í d̀ò nkéta dihei bè yàà bo bè yà. ¹⁸ Nè memme kòò dapàà mm̀òu bè yà kékòte kénáké Abusadõmmu, kè bèe coké mecãã nkéta onitì m̀òu c̀fètè Baudimmu èi, kè tebinte matè bo de yiè nc̀fètè kè bèe ta te mièke késari. ¹⁹ Kè tec̀fètè kóo nitipòkùu túóté diyaak̀ònni kèpitè deĩnkè kèyenné tidiiti bá bè í mbanté ke d̀ò m̀benitibè bo de mièke. ²⁰ Kè Abusadõmmu t̀rèe tuakoo de kóo nitipòkù c̀fètè kóò beke ke d̀ò: Yé Ayimasi nè Yonataã bè borè? Kòo nitipòkù d̀ò: Bè p̀èèté ke ta menie.

Kè bèe bè wammú kémánté kékò nSedisadõmmu. ²¹ Bè itè d̀ii m̀nni, Ayimasi nè Yonataã kè bèe yènni tebinte mièke, kékòte kénáké okpàati Dafiti Aitofeedi nàké ti benitibè, kédeè kóò nàké ke d̀ò, bèe coké mecãã nkésenté Suditèè.

²² Dafiti nè o kòbe bem̀òu kè bèe ité páíi késenté kukó nSuditèè, kè dè nyóó wenté bá òm̀òu í kpáá wèè í sènté.

²³ Kè Aitofeedii banté bè í d̀òòmè ò bè nàké ti, kéboú o nentì o sãmmarímú kékò nho èi kénáké o kòbe o kpèti, kédeè kénúnné om̀áà, kè bèe ò k̀unné o cice kó kuf̀ti.

Dafiti k̀temè Maanaimmu

²⁴ Abusadõmmu nè o kòbe Isidayeribe kè bè m̀p̀enké Suditèè ke s̀ó nDafiti t̀òke Maanaimmu. ²⁵ Abusadõmmu do tãáté Amasa nwe kòò mbaké o ã̀p̀òmbè, wèe do c̀outé Soabu f̀t̀iri. Amasa cice do tú Itira nwe, kè bè ò tu Isidayeri, kòo puoke Abikayeedi. Abikayeedi cice tu Naasi, kòo kóo kóti tu Seduya tãũ Soabu ỳ.

²⁶ Abusadõmmu nè Isidayeribe kè bèe báté Kadaadi èi.

²⁷⁻²⁹ Dafiti t̀òke d̀ii m̀nni Maanaimmu kè bèe ò t̀òo yedúú nè tipec̀ti kó tiyàati nè yebò nè tidiiti nè muyuo nnè tidiiti t̀ii c̀ie nnè itũ nè itũ bè tu ì Soyaa nè m̀cekùò nnè yenaakãã. Nè be yèmmè mièke ke tú de kó benitibè bo nh̀òunè dikònni nè sinéyẽ. Bèè do dè mbè t̀òo bèe yètè tú: Sobii Naasi bire Adaba Am̀niibe èi dieri kou, nè Makiiri Amiyeedi bire Dodabaa èi kou nè Badisidaii Dokedimu èi kou kòò bonní Kadaadi tempè mmièke.

18

Bè namè Abusadõmmu nè o kòbe

¹ Kè Dafitii kaà m̀benitibè bèè ò bonè, kétãáté bèè yó mbè baké, yie nsikòupí otòu sikòu, ² k̀étoté behããp̀òmbè yet̀rè yètãati kéduó ndimáa Soabu kéduó nditeri Seduya bire Abikaii Soabu nanté kéduó nditeri Itaii Kadi kou, kédeè ké bè nàké ke d̀ò: N d̀ó ké ndi neínèmu m móm̀mu. ³ Kè behããp̀òmbè d̀ò: A í d̀ò nké nti neínè, bá kè tínti coké ti dootitabè í yó mb̀ti ti kpèti, bá kè bè ti kùu dikéè, be kpèti í ti bonè. F̀z mme mm̀annè behããp̀òmbè tekòupípitè (10000) nte amáa. A d̀ò nkénkpáa dihei ndi, kè dè d̀ommè a ti teennè. ⁴ Kòo kpàati d̀ò: Dè wenni m bo d̀ò di d̀ómè.

Memme kòò nkpaá dihei kó dibòri borè kè behããp̀òmbè d̀òku ináú be t̀nti be t̀nti d̀ommè, bie nsikòupí betòbè sikòu. ⁵ Kòo kpàati nàké Soabu nè Abikaii nè Itaii ke d̀ò: N di báámmu, di báá kòute m bire Abusadõmmu d̀ò! Kè behããp̀òmbè bem̀òu keè ò ti nàámmè bèè baké.

6 Kè Dafiti kó behããpòmbèe báátí ke bo kate kédokénè Abusadõmmu kabe, kèpénnè kudookati Efadaimmu kó kutúúkù. 7 Kè Dafiti kó behããpòmbèe na Abusadõmmu kabe kè bè autè mediè mmómme de yiè, kè benitibèe duó ketenkè sikoupi sídè (20000). 8 Kè mudoò pitè de kó kutempè mmièke, bèè ku kutúúkù mièke kè bè ñsũnè bè kùò bè mudoò mièke.

Soabu kùòmè Abusadõmmu

9 Kè Abusadõmmu nyóó daate kè Dafiti kó behããpòmbè è dùtì kòo sãntèe dauté kutúúkù tidabiti mièke, kòò yuu sake tidabiti kè tesãntèe pèèté kòo nsake dendè ke núú. 10 Kè Dafiti kó behããpòmbè kóò mǎu è yà kékate kénáké Soabu ke dò: N yà Abusadõmmu kòò sǐkè mutie mamù. 11 Kè Soabu dò: A me nhò yà kè dè yĩme, a pãnke na nhò potémè ke kùò! N na nda cu medítibii ntepitè nte nè fenaàkònfè.

12 Kè kuhããpònkù è tẽhè ke dò: Bá kàa n duó medítibii ntekòupítè (1000) m báá yie nkékoute okpààtì kóo dapàà. Ti do yomu timòu è di náammè fǒ nnè Abikaii nè Itaii ke tú: N di báámmu di báá kááké m bire Abusadõmmu. 13 Kè n do nhò kùò bá ke souté ke tú n yí kèè, okpààtì yó m bantému, bá fǒ nha mómmu nha ténke bá n kónné.

14 Kè Soabu dò: N díítì ba mmáà a borè!

Kè Soabuu túóté ikpãmbaké itããtì kékate kè ì kũũ o píkù o dinni berí ndè, ke sǒ nhò kpaá fòu ke sǐkè titieti mièke. 15 Kè Soabu ããpòmbè tepítè bèè tau o kpàrinenti kè bèe munnénì kóò dèè.

16 Kè Soabuu eé ditãteheù, kèduó nkè bèe yóu mudoò ke yóu bè bo mbetimè Abusadõmmu kó behããpòmbè. 17 Kè bèe túóté Abusadõmmu kèdootóo difòtìrì marì mièke kutúúkù cuokè, kóò yàà nyetãrè kè dèe naá nditãnténkou. De mǎnni kè Abusadõmmu ããpòmbè cokù bemáà bemáà ke kũũ mbe cǐ.

18 Abusadõmmu do kpaá fòu ke cónné ditãrì marì ndi dibòrì marì bè tu di okpààtì kó kubiriku, kè ndi commu ke náá nke tú è í mǎke debire dèè bo sooté o yètìrì, ke yú de kó ditãrì è yètìrì. Dèe te kòò cónné de kó ditãrì dii bo nte kè bè ndenninì o kpéi nké di yu o yètìrì, kè bè kpaá me ndi yu nè yíenni, ke tú Abusadõmmu tãrì.

Bè nàkémè Dafiti o bire kũũ

19 Kè Sadaki bire Ayimasi náké Soabu ke dò: Yóu kè n coké kénáké okpààtì Kuyie nhò kòhémè kòò pàtenè o dootitabè. 20 Kè Soabuu yete ke dò: A yóó è nàké tì yíe nti í yóó è narikè. Yóu a bo è nàké titetì matì diyie marì, o bire kũũ mmu yíe.

21 Kè Soabuu náké o kó kudaakù Etiopii èi kou ke dò: Kate kénáké okpààtì a yà dè!

Kè kudaakùu nínkóo o ìkè kédeè kékété. 22 Kè Ayimasi baa nyetíróo ke tú: M baa dǒ kékátemu, yóu kè n tũnne Etiopii kou, bá kè dè bo ndòmmè, dè mme ndò. Kè Soabu dò: Ba nte kàa dǒ kékáte? M bire è í yóó da duó nticuuti matì de kpéi. 23 Kè Ayimasi dò: Kè dè bo ndòmmè n dǒ kékátemu. Kè Soabu dò: Kate!

Kè Ayimasi coké keyè Suditèè biriku kèdiénnè Etiopii kou.

24 Kè sǒ nDafiti bo dihei kó dibòrì nè ditowàà kperi de cuokè kòò bàrì kàri kuduotí ñnkè ke paké medétimè. Ke nyóó daate keyà onitì mǎu omáà kòò cootinì. 25 Kòò pǐkè kénáké okpààtì, kòò dò: Kòò bo omáà è tǒ tináansààtì nti.

Kè de yiè mmò nke tóontení. 26 Kòò bàrìi yà otàù mǎu kòò kèrínì kòò béi nke dò: Nte otàù mǎu ke cootinì ke bo omáà. Kòò kpààtì dò: Ò múnke tǒ tináansààtì nti.

27 Kòò bàrìi yíe ke dò: M bantému oketiwe kó muceé, Sadaki bire Ayimasi nwe. Kòò kpààtì dò: Onitisààwè nwe, è bo ntóni tináansààtì nti.

²⁸ Kè Ayimasi tuakení kénáké okpààti ke dò: Demou dè wennimu kédò kénínkú késínnò okpààti ìkè, ke dò: Ti Yiè nKuyie nha tũ nkù yètìrì ndeu! Kuù duó nkàa na bèè do dọ a kù.

²⁹ Kòo kpààti dò: Odapàà nhAbusadammu kònti naataà?

Kè Ayimasi dò: Soabu do yóo ti t̄ ndi m̀nni mí nnè a kóo t̄nti t̄u kè n yomu kunòroo, m me nné í yé mùu d̀̀ri. ³⁰ Kòo kpààti dò: Íté, a né báá dété.

Kè Ayimasi f̄ute kénkém̄m̄. ³¹ Kè Etiopii kouu tuakení ke dò: Okpààti n da t̄nì t̄nàànsààti nti. Ti Yiè nKuyie n da kònnému yí nke da deeténè a dootitabè. ³² Kòo kpààti dò: Kè n kóo dapàà nhAbusadammu kònti naataà? Kè Etiopii kou dò: Bèè kó dimàà dónè n yiè nhokpààti meyei ndèe bè d̀̀d̀ bè d̀̀d̀mè de kóo dapàà.

19

Dafiti kuòmmè o birè Abusadammu kprí

¹ De m̀nni kòo kpààti yèmmèe caàrè mediè nkòò ta kudieku kùu bo dihei kó kuduotí dibòrì ìnkè kénkérì ke k̄nti ke tú: Áú yoo! Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè Abusadammu! Kè m̄i do nku dè nt̄ũ. Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè!

² Kè bèe náké Soabu ke dò: Dafiti kuòmu Abusadammu kprí nke í dọ kécíéké. ³ Diwèi dii do bè bo bè namè be dootitabè, kè di né naá ndidabònni Isidayeribe bemou kprí nde yiè, ke yé benitibè bemou do kèemè okpààti yèmmè caàrèmmè o birè Abusadammu kprí. ⁴ Kè Isidayeribe konní de yiè disòrì kèndònnè be dootitabè bè na, kè bè k̄ntinnì nè ifei, ⁵ kòo kpààti k̄nkè o ìkè kuyàakù, ke ti didabònni ke tú: Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè!

⁶ Kè Soabuu k̄te k̄yà okpààti o dieku mièke kòò nàké ke dò: A ãà a ããpòmbè mbe ifei, bembè bèè deeté a ònni, nè a bí nè a kó besapòmbè nè a pobè nè a pocìè nde kpeye. ⁷ A dọ bèè da níi mbermbe ke níi mbèè da dọ, a benkemu yí nke dò nha kpeti í bonè bèè baké a ããpòmbè nè a kó betòmbè. M bantému yí nke dò mbá kè ti do nku timou kè Abusadammu nkpaá deè na nda naati. ⁸ N da náámmu, c̄éké kék̄te k̄yáúk̄unne behããpòmbè k̄nti, kàa í k̄te òm̄u ténke í yóo nda bonè, bemou bè bo cíté ke nyènkè. Kè dè né d̄ke da yonkenè k̄p̄x̄tè dè mè ndòmmè k̄p̄x̄tè a yà mèe yei nnè bè da peitémè.

⁹ Kòo kpààti íté kék̄te dihei kó dibòrì kénkari kè bèe náké benitibè ke dò: Okpààti k̄ri dihei kó dibòrì. Kè bè nk̄ròo o borè.

Bè duòmmè kè Dafitii w̄t̄enì

De m̀nni kè s̄ Abusadammu ããpòmbèe coké kék̄ũ mbe c̄í. ¹⁰ Isidayeribe kó ibotí imou mièke kè benitibèe keté kénséi mbetabè ke tú: Okpààti Dafiti wèè do ti deeténè ti dootitabè ke ti fiète Fidisit̄x̄be nou mièke, wèè coké Abusadammu ke yè dihei. ¹¹ Nte wèè Abusadammu ti do p̄i nwè tikp̄ti ke ku mudoò mièke. Ti ténke baa ba? Ti duónnè kòo kpààti Dafitii konní.

¹² Kè Dafitii keè Isidayeribe nàa nti, k̄t̄ nkè bèe náké ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa kè bè bo beké Sudaa naàm̀nkù kó bekótibè ke dò: Dè ȳimè, kè d̄i yó ntú besombè bèè tu bèe yunì okpààti? ¹³ Di tú n tebíi nsi kè ti w̄ nti ȳ miè. Dè ȳime kè d̄i yó ntú bedentibè bèè dọ n w̄timù? ¹⁴ Kòo yí ke dò: Kè di dèè di k̄te kénáké Amasa ke dò n yè nhò tu n tebite nte, kè ti w̄ nti ȳ miè, kòò í c̄outé Soabu f̄t̄irì ke baké behããpòmbè, Kuyie nnì mpoté.

¹⁵ Kè Sudaa k̄be yei nDafiti bè nàké t̄i k̄w̄nnè bemou dinùu dimàa ke dò: Okpààti w̄t̄enì die nnè a t̄mbè bemou.

Dafiti coommè Simeii

¹⁶ Mem̄me kòo kpààti íté kénk̄nti, kè nyóo tuakoo Sudit̄x̄, ke s̄ nSudaa k̄be k̄tenì Kidikaadi ke bo ò co kóò teennè kòo sénté. ¹⁷ Kè Simeii Keda birè Bensam̄e botí kou, wèè bonní Baudim̄u, kòo íté mec̄ã nkè bè neinè kénk̄rì kè bo co okpààti. ¹⁸ Ke neinè Bensam̄e k̄be tek̄upitè (1000) nè Sibaa wèè do p̄i nSauri c̄f̄t̄è mut̄omm̄u nè o bí t̄p̄itè

nè ìnùmmù nè o tōmbè sipísidè kè bè bo kate mecãã nSuditēē kéco okpààti. ¹⁹ Bè sée ndii mōnni o cīētè kabe nè kudabekù kédòò ò dómè.

Okpààti senti dii mōnni kè Sebaa bire Simēii nínkóo o ìkè, ²⁰ kòò nàké ke dò: N yiè nhokpààti, a bá n tēnné n yei. Báá dentení a kóo tōnti do da dòò mèè yei nha iti dii mōnni Sedisadēmmu, okpààti bá nti ã a miēke. ²¹ Okpààti n yēmu ke dò n do da cààrè, ke me n niitēnni yie nyIsidayēeribe sōmbe ke bo da co.

²² Kè Abikaii Seduya bire nàké okpààti ke dò: Deè bá nte kè ti yóu ti bo kuómè Simēii wèè do buò nkusīnkù okpààti ti Yiè nKuyie ntāāté wè.

²³ Kè Dafitii nàké Abikaii nè o tebite Soabu ke dò: Di kpeti tú ba de miēke Seduya bí díní? Dè dōmme kè di dó tí nenni, n yí dó n cōú dii yiè tikpàti bèe kuō Isidayēeribe kóo mōu, we nyí yé yie nke dò mmú tu Isidayēeribe kóo kpààti?

²⁴ Kòo kpààti nàké Simēii ke dò: Bè í yóó da kuō, mī bēi.

Mefiboseti wēte ke taunnèmè okpààti

²⁵ De kó dimōnni kè Sauri yaábire Mefiboseti múnke ke kate ke bo co okpààti, kētúóté okpààti ité dii yiè Sedisadēmmu kētúakēnè de yiè, ò do í kuó o deēnfè, ò me ndo í òúté o naàcèi yoo o yààti kòo kpààti yàa koñnènni kukōñnaatí. ²⁶ Ò tūòkoo dii mōnni okpààti borè kòo ò beke ke dò: Mefiboseti de sòò yīme kàa í nni neinè? ²⁷ Kòò dò: Okpààti n kóo tōnti weè sòò n souté, n sòò náámmu ke tú: N yí mè nnōmmè mucēmmu yóu kè m bou sāmmarímú kédeke kéneinè okpààti. ²⁸ Kòo katoò kécake n yètiri a borè, n yiè nhokpààti a í cáánnè Kuyie ntōnni, dòò a dómè. ²⁹ N yààri Sauri cīētè kabe bemou do dò nha bè kùòmu nè memme kàa n dòò mesàa nke n wēnnénè bèè dò nkényo nha borè. N ténke bo da beke ba? ³⁰ Kòo kpààti dò: Dè wenni a nàké kè de sànnèmu, n tātēmu ke tú f̄ nnè Sibaa dii yóó toté Sauri tenkè. ³¹ Kè Mefiboseti dò: Sibaa bo na kētúóté demou. N yiè nha cénke mè nkonnimè nè kukōñnaatí.

Dafiti cumè Badisidaii

³² Kadaadi tempē Edokedimmu eì kou Badisidaii múnke do ciemmu okpààti késée nSuditēē ke né na kékpénté. ³³ Odakóti do nwe mesàa nke mōke yebie nsipísini, ke mōke o kperē mediè. Okpààti do bo dii mōnni Maanaimmu kòo nhò pī nkè de wennimu. ³⁴ Kòo kpààti ò nàké ke dò: Á n neinè kè ti kò nSedisadēmmu kè nni ndake a kpéi. ³⁵ Kè Badisidaii nàké okpààti ke dò: M bie nkpaá yède kè m bo benné ke da neinè Sedisadēmmu? ³⁶ Yebie nsipísini kóo niti ténke kpaá yé dèè naati nè dèè seè? M bo na kénsāntí tidiiti n yo nti nè menaà n yōmmàà? N ténke í yo bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kó metamme. Okpààti m báá benné kényou kàa nni ntō. ³⁷ A kóo tōnti mí, n dó ke da cíe nkésée nkukó nku, n yí mōnnè ticuuti tii nketíke. ³⁸ Yóu mí nha kóo tōnti kè n wēte kékú n kabe borè, kè bè n kūnné képéénè n cice nè n yō. Né nte a kóo tōnti Kimmammu, yóu kè weè da neinè, kàa we ndòò a pénsirimè. ³⁹ Kòo kpààti dò: Kimmammu tū n kateni kè ti kò nkè nh ò dòò a dómè. Kàa dó tii kó dimàa m bo ti nda dòò.

⁴⁰ Kè difīnni dimōuu sénté kukó nkédeè, kòo kpààti sénté kékōúnnè Badisidaii kòò pā Kuyie nkó mesàa, kòò wēte kékò nho cie.

Sudaa kabe nè Isidayēeribe bè pètemè

⁴¹ Kòo kpààti kate Kidikaadi ke neinè Kimmammu, kè Sudaa kabe bemou nè Isidayēeribe dikéè ò neinè. ⁴² Kè bèè ò beke ke dò: Dè yīme kè Sudaa kabe bèè maa da sée nkukó, timou kè ti né do da cienko?

⁴³ Kè Sudaa kabee bè tēnné ke dò: Ti tú memme kubotí kumàa kabe, de di yonke ba nkpeí? Okpààti weè ti piúà? Yáa ò ti cumu demarè?

⁴⁴ Kè Isidayēeribe pīkè ke dò: Ti temu okpààti ke di pēēté kuce tepíitè. Bá kòò tu di botí kou tū ò te. Di í dò nke ti senkèri memme. Kè de tu mūmamù tū sòò niitè kénnáa nke tú: Tēnnéni okpààti.

Kè Sudaa kɔbe kó metammè baa yete kénkpeñnìnè Isidayeribe kōme.

20

Sebaa yetemè Dafiti kpeti

¹ Kè sǎ nhonitidanniwè mǎu bo Kidikaadi, Bensamæ botí kou Bikidi bire kòo yèrìrì tu Sebaa, kòo eé ditàteheù kérékéké ke dǎ:
Ti kpeti í bonè Dafiti,
ti í kǎkè Seseë bire kpeti!
Isidayeribe bá wè wèe kò nho cǐtè.

² Kè Isidayeribe bemǎuu yóu Dafiti kètũnne Bikidi bire Sebaa, kè Sudaa kɔbe beè mǎa nkpaá nè be kóo kpààti kóò neinè Suditèè borè kè beè kò nSedisademmu.

³ Okpààti Dafiti tũðke dii mǎnni o cǐtè kédúò nkè beè yúní o pocǐè ntepiítè ò do yóu yè kéité. Kòo yè tannè teciǐtè bè bàa tè, ké nyè duò ntidiiti, ò me nyí nyè duónè, kè yè mbo bekúpobè kōme kè bè nyè kpetí kè yè yàa kúnè.

Soabu kuòmè Amasa

⁴ Kòo kpààti Dafitii náké Amasa ke dǎ: Tíi nSudaa kó behǎapòmbè yewe yetǎati mieke kè n di yà diè.

⁵ Kè Amasa kɔte kédǎò okpààti ò nàké tì, ò me nyí nkonní, kòo kpààti Dafiti ò dǎu nyèè we yàa pèèté. ⁶ Kòo kpààti Dafitii náké Abikaii ke dǎ: Bikidi bire Sebaa bo ti dǎò mèè yei mbo pèèté Abusademmu kōme. Túóté nkó tihǎapònti kè di ò tũnne kòò mu nyí dèté, kòo yàa bo ta diheì kperì mari késari kè tí ò mǎnté.

⁷ Soabu kɔbe nè Kedetiibe nè Pediisibe yekǎmbò yembè kè beè yènní kètũnne Abikaii kè beè íté Sedisademmu kémbeti Bikidi bire Sebaa. ⁸ Kè beè kété kémemberínè Kabaǎ kó kupèrikù borè, kè Amasa kǎtení be borè ke sǎ nSoabu dàátí tihǎapònyààti ke yinè o naakǎnfè o siè, kéketéní kè dii kpaté kédò. ⁹ Kòo dǎu nhAmasa ke dǎ: A kpeñna n népo? Képi nho deǎnfè nè o nǎutè youte kéndò nhò yóó ò kǎunnè. ¹⁰ Bá Amasa í ndake Soabu tũótémè o siè nè o nǎutè cǎnkutè ké di nhò kũu o pǎunie mmièke kè tinautii cóúnni kòo doroo kékú bá bè í nhò yìé kuyèiku.

Bè namè Sebaa

Soabu nè o nantè Abikaii kè beè sǎoté kémbeti Sebaa. ¹¹ Kè Soabu kó kuhǎapònkù makù nkpaá ocú borè ke náá nke tú bèè kó dimàà tu Soabu kɔbe nè Dafiti kɔbe bè ntũ nSoabu.

¹² Kè sǎ nhocú kpáa duò kuce cuokè ke mùðti meyi. Kè benitibè beè keriní kè bè ncommu ke wéí, kè kuhǎapònkùu dè yà, kóò füté kétannè dikpáa kupaku makù mieke kóò dàtinnè diyaàborì. ¹³ De mǎnni kè tihǎapònti nkeriní ke pènkù ke tũu nSoabu kè bè bèti Bikidi bire Sebaa.

¹⁴ Kè Soabuu pèèté Isidayeribe kó yehèkè yemǎu kètuðke Abedi-Beti-Maaka kè yehèkè yèè dè tǎké ye kɔbe bemǎuu ítení kóò tũnne. ¹⁵ Soabu nè o kɔbe kè beè cètinne Sebaa ta dii èi, kédammú mutǎá nkéonnè diheì kó kuduotí ketikù kéta kéndammú kudérìkù ke bo bǎ.

¹⁶ Kè de kó diheì kóò nitipòkù mǎu dè bo ke ciì mediè nke péinní ke dǎ: Kémúnè! Nákenè Soabu kòo kǎtení, kè m mǎke timatì nti ke dǎ kóò béinnè.

¹⁷ Kè Soabuu tóónni kòo nitipòkù dǎ: Fǎ Soabu nweà? Kòò dǎ: Èè, mínwe. Kòo nitipòkù dǎ: Okpààti n dǎ ke da náké timatì nti, kènté! Kè Soabu dǎ: Béi!

¹⁸ Kòo nitipòkù dǎ: Nè ti bomè kè dè dǎmmè ti ò yí ti bo beè nhAbæedi nwe kè tináantli deè. ¹⁹ Ti kó diheì í wantinè òmǎu tináantli Isidayeribe beè dè bo bè í dǎ desǐntékperè kàa né dǎ kèpǎnte de kó diheì dimǎuà? Di tú Isidayeribe ekè diyè kó dimari ndi. Ba nkpeí nte kàa dǎ kèpǎnte ti Yiè nKuyie nkɔbe èi? ²⁰ Kè Soabu dǎ: Nè Kuyie, n yí dǎ kèpǎnte diheì yoo n di cààrè. ²¹ N wanti onitì òmǎa ndi wèè yènní yetārè ñnkè kó kutempè mmièke, Efadaimmu

botí kou Bikidi birɛ Sebaa wèè dɔ́ kébɔ́ nhokpààtì. N duónnè we omáà kè n yóu diheì. Kòo nitipòkù dà: Dè wenni ti bo dooténí o yuu kuduotí.

²² Kòo nitipòkùu wètoo kénáké o kɔ̀be itié nsààyi, kè bèe féúté Sebaa kédooténí Soabu o yuu kuduotí. Kòo eé ditàteheù kè behããpòmbèe yóu diheì kèíté kékũũ mbe cǎĩ. Soabu mómumu nkòo wète okpààtì borè Sedisadɛmmu.

Dafiti kó betũmbè yètè

²³ Soabu weè do baké Isidayɛɛribe kó behããpòmbè bɛmɔ̀u, kè Yoyadaa birɛ Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe. ²⁴ Kè Adodammu baké benuntõmbè bè pĩnné bè mutõmmú. Kè Aidudi birɛ Yosafati ntú wèè tɔ́ diheì kó yepáte. ²⁵ Kè Sewaa tu opátíwãàtì, Sadaki nè Abiataa kè bè tu ikuó niùbè. ²⁶ Kè Yaii yaàbirɛ Idaa múнке tú ikuó niùtì ke bonè Dafiti.

21

Kabaoniibe nè Sauri yaàbí be kó tináànti

¹ Dafiti kó tikpàtì miɛke kè dikònnì marìi tanní ke dɔ́ yɛbie nyètããti. Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nkè kùu ò tɛ̀nné ke dɔ́: Dè di tũ̀kɛní, Sauri nè o cǎtè bè tu mèè kpéi nke benitikò̀ubè ke kũ̀o Kabaoniibe.

² Kè okpààtì Dafitii yú Kabaoniibe ke bo bè náké. Bè do í tú Isidayɛɛribe, Amõriibe bèè do sùó bèmbɛ, kè Isidayɛɛribe dɔ́ bè í yóó bè kũ̀o. Nè mɛmmɛ kè Sauri ndó kè bè kũ̀o ò dɔ́ mèè kpéi nkénkãnké Isidayɛɛribe nè Sudaa kɔ̀be mɛyei. ³ Kè Dafitii beke Kabaoniibe ke dɔ́: N do nkédòò ba di kpéi? M bo yĩme mɛyei mmèè di do kè mèe nóóté di ìnkè, kè di pã ti Yiè nKuyie nkɔ̀be mɛsàà?

⁴ Kè Kabaoniibe ò tɛ̀nné ke dɔ́: Ti kó dipèrì tínti nè Sauri cǎtè ò yóó yietí nè idítí yoo nè mɛsɔ̀o nyoo ti kũ̀o Isidayɛɛribe miɛke òmòu. Kè Dafiti dɔ́: N nákénè di dɔ́ tì, kè n yóó tì dɔ̀òmu.

⁵ Kè bè dɔ́: Sauri do dɔ́ ke tí deèmu bá ti kou mɔ̀u bá nkpaá Isidayɛɛribe tenkè miɛke. ⁶ Ti duónnè benitibè beyiekè Sauri yaàbí miɛke kè ti bè nũ̀nné okpààtì ti Yiè nKuyie ntããtè wè èi, Kibeá, kè Kuyie nyà. Kòo kpààtì dɔ́ n yóó bè ndi duómmu.

⁷ Kè Dafitii coo nSauri birɛ Sonnatãã birɛ Mɛfiboseti ò do dɔ̀únnè mèè kpéi nho népo Sonnatãã dinùu ke yú ti Yiè nKuyie nyètìrì. ⁸ Ke duó nkè bèe yúní Adimõnni nè Mɛfiboseti Disipaa Aya kóo sapàà mbí idé ò do peiténè ì Sauri, nè Sauri kóo sapàà mmòu kó initidabí ìnũmmù ò do peiténè ì Badisidaii birɛ Adidièdi Abedi-Meodaa èi kou. ⁹ Kòo bè duó nKabaoniibe kè bèe bè nũ̀nné kè bèe kú bɛmɔ̀u beyiekè ti Yiè nKuyie nyìkè. Bè do yóó bè kũ̀o ke só mbè ketírì mudidèi mmu.

¹⁰ Kè Disipaa Aya kóo sapàà ntúóté kufò̀òtònkù kèpitè dipèrì ìnkè ke nde mbo, kétúóté mudidèi ketírì dii mònni kétuòkɛnè fetaafe bo domè ke bè nì. Kòo níi ntũũ nke bè bàà tinàtì kényiè nke bè bàà tikpasĩntì.

¹¹ Mɛmɛ kè bèe náké Dafiti Disipaa Sauri pocènnì Aya birɛ dɔ̀ò dè. ¹² Kòo kɔ̀te Kadaadi tempè Yabesi èi kɔ̀be borè kécɔ̀uté Sauri nè Sonnatãã be kũ̀ò. Ke yé Fidisitèèbe do na dii mònni Sauri Kidiboa èi kè bè kũ̀omu wenwe nè Sonnatãã Beti-Seã tentèmbii késqa nkè Yabesi èi kɔ̀be sori kè bè tũ̀óté. ¹³ Kè Dafitii túóté Yabesi èi Sauri nè Sonnatãã be kũ̀ò, kètíí mbetòbè bè múнке kũ̀o bè ke sàà mbe kpɛye, ¹⁴ kòo bè wènné kékũnné Sauri cice Kiisi fãti Sedaa èi Bensamee tempè miɛke.

Bè dɔ̀ò dii mònni okpààtì yè mmù kédeè kè ti Yiè nKuyie mmiɛke do.

Isidayɛɛribe wète kédokénèmè Fidisitèèbe (1 Bekpààtìbè tãmmú 20:4-8)

¹⁵ Kè mudoò wète kéãnné Isidayɛɛribe nè Fidisitèèbe be cuokè. Dafiti nè o kɔ̀be kè bè ndokùnè Fidisitèèbe kòo ou. ¹⁶ Kè Benodi Adafaa yaàbirɛ nnáá nke tú ò bo kũ̀o Dafiti, ke báátí disie pànni kòo kpãmbii ntú disòwũò kè me cǎékù bo cidòò bètããti. ¹⁷ Kè Abikaii

Seduya birɛ teennè Dafiti képoté Fidisitɛɛ kékuɔ. De m̀nni kè behããp̀mbè yete ke d̀: Dafiti bá mbè niènnè mudoò, wèè tu Isidayɛɛribe kó fem̀infè bè me nyí d́ fe kó muhãã nkú.

¹⁸ Kè d̀e yíè kè mudoò t̀m̀u ẁete kéãnné Isidayɛɛribe nè Fidisitɛɛbe be cuokè Kɔbu temp̃. Muù miɛke nke Sibekaii Usaa èi kou k̀m̀è Safu Adaa yaàbire terè. ¹⁹ Kè mudoò t̀m̀u ẁete ke yíè ãnné Kɔbu temp̃ mmieke bake kè Yadi Betideɛmmu temp̃ kou birɛ Edananni kuɔ Kodiyati t̀u m̀u Kati èi kou, k̀o kp̃nni kó kud̀ú c̀éékù m̀nnè kuyãd̀ùd̀ú. ²⁰ Kè mudoò t̀m̀u ẁete kéãnné Kati, Isidayɛɛribe dootit̀bè miɛke kè kuhããp̀nkù makù mbo ke nɔ ndikp̀nni mediè. Ke m̀ke inómbí ikuò o n̄u nè o naàc̀èi, im̄u kè ìi ẁenné sipísidé nè ìnàà. Adafaa kó deyaàbire marè tó nde. ²¹ Kòò nsãã nyIsidayɛɛribe, kè Dafiti tãũ Samma birɛ Yonnatãã ò k̀u.

²² Dafiti nè o ããp̀mbè kè bèe kuɔ Fidisitɛɛbe kó behããp̀mbè bènnà, b̄m̄u Adafaa naàm̀nkù k̀be do mbe.

22

Dafiti d̀ent̀m̀ ke sãnte Kuyie (Ẁent̀e Ỳsãã 18)

¹ Dafiti do d̀ent̀è fe nyènfè ti Yiè nKuyie nhò deet̀nè d̀i m̀nni ndi o dootit̀bè, d̀ke Sauri.

² Kòò d̀: Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó dip̀èrì d̀i n kãnké, n kó t̀c̀kpetè n s̄ri t̀è miɛke, n deet̀iwè.

³ Kuù n te, n s̄ri kuù borè,
kuù tu n kó kup̀èrikù k̀u n kãnké,
kuù tu n kó kud̀pikù, kuù tu okperì wèè n deeri,
kuù tu n kó t̀c̀kpetè n s̄ri t̀è miɛke,
kuù tu n deet̀iwè wèè n deet̀nè beyeibe,

⁴ Nh ãã yí ti Yiè nKuyie nyèt̀rì nd̄u nwe,
kè k̀ n deet̀nè n dootit̀bè.

⁵ Mukũũ ndo n c̀è̀temu meniɛ nk̄me,
kédonnè n k̀mb̀̀t̀i menéȳime k̄me.

⁶ Kud̀nkù kó iwẽi ìi do n c̀è̀te,
kè mukũũ nkó tic̀̀t̀i nduó n ỳikè.

⁷ Dè do n di kè n yú ti Yiè nKuyie nku ké ku nkuónnè,
kè k̀u kèè n tammè ku c̀è̀tè miɛke kè m báam̀i tuòkoo ku borè.

⁸ De m̀nni kè ku miɛkeɛ peike,
kè ketenkèe aá, késãntè,
kè keĩnkè kó dipũ aá késãntè.

⁹ Kè kuyukù nyièní Kuyie nwũò,
kè fehããdeñfè ỳèní ku ǹu nè ihããp̀m̀p̀éri.

¹⁰ Kè k̀u kpéú ntiwet̀i kécút̀ení,
kéncutiní ke na yewet̀is̀.

¹¹ Ke deke oĩnkemb̀ari, ke puù,
kémpùt̀i kuyaa k̀ miɛke.

¹² Kè dibiinnì k̀ fité
kè yewetè dieyè k̀ c̀è̀te
kè dè s̀u ke d̀ ndibinni c̀mpuri.

¹³ Kè kuwenniku diekù ỳèní ku ìkè
Kè ihããp̀m̀p̀éri yiè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mpèú metammè,
Kuyie nk̀u baké keĩnkè nè ketenkè kè k̀u pèú metammè

15 Kè fetaafè nwéí tipî̀tì timòu kè bè sòrì
kè Kuyie ntāũ ku píe ntipî̀tì timòu ké bè cíe.

16 Kè kùu pɛɛ kè dàméèrì fū̀đ feité,
kè kùu wei kè ketenkè miɛkɛ feité.

17 Kè kùu youtení ku nò̀tè keĩnkè,
ké n yū̀đ mmenie mmiɛkɛ kédennení.

18 Kuù n deérínè n dootitòbè,
nè n sīmbè bèè wērímú pḕtè n kōmu.

19 N do bo mesémmè miɛkɛ nke kè bè n cḕtè.
Kè ti Yiè nKuyie mme nní nni mbonè.

20 Ke n dènnení difò̀tìrì miɛkɛ,
ke nh òmpù̀nne kù n dó mèè kpréí.

21 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n dɔ̀ori mèmme dèè sìé
N wennimu kè kù n yietí mesàà.

22 N tū̀mmu ti Yiè nKuyie nkó kuce,
n yí yete ku kpeti matì.

23 N yí yete ku kuó mai,
m me n yí yete ku tannù̀ mari.

24 N dɔ̀rimu kù dómè.
N dakemu n yàà bo yeté mèè kpréí.

25 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n wetí kè dè mamè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

26 Ti Yiè nKuyie nwèè da dɔ̀ori dèè wenni, a we ndɔ̀ori dèè wenni.
Wèè tu onìtì mómmuò a we ndɔ̀ori timómmònti.

27 Kè wèè dò mpáíí, á ã̃ ò benkemu amáà paíí.

Kòò tu onìtì ciĩnti a nyé a bo ò yīmè.

28 Fṣṣ̃ deérí besénnìbè
fṣṣ̃ ã̃ wénté sifeí yembè ke bèe kēke

29 N Yiè nfṣṣ̃ tu n fitírè,
fṣṣ̃ m mí dibìnnì miɛkɛ.

30 Fṣṣ̃ te kè n do n dootitòbè.
Fṣṣ̃ te kè n sènté kuduotí.

31 Kuyie nkó kuce dò mpáíí nwe,
kè ku náàntì tu timómmònti,
kè kù dò nkudòpìkù ke kánkù bèè sòri ku borè.

32 We ntu Kuyie nkè dè í tú fṣ̃ nti Yiè.

We ntu ti kó dipèrì dìi ti kánké kè dè í tú fṣ̃ nKuyie.

33 Kuyie nkuù tu n kó tɛcḕkpetè,
kuù wènkùnkò n ce.

34 Kuù kprénkùnkò n tààke tɛhontè kprɛyi kōme.

Kuù te kè n còmú ditennì ìnkè.

35 Kuù m benkú dikpànnì,

ke n teénnè kè n nò nke yū̀đ ndisòwũ̀ kó mutāmmù.

36 N Yiè nha nò̀tè youte tēè n tò,
ke n kánké kudòpìkù kōme, ke n deérí,
nh ã̃ da yú kàa yiemmu ke n kprénkùnne.

37 Fṣṣ te kè n kèrí mɛcãã,
 bá n tààkɛ í seítí.
 38 M bèti n dootitɔ̀bè mbe ke bè nìnte,
 kè n yí bè kùò bɛmɔ̀u m báá wēte.
 39 M bè kèété kéétému kè bè còú,
 kè m bè nàù bè báá na kèíté, m bè namu.
 40 Kuù n duò mmukpà̀rìwērímú,
 ke te kè n dootitɔ̀bè m b̀úuté.
 41 Fṣṣ te kè n dootitɔ̀bè bùtínné ke coké,
 kè nh auté n s̄imbè ke bè kòù.
 42 Kè bè kuò mbá òmòù í bè teénnè,
 kè bè kuònnè ti Yiè nKuyie mbá kù í bè còú.
 43 M bè nàntemu kè bè naá nkutã̀yukú,
 kè m bè nàù kuce kó tisã̀sã̀tì kōme.
 44 Kuù n dɛɛténè m botí kɔ̀be bèè yete n kpeti,
 ke n ní nyibotí ìkè,
 kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.
 45 Kè bɛpò̀òbè n s̄ántí,
 kè m b́éí mmémáà bèe yie n kpeti,
 46 Bè c̄ĩtemu ke kpeutí,
 ke yièní be sòrè miɛke.
 47 N Yiè nKuyie mbomu, kuù tu n kó dipèrì,
 ndéúk̀unkonè ku yètìrì, kuù tu n dɛɛtíwè.
 48 Kuyie nkuù m pèiri,
 ke te kè ibotí m b̀úuté.
 49 Kuù n dɛɛrínè n dootitɔ̀bè,
 ke te kè n nò n dootitɔ̀bè,
 ke n dɛɛrínè benitiyonkubɛ.
 50 Dɛè kpréí nte kè n yó nkù s̄ántí ibotí cuokè,
 kéndiè nke déúk̀unko ku yètìrì.
 51 Kuù dɛɛrì ku kóo kpà̀tì kù tã̀áté wè,
 koò d̀òrì mɛsàà,
 kuù d̀òrì mɛsàà nDafiti nè o yaàbío s̄ãã.

23

Dafiti kó tináàntì s̄onti

1 Kéntenè Isaii bire Dafiti kó tináàntì s̄onti,
 keènè de kóo nitidiɛwè náàntì,
 wèè tu okpà̀tì Kuyie nSakɔ̀bu do tũ nkù tã̀áté wè,
 Isidayɛeribɛ kóò d̀èntì bè d́ó wè.
 2 Ti Yiè nKuyie nYaá muù nàá m miɛke,
 Kuyie nkuù ã̀ã ku náàntì n nùù miɛke.
 3 Kuyie nyIsidayɛeribɛ tũ nkù béimmu,
 Kuyie nkùù kã̀nké Isidayɛeribɛ kuù b́éí nke tú
 wèè baké benitibè nè Kuyie nkó kufɔ̀waá.
 Wèè kó tikpà̀tì wenni.
 4 Ò dò ndiwennécànnì kó kuwenniku nku,
 dikũnwènnì dì c̄ánnì di kó kuwenniku.
 Fetaafè ò̄ ni kédeè kè kùù wennikuu mííté,

kè tifãàtìi yènní.

⁵ Mí nDafiti n cīētè kperε me ndò,
kè kù n dònè metaummè mèè yó mbo sáà
ke dǒú nyikúò ìì yó mme nkānké,
kuù te kè n nǒ ndemou,
kuù yó n deeté kéndǎori n yèmmè dǒ dè.

⁶ Bèè borime í wenni bè dònè tipotì nti,
kè bè bè píenko,
bè me nyí bè pīinnè sinou kperí.

⁷ Wèè dǒ ké ti pī nhò ò nǒ temátidùòtè nte,
yoo kukpāndǒú.

Kòò dèè wèe ti cóú mpānke.

*Dafiti kó behāpòmbè yekōmbò yembè
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 11:10-47)*

⁸ Nte Dafiti āpòmbè yekōmbò yembè kó yeyètè: Oketiwè kperì tú Isebaadi Akimōniibe kou, weè do baké behāpòmbè kó ditīnni. Weè do kùò benitibè sikǒusini (800) dimònni òmáà.

⁹ O kó difōnkúò kè Aoa bire Dodo kó debire Edeasaa nhò pòkoo. Yekōmbò yembè bètāāti kòò mǒu nwe wèè do neínè Dafiti Fidisitēēbe bè dintémè kè Isidayeeribee bóti. ¹⁰ Kè Edasaa ncómmú kébaao Fidisitēēbe ke pikú o siè kòò nùtè yàa tāté kòò sonnè ké ndì pikú. Kè ti Yìè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe na be dootitòbè mediè ndè yiè. Kè behāpòmbè tǒbèe wētēni ké m bè tū nke eiti máà.

¹¹ O kó difōnkúò kè Adaa kou Akee bire Samaa mbè pòkoo. Fidisitēēbe do tii ndii mōnni Deii itū maì kó kupaku borè kè Isidayeeribee coké. ¹² Kè Samaa cómmú kébaao, kè ti Yìè nKuyie nduó nkòò poté Fidisitēēbe kékuò. Kè Isidayeeribee bè na mediè.

¹³ Diyie mari mudidèi mōnni kè benitibè bètāāti yènni behāpònsāndèèbè tīnni mieke, kékote keyà Dafiti Adudammu tādènkù mieke, ke yé Fidisitēēbe do bàtémè Defaii biriku.

¹⁴ Kè Dafiti mbo o sòri, kè Fidisitēēbe bo Betideemmu. ¹⁵ Kè Dafitii dǎke Betideemmu kó menie, ke dǒ: We mbo kote Betideemmu tebinte tère bo dihei bòri ke n dónni kè n yà?

¹⁶ Kè behāpòmbè yekōmbò yembè bètāāti ité kékété Fidisitēēbe cuokè bè kàri dè, kékote Betideemmu kó tebinte kédónni menie nkékotenni kòò duó, ò me nyí nyie nké mè yà, ké mè pǎ Kuyie nkécóúnko ketenkè ¹⁷ ke dǒ: N Yìè nKuyie, m báa yà de kó menie, mè dònne benitibè bèè duó mbe fòmму ke kote ke donni de kó menie mbe kó meyīi mme.

Ò í nyie nké mè yà.

Behāpòmbè yekōmbò yembè bètāāti beè do pī nde kó mutōmmú.

¹⁸ Kè Seduyaa bire Abikaii, Soabu nantè mbaké behāpòmbè sipísitāāti tīnni. Weè do kùò nè o kpānni o dootitòbè sikǒusitāāti (300). Memme kòò yètiri feité behāpòmbè sipísitāāti mieke. ¹⁹ Kòò naá nhodièwè be cuokè, ké bè baaté, ò me nné í nna kémaatēnè bètāāti tīnni kòbe bembè.

²⁰ Yoyadaa bire Bennaya Kabuseedi eì kou, ohāpònkperì mǒu kó debire, kòò kpa nkéna o dootitòbè mediè. Weè do kùò Adiyēedi bí idé Mǎabu eì kòbe. Weè do ta yecìrìcìrè fētìrì nè muséè nkékuò dicìrìcìrì. ²¹ Weè múnke do kùò Esibiti kòbe kóò nitikperì mǒu, ke sǐ nkòò tǒ dikpānni kòò kǎtenko kupàati ké dì fiète kòò kùò nè. ²² Bennaya do kpa ndii kpānni kéréte diyètìrì sipísitāāti kòbe tīnni mieke. ²³ Kòò yètìrì feité mediè nsipísitāāti kòbe tīnni mieke, ò me nyí nna ke tùòke bètāāti tīnni kòbe. Kè Dafitii ò tāté kòò mbaké tihāpònti tii ò bàa.

ke bo bè poté kuyẽku, kè ti Yiè nKuyie n náké ku tǝnni ke dǝ: Dè sànnèmu memme, a ténke báá poté.

Ke sǝ ndi berínè Sebusiibe kou mǝu bè tu wè Adafunaa o kó kuyié borè. ¹⁷ Kè Dafitii yà ti Yiè nKuyie ntǝnni kǝùmè kékuónnè Kuyie nke dǝ: N cààrèmu. Míi yeté! Benitìbè bie nyí cààrè mùmamù, mí nnè n cǝtè tǝ dò nha ti poté.

Dafiti maámè diwũǝtǝnni Kuyie nkpeí
(Wénté 1 Bekpààtìbè tǝmmú 21:18-26)

¹⁸ De kó diyié dimáà mieke kè Kadii kǝte káyà Dafiti kǝdò náké ke dǝ: Deke Adafunaa yié borè kémaá diwũǝtǝnni ti Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè Dafiti kǝte kéndonnè ti Yiè nKuyie ntǝ nákéme ku pǝánaantǝ náantǝ Kati kǝdò ò náké.

²⁰ Kè Adafunaa sǝnnéní káyà okpààtì Dafiti kǝdò kèróo, kǝdò cokéní kénínkú késǝnnóo o ìkè.

²¹ Kǝdò beke ke dǝ: Okpààtì dè dǝmmè kàa kǝriní m borè? Kè Dafiti dǝ: N dó a n fíténè a yié nku kè m maá ti Yiè nKuyie ndiwũǝtǝnni kè dèe yie nkè kǝ poté kǝdò yẽku Isidayeɛribe kè kǝdò deè. ²² Kè Adafunaa dǝ: Okpààtì túóté a dó dèe kó dimáà kǝpǝ Kuyie. Nte inààke, túóté i kéféúté, túóté tenaasǝntè kó idéi kǝtunnè. ²³ Okpààtì, n da pǝmu demǝu, ke tú a Yiè nKuyie ncǝuté a pǝnni, ké da dǝd mesàà.

²⁴ Kǝdò kpààtì Dafitii ò tǝnné ke dǝ: Yóu kè n dè donté ke da yietí, n yí dó kǝpǝ n Yiè nKuyie ndèmarè n yí fǝtè dèe kpéi.

Memme kè Dafitii donté kuyié nè inààke medítibii nsipísìnùmmù, ²⁵ kémaá diwũǝtǝnni deborè kéfié ti Yiè nKuyie nyiwũ kǝtuo kéfiénè metaummè kpéyi. De mǝnni kè ti Yiè nKuyie mbè wènté fenǝnsàǝfè, kè kuyẽku kǝdò bè poté kǝdò deè.

Bekpààtìbè pátíri ketirì Di mpátíri tò tìi náàntì

Meketimè m̀nni Bekpààtìbè pátíri ketirì nè di d̀rì de kó yepáte yedé do wē ndimari máa ndi. Bekpààtìbè pátíri ketirì ti náá nSadaməə kó tikpàti kpéi nke nè betəbè bèè ò tūnnenì be kpeti, Sadoməə kó tikpàti kpeti tii né dake fei nè ò maámè Kuyie nciētè nè tekpààtiētè. O fòmmu kó kumàнку, kòo né wēte kéta mubəəfèù, nè mufòmmu yeimu miēke, kétúóké benitipòbè kè dèe tonté.

Memme kè Kuyie nyóu kè be kpààtiyuu toté iwuə nyii do bo kubakù you bíkè ì ténke í nyie nke bo mbúú Sadoməə bire, kéwáá mbe kóo kpààti. Memme kè dèe d̀ə yekpààtiyó yàte yèdèè, Sudaa kəbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeri be kpəri kè yè ní nnaati di mm̀nni diteri késinte.

Diì pátíri ti náá nhokpààti d̀mmè kéndé Kuyie. Wèè kpààti dé Kuyie nweè ò ntə dihèi kè dè naati. Kàa bo yetemè Kuyie nkéfié yebəkè kè dè touni dihèi kó mucaàrimù. Kuyie ndo duənnímu ku pãānãāntì náāntìbè péu kè bè bo ndenni bekpààtìbè ku náāntì, wèè né do dake nfeì mbe miēke wèè tu Edii 17-19:21

Di mpátíri náāntì duó ke d̀mmè

1. Dafiti kó yewe sanye kó tináāntì 1:1-2:12
2. Sadoməə kó tikpàti 2:13-11:43
3. Yekpààtiyó totémè Odoboammu nè Sodoboammu be kó dim̀nni 12:1-14:31
4. Sudaa kəbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeri be kpəri ye kó tináāntì kéntə kétuəkenè Akabu kó dim̀nni 15:1-16:28
5. Akabu kó tikpàti 16:29-22:40
6. Sosafati nè Sodammu nè Asadia 22:41-54

Adonniya d̀mè kécuté tikpàti

¹ De m̀nni ke s̀ nhokpààti Dafiti kòté ke m̀nke kòté, bá kè bè ò dàtinné tiyààti ò báá keè kuyiinkù. ² Kòo kó betəmbèè ò nàké ke d̀: Okpààti yóu kè tí da wáá nhosapàà nkòo nda pĩ mmutəmmú kéntú a pokù kè dí nwē nke d̀ə kòo nda dei muséé.

³⁻⁴ Memme kè bèè íté Isidayeeri be tenkè kemou miēke osapàà nsààwè wammù, kèpété Sunemmu eitè miēke osapàà, kòo m̀nke wenni mediè, nkòo yètìrì tu Abisaki, kè bèè ò kàtenní kóo duó nhokpààti kòo mpĩ nho təmmú. Ò me nyí nhò duónè.

⁵⁻⁶ Abusadəmmu do ku kè Adonniyaa Akiti do peiténè wè Dafiti. Kè wèè naá Mpo, kéntú odasáátì, o cice do í ò bənnè tìmatì, kòo mpòti ò tùmè okpààti kóo dapàà nkénnáá nke tú: Míi yóo naá nhokpààti. Kòo wáá ntənaasāntè nè te dèèbè nè behāāpòmbè sipísìnūmmù, ⁷ kédakenè Seduya bire Soabu nè ikuó niùti Abiataa kè bèè ò tūnne. ⁸ Ikuó niùti Sadəki nè Yoyada bire Bennaya nè Natāā ti Yiè nKuyie mpãānãāntì náāntò nè Simmei kényíénè Dei nè Dafiti kó behāāpòmbè bembè í nyie nkóo tūnne.

Natāā nè Batisebaa bè kònnémè Sadoməə

⁹ Dyiè mari kè Adonniyaa ānné dibanni diyaàhóútàri borè, Ā-Dokedi binte také, kèfié ipe nè inàake nè iwūō ì ā mekùò, kényú o tebií nè Sudaa tempē nkó bekótìbè bèè do pĩ nhokpààti Dafiti təmmú. ¹⁰ Ò me nyí nyu ti Yiè nKuyie mpãānãāntì náāntò Natāā nè Bennaya nè behāāpòmbè yekōmbè yèmbè nè o tebite Sadoməə.

¹¹ De m̀nni kè Natāā kəte kényà Batisebaa Sadoməə yō, kóo nàké ke d̀: A kèè Akiti bire Adonniya d̀ərimè ke d̀ò nhò tu okpààti, bá n yiè nhokpààti me nyí tì yéà? ¹² N yóo da duó nyitié nyi, kàa yie nke ì tūnne a dèeté amáà nè a kóo dapàà nSadaməə. ¹³ Kəte kényà okpààti

Dafiti kóò nàké ke dò: Okpààti a do n nàkému ke dò n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò kékari a kpààtikàrì, dè né yīme kè Adonniya weè naá nhokpààti?

¹⁴ A yó nkpaá koò nàánnè kè n kətoomu m mómumu nkéyíé kónné a nùù.

¹⁵ Memme kè Batisebaa kəte okpààti borè, ò do me nkòtémèmu, kénsó nho bo kudieku kè Abisaki Sunemmu kou de bo ke pī nho tōmmú. ¹⁶ Kè Batisebaa nínkú késīnnóò okpààti ìikè, kòo kpààti ò beke ke dò: A yē mba? ¹⁷ Kòò dò: Okpààti a do béimmu kényú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò, n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò, kékari a kpààtikàrì. ¹⁸ N né bo ke yo kè bè tu Adonniya weè naá nhokpààti bá a í yé. ¹⁹ Ò ānné dibanni ndi ke kùò inààke péu nè iwūō ì ā mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bemou nè ikuó niùti Abiataa nè behāpòmbè kóo kóti Soabu, ò me nyí yu a kóo dapàà nSadomə. ²⁰ Okpààti, Isidayeeri be bemou da kémúmu a bo bè nàkéme wèè yóó səté a kpàti. ²¹ Kè mēè dəke a bo kú dii mōnni bè bo ti wénté beyibe mí nnè m bire.

²² Kè Batisebaa nkpaá me nnáánnè okpààti, kè Natāā tuəko. ²³ Kè bèè nàké okpààti ke dò: Natāā kətení. Kè Natāā taroo kénínkú késīnnóò okpààti ìikè, ²⁴ kóò beke ke dò: Okpààti, fōò yē nhAdonniyaa naá nhokpààti kékari a kpààtikàràà? ²⁵ Ò kətemu yíe nDokēedi binte borè, ke ānné dibanni dieri, ke kùò inààke péu nè yenaadabe yèè ā mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bemou nè behāpòmbè kó bekótibè nè ikuó niùti Abiataa. Bemou kè bè wē nke yo nke yè mmenaà nke pīkù ke tú: Okpààti Adonniya mbo sáà! ²⁶ Ò me nyí yu ikuó niùti Sadəki nè Yeoyada bire Bennaya, bá a bire Sadomə nè mí m mómumu. ²⁷ Okpààti fōò yie nke tāāté wèè yóó səté a kpàti, bá a í ti nàké tínti a kó betōmbàà?

Dafiti tāātémè wèè yóó səté o kpàti

²⁸ De mōnni kòo kpààti Dafiti duó nkè bèè yúní Batisebaa kòo wētēní kécómúò okpààti ìikè. ²⁹ Kòo kpààti béi nke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu! M béimmu ke yu ku yètiri, kuù do n deéte m bo dii mōnni meháárimè mieke. ³⁰ M béimmu ke tú n yóó dəomu yíe n da dúnne dii nùù, ke tú a bire Sadomə bo səté n kpàti kékari n kpààtikàrì.

³¹ Kè Batisebaa nínkóo késīnnóò okpààti ìikè kébéi nke dò: Okpààti, mbo sáà!

³² De kó difōnkúò kòo kpààti Dafiti duó nkè bèè yúní ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natāā, nè Yeoyadaa bire Bennaya kè bèè tuəkení. ³³ Kòò bè nàké ke dò: Túóténè nh āpòmbè bèè n kpaánè kè dí kəte kédee m bire Sadomə sāmmarímú kóò kətennè Kiyōō. ³⁴ Kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natāā, kè bèè ò cóú mmekùò nkóò cānné, kòò ntú Isidayeeri be kóo kpààti. Kè bè dèè dí eé ditāteheù kéhuu ke dò: Okpààti Sadomə mbo sáà! ³⁵ De kó difōnkúò kè di ò tūnne kékonní diheì, kòo kari n kpààtikàrì, weè yóó səté n kpàti, n we ntāāté kòò bo mbaké Isidayeeri be bemou nè Sudaa kəbe.

³⁶ Kè Bennaya tēnné okpààti ke dò: Okpààti, dè wennimu mediè, ti Yiè nKuyie nha tū nkù kuù béi nnè a kó dinùù mieke. ³⁷ Kù do da bonè mēè botí, kù mme mbonè okpààti Sadomə, kédéúkūnne o kpàti kè tii pēēté fō n yiè nDafiti a kpēti.

Bè pīmmè Sadomə tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 29:21-25)

³⁸ Kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natāā nè Yeyoyadaa bire Bennaya nè Kēdetiibe nè Pedesiibe, kè bèè kəte Sadomə borè, kóò dèè nhokpààti kóò sāmmarímú, kóò kətenè Kiyōō. ³⁹ Kè ikuó niùti Sadəki ta ti Yiè nKuyie ntou kētúóté dinaayènni ke di cūō mekùò, ké mè cóú nSadomə yuu ìnkè, kóò cānné kòò bo ntú okpààti. Ò dèè memme kè bèè eé ditāteheù kéhuu ke dò: Okpààti, Sadomə mbo sáà! ⁴⁰ De kó difōnkúò kè bèè ò tūnne kè bèè wētēní diheì. Kè benitibè eu itārí kè diwèi bè bo mediè nkè bè ùú kè ketenkè sánti.

Adonniya yīkemè ò do dó kédòò ti

⁴¹ De m̀̀nni ke s̀́ nhAdonniya nè ò do yu bè kè bè di ke dèè, kékeè kutoweku, kè Soabuu banté ditáteheù dab̀̀nni ke d̀̀: Ba nkó kutoweku dáátí dihèi?

⁴² Ò kpaá me nnáá nkè ikuó niùti Abiataa bire Yonnatāa t̀̀̀kení, kè Adonniya d̀̀: A tú oniti m̀́mmuə nwe, tanni! N ỳ́mu ke dò nha ti t̀́ní tináànsà̀ti nti. ⁴³ Kòò d̀̀: Áà, m pè̀tìnke dó ke da náké okpà̀ti Dafiti t̀́á̀témè mme Sadoməə kòò bo s̀̀oté o kpà̀ti. ⁴⁴ Ò duó nkè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mp̄ānā̀nti náàntò Natāa nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetiibe nè Pedesiibe nè okpà̀ti kó tihā̀p̀nti kè bèe dee nSadoməə wenwe okpà̀ti o kóò s̄mmarímú koò cíe Kiyšš binte borè. ⁴⁵ Kiyšš binte borè kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mp̄ānā̀nti náàntò Natāa kè bè ò còú mmekùò nkoò p̄i ntikpà̀ti. Ke dèè kè benitibè beməu ò cíenní nè diwèi, di do yo deè kó kutoweku. ⁴⁶ Kòò t̀̀̀kení, ke dáátí ke kàri dikpà̀tikàri. ⁴⁷ Kòò kpà̀ti t̀̀mbè k̀tení ke s̄ntí okpà̀ti Dafiti ke tú: Ti Yiè nKuyie nha t̀̀ nkùu déúk̀nne Sadoməə kpà̀ti kè t̀̀i p̀̀̀tè a kpeti do dòmmè, ké nti c̀̀̀nè. Bè ỳ́i m̀̀mme kòò kpà̀ti s̄nnó o dóú ìnkè, ⁴⁸ k̀bèi nke d̀̀, ò s̄ntí o Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe t̀̀ nkù kùù ò duó nwèè yóó s̀̀oté o kpà̀ti, kòò yà nè o ǹ̀nfè dè d̀̀mè.

⁴⁹ Kè Adonniya k̀be ti kèè kè be k̀nti aá, kè bèe cíéte bemáà bemáà bá wè o kó kupíkù. ⁵⁰ Kè kufəwáa nhauté Adonniya kòò coké Sadoməə k̀kəte diwũ̀t̀nni borè, k̀ncómú k̀p̄i ndi bàkè. ⁵¹ Kè bèe náké Sadoməə ke d̀̀: Adonniya coké f̀́ nwe ke k̀te ke cómmú ke p̄i ndiwũ̀t̀nni kó yebàkè, ke náá nkétú ò í iti k̀a í p̀̀rikè ke tú a í yóó ò kù.

⁵² Kè Sadoməə bè t̀́nnè ke d̀̀: Kòò d̀̀ari kè dè wenni m báá ò k̀áké, kòò me nyí d̀̀ari kè dè s̄iè ò dò nkékúmu.

⁵³ M̀̀mme kè Sadoməə t̀́ nkè bèe ỳ́ní Adonniya diwũ̀t̀nni borè, kòò k̀tení ke nínkóo okpà̀ti Sadoməə ìkè. Kòò ò náké ke d̀̀: Kò nha c̀̀tè.

2

Dafiti duóm̀̀mè o tié nsənyi Sadoməə

¹ Dafiti banté dii m̀̀nni ò duúnnèmmè mukṹ nkéduó nyitié nsənyi o bire Sadoməə, ² kóò náké ke d̀̀: N t̀̀nnè m bo t̀̀nne m̀̀mme ti yembè kó kuce. Túóté tikənyauti a k̀témú. ³ Á nd̀̀ari ti Yiè nKuyie nha t̀̀ nkù d̀̀mè, á ntũ nku kó kuce, k̀ntũ nku kuó nè ku tannò, k̀ntũ nku b́i nti nè ku kuó ì ẁ̀ri Məyiisi páte miéke. M̀̀mme a d̀̀ari dè deməu bo nyíémmè. ⁴ M̀̀mme ti Yiè nKuyie mbo d̀̀mè kù do n náké ti ke d̀̀: K̀a yaabí d̀̀ari n d̀̀mè ke t̀̀ n kó kuce nè timóm̀̀nti ke n t̀̀nnè be ỳ́mmè meməu, a c̀̀tè báá paà okpà̀ti.

⁵ De kó difənkúò a báá ỳ́ nYeduya bire Soabu n d̀̀ dè, weè k̀u Isidayeeriibe kó behā̀p̀mbè iwēi yembè bédé, Nee bire Abunee nè Yetee bire Amasa. Bè do kari bammùu nwe bá mudoò í bo, kòò bè k̀u. De kó medə̀rimè d̀̀nnè ò t̄i meȳi mme n neùti nè n naàk̀nfè. De kó meyi mbo o yuu ìnkè nke. ⁶ D̀̀ m̀̀c̄i nha báá ò yóu kòò kóte kékú. ⁷ Á nyé Badisidaii bí nKadaadi èi k̀be k̀p̄i. N do cokú a kóo kóti Abusadəmmu kè bèe k̀tení ké n teennè. Nè de k̀p̄i nhá bè d̀̀ m̀̀sà. ⁸ A m̀̀nke báá ỳ́ mBensamee botí kou Kedaa bire Simeii k̀p̄i mBaudimmu èi kou. N do cooti dii m̀̀nni ke k̀ri Maannaimmu kè weè ní nni mbəmmù kus̀nkù ke tú m bo yà! Ke n w̄te k̀nkũ̀ntiní kòò k̀tení Suditē kè n co. N de nhò d̀̀nnè dinùu ti Yiè nKuyie nyìkè ke d̀̀: M báá ò k̀u. ⁹ A tú m̀̀c̄i nyiè nwe a bá nhò wùó nhosà̀wè bá ò me nkòtémè, a nyé a bo ỳ́mè kóò d̀̀ite.

Dafiti kumè kè Sadoməə nsəkénè o kpà̀ti (Wénte 1 Bekpà̀tibè t̀́mmú 29:26-28)

¹⁰ Kè Dafiti kú kè bèe ò k̀nnè o èi Sedisadəmmu. ¹¹ Ò do baké Isidayeeriibe ke d̀̀ yebie nsipísìnà ndi. Ò do bo Ebunə ke d̀̀ yebie nyèyiekè ndi k̀mbo Sedisadəmmu ke d̀̀ yebie nsipísitā̀ti nè yè̀tā̀ti. ¹² M̀̀mme kè Sadoməə s̀̀oté o cice Dafiti kó tikpà̀ti, kòò kpà̀ti deuke m̀̀diè.

Sadoməw kùwòmè Adonniya

¹³ Dε m̀̀nni k̀̀ Adonniyaa, Dafiti pok̀̀ Akiti do ò p̀̀it̀̀ǹ̀ ẁ̀e k̀̀t̀̀e k̀̀ỳ̀a Batisebaa Sadoməw ỳ̀, k̀̀o ò beke ke d̀̀: A k̀̀t̀̀enni kusà̀k̀̀ nku bakaà? K̀̀o ò t̀̀̀nǹ̀ ke d̀̀: **Ξξ**, ¹⁴ k̀̀deè ke d̀̀: M m̀̀ke t̀̀matì nti ke bo da náké. K̀̀o d̀̀: B̀̀i!

¹⁵ K̀̀ Adonniya d̀̀: A ỳ̀mu a m̀̀mmu, mm̀̀ do d̀̀mm̀̀ k̀̀di tikp̀̀ti. Isidayεεribe bem̀̀ do baa m̀̀ bo naámm̀̀ okp̀̀ti. D̀̀ me nyí yie nke m̀̀ d̀̀. K̀̀ n tebite Sadoməw weè t̀̀ di, t̀̀ Yiè nKuyie nkuu me nỳ. ¹⁶ N d̀ a n d̀ d̀ t̀matì nti, a báá yete! K̀ Batisebaa d̀: B̀i! ¹⁷ K̀ Adonniya d̀: N da báámmu, m̀ okp̀ti Sadoməw k̀o n duó nhAbisaki Sunemmu εi kou k̀ m puoke, n ỳmm̀ d̀ nhò báá ẁ nda yeteǹ. ¹⁸ K̀ Batisebaa d̀: D̀ wenni, m bo k̀t̀e k̀ỳa okp̀ti, k̀ò b̀inǹ a k̀p̀i.

¹⁹ M̀mm̀ k̀o k̀t̀e k̀ỳa Sadoməw ke bo ò b̀inǹ Adonniya k̀p̀i. K̀o k̀p̀ti Sadoməw íté o k̀ari ìnk̀ k̀k̀t̀éni o bík̀ k̀énink̀ k̀s̀nǹ k̀ẁt̀e k̀k̀ari, k̀duó nk̀ b̀e d̀ú ndikp̀tik̀ari t̀ri o bak̀ ỳu, k̀o ỳs̀ kari k̀ò p̀enǹ, ²⁰ k̀ò náké ke d̀: N d̀ ke da m̀ t̀matì nti s̀mp̀r̀ a báá yete d̀! K̀o k̀p̀ti ò t̀nǹ ke d̀: N ỳ m̀ a d̀ d̀ n ỳ ỳó d̀ nda yeteǹ. ²¹ K̀o ỳ d̀: Ti báá duó nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̀o puokaà?

²² K̀ Sadoməw ò t̀nǹ ke d̀: D̀ ỳme k̀a tu n duó nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̀o puoke? A p̀nke na nyí nh ò duó ntikp̀ti, weè me ntúm̀ Mpo. Duó nk̀ nh ò duó ntikp̀ti wenwe ǹ o k̀be ǹ ikuó ǹt̀ Abiataa ǹ behããp̀mb̀ k̀o k̀t̀i Soabu.

²³ K̀ Sadoməw parik̀ ǹ t̀ Yiè nKuyie nyèt̀ri ke d̀: Adonniya me ndàát̀ ke beke t̀, k̀ n ỳ ò k̀u t̀ Yiè nKuyie nni mpot̀! ²⁴ Ǹ t̀ Yiè nKuyie nk̀u n k̀nne n cice Dafiti k̀ dikp̀tik̀ari, ke f̀i n k̀ti, ke b̀i nke ỳ: Tikp̀ti bo mbo n c̀t̀t̀ s̀ã. M parik̀mu ǹ ku yèt̀ri ke t̀ Adonniya bo k̀ ỳe, ²⁵ k̀t̀ nYeoyada bire Bennaya k̀o ò k̀u. M̀mm̀ Adonniya kum̀.

Sadoməw bètim̀ Abiataa Sedisademmu

²⁶ K̀o k̀p̀ti Sadoməw náké ikuó ǹt̀ Abiataa ke d̀: Íté die nk̀k̀ nhAnat̀ti a cie. A d̀ nk̀kuomu. M me nyí d̀ ke da ku ke ỳ f̀d̀ do t̀um̀ t̀ Yiè nKuyie ntaumm̀ t̀u n cice Dafiti k̀ dim̀nni, k̀ di ẁnǹ ke ta mehár̀im̀ mieke.

²⁷ M̀mm̀ Sadoməw ò bètim̀ bá ò t̀nke í ntú ikuó ǹt̀. Dε m̀nni k̀ d̀e d̀ d̀ t̀ Yiè nKuyie ndo náké t̀ Sidoo εi ke d̀ t̀ ỳó tuak̀ní Edii c̀t̀t̀.

Sadoməw kùwòmè Soabu

²⁸ K̀ Soabuu keè t̀ t̀k̀ní Adonniya ǹ Abiataa k̀cok̀ k̀eta t̀ Yiè nKuyie ntaumm̀ tou k̀ncóm̀ k̀p̀ ndiwũt̀nni bàk̀. Soabu do k̀mm̀mu Adonniya ǹ dim̀nni, ò me ndo í k̀mm̀ Abusadommu. ²⁹ K̀ b̀e náké okp̀ti Sadoməw ke d̀: Soabu cok̀ ke k̀t̀e t̀ Yiè nKuyie ntaumm̀ tou ke cómm̀ k̀p̀ ndiwũt̀nni bàk̀. K̀ Sadoməw t̀ nYeoyada bire Bennaya ke d̀: K̀t̀e k̀ò k̀u.

³⁰ K̀ Bennaya k̀t̀e k̀nák̀ Soabu ke d̀: Okp̀ti tu a ỳnni d̀nde, k̀o yete ke d̀: N ỳ yeti! N d̀ k̀k̀ die nde.

K̀ Bennaya ẁt̀e k̀nák̀ okp̀ti Soabu náké t̀. ³¹ K̀o k̀p̀ti d̀: D̀ wenni, ku we d̀borè k̀nd̀nǹ ò b̀i nti, k̀ò k̀nǹ. K̀ò k̀u b̀e nitisaàb̀ bá t̀ b̀nt̀ kuk̀s̀nk̀, mí nǹ n cice c̀t̀t̀. ³² Nεε bire Abunεε Isidayεεribe ããp̀mb̀ k̀o k̀t̀i ǹ Amasa Sudaa ããp̀mb̀ k̀o k̀t̀i. B̀ do t̀ benitisaàb̀ mbe koð p̀t̀t̀, k̀o b̀ k̀u dis̀ri bá n cice í ỳ. Dε k̀ meyi mbo do o yuu ìnk̀. ³³ B̀ ò b̀nt̀ kus̀nk̀ wenwe ǹ o c̀t̀t̀ k̀boo s̀ã. K̀ t̀ Yiè nKuyie nk̀ mesàà nnì mboǹ Dafiti ǹ o yaáb̀io ì ỳ nsak̀ o k̀ti s̀ã.

³⁴ M̀mm̀ k̀ Yeoyada bire Bennaya k̀t̀e k̀ò k̀u k̀ b̀e o k̀nǹ o c̀t̀t̀. O c̀t̀t̀ do bo dikp̀à ndi. ³⁵ Dε m̀nni k̀o k̀p̀ti t̀ót̀ Bennaya k̀cónǹ Soabu f̀t̀ri k̀ò mbak̀ behããp̀mb̀, k̀t̀ót̀ Sadaki k̀cónǹ Abiataa f̀t̀ri k̀ò ntú ikuó ǹt̀.

Sadoməw kùwòmè Sim̀i

Sadoməo bekémè mecii nkó tibeénti

¹⁶ Diiyé mari kè benitipòbè mabè bédébè bèè dauti dautinè benitidaabèè katení okpààti Sadoməo borè. ¹⁷ Kòo ketiwè dà: Okpààti n da báámmu kénté kékeè n dó ké da náké tì. Mí nnè onitipòkù yie ntíi bo teciētè tidé, kè m peité m bire. ¹⁸ Kè dè m̀òke yewe yètããti kòo peité o kperè. Ti me mbo teciētè tidé ndi, otàù m̀òu í dè bo. ¹⁹ Keyènkè m̀ònni kòò duó ke yãke o bire kè dè ku. ²⁰ Kòò ité kè n kraá duó, kòò t̀òtè m bire ke d̀ú nho kó did̀ú ke t̀òtèní o kperè dèè ku ke d̀u m borè. ²¹ Kè nh èntení dik̀unweñni ke bo yãá m bire, ke s̀ó ndè ku. Kè dè wenke kè n dè wènté mesàà nke s̀ó n kperè d̀òke.

²² Kòo nitipòkù t̀òu d̀ò: Ò sóúmmu m̀i kperè f̀òu, o kperè deè ku.

Kòò t̀òu d̀ò: Biti! N kperè deè f̀òu, a kperè deè ku.

Kè bè ñnei okpààti Sadoməo ìikè. ²³ De m̀ònni kòo kpààti Sadoməo d̀ò: Yie nhõ mè nyĩmè: M̀i kperè f̀òu k̀aa kperè deè ku. Kòò t̀òu d̀ò: M̀i kperè f̀òu, k̀aa kperè deè ku. Ti yóo ỳamu. ²⁴ T̀úótènni disìè! Kè bèè d̀i t̀úótèní. ²⁵ Kòò d̀ò: Yaténè debire dèè f̀òu! Kéduó nwe nnitipòkù diyari otàù diteri.

²⁶ Kè mesémmèe pí ndebire dèè f̀òu de yã kòò d̀ò: Okpààti n da báámmu! Báá kuonè debire, duónnè we de kè dè nf̀òu. Kòo nitipòkù t̀òu yie t̀ú: Yaténè de kè tí paà tidé.

²⁷ De m̀ònni kòo kpààti d̀ò: Báá kuonè debire, duónnè de onitipòkù ketiwè de yã we ntú.

²⁸ Kè Isidayeeribe beməu keè Sadoməo beké mèè botí de kó tibeénti, kòò depe, kébanté ti Yiè nKuyie nkuù ò duómme mecii nkòò beké de kó tibeénti.

4*Bèè tu bekótibè Sadoməo kpàti mièke*

¹ Kòo kpààti Sadoməo mbaké Isidayeeribe beməu. ² Nte bèè do ni o kpàti mièke be yètè: Sadaki bire Asadia, weè do t̀ú ikuó niùti. ³ Kè Sisaa bí Ediodefu nè Aiya, kè bè ntú bepátíwãàbè. Kè Aidudi bire Yoyafati ntú dikpààtìtõnni. ⁴ Kè Yeyoyada bire Bennaya mbaké behããpòmbè. Sadaki nè Abiataa kè bè ntú ikuó niùbè. ⁵ Kè Natãã bire Asadia mbaké kùmàndáàbè. Kè Natãã bire terè Sabudi ntú ikuó niùti, okpààti népo, weè ò duó nyitié. ⁶ Kè Aisaa mbaké okpààti c̀iētè mièke. Kè Abuda bire Adonnidammu baké muheikèntõmmú.

⁷ Sadoməo do m̀òke kùmàndáàbè tepítè nè bédébè ndi o kpààtiyuu mièke, kè beè nte bè bo nduómme tidiiti okpààti nè o c̀iētè teməu, bá weè kùmàndáà kòò níí nte otànkù òmáà dibenni mièke ò bo nduómme okpààti nè o c̀iētè k̀obe tidiiti. ⁸ Nte de kóo kùmàndáàbè yètè: Uuri bire deè do te Efadaimmu tempè nyetãrè ñnkè. ⁹ Kè Dekeri bire nte Makaa tempè nè Sadibimmu k̀oku nè Beti-Semesi k̀oku nè Edonni Beti-Ananni k̀oku. ¹⁰ Kè Eseti bire nte Adiboti Sokoo tempè nnè Efee kó ketenkè keməu. ¹¹ Kè Abinnadabu bire nte Doo tempè nyetãrè k̀oku, képuoke Sadoməo bire Tafati. ¹² Kè Aidudi bire Baana nte Tanaki èi nè Mekidoo kperi nè Beti-Seanni kó kutempè nkuməu k̀ù t̀òkèné Saditanni Sisedeedi bakù c̀anku kèt̀okenè Abedi-Meodaa nè Yokindeammu. ¹³ Kè Kebee bire nte Damoti èi d̀i bo Kadaadi tempè nnè Yaii Manansee bire kó sihekésí, kè weè nte Adikabu Basãã tempè, nde kó kutempè ndo m̀òke yehékè sipísikuò ndi kè iduotí yè fité kè yecàkè kpetí ke páké nè disəwũ̀ kó imátidèí. ¹⁴ Kè Ido bire Ainnadabu nte Maannaimmu tempè. ¹⁵ Kè Ayimasi nte Nefutadii tempè. Ò m̀unke do po Sadoməo kóo sapàà nwe, kòo yètiri tu Basimati. ¹⁶ Kè Usaii bire Baana nte Asee tempè nnè Beadoti èi. ¹⁷ Kè Paduyaa Yosafati bire nte Isakaa tempè. ¹⁸ Kè Edaa bire Simèii nte Bensamee tempè. ¹⁹ Kè Uudi bire Kebee nte Kadaadi tempè nnè Aməriibe kpààti Sionni èi nè Basãã k̀obe kpààti Oku kperi. Kè kùmàndáà diewè mbo òmáà weè baké de kó yehékè tepítè nè yèdèè.

²⁰ Sudaa k̀obe nè Isidayeeribe bè do s̀u ke d̀onnè dàméèrì ǹù kó mubirímú mmu ke m̀òke ke yo nke yã nkè dè bè naati.

5

¹ Sodomao weè do baké kukó ndiekù Efadati kó yekpààtìyo yemou kénto kētuakenè Fidisitēēbe tenkè Esibiti kó kutempē mmànkù. Kè de kó yekpààtìyo yemouu ò b̀ùtè, kè nhò yieti dàmpòò.

² Kè bè ndò nké nhò duò mbá dìi yìè muyuo mmùù nàa nke í yòkè mesàà ncìdòòbè sikòupísìwei (9000), mùù yòkè mesàà ncìdòòbè tekòupííítè nè sikòupísìni (18000), ³ yenaadakè bè soó nyè ke yè duò ntìdisààtì tepíítè, cénkoo kpeye sipísìdé, ipe tekòutè (100). Bè í kàannè iwũō tēi, siwei iwaurii nè iperí nè sikoó bè soó nsi ke sì duò ntìdisààtì.

⁴ Sodomao weè do baké diyìè yìèní kè, kubakù cànkù bíékè kó kutempē nkumou kétúóté Tifisaa kētuakenè Kasaa, kè de kó bekpààtìbè bemouu ò b̀ùtè. Mudoò í mbo be cuokè wenwe nè yehékè yèè ò t̀kénè, kè bè mbo kè dè bè naati. ⁵ Sodomao kpàtì bie mmièke Sudaa kabe nè Isidayeeriibe kè bè mbo bá bè í yìèkù be tenkè kemou mièke. Bá wè kòo fiiku o tie mbè tu dè fínyĩ nè fikíè.

⁶ Sodomao do m̀ake sisēĩ nè si dèèbè tekòupííítè nè sikòupísìdé ndi (12000) nè yetuo sisēĩ sikòupísìnàà bo na ke ta yè (4000).

⁷ Kùmàndàábè bè t̀āātè bè kè bè bo nhò duò ntidiitì bá wè ot̀ankù òmáà òmáà dibenni mièke, kè bè ndake kè ntì nhò duò mbá dèmarè í nhò dónnì, wenwe nè o népobè, ⁸ kè nhò touní sisēĩ kó tidiitì nè timútì o sēĩ kpéi nnè inààke ìi dùò, kè bè ndè touní bá wè o kó m̀efìè nnè dè dò nkém̀m̀amè.

Ti Yiè nKuyie ndo duóm̀m̀è Sodomao m̀eciì

⁹ Ti Yiè nKuyie ndo duò nSodomao m̀èè yèmmè nè m̀eciì nde do í sénní, kòo nyé kè dè sũ ke dónnè dàméèrì kó mubirímú. ¹⁰ Sodomao cii ndo p̀ēētému diyìè yìèní kèè bíékè kabe kó m̀eciì nyembè nè Esibiti kabe bemou kōme. ¹¹ Ò do p̀ēnkùmu benitìbè bemou m̀eciì, nkém̀p̀ēnkùnè Etāā móm̀muo nhEdaasi eì kou, kém̀p̀ēnkù m̀eciì m̀Maodii kó ibí, Emaa nè Kadikòadi nè Dadidaa. Nè de kpéi nkòo yètirìi feitè yehékè yemou mièke yèè bè fitè. ¹² Kòo ānnè yekotinò sikòupísìt̀āātì (3000) iyie tekòupííítè nè ìnùmmù (1005). ¹³ Kòo náké detie nkpréi, kétúóté detie ndierè Dimaa kpepe, ketaunnè tifāpèutì t̀ìi yìè imarí ìnkè, kénáké tiwanwantì it̀āàke inàà kpeti kpéi nè sinòo nè debambaànnè nè siyĩ. ¹⁴ Kè benitìbè nyiitini ibotì imou mièke ke kòriní ke bo keè m̀eciì nkó tināàntì Sodomao náá nti. Kè bekpààtìbè bemou keè o kpéi kéntũ̀ōnnì benitìbè kè bè kòriní ke yo o náàntì.

Sodomao bàátímè ti Yiè nKuyie nciētè marimù

(Wéntè 2 Bekpààtìbè t̀ōmmù 2:2-15)

¹⁵ Idammu Tiiri kóo kpààtì do ò ndápúnèmu Dafiti. Ò kèè dìi m̀ōnnì bè p̀ìr̀m̀m̀è Sodomao tikpàtì kòo bo sòotè o cice Dafiti kpàtì kédèite benitìbè kètō nkè bè bo ò d̀ou nSodomao. ¹⁶ Kè Sodomao m̀únke t̀ō nkè bè bo ò nàké ke d̀o:

¹⁷ A yèmu ke d̀o n cice Dafiti do í na nè o dootit̀abè kémaá ti Yiè nKuyie nciētè. Kè kù me nduò nkòò bè na. ¹⁸ Di m̀ōnnì ti Yiè nKuyie m̀me nni nhòmp̀um̀mu, dèmarè ténke í n kòōnnè. ¹⁹ N yèmmè d̀o ndi m̀ōnnì m̀ maámu ti Yiè nKuyie nteciētè bè yó nkù bàá ntèè mièke kéndònnè kù do ti nàkémè n cice Dafiti ke d̀o: A bire dèè bo sòotè a kpàtì deè yó m̀ maá teciētè. ²⁰ N da báámmu duò nkàa kó betōmbè n kōũ Dimaa t̀āri kó detekperè. N yóo duónkomu n kó betōmbè kè bèe teennè a kabe, kàa yĩ n yietì ìdè a t̀ōmbè, m̀ bè yietì. A yèmu ke d̀o mbèmaabè í bo n cice bèè nò m̀mutekōũ ke d̀ōnnè a kabe Sidonniibe.

²¹ Kè Idammuu keè de kó tināàntì kè dèe o narike, kòo sántè ti Yiè nKuyie nke d̀o: Ti Yiè nKuyie nyètirìi ndeu kunku kùù duò nDafiti debire dèè cii, kè dè baké kubotì kudiekù Isidayeeriibe. ²² De kó difōnkùò kètō nkè bèe náké Sodomao ke d̀o: Okpààtì tu ò kèèmu a yè mmù, ke tú ò bo da p̀ā detekperè nè bè tu dè sètìrì a d̀ó dè mmamè. ²³ O t̀ōmbè yóo dè cūũnkumu dit̀āri Dimaa kékòtenè dàméèrì, kè dè bou kètannè dàméèrì, kè dèe tuòke a d̀ó dè kè bèe dè cūũ kàa dè t̀uóté. Ò d̀ó t̀ìi yeti tú: A bo nhò duóm̀m̀è tidiitì kòo piúnè o c̀iētè.

²⁴ Memme kè Idammuu duó nSadamoo detekperè nè bè tu dè siperési, ò dó dè mmàmè.
²⁵ Kè Sadomoo me nni nhò duò ntidiiti bá dii benni tónni sikoupi síkuò (6000), detie mbè tu dè odifiè de kó mekosàamè dítiribè sikoupi síni (8000). Sadomoo do de nhò duò mbá dii benni.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nSadamoo mecii nkéndònnè kù do ti nhò nàkémè. Kè bè nnaati wenwe nè Idammu kédònnè betòbè metaummè.

*Sadamoo do pīñné bèè nìtibè muheikèntōmmú
 (Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 1:18. 2:1, 16-17)*

²⁷ Kè Sadomoo pīnné Isidayeεribe sikoupi sítàāti (30000) muheikèntōmmú, ²⁸ ké mbè duòko ditāri Dimaa bá wèè tǎnkù benitibè tekoupi píttè (10000). Bá dii tīnni kè di níi dǎ otǎnkù òmáà ditāri Dimaa, bèdébè teçfētè. Adonidammu weè do bè baké bè pī ndè muheikèntōmmú. ²⁹ Bèè te mutòu kè bembè mbo sikoupi sísiyekè (70000). Bèè pùò nyetāre ditāri ñnkè kè bembè mbo sikoupi síni (80000). ³⁰ Ke né mbúútí bè do tǎāté bè, kè bè mpokoo bèè baké betōmbè, bembè do bo sikoupi sítàāti nè sikousitǎāti ndi (3300). ³¹ Kòo kpààti duó nkè bè ndei yetásàayè yèè kpeñni kè yè ncáá nke de, bè bo pūūténè yè ti Yiè nKuyie ncīètè. ³² Memme Sadomoo kó betōmbè nè Idammu kòbe nè Bibudo èi kòbe, bèè yè yetāre tōmmú, kè bè ndòori yetāre nè idéi ke dè tūnni ti Yiè nKuyie ncīètè marimù kpéi.

6

*Sadamoo maámè ti Yiè nKuyie ncīètè
 (Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 3:1-14)*

¹ Okpààti Sadomoo do yóó keté ti Yiè nKuyie ncīètè mumarimù, kè dè mòke yebie nsikousinàà nè sipisini ndi nè bè yèmè Esibiti o kpàti benni naanni, otǎnkù odéri bè do tú wè Sifi*.

² Sadomoo do maá ti Yiè nKuyie ntèè cīètè okùmè do bo métiri sipisitàāti ndi, mepékùmè métiri tepíttè, mecómmè métiri tepíttè nè mènùmmù. ³ Kòo maá kukpánkpánkù bè ò ta kù ke né tuòke kudieku diekù, Kuyie ncīètè kòku. Kè de kó kukpánkpánkù okùmè mbo métiri tepíttè, kudieku okùmè bíékè métiri mènùmmù, kudieku pèkùmè bíékè, métiri mènùmmù. ⁴ Kòo keú sibòo kéǎnné simátidii, ⁵ kémaá ditou mari kékpeénnè kudieku diekù nè de fūò kòku ké kù múnne mètǎāti. ⁶ Kè kudieku de fūò kòku mmòke mepékùmè métiri mèdémè nè dikéè, kè de cuokè kòku mòke métiri mètǎāti nè dikéè, kutǎánkù métiri mètǎāti nè dikéè. Ke yé ti Yiè nKuyie ncīètè kó imarí cèè ndo í mamè imòu de fūò nè de ñnkè. Femarife mafè do í mǎnnè fetefè mecèè nnè de kpéi mbè kpeé nkùu dieku ku kó tipimpīnti í nkáá nKuyie ncīètè kó imarí. ⁷ Bè do dǎò yetāre páii nwe, kédeè ke né na kéketé mumarimù, bè maà dii mǎnni dihenkèri yoo tetūttè kó kunampoo í mbo, yoo timáti kó kutōnnenkù tekù makù. ⁸ Ditou dii kpeké defūò kó kudieku kó dibòri do bo Kuyie ncīètè bakù cǎnku nku. Kè yedetisakè bo ku mieke yèè dèkùnè kudéríkù, ke pèētè ke tūòke kutǎánkù. ⁹ Bè maá dii mǎnni kédeè, kè Sadomoo tè múnne nè detekperè kó imundéi nè de kó tidabeeti. ¹⁰ Bè do maá dii tou kékpeénnè ti Yiè nKuyie ncīètè ké di mùmму késòó ntidiéti, bá kùu dieku kè ku cómmè mbo métiri mèdémè nè dikéè, kè bèè ti múnne nè detekperè kó imundéi, kétaunnè ti Yié nKuyie ncīètè.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sadomoo ke dǎ: ¹² A mè nni mmaámè teçfētè, kàa tū n kuó ke dǎori n da nàké ti ke dake ke yíe n tannò yemòu, m bo da dǎò n do nàké ti a cice Dafiti a kpéi. ¹³ M bo mbo n kòbe Isidayeεribe cuokè, m báá bè yóu.

* **6:1** Sifi: Bè do kaà mmèè boti betǎàbè nè ti kaammè yíe ndè í wè, be kóo tǎnkù sifi berinè tinti kó betǎàbè onaanwè nè onummuwè de cuokè nke (dinótòòri nè tipòòdùti de cuokè).

Bè sàrimè ti Yiè nKuyie ncĭtètè tɛ miɛkɛ

¹⁴ Sodoməə maá dìi mònni ti Yiè nKuyie ncĭtètè kédeè, ¹⁵ kécónné detekperè kó tidabɛɛtì kè deè ntú kumarí, de miɛkɛ ketenkè kétuəkenè timùmmùntì, kédeè kénéé ndetekperè bè tu dè sipèrésì de kó tidabɛɛtì ketenkè, ¹⁶ kédínné detekperè kó tidabɛɛtì de miɛkɛ kó kufáá nkè ku okùmè mbo métìrì tepíítè kè bèè kù dàri tidaabɛɛtì de fũð nè de ìnkè. De kó kufáá nku bè do túmè ikuó nentì dieku. ¹⁷ Bè do toté kutempièti kédeè, kè kùu dieku nkpaá ku okùmè do bo métìrì sipísìdé ndi. ¹⁸ Kè bèè kù dàri tidabɛɛtì, kékerí tifèntì ti ìnkè, kè tì ndònnè yeyaa nnè ye póó, tì do dàri kufáá nkuməu ndi bá kumarí í nfeí. ¹⁹ Kè bèè dɔɔ kètũntɛ kufáá nkè kù wènkùnnɛ kɛtanné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ²⁰⁻²¹ De kó kufáá mpɛkùmè do bo métìrì tepíítè nte, meokùmè meè máá, mecómmè meè máá, kè bèè kù dàri mesəə nsààmè, kédɔɔ diwũstònni nè detekperè kó idéi, ké dì dàri mesəə nsààmè, kédɔɔ isəəwɛí kɛ núnné ikuó nentì dieku kó dibòrì. ²² Mɛmɛmɛ bè do dàrimè ti Yiè nKuyie ncĭtètè tɛməu mesəə, tɛməu pái pái nè diwũstònni dìi bo kufáá mbòrì.

²³ De kó difɔnkúò kécíéké odifiè, dikpáa kou kó idéi sitenkəanɪ, kè si ndò mbɛ̀nkɛmbàribè, kè si okùmè mbo métìrì mènùmmù. ²⁴ Kè tɛketitè fiètì okùmè mbo bá kù métìrì mèdémè nè dikéè, kè ì wènné ì mbo métìrì mènùmmù. ²⁵ Kè tetetè kó ifiètì okùmè múnkɛ mmɛ mmà, meokùmè mèmáa mɛpɛkùmè mèmáa. ²⁶ Sidé kè si okùmè mma kɛ bo métìrì mènùmmù. ²⁷ Kòo si tanné kufáá nkécónné de cuokè kè tiè nkó kufiètì nkáa nkummari, kè tetetè kəku nkáa nkutèkù kè ì kətení kɛ máa de cuokè ²⁸ kòo si dàri mesəə.

²⁹ Ti Yiè nKuyie ncĭtètè kó tidietì tidé miɛkɛ, kédɔɔ tifèntì kè de kó tifèntì ndònnè tipuonti nè mutepóó mmùu tite. ³⁰ Kòo dari mesəə nfɛcàrifè ti Yiè nKuyie ncĭtètè dietì tidé, kuketikù nè kufáá.

³¹ Kè bèè dɔɔ dicàù dìi kpetírì mèdémè kɛ bo kpetínné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bo kùu dieku, ké dì dɔ̀nnè detie mbè tu dè odifiè dikpáa kou kó tidabɛɛtì, kédɔɔ tidabɛɛtì tìi pĭ́nnè dicàù kè tì pɛkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènùmmù diyari òmáa kó mecéè. ³² Kè bèè cíéké tifèntì yecàkè yèdé kó tidabɛɛtì ìnkè, kè tì ndònnè bɛ̀nkɛmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mmùu tite, kédeè kòò dè dàri mesəə. ³³ Kɛ múnkɛɛ dari kudieku kó dicàù nè ìi déi máa. Kè di kó tidabɛɛtì tìi dì pĭ́nnè, kè tinti kó mɛpɛkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènàa diyari òmáa kó mecéè. ³⁴ Kè de kó yecàkè ntú idéi bè tu ì sipèrésì ì kó tidabɛɛtì, kè bèè yè dɔ̀ò kè yè ntau nyèdéè yèdéè bá kùu píkù, ké yè pĭ́nnénè yecəubɛ kè yè nyè fiinko. ³⁵ Kè bèè cíéké de kó yecàkè ìnkè tifèntì kè tì ndònnè bɛ̀nkɛmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mmùu tite. Kòo dè dàri mesəə.

³⁶ De kó difɔnkúò kémaá kuduotí kéfii nKuyie ncĭtètè, ké kù maánè yetàrè dieyè, kè yè ndóké inaú itāati kɛ səké səké yetəbè ìnkè, kédeè kécónné detekperè kó tidabɛɛtì ye ìnkè.

³⁷ Sodoməə kpàti benni dinaanni miɛkɛ do nke, otànkù bè tu wè Sifi† o miɛkɛ, bè pũ̀témè ti Yiè nKuyie ncĭtètè. ³⁸ O kpàti benni tepíítè nè òmáa miɛkɛ, de kó dibenni otànkù oniínwè bè tu wè Buudi, ké tɛ dèè tɛməu páií ti Yiè nKuyie ndo bè nàké kɛ dò tɛ ndòmmè.

Bè do tɛ maá kɛ dò yɛbie nyèyiekè ndi.

7

Sodoməə maámè okpàati cĭtètè

¹ Kè Sodoməə maá tɛkpàaticĭtètè, ké ntè maá kɛ dò yɛbie ntepiítè nè yètāati kɛ né na ké tɛ dèè tɛməu páií, ²⁻³ kémaá kudieku kè ku okùmè mbo métìrì sipísinùmmù, mɛpɛkùmè métìrì sipísìdé nè mènùmmù, mecómmè métìrì tepíítè nè mènùmmù. Ò do cònné Dimaa kó

† **6:37** Sifi: Wenté 6:1 nè tìi wènkùnnɛ defũð de kóo tãnkù kpéi. **6:38** +Buudi: Bè do kaà mmèè botí bɛ kó betààbè nè ti kaammè dè í wè, bè kóo tãnkù Buudi berinè ti kó betààbè opíínwè nè tepíítè nè oketiwè de cuokè nke (tipɛ̀nti nè diyosé de cuokè).

detekperè kó yesā̀nkè nyε kέ yè dṵ́ nyinaú ìnàà, kέpánné de kó yesā̀nkè ìnkè detekperè kó imundéi sipísìnàà nè ìnùmmù, bá kùù cuó tepítè nè ìnùmmù. Ì do pī̀nnè timùmmùntì. Dε do te kè bèε kù yu ke dṵ́: Dimaa túúkù. ⁴ Kè sibòo mbo tipítì timṵ́u icuó itā̀ti itā̀ti ke weti sitṵ́bè. ⁵ Dε kó sibòo kó tidabεeti tii yè pī̀nnè kè ti okùmè mma tipítì tidé, kè tì tṵ́nké bá dii càù kè di weti diteri yèdéè yèdéè kuce mètàāti.

⁶ Dε kó difṵ́nkúò kécónné kudieku tekù yesā̀nkè kémunnε, kè ku okùmè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù, mεpṵ́kùmè métiri tepítè nè mènùmmù, kòo keuté dibòri dieri kéā̀nné kuhā̀nhā̀nkù kέ kù càúténè yesā̀nkè.

⁷ Kòo ā̀nné dikpààtikàri kó kudieku ò yó nkari dè ke bekù, kécónné Dimaa kó detekperè kó tidabεeti kédinné kumarí, kέketé ketenkè kέtuakεnè timùmmùntì.

⁸ Sodomṵ́ o mómmuṵ́ nhò yó nhā̀ tēè cī̀tè tentε do cā̀ ntemáà borè ndε, tè do í wēnné kubeéndieku. Sì né do maá kéndòmmu sidé.

Dε kó difṵ́nkúò kòo maá o pokù Esibiti kóo kpàati kóo sapàà nho kpete kè tè mme ndò.

⁹ Dε kó sicī̀ simṵ́u bè sì maánè yetāsà̀yè nyε yediεyè, bè cī̀ké yè, ke yè kéké ke εnne ye pī̀ti tidé. Kè bèε ye mpū̀ténè, ke ye ndeènè, kέ ye mmaánè kuduotí kùù fité tεcī̀tè. ¹⁰ Dipū̀ móm̄m̄nni dii, bè do di pū̀ténè yetāsà̀yè nyε yediεyè, yè okùmè bo métiri mènàà yoo mènùmmù. ¹¹ Kè bèε deè késṵ́ nyetāsà̀yè, bè benné yè kè yè mà, kédeè kécónné ye ìnkè Dimaa kó detekperè kó yesā̀nkè. ¹² Kuduotí kùù fité tεcī̀tè ku kó yetárè do bo icuó nyitā̀ti ndi, ke sṵ́ké yetṵ́bè ìnkè. Nè Dimaa kó detekperè kó tidabεeti, kucuó nkumáà. Kéndònnè kuduotí ti Yiè nKuyie ncī̀tè kṵ́ku nè de kó kuhā̀nhā̀nkù.

*Bè do duó mmùù tōmmú Idammu
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 2:12-13)*

¹³⁻¹⁴ Onìti mṵ́u weè do bo Tiiri, kòo yètiri tu Idammu, kòo cice tú de kó dihei kou, kòo yṵ́ tú Nεfutadii kó kuwuṵ́ nkou ke tú okúpokù. Kòò cii ke nṵ́ nke máátì demṵ́u nè disṵ́wū̀. Kòo kpàati Sodomṵ́ duó nkè bèε ò yúní, kòo duó nkòò bo dṵ́ disṵ́wū̀ kó tinenti timṵ́u.

*Bè dṵ́mè disṵ́wū̀ kó yesā̀nkè
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 3:15-17)*

¹⁵ Mὲmme ò ylemmè disṵ́wū̀ kέuté kè dεe naá nyesā̀nkè yèdéè, kè dimari kó meokùmè mbo métiri mèwei kè di cḗkù bo métiri mèkuṵ́. ¹⁶ Kòo dṵ́ kέuté kè dεe naá disṵ́wū̀ kó yeteitiyè yèdéyè kέ yè òò nyesā̀nkè yómmè, kè de kó yeteitiyè okùmè mbo métiri mèdémè nè dikée bá di. ¹⁷ Dε kó difṵ́nkúò kòo dṵ́ disṵ́wū̀ kó mὲfimme kέ mè sèu mmetēmè, bá dii teitiri ìnkè mèyiekè mèyiekè. ¹⁸ Kòo sεu ndε kó yeteitiyè disṵ́wū̀ icuó idéi kέfité kè dè ndònnè yetebe bè tu yè kèdénàti. ¹⁹ Kòo yíε sṵ́ ndε kó yeteitiyè yómmè yeteyè kè yè ndònnè mutepóó mbè tu mù díisi kè ye okùmè mbo métiri mèdémè. ²⁰ Dε kó yeteitiyè mὲfimme sèu yè ìnkè, kédṵ́ kè dè ndò nyebiè nkéfité. Kè bèε ye kpṵ́ ndisṵ́wū̀ kέfité kè dè ndò nyetebe bè tu yè kèdénàti, kémbò sikṵ́usidé bá kùù cuó ìnkè. ²¹ Kòo deè kέ yè cṓné ti Yiè nKuyie ncī̀tè kó kuhā̀nhā̀nkù ìkè, dii nkubakù yóu diteri kucā̀nku, kέyú kuyóu kperi ke dṵ́: Ti Yiè nKuyie nkpré̀nkùnkò, kέyú kucā̀nku kperi ke dṵ́: Ti Yiè nKuyie ntu muwérímú.

²² Kòo sṵ́ dii teitiri ìnkè yeteitiyè teyè kè yè ndò mmutepóó. Mὲmme bè dèè mὲ yesā̀nkè kó mutōmmú.

*Bè dṵ́mè disṵ́wū̀ kó kunankú
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 4:2-5)*

²³ Kè Idammuu dṵ́nnè disṵ́wū̀ kunankú pṵ́kùkù makù, kè ku pṵ́kùmè mbo métiri mènùmmù, mὲcóm̄m̄ mètiri mèdémè nè dikée. Kàa bo kù benné kέfité dè mbo métiri tepítè nè mènùmmù. ²⁴ Kè bèε kpṵ́ ndε kó kunankú biè nkéfité, kè dè ndò nyeyaa, kémbò bá wèè mètiri mieke sipísidé, mètiribè tepítè nè bènùmmù bεmbe mieke, de kó kunankú nè de kó

yeyaa mbè do dè wēnné kéuténè dii sɔwũḏ maa ndi. ²⁵ Kòo di ndɔ̀nè inààke tepíítè nè idéi, ké ì cònné kè itāāti nwetí kubakù youú bíékè, kè itāāti wetí diyìè yìèní kèè bíékè kè itāāti wetí kubakù cānku, kè itāāti wetí diyìè taà kèè bíékè, kè i fḥ bíékè maa de cuokè. Kè bèe cōnné de kó kunankú i ìnkè. ²⁶ Kè ku biè ncéékù mǎnnè tenùtè kó mepèkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó. Kè bè anté ku biè nfebòòfè kpɛye kōme, kaa kù píe mmeniè, mè mbo dítìribè sikɔupíísini (80000).

Bè dǎ̀nnè mè disɔwũḏ sikipàrinaasēī nè si bɔ

²⁷ Kòo dǎ̀nè disɔwũḏ sinaasēī tepíítè, bá tè kè tè mmàke meokùmè métìrì mèdémè. Kè mepèkùmè mme mma, mecómmè métìrì òmáà nè dikéè. ²⁸ Bè do si dǎ̀ kèmmunnènè disɔwũḏ ndi, kètōnné ipààti. ²⁹ Kè bèe dè kpē ndisɔwũḏ kè dè ndò nyecirícirè nè inààke nè beīnkèmbàribè. De kó denennè detāāti dende bá dè kè de fũḏ mmàke ditàri, kè bèe si cātinné tisāti de ìnkè nè de fũḏ. ³⁰ Bá tèè naasāntè kè tè mmàke yecēētiyè yènàà nè yebàkè yèè pīñnè imànke inàà bè dǎ̀nnè yè disɔwũḏ, kumátidóú pīñnè yèè cēētiyè kè dè wē nke uté ke tú disɔwũḏ maa. ³¹ Ke cōnné demarè te mieke kè dè ntōnke ke tè dōnnè, ke tè sènté métìrì kó dikéè, kè bèe cirime de nùù bè níí bo na mèè kpéi nkétò dèè dò ncirícirí kè di pèkùmè mbo sántimétìrì sipísiyiekè nè mènùmmù kè bèe dè kerí. ³² Kè de kó yecēētiyè yènàà mbo tenaasāntè fũḏ. Kumátidóú kùù yè pīñnè kè kù tàunè tenaasāntè, kè te cēētiyè cómmè mbo bá di sántimétìrì sipísiyiekè nè mènùmmù. ³³ Bè do yè dǎ̀ kè yè ndōnnè tekpàrinaasāntè kpɛye ò ndōmmè mme, kè dè nwē nde kó ticēētiti nè de kó idabí nè de kó yedó idabí tūḏ yè kè dè wē nke uté disɔwũḏ maa. ³⁴ Yebàkè yènàà imànke kpɛye ke dè wēnnénè tenaasāntè ke uté disɔwũḏ dimáà. ³⁵ Kè kukākú makù mbo bá tèè naasāntè biè, kè ku cómmè bo sántimétìrì sipísidé nè mènùmmù ke fité. Kè tè màke yebàkè kè yè wē nke uté disɔwũḏ maa. ³⁶ Kè bèe dǎ̀ tidabèeti tipíiti kpèti, nè yebàkè ìnkè tifènti kè ti ndōnnè beīnkèmbàribè, nè yecirícirè, nè tipuonti, ke me nyí kécátincátinné tisāti kéfité. ³⁷ De kó sinaasēī tepíítè bè do si dǎ̀ kè si ndōmmu, bá tè kè tè nwē nke uténè disɔwũḏ maa, ke mà simòu ke dò nsimòu.

³⁸ Kè bèe deè kédòò disɔwũḏ kó inanké tepíítè, bá kù kè ku cómmè mbo métìrì mèdémè bè bo na kéānné bá kùù mieke dítìribè tekɔupíítè nè sikɔusikuò (1600). Kòo cōnné de kó inanké sinaasēī ìnkè bá tè kùmáà. ³⁹ Ò dèè memème kécónné sikipàrinaasēī sinùmmù ti Yiè nKuyie ncīètè bakù youú, sinùmmù tòu kucānku, diyìè yìèní kèè bíékè kéñné kunankú diekù ti Yiè nKuyie ncīètè diyìè yìèní kèè bíékè, kètóónnè ti Yiè nKuyie ncīètè.

*Bè bàtemè tinènti bè yó mpīñnè ti mutōmmú ti Yiè nKuyie ncīètè
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 4:7-5:1)*

⁴⁰ Idammu dǎ̀ dǎ̀ dǎ̀ mōnni yenaabò, nè tikāpenti, nè yebò bè yó mméínè yè meyī. Memème ò dèè mè Sodomò do yē nwèe dǎ̀ tì nenti ti Yiè nKuyie ncīètè kpéi. Tì tū:

⁴¹ Yemátisānkè yèdèè

nè yeteitiyè yèdèè bè yóó seu nyèè yómmè mesōfimme yeteitiyè ìnkè.

⁴² Nè bè do dǎ̀ dè kè dè ndò nyetebe bè tú yè kèdènátìbè kèmmo sikɔusìnàà, kè bèe dè cātinné mesōfimme seu dè icuó idéi kéfité.

⁴³ Sinaasēī tepíítè nè de kó yebò yèè cōmmú si ìnkè tepíítè.

⁴⁴ Kunankú diekù nè disɔwũḏ kó inààke tepíítè nè idéi, kù cōmmú ì ìnkè.

⁴⁵ Bè yó nkounè tì nenti mutapéi nnè tikāpenti nè yebò bè yó mméínè yè meyī.

De kó tinènti timòu Sodomò do yē nwèe dǎ̀ tì, ò do tì dǎ̀nnè disɔwũḏ ndi ké tì anté mesàà.

⁴⁶ Suditè kó kubiriku mieke nke bè do yèmmè disɔwũḏ, ké dè má Sukoti èi nè Seditanni kpèri de cuokè. ⁴⁷ Kè bèe deè kè Sodomò tì tanné ti Yiè nKuyie ncīètè. Tì do sū mediè mme, bá bè í nna ke bo batè disɔwũḏ bè tì dǎ̀nnè di kó kucéékù.

48 Kè Sodomṓ dṓṓnè mesṓ nsààmè tinenti tètì bè yó mpĩnnè tì ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke mutōmmú. Tìi tú:

Dihúúntònni,

nè tábùrì bè yó ndakù wèè ìnkè pèèbè bè pāā mbè ti Yiè nKuyie.

49 Sifitíkèkèe epíitè sù do ìkú ke wetí ikuó nenti kó kudieku,

sìnùmmù kubakù you,

sìnùmmù kubakù cānku.

Bè do sù dṓṓnè mesṓ nsààmè mme nè si tòkè yèè dò mmutepóó

nè sibúkúsí bè yóó ānné sù mièke ifitíwēī

nè de kó ihaaké,

demou mesṓ nsààmè máà.

50 Nè yenaabṓ nè siseú,

nè yebṓ bè yó mméínè yè meyīī,

nè ibòòke nè tikàdàabuuti bè yó ntuṓ ntìi mièke tihúúntì,

kè de ntú mesṓ nsààmè.

Timátì tìi pĩnnè yecàkè yèè kpetí ikuó nenti kó kudieku nè ikuó dieku kpeye.

Demou kè de ntú mesṓ.

51 Okpààti Sodomṓ dèè dī mṓnni ti Yiè nKuyie ncĩètè kó mutōmmú, kètṓnì o cice Dafiti do cānnè de Kuyie nkpéi: Timátì péitì nè mesṓ nnè tinenti tètì tibotí tibotí, ké de tanné ti Yiè nKuyie ncĩètè kó tinenti do dò kémbo kùù dieku.

8

Bè tannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ku cĩètè mièke

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 5:2-6:2)

1 Kè Sodomṓ tíi nyIsidayeeribe kó bekótíbè nè bèè baké iwuṓ nnè tinaàmuntì kè bè bo kṓte Dafiti èi bè tu dī Siyṓṓ kétúóténì ti Yiè nKuyie ntaummè tou. 2 Kè Isidayeeribe bemouu tínni okpààti Sodomṓ borè. De kó dibenni tānkù oyiénwè do nwe bè tu wè Etanimmu*, kè bè mṓke dibanni. 3-4 Isidayeeribe kó bekótíbè bemouu tíi ndī mṓnni ke dèè, kè ikuó nìùbèe túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou kètṓ, kétúóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè tikauténenti tìi bo di mièke. 5 Okpààti Sodomṓ nè Isidayeeribe kè bèè tíi nKuyie ntaummè tou borè káfíe inààke nè ipe kè de nsū ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

6 Kè ikuó nìùbèe di tanné ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke kéñné di kó kufáá mbè tú kù ikuó nenti dieku, bè dṓ tìi fèntì ke donnè bè ìnkèmbàrìbè ti fièti déè. 7 Bè do ti dṓ tìdè kè ti fièti nyuo ke kānké ti Yiè nKuyie ntaummè tou ndi nè di pàati. 8-9 De kó ipàati do deumu, kàa ta ti Yiè nKuyie ncĩètè kudieku diekù, a nyi wùó, nkàa me mbo ditowà a bá nyi wùó. Titápíèti tidétì máà tìi do bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke, kù do bè dènnè Esibiti kéduṓ ntì Mṓyiisi, kù bè tàunnè dī mṓnni kumáà ditāri Odebu kè tì kpaá bo nè yíennì.

10 Ikuó nìùbèe yènni dī mṓnni ti Yiè nKuyie ncĩètè kè diwetirì tè píe. 11 Bá bè í nna késṓté be tōmmú. Ti Yiè nKuyie nkó tikpetì tìi do píe nku cĩètè. 12 De mṓnni kè Sodomṓ béi nke dṓ: Ti Yiè nKuyie nha dó kémbo diwetisùrì mièke nke. 13 Kè n né da maá tekpààticĩètè a yó mbo tè sáà!

Sodomṓ nàké tì benitibè

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 6:3-11)

14 Kṓo kpàati Sodomṓ wēēte Isidayeeribe tīnni còrmmú de kémṓ ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbe kpéi, kédeè ke dṓ: 15 Ti Yiè nKuyie nyètirì ndeu tínti Isidayeeribe ti tū nkù, kuù dṓ nè ku wērímú kù do nàké tì n cice Dafiti ke dṓ: 16 Nè ñ dènnè dī yìè n nìtìbè Isidayeeribe

* 8:2 Etanimmu: Bè do kaà mmè botí be kó betààbè nè ti kaammè yíe ndè í wè, be kóo tānkù Etanimmu berinè ti kó betààbè oweínwè nè opínwe de cuokè nke (kupṓsēikù nè tipeenti de cuokè).

bantémè, ke da depe a nìtibè Isidayεεribε da dé mèè botí. Kè bèe banté ke dò n da maá tèè cīētè mènke tú a kpete.

⁴⁴ Kàa duó nkàa kàbe dokénè be dootitòbè, kè bè bo a be tō nkè ke wēētēnī a eì a tāātē dī, n da maá dī teēētē di bíékè ke da bàntè, ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie nhá mboní keīnkè kékeè be báammī kè bè teennè.

⁴⁶ Kè Isidayεεribε beè me nda yeténè, ke yé òmòu í bomè wèè bo yī ò báa yeté. Kè dè dò mbè da yeténè, kàa miεke bè peike, kàa yóu kè be dootitòbè bè pīrmú ke kònnè dedétirè yoo de tóónnè, ke bè dòò tidaati, ⁴⁷ kè bè kè bo ke totí be yèmmè ke da bántè ke tú: Tī do kpénkúnne ti to, ti yetému, ti cààrèmu. ⁴⁸ Kè bè kè bo ke da mào mēcīēmme nè be yèmmè memou ke wēētēnī dihei a duó ndi be yembè di bíékè, a tāātē dī, n da maá dī teēētē, kè bè da báa, ⁴⁹ ti Yiè nKuyie nha mboní keīnkè kékeè be báammī kè bè teennè. ⁵⁰ Á bè cīē mbè da yeténèmè, nè be yetemè a kpeti, á duó nkè bè dootitòbèe bè kuó mmesémme. ⁵¹ Bè tú a kàbe mbe, kàa bè te, ke bè dènne Esibiti mehààrīmè miεke.

⁵² A nònfè báa íté mí nha kóo tōnti nè a nìtibè Isidayεεribε ti īnkè. Nyo ti báammī, ti yóo nkuò nke da báa nyì. ⁵³ Ti Yiè nKuyie nfōò ti tāātē ibotí tei miεke kè ti bo ntú a kàbe, kéndònnè a do ti nàkémè a kóo tōnti Mòyiisi, a dènne dii mōnni ti yembè Esibiti.

Sadomào mào mè ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè dòò mesàà

⁵⁴ Sadomào kuónnè dii mōnni ti Yiè nKuyie nke kù sautenè, kédeè kéité ò do nínkú dè diwūōtōnni ìkè ke yuo o nou keīnkè bíékè, ⁵⁵ kécómmú kémào ti Yiè nKuyie nkó mesàà nyIsidayεεribε bemou īnkè ke dò: ⁵⁶ N sántímu ti Yiè nKuyie nkùò òmpúnne ku nìtibè Isidayεεribε kéndònnè kù do ti nàkémè ku kóo tōnti Mòyiisi. Timou ti ti dòòmu tìmatì í sùó. ⁵⁷ Ti Yiè nKuyie nha nti bonè a do bonè mèè botí ti yembè, a báa ti bantóo! A báa ti yóu! ⁵⁸ Yūōnni ti yèmmè a bíékè, kè ti ndòari a dómè, kéntū nha kuó nè a tannò a duó nyè ti yembè. ⁵⁹ Ti Yiè nKuyie nha báa yè n da báa nyì báammī, yóu kè ì mbo a yèmmè keyènkè nè kuyie, kè dèe yie nkàa nteénnè a nìtibè Isidayεεribε nè mí nha kóo tōnti yewe yemou. ⁶⁰ Memme ibotí imou bo bantémè ke dò nfō nti Yiè nKuyie nfōò tu Kuyie, kòò mào í bo ke da dònnè. ⁶¹ Díndi Isidayεεribε kè di duó ndi yèmmè memou ti Yiè nKuyie kényié nku kuó nè ku tannò, kéndònnè dè mè ndòmmè yíe.

Bè do fié ì wūō ti Yiè nKuyie nku ncīētè kpetímù yìe (Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 7:4-10)

⁶² Okpàati Sadomào bàntè memme ti Yiè nKuyie nkédeè, wenwe nè Isidayεεribε bemou kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwūō. ⁶³ Bè kpetírí dii yìe ti Yiè nKuyie ncīētè kè Sadomào fíé ti Yiè nKuyie nyiwūō metaummè kpèyi. Yenaadake sikòupísisidé nè sikòupísisidé (22000) ipe tekòupíkòutè nè sikòupísisidé (120000). ⁶⁴ Disòowūō kó diwūōtōnni í nsànnè, kè Sadomào duó nkè bèe túóté ti Yiè nKuyie ncīētè kó kudànkù, ké de ntùò nyiwūō ì dò nkétuò nnè yepàrè yèè tú tidiiti nè bè fié ì wūō metaummè kpèyi kó mækùò mmækùò nkperε.

⁶⁵ Sadomào nè Isidayεεribε bè do tíkú ditīnni dièrì ndi, ke baà nde kó dibanni. Benìtibè do iténí Debo-Amati nwe kèntò kétuòkenè Esibiti kó kukó nkè bè mbaà nde kó dibanni ke dò yewe yèyiekè. ⁶⁶ Diyìe niīnni yìe kòo kpààti cau mbenìtibè, kè bèe kàtení kémào Kuyie nkó mesàà nho īnkè bá wè kòo kòo nho cīētè. Kè diwèi mbè bo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nku kóo tōnti Dafiti nè ku nìtibè Isidayεεribε.

9

Ti Yiè nKuyie nyiè ke benkemè kumàà Sadomào (Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 7:11-22)

¹ Sadomào maá dii mōnni ti Yiè nKuyie ncīētè nè tekpààticīētè kédeè nè ò dó dèè kó dimàà. ² Kè ti Yiè nKuyie nyiè kóò benke kumàà kù do o benke mèè botí kumàà Kabaōō, ³ kóò nàkè

ke dò: N kèèmu a m báámmè ke n kuònnè. N cànnému tecfètè a m maá tè n yó mbomu te mieke, n yèmmè nè n nuò ndè í yóó íté te ìnkè bìtì! ⁴ Fó nha mómmuò nha cénke ntū n kó kuce nè a yèmmè memou, kàa dòòri dèè sié, ke dòòri n da nàké tì timou, ke tū n kuó nè n tannò a cice Dafiti do dòmmè. ⁵ A kpàtì yó mbomu sáà kéndònnè n do tì nàkémè a cice Dafiti ke dò o bí ii yó nsóké o kpàtì sáà kémbaké Isidayeeribe. ⁶ Fó nnè a bí kè di me nni mbùtínné, kè di í pī n tannò nè n kuó n di duó ndè, kè di kòte ke nìrkú yebakè ìikè ke yè fié. ⁷ De mònni m bo di beti díndi Isidayeeribe ketenkè n di duó nkè mieke, kédootóo tecfètè a m maá tè, kè di wámpùnne, kè ibotí tēi di daá, ⁸ de mònni bèè bo mpēnkù tecēdietè tie mborè, dè bo bè di, kè bè mbékú mùu kpéi nte kè n dòò meboti de kó dihei nè de kó tecfètè tèè do de u ke wenni. ⁹ Kè bèè bè tēnné ke dò: Bè dootóo be Yiè nKuyie nku, kùu do dènne be yembè Esibiti ke ninku ke feu iwūō yebakè ke pī nye tōmmú. Deè te kè kù yóu kè de kó meyei mmeou bè tūòkení.

Sadoməo pī mmùu tōmmú
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Idammu Tiiri kóo kpààti weè do duó nSadoməo detekperè nè bè tu dè sipèrésì nè mesəo nhò dó mèè botí, kòò yàa maánè ti Yiè nKuyie ncfètè nè tekpààticfètè yebie nsipísidé mieke. Sadoməo dèè dii mònni mumarimù kēpā Idammu yehékè sipísidé, yèè bo Kadidee kó kutempē mmieke. ¹² Kè Idammuu íté Tiiri kékote kēyà de kó yehékè, ò me nyí nyè pénsirì, ¹³ kébéi nke dò: N népo Sadoməo, a mè nni mpā yèè ekè í tú yèmayè. Kè bèè yè yu ke dò Kabudí ekè. Nè yíenni kè bè yè yu ke tú Kabudí ekè. ¹⁴ Kè Idammuu pā Sadoməo mesəo ntónni bètāāti nè dikéè.

¹⁵ Nte okpààti Sadoməo do pīnné mèè botí benitibè muheikèntōmmú kè bèè maá ti Yiè nKuyie ncfètè, nè tekpààticfètè, nè kudànkù bè do tú kù Midoo, nè Sedisadəmmu kó iduotí, nè Asəo nè Mekidoo nè Kesee kó yehékè. ¹⁶ Esibiti kóo kpààti weè do bè do kēpənte Kesee, kécúu ndiheí kékúu Kannahā kəbe bèè do dè bo, kēpā de kó dihei o kóo sapàà nhò yèti dii mònni o dāu Sadoməo. ¹⁷ Deè te kè Sadoməo do wète kémaá Kesee èi kēwēte kémaánè Beti-Onəo ekè defūō kpeye. ¹⁸ Nè Badati kperi, nè Tamaa kperi yèè bo be tenkè tempē ntedəntè kaku. ¹⁹ Nè yehékè o diiti do ā yè nè o kpàrinaasēi do bo yè nè o sēi. Kòo maánè ò dó dèè kó dimàà Sedisadəmmu, nè ditāri Dimaa, o tenkè kemou mieke cénke. ²⁰ Benitibè mabè bèè do kpaá be tenkè mieke bèè í tú Isidayeeribe: Aməriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efibe nè Sebusiibe. ²¹ De kó ibotí do kpaá be cuokè ke yé Isidayeeribe do í namè kè bè kùu bemou. Sadoməo do be mpīnné muheikèntōmmú, kè bè kpaá ke mù pī nnè yíenni. ²² Kè Sadoməo soó nyIsidayeeribe kè be ndəò behāāpəmbè nè tihāāpənti tii ò bàa, iwēi yembè nè bèè tū behāāpəmbè bèè dèkù sikpàrinaasēi be kpàrinenti nè bèè bè baké. ²³ Kè kùmandáàbèè wáa mbèè yó mbaké muheikèntōmmú kè bè mbo sikəusinūmmù nè sipísinūmmù (550) kè bèè nni ditīnni dii pī mmutōmmú.

²⁴ Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nyité dii yie Dafiti èi keta Sadoməo maá tèè cfètè, de mònni ndi Sadoməo maámè kudànkù bè tu kù Midoo.

²⁵ Kè Sadoməo níí fié iwūō ti Yiè nKuyie kuce mètāāti dibenni mieke. Ke níí fié ii nkétuò nkéfié itèi metaummè kpeyi kēmpī nti Yiè nKuyie ncfètè kè dè wenni.

²⁶ Okpààti Sadoməo do dòdmu bàtóòbè, kè bè mbo Esiyonni-Kebee Edəti borè, tipènti kóo dàméèri také Edəmmu tenkè. ²⁷ Kè Idammuu duó nSadoməo benitibè bèè nə mmenie mmesàa nke pī ndáméèri mieke mutōmmú kè bèè neinè Sadoməo kó betōmbè. ²⁸ Kè bèè kote Ofii èi kēwáa mmesəo ntónnibè tepíitè nè bèdébè kətə kédúo nSadoməo.

10

Sebaa kóo nitipokpààti kətemè ke dāu nSadoməo
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 9:1-12)

¹ Mèmmè kè Sebaa tenkè kóo nitipokpààtìi keè Sodomṓo cìi nkpréi nkékote ke bo ò yàáké nè yenáànhāntiyè, ² kētuakoo Sedisademmu ke neiné betōmbè péu nè yòyóbè kè bè nṓo mesṓo mpéu nè yetásààyè yèè donku de, kētuake Sodomṓo borè kóò biéké tináànti o tóni tì péu. ³ Kè Sodomṓo ò tēñné ti timṓu ò tōnni tì, ke í nyíēke timati. ⁴ Kòo nitipokpààtìi keè Sodomṓo náànti mecii nkpeti, káyànè tekpààticīētè ò maá tē, ⁵ nè tidiiti ò yo ntì, nè o tūmbè ã sù cēi nè o tōmbè pī mmèè botí mutōmmú, nè bè ã tìi yààti, nè bèè ò duò mmēnaà, káyànè bè feu ìi wūṣ ti Yiè nKuyie ke tuò nkè dèè ò di mediè nkòò kpéi.

⁶ Kòo náké okpààti ke dò: N do kpaaní n cie kè bè n nàkému a kpéi nnè a cìimè. Kè ñ tūòkení ke mènke sṓ ndè me ndo. ⁷ M mu ndo í yie, nkè n do í mè ntūòkení ke yà nè n nònfè. N yàmú a cìi ndeumè nè a mṓke dè nè a yetidieri, ke sṓ mbè do n nàké tì í tūòke n yà dè kó dikéè. ⁸ A kṓbe nè a tōmbè bèè da bonè sṓà ke kémú a náànti tì bè duò diwèi ndi. ⁹ A Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kùu da dṓò mesàà nke da dṓò okpààti kàa baké Isidayeeri. Kù dṓmu Isidayeeri sṓà dèè te kè kù da tāātè kàa bo mbè bekùnè kè dè wenni.

¹⁰ Mèmmè kè Sebaa kóo nitipokpààtìi pā Sodomṓo mesṓo mmè bo ntūòke tónnibè bètāāti nè dikéè, nè tūdààrí kè dè í mmṓke dè māmè, nè yetásààyè yèè donku de. De kó difōnkúò tūdààrí tēnke í tūòkení mebotí Isidayeeri tenkè.

¹¹ Okpààti Idammu kóò bàtóòbè bèè do kṓte Ofii èi kētōní mesṓo, bè múnke do tónimú ideí péu bè tú ì sántàdì nè yetásààyè yèè donku de. ¹² Kòo kpààti Sodomṓo túóté ìi deí kédṓònnè ti Yiè nKuyie ncīētè kó yesāñkè tekpààticīētè, nè tikùtidùùtì nè tibómbonti beyendèmbè kpéi. Nè de kó diyè ideí bè tu ì sántàdì ì tēnke í tūòkení Isidayeeri tenkè me kó kubotí.

¹³ De kó difōnkúò kòo kpààti Sodomṓo pāmmú Sebaa kóo nitipokpààti ò yē nhò dṓ dèè kó dimàà, kédeè kóò pāmmú yepārè òmṓu tṓu í yóó na kēpā yè, kè dè í tú wenwe Sodomṓo. De kó difōnkúò kòo kò nho cie nè o tōmbè.

Sodomṓo do mṓke tìi kpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 1:14-17. 9:13-28)

¹⁴ Mesṓo mmèè do ṓṓ tuòkení Sodomṓo borè dibenni dimàà miēke me cēékù do ṓ mbo tónnì sipísidè ndi. ¹⁵ Ke né yíénè bepótambè diebè nè besāmpóbè do ṓ nyietì ìi dīití be potantì kpéi nnè Adabii kó bekpààtibè do ṓṓ cuṓ wèè dàmpóò kóò duṓ.

¹⁶ Kòo kpààti Sodomṓo dṓò tidṓpītì diētì sikṓusidè (200) kè tì ntú mesṓo mmàà bè yiemme ke uté, bá kùu dṓpikù kó mesṓo ncēékù do bo cidòò bèkuṓ ndi. ¹⁷ Tidṓpītì sāmṓpītì sikṓusitāāti (300) bè dṓònnè tì mesṓo mmàà, bá kùu dṓpikù mesṓo ncidòò òmàà nè dikéè. Kè bèè deè kè tì tannè kudieku bè tu kù Dimaa kó kutúúkù.

¹⁸ De kó difōnkúò kédṓònnè dikpààtikàri yepápànì nké di dāri mesṓo nsààmè. ¹⁹ Kè di mmṓke yedetisakè yèkuṓ kòò ní yó nkari ke díri dè ndò ncíríí, ke mṓke o baà nní yó nyīkù dè kè bèè cíéké yecíríí kó tifènti tidétì, kécónné kuu nho bakù you kutekù kucānku. ²⁰ Kè yeteyè ndóké diwūṣtōnni detisakè ke cútóo, ku mpíkù yèkuṓ kutekù yèkuṓ, kè tìi wēnnè tepíitè nè tidétì. Bè í dṓò me kó kubotí dikpààtiyuu teri marì miēke.

²¹ Okpààti Sodomṓo kó ibòòke do tú mesṓo mmàà ndi kè yebṓ yèè bo tecīētè bè tu tē Dimaa kó kutúúkù, kè yè ntú mesṓo nsààmè. Dèmarè do í tú timáti péiti kperè, ke yé Sodomṓo kó dimōnni bè dṓke do í wúó ntimáti péiti dèmarè sààrè. ²² Ò do mṓkemmu bàtóòbè péu kè bè niènnè okpààti Idammu kṓbe kè bè kàri dedétirè, ke ní dṓ yebie nyètāāti kénwētini ke tṓ mesṓo nsààmè nè timáti péiti, nè yepápànì, nnè iwaá nnè sinṓo sààsi.

²³ Okpààti Sodomṓo do pēnkūmu bekpààtibè sṓmbe mecii nnè tikpàti. ²⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke do ò duṓ mmecii mmediè, nnè de kpéi nkè benitibè nyiitini tipītì timṓu ke kārini o borè, ke kemmu mecii nKuyie nhò duómè. ²⁵ Mèmmè kè bè nhò touni yebie yemṓu

duómè tinenti mesəə nkpeti, nè timáti péiti kpeti, nè tiyaàsààti nè tikpàrinenti, nè tihúúnti nè sisēī, nè sisēī tesì masì, sisēī deke sāmmarímúbè kè dè peité sì.

²⁶ Kè Sodoməə tíi nsikpàrìnaasēī nè sisēī kè dè mbo sikipàrìnaasēī tekəupíítè nè sikəusìnàà (1400) besāndèèbè tekəupííítè nè sikəupísidé (12000) kòo deíte simasi kè sì mbo o borè. Kòo totí sitesì yehāāpànkàrè teyè. ²⁷ Nè Sodoməə kpéi nkè timáti péiti mbo Sedisadəmmu ke sū ke dònne yetàrè, kè detekperè nsū ke mannè detie mbè tu dè sikoməə, dèè yìè dāmèèrì Mèditedandee pèémme. ²⁸ Sodoməə kó sisēī do bonní Esibiti nè Sidisii nwe, o kó bepótambè do ke nkərì ke sì nhò donní. ²⁹ Bè do fiiti de kó sikipàrìnaasēī tèmàà mèdítíbi nsikəusikuò ndi (600), tesāntè tèmàà mèdítíbi ntekòutè nè sipísìnùmmù (150). Bepótambè bèè do sì tau ke múnke fiitinè Itiibe kpààtibè nè Sidii kəbe.

11

Sodoməə yeténè mè ti Yiè nKuyie

(Wénté 2 Bekpààtibè təmmú 11:18-12:1)

¹ Kòo kpààti Sodoməə yìè kétúóké benitipòbè tabè péu bèè í tú Isidayeeribe, kémbúúti Esibiti kóo kpààti kóo sapàà. Nte ò do tùóké ìì botí kəbe: Məabiibe nè Aməniibe nè Edəmiibe nè Sidoniibe nè Itiibe. ² Ti Yiè nKuyie mme ndo nàkəmu Isidayeeribe ke dò bè báá túóté de kó ibotí miəke benitipòbè. Kù do bè nàkəmu weti weti ke dò: Di báá ta be miəke, bè me mbáá ta di miəke. Kè mèè dəkè bè bo di yūš nkè di fié be bəkè. Bá nè memme kè Sodoməə be dəkè ké bè tàunnè. ³ Kòo mməke o pobè sikəusiyiekè (700) bèè tu bekpààtibè kó besapàmbè o pocīē nsikəusitāāti (300), kətūnne be yèmmè. ⁴ Ò kòté dii mənni kè bèè yūš nho yèmmè kóò tannè mubəəféu miəke. Ò ténke í ntū nti Yiè nKuyie nhò cice Dafiti do kù tū mmèè botí. ⁵ Kòo fié Sidoniibe bəə Asitaditee nè Aməniibe kó dibəə yeiri Midikəmmu, ⁶ kédəə ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò ténke í nkù tū nsei o cice Dafiti do kù tūmmè. ⁷ Yèè mərə miəke nke Sodoməə maámè ditənni Sedisadəmmu ìkè de kó ditāri ìnkè Məabiibe kó dibəə yeiri Keməəsi kpéi, ke múnke maánè ditənni Aməniibe kó dibəə yeiri Midikəmmu kpéi. ⁸ Ò do me ndəə ke maá o pobè bèè í tú Isidayeeribe yetə̀rè kè bè ntuə ntihúúnti ke feu iwūš. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie mmiəke peike Sodoməə ò kù bütínnèmmè kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, kunku kùù ò benke kumàà kuce mèdémè, ¹⁰ kóò nàké weti weti ke dò ò báá tūnne yebəkè. Sodoməə me nyí nyie nke tūnne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì. ¹¹ Kè kuu ò nàké ke dò: A í mè nyiemme ke pī mmetaummè n da də̀nè mè, a me nyí yie nyitié n da duş nyì, n yóó cəutəmu a kpàti kéduş nha təmbè kóò məu. ¹² A cice Dafiti kpéi nte kè n yí yóó mè də̀ə kàa kpaá fòu, n yóó ti cəuté a bire nəu miəke nke. ¹³ N yí yóó cəuté tikpàti timəu, n yóó súšmmu kubotí kumàà a cice Dafiti kpéi nnè Sedisadəmmu diheì n tāāté di kpéi.

Sodoməə dootitəbè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sodoməə məəte o dùəntəu Edəmiibe kó tekpààticīètè kou, kòo yètiri tu Adadi.

¹⁵ Dafiti do pəntè dii mənni Edəmmu, ohāāpànkóti Soabu nè behāāpəmbè kè bèè kəte ke bo kūnnè becírìbè, memme bè kùəmmè Edəmmu eì kó benitidaabè bəməu. ¹⁶ Bè do kè bo ke dò betāābè bèkuò ndi ke bè kòu ke yàa bè dèèè bəməu páíí. ¹⁷ De mənni ndi Adadi do cokémè kéneinè Edəmiibe mabè bèè do tú o cice kó betəmbè, kè bèè kəte Esibiti, de mənni kòo kpaá tú dèdapəmbire. ¹⁸ Bè do ité Mandiyāā nwe kətuəke Padanni kétúóté de kó diheì kəbe mabè kè bèè nei kətuəke Esibiti kóo kpààti borè. Kòo duş nhAdadi tecīètè ké nhò piú kóò pā ketenkè. ¹⁹ Kè de kóo kpààti pənsiri Adadi mediè nkóò duş nho pokù Tapenesi nantè kòo puoke. ²⁰ Kòo kpààti pokù Tapenesi nantè peité Adadi denitidabire kòo dè yu ke dè Kennubati. Kè Tapenesi ndè piú okpàati cīètè, kè dè nweínè okpàati bí ke bo.

²¹ Adadi kèè dii mənni ke dò nDafiti ku kè ohāāpànkóti Soabu múnke ku, kòo nàké okpàati ke dò: Yóu kè n kò n tenkè.

²² Kòo kpààti d̀̀: Ba nda d̀̀nté n c̀̀f̀̀tè k̀̀aa d̀̀ó k̀̀ék̀̀ò? Kòò d̀̀̀: D̀̀emarè í n d̀̀̀nté, m baa d̀̀ó k̀̀ék̀̀ommu.

²³ De k̀̀ó dif̀̀nkúò k̀̀è ti Yiè nKuyie nyíé k̀̀éduó nk̀̀è Des̄ Ediada bir̄e naá nSadom̄ dootit̀̀. Des̄ do tú Tisoba èi k̀̀óo kp̀̀àati Adades̄ k̀̀ó kudaak̀̀u nku k̀̀ékoké, ²⁴ k̀̀éwaá nho k̀̀ó dihãp̀̀nt̀̀nni k̀̀è Dafiti mbè k̀̀òu k̀̀òo k̀̀ote Damaasi k̀̀émbo ke ỳ̀aa k̀̀è naánnè okp̀̀àati. ²⁵ Ò do dok̀̀unèmu Isidaȳeribe Sadom̄ f̀̀ommu mum̀̀ou mièke.

Sedoboammu yetemè okp̀̀àati Sadom̄ kp̄eti
(Wénté 2 Bekp̀̀àatibè t̄mmú 9:29-31)

²⁶ Sedoboammu do tú Nebati bir̄e nde Efadaimmu naàm̀̀nk̀̀u kou, Sededa èi kou. K̀̀oo ỳ̀ ntú ok̀̀upok̀̀u, k̀̀oo ỳ̀t̀̀r̀̀i tu Seduya. Sedoboammu do tú Sadom̄ k̀̀óo t̀̀nt̀̀i nwe, k̀̀éyete o kp̄eti. ²⁷ Nte d̀̀è wũ̀skémè k̀̀oo ỳ̀aa yetenè Sadom̄ kp̄eti: Okp̀̀àati Sadom̄ do maá dii m̀̀nni kudànk̀̀u bè tu k̀̀u Midoo k̀̀énfièti o cice Dafiti èi kuduotí k̀̀ó iyie. ²⁸ K̀̀è Sedoboammu ntú wèè kpeñni k̀̀òo k̀̀nt̀̀i naati k̀̀òo n̄o mmut̄mmú ke mù p̄i nk̀̀è d̀̀è wenni. K̀̀è Sadom̄ ò péns̀̀r̀̀i k̀̀óo t̄ãtè k̀̀òo mbaké Efadaimmu nè Manansee be naàm̀̀nt̀̀i k̀̀obe bèè p̄i mmut̄mmú. ²⁹ Diyiè marì k̀̀è Sedoboammuu yè Sedisad̄emmu mucèmmu, k̀̀è Kuyie mp̄ããnaànt̀̀i náãnt̀̀o Aiya Sidoo èi kouu ò conè dikp̀̀àa b̄edé borè, ke s̄́ nhAiya dàátí diyaàb̀̀òr̀̀i p̀̀annì marì. ³⁰ K̀̀òo di datè k̀̀ék̀̀tè yek̀̀t̀̀iyè t̄p̀̀ítè nè ỳ̀d̀éè, ³¹ k̀̀énáké Sedoboammu ke d̀̀̀: Túótè yeyaàb̀̀ok̀̀t̀̀iyè t̄p̀̀ítè, ti Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe t̄u nk̀̀u tu, k̀̀u ỳ̀óo fietemmu dikp̀̀àat̄iyuu Sadom̄ borè, k̀̀è da baá nyibotí t̄p̀̀ítè. ³² Ti Yiè nKuyie ntu ku ỳ̀óo súo nkubotí k̀̀umáa ndi ku k̀̀óo t̀̀nt̀̀i Dafiti kp̄éi nnè Sedisad̄emmu diheì k̀̀u t̄ãtè di ibotí im̀̀ou mièke di kp̄éi. ³³ Bè k̀̀u bùt̄innè mèè kp̄éi nke fié yebakè Sidoniibe b̄òò Asitad̄itee nè M̄abiibe kperì Kem̄osi nè Am̄niibe kperì Midik̄ommu, bá bè í t̄unne ku k̀̀óo kuce, bè í d̄òri d̀̀è sié, bè í t̄u nk̀̀u kuó nè ku tannò be cice Dafiti do yè t̄ummè. ³⁴ D̀̀è né í tú k̀̀u ỳ̀óo fietenè Sadom̄ nwe tikp̀̀ati, ò ỳ̀o nkpaá ke t̄i t̄ommu o f̀̀ommu mum̀̀ou mièke ku k̀̀óo t̀̀nt̀̀i Dafiti k̀̀u t̄ãtè wè, k̀̀òo yié nk̀̀u kuó nè ku tannò o kp̄éi. ³⁵ O bir̄e nde k̀̀u ỳ̀óo fietenè mè tikp̀̀ati k̀̀éduó nf̄́ nSedoboammu ibotí t̄p̀̀ítè k̀̀aa mbaké. ³⁶ K̀̀u ỳ̀óo ỳ̀ommu kubotí k̀̀umáa k̀̀òo nk̀̀u baké, k̀̀è ku k̀̀óo t̀̀nt̀̀i Dafiti fuku báa paà okp̀̀àati wèè bo mbo Sedisad̄emmu ku èi k̀̀u t̄ãtè di ke bo mbo.

³⁷ F̄́ nSedoboammu k̀̀u ỳ̀óo da duómmu tikp̀̀ati a d̀̀ó mèè botí k̀̀aa mbaké Isidaȳeribe. ³⁸ K̀̀aa yie nk̀̀u da náá nt̄i tim̀̀ou, ke t̄u nk̀̀u k̀̀óo kuce ke d̄òri d̀̀è sié, ke d̄òri ku kuó ȳemmè, ke t̄u nk̀̀u tannò ku k̀̀óo t̀̀nt̀̀i Dafiti do d̀̀ommè. K̀̀u ỳ̀o nda bonèmu k̀̀aa yaàbí ntú bekp̀̀atibè s̄ã Dafiti k̀̀óo iyaàbí d̀̀ommè, k̀̀è k̀̀u da duó nyIsidaȳeribe, k̀̀aa mbè baké, ³⁹ k̀̀è k̀̀u yáú̀k̀̀unne Dafiti yaàbí kp̀̀ati, d̀̀è né í ỳ̀o ntú s̄ã.

⁴⁰ Mem̄me k̀̀è Sadom̄ nwanti ke bo ku Sedoboammu, k̀̀òo coké k̀̀ék̀̀ote Esibiti, k̀̀émbo be k̀̀óo kp̀̀àati Sisaki borè k̀̀è Sadom̄ ỳ̀aa k̀̀unè.

⁴¹ Sadom̄ t̄mmú t̄m̀̀u nè o ciì ndè w̄arimu o t̄mmú pátiri mièke. ⁴² Sadom̄ do bo Sedisad̄emmu nwe ke baké Isidaȳeribe b̄em̄ou ke d̀̀o yebie nsip̄is̄inàa, ⁴³ k̀̀ék̀̀ú k̀̀è bèè ò k̀̀unnè o cice Dafiti èi, k̀̀òo bir̄e Odoboammuu s̄òtè o kp̀̀ati.

12

Bè t̄immè Sisemmu
(Wénté 2 Bekp̀̀àatibè t̄mmú 10:1-15)

¹ K̀̀è Odoboammuu k̀̀ote Sisemmu k̀̀è Isidaȳeribe tíi nke bo ò p̄i ntikp̀̀ati. ² D̀̀è do s̄́ nNebati bir̄e Sedoboammu kpaaní Esibiti nwe ò do cokènè okp̀̀àati Sadom̄ nwe k̀̀è k̀̀è k̀̀ote. Ò do ke mbo k̀̀ékeè bè t̄immè k̀̀ékonní. ³ K̀̀è bèè ò yu k̀̀òo k̄atení Isidaȳeribe tíi ndè k̀̀è bèè w̄ennè k̀̀énáké Odoboammu ke d̀̀̀: ⁴ A cice do ti f̄̀ũ mudaat̄mmú mmu k̀̀è mù ti k̀̀èite a

mù nti yaate kè ti mpí nha tōmmú. ⁵ Kè Odoboammuu bè tḗnne ke dò: Cíéténè, yewe yètààti kó difānkùò kēwēténí.

Kè bèe cíété. ⁶ Kòo tí mbekótìbè bèè do bonè o cice Sadoməo ké bè beke ke dò: Di yèmmè dò n tḗnne ònti be nnitìbè.

⁷ Kè bekótìbèe ò nàké ke dò: Kàa yie nke dòò amàà be kóo tōnti ke bè nàànnè tináànsààti, bè yó mpímmu a tōmmú sáà.

⁸ Okpààti me nyi nyie mbekótìbè ò duó nyii tié, kébeke bedapàmbè, o kó kutōnkù kəbe bèè ò bonè ke dò: ⁹ Be nnitìbè tu m bè yààte dítəu n cice bè tóu ndi cḗékù, di yèmmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bedapàmbè o kó kutōnkù kəbe ò tḗnne ke dò: Benitìbè bèè tu a cice bè tóu ndi tóu cḗè, ke tú á bè yààte di cḗékù, nàké be ke dò a nómbíyāāre cḗènnemu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tóu ndi tóu cḗè, a kperi bo pḗété memme. A cice do bè tiènnè idá nyi, kè f́ mbo mbè tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹² Diyie tǎánni yie, Sedoboammuu nè benitìbè kè bèe wēténí Odoboammuu borè, ò sòò bè nàké ke yèmmè. ¹³ Kòo sènkèrì bekótìbè do ò duó nyii tié nkébaao benitìbè nè metankperímè, ¹⁴ kētūnne o kó kutōnkù kəbe ò tié nti nti, kébéi nke dò: N cice do di tóu nditəu cḗèrì kè n kperi bo pḗété memme, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo di tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹⁵ Mèmmè okpààti yetemè benitìbè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dòò memme dè bo viemmè kè kù do nàké ti Nebati bire Sedoboammuu nè ku kóo tōnti Aiya Sidoo kou nù miéke kè tii dòò.

Dikpààtiyuu totémè

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 10:16-11:4)

¹⁶ Isidayeeribe ś ndii mǎnni okpààti í yie mbe kpeti kóò nàké ke dò: Ti kpeti tú nè ba Dafiti Seseé bire?

Ti múú mba tínti nè we?

Tínti Isidayeeribe tí kǎnnè,

kè Dafiti bire mbaké de cīètè.

Mèmmè kè bèe cíété kékūū. ¹⁷ De mǎnni kè Odoboammuu nkpaá baké Sudaa tempē nkəbe máà, ¹⁸ kētō nhAdodammuu wèè baké muhèikèntōmmú Isidayeeribe borè, kè bèe ò bùótí beməu yetárè kékū. Kè Odoboammuu nsó ndè fuute, kòo deke o naasāntè mecāā nkécoké kékəte Sedisademmu. ¹⁹ Mèmmè Isidayeeribe yatennè Dafiti cīètè nè yíenni.

²⁰ Isidayeeribe kèè dii mǎnni Sedoboammuu konnìmmè, kətíí nkétō nkè bèe ò yùní. Kòo tuəkení kè bèe ò pī ntikpàti. Kè Sudaa naàmùnkù kəbe máà bèè nkpaá tū nDafiti cīètè kóo kpààti.

²¹ Mèmmè Odoboammuu tūəkemè Sedisademmu kətíí nSudaa wuə nkəbe nè Bensaməe wuə nkəbe kó behāāpòmbè bèè nə mmudòò, kè bè mbo tekəupíkòutè nè sikəupípísini (180000) kè bèe kəte ke bo pənte Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kòò mbè baké wenwe Sadoməo kó debire. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo niti Semmaya ke dò: ²³ Nàké Sudaa kəbe kóo kpààti Sadoməo bire Odoboammuu nè o kəbe nè Bensaməe wuə nkəbe nè besəmbə ke dò: ²⁴ N tú di báá kəte kékpannè di tebii Isidayeeribe. Bá wè, wèe kò nho cīètè, mí yè ndèè dòò dèe dòò.

Kòo ti mbè nàké kè bèe ti kèè ke ti yie mbá wè kòo kò nho cīètè.

²⁵ Mèmmè kè Sedoboammuu maá kuduotí kéfii nSisemmu Efadaimmu tǎrì kó dihéi kémbò. Ò de nyité kékəte kémaá kuduotí kéfii mPennyedi.

Sedoboammuu dǎmmè meyei

²⁶ Kè Sedoboammuu totí o yèmmè ke dò: Kè dè səké mie mbotí n kpààtiyuu wēti ke bo tūnne Dafiti cīètè kəbe mbe. ²⁷ Kè benitìbè kpáà kǎrì Sedisademmu ti Yiè nKuyie ncfētè iwūš

féù, be yèmmè bo wēte kētūnne Odoboammu Sudaa kabe koo kpààti kè bè n kuò. ²⁸ Ò totí dī mōnni o yèmmè kédàò isəonààke idèi, kénáké Isidayeribe ke dō: Di sūi nSedisademmu nwe mukotimù. Di mmōnni ntenè kuyie nkù ti dènnení Esibiti.

²⁹ Ò me nyī kécónné fəsəonààfè mafè Betēdi, fetefè Danni tenkè. ³⁰ Mēmme ò tannémè Isidayeribe meyi mmieke kè bèe to fəsəonààfè tefè kéndenti ké fè kàtenè Danni èi.

³¹ Kòo maá yewūštàrè yetārè ìnkè kédèi be cuokè ikuó niùbè, bè ténke í ntú Defi botí kabe.

³² Mēmme Sedoboammu dōmè dibanni otànkù niínwè yìe tepíitè nè dinummurì Sudaa kabe do baà mmèè botí, kédeke o mómmuə ndiwūštànni ìnkè kéfíe iwūš isəonààke ò do dōò ì, kéwaá nyikuó niùbè kékanne Betēdi ò maá yèe wūštàrè kpéi. ³³ Ò do dèke ò maá dī wūštànni Betēdi di ìnkè otànkù niínwè ò do tāté wè kó diyie tepíitè nè dinummurì ndi. De yìe ndi ò duómme kè Isidayeribe ənné dibanni, kòo deke ke bo tuə nyepāre.

13

Ti Yiè nKuyie nkpānnèmè Sedoboammu Betēdi

¹ Kè ti Yiè Kuyie ntōnni ku koo niti mōu, kòo íte Sudaa tenkè kētuoke Betēdi, ke sō nSedoboammu bo ke tuə nyepāre diwūštànni ìnkè. ² Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ku koo tōnti béinnè diwūštànni ke dō: Fí ndiwūštànni, keè ti Yiè nKuyie ntu mù. Ti Yiè nKuyie ntu bè yóo peité debire marè nde Dafiti naámunkù mieke ké dè yu ke dō: Sosiasi, kè de kó debire da fié ikuó niùbè bèe tūò nyiwūš a ìnkè, kētuə nyenitikūš a ìnkè.

³ Kòo deè ke dō: Nte di bo banté dè ke dō nti Yiè nKuyie nkuò béi. Diwūštànni bo yaté kè mekùò nkó mutapéi mmùò còu di ìnkè kè mùu nunté.

⁴ Kòo kpààti keè ò kpānnèmè diwūštànni ke pīekù kóò fietí fenómbife ke dō: Pīnnè we!

Kè de kó tenòtèe kpeio ò ténke í nna ké tè tēnnéni. ⁵ Kè diwūštànni yaté, kè mutapéi nnunté kù ti nàkémè ku koo niti kòo ti béi. ⁶ Kòo kpààti náké Kuyie nkoo niti ke dō: N da báammu banté ti Yiè nKuyie nha tū nkù kè n nùtèe wēte kētēnné.

Kè Kuyie nkoo niti banté ti Yiè nKuyie nkè tēe wēte kénaá ntè do dòmmè. ⁷ Kòo kpààti náké Kuyie nkoo niti ke dō: Kàtení kè ti kò n cīètè kàa di kè n da cú.

⁸ Kè Kuyie nkoo niti náké okpààti ke dō: Bá kàa bo n duó nha kpàti kó dikéè n yí kōri a cīètè ke bo di yoo n yà dèmarè die. ⁹ Ti Yiè nKuyie nni n nàkémè ke tú m báa di dèmarè, m me mbáa yà, m me mbáa wēte kētūnne n kèténí kùò ce kékò.

¹⁰ Ò me nyī kētūnne kuce tekù, ò ténke í ntūnne ò kàtení kù Betēdi.

Kuyie mpānāaanti náahtò yetemè ku kpeti

¹¹ De do sō nti Yiè nKuyie mpānāaanti náahtò mōu wèe bo Betēdi ke tú odakóti, kòo bí kote kóò náké Kuyie nkoo niti dōò dè Betēdi nè ò náké tì náahtò okpààti, ke ti náké timou be cice. ¹² Kòo beke ke dō: Ò kètè ònkuce?

Kè bèe ò benke Kuyie nkoo niti wèe yènni Sudaa tenkè ò tūnne kùò ce. ¹³ Kòo náké o bí ke dō: Bouñè n sāmmarímú kàri.

Kè bèe di bou kòo deke, ¹⁴ kētūnne Kuyie nkoo niti, kòò ninte ke sō nhò diéké mutie diemù mamù kó medéè. Kòo ò beke ke dō: Fíò tu Kuyie nkoo niti wèe yènni Sudaa tenkàà? Kòò dō: Èè, mí nwe.

¹⁵ Kè Kuyie mpānāaanti náahtò dō: Kàtení kè ti kò nkàa di. ¹⁶ Kè Kuyie nkoo niti dō: N yí yóo da neinè kè ti kò nkè ò di dèmarè yoo n yà die. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke tú m báa di dèmarè die m me mbáa yà, m me mbáa wēte kētūnne ò kèténí kùò ce kékò.

¹⁸ Kòo népoo ò tēnné ke dō: M múnke tú Kuyie mpānāaanti náahtò nwe ke da dònnè. Ti Yiè nKuyie nkuò tōnni ku tōnni kè di ò náké ke tú n da yúní kè ti kò nkàa di káyà.

Ke yé kòò sóummu! ¹⁹ Mēmme kè Kuyie nkoo niti ò neinè kè bèe kò nke bo di káyà.

Kuyie nkpannèmè ku pããnaànti náàntò

²⁰ Bè kàri dìi m̀nni ke yo nkè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pããnaànti náàntò, wèè me ntũnne koò ỳnì, ²¹ kòo náké Kuyie nkóo niti ke d̀: ti Yiè nKuyie ntu a mè nyetemè ku náànti, bá a í tũnne kù do da nàké ti. ²² Ke wētení ke di ke ỳ, kù do yē nha báá di dè, a me mbáá ỳ. A yóó naá nhokpadouti nwe. Bè í yóó da kũnné a yembè f̀ti.

²³ Bè di dìi m̀nni ke ỳ ke dèè, kè Kuyie mpããnaànti náàntò wèè do ò tēnnéni kòo bou o népo sãmmarímú kàri, ²⁴ kòo deke kénkũnti. Kè diciriciri ò dinté kuce kékuo kédoúnko, kòo nduó kè sãmmarímú còmmú kè diciriciri còmmú. ²⁵ Kè becepèmbè mpēnkù koò ỳau koò duó kè diciriciri còmmú, kè bèe kote ke ti náké Kuyie mpããnaànti náàntò wenwe kó dihèi. ²⁶ Ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò wèè do ò tēnnéni, ò ti kèè dìi m̀nni kébèi nke d̀: Kuyie nkóo niti weè yete kù do ò náké ti, kè kù duónni diciriciri kè di ò kùo, kéndonnè kù do ti nhò nákéme.

²⁷ Ò béi memme kédeè ke d̀ o bí bou o sãmmarímú kàri.

Kè ìi di bou, ²⁸ kòo kote kénsó nti Yiè nKuyie nkóo niti duó ke cããnko kuce mieke, diciriciri nè sãmmarímú kè dè còmmú, bá diciriciri í ò càáké, di me nyí kùo sãmmarímú. ²⁹ Kòo ò t̀oté kédaá nsãmmarímú ìnkè kékonnè ke bo ò sié, kòo kũnné. ³⁰ Wè ò sié dìi m̀nni kédeè kòo kũnné kuf̀ti ò do keú kù o mómmuo nho kpéi, ké nhò kũri ke sáuti ke tú: Áú! Ti népo kumu.

³¹ Bè ò kũnné dìi m̀nni kédeè kè ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò náké o bí ke d̀: Kè ìi ku dìi yiè dí n kũnné di me nkũnné kù f̀ti Kuyie nkóo niti ké n d̀ú nképéennè o kũ. ³² Ti Yiè nKuyie nhò duó nti náànti kòo ti béi nti yóó d̀omu, ò náké ti Betedi kó diwũd̀tanni kpéi nnè yèè bo Sammarii tempè nye kpéi.

³³ Nè memme Sedoboammu í ncèete, kòo baa nsóké ke waà nyikuó niùbè, kè wèè dó wèè ò d̀ò ikuó niùti, kòo nfeu iwũo yewũd̀t̀rè yèè bo yet̀rè ìnkè. ³⁴ De kó meborime mèè do tannè Sedoboammu c̀tèè t̀mou meyei mmièke, kènte kè bèe tè kùo páí kè te yè̀t̀ri kpánné.

14

Kuyie mpããnaànti náàntò Aiya nákéme Sedoboammu bire yóó kúmè

¹ Kè Sedoboammu bire Abiya muoke. ² Kòo náké o pokù ke d̀: Íté kékote Sidoo ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò Aiya borè. Weè do n náké ke d̀ n yóó di tikpàti. Á ceete amáa kòo báa banté a tùmè m pokù. ³ Nto pèèbè t̀pítè, nè yekàtindà, nè mecekùò ndidènni, kékote kòo ỳa kòo da náké tii yóó tuokeni debire.

⁴ Kòo pokùu d̀ò ò ò náké ti, kéité kénkari Sidoo Aiya c̀tèè. Aiya do kòtèmu ke ténke í nkpaá wúo. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie mme ndie nkòo náké ke tú: Sedoboammu bire deè m̀ nkòo pokù kàriní a borè ke bo pãá, kòo t̀d̀keni á ò náké ke d̀ muu, ò í yó ndó á ò banté.

⁶ Aiya kèè dìi m̀nni o nacèna dibòri kébèi nke d̀: Tanní f̀ nSedoboammu pokù. Dè dòmmè kàa í dó bè da banté? N yóó da náké tii náànti c̀èmu. ⁷ Kote kénáké Sedoboammu ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù tu kuù ò dèite Isidayeribe mieke koò d̀ò okpàti. ⁸ Kuù fiète Dafiti kó tikpàti ke ti nhò duó, ò me nyí yie nke tũ nku kóo t̀nti Dafiti yèmmè, ò do tũmmu ku tannò yemou, ke kù tũnnè o yèmmè memou ke d̀ori kù dómè máa. ⁹ Kè wenwe me nd̀ori meyei nkè dè pèèté bèè ò niiténè ke di tikpàti, ke d̀ò yebokè, ke maá sitenkaanì, keyíi nti Yiè nKuyie mmièke ke kù bùtinné. ¹⁰ Dèè te kè kù yóó ỳou kè meyei ndo o c̀tèè. Kù tu kù yóó kuomu o fuku kó benitidaabè, bekótibè nè ibí bemou, tidaati nè bèè í tú tidaati kékáuté o c̀tèè bè ò káuté mèè boti tiyonti nè kuhaa. ¹¹ Sedoboammu c̀tèè kobe bèè bo kù dihèi simó sii yóó bè càáké, kè bèè ku dikpáa tinòti bè c̀. Ti Yiè nKuyie nkuu béi.

¹² Onitipòkù fí nyíté kékò. A naàcètè bo na diì m̀ǹǹni dihèi kó dibòrì debire yóó kú diì m̀ǹǹni. ¹³ Kè Isidayeeribe bemou kammú de kũũ nké de kũnné, deñde demáà Sedoboammu c̄f̄ètè miéke bè yóó kũnnémè. Deè miéke nke demáà ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù yàmè meborime kù pénsìrì mè. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyóó waámmu okpààti Isidayeeribe miéke, wèè yóó ku Sedoboammu c̄f̄ètè temou. De yóó d̀òm̀mu bàmbà. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó potému Isidayeeribe kè bèe s̄antè tipènti ò̄ s̄antèmè menie mmieke, kuyaakù nampe diì m̀ǹǹni. Kè kùu bè bèti ku eì sààrì kù duó ndi be yembè, kè bè cie nké bèe sénté kukó nyáà bè fiíkú mèè kpéi ndibòò Asedaa kó itedei ke íi nku miéke. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie mbo dootóo Isidayeeribe Sedoboammu d̀ò̀ mèè yei nkpéi nke te kè be múнке d̀ò̀ meyei.

¹⁷ Kè Sedoboammu pokùu íté kénkũnti kétuòke Tidisaa, ò nà diì m̀ǹǹni o c̄f̄ètè kó dibòrì kè debiree kú. ¹⁸ Kè bèe de kũnné kè Isidayeeribe bemou kammú de kũũ nkéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku p̄ããnaànti náãntò Aiya kòo tì béi.

¹⁹ Sedoboammu p̄i mmùu t̄ommú temù, ò doké mèè botí nè ò di mèè botí tikpàti de wàrimu Isidayeeribe kpààtibè d̀ò̀rimè pátiri miéke. ²⁰ Sedoboammu do tú okpààti ke d̀ò̀ yebie nsipisidè nè yèdéè ndi kékú kòo bire Nadabuu s̄oté o kpàti.

*Odoboammu naámmè Sudaa k̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ommú 12:1-16)*

²¹ De m̀ǹǹni ke s̄s̄ nSadom̄o bire Odoboammu tu Sudaa k̀be kóo kpààti. Ò do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipisìnàà nè òmáà ndi, k̀nt̄o tikpàti ke d̀ò̀ yebie ntepiítè nè yèyiekè, k̀m̀bo Sedisad̄emmu ti Yiè nKuyie nt̄ãátè diì eì Isidayeeribe botí imou miéke kè ku yètìrì bo ndi bo. O ȳo yètìrì do tú Naama kòo tu Am̄oniibe botí kou. ²² Kè Odoboammuu d̀ò̀ ti Yiè nKuyie nyí d̄o dè, k̀yíi nku miéke kè d̀e p̄ètè o yembè kperè do d̀ommè. ²³ Bembe bèè do maá yetàrè ke fiíkú yetàrè nè dibòò Asedaa kó itedei yetàrè yemou ñnkè nè detie ndemou také. ²⁴ Kòo tonté kédònnè titouti kétanné benitipòbè bè yó nkòrì ke d̀ounè bè be kó ibòokuó yèmmè. Bè do tekíi ibotí ti Yiè nKuyie ndo duó nké bèe beti ì kó isòke nyi.

²⁵ Memme Odoboammu kpàti benni nummuri miéke Sisaki Esibiti kóo kpààti domè Sedisad̄emmu kè bè p̄onte, ²⁶ k̀t̄úótè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó tinenti, nè tekpààtic̄f̄ètè kpeti timou páíi, k̀t̄úóténè tisòd̄opiit̄i Sadom̄o do d̀ò̀ tì. ²⁷ Kòo kpààti Odoboammuu d̀ò̀ disòwũ̄ kó tid̄opiit̄i k̀f̄óó nde kó dif̄t̄irì, kè tì duó ntih̄ãp̄ont̄i t̄i bàa tekpààtic̄f̄ètè kó dibòrì. ²⁸ Kòo kpààti ní nkòrì ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kè bè tì t̄o, kòo kò mbèe tì k̄atenè tih̄ãp̄ont̄i t̄i bàa tekpààtic̄f̄ètè ti kó kudieku.

²⁹ Odoboammu d̀ò̀rimè t̄emè ò d̀ò̀ d̀èè kó dimàà, de wàrimu Sudaa kpààtibè d̀ò̀rimè pátiri miéke. ³⁰ Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu s̄ã. ³¹ Kè Odoboammuu kú kè bèe ò kũnné o cie Dafiti eì, o ȳo yètìrì do tú Naama Am̄oniibe eì kou, kòo bire Abiyammuu s̄oté o kpàti.

15

*Abiyammu tumè Sudaa k̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè t̄ommú 13:1-3, 22-23)*

¹ Nebati bire Sedoboammu kpàti benni tepítè nè diniínni miéke nke Abiyammu naámmè Sudaa k̀be kóo kpààti, ² k̀nt̄o tikpàti ke d̀ò̀ yebie nyèt̄ãati ke bo Sedisad̄emmu. Abusad̄emmu kóo sapàà mMaaka weè do ò p̄eitè. ³ Kòo t̄unne o cice do d̀ò̀ mèè yei mbá ò í nduó nho yèmmè memou ti Yiè nKuyie nho yààrì Dafiti k̄me. ⁴ Nè Dafiti kpéi nké ti Yiè nKuyie nyóo kòo yaàbire baa s̄oté tikpàti kòo fuku báa paà tikpàti, nè Sedisad̄emmu bo ntúmè be kó diheidiè. ⁵ Dafiti do d̀ò̀rì ti Yiè nKuyie ndó memme, ò do í yóu ti Yiè nKuyie nhò nàké yèè nò kó òmari mudò̀rimù, kè de í tú Udii Itiibe botí kou kpeti.

⁶ Odoboammu fòmmu muməu miεke ò do dokùnèmu Sedoboammu.

⁷ Abiyammu də̀rìmè tēmè ò dḡ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke. Abiyammu nè Sedoboammu bè do dokumu o fòmmu muməu miεke. ⁸ De kó difōnkúò kè Abiyammuu kú kè bèe ò kǔnné Dafiti εì, kòo birε Asaa sɔ̀tè o kpàti.

Asaa tumè Sudaa kə̀be kóo kpàati

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 14:1-2. 15:16-19. 16:1-6,11-14)

⁹ Isidayεeribe kpàati Sedoboammu kpàti benni s̀p̀s̀idè kperi miεke nke Asaa naámmè Sudaa kə̀be kóo kpàati, ¹⁰ kénto tikpàti ke dḡ̀ yebie nsip̀s̀inàà nè d̀imáà ke bo Sedisadεmmu. O yḡ̀ kóo yḡ̀ yètiri do tú Maaka Abusadεmmu kóo sapàà. ¹¹ Kè Asaa ndə̀ri ti Yiè nKuyie ndómè kéndōnnè ò yà̀ri Dafiti, ¹² kédenne o εì benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kó ibə̀kuú yēm̀mè, kédεite sibə̀atenkaaǹi o yembè do dḡ̀ s̀i, ¹³ kédennènè ketiεe o yḡ̀ kóti tinitipokpàti, ke yé ò do ciékémè isə̀ke kó tebə̀atenkaaǹitè bè tu t̀e Asitaditee, kè Asaa te kḡ̀ kébə̀ nké t̀e cúu nSetinə̀ biriku miεke. ¹⁴ Kè yetà̀rè baa nè nkpaá, bá nè memme kè Asaa duó nho yēm̀mè meməu ti Yiè nKuyie nho fòmmu muməu miεke. ¹⁵ Kòo tanné ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè miεke o cice ku pā̀ yèè pā̀rè nè o mómmuə̀ nhò kù pā̀ yè, yèè tu timáti péiti nè mesə̀ nnè tinenti.

¹⁶ Mudoò muù do bo Asaa nè Basaa be cuokè be fòmmu muməu miεke. ¹⁷ Kè Basaa Isidayεeribe kpàatii do Sudaa kə̀be mudoò, kémaá kuduotí ḱfité Damaa ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kə̀be kóo kpàati. ¹⁸ Memme kè Asaa túóté timáti péiti timəu nè mesə̀ mmeməu ndèè do kpaá ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè nè tekpààtic̀f̀ètè kè dè toú nho kó betā̀mbè, kè bè bo kə̀te Damaasi kè dè duó nTabidimə̀ birε Esiyḡ̀ birε Benni-Adadi, Sidii kóo kpàati, kóò nàké ke dḡ̀, ¹⁹ wèe yóu kè bèe mə̀ote metaummè be nnè we, be yembè do mè mə̀ke mèè botí, deε te kòò ò pā̀ de kó dipā̀nni ke tú wèe t̀tenè Basaa Isidayεeribe kpàati metaummè, kòo ténke báá ò do mudoò. ²⁰ Kè Benni-Adadii yie nhokpàati Asaa ò nàké t̀i, kédεite bèè ni okpàati ā̀p̀ə̀mbè kətḡ̀ nké bèe kə̀te kə̀pə̀nte Isidayεeribe ekè, Iyḡ̀ εì nè Danni kperi nè Abedi-Beti-Maaka kperi nè Kinnedoti kó kutempē nkuməu, kə̀pə̀ntenè Nefutadii εì diməu. ²¹ Basaa t̀i kèè dii mōnni kékǔnné kuduotí marimù Damaa kə̀wēte Tidisaa. ²² Kòo kpàati Asaa tíi nSudaa kə̀be beməu páii, ò í nsúò nhòmə̀, kè bèe túóté yetà̀rè yeməu nè idéi Basaa do maánè dè kuduotí ḱfi Damaa εì, kémaánè kuduotí Kebaa εì Bensamεε tempē mmieke nè Misipaa kperi.

²³ Asaa də̀rìmè tēmè, o kḡ̀mbùò, nè ò dḡ̀ dèè kó dimàà, dè wàrimu Sudaa kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke. Asaa kóté dii mōnni kə̀muə̀ke sinaə̀cèi. ²⁴ Ò do ku kè bèe ò kǔnné o yà̀ri Dafiti εì ndi, kòo birε Sosafatii weε sɔ̀tè o kpàti.

Nadabu naámmè Isidayεeribe kpàati

²⁵ Sedoboammu birε Nadabu do naá nyIsidayεeribe kpàati Asaa Sudaa kə̀be kóo kpàati kpàti benni d̀r̀inni ndi, kénto tikpàti ke dḡ̀ yebie nyèdéè, ²⁶ kédə̀ò ti Yiè nKuyie nyí dḡ̀ dè, kət̀unne o cice do dḡ̀ mèè yei nkétanné Isidayεeribe meyei mmieke. ²⁷ Kè Isakaa naám̀nk̀k̀ kou Aiya birε Basaa ndó kébə̀ nNadabu ke ś nyIsidayεeribe pi Kibetḡ̀ Fidisitēēbe εì, bè de nhò kùə̀. ²⁸ Basaa do kùə̀ Nadabu Asaa Sudaa kə̀be kóo kpàati kpàti benni tā̀nni ndi, ḱfiεte tikpàti. ²⁹ Ò cə̀uté dii mōnni tikpàti kékúə̀ Sedoboammu c̀f̀ètè təməu pái, ò í nsúò nhòmə̀, kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo t̀i béimmè Sidoo εì miεke nè ku pā̀nā̀aǹti náaǹto Aiya nùu miεke. ³⁰ Sedoboammu do dḡ̀ mèè yei nkétanné Isidayεeribe beməu meyei mmieke meε do í nti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe t̀i nkù miεke, meε do te kè t̀i bè t̀uə̀keni.

³¹ Nadabu də̀rìmè tēmè ò dḡ̀ mèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayεeribe kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke.

³² Asaa do dokùnèmu Isidayεeribe kpàati Basaa sáà.

Basaa naámmè Isidayeeribe kpààti

³³ Sudaa kɔbe kpààti Asaa kpàti benni tãänni ndi Aiya bire Basaa naámmè Isidayeeribe koo kpààti kɛmbo Tidisaa ke dɔ yebie nsipísidé nè yènàà, ³⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ò do tũnne o cice Sedoboammu kó meyei mme ò do dɔò mè kètanné Isidayeeribe meyei mmieke.

16

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Ananni bire Seu u ke dɔ wèe náké Basaa ke dɔ: ² Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò kũténí mutáá mmieke koò dɔò okpààti, kòò baké n nìtibè Isidayeeribe, ke tũnne Sedoboammu kó meborime, ke tanné n nìtibè Isidayeeribe meyei mmieke ke í mmieke. ³ N yóó káútému o cĩtè kè tɛe dontenè Nebati bire Sedoboammu kpete. ⁴ Á ò náké ke tú n yɛ nho cĩtè kou wèe bo kú dihei simɔ sii yóó ò cááké, kè wèe ku dikpàà tinòti ò cɔ.

⁵ Basaa dɔòrimè tɛmè ò dɔò dèe kó dimàà nè ò doké mùù doò. Demou dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke. ⁶ Kè Basaa kú kè bɛe ò kũnné Tidisaa. Koo bire Edaa sɔoté o kpàti.

⁷ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè Ananni bire ku pãñáànti náàntò Seu u béinnè Basaa nè o cĩtè ò dɔò mèe kpéi mmeyei ke í nti Yiè nKuyie mmieke nSedoboammu do dɔò mè, nè ò kũmè Sedoboammu cĩtè temou.

Edaa tumè Isidayeeribe kpààti

⁸ Asaa Sudaa kɔbe koo kpààti kpàti benni sipísidé nè dikuónni mieke nke Basaa bire Edaa naámmè Isidayeeribe kpààti kɛmbo Tidisaa ke dɔ yebie nyèdèè. ⁹⁻¹⁰ Koo koo ãpònkóti Simmidi wèe do baké okpààtinãasɛi dikéè kòò ndó koo bo. Asaa Sudaa koo kpààti benni sipísidé nè diyienni mieke do nke. Diyie mari kè Edaa mbo Tidisaa wèe baké tekpààticĩtè o cĩtè mieke kɛyà menaà nkémuó. Kè Simmidii taroo kòò poté kékua kécɔuté tikpàti. ¹¹ Ò na dii mɔnni kékari dikpààtikàri kékua Basaa cĩtè temou páí ò í nsúò nhonitidòu mɔu o cĩtè mieke yoo o cɛdétè kou, yoo òmɔu wèe taunè Basaa. ¹² Kè Simmidii ku Basaa cĩtè temou kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Basaa kpéi nnè ku pãñáànti náàntò Seu u nùù mieke. ¹³ Dende kó dimàà dè ò tũkɛní o yei kpéi nke nè o bire Edaa kɔmè ò do dɔò mè kètanné Isidayeeribe meyei mmieke kɛyí nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubɔféú.

¹⁴ Edaa dɔòrimè tɛmè ò dɔò dèe kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke* ndè í tú Bekpààtibè tãmmú pátiri ketiri yoo didéri, bè nàá nyèmàyè kpéi nke kè de kó yepáte í bo nkáké Kuyie nnáànti pátiri mieke.

Simmidi naámmè Isidayeeribe koo kpààti

¹⁵ Sudaa kɔbe koo kpààti Asaa kpàti benni sipísidé nè diyienni mieke nkè Simmidi naámmè Isidayeeribe koo kpààti, kɛntɔ tikpàti ke dɔ yewe yèyiekè. Dè do sɔ mbè pi Kibetɔ nwe Fidisitɛɛbe eí. ¹⁶ Behãpòmbè kè dii mɔnni be kari ke dɔ nSimmidi bo nhokpàti koò kua. De kó diyie dimáa mieke kè Isidayeeribe pĩ nhohãpònkóti Omidi tikpàti dende dihãpònkari. ¹⁷ De mɔnni Omidi nè o ãpòmbè kè bɛe íte be do kari dè kɛpi Kibetɔ kékate kèdo Tidisaa. ¹⁸ Simmidi sɔ ndii mɔnni behãpòmbè do dihei koo kɔte keta tekpààticĩtè o kó kudieku kécú nkè tɛe ò wɛnnénè kécúuté koo kú. ¹⁹ Dende ò tũkɛní o yei nkpeí nke, ò dɔò mè ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ke tũnne o cice Sedoboammu kó meyei nhò do dɔò mè kètanné Isidayeeribe meyei mieke.

²⁰ Simmidi dɔòrimè tɛmè, ò bɔmmè okpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke.

* **16:14** ...kpààtibè dɔòrimè pátiri: Bè nàá ndii pátiri kpéi die

²¹ De m̀ǹǹǹ k̀è Isidayeeribee toté k̀è diwétirì t̀̀nǹe Kinati birè Tibinni ké we mp̄ ntikp̀t̀i. K̀è diwétirì terì nkpaá t̀̀ nhOmidi. ²² Omidi k̀ó dit̄nǹi diì do na Tibinni kperi k̀è Tibinnii k̀ú k̀è Omidii naá nhokp̀t̀i.

Omidi naámmè Isidayeeribe k̀ó k̀p̀t̀i

²³ Sudaa k̀abe k̀ó k̀p̀t̀i Asaa k̀p̀t̀i benni sipísitàãti nè òm̀áà mieke nke Omidi naámmè Isidayeeribe k̀ó k̀p̀t̀i k̀embo Tidisaa ke dà yebie nyèkuò. Ò do t̀o tikp̀t̀i ke dà yebie ntepìt̀e nè yèdèè ndi. ²⁴ De k̀ó dif̀nk̀úò k̀édonté Simmedi borè Sammarii t̀ari medítibii nsik̀oup̀isikuò (6000) k̀émaá diheì de k̀ó dit̄ari ìnk̀è, k̀é di ỳú ò di donténè wè k̀ó diyètirì ke dà Sammarii. ²⁵ K̀è Omidii dàò ti Yiè nKuyie nyí d̀ó d̀è k̀ép̀èté bèè ò niiténè ke di tikp̀t̀i. ²⁶ Ò do t̀nǹe Nebati birè Sedoboammu k̀ó m̀borime mme, ò do dàò mèè yei nkétannè Isidayeeribe meyei mieke k̀éyí nti Yiè nKuyie mmieke nè be k̀ó mub̀ofèù.

²⁷ Omidi dà̀r̀imè t̀m̀è nè ò doké mùù doò d̀è ẁarimu Isidayeeribe k̀p̀t̀ibè dà̀r̀imè p̀t̀iri mieke. ²⁸ K̀òo k̀ú k̀è bèè ò k̀unnè Sammarii k̀òo birè Akabuu s̀oté o k̀p̀t̀i.

Akabu naámmè Isidayeeribe k̀ó k̀p̀t̀i

²⁹ Sudaa k̀abe k̀ó k̀p̀t̀i Asaa k̀p̀t̀i benni sipísitàãti nè diniínǹi ndi, Omidi birè Akabu naámmè Isidayeeribe k̀ó k̀p̀t̀i, k̀énto tikp̀t̀i ke dà yebie nsipísidè nè yèdèè, ke bo Sammarii. ³⁰ K̀òo birè Akabuu dàò ti Yiè nKuyie nyí d̀ó d̀è k̀è d̀è p̀èté bèè ò niiténè ke di tikp̀t̀i. ³¹ Ò t̀nǹemè Sedoboammu borime k̀è dende ntú mp̀t̀i, k̀òo k̀ate k̀étúóté Sidoniibe k̀p̀t̀i Itibaadi k̀ó sapàà nSesabedi k̀epuoke k̀énink̀ú dib̀ò Baadi ìk̀è k̀é di fié iwũò, ³² k̀émaá dib̀ò Baadi ditou Sammarii k̀émaá de k̀ó ditou mieke diwũ̀t̀nǹi, ³³ k̀éfíinnè ndib̀ò Asedaa k̀ó kuted̀ú k̀éyí ti Yiè nKuyie mmieke k̀è d̀è p̀èté Isidayeeribe k̀p̀t̀ibè s̀ombe bèè ò niiténè ke di tikp̀t̀i.

³⁴ De k̀ó yem̀r̀è mieke nke Iyedi Beteedi kou ẁete ke maámè Sedikoo k̀ó kuduotí k̀é nk̀ù p̀ũ̀ku k̀è o k̀ó po Abidammuu k̀ú, k̀òo nkpeti yec̀akè k̀òo bíyã̀tè Sikubuu k̀ú, ti Yiè nKuyie ndo t̀i nàk̀emu Nunki birè Sosuwee.

17

NKuyie mp̄ã̀ǹànt̀i ǹànt̀o Edii nàk̀emè kutayietí kpéi

¹ K̀è Edii, Tisibii èì kou, Kadaadi temp̄ nkouu náké okp̀t̀i Akabu ke dà: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀̀ nk̀ù bomu k̀è n tu ku k̀ó t̀nt̀i. Timaànt̀i í ỳóó mantè, fetaafe me nyí ỳóó ni, k̀è m̀i s̀àà í b̀ei nke tú f̀èe ni.

Edii bomè Kediti k̀ó tekóntè

² K̀è ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke dà: ³ Ítè k̀ékote diyie ỳèní k̀è bíékè kukó nSuditè k̀énsari Keditii k̀ó tekóntè mieke t̀è bo Suditè ỳáà diyie ỳèní k̀è bíékè. ⁴ A ỳó nte nyò nkè n duó nkè yek̀ak̀a nda duò mmudiì.

⁵ K̀òo dàò ti Yiè nKuyie nhò nàk̀é t̀i k̀éité k̀ékote k̀embo Keditii k̀ó tekóntè mieke Suditè diyie ỳèní k̀è bíékè. ⁶ K̀è yek̀ak̀a ní ò duó mudii nè imaa ndik̀unweñni nè kuyuo.

Edii k̀atemè Sadeputaa okúpokù c̀t̀è

⁷ K̀è d̀è mboní k̀è tekóntè k̀ó menie nkũ̀ ke ỳé fetaafe t̀énke do í niùmè. ⁸ De m̀ǹǹǹ k̀è ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dà: ⁹ Ítè k̀ékote Sitã̀ temp̄ nSadeputaa èì k̀embo, n nàk̀emu okúpokù m̀ù d̀eborè, k̀òo bo nda duò nk̀aa yo.

¹⁰ Mem̀me k̀òo íté k̀ép̄ nSadeputaa k̀ó kuce, k̀etuakoo diheì k̀ó dib̀òrì k̀éyà okúpokù m̀ù k̀òo kau ideí. K̀òo o yu ke dà: M̀ p̄a menie nkè n ỳa.

¹¹ K̀òo nitipòk̀ù nkari ke bo ỳènténí k̀òo ẁete k̀ód yu ke dà: Á m̀ p̄aní mudii. ¹² K̀òo nitipòk̀ù ò t̀ènnè ke dà: Ti Yiè nKuyie nha t̀̀ nk̀ù ỳemu n ỳi m̀akemè mudii mamù mùù bènnè, muyuo mmuù k̀paá teconkute mieke ke m̀annè a bo pikùmè dinacekutiri, mek̀ù

nsám̀pó dikòdénni miéke. M m̀è nkau idabí ke yóó de ndòò, nè m biré kè ti di kédeè kémbaa mukũũ. ¹³ Kè Edii ò t̀énné ke d̀ò: A bá nyĩ̀kù, k̀ate kédòò a d̀ó kédòòm̀è, k̀aa d̀òò á keté kékake dikàtìndàà sámp̀ó kékàtènni kè n duó nke né na kékake f̀́ nnè a biré di kperi. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù béimmu ke tú: Muyuo nyí yóó deè teconkute miéke, m̀ekùò mmè nyí yóó deè dikòdénni miéke, kè kù yàa duónnènni fetaafè.

¹⁵ Kòo k̀ate kédòò Edii ò nàké t̀i, kè bè nyo mbemou wenwe nè o biré nè Edii. ¹⁶ Muyuo nyí ndèè teconkute miéke, m̀ekùò mmè nyí ndèè dikòdénni miéke, ti Yiè nKuyie ndo ti nàkém̀è Edii kòo ti béi.

Edii fò̀uk̀unnem̀è okúpokù biré

¹⁷ Kè okúpokù Edii bo wèè c̀f̀ètè, kòo biré muàke kè de ncèè mediè nkè dèe kú. ¹⁸ Kòo nàké Edii ke d̀ò: Ti kpeti d̀ommè mí nnè f̀́ nti Yiè nKuyie nkóo niti? A k̀atení n c̀f̀ètè ke bo dente n yei mmè ti Yiè nKuyie nkékuo m biraà?

¹⁹ Kè Edii d̀ò: N duónnì a biré.

Kòo dè c̀outé onitipòkù n̄u miéke kédekenè kudànkù kudieku nhò ã dè, ké dè d̀óu n̄o d̀óu ìnkè, ²⁰ kébàntè ti Yiè nKuyie nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie n tũ nkù, a d̀ó kédòòm̀u meyei nhonitipòkù yie nke kùò o biré, wenwe wèè n c̀outé o c̀f̀ètè miékaà?

²¹ Kè Edii nhokù debire ìnkè ke d̀ò kuce m̀ètããti ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie n tũ nkù, n da báámmu yóu kè debire wènni wètení de miéke.

²² Kè ti Yiè nKuyie ncouté Edii báamm̀i, kè debire wènni wètení de miéke kè dèe foute.

²³ Kòo dè c̀utènni kédúò nde yò ke d̀ò: A biré f̀òumu!

²⁴ Kòo nitipòkù ò nàké ke d̀ò: Di mm̀nni m bantému ke d̀ò nha tú Kuyie nkóo niti, ke náá ntimómm̀nti ti Yiè nKuyie nda duò nti.

18

Edii nàkém̀è fetaafè yóó wète kénim̀è

¹ Kè dèe m̀ante kèmm̀ake yebie nyètããti kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke d̀ò: K̀ate kébenke amáà Akabu, n yóó duó nkè fetaafèe nimu.

² Kè Edii nkəri ke bo benke omáà Akabu.

De do s̀ó ndikònni deukemu Sammarii. ³ Nè de kpéi nke Akabuu yú Abudiasi wèè baké tekpààtìc̀f̀ètè. Abudiasi do tú wèè dé wenwe ti Yiè nKuyie. ⁴ Sesabedi do k̀òu d̀i m̀nni ti Yiè Kuyie mpããnáãnti náambè kè weè s̄nne Kuyie mpããnáãnti náambè tekòutè (100) ké bè toté yetĩ̀rè yèdèè, dii nsipìsìnùmm̀u, diteri memme ké bè s̄nne titãdènti tidèti miéke, ké mbè duò mmudii nè meniè. ⁵ Kè Akabuu ò yu kòò nàké ke d̀ò: Ti ce ndihèi dimou sibií borè nè ikó mborè, k̀yà ti bo pété timúti kédúò nsisèĩ nè sãmmarím̀ubè, kè dèe yie nkè ti báá kuò iwũò.

⁶ Kè bèe toté diheĩ yewétiyè bè yóó ce nyè. Kè Akabuu kété o kó kuce, kè Abudiasi keté o kó kupíkù. ⁷ Ò kètóo memme kéconè Edii kòò banté kénínkù késĩnnòò o ìkè ke d̀ò: Okóti Edii, f̀́ nweà? ⁸ Kòo ò t̀énné ke d̀ò: Mí nwe! K̀ate kénáké okpààti ke tú n kéroomu. ⁹ Kè Abudiasi kuónko ke d̀ò: N da càke ba okóti k̀aa yó n fíté kè Akabu m pĩ nkékuo? ¹⁰ Nè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù, diheĩ marì í bo okpààti í t̄ò ndi benitibè kè bè bo da wammú, kè diheĩ marì k̀abe yoo dikpààtiyuu marì yĩ a í dè bo, bèe duó nkè bèe parikè ke d̀ò bè í da yà. ¹¹ A né m̀è ntu n k̀ate kòò nàké a kéroomè. ¹² Kè n yitè kè ti Yiè nKuyie nYáá nda t̀úóté bá n yí yé mù da k̀atenè kè, kòo kpààti k̀atení ke da m̀ònté ò yóó n kuomu. M me ndému ti Yiè nKuyie nnè m bíkémbènti. ¹³ Okóti bè í da nàké Sesabedi do k̀òu Kuyie mpããnáãnti náambè kè n d̀òràà? M̀i do s̄nne Kuyie mpããnáãnti náambè tekòutè (100) ké bè toté yetĩ̀rè yèdèè, ké bè s̄nne titãdènti tidèti miéke, kuu nsipìsìnùmm̀u kutekù sipìsìnùmm̀u, ké mbè duò mmudii nè meniè. ¹⁴ A né m̀è ntu n k̀ate kòò nàké a kéroomè, n yóó k̀ate kòo n kuomu.

15 Kè Edii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bomu kè n tu ku kóo tǒntì. N kàrimu yie nke bo benke m máà Akabu.

Edii nè Akabu bè màùtémè

16 Mémme kè Abudiasi kote kéconè Akabu ke tì nhò nàké, kè Akabuu kote Edii borè. 17 Ò yà dìi mǎnnì Edii kóò nàké ke dò: N da yàmu! Fǒ nwèè te kè meyei ndo Isidayeeriibe.

18 Kè Edii ò tǎnné ke dò: Mí í te kè meyei ndo Isidayeeriibe, fǒ nnè a cǐtè kòbe dí te, ke yé di yetemè ti Yiè nKuyie, kàa feu iwũṣ yebòkè Baadibe. 19 A né kote kénáké Isidayeeriibe bemou kè di katení m borè Kadimeedi tǎri ñnkè, kénneínèní Baadi kó bepāābè sikousinàà nè sipísìnùmmù (450), nè Asedaa kòbe sikousinàà (400) bèè yo nSesabedi borè.

Bè fiémè iwũṣ Kadimeedi

20 Kè Akabuu tí nyIsidayeeriibe bemou nè Baadi kó bepāābè Kadimeedi tǎri ñnkè. 21 Kè Edii kátoò be borè ke béi nke dò: Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaatimè tipítì tidéti? Kè ti Yiè nKuyie nkuù tu, tǔnnenè ku! Kè Baadi weè me ntu, tǔnnenè we!

Bá bè í nhò tǎnné timatì. 22 Kè Edii baa nkpaá sòké o náàntì kébéi nke dò: Mí nwèè náà nti Yiè nKuyie mpāānāàntì n kpaá m máà ndi, díndi Baadi kó bepāābè kè di bo sikousinàà nè sipísìnùmmù (450). 23 Ti duónnè yenaadakè yèdèè, kè dí deite di kperi dimáà, kè dí di kùò kékéké kèdaá nyidèi ñnkè, di mè mbáá ànné muháá. Kè n kùò n kperi kékéké kèdaá nyidèi ñnkè m mè mbáá ànné muháá. 24 Kè dí yú di kó dibòò Baadi kè n yú ti Yiè nKuyie. Kè Baadi duánni muháá nweè tu. Kè ti Yiè nKuyie nkuù me nduánni muháá nkuù tu.

Kè bèè yie bemou ke dò: Dè wenni. 25 Kè Edii náké Baadi kó bepāābè ke dò: Keténè kétéáté di kó dinaadaà ke yé díi sǔmè, dí yú Baadi, di me mbáá ànné muháá.

26 Kè bèè túóté dinaadaà kékuò kédòò kédeè, kényu be bòò Baadi ke tú: Baadi keè ti da yumè! Kè bè nyu dikúnweñni kè diyie yàa cónnè yeyo. Bè í nkèè timatì yoo bèè yà meténnimè mamè, kè bè nhau ke ninku diwũṣtǎnni ñnkè. 27 Diyie cómmú dìi mǎnni yeyo kè Edii ndó ké bè daá ke dò: Yúnè mediè! Baadi me ntúmè nKuyie nku, ò bo ntoti o yèmmè mme, yoo o nòtè í feí, bá ò mbo kupòòkù, yoo ò yè nke duó, yúnè we mediè nkòo ente!

28 Kè bèè wekii mediè nkényóúnè bemáà yese nè yekpāā nkè meyiñ nyiè, kéndònnè bè do məkemè de kó memantimè. 29 Diyie tǔnte dìi mǎnni kè bèè íté ihúu kè kutoweku ndáátí ke yàa tuàkenè kuyuoku bè ǝ fié dìi mǎnni iwũṣ, bè me nyí nkèè timatì yoo meténnimè mamè yoo bèè yà mecannimè mamè.

30 De mǎnni kè Edii bè nàké ke dò: Tóónnènni m borè! Kè bèè tóónni bemou o borè, kòo wète kètǔnte ti Yiè nKuyie nkó diwũṣtǎnni dìi do pǎnte, 31 kédeè kétuóté yetárè tepítè nè yèdèè kè yè mbo Sakabu bí do mamè. Ti Yiè nKuyie ndo nàké wè ke dò: Di mǎnni bè yó nda yu ke tú Isidayeeri nwe. 32 Mémme Edii maámè diwũṣtǎnni nè yetárè ti Yiè nKuyie nkpréi, kékéú difǎtìrì kéfité, kàa bo dè cǔś menie mmè mbo díti sipísitāati. 33 Kòo daá nyidèi kékuò o náàfè, kékéké kénóò nyi ñnkè. 34 Ke dò: Píennè menie nsicee sinàà kè bèè sì píe. Kòo dò: Cóunnè idèi nè fenààfè de ñnkè. Kè bèè cóú. Kòo dò: Yiénè kuce medérímè.

Kè bèè yíé. Kòò dò: Yiénè kuce metāammè.

Kè bèè yíé. 35 Kè menie mpǎnté diwũṣtǎnni, kápíé ndifǎtìrì bè keú di ke fité.

36 Dè tǔòke dìi mǎnni bè ǝ fié de kuyuoku iwũṣ kè Edii Kuyie mpāānāàntì náàntò tóonko be borè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu nè Isaki nè Sakabu bè do tǔ nkù, dòò yíe nkè benitibèe banté a tǔmè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tǔ nkù, kè n tu a kóo tǒntì, kè fǒò n nàké kè n dòò m mè ndòòmè. 37 Ti Yiè nKuyie ndòò n yèmmè, dòò n yèmmè! Kè benitibèe banté fǒò tumè ti Yiè nKuyie nke ceeri benitibèe yèmmè, kè mè wǐtini a bíékè.

38 Kè ti Yiè nKuyie ncūñni muháá nkè mùu cóuté fenààfè nè idèi késũṣtoò menie mmèè bo difǎtìrì miéke. 39 Kè benitibèe bemou yà dèè dòò kèdo késinnóò ketenke kébéi nke dò: Ti

Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! ⁴⁰ Kè Edii béi nke dò: Pínnènni dibàò Baadi kó bepāābè, di báá yie nkòò mǎu coké bá òmáà.

Kè bèe bè pīñní kòo bè kàtenè Kisṣṣ kó mborè ké bè fié.

Fetaafè wētè ke nimè

⁴¹ Mèmmè kè Edii náké Akabu ke dò: Kote kédi kényà, n kèèmu fetaafè kuòmmè.

⁴² Kè Akabu nkòri ke bo di kényà. Kè Edii íté kédeke Kadimèedi tāri yómmè kénsṣī nkòo yuu soké o núu nsàku. ⁴³ Kòo náké o kóo tǔnti ke dò: Íté kédekoo kéwénté dàmèèrì bíékè.

Kòo dekoo kéwénté ke dò: N yí yà dèmarè bá sámǔpó.

Kè Edii ò náké ke dò: Nwīēti ke dò kuce mèyiekè. ⁴⁴ Kuce meyiémmè mǎnni kòo tǔnti wētèni kòo náké ke dò: N yàmu diwetiri dàmèèrì bíékè kè di mǎnnè tenùtè kó mepèkùmmè. Kè Edii dò: Dekoo kénáké Akabu kòo cātinné o sēi tenaasāntè kécúté fetaafè yàà bo ò pī.

⁴⁵ Kè dè nyóó yí kè yewetèe ānné, kè keīnkèe soute, kè kuyaaakùu fuute kè fetaafèe ni mediè. Kè Akabuu deke o naasāntè kénkūnti Sisedèedi. ⁴⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúu cútèni Edii ñnkè, kòo bóu o naakōnfè kécoké kèniitènnè Akabu kètuòke Sisedèedi.

19

Edii cokémè kékote Odebu tāri

¹ Kè Akabuu náké Sesabèedi Edii dǎò dèè kó dimàà, nè ò fiémè Baadi pāābè bəmou.

² Mèmmè kè Sesabèedii tǔ nkè bèe náké Edii ke dò: Sesabèedi tu kè dè naa kááké miè nkòò í da kùo a kùo mèè botí Baadi pāābè o bákèe ò dǎò yè dómè! ³ Kè Edii ti kèè kè kufōwaaá nhò pī nkòò coké. Ò tùòke dii mǎnni Bèrisebaa Sudaa tempè mmièke ke de nyóu o kóo tǔnti, ⁴ kéntūū ke centi dikpáà mièke kètuòkoo mutie mamù také kékaroo kébeke Kuyie mmukūū nke dò: Dè ñ tontému! N Yiè nKuyie túóté n wēñni, n yí wenni ke pēēté n yembè.

⁵ Mèmmè kòo duó, kè munǎndǎmmúu ò pī kòo yè nkéduó. Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni marìi kàtení kóò bàùtè ke dò: Íté kédi!

⁶ Kòo íté kéwénté kénsṣí nkupèmpēnkù duó o yuu do bo kùu píkù, kè menie nyīlkú nè didènni, kòo kù tùóté kécááké, kényà menie nkéwētè kéduó. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni wētèni kuce mǎdérímè kóò bàùtè ke dò: Íté kédi! A ce kpaá dētirìmu mediè.

⁸ Kòo íté kédi kényà, kè de kó tidiitì ò duó mmuwērímúu kòo ncenti ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke yàa tuòkenè ti Yiè nKuyie ntāri Odebu.

Ti Yiè nKuyie mbenkemè kumáà Edii

⁹ Kè Edii tuòkoo Odebu tāri kéta kutādènkù ke bo yíé nkè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dǎ ba die?

¹⁰ Kòo kù tēñné ke dò: N kǎnti yaumu fǔ nti Yiè nKuyie Mpakèdaa a kpéi nkè dè ñ yóu Isidayèribe dootómè a bè dǎnnè mèè taummè, ke pùo nha wūštǎrè, ke kùo a pāānāānti náām̀bè kè n kpaá m máà kè bè dǎ ké n kuò. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Yènni kécómmú ditāri ñnkè n yīlkè, n yóo pēētému.

Mèmmè kuyaaakù diekù iténímè kénfuutí ti Yiè nKuyie nyīlkè kè yetārè yaú, kè yepèrè pùò. Ti Yiè nKuyie me nyí bo de mièke. De kó difōnkùò kè ketenkèe áá, Kuyie mme nyí mbo de mièke. ¹² De kó difōnkùò kè muhāá ncóúté, ti Yiè nKuyie me nyí mbo mu mièke. De kó difōnkùò kè muyaá nyòòmmù mamùu tuòkení. ¹³ Edii mù kèè dii mǎnni kékāá nho yaàbòrì o ùkè, kényènni kécómmú kutādènkù bòrì, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dǎ ba die?

¹⁴ Kòo kù tēñné ke dò: N kǎnti yaumu fǔ nti Yiè nKuyie Mpakèdaa a kpéi nkè dè ñ yóu Isidayèribe dootómè a bè dǎnnè mèè taummè, ke pùo nha wūštǎrè, ke kùo a pāānāānti náām̀bè kè ñ kpaá m máà, kè bè dǎ ké n kuò.

15 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Wēte kētūnne kuce kùù yìènè dikpàà ke kòrì Damaasi. Kàa tū̀koo a pī nhAsayēdi tikpàti kòò mbaké Sidii. 16 Kàa cóú mmekùò nNimmusi bire Seuu kóò pī ntikpàti kòò mbaké Isidayēeribe. Kàa pī nSafati Abēdi-Meodaa kou bire Edisee, kòò còutè a f̄tìrì kéntú m pāānāāntì nāāntò. 17 Kè wèè yenténè Asayēdi siè Seuu ò kùò, kè wèè yenténè Seuu kperì Edisee ò kùò. 18 N soómmu Isidayēeribe miēke benitibè sikòupisiyiekè (7000) bèè í nìkú dibòò Baadi tenkaanitè ìkè ke tè d̄ou nke tè waare.

Edii t̄āātēmè Edisee kòò bo s̄oatè o t̄ōmmú

19 Kè Edii k̄ate k̄eyà Satati bire Edisee k̄és̄ò nhò dù̀nè inààke ìdèi d̄ei tit̄ōnti t̄epiítè nè t̄idèti kòò t̄o kut̄ōnkù t̄epiítè nè kud̄eríkù k̄p̄eyi, kè Edii dátè o yaàbòrì k̄é d̄i doot̄oo o ìnkè. 20 Kè Edisee yóu o nààke k̄écoké t̄ūnne Edii, kóò nàké ke dò: Yóu kè n k̄ate k̄écau n cice nè n yō k̄éw̄etení ke da t̄ūnne. Kè Edii ò t̄ḗnné ke dò: K̄ate ke né nyé n da d̄ò d̄è.

21 Kè Edisee k̄ate k̄étúótè inààke ò do dùnè ì, k̄é i feútè ti Yiè nKuyie nk̄étúótè kud̄óù ì do bukú kù k̄ét̄ōt̄inne k̄é ì bè́nné, k̄éduó nho k̄abe kè bèè cááké. Kòò íté k̄ētūnne Edii k̄éntú o kóo t̄ōnti.

20

Sidii kóo kp̄ààti pimè Sammarii

1 Kè Sidii kóo kp̄ààti Benni-Adadii tí mbehāāp̄òmbè b̄em̄ou, kè bekp̄ààtibè sip̄is̄it̄āāti nè b̄èd̄ébè nhò bonè nè sis̄ēí nè sikp̄ar̄inaas̄ēí kè bèè k̄ate k̄épi Sammarii kóo do. 2 Kòò t̄ō nkè bèè nàké Akabu Isidayēeribe kóo kp̄ààti dih̄ei miēke ke dò: 3 Benni-Adadi tu wèè te a m̄atì p̄éitì nè a s̄oò, nè a pobè nè a nitidabí s̄àayì. 4 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti ò t̄ḗnné ke dò: Okp̄ààti n yiemmu a b̄ei nti, f̄s̄ò n te nè n k̄p̄ere dem̄ou. 5 Kè bè do t̄ōnni bèè yíé w̄etení Isidayēeribe kóo kp̄ààti borè kóò nàké ke dò: Benni-Adadi tu, ò do yē nhá ò duó nha m̄atì p̄éitì nti nè a s̄oò nnè a pobè nè a bí. 6 Dè naa bo nk̄ááké miē nkòò t̄ōnni o t̄ōmbè kè bèè ta a c̄iētè nè a t̄ōmbè k̄p̄esi, k̄ékuti, k̄étúótè a yèmmè naatinè d̄è.

7 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti tí nho èi kó bekótibè, k̄é bè nàké ke dò: Banténè ke dò nhonit̄i yie nni nd̄ónè m̄eyei m̄m̄e, ò m beke m pobè nè m bí, tim̄atì p̄éitì nè m̄es̄o m m̄e nyí yete.

8 Kòò èi kó bekótibèè ò nàké ke dò: Ntì bùútì! A báá tì yie.

9 Kòò nàké Benni-Adadi kó yet̄ōrè ke dò: K̄atenè k̄énáké okp̄ààti ke tú: N yē nhò m beke tì meketimè m bo tì d̄òò, t̄i nti m báá na k̄é tì d̄òò.

Kè bèè k̄ate k̄é tì nhò nàké. 10 M̄em̄m̄e kè Benni Adadii t̄ō nkè bèè ò nàké ke dò: Benni-Adadi tu: Kòò p̄ōnte Sammarii, kòò t̄āá ns̄annè bèè ò neinè bè bo pikúmè bá wè dinacekutiri o b̄ak̄e ò d̄òò yè d̄ómè. 11 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti bè nàké ke dò: K̄atenè kóò nàké ke dò: Bè s̄ō í nk̄ōti ke euti.

12 Benni-Adadi t̄i k̄èè d̄ii m̄ōnni ke s̄s̄ mbè k̄ari be touti ke yō m̄menaà nwenwe nè bekp̄ààtibè bèè do ò bonè. Kòò p̄éi nho āāp̄òmbè ke dò: Bá wè wèè k̄ate o cónni! M̄em̄m̄e kè bèè cómmú k̄éwet̄inné dih̄ei.

Isidayēeribe namè Benni-Adadi

13 M̄em̄m̄e kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò m̄ou k̄atení Isidayēeribe kóo kp̄ààti Akabu borè, kóò nàké ke dò: A wúó nkunitis̄ūkù kuu naà? Ti Yiè nKuyie ntu kù bè nda duómmu kè d̄è bo yie k̄aa banté ke do nkù tú ti Yiè nKuyie.

14 Kè Akabu d̄ò: Nè we mborè nde kù yóò bè nti duómmè? Kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò d̄ò: Ti Yiè nKuyie ntu bèè baké itemp̄ē nnè be kó behāāp̄òmbè borè nde. Kè Akabu d̄ò: We nyóò keté mudoò? Kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò d̄ò: F̄s̄ nwe.

15 Kè Akabuu kaa mbèè baké itemp̄ē nnè be kó behāāp̄òmbè kè bè mbo sik̄ousid̄é nè sip̄is̄it̄āāti nè b̄èd̄ébè (232). De kó dif̄ōnkúò k̄ékaa mbehāāp̄òmbè nè Isidayēeribe b̄em̄ou kè bè mbo sik̄oup̄isiyiekè (7000). 16 Kè bèè ȳenni ke bo bè do, ke s̄s̄ ndiyiè c̄ómmú yeȳo, kòò kp̄ààti Benni-Adadi nè o k̄abe bekp̄ààtibè sip̄is̄it̄āāti nè b̄èd̄ébè bèè do ò bonè kè bè k̄ari be

touti mieke ke yǎ mmenaà nke muò. ¹⁷ Bèè ni itempè nnè be kó behāāpòmbè beè do niitè kényènní. Kè bèè tǎ nkè bèè náké Benni-Adadi ke dǎ: Benitibè yènní Sammarii. ¹⁸ Kòo dǎ: Kè bèè yènní ke dǎ ti narikemu dí bèè pī ndi báá bèè kùò, kè bèè me ndó mudoò mmu di bèè pī ndi báá be kùò.

¹⁹ Bèè baké itempè mbe kó besāmpòbè, beè do keté kényènní kè behāāpòmbè sǎmbe mbè tū. ²⁰ Bá wè kòo poté o dootitǎu kè bèè coké kè Isidayeeribe bèè bèti, kè be kóo kpààti Benni-Adadii deke o sǎntè kécoké. ²¹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti yènní kètúóté sisēī nè sikipàrinaasēī kéauté Sidii kóo kpààti mediè.

Akabu wēte ke namè Sidii kóo kpààti

²² Memme ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kòtemè Isidayeeribe kóo kpààti borè kóo náké ke dǎ: A kònti báá yārike, daate kényà a yóo dǎòmè, dibenni yó nfitiní kè Sidii kóo kpààti wēte ké da domu.

²³ Kè Sidii kǎbe náké be kóo kpààti ke dǎ: Akabu nè o kǎbe be Yiè nKuyie ntu yetārè kǎku nku, deè te kè bèè ti na, ti bèè do kubiriku ti yóo bèè namu. ²⁴ Nte a dǎ nkédǎòmè: A denne bekpààtibè kètúóté bèè ni itempè nkécónné be fǎtè, ²⁵ kǎpīmmú behāāpòmbè kè bèè nsū ke mǎnnè a do mǎke bèè, nè sisēī nè sikipàrinaasēī kè tí bèè do kubiriku ti yóo bèè namu.

Kòo yie mbe kpeti. ²⁶ Memme kè dibenni nfitiní kè Benni-Adadii tíi nSidii kǎbe, kè bèè kǎte Afeki ke bo do Isidayeeribe mudoò. ²⁷ Kè Isidayeeribe tíi mbetǎbè kéwaá ntidiiti kénkǎri ke bo dokénè Sidii kǎbe, kǎtuǎkoo kǎbáté be ìkè, kénkǎri ke mǎnnè tibǎcǎnti sǎmpǎtí tǎdétí. Kè Sidii kǎbe pité ketenkè kemǎu. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dǎ: ti Yiè nKuyie ntu Sidii kǎbe mè mbéimmè ke yē nkù tu yetārè kǎku nku kè ku í bo kubiriku, kù ānné de kó difīnni dimǎu a nǎu mieke nke. Kè de bo yie nkǎa banté ke do nkù tu ti Yiè nKuyie. ²⁹ Kè bèè nkari ke wetí betǎbè ke dǎ yewe yeyiekè. De kó difōnkúò kè mudoò keté kè Isidayeeribe ku Sidii kó behāāpòmbè, tekǎupíkǎpíté (100000) diyie dimáà. ³⁰ Kè besǎmbe bèè do kpáá fòu kè bèè coké kǎta Afeki èi kè kuduotí donní ké bèè yǎke.

Akabu coommè Sidii kǎbe kóo kpààti

Bèè do bo sikipárisidè nè sikipárisyiekè (27000) ndi. Dè do sǎ mBenni-Adadi cokému ke ta diheì tecǎtè matè ke sǎri kufǎá mmieke. ³¹ Kòo kǎbe è náké ke dǎ: Ti kèè kè bèè tu Isidayeeribe kó bekpààtibè mǎke benitibè kó mesémmè mme. Ti yóo yi tifǎtǎnti nti kǎmpī nti yǎ kǎkǎte kóo yǎ, kè de naati è da yóu kǎa nfòu.

³² Memme kè bèè yi tifǎtǎnti, kǎmpī mbe yǎ, kǎkǎte Isidayeeribe kóo kpààti borè kóo náké ke dǎ: A kóo tǎnti Benni-Adadi weè tu á yóu kòo nfòu. Kòo bèè tǎnné ke dǎ: Ò kpáá fòumaà? Ò tu n tebite nte.

³³ Kè bèè banté o yèmmè kǎpoo nhò yīmù ke dǎ: Benni-Adadi tu a tebite nte. Kè Akabu dǎ: Kǎtenè kóo yuní! Kè Benni-Adadii tuǎkení kòo è dèe nho kpàrinaasǎntè ñnkè. ³⁴ Kè Benni-Adadii è náké ke dǎ: M bo da tǎnné n cice do fiètenè yèè ekè a cice, kǎa dǎ yekǎàtè Damaasi kéndònnè n cice dǎòmè Sammarii. Kè Akabu dǎ: N yóo da fīnkomu, ti né dǎ nkédǎò metaummè mme.

Memme Akabu è dǎnnèmmè metaummè kóo fīnko.

Kuyie mpāānāānti náāntò mǎu nákémè Akabu è dǎ de í wennimè

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké ku pāānāānti náāntè mieke òmǎu ke dǎ wèè náké otǎu kòo è poté. Kòo è náké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie ntu á m poté! Kòo népoo yete, è í nhò poté. ³⁶ Kòo è náké ke dǎ: A í mè nyiemmmè ti Yiè nKuyie nda náké tì, diciríçirí bo da ku.

Kòo ítóo kéconè diciríçirí kè dii è pī nkéku. ³⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kǎte kényà otǎu ke dǎ: M poté! Kòo è poté kóo kǎute. ³⁸ Kòo kǎte kémbaa okpààti kuce. Ò do bou kuyǎkù nku o ìkè, de í ndò nhokpààti bo na kóo banté. ³⁹ Kòo kpààti mpēnké, kòo kuśnko ke dǎ: Okpààti! Mí nha kóo tǎnti n do bo mudoò mieke nke, kòo mǎu yènní fekpàrinafe

mieke ke to oniti ke we nni nduo nke ye nni nho ba, ke n you koo coker, mi nwe be yoo kuome, ke me deke n yietii meditibii nsikoupsitaaati (3000). ⁴⁰ Okpaaati mi nha koo tonti n nute i nfei, koo coker. Koo kpaaati da: A bekene amaa ndi.

⁴¹ Koo deite kuyaaaku kuu do bou o ikke. Ke Isidayeribe koo kpaaati bante ti Yiè nKuyie mpaaanaanti naambè koo mou nwe me. ⁴² Koo nake okpaaati ke da: Ti Yiè nKuyie ntu, a me nyoume oniti ku do ye mbe ku we. Faa yoo commu o fitiri, kaa nitibe commu o kobe fitiri.

⁴³ Ke Isidayeribe koo kpaaati ikke soute, koo koo nho cie Sammarii ne kemieke.

21

Nabati yeteme o bo duomme o paku Akabu

¹ Nte tii do daa de ko difnkoo: Sisededi ei kou mou we do bo koo yetiri tu Nabati, koo paku tokene Sammarii koo kpaaati Akabu cete. ² Diyiè mari ke Akabuu o nake ke da: N duu nha paku ke n daa muperimu ku me ntokeneme n cete, m bo da duu nkupaku tekoo kuu ku peete, kaa me ndo n ku donte.

³ Ke Nabatii nake Akabu ke da: Ti Yiè nKuyie mbaa yie nke n da duu n yembè tenke ti Yiè nKuyie mbè duu nke.

⁴ Memme ke Akabu ikke soute koo ite ne kemieke Nabati o nake tii naanti kpee nke tu o i yoo o duu nho yembè ko ketenke ti Yiè nKuyie mbè duu nke. Ne de kpee nkoo nduo ke cimmu o ikke o duu inkè keyete mudii. ⁵ Koo pokoo Sesabedii o beke ke da: A yemme caarene ba? De domme kaa yete mudii? ⁶ Koo o tene ke da: M beinne Nabati nwe Sisededi ei kou ke tu o n fitene o paku, koo me ndo nho cete kuteku. Koo yete ke tu o i yoo n duu nho paku.

⁷ Koo pokoo da: Ke faa baa tu Isidayeribe koo kpaaati? Ite kedi! Catinne a yemme, mi n yoo ku nda duumu.

⁸ Memme ke Sesabedii wari yepate ne okpaaati yetiri keiku okpaaati ko mecannime, ke ye duu ndihe ko bekotibe ne muwerimu yembè be bo Nabati bo dii ei. ⁹ O do wari ti de ko yepate mieke tii tu: Daunne menuboummè ko diyiè, ke di tuoke di kanne Nabati de ikke, ¹⁰ kekanne benitiyonkobe o ikke be yoo yi o saa nti Yiè nKuyie nku ne okpaaati, ke di o denne ditowaa koo buti yetare keku.

¹¹ Ke Nabati ei ko bekotibe ne muwerimu yembè ke be daa Sesabedi be wari ye pate ye mmu. ¹² Ke be daa menuboummè ko diyiè ke dii tuoke ke be kanne Nabati ditinni ikke. ¹³ Ke benitiyonkobe bedebe kari koo wetinne ke bei nke da: Nabati saa nti Yiè nKuyie nku ne okpaaati.

Memme ke be o denne dihe ko buti yetare keku. ¹⁴ Ke be de ketoo nke be nake Sesabedi ke da: Ti butimu Nabati yetare ke ku. ¹⁵ Sesabedi ke dii manni Nabati kume kenake Akabu ke da: Ite ketooté Nabati Sisededi kou paku o do ye nho i yoo da fitene ku. O kumu, o tenke i kpa fuu.

¹⁶ Ke Akabuu ti kee keite kekote Nabati Sisededi kou paku bore ke bo ku tuote ketieke.

Kuyie nkpanneme Akabu ne Sesabedi

¹⁷ Ke ti Yiè nKuyie mbenne Edii Tisibiti ei kou ke da: ¹⁸ Ite kekote Sammarii keya Isidayeribe koo kpaaati Akabu, koo bo Nabati paku mieke, o kote ke bo ku tuotemu ketieke. ¹⁹ Kote koo nake ke da: N tu o ku oniti ke de ke too o paku yaba? Ne de kpee mmi ndi Yiè nKuyie m beimmu ke tu simoo die de Nabati yi nsi yoo de ndie o kome. Ke Edii kote keya Akabu.

²⁰ Ke Akabu da: Edii n dootitoo a wete ke m pima? Ke Edii da: Ee, n da pimmu keye a daame ti Yiè nKuyie nyi do de sanne. ²¹ Kuyie ntu ku yoo duu nke meyei mme da tuakeni, ku yoo kautemu a ko kuboti. A cete mieke omoo i yoo nkpa, onitidoo yoo kudaaku yoo we te omaa. ²² Ku yoo daa a cete ku daa memme Nebati bire Sedoboammu kpete ne Aiya bire

Basaa ke yé a tannémè Isidayeribe meyei mmieke ke í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti Yiè nKuyie n nàké tì yóo tuakení Sesabedi ke dò: Simó sù yóo cááké Sesabedi kupaku bè tú ku Sisededi ku mieke. ²⁴ Akabu cǐtè kou wèè bo ku dihei mieke simó sù yóo ò cááké, kè wèè kú dikpàà tinòtì ò cò.

²⁵ Òmòu í bo wèè dú nhomáà meyei ndòrimù Akabu tēmè ke dōri ti Yiè nKuyie nyí dó dè ke sōri. O pokù Sesabedi wèè do ã duó nkòò mè dò. ²⁶ Kòò dō isake dihei ò fiémè yebòkè Amōriibe do dōrimè, kè ti Yiè nKuyie mbè bèti ke kànnè Isidayeribe.

Akabu bantémè o yei nke cèète

²⁷ Mēmme kè Akabuu keè de kó tináantì kékētè o yaabòrì kédáátí kufòtònkù máà, kébou dinùù, kéndounè de kó kufòtònkù, kòò itè wèe banné kénkérí meyoðmmè. ²⁸ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti èi kou ke dò: ²⁹ A yà Akabu kékunnemè omáà n yìkàà? Ò me n kékunnemè omáà n yìkè, n ténke báá yóu kè meyei ntuakení o kó dimònnì, o birè kó dimònnì ndi n yóo yóumè kè meyei ntuakení o cǐtè.

22

Mudoò wète ke ànnémè Sidii kòbe nè Isidayeribe be cuokè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 18:1-3)

¹ Kè dè dò yebie nyètāāti bá mudoò í bo Sidii kòbe nè Isidayeribe be cuokè. ² Dibenni tǎānnì mieke kè Sudaa kòbe kóo kpààti Sosafatii kate káyà Isidayeribe kóo kpààti. ³ Kè Isidayeribe kóo kpààti náké o kó behāpòmbè ke dò: Di yému ke dò ntí te Damōti èi dii bo Kadaadi tempē. Ti pī mba? Ti bo katēmè ké di fiētenè Sidii kòbe kóo kpààti. ⁴ Kè bèe beke Sosafati ke dò: A bo n neinè kè tí kate Damōti èi Kadaadi tempē ndikpànnàà? Kè Sosafatii ò tēñné ke dò: Ti yóo neimu, ti dō nhonitì omáà ndi n nìtibè nè a kòbe, n kó sisēi nè a kpesi.

Kuyie mpāānāantì náam̀bè soutémè Akabu
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 18:4-11)

⁵ De mōnnì kè Sosafatii náké Isidayeribe kóo kpààti ke dò: N da báámmu keté kébeé nti Yiè nKuyie nkéyà.

⁶ Kè Isidayeribe kóo kpààti tí nti Yiè nKuyie mpāānāantì náam̀bè kè bè mbo sikousinàà (400), kòò bè beke ke dò: Ñ kate kédō Damōti dihei dii bo Kadaadi tempē mmudoòà, yàà n yóu? Kè bèe ò tēñné ke dò: Kote kè ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a nou mieke.

⁷ Kè Sosafatii beke ke dò: Ti Yiè nKuyie mpāānāantì náam̀tò mōu í kraá ti bo na kékote wèè borè kébeé nKuyie nti dó tàà? ⁸ Kè Isidayeribe kóo kpààti tēñné Sosafati ke dò: Kuyie nkóo niti kraámu ti bo na kékote wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dó tì, m me nyí dó o kpeti nh ã í nhò beé ntimatì kòò n nàké tisààtì, ò ã n náké tiyeiti nti. Imida birè Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpààti bá nnáa mmemme.

⁹ Kòò kpààti yú bè fōnte wè kòò tu tekpààticǐtè kóo kótì kóò nàké ke dò: Kote mecāā nkéyúnì Imida birè Misee.

¹⁰ Isidayeribe kóo kpààti nè Sudaa kòbe kou kè be nkari bèdé be kpààtikarè ñnkè kédáátí yekpààtiyaabòrè diyè, ke kari Sammarii èi kó dibòrì borè ditíinkari, kè Kuyie mpāānāantì náam̀bè bemou náá mbe pāānāantì be ìkè. ¹¹ Kè Kenaana birè Sedesia dúò nkè bè ò má timátì matì kè tì dō nyeyiè, kòò béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ntu nè yè nyiè nye a yó nkūmmùmè Sidii kòbe ke yàà bè dèènè.

¹² Ti Yiè nKuyie mpāānāantì náam̀bè bemou kè bè ti nnáa nke tú: Kote Damōti èi dii bo Kadaadi tempē, a yóo di namu, ti Yiè nKuyie nyóó di ànnému a nou mieke.

Kuyie mpāānāantì náam̀tò Misee nàkémè Akabu ò yóo yǐkémè

¹³ Mèmmè bè t̄s nwè kòo bo yúní Mísee kòo k̄ate kòò nàké ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie mp̄ānāānti náambè b̄em̄ou bè w̄e ndinùù ndi ke náá nt̄imat̄i m̄áà okp̄ààti, a t̄unne be k̄peti kòò nàké w̄e yóó namè.

¹⁴ Kè Mísee ò t̄énnè ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie mbomu, kè kù n nàké t̄i n yóó ti mbéi!

¹⁵ Ò t̄ùòke dii m̄ònni okp̄ààti borè kòo ò beke ke d̄ò: Mísee, ñ k̄ate k̄édo Dam̄oti èi dii bo Kadaadi temp̄e mmudoò, yáà n yóu? Kòo d̄ò: K̄ate a yóó bè namu, ti Yiè nKuyie nyóó bè ānn̄emu a n̄ou mīeke.

¹⁶ Kòo kp̄ààti ò nàké ke d̄ò: Nè yíe nd̄oke nda báámmè ke tú á n nàké timómm̄anti ti Yiè nKuyie nda nàké t̄i.

¹⁷ De m̄ònni ndi Mísee béimmè ke d̄ò: N yàmu Isidaȳeribe b̄em̄ou c̄iét̄emè yet̄ārè ñnkè ke d̄ònnè tip̄ièti t̄i k̄pa oc̄enti. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò bè t̄énke í m̄ake w̄èè bè ni, bá wè w̄èè kò n̄ho c̄f̄èè nè kunaat̄i.

¹⁸ Kè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti nàké Sosafati ke d̄ò: N do í da nàké kè n d̄ò ò ã̄ í nni mp̄áá t̄imat̄i kè t̄i ntú tisààti n kp̄éináà? Ò ã̄ n nàké t̄i tim̄ou baa ã̄ ntú tiȳeiti nti.

¹⁹ Kè Mísee s̄oté o náānti k̄ébéi nke d̄ò: Okp̄ààti k̄énté k̄ékeè ti Yiè nKuyie ntu mù: N yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù k̄ari ku kp̄àatik̄ari kè k̄éinkè kó bek̄peribè còmmú, bie n̄ho bakù yóu bet̄abè kuc̄anku. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò: We mbo k̄ate k̄ésouté Akabu kòo k̄ate k̄édo Dam̄oti èi dii bo Kadaadi temp̄e nkè bèe ò na? Kè yie nd̄ò muu nkòo t̄ù d̄ò mut̄emù. ²¹ De m̄ònni kè bèe k̄peribè kòò m̄òu còmmú ti Yiè nKuyie nȳikè k̄ébéi nke d̄ò: Mí m bo k̄ate kòò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̄ò: A yóó ȳime? ²² Kòò d̄ò: M bo náá mm̄eyáàb̄is̄iȳemmè k̄éta a p̄ānāānti náambè b̄em̄ou n̄o mīeke. Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò: A yóó namu, k̄ate kòò souté, k̄ate k̄édoò mem̄me. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuu ānn̄e m̄eyáàb̄is̄iȳemmè ku p̄ānāānti náambè n̄o mīeke bèè bo a borè, kù t̄ū ndó ke da d̄ò m̄eyei mmè.

²⁴ De m̄ònni kè Kenaana bire Sedesia t̄ó̄nko Mísee borè kòò bènte ke d̄ò: Ñnke bíékè nkè ti Yiè nKuyie nkó m̄uyáà nȳemè m borè ke da béinnè?

²⁵ Kè Mísee d̄ò: A yóó dè yàmu a bo ntati dii yiè sic̄éi ke s̄oti ke wanti a bo s̄ori dè.

²⁶ Kè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti d̄ò: P̄innè Mísee, k̄éduó nh̄Am̄o w̄èè do tú de kó dih̄ei kòò k̄um̄andáà nè okp̄ààti kòo dap̄àà nSoasi, ²⁷ kè bè nàké ke d̄ò: Okp̄ààti tu di k̄petinnè de kòo n̄iti kè nhò duò mp̄éè s̄amp̄ò nè menie nk̄embaanè ò bo w̄etennimè nè kuk̄ōnnaat̄i.

²⁸ Kè Mísee d̄ò: K̄aa w̄etenní kuk̄ōnnaat̄i nè m̄i kó dinùù d̄ake, ti Yiè nKuyie mbéimmè k̄édeè ke d̄ò: Díndi ben̄it̄ibè dim̄ou k̄énténè n tú mù.

Akabu kumè Dam̄oti èi Kadaadi temp̄e mmieke

(W̄énté 2 Bekp̄ààtibè t̄ómmú 18:28-34)

²⁹ Mèmmè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti nè Sudaa k̄obe kou kè bèe k̄ate k̄édo Dam̄oti èi Kadaadi temp̄e mmieke mudoò. ³⁰ Kè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti nàké Sosafati ke d̄ò: N yóó ceete m m̄áà ndi k̄éta mudoò mīeke, kè f̄́ n̄ni nh̄a a kp̄àat̄iȳààti.

Mèmmè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti c̄èet̄emè om̄áà k̄éta mudoò mīeke. ³¹ Dè do s̄́ nSidii kòo kp̄ààti nàkému o kó beh̄āp̄òmbè bèè ni bèè deke o k̄par̄inaas̄éi ke ȳi bè bá nwanti beh̄āp̄òmbè s̄amp̄óbè yoo iw̄éi yembè, bè nwanti Isidaȳeribe kòo kp̄ààti m̄áà ndi. ³² Bèè ni sik̄par̄inaas̄éi kó bed̄èèbè kè bèe yà Sosafati k̄ényé ke tú Isidaȳeribe kòo kp̄ààti nwe, k̄ékétóo o bíékè, kòo kuōnnè ti Yiè nKuyie kè k̄uu ò teennè. ³³ Bèè ni sik̄par̄inaas̄éi kó bed̄èèbè kè bèe banté ke d̄ò nȳIsidaȳeribe kòo kp̄ààti d̄ake kòò yóu k̄ep̄é̄t̄é.

³⁴ Kòo n̄iti m̄òu nt̄o mut̄ammù k̄étaū c̄énkoo k̄emáánè Isidaȳeribe kòo kp̄ààti, kè kupie nta dic̄inc̄ink̄ōnni m̄anku di tuut̄énè dè ibaat̄i. Kòo nàké w̄èè piú o k̄par̄is̄ant̄e ke d̄ò: T̄ūnte tes̄ant̄e kè tí ye fek̄par̄inafe mīeke, bè n k̄òut̄emu.

³⁵ Kè mudoò binté de yiè kòo kp̄ààti mbo o s̄ant̄e mīeke kè bè ò p̄i nk̄écómm̄unè ke weti Sidii kó beh̄āp̄òmbè. Kè m̄eȳi nȳiè. Kè dè nyóó ȳi kuyuoku kòo kú. ³⁶ Diȳiè tati dii m̄ònni kè bèe p̄iékè dih̄āp̄ònkari ke d̄ò: Bá wè w̄èè kò n̄ho cie, o èi, ³⁷ okp̄ààti kumu.

Memè kè bèè ò kàtenè Sammarii kékũnné, ³⁸ kékàtenè o kpàrìsàntè kubinkenkènkù makù Sammarii èi menie nsū dè ke tè òú, kè simòó dié de kó meyiĩ nkè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kè bèè wuò, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè.

³⁹ Akabu borime tēmè ò dòò mèè kó dimàà, ò do maá tèè cīētè ké tè dàri yepápánìi nnè yehèkè ò maá yèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke. ⁴⁰ Akabu do ku kòo bire Aasia weè sòoté o kpàtì.

*Sosafati tumè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 20:31-21:1)*

⁴¹ Asaa bire Sosafati do naá nSudaa kàbe kóo kpààtì Akabu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni naannì mièke nke. ⁴² Sosafati do màke yebie nsipísitāāti nè yènnūmmù ndi kèdi tikpàtì, kémbo Sedisadèmmu ke dò yebie nsipísidé nè yènnūmmù. Sidii kóo sapàà Asuba weè do ò peitè. ⁴³ Kòo tūnne ò cice Asaa kó meborime weti weti kéndòori ti Yiè nKuyie ndó dè. ⁴⁴ Yetòrè yèè maa do kpaá kè benitìbè feu iwūš ke tuònnè tihúúntì. ⁴⁵ Sosafati nè Isidayeeribe kóo kpààtì kè bèè narikè.

⁴⁶ Sosafati kó meborime tēmè, ò do màke dii kām̀b̀ù̀ nè ò doké mù̀ doò. Dè wàrimu Sudaa kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke. ⁴⁷ Benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè bèè do sùó nho cice Asaa kó dimònnì, kòo bè dènnè o èi. ⁴⁸ Okpààtì do í bo Edòmmu. ⁴⁹ Kè Sosafatii dòò bàtòòbè diebè tepíítè Esiyonni-Kebèe kè bè bo nkòrì Ofii ke waànní mesò. De kóo bàtòòbè me nyí nna ke bo kòte, kè bèè può Esiyonni-Kebèe. ⁵⁰ De m̀nǹǹ kè Akabu bire Aasia náké Sosafati ke dò: Yóu kè n kó betòmbèe neinè a kàbe kóo bàtòòbè, kè Sosafatii yete. ⁵¹ Memè kè Sosafatii kú kè bèè ò kũnné o yààrì Dafiti èi. Kè Yodammuu sòoté o kpàtì.

Aasia tumè Isidayeeribe kóo kpààtì

⁵² Kè Akabu bire Aasia naá nyIsidayeeribe kóo kpààtì kémbo Sammarii. Sudaa kàbe kóo kpààtì Sosafati kpàtì benni tepíítè nè diyiénnì ndi ò do naámmè okpààtì, kèntò tikpàtì ke dò yebie nyèdèè, ⁵³ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kètūnne o cice nè o yā̀ bè do tū̀ nkù̀ cè nè Nebati bire Sedeboammu do tū̀ nkù̀ kètanné Isidayeeribe meyi mmièke. ⁵⁴ Ò do fié iwūš nyi dibòò Baadi kènninku di ìkè kèyí nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū̀ nkù̀ mièke, o cice do dòòmè.

Bekpààtìbè pátírì d́erì Di mpátírì tó t̀ì náàntì

Bekpààtìbè pátírì d́erì sòoté diketírì kó tináàntì nti. Ké ti náá nSudaa kòbe nè Isidayeeri kòbe de kó bekpààtìbè sòmbé kó tináàntì.

De kó dipátírì kó diwétírì ketírì ti náá nyIsidayeeri kó bekpààtìbè do bùtínnémè mme Kuyie nkè kùu p̀ante be kó dikpààtìyuu. Asidii kóo kpààtì weè do bè do mudoò ké bè na k̀p̀immú benitìbè mabè k̀k̀onnè o ciè.

De kó dipátírì ketírì mièke nke bè nàkémè Edisee p̀i mmù t̀ommú. Edisee do tú Kuyie mp̀ānāāntì náāntò nwe weè do sòoté Edii f̀t̀írì.

De kó dipátírì kó diwétírì diketírì mukàmmù 18-25 ti náá nSudaa kó dikpààtìyuu do kraámè dimáà k̀m̀ante mediè nkétuàke yebie ntekòutè nè sipísitāāti (130) kè Babidōnni kóo kpààtì Nebukannesaa yàà bè donè mudoò k̀fietè Sedisademmu èi, k̀p̀ante Kuyie ncf̀t̀è, k̀p̀immú benitìbè mabè k̀k̀onnè Babidōnni.

Di mpátírì náāntì duó ke d̀ommè

1. Edii t̀ommú kó kum̀anku 1-2
2. Edisee kó mut̀ommú k̀ntò k̀tuàkenè Isidayeeri kó dikpààtìyuu p̀ntemè 3-17
4. Sudaa kpààtìyuu kó tináàntì k̀t̀utóte Esekiasì t̀mè tikp̀ati k̀ntò k̀tuàkenè be dootitòbè bè p̀iřm̀umè ke k̀onnè 18-25

Okpààtì Aasia beémmè dibòò Baadi-Sebuudi

¹ Okpààtì Akabu k̀ũ nkó difōnkúò kè M̀abu kòbe yetemu Isidayeeri k̀p̀eti.

² Dyiè mari kòo kpààtì Aasia r̀bo Sammarii okpààtì cf̀t̀è kudànkù ĩnkè k̀donnì k̀k̀oute mediè nkétō nyetōrè ké yè nàké ke d̀: Katenè Ekunō k̀beé ndibòò Baadi-Sebuudi k̀yà kè m bo mièté. ³ Kè ti Yiè nKuyie ntōnnì ku t̀nnì mari kè d̀i nàké Edii Tisibiti èi kou ke d̀: Íté k̀k̀ote k̀conè Sammarii kóo kpààtì kó yetōrè ké yè beke ke d̀: Kuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè kòò duó nkè di k̀te Ekunō ke bo beé mbe b̀ò Baadi-Sebuudaa? ⁴ Nè de kp̀éi nti Yiè nKuyie ntu nh ò nàké ke tú ò mè nduó d̀i d̀ù ò t̀nke í iti, ò yóó k̀mu.

Edii ti mbè nàké k̀p̀t̀è. ⁵ Kòo kpààtì Aasia do t̀ mbèe ẁtooo o borè kòo bè beke ke d̀: Dè d̀ommè kè di ẁtení? ⁶ Kè bèe ò t̀nnè ke d̀: Onitì m̀u weè ti conè ke tú tí ẁtení ke da beke ke tú, ti Yiè nKuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè k̀a duó nkè ti k̀te Ekunō ke beé mbe b̀ò Baadi-Sebuudaa? Ò tu nè de kp̀éi nha mè nduó d̀i d̀ù a í yóó íté, a yóó k̀mu.

⁷ Kòo bè beke ke d̀: Onitì wèè di conè ke di nàké de kó tináàntì ò d̀ommè?

⁸ Kè bèe ò t̀nnè ke d̀: Onitì nwe ke dáátì diyaàbòrì bè dùòk̀nè d̀i yòó kó ticitì ke bou fenaàk̀nfè o ka.

Kòo kpààtì d̀: Edii nwe Tisibiti èi kou.

Aasia d̀mè k̀p̀i nhEdii

⁹ Kòo kpààtìi deite kuhāp̀nkù nè behāp̀mbè sipísìnùmmù kè bèe dekoo Edii k̀ari dè ditārì ĩnkè kòò nàké ke d̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a c̀t̀ení!

¹⁰ Kè Edii bè t̀nnè ke d̀: Kè m̀nke nwe n t̀mè Kuyie nkóo niti, muhāā nc̀t̀ení k̀nkè ke da c̀uté f̀ nnè a kòbe.

Kè muhāā nc̀t̀ení kòò c̀uté wenwe nè o kòbe. ¹¹ Kòo kpààtìi yí k̀t̀nko kuhāp̀nkù tekù nè behāp̀mbè t̀bè sipísìnùmmù kè bèe dekoo kòò nàké ke d̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a c̀t̀ení.

¹² Kòo bè tèǹné ke dò: Kè mènke nwe n túmè Kuyie nkóo nìti muhǎá ncúténí keǹkè ké da cóúté fǐ nnè a kòbe!

Kè muhǎá ncúténí kóò cóúté wenwe nè o kòbe. ¹³ Kòo kpààtìi Aasia yíé kètōnko kuhǎāpònkù tǎānkù nè behǎāpòmbè tǎbè sipísìnùmmù. Kè bèe tuòkoo Edii borè kénínkóo o ìikè kuhǎāpònkù kùù bè ni kè kùu ò bàntè ke dò: Kuyie nkóo nìti, donté ti wūò, mmí nnè be nnìtìbè sipísìnùmmù ti tú a kó betōmbè mbe, a báá ti kuò, ¹⁴ kéndònnè muhǎá ncúténímè ke cóúté titōntì ketitì tidéti nè ti kó benìùbè bemou. Di mmònni donté nh ònni ke bá n kuò!

¹⁵ De mōnni kè ti Yiè nKuyie ntōnni náké Edii ke dò: Neinè we kè dí cóté, a bá nhò yǐkù.

Kè Edii íté kóò neinè kè bèe cóté, kékòte okpààtì borè. ¹⁶ Kè Edii ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a mè nkòtemè Ekunò ke beé mbe bòò Baadi-Sebuudi, nè de kpéi nha ténke í iti a mè nduò dǐ dǒù ìnkè. A yóó kúmu.

¹⁷ Kè Aasia mènke kú ti Yiè nKuyie nti nàkémè Edii, kòò ti béi. Ò ku memme kòo tebite Yodammu sòtè tikpàtì ke yé Aasia do í makemè debire. Dè do sǐ nSosafati bire Yodammu tǒu Sudaa kòbe kóo kpààtì bo o kpàtì benni dèrì ndi.

¹⁸ Aasia dàòrìmè tēmè nè o tōmmú dè wàrimu Isidayeribe kpààtìbè dàòrìmè pátìri mieke.

2

Kuyie ntùótémè Edii

¹ Nte dè do wūòkémè ti Yiè Kuyie ndó kètúóté dǐi mōnni Edii nè tefòdóntè kédekenè keǹkè. Edii nè Edisee bè do iti Kidikaadi nwe, ² kè Edii náké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǒ mBetēedi nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu!

Memme kè bèe nei kékòte Betēedi. ³ Ti Yiè nKuyie mpānāantì náam̀bè tǎbè bèe tikú Betēedi kè bèe yènní kécò Edisee kóò beke ke dò: A yé ke dò nKuyie nyóó túóté yíe nha cice kédekenè keǹkàà? Kòo bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

⁴ Kè Edii yíé kénáké Edisee ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǒ nSedikoo nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu! Kè bèe nei kékòte Sedikoo. ⁵ Ti Yiè nKuyie mpānāantì náam̀bè tǎbè bèe bo Sedikoo kè bèe yènní kécò Edisee kóò beke ke dò: A í yé ke dò nti Yiè nKuyie mbo túóté yíe nha cice kédekenè keǹkàà? Kòo bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

⁶ Kè Edii ò náké ke dò: Nkpaá die, ti Yiè nKuyie nni ntǒ nSuditēē nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu.

Kè bèe sòtè kénneí bedé. ⁷ Kè Kuyie mpānāantì náam̀bè tǎbè sipísìnùmmùu kōtení kécóm̄mú mēdētīmè, Edii nè Edisee kè bè bo kukó nSuditēē také. ⁸ Kè Edii dáté o yaàbòrì ké dǐ kpèú nképoté Suditēē kó mmenie nkè mèe kéété kécóm̄mú tipùtì tidé kè bèe na dekperè késénté.

⁹ Bè sèntóo dǐi mōnni kè Edii beke Edisee ke dò: A dó ba? Kè n dè nda dàò kè Kuyie nnè na ké n túóté kédekenè keǹkè?

Kè Edisee dà: N dó kèpété Kuyie nYaá mmùù da bonè m̀mmu kuce mēdémè. ¹⁰ Kè Edii dà: A m békú dè yóumu, kàa n wùò n yiti dǐi mōnni ke deètì keǹkè a bo dè pèté, kè mèe dake a báá dè pèté.

¹¹ Bè nei memme ke náante ké nyóó daatení kèyà tekparìsāntè matè kè tè cǒú mmuhǎá nkè sisēī sǐi tè dèrì kè sǐ cǒú mmuhǎá. Kè sǐi tuòkení be borè kécóm̄mú be cuokè, kè fefòdónfēe túóté Edii nè tekparìsāntè kédekenè keǹkè. ¹² Kè Edisee ndè wùò nkékuónko ke dò: N cice! N cice! Isidayeribe kpàrìsēī nè si dèèbè tu fǐ nwe.

Ò me nyí kóò mǎntóo ke pǐ nho yaàbòrì kékété yekētíyè yèdèè, ¹³ kètúóté Edii yaàbòrì ò bōnténí dǐ kèwēte kécóm̄mú kukó nSuditēē bènni, ¹⁴ ke tǒ Edii yaàbòrì ò túóté dǐ, ké dǐ potè menie nke dò: Ti Yiè nKuyie nhEdii tǔ nkù borè? Kéyíé kèpoté menie kè mèe kéété, kòo sènté.

¹⁵ Kè Kuyie mpããnaànti náam̀bè t̀bè bembè bèè do t́kú medétimè, kè bèè ò yà kébéi nke d̀: Kuyie nYaá mm̀ù do bonè Edii, mùù bonè Edisee, kékétóo kóò conè kénínkú késínnóo o ìkè. ¹⁶ Kóò nàké ke d̀: Tínti a kó bet̀mbè ti mièke yek̀mbò yembè bomu sipísìnùmm̀, duó nkè bèè k̀te k̀wammú a cice k̀yà ti Yiè nKuyie nYaá mbá nhò t̀óté ke k̀te ke dootóo dit̀rì marì ìnkè yoo kubiriku mak̀ù mièke.

Kè Edisee yete ke d̀: Báá t̀nnè òm̀ù. ¹⁷ Kè bèè yetoo ke baa nhò k̀ónnè kòo mbo ke d̀: T̀nnè be! Kè bèè t̀ mbeǹtìbè sipísìnùmm̀, kè bèè k̀te k̀nwàà nhEdii ke d̀ yewe yètã̀tì bá bè í nhò yà, ¹⁸ k̀wètení Edisee borè Sedikoo, kòo bè nàké ke d̀: N do di nàkému kè n d̀ di báá k̀te!

Edisee wènk̀nnemè Sedikoo kó menie

¹⁹ Kè Sedikoo eì k̀bèe nàké Edisee ke d̀: Okóti, a wúómmu a mómmu nti eì wennimè, menie nné í wenni d̀marè í pèi ti tenkè mièke. ²⁰ Kòo bè nàké ke d̀: Waánnènní dibúpànni, k̀ãnnè mukókúó nkè n duó.

Kè bèè dè nhò duó. ²¹ Kòo k̀te dinéb̀rì k̀ãnnè mukókúó ndi mièke kébéi nke d̀: Ti Yiè nKuyie ntu k̀ wènk̀nnemu me nniè, mmè t̀nkè í yó ntouni mukũũ nyoo d̀marè í mpèi di tenkè mièke.

²² Mèmmè kè menie nwenke k̀ndònnè Edisee béimmè, ke kpaá wenni nè yíenní.

Ibí daámè Edisee kòo ì b̀nté kus̀nk̀

²³ Kè Edisee ítè de borè k̀ndeètì Betèedi, de kó diheì do bo ditennì ndi. Ò k̀rí dìi m̀nni ke deètì Betèedi kè idap̀mbí yènni Betèedi kè nhò s̀ã nke tú: Dekení a yukũ̀tik̀! Dekení a yukũ̀tik̀!

²⁴ Kè Edisee wè̀te kè nyi wùó nkè ì b̀nté kus̀nk̀ nè ti Yiè nKuyie nyètìrì kè dep̀mp̀nnè yènni d̀dèrè k̀p̀mmú ì dap̀mbí sipísìnàà nè ìdèi kèt̀te t̀te. ²⁵ Ò de nyitè kèdeke Kadimèedi t̀rì, k̀ítè dende k̀wète Sammarii.

3

Yodammu naámmè Isidayèribe kóo kpààti

¹ Sosafati Sudaa k̀be kóo kpààti kpàti benni t̀pítè nè diniínni mièke nke Akabu birè Yodammu naámmè Isidayèribe kóo kpààti, k̀mbo Sammarii ke baké Isidayèribe ke d̀ yebie ntèpítè nè yèdèè. ² Kè Yodammuu d̀ò ti Yiè nKuyie nyí d́ dè, o yei nné í nt̀òke o cice nè o ỳ bè do d̀ò mè. Weè do p̀ò ndib̀ò Baadi kó diwũ̀t̀nni o cice do maá dì. ³ Ke né nkpaá taunè meyei nNabati birè Sedoboammu do tanné Isidayèribe mèè mièke. Ò do í mè yóu.

Isidayèribe do domè M̀abu k̀be mudò

⁴ De m̀nni kè M̀abu kóo kpààti Mesa tu opec̀nti, ke ní ndò nkèduó mbá dìi benni Isidayèribe kóo kpààti ipeni t̀k̀p̀k̀tè (100000), nè yepedakè yèè citi òk̀ t̀k̀p̀k̀tè (100000). ⁵ Kè Akabuu kú kòo yete Isidayèribe kpeti. ⁶ De yiè kòo kpààti Yodammuu yènni Sammarii k̀kaa nyIsidayèribe bəm̀u, ⁷ kèt̀ nkè bèè nàké Sudaa k̀be kóo kpààti ke d̀: Okpààti Yodammu tu M̀abu kóo kpààti weè yete o kpeti, kòò tu kàa bo yie nhá k̀toò kè di ò dokénè. Kè Sudaa k̀be kóo kpààti bè t̀nnè ke d̀: N k̀roomu, mí nnè we ti tú onitì òmàà ndi. N nìtìbè tu o k̀be mbe kè n s̀i tú o kpesi. ⁸ Kè Yodammuu yí kóò beke ke d̀: Ònkuce nku ti yóó kètémè? Kòò d̀: Ed̀mmu kó kuce k̀ù yìè dikpàà.

⁹ Mèmmè kè bèè wènnè Isidayèribe kóo kpààti nè Sudaa k̀be kou nè Ed̀mmu kou kékété, ke d̀ kuce yewe yèyiekè kè menie ndónté behã̀p̀mbè nè iwũ̀ ì t̀ be nenti. ¹⁰ De m̀nni kè Isidayèribe kóo kpààti kuónko ke d̀: Ti pàkèmu! Ti Yiè nKuyie nkuu ti tíi ntínti be nkpaàtìbè titã̀tì ke bo ti ànnè M̀abu k̀be n̄u mièke.

¹¹ Kè Sudaa k̀be kóo kpààti d̀: Ti Yiè nKuyie m pããnaànti náãntò m̀ù í bo die nke d̀ ntí k̀te o borè kòo beé nKuyie nti kpèínàà? Kè Isidayèribe kóo kpààti kóo t̀nti m̀ù d̀:

Safati birɛ Edisee bomu diɛ nwèè do ǎǎ Edii meniɛ nkòò nìtì. ¹² Kè Sudaa kɔbe kóo kpààtì dɔ, ò yóó ti nákému ti Yiè nKuyie nti dónè tì.

Mɛmɛ kè bèɛ nei betǎati, Isidayɛɛribe kóo kpààtì nè Sudaa kɔbe kou nè Edɔmmu kou kékɔte kɛyà Edisee. ¹³ Kè Edisee náké Isidayɛɛribe kóo kpààtì ke dɔ: Kè n kpeti né da dònɛ mɛ? Kɔte kɛyà ti Yiè nKuyie mpǎǎnǎǎntì náam̀bè a cice nè a yɔ be kɔbe, kè Isidayɛɛribe kóo kpààtì dɔ: Dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù ti tì ndie ntínti be nkpààtìbè titǎati ke bo ti ǎnnè m̀M̀abubu kɔbe nɔ miɛkǎ?

¹⁴ Kè Edisee ò tɛ́nné ke dɔ: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, n tú kùù kóo tǎntì, kè dè í tú ku kpréi nnè Sudaa kɔbe kóo kpààtì Sosafati kpréi, n na bá ndakɛ a kpeti, n keté ke na bá nda wɛnté bá sám̀pó. ¹⁵ Kòo deɛ ke dɔ: Waǎnnènní wèè bie nkukùtìdùkù.

Kè bèɛ ò waanní, kòo bentɛ, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Edisee ñnkè. ¹⁶ Kòo béi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu dí dammú yɛf̃tè yɛf̃tè dikondaa dii mmiɛke. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú: Di í yóó keè kuyaakù, di mɛ nyí yóó yà fetaafe nè mɛmmɛ kè meniɛ nné píe ndikondaa dimɔu, kè di yà díndi nè di ǎǎp̀mbè nè di w̃s̃ ì tɔ di nenti. ¹⁸ Dɛndɛ keté ke né tú desám̀pórè ndɛ ti Yiè nKuyie mborè, kù yóó ǎnnému M̀abubu kɔbe di nɔ miɛke. ¹⁹ Kè di puɔ mbe ekè dieyè nè iduotí fité yè, kékɔũ detie ndemɔu bè yo ndèè be, kɛ́t̃inné be nébòrè yemɔu, kɛ́píe mbe paa ndemɔu yetárè kè dɛɛ cake.

²⁰ Kè dɛɛ wenté dikũnwɛnní bè ǎǎ fié dii m̀nni iw̃s̃ Kuyie. Kè meniɛ nyènní Edɔmmu bíékè, kɛ́píe mbe tenkè kemɔu.

²¹ Ke s̃́ m̀M̀abubu èi kɔbe kèè bekpààtìbè bètǎati bàátímè ke yóó bè do mudoò, kè bèɛ tí mbèè kó dimàà dɔ nkéna kékɔte mudoò kè bèɛ kɔte kékɔke be temm̀anku. ²² Dè wenté dii m̀nni kè diyie yènní, kè diwennécànni tiitè meniɛ nyínkè kè M̀abubu kɔbeɛ yà meniɛ nkó kuw̃s̃kù, kè kù ndò mmeyĩ. ²³ Kè bè dɔ: Meyĩ mme, beè kpààtìbè beè kònté ke kùò bɛmáà, tí kɔtenè kɛhéi be kperɛ.

²⁴ Bè tũ̀kení dii m̀nni Isidayɛɛribe kari, kè bèɛ ootení ké bè do tiyɛ̀ti, kè bèɛ coké kɛta be tenkè, kè bèɛ bè dinté ké bè bèíté béíté, ²⁵ kɛpuɔ mbe ekè kédooté dooté bá wè ditári be paa nsààrè miɛke ké dè píe nyetárè, kɛ́t̃inné sibií simɔu kékɔũ detie mbè yo ndèè kó yɛbe.

Kè dè nkpáá Kiidi-Adeseti èi máà ndi, kè detǎntènditirè yembèɛ di cɛ̀tè ké di bùótí yetárè kɛpuɔ. ²⁶ Dɛ m̀nni kè M̀abubu kóo kpààtì yà dè ò fuutenèmè kétúóté behǎp̀mbè yesebábátè yembè sikɔusiyiekè (700) ke bo kɛtè benitìbè kékɔte Edɔmmu kóo kpààtì borè kɛyĩɛke. ²⁷ Ò yĩɛke mɛmmɛ kɛyóu kétúóté o kóo po wèè na nsɔtè o kpàtì, kòò fèúté dihéi kó kuduotí ñnkè kétuɔ, kè dɛɛ yonke Isidayɛɛribe, kè bèɛ ò yóu kékò.

4

Edisee dɔ̀ tì diɛtì okúpokù kpréi

¹ Diyie mari kè Kuyie mpǎǎnǎǎntì náam̀bè miɛke kóò m̀u kóo pokùu kɔte kɛyà Edisee kóò bàntè ke dɔ: A yému a kóo tǎntì n dɔ̀ wèè ku, ò do túmè ti Yiè nKuyie nkóo nìtì nwe. Ò ku kè ti banteu wèè k̀tení ke dɔ́ kétúóté m bí idé kédɔ̀ ò daati.

² Kè Edisee dɔ̀: M bo na kédɔ̀ ba a kpréi? Kédeɛ ke dɔ̀: Kàa m̀ðke mù tɛc̃t̃ètè a n náké. Kòo nitipòkù ò tɛ́nné ke dɔ̀: A kóo tǎntì mí, n yí m̀ðke dɛmarè, kè dè í tú mekùò, mɛ̀ kpráá sám̀pórè tɛdèntè miɛke. ³ Kè Edisee ò náké ke dɔ̀: Kɔte a cɛ̀pɛtitɔ̀bè borè kɛpente yemátidíè mpéu a bo na kɛpété kè yè mmamè. ⁴ Kàa dèè dí ta kudieku f̃́ nnè a bí, kàa kpetínné dibòrì, kénhuti mekùò mmɛmmɛ yedíè nkè dii ní píe nhá di kei nkéínné.

⁵ Kòo nitipòkù ítoo kékò nkéta o dieku wenwe nè o nitidabí kékpetínné dicà̀, kòo bí nhò duò nyedíè nkòò uti mekùò. ⁶ Yedíè mpíe ndii m̀nni kédèè kòo náké o birɛ marè ke dɔ̀: N duǎnní didènni!

Kòo bire d̀̀: Didènnì í kpaá. De m̀̀nnì ndi mekù̀̀ ncòm̀̀m̀̀m̀̀. ⁷ Kòo k̀̀te k̀̀ tì nàk̀̀e Kuyie nkóo nìti Edisee. Kòo d̀̀: K̀̀te k̀̀fítè de kó mekù̀̀ nkéyietí a bànnì! K̀̀ è sù̀̀ ndí nyo nf̀̀ nnè a bí.

Edisee nàk̀̀m̀̀ Sunemmu kóo nitipòkù̀̀ ò yóó p̀̀itè̀̀m̀̀

⁸ K̀̀ Edisee mp̀̀nk̀̀e diyìe marì Sunemmu èì, kòo nitipòkù̀̀ m̀̀u d̀̀ bo ke m̀̀ke o k̀̀p̀̀e mesàà nkéyú Edisee ke d̀̀ wèe di, k̀̀túótè de kó diyìe nè yewe t̀̀yè yèe kpaanì k̀̀ Edisee ní de mbátè k̀̀di.

⁹ Diyìe marì kòo nitipòkù̀̀ nàk̀̀e o d̀̀u ke d̀̀: N ỳ̀mu ke d̀̀ nkuyie nkóo nitisà̀̀ wèe bàtírì ti c̀̀f̀̀tè, ¹⁰ yóo k̀̀ tì ò ànnè kudieku kóò d̀̀ú mmutèì nè dikà̀̀rì nè tábù̀̀rì nè fitírè, kòo ní p̀̀nk̀̀e wèe de mbátè.

¹¹ M̀̀m̀̀me diyìe marì k̀̀ Edisee mp̀̀nk̀̀e de borè k̀̀bátè k̀̀eta kudieku k̀̀ndú, ¹² k̀̀nàk̀̀e o kóo t̀̀ntì Keasii ke d̀̀: N yúnì t̀̀ nc̀̀f̀̀tè kóo nitipòkù̀̀. Kòo o yúnì, kòo k̀̀atení k̀̀cóm̀̀m̀̀o o ìk̀̀. ¹³ K̀̀ Edisee dúò nkòo kóo t̀̀ntì nàk̀̀e onitipòkù̀̀ ke d̀̀: A d̀̀ò d̀̀ tì k̀̀p̀̀e ndè d̀̀umu, a d̀̀ tì d̀̀ò ba a k̀̀p̀̀e? A d̀̀ tì nàk̀̀e okpà̀̀tì yoo ohã̀̀p̀̀ònkóti a k̀̀p̀̀eínàà? Kòo nitipòkù̀̀ t̀̀h̀̀né ke d̀̀: M bo n k̀̀be cuokè k̀̀ d̀̀ n naatimu.

¹⁴ K̀̀ Edisee nàk̀̀e Keasii ke d̀̀: Tì né bo d̀̀ò ba o k̀̀p̀̀e? K̀̀ Keasii d̀̀: Ò í m̀̀ke debire, kòo d̀̀u me nkòtè. ¹⁵ K̀̀ Edisee d̀̀: Yúnì we! Kòo ò yúnì. Kòo cómm̀̀o o dieku b̀̀rì, ¹⁶ k̀̀ Edisee d̀̀: D̀̀ yàa bo nkáákè mie nkàa ù̀kù̀̀ denitidabire nde.

Kòo nitipòkù̀̀ d̀̀: Àa okóti, Kuyie nkóo nìti a bá n soutè, mí nha kóo t̀̀ntì d̀̀!

¹⁷ M̀̀m̀̀me kòo nitipòkù̀̀ púó nk̀̀p̀̀eítè denitidabire Edisee baà do ò bennènè d̀̀i m̀̀nnì.

Edisee fò̀̀k̀̀nnemè debire

¹⁸ K̀̀ debiree kóte. Diyìe marì k̀̀k̀tè de cice nè betòmbè bè d̀̀i d̀̀ tidiiti. ¹⁹ Bè de mbo k̀̀ debire kuónko ke d̀̀: N yuu d̀̀i yóu! N yuu d̀̀i yóu!

K̀̀ de cicee nàk̀̀e ot̀̀ntì ke d̀̀: Túótè debire k̀̀k̀atenè de ỳ̀ borè.

²⁰ Kòo d̀̀ t̀̀ótè k̀̀k̀ate k̀̀dúò nde ỳ̀, kòo ndè ù̀kù̀̀ k̀̀ diyìe nyóó cónnè yeyo k̀̀ d̀̀e kú. ²¹ Kòo d̀̀ d̀̀e nkudànkù̀̀ k̀̀tannè Kuyie nkóo nìti dieku k̀̀d̀ú nho d̀̀ú ìnkè k̀̀yènnì k̀̀k̀p̀̀tinnè, ²² k̀̀yú o d̀̀u ke d̀̀: N dúò nhot̀̀ntì m̀̀u nè sãmmarímú n d̀̀ k̀̀cokóo Kuyie nkóo nìti borè nde k̀̀ẁ̀tení.

²³ Kòo ò beke ke d̀̀ d̀̀ d̀̀m̀̀me? Kàa k̀̀rì o borè yíe? Otànkù̀̀ pànwè d̀̀ke yíe, d̀̀ me nyí tú teom̀̀p̀̀tè. Kòo d̀̀: D̀̀marè í d̀̀.

²⁴ Kòo dúò nkè bèe bou o sãmmarímú dikà̀̀rì, kòo nàk̀̀e ot̀̀ntì ke d̀̀: K̀̀tè! A báa cómmú kuce! K̀̀ mí sàà í ỳ̀ á cómmú.

²⁵ M̀̀m̀̀me ò k̀̀tè̀̀m̀̀ k̀̀k̀ate Kuyie nkóo nìti borè Kadimèedi t̀̀rì ìnkè. K̀̀nkpaá díetirì k̀̀ Kuyie nkóo nìti ò yàní k̀̀nàk̀̀e o kóo t̀̀ntì Keasi ke d̀̀: Sunemmu kóo nitipòkù̀̀ wenwe k̀̀rínì. ²⁶ Cokóo kóò co, kóò beke ke d̀̀: Kunaatí nku bakaà? A d̀̀u k̀̀p̀̀h̀̀nàà? A bire k̀̀p̀̀h̀̀nàà?

Kòo nitipòkù̀̀ ò t̀̀h̀̀né ke d̀̀: D̀̀marè í d̀̀. ²⁷ Kòo nitipòkù̀̀ tuakoo Kuyie nkóo nìti borè k̀̀nínkóo k̀̀p̀̀i nho naàcèi, k̀̀ Keasi ndó kóò bèti. K̀̀ tì Yìe nkuyie nkóo nìti ò nàk̀̀e ke d̀̀: Yóu we! Ò bo meyeñcaà̀̀rì mè mièke nke. Tì Yìe nkuyie m̀̀me nyí n nàk̀̀e o yèmmè cààrè̀̀nè tì.

²⁸ Kòo nitipòkù̀̀ d̀̀: Okóti n sòò da m̀̀mu debiraà? N sòò tì n da nàk̀̀e k̀̀ n tú a bá n soutè mí nha kóo t̀̀ntì.

²⁹ M̀̀m̀̀me k̀̀ Edisee nàk̀̀e Keasii ke d̀̀: Báatí k̀̀túótè m pà̀̀ti k̀̀k̀tè, kàa k̀̀rì ke conè om̀̀u a báa ò d̀̀u. Kòò m̀̀u me nda d̀̀u nha báa yie. Kàa t̀̀òkoo a nóò m pà̀̀ti debire ìk̀̀.

³⁰ K̀̀ debire ỳ̀ d̀̀: Kuyie mbomu kàa bo, n yí yóó ẁ̀te ke í da neínè.

M̀̀m̀̀me k̀̀ Edisee ò neínè. ³¹ Ke s̀̀ nkèasii ò niitènè ke nòò nkupà̀̀ti debire ìnkè bá t̀̀matì í d̀̀ò. Debire í bèi ndè m̀̀me nyí nampè. Kòo ẁ̀tení k̀̀co Edisee kóò nàk̀̀e ke d̀̀: Debire í ènte.

³² Kè Edisee tuakoo, kéta o dieku ke sɔ ndebire duó o dóù ñnkè ke ku. ³³ Kòo taroo kékpetínné kè bè mbo bedé de miéke, wenwe nè debire, kòo bántè ti Yiè nKuyie. ³⁴ Ke ní oke debire ñnkè kétuú nho nùu de kpèri, o nuò nde kpèyi, ke nòó nho nau de kpesi ñnkè, kénhoke debire ñnkè kè dèe wète kétonkè. ³⁵ Kè Edisee cúténí kudieku kécente, cente, kéwète kédeke kéoke debire ñnkè ke dà kuce mèyiekè kè dèe cīē nkéwéntení. ³⁶ Kè Edisee yú Keasii ke dà: Yúni weè nitipòkù!

Kè Keasi ò yúni. Kòo kato Edisee borè. Kè Edisee dà: Túóté a bire.

³⁷ Kòo taroo kénínkóo Edisee ìkè késínnóó, kédeè kétúóté o bire kényè.

Edisee do nàríkùnnemè tikūnti tii

³⁸ Kè Edisee wète Kidikaadi, dè do sɔ ndikònni dii bo diheì. Kè Kuyie mpāānāaanti náam̀bè tobè kàtení ke bo o borè, kòo náké o kóo tǎnti ke dà: Saa ntekūmbotè dietè kè ti bénné tikūnti késori.

³⁹ Kè be kou mǎu yè kéta dikpáà mukūnwammù kényà dikpáà kó yeyaa mmayè bá ò í nyè banté ké yè tǎi kécūó o yaayòrì kékonnènni kécó kúté tekūmbotè. ⁴⁰ Bè ānné dii mǎnni kè bè bo di kè bèe sote kékuónko ke dà: Kuyie nkóo niti mukūū mmuù ā de miéke bá dè í dò nkédi. ⁴¹ Kè Edisee dà: Waānnènni muyuo. Kè bèe mù waanní. Kòo ānné tekūmbotè ke dà: Ānnénè ké bè duó.

Kè bèe ānné ké bè duó mbá tì ténke í dò mmèmamè.

Edisee píimè benitibè tekòutè

⁴² Diiyè mari kòo niti mǎu yènni Baadi-Sadisa eì ke tǎni pèèbè bè dǎnnè bè tidipanti kè bè bo sipísidè, ke tǎnè tidipanti teyàatè kékàtení ké dè duó nKuyie nkóo niti Edisee kòo dà: Totínè kè bèe di. ⁴³ Kòo kóo tǎnti dà: M bo dè toti òmmè boti benitibè tekòutè (100)? Kè Edisee dà: Totí be kè bèe di, ti Yiè nKuyie nni nnàkèmu ke tú bè yóó di kè dèe súó.

⁴⁴ Mèmmè kòo bè toti kè bèe di ke dèe súó nkéndònnè ti Yiè nKuyie nti nhò nàkémè.

5

Naamaa miétémè

¹ Naamaa do tú Sidii kabe kóo āpǎnkótì nwe kè be kóo kpààti ò tá mediè, ke yé nè weè borè nde ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè bèe na be dootitabè kè weè nni fehāāpǎnnafe, ke né mǎ ntikǎnti. ² Dè do sɔ nSidii kabe beè kàte ke pǎnte Isidayeeri ke pīñní desapùmbire marè ke konní ke dè duó nNaamaa pokù, kè dè ò pī mmutǎmmú. ³ Diiyè mari kè desapùmbiree náké Naamaa pokù ke dà: Kè n yiè ndo bo na kétuake Sammarii Kuyie mpāānāaanti náaantò borè ò na nhò miékùnnemu.

⁴ Kè Naamaa kate ké tì nàké okpààti ke dà: Nte Isidayeeri kó desapùmbire yè mmù. ⁵ Kè Sidii kóo kpààti dà: Báátí! N yóó wārimu dipátiri Isidayeeri kó kpààti ké da duó nkàa bíí ò duó.

Kè Naamaa túóté timátì péitì cidóòbè sikǎusitāāti (300) mesǎo ncidóòbè sipísikuò, tiyàati meānnimè tepítè, ⁶ kétuakoo kéduó nyIsidayeeri kó kpààti dipátiri kè di tu: Mii duónko n kóo tǎnti Naamaa dipátiri ke tú á ò miékùnnè o kǎnti. ⁷ Isidayeeri kó kpààti kàa ndii mǎnni dipátiri kékēté o yàati kékuónko ke dà: N tú Kuyie nku, ke nǎ nke kǎu ke nǎ nke fòukùnkòá? Dè dǎmmè kòo n duǎnni oniti ke tú nh ò miékùnnè? Banténè ke dò nhò n wantinè dikpǎnni ndi.

⁸ Kuyie mpāānāaanti náaantò Edisee kèè dii mǎnni okpààti kētémè o yàati kētō nkè bèe ò nàké ke dà: Ba nkpeí nte kàa kēri a yàati? Yóu kòo kàtení m borè kébanté Kuyie mpāānāaanti náaantò bomè Isidayeeri tenkè.

⁹ Kè Naamaa tuakoo nè o sēi nè o naasāntè kécómmóó Kuyie mpāānāaanti náaantò Edisee cīètè bòri nùu. ¹⁰ Kè Edisee tǎnni kè bèe ò nàké ke dà: Ò yè nha ta kukó nSuditēē kénduò ke kurì ke dà kuce mèyiekè, a yóo miétému kàa kǎnti wenke!

¹¹ Kè Naamaa miεεε peike kòò nkéρί ke kpranti ke tú: N yèmmè do dò nhò yóó yènnímu o mómumu nkécómmú kébántè o Yìè nKuyie nke n kááké o nòùtè ké m miékunnε. ¹² Damaasi kó ikó nhAbana nè Padipaa ì í pēētē Isidayεεribe kondakésíà? Kè n do nyi ta kéwuε mbáá wenkaà?

Ò me nyi kékónténè o naasāntè nè kemieke ke bo kò. ¹³ Kòo kó betōmbèε cokóo kóò nàké ke dò: Okóti! Kè Kuyie mpāānāānti náāntò do nda beke dèmarè dèè yóu a na bá ndè dōdō? Ba nné te kàa báa dōò ò da nàké ti ke tú a wuε kémieté?

¹⁴ Mēmme kòo ta kukó nSuditēē, Edisee ò nàkémè kénduò ke kuri, ke dò kuce mēyiekè, kòo kōntii wēte kéwenke kēnaānnè debíbénnè kpeti, kòo wenke. ¹⁵ De mōnni kè Naamaa wētēni Kuyie mpāānāānti náāntò borè wenwe nè o tūmbè, kētaroo kécómmó Edisee ìikè kóò nàké ke dò: M bantému di mmōnni ke dò nketenkè kemou miεε Kuyie nyi bo dèmarè kè dè í tú Isidayεεribe tenkè. Mí nha kóo tōnti n da báámmu, cōuté dipānni dii.

¹⁶ Kè Edisee dò: M pārikému ke tú: Ti Yìè nKuyie mbomu kè n tú ku kóo tōnti, n yí yóó cōuté dèmarè.

Kè Naamaa yetoo, kòo yete. ¹⁷ Kè Naamaa dò: Kàa yetemu m pāre á yóu kè bè m pā a tenkè kó mutáá mmùu bo nsānnè sinaasēi sidési ke yé mí nha kóo tōnti n ténke í yóó féútémè feǎfè kētuo nyoo metaummè kpeyi dibōò mari kè dè í tú ti Yìè nKuyie nyIsidayεεribe tū nkù. ¹⁸ N né kù békú ti tii tu: Kè n kōnko, kè nh εi kóo kpāàti kōri ke bo ffé iwūō dibōò Dimō, kòò ñ neinè kè n nìkú dibōò Dimō ìikè ti Yìè nKuyie nhá n cǎē.

¹⁹ Kè Edisee dò: Kote kè dè nnaati. Kòo ítóo kédété sámpó.

Naamaa kó mumōmmú cāntémè Keasi

²⁰ Kè Edisee kóo tōnti Keasii totí o yèmmè ke dò: N cice Edisee mē nyetēmè Naamaa Sidii tenkè kou kó yepāre, ti Yìè nKuyie mbomu, m bo coké kóò ninte keyà ò bo m pā dèmarè.

²¹ Ò me nyi kécoké kémbeti Naamaa, kè Naamaa ò yāni kécúte mecāā nho naasāntè ñnkè kékétóo kóò co ke dò: Kusādkù bakaà? ²² Kè Keasii dò: Dèmarè í dōmmè. N cice weè n tōnni ke tú n da nàké ke tú Kuyie mpāānāānti náāmbè tōbè beè bo ke tuǎkùni bédébè ke bonni Efadaimmu tāri, kòò tu kàa bo yie nhá ò duónko timáti péiti cidóòbè sipísitāāti nè tiyāāti meānnimè mèdémè, kòo bè duó. ²³ Kè Naamaa dò: Nto timáti péiti cidóòbè sipísikuā, kényetíróo ké ti cūš siyākèsi sidési kébou kóò duōnnè tiyāāti meānnimè mèdémè kéduó nkè bedapāmbè bédébèε dè tō kóò ciennè. ²⁴ Bè tūǎke dii mōnni Ofedi εi kè Keasii dè cōuté demou kētannè tēcǎētè kédeè ké bè cau nkè bèε íté.

²⁵ O mómumu nkòo kote o yiè nhEdisee borè, kòo ò beke ke dò: Keasii a bonni de? Kòò dò: Mí nha kóo tōnti n yí kàtemè dèmarè.

²⁶ Kè Edisee né ò nàké ke dò: N wēnni do dè bomu oniti mōu cùtēni dè tenaasāntè ke da co. A í dò nkécōuté di mmōnni ndi tiyāāti, kè n né báa buōnè a bo cōuté mē idíiti kédonnè odifié kó depaa nnè finyi kperε nè iwūō nè betōmbè benitidaabè nè benitipòbè. ²⁷ Naamaa kó mumōmmú yóo cānté fǎ nwe nè a yaábíó sǎā.

Kè Keasii nyèti Edisee borè kè tikānti ò pī nkoò kōntii peike kēnaānnè tikōnti.

6

Tepǎētè domè dibinni

¹ Kuyie mpāānāānti náāmbè tōbè beè bonè Edisee, kè bèε ò nàké diyie mari ke dò: Mēfiè nténke í ti sānnè a borè. ² Yóu kè tí kote Suditēē kékōū bá wè kudōú kédōò titouti kēmbō. Kòò dò: Kōtenè!

³ Kè be kóò mōu dò: A bá nti neinè tínti a kó betōmbàà? Kòò dò: Eē, n kōrimu.

⁴ Kè bèε nei kētuoε Suditēē kēnkōū idéi. ⁵ Kè be kóò mōu nkōū, kòo pǎētēε feuté kēdoroo dibinni miεε, kòo kuónko ke dò: Áú yoo n yiè! Dè n dimu. M me ntè yāūtēnímu.

⁶ Kè Kuyie mpāānāānti náāntò ò beke ke dò: Yé tē do dè?

Kòo ò benke tè do dè, kòo kéété kudóú kédootóo de borè, kè tèe nóónní. ⁷ Kòo náké de yiè nke dò: Dèitení te!

Kòo youtoo o nòutè ké tè dèitení.

Edisee d̄aum̄mè Kuyie nkè k̄uu b̄onté Sidii k̄abe tiyũ̀̀nti

⁸ Sidii k̄abe k̄oo kp̄ààtì n̄è Isidaȳ̄eribe kou kè bè mm̄ake mudoò, kè Sidii k̄abe k̄oo kp̄ààtì tíi mbeh̄ãp̄ombè iw̄ẽi yembè ké bè nàké ke dò: Kè di k̄eté dí b̄até die nn̄è die. ⁹ Kè Kuyie mp̄ããnáãnti náãntò Edii náké Isidaȳ̄eribe k̄oo kp̄ààtì ke dò: Á ndake, ke báá k̄eté ku mp̄íkù Sidii k̄abe b̄èè kè bo.

¹⁰ Kòo níí ò nàké kòo deite ben̄it̄ibè k̄et̄s̄ nh̄Edisee ò benné dii b̄òrì.

Weè do ã̄ ò nàké kòo yenté, dè í tú kuce m̄em̄áà yoo m̄edém̄è. ¹¹ Kè d̄èe di Sidii k̄abe k̄oo kp̄ààtì, kòo yú o ã̄p̄ombè iw̄ẽi yembè, ké bè beke ke dò: N náké n̄è di mīeke w̄èè kòrm̄ú Isidaȳ̄eribe k̄oo kp̄ààtì! Kòo n̄á n̄ti k̄peti.

¹² Kòo t̄ombè k̄oo m̄òu dò: Okp̄ààtì, tínti a k̄o bet̄ombè ti k̄oo m̄òu d̄ake, Isidaȳ̄eribe kou, Kuyie mp̄ããnáãnti náãntò Edisee weè dáanko Isidaȳ̄eribe k̄oo kp̄ààtì a náá n̄ti a dieku kuf̄áá m̄mīeke.

¹³ Kè Sidii k̄abe k̄oo kp̄ààtì dò: K̄aten̄è k̄éyà ò borè, kè n t̄s̄ nkè b̄èè ò p̄ĩn̄í.

Kè b̄èè ò nàké ke dò: Ò bo Dot̄ã̄ nwe. ¹⁴ Kòo t̄s̄ mbeh̄ãp̄ombè p̄eu n̄è sis̄ẽĩ n̄è sikp̄àr̄inaas̄ẽĩ kè b̄èè tūokoo keȳènkè k̄éc̄et̄inne dihei.

¹⁵ Kè d̄èe wenté kè Kuyie mp̄ããnáãnti náãntò k̄oo t̄ont̄ii ȳènni s̄èi k̄éns̄ó mbeh̄ãp̄ombè c̄è̄t̄e dihei n̄è sis̄ẽĩ n̄è sikp̄àr̄inaas̄ẽĩ, kòo náké Edisee ke dò: Áú n yiè! Yé ti yóó ȳĩm̄è? ¹⁶ Kòo ò t̄è̄n̄é ke dò: A bá nȳĩk̄ù, b̄èè ti bonè bè s̄ũmu ke p̄è̄t̄é b̄èè bè bonè.

¹⁷ Edisee me nȳĩ k̄éb̄ant̄é ti Yiè n̄Kuyie nke dò: Kuyie nk̄peté o nūo nk̄òo yà.

Kè Kuyie nyi k̄peté, kòo yà sis̄ẽĩ n̄è sikp̄àr̄inaas̄ẽĩ kè dè pīéké dit̄àr̄i ke bè fité k̄éc̄óu mmuh̄áá.

¹⁸ Sidii k̄abe t̄ònn̄í dii m̄ònni Edisee borè kòo b̄ant̄é Kuyie nke dò: Ti Yiè n̄Kuyie nfente be.

Kè Kuyie mb̄è f̄ente k̄énd̄onn̄è ò béimm̄è. ¹⁹ De m̄ònni kè Edisee bè nàké ke dò: Di yeté kuce nku, dè í tú dihei dí d̄ó di, n t̄ũnn̄è kè n dí benke on̄iti dí waà nwè.

M̄em̄me ò bè k̄aten̄em̄è Sam̄m̄arii. ²⁰ Bè ta dii m̄ònni Sam̄m̄arii kè Edisee b̄ant̄é ti Yiè n̄Kuyie nke dò: Ti Yiè n̄Kuyie nt̄ènn̄é be be ȳèmm̄è.

Kè Kuyie m̄me mb̄è t̄è̄n̄é, ke bè ns̄ó mb̄è bo Sam̄m̄arii èi.

²¹ Kè Isidaȳ̄eribe k̄oo kp̄ààt̄ii bè yà k̄ébeke Edisee ke dò: n cice, m bè k̄uà? ²² Kè Edisee dò: Báá bè k̄uà, bè ã̄ í nk̄uà bè p̄ĩrm̄ú bè mudoò mīeke, duó mbe kè b̄èè di, k̄aà bè duó m̄menie nkè b̄èè yà k̄ékò mbe yiè mborè.

²³ Kòo kp̄ààt̄ii duó nkè b̄èè bénné tidiiti kè b̄èè di k̄éyà k̄édeè kòo bè yóu kè b̄èè kò n̄Sidii be k̄oo kp̄ààt̄ii borè. Bè t̄énke í nw̄etení Isidaȳ̄eribe tenkè.

Dik̄ònni tann̄ím̄è Sam̄m̄arii

²⁴ Kè Sidii k̄oo kp̄ààt̄ii Benni-Adadii tíi n̄ho ã̄p̄ombè b̄em̄ou kè b̄èè k̄ote k̄épi Sam̄m̄arii èi, ²⁵ ké ndi pi weti weti kè dik̄ònni dīer̄ii tann̄í kè bè n̄fiiti dis̄ãmm̄ar̄inyuu m̄ed̄it̄ibii nsip̄isid̄é. Ke níi benné dibuu s̄ãmp̄òr̄i ȳèd̄im̄ásè koò mbo m̄ed̄it̄ibii m̄m̄èn̄ũmm̄ù.

²⁶ Diȳè mari kè Isidaȳ̄eribe k̄oo kp̄ààt̄ii mp̄ènk̄é kuduot̄í ñnkè kòo nitip̄òk̄ù m̄òu ò yà k̄ék̄uónko ke dò: Áú! Okp̄ààt̄ii n dēet̄é!

²⁷ Kòo kp̄ààt̄ii ò t̄è̄n̄é ke dò: Kè ti Yiè n̄Kuyie nyi da dēet̄é, m̄i báá na ké da dēet̄é! Tidiiti í k̄p̄áá, yetebe me nyi k̄p̄áá.

²⁸ Kòo ò beke ke dò: Ba nda k̄ònn̄è?

Kòo dò: Onitip̄òk̄ù yie nweè sòò ȳè nt̄i cááké m bire ke naa cááké o k̄per̄e. ²⁹ Kè ti bè̄n̄é n k̄per̄e ke cááké, kè dè wenté kè n ȳè nw̄èe dūonn̄i o k̄per̄e kè tí cááké, kòo dè s̄ònn̄e.

³⁰ Okpààti tì kèè diì m̀̀nni kékèté o yààti kéndáátí kufòòt̀̀nkù, ke centi kuduotí ìnkè kè bèè ò yà, kòò dàátí kufòòt̀̀nkù. ³¹ M̀̀m̀m̀e ò béimmè ke d̀̀: Kè diyie yóó ta yie nkè Safati birè Edisee kpaánè o yuu Kuyie nni ndòò kù dómè.

Edisee do nàkémè dikònni yóó deèmè

³² Dè do s̀́ nhEdisee kàri o c̀̀t̀̀t̀̀t̀̀ nte nè dihei kó bekótíbè. Kòo kpààtì t̀̀nko o kóo t̀̀nti m̀̀u Edisee borè kòò nkpaá ke í t̀̀òkoo kè Edisee nàké dihei kó bekótíbè ke d̀̀: Di ỳ̀nàà? Weè nitik̀̀t̀̀ti weè t̀̀nni ke tú bè n féúté. N wàkénè! Kòò t̀̀òkení di kpetínné dibòrì, di báa yie nkòò tanní. N yo kè dè d̀̀ nhokpààti kó kunampoo kérínímu de yie nf̀̀nkúò.

³³ Ò kpaá ke me nnáa nkòo kpààtìi tuòkení o borè kébéi nke d̀̀: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè meyi mmie nkó dimàà ti t̀̀òkení. N t̀̀nke né kù dó ba nkpríí?

7

¹ Kè Edisee d̀̀: Kénténè kékeè ti Yiè nKuyie nni nnàké tì: Ti Yiè nKuyie ntu dè naa bo mmè nkàá kè bè do mmuyuo ncidòòbè t̀̀pítè nè bèdébè m̀̀dítìbii mmèmáà ndi dihei kó dibòrì. Kè m̀̀dibii ncidòòbè sipísidè nè bèdébè do m̀̀m̀dítìbii mmèmáà múnke.

² Kòo kpààti kóo t̀̀nti wèè tau o kparìnti, kòo beke Kuyie mpããnáantì náantò ke d̀̀: Bá kè ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké tì bo na kédòòà? Kè Edisee d̀̀: A yóó dè yàmu nè a nuò nha me mbáa dè di.

Sidii kabe cokémè ke yóu be ããp̀̀nkari

³ Dè do s̀́ m̀̀benitìbè mabè beè m̀̀o ntikònti bènàà, ke bo dihei kó dibòrì, kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Ba nte kè ti yó mbo die nke yàà kúnè? ⁴ Kè ti tú ti bo ta dihei dikònni dii kè bo, kè ti me nkàri die nti baà yóó kúmu. Yóunè kè ti k̀̀te Sidii kabe kó dihããp̀̀nkari kè bè ti yóu tí nf̀̀ò, kè bè me nti kùò dè nsànnè.

⁵ M̀̀m̀m̀e kè bèè íté dihuri kentuòkoo Sidii kabe ããp̀̀nkari m̀̀nku ke s̀́ nhòm̀̀u í dè bo.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù do duó nkè bèè keè kunampoo makù, kè dè ndò nsisẽ nè sikparinaasẽ nè behããp̀̀mbè péu de kòku. Kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Isidayeeri be kóo kpààti weè yietí Itiibe kpààtìbè nè Esibiti kabe kè bè bo ti dokénè. ⁷ Kè bèè íté dihuri kécoké kényóu be touti nè be s̀́ nè be sãmmarímúbè kè dè mpíítí. Bè c̀̀nke do ìté kécoké máà ndi ke bo deetè be f̀̀mmu. Bè do yóu be ããp̀̀nkari kè di m̀̀e ndò.

⁸ M̀̀m̀m̀e kè beè nitìbèe tuòkoo be ããp̀̀nkari m̀̀nku keta kutouku makù kedi kényà, keta mesò nnè timátí péítí nè mesò nnè tiyààti kékote késanne. Bè s̀̀nne memme kèwètení keta kutouku tekù keta bè yà dèè kó dimàà kékote késanne.

Sidii kabe itémè ke yóu Sammarii kè dikònni yè

⁹ Benitìbè bèè me m̀̀o ntikònti kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Ti d̀̀ari dè í wenni, yie ntu tináansààti kó diyie ndi, kè ti c̀̀kénè de kó tináantì kè dè yà wenténè Kuyie mbo ti poté. Yóunè kè ti k̀̀te kè tì nàké okpààti.

¹⁰ M̀̀m̀m̀e bè k̀̀temè dihei kényú wèè bàa dibòrì kóò nàké ke d̀̀: Ti k̀̀te Sidii kabe kó dihããp̀̀nkari ti í yà òm̀̀u, onitì kó kunampoo keté ke í bo, sisẽ nè sãmmarímú deè bo ke píítí kè titouti duóo detetirè.

¹¹ Bèè bàa dibòrì kè bèè p̀̀kèkè, kè bèè tì nàké okpààti o c̀̀t̀̀t̀̀t̀̀ mièke.

¹² Kòo kpààtìi íté keyènkè kénàké behããp̀̀mbè iwẽi yembè ke d̀̀: N di náámmu Sidii kabe yému ke d̀̀ ndikònni ti bo, ke d̀̀ò ke d̀̀ò mbè itè ke k̀̀te ke sari, kè ti bo yeroo kè bè ti p̀̀mmú keta ti èi.

¹³ Kòo kpààtì t̀̀mbè kóo m̀̀u d̀̀: Sisẽ s̀̀i kpaá dihei si mièke ti deite s̀̀nùmmù kètònnè benitìbè kè bèè k̀̀te kényà. Bá kè s̀̀i kpaá t̀̀i t̀̀òkení benitìbè t̀̀i yóó s̀̀i t̀̀òkení.

14 Kè bèe túóté sikhàrìnaasẽ̀ sídésì nè si deèbè bèdébè ké bè t̃ nke d̃: T̃nnènè Sidii kó behāāp̃òmbè k̃yà. 15 Kè bè ntū mbe nacènà k̃tuak̃enè Sudit̃ẽ̀ tiyààti nè tinenti Sidii k̃be cooti ke buònkò d̃, k̃ d̃ nenkoo kuce. Kè bè do t̃ mbèe w̃t̃enì ké ti nàké okpàati.

16 Kè benit̃ibèe yè k̃k̃ote k̃h̃ei d̃è bo Sidii k̃be kó dihāāp̃ònkari k̃nfiiti muyuo ncidòòbè t̃p̃it̃è nè bèdébè m̃d̃it̃ibii mm̃emàà. M̃d̃ibii ncidòòbè sip̃isid̃è nè bènàà m̃d̃it̃ibii mm̃emàà m̃únke, k̃éndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàk̃ém̃. 17 Dè do s̃ nhokpàati duó nkò kó dit̃onni dii t̃ou o k̃p̃àr̃inenti k̃è di k̃òte ke baa dibòri ndi. Bè de ndi ñu k̃eku k̃éndònnè Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò do nàké ti okpàati ò do k̃t̃enì dii m̃onni o bor̃è.

18 Kòò ò nàké ti ke d̃: Dè naa bo mm̃è nk̃āák̃é, k̃è bè do mm̃uyuo ncidòòbè t̃p̃it̃è nè bèdébè m̃d̃it̃ibii mm̃emàà ndi dihei kó dibòri, k̃è m̃d̃ibii ncidòòbè sip̃isid̃è nè bènàà do mm̃d̃it̃ibii mm̃emàà m̃únke. 19 W̃è do beke Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò ke d̃: Bá k̃è ti Yiè nKuyie nk̃pet̃é yew̃et̃ibòr̃è a m̃è nnàké ti bo na k̃édòòà? Kòò ò nàké ke d̃: A yóó d̃è ỹamu nè a nuò nha me mbáá d̃è di. 20 Ti do t̃ùk̃enì k̃è bèe ò ñu dihei kó dibòri bor̃è kòò kú.

8

Okpàati duóm̃m̃è k̃è bèe t̃ènñé Suñemmu kóo nitipòkù o k̃p̃ere

1 Dim̃onni mari mĩeke k̃è Edisee nàké Suñemmu kóo nitipòkù ò do fòuk̃unne w̃è bir̃e ke d̃: Ít̃é f̃̃ nñè a c̃f̃èt̃è k̃be k̃k̃ote dihei t̃er̃i mari a d̃ó di k̃embo, ti Yiè nKuyie nkuu ỹunì dik̃onni k̃è di k̃òrinì dihei ke bo mbo ke d̃ yebie nỹeyiek̃è.

2 Kòò nitipòkù d̃ò Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò ò nàké ti, k̃éit̃é wenwe nè o c̃f̃èt̃è k̃be, k̃k̃ote k̃embo Fidisit̃ẽ̀be tenk̃è ke d̃ yebie nỹeyiek̃è. 3 Yebie nỹeyiek̃è kó dif̃onk̃uò k̃è de kóò nitipòkù konnì k̃k̃ote ke bo ỹa okpàati, kóò beé ñho c̃f̃èt̃è nè o paku k̃peti.

4 Ke s̃ nhokpàati ñānñè Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò Edisee kóo t̃ōnti Keasii kóò beke ke tú: N nàké Edisee d̃ò t̃ĩ dĩeti t̃im̃ou. 5 Kè Keasii nhò ñā nh̃Edisee do fòuk̃unne m̃è d̃ebir̃e. De m̃onni ndi onitipòkù ò do fòuk̃unne w̃è bir̃e ò t̃ùk̃oom̃è ke bo beé nhokpàati o c̃f̃èt̃è nè o paku k̃peti. Kè Keasii d̃: Okpàati nte de kóo nitipòkù nè o bir̃e Edisee do fòuk̃unne d̃.

6 Kòò kp̃àati beke onitipòkù, kòò ò nàké d̃è w̃ũk̃ém̃. Kòò kp̃àati ò ñéinñè tekp̃àatic̃f̃èt̃è kóo kóti ke d̃: K̃òte k̃éduó nk̃è bèe ò t̃ènñé o k̃p̃ere nè bè d̃èite d̃è kó dim̃àà o paku mĩeke nè ò it̃ém̃ nè ỹénñi.

Edisee nàk̃ém̃è Asaỹedi yóó naám̃m̃è okpàati

7 Kè Edisee k̃òte Damaasi ke s̃ Sidii kóo kp̃àati Benni-Adadi m̃ò nk̃è bèe ò nàké ke d̃: Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò k̃t̃enì ti c̃ĩe. 8 Kòò kp̃àati nàké Asaỹedi ke d̃: Túóté yep̃ār̃è k̃k̃ote k̃yà Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò kòò beé nti Yiè nKuyie nk̃yà k̃è nsà k̃è m bo mĩet̃é.

9 Kòò k̃òte k̃ékp̃éé nDamaasi k̃p̃ere dem̃ou d̃è kó dim̃àà tu d̃esààr̃è k̃étou nyòyóbè sip̃isinãà k̃k̃ot̃eñè Kuyie mp̃ānāãnti ñãntò bor̃è k̃écóm̃m̃ó o ìk̃è ke d̃: A kóo dap̃àà m̃Benni-Adadi Sidii k̃be kóo kp̃àati w̃è n t̃ōnñi ke tú: N da beke k̃è nsà kòò bo mĩet̃é mum̃m̃ú ò m̃è mm̃ò mm̃ù.

10 Kè Edisee d̃: K̃òte kóò nàké ke tú ò yóó mĩet̃é, ti Yiè nKuyie nñè n nàk̃ému ke tú ò yóó kú.

11 Ò me nỹi ke d̃ só k̃énwúó nf̃ù! Kè tiñonnĩet̃ii ỹénñi. 12 Kè Asaỹedi d̃: Ba nte okóti k̃àa kuò?

Kè Edisee d̃: N ỹa meyi nha yóó d̃ò m̃em̃me Isidaỹeribe. A yóó cúmm̃è be ek̃è iduot̃i fit̃é yè, k̃éfié be kó bekp̃àrit̃iebe ke nau ib̃ib̃énñi, k̃epuot̃i bep̃òup̃óm̃p̃óm̃bè. 13 Kè Asaỹedi d̃: Yé n tú w̃è mí nha kóo t̃ōnti? Mí ndem̃oc̃ír̃è ke bo p̃i mm̃ut̃m̃m̃ú diem̃ù mum̃mu? Kè Edisee d̃: Ti Yiè nKuyie nti nni nnàk̃ému ke tú: A yóó naá nSidii k̃be kóo kp̃àati.

14 M̃em̃me k̃è Asaỹedii it̃é Edisee bor̃è k̃ékò ñho kóo kp̃àati Benni-Adadi bor̃è. Kòò ò beke ke d̃: Edisee da nàké ònti? Kòò ò t̃ènñé ke d̃: Ò tu a yóó mĩet̃ému.

¹⁵ Kè dèe wenté kè Asayeedii túóté kuyààkù kèpòtè menie nkénóó nhomuanti ìikè kòo kú. Kòo còutè tikpàtì.

Yodammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 21:2-20)

¹⁶ Akabu biré Yodammu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni nummurì ndi Sosafati biré Yodammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì. ¹⁷ Ò do yóó di tikpàtì ke màke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi, kéntò tikpàtì kémbò Sedisademmu ke dò yebie nyèni, ¹⁸ kètũnne Isidayeeribe kpààtìbè kó ice, Akabu cǐtè kàbe do dòòmè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. ¹⁹ Bá nè memme ti Yiè nKuyie nyí ndó kékuò Sudaa kó kubotì ku kóo tǎntì Dafiti kpéí. Kù do béimmu ke dò: O cǐtè báa paà okpààtì dimònni mari.

²⁰ Yodammu kpàtì miéke nke Edømmu kàbe yetemè Sudaa kàbe bo mbè bakémè, kéwáá mbè kóo kpààtì. ²¹ Kè Yodammuu íté nè sikipàrinaasǐ simòu nè si dèèbè kékòte Saii. Kè bèe íté keyènkè wenwe nè bèè baké sikipàrinaasǐ kèpoté Edømmu kàbe bèè do bè cèti. Kè Sudaa kàbe kó behǎāpòmbè sòmbe bie coké kékũũ mbè cǐí. ²² Mènnime Edømmu kàbe fiètemè bemáà Sudaa kàbe nòu miéke nè yíenní.

Diì mònni dimáà miéke nke, Dibunaa èi kàbe múnke yetemè Sudaa kàbe kóo kpààtì kpèti.

²³ Yodammu tǎmmú sòmму ò dòò dèè kó dimáà dè wàrimu Sudaa kpààtìbè dòòrimè pátiri miéke. ²⁴ Kòo kú kè bèe ò kũnné Dafiti èi o yembè fòti. Kòo biré Aasia sòoté o kpàtì.

Aasia naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 22:1-6)

²⁵ Akabu biré Yodammu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni tepíitè nè didéri ndi Sudaa kàbe kóo kpààtì Yodammu biré Aasia naámmè okpààtì. ²⁶ Ò do yóó di tikpàtì ke màke yebie nsipísidé nè yèdéè ndi, kéntò tikpàtì ke dò dibenni ke bo Sedisademmu. O yǎ yètìrì do tú Atadii Omidi Isidayeeribe kóo kpààtì kóo sapàà. ²⁷ Kè Aasia tũnne Akabu cǐtè kàbe kó meborime kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, Akabu cǐtè kàbe baa do dòò dè, ke yé ò do tũótémè be kóo sapàà nwe képuoke.

²⁸ Mènnime Aasia neinèmè Akabu biré Yodammu kè bèe kòte Damòti Kadaadi tempè nke bo dokénè Sidii kàbe kóo kpààtì Asayeedi, kè Sidii kàbe kòute Yodammu. ²⁹ Kòo wètení Sisedeedi ke bo taà nhomáà Sidii kàbe ò kòute yèè muò mbè kpà ndii mònni wenwe nè Sidii kàbe kóo kpààtì Asayeedi. Ò de mbo kè Yodammu biré Aasia Sudaa kàbe kóo kpààtì kòte Sisedeedi ke bo ò dòu nwenwe nè kuyonku.

9

Bè pǎrmè Yeu tikpàtì

¹ Diyiè mari kè Kuyie mpǎānǎāntì náāntò Edisee yú Kuyie mpǎānǎāntì náām̀bè tǎbè miéke odapàà mmòu kóò nàké ke dò: Báátì kètúóté tedéntè nè mekùò nkékòte Damòti Kadaadi tempè. ² Kàa tũòkoo á yà Nimmusi biré Sosafati biré Yeu, kóò yu kékenténè o kàbe, kè dí ta kudieku dimáà borè. ³ Kàa cóú nho yuu mekùò nkóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu ku da tǎātému kàa yó ntú Isidayeeribe kóo kpààtì, kàa dèè á yè kécoké, a báá dè sòte.

⁴ Kè weè dapàà nkòte Damòti Kadaadi tempè, ⁵ kètũkoo ke sǐ mbèhǎāpònkótìbè wè nke kari dibòrì dimáà. Kòo dò: Okótì m màke tìmatì nti ke bo da nàké, kè Yeuu o beke ke dò: A dó kèyà we ti miéke? Kòo dò: Okótì fǐ nwe n dó kèyàmè.

⁶ Kè Yeuu íté kèta kudieku, kòo dapàà nhò cóú mmekùò nho yuu kóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù tu kuù da tǎāté kàa bo ntú ku nìtìbè Isidayeeribe kóo kpààtì.

7 Fɔ̀ò yóó poté Akabu a kóo kpààti cī̀tè kéréite ku kó betōmbè nè ku pāānāànti náanbè Sesabēedi kùò bè. 8 Kù tu kù yóó kuomu Akabu cī̀tè benitidaabè bemou, tidaati nè bèè í tú tidaati, 9 kédòò Akabu cī̀tè kù do dòòmè Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiya bire Basaa kpete. 10 Kè Sesabēedi yie, simó sù yóó ò càáké kupaku bè tu kù Sisedēedi ku miēke, òmòu í yóó ò kūnné.

Ò ti nhò nàké kékpeté dicàù kèyè kécoké.

11 Kè Yeuu yènní behāpòmbè tǎbè borè, kè bèè ò beke ke dò: Kusààkù bakaà? De kó kuwáátikù da yē mba? Kòò bè tḗné ke dò: Di yému de kóo niti boti bo na kénáké tì. 12 Kè bèè yete ke dò: A soummu, tí náké ò yē mmù! Kè Yeu dò: Ò n nàké ke yē mmu mmu nè muu nke n cóú mmekùò nke tú ti Yiè nKuyie nni ntāāté kè m bo ntú Isidayēeribe kóo kpààti.

13 Bá wè kòò pā̀nke túóté o yaàbòrì kédòú ndikpààtikàrì ìnkè kè Yeuu kari, kè bèè eé ditāteheù kēpī̀ké ke dò: Yeu weè tu okpààti!

Yeu fiètemè tikpàti Yodammu borè

14 Mè̀mme Nimmusi bire Sosafati bire Yeu còmúmè ke bo bo nhokpààti Yodammu. Dè do ś nYodammu nè Isidayēeribe bemou bè bo Damoti nwe Kadaadi tempē nke baa dihei, Sidii kǎbe kóo kpààti Asayēedi kpéi, 15 kè Yodammu yie kǎte Sisedēedi ke bo taà nho muò mbè ò kǎute yè bè kpà ndii mǎnni wenwe nè Sidii kǎbe kóo kpààti Asayēedi.

De mǎnni ndi Yeu bè nàkémè ke dò: Kè di yiemmu ke n kómú, òmòu báá yè dihei kékatenè de kó tināànti Sisedēedi èi.

16 Ò me nyí kédèè kédèke o kparinaasāntè kékate Sisedēedi Yodammu mǎ nke duó dè, kè Aasia kǎte ke bo ò dǎu. 17 Wèè bàa Sisedēedi èi kòò ríbo didènni ìnkè, Yeu nè o tīnni kè bè nkéroo, kòò pī̀ké ke dò: N wúó nditīnni mari ndi kè di kèrini, kè Yodammu dǎ: Tǎ nhoniti nè tesāntè kòò bè co, kè bè beke kèyà kè bè kèrini kusààkù.

18 Kòò tuakoo Yeu borè ke dò: Okpààti tu n da beke kèyà kàa kèrini nè kusààkù? Kè Yeu dò: Kàa kpeti né tú ba de miēke? Wēte n fōnkùò!

Wèè bàa dihei kòò pī̀ké ke dò: Ditōnni tǎ̀koomu be borè, di me nyí wētení.

19 Kòò kpààti yí kētō nditōnni teri kè di tuakoo ke dò: Okpààti weè n tǎnni ke tú n da beke kèyà kàa kéroo nè kusààkù. Kòò dò: A kpeti nè tú ba de miēke? Wēte n fōnkùò!

20 Wèè bàa dibòrì, kòò pī̀ké ke dò: Ditōnni tǎ̀kemu, di me nyí wētení. De yiè nceé ndonnè Nimmusi yaàbire Yeu kōmu mmu. Ò fimmúnímu!

21 Kè Yodammu dǎ: Pítinné sisēi n naasāntè! Kè bèè pítinné, wenwe Yodammu Isidayēeribe kóo kpààti nè Aasia Sudaa kǎbe kou, kè bèè kǎte kéco Yeu Naboti Sisedēedi kou paku miēke.

Bè kùòmè Yodammu

22 Yodammu yà dii mǎnni Yeu, kóò beke ke dò: Kunaatí bakaà? Kòò ò tḗné ke dò: Kunaatí bo yīme kēmbò kàa yō Sesabēedi bütinné Kuyie nke feu yebǎkè ke dǎori munitinòntōmmù.

23 Yodammu ti nkèè kénáké Aasia ke dò: Bè ti fitému! Kékónténè o kparinaasāntè ke bo coké.

24 Ke ś nYeu sèu nkupie nkētāū kētā Yodammu cīncīnni, kè kupie nta kēpī nho dinni, kòò do ò kparinaasāntè miēke. 25 Kè Yeuu náké Bidikaa wèè tǎ o kparinenti ke dò: Deitenè we, kédootóo Naboti Sisedēedi kou paku miēke! Denteni ti do tū ndii mǎnni o cice Akabu kè ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéi. 26 Kù do ò nàké tì ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yàmú a kùòmè Naboti nè o bí, n yóó de nda fóó nde mómmǎnne de kó kupaku miēke. Mí nKuyie mmú bí! Deite we tūnké, kédootóo de kó kupaku miēke kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo tì béimmè.

*Bè kùòmè Okosia Sudaa kǎbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:7-9)*

²⁷ Sudaa kàbe kóo kpààti Aasia dè yà dii m̀ǹǹni kécoké kètũ̀nne Beti-Akãã kó kuce kè Yeuu ò b̀t̀i ke d̀: Poténè we! Kè b̀èè ò poté kóò k̀ute o k̀p̀ar̀inaasántè mièke, Kuudi tenni ìnkè dii t̀k̀énè Ibedeammu èi, k̀oò coké k̀ék̀ote Mekidoo èi, ò de nku, ²⁸ k̀oò kó betõmbèè ò t̀uòtè k̀ék̀otenè Sedisadammu kóò k̀ũ̀nnè o yembè f̀t̀i Dafiti èi mièke.

²⁹ Akabu birè Yodammu kpàti benni t̀p̀íítè nè òimáà mièke do nke Aasia naámè Sudaa kàbe kóo kpààti.

Bè k̀uò̀mè Sesabèedi

³⁰ Dè kó difõnkúò kè Yeuu k̀ote Sisedèedi kè Sesabèedii tì k̀èè k̀éãnnè còdòò k̀ésãri o ỳt̀i k̀énsiékénì o dieku kó t̀ebòtè. ³¹ Yeu na dii m̀ǹǹni dihei kó dibòri kòò d̀: Kusàakù bakaà? F̀ó nnè Simmidi wèè k̀uò o kóo kpààti di pókù nku.

³² Kè Yeuu búútè t̀ebòtè bíékè k̀épéi nke d̀: We ntú n kou? We nni nkómmú!

Kè benitibè bèdébè yoo betããtii siékénì, ke tú bè f̀õmmu bè kè tu t̀ekp̀ààtic̀f̀ètè kó bekótibè.

³³ Kè Yeu d̀: Tentenèni we!

Kè b̀èè ò t̀enteni, k̀oò donni kòò ỳi nseri kuduotí kè b̀èè na o ìnkè nè tenaasántè.

³⁴ Kè b̀èè p̀èètè k̀éta t̀ekp̀ààtic̀f̀ètè k̀édi k̀éyà, k̀oò náké o kàbe ke d̀: Túóténè de kóo nitipòkù isake yiè nkékũnnè bá nè memme ò tu okpààti kóo sapàà nwe.

³⁵ Kè b̀èè k̀ote ke bo ò t̀uòtè k̀ékũnnè, k̀ésóntè kuyukũ nè sinaacèi nè sinou máà. ³⁶ Kè b̀èè ẁt̀eni kè tì nàké Yeu. Kòò d̀: Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nè ku pããnaãnti náãntò Edii Tisibiti èi kou nùù mièke, tii d̀. Ò do béimmu ke d̀ simó sii yóó cááké Sesabèedi kupaku bè tu kù Sisedèedi paku ku mièke. ³⁷ Kòò naá ntikùtì Sisedèedi paku mièke, òmòu ténke keté ke báá yie nke d̀ Sesabèedi nwe.

10

Bè k̀uò̀mè Akabu c̀f̀ètè kàbe bemou

¹ Dè do s̀ nhAkabu bí ìi bo Sammarii sipísiyiekè, kè Yeuu wãri dipátiri k̀éduónko Sammarii kóo k̀umàndàà nè dihei kó bekótibè nè Akabu bí inyi bo b̀èè c̀f̀i, kè bè nàké ke d̀: ² Dii mè mbonèmè di kóo kpààti bí, kè di yà dii m̀ǹǹni di mpátiri di m̀k̀emu sisèi nè s̀k̀p̀ar̀inaasèi nè dihei kuduotí fité di nè tikp̀ar̀inenti. ³ Dí yà di kóo kpààti bí mièke d̀è m̀nnè tikpàti kè tì ndè p̀i nkè dí kpa ndi cice kpààtiyuu kpéi.

⁴ Kè b̀èè yà dipátiri kè kufõwáà mbè autè kè bè d̀: Bekpààtibè bèdébè í na ke còmmú o ìkè kè tii bo naà? ⁵ Wèè baké t̀ekp̀ààtic̀f̀ètè nè dihei kó bekótibè nè k̀umàndàà nè Akabu bí bonè bè, kè b̀èè t̀énnè Yeu dipátiri ke d̀: Ti tú a kó betõmbè mbe, á ti nàké tì ti yóó ti ndò, ti í yóó wáà nhokpààti m̀u, d̀ò a dómè.

⁶ Kè Yeuu ẁtè k̀ewãri dipátiri t̀erì kè bè nàké ke d̀: Kè di tũ nni nwènnèmu ke bo nyié n kpeti, dè naa nkááké miè nkè di tuàkeni Sisedèedi nè di kóo kpààti bí yò.

Be kóo kpààti bí do bo sipísiyiekè ndi kè dihei kó bekótibè ì t̀.

⁷ Bè kàa ndii m̀ǹǹni dipátiri k̀épimú be kóo kpààti bí sipísiyiekè k̀éfíe k̀éãnnè i yò yemómmùyákè kè yè nhò duónko Sisedèedi èi.

⁸ Kè ditõnni tuakoo kénáké Yeu ke d̀: N t̀ǹimú okpààti bí yò. Kòò d̀: Cóúnè ye yecùò yèdèè dihei bòri kè d̀è wenté. ⁹ Kè d̀è wenté kòò yènni k̀écómmó benitibè bemou ìkè k̀ébéi nke d̀: Díndi me nwennimèmu kè míi d̀ri ke bo n kóo kpààti Yodammu kòò k̀uò! We nnè k̀uò benitibè bie? ¹⁰ Banténè tũnké ke d̀ nti Yiè nKuyie nhõ í mbéi nkè ku nùù do ketenkè. Kù do nàké tì nè ku pããnaãnti náãntò Edii nùù mièke, tii d̀.

¹¹ Memme ò k̀uò̀mè Akabu c̀f̀ètè kàbe b̀èè do kpaá Sisedèedi èi mièke ke tú benitidièbè, o c̀f̀ètè kàbe kó dimáà nè b̀èè tú ikuó niùbè, òmòu í nsùò nwèè tu Akabu c̀f̀ètè kou.

*Bè k̀uò̀mè Sudaa tenkè kó s̀k̀p̀ààtibì
(Wéntè 2 Bekpààtibè t̀õmmú 22:8)*

¹² Kè Yeuu íté dɛborɛ kékò nkénkɔri Sammarii kékété kɛmberínè Bɛti-Ekedi dinaacɛnhòò.
¹³ Ò dɛ nyà Aasia Sudaa kɔbɛ kóo kpààti tebii kè bè beke ke dɔ: Di tú òmbe? Kè bè dɔ: Ti tú Aasia tebii nsi ti kɔri ke bo dɔu nhokpààti Akabu bí nyi nè onitipokpààti Sesabɛedi kpɛyi.
¹⁴ Kòo péi nkè bèe bè pĩnmú kòo bè fié Bɛti-Ekedi tɛbintɛ borɛ bɛmɔu.

Bè do bo benitibè sipísìnàà nè bèdébè ndi. Ò í nsùò nhòmɔu.

Yeu nè Yonnadabu bè màútemè

¹⁵ Kè Yeuu íté dɛborɛ kéconè Dekabu bire Yonnadabu kóò beke ke dɔ: A yèmmè n naatinè n kɔmɛ da naatinèmàà? Kè Yonnadabu dɔ: N yèmmè da naatinèmu. Kòo dɔ: Kàa yèmmè n naatinèmu, youtení a nòùtè!

Kè Yonnadabuu youtoo kòo ò dèenko o kparinaasāntè miɛke, ¹⁶ kóò nàké ke dɔ: Yóu kè tí nei kàa yà m mɔke tii kɔnyauti ti Yiè nKuyie nkpréi.

Mɛmɛmɛ kè bèe nei. ¹⁷ Bè tùòke dii mɔnni Sammarii képoté Akabu cɛtè kɔbɛ kè bè dèè, kéndonnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè ku pāānāānti nāāntò Edii kòo tì béi.

Bè kùòmè dibòò Baadi yembè ke pùò mbè kó dibòò tou

¹⁸ Kè Yeuu tí nyIsidayɛɛribɛ bɛmɔu kè bè nàké ke dɔ: Akabu do fié dibòò Baadi sámprò nwe, kè m bo di fié kè dèe pɛtè mɛmmɛ. ¹⁹ N yúnni dibòò Baadi kó bɛpāābè bɛmɔu nè bèè kó dimàà di tũ. N yóò ānné dibanni diɛrì ndi, òmɔu bá nkpa, kè wèè kpa bèe ò kùò.

Ò do dɔɔrinè mɛcii mɛ ke bo kùò Baadi kɔbɛ bɛmɔu. ²⁰ Kòo béi nke dɔ: Ikúnè dibòò Baadi kó muféù kó diyie. Kè bèe ikú. ²¹ Kòo tɔ nkè bèe nàké dihei dimɔu bèè kó dimàà tũ ndibòò Baadi, kè bèe kɔtení, bá òmɔu í nkpa. Kè bèe ta Baadi kó kudieku kɛpíe nféi féi. ²² Kè Yeuu nàké wèè ni dibanni kó ikuó ke dɔ: Denneni dibòò Baadi kó tiyààti kédúò mbenitibè. Kòo tì dènneni kè bè duó. ²³ Yeu nè Nakabu bire Yonnadabu kè bèe ta Baadi kó kudieku kénáké Baadi kɔbɛ ke dɔ: Wénténè kɛyà kè Baadi kɔbɛ bèe mǎà bo diɛ nkè ti Yiè nKuyie nkou mǎu bá ndè kóké.

²⁴ Mɛmɛmɛ bè tamè ke bo fié dibòò Baadi iwũs kétuò.

Dè do sǎ nYeu òo mbenitibè mbɛ sipísini ke bè nàké ke tú: Kè wèè yóu kòo mǎu yenté nè omáà ndi! Bè yóò we nkúò dɛ yiè nkó difòtìrì. ²⁵ Bè fié dii mɔnni iwũs kétuò nkè Yeuu nàké bɛhāāpòmbè nè bèè bè bàa ke dɔ: Tannènni kè bè poté kékúò, di báa yóu kòò mǎu yè.

Kè bèe ta kè bè kùò kédokóò ditowàà kéta dibòò Baadi kó kudieku di borɛ, ²⁶ kéuutè kutédúú kùù dè bo kécóú, ²⁷ kɛpɔntɛ dibòò Baadi tenkaanitè kɛpɔntɛ dɛ kó dibòò tou, kédòò dɛ borɛ ditápùò kè di kpaá bo nè yienni.

Yeuu do bakémè Isidayɛɛribɛ

²⁸ Mɛmɛmɛ Yeu dènnemè dibòò Baadi Isidayɛɛribɛ tenkè miɛke. ²⁹ Ke né taunnè Nebati bire Sedoboammuu do tanné Isidayɛɛribɛ mèè yei miɛke. Isɔmátìnààke ùi do bo Bɛtɛedi ei nè Danni kpɛri.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Yeu ke dɔ: A dòò mèè kpéi nkè m̀ pɛnsirì, kàa dòò Akabu cɛtè n do dǎ kè tè dǎòmè, a yaábí nè a yaábíyúóó bo ntú bekpààtibè.

³¹ Yeu mɛ nyí ndààtɛ ke bo tũnne ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tũ nkù nè o yèmmè mɛmɔu. Ò í nyóu mɛyɛi nSedoboammuu do tanné Isidayɛɛribɛ mèè miɛke.

³² Dɛ mɔnni kè ti Yiè nKuyie nketé kù bo yaatemè Isidayɛɛribɛ tenkè, kédúò nkè Asayɛedii bè poté kédenne bɛ tenkè kemɔu miɛke. ³³ Mɛmɛmɛ bè pààmè Suditɛɛ diyie yìèni kèè bíkè kó kutempɛ nnè Adinɔ-Adowɛɛ bakù cǎnku Kadaadi kó yehèkè nè Basā kɛyɛ nè Dubenni nè Katì nè Manansee botí kɔbɛ bo yè.

³⁴ Yeu kó mɛdǎòrìmè tɛmè ò dǎò dèè kó dimàà nè dikǎmbùò ò do mɔke di, dè wǎrimu Isidayɛɛribɛ kpààtibè dǎòrìmè pátiri miɛke. ³⁵ Kòo kú kè bèe ò kũnné Sammarii kòo bire Yoakasi sǎtè o kpàti. ³⁶ Ò do tǎ tikpàti ke dǎ yɛbie nsipísidè nè yèni ndi ke bo Sammarii.

11

Atadii dimè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:10-12)

¹ Aasia yō Atadii kèè diì mōnni ò kumè kéíté kécómmú ke bo kuᵛ Sudaa kpààticīètè kᵛbe bεmᵛ. ² Mεmε Yodammu kóo sapàà nYeoseba Aasia tāũ tūótémè o tāũ Aasia bire Soasi ikpààtibí tēi bè do dó kékuᵛ ì miεke kékᵛte kóò sōnne Kuyie ncīètè kó kufáá mmakù yedúò borè wenwe nè o yuàrì. Bá Atadii í nhò nìnte kékuᵛ. ³ Kè Soasi nsᵛri ti Yiè nKuyie ncīètè miεke ke dò yebie nyékuᵛ, de mōnni kè Atadii weè ntú okpààti Isidayεεribe tenkè miεke.

Bè pīmmè Soasi tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 23:1-21)

⁴ Soasi kpàti benni yiénni miεke nke ikuᵛ niùti Yeoyadaa tōmmè kè bèε yúní Asii kó behāāpòmbè iwēi yembè nè tihāāpònti tii bàa tekpààticīètè. Kè bèε kᵛtení o borè ti Yiε nKuyie ncīètè. Kòo bè dᵛnè metaummè ké bè benke okpààti bire, ⁵ ké bè nàké ke dᵛ: Ntenè di yóó yīmè: Díndi bèè bàa teomᵛpùtè yiè. Dí toté behāāpòmbè yeᵛrè yeᵛāāti, ditīnni diì te mubàrimù teomᵛpùtè yiè, bè mbaa okpààti cīètè. ⁶ Kè ditīnni dérì mbaa dibòrì bè tu di dipūũ kó dibòrì, kè ditīnni tāānni mbo kuhāāpònkù kùu bàa okpààticīètè ku cīètè fōnkúò, kè di ncᵛú ditᵛbè. ⁷ Yeᵛrè ketiyè yèdèé yèè cuti mutōmmú teomᵛpùtè yiè kè yè mbaa ti Yiè nKuyie ncīètè okpààti kpéi. ⁸ Kè dí cēεte okpààti, bá wè kòò mpikú o kpàrinenti, kè wèè ta kukᵛriku miεke di ò kùᵛ, kè di mmurí okpààti bá kòo kàri kùu pikù, dí nhò neínè.

⁹ Kè bèè baké benitibè tekᵛtè (100) kᵛtè kè bèε dᵛò ikuᵛ niùti Yeoyada bè nàké tì, bá wè kòo tíi nho kó benitibè bèè dèèti mubàrimù teomᵛpùtè yiè, nè bèè cuti, kè bèε kᵛtení ikuᵛ niùti Yeoyada borè. ¹⁰ Kè ikuᵛ niùti duᵛ mbehāāpòmbè bèè baké benitibè tekᵛtè kᵛtè Dafiti kó tikpàrinenti, yekpāā nnè tidᵛpiti dèè do bo ti Yiè nKuyie ncīètè miεke. ¹¹ Kè bè mpikú tikpàrinenti ke cómmú Kuyie ncīètè bakù youú nè kucānku, ke fité Kuyie ncīètè nè diwūᵛtōnni. ¹² De mōnni kè Yeoyadaa denneni okpààti bire ké dè ìrné fesᵛyitòodáfè, ké dè duᵛ nKuyie ntannò pátiri, ké dè còu mmekùò nkè bè mpīèkù ke tú: Soaasi weè tu okpààti!

¹³ Kè Atadii keè ditīnni ùúmè kécokóo ti Yiè nKuyie ncīètè benitibè tikú dè. ¹⁴ Ò tūòkoo kénsó nhokpààti cómmú diwūᵛtōnni ìnkè, kéndōnnè bè ᵛ mmākemè de kó memantímè. Kè dihei kó bekótibè nè bèè eu sihéú kè bè ò murí ke eu sihéú, kè benitibè bεmᵛ yèmmè naati. Kè Atadii kēté o yààti kékuᵛnko ke dᵛ: Bè m bōmmu! Bè m bōmmu!

¹⁵ Kè ikuᵛ niùti Yeoyadaa nàké behāāpòmbè iwēi yembè ke dᵛ: Dennènè we ditīnni miεke, kòo mᵛ ò tū ndí ò kùᵛ. Ikuᵛ niùti do í dᵛ bèε ò kùᵛ ti Yiè nKuyie ncīètè miεke.

¹⁶ Bèè ò pī mbè ò tūòkenè diì mōnni tekpààticīètè kó dibòrì bè tu di sisēi kó dibòrì ké dè nhò kùᵛ.

¹⁷ Mεmε Yeoyada duᵛmmè kè benitibèε dᵛunnè ti Yiè nKuyie ndinùu ke bo ntú ku kᵛbe. De kó difōnkúò ke múnkeε dᵛunnè okpààti dinùu. ¹⁸ Kè bèε wēnné bεmᵛ kékᵛte dibᵛ Baadi cīètè, ké tè pante, képuᵛnnè yewūᵛtᵛrè nè sitenkaanì páíi, kékuᵛnè o bᵛyie mMatāā Baadi wūᵛtᵛrè také. Kè ikuᵛ niùti Yeoyada waá mbèè yó mbaa ti Yiè nKuyie ncīètè.

¹⁹ Kè Yeoyada tíi mbehāāpòmbè bèè baké benitibè tekᵛtè kᵛtè nè dihei terì Asii kó tihāāpònti tii bàa okpààti ti Yiè nKuyie ncīètè, kóò yènnè dibòrì bèè bàa tekpààticīètè bè bàa di, kóò tannè tekpààticīètè kòo nkari dikpààtikàri. ²⁰ Kè benitibè bεmᵛ bo diwèi miεke.

Bè do kùᵛ diì mōnni Atadii bá kunampoo ténke í mbo dihei miεke.

12

*Soasi do túmè Suda kɔbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 24:1-3)*

¹ Soasi do yóó di tikpàtì ke mɔke yebie nyèyiekè ndi. ² Yeu kpàtì benni diyiènni mièke nke ò do naámmè okpààtì kéntɔ tikpàtì ke dɔ yebie nsipísìnàà ke bo Sedisadɛmmu. O yǎ yètìrì do tú Sibia nwe Bɛerisebaa èi kou. ³ Kè Soasi ndɔari Kuyie ndó dè o fòmму mumɔu mièke, ke yé ikuó niùtì Yeoyada do ò tièmmè mɛsàà. ⁴ Nè mɛmmɛ bè í nyóu yewũɔ̀t̀rè mufèù, kè benitìbè nkpaá feu iwũɔ̀ yet̀rè kó yewũɔ̀t̀rè ìnkè, ke tuò ntihúúntì.

*Soasi tũntɛmè Kuyie ncĭtè̀tè̀
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 24:4-14)*

⁵ Diyiè mari kè Soasii náké ikuó niùtì Yeoyada ke dɔ: Idíítì ì tu Kuyie nkpeyi, kè benitìbè ì touní Kuyie ncĭtè̀tè̀ nè bè bèkú ì bá wè yuu ìnkè nè yepãrè. ⁶ Di ní ì cɔuté ikuó niùtì bá wè ò yé bèè nitìbè, kè dí túóté de kó idíítì kètũntenè Kuyie ncĭtè̀tè̀ dèè càke.

⁷ Soasi do bo o kpàtì benni sipísídè nè ditã̀nni ndi, bá ikuó niùbè mu nyí tũntɛ Kuyie ncĭtè̀tè̀. ⁸ Mɛ̀m̀m̀m̀ kè Soasii yú ikuó niùtì Yeoyada nè ikuó niùbè tɔbè ké bè beke ke dɔ: Ba nkpeí nte kè di í tũntɛ Kuyie ncĭtè̀tè̀? Di tũ mbá nsóké ke cɔú idíítì benitìbè borè. Di ní ì duó nKuyie ncĭtè̀tè̀ tũntimù kpéí.

⁹ Kè ikuó niùbè yie nhò béi ntì bá bè ténke í ncɔú idíítì benitìbè borè. Bè ténke í nte ti Yiè nKuyie ncĭtè̀tè̀ kó mutũntimù.

¹⁰ Kè ikuó niùtì Yeoyada waá ntetɔute ké tè dùtɛ te pòkù ké tè ìnné a bo ntatoomè Kuyie ncĭtè̀tè̀ kubakù you diwũɔ̀t̀nni také. Bèè bàa ti Yiè nKuyie ncĭtè̀tè̀ kè bè ncɔú Kuyie ncĭtè̀tè̀ kó idíítì ke ã̀ tɛ mièke. ¹¹ Kè bè ś nyi sũũ nhokpààtì kóo pátíwã̀tì nè ikuó niùtì diewè bèè kɔtɛ ké ì kàa, ¹² kè bè kàa nke dèè bèè ì duó mbèè ni mumarimù nè bèè yóó pĩ nde kó mutǎmmú, kè bèè yietì bedabeesũ̀ð̀bè nè betǎmbè, ¹³ nè bɛmaribè nè betácíè̀bè, kè bèè doinnè ideí nè yetáokùyè bè yóó dɔ̀nnè yè ti Yiè nKuyie ncĭtè̀tè̀. Dèè kó dimàà dɔ̀ nkétũntɛ ti Yiè nKuyie ncĭtè̀tè̀ mièke.

¹⁴ Bè mɛ nyí ndò̀nnè tì Yiè nKuyie ncĭtè̀tè̀ kó tinentì timátì péítì yoo mɛsɔ. Yebɔ nè yese, nè yebɔ bè yó mméinè yè meyĩ̀ nnè siheú. Kunenkù tekù makù do í dò̀nnè timátì péítì yoo mɛsɔ mbè cuó dè Kuyie ncĭtè̀tè̀ kpéí. ¹⁵ Bè do ã̀ duó nde kó idíítì bèè ni bèmbɛ mumarimù, kè bèè ì túóté kètũntenè Kuyie ncĭtè̀tè̀. ¹⁶ Bè duó mbè de kó idíítì kè bè bo nyietì betǎmbè. Bè do ã̀ í mbeke bɛ kóò mɔ̀ ke dɔ̀ wèè náké ò pĩ̀nnè mèè botí idíítì mutǎmmú. Ke yé bè do ì pĩ̀nnè mèè kè dè wennimu mɛsàà.

¹⁷ Bè duó nyi meyeyi ncĭém̀m̀m̀ kpéí nnè meyeyi nhũ̀tímù kpéí, bè do í ì duó nKuyie ncĭtè̀tè̀ tũntimù kpéí, ì do tú ikuó niùbè kpɛyi nyi.

*Soasi kó tikpàtì kó kumà̀nku
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 24:23-27)*

¹⁸ De kó dimò̀nni ndi Asayɛ̀di Sidii kóo kpààtì domè Kati kɔbe mudoò ké bè na, kémbaati ke bo do Sedisadɛmmu. ¹⁹ Kè Soasi Suda kɔbe kóo kpààtì túóté dèè tu Kuyie nkperɛ. O yembè Sosafati nè Yodammu nè Aasia Suda kpààtìbè do cànné dè Kuyie nkpeí nnè o mómму nhò do cànné dè, nè mɛsɔ mmèè kó dimàà do bo Kuyie ncĭtè̀tè̀ kó ditɔu mièke, ké dè duónko Sidii kóo kpààtì Asayɛ̀dii, kòo yóu Sedisadɛmmu kéítè ò ténke í mbè do mudoò.

²⁰ Soasi dɔ̀r̀imè sɔmmɛ ò dɔ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Suda kpààtìbè dɔ̀r̀imè pátìri mièke. ²¹ Kòo kó betũmbèè yetɛ o kpeti kédake ke bo ò bɔ. Mɛ̀m̀m̀m̀ kòo nkɔri Sida èi kè bèè ò poté Beti-Midoo borè. ²² Simmɛa bire Sosakaa nè Somɛe bire Sosabati bèè do ò potè kékuɔ, kè bèè ò kũnné o yembè fɔ̀tì Dafiti èi. Kòo bire Amasia sɔ̀tè o kpàtì.

13

Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Aasia bire Soasi Sudaa kàbe kóo kpààti kpàti benni sipísidé nè ditáánni ndi Yeu bire Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kéntò tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèyiekè ke bo Sammarii. ² Kòo ndòari ti Yiè nKuyie nyí dó dè kètũnne Nebati bire Sedoboammu borime, ò do tanné Isidayeeribe mètè mieke, ò í mmè yóu. ³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmièke bè yèmè kè kùu bè tanné Asayeedi Sidii kàbe kóo kpààti nè o bire Benni-Adadi be nou mieke be fõmmu mumou.

⁴ De kó difõnkúò kè Yoakasii bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkébonkũnne ku mieke ke yé kù do yàmè Sidii kàbe kóo kpààti bè fẽũnkomè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nwèè bo bè fiète Sidii kóo kpààti nou mieke kè Isidayeeribe sòoté kénhã be touti mieke bè baa ò ndòmmè. ⁶ Bè me nyi nyóu meyei nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke. Kè kutedóú Akabu do fií nkù nkpaá fií kú Sammarii èi mieke.

⁷ Yoakasi do kpaánè besãndèèbè sipísìnũmmù ndi, sikpàrinaasẽi tepiítè, behããpòmbè tekoupiítè (10000) Sidii kóo kpààti weè do bè na ké bè auté ké mbè nàu mutáá nkõme.

⁸ Yoakasi dòòrimè sãmmè ò dòò dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mæke di dè wãrimu Isidayeeribe kpààtibè dòòrimè pátiri mieke. ⁹ Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii o yembè fõti, kòo bire Soasi sòoté o kpàti.

Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁰ Sudaa kàbe kóo kpààti Soasi kpàti benni sipísitããti nè diyiénni ndi Yoakasi bire Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntò tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèkuò ke bo Sammarii, ¹¹ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke, ké mmè sòké.

¹² Soasi dòòrimè sãmmè ò dòò dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mæke di nè ò do dokénè mètè botí Sudaa kàbe kóo kpààti Amasia dè wãrimu Isidayeeribe kpààtibè dòòrimè pátiri mieke. ¹³ Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè fõti. Kè Sedoboammuu còutè tikpàti.

Edisee kumè

¹⁴ Kè Edisee muæke kéduúnnè mukũũ nkè Soasi Isidayeeribe kóo kpààti kato o borè kénkuò nke tú: Áú n cice! Áú n cice! Isidayeeribe kparisẽi nè si deèbè tu fí nwe.

¹⁵ Kè Edisee ò nàké ke dà: Kote kéwaanní mutãmmù nè ipie.

Kòo kote ké dè waanní. ¹⁶ Kè Edisee dà: Seu nkupie nkòo kù sèu. Kè Edisee nóó nho nou o kpesi ìnkè, ¹⁷ kòò nàké ke dà: Kpeté tebòtè diyie yìèní kèè bíékè.

Kòo tè kpeté. Kè Edisee dà: Tãũ!

Kòo tãũ. Kè Edisee dà: Kupie nkuu nkuù benkú ti Yiè nKuyie nyóó duómmè kàa na Sidii kàbe ké bè poté Afeki kékuò bemou páíí.

¹⁸ Kè Edisee deè ke dà: Tùóté a pie!

Kòo ì tùóté. Kòò dà: Poté ketenkè!

Kòo kè poté ke dà kuce mètããti kényóu. ¹⁹ Kè Kuyie mpããnáãnti náãntò Edisee mieke ò peike. Kòò dà: A na nkè poté kuce mènũmmù ndi yoo mèkuò. A na nnamu Sidii kàbe ké bè kùò kédeè páíí. Di mmànni a né yóó bè na kuce mètããti máa ndi.

²⁰ Kè Edisee kú kè bèè ò kũnné. De do sã mMòabu kàbe bèè do òò dóóté bá dii benni ké bè do mudoò kéfèke be kperè. ²¹ Kè bèmabèè tò ocíi kékote ke bo kũnné, kè bèè bè yàní kédootò ocíi Edisee fõti mieke. Kòo cii kàáké Edisee kũò kényánté kéíté kécómmú.

Isidayeeribe namè Asayeedi

²² Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi kpàti timou miεke kè Asayeedi Sidii kóo kpààti mbè fěũnko mediè. ²³ Kè ti Yiè nKuyie mme mbè kuó mmesémme ké bè dòò mesàà nkéwěēteni be bíékè metaummè kù do dònèmmè be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu me kpéi. Kù í ndó ké bè dèè, kù mu ndo í bè dootóo.

²⁴ Kè Sidii kabe kóo kpààti Asayeedii kù kòo kóo dapàà mBenni-Adadi sòtè o kpàti. ²⁵ Memme Yoakasi bire Soasii wète kécóútémè Asayeedi bire Benni-Adadi borè yehékè Asayeedi do bè pònte kèfèke yè o cice Yoakasi borè, kè Soasii wète ké bè na kuce mètāiti kécóuté Isidayeeribe ekè.

14

Amasia naámmè Sudaa kabe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 25:1-4, 11-12, 17-28. 26:1-2)

¹ Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kpàti benni dèri miεke nke Soasi bire Amasia naámmè Sudaa kabe kóo kpààti. ² Ò do yóo di tikpàti ke mæke yebie nsipísidè nè yènnūmmù ndi, kèntò tikpàti ke dò yebie nsipísidè nè yèwei ke bo Sedisademma. Kòo yò yètiri tu Yeoyadanni Sedisademma ei kou. ³ Kòo ndòari ti Yiè nKuyie ndó dè, ò né í ntùðke o yààri Dafiti, ò do tū nho cice Soasi borime mme weti weti. ⁴ Kè yebəwũštòrè né nkpaá bo kè benitibè nfeu iwũš ke tuò ntihúúnti ye ñnkè.

⁵ O kpàti fiíkú dii mōnni kédeè kòo kuə bekperibè bèè do kuə o cice wèè do tú be kóo kpààti. ⁶ Ò me nyí nkùə bèè do kuə o cice be bí, kèndōnnè tì wàrimè ti Yiè nKuyie nkuə pátiri Məyiisi wàri di miεke. Kuyie ndo béimmu di miεke ke dò: Bè báá kuə debire cice debire yei nkpeí, bè me mbáá kuə debire de cice yei nkpeí. Bá wè ò dò nkékú o yei nkpeí nke. ⁷ Weè Amasia do poté Edōmmu kabe kubiriku bè tu kù kukókébiriku ku miεke, kékuə benitibè tekəupípiítè (10000). Mudoò tēmù mamù miεke kòo fiete Sedaa ei ké di yu ke dò: Yoketedi, kè de kó diyètiri kpaá bo nè yíenni.

⁸ Memme Amasia tōmmè kè bèè náké Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi Yeu yaàbire ke dò: Amasia tu a kətoə kè dí yááké ditəbè. ⁹ Kè Sudaa kabe kóo kpààti Soasii bè tēñné ke dò: Ditāri Dimaa kó tipotì tì do nàké diyèè marì Dimaa kó detedierè ke dò dèè tì duó nde kóo sapàà nkè tii puó nti kóo dapàà. Kè mupĩmpĩmmù yènni Dimaa ké tì na kéütiroo. ¹⁰ Ò béi mmemme kédeè ke dò: N yému a namè Edōmmu kabe mbe kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīètè ke sánti amáà, báá dánté mudoò mùù yóo da dòò meyei nkénte kè bè da na fš nnè Sudaa kabe beməu.

¹¹ Amasia me nyí nyie. De mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasi báátí kè bèè yááké betəbè Beti-Semesi Sudaa kabe tenkè miεke. ¹² Kè Isidayeeribee na Sudaa kabe, ke bèè cíété kékūū mbe cēi. ¹³ Kè Isidayeeribee pĩ nSoasi bire Amasia Aasia yaàbire Sudaa kabe kóo kpààti. Bè do ò pĩ mBeti-Semesi nwe kóò kōnnè o cie Sedisademma, kèpònte Sedisademma ei kó kuduotí, ku okùmè bo ntùðke mètiri sikəusidè (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòri kèntò kētuəkenè kuduotí kèntimè kó dibòri. ¹⁴ Kè bèè túóté ti Yiè nKuyie ncīètè kó mesəə mmeməu nè timátì péitì nè tinenti tì kó dimàà bo te miεke nè dèè bo tekpààticīètè, kétúóténè bè pĩrmú bè mudoò miεke kéwète kékōnnè Sammarii.

¹⁵ Soasi kó medəərimè səmmə ò dòò dèè kó dimàà, nè dikəmbùò ò do mæke di nè ò dokénè mèè botì Amasia Sudaa kabe kóo kpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dəərimè pátiri miεke. ¹⁶ Kòo kù kè bèè ò kūnnè Sammarii Isidayeeribe kpààtibè fšti. Kòo bire Sedoboammuu sòtè o kpàti.

¹⁷ Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi ku dì m̀̀nni kédeè kè Sudaa k̀̀be kóo kpààti Soasi bire Amasia nkpaá f̀̀umu ke d̀̀ yebie ntepiítè nè yè̀nùmmù. ¹⁸ Amasia d̀̀̀r̀̀mè s̀̀mme ẁ̀rimu Sudaa kpààtibè d̀̀̀r̀̀mè pátiri mieke.

¹⁹ Kè b̀̀e dake ke bo ò b̀̀ nkóò pi Sedisademmu, kòo coké kékote Dakiisi kè b̀̀e t̀̀nko benitibè kè b̀̀e kè nhò k̀̀. ²⁰ Kè b̀̀e ò t̀̀oténnè sisẽĩ kékonnènni Sedisademmu, kòo k̀̀nné o yembè f̀̀ti Dafiti eì mieke. ²¹ Kè Sudaa k̀̀be t̀̀oté Asadia kéduó nkòo s̀̀oté o cice kpàti, dè do s̀̀ nhò m̀̀ke yebie ntepiítè nè yè̀kuò ndi. ²² Weè do ẁ̀te kémaá Edati eì ké dì t̀̀nné Sudaa k̀̀be o cice k̀̀ũ nkó dif̀̀nkúò.

Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa k̀̀be kóo kpààti Soasi bire Amasia kpàti benni tepiítè nè dinummuri ndi Soasi bire Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti k̀̀nto tikpàti ke d̀̀ yebie nsipisìnàà nè dimáà ke bo Sammarii, ²⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí d̀̀ dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe m̀̀ mieke. ²⁵ Weè do ẁ̀te kékouté Isidayeeribe tenkè kétúoté Amati k̀̀nto kétuakenè Adaba. Kéndonnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀̀ nkù do t̀̀ nakémè nè ku p̀̀ánáant̀̀i náant̀̀o Amitaii bire Sonaasi Kati-Efèe eì kou ǹ̀u mieke. ²⁶ Ti Yiè nKuyie ndo yà Isidayeeribe yo mmèè sémmè deummè mme. Onit̀̀i t̀̀nke do í kpaá bá omáà Isidayeeribe tenkè wèè bo b̀̀ teennè. ²⁷ Ti Yiè nKuyie ndo í d̀̀ Isidayeeribe bo k̀̀mè kédeè kè be yè̀tiri kpaánné ketenkè ìnkè, dè do te kè k̀̀u duó nkè Soasi bire Sedoboammuu b̀̀ deaté.

²⁸ Sedoboammu d̀̀̀r̀̀mè s̀̀mme ò d̀̀ò dèè kó dimáà, nè dik̀̀mbùò ò do m̀̀ke dì nè ò doké m̀̀ botí ke ẁ̀te ke fiète Damaasi nè Amati ekè ke yè t̀̀nné Isidayeeribe, dè ẁ̀rimu Isidayeeribe kpààtibè d̀̀̀r̀̀mè pátiri mieke. ²⁹ Kòo kú kè b̀̀e ò k̀̀nné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̀̀ti, kòo bire Sakarii s̀̀oté o kpàti.

15

Asadia naámmè Sudaa k̀̀be kóo kpààti (Wénte 2 Bekpààtibè t̀̀mmú 26:3-4, 21-23)

¹ Isidayeeribe kóo kpààti Sedoboammu kpàti benni sipisidé nè diyiènni mieke nke Amasia bire Asadia naámmè Sudaa k̀̀be kóo kpààti. ² Ò do yóo di tikpàti ke m̀̀ke yebie ntepiítè nè yè̀kuò ndi k̀̀nto tikpàti ke d̀̀ yebie nsipisìnùmmù nè yè̀déè ke bo Sedisademmu. O ỳ̀ yè̀tiri do t̀̀: Yekodiyauu nwe Sedisademmu eì kou. ³ Kòo nd̀̀ari ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do d̀̀̀r̀̀mè. ⁴ Kè yet̀̀rè né nkpaá bo kè benitibè feu iwũ ke tuò ntihúúnti ye ìnkè.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo muake tikònti kè b̀̀e ò c̀̀nné kòo mbo omáà borè kòo bire Yotammu weè mbaké tekpààtic̀̀tè ke ni benitibè, kòo mme ndò nke yàa k̀̀nè.

⁶ Asadia d̀̀̀r̀̀mè s̀̀mme ò d̀̀ò dèè kó dimáà dè ẁ̀rimu Sudaa kpààtibè d̀̀̀r̀̀mè pátiri mieke. ⁷ Kòo kú kè b̀̀e ò k̀̀nné o yembè f̀̀ti Dafiti eì mieke. Kòo bire Yotammuu s̀̀oté tikpàti.

Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

⁸ Sudaa k̀̀be kóo kpààti Asadia kpàti benni sipisitàãti nè diniínni mieke nke Sedoboammu bire Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpààti k̀̀nto tikpàti ke d̀̀ betààbè b̀̀kuò ke bo Sammarii. ⁹ Kòo nd̀̀ari ti Yiè nKuyie nyí d̀̀ dè o yembè do d̀̀̀r̀̀mè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe m̀̀ mieke. ¹⁰ Kè Yabesi bire Sadummuu cómmú ke bo ò b̀̀. Mè̀mme kóo ò poté Ibedeammu eì kékuò, kéfiete tikpàti.

¹¹ Sakarii kó tináant̀̀i s̀̀nti ẁ̀rimu Isidayeeribe kpààtibè d̀̀̀r̀̀mè pátiri mieke.

¹² Ti Yiè nKuyie ndo naké t̀̀ nti Yeu ke d̀̀: A yaabí nè a yaabíyúo bo nkàri Isidayeeribe kpààtikàri ìnkè.

Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹³ Sudaa kàbe kóo kpààti Osiasi kpàti benni sipísitàãti nè diweínni mièke nke Yabesi birè Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kètò tikpàti ke dò otànkù òmàà ke bo Sammarii.

¹⁴ Mènìme Kadi birè Mennaemmu itémè Tidisaa kékote kéta Sammarii kèpoté okpààti kékua kéfiete tikpàti.

¹⁵ Sadummu kó tináànti sànti ò bə mmèè botí okpààti dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìimè pátiri mièke.

¹⁶ Mènìme Mennaemmu domè Tapua èi kèpoté bèè kó dimàà bo di mièke nè di tempè nyiməu kàbe kétaunnè Tifisa kèpuoti bəpəurópombè bèè kó dimàà dè bo. Dè kó dihei kàbe í yiemmə kòò kpeté yebòrè.

Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁷ Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitàãti nè diweínni mièke nke Kadi birè Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie ntepiítè ke bo Sammarii. ¹⁸ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè, ò í nyóu meyi Nebati birè nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mièke.

¹⁹ Weè kó dimənni ndi Asidii kóo kpààti Pudi bè domè kè Mennaemmu ò duó ntimáti péiti tónni sipísitàãti kòò bo ò teennè kékpenkùnne o kpàti. ²⁰ Mennaemmu do cuó dè kó timáti péiti Isidayeeribe kó bekotibaabè borè nde bá wè yuu ìnkè medítibii nsipísìnùmmù kè dè wènnè kédúò nhAsidii kóo kpààti kòò bè yóu kèwète.

²¹ Mennaemmu dǎ̀rìimè səmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìimè pátiri mièke. ²² Kè Mennaemmu ku, kòò birè Pekayaa səté o kpàti.

Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísìnùmmù kperi mièke nke Mennaemmu birè Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie nyédéè ke bo Sammarii.

²⁴ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè ò í nyóu meyi nNebati birè Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mièke. ²⁵ Mènìme Demadia birè Peka wèè tɔu o kpàrinenti, kòò cómmù ke bo ò bə, kòò mbo Sammarii tekpààticfètè kó kudieku makù, kòò ò poté kékua, kékuañè Adikəbu nè Adiyee, kénèinè Kadaadi èi kàbe sipísìnùmmù, ò me nhò kùə kéfiete tikpàti.

²⁶ Pekayaa borime səmmè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìimè pátiri mièke.

Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²⁷ Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísìnùmmù nè didérinni mièke nke Demadia birè, Peka naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie nsipísidè ke bo Sammarii. ²⁸ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè, ò í nyóu meyi Nebati birè Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mièke.

²⁹ Isidayeeribe kóo kpààti Peka kpàti mièke nke Tekadati-Fadasaa Asidii kóo kpààti bè domè kéfiete Nefutadii tenkè keməu: Iyṣṣ nè Abedi-Beti-Maaka nè Yannaə nè Kedesi nè Asəə nè yehèkè diyè Kadaadi nè Kadidee, kèpimmú benitibè kékònnè Asidii. ³⁰ Kè Edaa birè Osee cómmù ke bo bə nDemadia birè Peka kòò poté kékua, kéfiete tikpàti.

³¹ Peka dǎ̀rìimè səmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìimè pátiri mièke.

Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè təmmú 27:1-3,7-9)

³² Isidayeeribe kpààti Demadia kpàti benni dèri mièke nke Osiasi birè Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti. ³³ Ò do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidè nè yènùmmù ndi, kèntò tikpàti ke dò yebie ntepiítè nè yèkuə ke bo Sedisademmu. O yə do tú Sadaki kóo sapàà nwe kòò yètiri tu Yedusaa. ³⁴ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tūnnè o cice Osiasi borime mme weti weti. ³⁵ Kè yetərə nè nkpaə bo, kè benitibè feu iwūṣ ke tuə ntihúúnti ye borè.

Weè do keuté ti Yiè nKuyie ncfètè kó dibòri bè tu di Dibòri dieri.

³⁶ Yotammu dɔ̀̀rìmè sɔ̀mmè, ò dɔ̀̀ dèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀̀rìmè pátiri mièke. ³⁷ De kó yemàrè mièke nke ti Yiè nKuyie nduómme kè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti kè bè bo dokénè Sudaa kɔ̀be. ³⁸ Kè Yotammuu kú kè bèè ò kùnné o yembè f̄ti Dafiti èi mièke. Kòo bire Aasii sɔ̀tè o kpàti.

16

*Aasi naámmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 28:1-27)*

¹ Demadia bire Pekaa kpàti benni tepítè nè diyíennì mièke nke Yotammu bire Aasi naámmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti. ² Aasi do yóo di tikpàti ke m̀ake yebie nsipísidè ndi kéntɔ̀ tikpàti ke d̀ yebie ntepitè nè yèkuò ke bo Sedisademm, bá ò í ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò í ntũnne o yà̀ri Dafiti kó m̀borime. ³ Ò do tũnne Isidayeeribe kpààtibè borime mme kéfèútènè ketíke o bire kétuò, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kànnè, ò do dɔ̀ri ò sàke botí. ⁴ Kòo nkòu iwũò ke tuò ntihúúnti yetà̀rè ònkè nè detie nyò.

⁵ Mèmmè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti bè domè Sedisademm èi kè d̀ pì, bè m̀ nyí ndi na. ⁶ Diì m̀nni dimàà mièke nke Sidii kóo kpààti t̀nnémè Edamm kɔ̀be be èi Edaa, kèbeti Sudaa kɔ̀be di mièke, kè Edamm kɔ̀be di ta ke bo nè yíennì.

⁷ De m̀nni kè Aasii t̄ nkè bèè náké Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa ke d̀ Sidii kóo kpààti nè Isidayeeribe kou beè do mí nha bire, a kóo t̀nti, kè n tu á katení kè n deetè. ⁸ Ò m̀ nyí kètúótè timátì pèitì nè mesò nnè dèè bo ti Yiè nKuyie nc̄tè kó ditɔ̀ mièke nè dèè bo tekpàatic̄tè mièke kédúonko Asidii kóo kpààti ke d̀ wè ò p̄amu. ⁹ Kè Asidii kóo kpààti yie nkékote kèdo Damaasi èi kè d̀ p̄ante kèp̄immú di n̄tibè kékònnè Kiidi, kèkuò okpààti Desinni.

¹⁰ De kó dif̄nkúò kòo kpààti Aasii kote Damaasi ke bo yà Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa. Mèmmè ò yàmè diwũ̀st̀nni diì bo Damaasi kèw̄ari di d̀ommè weti weti, kédúonko ikuò n̄t̄ti Udii wèè bo Sedisademm. ¹¹ Kòo maá diwũ̀st̀nni kè d̀ ndò nhokpààti Aasi ò duònni itié nDamaasi ke yè nwè d̀ maá kè d̀ ndommè, kè d̀ maá kédeè bá okpààti Aasi mu nyí kòonko. ¹² Kòo íté Damaasi kékòonko kèyà diwũ̀st̀nni kèdeke di ònkè, ¹³ kéfèútè o òfè kétuò nkétuònnè tihúúnti nè muyuo nke cóu mmenaa mbè tu m̀ dif̄è mu ònkè kémíétè diwũ̀st̀nni iwũò ò fié ò metaummè kp̄eyi ò kó meȳi, ¹⁴ kètúótè disòwũò kó diwũ̀st̀nni diì bo ti Yiè nKuyie nc̄tè ònkè kékote kè d̀ cònnè diwũ̀st̀nni p̄anni bakù you bíékè, ¹⁵ kédeè kénákè ikuò n̄t̄ti Udii ke d̀: Diwũ̀st̀nni dièri ònkè nke a yó ntuómme di feu ò wũò dik̄unweñni nè kuyuoku, okpààti kó iwũò nè o kó yep̄arè nè kubotí kó iwũò nè ku kó yep̄arè, muyuo nkpeye nè dif̄è bè ò yòre wè yep̄arè ònkè. A ní yóo di mmíétè iwũò di kù feu ò kó meȳi, kè disòwũò kó diwũ̀st̀nni diì, m̄i yó nyé di kpeti.

¹⁶ Kè ikuò n̄t̄ti Udii d̀ okpààti Aasi ò nákè t̄ timòu. ¹⁷ De kó dif̄nkúò kòo kpààti Aasii kékè sinaas̄i bè do d̀ s̄i kó tifènti Kuyie nc̄tè kp̄éi si kó yetà̀rè kédei yebò yèè còrmú s̄i ònkè, kécòntè disòwũò kó kunankú dièkù isòmátinààke kòku, kè kù ònnè ketenkè bè cè kè nè yetà̀rè, ¹⁸ kèp̄ante diwũ̀st̀nni Kuyie nc̄tè okpààti do d̀unko dè o kpààtik̄ari kèkpetinnè okpààti kó dibòri.

¹⁹ Aasi dɔ̀̀rìmè sɔ̀mmè ò dɔ̀̀ mèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀̀rìmè pátiri mièke. ²⁰ Kòo kú kè bèè ò kùnné o yembè f̄ti Dafiti èi mièke, kòo bire Èsekiasii sɔ̀tè o kpàti.

17

Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Sudaa kóo kpààti Aasi kpàti benni tepíítè nè didèrì miεε nke Edaa bire Osee naámmè Isidayεεribe kóo kpààti, kénto tikpàti ke dò yebie nyèwei ke bo Sammarii, ² kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ò né í ntùòke Isidayεεribe kpààtibè bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³ De mǎnni kè Asidii kóo kpààti Sadimanasaa kǎtení kédò Osee kóò na, kòò ò bǎúté ké nhò yietì dǎmpóò. ⁴ Kè Asidii kóo kpààti banté Osee dammùmè o cǐē nyi, ò sǐ ndì mǎnni Osee tǎ mbenitìbè Saii eì Esibiti kóo kpààti borè. Ò me nyí yietí de benni Asidii kóo kpààti dǎmpóò ò ò nhò yietì mǎè botí yebie nteyè. Memme Asidii kóo kpààti duómmè kè bèe pǐ nhOsee kéboú mǎfimme kékpetínné. ⁵ Kè Asidii kǎbee íté kǎpité ketenkè kemou, kékǎte kǎpi Sammarii eì kè ndi pi ke dò yebie nyètàāti. ⁶ Osee kpàti benni weínni miεε nke Asidii kóo kpààti namè Sammarii kǎpímmú benitìbè kékǎnné Asidii kè bè kǎnne Adaa eì nè Abǎo kó mǎpémmè Kosǎa tempè nnè Medii ekè.

Dèè te kè Isidayεεribe kpààtiyuu pǎnte

⁷ Isidayεεribe yete mǎè kpéi mbe Yiè nKuyie nkùù bè dǎnnení Esibiti miεε ke dǎò mǎyèi ndǎè te kè tii mbè tùòkení. Kuyie ndo bè fiētenè Esibiti kóo kpààti nwe ké bè dǎnne kè bèe kù yóu kǎfíé yebǎkè. ⁸ Bè do tǔnne ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kǎnne ò borime mme, ⁹ kéndǎori ti Yiè nKuyie nyē mbè báá dǎò dè kǎmáá yetǎrè yehékè yemou miεε kǎtúóté bèe bàa dihei be kó yetuo kénto kǎtúòkenè yehékè dieyè iduotí fité yè, ¹⁰ kǎfííkú yetǎrè, kǎfííkú itedéi sitǎá simou ïnkè nè yeteyo yemou. ¹¹ Kè bè nfeu iwūō yetǎrè ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kǎnne, ò do dǎòrimè, kédǎò dèè í wenni kè ti Yiè nKuyie miεεe bè yè. ¹² Bè do feu yebǎkè nyè ti Yiè nKuyie mme ndo bè nǎkǎmu ke dò bè báá dǎò de kó kubotí.

¹³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè ku pǎānǎānti náam̄bè bè caummu weti weti bembe Isidayεεribe nè Sudaa kǎbe ké bè nǎké ke dò: Ceetenè kǎyóu di yei nkétǔnne n tannò nè n tié nnè n kuó n duó nkè m pǎānǎānti náam̄bè bemou duó ndè di yembè.

¹⁴ Bè me nyí nyie, kè bèe kpénkǔnne be to kè dèe pǎēté be yembè do kpénkǔnne mǎè botí be kpeye, kè bèe yete ti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁵ Bè dootóo ti Yiè nKuyie nkuó nyi nè metaummè kù do dǎònnè mǎ be yembè nè kù do bè nǎké yèè tannò, ke tǔnne detetirè kpeye, ke naá mbe mǎómmǎmbe detetirè. Bè tǔnne ibotí tǎi kó mǎborime mme Kuyie ndo yē mbè báá tǔnne mǎ. ¹⁶ Bè do dootóomu ti Yiè nKuyie ntannò páíí, kédǎò isǎmǎtǎnǎdǎke òdèi kǎfíí nkutedǎú kǎnninku ke dǎu ndiyiè nè otǎnkù nè siwǎā ke feu iwūō dibǎò Baadi. ¹⁷ Ke tuò mbe bí initidǎāi nè initipòì ke pǎū ke dǎori munitinǎntǎmmú, kédúó mǎemǎá mǎyèi ndǎòrimù miεε, kè ti Yiè nKuyie mmiεεe bè yè. ¹⁸ Ke mǎnkεe bè yè mǎdiè nkè kùu bè kǎi nku borè kè dè nkǎá Sudaa botí kǎbe máà ndi.

¹⁹ Weè Sudaa kǎbe múnke í ntǔnne ti Yiè nKuyie ntannò, kǎtǔnne Isidayεεribe do mǎke mǎè mantímè be kó dikpààtiyuu miεε. ²⁰ Nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndootóo Isidayεεribe bemou ké bè ānné ifei, kédúó nkè ibotí tǎi bè na kǎnfekù be kpeye, kè kùu bè kǎi nku òkè.

²¹ Ti Yiè nKuyie nkuù do bè toté kédεite Isidayεεribe kǎcǎnnénè Dafiti kó tǎcǎtè, kè Isidayεεribe pǐ nNabati bire Sedoboammu tikpàti, kòo fétinne Isidayεεribe ké bè tannè mǎyèi ndiemè miεε. ²² Kè Isidayεεribe ntǔ nSedoboammu do dǎò mǎè yei, bè í mmè yóu. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nYáá mbè kǎinnè ku borè kéndǎnnè kù do tì nǎkémè nè ku pǎānǎānti náam̄bè nò miεε. Memme kù bè cíemmè ku tenkè ïnkè kè bèe kǎte Asidii ke ke mbo nè yíenni.

Kuyie ndǎnnemè Isidayεεribe kè ibotí tǎi kari be tenkè

²⁴ Kè Asidii kóo kpààti duó nkè Babidǎnni kǎbe nè Kutaa kǎbe nè Awa kǎbe nè Amati kǎbe nè Sefawayimmu kǎbe kè bèe kǎtení kǎmbo Sammarii kó yehékè miεε kǎfiete Isidayεεribe ekè bè do bo yè Sammarii kǎmbo. ²⁵ Bè kǎri dǎi mǎnni de kó yehékè miεε ke í ntǔ nti Yiè nKuyie nkè kùu duó nkè yecǎricǎrè mbè pǎi. ²⁶ Kè bèe tǎ nkè bèe nǎké Asidii kóo kpààti ke dǎ: A tǎ bèè nitìbè ke kǎnne Sammarii bè í yé bè bàámmè Kuyie dèè te kè kù duǎnni yecǎricǎrè kè

yè bè pīī. ²⁷ De m̀ǹǹǹ k̀e Asidii k̀oo kp̀ààt̀i dùò ndiǹù ke d̀ò: Túot̀eǹe m̀ p̀ī̀m̀m̀ùǹi b̀èè ǹìt̀ìb̀è Sammarii be miẽke Kuyie nkuó niùtì m̀òù k̀oò t̀èǹǹòò k̀oò nk̀è bo k̀è b̀è benke b̀è bàámmè Kuyie. ²⁸ M̀èm̀m̀e k̀è b̀èè d̀èìt̀è ti Yiè nKuyie nkuó niùbè miẽke òm̀òù k̀èdùònko k̀oò mbo Beteedi ke b̀è benkú b̀è bàámmè Kuyie.

²⁹ Bá kùu botí kù do d̀ò̀ t̀èb̀òòtenkaanìt̀è nte k̀èf̀ìi nyetuo b̀è do maá yè Sammarii k̀ò yet̀ò̀r̀è ye miẽke. Bá kùu botí kù do me ndòò ku eì kù bo dii miẽke. ³⁰ K̀è Babidanni k̀obe mm̀òke be kpete k̀è t̀è tú Sukoti-Bennoti, k̀è Kuta eì k̀obe kpete ntú Nedikadi, k̀è Amati eì k̀obe kpete tú Asimati. ³¹ K̀è Awa eì k̀obe kpesi tú Nibasi ǹè Taditaki, k̀è Sefawayimmu eì k̀obe kpesi ntú Adadamadeki ǹè Annammadeki, k̀è b̀è s̀i k̀ù ibí ke tuò. ³² K̀è b̀è ntũ mbake ti Yiè nKuyie nke né waá mbe botí miẽke ikuó niùbè b̀èè yó mbo b̀è maá yè̀è tuo ke p̀ī mmubòòt̀òmmú ǹè be kpeí. ³³ K̀è b̀è ntũ nti Yiè nKuyie nke feunè be b̀òkè b̀è do yè feu m̀èè botí be cie b̀è do boní k̀è, k̀è b̀è b̀è t̀oní.

³⁴ Ǹè yíenní b̀è kp̀àà tũ mm̀è mantímè, b̀è í tũ nti Yiè nKuyie nséi b̀è me nyí tũ mbe k̀ò ikuó, b̀è me nyí tũ nti Yiè nKuyie nkuó kù do dùò nyi Sakabu bí, kù do yu ì ke d̀ò̀ Isidayeeribe. ³⁵ Ti Yiè nKuyie ndo b̀è d̀ò̀ǹè metaummè mm̀e k̀è b̀è ǹàkè ku nùu ke d̀ò̀: Di bá mm̀òke yebòkè, di bá nninku ye ìkè, di bá nyè d̀òù ndi me mbá nyè feu iwũ. ³⁶ Di d̀ò̀ nkémbáá mmí ndi Yiè nKuyie nku, mí nwèè di d̀enneni Esibiti ǹè muwèrimú. Di d̀ò̀ nkéndé m̀i máà ndi, ke nni ntũ nke n feu iwũ. ³⁷ Dí mpí n di ǹàkè tì ǹè n tié, nnè n tannò ǹè n kuó k̀è ndè tũ nsáá, di báa fié yebòkè. ³⁸ Di báa yè mm̀etaummè n di d̀ò̀ǹè m̀è, k̀èf̀ìè yebòkè. ³⁹ Di ntũ mmí ndi Yiè nKuyie m máà ndi k̀è nni ndi d̀eeri ǹè di dootitòbè.

⁴⁰ B̀è me nyí nyie nkè b̀è baa nkpaá ke tũ mbè do m̀òke m̀èè mantímè ǹè dimònni. ⁴¹ M̀èm̀m̀e k̀è b̀è ntũ nti Yiè nKuyie nke feunè yebòkè, k̀è be bíi me nsòtè ǹè be yaabío. Ke me ndòori ǹè yíenní.

18

Esekiasi naámmè Sudaa k̀obe k̀oo kp̀ààt̀i (Wénté 2 Bekpààtìbè t̀òmmú 29:1-2. 31:1)

¹ Isidayeeribe kp̀ààt̀i Edaa bire Osee kp̀àt̀i benni t̀áánni miẽke nke Aasi bire Esekiasi naámmè Sudaa k̀obe k̀oo kp̀ààt̀i. ² Ò do yóo di tikp̀àt̀i ke m̀òke yebie nsipísidè ǹè yè̀ǹùmmú ndi, k̀èntò tikp̀àt̀i ke d̀ò̀ yebie nsipísidè ǹè yè̀wei ke bo Sedisademma. Sakarii bire Abi weè do tú o yò. ³ K̀oo ndòori ti Yiè nKuyie ndó d̀è o yà̀r̀i Dafiti do d̀ò̀r̀imè sósó. ⁴ Weè do p̀uò nyetòr̀è k̀epuò nsitenkaanìi k̀èk̀òũ Asedaa kutedòu k̀èb̀òkè f̀èsòomátìwààfè M̀oyiisi do d̀ò̀ fè, Isidayeeribe do kp̀àà ke fè t̀uòmmu ntihúuntì k̀ètuòkenni de m̀ǹǹi, k̀è b̀è fè yu ke tú f̀èsòomátìwààfè. ⁵ Esekiasi do d̀ómu mediè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù k̀èp̀ètè Sudaa kp̀ààt̀ibè sòmbè, b̀èè ò niiténè ǹè b̀èè ò t̀unní. ⁶ K̀oo ntaunè ti Yiè nKuyie nweti weti, ò í nkù yatenè k̀èntũ nKuyie ntannò kù do dùò nyè M̀oyiisi. ⁷ K̀è ti Yiè nKuyie nni nhò bonè k̀òo d̀òori d̀è demou yie. K̀oo yete Asidii k̀oo kp̀ààt̀i kpeti ke t̀enke í nhò bùó. ⁸ Weè do poté Fidisitèbe k̀efiete be tenkè k̀ètúotè b̀èè baa dihei be k̀ò yetuo k̀èntò k̀ètuòkenè yehèkè iduotí fité yè.

Sidii k̀oo kp̀ààt̀i Sadimanasaa pimè Sammarii

⁹ Sudaa k̀obe k̀oo kp̀ààt̀i Esekiasi kp̀àt̀i benni naannì miẽke nke Isidayeeribe k̀oo kp̀ààt̀i Edaa bire Osee k̀ò tikp̀àt̀i benni yiènni miẽke d̀ò̀ nke, Asidii k̀oo kp̀ààt̀i Sadimanasaa domè Sammarii eì k̀è d̀i pi. ¹⁰ K̀è d̀è mm̀òke yebie nyètáati k̀oo di na ke s̀ó nhEsekiasi bo o kp̀àt̀i benni kuónni, k̀è Isidayeeribe k̀oo kp̀ààt̀i Osee bo o kp̀àt̀i benni weínni. De benni ndi b̀è p̀òntemè Sammarii. ¹¹ M̀èm̀m̀e Asidii k̀oo kp̀ààt̀i p̀īmmúmmè Isidayeeribe k̀èk̀ònnè Asidii k̀è b̀è k̀anne Adaa, Abò k̀ò mpèémmè Kosáá tempè nnè Medii ekè. ¹² B̀è do í yie mm̀èè kpeí nke

ti Yiè nKuyie nnáànti, kètôte metaummè kù do nàké tìi kó dimàà ku kóo tǎnti Mǎyisi bè do í kènté tìmatì, bè me nyí nyie nke dǎò tìmatì.

*Asidii kóo kpààti Sānsedibu domè Sudaa kǎbe tenkè
(Wénté Esaii 36:1 nè 2 Bekpààtibè tǎmmú 32:1)*

¹³ Sudaa kǎbe kóo kpààti Esekiasi kpàti benni tepíitè nè dinaannì mièke nke Asidii kóo kpààti Sānsedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiètè.

¹⁴ De mǎnni kè Sudaa kǎbe kóo kpààti tǎ mbenitibè Dakiisi eì kè bèe nàké Asidii kóo kpààti ke dǎ: Okpààti tu ò cààrèmu a ò yóu ke ténke báá ò dokénè, kàa ò beke tì, ò yóo tì dǎòmu.

Kè Asidi kóo kpààti dǎ, wèe ò duó ntimátì péitì cidóòbè sikǎupísìwei (9000), mesǎo ncidóòbè sikǎusìwei (900). ¹⁵ Kè Esekiasii túóté timátì péitì tìi do bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditǎu mièke nè tekpààticíètè mièke timǎu. ¹⁶ Kòo pǎnte ti Yiè nKuyie ncíètè kó yecàkè kédate mesǎo nwenwe Esekiasi o mǎmmuǎ nhò do dànnemè tidabæeti tìi pǎinnè yecàkè. Kòo dè duó ndemǎu Asidii kóo kpààti.

*Wèe ni Senakedibe āāpǎmbè nàké tì
(Wénté Esaii 36:2-22 nè 2 Bekpààtibè tǎmmú 32:9-16)*

¹⁷ Kè Asidii kóo kpààti mbo Dakiisi kédeite wèe baké o kó fehāāpǎnnafe nè wèe baké tekpààticíètè, nè wèe bàa wenwe okpààti o mǎmmuǎ, nè behāāpǎmbè péu, ké bè tǎnko Sedisadæmmu okpààti Esekiasi borè. Kè bèe tuǎkoo kǎbáté kǎntǎkénè diyaahútári kó kuce, meniè mpūǎ nkùù néce ke taà dihei kubiriku. ¹⁸ Bè de mbo ke dǎ bè dǎ kǎyà okpààti kè Idikiya bire Ediakimmu wèe kòtí tekpààticíètè mièke kè weè né yǎnni nè Sebuna opátíwǎàti nè Asafu bire Soaa wèe tau dihei kó yepáte. ¹⁹ Wèe baké fehāāpǎnnafe kòo bè nàké ke dǎ: Nàkénè okpààti Esekiasi ke dǎ okpààti diewè Asidii kóo kpààti tu ti da beke ke dǎ: A tá ba ke kari? ²⁰ Yáa a yèmmè dǎ ntináànti detetirè kpeti tú itié nyi nè dikǎmbùǎ a kpéi nkàa bo ò dǎkénè? Yáa a yèmmè naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo kpààti kpeti? ²¹ Ò tu ò yému ke dǎ nha yèmmè naatinè Esibiti nwe a né í yé ke dǎ nhEsibiti dǎ ndipènni dii pǎnte dǎndi, kè wèe di pǎ ndii ò kǎute. Esibiti kóo kpààti me ndǎari bèe ò duó mbe yèmmè.

²² Kè dè yèmmè di bo yǎ di yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tǎ nkù dè né í tú kuù kó yetǎrè nyè nè yewūǎtǎrè Esekiasi pǎmmè o mǎmmuǎ nke nàké Sudaa kǎbe nè Sedisadæmmu kǎbe ke tú bè nfeu be wūǎ diwūǎtǎnni dii bo Sedisadæmmu mǎà? ²³ Kàa yèmmè dǎ nnè n cice Asidii kóo kpààti di mà, a dǎ fíéū! Kòo da duó nsisǎi sikǎupísidé (2000) kè nsà kàa bo péte bèe bo si dèke! ²⁴ A í yóo na kǎbaao n kóo kpààti kó betǎmbè mièke bá omáà bá ketíke wèe tu osǎmpǎu be mièke. Kàa yèmmè né naatinè Esibiti yóo da duómmè sisǎi nè si dèèbè! ²⁵ Di yèmmè dǎ nhò kǎtení nè omáà ndi ke bo pǎnte di nhei bá di Yiè nKuyie nyí dǎàà? Kuù ò nàké ke tú ò dǎ nké di pǎnte.

²⁶ De mǎnni Idikiya bire Ediakimmu nè Sebunaa nè Soaa, kè bèe nàké wèe ni Asidii kóo fehāāpǎnnafe ke dǎ: Ti da báámmu nti náánnè Aramu eì kǎbe kó tináànti, bèe bo kuduotí ñnkè kè bè bá nyo.

²⁷ Wèe baké Asidii kóo behāāpǎmbè kòo dǎ: N kóo kpààti í n tǎnni kè m bo tì nàké fǎ nnè a kóo kpààti dii mǎà. Ò pètinke n tǎnni kè m bo tì nàké benitibè mbe bèe bo kuduotí ñnkè, dǎndi nè bè, di yóo di di mínti kǎyà di yǎnkúmè.

²⁸ Mèmmè wèe ni Asidii kóo fehāāpǎnnafe ò cǎmmúmè kǎpǎkè nè Sudaa kǎbe kó tináànti ke dǎ: Kǎnténè Asidii kóo kpààti diewè tu mù: ²⁹ Ò tu Esekiasi báá benné ké ndi sou nhò í yóo na ké di fietè o nǎu mièke. ³⁰ Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóo di deeté. Bá Asidii kǎbe báá pǎnte dihei. ³¹ Asidii kóo kpààti tu dí báá yie nhEsekiasi kpeti, di taunnè wenwe Asidii kóo kpààti, kè dǎe yie nkè di nyo mbá wèe o paku kó tidiiti ke cáá fínyí nè fikíè de be ke yǎ mbá wèe o binte niè, ³² ke kǎmmúnè ò bo tuǎkenímè ké di túóté kǎkǎnnè kǎkǎnnè dihei dii dǎnnè di kperi, kè tidiiti nè detie mbè tu dè

fínyĩ nè bè tu dè odiffè bè dii dèè be mekàsààmè kè dè bo, kè mecekùò mmúnke bo di mieke, kè dí mbo debore ke báá kú die ndetetirè. Di báá kénté Esekiasi di náá nti ke tú Kuyie nyóó di deeté. Ò di fétinkomu. ³³ Yehékè teyè kó yebòkè na ke bè deeté kè Asidii kóo kpààti í bè pĩnnáà? ³⁴ Amati nè Adipadi kó yebòkè bore? Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa de kpeye bore? Yè deeté Sammarii kòbe kòò í bè naà? ³⁵ Ɔndi èi kó dibòò na ke deeté di kó ketenkè kòò kè yóu kè di Yiè nKuyie nné bo na kédéeté Sedisademmu?

³⁶ Kè bè ndò nkáré bá òmòu í mbè tènné tìmatì. Ke yé okpààti Esekiasi do bè nàkémè ke tú bè báá ò tènné tìmatì. ³⁷ Kè Ikidiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticfètè nè opátíwãàti Sebuna nè Asafu bire Soaa wèè tɔu dihèi kó yepáte kè bèe kèrì be yààti kéwētooo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó fehāāpònnafe ò bè nàké tì.

19

Esekiasi beémme Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii o kpeti (Wénté Esaii 37:1-7)

¹ Okpààti Esekiasi ti kèè dii mǎnni kòo yèmmèe caàrè kòo kèrì o yààti ke dáátí kufòòtònkù kéntati ti Yiè nKuyie ncifètè, ² kètɔ nhEdiakimmu wèè kòtí tekpààticfètè nè o pátíwãàti Sebuna nè ikuó nùbè bèè tu bekótìbè ke dò bè ndáátí tifòòtònti kékote Amati bire Esaii Kuyie mpāānāānti náāntò borè. ³ Kóò nàké ke dò: Okpààti Esekiasi tu tí da nàké ke dò: Yie nkó diyie tu meyeñcaàrimè kperi ndi, ti pàkému, Kuyie nkuu ti poté ke ti di ifei. Ti kperè dònne kupeitéyonku ɔɔ íté mèmme onitipòkù kè muwērímú né ò dònté ò bo nòrímè kè debiree yènni. ⁴ Kè dè naati ti Yiè nKuyie nha tũ nkù bo nkeè Asidii kóo kpààti tōnni wèè ni o āāpòmbè, kòo kù sàrmú mèè boti ke bo ò poté yesāāmbè ò kù sàrmú yèè kpéi. A né kù bāntè ku kòbe bèe kpaá be kpéi.

⁵ Kòo kpààti Esekiasi kó yetōrèe tuokoo Esaii borè. ⁶ Kòo yè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí nàké okpààti Esekiasi ke dò o kōmbùàti bá nduò ò kèè tii náānti nè yesāāmbè Asidii kóo kpààti tōnni kè bè kù sàrmú yè kpéi. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuú mómmonku yóó ò ānné meyèmmè mèè bo nte kòo keè tināānti mati kékò nho cie kè kùu duó nkè bèe kè nhò kù.

Asidii kóo kpààti wāri dii pátiri ke bo donné Sedisademmu kòbe kōmbùàti (Wénté Esaii 37:8-13 nè 2 Bekpààtìbè tōmmú 32:17)

⁸ Mèmme wèè ni Asidii kó behāāpòmbè ò kèèmmè Asidii kóo kpààti itémè Dakiisi ke kòte ke do Dibuna mudoò, kòo ke nhò sōntóo. ⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tiidakaa kàriní mèmme ke bo ò do mudoò. Kòo yíe tō nke dò bèe nàké Esekiasi ke dò: ¹⁰ Asidii kóo kpààti tu ti da nàké ke dò: Kuyie nha duó nkù a yèmmè kù báá da souté kaa yèmmè ndò nhò í yóó pònte Sedisademmu. ¹¹ A mómmon nha kèèmu wenwe Asidii kóo kpààti ò dòò dè yehékè teyè, ò yè kùòmè yemou páii, kè fí nyèmmè né dò nkù bo da coonnaà? ¹² Kosāā nè Anaa kperi nè Desefu kperi nè Edennibe bèè do bo Tedasaa de kó ibotí yembè ò kùu ò i bókè na ke ò deetáà? ¹³ Amati nè Adipadi nè Dayii nè Sefadifaimmu nè Enaa nè Ifa ye kpààtìbè bo de?

Esekiasi bántèmmè Kuyie (Wénté Esaii 37:14-20)

¹⁴ Kè Esekiasii còutè dipátiri yetōrèe nou mieke kékaa nkédeè kéta ti Yiè nKuyie ncifètè ké di pĩnte ti Yiè nKuyie nyiikè, ¹⁵ ké kù bántè ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, fí nwèè kàri a taummè tɔu beñkèmbàribè fènti ñnkè, fíò baké yekpààtiyɔ yemou yèè bo ketenkè. Fí nwèè dòò ketenkè nè keñkè. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie n da báámmu kénté kékeè! Sīnnéní keyà! A bomu fí nti Yiè nKuyie, keè Sennakedibu da sáámmè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie! Mómmon nwe nhAsidii kóo bekpààtìbè dèèmmè ibotí tei kó yehékè yemou. ¹⁸ Ke cóu mbe bōotenkaani,

kétõũ de be. ³⁰ De m̀onnì Sudaa k̀obe bèè bo nkpaá, be cĩẽ mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe. ³¹ Sedisademmu nwe bèè bo yenté bè yè̀tìnímè Siyõõ tã̀rì ndi bè yè̀tìnímè ti Yiè nKuyie M̀pakεdaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te, kòò yóó mè d̀òò. ³² Kè t̀ì tukúnè Asidii kóo kpààtì, nte ti Yiè nKuyie nnàké t̀ì o kpéi. Kù tu ò í tati di nheì, ò báá dì tãũ ipie, ò me mbáá dì do nè tid̀p̀iiti, yoo wèè ònné di duotí mutáá nkéna kéta. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie mbéimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wèti ke bo poo nhò kètení kùu ce nku kékònnè. ³⁴ N yó nkãnkému di nheì ké dì deeté n yè̀tìrì kpéi nnè n kóo t̀õntì Dafiti kpéi.

Sennakedibu yĩ̀kemè dikpànni ke kò

(Wénte Esaii 37:36-38 nè 2 Bekpààtìbè t̀õmmú 32:21-22)

³⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditõnnii k̀etení Asidii k̀obe kó dihã̀p̀ònkari, kékuo benitibè tekoupiptè nè sikoupiisni (18000). Kè dèe wenté kè bè nsó m̀becírìbè beè máa duó duó. ³⁶ De m̀onnì kè Asidii kóo kpààtì Sennakedibuu uuté o ã̀p̀ònkari kéité kékò nkémbò Ninifu. ³⁷ M̀em̀me ò tamè diyie mari o b̀òò Nisidaki tou kènnínkú di ìkè, kòo bí Adadamadeki nè Sadetisee, kè bèè ò kũ̀ disie kékuo kécoké kékote Adadati eì, kòo bire Eda-Adonnii s̀oté o kpàtì.

20

Esekiasi muokemè kè Kuyie nhò miékunne

(Wénte Esaii 38:1-8 nè 2 Bekpààtìbè t̀õmmú 32:24)

¹ De kó dimõnni ndi Esekiasii muokemè kéduúnnè mukũ̀ nkè Kuyie mpããnaantì náantò Amoti bire Esaii kote o borè, kòò nàké ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntú a tũntè a cĩ̀tè kpeti, a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasii tũntè o ìkè kécuó nkumari, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀ò: ³ Áú! Ti Yiè nKuyie. N da báámmu, n kuó m̀mesém̀mè. A yému n da tũmmè nè n yèmmè memou ke d̀òrì a dómè.

Ò me nyĩ kékuó.

⁴ Kè Esaii nkpaá ke mu nyí yè tekpààtìcĩ̀tè kó kudànkù, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke d̀ò: ⁵ Wète kénáké n nitibè kóo kpààtì Esekiasi ke tú: N yè mmí ndi Yiè nKuyie nho yà̀rì Dafiti do tũ nkù, n kèèmu ò n kuónnèmmè ke yà o nannieti, ke yóó ò miékunne diyie tã̀nni yiè, kòo ta n cĩ̀tè mieke. ⁶ M bo ò yiè yebe ntepiptè nè yè̀nùmmù, kòò deeté wenwe nè di nheì, kè Asidii kóo kpààtì báá dì na. N yó nkãnkému di nheì n yè̀tìrì kpéi nnè n kóo t̀õntì Dafiti kpéi.

⁷ Kè Esaii d̀ò, bèe nante fikie kó yebe kéwaare okpààtì m̀ò ndè, kòo mieté.

⁸ Dè do s̀ nhEsekiasi bekemu Esaii ò yóó yà mù kébanté ke d̀ò ti Yiè nKuyie nyóó ò miékunne diyie tã̀nni yiè kòo wète kéta ku cĩ̀tè.

⁹ Kè Esaii d̀ò: Nte a yóó yà dè kébanté ke d̀ò nti Yiè nKuyie nyóó d̀ò kù béi nti, medèè mbo tote yedetisàké tepítè tẽmè. A dó mèè keté de ìkàa kè de f̀õnkúò? ¹⁰ Kè Esekiasi d̀ò: Dè í yòunè medèè mmè bo kètemè de ìkè, n dó mèè botí dif̀õnkúò ndi.

¹¹ M̀em̀me Esaii bàntèmè ti Yiè nKuyie nkè medèè mbotire kétuoke yedetisàké tepítè.

Esekiasi còutèmè Babidanni kó yeheikentòrè

(Wénte Esaii 39)

¹² De kó yemòrè mieke nke Babidanni kóo kpààtì Badadanni bire Medodaki-Badanni t̀õnnènnimè benitibè yepãrè kè bè bo d̀ou nhEsekiasi o muoke mèè kpéi. ¹³ Kè Esekiasi bè còuté ké bè benke o kpàtì s̀òrì kùu dieku nè timàtì péitì nè mesò nnè tihúuntì tibotí tibotí nè mekàsààmè, ké bè benkenè o kpàrinenti s̀òrì dè. Ò kó yesòrè yemou cénke, dèmarè í nsùò nhò í bè benke dè tekpààtìcĩ̀tè mieke, yoo o mómmuò nho cĩ̀tè.

14 Dè yí mēmme kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò Esaii kətooo o cīṅtè kóò beke ke dò: Benitìbè bèè kàtení a cīṅtè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihei dētiri ndi Babidənni. 15 Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtìcīṅtè miēke? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùò n yí bè benke dè n sòrè yeməu miēke.

16 De mōnnì kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké tì. 17 Ti Yiè nKuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààtìcīṅtè miēke kékōnnè Babidənni, kétúóté a yembè do kou dè, kəntə kətuəkenəni yíe ndəmarè í yó nkpaá. 18 A mómumu nha bí a peité í bè bo í pīrmú kékōnnè Babidənni, ké bè fōmmu ké bè pīnnè tekpààtìcīṅtè miēke mutōmmú.

19 Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàa ntì wennimu. Nè o yèmmè miēke ke né tú: Kè kunaatì cēnke bo n kó dimənnì kè tìmatì í n kəōnnè.

20 Esekiasi də̀rìmè səmmə, ò dòò dèè kó dimàà, ò do məke dii kōmbùò nè ò maá mèè botí kubinku dihei kékeú kukondəú kékpēnnéni meniə ndihèi, dəndə kó dimàà dè wārimu Sudaa kpààtìbè də̀rìmè pátiri miēke. 21 Kòo kú kòo bire Manansee səoté o kpàtì.

21

*Manansee náammè Sudaa kəbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 33:1-10,18-20)*

1 Manansee do yóó di tikpàtì ke məke yebie ntepiítè nè yèdèè ndi kəntə tikpàtì ke dò yebie nsipísìnùmmú nè yènnùmmú ke bo Sedisadəmmu, o yə yètiri do tú Efisiba nwe. 2 Kòo də̀ò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. Ò do tūnne ibotí kù do bèti í ké bè kənnè í do də̀ri ì səke nyi, 3 kéwēte kémaá o cice Esekiasi do pùò nyèè wūōtə̀rè, yetə̀rè borè kémaá dibə̀ò Baadi yetə̀rè kécíéké Asedaa tedə̀ú kéfíí, kənninku ke dəu ndiyiè nè otə̀nkù nè siwāā Isidayeeribe kóo kpààtì Akabu do də̀mè. 4 Kòo maá yebə̀wūōtə̀rè ti Yiè nKuyie ncīṅtè miēke Sedisadəmmu, kù do bè náké ke dò kù dó ku yètiri mborè. 5 Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó tidə̀nti tidé miēke yewūōtə̀rè, diyiè nè otə̀nkù nè siwāā de kpéí, 6 kékuə o bire kétuə, kənkə̀ri tipāāti ke náānnè yebəkè, ke waà mbenitinəmbè bèè yu becíribè, nè bèè bourí tinùbooti kəndə̀ri medə̀rìmè péu ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè ku miēke ò yè. 7 Kòo tanné tebə̀atenkaanitè Asedaa Kuyie ncīṅtè miēke. Ti Yiè nKuyie ndo nákému ku kóo tōnti Dafiti nè o bire Sadoməə ke dò Isidayeeribe tenkè miēke kù tāāté ke dó ku yètiri mbo Sedisadəmmu nwe nè ku cīṅtè miēke. 8 Kè dè bo yie nkè ku nìtìbè Isidayeeribe ténke bá nháá ntipiiti timəu kédéténè ketenkè kù duó nkè be yembè, kè bè cēnke də̀ri kù bè náké tì timəu ku kuó iməu ku kóo tōnti Məyiisi bè wāri í. 9 Sudaa kəbe me nyí nyie ti Yiè nKuyie nkpeti kè Manansee bè fétinne kè bèe də̀ò meyi nképḗtè ibotí Kuyie ndo kùò í ké bè kənnè í do də̀rìmè.

10 Mēmme kè ti Yiè nKuyie nní mbè nnāānnè kè ku pāānāaṅtì náāmbè tū̀onko. 11 Sudaa kəbe kóo kpààtì Manansee me ndə̀rìmè isəke kperə, kédə̀ò meyi nke dè pḗtè Aməriibe bèè do dè bo nè dimənnì bè do də̀rìmè, weə tanné Sudaa kəbe bəməu mubə̀féu miēke. 12 Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū̀ nkù tu mù: Kù tu kù yóó duənní mèè yei nSedisadəmmu nè Sudaa kəbe tenkè, bèè kó dimàà bo tì kèè tì bo kpééte be to. 13 Kù tu kù bennénè Sammari kùò ōū kù yóó ku mbennénè Sedisadəmmu. Kù anténè fèè nuəfè Akabu cīṅtè, kù yóó fe nhanténè Sedisadəmmu, kóò eitè bè ōō eitè mèè botí dibuu kékónténè di ĩnkè. 14 Ku nìtìbè bèè bo nkpaá, kù bo bè útóo. Kù bo duó nkè be dootitə̀bè mbè pī nke fekù be kperə. 15 Ke yé nè be yembè yèmə Esibiti bè baa də̀ri kù í dó dè nde kényiinko ku miēke nè yienni.

16 Sudaa kəbe kóo kpààtì Manansee do kùənnəmu benitìbè péu bèè í càke mùmamù, kè be yī mpíe nSedisadəmmu èi. Ke né yíénè meyi nhò tanné Sudaa kəbe mèè miēke, kè bè ndə̀ri ti Yiè nKuyie nyí dó dè.

¹⁷ Manansee kó medòrìmè sòmme ò dòò dèè kó dimàà nè ò dòò mèè yei ndemou dè wàrimu Sudaa kpààtibè dòòrìmè pátiri mieke. ¹⁸ Kòo kú kè bèè ò kùnné okpààti cǐtè kó mupérímù bè tú mù Usaa mu mieke. Kòo biré Aməə səoté o kpàti.

Aməə naámmè Sudaa kəbe kóo kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 33:21-25)

¹⁹ Aməə do yóó di tikpàti ke məkə yebie nsipísidè nè yèdèè ndi, kéntə tikpàti ke dò yebie nyèdèè ke bo Sedisademmú. Kòo yə yètiri tu: Mesudemeti Adusi biré, Yotiba ei kou. ²⁰ Kòò dòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè o cice Manansee baa do dòòmè memómomməmmə, ²¹ kètūnne o cice borime weti weti kénfeu yebəkè o cice do feu yè ke ninku ye ìkè, ²² kédootóo ti Yiè nKuyie nho yembè do tū nkù, ò í ntūnne ku kó kuce.

²³ Mémme kòo tūmbèè cómmú ke bo ò bə nkóò kùə o cǐtè mieke. ²⁴ Kè dihèi kó benitibèè bè poté kékuə, kéduó nkòo biré Sosiasii səoté o kpàti.

²⁵ Aməə dòòrìmè sòmme ò dòò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dòòrìmè pátiri mieke. ²⁶ Kòo kú kè bèè ò kùnné o cice fəti mieke Usaa pérímù. Kòo biré Sosiasii səoté tikpàti.

22

Sosiasii naámmè Sudaa kəbe kóo kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:1-2)

¹ Sosiasii do yóó di tikpàti ke məkə yebie nyèni ndi kéntə tikpàti ke dò yebie nsipísitāāti nè dimāà, ke bo Sedisademmú kòo yə yètiri tu Sedida Adaya biré Bosikati ei kou. ² Kòo ndəəri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tūnne o yààri Dafiti borime mmə weti weti, ò í nyóu mèmamè.

Sosiasii pètémè Kuyie nkuó pátiri ku cǐtè mieke
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:8-18)

³ Sosiasii do bo o kpàti benni tepíitè nè diniínni mieke nke kətō nho kóo pátíwāāti Safāā Asadia biré, Mesudammú yaàbiré, ke dò bèè kəte ti Yiè nKuyie ncǐtè, ⁴ kénáké ikuó niùti diewè Idikiya kòo ya timáti péiti bè təní tì ti Yiè nKuyie ncǐtè kpéi, mbèè tè bàà kè bè tì cuó tì màmè, ⁵ kè tì tùóté kéduó mbèè baké ti Yiè nKuyie ncǐtè tūntimù kó mutómmú, kè bèè yietí bèè pī mmutómmú ku cǐtè mieke ke tūnni dèè càke. ⁶ Bedabeesūðbè, nè bèè ni mumarimù, nè bemaribè, ke donnè ideí nè yetádieyè kètūntenè Kuyie ncǐtè. ⁷ Kè bè bè duó mbè bá mbékú ke tú bèè náké bè tì pīnnè mèè botí mutómmú, ke yé bè pīmmè kè dè wennnimu.

⁸ Kè ikuó niùti diewè Idikiya náké opátíwāāti Safāā ò pètémè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ku cǐtè mieke, ké di nhò duó nkòo kaà. ⁹ Ò kàà mmemme kédeè kəkəte kénáké okpààti ke dò: Tínti a kó betómbè ti tùótému timáti péiti ke duó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncǐtè kó mutómmú.

¹⁰ Kòo náké okpààti ke dò: Ikuó niùti Idikiya weè n duó ndipátiri mari, ké di nhò kàa.

Osiiasii beémmè onitipòkù wèè náá nKuyie mpāānāānti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:19-28)

¹¹ Okpààti kèè memme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékēté o yàati, ¹² kénáké ikuó niùti Idikiya nè Safāā biré Ayikammú nè Misee biré Akibəə nè opátíwāāti Safāā nè okpààti kóo tūnti Asaya ke dò: ¹³ Kətenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nnè benitibè kpéi, Sudaa botí kuməu kpéi nkéyà dipátiri bè mè mpèté di tō tì! Ti Yiè nKuyie mmieke ti yè mediè mmè ti yembè í yie mmè kpéi nke tūnne dipátiri dii ntə tì, bè í yie nke dòò di yé mmù.

¹⁴ Mémme ikuó niùti Idikiya nè Ayikammú nè Akibəə nè Safāā nè Asaya bè kətemè onitipòkù Udida borè wèè náá nKuyie mpāānāānti. Kòo dəu yètiri tu Sadummú Tikifa biré, Adasi yaàbiré kòò bàà ikuó yàati. Də kóo nitipòkù do bo Sedisademmú nwe, dicəkarì bè tu di: Dihèi pànni kè bèè ò náké bè tō tì. ¹⁵ Kòo bè tēnné ke dò: Kətenè kénáké onitì wèè

di tōnní m borè ke dō: Ti Yiè nKuyie ntu ¹⁶ Sudaa kabe koo kpààti kaa ndii pátiri náá mmèè yei nkpéi mè yóó bóte Sedisademma nwe nè o nìtibè. ¹⁷ Bè kù bantóo mèè kpéi nke tuò ntihúúnti yebakè kè be dōrímè ínkò ku mièke. Dèè te kè ku mièke yè di nheì, ke í yóó bonke. ¹⁸ Dí náké Sudaa kabe koo kpààti wèè di tōnní kè di bo beé nti Yiè nKuyie nyIsidayeεribe tū nkù ke tú ò kèè tì náànti yóó dōomu. ¹⁹ Ò né mè nti kèè mè kòo yèmmè cààrè, kòo kékùnne omáà. Kù nàké tì di nheì kpéi nnè di yembè kpéi. Meyei ndiemè mèè yóó bè tūàkení kè be tenkèe naá Kuyie ncōō kè. Ò mè nkērímè o yààti ke kōmmú ku ìkè kù tu kù kèèmu. ²⁰ Nè de kpéi nkù tu kù bo ò òmpùnne o yembè borè bàmmù, o nānfè báá yà meyei nkù yóó banténimè Sedisademma. Mēmme kè bèe kote ke tì nhò nàké.

23

*Okpààti Sosiasi kaammè benitibè Kuyie nkuó pátiri
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:29-32)*

¹ Kòo kpààti tíi nSudaa naàmùnkù kó bekótibè, nè Sedisademma èi kabe, ² kékote ti Yiè nKuyie ncīètè ke neínè Sudaa èi kabe nè Sedisademma èi kabe bemou, ikuó niùbè nè ti Yiè nKuyie mpāānānti náām̀bè nè benitidiebè nè cénkoo kabe, benitibè bemou. Kòo bè kaa nyikuó pátiri bè pètè dì ti Yiè nKuyie ncīètè mièke dimou. ³ Kòo nkpaá cómmú diwūštōnni ìnkè, kédōunnè ti Yiè nKuyie ndinùù dìi tu bè ntū be Yiè nKuyie kényie nku tannò nè ku kuó nè ku tié nè be yèmmè memou, kéndōori tìi kó dimàà wāri ikuó pátiri mièke ti yē mmù. Kè benitibè bemou dō: Ti yiemmu ke bo ntaunnè Kuyie.

*Bè wète ke tūntemè Kuyie mbáammù Sudaa tenkè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:3-5)*

⁴ Kòo kpààti náké ikuó niùti diwè Idikiya nè bèè ò tūnko nè bèè bàa ti Yiè nKuyie ncīètè ke dō bèè denne tinenti bè do pīñnè tì dibòò Baadi nè Asedaa nè diyie nè otānkù nè siwāā de tōmmú ti Yiè nKuyie ncīètè mièke. Kè bèè dè denne Sedisademma ké dè tūò nSetinōo biriku, kèto de tápei nkékōtenè Betēdi. ⁵ Kè bèè beti bèè do ni ibōoku Sudaa kpààtibè do ānnè bè kè bè ntùò ntihúúnti yetòrè yèè bo Sudaa tempē mmieke nè yehèkè yèè tākénè Sedisademma nè bèè do tuò ndibòò Baadi nè otānkù nè siwāā simou boti tihúúnti. ⁶ Kè bèè uuté Asedaa tedou ti Yiè nKuyie ncīètè mièke, kèdenne Sedisademma, kékōtenè Setinōo kubiriku ké kù tuò nkè kùu naá mmutápei nkè bèè mù útóo ifōti mièke. ⁷ Kè bèè puo nyetuo bè do maá yè kètannè benitipòbè bè do soó mbè kénkōri ke bè dounè be kó ikuó yèmmè. Nè benitipòbè do òō nkāri dè ke duòkù tiyààti bè ò nhā tì ke dōunnè tebōotenkaanitè Asedaa.

⁸ Kè Soasii duó nkè bèè yúní ikuó niùbè Sudaa tenkè kemou mièke kè bèè sīnkùnne yetòrè bè do tuò nyèè ìnkè tihúúnti kékēté Kebaa kèntō kètuōkenè Berisebaa yèè bo dibòri bè do tú dì diheì yiè nSosuwee kó dibòri borè. Kè bèè puo nyeteyè yèè bo a bo ntatoomè diheì kó dibòri kubakù cānku. ⁹ Ikuó niùbè bèè do tuò ntihúúnti yebōowūštòrè ìnkè bè í ndò mbè bo na kékōte ti Yiè nKuyie nkó diwūštōnni borè Sedisademma. Bè né bo na kēwēnnè be kabe tabè kécááké pēè wèè í kōorenè mutie mùu muuti.

¹⁰ Kè bèè sīnkùnne ditōnni dìi bo Benni-Inōmmu Biriku bè tu dì Tofeti, bè do ò ntuò ndii ìnkè ibí, kòo mōu ténke báá tuò ndenitidabire yoo denitipobire dibòò Mōdōki. ¹¹ Kè bèè kuó sisēī Sudaa kpààtibè do duó nsi kè bè bo ndōunnè diyie kè sī mbo ti Yiè nKuyie ncīètè kó dibòri také, ke tókénè tekpààticīètè kóo kóti Mēdanni-Mēdeki cīètè. O cīètè do tókénè bè do maá kùu dieku nku kékpeénnè Kuyie ncīètè, kètuò nnè sinaasēī bè do pā sī kè bè bo ndōunnè diyie. ¹² Kòo puo nyebōowūštòrè Sudaa kpààtibè do maá yè Aasi kó kudānkù ìnkè nè Manansee do maá yè ti Yiè nKuyie ncīètè kó dēdānnè dēdé mièke, kòo yè pānte kédéité kēútóo ye tāā nSetinōo biriku mièke. ¹³ Kòo cāke yebōowūštòrè Sado mō do maá yè Sedisademma kó yetòrè odifè tāri bakù cānku Sidoniibe bōyeiri Asitaditee kpéi nnè

Mɔabiibe bɔɔyɛiri Kemɔasi kpéi nnè Amɔniibe bɔɔyɛiri Midikɔmmu kpéi nkòo yè sɪnkùnnɛ yemɔu, ¹⁴ képuɔ nyebɔɔtārè bè do fiíkú yè kéu itedéi kètɔní bɛcírìbè kũḽ kɛ́píe ndè do bo yèè borè.

*Isidayɛeribe wète ke tũntemè mubáammu
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 34:6-7)*

¹⁵ Kè Sosiasii puɔ nNɛbati birɛ Sedoboammu do maá dìi wũḽtònni Betɛedi kó ditònni borè kètanné Isidayɛeribe meyeyi mmieke. Kòo dìi puɔ kécóu nditònni nè kutedáú, demɔu kè dèe naá mmutáá.

¹⁶ Mɛ̀m̀m̀e ò wèntémè kɛ́yà ifṵti ìi do bo deborè ditārì ìnkè kètṵ nkè bèè kũténì bɛ kũḽ kòò yɛ còu ndiwũḽtònni ìnkè, kè dìi sɪnkùnnɛ kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pǎánáànti náàntò kòo ti béi, Sedoboammu dèke dìi m̀nni diwũḽtònni ìnkè dibanni yiè. Ò de mbo kɛ́wénté kɛ́yà Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do nàkè de kó tipǎánáànti o fṵti.

¹⁷ Kè Sosiasii beke ke d̀: Difṵtítārì dii we nkó kufṵti kperi ndi?

Kè diheì yembèe ò tɛ́nné ke d̀: Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do iténì Sudaa tenkè kékɔtenì kénáké a me mbo ke d̀ori ti yíe, nho fṵtítārì ndi.

¹⁸ Kè Sosiasii d̀: Yóunè de kó kufṵti, di báá kù kàáké! Mɛ̀m̀m̀e kè bèe yóu o kũḽ òm̀òu í nyè kũtè, kɛ́yóunè múnke Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do yènnì Sammarii tenkè o kpeye.

¹⁹ Kè Sosiasii múnke puɔ nyebɔɔtuɔ bè do maá yè Sammarii ekè mieke Isidayɛeribe kpààtìbè do maá yè kɛ́ii ti Yiè nKuyie mmieke. Kòo yè puɔ mpáíi ò puɔ mmèè botí Betɛedi kpeye. ²⁰ Kòo p̄immú bebɔɔyembè bèè dè bo kè bè fié bɛ bɔɔwũḽtòrè ìnkè, kécóunnè yenitikũḽ de kó yewũḽtòrè ìnkè.

Ò me nyí kèdeè kɛ́wète Sedisadɛmmu.

*Sosiasii duóm̀m̀e kè bèe baa ndiyentébanni
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 35:1, 18-19)*

²¹ De kó difōnkúò kòo kpààtì Sosiasii náké benitìbè ke d̀: Baánnè diyentébanni kédéúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì, kɛ́ntũ ntii wàri ku kuó pátìri mieke. ²² Nè bebaatìbè kó dim̀nni, kɛ́ntò kɛ́tuɔkennì bekpààtìbè kó dim̀nni Isidayɛeribe nè Sudaa kɔbe, bè do í baà ndiyentébanni mebotí. ²³ Okpààtì Sosiasii kpàtì benni tɛ́píitè nè diniínni ndi bè wète kɛ́baámmè diyentébanni mebotí Sedisadɛmmu ke bo déúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì.

*Sosiasii kpàtì m̀nku
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 35:20-27. 36:1)*

²⁴ Kè Sosiasii paa mpáíi Sudaa tenkè kemɔu mieke nè Sedisadɛmmu òm̀òu mieke bèè yu bɛcírìbè nè bèè bourì tinùbooti, nè bèè fiíkú bɛcírìbè, nè sibɔɔtenkaanìi, nè isɔke ìi kó dim̀àà do d̀ori Sudaa tenkè, nè Sedisadɛmmu om̀òu mieke. Sosiasii do tũnnɛ ikuó niùti Idikiya do pètè ti Yiè nKuyie nkuó pátìri dìi ku c̄t̄ètè mieke di yè mm̀u mm̀u, kékáútè dende kó dim̀àà páíi.

²⁵ Bekpààtìbè bèè do ò niiténè kèdi tikpàtì nè bèè ò tũnnɛnì òm̀òu do í bo wèè ò d̀onnè, wèè duó nhomáa Kuyie nnè o yèmmè mem̀òu nè o w̄rímú mum̀òu, kénd̀ori ti Yiè nKuyie ndo duó nyii kuó M̀yisi kòò ì wàri ì yè mm̀u.

²⁶ Bá nè mem̀m̀e kè Kuyie mmieke nkpaá p̄èi Sudaa kɔbe bɛ kóo kpààtì Manansee, wèè do cààrè ti Yiè nKuyie nkè ku mieke bè yè bá kè í nyie nke bo do. ²⁷ Mɛ̀m̀m̀e kè ti Yiè nKuyie mbè nàkè ke d̀: M bo kei nSudaa kɔbe m borè, n kei mmèè botí Isidayɛeribe. N yóo dootóomu Sedisadɛmmu diheì n tǎātè dìi, nè n c̄t̄ètè n do béi nke d̀ n yètìrì yó mbo t̄èè mieke.

²⁸ Sosiasi dǎ̀rìmè sǎmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà de wàrimu Sudaa kpààtìbè dǎ̀rìmè pátíri mièke. ²⁹ O kó tikpàtì mièke nke Esibiti kóo kpààtì Nèkoo kàrimè ke bo tee nhAsidii kóo kpààtì mudòò kukó nhEfadati borè. Kè Sosiasii ò dinté, kè Nèkoo ò kùò Mèkidoo kó mudòò ketimù mièke. ³⁰ Kòo kó betǎmbèè ò tùóté nè tekpàrinaasǎntè Mèkidoo kékònnè Sedisadèmmu, kóò kǔnné Sudaa kpààtìbè fǎti mièke. Kè diheì yembèè pǐ nYoakasi tikpàtì, kóò còú mmekùò nkòò sǎoté o cice Sosiasi kpàtì.

*Yoakasi naámmè Sudaa kǎbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:2-4)*

³¹ Yoakasi do yóò di tikpàtì ke mǎke yebie nsipísìdè nè yètǎati ndi kéntǎ tikpàtì ke dǎ̀ betǎàbè bètǎati ke bo Sedisadèmmu. O yǎ̀ yètìrì do tú Amitadi Yedimeyau bire, Dibuna èi kou. ³² Kòo dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè o yembè do dǎ̀ mèè botí weti weti. ³³ Mèmmè Esibiti kóo kpààtì Nèkoo ò pǐmmè kékpetínnè Dibuda Amati tenkè mièke bá ò ténke í ntú Sedisadèmmu kóo kpààtì. Kòo duó nkè bè nhò yietì dǎmpòò bá diì benni timátì péitì cidóòbè sikǎupísitǎati (3000), mèsǎ̀ ncidóòbè sikǎusitǎati (300).

³⁴ Kè weè kpààtì Esibiti kouu tùóté Sosiasi bire Ediakimmu kedúò nkòò sǎoté o cice kpàtì, kòò ò cèète diyètìrì kóò yú ke dǎ̀: Sosakimmu, kétúóté Yoakasi kékònnè Esibiti kòò ke nkú. ³⁵ Kè Sosakimmuu kéété o nìtìbè bá wè o wèrímú mamè ò bo duómmè timátì péitì, nè mèsǎ̀ nkè dè nsànnè Esibiti kóo kpààtì beke dè. Kè bè ní dè nhò duó nkòò dè duó nhokpààtì Nèkoo.

*Sosakimmu naámmè Sudaa kǎbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:5-8)*

³⁶ Sosakimmu do yóò di tikpàtì ke mǎke yebie nsipísìdè nè yènùmmù ndi, kéntǎ tikpàtì ke dǎ̀ yebie tepítè nè dimàà ke bo Sedisadèmmu, kòò yǎ̀ yètìrì tu: Sebida Pedaya bire Dumaa èi kou. ³⁷ Kòo dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè o yembè do dǎ̀ mèè botí weti weti.

24

¹ Sosakimmu kpàtì mièke nke Babidǎnni kóo kpààtì Nèbukannesaa ò domè kóò na, kòò ò bǎúté ké nhò bùú ke dǎ̀ yebie nyètǎati kéwète kéyete o kpeti. ² Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nduó nkè befèèbè Babidǎnni kǎbe nè Asidii kǎbe nè Mǎabu kǎbe nè Amǎniibe, kè bèè do Sudaa kó dikpààtiyuu ke bo di dèè páíí kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nǎkémè ku kó betǎmbè ku pǎánǎantì náam̀bè kè bèè tì béi. ³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè dende kó dimàà bè tǔ̀kení ke bo bè kei nku borè nde, Mananse kó meyei nkpréi nnè ò dǎ̀ dèè kó dimàà, ⁴ nè ò do kùò bèè nìtìbè kè be yǐ̀ ncóú nképiè nSedisadèmmu bá bè í cààrè mùmamù, mèè do te kè ti Yiè nKuyie nyete kù bo bè cǐémmè.

⁵ Sosakimmu dǎ̀rìmè sǎmmè ò do dǎ̀ dèè kó dimàà de wàrimu Sudaa kpààtìbè dǎ̀rìmè pátíri mièke. ⁶ Kòò kú kè bèè ò kǔnné o yembè fǎti. Kòò bire Sosakinni sǎoté o kpàtì.

⁷ Esibiti kóo kpààtì ténke í nyè o èi ke yé Babidǎnni kóo kpààtì do fiètemè o tenkè ò do te kè kétúóté Esibiti kó kukó nkétuǎkenè kukó nhEfadati.

*Bè pǐrímúmmè Sudaa kǎbe ke kònnè Babidǎnni
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:9-10)*

⁸ Sosakinni do yóò di tikpàtì ke mǎke yebie ntepitè nè yèni ndi, kéntǎ tikpàtì ke dǎ̀ betǎàbè bètǎati ke bo Sedisadèmmu. Kòò yǎ̀ yètìrì tu Nèusitaa Edinatǎ bire Sedisadèmmu èi kou. ⁹ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè. Ò do tǔ̀nne o yembè borime mme weti weti.

¹⁰ De mǎnni ndi Babidǎnni kóo kpààtì Nèbukannesaa domè Sedisadèmmu kóò pi. ¹¹ Kè Nèbukannesaa o mómmuò nkǎtení kédò diheì o ǎ̀pòmbè pi di. ¹² Mèmmè Sosakinni Sudaa kǎbe kóo kpààtì yènnímè kékǎte kóò duó nhomáà kéneinè o yǎ̀ nè o kó betǔmbè nè bè fǎmmu

bè kè tu tekpààtìcīētè kó bekótìbè. Kè Babidənni kó kpààtì bè pīrmú kédəò tidaatì. O kpàtì benni diniinni miēke do nke ò bè pīrmúmè.

¹³ Mēmme ò tòmè ti Yiè nKuyie ncīētè kó tinentì timəu tì do bo te miēke nè tekpààtìcīētè miēke kpèti. Kè bèe puə mmesəə nkó tinentì timəu Isidayeeriβe kó kpààtì Sadoṃəə do dəò tì ti Yiè nKuyie ncīētè kpéi, nkù do tì nàké ke yēmme. ¹⁴ Kòo pīmmú okpààtì kó bètūmbè nè bèè tu benitidiēbè, kè bè mbo tekəupííitè (10000), kēpīmmúnè bemaábè nè bèè dəəri yəcaukpetínyè, kè cēnkoo kəbe bèe nkpaá dihei. ¹⁵ Kòo tə Sosakinni nè o yə nè o pobè nè iwēi yembè nè bè fīmmu bè kè bè tu tekpààtìcīētè kó bekótìbè, kè bè kònnè Babidənni. ¹⁶ Bèè kó dimàà nə mmudoò kè bè mbo sikəupísìyiekè (7000) bemaábè nè bèè dəəri yəcaukpetínyè kè bembə mbo tekəupíitè (1000), kēpīmmú behāpəmbè yekōmbò yembè kékònnè Babidənni.

¹⁷ Kè Babidənni kó kpààtì túóté Sosakinni yə tāū Matanniya kédəò okpààtì kòo səté Sosakinni kpàtì. Kòo ò cēte diyètìrì kóo yu ke də: Sedesia.

Sedesia naámmè Sudaa kəbe kóo kpààtì

(Wénté Sedemii 52:1-3 nè 2 Bekpààtìbè təmmú 36:11-12)

¹⁸ Sedesia do yóo di tikpàtì ke məkə yebie nsipísidè nè dimáà ndi kəntə tikpàtì ke də yebie ntepíitè nè dimáà ke bo Sedisadəmmu. Kòo yə yètìrì tu Amitadi Sedemii birə Dibuna eì kou. ¹⁹ Kòo dəò ti Yiè nKuyie nyí də dè, ò do tūnne Sosakimmu borime mme weti weti.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu miēke do yè Sedisadəmmu nè Sudaa kəbe kè dəndə kó dimàà bè tū̀kənì, kè Kuyie mbè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidənni kóo kpààtì kpèti.

25

Babidənni kóo kpààtì pimè Sedisadəmmu

(Wénté Sedemii 39:1-7. 52:3-11)

¹ Sedesia kpàtì benni diwéinnì miēke do nke otànkù pínnwè miēke diyìè pínnì Nebukannesaa Babidənni kóo kpààtì domè Sedisadəmmu mudoò nè o āpəntìnnì diməu kécēte Sedisadəmmu eì kēpénné kudookəti kè ndi pi. ² Kè dèe tuəkə Sedesia kpàtì benni tepíitè nè dimáà.

³ Dibenni tànkù naanwè diyìè wéinnì ke ś ndikònnì dəuke bá benitìbè ténke í péú mudì. ⁴ Kè bèe duute kuduotí keyènkè, kòo kpààtì yè nè o āpəmbè kətūnne Adaba kó kuce, dibòrì kəku iduotí idé saku, kùu təkénè okpààtì pèrimù. Kè Babidənni kəbe fité dihei. ⁵ Kè Babidənni kəbe beti okpààtì kóo nìnte Sedikoo biriku kòo āpəmbèe cíté kóo yóu. ⁶ Kè bèe ò pī nkékatənè Dibuna Babidənni kóo kpààtì borè kóo nàké be də kóo də̀mè. ⁷ Kè Babidənni kóo kpààtì fíe okpààtì Sedesia bí o nuə mmiēke, kédoké Sedesia nuə nkòò bou timátì kékònnè Babidənni.

Bè wète ke pīrmúmè Sedisadəmmu kəbe ke kònnè Babidənni

(Wénté Sedemii 39:8-10. 52:12-30 nè 2 Bekpààtìbè təmmú 36:17-21)

⁸ Babidənni kóo kpààtì Nebukannesaa kpàtì benni tepíitè nè diwéinnì miēke nke Nebusadadanni tihāpəntì tì bàa okpààtì ti kóo kóti wèe tū nhokpààtì, ò tū̀kənìmè Sedisadəmmu, ⁹ kédúò nkè bèe cóu nti Yiè nKuyie ncīētè nè tehāpəncīētè nè Sedisadəmmu kó sicēi siməu, ke cóunnè benitidiēbè kó sicēi siməu. ¹⁰ Kè Babidənni kó behāpəmbè bèe cíennì tihāpəntì tì bàa okpààtì ti kóo kóti kè tì puə nkuduotí kùu fité Sedisadəmmu.

¹¹ Kè Nebusadadanni wèe baké tihāpəntì tì bàa okpààtì, kòo pīmmú bèe nìtìbè do kpaá dihei nè bèè do yè kóo tūnne nè benitìbè tə̀bè péu kékònnè o cie. ¹² Ke súò mbetenkútìbè máà bèè bo nkuuti nè bèè bo nhò fiku detie mbè tu dè fínyĩ.

¹³ Kè Babidɔnni kó behããpòmbèe bóké disɔwũḽ kó yesãnkè ti Yiè nKuyie nciētè kpeye nè ye kó yeteitiyè nè disɔwũḽ kó kunankú diékù kùu bo ti Yiè nKuyie nciētè kètɔ disɔwũḽ kékònnè Babidɔnni. ¹⁴ Kòo túóténè yesɔbɔ bè do ð nkounè yè mutápei nnè de kó tikãpentì nè de kó yese nè de kó ihaaké nè sibúkú sí. Dèè kó dimàà cénke tú disɔwũḽ kó tinentì bè do p̄innè ti ti Yiè nKuyie cīētè miēke mutōmmú. ¹⁵ Kuhããpònkù kùu baké tii bàà okpààti kè kùu túóté sisɔbúkú sí nè yebɔ bè do méúnè yè meyĩ ndèè kó dimàà cénke tú mesɔ nkperè nè timátì péiti kperè.

¹⁶ Sodomɔ do dðnnè dii sɔwũḽ ti Yiè nKuyie nciētè kó tinentì ti cēékù do í mɔke kù màmè. Yesãnkè dieyè yédé nè kunankú diékù nè tenaasántè tēè kù tɔ nè yecēētiyè. ¹⁷ De kó yesãnkè yédé, dimàà kó meokùmè do bo métiri bèwèi ndi, bá di kè di mɔke diteitiri di yómmè kè di okùmè bo métiri mèdémè nè dikéè. Bá dii teitiri ìnkè kè bè kpè mmesɔ nke fité kè dè dò nyetebe bè tu yè kèdènatì. Demou kè dè wè nke tú disɔwũḽ mää, ke me ndò nyédé.

¹⁸ Kè de kó kuhããpònkùu p̄i nyikuó niùti diewè Sedaya nè Sofonii wèè ò pòkoo, nè betɔbè bètãati bèè bàà ti Yiè nKuyie nciētè, kè bè kpetínnè. ¹⁹ Kè kùu p̄innè bè f̄onte wè kòò tu tekpààticīētè kóo kótì nè betɔbè mabè bènùmmù bèè wēñnè okpààti ke bo dihei miēke. Nè wèè baké behããpòmbè o kóo pátiwãàti, wèè p̄i mbèhããpòmbè nè dihei kó benitibè tɔbè mabè sipísikuò. ²⁰ Nebusadadanni wèè baké Babidɔnni kó tihããpònti weè do bè p̄irmú kékònnè Dibuda èi Babidɔnni kóo kpààti borè. ²¹ Kòò kè mbè kùò Dibuda èi Amati tenkè.

Meñme Sudaa kɔbe yèmè be tenkè.

Kedaya naámmè kùmàndáà Sudaa tenkè
(Wénté Sedemii 40:7-41:18)

²² Kè Nebukannesaa túóté Ayikammu yaàbire Kedadia Safanni bire kédɔò kùmàndáà kòò bo mbaké benitibè ò p̄irmú ke sùò mbè Sudaa tenkè miēke. ²³ Kè behããpòmbè iwēi yembè mabè nè be kó tihããpònti kè bèè keè Babidɔnni kóo kpààti dðmmè Kedadia kùmàndáà kékɔte o borè Misipaa. Nte de yembè yètè: Isimayeri nè Netanniya bire nè Soananni Kadeya bire nè Kedadia Tanneumeti bire Netofaa èi kou nè Yasanniyau Maaka bire, beè do mbe nè be kó behããpòmbè. ²⁴ Kè Kedadia be dɔúnnè dinùu ke dè: Di bá nyiékù Babidɔnni kɔbe kè di k̄m̀b̀ù̀à̀t̀ì bè duò, mbonè dihei miēke ke p̄i mBabidɔnni kóo kpààti tōmmú, di yó mbomu kè dè di naati timatì í yóò di kəkénè.

²⁵ Meñme otãnkù oyiénwè miēke Isimayeri Netanniya bire nè Edisamaa wèè do tú tekpààticīētè kou, kényiènnè betɔbè mabè tepítè, kè bèè kɔte képoté Kedadia kékua, kèwēnnénè Sudaa kɔbe nè Babidɔnni kɔbe bèè do o bonè Misipaa. ²⁶ Meñme benitibè bemou yòtemè Babidɔnni kɔbe, kétúóté besánpòbè nè bediebè nè bèè baké behããpòmbè kè bèè coké bemou kékɔte Esibiti.

Babidɔnni kóo kpààti dðmmè Sosakinni mesàà
(Wénté Sedemii 52:31-34)

²⁷ Bè me mp̄i nSudaa kóo kpààti Sosakinni kékònnè Babidɔnni, kè dè mmɔke yebie nsipísitãati nè yèyiekè, otãnkù tepítè nè odérìwè, diyie sipísidé nè diyiénni yiè kè Babidɔnni kóo kpààti Efidi-Medodakii di tikpàti, kóò kuó mmesémmè kóò kpeté kóò dènnè dikpetíntou, ²⁸ kóò nàké tináansààti, kóò níi nkoò mbaké bekpààtìbè tɔbè nè bè bè do wè nke bo Babidɔnni. ²⁹ Kòò duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààti, kényo nwenwe Babidɔnni kóo kpààti borè o fòmmu mumou miēke. ³⁰ Kòò kpààti weè nyé o kpéi nsãã, yewe yemou duómè, o fòmmu mumou miēke.

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì Di mpátíri tō tì nàaṅtì

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì nè didèrì yè wète ke kònté tì nàké tìnti Sammuyeyeri pátíri ketirì nè didèrì ye miéke nè bekpààtìbè pátíri diketirì nè didèrì ye miéke. Bekpààtìbè tōmmú páte yedé miéke ke né nàké kè dè ntukúnè Isidayeyeri nè Kuyie mbe kó metaummè.

De kó yepáte yèè ti benkú ke dò mbá nè meyei mmèè do Isidayeyeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kperi, Kuyie nyí yè ndinùù kù do bè dǎunnè dì, ke dǎari kù bo yímè ké bè dæéte bembè ku nitìbè bèè bo Sudaa tenkè. De kó kuce kuù tu Dafiti nè Sadomǎo nè Sosafati nè Esekiasi nè Sosiasi nè betǎbè betǎbè bèè do dǎari Kuyie ndómè. Be kó medǎòrìmè mèè benkú Kuyie nkuù dómè kédòò kù do dǎunnè dii nùù ku nitìbè

Diì pátíri ti benkú Kuyie nkuù tōmmú ketémè ku cǐètè nè bè kǎnnemè ikuù niùbè nè Defiibe. De kó dipátíri dii ti náá nDafiti weè do yàmè bè dòmmè kémaá Kuyie ncǐètè, weè dǎu nyikuù tōmmú. Kè Sadomǎo weè né maá Kuyie ncǐètè.

Di mpátíri nàaṅtì duó ke dòmmè

1. Isidayeyeri kó iwuo 1-9
2. Sauri kó mukũũ 10
3. Dafiti kó tikpàtì 11-29

ISIDAYEYERIBE KÓ IWUO NDUO KE DÒMMÈ

Adammu kéntǎ kétuǎkenè Esayuu kó iyaàbí

¹ Adammu weè do peité Seti kè Setii peité Enosi. ² Kè Enosii peité Kenaa, kè Kenaa peité Matadeyedi, kè Matadeyedii peité Yederi. ³ Kè Yederii peité Enoki, kè Enokii peité Matusademmu, kè Matusademmu peité Demeki, ⁴ kè Demekii peité Nōwee kè Nōwee peité ibí itǎāti: Semmu nè Kammu nè Safeti.

⁵ Kè Safetii peité Komèe nè Makoku nè Madaii nè Safǎa nè Tubaaadi nè Mesekei nè Tidaasi. ⁶ Kè Komèe peité Asekenaasi nè Difati nè Tokadima. ⁷ Kè Safǎa peité Edisaa nè Tadisa nè Kitimmu nè Dodanimmu.

⁸ Kè Kammu peité Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahǎa. ⁹ Kè Kuusi peité Sebaa nè Afidaa nè Sabuta nè Dakima nè Sabutekaa. Kè Dakima kó ibí ntú: Saba nè Dedanni. ¹⁰ Kè Kuusi yíé képeité Nēmudodi, weè do tú okpǎriteu ketiwè ketenkè ìnkè. ¹¹ Misidaimmu, weè do tú Dudimmu kǎbe nè Ananimmu kǎbe nè Deabu kǎbe nè Nafutuyimmu kǎbe, be yààrì. ¹² Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutǎo, beè do tú Fidisitǎbe yààrìbè. ¹³ Kè Kannahǎa peité o kóo po Posidonna nè Eti. ¹⁴ Kannahǎa weè do tú Sebusiibe nè Amariibe nè Kidikasiibe ¹⁵ nè Efiibe nè Adikiibe nè Sidoniibe, ¹⁶ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe be yààrì.

¹⁷ Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu nè Uusi nè Udi nè Ketee nè Mesekei. ¹⁸ Kè Adipakisadii peité Sedaa, kè Sedaa peité Ebee. ¹⁹ Kè Ebee peité ibí idéi. O kóo po yètìrì do tú Meyatimè. Nè be kó tináaṅtì Pedeki, ke yé de kó dimònni ndi benitìbè yàtemè. Kòo nantè yètìrì ntú Yokitanni. ²⁰ Kè Yokitannii peité Adimodadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²¹ nè Adodammu nè Usadi nè Diida, ²² nè Ebaadi nè Abimmayedi nè Sebaa, ²³ nè Ofidi nè Afidaa nè Yobabu. Yokitanni bí nyi memme.

²⁴ Kè Semmu peité Adipakisadi, kè Adipakisadii peité Seda. ²⁵ Kè Sedaa peité Ebeedi, kè Ebeedii peité Pedeki, kè Pedekii peité Deu. ²⁶ Kè Deuu peité Seduku, kè Sedukuu peité Naǎo, kè Naǎo peité Teda, ²⁷ kè Teda peité Abarammu. Kè dè mboní kè Kuyie nhò yu ke dò Abarammu.

28 Kè Abarahamuu peité Isaki nè Isimayɛɛri. 29 Nte Abarahamuu yaàbí yètè. Kè Isimayɛɛri peité Nɛbayɔti o kóo po, nè Kedaa nè Adeberi nè Mibisamuu, 30 nè Misemaa nè Duma nè Masa nè Adadi nè Temaa, 31 nè Yetudi nè Nafisi nè Kedimaa. Isimayɛɛri bí nyi mɛmmɛ.

32 Kè Ketudaa, Abarahamuu do yìè kètúóté wèè nitipòkù kòo ò peité Simidanni nè Yokisanni nè Mɛdanni nè Mandiyāā nè Isebaki nè Suaa. Kè Yokisannii peité Sebaa nè Dedanni. 33 Kè Mandiyāā peité Efaa nè Efɛɛ nè Enɔki nè Abidaa nè Edidaa, Ketudaa bí nyi nè o yaàbí.

34 Kè Abarahamuu birɛ Isakii peité Esayuu nè Isidayɛɛri. 35 Kè Esayuu peité Edifasi nè Deuyɛɛdi nè Yeusi nè Yaedamuu nè Koda, 36 kè Edifasii peité Temaa nè Omaadi nè Sefi nè Katamuu nè Kenasi nè Timuna nè Amadeki. 37 Kè Deuyɛɛdii peité Naati nè Seda nè Samaa nè Misaa. 38 Kè Seii kó ibí ntú: Dotanni nè Sobadi nè Sibeṣṣ nè Ana nè Disṣṣ nè Eɛɛ nè Disāā. 39 Kè Dotāā peité Ōdi nè Omamuu. Kè Dotāā tāū yètìrì ntú Timuna, 40 kè Sobadi peité Adiyanni Manati nè Ebaadi Sefi nè Onamuu kè Sibeṣṣ peité Aya nè Ana. 41 Kè Ana peité Disṣṣ. Kè Disṣṣ peité Amidanni nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. 42 Kè Eɛɛ peité Bideanni nè Safāā nè Yakāā, kè Disāā peité Usi nè Adanni.

Edamuu èi kó bekpààtìbè

(Wénté Tenketé 36:31-43)

43-50 Nte bekpààtìbè bèè do di tikpàti Edamuu èi kéféi mbetabè kè Isidayɛɛribɛ mu nyi mɔkɛ okpàati. Dinabaa èi kou Beṣṣ birɛ Bedaa weè do baké Edamuu kékú kè Bosedaa èi kou Sedaa birɛ Yobabuu cɔuté tikpàti, kékú, kè Temanni èi kou Usamuu túóté tikpàti, kékú kè Afiti èi kou Bedadi birɛ Adadii di tikpàti, weè do dokénè Mandiyāā èi kɔbɛ Mɔabu èi, kè bè na. Ò ku dii mǎnni kè Masedekaa èi kou Sammudaa di tikpàti kékú. Kè Sauri wèè do bo Deobɔti èi kó kukó mborè kòo di tikpàti. Ò ku dii mǎnni kè Akibṣṣ birɛ Baadi-Ananni sɔuté tikpàti. Ò ku dii mǎnni kè Pauu èi kou Adadi cɔuté tikpàti kèmpo Masabu birɛ Matededi kó dɛbirɛ Metebeyɛɛdi.

51 Okpàati Adadii ku dii mǎnni kè Edamuu naàmùnkù kó bekrétìbè beè mbaké. Nte be yètè: Timuna nè Adifa nè Yeteti 52 nè Odibamaa nè Edaa nè Pinṣṣ 53 nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa 54 nè Makidiyɛɛdi nè Idamuu beè do tú Edamuu naàmùnti kó bekrétìbè kɛ baké.

2

Sakɔbu birɛ Sudaa yaàbí

1 Nte Sakɔbu bè do yu wè ke tú Isidayɛɛri o bí yètè: Dubɛnni nè Simmɛṣṣ nè Defi nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunṣṣ, 2 nè Danni nè Sosefu nè Bensamɛɛ nè Nɛfutadii nè Kati nè Aɛɛ.

3 Kè Sudaa puokɛ Kannahāā èi kóo sapāā Suaa, kòo ò peité initidabí itāāti: Eɛ nè Onanni nè Seda. Edi weè do tú Mpo, kédṣṣ ti Yiè nKuyie nyí dṣ dè kè kùu ò kùṣ. 4 Kè dè mboní kè Sudaa kóo dapāā mpokù Tamaa ò peité initidabí tɛi idèl, kè bè mbè yu ke tú Pedesi nè Seda. O bí imɔu kè ìi wènné kèmbò initidabí inùmmù. 5 Kè Pedesi kó ibí ntú Etisidonnii nè Amudi. 6 Kè Sedaa peité Simudi nè Etanni nè Emanni nè Kadikṣṣdi nè Dada kè bè mbo initidabí inùmmù. 7 Kè Kadimii peité Akaa* weè do te kè Kuyie mmiekɛɛ do Isidayɛɛribɛ, kè yé ò do sɔnnɛmè Kuyie nyè mbè báá túóté dè kètiekɛ. 8 Kè Etannii peité Asadia, 9 kè Etisidonnii peité Yedamɛyɛɛdi nè Damuu nè Kadɛbu, kòo yètìrì terì ntú Kedubaii.

10 Kè Damuu peité Amminnadabu kè Amminnadabuu peité Nasṣṣ weè do tú Sudaa naàmùnkù kóo kóti. 11 Kè Nasṣṣ peité Sadima kè Sadimaa peité Boasi, 12 kè Boasii peité Obedi, kè Obedii peité Sɛsɛɛ, 13 kè Sɛsɛɛ peité ibí iyiekè. Kòo kóo po ntú Ediabu kòo nante Abinnadabu kè Aminnadabuu nante Simmɛ, 14 kè Samaa nante Nɛtanneyɛɛdi, kè Nɛtanneyɛɛdii nante Dadaii. 15 Kòo mɛ ntó nante Osemuu, kòo nante Dafiti, 16 kè be tǎbè ntú Seduya nè Abikayɛɛdi, kè Seduyaa peité Abikaii nè Soabu nè Asayɛɛdi kè bèè wènné

1:38 +Wénté Tenketé 36:19-21.

2:4 +Tamaa: Wénté Tenketé 38.

* 2:7 Akaa: Sosuwee pátiri miékɛ bè we nyu ke

tú Akāā.

bètããti. ¹⁷ Kè Abikayeedii peité denitidabire kè bèe dè yu ke dò Amasa o cice do tú Yetee Isimayeeeri wuò kou.

¹⁸ Kè Esidonni bire Kadebu pokù Asuba peité ibí ìnàà kè denitipobire yètìrì ntú Yediyoti nè initidabí ìtããti Yesee nè Sobabu nè Adidonni. ¹⁹ Asuba ku dìi m̀nǹǹ kè Kadebuu puoke Efadati kè Efadatii peité Uuri. ²⁰ Kè Uuri peité Udi kè Udii peité Besadedi.

²¹ Etidonni m̀ke dìi m̀nǹǹ yebie nsipísikuò, képuoke Kadaadi cice Makidi kóo sapàà nkòo ò peité Sekubu. ²² Kè Sekubuu peité Yaii weè do tieke yehékè sipísidé nè yètããti Kadaadi tempè mmieke. ²³ Kesuu èi nè Adamu èi kè ye kpààtibèe fietè Yaii kètieke yehékè nè Kenati eidíè, nè yehékè yèè yè t̀kénè yemou kè yèe ẁnǹné yehékè sipísikuò. Bèè do bo ye mieke bemou bè do tú Kadaadi cice Makiidi yaàbí nyi. ²⁴ Etidonni weè do po Abiya kékú kè Kadebuu duónè o pokù t̀u Efadata kòo ò peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Asuu, weè do keté Tekoa èi.

²⁵ Kè Etidonni kóo po Yedameyeedi pié ibí péu kè Dammu ntú o kóo po kénante Buna, kè Buna nante Odeni, kè Odenii nante Osemmu, kè Osemmu nante Aiya. ²⁶ Kè Yedameyeedi puoke onitipòkù t̀u Atada kòo ò peité Onammu. ²⁷ Kè Yedameyeedi kóo po peité Masasi nè Yaminni nè Ekee. ²⁸ Kè Onammuu peité Sammaii nè Yada. Kè Sammaii peité Nadabu nè Abisuu. ²⁹ Kè Abisuu puoke Abiyaii kòo ò peité Abanni nè M̀didi. ³⁰ Kè Nadabuu peité Sededi nè Apayimmu, kè Sededii kú bá ò í m̀ò̀te debire. ³¹ Kè Apayimmuu peité Iseii, kè Iseii peité Sesãã, kè Sesãã peité Adaii. ³² Kè Sammaii nantè Yada peité Yetee nè Sonnatãã, kè Yetee kú bá ò í m̀ò̀te debire. ³³ Kè Sonnatãã peité Pedeti nè Sasa. Yedameyeedi yaàbí nyi memme.

³⁴ Sesãã í m̀peité initidabí, képeité initipobí máà, kém̀m̀ke o t̀nt̀i Esibiti èi kou m̀u kè bè ò yu ke tú Yada, ³⁵ kòo ò duó nho kóo sapàà mm̀u kòo ò puoke kòo peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Ataii. ³⁶ Kè Ataii peité Natãã, kè Natãã peité Sabadi. ³⁷ Kè Sabadi peité Efudadi, kè Efudadii peité Obedi. ³⁸ Kè Obedii peité Yeu, kè Yeuu peité Asadia. ³⁹ Kè Asadia peité Edesi, kè Edesii peité Edasaa. ⁴⁰ Kè Edasaa peité Sisimaii, kè Sisimaii peité Sadummu. ⁴¹ Kè Sadummu peité Yekammia, kè Yekammia peité Edisamaa.

⁴² Kè Kadebuu peité o kóo po Mesa kòo nante Yedameyeedi, kè Mesaa peité Sifi nè Madesa, kè Madesaa peité Ebunə. ⁴³ Kè Ebunə peité Kodaa nè Tapua nè Dekemmu nè Sema. ⁴⁴ Kè Sema peité Daammu, kè Daammuu peité Yodikoammu, kè Dekemmu peité Sammaii. ⁴⁵ Kè Sammaii peité Maḏḏ, kè Maḏḏ peité Beti-Sudi. ⁴⁶ Kè Kadebuu puoke onitipòkù t̀u kè bè ò yu ke tú Efaa, kòo ò peité Anaa nè M̀sa nè Kasesi. Kè Adaa peité denitidabire ké dè yu ke dò Kasesi. ⁴⁷ Kè Yadaii peité Dekemmu nè Yotammu nè Kesãã nè Pedeti nè Efaa nè Saafu. ⁴⁸ Kè Kadebuu yí képuoke onitipòkù t̀u, kòo yètìrì tu Maaka, kòo peité Sebee nè Tidana. ⁴⁹ Kè dè m boní kòo yí képeité Saafu, kè Safuu peité Madimana nè Sefaa, kè Sefaa peité Makibena, kè Makibena peité Kibea. Be kó di f̀nkúò kè Kadebuu yí képeité denitipobire ké dè yu ke dò Akisaa.

⁵⁰ Nte Kadebu yaàbí kó yeyètè: O pokù Efadata kóo po do tú Uuri, kòo nante Sobadi, weè do keté Kidiya-Yeadimmu kó dihèi, be ỳf̀ù̀ bè do bo bètããti ndi. ⁵¹ Sadima weè do keté Betideemmu èi. Kè Adefuu keté Beti Kedee èi. ⁵² Kè Sobadii keté Kidiya-Yeadimmu èi. Kè Sobadi yaàbí mbo Adowee nè Menuoti kòbe èi kó dikèè. ⁵³ Bèè kó tinaàm̀nt̀i do tú Iditiibe nè Putibe nè Sumatiibe nè Misedaiibe bèè do bo Sodaa èi nè Esitaadi kperi ye mieke.

⁵⁴ Sadima yaàbí do tú Betideemmu èi kòbe nè Netofaa èi kòbe nè Adidoti-Beti-Yoabu èi kòbe nè Manaati èi kòbe kó dikèè nè Sodaa èi kòbe, ⁵⁵ ḱyíénè bèè ý yepáte be kó tinaàm̀nt̀i. Bèè do tú Yabesi èi kòbe bèè do tú Tidatiibe nè Simatiibe nè Sukatiibe nè bè tu bè Keniibe Amati kó kuwə nkòbe, bèè pié Dekabiibe.

3

¹ Nte Dafiti kó initidabí ò peité ì Ebunṛṛṛ i kó yeyètè: Amunṛṛṛ weè do tú Mpo, kòo yṛṛ tú Ainṛṛṛṛṛ Sisedeedi èi kou. Kòo dèrì ntú Danniyeeedi, kòo yṛṛ tú Abikayeeedi, Kadimeedi èi kou. ² Kòo tǎánwè ntú Abusadṛṛṛṛ Kesuu èi kóo kpààti Tadimaii kóo sapàà Maaka ò peité wè. Kè onaanwè ntú Adonniya, kòo yṛṛ yètìrì tu Akiti. ³ Kòo nummuwè ntú Sefatia, kòo yṛṛ yètìrì tu Abitadi. Kòo kuónwè ntú Itediammu, kòo yṛṛ tú Ekidaa. ⁴ Dafiti tṛṛ dìi mǎnnì tikpàti kémbo Ebunṛṛṛ yebie nyèyiekè nè dikéè. Dii mǎnnì ndi ò piémè de kó initidabí ikuè. De kó difṛṛnkùò kè Dafiti ntṛṛ tikpàti kékṛṛte Sedisadṛṛṛṛṛ ke dṛṛ yebie sipisitàāti nè yètāāti. ⁵ Ó de mbo, kòo pokù Batisebaa Amiyeeedi kóo sapàà nhò peité initidabí ìnàà: Simaa nè Sobabu nè Natāā nè Sodomṛṛṛ. ⁶⁻⁸ Kè Dafitii yíe kèpeité ibí tèi ìwèi: Ibaa nè Edisua nè Edifedee nè Nṛṛka nè Nefeki nè Yafia nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee. Kè be tāū ntú Tamaa, ⁹ kè né mbúúti initidabí o pobè tṛṛbè ò pié ì.

¹⁰ Nte Sodomṛṛṛ bí nè o yaàbí: Weè do peité Odoboammu kè Odoboammuu peité Abiya, kè Abiyaa peité Asaa, kè Asaa peité Sosafati. ¹¹ Kè Sosafatii peité Yodammu kè Yodammuu peité Aasia, kè Aasiaa peité Soasi, ¹² kè Soasii peité Amasia, kè Amasiaa peité Asadia, kè Asadiaa peité Yotammu. ¹³ Kè Yotammuu peité Aasi, kè Aasii peité Esekiasi, kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amṛṛṛ, ¹⁴ kè Amṛṛṛ peité Sosiasi. ¹⁵ Kè Sosiasi kóo po ntú Yoananni, kòo nante Sosakimmu, kè Sosakimmu nante Sedesiasi, kè Sedesiasii nante Sadummu, ¹⁶ kè Sosakimmu peité Yekonniasi nè Sedesiasi.

¹⁷ Yekonniasi bè do pī n wè kékṛṛnnè Babidṛṛnni o kó ibí do tú Seditieri ¹⁸ nè Madikidammu nè Pedaya nè Sennasaa nè Yekammia nè Osama nè Nedabia. ¹⁹ Kè Pedaya kó ibí ntú Sodobabēedi nè Simmeii, kè Sodobabēedi peité ibí ìdèi: Mesudammu nè Ananniya nè denitipobire Sedomiti, ²⁰ kèyíénè initidabí ìnùmmù Asuba nè Oedi nè Bedekia nè Asadia nè Yusuba Esedi.

²¹ Kè Ananniya peité ibí ìdèi: Pedatia nè Yesaya, kè Yesayaa peité Defaya, kè Defayaa peité Adinanni, kè Adinannii peité Abudiasi, kè Abudiasii peité Sekanniya. ²² Kè Sekanniya peité ibí ikuè: Semmaya nè Atuusi nè Ikadi nè Badia nè Neadia nè Safati. ²³ Kè Neadia peité ibí ìtāāti Edioyennaii nè Isikia nè Asidikammu. ²⁴ Edioyennaii do peité initidabí ìyiekè ndi. Oafia nè Ediasibu nè Pedaya nè Akubu nè Yoananni nè Dedaya nè Ananni.

4

Sudaa bí nè o yaàbí

¹ Sudaa peité ìì bí do tú: Pedesi nè Etisibonni nè Kadimii nè Uuri nè Sobadi. ² Kè Sobadii peité Deayaa kè Deayaa peité Yaati kè Yaatii peité Aummai nè Daadu beè do tú Sodaa naàmùnkù kṛṛbe kó beyààribè.

³⁻⁴ Efadata kóo po do tú Uuri, weè keté Betideṛṛṛṛṛ èi kèpié initidabí: Etammu nè Sisedeedi nè Isema nè Idibasi nè denitipobire Asedeponni, kèyíe kèpeité Pennuyeeedi wèè keté Kedṛṛri èi, kèyíe kèpeité Esee wèè keté Usaa èi.

⁵ Asuu weè keté Tekoa èi kémbo benitipòbè bèdébè Edaa nè Naada. ⁶ Kè Naada peité initidabí ìnàà Ausammu nè Efee kè Efee nante Teminni kè Teminnii nante Aasitadi. Naadaa kó ibí nyi memme. ⁷ Kè Edaa peité ibí ìtāāti Sedeti nè Soaa nè Etina.

⁸ Kè Kṛṛtii peité Anubi nè Sobeba weè do tú Adummu Adadeyeeedi birè naàmùnkù kṛṛbe yààrì.

⁹ Yabesi do tú onitì nwe bè bùó wè kè dè pṛṛētè o tebií. O yṛṛ do ò pèi kèfṛṛūtè mediè mme kè deè nte kòo ò yu ke dṛṛ Yabesi.

¹⁰ Weè do bànṛṛte Kuyie nke dṛṛ: Kuyie nyIsidayeribe tū nkù á m pā mesàà, n yíe m mṛṛke dè, nni nkānké mēyēi nnè mēfṛṛūtīmè memṛṛ. Kè Kuyie nhò duó nhò kù mṛṛ dè. ¹¹ Suaa kóo kóti Kedubu weè peité Meii, kè Meii peité Esitṛṛṛ. ¹² Kè Esitṛṛṛ mbo Beti-Dafaa kèpeité Paseāā nè Teina kòo keté Naasi èi kè be yaàbí mbo Dekaa èi.

¹³ Kè Kenaai peité Otinniyeedi nè Sedaya. Kè Otinniyeedi peité Atati nè Meonotaii. ¹⁴ Kè Meonotaii peité Ofidaa, kè Sedayaa peité Yoabu weè do tú beyántibè yààri, bèè do bo kubiriku bè tu kù beyántibè biriku.

¹⁵ Kè Yefundee bire Kadebuu peité initidabí itããti: Idu nè Edaa nè Naammu. Kè Edaa peité Kenasi.

¹⁶ Kè Yadeyeedii peité Sifi nè Sifaa nè Idiyaa nè Asadeyeedi.

¹⁷⁻¹⁸ Kè Esida peité Yetee nè Mededi nè Efee nè Yanoo, kè Mededii puoke Esibiti kóo kpààti kóo sapàà Bitiya, kóo peité Midiyammu nè Sammaii nè Iseba weè keté Esitemaa eì. Kè Mededii yí képuoke Sudaa kó kuwuo kou, kóo ò peité Yededi nè Ebee nè Yekutiyeedi. Kè Yededii keté Kedoo eì, kè Ebee keté Sokoo eì, kè Yekutiyeedii keté Sandoyaa eì.

¹⁹ Kè Odiya puoke Naammu tãũ. Weè kó iyaabí do tú Kadimiibe nè Makatiibe, kè Kadimiibe mbo Keidaa eì kè Makatiibe bo Esitemaa eì.

²⁰ Kè Simoo peité Amunoo nè Dinna nè Benni-Anaa nè Tinoo. Kè Iseii naàmunkù kàbe ntú Soeti nè o bire.

²¹⁻²² Kè Sudaa bire Sedaa peité Ee nè Dada nè Yokimmu nè Soasi nè Sadafi, kè Edii keté Deka eì, kè Dada keté Madesa eì kényénè beyaàdùùbè bèè do duòkù tiyaàkpeti be kó tinaàmùnti bèè do bo Iseti Asebeaa eì. Kè Yokimmu kàbe mbo Koseba. Soasi nè Sadafi kè bèe puoke Mabiibe kè mu nyí konní Deemmu. De kó tináahti tu tii ddo tinti nè dimònni.

²³ Bè do tú beyaamaribè mbe kèmbò Netaimmu eì nè Kededaa eì okpààti borè koò maà tiyaati.

Simmeõõ kó ibi

²⁴ Kè Simmeõõ peité Nemmuoyeedi nè Yaminni nè Yadibu nè Seda nè Sauri. ²⁵ Kè Saurii peité Sadummu, kè Sadummu peité Mibisammu, kè Mibisammu peité Misemaa. ²⁶ Kè Misemaa peité Amuyeedi kè Amuyeedii peité Sakuu kè Sakuu peité Simmeii. ²⁷ Kè Simmeii peité initidabí tepíítè nè ikuò initipobí ikuò. O tebíí í mpeité kè dè nsũ deè te kè Simmeõõ kó kuwuo nyí nsũ ke mànnè Sudaa kòku mamè.

²⁸⁻³² Dafiti mu nyí còuté dii mònni tikpàti kè Simmeõõ kó kuwuo nkàbe bo yèè ekè tu yie nè sii ekesi kèntò kètuòkenè Dafiti còuté dii mònni tikpàti: Beerisebaa nè Mòdada nè Asaa-Suadi nè Bidaa nè Esemmu nè Todadi nè Betuyeedi nè Odima nè Sikidaki nè Bèti-Madikaboti nè Atisaa-Susimmu nè Betibidii nè Sadaimmu nè Etammu nè Ainni nè Dimoo nè Tokenni nè Asãã. ³³ Nè sihekési sii yè tókénè, kètuòkenè Badati yehèkè bè do bo yènye. Bè cèí kó yeyètè bomu diheikèmpátiri mièke.

³⁴⁻³⁸ Nte Simmeõõ kó kuwuo nkó tinaàmùnti kó bekótibè: Amasia bí do tú Mesobabu nè Yammidèki nè Yosaa. Asiadi weè do peité Sedaya, kè Sedayaa peité Yosibia, kóo né peité Yeu nè Sowèeri. Semmaya weè do peité Simidi kè Simidii peité Yedayaa kè Yedayaa peité Anoo, kè Anoo peité Sifei, kè Sifei kó ibi ntú Sisa nè Bennaya nè Yesimiyeedi nè Adiyedi nè Asayaa nè Yekoaya nè Yakoba nè Edioyennaii. Be kó kuwuo ndo sũ mmediè mme. ³⁹ Kè bèe cíété kètuòke Kedoo tenkè mànkù diyè yìèní kèè bíékè kó kubiriku ke wanti bè bo ncèmmù dè be wũõ, ⁴⁰ kèpété dinaacènni sààri kè di ndeu mesàà mbá òmòu í mbè kóónnè. Kammu yaabí do de mbo nè dimònni. ⁴¹ Sudaa kóo kpààti Esekiasi tò dii mònni tikpàti, de mònni ndi bekpààtibè ti bo ke yu bèè yètè bè domè de kó kutempè, képuò ntitouti nè yefe Kammu yaabí do borè, kékuò benitibè bèè do dè bo bemòu kédeè kékari deborè ke kpaá ke dè bo nè yíènni. Ke yé dinaacènni sààri dè bomè bè bo ncèmmù dè be pe.

⁴² Kè Simmeõõ kó kunaàmunkù kàbe mabè sikòusinùmmùu (500) kàte Edòmmu tempè nyetàrè kòku, kè Iseii bí inàà mbè ni bèè tu: Pedatia nè Adia nè Defaya nè Usiyeedi. ⁴³ Kè bèe kuò Amadesiibe, bèè do yenté kènkpaá ke dè bo kédeè kékari. Kè be yaabí kpaá dè bo nè yíènni.

Defii kó kufuku dú ke dǒmmè

²⁷ Defii kó ibí ì tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ²⁸ Kè Keatii peité Amidammu nè Yesea nè Ebunǎo nè Usiyeedi. ²⁹ Kè Amidammu peité Anǎo nè Mǎyiisi nè be tǎũ Midiyammu. Kè Anǎo peité Nadabu nè Abiu nè Edasaa nè Itamaa. ³⁰ Kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. ³¹ Kè Abisua peité Buki kè Bukii peité Usi, ³² kè Usii peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayǎti. ³³ Kè Medayǎtii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu. ³⁴ Kè Aitubuu peité Sadǎki kè Sadǎkii peité Aimasii ³⁵ kè Aimasii peité Asadia kè Asadiaa peité Yoananni ³⁶ kè Yoanannii peité Asadia weè do tú ikuó nùtì Kuyie ncǐtè mièke Sadomǎo do maá tè Sedisadammu. ³⁷ Kè Asadia peité Amadia kè Amadiaa peité Aitubu ³⁸ kè Aitubuu peité Sadǎki kè Sadǎkii peité Sadummu ³⁹ kè Sadummuu peité Idikiya kè Idikiyaa peité Asadia ⁴⁰ kè Asadiaa peité Sedaya kè Sedayaa peité Yosadaki. ⁴¹ Kuyie ndo dú ndii mǎnni kè okpǎàti Nebukannesaa pǐ nSudaa kǎbe nè Sedisadammu kǎbe ké we nwǎnnénè Yosadaki kékǒnnè Babidǎnni.

6

Defii kó kuwuǎ nkǎbe tǎbè

¹ Defii kó ibí do tú: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ² Kè Kerisonni kó ibí ntú Dibini nè Simmeii. ³ Kè Keati kpɛyi tú: Amudamu nè Isaadi nè Abunǎo nè Usiyeedi. ⁴ Kè Medadi kpɛyi ntú Madi nè Musii. Beè do tú Defii kó kuwuǎ nkó tinaàmuntì kó beyààribè.

⁵ Nte Kerisonni kó kunaàmùnkù do dú ke dǒmmè: Kerisonni weè do peité Dibini, kè Dibinii peité Yaati, kè Yaatii peité Simma, ⁶ kè Simma peité Yoa kè Yoa peité Ido kè Idoo peité Seda, nè Yeatidaii.

⁷ Nte Keati kó kunaàmùnkù dú ke dǒmmè: Keati weè do peité Aminnadabu kè Aminnadabuu peité Kodee kè Kodee peité Aitubu. ⁸ Kè Aitubuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Abiyasafu, kè Abiyasafuu peité Aimasii, ⁹ kè Aimasii peité Taati kè Taatii peité Udiyeedi kè Udiyeedii peité Osiasii, kè Osiasii peité Sauri.

¹⁰ Edikanaa do peité initidabí ìdèi ndi, Amasaii nè Aimati. ¹¹ Kè Aimatii peité Edikanaa, kè Edikanaa peité Safaii, kè Safaii peité Naati ¹² kè Naatii peité Sammuyɛeri, ¹³ kè Sammuyɛerii peité o kóo po Sowɛeri nè o nantè Abia.

¹⁴ Nte Medadi kó kunaàmùnkù dú ke dǒmmè: Medadi weè do peité Madi, kè Madii peité Dibini, kè Dibinii peité Simmeii, kè Simmeii peité Usaa, ¹⁵ kè Usaa peité Sima kè Simaa peité Akiya, kè Akiyaa peité Asaya.

¹⁶ Bè tannè dǐ mǎnni Kuyie ntaummè tǎu ku cǐtè mièke, kè Dafiti dú nkè Defii yaábí ì nte mudèmmù. ¹⁷ Sadomǎo mu ndo í maá Kuyie ncǐtè Sedisadammu kè beè te mudèmmù Kuyie ntaummè tǎu ìkè ikuó yè ndè ndǒmmè.

¹⁸ Nte beè do te mudèmmù nè be bío: Keati naàmùnkù mièke Sammuyɛeri yaábire Emanni Sowɛeri bire. ¹⁹⁻²³ Nte o kó kuwuǎ ndo dú ke dǒmmè: Sakǎbu weè peité Defii kè Defii peité Keati kè Keatii peité Isaadi, kè Isaadi peité Kodee kè Kodee peité Ebiyasafu kè Ebiyasafuu peité Asii kè Asii peité Taati kè Taatii peité Sefanniya kè Sefanniyaa peité Asadia kè Asadiaa peité Sowɛeri kè Sowɛerii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Amasaii kè Amasaii peité Maati kè Maatii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sufu kè Sufuu peité Toaa kè Toaa peité Pediyɛedi kè Pediyɛedi peité Yeodammu kè Yeodammuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sammuyɛeri.

²⁴ Kè Emanni tebite Asafu ncómmú o bakù yóu ke ni didentǐnni tɛri, ò do tú Simmeaa yaábire Bedikia bire nde. ²⁵⁻²⁸ Nte o kó kuwuǎ ndo dú kè dǒmmè: Defii weè do peité Kerisonni, kè Kerisonni peité Yaati kè Yaatii peité Simmeii kè Simmeii peité Sima kè Simaa peité Etǎǎ kè Etǎǎ peité Adaya kè Adayaa peité Seda kè Sedaa peité Etinii kè Etinii peité Madikia kè Madikiaa peité Basiya kè Basiyaa peité Mikayɛeri kè Mikayɛerii peité Sima kè Simaa peité Bedikiaa kè Bedikiaa peité Asafu. Kè Defii weè ntú be yààri.

29-32 Kè Emanni nè Asafu be tebite Etǎã còmú o bakù cǎnku ke ni didentǎnni teri. Ò do tú Abudi yaàbire Kisi bire nde. Nte o kó kuwuo ndo duó ke dómme: Defii weè do peité Medadii kè Medadii peité Muusi kè Muusii peité Madi kè Madii peité Semmedii kè Semmedii peité Bani kè Banii peité Amisi kè Amisii peité Idikiya kè Idikiya peité Amasia kè Amasiaa peité Asabia kè Asabiaa peité Maduki kè Madukii peité Abudi kè Abudii peité Kiisi, kè Kiisi peité Etanni.

33 Kè Defii kó kuwuo nkabe mpí mmutǎmmú tǎmù mumou Kuyie ncǐtè miéke.

34 Anoo nè o bí beè do te bè bo mbenkúmè Kuyie nyiwũõ benitibè kù pǎã nyi, ke ì tùò ndiwũõtǎnni ìnkè, ke tuò ntihúúnti dihúúntǎnni ìnkè. Beè do te bè bo mpǐmmè mutǎmmú mumou mù tu Kuyie ncǐtè kǎmu. Beè do te bè bo ndoòrimè meyei ncǐtè kó ikuó Isidayeeri be Kuyie ndo ti nàké ku kóo tǎnti Mǎyiisi ke yè ndemou dè dò nkéndómme. 35 Nte Anoo yaàbí: Anoo weè do peité Edasaa kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. 36 Kè Abisuaa peité Buki kè Bukii peité Usi kè Usii peité Sedaya, 37 kè Sedayaa peité Medayoti. Kè Medayotii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu, 38 Kè Aitubuu peité Sadaki kè Sadakii peité Aimasi.

Bè do duó nyèè ekè Defii yaàbí

39 Nte bè do totí mèè botí yehékè Anoo yaàbí: Bè do tǎũ tété kè Keati kó kunaàmùnkù kabe beè ntú beketibè kécouté be kó ketenkè. 40 Yèè ekè do tú Ebunoo èi Sudaa tempè mmieke nè be wũõ yó ncenti dè, 41 kéduó ndepaa nnè de kó sihekési Yefundee bire Kadebu. 42-45 Kè bèè duó nyikuó niùti Anoo yaàbí Ebunoo disòri kó yehékè. Ebunoo nè Dibunaa nè Yatiidi nè Esitemmoo nè Idenni nè Debii nè Asǎã nè Beti-Semesi. Kè Bensamèe kó kutempè nkpeye ntú Kebaa nè Adimeti nè Anatoti, kè de kó yehékèe wènné tepíitè nè yètǎãti nè bè wũõ yó ncenti dè.

46 Kè bèè tǎũ tété kéduó nKeati kó kunaàmùnkù kabe tǎbè be kó yehékè Efadaimmu tempè mmieke, nè Danni kó kutempè mmieke, nè Manansee kó kuwuo ndikèè kù bo diyèè yìèní kè ku miéke. 47 Kè bèè duó nKedisõ kó kunaàmùnkù kabe be kó yehékè tepíitè nè yètǎãti Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Manansee kó kuwuo itempè mmieke ì bo Basǎã tenkè miéke. 48 Kè bèè tǎũ tété kéduó Medadi kó kunaàmùnkù kabe be kó yehékè tepíitè nè yèdèè, Dubenni nè Kadi nè Sabunoo be tenkè miéke. 49 Isidayeeri be do duó nde kó yehékè Defiibe, ké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè. 50 Yehékè ti nàké yèè kpéi yè do bo Sudaa nè Simmèõ nè Bensamèe be kó itempè mmieke nke, bè do tǎũ tété nwe ké yè mbè duó.

51-55 Nte disòri kó yehékè bè do duó nyè Keati kó kunaàmùnkù kabe Efadaimmu tempè mmieke nè Sisemmu tǎrè kaku miéke, yèè tu: Kesee nè Yokimeammu nè Beti-Onoo nè Ayanoo nè Kati-Dimoo ké bè duónnè Manansee kó kuwuo ndikèè teri, dii bo diyèè taà kèè bíékè de kó yehékè yèè tu: Anee nè Bideammu, bè do yè mbè duó, ké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè.

56-61 Nte bè do duó nyèè ekè Kerisonni kó kunaàmùnkù kabe, Manansee kó kuwuo ndikèè dii bo diyèè yìèní kèè bíékè kó kutempè mmieke Konaa èi nè Asitadoti yèè bo Basǎã tenkè miéke. Isakaa kó kutempè mmieke ké bè duónnè Kedesi nè Dabedati nè Damoti nè Anemmèii. Asee tempè mmieke ké bè duó Masadi nè Abudonni nè Ukoki nè Deabu. Nefutadii tempè mmieke ké bè duó Kedesi èi dii bo Kadidee nè Amoo nè Kidiyataimmu. Bè do yè mbè duó nké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè.

62-66 Nte bè do duó nyèè ekè Medadi kó kunaàmùnkù kabe, Sabunoo kó kutempè mmieke, de kó yehékè tu yie: Dimmǎnno nè Taboo, ké bè duó nDubenni kó kutempè nkù bo kukó nSuditèè diyèè yìèní kèè bíékè ke tókènnè Sedikoo de kó yehékè yèè tu: Dikpáa kó dihei Besèe Yaasi nè Kedemoti nè Metaati. Kadi tempè mmieke ké bè duó Damoti èi dii bo Kadaadi tenkè miéke nè Madaimmu nè Esibonni nè Yasee, kéǎnné bá dii èi nè be wũõ yó ncenti dè.

7

Isakaa kó kuwuo ndo dú ke dòmmè

¹ Kè Isakaa kó ibí mbo ìnàà: Toda nè Pua nè Yasubu nè Simmudonni. ² Kè Toda kpèyi ntú: Usi nè Defaya nè Yediyèedi nè Yammairi nè Ibusammu nè Sammuyèeri, bèè do tú bekótibè Toda naàmùnkù mièke, ke tú yekòmbò yembè. Okpààti Dafiti baké dii mōnni bè do bo sikòupírisidè nè sikòupísidé nè sikòusikuò ndi (22600). ³ Kè Usii kpèyi ntú Isidaya kè Isidaya peité Mikayèeri nè Abudiasi nè Sowèedi nè Isiya bemou memme bè do tú bèè kòtí bèmbè be cǐi mièke. ⁴ Be kó tinaàmùnti mièke kè benitidaabè bèè dò nkéna kékate mudòò kè bè mbo sikòupírisitāati nè sikòupírisikuò (36000), ke yé bè do mòkemè benitipòbè péu kè bèè bè pié ibí.

⁵ Kè bèè kaa nyIsakaa kó kunaàmùnkù mièke bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè kè bè mbo sikòupírisini nè sikòupísiyiekè (87000).

Bensamèe kó kuwuo ndo dú ke dòmmè

⁶ Kè Bensamèe kó ibí mbo itāati Bedaa nè Bekèe nè Yediyayèedi. ⁷ Kè Bedaa peité inùmmù Etisibonni nè Uusi nè Usiyèedi nè Yedimōti nè Idi, bè do tú yekòmbò yembè mbe ke baké be naàmùnti, bemou kè bè mbo sikòupírisidè nè sikòupísidé nè sipísitāati nè bènàà (22034). ⁸ Kè Bekèe peité Semidaa nè Yoasi nè Ediesèe nè Edioyennairi nè Omudi nè Yedemōti nè Abiya nè Anatōti nè Ademēti. Bekèe kó ibí nyi memme. ⁹ Kè bèè kaa mbe kó tinaàmùnti kòbe kè bè mbo benitibè sikòupírisidè nè sikòusidé (20200) bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè. ¹⁰ Yediyayèedi weè do peité Bideanni kè Bideanni bí ntú Seusi nè Bensamèe nè Eudi nè Kennanaa nè Setāa nè Tadisisi nè Aisayaa. ¹¹ Yediyayèedi yaàbí nyi memme. Bá wè kòò nkóti o naàmùnkù mièke, kè bèè bè kaa nkè bè mbo tekòupípiitè nè sikòupísiyiekè nè sikòusidé (17200). Bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè.

¹² Idi weè do peité Supimmu nè Upimmu, Kè Aee peité Usimmu.

¹³ Kè Nefutadii bí ntú Yasiyèedi nè Kunni nè Yesèe nè Sadummu. Bè do tú Bidaa yaàbí nyi.

Manansee kó kuwuo nduo ke dòmmè

¹⁴ Manansee pocēnni ò do tuòtè di Asidii kòbe mièke weè do ò peité Asidiyèedi nè Makiidi, kè Makiidii peité Kadaadi, ¹⁵ kè Makiidi waá nhonitipòkù képuó Supimmu kéwaá nhotòu képuó Upimmu, kèmmòke o tāū mōu kòò yètìrì tu Maaka. Makiidi birè terè do tú Sedofadi, kè Sedofadii pié initipobí maa. ¹⁶ Kè Makiidii puoke Maaka kòò ò peité denitidabirè ké dè yu ke dè Pèdesi, kéyíé képeité detèrè ké dè yu ke dè Sedesi kè Sedesii peité Udammu nè Dekemmu, ¹⁷ kè Udammuu peité Bedanni.

Kadaadi naàmùnkù kòbe mbe memme. Kadaadi do tú Makiidi birè nde Manansee yaàbirè.

¹⁸ Kè Kadaadi tāū Amòdekētii peité Isehōadi nè Abiesèe nè Mada. ¹⁹ Kè Semidaa bí ntú: Ayanni nè Sisemmu nè Dikii nè Anniyammu.

Efadaimmu kó kuwuo nduo ke dòmmè

²⁰ Kè Efadaimmu peité Sutedaa kè Sutedaa peité Bededi kè Bededii peité Taati kè Taatii peité Edeyada kè Edeyadaa peité Taati. ²¹ Kè Taatii peité Sabadi nè Sutedaa. Kè Efadaimmu bí tēi idēi Esee nè Edeyaadi kè bè ndó kéfietè Kadi eì kòbe kó iwūō kè bèè bè kùō. ²² Kè bè cice Efadaimmu nkuò mbe kũũ nke dō yewe péu, kòò tebíi ò bàntè. ²³ De kó difōnkúò kòò duónè o pokù kòò púó nképeité denitidabirè ké dè yu ke dè: Bediya, ke yé meyeñcaàrimè do bomè o cǐtè. ²⁴ Kòò yíé képeité denitipobirè ké dè yu ke dè: Seeda, dèè do maá Bēti-Onō tennì ìnkè nè Bēti-Onō biriku nè dihēi bè tu di Usenni Seeda. ²⁵ Kè Beda peité Defaa kòò peité Desefu kè Desefuu peité Teda kè Teda peité Taammu, ²⁶ kè Teannii peité Daedanni kè Daedannii peité Ammiudi kè Ammiudii peité Edisamaa, ²⁷ kè Edisamaa peité Nunni kè Nunnii peité Sosuwee.

²⁸ Bèè do te Betæedi èi nè be wũõ yó ncenti dè, Nadaa diyie yìenì kèè bíékè, kènte Kesee èi nè Sisemmu èi nè be wũõ yó ncenti dè diyie taà kèè bíékè kènto kètuakenè Aya èi nè bè wũõ yó ncenti dè.

²⁹ Manansee kó ibí ìi do te Bèti-Seanni èi nè Taanaki kperi nè Mekidoo èi nè Dòdia nè be wũõ yó ncenti dè.

Dè kó yehèkè Isidayeri birè Sosefu yaàbí ìi do yè ã.

Asee kó kufuku duó ke dõmmè

³⁰ Kè Asee peité Imuna nè Isifa nè Isifi nè Bediya nè be tãũ Sedaa. ³¹ Kè Bediya peité Ebee nè Madikiyæedi, weè do peité Bidisaiti, ³² kè Ebee peité Yafideti nè Somee nè Otammu nè be tãũ Suaa. ³³ Kè Yafideti peité Pasaki nè Bimadi nè Asefati. Yafiti peité bèmbè. ³⁴ Semee weè do peité Doka nè Ububa nè Aramu, ³⁵ Edemmu weè do peité Sofaa nè Imuna nè Sedesi nè Amadi. ³⁶ Kè Sofaa peité Suaa nè Adinefee nè Suadi nè Bedi nè Imida, ³⁷ nè Besee nè Udi nè Samaa nè Sidisa nè Itidanni nè Beeda. ³⁸ Kè Itidannii peité Yefundee nè Pisipa nè Ada.

³⁹ Kè Udaa peité Ada nè Anniyæedi nè Disia.

⁴⁰ Bemou memme bè do tú Asee yaàbí nyi memme. Bèè do tú be cèí kó bekótibè, ke tú bekpàrinuambe nè yekõmbò yembè. Kè bèe kaa Asee naàmunkù kabe bèè nò mmudoò kè bè mbo sikòupísisidè nè sikòupísiuku (26000).

8

Bensamee kó kuwuo nkabe bèè do bo Sedisademmu

¹ Nte Bensamee peité ibí ìnùmmù kè ì ntùmmè itòbè: ² Bedaa nè Asebæedi nè Aada nè Nòo nè Dafa. ³ Kè Bedaa peité Adari nè Keda nè Ayiudi ⁴ nè Abisuaa nè Naama nè Aoa, ⁵ nè Keda nè Sefammu nè Udammu.

⁶⁻⁷ Kè Eudii peité Naamaa nè Aiya nè Keda. Bèè do tú be cèí kó bekótibè kèmbò Kebaa kè bèè bè bèti kè bèe kote kèmbò Mannaati èi. Usaa cice Keda nè Ahiudi bèè do bè niité de kó dihei.

⁸⁻⁹ Kè Sadaimmuu beti o pobè bedé Usimmu nè Baada. Be kó difõnkùò kòo mbo Mòabu tempè nkéyíé kétúóté Odési, kòo peité initidabí iyiekè: Yobabu nè Sibia nè Mesa nè Madikammu ¹⁰ nè Yesusi nè Sakia nè Midima, bèè do kótí be cèí mieke. ¹¹ O pokù Usimmu weè do peité Abitubu nè Edipadi. ¹² Kè Edipadii peité Ebee nè Misesemmu nè Semmæedi. Weè do maá Onòo nè Dòdi ekè nè sihekesí sù dè táké.

¹³ Bediya nè Semma bèè do tú Ayanòo èi kabe cèí kó bekótibè. Bèè do bèti Kadi èi kabe. ¹⁴⁻¹⁶ Kè Bediya kó ibí ntú: Aiyo nè Saasaki nè Yedemoti nè Adadi nè Edee nè Makayæedi nè Isepa nè Yoa.

¹⁷⁻¹⁸ Kè Edipadi kó ibí ntú: Sebadia nè Mesudammu nè Isikia nè Ebee nè Isimedia nè Isidia nè Yobabu.

¹⁹⁻²¹ Kè Simmeii kó ibí ntú: Yakimmu nè Sikidi nè Sabudi nè Edienaii nè Sidetai nè Ediyæeri nè Adaya nè Bedaya nè Simmuda.

²²⁻²⁵ Kè Sasaki kó ibí ntú: Isepã nè Ebee nè Ediyæeri nè Abudonni nè Sikidi nè Ananni nè Ananniya nè Edammu nè Anetotia nè Ifidea nè Pennuyæedi.

²⁶⁻²⁷ Kè Yedoammu kó ibí ntú: Sammesedaii nè Seadia nè Atadii nè Yadesia nè Edia nè Sikidi.

²⁸ Bèè do tú bèè kótí be naàmuntì duó ke dõmmè kèmbò Sedisademmu.

²⁹ Kabaãõ weè do keté Kabaãõ èi kèmbò di mieke kòo pokù yètiri tu Maaka. ³⁰ Kòo bísapo tu Abudonni kòo nei ntú Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nadabu, ³¹ nè Kedòori nè Aiyo nè Kesee, ³² kè Mitidoti peité Simma kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíi.

Sauri yaàbí

(Wénté 9:39-44)

³³ Nee weè do peité Kiisi kè Kiisii peité Sauri kè Saurii peité Sonnatã nè Madikisua nè Abinnadabu nè Esibadi. ³⁴ Kè Sonnatã peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Misesee. ³⁵ Kè

Misee peité Pitõõ nè Medeki nè Tadea. ³⁶ Kè Aasii peité Yoada kè Yoadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi, kè Simidii peité Mõsa. ³⁷ Kè Mõsaa peité Binnea, kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edasaa kè Edasaa peité Aseedi. ³⁸ Kè Aseedii peité initidabí ikuò: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani. Bemou Aseedi bí nyi memme. ³⁹ Kè Aseedi mmòke o tebite kè te yètìrì tu Eseki, kòo peité o kóo po Udammu nè o nei Yeusi nè Edifedee. ⁴⁰ Kè Udammu kó ibí ntú yekòmbò yembè betántãübè, kè bè mmòke initidabí péu nè be yaabí bemou kè bè mbo tekòutè nè sipísìnùmmù (150).

Bemou Bensamèe kó kuwuo nkòbe mbe memme.

9

Isidayeribe bèè do niitè kékonní Sedisademmu

¹ Kè bèe kaa nyIsidayeribe be wuo ntú nyitòbè ke dòmmè kéwãri be yètè, Isidayeribe kpààtibè nè Sudaa kòbe be páte mieke. De m̀nni ndi bè p̄m̀m̀m̀m̀ Sudaa kòbe kékonnè Babidanni, bè yete m̀è k̄p̄í nkuyie nkpeti. ² Isidayeribe nè ikuò niùbè nè Defiibe nè bèè do teennè Defiibe Kuyie nc̄t̄è kó mutõmmú, bèè do tú beketibè keniitè kékonní kékari be ekè.

³ Sudaa kòbe mabè nè Bensamèe kòbe mabè nè Efadaimmu kòbe mabè nè Mananse kòbe mabè kè bèe k̄tení kékari Sedisademmu.

⁴ Sudaa kó kuwuo mmieke Utaii weè do ni Pedesi kó kunaàmunkù. Nte o yààribè kó kufuku do duó ke dòmmè: Sudaa weè peité Pedesi kè Pedesii peité Bani kè Banii peité Immuri kè Immurii peité Omudi kè Omudi peité Ammiudi kè Ammiudii né peité Utaii.

⁵ Sedoniibe kó kunaàmunkù mieke be kóo po Asayaa weè do bè ni nè o bí. ⁶ Sedaa kó kunaàmunkù mieke kè Yeuyeedi mbè ni. Sudaa kó kuwuo nkumou kè bèe w̄ennè k̄embo sikòusikuò nè sipísìwei (690).

⁷ Saduu weè do ni Bensamèe kó kuwuo. Nte o yààribè kó kufuku do duó ke dòmmè: Asennuyaa weè do peité Odafia kè Odafiaa peité Mesudammu kè Mesudammu né peité Saduu. ⁸ Yedoammu bire Ibinniyaa weè do ni o kó tec̄t̄è, kè Uusi bire Edanni nni o k̄pete. Mikidi weè peité Uusi kòo peité Edaa kòo nni bè c̄t̄è. Ibinniyaa weè do peité Deuyeedi, kòo peité Sefatia, kè Sefatiaa peité Mesudammu kòo nni be kó tec̄t̄è. ⁹ De kó benitibè do tú bèè kòtí bèmbe be c̄t̄. Bembè nè be tebí bemou kè bèe w̄ennè k̄embo sikòusìwei nè sipísìnùmmù nè bèkuò (956).

¹⁰ Nte ikuò niùbè mieke bèè do konní be yètè: Yedaya nè Yoyadibu nè Yakinni. ¹¹ Asadiaa weè do kótí Kuyie nc̄t̄è kó mutõmmú. Nte o yààribè do t̄unnemè betòbè: Aitubu weè do peité Medayoti kè Medayotii peité Sadaki kè Sadakii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Idikiya kè Idikiyaa né peité weè Asadia. ¹² Kòo t̄ou ntú Adaya nte o yààribè do t̄unnemè betòbè: Madikiyaa weè peité Pasuu kè Pasuu peité Yedoammu kòò né peité weè Adaya. Kòo t̄ou ntú Masaii, nte o yààribè do t̄unnemè betòbè: Imee weè do peité Mesidomiti kè Mesidomitii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Yaseda kè Yasedaa peité Adiyeri kè Adiyeri né peité weè Masaii. ¹³ Nè ikuò niùbè bèè kòtí be kó sic̄t̄ kè bè mbo benitibè tekòupitè nè sikòusiyiekè nè sipísikuò (1760) bemou bè do tú bediebè mbe Kuyie nc̄t̄è t̄õmmú mieke.

¹⁴ Defiibe kó kuwuo mmieke Semmaya weè do ni Medadi kó kunaàmunkù. Nte o yààribè do t̄unnemè betòbè: Medadi weè do peité Asabia, kòo peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu né peité weè Semmaya, ¹⁵ Asafu kó kunaàmunkù mieke Bakibakaa weè do ni. Asafu weè do peité Sikidi kè Sikidii peité Misee kè Misee peité Matanniya kè Matanniyaa peité Kadaadi kè Kadaadii peité Edesi kòò né peité weè Bakibakaa. ¹⁶ Yedutunni kó kunaàmunkù Abudiasi weè do kù ni. Kè Yedutunni peité Kadaadi kè Kadaadii peité Semmaya kè Semmayaa né peité weè Obudiasi. Edikanaa weè do peité Asaa kè Asaa né peité weè Bedekia. Kè bè mbo Netofaa èi kó kutemp̄ mmieke.

17 Nte yebòrè kó bebàribè kó yeyètè: Sadummu nè Akubu nè Tadimoo nè Aimanni ke né yiénè be tebíi, kè Sadummu ntú be kóo kótì. 18 Nè yiéní beè bàà okpààti kó yebòrè diyè yiéní kèè bíékè kpèye. Beè do tú beè bàà Defiibe kari kó yebòrè. 19 Abiyasafu yaàbire Sadummu Kodee bira nè o tebíi beè do bàà Kuyie ncīètè kó dibòrì nè dimònni be cicebè beè do tú beè bàà Kuyie ncīètè kó dibòrì. 20 Edasaa bira Pinasi nè dimònni weè do tú be kóo niùti kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè. 21 Kè Mesedemia bira Sakarii mbaà metaummè tou kó dibòrì.

22 Bè do bè tãátè be ekè mieke nke kè bè bo mbaà yebòrè bè do bè kàa mbemou kè bè mbo sikousidè nè tepítè nè bèdèbè (212). Dafiti nè Kuyie mpããnaànti náãntò Sammuyeri beè do bè duó nde kó mutõmmú. 23 Bembe nè be bí beè do te bè bo mbaàmè ti Yiè nKuyie ncīètè kó yebòrè beè do baànè metaummè tou nè dimònni.

24 Bebàribè do ò mbo tipítì tinàà ndi. Diyè yiéní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè nè kubakú youú nè kucãnkú. 25 Kè be tebíi sù kpaá be ekè kè sù ní kateni be borè ke dò yewe yeyiekè. 26 Bèè do kótì yebòrè bàrimù bè do bo bènàà ndi ke ní ndè bo sãã. Defiibe beè do te bè bo mbaàmè Kuyie ncīètè, nè tidieti ku cīètè kpàti borè. 27 Bè do wentí Kuyie ncīètè pítì nti, beè do te bè bo ntè bàamè ke tè kpetírì bá dii künweñi.

28 Bè mabè be mieke beè do te bè bo ndakemè Kuyie ncīètè nenti kpéi. Ke ní nyóó ti dènneni ké ti kàa, ke nyóó ti tanné ké ti kàa. 29 Kè beè tãátè betòbè mabè be mieke kè bè ndake ikuó nenti kpéi nnè muyuo nsàamù nè menaà nnè mekùò nnè tihúúnti nè metenie nfõõme. 30 Ikuó niùbè bí iì do te i bo ndòorimè metenie nfõõme.

31 Defiibe mieke Kodee naàmunkù kou Sadummu bísapo Matitaa weè do te ò bo nkaatimè yekàtindà bè pã nyè Kuyie. 32 Keati naàmunkù kòbe mabè beè do te bè bo mpũũmè pèèbè bè pã mbè Kuyie mbá tèè omputè.

33 Defiibe beè do tú bedèmbè ke kótì be cēi kè bè nhã Kuyie ncīètè kó tidieti, bè do í pī mmutõmmú tēmù mamù, be kó mutõmmú do tú mudèmmù máà ndi kuyie nnè keyènkè.

34 Beè do tú beè kótì be cēi mieke be yààribè wuò ntũmmè itòbè, kè bè mbo Sedisademmu.

Bè bàtemè Sauri yààribè

(Wénté Mukàmmù 8:29-38)

35 Yeiyeedi weè do keté Kabaõõ èi kèmbò di mieke kòo pokù yètìrì ntú Maaka. 36 Kè be bísapo yètìrì ntú Abudonni nè Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nee nè Nadabu, 37 nè Kedoo nè Aiyò nè Sakarii nè Mikidoti. 38 Kè Mikidoti peité Simmammu kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíi.

39 Nee weè do peité Kiisi, kè Kiisi peité Sauri. Kè Saurii peité Sonnatãà nè Madikisuaa nè Abinnadabu nè Esibadi. 40 Kè Sonnatãà peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Miseen. 41 Kè Miseen peité Pitõõ nè Medeki nè Tadea. 42 Kè Aasii peité Yada, kè Yadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi kè Simidii peité Mõsa. 43 Kè Mõsaa peité Binnea kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edeyasaa kè Edeyasaa peité Aseedi. 44 Kè Aseedii peité initidabí ikuò: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani.

DAFITI, ISIDAYERIBE KPÀÀTÌ KÓ TINÁÁNTÌ

10

Sauri kó mukũũ

(Wénté 1 Sammuyeri 31:1-13)

1 Fidisitèèbe beè do do Isidayeribe mudoò, kè Isidayeribe kó behããpòmbè ncokù kè bè bè puotì ditàri Kidiboa ke kòu. 2 Bè me nyí kécètinne Sauri nè o bí kékuò o bí: Sonnatãà nè Abinnadabu nè Madikisuaa. 3 Kè mudoò fuute kè betãntãübèe koute Sauri. 4 Kè Saurii náké wèè tò o kpàrinenti ke dò: Kpate a kpàrisiè ké n kuò n yí dó itayéi yembè n kuò ké nni ndaú.

Wèè tɔ o kpàrinentì kòo yɔte ke í nyie. Kè Sauri cóó nho kpàrìsiè kédò di ìnkè. ⁵ Wèè tɔ o kpàrinentì kòo yà ò kumè ke múnkèe cóó nho kpèri kédò di ìnkè kékú.

⁶ Mémme Sauri nè o bí itããti bè kumè, be cǐtètè be mɔu. ⁷ Kè Isidayeeribe bèè kó dimàà do bo kubiriku kè bèè yà Isidayeeribe cokùmè, kè mudoò kònnè Sauri nè o bí, ke yóu be ekè kécoké, kè Fidisitēēbe ke tení ke yè kàri.

⁸ Mémme kè dèe wenté kè Fidisitēēbe kote kénkutiri becírìbè káyà Sauri nè o bí kè bè ku ke duó Kidiboa tãri ìnkè. ⁹ Kè bèè kuti Sauri kékéété o yuu kéwēnnénè o kpàrinentì kétúóté kékònnè, ké tì pǐéké Fidisitēēbe èi dimòu kénáké benitìbè nè yebòkè bè namè Isidayeeribe. ¹⁰ Kè bèè túóté Sauri kpàrinentì kètanné be kó tebɔɔcǐtètè, kétúóté o yukúú kénúnné be kó dibɔɔ bè tu di Dakɔɔ di kó ditou mieke.

¹¹ Yabesi èi kɔbe bemou bèè bo Kadaadi tempē mmieke bè kèè diì mònni Fidisitēēbe dòò dè Sauri demou, ¹² kè benitidaabè yekòmbò yembè bemou íté kékote kétúóté Sauri nè o bí kè bè kònnè Yabesi èi kékūnné be kúò Yabesi èi kó mutie bè yu mù ke tú tedeménti mu také.

¹³ Sauri do yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè deè nte kòo kú. Ò do í yie nkétūnne ti Yiè nKuyie nkpeti, ò do bùtinné ku kuó nyi kémbourí tinùbootì, ¹⁴ kényete ò bo mbekùmè ti Yiè nKuyie. Kè ti Yiè nKuyie nyóu kòo kú kè kùu duó ntikpàti Sese biré Dafiti.

11

Bè pǐrmè Dafiti tikpàti

(Wénté 2 Sammuyeerì 5:1-3)

¹ Kè Isidayeeribe bemou tíí nDafiti borè Ebunɔɔ kòò nàké ke dò: Nte tínti ti tú a botí kɔbe mbe kè ti wē mmeyī mmemáà. ² Nè dimònniní Sauri do tú diì mònni okpààti kè fǔò niù Isidayeeribe mudoò. Ti Yiè nKuyie nda nàkému fǔò yó mbakémè ku nìtibè Isidayeeribe, fǔò yó ntúmè bè kóo kpààti.

³ Mémme kè Isidayeeribe kó bekótìbè bemou kote késónké Dafiti Ebunɔɔ. Kòo bè dònè metaummè ti Yiè nKuyie nyìkè Ebunɔɔ. Kè bèè ò còu mmekùò nkòò pǐ ntikpàti kòò bo mbaké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie ndo tì nàké Sammuyeerì kényē ndè ndòmmè.

Dafiti tiekemè Sedisademmu

(Wénté 2 Sammuyeerì 5:6-10)

⁴ Dafiti nè o kɔbe Isidayeeribe bemou, kè bèè báátí ke bo do Sebusiibe bèè do bo Sedisademmu. ⁵ Kè Sebusiibe bèè bo de kó diheì mieke kè bèè nàké Dafiti ke dò: A í tatiní di nheì!

Nè memme kè Dafitii fiète diheì kperì iduotí fité di Siyɔɔ. Kè bèè dè yu ke dò Dafiti èi Siyɔɔ. ⁶ Dafiti do béimmu ke dò: wèè bo niité képoté Sebusiibe weè yóó niité behããpòmbè kè Seduyaa biré Soabuu niité képoté Sebusiibe kénitè behããpòmbè.

⁷ Kè Dafiti mbo de kó diheì kperì iduotí fité di. Deè te kè bè di yu ke tú Dafiti èi. ⁸ Kòo maá iduotí kékíté kutādèikù bè ìtinné kù, ké kù yu ke dò Midoo kè Soabuu tũnte diheì sɔnni.

⁹ Mémme kè Dafiti yètìrì nfeirí, kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa ní nhò bonè.

Dafiti kó behããpòmbè yekòmbò yembè

(Wénté 2 Sammuyeerì 23:8-39)

¹⁰ Nte behããpòmbè yekòmbò yembè bèè do bonè Dafiti o kpàti timou mieke, beè do wēnnénè Isidayeeribe sɔmbe kè bèè pǐ nDafiti tikpàti kéntū mbe Yiè nKuyie mbè nàké tì. ¹¹ Nte de kó behããpòmbè yètè: Yasobeammu, Akimɔniibe botí kou mɔu kó debire weè do kótí yekòmbò yembè bètããti tǐnni, weè do èi nho kpãnni kékua benitìbè sikɔusitããti (300) dimònni dimáà.

¹² O kó difònkùò kè Edeasaa Dodo Ahoa èi kou kó debire nhò tũnko, ò do kàké yekòmbò yembè bètããti tǐnni mieke nke. ¹³ Ò do bonèmu Dafiti Pasi-Damimmu Fidisitēēbe do tíí ndiì mònni ke bo dokénè Isidayeeribe, kè Isidayeeribe kó behããpòmbèe coké, ke sǔ ntidiiti bè tú

ti ódìsì ti kó kupaku dè bo. ¹⁴ Edasaa nè o kàbe kè bèe cómmú kè kù fiète képoté Fidisitēēbe, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeri bè na kè bè auté mediè.

¹⁵ Mēmme kè benitibè bētāāti bembe bèè ni benitibè sipísitāāti, kè bèe kateni ke bo yà Dafiti dipèrì dīi bo Adudammu tādènkù borè. De kó dimònni kè Fidisitēēbe bāté Defaimmu biriku ke kari. ¹⁶ Kè Dafiti mbo tēēkpetè miēke ke sori, kè Fidisitēēbe kó dikarì marì bo Betideemmu. ¹⁷ Kè Betideemmu èi bōrì kó tēbinte niē nkó kudókùu pī nDafiti, kò saute ke dō: We mbo ndónnì Betideemmu èi bōrì kó tēbinte niē kè n yā?

¹⁸ Ò yī mēmme kè bekpàrìnuombe bētāāti bembe kēté Fidisitēēbe kó dihāpònkari kékote kédóni meniē Betideemmu kè mè tóni kóò duó nkòo yete ò bo yāmè, kè me pā ti Yiè nKuyie kè mè còúnko ku iikè. ¹⁹ Ke béi nke dō: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n yā de kó meniē, mè n dō mme yī mme ke yé de kó benitibè cīnnemè be bō nyē, ke kàáté mukūū nke kàte ke mè dóni. Kòo yete ò bo mè yāmè. De kó bekpàrìnuombe bētāāti bèè do pī nde kó mutōmmú.

²⁰ Soabu tebite Abikaii weè do ni benitibè sipísitāāti, kékuonè o kpānni be dootitabè sikousitāāti (300), kòo yetirìi feité benitibè sipísitāāti sinsi miēke. ²¹ Kè bèe ò dèúkunnè kè dèe pēēté sipísitāāti sinsi, o yetirìi me nyí nfeité ke tūòke beketibè bētāāti kpēye, kòo bè baatè.

²² Yoyada dikōmbùò yie nweè do peité Bennaya, o yàarì do tú Kabuseyēedi èi kou nwe, kòò mbaké benitibè péu, weè Bennaya do kùò Mōabu èi kó bekpàrìnuombe bèdè, weè do kùò Mōabu èi kó kubinku kó dicirìcìrì muséé diemù kó diyie. ²³ Weè do wète kékuò Esibiti kou mōu kòo okùmè bo métirì bèdè nè dikéè, kòo tō dikpānni kè dikpāndóu mannè kupàakondùdóu, kè Bennaya fietè o kpānni kóò kùonè. ²⁴ Nte Yodayada birē Bennaya dōò dè, kòo yetirìi feité bekpàrìnuombe sipísitāāti bembe miēke. ²⁵ Ò do tú wèè yetirìi fei wènwè benitibè sipísitāāti bembe miēke, ò me nné í ntūòke bētāāti bembe, kòo kpààti Dafitii duó nkè wè mbaké behāpòmbè bèè bàà wenwe okpààti.

²⁶ Behāpòmbè yekōmbò yembè tábè do tú: Asaedi Soabu nantè nè Edananni Dodo Betideemmu èi kou kó dēbire. ²⁷ Nè Samōti Adodi èi kou nè Edesi Padonni èi kou. ²⁸ Nè Idaa Ekesi Tekoa èi kou kó dēbire, nè Abiesē Anatōti èi kou. ²⁹ Nè Sibekaii Usaa èi kou, nè Idaii Ahoa èi kou. ³⁰ Nè Madaii Netofaa èi kou, nè Ededi Netofaa èi kou Baana kó dēbire. ³¹ Nè Itaii Dibaii Kibea èi kou kó dēbire Bensamē kó kutempē nkou, nè Bennaya Pidatonni èi kou, ³² nè Kasi èi kó ikó mpéemè kou Udaii nè Abiyēedi nè Betii Adaba èi kou, ³³ nè Baodimmu èi kou Asimafeti nè Sadibonni èi kou Ediaba. ³⁴ Kisōō èi kou Asemmu kó ibi tú: Sakee birē Sonnatāā Adaii èi kou ³⁵ nè Adaii èi kou Sakaa birē Aiyammu nè Udii birē Edifadi, ³⁶ nè Mēkeda èi kou Efeè nè Padonni èi kou Aiya ³⁷ nè Kadimēedi èi kou Esido nè Esebii birē Naadaii. ³⁸ Natāā tebite Sowēeri nè Akiditi boti kou Mikaadi. ³⁹ Nè Amōniibe boti kou Sedeki, nè Bedōti èi kou Nadaii wèè do tōu Seduya birē Soabu kpàrinenti. ⁴⁰ Nè Yetēē cīētè kou Idaa nè Kaarebu be cīētè temàà ndi, ⁴¹ Itiibe kó kunaàmunkù Udii Adaii birē Sabadi, ⁴² nè Dubenni kó kuwuò nkou Sisa birē Adinna weè do neiné behāpòmbè sipísitāāti. ⁴³ Nè Maaka birē Annani nè Metenni èi kou Sosafati. ⁴⁴ Nè Asetado èi kou Usia nè Adowēē èi kou Otammu bí Samma nè Yeyēedi, ⁴⁵ nè Semudii birē Yediayēedi nè o tebite Tisi èi kou Yoā. ⁴⁶ Nè Mataa èi kou Ediedi nè Edinammu bí Yedibaii nè Sosafia nè Mōabu èi kou Itima, ⁴⁷ kényiénè Tisoba èi kàbe Ediyēeri, nè Obedi nè Yasiedi.

12

Benitibè ketibè bèè do wēnnénè Dafiti

¹ Nte bèè do kàte kéwēnnénè Dafiti ke sō nhò bo Sikida ke sori Kiisi birē Sauri kpéi, de yembè do tú yekōmbò yembè mbe, bekpàrìnuombe, bèè do òò ò teennè mudoò. ² Ke nò nke tāū kucānku nè kuyóu, ke si dokùnè detánténditirè.

Bensamē naàmunkù kou Sauri tebií nsi, sù yètè tu yie: ³ Kibea èi kou Simaa bí, Soasi nè o tebite Ayeseè wèè do ni be kó kunaàmunkù nè Asimafeti bí Yesiedi nè Pedeti nè Anatōti

èi kàbe Bedakaa nè Yeuu. ⁴ Isimayaa Kabaãð èi kou, ohããpònkperì weè do ni behããpòmbè sipísitàãti, ⁵ nè Kededaa èi kàbe Sedemii nè Yayeedi nè Yoanna nè Yosabadi, ⁶ nè Adufu èi kàbe Edusaii nè Yedimòti nè Beadia nè Semmadia nè Sefatia, ⁷ nè Koda naàmùnkù kàbe Edikanaa nè Isia nè Asadæedi nè Yoesæe nè Yasobeammu ⁸ nè Kedoo èi kàbe Sedoammu bí Yoeda nè Sebadia.

⁹ Be kó difõnkúò kè Kadi kó kuwuò nkàbe tũnnò kèwẽnnénè Dafiti ò sòri dè dikpàà mièke. Yekõmbò yembè do mbe bekpàrìnuòmbè bá wè kòò nò nke kèí kudòpikù, ke nò nke tãũ yekpãã nke mòke yecìricìrè kó yekõmbò ke cãã nsiwei cããmè yetãrè ìnkè. ¹⁰ Bè do bo tepíitè nè òmáà ndi, Esee weè do tú oketiwè kè Abudiasi ntú odéríwè, kè Ediabu ntú otããnwè, ¹¹ kè Maseimana ntú onaanwè kè Sedemii ntú onummuwè, ¹² kè Ataii ntú okuónwè kè Ediyæeri ntú oyiénwè, ¹³ kè Yoana ntú oniínwè, kè Edisabadi ntú owéinwè, ¹⁴ kè Immeyau ntú opíinwè, kè Makemanaii ntú tepíitè nè oketiwè. ¹⁵ Kadi kó kuwuò nkàbe mabè do mbe, bèè baké yehããpòntĩrè be mièke, wèè tu osàmpròu kòò wèrímú mmànnè behããpòmbè tekòutè (100) kòmu, kòò dièwè kòmu mànnè tekòupíitè (1000) kòmu. ¹⁶ Bèè do sènté kukó nSuditæè dibenni kóò tãnkù ketiwè mièke, ke sò menie mpíe ke yènnè yekonnèbìè kèbeti bèè maá ku také diyè yìèní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè.

¹⁷ Bensamæe kó kuwuò nkàbe mabè nè Sudaa kó kuwuò nkàbe mabè kè bèè wènné kékòte késónké Dafiti ò sòri dè. ¹⁸ Kè Dafitii iténí kè bèè co kèbèi nke dò: Kè di kòtení m borè nè kunaati nku ke bo n teennè n yóó yíemmu kè ti yèmmæe wènné, kè di me nkòtení ke bo n soutému kè n fiténè n dootitòbè, m me nyí cààrè mùmamù, ti Yiè nKuyie nti yembè do tũ nkù ti wúómmu ke bo ti púté. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nta Amasaii wèè do ni benitibè sipísitàãti kòò béi nke dò:

Ti da wènnèmu.

Fó nDafiti Sese biré ti da kómmúmu
kunaati nda bonè kèmbonè bèè da teènnè.
A kóò teènti tu ti Yiè nKuyie nku.

Kè Dafitii yie nké bèè còuté, kè bèè nwèínè bèè baké yehããpòntĩrè.

²⁰ Memme kè Manansee kó kuwuò nkàbe kòte Dafiti borè ke sò nhò kòte Fidisitæèbe dokù ndè Sauri ke bo bèè wènnénè. O me nyí mbè wènnénè ke yé Fidisitæèbe kó bekpààtibè do nàkémè be máà kóò bèti ke dò ò yàà bo kónté kèwènnénè o yìè nSauri kè bèè kù. ²¹ Memme Dafiti itémè kénwèti Sikidaa kè Manansee kó kuwuò nkàbe bèmbè nhò neínè. Bèè yètè tu: Adinaa nè Yosabadi nè Yediyæeri nè Mikayæedi, nè Yosabadi, nè Ediu nè Sidetai. Bèè do tú bèè ni bèmbè Manansee kó kuwuò nkàbe bá wèè tekòupíitè (1000). ²² Kè bèè nteènnè Dafiti ke baké dihããpòntĩnni, ke yé bèè do túmè bèmòu bekpàrìnuòmbè mbe, kòò bèè baá mbehããpòmbè. ²³ Bá dii yìè kè Dafitii mpieti bèteèmbè kòò kó dihããpòntĩnni dèúkú ke kpeínì.

Behããpòmbè bèè do pĩ nDafiti tikpàti

²⁴ Nte behããpòmbè bèè do bàátí késónké Dafiti Ebunoo ke bo ò cèí nSauri kpàti ti Yiè nKuyie ndo yé ndè ndòmmè.

²⁵ Sudaa kó kuwuò mmieke behããpòmbè bèè do tò tidòpíiti nè yekpãã bèè do bo sikòupísikuò nè sikòusini ndi (6800). ²⁶ Simmæð kó kuwuò mmieke kè bekpàrìnuòmbè ríbo sikòupísiyiekè nè tekòutè (7100). ²⁷ Defii kó kuwuò mmieke kè sinitidabíi ríbo sikòupísinnà nè sikòusikuò (4600), ²⁸ kèyíénè Yoyada wèè do baké Anoo yaábí nè o kàbe kè bèè mbo sikòupísitàãti nè sikòusiyiekè (3700), ²⁹ nè odapàà nSadoki okpàrìnuònti nè o cètè kó behããpònkòtibè sipísidè nè bèdébè. ³⁰ Bensamæe kó kuwuò nkàbe Sauri tebíi sikòupísitàãti (3000) sii do wènné ke yé besükùbè be mièke do kpaá tũmmè Sauri fõnkúò ndi. ³¹ Efadaimmu kó kuwuò mmieke bekpàrìnuòmbè bèè yètè do feí be naàmùnti mièke kè bèè ríbo sikòupísidè nè sikòusini (20800). ³² Kè Manansee wuò nkó dikèè mièke kè bèè

tāāté tekəupííítè nè sikə̀upísini (18000) kè bè bo kəte kəpī̀éké Dafiti tumè okpààti. ³³ Isakaa kó kuwuo mmiéke kè bekpà̀rinuəmbè mbo sikə̀usidé (200) kémbaké be tebií bè do tú bèè yé bèmbè Isidayeeribe dò nkédə̀ò ti nè bè dò nké ti dò̀ò dii m̀nni. ³⁴ Sabunə̀o kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀əmbè mbo sikə̀upí́sínùmmù (50000) ke yé mudòò, ke wā̀ké mudòò kpéi nke məkə tikpà̀rinenti timə̀u ke dokùnè be yèmmè memə̀u. ³⁵ Nefutadii kó kunaàm̀nkù miéke kè behā̀p̀ənkótíbè mbo tekəupí́ítè (1000) nè behā̀p̀əmbè sikə̀upí́sitàati nè sikə̀upí́sìyiekè (37000) ke báátí tidə̀piiti nè yekpā̀. ³⁶ Danni kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀əmbè bèè wā̀ké mudòò kpéi, kè bè mbo sikə̀upí́sìdè nè sikə̀upí́sini nè sikə̀usikuò (28600). ³⁷ Asee kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀əmbè mbo sikə̀upí́sínàà (40000) bèè nə mmudòò ke wā̀ké mudòò kpéi ³⁸ nè iwuo nteì ìì bo kukó nSuditēē yáà diyiè yìenì kèè bíéké Dubenni kəbe nè Kadi kəku nè Manansee kəku dikéè teri, kè bè mbo tekəupí́kòutè nè sikə̀upí́sìdè (120000) ke məkə tikpà̀rinenti timə̀u.

³⁹ Behā̀p̀əmbè ti mè nnàké bèè kpéi bəmə̀u bèè do wā̀ké bèmbè mudòò kpéi nkédə̀óte nè meyèmmè memàà kəkəte Ebunə̀o kəpí nDafiti tikpà̀ti. Besə̀mbè bəmə̀u kè bèè bè wḕnnénè meyèmmè kè bèè pī ntikpà̀ti Dafiti. ⁴⁰ Kè bè nké bo ke dò yewe yètà̀ati ke wḕnnè Dafiti ke yo nke yə̀. Bè tebií siì do bè bè́nné mudii. ⁴¹ Kè bè pə̀etitə̀bèè bè yìe tidiiti, kétúóte Isakaa kó kutempē nè Sabunə̀o kəntə̀ kətuə̀kenè Nefutadii kəku. Kè bè ntoummu sām̀marímú nè yòyòbè nè yesām̀marínnarè nè inà̀kke, tidiiti tibotí tibotí, muyuo nnè yekà̀tìndà bè dò̀nè yè fikíè kó yə̀be nè fínyí kó yə̀be kperè nè menàà nnè mekùò nnè inà̀kke nè ipe péu. Dè do tú dibanni dierì ndi Isidayeeribe bəmə̀u kpéi.

13

Dafiti dómè kékonnènní Kuyie ntaummè tə̀u (Wénte 2 Samuuyeri 6:1-11)

¹ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe kó benìùbè bèè ni benìtìbè bie nsikə̀upí, betə̀bè sikə̀u nè behā̀p̀əmbè iwḗ yembè. ² Kòo bè nàké ke dò: Kè di wénte kè dè wenni, kè dè bonní tí Yiè nKuyie mborè, tí tə̀ nké ti tebií siì kpaá Isidayeeribe tempē nyimə̀u nè ikuó niùbè nè Defiibe bèè bo Isidayeeribe ekè kè bèè kətení ti borè. ³ Kè tí kəte kə̀tə̀ní ti Yiè nKuyie nti tū nkù taummè tə̀u, ke yé ti do í dakemè di kpéi Sauri kó dim̀nni.

⁴ Kè dit̀nni dimə̀u ti yie nke yé di wùómmè kè dè wennimu ke dò nkédə̀ò. ⁵ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe bəmə̀u, kétúóte bəmbe nè Esibiti kəbe be temmà̀nku kəntə̀ kətuə̀kenè Debo-Amati kè bè bo kəte Kidiya-Yeadimmu kə̀tə̀ní ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u. ⁶ Dafiti nè Isidayeeribe bəmə̀u kè bèè tí Badaa eì Kidiya-Yeadimmu dii bo Suda a tempē kè bè bo túótení ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u. Kuyie ntṑrè yè̀dèè bè tu yè beí̀nkə̀mbà̀ribè ye fènti còm̀mú dii í̀nkè ti Yiè nKuyie mborè. ⁷ Mə̀mme bè tūótemè ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u Abinnadabu cī̀tè kè di ā̀nné tenaasā̀ntè pā̀ntè miéke Usaa nè Aiyo kè bè nderi inà̀kke ìì di tə̀. ⁸ Dafiti nè Isidayeeribe bəmə̀u kè bè nyā̀nku ti Yiè nKuyie nyì̀kè nè be wḕrímú mumə̀u ke diè nke bie ntibómbonti nè tikùtìdù̀ùti nè yə̀bà̀rè nè tikā̀penti nè yetā̀tə̀he. ⁹ Bè tū̀òke dii m̀nni Kidonni yìe borè kè inà̀kke ndó kə̀bə̀ ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u kè Usaa youte o nòutè ke bo di còutè, ¹⁰ kè ti Yiè nKuyie mmiéke ò còutè, kè kùu ò potè ò yòute mèè kpéi nho nòutè ke kàáke metaummè tə̀u. Kè Usaa kú dende ti Yiè nKuyie nyì̀kè.

¹¹ Kè dèe yonke Dafiti ti Yiè nKuyie mpotémè Usaa kòo yú də̀borè ke dò: Pedesi-Usaa kè bè kpaá me ndè yu nè yíenní. ¹² De yìe kè Dafitii yə̀te ti Yiè nKuyie nke béi nke dò: M bo dáátí kè ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u ta n cī̀tə̀à?

12:41 +yesām̀marínnarè: Dèè naá ndènde sām̀marímú dè me nyí tú sām̀marímú, sisḗ nè sām̀marímú dè wḕnnè ke peítè dènde, kè dè cénke bo de cuokè dè me nyí tú sām̀marímú yoo tesā̀ntè.

¹³ Mèmmè kè Dafiti í nyie nke bo kònnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou o cie, kédúó nkè bèè dì kòtenè Kati èi kou Obèdi-Edõmmu cīètè. ¹⁴ Kè dì mbo o cīètè ke dò betāābè bètāāti, kè ti Yiè nKuyie nhò dḡḡ mesàà nnè o cīètè temou nè ò màke dè demou.

14

Dafiti kàrimè Sedisademmu

(Wénté 3:5-9 nè 2 Sammuyeri 5:11-16)

¹ Kè Tiiri kóo kpààti Idammuu tōnnè benitibè detekperè kó ideí nè bedabeesũḡbè nè betácíèbè kè bè bo maá Dafiti tekpààticīètè. ² Mèmmè kè Dafitii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò duómmè tikpàti kòḡ baké Isidayeribe kè kù dèúkunko o kpàti kù dḡḡ mèè kpéi nyIsidayeribe.

³ Kè Dafiti mbo Sedisademmu kèwēte képuoke benitipòbè tobè kè bèè ò pié initidabí nè initipobí. ⁴ Nte bè do pié ì bí Sedisademmu i yètè: Sammua nè Sobabu nè Natāā nè Sodomḡ, ⁵ nè Ibaa nè Ediisua nè Edipedeti ⁶ nè Nōkaa nè Nefeki nè Safia, ⁷ nè Edisamaa nè Beediyada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitēbe

(Wénté 2 Sammuyeri 5:17-25)

⁸ Kè Fidisitēbe keè Isidayeribe còummè mekùḡ Dafiti, kòḡ pī ntkpàti kòḡ bo mbè baké bemou. Kè Fidisitēbe ité bemou kénwanti Dafiti ke bo ò pī nkè Dafitii tì kèè kébáátí kèyèroo ké bè co. ⁹ Kè Fidisitēbe tuḡkoo képité Defaimmu biriku mieke. ¹⁰ Kè Dafiti beé ntí Yiè nKuyie nke dḡḡ: Kè í kòte ke dokénè Fidisitēbe á bè ānné n nou miekaḡ? Kè ti Yiè nKuyie nhò tēnné ke dḡḡ: Kòte! N yóó bè ānnému a nou mieke.

¹¹ Kè Dafitii kòte ké bè do Baadi-Pedasimmu kèna Fidisitēbe kébéi nke dḡḡ: Nè n nòutè nte Kuyie mpètémè n dootitòbè meniè nhḡḡ kpété mèè botí kukpéroo.

Dèè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Baadi-Pedasimmu. ¹² Kè Fidisitēbe coké kébuónko bè bókè, kè Dafitii duó nkè bèè yè cḡu.

¹³ Kè dèè yíé kè Fidisitēbe iténí képité Defaiibe biriku. ¹⁴ Kè Dafiti wēte kébeé ti Yiè nKuyie nkè kùu ò nàké ke dḡḡ: A báá bè do be fōnkúḡ bíékè, á kónté medétimè ké bè dinté, detie mbè tu dè mukokudiè de kó kubiriku péémmè. ¹⁵ Kàa kèè dī mōnni kunampoo makù detie nyómmè á kètóo ké bè do, ke yé de mōnni ndi n kèróomè ke bo do Fidisitēbe āpòmbè ké bè poté.

¹⁶ Kè Dafitii dḡḡ ti Yiè nKuyie nhò nàké tì, kè bèè poté Fidisitēbe kó behāpòmbè, ké bè bèti Kabaḡḡ kèntḡ kètuḡkenè Kesee. ¹⁷ De mōnni kè Dafiti yètìri feité diheì dimou mieke, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ibotí tēi ò yàte.

15

Dafiti bàátimè ke bo kòte kètúóté Kuyie ntaummè tou

¹ Kè Dafitii maá sicéi diheì bè tu dì Dafiti èi, kédeè kètūnte ti Yiè nKuyie ntaummè tou yó nyīkú dè kédḡḡ ditou. ² Kè Dafitii béi nkè dḡḡ: Kè dè í tú Defiibe ti í do nkéna kètúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou, ke yé ti Yiè nKuyie mbe ntāātémè kè bè bo ndi tou, ke pī ndi kó mutōmmú sáá.

³ Kè Dafitii tí nyIsidayeribe bemou Sedisademmu mieke, kè bè bo kòte kékonnènni ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké dì tanné kéinné kudieku ò tūnte kù di kpéi. ⁴ Kòo tí nhAnḡ yaábí ikuḡ niùbè nè Defiibe bemou, ⁵ kè Udiyedi mbaké Keati kó kunaàmunkù nè o tebií kè bèè wēnné kémbo tekḡutè nè sipísidé (120). ⁶ Kè Asaya mbaké Medadi kòku nè o tebií kè bè mbo sikḡusidé nè sipísidé (220). ⁷ Kè Soweri mbaké Kerisonni kó kunaàmunkù nè o tebií kè bè mbo tekḡutè nè sipísitāāti (130). ⁸ Kè Semmaya mbaké Edisafāā kó kunaàmunkù nè o tebií kè bè mbo sikḡusidé (200). ⁹ Kè Ediyeri mbaké Ebunḡ kó kunaàmunkù nè o tebií kè

bè mbo sipísini. ¹⁰ Kè Amminadabu mbaké Usayeedi kó kunaàmùnkù miεke nè o tebíi kè bè mbo tekòútè nè tepíítè nè bèdébè (112). ¹¹ Kè Dafitii yú ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa káyúnè Defiibe bèkuò, Udiēdi nè Asaya nè Sowεeri Semmaya Ediyεeri Amminadabu. ¹² Kòò dò: Dfi tu bèè baké Defiibe naàmùnti, dònè dimáà mεwénkùmè kó ikuó, díndi nè di tebíi kékote kétúóténí ti Yiè nKuyie tinti nyIsidayεeribe tũ nkù taummè tou ké di tanné n tũntε dii bòri di kpéi. ¹³ Ti do yóó di tóni meketimè mònni kè di í bo, kè deè nte kè ti Yiè nKuyie nti poté, ti í tũnne mēè kpéi nku kuó yē nde ndòmmè.

¹⁴ De mònni kè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe dòò bemáà mεwénkùmè kó ikuó ke bo túóténí ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù taummè tou. ¹⁵ Defiibe bèè do di tounè ipàati ke níi ndi bukú ti Yiè nKuyie ndo nàké Mòyiisi ke yē nde ndòmmè. ¹⁶ Kè Dafitii náké Defiibe kó benìùbè kè dò bèe tāāté be tebíi miεke bedembè bèè nò nke bie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpentí. Kè bè ndiē nke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètiri nè diwèi. ¹⁷ Kè Defiibe tāāté Sowεeri bire Emanni nè Bedekia bire Asafu, kētāāté Medadi kó kunaàmùnkù miεke Kusaya bire Edanni. ¹⁸ Ke né yíenè be tebíi sù do bè teénné mutõmmú ke baànè yebòrè Sakarii nè Bennii nè Yaasiedi nè Semidamoti nè Yeiyeedi nè Unni nè Ediabu nè Bennaya nè Maseya nè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edõmmu nè Yeiyeedi. ¹⁹ Be miεke Emanni nè Asafu nè Etanni beè do nò nke bie ntikāpentí disõwũḏ kpεti tii kuò mmediē. ²⁰ Sakarii nè Asiyeedi nè Semidamoti nè Yeyeedi nè Unni nè Ediabu nè Maseya nè Bennaya kè bè mbie ntikùtidùùti metammè daamè kpεti. ²¹ Kè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edõmmu nè Yeiyeedi nè Asasiaa beè do bie ntikùtidùùti iwēi ini kpεti, beè do niu iyie. ²² Defiibe kó bekótibè miεke Kenannia weè do ni bèè tou metaummè tou, ò yē mēè kpéi de kó mutõmmú. ²³⁻²⁴ Bedekia nè Edikanaa nè Obedi-Edõmmu nè Sesia beè do te yebòrè kó mubàrimù kè bèè mbaà metaummè tou. Ikuó niùbè Sebanniya nè Sosafati nè Netannyeedi nè Amasaii nè Sakarii nè Bennaya nè Ediesεe beè do eu siheú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

Kuyie ntaummè tou konnì mē Sedisadεmmu
(Wénté 2 Samuuyεeri 6:12-19)

²⁵ Dafiti nè Isidayεeribe kó bekótibè nè bèè ni behāpòmbè tekòupíitè (1000) kè bèe ité kékote ke bo túóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou Obedi Edõmmu cīētè ké ndi kũntinní kè dè dò ndibanni mediē. ²⁶ Kè bèe fié yenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie nteennè Defiibe bèè tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ²⁷ Dafiti do níi mmupààkonkperímù kó diyaàbòri ndi kénó ntekoutéyaàbòtè péitè, bè dùàkenè tè mupààkommú sààmù. Kè Defiibe bèè do tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè Kannia weè do bè ni de kó mutõmmú miεke kè bè dàátí yèè yaàbòrè botí. ²⁸ Kè Isidayεeribe bemou ntóni ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke íútí nè diwèi ke eu ditáteheú nè sihāpònheú ke bie nyebàrè nè tikāpentí nè tikùtidùùti nè tibómbonti.

²⁹ Ti Yiè nKuyie ntaummè tou tùàkení dii mònni Dafiti εi kè Sauri kóo sapàà Mikaadi nsíékéní tebòtè káyà okpàati Dafiti aumè ke puu. Kòo sènkèri Dafiti.

16

¹ Kè bèe tuàkenè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké di tanné ditou Dafiti do dòò di, ké di Ìnné de cuokè kè Dafitii fié ti Yiè nKuyie nyiwũḏ kétuó kéfíe itei metaummè kpεyi. ² Ò dèè dii mònni kémò ti Yiè nKuyie nkó mesàà Isidayεeribe ìnkè, ³ kédeè ké bè toti tidiiti, benitidaabè nè benitipòbè, kédúó mbá wè pēè nè dikàtindàà bè dònè di yetebe bè tu yè dátí, nè dikàtindàà bè dòò nè di fínyĩ kó yetebe kperè.

Defiibe dièmmè ke sántí ti Yiè nKuyie
(Wénté Yεsāā 105:1-15 nè 76 nè 106:1, 47-48)

⁴ Bè dèè mεmmε kè Dafitii cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè Defiibe, kè bè bo nkù dònti ke kù sántí, ke déúkùnkò ku yètiri, kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù. ⁵ Asafu

17

Kuyie ndóunnèmè dinùù Dafiti nè o yaàbí
(Wénté 2 Sammuyeri 7:1-17)

¹ Kè Dafiti ríbo o cǐètè kénáké Kuyie mpāānāānti náāntò Natāā ke dò: Nte mí nke ā detekperè kó tēcǐètè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ĩkú ditou bè dǎdǎnè dǐ tiyààti. ² Kè Natāā ò tēíné ke dò: A yémme dò nhá dǎdǎ tǐi kó dimàà, dǎdǎ tǐi, Kuyie nda bonèmu.

³ De kó keyènkè kè Kuyie nnáké Natāā ke dò: ⁴ Kǎte kénáké n kóo tǎnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, weè í yó m maá tēcǐètè n yó nhā tē. ⁵ Nè n dènnení dǐi yiè Isidayeribe Esibiti eì mièke n yí ta tēcǐètè matè mièke nè yíenni. N do bè neínè, ke ā metaummè tou ndi. ⁶ Nè m bonè dǐi daà Isidayeribe be cèmmu mièke ke bè duò mbebaatíbè, m bá mbeke Isidayeribe kóo niùti mǎu, ke tú ò m maá tēcǐètè nè detekperè kó idéí?

⁷ Á kǎte kénáké n kóo tǎnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa mǐi tu ò do cèmmù ipe nyi kè nh ò tǎāté kòdò naá nyIsidayeribe kóo kpààti. ⁸ Kè nní nhò nièné ò kǎri yèè bǎrè yemǎu, kè mǐi kùo o dootitǎbè bèè do ò wetí bemǎu. Ke dèúkùnnè o yètiri kè dǐ mǎatenè ketenkè kó bekpààtibè kpeye. ⁹ N yóo duómmu n nìtibè Isidayeribe dikari ké bè kǎnnè kè bè ndè bo ke í yǐkù, kè ibotí yeyi kó benìtibè ténke báá bè fǐū, bè do bè fǐūnko mèè botí. ¹⁰ N kǎnnè dǐi mǎnni bebaatíbè kè bè mbe baké. N yóo duómmu kòo dootitǎbèè ò bǎúté. M béimmu ke tú n yóo ò duómmu tēcǐètè. ¹¹ Ò we bo tuǎke dǐi mǎnni, kòo kò nho yembè kǐū nkè, o kó difǎnkúò m bo tǎāté o bí o peitè ì mièke o bire marè kè dèe sǎoté o kpàti kè n tǐ fíi. ¹² Dèe yó m maá tēcǐètè kè n fíi nde kpàatikàri, kè dǐ mbo sǎà. ¹³ Kè nni ntú de cice kè dè tu m bire, n yí yóo nǎoté n kó mesàà nde ĩnkè n do mè nǎoté mèè botí okpààti wèè ò niiténè ke dǐ tikpàti. ¹⁴ Dèe yó mbaké n nìtibè sǎà nè n kpàatiyuu kè de kpàti mbo sǎà.

¹⁵ Mèmmè Natāā nǎkémè Dafiti Kuyie nhò benke tǐ timǎu.

Dafiti bǎntèmè Kuyie
(Wénté 2 Sammuyeri 7:18-29)

¹⁶ Kè Dafitii kǎte Kuyie ntaummè tou borè kéta ké kù bántè ke dò: Áú n Yiè nKuyie, n tú we? N cǐètè tu ònte, kǎa n dǎdǎ mesàà a mè nni ndǎdǎ mè, ¹⁷ ke wúo nkè dè í sǎnnè kǎa náá ndè yó mboní kǎa dǎdǎ dè mí nha kóo tǎnti n cǐètè. N Yiè nKuyie a n wènté kè dè dò n tú onitidièwè mǎu nwe. ¹⁸ Mí nDafiti n ténke né bo da béinnè ònti? A n yémèmu mí nha kóo tǎnti ke baa né dó ké n déúkùnnè. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie! A n dó mèè kpéi nte kǎa pǐ nde kó mutǎndiemù ke bo benke a deumè ke í mǎke kumǎnku. ²⁰ Ti Yiè nKuyie! Òmǎu í bo wèè da dǎnnè. Bè ti nǎkèmu a dǎdǎ dèè kó dimàà, òmǎu í bo wèè da dǎnnè. ²¹ Kubotí makù í bo ketenkè kie nyǐnkè kùù dǎnnè a nìtibè Isidayeribe a kǎteni ke deetè bè Esibiti ke bè dǎdǎ a nìtibè ke ni kè beti ibotí tǐi. A yètiri bo deuke mèè kpéi nkè bè da yǎte deè te kǎa pǐ nde kó mutǎndiemù. ²² A tǎāté a nìtibè Isidayeribe kè bè bo ntú a nìtibè mbe sǎà. Fǐ nti Yiè nKuyie nkǎa bè te. ²³ Ti Yiè nKuyie, a béi nti mí nha kóo tǎnti n kpéi nnè a dǎunnè dǐi nùù n cǐètè kpéi ndi pǐ nsǎà ké dǐ dǎdǎ, a béi nke yē ndè ndǎmmè. ²⁴ Á nti pǐ nkè dèe yie nkǎa yètiri ndeu, kè benìtibè béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa weè te Isidayeribe, kǎa fíi mmí nha kóo tǎnti Dafiti n cǐètè. ²⁵ Ke yé fǐ nha mómumu fǐdè béi nke tú a bo n duó nte cǐètè bèè yóo sǎoté n kpàti, kè deè te kè n dǎatí ke da báá. ²⁶ Áú! Ti Yiè nKuyie fǐdè tu Kuyie, ke béi mmesàà a yó n dǎdǎ mè mí nha kóo tǎnti. ²⁷ A dǎmu kédǎdǎ a kóo tǎnti cǐètè mesàà kè dèe yie nkòo cǐètè nsǎké tikpàti sǎà. Ke yé ti Yiè nKuyie nha ò nkǎa pǎ dè mesàà mè ò mbomu sǎà.

18

Dafiti namè be peetitǎbè
(Wénté 2 Sammuyeri 8:1-14)

¹ Kè Dafitii na Fidisitēēbe kéfietε Kadi kó dihei nè yehékè yèè bè tàkénè. Kè Fidisitēēbeε ò bòúté. ² Kòo nanè Mòabu εì kòbe kè bèε ò bòúté ké nhò yietì dàmpòò. ³ Kòo yíé kèna Tisoba εì dii bo Amati tempē mbíékè di kóo kpààti Adadesεε ke s̄s̄ nhò dó kébaaté kukó nhEfadati pεémme kòbe. ⁴ Kè Dafitii fietε sikipàrinaasēi tekoupiítè (1000) nè behāāpònsāndèèbè sikipòsisiyiekè (7000) nè behāāpòmbè bèè cènti nè be naàcèi sikipòpísidè (20000) kékéké sikipòrìsēi duoti késúó nhomáà tekòutè (100). ⁵ Kè Sidii kòbe bèè bo Damaasi kè bèε kàtení kétéε Tisoba kóo kpààti Adadesεε kè Dafitii kuò benitibè sikipòpísidè nè sikipòpísidè (22000), ⁶ kékannε kùmandáàbè de kó kutempē mmieke kè bèε ò bòúté ké nhò yietì dàmpòò. Kè ti Yiè nKuyie nduó nDafiti muwērimú, bá kòò kàte kèè bíékè wèε na. ⁷ Kòo fietε Adadesεε āāpòmbè dāpiiti mesò nkpeti kékònnè Sedisadεmmu, ⁸ kèheí disòwũḡ mediè Adadesεε kó yehékè yèdéyè Tibati nè Kūnni ye mieke. Kè dè mboní kè Sodomò títóte de kó disòwũḡ kédònnè kunankú nè yesānkè nè ti Yiè nKuyie nc̄fètè kó tinenti.

⁹ Kè Amati kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Tisoba εì kóo kpààti Adadesεε āāpòmbè bεmou, ¹⁰ kètō nho bire Adodammu okpààti Dafiti borè kòò bo ò dāu nkóò sàntenè ò namè Adadesεε, kóò pā nè mesò nkó tinenti nè timátì péiti kpeti nè disòwũḡ kpeti. Ke yé Tou dootitòu do túmè Adadesεε. ¹¹ Kòo kpààti Dafiti de pā ti Yiè nKuyie nnè timátì péiti nè mesò nhò do εí dè ibotí tēi mieke, Edōmmu εì nè Mòabu εì nè Amōniibe εì nè Fidisitēēbe εì nè Amadeki kperi.

¹² Kè Seduia bire Abikaii do Edomiibe kékua benitibè tekoupiítè nè sikipòpísini (18000) kubiriku bè tu kù mukókúó nkó kubiriku mieke, ¹³ kékannε kùmandáàbè Edōmmu kó kutempē nkumou mieke, kè Edōmmu kòbe bεmou naá nDafiti kó betōmbè, kè ti Yiè nKuyie nhò duó muwērimú bá kòò kàte kè mudoò wèε na.

*Okpààti Dafiti tōmbè kó yeyètè
(Wénté 2 Sammuyeri 8:15-18)*

¹⁴ Kè Dafiti mbaké Isidayeriibe bεmou, ke bè dōri dèè wenni ke bè bekùnè kè dè wenni. ¹⁵ Seduya bire Soabu wèè do baké behāāpòmbè, kè Aidudi bire Yosafati tu wèè tō dihei kó yepáte. ¹⁶ Kè Aitubu bire Sadaki nè Abiataa bire Abimedeki kè bè tu ikuó niúbè, kè Safesaa tu opátiwāàti. ¹⁷ Kè Yoyada bire Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààtic̄fètè kè Dafiti bí o tūnko.

19

*Bè díimmè Dafiti kó betūmbè ifei
(Wénté 2 Sammuyeri 10:1-5)*

¹ Dende kó difōnkúò kè Amōniibe kóo kpààti Naasii kú kòo bireε sòoté o kpàti. ² Kè Dafiti dà: M bo dōò Naasi bire Anunni mesàà, ke yé o cice do n dōòmè mesàà. Mεmme ò tōmmè benitibè kè bè bo ò dāu nho cice kũũ kóò bāntè. Kè betōmbèε tuokoo Amōniibe εì Anunni borè ke bo ò bāntè. ³ Kè Amōniibe kóo kpààti tūmbèε náké Anunni ke dà: A yèmmè dò nDafiti dó kédéúkūnne a cice yètiri ndi ke tōnní kè bè bo da bāntàà? Ò í bè tōnní kè bè bo paaté dihei ndi kēwētēni ké di pòntàà?

⁴ Kè Anunni duó nkè bèε pī nDafiti tōmbè kékua be deēmbii kékéké be yaàbòrè kébennénè be f̄s̄ ke né bè bèti. ⁵ Kè ifeii bè auté mediè nkè Dafitii keè tii tūòkení o tōmbè kètō mbenitibè kè bèε bè co, ké bè nàké ke dà: Dafiti yé ndi nkpaáo Sedikoo ke kémúnè di deēmbii bo yēnnimè kè di né na kékonní.

*Dafiti kpānnèmmè Amōniibe nè Asidii εì kòbe
(Wénté 2 Sammuyeri 10:6-19)*

⁶ Kè Amōniibeε banté bè wēntémè Dafiti, kè Anunni nè o kòbe Amōniibe kè bèε yietì medítibii tekoupiítè (10000) Sidii εì kòbe bèè bo Mesopotamii, nè Maaka kòbe nè Tisoba

kàbe kè bè bo bè duànni behããpòmbè nè behããpònsãndèèbè nè sikipàrìnaasẽĩ. ⁷ Kè bèe túóté sikipàrìnaasẽĩ sikipàrìpísitàati nè sikipàrìsidé (32000) nè okpààti Maaka nè o kàbe kè bèe kàtení kébáté Medebaa ìkè. Kè Amòniibe yènni be ekè kè bèe wènné ke bo do Dafiti nè o kàbe mudoò.

⁸ Kè Dafiti ti kèe kédúonko o ããpònkóti Soabu nè behããpòmbè bemou bèe nò mmudoò. ⁹ Kè Amòniibe yènni kèpènné kudòokòti dihei kó dibòrinùù kè bekpààtibè bèe do kàtení ke bo bè tee kè bembè nhoke dikpàà mièke. ¹⁰ Kè Soabu yà ò yóó bootemè o dootitabè tipítì tìdétì biè nho ìkè, betabè o fònkúò, kètááté Isidayeeribe ããpòmbè mièke bèe nò mmudoò kè bèe wetínné Sidii kàbe. ¹¹ Kè Soabuu túóté behããpòmbè sòmbe kédúò nho tebite Abikaii kè wenwe nè betabè kè bèe wetínné Amòniibe. ¹² Kòo náké Abikaii ke dè: Kàa yà kè Sidii kàbe bo n na, á kàtení kè n teennè. Kè Amòniibe bèe me ndó kè da na, n kàtoo kè da teennè. ¹³ Yáúkùnnè a kòntì kè tí dokénè dikòmbùò kédèetè ti nìtibè nè ti Yìè nKuyie nti tū nkú kó yehèkè. Kùu dèò kù dómè.

¹⁴ Soabu nè o kó diháãpòntínni kè bèe kété ke bo dokénè Sidii kó behããpòmbè kè bèe coké. ¹⁵ Amòniibe yà dii mònni Sidii kàbe cokémè, kécoké Soabu tebite Abikaii kékò mbe eì. Kè Soabuu kò nSedisademmu.

¹⁶ Kè Sidii kàbe yà Isidayeeribe bè namè, kètò nkè bèe ínni be kàbe bèe bo kukó nhEfadati kó diyáà. Kè Adadesèe kóo ããpònkóti Sofaki mbè ni. ¹⁷ Kè bèe ti náké Dafiti kòò tí nyIsidayeeribe bemou kèsénté Suditèè kètuòke kécómmú kè bèe wetínné kè bèe do mudoò. ¹⁸ Dafiti nè o kó behããpòmbè kè bèe bè na kè bèe coké kè Dafiti nè o kàbe kè bèe kuò bèe dèke sikipàrìnaasẽĩ sikipàrìsìyiekè (7000) nè bèe cènti sinaàcèi sikipàrìpísìnàà (40000) kèkuònè ohããpònkóti Sofaki wèe do bè ni.

¹⁹ Kè bekpààtibè bèe do teennè Adadesèe kè bèe yà Isidayeeribe bè namè kè bèe yie Dafiti kpeti kèmpĩ nho tōmmú bá Sidii kàbe ténke í nyie nke teennè mudoò Amòniibe.

20

Dafiti còutémè Dabaa eì

(Wénté 2 Sammuyèeri 11:1. 12:26-31)

¹ Kè dibenni teri yènni, bekpààtibè ãã keté dii mònni mudoò, kè Soabuu niité diháãpòntínni dièrì, kè bèe do Amòniibe tempè nkè bèe pònte, kèpi Dabaa eì.

De mònni kè Dafiti wenwe bo Sedisademmu, kè Soabuu poté Dabaa eì kàbe kè bèe pònte. ² Kè Dafiti túóté be kóo kpààti òké dii sòpìi, kè di cèékù tùòke cìdòòbè sipísitàati kè di dàri ditásàari dii donku kpeñni ke di òkù, kèhèinè tinenti teti péu kékonnènni. ³ Kòo pĩmmúnè benìtibè bèe do bo dihei kékònnè kè bèe pĩnné tidaati kó mutōmmú, kè bèe nsóũ tidabèetì, ke duò, ke kōũ ideí, ke me nyĩ Amòniibe ekè kàbe tabè. Memme Dafiti kòmmè Sedisademmu nè o ããpòmbè bemou.

Dafiti dokénèmè Fidisitèèbe

(Wénté 2 Sammuyèeri 21:18-22)

⁴ De kó mudoò kó difònkúò kè mudoò tēmùu ànné Kesèedi eì Isidayeeribe nè Fidisitèèbe be cuokè, muù mièke nke Sibekaii Usaa eì kou kùòmè Defaii botí kou mōu Sipaii. Kè Fidisitèèbe bóté Isidayeeribe. ⁵ Kè mudoò tēmùu wète kèánnénè Fidisitèèbe bake. Kè Yaii bire Edananni kuò Dami Kadi eì kou, Kodiyati nantè, kòo kpānni kó kudú cèékù mǎnnè kuyaàdùòdú. ⁶ Kè mudoò tēmùu yí kèánné Kadi, kòo niti mōu dè bo ke okù mediè, ke mōke inómbí ìkuò ìkuò o naàcèi nè o nou kè ì wènné sipísidè nè ìnàà. Ò do tú Adafaa naàmùnkù kou nwe. ⁷ Kòo sǎǎ nyIsidayeeribe kè Dafiti tebite Simma bire Yonnatǎà ò kùò.

⁸ De kó benìtibè do tú Kadi eì kou Adafaa naàmùnkù kàbe mbe, Dafiti nè o ããpòmbè kè bèe bèe kùò.

21

Dafiti do kàammè Isidayeeribe (Wénté 2 Sammuyeri 24:1-9)

¹ Kè dibòò ndó kédòò Isidayeeribe meyei, kénampε Dafiti yèmmè kòo bo kaa ny-Isidayeeribe. ² Kè Dafitii náké Soabu nè o tūmbè ke dò: Kòtenè kékaa nyIsidayeeribe kétúóté Beerisebaa èi kéntò kétuakenè Danni kperi. Kè di dèè di n náké kè nní nyé bè màmè.

³ Kòo ò tēnné ke dò: N dómu ti Yiè nKuyie nduó nkè ku nìtibèe sūũ nképēēté mie nkuce tekòutè (100). N yiè nhokpààti, bemou bè í tú a kó betōmbàà? Dè dōmme kàa dó ké bè kàa? Ba nte kàa dó kētannè Isidayeeribe meyei mmieke?

⁴ Kòo kpààti baa mpī nho bēi nti, kè Soabuu íté kéce nyIsidayeeribe tenkè kemou, kēwētēní Sedisademmu, ⁵ kénáké Dafiti ò kàa mbenìtibè kè bè màmè. Kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bemou mbo tekoupiókòupíítè nè tekoupiókòutè (1100000). Kè Sudaa kòbe mbo sikoupiókòusìnàà nè sikoupiópísiyiekè (470000).

⁶ Soabu í nkàannè Defii kó kuwuò nkòbe, nè Bensamεe kòku kòbe ke yé ò do wúómmè okpààti bēi ndii nùù isòke nyi.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe Dafiti caàrìmè kpéí (Wénté 2 Sammuyeri 24.10-17)

⁷ Mēmme kè dèe yonke Kuyie nkè kuu poté Isidayeeribe. ⁸ Kè Dafitii kù kuónnè ke dò: N cààrè mediè mme m bantému n dōòmè tiyèintì nti, n cīé nde kó mecaàrìmè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāāntì náāntò wèè do bonè Dafiti ke dò: ¹⁰ Kòte kénáké Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nh ò duó ntiyēīti nti tītāāti ké tú wèè tāāté ò dó kù, kè n kù nhò poté.

¹¹ Kè Kadii kòte kénáké Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu: ¹² Kàa dó dikònni dii bo tannímè yebie nyètāāti, á tāāté, kàa me ndó di dootitòbè beè bo di namè ké ndi kòu ke dò betāābè bètāāti á tāāté, kàa me ndó ti Yiè nKuyie mbo di potémè mme yewe yètāāti kè benìtibè nkò dihei, kè ti Yiè nKuyie ntōnni duónni mutenkūũ nyIsidayeeribe tempē nkumou mieke, á tāāté. Totí a yèmmè ké n náké n yóó náké ti wèè n tōnni.

¹³ Kè Dafitii tēnné Kadi ke dò: N yèmmè cààrè mediè mme, kè ti do ti Yiè nKuyie nnòutè mieke dè ntōūmu, ke yé kù sémmè deumè. N yí dó kédò n nititòu nou mieke.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduōnni mutenkūũ nyIsidayeeribe. Kè benìtibèe kù sikoupiópísiyiekè (70000). ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntō nku tōnni marì kè di bo pònte Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie nyà dii mōnni ku tōnni kòumè benìtibè kè mesémmèe kù pī, nkè kù dò: Dè sànnemmu memme ténke báá poté.

Ke s̄ ndi berínè Sebusiibe botí kou mōu bè tu wè Odinanni o kó kuyié borè. ¹⁶ Kè Dafitii wénté kényà ti Yiè nKuyie ntōnni èintemè ke pikú mesebii nke wetí Sedisademmu. Ke s̄ Dafiti nè Isidayeeribe kó bekótibè bè dàátí tifòtònti ke bo benke be yeñcaàrìmè kédò kénínkóo ketenkè. ¹⁷ Kè Dafitii kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Mí duó nkè bè kàa mbenìtibè, mí cààrè, mí dōò dèè í wenni, benìtibè í cààrè mùmamù! N Yiè nKuyie nkùù n te poté mí nwe nè n cīètè, báá poté kuyēīku makù a nìtibè.

Dafiti maámè diwūstōnni Kuyie nkpéí (Wénté 2 Sammuyeri 24:18-25)

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni náké Kadi ke dò: Náké Dafiti kòo deke Yebusiibe botí kou Odinanni yié borè ké m maá diwūstōnni.

¹⁹ Kè Dafitii tūnne ti Yiè nKuyie nnáké ti Kadi kòò ti nhò nàké. ²⁰ Kè Odinanni mpuotì o diiti bè tu ti bedéé kēwētēte kényàní Kuyie ntōnni, kòo dapumbí inàà ìì do ò bonè, kè ìì s̄ri. ²¹ Dafiti duunnì dii mōnni Odinanni borè, kè Odinannii wénté kòò yà kényènni o yié mieke kénínkú Dafiti ììkè kēsīnnóo ketenkè. ²² Kè Dafitii náké Odinanni ke dò: N dó á n duó a yié

nku kè m maá diwũṣtǎnni ti Yiè nKuyie nkpréí, á kù nni nfiténè kudonku dò nkémamè, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie mpoté kùu yěku Isidayeribe kè kùu deè. ²³ Kè Odinannii ò tǎnné ke dò: N yie nhokpààti túóté ku kédònnè a dómè. Nte inààke n yì nda duómmu nè tenaasǎntè kó ideí kàa bo féúté inààke kétuǎnnè, ke da duónnè bèdèè kàa bo kù pǎ, n dè nda duómmu demou.

²⁴ Kòo kpààtìi náké Odinanni ke dò: Biti n dó ké kù dontému kudonku dò nkémamè, n yí dó kǎpǎ n Yiè nKuyie dèè tu a kperè, demarè n yí fěúté dèè kpéí.

²⁵ Memme kè Dafitii donté kuyié nè inààke, meso mmédítibii nsikousikuò (600), ²⁶ kémaá deborè diwũṣtǎnni, kékuo iwũṣ nkétuo nkéfiénè metaummè kpeyi, kényú ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkécũnní muháá ndiwũṣtǎnni ñnkè ké mùu cóúté ò féúté ì wũṣ. ²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku tǎnni kè dii nǎnne disie.

²⁸ Dafiti yà ti Yiè nKuyie nhò tǎnnémè ò kù mǎo ti Sebusiibe botí kou Odinanni yíé mièke, ké ndè nkù feu iwũṣ. ²⁹ Mǎyiisi do dǎò ti Yiè nKuyie ntou di dikpàa mièke nè diwũṣtǎnni, kè dè bomu Kabaṣṣ èi kó ditǎnni borè. ³⁰ Dafiti me nyí ndàátí ke bo kè kǎte kébántè Kuyie, ò do depe ti Yiè nKuyie ntǎnni tǎ dii siè ndi.

22

¹ Kè Dafitii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ncǐtè yó mbo die nde, die nde Isidayeribe kó diwũṣtǎnni yó mbomè.

Dafiti bàátimè kè bo maá ti Yiè nKuyie ncǐtè

² Kè Dafitii duó nkè bèe tíi mberǎǎbè bèè bo Isidayeribe tenké mièke, kòo tǎnké bèè bo cíké yetárè kòo maá Kuyie ncǐtè. ³ Kè Dafiti waá ntimáti mediè, bè yóó dǎònnè ti sikǎũ kébaaké yecákè, nè sineí, bá disoawũṣ í ndò nkékaa nkédeè, ⁴ nè detekperè kó ideí bá í ndò nkéna kékaa nkédeè, ke yé Sidoniibe nè Tiiri èi kǎbe bè ò tǎnnimè detekperè kó ideí mediè. ⁵ Memme kè Dafitii béi nke dò: M bire Sodomǎo kraá bennèmu de kó mutómmú weè me ndò nkémaá ti Yiè nKuyie nteǐtè kè tè ndeu ke wenni kè bèe fei nte yètiri kè dii feité dihei dimou. M bo ò waá ntimáti. Memme kè Dafitii waá ntimáti mediè nké né na kékú.

Dafiti duómmè Sodomǎo Kuyie ncǐtè marimù

⁶ Kè Dafitii yú o bire Sodomǎo kóò nàké kòò bo maá ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù teǐtè. ⁷ Kè Dafiti dò: M bire n do dómu m mómmu nkémaá ti Yiè nKuyie nkùu n te teǐtè. ⁸ Kè kù né n nàké ke tú n doké mediè, ke cóú mmenitiyí nkè mè sũ, m báa kù maá teǐtè bè yó nkǎri dè ke kù bàá, n cóú mmèè kpéí mmenitiyí mmediè. ⁹ Kù né n nàkému ke tú m peité dèè bire yó mbaké dii mǎnni mudoo í yó mbo, nè de dootitǎbè dè yóó narikemu. Bè bo ndè yu ke tú Sodomǎo. Diyètiri dii tu meom̄pùmè. Kè kùu duó nyIsidayeribe meom̄pùmè de kpàti timou mièke, ¹⁰ deè yóó kù maá teǐtè kéntú ku bire kè kù tu de cice. Kè kùu fíí nde kpàtikàri, kè dè mbaké Isidayeribe sǎà. ¹¹ Memme kè Dafitii béi nke dò: M bire ti Yiè nKuyie nní nda bonè, kàa na ké kù maá teǐtè. Kù dǎu ndinùu a kpéí ke yé mmè. ¹² Kù da duó mmeciì nkàa nnǎ nke baàti mesàà nnè meyei, kù bo da duó ndii mǎnni kàa mbaké Isidayeribe kéntũ nku kuó kunku kùu da te. ¹³ Kàa tũ nku kuó nè ku tié nkù duó ndè Mǎyiisi Isidayeribe kpéí, a tómmú mumou bo nyíé! Cómmú kétéí nkémǎote dikǎmbùò. Bá nyíèkù, kufōwaá mbá nda bo. ¹⁴ N yetoomu ke waá mmeso ntónni sikǎupísitǎati (3000) ntimáti péiti, tǎnni sikǎupísitǎati (30000), ke yiénè disoawũṣ nè timáti, bá dè í dò nkékaa nkédeè, ke waánnè ideí nè yetárè ti Yiè nKuyie ncǐtè marimù kpéí, kàa né yóó wète kényié. ¹⁵ A mǎkemu betómbè péu: Betácíèbè nè bemarkè nè bedabeesũòbè nè beyántibè, bemou kè bè yé mutómmú mumou. ¹⁶ Meso nnè timáti péiti nè timáti, dè í dò nkékaa nkédeè. Íté kékété mutómmú. Ti Yiè nKuyie nní nda bonè!

¹⁷ Mēmme kè Dafitii duó ndinùù Isidayeeriibe kó bekótíbè bemou ke dò: Dí teennè m bire Sodomoo. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu. Kuù di duó mmeompùmè tipítì timou, kuù ànnè bèè bo diheì dii mmieke n nòutè mieke, kè bè bòuté ti Yiè nKuyie nnè ku nìtibè. ¹⁹ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nnè di yèmmè memou kunku kùù di te. Íténè ké kù maá tecfètè, kètóni ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ku kuó nenti kéínnè tecfètè di maá tè ku kpéi nte mieke.

23

Bè kàammè Defiibe ke bè duó mbè tōmmú

¹ Dafiti kòté dii mōnni mesàà, ké nyóó kú kéduó nho bire Sodomoo tikpàti kòò bo soatè kémbaké Isidayeeriibe. ² Kòò tíi nyIsidayeeriibe kó bekótíbè nè ikuó nìubè Defiibe.

³ Kè bèè kaa nDefiibe bèè màke yebie nsipísitàati kèndeètinko, kè bè mbo benìtibè sikoupiúsitàati nè sikoupiúsini (38000). ⁴ Kè Dafiti dò bèè tãátè benìtibè sikoupiúsídè nè sikoupiúsínàà (24000) bèè bo nni mutōmmú mùù bo ndo nkédòò ti Yiè nKuyie ncfètè mieke, kètãátè benìtibè sikoupiúsikuò (6000) bèè tu behaikèmpátíwããbè nè bebeémbè, kètãátè bèè bo mbaà yebòrè kè bè mbo sikoupiúsínàà (4000), ⁵ kètãátè bèè yó ndiè nke bie ntikùtidùùti nè debémbénnè Dafiti do dòò dè kè bè bo nsántínè ti Yiè nKuyie, kè bè mbo sikoupiúsínàà (4000). ⁶ Kè Dafitii totí Defii bí i naàmùnti duó ke dōmmè. Kerisonni kabe be kaku. Keadii kabe be kaku. Medadi kabe be kaku.

⁷ Kè Kerisonni peité ibí idéi, Daedanni nè Simmeii. ⁸ Kè Daedannii peité ibí itãati, Yeyeedi nè Setammu nè Soweeeri. Kè Yeyeedii mbè kòtí. ⁹ Kè Simmeii peité ibí itãati Sedomoti nè Asiyeedi nè Adaa bèè do baké Daedanni kó sicéí. ¹⁰ Kòò bí tei mbo inàà, Yaati nè Sisa nè Yeusi nè Bediya. ¹¹ Yaati weè do bè kòtí, kè Sisa nhò pòkoo, Yeusi nè Bediya bè í mmàke ibí péu, kè bèè bè kaa nkéwēnnè tecfètè tēmáà.

¹² Kè Keati kó ibí mbo inàà, Amudamu nè Isaadi nè Ebuonoo nè Usiyeedi. ¹³ Kè Amudamuu peité Anoo nè Mōyiisi. Kè bèè cánnè Anoo nè o bí ti Yiè nKuyie ncfètè kó mutōmmú kpéi n sãà. Bèè do dò kentuò ntihúúnti ti Yiè nKuyie, ke pī nku tōmmú, ke ní yú Kuyie nyètiri kēpā benìtibè mesàà. ¹⁴ Mōyiisi do tú Kuyie nkóo niti nwe, kòò bí nwēnnè Defii kó kuwu. ¹⁵ Kè Mōyiisi bí ntú Kerisonni nè Ediesee. ¹⁶ Kè Kerisonni peité Sebuyeedi kòò nkótí o naàmùnkù. ¹⁷ Kè Ediesee peité Deabia omáà, kòò nkótí o naàmùnkù Ediesee do í peité kè dè nsū. Kòò bire Deabia né peité kè dè nsū mediè. ¹⁸ Kè Isaadi peité Sedomiti kòò ntú okótí o naàmùnkù mieke. ¹⁹ Kè Ebuonoo peité Yediyau kòò nkótí o naàmùnkù. Kòò nei ntú: Amadia nè Yasiaedi nè Yekamammu. ²⁰ Kè Usiyeedii peité Misee kòò nkótí o naàmùnkù mieke, kè Isia nhò pòkoo.

²¹ Kè Medadii peité ibí idéi: Madi nè Muusi. Kè Madii peité Edeasaa nè Kiisi. ²² Kè Edeasaa kú bá ò í mmàke initidabí. Ò do peité initipobí máà ndi, kòò nantè Kiisi kó ibí ò puoke. ²³ Kè Muusii peité Madi nè Edee nè Yedemoti bètãati.

²⁴ Bèè do tú Defii yaabí kénkótí be naàmùnti mieke. Kè bèè bè kaa mbè màke dii mōnni yebie nsipísídè kèndeètinko ké bè duó ti Yiè nKuyie ncfètè kó mutōmmú. ²⁵ Dafiti do béimmu ke dò: Ti Yiè nKuyie nduómmu meompùmè ku nìtibè Isidayeeriibe, ku mómmōnku ke yó mbo Sedisadammu sãà. ²⁶ Defiibe ténke í yó ntou metaummè tou nè ikuó nenti. ²⁷ Dafiti weè do yè mbè ní wāri Defiibe bè màke dii mōnni yebie nsipísídè kèndeètinko ké bè duó mmutōmmú Kuyie ncfètè mieke. ²⁸ Bèè do te bè bo nteénnèmmè ikuó nìubè, Anoo bí ti Yiè nKuyie ncfètè kó mutōmmú, kèndake te danti nè te dieti de kpéi. Bèè do te bè bo ndoorimè ikuó nenti, mewénkùmmè kó ikuó. Bèè do te Kuyie ncfètè kó mutōmmú. ²⁹ Bèè dò nkèndake

bè pãã ndè Kuyie nde kpéí, pèèè bè pãã nwè Kuyie nnè muyuo nsààmù bè pãã mmù Kuyie nnè yekàtindà yèè í kòorenè mutie mùù muuti, nè yekàtindà nè tipémpéñtì, kémbeú bè pãã ndè Kuyie, de cèékù nè de okùmè. ³⁰ Bè do dò nkénsántímu ti Yiè nKuyie mbá dìi künweñni nè kuyuoku, ³¹ kèntuò nyiwūō bè feu ì ti Yiè nKuyie, siom̀p̀usi kó yewe nè betààbè kó yewe ketiyè nè Kuyie nkó yebaa, kèntū mbè d̀ou nyikuó ke kèété mèè f̀iè mmè duó ke mamè. ³² Bè do te bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéí, nè ikuó nenti bo kùù fáá. Kè bè ntū mbe tebií Anoo bí bè nàá nti ke p̀i ti Yiè nKuyie ncíètè tømmú.

24

Ikuó niùbè kó yet̀irè

¹ Nte Anoo bí kó yet̀irè: Anoo weè peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa. ² Nadabu nè Abiu kè bèè niiténè be cice kékú, bá bè í m̀ò̀te initidabí. Edeasaa nè Itamaa kè bèè sooté be tømmú bè do p̀i mmù ti Yiè nKuyie ncíètè mièke. ³ Edeasaa yaàbire Sadaki nè Itamaa yaàbire Aimmèdeki beè do teennè Dafiti kè bèè bè totí yet̀irè ké bè duó mbe tømmú. ⁴ Kè Edeasaa kó iyaabí nsū kèpèéte Itamaa kpèyi kè dèè nte kè bèè toté Edeasaa kó iyaabí kó yet̀irè tepítè nè yèkuò, bá dìi t̀inni kè dì mmòke wèè dì baké, kètoté Itamaa kó iyaabí kó yet̀irè yèni bá dìi t̀inni kè dì mmòke wèè dì baké. ⁵ Kè bèè tãá tété ké bè totí ke yé Edeasaa kó iyaabí kó yet̀irè do mòkemèmu bèè kòtí ikuó tømmú nè bèè kòtí Kuyie ncíètè kòmu. Kè Itamaa kó iyaabí kó yet̀irè m mòke ye kòbe.

⁶ Defii kó kuwuo nkou Netanneyeedi bire Semmaya opátíwãàti weè do wãũ be yètè, ké nyè wãũ kòo kpàati Dafiti nè o tũmbè kè bè bo nè ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa bire Aimmèdeki nè ikuó niùbè Defiibe kó sicéí kó bekótíbè. Kè bè ní tãũ tété Edeasaa kó yet̀irè kuce m̀édémè Itamaa kó yet̀irè kuce m̀emáa. ⁷ Kè bèè tãũ meketimè, kè tété do Yoyadibu ñkè, kè bèè tãũ m̀édérímmè, kè dèè do Yedaya ñkè. ⁸ Kè bèè tãũ metãámmè, kè tété do Adimmu ñkè, kè bèè tãũ menaammè, kè dèè do Seodimmu ñkè. ⁹ Kè bèè tãũ menummumè, kè dèè do Madikiyaa ñkè, kè mekuómmè do Minyaminni ñkè. ¹⁰ Kè bèè tãũ meyiémmè, kè dèè do Akikoti ñkè, kè bèè tãũ meniímmè, kè dèè do Abiya ñkè. ¹¹ Kè bèè tãũ mewéímmè, kè dèè do Yesuwa ñkè, kè bèè tãũ mepíímmè, kè dèè do Sekanniya ñkè. ¹² Kè bèè tãũ tepítè nè m̀emáa, kè dèè do Ediasibu ñkè, kè bèè tãũ tepítè nè m̀édérímmè, kè dèè do Yakimmu ñkè. ¹³ Kè bèè tãũ tepítè nè metãámmè, kè dèè do Upa ñkè, kè bèè tãũ tepítè nè menaammè, kè dèè do Yesebabu ñkè, ¹⁴ kè bèè tãũ tepítè nè menummumè, kè tété do Bidikaa ñkè, kè bèè tãũ tepítè nè mekuómmè, kè dèè do Imee ñkè. ¹⁵ Kè bèè tãũ tepítè nè meyiémmè, kè dèè do Esii ñkè, kè bèè tãũ tepítè nè meniímmè, kè dèè do Apitiseti ñkè. ¹⁶ Kè bèè tãũ tepítè nè mewéímmè, kè dèè do Petayaa ñkè, kè bèè tãũ sipísidé kòme, kè dèè do Esekieri ñkè. ¹⁷ Kè bèè tãũ sipísidé nè m̀emáa, kè dèè do Yakinni ñkè, kè bèè tãũ sipísidé nè m̀édérímmè, kè dèè do Kamudi ñkè. ¹⁸ Kè bèè tãũ sipísidé nè metãámmè, kè dèè do Dedaya ñkè, kè bèè tãũ sipísidé nè menaammè, kè dèè do Maasia ñkè.

¹⁹ Mèmmè kè bèè tũnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù do duó nyì tié mbe yààri Anoo, ké bè totí yet̀irè ké bè duó mbe tømmú ti Yiè nKuyie ncíètè mièke.

Defiibe t̀abè kó yeyètè

²⁰ Defiibe sòmbè bèè do kpaá be mièke bèè do ni beè yètè tu: Amudamu kó kunaàm̀unkù kè Subayeedi nkótí.

Kè Yedia kòtí Subayeedi kòku mièke. ²¹ Kè Isia kòtí Deabia kó kunaàm̀unkù mièke. ²² Kè Sedomoti kòtí Isia kó kunaàm̀unkù kè Yaati kòtí Sedomoti kó kunaàm̀unkù. ²³ Ebunoo naàm̀unkù mièke kè Yediyo nkótí kè Amadia ò pòkoo kè Yasèedi ntú otãánwè kè Yekamammu tu onaanwè. ²⁴ Usiyèedi kó kunaàm̀unkù mièke kè Misee mbaké. O kó ibí

mieke kè Samiidi mbaké. ²⁵ Kè Sakarii baké Miseen tebite Yesiya kó kunaàmùnkù. ²⁶ Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi nè Yaasiyau, kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù mieke. ²⁷ Kè Medadi bire Yaasiyau bí ntú: Soammu nè Yakudi nè Ibidi kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù. ²⁸ Madi kó kunaàmùnkù mieke kè Edeasaa kòtí. Ò í mpèité initidabí. ²⁹ Kiisi naàmùnkù mieke kè Yedameyēdi mbaké. ³⁰ Kè Muusi bí ntú: Madi nè Edeē nè Yedemōti kè bè mbaké be kó kunaàmùnkù.

Defiibe bí naàmùntì kó bekótíbè mbe. ³¹ Kè bèe bè tāū tété bè dòòmè be tebíi Anō yaábí, ké mbè tāū kòo kpààti Dafiti dè bo, nè ikuó niùbè Sadaki nè Aimmēdeki nè ikuó niùbè cēī kó bekótíbè nè bèe baké ti Yiè nKuyie ncīētè tōmmú. Bè dòòmè Mpo kó tēcīētè ké bèe me ndō tēyāātè kpete.

25

Kuyie ncīētè kó bedembè kó yetīrè

¹ Dafiti nè bèe baké Kuyie ncīētè tōmmú kè bèe cánné Asafu nè Emanni nè Yedutunni be naàmùntì kabe, kè bè bo ndonti Kuyie nke náá kù bè benke tì, kémbie ntikùtidùùtì nè tibómbonti nè tikāpentì.

² Nte benitibè bè do tāāté bè de kó mutōmmú kpéi mbe yètè, bèe tu Asafu kó ibí: Sakuu nè Sosefu nè Netanniya nè Asadeda. Bèe do tú bedembè, kè be cice bè ni ke donti Kuyie nke náá nkù ò benke tì ke tū Dafiti kó itié.

³ Kè Yedutunni kó ibí ntú: Kedadia nè Sedi nè Yesayaa nè Semēii nè Asabia nè Matitia bekuò. Bèe do tú bedembè kè be cice Yedutunni bè ni ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètìrì ke kù dōnti ke náá nkù ò benke tì, ke bie nkukùtidùkù.

⁴ Emanni kó initidabí do tú: Bukiyau nè Matanniya nè Useedi nè Sebuyēdi nè Yedimōti nè Amanniya nè Ananni nè Ediataa nè Kidaditi nè Dommameti nè Esee nè Yosebekasa nè Madoti nè Otii nè Maasioti. ⁵ Emanni bí nyi memme weè do náá nhokpààti Kuyie nhò benke tì, ke bo déúkùnne ku yètìrì kunku kù ò duó nyinitidabí tepítè nè ìnàà nè initipobí itāāti.

⁶ Bemou bèe do tú bedembè ti Yiè nKuyie ncīētè mieke, ke bie ntikùtidùùtì nè tibómbonti nè tikāpentì, kè be cice bè ni. Kè bè mpī nhokpààti tōmmú, Asafu nè Yedutunni nè Emanni kè bè baké. ⁷ Bemou bè do tú bèe nò mbembe mudēmmù mesàà ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètìrì, bembe nè be tebíi kè bè mbo sikōusidé nè sipísini nè bèni (288).

⁸ Kè bèe tāū tété ke bo yà bè dò nkēmpī mmèè botí mutōmmú, bá bè í mbaàti bedènkótíbè nè bepàmbè.

⁹ Nte bè do tāū tété kédei bèe kótíbè, kè bè bo nni be yètè: Kè bèe tāū tété Asafu kó kunaàmùnkù kè dèe do Sosefu ñnkè, kè bèe yíé kétāū kè tétée do Kedadia ñnkè, wenwe nè o tebíi nè be bí kè bèe wēnné tepítè nè bèdébè.

¹⁰ Kè bèe tāū metāāmmè kè dèe do Sakuu ñnkè, wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹¹ Kè bèe tāū menaammè kè tétée do Isidi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹² Kè bèe tāū menummè kè tétée do Netanniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹³ Kè bèe tāū mekuómmè kè dèe do Bukiyau ñnkè, wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁴ Kè bèe tāū meyiémmè kè tétée do Yesadeda ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁵ Kè bèe tāū meniímmè kè tétée do Yesaya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁶ Kè bèe tāū mēwēímmè kè tétée do Matanniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

17 Kè bèe tãũ mepíímmè kè tétéε do Simmeii ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

18 Kè bèe tãũ tepíítè nè mèmáà kè tétéε do Asadæedi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

19 Kè bèe tãũ tepíítè nè medéríímmè kè tétéε do Asabia ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

20 Kè bèe tãũ tepíítè nè metáámmè kè tétéε do Subayæedi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

21 Kè bèe tãũ tepíítè nè menaammè kè tétéε do Matitia ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

22 Kè bèe tãũ tepíítè nè menumumè kè tétéε do Yedemoti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

23 Kè bèe tãũ tepíítè nè mekuómmè kè tétéε do Ananniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

24 Kè bèe tãũ tepíítè nè meyiémmè kè tétéε do Yosebakasaa ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

25 Kè bèe tãũ tepíítè nè meniímmè kè tétéε do Ananni ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

26 Kè bèe tãũ tepíítè nè mewéímmè kè tétéε do Madoti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

27 Kè bèe tãũ sipísidé kōme kè tétéε do Ediatãa ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

28 Kè bèe tãũ sipísidé nè mèmáà kè tétéε do Otií ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

29 Kè bèe tãũ sipísidé nè medéríímmè kè tétéε do Kidaditi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

30 Kè bèe tãũ sipísidé nè metáámmè kè tétéε do Maasioti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

31 Kè bèe tãũ sipísidé nè menaammè kè tétéε do Dommameti Esee ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

26

Bèè do baà Kuyie ncîètè kó yebòrè

1 Bèè do baà Kuyie ncîètè kó yebòrè bè do bè totému yetĩrè, Asafu birε Kodee kó δεbirε Mesedemia kó ibí ì do baké Kodee kó kunaàmùnkù. ² Kè Sakarii ntú oketiwe kè Yesayæedi ntú odéríwè kè Sebadi tu otáánwè kè Yatinniyæedi tu onaanwè. ³ Kè Edammu tu onummuwè kè Yeoananni tu okuónwè kè Ediyoyennaii tu oyiénwè.

⁴⁻⁵ Kè Kuyie ndò mesàà Obedi-Edõmmu kòò peitè initidabí ìni. Semmaya nè o neí, Yoa nè Sakaa nè Netanneyæedi nè Amiyæedi nè Isakaa nè Peudetaii. ⁶ Kè Obedi-Edõmmu kóo po Semmaya kó ibí mbaké be naàmùnti ke yé bè tumè yekõmbò yembè mbe. ⁷ Bèè yètè tu Otinni nè Defayæedi nè Obeti nè Edisabadi nè o neí, sù yètè do feí mesàà Ediu nè Semmasia.

⁸ Obedi Edõmmu kó ibí nyi memme. Bè do tú yekõmbò yembè mbe kè be kònti yaunè be tõmmú. Bemou kè bè mbo sipísikuà nè bèdébè.

⁹ Kè Mesedemia bí nè o tebií kè bè mbo benitibè tepíítè nè bèni, ke tú yekõmbò yembè.

¹⁰ Kè Medadi kó kunaàmùnkù kou Osaa mmake ibí inàà Simidi weè do tú Mpo. O cice weè do ò duó nde kó difòtirì, weè do í tú Mpo. ¹¹ Kè Idikiya nhò pòkoo kè Tebadiya tu otáánwè kè Sakarii tu onaanwè. Osaa kó kunaàmùnkù kòbe do tú o bí nyi, nè o tebií kè bèè wènné kè mbo tepíítè nè bètãati.

12 Bèè do ni bèè bàà yebòrè be kó yetĩrè kàbe, bəmou bè do wēm̄mu ke pĩ mbe tōmmú ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke, be tebií kōm̄e. 13 Bè do tāū tété nwe ke bo yà bá tēè cĩètè tē dò nkémbaà dii bòrì, bè tāū tecēdiētè kè dè dōmmè bèè tāū tesám̄pótè kè dè mme ndò.

14 Kè bèè tāū tété ke bo yà tēè cĩètè kàbe yó mbaà diyie yìèní kèè bíékè kó dibòrì, kè tété do Sedemmiya ĩnkè, kè bèè yíé kètāū tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì, kè tété do o bire Sakarii ĩnkè, Sakarii do tú wèè ciì wènwe ke nò nke tiè. 15 Kè bèè tāū tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù cānku bíékè kó dibòrì, kè tété do Obedi-Edōmmu ĩnkè, kòo bí nte ì bo mbaàmè tidiiti kó tidieti. 16 Kè bèè tāū tété ke bo yà bèè yó mbaà diyie taà kèè bíékè kó dibòrì nè dibòrì bè tu di Sadiketi, kè di pèkénè ditenni kó kuce. Kè tété do Supimmu nè Osaà be ĩnkè kè bèè yè mbè toté.

Bá dii tĩnni kè di mbaà ke wetí diteri. 17 Kè Defiibe ní mbaà diyie taà kèè bíékè kó dibòrì bèkuò bèkuò ke feim̄mu betòbè, bá dii yie kè bènàà ní mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì ke feim̄mu betòbè. Kè bènàà ní mbaà kubakù cānku bíékè kó dibòrì bènàà bènàà ke feim̄mu betòbè bá dii yie. Kè bèdébè bèdébè mbaà tidiiti ā tiì dieti kó yebòrè ke feim̄mu betòbè. 18 Bè maá kùu dieku ke kpeénnè Kuyie ncĩètè te ìkè, Defiibe bèè do tē bàà, bènàà kuce bíékè, bèdébè te mièke.

19 Kodee nè Medadi be kó tinaàmuntì kàbe kó yetĩrè nye yèè do bàà yebòrè.

Defiibe tóbè do pĩ mmùu tōmmú

20 Kè be tebií Defiibe tóbè kó mutōmmú ntú bè bo mbaàmè Kuyie ncĩètè kó tikpàti nè ikuò nenti.

21 Kè Kerisonni kó kunaàmunkù kou Daedanni bire Yeyēedi weè mbaké be kó sicēī. 22 Yeyēedi nè Setammu nè be tebite Sowēeri bèè kó ibí do te ì bo mbaàmè Kuyie ncĩètè kó tikpàti. 23 Amudamu nè Isaa nè Ebunōo nè Usiyēedi be yaábí múnke do pĩ mmùu tōmmú. 24 Mōyiisi bire Kerisonni kó debire Sebayēedi weè do baké bèè bàà Kuyie ncĩètè kpàti. 25 Kè Mōyiisi bire terè Ediesēē peité Deabia kè Deabiaa peité Yesaya kè Yesayaa peité Yodammu kè Yodammuu peité Sikidi, kè Sikidii peité Sedomōti. 26 Sedomōti nè o tebií bèè do te bè bo ndakemè okpàati Dafiti nè sicēī kó bekótibè nè kùmàndààbè bèè baké behāāpòmbè sikōupí nè sikōu nè behāāpònkótibè tóbè bè do cāñné dè Kuyie nkpéí. 27 Bè do dokému ké dè eí ké dè duó ti Yiè nKuyie kè bè bo ntūnninè ku cĩètè. 28 Kuyie mpāānāānti náāntò Sammuyēeri nè Kiisi bire Sauri nè Nēē bire Abunēē nè Seduya bire Soabu bè do cāñné dè Kuyie nkpéí. Sedomii nè o tebií bèè do dè bàà dem̄ou memme.

29 Iseyari yaábire Kenania nè o bí, kè bè tōmmú ntú bè bo nwāūmè dihei kó yepáte ke bekù benitibè bè touni ti.

30 Ebunōo bire Asabia nè o tebií tekōupítè nè sikōusiyiekè (1700) bəmou bè do tú yekōmbò yembè mbe, kè be tōmmú ntú bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéí nnè okpàati kōmu kpéí, nyIsidayēeribe tempē Suditēē diyie taà kèè bíékè. 31 Kè Yedeya weè mbaké Ebunōo kó kunaàmunkù, Dafiti kpàti benni sipisìnàà kperi mièke kè bèè fié be naàmunkù mièke kénsó nyekōmbò yembè bèè bo Yasēē eí dii bo Kadaadi tempē. 32 Yediyaa tebií do nsi kè bè ntú yekōmbò yembè ke kótí be cēī, kè bè mbo sikōupisidè nè sikōusiyiekè (2700) kè okpàati Dafitii bè baá nkè bè mbaké Dubenni kàbe nè Kadi kàbe nè Manansee kó kuwuo ndikéè kàbe, ke dake ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéí nè okpàati kōmu kpéí.

27

Bè bàatimè behāāpòntĩrè bèè yó mpĩ nhokpàati tōmmú

1 Kè bèè bate Isidayēeribe bè māmè. Bè cēī kó bekótibè nè behāāpònkótibè bèè baké behāāpòmbè sikōupí nè sikōu nè bepátíwāābè kè bè bo mpĩ nhokpàati tōmmú kè be kó mutōmmú ntú bè bo nnimè yetĩrè yèè bo mpĩ mmutōmmú. Bá dii tĩnni otānkù ké me

nhõ ndibenni dimõu ke feimmu betãbè. Bá dìi tĩnni kè benitibè mbo sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

² Kè Sabudiyeedi bire Yasobeammu nni ditĩnni ketiri dìi do te otãnkù ketiwè, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

³ Ò do tú Pedesi naàmùnkù kou nwe kémbaké behããpònkótibè otãnkù ketiwè kãbe.

⁴ Kè Ahoa èi kou Dodaii kó ditĩnni ntú otãnkù dérínwè kãbe kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Mikudoti nhò pòkoo.

⁵ Kè dihããpòntĩnni tããnni ntú otãnkù tããnwè kãbe, kè ikuó niùti diewè Yoyada bire Bennaya mbaké de kó benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

⁶ De kóo Bennaya do tú okpàrinuõnti nwe bekpàrinuõmbe sipísitããti tĩnni miẽke. Kòo bire Amisabadi bo o kó ditĩnni miẽke.

⁷ Kè dihããpòntĩnni naanni ntú otãnkù naanwè kãbe kè Soabu nantè Asayeedi nè o bire Sebadia mbè baké, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

⁸ Kè dihããpòntĩnni nummuri ntú otãnkù nummuwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Isidaa naàmùnkù kou Samuti mbè baké.

⁹ Kè dihããpòntĩnni kuõnni ntú otããkuõnwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Tekoa èi kou Ikési bire Idaa mbè baké.

¹⁰ Kè dihããpòntĩnni yiènni ntú otããyiènwè kperi, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000), kè Efadaimmu kó kuwuõ nkou Edesi wèè bo Padonni èi kòò mbè baké.

¹¹ Kè dihããpòntĩnni niínni ntú otããniínwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Sebekaii wèè bo Usaa èi kòò mbè baké.

¹² Kè dihããpòntĩnni wéinni ntú otããwéinwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Bensamèe kó kuwuõ nkou Abiesee wèè bo Annatõti èi kòò mbè baké.

¹³ Kè dihããpòntĩnni pínni ntú otããpíinwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Madaii Netofaa èi kou mbè baké.

¹⁴ Kè dihããpòntĩnni tepíitè nè dimáà ntú otãnkù tepíitè nè omáà kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Efadaimmu kó kuwuõ nkou Bennaya Pidatonni èi kou mbè baké.

¹⁵ Kè dihããpòntĩnni tepíitè nè didèri ntú otãnkù tepíitè nè odèriwè kperi, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Otinniyeedi naàmùnkù kou Netofaa èi kou Edidaii mbè baké.

Bè bàtemè Isidayeeribe wuõ nkó bekótibè

¹⁶ Nte bèè do baké Isidayeeribe wuõ:

Sikidi bire Ediesee wèè do baké Dubenni kó kuwuõ,
kè Maaka bire Sefatia baké Simmèõõ kòku.

¹⁷ Kè Kemmuyeedi bire Asabia baké Defiibe kó kuwuõ,
kè Sadõki baké Anõ kòku.

¹⁸ Kè Dafiti tebite Ediuu mbaké Sudaa kó kuwuõ,
kè Mikayeri bire Omidi baké Isakaa kó kuwuõ.

¹⁹ Sabunõ kó kunaàmùnkù kãbe,
kè Abudiasi bire Semmaya mbaké, Nefutadii kó kunaàmùnkù,
kè Asidiyeedi bire Yedemõti mbè baké.

²⁰ Efadaimmu kó kunaàmùnkù,

kè Asadia bire Osea mbè baké,

kè Pedaya bire Sowèeri mbaké Manansee kó kuwuõ ndikèè kãbe bèè bo diyìè taà kèè bíékè.

²¹ Kè Manansee kó kuwuõ ndikèè kãbe bèè bo Kadaadi diyìè yièni kèè bíékè,

kè Sakarii bire Ido mbè baké Bensamèe kó kuwuõ nkãbe,

kè Abunee bire Yasiedi mbè baké.

22 Danni kó kuwuò nkàbe, kè Yedoammu birè Asadæedi mbè baké. Bèè do tú bèè baké Isidayæeribe kó iwuò.

23 Dafiti do í kàa mbedapàmbè bèè mðke yebie nsipísidé kénto kécutinko, ke yé ti Yiè nKuyie ndo nàkémè ke dð, kù yóó duó nkè Isidayæeribe sũũ nsiwãã dõmmè keĩnkè.

24 Sedua birè Soabu do ketému be kàmmù, ò me nyí mpũõ, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke do yèmè Isidayæeribe de kó mukàmmù kpéí, deè te kè bè í wàri bè mààmè okpààti Dafiti dðòrìmè pátíri mieke.

Bèè do dake tekpààticĩètè kó tinenti kpéí

25 Adiyæedi birè Asimafeti weè do te ò bo ndakemè tikpàti tìi bo tekpààticĩètè mieke tì kpéí.

Kè Osiasi birè te dè bo ndakemè dihei dimou, yehèkè dieyè nè yesàmþóyè, nè yehããpònkàrè kó yebuò kpéí.

26 Kè Kedubu birè Esidi te ò bo ndakemè bèè tu betenkútíbè be èi mieke be kpéí.

27 Kè Simèii Damaa èi kou nte ò bo ndakemè fínyĩ kó deþaa nkpéí.

Kè Sabudi nte ò bo ndakemè menaà mbè kùðtìmè nè fínyĩ kó yebe me kó tidieti kpéí.

28 Kè Baadi-Ananni Bèti-Kedæedi èi kou te ò bo ndakemè odifè kó detie nnè detie mbè tu dè sikomóð kè dè yìè Meditedandee kó kubiriku de kpéí.

Kè Yoasi te ò bo ndakemè mekùò nkó tidieti kpéí. 29 Kè Sitadayii Sadonni èi kou ndake bèè cẽmmù inààke Sadonni be kpéí.

Kè Adidayii birè Safati nte ò bo ndakemè iwũõ cẽmbe bèè bo kubiriku bíékè be kpéí.

30 Kè Isimayæeribe botí kou Obidi nte ò bo ndakemè yòyóbè kpéí.

Kè Yedia Medonoti èi kou nte ò bo ndakemè sãmarímúbè kpéí.

31 Kè Yasisi Akiditi èi kou nte ò bo ndakemè ipe nè sibóð de kpéí.

Bembè kó dimàà do tú bèè dàke bèmbe okpààti Dafiti kperè kpéí.

Bèè do òrí okpààti Dafiti

32 Kè Sonnatã Dafiti yã tãũ, onitì mecii mpiéké wè mesàà nkòò yé mecii, kòò ntú wèè duò nhokpààti itié. Kè Yeyæedi Akimønniibe botí kou mòu kó debire te ò bo nduómmè okpààti bí itié. 33 Kè Aitofæedi ntú wèè múnke duò nhokpààti itié, nke Usaii Adikiti èi kou ntú okpààti népo. 34 Aitofæedi kó difõnkúò, kè Bennaya birè Yoyadaa bè còuté wenwe nè Abiataa. Kè Soabu weè ntú wèè baké behããpòmbè okpààti kàbe.

28

Dafiti duómmè itié nSadomòò kòò bo maá Kuyie ncĩètè

1 Kè Dafitii tii nyIsidayæeribe kó bekótíbè bẽmou Sedisadẽmmu. Bèè baké be wuò nnè bèè baké bèè bàà okpààti be kó yetĩrè nè bèè baké behããpòmbè sikòupírí nè sikou nè bèè bàà o kpàti ò mðke tì. Nè bèè dàke wenwe okpààti nè o bí be wũõ kpéí nè bè fõmmu bè kè bè tu tekpààticĩètè kó bekótíbè nè bekpàrĩnuòmbe nè benitimómmòmbe. 2 Kòò kpààti ité kécómmú kébéi nke dð: n tebii nè n nìtibè kémúnè n tú mù: N yèmmè meè n duó nke dò m maá ti Yiè nKuyie nteçĩètè ku taummè tou yó mborè, nè kunku ti Yiè nKuyie nti tũ nkù naàcètè yó nna dè, kè nní mbaati ke bo tè maá. 3 Kè Kuyie nnè n nàké ke tú m báá kù maá teçĩètè ku yetìri yó nyu dè, ke yé n dokémè ke còu mmenitiyĩ. 4 Ti Yiè nKuyie nyIsidayæeribe tũ nkù kuù n tãátè n cice cĩètè mieke kè m bo ntú Isidayæeribe kóo kpààti sãã. Kuù do tãátè Sudaa kó kuwuò kè kù bo mbè ni, Sudaa kó kuwuò mmieke ke tãátè n cice cĩètè, n cice cĩètè mieke ke n tãátè kè m bo mbaké Isidayæeribe. 5 Ti Yiè nKuyie nni nduó nyibí péu nwe, de kó ibí mieke ke tãátè m birè Sadomòò kòò bo kari dikpààtikàri kémbaké Isidayæeribe bèè tu Kuyie nkó dikpààtiyuu. 6 Kù n nàkémù ke tú m birè Sadomòò weè yóó kù maá teçĩètè nè

te dantì, ke yé kù we ntāātémè kòò tu ku bire, kè kù tu o cice. ⁷ Kù bo fíí nho kpàtì kè tì mbo sáà, kè nsà kòò tū nku tié nnè ku tannò ò dè tūmmè yíe. ⁸ Ti cómmú Isidayεεribe ti Yiè nKuyie nkó benitìbè ìikè nke kè Kuyie nti tū nkù bo ke ti kèmmú. Tūnnenè weti weti ti Yiè nKuyie nti tū nkù kuó iməu, kè dèe yie nkè di tieke dihei sààrì kè di bí ndi sòké sáà.

⁹ Fí m bire Sodoməə nyé Kuyie nha cice tū nkù, kèmpí nku tōmmú nè meyèmmè mèmáà, ké kù duó nha yèmmè meməu. Ke yé ti Yiè nKuyie kuù wèimè benitìbè miεke dòmmè nè be dó kédəò tì nè be yentotí iməu. Kàa kù wanti kù bo da benke kumáà, kàa me nkù bütínné kù da dootóo sáà. ¹⁰ A nyé ke dò nti Yiè nKuyie nkuù da tãáté kàa bo kù maá tεcǐtè kù yó nte tè. Yáúkūnne a kōntì kèpí mmutōmmú.

Dafiti benkemè Sodoməə ò yóó maá Kuyie ncǐtè kè tè ndòmmè

¹¹ Kè Dafitii benke o bire Sodoməə ò yóó maá Kuyie ncǐtè kè tè ndòmmè. De fūð kó kukpānkpānkù nè tidieti, nè ku cǐtè kó tikpàti yó mborè, nè tidieti tìi mùmmu nè de miεke kpeti, nè metaummè təu yó mborè. ¹² Kòo ò nàkénè o yèmmè do dò nwèè maá ti Yiè nKuyie ncǐtè kè tè ndòmmè, ti Yiè nKuyie ncǐtè kó kucuudànkù nè tidieti tìi tè fité, nè ku cǐtè kpàtì yó mborè, nè tinenti bè kù pāā nti yó mborè. ¹³ Kòo ò benke ikuó niùbè nè Defiibe be tǐrè yó ndòmmè nè bè yó mpí mmùù tōmmú ti Yiè nKuyie ncǐtè miεke. Nè tinenti timəu tìi dò nkémpínnè ti Yiè nKuyie ncǐtè tōmmú. ¹⁴ Kòo ò nàké bá kuù nenkù ò dò nkébenné mesəə nkè mè mmamè kòo kù dònè, kóò nàké ò dò nkébenné timáti péiti kè tì mmamè kòo kù dònè tinenti, kóò nàké bá kuù nenkù ku tōmmú yó ntú mù. ¹⁵ Ke me ndəònè sisəəfitíkèkèe nè si kó isəəfiti, ke me ndəò timáti péiti kó sifitíkèkèe nè si kó ifiti, kéntū mbá kuù nenkù dò nkémpínnè mùù tōmmú. ¹⁶ Kòo ò nàkénè mesəə nkóo táburi bè yó ndakù wè pèè bè pāā nwè Kuyie nkó mesəə nkó kucéékù yó mmamè, nè timáti péiti kó táburi kó timáti kó kucéékù yó mmamè. ¹⁷ Kòo ò nàkénè simátipeé yenù nkpesi nè yebə nè ibòòke, deməu kè dè ntú mesəə nsààmè máà, nè mesəə nkó ibòòke nè timáti péiti kpeyi, bá dè nè de céékù yó mmamè. ¹⁸ Kòo ò nàkénè bè yó maá dihuúntənni kè di ndòmmè, nè mesəə nsààmè mèè yóò dè dònè me céékù dò nkémmàmè. Nè tenaasāntè dò nkéndòmmè, nè mesəə mmèè yóò dəònè beīnkəmbàribè bèè fièti díéké ti Yiè nKuyie ntaummè təu me céékù dò nkémmàmè. ¹⁹ Kè Dafiti béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù wàri n do nkémaá ku cǐtè kè tè ndòmmè nè n dò nképí mmùù tōmmú, ke m benke kè n dè yǐtè.

²⁰ Kè Dafitii náké o bire Sodoməə ke dò: Tēī nkéyáúkūnne a kōntì, ke pí mmutōmmú. A bá ndé, kufəwáá bá nda bo ke yé n Yiè nKuyie n tū nkù yó nda bonèmè. Kù í yóò da yóu, kù báá da bütínné nè ti Yiè nKuyie ncǐtè kó mutōmmú bo deèmè. ²¹ Sodoməə a bá ndé ikuó niùbè nè Defiibe bè bomu be kó mutōmmú kpéi, benitìbè bèè duó mbe máà de kó mutōmmú kpéi, ke yé be tōmmú, bè da bonèmu. Isidayεεribe kó bekótìbè nè Isidayεεribe beməu bè yó ntūmmu a bè náà nti.

29

Isidayεεribe pāmmúmmè be yèmmè kó yepārè Kuyie ncǐtè kó mumarimù kpéi

¹ Kòo kpààtì Dafitii náké ditínni diməu ke dò: M bire Sodoməə nwe ti Yiè nKuyie ntāātémè kòò né kpaá bennè de kó mutōmmú. De kó mutōmmú me ndeumu ke yé de kó tεcǐtè í tùmè onitì kpete, ti Yiè nKuyie nkpete nte. ² Nè n wērimú muməu ndi m bāátímè Kuyie ncǐtè kó mumarimù kpéi, ke wáà mmesəə ndèè dò nkédəònè mesəə nde kpéi timáti péiti dèè dò nkédəònè timáti péiti de kpéi, disəəwūð dèè dò nkédəònè disəəwūð de kpéi, timáti dèè dò nkédəònè timáti de kpéi, idéi dèè dò nkédəònè idéi de kpéi, yetásààyè dèè dò nkédəònè yetásààyè de kpéi nè yeteyè yèè yóò dari imarí nè yetásəùyè nè meðrimè mebotí mebotí kpeye

yèè donku kpeñni nè yetárè yèè dò ndoii péu. ³ N dó mèè kpéi nti Yiè nKuyie ncīètèe maá, m bo duó mmesəə nnè timáti péiti, m mómumu m məkè dè Kuyie n tū nkù cīètè kpéi, ké né yiénè n waá dè ku cīètè marimù kpéi. ⁴ M bo duó mmesəə mmèè yènni Ofi tempē nkè me cēékù mbo tónni tekòutè (100), timáti péiti bè pūíné ti kè ti wénkūnne tónni sikəusidé (200) kè bè bo dari Kuyie ncīètè. ⁵ N duómumu mesəə nnè timáti péiti kè beyántìbè bo dəənnè mesəə ndèè dò nkédəənnè mesəə, timáti péiti dèè dò nkédəənnè timáti péiti. Díndi, di miēke we nyèmmè ò pā ke dò nwèe pā o yèmmè dómè yie.

⁶ Kè Isidayēeribe botí kó bekótìbè nè be cēi kó bekótìbè nè bèè pī nhokpààti tōmmú nè bèè baké behāpòmbè sikəupí nè sikəu kè bèe pā be yèmmè kó yepārè. ⁷ Kuyie ncīètè kó mutōmmú kpéi mesəə ntónni tekòutè nè sipísiyiekè (170) nè mesəə nkó medítìbii ntekəupípiítè (1000), timáti péiti tónni sikəusitāāti (300) nè disəəwūð tónni sikəusikuð (600), timáti tónni sikəupísitāāti (3000). ⁸ Kè di túótè dèè kó dimàà tu yetásààyè ké dè duó nKerisəə kunaàmunkù kou Yeyēedi, kòò yè ānné ti Yiè nKuyie ncīètè kó tikpàti borè. ⁹ Kè diwèi mbo Isidayēeribe bəməu be yèmmè kó yepārè bè pā yè kpéi, ke yé bè do yè pāmè nè be yèmmè mēməu ndi be Yiè nKuyie ncīètè kpéi. Kè diwèi dierì pī nhokpààti Dafiti.

Dafiti sântemè Kuyie

¹⁰ Kè Dafitii sântè ti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe bəməu ìikè, ke dò: A yètìrì deumu sáà, fí nti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù. ¹¹ Fó nti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeñni ke wenni mediè nke bo sáà nke tú tikpetì timəu yie, ke yé dèè kó dimàà bo keñkè nè ketenkè fíð dè temè. ¹² Tikpàti nè tikpetì bonní a borè nde, fíð baké deməu, fíð kpeñni, ke məkè muwērímú, fíð əə déúkūnne a dó wè kénte koò kpenke. ¹³ Dèè kpéi nte fí nKuyie nti tū nkù kè ti da sánti, ke déúkūnko a yetidierì. ¹⁴ N yí tú òməu, n kəbe me nyí tú bəmabè, dè í tú nè ti mómuməmbè kó muwērímú mmu ti da pāammè ti yèmmè kó yepārè, deməu dè bonní a borè nde ti da pāā ndè tu a nəu kperè nde. ¹⁵ Ke yé ti tú mè bepòðbè mbè a ìikè, ti yóó pēētəmu ti yembè yīmè, ti we die nketenkè ñnkè yè pēnkù medéè ndòmme mme. Ti báá na kényí ti fòmumu kó yewe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nti tū nkù ti tímmu dèè kó dimàà dò nkémaánè a cīètè ti yó ndéúkūnko tēè miēke a yetisààrì deməu dè tu a nòutè kperè nde, fíð dè te. ¹⁷ Áú! Ti Yiè nKuyie n tū nkù n yému ke dò nha wúó nhoniti yèmmè, a dó wèè yèmmè wenni wənwe, m me nda pānè meyenwennime mme yepārè yie nkó dimàà, kàa wúó nha nìtìbè bèè bo die mbè da pāmè be yèmmè kó yepārè nè diwèi. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie ti yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakəbu bè do tū nkù, yóu kàa nìtìbè mməkè de kó iyentotí botí kəmbo a bíékè sáà. ¹⁹ Duó m bire Sadoməə meyèmmè mēmáà kòò tūnne a tannò, nè a tié nnè a kuó. Kè dèe yie nkòo maá a cīètè n waá ntingèti tēè kpéi.

²⁰ Kè Dafitii béinnè ditīnni ke dò: Déúkūnne ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Kè ditīnni diməu déúkūnne ti Yiè nKuyie mbè yembè do tū nkù, ke sīnnó kékōnke ti Yiè nKuyie nyìkè nè okpààti ìikè.

Sadoməə dimè tikpàti

²¹ Kè dèe wenté kè bèe fíé ti Yiè nKuyie nyiwūš ìi yóó tuə: Nyēnaadakè tekəupíítè (1000), yepedakè tekəupíítè (1000), nè metaummè kpeyi tekəupíítè (1000) nè menà mbè yóó yəəre mè kətəu, kéfíénè iwūš tēi péu, Isidayēeribe bəməu yóó di ì. ²² De yie kè bèe di kényà ti Yiè nKuyie nyìkè, kè diwèi dierì mbè bo. Kè bèe wēte kēpīēké Dafiti bire Sadoməə wèe tumè okpààti, kóò còú mmekùð, nkòò bo mbaké. Ke me ndəə Sadoki kòò bo ntú ikuó nìutì. ²³ Kè Sadoməə səəté o cice Dafiti kpààtikàrì ti Yiè nKuyie nhò duó ndi, kè tikpàti ò yie nkè Isidayēeribe bəməu nyie nhò yē mmù. ²⁴ Kè behāpòmbè iwēi yembè nè yekōnòbò yembè, nè okpààti Dafiti bí tēi iməu kè bè mbuó Sadoməə. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie ndéúkūnne Sadoməə Isidayēeribe bəməu ìikè. Kòò kpàti deuke kēpēēté bèè ò niiténè ke di tikpàti.

²⁶ Sese biré Dafiti do baké Isidayeeribe bémou ndi. ²⁷ Ò do bè baké yebie nsipísìnàà ndi, kémbo Ebunṳ ke dṳ yebie nyèyiekè, Sedisademmu yebie nsipísitããti nè yètããti. ²⁸ Dafiti do mṳkemmu tikpàti kṳo yètiri feí, kṳo kóté mesàà nkétuṳke o mṳnni kékúnè kunaatí, kṳo biré Sodomṳ sṳoté o kpàti.

²⁹ Okpààti Dafiti tōmmú ò mù ketémè nè ò mù dèèmè dè wàrimu Kuyie mpããnáànti náãntò Sammuyeerri pátiri miéke nè Kuyie mpããnáànti náãm̀bè Natãã nè Kadi be kreye* miéke. ³⁰ De kó yepáte yèè nàá nhò do tṳ m̀èè botí tikpàti nè o wērímú do deu m̀èè botí nè t̀i do ò t̀ùkèní, nè t̀i do t̀ùkèní Isidayeeribe, nè yehékè teyè kó yekpààtìyṳ yemou miéke.

* **29:29** Natãã nè Kadi be kó yepáte: Bè nàá m̀bè kó yepáte yèè kpéi die nyè fetimu. Bè nàá m̀bèè kpéi 1, 2 Sammuyeerri kó yepáte miéke.

Bekpààtìbè tōmmú pátìri dèrì Di mpátìri tō tìi náàntì

Bekpààtìbè tōmmú pátìri dèrì toté yewétiyè yèdèè ndi. Sodoməw kó tikpàtì, nè o kó kuwuo nkəbe bèè səté ke di tikpàtì, kémbaké Sudaa kó dikpààtiyuu ke yàa tuðkenè Nebukannesaa bè domè kèpənte Sedisadəmmu ké bè pīrmú kékònnè Babidənni. De kó dipátìri dii múnke ti náá nyIsidayeyeribe kó yekpààtiyò totémè yedéè: Isidayeyeri kperi nè Sudaa kperi.

Di mpátìri náàntì duó ke dōmmè

1. Sodoməw kó tikpàtì nè bè nàkémè ke wènkúnne bè maámè Kuyie nciètè nè bè tè kpetémè 1-9
2. Sudaa kó dipààtiyuu kó tináàntì Odoboammu do tùmè okpààtì kèntə kétuəkənè Nebukannesaa pəntemè Sedisadəmmu ke bè pīrmú kékònnè 10-36

ISIDAYEYERIBE KPÀÀTÌ SADOWƏW KÓ TINÁÀNTÌ

¹ Kè Dafiti bire Sodoməw kpàtì nfiíkú kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè kéfei nhò yètìrìi.

Sodoməw məəmè Kuyie mmeciì

(Wénté 1 Bekpààtìbè pátìri 3:4-15)

² Kè Sodoməw tíi nyIsidayeyeribe beməu behāpənkótìbè bèè baké behāpəmbè sikəupí nè sikəu nè bebeémbè nè Isidayeyeribe kó bekótìbè, bèè baké be cèí. ³ Kè Sodoməw bè neinè beməu kè bèè kəte ditənni dii bo Kabaəš di borè, ke yé Kuyie ntaummè tou ti Yiè nKuyie nkóo təntì Məyiisi do dəð di dikpàà miəke di do ke mbomè.

⁴ Kuyie ntaummè təu me ndo í dè bo, Dafiti do di tùótəmu Kidiyə-Yeadimmu kékònnè Sedisadəmmu ké di tanné ò do dəð kùu dieku metaummè təu kpéi. ⁵ Disəwūš kó diwūštənni Udi bire Besadedi Uuri yaəbire do dəð di do ke mbo ti Yiè nKuyie nciètè iikè.

Sodoməw nè Isididayeyeribe bè do kəri dii borè ke bekù ti Yiè nKuyie mbe kpeti. ⁶ Sodoməw do ke nkəte kéfié iwūš ti Yiè nKuyie ntekəupíitè (1000) disəwūš kó diwūštənni iinkè kétuə Kuyie nciètè iikè ku taummè tou borè. ⁷ De kó keyènkè nke Kuyie nkətenimè kénaké Sodoməw ke də: Məw a dó kè n da pā dè.

⁸ Kè Sodoməw ténne Kuyie nke də: Fšə dəð n cice Dafiti mesàà, ke duó nkè n səté o kpàtì, ⁹ ti Yiè nKuyie nha nàké ti n cice Dafiti tii dəð ke yé a m baámmè kubotí diekù kùu sū ke mənnè mubirímú. ¹⁰ Á n duó mmeyəmmè nè meciì, kè dèe yie nkè n niitè de kó kubotí diekù. We mbo na kémbaké a nìtìbè kubotí diekù kuu.

¹¹ Kè Kuyie nténne Sodoməw ke də: A í me nni mməəmè tikpàtì yoo a bo mməkemè a kperè, yoo kuyètifeitoo, yoo a níimbè bo kúmè, a me nyí m məw a bo nfòumè kəmənte, ke né məw meyəmmè mme nè meciì ke bo na kémbaké kubotí n da baá nkù. Tii mè mbomè a yəmmè miəke, ¹² n da duómmu meyəmmè nè meciì nke yóo da yíe tikpàtì nè a bo mməkemè a kperè, nè kuyètifeitoo. Bekpààtìbè bèè da niiténè ke di tikpàtì òməù í pètè de botí. Bèè me nkpaaní ke bo di tikpàtì òməù í yóo dè məðte ké da tuəke.

¹³ Kè Sodoməw íte Kabaəš metaummè tou borè nè ditənni borè kékonní Sedisadəmmu kémbaké Isidayeyeribe.

Sodoməw wərimú nè o kpàtì

(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:26-29 nè 2 Bekpààtìbè tōmmú 9:25-28)

¹⁴ Məmmè ò tíimmè okpàrìnaasēi nè sikpàrìsēi. Ò do məke sikpàrìnaasēi tekəupíitè nè sikəusinəà ndi (1400) sikpàrìsēi nè si dèèbè tekəupíitè nè sikəupísidé (12000) ké dè duó nyehāpənkəre kó yehəkè kè sitesì nkpaá o borè Sedisadəmmu. ¹⁵ Weè do te kè timátì péitì nè mesəw nkè dèe buoté Sedisadəmmu kəmmənnè yetárè, kè detekperè nsū ke mənnè detie

mbè tu dè sikòmòò, kè dè yìè dàméèrì Mèditedandee pèémme. ¹⁶ Sodomòò kó bepotambè do kàrì Esibiti nwe nè Sidisii ke donni o kó sisèí. ¹⁷ Bè do fiiti de kó sikipàrinaasèí tèmàà medítìbii nsikòusikuò ndi (600), tesàntè tèmàà medítìbii ntekòutè nè sipìsinùmmù (150). Beopotambè beè do si tau ke múнке fiitinè Itiibe kpààtìbè nè Sidii kòbe.

Sodomòò bàátímè ke bo maá Kuyie nteçtè
(Wénté 1 Bekpààtìbè 5:15-32 nè 7:13-14)

¹⁸ Kè Sodomòò duó nkè bè bo maá ti Yiè nKuyie nteçtè nè tekpààtìçtè ò yóo nhã tè.

2

¹ Kè Sodomòò kaa mbenitìbè sikipìpìsìyiekè (70000), kè bè bo ntou tinenti, kékaa mbèè yóo ncéú yetàré yetàré ìnkè, kè bè mbo benitìbè sikipìpìsìni (80000), kékaa mbèè yóo mbè bàà kè bè mbo sikipìsitàati nè sikòusikuò (3600).

² Kè Sodomòò tã nkè bèe náké Tiiri kóo kpààti Udammù kè dè: A do naatinèmu n cice Dafiti ké nhò duónni detekperè kó ideí kòò bo maá tecçtè ò yóo nhã tè. ³ Nte mí nke maá ti Yiè nKuyie nteçtè, Kuyie n tũ nkù. Tecçtè kù te tè. Bè yóo nkù tũ ndè tihúúnti nè bè ní yóo neé ndè pèèbè bè kù pã mbè sãà, kèntuò nyiwũò bè kù feu ì, dikũnweñni nè kuyuoku nè sionpùsi simòu nè betãpambè nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa, Isidayeeribe do dò nkéndòrimè sãà. ⁴ N yóo maá tecèdietè nte, ke yé Kuyie nti tũ nkù kuù deumè ke pèètè yebakè. ⁵ We mbo na kémaá Kuyie nteçtè? Ke ìnkè kenke deu, kè í na ke kù tã. Yé n tú wè ke bo na ké kù maá tecçtè? N cénke dó kéánnè bè yóo nkù tũ ndè nde tihúúnti fõti. ⁶ Á n duó nhoniti wèè yè mesò nnè timáti péiti nè disòwũò nè timáti de kó mutõmmú, ke yènnè mupààkonwũõmù nè mùù dò mmeyĩ nnè mùù dò mmebèrimè de kó mutõmmú, ke nò mmuyántimù kòo pĩnnè mutõmmú n cice Dafiti n duó mbèè yántibè, kè bè bo nni mbonè Sudaa tenkè nè Sedisademmu. ⁷ Á n duó nditãri Dimaa kó detekperè nè deterè bè tu dè sipèrèsi nè bè tu dè sàntádi, n yèmu a kó betõmbè nòmmè ke kũ Dimaa kó detie, m bo bè neínnè n kó betõmbè. ⁸ Kè bè n kũní ideí mediè ke yé n yóo maámè tecèdietè nte tecèsàtè. ⁹ N yóo duómmu mudii bèè yóo nkũ ideí, m bo bè duó ntidiiti bè tu ti bèdèè tónni sikipìsìkuò (6000), nè tidiiti teti bè tu ti ódisi tónni sikipìsìkuò (6000), nè menaà ndítiribè sikipìkusini (800000), nè mekùò ndítiri nsikipìkusini (800000).

¹⁰ Kè Tiiri kóo kpààti Udammuu wãri dipátiri kóò tènne ke dè: Ti Yiè nKuyie ndó mèè kpéi nku nitibè deè te kè kù da dòò be kóo kpààti. ¹¹ Kòo yé kébéi nke dè: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku Isidayeeribe tũ nkù kuù dòò ke ìnkè nè ketenkè kunku kù duó nhokpààti Dafiti debire Sodomòò, dèè màke meyèmmè, ke yé de yèmmè ke cii ke yóo maá ti Yiè nKuyie nteçtè nè tekpààtìçtè dè yóo nhã tè. ¹² N yóo da duónkomu oniti wèè yé o tõmmú ke cii kòo yètiri tu Udammù-Abi. ¹³ Kòo yõ tú Danni boti kou, kòo cice tú Tiiri èi kou. Kòo nò mmesò nnè timáti péiti nè disòwũò nè timáti nè yetàré nè ideí de kó mutõmmú, ke nò nke duòkù mupààkonwũõmù nè mùù dò mmebèrimè nè tiyàati kpeti kó mupààkómmù nè mùù dò mmeyĩ nke nò mmuyántimù bá kè bè yè nwèe dòò kù nenkù wèè kù dòò. Ò bo pĩnnè a kó betõmbè bèè nò mbe tõmmú nè a cice okpààti Dafiti kòbe. ¹⁴ Fí n yiè nkàa bo duónni a tõmbè tidiiti bè tu ti bèdèè nè ódisi nè mekùò nnè menaà a béi ndèè kpéi, ¹⁵ ti yóo dekemu ditãri Dimaa ké da kũní detie nha dó dèè kó dimàà ké dè bou ké dè tannè dàméèrì kè dèe tuòke Safaa èi, kàa dè tuóté kékònnè Sedisademmu.

¹⁶ Kè Sodomòò kaa mbeppòbè bèè bo Isidayeeribe èi o cice Dafiti do kàa mbè, kè bè mbo benitìbè tekupìkòutè nè sikipìpìsinùmmù nè sikipìsitàati nè sikòusikuò (153600). ¹⁷ Kòo deite benitìbè sikipìpìsìyiekè (70000) kè bè bo ntou tinenti, sikipìpìsìni (80000) bèè bo ncéú yetàré yetàré ìnkè, betòbè sikipìsitàati nè sikòusikuò (3600) bèè bo mbaa betõmbè.

3

Sadomǝ maámè Kuyie ncĭètè
(Wénté 1 Bekpààtibè 6:1-38)

¹ Kè Sadomǝ keté ti Yiè nKuyie ncĭètè kó mumarimù Sedisadǝmmu Mǝdiyaa tǝrì ĩnkè. Ti Yiè nKuyie ndo benke dè kumáà o cice Dafiti Sebusiibe botí kou Odinanni yíe mieke kòo dè tũntɛ. ² O kpàti benni naanni mieke kóo tǝǝdèrì mieke do nke ò ketémè Kuyie ncĭètè mumarimù.

³ Nte Sadomǝ do maá Kuyie ncĭètè kè tɛ ndòmme: Ò do benné tɛ bè do beúmè mme de mǝnnì kè meokùmè mbo métìrì sipísitǝǝti kè mepǝkùmè mbo métìrì tɛpíítè. ⁴ Kòo maá kukpǎnkpǎnkù kè ku okùmè mmànnè tɛcĭètè diɛtè kǝme métìrì tɛpíítè, mecómmè métìrì sipísikuò kédari ku mieke mesǝ nsààmè. ⁵ Kòo dari kudieku diekù detekperè kó tidabɛɛti, kòo tì dǝrì mesǝ nsààmè, ké tì kerì kè dè ndò ntipuonti nè mɛfĩmme. ⁶ Kòo kù dǝrì yetásààye, kè tɛ sǝ nní ntú Padifaimmu kó ketenkè kó mesǝ. ⁷ Kòo dari mesǝ nyesǎnkè nè yebòrè nè yecàkè, kékerì beĩnkembàribè kó tifènti de kó imarì ĩnkè.

⁸ Kòo maá ikuò nenti dieku kè ku okùmè mmànnè tɛcĭètè kó mepǝkùmè métìrì tɛpíítè, kè ku pǝkùmè mbo métìrì tɛpíítè. Kòo kù dǝrì mesǝ nsààmè kè me cǝékù mbo tǝnnì sipísidè.

⁹ Kè sikǝũ kó mesǝ ncĕékù mbo cidòò dikéè. Kòo dari mesǝ nkudànkù kó tidieti.

¹⁰ Kòo dǝò beĩnkembàribè kó tifènti tidéti ké tì dǝrì mesǝ nké tì cònné ikuò dieku, ikuò nenti kó kufǝǝ. ¹¹ Kè de kó beĩnkembàribè bedé kó ifièti kó meokùmè mbo métìrì tɛpíítè, kè oketiwe kó kufièti kumáà kó meokùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè ke káá kumarì, kè kutekù kó meokùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè ke káá nhodèrì kǝku. ¹² Kè odèrì kǝku ketikù kó meokùmè me mma ke káá nhoketiwe kǝku, kè kudérìkù me mma ke káá kumarì. ¹³ Kè de kó beĩnkembàribè bedé ncómmú ke pĩnte be fèti kè tì okùmè bo métìrì tɛpíítè kè bè wetì Kuyie ncĭètè mieke. ¹⁴ Kòo dǝò kuyààkù kù bo kpetínné dibòrì nè mupààkonkperimù mùù dò mmebèrimè nè muwũǝmmù nè mùù dò mmeɣĩ, ke kpǝ nkè dè dò mbeĩnkembàribè.

Sadomǝ dǝòmè disǝwũǝ kó yesǎnkè nè diwũǝtǝnni
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:15-22)

¹⁵ Kè disǝwũǝ kó yesǎnkè ncómmú Kuyie ncĭètè ìkè kè ye okùmè mbo métìrì tɛpíítè nè mènùmmù kédǝò yeteitiyè de kó yesǎnkè ĩnkè, kè ye okùmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè. ¹⁶ Kòo dǝò kè dè ndò mmeɣĩmme kéfi nde kó yeteitiyè yómmè, kédǝò kè dè ndò nyetebe bè tu ye kédènátì, kè ye mbo tekǝtè (100) kè bèe ye càtínné mɛfĩmme yeteitiyè yómmè. ¹⁷ Kòo deè kécónné Kuyie ncĭètè ìkè yesǎnkè, dii nkubakù youú, diterì kucǎnku, kéyú kuyóú kperì ke dò: Yakinni (dèè tu Kuyie nfií) ke yú kucǎnku kperì ke dò: Boasi (dèè tu Kuyie ntú muwǝrímú yiè).

4

¹ Kòo maá disǝwũǝ kó diwũǝtǝnni kè di okùmè mbo métìrì tɛpíítè, mepǝkùmè métìrì tɛpíítè mecómmè métìrì mènùmmù.

Sadomǝ dǝòmè disǝwũǝ kó kunankú nè yenaabo
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:23-26)

² Kòo deè kédǝò disǝwũǝ kó kunankú kè ku pǝkùmè mbo métìrì mènùmmù, kè ku cómmè mbo métìrì mèdémè nè dikéè, kàa kù benné ke fité dè mbo métìrì tɛpíítè nè mènùmmù. ³ Kòo dǝò disǝwũǝ kè dè ndò nyinààke kéwǝnnénè kunankú biè nkéutè, kè dè nwǝ nyicuò nyidèi, kè ì mbo kucuò nkumáà mieke inààke sipísinàà, kè dè ntú disǝwũǝ máà. ⁴ Kè di ndònnè inààke tɛpíítè nè ìdèi kè ì ncómmú kè itǝǝti wetì kubakù youú bíékè, kè itǝǝti wetì diyè taà kèè bíékè, kè itǝǝti wetì kubakù cǎnku bíékè, kè itǝǝti wetì diyè yìenì kèè bíékè kè ì fǝ máà

de cuokè, kè kunankú cǝmmú i ìnkè. ⁵ Kè ku kǝnti kó mecǝǝ mmànnè tenǝùtè kó mepǝkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó nkè bèe anté ku biè nfasǝbòòfè kpeye kǝme, kàa kù benné menie mmè mbo dífiribè tekǝupíkǝtè nè sikǝúpirísidé (120000).

⁶ Kòo dàò disǝwũǝ kó yenaabǝ tepíitè, kǝínné yènùmmù Kuyie ncǝtè bakù yóu, kǝínné yènùmmù te bakù cǝnku, kè bè bo nwuò ke òunè iwũǝ bè feu ì Kuyie nke tuò, kè ikuó niùbè bembè nwuò disǝwũǝ kó kunankú mièke.

Bè bàtemè tinenti tii kó dimàà tu timàti
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:40-51)

⁷ Kòo dàò mesǝ nkó sifitíkèkèe tepíitè, ti wǝri ke yǝ nsi ndòmmè, kè si Ìnné Kuyie ncǝtè mièke kubakù yóu sìnùmmù, kucǝnku sìnùmmù.

⁸ Kòo dàò tábùdibè tepíitè kécónné Kuyie ncǝtè mièke bènùmmù kubakù yóu, bènùmmù kubakù cǝnku.

Kòo dàò yesǝbǝ tekǝtè (100) bè yóó mméinè yè meyiĩ, ⁹ kédòò ikuó niùbè kó kucuudǝnkù nè kucuudǝnkù diekù kǝǝnné yecǝkè kè yè dàri disǝwũǝ.

¹⁰ Bè do Ìnné kunankú diekù Kuyie ncǝtè kubakù cǝnku diyie yìenì kèè bíékè nke.

¹¹ Kè Udammuu yíe kédòò yenaabǝ bè yó nhuti dè mutǝpéi nnè tikǝpenti nè yebǝ yèè yó mméinè meyiĩ. Memmè ò dèemè mutǝmmù okpààti Sodomǝ do yǝ nwèe dàò mù Kuyie ncǝtè kpéi. ¹² Kòo dàò disǝwũǝ kó yesǝnkè yédèe, kédòò yeteitiyè ye Ìnkè, bè yóó seunnè yè mesǝfimme. ¹³ Nè bè do dàò dè kè dè ndònnè yetebe bè tu yè kèdènatì kè yè mbo sikǝusìnàà (400). Kè bèe dè cǝtínné mesǝfimme bá dùì teitiri Ìnkè icuó idéi kǝfité. ¹⁴ Kòo dàò yenaabǝ kǝínné tenaasǝntè mièke, ¹⁵ kédòò disǝwũǝ kó kunankú diekù kè kù cǝnné disǝwũǝ kó inààke tepíitè nè idéi Ìnkè. ¹⁶ Kòo dàò yenaabǝ nè tikǝpenti nè simátipeé yenù nkpesi nè tinenti sǝnti okpààti Sodomǝ do duó nkè Udammu-Abi ti dàònnè disǝwũǝ ndi ti Yiè nKuyie ncǝtè kpéi nkè ti anté mesàà. ¹⁷ Suditǝ kó kubiriku mièke nke bè do yiemme disǝwũǝ kè dè uté Sukǝti eì nè Sededataa kperi ye cuokè. ¹⁸ Sodomǝ do dàò de kó tinenti kè ti nsũ mediè mme bá bè í ndò nkéna kǝbate disǝwũǝ bè ti dàònnè di di cǝékù mààmè.

¹⁹ Kè Sodomǝ yíe kédòò Kuyie ncǝtè kó tinenti timǝu nè mesǝ nkó diwũǝtǝnni nè tábùdibè bè yó nnenkù bèe Ìnkè pǝǝ bè pǝǝ nwè Kuyie. ²⁰ Ò do dàòmu sifitíkèkèe nè si kó ifitii bè yó ntuǝnnè si ikuó nenti bo kùù dieku iikè, ikuó yǝ ndè ndòmmè nè mesǝ nsààmè. ²¹ Nè si tǝkè yèè dò mmutepóó nè sifitibúúsi nè ihaaké, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ nsààmè mme. ²² Kédòò yese kédòò yebǝ bè yó mméinè yè meyiĩ nè sibúúsi, bè yóó nwaànnè si muhǝá, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ nsààmè mme Kuyie ncǝtè kó yecǝkè nè te mièke kpeye ikuó nenti ã kùù fáá nè Kuyie ncǝtè kó kudieku diekù kperi, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ mme.

5

¹ Sodomǝ dèe dùì mǝnni ti Yiè nKuyie ncǝtè kó mumarimù, kǝtǝní o cice Dafiti do cǝíné dè Kuyie nkpeí: Timàti nè mesǝ nnè tinenti teti tibotí tibotí, kǝtanné Kuyie cǝtè kó tikpàti dò nkémbo kùù dieku.

Bè kǝutémè Kuyie ncǝtè ke tanné Kuyie ntaummè tau
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:1-13)

² Kè Sodomǝ tíi nSedisademmu Isidayeeribe kó bekótibè nè be wuǝ nkó bekótibè nè be naàmuntì kó bekótibè kè bè bo kǝte Dafiti eì Siyǝǝ kǝtúóténì Kuyie ntaummè tau. ³ Kè Isidayeeribe kó benitidaabè bembè tíi nhokpààti Sodomǝ borè, dibenni tǝnkù yienwè dò nwe kè bè màke dibanni. ⁴ Isidayeeribe kó bekótibè tíi ndiù mǝnni kédèe, kè Defiibe túté Kuyie ntaummè tau, ⁵ kǝkpéété metaummè tou kó tinenti kǝtúóténè ikuó nenti tii kó dimàà do ã di mièke. Ikuó niùbè nè Defiibe bèe do dè tau. ⁶ Kòo kpààti Sodomǝ nè Isidayeeribe

bemou kè bèe tí mmetaummè tou ìkè kǝfíe ipe nè inààke kè dè nsũ bá dè í ndò nkékaa nkédeè.

⁷ Kè ikuó niùbèe tǝní ti Yiè nKuyie ntaummè tǝu kè di tanné Kuyie ncǝtè miéke kè di ìnné ikuó nenti kó kufáá m bè dǝò tǝi fènti ke dǝnnenè beǝnkèmbàrìbè ti fièti déé. ⁸ Kè de kó beǝnkèmbàrìbè fènti ncómmú ke yuo be fièti ke kǝnké Kuyie ntaummè tǝu nè di kó ipàati. ⁹ De kó ipàati do deumu kàa tatoo Kuyie ncǝtè kudieku diekù a nyi wùó, kàa me mbo ditowaà a bá nyi wùó. Metaummè tǝu kpaá dè bomu nè yienni. ¹⁰ Titápièti tǝdé tǝi do ã ti Yiè nKuyie ntaummè tǝu miéke kù do bè dènnè dii mǝnni Esibiti kè bè dǝdènnè metaummè Odebu tǝri kéduó nti Mǝyiisi.

¹¹ Kè ikuó niùbèe yènni Kuyie ncǝtè ikuó nenti ã kùu fǝá kédǝò mewénkùmè kó ikuó bá bè í mbaàti bè tǝmmè betǝbè, ¹² ikuó niùbè bèe kó dimàà tu bedèmbè kè bè ndè bo bemou. Asafu nè Emanni nè Yedutunni nè be bí nè be kǝbe, bè do ã tiyaàkpeti nti ke tǝ tikǝpentì nè tibómbonti nè tikùtidùuti ke cómmú diwũstǝnni diyie yièni kèe bíékè kè né yièné ikuó niùbè tǝbè bèe nǝ nke eu siheú kè bè mbo tekǝutè nè sipísidé (120). ¹³ Bèe do eu siheú nè bèe diè nkè bè nsánti ti Yiè nKuyie nke déúkunko ku yètiri nè metammè mèmáà. Kè siheú tammè yiè nè tikǝpentì nè debémbénnè terè. Kè bè sánti ti Yiè nKuyie ke tú: Déúkunnènnè ti Yiè nKuyie, kù nitimu, kè ku sàà mbo sǝà. Kè diwetiri píe nti Yiè nKuyie ncǝtè. ¹⁴ Bá ikuó niùbè í nna ke sǝtè be tǝmmú ke yé diwetiri nè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti dè píemmè ku cǝtè miéke.

6

¹ Kè Sodomǝ béi nke dǝ:
Ti Yiè nKuyie nha tǝátèmu ke dǝ kǝmbo diwetiri miéke,
² kè mí nné da maá tekpààticǝtè,
tecǝtè a yó mbo tǝè miéke sǝà!

Sodomǝ nàké tì bè kǝuri dii yiè Kuyie ncǝtè
(1 Bekpààtìbè 8:14-21)

³ Okpàati yi memme kéwǝte Isidayeeribe tǝnni cómmú dè kǝmǝ Kuyie nkó mesàà nyIsidayeeribe bemou kpéi, ⁴ kǝbéi nke dǝ: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù. Kuu dǝò nè ku wǝrímú kù do nàké tì n cice Dafiti ke dǝ: ⁵ Nè n dènneni dii yiè n nìtìbè Isidayeeribe Esibiti n yi tǝátè Isidayeeribe wuǝ mmieke dihei mari ke yǝ mbè m maá tecǝtè, m me nyi tǝátè oniti mǝu ke yǝ nwè mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁶ N né tǝátè Sedisademma nwe ke yǝ mbè m maá tecǝtè. Ke da tǝátè fǝ nDafiti kàa bo mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁷ Kè Sodomǝ sǝtè o náantì ke béi nke dǝ: Kè n cice Dafiti yèmmèe o pǝ, kòo ndó kǝmá ti Yiè nKuyie ntecǝtè, kunku tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǝ: A totí iyentotí sàayi nyi a bo m maámè tecǝtè, m pénsirimu. ⁹ Dè né í tú fǝò yóo tǝ nni mmaá. A birè a peité dè deè yóo m maá tecǝtè. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie ndǝmmu kù do béi nti kè n sǝtè n cice Dafiti kpàti, ke kàri o kpàatikàri ke baké Isidayeeribe, ti Yiè nKuyie ndo tì nàké ke yǝ ndè ndómmè, kè n kù maá tecǝtè kunku ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù kè ti bo nkù bàá. ¹¹ N tannému ku cǝtè metaummè tǝu titápièti kù do dǝdènnè metaummè Isidayeeribe, kéwǝri tǝi ìnkè ku kuó.

Sodomǝ bàntèmmè Kuyie nku cǝtè kpetímù kpéi
(Wéntè 1 Bekpààtìbè 8:22-53)

¹² Kòo kpàati Sodomǝ cómmú ti Yiè nKuyie nwũstǝnni ìkè nè Isidayeeribe bemou ìkè kǝyoute o nǝu ke bo bántè Kuyie. ¹³ Sodomǝ do maá disǝwũò kó diwũstǝnni mari ndi Kuyie ncǝtè dǝnkù cuokè, kè di okùmè mbo métiri mèdémè nè dikéè mepǝkùmè mènùmmù mecómmè mètǝati. Ò do dèke dii ìnkè kénínkú Isidayeeribe bemou ìkè kǝyoute o nǝu kǝnkè

bíékè. ¹⁴ Kε dò: Ti Yiè nKuyie tínti Isidayεeribe ti tū nkù kè dè í tú fṣ, òmòu í bo, keṣnkè miεke yoo ketenkè ṣnkè ke da dōnnè fṣ nwèè pī mmetaummè a dōnnè mè a tōmbè, ke bè dòòri mesàà, bembε a kó betōmbè bèè da tū nnè be yèmmè memòu. ¹⁵ A do nàké tì a kóo tōnti n cice Dafiti a ti ndòò yíe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayεeribe ti tū nkù a báá yè nha do nàké dii nùu a kóo tōnti n cice Dafiti kényí, kòo bí yie nke da tūnne ò da tū mmèè botí ke yíe nha kuó, beè yó nsókè o kpàtì kémbaké a nìtìbè Isidayεeribe ke pī nha tōmmú, o cṣètè báá paà okpààtì. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayεeribe ti tū nkù dòò a nàké dii nùu a kóo tōnti Dafiti.

¹⁸ Kuyie mmènke bo na kémbonè benìtìbè ketenkè ṣnkàà? Keṣnkè deυ ke í mọke kè màmè ke í na ke bo tō Kuyie, kè deεεbire m maá dè deè bo na ké kù tōàà? ¹⁹ N Yiè nKuyie nkémumú mí nha kóo tōnti n da báammè, keè mí nha kóo tōnti n da kuònnè tì, kénté n dabònni nè m báammii n da báá nyi. ²⁰ A nònfè báá ṣnné kuyie nnè keyènkè de kó tεcṣètè ṣnkè, a bēi nke yè nha yètìrì yó mborè, kénté mí nha kóo tōnti da báá nyii báammii tε miεke. ²¹ Kénté meγàommè yedabùò n da kuònnè yè nè a nìtìbè Isidayεeribe ti da báammè de kó tεcṣètè kpéí. Á mboní keṣnkè kékeè ké ti cṣé.

²² Kuyie, kè dè dò nhòmòu cààrè o kou tòu, kè bè yí wèe parikè kòò kàtení a kó tεcṣètè a wṣtònni borè, ²³ fṣ nKuyie, á mboní keṣnkè kékeè ké bè pùtè, bembε a kó betōmbè, kéduó nkè ocaàrìwè caàrìmèe do o yuu ṣnkè, kàa deεtè wèe naatì o naatí kpéí.

²⁴ Kè dè me ndò nha nìtìbè Isidayεeribe da yeténè kè be dootitòbè bè na, kè bè banté bè yetémè ke wèètení a bíékè ke da sānte, ke da bàntè, ke da kuónnè a cṣètè miεke, ²⁵ fṣ nKuyie nha mboní keṣnkè kékeè, ké bè cṣé mbe caàrìmè bembε a nìtìbè Isidayεeribe, kéwète ké bè tēnnéní ketenkè a do duó nkè be yembè nè bembε.

²⁶ Kè dè dò mbè da yeténè kàa kpetínné iwetibori, kè fetaafe ténke í niu, kè bè banté be yetímè kpéí ntemè kàa bè poté, kè bè wèètení a cṣètè bíékè ke da bàntè ke déúkunnε a yètìrì, ²⁷ fṣ nKuyie nhá mboní keṣnkè kékeè ké bè cṣé bembε a nìtìbè Isidayεeribe, ké bè benke kuce bè dò nkétūnne kù, kéduònni fetaafe a εi, dihei a duó ndi a kó benìtìbè, kè bè di te.

²⁸ Kè dikònni tanní dii mònni dihei yoo mutenkūū, yoo tidiiti tii me nfāū ndεpaa, yoo fetùàrìfè feè me ntì pī yoo yεcádúú nyεε me ntanní yoo fecofε, kè be dootitòbè beè me mbo bè pì be εi, kè meyei mmamè meè me ntanní yoo muməmmú mamù, ²⁹ kè bè da bàntè mùu báammu, kè bè da kuónnè dii dabònni, kòo niti omáà ndi yoo a nìtìbè Isidayεeribe bemòu, kè meyei caàrìmè mamè meè bè sònké, yoo kuyonku makù kè bè yòutení be nòu tε ncṣètè bíékè ke da kuónnè, ³⁰ fṣ nKuyie nhá mboní keṣnkè a cṣètè miεke kékeè ké bè cṣé, kéduò bá wè ò dòòrìmè dòmmè, ke yé fṣ nyémèmu be yèmmè dòmmè. Fṣò máà yé benìtìbè yèmmè dòmmè. ³¹ Kè dèe yie nkè Isidayεeribe nda dé kéntū nha kó kuce be fòmmu mumòu bè yó mbomè ketenkè a duó nkè ti yembè.

³² Kè dè dò nhopòò mòu wèe í tú Isidayεeri kòò kèè a yètìrì deυmè, kàa kpeñni ke pī mmutōmmú nè muwērímú, ke iténí deεétirè ke kàtení a cṣètè ke da bàntè, ³³ fṣ nKuyie nhá boní keṣnkè kékeè kéduò de kóo pòò yé mmù. Menmε kutenkù kòbe bo da bantémè ké nda dé a nìtìbè Isidayεeribe da dé mèè botí, bè bo banté ke dò nteṣètè n da maá tē tu a kpete nte.

³⁴ Kàa nìtìbè kòri mudoò ke bo dokénè be dootitòbè, a bè tō nkèè bíékè, kè bè wèètení a bíékè a tāāté dii εi kè n di n da maá tεcṣètè, ke da bàntè, ³⁵ Kuyie, á m boní keṣnkè kékeè be báammii nè bè da kuònnè yèè dabùò nkédòò bè yé mmù.

³⁶ Kàa nìtìbè Isidayεeribe beè me nda cààrè ke yé òmòu í bomè wèe bo yí ò báá cààrè. Kàa miεke bè peike kàa duó nkè bè dootitòbè bè na ke bè pīrímú ke kònnè dihei détirì yoo di tónni. ³⁷ Kè bè kè bo de kó dihei bè tu di tidaatì ke totí be yèmmè ke banté be caàrìmè, ke da kuónnè ke yí: Ti tú beyeibe mbe, ti í tū ntimómmònti, ti càkemu. ³⁸ Kè bè wèètení a borè nè be yèmmè memòu, ke da duó mbemáà de kó dihei bè bè pīrímú ke kònnè dii miεke ke dòò

yètìrì bo nyu te miēke sáà. N nònfè nè n yèmmè dè yóó mbomu te ìnkè yewe yemou. ¹⁷ Fó nSadamò nkàa n tū, a cice Dafiti do n tū mmè botí ke dōori n yē nha ndōori dè kó dimàa ke pī n kuó nè n tié. ¹⁸ N yóó fímmu a kpààtikàrì n do dōunnè a cice Dafiti dinùu ké nyē ndè yóó ndòmmè, ke bēi ke dō: O cīfètè í yóó paà okpààti wèè bo mbaké Isidayēeribe. ¹⁹ Kè di me nni nyete ke bùtinnè n kuó nè n tié n di duó ndè ke tūnne yebakè ke kōnkù ye ìkè. ²⁰ De mōnnì m bo di deite dīndi Isidayēeribe ketenkè n di duó nkè ìnkè, kédootóo tecīfètè n tããtè tē kè di bo ndè yu n yètìrì. M bo di wámpunne kè bè n di daú ibotí imou miēke. ²¹ De mōnnì bèè bo m pēnkù de kó tecīfètè borè dè bo bè di. Kè bè mbékú mùu te kè ti Yiè nKuyie ndòò miē nde kó dihéi nè de kó tecīfètè tēè kó diyètìrì do feí. ²² Kè bèè bè tēnnè ke dō, bè bùtinnè be Yiè nKuyie nku bè yembè do tū nkù kuú bè dēnnení Esibiti. Bè taunnè mēè kpéi nke yebakè, ke kōnkù ye ìkè ke pī n ye tōmmú, dèè te kè Kuyie mbè bōnté de kó meyei mmemou.

8

Sadamò tūntemè o kpààtiyuu (1 Bekpààtibè 9:10-28)

¹ Yebie nsipísidè miēke nke Sadamò maámè ti Yiè nKuyie ncīfètè nè o mómmuò nho kpete. ² Kòo wēte kémaánè Udammu do ò pā yèè ekè kéduó nkè Isidayēeribe nyè bo.

³ Kè Sadamò kate kédò Amati èi dìi bo Tisoba èi bíkè di kabè ké dì fiète, ⁴ kémaá Tadimò èi kó dikpàa miēke nè Amati tenkè kó yehékè yemou. Ò do ye maá ye ke bo ānnè tidiiti nti.

⁵ Kòo maá Bēti-Onò èi ditenni ìnkè nè Bēti-Onò de fūò bíkè ké ye fii nyiduotí, kékpetinnè yecakè kápáa nyimátidēi. ⁶ Kòo maánè Badati èi nè yehékè yemou kéānnè tidiiti ye miēke nè sikpàrinaasēi nè sisēi dè do bo yèè miēke kémaá nè ò dó dèè kó dimàa Sedisademmu nè ditāri Dimaa nè o tenkè kemou ò cēnke baké kèè kó dimàa.

⁷ Benitibè mabè bèè do kpaá be tenkè miēke bèè í tú Isidayēeribe: Itiibe nè Amōriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ⁸ De kó ibotí kó ibí ii do kpaá be cuokè, ke yé Isidayēeribe do í bè kùomè. Sadamò do bè pīnnè muheikèntōmmú mmu. Kè bè kpaá mù pī nnè yíenní. ⁹ Kè Sadamò soó nyIsidayēeribe ke í mbè pīnnè mudaatōmmú, ké bè ndòò behāāpòmbè, kè bèè ntú behāāpòmbè iwēi yembè, kémbaké behāāpòmbè bèè tou tikpàrinenti, kémbaké bèè āāpòmbè dèkù sikpàrinaasēi. ¹⁰ Okpààti Sadamò do be ntāāté kè bè mbaké o nìtibè, bè do bo sikousidè nè sipísinùmmù ndi (250).

¹¹ Kè Sadamò duó nkòo pokù Esibiti kóo kpààti kóo sapàa nyíténí Dafiti èi kékate kéta tekpààticīfètè okpààti maá tē o kpéi. Okpààti do béimmu ke dō o pokù í dō nkémbo Isidayēeribe kóo kpààti Dafiti kpààticīfètè. Ke yé bè do de ntannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou. Nè de kpéi nkè tē cāā.

¹² Kè Sadamò fíé iwūō ti Yiè nKuyie nkétuò ndiwūōtōnni ò do kù dòò dì, kunku Kuyie ku cīfètè kpānkpānkù ìkè. ¹³ Ò do tūnne Mōyiisi do yē mbè nfeu mēè botí nku ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò mbá dìi yiè, nè sionpūsi kpēyi nnè betāāpòmbè kó yebaa nkpeyi nnè Kuyie kó yebaa ndieyè bè do baà nyè bá dìi benni, kuce mētāāti pēèbè bèè í kōorenè mutie mùu muuti de kó dibanni nè diyentébanni nè titouti kperi. ¹⁴ Kè Sadamò tūnne o cice Dafiti do yē nwèè dōòmè, kékanne ikuó niùbè be kó mutōmmú, kéduó nDefiibe be kōmu, kè bè bo ndiè ke sánti ti Yiè nKuyie ke teennè ikuó niùbè be tōmmú bè dō nkémpī mmù bá dìi yiè. Kòo totí yebòrè kó bebàribè be bòrè be bòrè, be tīrè dō ndòmmè, Kuyie nkóo niti Dafiti do ò nàké kényē ndè ndòmmè. ¹⁵ Kòo ntū nhokpààti Dafiti duó ndi nùu ikuó niùbè nè Defiibe kpéi mbè dō nkémpī mmù tōmmú Kuyie ncīfètè kpàti bo tii dieti miēke.

¹⁶ Mēmme Sadamò tōmmú mumou dōòmè séi, kétúóté ò pūūté dìi yiè ti Yiè nKuyie ncīfètè, kēntō kétuokenè ò tē dēemè. Mēmme kè ti Yiè nKuyie ncīfètè dēemè páíí.

17 Kè Sadoməw kəte Esiyonni Kebəe nè Edati bíékè dàméèrì pɛém̄mè Edəmmu tenkè miəke.
18 Kè Udammuu duónko bàtóòbè nè o kó betōmbè bèè yé dàméèrì mesàà, kè bèe neinè Sadoməw kó betōmbè kè bèe kəte Ofii èi kətə mesəw ntónnibè tɛpíítè nè bètāāti, kékəte ké dè duó nhokpààti Sadoməw.

9

Onitipokpààti Sebaa èi kou kàtemè ke dəu nSadoməw (Wénté 1 Bekpààtibè 10:1-13)

1 Kè Sabaa èi kóo nitipokpààti keè Sadoməw yètìrì dɛumè kéndó kóò yàáké nè yenáaanhāntiyè, kékəte Sedisadəmmu kénneínè o kó betōmbè péu nè yòyóbè kè bè ntə metenie nfōōmè nè mesəw mpéu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Kè bèe tuəkoos Sadoməw borè, kòo ò nàké o yèmmè tə tìi kó dimàà. 2 Kè Sadoməw ò tēñné ò ò biéké tìi kó dimàà timəu, ò í n yīēke tìmatì ò bo ò tēñnémè. 3 Kè Sebaa èi kóo nitipokpààti yà Sadoməw ciimè nè ò maà tēè kpààticfētè, 4 kényànè tidiiti ò yo ntì nè o kó betūmbè taà sī cēī nè bèè ò duó mmenà mbè pī mmèè botí mutōmmú nè bè ā tìi yààti, kényànè bè feu ìi wūš ti Yiè nKuyie ncīētè miəke kè dèè ò di mmediè nké ò kpeí. 5 Kòo nàké Sadoməw ke də: N do bo nh èi ke yo bè nàámmè a kpéí nnè a ciimè, kè n tūòkení ke mènke ś ndè me ndò. 6 M mu ndo í yie, m me n tūòkenímè ke yà dè nè n nānfè. N yàmú ke ś mbè do n nàké tì í tūòke n yà dè kó dikéè, n yà kàa ciì mpēētəmu bè n nàké tì. 7 Dè ñnaati a kó benitibè! Dè ñnaati a tōmbè, bembə bèè da bonè sáà ke kəmmú a ciì nkó tináahti. 8 Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yètìrì ndeu, kunku kùu da d́ ke da kànnə dikpààtikàrì kàa bo ntú okpààti, kunku ti Yiè nKuyie, kù d́ mēè kpéí nke Isidayeyiribə, ke d́ bè mbo sáà, dè te kè kù duó n kàa bo mbè baké ke bè bekùnè kè dè wenni.

9 Mèmmè kè Sabaa èi kóo nitipokpààti pā Sadoməw mesəw ntónnibè bètāāti nè dikéè, nè metenie nfōōmè péu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Bá metenie nfōōmè mamè ténke í buoté ke mānnè onitipòkù Sebaa èi kóo kpààti do pāmè okpààti Sadoməw.

10 Okpààti Udammú kó betōmbè nè Sadoməw kəbe bèè do kəte Ofii èi kətóni mesəw nè detekperè kó ideí nè yetásààyè yèè donku kpeñni. 11 Kòo kpààti Sadoməw túóté dɛ kó ideí kédəw yedētisàkè ti Yiè nKuyie ncīētè nè o kpete, ké i ndònnè tibómbonti nè tikùtìdùùti bədèmbè kpéí. Bè í yà dɛ kó kubotí nè bè bomè Sudaə tenkè.

12 Kòo kpààti Sadoməw pā Sebaa èi kóo nitipokpààti ò ò məw dèè kó dimàà, kóò pā kè dèè pēēté ò ò tóni dè. Kòo wētə o èi wenwe nè o kó betōmbè.

Bè bātemè Sadoməw kpàti (Wénté 1 Bekpààtibè 10:14-29)

13 Mesəw mmèè do ɔ ntuòkùnì Sadoməw borè dibenni dimàà miəke, me cēēkù do ɔ mbo tónni sipísidé ndi, 14 ké né mbúútí bepótandiebè nè besám̀póbè bè ò yietì mēè səw mbe potantì kpéí nè Adabii èi kó bekpààtibè do ò yietì wèè dāmpòò nè dihei kó kùmandáàbè do ò tounì mēè səw nnè timátì péitì.

15 Kòo kpààti Sadoməw dəw mesəw nkó tidəpìtì diətì sikəusidé (200) kè tì ntú mesəw mmàà bè yèmmè ke uté bá kùu səwəpìkù kè ku kó kucēēkù mbo cidóòbè bèkùò. 16 Kòo dəw tìsəwəpìtì tìsám̀pótì sikəusitāāti (300) mesəw mmàà, bá kùu səwəpìkù kè ku kó kucēēkù mbo cidóò bètāāti, kédeè ké tì tanné tɛcīētè * bè tu tē Dimaa túúkù.

17 Kòo kpààti dəw dikpààtikàrì dièrì nè yepápànii nké di dāri mesəw nsààmè. 18 Kè dɛ kó dikpààtikàrì mməke yedētisàkè yèkùò nè o naàcèi yó nna dè kè dè ntú mesəw, ke məke ò níí yó nkari kòo baà nyíkù dè. Kòo dəw yecirícirè yèdèè ké yè cònné dikàrì pītì tìdè dii nkubakù yóu dītèrì kùcānku. 19 Kòo dəw dètèrè kè dè ndò nyecirícirè kəmbo tɛpíítè nè dèdèrè kòo dè

* 9:16 tɛcīētè bè tu tē Dimaa túúkù: Bè do tē yu Dimaa túúkù ke yé bè do tē dānnèmmè ditāri Dimaa kó detekperè kó ideí nyi péu. (1 Bekpààtibè 7:2).

cònnè dikpààtikàrì kó yedētìsàkè ìnkè, dèkuò kubakù yóú, dèkuò kucànkù. Bè í dòò mè botí dikpààtìyuu marì mièkè.

²⁰ Kòo kpààtì Sodomò kó ibòòkè imòu ntú mesò mmáà, kè tinentì tì kó dimàà bo tēcǐtē bè tu tē Dimaa túúkù kè tì ntú mesò nsààmè kpeti, dèmarè do í dòònnè timáti péiti ke yé okpààtì Sodomò kó dimònnì bè do í wúómmè ntimáti péiti dèmarè dièrè. ²¹ Ke yé okpààtì do mǎkemè bàtòòbè kè Udammu kó betōmbè mbè kòrìnnè Tadisìsì. Yēbie nyètāāti mièkè ke ní nkūntinì kòò tónì mesò nnè timáti péiti nè yepápánì nnè iwaá kpeye nè tinòti yefùrè yedièyè kpeti.

²² Kòo kpààtì Sodomò kpenke kǐpǐtè kutenkù kó bekpààtìbè bəmòu ké mbè cūnnè. ²³ Kè kutenkù kumòu kó bekpààtìbè nwanti ke bo yà Sodomò kékémú tináāntì Kuyie nhò duó mmeciì nkòò nàà ntì. ²⁴ Bá dīi benni kè bè ò tounì yepārè: Timáti péiti kó tinentì nè mesò nkpeti, nè tiyààtì nè tikpàrìnentì, nè tūdààribè nè sisēi nè yesāmmarinnarè.

²⁵ Sodomò do mǎke sisēi kó yetuo sikòupìsìnàà (4000) ndi sì bo ntaà dè nè sikpàrìnaasēi. Besāndèèbè tekòupìpítè nè sikòusidè (12000), ké bè kànnè nè be sēi yehèkè yehāāpònkārè, nè o borè Sedisadēmmu. ²⁶ Kè Sodomò mbaké bekpààtìbè bəmòu, kédítè kukó ndiekù Efadati kéntò kētuakènnè Fidisitēēbe kó dihèi, kétúóténè Esibiti kó kumànkù. ²⁷ Sodomò weè do te kè timáti péiti nsū Sedisadēmmu ke dōnnè yetārè dōmmè o mièkè nè detekperè, ke pǐtè dèpùò ndōmmè Mēditedandee kóo dāmèèrì pǐemmè. ²⁸ Sodomò kó sisēi bè do sì tónì Esibiti nwe nè yehèkè tēyè yemòu.

Sodomò kumè
(Wénté 1 Bekpààtìbè 11:41-43)

²⁹ Sodomò tōmmú sōmmu nè ò mù ketémè kéntò kētuakènnè kumànkù dè wàrimu Kuyie mpāānāāntì nāāntò Natāā tōmmú pátiri mièkè. Ke wàri Kuyie mpāānāāntì nāāntò Aiya Sidoo èi kou kperi mièkè. Ke wàri Kuyie mpāānāāntì nāāntò Yedo yà mèè benkùmè Nebati birè Sedoboammu ìnkè mè wàri dīi pátiri mièkè. ³⁰ Sodomò do bo Sedisadēmmu nwe kēmbaké Isidayēeribe bəmòu ke dō yēbie nsipìsìnàà, ³¹ kékò nho yembè kūū nkè kè bēè ò kūnnè o cice Dafiti èi, kòo birè Odoboammu sòtè o kpàtì.

SUDAA KPÀÀTÌBÈ KÓ TINÁÁNTÌ

10

Sisemmu èi kǎbe tūmmè ke totí dikpààtìyuu
(Wénté 1 Bekpààtìbè 12:1-15)

¹ Kè Odoboammuu kǎte Sisemmu èi Isidayēeribe do tíkú dè bəmòu ke bo ò pī ntikpàtì. ² Dè do sǐ Nebati birè Sedoboammu bo Esibiti nwe, ò do cokénè okpààtì Sodomò nwe ké kè kǎte, ò ke m bo kékèè bè tūmmè kékonnì. ³ Kè beè tǎ nkè bēè ò yūnì kòò neinè Isidayēeribe bəmòu kè bēè kǎte kǎyà Odoboammu kóò nàkè ke dò: ⁴ A cice do ti pīnnè mudaatōmmú mmu kè mù ti kèite, a mù nti yaate kè ti mpī nha tōmmú, ⁵ kòò bè nàkè ke dò: Yewe yètāāti kó difōnkúò di wētēnì kè n yà.

Kè bēè cǐtè. ⁶ Dè mè nyī kòo kpààtì Odoboammuu tí mbekótìbè bēè do pīnnè mutōmmú o cice Sodomò ò kpaá fòu dīi mōnnì ké bè beke ke dò: Di yèmmè dò n tēnnè ònti be nnitibè?

⁷ Kè bekótìbè dò: Kàa bè pī mmesàà, ke dǎari bè dó dè ke bè nàánnè kè dè wenni bè yó mpīmmu a tōmmú sǎà.

⁸ Okpààtì Odoboammu mè nyī nyie mbekótìbè ò duó nyì tié, kēbeke bedapàmbè o kó kutōnkù kǎbe bēè ò bonè ke dò: ⁹ Benitibè tu m bē yàate mudaatōmmú n cice bē pīnnè mù, kè mù bē kèite, di yèmmè dò m bē nàkè ònti?

¹⁰ Kè bèè ò tḗnè ke dò: Benìtibè bèè tu a cice bè tou ndì tou cḗè, ke tú a bè yààtè di cḗèkù, náké be ke dò: A nómbyĩ yāārè cḗènèmu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tou dī̀ tou cḗè a kperi bo pḗtè memme, a cice do bè tiennè idá nyi, kè f́ mbo mbè tiennè yedá yèè ã timátì ye yómmè.

¹² Diyìè tǎ́nnì yìè Sedoboammu nè benìtibè kè bèè wḗtení Odoboammu borè, ò sòò bè náké kényè mmù. ¹³ Kè wèè sènkèrì bekótibè ò duó nyì tié nkébaao benìtibè nè metankperimè, ¹⁴ kētṹnne o kó kutōnkù kòbe ò tié nyì tié nkébei nke dò: N cice do di tou nditau cḗèrì, kè n kperi bo pḗtè memme, n cice do di tiennè idá nyi, kè mí m bo ndi tiennè yedá yèè ã timátì ye yómmè.

*Isidayeeribe kpààtiyuu totémè kè Odoboammu mbaké Sudaa kòbe
(Wénté 1 Bekpààtibè 12:16-25)*

¹⁵ Mèmmè kòo kpààti yete benìtibè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dòò memme, kè dè bo yie nkè kù do náké tì dòò. Kù do tì náké ku pǎ́nǎ́aàntì náaàntò Aiya nwe Nebati bire Sedoboammu kpéí.

¹⁶ Isidayeeribe ś ndì mǎ́nnì okpààti í yie mbe kpeti kóò náké ke dò:
Ti kpeti túnè ba Dafiti Seseè bire kó tḗtè,
tì wḗ mba tínti nè we?
Tínti Isidayeeribe,
tì kǎ́nnè kè Dafiti bire mbaké de cī́tè.

Mèmmè kè bèè cī́tè kékṹ. ¹⁷ De mǎ́nnì kè Odoboammu mbaké Sudaa tempē nkòbe máà, ¹⁸ kētō nhAdodammu wèè baké bèè pī mmuheikentōmmú Isidayeeribe borè, kè bèè ò bùótí yetárè kékuò. Kè Odoboammuu yà dè fuutemè kédeke o kparinaasāntè mecāā nkécoké kékòte Sedisadammu. ¹⁹ Mèmmè Isidayeeribe yātenèmè Dafiti cī́tè nè yíennì.

11

Kuyie ndo náké tì ku pǎ́nǎ́aàntì náaàntò Semmayaa kòo tì bēi

¹ Kè Odoboammuu tuòke Sedisadammu kētí nSudaa nè Bensamē de kó behā̀pòmbè bèè nò mmudoò, kè bè mbo tekoupiókùtè nè sikoupípísini (180000) kè bè bo kòte kèpante Isidayeeribe kó dikpààtiyuu, kè de kó yekpààtiyoo wḗte kēwḗnné. ² Kè tì Yiè nKuyie mbéinnè ku kóò nìtì Semmayaa ke dò: ³ Náké Sadomoo bire Odoboammu Sudaa kòbe kóo kpààti nè Isidayeeribe bemou bèè bo Sudaa nè Bensamē de tempē mmieke ke tú: ⁴ N yē mbè báá kòte kédokénè be kòbe. Bá wè wèè kò nho cī́tè. Mí yē ndèè dòò dèè dòò.

Kè bèè tì kèè ké tì yie nkéyóu bè bo dokénèmè Sedoboammu.

Odoboammu fimmè yehékè mayè iduotí

⁵ Kè Odoboammuu mbo Sedisadammu kémaá yehékè Sudaa tempē mmieke ké yè fii nyiduotí. ⁶ Kòo maá Betideemmu èi nè Etammu èi nè Tekoaa èi ⁷ nè Bēti-Sudi èi nè Sokoo èi nè Adudammu èi ⁸ nè Kati èi nè Madesaa èi nè Sifi èi ⁹ nè Adodaimmu èi nè Dakiisi èi nè Asekaa èi ¹⁰ nè Sodaa èi nè Ayanoo èi nè Ebunoo èi. De kó yehékè yèè tu Odoboammu do maá yè, kémaá iduotí ké yè fii Sudaa nè Bensamē be tempē mmieke. ¹¹ Kòo dòò ké yè tṹntè kè yèè kpenke, kòo kanne kumàndáàbè ye mieke kéánné tidiiti nè mekùò nnè menaà nye mieke, ¹² kéánné tidopiiitè nè yekpǎ́à bá dī̀ èi, memme kè de kó yehékè kpenke mesàà, Sudaa kòbe nè Bensamē kòbe kè bè mbo o fónkùò.

Ikuó niùbè nè Defibe be wḗnnénèmè okpààti

¹³ Ikuó niùbè nè Defibe bèè do cī́tè Isidayeeri èi dimou mieke kè bèè konní kóò wḗnnénè. ¹⁴ Ke yé Sedoboammu nè o bí bè do yetemè ikuó niùbè bo mpímmè bè Yiè nKuyie nkuó tōmmú. Kè bèè yóu be cḗi nè be kperè kékòte Sudaa tempē nSedisadammu èi. ¹⁵ Sedoboammu do waá nho mómmuò nho kó ikuó niùbè mbe kè bè bo nfeu iwṹ yetòrè ìnkè nè sitenkaanì ò dòò sì ke sì dǎ́nnè yebodakè nè tinaabiiti. ¹⁶ Isidayeeribe kó iwuo

nyiməu miəke bèè do dó kětũnne ti Yiè nKuyie nnè be yèmmè məməu kè bèè tũnne Defiibe kētuəke Sedisadəmmu kéfíé iwũō ti Yiè nKuyie mbe yààribè do tũ nkù. ¹⁷ Kè bèè yíé Sudaa kpààtiyuu muwērímú, kè Sadoməə bire Odoboammu kpàti kpenke yebie nyètāāti mieke, ke yé bè do tũmmè Dafiti nè o bire Sadoməə be kó kuce yebie nyètāāti ndi.

Odoboammu kó kunaàmũnkù

¹⁸ Odoboammu do puoke Maadati nwe, Yediməti kóo sapàà. Yediməti cice do tú Dafiti kòo yō tú Abiyaidi. Abiyaidi cice do tú Ediabu, kè Ediabu cice tú Sese. ¹⁹ Kè Madati bí ntú Yesusi nè Semmadia nè Saammu. ²⁰ Maadati kó difōnkúò kè Odoboammu puoke Abusadəmmu kóo sapàà mMaaka kè wèe peité Abiya nè Ataii nè Sisaa nè Sedomiti. ²¹ Kè Odoboammu ndó Abusadəmmu kóo sapàà mMaaka kè dèe pēēté o pobè təbè nè o pocīē nyeməu. Ò do puoke benitipòbè tēpítè nè bēni ndi kēmməke yepocīē nsipísikuò, képeité initidabí sipísidé nè ìni nè initipobí sipísikuò. ²² Kè Odoboammu tāté Maaka bire Abiya kòò bo mbaké o kəbe ke yé ò do dómè wèe naá nhokpàati. ²³ Kè Odoboammu péte mecii nkécie nho bí iməu Sudaa nè Bensaməe be tempē nkó yehəkè yeməu bè fii nyè iduotí, ké mbè duò ntidiiti mesàà, kéwaa mbenitipòbè péu ké bè puó.

12

Okpàati Sisaki domè Sudaa kəbe mudoò (Wénté 1 Bekpààtibè 14:25-28)

¹ Odoboammu kpàti fííkú dii mənni kòo kpenke, kényóu ò bo ntũmmè ti Yiè nKuyie nkó ikuó, kè Isidayēeribe beməu ò tũnne ké ì yóu. ² Okpàti benni nummuri mieke kè Esibiti kóo kpàati Sisakii do Sedisadəmmu mudoò ke yé bè do yetemè ti Yiè nKuyie. ³ Sisaki do tə sikpàrinaasēi tekəupíitè nè sikəusidé (1200) ndi nè sisēi nè si dèèbè sikəupíisikuò (60000) nè behāāpəmbè péu bèè bonní Esibiti nè Dibii kəbe nè Suki kəbe nè Etiopii kəbe ⁴ kòò fiete Sudaa ekè iduotí fité yè kəntə kētuəkenè Sedisadəmmu. ⁵ Sisaki tōōnní dii mənni Odoboammu nè Sudaa eì kó bekótibè kè bèe coké kékəte Sedisadəmmu kè Kuyie mpāānāānti náāntò Semmayaa kətoò okpàati Odoboammu nè o kó betũmbè borè ké bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú di kù bəntóomu dèe te kè kù yóu kè di ta okpàati Sisaki kó sinəu miəke.

⁶ Isidayēeribe kó bekótibè nè okpàati kè bèe yie mbe caàrimè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha naatimu.

⁷ Ti Yiè nKuyie yà dii mənni bè bantémè be caàrimè kénaké Semmaya ke dò: Bè mè mbantémè be caàrimè n yí yóó bè kùə, dè bo nyóó yí sáməpó kè m bè deetému, m mieke í yóó bè yè Sedisadəmmu eì kè n duó nkè Sisakii bè kùə. ⁸ Sisaki né yóó bè namu, kè bèe ò bəúté kébanté bè bo mpĩmmè n kó mutōmmú nè bè bo mpĩmmè yekpàatiyə teyè kōmu de cāā ndè.

⁹ Mēmme Esibiti kóo kpàati Sisaki domè Sedisadəmmu mudoò kòò pənte, kétúóté ti Yiè nKuyie ncīētè kó tikpàti nè tekpàaticīētè kpeti timəu, kétúóténè tisəəðəpiiti Sadoməə do dòò ti. ¹⁰ Kòo kpàati Odoboammu dəə disəəwũō kó tidəpiiti kéfóó ntisəəðəpiiti kó difòtəri ké ti bānne tihāāpənti tii bàà tekpàaticīētè kó dibòri. ¹¹ Kòo kpàati níi nkəri ti Yiè nKuyie ncīētè kè bè ti tə, kòò kò mbèe ti kətenè tihāāpənti tii bàà tekpàaticīētè ti kó kudieku.

¹² Okpàati Odoboammu do kékũnne mēè kpéi nhomáa ti Yiè nKuyie nyìkè dèe do te kè ti Yiè nKuyie nyóu bá kù mieke í nhò do. Deməu dèe do í càke Sudaa tenkè mieke.

Odoboammu kpàti tũ̀kəmə ti m̀anku (Wénté 1 Bekpààtibè 14:21-24,29-31)

¹³ Kòo kpàati Odoboammu ntə tikpàti ke bo Sedisadəmmu kòo kpàatiyuu fííkú mesàà. Odoboammu do yóó di tikpàti ke məke yebie nsipísinàà nè dīmáa ndi, kəntə tikpàti ke dò yebie ntēpítè nè yēyiekè ke bo Sedisadəmmu, ti Yiè nKuyie ntāāté dii eì Isidayēeribe wuə

nyiməu miεke kè bè bo ndì yu ku yètìrì. O yā do tú Aməniibe botí kou nwe kòo yètìrì tu Nama. ¹⁴ Odoboammu í n duó nhomáà ke bo banté ti Yiè nKuyie ndó dè. Kè dèè nte kè wèe dòò dèè í wenni.

¹⁵ Odoboammu dər̀r̀imè meməu ò ketémè nè o dèntemè dè wàrimu Kuyie mpāānāāntì nāāntò Semmaya tōmmú pátìri miεke nè Kuyie mpāānāāntì nāāntò Yedo tōmmú pátìri miεke. Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu sǎā. ¹⁶ Kè Odoboammuu kò nho yembè kũũ nkè, kè bèe o kũnné Dafiti eì kòo birε Abiya sǎoté o kpàti.

13

Abiya do tòmè tikpàti (Wénté 1 Bekpààtìbè 15:1-8)

¹ Sedoboammu kpàti benni tepíitè nè diniínnì miεke nke Abiya naámmè Sudaa kəbe kóo kpààti, ² kéntə tikpàti kè dè yebie nyètāāti ke bo Sedisademmu. Ò yā yètìrì do tú Mikaya nwe, Kibeə eì kou Udiyēedi wèe do ò pèitè.

Abiya nè Sedoboammu bè do dokumu sǎā. ³ Kè Abiya íté ke bo dokénè Sedoboammu kénneínè bekpàrinuəmbε yekōmbò yembè sikəupíkòùsinàà (400000) kè Sedoboammuu báátí nè o kəbe yekōmbò yembè kè bè mbo sikəupíkòùsini (800000) ke bo ò dokénè. ⁴ Kè Abiya deke kéncómmú Efadaimmu tāri yómmè bè tu dè Semadaimmu, kēpīēkē ke dè: Sedoboammu nè díndi Isidayεeribe diməu kémmúnè! ⁵ Di nyé ke dò nti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù kuú duó ntikpàti Dafiti nè o bí, kù ò dònè mèe taummè í yóó tǎte. Kù do ò nàkému ke tú wenwe nè o bí bèe yó mbaké Isidayεeribe sǎā. ⁶ Bá nè memme kè Dafiti birε Sadoməo kóo tǎnti Sedoboammu Nεbati birεe yete o yiè nkpeti ké nhò dokùnè. ⁷ Odoboammu do kpaá ke bemmu kè meyemmè nhò dónni kè benitiyonkubε nè besínténitibè, kè bèe tíi nho borè kóo na. ⁸ Di mmənnì di dó kédokénè ti Yiè nKuyie nkó dikpààtiyuu ndi kù tāāté di ke di duó mmí nDafiti birε. Di sũmu mediè ke tə sibəətenkaanì mesəo nkpesi sù dònne tinaabiiti Sedoboammu do dòò sì kè sì tu di kó kuyie. ⁹ Dii bèti ti Yiè nKuyie nkuó niùbè Anəo yaábí nè Defiibe ke ānné di kó ikuó niùbè ibotí tēi kōme. Kè wèe cénke kətenni dinaadaà nè yepedakè yèyiekè ke tú ò dó kéntú ikuó niùti dí ò dòò ikuó niùti nè dimáà bá Kuyie nyí ò yī ikuó niùti. ¹⁰ Tínti bie tũ nti Yiè nKuyie nku, ti í kù bùtínné Anəo yaábí iì tu ikuó niùbè, kè Defiibe pī mbe tōmmú, ¹¹ ke feu ti Yiè nKuyie nyiwūš ti kpéi dikūnwehni nè kuyuoku ke tuə, ke tuənnè tihúúnti fšōti ke dakù pēē táburi sàwè ĩnkè. Ke tuəmmu tesəofitikèkètè bá kùu yuoku. Tínti tũmmu ti Yiè nKuyie kùu ti te ku kuó, kè díndi kù bùtínné. ¹² Kuyie nti bonèmu ke ti ni kè ikuó niùbè bo ke tə sikpàriheú ke bo eé mediè nkè tí di dokénè. Isidayεeribe di báá dokénè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù. Di í yóó na.

¹³ Kè Sedoboammuu duó nkè behāpəmbèe kónté ké bè dinté be fənkúò bíékè. Memme kè behāpəmbè mabè mbo be ìkè, betəbè be fənkúò. ¹⁴ Sudaa kəbe wēēte dii mənni kényà bè bè cētinnèmé kékuónnè ti Yiè nKuyie, kè ikuó niùbèe eé sikpàriheú. ¹⁵ Kè Sudaa kəbeε uu kénhúú kè ti Yiè nKuyie ndokénè Sedoboammu nè Isidayεeribe beməu, Abiya nè Sudaa kəbe be ìkè. ¹⁶ Kè Isidayεeribeε coké, kè ti Yiè nKuyie mbè ānné Sudaa kəbe nəu miεke. ¹⁷ Kè bèe bè na mediè nkékuə bekpàrinuəmbε sikəupíkòùsinūmmú (500000). ¹⁸ Kè Isidayεeribeε di ifei de yiè mediè nkè Sudaa kəbeε bè auté ke yé bè do ĩkúmè ti Yiè nKuyie nyĩnkè nke be yembè do tũ nkù. ¹⁹ Kè Abiya beti Sedoboammu kéfiεte Betεedi eì nè Yesanna eì nè Efunəo eì, nè yehékè yèè yè təkénè.

²⁰ Abiya kó tikpàti miεke Sedoboammu í mməke muwērímú, de kó difənkúò kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú. ²¹ Kè Abiya kpàti fíikú kè wèe puoke benitipòbè tepíitè nè bènàà képéitè inítidabí sipísidé nè ìdèi inítipobí tepíitè nè ìkuò.

⁸ Asaa kèè dìi mǎnnì de kó tináàntì nè Kuyie mpǎānǎàntì náàntò Odedi do ò nàké tì, kè dèe yáúkǔnne o kǎntì, kòo deite sibǎatenkaanì simou Sudaa tempē mmieke, nè Bensamee kǎku mieke nè ò do fiète yèè ekè Efadaimmu tǎrì ye mieke kètũntè ti Yiè nKuyie nwũòtǎnnì dìi bo ti Yiè nKuyie nciētè bǎrì ìkè. ⁹ Isidayeeribe kó iwuǎ nkǎbe kusũkù Efadaimmu kǎku kǎbe nè Manansee kǎku kǎbe nè Simmeǎǎ kǎku kǎbe bè do yàmè ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kékonnì o kpààtiyuu. Menìme kòo kpààtì bè yu bembè nè Sudaa kó kuwuǎ nkǎbe nè Bensamee kǎku kǎbe. ¹⁰ Kè bèe tíi nSedisademmu o kpàtì benni tǎpítè nè dinummurì otǎātǎánwe mieke. ¹¹ De kó diyìè kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwũǎ bè do éi ì be dootitǎbè cie kékonnènnì inààke sikǎusiyiekè (700) ipe sikǎupísiyiekè (7000). ¹² Kè bèe dǎúnnè ti Yiè nKuyie ndinùù be yembè do tũ nkù ke dǎ bè yó nkù tũ nnè be yèmmè memou ndi, nè be wǎrímú mumou. ¹³ Kè wèè í tũ nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù, kè debire nde yoo okótì, kòo nitipòkù nwe yoo onitidùù bèe ò kù. ¹⁴ Kè bèe dǎúnnè ti Yiè nKuyie ndinùù kényíú ke eu siheú nè yetǎtehe nè sipǎmpǎǎ. ¹⁵ Kè diwèi pǐ Sudaa kǎbe bemou kè bè nyǎnkunè bè dǎúnnè dìi nùù ti Yiè nKuyie ndi kpéi, ke yé bè do kù dǎúnnèmè dinùù nè be yèmmè memou ndi, kè kù wammú kè kùu yóu kè bèe kù yà, kè kùu bè duó mmemǎpǎmè dihei dimou mieke.

¹⁶ Kòo kpààtì Asaa denne o yǎ kótì tinitipokpàtì mieke ke yé ò do cièkémè isǎke kó tebǎatenkaanitè bè tu tè Asedaa, kè Asaa tè bǎ nképǎnte kécóu Setinǎ biriku mieke. ¹⁷ Kè yetǎrè baa né nkpráá bo, nè memme kè Asaa duó nho yèmmè memou ti Yiè nKuyie nho fǎmmu mumou mieke. ¹⁸ Kòo tanné ti Yiè nKuyie nciētè mieke o cice ku pǎ yèè pǎrè, nè o mǎmmu ò kù pǎ yè, yèè tu timátì péitì nè mesǎ nnè tinenti.

¹⁹ Bá mudò ténke í nhǎnnè kéntǎ kétuǎkenè Asaa kpàtì benni sipísitǎāti nè dinummurì.

16

*Asaa do dokùnèmè Isidayeeribe kóo kpàtì
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:16-22)*

¹ Okpààtì Asaa kpàtì benni sipísitǎāti nè dikuǎnnì mieke kè Isidayeeribe kóo kpààtì Basaa domè Sudaa kǎbe mudò, kémaá kuduotí kǎfitè Damaa èi ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kǎbe kóo kpààtì. ² Menìme kè Asaa túótè timátì péitì nè mesǎ ndèè do bo ti Yiè nKuyie nciētè nè tekpààticiētè kè dè duó Sidii kóo kpààtì Benni-Adadi wèè do bo Damaasi èi kóò nàké ke dǎ, ³ wèè yóu kè bèe mǎote metaummè bembè nè we, be yembè do mè mǎke mèè botí. Kè deè te kòo ò pǎ de kó dipǎnnì ke tú wèè tǎte wenwe nè Basaa Isidayeeribe kpààtì metaummè, kòò ténke báá ò do mudò. ⁴ Kè Benni Adadii yie nhokpààtì Asaa ò nàké tì, kédèite bèè ni o āpǎmbè kè bè tǎ nkè bèe kǎte kǎpǎnte Isidayeeribe ekè: Iyǎǎ èi nè Danni kperi, nè Abedi-Maimmu èi nè Nefutadii ekè bè do sǎrì dè tidiiti. ⁵ Basaa tì kèè dìi mǎnnì kékũnnè kuduotí marimù Damaa èi nè mutǎmmú tǎmù ò do pǐ mmù. ⁶ Kòo kpààtì Asaa í nSudaa kǎbe bemou, kè bèe kǎte kǎtúótè Basaa do maànè yèè tǎrè Damaa èi kó kuduotí nè de kó idéi, kòo kǎte kémaánè Kebaa èi nè Misipaa èi.

Asa kpetínnèmè Ananni

⁷ De kó dimǎnnì kè Kuyie mpǎānǎàntì náàntò Ananni kǎte Sudaa kóo kpààtì Asaa borè kóò nàké ke dǎ: A mè nyóumè a bo wammúmè meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, ke kǎte ke mè wanti Sidii kóo kpààtì borè, nè de kpéi Sidii kó behǎpǎmbè yèmu a nou mieke. ⁸ Etiopii nè Dibii de kó behǎpǎmbè do sũmu ke pǎētè memme nè sikpǎrǎnaasǎi nè si dèèbè péu, nè memme kè ti Yiè nKuyie mbè ānnè a nǎtè mieke, a wammú mèè kpéi meteèmmè ku borè. ⁹ Ti Yiè nKuyie nwùómmu kutenkù kumou kǎbe ke teénnè bèè kù duó mbemáà nè be yèmmè memou. A dǎò deyèinkpere nde deè te, kǎtúótè yie nnè yewe yèè kpaanì ye mieke kè di yó mbo mudò mieke sǎǎ.

bè ténke í m̀ake wèè bè ni,

bá wè wèè kò nho cīètè nè kunaatí.

¹⁷ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi náké Sosafati ke d̀: N do da nàkému kè n d̀, ò ɔ́ í nni nnàké tìmatì kè tì ntú tisààtì, ò ɔ́ nnàké tì tim̀ou tì ɔ́ ntú tiyeiti nti.

¹⁸ Kè Mìsee yíé kóò nàké ke d̀: Okpààtì kénté ti Yiè nKuyie ntú mù, n yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàri ìnkè, kè keìnkè kó bekperìbè còmmú, biè nkubakù youú betòbè kucànkù, ¹⁹ kè ti Yiè nKuyie nd̀: We mbo k̀te késouté Akabu kòo k̀te kédò Dam̀ti èi d̀i bo Kadaadi temp̃ nkè bèè ò na? Kè yie nd̀ muu nkòo t̀u d̀ mutẽm̀. ²⁰ De m̀nni kè bèè kperìbè kóo m̀ou còmmú ti Yiè nKuyie nyìkè ke béi nke d̀: Mí m bo k̀te kóò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̀: A yóó yĩme? ²¹ Kòo d̀: m bo naá meyáàbisíyèmmè kéta a pãánáàntì náam̀bè bem̀ou nò mièke. Kè ti Yiè nKuyie nhò t̀nné ke d̀: K̀te kè bè souté, a yóó namu, k̀te kè me d̀. ²² Ti Yiè nKuyie nkuù ànné meyáàbisíyèmmè ku pãánáàntì náam̀bè nò mièke. Kù tũ nd̀ kè da d̀ meyei mme.

²³ De m̀nni kè Kennanaa birè Sidekia t̀onko Mìsee borè kóò bènte ke d̀: Ɔ̀nke bíékè nke ti Yiè nKuyie nkó Muyaá nyèmè m borè ke da béinnè.

²⁴ Kè Mìsee d̀: A bo dè yà a bo ntati d̀i yìè sicéí ke yeti ke wanti a bo s̀ri dè.

²⁵ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtì d̀: Pĩnnè Mìsee kék̀te kóò duó nwèè baké dihei, Am̀o nè okpààtì birè Soasi, ²⁶ kè bè nàké ke d̀: Okpààtì tu a kpetínné de kóo nìti kè nhò duò mp̃éé s̀m̀p̀ò nè menie ns̀m̀p̀ò kèmbaanè m bo w̃tenènìmè kukõ̀naatí.

²⁷ Kè Mìsee d̀: K̀a w̃tenènì kukõ̀naatí nè m̀i kó dinùu d̀ke Kuyie mbéimmè. Kòo deè kébéi nke d̀: Díndi benitìbè dim̀ou keènè n yĩm̀!

Bè k̀umè Akabu mudoò mièke (Wénté 1 Bekpààtibè 22:29-40)

²⁸ Mem̀me Isidayeeriḃe kóo kpààtì nè Sudaa k̀be kou kè bèè k̀te kédò Dam̀ti èi d̀i bo Kadaadi temp̃ mmieke mudoò. ²⁹ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi náké Sudaa k̀be kóo kpààtì Sosafati ke d̀: N yóó ceete m máà ndi kéta mudoò mièke kè f̀ nni nhã a kpààtiyààtì.

Mem̀me Isidayeeriḃe kóo kpààtì cèetemè om̀áà kéta mudoò mièke. ³⁰ De m̀nni ke s̀ nSidii k̀be kóo kpààtì nàkému o kó behã̀p̀ombè bèè ni bèè deke o kpà̀rinaaséi ke yĩ, bè bá nwanti behã̀p̀ombè s̀m̀p̀óbè yoo iwẽi yembè. Bè nwanti Isidayeeriḃe kóo kpààtì máà ndi.

³¹ De m̀nni kè bèè ni sikpà̀rinaaséi kó bedèèbè kè bèè yà Sosafati kényé kétú Akabu nwe kécoké kécétinne ke bo ò k̀u, kè Sosafatii kuónnè ti Yiè nKuyie kè k̀u ò teennè kédú nkè bèè w̃te. ³² Mem̀me bèè ni sikpà̀rinaaséi kó bedèèbè bè bantémè Isidayeeriḃe kóo kpààtì d̀kemè kóò youú kèp̃éé.

³³ Ke s̀ nhonitì m̀ou dè bo ke t̀ mutãmm̀ kétaũ c̀nkoo kémáánè Isidayeeriḃe kóo kpààtì kè kupie nta dicĩncĩnkõ̀nni m̀nku di tuuténè dè ibaatí, kòo náké wèè tũnni tekpà̀rinaasãntè ke d̀: Tũnte tenaasãntè kè ti ye mudoò mièke, bè n k̀utemu.

³⁴ Kè mudoò binté de kó diyìè mediè, kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi ncómmú o naasãntè mièke kè bè ò pĩ kè bè wetí Sidii kó behã̀p̀ombè kè dè nyóó tùke kuyuoku kòo ku.

19

Sosafati kànnemè bekótìbè Sudaa tenkè

¹ Kè Sudaa k̀be kóo kpààtìi kò nho cie Sedisademmu nè kukõ̀naatí. ² Kè Ananni birè Yeu Kuyie mpãánáàntì náàntò ò co kóò beke ke d̀: Dè d̀mmè k̀a teennè onitiyeiwe? A d̀o ti Yiè nKuyie ndootitòbè mbèà? A d̀d̀ dè deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke yóò da do. ³ Desà̀rè né bomu a d̀d̀ dè ke yé a còummè itedéi ìi do bo dihei, ke duó nha yèmmè ke tũnne Kuyie.

⁴ Kè Sosafati mbo Sedisadεmmu kέwεte kέitε kέce ndihεi kέtúótε Bεerisebaa kέnto kέtuakεnε Efadaimmu tārì, ke bo ténnéni benitibè ti Yiè nKuyie mborè, kunku be yembè do tū nkù. ⁵ Kòo kanne bekótibè Sudaa tempē nkó yehεkè iduotí fité yè yemou, bá dii εi nè di kó bekótibè, ⁶ kέ bè nàkε ke dò: Dí n dake kέmpī ndi tōmmú mesàà nke bá mbekù benitibè dómè, dí mbekù ti Yiè nKuyie ndómè, kù yó ndi bonèmu de kó mutōmmú mieke. ⁷ Dí ndé ti Yiè nKuyie nkéndake di pī mmùù tōmmú kpéi, ke yé ti Yiè nKuyie nkunku ti tū nkù borè siyáàbìsí í bomè, ku borè mebatimè í bo, kù í còú ticuuti.

⁸ Bá né Sedisadεmmu miekoo, kè Sosafatii kanne ikuó niùbè nè Defiibe, nè Isidayεeribe céi kó bekótibè, kè bè bo mbekùnè Sedisadεmmu εi kabe ke tū ti Yiè nKuyie nyε mmù, ke tūnni be kpεti. ⁹ Kòo bè duó ndinùù ke dò: Mεmme di yó ndoirimè kéndé ti Yiè nKuyie, ke tū nku yε mmù nè meyεmmè mēmáà. ¹⁰ Bá dii mōnni kè di kabe bèè bo yehεkè kè bè níí tóni timati, kòò mōu weè kùò onitì yoo ò yeténè ikuó, yoo Kuyie ntannùù mari, yoo ikuó tεi mai, dí ti wènté, kέ mbè tiè nkè dè nweni, kè dεe yie nkè bè báá yeténè ti Yiè nKuyie nkè ku mieke báá di do díndi nè di kabe. Kè di me ndoiri di báá yeténè Kuyie. ¹¹ Nte ikuó niùtì diewè Amadia wèè yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkó mutōmmú mumou mieke, kè Isimayεeri bire Sebadia mbaké Sudaa ke teennè mí nhokpààti. Kè Defiibe bie yó ndi bonèmu ke pī nyεpáte kó mutōmmú. Íténè ke pī mmutōmmú nè dikōmbùò ti Yiè nKuyie nyó mbonèmu wèè dōòri dèè wenni.

20

Sosafati namè Mɔabiibe nè Amōniibe

¹ Kè Mɔabu kabe nè Amōniibe kè bè nkōri ke bo do Sosafati mudoò kè Meuniibeεe bè cíe. ² Kè bèε kate kέ ti nàkε okpààti Sosafati ke dò: Behāāpōmbè mabè beε iténi ke sū mesàà nke yóó da do mudoò, bè iténi Edōmmu εi ndi dāméeri mukókúú nkou kó diyáà ke bo Asasōnni Tamaa diheì bè tu di Ānkedi.

³ Mεmme kè Sosafatii depe kétāāté ke bo beé nti Yiè nKuyie, kέduó nkè Sudaa tempē nkumou kabεε bou dinùù. ⁴ Kè Sudaa kó kuwuò nkabeε iténi Sudaa ekè yemou kέtíí nke bo kuónnè ti Yiè nKuyie. ⁵ Kè Sosafatii cómmú Sudaa εi kabe nè Sedisadεmmu εi kabe be iikè, ti Yiè nKuyie ncíētè iikè kénwetì te dānkù pānkù, ⁶ kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti yembè do tū nkù dè í tú fōò baké keĩnkè, ke baké yebotè yemou kó yekpààtiyòà? Fōò mōke muwērimú ke kpeñni, òmōu báá na kέ da dokénè. ⁷ Fōò tu Kuyie nti tū nkù, fōò bèti bèè do maá di nheì ke kànnε a nitibè Isidayεeribe bè yènnímè Esibiti. Bemε Abarahammu a dó wè yaàbí sáà. ⁸ Kè bè di kàri ke da maá tεcíētè a yètiri yó nyu dè, ke béi nke yī: ⁹ Kè dè dò mmeyei mmamè ti tūàkení, kè dè dò mbè ti do mudoò mmu, yoo a yūá ti to nye, yoo mutenkūū mmuù tanní, yoo dikōnni, ti yóó kate kécómmú tε cíētè borè, ke yé a yètiri de nyumè, kέ da kuónnè meyeñcaàrimè mèè ti tūàkení me kpéi, kàa keè ti dabùò nké tí deeté. ¹⁰ Wénté Amō εi kabe nè Mɔabu εi kabe nè Edōmmu εi kabe, ke ti do mudoò, ti yembè do yènni dii mōnni Esibiti kó diheì kàa duó nkè bèè bè pεé nke í mbè pònte. ¹¹ Né nte de kó benitibè bè ti duó ntii cuuti tú bè bo ti betimè ketenkè a ti duó nkè kè ti kè te. ¹² Fō nKuyie nti tū nkù poté be, ti í mōke muwērimú mamù de kó kunitì iikè, kù kèrínimu ke bo ti do mudoò ti í yé ti bo dōò tì, ti búó fō nwe.

¹³ Mεmme kè Sudaa kabe bemou ncómmú ti Yiè nKuyie nyiikè, bemou nè benitipòbè nè ibí.

Ti Yiè nKuyie nduómmè kè Sudaa kabe be na

¹⁴ Kè bè ntíkú, kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténi Defiibe botí kou mōu Asafu yaàbire Yayεedi ñnkè. Asafu weè do peité Matanniya, kè wèè peité Yeiyεedi, kè Yeiyεedi peité Bennaya, kòo peité Sakarii, kè Sakarii né peité Yasiedi. ¹⁵ Kè Yasiedi pīkéké mediè nke dò: Kénténè mesàà dimou, díndi Sudaa kabe nè Sedisadεmmu kabe, nè fō ndake okpààti Sosafati! Nte ti Yiè

nKuyie ndi náá ntì: Di báá depe, kè kufōwáá nni ndi bo de kó kuhāāpònnìti ìkè. Ke yé de kó mudòò í tú di kōmu, mù tu Kuyie nkōmu mmu. ¹⁶ Nanke dí íté ké bè do, nte be ke deètìní Atisiti kó ditenni, di naa yóó bè bùóténè kukó nwetí ndè nde Yeduyeedi kó dikpáà. ¹⁷ Di í yóó bè dokénè, kè di tùakoo, di cómmú kénwúó nti Yiè nKuyie nyóó di deetè mèè botí. Sudaa kàbe nè Sedisademma kàbe bá ndénè kè di kǎnti nhau. Nanke dí yèroo ké bè bùóténè ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

¹⁸ Kè Sosafatii kǎnke késīnnóó ketenkè, kè Sedisademma kàbe nè Sudaa kàbe bemou kè bèe kǎnke késīnnóó ketenkè ti Yiè nKuyie nyìkè ké kù sānte. ¹⁹ Kè Defiibe, Keati nè Kodee wuò kàbee íté késānte ti Yiè nKuyie nnè metammè kperimè kunku Isidayeeriibe tū nkù.

²⁰ Kè dèe wenté kè bè nyeti Tekoa dikpáà bíékè, kè Sosafatii íté kécómmú kébèi nke dò: Kénténè n tú mù dīndi Sudaa kàbe nè Sedisademma kàbe, nyīkúnè ti Yiè nKuyie nyīnkè kunku di tū nkù, memme di bo namè ké bè bàao, nteñè kéntá Kuyie pāānāānti náam̀bè di náá ntì. Memme di bo bè namè.

²¹ Sosafati nè o eì kàbe kè bèe wēnné kətíí nkétānké bedembè, kè bèe dáátí tiyààti bè cǎnné ti mudèmmú kpéí, kòo bè níí mbehāāpòmbè ìkè kè bè ndiè nke sānti ti Yiè nKuyie nke tú: Ndiennè ke sānti ti Yiè nke yé ku sàà ndeumè sǎà.

²² Bè keté diì mǎnni ke diè nke déúkunko ti Yiè nKuyie nnè yesāā nkè kùu duó nkè Amōniibe nè Mōabiibe nè Edōmiibe bèè do íténi kéndó kédoo Sudaa eì kàbe mudòò, kè bè í nkèè betòbè tu mù, kéta betòbè mukò. ²³ Kè Amōniibe nè Mōabiibe kè bèe do Edōmiibe ké bè dèè, bè dèè diì mǎnni Edōmiibe kéta bemáà mukò. ²⁴ Sudaa kàbe tùòke diì mǎnni ditenni diì sīí ndikpáà ke wénté kèyà becírìbè kè bè còu còu ketenkè bá òmòu í kpaá. ²⁵ Sosafati nè o kàbe kè bèe kate kékuti becírìbè kèyà tinensààti nè be kperere desààrè kè dè nsū mesàà, kè bèe dè kou mediè bá bè í nna ké dè kònnè demou ké ndè ei ke dò yewe yetāāti ke yé dè do sūmèmu mediè.

²⁶ Diyiè naanni yiè kè bèe tíi kubiriku makù kéndéúkunko ti Yiè nKuyie, kè deè nte kè bèe kù yu ke dò Mesàà nkó kubiriku, ke kpaá ke me nkù yu nè yíenni. ²⁷ Kè bèe deè kè Sosafatii niité Sudaa kàbe nè Sedisademma kàbe bemou kè bèe kò nSedisademma nè diwèi, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do bè dǎdǎmè diwèi kè bèe na be dootitòbè. ²⁸ Kè bè mbie ntibómbonti nè tikùtìdùùti ke eutinè sipómpǎó ke kūnti Sedisademma kētuakénè ti Yiè nKuyie ncíètè.

²⁹ Kè yehékè yemou kó yekpààtiyǎo keè ti Yiè nKuyie nkuu dokénèmmè Isidayeeriibe dootitòbè ké kù depe. ³⁰ Kè Sosafati ntò tikpàti kè dè dò mbàmmù, kè Kuyie nhò tū nkùu ò duó mmeom̀pùmè dihei dimou.

Sosafati kpàti tùòkemè ti mǎnku (Wénté 1 Bekpààtìbè 22:41-51)

³¹ Sosafati do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísitāāti nè yènùmmù ndi, kémbaké Sudaa kàbe ke dò yebie nsipísidé nè yènùmmù. O yō do tú Sidii kóo sapàà nhAsuba. ³² Kòò ntū nho cice Asaa kó kuce, kéndǎari ti Yiè nKuyie ndó dè. ³³ Bá nè memme kè yetòrè nkpaá bo, benitìbè mu ndo í duó mbemáà Kuyie mbe yembè do tū nkù. ³⁴ Sosafati tǝmmú sǝmmu ò mù ketémè nè ò mù pǎntémè dè wǎrimu Ananni bire Yeu tǝmmú pátiri mieke, ke bo Isidayeeriibe kpàatìbè pátiri mieke.

³⁵ Dende kó difōnkúò kè Sudaa kóo kpààti Sosafatii taunnè Isidayeeriibe kóo kpààti Aasia wèè dǎrìmmè do í wenni. ³⁶ Ò do ò taunnè kè bè bo dǎò bàtóòbè mbe kè bè nkòri Tadisisi. Bè do bè dǎò Esiyonni Kebee eì ndi. ³⁷ Memme kè Madesaa Kebee eì kou Dodafau bire Ediesee náké Sosafati Kuyie mpāānāānti ke dò: A taunnèmmè Aasia kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nyóó cake a tǝmmú.

Memme kè bàtóòbèe péíté péíté ke ténke í nna ke kàte Tadisisi.

21

¹ Kè Sosafatii kò nho yembè kũũ ndè, kè bèè ò kũnné o yembè fãti Dafiti èi. Kòo bire Yodammuu sɔtè tikpàti.

*Yodammu tumè Sudaa kɔbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè 8:16-24)*

² Yodammu do mɔke o neí nsi, be cice òmáà beè yètè tu: Asadia nè Yeyeedi nè Sakarii nè Asadiyau nè Mikayeerri nè Sefatia beməu bè do tú Isidayeeribe kóo kpààti Sosafati bí nyi.

³ Be cice do bè pãmmú yepãrè dieyè nyè, timàti péiti nè mesəə nè tinenkpeti ké bè duónnè yehékè iduotí fité yè Sudaa tempè mmièke kédúó nYodammu tikpàti ò tu mɛè kpéi Mpo.

⁴ Yodammu kàri dìi mǎnni o cice kpààtikàri kòo kpàti fííki, de mǎnni ndi ò kùomè o yǎfũð kɔbe beməu bá nè Isidayeeribe kó bekótibè mabè. ⁵ Yodammu do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi kɛntɔ tikpàti kɛmbo Sedisadəmmu ke dɔ yebie nyèni, ⁶ kɛtũnne Isidayeeribe kó bekpààtibè kó ice Akabu cǐètè kɔbe do dǎmè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe, kédɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mme nyí ndó kékua Dafiti cǐètè kù do ò dǎnnè mɛè taummè kpéi, ke yé kù do ò nǎkémè ke dɔ wenwe nè o bí okpààti báa pàà be cǐètè dimǎnni mari.

⁸ Yodammu kpàti mièke nke Edəmmu èi kɔbe yetemè Sudaa kɔbe bo mbè bakémè, kéwaa mbe kóo kpààti. ⁹ Kè Yodammuu íté nè o kó behǎapònkótibè nè sikpàrinaasɛí kè bèè kɔte keyènkè kédó mudò Edomiibe, bèè do bè cèti nè bèè baké bèè dèke sikpàrinaasɛí. ¹⁰ De kó dimǎnni ndi Edəmmu èi kɔbe fiètemè bemáà Sudaa kɔbe nɔu mièke nè yíenní.

De kó dimǎnni dimáà mièke do nke Dibuna èi kɔbe yetemè Sudaa èi kɔbe kóo kpààti Yodammu kpèti ò do bütinné mɛè kpéi nke ti Yiè nKuyie o yembè do tũ nkù. ¹¹ Kè Yodammu dɔd yètrè Sudaa tǎrè ñnkè ke yũó nSedisadəmmu kɔbe nè Sudaa kɔbe kè bèè bütinné Kuyie nke nfeu yebokè* ke cánni.

¹² Kè Kuyie mpǎánáaanti náaantò Edii wǎri dipátiri kébéi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nha cice Dafiti do tũ nkù tu: A í tũnne mɛè kpéi nke a cice Sosafati kó kuce, o cice Asaa Sudaa kóo kpààti kaku, ¹³ ke tũnne Isidayeeribe kpààtibè kó kuce ke tanné Sudaa kɔbe nè Sedisadəmmu kɔbe mubɔtǎmmú mièke, Akabu cǐètè kɔbe do dǎmè. Fó nYodammu kàa kùə a yǎfũð kɔbe, bèè tu benitibè ke da pèèté. ¹⁴ Nte ti Yiè nKuyie nyóó potému kuyɛiku diekù a kɔbe, a bí nè a pobè nè a kperè deməu. ¹⁵ Fó nke yóó da bǎnté kemieke kó muməncéémù, kè mù nyéúti yewe yeməu, kente kàa nautii yènní.

¹⁶ Memme kè ti Yiè nKuyie ndúó nkè Fidisitɛɛbe nè Adabube nè Etiopii èi kɔbe kè bèè do Yodammu mudò, ¹⁷ kédó Sudaa èi kéhéi be kperè nè dèè kó dimáà bo tekpàaticǐètè kǎpǐmmú o bí nè o pobè, kòo bíyǎātè Yoakasi weé máà nkpaá.

¹⁸ Kè ti Yiè nhò poté kemieke kó muməmmú kè mù í ndò nkémieté. ¹⁹ Kè de kó muməmmú nyéúti yewe yeməu. Dibenni dérì kó mukũũ nkè de kó muməmmú nte kòo nautii yènní kòo fǐúté mediè nkékú, bá o kɔbe í nhò tũə ntihúúnti bè do dǎmè o cicebè.

²⁰ Ó do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi, kédi tikpàti kɛmbo Sedisadəmmu kékú bá be yèmmè í ncàarè, kè bèè ò kũnné Dafiti èi, bè me nyí nhò kũnné bè kũri dè bekpààtibè tɔbè.

22

*Aasia tǎmè tikpàti
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:25-29. 9:27-29)*

¹ Kè Sedisadəmmu kɔbeɛ duó nkè o bíyǎātè Aasia sɔtè tikpàti ke yé Adabube do bè domè kékua o bí ikótí iməu. Memme kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bíyǎātè Aasia ntə tikpàti.

* **21:11** feu yebokè: Bè do dekù sitǎá ñnkè nke ke dɔari yètrè ke feu iwũə.

² Yoakasi do yóó di tikpàti ke m̀ake yebie nsipísìnàà nè yèdéè ndi, kédì tikpàti k̀embo Sedisademu ke d̀ dibenni d̀imàà. Omidì kóo sapàà nhAtadii wèè do tú o ȳ. ³ Kòo ȳ nhò tiè nyitié nyeyi, kòo tũnne Akabu c̀fètè k̀abe kó ice, ⁴ kédòò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyìkè Akabu c̀fètè k̀abe do d̀òòmè, ke ȳ o cice kũũ nkó dif̀onkúò bè do ò tiémmè itié nyeyi k̀è ì ò f̀étinne. ⁵ Ò do tũnne bèè kó itié nkéneinè Isidayeeriibe kóo kpààti Akabu bire Yodammu, k̀è bè bo dokènè Sidii kóo kpààti Asayeedi Damoti eì d̀ii bo Kadaadi temp̄e mmièke. K̀è Sidii k̀abe k̀aute Yodammu. ⁶ Kòo w̄ete Sisededi ke bo taa nyekoutiyè Sidii k̀abe ò k̀aute yè Damaa ò do dokùnè d̀ii m̀nni Sidii kóo kpààti Asayeedi, ò ke mbo k̀è Sudaa kóo kpààti Yodammu bire Aasia k̀ate Sisededi ke bo d̀ou nhAkabu bire Yodammu nè kuyonku.

⁷ Kuyie nkuù do d̀ó k̀ekuò Aasia k̀eduò nkè wèè k̀ate ke bo d̀ou nYodammu. Ò t̀òkè d̀ii m̀nni Yodammu borè kòo ò neinè k̀ekote ke bo co Nimmusi bire Yeu. Ti Yiè nKuyie nkuù do t̄ātè Yeu kòo bo ntú okpààti k̀ekuò Akabu c̀fètè k̀è t̀è dèè. ⁸ K̀è Yeuu d̀òò Kuyie nyè nwèè d̀òò ti Akabu c̀fètè, k̀ep̄i nSudaa eì k̀abe kó bekótibè nè Aasia kó ibí ì do p̄i nhokpààti tōmmú k̀è bè k̀uò. ⁹ K̀è bèè wammú Aasia kóò p̄i nhò do s̄ari d̀è Sammarii kóò t̄oní Yeu borè, kóò k̀uò. Bè ò k̀uò memme kóò k̀unnému bake, ke ȳ bè do náámmè ke tú Sosafati wèè do tũ ti Yiè nKuyie nnè o yèmmè memou, o bire nde.

Aasia c̀fètè temou òmou t̀enke í nkpaá wèè bo na kédì tikpàti.

Atadii fiètemè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 11:1-3)

¹⁰ Aasia ȳ Atadii k̀èè d̀ii m̀nni Aasia kumè k̀éité k̀écómmú ke bo kuò Sudaa kpààtic̀fètè k̀abe bemou. ¹¹ K̀è Sudaa k̀abe kóo kpààti Yodammu kóo sapàà nYeoseba túóté o t̄ũ Aasia bire Soasi ikpààtibí t̀è bè do d̀ó k̀ekuò ì mièke, k̀è d̀è s̀onne Kuyie nc̀fètè kó kudieku makù yedúò borè wenwe nè o yuàri bá Atadii í ndè n̄ntè ke k̀uò. Yeoseba do tú ikuò n̄nti Yoyadaa pokù nwe. ¹² K̀è Soasii ns̄ari be borè Kuyie nc̀fètè mièke yebie nyèkuò k̀è Atadii tu diheì kóo kpààti.

23

Bè c̀óummè mekùò nSoasi kóò p̄i ntikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 11:4-20)

¹ Dibenni yiènni mièke, k̀è ikuò n̄nti Yoyada túóté met̄āātímè nè dik̄m̀bùò kédòònè metaummè beh̄āp̀onkótibè bèè baké beh̄āp̀ombè sikou bèè tu: Yeodammu bire Asadia nè Yoananni bire Isimayeri nè Obedi bire Asadia nè Adaya bire Maseya nè Sikidi bire Edisafati. ² K̀è bèè ce nSudaa tenkè kemou k̀etii nDefiibe bèè bo Sudaa tenkè kó yehèkè yemou, nè Isidayeeriibe c̀f̄i kó bekótibè k̀è bèè k̀ate Sedisademu. ³ K̀è dit̄inni dimou tí nkédòònè okpààti metaummè Kuyie nc̀fètè mièke, k̀è ikuò n̄nti Yoyada bè nàké ke d̀ò: Nte okpààti bire dèè yóó naà nhokpààti ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Dafiti ke ȳ ndè ndòmmè. ⁴ Nte di yóó ȳmè ikuò n̄nti nè Defiibe bèè te mutōmmú teom̀p̀utè yìè, dí bè toté yet̄rè yèt̄āti, k̀è dit̄inni ketiri m̄baa nyebòrè. ⁵ K̀è dit̄inni didèri m̄baa tekpààtic̀fètè k̀è dit̄ānni m̄baa dibòri bè tu d̀i dipũ kó dibòri, k̀è benitibè bemou mbo ti Yiè nKuyie nc̀fètè d̀ankù mièke. ⁶ Òmou báa ta ti Yiè nKuyie nc̀fètè mièke k̀è d̀è í tú ikuò n̄nti nè Defiibe bèè ni Kuyie nc̀fètè mièke mutōmmú, ke ȳ bè bè c̀ānnémèmu de kó mutōmmú kpéi. K̀è benitibè mbo ti Yiè nKuyie nc̀fètè d̀ankù. ⁷ K̀è Defiibe c̀f̄ete okpààti bá wèè kòo mpikú o kp̄arinenkù, kòo m̄ou tanní tec̀fètè mièke bèè ò k̀uò. Kòo kpààti yèti dí nhò neinè kòò k̀untiní di nhò neinè.

⁸ K̀è Defiibe bemou nè Sudaa k̀abe bemou k̀è bè nd̄ari ikuò n̄nti Yoyada bè nàké ke ȳ mmù. Bá wèè kòo tíi nho kó benitibè bèè te mutōmmú de kó teom̀p̀utè yìè nè bèè d̀ò nkéom̀p̀è de kó teom̀p̀utè yìè. Ke ȳ ikuò n̄nti Yoyada do d̀ómè bè mp̄i mmutōmmú de kó diyè. ⁹ K̀è

ikuó niùti Yoyada duó mbèè baké behāāpòmbè sikou yekpāā nnè tidəpìtì dieti nè tisánpòtì okpààti Dafiti do te dè ké dè duó nKuyie ncĭĕtè. ¹⁰ Kè bèe bè cónné kétúóté Kuyie ncĭĕtè bakù you kéntə kétuəkenè te bakù cǎnku, kédíténè diwūštənni nè Kuyie ncĭĕtè de saku, bá wè kè wè mpikú o kpàrinenti, kè bè cèti okpààti. ¹¹ Kè bèe kətenní okpààti bire ké dè òó ndikpààtipii ké dè duó nKuyie ntannò pátíri, kè bèe dè kǎnne tikpàti kè ikuó niùti Yoyada nè o bí kè bèe dè cou mmekùò nkè bè mpĭĕkù ke tú Yoasi weè tu okpààti.

¹² Mémme kè Atadii keè ditĭnni ùúmè ke cokù ke sántí okpààti. ¹³ Koò kətoo be borè ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke kénwúó, káyà okpààti kòò còrmú dibòri borè diwūštənni ĩnkè. Kè behāāpònkótìbè nè bèè tə sipómpšš kè bè ò murí, kè diwèi bo dihei yembè beməu, kè bè eu sipómpšš, kè bedembè diè nyesāā nkó iyie ke bie ndebémbénnè. Kè Atadii kĕtè o yààti kébéi nke dò: Bè m bəmmu! Bè m bəmmu!

¹⁴ Mémme kè ikuó niùti Yoyada deite behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikou, ké bè nàké ke dò: Dennènè we ditĭnni mieke! Kòò məu ò tū ndí ò kùə. Ke yĕ ikuó niùti do béimmè ke dò bè báá ò kùə ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke.

¹⁵ Kè bèe ò pĭ nké nhò dèri kétuəke tekpààticĭĕtè borè, dibòri bè tu di sisĕi kó dibòri, ké dè nhò kùə.

¹⁶ Mémme Yoyada dǝdnèmè metaummè benitìbè beməu nè okpààti kè dè bo yie nkè bè ntú ti Yiè nKuyie nkəbe. ¹⁷ Kè benitìbè beməuu kəte dibəò Baadi cĭĕtè, ké tè pùə, képuənnè yewūštərè nè sitenkaanii kékuəné obəoyiè mMatāā yewūštərè také. ¹⁸ Kè ikuó niùti Yoyada duó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kè bè mbaà ti Yiè nKuyie ncĭĕtè. Dafiti do bè totímè yetĭrè ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke kè bè bo nfeu ti Yiè nKuyie nyiwūš ke tuə. Məyiisi do wəri de kó ikuó ke yĕ ndè ndommè. Kè bè ndè dǝdri nè diwèi ke diè nDafiti do kéú ĩi yie. ¹⁹ Ke duó nkè bè mbaa nti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó yebòrè. Bèè sāū mbemáà nè meborime mamè kè be kóò məu báá ta.

²⁰ Kè Yoyada tíi behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikou nè dihei kó bekótìbè bèè baké nè dihei yembè beməu. Kòò túóté okpààti ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke, kòò tanné tekpààticĭĕtè kó dibòri dieri kóò kǎnne dikpààtikàri. ²¹ Dihei yembè beməu kè diwèi mbè bo, kè dihei nkari bəmmù.

Bè do kùə Atadii nè disìè ndi.

24

*Soasi dimè tikpàti ke tūnte Kuyie ncĭĕtè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 12:1-17)*

¹ Soasi do yóó di tikpàti ke məke yebie nyeyiekè ndi, kéntə tikpàti ke dò yebie nsipísìnàà ke bo Sedisadəmmu o yō do tú Bəerisebaa eì kou nwe, kòò yètìri tu Sibia. ² Kè Soasii ndəori ti Yiè nKuyie ndó dè ikuó niùti Yoyada fōmmu muməu mieke. ³ Kè Yoyada ò puó mbenitipòbè bédébè kòò pié initidabí nè initipobí.

⁴ De kó difōnkúò kè Soasii duó nho yèmmè ke bo tūnte ti Yiè nKuyie ncĭĕtè. ⁵ Kòò tíi nyikuó niùbè nè Defiibe ké bè nàké ke dò: Kətenè Sudaa ekè kécuóní idíítí Isidayeyribe beməu borè. Bá dii benni Kuyie ncĭĕtè tūntimù kpéi. Dǝdnè ti mecāā.

Bá Defiibe í nti dǝd mecāā. ⁶ Kòò kpààti yú ikuó niùti diwè Yoyada kóò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nkóò tǝnti Məyiisi do yĕ nDefiibe níi cuó wèè dǎmpòò Sudaa kəbe kó yehəkè nè Sedisadəmmu Kuyie ncĭĕtè kpéi. Dè dōmmè kè bè í ò cuó? ⁷ Onitipoyeiwe Atadii nè o bí bèè cəke Kuyie ncĭĕtè ke tūóté ti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó tinenti bè cǎnnè ti ke ti pĭnnè dibəò Baadi kó mutōmmú.

⁸ Mèmmè kòo kpààtì dò bèe dɔ̀ tètoute ké tè Ìnné ti Yiè nKuyie ncīètè bòrì ditowaà bíékè, ⁹ kèpīéké Sudaa ekè nè Sedisademmú bè dòmme kéntouni ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti Mɔ̀yiisi do béi ndikpáà miéke kényē nyIsidayeribe dò nkényieti ì díítí. ¹⁰ Kè diwèi pī mbekótìbè bemou nè benitìbè bemou kè bè ntouni idíítí ke ā̀ de kó tètoute miéke kè tè yàa píennè. ¹¹ Defiibe yà dii mǎnni tètoute cḕkèkè ké tè tùóté kékote ké tè duó mbèè pīnnè okpààtì mutōmmú, kè okpààtì kó opátíwǎ̀tì nè ikuó niùti diewè kou kè bèe tè tùóté kéuté idíítí kèwētení ké tè Ìnné te do Ìkú dè. Bè do me dɔ̀ri yewe yemou kécuó idíítí mediè. ¹² Kòo kpààtì nè ikuó niùti Yoyada kè bèe ì tùóté kéduó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncīètè kó mutōmmú kè bè nyieti betácìbè nè bedabeesũ̀bè nè bèè pī ntimáti kó mutōmmú nè disə̀wũ̀ kǎmu, kè bè bo tūntenè ti Yiè nKuyie ncīètè. ¹³ Kè betōmbè mpī mmutōmmú ke tūnni Kuyie ncīètè kè dè kèrí séi. Mèmmè bè tūntemè ti Yiè nKuyie ncīètè kè tèe kpenke mesàà.

¹⁴ Bè dèè dii mǎnni kètə̀o okpààtì Yoyada timáti péiti sǎnti kè bèe tì dǎ̀nè ti Yiè nKuyie ncīètè kó tinenti bè yó mpīnnè tì mutōmmú, ke feu iwũ̀s ke tuò, ibò̀òke nè mesə̀o nkó tinenti teti nè timáti péiti kpeti kè bè nfeu ti Yiè nKuyie ncīètè miéke iwũ̀s sǎ̀ ke tuò, Yoyada fòmmu mumou miéke.

Soasi yetemè Kuyie

¹⁵ Kè Yoyada kóté kētuake o we kékú, ké nyóó kú ke mǎke yebie ntekòutè nè sipísitǎ̀ti (130). ¹⁶ Kè bèe ò kǎnnè bè kūrì dè bekpààtìbè Dafiti èi kó ifǎti. Ke yé ò dǎ̀rimè Isidayeribe mesàà, ke dɔ̀ri Kuyie ndó dè ke dake ku cīètè kpéi.

¹⁷ Yoyada kũ̀ nkó difōnkúò, kè Sudaa tempē nkó bekótìbèe kote kédou nhokpààtì kékōnke o ìkè kóò déúkūnne kè wèe yie mbe kpeti. ¹⁸ Mèmmè bè bütinnémè ti Yiè nKuyie ncīètè be yembè do tū nkù kédə̀o sibə̀otenkaanii kéfííku itedei. Kè ti Yiè nKuyie mmiéke do Sudaa tempē nnè Sedisademmú de kó mecaàrimè kpéi. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎ nku pǎ̀nǎ̀nǎ̀ti náam̀bè kè bèe bè nàké kè bè bo wētení ku borè bá bè í mbè kènté. ²⁰ Mèmmè kè Kuyie nYáá ncúténí ikuó niùti Yoyada bire Sakarii ìnkè, kòo cómmú benitìbè ìkè kébéi nke dǎ̀: Kuyie ntú dè dòmme kè di yete ku tannò di í yóó yà mesàà mmamè di me nkù yetemè kù di yetemu.

²¹ Mèmmè kè bèe dake o kpéi nkòo kpààtì duó nkè bèe ò bústí yetárè ti Yiè nKuyie ncīètè towaà kékua. ²² Okpààtì Soasi do í kpaá yé Yoyada do ò dǎ̀ mèè sàà kékua o bire Sakarii kòo nyóó kú, kébéi nke dǎ̀: Ti Yiè nKuyie nni nwúó nké ti púté.

Soasi kpàtì kó kumànkú

(Wénté 2 Bekpààtìbè 12:18-22)

²³ Kè dibenni teri nyetini kè Sidii kó behǎ̀pòmbèe katení kédou Soasi Sudaa kpààtìyuu nè Sedisademmú èi kékua yehékè kó behèikènkótìbè bemou kéhéi be kperè, ké dè duó nDamaasi èi kóo kpààtì demou. ²⁴ Sidii kó behǎ̀pòmbè me nyí nkòto ke sũ, kè Sudaa kə̀be beè nsũ ke í sénni kè ti Yiè nKuyie mbè ã̀nnè Sidii kó behǎ̀pòmbè nou miéke, ke yé bè do kù bütinnémè kunku be yembè do tū nkù. Ti Yiè nKuyie nkuu do duó nkè Sidii kó behǎ̀pòmbèe bè poté ke bo yũ̀s mbe to, ²⁵ kékoute okpààtì mesàà nkè wè nduó ke mǎ nkè bèe pḕtè kóò yóu, kòo kó betōmbèe dake o kpéi ò kùò mèè kpéi ikuó niùti Yoyada bire, kè bèe ò kùò o dǎ̀ ìnkè, kè bèe ò kǎnnè Dafiti èi bè né do í ò kǎnnè bekpààtìbè kó ifǎti. ²⁶ Nte bèè do dǎ̀ke o kpéi: Amə̀niibe botí kóo nitipòkù Simmeati bire Sabadi nè Mə̀abiibe botí kóo nitipòkù Simudi bire Yoyabadi.

²⁷ O bí yètè nè o tømmú diemù ò pī mmù nè ò tūntemè Kuyie ncīètè dè wǎ̀rimu bekpààtìbè dǎ̀rimè pátiri miéke.

25

Amasia tǎmè tikpàtì

(Wénté 2 Bekpààtìbè 14:1-7)

¹ Amasia do yóó di tikpàtì ke mọke yebie nsipísídé nè yè̀nùmmù ndi kèntò tikpàtì ke dọ yebie nsipísídé nè yè̀wèi, ke bo Sedisademma. Kè o yā ntú Sedisademma kou kòo yè̀tìrì tu Yoadanì. ² Kòo ndò̀rì ti Yiè nKuyie ndó dè, ke né í nkù duó nho yè̀mmè memou.

³ O kpàtì fiíkú dìi m̀nni ke dèè, kòo kuò o t̀mbè bèè do kuò o cice. ⁴ Ò me nyí nkùò be bí, ò do t̀nnè ti Yiè nKuyie nduó nyì kuó nyi M̀yìisi kòò ì ẁari ke tú: Debire cice báá kú o bire caàrimè kpéí, debire me mbáá kú de cice caàrimè kpéí. Bá wè ò dọ nkékú o caàrimè kpéí nke.

⁵ Mèmmè kè Amasia tíi nSudaa k̀be nè Bensamèe k̀be be naàm̀ntì duó ke d̀mmè, kèt̀nké bèè bo mbaké behā̀p̀mbè sikoupi nè sikou. Kè bèe kaa mbenitidaabè bèè m̀ke yebie nsipísídé kèndeètinko, ke nò nke t̀ũ yekpā̀, ke nò nke kèi ntidə̀p̀tì, kè bè mbo benitibè sikoupi kousitā̀ti (300000). ⁶ Kòo duó timáti péiti t̀nni bètā̀ti kó kudonku Isidayeribe kpà̀tiyuu kè bèè ò duó mbehā̀p̀mbè yekṑmbò yembè kè bè mbo tekoupi k̀tè (100000). ⁷ Kè Kuyie nkóo niti m̀ou né katení kóò nàké ke dọ: Okpà̀ti! A báá neinè Isidayeribe kó behā̀p̀mbè mabè bembè Efadaimmu k̀be, ti Yiè nKuyie nyí bè bonè. ⁸ Kàa bè neinè bá kàa nù ndokénè dikṑmbùd a dootitabè yóó da namu, ke yé Kuyie nkuù m̀kemè muwèrímu, kè kuù ò nte kàa na, kuù me nhō nte kàa do.

⁹ Kè Amasia beke Kuyie nkóo niti ke dọ: Kè n né yietí tìi máti péiti t̀nni bètā̀ti Isidayeribe kó dihā̀p̀nt̀nni tá? Kè Kuyie nkóo niti ò t̀nné ke dọ: Ti Yiè nKuyie mbo na ké da duó nkè dèè p̀èté memme.

¹⁰ Mèmmè kè Amasia yate Efadaimmu kó kuwuo nkabe ke dọ, bèe kò, kè be mièke cútè Sudaa k̀be mediè, nkè bèe kōnnè kemieke.

¹¹ Kè Amasia túótè dikṑmbùd, kètúótè o ā̀p̀mbè kè bèe kate kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku. Dende ò k̀mè Edōmmu eì kó behā̀p̀mbè tekoupi p̀itè (10000). ¹² Kè Sudaa k̀be kó behā̀p̀mbè p̀immú behā̀p̀mbè t̀bè kè bè dèkenè ditā̀ri yómmè kè bè t̀ntení kè bèè duoní kékú bəmou.

¹³ Behā̀p̀mbè t̀bè Amasia do yete ke dọ bèè bá nneí mudoò kè bè kpènné, kè bèe kate kèdo Sudaa k̀be kó yehèkè, kètúótè Sammarii, kèntò kètuo kenè Beti-Onə̀. Kè bèe bè kuò kètuo ke benitibè sikoupi sitā̀ti (3000), kèhèi be kperè péu, bá dè í mmòke dè māmè.

*Isidayeribe kpà̀ti Soasi namè Amasia
(Wénté 2 Bekpà̀tibè 14:8-14)*

¹⁴ Mèmmè kè Amasiaa na Edomiibe kènkūntini ke t̀ be bə̀tenkaanì kè sì fií nkènkōnkù ke sì báá, ke sì t̀uò tihúúnti. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mmièke yè Amasia kè kùu t̀nko ku pā̀nā̀nti nā̀ntò kòo ò nàké ke dọ: Dè yīme kàa t̀nnè yebokè yèè í na ke deetè ye k̀be n nòutè mièke?

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpà̀ti ò bàao, kòò beke ke dọ: A túmu wèè duò mmí nhokpà̀ti itiennáà! Yí káré, kè meè dake a bo coutè tiyḕti.

Mèmmè kè Kuyie mpā̀nā̀nti nā̀ntò c̀éké ke né béi n ke dọ: N yému Kuyie n kuù tātémè ke bo da kuò deè te a dè d̀d̀mè ke í kènté n tié.

¹⁷ Kè bèe tié nSudaa kóo kpà̀ti Amasia kòo t̀ nkè bèe nàké Yeu bire Yoakasi bire Soasi Isidayeribe kóo kpà̀ti ke dọ: Amasia tú á kotoo kè di búóté. ¹⁸ Kè Isidayeribe kóo kpà̀ti Soasi t̀nné Sudaa kóo kpà̀ti Amasia ke dọ: Dimaa kó tipotì tii do nàké diyie mari Dimaa kó detedierè ke dọ dèè tì duó nde kóo sapáà nkè tii puó nti kóo dapàà, kè Dimaa kó mupĩmpĩmmù né yè̀nni kè tì na ké ũtiroo. ¹⁹ A na Edōmmu k̀be mbe, kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a c̀ètè ke sánti amáà, dè d̀mme kàa yóó dántè mudoò mùu yó nte kè bè da kuò f̀ nne Sudaa k̀be.

²⁰ Amasia me nyí nkènté ke yé ò do b̀tinnémè Kuyie nku kèt̀nnè Edōmmu k̀be kó yebokè, kè kù ndó kòo dootitabè ò kuò wenwe nè o ā̀p̀mbè. ²¹ De m̀nni kè Isidayeribe kóo kpà̀ti Soasi báátì kè bèe búóté Beti-Semesi Sudaa k̀be kó kutempè mmièke. ²² Kè

Isidayeeriβe poté Sudaa kabe ké bè na bá wè kè wèe coké kékò nho cīètè. ²³ Kè Isidayeeriβe kóo kpààti Soasii pī Yoakasi yaàbire Soasi bire Amasia Sudaa kabe kóo kpààti Beti-Semesi èi kékònnè Sedisademu kèponte kuduotí kè ku okùmè bo métiri sikousidé (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòri kénto kétuakènè kuduotí kentímè kó dibòri. ²⁴ Kòo túóté mesò nnè timátì péitì nè tinentì tii kó dimàà bo Kuyie ncīètè mieke nè Obedi-Edammu kpèti nè tekpààticīètè kpèti, kétúóténè bè pīnmú bè mudoò mieke kékònnè Sammarii.

Amasia kpàti kó kumànkú
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:15-20)

²⁵ Kè Isidayeeriβe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kú kè Sudaa kabe kóo kpààti Amasia nkpaá fòu ke dō yebie ntepiítè nè yènnùmmù. ²⁶ Amasia dōòrimè sòmmè ò ketémè nè ò pēntémè dè wàrimu Sudaa kpààtibè nè Isidayeeriβe kpààtibè be dōòrimè páte mieke. ²⁷ Amasi do yete dii mōnni ndi ti Yiè nKuyie mbè dàkemè o kpéi Sedisademu, kòo coké kékote Dakiiisi kè bèe kè nhò túnne kóò kù. ²⁸ Kè bèe ò túóténè sisēi kékònnè Sedisademu kóò kūnnè o yembè fāti Sudaa tempè mmieke Dafiti èi.

26

Osiasi sòotémè o cice kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:21-22. 15:1-3)

¹ Kè Sudaa kabe bemouu túóté Osiasi kéduò nkè wèe sòoté o cice kpàti, ò do yóó sòoté o cice Amasia kpàti ke mōke yebie ntepiítè nè yekuò ndi. ² Weè do wète kémaá Edati èi ké di tēnnè Sudaa kabe o cice kũũ nkó difōnkúò.

³ Osiasi do yóó di tikpàti ke mōke yebie ntepiítè nè yekuò ndi kénto tikpàti ke dō yebie nsipisinnùmmù nè yèdèè, ke bo Sedisademu. O yō do tú Sedisademu èi kou nwe kòo yètiri tu Yekodia. ⁴ Kòo ndōori ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dōòrimè só.

Osiasi dōòrimè Kuyie ndómè nè o kù yeténèmè

⁵ Kòo duó nhomáà kētūnne Kuyie, ku pānāaanti náaantò Sakarii fōmmu kó yewe yemou mieke. Kuyie mpānāaanti náaanto Sakarii weè do ò tiè nkòo mmōke ti Yiè nKuyie nkó kufōwaa. Ò dōòri dii mōnni Kuyie ndó dè, kè kùu duó nkòo dōòri dè nyié.

⁶ Kòo kote kédokénè Fidisitēēbe kèponte Kadi èi kó kuduotí nè Yabunee kaku nè Asidoti kaku, kémaá yehékè Asidoti tempè mmieke nè Fidisitēēbe cuokè. ⁷ Kè Kuyie nhò teennè kòo dokénè Fidisitēēbe nè Adabube bèè do bo Kudibaadi èi nè Meuniibe. ⁸ Kè Amōniibe nhò yietì be kóò dāmpóò, kòo yètiri faité kè Esibiti èi kabee kèè o kpéi.

Ke yé ò do kpenkemè mediè mme. ⁹ Kòo maá yedèrè Sedisademu èi kó dibòri bè tu di mekentímè nè bè tu di kubiriku kpèri nè dibòri kuduotí kentímè kpèri, kè yèe kpenke. ¹⁰ Kòo maá yedèrè dikpàà mieke kédammúnè sibií péu. Ke yé ò do mōkemè iwūš nyi mediè nkubiriku mieke nè kutāfuō mmieke, kēmmōke betenkútibè Kadimèeri kó yetārè ñnkè nè bèè fiiku fīnyī kó detie nke yé ò dómè mutenkútímù.

¹¹ Osiasi do mōke behāāpōmbè mbe kè bèe nō mmudoò, kòo kpààti kóo pátíwāati Yeiyeedi nè Maseya wèe dàke dihei kó tināaanti kpéi nkè bèe bè kàà nkétoté yetīrè. Kòo kpààti kóo tūnti Ananniya mbè ni. ¹² Sicēi kó bekótibè beè do ni de kó bekpàrinuōmbe yekōmbò yembè ke bo benitibè sikōupisidé nè sikōusikuò (2600). ¹³ Kè bèe mbaké behāāpōmbè yekōmbò yembè bèè kpènni ke bo na kéteennè okpààti kòo dokénè o dootitabè kè bèe mbo sikōupíkōusitāati nè sikōupisiyiekè nè sikōusinùmmù (307500). ¹⁴ Kòo kpààti Osiasii bèe duó tikpàrinenti, tidāpiiti nè yekpāā nnè mudoò kó yepikè nè yecīncīnkōrè nè detānnè nè yetāntēndititārè. ¹⁵ Kè Osiasii duó nkè mecii nyembèe ò má Sedisademu dèè bo ntāūnè ipie nke bōmmùnè yetārè dieyè. Kòo dè cōnnè yedèrè nè iduotí kentímè. Ò me nyī kòo yètiri faité. Kuyie nkuu do ò teennè kòo kpenke.

16 Ò né kpenke dii mǎnni kè tǎfentèe ò ta tèe yóó ò bǎ. Kòo dǎò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nhò tǔ nkù, kéta ku cǐètè miéke kétuò nti húúnti di húúntònni ìnkè. 17 Kè ikuó niùti Asadia ò tǔnnǎo ke neinè ti Yiè nKuyie nkuó niùbè, yekǎmbò yembè sipísini. 18 Kè bèe kpánnè okpààti Osiasi ke dǎ: Osiasi! Fǎò í te a bo ntuòmmè tihúúnti ti Yiè nKuyie, ikuó niùti Anǎo bí nyi bè cǎnnémè kè bè bo ntuò tihúúnti ti Yiè nKuyie, ku cǐètè miéke. Yè ti Yiè nKuyie ncǐètè! A caàri ti Yiè nKuyie nku. Dè í yóó da dǎò mesàà.

19 Osiasi kpáà dè ncómmú diwǔòtònni borè ke tǎ tǎbuute bè tǔònnè tè tihúúnti, kòo miéke pèike ikuó niùbè, kè bèe yà tikònti yènnímè o tǎnni. 20 Kè ikuó niùti diwè Asadia nè ikuó niùbè bémǎu kè bè nhò dǎ nfù! Bè yà dii mǎnni tikònti ti ò pǎmmè o tǎnni, kóò dènnè mecǎà nditowǎà, o mǎmmuò kòo ndó mecǎà ke bo yè, ke yé ti Yiè nKuyie nkuò do ò potémè.

*Osiasi kpàti kó kumǎnku
(Wénté 2 Bekpààtibè 15:5-7)*

21 Kòo kpààti Osiasii naá ndikònni, kè bèe ò cǎnné tǎcǐètè, bè ò yǐmè dikònni, kòo mme ndò nke yàa kúnè, ke yé bè do ò bétimè ti Yiè nKuyie ncǐètè. O bire Yotammu weè do baké tekpààticǐètè, ke baké dihéi. 22 Amòti bire Esaii wǎrimu Osiasi dǎòrímè sǎmmè, ò ketémè nè ò pǎntémè. 23 Kòo kò nho yembè kǔù nkè, kè bèe ò kǔnné be kǔri dè bekpààtibè, bè né í nhò kǔnné o yembè kó ifòti ke yé ò do tǔmè dikònni. Kòo bire Yotammu sǎoté tikpàti.

27

*Yotammu tǎmè tikpàti
(2 Bekpààtibè 15:32-38)*

1 Yotammu do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidè nè yènnùmmù ndi, kèntǎ tikpàti ke dǎ yebie ntepítè nè yèkuò, ke bo Sedisadèmmu. O yǎ do tǔ Sadǎki kóo sǎpàà nwe kòo yètiri tu Yedusa. 2 Kè Yotammuu ndǎori ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tǔnnè o cice Osiasi borime mme weti weti. Ò né do í ta ti Yiè nKuyie ncǐètè ke bo tuò nti húúnti. Nè memme kè benitibè né nkpaá bo medǎòrímè yeime miéke.

3 Weè do maá ti Yiè nKuyie ncǐètè kó dibòri dièri, kétunte kuduotí kó yebòrè péu Sedisadèmmu èi kó dicǎkari bè tu di Ofedi. 4 Kòo maá yehékè Sudaa tǎrè ìnkè, kémaá sicǎkperí nè yedèrè titúúti miéke.

5 Weè do dokénè Amòniibe ké bè na. De kó dibenni kè Amòniibe nhò yietì dǎmpóò timátì péitì tǎnni bètǎati nè tidiiti bè tu ti bèdée tǎnni sikǎupísitǎati (3000) nè tidiiti bè tu ti òdisì tǎnni sikǎupísitǎati (3000), ké mme nhò yietì ke dǎ yebie nyètǎati. 6 Memme kè Yotammuu kpenke, ke yé ò do tǔnnemè ti Yiè nKuyie nkó kuce nku.

7 Yotammu dǎòrímè sǎmmè ò dokémè nè ò dǎò dè demǎu dè wǎrimu Isidayeeribe nè Sudaa kpààtibè páte miéke. 8 Ò do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidè nè yènnùmmù ndi, kèntǎ tikpàti ke dǎ yebie ntepítè nè yèkuò ke bo Sedisadèmmu. 9 Kè Yotammuu kò nho yembè kǔù nkè, kè bèe ò kǔnné Dafiti èi o yembè fǎti. Kòo bire Aasii sǎoté tikpàti.

28

*Aasi naámmè Sudaa kǎbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè 16:1-6)*

1 Aasi do yóó di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidè ndi, kèntǎ tikpàti ke dǎ yebie ntepítè nè yèkuò ke bo Sedisadèmmu, ò í ndǎori ti Yiè nKuyie ndómè ke dǎnnè o yàari Dafiti do dǎmmè. 2 Ò do tǔnnè Isidayeeribe kpààtibè kó medǎòrímè mme kènté kédǎò timátì kó sibǎotenkaanii Baadibe, 3 kèntuò nti húúnti Benni-Inǎmmu biriku miéke, kǎfíénè o bí kétuò, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kékannè Isidayeeribe, ò do dǎori ò sǎke. 4 Kòo nkòu iwǔò ke tuò nti húúnti yetòrè nè yetǎrè ìnkè nè detie nyò.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sidii kóo kpààti ò do mudoò kóò na, kèpímmú benìtibè péu kékònnè Damaasi èi kédúó nkè Isidayeeribe kó bekpààtibèe be do mudoò ké bè na mediè. ⁶ Kè Demadia bire Pekaa kuə Sudaa kó benìtibè yekòmbò yembè tekoupiókòutè nè sikoupióipísidé (120000) diyie dimáà ke yé be do bùtínnémè ti Yiè nKuyie be yembè do tū nkù. ⁷ Kè Efadaimmu kó kuwuə nkou okpààtinuənti Sikidi kuə okpààti Asidikammu bire Maseya wèè kòtí tekpààticīètè nè okpààti kóo tūnti Edikanaa. ⁸ Kè Isidayeeribe pīmmú be tebíí miéke benitipòbè nè benitidaabè nè isapùmbí beməu kè bè mbo sikoupiókòusidé (200000) kéhéinè be kperè péu kékònnè Sammarii.

⁹ Kòo mbè kūntinko ke ś nti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò məu dè bo kòo yètiri tu Odedi kòo yèroo kéco behāāpòmbè bèè kūntiní Sammarii ké bè nàké ke dò: Ntènè ti Yiè nKuyie di yembè do tū nkù miéke ke còuté Sudaa kəbe kè kù bè ānné di nəu miéke kè di bè kòu mukòu yeyimu kè dè kpekii ke tūàke kēnkè. ¹⁰ Di me ndómè kédòò Sudaa kəbe nè Sedisademmu kəbe tidaati benitidaabè nè benitipòbè, di í dòò ti Yiè nKuyie nku meyei nnaà? ¹¹ N kénténè kēfīi ndi pīmmú bèè nìtibè di tebíí cuokè ke dòò tidaati, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yóó di cóutéme.

¹² Mēmme kè Efadaimmu naāmunkù kó bekótibè Yoananni bire Asadia nè Mesideməti bire Bedekia nè Sadummu bire Yeikia nè Adidaii bire Amasa. Kè bèe ítè kékpannè behāāpòmbè bèè kūntiní, ¹³ ké bè nàké ke dò: Di báá tanní die nnè de kó tidaati ke yé di yóó duómmè kè tí cake ti Yiè nKuyie nku. Di dó kényíe meyei mme ti yeténèmè ti Yiè nKuyie mme ĩnkè. Ti die nke cəkemu ti Yiè nKuyie mmediè. Kè ti Yiè nKuyie mmieke do tínti Isidayeeribe ti ĩnkè.

¹⁴ Kè de kó behāāpòmbèe fīinko de kó tidaati kényounè be éi dè bekótibè nè ditīnni diməu ĩkè. ¹⁵ Kè bè tāātè bèè nìtibèe cəuté de kó tidaati ké ti bāntè kétúóté be kperè bè éini dè, kédeite tiyàati kényii mbèè feío, ké bè ānné tineùti, ké bè duó mmudiì nè menie nkè bèe di kényà. Kè bèe bè tàa nyekoutiyè, kétúóté bèè kó dimáà cīte kédee nsāmmarímúbè ké bè tə Sedikoo tipuonti kó dihéi, be tebíí borè ke né na kēwēte Sammarii.

*Aasi məmə Asidii kóo kpààti meteəmmè
(Wénté 2 Bekpààtibè 16:7-20)*

¹⁶ De kó dimənni ndi okpààti Aasi tōmmè kè bè bo məə meteəmmè Asidii kóo kpààti. ¹⁷ Edomiibe bèe do wētēni kédò Sudaa kəbe ké bè na ké bè pīmmú kékònnè. ¹⁸ Kè Fidisitēēbe pi Sudaa tempē nkó yehəkè yèè bo kubiriku miéke nè kubakù cānku bíékè kperye, kēfiete Beti-Seməsi nè Ayanəə nè Kededoti kényiénè Soko nè Timuna nè Kimmuso nè yehəkè yèè dè təkè kékari. ¹⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nku do kékūnnemè Sudaa kəbe. Isidayeeribe kóo kpààti Aasi kpéi, wèe do te kè Sudaa kəbe ta dikənkəōnni miéke kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. O mómumuə nhò do í yie nti Yiè nKuyie nkpeti bitì bitì.

²⁰ Kè Asidii kóo kpààti Tekidati Fadasaa kətení, ò na nhò teennèmè kòo né ò do mudoò kēpi dihéi ò me nyí nhò na. ²¹ Aasi do tūóté Kuyie ncīètè kperè nè dihéi kó bekótibè kperè ké dè pā Asidii kóo kpààti bá dè me nyí nhò teennè. ²² Kòo kpààti Aasi baa mbo meyeñcaarimè miéke ke səkè ke yetírí ti Yiè nKuyie nkpeti. ²³ Kòo túóté Damaasi èi kó yebəkè yèè do ò poté, kénnaá nke tú: Yè mè nteennèmè Asidii kóo kpààti n yó nye nfeu kè yè n teennè. Ke yé kòo waá nhomáà ndi mudorimù nè Isidayeeribe beməu kōmu. ²⁴ Kè Aasii tíi nKuyie ncīètè kó tinenti ké tì pùò nkéketinné Kuyie ncīètè kó yebòrè, kémaá yewūōtòrè Sedisademmu èi diməu miéke, ²⁵ kéhāā yetòrè Sudaa tempē nkó yehəkè yeməu miéke kè bè ntuò nyebəkè tihúúnti. Mēmme ò íimmè ti Yiè nKuyie mmieke.

²⁶ Aasi dəōrimè səmmə nè ò pī mmùù tōmmú, ò ketémè nè ò pōntémè dè wārimu Sudaa nè Isidayeeribe kpààtibè páte miéke. ²⁷ Kè Aasi kò nho yembè kūū nkè, kè bèe ò kūnné Sedisademmu èi. Bè í nhò kūnné Isidayeeribe kpààtibè kó ifōti. Kòo bire Esekiasii sətè tikpàti.

29

Esekiasi sòatémè tikpàti ke wènkùnne Kuyie ncīètè
(Wénté 2 Bekpààtibè 18:1-4)

¹ Esekiasi do yóó di tikpàti ke mọke yebie nsipísídé nè yènúmmù ndi, kénto tikpàti ke dọ yebie nsipísídé nè yèwei ke bo Sedisademmu. Sakarii biré Abi weè do tú o yó. ² Kòo ndòari ti Yiè nKuyie ndó dè o yààri Dafiti do dọrimè só.

³ O kpàti benni ketiri otààkètiwè kè wèe kpeté ti Yiè nKuyie ncīètè kó yebòrè, ké yè dọò, ⁴ kédúó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe kateni ke tíi nKuyie ncīètè kó kupikù diyie yiení kèè bíékè. ⁵ Kòo bè nàké ke dọ: Kénténè n tú mù dindi Defiibe! Dòònè dimáà mawénkùmè kó ikuó nè ti Yiè nKuyie ncīètè, di yembè do tũ nkù, kédèite meýòò. ⁶ Ke yé ti yembè do dọòmè ti Yiè nKuyie nyí dọ dè, ké kù càke kunku Kuyie nti tũ nkù, ké kù bütinné ke í ndake ku taummè tou kpéi, ké kù yóu. ⁷ Kè bèe tonté kékpetinné kukpákpánkù kó yebòrè kékuo ifití, bá bè ténke í ntuò ntihúúnti Kuyie mbembe Isidayeribe tũ nkù, bè me nyí ntuò nyiwũs ti Yiè nKuyie ncīètè mieke. ⁸ Kè dèè nte kè ti Yiè nKuyie mmieke cóuté Sudaa tempè nè Sedisademmu de kọbe, kè be kperè nduò tikòmbùàti, kè kùu bè yóu kè bèe ta mesémmè mieke, kè bè mbè daú, di mè nwúó nkè dè dómme. ⁹ Nè de kpéi nke bè kùòmè ti yembè ke pĩmmú ti bí, initidaaì nè initipòì nè ti pobè ke dọò tidaati. ¹⁰ Bàmbà n dọ kétaunnè m máà ti Yiè nKuyie nku, tínti Isidayeribe ti tũ nkù, kè ku mieke tí bonke. ¹¹ N kọbe báá òonnè dimáà ti Yiè nKuyie, kù tãáté dímbè, kè di bo nkù tũ nke pĩ nku tømmú ke tú ku tómbè ke kù tũò ntihúúnti.

¹² Mémme kè Defiibe Keati kó kunaàmunkù kọbe kateni beè tu: Maati biré Amasii nè Asadia Yoedi biré. Kè Medadi kó kunaàmunkù kọbe ntú: Kiisi Afidi biré nè Asadiyau Yeadeedi biré. Kè Kerisonni kó kunaàmunkù kọbe ntú: Yoá Simma biré nè Edenni Yoá biré. ¹³ Kè Edisafáá kó kunaàmunkù kọbe ntú Simmidi nè Yeyeedi, kè Asafu kọku kọbe ntú Sakarii nè Matanniya. ¹⁴ Kè Emanni kọku kọbe ntú Yeiyeedi nè Semmeii. Kè Yedutunni kọku kọbe ntú Semmaya nè Usiyeedi. ¹⁵ Kè bèe tíi mbe naàmuntì kọbe, kè bèe dọò bemáà mawénkùmè kó ikuó, kédèè, kètúnne okpààti kó dinùu nè ti Yiè nKuyie nnáké tí, kékote kédòò ti Yiè nKuyie ncīètè mawénkùmè kó ikuó. ¹⁶ Kè ikuó niùbèe ta ti Yiè nKuyie ncīètè mieke ke bo tè wènkùnne kétúóté tinenti tii kó dimáà bo te mieke ke sī nkédenne ti Yiè nKuyie ncīètè dánkù, kè Defiibe ti tó kédenne dihei mànkù kékútoó Setinoo kó kubontémbònkù mieke. ¹⁷ Bè do keté bè bo dọòmè ti Yiè nKuyie ncīètè mawénkùmè kó ikuó dibenni tánkù ketiwè kó diyie ketiri ndi. Diyie nínni yiè kéta kukpákpánkù ke dọ yewe yèni. Bè do dọò ti Yiè nKuyie ncīètè temou mawénkùmè kó ikuó ke dọ yewe tepítè nè yèkuò ndi kédèè.

¹⁸ De kó difònkúò kékote okpààti Esekiasi borè kóò nàké ke dọ: Ti dọòmu mawénkùmè kó ikuó ti Yiè nKuyie ncīètè temou, diwũòtònni nè di kó tinenti timou, tábùri bè pãà nwèè pèè Kuyie ndakù wèè ìnkè nè de kó tinenti timou. ¹⁹ Ti tũntemu Aasi do tú dii mòmni okpààti kéyete Kuyie nkécake tii nenti kó dimáà, ke tí dọò mawénkùmè kó ikuó ke tí tóni ti Yiè nKuyie nwũòtònni ìkè.

Bè wète ke ketémè mubáammu Kuyie n cīètè

²⁰ Kòo kpààti Esekiasii íté dikúnweñni sèi ketíi ndiheì kó bekótibè kè bèe kote ti Yiè nKuyie ncīètè. ²¹ Kè bèe tóni yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèyiekè, yepedabe yèyiekè, yebòdakè yèyiekè, kè bè bo ì féuté Kuyie nkémoo meyei ncíémmè, okpààti cīètè nè Kuyie ncīètè nè Sudaa tempè nkọbe kpéi. Kè wèe nàké ikuó niùbè Anoo bí ke dọ, bèe dè féuté ti Yiè nKuyie nkó diwũòtònni ìnkè. ²² Kè ikuó niùbèe féuté inàake kéceé mmeyĩ nkécóú ndiwũòtònni, kékéféuté yepedakè nè yepedabe kécóú mmeyĩ ndiwũòtònni ìnkè. ²³ De kó difònkúò kètóni yebòdakè bè yóó féuté yè Kuyie nkémoo meyei ncíémmè okpààti nè ditínni be ìkè, kè bèe nóò mbe nou ye ìnkè. ²⁴ Kè ikuó niùbèe yè féuté kécóú mmeyĩ ndiwũòtònni ìnkè kémoo Kuyie

mbemou be kó meyei ncíémme, ke yé okpààti weè do duómme kè bè bo dɔ̀ dɔ̀ meyei ncíémme kó ikuó, kéfíé iwūš kétuo nyIsidayeeribe bemou kpéí.

²⁵ Kòo cónné Defiibe ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè bè ntɔ tikùtìdùùtì nè tibómbonti nè tikāpenti, kéntū nKuyie mpāānāāntì náāntò Kadi okpààti kou nè Kuyie mpāānāāntì náāntò Natāā bè do tì nàké Dafiti kényē mmù, ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do duómme de kó dinùù ku pāānāāntì náāmbè kè bèe tì nàké. ²⁶ Kè Defiibe mbo be kó mefiè nke bie ndebémbénnè Dafiti do duó nkè bèe dɔ̀ dɔ̀, kè ikuó niùbè ntɔ siheú. ²⁷ Kè Esekiasi dà bèe fié iwūš kétuo ndiwūštònnì ñnkè, Bè keté dì m̀nnì de kó mutōmmú kè bedèmbè ndiè nke sántí ti Yiè nKuyie, kè bè eu siheú ke bie nnè debémbénnè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti do duó nkè bèe dɔ̀ dɔ̀. ²⁸ Kè ditīnnì dimou nkōnke ke diè nke eu siheú kè iwūš yàa cúténè kédeè. ²⁹ Bè tūo ndiè m̀nnì iwūš kédeè kè bèe kó dimàà neínè okpààti kè bèe sīnné kékōnke. ³⁰ Okpààti nè o kó betūmbè kè bèe nàké Defiibe ke dɔ̀, bè nsántí ti Yiè nKuyie nke tū nDafiti nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bè do bè nàké tì késīnnóo kékōnke kénsántí Kuyie nnè diwèì. ³¹ Kè Esekiasii bè nàké ke dɔ̀: Di cáāmmu ti Yiè nKuyie nkpéí, tōnnì iwūš ké ì fié ti Yiè nKuyie ké kù fiénè yesāā nkpeyi.

Kè ditīnnì dimou ntouní iwūš nè disānni kpeyi. Bèè niti kè bèe fié be kpeyi kétuo. ³² Ditīnnì dimou tōnì ì wūš kó dimàà kè bèe ì kùo kétuo, kè inàake mbo sipísìyiekè, yepedakè tekòtè (100) yepedabe sikousidé (200), demou kè bèe dè tūo nti Yiè nKuyie. ³³ Kè bèe fié inàake sikousikuò (600), ipe nè sibóo sikoupísitāāti (3000). ³⁴ Ikuó niùbè me nyí nsū ke bo na ke f́rí iwūš imou kè be tebìi Defiibe bè teennè kè bèe deè de kó mutōmmú kénkémmúnè ikuó niùbè tɔ̀bè bo dɔ̀mè bemàà mewénkùmè kó ikuó. Ke yé Defiibe do duómme bemàà kè dèe pēēté ikuó niùbè kè bèe bè dɔ̀ mewénkùmè kó ikuó, kè bè nsūnè ikuó niùbè. ³⁵ Ke yé iwūš bè do yóo tuo nyi do sūmè nè mekùò mbè do yóo tuommè kpéí nè menàà mbè ò̄ yòremè yepāre ñnkè kétuo.

Memme bè do wète kéketémè ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutōmmú. ³⁶ Esekiasi nè benitibè bemou kè bè yèmmè nnaati nè Kuyie ndò dè be kpéí. Ke yé bè do dè dɔ̀mè kè dè ndò mmecāā mme.

30

Esekiasi yumè Isidayeeribe bemou kè bè baá ndiyentébanni

¹ Kè Esekiasii tō mbenitibè Isidayeerii wuò nkumou mieke nè Sudaa kòku kumou mieke, kéwārinè yepáte Efadaimmu kó kuwuò nnè Manansee kòku kè bè bo kōtení Kuyie ncíètè Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Kuyie nyIsidayeeribe tū nkù. ² Okpààti nè o kó betūmbè nè benitibè bemou, bè do tii nSedisademmu nwe, kénáké bè bo baámmè ndiyentébanni dibenni kóo tāādéri. ³ Bè do í na ke bo di baá ndi kó dimònnì, ke yé ikuó niùbè do í dɔ̀mè bemàà mewénkùmè kó ikuó kénsū. Benitibè me ndo í tii nSedisademmu. ⁴ Okpààti nè ditīnnì dimou kè bèe pénsìrì de kó tināāntì, ⁵ kétāāté ké tì nàké Isidayeerii wuò nkumou kétúóté Beerisebaa kéntɔ kétuokenè Danni kè bè bo kōtení Sedisademmu kè bèe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Isidayeeribe tū nkù ke yé bè ténke do í di baámmè ke sū tì wāri ke yē ndè ndòmmè. ⁶ Kè yetōrèe kōtenè okpààti nè o tūmbè bè bèe duó nyèè páte Isidayeerii tenkè kumou mieke nè Sudaa kòke kemou mieke kéntū nhokpààti bè nàké dì nùù, ké bè nàké ke dɔ̀, d́ndi Isidayeeribe bèe yenté Asidii kóo kpààti nɔu mieke wētēnnì ti Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu bè do tū nkù borè kè kù di còuté. ⁷ Di bá ndònnè di yembè nè di kòbe bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti, kunku Kuyie mbe yembè do tū nkù. Kè kùu duó nkè bèe bè kùo kédeè kéndò ndi me ndè wùómmè. ⁸ Di báa kpénkūnne di to di yembè do dɔ̀mè. Duónnè dimàà ti Yiè nKuyie kékōtení ku cíètè mieke, kù cānné tē sáa kēpī nku tōmmú, kunku Kuyie ndi tū nkù, kè dèe yie nkè ku mieke kèè di còu nkè kèe do. ⁹ Kè nsà kè di wētēnì ti Yiè nKuyie mborè, bèe do

pǎmmú di tebù nè di bí, bè bo bè kuó mmesémmè ké bè yóu kè bèe konní di nhèi, ke yé ti Yiè nKuyie kunku di yembè do tũ nkù, kuù 55 kuó mesémmè kédòò mesàà, kè di wètení ku borè kù í yóó di yete.

¹⁰ Memme kè yetòrè níí ta di nhèi kécánté diteri, ke me nyí Efadaimmu tempè nkumòu nè Manansee kòku kumòu. Kè bè mme ndò kètuòkenè Sabunòò kòku, kè bè mbè daú ke bè sǎá. ¹¹ Nè memme kè Asee kòbe mabè nè Manansee kó kuwuo nkòbe mabè nè Sabunòò kó kuwuo nkòbe mabè kè bèe banté be caàrimè kékatení Sedisademmu. ¹² Kè Kuyie nnampe Sudaa kòbe yèmmè kè bèe wènné meyèmmè mèmáà kényíe nhokpààti nè o tũmbè bè yè mmù, ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè.

Esekiasi baámmè diyentébanni

¹³ Memme kè benitibè péu tí nSedisademmu dibenni kóo tǎnkù dèri kébaá mpéè wèè í kòorenè mutie mùù muuti dè kó dibanni. Kunìiti kuù do tii mmediè. ¹⁴ Kè bèe può nyewũòtòrè nè yehúúntòrè yèè bo Sedisademmu ké yè útóo Setinòò kó kubontémbònkù. ¹⁵ Kè bèe fié diyentébanni kó iwũò dibenni kóo tǎnkù dèri miéke diyie tepíítè nè dinaanni. Ikuó niùbè nè Defiibe sòò me ndimè ifei, kè bèe dòò bemáà mewénkùmè kó ikuó, kètóni iwũò ti Yiè nKuyie ncíètè miéke kètuò. ¹⁶ Kè bèe kari bè dò nkékari yèè kàrè kèntũ nyikuó Kuyie nkóo niti Mòyiisi do dǎú nyi, kèncòu Defiibe borè meyiĩ nke méi diwũòtònni. ¹⁷ De kó kunìiti miéke benitibè péu do bomu bèè í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó, ke bo fié iwũò ti Yiè nKuyie, kè Defiibe bèe cǎuté be kó yefòtè kényíe iwũò ti Yiè nKuyie. ¹⁸ Ke yé benitibè dikéè dierì do í dǎòmè bemáà mewénkùmè kó ikuó: Efadaimmu kòbe nè Manansee kòbe nè Isakaa kòbe nè Sabunòò kòbe bèè do í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó, kèdi diyentébanni kó mudii, ke í tũnne ikuó yèmmè. Deè do te kè Esekiasii bántè Kuyie mbe kpéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nfó nwèè sà, cíé mbe. ¹⁹ Bembe bèè kó dimáà duó mbe yèmmè ke wanti fí nti Yiè nKuyie, Kuyie nti yembè do tũ nkù, ke né í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ncǎuté Esekiasi kù bántè ke yè mmù, ké bè cíé nke í mbè poté.

²¹ Memme kè Isidayeeribe bèè bo Sedisademmu kè bè mbaà mpéè wèè í kòorenè mutie mùù muuti de kó dibanni nè diwèi dierì ke dò yewe yèyiekè. Bá dii yiè kè Defiibe nè ikuó niùbè kè bè nsánti ti Yiè nKuyie nnè be wèrimú mumòu kè biennè debémbénnè ke déúkùnko ti Yiè nKuyie. ²² Kè Esekiasii sǎnte Defiibe bemòu bè pǎmmè ti Yiè nKuyie ntǎmmú nè meyèmmè memáà. Kè bè nyo ndibanni kó iwũò ke dò yewe yèyiekè kényíenè metaummè kpèyi, kéndéúkùnko ti Yiè nKuyie nkunku be yembè do tũ nkù. ²³ Kè ditǎnni dimòuu wènné dinùù kè bèe yíe kébaá ndibanni ke dò yewe yèyiekè nè diwèi. ²⁴ Kè okpààti Esekiasi duó nyenaadakè tekòupíítè (1000) ditǎnni kpéi, yepedakè sikòupíiyiekè (7000) kòo kó betũmbèe duó nyenaadakè tekòupííítè (1000) ipe tekòupííítè (10000), kè ikuó niùbè péuu dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó. ²⁵ Kè diwèi pǎ nSudaa kòbe bemòu nè ikuó niùbè bemòu nè Defiibe nè bèè kó dimáà iítini Isidayeeribe tenkè ke kàtení nè bepòòbè bèè kàtení ke bo Sudaa tenkè kè bè nyānkunè diwèi. ²⁶ Kè diwèi dierì mbo Sedisademmu, de kó diwèi boti í buoté diyie marì kètúótè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti bire Sodomòò kó dimònni kèntò kètuòkènni de yiè. ²⁷ Ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe pǎ benitibè Kuyie nkó mesàà, kè Kuyie nkeè be tammè nè be báammu kéĩnkè.

31

Esekiasi tũntemè Kuyie ncíètè kó mutǎmmú

¹ Dibanni dèè dii mònni, kè Isidayeeribe bèè kó dimáà dè bo kè bèe kòte Sudaa ekè, képuò nyebòòtǎrè, kékéké itedéi kédíe yetòrè, képuò nyewũòtòrè Sudaa tempè nkumòu miéke nè Bensamèe kòku nè Efadaimmu kòku nè Manansee kòku, kédeè kè Isidayeeribe bemòuu kũũ mbe ekè bá wè o cíètè.

² Kè Esekiasii kannε ikuó niùbè nè Defiibe be tīrè be tīrè bá wè o tōmmú tú mù. Ikuó niùbè nè Defiibe beè do te bè bo nfeumè iwūš ke tuò nè bè bo nfeumè metaummè kpɛyi. Nè bè bo ndièmmè ke sánti ti Yiè nKuyie nnè bè bo mbaamè ti Yiè nKuyie ncīètè. ³ Kè okpààtì deite o kpεε kéduó nkè bè bo waánnè iwūš bè yó nfeu ì ke tuò dikūnweñni kpɛyi nè kuyuoku kpɛyi nè sionpùsi kó yewe kpɛyi, nè betāàpàmbè nè yebaa nde kpɛyi. Ti Yiè nKuyie nkuó wàri ke yē ndè ndòmmè.

⁴ Kòo náké Sedisadεmmu εì kàbe ke dò, bèε duó nyikuó niùbè nè Defiibe be kpεε kè dèε yie nkè bè ntū nti Yiè nKuyie nkuó yèmmè weti weti. ⁵ Bè kèè dìi mǎnni de kó tináaanti kè Isidayεεribe pā mediè mbe paa nkó tidiiti: Tidiiti bè tu ti bèdèè nè menaà nnè mekùd nè mecekùd ke yíénè desonne desonne nè bè šš berí be diiti timou kè dèè ntú depííndè kè bèε dè dèite demou kè dè nsū mesàà. ⁶ Nè Isidayεεribe bèè bo Sudaa tempē nkó yehékè kè bèε kaa mbe wūš kédei ì tu ipíinyi kètóni, inààke nè ipe. Nè yepārè bè cǎnné yè ti Yiè nKuyie nkprí, kè dè còú nyecúò nyecúò. ⁷ Bè do keté bè bo ncoumè yecúò otāātāánwè nwe kédeè oyiéwè. ⁸ Okpààtì nè o tūmbè kè bèε katení káyà de kó yecúò kénsánti ti Yiè nKuyie nnè ku nìtìbè.

⁹ Kè Esekiasii beké ikuó niùbè nè Defiibe de kó yecúò kpɛti. ¹⁰ Kè ikuó niùtì diεwè Sadaki cīètè kou Asadia ò tēnné ke dò: Nè bè keté dìi mǎnni ke touni yepārè ti Yiè nKuyie ncīètè miεke ti yommu ke sànnè kè dè sùó nke sū, deè kó yecúò mè ntu yie. Ke yé ti Yiè nKuyie mpāmè mesàà nku nìtìbè.

¹¹ Kè Esekiasi dò, bèε tūnte ti Yiè nKuyie ncīètè miεke tidieti, kè bèε tì tūnte. ¹² Kè bèε túóté bè pā dè Kuyie nnè bè berí be diiti kè dèè kó dimàà tu depííndè kè bè dè dèite nè yepārè bè cǎnné yè Kuyie nkprí. Kè Defii botí kou Konanniya nni de kó mutōmmú kòo yōfūš kou Simmeii nhò tūnko. ¹³ Kè Defiibe tepíitè mbè tūnko ke tú bèè dàke tidiiti kpéi. Bèε yètè tu: Yeyεedi nè Asasiau nè Naati nè Asayεedi nè Yedemoti nè Yosabadi nè Ediyεedi nè Isimayaa nè Maati nè Bennaya bemou kè bè ntū Konanniya nè o tebite be kó dinùu nè okpààtì Esekiasi nè ikuó niùtì diεwè Asasiau wèè baké Kuyie ncīètè be kó dinùu. ¹⁴ Kè Defii wuə nkou Immuna bire Kodee wèè bàà diyie yìèni kèè bíékè kó dibòrì, kòo nte ò bo ndakemè yepārè bè pāa nyè Kuyie nnè be yèmmè, ke toti nè bè dèi dè ti Yiè nKuyie nkprí nè dèè cǎá nke tú ikuó niùbè mǎà kpεε. ¹⁵ Edenni nè Minyaminni nè Yesua nè Semmaya nè Amadia nè Sekanniya kè bè nhò tūnko. De kó benitìbè beè do te bè bo ntotimè tidiiti be kàbe ikuó niùbè kó yehékè miεke. Bekótìbè nè ibí be tǎnti be tǎnti. ¹⁶ Dè í tú bèε yètè wàri kètúóté bèè mǎke yebie nyètāāti kèndeètinko mǎà ndi bè do totimè tidiiti, bè do totínemu betòbè bèè kàrínì bá dìi yie ti Yiè nKuyie ncīètè ke pīi mbe tōmmú be tǎnti be tǎnti. ¹⁷ Bè do kàa nyikuó niùbè be cēi be cēi nsi kéwàri be yètè kékàa nDefiibe bè mǎke dìi mǎnni yebie nsipísidé kèndeètinko bè pīmpīmmè be tōmmú nè be tīrè. ¹⁸ Bè do bè kàa nnè be cēi kàbe mbe benitipòbè nè ibí initidaai nè initipòì nè bèè bè bonè ke yé bè do túmè ikuó niùbè cēi kàbe mbe. ¹⁹ Bè do tāātému benitìbè kè bè bo ntoti tidiiti ikuó niùbè Anə bí bèè bo dikpàà kó yehékè nè Defiibe bèε yètè wàri.

²⁰ Nte Esekiasi dǎdò dè Sudaa tenkè kemou miεke, ò do dǎdò dèè wenni dènde ke síé ke tú timómmonti ti Yiè nKuyie nyìkè. ²¹ Ò do pī mmùu tōmmú kó dimàà Kuyie ncīètè miεke, ò do mù pī nke bo wète kéente Kuyie nkuó nyi nè ku tannò, kè ndè dǎdòri ke tū nKuyie nnè o yèmmè memou, kòò dǎdòri dèè kó dimàà demou kè dè nyié.

32

*Sennakedibu domè Sudaa kó dikpààtìyuu kàbe mudoò
(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:13. Esaii 36:1)*

képfí mManansee kètōnné o yèi kuyĩmpie nkóò bou disəwũđ kó mefĩmme kėtō, kékōnnè Babidōnni. ¹² Ò ta dìi mōnni mesémmè miéke kékuónnè ti Yiè nKuyie nkémə mecfĩmmè, kékékūnnè omáà kunku Kuyie nhò yembè do tū nkù ìkè. ¹³ Kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè mesémmè kù pĩ, kè kùù kémmú o dabōnni kóo tēnnéní Sedisadəmmu o kpààtiyuu miéke, kè Manansee banté ti Yiè nKuyie mmènke túmè Kuyie nku.

¹⁴ De kó difōnkùò kòo maá kuduotí Dafiti eì miéke diyìè taà kè, Kiyōō kó kubiriku bíékè, kéntō kētuəkenè bè tú dè siyĩ kó dibòrì, kémaá kéfii nhOfedi tārì kè dèe okè mediè, kòo kanne behāāpōnkótìbè Sudaa tenkè kó yehékè iduotí fité yè miéke. ¹⁵ Kòo denne ibotí tēi kó yebəkè ti Yiè nKuyie ncfĩtè miéke nè tetenkaanitè, ké dè denne diheì mánku kéútóo, képuə nyebəwũđtārè yèè bo ti Yiè nKuyie ncfĩtè tēè bo Sedisadəmmu ditārì ìnkè. ¹⁶ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó diwũđtōnni kéfíé iwũđ metaummè kpèyi nnè yesāā nkpèyi, kéduó nkè Sudaa kəbe ntū nti Yiè nKuyie nkunku Isidayeeriibe tū nkù. ¹⁷ Bá nè memme kè benitìbè nkpaá feu yetārè, ke baa né báá nti Yiè nKuyie.

¹⁸ Manansee dōrìmè sōmme nè ò bāntèmè Kuyie, nnè ku pānāānti náāntò ò nāké ti ti Yiè nKuyie nkprí, bembè Isidayeeriibe bè tū nkù dè wārimu Isidayeeriibe kpààtìbè dōrìmè pátiri miéke. ¹⁹ Ò bāntèmè Kuyie nnè kù cəutémè o báammu nè ò cākemè Kuyie nnè ò kù yetemè nè ò āāmè yetārè ke fiíkú itedéi nè ò dōòmè sibəətenkaanì, ò dōò dè ke né bo na kébanté ò cākemè Kuyie ndè wārimu Esaii tōmmú pátiri miéke. ²⁰ Manansee kò ndiì mōnni o yembè kũũ nkè kè bèe ò kũnnè o cfĩtè pèrímù miéke kòo bire Aməə səəté tikpàti.

Aməə təmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 21:19-26)

²¹ Aməə do yóó di tikpàti ke məkə yebie nsipísidè nè yèdèè ndi, kéntō tikpàti ke bo Sedisadəmmu ke dō yebie nyèdèè, ²² kédəò ti Yiè nKuyie nyí dó dè o cice Manansee do dōòmè, kéfíé yebəkè o cice do dōò yè ké nyè bàá. ²³ Ò me nyí mbanté o caārìmè o cice do bantémè o kōmè, ò do cākemu kèpēēté o cice.

²⁴ Kòo kó betōmbèe dake o kpéi kòò kùə tekpààtìcfĩtè miéke. ²⁵ Kè diheì yembèe kuə bèè kó dimáà do dàke kékuə okpààti Aməə kéduó nkòo bire Sosiasii səəté tikpàti.

34

Sosiasii təmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:1-2. 23:4-20)

¹ Sosiasii do yóó di tikpàti ke məkə yebie nyèni ndi kémbo Sedisadəmmu ke tō tikpàti ke dō yebie nsipísitāāti nè dimáà, ² kētūnnè o yààrì Dafiti kó meborime weti weti.

³ O kpàti benni niínni o do kpaá tú odapàà nwe kéwammú Kuyie nho yààrì Dafiti do tū nkù. O kpàti benni tēpítè nè didèrì miéke, kéketé ò bo puəmmè yebəwũđtārè Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu, kédíé yetārè, kébuó nyitedéi, kébóké sibəətenkaanì nè bè yìè ntimátì ke uté sì. ⁴ Kòo duó nkè bè mpuə ndibəò Baadi kó yewũđtārè kòo wùó, kè bèe puə nti húúnti kó yetārè yèè do bo de kó yewũđtārè ìnkè, kèpíé itedéi nè sibəətenkaanì bè yìè ntimátì ke uté sì, ké dè puə nkè dèe naá mmutāā, kè bèe dè útóo bèè do sì feu bè kũrì ì fōti ìnkè. ⁵ Kòo tuə mbè bəəyembè kó yekũđ, be bəəwũđtārè ìnkè. Memmè Sosiasii wènkūnnemè Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu.

⁶ Manansee kó yehékè nè Efadaimmu kpèye nè Simmeāō kpèye kéntō kētuəkenè Nefutadii kpèye nè be pèetitəbè kpèyoo. ⁷ Kòo puə nyebəwũđtārè kèpíé itedéi képuə nnè sibəətenkaanì kè dèe naá mmuyuo, kòo puə nyebəwũđtārè bè tūò nyèè ìnkè tihúúnti Isidayeeriibe ekè yeməu miéke kèwēte kékò nSedisadəmmu.

Ikuó niùti diwè yàmè Kuyie nkuú pátiri

(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:3-10)

⁸ Kè Sosiasi mbo o kpàti benni tepíítè nè diniínni mieke. Ò wènkúnne dii mònni dihèi nè ti Yiè nKuyie ncfètè ke dèè kètō Asadia bire Safāā Maseya èi kóo kpààti nè okpààti kóo pátíwāàti Yoakasi bire Yoā kè bè bo kate kètūnte ti Yiè nKuyie ncfètè. ⁹ Kè bèe kate kényà ikuó nìtùti diewè Idikiya, ké nhò tso Manansee kó kuwuò nkòbe, nè Efadaimmu kòku kòbe nè Isidayeeribe sòmbè Sudaa tenkè kemou kòbe nè Bensamēe kó kuwuò nkòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe bè do tóni ìi dííti Kuyie ncfètè. Defiibe bèè bàa Kuyie ncfètè kó yebòrè kè bèe ì cuó. ¹⁰ Kè bèe ì duó mbèè ni bèè pī nKuyie ncfètè tømmú, kè bè bo dònè ti Yiè nKuyie ncfètè kè tè tūnte. ¹¹ Kè bèe ì duó mbèè yé ideí kó mutømmú nè bemaribè kè bè bo donténè yetárè bè ciéké yè nè imundéi kéíinnè tidieti Sudaa kpààtibè do càke ti. ¹² Kè de kó benitibè mènke mpī mmutømmú kè de wenni mesàà, kè Defiibe bí Yaati nè Abudiasi nè Sakarii nè Mesudammu ìi do bè ni. Kè Defiibe tóbè bèè nò nke bie ndebémbénnè ke nōnnè mudēmmu. ¹³ Kè bè mbaké bèè tōu tinenti, ke bakénè betōmbè bemou bá wè nè o tømmú. Kè Defiibe tóbè tu bepátíwāàbè ke baanè Kuyie ncfètè tōmbè nè yebòrè.

¹⁴ Bè dèi dii mònni idííti bè do dōu nyi ti Yiè nKuyie ncfètè mieke, kè ikuó nìtùti Idikiya yà ti Yiè nKuyie nkuó pátíri, kù do duó nyi Mōyiisi kòo ì wàri. ¹⁵ Kè Idikiya náké opátíwāàti Safāā ke dō: M pètè ikuó pátíri ti Yiè nKuyie ncfètè, ké di nhò duó. ¹⁶ Kè Safāā di tso okpààti, kòò nàké nè mutømmú kpeti ke dō: Tínti a kó betōmbè ti pīmmu mutømmú a do yé ntí dōò mù. ¹⁷ Ti tùótēmu ti Yiè nKuyie ncfètè kó idííti imou ke duó mbèè baké mutømmú nè betōmbè.

¹⁸ Kè opátíwāàti Safāā yíe kénáké okpààti ke dō: Ikuó nìtùti diewè Idikiya wèe n duó ndipátíri, ké di kàà nhokpààti ìikè.

*Sosiasi beémmè Uvida
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:11-20a)*

¹⁹ Okpààti kèè mēmme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékēté o yààti, ²⁰ kényú Idikiya nè Safāā Ayikammu nè Mikee bire Abudonni nè opátíwāàti Safāā nè okpààti kóo tūnti Asayaa, ké bè nàké ke dō: ²¹ Katenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nè Isidayeeribe sòmbè kpéi nnè Sudaa kòbe kpéi ndipátíri bè pètè di tō tūi náaanti ìnkè. Ke yé ti Yiè nKuyie mmieke ti domè mediè mme, ti yembè í yiemme ke tūnne ti Yiè nKuyie yé mmu, tūi wàri dipátíri mieke timou.

²² Idikiya nè okpààti tāáté bè kè bèe kate onitipòkù Uvida borè wèe nàa nKuyie mpāānāanti. Ò do tú Asidaa bire Tokiyati bire Sadummu pokù nwe, wèe do baa ikuó yààti. De kó Kuyie mpāānāanti náaantò do bo Sedisadēmmu nwe, dicēkarì bè tu di dihèi panni, kè bèe ò nàké bè tō ti. ²³ Kòo bè tēnné ke dō: Katenè kénáké oniti wèe di tōnni m borè ke dō: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nku tu: ²⁴ Bè kàa ndi pátíri Sudaa kòbe kóo kpààti di náa mmè yei nkpéi kù yóo mē bōnté Sedisadēmmu èi ndi nè di kòbe. ²⁵ Bè mē nkù mbōntōomè ke tuò tihúúnti yebakè bè dōò yé ke íinko ku mieke, nè medōòrimè yeime ku mieke bè yèmu ke í yóo bè bonke. ²⁶ Sudaa kòbe kóo kpààti wèe di tōnni kè di bo beé nti Yiè nKuyie, dí ò nàké ke tú, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu ò kèemu kù ò nàké ti. ²⁷ Ò mē nkèemè kù nàké ti Sedisadēmmu kpéi kè de kàáké o yèmmè, kòò kékúnne omáa kunku ti Yiè nKuyie nku ìikè, ke kēri o yààti ke kōmmú tinōnnieti. Kunku ku mómmanku kù kèemu o dabōnni kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. ²⁸ Ò yóo kōmmu bāmmùu o yembè kūū nkè, kè bèe ò kūnnè o yembè fōti o nōnfē í yóo yà meyei nkù yóo bōntémè Sedisadēmmu èi nè di nìtibè.

*Sosiasi wēte ke tūntemè nè Kuyie mbe kó metaummè
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:20b-23:3)*

Ikuó nìtùti diewè Idikiya nè okpààti do ò neínè bè kè bèe wēte kénáké okpààti Kuyie mpāānāanti náaantò bè nàké ti, ²⁹ kòo kpààti tō nkè bèe náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe ke dō bèe tíi. ³⁰ Bè tūi ndi mōnni kòo kate ti Yiè nKuyie ncfètè ke neínè Sudaa èi kòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe nè ikuó nìtùbè nè Defiibe nè Isidayeeribe bemou

bekótíbè nè ibí kòo bè kàa nti Yiè Kuyie nkuó nè ku taummè pátíri bè pètè dì ti Yiè nKuyie nciētè miēke. ³¹ Okpààti de ncómmú o cónni kébéi ndinùu dii tu bè ntū mbe Yiè nKuyie, ke yíe nku tannò, nè ku kuó, nè ku tié nè be yèmmè memou, nè be wērímu mumou. Kè dèe yie nkè bèe na kéndəəri ku kuó nè ku taummè pátíri dii ntə̀ ti yē mmù. ³² Kòo kpààti duó nkè bèè kó dimàà bo Sedisadəmmu èi nè Bensaməe tempē nkəbe kè bèe tūnne Kuyie mbè dònè mèè taummè kunku be yembè do tū nkù. ³³ Kè Sosiasii paa mmubəətōmmú Isidayəeribe ekè yemou miēke, kéduó nkè bèè kó dimàà bo Isidayəeribe tenkè kè bè mpí nti Yiè nKuyie ntōmmú kunku Kuyie mbè tū nkù, o fōmmu mumou miēke, bá bè í nyete be Yiè nKuyie be yembè do tū nkù.

35

Sosiasii baá ndiyentébanni (Wénté 2 Bekpààtibè 23:21-23)

¹ Kè Sosiasii baá ndiyentébanni Sedisadəmmu ti Yiè nKuyie nkpéi nkéfié dibanni kó iwūš dibenni kóo tánkù ketiwè kó diyie epíitè nè dinaanni. ² Kòo wēte kékanne ikuó niùbè be tōmmú, kényáúkunnè be kònti kè bè mpí nti Yiè nKuyie nciētè kó mutōmmú, ³ kénákénè Defiibe bembè bèè cǎá nti Yiè nKuyie ntōmmú kpéi, ke te bè bo tiémmè benitibè ke dō: Tannénè ti Yiè nKuyie ntaummè təu ku cīētè Isidayəeribe kóo kpààti Dafiti bire Sodomə do maá tē, di ténke í yóo ndi təu. Pínnè ti Yiè nKuyie ntōmmú kunku di tū nkù nè ku nitibè Isidayəeribe. ⁴ Báátinè kəntū ndi naàmuntì duó ke dōmmè nè di tīrè di pí mpímmè mutōmmú kəntū nyIsidayəeribe kóo kpààti Dafiti wəri ì tié nyē mmù, kòo bire Sodomə ì ìkú. ⁵ Mbonè Kuyie nciētè miēke di cǎi tūmmè sitəbè, kənteənnè di kəbe Isidayəeribe be naàmuntì tūmmè titəbè. ⁶ Dii yóo fié diyentébanni kó iwūš, dəənnè dimàà mēwénkùmmè kó ikuó kəteennè di kəbe kè bèe tūnne ti Yiè nKuyie nnàké ti Məyiisi kòo ti wəri.

⁷ Kè Sosiasii duó nyiwūš nyIsidayəeribe bèè kó dimàà dè bo be kpéi yepèbe nè yəbəbe sikəupísitāati (3000) nè inààke sikəupísitāati (3000), kè bè bo fié diyentébanni. De kó iwūš do tú o kpəyi nyi wenwe okpààti. ⁸ Kòo kpààti kó betūmbèe duónnè be yèmmè iwūš, kè bè bo fié dibanni benitibè kpéi, nè Defiibe nè ikuó niùbè Idikiya nè Sakarii nè Yeyēdi bèè kòtí Kuyie nciētè kè bèe duó nyiwūš ikuó niùbè kpéi, yepedabe nè yəbəbe sikəupísidé nè sikəusikuó (2600) nè inààke sikəusitāati (300) kè bè bo fié diyentébanni. ⁹ Kè Defiibe kó bekótíbè Konanniya nè o kəbe Semmaya nè Netanneyēdi nè Asabia nè Yeyēdi nè Yosabadi kè bèe duó nDefiibe yepedabe nè yəbədabe sikəupísinūmmù (5000) nè yənaadakè sikəusinūmmù (500). ¹⁰ Nte bè do tūnte mèè botí dibanni ikuó niùbè do pímmu be tōmmú kè Defiibe pí mbe kəmu, kè bè ntū nhokpààti dəu ndii nù. ¹¹ Kè bè nfeu diyentébanni kó iwūš kè ikuó niùbè cəu meyi nDefiibe borè ke cou diwūštənni ìnkè. Kè Defiibe bie fēū iwūš bè fié ì. ¹² Ke cǎnninko dèè dō nkétuə nKuyie, kéduó nDefiibe bè dō nkénte dè, ké me nyí nè inààke, kəntū mMəyiisi kó ikuó duó ke dōmmè. ¹³ Kè bèe tūnne be kó ikuó kəpūnnè diyentébanni kó ipe, kébénnè iwūš tēi bè cǎnnè ì Kuyie nkpéi nè sikūmboó nè tikàdàabuuti nè sidəu, kédeé ké dè totí benitibè mēcǎa nkè bèe di, ¹⁴ kédeé kébénnè be kpəyi nè ikuó niùbè kpəyi, ke yé ikuó niùti Anə bí do pímmè mutōmmú nè keyənkòo ke feu iwūš ke tuə, ke tuənnè mekù. Dèe kpéi ndo te kè ikuó niùbèe bénnè dèè tu be kpere nè bembè ikuó niùbè kpere. ¹⁵ Asafu yaábí bèè tu bedəmbè kè bè mpí mbe tōmmú ke tū nDafiti nè Asafu nè Emanni nè Yedutunni Kuyie mpāānāantì náantò okpààti kou bè do dəu ndii nù. Kè yəbòrè kó bebàribè mbaa bá dii bəri. Bá bè í nyóu be tōmmú, ke yé be kəbe Defiibe do bérímè dèè tu be kpere. ¹⁶ Mèè botí nku bè tūntemè ti Yiè nKuyie nkó mutōmmú mumou de yie kébaá ndiyentébanni, kəntū nhokpààti Sosiasii kó dinù, kéfié iwūš kətuə nti Yiè nKuyie nwūštənni ìnkè.

pànni yètìní dìi m̀nni k̀o kpààti Nebukannesaa ò pĩ nkékònnè, k̀nt̀nè ti Yiè nKuyie nciètè k̀o tinenkpeti. K̀o túóté o cice nantè Sedesiasi k̀è weè ntú okpààti Sudaa tenkè nè Sedisademu.

Sedesiasi tumè okpààti Sedisademu

(Wénté 2 Bekpààtibè 24:18-25:21 nè Sedemii 39:1-10. 52:1-27)

¹¹ Sedesiasi do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísidè nè òm̀aà ndi k̀nt̀ tikpàti ke d̀ yebie ntepiùtè nè òm̀aà ke bo Sedisademu. ¹² K̀o d̀ò ti Yiè nKuyie nyí d̀ò d̀, kunku ò tũ nkù, ò í nkék̀nnè om̀aà Kuyie mpããnaànti náàntò Sedemii ìkè, wenwe ti Yiè nKuyie ndo náánnè wè k̀ò ò náá. ¹³ K̀o yete okpààti Nebukannesaa kpeti. Nebukannesaa do dú nk̀ò ò d̀únnèmu dinùù kè yú Kuyie nyètiri, ke bo nyíé nho kpeti. Bá nè memme k̀ò kpénk̀nnè o to k̀yete ti Yiè nKuyie kunku Isidayeeriibe tũ nkù. ¹⁴ Ikuó nùbè k̀ò bekótibè nè benitibè kè bèe sũ mbè bo nyetírímè ti Yiè nKuyie nkpeti, k̀tũnnè ibotí t̀i d̀òri ì s̀ke kperè, k̀cace ti Yiè nKuyie nciètè bè do cãnnè t̀ Sedisademu. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkù do d̀mu k̀deetè ku nitibè nè ku c̀tè, k̀ntũnni ku t̀rè sãà kè yè bè caú. ¹⁶ Kè Isidayeeriibe ndaú ku pããnaànti náànbè, ke bè s̀nku ke bè sãá, nkè ti Yiè nKuyie mmieke yàa bè c̀útènè, bá bè í mm̀ke bè bo yímè kè kè c̀nnè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Babidanni k̀o kpààti bè do mudò k̀kuo bekpààtinuambe nè bebémbè nè isapumbi nè bekótibè nè sidakóó, kè mbè k̀ùtìnè Kuyie nciètè mièkoo, bá ò í nsùò nhòm̀ò. Kuyie nkuù do bè nhò dú mbem̀ò. ¹⁸ K̀o kpààti Nebukannesaa éi Kuyie nciètè k̀o tinenti tidieti nè tisampóti nè ku c̀tè k̀o tikpàti, nè okpààti kpeti nè o tũmbè kpeti, dem̀ò kè dè k̀nnè Babidanni. ¹⁹ K̀o cóu nKuyie nciètè k̀puo Sedisademu k̀o kuduotí k̀cóu ntekpààtic̀tè nè bekpèribè kpesi, k̀cace dihei k̀o tinensàati tim̀ò, ²⁰ k̀pimmú bèè do yenté yenté k̀k̀nnè Babidanni kè me nyínè okpààti nè o bí, kè bè ntú tidaati kè Peresi k̀o dikpàatiyuu yàa c̀útènè tikpàti. ²¹ Mem̀me ti Yiè nKuyie ndo náké t̀i ku pããnaànti náàntò Sedemii t̀i d̀òm̀è. K̀ do ò náké ke d̀: Be èi dìi yóó d̀úngo yebie nsipísiyiekè mièke, k̀fóó nsiom̀pùsi k̀o yebie mbè na mbaa nyè.

Okpààti Siduusi dúmmè dinùù kè Sifube bo k̀o nkémaá Kuyie nciètè

²² Peresi k̀o kpààti Siduusi kpàti benni ketiri mièke nkè kè Kuyie nni ndó k̀d̀ò k̀ do náké t̀i ku pããnaànti náàntò Sedemii, k̀ò t̀i ẁri. Mem̀me Kuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò d̀ nkéd̀ò t̀i, k̀ò t̀i ẁri kè bèe dari yepáte o èi dim̀òu k̀pĩkè ke d̀: ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù bo k̀nkè k̀ùù n dú nyekpààtiyo yem̀òu kutenk̀ kè n yè baké, kuù n náké ke t̀ n k̀ maá t̀c̀tè Sedisademu Sudaa tenkè mièke. Díndi bèè k̀o dim̀aà tu Kuyie nk̀be k̀ ndi bonè kè di k̀ Sedisademu Sudaa tenkè kè k̀ maá t̀c̀tè.

Esitadasi Di mpátiri tɔ tii náaanti

Esitadasi nè Nεemii de kó yepáte yedé ti náá nSifube bè do pĩmmú bè kékònnè Babidɔnni kè bèè konní be εi Sedisadεmmu, be kó tináaanti nti.

Tii wàri de kó yepáte yedé ye miεke tii dòò tinti yebie ntekòtè miεke. Esitadasi kó dipátiri ti náá mPεresi tenkè kóo kpààti Siduusi pāmè mme kuce meketimè Sifube kè bè konní Sedisadεmmu. Bè do konní kékété kémaá diwũòtònni ndi bè do feu de iwũò Kuyie, de kó difɔnkúò yebie mmayè kè bèè maá Kuyie ncĩètè Dadiyuusi tu dii mɔnni okpààti (5:1-2). Asee nè Sakarii bè tu dii mɔnni ndi Kuyie mpānāaanti náam̀bè. Kè dendeε pēēté kè Pεresi tenkè kóo kpààti Aditakisiesii tɔ Esitadasi wèè do tú ikuó niùti nè i wāàti Sedisadεmmu, kòo yáúkunnε benitibè kònti Kuyie mbáámmù bíékè.

Di mpátiri náaanti duó ke dòmmè

1. Okpààti duómmè dinùù Sifube kè bè bo kò nkémaá Kuyie ncĩètè 1
2. Sifube bèè kò nKuyie ncĩètè kó mumarimù 2
3. Bè íimmè Kuyie mbáámmù 3
4. Be dootitábè kó tináaanti kéntɔ kétuakεnè bè baámmè diyentébbanni 4-6
5. Esitadasi pĩ mmùù tōmmú 7-10

Okpààti Siduusi duómmè dinùù kè Sifube bo kò nkémaá Kuyie ncĩètè

¹ Pεresi tenkè kóo kpààti Siduusi kpàti benni ketiri miεke kè ti Yiè nKuyie nní ndó kédòò kù do nàké tì ku pānāaanti náaantò Sedemii kòò tì wàri. Mεmme ti Yiè nKuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò dò nkédòò tì kòo tì wàri, kēpīēkē ke dò: ² Ti Yiè nKuyie nkùù bo kēīnkē kuù n duó nyekpàatiyɔ yemou kutenkù kè n yè baké. Kuù n nàké ke tú n kù maá tēcīētē Sedisadεmmu Sudaa tenkè miεke. ³ Dīndi bèè kó dimàà tu ku kòbe kù ndi bonè kè di kote Sedisadεmmu Sudaa tenkè ké kù maá tēcīētē. Kuyie nyIsidayεeribe tū nkù bo Sedisadεmmu nwe. ⁴ Isidayεeribe bo yèè kàrè kòbeε yíé timáti péiti nè mesò nè tinenti nè iwũò ké bè pānè yepārè be yèmmè kpεye ti Yiè nKuyie ncĩètè marimù kpéi nSedisadεmmu.

⁵ Mεmme Sudaa wuɔ nkòbe kó bekótibè nè Bensamεε kòbe nè ikuó niùbè nè Defiibe Kuyie nnampe bèè kó mεyèmmè kè bèè ité kébáátí ke bo kò nSedisadεmmu kémaá ti Yiè nKuyie ncĩètè. ⁶ Kè be pεetitábèε bè teennè mesàà nké bè pāmmú timáti péiti nè mesò nnè tinenti nè iwũò nè tinenti teti tii donku yóù, bè í nkàannè ketike bèè dó kēpā nè be yèmmè be kó yepārè.

⁷ De kó difɔnkúò kòo kpààti Siduusii duó nkè bèè denneni ti Yiè nKuyie ncĩètè kó tinenti okpààti Nebukannesaa do tùóté tì kētanné o bòcīētē. ⁸ Kòo duó nkè odítisɔnniwè Mitidedati tì denneni kékāa nké tì duó nSudaa kòbe kóo kpààti Sebasaa. ⁹ Nte bè do kàa nde kó tinenti kè tì mmàmè: Mesò nyebɔ sipísitāāti, timáti péiti yebɔ tekoupiítè (1000), yese sipísidé nè yèwei. ¹⁰ Isəbòòke sipísitāāti, timáti péiti ibòòke isàayi tekoupiítè (1000), itèi ìi kó kuwenniku í ì mǎnnè sikousinàà nè tepíítè (410) nè titeti tekoupiítè (1000). ¹¹ Kè bèè tì bàte tisɔnenti nè timáti péiti kpeti kè tì mbo sikoupiisinnùmmù nè sikousinàà (5400), kè Sebasaa ndè tɔ demou bè iti dii mɔnni ke kũnti Sedisadεmmu.

2

Sifube bèè do kò nSedisadεmmu bè do mamè

¹ Nte Isidayεeribe do ité Babidɔnni okpààti Nebukannesaa do pĩmmú bè kè bè ntú tidaati o ciε, kēitē kékonnī Sedisadεmmu Sudaa tenkè bá wè kòo kari o εi. ² Nte bèè do bè ni be yètè:

Sodobabæedi nè Sosuwee nè Næemii nè Sedayaa nè Ededayaa nè Maadosee nè Bidisanni nè Misipaadi nè Bikibaii nè Deummu nè Baana.

Beè naàmùnti tu tii:

³ Padosi kó kunaàmùnkù kàbe do bo sikàupísidé nè tekòutè nè sipísìyiekè nè bèdébè mbe (2172).

⁴ Kè Sefatia naàmùnkù mbo sikàusitàāti nè sipísìyiekè nè bèdébè (372).

⁵ Kè Adaa naàmùnkù kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìyiekè nè bènùmmù (775).

⁶ Kè Pasati-Moabu naàmùnkù kàbe mbo sikàupísidé nè sikàusini nè tepíitè nè bèdébè (2812), Sosuwee nè Soabu be yaábí nyi.

⁷ Kè Edammu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè bènàà (1254).

⁸ Kè Satuu naàmùnkù kàbe mbo sikàusìwei nè sipísìnàà nè bènùmmù (945).

⁹ Kè Sakaii naàmùnkù kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìkuò (760).

¹⁰ Kè Bani naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísìnàà nè bèdébè (642).

¹¹ Kè Bèbairi naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísidé nè bètāāti (623).

¹² Kè Asikadi naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísidé nè bèdébè (1222).

¹³ Kè Adonnikammu naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísìkuò nè bèkuò (666).

¹⁴ Kè Bikibaii naàmùnkù kàbe mbo sikàupísidé nè sipísìnùmmù nè bèkuò (256).

¹⁵ Kè Adinni naàmùnkù kàbe mbo sikàusìnàà nè sipísìnùmmù nè bènàà (454).

¹⁶ Kè Atee naàmùnkù kàbe Esekiasi yaábí mbo sipísìwei nè bèni.

¹⁷ Kè Besaii naàmùnkù kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísidé nè bètāāti (323).

¹⁸ Kè Yoda naàmùnkù kàbe mbo tekòutè nè tepíitè nè bèdébè (112).

¹⁹ Kè Asummu naàmùnkù kàbe mbo sikàusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁰ Kè Kibaa naàmùnkù kàbe mbo sipísìwei nè bènùmmù.

²¹ Kè Bètideemmu kó tēheitè kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bètāāti (123).

²² Kè Netofaa kó tēheitè kàbe mbo sipísìnùmmù nè bèkuò.

²³ Kè Anatōti kó tēheitè kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁴ Kè Asimafeti kó tēheitè kàbe mbo sipísìnàà nè bèdébè.

²⁵ Kè Kidiati-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedōti de kó yehékè kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìnàà nè bètāāti (743).

²⁶ Damaa nè Kebaa kè de kó yehékè kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísidé nè òmáà (621).

²⁷ Kè Mikimasi eì kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bèdébè (122).

²⁸ Beteedi nè Aii kè de kó yehékè kàbe mbo sikàusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁹ Kè Nèbo kó tēheitè kàbe mbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

³⁰ Kè Makibisi eì kàbe mbo tekòutè nè sipísìnùmmù nè bèkuò (156).

³¹ Kè Edammu tōu kó kunaàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

³² Kè Adimmu naàmùnkù kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísidé (320).

³³ Dōdi eì nè Adidi nè Onō kè de kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísidé nè bènùmmù (725).

³⁴ Kè Sedikoo eì kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

³⁵ Kè Senna eì kàbe mbo sikàupísitàāti nè sikàusìkuò nè sipísitàāti (3630).

³⁶ Kè ikuò niùbè Yedaya naàmùnkù kàbe Sosuwee yaábí mbo sikàusìwei nè sipísìyiekè nè bètāāti (973).

³⁷ Kè Imee naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sipísìnùmmù nè bèdébè (1052).

³⁸ Kè Pasuu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

³⁹ Kè Adimmu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè tepíitè nè bèyiekè (1017).

⁴⁰ Defiibe nè Sosuwee nè Kadimiedi Odafia kè be yaábí mbo sipísìyiekè nè bènàà.

⁴¹ Kè Asafu naàmùnkù kàbe ríbo tekòutè nè sipísìdé nè bèni (128) beè do tú bedèmbè Kuyie ncîètè mièke.

⁴² Sadummu nè Atee nè Tadiməə nè Akubu nè Atita nè Sobaii beè kó ibí do tú bèè bàa Kuyie ncîètè kó yebòrè kè bè ríbo tekòutè nè sipísitàāti nè bèwei (139).

⁴³ Tisisa nè Asufa nè Tabaati beè kó tinaàmùnti kàbe do pī mmutōnyəəmmù Kuyie ncîètè mièke, ⁴⁴ nè Kedosi nè Siyaa nè Padonni be naàmùnti kàbe, ⁴⁵ Debannaà nè Akaba nè Akubu be naàmùnti kàbe, ⁴⁶ Akaabu nè Sammudaii nè Annani be naàmùnti kàbe, ⁴⁷ Kidedi nè Kasaa nè Edaya be naàmùnti kàbe, ⁴⁸ Edetisinni nè Nekoda nè Kasammu be naàmùnti kàbe, ⁴⁹ Usaa nè Pasiyaa nè Besaii be naàmùnti kàbe, ⁵⁰ Asina nè Məunimmu nè Nefusimmu be naàmùnti kàbe, ⁵¹ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri be naàmùnti kàbe, ⁵² Basiduti nè Məyida nè Adisa, ⁵³ Badikosi nè Sisedaa nè Tamasi be naàmùnti kàbe, ⁵⁴ Nesiasi nè Atifa be naàmùnti kàbe.

⁵⁵ Sadoməə kó betōmbè kó tinaàmùnti kàbe do tú: Sotaii nè Sofedeti nè Peduda be naàmùnti kàbe, ⁵⁶ Yaada nè Dadikonni nè Kidedi be naàmùnti kàbe, ⁵⁷ Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Ami be naàmùnti kàbe.

⁵⁸ Bəməu kè bèe wənné kəmbo sikəusitàāti nè sipísiwei nè bédébè (392).

⁵⁹ Bèè do ité Babidənni kékò nSedisadəmmu ke í nna kénáké weti weti kəbenke bè tumè Isidayəeribe. Bèè do bonní bè mbe Tedi-Mədəa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu nè Adanni nè Iməe. ⁶⁰ Dedaya nè Tobiya nè Nekoda be naàmùnti kàbe mbe kè bè ríbo sikəusikuə nè sipísìnùmmù nè bédébè (652).

⁶¹ Ikuə niübè mièke kè bèmabè ríbo: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kàbe. Badisidaii do tūtóté onitipòkù məu nwe kòò tu Kadaadi èi kou, kòò tūtóté de kó diyètìrì. ⁶² Kè bèe wammú o botí kó diyètìrì kémónté, kè bè bàa ikuə tōmmú. ⁶³ Kè kùmandáà bè bàa ke dò bè báá di bè pā mùu dii Kuyie kénkémúnè ikuə niùti bo beémme Kuyie nnè ikuə nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu.

⁶⁴ Bəməu kè bèe wənné kəmbo sikəupípisinàà nè sikəupísidé nè sikəusitàāti nè sipísikuə (42360), ⁶⁵ ke né mbúúti tidaati nè benitipotōmbè kè bembə ríbo sikəupísiyiekè nè sikəusitàāti nè sipísitàāti nè bèyiekè, (7337) kè benitidadəmbè nè benitipodəmbè, kè bembə ríbo sikəusidé (200). ⁶⁶ Kè sisēī ríbo sikəusiyiekè nè sipísitàāti nè sikuə (736), sāmmarímú nè sisēī dè wənné ke peité si kè si ríbo sikəusidé nè sipísinàà nè sìnùmmù (245). ⁶⁷ Kè yòyóbè ríbo sikəusinàà nè sipísitàāti nè bènùmmù (435) kè sāmmarímúbè ríbo sikəupísikuə nè sikəusiyiekè nè sipísidé (6720).

⁶⁸ Bè tūðke dii mōnni Sedisadəmmu ti Yiè nKuyie ncîètè kó dihei kè be cēī kó bekótibè mabèe pāmmú be yèmmè kó yepārè kè bè bo wēte kémaánè Kuyie ncîètè te fōtìrì. ⁶⁹ Kè bèe pā be wērímú māmè kè de kó yepārè ríbo yəəwèrè sikəupípisikuə nè tekəupíitè (61000), mēdítibii sikəupísìnùmmù (5000), yekəutéyaabòrè tekòutè (100).

⁷⁰ Ikuə niübè nè Defiibe nè betəbè bèe tu bedəmbè nè bèe bàa Kuyie ncîètè kó yebòrè nè bèe tu betōmbè te mièke, kè bèe kari yehəkè bè bè duə nyè kè Isidayəeribe səmbəe kari be ekè bè do te yè nè dimōnni.

3

Sosuwee nè Sodobabəedi bè wēte ke ímmè Kuyie mbáámmù

¹ Dibenni tánkù yiénwè mièke ke ś nyIsidayəeribe kəri be ekè ke dèe. Kè bèe wənné dinùu dimáà kətíi nSedisadəmmu. ² Kè Yotisadaki birə Sosuwee nè o tebií ikuə niübè təbè nè Sodobabəedi Seditieri birə nè o tebií kè bèe ité kémaá diwūōtənni Kuyie nyIsidayəeribe

tũ nkù kpéi nke bo kù fié iwũs̄ kù do duó nyìi kuó ku kóo t̄nt̄i M̄oyiisi kòo ì wàri ì yē ndè ndòm̄mè. ³ Bá n̄è bè do me ndém̄è dihei yembè kè bèe w̄te kémaá ti Yiè nKuyie ndiwũs̄t̄nni di do bo dii f̄t̄iri k̄éfié iwũs̄, dikũnweñni kpeyi n̄è kuyuoku kpeyi. ⁴ De kó dif̄nkúò kébaá ntitouti kó dibanni ti w̄ari ke ȳemmè k̄éfié Kuyie nyiwũs̄ bè do dò nké ì fiém̄è, dibanni kó yewe miéke bá dii yiè n̄è di kó iwũs̄ ì dò nkém̄m̄am̄è, ⁵ k̄éfié bè s̄s̄ fié ì bá dii yiè k̄étuò, k̄éfiénè otànkù p̄anwè kó dibanni kpeyi n̄è ti Yiè nKuyie nkó yebaa nteyè kpeyi. Ke né mbúúti be ȳemmè kó yep̄arè bè do kù p̄ammú yè. ⁶ Otànkù yiénwè kó diyè ketiri kè bèe keté bè bo nfeumè ti Yiè nKuyie nyiwũs̄ ke tuò mbá bè mu nyí d̄óu ti Yiè nKuyie n̄c̄f̄èt̄è kó dipũũ.

⁷ Kè bèe yietí idííti bet̄áciébè n̄è bedayaabè, kéduó ntidiiti n̄è menaà nnè mekùò nSit̄s̄ n̄è Tiiri eì k̄obe kè bè bo k̄ote Dimaa kéwaá ndetekperè kó ideí k̄é d̄è tannéní d̄am̄éeri, kè d̄èe cútè Safaa eì. Peresi kóo kp̄àti Siduusi weè do bè duó ndinùù kè bèe mè d̄ò. ⁸ Dibenni d̄érinnì do ndi n̄è bè t̄ùòkem̄è Sedisademmu Kuyie n̄c̄f̄èt̄è borè otànkù od̄eri miéke. Kè Sedobab̄eedi Seditieri bire n̄è Sosuwee Yotisadaki bire n̄è be tebií n̄è ikuó niùbè n̄è Defiibe n̄è Isidaȳeribe s̄ombe bèè do konní Sedisademmu, kè bèe keté mut̄ommú. Bè do t̄ãt̄é Defiibe miéke nke bedap̄ambè bèè m̄òke yebie nsip̄isid̄é sid̄é k̄ént̄o ke deèt̄inko, kè bè nni ti Yiè nKuyie n̄c̄f̄èt̄è kó mut̄ommú. ⁹ Mem̄me Sosuwee n̄è o bí n̄è o tebií Kadimīedi n̄è o bí n̄è Odaya kó ibí, kè bèe w̄ennè dinùù d̄imáà k̄enni Kuyie n̄c̄f̄èt̄è kó bet̄ombè kè Enadadi naàm̄unkù k̄obe Defiibe mbè teénnè.

¹⁰ Bemaribè d̄óu ndi m̄onni ti Yiè nKuyie n̄c̄f̄èt̄è kó dipũũ kè ikuó niùbèe dáátí ikuó yààti k̄enheu sihéú, kè Defiibe Asafu naàm̄unkù k̄obe t̄úót̄é tik̄apenti ke bo s̄ant̄en̄è ti Yiè nKuyie, Dafiti Isidaȳeribe kóo kp̄àti do ti w̄ari ke yē ndè ndòm̄mè. ¹¹ Kè bè ndiè ke s̄antí ti Yiè nKuyie nke kù d̄óunn̄è mut̄ommú kè bet̄obè c̄óu nke tú kù wennimu ke d̄ó Isidaȳeribe s̄áà. Kè ben̄it̄ibè bem̄ou yíutí ke s̄antí ti Yiè nKuyie mbè d̄óu mm̄è kpéi ku c̄f̄èt̄è kó dipũũ.

¹² Kè ikuó niùbè kus̄kù n̄è Defiibe kus̄kù bèè k̄oté ke do yà Kuyie n̄c̄f̄èt̄è ketitè, kè bembè nti yedabùò mbè d̄ounko dii m̄onni ti Yiè nKuyie n̄c̄f̄èt̄è kó dipũũ, kè bet̄obè bie yíutí. ¹³ Bè í nna ke bàte iyíutii n̄è yedabùò, d̄è do yiè ke d̄étírí mediè mme.

4

Sifube dootit̄obè do d̄óm̄è k̄écónnè mut̄ommú

¹ Kè Sudaa k̄obe n̄è Bensam̄e k̄obe kè be dootit̄obèe keè bèè konní Babid̄onni bè maám̄è ti Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe tũ nkù c̄f̄èt̄è, ² k̄éit̄é k̄ék̄ote k̄éyà Sodobab̄eedi n̄è Sosuwee n̄è beheik̄enk̄ót̄ibè mabè k̄é bè n̄aké ke d̄ò: Ti d̄ó ke di w̄enn̄en̄emu kè ti maá Kuyie n̄c̄f̄èt̄è, ti t̄ummu di kó Kuyie. N̄è Asidii kóo kp̄àti Edi-Adonni ti t̄oním̄è die nti kù feumu iwũs̄.

³ Sodobab̄eedi n̄è Sosuwee n̄è Isidaȳeribe kó bek̄ót̄ibè kè bèe bè n̄aké ke d̄ò: Dè báa yie nkè tí w̄ennè tínti n̄è d̄índi kémaá ti Yiè nKuyie nti tũ nkù t̄ec̄f̄èt̄è. Tíi d̄ò nké t̄è maá timáà. Peresi kóo kp̄àti Siduusi weè ti duó ndinùù.

⁴ Kè dihei k̄obe íté k̄écómmú ke bo ȳárik̄unne Sudaa k̄obe k̄ont̄i k̄é bè ãnnè kuf̄waá nkè bèe yóu mumarimù. ⁵ Kè bèe yietí Peresi kóo kp̄àti t̄ombè kè bè bo c̄ónnè nKuyie n̄c̄f̄èt̄è marimù kó mut̄ommú. Kè bè mme nh̄s̄ Siduusi kp̄àti tim̄ou miéke k̄étann̄enko Dariyuusi kpeti miéke.

Bè n̄akém̄è okp̄àti Aditakis̄esi Sifube kpéi

⁶ Okp̄àti Siduusi kp̄àti ketírí dii m̄onni ndi Sifube dootit̄obè w̄arimè dipátíri k̄éwátí Sudaa tenkè k̄obe n̄è bèè bo Sedisademmu.

⁷ Aditakis̄esi tu dii m̄onni Peresi kóo kp̄àti, kè Bisidammu n̄è Mitidedati n̄è Tab̄eedi n̄è be t̄ont̄it̄obè mabè, kè bèe ò w̄ari dipátíri n̄è Aramu eì k̄obe kó tináañti.

⁸ Kè Deummu kùmàndáà nè opátíwǎàti Simisaii kè bè múnke wǎri dipátíri okpààti Aditakisesi bèè bo Sedisadεmmu be kpéi nke dò:

⁹ Mí nkùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti nè titǒntitǒbè bèè bo Dinni èi nè Afadisataki nè Tadipedi nè Afadasi nè Edesi nè Babidǒnni nè Susi nè Dena nè Edammu de kó yehékè kǒbe, ¹⁰ nè ibotí tɛi okpààti diεwè Asinnapaa do pǐmúní bè ké bè kǎnne Sammarii nè kukó nhEfadati yàà kó yehékè tɛyè.

¹¹ Nte bè do wǎri dii pátíri kéduó nhokpààti Aditakisesi ke tú: Tínti a kó betǒmbè nè bèè bo kukó nyàà nè betǒbè, tǐ da wǎri di mpátíri, ¹² ke dǒ ké da náké kétú Sifube bèè iténí a cie ke konní Sedisadεmmu bè wète ke maámu dihéi dii do yete a kpɛti, dihéi yonkurì, bè ínkomu iduotí ke dammù ke bo dǒu ndipũ. ¹³ Okpààti, á nyé ke dǒ nkè bè wète ke di maá ke íi ndi duotí di nǐtìbè ténke í yóo nyietì dǎmpòò yoo dihéi kó idííti yoo tipotanti kpɛyi de mǎnnì a nyé ke dǒ nha èi cǐtɛmu. ¹⁴ Deè te tínti bèè tu a kpààtiyuu kǒbe ke da mǎkenè mɛtaummè dè í ti naati bè bo da sènkèrimè, deè te kè ti dǒ ké ti nda náké. ¹⁵ Kàa fié dihéi kó yepáte de kó benǐtìbè kó tináàntì kɛyà de kó dihéi do yetɛmu bekpààtìbè kpɛti kéndǎari bè í dǒ dè, bè baa yetírímu bekpààtìbè nè bè bomè, deè do te kè bèè pǎnte be èi. ¹⁶ Ti da náámmu ke tú kàa yóu kè bè wète ke maá dihéi ke íi nyiduotí a ténke í yó mmǎke ketenkè kukó nyàà.

Okpààti Aditakisesi bè tǎnnémè dipátíri

¹⁷ Mɛmme kòo kpààti wǎri ké bè tǎnné ke dò: Mí nhokpààti mǐi wǎri di mpátíri kùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti Simesaii, nè betǒntitǒbè bèè bo Sammarii nè betǒbè bèè bo kukó nyàà mǐi di dǎunko.

¹⁸ Dipátíri di n duǎnní di, bè di nni nkàammu ke n cǐí. ¹⁹ Kè n duó nkè bè fié yepáte ke sǒ nde kó dihéi nè di bomè di í yíe mbekpààtìbè kpɛti, ke àà yekpàrè bá dii mǎnnì ke yetírì bekpààtìbè. ²⁰ Bepkààtidiebè do buotɛmu Sedisadεmmu kémbaké kukó nyàà kó yehékè kè bè mbè yietì dǎmpòò nè ihɛikéndííti nè tipotanti kpɛyi. ²¹ Nè de kpéi duǎnnè ké bèè cǒnné mutǒmmú ke báa sǒtè mumarimù kénkémúnè m bo wète kéduómmè dinù. ²² Dí ndake ke báa wǎnnè de kó tináàntì kè mɛè dǎke de kó mɛcǎarimè bo nsǎké ke déúkú kè dè ti yonkenè tínti bekpààtìbè.

²³ Bè kàa ndii mǎnnì okpààti Aditakisesi wǎri dii pátíri kùmàndáà Deummu ìkè nè opátíwǎàti Simesaii nè betǒntitǒbè kè bèè ité mɛcǎá kékɔte Sedisadεmmu Sifube borè ke neinè behǎapǒmbè kécǒnné mutǒmmú nè muwǎrimù. ²⁴ Mɛmme Kuyie ncǐtè marimù kó mutǒmmú cǒrmúmè Sedisadεmmu, kéncómmú kè dè yàà tuǎkenè Peresi kóo kpààti Dadiyuusi kpàti benni déri.

5

Bè wète késǒtémè Kuyie ncǐtè kó mumarimù

¹ Kè Kuyie mpǎánáàntì náámbè Ido birɛ Sakarii nè Asee, kè bè mbè nàá nKuyie mpǎánáàntì Sifube bèè bo Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu. Kè bè bè nàá nKuyie ny-Isidayɛeribe tǐ nkù kùu bè baké kù bè nàké tì. ² Mɛmme Sodobabɛedi Seditieri birɛ nè Sosuwee Yotisadaki birɛ kè bèè ité kǎpǐ nKuyie ncǐtè mumarimù Sedisadεmmu mieke, kè Kuyie mpǎánáàntì náámbè bè bonè ke bè teénnè.

³ De mǎnnì kè kukó nyàà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betǒntitǒbè, kè bèè kɔte kébeke Sifube ke dò: We ndi duó ndinù kè di maà Kuyie ncǐtè ke íinko iduotí? ⁴ Di yètè tu ba díndi bèè maà dihéi ke íinko iduotí?

⁵ Kè Kuyie mme nní mbonè Sifube kó bekótìbè bá bè í cǒnné be tǒmmú, kè bè nsǎké mutǒmmú kékémúnè bè bo duómmè okpààti Dariyuusi yepáte kòo bè tǎnné o kpɛri de kó tináàntì ìnkè.

Sifube dootitabè wàri dùi pátiri ke duó nDariyuusi

⁶ Nte dipátiri kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betõntitabè bè do duó ndii pátiri Dariyuusi. ⁷ Nte bè do di wàri mèè botí: Okpààti diewè Dariyuusi ti da dõunkomu, mbo kè dè naati.

⁸ Okpààti ti dó ké da náké ke tú: Ti kòtemu Sudaa kòbe kó dikarì Kuyie ncīètè borè ke sò mbè maà Kuyie ncīètè nè yetárè ke commu yesānkè imarí cuokè ke pī mmutõmmú mesàà nkè mù kèrí. ⁹ Kè ti beke bèè ni mutõmmú, wèè bè duó ndinùù kè bè maà Kuyie ncīètè ke íinko dihei kó iduotí? ¹⁰ Kè ti bè biéké be yetè ke yè wàri ke bo yè nda duó. ¹¹ Kè bè ti tēíné ke tú, bè tu Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè ku kòbe mbe, kè be kóo kpààti diewè m̀ou weè do maá Kuyie ncīètè nè dimònni. ¹² Kè be yembèè càarè Kuyie nkùù bo keīnkè kè ku mieke bè yè, kè kùu duó nkè Kandee kòbe kóo kpààti Nebukannesaa wèè bo Babidõnni kòo bè pònte ke taunnè Kuyie ncīètè ké bè kònnè Babidõnni kè bè ntú tidaati. ¹³ Mem̀me okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke d̀ò bèè wète ké tè maá. ¹⁴ Kòò t̀uóté Kuyie ncīètè nenti mesòo nnè timáti péiti okpààti Nebukannesaa do t̀uóté ti Kuyie ncīètè mieke Sedisademmu kékònnè Babidõnni kétanne tebòcīètè, kòo ti duó Sesibasaa wèè tu be kóo kùmàndáà. ¹⁵ Kòò ò náké ke tú wèè t̀uóté de kó tinenti kékòtenè Sedisademmu Kuyie ncīètè borè kéwète ké tè maá te f̀òtiri. ¹⁶ Mem̀me kè Sesibasaa kòte ke pũ̀uté Kuyie ncīètè Sedisademmu kè bè kpaá ke tè maá, bá tè í dèè. ¹⁷ Okpààti kaa bo yie mbèè fié Babidõnni kóo kpààti kó yepáte kéyà kè nsà kòo kpààti Siduusi m̀enke do duó ndinùù ke d̀ò bèè wète kémaá Kuyie ncīètè Sedisademmu. Kè bè dèè okpààti, á ti náké a yèmmè d̀ommè de kó tináànti ínkè.

6

Okpààti Dariyuusi bè tēíné ti

¹ Mem̀me kòo kpààti Dariyuusii duó nkè bèè fié Babidõnni èi kó tinenti nè yepáte yèè t̀o dihei kó tináànti duó duó s̀ii c̀éi mieke, ² kéyà kupátikònkù makù Medii kó kutempè Ekibatanni èi kó tec̀kpetè matè mieke, kè kù cití ke wàri ke tú: Nte t̀ii d̀òò.

³ Okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke d̀ò: Bèè wète kémaá Kuyie ncīètè Sedisademmu te f̀òtiri te pũ̀u borè, kè bè nfeu Kuyie nyiwũs te mieke, bèè tè maá kè te cómmè m̀bo métiribè sipísitããti, mep̀kùmè mèè máá. ⁴ Bèè cónné titápièti icuó itããti tidabèeti kucus kùmáá, okpààti kó ditou kó idíiti iì yó nyietì te marimù kó idíiti. ⁵ Kè dèè tukúnè Kuyie ncīètè kó tinenti, mesòo nkpeti nè timáti péiti kpèti okpààti Nebukannesaa do t̀oní ti Sedisademmu kékònnènni Babidõnni bèè ti tēíné Sedisademmu Kuyie ncīètè bá kùù nenkù ku f̀òtiri.

⁶ De kó difònkúò kè okpààti Dariyuusii wàri dipátiri kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betõntitabè ké bè náké ke d̀ò: Di bá mbè kòónnè. ⁷ Yóunè Sifube kóo kùmàndáábè nè Sifube kó bekótibè kè bè mpī mbe tõmmú kémaá Kuyie ncīètè te f̀òtiri. ⁸ Nte di yó mpī mmèè botí mumarimù kó mutõmmú: Díndi kukó nyáà kòbe di kó dihei kó ditou di yietì d̀ampòò kè iì taà, di yó nyi nyietì betõmbè ke báá kũnté. ⁹ Kè di ndake kènduò nyikuó niubè dè bè bèkú dè bá d̀ii yie. Yenaadapàà nnè yepedakè nè yepedabe bè yó nfeu dè Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè ke tuò, kè nkù pãánnè tidiiti nè mukókúú nnè menàà nnè mekúò. ¹⁰ Kè di nfeu Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè iwũs ke tuò, ku d̀ake dó yèè pãrè kufõku kpèye ké nkù bàánnè okpààti kpéi, wenwe nè o bí kè bè nfòu. ¹¹ Kè wèè yete de kó dinùù bèè deite o cīètè kó kudóú kóò t̀õnné kòo cīètèè naá nditápuò. ¹² Kòò kpààti m̀ou yoo kubotí makù yete n d̀ou ndii nùù, ke di pèénnè ke pònte Kuyie ncīètè Sedisademmu bè yu dè ku yètiri, Kuyie nku mómmønku ku yóó ò poté. Mí nhokpààti Dariyuusi m̀ii d̀ou nde kó dinùù ke di d̀ò nkédòò weti weti.

¹³ Memme kè kukó nyàà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betõntitabè kè bèe tũnne okpààti Dariyuusi dǎú ndìi nùu weti weti.

Bè do kpetémè Kuyie ncīètè pàntè

¹⁴ Kè Sifube kó bekótibè biè nsaké be tǎmmú kéntũ Kuyie mpǎãnáànti náam̀bè Ido bire Sakarii nè Asee bè do bè nàké tì, kédeè Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù cīètè mumarimù kù do bè nàké ke yè ndè ndòmmè. Nè Pèresi tenkè kó bekpààtibè Siduusi nè Dariyuusi nè Aditakisesei bè do bè duó ndìi nùu. ¹⁵ Kè bèe deè Kuyie ncīètè mumarimù okpààti Dariyuusi kpàti benni dikuónni, otànkù bè tu wè Adari * o yiè tǎãnni. ¹⁶ Isidayeeribe nè ikuó niùbè nè Defiibe sǎmbe nè betabè bèè do ité Babidǎnni kékonní Sedisademma, kè bèe ànné dibanni, kényǎnkunè diwèi bè maámè Kuyie ncīètè ke deè. ¹⁷ Kè bèe fíe ku cīètè kpetímù kpéi yenaadakè tekòutè (100) yepedakè sikòusidé, (200) yepedabe sikòusinàà (400), kényiènè yebòdakè tepíitè nè yèdéè Isidayeeribe bá kùu wuò kó meyei ncīém̀mè kpéi. ¹⁸ Kòo kanne ikuó niùbè be tǎnti be tǎnti nè Defiibe sǎmbe bè dǎ nkémpĩ mmèè botí Kuyie ncīètè mieke mutǎmmú Sedisademma. Kè bè ntũ nti wǎri Mǎyiisi páte mieke ke yè ndè ndòmmè.

Bè baámmè diyentébanni

¹⁹ Dibenni pànni kóo tǎnkù ketiwè kó diyie tepíitè nè dinaanni bèè kó dimàà do konní Sedisademma kè bèe baá ndiyentébanni. ²⁰ Ikuó niùbè nè be tebíi Defiibe kè bèe wènné kédǎò mewénkùmè kó ikuó kéwénkunne bemáà kéfíe diyentébanni kó iwũs bèè konní Babidǎnni be kpéi nnè bemómmǎmbe be kpéi, ²¹ kè bèe wènné kédí diyentébanni kó mudii nè bèè do tú tidaati Babidǎnni ke konní, nè bèè do kpaá dihei kényatenè bemáà yehékè teyè kǎbe dǎori mèè yei, kéwammú ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù. ²² Kè bèe sǎoté kémbaà mpéèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti be kó dibanni ke nyǎnkunè diwèi ke dǎ yewe yèyiekè. Ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè dǎmmè mesàà nkékááké Asidii kóo kpààti yèmmè kòo bo bè teennè Kuyie bembè Isidayeeribe bè tũ nkù cīètè marimù.

7

Ikuó niùti Esitadasi kó tináànti

¹⁻⁶ Pèresi kóo kpààti Aditakisesei kó tikpàti mieke nke oniti bè tu wè Esitadasi ò konnímmè Babidǎnni. Ò do tú ikuó niùti dièwè Anǎ kó kufuku kou mǎu nwe. Weè peité Pinasi kè Pinasii peité Abisuaa kòo peité Bukii kè Bukii peité Uusii kòo me ntó peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayoti kè Medayotii peité Aitubu kè Aitubuu peité Sadaki, kòo peité Sadummu, kè Sadummuu peité Idikiya, kè Idikiya peité Asadia, kè Asadiaa peité Sedaya, kòo peité Esitadasi. Bè do bè pĩmmú kékonnè Babidǎnni, kè wèe wète kékonní Sedisademma. Esitadasi do tú wèe yé wènwè Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kuó, kù do duó nyi Mǎyiisi. Kè Kuyie nní nhò bonè kéduó nkè Pèresi kóo kpààti ò duó nwè ò beké dèè kó dimàà. ⁷ Dè do tú okpààti Aditakisesei kpàti benni yiènni ndi Isidayeeribe mieke, kè ikuó niùbè mabè nè Defiibe nè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè nè bèè tu betǎmbè Kuyie ncīètè mieke bè tǎkénimè Sedisademma. ⁸ Dii benni yiènni kóo tǎnkù nummuwè mieke nke Esitadasi konnímmè Sedisademma. ⁹ Ò do ité Babidǎnni dibenni tǎnkù ketiwè kó diyie ketiri ndi, kè Kuyie nní nhò bonè kòo tuàke Sedisademma nè kusàakù otànkù nummuwè kó diyie ketiri. ¹⁰ Esitadasi do duó nho yèmmè mmè kénkaa ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ke dǎori ò yèmmè, kètié nyIsidayeeribe Kuyie nkuó nè ku tannò.

Okpààti Aditakisesei do duómmè mutǎmmú Esitadasi

* **6:15** Adari: Bè do kaa mmèè botí be kó betààbè nè ti kaammè yíe ndè í wè. Be kóo tǎnkù Adadi berínè ti kó betààbè odèri nè tǎãnwè de cuokè nke (dewannè nè tibènti de cuokè).

¹¹ Nte okpààti Aditakisesei do duó ndì pátíri Esitadasi wèè do tú ikuó niùti, ke wãũ Kuyie nkuó nè ku tannò ke dè tiè nyIsidayεeribe. ¹² Kè de kó dipátíri wàri ke tú: Mí nhokpààti diewè Aditakisesei mû wàri dipátíri ke da dɔu nfɔ̃ nhEsitadasi Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kuó niùti wèè ì wãũ.

¹³ N duómmu dinùù ke tú bèè kó dimàà bo n kó dikpààtiyuu mieke ke tú Isidayεeribe, ikuó niùbè yoo Defiibe ke dó kékò nSedisadεmmu bè bo na ké da neinè. ¹⁴ Mí nhokpààti nè nh èi kó betũmbè bèyiekè tũ wēnné ke da duónko Sudaa kabe tenkè Sedisadεmmu, kaa bo ya kè nsà kè bè tũ nKuyie nha tũ nkù kuó pátíri a tɔ̀ dì yēmmè. ¹⁵ Kaa bo ntɔ̀ mí nhokpààti nè n kó betũmbè ti yēmmè kó yepārè mesɔ̀ nnè timátì péitì ti pã dè Kuyie, kùù cĩètè bo Sedisadεmmu, Isidayεeribe tũ nkù. ¹⁶ A múnkεε cuónè Babidɔ̀nni kó kutempē nkabe ikuó niùbè nè cénkoo kabe duó nyèè pãrè kè yè bo kò nSedisadεmmu nKuyie ncĩètè kpéí, yèè tu timátì péitì nè mesɔ̀. ¹⁷ Nè de kó timátì péitì nti, a bii yóó doñnēmè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà nnè tidiitì nè menaà dèè ɔ̃ kɔ̀arenè, kaa dè tũ ndiwũɔ̀tɔ̀nni ñnkè Kuyie ncĩètè mieke Sedisadεmmu. ¹⁸ Timátì péitì nè mesɔ̀ ndèè bo nkpaá dí dè dɔ̀dɔ̀nè di dómè f̃ nnè a tebií kéntũ nKuyie di tũ nkù dómè. ¹⁹ Kuyie ncĩètè nentì bè da duó nti ku cĩètè tōmmú kpéí, ntɔ̀ ti ké kù duó nku cĩètè Sedisadεmmu. ²⁰ Kè demarè kpaá ke dò nkédɔ̀ Kuyie ncĩètè kpéí a baá okpààti kó didítítɔ̀ mieke ké dè dɔ̀. ²¹ Mí nhokpààti Aditakisesei m mómumu, mmũ duó ndinùù kukó nyáà kó sidíticēĩ simɔ̀ ke tú kè ikuó niùti Esitadasi Kuyie nkùù baké keĩnkè ku kuó wã̀ti di beke dèè kó dimàà dí dè nhò duó nke báá ɔ̀te. ²² Dí ò duó ntimátì péitì cidóòbè sikɔ̀upísitã̀ti (3000) tidiitì cidóòbè sikɔ̀upípisitã̀ti (30000), menaà nyedié nsikɔ̀upísìnàà (4000), mmekùò nyedié nsikɔ̀upísitã̀ti (3000), di pã mukókúú ndi dó dè mmamè. ²³ Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù béi ndì nùù ku kó benitibè dò nkè di dɔ̀dɔ̀mu nè tikɔ̀nyauti, kè dèe yie nkè ku mieke báá ti do, mí nnè m bí nè n kpààtiyuu. ²⁴ Nte dinùù teri n di duó ndi: Ikuó niùbè nè Defiibe nè bedembè nè bèè bàa yebòrè di bá mbè cɔ̀ú dàmpòò nè ihèikèndíitì nè tipotanti kpɛyi, bèè kó dimàà pĩ mmutōmmú Kuyie ncĩètè.

²⁵ F̃ nha mómumu Esitadasi, nè Kuyie nda duó mmèè cii mmieke á ãnné Kuyie nkuó wã̀bè nè bebeémbè bèè yó mbekùnè kukó nyáà kó benitibè bemɔ̀. Bèè kó dimàà yé Kuyie nkuó kè bémabè í ì yé dí ì mbè tié. ²⁶ Kè wèè yete ke í tũnne Kuyie nha tũ nkù kó ikuó yoo mí nhokpààti kpɛyi, bèe yṹ nho to, kòò dò nkékuɔ̀mu, bèe ò kù. Kè bè bo ò dènnε o kabe cuokè bèe ò dènnε, kòò bo yietímu wèe yietí, kè bè me mbo ò kpetínnému bèe ò kpetínné.

Esitadasi sãntemè Kuyie

²⁷ Kè Esitadasii sãnte ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie n yembè do tũ nkù yètiri ñdeu. Kuù ãnné okpààti meyēmmè ò bo déúkùnnemè ku cĩètè tēè bo Sedisadεmmuu. ²⁸ Kuù duó nkòo kpààti nè bèè tu o kó betũmbè nè bèè tu bekperíbè o kpààtiyuu mieke kè bè n dɔ̀ mesàà. Mí m mómumu nkè m múnkεε túóté tikɔ̀nyauti, ke yé ti Yiè nKuyie nni mbonēmè. Memme kè n tíi nyIsidayεeribe kó bekótíbè kè bè n neinè kékonní.

8

Bèè do neinè Esitadasi kékò nSedisadεmmu

¹ Kè Esitadasii béi nke dɔ̀: Nte tũ naàmùnti kabe do n neinè n yitè dii mɔ̀nni ke nkũnti Sedisadεmmu okpààti Aditakisesei kó dimònni. ² Bèè tu:

Kedisɔ̀mmu Findee naàmùnkou

nè Etamaa naàmùnkou,

Danniyεeri nè Atuusi Dafiti naàmùnkù kou,

³ nè Sekanniya nè Padosi naàmùnkù kabe nè Sakarii kaku kè bè r̃bo bemɔ̀u benitidaabè tekòutè nè sipísìnùmmù (150), ⁴ nè Pasati-Mɔ̀abu naàmùnkù kabe nè Ediyoyennaii naàmùnkù kabe nè Sakarii naàmùnkù kabe kè bè r̃bo benitidaabè sikɔ̀usidè (200).

⁵ Sekanniya Yasiyeedi naàmùnkù kou Satuu yaàbí kè bè r̀mbo beməu sikəusitāāti (300).

⁶ Adinni naàmùnkù kəbe, Ebeedi Sonnatāā yaàbí, kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìnùmmù.

⁷ Edammu naàmùnkù kəbe Yesayaa Atadii yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìyiekè.

⁸ Sefatia naàmùnkù kəbe Sebadia Mikayeedi yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìdé.

⁹ Soabu naàmùnkù kəbe Abudiasi Yeyeedi yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sikəusidè nè tepíítè nè bèni (218).

¹⁰ Yedomiti naàmùnkù kəbe Yosifia yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè tekòutè nè sipísìkuò (160).

¹¹ Bebaii naàmùnkù kəbe Bebaii yaàbí kè bè r̀mbo beməu benitidaabè sipísìdé nè bèni.

¹² Asikadi naàmùnkù kou Akatanni yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè tekòutè nè tepíítè (110).

¹³ Adonnikammu naàmùnkù kəbe bètāāti bèè do tú besám̀p̀óbè Edifedee nè Yeiyeedi nè Semmaya kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìkuò.

¹⁴ Bikibaii naàmùnkù kou Utaii nè Sabudi yaàbí kè bè r̀mbo beməu benitidaabè sipísìyiekè.

Esitadasi nè o kəbe bè bàátímè ke bo w̄eteni Sedisademmu

¹⁵ Məm̄m̄e kè n tí mbenitibè kukó nkùù p̄ũ̀ ñke kər̀i Aafa eì ku borè kè ti ndè bo ke d̀ò yewe yètāāti, kè n w̄eì benitibè nè ikuò niùbè bá n yí nyà Defii wuə nkəbe. ¹⁶ Məm̄m̄e kè n t̄ò nkè bèe yúni bekótibè Ediesee nè Adiyeeeri nè Semmaya nè Edunatanni nè Natāā nè Sakarii nè Mesudammu k̄eyíènè Yoyadibu nè Edinatāā t̀ò, bedé beè do tiè nKuyie nkuò. ¹⁷ Kè m̀ bè t̄ò Kasifia kóo kpààti Ido borè nè o tebí ke d̀ò bèe bè nàké kè bèe duənní betōmbè bèè bo ti teennè mutōmmú Kuyie nti t̄ũ nkù c̄f̄ètè mieke. ¹⁸ Kè Kuyie nní nti bonè, kòo ti duənní Sedebia, onitì w̄èè m̀əke meyèmmè. Ò do tú Madi bí kó d̀em̄arè nde Defii birè, Sakəbu yaàbirè nè o bí nè o tebí kè bè r̀mbo benitidaabè tepíítè nè bèni. ¹⁹ Kè bèe yíènè Asabia nè o nantè Yesaya Medidaa birè nè o yaàbí, kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìdé. ²⁰ Dafiti nè bekpààtibè t̀òbè bè do t̄āātè bè kè bè r̀mbo benitibè sikəusidè nè sipísìdé (220) kè bèe bè duə nDefiibe, kè bè bo mbè teennè mutōmmú Kuyie nc̄f̄ètè mieke kè bèe w̄əri be yètè.

²¹ D̄ende Aafa kó kukó mborè n d̀óummè menùboúmmè kó dikàt̄ir̄i kè ti bo bou ndinùù kékék̄unne timáà Kuyie nyìkè, kè ti c̀emmu nnaati kè tí tuəkenè diw̄èi, tínti nè ti c̄f̄i kəbe nè ti kperè. ²² Ifei iì do m̀ bonè m̀ bo bekemè okpààti behāā̀p̀ənsāndèèbè kè bè ti cíe, ké nti k̄anké ti dootit̀òbè. Ti do die nkénák̄emu okpààti ke d̀ò: Kuyie nh̄o mbonèmu bèè kù waà, kè bèè kù yete ku mieke diek̄ee do be ñnkè. ²³ Məm̄m̄e kè tí bou dinùù k̄ekuónnè Kuyie, kè kùu c̄utè ti báamm̄i ké ti teennè.

²⁴ D̄e kó dif̄ōnkúò kè n t̄āātè ikuò niùbè mieke bekótibè tepíítè nè bèdébè k̄eyíènè Sedebia nè Asabia nè be tebí mieke benitibè tepíítè. ²⁵ D̄ende be ìkè m̀ bennémè timátì péitì nè mesə nnè tinenti okpààti nè o t̄umbè nè o eì kó bekótibè nè Isidayeeribe bèè dè bo bè do p̄āmmú yèè p̄ārè Kuyie nc̄f̄ètè kp̄eí. ²⁶ Kè dè r̀mbo timátì péitì tónni sipísìdé, timátì péitì kó tinenti sààti tónnibè bètāāti mesə ntónni bètāāti. ²⁷ Yesəb̄ə sipísìdé kè yè donku m̄annè medít̄ibii ntekəupíitè (1000) nè disəw̄ũ̀ kó ibòòke idél kè ì wenni ke mieti ke d̀onnè mesə nsààmè kè ì donku kper̄ni. ²⁸ Kè m̀ bè nàké ke d̀ò: Bè di c̄ā́n̄é m̄èè botí kè di tú ti Yiè nKuyie nkəbe ke p̄i nku tōmmú, tinenti bè múnke ti c̄ā́n̄ému kè tí tu ti Yiè nKuyie nkper̄ti, kè bè tí p̄īnnè Kuyie ndi yembè do t̄ũ nkù tōmmú. ²⁹ Dí nti t̄ə mesàà nkè tí t̄uòkenè Sedisademmu ké tí bennè ikuò niùbè diebè nè Defiibe nè Isidayeeribe kó bekótibè ìkè, ké tí d̀óu nSedisademmu tí Yiè nKuyie nti t̄ũ nkù c̄f̄ètè mieke.

³⁰ Məm̄m̄e ikuò niùbè nè Defiibe kè bèe túótè d̄e kó timátì péitì nè mesə nnè tinenti bè bennè tí ké nti t̄ə k̄etuəkenè Sedisademmu Kuyie nti t̄ũ nkù c̄f̄ètè.

Bè k̄etémè nè bè t̄uòk̄emè Sedisademmu

³¹ Dibenni t̄ānkù ketiwè kó diyie tepíítè nè did̄er̄i yiè ndi ti do itémè Aafa kó kukó mborè k̄enk̄əri Sedisademmu. Kè Kuyie nní nti bonè kuce ké nti k̄anké ti dootit̀òbè nè beyóóbè bo tí dintémè kuce, ³² kè tí tuəkení Sedisademmu ke d̀ò yewe yètāāti ke ompu. ³³ Diyie naanni yiè kè tí bennè timátì péitì nè mesə nnè tinenti Kuyie nc̄f̄ètè mieke, kè tí dè duə nyikuò

10

Sifube bètimè bè do tùóké bèè nitipòbè ibotí tèi mieke

¹ Kè Esitadasi nnínkú Kuyie nc̄ètè ìkè ke kuò nke kù bàá nke dáanko be yei, kè Isidayeeri be còmú o borè dit̄n̄ni péu benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ke kuò ntin̄n̄niet̄i. ² Mem̄me Edammu bire Yeyedi kó debire Sekanniya nàkémè Esitadasi ke dò: Kuyie, ti cààremu ti tùókémè benitipòbè ibotí tèi ì bo di nhèi mieke i cuokè ke puoke, nè mem̄me kuce kpaá bomu tínti Isidayeeri be ti kpéi. ³ Ti dò nkétúóté met̄āāt̄imè mm̄e Kuyie nȳikè kébeti ti cuokè ibotí tèi kó benitipòbè ti tùóké bè nè be bí kéntū nhokót̄i Esitadasi nè bèè m̄ake Kuyie nti tū nkù kó kufōwá mbè bo ti duó nd̄i n̄u. Ti yó ntū Kuyie nkuó yemmè mm̄e. ⁴ Á íté kécómú! F̄ò te de kó mut̄ōmmú a bá nȳèkù ti bo a f̄nkúò ndi, p̄i mm̄ut̄ōmmú.

⁵ Kè Esitadasii íté kécómú kédúó nkè ikuó niùbèe parikè. Kè Defibee parikè kè Isidayeeri be bem̄ou parikè ke dò, bè yóó d̄ōmmu Sekanniya do béi nti. ⁶ Kè Esitadasi íté Kuyie nc̄ètè borè, kékate kéta Ediasibu bire Yoananni dieku k̄eyié mbá ò í ndi, ò me nyí nȳa menie, k̄o yemmè cààrè meyei n̄ho k̄obe bèè yenté ke konní bè d̄ò mè kpéi.

⁷ Kè bèe p̄èkè Sudaa tenkè mieke nè Sedisad̄emmu Sifube bèè kó dim̄à konní be kpéi nke d̄ò, bèe tíi nSedisad̄emmu. ⁸ Bekp̄ààtibè nè beh̄eik̄enk̄ót̄ibè kè bèe tāāté ke tú: Kè yewe yēt̄āāti p̄ēt̄é kè wèè í k̄ōtení met̄iimmè bèe ò d̄enne Isidayeeri be mieke k̄étúóté o k̄ere.

⁹ De m̄ōnni kè Sudaa k̄obe bem̄ou nè Bensamee k̄obe kè bèe tíi nSedisad̄emmu yewe yēt̄āāti yenye mieke ot̄ānkù ow̄eínwè kó diyie sip̄isidé, kè benit̄ibè bem̄ou nt̄ikú Kuyie nc̄ètè ke k̄peut̄i nè de kó tin̄āānti kpéi nè fet̄aaf̄e nīumè. ¹⁰ Kè ikuó niùti Esitadasii íté kè bèe nàkè ke d̄ò: Di cààremu di tùóté d̄e ibotí tèi kó benitipòbè kè de kó meyei nȳlè met̄ēmè ìnkè. ¹¹ Di m̄ōnni bant̄ēnè di cààr̄imè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù ìkè, kéd̄ò kù d̄ómè k̄eyatenè dim̄à ibotí tèi k̄obe bèè bo di nhèi mieke kébeti i kó benitipòbè di tùóké bè.

¹² Benit̄ibè bem̄ou bèè do t̄ikú kè bèe p̄èkè ke d̄ò: Ti dò nkéd̄ōmmu a béi nti. ¹³ Ti né sūmu kè dè w̄ète ke tú diȳō, ti báá na k̄embo ditowá, dè me nyí tú diyie dim̄à kó mut̄ōmmú yoo yèd̄é, ti í sénni tínti bèè bo de kó meyei mm̄ieke. ¹⁴ Ti kó bekp̄ààtibè m̄bo die nnè ti kó yeyètè, bèè kó dim̄à tùóké benitipòbè ibotí tèi mieke kè bèe nk̄ōriní di bèe k̄éété yèè we, k̄enneínè be ekè kó bekót̄ibè nè bebeémbè, kè ti nk̄ém̄m̄unè Kuyie ndo ti yè kèe mieke de kó meyei nk̄p̄éi nkè bo bonkemè.

¹⁵ Kè Asayedi bire Yonnatanni nè Tikifa bire Yasia kè beè máà yete de kó tin̄āānti, kè Mesudammu nè Sabetaii Defii wū nkou kè bèe bèe k̄ōnné. ¹⁶ Bá nè mem̄me kè Isidayeeri be d̄ò bèe do tāāté ti kè ikuó niùti Esitadasii tāāté sic̄ēi kó bekót̄ibè bá t̄èe c̄ēt̄é k̄ew̄ari be yètè, kè bèe kari ot̄ānkù p̄ínwè kó diyie ketir̄i ke bo yà de kó tin̄āānti. ¹⁷ Dibenni ter̄i k̄oo t̄ānkù ketiwè kó diyie ketir̄i do ndi bèe d̄èemè bèè do tùóké ibotí tèi kó benitipòbè de kó tin̄āānti.

Bè b̄at̄emè bèè do tùóké ibotí tèi kó benitipòbè

¹⁸ Ikuó niùbè mieke nte bèè do tùóké ibotí tèi kó benitipòbè be yètè: Sosuwee naàm̄unkù mieke Yotisadaki yaábí nè be tebíi, Maseya nè Ediesee nè Yadibu nè Kedadia. ¹⁹ Kè bèe béi benit̄ibè bem̄ou ìkè ke d̄ò, bèe bo beti be pobè, k̄éf̄éúté dipedaà meyei nh̄ūt̄im̄u kpéi. ²⁰ Im̄ee naàm̄unkù k̄obe Ananni nè Sebadia ²¹ Adim̄mu naàm̄unkù k̄obe Maseya nè Ediya nè Semmaya nè Yeyedi nè Usiya ²² Pasuu naàm̄unkù k̄obe Ediyoyennaii nè Maseya nè Isimayeri nè Natanneyedi nè Yosabadi nè Edasaa.

²³ Defii naàm̄unkù k̄obe: Yosabadi nè Sim̄m̄eii nè Kedaya kè bet̄òbè ò yu ke tú Kedita yoo Petayaa nè Yeuda nè Ediesee.

²⁴ Kè bed̄embè kó kut̄ōnkù kou m̄bo wèe tu Ediasibu, bèè bàa Kuyie nc̄ètè, kè be kó kut̄ōnkù k̄obe m̄bo beè yètè tu: Sadummu nè Ted̄emmu nè Uudi.

²⁵ Isidayeeri be s̄ambe mieke nte bèè do tùóké ibotí tèi kó benitipòbè Padosi naàm̄unkù k̄obe Adammia nè Isiya Madikia Minyaminni nè Edeasaa Madikia t̄ou nè Bennaya.

26 Edammu naàmùnkù kɔbɛ: Matanniya nè Sekanniya nè Yeyeedi nè Abudi nè Yedemɔti nè Edii.

27 Satuu naàmùnkù kɔbɛ: Ediyoyennaii nè Ediasibu nè Matanniya nè Yedemɔti nè Sabadi nè Asisa.

28 Bebaii naàmùnkù kɔbɛ Yeoananni nè Ananniya nè Babaii nè Atidaii.

29 Bani naàmùnkù kɔbɛ Mesudammu nè Maduki nè Adaya nè Yasubu nè Seadi nè Yedamɔti.

30 Pasati-Mɔabu naàmùnkù kɔbɛ Adina nè Kedadi nè Bennaya nè Maseya nè Matanniya nè Besadedi Binnuii Manansee.

31 Adimmu naàmùnkù kou Ediesee nè Isia nè Madia nè Semmaya nè Simmeɔɔ,

32 nè Bensamee nè Maduki tɔ̀u nè Semmadia.

33 Asummu naàmùnkù kɔbɛ, Matennaii nè Matata nè Sabati. Edifedee nè Yedemmaii nè Manansee nè Simmeii.

34 Bani naàmùnkù kɔbɛ, Madaii Amudamu nè Uyeedi,

35 nè Bennaya Bedeiyà nè Keduii.

36 Wanniya nè Medimɔti nè Ediasibu,

37 nè Matanniya nè Matennaii nè Yasaii,

38 nè Banni nè Binnuii nè Simmeii,

39 nè Sedemia nè Natanni nè Adaya.

40 Makinadebairi nè Sasaii nè Sadaii.

41 Asadedi nè Sedemia nè Semmadia.

42 Sadummu nè Amadia nè Sosefu.

43 Nebo naàmùnkù kɔbɛ, Yeiyeedi nè Matitia nè Sabadi nè Sebina nè Yadaii nè Yoyeedi nè Bennaya.

44 Bembɛ kó dimàà tu bèè do tùóké bembɛ ibotí tɛ̀i kó benitipòbè. Kè bèmabè kɔbɛ bè piénè ibí.

Nɛemii Di mpátírì tǒ tǐi náàntì

Nɛemii kó dipátírì ti náá nNɛemii kpéi nke, wèè do tú okpààti Aditakisési kóo tǒntì diewè. Kòo kǎbe mabèe kò nSedisadɛmmu kɛwɛtɛní kóo nàké Sedisadɛmmu èi domè kè dè dò mmesémmè kòo tì kèè kòo yèmmèe cààrè mediè. Mèmmè kòo mǎo kuce okpààti ke bo kò nkéyà Sedisadɛmmu do mèè botí, ke bo wɛtɛ kémaá iduotí kémaánè dihei.

Nɛemii kǎnyauti kpéi ndo te kè kuduotí maá kédeè, dè do ò yóunèmu mediè, ke yé be dootitǎbè do bomèmu ke dǎ kɛpaa mmutǒmmú, kòo ndake be kpéi nke yáúkunko betǒmbè kǒntì, kè kuduotí kó mumarimùu deè yewè sipísìnùmmù nè yèdèè mièke.

Nɛemii do dǎ kètũntemu kuduotí kupànkù ò maá kù kó dibanni, kèbenke bè dò nkémpĩ mmèè botí Kuyie ncĩètè nè bèè pĩ nte mièke mutǒmmú, nè bè bo ndakemè teom̀pùtè yiè kpéi.

Di mpátírì náàntì dúo ke dòmmè

1. Okpààti Aditakisési pǎmè Nɛemii kuce kòo bo kò nképààrè Sedisadɛmmu 1:1-2:10
2. Bè wɛtɛ ke maámè Sedisadɛmmu kó iduotí 2:11-7:72
3. Esitadasi kàammè Kuyie nkuó pátírì kè Sifube banté bè yeténèmmè Kuyie 8-10
4. Nɛemii do pĩ mmùu tǒmmú tɛmù 11-13

Bè nàkémè Nɛemii Sedisadɛmmu kpeti dòmmè

¹ Okpààti Aditakisési kpàti benni sipísidé kperi mièke nke, otǎnkù bè tu wè Kiside* o mièke, ke sǎ mmí Akadia birɛ Nɛemii kè m bo diheidiè Susi mièke. ² Kè n tebite Ananni íténi Sedisadɛmmu Sudaa tenkè kékɛtɛní ke neínè benitìbè mabè, kè m bè beke sifube bèè do tú tidaati ke kònkò be kpeti dòmmè, nè Sedisadɛmmu kpeti dòmmè. ³ Kè bè n tɛ́nné ke dǎ: Tidaati tǐi kònkò ke bo Sudaa tempɛ mmièke bè bo mesémmè diemè mièke nke nè ifei dieyì. Sedisadɛmmu kó iduotí pǎntɛ pǎntemu, kè yecàkè yèè do kpetí dihei kó yebòrè kè yè cǒútè.

Nɛemii kuǎnnèmmè Kuyie nSifube kpéi

⁴ N kèè dii mǎnni de kó tináàntì kénkari ke kuà, ke dǎ yewe péu kè n yèmmè cààrè mediè nkè m bou dinùu kénkuǎnnè Kuyie nkunku kùu bo keĩnkè ke tú: ⁵ Áú! N Yiè nKuyie nfǎ nwèè bo keĩnkè, fǎ nwèè deu kè ti da dé, fǎ nwèè pĩ mmetaummè a dònnèmmè a kǎbe, ke kuà mmesémmè bèè da dǎ ke pĩ nha tannò, ⁶ wɛtɛní m bíékè, kénté kékeè n da kuǎnnè dii dabònni, n da báámmu keyènkè nè kuyie a kó betǒmbè Isidayɛeribe kpéi, ti bantému meyèi ntínti Isidayɛeribe ti dǎd mè. Mí nnè n yembè ti cààrèmu. ⁷ Ti da cààrèmu mediè, ti í tũnnemè a tannò nè a tié nnè a kuó a duó ndè a kóo tǒntì Mǎyiisi. ⁸ Kuyie ndentɛní a do nàké dii nùu a kóo tǒntì Mǎyiisi dii tu: Kè ti yete a kpeti a bo ti cíe nkè tí ta ibotí tɛi mièke. ⁹ Kè ti me nwɛtɛní a borè ke tũnne a tannò ke dǎori yè yèmmè, bá kè dè sǎ nti cìété ke bo itemmànke, a bo wɛtɛ ké ti tí ndibòrì a tǎáté di ke dǎ a yètìrì ndè yu. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti tú a tǒmbè mbe, a nitìbè, fǎ ti deeté nè a kó tikpeti nè a wɛrímú diemù. ¹¹ Áú! N Yiè nKuyie, kénté mí nha kóo tǒntì, n da báámmè, a kó betǒmbè tǎbè bèè da dé, bè da báámmè, dǎd n da mǎú tì, yóu kòo kpààti n kénté.

De mǎnni mǐi do tú wèè yaurí okpààti menàà nkòò yǎ.

2

Bè pǎmè Nɛemii kuce kòo bo kò nSedisadɛmmu

* **1:1** Kiside: Bè do kaammè betǎàbè nè ti bè kaammè de í wɛ. Be kóo tǎnkù Kiside berínè ti kó betǎàbè tepítè nè oketiweè nè tepítè nè odèrì de cuokè nkè (diyosèè nè mewaanaà nde cuokè).

1 Okpààti Aditakisesei kpàti benni sipísidé kperi miéke bace, otánkù bè tu wè Nisāā* o miéke, ke sò ndè tu n kó mēfiè mme m bo duómme okpààti menaà. Kè n túóté menaà ké mmè yauri okpààti, kè n yèmmè cààrè, mè mu nyí cààrè diyie mari o ìikè. 2 Kòo kpààti m beké ke dò: A yèmmè cààrè nè ba? A kònti baa naatimaà? Yáà tìmatì tii da kóónnè?

Kè n kōmbùàtì do mediè. 3 Kè nhò nàké ke dò: Okpààti mbo sáà! N yèmmè bo yīme ke báá cààrè dihei n yembè kūrì di pònte dii mōnni kè yecàkè yèè kpeti dihei kó iduotí kè yè còuté? 4 Kòo kpààti m beké ke dò: A yèmmè dòmmè?

Nè n yèmmè miéke kè m bántè Kuyie nkunku kùù bo keīnkè, 5 kébéinnè okpààti ke dò: Okpààti kàa bo yie nké n dōò diwèi, mí nha kóo tōnti, m pā kuce kè n kote Sudaa tenkè n yembè kūrì dii ei kéwēte ké di maá.

6 Kòo kpààti m beké ke dò: A dó kémante kè dè mmamè? A bo wētení òmmōnni?

Ke sò nhonitipokpààti kàri koò pèkénè, kè nh ò nàké m bo wētení dii mōnni, kè dè nhò sànnè, kòò yie nke dò: Kote. 7 Kè n yí ke dò: Okpààti kàa bo yie nhá n duó nyepáte yèè bo nte kè kukó nyáà kóo kùmàndáàbè n yóu kè m pēēté kētuake Sudaa tenkè, 8 ké n duónnè dipátiri teri m bo duó ndi Asafu wèè bàa fí nhokpààti a tie nkòo n duó nyidei kè n dōòné yecàkè, yèè bo kpetinnè tecēkpetè tèè tākénè Kuyie ncīètè nè dihei kó kuduotí nè n cīètè n yó mbo tè.

Kòo kpààti yie nke yè nni nduó nke yé Kuyie ndo m bonèmmè kè n dōòri mesàà. 9 Mèmmè kè n tuake kukó nyáà kóo kùmàndáàbè borè ké bè duó nyepáte. Okpààti do duó nkè behāāpòmbè iwēi yembè nè besāndèèbè kè beè n cíe. 10 Odoniibe boti kou Sāmbadaa nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amōō ei, kè bèe keè òmòu kàtenimè ke bo tūnte Isidayeribe kpeti, kè dèe bè yonke mediè.

Nɛemii cemmè Sedisademmu ke pààrè iduotí

11 Kè n tuake Sedisademmu kémmeke yewe yētāāti, 12 bá m mu nyí nàké òmòu Kuyie nyē n dōò ti Sedisademmu, kéité keyènkè kédeke nsāmmarímú kè benitibè mabè n cíe, feḏḏe mafè do í ti nēinè kè dè í tú n do deke wèè sāmmarímú. 13 Mèmmè n yitèmmè keyènkè kéye kubiriku bíékè kó dibòri ke kété kénwetí musīmmù binte nè dibòri bè tu di tikùti kó dibòri, kénwéite mesàà Sedisademmu kó iduotí kénsó nyi dùute duute kè yecàkè cùó. 14 Kè n kété kēpēēté tebinte kó dibòri kénwetí okpààti kó kubinku, kè n dèke wèè sāmmarímú ténke í mpètè mēfiè nke bo pēēté. 15 Kè n yóu kētūnne dikondaa kébóu, keyènkè kēmáà bace, ke wéite kuduotí mesàà kékote kētūnne kubiriku kó dibòri kékonní.

16 Bèè baké dihei be kóò mòu do í yé n kòte kè nè m pī mmù. M me mmu n do í nàké tìmatì Sifube nè ikuó niùbè nè beheikènkótibè nè bekótibè sòmbe, òmòu do í yé n kòte kè. 17 Dè mōnni ndi m bè nàkémè ke dò: Wénténè ti bo mēè sémmè miéke, Sedisademmu domu ke naá ntidobontì, kòo bōrè kó yecàkè cùó. Kàtenèni kè ti maá Sedisademmu kó iduotí ke ténke bá mbo ifei miéke.

18 Mèmmè m bè nàkémè Kuyie ndo m bonèmmè ke n dōò mesàà, nè okpààti do m béinnè mēè botí. Kè bè dò: Íténè kè tí maá dihei!

Kè tí íténè tikōnyauti ke bo pī mmutōmmú. 19 Mèmmè Sāmbadaa Odoniibe boti kou nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amōō ei, nè Adabube boti kou Kesemmu, bè ti sènkèrimè ké nti daú ke náá nke tú: Di dōòri ba dende, di dó kéyete okpààti kpeti ntaà?

20 Kè m bè tēnnè ke dò: Kuyie nkunku kùù bo keīnkè kù yóo ti teennèmu, tínti ku kó betōmbè, ti itimu ke bo maá dihei. Di í mōke ketenkè Sedisademmu miéke, di í mōke kuce, òmòu í yé di kpéi Sedisademmu miéke.

* 2:1 Nisāā: Bè do kaammè betāābè nè ti bè kaammè dè í wē. Be kóo tánkù Nisāā berinè ti kó betāābè otāánwè nè onaanwè de cuokè nke (tibènti nè dinótōōri de cuokè).

3

Sifube wète ke maámè Sedisadammu kó kuduotí

¹ Kè ikuó niùtì diewè Ediasibu nè o tebií ikuó niùbè tǎbè kè bèe maá bè tu dè ipe kó dibòrì, kè dì kǎuté, kécónné dicàù kó ideí, kèdeè kètũntè kuduotí kéntǎ kétuǎkenè ditou bè tu dì tekǎutè. Kè bèe sǎoté kétuǎkenè ditou terì bè tu di Ananæedi, kèdeè kè kù kǎuté. ² Bè kó difǎnkúò kè Sedikoo kǎbæe sǎoté, bè kó difǎnkúò kè Immuri birè Sakuu sǎoté. ³ Bè kó difǎnkúò kè Asennaa bíi maá bè tu dè siyĩ kó dibòrì kécónné ticádǎoti kéǎnnè yecǎkè kó ideí nè de kó yekpetínyè. ⁴ Bè kó difǎnkúò kè Akikoti birè Udiya birè Medemǎtii sǎoté. O kó difǎnkúò kè Mesesabæeri birè Bedekia birè Mesudammuu sǎoté. O kó difǎnkúò kè Baana birè Sakǎbuu sǎoté. ⁵ Bembæ kó difǎnkúò kè Tekoaa èi kǎbæe sǎoté. Kè bè kó bekótibè í ntũnnè bèè bè ni mutǎmmú bèè bè nǎá ntì, káyete mutǎmmú.

⁶ Bè kó difǎnkúò kè Paseyaa birè Yoyada nè Besodia birè Mesudammu kè bèe sǎoté kédǎò dicàù ketirì, kèdeè kécónné dicàù kó ideí nè de kó ipǎàti nè yekpetínyè. ⁷ Bè kó difǎnkúò kè Kabaǎð èi kou Medatia nè Medonniibe botí kou Yadonni kè bèe sǎoté nè Kabaǎð èi kǎbæe nè Misepaa èi kǎbæe. Kukó nyàà diyìè tǎa kèè bíékè kóo kùmǎndǎà kǎbæe do mbæ. ⁸ Bè kó difǎnkúò kè Adaya birè Osiyæeri wèè do tú mesǎo nkóo máátì kòò sǎoté. O kó difǎnkúò kéfeí Ananniya wèè do tú tihúúntì kóo dǎòrìwè. Bè do dèè bè tǎmmú Sedisadammu duotí pǎkè dìi bòrì ndi. ⁹ Bè kó difǎnkúò kè Uuri birè Edefayaa sǎoté, wèè do baké Sedisadammu èi kó dikéè. ¹⁰ Kè wenwee feí Adumafu birè Yedayaa, kòò sǎoté kénwetí o cǎtèè ìikè, kéfeí Asabunniya birè Atuusi. ¹¹ Bembæ kó difǎnkúò Adimmu birè Madikia nè Pasati-Mǎabu birè Asubu kè bèe sǎoté kétuǎkenè yepǎpũnnétuo kó mekentímè. ¹² Kè bèe deè kéfeí Adoesi birè Sadummu wèè do baké Sedisadammu kó diheí kó dikéè terì wenwe nè o nitipobí. ¹³ Anunni nè Sandoaa èi kǎbæe kè bembæ me ntó sǎoté kubiriku kó dibòrì bíékè bèè do kù maá kécónné yecǎkè kó ideí nè de kó ipǎàti nè yekpetínyè, kénsǎké kétuǎkenè bè tu dè tikùtì kó dibòrì. ¹⁴ Bè de nkǎǎ nkè Edekabu birè Madikia sǎoté, wèè do baké Beti-Kedemmu kó diheí, wèè do kù maá kécónné yecǎkè kó ideí ipǎàti nè yekpetínyè.

¹⁵ Bè kó difǎnkúò kè Kǎdi-Osee birè Sadummu wèè do baké Misipaa kó diheí, kòò sǎoté kémaá dibòrì bè tu dì tebinte kó dibòrì kè dì pĩ nkécónné yecǎkè kó ideí nè ipǎàti nè yekpetínyè, kémaánè Sidoe kó kubiriku okpǎàtì kó mupérímù také kéntǎ kétuǎkenè yedætisǎkè yèè kǎrìnè Dafiti èi. ¹⁶ Ò de ndǎú nkè Asibuku birè Neemiaa túóté, wèè do baké Beti-Tisuu èi dikéè kéntǎ kétuǎkenè Dafiti kó kufǎti borè, kéntǎ kétuǎkenè kubinku bè do keú kù kǎpǎtè kétuǎkenè bèè bàa okpǎàtì bè kó tecǎtè. ¹⁷ Bè kó difǎnkúò kè Defiibe wuu nkou Bani birè Deummu nè o kǎbæe kè bèe sǎoté kédǎú, kè Asabia wèè do baké Keidaa kó diheí dikéè kòò sǎoté o èi kó mefiè. ¹⁸ Kè wenwee dǎú, nkè Enadadi birè Binnuii tebiteæ sǎoté. Wèè do baké Keidaa kó diheí terì dikéè. ¹⁹ Kè wenwee feí Yesuaa birè Asee wèè do baké Misipaa, kòò sǎoté kénwetí ditennì bè dǎòrì dè tikpǎrìmentì, kéntǎ kétuǎkenè iduotí maá dè. ²⁰ O kó difǎnkúò kè Sabuyii Baduki birèe sǎoté nè tikǎnyauti kétúóté iduotí màá dè kéntǎ kétuǎkenè ikuó niùtì diewè Ediasibu cǎtèè bòrìnúù. ²¹ Bè kó difǎnkúò kéfeí Akikoti birè Udiya kó debirè Medemǎti, kòò túóté Ediasibu cǎtèè bòrìnúù kéntǎ kétuǎkenè te mànkú.

²² O kó difǎnkúò kè ikuó niùbè bèè yènnì yehækè yèè tǎkénè Sedisadammu kè bèe sǎoté. ²³ Kè bembæe dǎú nkè Bensamæe nè Asubu kè bæg sǎoté bè cǎi ìikè. Bè kó difǎnkúò kè Ananniya birè Maseya kó debirè Asadia sǎoté o cǎtèè ìikè. ²⁴ Kè bembæe feí Enadadi birè Binnuii, kòò túóté Asadia cǎtèè píkù tekù kéntǎ kétuǎkenè iduotí màá dè nè i kentímè. ²⁵ Kè bembæe feí Usaii birè Padadi, kòò túóté kuduotí kentímè kétuǎke okpǎàtì cǎtèè kó ditou dièrì dìi benké ke tǎkénè dikpetíntou kó ditowǎà. Kè wenwee feí mPadosi birè Pedayaa ²⁶ nè bèè teénnè Kuyie ncǎtèè tǎmbè bèè ã Ofèri èi, kè bèe túóté dibòrì bè tu dì menie nkó dibòrì dìi bo diyìè yìèní kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè ditou dìi benké. ²⁷ Kè Tekoaa èi kǎbæe sǎoté ditou dièrì dìi benké di ìikè, kéntǎ kétuǎkenè Ofèri duotí.

28 Kɛ̀ ikuó nìùbèè sɔ́tɛ̀ sisɛ́ĩ kó dibòrì kó mɛ́fíè, bá wè kòo nwetì o cǐɛ̀tè. 29 Bɛ̀ kó difɔ̀nkúò kè Imɛ̀ɛ̀ birɛ̀ Sadaki mɛ̀ ntó sɔ́tɛ̀ kénwetì o cǐɛ̀tè, kéféi nSekanniya birɛ̀ Semmaya wèè do tú diyìè yìèní kèè bíékè kó dibòrì kóo bàrì, kòò tó sɔ́tɛ̀. 30 Kè wenwee deè kéféi Sedemia birɛ̀ Ananniya nè Tisadafu birɛ̀ dèè do tú dɛ̀kuónnè nè Anunni, kè Bedekia birɛ̀ Mɛ̀sudammuu sɔ́tɛ̀ kénwetì o cǐɛ̀tè. 31 Kè wenwee deè kéféi Madikia, wèè do máátí mɛ̀sɔ̀ nkó tinɛ̀ntì, kòo túótɛ̀ bèè teé mbèè pǐ nKuyie nɛ́ɛ̀tè miɛ̀kɛ̀ mutɔ̀mmú nè bɛ̀potambè bɛ̀ cǐĩ kó mɛ́fíè mmèè wetì dibòrì bè tu dì Mifikadi, kénɛ̀tɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kɛ̀nɛ̀ ditou diɛ̀rì dìi bo mɛ̀kɛ̀ntímè. 32 Bèè tu tisɔ̀nɛ̀ntì kó bɛ̀máábè nè bɛ̀potambè kè bèè túótɛ̀ dikèè sɔ̀nni kénɛ̀tɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kɛ̀nɛ̀ bè tu dè ipɛ̀ kó dibòrì.

Sāmbadaa nè Tobiya bè dómè képaá nkuduotí kó mumarimù

33 Mɛ̀m̀mɛ̀ Sāmbadaa kèè m̀è ti maámè kuduotí kòo miɛ̀kɛ̀ɛ̀ pɛ̀ikɛ̀ kécóútɛ̀ mɛ̀diè kòò ti sɛ̀nkèrì tǐnti Sifubɛ̀, 34 kénnáá nɛ̀ho kɔ̀bɛ̀ nè Sammarii kó bɛ̀hǎǎpòmbè kɛ̀ tú: Dɛ̀ kó bɛ̀sǐntɛ̀nìtìbè dǎ̀rì ba? Ti yóu kè bè nɛ̀sókè kɛ̀ pǐ ndɛ̀ kó mutɔ̀mmú kè mù dèèà? Diyìè dìmáà kó mutɔ̀mmú dǎkɛ̀. Yɛ̀tǎ̀rè yèè diɛ̀ nke còútɛ̀, bè bo na kɛ̀wɛ̀tɛ̀ kɛ̀yíi ndɛ̀ kó tidobontì kɛ́fíè nKuyie nyiwũ̀à?

35 Dè do ś nTobiya Am̀oniibɛ̀ botí kou wèè bo Sāmbadaa borè, kébéi nke d̀ò: Yóunè kè bèè maá! Kè tɛ̀kpamòtè dèkɛ̀ dɛ̀ kó kuduotí kùù maánè yɛ̀tǎ̀rè kù dotimu.

36 Dɛ̀ m̀ònni kè m̀ bántɛ̀ Kuyie nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nwéntɛ̀ bè ti sɛ̀nkèrì m̀è, yóu kè yɛ̀sǎ̀mbè bè ti sǎ́ nyèè do bɛ̀ yɔ̀ ìnkè, yóu kè bèè bè pǐr̀m̀m̀ú kékònnè diheì tɛ̀rì kè bèè naá ntidaatì kédì ifeì. 37 Báá bè cǐé, báá ùtè bɛ̀ yɛ̀i, bè ti cààrèmu tǐnti bèè maá kuduotí.

38 Mɛ̀m̀mɛ̀ kè ti maá kuduotí kè kù tũ̀ntɛ̀ kɛ́fitɛ̀ kè mɛ̀okùmè mɛ̀è máà nkpaá kũ̀mm̀ú. Bɛ̀nìtìbè do pǐ mmutɔ̀mmú nè bɛ̀ yèmmè mɛ̀m̀ou ndi.

4

1 Sāmbadaa nè Tobiya nè Adabubɛ̀ nè Am̀oniibɛ̀ nè Asidodiibɛ̀ bè kèè dìi m̀ònni ti maámè kuduotí kɛ̀ ɲ́tí yɛ̀f̀tè kɛ̀ fité, kè bɛ̀ miɛ̀kɛ̀ɛ̀ pɛ̀ikɛ̀ mɛ̀diè. 2 Kè bèè wènnè bɛ̀m̀ou kɛ̀ bo kɔ̀tɛ̀ní kédò Sedisademmú kóò càkɛ̀. 3 Kè tí kuónnè Kuyie nkéwaá mbèè bo mbaa diheì kuyie nnè kɛ̀yènkè, kè bè báá tanní. 4 Kè Sudaa kɔ̀bɛ̀ náá nke tú:

Bɛ̀tɔ̀mbè òumu!

Dèè pùò nkè dè dɛ̀u,

ti báá na kémaá kuduotí kédèè.

5 Kè ti dootitòbè biɛ̀ náá nke tú: Bè í yó ndakɛ̀ ti kpéi nkè, tí bè do kè bè kùò kè mutɔ̀mmú paà.

Nɛemii duóm̀mè bɛ̀tɔ̀mbè tikpàr̀ɛ̀nti

6 Sifubɛ̀ bèè bo ti dootitòbè èkè fitímè kè bè nkɔ̀r̀iní kuce m̀ɛ̀péu kɛ̀ ti náá nke tú: Bè kèr̀inímu tipùtì tim̀ou kɛ̀ bo ti do. 7 Mɛ̀m̀mɛ̀ kè nh oo nhoo mbenitìbè kuduotí f̀nkúò yɛ̀f̀tè miɛ̀kɛ̀ kè bè tũ̀nnɛ̀ bɛ̀ naám̀untì d̀ò ndòmmè, kè bè ntɔ̀ bɛ̀ se nè bɛ̀ kpǎ̀à nnè bɛ̀ tǎ̀nnè. 8 Kè n yà kuf̀wáá mbè bomè kɛ́ítɛ̀ kɛ̀pǐ̀kè kénákè diheì kó bɛ̀kótìbè nè bɛ̀bɛ̀émbè nè bɛ̀sɔ̀mbɛ̀ kɛ̀ d̀ò: Di bá mbè yǐ̀kù, dɛ̀ntɛ̀nɛ̀ní Kuyie ndi tũ̀ nkù kpɛ̀ǹnimè kè bè kù dé, kpannè di tɛ̀bíi kpéi nnè di bí kpéi, initidaaì nè initipòì nè di pobè nè di cǐĩ.

9 Mɛ̀m̀mɛ̀ kè ti dootitòbèè kèè ti kèè m̀è bɛ̀ kpéi, kɛ̀bantɛ̀ Kuyie nɛ̀àkɛ̀mè bɛ̀ d̀ó kédòò tì. Dɛ̀ m̀ònni kè tí wɛ̀tɛ̀ kuduotí borè bá wè kòo sɔ́tɛ̀ o tɔ̀mmú. 10 Kè tí túótɛ̀ dɛ̀ kó diyìè nè yɛ̀wɛ̀ yèè kpaa ní, kè bɛ̀tɔ̀mbè dikèè dìi nní mpǐ mmutɔ̀mmú, kè dikèè tɛ̀rì tɔ̀ yɛ̀kpǎ̀à nnè tidòp̀iitì nè dɛ̀tǎ̀nnè kɛ̀ dáátí yɛ̀mátìyáàbòrè, kè bɛ̀kpààtìbè còmmú Sudaa kɔ̀bɛ̀ f̀nkúò. 11 Kè bɛ̀maribè mmaà, bèè bè duà ntítàtì kè bè mpǐnnè mutɔ̀mmú siǹou s̀imasì masì kè sitesì tɔ̀ tikpàr̀ɛ̀nti. 12 Kè bɛ̀maribè mmaà kɛ̀ yì yɛ̀sɛ̀, kè ditǎ̀tɛ̀hèu yìè ncòr̀mmú m̀ píkù. 13 Kè n náké

bekótíbè nè bebeémbè nè benitìbè sɔmbe ke dɔ: Mutǎmmú deumu kuduotí í sénní kè ti dò nti bíékè ti bíékè òmòu í tókénè otòu. ¹⁴ Kè di bo kuù píkù ke kèè ditãteheù kuómmè, dí tí nkékɔtení ti borè, Kuyie nti tũ nkù yóó kpámmu ti kpéí.

¹⁵ Mémme kè ti ní mpĩ mmutǎmmú kukũwentóo nè keyènkè, ti miéke kè dikéè ní nto yekpãã. ¹⁶ Kè n náké bèè ni mutǎmmú ke dɔ: Bá wè nè o kó ditĩnnì bè ní nyié nSedisademmu miéke ke ní nti baa keyènkè, kè dè wenté bè mpĩ mmutǎmmú. ¹⁷ Mí nnè n tebíi nè n kó betǎmbè nè ti bàribè bèè ti neínè, òmòu í ndèi o yààti, bá wè kòò mpikú kukpàrinenkù o nòutè youte.

5

Nɛemii yetemè Sifube bo wète kénfěũnkómè be tebíi

¹ Diyie mari kè Sifube mabè, benitidaabè nè benitipòbèè íté kénséi mbe tebíi mediè. ² Ke bè nàá nke tú: Tínti nè ti bí ti sũmu initidaaì nè initipòì dí ti duó ntidiiti kè tí nyo nke fòùnè. ³ Kè betòbè tu: Dikònnì òò tanní kè ti duó ndepaa nde nè ti kó titebiiti nè ti cěi kè bè bo ti duó ntidiiti. ⁴ Kè betòbè tu ti ò ndò nkéyietí okpààti dàmpòò képentemu ké bè yietí ti paa nnè fínyĩ kó detie. ⁵ Ti me ntu meyĩ mmémáà kabe mbe, be bí í pětè ti kpeyi, nè memme kè ti dò nkéduó nti bí initidaaì nè initipòì kè ìi naá mbe kó tidaati. Ti bí initipòì maì naámmu be kó tidaati kápĩ mbe tǎmmú. Ti í mǎke ti bo yĩmè, ti paa nnè fínyĩ kó detie, betòbè beè dè tieke.

⁶ N kèè dii mǎnnì de kó tináànti kè dè n yonke mediè. ⁷ Kè meyèmmè mamè n tanní kéndò n kpànnè dihei kó bekótíbè nè bebeémbè, ké bè nàké ke tú dè dómme kè di diinko di tebíi mesémmè. Mémme n yumè metíímmè diemè, ⁸ ké bè beke ke dɔ: Ti wète ke do nti tebíi bè do fíití sì betòbè cie, kè sì tu tidaati, kè di né wète ké sì fiiti di miékaà?

Kè bè ndò nkáré, òmòu í mpètè kébéi. ⁹ Kè m bè nàké ke dɔ: Di dǎari dè í wenni, di dò nkéndému Kuyie nkè dèe yie nkè ti báá ànné timáà ifei ibotí tei ìikè, ìi tu ti dootitabè. ¹⁰ Mí m mómumuò nnè n tebíi nè n kó betũmbè ti múnke do pèntemu benitìbè idíití nè tidiiti, ti dè mbè pã, ti báá bè beke de kó yebàà. ¹¹ Di do cuó bèè kó depaa mbè di bannè mèè kpéí, dí dè mbè těnné yie nyie. Be paa nnè be fínyĩ kó detie nnè odífè kperè nè be cěi nè be diiti nè menaábémmè nè məkùò di do bè pènte dè nè di do dó ké cǎnte dè. ¹² Kè bèe yie mbemou ke dɔ: Ti yóó dǎomu a ti nàké tì, ti bo bè těnné ti do cuó dè bá ti ténke báá bè beke dèmarè.

Mémme kè n tí nyikuó niùbè kéduó nkè bèe parikè benitìbè ìikè ke dɔ bè bo dǎò bè béi nti. ¹³ De kó difǎnkúò kè n kpááté n yaàyàri kébéi nke dɔ: Kè wèè í dǎò ò béi nti Kuyie nyóó ò kpááté mèè botí kóò dènnè o cǐtè kòo paa o kperè demou ke ténke bá mmǎke dèmarè. Ditĩnnì dimou kè di dɔ: Dè mme ndò.

Kè bèe sǎnte Kuyie nkè benitìbèe dǎò bè béi nti.

¹⁴ Nè n naámmè Sifube kóo kùmàndáà Sudaa tenkè okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísidè kperi miéke kèntò kétuǎkenni yebie nsipísitãati dè mǎke yie nyebie ntepiítè nè yèdèè mí nnè n kabe ti í beke bè dò nkéyietí dè kùmàndáà. ¹⁵ Bèè n niiténè ke naá nkùmàndáàbè be do fěũnkomu benitìbè ke békú idíití nè menaà nke cǎú dàmpòò medítibii nsipísinàà sinàà bá dii yiè, kè kùmàndáà kó betũmbè múnke nfěũnko benitìbè. Mí mme nyí dǎò dende kó dimàà n dé mèè kpéi nKuyie. ¹⁶ M pèinke do pĩmmu m mómumuò mmutǎmmú ke maà kuduotí, n kabe bemou bèè m bonè kè bè múnke pĩ mmutǎmmú. N yí donté òmòu kó kupaku kudonku sǎmpókù n tú mèè kpéi kùmàndáà. ¹⁷ Sifube kó bekótíbè nè bebeémbè bèè do yo n kó mudii bè do bo tekòutè nè sipísinùmmú (150) ndi ke né mbúútí bèè do iitini ibotí tei ìi ti tókénè i miéke ke kòriní. ¹⁸ Bá dii yiè n do òò donténè n kó idíití nyi fenààfè nè yepedakè məkùò nkpeye yekuò ke né yiénè sikoó. Yewe tepiítè menaà nyenaadó yenaadó. Bá nè memme n yí bè beke ke tú bè nni nyietí be dò nké n yietí dè kùmàndáà ke yé kuduotí kó mumarimù do tímè mutǎmmú cěémù mmu dihei yembè kpéi.

19 Áú Kuyie! M pĩ mmùù tōmmú benitìbè biè nkpréi mmù deumu, a báá yè n kpéi.

6

Bè maámè kuduotí kédeè

1 Bè nàké dii mōnni Sāmbadaa nè Tobiya nè Kesemmu Adabube botí kou nè ti dootitòbè ti maámè kuduotí ke dèè kè mēfiè mmamè í kpaá. Dè do s̄ m mu nyí cònné yecàkè kó idéi. 2 Sāmbadaa nè Kesemmu kè bèe tōnni kè bè n náké ke dō n kotoo kè tí máá Kefedimmu Onṛo biriku kénáké. Nè be yèmmè mièke ke né dō kè n dṛo meyèi. 3 Kè n tōnkoo kè bèe bè náké ke dō: M pĩ mmùù tōmmú í tú musānpómù, m báá na ké mù kūnné kékotoo ké bè yà, kè n yitè, mutōmmú yóó cómmúmu. 4 Kuce mēnàà bè n duōnnimè dipátiri kè di tṛo tináaṅtì timáá. Kè m múnke mbè tēnninko metēnnimè mēmáà. 5 Kuce mēnūmmù Sāmbadaa tōnnēnnimè o kóo tōnti dipátiri kè di fei, 6 ke wāri ke tú yehékè yemou kabè náammù kè Kesemmu nàá nke tú: F̄s̄ nnè Sifube s̄ombe di dō kébṛo nhokpààti nwe, kè deè te kàa maá kuduotí ke bo naá nSedisademmu kóo kpààti, 7 kè kanne ikuó niùbè bèe yóó p̄iéké Sedisademmu mièke a tùmè Sudaà kabè kóo kpààti. Okpààti yóó tì kèèmu. Deè te kè n tu á katení kè ti náké. 8 Kè nh ò tēnné ke dō: A me nnáké tì òmou wèè í tì béi, f̄s̄ yèmmè mè dō nkè f̄s̄ tì keuté ke náá. 9 Bè dō kédonné ti kōmbùòtì nti ke náá nke tú: Be kōntì bo yārike kè mutōmmúu cómmú.

N Yiè nKuyie nhá n kpénkūnne n tōmmú mièke.

10 Diyiè mari kè n kote Dedaya bire Semmaya borè Mētabeēdi yaàbire, ke yé ò do í namè kékateni m borè. Kòo n náké ke dō: Tí ta Kuyie ncf̄tè mièke, kékpetinné yebòrè, a dootitòbè bèe kōriní ke nyènkè ke bo da pĩ nkékuo. 11 Kè nh ò tēnné ke dō: M̄i kó kubotí í cokù, n keté ke í dō nkéta Kuyie ncf̄tè kénkpaá ke fòu. N yí tati.

12 N do bantému ke dō nhò nnàà ntìl nàaṅtì í bonni Kuyie mborè, ò tì nàá nTobiya nè Sāmbadaa bè ò yietí mēè kpéi nke. 13 Ò béi mmemme kè kufōwaá nkuù bo m pĩ nkè n dṛo ò yèmmè kéyeténè Kuyie, kòo na kēsīnkūnne n yètiri ké nh ānné ifei. 14 Kuyie nha báá yè Tobiya nè Sāmbadaa bè n dṛo dè, a múnke í yè Nṛodadia onitipòkù wèè nàá nha pāānāaṅtì nè betòbè bèè nàá nha pāānāaṅtì bè do dómè kédonné n kōmbùòtì.

15 Kuduotí kó mumarimù do dèè dibenni tānkù bè tu wè Edudi* kó diyiè sipísidé nè dinummuri ndi. Ti do maà kēmmōke yewe sipísinūmmù nè yédéè ndi. 16 Ti dootitòbè nè yehékè yèè ti fité ye kabè kèè dii mōnni ti maámè kuduotí ke dèè kè dèè bè di kè bè ti yote, kēbanté Kuyie nkuù ti niitè mē de kó mutōmmú.

17 De kó mēfiè mmièke Sudaà èi kó bekótibè nè Tobiya kè bè wāū betòbè yepáte mecāā mmecāā. 18 Kè Sudaà kabè péu nhò mōkenè metaummè ke yé ò do tùmè Sifube botí kou Adaa bire Sikanniya còkù nwe. Kòo bire Yoananni po Bedekia bire Mesudammù kóo sapàà. 19 Kè bè nhò s̄antí n yìkè ke t̄ou n nāaṅtì koò nàá. Mēmme kè Tobiya wāriní yepáte ke bo yārikūnne n kōntì.

7

Bè kànnemè bebàribè dihei kpéi

1 Kuduotí maá dii mōnni kédeè kè n cōnné yebòrè kó idéi nè yecàkè kédeè, bèe yó mbaa yebòrè nè beyendèmbè nè Defiibe kè bèe keté be tōmmú. 2 Kè n túóté n tebite Ananni kébaá nSedisademmu kētúóté Ananniya behāāpòmbè kóo kótí kòo mbaké tecēkpetè. Ò do tú onitì wèè dṛo wènwè ò béi nti ke dé Kuyie nkè dè p̄ēté besōmbe péu. 3 Kè m bè náké ke dō:

* **6:15** Edudi: Bè do kaammè betāābè nè ti be kaammè dè í wē. Be kóo tānkù Edudi berinè ti kó betāābè oniínwè nè oweínwè de cuokè nke (diyoffi nè kupōsēikù de cuokè).

Sedisadɛmmu kó yebòrè ní báá kpeté kè diyìè í tònkè, kuyuoku ké nyè kpetí. Bèè bàa yebòrè kè bè bo ke cómmú be karè bè karè. Kè m bè nàké ke dò bèe maá didènni bèè yó mbaa dihéi be kpéí, bá wè o kó dikarì mbo o cīètè ìikè. ⁴ Sedisadɛmmu èi do pèkèmu ke de, benitibè né í nsū di mièke, sicéĩ mu ndo í maá kédeè.

Bè kàammè Sifube bèè bo Sedisadɛmmu

⁵ Kè Kuyie nni mbéinnè kè n tí ndihèi kó bekótíbè nè bebeémbè nè benitibè sɔmbe. Kè n duó nkè bèe kaa mbenitibè kè n wénté bèe do niité kékonni Sedisadɛmmu be yètè wàri dii pátiri mièke káyà yeyètè yèè mè ntūnní.

⁶ Nte okpàati Nɛbukannesa kó dimònni bè do pīrmú bè kékònnè Babidònni, kè kusūkùu wète kékò nSedisadɛmmu Sudaa tenké, bá wè kòo kari o èi. ⁷ Bèè do neínè Sodobabɛedi kékònni bèè yètè tu yiè: Sosuwee nè Nɛemii nè Asadia nè Adammia nè Naamanni nè Mòdokaii nè Bidisanni nè Misipedeti nè Bikibaii nè Nɛummu nè Baana. Nte be naàmùnti dò ndòmmè.

⁸ Kè Padeosi naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè tekòtè nè sipísìyiekè nè bèdébè (2172).

⁹ Kè Sefatia naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísìyiekè nè bèdébè (372).

¹⁰ Kè Adaa naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnùmmù nè bèdébè (652).

¹¹ Kè Sosuwee nè Yoabu be yaàbire Pasati-Mòabu kó kunaàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sikòusini nè tepítè nè bèni (2818).

¹² Kè Edammu naàmùnkù kòbe ríbo tekòupítè nè sikòusidé nè sipísìnùmmù nè bèndà (10254).

¹³ Kè Satuu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusini nè sipísìnàà nè bènùmmù (845).

¹⁴ Kè Sakaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísikuò (760).

¹⁵ Kè Binnuii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnàà nè bèni (648).

¹⁶ Kè Bebaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísidé nè bèni (628).

¹⁷ Kè Asikadi naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sipísitāāti nè sipísidé nè bèdébè (2322).

¹⁸ Kè Adonnikammu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísikuò nè bèyiekè (667).

¹⁹ Bikibaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sipísikuò nè bèyiekè (267).

²⁰ Kè Adinni naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnùmmù nè bènùmmù (655).

²¹ Kè Esekiasi yaàbire Atee naàmùnkù kòbe ríbo sipísìwei nè bèni.

²² Kè Asummu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé nè bèni (328).

²³ Kè Besaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé nè bèndà (324).

²⁴ Kè Adifi naàmùnkù kòbe ríbo tekòtè nè tepítè nè bèdébè (112).

²⁵ Kè Kabaṣṣ èi kòbe ríbo sipísìwei nè bènùmmù (95).

²⁶ Kè Betideɛmmu nè Nɛtofaa kè de kó yehèkè kòbe ríbo tekòtè nè sipísini nè bèni (188).

²⁷ Anatati èi kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁸ Kè Beti-Asimmafeti èi kòbe ríbo sipísìnàà nè bèdébè.

²⁹ Kè Kidiya-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedoti kè de ekè kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísìnàà nè bètāāti (743).

³⁰ Kè Damaa nè Kebaa ke de ekè kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísidé nè òmàà (621).

³¹ Kè Mikimasi èi kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bèdébè (122).

³² Kè Betɛedi nè Aii kè de ekè kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bètāāti (123).

³³ Kè Nɛbo kó dihéi teri kòbe ríbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

³⁴ Kè Edammu tòu kó kunaàmùnkù kòbe ríbo tekòupítè nè sikòusidé nè sipísìnùmmù nè bèndà (1254).

³⁵ Kè Adimmu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé (320).

³⁶ Kè Sedikoo èi kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

³⁷ Dodi nè Adidi nè Onṣo ekè kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísidé nè òmàà (721).

³⁸ Kè Senaa èi kòbe ríbo sikòupísitāāti nè sikòusìwei nè sipísitāāti (3930).

³⁹ Kɛ ikuó niùtì Sosuwee yaàbire Yedaya naàmùnkù kɔbe r̄bo sikɔusiwei nè sipísìyiekè nè bètããti (973).

⁴⁰ Imɛɛ naàmùnkù kɔbe r̄bo tekɔupíítè nè sikɔusìnùmmù nè bèdébè (1052).

⁴¹ Kɛ Pasuu naàmùnkù kɔbe r̄bo tekɔupíítè nè sikɔusidé nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

⁴² Kɛ Abimmu naàmùnkù kɔbe r̄bo tekɔupíítè nè tepíítè nè bèyiekè (1017).

⁴³ Kɛ Defiibe kó kunaàmùnkù kɔbe ntú bie: Odefaa yaábí Sosuwee nè Kadimiédi be naàmùnkù sipísìyiekè nè bènàà.

⁴⁴ Kuyie nɛf̄ètè kó bedèmbè miɛke Asafu naàmùnkù kɔbe tekòtè nè sipísìnàà nè bèni (148).

⁴⁵ Bèè bàa yebòrè be miɛke Sadummu nè Atee nè Tadimɔɔ nè Akubu nè Atita nè Sobaii be naàmùntì kɔbe tekòtè nè sipísitããti nè bèni (138).

⁴⁶ Kɛ Kuyie nɛf̄ètè tɔmbè kó dit̄nnì kɔbe ntú bie: Tisisa nè Asufa nè Tabaw̄ti ⁴⁷ nè Kedosi nè Siya nè Padonni ⁴⁸ nè Debanaa nè Akaba nè Sadimaii ⁴⁹ Annani nè Kidedi nè Kasaa ⁵⁰ nè Edeayaa nè Edesinni nè Nɛkoda ⁵¹ nè Kasammu nè Usaa nè Paseyaa ⁵² nè Besaii nè Mɛunimmu nè Nɛfusesimmu ⁵³ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri ⁵⁴ nè Batisidouti nè Mɛidaa nè Adisa ⁵⁵ nè Badikosi nè Sisedaa nè Tema, ⁵⁶ nè Netisia nè Atifa.

⁵⁷ Sodomɔɔ kó betɔmbè naàmùntì kɔbe do tú bie: Sotaii nè Sofedeti nè Pedida, ⁵⁸ Yaada nè Dadikonni nè Kidedi, ⁵⁹ Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Amɔɔ.

⁶⁰ Bèè do tú Kuyie nɛf̄ètè kó betɔmbè nè Sodomɔɔ kó betɔmbè yaábí kè bèè w̄nné kɛmbo sikɔusitããti nè sipísìwei nè bèdébè (392).

⁶¹ Bèè do itè Babidɔnni kékonnì Sedisadɛmmu ke í nna kénáké be yaàribè yètè kébenke bè tumè Isidayɛeribe bèè do tú: Tedi-Mɛdaa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu-Adonni nè Imɛɛ ekè kɔbe. ⁶² Bɛmɔu kè bèè w̄nné kɛmbo sikɔusikuò nè sipísìnàà nè bèdébè (642). Dedaya nè Tobiya nè Nɛkoda be yaábí nyi mɛmmɛ.

⁶³ Ikuó niùbè miɛke kè bèmabè r̄bo ke tú: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùntì kɔbe. Badisidaii do t̄ótè Badisidaii Kadaadi eì kou kóo sapàà nwe kè bèè ò yu o yètiri. ⁶⁴ Kòo wammú o botí kɔbe pátiri miɛke o yètiri kémónté kè bèè bè dènnɛ ikuó t̄ómmú miɛke. ⁶⁵ Kè kùmàndàà bè nàkè ke dò: Bè báá di bè p̄ mùu dii Kuyie kénkémùnè ikuó niùtì bo beém̄mè Kuyie nnè ikuó nenti bè tu tì udimmu nè tumimmu.

⁶⁶ Isidayɛeribe bèè itè Babidɔnni ke konnì Sedisadɛmmu bè do bo sikɔupíísìnàà nè sikɔupísidé nè sikɔusitããti nè sipísikuò ndi (42360). ⁶⁷ Kè bèè nɛínè betɔmbè benitidaabè nè benitipòbè sikɔupísìyiekè nè sikɔusitããti nè sipísitããti nè bèyiekè (7337). Bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kè bè r̄bo sikɔusidé nè sipísìnàà nè bènùmmù (245), ⁶⁸ ke mɔkɛnè yòyòbè sikɔusìnàà nè sipísitããti nè bènùmmù (435). Sãmmarímú sikɔupísikuò nè sikɔusìyiekè nè sipísidé (6720). ⁶⁹ Kè dihei kó bekótibè mabèe p̄ammú yep̄arè kè bè bo maánè Kuyie nɛf̄ètè. Kè kùmàndàà p̄a yesɔwèrè tekɔupíítè (1000). Yebɔ bè bo mméínè yè meyĩ nsipísìnùmmù yekoutéyaàbòrè sikɔusìnùmmù nè sipísitããti (530) kè bè bo mp̄innè Kuyie nɛf̄ètè miɛke ikuó t̄ómmú. ⁷⁰ Beheikènkótibè do p̄ammú yèè p̄arè miɛke kè mesɔ nnì r̄bo yesɔwèrè sikɔupíísidé (20000) nè timátì péitì cidóòbè tekɔupíítè nè tekòtè (1100). ⁷¹ Kè Isidayɛeribe sɔmbe p̄a yesɔwèrè sikɔupíísidé (20000), timátì péitì cidóòbè tekɔupíítè (1000) nè yekoutéyaàbòrè sipísikuò nè yèyiekè ikuó niùbè kpéi.

⁷² Ikuó niùbè nè Defiibe nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè nè Isidayɛeribe miɛke bèmabè bèè p̄i mmut̄ómmú Kuyie nɛf̄ètè miɛke nè Isidayɛeribe sɔmbe kè bèè kari be ekè be ekè.

8

Esitadasi do kàammè Kuyie nkuó benitibè ìkè

Dibenni tǎnkù yiénwè mièke kè Isidayeeribe íténi be ekè bè do bo yèè mièke. ¹ Kè Isidayeeribe wēnné dinùù kétéí mbè tu dii bòri meniè nkó dibòri, kénáké ikuó wǎàti Esitadasi ke dò wèe túóténi Kuyie nkuó pátiri kù do duó nkè Mòyiisii wāri di. ² Mémme kè ikuó niùti Esitadasii túóténi Kuyie nkuó pátiri kè benitibèe tíi, mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà mǎke meyèmmè ke bo na kékeè, otǎnkù yiénwè kó diyie ketiri do ndi. ³ Dende dibòri bè tu di meniè nkó dibòri ò kàammè Kuyie nkuó pátiri ké ndi kàà ndikūnweñni kè diyie yàa cónnénè yeyo, kòo di kàà mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà dò nkéna kékeè. Bemou kè bè kémmú.

⁴ Bè do dǎd diwūstǎnni ndi nè ideí kè Esitadasi ndeke di ìnkè. Matitia nè Semma nè Annaya nè Udii nè Idikiya nè Maseya kè bè cómmú o bakù you. Pedaya nè Mikayeedi nè Madikia nè Asummu nè Asibadana nè Sekadii nè Mesudammu kè bè bo kucǎnku. ⁵ Kè Esitadasii pǐnte dipátiri benitibè bemou ìke, kè bèe di yà ke yé ò do cómmú de iitíre nde. Ó di pǐnte dii mǎnni kè bèe íté kécómmú. ⁶ Kè Esitadasii sǎnte Kuyie nkperikù kè benitibè bemou cóuté ke dǎ: Dè mme ndò. Kédo kénínkú késǐnnó ketenkè, ⁷ kéténi kécómmó Defiibe bèè do tú ikuó niùbè, kè bè mbè tiè Kuyie nkuó bè kàa nyi ìnkè, bèe Defiibe yètè do tú: Sosuwee nè Bani nè Sedebia nè Yaminni nè Akubu nè Sabetaii nè Odia nè Maseya nè Keitaa nè Asadia nè Yosabadi nè Annani nè Pedayaa. ⁸ Kè Esitadasi nkaa nKuyie nkuó pátiri kè dè feí ke ti wènkunko, ke náá mbenitibè ti tu mù, kè bè kèrmú.

⁹ Kè benitibè bemouu ti kèè nkétiitè yedabùò. Mémme kùmàndáa Næemii nè ikuó niùti Esitadasi nè Defiibe bèè do duò nyitié mbenitibè kè bèe náké benitibè ke dǎ: Bá nkuònnè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi.

¹⁰ Kǎtenè kédi tidiiti sààti kényà menaà nsààmè, kòo mǎu bo di cuokè ke í mǎke, dí ò toténè. Yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, di yèmmè báá caàrè, yóunè kè Kuyie ndi duó ndii wèi ntú di kó muwèrimú.

¹¹ Kè Defiibe mbáá mbenitibè ke tú: Cǐékénè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, báá yóunè kè di yèmmè caàrè.

¹² Mémme kè benitibèe kǎte kédi kényà menaà kèpāmmú be kǎbe tidiiti kè diwèi mbè bo mediè nke yé bè do kèèmmèu bè bè nàké ti.

Bè do baámmè titouti kó dibanni

¹³ Otǎnkù yiè déri yiè, beheikènkótibè nè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe tí nyikuó wǎàti Esitadasi borè kénwéi Kuyie nkuó pátiri ò bè kàa ndi kó tináañti. ¹⁴ Kè bèe yà ikuó pátiri Kuyie ndo duó nkè Mòyiisii wāri di mièke ti wǎrimè ke tú Isidayeeribe dò nkémbo titouti mièke nke otǎnkù yiénwè kó dibanni mièke. ¹⁵ Mémme bè yàmè ke dǎ bè dò nképǐkè yehékè yemou mièke nè Sedisadammu. Mémme kè bèe pǐkè ke dǎ: Dekenè ditāri kékōūni odifíe dikpǎà kou kó tifǎàti nè detie mbè tu dè míri de kó tifǎàti nè tipuonti nè tifǎpèùti, kédǎnnè ti wǎrimè.

¹⁶ Bè pǐkè memme kè Isidayeeribe yè kéwaanní tifǎàti, bá wè kòo dǎd kutouku o cǐtè dǎnkù nè o pérímú mièke nè Kuyie ncǐtè pérímú mièke, nè bè tu dii bòri meniè nkó dibòri borè, nè dibòri bè tu di Efadaimmu kperi di borè. ¹⁷ Isidayeeribe bèè do tú tidaati Babidōnni ke konní Sedisadammu kè bèe dǎd titouti bemou kémbo, ke yǎnkūnne diwèi mesàa, ke yé nè Nūnni birè Sosuwee kó dimōnni kèntǎ kètuǎkenni de yiè bè do í dōmè mebotí. ¹⁸ Kè bè nkaa nKuyie nkuó pátiri yewe yemou, kètuóté dibanni yiè ketiri kèntǎ kètuǎkenè disōnni. Kè dibanni mmǎke yewe yeyiekè kè diniñni ntú dibanni denni dii yiè, kè bèe ānnè metíimmè diemè ikuó yèmmè.

9

Bè kuónnèmè Kuyie nké kù nàké bè caàrìmè

¹ Mɛ̀m̀m̀e dɛ kóo t̀̀nk̀ù omáà miɛkɛ bakɛ diyìè sipísidé nè dinaanni yiè kè Isidayɛɛribɛɛ tí mbɛm̀əu kɛ bo boú dinùù kédáátí tif̀ò̀t̀ò̀ntí kɛp̀ũ mbɛ ỳə mutáá. ² Kè Isidayɛɛribɛ kó kubotí k̀əbɛɛ banté bɛ caàrìmè kécánnénè ibotí tɛi k̀əbɛ kénnáá nKuyie mbɛ caàrìmè nè bɛ yɛmbè k̀ɔ̀mɛ. ³ Kè bèè íté kécómmú, kè bèè kaa nKuyie nkuó pátíri kém̀m̀əkɛ tɛwɛbiètè mɛfitímè mètáãti, kédèè kè bèè sɔ̀tè kénnáá nKuyie mbɛ caàrìmè, kɛ d̀ò tɛwɛbiètè mɛfitímè mètáãti kɛ ninku kɛ kù bàá.

⁴ Kè Sosuwee nè Bani nè Kadimiɛdi nè Sebanniya nè Bunni nè Sedebia nè Banni nè Kenanni kè bèè deke diwũ̀t̀ò̀nni ìnkè kɛ bóútè kɛ̀nkè, kɛ bántè Kuyie nnè metammè kperímè. ⁵ Kè Defiibe Sosuwee nè Kadimiɛdi nè Bani nè Asabunniya nè Sedebia nè Odia nè Sebanniya nè Petayaa kè bèè bɛi nke d̀ò: Íténè kécómmú késánte ti Yiè nKuyie nkuù tɛ disãnni sáá.

Esitadasii bántèmè Kuyie

Kè Esitadasii bántè Kuyie nke d̀ò:
Kuyie nf̀ò̀ò̀ yètìrì dɛu kɛ d̀ò ntí nda sántí,
f̀ò̀ò̀ yètìrì p̀ɛ̀ɛ̀tè yɛsáã nyɛm̀əu,
f̀ò̀ò̀ tɛ disãnni.

⁶ F̀ó̀ nhamáà f̀ò̀ò̀ tu ti Yiè,
f̀ò̀ò̀ d̀ò̀̀ kɛ̀nkè nè d̀èè kó dimàà bo kɛ̀nkè miɛkɛ,
f̀ò̀ò̀ d̀ò̀̀ ketenkè nè d̀èè kó dimàà bo ketenkè miɛkɛ,
d̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì nè d̀èè kó dimàà bo o miɛkɛ.
F̀ò̀ò̀ tɛ dɛm̀əu kɛ dè f̀ò̀ù,
kɛ̀nkè kó bekperibè* ninku f̀ò̀ò̀ ìnkè kɛ da báá.

⁷ Ti Yiè nKuyie, f̀ò̀ò̀ tãátè Abaraammu
koò dènnɛ Uudi Kandee kó ketenkè koò yu kɛ yĩ Abarahammu.

⁸ Kɛ p̀ɛ̀ns̀rì o yèmmè,
koò d̀ò̀̀nè metaummè kɛ bɛi nke yĩ,
a bo ò duó nKannahã kó ketenkè,
Itiibe nè Am̀r̀iibe nè Pedisiibe nè
Sebusiibe nè Kidikasiibe bè bo kè,
kòo tiekɛ wenwe nè o yaábíó.
Kɛ d̀ò̀̀ a bɛi ntí kɛ yé a wetímèmu.

⁹ Kɛ yà ti yɛmbè f̀ɛ̀ũ̀r̀imè Esibiti
kékèè bɛ dabùò ntipèntí kóo d̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì p̀ɛ̀ɛ̀mmè.

¹⁰ Kɛ d̀ò̀̀ mmɛbenkùmè p̀ɛ̀u nè tidietì,
kɛ bɛnkɛ Esibiti kóo kpààti
nè o kó betòmbè nè o èi k̀əbɛ bɛm̀əu,
kɛ yé a do yàmè bè f̀ɛ̀ũ̀nkòmə ti yɛmbè nè kemiekɛ,
kɛ bè dɛɛtè kɛ d̀ɛ̀úk̀unnɛ a yètìrì
kè di kpáá kɛ dɛu nè yíenní.

¹¹ Kɛ k̀ɛ̀tè d̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì niɛ mbɛ nuò mmiekɛ
kè bè nà dekperè késénté,
kàa diù mbèè do bè b̀ɛ̀tiní mɛniɛ mmiekɛ
ditári ò̀ do m̀è̀ botí dibinni.

* **9:6** kɛ̀nkè kó bekperibè: Bè nàá mbèè kpéi die, ti í yé bèè kperibè botí nku. M̀nǹni mari dè bo na k̀ntú Kuyie ntòrè yoo diyìè yoo otànkù nè siwáá.

12 Kε ní mbè ni kuyie nnè diwɛtirì
 ké mbè ni keyènkè nè muhãã nkó diwɛtirì
 ké mbè mí kè bè wùó mbè kèrí dè.

13 Kàa cùténí Sinaii tãrì ìnkè ké bè béinnè,
 ké bè duó nha tié nnè a kuó
 ìi tu timómmɔnti kpɛyi,
 nè a cìrimù nè a tannò sààyè.

14 Kàa bè nàké a kó diyie kpéí
 dìi tu tɛom̄pùtè yie
 ké bè duó nha tannò nè a kuó nè a tié
 kàa kóo tǔnti Mɔyiisi ti mbè tùo.

15 Kè dikònni bè pĩ
 kàa cǔũnní mudii kɛĩnkè kè bèe di.
 Kè sinéyẽĩ bè pĩ
 kàa duó nkè mɛniɛ nyènní dipèrì kè bèe yã
 kàa bè nàké kɛ tú,
 bèe kɛtɛ kètúóté dihèi a do béi nké parikè
 kɛ dò a yóó duó ndi bɛ yembè
 kè bèe tiekɛ.

16 Kè tɛfentè né deuté ti yembè,
 kè bèe kpénkùnnɛ bɛ to káyete a kpɛti
 bá bè í ntũnnɛ a tannò.

17 Kè bèe yè ntidiɛti a do dòò ti bɛ cuokè
 kékpénkùnnɛ bɛ to káyete a kpɛti,
 kètããté kɛ bo wɛtɛ Esibiti
 bè do borè kɛ pĩ mmudaatǔmmú.
 Fǔ nKuyie nha mɛ ntú wèè cǐɛnko wè nwe,
 kɛ dɔɔrì mɛsàà nkɛ kuò mmesémmè,
 kàa miɛkɛ boo,
 nè dè kpéí nha í mbè bɔntóo.

18 Bá nè bè mɛ ndòòmè fɛsɔmátínààfè kénnaá nkɛ tú:
 Ntɛnè Kuyie nkùù ti dènnɛní Esibiti.
 Bè do da yeténèmu kénnaá nkɛ tú:
 Ntɛnè Kuyie nkùù ti dènnɛní Esibiti.
 Bè do da yeténèmu mɛdiè.

19 Nè a kó mesémmè diemè kpéí,
 nha í mbè yóu kè bè nhãã ndikpáà miɛkɛ,
 kè diwɛtirì baa ní mbè ni kuyie nnè keyènkè
 ké mbè mí kè bè kèrí.

20 Kàa bè duó nha kó muyaá
 kè bè bo na kémbaàtìnè dèè wenni,
 kàa cǔũnní mudii kɛĩnkè kè bèe di.
 Kàa bè duó mmenie nkè bèe yã.

21 Kàa mbè tɔ dikpáà miɛkɛ
 kɛ dò yɛbie nsipísìnàà
 bá bè í mmòńté mùmamù bɛ yààti í nkèrí,
 bɛ naàcèi mɛ nyí mmùúti.

22 Kàa duó nkɛ bèe na ibotí nè yekpààtìyɔ
 nè yɛhekè yèè bè fité
 nè Esimɔo kóo kpààti Sionni tenkè

nè Basãã kóo kpààtì Ōku kòke.

²³ Kàa duó nkè be yaàbíi sũũ

kémaatenè siwãã dòmme kèĩnkè,
kàa bè tanné dihei a do béi nképarikè
ke dò a yóó duó ndi be yembè kè bèe di tieke.

²⁴ Kè bè bíi dì ta ké di tieke,

kàa duó nkè bèè do bo de kó ketenkè
kè bèe bè b̀̀úúé,
kéduó nkè bèe na Kannahãã kòbe
nè be kó bekpààtìbè nè bèè bo be tenkè mieke.

Kè bè mbè d̀̀òòri bè bè d́́o mmè,

²⁵ kéfiete yehékè iduotí fité yè

kè ye tenkè naati,
kétieke sicéĩ kè sì piéké tinenti
nè sibií bè keú sì,
kè fínyĩ kó detie nnè fikie kperere
nè titebiiti timou botí kó detie,
kè bè nyo nke sànnè kédunne
kétuo nha bè d̀̀òò mèè sàà nkprí.

²⁶ Nè memme kè be too kpenke
kè bèe yete a kpeti kédootóo a tié

ke ì bùtínné,
kékuo bèè nàà nha pããnáãntì
bèè do bè tiè nke tú bèe wètení a borè.
Bè do da yeténèmu mediè.

²⁷ Memme kàa deite a ǹ̀ùtè be ìnkè

kè be dootitabèe bè do mudoò,
kè bèe ta meyeñcaàrìmè mieke ke da kuónnè,
kàa m̀̀bo kèĩnkè kékeè be dabùò.

Nè a kó mesémmè mieke ké bè duó mbèè bo bè deeténè be dootitabè.

²⁸ Bè ta diì m̀̀nnì meom̀̀pùmè mieke

kéwète kéta meyei mmudòòrìmù,
kàa nóóté a ǹ̀ùtè be ìnkè
kè be dootitabèe bè na ké mbè fèũnko.
Kè bè da kuónnè kàa m̀̀boní kèĩnkè kékeè,
ké bè deeté kuce m̀̀péu nè a kó mesémmè kprí.

²⁹ Kàa bè tié nke d̀̀òò bèe wètení a borè,
kè tefentèe bè deuté kè bè í nyie nke kènté a tié
kéyeténè a tannò,

bè bo ntũ nyè kénfòù,
kè bèe kprénk̀̀unne be to,
bè í nyie nke kènté a kpeti.

³⁰ Kàa mbè m̀̀kenè meminnímè yebie mpéu mieke,
kéduó nha kó muyaá mbèè nàà nha pããnáãntì
kè bè mbè tiè, bè mè nyí nkènté,
memme kàa duó nkè yehékè teyè kòbee bè na.

³¹ Nè a kó mesémmè kprí nha í mbè k̀̀uò be m̀̀ou,
a í mbè dootóo,
ke yé a túmè Kuyie nku ke d̀̀òòri mesàà,
ke m̀̀ake onitì kó mesémmè.

32 Áú! Ti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeñi,
 ke duò tikõmbùòti.
 Fó nwèè pĩ mmetaummè a ti dònè mè,
 a báá cè mmeháárìmè ti ta mè,
 tínti nè ti kó bekpààtìbè
 nè bèè baké ti kó yehékè,
 nè ikuó niùbè nè ti yembè,
 ti kó kubotí kumau,
 kétúóté Asidii kó bekpààtìbè ti do dii yiè kéntò kétuakenní yíe.

33 Tii ti tũ̀kení timou ti mièke a naatimu,
 a dònè wɛnnimu,
 tíi cààrè.

34 Ti kó bekpààtìbè nè bèè ti baké
 nè ikuó niùbè nè ti yembè bè í yie nha tié,
 bè í tũ̀nne a kuó nè a tannò.

35 Bá nè a me mbè duómmè dihei
 kè bè di te ke di baké,
 kàa bè dònè mesàa mme botí mme botí de kó ketendiékè,
 ketennatikè, bè í nyie nke da tũ̀nne,
 bè í nyóu medòòrìmè yeime.

36 Nte tínti yíe nke tú tidaatì
 dihei a do duó ndi ti yembè,
 ke dònè mbo ke yo ntidiiti kè dè be naati.
 Tii né naá ntidaatì yíe nde kó dihei mièke.

37 Bèkpààtìbè a duó nkè bèè ti na
 ti yei ñkpéi bèè né yo nde kó tidiiti,
 ke ti dṑrinè bè dómè tínti nè ti wũ̀,
 kè ti bo meyeñcaàrìmè diemè mièke.

10

Isidayeribe do tãátémè ke bo ntũ nKuyie nkuó

1 Nè dèè kó dimàà ti tũ̀kení de kpéi, kè ti wènné kédóunnè Kuyie ndinùù kéwāri dipátiri
 kè ti kó bekpààtìbè nè Defiibe nè ikuó niùbè kè bèè ìkú be nou.

2 Nte bèè do ìkú be nou be yètè: Akadia birɛ Nɛemii wèè do tú kùmàndáà nè Sidikia. 3 Sedaya
 nè Aasadia Idimmeya. 4 Pasuu nè Amadia nè Madikia 5 Atuusi nè Sebanniya nè Maduki
 6 Adimmu nè Medemoti nè Abudiasi 7 Danniyɛeri nè Kinnetonni nè Baduki 8 Mesudammu
 nè Abiya nè Minyaminni 9 Masia nè Bidikaii Semmaya.

Ikuó niùbè kó kutõnkù kɔ̀be mbe, 10 kéfeí nDefiibe kó kutõnkù kɔ̀be Asanniya birɛ Sosuwee,
 Enadadi bí mièke kè Binnuii yènní nè Kamiedi, 11 nè be tebite Sebanniya nè Odiya nè Kedita
 nè Pedaya nè Annani, 12 nè Mísee nè Deɔbu nè Asabia 13 nè Sakudi nè Sedebia nè Sebanniya
 14 nè Odiya nè Bani nè Beninu.

15 Bèkpààtìbè kó kutõnkù mièke Padeosi nè Pasati-Mɔ̀abu, nè Edammu nè Satuu nè Banni,
 16 nè Bunni nè Asikadi nè Bebaii, 17 nè Adonniya nè Bikibaii nè Adinni, 18 nè Atɛɛ nè Esekiasi
 nè Asuu, 19 nè Odiya nè Asummu nè Besaii, 20 nè Adifi nè Anatoti nè Nebaii, 21 nè Makipiasi
 nè Mesudammu nè Esii, 22 nè Mesesabɛeri nè Sadaki nè Yaduɔ, 23 nè Pedatia nè Annani
 nè Ananniya, 24 nè Osea nè Ananniya nè Asubu, 25 nè Adosei nè Pidisa nè Sobeki, 26 nè
 Deummu nè Asabuna nè Maseya, 27 nè Aiya nè Annani nè Anaa, 28 nè Maduki nè Adimmu
 nè Baana.

29 Tínti Isidayeribe ke né yíénè ikuó niùbè sɔ̀mbe nè Defiibe nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè
 nè bèè pĩ nKuyie nciètè mièke mutõmmú nè bèè kó dimàà do yatenè ibotí tèi kèntũ nKuyie

nkuó nè be pobè nè be bí initidaaì nè initipòì bèè kó dimàà dò nké na kékeè. ³⁰ Mɛ̀m̀m̀e ti kɔ̀be bèè tu bekótìbè kè bèe bè wɛ̀nnénè kédóúnnè Kuyie ndinùù kébèi nképarìkè ke dò: Ti bo ntũ nku kuó nè kù do duó nyì ku kóo tǎnti Mɔ̀ỳiisi kòo ì wǎri kéndɔ̀ɔ̀ri ku tié nnè ku kuó nè ku tannò dè yɛ̀mmè.

³¹ Kè bèe yíé kébèi nke dò: Ti í yóó duó nti bí di nhèi kɔ̀be kè bèe puoke yoo tí túóké be kó besapàmbè képuó nti bí. ³² Kè dihèi yembè mɛ̀ ntɔ̀ní be potanti tɛ̀om̀p̀ùtè yìè ke fiiti yoo dibanni mari yìè ti báá tì donté. Dibenni yìènni késóó mmukútímù, kè bèè ti mǎkenè yebàà nti yè mbè pǎ. ³³ Kè ti túóté metǎǎtímè timómmɔ̀mbe ke bo nduà mmédítìbii mmémàà bá dii benni Kuyie ntɔ̀mmú kpéí. ³⁴ Kè bè bo ndonnè pɛ̀èbè bè pǎǎ mbè Kuyie mbá dii yìè nè de kó tidiiti nè bè kù feu ì wũɔ̀ yewe yemɔ̀u ke cóunko nè bè kù feu ì sioǹp̀ùsi kó yewe nè yebaa nkó yewe nè otǎǎpànwè kó dibanni nè yebaa nteyè nè dèè kó dimàà tu Kuyie nkperɛ̀ nè bè bo nkɔ̀ù ì wũɔ̀ mɛ̀yɛi nɛ̀ímmè kpéí Kuyie nɛ̀íètè mièke kó mutɔ̀mmú mumɔ̀u. ³⁵ Tínti ikuó niùbè nè Defiibe nè kubotí kumɔ̀u kè tí tǎǎ tétè ke bo yà ti yó nwaànni mèè botí idéi bè yó ntuònnè ì iwũɔ̀ diwũɔ̀tònni ìnkè bá dii benni, bá tèè cǐètè nè te kó mɛ̀fiè tì wǎri Kuyie nkuó pátíri mièke ke yè ndè ndòmmè. ³⁶ Kè ti náké ke dò: Ti dò nkéntɔ̀uní Kuyie nɛ̀íètè mièke ti paa nkó tidiiti ketiti, detie ndemɔ̀u kó yetebe ketiyè bá dii benni, ³⁷ nè ti bí ì tu Mpo nè ti wũɔ̀ ketiyì. Tì wǎrimu Kuyie nkuó pátíri mièke ke tú ti ntɔ̀uní iwũɔ̀ dieyì nè isánpòì de kó ibí ketiyì Kuyie nɛ̀íètè mièke, ikuó niùbè bèè pǐ mmutɔ̀mmú Kuyie nɛ̀íètè mièke be kpéí. ³⁸ Kè bè dò nkénduó mmuyuo nsààmù nè yetebe sààyè nè menaà mpàmmè nè mekùò ke dè duó nyikuó niùbè Kuyie nɛ̀íètè mièke. Kè ti ní kùúti ke dèite tidiiti ti túóté dèè tu depíinnè kéduó nDefiibe, ti ekè yemɔ̀u ti yó mme ndɔ̀ri. ³⁹ Kè ikuó niùbè Anɔ̀ bí mièke kòò mɔ̀u ní nneínè Defiibe bè yóó cuó dii mǎnni bè kùúti ke dèite tì diiti kó depíinnè, kè Defiibe dei de kó depíinnè kó depíinnè ké dè tanné Kuyie nɛ̀íètè kó tidiiti kó kudieku. ⁴⁰ Tèè cǐètè mièke nke Isidayeeribe nè Defiibe nóòri dè be diiti kó depíinnè ìnkè de bomè dèè tu: Tidiiti nè menaà nè mekùò nè tinenti tì pǐnnè Kuyie nɛ̀íètè mutɔ̀mmú ikuó niùbè nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè bè pǐnnè tì mutɔ̀mmú.

Mɛ̀m̀m̀e ti do dǎ̀m̀m̀è kè dè bo yie nkè ti báá dootóo Kuyie nɛ̀íètè.

11

Bè do kàammè Sifube bèè wɛ̀tɛ kékonní Sedisadɛmmu

¹ Sifube kó bekpààtìbè bèè do bo Sedisadɛmmu. Sifube sɔ̀mbe bèè do bo yehèkè teyè kè bèè tǎǎ tétè benitìbè tepíitè ìnkè kédeite onitì omáà omáà kòo kɔ̀te kɛ̀mbo Sedisadɛmmu Kuyie nhèi kè besɔ̀mbe nkpaá be ekè. ² Mɛ̀m̀m̀e kè benitìbèe mɔ̀o Kuyie nkó mesàà mbenitìbè bèè duó mbemàà ke bo kɔ̀te kɛ̀mbo Sedisadɛmmu be kpéí.

³ Isidayeeribe sɔ̀mbe nè ikuó niùbè nè Defiibe nè Kuyie nɛ̀íètè tɔ̀mbè nè Sadomɔ̀o tɔ̀mbè yaàbí, kè bè m̀bo be ekè bá wè o tenkè. Nte bèè do baké baké yeheikarè ke bo Sedisadɛmmu be yètè: ⁴ Sudaa wuɔ̀ nkɔ̀be mabè nè Bensamee kɔ̀be mabè bè do bomu Sedisadɛmmu.

Sudaa wuɔ̀ nkɔ̀be do tú: Madadeyɛedi kòo peité Sefatia, kè Sefatia peité Amadia kè Amadiaa peité Sakarii kòo peité Osia kè Osiaa peité Ataya beè do tú Pedesi naàmùnkù kɔ̀be. ⁵ Sidonni weè peité Sakarii, kè Sakarii peité Yoyadibu kè Yoyadibuu peité Adaya kè Adayaa peité Asayaa kè Asayaa mɛ̀ ntó peité Kɔ̀di-Osee kè Kɔ̀di-Osee peité Baɔ̀uki kòo peité Maseya. ⁶ Pedesi yaàbí mièke beè do bo Sedisadɛmmu ke bo benitidaabè sikɔ̀usìnàà nè sipísikuò nè bèni (468) bèè tu yekòmbò yembè.

⁷ Esaii weè do peité Itiyɛedi kè Itiyɛdii peité Maseya kè Maseyaa peité Kodaya kè Kodayaa peité Pedaya kè Pedayaa mɛ̀ ntó peité Yoeri kòo peité Mesudammù. Bensamee wuɔ̀ nkɔ̀be mbe beè do bo Sedisadɛmmu, ⁸ kényiénè Kabibaii nè Sadaii kè bèè wɛ̀nnè bemɔ̀u kɛ̀mbo

sikəusìwei nè sipísidé nè bɛni (928). ⁹ Sikidi birɛ Sowɛeri weè do baké de kó ditǐnni kè Sennuyaa birɛ Sudaa ò pòkoo.

¹⁰ Ikuó niùbè miɛkɛ kè Yoyadibu birɛ Yedaya mbo nè Yakinni. ¹¹ Ikuó niùti diɛwè Asitubu weè do peité Mɛdayəti, kòo peité Sadəki, kòo peité Mɛsudammu kòo peité Idikiya kòo peité Sedayaa. ¹² Kè bèe yíɛnè be naàmùnti kəbe bèè do pǐ nKuyie nɛfètè mutǒmmú, kè bèe wènné sikəusini nè sipísidé nè bèdébè (822). Madikia weè do peité Pesuu kè Peseuu peité Sakarii kè Sakarii peité Amutisi kè Amutisii peité Pedayaa kè Pedayaa peité Yedokammu, kòo peité Adaya. ¹³ Kè bèe yíɛnè sicéǐ kó bekótibè sikəusidé nè sipísinàà nè bèdébè (242) nè Amasaii bèè do tú o boti kəbe: Imɛɛ weè do peité Misideməti kòo peité Asaii kè Asaii peité Asadɛedi. ¹⁴ Nè behāpòmbè yekòm̀b̀ùd̀ yembè bèè do tú o boti kəbe Sabidieri weè do baké de kó ditǐnni, ò do tú Akedodimmu birɛ ndɛ.

¹⁵ Bunni weè do peité Asabia kè Asabiaa peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu peité Semmaya Defiibe boti kəbe mbe. ¹⁶ Nè Defiibe kó bekótibè bèè do baké Kuyie nɛfètè towaà kó mutǒmmú Sabetaii nè Yosabadi ¹⁷ Asafu weè do peité Sabudi, kè Sabudii peité Misee, kè Misee peité Matanniya bèè do ɔɔ niité Kuyie nsā nkó iyie kè betəbèe né cóuté. Kè Bakibukia ntú odəri Matanniya tebií miɛkɛ tɛɛ ò pòkoo, kényíɛnè Abuda. Yedutunni weè do peité Kadari, kè Kadari peité Sammua kè Sammua né peité Abuda. ¹⁸ Defiibe bèè do bo Sedisadɛmmu bè do bo sikəusidé nè sipísini nè bènàà ndi (284).

¹⁹ De kó difǎnkúò bèè bàa yebòrè kè bè ntú Akubu nè o naàm̀nk̀k̀ kəbe bèè do ɔ mbo yebòrè kè bè mbo tekǔtè nè sipísiyiekè nè bèdébè (172).

²⁰ Defiibe sɔmbe nè ikuó niùbè nè Isidayɛɛribe sɔmbe kè bè mbo Sudaa kəbe kó yehɛkè tɛyè miɛkɛ bá wè o ɛi. ²¹ Bèè do tú Kuyie nɛfètè kó betǒmbè bèè do bo Sedisadɛmmu kó dicɛkari bè tu di Oferi, Tisia nè Kisipa kè bèè mbè ni.

²² Asafu weè do peité Misee, kòo peité Matanniya kè Matanniya peité Asabia, kè Asabiaa peité Bani kòo peité Usii, kòo nni Defiibe Sedisadɛmmu miɛkɛ, Asafu kó kunaàm̀nk̀k̀ kəbe mbe, bèè do ni bèè tu bedèmbè kó ditǐnni Kuyie nɛfètè miɛkɛ. ²³ Bèè yó mbie ndebémbénnè, okpààti do wàrimu be yètè kényé ò yó mbè toti mèè boti mutǒmmú bá dii yiè.

²⁴ Sedaa naàm̀nk̀k̀ kou Mesesabɛeri birɛ Petayaa Sudaa wuə nkou weè do náánnè be kó diyètiri Pedəsi kóo kpààti borè.

Sifube tǎbè bèè do í bo Sedisadɛmmu

²⁵ Sudaa wuə nkəbe mabè bèè do bo Kidiya-Adiba nè o kó sihekési kè betəbè mbo Dibonni nè o kó sihekési kè betəbè bo Yekabusedi nè o kó sihekési. ²⁶ Kè betəbè bo Yesuwa nè Mədada nè Beti-Padeti ²⁷ nè Asaa-Suadi nè Bɛerisebaa nè ye kó sihekési. ²⁸ Nè Sikidaki nè Mɛkonna nè de kó sihekési ²⁹ nè ã-Diməə nè Tisodea nè Yadimuti ³⁰ Sandoaa nè Adudammu de kó sihekési nè Dakiiisi nè o kó sihekési nè Asekaa nè o kó sihekési bè do bo Bɛerisebaa bakù cǎnku nku kɛntə kɛtuəkenè Inəmmu kó kubiriku kubakù youú bíékè.

³¹ Bensamɛɛ wuə nkəbe do bo Kebaa nè Mikimasi nè Aya nè Betɛeri de kó sihekési nsi, ³² Annatəti nè Nəbu nè Ananniya ³³ Asəə nè Damaa Kitaimmu ³⁴ Adidi nè Siboyimmu nè Nɛbadadi ³⁵ Dədi nè Anəə nè bè do tú dè beyántibè kó kubiriku.

³⁶ Kè Defiibe mabè mbo Sudaa kəbe nè Bensamɛɛ kəbe cuokè.

12

Bè bàtɛmè ikuó niùbè nè Defiibe

¹ Nte ikuó niùbè nè Defiibe bèè do nɛínè Sodobabɛeri Seditieri birɛ nè Sosuwee kékò Sedisadɛmmu Sedayaa nè Sedemii nè Esidadasi ² nè Amadia nè Maduki nè Atuusi, ³ nè Sekanniya nè Edeummu nè Mɛdeməti. ⁴ Ido nè Kinnətəii nè Abiya. ⁵ Minyaminni nè Maadia nè Bidikaa, ⁶ nè Semmaya nè Yoyadibu nè Yedaya. ⁷ Saduu nè Aməki nè Idikiya Yedaya bèè do tú bèè ní ikuó niùbè bɛmbe nè be tebií Sosuwee kó dimənni. ⁸ Defiibe miɛkɛ Sosuwee nè Binnuii nè Kadimiədi nè Sedebia nè Sudaa nè Matanniya nè o tebií bèè do niù

iyie nKuyie ncîètè mieke. ⁹ Kè be tebií Bakibukia nè Unni kè bè ríbo be ìkè ke pĩ mbe kó mutõmmú.

Ikuó niùbè diebè kó yeyètè

¹⁰ Sosuwee weè do peité Yoyakimmu kè Yoyakimmuu peité Ediasibu kè Ediasibuu peité Yoyada. ¹¹ Kè Yoyadaa peité Yonnatanni kè Yonnatannii peité Yadaa.

¹² Yoyakimmu kó dimònni kè ikuó niùbè bèè baké tinaàmùnti beè tu bie: Sedaya wèè do baké Medaya kó kunaàmùnkù kè Ananniya mbaké Sedemii kòku. ¹³ Kè Mesudammu mbaké Esitadasi kòku, kè Yoananni Amadia kòku. ¹⁴ Kè Sonnatāā mbaké Meduii kòku, kè Sosefu mbaké Sebanniya kòku. ¹⁵ Kè Adina mbaké Adimmu kòku, kè Edikaii mbaké Medayoti kòku. ¹⁶ Kè Sakarii mbaké Ido kòku, kè Mesudammu mbaké Kinnetonni kòku. ¹⁷ Kè Sikidi mbaké Abiya kòku, kòò tòu mǎu mbaké Minyaminni kòku, kè Pidotayii mbaké Mǎadia kòku. ¹⁸ Kè Sammuyaa mbaké Bidikaa kòku, kè Sonnatāā mbaké Semmaya kòku. ¹⁹ Kè Matennaii mbaké Yoyadibu kòku, kè Usii mbaké Yedaya kòku. ²⁰ Kè Kadaii mbaké Sadaii kòku, kè Ebeè mbaké Amaki kòku. ²¹ Kè Asabia mbaké Idikiya kòku kè Netanneyeedi mbaké Yedaya kòku.

²² Ikuó niùbè diebè Ediasibu nè Yoyada nè Yosananni nè Yadaa be kó dimònni kè bè wǎūmu Defiibe kó bekótibè yètè kéntǎ kétuǎkenni Dariyuusi Peresi tenkè kóo kpààti diewè kó dimònni.

²³ Defii wuǎ nkǎbe bèè baké bè do wǎūmu be yètè okpààti dǎ̀rìmè pátiri mieke kéntǎ Ediasibu bire Yosananni kó dimònni.

²⁴ Bèè do baké Defii wuǎ nkǎbe bèè do tú Asabia nè Sedebia nè Sosuwee nè Kadimiēdi bire nè be tebií sù do ò ríbo be ìkè ke diè Kuyie nkóo niti Dafiti kó iyie, bá wè o kó mēfīè ndòmme kè bè ndiè nke sǎnti Kuyie.

²⁵ Matanniya nè Bakibukia nè Abudiasi nè Mesudammu nè Tadiimǎo nè Akubu beè do tú bèè bàa yebòrè kó yetuo tinenti do ò nhǎ yèè mieke. ²⁶ Bè do pĩ mbe tómmú Sosuwee bire Yoyakimmu, Yotisadaki yaǎbire kó dimònni ndi. Neemii weè do tú kùmandáà kè Esitadasi tu ikuó niùti nè ikuó wǎ̀ti de kó dimònni.

Bè baámmè kuduotí kó dibanni

²⁷ Ti maá dii mǎnni Sedisadammu kó kuduotí kédeè, kéce nDefiibe ekési simǎu mieke, ké bè nǎké kè bèè tí nSedisadammu kè tí ǎnné dibanni kéndiè nyiyiè nke bie nyebàrè nè tikùtidùùti nè tibómbonti, ke déúkùnkò Kuyie nyètiri. ²⁸⁻²⁹ Beyendembè bèè do maá kéfité Sedisadammu nè ditenni Nefotaa kétúóté Bēti-Kidikaadi kéntǎ kétuǎkenè Kebaa nè Asimafeti, kè bèè tínni Sedisadammu. ³⁰ Kè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèè wénkùnnē bēmaá kēwénkùnnē Isidayeribe bēmǎu, kēwénkùnnē kuduotí nè yebòrè.

³¹ Kè n tāáté Sudaa wuǎ mmieke bekótibè kéduó nke bèè deke kuduotí ìnkè kè n toté yedentīrè diyè yédéè, kè diketirii kété kubakù you kénwetí bè tu dè Tikùti kó dibòri. ³² Kè Osea mbè tũnko nè Sudaa wuǎ nkó bekótibè dikéè, ³³ Asadia nè Esitadasi nè Mesudammu, ³⁴ nè Sudaa nè Bensamee nè Sedemii nè Semmaya. ³⁵ Ikuó niùbè mieke, kè Sonnatāā bire Sakarii ntǎ tēheutè, weè yà̀rìbè tu: Semmaya nè Matanniya nè Misee nè Sakuu nè Asafu. ³⁶ Kè bèè yíènè be tebií Semmaya nè Asadēedi nè Midadaii nè Kidadaii nè Mahaii nè Natanneyeedi nè Sudaa nè Ananni. Kè bè ntǎ debémbénnè nè sihéu Kuyie nkóo tǎnti Dafiti do dǎ̀ dè. Ikuó wǎ̀ti Esitadasi weè do ni de kó ditīnni. ³⁷ Bè tǎ̀ke dii mǎnni dibòri bè tu di tēbinte kó dibòri, kényóu kuduotí kētũnnē yedetisákè yèè kǎ̀rinè Dafiti kó dicēkari dii sī ntekpààticīètè, kēpḕtè kétuǎke dibòri menie nkperi diyie yìèni kèè bíkè.

³⁸ Kè didentīnni dērii kété kubakù cǎnku bíkè, m mǎmmuǎ nke nni mbè tũ. Kè Sudaa wuǎ nkó bekótibè dikéè sǎnni n neinè, kè tí tuǎke fepḕpũnnétofe kó dibòri kuduotí pḕkè dè, ³⁹ kēsǎoté kétuǎke Efadaimmu kó dibòri nè Yesanna kperi, nè bè tu di siyī kperi, kēsǎoté kétuǎkenè Ananēedi kó didènni nè bè tu di tekòutè kó didènni, kēpḕtè kétuǎke ipe kó dibòri ke kǎ̀á mbēbà̀rìbè kó dibòri. ⁴⁰ Kè yedentīrè yédéè tuǎke Kuyie ncīètè kéta, kè m múnke bè neinè nè bebeémbè kó ditīnni kǎbe mabè bèè do n neinè. ⁴¹ Kè ikuó niùbè Ediakimmu nè

Maaseya nè Minyaminni nè Misee nè Ediyoyennaii nè Sakarii nè Ananniya kè bè eu siheú. ⁴² Kè Maseya nè Semmaya nè Edeasaa nè Usii nè Yoananni nè Madikia nè Edammu nè Esee kè bè diè, kè Sisidasia bè ni.

⁴³ Dɛ yiè kè tí fié iwũõ péu Kuyie nkémbo diwèi miéke. Kuyie nkuù do tí duó diwèi de yiè, benitipòbè nè ibí kè bè nyǎnku Sedisadammu, bèè bo mɛdétimè kè bè nyo bè íítimè.

Ikuó niùbè nè Defiibe bè dò nkénte dè

⁴⁴ Dɛ yiè kè bèe tǎāté benitibè kè bè bo mbaa tidieti kécúu tidiiti bè pǎã ntí Kuyie nnè tidiketiti nè depíinnè bèè bo depaa ke kuuti bè dò nke ní duó ndè ikuó niùbè nè Defiibe kpéí. Benitibè do pénsirímu Defiibe nè ikuó niùbè bè pí mmùu tǎmmú. ⁴⁵ Kè bè mpí nKuyie ntǎmmú ke dǎari mewénkùmè kó ikuó benitibè, bembɛ nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè bè do tú nKuyie nkóo tǎntí Dafiti nè o bire Sodomǎ bè do dǎu ndii nùu ndi, ⁴⁶ kétúóté Dafiti nè Asafu be kó dimònni bèè niu iyie mbè do bomu ke ní nni beyendèmbè kè bè dèúkunko Kuyie nyètiri ke kù sǎntí. ⁴⁷ Sodobabɛeri kó dimònni nè Nɛemii kperi Isidayɛeribe bemǎu do duómmu bè dò nkéduó ndè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè bá dii yiè, kédeì dèè tu Kuyie nkperɛ kéduò nDefiibe kè bèe deì ikuó niùbè Anǎ yaábí kperɛ ké bè duó.

13

Nɛemii do wète kètũntemè Kuyie ntǎmmú

¹ Mɛmme bè kàammè Mǎyiisi wǎri ìi kuó káyà tí wǎrimè ke tú Amǎniibe nè Mǎabiibe bè bá nkáké Kuyie nkǎbe kó ditínni bitì nè bè bo mbomè. ² Ke yé bè do í comè Isidayɛeribe ké bè pǎ mudii nè meniɛ, bèè Mǎabiibe bèè do yietí Badammu, kòo bǎnté kusĩnkù Isidayɛeribe kè tí Yiè nKuyie nceete de kó kusĩnkù kè kùu naá mmesà. ³ Bè kàa ndii mònni Kuyie nkuó pátiri kè Isidayɛeribe dènnɛ be cuokè bèè kó dimàà í tú Sifube weti weti.

⁴ Dè do sǎ nyikuó niùti nhEdiasibu wèè baké Kuyie nçǐtè kó tidieti. Ò né do mɛ ntaunnèmè Tobiya ⁵ kòo ò duó nkudieku makù bè do ã kù yepǎrè bè pǎã nyè Kuyie nnè ku çǐtè kó tinènti nè depíinnè bè do ã nóté dè kéduó nKuyie, tidiiti nè menaà mpammè nè mekùò bè do dò nke ní duó ndè Defiibe nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè nè dèè do tú ikuó niùbè kperɛ.

⁶ Dɛ kó dimònni dè do sǎ mmí nNɛemii n yí bo Sedisadammu ke yé okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísitǎati nè yèdèè miéke n do kòtemè o borè Babidǎnni kè tí dǎ yewe sǎmpó kòo m pǎ kuce kè n wètení Sedisadammu. ⁷ Mɛmme n yàmè mɛyɛi Ediasibu do dǎòmè kéduó nTobiya Kuyie nçǐtè kó kudieku makù. ⁸ Kè dè n yonke mɛdiè, kè n denne Tobiya kó tinènti timǎu de kó kudieku miéke, ⁹ kéduó nkè bèe kù dǎò mewénkùmè kó ikuó. Kè n tǎní Kuyie nçǐtè nentì nè yepǎrè bè kù pǎã nyè nè tihúúnti kéwète kètanné ku miéke.

¹⁰ Kè n keè bè ténke í duòmmè Defiibe bè do dò nké mbè duó ndè, bembɛ nè bedèmbè kè bè çitè ke kũdǐ be paa nke yóu Kuyie ntǎmmú. ¹¹ Kè n kpannè bebeémbè mùu kpéí nte kè bè yóu kè Kuyie nçǐtè kó mutǎmmú do, kédeè kètí nDefiibe kéduó nkè bèe sǎoté be tǎmmú. ¹² Mɛmme kè Sudaa kǎbe bemǎuu ndèi be kperɛ bè mòke de kó depíindè ke ãã Kuyie nkó yebuá. ¹³ Kè n tǎāté ikuó niùti Sedemia nè ikuó wǎàti Tisadǎki nè Pedaya Defii wuǎ nkou, kè Matanniya bire Sakuu kó debire Annani nhò teénnè, bè do bè yému kè be dǎòrimè sié, kè m bè duó mmutǎmmú kè bèe nte bè bo ntotimè tidiiti be tebíí.

¹⁴ Áú! N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí nè m pí mmùu tǎmmú sǎàmù a çǐtè mu kpéí nnè n tũnnèmè a kuó.

¹⁵ De kó yewe miεεε bakε kε n yà benìtìbè Sudaa εì miεεε kε bè nàù fínyĩ kó yεβε diyetitùò miεεε teòm̀p̀t̀è yìè kε betòbè t̀au tidiiiti ke deenko be sãmmarímúbè nè menàà mpàmmè nè fínyĩ kó yεβε nè fikíè kpεyε nè tinenti teti péu ke kũunnè Sedisademmu, kε m bè cau nke d̀ò bè bá nfiiti be potanti teòm̀p̀t̀è yìè. ¹⁶ Kε Tiiri εì kabε bèè bo Sedisademmu kε bè t̀ouní siyĩ nè tipotanti tibotí tibotí ke fiitinè Sudaa kabε Sedisademmu miεεε teòm̀p̀t̀è yìè. ¹⁷ Kε n kpannè Sudaa kó bekótìbè ké bè nàké ke d̀ò: Di d̀òari ba mbotí nku ke s̀ĩnkũnko teòm̀p̀t̀è kó diyìè? ¹⁸ Dε í d̀ò ndi yembè do me ndòò, kε Kuyie nduò nkε meyei nti do, tínti nè ti εià? Di s̀ĩnkũnko d̀ii m̀onnì teòm̀p̀t̀è kó diyìè di d̀òke ínko Kuyie mmieεε nke Isidayεεribe ìnkε. ¹⁹ De m̀onnì ndi n duóm̀m̀ε kε bè níi kpetínné Sedisademmu kó yebòrè kuyuoku kε d̀εε wenté teòm̀p̀t̀è, kémbaanè teòm̀p̀t̀è bo p̀ὲt̀ém̀ε kε bè né yè kpeté, kε n deite n kabε mabè kébanne ké bè nàké ke d̀ò bè báá yie nkε tipotanti matì tanní dihèi teòm̀p̀t̀è yìè. ²⁰ Kuce m̀emáà ndi yoo m̀édém̀ε n yàm̀ε bepotambè d̀ennem̀ε be potanti kékénné kuduotí f̀õnkúò. ²¹ Kε m̀ε bè kpannè ke d̀ò: Dε d̀òmm̀ε kε di kènné kuduotí? Kε di d̀ε yìè n yóó di p̀ĩmmu. De kó diyìè nè yewe yèè kpaaní òm̀òu t̀énke í nyènnè tipotanti teòm̀p̀t̀è yìè. ²² M̀em̀m̀ε n nàkém̀ε Defiibe ke d̀ò bèè d̀òò bemáà m̀ewénkùm̀ε kó ikuó kékote kémbaa yebòrè kε d̀εε yie nkε bè báá s̀ĩnkũnne teòm̀p̀t̀è kó diyìè.

Nε de kpéi, áú! Kuyie nha nyé n kpéi, f̀s̀ nwèè tu osàù, á n kuó m̀mesémm̀ε.

²³ M̀em̀m̀ε n yàm̀ε Sifube mabè t̀ùókém̀ε Asidodiibe nè Am̀oniibe nè M̀òabiibe miεεε benitipòbè. ²⁴ Kε bèmabè nàà nhAsidotiibe kó tináaanti kε betòbè nàà ntiteti, bá bè t̀énke í nàá nSifube kó tináaanti. ²⁵ Kε m̀ε bè kpannè mediè ké bè b̀onté kus̀ĩnkù, képuotí besũkùbè kéf̀õri be ỳt̀i, kéduó nkε bèε pariké kéyú Kuyie nyètiri ke d̀ò: Ti í yóó bè duó nti kó besapàmbè kε bèε puó mbe bí, ti me nyí yóó túóké be kó besapàmbè képuó nti bí yoo tí bè puoke ti m̀óm̀m̀ambε. ²⁶ Kε m̀ε bè nàké de kó m̀εborimε m̀εè b̀amm̀ε Sadom̀ò wèè do tú Isidayεεribe kóo kpààti, ibotí t̀ei im̀ou miεεε okpààti m̀òu do í bo wèè ò m̀annè tikpàti Kuyie ndo ò d̀ómu kóò d̀òò okpààti kóo mbaké Isidayεεribe bem̀ou. Nε m̀em̀m̀ε kε benìtìbè ibotí t̀ei kabεε ò t̀ente kóo yeténè Kuyie. ²⁷ Kε m̀ε bè kpannè ke d̀ò: Ti t̀énke í d̀ó kékeè kε di d̀òari meyei ndiem̀ε miε mbotí ke tóu ibotí t̀ei kó benitipòbè ke caàri Kuyie nyètiri.

²⁸ Dε do s̀ó ikuó niùtì diewè Ediasibu birε Yoyada po Sãmbadaa Odoniibe botí kou kóo sapàà nwe, kε nh ò bèti m borè.

²⁹ Kuyie nha nyé de kó benìtìbè kpéi bèè do càke a yètiri nè a t̀ómmú, kètòte metaumm̀ε a do d̀ònnèmm̀ε ikuó niùbè nè Defiibe.

³⁰ M̀em̀m̀ε m̀ε bè d̀òmm̀ε m̀ewénkùm̀ε kó ikuó kéẁεte kékanne ikuó niùbè nè Defiibe bá wè o t̀ómmú. ³¹ Kε n ẁεte kédou m̀m̀εfiè ti yóó nt̀ouní m̀εè botí idéi Kuyie nc̀iètè nè tidipànti.

Kuyie a nyé n kpéi ké n d̀òò m̀esàà.

Esitɛɛ Di mpátírí tɔ̀ t̀ì náàntì

De kó dipátírí tì náá nt̀ì do d̀òò t̀ì nti P̀erisi kó ketenkè be kó dihei bè tu di Susi di miɛke Sifube do kè tu dii m̀ònnì tidaati. Onit̀ì m̀òu bè tu wè Amaa kòò í ndó Sifube kénwanti ò bo ỳimè kè bèe kuɔ Sifube bèè kè bo.

Sifube kòò sapàà mm̀òu bè tu wè Esitɛɛ kòò ke náá nhokpààtì pokù, weè do t̀ì nàké okpààtì kénte kè bè í nkùɔ Sifube bèè do bo be eì miɛke. Nè Kuyie nkó metèmmè kè bèe kuɔ Amaa kè Sifubeɛ cooté.

Di mpátírí náàntì duó ke d̀òmmè

1. Bè tããtémè Esitɛɛ kòò bo náá nhokpààtì pokù 1:1-2:20
2. Esitɛɛ coommè Sifube 2:21-7:10
3. Sifube pèitemè be dootitòbè 8-10

Okpààtì Asuyeduusi ànnémè dibanni

¹ Asuyeduusi tu dii m̀ònnì okpààtì ke baké Endi nè Etiopii itempè ntekòutè nè sipísidé nè iyiekè (127), ² ke kari diheidiè Susi miɛke nke. ³ O kpàtì benni tããnnì kòò ànné dibanni, kényú benitidiébè nè m̀íníisibè nè iwẽi yembè P̀erisi nè Medii kòbe nè kùmàndàábè, ⁴ kédenneni tikpààtinentì nè tinentì teti t̀ì m̀ìèti, kè de kó dibannii m̀ante kèmmòke betààbè bèkuò. ⁵ De kó difònkúò kòò yú diheidiè Susi kòbe bem̀òu, bekperíbè nè becĩribè, kéànné dibanni o c̀fètè towaà kè di mmòke yewe yèyiekè. ⁶ Kòò núnné tiyaàpéitì nè t̀ì dò nnúúsí nè tiwũòtì, kécátinné demámánnè mesò nkperè, kédúò nkè bèe pítinné yetákerè kó yesànkè, kédenneni mesò nnè timátì péitì kó yedúú kédúú mbe ce dè ke dàri yetápiè nè yewũòyè nè yesòuyè. ⁷ Bè do yònnè ìi bòòke menaà nyi do tú mesò nkpeyi nyi ke cáá nyibotí ibotí, kè menaà nsũ kè bè toti benitibè bem̀òu. ⁸ Bá wè kòò nyè nhò dómè, ke yé okpààtì do nàkémè o tãmbè ke dò bè nduò mbá wè ò dómè. ⁹ Kòò nitipokpààtì Fasitii me ntó àã benitipòbè dibanni okpààtì Asuyeduusi c̀fètè.

Okpààtì pokù Fasitii yetemè o dàu kpèti

¹⁰ Diyè yiénni yie kòò kpààtì yà menaà nkòò yèmmèe caté, kòò yú bè f̀òmmu bè kè bè pĩ ntekpààtìc̀fètè miɛke mutòmmú, bèè tu: Meumaa nè Bisitaa nè Adibona nè Bikitaa nè Akakitaa nè Setaa nè Kadikasi. ¹¹ Ke dò bèe kòte kényúni onitipokpààtì Fasitii kòò nhókè dikpààtìpìi kékòtení kèbenke o wenniku benitibè nè benitidiébè ke yé ò wennimè mediè. ¹² Kòò kpààtì tãmbèe kòte kénáké Fasitii kòò yete ke í nkòte, kòò kpààtì miɛkeɛ peike mediè. ¹³ Kòò yú mecii nyembè bèè yé ikuó nè tibeénti kè bèe tíi nho borè. ¹⁴ Bèè tu Kasena nè Setaa nè Adimata nè Tasisi nè Medesi nè Maaseonaa nè Memukãa beyiekè bè do tú P̀erisi nè Medii kòbe mbe, bèè do baké dihei ìikè ke tũ nhokpààtì. ¹⁵ Kòò kpààtì bè beke ke dà: Ti dò nkédòò ba onitipokpààtì Fasitii wèè yete n tã nkè bè ò nàké tì?

¹⁶ Kè Memukãa nàké okpààtì nè m̀íníisibè ke dà: Onitipokpààtì í ànné okpààtì máà ndi ifei, wè ì ànnému m̀íníisibè nè benitibè bem̀òu, itempè nyimòu. ¹⁷ Benitipòbè bem̀òu yóó keèmu okpààtì yumè onitipokpààtì Fasitii kòò yete ke múnke nyetírì be daabè kpèti, ke tú okpààtì do yu o pokù kòò yetemu. ¹⁸ P̀erisi nè Medii kòò m̀íníisibè pobè yóó t̀ì kèèmu kètúóté de kó meborime kényetírì be daabè kpèti, ke íinko be miɛke. ¹⁹ Okpààtì, kàa bo yie nha wãri yepáte kédenne Fasitii kéwaá nhotòu wèè ò p̀èšté, kòò còuté o f̀òtìri kè de kó tináàntì wãri P̀erisi nè Medii kuó pátírì miɛke bá òm̀òu báá na ké t̀ì cèète. ²⁰ A tenkè diekè kemòu kòbe bo keè dii m̀ònnì a d̀òò t̀ì bá wèè nitipòkù bo nyié nho dàu kpèti, bá kòò deu yoo ò kènnì.

miɛkɛɛ peikɛ okpààtì kè bè ndó kòò kùò. ²² Kè Maadosee tì kèè kénáké Esitɛɛ, kè Esitɛɛ tì nàké okpààtì nè Maadosee kó diyètìrì. ²³ Kè bèe fié tináàntì ke nsó ntì tu timómmanti, kè bèe bè pĩ mbedé, kécós nyideí, kèwāri de kó tináàntì diheikèmpátìri miɛkɛ okpààtì ìikè.

3

Amanni dómè kékuo Sifube

¹ Kòo kpààtì Asuyeduusi déúkùnne Amanni Amɛdata birɛ, Akaki yaàbirɛ, kòò níí ndeyìikè kòo mbaké mìníisibè bɛmɔu. ² Kè tekpààticìètè tǎmbè bɛmɔu nninku ke dɔuo Amanni ìikè, kè Maadosee wèè mǎá yetɛ. ³ Kè betǎmbè tǎbèe ò beke ke dò: Dè dòmme kàa yetɛ okpààtì duó ndìi nùù? ⁴ Kè bè mbékú Maadosee yewe yemɔu. Kòò dò: N tú Sifu nwe, kè bèe tì nàké Amanni ke bo yà Maadosee bo nkpaá sáké. ⁵ Kè Amanni yà Maadosee yetemè ke í ninku ke dɔuo o ìikè, kòo miɛkɛɛ peikɛ. ⁶ Kè bèe ò nàké Maadosee túmè Sifu, kòo nsó ndè í sànnè ò bo wè nkuòmè omáà, kéndó kékuo Sifube bɛmɔu bèè bo okpààtì Asuyeduusi tenkè. ⁷ Okpààtì Asuyeduusi kpàtì benni tepíitè nè didéri, otǎnkù ketiwè, bè tu wèè tǎnkù Nisāā*. Kè Amanni bə nyipāādítí ke bo yà wèè tǎnkù nwe nè dūi yìè ndi ò yóó pĩmmè o tǎmmú, kè idíítí do dibenni tǎnkù tepíitè nè odéríwè, bè tu wèè tǎnkù Adari†

Amanni dómè bèe kuo Sifube bɛmɔu

⁸ Kè Amanni náké Asuyeduusi ke dò: Kubotí makù kuù bo a èi kó itempè nyimɔu kè ku borimɛ cáá, mè í dònne ibotí tɛi kǎmɛ, kù í yie nyikpààtikúó. Okpààtì báá sǎnté kényóu kè dè mbè dò mbàmmù. ⁹ Okpààtì kàa tì pénsiri wāri dipátìri kè bèe bè kùò. N yóó duómmu idíítí cìdòòbè sikɔupíkɔusitǎāti (300000) kè mìníisibèe ì tanné dikpààtìtɔu.

¹⁰ Kòo kpààtìi ũtè o mǎmǎá nkéduó nhAmanni Amɛdata birɛ Akaki yaàbirɛ Sifube dootitɔu. ¹¹ Kòo kpààtì dò: Bá n duó nyidíítí, n da duómmu de kó benitibè, dǎò bè a dómè.

¹² Kè Amanni náké kè bèe wāri yepáte kéduó nhokpààtì tǎmbè nè kùmandáábè bèè baké itempè, nnè ibotí kó bekpààtibè, kèwāri bá kùù botí nè ku náàntì nè ku wārii, bè náá ntì bè èi miɛkɛ, kédeè ke ìkú be nɔu nè okpààtì yètìrì ke ìkú o cannimè, kéduó mbèè baké itempè nyimɔu nè ibotí kó bekpààtibè. ¹³ Kè bèe tǎ nyetǎrè kè yèe kǎtenè yepáte itempè nyimɔu kè bè bo kuo Sifube bɛmɔu páíi, ibí nè bekótibè nè benitipòbè diyìè dimáà, dibenni tǎnkù tepíitè nè odéríwè diyìè tepíitè nè ditǎānni ndi bè yóó bè kuòmè kéheí be kperɛ. ¹⁴ Kè bèe cǔuté dipátìri bá kùù tempè nképíèké kè bè bo nyé de kó diyìè kébáátí. ¹⁵ Kè yetǎrèe íte mecāā nképitè tináàntì diheidiè Susi miɛkɛ, kòo kpààtì nè Amanni kè bɛmbe kari ke yè, nkè diheí dimɔu yèmmè cààrè.

4

Sifube yèmmè cààrè mè kè bèe bou dinùù

¹ Maadosee tì kèè dūi mǎnni kékétè o yaàbòrì kédáátí kufǎòtǎnkù kèpū mmutápeí nkénkuò mmediè nke firì diheí, ² ke bii tuòke tekpààticìètè kénccómmú ditowàà ke yé bè ǎǎ í ndáátímè meyeñcaàrimè kó tiyààtì kéta tekpààticìètè. ³ De kó tináàntì do tǔòke ìi tempè, nkè Sifube tì kèè be yèmmè do cààrèmu kè bè mboú yènd ke dáátí tifǎòtǎntì kèpū mmutápeí.

⁴ Kòo nitipokpààtì Esitɛɛ nitipotǎmbè nè bè fǎmmu bè kè pĩ nho tǎmmú tekpààticìètè miɛkɛ kè bèe tì nhò nàké kè dèe cààrè o yèmmè mediè. Kòo wáá ntiyààtì kédúónko kè Maadosee bo dáátí kényóu kufǎòtǎnkù, kòo yetɛ. ⁵ Kè Esitɛɛ yu Ataki bè fǎntɛ wè kòò pĩ ntekpààticìètè miɛkɛ mutǎmmú, kòo kpààtì wè nhò duó nkòo bo mpĩ nho tǎmmú, kòò tǎ

* **3:7** Nisāā: Bè do kaa mmèè botí be kó betǎàbè nè ti kaammè yíè ndè í wè, be kóo tǎnkù Nisāā berínè ti kó betǎàbè otǎānwè nè onaanwè de cuokè nke (tibèntì nè dinótǎòrì de cuokè). † **3:7** Adari: Be kóo tǎnkù Adari berínè ti kó betǎàbè odéri nè otǎānwè de cuokè nke (dewannè nè tibèntì de cuokè).

nke dɔ wɛɛ beke Maadosee kɛyà dɛ dɔmmɛ nɛ mùu te. ⁶ Kɛ Atakii yeroo kɛyà Maadosee tekpaàticifɛtɛ towaà. ⁷ Kɛ Maadosee ò nàké demou nɛ Amanni yɛ nhò bo tanné ì dítí dikpaàtítou kɛnsà kɛ bè kùo Sifube bemou. ⁸ Kɛ Maadosee duó nhAtaki dipátiri bè wári di Susi ke bo kuo Sifube kó dimàà, ke dɔ wɛɛ di duó nhEsitɛɛ kòò nàké dɛ dɔmmɛ. Kòò kɔte kɛbántɛ okpaàti o botí kɔbe kpéi. ⁹ Kɛ Atakii wɛte kɛnáké Esitɛɛ Maadosee ò nàké tì. ¹⁰ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Wɛtooo kɛnáké Maadosee ke dɔ: ¹¹ Benitibè bemou nɛ okpaàti tɔmbè nɛ bèè kó dimàà bo o tempɛ nyimou bè yému ikuó túmɛ òmou báá ta okpaàti cífɛtɛ kòò í ò yu, kɛ wɛɛ ta bèè ò kùo, okpaàti bo youte wɛ kupàati mesoo nkaku weè maa bo nfou. Dɛ mɔke yie nhotanku nwe okpaàti n yumè. ¹² Kɛ bèè náké Maadosee Esitɛɛ yɛ mmu. ¹³ Kɛ Maadosee tɛnnóo tináantì ke dɔ: A yèmmɛ bá ndò nha bo cooté amaa a bo mɛè kpéi nhokpaàti cífɛtɛ. ¹⁴ Kaa cíféké ke í béi, nSifube yóo pétému mteèmmɛ kupíkù tekù kécooté, kaa kú fɔ nnè a cífɛtɛ. Kɛ dɛ yèmmɛ mehárìmɛ miɛ nkpéi nke a naammɛ okpaàtipokù. ¹⁵ Kɛ Esitɛɛ tɛnnóo Maadosee ke dɔ: ¹⁶ Kɔte kɛtíi nSifube bemou bèè bo Susi kɛ dí bou dinuù n kpéi nyewe yetãati, keyènkè nɛ kuyie, di báá di mucie, di báá yà menie. M múnke yóo boumu nɛ n nitipotɔmbè. Bá nɛ ikuó me mbomɛ n yóo kɔtemu okpaàti borè, kɛ m bo kú, n kú. ¹⁷ Kɛ Maadosee kɔte kédoo Esitɛɛ ò nàké tì.

5

Esitɛɛ kɔtemè okpaàti borè

¹ Bè bou memme dinuù kédeè, diyie tããnni yie kɛ Esitɛɛ dáátí tikpaàtipoyàati kɛtaroo tekpaàticifɛtɛ kudanku, kécómmú kéwetinné okpaàti kàri kùu dieku bori ke sɔ nhokpaàti kàri o kpaàtikàri ke wetí dibori. ² Kòo kpaàti yà onitipokpaàti Esitɛɛ kòò còmmú kudanku, kòo yie nkòò youte kukpaàtipàati mesoo nkaku, kɛ Esitɛɛ taroo kékááké ku yómmɛ. ³ Kòo kpaàti ò beke ke dɔ: Esitɛɛ, a dó ba kɛ n dɛ nda duó, mbá n kpàti kó dikéè! ⁴ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Okpaàti n da ànné dibanni ndi. Kaa bo yie nɛ Amanni dí kɔtení yie n cífɛtɛ kédi.

⁵ Kòo kpaàti tɔ nke dɔ: Bèè náké Amanni kòo kɔtení mecãã nkè bèè kɔte bedé Esitɛɛ bè yu dii banni. ⁶ Bè di dii mɔnni kédeè kòo kpaàti beke Esitɛɛ ke dɔ: A dó ba kɛ n dɛ nda duó? Bá n kpàti kó dikéè m bo da duó. ⁷ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Okpaàti n dó tì tu: ⁸ Kaa yie nke bo n dɔò mesaa nha naa wɛtení nɛ Amanni kɛ dí di n cífɛtɛ kɛ n da náké n dó tì.

Amanni cífékémè kudou ke bo cóo mMaadosee

⁹ Memme ke Amanni nyetini Esitɛɛ cífɛtɛ kɛ diwèi ò bo kòo yèmmɛ naati mediè nkòo yà Maadosee kòo kàri tekpaàticifɛtɛ towaà, wɛ í nyité ke còmmú, ò mɛ nyí benke fedediefè mafè, kɛ Amanni miéke ò còuté mesaa. ¹⁰ Kòo minné kékò nkétii nho néposàabè nɛ o pokù Sedesi. ¹¹ Kòo bè kammu o kpàti màmmɛ nɛ o bí nɛ okpaàti ò tãátémɛ ke níi mbetɔmbè nɛ miníisibè bemou ìkè tikpàti miéke. ¹² Kɛ dɔ: Mí nwe onitipokpaàti Esitɛɛ yumè nɛ okpaàti kɛ ti wɛnné ke di o cífɛtɛ, kòò wɛte ke n yu nanke nɛ okpaàti kɛ ti kəri. ¹³ Dende kó dimàà í n naati kɛ nsà kɛ Maadosee Sifu kpaá ke pĩ ntekpaàticifɛtɛ mutómmú.

¹⁴ Kòo pokù Sedesi nɛ o népobè bemou ò nàké ke dɔ: Cíféké kudou kɛ ku okumè mbo métiribè sipisidè nɛ bènùmmu, kaa yè dikünweñni ke náké okpaàti kɛ dí cóo mMaadosee ku ñnkè, kaa na kékote dibanni nɛ diwèi.

Kɛ de kó tináantii narike Amanni.

6

Bè dèúkùmmè Maadosee ke kékùnnɛ Amanni

¹ Dè yie kɛ inuò nyete okpaàti Asuyeduusi de kó keyènkè, kòo duó nkè bèè túóténí diheikempátiri bè wãũ dii miéke tii kó dimàà dɔori. Kòo duó nkè bèè di kaa nho ìkè. ² Kɛ bèè kaa Bikitana nɛ Tedeki bèè do tú bè fòmmu bè kɛ bè pĩ ntekpaàticifɛtɛ miéke mutómmú, ke

nke n dó, a wāri yepáte kɛpaa nhAmanni Mɛmɛdata birɛ Akaki yaábire do wāri tì ke bo kuɔ Sifubɛ a tempɛ nyimɔu miɛke. ⁶ M bo yĩme ke nwúónko kè bèe kuɔ n kɔbe? M bo yĩme kénwúó mbè kàù dè n kɔbe?

⁷ Kòo kpààti Asuyeduusii náké Esitɛɛ nè Sifu Maadosee ke dɔ: N duómumu Esitɛɛ Amanni cǐɛtè kè bè è còs nkudɔú ò do dó mèè kpéi nkékuɔ Sifubɛ. ⁸ Di bo na kéwāri nè n kó diyètiri di dó tì, tì yóó teennè Sifubɛ, kéikú n cannimè. Ke yé tì wāri ke ikú n cannimè nè n kó diyètiri tì ɔɔ í ncèetɛmè.

⁹ De kó diyie otáātāānwè, otānkù bè tu we Sifāā*, diyie sipísidé nè ditāānni kè bèe tíi nhokpàati pátíwāābè kè Maadosee náké kè bèe wāri yepáte kéduó nSifubɛ nè okpàati tūmbè, nè mìnísibè nè kùmándáābè bèe bo itempɛ ntekòutè nè sipísidé nè iyiekè (127) miɛke, kétúóté Ëndi kétuɔkenè Etiopii, kéwāri bá kùù botí nè ku náānti nè ku wārii, kéwāri Sifubɛ nè be náānti. ¹⁰ Bè do yè wāri nè okpàati yètiri ndi kéikú o cannimè, ké yè duó mbesāndèèbè kè bèe deke sisɛí sii cāá kékɔte ké yè totí, ¹¹ ke wāri yepáte miɛke ke tú: Okpàati duómumu dinùù Sifubɛ bèe bo o ekè yemɔu ke tú bèe tíi nkédɛɛtè be fòmumu, ò bè pāmu dinùù ke tú bèe fíé itempɛ nyimɔu kɔbe bèe bo ndó ké bè dokénè, bè bo na kékuɔ benitipòbè nè ibí kéheí be kperɛ. ¹² Okpàati Asuyeduusi do bè duó ndii nùù do dò nkédɔò diyie òmáà ndi, dibenni tānkù tepíitè nè odéri diyie tepíitè nè ditāānni. ¹³ De kó yepáte do mɔke muwērímú mmu bè yè duó nyii tempɛ mmiɛke, ke náá mbenitibè bemɔu ke tú kè dè yie tūɔkení Sifubɛɛ báátí kédokénè bèe dó ké bè kù. ¹⁴ Okpàati bè duó ndii mōnni dinùù, kè besāndèèbèe deke sisɛí cāāsi kécoké mɛcāā nképitè tināānti diheidiè Susi.

¹⁵ Kè Maadosee yenni tekpàatǐcǐɛtè ke dáátí dikpàatiyaàbòrì dī ā mɛwūð nnè mɛpéi, kénóó ndiyāàbòkperì dī wūð ke péi. Kè dèe narike Susi kɔbe kè bè mpīkù ke péú. ¹⁶ Kè dèe narike Sifubɛ, kè diwèi mbè bo bè bè dèúkunnemè. ¹⁷ Okpàati duó ndii nùù tūɔke dī mōnni yehèkè kè dèe narike Sifubɛ kè diwèi mbè bo kè bè ā yebaa nke yo ntidiiti, kè kufōwāā nhauté benitibè, kè besūkùbèe naá nSifubɛ.

9

Sifubɛ namè be dootitɔbè

¹ Dibenni tānkù tepíitè nè odéri diyie tepíitè nè ditāānni, okpàati dɔú ndii nùù do dò nkédɔò dī yie, Sifubɛ dootitɔbè yèmmè do dò mbèe yóó bè na, kè Sifubɛ bèe né wēte ké bè na. ² Okpàati Asuyeduusi tempɛ nyimɔu miɛke kè Sifubɛɛ tíi nkébaao bèe bè dónè mɛyei, nhòmɔú í ndáátí kécómumu be ikè, ke yé kufōwāā ndo bè autémè. ³ Kòo kpàati tūmbè nè kùmándáābè bèe baké itempɛ, mìnísibè nè okpàati tōmbè kè bèe kónné Sifubɛ bè dé mèè kpéi mMaadosee. ⁴ Mɛnke Maadosee do deukemu tekpàatǐcǐɛtè miɛke, kòo yètiri faité itempɛ nyimɔu kòò ndéúkú.

⁵ Kè Sifubɛɛ dɔò be dootitɔbè bè dómè, ké bè kùonè yese kè benitibèe kú kénsū mediè. ⁶ Sifubɛ do kù Susi diheidiè miɛke benitibè sikɔusinùmmù (500) ndi. ⁷⁻¹⁰ Kè bèe kuɔ Amanni Amɛdata birɛ Sifubɛ dootitɔú bí tepíitè: Padisannɛdata nè Dadifɔɔ nè Asipata nè Podata nè Adaya nè Adidata nè Padimaseta nè Adisaii nè Adidadia nè Fayesata. Bè mɛ nyí nhéi dɛmaré.

¹¹ De yie mómmōnni kè bèe náké okpàati bè kù benitibè kè bè māmè Susi diheidiè miɛke. ¹² Kòo kpàati náké Esitɛɛ ke dɔ: Sifubɛ kù Susi diheidiè miɛke benitibè sikɔusinùmmù (500) ndi nè Amanni bí tepíitè, bè né bo nkùò bède itempɛ nteì miɛke? Kàa kpaá dó timatì n náké kè n tì dɔò, a dó ònti? N yóó tì dòdmu.

¹³ Kè Esitɛɛ dɔ: Okpàati kàa bo yie nha duó ndinùù Sifubɛ kè bè naa yíe dɔò bè dòdmè yie nSusi kó diheí kécóó nhAmanni bí tepíitè idéi ñnkè.

* **8:9** Sifāā: Bè do kaa mmèè botí betāābè tì í mɛ nkaa nyie. Wénté 3:7. Be kóo tānkù Sifāā berinè tì kó betāābè onummuwè nè okuónwe de cuokè nke (tipòdùtì nè diyodòrì de cuokè).

14 Kòo kpààtì yie nkè bèe pité de kó tináàntì dihèi kécóó nhAmanni bí tepíítè ideí ìnkè. 15 Kè Sifube bèè bo Susi kè bèe tí ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni, kékuo benitìbè sikousitǎati (300), bè mè nyí nhéi dèmarè. 16 Sifube bèè bo itempè ntèi kè bèe tí nkébaao be dootitòbè kédεεté be fòmму, kékuo benitìbè sikoupiisiyiekè nè sikoupiisìnùmmù (75000), bè mè nyí nhéi dèmarè. 17 De do dòò dibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè ditǎànnì yìè ndi. Diyìè tepíítè nè dinaanni yìè kè bèe yóu kéǎnné dibanni kényǎnku nè diwèi. 18 Sifube bèè bo Susi bembε do kpa ntepiítè nè ditǎànnì nè dinaanni ndi, kéom̄pè nè dinummurì, kéǎnné dibanni kényǎnku nè diwèi. 19 Kè Sifube bèè bo yehékè sám̄póyè kè bembεε baá ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni kèpǎmmù betòbè yepǎrè.

Sifube ǎàmè dibanni ke denninì bè namè be dootitòbè

20 Kè Maadosee wǎri de kó tináàntì yepáte kéduó nSifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimou, ì tǎké nè ì dètiri. 21 Ke dò bè ní ǎnné dibanni bá dii benni otǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni nè dinummurì. 22 De kó yewe nye Sifube namè be dootitòbè, kè meyei nnaá mmεsàà mbè do dò nkém̄baàmmu kéndenninì de kó yewe kpéi nke pǎa mbetòbè yepǎrè, ke pǎa nnè bec̄ribè yepǎrè. 23 Kè Sifubeε yie mMaadosee béi ntì, kè de kó dibannii naá mbε kó ikuó.

24 Ke yé Amanni Amédata bire Akaki yaábire do dómè kékuo Sifube kébo nyipǎadiítì ke bo yà dii yìè ndi ò yóó bè kùom̄. 25 Kè Esitεε kote kényà okpààtì, kòo yie nkéwǎri ke dò: Bèe kuo Amanni wèè dó kékuo Sifube. Mem̄me bè còommè Amanni nè o bí ideí. 26 Dεè te kè bè yu de kó dibanni ke tú mudítìbòmmù.

Kè Sifubeε yie mMaadosee béi ntì ke yé bè yàmè bemóm̄m̄m̄be dèè dòò. 27 Kè bèe dǎu nde kó ikuó be kpéi nnè be yaábí kpéi nnè bèe yóó naá nSifube be kpéi nkè bè bo mbaà nde kó yewe yedé bá dii benni kéndonnè Maadosee béimmè. 28 De kó dibanni dò nkém̄bomu sǎà, bá tètè c̄fètè, bá kùu tempè mbá dii èi, bè mbaà mmudítìbòmmù banni ke denninì de kó yewe, bè báá yè yè mbè báá yè yóu.

29 Kòo nitipokpààtì Esitεε nè Sifu Maadosee, kè bèe yí kéwǎri yepáte ke yí kécéék̄unne mudítìbòmmù banni. 30 Kè bèe wǎri yepáte Sifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimou miεke ke dò diwèi mbè bo nè kunaatí. 31 Kè bèe bè nàké ke dò bè mbaà mmudítìbòmmù banni de kó yewe. Onitipokpààtì Esitεε nè Maadosee beè do dǎu nde kó ikuó ké ì mbo be kpéi nnè be yaábí, ke dōnnè menùboúmmè nè yedabùò nkpeyi. 32 Kè Esitεε yí kécéék̄unne mudítìbòmmù banni, kè bèe wǎri de kó tináàntì dipátiri miεke.

10

Maadosee deukemè

1 Kòo kpààtì Asuyeduusii duó nkòò tenké kem̄ou kabε mpí mmutòmmù nè muwèrímù nè dàméèrì také kaboo. 2 Okpààtì wèrímù diemù nè o kǎmbòtòmmù nè ò dèe mmèè botí Maadosee, tì wǎrimu Mèdiibe nè Perisiibe kpààtìbè dǎòrìmè páte miεke. 3 Maadosee wèè do tū nhokpààtì Asuyeduusi o tenké miεke, ke tú onitidiεwè, kòò kabε ò dé koò dó, kòò wanti be kó mesàà nke dó bè bo mbomè kè dè naati.

Meñme kè dibəð íté ti Yiè nKuyie mborè.

¹³ Diiyè mari ke sɔ nyIsəbu kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè bè bo o kóo po cīètè ke yo ndibanni. ¹⁴ Kè ditōnni marii tuəkeni Isəbu borè ke dɔ: Inàake do duəmu kè sāmmarímúbè cènti i borè ke diiti, ¹⁵ kè Sabaa èi kəbe kətení ke ti do ke fié a tōmbè ke fiète inàake, kè mī máa yenté ke kətení ke bo da náké.

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tɔ̀ù t̀ùəkení ke dɔ: Fetaafè feè pee, kè fe kó muhãá ncùténí kəĩnkè ke còuté ipe nè i cēmbè ke bè k̀ùə, kè mī máa yenté ke kətení ke bo ti nda náké.

¹⁷ O nùu í do ketenkè kòo t̀ùù t̀ùəkení ke dɔ: Kandee èi kəbe bè kətení titānti titāāti ke ti do ke fèke ti yòyòbè, ke fié betōmbè kè mī máa yenté ke kətení ke bo da náké.

¹⁸ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tɔ̀ù t̀ùəkení ke dɔ: A kó bedapàmbè nè a kó besapàmbè bè tikù be kóo po cīètè ke yo ndibanni, ¹⁹ kè kuyaak̀ù mak̀ù iténí dikpáa tedəntè bíékè, ke sàntè teçīètè kentímè menàà, kè t̀è do ke bè yàke kè bè k̀ú, kè mī yenté m máa ke kətení ke bo da náké.

²⁰ De m̀ənni kè Isəbuu iténí, kékēté o yaàbòri kékúo o ỳt̀i kédoroo ketenkè kénínkú késĩnnə, ²¹ kébéi nke dɔ:

N yènni n yə pəuti ntetiri ndi,
ke yó nkũnti n tetiri,

n Yiè nKuyie nkuù n duó nkè kù ẁète ke còuté,
ku ỳt̀iri ndeu.

²² Deməu de miəke Isəbu í nyeté, ò í nnàké ti Yiè nKuyie tiyèiti mati.

2

Dibəð bennémè Isəbu kuce medérímè

¹ Diiyè mari kè Kuyie ntōrè tó tíi nti Yiè nKuyie mborè, kè dibəð múnkəe kəto o be cuokè ke cómmú ti Yiè nKuyie nyiikè. ² Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dɔ: A boni de? Kè dibəð k̀ù t̀énné ke dɔ: N firini ketenkè nke ke ceñti ceñti. ³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke dibəð ke dɔ: A yé n kóo tōnti Isəbu kpéinàá? Òm̀əu í bo ketenkè ïnkè ẁèè ò d̀ənnè, ò d̀ə̀rimu n dómè ke n dé mí nKuyie, ke yennínè omáa meyei. Ò fiíkúmu ke weti kaa n tēmm̀u ke d́o nh ò d̀ə̀ meyei ndetetirè. ⁴ Kè dibəð dɔ: Oniti k̀ənti tu o k̀ənti nti, oniti m̀əke d̀è deməu ò bo d̀è duóm̀mu o fòm̀mu kpéi. ⁵ Youte a ǹutè kénampè o k̀ənti, n yému ke d̀ò nhò bo da c̄s̄ kè d̀è nfeío.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnàké dibəð ke dɔ: N wè nda duóm̀mu, a né báa káákè o fòm̀mu.

⁷ Kè dibəð íté ti Yiè nKuyie mborè, kékəte ḱúté Isəbu yeməu nyonkuye, ḱtúóté o naàcèi ḱntə ḱtuəkenè o yuu ïnkòo. ⁸ Kè Isəbuu waá nditántènyãã, kénkp̄ũnè omáa ke kari mutápeí mmieke.

⁹ Kòo pok̀ù ò nàké ke dɔ: A kpaá wetímaà? C̄s̄ Kuyie nkékú. ¹⁰ Kè Isəbuu ò t̀énné ke dɔ: D̀è d̀əmmè kaa náa nke d̀ò nwèè yèmmè í bo? Ti c̀ú Kuyie mborè mesàa nke báa còuté meyeinàa?

Deməu de miəke Isəbu nùu í nhò yeténè.

Isəbu népobè bètāāti kətemè o dəumu

¹¹ Kè Isəbu népobè bètāāti ke meyei mmèè ò t̀ùəkení ḱíté bá wè o èi ke bo ò dəu. Edifasi Temmaa èi kou do nwe nè Bididaa Suaa èi kou, nè Sofaa Naama èi kou kè bèe ẁənné kékəte ke bo ò toténè meyeinàarimè kóo bānt̀nè o sémmè miəke. ¹² Kè bè nkpaá díetiri ḱewénté kóo

yà, bè í nna kòò banté kėtiitè yedabùò kékērí be yaàbòrè kèpuo mbe maa mutáá, ¹³ kékaroo ketenkè o borè kénkari ke dò yewe yèyiekè dèyènnè dèyiekè bá be kòò mōu í nna kéaatè o nùù kébèi ntimatì, ke yé bè yàmè kuyonku ò deutè mèè botì.

ISƏBU NE O NEPOBE BE NÀÁMMÈ

3

Isəbu demmè mufòmmu
(3-31)

¹ Kè Isəbuu cāō o peitéyìè, ² kébèi nke dò:

³ Bè m peité dìi yìè, de kó diyìè dìi feti,
nè keyènkè kèè yī bè còútè denitidabire pòutì kèè feti!

⁴ De kó diyìè ntú dibìnnì kperi,
Kuyie nha borè kēīnkè,
a bá ndake de kó diyìè kpeti,
a báá míítè di īnkè a wenniku!
⁵ Kudōnkūu dì dātínné ku kó dibìnnì,
yewetisùò mbo di īnkè
kè kupākù ndì dàátì kè kufōwaá ndì bo!

⁶ De kó keyènkè kupākù diekūu kè dātínné,
bè báá kaa nde kó keyènkè dibenni kó yewe miēke,
de kó keyènkè bá nkaké betāābè kó yewe miēke!

⁷ De kó keyènkèe naá ntehāũnte,
bè báá kèè diwèi kó teyītè de kó keyènkè!

⁸ De kó keyènkè bèè kè fietí benitinòmbè
kè bèè kè bōnté kusīnkù!
Bèè kè fietí bewaàdààbè, kè bèè kè maánko!

⁹ Siwāā sīi ōō yènnì diúríkèpānnì sīi soute,
kè kè mbaa kuwenniku kémónté,
kè báá yà diyìè yètìní dè!

¹⁰ Ke yé de kó keyènkè í kpetínnémè n yō pòutì,
kè í ñ fūūnnè mesémmè diēmè!

¹¹ Ba nte kè n yí ku n yō pòutì miēke?

Ba nte kè nyí ku n yènnì dìi mōnnì?

¹² Ba nte kè bè n ceé n yetìní dìi mōnnì?

Dè dōmmè kè bè n yāā ndi miè?

¹³ Nè yíe n na nduómu béu,
nè miē n do duómu ke ompu.

¹⁴ Ke na nwēínè bekpààtìbè nè bèè baké kutenkù,
bèè maa sīkpààtìcēī kè sī naá nyedobuò.

¹⁵ N na mbonè sīkpààtìbìi nsi,
sīi do mōke mesō,
sīi do piēku timátì péitì si cēī.

¹⁶ Yoo bè pānke na nni ncùù kè m bá mbo,
n na nke nsəroo ibí ìi í yà diyìè ì kōme.

¹⁷ De bíékè beyeibe í kè dōòri be tōmmú,
bèè wērímu dèè bè ōō ké nhomè.

18 Tikpetíntì ke nhompu,
 bè ténke í kè yo wèè bè bàa o kó fepífè.
 19 De bíékè bè í baàti bèè tu bedièbè nè bèè tu besám̀póbè,
 tidaati yembè ténke í tì baké.

20 Ba nte kè Kuyie nhõ denne ní wèè yó nféũri?
 Ba nte kè Kuyie nhõ duó mmufòmmu wèè yo nyo mmesémmè?
 21 Wèè ã mbaa mukũũ mbá mù í tuòkùní,
 wèè ã nyáá mmukũũ mbè yáámmè tikpàti.
 22 Kòò bo nsó nhò kè bo diwèi bo ò kùò,
 kòò do mpèté kufõti dè na nhò naati,
 23 wèè í wúó nhò kèrí dè
 kè Kuyie nhò peri tipíiti timəu
 24 Mí nkó mudii né tú fekũũfè,
 kè n nannietì pũ̀ mmenie ntēmè.
 25 N cokù tì tii n tuòkùní,
 n dé tì tii né m bonè.
 26 Kari só í bo, meom̀pùmè í bo,
 diwèi í bo,
 meháarimè máà meè né m bonè.

4

Edifasi nàké ti Isəbu

1 Kè Edifasi Tema eì kou yóó béinnè Isəbu kòò nuù d̀:

2 Kè ti sàà yē nti bo da béinnè dè mè nda bimè dè báá da yonkaà?
 Ti me nyí yóó na kénçíéké
 3 F́ nwèè do duò mbenitibè itié,
 f́ nwèè do teénnè bèè baà mbèitè ke bè kpénkùngo,
 4 f́ nwèè náantì do íngo bèè do,
 f́ nwèè do kpénkùngo bèè kòntì bèitè.
 5 Di mm̀nni kàa kó dim̀nni tuòke kàa yèmmè cààrè.
 Kuyēiku kuù da do ke da auté.

6 A baa yē nha dé Kuyie nku ke fũ̀kú kuù ìnkàà?
 A mè nwetímèmu ke ìkú kuù ìnkè a bá nkù bùsá?
 7 Totí a yèmmè, a yà diyè mari wèè í m̀ke meyi nkòò féũràà?
 Yàà a yà benitisààbè kō ndè?
 8 Mí nyé ke do mbèè kuuti meyi
 ke buòti mesémmè betəbè kpéi beè mè kōũ.
 9 Kuyie nhõ fuute muyaá kè beè kú
 ku ònni kó muyaá nhõ be nneinè.
 10 Dicìricìri kó fekontifè nè dimanni kó feũntifè
 Kuyie nkuù ã nte kè dèe cíféké.
 Kuù b̀kíi yecìricìripàà nkó yenii.
 11 Dicìricìri òs m̀ntému d̀ bo pĩ ndè kécááké kékú,
 kè yecìricìribèe cíété.

12 Tináantì matì tii bànné ke yē nkããroo
 kè n kèè ti kó kunampoo.

13 Keyènkè m̀̀nni ndi iyè̀toti ã̃ tuàkenímè onìti kè tidòuntì ò s̀̀nké.
 Benìtibè nuò ncè̀̀kè diì m̀̀nni,
 14 de m̀̀nni ndi kufòwaá nni mp̃́m̀̀mè kè n kpeute,
 kè n kũ̀̀ b̀̀óté b̀̀óté.
 15 Kè muyaá mmam̀̀u p̃̀̀tòo n ỳ̀ikè
 kè n k̀̀nti ỹ̀ nyúdùdù.
 16 Kòò m̀̀u dè bo m me nyí na koò banté.
 Kè n né nwúó nho fènkù n ỳ̀ikè kékeè feyí̀̀fè kè fè tu:
 17 Onìti bo na ke d̀̀ ò wenni Kuyie n ỳ̀ikàà?
 Onìti bo na kénáké wèè ò d̀̀ ke d̀̀ ò do nséià?
 18 Kuyie nkunku í tã ku kó betòmbè
 ku t̃̀rè yie tú ku t̃̀rè ke í kpa meyei!
 Kè nii benìtibè beè né bo nwennaà?
 19 Bembè beè taà titàti mieke, ke ã mutáá mmieke
 beè ã̃ yète beè temíètè k̃̀me.
 20 Beè ã̃ yènni dikũ̀nweñni kè de nyóó ỹ̀ kuyuoku kè beè í kpaá
 beè ã̃ kú kè beè keté ke bá ndake.
 21 Beè ã̃ ã̃ t̃̀te kè beè do,
 ke kú bá mecii nyí beè sànnè.

5

1 Tũ n kuó kè nsà kòò m̀̀u bo da teennè!
 Kuyie ntõnni ã̃ndi ndi a yóó kuónnèmè?

2 Kunaupíe kuù kòu kuyè̀nkù,
 kè tiyantiti kòu kudì̀nkù.
 3 N yàmu kuyè̀nkù kperè yíe ndè,
 kè dè nyóó yíe kè ku c̃̀fètè naá ntidobontì.
 4 Kè ku bí dèténè medestímè
 kè beè nyi bekùnè bá òm̀̀u í ì kòrímú.
 5 Kè bekòmbè beè di ku diiti,
 beè bo keté tipotì kó kuperí keta ké ti t̀̀oté.
 Beè yàà ntikpàti beè t̀̀oté kù m̀̀ke dè.

6 Meyei nyí yìenì mutáá mmieke,
 mef̃̀tímè me nyí boní ketenkè.
 7 Onìti bo ke bo f̃̀tému,
 ihã̀pè̀pè̀rí ã̃ t̃̀témè képuu.

8 Kè n do nda tú, n na nkuónnè Kuyie nku,
 n na nku nàké m m̀̀ke ti.
 9 Kù d̀̀d̀ri dè deumu dè í d̀̀ nna kébanté,
 ku dieti í d̀̀ nkaa nkédeè.
 10 Kuù ã̃ c̀̀ũnni fetafè ketenkè ìnkè,
 kuù duònni menie ndepaa mmieke,
 11 kuù ã̃ dee mbèè do bo de fũ̀̀
 kuù ã̃ deetè beè kuò.
 12 Kuù ã̃ cake mecii nyembè do dó kédòò ti
 kédúó nkè beè ỹ̀̀ke beè dó kédòò ti.
 13 Kuù duò nkè mecii nyembè cii mbè p̃̀̀,
 kè be tié mmecii nkpeyi yie detetirè.

14 Kè dè bè dò ndibiinnì kuyie ncuokè,
kè bè ǎǎ nkuyie ncuokè ke dò ndè tu keyènkè.

15 Kuyie nkuu me nhõõ deetému osénnìwè,
ké nhò kǎnké disiè dì yìèní be nò mièke.
Kòò fiètè bekperíbè nɔu mièke.

16 Ocírì yie məkemu ò ìkú tì ìnkè.
Oyèiwe yie nùù báá táúté.

17 Dè nnaati tũnké Kuyie nyṹs nwèè to,
Isəbu a báá senkèrì muwērímú muməu yiè nda tié ntì.

18 Ke yé kuù ǎǎ kəutemè kè kuù taa,
kuù ǎǎ poté kè kuù mièkùnnè.

19 Kù yó nda deerímu nè meyei,
meyei mmamè báá da nintè.

20 Kè dikònnì tanní kù da deeté bá a báá kú,
kè mudoò me ntanní kù da deeténnè kukpàriseú,

21 Kù yóó nda kǎnkému tináaɔyeiti tì puotì didàù kǔme,
kè beyeibe di do, a bá nyĩèkù.

22 Kè mudoò tanní yoo dikònnì f́s nní ndaú,
kè depĩmpĩnnè tanní kufōwaá mbá nda bo.

23 Bè bəmmù yèè tárè a paku mièke yè bá ncaàrì a diiti,
depĩmpĩnnè me mbá nda kǔnnè.

24 Kunaatí yó mbomu a cĩètè mièke,
kàa siéké a naabaakèrì a òfè mafè bá nkpa.

25 A yaàbí yóó sũũmmu,
a yoo yèmu yepàà kè yèe siku kénsū ke dò ntimúti dōmmè.

26 A yóó ntati a f̄ti ke sànnèmu a we.
Tidiiti ǎǎ tuəkemè ti mǎnnì kébi kè bèe tì dèite.

27 Ti yà tìnti memme, tì tu timómmənti ntì,
ntì p̄ mmesàà kè tì da duó nyitié.

6

Isəbu t̄ènné tì Edifasi

1 Kè Isəbuu béi nke dò:

2 Ke dò nkè bè do bàte n kó meháárìmè,
kè bè bo benné n sémmè tebiètè

3 Me céékù bo p̄ètè dàméèrì nùù kó mubirímú kó kucéékù,
dèè te kè n nàá nke í yé n yé mmù.

4 Kuyie mmuwērímú muməu yiè nkó ipie nyii ò tùòti
kè ò dōmmè ta m mièke.

Dekǎmbədorikp̄ere Kuyie nduənnì dè deməu duò n yĩnkè nke behāāpòmbè kǔme.

5 Sāmmarímú bo nwúó ntimúsùùtì o òkè kéncómmú ke kuənnàà?

Yàà fənààfè bo nwúó ntimúti kéncómmú ke kuò nnè dikònnàà?

6 We mbo na kèdi desere dèè í ǎ mukókús?

Kunaatí bomu mekoyennətime mepéimè mièkàà?

7 N do ǎǎ í ndó kédéúté dè,

dεè né tú n kó mudìi kè n dè pè mmèdiè.

⁸ Kè Kuyie ndo bo yie nkédòò n kù beke tì,
kè kù do yie nkédòò mbaa tì.

⁹ Kè Kuyie ndo bo yie nké n yéte,
kù na nyòute ku nòutè ké n deè.

¹⁰ Dè na nni mbàntè,
diwèi na nni nkùò bá nè n fěũtímè í me ndeumè,
kè m mu n yí yete Kuyie nkùù dò mpáíí ku náahtì.

¹¹ N wěrimú tú òmmu kè m bo nsóké ke baa?
N yó nsóké ke baa ba m me nkumèmu ke dèè?

¹² N kpeñni ditári kōme mmaà?
Yàà n kònti kpeñnimu disòwũ ò kōme?

¹³ N kó meteèmmè kperε náá mpútì nweà?
N ténke í mōke dipĩnkèrì maràà?

¹⁴ Wèè fěũrì ò dò nho népobè nhò dómu,
bá kòò ténke í dé muwěrimú muməu yìè nwe.

¹⁵ N népobè n yóumu dikondaa kó menie nhòò yĩmè,
kukó nkùù kó menie nyí karì me kōme.

¹⁶ Fetaafè òò ni diyòò kè menésĩmmè mēè kù ta
kè mupàā mboomu ndáátí.

¹⁷ Kè kuyiinkù yènní kùu kũũ,
kè diyìè nàáté kùu kpeío dende bàmbà.

¹⁸ Kè bekātìpotambèe yóu be ce ké ndè daurí ke kù tũ,
ke deètì dikpàà tedòntè ke yàa fetinè.

¹⁹ Temaa èi kó bεpotambè do i mbúó
Sebaa èi kó bεpotambè do íkú ì ìnkè.

²⁰ Kè be yèmmè cààrè nè ikó mbè do tá ì,
bè tũòkoo diì mònni bè í yà bè do dó dè, kè dèe bè di.

²¹ Di kperε me ndo nnè mí,
di yà tìi n tũòkení kè di kōmbùòtì tìi do,
kè kufòwaá ndi pĩ.

²² N di məumu kè n tu di m pã dèmaràà?

N yè mmu di n óóté dèmarè di kpàtì miεke ké m pãà?

²³ N yè mmu di n deeténè n dootitəbàà?

N yĩmu dí n fietε beyibe nəu miεkaà?

²⁴ N wénkunnε ti, n yóó yĩmu nyúóó,
n nákéne m béi ntì ke yeté.

²⁵ Tináahtì tìi tu tímómmənti tìi í kòurì
di n wátìrì ì wátii tukúnè ba?

²⁶ Di n wátìrì ònti ìnkè?

Di wúó n náahtì kè tì dò nkuyaakù nku mí nhosénniwèà?

²⁷ Di í yóó yete di bo táámè tété deciribire kpéi,
di í yĩεke di bo fítémè di népo.

²⁸ Wěxtenèní m bíékè di mmònni
m bo na kénáké siyáàbìsì di ìkàà?

29 Yóunè di bo nni mbekùnèmè,
 dɔ̀ɔ̀nè dèè wetí,
 mîi kpaá ke tú onatì.
 30 Siyáàbìsì bomu n nùù miεkaà?
 Yáà n nónɔ̀nfè í baàti tiyeiti?

7

Isəbu seimmè Kuyie

1 Onìti kó mufòmmu dònne kuhāāpònkù kōmu mmu ketenkè ìnkè,
 ke dònne wèè pī mmuṭōnyonkumu.
 2 Ke do nkudaakù ã nyerímè Kuyie ke yáá mmedéè,
 otōnti ã mbaa mèè botí tiyeti.
 3 Mí nkperε n yau dè betāābè bεmɔu dε tu meyeñcaàrímè,
 m baa né wentí ke wuommu nè kuyonku deyènnè demɔu.
 4 Nh ã nyóó duó ke tú dèe cārike kéwentému
 kè ñ duó dè nni nkóónnè kè dè yàa wenténko.
 5 Yebiè yeè ta n kǎnti kè ñ dàátí yemɔnkpērè,
 ke puòti kè memótímè yìè.
 6 N we firì ke pēētému teyaàdùòdabεetè,
 ye pēnkému n ténke í baa mùmamù.
 7 Kuyie nha yému ke dò n fòmmu tú kuyaakù nku,
 n yí kpaá ke bo yà metuò mmamè.
 8 F́ nwèè nǎnfè bo n yīnkè a ténke í yó n yà,
 a bo nyóó wénté ketenkè ke bá n yà.
 9 Diwεtirì ã yentémè kédeè,
 wèè ta kudɔnkù o kperε me ndò, ò í wētini.
 10 Ò ténke í wētini o cīètè,
 o cīètè ténke báá ò yà bitì.
 11 Dεè te kè n yí yóó yóu m bo nnáámmè
 m bo meyeñcaàrímè miεke nke, ke yó nnáá,
 n yó nsáútínèmu n kó mesémmè n yo mmè.
 12 N túmu dàméèràà?
 Yáà n túmu dàméèrì kó musímmù?
 kàa waá mbebaribè ke m bannè?
 13 Nh ã nyóó duó kètú m bo om̀pèmu,
 kè n dóùu yaate n sáútì.
 14 De mǎnni kàa né n duǎnni tidòuntì tìi nh āā kufōwaá,
 Mεbenkùmè mεè donnìnko n kām̀bù̀tì.
 15 Kuyie nkàa pǎnke do n yīεo dè nni ntōū,
 kè n do ku dè ntōūnè tikōūtì tikōūtì tii.
 16 N cītirimu n yí yó n fòu kémante
 n yóu, ke yé n fòmmu dònne m̀mè kuyaakù nku.
 17 Onìti tu we ke dò nhá ndake o kpéi?
 Kàa yèmmè mbo o ìnkè?
 18 Kàa ò sèú yekūnwerè yemɔu,
 koò yàú yemōrè yemɔu.
 19 Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nni ntāmè fenònfè?

A bá n yóu kè m maá n nántõõtàà?

²⁰ Bá kè n cààrèmu dè bo da dɔ̀ ba f̃ n wèè paké benitibè?

Dè dòmme kàa yēiti timəu duò n yīnkè?

Ba nte kàa nh òunè?

²¹ Ba nte kàa báá minné ké n c̃f̃ n yei?

N yóó ta ketenkè nke kàa n wammú kémónté.

8

Suaa èi kou Bididaa béi ntì

¹ Kè Bididaa Suaa èi kou béi nke dò:

² Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nnáámmè tìi mbotí?

Ɔmmònni ndi a náànti yóó yóumè ti bo nyiènimè kuyaakperíkù kōme?

³ Kuyie mbo na kédì onitì muwērimáà?

Muwērimú muməu yiè mbo dɔ̀ dèè í síéà?

⁴ A nyé ke dò nha bí dɔ̀ mɛyeyi mme,

dèè te kè kù bè yietí be yei mmànnè tìi yeti.

⁵ Kè f̃ nkó fenònfè bo ku bíékè,

kàa kù bàá kunku muwērimú muməu yiè,

⁶ Kàa tu onitisàù ke wetí,

de m̀nni kù yóó ndakemu a kpéí,

ké da cónné a f̃t̃irì só.

⁷ A borime meketimè yó ntú mesám̀pómè mme.

Medérime yóó mè deuténèmu mediè.

⁸ Beke bèè do bo nè dimònni kè bè da náké,

kénté mesàà nkè bè da náké be yembè do yé dè.

⁹ Ke yé ti túmè wenke kəbe mbe ti í yé dèmarè.

Onitì fòmму dònne medéè mme ke p̃enké ketenkè ìnkè.

¹⁰ Bembè bo na ke da náké,

bè yóó da tiémmu tìi bo be yèmmè mieke, bè yé tì.

¹¹ Tipènti yìèmu menie nyí boràà?

Yàà titàùti yìèmu kbooku kra dè?

¹² Tì ò ndò nsùòò nwe nè mupóó mbè tì kōũ dii m̀nni,

kè menie mme ndèè tì kpeíomu kè titietì teti nkpaá ke sũ.

¹³ Onitì wèè í yé Kuyie nhò kperè ò mme ndò,

oyeiwe ìkú dèè ìnkè òò me ndentènè.

¹⁴ Ò do baa dè dèumu,

kòo do ìkú tìi ìnkèè c̃f̃te tinàti dòmme.

¹⁵ Kòò ní p̃i nho c̃f̃tè kè tèe s̃antè,

kòò p̃i nkumarí kùu do.

¹⁶ Ò dònne mutie mmu mùù sèmmè sũ,

kè mù kòtírì bá kè kuyie ncòú,

mu pàà nní nsenti képitè mù còm̀mú dè.

¹⁷ Kè muc̃f̃ nta késeu nyetárè,

kéta k̃f̃ũkú yetárè mieke.

¹⁸ Kè bè mù uutè dende bàmbà

mu f̄t̄ir̄i mù n̄enni ke d̄ò: N yí da yé bit̄i.

¹⁹ Mù do f̄òu ke yo nd̄i w̄èi de nk̄ááké,
kè mut̄ēm̄u ye mù do cómmú k̄èè tenkè ìnkè.

²⁰ Kuyie nh̄õ ì ndootóo w̄èè wet̄i bit̄i,
kù me nh̄õ ì nyóu kè w̄èè d̄òri meyei nk̄òo k̄p̄ere nyié.

²¹ A w̄ēti ke bo daámu bàmbà,
f̄entif̄è ȳet̄in̄ímu a n̄ùù miēke.

²² B̄èè da ní nyifei yóó b̄è p̄īm̄mu
b̄eȳibe kó sic̄ē ì yó nk̄p̄áá bo.

9

Isəbu t̄ēñné t̄i Bididaa

¹ Kè Isəbuu b̄éi nke d̄ò:

² Móm̄mu, n ȳēmu ke d̄ò nd̄e me nd̄ò.
Onit̄i bo ȳīme ke d̄ò ò wenni Kuyie nȳìk̄è?

³ Kòò d̄ó k̄ésennin̄è Kuyie
kè kù ò beke yet̄ann̄ò tek̄up̄ít̄è (1000),
ò báá na k̄é kù t̄ēñné bá dit̄ann̄ù dimáá.

⁴ Kuyie ncīimu ke w̄ēte ke k̄p̄ēñ̄i,
we mbo na k̄écómmú k̄é kù bàao k̄éȳè det̄et̄ir̄è?

⁵ Kuù ò̄ tuo nyet̄ār̄è,
bá ȳè bá nyé kuù miēke ȳenn̄ím̄è kè kù nam̄p̄e.

⁶ Kuù ò̄ s̄ant̄è ket̄enk̄è t̄ar̄i,
k̄è ke s̄āñk̄èe mēèr̄è.

⁷ Kuù ò̄ péi ndiyiè kè d̄i báá ȳenn̄i,
kuù cànn̄e siw̄āā.

⁸ Kuù pit̄é tiwet̄i ku máá,
kuù c̄ent̄i dàmēèr̄i kó men̄ie nȳñk̄è.

⁹ Kuù d̄ò mukorimu nè mu dàk̄è
kuù ānn̄è siw̄āā sibot̄i sibot̄i.

¹⁰ Kù d̄òri d̄è deumu d̄è ì d̄ò nk̄éna k̄ébant̄é,
ku dīet̄i ì d̄ò nkaà nk̄édeè.

¹¹ Kè kù p̄ēnk̄é n ȳìk̄è nyí yóó kù yà,
kè kù n d̄inn̄én̄è mbáá kù yà.

¹² Kè kù p̄i nke k̄ér̄in̄è we mbo fiet̄e?
Yáa we mbo kù beke k̄ét̄ú: A d̄òri ba?

¹³ Kè ku miēke p̄eike w̄èè bo kè c̄òñné ò ì bo,
bá dàmēèr̄i kó mus̄imm̄u mù báá na k̄é kù bàao.

¹⁴ Mí nn̄é bo kù t̄ēñné ò̄nti?
M bo kù sei nh̄õnti ìnk̄è?

¹⁵ Bá kè n naati n yí m̄ake m bo kù t̄ēñné t̄i,
m pet̄inke bo kù m̄o mēc̄ēmm̄è mme kunku n kóo beénti.

¹⁶ Bá kè n kù yu kè kù yie n yí yóó n tá,
ke d̄ò nk̄u k̄èè n tamm̄è.

¹⁷ Kuù m puot̄i kuyaak̄p̄er̄ik̄u k̄ōme,
ke n s̄ār̄i tiȳē̄ti s̄ā̄ det̄et̄ir̄è k̄p̄éi.

18 Kù ãã í nni nyóu kè n wei,
kù n díí nke n díí mmesémmè mme.

19 Kè dè tu muwèrímú mmu kuù kpeñni,
kè dè tu tibeénti nti we mbo dáátí ké kù yu tibeénti?

20 Bá kè n kpèti keté ke nù nnaati kù bo tí sīnkùnne,
kè n dǎ̀rri kù dó mè kù bo yī n tú oyeiwe.

21 N dǎ̀rri kù dómàà? M báá na kényé.
N demmu mufòmmu.

22 Demou demáà ndi mí n kpéi deè te kè n tu,
kù kùùmè osààwè kù me nkòu oyeiwe.

23 Kè kuyēīku makù donní ke kòu benitisààbè,
Kuyie nhō ndaúmu.

24 Kuù duó nhoyeiwe ketenkè kòò kè baké,
kuù kǎá mbebeémbè ìkè,
kè dè í tú kunku we nni we náké?

25 N kó yewe cārike ke pēētóomu wèè nǎ mmuceé nho kōme,
yè cārike ke pēētému bá n yí di diwèi mari.

26 Yè nùtè kudabekù yauku ãã yīmè mme meniè nyīnkè,
fēcīrife ãã domè dekoribire.

27 Nh ãã yī m bo yèmmu n kó isáútì,
ke cātinne n yèmmè, kémǎote diwèi,

28 Ke né nkpaá ke yīèkù n kó mēfēūtímè,
ke yé n yémèmu ke dò nkù í yó nni nwúó nhosààwè.

29 Mīi baa yó ntú oyeiwe,
m bo benné kénhòu ba nkpeí náke detetirè?

30 Bá kè n dó n wuǎnè safūnnè,
kénitenè medii nkóo ciekúrè.

31 Kùu wēte ké n tanné tisāsā̀tì mièke,
kè n yà̀tì m pè.

32 Kù í tú onìtì kè m bo kù tḗné tináàntì,
yoo ti kǎte tibeénti mí nnè ku.

33 Kòo pà̀tì mǎu do mbo ti cuokè,
ò na nti pùtè mí nnè Kuyie.

34 Kuyie nfūū nku dùò n yīnkè,
Kù bá nsǎké ke donnìnko n kǎmbù̀tì.

35 N na nkù nàánnè ke í yīèkù,
òmǎu me nyí bo m bo mmáà ndi.

10

Isaïbu sáútì sǎkémè

1 N demmu mufòmmu,
deè te kè n yóó nkù séi,
n náánnè meyeñcaàrimè mme.

2 N yóó nákému Kuyie nke dò:
kù bá nni ntounko tináàntì,
kù n náké kù n séi ntii ìnkè.

3 Kuyie nha n fēūnko kè dè da naatimaà?

A sènkèrì mí nha dòò wè nè a nɔu kè dè wennimaa,
dè wenni ke dò nhá dɔɔ beyeibe dɔ kédɔɔ tàà?

⁴ A məkke onitì kó inuɔ nyaà?

A wúó nhonitì ti wúómmè mmaa?

⁵ A we kùpùrì onitì kpeye kɔme mmaa?

A bie ndonnè onitì kpeye dōmmè mmaa?

⁶ Kàa wanti n kó meyetímè,
ke feinte n kó meyeinaà?

⁷ A yému ke tú n yí cààrè mùmamù.

Òmòù né me nyí bomè wèè bo n fiete a nɔu miεke.

⁸ Fɔ̀ɔ̀ m piité ke n dòò n kònti timəu,
ke né bo n kuɔ pái páià?

⁹ Denteni ke dò nha m piité tiyaatì tēmè mme,
a dɔ kέwεte kέ n tanné mutáá mmaa?

¹⁰ A nh uté kè nni ndò mmenaaamiè mme,
kàa n kánté dinaakānni kōme.

¹¹ Ke n dátinné tikònti nè memambii,
ke nh ānné yekũ̀ ke n deti icĩ.

¹² Ke n dòò diwèi ke m pā mufòmmu,
a dakemu n kpéi ndeè te kè n fòù.

¹³ Né nte tii sàri a yèmmè miεke.

N yému tii bo a yèmmè tii tú:

¹⁴ A bo nni mpakémè kè n cààrè a m pĩ,
kè n yeté a bá nni nwúónko.

¹⁵ Kè n cààrè, n tùòti ice nyi,
bá kè n yí cààrè m báá na kέéu n yuu,
n né di ifei nyi ke sànnè n diu n sémmè miεke nke.

¹⁶ Kè n yē m bo íi n yuu á n fēnné diciríciri kōme,
n yĩnkè nke a benkúmè a kpeti ke m puotì.

¹⁷ Tii nní nyitóo kè titetì tùòkení,
kàa miεke dake n yiè ke yéúti,
yehā̀pòntĩrè yeè né n duò ke séi.

¹⁸ Ba nné te kàa n dènnení n yɔ̀ pəutì miεke?

N na nku bá òmòù mu n yí n yà.

¹⁹ Kè dè na ndò n keté ke í buoté kutenkù,
kè n na nyetini n yɔ̀ pəutì kè bè m pēnkénè kufōti.

²⁰ N we ténke í kpaá ke sū,
n yóu kè m múnkεε wei sám̀pó.

²¹ Ke né na kékò mbè kũ̀ nkè ke í wĩ̀etini,
dibiinnì kó dihei dè dò nkè bi,

²² de kó dihei dè ɔ̀ wenté kémbìmu,
de bíékè dibiinnì dii kè bo,

dèmarè í kè dò nséi,
kuyie ncuokè dè ɔ̀ ndò nkeyènkè nke.

11

¹ Kè Sofaa Naamaa èi kou béi nke dò:

² A náàntì sũmmu ke dò ntí da ténne.

Onìtì wèè nɔ ntínáàntì weè ò nnaataà?

³ A kó kutoweku kuù bo paa mbenìtìbè tináàntàà?

A bo ndaú benìtìbè kè bè cīékáà?

⁴ A yīme ke tú a náàntì tu timómmanti,
kàa dò mpáí páí Kuyie nyìkè?

⁵ Kè nsà kè Kuyie ndo bo béi,
kè kù do ààte ku nùu ke da béinnè,

⁶ kè kù dò nkù da benke ku cii nkó disòrì,
mè pēētēmu onìtì kó mecii.

A na mbanté kù ò bútínnémè a yei nkusũkù.

⁷ A bo na keyà Kuyie nkó mecũmpume mamàà?

A bo na kébanté muwērímú muməu yiè ndòmmè weti wetaà?

⁸ Kuyie nciì ndeumu ke pēēté tiwetì,

ke cũmpúrì ke pēēté kudənkù,

a bo na kébanté ònti de mièke?

⁹ Ku okùmè pēētēmu ketenkè,
kè ku pēkùmè pēēté dàméèrì.

¹⁰ Kè Kuyie mpī nhòməu koò kərinè tibeéntì,

kè kù ò kpetínnè,

we mbo ò fiète?

¹¹ Kù yēmu benìtìbè bèè tu besoumbè,

kù ò í nwammú kè dèe ku bi kè kù né na keyà meyei.

¹² Onìtì tibəti dònté wè í kpaá ke bo ciité,

disāmmarínnanni dikpáà kpəri kó debire í kpaá ke bo naánnè fecēðfè.

¹³ Kè fí nyie kàa do ncuó nKuyie mbíékè nke,

kàa do nyòute a nəu ku bíékè ké kù kuónnè,

¹⁴ kékei mmeyei mmèè bo a nəu mièke,

kè meyetímè bá mbo a cīètè.

¹⁵ De mònni a bo nkérì keyíéó ke wenni páíí,

kénfííká tei tei ke í yīèkù.

¹⁶ A keté ke ténke báá dentení meyei nha yà mè kpéí,

A níí bo dentení kè dè ndò mmenie nhòò pōntémè dèè yúú.

¹⁷ Kè mufòmmu da wenkoo diyie ò ncómmú yeɔ ke dòmmè,

kè dibìnni naánko diwennécànni.

¹⁸ De mònni a bo mbo ke í yīèkù,

ke yé a məkemè a baa dè,

dèmarè bá nda kəónnè,

kàa níí nduó ke í yīèkù.

¹⁹ Kàa níí nduó ke cāānko bá òməu bá nda kəónnè,

benìtìbè beməu bo ndó kàa bè dòò mesàà.

²⁰ Kè beyeibe bie nuə nkpeí kè bè wanti disòrì,

bè báá pété bè bo səri dè,

tì bè bàa tì tu mukũũ.

12

Isəbu tēñné tì Sofaa

- ¹ Kè Isəbuu béi nke dò:
² Di yèmmè né dò ndí tò məcìi mmeməu,
kè di ku dii mǎnni məcìi ndèèmu.
³ M mǎmmuə m múnke məkemu məcìi,
ke di dǎnnè n yí di dǎnté,
di náá ntì benìtibè bəməu tì yému.
- ⁴ Bè tu onìti népobè ò daú ke yē mí nwe,
mí nwèè do ã yú Kuyie kè kù n cóuté,
mí nwèè do tú onitisààwè ke wetí,
benìtibè né daú mí nwe.
⁵ Bèè bo kè dè bè naati bèè ã ndaú meyei nsǎńké wè,
wèè bèté ke doti bè we ntemmù.
⁶ Beyeibe bomu kè dè bè naati,
bembe bèè wēñni Kuyie nke íinko ku mieke,
kè be wērímú tú be kó kuyie.
- ⁷ Beke tiwanwantì kè tì da náké,
kè tinàti dá yíé məcìi.
⁸ Kàa beke ketenkè kè yóó da duómму itié,
kè dàméèrì kó siyĩ tì nda náké.
⁹ Deməu memme,
ǎndé í yé Kuyie nkuù dè dǎmè deməu.
¹⁰ Kuù te tiwanwantì timəu fòùmè,
nè fenitiyanfè feməu kó yewēè.
- ¹¹ Ditoò bààtimè tináàntì,
dinùù me mbaàti mudìi.
¹² Bekótìbè bèè mǎke meyèmmè,
wèè fòu ke mǎnte wèè cii.
¹³ Kuyie nkuù né tú kùù mǎke meyèmmè kè kuù kpeñni,
kuù duò nyitié nkè kuù cii.
- ¹⁴ Kù ã nkè kù pǎnte bè báá na kémaá,
kè kù kpetínné òməu wèè bo ò kpeté ò í bo.
¹⁵ Kuù ã cónné menie nkè dèe kpeío,
kè kuù mè fĩ nkè ketenkèe peio.
¹⁶ Kuù mǎke muwērímú ke nǎ ndeməu dǎrìmù,
wèè feti nè wèè fétinne otəu bè bo bəməu kuù nǎutè mieke.
¹⁷ Kuù ã beñnè okpààti kó betũmbè yèmmè,
kè kuù fènni bebeémbè.
¹⁸ Kuù ã cũ mbekpààtibè,
Kè kuù bè dùú ntidaati kó iwēĩ.
¹⁹ Kuù duò nkè ikuó niùbè naà ntidaati,
kuù buò mbekpààtibè bèè kpàti fiíkú.
²⁰ Kuù ã nte kè bèè do nǎ ntináàntì kè bèe tì yĩèke,
bekótìbè bèè do mǎke meyèmmè kuù ã me dèite.
²¹ Kuù ã nte kè bèe senkèrì sikpààtibíi,
kuù pùò mbekperíbè wērímú.
²² Kuù ã dennení dibiinnì kperè kuwenniku,

dèè do bo dèè dò mbì kè dèe yenní menáà.
²³ Kuù ã̃ déúkùnnε dikpààtiyuu kédeè ké dì pònte,
kuù ã̃ duó nkè yεbotεε sũũ nképité
kè kùu duó nkè bèe yè pĩmú.
²⁴ Kuù ã̃ fente bekpààtibè,
kéduó nkè be nháá ndikpáà tedòntè kuce í borè.
²⁵ Kè bè nháá ndibiìnni mieke ke báá yà kuce,
ke sònté kénháá ntinaà yàkémúónti kōme.

13

Isaïbu tēíné tì Sofaa tì sàké

¹ Tinti timòu n tì yàmu nè n nònfè,
n tì kèemu timòu nè n toò ke tì banté.
² Di yé tì n tì yému múнке,
di í m pēēté.
³ Muwērimú mumòu yiè nwe mí n náánnēmè,
n yóó beé nKuyie nku n kpeti.
⁴ Díndi bie di sũũ nsiyáàbìsí nsi,
di tú betàmbè bèè ciinte bèmbε benitibè.
⁵ Kè di pètinke do dò nkáre ke í béi ntìmatì,
benitibè na ndi wúó mmeciì nyembè mbe.
⁶ N tati tináámbeénti nti, kénténè ti,
kénténè mesàà ntì yètinì n nùù mieke.
⁷ Di yèmmè dò ndi bo cómmú Kuyie nfōnkúò nè siyáàbìsáà?
Di bo nkù kòmmú ke náá nke sounnáà?
⁸ Di ku nkòmmúmu mεmmaà?
Di náá nkuù kpéinnáà?
⁹ Kè kù di wènté kù bo nsó ndi wennaà?
Di bo na ké kù souté kéndò ndinititòùà?
¹⁰ Kè di kù kòmmú disòri,
kù í yóó yóu kù bo di potémè.
¹¹ Kuyie nkpeti í duò di kōmbùòtàà?
Kufōwáá nyí kù ndi bonàà?
¹² Di tũũ nke náá ntì dò mutápeí mmu n yìikè,
di n tēnnìnko tì dò ntiyaamatì nti.
¹³ Cīékénè bàmbà! Yóunè kè m béi!
Kè tì bo n tuòkení tì n tuòkení!
¹⁴ N cīnnè m buu ndi,
kè n fōmmu bo n nòuténtennì ìnkè.
¹⁵ Bá kè kù bo n kuò, n yó nku mbeké,
n yóó kù benkemu n yí cààrēmè dēmarè.
¹⁶ Dεè pètinke yó ntú n kó mεcootímè,
ke yé onitiyēiwe í yóó dáátímè kécómmú Kuyie ndiekù ìkè.
¹⁷ Kénténè n náánti mesàà,
kè n tì ndi wénkùnnε kè tì ta di to.
¹⁸ M baati tibeénti nti,
m mε nyému ke dò mmú yó nnaati.
¹⁹ Kè kù dó ké n senninè,
n yóó yīo yúóó nwe di mmònni kékú.

20 Kuyie, n dó á n dǎò dè, dè bo dèdèrè nde,
 kè n na kécómmú a ìkè.
 21 Bá nsǎké ke m puotì,
 bá nsǎké ke donnìnko n kǎmbùòtì.
 22 Dè kó difǎnkúò a né bo na kébéi kè n da ténne,
 yoo m béi nkàa n cóuté.
 23 N caàrìmè bo mède nè n yetímè?
 N náké n càke mù nè n yeté dè?
 24 Ba nte kàa m bùtinné
 ke n wúó nha dootitòù?
 25 A yó nni mbetimu mí nkufǎkpèrikàà?
 A bo nni nfèmmú mí nkumukpèrikàà?
 26 Dè yíme kàa wàri tì n kpéi nkè tì tu titiiti máà,
 ke n tounko m bíkémbéntì kó meyei?
 27 Dè dòmmè kàa táú n naàcèi
 ke pakíí n cemmu
 ke kaa n naçèfòtè?
 28 N kǎntì pǎàkemu,
 iyaabiè ðð cáákémè kuyààkù.

14

Onitì í tú òmòù

1 Onitì yie nhonitì pèité wè,
 o we í sū ke né tú pèmpè nkpeye.
 2 Onitì dònnè mutepóó nhǎò tite mèmme ke mótóo bàmbà,
 medéè nhǎò yennímè bá mè báá òte.
 3 Dè kóo niti botí nku a bo mpakíímàà?
 A bo nwe nyu tibeénti kè di bekù wenwe nè fǎnnàà?
 4 We mbo na kédennení dèè tu desààrè desinnè mièke?
 Dè yie nyí bo bá omáà.
 5 A me nkààmèmu o we ke yé o tààbè bo bèdè,
 a ò kèéte mu kumànkù ò í yóó na késénté kù.
 6 Yí a nǎnfè kámii kóò yóu kòo wei,
 kè dèe yie nkòo yà diwèi otǎnti ðð yà di ò cǎuté dìi yie o yeti.
 7 Mutie kpere wète ke wenninèmu onitì,
 kàa mù kǎũ mùu puku,
 mù báá paà yepàà mbo yennímè.
 8 Bá kè mu cǎè nkòté ketenkè mièke,
 bá kè mu kǎnni dò ndi ku mutáá mmièke,
 9 kè mù kèè menie nkó kubooku mùu wète késentè,
 kè mu bakèe siku ditepànni kǎme.
 10 Kè onitì yie me nku ò báá nampe,
 kòo wemmu kǎnté a báá yà ò cuó nkè.
 11 Dàméèrì ðð kǎũmè,
 ikó nhǎò kpèimè kèpáá.
 12 Onitì kpere me ndò nkòò ku ò kumu, íté í bo,
 nè ketenkè bo deèmè ò báá ente o nǎndǎmmú mièke.
 13 Kuyie nkàa do bo yie nhá n sǎnne kudǎnkù,

kè nní nsəri kàa miεke yàa deènè,
 kàa n kéété dimònnì, a yóó dentení dì n kpéí.
 14 Kòo nìtì níí do nku kéfoute,
 n na mmimmu nh ààrìmè miεke
 ke kémmú n kó mεfíε mbo deèmè kàa nh om̀p̀unnε.
 15 Dε m̀ònnì kàa yú kè n yie,
 a bo nyáá ndìi m̀ònnì a bo n yàmè mí nha d́ó wè.

16 Di mm̀ònnì a mè nkàammè n nacèf̀òtè,
 dε m̀ònnì kraanímu kàa ténke í yó mpakíí n yei.

17 Dε m̀ònnì kàa cū́s n yei nkuỳòrik̀ù kédootóo,
 memme a yóó ṹtémè n caàrìmè.

18 Yεt̀ārè mómm̀onyε yóó duómu képuo,
 kè dipèr̀i totε dicónnì.

19 Meniε nh̄o p̀òntémè kékoké dipèr̀i,
 meniε nh̄o mpũ̀d̀ nke t̀oumè mutáá,
 mεè botí nku onìtì na m̀baa dè d̀eumè.

20 F̀s̀ò ã̄ ò k̀òtε k̀òo do s̀áà ke báá íté,
 kàa caàr̀è o ù̀kè kóò p̀ε̄.

21 Bá kè bè s̀ántí o bí ò bá nyé,
 kè bè mε nyì s̀enkèr̀i ò báá yà.

22 Ò f̀éũr̀i omáà kó mεf̀éũtímè mme,
 ò kuò nhomáà kó didab̀ònnì ndi.

15

Edifasi nàkémè Isəbu kuce mēdérímè

1 Kè Edifasi Temaα εì kouu yíε k̀ébéinnè Isəbu ke d̀ò:

2 Mecii nyiè nh̄o s̀óntému k̀épīt̄oo tináāntàà?

Ò ã̄ s̀ónté k̀ébéinkomu detetir̀àà?

3 Ke s̀ónté k̀énnáá ndetetir̀è kó tináānti ke wanti bèε ò duó nkunaatáà?
 Yεtannò yèè í yóó ò teennè t̀imatàà?

4 A í dé Kuyie,

A pàanko benitibè mbe be yèmmè bo mbomè Kuyie mbíékè.

5 A náānti benkúmu a túmè oyeiwe,
 kàa né ti cíí,

6 a nuù dii náa nha cààr̀émè, dè í tú m̀i mε nyé,
 a náānti t̀i da bek̀ùnè.

7 Ti yà̀ar̀i ketiwè bá ntú f̀s̀ nwe?

A do yó mbo kè yεt̀ārè mu nyí bo yáába?

8 A bá nk̀okému Kuyie nkó dikotit̄innì miεke?
 A bá ndε mpèténí mecii?

9 A yé ò̄nti kè ti í t̀i yé?

A banté ò̄nti kè ti báá na ké t̀i banté?

10 Ti miεke tiỳupéit̀i yembè bomu nè bedakótibè,
 bèè bie nsũ̀nè a cice kpεyε.

11 Yáà a yèmmè dò nha p̀é̄tému Kuyie mmè nda duó nyì tié nyíε,

Ti me nda náá nyì nè yetannò yòònyè?

12 A miεke peike nè ba?

Dè dòmme kàa ti wetiri inuò?

13 Ke tuùtenè Kuyie,
ke náá mmie mbotí?

14 Onìti tu we ke bo nwenni páíí,
Onìti peité wè bo yĩme kénwetí?

15 Kuyie nkunku í tá ku tārè,
keĩnkè í ku wenni ke sànnè,

16 kòo nìti nàké wèè càke ke í dò nkétóónnè,
wèè dòòri meyi mbè yòmmè menie weè né bo nwennaà?

17 N yó nda duò nyitié nyì, á ì kènté,
n yóó da náké n yà dè nde.

18 Mecii nyembè beè tí nàké,
bè tí còuté be yembè borè kè tí dòmme bè me ntì nàké.

19 Beè do te dihei bemáà,
opòò mǎu mu ndo í kòore be miεke.

20 De kó itié nyì tu:

Oyeiwe òó í mmàke meòm̀p̀m̀m̀m̀ o fòm̀mu mum̀ou miεke,
o kó yewe ò yóó dǎò yè ò ntú yeyeyie nye.

21 Ò ò nyo tí ò ntú kufòwáá nkpeti nti sǎà,
ò ò nkari ke í yìk̀k̀k̀ kè nyóó daatení kòo kòùti ò dèété,

22 Ò ténke òó í ntá ke dò nhò bo na kéyenténè dibiinnì,
mudoò muù ò nhò kètìrì sǎà.

23 Ò ò nháá nke wanti mudii mmu,
ò yému ke dò mmu kũũ mmuù ò bàa.

24 Meyeñcààrìmè nè meháàrìmè kè dè duò o kòm̀b̀b̀ò̀t̀t̀,
ke buríní o kpéi okpààtì òó báátímè kéndoti dihei.

25 Ke yé ò dǎnnìmè Kuyie nku,
ò dàátí ke wènté muwèrímú mum̀ou yìè nwe.

26 Ò bunnóo ke bo kũnte Kuyie nku,
ke kǎá nhomáà tid̀p̀t̀t̀t̀ ticééti.

27 Kòo ìikè piéké,
kòo ka ěrì mekùò.

28 Kòo yó nkatì yehékè bè pòntì yè,
sicéí sù ò nkénhǎ, sù kòri ke bo naá ntidobontì.

29 De yìè mbotí ténke báá kparìkè,
o kpàtì báá m̀onte,
o m̀ò̀t̀t̀t̀ báá sũũ nképité kutenkù.

30 De yìè nhò báá na kéyenténè mukũũ nkó dibiinnì,
muháá mbo còuté o bí,
kè Kuyie nnùù kó kuyaakùu ò neinè.

31 Ò tá tì tu detetirè nde,
ò sou ñhomáà ndi,
dè í yóó ò teennè tìmatì,
o cǎntimu tu detetirè nde.

32 Dè yóó dǎdumu kòo we mú nyí dèè,
bá o baka báá puku.

33 Kòo yote fínyí kó yebe bényè kǎme,
odifíè kó mupórimù kǎme.

34 De kó feyanfè ãã naá nteháũnte nte,
benitibè bèè cóú tìcuuti muháá mmuù ãã cóúté be cǎí.

35 Ò pùó ndeyeyire nde, ke peité meyi,
ò pùó mmesoummè kó dibii ndi.

16

Isaïbu tǎnné tì Edifasi

1 Kè Isaïbuu béi nke dè:

2 N kèè ke kèèmu di náá ntì kuce mǎpéu,
di tú bebáambè yeibe mbe dimǎu memme.

3 De kó tináañtì detetirè kpeti bo mǎote kumànkàà?
Yáà ònti da yonke kàa n tǎnnìnko mie?

4 M múnke na nnamu kénnáá ndi náámmè,
kè di do mbo n kó difǎtìrì,
n na nnáá m mè ndómè ke éuròo.

5 N na nyáúkùnnè di kǎntì nè n náañtì.
N sáútì na n di teennèmu.

6 Kè n nàá kuyonku kùù m bo kù í yóó yaate,
kè m me ncǎkè kù baa í iti.

7 Nte Kuyie nke deu n wǎrimú,
bèè kó dimàà do nh ǎrí òmǎu tǎnke í kpaá ke fòù.

8 N kǎñntì tì nàké n kpeí,
n cǎtoomu kè dè benkú n túmè oyeyiwe.

9 Kuyie mmieke kèè ñ tǎ ke tǎ,
kù m bètìmu ke cáá nku bènnì.
Kù tu n dootitǎu nwe ke n tǎ fenǎnfè.

10 Bè ààte tinùùtì nti ke n wetí,
ke m bemmù, ke n sǎá,
ke mbeti ke nfǎmmú.

11 Kuyie nkuù m pǎ nke duó mbedapùnyeyibe,
kuù nhǎnné beyonkubè nǎu mieke.

12 N do bo diwèi mieke nke kè kù m pǎnte,
kè kù pǎ n fǎnìí ke bǎ nke m pǎité pǎité,
ku pie nwetí mí nwe.

13 Kù pie nyì tu níéé ké n kǎnnì,
ke n tǎ ke tǎtì n ceumbè bá mesémmè í kù bo.
Kè n nautì yènnì ke cóú ketenkè.

14 Kε n kə̀urì ke n kə̀urì yemuə,
ke n fεmmú okpàrìnuənti kōme.

15 N dáátí kufə̀tə̀nkù nku sãã,
kè Kuyie nni nna kè n sãnni dèè kè n duó mutáá mmiεke.

16 N kəmmú ke kəmmúmu kè n nuə nwũđté,
kè n nəmpòòtì cεεke kè n yìkè kəorenè mukũũ.

17 N nəu í teí menitiyĩ,
m báámmu dò mpáíí nwe.

18 Fś nkεtenkè a báá dátínné n yĩ,
dεmarè báá pénné n dabònnì.

19 Wèè náá n kpéí nhò bo kεĩnkè nke,
wèè kra n kpéí nhò bo tiwetì nti.

20 N népobè n daúmu,
n kuò nke búó Kuyie nku.

21 Wèè nàá n kpéí, wèè ti púté mí nnè ku,
bè òđ pútémè onìtì nè o népo.

22 Kε yé n we tòómmè ke bo deèmu,
kè n tũ nkuce bè kerì kù ke í wĩētinií.

17

Bè yetemè Isəbu koò bəntóo

1 Kè Isəbuu səəté kébéi nke dò:
N wemmu ténke í yiè séi,
n we yeè kũpe,
kufə̀ti kuù m bàà.

2 Mudaá nyembè bèè n fité,
n yí nə nkεdounè be kó yesáambè.

3 Kuyie, nyietí a yε n càke mù ké n fĩnko,
kè dè í tú fś nhòmə̀ù í bo wèè bo m pate.

4 Fđđ bè mə̀nte meyemmè kè bè í banté,
a báá yóu kè bè n na.

5 Bè yàà bo də̀d dináaə̀hə̀ntírì marì tu dè:
A yu a népobè kè di yo ndi éi dè,
kàa bí aunè dikònnì.

6 N kpepe naá nfeò̀nifè nfe,
kè bè náaə̀nte n kpéí nkutenkù,
bè sùu n yìkè nke tinóntṑtì.

7 N nuə nténke í wúónnè mesémmè,
n t̀uotì iì cĩtiroo mεdèè ndèumè.

8 Benitibè bèè wetí bè n yà kè dè bè dimu,
onitisà̀ù ò n yà kòo miεke keè yènní bèè í dé Kuyie.

9 Wèè wetí ò fiíkú teii nwe ò kèrí kuù ce miεke,
wèè wenni kòò yèútì omáà muwḗrímu.

10 Díndi biε kè di dó di nwĩētinií,
n yí kpaá ke bo yà di miεke wèè mə̀ke meyemmè.

14 Koò dènne o cǐtè è do tá tè miεke,
koò fūrí koò kàrinè kukǎmbòdoróo kóo kpààtì borè.

15 O fi, betəbè beè yóo di ta,
bè yóo di cǔu mmuhǎǎ* mmu.

16 O cǐε nkpeímu de miεke,
kòo fǎàtì mǎtírí o ìnkè.

17 Òmòu ténke í denniní o kpéi nkutenkù,
o yètìrì ténke í yu dihei.

18 Bè ò tèntoo dibìnnì miεke nke,
koò dènne kutenkù.

19 O kó kuwuə mmieke debire í bo,
deyaàbire í bo,
o cǐtè è òmòu í kpaá fòu.

20 Tii ò tùàkení tii donné diyie yìenì kèè bíékè kəbe kǎmbùàtì,
ke ānné kufōwaá ndiyie taà kèè bíékè kəbe.

21 Oyeiwe kperε ð mme ndò,
wèè í yé Kuyie nhò ðð tí ndentènè.

19

Isəbu tēnne tì Bididaa

1 Kè Isəbuu bēi nke dò:

2 Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrìmè n yèmmè?
Kè di náàntì ò kòurì?

3 Kuce mēpéu ndi miε ndi n sǎāmmè,
di mè nni nfěũnko kè ifei í di boà?

4 Bá kè ò yetému,
de kó meyetímè tu n kōme mme.

5 Kè di mènke dǎ kè n namu
ké n tou ntináàntì ké n dii nyifei.

6 Banténè ke dò Kuyie nkuù n tou ntináàntì
kuù ò tanné ku kó ticùàtì miεke.

7 Nte mí nke kuò nke tú bè m puotì òmòu me nyí n cǔú,
kè ò kuò mbá òmòu í m paàtì.

8 Kuù m pìi nkuce bá n yí yà m bo kété dè,
kuù yē ndè m biitoo kè m bá nwúó nkuce.

9 Kuù dèite n sǎnni,
kuù òóté n kpààtìpìi.

10 Kù m bəmmù tipíitì timəu kè n kperε dèè,
kù dèite n tákùmmè do ìkú dèè ìnkè dènde bè ðð uutémè mutie.

11 Ku miεke kèè m peike,
kè kù n wènté ku dootitòu.

12 Ku āāpəmbè beè kèríní ditínnì ke n wetí,
ke keuté kuce ke tùàkení m borè,

* **18:15** muhǎǎ: Muhǎǎ mbè náà mmùu kpéi mmù benkú bè ðð cǔu mmù mmu kéwénkúnne tecǐtè kédèite kusínkù wèè do keté ké tè ta ò do tǎní kù kòo tǎu mǎu tè ta.

ke bāté ke n fité.

13 Ke n fūūnnè n kəbe,
kè n népobè beməu ciété ke n yóu.

14 N tebìi n dootóomu,
kè n natitəbè n yè.

15 Bèè ì taànè, nè n kó betōmbè benitidaabè nè benitipòbè bè n wúó nhopòò nwe,
ke n wúó nhokpákràrì.

16 Kè n yu n kóo tǎntì ò ncíéké,
kè dè mbékú nhò bàmmú m mómmuə.

17 M pokù ténke í dó n kpeti,
kè n kəbe mómməmbə m pè.

18 Kè ibí bénnì n senku,
kè n yíté ke còmmú ì nni ndaú.

19 Kè ì naá nyisíé bèè do n tá be ìkè,
nè bè ti do naati beè kònté ke n dokùnè.

20 N kǎmmè nè m maa nkè dè dàroo n kǔò,
tininkǔtì tii máà kpaá.

21 N kuónnè mesémmè bé!
Díndi n népobè n kuónnè mesémmè!
Kuyie nkuù nùtè m poté.

22 Yé dè yímè kè di m betì Kuyie nni mbetímè?
Di me nni nféù nkè dè í di sànnàà?

23 Kè n do bo na kéwāri n náahtì,
n na ntì wāri dipátíri mieke.

24 N na ntùóté dicíé ke kèrì dipèrì ìnkè,
ke ti wārinè mmebierime kè ti mbo sǎà dipèrì ìnkè.

25 N né yému ke dò n kóo donti fòù,
weè te dinùù sǎnni ketenkè ìnkè.

26 N kǎntì tii mbo pǎáke dii mǎnnì,
n yóó yàmu Kuyie mmómmənkú nè n nǎnfè.

27 N yóó kù yàmu kumómmənkú nè n nǎnfè,
n yóó kù yàmu fè, dè í tú otəu məù,
nè n yèmmè meməu ndi m baamè de kó dimənnì kè dè nh ətí.

28 De mǎnnì di bo yí:
Ba nte kè ti do ò bèti?
De mǎnnì di yóó yàmu n do naatimè.

29 N yému ke dò nKuyie nyóó di bekénè,
nè de kpéí, ndénè kukpàriseú,
ke yé Kuyie nyéiti deumèmu.

20

Sofaa nàkémè Isəbu ke yé nhoyeiwe əə yà tii cǎnti

¹ Kè Sofaa Naama èi kouu béi nke dò:

² N yentotí ì te kè n dó kébéi,

n yĩ̀kε meminnímè mme deè te kè n dó kébéi.

³ A nàké tì n yonkεmu,
kè n yóó da ténne nè mεcìi.

⁴ A yému ke dò nnè ti bomè,
nè Kuyie nkànnemè onitì ketenkè ìnkè,

⁵ oyeyiwe kó kuyeynnaatí òò í mmònte,
osĩnwè kó diwèi ò mma sám̀pó nwe.

⁶ Bá kòo òkè ke tù̀kε ke ìnkè,
bá kòo yuu káá nyewetè.

⁷ Ò yóó pēētému timútì kōme kè deè deè,
bèè do ò yé kè bè mbékú ke tú yé ò kàte kè.

⁸ Ò yóó pēētému tidòuntì òò yĩ̀mè bá a bá nyé tì kàte kè,
Ò yóó yentému bè òò yà de nè tidòuntì keyènkè de kōme.

⁹ Fenònfè fèè do ò wùó nfè ténke báá yà,
o kàrì ténke báá ò kōũ fenònfè.

¹⁰ Bεcĩribè bo pi o bí,
kè ìi bè ténne ò do fèke bèè kperε.

¹¹ O kòntì do píéké muwērimú mmu odacĩè nkōme,
ke né yóó ò wēnnénè kéta kudònkù.

¹² Kè meyei mmeè me nnaati o nùù,
kòò mè sònnε o nòndenfè fũ̀.

¹³ Kòo mè u ke í dó ké mè tiúté,
ke mè dànnè o dandaakù sã̀, kè mè dàri.

¹⁴ Mè yóó taroo o pəutì miεke kéceetεmu,
mè yóó naá mmedautidòmmè mme o miεke.

¹⁵ Ò mammú tìi kpàtì ò bo tì tó,
Kuyie mbo duó nkòo wēte ké tì tĩ̀téní.

¹⁶ Ò yò ndè dò mmedautidòmmε mme,
mè yóó ò kù.

¹⁷ Ò ténke báá yà mecekùò pũ̀ò ndè kukó nkōme,
nè menaamiè mpũ̀ò ndè ke dò nkukó.

¹⁸ Ò òu ke cōnte de ò báá de di,
ò dòò kupotaá nkecōnte de í yó ntú o kperε,
ò báá di de kó diwèi marì.

¹⁹ Ke yé ò sènkèrimè bεcĩribè,
ke bè sénninko, ke yùúkú tεcĩètè ò í maá tè.

²⁰ Ò do maánko deməu ndi ke í diè,
kòò yaa ndè ò báá de yóu.

²¹ Ò do ò nkòo yà de, wèe maánkomu,
deè te kòo wèi í yóó mōnte.

²² Ò yó mbo metuò mmiεke nke, kè mesémmèè ò do,

meyei nkó tiyěĩti timəu doti weè ìnkè.

²³ Ò yóo ndakənè o pitiri ndi,
kè Kuyie nkó kemiekεε do o ìnkè,
kè cutiní o ìnkè fetaafe kōme mme,
ke yóo naá nho kó mudì.

²⁴ Kòò na kéyenténè timátì kó tikpàrìseuti,
disəwūò kó ipie nho tūàti.

²⁵ Bá kòò fūŭté kupie nkùù ta o ìnkè,
kè bè dèite mepembii mmèè ta o dinni,
kè kukōmbòdoróo ò kùə.

²⁶ Dibìnni dierì dii duó o kpéi ke bo ò do,
muhāā nhòməu í tətinne mù muù yóo ò còuté,
kécòúténè dèè kraá ke bo o cǐètè miεε.

²⁷ Kεìnkè dáammu o caàrimè,
kè ketenkè nàké o kpéi,

²⁸ Kuyie mmieεε bo ò yè dii yiè o kpàti bo yenté yenté,
tì bo pōnté menie ntēmè.

²⁹ Kuyie mbàanè tì oyeiwe tinti mεmme.
Ò yóo tieεε dènde,
Kuyie nde nhò bàanè.

21

Isaïbu tēínémè Sofaa koò nàké beyeibe kpeε yíémme

¹ Kè Isaïbuu béi nke dò:

² Kénténè kékeè,

kè di kèè n tú mù deè yó m bántè.

³ Mməkenè meminnímè ké m pā mǎfiè kè m béi,
kè m béi nke dèè di bo na kéndaú.

⁴ Benitìbè mbe n náámmè n kpetaà?

Meminnímè mè nni ndòntémè n naatimu.

⁵ Wεētənèní m bíékè kè dè di di,
kè di mpī ndi nò.

⁶ Nh əə wénté tìi n tūəkení kè dè n kəkénəmu,
bá m báá na képī m máà.

⁷ Ba nte kè beyeibe kraá ke fòu,

ba nte kè bè kòtírí ke wǐēti ke bénkú?

⁸ Kè be yaàbí əə kóténí kè bè nwē nke bo,
kè be kó yepàà mbitírí be nuə mmieεε?

⁹ Kè be kpeεε kéri séi bá idebii í bè bo,
bá Kuyie nkó didùò í bè puotì?

¹⁰ Bá dinaadatannì í bo be naadakè miεε,
kè ini puo nke péi bá ì í cuunko?

¹¹ Kè be bí puti yenaàpàà nkōme,
ke yānku siweí kōme?

¹² Kè bè diè nke bie ntikùtìdùùtì,

nè tikāpentì ke eu itārì ke yānku?

13 Kè bè ò mbo metuò mmieke kè be we yàa deènè,
kè bèe taroo kudōnkù dēndē bāmbà,
bá dè í tūòke fenònfē kóo kāmíí.

14 Bembē bèè nàá nKuyie nke tú:

fūte ti borè, ti í wanti kényíété a kó ice.

15 We ntu muwērímú muməu yiè nkè ti bo nhò tū?

Ti yóó nhò bàá kécōnte ba?

16 Dē kó benitibè yèmmè dò mbè bo na kētuó nnè bemáà ndi,

Mí nyie n yí yóó yie mbe yieibe kó itié.

17 Kuyie mmieke duò be yieibe mbe sáà?

Kù í bè nyietì be yei sáà?

Bèè mūnfē kō nsáà?

18 Bèè nàá ntimútì sáà kè kuyaakùu bè tóúà?

Bèè ò yí timútì sáà kè tefōdóntèe bè tūótáà?

19 Díndi me ntúmè Kuyie nhōō poté bèè kó ibí,

kù do dò nke be mpoté be mómməmbē kè bèe banté.

20 Oyeiwe o mómmuə nweè do dò nkédi mesémmè,

weè dò nkékeè Kuyie mmuwērímú muməu yiè nkó kemieke o kōntì.

21 Oyeiwe kpeti í bonè dè naa yó ndòmmè o cīètè,

o tààbè bo tuəke dìi mōnnì be mánku.

22 Yàa dè né dò ntí tì tiémmu Kuyie nkè kùu tì yíété?

Kunku kùu baké ku tōrè keīnkè.

23 Bèmbè ò ntúmu benitisààbè kekú,
ke kari bāmmùu kè dè bè naati kè bè yàa kúnè.

24 Kè be kpeyo píéké mekùò,

kè be kūò píéké mefemme.

25 Kè betəbè mbo meyeñcaàrimè mieke ke yàa kúnè,

bá bè í yíété diwèi diyie mari.

26 Beməu náke memme bè ò duó mutáá mmieke nke,

kè yebièe bè càáké beməu.

27 N yému di yèmmè páíí,

n yému di n wúónnè tì.

28 Di tú dìi mōnnì:

Yé weè kpààtì cīètè kàte kè?

Yé benitiyieibe do bo dìi fii cuó nkè?

29 Di í békú becepèmbàà?

Yàa bè di náá nkè di í banté bè tu mù?

30 Kè meyei ntūòkení oyeiwe ò yentému,

Kuyie mmieke kó tiyēiti ò ò í nhò poté.

31 We nné yóó ò sei nke dò ò dōàrimè í wenni?

We nyóó ò yietì o yei?

32 Kòo ku bè ò tanné dedōnnè nde,

kè bè ò kūnné bè mbaa o fōti.

³³ Bè do ò murímu ke kərinè mukūnnímù,
kè benìtìbè péu ni o ìkè.
Kè kudənkù tǎǎ nní nyau o ìnkè,

³⁴ Tūnké di m báá nyìì báammìi tú detetìrè nde,
di n ténniko tìi kó dimàà siyààbìsì nsi.

22

Edifasi béimmè ke tú Isəbu mènke tú oyeiwe

¹ Kè Edifasi Temaα εì kou béi nke dò:

² Kòo nìtì wenni dè bo dɔ̀dɔ̀ ba Kuyie?
Wèè cii ò cii omáà kpéi nke.

³ Kàa wenni dè bo dɔ̀dɔ̀ ba Kuyie nkunku muwērímú muməu yiè?
Kàa dò̀dri Kuyie ndómè kù bo cǔnte ba de miεke?

⁴ A wenni kè Kuyie nné da potáà?
A wetí kè kù né nda bekùnàà?

⁵ A yei mmèè deuté dèè te,
a caà̀rìmè mèè tonté.

⁶ A do ɔ̀s sǔnté kéhéimu a kou kperε bá ò í da məkεnè tìmatì,
a do ɔ̀s fiete onìtì yà̀tì kòd cò̀nńó mebiì mmε.

⁷ A do í pǎǎ mmεniε nsinéyǐ bo wè,
a do í pǎǎ mmudiì dikònnì bo wè.

⁸ A nùtè tεè do pikú muyuo nkàa baké diheì,
a deu mèè kpéi ndo te kàa tieke ketenkè.

⁹ A do betòo bekúpobè be nəu sinùmmù ndi,
ke fǐũnko iciribí.

¹⁰ Dεè te kè bè da díi tipùtì timəu timátì,
kè kufɔ̀waá nda do ke da dèété.

¹¹ Kè dè da udikoo bá a ténke í wúó,
kè dibiinnì da dàtínné menie nkɔ̀mε.

¹² Dè í tú Kuyie mbo keĩnkè nke yewetè miεkaà?

Wénté a bo yà siwǎǎ dètìrì ke dòmmè.

¹³ Kàa né tú Kuyie mbáá na kéyà dèè dò̀dri,
ke tú kù bo na kémboní dibiinnì yewetè miεke ke ti bekénàà?

¹⁴ Ke tú yewetè kù kǎnké kù báá na ké ti yà,
kè kù nò̀nké tiwetì ìnkè nke ke firì.

¹⁵ A tũ ndó kénkpaá tũ nkuce kótì nku,
meyei nyembè do tũ nkàà?

¹⁶ Bè pǔtému bá bè mònnì mu nyí tù̀dke,
menie nhɔ̀s pǔnténè mèè botí tεcǐtè pũũ.

¹⁷ Bembe bèè do náá nKuyie nke tú: Fũte ti borè,
fǐ mmuwērímú muməu yiè nha bo na ké ti dɔ̀dɔ̀ ba?

¹⁸ Kuù mómmənkε me ndo bè dò̀d mεsàà nkè mè mpíéké be cǐi miεke,
Mí nyí yóó yie mbeyiε kó itié.

19 Bèè wetí bè yà beyeibe còú tì yěĩti kè dè bè narikemu,
kè dè pĩ mmudaá nwèè tu onitisàù.

20 Ti dootitòbè bèè do ti kpànnè bè kpaá boà?
Muhãá mmuù còúté be kpàtì.

21 Wēte kétaunnè amáà Kuyie nkè dí narike,
a bo yà a wēte ke pètémè metuò.

22 Yie nkécòuté itié nkù da duó nyì,
kéãnnè ku náàntì a yèmmè mièke.

23 Kàa wētení muwērimú mumòu yiè mborè,
ò yóó wēte ké da íimmu,
kè nsà kàa détinne a cǐtè mēyēi.

24 Útòó a sòò mmutáá mmieke Ofi kó mesòò nsààmè,
dootóo me kukó nkó yetárè mièke,

25 kè muwērimú mumòu yiè nní ntú a kó mesòò,
kéntú timátì péitì kó yecúò a kpéí.

26 Kàa mpieti a kó diwèi Kuyie mmuwērimú mumòu yiè mbo dè,
kàa tũntè a ùkè ké nkù bùó.

27 Kàa ní kù bàntè kè kùu keè,
kàa dòò a kù cànnenè yèè nò yemòu.

28 De mmònni kàa tãáté tì a bo yà ti yiemme,
kàa ce ntú kuwenniku kòku.

29 De mònni kè wèè sǐnné á nte kòò íi nho yuu,
ke yé Kuyie ndeirimè wèè nùò nsĩ nwè nwe.

30 Kù yóó deetému ocaàrìwè,
A nòu í sǐ mmèè kpéí.

23

Isaïbu yèmmè dòmmè Kuyie nyí ò dónè tináàntì

¹ Kè Isaïbuu béi nke dò:

² N wēte ke tùutenè Kuyie nku ke dó kényí kébéi,
n yǐkú n nùò kè n dabònni báá yènni ke yǐkemu.

³ Kè ñ do nyé m bo kù yà dè,
kè n do bo na kékòte ku cǐtè,

⁴ N na nkù beé n kpeti,
N na nkù tiúté nh u tì.

⁵ N na nkèè kù bo n ténne tì,
kébanté kù m mǎkenè tì.

⁶ Ku sàà na nni mbààomaà?
Ɔò, kù yó n kéntému meyòmmè.

⁷ Kè nní nkù náànnè ke tú onitì wèè wetí,
de mònni kunku n kóo beéntì yó n fĩnkomu sãã.

⁸ Kè n kòte diyìè yìèní kèè bíékè kù í kè bo,
kè ñ kòte diyìè taà kè m bá kù yà.

⁹ Kù sàà né bo mpĩ mmùmamù mmu kubakù yóu bíékè nkaà? Ɔò,

yàà kù sàri kucànkù bíékàà? N yí na ke kù yà.

¹⁰ Kù me nyému n tũ nkùù ce,
kè kù ñ yàáké n yetìmu páíí mesəə nsààmè kōme.

¹¹ N naàcètè tũ nku nacèfòtè nye,
n tũ nku kó kuce nku weti weti n yí dauté.

¹² Ku tannò nye n tũmmè,
n dōrimu ku náànti yēmmè kè dè pēēté n yēmmè dó tì.

¹³ Kè kuù tãāté tìmatì òmòù í bo wèè bo kù pàa?
Kù dó tì, kù ãã ti ndòò.

¹⁴ Kù yóó dòòmu kù tãāté ke bo dòò tì n kpéí
kù wùó nke bo dòò tì n kpéí tì sũmu.

¹⁵ Dèè te kè n kōmbùàtì duò ku ìkè,
kè ñ totí n yēmmè kufōwáá nhōò kù nni mpínnèmu.

¹⁶ Kuyie nkuù dèite n kōmbùà,
muwērímu múmòu yìè nweè donné n kōmbùàtì.

¹⁷ Bá nè Kuyie mme nni ndátínnémè dibiìnni n yí cǐéké.
Keyensòuké kù n dàtínné kè keè í te.

24

Isaïbu náànti sàkémè: Kuyie nhōò yóumè kè beyeibe ndòori bè dó tì

¹ Ba nte kè muwērímu múmòu yìè nyí tãāté obeénti kó yewe?

Ba nte bèè kù yé kè bè í yau kù yóó bè pùté yèè we?

² Nte benitìbè ke tuònkò betòbè pénnè kó yetárè,
ke yuuku iwũò ke duò mmucēmmu.

³ Ke ãã fietè iciribí kó musāmmarímú,
ke ãã eí dibànni okúpokù nààfè.

⁴ Nè be kpéí nkòò cīrì ãã yóu kuce kédauté dikpàà
kè diheì kó becīribè tu séũ séũ.

⁵ Kè bè sàáténè yesāmmarínnarè yèè bo tedòntè,
ke ãã pike yè kécíété dikpàà tedòntè kénwanti mudii ke bo duó mbe bí.

⁶ Bèè taà dikpàà ke déénte tidiiti,
kè bèè tōũ benitiyonkubè kó yetebe bè tu yè fīnyĩ be yàké yè.

⁷ Bèè ã nduó keyènkè detetirè bá bè í dáátí tiyààtì,
bè í mǎke tiyààtì ke bo kǎá mmuséé.

⁸ Kè yetārè ìnkè kó fetaafe bè niu,
kè bè bùúté ke mònté bè bo díéké dè ke kpēnké yepèrè borè.

⁹ Bè fèkù bekúpobè bí nyi,
kòò cīrì í na ke yietí o bànni bèè fietè o yaàbòrì dimáà ò do mǎke dì.

¹⁰ Kè becīribè cènti be tetirì bè fèke mèè kpéí mbe yaàbòrè,
ke tou tidiiti kó yebuò nè dikònni.

¹¹ Kè bèè dii odífìè kó yèbe mekùò,
ke bè duò nkè bè niu fīnyĩ kó yèbe kè sinéyēĩ né bè kòù.

¹² Bèè duúnnè mukũũ mbeè kó yedabùò ñdàátí diheì mieke,
bè bè kòùtemu kè bè kuò nke békú meteèmmè,

Kuyie mme nyí yo be dabùò.

¹³ Benitiyeibe í nɔnne kuwenniku,
dèè te kè bè í beí Kuyie nkó kuce
bè ɔ̄ɔ í ñkèté kuce kuwenniku kaku.

¹⁴ Dè ɔ̄ nkpaá ke uumu kòo nitiyeiwe ènte,
kékuo ocĩri nè osénniwè.
Kè dè biite wée naá nhoyúókù.

¹⁵ Wèè dauti dautinè benitipobè ò ɔ̄ mbaa dihuri m̀nni ndi,
kènnáá nkétú òm̀òú í yóó n yàmè d̀ò!

Kòo yèti wèe káá nho ìkè.

¹⁶ Kè dè biite bè m̀può yecákè,
kè dè wenté bèe taá ticùùti,
bembe ɔ̄ɔ í nyà kuwenniku.

¹⁷ Kè dè biite dè né wentému be borè,
bè manténèmu keyènkè,
bè ténke í kè m̀kenè kufɔ́waá.

¹⁸ Oyeiwe ɔ̄ɔ p̀nté mecãã mme kufããkperíkù kɔ́me,
kòo tenkèe naá nKuyie ncɔ̄ɔ kè,
ò ténke báá k̀tè képaàrè fínyĩ kó detie.

¹⁹ Kutayietí nè kuyiinkù dè ɔ̄ɔ sũ̀toomè timaànti,
kudɔ̀nkù yóó me ndi beyeiwe.

²⁰ Kè be ỳbèe bè ỳè,
kè bèe naá nyebiè kó mudii sààmù,
kè benitibè bá ndenniní be kpéí.
Oyeiwe ɔ̄ɔ do mutie kɔ́me mme,
o d̀òrìmè yeime kó tiyeti nti memme.

²¹ Bè do fekù sihãũnsi kperè nde,
bá bè í d̀òri mesàà mbekúpobè.

²² Kuyie nnè ku kó muwèrímu kuù ɔ̄ɔ yóu kòo yeiwe kó yewee sũ̀.
Kuù ɔ̄ɔ bè í mbè ténke do í ỳè dii m̀nni ke d̀ò mbè bo nf̀ò.

²³ Kuù ɔ̄ɔ duó nkè bè mbo bá ke í ỳèkù,
ku ǹnfè ɔ̄ɔ í nyitè bè kèrí kùu ce ìnkè.

²⁴ Bè ní deukoo dende bàmbà nkàa bè m̀ntóo,
kè bèe donní dende bàmbà kékú bet̀bè kɔ́me,
ke m̀tóo bè ɔ̄ɔ senté tidiiti kè t̀i ỳimè.

²⁵ N nàké timómm̀nti nti,
we mbo ỳí n nàké siyáàb̀sì,
we mbo ỳí n nàké t̀i tu detetirè kpeti?

25

Bididaa nàké t̀i Isəbu kuce metããmmè

¹ Kè Bididaa Saa eì kouu béi nke d̀ò:

² Kuyie nkpeń̀nìmu ke duò tikɔ́mb̀ùt̀i,
kuù baké kèĩnkè k̀be,
ke bè duó nkè bè bo kè dè bè naati.

³ Ku kó behããpòmbè we mbo na ké bè kàa,
ku kó kuwenniku né í mí be we ìnkè?

⁴ Onìtì bo yĩme ke dọ̀ ọ̀ wetí Kuyie nyìkè,
Onìtì peité wè bo yĩme ke dọ̀ ọ̀ kpa meyei?

⁵ Otànkù yie me ntú otànkù ke í mí ku ìkè,
kè siwãã tu siwãã kè kù í sì wùó nsisààsi.

⁶ Kòo nìtì peité wè wèè né tú dibèù,
onìtì nwèè tu tɛbeutè weè né bo nwennaà?

26

Isəbu tēñné tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu ọ̀ tēñné kòo nùù dọ̀:

² Ọ̀mmè teèmmè ténke né mme a teèmmè ocìrì?

A teènnè ọ̀mmè wèè baà nhòu?

³ A mè nnəmmèmu ke tiè nwèè í mọ̀ke meyeimmè,
benke we a ciimè nè a náàntì mièke.

⁴ We nni nwe a náánnèmmè de kó tináàntì?
Ọ̀mmè yèmmè mme mèè náánní a mièke?

Kuyie mbakémè kutenkù

⁵ Bedəmbè kòntì aumu be ei bè borè menie nfũð.

⁶ Kuyie mborè kudənkù feĩmu,
mukũũ nkó dihei í kù sòrinè.

⁷ Kuyie nkuù pité tiwetì kè tì nùù mme mme kubakù youú bíékè,
kè kuù nùnnóó ketenkè detetirè.

⁸ Kuù pōũ nfetaafè yewetè mièke,
menie mme nyí yònte yewetè kè yè kěté.

⁹ Kuù ọ̀ pité tiwetì kékáá nku kpààtikàrì, kè yewetèe di dàtínné.

¹⁰ Kuù kèété dàméèrì ọ̀ yó nfirì dè,
kuù kèété dibìnnì nè kuwenniku dè mànke dè.

¹¹ Kè Kuyie mpéi nkéìnkè,
dè kè dimu kè ke sànkèe sàntè.

¹² Ku wērímu muù te kè dàméèrì sànti,
nè ku ciimmè kù namè dàméèrì kó musimmù.

¹³ Ku nùù kó muyaá mmuù kàútoó tiwetì kè tì wenke.
Nè ku nòutè nte kù yèite yeitemè fəwaàyeife.

¹⁴ Ku tōmmú kù pĩ mmù kó tekéètè nte mme mme,
ti yo ku tōmmú kù pĩ mmù kó tináàntì sàmpó nwe,
kè mù né bo péé metammè mediè
we mbo dáátí kékeè de kó metammè?

27

Isəbu sətémè o náàntì

¹ Kè Isəbuu səté kémbekù o kpeti ke béi nke dọ̀:

² Kuyie mbomu kuù yete kù bo n kónnèmmè,
kunku muwērímu muməu yiè kuù m píe mme yeñcaàrìmmè.

³ Kè n kpaá wei,

kè ku kó muaá nkpaá ke yiè nh ãnnì.
 4 N yí kpaá ke bo náké tiyeiti matì,
 tìmatì báá yènnì n nùù tì tu siyáàbisí kpeti.

5 N yí kpaá ke bo di duó nkunaatí,
 nè m bo kúmè n yí yóó nenni n wetímè.
 6 N yóó nnáámmu n wetímè,
 n yí wēti n fñkúò.
 N yèmmè í m bekùnè tìmatì ñnkè.

7 N dootitòu dèe ò dàò dè ã dāòmè beyeiwe,
 tì ã tuàkení wèe cààrè tì tuàkení n dootitòu.

8 Ǫnti bo nkpaá onitiyeiwe baa tì?

Kuyie nkèéte diì mǹnnì o fòmmu kó feyĩfè?

9 Kè meyeñcaàrìme ò tuàkení diì mǹnnì,
 kòo kuò nke yu Kuyie nkù bo ò kèntáà?

10 Dè bo nhò naatinè Kuyie mmuwērímú mumòu yièndàà?

Ò bo nkù yu yemàrè yemòuà?

11 N yóó di benkemu Kuyie nkó tikpetì mǹmè,
 n yí yóó di sǹnne muwērímú mumòu yiè ndó kédàò tì.

12 Di mómmǹmbe di dè yǹmu,

n né í yé mùù te kè di kpaá ke náá ndetètìrè kpeti.

Beyeiwe kperè yíémmu ke me nyí yóó mǹnte

13 Nte Kuyie mbàanè tì oyeiwe,
 muwērímú mumòu yiè mbàanè tì oyeiwe tì tú:

14 Kòò pié ibí kè ò sũũ mudoò muù ã ò kònnè,
 o yaàbí ã ò ndi kénsànnè.

15 Bèè yenté yenté kè mutenkũũ mbè kùò,
 be pobè keté ke báá kari be kũũ.

16 Kòò mòòte idiítí kè ò sũũ mmutáá ndòmmè ketenkè,
 kè tiyààtì còú còú titátì kǹme.

17 Wèe dè tikú kécóú nhosàù weè yóó tì dàátí,
 onitì wèe wetí weè yóó tieke de kó idiítí.

18 Ò maá tèè cǹtè í tú tekpetè,
 tè dǹnnè difii ndi bè ã dàò di kémbaanè kupaku.

19 Ò yóó kú ke tú okpààtì nwe,
 bè me nyí yóó tì nhò wēnnénè kékũnné
 bá kòò ènte ò báá yà dèmarè.

20 Kufōwáá nkuù ò do kòò dàtínné menie nhō dàtínnémè kukó,
 kufōwáá nkuù ò tùóté tefòdóntè kǹme keyènkè.

21 Kè diyiè yièni kèè bíékè kó kuyaakù ò tǹ kédéténè,
 kóò uuté o cǹnnì

22 Kè Kuyie nho tāũ ipie mbá mesémmè í kù bo,
 kòò cokù ke bo yenténè Kuyie nkó tenòutè.

23 Kè bè ò wũñti mudaá,
 ke wúó nho cǹtè ke ti ifontii.

28

Meciù nkó disàri

¹ Timátì péítì kó yebòrè bomu bè tì waà ndè,
kè mesò nkó yekàrè bo kè bè mè dèi ke ou,

² ke dammù timátì ketenkè,
ke ã ã pūnné yetárè kédeite disòwũð.

³ Bemátìwambè ã ã míité muháá mmu kéta ketenkè sòùkè,
kéwammú kéfié ketenkè fũð,
yetárè yèè bo ke miékoo desòùrè.

⁴ Bè ã ã dammú yefòtè ke cútóomu dedétirè òmòu í yóó na kétuòke dè,
ké nkè nùú nke détirinè benitibè.

⁵ Ketenkè tidiiti yìèní kèè ìnkè,
ke miéke né kùti ke kùtimu ke dò mmuháá nke còúté.

⁶ Kèè tenkè miéke kó yetárè miéke yetásàayè bè tu yè saffì yè bomu.
Ketenkè miéke kó mutáá mmu bè dèimè mesò.

⁷ De kó kuce fetúúfè í kù yé,
ditúsòù í yà de kó kuce.

⁸ Mukpasĩmmù mùù tá mumáà mù í tūnne de kó kuce.
Dicìricìri mari mu nyí kèté de kó kuce.

⁹ Onitì yie me nhã ã nampemu dipèrì,
kékpéi nditārì kétuòke dì fiíkú dè,

¹⁰ kékéú yepèrè yefòtè kécútóo,
dèè kó dimàà tu desààrè onitì nònfè dè yàmu.

¹¹ Weè ã ã kpénné menie kédenneni dèè do sari.

¹² Yé onitì bo pété dè meyèmmè?
Meciù nkó dikàri bore?

¹³ Onitì í yé me donku mààmè,
mè keté ke í bo kutenkù kuù mmieke.

¹⁴ Difòtìrì cūmpuri tú: Mè í bo m borè,
Kè dàméèrì tu: Mè í bo m borè.

¹⁵ Bè í mè cèkii nè mesò nsààmè,
yoo a cōnné timátì péítì cidòò ké mè cèètenè.

¹⁶ Bá mesò nsààmè Ofi eì kōme báá na ké mè ènnenè
ditásààrì bè tu dì onikìsì yoo bè tu dì saffì dì báá yè bennénè.

¹⁷ Mesò nyoo timátì péítì í mè tũòke,
bá mesò nsààmè kó febòòfè bá nsànnè ké mè cèètenè.

¹⁸ Kè n ténke né báá buónè bè dòòrinè dè medèi mbè tu dè kòdái,
nè ditásààrì bè tu dì kidisítàri,
kàa màke meciù dè pèètému medèi.

¹⁹ Etiopii kó yetásàayè bè tu yè tòpási yè báá na ké mè tũòke,
mesò nsààmè mómmomme í mè tũòke.

²⁰ Bè pieti ònke bíékè meyèmmè náke?

Meciù ncíètè bore?

²¹ Dè borè onitì yie mbáá na ké dè yà,

bá tenòtè tètè pùtì deĩnkè tètè báá mè màánè.

²² Difòtìrì cūmpuri nè kudònkù dè nàá nke tú:
Ti kèèmu nè ti to bè nàámmè me kpéí.

²³ Kuyie nkuù máà yé me cĩètè kó kuce,
kuù máà yà mè ã dè.

²⁴ Ke yé kuù wùómmè nè ketenkè mànkoo,
kè kuù paké dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè.

²⁵ Kunku kùù benné kuyaakù ke yé ku kó kucéékù mààmè,
ke yé dàmmèrì kó mecūmpume mamè.

²⁶ Kuù kèété fetaafè ikuó fè yó ntū nyì,
ke keuté kuce fetaafè yó mmí nke yìè dè.

²⁷ Mèmmè kù yàmè mecìi kè mè wenni,
ke yà me wenniku mamè ke mè paaté.

²⁸ De mànnì kénáké onìti ke dò:
A bo ndémè Kuyie ndèè tu meyèmmè,
a bo nyennínèmmè amáà meyei ndèè tu mecìi.

29

Isaïbu dèmmumè yewe yèè pèèté ye kpéí

¹ Kè Isaïbuu sòtè kémbekù o kpeti ke tú:

² We mbo wète kéténnénì betààbè bèè pèèté?
Kuyie ndo m baa yèè mòrè bo yĩme kéwètení?

³ Kuyie nfitìrè dèè do ò nyuo n yuu ìnkè,
kuù do ò nni mmí keyènkè kè n kèrì.

⁴ N do bo dìi mànnì n yìè kè dè dòmme,
Kuyie ndo kánkè dìi mànnì n cĩètè.

⁵ Muwèrímú muməu yìè ndo m bonè dìi mànnì,
kè n kó bedapàmbè m murímu.

⁶ N do bonti metuò mmièke nke,
kè odifíè kó mekùò mpiéké n tuò.

⁷ N do ò nkè n yè ke kàte beheikènkótíbè kàri dè,
ke waá ndikàri ke kàri.

⁸ Kè bedapàmbè n yà bè ò nfūūtìmu,
kè bedakótíbèe íté be kàrè kécómú.

⁹ Kè beheikènkótíbè kũnné bè do nàá ntì képi be nò.

¹⁰ Kè bekpààtìbè kó metammè dòo yúóó,
kè be nòndiè ndari.

¹¹ Bèè kèmmú n nàahti bè do ò nni nsántìmu,
bèè n yàu kè bè nàa n yetisàari.

¹² Osènniwè do ò nkòo kuónkoo nhò deetèmu,
deciribire dèè í məkè oteènti kè n dè teennè.

¹³ Bèè do ò nyóó kú bè do ò m pāmu mesàà,
n do nàrikùnkumu bekúpobè yèmmè.

¹⁴ N do dáátí mewetímmè mme diyaàbòrì kōme,
ke dáátí medòòrìmmè sààmè tiyààtì kōme,

kè mè tu kuyaàbomboúnkù m bou kù n yuu.

¹⁵ Mî do ã ntú tiyũñntì kó inuã,

ke tú tihòùtì kó itààke.

¹⁶ Ke tú besénnibè kóo cice.

Kòo pòò màke tìmatì n ti wèríní ti dò nkéndòmmè.

¹⁷ Mî do ãã kéété beyeibe kó muyèi,

kéfiete ò pĩ ndè ke aaké.

¹⁸ N do tú n yóó kú n cîètè nte,

ké nyóó kú kè n we sũũ mmubirímú dòmmè.

¹⁹ N cîè n do ta kétuàke menie mme,

kè n fãàtì níi mantè keyènkè.

²⁰ Bè do ã nni nsãntímu sáà,

N wèrímú do í deu.

²¹ N do ã nkè n nàá mbè nkémmúmu n tú mù,

kè n yóó béi, bè ddo yúóó nwe,

kénkémmú n tú mù.

²² N do ã nkè m béi nhòmàù bá n ténne,

Kè n náàntì mbè taà.

²³ Bè do ãã nni mbaa ti baamè mme fetaafe,

bè ã mbaa mèè botí fetaketife.

²⁴ Bè do ãã yà n wèi kè dèe bè dimu,

bè me nyí nna ke bo saukùnne n yìkè.

²⁵ Mî do ãã tãáté ké bè neinè,

ké mîi mbaké,

ké mbo be tñnni mièke ke tú be kóo kpààtì,

ke báá mbèè yèmmè cààrè.

30

Isaïbu wèntémè ò do dòmmè, ke né dòmmè di mmònni

¹ Di mmònni ibi ìi né n daú,

inyi ìi cicebè do í sànnè m bo bè neínnèmè simóó sù cèmmù n wũã.

² Bè keté ke do yóó n ddo ba?

Be wèrímú í yó mbo kémante.

³ Mesémmè nè dikònni dèe bè poté kè bè màté,

ke áá ntedòntè ke wanti bè bo mankoo mù

tedònkpetè ìnkè dèmarè í dè bo.

⁴ Ke kèiti sifakesi sitekesí yò, ke cáante,

kè itecîè ntú be kó mudii.

⁵ Bè do bè bètimu,

ke níi mbè bèti ke úú ke dò mbè tu beyóóbè.

⁶ Bè do fòù yekondake mièke nke,

titádèntì mièke nè yepèrè fiè.

⁷ Bè do ã nhoke tifapèùtì mièke nke ke kuò,

ke kūrì kūrì tifãàtì mièke.

⁸ Bembè bèè do tú isĩntébi kè be yètè í bo,

bè do puotì bè ke bè bètì dihei.

30 Kè n kàmmè sàùte ke pekí,
 kè n kũò binè kukõntonnikù.
 31 N kùtidùkù naá mmukũũ nkòku nku,
 kè n tārife naá ndidabònni kàfe.

31

Isaïbu nàkémè ò í cààrèmè mùmamù

1 N do dǎúnnè dinùù ndi n nuò nke dò:
 M báá wénté osapàà nkóò yaá.

2 Kuyie nna nni nduó mba kèĩnkè?

Muwērí mú mumòu yìè nna nni mbaanè ba dèè tu n kó tiyeti?

3 Beyeibe beè òò yà meyei,

kè becaàribè kó ticõnti tú mefèũtímè.

4 Kuyie nsàà í wúó n kéri kùù cèà?

Kù í kaa n nacèfòtáà?

5 Kè n do nfòù siyáàbìsí mièke nke,
 kè n do kéri mesoümmè kó kuce nku,

6 Kuyie nhá m benné a kó tēbiètè,
 a yóó yàmu n yí mǎkemè meyei mmamè.

7 Kè n naàcètè do nyóu kuce sààkù,
 kè n yèmmè do ntũnne n nuò ndómè,
 kè mutõnyeimu mamù do nsãũ n nòu,

8 Kè dè do dò mme mme otòu mòu kũ m buotí dè,
 bèe u n fiíkú dè.

9 Kòo nitipòkù mòu do yũó n yèmmè,

kè n do nhòke n népotòu bòri ke baa o pokù,

10 Kè n do ndò mme mme, m pokù mómmuò nnaá mbetòbè kó kudaakù,
 bá wè kòò nhò dòarinè ò dómè.

11 Ke yé dè túmè meyei ndiemè mme,

bá wèè beénti kòo yé ke dò mmè mànnè dikpetíntou.

12 De kó meyei nna ndò mmuháá nké n cóuté kékuò,
 kécóuté n kperè m mǎke dè demòu páíí.

13 Kè n kóo tõnti mòu ní do nyí nh ò dòò
 n dò nkóò dòò ti kè n ti nhò yetenè,

14 Kè n do ndò mebotí kè Kuyie nni nsei n yĩme?

Kè kù ti nni mbeke n kù tēíné ònti?

15 Ke yé Kuyie nkùù máà ti dòòmè mí nnè be,

bá wè ti yòbè pòuti mièke,
 kuù ti pìité ti yòbè pòuti mièke.

16 Kòo cĩri ní do ndó demarè kè nh ò mànte,
 kòo kúpokù ní do nkùò nkè m bùútóo,

17 Kè n do òò nyo n diiti m máà ke báá pǎ deciribire!

18 Nè m bíkémébènti mièke m pètinke tú iciribí cice nwee,
 nè n yènnímè n yò pòuti nti ke pǎnke ntú bekúpobè kóo teènti.

19 Kè n do òò yà osènniwè weè kpa tiyààti,

ocĩrì wèè í m̀̀ke kuyà̀̀kù ke daati,
 20 kòò í nni ndəunnè mutōmmú,
 kè n yí nhò datínné kuyà̀̀kù ke t̀̀nk̀̀nne o k̀̀nti.

21 Kè n ǹ̀utè do yau iciribí ìnkè,
 n yé m̀̀è k̀̀péi nke d̀̀ò bəbeémbè yó n k̀̀nné,
 22 Kè n do d̀̀ò m̀̀botí m bakùu t̀̀te kù tuuténè dè m baayuu,
 kékééte n kpāncentuku borè.
 23 N dému Kuyie nkó tibeénti,
 M báa dáátí kécómmú Kuyie nkperíkù ìikè.

24 Kè n do t̀̀óté n yèmmè kéduó mmesəə,
 Kè n yèmmè do mbo mesəə nsààmè ìnkè,
 25 Kè n do mp̀̀tì m m̀̀kemè tikp̀̀tì mediè,
 Kè n do nfũũ n yèmmè n ǹ̀utè waá ndè ìnkè.

26 Kè n do nyà diyie kó menáà,
 kè n do nyà ot̀̀nkù péimè ke k̀̀rí kè dè wenni.
 27 Kè dè do nyũš n yèmmè
 kè nni ndò m bo nínkú ké dè d̀̀u.
 28 Kè n do d̀̀ò m̀̀botí,
 meyei ntó mme m̀̀è m̀̀nnè dikpetíntou.
 Ke yé m b̀̀tinnémè Kuyie nku kunku kùu bo ke ìnkè.

29 Kè meyei ndo s̀̀ńké n dootit̀̀u kè n yèmmè nnaati,
 kè diwèi ní do n kuò meyei mm̀̀è ò t̀̀̀kení me k̀̀péi.
 30 M me nhšš í nyie nke p̄a n ǹ̀u m̀̀fiè nkè d̀̀i bo ò b̀̀nté kus̀̀nkù,
 ke d̀̀ò wèe kú.
 31 Bèè do taà n c̀̀tète be mièke we ndo šš yí ò í diè nyimaa?
 32 Op̀̀d̀̀ do šš í nyié nditowaà,
 m b̀̀r̀̀ do kpeté kénfeímu bep̀̀d̀̀bè k̀̀péi.

33 Kè n do nsər̀̀ n yei benitibè t̀̀bè d̀̀̀rimè,
 kè m m̀̀ wènninko m mièke.
 34 N ỳ̀te m̀̀è k̀̀péi mbenitibè,
 ke yĩ̀kù n k̀̀be bo n senk̀̀rimè,
 nè de k̀̀péi kè nni mmuti táú táú ke c̀̀k̀kè,

35 We nsàà bo yie nké n k̀̀nté,
 n yĩk̀̀mu n ǹ̀utè ke dèè,
 muwērimú muməu yie nweè yó n t̀̀nné dipátiri n dootit̀̀u ẁ̀ri d̀̀i ke n wátiri.
 36 N yó ndi buk̀̀mu,
 N yóó d̀̀i d̀̀ò dikp̀̀atip̀̀i ndi k̀̀óké.
 37 N yóó ò benkemu n nacèf̀̀tè yeməu,
 N yó nk̀̀rí o borè ke yíéo tekp̀̀atibite k̀̀me mme.

38 Kè n do nfiète ketenkè n kuuti kè,
 kè n do nkè c̀̀uténè ke yembè,
 39 kè n ní do ndi de k̀̀ ketenkè peité t̀̀i diiti ke í ti donté,
 ke yóu kè ke yembèe k̀̀nè dik̀̀nni.

⁴⁰ Kè n dɔ̀ mɛbotí, kèe peité tisāmpotì,
kèe ye tipotì kényóu kè bo peitémè tidiiti.

Isɔbu náaṅtì m̀nku nku mɛmmɛ.

32

Ediu kó tináaṅtì

¹ Edifasi nè Bididaa nè Sofaa kè bèe yóu ke ténke í nnáánnè Isɔbu, ke yé ò do wúómmè omáà wèè wetí wènwɛ. ² Dammu naàm̀nk̀k̀ kou Buusi weè do peité Badakɛedi kòo peité Ediu. Weè Ediu mieke do peike Isɔbu mediè ò yèmmè ò tú wèè wetí kè Kuyie nné ò nìíté. ³ Kòo mieke yènnè o népobè betāāti bè í yà mèè kpéi mbè yóó ténne tì Isɔbu. Dèè benkú Isɔbu naatimè kè Kuyie nyí naati. ⁴ Ediu do kpaá c̄ékému ke mu nyí béinnè Isɔbu ke yé o népobè betāāti do ò kòtínèmmè. ⁵ Ò yà dii m̀nni ke tú o népobè betāāti nò ténke í táurì kòo mieke peike mediè.

Ediu nàkémè dèè te kòo d́ kébéi

⁶ Kè Buusi naàm̀nk̀k̀ kou Badakɛedi birɛ Ediu béi nke d̀:
N tú dɛbirɛ ndɛ kè d́ndi tú bedakótíbè,
dèè te kè n yòte bá n yí dàátí ke bo di benke n kó meyíétimè.
⁷ N yèmmè do d̀ ndi mɛ ntúmè bekótíbè, dii yé di bo béi ntì
ke yé ndi bie mɛ nsũũmmè dii m̀ke mɛciì.

⁸ Ke yé ba kè muyaá mm̀ù bonè onitì mù ò ciinko,
muwɛrímú mum̀ù yìè nweè mù nhò duó.

⁹ N kòté weè í tú n yé dèè wenni,
a bo nyémè dèè s̀è í boní tikótì borè.

¹⁰ Dèè te kè n tu dí kénté kè m béi,
kébenke n kó meyíétimè.

¹¹ N yèmmè do d̀ ndi yóó náké tìmatì ntì,
n do di kémmúmu ke bo keè di yóó yí mù,
kè n yà di bo náké tì o náaṅtì ìnkè.

¹² N do di kémmúmu mɛsàà nke s̀ ndi kòò m̀ù í na ke sei nyIsɔbu,
ke s̀ nhò nàà nkè di í téǹǹnko.

¹³ Di yèmmè bá ndò ndi tú mɛciì nyembè,
Kuyie nkù yóó ò na tináaṅtì dè í tú onitì.

¹⁴ Isɔbu do í náánnè mí nwe,
n yóó ò ténne tì yó ncáánnèmu di kpeti.

¹⁵ Dè di dimu di í yà di bo ò ténne tì,
yɛtannò yeè di d̀íté.

¹⁶ N do di kémmúmu di mɛ nyí náá,
di mɛ nyí n téǹǹnko tìmatì.

¹⁷ Dè t̀̀ke n kó dim̀nni ndi kè m bo béi,
n d́ kébenke n kó meyíétimè mɛ.

¹⁸ M m̀ke tináaṅtì péu ndi,
dè nh ɔ̀tímu ke n cókíí m bo béimmè

¹⁹ Dè f̀nnimu mmieke menàà mmèè bi mɛ k̀mɛ,

bè cūšmè kudəukù kè kù dó képotə.

²⁰ N dò nkébéi mmu képété muyaá nkéwei,
n yóó béimmu kéténné Isəbu tináaàntì.

²¹ N yí yóó yəte òmòu,
m me nyí yóó duó nhòmòu kunaatí.

²² N keté ke í nò nke duò nkunaatí,
kè m mè d̀̀̀ wèè n te ò yóó n túótému bàmbà.

33

Ediu béimmè ke tú Kuyie nhõõ caummu onìti

¹ F́ nyIsəbu kénté kékeè n dó ké béi ntì:

Keè n dó ke dá náké ti timəu.

² Nh ààtemu n nùu ke d̀̀̀,
kè n nóndenfè nampú n nùu mieke.

³ Nè meyèmmè memáà ndi n yó nnáámmè,
N dó kénáké n yé d̀̀ nde weti weti.

⁴ Kuyie nkó muyaá mmuù n d̀̀̀,
muwērímu muməu yiè nkó muyaá mmuù te kè n fòu.

⁵ Kàa bo na ké n kpénné tináaàntì,
a báatí kénwáké kè ti máuté.

⁶ Mí nnè f́ nKuyie mborè ti mamu òmòu í pēēté otəu,
bè ti d̀̀̀nè mutáá mmu tidé.

⁷ A tū mbá nni nyīēkù kàa bùàti duò,
N yí yóó da benke tikpetì.

⁸ A béi ntì n ti kèèmu,
a tannò yènní ke tamu n to.

⁹ Kàa tu a wennimu Kuyie nyìkè ke í məke meyetímè,
ke dò mpáí pái ke í məke meyei mmamè.

¹⁰ Kuyie nkuu me nyàmu kù da sei ntì ñnkè,
ke da wúó nku dootitəu.

¹¹ Ke tàú nha naàcèi timátì,
ke paké a nacèf̀̀tè yeməu a kéri yè.

¹² Isəbu mí m bo da náké kè ñ d̀̀ a cààremu deborè,
a í naati Kuyie ndeumu, onìti í dò nké kù nènninè.

¹³ D̀̀̀ d̀̀̀mmè kàa kù séi?
We mbo na kéténné kù bèkú ti timəu?

¹⁴ Kuyie nhõõ béimu me mborime mieke yoo nè metēmmè mieke kè ti me mbá ndake.

¹⁵ Kù õ béimu nè tidəuntì keyènkè,
benitibè duó diì m̀̀nnì kè be nuə ncīēke, kè bè yé nke duó.

¹⁶ De m̀̀nnì ndi kù õ benkemè benitibè kù dó ké bè benke ti,
ké bè cau mmesəmmè.

¹⁷ Kù õ ndó képaannè onìti nwe mutəmmú yeimu,
képatenè onitikperi tefentè t̀̀̀ na nhò pī.

¹⁸ Kù õ ndó kóò d̀̀etènè kuf̀̀ti nku,
kénte kè wèè yentènè mukū ñ nkó fecièfè.

19 Kuyie nhõõ bənté mən̄n̄ni marì on̄tì mēfēũtímè,
kòò d̄áú ndid̄ú ke bo yṹs̄ n̄ho to nȳe.

Kè kuyonku ncáá n̄ho k̄nt̄i tim̄əu,

20 k̄ente kè wèè p̄e mmudii mum̄əu,

ò do n̄ənnè t̄i diit̄i t̄énke bá nhò naati.

21 Kòò k̄nt̄i móté k̄aa w̄énté a báá yà t̄i k̄əte kè.

Kòò kṹs̄ yèè do s̄əri kè yèe feité.

22 O naàc̄ètè t̄eè nà kuf̄ōt̄i b̄ənn̄i,

kòò duúnnè kud̄ənk̄u.

23 Kè dè naati Kuyie nt̄ənn̄i marì dii n̄á n̄ti kp̄éi

Kuyie mborè di bo ȳənn̄i Kuyie nt̄ə̀rè tek̄əup̄íítè (1000) mīeke

dii n̄á m̄b̄en̄it̄ibè b̄è d̄ò nk̄énd̄ə̀ri m̄è.

24 Kè m̄es̄émm̄e p̄i n̄Kuyie nkè k̄u d̄ò:

D̄eet̄énè we kòò báá ta kuf̄ōt̄i.

Kè ku t̄ənn̄i d̄ò m̄ p̄èt̄emu tidonti o kp̄éi.

25 D̄e m̄ənn̄i kòò w̄ēte k̄éh̄ēnk̄é k̄ésũ̀ük̄é k̄énaá nhob̄íè,
k̄énaá nhò do c̄ēnt̄i ke d̄òmm̄è.

26 D̄e m̄ənn̄i kòò kuónnè Kuyie nk̄uò ò k̄énté,

kòò nk̄əri ku c̄īèt̄è n̄è diw̄èi ke ȳé k̄u ȳóó t̄ūnt̄em̄è o kp̄eti.

27 Kòò ndiè n̄ke n̄á m̄b̄en̄it̄ibè b̄em̄əu ke tú:

N̄ càà̀r̄emu ke yet̄énè ikuó k̄u m̄e nȳi n̄ yiet̄i n̄ ȳei.

28 K̄u n̄ dont̄emu bá n̄ w̄ənn̄i í tati kud̄ənk̄u, kè n̄ kp̄áá f̄òu ke w̄úó n̄kuwenniku.

29 Kuyie mp̄i mmuù t̄əmm̄ú on̄t̄i kp̄éi,

ke k̄ónn̄i kuce m̄èd̄ém̄è m̄èt̄ā̀ati d̄è b̄èk̄ú m̄è.

30 Kè d̄è bo yie nkè k̄uò ò d̄ənn̄en̄i kuf̄ōt̄i,

kòò w̄ēte k̄éyà b̄ef̄òub̄è w̄úó nk̄uò wenniku.

31 Isəbu k̄énté k̄ékeè n̄ tú mù,

ȳi só kè m̄ b̄éi.

32 K̄aa m̄əke t̄imat̄i ke bo b̄éi nhá b̄éi,

n̄ d̄ómu ke da duó nkunaat̄i.

33 K̄aa m̄e nȳi m̄əke t̄imat̄i á n̄ni nkémm̄ú,

a ȳi só kè n̄ dá b̄enke m̄eciì.

34

Ediu s̄əkém̄è ke s̄ei nyIsəbu

1 Kè Ediu baa ns̄aké o n̄áānt̄i ke b̄éi n̄ke d̄ò:

2 Díndi m̄eciì nȳemb̄è keènn̄è n̄ túmu,

d̄índi b̄èè m̄əke m̄eȳəmm̄è k̄ént̄én̄è n̄ n̄áānt̄i.

3 Ditoò bààt̄im̄è tin̄áānt̄i,

d̄in̄uù m̄e m̄baàt̄i mud̄ii kó kunaat̄i.

4 Ȳoun̄è kè ti bat̄e d̄èè sié,

ȳoun̄è kè ti wamm̄ú d̄èè wenni.

5 Isəbu m̄e n̄tu wenwe wennimu,

kè Kuyie nk̄uò d̄ó k̄óò n̄īt̄é.

6 Ò tu bá n̄è ò m̄e nd̄ə̀r̄im̄è d̄èè sié, Kuyie nhò w̄úó nsiȳá̀b̄is̄i ȳiè n̄we.

Koò poté koò kàute ò me nyí cààrè mùmamù.

⁷ We mbo dèmarè ke dònne Isəbu?

Wèè nàá nhò dómè ke í yǐ̀kù?

⁸ Wenwe wèè dàpúnè meyei ndə̀rìbè?

Ke neitinè benitiyonkubè?

⁹ Ke nàá nke tú ò bo ntaunnèmè Kuyie ndè tu detetirè nde,
dè í màke mucóntimu mamù.

¹⁰ Díndi bèè màke meyèmmè kénténè n tú mù:

Kuyie nyí tú kùù d̀rì,
muwǎ́rímú muməu yìè nyí tú wèè d̀rìmè í síé.

¹¹ Kù yieti benitibè be d̀rìmè d̀mmè mme,
kù bè f̀ku be d̀rìmè d̀mmè mme.

¹² Kuyie nyí tú kùù d̀rì bitì,
muwǎ́rímú muməu yìè ntũ ntimómmənti nti.

¹³ Òmòu wèè í yǐ̀ nKuyie nni mbaké kutenkù,
òmòu wèè í kù b̀nne kutenkù.

¹⁴ Kè dè d̀ nKuyie ndo dake ku m̀a k̀r̀i nke,
kè kù d̀ite ku yaá nnè ku wemmu.

¹⁵ Dèè kó dim̀a wei dè na nkumu dim̀nni dim̀a,
onitì na nwètemu mutáá mmièke.

¹⁶ Isəbu k̀a m̀ke meyèmmè kénté n tú mù,
keè n ǹaantì.

¹⁷ Wèè í tũ ntimómmənti ò bo na k̀baatáa?
A bo na k̀sei nwèè wetí ke tú o kperáa?

¹⁸ Kuù m̀a ð̀ náké okp̀atì ke d̀ ò tu oyeiwe,
k̀náké sikp̀atibìi ke d̀ si tu benitik̀bè.

¹⁹ Kuyie nkunku í kommu sikp̀atibìi,
kù ð̀ í nwúo nhokp̀atì kè dè p̀éte fedawanfè,
ke yé kuù bè d̀mè beməu.

²⁰ Bè ð̀ kúmu dim̀nni dim̀a keyènkè cuokè,
Kuyie nkuù ð̀ bè poté ké bè mèèrè kè bèe kú.
Kù ð̀ í mpoté okperì nè muwǎ́rímú ke né ò kù.

²¹ Kuyie nwúómmu benitibè beməu d̀rìmè,
kù yému bè k̀r̀i ì ce iməu.

²² Dibìnni dierì marì í bo yoo keyens̀ukè
meyei ndə̀rìbè bo s̀ri dè.

²³ Dè í békú Kuyie nkù bo wénnímè onitì kè dèe m̀nte,
kè kù né na kóò bekénè.

²⁴ Kuyie nh̀ ð̀ í mpaaté bekperibè ke né na ké bè p̀nte,
k̀kanne betəbè be f̀tè.

²⁵ Kù yému be tómmú muməu ke yóó bè k̀r̀i,
ké bè p̀nte keyènkè kem̀a.

²⁶ Kù bè puotì benitiyeibe k̀me mme,
kupitì ìkè.

²⁷ Bè kù bùtinnè mèè k̀r̀i nke ke ténke í d̀ ké nkù tũ,

bè í yie nke bo banté ku kó itié mmaì.
 28 Bèè duó nkè bεcĩribè dabuò ndèkù ku borè,
 kù kèèmu besénnibè kuòmmè.

29 Kè kù dò nkáré we mbo kù sei?
 Kè kù sònnε kumáà we mbo kù yà?
 Kù με ndákεmu yεbotè nè benitìbè δε κρεί.

30 Kuyie nyí dó beniticiùmbè bo mbakémè
 bè yàà bo naá ndidũntáři kébø nkubotí.

31 Kè dè dò ndε yiè mbo náké Kuyie nke dè:
 n yiemmu n yetímè n ténke báá dαò meyei.

32 N cààrè dè kè mu nyí yé,
 α dè nni mbenke n ténke báá dè yié.

33 A yèmmè dò nkuù ò potáà?
 A í mè nyiemme kù tãáté tì,
 f̣òò mè nyémè kù dò nkédαò tì,
 α tũ nnáké tì.

34 Bèè mðke meyèmmè bè yóó béimmu,
 mecii nyembè bèè n kèmmú bè bo yí:

35 Isaïbu í yé ò tu mù,
 o náañtì í mðke tì co kèè bíékè.

36 Isaïbu náañtì με ndònnè beyeibe kpeti nti.
 Mεbennímè nsóké koò tũðkùnì.

37 Ó sòkémú ke dðke cààri ke kéri,
 ò í yie nke bo banté o cààrimè,
 ke sũũnko tináañtì ke sáá nKuyie.

35

Isaïbu í mðke tináañsààtì matì ò bo béi nti

¹ Kè Ediu baa nsóké o náañtì ke béi nke dè:

² A yèmmè dò nha naatimu nyáà ba
 α tú dũ mðnnì α wenni Kuyie nyìkè?

³ A náá ndũ mðnnì ke tú kàα dððri meyei nKuyie nkpeti í bo?
 Kàα yóu meyei nkù báá cõnte mùmamù?

⁴ Mí m bo tì nda ténné,
 n yóó tì ndi wènnémú f̣ò nnè α népobè.

⁵ Bóuté keĩnkè káyà,
 wénté tiwetì káyà tì da díetirinèmmè.

⁶ Kàα dððri meyei ndè kàα mba Kuyie?
 Kàα cààrimè dó mèε sũũ ndè bo kù dðò ba?

⁷ Kàα wetì dè duò mba Kuyie?

Kù bo còutè ba α nùtè miεε?

⁸ Kàα dðri α cààri α nititòu nwe wèè da dðnnè,
 kàα wetì dè teénnè α nititòu nwe.

⁹ Kè benitiyeibe sũũ mbè ò mbè kuònnèmu,
 kè bediebbè dðri bè ò mbè kuònnèmu ke békú meteèmmè.

10 Òmòu me mbáá yí: Yé Kuyie nkùu n dòò kù borè?
Kunku kùu ti duò nyiyie nkeyènkè.

11 Kunku kùu ti duò mmeciì nkè mè pèḗtè tiwanwanti kōme,
kunku kùu ti ànné meyèmmè kè mè pèḗtè sinṵò mṵke mè.

12 Bè né kuḍmmu, kù me nyí bè còú,
benitiyeyibe kó sifeí kpéí.

13 Bè kuḍ ndetètìrè nde Kuyie mbáá bè kènté,
muwērimú mumṵu yiè nyí dake be kpeti.

14 A mè nyèmmè a í kù wùómmu,
kù yému a kpeti á nkù kèmmú.

15 A me nyèmmè ku mièke òḵ í mpèike onìti,
kù keté ke í dake onìti kó mecaàrimè kpéí.

16 Isaïbu a sònté ke náánkomu,
a yeimmu deè te kàa sũũnko tináànti.

36

Ediu nàkémè Kuyie ntièmmè benitibè

1 Kè Ediu baa nsáké o náànti ke bèi nke dò:

2 Isaïbu nkpaá kèmmú kè n tì nda wénkùnnè,
tináànti kpaá bomu Kuyie ndó n da náké tì.

3 N yíḗtímè yóó tuṵke dè í tṵké,
n dó kéduó nwèè n dòò wènwe kunaatí.

4 N náá ntimómmṵnti nti n yí sou,
meyíḗtímè mómmṵmmè yiè nweè tũḵení.

5 Kuyie nkpeñnìmu kù í yetírí òmòu,
kè kù bèi ntì tinti.

6 Kù òḵ í nyóu oyeyiwe kòo nfòu,
kuḵ ò nkómmú osénniwè.

7 Kù òḵ í ndétinnè ku nḵnfè bèè wetí be ìnkè,
kuḵ bè kànnìnko yekpàatikàrè, kè bè yè kàrì sáà,
kè tefentè né bè pī.

8 Kè bè bè tàú mmefimme,
kè bè ààrì mediè.

9 Kù bè benkú be caàrimè mme,
nè bè yetírímè ku kpeti ke àà sifeí.

10 Kù bè caúmmu ke tú bèe kènté ku tié,
ke bè nàá nke tú bèe yóu meyei mmudṵòrìmù.

11 Kè bè kènté ke yie nku kpeti,
bèe deè be we nè diwèi,
kèntuó nkédeènè be bie.

12 Kè bè me nyí yie nke kènté mudoò mùu bè doti,
kè bè bo kù bè í banté mèè kpéí.

13 Benitiyeyibe bie mièke ò mpéimu Kuyie,
bè me nhṵ í nkù kuḵnnè kù bè poté dii mḵnni.

14 De yembè òḵ kù be bénti nti,

bè ò ndouti dautinè betabè mbe kékũnté be fõmmu.

15 Kuyie nhõõ yóu kè mefěũtímèe tũakení ku kabe
kè kũ bo bè duò nyitié nyi,

kũ òõ yóu kè bēe fěũté ke bo kũ kěntému.

16 Kũ dó ke da denne mesémmè miēke nke,
ke da tanné metuò mmiēke,
kàa nyo ndesààrè.

17 Kàa yèmmè me ndònnè beyeibe kōme,
tibeénti doti a ñnkè nke.

18 Kemieke báá da soute kàa sãã nKuyie,
ticuuti bá nte kàa dauté.

19 A dabònni dii í yó nte kàa yè mesémmè miēke,
bá kàa dó a kuónnè a wěrimú mumau.

20 A bá mbaa keyènkè bo tuakenímè kécíe mbenitibè.

21 A ndake ke báá yie nkétũnne meyei nkó kuce,
ke yé deè temè kàa ta mesémmè miēke.

Kuyie mbakémè demou

22 Kuyie ndeumu ke kpeñni,
we mbo na kéduò nyitié nkũ duò nyi?

23 We nkũ benkũ kũ dò nkédòòmè?
Ke bo na ke kũ nàké ke dò: A yetému?

24 Benitibè bemou ku nsánti ku tōmmú kpéi,
fě mmúnke, a nyé ké nkũ sánti.

25 Benitibè bemou mù yàmu,
medétimè mme bè mù wùónnímè.

26 Kuyie ndeumu ke mēnke deu,
ku bie nyí dò nkaa nkédeè.

27 Kuũ òõ yũõ mmenie nkédee nkeĩnkè,
kè deè dòò yewetè kè fetaafe ni.

28 Kè yewetèe fè cũũnní,
kè fè nniu benitibè bemou ñnkè.

29 We mbo na kébanté yewetè cèntimè?

We nyé fetaafe dabònni dòmmè tiwetì miēke?

30 Kuyie kuũ òõ míité kuwenniku tiwetì miēke,
kè dàméèrì ndo nsãũ.

31 Kũ piú yebotè nè fetaafe nfe,
ke yè duò ntidiiti mediè.

32 Kũ pikũ fetapiéfè nfe ku nòutè miēke,
ke fè bōmmũ kũ fè dónè wè.

33 Fetaafe dabònni dii òõ benke Kuyie ntóónnímè,
ke iwũõ mómmōnyí nyé kũ duunnímè.

37

1 De kó fetadiéfè donné n kōmbùòti nti,
kè n dinni au ke dó kětõte.

2 Kénténè, di bo keè Kuyie mpéúmè metammè,
di bo keè fepíéfè fèè yìèni Kuyie nnùu.

³ De kó fepíèfè cèntemu ke fité tiwetì timou,
ke tũðke ítemmànke imou mieke.

⁴ Kè ti kèè Kuyie ntammè ùùtimè,
ke péu metankperímè,
kè ítapíe dàátí tipíùti timou.

⁵ Kuyie nhõõ pèe mmētankperímè mme,
kè mutõndiemũu dõdõ,
ku tõmmú ti báá na ké mù banté.

⁶ Kuù õõ péi nfetaafè mátárè ke dõ: Donè ketenkè,
kénáké fetaafè ke dõ: Ni mekperímè.

⁷ Kè benitibè tõmmúu cómmú,
kè dèe yie nkè benitibèe banté ku tõmmú.

⁸ Kè tiwanwantii taá ti sòrè kedúó
titädènti mieke.

⁹ Kuù õõ íinní kuyaakperíkù kubakù cànkù bíékè,
kéduó nkè muséé nyènní kubakù youú bíékè.

¹⁰ Kuyie nkuù õõ fuute kè menie mpíté ditári kõme,
kékpenke kènaánnè timáti.

¹¹ Kuù õõ píe mmenie nyewetè kéduó nkè yèe cíeté kèmmí ntipíùti timou.

¹² Ke keroo ke wĩtini ke dõari kù dómè
kù yè nyè nhõmmè kutenkù kumou mieke.

¹³ Kù õõ yè tõnní mòmni marì ke bo yũõ mbenitibè to nye,
yoo kùu bè dõdõ mesàà.

¹⁴ Isaïbu kènté kékeè!
Yĩ só kéwènté Kuyie ndòòri tii dieti.

¹⁵ A yé Kuyie nni yewetè mèè botáà?
A yé kù õõ yĩme kè yewetèe míitáà?

¹⁶ A yé yewetè nùú mèè botí keĩnkàà?
Meciì ndiemè yiè nweè mè dõdõ.

¹⁷ Kubakù cànkù kó kuyaakù õõ cómmú, kè ketenkèe tonkè,
kè fĩ nwèè kó tiyààtì tònkè kè kuyiinkù da pĩ.

¹⁸ A bo na kèpité tiwetì kù dõdòmè kè tì kpeñni ke dõ ntewèitè,
ke dõ ntimáti bè yie ntì ke utáà?

¹⁹ A né n náké ti dõ nké kù nàké tì,
ti í dõ nkéna kénáké timati,
dè ti dõ mbi nwe.

²⁰ M bo na kécau nKuyie n dómè kèbéinaà?
N dòmmu ké kù nàké kè ku nyéà?

²¹ Ómòu õõ í nyà diyiè yewetè di dàátí dii mòmni,
kè dè nyóó yíe kè kuyaakùu yè kàútóó kè bèe di yà.

²² Kuwenniku yiènní kubakù youú bíékè nke,
kè ku kó kumietoo fité Kuyie nke duò tikõmbùòti.

²³ Muwèrimú mumou yiè ntu Kuyie nti báá na ké kù nìnte,

kù deumu ke kpeñni kè ku beénti sié,
 kù me nhõõ í nfẽũ nwèè wetí,
 kù bekù sei nwe.
 24 Dèè te kòo nitì dò nké nkù dé,
 ku kpeti í bonè bèè yèmmè dò mbè wetí.

38

Kuyie mbànté dii tancĩnni Isaïbu

1 Kè ti Yiè nKuyie nyúni Isaïbu kuyaakperíkù miéke kóò beke ke dè:

2 Wenninwe de yiè nwèè dó kédinne n yèmmè,
 nè tináahtì detetirè kpeti?

3 Pĩ nhamáà onitidòù f́,
 n yóó da beke tináahtì nti kàa tì nni nténné.

Kuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè

4 Mí nKuyie n do yóó píité ketenkè kàa bore?
 Kàa cii nkè tũðke kàa yé a béi.

5 We ndò ke benné, a ò yéà?

We ndo dajú nkuhũú ké kè benné?

6 Yesãnkè yèè kè cùó yè còmú ba nyĩnkè?

We ndajú nke pũú kó ditári ketiri?

7 Sikũnwentéwãã do diè ndii m̀nni ditĩnni,
 diwèi do bo dii m̀nni Kuyie ntõrè kè yè iú.

8 We nkpetinné dàméèrì kó yecàkè?

O nie ndo puuní dii m̀nni de miékení nè muwèrimú?

9 N yóó dátinné dii m̀nni dàméèrì tiwetì tiyààtì kōme,
 kè yewetè ntú o kó teyaabòtè.

10 N yóó cónné dii m̀nni dàméèrì ke bo ò kèété kumàнку,
 kékpetinné dicàù kèpáá.

11 Kóò nàké kè ñ dè: A n keriní ke kããku die nha báá sénté.
 A ní yó nkááké die ñde kàa néfĩnfirè wèrimúu deè.

12 Nè a bomè a mu nnàké dikũnweñni ke tú: Wentáà?
 Yàà a benné diyie di bo yènni dii bòrì?

13 F́õõ ã duó nkè dèe wenkení kutemmàнку
 ke kpéété beyeibe be sòràà?

14 F́õõ ã nte kè ketenkè wũðkùu feité
 kéceete meðrìmè tibanyààtì kōmaà?

15 Kè beyeibe paà be kó kuwenniku
 kubakù kùu do yuo kè kùu kèétáà?

16 A ta dàméèrì ke tũðke o fũõ de miéke
 ke cè nke ta dàméèrì bintuotàà?

17 Bè mu nda benke mukũũ nhei kó yebòràà?
 A mu nyà kudànkù kó yecàkàà?

18 A na ke yé kutenkù duó ke mamàà?
 Kàa de yé a n náké kè n yà.

19 Ɔnkuce kārìnè kuwenniku èì?

Dibiinnì ciè kó kuce bore?

20 Kè bè tu a dè yùní a bo yà de cǐètàà?

A bo banté de èì kó kuceà?

21 A dò nké ndè yému,

ke yé a do bomèmu de m̀nni,

kàa we sũũ nke í dò nkékaa nkédeè.

22 A t̀̀ke mupãã mboomu kó diheìà?

A yà fetaafe mátárè kó dikàrì yè boràà?

23 A yé n dè d̀̀ ke d̀̀u ndè meyei nkó diyie kpéínáà?

N dè d̀̀ú ndè mudòò nè yekpàrè de kpéínáà?

24 A yé kuwenniku òò yènní dè képitè kutenkàà?

Diyie yìèní kèè bíékè, kuyaa kù iitiní dè ke fuu kutenkàà?

25 We nkpeté fetaafe yenébòrè?

Kè we nhānné kuce fetapíèfè tũ nkù?

26 We nhõõ duó nkè fèè ni ketenkè òm̀̀ú í bo kè?

We nhõ nte kè fèè ni fekpáfè òm̀̀ú í ã dè?

27 We nhõõ yí fèe cũũnní menie dikpáà,

tedòntè dàméèrì í borè

kénte kè timusũũti yènní?

28 Fetaafe m̀̀ke fe cìcaà?

We nné péi timaànti?

29 We mpùó nke peité fetaafe mátárè?

Mupãã nkóò yõ tú we?

30 Muséé nhõõ pĩ mmenie nkè mèè kpenkemu ke naá nditári,

kè menie nyĩnkèe naá nkupèrikù.

31 Siwãã kó tenúntè sì nùú ntè tu ònte?

A bo na képitè kuhõũ kùú sì piítáà?

32 Fõõ òò denneni kutennakú tiwetàà?

Fõõ denneni mukorimu nè mudàkàà?

33 A yé ikuó ìì bo keĩnkàà?

Fõõ te kè ì pĩ nyi tōmmú ketenkàà?

34 Kàa béi a tammèe tuòke tiwetì,

kè menie ncúténi ke da dátinnáà?

35 Kàa péi fetapíèfè fèe keà?

Kàa fè yu fèe yie nke dò nte mínáà?

36 We nhõõ náké kucáduonku kukó ntamè menie?

We nhõõ náké kukodaakù dè wentémè?

37 We mbo na nè o kó m̀̀ciì nkékaa nyewetè?

We mbo na kébínní keĩnkè kó sicèe?

38 Kutããyukú òò yĩme kéwète kénaá nketenkè?

Yedombie nhõõ yĩme kéwète kétau?

Kuyie nkuù baké dèè weí dem̀̀u

39 Fõõ òò duó nkucìrìrìyòkù kù bo dimàà?

Fõõ piú icìrìrìbìá?

40 Ì ɔ nkpaá oke diì m̀nni titädènti,
 ì kpaá s̄ori diì m̀nni yefãpiè mieke.
 41 We nh̄ɔ waá ndikākābii mudii?
 Di bí ɔ n kuənnè diì m̀nni mí nKuyie
 ke áá nke m̀nté mudii?

39

1 A yé sitābɔ́ p̄eí diì m̀nnàà?
 Siyóó ɔ nkuənnè kup̄eitéyonku kàa yéà?
 2 Sì ɔ́ púó k̄emm̄ake betāābè b̄ede?
 A yé si p̄eité m̀nnàà?
 3 Sì ɔ nkūũ diì m̀nni ke bo p̄eité si bí,
 k̄eom̄p̄ènè kup̄eitéyonku.
 4 Siì bí ɔ́ kóté k̄ekpenke k̄éité muc̄emmu,
 ke dété ke t̄enke báá w̄etení diyie mari bitì si yəbè borè.
 5 We mp̄ité dikp̄áà kó musāmmarímú ke f̄ĩnko?
 We nt̄ate disāmmarinnanni kó kuh̄ũ?
 6 M̄i di duó ndikp̄áà t̄ed̄antè kè di bo mbo,
 di kó diārì tu met̄iè nkó ketenkè.
 7 Di kp̄eti í bonè dihei kó kutoweku,
 oc̄enti í kpaá ke bo di p̄eí.
 8 Di firì yetārè ìnkè nke ke waà mmudii,
 di dó dè tu timusũũti.
 9 Fehāātìnààfè bo yie nkàa fè p̄ĩnnè mutōmmàà?
 Fè bo yie nkéwenté dinaadieà?
 10 A bo p̄itinnè fehāātìnààfè kuh̄ũ kè d̄ò f̄e duaà?
 Fè bo nderi dikāā ke da tū nke duò ip̄enaà?
 11 A bo yī fe w̄erímú d̄eu ké n fè táà?
 A bo yie nké fè duó nha tōmmàà?
 12 A bo ntá ke d̄ò nf̄e bo k̄ote k̄ew̄etenáà?
 A bo f̄e tou ntidiiti ke d̄ò f̄e ti kp̄ennáà?
 13 Fec̄onf̄e f̄eti p̄intimù í yóu,
 kè fe f̄eti m̄ake ticiti yənti mesà.
 14 Fè né ɔ nkè fè d̄ou nf̄e yie mmubirímú mieke fè p̄ēēt̄emu,
 kè yè nduó d̄ende mubirímú tonn̄imù mieke.
 15 Fè keté ke bá nyé ke d̄ò nhon̄iti bo na ké yè nà,
 yoo kuwanwankù makùu yè p̄ōmmu.
 16 Fè ɔ́ í ndake fe bí kp̄eí,
 d̄è keté ke bá ndò nf̄e ì te.
 Fè ɔ́ í nyièkù fè bo ɔumè detetirè.
 17 Mí nKuyie n yí fè p̄ā mec̄i,
 n yí fè duó meyèmmè.
 18 Kè fè me nyité ke coké,
 fè bá mb̄oti o s̄and̄èti nè o s̄antè be kp̄eti.
 19 F̄ò duó ntes̄antè muw̄erímú
 ke dat̄innè te f̄on̄í dibùà?

20 Fǎǎ te kè tè ǎǎ puu dicádónni kǎmaà?
 Fǎǎ te kè te dabònni yìè ke duò tikǎmbùdàà?
 21 Tè ǎǎ potè yetàrè kubiriku kè diwèi ntè bomu te wērímú kpéí,
 kè tè nwetóo te dootitábè kó ditǎnni.
 22 Tè í yé bè tu dè kufǎwaá, te bùdàti í duò,
 tè ǎǎ í nyà kukpàriseú kébotire.
 23 Kè didoò kuò nte ìnkè,
 kè mekpāmbii nkó kupié tu níéé.
 24 Kè tè pùtìnè muwērímú ke fǐmmú mecǎã,
 kè ditāteheù kuó ntè báá na kécómmú.
 25 Kè ditāteheù kuó ntè dò: Toò!
 Kénkpaá ke díetiri kékeè mudoò kó kunúú,
 nè behǎǎpònkperíbè péikomè nè mudoò kó kutoweku.

26 Fǎǎ kó mecii nhǎ nte kè fetúúfèe pǎnte fe fèti
 kécuó nkubakù cǎnku bíékè ke bo yè tifèti pàntàà?
 27 Fǎǎ ǎ duó ndinùù kè fèe eitàà?
 Fǎǎ ǎ nte kè fèe deke yetàrè yómmè ke ceé nfe yǐéntàà?
 28 Fè ǎ yepèrè ìnkè nke, fè wentí yepèrè yómmè mme,
 yepèrè yómmè meè tu fe kó tecēkpetè.
 29 Fè ǎ nke mboní képaaté fe diì,
 fè ǎ mboní dedétirè nde káyà fè bo di mù.
 30 Fetúúfè bí yǎ mme yǐ mme,
 decírè borè fè ǎ ndé mbo.

40

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Isəbu ke dò:

2 Fǎ nwèè dó mí muwērímú muməu yìè nnè fǎ ntí nenni a mǎke ònti ke bo béi?
 Fǎ nwèè séi m mí nKuyie nhònti bo a bo n tǎnné tì?

3 Kè Isəbu tǎnné ti Yiè nKuyie nke dò:

4 Mí nwèè í tùðke dèmarè, m bo tǎnné ònti?
 N yóu ke pǐ n nùù ndi.

5 M béimu kuce mèmáà n ténke báá kónté,
 m báá yíé kébéi kuce medérímè.

Kuyie nyíé ke bǎnté diì tancǐnni Isəbu

6 Kè ti Yiè nKuyie nyíé káyúni Isəbu kuyaakù miéke kóò nàké ke dò:

7 Pǐ nhamáà onitì fǎ,
 n yóo da beke tináàniti nti kàa n tǎnné.

8 A dó n kó tibeénti cake páíi nweà?

A dó mí ntú osǐnwè kàa tu onatàà?

9 A nǎyǎnni mǎnnèmu mí nKuyie nkperaà?
 A bo na képee metammè n kǎmaà?

10 Tikpeti nè disǎnni deè múnke tú a kó tisātàà?
 Diyetidieri nè kuwenniku deè múnke tú a kó diyaàbòràà?

11 A miéke tū mpèike benitibè mediè,
 wénté be fenənsǐnfè mèmáà kè bèe kēke.

12 Wénté sifeí yembè kè bèe sǐnné,
pante benitiyonkubε dimònni dimáà.

13 Wǎnné be bemou ké bè dàtínné mutáá,
tanné be difòtìrì miεke dibìnni.

14 Dε mònni kè n né da sānte,
a namè ke dòò de kó mutōmmú.

Dikondènni kó medonnimè

15 Wénté dikondènni, mú di dòò n da dòò mè,
kè di yo ntimúti fenààfè kōme.

16 A né wénté muwērímú di mòke mù,
kéyà di pòukòrè tǐ mēè botí.

17 Kè di yóu kpeñni sétìrì kó kudóu dòmmè,
kè di kpèrè mambii mpirí ke pirí.

18 Kè di kǔǔ dònnè disəwũǔ kó imátidéí,
kè di cǐntíi dò nyimátìkpāntíi.

19 Mí nKuyie n dòò de demou miεke, m mènke né di ndòò,
mí nwèè di dòò mú di duó ndisiè.

20 Yətarè ñnkè nke di waàmmè di diiti
tiwanwanti sǎnti timou kpèiti dè.

21 Di dou tifāpèùti miεke nke, kukó nkó tipènti miεke,
dèè dò nkupúú meniε mborè.

22 Di ɔ ndiéké tifāpèùti déè mme,
kè kukó nkó tipùònti di fité.

23 Bá kè kukó ndó kùu ta kériε, di í yǐkù,
kè meniε mpǔǔ nke puoti di nùù di mbúútóo.

24 We mbo dáátí ké di wetínko ké di pǐ,
kékeuté di yèi?

Femùòfè kó medonnimè

25 Bè pǐmmu femùòfè kuyǐmpiennàà?
Dekòkòrè bo kǔǔ fe nóndenkàà?

26 A bo tǎnné fekòtífè femùòfè yèlà?
Dekòkòrè bo duute fe baàà?

27 Fεè bo da bámmáà?
Fεè bo nda náánnè diyòònnàà?

28 Fεè bo da dǔúnnè dinùù mari kè dò:
M bo ntú a kóo tǎnti n fòmmu mumou miεkaà?

29 A bo nfè kpèitinè bè kpèitinè mè tenòtàà?
A bo fε pítínné kàa bí initipòì nfè kpèitinàà?

30 Beyǐmpǐmbè bo fε dou nkénfiitaà?
Bεpotambè bo fε posìrì káfítáà?

31 Mεpembii mbo fǔǔkú fe kònkàà?
Mεkpāmbii mbo ta fe yuuà?

32 Nóó nha nòùtè fe ñnkè kéndò nha fε dónè dikpànni,
kàa borè yíε nè a bo mbomè!

41

¹ We nyèmmè bo ò pǎ kòò dò ò bo fε na?

A bo fê yàmè máà sànnèmu kè kufōwáá n da auté kàa do.

² We mbo yī o kōmbùò ðeu ké fê wēnté?

We nné bo dáátí ké m baao mí nKuyie?

³ We nni mpènte o kperε kè ñ dò nkóò yietí?

Dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè mī dè te.

⁴ N yóó wēte kébéi nfemùòfè fenfe kpéi nke,
M mu nné í nàké fε tùòti kó muwērímú kpéi,
fè kònti pìité ke wennimu.

⁵ We mbo dáté fε yaabòrì de ìkè bíékè?

We mbo ta fε yèi saku?

⁶ We mbo kpeté fε nùù kó dicàù?

Fenimbòbòre fííku dè dè duò tikōmbùòti nti.

⁷ Kè tidòpìiti kó inaú dóké fε ñnkè,

ke tau ke dò mbè ti wēnné ke uté.

⁸ Bá kù kè kù kàá nkutekù,

muyaá nyí pēnkù ti cuokè.

⁹ Kè ti wē nke taunè titòbè,

ke pī ntitòbè teii bá ke í dò nkéna kéyate.

¹⁰ Kè fε cīē mmuhāā ntīēté,

kè fε wēnténí dè ndò ndiyiè bo ke yetiní,

¹¹ Kè muhāā mmíinní fε nùù mieke,

kè ihāāpémperí yièní.

¹² Kè kuyukú yièní fε wūò,

ke dò ntekūmbotè òò fānte kè kùù yukú ñyiè.

¹³ Kè fε wei yekūò ncóuté,

kè muhāā nyènní fε nùù mieke.

¹⁴ Kè muwērímú bo fε fōníní mieke,

kè wèè fε yà kufōwáá nhò auté.

¹⁵ Kè fε kònti wēñnè titòbè teii,

ke kpeñni bá ke í dò nkénampε.

¹⁶ Fè í dé dèmarè,

dèmarè báá na ké fε yòkūnne.

¹⁷ Kè fε iténí kufōwáá mpī nyedakperè,

ké yè auté kè yè ncokù ke sòrì.

¹⁸ Kukpàriseú í fε fūūku,

dikpānni nè disiè mēè máà ndi.

¹⁹ Fε borè timátì dōnnè timútì nti,

fε borè disəwūò nè kudəú kùù dùrì dè í cáá.

²⁰ Fè í cokù kupie,

yeditifantàrè dò ntimútì nti fε borè.

²¹ Didùri í duò fε kōmbùòti,

kè dikpānni fūnte fε ò ndi daúmu.

²² Fε pəuti cùóké sikāū nsi meyómmè kpesi,

kè fε kèté dè ndò mbè dətènè dinaakāā.

23 Kè fè do dibinni di fàntemu tekũmbotè kōme,
kè kubinku nku kùu kutirè kéndò mbè tũo ntihúuntì.

24 Kè fè pèētè dè dèè dǎunko kuhāawenniku,
kè difōtirì cūmpuri dontenè tiyùpéiti.

25 Ketenkè ìnkè òmǎu í fè baké,
bè fè dǎò nè fè kōmbùò ndi.

26 Bá dèè deu fè ò nwetóomu,
fèè baké tiwanwantì timǎu dikpráa mieke.

42

Isəbu bantémè ò í túmè òmǎu

1 Kè Isəbuu tǎnné ti Yiè nKuyie nke dǎ:

2 M bantému ke dǎ nha nǎ ndemǎu,
n yému timatì í bomè a yǐékú tì.

3 A naatimu a béimmè ke tú:
Wenninwe de yiè nwèè da sei?
De yiè nyí bantému,

n do náá ntì pèētè tinti n wǎrímú, bá n yí yé.

4 A do n náámmu ke tú n da kénté,
kàa mǎke timatì ke bo m beke, kè n tì nda tǎnné.

5 Bè do n nǎkému a kpéi,
di mmǎnni ndi n né da yàmè nè n nǎnfè.

6 Dèè te kè n yie n caàrimè ke dèmmu,
kè n yèmmè caàrè kè n kàri mutǎá nnè mutápeí nde ìnkè.

TI YIE NKUYIE NWETE KE ÍIMME ISƏBU

7 Ti Yiè nKuyie nnǎkénè Isəbu dii mǎnni kédeè, kébéinnè Edifasi Temaà eì kou ke dǎ: M mieke di yému fǎ nnè a népobè bedé, di í nǎké n kpéi kè dè siè n kóo tǎntì Isəbu dǎòmè. 8 Di mmǎnni, di waá nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè, ke sǎnkénè n kóo tǎntì Isəbu ké yè nni nféútè kétuǎ. N kóo tǎntì Isəbu n dǎ wè bo m bántè di kpéi, bá m báá di dǎò n do dǎ nké di dǎòmè. Di í nǎké n kpeti kè dè siè n kóo tǎntì Isəbu dǎòmè.

9 Memme kè Edifasi Temaà eì kou nè Bididaa Suaa eì kou nè Sofaa Naamaa eì kou bè kǎtemè kédǎò ti Yiè nKuyie mbè nǎké tì. Kè ti Yiè nKuyie ncǎuté Isəbu báámmu.

10 Isəbu bàntè memme Kuyie nkè kùu wǎte kóo cǎnné o fǎtirì, kóo tǎnné o kpàtì kè dèe nǎó nkuce mèdémè démè. 11 Isəbu tebii simǎu nè o tǎbè nè o népobè bèè do ò yé nè dimǎnni kè bè nkǎrini kòo dǎú. Kè bè nwè nke yo nho cǎtè kè bè ò totirínè o sémmè kòo bàá meyei Kuyie nhò bǎntè mè kpéi. Kè bè nhò pǎá mbá wè medítibii mèmǎá nè mesǎo nkó mumámǎá.

12 Kè ti Yiè nKuyie ndǎò Isəbu mesǎa nho we yesonye mieke, kè dèe pèētè ò dèení yè. Kóo mǎote ipe tekǎupííitè nè sikǎupísinaà (14000), yòyóbè sikǎupísikuò (6000), inǎake idéi idéi tekǎupíitè (1000), sǎmmarímúbè tekǎupííitè (10000). 13 Ke múнке mǎote ibí benitidaabè bèyiekè, benitipòbè bètǎati, 14 kóo yú denitipobire deketirè ke dǎ: Yemima (dèè tu tenónkpete), ke yú dedérè ke dǎ: Kesia (dèè tu kǎnnédì kó mupóó), ke yú detǎánnè ke dǎ: Kedenni-Apuki (dèè tu tenǎnfǎnte). 15 Be kóo ketenkè kemǎu mieke onitipòkù mǎu do í wenni ke tǎòke Isəbu kóo besapǎmbè kè be cicee bè wènné bembe nè be tǎbè ké bè toté bè dǎ nkétieke dè.

Yesã Di mpátiri tɔ̀ t̀̀ nààntì

Bè yu de kó dipátiri ke tú Yesã nke yé iyie nyi bè do ò ndièmmè mubáammu mièke ke sánti Kuyie nyoo bèe kù mɔ̀ meteèmmè. Bá fèè yènfè kó diketiri kè bè ò keté kéwāri fè k̀̀nni kénáké fè diè mmèè botí.

De kó dipátiri tú dipátiri ndi benitibè dó di mediè Bibidi kó yepáte yemou mièke. Ke yé de kó iyie ntumè ì kàa nyinyi benitibè yèmmè, kè dè ntukúnè mubáammu yoo Kuyie nkó disānni yoo isáútii, yoo meyei nkó mudáammù nè a bo ndémè Kuyie nyoo a bo mbomè mehárìmmè mièke kè dè me ndò nha kémmú Kuyie nkó meteèmmè mme yoo a yèmmè cààrè, kè Kuyie nda bàntè yoo kù da cǐè nkè dè da naati, yoo nè ku di kó metaummè bíékè. Nè de kó yesã mmièke nke ti ò bantémè Kuyie nti tókénèmmè ke fòu, ke tú kù do mpáíí, kè kù dókùmmè de ti ìnkè, kè kù dòòri kù béi nti.

Di mpátiri nààntì duó ke dòmmè

1. Yesã nyèè dèúkunko Kuyie nyètiri: 8 nè 19 nè 33 nè 100 nè 103-105 nè 111 nè 113 nè 114 nè 117 nè 135 nè 136 nè 145-149
 2. Yesã nyèè benkú Kuyie nkuù tumè okpààti: 47 nè 93 nè 96-99
 3. Yèè tu bè bàammè Kuyie nhokpààti kpéi 2 nè 18 nè 20 nè 21 nè 45 nè 72 nè 89 nè 101 nè 110 nè 144
 4. Yesã nyèè tu Kuyie ncǐètè tarimù kpèye: 15 nè 24
 5. Yèè tu bè bo nkòri Kuyie ncǐètè dibanni ke denti yè: 84 nè 91 nè 121 nè 122
 6. Yèè tu bè do ò ndiè nyè Siyòò ke sánti dicèkari Kuyie ntāātè di Sedisadèmmu ke bo maá ku cǐètè: 46 nè 48 nè 76 nè 87 nè 132
 7. Yèè tu Kuyie ndo ò náké ti ikuò niùti m̀̀u yoo Kuyie mpāānāàntì nāàntò m̀̀u yoo kù bè cau ntimatì ìnkè yoo kù yè mbèe d̀̀ò timati: 14 nè 50 nè 53 nè 75 nè 81 nè 95
 8. Yèè tu itié nKuyie nkòbe kpéi: 37 nè 49 nè 73 nè 78 nè 112 nè 127 nè 133 nè ke né yíènnè Yesã 1 nè 119
 9. Kuyie nkòbe bèè bo meyeñcààrìmmè mièke ke báá nKuyie nke kù m̀̀u meteèmmè. Bè do ò ndiè nyè: 12 nè 44 nè 58 nè 60 nè 74 nè 79 nè 80 nè 83 nè 85 nè 90 nè 94 nè 106 nè 108 nè 123 nè 126 nè 137
 10. Yèè tu mǐfǐ̀tímè mebotí mebotí bo sántémè oniti kòò kuónnè Kuyie nké kù m̀̀u meteèmmè. De kó yesã mbotí yèè sũ: 5-7 nè 13 nè 17 nè 22 nè 25 nè 26 nè 28 nè 31 nè 35 nè 38 nè 39 nè 41-43 nè 51 nè 54 nè 57 nè 59 nè 61 nè 63 nè 64 nè 69-71 nè 86 nè 88 nè 102 nè 109 nè 120 nè 130 nè 140-143
 11. Yesã mmóm̀̀m̀̀nyè, kè dè yèmmè Kuyie nda deetè m̀̀è kpéi ntimatì mièke, yoo kù da cǐèmmè a yèi: 9-10 nè 30 nè 32 nè 34 nè 40:1-12 nè 92 nè 107 nè 116 nè 118
 12. Yèè benkú Kuyie nkou bo mmàkemè diwèi o yèmmè mièke nè kù ò òmp̀̀nnèmmè: 3 nè 4 nè 11 nè 16 nè 23 nè 62 nè 131 nè 139
- Kè dè dò mmèmmè ti bo namu yíè nkétúótè de kó iyie nkó tināàntì kéndéúkunkonè Kuyie nyètiri kéáá nè ti kó metammè kèntũ mbe ì nti nàké kè ì dòmmè.

YESÃ MPÁTIRI DIKETIRI

1

*Diwèi móm̀̀m̀̀nni kó tināàntì
(Yesã 1-41)*

- ¹ Dè nnaati wèè í tũ mbenitiyonkubè tié,
wèè í tũ mbenitiyèibè kó kuce,
wèè í katìnè bèè daú Kuyie.
- ² Wenwe dó Kuyie ntié nyi,

ke ì ãà o yèmmè miεke kuyie nnè keyènkè.
³ De yiè ndònnè mutie mmu bè buotí mù kukó ntaké,
 kè mù péi yebe ye mònni,
 bá mu fãàtì í kpei,
 de yiè ndòòri dè demou ò nyiémmu
⁴ Benitiyonkubε kpeε í me ndò,
 bè dònne tiyontì nti kuyaakù tò tì.
⁵ Deè te kè bè í yóó na kécómmú Kuyie mbeénti yiè,
 bè me nyí yó nkáké Kuyie nkabe tñni.
⁶ Kuyie nyému bèè wetí be kó kuce,
 kè beyeibe bie tũ mmefétimè kòku.

2

Kuyie ntãáté wèè kpààtì kó tináaṅtì

¹ Ba nte kè ibotí miεke cósú?
 Ba nte kè yebotè dàkii meyei nkpréi ndetetirè?
² Kè kutenkù yembè baati dikpànni,
 kè sikpààtibí wènné ke bo kpànnè Kuyie nnè kù tãáté wè,
 ke náá nke tú:
³ Tí tãte bè ti pitínné ì wěi,
 képíté bè ti dùú mèè fĩmme kédootóo.
⁴ Wèè kàri keĩnkè kòò bè daú,
 ti Yiè nKuyie mbè ti mudaá mmu.
⁵ Ke bè nàánnè kemieke.
 Nè kemieyonkuke ke bè ãà kufõwaá nke tú:
⁶ Míi pí n kóo kpààtì,
 ditãààrì Siyõõ ìnkè.
⁷ N yó nnáámmu Kuyie nyē nkù yóó dǎò dè kpéi.
 Kù ñ nàkému ke yĩ:
 A tú m bire nde yie,
 kè n tú a cice,
⁸ ke tú n kù mǎo yebotè yemou kè kùu yè nni nduó nkè n yè tieke,
 kéntenè itemmànkoo,
⁹ kécēmmú yebotè nè kumátìpààtì,
 ké nyè pùò ntiyaamatì kōme.
¹⁰ Díndi bekpààtibè, ñciinè,
 ketenkè kó bebeémbè, ñyiénnè itié.
¹¹ Mpĩnnè Kuyie ntōmmú ke kù dé,
 nyénè kù kpeñnimè kè di kōmbùàtì nkù duò.
¹² Kè di nkù déúkũnko
 ku miεke yàà bo di peike mèè kpéi
 kè di feti di tũ nkùu ce miεke,
 ku miεke í yóó òte kè bo peikemè.

Dè nnaati bèè sòri ku borè.

3

Medeetímè boní Kuyie mborè nde

¹ Dafiti do cokùnè o birɛ Abusadɔmmu, kéndiè nfèè yènfè.

² N Yiè nKuyie n dùòntòbè sũmu,
bèè n wanti bè í sénní.

³ Bè í sénní bèè náante n kpéí,
bèè tu f́ nKuyie nha í yó n deeté

⁴ N Yiè nKuyie nfóò tu n kó kudɔpìkù,
a deumè kpéí nte kè dè n naati.

⁵ Kè n kuónko ke yu n Yiè nKuyie,
kù òò yiemmu ku tāsààrì ìnkè.

⁶ N duómu ke yè nke duó, ke ènte,
ke yé n Yiè nKuyie nni ncúómè.

⁷ N yí yíèkù benìtìbè sikou sikou,
bèè n cètinè tipùtì timou.

⁸ N Yiè nKuyie,
ité kécómmú ké n deeté,
f́òò bèmmù n dootitòbè,
ke bókií benitìyonkubɛ nì.

⁹ N Yiè nfóò deeri,
a sàà nni mbonè a nìtìbè.

4

Kuyie ndeerímè bè sòh́tè ke wátìrì wè

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè nke biennè tibómbonti.

² F́ nKuyie nfóò n kòmmú,
n kuònnè f́ nwe, n teennè!
N yèmmè do cààrè kè f́òò n deeté,
n kuó mmesémmè kékénté m báammì.

³ Díndi benìtìbè,
dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè n yètìrì?
Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ndómè detetìrè kperɛ
ke wanti siyáàbìsì?

⁴ Banténè Kuyie nkuù n dòòmè mesàà,
kè n kù yu kù n tee.

⁵ Kè di mièke peike di báá dàò meyei,
totínè keyènkè di yèmmè di duó dè,
kébónkùnne di mièke.

⁶ Fíénè Kuyie nyiwūò kù dó ì,
ké kù duó ndimáà.

⁷ Besũkùbè nàámmu ke tú:
We mbo ti duó ndiwèi?
Ti Yiè nKuyie ntí mííté a wenniku.

⁸ A né n duó ndì wèi pèètému tidiitì nè menaà
ndè ò mpíéké kè bè mòke di.

⁹ Nh òò duó káyè nkéduó nè diwèi ndi,

ke yé n Yiè Kuyie nfóò n kãnkémè.

5

Kuyie ncouté wèè kó ibáammù

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke eunè itārí.

² N Yiè nKuyie nkénté n náaàntì,
keè n dabònnì.

³ N kóo kpààtì, fí nKuyie fíò n te,
keè n da yumè, fí nwe m báámmè.

⁴ N Yiè nKuyie ndikũnweñnì a ã ã keèmu n tammè,
nh ã ã pike mbúó fí nwe ke da kèmmú.

⁵ Kuyie nha í dó meyei,
a ã ã í ncouté oyeiwe.

⁶ Bèè yete yeto bè í yóó da tóónnè,
a í dó bèè dòòri betòbè meyei.

⁷ A kòumu siyáàbìsì yembè,
nè bèè cou menitiyĩ nè becũmbè,
ti Yiè nKuyie mbè dò nha borè isòke nyi.

⁸ Mí nyie a n dòò mèè sàà ndeumu,
kè n tati a cĩètè.
N da dému,
ke yó nnínkú a cēsààtè mièke.

⁹ N Yiè nKuyie nha tú timómmònti yiè nwe,
nni ncèmmú bèè n díínte be kpéí,
tũnte kuce a dó n tũnne kù.

¹⁰ Bè í mòke timómmònti,
bè dó meyei mme,
kè be náaàntì dò nkufòti kùù feí,
bè tu besòumbè mbe,
ke ã nnáá nke kpreti ke né dó meyei.

¹¹ Kuyie nwénté be beyeibe,
kè bè dó kédòò tii bè buó,
be yei nsũũmmu,
beti be,
bè yete a kpeti nti.

¹² Kè bèè bie sòri a borè,
kè diwèi mbè bo,
kè bè nyānku sáà nè diwèi,
kàa mbè kãnké,
bè da dómú, yóu kè bè nyānkunè diwèi.

¹³ Fí nKuyie nfóò dòòri mesàà mbesààbè,
kàa sàà mbè kãnké kudòpikù kòmè.

6

Bè bàámmè Kuyie nke dó meteèmmè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku iwěĩ ini kòku.

² Kuyie nha bá m poté nè kemieke,
 a bá n tiénnè kumiepié.
³ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémme, n cĩtemu,
 n Yiè nKuyie, m miekũnne n kũđ í pĩ nyetabè.
⁴ N yí yé m bo tìi mieke.
 N Yiè nKuyie dè yó nkááké de kàa n teennè?
⁵ Áú n Yiè nKuyie, bónkũnne a mieke ké n deeté!
 N coo nha sàà nkpréí.
⁶ Becírìbè da yèmmu,
 we mbo da sãnte kudankù?
⁷ N kuòmmu ke cĩtiroo,
 bá kèè yènkè nh ò nkuòmmu kè n dóùu búúté,
 n dóù dii sãàkenè tinanniéti.
⁸ Mesémme meè te kè n nuò ncĩte,
 n dùòntabè beè sũ kè n nuò nhòu.
⁹ Fũtenè m borè, díndi bèè dòòri meyei,
 ti Yiè nKuyie nkèèmu n dabònni.
¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkèèmu n sáútli,
 ke còuté m báammì.
¹¹ N dootitabè kufòwaá nkuù bè pĩ nkè bè di ifei,
 kè be kònti au,
 kè bè cokù mecãã nnè ifei ke wèti.

7

Dafiti dómè Kuyie nhò kònné

¹ Feyènfè Dafiti dèntè fè Kuyie. Kuusi, Bensamεε wuò nkou kpréí.

² N Yiè nKuyie n sari fòò borè,
 n deeténè bèè n féũnko,
 m patε.
³ Bè yàà bo n nété dicirìcìrì kòme,
 dicirìcìrì òò pĩmmè kénété bá òmòu báa fietε.
⁴ N Yiè nKuyie, kè m mènke dòò bè n wátìrì tì
 kè m mènke cààrè,
⁵ Kè n fòó mmeyei n wèè n dòò meyei,
 kè nh éi n dùòntabè kperε detetìrè,
⁶ n dùòntabèè nni mbetì ké n ninte,
 ké n yèèrε, ké n kuò,
 kékũnné n yètìrì mutáá mmieke.
⁷ N Yiè nKuyie nyíté kécómmú,
 kàa miekeε bè yè,
 baao n dùòntabè bèè mieke n cóú,
 n kónné fò nwèè te tibeénti.
⁸ Ibotí imòuu tíi nha borè,
 kàa mbo keĩnkè ke ì baké.
⁹ Kuyie nfò nwèè bekùnè ibotí,
 n kónné n naatí kpréí,

n yí cààrè dèmarè.

¹⁰ Cónné benitiyeibe caàrìmè,
kékpénkúnne besààbè,
fí nwèè yé benitibè yèmmè,
nè be yentotí,
a tú Kuyie nku ke wenni.

¹¹ Kuyie nkuù tu n kó kudɔpìkù,
kuù dɛerí besààbè.

¹² Kuyie nkuù bekùnè timómmanti,
ke né yóù sáà.

¹³ Kòo nitiyeiwe í cèète ò sǎũ o siè ndi,
ke deenko o tãmmù.

¹⁴ Ò màátí tìi kpàrinentì yóó we nkuɔ,
ò sǎũ ìi pie nyóó we ntã.

¹⁵ Ò kuò mmeysi nkó tipoutì nti,
ò pùó mmesoummè mme,
ke yóó peité siyáàbìsí.

¹⁶ Ò keù difòtìrì ndi ke dì cūmpùnko,
ò doti ò keú dù fòtìrì mieke nke.

¹⁷ Ò dǎdǎ mèè yei ndoti o yuu ìnkè nke,
ò yóù kùù yonku doti o tìnni ìnkè nke.

¹⁸ N yó nsántímu n Yìè nKuyie,
kù tumè timómmanti yìè,
n yó ndièmmu ke bie ntibómbonti,
ke déúkùnko Kuyie nkùù baké keìnkè nè ketenkè ku yètìrì.

8

Kuyie nkpeñnimè ke dǎdǎ onitì kòò dɛu

¹ Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku.

² Ti Yìè nKuyie nha yètìrì feímu
ketenkè kemɔu mieke.

A yètìrì dɛumu ke sènté tiwetì,
n yó nda sántímu.

³ Ibí nè ibibénni bo ndiè nke da santí,
ìi kó yèndè peri a dùntɔbè diebè,
a dootitɔbè diebè í pieti tináahtì.

⁴ Kè n wùó nkeìnkè a nɔu kó mutómmú,
otánkù nè siwǎǎ a dǎdǎ dè,

⁵ m báá yà onitì tu wè kàa yé o kpéi,
n yí yà onitì yie ntu wè kàa dàke o kpéi.

⁶ Kuyie nha ò dǎdǎ kòò sàke dǎnnè fí nwe,
kàa ò duó ntikpetì nè diyetidierì.

⁷ Kòò duó nha dǎdǎ dè kó dimàà kòò dè baké,
kàa ò baá ndemɔu.

⁸ Tipièti nè inààke nè tikpasĩntòo,
⁹ nè sinəə nè siyĩ
 nè dèè kó dimàà bo menie mmieke.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha yètìrì feĩmu
 ketenkè keməu mieke.

9

Kuyie ndeərímè beçĩribè nè bè fěũnko bè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè debémbénnè metammè daamè kperε.

² N Yiè nKuyie n yó nda sántí nè n yèmmè meməu ndi,
 kénnáá nha kó tidietì.

³ Fǒǒ te kè nh auné diwèi,
 ke diènnè debémbénnè ke da sántí,
 fǒ nKuyie nha bakému ketenkè nè keĩnkè.

⁴ N dootitəbè bótìrì be fǒnkó nyε,
 ke duò ke kǒ nha ùkè.

⁵ Fǒǒ n kòmú ke kpa n kpeí,
 ke kari a kpààtikàrì ke bekùnè timómmənti.

⁶ A puotĩmu bèè í da báá,
 ke kə̀u benitiyeibe,
 ke ũ̀tì be yètè paí sáà.

⁷ Fǒǒ kùə ti dootitəbè ke bè dèè,
 ke pùə mbe ekè paí paí,
 kè ti yè mbe kpeí.

⁸ Kuyie nkpààtirĩmu sáà,
 ke fií nku kpààtikàrì tibeéntì kpeí.

⁹ Kuù baké kutenkù nè timómmənti,
 ke bekùnè ibotí kè dè sè.

¹⁰ N Yiè nKuyie nfǒǒ tu bè fěũnko wè kó disòrì,
 Bè sòrì fǒǒ borè meyeñcaàrìmmè mənnì.

¹¹ Bèè da yé bè da duómmu bemáà,
 ke yé fǒ nKuyie nha í yóumè bèè da waà.

¹² Ndiènnè kédéúkùnko ti Yiè nKuyie,
 kuù kàrì ku kpààtikàrì ìnkè Siyǒǒ,
 mpĩ̀kùnè Kuyie ndòò mèè də̀rìmmè diemè ibotí mieke.

¹³ Kuù bekùnè benitikù̀bè,
 ke yé beçĩribè kpeí,
 kù í yè mbèè kuò mbe kpeí.

¹⁴ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémmè,
 wénté n níimbè n diinko mèè sémmè,
 fǒǒ n deərínè mukũ̀.

¹⁵ Kè nní ndiènnè diwèi
 ke da sántí Siyǒǒ kə̀be tĩnnì mieke,

a n deetémè.

16 Yebotè duò yè keú yèè fòtè mièke nke,
kè yè dii tì cùòtì yè pī.

17 Kuyie mbenkúmu kù tu kù,
ke dōori timóm̄m̄nti,
kòo yeiwe dii tì máti ò pī.

18 Benitiyeibe tati kudonkù nku,
nè yebotè yem̄ou yèè yè nKuyie.

19 Kuyie nyí yóó yè mbeçiribè kpéí,
ocīri í yó nkém̄m̄ú dèmarè kém̄ónté kè dèe deè.

20 Kuyie nyíte kécóm̄m̄ú,
báá yóu kòo nìtì weè na,
bekénè yebotè.

21 N Yiè nKuyie nhänné yè kufōwaá,
kè yèe banté yè tumè benitibè mbe.

10

1 Dè yīme n Yiè nKuyie nkàa dété?
Dè dóm̄me kàa sòri meyeñcaàrìmè m̄nni?

2 Benitidonnibè m̄ke sip̄o nsi,
ke fēũnko beçiribè,
kè be dōòrìmè bè pī.

3 Dè ò nnaatimu onitiyeiwe ò dó kédòò tì kpéí,
kòò fiète otòu kperè dè nhò naati,
kòò sáá nKuyie.

4 Onitiyeiwe ò nnáánnè tepòtè nte ke tú:
Kuyie nyí kpetì òm̄ou,
kù keté ké í bo.
Tì bo o yèmmè sáá.

5 Ò dōòri dè yíem̄mu sáá,
ò í banní Kuyie mbeénti,
ò aúmmu o dootitòbè bem̄ou.

6 Kòò nàá nho yèmmè mièke ke tú:
N yí doti bitì,
meyei nyí yó n yà bitì bitì!

7 Kòo nùu m̄ke tináaṅs̄nti,
siyáábìsí nè meçim̄m̄è,
kòo náaṅtì tu tiyeiti ò í náá ntimóm̄m̄nti.

8 Ò ò ò oke diheì také nke,
kékuo wèè í cààrè mùmam̄u disòri
ke ò ntũũ nke paké ocīri.

9 Ò ò ò nhoke kutúúkù nku,
medétimè diciricirì kōme,
ke paké ocīri,
kòò kpààke kétanné ticùòtì mièke.

10 Ò ò ò kúkúmu, kébake,

kéyāke ocīrì.

11 Kòo yèmmè dò nKuyie nyè nho kpeti,
ke dò nkù í dake o kpeti ìnkè,
ke dò nkù í wúó nhò d̀̀̀̀rì d̀̀̀̀.

12 Kuyie, nyíté kécómmú,
Kuyie, nyoute a ǹ̀̀̀tè!
Báá yè mbecīribè kpeí.

13 Dè yīme kòo yeiwe da daú,
ke tú a í yóó ò kpetínné?

14 A wúómmu ocīrì á̀̀̀̀rìmè ke f̀̀̀̀ũrì,
f̀̀̀̀ò ò kómmú,
Ocīrì duó nf̀̀̀̀ nwe omáà,
f̀̀̀̀ò dàke deciribire kpeí.

15 P̀̀̀̀ntè oyeyiwe w̄̀̀̀rímú,
yietí we o yei,
deite we a ù̀̀̀kè.

16 Ti Yiè nKuyie nf̀̀̀̀ò tu okpà̀̀̀̀tì s̄̀̀̀̀á,
bèè í da yé bè í yó nkpaá a ei.

17 A kemmumu becīribè dó tì,
ke nárik̀̀̀̀nkò be yèmmè,
ke yo bè tu mù.

18 Ke kommu iciribí nè bè f̀̀̀̀ũnkò wè,
kè dè bo yie nkòo nìtì bá nd̄̀̀̀orinè otò̀̀̀̀ muw̄̀̀̀rímú.

11

Kuyie nẁ̀̀̀ómmè benitibè bem̄̀̀̀ou

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènf̀̀̀̀.

Kuyie mborè n de ns̄̀̀̀rì,
di bo yīme ke dò nní ncokù yetārè mièke teǹ̀̀̀tè k̄̀̀̀me?

² Beyeyibe fī mbe tānnè nde,
bè s̄̀̀̀unkò be pie nyi,
ke s̄̀̀̀rì dibìnnì mièke ke bo tā wèè yèmmè wenni.

³ Kè diheì cà̀̀̀rè,
onitisà̀̀̀̀u bo d̀̀̀̀ò ba?

⁴ Kuyie mbo ku c̄̀̀̀sà̀̀̀tè mièke nke,
ku kpà̀̀̀̀tikà̀̀̀rì bo ke ìnkè nke,
kù ẁ̀̀̀ómmu benitibè bem̄̀̀̀ou,
ke yé be yèmmè mièke dòmmè.

⁵ Kuyie nyému osà̀̀̀wè nè oyeyiwe be yèmmè,
kù í dó oyonkuwe.

⁶ Kuyie nyóó c̄̀̀̀ũnní yehā̀̀̀kũ̄̄ nyè nè mehā̀̀̀k̀̀̀̀pè̀̀̀rìmè benitiyeyibe ìnkè,
be kó tiyeti de ntú.

⁷ Ti Yiè nKuyie ntu timómm̄̀̀̀nti yiè nwe,
ke dó wèè d̀̀̀̀rì timómm̄̀̀̀nti,
bèè p̄̀̀̀ ntimómm̄̀̀̀nti bèè yóó kù yà.

12

Beyeiβe sūūmmè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kukùtìdùkù iwēĩ ini kaku.

² Ti Yiè nKuyie nti dεεté,
benitisààbè dèèmu,
timómmanti yembè í kpaá.

³ Bá wè ò wátìrì otòu nwe,
koò kpènti kòo yèmmè né bo mèdémè.

⁴ Kuyie nkuò benitikpèntibè,
nè bèè nàánnè sifeí.

⁵ Bèè tu:
Tì nò yèè tu ti kó muwērímú,
ti nò nke náámmu,
we mbo na ké ti baaté.

⁶ Kè Kuyie ndò:
Mí nKuyie m bo íté kécómmú,
bè fēũnko bèè sénnibè kpéí
nè beçĩrìbè bèè kuò,
m bo dεεté bè sènkèrì bè.

⁷ Kuyie nnáàntì dò mpáíí nwe
ke dò mmesòò mbè pũnné mè fehããtofe,
kè mè wenke mesàà.

⁸ Fó nti Yiè Kuyie,
fóò yó nti kãnké benitibè biè mbotí.

⁹ Bá kè de kó benitibè bo tipítì timòu,
bá kè beyeiβe sūũ nkutenkù.

13

Onitì dómè Kuyie nhò dεεté kè dè ò òotí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nde yó nkááké de kàa dentení n kpéí?

Dè yó nkááké de kàa yóu kè n da yà?

³ Dè yó nkááké de kè iyĩèke nè meyeñcaàrìmè yewe yemou kōme kè dèe deè m miεke?

Dè yó nkááké de kè n na n dootitòbè?

⁴ N yiè nKuyie nwéntení kékeè n tú mù,
ké n yíé muwērímú,
n yàà bo kú.

⁵ Kè n dootitòbè báá yĩ bè n na,
dè yàà bo narike n dootitòbè n yĩèkemè.

⁶ N yému a túmè mesàà nyiè,
kè n yèmmè naati a n dεεtéme.
N Yiè nKuyie, n yó ndiè nke da sãntímu,
a n dòò mèè sàà nkpeí.

14

Onitiyeiwe kó mēborime

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

Tiyèntì tì ò ò yí Kuyie nyí bo!

Bè cākemu, bè dòòri isòke kperere nde,
òməù í bo be miēke wèè dòòri mesàà.

² Ti Yiè nKuyie mboní kēīnkè nke ke wúó mbenitibè,
ke bo yà wèè mòke meyèmmè ke kù waà.

³ Beməu bè fetimu ke cāke,
òməù í bo wèè dòòri mesàà mbá omáà.

⁴ Kuyie mbéimu ke tú: De kó benitibè sàà í yé dèmaràà?
Ke sou n nitibè ke bè yo mbá bè í dake n kpetàà?

⁵ Kufōwāá n yóó bè autému kè bè nkpeutí,
ke yé Kuyie nkommumè besààbè.

⁶ Di paankonè becīribè mbe be kperere kè ifei yóó di pī,
ke yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè be kó disòri.

⁷ Medēetímèe yènní Siyōō kédēeté Isidayēeribe!
Kuyie mbo wēte kētēnnéní diì mōnni ku nitibè,
dè bo narike Sakəbu kəbe,
Isidayēeribe bo nyānku.

15

Kuyie ndó ku kəbe ndommè

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nha yóó cəuté we a cīētè miēke?
We n yó mbo a tāsààri īnkè?

² Wèè borime wenni wènwè kòò tū ntimóm̄m̄anti,
ke náá mmóm̄muə ntì boní o yèmmè.

³ Wèè í wátiri betəbè, wèè í caàri o kou,
wèè í sáá nho cəpetitəù.

⁴ Wèè yetírí Kuyie nyete bè, ke cəú bèè kù dé,
kòò béi ndiì nùù bá kè di ò yóù wèè di dòò.

⁵ Wèè í penni o díítí ke dó mucóntimu,
wèè òò í ncəuté ticuuti kécaàrè wèè naati.

Wèè dòòri mēmmè dèmarè báá ò nampè.

16

Kuyie ndēeté wè kó diwèi

¹ Dafiti yènfè.

Áú Kuyie! Nni nkānké,
fōò tu n kó disòri.

² N Yiè nKuyie nfōò m baké,
m péú fōò máà borè diwèi.

³ Bēsààbè bèè bo dihèi miεke
 bèè tu benitimómmbε n dé bè.
⁴ Bèè kòri yebøkè borè,
 m báá kòte bè feu dè be kó iwũḽ,
 m báá fié be kó iwũḽ,
 n keté ke báá aate kényú be bøkè kó yeyètè.

⁵ N Yìè nKuyie nfḽḽ tu n kperε demḽu,
 fḽḽ n duḽ n dó dè,
 n kpeti timḽu bo a nḽu miεke nke.
⁶ A n duḽ ndè n naatimu,
 dè tu desààrè nde n kprí
 ke n duḽ ndiwèi.

⁷ N sántímu Kuyie nkùù n tiè,
 bá keyènkè n yèmmè ḽ n dentemmu de kó itié.

⁸ M buḽ n Yìè nKuyie nku sáà,
 kù m bonèmu, m báá kpeute.

⁹ Dèè te kè n yèmmè naati,
 kè n diènnè diwèi.

¹⁰ Ke yé ke dò mbá kè n ku,
 m bá nkpaá kufḽti miεke,
 ke yé a í yóó yóumè a kou kòo pāake.

¹¹ A m benkemu mufòmму kó kuce,
 ke yo nni mbonè ke n duḽ ndiwèi.

17

Wèè í cààrè mùmamù ò mḽmè Kuyie mmeteèmmè

¹ Dafiti kó ibáammì.

N Yìè nKuyie, keè n da móú tì, ké n kónné,
 keè n dabònni kékeè m báammì,
 siyáàbìsì í bo m miεke.

² Fḽḽ yó m bekénè,
 fḽḽ yó m púté n naatimu.

³ A yému n yèmmè, a n séúmu keyènkè,
 kàa n fie a í yóó yà timati,
 tii bo n yèmmè tii yièní n nù.

⁴ A náaḽti tii n ni,
 ke n yennínè mmáà beyeibe kó ice.

⁵ N tūmmu weti weti a ce,
 n tààke í kpeutí.

⁶ Kuyie n da yumu ké yé a yó n ténnémè,
 kénté m bíékè kékeè n da náá ntì.

⁷ Benke a sàa n diemè fḽ nwèè dεerí bèè wanti disòri a borè,
 ke bè fèkù be dootitabè nḽu miεke.

⁸⁻⁹ N ni nkānké kunḽmpòkù ḽ nkānkémè tenḽnnètè,
 benitiyεibe bèè n fḽũnko be kprí,
 a nni ndiéké a kó mēdèè.
 N dootitabè yonkubε bèè n fité be kprí.

10 Bè í m̀ake mesémmè,
 b̀è nàánnè sip̀əə nsi.
 11 Bè tũ n naàc̀èi nsi,
 k̀e n fité k̀e wanti k̀é m̀ b̀ə nk̀etenk̀è.
 12 Bè d̀onnè dic̀ìric̀ìri ndi d̀ìi d̀ó k̀épi nk̀è d̀è d̀ì ɔ̀t̀ì,
 mus̀imm̀ù mùù òk̀e dif̀ap̀èù k̀e d̀íi.

13 Kuyie mbáátí k̀é b̀è k̀p̀annè,
 k̀é b̀è b̀ə nk̀etenk̀è,
 youte a siè k̀é n d̀eeténè benitiyonk̀ube.
 14 A b̀è k̀ùə̀nè a k̀p̀à̀r̀ìsiè, k̀é b̀è d̀èè páíí,
 b̀è bá nk̀p̀ràá b̀ef̀ò̀ub̀è mièk̀e,
 nii m̀be menétiime a s̀ùó mm̀è b̀e k̀p̀éí,
 k̀è b̀e bíí ỳà k̀énsànnè k̀ésúó m̀be yaàbí.
 15 Mí n wetímu k̀e ỳóó da ỳà,
 m̀ bo ente d̀ìi m̀ə̀nni n ỳóó da ỳamu k̀énsànnè.

18

*Dafiti d̀èntè̀m̀è k̀e s̀ante Kuyie
 (Ẁénté 2 Samuuyeri 22.1-51)*

¹ Bèdèmbè dièmmè Dafiti Kuyie nt̀ə̀nt̀i ỳə̀nf̀è. Ò do d̀èntè d̀e k̀ó f̀eỳə̀nf̀è Kuyie nhò d̀eeté d̀ìi m̀ə̀nni ndi nè o dootit̀ə̀b̀è b̀emə̀u nè Sauri.

² Kòò b̀éi nk̀é d̀ò:
 N Yìè nKuyie n da d̀ómu,
 f̀s̀ò̀ tu n k̀ó muẁèr̀ím̀ú.

³ N Yìè nKuyie f̀s̀ò̀ n te n s̀ə̀ri f̀s̀ò̀ borè,
 f̀s̀ò̀ tu n k̀ó kup̀èrik̀ù k̀ùù n k̀ā̀nk̀é,
 f̀s̀ò̀ tu n k̀ó kudə̀p̀ik̀ù,
 f̀s̀ò̀ tu okpèr̀ì ẁèè n d̀eeri,
 f̀s̀ò̀ tu n k̀ó t̀ec̀èk̀p̀etè n s̀ə̀ri t̀èè mièk̀e,
 f̀s̀ò̀ tu n d̀eetiwè ẁèè n d̀eeténè b̀eỳeib̀e,

⁴ Kuyie nyè̀t̀ìr̀ì nde,
 n ku n yu k̀è k̀ù n d̀eeténè n dootit̀ə̀b̀è.

⁵ Mukũũ ndo m̀ boumu k̀é n fité,
 meniè mm̀èè p̀ũ̀ò̀ nk̀e k̀ə̀ù k̀è m̀èè donné n k̀ə̀mb̀ù̀ò̀t̀ì.

⁶ Kudə̀nk̀ù k̀ó iẁéi iì do n c̀è̀è̀t̀e,
 k̀è mukũũ nk̀ó tic̀ù̀ò̀t̀ì nduó n ỳiik̀è.

⁷ Dè do n di k̀è n ỳú Kuyie nku,
 k̀é ku nk̀uónnè,
 k̀è k̀ùu k̀èè n tammè ku c̀f̀è̀t̀è mièk̀e,
 k̀è m̀ báamm̀ì tuə̀koo ku borè.

⁸ Kè k̀etenk̀èè aá,
 k̀è yet̀ā̀r̀èè s̀ā̀ntè k̀éaá,
 ku mièk̀e peike m̀èè k̀p̀éí.

⁹ Kè kuyuk̀ù nyiè̀ǹì Kuyie nwũ̀ò̀,
 nk̀è f̀eh̀ā̀d̀eè̀nf̀è ỳiè̀ǹì ku ǹùù nè ih̀ā̀p̀è̀m̀p̀é̀r̀ì.

¹⁰ Kè k̀ùu bíi ntiwè̀t̀ì k̀éc̀ú̀t̀é̀ǹì,

kéncutiní ke na yewetisùò.

11 Ke deke oĩnkembàrì, ke puù,
kémpùtì kuyaakù miεke.

12 Kè yewetisùò kù fité,
kè yewetè dieyè kù cèète,
kè dè sòu ke dò ndibinni cūmpuri.

13 Kè kuwenniku diekù yìenì ku ìkè
Kè yewetè pēnkù nè yemátàrè nè ihāāpémperí.

14 Kè ti Yiè nKuyie mpéú keĩnkè fetaafe kōme,
kè bè yo Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku tammè.

Kè fetaafe mátàrè duòní,
kè muhāā ncóú.

15 Kè fetaafe nwéí tipùtì timou,
kè Kuyie ntāū ku pie ntipùtì timou.

16 Kè kùu pee kè dàméèrì fūò feité,
kè kùu wei kè ketenkè miεkeε feité.

17 Kè kùu youtení ku nòutè keĩnkè,
ke n yūó mmenie mmiεke kédennení.

18 Kuù n deerínè n dootitòbè,
nè n sīmbè bèè wērímu pēēté n kōmu.

19 N do bo mesémmè miεke nke kè bè n cèète,
kè Kuyie mme nní nni mbonè.

20 Ke n dènnení difòtìrì miεke,
ke nh òmpùnne kù n dó mèè kpéí.

21 Kuyie nni nyietí n dōori mēmmē dèè sié.
N wennimu kè kù n yietí mesàà.

22 N tūmmu Kuyie nkó kuce,
n yí yete ku kpeti matì.

23 N yí yeté ku kuó mai,
m me n yí yeté ku tannùù mari.

24 N dōorimu kù dómè.
N dakemu nyàà bo yeté mèè kpéí.

25 Kuyie nni nyietí n wetí kè dè mààmè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

26 Kuyie, nwèè dōori dèè wenni,
a we ndōori dèè wenni.
Wèè tu onìtì mómumu a we ndōori timómmoni.

27 Wèè dò mpáíí, a òò ò benkemu amáà páíí.

Kòò tu oyeiwe a nyé a bo ò yīmè.

28 Fòò deerí besénnibè
ke kékùnkò sifeí yembè.

29 N Yiè nKuyie nfòò cóunko n fitírè,
fòò m mí dibùnnì miεke.

30 Kuyie nfòò te kè n do n dootitòbè.

Fòò te kè n sènté be duotí.

31 Kuyie nkó kuce do mpáíí nwe,

kè ku náànti tu timóm̄m̄onti,
kè kù dò nkudəpikù ke kánkù bèè sòri ku borè.

³² Kuyie nkuù tu ti yiè,
Kuyie mbo kumáà ndi,
kuù máà tu dipèrì d̄i ti kánké.

³³ Kuyie nkuù n duò mmuwērímú,
kuù wènkùnkò n ce.

³⁴ Kuù te kè n tààke cāā tēhontè kpeyi kōme.
Kuù te kè n còmmú ditennì ìnkè.

³⁵ Kuù m benkú dikpànnì,
ke n teénnè kè n nò nke yūō mmutāmmù.

³⁶ N Yiè nKuyie nha nòutè youte tēè n to,
ke n kánké kudəpikù kōme, ke n deerí,
nh òō da yú kàa yiemmu ké n kpénkùnnè.

³⁷ Fòō te kè n kèrí mecāā,
bá n tààke í seití.

³⁸ M bèti n dootitəbè mbe ke bè n̄ntè,
kè n yí bè kùò bəmou m báá wēte.

³⁹ M bè kèété kéétému kè bè còú kè m bè nàù,
bè báá na kéíté, m bè namu.

⁴⁰ Kuù n duó mmukpàriwērímú,
ke te kè n dootitəbè m b̄úté.

⁴¹ Fòō te kè n dootitəbè b̄utínnè ke coké,
kè nh auté n s̄imbè ke bè k̄ù.

⁴² Kè bè kuò mbá òm̄ou í bè teénnè,
kè bè da kuònnè f̄ō nKuyie mbá a í bè còú.

⁴³ M bè n̄ntemu kè bè naá nkutāyukú, kuyaakù to kù
kè m bè nàù kuce kó tisāsàati kōme.

⁴⁴ Kuù n deeténè m botí kəbe bèè yete n kpeti,
ke n ní nyibotí ìlkè,
kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.

⁴⁵ Kè bep̄òbè n s̄antí,
kè m b̄éi mmémáà bèe yie n kpeti.

⁴⁶ Kè bè c̄ite ke kpeutí,
ke yièní be sòrè mieke.

⁴⁷ N Yiè nKuyie mbomu kuù tu n kó dipèrì.
Ndéúkùnkonnè ku yètìrì, kuù tu n deetiwè.

⁴⁸ Kuyie nkuù m pèrì,
ke te kè ibotí m b̄úté.

⁴⁹ Kuù n deerínè n dootitəbè,
ke te kè n nò n k̄rantíd̄entəbè,
kuù n deerínè benitiyonkubè.

⁵⁰ Deè kpéi nte kè n yó nkù s̄antí ibotí cuokè,
ke diè nke déúkùnkò ku yètìrì.

⁵¹ Kuù deerí ku kóo kpàati,
koò d̄òri mesàa wenwe kù t̄āaté wè,
wenwe Dafiti nè o yaábíó s̄āā.

19

Kuyie ndòò dè dè benkú kù deumè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Keĩnkè benkúmu Kuyie ndeumè,
kè tiwetì benkú kù pĩ mmùù tómmú.
³ Bá dìi yìè kè dì nàá nditerì kù deumè,
bá kèè yènkè kè kè nàá nketekè kù deumè.
⁴ Dè í tú nè tináaàntì, dè í tú nè yetannò,
òmòù í yo de tammè.
⁵ Kè de náaàntì né pité kutenkù kumòu,
kè bè tì kèè itemmànkè imòu.

Kuyie ndòò diyìè cǐètè keĩnkè nkè.

⁶ Kè dì ò nyetini ke do nwèè tùóté o pokù bàmbà,
kè dò ndikòmbùò yìè nwèè kèrí o ce kè dè ò naati.
⁷ Kè dì ò yènni ku ntemmànkù kénkérí kéta kutèkù,
dèmarè í yennínè di iinkù.

⁸ Kuyie nkuó dò mpáíí nwe ke duò mmufòmmu,
ku tannò tu yemómmanye nye, ke ciinko besĩntíbè.

⁹ Kuyie ndó dè wennimu ke náríkùnkò meyèmmè,
ku tannò dò mpáíí nwe ke náríkùnkò inuò.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndè wennimu,
de kó fedédíéfè ò mbo sáà nwe.
Kù tǎáté tì wennimu ke tú timómmannti.

¹¹ Tì wenninèmu mesòò,
ke pènkù mesòò nsààmè kuwenniku.
Tì wèètinèmu mecekùò,
ke pènkù mecekòbèmmè kunaatí.

¹² A dè tiènnè mí nwe a kóo tǎntì,
Wèè yìè nha kpèti ò péúmu mucóntimu diemù.

¹³ We nyé o yetímè? N cǐé n yí yé mèè yei,

¹⁴ Nkǎnké mí nha kóo tǎntì kè tefentè bá m pĩ,
kè nní nwenni ke báá dòò meyei ndiemè.

¹⁵ Áú Kuyie! Còuté n náaàntì nè diwèi,
kéccòuté tì bo n yèmmè.

N Yiè nKuyie nfóò tu n kó dipèrì, n kóo donti.

20

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kàa bo meyeñcaàrìmè mieke ti Yiè nKuyie nda teennè,
kunku Kuyie nSakòbu do tũ nkù nda kǎnké.

³ Kù mbo ku cǐètè Sedisademmu ke da teennè,
kù mboní Siyòò tǎrì ke da cúó.

⁴ Kù báá yè nha pǎrè kpéí,
kùu còuté iwũò a kù feu ì ke tuò.

⁵ Kù da duó nha yèmmè dó dè demòu,

kétũnne a dɔ́ kédɔ̀ tì timɔu.

⁶ Kè ti nyíúnè diwèi kù da teennèmè kàa na,
kè ti cònnè ménakùmè kó mecannimè nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì.
Ti Yiè nKuyie ndɔ̀ a kù mɔ̀ dè dɛmɔu.

⁷ N yému ke dò nti Yiè nKuyie ndeeri okpààtì kù tãáté wè,
ke boní ku cǐtè kèĩnkè koò teenní,
koò dɛerínè ku wǛrímú diemù.

⁸ Bèmabè tá be kpàrisǐ nsi,
kè betɔ̀bè tá be sǐ.
Tínti me nyu ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi.

⁹ Kè bè bótìrì ke duò,
kè tínti bie cómmú teii,
ti í nampú.

¹⁰ Kuyie nteennè okpààtì,
kè tì da yu á keè.

21

¹ Bè dièmmè Dafiti yènfè.

² Ti Yiè nKuyie ndè naatimu okpààtì a mɔ̀ke mɛ̀è kpéi mmuwǛrímú,
a ò teennèmu kè dɛ kó diwèi dierì ò bo.

³ A ò duómumu o yèmmè dɔ́ dè,
a í ò yetenè ò da mɔ̀ dè.

⁴ A ǝ ò conè mesàà mme,
kòò òò mmesɔ̀ nsààmè kó dipì

⁵ Ò da mɔ̀ mufòmumu mmu kàa mù nhò duó,
koò yíe yewe kòò fòmumu òkè mediè.

⁶ Fǝ ò dɛetè kòò yètìrì dɛuke,
fǝ ò dɛúkũnne koò duó ndisãnni.

⁷ Koò dǝrì mesàà ndiemè sǝ,
kòò duò ndiwèi a borè.

⁸ Okpààtì duó nhomáà ndi Kuyie,
nè Kuyie nkùù baké kèĩnkè nè ketenkè
ku kó mesàà nkpeí nke ò fiúkùmè teii.

⁹ Okpààtì, a yóó nintemu a dootitɔ̀bè,
a yóó pǐmmú bèè da níí.

¹⁰ A yóó feiténí dìi yìe kè bè tanné fehããtofe mièke nke,
ti Yiè nKuyie mbo bè maanko nè kemieke kè bèe cóuté.

¹¹ A yóó kuɔmu be kó feyanfè,
be yaábí nè be botóo ketenkè ïnkè.

¹² Bè dɔ́ ke dá dɔ̀ meyèi mme,
bè wǛnnè ke bo da cakemu,
bè me nyí yóó na.

¹³ A yóó duó nkè bèe bútinné kécokému,
kàa mbè tãũ ipie.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie mbenke a wǛrímú diemù,
ti diè nke dɛúkũnko fǝ yètìrì a wǛrímú kpéi.

22

Kuyie ndè yĩme kàa n yóu?

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè nè metandaamè.

² Áú Kuyie! Áú Kuyie!

Dè yĩme kàa n yóu?

Kè n kuò nke kuò mbá a í n deerí?

³ Kuyie, nh ã ntũũ nke kuòmmu kàa dò nyúó,
kè nní nyié nke kuò mbá n yí ompu.

⁴ Kè fǒǒ né tú wèè dò mpáíí,
ke kari a kpààtikàrì kè Isidayeeribe da sántí.

⁵ Ti yembè do duó nfǒ nwe bemáà,
bè do búó fǒ nwe kàa bè deerí.

⁶ Bè do òò kuónnè fǒ nwe kàa bè deeré.
Bè do ìkú fǒǒ ìnkè kàa bè dènnìnkò ifei.

⁷ Mí n naá ndibeù ndi!

N ténke í tú onìtì,

benìtibè bemou sàá mmí nwe,
kubotí kumou sènkèrì mí nwe.

⁸ Benìtibè bemou n yàu ke daúmu,
ke cǒũ kéhéunko be yǒ.

⁹ Ke náá n kpéí nke tú:

Ò yè nhò duó nhomáà ndi Kuyie,

kuù tũnte o kpeti,

ò yè nkù ò dómu,

kù tũ nhò deeré.

¹⁰ N Yìè nKuyie nfǒǒ n dènnèní n yǒ pǒutì mièke,
fǒǒ n duó nho miè.

¹¹ Bè m peité ke n duó fǒ nwe,

nè m peiténímè, Kuyie nfǒǒ n te.

¹² Meyèncààrìmè mèè n tókénè, a bá n déténe,
òmòù í bo wèè bo n tee.

¹³ Yènaadakè péu yèè n fité,

Basāa naadakè yèè n cètinè.

¹⁴ Yè ààte tinùùtì nti ke bo m pĩ,
ke dò ndiciríçirì dìi pĩ nke kontí.

¹⁵ N wèrímú muù sũðtoo menie mbè còúmmè ketenkè me kǒme,
kè n kũò bǒkíí,

kè n kǒmbùðtì yìete mekùò nkǒme.

¹⁶ N ní kuù kpeí tiyaàkpeti kǒme,

kè n nóndenfè dàri n dáandaakù.

A n dǒú nkufǒtì bènnì ndi.

¹⁷ Simǒó sù n cèèete ke bo n cááké,

benitiyeibe beè n dií ke bo m pĩ,

ke dùùte n naàcèi nè n nǒu.

¹⁸ N yǒkè mediè mme kè n kũò feité.

N dootitabè n wùómmu ke m paké,
¹⁹ ke totí n yààti,
 ke tãũ tété n yaàbòri.

²⁰ F́ nKuyie, nha bá n déténe,
 f́òò tu n wērímu,
 cokéni mecāā ké n teennè.

²¹ N deeténè dikpàrisiè,
 ké n deeténè yemòni.

²² N deeténè dicìricìrì nùù,
 ké n deeténè yepaanaadayiè.

A n teemmu,

²³ m bo nnáá nha kpéi n kàbe cuokè,
 m bo nda sántí ditínni cuokè.

²⁴ Díndi bèè dé Kuyie, nsántínè kù,
 díndi Sakabu yaàbí dimou, ndéúkunkonè ku yètìrì.

Díndi Isidayeri yaàbí dimou, nkpeutínè ku ìkè.

²⁵ Kù òò í n wúónko mesémmè yiè nho sémmè mièke,
 kù í ò yetírí,

kù òò í nhò bùtínné,
 kòò kù kuónnè kù òò kéntému.

²⁶ M bo nda sántí ditínni dièrì cuokè,

kédòò bèè da dé be cuokè m béi ntì.

²⁷ Becìribè yóó dimu kénsànnè,
 bèè waà nKuyie nkè bè nkù sántí,
 kénfòù kémònte.

²⁸ Itemmànke imou kàbe yóó dentenèmu Kuyie nkpeí,

bè wētínímu ku borè,
 ibotí imou kàbe yóó nínkúmu ku ìkè.

²⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààti,
 kuù baké ibotí imou.

³⁰ Bèè duó ketenkè mièke bemou bè yóó kōnkemu ku ìkè,
 bèè kó dimàà tati kudonkù bè bo nínkú ku ìkè.

Mí n fòù Kuyie nkpeí nke,

³¹ kè n yaàbí yó nkù ntũ,

kénáké ku kpéi mbe bí,

³² kè ìi náké be yaàbí kù dòò dè

ke deeté ku kàbe.

23

Kuyie nkuù tu n cēnti

¹ Dafiti yènfè.

Kuyie nkuù tu n cēnti kè n tú ku kó fepièfè
 n yí yóó mónté dèmarè.

² Kuù nh ompùnko timusũũti borè,
 ke n kòrinè meniè nyííku dè só.

³ Kuù n kpénkùnko,
 ke m benkú kuce sààkù,

ku yètìrì dɛu mɛ̀è kpéí.

⁴ Kè n kèrí dibìnnì dièrì mièke
m bá nyĩ̀èkù dèmarè ke yé kù m bonèmè,
ke tɔ kunaacẽndùòkù ke m baànè,
ke tɔ kunaacẽmpààti
dèè n duò ndikõmbù.

⁵ Kù n duò mmudii mmu,
n dootitòbè ìkè,
a nconè diwèi ndi ke wáàrì mèkòfõõmɛ n yuu,
ke píenke m bòòfè kè dè cou.

⁶ Diwèi nè mɛsàà dè yó nni mbonèmu yewe yemou,
kè nní mbo a cĩètè n fõmmu mumou.

24

Kuyie ntatimè ku cĩètè

¹ Dafiti yènfè.

Kuyie nkuù te ketenkè nè dèè bo ke mièke,
kuù te kutenkù nè bèè bo ku mièke.

² Kuyie nkuù fií nketenkè dàmmèrì ìnkè,
kuù kè fií nyikó nyĩnkè.

³ We mbo na kédeke Kuyie ntàrì?

We mbo na kéta ku cèsààtè mièke?

⁴ Wèè nou wenni kòo yèmmè dò mpáíí,
wèè í duó nho yèmmè yebòkè,
wèè õõ í mpariku ke né sou.

⁵ Wèè yóó pété Kuyie nkó mɛsàà,
Kuyie nho dɛetiwè yóó wè kònnému.

⁶ Bèè wanti Kuyie mbe kperɛ yó mme ndò,
bèè wanti Kuyie nSakòbu do tũ nkù.

⁷ Di yíé kéokùnnɛ yebòrè,
okùnnɛnè yebòrè yèè bo nè dimònnì,
kòo kpààti diɛwèe ta.

⁸ We ntu dɛ kóo kpààti diɛwè?

Kuyie nku, kù kpeínìmu,
kuù tu okõmbòteu.

⁹ Yíé kéokùnnɛ yebòrè,
okùnnɛ yebòrè yèè do bonè dimònnì,
kòo kpààti diɛwèe ta.

¹⁰ We ntu dɛ kóo kpààti diɛwè?

Kuyie Mpakɛdaa nwe,
kuù tu okpààti diɛwè.

25

N Yiè nKuyie m benke a cɛ ké n cĩè n yei

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie m búó fǒ nwe.

2 N Yiè nKuyie n duó nfó nwe m mǎà,
A báá yóu kè n di ifei,
n dootitǎbè bá n na kényǎnku.

3 Bèè da duó mbemǎà ifei í bè pī,
ì yóó pī mbèè da yete bèmbè.

4 N Yiè nKuyie, m benke a ce,
n niité ice a dǎ nní ntū nyì.

5 M benke timómmǎnti kó kuce ké n tié,
fǒò tu Kuyie nke n deerí.

N yīkú fǒò ìnkè yewe yemǎu.

6 Ti Yiè nKuyie nha báá yè, nha ti kuǎmmè mesémmè
ke ti dǎori mesǎà nsǎǎ.

A sémmè nè a sǎà ndè bomu nsǎǎ.

7 Bá ndenniní n do dǎori mèè yei,
nè n yetémè n kpaá be ndì mǎnnì,
a sǎ mèè kpéí bá n yè.

A niti mèè kpéí nyé n kpéí.

8 Kuyie nwennimè ke dǎori dèè wenni,
dèè te kè kù benkú onitiyeiwe ò dò nkétūnne kùu ce.

9 Ke kerinè bèè kékunko bemǎà timómmǎnti miéke,
ke bè benkú ku kó kuce.

10 Kuyie nkó itié nwennimu, ke tú imómmǎnyi,
bèè kù taunnè ke tū nku kuó be kpéí.

11 Ti Yiè nKuyie nnè a kó diyètìrì kpéí,
n cǐé n yei, mè deumu.

12 Kòò niti dé ti Yiè nKuyie,
kù ã ò benkemu kuce ò dò nkétǎǎté kù.

13 De yiè nhǒò di diwèi ndi,
kòò bíi tieke dihéi.

14 Kuyie mbenkúmu ku kó disòrì kpèti bèè kù dé,
ke bè benkú ku taummè tié.

15 M búó Kuyie nku sǎǎ,
kuù yó m pité ticùǎtì tìi m pī.

16 Wéntení m bíékè ké n kuó mmesémmè,
n kpa n kou nwe ke sénní.

17 Kúkǎmbǎdorí kuù m bo,
n denne kúkǎmbǎdorí miéke.

18 Wénté n sémmè nè n fěūtímè,
ké n cǐé n yei mmemǎu.

19 Wénté n dootitǎbè sūmè,
be miéke kèè ò cǎú.

20 Nni nkǎnké ké n deeté,
kè m bá nsǎri a borè kédi ifei.

21 M búó fǒ nwe, fǒò yó n teennè,
kè nní ndò mpáíi ke wenni.

22 Áú, Kuyie! Deeté Isidayeribe
nè be ààrìimè memǎu.

26

*Dafiti tumè Kuyie nhò kònné*¹ Dafiti yènfè.

Ti Yiè nKuyie n kónné,
 n tūmmu a kuó,
 n yīkú fǒǒ ìnkè nè n yèmmè memou,
 n yí yóó nampe.
² Ti Yiè nKuyie, n wénté,
 n yááké, feité n yèmmè.

³ M búó fǒ nwe ke bàa a kó mesàà,
 n kéri a kó timómmanti miéke nke.
⁴ N yí katìnè siyáàbìsì yembè,
 n yí neitinè meyèmmè mèdémè yembè.
⁵ N yí dó bèè dàòri meyei mbe kó ditīnnì,
 n yí katìnè benitiyonkuba.

⁶ N Yiè nKuyie n yóó nite n nou nsi kébenke n wennimè,
 n firì a wūǒtònnì ndi,
⁷ ke da sántí,
 ke náá nha kó mesàà mmemou.
⁸ N Yiè nKuyie, n dómu ké mbo a cǐètè,
 a wērímu bo tètè miéke.

⁹ Bá n wēnnénè beyeibe kékuo,
 bá n wēnnénè benitikòbè.
¹⁰ Be nou tú sisīnsì nsi,
 bè bè duò nticuuti nti ke dó bèè bè kònné.
¹¹ N tūmmu a kuó,
 n kuó mmesémmè ké n deeté.
¹² N kéri kuce sààkù nku.
 M bo nsántí n Yiè nKuyie nku nìtìbè tìkú dè.

27

*Ti Yiè nKuyie nkānkémè wèè sàri ku borè*¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nkuù m mí ke n deerí, n yí yīèkù òmòu.
 N Yiè nKuyie nkuù kānké n fōmmu, n yí dé òmòu.
² Kè benitiyeibe n tòónnè,
 ke dó ké n cááké tikpasīntì kōme.
 N dootitòbè bèè n wanti,
 beè yóó bété kéduó ketenkè.
³ Bá kè fekparinafe n dinté, kufōwaá mbá m pǐ,
 kè n dootitòbè dó ké n dokénè,
 m baa nyīkú a ìnkè nke.
⁴ N dó dèmarè mää ndi mediè nke dè mòú ti Yiè nKuyie:
 M bo mbomè ku cǐètè miéke sǎà,
 ke wúó nku sàà,
 ke dake ku cǐètè kpéí.

⁵ Deñde kù yóó nni nkānkémè meyei ndiyiè yeiri yiè,
kè nní nsari ku cīētè,
kè kù n dee nku pèrì ìnkè,
meyei nyí yó n ninte dè.

⁶ N sīmmu n dootitabè bèè n fité,
n yóó fiému yesāā nkó iwūō ku cīētè kéndiè,
kédéúkùko ku yètìrì.

⁷ Áú n Yiè nKuyie! N kuó mmesémmè ké n teennè,
n kuònnè f́ nwe, n kénté.

⁸ N dèntení a béi ntì ntì ke tú: N wammúnè!
N Yiè nKuyie, n da waammu.

⁹ Bá m bútínné, a miéke bá m peike,
f́ nwèè n dæerí bá m bantóo.
Bá n yóu f́ n Yiè nKuyie,
f́òò n dæerí.

¹⁰ N cíce nè n yó kè bè n dootóo,
f́ nyó n còutému.

¹¹ N Yiè nKuyie, m benke a ce,
n dootitabè beè bo,
n niité kuce sààkù.

¹² Báá yóu kè n dootitabè n dòò bè dómè,
bè sònté ke n wátìrimu,
bè dó meyei ndòòrimù mmu sáà.

¹³ Dè na nni ndomme
kè n do í yé ke dò m bo yà a kó mesàà ketenkè kie ìnkè?

¹⁴ A mbúó Kuyie, kpénkùnnè amáà,
yáúkùnnè a kòntì, mbúó Kuyie.

28

Wèè tònnè mukūū nhò bàámmè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie n kuònnè f́ nwe,
f́òò tu dipèrì dìi n kānké,
bá ncíéké kè n kuò nkàa cīéké,
n tati kudònkù nku.

² Kénté m báammìi n da báá nyì.
Keè n da yumè ke tú a n tee.
N yuo n nou nsi a cēsààtè bíékè ke da báá.

³ Bá n wēnnénè beyonkubè nè bèè dòòri meyei,
bèè ò nnáá mbe kabè diwèi kó tináàntì,
kè meyei nné píéké be miéke.

⁴ Dòò be be tōmmú dōmmè, be yei ndōmmè,
yietí be be yei mbè dòò mè betabè.
Duó nkè bè dòò mèè yei ndo be yó ìnkè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè í dake a teèmmè kpéí
nè a ṕi mmùù tōmmú,

ti Yiè nKuyie nha bè bə nke báá bè íi.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu,
kù kèèmmè m báammì.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù n kǎnké,
kuù tu n kó kudəpìkù,
n ku n duó mmáà,
kuù ò teénnè kè n yèmmè naati,
n yó ndiè ke ku nsántí.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù kǎnké ku kəbe,
kuù tu tɛɛkpetè ke dɛɛrí kù tǎáté wè.

⁹ Ti Yiè nKuyie ndɛɛtɛ a kəbe, fǒǒ bè te,
dɔ̀dɔ̀ be mesàà, a ntú be kóo cɛnti, ntə be sǎà.

29

Kuyie mpèúmè ku tammè

¹ Dafiti yènfè.

Díndi kɛ́nkè kəbe déúkùnkònè Kuyie nyètìrì,
sǎntenè ku, kù dɛu mɛ̀è kpéí nke məke muwǎrímú.

² Déúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì,
nínkúnè ku ìkè ku cɛsààtè miɛke.

³ Ti Yiè nKuyie nkpeń̀nìmu, kuù te kè fetaafe pèú,
kè kù pèú metammè menie n yǐnkè,
kuù baké menédiemè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù pǐɛkù nè muwǎrímú,
ti Yiè nKuyie nkuù pèú metammè kperímè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè detekperè duò.
Ti Yiè nKuyie nkuù kékíí Dimaa kó detekperè.

⁶ Kuù duó nkè Dimaa kó yetārè yǎnku kunaabiiku kǎme,
kè Edimə tǎrì yǎnku dipaanaabii kǎme.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè fɛhǎādeɛnfè yiè.

⁸ Kuyie nkuù pèú metammè kè dikpáà sǎnti,
kuù duó nkè Kadɛɛsi kpáà sǎnti.

⁹ Kuyie nkuù pèú metammè kè detie nsǎnti,
kuù pèú kè tifǎàtì yòrì dikpáà.

Ku cǐɛtè miɛke bəməu kè bè tu ku yètìrì ndeu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù do baké fetadiefe mǎnnì,
kuù tu okpààtì sǎà.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nduó nha kəbe muwǎrímú,
pǎ be mesàà, ké bè duó ndiwèi.

30

Kuyie nfòùkùnnemè Dafiti kòò kù sǎntí

¹ Dafiti yènfiè bè do kpetírí Kuyie ncfètè ke diè nfè.

² N da sāntí n Yìè nKuyie nha n dènne mètè kpéí ndifòtìrì mièke, a í yóu kè n dootitòbè n na ke yānku.

³ N Yìè nKuyie n kuónnè fí nwe, kàa m mièkùnne.

⁴ Kuyie nfóò n dènnení kudonkù n do dommú kufòti nku kàa n fòunkùnne.

⁵ Díndi bèè tũ nKuyie, ndiènnè ke déúkùnko ku yètìrì, nsāntínè ku, kù sà mètè kpéí.

⁶ Ku mièke í wotí kè bo bonkemè, ku sàà mbo sàà ndi, yedabùò nhō mbo kuyuoku nku, kè dikūnweñnì ntú diwèi.

⁷ N yèmmè do dò n fííkúmu, kè dèmarè í yó n nampe.

⁸ N Yìè nKuyie nè a kó mesàà nkpéí, fóò do n kpénkùnne ditàrì kōme, di mmònni ke m bùtínné kè n yèmmè cààrè.

⁹ Kuyie n kuònnè fí nwe, m báá nfó nwe

¹⁰ Kàa n kùò á cōnte ba? Kàa n tanné kufòti a bo cōnte ba? Bécírìbè bo na kénkpáá ke da sāntàà? Bè bo na kénkpáá kénáá nha kó timómmonntàà?

¹¹ Kuyie nha n kénté ké n kuó mmesémme, Kuyie nhá n teennè.

¹² Fóò dèite n yeñcaàrìmè ke n duó ndiwèi, Fóò n daté kufòtònkù ke n datínné tibanyààti.

¹³ N yóó ndéúkùnkomu a yètìrì nè n yèmmè memou, n yí yóó yóu m bo nda sāntímè.

N yó nda sāntímu sàà.

31

Kuyie nkānkémè Dafiti

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfiè.

² N Yìè nKuyie n sàrì fóò borè, báá yóu kè n di ifei bìti, a sàmu n deeté!

³ Kénté m bíékè, n deeté mecāā, Fóò yó ntú n kó dipèrì kperì, tecēkpetè tètè n deerí.

⁴ Fóò tu n kó dipèrì, n kó tecēkpetè. A nni nni ke n cēmmú, a yètìrì bo deuke mètè kpéí

⁵ Fóò yó n denne bè n díi ntíi cùàti,

ke yé fǒǒ n kǎnkémè.

⁶ N Yiè nKuyie nh ānné m máà a n̄ou miεke nke,
a tú Kuyie nku timómm̄anti yiè, fǒǒ n deεté.

⁷ A í dǒ bebb̄oféúbè,
n duó nfǒ nwe m máà.

⁸ N yóó nyānku nè diwèi ndi a sàà nkpréi,
a yāmè n sémmè ke banté n yeñcaàrimè.

⁹ A í yóu kè n do n dootitǎbè n̄ou miεke,
a n deεtému kè n kèrí ke í yīèkù.

¹⁰ N kuó mmesémmè meyeñcaàrimè meè n deuté
n kǒnti tiì bèitè kè n yèmmè yè,
kè n nū nhònté.

¹¹ N yóó kú meyeñcaàrimè miεke nke,
n yóó deè m bie iyentotí miεke nke.
Meyei n dǒò mè meè dèite n wērímu,
n wērímu s̄ammu muù dèè.

¹² N kprantídèntǎbè beè te kè m p̄etitǎbè n sǎá
n dootitǎbè beè te beè n yé kè bè n yǎte,
beè n yàu kè bè n yǎte ke cokù
n naá kukūmbocíríkù nku.

¹³ Bè n yè nhocí kōme mme,
n naá nkukūntaacíríkù nku.

¹⁴ N yo bè náántemè mme n kpréi kè kufōwaá nni nhauté,
bè wēnné bem̄ou ndi ke n dónè meyei,
bè dàkemu ke bo n kū.

¹⁵ N Yiè nKuyie, n duó nfǒ nwe m máà,
fǒǒ tu Kuyie ke n te.

¹⁶ N kpeti tim̄ou ā fǒǒ n̄ou miεke,
n deεténè n kprantídèntǎbè nè beè ñ fēũnko.

¹⁷ N c̄outénè diwèi mí nha kóo tǎnti,
nè a sàà nkpréi n deεté.

¹⁸ N Yiè nKuyie m báá da yú kédi ifei,
benitiyibe beè dǒ nké ì dí ke dǒ yúó kékú.

¹⁹ Duó nkè beè nàá nsiyáábìsí osààwè kpréi kè bè dǒ yúóó,
sip̄o yembè nè mesenkùmè yembè nè sifei yembè kè beè cǐéké.

²⁰ A sàà ndeu mediè mme,
benitibè bem̄ou wùómmu a d̄orimè beè da dé,
bè yému a āà dè beè s̄ori a borè.

²¹ A bè s̄ori a borè nde ke bè kǎnké beyeibe kó mediímmè,
kè bè bo a cǐètè, ke d̄etirinè iwátì.

²² N Yiè nKuyie nnè mutōmmú a n dǒòmè mesàà,
mí n dootitǎbè do c̄èète wè bè ò̄ pi mèè botí dihei.

²³ Dè do n dimu kè n yèmmè ndo n da d̄eténè,
kàa me nkèè n kuòmmè ke da yu.

²⁴ Ndónè ti Yiè nKuyie, díndi ku kó besààbè,

ti Yiè nKuyie nkānkému bèè kù tū,
ke fěũnko mediè nsifeí yembè.

²⁵ Kpénkùnne dimáà ke yáúkùnne di kòntì,
díndi bèè bùó ti Yiè nKuyie.

32

Kuyie ncíé nwè m̀akemè diwèi

¹ Dafiti yènfè.

Dè nnaati Kuyie ncíé nwè o yetímè,
kù ũté wè o yei.

² Dè nnaati ti yiè nKuyie nténke í kaànnè wèè kó meyei,
dè nnaati wèè yèmmè wenni.

³ N do í dáa dìi m̀onni n yei nkè n wērímú mùù dèè,
kè n níí ntũũ nke mítìrì.

⁴ Ke yé a do m puotimè kuyie nnè keyènkè,
kè n wērímú dèè kè m m̀oté mupaakèntie kōme.

⁵ M me nda dáammu n yei,
n yí s̀onne n yetímè,
m béimmu ke tú n cààrè, ke da dáa n yei,
nkàa mè nni nhũté.

⁶ Dèè te kè besààbè dò nké nda báá ndim̀onni s̀ààrì.
Bá kè meyei t̀ùòkení fetaafe diefe kōme mè báá bè nìnte.

⁷ F̀òò tu n kó dis̀arì ke ò nni nkānké meháàrì mè m̀onni,
M bo ndiè nke da s̀antí a n kānké mèè kpéi.

⁸ Kè Kuyie ndò:

N yóó da tiémmu ke da benke kuce a dò nkétũnne kù,
m bo nda duò nyitié ké nda wúó nsáà.

⁹ Báa yei ntesàntè nè s̀ammarímú de kōme,
bè àà dè tisānkéndánti nè iwēi kè dè bo yie mbe kpeti.

¹⁰ Oyeiwe ò nfěũrìmu mediè,
kè Kuyie nyári wèè kù duó nhomáà.

¹¹ Díndi besààbè nyānkunè Kuyie nkó kuce mieke, diwèi ndi bo.
Díndi bèè yèmmè wenni mpī̀ekùnè diwèi.

33

Ti bo ndièmmè ke s̀antí Kuyie

¹ Díndi besààbè dí mpī̀ekùnè diwèi,
ndéúk̀unkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
Díndi bèè yèmmè wenni di kó diwèi ndi di bo nkù s̀antímè.

² S̀antènè Kuyie nè debémbénnè iwēi kperε,
s̀antènè ku nè kubómbonku iwēi tepíítè kaku.

³ Dentènè fεyεmpanfè, m̀bíennè debémbénnè, pietènè ku.

⁴ Kuyie nnáànti tu timómm̀onti nti,
kè kù d̀òrì dè tu demómm̀onne.

6 Kàa b̀̀ut́́e Kuyie, nha ỳ̀emm̀̀e m̀̀e ò̀̀ c̀̀at́́e,
 bá ifei t́́enk̀̀e bá nda bo.
 7 K̀̀o s̀̀enǹ̀iẁ̀e kuó nti Yiè nKuyie nh̀̀ò kè̀mu,
 k̀̀ò d̀̀eet́́eǹ̀e m̀̀eháárìm̀̀e m̀̀em̀̀ou
 8 Kuyie nt̀̀onni dii bàa b̀̀eè dé ti Yiè nKuyie
 k̀̀e b̀̀e d̀̀eerí.
 9 Yáákéǹ̀e ḱ́eyà Kuyie nwennim̀̀e,
 d̀̀e nnaati ẁ̀eè k̀̀u duó nhomáà.
 10 Díndi Kuyie nkó besààb̀̀e, nk̀̀u déné,
 b̀̀eè k̀̀u dé d̀̀emar̀̀e í b̀̀e dónni.
 11 Yec̀̀iric̀̀ir̀̀e m̀̀onnimu ỳ̀e d̀̀ó d̀̀e k̀̀e dik̀̀onni ỳ̀e p̄̄,
 d̀̀emar̀̀e í dónni ẁ̀eè búó Kuyie.

12 M bí, k̀̀eteǹ̀ení k̀̀e n k̀̀ent́́e,
 k̀̀e n di benke di bo ndé m̀̀e botí Kuyie.
 13 K̀̀ò m̀̀ou d̀̀ó mufòmmu,
 k̀̀e bo nfò̀u k̀̀e d̀̀e naati,
 14 o nóndenf̀̀e bá nnáá ntináanyeiti,
 ò bá nsounte.
 15 Ẁ̀e d̀̀et́́eǹ̀e m̀̀eyei,
 k̀̀end̀̀ari m̀̀esàà,
 k̀̀enwaà nkunaatí k̀̀e k̀̀u b̀̀eti.
 16 Ti Yiè nKuyie nwùómmu besààb̀̀e,
 k̀̀e yo be dabùò.
 17 Ti Yiè nKuyie nkpaǹ̀nemu beyeibe,
 k̀̀e bo b̀̀e d̀̀e ketenk̀̀e ìnk̀̀e k̀̀e b̀̀e ỳ̀e m̀̀be k̀̀p̄́.
 18 K̀̀e besààb̀̀e kuónǹ̀e ti Yiè nKuyie,
 k̀̀u ò̀̀ kè̀mu k̀̀e b̀̀e d̀̀eet́́eǹ̀e m̀̀eháárìm̀̀e m̀̀em̀̀ou.
 19 Ti Yiè nKuyie mboǹ̀emu b̀̀eè ỳ̀emm̀̀e cààr̀̀e,
 k̀̀e d̀̀eerí d̀̀e dí b̀̀e.
 20 M̀̀eháárìm̀̀e p̀̀eu tuòk̀̀unímu osààẁ̀e,
 k̀̀e ti Yiè nKuyie m̀̀me nhò d̀̀eeríǹ̀e m̀̀e m̀̀em̀̀ou.
 21 K̀̀e dake o t̀̀ùòti im̀̀ou k̀̀p̄́,
 k̀̀e b̀̀e báá k̀̀eét́́e o k̀̀õ̀̀u marì.
 22 M̀̀eyei m̀̀m̀eè k̀̀ò̀̀u oyeiwe,
 Kuyie nyóó k̀̀petínǹ̀emu b̀̀eè nìí m̀̀b̀̀eè d̀̀ò̀̀ri d̀̀eè wenni.
 23 Kuyie nkù̀u d̀̀eerí ku t̀̀omb̀̀e,
 k̀̀u í yóó k̀̀petínǹ̀e b̀̀eè s̀̀ò̀̀ri ku bor̀̀e.

35

Kuyie nkòmm̀̀um̀̀e oc̄̀ri

¹ Dafiti ỳ̀enf̀̀e.

Kuyie nhá kpaǹ̀ǹ̀e b̀̀eè ì kpaǹ̀ǹ̀e,
 k̀̀edokéǹ̀e b̀̀eè n dok̀̀uǹ̀e.
 2 Ít́́e k̀̀etúót́́e kud̀̀apik̀̀u kusámp̀̀ók̀̀u nè kudiek̀̀u.
 Cóm̀̀m̀̀u k̀̀e n d̀̀eet́́e.
 3 Yout̄́e a k̀̀p̄̀anǹ̀i nè a cáúk̀̀u,
 k̀̀ebaaò b̀̀eè n f̀̀ẽũko.
 N náké f̀̀ò̀̀ tum̀̀e n d̀̀eet́́iẁ̀e.
 4 B̀̀eè d̀̀ó k̀̀e n kuò ifeii b̀̀e p̄́ nk̀̀e b̀̀e k̀̀ẽk̀̀e,

bèè n dónè meyei, ifeii bè pī kè bèe bó tí be fōnkúò,
 5 kénáá ntiyontì kuyaakù tò tì.

Kuyie ntōnnii bè bèti.

6 Be ceε naá ndibiinnì kéanke,
 kè Kuyie ntōnnì mbè bèti.

7 Bè sǎnté ke n dii ticùòtì nti,
 ke n keù difòtìrì kè m bo do kékú.

8 Mēháárimēε bè dēété,
 bèε ta bè dii ntii cùòtì miεke,
 kédò bè keù dii fòtìrì.

9 Kè diwèi ní nni mbo,
 kè nní nyānku,
 Kuyie nni nteenēmè kpéi.

10 N náánnè n yèmmè mēmou ndi,
 ke tú òmòù í da dōnnè fǒ nKuyie,
 fǒǒ ò dεεténè ocīrì wèè ò kpeínìnè,
 ke dεεrì osénniwè nè bèè fèkù o kpeεε.

11 Bè nàá mbè í yà tì nti,
 Bè m bèkú nyí yé tì nti.

12 Kè n dǎòri mēsàà nkè bè n dǎòri meyei,
 kè m bo m máà.

13 N dootitòbè ò mmò nkè n dáátí kufòòtònkù nku,
 kébenke n yeñcaàrìmè
 kébou dinùù kékékùnnε m máà kénsīi,
 kémmbáá nKuyie nsáà,

14 kéndò n népo yoo n tebite, kè n yìkè ísòù,
 kè n yèmmèε caàrè kéndò n yò ku.

15 Kè n do dii mōnni bè né tíí ké nni ndaú,
 kéwēnné ké nni ndǎòri meyei,
 kè be pòòbè n yí yé bè nni nnáá ntiyεiti.

16 Bèè í dé Kuyie nnè bèè daú benitìbè
 kè bè wēnné ke n daú mediè,
 ke maà nyebìè n kpéi.

17 N Yiè nKuyie nha yó nni nwúónkomaà?
 N dεεténè be kó kuyonku,
 bè tu yeçìrìcìrè nyε.

18 M bo nda sǎntí ditīnnì cuokè,
 ké nda sǎntí kubotí diεkù cuokè.

19 N dootitòbè bá nyānku n kpéi,
 bèè sǎnté ke n níí bè bá nni nhūūnnè inuò.

20 Bè í náá ndiwèi kó tináàntì bìtì!
 Bè dàkii ke bo dǎò meyei mme diheì kó benitisààbè.

21 Ke aari tinùùtì ke tú: Àà ti da yàmu!

22 N Yiè nKuyie nha wúómmu dèè dǎòri,
 bá ncíéké, bá n dēténè.

23 Kuyie nyité ké n kónné!

N Yiè nKuyie nhente kékpa n kpànnì.

²⁴ N Yiè nKuyie nha wennimu,
n kónné kè bè bá nni ndaú.

²⁵ Bá yóu kè n dootitòbè dò:

Tóò! Ti do me ndó,

ti ò maankomu.

²⁶ Bèè do n dónè meyei nke yānku,

ifeii bè pī nkè dèe bè di,

ìi pī mbèè yèmmè do dò mbè m pēēté,

kè bèe kēke kè ifeii bè pī.

²⁷ Bèè yé nyí dòòmè meyei,

be yèmmè ñnaati,

kè bè mbonè kunaatí

kénnáá nsáà ke tú:

Déúkùnnè Kuyie nyètìrì kùù dó ku tǒntì kó mesàà.

²⁸ Mí mmómmu m bo nnáá nha wennimè,

m bo nda sántí sǎà.

36

Ti Yiè nKuyie mborè nde mufòmmu bomè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè ti Yiè nKuyie nkóo tǒntì Dafiti yènfè.

² Oyeiwe náá ntì tii n yóu,
ò tu dè ò bo ndé ba nkpeí Kuyie?

³ Ò tá omáà ndi,

ò í dó kébanté o yei nké mè yete.

⁴ Ò mòke siyáàbìsì nsi ke sou,

ò í dó kébanté mesàà ntúmè.

⁵ Kòò duò wè ntotí o yèmmè meyei nkpeti máà,

ke tū nkuce yeiku,

ò í yóu meyei.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha sàà mmànnè tiwetì nti,

a dǎorimu a béi ntì kè dè feí tiwetì kǒme.

⁷ A wetí kè dè deumu ke mǎnnè a tǎrè,

kàa beéntì cūmpúrì difǒtìrì kǒme.

Kuyie nkuù teénnè benitibè nè tikpasǐntì.

⁸ Kuyie nha sàà nwenni mediè mme.

Benitibè diéké a fieti déè mme.

⁹ Bè yo nha cǐètè sàà mmè ke sànnè,

kàa bè nùinko a sàà nkó kukó.

¹⁰ Fǒò tu mufòmmu kǔnnì,

fǒò ti duò nkuwenniku.

¹¹ A sàà nní mbonè bèè da yé,

kàa nkómmú bèè yèmmè wenni.

¹² Báá yie nkè tepòtè yiè nni nninte,

báá yóu kòo yeiwe nni mbeti.

¹³ Bèè dǎrì dèè í wenni bè duòmu,

bè domu bè í yóó na kéíté.

37

Ti bo mbúsmè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

A miεke bá mpéi beyeibe,
a bá nyáá mbèè d̀̀̀ri meyei.

² Bè yóó kpeímu meçãã ntimúti kōme,
kémóte tifããti kōme.

³ Duó nhamáà Kuyie nkénd̀̀̀ri d̀̀̀e wenni,
mbonè kunaatí dihei kù da duó ndi.

⁴ A yèmmè nnaatinè a Yiè nKuyie,
kù bo da duó nha yèmmè dó d̀̀.

⁵ Duó nhamáà a Yiè nKuyie,
ké nkù bùs,

kè kùu pí mmutōmmú,

⁶ kéfei nha borime sààmè kuwenniku kōme,
kéfei nha kó timómm̄nti diyie ò ncómmú yeyo ke d̀̀mmè.

⁷ Ndò nyúóó Kuyie nyìkè ke kù kèmmú,

a miεke bá mpéi wèè kpepe yíé,

a miεke bá mpéi wèè d̀̀̀ meyei nhò tããté ke bo d̀̀̀ mè.

⁸ Yóu kunaupíé,

yóu kemietonnikè,

a miεke bá ncóú,

d̀̀ ce mmeyei mme.

⁹ Kuyie nyóó deitemu bèè d̀̀̀ri meyei,

kè bèè kù duó mbemáà kè bèe tieke dihei.

¹⁰ D̀̀e kpaá sámpó nwe kè beyeibe deé,

kàa wammú bè do borè a báá yà òm̀̀.

¹¹ Bèè yèmmè boo kè bèe tieke dihei,

kémbonè kunaatí nè diwèi móm̄m̄nni.

¹² Onitiyeiwe wèè wantinè osàù meyei,

ke méirì o ǹ̀̀tè.

¹³ Kè ti Yiè nné ò wùó nke daú,

ke yé o yiè duunnímè.

¹⁴ Benitiyeibe beè kpàte be kpàrise,

ke deenko be tãnnè,

ke bo dokénè oc̄rì nè osénniwè,

kékuo bèè borime wenni.

¹⁵ Be se yóó kónté kékũũ be dire nye,

kè be tãnnèe kéké.

¹⁶ Desámpórè wèè wetí ò m̀̀ke d̀̀e wenni ke p̄̀̀t̄̀̀mu beyeibe péu kó tikpàti,

¹⁷ Ke yé Kuyie nyóó p̄̀̀ntemè beyeibe w̄̀rímú,

kénto besà̀̀bè.

18 Kuyie nyému bèè yíé nku kuó be we màmmè,
kù yóó bè duó ndè yó ntú be kperere nde sáà.

19 Kè dimònni yeiri tùòkení ifei báá bè pĩ,
bá kè dikònni bo bè nyo nke sànnè.

20 Beyeiwe yóó kúmu,
kè Kuyie ndootitòbèè pèèté mutepóó nkōme kénáá nkuyukú.

21 Oyeiwe ò pentè ke báá ténne,
kòo sàawè yie mōke mesémmè ke pãã.

22 Kuyie ndòò bè mesàà mbèè yóó tieke dihei,
kè kùu beti kù cōō bè.

23 Kè Kuyie mpénsiri onitì borime,
kuù ò duó nkòò nkérí ke í yìèkù.

24 Kòò do ò bá nduó,
Kuyie nkuù ò pĩ nho nùtè kényí.

25 Nè m hemmè ke yàa kóténè,
n yí yà Kuyie mbantóo dè osàù,
yoo ò yaàbí mmúóte dè mudii.

26 Osàù mōke mesémmè mme sáà,
ke penni o kperere betòbè,
kòo yaàbí péú de kó mesàà.

27 Yóu meyi nkéndòori mesàà,
a yaàbí bo mbo sáà dihei.

28 Kuyie ndó timómmanti nti,
kù í buanko bèè kù tū.

Kù bè bàamu sáà,
kù yóó deite benitiyeibe yaàbí nyi.

29 Kè besààbèè tieke dihei,
ké ndi bo sáà.

30 Osàù nàá mmeciì nkó tináantì nti,
tì yìèní o nùù kè tì wenni.

31 Ó dó Kuyie nkuó nyi,
ke yennínè omáà meyi.

32 Oyeiwe ò ndíímu osàù,
ke dó kòò kù.

33 Tì Yìè nKuyie nhōó í nyóu kòo sàù ta oyeiwe nou miēke,
kè bè ò bekùnè kù báá yóu kè bèè ò kpetínné.

34 Mbúó Kuyie nke tū nku kó kuce,
kù bo da déúkunnè kàa tieke dihei,
kéyà kù deitemè benitiyeibe.

35 N yàmu onitiyeiwe mòòte dè muwērímú,
ke sèntè mutie sūūmù kōme,

36 képèētóo ò ténke í ndè kpaá,

kè nh ò wammú n yí ò yà.

³⁷ Nwúó nwèè tũ Kuyie nkuó nè osàù,
dè kóo nìtì botí ò dentenè mesàà mmè.

³⁸ Ti Yiè nKuyie nyóó kuòmu benitiyèibe,
bè wuò nyí yó nkpaá.

³⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù dèerí besààbè,
kè bè kánkè mehààrìmè mònni.

⁴⁰ Kuyie nkuù bè teénnè, kè bè dèerí,
kè bè kánkè benitiyèibe kè bè dèerí,
kè yé bè sòrimè kuù borè.

38

Omuanti wèè banté o yei nhò bàammè Kuyie

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè kè denniní Kuyie nkpréí.

² Ti Yiè nKuyie nha bá n fěũnnè kemieke,
bá m puotínè kunaupíé.

³ A pie nduò n yínkè nke,
kàa nacèkuute duò n yínkè.

⁴ N kòntì mieke ténke í pĩ,
a mieke n cóú mmèè kpréí.

N kũò yèè bókè n yei nkpréí.

⁵ N yei mmèè deuke kè m pèéte,
mè n yòntemu ditou céèrì kòmè.

⁶ M muò nyèè ànné imañcírí,
yè pààkemu n yeinti kpréí.

⁷ Kuyonku kuù ñ na kè ñ pūtínné mediè,
kè n yèmmè cààri yewe yemou.

⁸ N kòntì tii còú,
dèmarè ténke í pĩ n kòntì mieke.

⁹ N yí mòke muwèrímú,
n kòntì kèéte kèétemu,
n yèmmè mèè cààrè kè n kuò nke mítìrì.

¹⁰ Kuyie nha yému n dó dè,
a wúómmu n dabònni.

¹¹ N kòm̀bùòtì tii duò,
kè n wèrímú dèè,
n nuò nténke í wúó.

¹² N népobè nè n neitinè bè n kentému,
n kòbè n yentému nh ààrìmè kpréí.

¹³ Bèè n dónè mukũũ mbè n dii timátì nti,
bèè n dónè meyei nkè bè n sáá,
bè ò ntũũ nke náante n kpréí nke.

14 Mí n naá ndiònnì ndi, n ténke í yo,
n naá nwèè nòndenfè dàri wènwè n yí náá ntìmatì.

15 N dò ndiònnì ndi,
n yí téninko tìmatì.

16 N Yiè nKuyie m búó fǐ nwe,
Kuyie nfǐ n te,
fǐ yóó n teennè.

17 Báá yóu kè bè nni nyānkunè,
n dó kèdo dì mōnnì, báá yóu kè bè n na.

18 N tòónnè m bo domè mme,
mefǐtímè í iiti m borè.

19 N yiemmu n caàrimè,
kè n yei nni nkóónnè.

20 N dootitabè kǎntì naatimu kè bè kpeńnì,
bèè n nù ndetetirè bè sūmu.

21 M bè dǎdri mesàa mme kè bè n tǎńninko meyei,
ke n kpannè n dǎdri mēè kpeí mmesàa.

22 N Yiè nKuyie mbá n dootóo,
bá n dǎténè, Kuyie nfǐ n te.

23 Katení mecāā nké n teennè,
fǐ n Yiè nKuyie n kóò dǎetiwè.

39

Wèè fǐrì ò bàámmè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni kpeí.

² N yèmmè do dò n yó ndakemu n dǎdrimè kpeí,
ke báá bēi ntìmatì kéyeté,
kémmuti táu oyeiwe ìkè.

³ Memme kè nni ndò nyúóó ke dò nkáré ke í mmàke diwèi,
kè n fǐtímè né dǎke dǎuke.

⁴ Kè dè n cóú m mieke,
kè iyentotí n tǎò nke dò mmuhāā,
kè n dentenè m bo béimmè.

⁵ N Yiè nKuyie n náké n fōmmu mamè,
n náké n we kpaá yèdè,
kè m banté n yí kpeńnimè.

⁶ A n duó mmùò fōmmu mǎnnè tenòutè pǎkùmè mme,
n we í tǎòke dǎmarè a ìkè,
a borè onitì dò mmuyaá mmu.

⁷ Onitì dōnnè mǎdèè mme ke firì,
ò àrimu ke dò mmuyaá
ke waà ntikpàtì ò me nyí yé wèè yóó tì tieke.

⁸ N Yiè nKuyie, n kémú we?

Fó nwe m búómè.

⁹ N δεετένè n yei,
báá yóu kè tiyèintì nni ndaú.

¹⁰ M muti táu nwe,
n yí náá nkéyé dè bonímè fṵṵ borè.

¹¹ N yóu tiyēīti,
a m puotì kè n duòmu.

¹² A ṵ mpuotì onìti koò tiè nho yei nkpréi nke,
ke dò nyibié ke caàri ò dṵ dè mediè.
Onìti dṵ mmuyaá mmu.

¹³ N Yiè nKuyie nkénté m báammì nè n sáútì,
m bá nkuò nkàa cīéké,
n tú opṵṵ nwe a borè ke yóó pēēté n yembè kōme.

¹⁴ N yóu kè nh omṵpè kè n yèmmèe narike
kè n né na kékpaake.

40

Dafiti dómè bèe banté Kuyie nhò dṵṵ dè

¹ Bè dièmmè Dafiti yènfè.

² M bṵúté Kuyie nku kè kù cuonní m bíékè
ke kèè n dabṵnnì,

³ ke n dènnení difṵtìrì n na nku diì mièke,
ke n fūūté disāū mièke,
ke n còíné dipèrì ìnkè,
ke kpénkūnne n tààke,

⁴ ke ānné n nùù feyempānfè,
ku sānni kṵfe,
besūkùbè bo kù yà ké kù depe,
ké kù duó mbemáà.

⁵ Dè nnaati wèè duó nhomáà Kuyie,
wèè í tū nsipṵṵ yembè,
nè siyáàbisí yembè.

⁶ N Yiè nKuyie nha pī mmùù tōnsààmù ti kpéi mmù sūmu,
a dṵ kédṵṵ tì ti kpéi ntì sūmu,
òmṵṵ í da mànnè a tōmmú sūmu,
m báá na kénáké mù màmè.

⁷ A dṵ dè í tú bè bo nda feumè iwūṵ yoo yepārè,
n tì bantému,
a í dṵ bè nda feu iwūṵ ke tuò nyewūṵtṵrè ìnkè,
yoo bè da feu ì meyei ncīémmè kpéi.

⁸ De mṵnnì ndi n yīmè: Nte mí,
tì wāri n kpéi nyikuó pátìri mièke ke yèmmè.

⁹ Kuyie n dṵ kéyie nha kpèti ntì,
a kuó bomu n yèmmè mièke.

¹⁰ N nàkému ditīnnì cuokè a sàà,
n yí muti n nùù, n Yiè nKuyie nha ti yému.

¹¹ N yí sṵrì mesàà nha n dṵṵ mè,

n náámmu ditínnì dièrì mièke a tú mè n deetíwè ke wenni,
n yí sàrì a sàà nnè a kó timóm̄m̄nti

¹² Kuyie nha yó n kuóm̄mu mesém̄m̄, a sàà nnè a kó timóm̄m̄nti deè m bàà sáà.

¹³ Meyei mmèè n tùòkùnì tip̄tì tim̄u mè í m̄ake mè m̄amè, n yei mmèè n tū m mè òunèmu, mè sūnèmu n yùtì, n k̄m̄bùò yèmu.

¹⁴ Kuyie nyàà n deeté!

N teennè mecāā.

¹⁵ Bèè n dónè mukūũ bem̄u ifeii bè p̄i nke bèe s̄inné, bèè n dónè meyei mbèe bóti nè ifei.

¹⁶ Dèe di bèè n ti mudaá, ifeii bè p̄i.

¹⁷ Dè nnaati bèè waà nKuyie, kè diwèi mbè bo. Bèè dó medeetímè, bè ntú sáà: Kuyie nkuù deu.

¹⁸ N tú oc̄rì nwe, osénniwè, N Yiè nKuyie nné yému n kpéi, Kuyie nf̄s̄ tu n kóo teenti, n deetíwè, báá ɔtení!

41

Bè f̄ũnko wè bàámmè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Dè nnaati wèè dàke bec̄rìbè kpéi, kè mehárìmè ò tùòkení Kuyie nh̄s̄ ò dènnemu.

³ Ti Yiè nKuyie nh̄s̄ nh̄ò k̄nkému kòo ífòu, kèdi kunaatí ketenkè mièke, kù s̄s̄ í nyóu kòo dootitòbè ò na.

⁴ Kòò m̄ nke duó Kuyie nh̄s̄ nh̄ò bàamu, ke yáúkunko o k̄ntì o muòndóu ìnkè.

⁵ Mí nh̄s̄ yí: N Yiè nKuyie n kuó mmesém̄m̄ ké m mièkùnne n da yeténèmu.

⁶ N dootitòbè náámmu n kpéi nke tú:

Ò yóó kú òmm̄nni?

O yètìrì yóó kpánné òmm̄nni?

⁷ Be mièke kòò m̄u k̄tení ke n yà, ò nni nwátìrì, kèto siyáábìsì kèyènnè képitè.

⁸ N dootitòbè s̄s̄ tímmu kénwéú n kpéi, bè náante n kó meyei mme.

⁹ Bè tu dèe n tùòkení dè í tú desààrè, bè tu n domu ke ténke í yóó íté.

¹⁰ Kè n népo móm̄muò n tá wè,

ke da báá, fí nKuyie nkùù te kè n fòù.

¹⁰ N náá nKuyie nku, kunku kùù tu dipèrì dīì n kǎnké.

Dè yīme kàa n yè?

Ba nte kè n fòù nè meyeñcaàrì mè?

Dè dòmmè kè n dootitabè n na?

¹¹ N dootitabè beè ã ke n sǎá,

kè n kũò kèété kéété,

bè m békúmu sǎá ke tú:

Kuyie nha tũ nkù bore?

¹² N yèmmè bo caàrè ba nkpréi kè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsǎntí,

kunku kùù tu Kuyie n deetiwè.

43

¹ Áú! Kuyie nha n kónné,

cómmú n fǎtìrì kékpànnè bèè kpa onìtì kó mesémmè,
siyáàbìsì yembè nè besòumbè.

² Kuyie nfǒò tu wèè n kǎnké,

dè yīme kàa n yóu?

Ba nte kè n fòù nè meyeñcaàrì mè?

Dè dòmmè kè n dootitabè n na?

³ Duó kè kuwenniku nè timómmonti kè dè n niité,
ké n kǎtenè a tǎsààrì,

a cǐètè borè.

⁴ Kè n tóónnè a wũòtònnì,

kè n da tóónnè fí nha mómmuò nwèè tu n wèi,

kétuóté n kùtidùkù kényānku,

ke da sǎntí fí nKuyie.

⁵ N yèmmè bo caàrè ba nkpréi kè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsǎntí,

kunku kùù tu n deetiwè.

44

Kuyie ndootóomè ku kǎbe

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè.

² Ti kèèmu nè ti to,

ti yembè ti nàkému a do dǒò dè

diñònnì kótìrì mièke.

³ Fǒò bèti ibotí ke kànnè ti kǎku,

ke poté ibotí kè bè kàri ke pité.

⁴ Dè í tú nè be kpàrise nye be tiekemè dihei,

dè í tú nè be wèrímú mmu bè namè,

nè a nǎyǎnkperì ndi be namè

ke yé a do bè kònmúmè

a bè dǒ mèè kpéi.

⁵ N Yiè nKuyie, nfǒò tu nkóo kpààtì,

fǒò òò duó nkàa kǎbe na.

- 6 Fṣṣ te kè ti bèti ti dootitabè
nè a kó diyètìrì ndi ti naumè bèè ti dokùnè
- 7 n yí tá n tām̀m̀m̀u mmu,
n siè dii í dɛɛrí.
- 8 Fṣṣ ti dɛɛrínè ti dootitabè,
kɛ fɛik̀nk̀o bèè í ti d́.
- 9 Ti Yiè nKuyie nti p̀t̀inè a yèt̀irì ndi yewe yem̀ou,
kɛ da sántí sáá.
- 10 Nè mɛmmɛ kàa ti yete
kɛ ti ānné ifei,
a t́nkɛ í niènè ti kó behā̀p̀òmbè dikp̀annì.
- 11 Fṣṣ duó nkè ti cok̀u ti dootitabè,
kè bèè ti níí nkè bè éí ti kperɛ bè dómè.
- 12 Fṣṣ bè nti duó nyiwũṣ bè kòu ì kōmɛ,
kɛ ti cíenko kè ti taà yehɛkè tɛyè.
- 13 A fiiti a nìtibè mbɛ detetirè
a bè fiiti fààrè fààrè nwe.
- 14 Kɛ yóu kè ti c̀p̀ɛɛtitabè ti senku,
kè bèè ti tókénè kè bè ti daú.
- 15 Fṣṣ duó nkè ibotí ti diè,
bè ti daúmu kɛ èùròo.
- 16-17 Nh ṣ nkè n kèè n kpantídèntabè tammè ifei ì ð mpĩ
kè m pi n yìlkè,
nh ṣ nkè n yà n dootitabè bèè ti sáá nkɛ ti wénnì
kɛ d́ k̀p̀ɛitɛ nh ṣ senkèrì mmáà ndi.
- 18 Dɛndɛ kó dimàà ti t̀ù̀k̀um̀mu ti mɛ nyí da yè,
ti í yete a taummè.
- 19 Ti í wè̀tɛ ti f̀ònkó,
ti í yóu kucɛ a ti benkú k̀u.
- 20 Kàa né ti k̀ù s̀ikpam̀ó miɛkɛ,
kè mukũũ nkó dibìnnì ti dàtínné.
- 21 Kè ti do nda yè, f́ nKuyie,
kè ti do ntũnnɛ yebəkè,
- 22 a na nyému,
kɛ yé a yémè onìti yèmmè dòmmè.
- 23 Fṣṣ kpéí nkɛ kè bè ti d́ mukòu yewe yem̀ou,
ti do ntipiè̀t̀i t̀ì̀ bo t̀ì̀nti mukòu kpéí.
- 24 N Yiè nKuyie, entɛ! Ba nte kàa duó? Entɛ!
Báá ti b̀òntóo sáá.
- 25 Dè yíme kàa tí s̀òr̀inè?
Kɛ yè mbè ti yommè nè muwērímú mmu kɛ ti f́ũ̀nk̀o,
- 26 kè ti yèmmè cààrè kè ti duó mutáá mmíɛkɛ,
kɛ c̀ā̀nk̀o ketenkè.
- 27 Ítɛ kɛ ti dɛɛt́! Nè a sàà nkpéí nti coo.

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè nè tibómbonti. Fecanyènfè.

² Tináaṅsààtì tii doorí n nùù.
N dọ kékeuté feyènfè nfe okpààtì kpéí,
n yóó dèntè feyensààfè nfe
opátíwǎàtì sààwè ǎǎ duókémè o pátíri.

³ A wenni ke pēēté benitibè bemou ndi,
kàa náaṅtì naati.
Dèè te kè Kuyie nda dọ̀ mesàà nsáà.

⁴ Okpà̀riteu túóté a siè
dèè tu a sǎnni nè a yetidierì.

⁵ Túóté a tǎmmù kékété
deke a sǎntè,
kpa ntimómmṅnti kpéí,
kónné beçĩribè.
Kónné bèè naati.
A wērimú muù yó nte kàa na dikpànni dierì.

⁶ Nè a penyómmè mme a yóó buómmè ibotí,
okpà̀tì, a yóó me nkuǎnè a dootitǎbè.

⁷ Dikpà̀atikà̀ri Kuyie nda duó ndi yó mbomu sǎà,
a baké nè timómmṅnti nti.

⁸ A dọ timómmṅnti nti, a í dọ meyei,
dèè te kè Kuyie nha Yiè nda tǎāté a kǎbe mièke
ke waare a yuu mekùò,
ke da dọ̀ diwèi.

⁹ A yààtì ǎ tudà̀aribè bè tu bè mírì nè adòwèè nè kási
be kó kufǎ̀ǎku nku,
kàa cǐētè sǎri yepápani nkó tisā̀tì kè bè bie
debémbénnè a cǐētè kè dè da naati.

¹⁰ Bekpà̀tìsapàmbè beè ǎǎ dá co,
onitipokpà̀tì ǎ ncómmú a píkù nku ke sǎri
mesǎ nsààmè kó tisā̀tì.

¹¹ N kóo sapà̀, nkénté mesàà nkékeè!
A ténke bá ntoti a yèmmè a botí kǎbe nè a cǐētè kǎbe kpéí.

¹² Okpà̀tì da dọ mediè mme a wenniku kpéí,
ò tu a yiè nwe, nnínkú o ìkè.

¹³ Tiiri èi kǎbe bedítìkpà̀tìbè yóó da wammú nè
yepǎ̀rè nye.

¹⁴ Okpà̀tìsapà̀ mbo tekpà̀tìcǐētè nte ke wenni
ke dáátì tiyaàsà̀tì tii dù̀ǎkenè musǎ̀pà̀àkómmú.

¹⁵ Kè tì kpè nke kpè mmeǎ̀rimè mebotí mebotí,
kè bè ò tatinè okpà̀tì borè kòo dú̀ǎbè ò urí.

¹⁶ Kè bè mbè urí ke yǎnku nè diwèi kètannènko
okpà̀tì cǐētè.

¹⁷ A bí ìi yóó sǎoté a yembè kpà̀tì,
kàa ì baá nkè ì mbaké kutenkù kumou.

¹⁸ N yó nnáámmu a kpéí nyidap̀ntéi imou,

kè benìtìbè bəmou nda sántí sáá.

46

Kuyie nti bonèmè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè ke biennè debémbénnè metammè mēdaamè kperε.

² Kuyie nkuù tu ti kó disòrì mómmənni,
kuù ti duò mmuwērímú,
kuù ti teénnè meyeñcaàrìmè mənni.

³ Dèè te kè ti í yīèkù, bá kè ketenkè au,
kè yetārè duò dàméèrì miεke.

⁴ Bá kè menie nkpa nke kóonko ke puotì yetārè
kè yè sánti.

⁵ Kukó nkuù pūð nKuyie nhei,
ke duò ndiwèi Kuyie kùù baké keñkè nè ketenkè ku èi sààrì miεke.

⁶ Kuyie mbomu de kó dihei miεke,
kè di yó nfiíkú teii, kuù di teénnè dikünweñni sèi.

⁷ Ibotí ii kuò nkè yekpààtiyo sánti,
kè Kuyie mpéú metammè kè ketenkè pùò.

⁸ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa wèè baké demou,
wè ti bonèmu,
Kuyie nSakəbu do tū nkù tu ti kó tεcēkpetè nte.

⁹ Kətenèní kéyà ti Yiè nKuyie ndòò dè,
kù càkεmè kutenkù.

¹⁰ Kuyie nkuù còmú dikpànni kutenkù kumou duómè,
ke kékíi detānnè nè yekpāā, ke cóunko sikpàrìsēi.

¹¹ Ke náá nke tú: Yīnè só kébanté mī
túmè Kuyie nke baké ibotí nè kutenkù.

¹² Kuyie nkùù baké demou kù ti bonèmu,
Kuyie nSakəbu do tū nkù tu ti kó tεcēkpetè nte.

47

Ti bo déúkunkomè Kuyie nhokpààti diewè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó didèntīnni kó fèyènfè.

² Ibotí imou, mpéúnè di nou,
ñdiènnè diwèi ke sánti Kuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kù duò tikəmbùòti nti,
kuù tu ketenkè kemou kóo kpààti diewè.

⁴ Kuyie nkuù duó nkè ti na ti dootitəbè
kuù te kè ti nə nyebotè.

⁵ Kuù ti tāāté ti yóó tieke dè tínti ku kəbe,
ti yèmmè naatinèmu ti yóó tieke dè,
tínti Sakəbu yaàbí kù dó bè.

⁶ Kuyie ndèèti Siyāā nwe kè bè kù sánti,
ke eu ditāteheù kè kù kèrí.

⁷ Nsántínè Kuyie! Nsántínè ku!

Nsāntínè ti kóo kpààtì! Nsāntínè we!
⁸ Kuyie nkuù tu kētenkè kemou kóo kpààtì,
 ndiennè ke kù sántí.
⁹ Kuyie nkuù baké yebotè,
 ke kari ku kpààtikàrì sààrì.
¹⁰ Kutenkù kó ikpààtìbí,
 wēnnénèmu Kuyie Abarahammu do tū nkù kòbe,
 Kuyie nkuù te bekpààtibè bèè baké kutenkù,
 kuù te kutenkù kó bekpààtibè,
 kuù baké demou.

48

Okpààtì diewè èi kó tináàntì

¹ Fyènfè Kodee bí kó didèntīnnì diè nfè.

² Ti Yìè nKuyie ndeumu, Kuyie nkuù dò mbè nkù sántí
 ku èi, ku tāsààrì ìnkè.

³ Siyōō tārì kubakù yóu bíékè okpààtì diewè èi.
 Di wennimu kè dè naati kutenkù kumou di kpéí

⁴ Kuyie mbomu ku kpààtìcīètè miēke Siyōō,
 Kuyie nkuù tu ti kó tēcēkpetè.

⁵ Bekpààtibè beè wēnné ke dàke,
 bè bàátímu ke bo kpānnè Siyōō.

⁶ Ke yà Siyōō kè dè bè pī nkufōwāá,
 kè bè yòte ke coké.

⁷ Kè be kōntì áá dende bàmbà,
 nkupéitēyonku ōō pī nhonitipòkù kòò nkpeutímè.

⁸ Ke dò ndiyiè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù kùù pùò Tadisisi kóo bàtóòbè diebè.

⁹ Ti kèè dè ti de nyà. Kuyie Mpaakedaa èi,
 Kuyie nheì, kuù dì kpénkūnne sáà.

¹⁰ Kuyie nti wète ke yaumu a sàà nha cīètè miēke.

¹¹ Kuyie nha yètìrì pitémè kutenkù,
 a sānni tūòkemu itemmànke,
 kàa bekù ke dè sié.

¹² Siyōō tārì kòbe, nyānkunè!
 Kè dè nnaati Sudaa ekè kòbe
 Kuyie mbeéntì kpéí.

¹³ Fiténè Siyōō èi
 kaannè o dèrè māmè.

¹⁴ Ke wénté o duotí kényà o cēkperí,
 kēna kénáké di yaàbí,

¹⁵ ke dò: Kuyie nkuù ti te ke yó nti ni nè ti kūũnko.

49

Onitì báá na kédonté mufòmmu

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó difīnnì diè nfèè yènfè.

² Díndi benìtibè, kénténè,
 kutenkù kumou kabè keènè:
³ Besámpróbè nè benitidièbè, bekrààtibè nè idawaá kèènè.
⁴ N yóó bée mmecii nkó tináaànti nti,
 n totí tì n yèmmè mièke tisààti nti.
⁵ N yóó totí n yèmmè mme yekotinò ìnkè
 kéndiè nke náá nyè tu mù ke biennè n kùtidùkù.

⁶ Ba nte kè m bo nyĩèkù meyei nni ntùàkení dìi mònni?
 Benitiyeibe n cèèèe dìi mònni ke bo n caàrè?
⁷ Bè tá be kperè nde,
 bè pàtìnè be kpàti nti.

⁸ Onìti báá na kédonté otòu fòmmu,
 yoo wèe yietí Kuyie nho mómmuò nho donti.

⁹ Onìti fòmmu donku yóumu,
 a keté ke báá na.

¹⁰ Omòu báá na kénfòu sáà,
 omòu í yóó yenténè kufòti.

¹¹ Ti yaumu mecii nyembè kōmmè,
 tiyeinti nè tidienti kè bè múnke kō,
 kè betòbè tòú be kperè.

¹² Kè be fòti naá mbe cèi sáà kpesi.
 Be yèmmè do dò mbe cèi yó mbomu sáà
 bè yó mbo sii mièke sáà,
 bembè bèè do duò mbe tenkè be yètè.

¹³ Bá kòo niti yètiri fei ò báá na kénfòu sáà,
 ò dònne feòfè nfe ke í mōnni.

¹⁴ Nte bèè tá bemáà bè yóó dentènè tì,
 bèè dó kénkémmú bè náá nti be kperè yó mme ndò.

¹⁵ Bè bè krààke tipietà kōmme mme ke korinè dibìnni,
 kè mukũũ mbè cēmmú kè bè tati kufòti,
 be wenniku yóó deèmu kè bè mbo kudònkù.

¹⁶ Kuyie nné yóó n deeténèmu mukũũ
 nke yé kù yó n túótémè.

¹⁷ Kòò mòu kpàti dèúkú a bá ndake.
 Kòò kperè sũũnko a bá ndake.

¹⁸ Ò í yóó kú kénneínè o kperè,
 o kpàti í yó nhò tũ nkufòti mièke.

¹⁹ Ò do fòu kè dè ò naatimu,
 kòò sántí omáà o kperè yíémè.

²⁰ Ò yóó sònkóo o yembè mbe kudònkù,
 bè ténke í yóó yà kuwenniku bìti.

²¹ Wèè màke tikpàti ke í cii,
 ò yóó kú feòfè kōmme mme.

50

Kuyie nyóó bekénèmè ku kɔbe

¹ Asafu kó feyènfè bè diè nfè.

Ti Yiè nKuyie nnáámmu,
kunku Kuyie nkù yumu kutenkù kumɔu kɔbe,
diyie yìenì kè nè dì taà kè.

² Siyɔ̃ɔ̃ èi sààrì móm̃m̃nni,
Kuyie nde mbo nè ku kpeti.

³ Kuyie nkàrinímu,
kù í yó ndò nyúó.

Kù yó nkéríní kè muháá mmuù ni ke tuò,
kù yó nkéríní ke neínè kuyaakperíkù nku.

⁴ Kuyie nyumu keĩnkè ke yu tiweti nè ketenkè,
kè dè bo mbo kù bekù ndè ku kɔbe.

⁵ Kuù tu: Tínnènní díndi n kɔbe bèè yìé n kpeti,
díndi bèè feúté feǔfè ke n taunnè.

⁶ Keĩnkè nàámmu Kuyie nwennimè,
kuù tu obeénti.

⁷ Isidayeεeribe kénténè, n dó ke di béinnèmu,
N kó benitibè n náánnè dí mbe ke di seí,
mí nKuyie ndi tũ nkù.

⁸ N yí di seí nyiwũɔ̃ di n feu ì kpéí,
di ì nni nfeumu sãã.

⁹ N yí yóó pĩ nyenaadakè di cẽĩ mieke,
yoo yebɔdakè di bɔtuo mieke.

¹⁰ Mĩ te ikpawũɔ̃ imɔu,
yetãrè ìnkè kó siweí ticēnti ticēnti,
mĩ si te.

¹¹ N yému tinòtì timɔu,
tikpasĩnti timɔu tu n kpeti nti.

¹² Kè dikònni do m bo m báá di náké,
mĩ te kutenkù kumɔu nè dèè bo ku mieke.

¹³ N cáámmu yenaadakè kó imaa nnaà?

N yòmmu yebɔdakè kó meyĩ nnaà?

¹⁴ Di bo nni mpãámmè yepãrè,
pètìnke nni nsántínèmu mí nKuyie ndi tũ nkù,
ndəərinè mí nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè di yè ndi yó n dɔò tì.

¹⁵ Kè dè di di dùi yiè dí n yú kè n di deeté,
kè di nni nsántí.

¹⁶ Kuyie mme nnàámmu oyeiwe ke tú:

Bá nnáánnè a nùù n kuó,
bá nnáánnè a nùù n tannò.

¹⁷ Fǔ nwèè sènkù n tié,
ke dokoo n kpeti.

¹⁸ Kàa yà oyúókù dè nda naatinè we,
kòo nitipowantì me nni nwe dí nneí.

19 Kàa nùù tɔ tináaṅyeiti,
kàa nónɔɔnfɛ nɔnnè fɛ bo ciitémè otàù.

20 Kàa náante a kou kpéí,
ke sīnkùngo a yɔfũḍ kou yètiri.

21 Nte a dɔ̀̀ tì kàa yèmmè dò nni nɔ́́éké,
ke yé ke tú n dònne fí nwe,
n né yóó da benkemu a dɔ̀̀ mèè yei memou.

22 Díndi bèè m bùtínné keèné tii,
kè mèè dake m bo kété kété onitì bá òmòù báá ò pàte.

23 Wèè n sántí ò na nni nfeumè iwũḍ weè n dèúkùngo,
wèè dake o borime kpéí n we mbenkú n túmè Kuyie nke deerí.

51

Dafiti bàammè Kuyie nho yei nɔ́́emmè kpéí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfɛ. ² Dafiti duónè Batisebaa kè Natāā wèè nàà nKuyie mpāānāāntii kate kóò yà koò dentè fè.

³ Áú Kuyie! N kuó mmesémmè a sàà nkpeí,
a sémmè deumu, ùté n yei.

⁴ Nh óúté páíí ké n wénkùnne n yei.

⁵ M bantému n cààrèmmè,
n wúómmu n yei n sãã.

⁶ N yeténè fí nwe amáà,
ke dɔ̀̀ a í dó dè,
dèè te kàa yó nni nkpannè ke naati,
òmòù báá sei nha beénti.

⁷ N tú meyei nyiè nwe nè bè m peínímè,
nè meyei mme n yó m pùónnimmè.

⁸ A dó dè onitì yèmmè mieke dèè tu:
Ò bo ntūmmè timómmanti.
N duó mmeciì n yèmmè mieke.

⁹ N wénkùnne nè ìsópù kó tifaàtì ke n wenke páíí,
nh óúté ke n wenke kénaánnè kupààkónkù.

¹⁰ Náríkùnne n yèmmè, n duó ndiwèi,
kè n yèmmèe cáté, mí nha poté wè ke n nàntoo.

¹¹ Ùté n yei memou,
bútínné n cààrìmmè.

¹² Áú Kuyie! Nh ānné meyenwennime,
tūnte n yèmmè kè mè mbo a bíékè.

¹³ Kuyie mbá m bontóo,
báá deite a kó Muyaánsààmù m mieke.

¹⁴ Wète ké n duó mmedetímè kó diwèi kè nní nda dó,
n duó mmeyèmmè m bo nyíènnèmmè a kpeti.

¹⁵ N yóó benkemu a ce bèè yete a kpeti,
kè beyeibeè wèteni a borè.

53

*Kuyie nyí boà?**(Wénté 14)*

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke eu fetārifè.

² Kuyèinkù kuù òò yí nè ku yèmmè mièke Kuyie nyí bo.

Bè càkemu ke dōori isòke kperè,
be mièke òmòù í dōori dèè wenni.

³ Kuyie mbo keĩnkè nke ke wúónnì benitibè,
ke bo yà kòò mòù bo wèè mòke meyèmmè ke kù wanti.

⁴ Bemòu bè dèténè Kuyie nku,
bemòu bè càkemu,
òmòù í dōori mesàà mbá omáà.

⁵ Bèè dōori meyi mbetòbè bè í yé dèmarè,
bè sòú n kòbe mbe ke yo,
bè í n yu mí nKuyie.

⁶ Nte be kè kufōwáá mbè auté detetirè,
Kuyie nyóó díému a dootitòbè kũò,
kàa bè ànné ifei,
ke yé Kuyie mbè bantóomèmu.

⁷ We nyóó yènnì Siyòò kédetè Isidayeribe?
Kuyie mbo fietení dii mōnnì ku kòbe bèè tu tidaati,
dè bo narike Sakòbu kòbe,
Isidayeribe bo nyānku.

54

Wèè fēūrì ò bàammè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwēĩ kpeti. ² Sifīèbe do nàké Sauri ke dō Dafiti sòri be cie kè Dafitii dentè fè.

³ Áú Kuyie! N deté a yètìrì kpéí,
n kónné kébenke a wērímú.

⁴ Kuyie nkénté m báammì,
keè n yē mmù.

⁵ Bepòòbè beè ité ke n dokùnè,
kè benitiyonkubè dó ké n kuò,
bè í bōti Kuyie nkpeti.

⁶ Kuyie nyó n teennèmu,
n Yiè nKuyie nyó nni nkprénkùnkoomu.

⁷ Meyei ndo n dootitòbè ìnkè,
fí ntimómmanti yiè, kuò be páíí.

⁸ M bo da pā dipānnì nè n yèmmè memòu,
n Yiè nKuyie m bo ndéúkùnkò a yètìrì, a wennimu.

⁹ A n deténè meyeñcaàrìmè memòu ndi,
kè n yà n dootitòbè domè.

55

Wèè népo ò fité ò sàúítímè

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwěĩ kpeti.

² Áú Kuyie! Kénté m báammì,
báá yete n sáútti.

³ Dóunní a toò m bíékè ké n ténne,
nh arĩmu tipĩtì timou nè meyeñcaarimè ke mítiri

⁴ n dootitòu tammè kpéi nè oyeiwe wèè n fěũnko,
bè n dónè meyei mme,
ke n wátiri nè kemieke.

⁵ Kufōwaa nkuu m bo ke n kònti au,
Mukũũ nkó kufōwaa nkuu n do.

⁶ Iyĩèke nè kukōmbòdoróo deè m̄ pĩ,
kufōwaa nkuu nh auté, kè n kònti au.

⁷ Kè n yĩ, we mbo m pã ifièti,
kè m puu tenónkpete kōme kēsori.

⁸ N na mpùu ke dèté,
n na nkòte kēmbò dikpáa.

⁹ N na ndòò mecāā nke pèté disòri,
ke yenténè kuyaakù kperikù.

¹⁰ N Yiè n Kuyie, cake n dootitòbè dó kédòò tì,
duó nkè be náaṅtì báá máá.

Ke yé n wúómmè diheì mieke bè kpàmmè ke puotì betòbè.

¹¹ Bè firì diheì duotí ñnkè nke keyènkè nè kuyie.
Meyei nnè mesémmè deè máà piéké diheì.

¹² Munitikòu muu píe ndiheì,
siyáàbìsì nè mesòummè dè í deu yecēkarè mieke.

¹³ Kè n kpantídèntòu wèè do n sáá ndè bá nni nyóu,
kè n dootitòu wèè do n kpànnè nna nhò sàrinèmu.

¹⁴ F̄s̄ n kó kutōnkù kou f̄s̄s̄ me nni nwe,
nè wè ti yé titòbè kpeti ke neiti.

¹⁵ Tĩ do naati mesàà,
ke niè nè ditĩnnì ke kòri Kuyie ncĩètè.

¹⁶ Mukũũ mbè dèété kè bèe ta kudōnkù befòùbè,
ke yé kuyonku bè neínèmmè tipĩtì timou.

¹⁷ Mí nyóó yú Kuyie nku,
kè kù n deeté.

¹⁸ N kuòmmu ke sáutí dikũnweñnì nè kuyie nnè kuyuoku,
kè kù kèè n dabònnì.

¹⁹ Kuu yó n deeté kè n yè sũs̄s̄,
bá bèè n kpànnè bè me nsũmè.

²⁰ Kuyie nyóó keèmu n dabònnì ké bè kékũnne,
kuu tu okpààtì sáá.

De kó benìtibè í yóó ceete,
bè í dé Kuyie.

²¹ De kóo niticiintò cààri o népobè mbe,
ke tōū metaummè.

²² O náaṅtì wèèti mecekùò nkōme mme,
kòo yèmmè né dó dikpànnì.
O náaṅtì yòò nke pèètému mekùò,
ke né dò mmesekontibii.

²³ Duó nti Yiè nKuyie nha yentotí kè kù nda tò,
kù í yóó yóu kè dèe di osàù bitì!

²⁴ Fí nKuyie nha yóó tanné de kó benìtibè kufōti mieke nke,
bembè benitikòùbè, besòumbè,
bè í yóó tuàke be we kó dikéè,
mí mme nda duó mmu mmáà.

56

Bè fēũnko wè ò duómme omáà Kuyie

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè feyènfè Fidisitèèbe do pī nDafiti Kati kó diheì kòo dentè fè.
Bè fè diènnè mèè tammè dònnè dikpetinónkperi kó didabònnì ndi, diì yìèní dèdétirè.

² Áú! Kuyie n kuó mmesémmè,
bè m bètìmu,
ke n dimmù ke n dokùnè yewe yemou.

³ N kprantídèntòbè m bètì yewe yemou ndi,
bè sūmu bèè n dimmù ke n dokùnè tefentè.

⁴ Kufōwaá nhōō m pī,
kè n duó fí nwe mmáà.

⁵ N sāntímu Kuyie nku náaṅtì kpéí,
n ku nduó mmáà
n yí yīèkù dèmarè,
benìtibè bo na ké n dōò ba?

⁶ Yewe yemou be náaṅtì ò kóónnèmu,
bè n wantinè meyei mme.

⁷ Bè dàkiimu ke m pakíí,
bè tū n naàcèi nsi ke dó ké n kuò.

⁸ Bè bo dōò meyei mmie nkéna ke da yenténàà?
Kuyie, mbò mbe nè kemieke.

⁹ A yému nh arì mèè botí,
ceé n nōnnieti a dōukù mieke,
a ti wàrimu a pátiri mieke.

¹⁰ Kè n da yu n dootitòbè òò cokému,
Kuyie, n yému a n kómmúmè.

¹¹ Kuyie n da sāntímu a béi nti kpéí,
n Yiè nKuyie n da sāntímu a náaṅtì kpéí.

¹² N da duó mmáà ndi n yí yīèkù tìmatì,
benìtibè bo na ké n dōò ba?

¹³ Kuyie ndò nkédòòmu n yè n yóó da dōò tì,

n yóo da fíe disãnni kó iwũõ nyi.
 14 Fṣṣ n deeté nè mukũũ,
 fṣṣ n teennè kè n naàcèi í bèté,
 kè dè bo yie nkè nni nkéí a ììkè,
 ke wúo mmenáà.

57

Dafiti yumè Kuyie nhoĩnkènkpààti
 (Yenàankékè 8-12, wénté Yesã 108:2-6)

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ò do cokùnè Sauri titādèntì mièke kédentè fè.
 Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá kuṵ.

- ² Áú Kuyie, n deeté, yàa n deeté!
 N sori a fièti déè mme,
 ke kémmú meḗũtímè bo deèmè.
³ Kuyie n da yumu fṣ wèè baké keĩnkè nè ketenkè,
 fṣṣ te kè n kpeti timou yíe.
⁴ A yó mboní keĩnkè nke ké n deeté,
 kéfèikùnne wèè m bètì,
 ké m benke a sàà nnè a kó timómmonti.
⁵ N soké yecirícirè cuokè nke,
 n duó benitícaàmbè cuokè nke,
 Be nì ndò nyekpãà nye nè ipie,
 kè be nóndié ndò tikpàriseuti.
⁶ Kuyie nha yètìrì ndeu keĩnkè,
 benke a kpeti ketenkè kemou mièke.
⁷ Bè n dii ticùòtì nti,
 bè àa nkuhõũ deè ndi ke bo n dúú,
 bè keù difṣtìrì ndi n yìkè.
 Bèè do bemómmambe di mièke.
⁸ Kuyie, m bùòtì ténke í duò, n ténke í yĩkù,
 m bo ndiè nke da sántí.
⁹ N wènnì, ente,
 n kùtìdùkù nè m bómbonku, entenè,
 n yóo entemu dikũnwehì sèi kédentè.
¹⁰ N Yìè nKuyie n yó nda sántímu benitìbè cuokè,
 kèndiè nke déúkùnko a yètìrì ibotí cuokè.
¹¹ Ke yé a sàà ndeumè ke tuòkù tiwetì,
 kàa mómmoni tuòkù yewetè.
¹² Áú Kuyie! A yètìrì ndeu keĩnkè,
 benke a kpeti ketenkè kemou mièke.

58

Kuyie mbomè kutenkù ke bekù

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè nè metammè mèè tu: Á báá kuṵ.

² Bekpààtìbè di bekù bakε weti weti nweà?
 Bè bekùnè miè mmε benitìbàà?
³ Di dɔɔri dèè í wenni ke yému,
 dí píε mmeyei ndihèi.

⁴ Oyeiwe tú oyeiwe nwe nè o yɔ pɔutì mieke,
 kè siyáàbìsì yìè nfeti nè bè ò peinímè.
⁵ Bè mòke medautidòmmè mmε,
 ke dɔɔri ke dò ndiwaàhǎnnì,
⁶ dii í yo owaàpĩntì tammè,
 ke í yo oteteu diewè náàntì.

⁷ Kuyie, mbóké be nìi,
 bóké yecirìcirìnì mbè mòke yè.
⁸ Kè bèe pēētóo meniε nhǎǎ pǎnté mmèè botí,
 kè bè ntǎũ be pie mbá ì báá dòò dèmarè.
⁹ Bèe naánnè tidàtikonkontì,
 tìi fūrì kè ti ammè dèu,
 bè ndò mbè peité wè ocirì kòò í yà diyie.
¹⁰ Be po yó nkpaá ke mu nyí yè tifaàtì,
 kè tefòdóntèε ì tùótému,
 kè dè sǎ nyì sũ tèε ì tùóté.

¹¹ Osàù bo yà Kuyie mpèitemè kè dèε ò narike mediè,
 kòo óú o naàcèi be yĩ mmiεke.
¹² Kè benitìbèε dè yà ke dò:
 Kuyie mmènke yietimu osàù,
 bè bo yĩ Kuyie mmènke bomu ketenkè ke bekù.

59

Dafiti bàammè Kuyie nke tú kù nhò kǎnké

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. Sauri do tǎ nkè bè mbaa Dafiti cǐtèε ke bo ò kùò
 kòo dentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mmε báá kuò.

² Kuyie n deeténè n kpantídèntòbè,
 báá yie nkè n dootitòbè n ninte.
³ N deeténè bèè n dónè meyei,
 n deeténè benitikòùbè.

⁴ Benitidònnibè beè dàke ke n wanti,
 bè dó ké n kuomu.
 N Yìè nKuyie m me nyí cààrè,
 n yí dòò meyei mmamè.
⁵ N yí cààrè mùmamù kè bè cokùní ke baatiní ke bo n kuò.

Íté ké n teennè,
 wénté keyà.
⁶ Ti Yìè nKuyie Mpaakedaa Isidayεeribe tũ nkù,
 cómmú kékpannè yebotè,
 a báá cǐé nde kó benitiyonkubε bèè í dɔɔri bè nàá ntì.

7 Bè ɔɔ wētēnī kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ kōmε ke firì dihèi.
8 Tináanyēiti tì pìéké be nò miεke,
kè be nóndié ndò mmεsekontibii,
be yemmè dò nhòmòù í yóó keèmu bè nàá ntì.

9 F́ n Yiè nKuyie nkàa né bè daú,
a daúmu yεbotè yεm̄u.
10 M búó f́ nwe, f́ nwèè n kánké,
f́ nKuyie nf́òò tu n wērímú.
11 F́ nKuyie n tū nkù a sàmu kè f́òò yó n niité,
f́òò yó nte kè n na n dootit̄abè.

12 Báá kuɔ yεbotè mεcāā,
benit̄ibè yàà bo yè nha namè,
nè a kó muwērímú duó nkè bè ncooti ke doti.
Kuyie nf́òò tu ti kó kud̄pikù
13 Bè ɔɔ béi nke dá yeténèmu,
be p̄òò bè t̄ùàti,
bè buò nkus̄nkù nku ke sou.
14 Kuɔ be nè kemieke,
kuɔ be kè bè ténke bá mbo,
d̄òò kè benit̄ibèe banté f́ nKuyie nf́òò bakémè Sak̄abu yaàbí,
ke baké kutenkù kum̄u.

15 Bè ɔɔ wētēnī kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ kōmε ke firì dihèi.
16 Ke firì ke wanti bè bo di mù,
kè bè di ke auté bè nkpa.

17 Mí m bo ndiè nke da sántí a kpeñn̄imè,
kémp̄īékù a sàà ndik̄unweñnì,
F́òò tu n kó tεc̄kpetè
nh ɔɔ s̄ari f́òò borè m̄eyεñcaàr̄imè yiè.

18 F́òò n kánké,
m bo ndiè nke déúkunko a yètìrì,
f́òò tu n wērímú f́ nKuyie nkùù n d̄òòri mεsàà.

60

*Bè namè Kuyie nk̄abe kè bè kù yu
(Dináan̄kéè 7-14 de kó tináan̄ti bomu 108:14)*

¹ Bedembè kóo kótì diemmè Dafiti yēnfē itié nk̄afe nè kukùt̄idùkù, ² ke denninì ò do
kp̄ann̄emè Sidii èi k̄abe M̄esopotamii èi k̄abe nè Sobaa èi k̄abe. Kè bè nk̄untinì kè Soabuu
kp̄ann̄è Edomiibe kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku, kèna benit̄ibè t̄εk̄oup̄íp̄ítè
nè sik̄oup̄ísidè (12000).

³ Kuyie nha ti b̄ontóomu ke p̄onte ti āp̄ont̄īnnì.
Bá nè a miεke mε nyènn̄imè wētε ke ti cónné ti f̄t̄ìrì.
⁴ F́òò s̄antè ketenkè kè kè p̄àá,

wēte kémáú nde kó iyie,
kè s̄antimu.

⁵ F̄ó̄ duó nkàa nìtìbè yà meháárìmè diemè,
f̄ó̄ ti nì mmenaa mmèè firì keyìkè.

⁶ F̄ó̄ duó nha sààbè mecannimè kè bè yenténè bèè tãũ ipie.

⁷ Kè dè bo yie nkàa d̄eeté tínti a d̄ó bè,
yàa ti d̄eeté nè a w̄erímú c̄outé ti báammu.

⁸ Kuyie mbéimmu ku c̄esààtè miēke ke tú
kuù yóó bè na!

Ke totí Sisemmu eì,
kéberí Suk̄oti biriku.

⁹ Kuù te Kadaadi nè Manansee be kó itemp̄e,
kè Efadaimmu k̄oku tú ku p̄ì,
kè Sudaa k̄oku tú ku kp̄ààtìp̄ààti.

¹⁰ M̄abu tú tenaate nte kù wuòñè t̄e,
kè kù b̄ammù ku neùkù Ed̄ammu ke bo benke kù ò temè,
Fidisit̄ēbe yèmmè dò mbè bo kù namaà?

¹¹ We nyó n k̄atenè dih̄eikperì?

We mbo n k̄atenè Ed̄ammu?

¹² Kè dè í tú f̄ó̄ nKuyie nkùù ti dootóo,
f̄ó̄ nwèè t̄enke do í niènè ti kó yehã̄p̄ònt̄irè mudoò.

¹³ K̄atení ke ti teennè ti dootit̄abè,
onìti kó meteèmmè í tú d̄emarè.

¹⁴ Kuyie nkuù yó nte kè ti p̄i mmut̄õndiemù,
kuù yó nte kè ti na ti dootit̄abè ké mbè cùùti.

61

Dafiti d̄ómè Kuyie nni nhò k̄anké

¹ Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Dafiti yèn̄fè ke biennè tibóbonti iw̄ẽi kp̄eti.

² Kuyie nkénté n dabònnì,
keè m báammì.

³ M bo kutemmànku nku,
kè n yèmmè cààrè kè n da kuònnè,
n dee kupèrikù n ȳĩke kù.

⁴ F̄ó̄ tu n kó dis̄arì,
didènni kperì ti dootit̄abè í yóó ninte d̄i.

⁵ N d̄ó k̄embo a c̄iētè miēke nke,
kéns̄ari a fiētì miēke s̄áà.

⁶ Kuyie nf̄ó̄ kèè n da náá ntì,
ke duó nha k̄abe bèè da dé be kó ketenkè s̄ààkè.

⁷ Yíé okp̄ààti muf̄õmmu,
kòò nf̄òu yebie nyebie.

⁸ Kòò nda taunnè, á nhò bonè kòo mbaké s̄áà,
kàa s̄à nnè timómm̄onti nhò bàa.

⁹ M bo ndiè nke déúkùnkò a yètirì s̄áà,

bá dīi yīè kéndǎari n yē n yóó da dǎò tì.

62

Kuyie mborè n de mmàke diwèi

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni diè nfè.

² Kuyie mborè máà ndi m mǎkemè diwèi,
kuù n dèerí.

³ Kuù tu dipèrì dīi n kǎnké,
tēcēkpetè tēè n dèerí,
kè kù m bonè m báá cīte.

⁴ Ōmmònni ndi di yóó yóumè di bo ntíkúmè,
di bo domè onìti kóò pǎnte kumarí kuù ku ku kǎme?
Kóò yèète kuduotí kuù bíi nku kǎme?

⁵ Di mènke dakiimu ke bo bǎ nhokpààti,
ke nǎnnè siyáàbìsì,
ke ò nsǎntínè di nǎ di yèmmè mièke ke né buò nkusínkù.

⁶ Kuyie mborè máà ndi n yóó na kèpétémè diwèi,
ke yé n ku mbúómè.

⁷ Kuù tu dipèrì dīi n kǎnké,
tēcēkpetè tēè n dèerí,
kè n kù bonè m bá cīte.

⁸ Kuyie nkuù n dèerí,
kuù tu n kó disǎnni,
kuù tu dipèrì dīi n kǎnké,
kuù tu n sǎrì.

⁹ Díndi Isidayeeribe mbúónè ku sǎà,
ke kù nǎà ndi yèmmè kpèti,
kuù tu ti kó disǎrì.

¹⁰ Onìti dò nkuyaakù nku,
benìtibè mènke tú siyáàbìsì yembè mbe,
kàa bè wènnè kécǎnnè cidóò bè bo nyau ke pēēté muyaá.

¹¹ Di bá ndó kényo mbetǎbè nè muwérímú,
bá ndónè mufèè kperè,
kàa kpàti dèúkú a báá tì duó nha yèmmè.

¹² Dè í tú kuce mèmáà ndi Kuyie mbéimmmè.
N kèèmu kù tumè kuù te muwérímú.

¹³ N Yīè nKuyie nha sǎmu,
ke yé fǎǎ yietimè bá wè o tǎmmú mannè tìi yeti.

63

Kuyie m bo nda dómè pēētèmu mufòmmu

¹ Dafiti yènfè ò dèntè fè o cooti dīi mǎnni ke bo Sudaa kpáà mièke.

² Kuyie, nfǎǎ tu Kuyie n da waàmmu,
n da yáámmu ke dò ntedǎntè tēè kpèi tē ò ndómè menie.

³ N dó ké nda wúómmu a cīètè mièke,
kéyà a wérímú nè a deumè.

⁴ A n dómè p̄ētému m bo n fòùmè,
n yó nda s̄ántímu s̄āā.

⁵ N yó nda s̄ántímu n fòm̄mu mum̄ou miēke,
ke da báá nke yu a yètìrì.

⁶ F̄óò te kè n s̄annè ke dò n di mekùò nkperε,
kè dè n naati kè n diè nke da s̄ántí.

⁷ Kè n duó nh ò nyé f̄óò kpéí,
ke totí n yèmmè a bíékè keyènkè kem̄ou.

⁸ F̄óò n teénnè,
ke n k̄ānké a fièti,
kè dè n naati kè n diè nke da s̄ántí.

⁹ N da pí n nou sidé ndi,
k̄āa nòutè youte n cúó.

¹⁰ Bèè dó ké n kuó,
bèe taá kud̄onkù.

¹¹ Duó nkè mudoò bè kùó,
kè sikpam̄ó bè càáké.

¹² Kè Kuyie nnárìkùnne okp̄ààti yèmmè.
Bèè cànnenè bet̄òbè yenò nè Kuyie nkó diyètìrì,
bè yó ns̄ántímu bem̄áà.
Siyààbìsì yembè biε kó yenò me mbáá táúté.

64

Dafiti bàammè Kuyie nke tú kùu ò deeténè beyeibe

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Áú Kuyie! N kuònnè f̄ó nwe,
kénté n dabònnì,
a nni nk̄ānké n dootit̄òbè,
n k̄ōmbùòtì duò bè.

³ N deeté nè benitiyeibe dakii ke bo n d̄ò tì,
a n d̄étinne yed̄onnet̄irè yèè d̄akii n kpéí.

⁴ Be nóndié nyìl dò nyesekonte bè s̄ūóté yè,
kè be náānti k̄òurì ipend̄onni k̄ōme.

⁵ Bèè òò déké benitis̄ààbè ké mbè t̄āū,
bè ò mbè t̄āū dis̄òrì ndi ke í ȳìèkù.

⁶ Bè yàúkùnkò bet̄òbè k̄òntì nti ke bo nd̄òari meyei,
ke dakii ke bo s̄òri ke díí ntimátì,
ke náá nke tú: Òm̄òu í yóó ti yà.

⁷ Bè d̄akii ke dó meyei mm̄áà ndi,
ke náá nke tú bè bàátì kè dè wennimu.
Onitì yèmmè cūmp̄úrìmu,
a báá na kényé dèè bo o miēke.

⁸ Kuyie mme mbè t̄āū ku pie nyi d̄endε bàmbà,
kè ì bè t̄ùòtì kè bè duò.

⁹ Be nò yèè bè t̄ùòtì,

bèè bè yàu bè bo ndaú kéhéùròo.

¹⁰ Kè kufōwaaá mpĩ mbenìtibè,
kè bè nnáá nKuyie ndòò dè,
kébanté kù pĩ mmèè botí mutōmmú.

¹¹ Wèè wetí we nyānku o Yìè nKuyie nkpéí,
kénsàrì ku borè.
Bèè yèmmè wenni kè bè nyānku ku kpéí.

65

Kuyie nkuù mànnè ti nkù sántí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nha εì Siyōō miεε fōō dò mbenìtibè bεmou nda sántí,
bá wè kòo ndòori ò da dōunnè diì nùù.

³ Fō nwèè yo benìtibè báammì,
benìtibè bεmou kàrìní a borè nde.

⁴ Ti yèi mmèè ti deuté,
fōō ti cīēnko ti caàrìmè.

⁵ Dè nnaati a tãāté bè kè bè bo mbo a cīētè,
tì yó nte desààrè dèè bo a cēsààtè miεε,
kè dè nti sànnè.

⁶ Fō nKuyie nti deetiwè,
fō ntimómmanti yìè,
fōō còú ti báammu ke dòori tidiētì kè titenti timou kòbe da búó
nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokòo.

⁷ Fōō kó muwērimú te kè yetārè fiíkú.
A wērimú muù tu a kpàrìnenkù.

⁸ Fōō commu dàméèrì nè o néfīnfīrè,
ke commu kutenkù kó kunampoo.

⁹ Kutenkù kumou yà a dòori tì diētì nti ke da yòte,
kè diyè yìè kèè bíékè nè dì taà kèè bíékè kòbe íú mediè.

¹⁰ Fōō dòori ketenkè mesàa ke kè duò nfetaafè,
kè dè boo kè tidiitì pèí,
Kuyie nha binte í kũũ,
fōō duò mbenìtibè tidiitì,
ke tūnni ketenkè.

¹¹ Ke yòdri ipè,
ke può nyedombie,
ke duò nkè fetaafè niù,
ke duò nkè tidiitì yìè.

¹² Ke dòò mesàa ndibenni dimou,
kàa pēēté kèè bíékè tidiitì mpíéké.

¹³ Kè timútì yè tedontè,
nè yetārè ìnkòo kè dè yè naati.

¹⁴ Kè iwũō pìéké dinaacēnhòò,
kè tidiitì dàátì kubiriku,
demou kè dè yānku ke íú.

66

Kuyie nkùù d̄eeri ku yètìrì nd̄eu

¹ Bedèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè.

Kutenkù kum̄ou k̄obe nsāntínè Kuyie nke p̄ĩkù.

² Ndiènnè diwèi ke déúkùnkò ku yètìrì,
Nsāntínè ku iyie mmieke ku kpetì kpéí.

³ Nákénè Kuyie nke d̄ò:

A t̄ommú d̄eumu ke m̄enke d̄eu,
nè a w̄erímú diemù kpéí nke

a dootit̄obè k̄ékùnkoomè b̄emáà.

⁴ Kutenkù kum̄ou k̄obe nínkú a ìkè,
kéndiè nke déúkùnkò a yètìrì.

⁵ K̄atenèní k̄éyà Kuyie mp̄ĩ mmùù t̄ondiemù,
kù kpeñn̄imu kù p̄ĩ mmùù t̄ommú ben̄it̄ibè cuokè.

⁶ Kuù do k̄éété d̄am̄éèrì kó meniè,
kè ti yembèè na dekperè k̄ésénté
kuù duó nkè meniè nkũũ kukó nkè ti s̄ènté,
kè dè ti naati ku kpéí.

⁷ Kuù baké nè muw̄erímú kutenkù kum̄ou s̄áà,
ke paké ibotí im̄ou,
kù í yóó yóu bèè yete ku kpeti kè bè nkérí ke yíéo.

⁸ Ibotí, d̄ounè Kuyie mmut̄ommú,
mp̄ĩkùnè ke kù s̄ántí.

⁹ Kuù ti duò mmuf̄õmmu,
ke í yóu kè ti duò.

¹⁰ Kuyie nha ti w̄èntému ke ti yàáké,
bè ã̄ p̄ũnnè m̄èè botí timátì péítì,

¹¹ ké tì tanné ticùd̄tì mieke,
ké tì tou nyetūo c̄ééyè,

¹² ke duó nkè ben̄it̄ibè nnàù ti ìnkè nè sis̄ĩ,
kè ti ta muh̄áà nke ta meniè,
kàa me nti d̄ennèní kè ti di diwèi.

¹³ N tati a c̄f̄ètè mieke nke ke bo da fíé iwũõ,
ke dá d̄d̄ n ȳè n yóó da d̄d̄ tì,

¹⁴ n do béi nti n yènc̄arimè m̄õnnì.

¹⁵ N yóó da kūo iwũõ mekùd̄ nkpeyi nyi,
yepedakè nè yenaadakè nè yeb̄odakè,
kécóu nkè kuyukúu dekoò a bo kè.

¹⁶ Díndi bèè dé Kuyie k̄atenèní dim̄ou,
k̄ékénté kè n di náké kù n d̄d̄ dè.

¹⁷ N ku kuónnèmu ke p̄anke ku s̄ante.

¹⁸ Kè n do nyáá meyei mmamè n yèmmè mieke,
n Yiè nKuyie nna bá nni nkènté.

¹⁹ Kù me nni nkèntému

kù kèèmu m báammì.
²⁰ Kuyie nnè mutōmmú,
 kù í yete m báammu,
 kù í m m̀ante ku kó mesàà.

67

Benitibè beməu dommè kénsántí Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè ke bie ntibómbonti iwěĩ kpeti.

² Kuyie ntí kuó mmesémmè,
 ti d̀òò mesàà,
 a ti wénté fənənsààfè.
³ Kè d̀eè yie nkè kute nkù kuməu kəbɛɛ banté a ɛɛ,
 kè yebotèe yĩéte a deɛrímè.
⁴ Kè benitibè beməu nda sántí f́ nKuyie,
 kè yebotè yeməu ndéúkùnkoo a yètìrì.
⁵ Dè nnaati ibotí kè ì da sántí,
 f́òò bekùnè yebotè kè dè s̀ié,
 ke ni ibotí ketenkè ìnkè.
⁶ Benitibè beməu nda sántí f́ nKuyie,
 kè yebotè yeməu ndéúkùnkoo a yètìrì.
⁷ Ti Yiè nKuyie nha ti d̀òòmu mesàà,
 kè ketenkè pèi tidiiti.
⁸ Kuyie nkuù ti d̀əri mesàà,
 itemm̀anke iməu kəbɛ dí kù depe.

68

Kuyie nnamè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nyité ke còm̀m̀umu,
 kè ku dootitəbè c̀éri,
 kè ku s̀imbè cokù ku ìkè.
³ Kuyukú yènní m̀èè botí a me mbè c̀ienko,
 titankũnti ỳeri m̀èè botí muhãá mmiɛke,
 benitiyɛibe kperɛ me ndò nKuyie nỳikè.
⁴ Bèè d̀òòri d̀èè s̀ié, bəmbɛ diwèi dii b̀è bo
 kè b̀è ỳanku Kuyie nỳikè!
 Diwèi dii b̀è k̀ite kè b̀è ti ientii.
⁵ Ndiènnè ke déúkùnkoo Kuyie nyètìrì,
 t̀untənè kuce wèè k̀eríní yewetè miɛke nè o sántè o k̀éi,
 wèè yètìrì tu: Ti Yiè.
 Nỳankunè o ìkè.
⁶ Wèè tu isènnìmbí cice,
 wèè kpà mbekúpobè kpànnì,
 wèè tu Kuyie nke bo o c̀esààtè miɛke.
⁷ Kuyie nkuù duò nsicéi b̀èè kpa bɛ kəbɛ,
 kuù dènnìnkoo tikpetínti ke ti duò ndiwèi,
 b̀èè yete Kuyie nkpeti b̀èè m̀áà ò mbo tɛd̀ankpetè.

8 Kuyie nha do ni diì m̀nni a k̀be,
 a do k̀rì diì m̀nni dikp̀ràa cuok̀e,
 9 ketenk̀e do s̀ntimu,
 k̀e meniē ncuutini f̀ nKuyie nha ìk̀e,
 f̀ nKuyie nkùu do k̀tenì Sinaii t̀rì k̀benke am̀àa a k̀be,
 Kuyie nyIsidayēeribe t̀ nku.
 10 Kuyie nf̀ò c̀ũnni fetas̀ààf̀e,
 f̀ò b̀nk̀unne a tenk̀e k̀e do c̀te.
 11 Dende a nitib̀e bom̀e,
 Ti Yiè nKuyie nf̀ò d̀e mb̀e k̀anne a s̀aà nkpr̀i,
 f̀ò t̀unte de k̀o dik̀rì bes̀ennib̀e kpr̀i.

12 Ti Yiè nKuyie nkuu duó ndinùu ku náànti kpr̀i,
 bèè tì pitir̀i k̀e be t̀nni s̀.
 13 Ti dootit̀b̀e bekp̀àatib̀e nè be k̀o beh̀ãp̀omb̀e bè u yet̀ar̀e nye,
 k̀e benitip̀ob̀e eì d̀e bo be c̀i ke totì.
 14 Di ỳo mbo di kar̀e nyèà?
 Dikp̀et̀inónkperi fièti d̀ari mes̀o mpeím̀e mme,
 k̀e di citi d̀ari mes̀o nwũóm̀e.
 15 Ti Yiè nKuyie Mpak̀eadaa ỳoó cíe ndiì m̀nni bekp̀àatib̀e,
 k̀e mup̀ã mboomu muu dàátì dit̀rì Sadim̀o.

16 F̀ nKuyie nkó dit̀rì,
 f̀ mBas̀ã t̀rì,
 f̀ ndit̀rì diì ỳomm̀e s̀,
 f̀ mBas̀ã t̀rì.
 17 Yet̀ar̀e ỳe ỳomm̀e s̀,
 ba nte k̀e d̀e di ỳou Kuyie ntãátè diì t̀rì kpr̀i,
 k̀u bomu di ìnk̀e ke ỳo mbo s̀ã,
 k̀u ỳo ndè bomu s̀ã.

18 Kuyie nkpr̀is̀i bo sik̀up̀i sik̀up̀i nsi,
 k̀u do si nk̀teǹenì Sinaii dit̀s̀ààr̀i.
 19 A d̀eke k̀i nk̀e nke,
 ke neíǹenì tidaatì,
 k̀e benitib̀e da p̀ammú yep̀ar̀e,
 bá bèè do yetir̀i a kpr̀ti k̀e bè da b̀útè,
 ke dò nk̀e mbo a bor̀e f̀ nti Yiè nKuyie.

20 Ti ns̀antì Kuyie nyewe yem̀ou,
 kuu dàke ti kpr̀i,
 kuu tu ti d̀etiẁe.
 21 Kuyie nkuu tu ti d̀etiẁe,
 kuu ỳe k̀u bo ỳim̀e k̀e tí d̀etènè mukũũ.
 22 Kuyie mm̀enke ỳoó p̀antemu ku dootit̀b̀e ỳo,
 k̀ep̀ante onitik̀ùtì yuu nè tiyùtì.

23 Kuyie mb̀immu ke tú k̀u bo c̀ũnni a dootit̀b̀e bèè bo Bas̀ã t̀rì,
 k̀edenneni bèè bo dàmé̀r̀i f̀.
 24 K̀e d̀e bo yie nk̀a naàc̀ei mbonti be ỳi,

kàa kó simóò bè pèté kécááké.

²⁵ Kuyie nha ò̄ kpa nkéna kénkūntiní,
kè benitìbè wúómmu a kpàrìnafe a cēsààtè miéke,
f̄ nKuyie nkùù n te,
f̄ n kóo kpààtì.

²⁶ Kè bedèmbè ni deyìkè kè besapàmbè soké decuokè ke bie nsibéí,
bèè bie ntikùtidùùtì kè bè tū.

²⁷ Nsāntínè Kuyie ndit̄innì cuokè,
nsāntínè ti Yìè nKuyie ndíndi Isidayeeri yaábí.

²⁸ Bensamēē tēbýāātè tēè di ni,
kè Sudaa kó bekpààtibè nè be kó yet̄irè
nè Sabunəə kəbe nè Nefutadii kəbe kè bè tūnní.

²⁹ Kuyie nkùù di te d̄índi Isidayeeri be kuù yē ndí nkpeñnì.
Kuyie ndəə kēf̄íí nha d̄òò dē ti kpéí.

³⁰ A bo a c̄f̄ètè nte,
ke baké Sedisadēmmu,
kè bekpààtibè da p̄ā nyep̄ārè.

³¹ Kpānnè mus̄immù tipèntì kōmu,
kékpānnè yebotè yèè dōnnè yēnaadakè nè tinaabiiti,
kè dēè nínkú a ìikè kē nda p̄ā ntimátì péítì.
Cíe nyebotè yèè nōnnè yekpārè.

³² Benitidiēbè yìèní Esibiti nwe,
kè Etiopii kəbe cokòo Kuyie mborè ke yuo be nəu.

³³ Ketenkè kó bekpààtibè, ndiènnè ke s̄ántí Kuyie,
ndéúkùnkōnè ti Yìè nKuyie nyètìrì.

³⁴ Wèè cutiní kēf̄nkè kèè bo nè dimōnnì nè o s̄ántè,
weè péu metankperímè.

³⁵ Banténè Kuyie nkpeñnì m̄è,
kuù kpàatirì Isidayeeri be,
ku w̄érímú bo yewetè miéke nke.

³⁶ Kuyie mbenkúmu kù kpeñnì m̄è ku cēsààtè miéke,
Kuyie nyIsidayeeri be tū nkù kuù duò nku kəbe muw̄érímú,
kuù te kè bè nə.
Ku yet̄irì ndeü.

69

Dafiti yumè Kuyie nkè kù bo ò teennè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yēnfē ke bie ntibómbonti.

² Áú Kuyie n deeté!

N ta meniē mme ke tūòke n f̄ñnìí.

³ N f̄íkkú dis̄āñ ndi,
n yí pèté dekperè ke na,
n ta decūmpure nde,
fenéwuonfē fēè n tə.

⁴ N kōmmú ke òumu kè n níí kpéí,
m b̄úté ke b̄úté Kuyie nkùù n te kùnkú kè n nuə nyete.

⁵ Bèè n níí nke d̄ó kē n kuə bè sūmu ke p̄ēt̄é n yùtì,
bè n d̄òò be dootit̄òu nwe detet̄irè,

bè kpeñni ke m pēētēmu ke yó n kuò,
ke duó nkè n yietí n yí yùúké dè.

⁶ Kuyie nha yému n yeinti,
n caàrimè í sori a ìkè.

⁷ Kuyie Mpaakedaa, a báá yóu kè mû nte,
kè bèè da búó kè bèè di ifei.
Fó nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tū nkù,
a báá yóu kè mû nte kè bèè da waà nkè bèè di ifei.

⁸ Fòò kpéí nke bè n sãámmè,
n yo nyifei fòò kpéí.

⁹ N naá nhopòò nwe n kabe cuokè,
n yò fũò kabe ténke í n yé.

¹⁰ Ke yé n dómè a cǐtè mediè nkè dè n tùò,
bè da sáá nyèè sáámbè duò n yuu ìnkè nke.

¹¹ M bouú dinùù ndi ke kuò,
nè de kpéí nkè bè n daú.

¹² N dàátí kufòòtònkù nku,
kè bè náante n kpéí ke n daú,

¹³ Bè kàtìnè mí nwe yeteyò,
mû naá nfenaaayãayènfè.

¹⁴ Mí nyie n kuànnè fò nwe n Yiè nKuyie,
dè tùòkemu a bo n tee ndè.

Áú Kuyie! A sàà ndeumu, n kénté,
n yému nweti weti ke dò nha yó n deeté.

¹⁵ Nh uuté disàũ, kè n ténke bá nfũũkú
n denneni dibinni,
n deeténè bèè ñ nìí.

¹⁶ Báá yóu kè menie nni mpònténè,
báá yóu kè n do kudúókù,
báá yóu kè tebinte n yáke!

¹⁷ Kuyie nha n kénté ke yé a sàmèmu ke dɔɔri mesàà,
wēētēní m bíékè a sémmè deu mēē kpéí.

¹⁸ Bá m bútínné mí nha kóo tǒnti,
nh áàrimu, cārikení.

¹⁹ Kətení kédonté nh ònni,
n deeténè n dootitòbè.

²⁰ A wúómmu bè n sãámmè,
ke yé n yo nyì fei ke kēke,
n dootitòbè í da sòrinè.

²¹ Yesáámbè yeè kòùri n yèmmè kè m mɔ,
n wanti wèè bo n kuó nwè nwe mesémmè bá sám̀pó ke m̀òh̀té,
wèè bọ m bántè ò í bo.

²² Bè àà mutie mùù kòù mùmmu n diì mieke,
kè sinéyēí m pí nkè bè n duó mmenéyãã mmèè kəkénè detiire.

²³ Be bandiitì naá ntimátì ké bè tùòti,

kè be kpàtì naá nkuyaú.

²⁴ Be nuò nhũũ nkè bè ténke bá nwúó,
pũtínné be sáà kè bèe naá nsihùù yembè.

²⁵ A miεεε bè peike kàa bè poté,
a miεεε diεkèε do be ìnkè ké bè còuté.

²⁶ Kè be cèkàrè naá ntidobontì,
òmòù bá nkpaá be cèí miεεε.

²⁷ Bè bètì a poté bèmbe,
ke náante a kòute bè kó mεfèũtímè.

²⁸ Yietí be be yei mmεmou,
bá bè báá yà a kó mesàà mbìtì.

²⁹ Ùté be yètè mufòmму pátíri miεεε,
Bá mbè wùónko ke dò mbè í cààrè mùmamù.

³⁰ Áú Kuyie, n tú osénnìwè nwe ke fèũrì,
n deεté ké nni nkānké.

³¹ M bo ndiè nke sántí Kuyie,
m bo ndéúkunko ku yètìrì nè yesāā.

³² Ti Yiè nKuyie nde ndó ke pèēté dinaadaà,
ke pèēté fenààfè nè yeγiè nnè yeκpèētè.

³³ Kuyie nha n deεtémmè deε narike besĩntíbè.
Díndi bèè wanti Kuyie di fòmму okè.

³⁴ Kuyie nyomu besénnìbè dabùò,
kù í buònko ku kòbe bè bè kpetí dì mōnnì.

³⁵ Ketenkè nè keĩnkè, ñsāntínè Kuyie,
dāmèrì nè deε kó dimàà nampú o miεεε, ñsāntínè ku.

³⁶ Kuyie nyóó deεtémmu Siyōō kémaá Sudaa ekè,
kè ku kòbeε wēte ké yè tieke kénhā.

³⁷ Kè ku kòbe yaàbí dì sòoté,
bèè dó Kuyie nkè bèe pété kémbò.

70

Dafiti dómè Kuyie nhò tee mmεcāā
(Wénté Yesāā 40:14-18)

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke denniní Kuyie nkpréí.

² Kuyie, nyà n deεté!

Cārikéní ké n tee.

³ Bèè n dónè mukũũ ifeii bè pĩ nkè bèe sīnné,
bèè n dónè meγei bèe di ifei kéwēte be fōnkó.

⁴ Bèè n daú ke tú wũòò,
ifeii bè pĩ nkè bèe bótí.

⁵ Bèè da waà ndè mbè naati kè bè nyānku,
diwèi mbo bèè dó fĩ nhOdeεtíwè,

bè nnáá nsáà ke tú a yètìrì ndeu.

⁶ N tú osénnìwè nwe, ocĩrì,
Kuyie mmónnéní ké n tee.

Fóò tu n teenti n deεtíwè.
N Yiè nKuyie mbáá sòte!

71

Okóti bàámmè Kuyie

¹ N Yiè nKuyie n waà nfóò borè disòrì,
báá yóu kè n di ifei bìtì!

² A wetí mètè kpéí, n deeté ké n coo,
n kénté ké n deeté.

³ A ntú n kó dipèrì n sòri dìi borè.

A yĩmu a yó nni ndeeri,
fóò tu dipèrì dìi n kánké,

fóò tu n cēkpetè.

⁴ Kuyie nkùù n te n deeténè beyeibe,
ké n fietenè bekòùbè nè beyonkubè nou miēke.

⁵ N Yiè nKuyie m búó fí nwe,
n yé fóò kpéí nè m bemmè.

⁶ Nè bè m peiténímè m buó fí nwe,
fóò n dènnení n yó poutì miēke,
kè n da sántí sáà.

⁷ Besũkùbè òò n yà kè dèè bè dimu,
kàa né tú n kó disòrì kperì.

⁸ A sãnni mbo n nùù miēke,
kè nni ndéúkùnkò a yètìrì sáà.

⁹ Kè n kòté, a bá m bontóo,
kè n wērímú dèè a bá n yóu.

¹⁰ N dootitòbè náante n kpéí nke,
bèè m pakí bè dàkiimu n kpéí.

¹¹ Ké tú: Kuyie nhò dootóomu,
betinè we, pĩnnè we,
òmòù í yóó ò deeté.

¹² Kuyie mbá n dèténè,
mónnéní mecãã ké n teennè.

¹³ Ifei nè meyei ndèe do bèè n wátìrì,
bèè n dónè meyei mbèe bè sènkèrì kè bèe di ifei.

¹⁴ Mí m búó fí nwe sáà,
ké yó nda sántí sáà,

ké baà da sántí ké da sántí.

¹⁵ N ní bo ntũũ nke náá nha túmè timóm̄nti yiè,
ké náá nha deerímè,

kàa sàà nsũ ké í dò nkaà nkédeè.

¹⁶ N Yiè nKuyie m bo pí mmutòndiemù nè a kó muwērímú,
kènnáá nha kó timóm̄nti kpéí mmáà.

¹⁷ Kuyie nha n tièmmu nè m bíbéntì,
nè yíenní ké n náá nha diētì.

¹⁸ Nè m bo kotémè kè n yùtì peike,

áú Kuyie nha bá m bontóo
n dó kénákému di mmònni kòbe a wērímú,
kénáké bèè kpaaní a kpeñnìè.

¹⁹ Kuyie nha móm̄nti deumu ké tuòkù kéĩnkè,

fǒǒ dǒǒ dēdierè demou,
we nda mànnè?

²⁰ Fǒǒ duó nkè n yà meháárìmè nè mesémmè,
kàa yó n fòúkùnnè, ké n dennení kudǎnkù.

²¹ A yóó wēte ké m bántèmu,
kéndéúkùnnè.

²² N yó nda sāntínè kubómbonku nku,
a tú mēè kpéí ntimómmǎnti yiè nfǒ nKuyie.
M bo ndéúkùnkoo a yètìrì nè kukùtidùkù,
fǒ nKuyie nyIsidayeeriβe tǔ nkù a sàmu.

²³ M bo ndiè nkè da sāntí
kéndéúkùnkoo a yètìrì a n dēeté mēè kpéí.

²⁴ N ní yó ntǔǔ nkè náámmu a kó timómmǎnti kpéí,
ifei pǐmmu bèè n dónè meyei nkè bè sǐnné.

72

Bè bàámmè Kuyie nkè kù bo dǎǎ okpààti mesàà

¹ Bè dièmmè Sadoṃṃṃ yènfè.

Kuyie nyóu kòo kpààti mbekù a bekù mēè botí,
duó nkòo kpààti bire nni nè timómmǎnti a kōṃe.

² Kòo mbekùnè a nìtìbè kè dè wenni,
kèntǔnni besénnìbè kpèti.

³ O kó tikpàti miēke kè benìtìbèe pété yetārè kó mesàà,
kè sitáá bè dǎǎ timómmǎnti.

⁴ Kòo kpààti mbekùnè beçĩrìbè kè dè wenni,
ke dēerí besénnìbè, ke kǎu bèè bè fǐũnko.

⁵ Kè bè nhò dé sǎǎ diyìè bo mēè botí,

ké nhò cokù sǎǎ otǎnkù bo mēè botí.

⁶ Kòo ndò nfeṭaafè ñ nniùmè kunépeǔkù,
diwetirì ñ cúténì mēè botí ketenkè.

⁷ Kè timómmǎnti ndéúkú o kpàti mǎnnì,
kè mesàà nni mbo otǎnkù bo mēè botí sǎǎ.

⁸ Kòo mbaké we ndáméèrì nè otǎu,

kukó ndièkù nè itemmǎnke imou.

⁹ Dikpáà kǎbe yóó nínkúmu o ìkè,

kòo dootitǎbèe múúkú mutáá.

¹⁰ Tadisìsì kó bekpààtìbè,
nè dàméèrì cuokè tenkè kǎbe bo ò pǎmmú yepārè,
Sabaa nè Sebaa kpààtìbè kè bèe ò pǎmmú yepārè.

¹¹ Bekpààtìbè beṃou yóó nínkúmu o ìkè,
kè yebotè yemou mpǐ nho tǎmmú.

¹² Weè yóó dēeté ocĩrì,

kékuó nhosénnìwè mesémmè, wèè í mǎke wèè bo ò teennè.

¹³ Weè yóó kuó nhocĩrì nè wèè kpa o kperè mesémmè,
ké bè dēeté.

¹⁴ Weè yóó bè dēeté nè mefǐũtímè nè benitiyonkubè,
ke yé ò wùómmè be fòmmu dēmarè dierè.

13 N tũ nné wènkũnne n yèmmè detetirè ndèà?
N nìte n nou ke benke n yí cààrèmè dèmarè fààrè nweà?

14 Kè bè ò ntũũ nke m puotì,
ke n kōmmù bá diì kũnweñni.

15 Kè n do tú m bo nnáá mbè nàá mmèè botí,
n na nsouté a kòbe yaàbí nyi.

16 N totí n yèmmè ke bo banté de kó tináàntì,
kè ti bantímù n yonkenèmu.

17 N ta diì yiè ndi Kuyie ncīētè,
m bantémè tìi bè bàa.

18 A mènke bè cònné dèè anni dènde,
ke bo bè tènte kè bèe do difòtìrì mièke.

19 Dènde bàmbà nkè be kperere deè,
kè be kperere mōte kukōmbòdoróo.

20 Ti Yiè nKuyie nkàa ité a tōmmú be kperere yóó dèèmu,
tidòuntì òò pēēté mēè botí a ènte diì mōnni.

21 Meyeñcààrimè do nh auté diì mōnni,
kè dè n yonke ké n ta mediè mme.

22 N yí nciì, n yí banní dèmarè,
n do dò nfeòfè nfe a ìikè.

23 Nè memme ké nda bonè sáà,
kàa m pí nha nòutè youte.

24 Fòò yó n niité a tãáté tì n kpéi nti mièke,
ké n tanné a kpetì mièke.

25 M mōke we keīnkè, kè dè í tú fò?
N yí dó detere marè ketenkè ñnkè, kè dè í tú fò!

26 N kōntì nè n yèmmè dè bo na kédeè,
Kuyie nfòò né yó ntú n yīkú wèè ñnkè sáà.

27 Bèè da yóu bè yóó duómu kékú,
kàa kuò bèè dootóo a bè dōdōnè mēè taummè.

28 N kó mesàa tu m bo nda tókénèmè,
n kó disòrì tu fò n Yiè nKuyie,
kè dè bo yie nkè nní nnáa nha tōmmú mumou a dōdōmu.

74

Kuyie ncīētè còutémè kè bè kuònnè Kuyie

¹ Asafu yènfè.

Áú Kuyie! Dè yīme kàa ti dootóo sáà?
Dè dōmme kàa mièke ti cóú ntínti a pe?

² Dentení a kòbe kpéi, a donté bè nè dimōnni,
bè tu a kòbe mbe kàa bè tō,
dentení Siyōō tārì kpéi a do ã dè.

³ Kote káyà bè cààri dè sáà dè deumè
ti dootitòbè càkemu demou a cēsààtè.

⁴ A dootitòbè tamu a cēsààtè ke íutí,

ke còíné be kó mecannimè a kōme do borè.

⁵ Bè pùo nha cīètè otekōūti òō kōūmè mme detie ndikpàà, kényōkii o pīètè.

⁶ Bè tō sipēé nsi nè mààtòòbè ke può nha cīètè kó tisāti.

⁷ Ke cōu nha cīètè ke tè pùo, ke sīnkūnne a cīètè bè yu dè a yètìrì.

⁸ Bè do náá mbemáà ndi ke tú: Ti yóó bè puotímu, kécóu nye bōrè yemou dihei mieke bè bàá ndè Kuyie.

⁹ Yebenkùyè mayè ténke í bo, ti ténke í mōke bèè nàá nKuyie mpānāàntì, òmou í yé dè yó nkāáké dè.

¹⁰ Áú Kuyie! Dè yó nkāáké de kàa nímbèe yóu bè bo nyíinkomè a mieke? Dè yó nkāáké de kàa dootitòbè da yóu mudaá?

¹¹ Dè dòmme kàa wènkè a baà? Dè yīme kàa meí a nōu?

Youtení a nòutè ké bè kùo paíí.

¹² Kuyie nkuù tu n kóo kpààtì nè ti bomè, kuù deerí benitibè ketenkè ìnkè.

¹³ Kuyie, nfòò yaté dàméèrì nè a wērímú, fòò pònte musímmù yō menie mmieke.

¹⁴ Fòò pònte musímmù bè tu mù Defiatāa mu yō, ke mù duó ndáméèrì kó yekūre.

¹⁵ Fòò ānné sibií nè ikó, ke duó nkè ikó nyìí í kũũ kè ì kpei.

¹⁶ Fòò te kuyie nnè keyènkè, fòò dòò otānkù nè diyìè.

¹⁷ Fòò ānné itemmānke imou, fòò dòò dipaà nè diyòò.

¹⁸ N Yiè nKuyie nha nyé a dootitòbè da sáámmè, kè kubotí kùu yei nkè kù cààri a yètìrì.

¹⁹ Báá yóu kè desīnnèe pī nha kōbe bèè dò nsinónkpeé, báá yè nha kó becīribè kpéí mbitì bitì.

²⁰ A báá yè nha taummè kpéí, ti píemmu dihei kó yesòrè mieke, kè bè ti fēũnkoo dēborè.

²¹ Báá yóu kè bè fēũnko wèe di ifei, ocīrì nè osénnìwè bè ndéúkũnko a yètìrì.

²² Kuyie nyíté kécómmú kébenke a tú wè, dentení yesáàmbè kubotí yeiku da sáá nyè sáà.

²³ A báá yè nha dootitòbè kó fehúùfè kpéí, kutoweku a kpantídèntòbè wèkíí kù kè kù dèúkú sáà.

75

Kuyie nkuù tu obeénti diwè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè nè metammè mètè tu: Báá kuò.

² Kuyie nti déúkùnkò fǝ nwe,
a yètìrì í yìè ti nò mièkè,
ti náámmu a dòò mùù tǝndiemù.

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Mí nKuyie, kè m mǝnnì tùòkè,
n yó mbekù kè dè siému.

⁴ Ketenkè sǎntimu nè ke nìtibè,
mí nKuyie mǝ fií nketenkè sǎnkè.

⁵ N nàkému sipǝ yembè ke tú bè bá mmǝke sipǝ,
ke nàké beyeibe ke tú bèe yóu sifeí.

⁶ Ke bá nhéunkò be yǝ,
bè bá nnáá ntipocǝmmúnáaǝtì.

⁷ Dè í bonní diyìè yìèni kèè bíékè yoo diyìè taà kèè bíékè,
dè me nyí bonní dikpáà yoo yetǎrè ìnkè.

⁸ Dè bonní Kuyie mborè ndè,
kùù bekùnè benitibè
kùù ǝǝ kékùnnè yie nkédéúkùnnè otàù.

⁹ Ti Yiè nKuyie mpikú fèbòòfè nfe,
nè ku mièkè kó menaà nkperímè kù kǝnnémè,
kè yóó mè yauté benitidǝnnibè bèmǝu,
kè bèe mè yǎ kékúótóo nè defǝǝ kperè.

¹⁰ Mí nyó mpǝkùmu sǎà ku yètìrì,
n yó ndiemmu ke sǎntí Kuyie Sakǝbu do tǝ nkù.

¹¹ N yóó dèitemu beyeibe feí,
bèè wetí kè bè ndeukú.

76

Kuyie kuù nǝ nku dootitǝbè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè bè diè nfè ke biennè tibómbonti iwǝí kpeti.

² Kuyie nyètìrì feímu Sudaa kǝbe cuokè,
ku yètìrì deumu bembè Isidayeeriibe borè.

³ Ku cǝtèè bo Sademmu nwe
kù ã Siyǝǝ nwe.

⁴ Deǝde Kuyie nkèkémè betǎntǎùbè pie,
be dǝpǝtì nè bè kpǝrise, be kpǝrǝnentì timǝu.

⁵ A náà ndeumu nè a wenniku,
a deumu ke pǝtè yetǎrè yèè do bonè dimǝnnì.

⁶ Yekǝmbò yembè yè nke duómu kè bè bè eí,
bekpǝritiebe nǝu bèitèmu.

⁷ Kuyie nSakǝbu do tǝ nkù kuù péi,
sikpǝrǝnaasǝí nè behǎǎpǝnsǎndèèbè kè bè yè nke duó.

⁸ Kuyie nha duò tikǝmbùòtì nti,
kàa mièkè peike dìi yìè we mbo dáátí kécómmú a ìkè?

⁹ Kuyie nha bo keĩnkè nke ke náánní a tãáté tì,
kè kufõwaá mpĩ ketenkè kabe kè bè yē nyúóó!

¹⁰ A ité dìi m̀nni ke bo bekénè kutenkù,
kédeetè bèè kék̀unne bemáà.

¹¹ Bá benitibè kó kemieke kè dèúk̀unkomu a yètìrì,
bèè bo cooté a mieke bo peike dìi yìè bè bo ãnné dibanni a kpéí.

¹² Dí d̀óunnè di Yiè nKuyie nyenò ké yè d̀òò,
d́indi bèè kù t̀kénè, pãmmúnè ku yepãrè, kù duò tikõmbùòtì nti.

¹³ Kuù kèkíí sikpààtibíí kó muwemmu,
kutenkù kó bekpààtibè í kù daati.

77

Wèè ta meyeñcaàrìmè ke denniní Kuyie nkpéí

¹ Bedèmbè kóo kòtì Yedutunni t́nni dièmmè Asafu yènfè.

² N kuòmmu ke yu Kuyie,
n yu Kuyie nku kè kù yo n dabònni.

³ N ta meyeñcaàrìmè mieke nke ke waà n Yiè nKuyie,
nh ò nyié nke yuo nnou nsi kù bíékè bá mbáá ou,
ke yetírì bè bo m bántèmè.

⁴ Nh ò nkè n dèntení Kuyie nkpéí nni nkuòmmu,
kè n sìè n yèmmè mè òò caàrèmu.

⁵ Nè a kpéí n nònfè òò í nhũũ,
dè n káónnèmu n yí nò nke náá.

⁶ N kpaá yé dè do dòmmè mme,
n kpaá ke denniní nyebie yèè pèēté yènye.

⁷ N do ò ndiè nyiì yìè nyiì ò nyié nke bo n yèmmè,
kè n wentí ke totí n yèmmè,
ke siemu ke bo tì banté.

⁸ N Yiè nKuyie, a ti dootóomu kè dè dèèà?
A báá wēte kédenténí ti kpéínnáà?

⁹ A sàà ndèèmu sáà?
A nàké tì í kpaá bo d̀òò dibenni maràà?

¹⁰ Kuyie nha ténke í m̀ke mesémmàà?
Kemieke kèè te kàa í ti kuò mesémmàà?

¹¹ Kè m b́éi ke d̀ò:
Dèè n yóù deè tu

Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku ǹùtè ténke í bomè n ýnkè.

¹² N Yiè nKuyie n yí yóó yè nha pĩ mùù tómmú,
m mómumu n kpaá wúómmu tidietì a do d̀òò tì.

¹³ N totimu n yèmmè mutómmú mumou a do pĩ mmù ìnkè,
n siemumu mutòndiemù a do d̀òò mù kpéí.

¹⁴ Kuyie nha kó kuce sàmu.

Kuyie, kè dè í tú f́ nkutèkù makù í bo ke da mànnè.

¹⁵ Kuyie, f́òò d̀òòri tidietì,
f́òò benke a wērímu yebotè.

¹⁶ Nè a wērímu mmu a deetémè a ǹitibè,
Sakabu yaàbí nè Sosefu kpéyi.

17 Kuyie, meniε ndo yà fǒ nwe,
 mè do da yàmu kéfānte,
 kè dàméèrì fū̀ kó meniε nkutirè.
 18 Kè yewetèe cóunní meniε,
 nkè itapíe nyièní,
 kè itapíe ntú níéé tipî̀tì timou.
 19 Kè fetaafè mpéú kè kuyaakù fī,
 kè fetaafè mii kè dèe wenke ketenkè kemou,
 kè ketenkèe aá késāntè.
 20 A kó kuce do yè dàméèrì miεke nke,
 a do kéri meniε ncuokè nke,
 òmòu do í yau a nacèfǒtè.
 21 A do duó nkè Mòyiisi nè Anò kè bèè nni a nìtibè,
 onitì ð ncēm̀m̀m̀m̀ è o pe.

78

Kuyie ndòò dè Isidayεεribe dè í dò nkéyè

¹ Asafu yènfè.

Díndi n nìtibè kénténè n tié.
 Kénténè mesàà nkékeè n tú mù.
² N dó ke di onnimu,
 m bo di náké nè yenáanhāntiyè dèè do dòò nè dimònni.
³ Ti kèè tì ke ti yé,
 ti yembè ti t̀uo ntì.
⁴ Ti báá tì sònne ti bí,
 ti yóó ti t̀uòmmu ti yaàbí,
 Ti Yiè nKuyie nkó disānni nè ku kó muwērímú,
 nè tidietì kù dòò tì.
⁵ Kuù dǎunnè Sakòbu yaàbí ku tié,
 kuù duó nku kuó Isidayεεribe,
 ke náké ti yembè ke tú bèe tì tié mbe bí.
⁶ Kè dèe yie nkè kutānkù kù tūnní kè kù ntì yé,
 ibí bè bo pié ì kè ì tì t̀uo nyi kó ibí.
⁷ Kè dèe yie nkè bè mbúó Kuyie,
 ke báá yè nku tōmmú,
 bè ntū nku tannò.
⁸ Ke bá ndònnè be yembè kè be to nkpehni,
 kè bè nyetírì Kuyie nkpeti, kéntú bèè yèmmè í fííkú,
 bèè í tū Kuyie nséi.
⁹ Efadaimmu kòbe tú betānnuòmbe mbe,
 ke kūnné mudoò ke bùtinné ke coké.
¹⁰ Bè í yie nke pī mmetaummè Kuyie mbè dòònnè mè,
 bè í yie nke tūnne ku kuó.
¹¹ Ke yè mmutōndiemù kù do dòò mù,
 bè do yà t̀u dieti kó dimàà.

12 Kuyie ndo dòòmu tidietì be yembè nuò mmieke,
 Esibiti tenkè Soāa tempè miεke.
 13 Kuù do kèété dàméèrì kè bèe sénté,

kè mēniē ncómmú kéndò nkuduotí.

¹⁴ Kè kù ní mbè ni nè diwetiri kuyie,

keyènkè kè di mbè mí muhāā.

¹⁵ Kè kùu dennení mēniē ndipèrì miēke,

kè mēe pōnté mediè nkè bèe yā.

¹⁶ Kuù do yaté dipèrì dikpāā cuokè kè mēniē ncóunní mediè,

kuù do dennení mēniē nkè mēe puś sikondakesí nè ikó ndiēyì kōme.

¹⁷ Nè memme kè bè nsoké ke caari Kuyie,

ke yetírí Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè ku kpeti tedonkpetè ĩnkè.

¹⁸ Nè be yèmmè miēke kè bè ĩnko Kuyie mmiēke,

ke kù bèkú tidiitì bè dó tì.

¹⁹ Kè bè n wátirì Kuyie nke tú:

Kuyie mbo na ké ti duś ndikpāā diì mmiēke mudii kè ti dià?

²⁰ Nte kù potémè dipèrì kè mēniē nni mpuunní ke pūð nyikó kōme,

kù bo na ke ti duś mmudii nè imaannaà?

²¹ Kè ti Yiè nKuyie ti kèè kè ku miēke pēike Sakōbu yaàbí,

kéfānte mediè kētuo nyIsidayēeribe.

²² Bè í yie mmèè kpéi nku kpeti,

bè í tāmè ke dò nkù bo bè deēté.

²³ Memme kù péimmè yewetè,

kékpété yewetibòrè,

²⁴ kécūñní mánnì,

keīnkè kó mudii mmu kù do bè duōnnímè.

²⁵ Bembe benitibè kè bèe di benitidiebè kó mudii,

kè kù mbè duò mudii bè dó mēè botí.

²⁶ Kè Kuyie nduò nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu fuute,

nè ku kó tikpeti miēke kè kùu duś nkè kubakù cānku kó kuyaakùu fuute.

²⁷ Kè kùu cūñní imaa mbe cuokè kè ì nsū ke dò mmubirímú,

kétóni yepèpèrè kè yè nsū dàméèrì kó mubirímú dòmmè.

²⁸ Kè Kuyie nduò nkè yè nduò be kari

ke ncóú cóú kéfité be touti.

²⁹ Kè bèe di bè dómè kénsānnè,

kè kùu bè duś mbe yèmmè kó mudii.

³⁰ Kè bè nkpaá ke mu nyí mù de,

kè de kó tidiitì nkpaá bo be nò miēke,

³¹ Kè Kuyie mmiēke be yè,

kè kùu kuo yedakperè,

nè bedapàmbè Isidayēeribe cuokè.

³² Bá nè memme kè bè nsoké ke caari,

bè í nyie nkéntá Kuyie ndòò tì dieti.

³³ Memme kè Kuyie mbè fùute muyaá nkè bèe kú,

kè meyei mbè do ke kūnté be fōmmu.

³⁴ Kè Kuyie mbè poté diì mōnni bèe kù wammú,

kéwēētení ku bíékè, kécokéní ku borè,

³⁵ kédentení Kuyie nkuù do túmè be kó dipèrì,

kunku kùù baké keīnkè nè ketenkè kuù tumè be kóo donti.

³⁶ Ke né nku cií,

ke kù nàá nsiyáàbìsí máà.

³⁷ Be yèmmè do í fííkú ku ĩnkè,

bè í mpĩ nkù bè dōònè mēè taummè.

38 Nè ku sémmè diemè kpéi nkè kù mbè cǐém̄mu,
 bá kù í mbè kùò kédeè,
 kuce m̀p̀éu ké mbè m̀ðkenè meminnímè
 bá kù í nyóu kè ku miẽkẽe bè yè mediè.

39 Kù do yému bè tumè benitibè mbe,
 ke do mmuyaá ke yóó p̄ẽtè kè dèe deè.

40 Kè bèe yete ku kpeti kuce m̀p̀éu dikpáà miẽkẽ,
 kémpéikunko ku miẽkẽ kuce m̀p̀éu tedonkpetè ìnkè.

41 Kè bè nsaké ke beú Kuyie,
 ke íinko ku miẽkẽ kunku kùu bè te bembẽ Isidayeeriibe.

42 Bè í ndenniní Kuyie nwērímú kpéi,
 bè í nkpaá yé kù bè deetè dii yiè nè be dootitabè.

43 Bè í kpaá yé kuù do d̀̀mè tidietì Esibiti,
 nè kù do d̀̀ mèè benkùmè Soã temp̄.

44 Bè í kpaá yé kù do cèetemè ikó nkó menie kè mèe naá mmeyĩ,
 kè Esibiti kabee me yĩkẽe muyàà.

45 Kù do duóm̄mè kè sikonsapoo yènní ké mbè d̄ammù,
 kè yecedakèe píe nke cake dihei.

46 Kè fecofee cááké be diiti,
 kè yecádúù ndéútóo be ùtì kó mucóntimu.

47 Kè fetaafe mátárèe cake be tie mbè tu dè fínyĩ,
 kè fetadièfèe kuò detie mbè tu dè S̀̀kòmód.

48 Kè fetaafe mátárèe kuò be wũõ,
 kè fetapíèfèe kuò be naacēnti.

49 Kè ku miẽkẽe bè peike mesàà,
 kèfante ké bè t̀̀ nkè dè nyóu mediè,
 kè kùu bè duónnì ku t̀̀rè yèè kòu kucēnku.

50 Ku miẽkẽ do bè yèmu kétonté,
 bá kù í mbè coo,

ké bè bonté mutenkũũ nyaimu,

51 képoté bèè kó dimàà tu Mpo bemou Esibiti,
 bèè kó dimàà do tú beketibè Kammu* kó kuwuò mmiẽkẽ.

52 Kè kùu denne ku nitibè oniti ò̄̄ dennemè o pe,
 ké mbè cēmmú oniti ò̄̄ ncēmmúmè o wũõ dikpáà miẽkẽ.

53 Kè kù mbè cēmmú béu bá bè í nyĩ̀̀kù,
 kè menie mp̄onténè be dootitabè.

54 Kè kùu bè tanné be ei kù cā́nné di be kpéi,
 ku tāsà̀̀rì kù fiète di nè ku wērímú.

55 Kè kùu beti yebotè yèè do dè bo,
 kéberí ketenkè ké bè totí,

kè Isidayeeriibe tieke be cēĩ kēmbõ.

56 Nè memme kè bè nyíinko Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku miẽkẽ,
 kéyete ku kpeti,

bè í ndake ku kuó kpeti.

57 Kè bèe dé́ténè Kuyie mbe yembè kōme,
 ké nkù sou ke í ndò nhá na ké mbè tá,

* 78:51 Kammu: Kammu tu N̄wee kó ibí kó d̄emarè ndè, ò do bonté dè kusĩnkù, o naà mm̄onté dii m̀̀nni.

mutāmmù mùù í fī mmesàà mu kōme.

⁵⁸ Kè bè nfeu yetòrè ke íinkoo Kuyie mmieke,
ke feu yebòkè kè dè kù yòu.

⁵⁹ Kè Kuyie ndè yà kè kù miekee peike,
kè kùu pē nyIsidayeeriibe páíí.

⁶⁰ Kè deè nte kè kùu íté ku kàrì Sidoo,
dì tou kù do bo dì benitibè cuokè.

⁶¹ Kè kùu yóu kè ibotí tēi kōnnè ku taummè tau,
dìi benkú ku dieti nè ku wērímú
kè dìi ta be dootitòbè nòu mieke.

⁶² Kè kùu yóu kè bè nkòu ku nìtibè,
ku mieke keè do yè ku kó benitibè kù te bè.

⁶³ Kè muhāā ncóuté bedacēmbè,
kè beporicēmbèe paà be daabè.

⁶⁴ Kè ikuó nìùbèe kú mudoò mieke,
bá bekúpobè í nkuó.

⁶⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíté kéndò nkù do yè nke duó,
okpàrinuanti òò yà menaà nkémuó kè mēè íimmè o kōnti.

⁶⁶ Kè bè ncooti kè kù tū nke poti,
kè bèe dì ifei sáà.

⁶⁷ Kè kùu dootóo Sosefu kó tēcīètè,
kéyete kù bo tāātémè Efadaimmu kó kuwu.

⁶⁸ Ke né tāāté Sudaa kó kuwu,
Siyōō tāri kù dó dì.

⁶⁹ Kù de nfíi nku cīètè kè te okùmè mmànnè yetādiyè,
kéndò nketenkè dòmmè ke fííkú sáà.

⁷⁰ Kuù tāāté ku kóo tōnti Dafiti,
koò dèitení mupecēmmu mieke.

⁷¹ Ò do cēmmú ipe nyi kè kùu ò dèitení,
kòò bo ncēmmú ku nìtibè Sakòbu yaàbí,
nè Isidayeeriibe kù te bè.

⁷² Kè Dafiti mbè cēmmù nè meyèmmè memòu,
ké mbè ni kè dè dò nséi.

79

Ti deeté ti ta mesémmè mieke nke

¹ Asafu kó feyēnfè.

Áú Kuyie! Yebotè yeè do a nìtibè tenkè.

Ke sãũ nha cēsààtè,
ke pònte Sedisadēmmu kòò naá tidobontì.

² Kè kùò a kó betòmbè ke dǎúnko kè timancòntì bè cò,
a kòbe naá ntikpasínti kó mudìi mmu.

³ Kè be yĩ ncòú ke pōnté meniē nkōme ke fité Sedisadēmmu,
kè bè duó bá òmòu í bo wèè bo bè kũnné.

⁴ Kè ti pētitòbè ti sáà,
bèè ti fité kè bè ti sènkèrì ke ti daú.

⁵ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa mieke do?

Dè yó nda yóumu ke da cǔ́ nsǎ́ muháá nkǒmaà?

⁶ Yóu kàa miεkeε do ibotí teì ìí da yé,
nè yekpààtiyǒ yèè í yu a yètìrì.

⁷ Ke yé beè pàntemè Sakǒbu yaàbí,
ke cǎke Isidayεeribe tenkè.

⁸ Bútínné ti yei mmekótímè,
nè a mǎkemè menitisémmè wě́téní mǎcǎ́ nti bíékè,
ti naá mbesénnibè mbe.

⁹ Yàà ti deeté fǒ nKuyie nti deetíwè,
a yetìsààrì báá cǎke mèè kpéí,
ùté ti yei nké ti deeté kédéúkùnnε a yètìrì.

¹⁰ Báá yóu kè bèè í tǔ nfǒ nKuyie nkè bèε yí:
Yé Kuyie mbè tǔ nkù bo dè?

Dǒò kè bèε banté a pèitemè a kó betǒmbè bè kùǒ bè,
kè tí dè yà nè ti nuǒ.

¹¹ Keè tikpetíntì kó yedabùò,
a kpeñnìmu, nkǎnké bè dónè bè mukũũ.

¹² Ti Yiè nKuyie nti pεetitǒbè da sǎ́nmú yèè sǎ́m̀bè,
a yè mbè fǒó nkuce mèyiekè.

¹³ Tínti a nìtibè, tínti a kó kupecēnku a cēmmù kù,
ti sǎ́ntí fǒ nwe
ti yó nda sǎ́ntímu nè ti bo mbomè.

80

Kuyie ntíimmè Isidayεeribe be ei

¹ Bedèmbè kóo kótì Asafu dentínnì diè nfèè yènfè ke bie nkubómbonku.

² Isidayεeribe kóo cēnti, kénté kékeè,
fǒ nwèè kpàake Sosefu yaàbí kupecēnku kǒmε,
fǒ nwèè baké beĩnkèmbàribè, benke a kpetì!

³ Benke a wḗrímú Efadaimmu nè Bensamεε nè Manansee be wuǒ mmiεke,
kǎtení ké ti deeté!

⁴ Duó nkè tí wḗténí,
ti wénté fenǎnsàáfè ké ti deeté.

⁵ Ti Yiè nKuyie fǒ Mpakedaa,
de yó nkááké de kàa miεkeε bonke?
Ti bo nda báá nkàa miεkeε ti pèià?

⁶ A kǒbe nǎnniēti tìi naá mbe diì,
be nǎnniēti tìi piεku yeǒbe kè be yǒ.

⁷ Ti pεetitǒbè né kpa ntíi kpéí,
ti dootitǒbè ti daúmu.

⁸ Kuyie nfǒ Mpakedaa duó nke tí wḗténí,
ti wénté fenǎnsàáfè ké ti deeté.

⁹ A ti uuténí Esibiti nwe fínyí kó mutie kǒmε
ke bèti yebotè ke mù fíí.

¹⁰ Ke píε mmu také kè mu cǐè nta ketenkè,
kè mù wùǒ nke pité ketenkè.

11 Kè mu déè ndátínné yetārè,
kè mu bake yè ke pēēté sètìrì kó detie ndierè.

12 Kè mu bake wùò nke tùòke dàméèrì,
kè ibake pànyì yè ke tùòke kukó nhEfadati.

13 Dè yīme kàa kēté kuperí kè becepèmbè tōū mu be?

14 Kè dikpàà kó sidoó cáá mmu fāātì,
kè tikpasīntì mù kēī.

15 Fó nKuyie Mpakēdaa wēēteni,
mboní kēīnkè kēwénténí kényà tì mù tùòkení,
ké mù deeté.

16 Fōō mù fií nnè a nòùtè.
A nkānké a biré déè tu mutie a fií rmmù,
ke mù kpénkūnne.

17 N Yiè nKuyie mbè kōūmu a tie ke mù cóu.

Bèè mù cóu wénté be fenənsīnfè kè bèe kú.

18 A wērímú mbo okpààtì wèè bo a bakù youú o ìnkè,
onìtì a kpénkūnne wè a mómmuò.

19 Ti ténke báá da déténe,
a ti fòukūnne kè tí nda sāntí.

20 Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa duó nkè tí wēteni,
ti wénté fenənsààfè ke ti deeté.

81

Isidayeeribe dòmmè kényie nKuyie nkpeti

¹ Bedèmbè kóo kótì Asafu yēnfè bè diè nfè ke biennè kukùtìdùkù.

² Diwèi ndi bo kè di nyíútí Kuyie nkpeí nkuù tu ti kó muwērímú,
pietenè Kuyie nSakəbu do tū nkù.

³ Bentenè debémbénnè kédentè,
bentenè yebàrè nè tikùtìdùùtì nè tibóbonti.

⁴ Yiénnè yetātehe otāāpānwè kó dibanni,
kòò cómmú dedānnè ìnkè dí nheu, ti kó dibanni ndi.

⁵ Dè tu ikuó nyi tínti Isidayeeribe ti kpéi,
dinùù ndi Kuyie nSakəbu do tū nkù dōú ndi.

⁶ Metaummè mme kù dōònèmmè Sosefu yaàbí,
bè yènnì diè mōnnì ke bo dokénè Esibiti.

Bè de nkèè tináàntì bè mu nyí kèè tì diyie marì tì tu:

⁷ N da toutému ditəu cēēri,
kàa nòùtè fīīnko dimámmùyáà.

⁸ Kàa ta meyeñcaàrimè mieke ke n kuónnè kè n da deeté,
ke da béinnènní fetapíèfè mieke,
ke da yàáké tebinte bè tu tē Mediba te borè.

⁹ Díndi n nìtibè kenténè kè n di cau,
díndi Isidayeeribe kè di do bo n kénté!

¹⁰ Dibəò na bá mbo di kóo mōù cīētè,
di kóo mōù na bá nninku deterè marè ììkè ke dè bàà.

¹¹ Mī tu di Yiè nKuyie,
mī di dènnení Esibiti,

aatenè di nò kè n yè píe.

¹² N nìtibè me n yí n kènté,
Isidayeeriibe í dós n kpèti.

¹³ Kè m me mbè yóu kè bè kèrí be tookperí kó kuce,
ke tũ mbe mómməmbə bè dómè.

¹⁴ Díndi n nìtibè Isidayeeriibe,
kè di do bo n kènté,
kè Isidayeeriibe do ntũ n kó kuce.

¹⁵ N na nfèikunnemu be dootitəbè bəmbà,
n na nhānnému tenə̀tè be dù̀ntə̀bè.

¹⁶ Bèè níi nKuyie mbè na nnìnkúmu ku ìkè ké kù bàntè,
kè Isidayeeriibe kó diwèi mbo sáà.

¹⁷ Mí mbe Yiè nKuyie nna mbè piúnemu tidisà̀tì,
kè bèè di mecekùò nkénsà̀nnè.

82

Kuyie nyóó bekénèmè bebeényiibe

¹ Asafu kó feyènfè.

Kuyie nyítè ke còmmúmu ku kó ditĩnni cuokè,
ke bekùnè bèè tu bebeémbè.

² Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè tibeénti,
nè di bo nkómmúmè beyeibe?

³ Di ntũ nyikuó yèmmè kénduò becĩribè nè iciribí bè dò nkénte dè,
di mbekùnè besénnibè nè becĩribè dè bèkúmè.

⁴ Ndeerínnè besénibè nè becĩribè,
fietenè be beyeibe nou mieke.

⁵ Di í yé dèmarè, di í cìi,
di kèrí dibìnni mieke nke,
kè ketenkè kó dipũ̀ diməu sàntè.

⁶ M béimmu ke tú: Di tú keĩnkè kəbe mbe,
ke tú di məu Kuyie nkù̀ baké keĩnkè nè ketenkè ku kó ibí.

⁷ Di yóó kú benìtibè kəme mme,
di yóó duómu diməu sikpà̀tìbì kəme.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyítè kébekénè kutenkù,
ke yé f́ò̀ temè yebotè yeməu.

83

Bè f́eũ̀komè Kuyie nkəbe kè bè bàá nKuyie

¹ Bè dièmmè Asafu yènfè.

² Áú Kuyie! Bá nduó káré,
bá ndò nyúó! Bá mbúútóo.

³ A dootitəbè beè burì,
a níimbè beè baati a kpéi.

4 Bè dākiiimu a nìtìbè kpéí,
 bè wanti kédò a kòbe a kánké bèmbè mudoò.
 5 Bè nàámmu ke tú:
 tí kòtènè kékuò be kó kuwuò nkumòu,
 kè Isidayeeribe kó diyètìrì kpránné.
 6 Bè dákemu ke wēnné dinùù,
 bè dòdnè betòbè metaummè ke bo dokénè f̄́ nwe.
 7 Edomiibe nè Isimayeeribe,
 Mòabiibe nè Akadiibe.
 8 Kebadiibe nè Amòdiibe nè Amadesiibe,
 Fidisitēēibe nè Tiiri èi kòbe.
 9 Bá Asidii kòbe bè wēnnému,
 bè dó kéteennè Dòti yaàbí nyi.
 10 Dòò be a do dòòmè Mandiyāā èi kòbe,
 Sisedaa nè Yabinni a bè dòòmè kukó nKisōō.
 11 Adòdi binte bè do de nku bəmòu,
 kénáá ntikùtì ketenkè.
 12 Be kó sikpààtìbí dòò si a do dòòmè Odebu nè Sebu,
 kè be kó bekpààtìbè kperè ndònnè Seba nè Sadimmuna
 be kperè do dòmme.
 13 Bembè bèè nàá nke tú:
 Tí fietènè Kuyie nkó ketenkè kétéie,
 14 Kuyie n tū nkù,
 a yóu kè tefòdóntèe bè tùóté,
 kuyaakùu bè tò tifòkpēti tēmè.
 15 Cóuté be muhāā nhōō cóuté mèè botí kutúúkù,
 déútóo be fehāādēēnfè òò déútóomè ditāri.
 16 Beti be nè kuyaakù nè fetaafe,
 donné be kōmbùàtì nè kuyaakperíkù.
 17 Ānné be ifei,
 kè dèe yie nkè bè da wammú f̄́ nti Yiè nKuyie.
 18 Yóu kè bèe di ifei,
 kè be kōmbùàtì nduò sáà,
 yóu kè dèe bè di,
 kè bèe kú.
 19 Kè bèe banté ke do nf̄́ò maa yètìrì tu ti Yiè nKuyie,
 kè f̄́ò baké ketenkè nè kēīnkè.

84

Nyáámmu Kuyie nc̄ētè

¹ Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Kodee bí kó feyènfè bè diè nfè ke biennè kubómbonku.

2 N Yiè nKuyie Mpackedaa n dómu a c̄ētè mediè.
 3 N yáámmu a c̄ētè dánkù mutarimù kè dè nh òtí,
 m búó f̄́ nwe kè diwèi m bo kè ò yíú.
 4 Inòribí cekù tiyīèntì a c̄ētè nte,
 sikpàncéndéi dōunko siyiè nke pēū si bí a wūōtòrè borè nde.
 F̄́ nti Yiè nKuyie Mpackedaa,
 Kuyie nf̄́ò tu nkóo kpààtì.

⁵ Bèè bo a cīētè dè bè naatimu kè bè da sántí sáà.

⁶ Dè nnaati bèè ìkú Kuyie nyĩnkè,
ice iməu tūntemu be kpéí

⁷ Kè bè pēnké tēdōntè kpetè ìnkè,
menie mbuoté,
kè fēĩnkèmbónkūntaafèe ni kébónkūnne ketenkè.

⁸ Kè bè nkérí kè be wērímu yéútí,
kè bèe tuəkenè Siyōō Kuyie mborè.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa kénté m báammì,
fí nKuyie nSakəbu do tū nkù n keènè.

¹⁰ Áú Kuyie! Fóō tu ti kó kudəpìkù,
wéntení káyà a tǎǎté wè ke cǎǎné.

¹¹ Kè n yī a cīētè miēke diyie òimáà,
dè pēētému m bo yīmè yewe təkəupíítè (1000) kupíkù təkù.
Kè n còmú fí Kuyie nkùù n te a cīētè bòrì,
dè wenninèmu m bo mbomè beyeibe cīētè.

¹² Ti Yiè nKuyie ntu ti kó kuwenniku nku,
ti kó kudəpìkù,
Kuyie mpāāmu mēsàà nnè tikpetì,
kù ōō í mmòntē diwèì bèè borimē wenni.

¹³ Dè nnaati wèè da duó nho máà,
fí nti Yiè nKuyie Mpakēdaa.

85

Kuyie nyīmè diwèì bo mbonè bèè kù dó

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó fēyènfè.

² Ti Yiè nKuyie nha benkemu a dómè a tenkè,
ke kpēnnéní Sakəbu yaábí ìì do tú tidaatì.

³ A dèitemu a nìtibè kó meyei,
a ūtému be yei mmeməu.

⁴ A bónkūnnemu a miēke,
a miēke domu.

⁵ Kuyie nfó nti deetiwè ti tēnnéní,
bónkūnne a miēke kèè ti peike.

⁶ A miēke bo nhā ke ti cóú nsáà?
A miēke bo mbo ti ìnkè nè ti yaábíòà?

⁷ Fóō í yóó wēte ke ti fòùkūnnaà?
Tínti a nìtibè ke ti pété a kó diwèlà?

⁸ Ti Yiè nKuyie nti benke a ti dómè,
ke ti deeté.

⁹ N yó nkémmúmu n Yiè nKuyie nyó n náké tì,
ké yé kù nàkémè ku kəbe ke tú bè bo mbo diwèì miēke
bè né nyé ke báá wēte kéta deyēinkpèrè mudəòrìmù.

¹⁰ Kù deerímu bèè kù dé sáà,

ku kó tikpetì yóó wēte kébuotému ti tenkè.

¹¹ Mēdṑrìmè sààmè nè timóm̄m̄nti dè wētenímu,
dèè wenni nè diwèi kè dè buoté.

¹² Timóm̄m̄nti kó kuye yìèní ketenkè nke,
dèè wenni kè dè cuutiní deĩnkè.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyóó ti duóm̄mu metuò,
kè tidiitìi peité ketenkè.

¹⁴ Timóm̄m̄nti yó nnimu ku ìkè,
ke kerì kè ku tũ.

86

Nh ò mbo meyeñcaàrìmè miēke kékuónnè f̄́ nwe

¹ Dafiti bàntèmè Kuyie.

N Yiè nKuyie n kénté kéc̄outé m báamm̄i,
n tú oc̄rì nwe, osénnìwè.

² N tú wèè dṑrì wēnwe a dóm̄è, a nni nkānké,
mí nha kóo tṑnti, n deeté,
n yĩkú f̄́ ìnkè f̄́ nwèè n te.

³ N Yiè nKuyie nhá n kuó mmesémmè,
n tũũ nke kuònnè f̄́ nwe.

⁴ Náríkũnne n yèmmè mí nha kóo tṑnti,
n Yiè nKuyie m búó f̄́ nwe.

⁵ N Yiè nKuyie nha sàmu ke c̄f̄́mmu,
ke kuò mmesémmè mediè mbèè da kuònnè.

⁶ N Yiè nKuyie nkénté m báamm̄u,
kénté n dabònni n da kuònnè di.

⁷ Kè meyeñcaàrìmè n sṑnké nh ò̄̄ kuónnè f̄́ nwe, kàa n keèè.

⁸ Dibòò marì í da dṑnnè,

f̄́ nti Yiè nKuyie,
ò̄m̄ò̄ b́áá na kédòò a dṑrì dè.

⁹ F̄́ ò̄̄ dòò yebotè yem̄ou,
yè kòrinímu ke bo nínkú f̄́ nti Yiè nKuyie nha ìkè,
kédéúkkũnne a yètìrì.

¹⁰ Ke yé a deumè ke dṑrì tidiētì,
f̄́ ò̄̄ máà tu Kuyie.

¹¹ N Yiè nKuyie m benke a ce kè nni ntũ nha kó timóm̄m̄nti,
yòkkũnne n yèmmè kè nní da dé.

¹² N Yiè nKuyie n yó nda sántímu nè n yèmmè mem̄ou,
n yó ndéúkkũnkõmu a yètìrì s̄́ã.

¹³ Ke yé a sàà ndeumè n yĩnkè,
kàa deeté n wēnni ké n denneni kudònkù.

¹⁴ Kuyie, sipòò yembè beè n dinté,
benitiyonkubè beè m munné ke bo n kuò bá bè í dake a kpéí.

¹⁵ F̄́ nti Yiè nKuyie nha sàmu ke m̄ake onitì kó mesémmè.
Kàa miēke boò kàa dó onitì mediè,

ke tú timóm̄m̄nti yiè.

¹⁶ Wēēteni m bīékè ké n kuó mesémmè,
duó mmí nha kóo tōnti muwērímú,
n deeté mí nha kóo nitipotōnti bire.

¹⁷ Dòò tidiēti n kpéi tii benkú a n dómè,
kè n dootitòbèe yà kè ifei bè pī,
N Yiè nKuyie n teennè ke náríkùnnè n yèmmè.

87

Siyōō nwe iwuo nyimau yóó yènnímè

¹ Kodee bí kó feyènfè.

Ti Yiè nKuyie mpūūtè Sedisademmu ditāsààrì ìnkè nke.

² Siyōō èi ndi ti Yiè nKuyie ndómè,
kè dè pēētè yehékè teyè yemau Sakabu yaabí bo yè.

³ F́ nKuyie nkó diheì,
bè da sāntí kè dè deumu a yetìrì kpéi.

⁴ Kè Kuyie ndò: N yóó kaammu bèè n yé,
kékaannè Esibiti kòbe nè Babidōnni kòbe
nè Fidisii èi kòbe nè Tiiri èi kòbe nè Etiopii èi kòbe
ke dò bè peité diè.

⁵ Siyōō èi dii yóó naá nyebotè yemau kperi,
Kuyie nkùù baké kèìnkè nè ketenkè kuù yóó dì maá.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù yóó kaa nyebotè,
kéwāri ku pátiri mieke ke dò:
bè bè peité Sedisademmu nwe.

⁷ Behaubè nè bedèmbè kè bè ndiè ke da sāntí ke tú
bè kperè demau bonni a borè ndè.

88

N duúnnè mukūū mmu

¹ Bedèmbè kóo kótì Kodee dentīnni dièmmè Emanni Esidaiti botí kou keuté fèè
sáútìyènfè ke eunè fetārifè.

² N Yiè nKuyie n deetiwè, nh ò ntūū nke yu f́ nwe,
kè dè biite nní nda kuōnnè.

³ Keè m báammii,
kénté n dabōnni.

⁴ Dè bi n wēnni ndi,
n duúnnè kudōnkù nku.

⁵ Bè n wènté ocii nwe,
n wērímú í kpaá.

⁶ Nè bèè duó kudōnkù tii wē ndidòù,
n sàáténè ocii nwe wèè bo kudōnkù,
a yè nwèè kpéi,
a nùtè dèténè wè.

⁷ A n dootóo difòtìrì cūmpuri ndi,

dibiinnì diērì miēke kudānkù.

⁸ A miēke kemou keè do n yīnkè ke n yōnte,
a yēīti timou sārì n yīnkè nke.

⁹ Kàa n dētinne n kōbe kè n naá nyisíé be kpréi
n kpetímu, n yí mōke m bo yè dè.

¹⁰ N ta mēfēūtímè mme ke kōmmú kè n nuō ntiike.

N Yiè nKuyie n kuōnnè f́ nwe yewe yemou,
n yuo n nou f́ḡ bíékè.

¹¹ Bēcírìbè kpréi nke a dōrimè tidietàà?

Bedāmbiùbè bo ente ke da sāntàà?

¹² Bèè bo difḡtìrì miēke bè nàá nha kó mesàà nkpréinàà?

Yàà bèè duó kudānkù bè bo náké a tùmè timómmōnti yiè?

¹³ Bèè bo dibiinnì miēke bè bo banté a kó tidietàà?

Wèè ta kudāmbiùkù ò bo na kébanté a wetímàà?

¹⁴ N Yiè nKuyie m búó f́ nwe ke da kuōnnè,
bá dii kŭnweñni kè m báammu tūḡkemu a borè.

¹⁵ Dè yīme n Yiè nKuyie nkàa n yete,
ba nte kàa í dó n da yà.

¹⁶ N tú osénnìwè nwe nè m bemme,
n yí dētìrìnè mukūŭ,
a donné n kōmbùḡtì nti,
n ténke í yé m bo tìi miēke.

¹⁷ A miēke keè n còuté ke n tūō,
a yēīti tìi n sūŭ n kè n yīēke tináañtì.

¹⁸ Yewe yemou a yēīti tìi n fité ke n dātínné menie nkōme,
ke n dātínné m mōu dimōnnì dimáà.

¹⁹ Kàa n dētinne n népobè nè n neititōbè,
kè n kōbe kó dimàà n dēténè.

89

Kuyie ndo dōunnè dii nùù Dafiti di borè?

¹ Bè dièmmè Etāā Esidaiibe botí kou kó feyènfè.

² N Yiè nKuyie n yó ndièmmu ke náá nha n dōò mèè sàà.
N yóó nákému tidapūtōntì tìi tūnnì a dōrimè timómmōnti.

³ A béimmu ke tú a kó tinìtì bomu sáà,
kàa kó timómmōnti fííkú tiweti dōmmè.

⁴ Kàa dōñnè metaummè a tãáté wè,
a kóo tōntì Dafiti,
koò dōunnè dinùù ke tú

⁵ a yóó fíí nho kó kuwuō nsáà,
kè tikpàtì mbo weè kó tēcīētè nè ti bo mbomè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkeīnkè kōbe da sāntímu a dietì kpréi,
a kōbe tíkú ke sāntí f́ nwe,
a dōori mèè kpréi nha béi ntì.

⁷ Òmōù í bo keīnkè miēke wèè mōnnè ti Yiè nKuyie,
keīnkè kōbe miēke òmōù í da dōnnè.

8 Kuyie nha tōrè kàrimè yè dé fǝ nwe,
bèè da ɔrì bè í da daati.

9 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, we nkpeñni ke da dònne,
ti Yiè nKuyie nha kpeñnimu kè timómmonti da fité.

10 Fǝǝ baké dàméèrì koò ìkù,
kè yenefɪnfirè pùùní fǝǝ ɔɔ yè bónkùnne.

11 Fǝǝ do nante Esibiti kóò ùtire kékuɔ,
fǝǝ do cíe nha dootitabè nè a kó muwērímú.

12 Fǝǝ te kēĩnkè kè fǝǝ te ketenkè,
ketenkè nè ke kpàti timou fǝǝ dè fíí.

13 Kubakù cǎnku kó kutempɛ nè kubakù yóú kǎku fǝǝ dè dǝ.
Bèè bo Tabɔɔ tǎrì nè bèè bo Edimɔɔ kperi bè dèúkùnkò fǝǝ yètìrì.

14 Fǝǝ kó kubakù kpeñni kàa nàùtè màke muwērímú,
kàa nɔ ndemou.

15 A beénti wennimu ke síe kè tii te kàa kpàti fiíkú.
A ni a eì ke dì dǎrì mesàa mme nè timómmonti.

16 Dè nnaati kubotí kùù da íútí fǝ nti Yiè nKuyie.
Bè bo nkérì a kó kuwenniku mieke.

17 Nè a kpéi nke bè yǎnkunèmè diwèi yewe yemou,
a wetí mèè kpéi nte kè bè sǎntí be máà.

18 Fǝǝ te kè be yètè feí kè bè màkè muwērímú,
a kó mesàa mmeè bè yèútí muwērímú.

19 Ti Yiè nKuyie nfǝǝ te wèè tu ti kó kudɔpìkù,
wèè te Isidayɛɛribe weè te ti kóo kpààti.

20 A do benkemu amáa a nìtibè ké bè béinnè ke dǝ:
Míi duó n kó meteèmmè okpàrìnuonti,
míi dèite n nìtibè mieke odapàa koò dèúkùnne.

21 N yǎmu Dafiti n kóo tǎnti,
koò còú mme kùò nkoò cǎíne.

22 N yó nhò pǐmumu nè n nàùtè,
míi ò kǎnne tikpàti

ke yó nhò duò mmuwērímú

23 O dootitabè báá ò do kóò dèété,
onitiyeyiwe báá ò díí nyifei.

24 Míi yó nni o ìkè ke kǎùti o dùòntabè,
ke poti bèè ò nìí.

25 N kó timómmonti nè n sàa dè yóo nhò bonèmu,
nè n kpéi nkòo wērímú ndéúkú.

26 M bo duó nkòo mbaké Meditedandee kóo dàméèrì,
kèntɔ kédíténè kukó nhEfadati.

27 Ò bo nni nyu ke tú o cice,
Kuyie nkùù ò te, o kó dipèrì dìi ò dɛerí.

28 Kè nh ò dǝ n kóo po,
kòo m̀pēnkù bekpààtibè bemou bèè bo ketenkè ìnkè.

29 Kè n kó mesàa nní nhò bonè sǎà,
mí nnè we ti kó metaummè báá kũnté.

30 O cíètè báá paà okpààti,
kēĩnkè bo mèè botí sǎà o kpàti yó mme mbo.

- 31 Kòò bí mε ndootóo n kuó,
ke ténke í tũ n tié,
32 Kè bè cààri n kuó,
ke í tũ n tannò.
33 M bè ànné kudajú bè yete mèè kpéí n kpéti,
kè bèe cuó be caàrimè kó tiyēīti.
34 N né báá bè yetenè n kó mesàà,
m báá yóu m bo bè dòòmè m béi ntì.
35 M báá cake m bè dòònè mèè taummè,
m báá náké n nùù kékpate.
36 M béimmu ke pàrikè nè n yetisààri,
m bo souté Dafitaa? M báá dè dòò bitì.
37 O wuò nyó nsakému sáà,
kòò fuku mbo sáà diyìè dòmme.
38 Otànkù bo mèè botí tiwetì sáà kè ti ò wùó,
o kpàtì yó mme ndò.
- 39 Kuyie nha né ò yetemu koò dootóà?
Koò yè kemieke wenwe okpààtì a tãáté wèà?
40 Kè sènkèrì fǝ nnè a kóo tǝntì di kó metaummè,
ke bǝ nhokpààtì pìi ketenkè kè dì sǝũ.
41 Kè buó nyiduotí ìì fité o cǝtèè,
ke pùò nho cǝkperì kè sì naá ntidobontì.
42 Kè becepèmbè pǝnkù ke tóú bè dǝ dè,
kòò pǝetitǝbè ò daú.
43 Kè duó kòò dùòntǝbè ò na,
kòò dootitǝbè yǝnku.
44 Fǝò kùò okpàrisiè kó menatimè,
bá a í ò teennè mudòò miéke.
45 Fǝò fiète fekpààtipàtífè o nǝu miéke,
ke bǝ nhokpààtikàrì ketenkè.
46 Kè yààte o dapàntì kó yeuwe,
koò dii nyifei mediè.
47 N Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa yóu a bo nti sǝrìnèmmè?
A miéke bo nhǝ ke ti cóú muhǝá nkǝmaà?
48 A yému ke dò n fòmму í detóo,
a dòò onìtì dimònnì sǝmpòrì kpéí nke.
49 Onìtì mǝù bo wèè bo nfòù ke báá kùà?
Yàà we mbo na kéyenténè o wǝnnì kudǝnkù?
50 N Yiè nKuyie mmesàà nha do dǝrimè kòte ke?
A do nàké Dafiti ke dò a yó nhò dòòri dè bore?
51 Kuyie nha yému bè ti diinko ìì fei tínti a kó betǝmbè.
A yému ke dò n tǝ yebotè péu ndi.
52 Bèè í da dǝ bè ti sǝámmu,
ke sǝá nha kóo kpààtì a cǝánné wè tipítì timǝu.
- 53 N Yiè nKuyie nha yètìrì ndeu sǝá.
Kè dè mme ndò. Amì.

90

Onitì pēnkùmu kè Kuyie nkuu í pēnkù
(Yesāā 90-106)

¹ Mɔ̀yíisi Kuyie nkóo nìtì kù bàńtèmè.

Kòò d̀ò: Tì Yìè nKuyie nnè meketimè m̀nnì f̀òò baa tú ti kó dis̀rì.

² Yètārè do í bo diì m̀nnì,

ketenkè mu ndo í d̀òò kàa bomu s̀àà ke tú Kuyie.

³ F̀òò t̀èńńìnkò benitìbè ketenkè bè yènní kèè mièke.

F̀òò ɔ̀ɔ̀ bè nàké ke d̀ò: Benitìbè díndi ẁetenè ketenkè.

⁴ A borè, yebie ntekəupítè (1000) d̀ò ndiyiè d̀imáà ndi,
keyènkè kèè bo ke wennó, teyenkènkéétè.

⁵ A ɔ̀ɔ̀ yè p̀èmmu tidòuntì t̀èmè,

tì ɔ̀ɔ̀ p̀èstóo dikũnweńni de kó yebie nyí cáánnè timútì.

⁶ Timútì ɔ̀ɔ̀ kótému dikũnweńni ke p̀óri,
kuyuoku kémóté kékpeí.

⁷ A mièke kèè ti yè kè ti ẁerímú dèè,

a mièke kèè donnìnkò ti k̀òmbùtì.

⁸ A ẁúómmu ti caàrìmè,

a kó kuwenniku mímu ti kó yes̀rè yeməu.

⁹ A mièke kèè ti yè kàa yàari ti we,

kòo nìtì ɔ̀ nyóó wei m̀emáà kòo f̀ómmu p̀ànkè deè.

¹⁰ Ti f̀ómmu kó yewe í pēnkù yebie nsipísìyiekè,

bekperíbè bèè t̀ùkù yebie nsipísìni,

de kó yewe mièke yes̀kùyè tu mutòmmú kpeye nye nè tih̀ùtì nè mesémmè,
mufòmmu pēnkému kè ti k̀erí mukũũ mbíékè.

¹¹ We nyé a mièke kó kuyonku mamè ke na ké nda dé?

We mbo na k̀eyíété a mièke cóú nke mamè?

¹² Ti benke ti we m̀amè,

kè ti na kéməote meyèmmè.

¹³ Ti Yìè nKuyie, dè yó nkááké de kàa ẁetení ti bíékè?

Ti kuó mmesémmè tínti a kó betòmbè.

¹⁴ Cũũnní a kó mesàà mmediè p̀ìke dikũnweńni,

kè ti nyānku nè diwèi ti f̀ómmu muməu mièke.

¹⁵ Ti duó ndiwèi kè di m̀mannè a ti díí m̀mèè sémmè.

Ti duó nkuyènnaatí kè kù m̀mannè a ti díí nyèè bie nyifei.

¹⁶ Yóu tínti a kó betòmbè kè ti yà a kó tidietì,

kè ti yaábíi yà a kpeńnimè.

¹⁷ Ti Yìè nKuyie nhá ti d̀òò mesàà.

Duó nkè ti t̀ómmú ti d̀əri mù nyié,

ɛ̀ɛ̀ yóu kè ti t̀ómmú ti p̀í mmù nyié.

91

Kuyie nti k̀ankémè

¹ F̀ó nwèè ā Kuyie nkùù baké k̀eńkè nè ketenkè ku kó dis̀rì mièke
ke díéké muẁerímú muməu yiè nkó m̀ədèè,

² Fǎḏ kù yu ke tú: N kó disàrì n kó tɛcĕkpetè.
Kuyie nkùù n te n duó nkù mmáà.

³ Kuù da dɛɛrí nè ticùḏti bè da dìi ntì,
nè mutenkũũ mmùù na nda tùḏkení.

⁴ Kuù da oke ku fièti kó mɛdɛè.

Kuù kó tifèti miɛke nke a sɔrimè.

Ku kó timóm̄m̄nti tiì da kǎnké dikātepiù nè dimátìyaàbòrì de kōme.

⁵ Bá kè keyènkè biète kufḵwaá mbá nda bo a í yó nyĩèkù ipie nyii duóni kuyie ncuokè.

⁶ Yoo mutenkũũ mmùù cènti keyènkè,
nè muməmmú mùù cánni ke kùù kuyie ncuokè.

⁷ Kè benitibè do tɛkəupíítè (1000) a píkù,
a bakù yóu tɛkəupííítè (10000) dèmarè báá da kááké.

⁸ Nwúó nkéyà nè a nuɔ,
A yóó yàmu Kuyie nyóó yietímè beyeibe.

⁹ Ti Yiè Kuyie nkuù tu a kó disàrì.
Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù da kǎnké.

¹⁰ Meyei mbáá da tuoke,
kuyēĩku makù báá tóónní a cĕtè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyóó duóm̄mu dinùù ku tǎrè,
kè yè nda baa bá kàa kòri kè,

¹² ké nda ceúnè ku nɔu,
bá a naàcètè báá bété ditàri mari.

¹³ A bo nnaùti yeciricirè nè yɛdautɛ,
kéncenti yekpamaà nnè iwààke ìnkè.

¹⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:
A mɛ nni cáátímè n yóó da dɛɛtému,
a mɛ nni mbàh̄témè n yó nda kǎnkému.

¹⁵ Kàa ní n yú kè n yie,
m bo nda bonè meyeñcaàrimè miɛke,
m bo da dɛɛté ké da déúkùnnɛ.

¹⁶ M bo duó nkàa mbo kém̄ntɛ,
kè dè nda naati,
kè n da benke m̄i tumè a dɛɛtíwè.

92

Beyeibe yóó yàmu meyei kè besààbèe yà mesàà

¹ Bè diè nfèè yènfè tɛom̄pùtè yiè.

² Dè wennimu ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie,
ke diè nke déúkùnkò ku yètìrì kuù baké keĩnkè nè ketenkè.

³ Dè wennimu ti bo nnáámmè ku kó mesàà nkpeí dikūnweñni m̄onni,
kè dè biète tí mpĩèkù kù d̀̀̀̀rimè kù b́́́i ntì,

⁴ ke mbie ntikùtìdùùti nè tibómbonti,
ke bie ndebémbénnè terè iwēĩ kperɛ.

⁵ N Yiè nKuyie nha p̄i mmùù tōmmú diwèi mu nni bonè,
a d̄̀̀̀rì dè dèè n naati kè n yìú.

⁶ N Yiè nKuyie nha tōmmú d̄̀̀̀umu,
kàa yentotí cūmpùrì.

7 Kuyènkù báá na ké dè banté,
kudiènkù báá na ké dè yĩéte.

8 Beyeibe ò nkótírí timúti kōme mme,
kè meyei ndòòribè bitírí,
kè mukũũ nsāā né bè bàa kumàнку.

9 N Yìè nKuyie fǝ mme mbo keĩnkè nke sǝā.

10 Ti Yìè nKuyie nte a dootitòbè ke kǝ,
meyei ndòòribè bemou cíerĩmu.

11 Fǝǝ n duó mmupaanààwērimú,
ke n waare mekpàmmè.

12 N wúómmu n dootitòbè dǝori dè bá n yí yĩèkù,
ke yo bèè n dónè meyei be kó ihúu kè dè í n kǝónnè.

13 Wèè dǝori Kuyie ndómè ò dǝnnè mupuommu mmu mùù ò nsenti,
ke dǝnnè Dimaa kó detedierè bè tu dè sètìrì dèè kòtírí mediè,

14 dèè fiíkú Kuyie ncǝtè mièke,
ke sèntè ke yènní te dǝnkù.

15 De kó detie nhǝ mpeĩmu bá kè dè kòté,
dè nkpaá píéké mesèmmè ke bitírí.

16 Dèè benkú o Yìè nKuyie nwetímè,
ke tú o kó dipèrì,
meyei nyí bo ku borè.

93

Kuyie nkuù tu okpààti

1 Kuyie nkuù tu okpààti, tikpàti tii tu ku kó diyaàbòrì,
kè muwērimú tú ku naàkǝnfè.
Dèè te kè ketenkè fiíkú bèù bá ke í nampú.

2 Ti Yìè nKuyie, a kpàti í mǝke tì keté dè tì me nyí mǝke kumàнку.
A bo nè dimònni ndi ke yó mbo sǝā.

3 Ti Yìè nKuyie nyikó mpiemmu ke uuti,
kè yenéfinfirè iiti,
kè kutoweku dáátí.

4 A me ndeumu ke pǝtè menie nkó kunǝodo,
ke pǝtè dàmèèrì kó yenéfinfirè.
Ti Yìè nKuyie nha bomu nkeĩnkè ke pǝtè dende kó dimàà.

5 Ti Yìè nKuyie nha kuó tú imómmonyi nyi,
a cǝtè sǝmu ke yóó nsà sǝā.

94

Kuyie nkuù yóó peite bè dǝori dè ku kǝbe

1 Áú ti Yìè nKuyie! Fǝǝ ò peite,
fǝ nwèè te mupèitimù benke a kpetì.

2 Kuyie nfǝ nwèè yóó bekénè kutenantù,
íté kèyietí sipǝ yembè bè mǝnnè tii yeti.

3 Ti Yìè nKuyie, dè yó nkǝáké de?

Yé dè yó nkááké dè kè beyeibe yóu tiyānkùtì.

⁴ Bè náante betabè kprí nke,

ke pēīti pēīti,

ke náante sipəw kó tináaàntì,

ke tú meyei ndòòribè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè fēũnko a nìtìbè mbe,

bè diinko a kəbe mbe mesémmè.

⁶ Bè kòu bekúpobè mbe nè bepòòbè.

Ke feu iciribí.

⁷ Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyí wúó,

ti Yiè nKuyie nSakəbu do tũ nkù í dake.

⁸ Díndi tiyèntì dòònè meyòmmè.

Tidìèntì díndi dè yó nkááké de kè di məote meyèmmè?

⁹ Kuyie nkùu ànné onìtì yeto, kù bo yīēke kù bo keemàà?

Kunku kùu ànné onìtì inuə kù bo yīēke kù bo yàmàà?

¹⁰ Kunku kùu tiè nyebotè kù báá na ké bè potáà?

Kuù í duò mbenìtìbè mecìnnàà?

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyému onìtì kó iyèntotí,

kù yému ì tumè kuyaakù.

¹² Dè nnaati onìtì ti Yiè nKuyie ntié nwè,

kù ciikunko wè nè ku kuó.

¹³ Deè yó nhò kānké diyìè yeiri yiè,

ke baanè bè bo keúmè oyeiwe fōti.

¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie nhō í ndootóomè ku kó benìtìbè,

kù í yóó yóu ku te bè.

¹⁵ Obeéntì sààwè yóó cəutému tibeéntì.

Bèè yèmmè wenni kè bè nhò tũ.

¹⁶ We mbo n kónné kè tí dokénè beyeibe?

We mbo n teennè kè tí kpannè meyei ndòòribè?

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndo í n teennè

nè yíe n do bo kudəmbiükù nku.

¹⁸ Kè n naàcètè dó késeite.

Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmèè òò n cóuté.

¹⁹ Kè iyèntotí n sũnnè,

a òò m bántèmu ke náríkunnè n yèmmè.

²⁰ A bo wēnnénè bebeémbè bèè tu benitikòùbè,

bembe bèè fēũnko benìtìbè nè ikuó kó diyètìràà?

²¹ Bembe bèè òò dake ke bo kuə onitisàù,

kè dò ò cààrè, bá ò í cààràà?

²² N Yiè nKuyie nkuù me ntú n kó təcēkpetè.

Kuyie nkuù tu dipèrì dìi n kānké.

²³ Kù yóó duó nkè be yei ndo be yə ñnkè nke.

Bè yonku kprí nte kè kù yóó bè kùə páíí.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti te,

kuù yóó bè kùə kédeè.

95

Tí k̄atenè Kuyie nc̄ētè nè diwèi

¹ Ti k̄atenè k̄énsāntí ti Yiè nKuyie,
diwèi nti bonè ti Yiè nKuyie nkè ti nyíútí,
kuù tu ti kó dipèrì d̄i ti d̄eeri.

² Ti k̄atenè ku c̄ētè ke kù s̄ante,
k̄empíétí ke bie ndebémbénnè nè diwèi.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu,
kù tu okpààti diewè nwe ke kpeínìnè yebakè yemou.

⁴ Kuù baké ketenkè nè ke c̄umpume,
yetārè nè ye yómmè.

⁵ Kuù d̄ò d̄améèrì kè kuù ò te.
Kuù piíté ketenkè nè ku nou.

⁶ Tí tannè ku c̄ētè kénínkú k̄ésīnné k̄ékōnke,
ti Yiè nKuyie nkù ti d̄ò ku ìkè.

⁷ Kuù ti te kè ti tú ku n̄itibè kù c̄emmú bè,
tipièti kù kpàake ti nè ku n̄ùtè.

Kè Kuyie ndi béinnè yíe

⁸ di baá kpénkūnne di to,
di yembè do d̄òrimè Mediba.

Bè do d̄ò d̄è diyìe marì Masa kó dikpàa mieke.

⁹ Di yembè do kù bennému,
bè do de nkù yàáké bá nè bè do me nyàmè kù p̄i mùu t̄ómmú.

¹⁰ Yebie nsipìsìnàa mieke kè kùu bè p̄è,
ke béi nke d̄ò ku mbotí yèmmè meè kù d̄eténè bá bè í yie ku kpeti.

¹¹ Memme kè ku miekeè bè peike kè kùu béi nképarikè ke ȳi
bè í tati ku èi meom̄pùmè kperi.

96

*Dentènè f̄eyem̄p̄anf̄e Kuyie nkp̄éi**(Wénté 1 Bekp̄àatibè t̄ómmú 16:23-33)*

¹ Dentènè ti Yiè nKuyie nkp̄éi nf̄eyem̄p̄anf̄e,
kutenkù kumou kab̄e dentènè ti Yiè nKuyie nkp̄éi.

² Ndiènnè ti Yiè nKuyie nkp̄éi, ndéúkunkonè ku yètìrì.
Nnàánnè yewe yemou tináānsààti ku d̄eetímè kpeti.

³ Nákénè ibotí t̄ei ku kó tikpeti kp̄éi.
Nákénè yebotè yemou ku t̄ōndiemù kp̄éi.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndeumu ke m̄ānnè disānni.
Kuù duò tikōmbùàti ke p̄ēté yebakè yemou.

⁵ Yebotè m̄ake yèè bakè tu siyáábìsì kp̄eyè nyè.
Ti Yiè nKuyie nkù me nd̄òd̄ keīnkè.

⁶ Kuwenniku diékù nè tikp̄àti d̄eè bo ku borè.
Tikpeti nè tidièti d̄eè piéké ku c̄ētè mieke.

⁷ Kutenkù kumou kab̄e nsāntí ti Yiè nKuyie.
Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie ku kpeti nè ku w̄erímú de kp̄éi.

⁸ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Di ní ntò yepārè kètannè ku c̄tètè dànkù.

⁹ Di ní ndò mpáíí ke nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè,
kutenkù kumòu kòbe, nkpeutínè ku ìkè.

¹⁰ Nákénè ibotí t̄i mièke ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààtì.
Kè dèe yie nkè kutenkù n̄fííkú só ke bá nkpeutí.
Ti Yiè nKuyie nkuù bekùnè yebotè kè dè wenni.

¹¹ K̄f̄nkè á nyānku, ketenkè, diwèi nda bo.

Dàmèèrì nè dèè kó dimàà bo a mièke yōt̄t̄nè.

¹² Dikpàà nè dèè kó dimàà bo a mièke nhaunè.

Titúútì kó d̄etie m̄poténè tip̄iètì

¹³ ti Yiè nKuyie nyìkè, kù k̄erínímu,
kù bonímu ke bo bekénè kutenkù,
kù yóó bekénè kutenkù kè dè nwennimu,
kébekénè yebotè nè timómm̄nti.

97

Kuyie mbakémè kutenkù kumòu

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààtì,
ketenkè kemòu kòbe nyānkunè,
yehèkè d̄etiyè kòbe nhaunè.

² Diwetirì nè dibiinnì d̄eè kù fité,
kù baké kè dè wennimu kè ku beénti sié.

³ Muhāā mmuù ni ku ìkè ke k̄erí,
ke t̄antì ku dùònt̄òbè bèè kù fité.

⁴ Kuù duó nkè fet̄aaf̄e m̄ií nkutenkù,
kè kutenkù kòbe dè yàù ke kpeutí.

⁵ Yetārè yìerimu ti Yiè nKuyie nyìkè mekùò nkōme,
kunku ti Yiè nKuyie nkùò baké kutenkù kumòu ku ìkè.

⁶ K̄f̄nkè n̄ámmu Kuyie ntumè timómm̄nti yiè,
kè yebotè yà ku kó tikpetì.

⁷ B̄eb̄ōf̄éúbè b̄em̄ou ifei bo bè p̄í.

Bèè p̄t̄inè yebòkè nè sitenkaan̄i.

Díndi yebòkè dimòu nínkúnè ti Yiè nKuyie nyìkè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nha d̄òò t̄i,
Siyōō kòbe ti k̄èemu kè diwèi bè bo,
kè Sudaa kòbe ti k̄èe ke yānku.

⁹ Ketenkè kemòu duómè,
ti Yiè nKuyie n̄f̄ōō baké k̄f̄nkè nè ketenkè kemòu,
a p̄ēēt̄emu yebòkè yem̄ou.

¹⁰ Díndi bèè d̄ó ti Yiè nKuyie, nníinnè meyei.

Kuù k̄ānké ku kòbe,
ke bè d̄eerínè beyeibe.

¹¹ Bèè d̄òòri timómm̄nti kuwenniku kuù ò mbè mí.
Bèè ȳemmè wenni bè ò mm̄kem̄u ndiwèi.

¹² Díndi bèè d̄òòri timómm̄nti nyānkunè,
nsāntínè ku ke déúkunko ku yèt̄irì, kù do mpáíí nwe.

98

*Piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie*¹ Feyɛnfɛ.

Dɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie feyɛmpɔnfɛ, kù dɔ̀̀ tì diɛti kpɛí.

Nɛ ku wɛrímú diɛmú mmu kù dɛɛrímɛ.

² Ti Yiɛ nKuyie mbenkɛmu kutenkù kù dɛɛrímɛ.

Kuù benke yɛbotɛ kù dɔ̀̀rimɛ timóm̄m̄nti.

³ Kù í yɛ mmɛsàà kù do yɛ nkù yóó dɔ̀̀mɛ Isidayɛɛribɛ,
kù p̄m̄mu kù bɛi ntì.

Itemm̄nke im̄u kɔ̀be ȳamu,

Kuyie nkù ti te kù ti dɛɛtɛmɛ.

⁴ Kutenkù kum̄u kɔ̀be piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie,
ndiɛnnɛ ke íú.

⁵ Mbiennɛ kukùtidùkù ke déúkunko ti Yiɛ nKuyie,
kém̄bie ntibómbonti ke diɛ.

⁶ Ndéúkunkonɛ ku nɛ siheú, nɛ yet̄tɛhe.

Piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie nkuù tu okpààti.

⁷ F̄́ ndàméèrì ȳɔ̀tɛ nɛ a m̄ke dɛ dem̄u.

Kɛtenkɛ nɛ dɛ̀̀ kó dimàà bo a miɛke nȳankunɛ.

⁸ Díndi ikó, m̄potɛnɛ tipíɛti.

Díndi yet̄rɛ kɛ di wɛnnɛ kɛiitɛ.

⁹ Ti Yiɛ nKuyie nkèrínímu ke yóó bekénɛ kutenkù.

Kuù yóó bekénɛ kutenkù kɛ dɛ nwenɛni.

Kuù yóó bekénɛ yɛbotɛ séi.

99

Ti Yiɛ nKuyie ti kóo kpààti dò mpáí nwe

¹ Ti Yiɛ nKuyie nkuù tu okpààti kɛ yɛbotɛ k̄nti au.

Kù k̄rì ku kpààtik̄rì bɛ̄nkɛmb̄rìbɛ cuokɛ nke,

kɛ ketenkɛ s̄nti.

² Ti Yiɛ nKuyie nyètìrì dɛumu Siȳɔ̀ èi miɛke.

Kù dɛumu kɛ kuù bakɛ yɛbotɛ yem̄u.

³ Ns̄ántínɛ ti Yiɛ nKuyie, ku yet̄rì dɛumu,

ke duò tik̄m̄bùàti kù dò mpáí nwe.

⁴ A kpeh̄n̄imu ke tú okpààti wèè dɔ̀ tibeénti sààti,

ti Yiɛ nKuyie nf̄ɔ̀ ti benke kuce kù sié.

F̄̀ɔ̀ benke timóm̄m̄nti Sak̄abu yaàbí cuokɛ.

⁵ Ndéúkunkonɛ ti Yiɛ nKuyie nyètìrì.

Nínkúnɛ ku kpààtik̄rì ìkɛ kék̄nke, kù dò mpáí nwe.

⁶ M̄ȳiisi nɛ An̄ɔ̀ bè do tú Kuyie nkuó niùbɛ mbɛ,

kɛ Sammuyɛɛri ntú wèè bàá nKuyie.

Bɛ̀ do ɔ̀ yú Kuyie nkɛ kù yie.

⁷ Kù do bè nàánnɛnní diwɛtìrì miɛke nke.

Kɛ̀ bè nyíé nku tannò ke p̄́ nku kuó kù bè duó nyì.

⁸ Ti Yiɛ nKuyie, bè do ɔ̀ nda náánnɛ kàa bè còúmmu,

fǒ nKuyie nke bè cǐ́mmu be yei.
Kè bè cààrè a né yǔ́ǒ mbe to.

⁹ Ndéúkùnkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
Nínkúnè ku tāsààrì ìnkè.
Ti Yiè nKuyie ndò mpáíí nwe.

100

Ti ní ta Kuyie ncǐ́tè nè yesā

¹ Disānni kó feyènfè.

Ketenkè kemou kabè pietènè ti Yiè nKuyie.
² Mpǐnnè ti Yiè nKuyie ntōmmú nè diwèì.
Katenení ku borè kéndiènnè diwèì.
³ Banténè ke dò nKuyie nkuù tu ti Yiè.
Kuù ti dòò kè ti tú ku kabè,
ku nitibè, ku pièti kù cǐ́mmú tì.

⁴ Kè di ní tati ku cǐ́tè di nkù sántí.
Kè di ta te dānkù di ndéúkùnko ku yètìrì,
ké nkù dōúnne mutōmmú, ke déúkùnko ku yètìrì.

⁵ Ti Yiè nKuyie nnìtimu kè ku sàà mbo sǎǎ.
Kuù dòòri timómmanti nè kù baa bomè sǎǎ.

101

Okpààti yèmmè ò yóó ntū ntimómmanti

¹ Dafiti kó feyènfè.

N yó ndièmmu Kuyie nkó mesàà nnè ku beéntì,
n yó ndéúkùnko fǒ́ yètìrì nè n kó iyie.

² N yó nkéí bèè dó mewetímmè bè bo kùù ce mieke nke.
Dè yó nkááké de kàa katení m borè?
N yó ntū nkuce wenniku nku n yèmmè kaku, n kabè cuokè.

³ M báá yie nkénwúó ndèmarè yeire,
n yí dó bèè í tū ntimómmanti be kó mufòmmu,
be borime í n yǔ́ǒ.

⁴ Meyèmmè yeime fūte m borè,
beyeibe m báá bè tǒnnè.

⁵ Bèè wátìrì betòbè disòrì m bo bè dèite,
bèè m̀̀ke sifeí nè sipòò yembè n yí yóó bè wènnénè.

⁶ Bèè dòòri timómmanti n yó mbè yému,
nè be tí yó nwě nke bo,
wèè tū nkuce sà̀̀kù weè yó ntú n kóo tǎntì.

⁷ Wèè ciinte betòbè de yiè nyí m̀̀ke dikàrì m borè.
Wèè m̀̀ke siyá̀̀bisí de yiè mbáá cómmú n yì̀̀kè.

⁸ Bá dìi kúnwehni n ní yóó deitemu beyeibe ti kó ketenkè mieke,
n yó deitemu bèè dónè betòbè meyei n Yiè nKuyie nkó dihèi mieke.

102

Osénnìwè bàámmè Kuyie

¹ Osénnìwè yèmmè cààrèmè kòò bàá nKuyie nke kù benkú o sémmè.

² N Yìè nKuyie, kénté m báammìi,
yóu kè n dabònnì tuòke a borè.

³ Bá m bútínné, meyeñcaàrìmè yìè,
kénténì m bíékè, n da kuònnèmu yíè,
còuté m báammìi báá ɔɔte.

⁴ N kó yewe yèè yenní kuyukú kōme,
n kũò yèè còuté yehāākũò ntēmè.

⁵ N yèmmè mèè sàáténè timúkpetì,
n ténke í yé mudii kpeti.

⁶ N kōmmú ke kōmmúmu,
n kòntì kpeímu ke dàri n kũò.

⁷ N sàáténè kuyīnwuokù kùù bo kùнку dikpáà,
n dōnnè dionduò dìì bo dìndi tidobontì mièke.

⁸ Nh ò n yíè nkéwúómmu ke kuò,
n cúókémú tenòtè ò ncúókémè ditou ñnkè.

⁹ N yeibe n sáántemu yewe yemou,
n níimbè ò mbuò nkusīnkù ke beúnè mí nwe.

¹⁰⁻¹¹ A mièke keè n yè ke n còuté
kè mutápeí nnaá n kó mudii.

A mièke keè n yonke
kè n nōnnieti taà n yò ndè
ke yé a n dootóomè

¹² N we yèè pēnké medèè ntēmè,
n kpeí timúti kōme mme.

¹³ N Yìè nKuyie nha kpaatìrìmu sáà,
benitibè yó nyé fòò kpeí nsáà.

¹⁴ A itimu ke bo kuó mmesémmè Siyòò èi kòbe,
a do nàké dìì mōnnì kpeí dì tùòkemu
kunáá mbo da pīnnè dè Siyòò kòbe.

¹⁵ A kó betōmbè tínti ti dōmu Siyòò bá nè ò me ndomè,
mesémmè wè nti bonèmu bá nè ò me nnaámmè tidobontì.

¹⁶ Yebotè yóó bantému ti Yìè nKuyie nkó diyètìrì,
kutenkù kó bekpààtìbè bemou yóó yàmu ku kpetì.

¹⁷ Ti Yìè nKuyie nyóó wēte kémaáamu Siyòò èi,
kù yóó benkemu ku kpetì o mièke.

¹⁸ Kù yomu osénnìwè kó mubáammu,
kù í senku o báammìi.

¹⁹ Bèè tì wàri kutōnkù kùù kpaanì ku kpeí,
kè bè yóó pié bèè sántè ti Yìè nKuyie.

²⁰ Kù boní keīnkè nke ku cēsààtè ke wúónnì,
ti Yìè nKuyie nke mbo ke wúónnì ketenkè.

²¹ Ke bo keè tikpetíntì kó isáútii,
kédeetè bèè duunnè mukũũ,

²² ke bèè nàké Siyòò èi mièke ti Yìè nKuyie nkpeí,

ké nkù sántí Sedisademmu èi miéke,
²³ yebotè bo tí ndì m̀nnì,
 yeḡpààtiyo bo wēnné kébántè ti Yiè nKuyie.

²⁴ M berínè kuce cuokè nke kè kù dèite n wērímú,
 ke kũp̀nnè n we.

²⁵ Áú Kuyie! N da báámmu, bá n toote,
 ke yé f́ó bomèmu sáà yeḡbie nyebie.

²⁶ F́óò d̀d̀ ketenkè nè dim̀nnì,
 tiwetì tu a ǹt̀t̀ kó mutāmmú mmu.

²⁷ Dende yóó p̄ētému, kè f́ó nní mbo,
 dè yóó kótému kuyààkù tēmè.
 A yóó dè kp̄éumu kuyààkù kōm̄e, kè dèe ceete.

²⁸ F́ó nyie me mbaa yó ndò nha d̀nt̀ nti,
 a we í deu.

²⁹ A kó betāmbè bí yóó m̀otemu dik̀r̀,
 kè be yaàbí nf́íkú teii a ìkè.

103

Dafiti sántemè Kuyie

¹ Dafitii kó feyènfè.

N sántímu n Yiè nKuyie nè n yèmmè mem̄ou,
 n wēnnì d̀éuk̀nkumu ku yetisààr̀.

² N sántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè mem̄ou,
 m báá yè mmesàà nkù n d̀d̀ mè kó m̀mamè.

³ Kuù n c̄ēnko n caàr̀mè mem̄ou,
 kuù m miék̀nko m mōmmú mum̄ou.

⁴ Kuù n d̀enne dif̀t̀r̀ miéke,
 kuù c̀óunní ku kó mesàà n ỳnkè, ke n kuò mmesémmè.

⁵ Ke m píe ndiwèl̀ n f̀mmu kó yewe yem̄ou miéke,
 ke w̄ete ke m b́enk̀nnè kè m p̀ù f̄c̄irife òmmè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bekù kè dè wenni,
 kuù ò kónné bè di wè nè muwērímú kóò duó nhò dò nkénte dè.

⁷ Kuù benke M̄oyiisi ku kó ice
 kè Isidayeeriḡe yà ku dieti.

⁸ Kuyie nsémmè deumu, kè kù d̀d̀ri mesàà,
 ku miéke í c̄ā k̄p̄éíkú, kù ǹt̄imu mediè.

⁹ Kù ò ì nhā ke kpa nsāà,
 ku miéke ò ì nhā ke péi.

¹⁰ Kù í ti yietì ti caàr̀mè m̀amè,
 kù í ti f̀ku ti yei mm̀amè.

¹¹ Tiwetì yòt̄enè mèè botí ketenkè,
 Kuyie nkó mesàà mme ndeu bèè kù dé be kp̄éi.

¹² Diyè yìèní kè dè d̀tirinèmmè d̀i taà kè,
 ti Yiè nKuyie nh̄ò me nti d̀tinne ti caàr̀mè.

¹³ Oǹt̀ ò ndó mèè botí o bí,
 ti Yiè nKuyie mme ndó bèè kù dé.

14 Kuyie nyému kù ti piíténè mù,
kù yému ke dò nti tú mutáá.

15 Onìti fòmmu dònne timúti nti,
mù òó pórímu timúti tēmè.

16 Kè kuyaakùu fuutení kè mu kperεε deè,
a ténke báá banté mù do borè.

17 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà nhō mbonèmu bèè kù dé sáá,
kù ò mbè dòòrimu dèè sié bεmbe nè be yaábíó.

18 De kó mesàà mbomu bèè pī nku taummè,
ke yé ku kuó kpéi nke dōori ì yēmmè be kpéi.

19 Ti Yiè nKuyie ñfíí nku kpààtikàrì tiwetì nti,
ke baké demou dèè bo.

20 Díndi Kuyie ntōrè nsāntínè ku,
díndi bèè tu muwērímú yembè ke yíé nku kpeti,
kè kù òó béi nkè di yie nkù yē mmù.

21 Diyiè nè otànkù nè siwáá, nsāntínè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa,
díndi bèè pī nku tōmmú ke yíé nku kpeti.

22 Díndi kù dòò dè, nsāntínè ku,
kuù baké tipùti timou.

N wēnnì, á nsāntí a Yiè nKuyie.

104

Ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie nkùù dòò demou

1 N wēnnì á nsāntí a Yiè nKuyie.

N Yiè nKuyie ndεumu mediè,
kuù te tikpetì nè disānni.

2 Kù dàátí kuwenniku nku diyaábòrì kōmε,
kuù pité tiwetì bè òó pitémè kuyààkù.

3 Kuù fií nku cīètè yewetè ñnkè,
kè yewetè tu ku sāntè,
kè ku fètì tu kuyààkù.

4 Kuyaakù kuù tu ti Yiè nKuyie ntōrè,
kè fehāādēñfè tu ku kó betōmbè.

5 Kuyie n kuù fií nketenkè kó dipūū,
kè kè fiíkú sáá yebie nyebie.

6 Kè kù kè dàtínné menédiemè kuyààkù kōmε,
kè mè dàtínko yetārè.

7 Kè kùu péi nkè mèε coké,
kè kùu pεε mmetammè bá mè í wuóké.

8 Kè mèε pōntení yetārè kécúténí dibiri,
kékote kù mè benke dii bòrì.

9 Kuù mè kèété kumànkù mè yó nkááké dè,
ké báá wētení kédátínné ketenkè.

10 Kuù niù sibií kó menie nkè mè taà ikó,
nke pūò nke tūū nyitāfuó.

11 Kè tiwanwantì timou yǎ,
kè dikpàà kó musāmmarímú* mè kòùnè sinéyǎ.

12 Kè sinoo cekù si yǎntì dēborè,
kè karì detie nyĩnkè kè kuò.

13 Kuyie mbo ku cǎtè nte kǎnkè,
kè yǎrì yetārè, kuù te kè ketenkè sànnè menie.

14 Kuù te kè timúti yǎnì kè iwũõ bo nyo,
kè tidiiti bo mpéi kè benitibè piéti ke yo.

15 Ketenkè nke menaa nyǎnìnmè ke cǎtìnkò onitì yèmmè,
ò õõ de mpétè mekùd nkéwaare o ìkè kè kè mmietì,
bè de mpiéti tidiiti ke yo nke mǎke muwǎrímú.

16 Kè ti Yiè nKuyie nkó detie nsànnè menie,
Dimaa kó detie mbè tu dè sétìrì kù fiíkú dè.

17 Sinoo de ncekù si yǎntì,
icuo nde ncekù i yǎntì ke wentí.

18 Kè sitābǎõ bo yetārè dieyè ìnkè,
kè yēsete taà yepèrè fiè.

19 Kuyie nkuù dǎò otǎnkù kòò bo m baàti yemàrè,
kè diyè yé di õõ ta dii mǎnni.

20 Kuù õõ yúnì dibìnni kè dēe yǎ keyènkè
kè tikpasǎntì timou íté mucèmmu.

21 Yecǎrǎcǎrè kó yepàà nhǎ mbeti ke bo pǎ,
kè kontí ke móú Kuyie nku mudì.

22 Kè diyè yètinì yèè cǎté kétaá ye dèntì mieke.

23 Kè benitibè me ntó yènni kékũõti be tǎnnè,
kénkémmúnè kuyuoku.

24 N Yiè nKuyie nha pǎ mmutǎmmú diemù mmu,
a dǎò dèè kó dimàà a dè dǎònnè mǎcìi mme,
dèè piéké ketenkè fǎò dè dǎò.

25 Nte dāmèèrì ke duó ke í sénni
tiwanwantì tibotì tibotì tidiéti nè tisǎmpóti kè dè piéké o mieke.
Bá ti í dò nkékaa nkédeè.

26 Kè bàtǎòbè cèntì o mieke tipùti timou,
dāmèèrì kó musǎmmù† a dǎòmù kè mù bo nkpeiti o mieke.

27 Tiwanwantì timou bùs fǎ nwe,
kàa bo nti duò mmudìi dè dò nhá nti duò ndi mǎnni.

28 Fǎò õõ yaaténì kè tìi kou,
fǎò õõ yanne a nòutè kè tìi di kénsànnè.

29 Á tì bütinné kè tìi ta kukǎmbàdoróo mieke,
dèite ti wemmu kè tìi kú kéwēte mutǎá mmieke.

30 Kàa ti duónko a kó muyaá nti fòutemu,

* **104:11** dikpàà kó musāmmarímú: Tehontè matè nte kè tè dǎnnè sāmmarímú ke né bo dikpàà, de kó siweí í bo kunitisòkù ke dò ntí nyé si yètè. † **104:26** dāmèèrì kó musǎmmù: Dimǎnni kǎbe yèmmè do dò nfewàáfè mafè fèè bo dāmèèrì mieke yoo femùðfè mafè yoo dibǎò dimǎmmǎnni fèwàáfè diefè, Kuyie nyóó kuò fè yemàrè sonye. (Wénté Mudáammu 12:3,9).

14 Kù do í yie nkòò mǎ̀u bè fěũ,
kéncaú mbekpààtìbè be kpéí.

15 Ke náá nke tú:

Di báá kááké n cǎ́nè bè.

Di báá dǎ̀dǎ̀ meyei mbèè náá m pǎ́nǎ́nǎ̀tì.

16 Kè kùu tannéní dikònni be tenkè miéke,
kè bèe mónté mudii.

17 Kè kù né níí nhonitì,

Sosɛfu bè do fité wè kòò ntú kudaakù.

18 Kè bèe táú nho naàcèi mɛ́fimmè,

kòò dùú ntimátì,

19 kémbaà̀nè Kuyie ndo ò nàké tì bo dǎ̀dǎ̀mè,

kè Kuyie mbenke ò í cààrè̀mè.

20 Kòò kpà̀atì duó nkè bèe ò píté,

wenwe wèè baké yebotè weè ò fíí.

21 Kòò kpà̀atì ò báá nkòò mbaké o cǐ̀tè̀tè̀ tɛ̀mǎ̀u,

kémbakénè okpà̀atì te dè demǎ̀u.

22 Kè dè bo yie kòò níitè̀ bèe tũ nhokpà̀atì,

wenwe Sosɛfu ò bè dónè̀mè

kétuo mmɛ̀cìí ndihèi kó bekótìbè.

23 Isidayɛeri mɛ̀ nkò nhEsibiti,

Sakɔ̀bu mɛ̀ nkàri Kammu tenkè.

24 Kuyie nde nduó nkè be wuǎ nsũũ.

Bè de nkpenke kèpè̀tè̀tè̀ be dù̀d̀ntǎ̀bè.

25 Kè Kuyie nceete Esibiti kǎ̀be kó meyè̀mmè,

kè bè nníí nku nitìbè,

kéndó ké bè bǎ̀ nnè mɛ̀cìí.

26 Kè Kuyie ntǎ̀nní ku kóo tǎ̀ntì Mǎ̀yiisi,

nè Anǎ̀ kù do tǎ̀atè̀ wè.

27 Kè Kuyie nduó nkè bèe dǎ̀dǎ̀ mɛ̀benkùmè Esibiti

nè ku kó muwè̀rímú.

Kammu èi ndi bè do dǎ̀dǎ̀mè tidietì.

28 Kè kùu duǎ̀nní dibìnni kè dèe biite,

bè mǎ̀u í nna kèyete ku náà̀tì.

29 Kè Kuyie nceete menie nkè mèe naá mmeyĩ,

kè siyĩ kú.

30 Kè yɛ̀cɛ̀dakèe píe mbe tenkè kemǎ̀u,

nè sikpà̀atìcè̀i miékoo.

31 Kè kùu béi nkè isè̀ĩ píe ndihèi nè tidǎ̀ndǎ̀ntì.

32 Fetaafè na nniumè kè fetaafè mǎ̀tǎ̀rè̀ yeè né cùténí

kè muhǎ́á ncóuté be tenkè kemǎ̀u,

33 kécake detie mbè tu dè fínyĩ nè bè tu dè fikìè,

kémarí detie ndemǎ̀u be tenkè miéke.

34 Kè kùu béi nkè fɛ̀cofɛe tanní,

nè sibèii péu péu.

35 Kè dèe déútóo timútì timǎ̀u ketenkè,

kéaaroo dèe kó dimà̀dà̀ yìèni ketenkè.

36 Kè kùu poté bèe tu Mpo bɛ̀mǎ̀u Esibiti tenkè,

bè píe bè be dacè̀ntì miéke.

37 Kè kù kǎ̀be nyetì ke tǎ̀ timátì péitì nè mɛ̀sǎ̀,

kè bèe kété kényè bá òmòu kǎntì í nyārike.

³⁸ Kè dèe narike Esibiti kǎbe bè yèmè,
ke yé kufōwaaá ndo bè autémè mediè.

³⁹ Kè Kuyie nduǎnní diwetiri kè dì níí mbè diéké,
ke níí mbè mí keyènkè.

⁴⁰ Kè bèe mǎo Kuyie nyimaa nkè kùu bè duó nyepèpèrè
nè keǐnkè kó mudii kè bèe di kénsànnè.

⁴¹ Kè Kuyie nyaté dipèrì, kè meniè nyènní kèmpūḡ,
kèpǎntè tedǎntè kó dikpáa kukó nkōme.

⁴² Kù do kpaá yé ku nùu sààrì,
kù dǎúnnè dì ndi ku kóo tǎntì Abarahammu.

⁴³ Kuù dènnè ku nìtibè kù tǎāté bè nè diwèlì,
kè bè nkéí ke íútí.

⁴⁴ Kè kùu bè duó nyebotè tenkè,
kè bèe tieke yebotè òtì kperè.

⁴⁵ Kè dè bo yie nkè bè ntū nku tié,
ke yíé nku kuó yè mmù.

Nsǎntínè ti Yiè nKuyie!

106

Isidayeeri bè í dómè Kuyie nkè Kuyie mbè dǎ

(Dináaǎkèè 1, 47-48 wénté 1 Bekpàatibè tǎmmú 16:34-36)

¹ Nsǎntínè ti Yiè nKuyie!

Déúkùnnè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu,

kè ku kó mesàa mbo sǎa.

² We mbo na kénáké mutǎndiemù kù pǐ mmù?

We mbo na ké kù sǎntè kédeè ku sǎnni?

³ Kunaatí mbonè bèè dǎḡri dèè wenni,

bèè tū ntimómǎnti sǎa.

⁴ N Yiè nKuyie nhá nyé n kpéí,

fǒ nwèè dǎḡri a nìtibè mesàa,

yàa tí dèetè fǒ nwèè tu odèetiwè.

⁵ Kè dèe yie nkè m pété mesàa, a dǎrimè a tǎāté bè,

kényānku kubotí kùu tu a kǎku kù yānkumè,

kè n wènnénè a kǎbe kè tí mpoti.

⁶ Ti càkemu ti yembè càkemè, ti yetému,

tū te mecaàrimè.

⁷ Ti yembè do í banté tidietì a dǎḡ tì Esibiti,

bè do í kpaá ke yé mesàa nha do bè dǎḡrimè péu, péu,

kéyete a kpeti dàmèèrì tipèntì kou borè.

⁸ Kàa baa bè dèetè a yètìrì kpéí,

kè benìtibè bo banté a kpeñnimè.

⁹ Fǒḡ do péi ndàmèèrì tipèntì kou, kòo kǔḡ,

kè bè nkéí meniè ndo borè ke dò mbè kèrì tedǎntè.

10 Kè fṣṣ̀ bè dεεténè bèè do bè nìí
ké bè pàtenè be dootitabè.

11 Kè mēnie ndátinné be dùòntabè
bá òmòu í nyenté bá omáà.

12 Kè bèe yie nha náàntì, kéndiè nke da sāntí.

13 Kè dè nyóó yíé kè bè yènko a pī mmùù tōmmú,
bè í nkènté ke bo yà a yóó dṣṣ̀ tì.

14 Bè bo diì mōnnì dikpáà miεke,
kéketé bè bo nyáámmè bè í mṣke dè,
kéketé bè bo nyíinkomè fṣ́ nKuyie nha miεke
dikpáà tedòntè miεke.

15 Kàa bè duó mbè da beké dè,
kè bèe dè di kēpē.

16 Be karì miεke kè bèe íté kénhēēnnè Mōyiisi nè Anṣṣ́ a cā́nné wè.

17 Kè ketenkèe aate kémaánkoo Datanni,
kè mutáá ndátinné Abidammu kó ditīnnì.

18 Kè muháá ncóúté de kó kutōnkù kṣbe,
kè fēhāādēnfēe déútóo de kó benitiyeibe.

19 Odebu tārì bè de nyie ntimáti kéuté kè dè ndò nkunaabiiku.

Kè bè nninku ke báá ntimáti bè yie ntì ke uté,

20 kētúóté Kuyie nkùù tu be kó disānnì
kédonnenè fēnàáfè kó kufēnkù dèè càá ntimúti,

21 kēyēnko Kuyie nkpréí,
kunku kùù tu be dεétiwè.

Kuù dṣṣ̀ tidiēti Esibiti èi miεke.

22 Kuù do dṣṣ̀ tidiēti Kammu tenkè miεke.
Kuù do pī mmutāndiēmù dāmēēri tipēntì kou miεke.

23 Kè Kuyie nni ndó ké bè kùṣ be mṣu páíí,
kè ku kóo tōntì Mōyiisi kù tāāté wè,
wèe né cómmú Kuyie nnè benitibè be cuokè,
ké bè pàte kébónkūnne ku miεke bá kù í mbè kùṣ.

24 Kè bèe senkèrì diheì sààrì,
bè í nyie nke dò nKuyie mbè nàké tì bo dṣṣ̀.

25 Kè bè nséí nKuyie mbe touti miεke,
bè í nkènté be Yiè nKuyie ntammè.

26 Kè kùu youte ku nòutè kēparikè ke dṣṣ̀
kù bo bè kùṣ dikpáà miεke,

27 kécíe mbe wuṣ nyimṣu kè ìi ta ibotí tēi tenkè,
kékú ibotí ìi í yé Kuyie nyi cuokè.

28 Kè bèe taunnè dibṣṣ̀ Baadi Peṣṣ́ èi,
kécááké iwūṣ̀ bè fié ì be círìbè.

29 Kè be dṣṣ̀rimēe yonke Kuyie,
kè kùu bè poté kuyēīku makù.

30 Kè Pinasi íté kécómmú,
képoté bèè cààrè, kè Kuyie nkó kuyēīkuu cómmú.

31 Kè Kuyie mpénsirì o tōmmú kè bè nnáá mmu kpréí nyεbie nyεbie.

32 Mēdiba kó tebinte borè kè bèe íi nKuyie mmiεke,

dè tóní Mòyiisi mèyèi.

³³ Kè yé bè do suuremè o mièke kòo náké bá ò í ntótí o yèmmè.

³⁴ Bè í nkùò ibotí tòi,
ti Yiè nKuyie ndo yé mbèè ì kùòmè.

³⁵ Kè bèè kòorenè ibotí tòi,
kétũnne ì kó medòrìmè,

³⁶ kéfié iwũò ibotí tòi kó yebòkè,
kè yèè bè bò.

³⁷ Kè bè nfeu be bí initidabí nè initipobí yebòkè,

³⁸ kénkòu benitibè bèè í cààrè dèmarè,

ke feu be bí initidabí nè initipobí,
bè do ì feu Kannahã kó yebòkè nye,
késãũ nketenkè nè menitiyĩ.

³⁹ Kè be dòrìmèè bè sɪnkũnne,
kè bèè yete Kuyie nkénfeu yebòkè ke cánni.

⁴⁰ Kè Kuyie mmièkeè bè yè mediè mbembe ku nìtìbè,
kè kùu bè pè mbembe kù do te bè,

⁴¹ Kè kùu yóu kè bèè ta ibotí tòi nòu mièke,
bèè bè nù nkè bèè bè baaté ké mbè fěũnko.

⁴² Kè be dootitòbè mbè fěũnko,
kè bèè bè bòúté.

⁴³ Kè Kuyie nni mbè dèerí kuce mèpéu,
kè bè né nyetírí ku tié, ke kpénkũnko be to,
ke dake tati mèyèi mmièke.

⁴⁴ Kè kùu yà be sémmè kékeè be dabònni,

⁴⁵ kédenténí kù do bè dòònè mèè taummè kpéí,
ku sémmè deu mèè kpéí, kè kùu bè kuó mmesémmè.

⁴⁶ Kè kùu duó nkè bèè do bè pĩnmú,
kè bèè bè kuó mmesémmè.

⁴⁷ Ti Yiè nKuyie nha ti dèeté,
ti dennení ibotí tòi mièke ké ti tíí,
kè ti ndéúkũnko a yetisààrì,
kè ti nda pòtìnè ke da sãntí.

⁴⁸ Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeribe tũ nkù, a yètìrì ndeu,
a yètìrì do deumu ke yó ndeu sãã,
benitibè bemòu, yiennè ke dò:
Dè mme ndò! Nsãntínè ti Yiè nKuyie.

YESÃÃ MPÁTÍRÌ DINUMMURÌ

(Yesã 107-150)

107

Kuyie ndèeté bè kù sãntímè

¹ Ndéúkũnkonè ti Yiè Kuyie nkù nìtimu,
ku sàà mbomu nsãã.

² Díndi ti Yiè nKuyie ndèeté bè, òsãntínè ku,
díndi kù fiète bè di dootitòbè nòu mièke.
Ndéúkũnkonè ku.

³ Díndi kù dènnení bè yehèkè yemòu mièke kè di tíí.

Diyiè yìenì kè nè di taà kè,
kubakù yoù nè kucà̀nku kòbe ñsàntínè ku.

⁴ Bè do áámmu dikpáà mièke ketempéíkè,
bá dihei í bo ke dò nkékari,
⁵ kè sinéyēĩ bè poté nè dikònnì,
kè bèe duúnnè mukũũ,
⁶ kéta mesémmè mièke kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè.
⁷ Ké bè niité kuce kùu síé,
kè bè bo kò ndiheì kékari,
⁸ kéndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
⁹ Kuù duó nsinéyēĩ do bo bè kè bè yà,
ke duó ndikònnì do bo bè kè bè di ke sànnè.

¹⁰ Bembè bèè do ã dikpetíntou mièke dibìnnì,
ke bo mesémmè mièke ke táú mēfimme.
¹¹ Ke yé bè do yetemè Kuyie nkpeti,
késenkèrì Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kó itié.
¹² Kè kùu bè tanné meháàrimè mièke kè bèe kēke,
kénduò bá òmòu í bè ímmu.
¹³ Kè bèe ta mesémmè kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè dènnè meyeñcaàrimè mièke.
¹⁴ Kè kùu bè dènnè dikpetíntou mièke dibìnnì,
kékéété tidaati kó iwēĩ.
¹⁵ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
¹⁶ Ke yé kuù kèétemè disòwũ ñ kó yecàkè,
ke bóké imatideí ìi do páké.

¹⁷ Bè tu tiyèintì nti ke tú benitikòùbè,
nè be kó mecaàrimè ke tanné bemáà mesémmè.
¹⁸ Ke pè ntidiitì timòu,
ke duúnnè kufōti.
¹⁹ Ke ta mesémmè mièke ke kuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè,
²⁰ kéduónnì ku náàntì kè tìi bè mièkùnnè,
ké bè deeténè kufōti.
²¹ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
²² Kè bèe kù pāmmú yesāā nkó yepārè,
kémpĩkùnnè diwèi ke náá nku dòò dè.

²³ Bè do centinè bàtóòbè mbe dàméèrì mièke,
ke pĩ mbe tōmmú dàméèrì mièke.
²⁴ Bè yàmu ti Yiè nKuyie mpĩ mmùu tōmmú,
kù dòò tìi dieti menie mmieke.
²⁵ Kù do béi nku nùu mēmáà ndi,
kè kuyaakù diekùu ítení kényíínko yenéffĩrè,
²⁶ kè bàtóòbè nyiiti ke dekù deĩnkè,
ke cuuti ketenkè fũò,

ke bè duò mmeɣeñcaàrìmè.

²⁷ Kè bè ìkèe fité kè bè nháá nke dò mbè muó mmeɣaà.

Kè be cii mmeɣaà deè.

²⁸ Kè bèe ta mesémmè miéke kékuónnè ti Yiè nKuyie,

kè kùu bè dènnè meɣeñcaàrìmè miéke,

²⁹ kécónné kuyaakperíkù só,

kè yenéñfirè dò béù.

³⁰ Kè dèe bè narike kuyaakù kperíkù còmúmù, mè,

kè ti Yiè nKuyie mbè sée mbè dó dù bòrì.

³¹ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí.

Tidièti kù dòò ti ke deeté benitibè ti kpréí.

³² Nsāntínè Kuyie kubotí kuməu ònni miéke,

ké nkù sántí bekotibaabè tí ndè.

³³ Kuyie nkuò ò ceete ikó ndiɣi kè dèe naá ntedonkpetè,

kéduó nkè sibií kó ketenkèe naá nketenkè kèè dònté meniè.

³⁴ Kuù do duó nkè ketensàakèe naá mmetiè nkó ketenkè,

benitibè bèè kè bo be kó kuyonku kpréí.

³⁵ Kè kù me ndó kùu ceete tedonkpetè kè meniè nyènní,

kè meniè ndo í bo dèe naá nsibií.

³⁶ Kè kùu dè kànnè dikònni do bo bè,

kè dèe naá ndihèi kè benitibè mbo,

³⁷ kékúúti depaa nkéfií kú detie mbè tu dè fínyí,

kè dèe pié mmediè.

³⁸ Kè kùu bè dòò mesàà nkè bèe pié kəsũũ,

kù í nyóu kè be wũũ yaate.

³⁹ Mesémmè nè meháárìmè,

dèe do bè yàate kékékùnne.

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsenkèrì sikpààtibí,

kéduó nkè bè nháá nfekpáfè miéke kuce í borè.

⁴¹ Kuù deeté becīrìbè mesémmè miéke,

ke duó nkè be wuə nsũũ nyiwũò dòmmè.

⁴² Bèè dòòrì dèe sié kè bèe dè yà kè dèe bè narike,

beyeiɓe bié kó yèno í ntàuté.

⁴³ Wèè mòke meɣèmmè wèe daate de kpréí,

wèe banté ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkù dòò mè.

108

N dó kéenampemu kéente dikūnweñni ndi

(Yenaañkéè 2-6 Wénté Yesāā 57:8-12. Yenaañkéè 7-14 wénté Yesāā 60:7-14)

¹ Dafiti yènfè ò dèntè fè.

² N kām̀b̀ù̀t̀i í nampú,

Kuyie n yó n dièmmu ke da sántí.

Kè biennè debémbénnè dèe tu n kó disānni.

³ N kùtiduùti nè m bóm̄bonti, entenè!

N dó kéente dikūnweñni ndi.

⁴ N Yiè nKuyie nyó nda sántímu benitibè cuokè,

kéndéúkùnkò a yètìrì ibotí cuokè.

5 Kε yé a sàà mpěētóomè tiwetì,
kàa kó timóm̄m̄anti sènté yewetè.
6 Kuyie nhá ndeu keĩnkè
kàa kpetì m̄bo ketenkè kem̄ou ĩnkè.
7 A ti deeté t̄inti a dó bè mediè.
Kénté m báammu, yàa ti patε nè a wērímú.

8 Kuyie mbéim̄mu ku cēsààtè miεke,
ke tú kù yóó bè namu, kétotí Sisem̄mu εì,
kéberí Suk̄oti biriku kétotí,
9 k̄ente Kadaadi εì nè Manansee kperi.
Kè Efadaim̄mu ntú ku p̄ì,
kè Suda tu ku kó kukp̄ààt̄ip̄àati.
10 M̄abu tu tenaate nte, kù wùòh̄nè tè,
kù namu Ed̄ammu koò b̄onté kunὲ̀kù d̄èè benkú kù bè temè,
ke péú Fidisit̄ḕβε mekp̄ar̄itammè.

11 We mbo n k̄atenè diheikperi?
We mbo n tanné Ed̄ammu tenkè?
12 Kè dè í tú f̄́ nKuyie nkù̀̀ do ti dootóo,
bá a t̄enkε í niènè ti kó beh̄āp̄òmbè mudòò.

13 K̄atení k̄é tí teennè, tí patenè ti dootit̄òbè.
Kε yé onit̄i kó m̄eteèmmè í túmè m̄emamè.
14 Kuyie nyó nti bonèmu kè ti p̄ĩ mmut̄òndiem̄u.
Kuù yóó n̄au ti dùònt̄òbè.

109

Bè sei nwè m̄om̄è Kuyie m̄meteèmmè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti ȳenf̄è.

Kuyie n s̄ántí f̄́ nwe, bá n̄c̄é̄k̄óo,
2 ke yé beyeibe, besòumbè náántemè n kp̄éi,
bè n̄á n̄t̄i tu siyáàbisí nsi.
3 Meníimmè kó tináānt̄i t̄i n fité,
bè n kp̄annè detet̄irè ndε.
4 Mí me mbè d̄ómu kè n kó ticuuti né tú iwátii,
n né kuònnè Kuyie nku be kp̄éi.
5 M̄ bè d̄ò̄ri m̄esàà m̄me, kè bè n yiet̄i m̄eyei,
m̄ bè d̄ómu kè bè n cu meníimmè.
6 Bè n̄áammu n kp̄éi nke tú:
Duónnè we onit̄iyeiwe,
kòo dùònt̄òu wèè bo ò w̄at̄i kòo mbo o bakù yóú.
7 Kè bèε ò bekénè k̄éyà o caàr̄imè,
Kòo kó mubáamm̄uu naá mmuyeiimu.
8 Kòo kó yewee k̄ūpe,
kòo t̄òu m̄òu c̄outé o f̄̀t̄ir̄i,
9 kòo bí naá nyiciribí,
kòo pok̄u naá nhok̄úpok̄u.
10 Kòo bí naá mbecièmbè, k̄émm̄úóte,

110

Kuyie ntāāté wè kòò tu ikuó nùtì ke tú okpààtì

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie n nàkému n Yiè nke yĩ
we nkàri o bakù youú,
ke kémúnè kù bo ò duómme o dootitabè,
kòò bè cùùti.

² Kuyie nda duómme fekpààtìpàtìfè Siyōō,
mbaké a dootitabè.

³ A kpàrinuambe da duómme bemáà,
a ò nyóó tí nha āāpòmbè kè bèe kotenímu nè tikōnyauti a cēsààtè,
kàa dapàntì kó muwērímúu wētení a borè
tikūwentémaàntì kōme.

⁴ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke íkú,
kù í yóó kpatε ku nù.

Kù yĩ a tú ikuó nùtì nwe sáà,
ke dònne Mesisedeki.

⁵ Ti Yiè nKuyie, n kómú fó nwe,
kù mieke bo íté dìi yìè,
kù bo ùtire bekpààtìbè.

⁶ Kuyie nyóó bekénemu yebotè,
kè becíribè maa píe ndihèi.
Kù kóo kpààtì yóó ùtiremu ketendiekè kóo kpààtì.

⁷ Ò yó nkérí keyà kukó nku,
kéwēte kèpété muwērímú ò yóó nanè mù o dootitabè. *

111

Bè sántímè Kuyie nkù dòò dè kpéi

¹ Nsántínè Kuyie, kù bomu nsāà!

N yó nsántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè memou
bèè tū ntímómanti be cuokè, ku tñni tikú dè.

² Ti Yiè nKuyie ntómú deumu,
bèè mù dó kè bè wanti ké mù yíété.

³ Ku tómú deumu ke wenni,
kù dòòri tímómanti nti sáà.

⁴ Kù dó tí nyému kù pĩ mmùù tōndiemù kpéi,
ti Yiè nKuyie nsamu ke mōke onitì kó mesémmè.

⁵ Ke duò mmudii bèè kù dé,
kù í yìè nkù bè dōunnè dìi nùù kpéi bitì.

⁶ Kù benkemu ku nìtibè kù pĩ mmùù tōndiemù,
ke bè duó nyibotì tēi kó yehékè kè bè tieke.

⁷ Kù dòòri dèè kó dimàà tu tímómanti nti ke síé,
ku tannò í ceeri.

⁸ Yè fiíkúmu sáà, yè í yóó ceete,

* **110:7** fr 110:7 Dε kó tináàntì bo na kémbenkú behāpòmbè bèè do yà kukó nképété muwērímú Sedeōō kó dimònni, yoo ti Yiè nYesu wèè na o dootitabè nè Kuyie nkó metèemmè, ke kéri ke yíeo.

yè tu timóm̄m̄nti nti ke síé.

⁹ Kuù donté ku nìtìbè,

ke bè dòn̄nè metaummè kè mè bo s̄áà.
Kù dò mpáíí nwe, ke duò tikòm̄bùàtì.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndeè tu meciì nkó diketìrì,
bèè dòòri memme bè m̄òke meyèmmè mme.

Kuyie nha s̄anni bomu ns̄áà.

112

Wèè wetí ò ò nkarimè ke íyĩèkù

¹ Ns̄ántínè ti Yiè nKuyie!

Dè nnaati onìtì wèè dé Kuyie,
dè nnaati wèè pièti diwèi ku tannò mièke.

² Kuyie mbo d̄òò mesàà nwèè wetí o kó f̄eyanfè,
o kó kuwuò mbo nkpeñnì be tenkè mièke.

³ Mesàà nè tikpàtì dè yó mbomu de yiè ncĩètè,
Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwe s̄áà.

⁴ Kè dè bìtòo wèè wetí Kuyie nkuù ò ò m̄iité,
wèè sà ke m̄òke onìtì kó mesémmè,
Kuyie nkuù ò nhò mí.

⁵ Dè ñnaati onìtì wèè pènni betòbè o kperè nè diwèi,
ke tũ nyikuó duó ke dòmmè,
ke tũnni o kpeti.

⁶ De yiè nhò í ndo bìtì.

Bè ò nyému wèè wetí o kpeí ns̄áà

⁷ De yiè nkòo kèè tiyèiti matì ò ò ò í nyĩèkù,
dè ò ò í nhò nampè ke yé ò duóm̄mè omáà Kuyie nku.

⁸ O kòm̄bùàtì í duò, ò í yĩèkù dèmarè,
kòò wetí o dootitòbè, ò ò nyému weè yóó namè.

⁹ O n̄ùtè yàammu kòò p̄áa mbecĩrìbè,
Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwe s̄áà,
o w̄erímú nè o kpeti kè dè dèúkú.

¹⁰ Kòo yeiwe ò wùò nkè dè ò yóù,
kòò càá n̄ho n̄i ke c̄itiri,
oyeiwe d̄ó dè ò ò yè detetirè nde.

113

Ti dòmmè kéns̄ántí ti Yiè nKuyie

¹ Ns̄ántínè ti Yiè nKuyie!

Díndi ti Yiè nKuyie nkó betòmbè, ñs̄ántínè ku,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

² Ti Yiè nKuyie nyètìrì nde
kétúóté yíe nnè ti bo mbomòò s̄áà.

³ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì,
diyè bo yènnímè nè di yàa bo tamè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù baké yebotè yem̄ou,
kè ku kpeti dèke ke sènté tiwetì.

⁵ We ndònnè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù?

Ku kpààtikàrì bo keĩnkè nke.

⁶ Kè ku ɔ̃ sɪnné kéwénténí,
keĩnkè nè ketenkè.

⁷ Kuù ɔ̃ ínní osénnìwè mutáá mmieke,
kuù ɔ̃ kūténí ocĩrì ditápùò mieke,

⁸ kóò wēnnénè sikpààtibíi kékanne,
kè wèe wēnnénè o èi kó bekótíbè.

⁹ Kuù ɔ̃ pā tɛcĩtè wèè do tú tehāũnte,
kòò naá nhobíyɔ̃ kémbonè diwèi.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

114

Isidayɛeribe sèntémè dàméèrì tipèntì kou

¹ Isidayɛeribe yè dii mōnnì Esibiti,
Sakɔbu yaábí yè dii mōnnì bekpákpàribè tenkè.

² Kè Sudaɔ wuɔ nni ntú ku kɔbe mbe,
kè Isidayɛeribe tu kù te bè.

³ Kè dàméèrìi bè yà kécoké.

Kè Suditɛɛ kó menie mbótí.

⁴ Kè yetārè mpuù yepedakè kōme,
kè sitāá puù yebɔdakè kōme.

⁵ Dàméèrì a cokùnè ba?

Fɔ̃ nSuditɛɛ dè dōmme kàa nie mbòtí?

⁶ Díndi yetārè dè dōmme kè di puù yepedakè kōme?
Sitāá ba nte kè di puù yebɔdakè tēmè?

⁷ Ketenkè a kōntì nhau ti Yiè nKuyie nyìkè,
kunku Sakɔbu do tũ nkù

⁸ Kuù ɔ̃ ceete dipèrì borè kè dèe naá ndibinni,
kutāá duó dè kè dèe naá nkukó.

115

Kuyie nkuù maa dò tí nkù sánti

¹ Ti Yiè nKuyie dè í tú tũ te disānni,
fɔ̃ te disānni, déúkūnne a yètìrì
a sà mèè kpéi nke dɔ̃ri timómmanti.

² Ba nte kè yebotè bo mbékú ke tú:

Yé Kuyie mbè tũ nkù borè?

³ Kuyie nti tũ nkù bomu keĩnkè,
ke dɔ̃ri ku dɔ̃ dè demou.

⁴ Be bókè tu timátì péitì nti nè mesɔ,
beè yè dòò nè be nou.

⁵ Yè màkemu yenò yè me nyí nɔ nke náá,
ke màke inuɔ, nyè me nyí wúó.

⁶ Ke màke yeto, yè me nyí yo,
ke màke yewũð, nyè me nhɔ̃ í nkèè kunú.

7 Kε ā sinəu, yè mε nyí nə nke pīī,
ke məkε sinaàcèi, yè mε nyí nə nke ceñtì,
metammè í yièní ye ní mieke.

8 Bèè dòòri de kó sitenkaanì, bèe sì naánnè,
bèè kó dimàà sì duó mbemàà, bèe sì naánnè.

9 Díndi Isidayεeribe kó kuwuə, duónnè dimàà di Yiè nKuyie,
nkuù tu di kóo teèntì, di kó kudəpikù.

10 Díndi Anəə kó kuwuə nkəbe duónnè ndimàà di Yiè nKuyie,
nkuù tu di kóo teèntì, di kó kudəpikù.

11 Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie duónnè ku dimàà,
kuù tu di kó oteèntì, di kó kudəpikù.

12 Ti Yiè nKuyie nyí yè nti kpéi, kù yóó ti dəəmu mesàà,
kù yóó dəəmu mesàà nyIsidayεeribe kó kuwuə,
kédəə mesàà nhAnəə kó kuwuə.

13 Ti Yiè nKuyie nyóó dəəmu mesàà mbèè kù dé,
besámpróbè nè bediεbè bεməu.

14 Ti Yiè nKuyie nduó nkè di sūī,
díndi nè di bío.

15 Ti Yiè nKuyie nkùù dòò kéĩnkè nè ketenkè,
kù di dəə mesàà.

16 Kéĩnkè ti Yiè nKuyie nkuù kè te,
ke duó nketenkè tínti benitibè.

17 Ti Yiè nKuyie ndè í tú becírìbè bèe yó nda sántí,
Bedəmbè bèe í yó nda sántí.

18 Tínti bie mε nyó nsántímu ti Yiè nKuyie,
di mmənnì nè ti bo mboməə.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

116

Kuyie ndεεténè wè mukūū nkòò kù sántí

1 N dómμ n Yiè nKuyie,
ke yé kù yomè nkó yedabùò nnè m báammì.

2 Kù n kèmmúmu, kè ku to bo m bíékè,
n yó nkù yumu sáà nè m bo mbomè.

3 Mukūū mmuù do m pítinné mu kó iwēī,
kè kudənkù kó ticùətì m pī,
kè meyeñcaàrimè n na,
kè n ta kukəmbədoróo mieke.

4 Kε kuónkoo kéyú n Yiè nKuyie nke yī:
N Yiè nKuyie nyàa n dεεté.

5 Ti Yiè nKuyie nwetímu, ke məkε mesémmè,
Kuyie nti tū nkù kuəmmu onitì mesémmè.

6 N Yiè nKuyie nkuù kənkù besíntíbè,
n do cītemu kè kù n dεεté.

7 N wète ke pètému meompùmè,
N Yiè nKuyie nkuù n dòò mesàà.

⁸ Kuù n dɛɛtɛnɛ mukũũ, ke ùtɛ n nɔnniɛti,
ke pĩ n naàcèi, bá n yí do.

⁹ N Yìè nKuyie nkuù yó nni nwúó nkè n kéré,
kɛtenkè ìnkè bɛfòùbè borè.

¹⁰ N yèmmè do í nòótɛ n Yìè nKuyie nyĩnkè.

Bá nè m mè n tamè mɛsém̄m̄ miɛkɛ.

¹¹ N do ta mɛyɛ̀ncà̀r̀im̄ miɛkɛ nkɛ,
ke náá nkɛ tú bɛnìtìbè bɛm̄u tú siyá̀b̀is̄i yɛmbè mbɛ.

¹² M bo na kɛyietí ba Kuyie kù n d̀ò̀ mèè sàà mmɛm̄u?

¹³ N Yìè nKuyie nni ndɛɛtɛmu,

kè n yó nyuo mɛdɛɛt̄im̄ kó fɛb̀ò̀f̄ɛ* ke kù sãntí.

¹⁴ N yó ndɔ̀r̄imu n d̀ó̀unnè yèè nò Kuyie
n kɔbɛ bɛm̄u ìlkè.

¹⁵ Ti Yìè nKuyie nkɔbɛ kó mukũũ nku dò ndɛmarè diɛrè ndɛ.

¹⁶ N Yìè nKuyie n tú a kóo t̄ont̄i nwe,

kè n yó tú a kóo t̄ont̄i,

kàa m p̄itè iwẽĩ.

¹⁷ N yóó da fiému iwũ̄̄ disãnni kpɛyi,

kè n yu f̄ó n Yìè nKuyie a yèt̄ir̄i.

¹⁸ N yó ndɔ̀r̄imu n d̀ó̀unnè yèè nò n Yìè nKuyie,
ku kɔbɛ bɛm̄u ìlkè.

¹⁹ Ti Yìè nKuyie nc̄īt̄è d̀ank̀u miɛkɛ,
nè Sedisadɛmmu èi miɛkɛ.

Nsãntínè ti Yìè Kuyie!

117

Ti m̄u ti d̀ommè k̀ensãntí ti Yìè nKuyie

¹ D̄indi yɛbotè nsãntínè ti Yìè nKuyie,
d̄indi ibotí im̄u ndéúk̀unkonè ku yèt̄ir̄i.

² Ku sàà mbomu s̄ã̄,
kù t̄o timómm̄nti nti s̄ã̄.

Nsãntínè ti Yìè nKuyie!

118

Ti bo nsãntímè ti Yìè nKuyie nku d̀ò̀ dè kpéi

¹ Nsãntínè ti Yìè nKuyie nkù n̄it̄imu,

kù sàà mbomu s̄ã̄.

² Isidayɛɛribɛ kó kuwuɔ nkè di d̀ò̀:

Ku sàà mbomu s̄ã̄.

³ D̄indi An̄ɔ kó kuwuɔ nkè di yĩ:

Ku sàà mbomu ns̄ã̄

⁴ D̄indi b̄èè dé ti Yìè nKuyie nkè di d̀ò̀:

Ku sàà mbomu ns̄ã̄.

* **116:13** fɛb̀ò̀f̄ɛ: Dɛ kó fɛb̀ò̀f̄ɛ bɛnkú mɛnaà bè do ɔ̄̄ p̄a d̄ii p̄anni Kuyie, nkéyɔ̀ɔ̀ɛ mèè naà mmɛ di ìnkè, dɛ kó dip̄anni do ɔ̄̄ ntú disãnni kó dip̄anni ndi. Ke bɛnkú diyɛntɛb̄anni kó mud̄ii bɛ do ɔ̄̄ nyo mmù ke dennini Kuyie mbè dɛɛt̄ém̄ Esibiti. P̄ɔ̀ri dɛ ntú ti ɔ̄̄ sãntɛ Kuyie nkéȳà f̄èè b̀ò̀f̄ɛ. (Wɛnté 1 Kɔd̄enti 10:16).

⁵ M bo meyeñcaàrìmè miεε nke ke kuónnè ti Yiè nKuyie,
kè kù kèè ke cátinne n yèmmè.

⁶ N Yiè nKuyie nni nkómmúmu,
n yí dé dèmarè.

Onìti bo na ké n dòò ba?

⁷ N Yiè nKuyie nni mbonèmu ke n teénnè,
dèè te kè n wùó n nímbè duòmè.

⁸ A bo nsòrimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè onìti.

⁹ A bo n sòrimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè sikpààtibíí.

¹⁰ Iwuò nteì kòbe do n cèètemu,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

¹¹ Bè do n cèètemu ké nh éũté,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

¹² Bè do n cèètemu ké m munné ice kōme,
kékú dende bàmbà tipotì kó muháá ntēmè,
n yú n Yiè nKuyie nyètiri ndi ke bè bié.

¹³ Bè do n tèntoomu kéndó ké m bo,
kè n Yiè nKuyie mme nni nteennè.

¹⁴ N Yiè nKuyie nkuù tu n wērímú,
n diè nke ku nsántí, kuù tu ndeetiwè.

¹⁵ Ti yo bèè dòòri timómmənti bè namè mme ke íúní be touti
ke yé Kuyie mpĩmmè ku tōmmú nè ku wērímú.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nnəmmu deməu,
ku pĩ nku tōmmú nè muwērímú mmu.

¹⁷ N yí yóó kú, n yó nfòumu,
ke náá nKuyie mpĩ mmùù tōmmú.

¹⁸ N Yiè nKuyie nyũómmu n to,
kù me n yí yóu kè m bo kú.

¹⁹ N kpeténè yebòrè bèè tũ ntimómmənti bè taà yè,
kè n ta késānte n Yiè nKuyie.

²⁰ Kè bè dò: Nte ti Yiè nKuyie ncíètè kó dibòri.
Bèè tũ ntimómmənti bè di ntaà.

²¹ N yó nda déúkunkomu nYiè nKuyie
nke yé a kèèmè n dabònni ke n deeté.

²² Bèè maà bè dootóo dii tãri,
dii náá ndipũũ kó ditãri mómənni.

²³ Ti Yiè nKuyie nkuù pĩ nde kó mutōmmú,
kè mù tu tidietì kōmu, kè ti mu yà.

²⁴ Ti Yiè nKuyie nkó diyie tu dii,
kè ti dò nkéyānku nè diwèi.

²⁵ Áú, ti Yiè nKuyie! Nyàa tí deeté!

Áú Ti Yiè nKuyie nhá ti pã muwērímú kè ti na.

²⁶ Mesàà nní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri,

ti bo Kuyie nciētè nte, ke kù mǎú mesàà ndi kpéí.

²⁷ Ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku,
kuù ti mí ku kó kuwenniku, ti dǎóténè dibanni kéntǎ tipuonti,
kétuǎke ku wũǎtǎnni bàkè borè.

²⁸ A tú Kuyie nku ke n te, n yó nda déúkùnkomu.

Kuyie fǎ nwèè n te n yó nda sǎntímu.

²⁹ Ndéúkùnkonè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu.

Ku sàà mbomu nsǎǎ.

119

Kuyie nkuó túmè isààyi

¹ Dè nnaati bèè borime wenni,
bèè tǔ nti Yiè nKuyie nkó ikuó.

² Dè nnaati bèè yie nke tǔ nku tié,
bèè kù wanti nè be yèmmè memǎu.

³ Dè nnaati bèè í dǎori meyei,
bèè tǔ nku kó kuce.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nku kuó.
Kè ti bo nyi tǔ nweti weti.

⁵ N dǎ kǎntǔmmu a kó kuce weti weti,
kéndǎori a kuó yè mmù.

⁶ Kè dèe yie nkè n ní báá wénté a tannò kè ifei m pí.

⁷ N yó nda sǎntímu nè meyèmmè mèmáà.

N yó nhǎǎmu a tannò n yèmmè miéke.

⁸ N yó ndǎorimu a tié nyèmmè.

A bá m bǎntóo yúó.

⁹ O bíe mbo yǐmè kòo borime nwenni?

Ò bo ndǎori a náǎnti yèmmè mme.

¹⁰ N da waǎmmu nè n yèmmè memǎu,
a báá yóu kè n dǎténè a tannò.

¹¹ N sǎrimu a náǎnti n yèmmè miéke,
kè dè bo yie nkè m báá da yeténè.

¹² N Yiè Kuyie nha yètiri deumu,
m benke a tié.

¹³ Nè n nùù ndi mbaǎtimè a tannò.

¹⁴ M bo ntǔmmè a tannò dè n naatimu,
ke dǎnnè m bo mmǎkemè tikpàti mediè.

¹⁵ N totímu n yèmmè a tié nyǐnkè ke wéí a kó ice.

¹⁶ Dè n naatimu m bo ntǔmmè a kuó,
n yí yóó yè nha náǎnti.

¹⁷ Dǎd mí nha kóo tǎnti mesàà.

Kè nní nfòù ke dǎori a náǎnti yèmmè.

¹⁸ Wéí n nuǎ nkè n na kǎyà,
a kuó wennimu mediè.

¹⁹ N tú opǎd nwe ketenkè ìnkè,
bá n sǎnne a tannò.

²⁰ N dǎmu nè n yèmmè memǎu
kényé a tannò sǎǎ.

²¹ A kpǎnnèmu sifeí yembè, kusǐnkù do bè,

bèe déṭénè a tannò.

²² N yāāte yēsāāmbè nè mesenkùmè,

ke yé m pīmmèmu a tannò.

²³ Bá kè sikpààtibìí tii nke náá n kpéí,
mí n tú a kóo tǎnti nwe, ke tũ nha kuó yé mmù.

²⁴ A tié nni nnaatimu
ii n tiè.

²⁵ N duó mutáá mmièke nke,
n fòukùnnè kéndò nha béimmè.

²⁶ N da bàtemu n kó ice imòu, kàa kèè.

Á m benke a tié.

²⁷ M benke a kó kuce kó yetannò,
kè n na kétotí n yèmmè a kó mesàà nyĩnkè.

²⁸ Meyèñcaàrìmè mèè n deuté kè n kuò,
n yí nkéndò nha náaànti béimmè.

²⁹ A n détinne n siyáàbìsí kó kuce.
N dǎò mesàà nkè n na kétũnnè a kó ikuó.

³⁰ N tǎátèmu timómmǎnti kó kuce.

N tũ nha tannò nye.

³¹ N Yiè nKuyie n tũ nha tié nyi.

A báá yie nkè n di ifei.

³² M beti a kó yetannò nye,

ke yé a cáttinnemè n yèmmè.

³³ N Yiè nKuyie n tié nha kuó,
kè dèe yie nkè nni nyi tũ nkétuòkenè kumànkù.

³⁴ M pǎ mecii nkè n tũnnè a kuó

ké nyi pīnnè n yèmmè memòu.

³⁵ A nni nni a tannò kó kuce mièke,
n wèi bo kùù mièke.

³⁶ Yũónní n yèmmè a tié bíékè,

kè mè bá ndó mucóntimu.

³⁷ Bente n nǎnfè kè fè bá nwúó ndèè tu detetirè,
duó nkè nni ntũ nha kó kuce.

³⁸ Dǎò mí nha kóo tǎnti a béi nti bèè da dé be kpéí.

³⁹ A m péité munitidaá, m mu nyĩèkù,
a tannò yeè tu yēsààyè.

⁴⁰ N dómù kéntũ nha tannò,

yóu kè nni nfòu a kó timómmǎnti mièke.

⁴¹ N Yiè nKuyie nhá n dǎò a kó mesàà,
n deeté kéndò nha béimmè.

⁴² Kè dèe yie nkè n ní na kéténné tináaànti bèè n sǎá,
ke yé n yĩkúmè a náaànti ìnkè nke.

⁴³ Á báá deite timómmǎnti n nùù mièke yúó,
m baa a tǎáté tìnti.

⁴⁴ N yóó mpīmmu a kuó,
n yí yóó yóu a kuó nè m bo mbomè.

⁴⁵ Yóu kè nni mbonè kuyèñnaatí,

ke yé n tũmmè a tannò.

46 N yó nnáámmu a tié bekpààtìbè ììkè,
ifei í yó nyì nni mbonè.

47 Dè ò nni nnaatinèmu a tannò,
n yè dómú.

48 N yuo n n̄ou nsi ke bo c̄outé a tannò,
n yè dómú, nh ããmu a kuó n yèmmè miéke.

49 Dentení a nàké tì n̄áàntì,
mí nha kóo t̄ántì n ti mbaa.

50 Nh ò mbo meyeñcaàrìmè miéke, kè dèe m bántè dèe tu:
A n̄áàntì n duòmmè mufòmmu.

51 Sip̄oo yembè n daúmu,
m me nyí yeténè a kuó.

52 Nh ò dentení a t̄ãáté tì nti,
n Yiè nKuyie nkè dèe n̄árikùnne n yèmmè.

53 M miéke yènnímu benitiyonkub̄e,
bè dootóomu a kuó.

54 A tié nyì tu n kó feyènfè,
ketenkè kie m bo kè kupòòkù nku.

55 N Yiè nKuyie, keyènkè nh ò ò í nyè nha kpéí.
N t̄ūmmu a kuó.

56 N kpeti n te tì tu
m bo t̄ūnnemè a tannò.

57 N Yiè nKuyie nkpeti tú tì n ti mbéí.

Tì tu: M bo nt̄ūmmè a n̄áàntì.

58 Nè n yèmmè mem̄ou ndi n da kuònnèmè,
n kuó mmesémmè kéndònnè a béi mme.

59 N wènnímu n t̄ū nyì cè.

Ke w̄eténí ke bo t̄ūnne a tié.

60 N t̄énke í yóo ò̄te, n dó m̄efèi mme,
ke bo t̄ūnne a tannò.

61 Benitiyonkub̄e beè n dií nticùòtì kè tì m p̄í.

M me nyí yè nha kuó.

62 Keyènkè cuokè nh ò ò entemu ké nda s̄ántí.

A t̄ãáté tì sié m̄èè kpéí.

63 N naatinèmu bèè kó dimàà da dé.

Bèè kó dimàà t̄ū nha tannò.

64 N Yiè nKuyie nha s̄àà m̄m̄èè piéké kutenkù
n tié nha kuó.

65 N Yiè nKuyie nha do tì béimmu,
ke me nni ndòò mesàà m mí nha kóo t̄ántì.

66 M benke mesàà nnè m bo mbaatimè dèe wenni nè m̄eciì.
Ke yé n ȳíkumè a tannò ìnkè nke.

67 N do í k̄ēke diì m̄ònni ke da d̄étirìnèmu,
di m̄m̄ònni m me mp̄ĩmmu a n̄áàntì.

68 A nitimu ke d̄ò̄ri mesàà,
n tié nha kuó.

69 Sip̄oo yembè beè n s̄ĩnkùnne nè be kó siyáàbìsí,
mí m me mp̄ĩmmu a tannò nè n yèmmè mem̄ou.

70 Bè ankemu t̄imatì í be taà,
dè me nni naatimu nè a kuó.

71 Bè n díí nyifei kè dè n dòò mēsàà mme,
kè n yīēté a kuó.

72 Mí m borè ikuó ì yènní a nùù ì pēētému yēsōwèrè,
sikəupí sikəupí yoo timátì péítì kpεεε.

73 A nɔu sii n dòò kè sii n kpénkùnne,
m pã mecii, kè n na kényīēté a kuó.

74 Bèè da dé, bè n wùó nkè dè bè naatimu.
Kε yé n kémumèmu a náàntì.

75 N Yiè nKuyie n yému ke dò nha tāāté tì wenni,
a n kékùnne ke naatimu.

76 A sàmu m bántè!
A tì nàkému mí nha kóo tǎntì.

77 A n kuó mmesémme kè nní nfòù.
Kε yé n naatinèmè a kó ikuó.

78 Ifei ì bo pī sipəə yembè bèè n fēũnko detetirè,
mí n wèè pī nha tannò.

79 Bèè da dé, bèe kətení m borè.
Kè dèe yie nkè bèe banté a tié.

80 N dómu nè n yèmmè meməu kédəò a kuó,
kè dèe yie nkè ifei bá m pī nha ìkè.

81 Dè nh əotímu a bo n deetémè,
n kémumu a bo dəòmè a béi nti.

82 N kémumu a béi nti bo dəòmè mme, kè dè nh əu,
kè m bèkú mmáà ke tú: Ɔmmənni ndi a yó m bántèmè?

83 N dònne kudəukù bè nùnnóò kùnkù muhāāfōrímú ìnkè,
m me nyí yè nha kó itié.

84 Mí nha kóo tǎntì n we kpáá yède?
A yóó bekénè ònyie bèè n fēũnko?

85 Sipəə yembè n keù yefōtè nyε.
Kε búútóo a kuó kpeti.

86 A tannò tu yemómmanye nyε,
bè n fēũnko detetirè ndε, yàa n deeté.

87 Dè do kpáá sámpó nwe kè bè n deite ketenkè ìnkè,
nè memme m me nyí bùtinné a tannò.

88 A sàmu, n foukùnne,
kè dèe yie nkè nní mpī nha tié.

89 N Yiè nKuyie, a náàntì bomu nsáà,
tì fiíkú kēìnkè nkε.

90 A tú timómmannti yiè nwe nè a bomè!
Fōò fii nketenkè kè kè fiíkú.

91 A béimmu deməu kè dè buoté ke bo nè yíenní,
ke yé deməu dè pīrímè a tōmmú mmu.

92 Kè dè do í n naatinè a kuó,
nè yie n do kumu n sémmè miεke.

93 N yí yóó yè nha tannò bitì!

Kε yé a n duəmmè mufòmму nè yeè borè ndε.

94 N tú a kou nwe, n deeté,

ke yé n tūmmèmu a tannò.

⁹⁵ Beyeibe n díímu ke bo n kuɔ,
mí mmé n kèrímú a tié nyí.

⁹⁶ Deməu bá dèè dòò ke wenni dè məkemu kumàнку,
a tannò yie mè nyí məke kumàнку.

⁹⁷ N dómu a kuó mediè,
yewe yeməu nh ò ntoti n yèmmè iì ñnkè.

⁹⁸ A kó yetannò n ciikùnnemu.

Kè n ciì ke pèèté n dootitəbè.

Ke yé yè bomè n yèmmè miεke nke sáà.

⁹⁹ N ciimu ke pèèté bèè n tiè,

ke yé n totimè n yèmmè a tié nyíñkè.

¹⁰⁰ N yèmmè deunèmu beheikènkótíbè kōme,

ke yé m pīmmèmu a tannò.

¹⁰¹ N yennínèmu meyei nkó ice iməu,

kè dè bo yie nkè nni mpī nha náaṅtì.

¹⁰² N yí bùtinné a tannò,

ke yé fòò yè nni ntiémmè.

¹⁰³ A náaṅtì wèètimu n nùu miεke,

ke pèèté mecekùò.

¹⁰⁴ A kó yetannò yeè te kè n ciité,

Deè te kè n yí dó iyáabisice.

¹⁰⁵ A náaṅtì tu defitírè nde dèè m mí,
Tìi n duò nkuwenniku n kó kuce miεke.

¹⁰⁶ M béi ndì nùu n yó ndi pīmmu.

Dìi tu m bo tūmmè a tannò yèè tu timómmənti.

¹⁰⁷ N di ifei nyi mediè,

n Yiè nKuyie nha n fòukùnne a náaṅtì yèmmè.

¹⁰⁸ N Yiè nKuyie ncəuté n sǎǎ,

ké n tié nha tannò.

¹⁰⁹ M bo mukũũ nnè mufòmму de saku nku,

m me nyí yè nha kuó.

¹¹⁰ Beyeibe n dii ticùòtì nti,

m me nyí dèténè a tannò.

¹¹¹ A tié nyii tu n kperε n te dè,

n yèmmè i nnaatinè.

¹¹² N duómmu n yèmmè ke dəəri a kuó yèmmè,

ke yó mmè dòòri sáà n fòmму muməu.

¹¹³ N yí dó yenò yèdèè yembè,
n dó a kuó nyi.

¹¹⁴ Fòò tu n kó disòri, n kó kudəpikù,
n kémmú a yó n náké tì nti.

¹¹⁵ Díndi benitiyeibe fūtenè m borè.

Kè dèe yie nkè nní ntũ n Yiè nKuyie ntannò.

¹¹⁶ A nni mpī nha béi nke yé mmù.

Kè dèe yie nkè nní fòu.

A báa yóu kè nní nda kémmú kédi ifei.

117 Fṣṣò yó ntú nkó dipĩr̀nì k̀è n na kécooté.

K̀è d̀èe yie nk̀è nni ndake a kuó kpéí.

118 A dootóomu bèè kó dimàà b̀ùtinné a kuó.

Ke yé be kó mutōmmú muməu t́úmè siyáàb̀isí k̀əmu mmu.

119 A ùtóomu beyeibe kó dimàà tiyontì k̀əme.

D̀èe te k̀è n d́ó a tié.

120 N wúó nha kuó k̀è n k̀əntì aumu,

k̀è n k̀əmb̀ùàtì duonè a t̀āāté tì.

121 N d̀əərimu d̀èe sié,

ke t̀ū ntimómmənti,

báá yóu k̀è n do bèè n f̀éũnko be nəu miəke.

122 D̀əúnnè mí nha kóo t̀əntì dinùù ke yí:

A yó nni ndəəri mesàà.

Báá yóu k̀è sipəə yembè nni nf̀éũnko.

123 M búu nha kó medeetímè ke òumu,
n k̀əmmú timómmənti a nàké t̀ì kpéí k̀è d̀è m bimu.

124 D̀əò mí nha kóo t̀əntì mesàà, a nitimu,

m benke k̀è n yíété a kuó.

125 N tú a kóo t̀əntì nwe,

m p̄a mecìi nk̀è m banté a tié.

126 N Yiè nKuyie ndè t̀ùðkemu a bo p̄i ndè a t̀əmmú.

Benitibè càarimu a kuó.

127 N d́ómu a tannò k̀è d̀è p̀ēēté mesəə.

Ke p̀ēēté mesəə nsààmè.

128 A tannò yeməu n yè wùó nk̀è yè wennimu,

n yí d́ó deyáàb̀isíkperè nde.

129 A tié ntú isààyì nyi.

D̀èe kpéí nte k̀è n yì ãã n yèmmè miəke.

130 K̀àa ẁéēté a náàntì ke benke onitì d̀è ãṣ ò duó nkuwenniku nku.

T̀ì duò mmecìi mbesĩntibè.

131 Nh onné n ní nku ke bo maánko a tannò,

n d́ó mèè kpéí nha tannò k̀è d̀è nh əotí.

132 Ẁēēténí m bíkè ké n kuó mmesémmè,

k̀éndonnè a d̀əərimè bèè da d́ó.

133 N teennè k̀è nni nyĩkú a náàntì ìnkè.

A báá yóu k̀è meyei mmamè n na.

134 A n deeténè bèè n f̀éũnko

k̀è n na k̀éntũ nha tannò.

135 Ẁénténí mí nha kóo t̀əntì fenənsààfè,

k̀è n tié nha kó ikuó.

136 N nənnietì t̀ì p̄ũṣ,

benitibè í t̀ū mmèè kpéí a kuó.

137 N Yiè nKuyie nha wetímu,

k̀àa beəntì d̀ò nséi.

138 A ẁəri a tié k̀è ì wennimu,

ke tú timómmənti máà.

139 N wúó n dootitəbè yèmmè a náàntì,

k̀è d̀è n yóumu.

140 N yáákému a náàntì, t̀ì m̀enke tú timómmənti nti.

Mí nha kóo tǎntì kè n tì dó.

141 N kũñnnìmu kè bè n sènkèrì.

M me nyí yè nha tannò.

142 Timóm̄m̄nti a dǎú nti bomu nsǎǎ,

kàa kuó tú timóm̄m̄nti.

143 Meyeñcaàrimè nè kukōmbòdoróo deè n tùòkení.

Dèè n naati deè né tú a tannò.

144 A tié ndò nséí nwe sǎǎ.

M pǎ meciì kè dèe yie nkè nni nfòu.

145 N Yiè nKuyie n da yu nè n yèmmè mem̄ou ndi.

Yie nké n teennè kè nni ntũ nha kuó.

146 N da kuònnèmu ke tú á n deeté,

kè nni ntũ nha tié.

147 Dè ò nkpaá ke í wenté,

kè n kuònnè fǒ nwe.

N kémmú a yó n náké tì nti.

148 Dè ò n kpaá uú kè n nònfè siéké a náànti nti.

Kè nh ãǎ a tié n yèmmè mieke.

149 N Yiè nKuyie, nkénté n dabònni,

a sà mèè kpéí, n fòùkùnnè kéndò nha tǎáté tì.

150 Bèè n fěũnko bè n tǒntenímu,

de kó isòke yembè dèténèmu a kó ikuó.

151 Fǒ n Yiè nKuyie nha n tókénèmu,

a tannò yem̄ou tú timóm̄m̄nti nti.

152 N yému nè dimònni a tié,

fǒ ò nàké kè ò bo sǎǎ.

153 Wénté n yo mmèè sémmè,

ké n deeté ke yé n yí yèmmè a kuó.

154 N kónné ké n deeté

n fòùkùnnè kéndò nha béimmè.

155 Be yeibe í yóo cooté,

ke yé bè í wantimè ke bo tũnne a kuó.

156 Áú n Yiè nKuyie! A sémmè deumu.

N dó kéntũ nha tannò nyè.

157 N dùòntòbè bèè n fěũnko bè í sénni

m me nyí bùtinné a tié.

158 N yàm̄u benitibè fiiti mèè botí betòbè,

kè dè m pĩ nyisíé.

De yembè í tũ nha kó ikuó.

159 N Yiè nKuyie n wénté n dóm̄u a tannò.

A sàm̄u n fòùkùnnè.

160 A náànti kó dikũnni tu timóm̄m̄nti nti.

A tannò tu yemóm̄m̄nyè nyè ke bo sǎǎ.

161 Sikpààtibii n fěũnko detetirè nde,

m bùòti me nduò a náànti mǎà ndi.

162 A náànti n duò ndiwèi ndi

kè di dònnè wèè doké ke eí o kpèri ò ndommè.

163 N yí dó siyáàbisí, sè n dò nyisíé nyi.

N dó a kuó nyi.

¹⁶⁴ Diyìè dimáà miεε kuce mēyiekè ndi,
nh ãã da sãntemè.

A tannò tu yemómmanye nye.

¹⁶⁵ Diwèi dierì bo bèè dó a kó ikuó be kpéi nke.

Meditímmè mamè í bo be kpéi.

¹⁶⁶ N Yiè nKuyie n kémú a bo n deetémè mme,
ke yé n dārimè a tannò yēmmè.

¹⁶⁷ N tūmmu a tié nnè n yēmmè.

N yi dómu mediè.

¹⁶⁸ N tūmmu a tannò nè a tié.

N ce iməu a ì wúómmu.

¹⁶⁹ N Yiè nKuyie nyóu kè n dabònni tuokoo a borè.

N duó mmeciù kéndò nha tì béimmè.

¹⁷⁰ Yóu kè m báammì tuokoo a borè,

n deeté kéndò nha tì béimmè.

¹⁷¹ A sãnni báá yè n nùu miεε.

Ke yé a m benkemèmu a kuó.

¹⁷² M báá yóu m bo n dièmmè a n dāúnnè dìi nùu

ke yé a tannò yeməu túmè yèè sié yè nye.

¹⁷³ A nòutè nni nteénnè.

Ke yé n tãátémè a kó yetannò nye.

¹⁷⁴ N Yiè nKuyie, n yáámu a bo n deetémè,

n yēmmè naatinèmu a kó ikuó.

¹⁷⁵ N dó nni nfòumu ke da sãntí.

Yóu kàa tãáté tì nni ncúó.

¹⁷⁶ Nh ātiremū ke dōnnè fepièfè fèè feti.

N wammú mí nha kóo tōntì,

ke yé n yi yēmmè a tannò.

120

Onitì bè wàtí wè kó mubáammu

¹ Bè ã nkəri Kuyie ncíètè ke dentì fèè yènfè.

N ta meyeñcaàrimè ke kuónnè n Yiè nKuyie nku,
kè kù cəuté n dabònni.

² N Yiè nKuyie nha n deeténè siyáàbìsí yembè.

Fũũ mbesòumbè.

³ Díndi bèè ã mpariku ke né souí.

Di dò mbè di yíme?

Di dò mbè dí dāò ba?

⁴ Mepenyómme bè sũtè mè nè yehāākūō nyèè còú mmuhāā
deè yó ntú di kó tiyeti.

⁵ N kóò kémbo bekpákpàribè cuokè dè í n dōò mesàà,
n kóò kénhānè bèè í yé Kuyie dè n cààremu.

⁶ N karinè bèè í dó kunaatí kè dè mōntemu.

⁷ Mí n dó kunaatí nku,

kè n né náá mbè nni nwantinè mudoò.

121

Ti Yiè nKuyie ntúmè Isidayeeribe kóo bàrì

¹ Bè ò nkàri Kuyie ncīètè ke dentì fèè yènfè.

M búó yetārè bíékè nke
meteèmmè yóó ke nyenní.

² N Yiè nKuyie nkuù tu n kóo teèntì,
kunku kùù dòò kēfinkè nè ketenkè.

³ Kuyie mbáá yóu dínidi Isidayeeribe kè di naàcèii seite,
wèè di baa munòndómmú í ò pī.

⁴ Isidayeeribe kóo bàrì munòndómmú í ò pī,
ò ò ò í nyè nkéduó.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù tu di kóo bàrì ke di díéké ku kó medèè,
kù bomu di bakù yóu.

⁶ Diyìè báá di kəkénè kuyie mmònnì,
yoo otànkù keyènkè m̀nnì.

⁷ Ti Yiè nKuyie nyó ndi kánkému meyei memou.
Kù yó nkánkému di fòmmu.

⁸ Kè di yetì, ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu,
kè di kũntiní kù ndi bonè,
kétúóté yíe nnè di bo mbomòò sáà.

122

Kunaatí mbonè Sedisademmu

¹ Dafiti yènfè bè ò ndiè nfè ke kàri Kuyie ncīètè.

Kè bè ò nàké ke yī:

Ti kote ti Yiè nKuyie ncīètè.

Dè ò nni naatimu.

² Sedisademmu ti cómmú a bòrì ndi.

³ A maá ke wennimu kè kuduotí kperíkù da fité.

⁴ Iwuò nde nkàrìní,

ti Yiè nKuyie nkó iwuò,

ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nkù bè nàké ke yè mbè ndòòrimè.

⁵ Dafiti yaàbí kó yekpààtikàrè bo f̀òò mièke,
bè de nkari ke bekù.

⁶ Ti móú ti Kuyie ntii tu

kunaatí bo mbonèmmè f̀ó nSedisademmu,
bèè da dó kè bè nkari bàmmùù.

⁷ Kunaatí mbo Sedisademmu mièke,
kè bè nkari sicéí kè tìmatì í bè kòónnè.

⁸ N kòbe nè n népobè kpéi nte,

kè n tú kunaatí mbo a mièke.

⁹ Ti Yiè nKuyie n tũ nkù kó tēcīètè tēè bo a mièke
tēè kpéi n te kè n dó diwèi mbo a mièke.

123

Bè sènkèrì bè kuònnèmmè Kuyie

¹ Bè ò nkòri Kuyie ncīètè ke dentì fèè yènfè.

M búó fǒò bíékè,
fǒ nwèè kàri a kpààtikàri keĩnkè.

² Tidaatì ò mbúó mèè botí ti yembè,
kunitipodaakù ò mbúó mèè botí ku yiè,
mèè botí nku ti búómè ti Yiè nKuyie,
kunku ti tū nkù,
kè kù bo ti kuó mmesémmè.

³ Tí kuó mmesémmè ti Yiè nKuyie!
Ti kuó mmesémmè!

Mesenkùmè mèè ti bi.

⁴ Sípòò yembè kó mudaá nti bimu,
sifeí yembè ti cè ndiyuu ndi mediè.

124

Isidayeribe sántímè Kuyie nkù bè deetémè

¹ Dafiti yènfè bè ò ndentì fè ke kòri Kuyie ncīètè.

Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè...

Isidayeribe, nnáánnè ti ke tú:

² Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè,
benitibè do ité diì mǎnnì ti kpéí.

³ Bè na nti maankomu ti fòùbè,
be miéke mèè ndo ti cǔtè mèè botí.

⁴ Menie mmeè na nti pǎnténè,
ti na ndiù fenéwuonfe nfe.

⁵ Yenéfinfirè yeè na nti dátínné,
yénéfinfirè dieyè yeè na mpéēté ti ìnkè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu,
kunku kùù í yóu kè bè ti di.

⁷ Kuù te kè ti na ke yenté,
tenàtè òò yenténè mèè botí ticùàtì,

kuù tǒtè ticùàtì kè ti na ke yenté.

⁸ Ti kó meteèmmè boní ti Yiè nKuyie mborè nde,
kunku kùù dòò ketenkè nè keĩnkè.

125

Kuyie mbonèmè bèè ìkú ku ìnkè

¹ Bè ò ndentì fèè yènfè ke kòri Kuyie ncīètè.

Bèè ìkú Kuyie nyìnkè bè dònnè Siyòò tārì ndi
diì fiíkú ke í nampú,

di fííkúmu sǎà.

² Yetārè fité mèè botí Sedisademma,

ti Yiè nKuyie mme nfité ku nìtibè di mmǎnnì nè sǎà.

³ Okpààti yeiwe báá kari bèè wetí be tenkè bitì,
bèè wetí bè yàà bo dǎke meyi mmudòòrìmù.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà mbèè dòòri dèè wenni,
bèè yèmmè wenni.

⁵ Bèè tū nyice yeiyi ti Yiè nKuyie nhá bè bèti,
kéwēnnénè beyeibe.

Kè kunaatí mbonè Isidayeεribe.

126

Wèè kōti ke kōnti diwèi ɔ nhò bomè dididèi mōnni

¹ Bè ɔ ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie ncīètè.

Ti Yiè nKuyie nwète ke tēhnéní dii mōnni Siyōō
bè do pīrmú bè,
dè do ti dò ntidònti nti.

² Kè mudaá nti kuò kè ti nyíútí,

kè ibotí tēi nàá nke tú:

Bε Yiè nKuyie nkuù pī mmutōndiemù be kpéi.

³ Ti Yiè nKuyie nkuù pī mmutōndiemù ti kpéi,
kè ti bo diwèi miεke.

⁴ Ti Yiè nKuyie nhá wète kētēnnéní bè do pīmmú bè,
menie nhōō ta mēè botí kukó nkùù do kũũ.

⁵ Wèè buòti nè tinōnnieti,
ò ɔ nti dèi ke dièmmu nè diwèi.

⁶ Wèè kōti ke bo buotí tidibotí ke kōnti,

ò ɔō nti dèi kēntə kè diwèi dii ò bo

kòò iútí ke kũnti.

127

Kuyie nkuù maà tεcīètè

¹ Sadoṃəwó kó feyènfè, bè ɔ ndiè nfè ke kōri Kuyie ncīètè.

Kè ti Yiè nKuyie nyí maá tεcīètè,

kè bèè tē maà bè òù detetirè ndε.

Kè ti Yiè nKuyie nyí baα dihèi,

kè wèè di bàα ò di bàα detetirè ndε.

² Di bo na ke ní pike ente mecāā nkékōté,

ke báá cārike kékonní,

ke ní káté di tīi nke na kápété kédi,

Kuyie nkuu me nduò nkù dó wè o dóù ndi.

³ Ibí tú mesàà mme ti Yiè nKuyie nhōō dāòmè tεcīètè,

ibí tú mucōntimu mmu ti Yiè nKuyie ndi duò mmù.

⁴ Ipie nhō ndommè okpàrīnuōnti nōu miεke,

onitì peite ìì bí o dacēnti mōnni ì ɔ mme nhò dò.

⁵ Dè nnaati onitì wèè píε nyipie nho doò,

dε yiè nhò bo bootenè dii mōnni o dootitəbè dihèi kó dibòri nùù

dè bá ò di.

128

Bèè wetí bè yóó yà mèè sàà

¹ Bè ã ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncíètè.

Dè nnaati onìti wèè dé Kuyie,
wèè tũ nku kó kuce.

² De yiè nyó nyommu o òtì kó mucántimu,
ò tu diwèi yiè nwe,
o kpere demou yó nyíemmu.

³ De yiè mpokù bo mpéi,
fínyĩ tie mùù péi mesàà mmu kōme,
o bí ní bo nhò murí odifíè tie nkōme,
ò yo ndè.

⁴ Onìti wèè dé ti Yiè nKuyie,
kù ã ò dòò mesàà mmèè botí.

⁵ Kuyie nhá mboní a cíètè,
Siyãã tãri kóò dòò mesàà,
kòò yà Sedisademmu yóó yà mèè sàà
o fòmmu mumou mièke.

⁶ Kòò yà o yaàbí.

Kunaatí mbonè Isidayeeriibe.

129

Beyeiibe càkemu kè dè deu

¹ Bè ã ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncíètè.

N dootitabè n do ke n domu mudoò nè m bemmè.
Isidayeeriibe nnáánnè ti.

² Bè n do ke n domu mudoò nè m bemmè,
bè me nyí n na.

³ Ke dirí ke dirí n yĩnkè,
kè dè dò mbè déi kupaku ipè nhokù.

⁴ Ti Yiè nKuyie nwetímu,
kuù tôte beyeiibe kó iwéi ì do m bou.

⁵ Bèè kó dimàà í dó Siyãã èi,
ifei bè pí nkè bèe búttinné kécoké.

⁶ Bè dònne timúti tì ã yènní tìnti kudànkù ìnkè,
bè ã nkpaá ke í uuté tì kè tì kpeío.

⁷ Tì me mbáá píe nwèè tì uuté o nòutè,
tì me mbáá tuàke ò bo tì boumè dibou.

⁸ Bεεpèmbè báá mōō ti Yiè nKuyie nkó mesàà ndi kpéi.

Bè báá yĩ:

Ti tú ti Yiè nKuyie ndi dōò mesàà.

130

Meγēncārīmè kó fēyēnfē

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie nciētè.

Meyèncààrìmè mèt m bi,

kè n da yu fí n Yiè nKuyie.

² N Yiè nKuyie, keè n tammè,

bíinní a toò kékeè ibáammì n da báá nyì.

³ Ti Yiè nKuyie nkàa tu a bo wénté ti yei,
we mbo nkpaá bo?

⁴ A me ntu mæcǐémè yei nwe,

ke dò nti nda dé.

⁵ M buó n Yiè nKuyie nku,

n kémmú kù yó n náké tì nti.

⁶ N wènnì yàá nYiè nKuyie

kè dè pèētému ohèikèmbàrì ò nyáámmè dikūnweñì.

Dè pèētému ohèibàrì yàámmè dè bo wentémè.

⁷ Isidayeeribe, mbúónè ti Yiè nKuyie,

ke yé mesàà mbomè kuù borè,

mèdèetímè mèbotí mèbotí bo kuù borè.

⁸ Kuù yóó dèetè Isidayeeribe be yei mmemou mièke.

131

Wèè dèntè ò kékūnnemè omáà debire kōme

¹ Dafiti yènfè bè ò ndenti fè ke kəri Kuyie nciētè.

N Yiè nKuyie, n yí mæke tefentè,

n yí tú tepòtè yei,

n yí beti dedierè,

n yí wanti dèè m pèēté.

² N dò mbéu nwe, ke dò nsó,

debire dèè yáá nke sannè dè ò ndómmè de yó kpèrè ñnkè,

n yèmmè dònnè debire kōme dòmmè mme.

³ Isidayeeribe, nyíkúnè di Yiè nKuyie nyínkè,

kétúóté di mmònnì nè sáàò.

132

Ti Yiè nKuyie nciētè bomè Siyōō Dafiti èi

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie nciētè.

N Yiè nKuyie ndenténí Dafiti kpéí,

a báá yé ntihùtì ò òu tì.

² Kuyie nSakabu do tū nkù kpeñìmu,

Dafiti do kù dàúnnèmu dinùù,

képarikè kéyú ku yètìrì ke dò:

³ M báá ta n cǐētè mièke bitì,

m báá duó n dōù ñnkè kéomèpè.

⁴ M báá ye nkè n nuò nhũ,

m báá yie nkè munəndəmmú m pī.
⁵ Kè n yí pèté n Yiè nKuyie ndikàrì,
 kè n yí pèté təcīètè,
 Kuyie nkùù kpéñnì,
 Sakəbu do tū nkù kpéí.

⁶ Ti do kèèmu Kuyie ntaummè təu bomè Efadata,
 kè ti di yà Yaari kó dəpaa mmiəke.

⁷ Ti tannè ti Yiè nKuyie ncīètè
 kénínkú késīnnó ku ìkè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkətení
 a cīètè nè a taummè təu a wērimú borè,
 kékətení a cīètè kéom̀pè.

⁹ A kuó niùbè ndaati a kó timómmənti,
 bèè wetí kè bè nyānkunè diwèì.

¹⁰ Nè a kóo tōnti Dafiti a dó wè kpéí,
 a báá dootóo a tāāté wè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie ndəúnnè dii nùù Dafiti,
 di í yóo dəite,
 dii bomu nsáà, dii tu:
 A bí a peité ì miəke i kóò məù
 weè yóo kari a kpààtikàrì.

¹² Kè nsà kàa bí pī mmettaummè m bè dònèmə,
 ke tū n kuó m bè duó nyì,
 bekpààtibè yó nyièní beè miəke,
 bembə nè be yaàbíó sáà kénkarì a kpààtikàrì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù tāāté Siyōō,
 kuù dó kédəò ku cīètè.

¹⁴ Ku kó diompùrì ndi,
 ku kó diārì ndi,
 kuù dó ké ndè bo.

¹⁵ Kù yóo dəəmu Siyōō eì kəbe məsàà
 kè bè mməke tidiiti mediè,
 kù yóo duómmu o kó beçīribè mudii bè dó mè.

¹⁶ Ikuó niùbè bo ntú bèè təu mədeətímè kó tináahtì,
 bèè wetí kè bè nyānkunè diwèì.

¹⁷ Kù yóo yíəmu okpààti Dafiti muwērimú,
 kù bo ò duó nwèè yóo səəté o kpàti wenwe kù tāāté wè.

¹⁸ O dootitəbè kù bo bè dií nyifèi,
 kè wenwe kó dipìì* mmìèti o tīnnì.

133

Mewēnnímè sààmè

¹ Dafiti yènfè bè òò ndentì fè ke kəri Kuyie ncīètè.

Dè wennimu, ke naati Kuyie nkəbe bo nwēmmè ke bo.

² Dè dò mbè òò cóú mmèmmə ikuó kó mekùò nyikuó niùti yuu,

* **132:18** fr 132:18 dipìì: Dè kó dipìì bè nàà ndii kpéí die, ikuó niùti weè do òò ndi òké, yoo okpààti, yoo okóti wèè ni Kuyie nkuó.

kè mēe ɔri o deɛnfē,
ikuó niùti Anɔɔ deɛnfē,
kéɔri o yaàbòri mànke.
³ Ke dò nhɛdimɔɔ tãri ãã mantèmè,
képɔnté kécuténní Siyãã tãri ïnkè
deè borè nde Kuyie nduómme ku kó mesàà nku kɔbe nè mufòmму sãã.

134

Kuyie ntɔmbè nsãntínè Kuyie

¹ Bè do ã ndenti fēè yēnfē ke kɔri Kuyie ncīētè.

Díndi Kuyie ntɔmbè dimɔu sãntenè ku,
díndi bèè bo ti Yiè nKuyie ncīētè
ke pī nku tōmmú keyēnkè.

² Youtenè di nɔu Kuyie ncīētè bíékè kēsãnte ti Yiè nKuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nní mboní Siyãã tãri ké di dòò mesàà,
kunku kùù dòò kéïnkè nè ketenkè.

135

Disãnni kó feyēnfē

¹ Nsãntínè ti Yiè nKuyie!

Déúkùnnè ku yètìrì.
Díndi ti Yiè nKuyie ntɔmbè, nsãntínè ku.
² Díndi bèè bo ku cīētè miéke nè díndi bèè bo te dàntì.
³ Nsãntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù wennimè,
déúkùnnè ku yètìrì ke yé kù ti dónèmè mesàà.
⁴ Ke yé kuù tãátémè Sakɔbu yaábí,
bembe Isidayeribe kè bè tu ku kɔbe.

⁵ N yému ti Yiè nKuyie ndeumè,
ti Yiè nKuyie nkpeñnìnèmu yebɔkè yemɔu.

⁶ Ti Yiè nKuyie ndó kédòò dè,
kù dè dòòrimu kéïnkè miéke nè ketenkè ïnkè,
dàméèrì miéke nè decūmpure demɔu miékoo.

⁷ Kuù ãã ínní yewetè itemmànke,
kuù ãã duó nkè fetaafe kperi kém míí ke niù,
kuù ãã kpeté kuyaakù.

⁸ Kuù do kùɔ Esibiti kɔbe bèè tu Mpo nè iwũã ketiyì.

⁹ Kè kù dòò mēbenkùmè nè tidietì Esibiti èi miéke,
ke bo benke Esibiti kóo kpààtì nè o tɔmbè,

¹⁰ kuù poté yebotè péu,
kuù kùɔ bekpààtìbè kperíbè.

¹¹ Siyãã Amariibe kpààtì, nè Ōku Basãã tenkè kóo kpààtì
nè Kannahãã kó bekpààtìbè bemɔu.

¹² Ke duó nkè ku nìtìbèè tieke be tenkè,
ké nkè te bembe Isidayeribe.

13 Ti Yiè nKuyie nyètìrì feímu sáà,
ti báá yè nha kpéí nè ti yaàbíó.

14 Ti Yiè nKuyie nyóó kónnémú ku nìtìbè,
kù yóó kuámmu ku nìtìbè mesémmè.

15 Yébotè kó yebókè tu timátì péítì nè mesòò,
benìtìbè dòò dèndè nè be nòu.

16 Yè màkemu yenò yè me nyí nò nke náá,
ke màke inuò nyè me nyí wúó.

17 Yè màkemu yeto, yè me nyí yo,
yè í màke muwemmu.

18 Bèè dòòrì de kó yebókè bèe yè naánnè,
bèè kó dimàà yè duó mbemàà bèe yè naánnè.

19 Díndi Isidayeeribe sántènè ti Yiè nKuyie.

Díndi ikuó nìùbè Anòò kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie.

20 Díndi Defii kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie,
Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie, nsántínè ku.

21 Nsántínè ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyṓṓ, kunku kùù ā Sedisademmu.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

136

Disānni kó feyènfè

1 Nsántínè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

2 Nsántínè Kuyie nkù kpénnìnèmu yebókè yemòu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

3 Nsántínè ti Yiè nKuyie nkùù baké demòu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

4 Kuù máà dòòrì tidièti,
kù sàà nyí màke kumàнку.

5 Kuù dòò kèĩnkè nè ku kó mecìi,
ku sàà nyí màke kumàнку.

6 Kuù pité ketenkè menie nyĩnkè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

7 Kuù dòò diyie nè otànkù nè siwãã.
Ku sàà nyí màke kumàнку.

8 Kuù dòò diyie kè dì bo mmí kuyie,
ku sàà nyí màke kumàнку.

9 Kuù dòò otànkù nè siwãã kè dè bo mmí keyènkè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

10 Kunku kùù kùò Esibiti tenkè kòbe bèè tu Mpo,
kù sàà nyí màke kumàнку.

11 Ke dènnè Isidayeeribe Esibiti èi kòbe cuokè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

12 Nè ku wèrímú diemù mmu kù bè dènnemè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

13 Kuù do toté tipèntì kóo dàméèrì mèdémè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁴ Ke duó nkè Isidayeeri be nà o miẽke ke sènté,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁵ Kuù diu Esibiti kóo kpààtì nè o ããp̀ombè tipèntì kóo dàmmèèrì,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁶ Kuù do ni ku nìtìbè bè kèrì dè dikpàà miẽke,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁷ Kuù do kòutì bekpààtìbè diẽbè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁸ Kuù do kù bekpààtìkperìbè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁹ Am̀oriibe kpààtì Siyõõ,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁰ Basãã tenkè kóo kpààtì Ōku,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²¹ Kè bèe tieke be tenkè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²² Ku kó betãmbè Isidayeeri be è do tieke be tenkè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²³ Ti bo dii m̀onnì mesémmè miẽke kù í yĩè nti kpéi.

Ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁴ Kuù ti deeténè ti dùntòbè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁵ Kuù duò nfenitiyanfè fem̀ou mudii,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁶ Nsãntínè Kuyie nkù bakému dem̀ou,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

137

Bè pĩmmú bè ke d̀d̀ tidaatì bè diè nfèè yènfè

¹ Ti do kari Babidõnni kó kukó nnùù ndi,
ti do de nkari kédenténì Siyõõ èi kpéi kénkuà.

² Ti do nùnné nùnné ti kó tikùtìdùùtì kukó nkó titieti nti.

³ Bèè ti pĩmmúnì bembè bèè ti fèũnko bè de nti békú ke tú
ti bè dèntè diwèi kó feyènfè,

Siyõõ èi kó feyènfè.

⁴ Ti né bo yĩme kédentè ti Yiè nKuyie nkó feyènfè betòbè ciè.

⁵ Sedisademmu kè n da yè,
n nòutè youtèe fãũ.

⁶ N nándenfèè dari, kè nsà kè n da yè.

Fèè dari kè nsà kè dè í n naatinè f́ nSedisademmu ke pèèté desonne dem̀ou.

⁷ N Yiè nKuyie nha báá yè nhEdõmmu èi kòbe do d̀d̀ dè,
bè pònte dii yiè Sedisademmu bè do pĩèkù ke tú:

Pòntenè we kédéité páíi nè dipũũo.

⁸ Bèè yóó pònte Babidõnni èi kòbe, kunaatí mbè bonè.

Bèè yóó di f́óó mmeyei ndi ti d̀d̀ mè.

⁹ Dè nnaati bèè bo pĩmmú Babidõnni èi kó ibíbènnì

ke ì fǎǔtè fǎǔtè dipèrì ìnkè!

138

Disānni kó fɛyènɛ

¹ Bè dièmmè Dafiti yènɛ.

N Yiè nKuyie n da déúkùnkomu nè n yèmmè mɛmɔu,
n yó ndièmmu ke da sǎntí a tǔrè ìkè.

² N nínkúmu a cēsààtè ke déúkùnko a yètìrì,
a sà mèè kpéí nè a túmè timómmanti yiè,

ke yé a ti dǔnnè dǐ nùu pēētémè ti yèmmè do dò nhá bo ti dǔmè.

³ N da yu dǐ yiè kàa yiemmu,

ke yáúkùnne n kǎnti ke n kpénkùnne.

⁴ N Yiè nKuyie, yebotè yemɔu kó bekrààtibè yó ndéúkùnko fǔ nwe,
bè bo keè dǐ mǎnnì a nùu.

⁵ Bè yó ndièmmu ti Yiè nKuyie mpǐ mùu tǔmmú,
ke yé ti Yiè nKuyie nkpeti dɛumèmu.

⁶ Ti Yiè nKuyie mborè í tóké,

kè kù wùónnì besǐntíbè,

kù wùómmu sipɔɔ yembè bá kè bè borè.

⁷ Bá kè m bo mbo mɛyɛncaàrìmmè mièke,

fǔò yó nkǎnké n fòmму,

kè n dootitǎbè mièke n yènnì,

fǔò yóò bè cònnè ké n dɛɛtè nè a wērímú.

⁸ N Yiè nKuyie nyóó pǔmmu kù keté mùu tǔmmú,

n Yiè nKuyie nha sàà mbomu sǎà,

báá kǔnnè a tǔmmú.

139

N Yiè nKuyie nha yému n kpeti timɔu

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènɛ.

N Yiè nKuyie nha n wúómu ke n yé.

² Kè n kàri a yému, kè n yìtè a yému,

n yentotí ò nkpaá díetirì kàa ì yému.

³ Kè m bo kupòòkù a yému, kè n duó a yému,

a í biinnìnè n kó kuce makù.

⁴ Tináaǎnti òò í nyènnì n nùu,

n Yiè nKuyie nkàa pǎnke ti yému timɔu.

⁵ A bomu n fǎnkúò, ke bo n yìkè,

kè m bo a nùtè mièke.

⁶ A n yé kè dè tontému,

m báá na kébanté a n yé kè dè mǎmè,

dè pēētému n cǐi.

⁷ M bo kǎte ke ke da dèténè?

M bo coké kécuó nke kàa í nni nyà?

⁸ Kè n dèke keĩnkè a kè bomu,
kè n ta kudɔnkù a kè bomu.

⁹ Bá kè m pùu ke kòte diyie yìenì kè,
bá kè n sènté dàmèèrì yáa a kè bomu.

¹⁰ A nòùtè tɛè baa yó nni nni,
kàa nòùtè youte m pĩ.

¹¹ Kè n yĩ di mmònnì dibiinnì né ñ dàtínnému
dibiinnì dii n fité dii naáanko kuwenniku.

¹² A borè dibiinnì í tú dibiinnì,
a borè keyènkè dò nkuyie nku,
a borè dibiinnì nè kuwenniku demáa ndi.

¹³ Fǒǒ n dǒǒ,
fǒǒ m piité n yǒ pɔuti mieke.

¹⁴ N da sántímu, a n dǒǒ kè m mènke wennimu mediè,
a tǒmmú deumu kè n tì yé mesàa.

¹⁵ N kũǒ do í da biinninè,
a do n dǔǔrì dii mǒnnì disǔrì,
a do m piité dii mǒnnì n yǒ pɔuti mieke.

¹⁶ N do ketírì n yǒ pɔuti mieke, kàa n wùómu,
ke wǎrì a pátírì mieke yewe a n duó nyè,
bá òimari mu nyí keté.

¹⁷ Kuyie nha yentotí í dò n yì nĩnte,
ì mènke deumu.

¹⁸ Kè n tú m bo ì kàa m báa deè,
ì sũnèmu mubirímú,
bá dii yiè nh ǔǔ entení ke nsó m bonè fǒ nwe.

¹⁹ Áú Kuyie! Kàa bo yie nhá kuɔ beyeibe,
kè dè bo yie nha détinne benitikòùbè.

²⁰ Bè yu a yètìrì nè siyáábìsì nsi,
bè tɔ a yètìrì detetìrè nde bembè a dùòntòbè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbèè da ní, n yí bè dó,
bèè í dó a kpeti bè n dò nyisíé nyi.

²² M mènke bè nĩmmu timómmǎnti,
bè tu n dootitòbè mbè.

²³ Kuyie! Á n wénté nè n yèmmè miékoo,
á n yááké kéya n yentotí dòmmè.

²⁴ N wénté mesàa kè m bá ntũ nkuce yeiku makù,
kàa n niité kuce kùù í ceeri ku mieke.

140

Dafiti túmè Kuyie nhò deeténè beyeibe

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² N Yiè nKuyie nhá n deeténè beyeibe,
á nni nkǎnké benitiyonkubè.

³ Bè ǔ ntoti bè yèmmè ke bo dǔǔ meyei mme,

yewe yeməu bè dàhni yekpàrè nye.

⁴ Bè pèrimú be nòndié nyi iwààke kōme,
kè be náahti dō mmewaàdōmmè.

⁵ N Yiè nKuyie nhá nni nkānké benitiyibe,
á nni mbaa benitiyonkubε,

bèè wanti kékote n tààke.

⁶ Sipəə yembè n díi kufāku nku,

bè piiti iwēi nyi n kó kuce,

bè dōú nticùtì nti n kéri kùu ce,

bè n díi timátì nti.

⁷ N Yiè nKuyie n da nàkému ke tú

fṣṣ tu Kuyie n tū nkù,

n Yiè nKuyie nkénté m báammì.

⁸ N Yiè nKuyie nha kpeñnìmu, ke n deerí,

fṣṣ ṣ nkānké n yuu mudoò miεke.

⁹ N Yiè nKuyie nha báa yie kòo nitiyonkuwe wanti ke bo dōò tì dōò,

báa yóu kòò n díinte ke bo dōò tì dōò,

a báa yóu kòò n sée nfenñfè.

¹⁰ Yóu kè bèè n cèète, kè be yei ndo be yə ñnkè.

¹¹ Cóu mbe yə yehāākūṣ, yeetoo be muhāá mmiεke,

tanné be kudúókù kè bè ténke báa yènní.

¹² Iwátì yembè báa naá mbēmabè dihei miεke,

meyei mmεé yó mbeti benitiyonkubε ke bè fēmmú.

¹³ N yému ke do nti Yiè nKuyie nyóó kónné besénnibè bè naati dii mōnni,

kéduó becīribè bè dō nkénte dè.

¹⁴ Bèè wetí bè yó ndéúkunkomu a yètiri,

bèè dōòri dèè sié kè bè nda bonè.

141

N Yiè nKuyie m píe mbeiyibe

¹ Dafiti kó feyènfè.

N Yiè nKuyie n da yumu, cārikení ké n teennè,

kénté kékeè n da kuònnèmmè.

² Yóu kè m báammuu tuəkoo a borè,

kéndò ntihúúntì fṣṣti,

cəuté m báammì kè ì ndò nkuyuoku kó dipānni.

³ N Yiè nKuyie nhá ndò n nùu kóo bàri,

mbaa n nùu dibòri kōme.

⁴ Báa yóu kè n duó n yèmmè deyeire,

báa yóu kè n tūnne benitiyonkubε kó medəòrìmmè,

kédəò meyei, báa yóu kè n di be kó tibandiiti.

⁵ Wèè wetí kòò bo m poté ò n dómu,

kè Kuyie nkóo niti n tiè ndè dō nhò yóòri tūdààrí nwe n yuu,

m báa ò yetenè n yuu,

m báa yóu m bo m báammè Kuyie nke tú kùu cónné beyeibe yei.

⁶ Bè bo ntemmùní dìi m̀nni be kó bebaatíbè yetárè ìnkè,
 bè bo banté a náànti do naatimè.
⁷ Bè ò nduò ketenkè kè kè yaúmè,
 kud̀nkù yóó me nhaate,
 kè be kũ̀ yèè yaá yaá kè yèe taá kud̀nkù.

⁸ N Yìè nKuyie m búó f́ nwe,
 n s̀ri f́̀ borè a báá yóu kè n kú.
⁹ A nni nk̀nké bè n dii t̀i c̀t̀i,
 n d̀tinne meyei nd̀̀r̀bè kó yed̀int̀r̀e.

¹⁰ Yóu kè beyeibeε duó bè dii t̀i c̀t̀i mieke
 kè mí n yenté.

142

Wèè kùnnè mesémmè ke yu Kuyie

¹ Dafiti dèntè f̀è yènfè ò bo dìi m̀nni kut̀d̀nkù mieke.

² N kùmmu ke yu n Yìè nKuyie,
 n kù kùnnèmu ke kù s̀étí.
³ N kù s̀útínèmu
 ke kù náa n yeñcaàr̀imè.
⁴ N ẁr̀ímú ò nkè mù dèè, f́̀ ò n yé kuce n yóó t̀nne kù,
 bè n dii tic̀t̀i nti kuce n ḱrí kùù mieke.
⁵ Wénté m bakù yoú bíéké ḱyà,
 òm̀ù í dake n kpéí,
 n t́nke í m̀ke m bo s̀ri dè,
 òm̀ù í b̀ti n f̀mmu kpeti.

⁶ N Yìè nKuyie n kùnnè f́ nwe,
 kè n tú f́̀ tu n kó dis̀r̀i,
 n kpeε dem̀u tú f́ nwe ketenkè kiè nỳnkè.
⁷ Kénté kékeè n dab̀nni,
 n di mesémmè mme, n d̀eténè bèè n f́̀nko,
 bè kpénnìmu ke m p̀été.
⁸ Á n denne dikpetíntou mieke,
 kè nní ndéúk̀nko a yèt̀r̀i,
 bèè wetí bè yó nh ònnèmu,
 bè bo yà dìi m̀nni mesàà nha n d̀ò mè.

143

Osénnìwè kùnnèmu Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yìè nKuyie nkénté m báamm̀i,
 a tú timómm̀nti yìè nwe,
 ke d̀ri a béi nt̀i,
 kénté kékeè n s̀út̀i,
 c̀uté m báamm̀i.
² Báá bekénè mí nhá kóo t̀nt̀i,

ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò í m̀ake meyetímè.

³ N dootitòu weè m b̀eti,
ò m b̀ammu ke naù,
ò n tanné dibìnnì mièke nke,
kè n s̀àténè bèè duó kudònkù nè dimònnì.

⁴ Dè m bimu n ténke í nò nke nampú.

⁵ N kraá ke yému yewe yèè p̀è̀tè ye kpéí,
n kraá siemmumu mutòmmú a do d̀òri mù ìnkè,
ke totí n yèmmè a d̀ò dè ìnkè.

⁶ N yuo n nòu nsi ke da báá,
n d̀onnè ketenkè kèe d̀onté kènkè menie.

⁷ N Yiè nKuyie ncārike kécòuté m báammì,
dè m bimu a báá m búttinné,
kè mèè d̀ake m bo naánnè bèè duó kudònkù.

⁸ Bá dìi k̀unweñnì a n náké a kó mesàà,
ke yé n ỳkùmè f̀s̀ò ìnkè,
m benke kuce n do nkétũnne kù,
n duó nf̀ò nwe mmáà.

⁹ N Yiè nKuyie nhá n deeténè n dootitòbè,
n s̀ori f̀s̀ò borè.

¹⁰ M benke kè n na kéndòri a d̀ó dè,
kéyè f̀ nKuyie nf̀s̀ò n temè,
a kó Muyaánsààmù n niité kuce kùù èri.

¹¹ N Yiè nKuyie, déúkũnne a yètiri, n f̀òkũnne,
a tú timómmanti yiè nwe,
n denne meyeñcaàrìmè mièke.

¹² A n d̀ó mèè kpéí, á kuò n dootitòbè,
a báá súó n dùòntòbè kóò mòu,
ke yé n túmè a kóo t̀nti nwe.

144

Kuyie nte bè bomè diwèi mièke

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nyètiri ndeu,
kuù tu dipèri dìi n k̀anké,
kuù kpénkũnko m baà mmudoò kpéí,
ke kpénkũnko n nòu dikpànni kpéí.

² Kuù n d̀òri mesàà nkè kuù tu n kó tecèkpetè,
n c̀edietè, n deetiwè, n kó kudòpikù, n s̀ori dè,
kuù te kè ibotí m búó.

³ N Yiè nKuyie, we ntu oniti ke dò nhá ndake o kpéí?
Oniti yie ntu we ke dò nhá nyé o kpéí.

⁴ Oniti d̀onnè muyaá mmu,
kòo we p̀enké medèè nkòme.

⁵ N Yiè nKuyie nkpeú ntiwetì kécúténí,
kékááké yetàrè kè yèè c̀uté.

⁶ Duɔnní itapíe kè ìì cié n dùntɔ̀bè,
tãũ a pie nkè bèe cíéte.

⁷ Youtení a nùtè deĩnkè ké n deeté,
ké n dennení kubinku miéke,
ké n deeténè bekpàkpàribè.

⁸ Bèè náante siyáàbìsì,
bèè ò̃ mpariku ke né sou.

⁹ Kuyie n yóo da dentè feyempànfè nfe,
kémbiennè kukùtìdùkù iwěĩ tɔ̀pítè kòku.

¹⁰ F́ nwèè ò̃ nte kè bekpàtìbèe na,
f́ nwèè deeri mí nha kóo tɔ̀ntì Dafiti.

¹¹ N deeté, n fietè bekpàkpàribè nau miéke,
bè náante siyáàbìsì nsi.
Bè ò̃ mparikumu ke né sou.

¹² Ti bí initidaaì ndònnè detie ndèè yè ke kótírí,
kè ti nitipobí nwenni kedònnè sikpààtìcěĩ kó yesānkè,
bè kèrí yè tífèntì.

¹³ Kè ti buo mpíemmu tidiiti,
kè ti wũ̃ pèi ti paa mmieke ke sũ̃mmu sikɔ̀upí sikɔ̀upí.

¹⁴ Ti nààke ìì tɔ̀u tinenti kè ìì sũ̃,
kè ti dootitɔ̀bè bá ntaà ke ì pĩ n ke kũ̃nnè,
yedabùò nténke bá mbo ti ekè miéke.

¹⁵ Dè nnaati kuwuò nkùù bo pété de kó mesàà,
dè nnaati kuwuò nti Yiè nKuyie nte kù.

145

Kuyie nkpàtì bomè sáà

¹ Disānni kó feyènfè Dafiti dèntè fè.

N yó nsántímu Kuyie nkùù n te,
kuù tu n kóo kpààtì,
n yó ndéúkùnkumu ku yètìrì sáà.

² Bá dìi yiè n yó nkù sántímu,
kédéúkùnko ku yètìrì sáà nè m bo mbomè.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu mediè ke mànnè disānni,
kù deumu ke í m̃ke kumànkù.

⁴ Benitìbè yemòrè yemou kabe sántímu a tōndiemù,
ke yó nnáá nha tōmmú deumè.

⁵ N yó nnáámmú a yetidieri nè a kpeti nè a sānni,
n yó nnáámmú benitìbè a tōndiemù kpéi.

⁶ Benitìbè yó nnáámmú a kpeh̃nimè ke duò tikōmbùtì,
kè mí nní nnáá nha deumè.

⁷ Bè yó ndeninímu à sàà ndeumè,
ke pĩ̀kù a tùmè timómm̃nti yiè.

⁸ Ti Yiè nKuyie mm̃ke onitì kó mesémmè mme ke sà,
ku miéke í cãã ke péikú kè kù ti dó mediè.

⁹ Ti Yiè nKuyie nñtimu timou ti kpéi,

kù dómu mediè kù dòò dè demou.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha dòò dèè kó dimàà yó nda sántímu, bèè dààri a dó dè kè bè ndéúkùnkò a yètìrì.

¹¹ Bè yó nnáámmú a kpàtì deumè, kénnaá mutōndiemù a dòò mù kpéí.

¹² Kè dèe yie nkè benitibèe banté a pī mmùù tōndiemù, a kpeñnìmè mediè nke baké.

¹³ A kpaatìrimu yemòrè yemou, fṣṣò yó mbaké yemòrè yemou.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nhō ncúómu bèè duò, ke teénnè becīribè.

¹⁵ Benitibè bemou bùs fṣ nwe, kàa bo mbè duò mmudii dikònni bè bo dii mōnni.

¹⁶ Fṣṣò ṣṣ yanne a nùtè, bèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè kè bèe di kénsànnè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkó ice imou wetímu, kè ku tōmmú mumou tú mesàà nkōmu.

¹⁸ Bèè yu ti Yiè nKuyie nkù ṣṣ mbè tākénèmu, kù í yóu bèè kù yunè timómmōnti.

¹⁹ Kù ṣṣ dāōmu bèè kù dé bè dó tì, kù ṣṣ keèmu be dabùò ké bè deeté.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nhṣṣ mbaāmu bèè kù dó, kékuo benitiyonkuba bemou.

²¹ N Yiè nKuyie nsānni í yóó deè n nùù mieke, dèè kó dimàà weí dè nsāntí Kuyie nkùù dò mpáí páí sáà.

146

Kuyie nkānkémè becīribè

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

N yó nsāntímu n Yiè nKuyie.

² N yó nsāntímu n Yiè nKuyie n fōmmu mumou, n fōmmu mumou n yó ndièmmu ke kù sántí.

³ Di báá duó ndimàà kutenkù kó bekpààtìbè, benitibè mbe bè báá na ké di deeté.

⁴ Kòò nìtì wemmu kũnté, ò ta ketenkè nke, kòò do wúó ntii deè de yiè.

⁵ Dè nnaati onitì wèè ñkú Kuyie nSakōbu do tū nkù ñnkè, wèè kèmmú ti Yiè nKuyie nhò tū nkù.

⁶ Kuù dòò kéñnkè nè ketenkè, dàméèrì nè dèè kó dimàà bo o mieke kuù pī ntimómmōnti sáà.

⁷ Kuù ṣṣ kónné ocīrì ò naati dii mōnni, kuù duò mmudii dikònni bo bè, ti Yiè nKuyie nkuù ṣṣ píté tidaati iwēí.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuu ṣṣ wéí nwèè tu kuyūñnkù, kuù ṣṣ teennè becīribè,

ti Yiè ndómu bèè tū ntimóm̄m̄nti.
 9 Ti Yiè nKuyie nkuù ã nkānké bεp̄d̄bè,
 kuù kommu iciribí nè bekúpobè,
 kuù ã duó nkè benitiyonkubε d̄ó kéd̄d̄ t̄i yetε.

10 Ti Yiè nKuyie mbakému s̄ãã,
 Siyã̄ ò k̄bε Kuyie ndi tū nkù yó mbakému s̄ãã.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

147

Sāntenè Kuyie ku t̄ndiemù kp̄éí

1 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Dè wennimu ti bo nsāntím̄ ti Yiè nKuyie,
 d̄è naatimu ti bo nkù d̄éúk̄unkom̄, kuù m̄ann̄ disānni.

2 Ti Yiè nKuyie nkuù w̄t̄ε k̄ε íi nSedisad̄emmu,
 k̄ε t̄i nyIsidayεεribε bèè do c̄iét̄é.

3 Kuù ã miék̄unne w̄è ȳemm̄ k̄d̄t̄ε,
 k̄ε ɔu bε muɔ.

4 Kuù k̄aa nsiw̄ãã k̄εĩnk̄ε k̄ε ȳé s̄i m̄am̄è,
 k̄ε yu bá t̄è nè t̄ε ȳèt̄ir̄i.

5 Ti Yiè nKuyie nd̄eumu m̄ediè nk̄ε kp̄éni,
 ku c̄i nyí m̄ak̄ε m̄ε m̄anku.

6 Ti Yiè nKuyie nkuù ã ncúó oc̄ir̄i k̄óó íi,
 kuù ã k̄ot̄ε oȳeiwe t̄àd̄k̄ε k̄òò do.

7 Dent̄èn̄ yēsāā nk̄ó iyie ti Yiè nKuyie nk̄p̄éí,
 ndienn̄ ku, k̄ε bienn̄ d̄éb̄émb̄enn̄ iw̄ẽĩ kp̄εε.

8 Kuù ã denn̄ni ȳew̄et̄ε k̄εĩnk̄é,
 kuù ã duó nk̄é f̄etaaf̄εε kp̄eri k̄éni,
 kuù ã duó nk̄é timus̄ũt̄i ȳé ȳet̄ār̄è.

9 Kuù duò nyiw̄ũ ã nè tiwanwant̄i mud̄i,
 kuù ȳé ȳek̄āk̄abε bo di mù dik̄onni ȳé bo d̄i m̄onni.

10 Kuyie nk̄p̄eti í bon̄ t̄esānt̄é t̄èè n̄o mmuceé,
 k̄ù í d̄ak̄ε w̄è t̄ānt̄ã nnaati o kp̄eti.

11 Ti Yiè nKuyie nȳemm̄ naatin̄ bèè k̄ù dé b̄emb̄ε,
 bèè k̄èmm̄ú k̄é ȳé k̄ε do nkù bo bè d̄ò m̄esàà.

12 Díndi Sedisad̄emmu k̄abε d̄éúk̄unne ti Yiè nKuyie nȳèt̄ir̄i,
 díndi Siyã̄ ò k̄abε nsāntín̄ Kuyie ndi tū nkù.

13 K̄ε ȳé ku kp̄énk̄unne m̄ di h̄i k̄ó ȳem̄atic̄ak̄é,
 k̄ε d̄ò m̄esàà ndi n̄it̄ib̄è.

14 Kuù duó nk̄é di k̄ó kutemp̄ε nk̄abε kari k̄è d̄è bè naati,
 k̄ε bè duó ntidiiti s̄àt̄i k̄è bè yo nk̄ε s̄ann̄è.

15 Kuù ã péi nkutenk̄ù,
 k̄è k̄ù b̄éi n̄t̄i báá wuak̄é.

16 Kuù ã duó nk̄é mup̄ãã mboomu nduò k̄etenk̄é tik̄ont̄i t̄ēm̄è,
 k̄éyaat̄é k̄etenk̄é mut̄ap̄éí nk̄ōm̄ε.

17 Kuù ã duó nk̄é f̄etaaf̄è m̄át̄ār̄è nw̄éú k̄ε duóni,

kè dèe bonke kè mušéé nhauté benitibè.
¹⁸ Kè kù bèi nku nùu dèe yiete,
 kè kù fùùte dèe naá mmenie.
¹⁹ Kuù nàké ku náaàntì Sakəbu yaàbí,
 kuù duó nku kuó nè ku tannò Isidayeεribe.
²⁰ Kù í dòò mebotí kubotí tekù makù cuokè,
 kubotí makù kəbe í yé ku tannò.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

148

Kéïnkè kəbe nè ketenkè kəbe dommè kénsāntí Kuyie

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Díndi kéïnkè kəbe nsāntínè ti Yiè Kuyie,
 díndi bèè bo kéïnkè, nkù sāntínè.
² Kuyie ntōrè yeməu, nsāntínè ku,
 Díndi ku āāpəmbè, nsāntínè ku.
³ F́ ndiyiè nè f́ nhotànkù kè dí nkù sántí,
 díndi siwāā sù kó dimàà mí, nsāntínè ku.
⁴ Díndi tiwetì ïnkè kəbe, nsāntínè Kuyie,
 tiwetì ïnkè kó menie, nsāntínè ku.
⁵ Dèè kó dimàà bo dè nsāntí ti Yiè nKuyie,
 ke yé kuù béimmè ku nùu mèmáà kè dè buoté.
⁶ Kè kù dè ānné kè dè bo sáà,
 kè kù dè kèété ikuó ì í yóó ceete.
⁷ Dèè kó dimàà bo ketenkè ïnkè, nsāntínè ti Yiè nKuyie,
 Dàméèrì, nè desïnnè dèè bo de mieke, nsāntínè ku.
⁸ Muhāá nè fetafè mátárè, mupāā mboomu nè mutonnimù nè kuyaakperikù,
 díndi bèè yie nku náaàntì nsāntínè ku.
⁹ Díndi yetārè nè díndi sitāā,
 nè detie ndèè peí nè detie mbè tu dè nsétìrì, nsāntínè ku.
¹⁰ Iwūš iməu nè tiwanwantì,
 debambaànnè nè tinòtì deməu, nsāntínè ku,
¹¹ Díndi bekpààtibè nè ibotí iməu,
 díndi sikpààtibí nè benìùbè beməu,
¹² bedapàmbè nè besapàmbè,
 bedakótibè nè ibí nsāntínè ku!
¹³ Diməu di nsāntí ti Yiè nKuyie,
 ke yé kuù máà yètìrì feímè,
 kuù tu deïnkè nè ketenkè kóo kpààtì.
¹⁴ Kuù wète ke duó nku kəbe muwērimú,
 bèè yie nku kpeti kè bè bè sántí,
 bembε Isidayeεribe bèè kù təkénè be kpéí.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

149

Kuyie nkəbe kó diwèi

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Dentènè feyempànfè di Yiè nKuyie nkpréí,
díndi bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè kè di tii, nsāntínè ti Yiè nKuyie.

² Isidayeeribe diwèi ndi bonè wèè di d̀̀̀,
Siyōō èi kabe, nyānkunè di kóo kpààtì kpéí.

³ Nhaunè ke sántí ti Yiè nKuyie,
ndiennè ke kù sántí ke biennè yebàrè nè tibómbonti,

⁴ ke yé ti Yiè nKuyie mpietimè ku kó diwèi ku kabe cuokè nke,
kè besīntíbè kó tisāti tu medestímè.

⁵ Díndi bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè nyānkunè diwèi,
ke déúkunko ku yètiri, kényíútí nè di dúò ìnkòo.

⁶ Kuyie nsānni mbo di nò miēke,
kè di nou mpikú kuseú menatimè mèdémè koku.

⁷ Dí peite yebotè yè di d̀̀̀ dè,
dí ānné ibotí tiyēiti kéfóó,

⁸ kēpīmmú ye kó bekpààtibè ké bè bou mēfīmme,
kétáú mbe kpààtītūmbè timátì.

⁹ Dí bè bekénè tì wāri ke yēmmè,
bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè be kó disānni ndi memme.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

150

Nsāntínè Kuyie nnè debémbénnè

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nku cēsààtè miēke,
Nsāntínè ku keīnkè ku kpetì borè.

² Nsāntínè ku ku tōndiemù kpéí,
nsāntínè ku ke yé ku kpetì deumè ke í mōke kumànkú.

³ Nsāntínè ku nè yetātehe,
nsāntínè ku nè tibómbonti nè tikùtìdùùtì.

⁴ Nsāntínè ku ke bie nyebàrè ke au,
nsāntínè ku nè tikùtìdùùtì nè siheú.

⁵ Nsāntínè ku nè tikāpentì tii tammè kpeñni,
nsāntínè ku nè tikāpentì tii tammè yìè mediè.

⁶ Dèè kó dimàà weí dè nsāntí ti Yiè nKuyie.
Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Yekotinò Di mpátiri tò tii náahti

Yekotinò kó dipátiri tu yekotinò nye yewè yemau kpeye bè wēnnè wēnnémè. De kó dipátiri kó ditanyuu dièri tu: Mecii nkó diketiri tu a bo ndémè Kuyie, de kó dipátiri í duós nKuyie nkó itié mmáà, di duómmu itié nha bo yĩmè kàa fòmmu nwenni, kàa nyé a fòu mèè botí.

Yekotinò péu bomu de kó dipátiri mieke yèè nàá nteçfètè kó mufòmmu kpéí, nè a bo mpĩmmè mutōmmú, a bo mbomè a èi kè dè da naati, a bo mpĩmmè a máà, ke náá nha bo kékūnnemè amáà, a bo nnōmmè ke mi, ke bá nsenku becīribè nè a bo ndómè a kou tòu.

Di mpátiri náahti duó ke dōmmè

1. Bè sântemè mecii 1-9
2. Sodomō kó yekotinò 10-29
3. Akuu nè Demmuyeri bè nàké tii náahti 30
4. Yekotinò sonye 31

Di mpátiri kó tináahti yuu

¹ Isidayeriibe kóo kpààti Sodomō, Dafiti bire kó yekotinò.

² De kó yekotinò teénnè onìti nwe koò duò mmeborime sààmè, koò ciìnko, koò teénnè kòò banní tináahtutintì. ³ Yekotinò tiè nhonìti nwe ke tūnni o borime, kè mè wènkú ke séiri, ⁴ ke duò mbèè í dake tidààti, ke duò mbèèmbè meyiétiémè. ⁵ Wèè ciì wèè kémmú ke òke ciité, wèè m̀̀ke meyèmmè kòò na kènni omáà. ⁶ Kè dèè ò teennè kòò na kèbanté yekotinò cūmpuye nè yenáahtutinyè mecii nkpeye.

⁷ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó diketiri. Bèè í dó itié nè mecii mbè tu tiyèinti nti.

Ti bo ndakemè bedapūnyeiibe kpéí

⁸ M bire, nyo a cice da náá nti kényié nha yō tié. ⁹ Dèè yó ndò nkusārikù feítòodáfè kōme a yuu ìnkè, kéndò mmedèi nha fñní. ¹⁰ M bire bèè borime í wenni kè bè dó ke da yūš nha báa yie. ¹¹ Kè bè da nàké ke tú: Katení kè ti dinté benitibè kékuo, kédíí mbèè í ti dòò meyi nkékuo, ¹² kè bè pĩmmú befòubè kékuo mukūũ nhō yĩmè, ¹³ kétúóké be kperè desààrè debotí debotí kèpíe nti cēí, ¹⁴ kàa nkàké ti mieke, kè ti wē ndidítitau dimáà. ¹⁵ M bire, a báa bè neinè, a báa tūnne be kó ice. ¹⁶ Bè bèti meyi mme ke ò ndó mecāa ke bo kuo benitibè. ¹⁷ Tenòtè òš í nwúó mbè díí ndè ticùòti kèdo ti mieke. ¹⁸ Bembe né dii ticùòti nti bemómmōmbe, kè ti yóó bè pĩ. ¹⁹ Dèè yóó tuakení beyóóbè, bèè yuuku, muyòò muù yóó bè kōnnè.

Mecii nnàá nti benitibè

²⁰ Mecii mmeè nàá ndihèi mieke, ke pĩèkù yaàrè mieke, ²¹ ke bo yecemákè ke yu benitibè, ke cómmú dihèi m̀̀nku ke pĩèkù, ²² ke tú: Tifāūtiti, dè yó nkááké de kè dí ciité? Sipō yembè, dè yó nkááké de kè dí yóu benitibè mudaá? Tiyèinti, dè yó nkááké de kè di ciité? ²³ Kénténè n tié kéceete kè n di duós nkó muaá kè di keè n náahti. ²⁴ N di yumu bá di í yie, kè n dó kè di teennè kè di í dake. ²⁵ Di yetemu n tié nyimau, ke sènkèri n di náá nti. ²⁶ Nè de kpéí meyi mbo di tuakení dii m̀̀nni m múnke yó ndi daúmu, kè kufōwaá nní ndi bo kè n daú. ²⁷ Meyei nyóó di tuake ndii m̀̀nni kuyaaakù kōme, kè mehāarimè di túóté tefòdóntè tēmè, kè kufōwaá ndi pĩ nkè di yèmmèe caàrè. ²⁸ Dè m̀̀nni kè di nni nyu kè ò cīéké, kè di n wammú kémónté, ²⁹ ke yé di í yiemme ke bo yĩtè dèè wenni, di me nyí dé Kuyie. ³⁰ Di yete n tié nyi, ke sènkèri n náahti timau. ³¹ Di yóó yamu di borime cóntimu kèpè n di tié. ³² Wèè yete mecii ntifāūtiti tii òš ò kù, kè kuyèinkù kùu yèmmè dò ndèmarè í kù dónni kè kùu feti. ³³ Wèè me nyie n kpeti, ò bo mbonè diwèi, ò í yó nyĩèkù meyi.

2

Meciì mmèè ã nkānké onitì kè meyei mbáá ò nìnte

- ¹ M bire mpĩ nda tiè ntì,
 a báá yè n yè nha ndɔ̄ori dè,
² kénté mesàà meciì nkó tináahtì,
 kéduó nha yèmmè ké tì banté.
³ Yú meciì nnè meyèmmè kè dè nda teénnè.
⁴ Wammú de bè waammè idítí,
 ké ndè bètì tikpàtì kōme.
⁵ De mōnni ndi a yóo depemè Kuyie nkéna ké kù yǐtété,
⁶ ke yé Kuyie nkuù duòmmè meciì,
 kuù ã nte kòo nìtì ciité kébanté dèmarè.
⁷ Kuù dòòri mesàà mbèè borime wenni,
 ke kānké bèè dòòri kù dómè.
⁸ Kuù kānké bèè dòòrimè wenni,
 ke baa bèè kù duó mbemáà.
⁹ Kàa kèrímú n kpeti a bo banté kuce sààkù
 kéna kédòò dèè sié.
¹⁰ De mōnni ndi a bo nciimè,
 kàa ciì nda duó ndiwèi.
¹¹ Kè meciì nni nda kānké,
 kè meyèmmè da baa.
¹² Dèè yó nte kàa báá dòò meyei,
 dèè yó nda kānké siyáabìsí yembè,
¹³ nè bèè yóu kuce sààkù ke tū ndibìnni kaku,
¹⁴ bèè kpèitinè meyei,
 kè dè bè naatinè meyei,
¹⁵ kè bè tū nyice ìí wenni.
¹⁶ Mèmmè a bo namè kéyenténè onitipòkù
 wèè dauti dautinè benitidaabè o nùnaatí,
¹⁷ wèè yete o dàu,
 ke bùtinné ò dōunnè diì nùu Kuyie.
¹⁸ Wèè tū nho cǐtètè kó kuce
 ò kòri mukũũ mborè nde.
¹⁹ Wèè kàte o borè ò ã ì nwètení,
 ò ténke ã ì mpèté mufòmmu kó kuce.
²⁰ Tāāté benitisààbè kó kuce,
 kèntū mbèè borime wenni be dòòrimè.
²¹ Ke yé bèè borime wenni,
 beè yó mbo diheì mièke.
²² Bè né yóo dennemu benitiyonkubè diheì mièke,
 bè yóo deitemu bèè borime í wenni.

3

Ti bo nciimè ke dé Kuyie

- ¹ M bire a báá yè n da tiè ntì, mpĩ n yè nhá ndɔ̄ori tì. ² N tié nyii yó nte kàa fòmmu okè, kàa nyo ndiwèi. ³ Ndɔ̄ori mesàà kèntū timómmōnti, a báá yóu kè dè da dèténè, ndè dùúkú a fòní ké dè wàri a yèmmè mièke. ⁴ Kàa dòòri memme Kuyie nnè benitibè dè bo nda dó. ⁵ Bá nyĩkú a ciì nyĩnkè, duó nhamáà Kuyie nku. ⁶ Yóu kè kuù nda ni a dòòrimè memou mièke, kènte kàa dòòri dè nyié. ⁷ A yèmmè bá ndò nha ciì, ndé Kuyie nke yóu meyei. ⁸ Dèè yó ntú

a kànti kó mutie, ké da duó kukõ̀naati. ⁹ Túóté a m̀ake dè kédéúkùnnenè Kuyie nyètìrì, duó nku a diiti ketiti sààti. ¹⁰ M̀em̀me tidiiti bo píemmè a buo, kè menaà mpíe nha cèe kécou. ¹¹ M biré kè Kuyie nyṹs̄ nha toò a báa yete, kè kù da kpànnè, a k̄mb̀ùòti báa do. ¹² Kè yé Kuyie nhã yṹmmè kù d́ wè toò ndi, wèè d́ o biré ò ã̄ yṹmmè de toò.

M̀eciì nduòmè diwèi

¹³ Dè nnaati wèè pètè m̀eciì nnè wèè m̀òòte meyèmmè. ¹⁴ De kó mucóntimu deumu ke p̄ēté idíítì nè mesoò nde k̄omu. ¹⁵ M̀eciì nwennimu ke p̄ēté medèi, dèmarè í bo dèè p̄ēté m̀eciì. ¹⁶ M̀eè teénnè oniti kòo f̀ommu m̀onni, koò duó ntikpàti nè disãnni. ¹⁷ M̀eè ò benkú kuce sààkù, kòò kèrí ke í yĩ̀kù. ¹⁸ M̀eè duó mmufòmmu nè diwèi bèè mè pikú sáà. ¹⁹ Nè m̀eciì m̀me Kuyie ndòòmè ketenkè, nè meyèmmè m̀me kù ànnémè keĩnkè. ²⁰ Nè m̀eciì m̀me kù duómmè kè menie nyièni ketenkè kè fetaafe niù.

Kuyie nkãnkémè wèè cii

²¹ M biré, ntaunnè m̀eciì nnè meyèmmè, báa yóu kè dè da déténnè. ²² M̀eè yóo da duó mufòmmu kéntú a kó kusãrikù. ²³ M̀em̀me a bo nkérímè a ce ke í yĩ̀kù, bá a báa bété. ²⁴ M̀em̀me a ní bo nduómè a yèmmè dómè ke í yĩ̀kù kè dè nda naati. ²⁵ A bá ndé dèmarè bo da détémmè, nè benitiyeibe bo da pímmè. ²⁶ Kè yé Kuyie nyó nda kãnkémèmu ke de meyei mmè da díí.

Kuyie ndòòrimè mesàà nwèè d́ o kou

²⁷ Kòo m̀òu d́ ndèmarè, kàa m̀ake a báa yete a bo ò duómmè. ²⁸ A báa náké a kou ke d̀: Kò nke naa w̄eteni. Kàa m̀ake a ò duó ndende bàmbà. ²⁹ Kàa kou da tá, a bá nwanti kóò d̀ò meyei. ³⁰ A báa s̄ónté kékpànnè òm̀òu kòò í da cààrè m̀umamù. ³¹ Bá ndó benitiyeibe kéntù m̀be borime. ³² Kè yé Kuyie nyí dómè bèè d̀òri meyei, kù naatinè besààbè m̀be. ³³ Kuyie ncààrimu benitiyeibe c̄i, ke d̀òri mesàà mbèè d̀òri kù dómè be kpesi. ³⁴ Kuyie nsenkumu bèè kù s̀enku, ke d̀òri mesàà mbèè kék̀unko bemáà. ³⁵ Kuyie nyóo s̄antemu m̀eciì nyembè kéfèik̀unne tiyèintì.

4

M̀eciì ndeummè dem̀ou

¹ M bí kénténè di cice tié m̀mesàà nkém̀òote m̀eciì. ² N di duó nyitié sà̀yì nyi, di nyi pí. ³ M múnke do tú debiré ke yíemmu n cice náànti kè n ȳo n d́ mediè. ⁴ Kè n cice n tié nke tú: M pí n da náá nti ke tũ n tié kénfòu, ⁵ kém̀òote m̀eciì nnè meyèmmè, a báa yè n da náá nti, a me mbáa tì yóu. ⁶ A báa yóu m̀eciì m̀meè yóo da teennè! Ndó me kè mè nda kãnké. ⁷ A bo mm̀akemè m̀eciì ndeè p̄ēté dem̀ou. Dem̀ou miéke a d̀ò nkéwammú m̀eciì m̀me. ⁸ Ndó m̀eciì nkè mè da déúk̀unne, òrí me kè mè ntú a kó disãnni. ⁹ M̀eè yó ntú a s̄ãrikù sààkù, ke d̀ò ndipìi sà̀ari.

A bo kentémè benitiyeibe kó meborime

¹⁰ M biré, kénté n da náá nti ké nti pí nkàa f̀ommu okè. ¹¹ N da benkú a bo yĩ̀mè m̀me kèpété m̀eciì, ke da benkú kuce sààkù. ¹² M̀em̀me a bo nkérímè bá dèmarè báa da díttinnè, kécokù ke báa bété. ¹³ A báa yete itié, nyi pí, nyi tu a f̀ommu. ¹⁴ Báa tũnne benitiyeibe borime, báa tũnne bèè d̀òri meyei m̀be kó kuce. ¹⁵ Báa tũnne be ce, yóu ku, yenté ku kékónté. ¹⁶ Kè benitiyeibe í d̀ò meyei mbè ã̄ í nna kédúo, kè bè í bo nhò̀m̀òu bè ã̄ nyié nkéwúómmu. ¹⁷ Be dii tu meyei, kè be naà ntu kuyonku. ¹⁸ Besààbè kó meborime d̀onnè kuk̀unwentóo nku, ke ã̄ nwenkú kè diyie yàa yennènni. ¹⁹ Kè beyeibe bie k̄ome d̀onnè dibìnni, bè í wúo mbè yóo bété dè.

Ti bo ntaunèmmè mesàà

20 M birɛ kɛnté n náàntì kɛyie n tié. 21 A báá ì yě, ànné i a yèmmè miɛke. 22 Ì tu bèè ì yìé mbe fòmму, ì bè duò nkukòhnaatí. 23 Nɔake a toti tì a yèmmè, deè pɛ̀ɛ̀tè demou, ke yé a yèmmè meè temè a fòmму. 24 A bá nnáante siyáàbìsì ke sounte. 25 Nwúó nha ìkè weti weti, ke bá nsíí. 26 Totí a yèmmè a yóó tūnne kùù ce kpéí, kàa borime memou nwenni. 27 Báá wɛ̀ɛ̀tɛ kucànkú yoo kuyóú, détinne amáà meyei.

5

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kpéí

1 M birɛ, kɛnté n cii, kɛtūnne n yèmmè. 2 Memime n tié mbo da teemmè kàa nyé a náá ntì. 3 Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o náàntì wèèti mecekùò kōme mme, ke yòò nke dò mmekùò. 4 Ke né ò nyóó dentenè ke tii ke dò mmedòmme, ke kòurì ke dò ndisiè menatimè mèdémè kperi. 5 O ce kòrìnè mukūū mmu, ke taànè kudònkù. 6 Ò í tū mmufòmму kó kuce, ò fetimu bá ò í yé. 7 M birɛ kɛnté n náàntì, báá yete n tié, 8 kɛnté o ce, báá na o cīɛ̀tè, 9 a yàà bo fétinne a sànni, onitiyonkuwe yàà bo cake a fòmму. 10 Kè bepòòbè báá di a kperɛ, kàa fɛ̀ú̀tè ke pètè dèe naá nhotòu kperɛ. 11 Kàa dentenè didabònni a fòmму càke dii m̀nni, 12 kɛntú: Dè yīme kè n yete itié, ke yete bè ñ nàké tì, 13 ke í kɛnté bèè m baké be kpeti? Ke yete bèè ñ tié mbe kpeti? 14 Nte mí nke kàátè meyei bo n tuòkenimè n kòbe cuokè nè benitibè cuokè.

A bo ndómè a pokù

15 A pokù dònnè tebinte sàatè nte, ñyò nte kó menie. 16 Báá yóu kè mè mpū̀ò nyicekətí nè kupiiti, 17 m mmè te amáà, báá mè toténè bepòòbè. 18 Diwèi nda bonè a pokù a tāátè wè, kàa nhò pī mmesàà. 19 A pokù wenni ke dò ntehonè nte, kàa níí kàáké o kɛnti dè da narike. Diwèi nwe nda bonè sáà. 20 Ba mbo nte kàa ndó onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kénkáá nho me? 21 Kuyie nwúómму bá wè o dòòrimè, ke yé ò tū nkùù ce. 22 Ocaàrìwè yei mmè ò pī. Mè ò pī ncéú nwe timáti kōme. 23 Wèè í nò nke pī nhomáà, ò buò nhomáà ndi, koò yeinti ò kòu.

6

A báá cəutémè otòu bànni

1 M birɛ, kàa béi nke yī a bo yietí a kou bànni ke poté a nòutè ketenkè, 2 kàa fité a nùù ke tanné amáà tináantì miɛke. 3 Kàa mè dòò fòò tieke dibànni. Kote kóò bàntè mecāã nkòò da yóu. 4 Bá ntú a bo om̀pè, báá yóu kè inuò nda pī. 5 Denne amáà teyúótè òò yenténèmè opaawaà, tenòtè òò yenténèmè ticùòti.

Ti bá ntúmè betōnnédíébé

6 Fí nhotōnnékòti, kote sikéú borè kɛyà sì dòòrimè kɛpétè mecii. 7 Sikéú í m̀ke wèè sì bàa, sì í m̀ke wèè sì benkú mutōmmú, sì í m̀ke okpààti, 8 ke né ò wáá nsi diiti dididèi m̀nni ke bo nyo. 9 Fí nhotōnnédékòti a yó nduó kɛítè òmm̀nni? A yóó ente òmm̀nni? 10 A yóó yī m bo duó sàm̀pò nwe kɛúú nsàm̀pò, kɛom̀pè sàm̀pò. 11 A bo n yóó daate kè tidawanti da íkú, kè mesémmè da pī nhoyúókù kōme.

Osoùnti kó meborime

12 Wèè cènti ke poti siyáàbìsì ò tu osinténitì nwe. 13 Ke ò nkāmíí inuò nke náánnè o naàcèi ke fieti inómbí, 14 ke dó meyei nke mè wanti sáà, ke ce nyekpàè. 15 Deè te kè meyei nhòò ò do dim̀nni dimáà, kòò poté bá ò báá na kɛyenté bitì!

Kuyie nyí dó dè

16-19 Denennè bo dèkuò ndi Kuyie nyí dó dè, dèyiekè ndi ketíke kù í dó kɛyà dè fenònfè, deè tu:
Tepòtè,
siyáàbìsì,

a bo s'ntémè kékuo onitì,
iyentotí yeiyi,
wèè cāā meyei mmudòrìmù,
a bo nsoúmmè ke náá nha í yà dè,
nè a bo ncemmè yekpàrè a tebií cuokè.

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kpéí

²⁰ M biré, nyo a cice da náá nti, báá yete a yō tié. ²¹ Ānné i a yèmmè miéke, ké nyi dùúké a f'óní kusārikù kōme. ²² Ii yó nda ni a cèmmu, ké nda baa a duó dè, kàa ènte i nda náánnè. ²³ A cice nè a yō, be tié ndò nfitírè nde, ke tú kuwenniku, bè da kpannè ke da benkú mufòmmu ce nku. ²⁴ Ii yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù nùnaatí. ²⁵ A bá nyáá nde kóo nitipòkù botí o wenniku kpéí, báá yie nkòò da souté nè o nuo. ²⁶ Onitipòkù wèè dauti í bo kòò dauti dautinè benitidaabè o borè a kperè òò yè sámpò nwe, wèè m̀̀ke o dauti kòò t̀̀kénè ò bo níntémè a fòmmu. ²⁷ Òm̀̀u bo ānné muhāá nho yaayòrè miéke kòò yààti báá cóútáà? ²⁸ Onitì bo na kénkérí muhāá miéke ke báá cóútáà? ²⁹ Mèè botí nku a báá na kékááké a kou pokù kè bè da yóu. ³⁰ Bè òò í ncíé nwèè yùúké ke bo kuò dikònni d̀̀mmè. ³¹ Kè bè ò yà ò òò yietí kuce mèyiekè ndi, kéduó nho kperè demou ò m̀̀ke dè o c̀̀ètè. ³² Wèè me nduónè otòu pokù ò tu kuyèinkù nku, ke cààrè o fòmmu. ³³ Bè òò ò puotímu kóo f̀̀ik̀̀unne bá de kó ifei báá deè. ³⁴ Dè òò yonke o dauti nwe kòò miéke peike kòò mpèiri bá mmesémè báá ò pí. ³⁵ Ò òò í ndó tiyeti matì, bá kè di dó dí ò cu kè dè nsù ò báá yie.

7

Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ciitémè odapàà

¹ M biré nyo n náànti, kényíé n tié, ² ndòòri nda náá nti kénfòu. Ndake n tié òkpéí nha nònnitè kōme, ³ ké nti pikú tei tei, ké tì wàri a yèmmè miéke. ⁴ Ndó mecii ke dò nha tãũ, kéntauñè meyèmmè ke dò nha népo. ⁵ Mèè yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù kó kunùnaatí.

⁶ Diyiè mari kè nní mbo n c̀̀ètè, ke síéké fenéti, ⁷ kéyà idapùmbí, òò í yé dèmarè, i miéke kè dèmarè tu kuyèinkù. ⁸ Kè dè ncènti dihei benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kó dikàri, kèt̀̀unne òm̀̀u c̀̀ètè kó kuce. ⁹ Ke s̀̀ nde dò ndiúrikèpànni, ke yuotóo ke bo ke biiri. ¹⁰ Kòò íténi kóò co ke bo ò ciité ke sàri onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme. ¹¹ Kòò nònfè tònni, kòò kònti yàuti, bá ò í kari o c̀̀ètè, ¹² ke firì dihei, yaárèbè nè sicēkaa simou, ke wanti benitidaabè. ¹³ Kòò pí nde kóo dapàà, kóò arí bá ò í dé, ¹⁴ ke d̀̀: N sòò béi ndinùu mari ndi Kuyie nyìkè ke di dèite yíe. ¹⁵ Dèè te kè n yènní a wammù ke me nda yà. ¹⁶ M pitému n d̀̀u ònkè tiyààti ke di sàri Esibiti kó tiyaayónti, ¹⁷ ke di yòrè t̀̀ddàribè bebotí bebotí. ¹⁸ Kòtení kè tí nyíé nke yo nkunaatí ke d̀̀ari ti dómè kè dèe wenténè. ¹⁹ N dauti itému ke kòte kupòòkù dedétirè. ²⁰ Ò t̀̀mu kudòukù nè idíítí ò í yóo konní kòò t̀̀nkù pànwè í yènní. ²¹ Kòò ò kpèntè kpèntè nè kunùnaatí. ²²⁻²³ Dènde kòò ò t̀̀unne, kéndò mbè k̀̀rinè f̀̀è nààfè muk̀̀u, ke dò mbè bou kuwáátikù ke bo puotí, ke kù tã ke ta ku dinni, ke dò ntenòtè ò ntatimè nticùòti ke dó mecāā. Bá ò í yé ke tú dè yóo k̀̀nté o fòmmu.

²⁴ M biré kènté n náànti, kéyie n yè mmù. ²⁵ A báá yóu kàa yèmmèe kòte de kóo nitipòkù botí bíékè kòò da souté, báá t̀̀unne o ce. ²⁶ Ò buó mbenitibè péu ndi ke kùò benitikperibè. ²⁷ O c̀̀ètè tu muk̀̀u nkó kuce nku kùu k̀̀rinè kudònkù.

8

Mecii nyumè benitibè

¹ Mecii mèè yu, di í yoà?
Meyèmmè píèkù kè di baa yoà?

2 Mè bo ditennì ìnkè nke,
 ke cómmú iceyàtìi,
 3 benìtìbè pēnkù dè yebòrìnò
 ke náá nke tú:
 4 Dìndi benìtìbè, n yu dí mbe,
 n náánnè dí mbe.
 5 Dìndi tidiènti wammúnè mēciì,
 dīndi tiyēinti mōatenē mēyēmmē.
 6 Kēntēnē n yóó di náké tì,
 n yóó di náké weti weti nwe.
 7 N náá ntimóm̄m̄nti nti,
 tiyēiti í yìèní n nùù.
 8 N náá ntináaṅsààtì nti,
 n yí sòú m mē nyí cíf.
 9 Wèè cìi wèè yóó tì banté.
 Wèè yé dēmarè kòò banté tì tumè timóm̄m̄nti.
 10 Ndónè n tié nkè dēe pēēté idíítí.
 Ndónè mēciì kè dēe pēēté mēsōō nsààmē.
 11 Mēciì mpēētēmu mēdèi,
 kusārikù makù í mē tūòke.

Mēciì nnàámmè mē tu wè

12 Mí mmēciì n neitinē mēyēmmē mme,
 kè n yóó dōò dè n totí n yēmmē.
 13 A bo ndémè Kuyie dēè tu a yete mēyēi.
 N yí naatinē sifei yembè, sipōō yembè
 bēè borimē í wenni nē bēè sounte.
 14 Mīi òò tié nhonitì kòò ciitē.
 Mīi tu mēciì nke duò mmuwērimú.
 15 Mīi te kè bekpààtidiebè baké,
 kè bebeéndiebè bekù kè dè wenni.
 16 Mīi te kè bekpààtìbè nē beheikènkótìbè nē
 kētenkè ìnkè kó bebeémbè bēmōu kè bē baké.
 17 Bèè n dó, m be ndó,
 bèè n wàà, mbeè n yàù.
 18 Mīi te tikpàtì nē disānni,
 tikpàtì tìi í deu nē mēborimē sààmē.
 19 M pāre wennimu ke pēēté mēsōō nsààmē,
 kè n cōntimu pēēté idíítí.
 20 N kéri timóm̄m̄nti kó kuce nku benitisààbè tū nkù,
 21 ke dōori mēsàà mbèè n dó,
 ke bē duò ntikpàtì.
 22 Kuyie nni ndòò kè dè mōntēmu,
 kù niitē kédòò mí nwe ke né dōò dēsōōnne.
 23 M bomu sáà,
 kutenkù mu nyí dōò kè m bomu.
 24 N yó mbo kè dàméèribè nē sibíí kè dè mu nyí bo.
 25 Yetārè nē sitáá dè yóó dōò kè m bomu.
 26 N do bomu ke s̄ nKuyie mmu nyí dōò kētenkè nē keīnkè,
 kù yóó dōò denēnnē sām̄p̄rè ketirè kè m bomu.
 27 Kù yóó dōò keīnkè ké bo ānné tiwetì m̀anku kè m bomu.
 28 Kè kùu ānné yewetè nē sibíí

kè meniè nní nyièní nè muwērímú.

²⁹ N do bomu kè kùu kééeté dàméèrì mànkù ke dò:

Meniè mbá mpēnkù, kéānné ketenkè.

³⁰ N do bomu nè ku kè ti pī mmutōmmú yewe yemou,

ké n kù duò ndiwèi,

ke yānku sáà ku ìikè,

³¹ kényānku ketenkè kù dòò kè ìnkè,

kè dè n naatinè benitibè.

Dè bo nnaatimè wèè yie mmeciì nkpeti

³² Di mmònni m bí, keèné n náaṅti.

Dè nnaati wèè yie n tié.

³³ Di báá yete n tié,

cōuténè i kéciitè.

³⁴ Dè nnaati bèè kèmmú n tié,

kè ò ncómmú m bòrìnúù ke tūntí n cīètè sáà.

³⁵ Wèè m pèté ò pèté mufōmmu mmu,

ke pèté Kuyie nkó mesàà.

³⁶ Wèè ñ cààrè ò cààrè omáà ndi,

wèè n sènkèrì kòò dó mukūũ.

9

Meciì yumè tiyèinti

¹ Meciì mmaá me cīètè nte ke cònné yesānkè yèyiekè, ² ke kùò iwūō, ke kùòti menaà nke cònné tábùrì, ³ ke tō mbenitipotōmbè dihei, kè bè còmmú dèè ikú ke yu, ⁴ ke tú: Díndi tiyèinti kōtènní diè. Ke náá ntidiènti ke tú: ⁵ Kōtènní kèdi n diiti, kényà n naà n kùòti mè. ⁶ Yóunè tiyèinti kéfòute. Tūnnenè meciì nkó kuce.

Meciì nyiè nè tepòtè yiè be kó tináaṅti

⁷ Kàa tié ntepòtè yiè nhò dá senkèrimu, kàa tié nhonitiyonkuwe ò da sámmú. ⁸ Báá tié ntepòtè yiè, ò yàà bo da sīntenè, tié nwèè ciì kòò nda dó. ⁹ Kàa tié nwèè ciì ò dòke ò ciitèmmu, kàa tié nhonitisààwè dèè ò yé meciì. ¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndèè tu meciì nkó diketirì, kàa dòòrì Kuyie ndómè a mōote meyèmmè. ¹¹ Kè meciì béi nke dò: Mí mmeciì m bo okūnne a fōmmu kó yewe kè yèe sūũ. ¹² Kàa ciì dè tu a kó mesàà mme, kàa tu tepòtè yiè nha pèté de kó tiyeti amáà.

Tiyèinti yumè benitibè

¹³ Tiyèinti dōnnè onitipòkù nwe wèè wéketè ke yei nke í yé dèmarè, ¹⁴ ke kari o cīètè bòrì, dihei ikú dè. ¹⁵ Ke yu bèè bókù kuce ke pēnkù, ke tú: ¹⁶ Díndi tiyèinti kōtènní diè, ke náá ntidiènti ke tú: ¹⁷ Meniè mmèè yùúkú mè wèètimu, kè musòrikèdii naati. ¹⁸ Bè me nyí yé ke tú bè kòrì mukūũ mborè nde, kè de kóo nitipòkù yu bè kè bè tati kudōnkù.

10

Yekotinò yèè tukúnè onitì kó mufōmmu

¹ Sodomō kotinò. Debire dèè ciì dè nárìkùnko de cice yèmmè mme, dèè yei nkè dè cààrì de yō kōme.

² Meyei nkó tikpàti í mōke mucōntimu, meborime sààmè kpeti tiì duò mmufōmmu.

³ Kuyie nhō í nyóu kè dikōnni pī nwèè borime wenni, kù me nhō í nduó nhonitiyeiwe ò dó dè.

⁴ Wèè pī mmutōmmú nè tikōnnéyāāti ò naà n fèdawanfè nfe, kè wèè pī nnè tikōnyauti kòò kpàrìku.

- 5 Wèè sàrì tidiitì dididèi m̀ǹǹǹ ò ciimu, wèè duó dididèi m̀ǹǹǹ kòò yo nyifèi.
 6 Bèè borimè wenni bè pieti mesàà mmè, kè benitiyeibe sàrì be yonku be náànti mièke.
 7 Bè ãã í nyè nwèè borimè wenni o kpéí, bè ãã yè nhoyonkuwe nwe nè o yètìròò.
 8 Wèè cii weè yìè ntinàànti, wèè náante tiyeinnàànti kòò fieti.
 9 Wèè d̀d̀r̀imè wenni ò ã nkéí ke í yī̀k̀k̀, wèè k̀m̀e í wenni kè bè ò yàù.
 10 Wèè sàrì ke kámii inuò ò f̀é̀ũ̀nko betòbè mbè, wèè nàá tiyeinnàànti kòò fieti.
 11 Bèè borimè wenni bè náànti duò mmufòmmu mmu, kè benitiyonkubè sàrì be yonku be náànti mièke.
 12 Wèè níi mbetòbè ò ce nyekpàrè nye, kàa d́ otòu a báá yà o yei.
 13 Bè ãã banté mecii nyiè nho náànti mièke nke, kè tiyèiti bo kuyèinkù kpéí.
 14 Mecii nyembè yèútí bemáà ndi mecii, kè bèè yei nkè be náànti bè buò mmecãã.
 15 Tikpàti yìè nkpàti ò k̀ǹk̀ kuduotí k̀m̀e mmè, kòò c̀r̀i sém̀m̀ ò k̀ù.
 16 Wèè borimè wenni o kó mucántimu tú mufòmmu, kòò nitiyonkuwe yeti tú meyei.
 17 Wèè yìè nyitié nhò kèrí mufòmmu ce nku, wèè yete itié nkòò fieti.
 18 Wèè sàrì mepóm̀m̀ ò tu siyáàbìsì yìè nwe, wèè wátìrì betòbè kòò tu kuyèinkù.
 19 Kàa nùù tòǹǹ a ãã yetému, wèè p̀i nho nùù ò ciimu.
 20 Wèè borimè wenni o náànti d̀ǹǹǹ mesòò nsààmè mmè, onitiyonkuwe toti mèè yèmmè í tú dèmarè.
 21 Wèè borimè wenni o náànti teennèmu benitibè péu, kè kuyèinkù k̀ nku yeintì kpéí.
 22 Kuyie ndòò wè mesàà nweè kperè yíé, wèè d̀d̀r̀inè muwèrímu ò í yèútí dèmarè.
 23 Kuyèinkù borè meyei nyí tú dèmarè, dè ã nkù dò ntikpèiti nti, wèè m̀k̀e meyèmmè kè wenwe ǹǹǹǹ mecii.
 24 Onitiyonkuwe í d́ dè, dèè ò t̀d̀k̀ǹí, kè wèè borimè wenni kòò pieti ò d́ dè.
 25 Kè kuyaakù t̀d̀k̀enì kù ãã ǹeìnèmu onitiyonkuwe, wèè borimè wenni kòò nfííkù dipũ k̀m̀e.
 26 Dèmmùrè ỳr̀íkù mèè botí yenì, kuyukù tii mèè botí inuò, wèè duó nhotònnédíétì mutòmmù dè ã mmè nhò dò.
 27 Wèè dé Kuyie nho bie nhãã yíému, kòò nitiyonkuwe kperè yaate.
 28 Onitisàù bàa dè, dèè ò duò ndiwèi, onitiyonkuwe bàa dè í ò duò dèmarè.
 29 Kuyie nhõ nk̀ǹk̀ému wèè d̀d̀r̀imè sié, wèè k̀m̀e í sié kòò duò.
 30 Dèmarè báá nampe wèè borimè wenni, benitiyonkubè me nyí yó nkpaá dihei.
 31 Wèè borimè wenni ò nàánnè mecii mmè, kè siyáàbìsì yembè dò mbèè kéké be nòndié.
 32 Wèè borimè wenni o náànti teennèmu, kòò nitiyonkuwe kpeti k̀ùr̀i.

11

- 1 Kuyie nyí d́ siyáàbìsì potampeé, kù d́ s̀i beú s̀nsi weti weti.
 2 Bè ãã í ndake tepòtè yìè nkpeti, wèè í m̀k̀e tepòtè ò ciimu.
 3 Wèè yèmmè wenni o yèmmè mèè ã nhò ni, kè med̀d̀r̀imè yeime yìè nd̀d̀r̀imè ò k̀ù.
 4 Idíítí í yóó da teennè Kuyie mbeénti yìè, wèè borimè wenni weè yóó cooté.
 5 Onitisàù d̀d̀r̀imè mèè píenko o ce kòò nitiyèiwe yei nhò buò.
 6 Onitisàù d̀d̀r̀imè sààmè mèè ò dèerí, kòò nitiyèiwe yei nho p̀i.
 7 Onitiyeiwe ãã kù kòò do baa dèe yeimmu kèwènnénè o kpàti ò do tá tì.
 8 Wèè borimè wenni ò ãã yenténèmu meyei, nkòò nitiyèiwee do me mièke.
 9 Bèè í dé Kuyie mbè náànti k̀ùmu, bèè dé Kuyie nkè be cii mbè dèerí.
 10 Kòò nitisàù bo kè dè naati, dè ã nnaatimu o èi k̀bè, kòò nitiyèiwe ku o èi k̀bè nyãnku.
 11 Benitisààbè náànti tii dèúk̀nko be èi, kè benitiyeibe kpeti di buò.
 12 Wèè nàá ntinàanyèiti otòu ò í cii, wèè cii ò ã nti ncíékému.
 13 Wèè wátìrì betòbè ò dáanko disàrì kpeti nti, wèè cii ò ã nti s̀r̀imu.
 14 Kubotí k̀ù kpa bekótibè kù k̀m̀mu, k̀ù kó bekótibè sũ kuù ã nfòù.

- 15 Kàa béi nke tú a bo yietí opòò kó dibànnì, a bo demmu, kàa cǐéké dè bo nda naati.
- 16 Onitiposàù nwe bè nsàntímè, wèè dó mutǒmmú weè kpàrikú.
- 17 Kàa dǎ̀rri mesàà a mè dǎ̀d amáà ndi, kàa dǎ̀rri meyei, a caàri amáà ndi.
- 18 Onitiyeiwe kó mucǒntimu tú siyáàbìsì kǒmu mmu, wèè borime wenni kòo kǒmu tú mumóm̄mm̄mmu.
- 19 Wèè dǎ̀rri mesàà nhò yó nfò̀umu, wèè dǎ̀rri meyei kòo kú.
- 20 Kuyie nyí dó wèè ciintè, kù dó wèè dǎ̀rri wènwe timóm̄m̄m̄nti.
- 21 Bè yóó kpetínnému benitiyeibe, kécoo mbesààbè bemou.
- 22 Onitipòkù wèè wenni ke í cii ò dǎ̀nnè mumámáà mesòo kǒmu mmu bè tǎ̀nné mù def̀nkùrè ãnni.
- 23 Onitisàù wanti mesàà máà ndi, kòo nitiyeiwe ce nhomáà kemieke.
- 24 Wèè pǎã mmediè nweè kpàrikú, wèè nà̀tè pikú kòo cǐtiri.
- 25 Wèè pǎã mmediè bè we mpǎã mmediè, wèè pǎã mbetòbè menie bè yóó we pǎ menie.
- 26 Bè sǎãmmu wèè sà̀ri tidiiti, ke yá̀rí wèè tì fiiti.
- 27 Wèè dǎ̀rri mesàà mbè we ndó, kè meyei ntuà̀kùní wèè dǎ̀rri meyei.
- 28 Wèè dúo nhomáà o kpàti ò bo do, wèè borime wenni kòo mbitírí.
- 29 Wèè ã̀ dikà̀nkà̀nni o cǐtè ò í cǒntí dèmarè, kuyènkù naà mmecii nyiè nkó kudaakù nku.
- 30 Onitisàù dǎ̀rri mè duò mmufò̀mmu mmu. Wèè cii kòo nò nke yũ̀nní betòbè o bíékè.
- 31 Wèè borime wenni ò m̀kemu mucǒntimu ketenkè ñnkè, onitiyonkuwe nè wèè dǎ̀rri meyei nkè bè m̀ke be kǒmu mediè.

12

- 1 Wèè dó kéciité weè yie nyitié, kuyènkù kuù í kemmu itié.
- 2 Kuyie nhò̀ pènsiri wèè dǎ̀rri mè wenni wènwe, kébekénè wèè yèmmè í wenni.
- 3 Òmò̀ ã̀ í nfíi nhomáà nè kuyonku, wèè dǎ̀rri Kuyie ndómè weè ã̀ nfííkú.
- 4 Onitiposàù duò nho d̀u nwe kuyènaati, kòo yeiwe do mmumóm̄mmú mùù caà nho d̀u.
- 5 Benitisààbè kó meyèmmè tu mesààmè mme, kè beyeibe kǒme tú mèè ã̀ ndó kéciité.
- 6 Beyeibe náànti tu didíntári ndi dii kòu, kè besààbè kpeti tú tii dèeri betòbè nè mukũ.
- 7 Kè benitiyeibe do be kperè marè ã̀ í nkpaá, besààbè cǐi siì ã̀ nfííkú teii.
- 8 Bè sánti wèè cii wènwe, ke sǎã nkuyènkù.
- 9 A bo mmàkemè otònti òmáà dè tũ̀nè a bo déúkùnnemè amáà ke mónté mudii.
- 10 Onitisàù ã̀ ndakemu o wũ̀s kpéi, kòo yeiwe mieke ì còu.
- 11 Wèè kuuti kupaku weè m̀ke tidiiti, wèè firì detetirè ò í cii.
- 12 Benitiyeibe dó mucǒntimu yeimu mmu, benitisààbè beè ã̀ cǒntè.
- 13 Onitiyeiwe náànti ò pĩ mmu, kòo sàù ã̀ yè bá tii mieke.
- 14 Oniti pieti mesàà nho náànti mieke nke, bè pieti mèè botí mucǒntimu mutǒmmú mieke.
- 15 Kuyènkù yèmmè ã̀ ndo nkù dǎ̀rri dè wennimu, wèè cii kòo yie nyitié.
- 16 Kuyènkù kuù mieke cúu mmecã, wèè cii kòo sà̀ri o mieke.
- 17 Wèè náà ntimóm̄m̄nti weè tũ̀nni tináànti, wèè náà nsiyáàbìsì kòo tì caàri.
- 18 Wèè nùu yau o náànti kà̀rri mu disie kǒme, wèè cii kòo náànti miekùko.
- 19 Timóm̄m̄nti ã̀ mbomu sǎã, kè siyáàbìsì pènkù mēcã.
- 20 Bèè wanti meyei mbè tu beniticiimbè mbe, bèè tiè nyitié nsà̀yi kè bè pieti diwèi.
- 21 Meyei mmamè í tuà̀kùní benitisààbè, mè tuà̀kùní beyeibe mbe.
- 22 Kuyie nyí dó siyáàbìsì yembè, kù dó timóm̄m̄nti yembè mbe.
- 23 Wèè cii ò í pòti o cii, kuyènkù kuù benkú ku yeinti.
- 24 Wèè dó mutǒmmú weè naà nhokpà̀ti, kòo tǎ̀nnédiéti naà nkudaakù.
- 25 Iyentoti yòku oniti nwe kè tináànsà̀ti ò kpènkùko.

26 Onitisàù benkú o kou kuce sàakù nku, kòo nitiyeiwe ò fétìnkò.

27 Otānnédíétì í cáá nyiorimaa, dèè wenni onìtì kpéí dèè tu mutōmmú.

28 Wèè yìé nKuyie nkpeti ò kèrí mufōmmu kó kuce nku, dè kó kuce í kàrinè mukūũ mborè.

13

1 Debire dèè cii dèè yìé nde cice tié, dèè mǎke tefentè dè í yìé nhòmǎu kpèti.

2 Onitisàù náàntì ò péi mesàà mme, kòo yeiwe ò nwanti kédǎò meyei.

3 Wèè yé ò náà nke tú mù wèè kǎnké o fōmmu, wèè í yé ò náà nke tú mù kòò cààri o kǎmu.

4 Otānnédíétì í péú ò dǎ dè, wèè dǎ mutōmmú wèè dè pièti.

5 Onitisàù í dǎ siyáàbìsì, kòo nitiyeiwe cààri ke ãã omáà ifei.

6 Wèè dǎàri mesàà mme ò nhò kǎnkému, kòo nitiyeiwe yei nhò fétìnkò.

7 Bèmabè ò ndǎari ke dǎ mbè kpààtirì bá bè né í mǎke dèmarè, kè betǎbè ndǎari ke dǎ mbè tu bēcīribè kè né mǎke demǎu.

8 Tikpàtì yìé nhǎǎ yietì mǎnnì marì kédèetè o fōmmu, ocīrì yie í yīèkù tìmatì.

9 Onitisàù dǎnnè fitírè dèè càú dènde, kòo yeiwe dǎnnè fitírè dèè ku.

10 Tèpǎtè yìé nce nyekpàrè nye, wèè cii kòò yìé nyitié.

11 Bè waá ntì kpàtì péú dimǎnnì dimáà tì dèu mecǎã mme, bè waá ntì sǎmpó sǎmpó tì dèúkú.

12 Kǎa kèmmú dèmarè ke mǎnté dè cààri meyèmmè mme, kǎa dǎ dèmarè ke dè pèté, dè duò mufōmmu mmu.

13 Wèè yete itié nhò bo yà dè kó tiyeti, wèè yete ikuó kòo yà dè kó mucǎntimu.

14 Mecii nyiè nkó itié nyii duò mmufōmmu, ke dèerì onìtì nè dèè na nhò tǎnì mukūũ.

15 Bè dému mecii nyiè, kòo nitiyeiwe borime yóu.

16 Mecii nyiè nhǎǎ totì o yèmmè mme kédǎò tìmatì, kè kuyèinkù benkú ku yeintì.

17 Ditōnnì yeiri waà meyei mme, kè ditōnnì sààrì tì tūnnì.

18 Wèè yete itié nhò yóó náà nfedawanfè nfe kè bèè ò sènkèrì, wèè yie nyitié kè bèè ò sǎnte.

19 Kòo nìtì dǎ dèmarè ke dè pèté dè ò nhò naatimu. Benitiyeibe bie í dǎ kényóu meyei.

20 Wèè neitinè mecii nyembè ò ò ciitému, wèè neitinè tiyèintì kòo náà nkuyèinkù.

21 Meyei ntū mbenitiyeibe mbe, kè mesàà ntu besààbè kó mucǎntimu.

22 Mesàà nyiè mbì ò sǎoté o kpere nde, kòo nitiyeiwe kpere náà mbesààbè kpere.

23 Bēcīribè paa mpéimu mesàà, kè benitibè kǎ mbè í wenni mèè kpéí.

24 Wèè í puotì o bire, ò í dè dǎ, wèè dè dǎ wèè dè tié.

25 Onitisàù í mǎnnì ò yo mmù, onitiyeiwe wèè mǎnnì ò yo mmù.

14

1 Onitipòkù wèè cii wèè maà o cǎtè, wèè yei nkòò tè pùònnè o nǎu.

2 Wèè borime wenni wèè dé Kuyie, wèè borime í wenni kòò kù sènkù.

3 Kuyèinkù ò nnáá tefentè kó tináàntì nti, kè mecii nyiè nkpeti ò kǎnkù.

4 Inààke ìi dùò ì í borè, mùmamù ò ò í nhǎ yebuò, inaakperì borè tidiitì dè mbo.

5 Timómmǎntì yìé nnáà nhò yà dènde, kè siyáàbìsì yìé nnáà nhò í yà dè.

6 Tèpǎtè yìé nhǎǎ wammú mecii nke mǎntému, wèè mǎke meyèmmè kòo pèté mecii nfààrè.

7 Kenté kuyèinkù a í yóó pèté mecii nkpeti matì ku borè.

8 Wèè cii wèè yé ò dǎàri mè, kè kuyèinkù yeintì tu kù bo nsoúmè.

9 Kè kuyèinkù dǎò meyei ndè ò ò í nkù dǎ mmèmamè, wèè borime wenni wèè pièti Kuyie nkó mesàà.

10 Onìtì wèè ò nyé o yeñcààrìmmè dòmmè nè o wèi, otǎù báá na kényé dè ò dòmmè.

11 Benitiyeibe cǎi yóó duómu kè besààbè kpesi ndéúkú.

12 Mǎnnì marì onìtì yèmmè ò ndò nho borime wennimu kè mè né ò kàrinè mukūũ.

13 Onìtì bo na késɔ̀nnɛ o yɛ̀ncaàrìmè kéndáú, kè mudaá nní nyóó deè kè meyèncaàrìmè feité.

14 Wèè borimɛ í wenni ò yóó yàmu de kó tiyeti, wèè kɔ̀mɛ wenni kòo yeti ntú tisaàtì.

15 Wèè í dakɛ weè yíè mbè naá ntí timɔu, wèè dàkɛ kòò ɔ̀ɔ̀ totí o yèmmè.

16 Wèè cii weè dé meyei nke mè kenní, kuyènkù í yĩ̀kù dèmarè ke mɔ̀kɛ tɛfentè.

17 Wèè miɛkɛ cãã ke péíkú ò dò̀rì dɛyè̀nkperɛ ndɛ. Kè bè sɛ̀nku wèè yèmmè í wenni.

18 Bèè í totí be yèmmè be cɔ̀ntimu tu tiyè̀ntì, bèè totí be yèmmè kè be kɔ̀mu tú bè bo yĩ̀témè dèmarè.

19 Benitiyeibe yóó nínkúmu besààbè iikè. Kè benitidɔ̀nnibè ndari bèè wetí be kó yebòrè ke dɔ̀ kéta.

20 Kpankperɛ í mɔ̀kɛ o népo, tikpàtì yíè nyie népobè í sénní.

21 Wèè sɛ̀nkèrì o kou ò dò̀ meyei mme, dè nnaati mesémmè bonè wè becĩrìbè.

22 Bèè wanti meyei mbè fietimu, bèè wanti mesàà nkè bè dò̀rì dèè wenni ke síé.

23 Mutɔ̀mmú mumɔu mɔ̀kɛmu mucɔ̀ntimu, kàa me mpoti dinùù máà dikònni da pĩ.

24 Mecii nyembè cɔ̀ntimu tu tikpàtì kè tiyè̀ntì yó ntú tiyè̀ntì sáà.

25 Timómmɔnti yíè nnáá nho yà dèndɛ ke dɛerí benitibè, kè siyáàbìsì yíè nnáá nhò í yà dè.

26 Wèè dé Kuyie nhò í yĩ̀kù timatì, kè kù kãnkè o bí.

27 A bo ndémè Kuyie ndèè duò mmufòmmu, ke dɛerí onìtì nè dèè na nhò tɔ̀nì mukũũ.

28 Kòo kpààtì nìtibè sũ ò ɔ̀ ndɛumu, kè bè kɛkɛ o kpàtì do.

29 Wèè miɛkɛ í cãkɛ ke péíkú weè cii, wèè kɔ̀kɛ péíkú mecãã nkòò benkú ò tumè kuyènkù.

30 Kuyè̀nnaatì tú kukò̀nnaatì nku, kè mepómmè tu mumɔ̀mmú mùù cãá ntikòntì.

31 Wèè sɛ̀nkèrì ocĩrì ò sɛ̀nkèrì Kuyie nku kùù ò dò̀, wèè mɔ̀kɛnè ocĩrì mesémmè kòò dèúkùnkò ku yètìrì.

32 Onitiyeiwe yei mmeè ò buò, onitisàù í yĩ̀kù timatì bá mukũũ.

33 Meyèmmè yíè weè mɔ̀kɛ mecii, kuyènkù báá na ké mè banté.

34 Kubotì kùù tɔ̀ timómmɔnti kuù dèúkú, kè meyei nhãã kubotì ifei.

35 Okpààtì sãntì betɔ̀mbè bèe cii bèmbɛ, kòo miɛkɛ cóú mbèè ò ãã ifei.

15

1 A bo ténémè otàù tináánnatì dè bónkùnkò kemieke nke, kè tináanyeiti kè íinko.

2 Mecii nyie nnáahtì naatimu, kè kuyènkù náante ntiyè̀nnáahtì.

3 Kuyie nwùómmu tipĩtì timɔu, ke wúó mbeyeiwe nè besààbè.

4 Tináahtì duò mufòmmu mmu, kè tináanyeiti kò̀rì meyèmmè.

5 Kuyènkù kuù sɛ̀nku ku cicɛ tié, wèè dàkɛ kòò ì yíè.

6 Tikpàtì dietì bo onitisàù cĩètè miɛkɛ nke kòo nitiyeiwe kó mucɔ̀ntimu tú meyèncaàrìmè.

7 Mecii nyembè ntùònkò mecii mme, tiyè̀ntì kperɛ í me ndò.

8 Kuyie nyí dɔ̀ benitiyeibe pãrè, kù cɔ̀ú besààbè kó mubáammu mmu.

9 Kuyie nyí dɔ̀ benitiyeibe borimɛ bitì, kù dɔ̀ bèè wanti bèmbɛ dèè wenni.

10 Fenasããfè bo wèè yóu kucɛ o kpéi nke, wèè yetɛ itié nhò yóó kúmu.

11 Kuyie nyému kudònkù dòmmè, kù né bá nyé onìtì yèmmè mmaà?

12 Tɛpòtè yíè nyí dɔ̀ bèè ò kpannè, ò í kòrì mecii nyembè borè.

13 Kuyè̀nnaatì caánni keyìlkè nke, kàa yèmmè cààrè kèe yátì kényátì.

14 Wèè mɔ̀kɛ meyèmmè weè wanti mecii nkéyĩ̀tétè dèmarè, dè ɔ̀ nnaati kuyènkù ku yeinti miɛkɛ nke.

15 Yewe yemɔu tu mɛfèútímè mme osénniwè borè, ke tú dibanni sãã wèè yèmmè naati o borè.

16 Kàa kpa a kperɛ ke dé Kuyie ndè tũ̀nè a bo ndè mɔ̀kɛmè ke bonè iyĩ̀kɛ.

17 Kàa yo ntikũnfãàti ke bonè diwèi dè tãũnè a bo nyommè inaamàa mekùò nkpeyi ke bonè yekpàrè.

18 Kemieke yiè nce nyekpàrè nye, wèè pĩi nhomáà kòo yè bónkùnko.

19 Otãnnédíétì ce ã ndáátí tipotì nti, kòo nitisàù kòku wenni.

20 Debire dèè ciì dè náríkùnko de yembè yèmmè mme, kè dèe yei nkè dè bè sènkù.

21 Kè kuyèinkù dòòri deyèinkpèrè dè ã nkù naatimu, wèè toti o yèmmè kòò dòòri dèè wenni.

22 Kòo niti í békú betòbè mecii o kpere báá yie, kè benitibè péu ò duó nyitié nwèe na ké dè dòò.

23 Kòo niti nò nke téninìnkò tináaàntì dè wennimu, ke naati ò bo béimmè tináaàntì tii wenni dè dò nwèe ti béi ndii mòmni.

24 Onitì wèè ciì ò tũ nde ìnkè kó kuce nku mufòmму kòku, ke búútí kùù cuuti kudònkù.

25 Kuyie nhõõ pòntemu tepòtè yiè ncíètè, kénkánkè okúpokù kó tebàtè.

26 Kuyie nyí dó meyèmmè yeime, tináaàntì nti kù dómè.

27 Wèè dó idíítí mediè nhò buò nho cíètè nte, wèè í dó ticuuti kòò ã nfòù kémònte.

28 Onitisàù ãã totí o yèmmè mme ke né na kébéi, kòo nitiyeiwee sánté kèpĩẽtoò tisĩnténáaàntì.

29 Kuyie nyí dó benitiyeibe, kù kèímú besààbè kó mubáammu mmu.

30 Fenansàáfè náríkùnko meyèmmè mme, kè tináaàntì yéútí muwèrímú.

31 Bè kpànnè wè o ãnni kpéi nkòò kèímú ò bo mecii nyembè kó fenafe mieke nke.

32 Wèè yete itié nwè í dó o ãnni, wèè kemmu itié nkòò pieti mecii.

33 A bo ndémè Kuyie ndè duò mmecii mme, kàa dó kédeuke, kékùnnè amáà.

16

Kuyie mpĩrímè mutãmmú onitì borime mieke

1 Onitì ãã náké ò yóó dàò tìnti kè Kuyie nkuù né yé tii yóó dàò.

2 Onitì yèmmè ã ndò nho dàòrimè memou wennimu, Kuyie nkuù né yé bá wè o yèmmè.

3 A dó kédàò tì, duó nti Kuyie nha bo yà tì dàòmè.

4 Kuyie ndòò bá dè ke yému kù dè dàò mùù kpéi, bá onitiyeiwe kù ò dàò diyie yeiri kpéi nke.

5 Kuyie nyí dó sifei yembè kù yóó bè kpetínnèmu.

6 Mesàà nnè timómmonnti deè tũnni meyei, kàa dé Kuyie nha ãã yóumu meyei.

7 Kè Kuyie mpénsiri onitì borime bá o dootitòbè bè ãã ò narikenèmu.

8 Kàa dàòri dèè wenni ke pètè sárnpó dè tãũnè a bo dàòmè dèè í wenni kèpétè mediè.

9 Onitì ã nwúómmu ò yóó dàò tì kè Kuyie nkuù né nte kòò tì dàò.

Bekpààtibè borime dòmmè

10 Okpààti bekùnè Kuyie nkó muwèrímú mmu ò ãã í nyeté o beénti mieke.

11 Kuyie ndó tí mbeú kè dè wennimu, kuù ànné tebiètè ti bo mbeú mèè botí.

12 Okpààti í dó bèè dàòrimè í wenni, wèè dàòri dèè wenni wèè kpàti ã nfííkú.

13 Okpààti dó wèè nàá wènwè weti weti, ke dó wèè nàá ntimómmonnti.

14 Kòo kpààti mieke peike ò bo na kékuò onitì, mecii nyiè nweè bo na kébónkùnnè okpààti mieke.

15 Okpààti wèi duò mmufòmму mmu, kòò dàòri mèè sàà ndò nfetaboofe.

Onitì fòmму mieke dèè tu desààrè

16 A bo mmòkemè meyèmmè dè tãũnè a bo mmòkemè mesòò, kàa bo ncìimè tãũnè a bo mmòkemè idíítí.

17 Benitisààbè yennínèmu meyei nkó kuce, wèè dàke o borime kpéi nhò dó o fòmму mmu.

18 Tepòtè teè ãã niitè kèpĩ nhonitì kóò càke, tefentè teè ãã niitè ke pĩ nhonitì kòò do.

19 A bo nwēnnémè benitisààbè ke kpa a kperε dè t̄ũnè a bo wēnnénémè sifeí yembè kè dí totí bè éí dè.

20 Kàa totí a yèmmè mesàa nke dòò dèmarè a bo yà diwèi, wèè duò nhomáa Kuyie ndè bo nhò naati.

21 Wèè nàa ntináaàntì tìi wenni bè we ntú mecii nyiè, wèè nàa ntináannatì bè yìé nweè kpeti.

22 Bèè mòke mecii mè bè duò mmufòmmu mmu, kè kuyèinkù yeintì kù kòò.

23 Mecii nyiè nh̄õ totí o yèmmè mme ke béi nkè bè me nyiè nho náaàntì.

24 Tináaànnatì dònne mεcekùò mme ke wεeti dinùù, ke duò nkuk̄h̄naatí.

25 Onìtì yèmmè ò ndò nho borime wennimu kè mè né ò kòrinè mukũũ.

26 Dikònnì dii ò nte kòo nìtì p̄i mmut̄ommú, ke yé ò dómè kédi.

27 Onitiyeiwe waà mmeyei mme kòo náaàntì t̄uò mmuh̄áá nk̄õme.

28 Onitiyeiwe waà nyekpàrè nye, kòo náant̄outi t̄ũ tinépoti.

29 Onitiyonkuwe cii mbenitibè mbe ke bè tanninko meyei nkó kuce.

30 Wèè ũũ nke maá nho bènnì ke dó kédòò meyei, nhò mè dòòmu ke dèè.

31 Tiyùpèttì tu kus̄arikù sàakù nku, ke yé mufòmmu okùmù tumè benitisààbè kó muc̄óntimu mmu.

32 Onitidòò mómmuò ntú wèè nò nke ìkù o mieke, wèè nò nke p̄i nhomáa ò p̄èttèmu wèè òò kpa nkéna.

33 Onìtì ò nt̄ũ tété ke bo yà nanke kpeti nti, dem̄ou dèè né d̄ari dè bonní Kuyie mborè nde.

17

1 Kàa yo ntikũnf̄aàtì ke bonè diwèi dè t̄ũnè a bo nh̄amè imaa mpiéléké t̄èè c̄f̄ètè ke bonè yekpàrè.

2 Ot̄antì wèè cii ò òò baatèmu t̄ec̄f̄ètè birε dèè yetε ditoò, k̄ewēnnénè de tebíi kè bèè toté de cice kperε.

3 Bè òò yááké mes̄oò nnè timátì péitì muh̄áá mmieke nke, Kuyie nkuù me nyàú onìtì yèmmè mme.

4 Onìtì wèè dó meyei nhò kemmu inóndie nyeyi yembè mbe, kè siyáàbisí yìè nkenti siyáàbisí.

5 Wèè daú oc̄rì ò daú Kuyie nku kùò ò dòò, kè meyei ntùòkení ot̄òò kàa ò daú a báá m̄ónté de kó tiyeti.

6 Bekótibè kó diwèi tu be yaàbí, kè ibí kperi tú i cice.

7 Kuyèinkù í yíennémè tináaànsàatì, siyáàbisí yìè nyí me nyíennè ò bo mbakémè.

8 Bèmbè yèmmè dò nticuuti d̄ari mesàa nke ò nte kè bè dó t̄i dòò.

9 Kè bè da dòò meyei nkàa mè yé dí nnaati, kàa mè mmè dènniní s̄áà dí ns̄i.

10 Kàa kpannè wèè cii dè bo ò teennè k̄ep̄ètè a bo puotímè kuyèinkù dinasáũ kuce tekòùtè (100).

11 Onitiyeiwe ò ndó m̄ecaàr̄imè mme ò me nyóó máánèmu dit̄õnnì yeiri.

12 Kàa conè kumunt̄inkù kùò m̄ónté ku bí dè t̄ũnè a bo conémè kuyèinkù nè ku yeintì.

13 Bè òò d̄òò wè mesàa nkòo d̄òò meyei, meyei nyí iiti o c̄f̄ètè.

14 Kàa keté dikpànnì a kp̄èté kukp̄éoo nku, yí yúó ke dikpànnì mu nyí keté.

15 Kuyie nyí dó onìtì caàrè kàa ò kònné, kù me nyí dó wè nnaati kàa d̄ò ò caàrè.

16 Kuyèinkù yóò d̄ònnè ba idíítì, kù bo ò donténè mecii mmaà? Kù í mòke de kó meyèmmè.

17 Onìtì a népo ò nda dóm̄u bá dii m̄õnnì, kàa kou da teennè diyìè yeiri.

18 Kuyèinkù kuù òò béi nképoté ku n̄ùtè ketenkè ke d̄ò kù bo yietí ot̄òò kó dibànnì.

19 Wèè n̄õnnè yekpàrè ò dó meyei mme, wèè t̄a omáa ò dotimu.

20 Oniticiintì báa yà diwèi, kè meyei mp̄i f̄enóndenyeyife yìè.

- 21 Wèè peité kuyèinkù ò ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kuyèinkù cice í màke diwèi mari.
 22 Kuyèinnaatí tú mutie mmu, kè meyeñcaàrìmè yòku onìti.
 23 Onitiyeiwe òò còuté ticuuti disàrì ndi, kécake tibeénti.
 24 Mecii nyiè nhõ nwúó mmeciì nkperè nde, kè kuyèinkù wúó ndedétirè kù í yóó nintè dè.
 25 Kuyèinkù cice ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kè ku yò bonè iyìkè.
 26 Dè í wenni a bo duómmè kè wèè í cààrè kòò yietí, dè me nyí wenni a bo puotímè bekótíbè be sàà nkpeí.
 27 Wèè í náante náante sántíke ò màke meyèmmè mme, wèè mièke í péikú ò ciimu.
 28 Bá kuyèinkù kè kù cǐéké bè ò nyé ke tú kù ciimu, wèè pǐ nho nùù ò ciimu.

18

- 1 Tenoutèitè yiè nhõ ncáá nhomáà ndi, kè bè ò tié nho mièke peike.
 2 Kuyèinkù í wanti mecii, kù ò ndó kébenke ku yèmmè dòmmè mme.
 3 Kàa yóù bè òò da senkèrimu, kàa dòò dèè í wenni a di ifei.
 4 Onìti náantì cūmpúrìmu ke dònnè dàméèrì, ke dò ndinébòrì ke pūš nke duò mmeciì.
 5 Dè í wenni a bo kónnémè wèè cààrè, kétou nwèè í cààrè tináantì.
 6 Kuyèinkù náantì waà nyekpàrè nye, ke ce nyenacèkuute.
 7 Kuyèinkù nùù dii kù buò nkè ku náantì kù pǐ timátì kōme.
 8 Onáantoutì náantì ò ndò mmucekòyuo mmu, ke weti ke cuutoo tipoutì mièke.
 9 Wèè í pǐ nho tōmmú ò í cáánnè wèè mù cààrì.
 10 Kuyie nyètìrì kpeñni ke dò nkuduotí kperíkù nku, bèè borime wenni bè òò sari kuù borè ke bá nyìkù.
 11 Tikpàti yiè nkpatì tii tu o kó disàrì, o yèmmè dò ntiì ò kǎnké kuduotí kōme.
 12 Tepòtè tē òò niiténì kécaàrè onìti, wèè kékunnè omáà kòò deuke.
 13 Wèè òò ténne tináantì ke mu nyí tì kèè mesàà nhò yeimmu ke àà omáà ifei.
 14 Kàa mō nkàa yèmmè caánni dè òò da teennèmu, kàa yèmmè me ncààrè ba mbo na ké mè cátinnè?
 15 Mecii nyiè nhõ nwanti ke yǐtému, wèè màke meyèmmè kòò kemmu itié.
 16 Ticuuti òò kpeté onìti nwe kuce, kòò na kétuake benitidièbè borè.
 17 Wèè niité ke beé nho kpeti wèè ò ndò nhò naati, yóu kòò dootitòu tuakení kàa yà.
 18 Kè di tāū tété dè bo na képaà ndikpànni, képatè bekperíbè.
 19 Bè cààrè wè ò nkpeñnimu kèpèétè diheikperi, kè yekpàrè kpeñni ke pèétè dimátikpetínni.
 20 Nè onìti náantì mièke nke ò pietimè mudii, o nùù dii te kòò yo.
 21 Onìti náantì bo nte kòò nfòu yoo tì nte kòò kú, wèè nōnnè tináantì ò yóó yàmu de kó mucóntimu.
 22 Wèè pètè onitipòkù ò pètè diwèi ndi. Kuyie nkuù ò dòò mesàà.
 23 Ocǐrì ò nnáa nke báammu kè tikpàti yiè nni nnáa nkè dè kpeñni.
 24 Kòò niti népobè sū dè bo na kèntú o kó meyei. A népo mómmuò né pèétému a tebite.

19

- 1 Kàa cǐnni kàa borime wenni dè tōūnè a bo ntúmè kuyèinkù ke náante siyáàbisí.
 2 Kàa í yé dèmarè dè í wenni, kàa dó kédòò dèmarè mecāā nha òò dòò meyei mme.
 3 Onìti yeintì tii ò nte kòò caàrè o borime, kòò mièke ncóú nkuyie.
 4 Tikpàti yiè nnépobè ò nsūñkomu, kòò cǐrì népobèè ò yàtenè.
 5 Bè òò í nyóu wèè sou nke náá nwè í yà dè, siyáàbisí yiè mme nyí yóó yenténè tiyèiti.
 6 Bè ò nkpentimu wèè niti o ìikè, kè benitibè bemou népo tu wèè pāā.
 7 Ocǐrì tebiì òò ò yetemu, kòò népobèè ò sīntenè, kòò dó ké bè béinnè ò báá bè yà.
 8 Kàa totí a yèmmè a dó amáà ndi, wèè màke mecii nkòò péú diwèi.

- 9 Bè ã ì nyóu wèè náá nwè í yà dè, wèè náá nsiyáàbìsì ò fètìnkò omáà ndi.
- 10 Kuyèìnkù í mannèmè kù bo mmàkemè desààrè, kudaakù í me mmannè kù bo mbakémè bεkpààtìbè.
- 11 Wèè cii wèè nà nke ìku o miεke, ò bo yèmmè bè ò dò mèè yei, deè ã ntú o kó diyètìrì.
- 12 Okpààtì naupíé dònne dicìrìcìrì kó fèüntìfè nfe, kòo sàà mboo ke dònne tinémaàntì.
- 13 Debire dèè yei ndè càari de cice yèmmè mme, onitipòkù wèè màke yekpàrè kòò dònne dinésìmbàù dùi dòu sáà.
- 14 Debire ã tieke de cice cǐtè nte nè o kperε, Kuyie nkuù me nhã da pã onitipòkù wèè cii.
- 15 Titãnnédíétì màke munãndãmmú mmu, kè tikãnnéyããti yiè nkãnnè dikònnì.
- 16 Wèè yie nyikú ò ã nfòumu, wèè í dake o borimε kpéi nkòò kã.
- 17 Wèè pã mbεcǐribè ò pènni Kuyie nku, kè kù naa yóó dè nhò tǐhéné.
- 18 Ntiè nha bire a kpaá màke dùi mònne mǐfiè, a né báá dè kùò nè kemieke.
- 19 Kemieke diékè yiè nhã pètému de kó tiyeti, kòò càarè ò dò nkéyietímu, kàa ò yóu ò naa yóó dè yíemu.
- 20 Kénté itié, cǔtè i kéciité.
- 21 Onitì ã nyému o yèmmè mieke ò yóó dǎò tì, Kuyie ndó tì tii né ã dǎò.
- 22 Wèè borimε wenni bè we ndó, a bo ntúmè ocǐrì dè tǔñè a bo ntúmè oyáàbìsìkótì.
- 23 Kàa dé Kuyie nha pètè mufòmmu kédi kunaatí bá meyei mmamè báá da tuàkení.
- 24 Otãnnédíétì ã baá dicabuu mieke nke, ò né báá na kéãnné mucìè o nùù.
- 25 Poté tepàtè yiè, kuyèìnkù yóó ciitému, kpannè wèè màke meyèmmè kòò ciité.
- 26 Wèè càari o cice ke betì o yã, ò tu debíyeire nde dèè ãã ifei.
- 27 M bire, kàa í kémú bè da náá nti a yete mecii nkó itié nyi.
- 28 Siyáàbìsì yiè nhã soutému kénáké wè í yà dè kécaàrè tibeéntì, kè meyei nnaati benitíyèibe.
- 29 Bè ã fèũmmu sipòò yembè, képuotí tiyèintì.

20

- 1 Menaà ncií benitìbè mbe, kè menakperímè càari onitì, wèè náá nkunaayáàkù wè í cii.
- 2 Kòò kpààtì mieke peike ò ã ì ncáãnnè dicìrìcìrì dùi ùntí, wèè péikúnne okpààtì mieke ò dǎò kékũntè o fòmmu mmu.
- 3 Kàa í kpanitì dè tu diyètìrì ndi, wèè mieke péikú mecã nhò tu kuyèìnkù nku.
- 4 Otãnnédíétì wèè í kuuti diyã, ditenwàà ò bo ndó kékãũ kémánté.
- 5 Onitì yèmmè dò ntebinte tèè cũmpúri tènte, mecii nyiè wèè bo na ké mè fei.
- 6 Bè náámmu benitìbè péu kó tinìtì kpéi, dè me nyóumu a bo pètémè onitì mómmu.
- 7 Kòò nitì borimε wenni, kòò dǎòrì dèè wenni ke ku, o bí ã di diwèi ndi.
- 8 Kòò kpààtì kàri dikpààtikàri ke bo beké ò pãnke ã bantému oyeiwe.
- 9 We mbo na ke dǎò wènkúnne o yèmmè ke ténke í màke meyei?
- 10 A bo mmàkemè sipotampeé sidésì kè sì càá nkàa yé a sì beú dùi mònne Kuyie nyí mè dǎò.
- 11 Kè debire borimε yó nwenni bè pãnke ã mè yàmu de dǎòrì mè mieke.
- 12 Yeto yèè yonè, nè inuò nyii wúonnè Kuyie nkuù dè dǎò dedé.
- 13 Wèè nãnnè inuò nhò naà nfeɖawanfè nfe, wèè ènni mecã nweè yo nke sànnè.
- 14 Odonti ã ntú dè í wenni, dè í wenni nwe, kè né ítóo késãnte omáà.
- 15 Mesò nnè medèi ndè sũmu péu, mecii nkó tináàntì tii né wenni ke pǐtè demou.
- 16 Kàa í yé wèè da màkenè dibànni kòò tǔyè nhò bo di yietí, cǔtè o yaàbòrì kè di nduú a borè a í ò yé mèè kpéi.
- 17 Muyaàbìsìdii ã nnaatimu, ke né dente ke náá nyitáá a nùù mieke.
- 18 Wèè kèmmú itié nweè nà nke dǎòrì demarè, kàa yóó kate dikpànni baatí mesàà.

- 19 Wèè wátìrì betòbè ò dáanko disàrì kpeti nti, kenté wèè nùù yau.
 20 Wèè sǎǎ nho cice nè o yǎ o fòmму bo ndònnè wèè fitírè ku keyensòùkè.
 21 Kàa waà ntikpàti mɛcǎǎ mmɛcǎǎ dikétémònni tì ãã í ndèntenè mɛsàà.
 22 Bá ndó ke fǒó mmeyei mbè da dǒò mè, bǒúté Kuyie nkè kù da dɛɛtɛ.
 23 Kuyie nyí dǒ sipotampeé sǐdésì tɛyáàbìsìpotampete í wenni.
 24 Kuyie nkuù ni onitì naàcèi yetì dè, onitì bo na kényé ò kàri kàà?
 25 Dè tu mɛyeyei mmɛ a bo sǒnté kébéinkoomè Kuyie nyìkè ke dǒ a bo kù dǒò dɛmarè, kàa yóó dǒúnnè dinùù Kuyie, totí a yèmmè.
 26 Okpààti wèè cii ò ãã batemu bèè dǒòri mɛyeyei nké bè kpetínné bá mɛsémme bá mbè nhò bonè.
 27 Onitì yèmmè mɛè dǒ nfitírè Kuyie nhò duó ndè kè dè bo nhò mí.
 28 Okpààti wèè tu onitisàù ke dǒòri timómmònti weè kpàti fííkú.
 29 Muwɛrímú muù tu odapàà nkó kusàrikù, kè tiyùpéítì tu odakótì kàku.
 30 Onitiyonkuwe kó mutie tú tiyèítì, kè kupààti taà nhonitì yèmmè.

21

Mɛcii nyiè bo nfòù mèè botí

- 1 Okpààti yèmmè dǒnnè mɛniɛ mmɛ ke pũò Kuyie mmè dǒnè kèè bíékè.
 2 Onitì yèmmè ã ndò nho dǒòrimè wennimu Kuyie, kuù né yé bá wè o yèmmè.
 3 A bo ndǒòrimè dèè wenni ke síé, Kuyie nde ndó, kè dè pɛɛtɛ a bo kù fiémè iwũò.
 4 Tɛpòtè nè tefentè dɛè feinko benitiyeyibe kó mɛyeyei.
 5 Wèè pǐ mmutǒmmú nè tikǒnyauti weè pieti tikpàti, wèè dǒ mɛcǎǎ nkòò naà nɛdawanfè.
 6 Wèè waà ntikpàti nè siyáàbìsì dè í mǎke mucóntimu dè kàrìnè mukũũ mmu.
 7 Onitiyeyiwe yeyi mmɛè ã ò kùò ke yé ò yetemè ò bo dǒòmè dèè síé.
 8 Onitiyeyiwe tũ nkùù cɛ í wenni, kòo nitisàù borimɛ wenni.
 9 A bo mbomè difi ke kpɛnké dè tǒùnè a bo nhǎnèmè onitipòkù yekpàrè yiè.
 10 Onitiyeyiwe dǒ mɛyeyei mmɛ nè o yèmmè mɛmɔu ò ãã í nɛǎ mbá o népo.
 11 Kàa puotí tɛpòtè yiè nkuyèinkù ãã ciitèmu, wèè mǎke mɛyèmmè kòò yèútí mɛcii nnè itié mbè ò duó nyì mièke.
 12 Kuyie ndó dèè wenni dèndɛ, kù wùómmu dèè dǒòri benitiyeyibe cǎí, ke bè tannìnkò mɛyeyei mmièke.
 13 Kòo cǐrì kuò nkàa cǎéké, a múnke naa bo nkuò nkè bè cǎékému.
 14 Disàrì kó dipànni bónkùnko kemieke, kè dipànni dii bàñné ke cũó diyòrì kè di kòù kemieke diekè.
 15 Onitisàù ã ndǒòri ikuó yèmmè kè dè ò naatimu, ke dǒ nkuyonku onitiyeyiwe borè.
 16 Onitì wèè yóu mɛcii nkó kuce ò bo nɛinè becírìbè bàmbà.
 17 Wèè dǒ kutenkù kó diwèi ò báa mǎote o kpɛɛ, wèè dǒ mɛnaà nnè imaa nhò báa kparìkè.
 18 Benitiyeyibe bèè í mǎke bè tũ ndè bè bo yà mɛyeyei, besààbè í yóó yà mè.
 19 A bo nhǎmè tɛdòntè ìnkè dè tǒùnè a bo nhǎnèmè onitipòkù yekpàrè yiè nwèè mièke péíkú mɛcǎǎ.
 20 Mɛcii nyiè nweè mǎke tikpàti nè dɛsààrè o cǎètè, kè kuyèinkù dè cààri dɛmɔu.
 21 Wèè dǒòri dèè síé ke niti ò ã nfòù kémòntemu kè bè ò dǒòri mɛsàà nkoò dé.
 22 Mɛcii nyiè mbo na képi diheikperi bè bàa di, kèpòntɛ bɛ yèmmè dǒ dǒ ndèè bè kǎnké.
 23 Wèè yé ò nàá nke túmu weè yennínè mɛyeyei.
 24 Wèè mǎke tɛpòtè nè tefentè ò ã ndaú betòbè mbɛ kòo kpɛɛ dɛmɔu tu tefentè kpɛɛ.
 25 Otǎnnédíétì ã ndè yáámmu dɛmɔu ke yàa kúnè, ke yé o nòutè í dómè ke pǐ mmutǒmmú.
 26 Wenwe ã ndè dómú dɛmɔu, kòo nitisàù yie níi pǎ ke báa súó ndɛmarè omáà.

²⁷ Kuyie nyí dó benitiyeibe kó yepārè, bè yè pãännè meyèmmè yeime mme.

²⁸ Wèè sou nke náá nhò í yà dè ò í yóó nhā ke bo. Wèè kèrímú tináaànti weè m̀̀ke ò náá nti sáà.

²⁹ Onitiyeiwe ò ntá omáà ndi kòo nitisàù tũnni o fòmmu mesàà.

³⁰ Onitì í m̀̀ke mecii mmamè yoo meyèmmè mamè yoo iyentotí mai Kuyie mborè.

³¹ Bè daati tesāntè yekōnke dikpànni kpéi nke, Kuyie nkuù né ò nte kàa na a dootitòù.

22

¹ Kuyetifeitòo tãũnèmu tikpàti, kè benitibè da dó dè pēētè mesəə nnè idíítí.

² Okpààti nè ocīrì dè wērmu, Kuyie nkuù bè d̀̀ò bedé.

³ Wèè dàke ò òs yaní meyei nkésorimu. Wèè í dake kòo nkéroo kè mèe ò pī.

⁴ Wèè kékũnne omáà o kó mucántimu tú ò bo ndémè Kuyie, ke m̀̀ke o kperε, ke m̀̀ke diyètìrì nè mufòmmu.

⁵ Ipo nè timátì dèè dii onitiyeiwe kó kuce mieke, wèè dó o fòmmu ò báá kù tũnne.

⁶ Benke debire kuce sàakù dè kpaá be ndii m̀̀nni, dè bo kóté dè báá kù yóu.

⁷ Tikpàti yiè nhā mbakému ocīrì kè dibànni yiè nnaà nho banteu kó kudaakù.

⁸ Wèè buatí dèè í wenni ò òs kōũ meyei mme, ò wērímú ò do d̄̄ori mmù meyei nkè mùu deè.

⁹ Wèè niti ò yàù mesàà mme ke yé ò totírínèmmè becīribè o kperε.

¹⁰ Beti tefentè yiè nkè yekpàrè nè kutoweku nè mesenkùmè kè dèe dèe.

¹¹ Wèè dó timómm̄nti ke m̀̀ke tináaànsààti weè d̀̀púnè okpààti.

¹² Kuyie nkānkému mecii nyembè, ke yetírí benitiyeibe náaànti.

¹³ Otānnédíétí òs yī diciricirì dii bo kuce, kòo yèroo di bo ò pī.

¹⁴ Onitipòkù wèè d̄̄outi d̄̄utinè benitidaabè náaànti dò ndif̄̄t̄̄rì cūmpuri ndi, Kuyie nyete wè weè òs do di mieke.

¹⁵ Debire ò mm̀̀ke mewáátéyèmmè mme, kunasāā kuù òs mè dèite.

¹⁶ Wèè f̄̄ũnko ocīrì wè ò kpàrikũnkomu, wèè pãā nhokpààti ò cīrikũnko omáà ndi.

Mecii nkó tináaànti

¹⁷ Kénté mesàà nkékeè mecii nyiè nkó tináaànti. Daate n da náá nti kpéi kè n da tuo mmecii.

¹⁸ A mè ānné a yèmmè kè dè nda naati kàa mmè yē sáà. ¹⁹ N dó a yié nha Yiè nKuyie nku, dèe te kè n yóó tì nda tié nyíe. ²⁰ N da w̄̄ari itié nsipísitāāti ndi nè yetannò a dò nkétotí dèè ìnkè a yèmmè kébanté timómm̄nti. ²¹ Kè bè da t̄̄ nkàa w̄̄etení á náké timómm̄nti.

²² A báá yà ocīrì cīnnimè kéfiète o kperε, a báá f̄̄ũ nhosénniwè tibeénti borè. ²³ Kuyie nkuù yóó kpà mbe kpéi nkékuo bèè fèke be kperε.

²⁴ A bá nnaatinè kemieke yiè, a báá neinè onitiyonkuwe, ²⁵ a yàà bo bè teeté kéta timati mieke.

²⁶ A báá béi nképoté a ǹ̀utè ketenkè ke dò a bo yietí otòù kó dibànni. ²⁷ Kàa yī memme ke í na ke yietí bè bo fiète a dóù.

²⁸ A báá tuo nha yembè d̄̄ú ndii t̄̄rì be bàtè mànkù.

²⁹ Kòo niti yé o t̄̄mmú mesàà bekpààtibè beè òs ò t̀̀oté ò òs í ntú s̀̀ntíke kou.

23

¹ Kàa wēñnè onitidièwè kè di yo, á d̀̀ò meyoòmmè nè dèè ìkú a ìkè. ² Bá kàa pitiri deu, di ke kũnné. ³ Bá nyáá mmudii wennimè keyīēke a bo minnémè, kè de yèmmè bè dó ke da díímu.

⁴ Bá mbeti tikpàti, keté ke bá ntoti a yèmmè de bíékè. ⁵ A bo nkpaá ke mu nyí yà idíítí kè ò pēētèmu. Idíítí do nyí ã ifièti nyi ke puù ke d̄̄tírí keīnkè fetúúfè kōme.

6 A báá wēnnénè meyèmmè yeime yiè nkè di di o dii, bá ndake o diiti wenniku kpéí. 7 Ò yó ndəəri ke dò nhò da dómu ke tú: Di kényà, ke né da dónè meyei. 8 A bo dentenè a bo ti tòmè, kàa do náá ntìi náànnatì yei detetirè.

9 Báá náké kuyèinkù a kó tináansààtì kù í yóó tì pénsìrì.

10 A báá tuo tebàtè mànkù kó ditàri, báá ta deciribire kpete mieke. 11 Wèè kpà mbe kpéí nhò kpeñnìmu, weè yóó da kpannè be kpéí.

12 Duó nha yèmmè bè da tié nyìi tié, kékénté mesàà kè bè da tuo mecii.

13 Báá yóu a bo puotimè a birè, kunasáã í yóó dè kù. 14 Kunasáã pètìnke yóó dè deeténè mukũũ mmu.

Oniti tiémmè o birè

15 M birè, kàa cii dè yó nni nnaatimu. 16 Dè bo n narike mediè mmómme kè nsà kàa náá timómme.

17 A báá teeté benitiyeibe, ndé Kuyie nsáã. 18 Mèmmè dè bo nda naatimè a borime mieke, kàa yà a dó dè deməu.

19 M birè, kénté n yē mmù kéciité, kētūnne kuce kusààkù. 20 Bá nneitinè benaayààbè nè bemancààmbè. 21 Benayààbè nè bemancààmbè bè taà tidawantì mieke nke, kè tikōncéētì yiè ndaati tiyaaciti.

22 Nkémú a cice kpeti ke yé weè da temè. Báá senkèrì a yó ò kòté mèè kpéí. 23 Wammú timómme nè meyèmmè nè itié nè mecii, kàa dè mòòte, a bá ndè càari. 24 Kòo niti peité onitisàù dè ò nhò naatimu. Wèè peité mecii nyiè koò nyànkunè diwèi. 25 Duó nde kó kuyènaatí a cice nè a yó duó mbe de kó diwèi.

26 M birè, n duó nha yèmmè kèntū n dòmmè nè diwèi. 27 Nyé ke dò nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otəu pokù, bè dònne difòtirì cūmpuri ndi, tebinte tēè pēũ, 28 ke ò ndí benitibè benitikòubè kōme ke càke benitibè péu fōmmu.

Kunaayàkémuónkù ò ndòmmè

29 Mesémmè yiè ntu we? We ntu idebìi yiè? We nkpaǹtì sáã? We mbeeti o kpeti benitibè? We ncəu tiyēiti detetirè? We nwùó tinənwūōti? 30 Wèè òò í nyité wənwe menaà mborè, wèè nənnè menaà nkperimè. 31 A báá yóu kè menaà nkó kuwūōkù da souté mè mèitimè febòòfè mieke. Mè yó ntati a ní ke wèetimú, 32 ke né taroo ke da dənté fəwààfè kōme, didautiri kōme. 33 Kàa nuə nkəre, kàa yèmmèe kəkè nè a náànti. 34 Kàa ndò nha duó dāmèeri ìnkè ke kari bàtòò kó kudəú ìnkè kè dè sànti ke da kòònkò. 35 Fóò ò nnáá nke tú: Bè m puotí ke n kəute bá dè í n yonke, n keté ke í dake, kè nh ènte dii mōnni m bo wēte kényà.

24

Mecii nyiè nè onitiyeiwe

1 Báá teeté benitiyeibe, bá mbè neitinè. 2 Bè dó kéndəəri meyei mme ke náá mmeè kpeti máá.

3 Nè mecii mme bè maàmè tecfètè, mecii mmeè ò nte kè tē nkpeñnì. 4 Nè mecii mme bè òò píemmè yebuə tikpàti tisààtì tìi wenni.

5 Wèè cii weè məke muwèrimú, wèè cii weè kpeti dèúkú. 6 Wèè bàatí mesàà nweè òò na mudoò, wèè məke bèè ò duò nyitié nkè bè sū weè nə ndikpànni.

7 Mecii nkó tináànti pēētému kuyèinkù wèrimú, dè te kè bè tìi nke náá nkù ncíéké.

8 Wèè wanti meyei nsáã bè we ntu meyei ncice. 9 Kuyèinkù yentotí tú iyeyi nyi, bè í dó kényà tepòtè yiè fenənfè.

10 Kè mēháarimè tūòkení kàa bonke a do í kpeñnì.

11 Deeté bè dó kékuə bè, bè dèri bè ke kərinè mukòù, deeté be. 12 Kàa yī a do í yé, Kuyie nkuu wúómmu, kunku yému a yèmmè, kù da wúómmu, kuù bekùnè bá wè o tōmmú dòmmè.

13 M birɛ, nyo mmɛcekùd, mè teénnèmu ke naati. 14 Nyé ke dò mmɛcii nwennimu a fòmmu kpéí kàa mè pèté meborime bá nda yóunè, kàa yà a dɔ̀ dè.

15 Báá dɔ̀ onitiyeiwe kɔ̀me kɛ̀pɔ̀nte onitisàù c̄f̄ètè ò bo tè. 16 Onitisàù bo na kédò kuce mèyiekè ke baa nyiitimu, kòo nitiyeiwe ta mehàárìmè miɛke dè dèèmu.

17 Kàa dootitòù do dè báá da narike, kòò bèté, diwèì báá da p̄, 18 Kuyie nyàà borè yà kè dèe kù yonke bá kù ténke báá ò dɔ̀ mèyei.

19 Bá nhēñnè benitiyeibe, báá teeté meyei ndòòribè. 20 Benitiyeibe í baa dèmarè deyìkè, be fòmmu yóó kúmu fitírè kɔ̀me.

21 M birɛ, ndé Kuyie nnè okpààti, báá taunnè bèè dɔ̀ kéceete demou. 22 Meyei nyóó bè tù̀kenímu bàmbà, òmòù me nyí yé be yēiti yó mmamè.

Mɛcii nyiè dò nkénnáá nti

23 Nte mɛcii nkó tináànti teti, dè í wenni a bo mbekùmè ke mɔ̀ke mebatimè. 24 Kòo beénti mòù kò́nné oyeiwe, ibotí nè benitibè de miɛke ò nhò péimu. 25 Kàa kpànnè oyeiwe dè wennimu, ò ò̀ pèté mesàà mme kédì diwèì.

26 Kàa tḗnné otòù timómmònti, deè benkú a ò dómè.

27 Bá ntu a bo maá tec̄f̄ètè ke í tūnte a tōmmú ditowàà kōmu, ke í kùúti kupaku.

28 Báá s̄ónté kénáá a kou kpéí ndetetirè, a dɔ̀ kénáá nsiyàábìsí yiè nwea? 29 Báá yí ò n dɔ̀ miɛ nkè m bo ò f̄ò, m bo ò tḗnné ò n dɔ̀ tì.

Otōnnédíétì borime

30 M p̄ɛtè diyè mari otōnnédíétì mòù paku, kuyèinkù makù paku, 31 tisāmpotì nè timúsīnti kè dè dàátì kupaku, kuduotí kùù fité o paku kè kù do. 32 Kè nní ndè wùó nkétotí n yèmmè kè dè m benke mɛcii mmamè: 33 Kàa tu m bo duó sām̀pó, m bo ū̀nko sām̀pó, kéom̀pè sām̀pó, 34 a bo nyóó daate kè tidawantì da íkú, kè dikònni da déété oyúókù kōme.

25

1 Nte Sadowəə kotinò teyè Sudaa kóo kpààti Esekiasi kəbe wàri yè.

Yekotinò yebotí yebotí

2 Dè tu Kuyie nkó disānni ndi kù bo sōnnemè dèmarè ke tú bekpààtibè kp̄eri bè bo wénnímè dèmarè mesàà.

3 Ti í yé mèè botí kḗnkè youtimè māmè, nè ketenkè cūmpume mamè ti í me nyé bekpààtibè yèmmè.

4 Ūtè mesəə meyóò nkè mèe wenke, wèè dòòri tisāti kòo na ke mè dòònè dèmarè sàarè.

5 Deite onitiyeiwe okpààti také kè timómmòntii kpénkùnne o kpàti.

6 Bá ndéúkùnko amáà okpààti ìkè, bá mbeúnè amáà benitidièbè. 7 Bè bo da deemmè deè tṑnè bè bo da kékummè onitidièwè ìkè.

8 Bá ncā́ a bo yúmè tibeénti kè dè yèmmè a yu wè bo beé nho kp̄eti kàa s̄inte.

9 Kàa m̀kenè a kou timati a ò yà kè dí tì tūnte, a né báá náké otòù kó disàri kp̄eti, 10 ò yàà bo ti kèèmmè ke da sām̀mú kàa m̀nté dè yímè kè tì yènní a nùù.

11 Tináànti tìi bēi nke wenni tì dōnnè kusārìkù sààkù nku, bè dàri kù mesəə nnè timatì péitì.

12 Mɛcii nyiè mbéi ntii náànti dōnnè mubierimámáá mmu nè mesəəf̄imme wèè tì yie nho borè.

13 Menébuo ndòmmè kuyiinkù m̀nni ke kpénkùnko onitì, ditōnni sààri me ndò nwèè di t̄ə nho borè.

14 Wèè p̄èeri o kp̄ere ò dōnnè kuyaakù nku nè tiweticitì tìi í yóó ni.

15 Wèè m̀ke meminnímè ò bo na kéceete okpààti yèmmè kè tináànnatì taà onitì nè o kũ̀ò.

16 Kàa yà mɛcekùd ndi kébenné, kàa tonté a yàà bo mè t̄ó. 17 Bá ncā́ a c̄p̄et̄it̄òù c̄f̄ètè ò yàà bo da p̄è nke da s̄intenè.

18 Onitì wèè nàá nhotòù kó meyei nhò dònne didùrì ndi nè disìe nè dipencòù.

19 Kàa yèmmè naatinè onitiyèiwe, mehààrìme yìè, dè ò nda dònne a cáánnè dinìnni dī keuté dīndi, ke cómmúnè kutààku kùù kpeutí.

20 Kàa diè mmeyèncààrìme yìè ndè dònne a daté o yaàbòrì ndi muséé mmònni, ke ànné o mōnne metekāā.

21 Kè dikònni bo a dootitòù, duó nwe kòo di, kè sinéyēi ò bo, duó nwe kòo yā. 22 Kàa dòòri memme a cou yehāākūō nyè o yuu ìnkè, kè Kuyie nyóó dè nda yietí.

23 Kubakù yóú kó kuyaakù touni fetaafè nfe, kè siyáàbìsì ce nkemiekè.

24 A bo mbomè difi ke kpēnké dè tōūnèmu a bo nhānnèmmè onitipòkù yekpàrè yìè.

25 Tináànsààtì tìi yènni dedétirè tì dònne menébuo mme ke bónkùnko kuníí.

26 Onitisàù wèè yóu kè beyeibe ò souté ò dònne tebinte nte yoo dinébòrì dī kó menie ncàke.

27 Dè í wenni a bo dimè mecekùò mmediè, yoo a bo ndómè disānni mediè.

28 Onitì wèè í pīi nho mièke ò dònne dihei dīi í baa dīndi dimáà.

26

Ti bo nfòunè mèè botí nè tiyèinti

1 Kè di duó nkuyèinkù diyetidieri, dè dònne muséé mmu kuyiinkù mōnni ke dò fetaafè dididèi mōnni.

2 Inaribí puti mèè botí nè sikpāncéndéi, mèè botí nku meyei mmèè í mōke mè tukú nè mù mè í pīimmè òmòu.

3 Didáù bo tesāntè kpéi nke kè tisāmmánti bo sāmmarímú kpéi, kè tedabæetè bo kuyèinkù ìnkè kpéi.

4 A báá tēnné kuyèinkù tiyèinnáànti, a yàà bo kù naánnè. 5 Tēnné kuyèinkù dè dò nha kù tēnné tì ku yèmmè yàà bo ndò nkù ciì.

6 Wèè tō nkuyèinkù nè tináànti, ò kèké o tààke nyi ke waà nhomáà kunaupíé.

7 Kuhòkù tààke dòmmè ke kpa muwērímú, kuyèinkù kó dikotinùù me ndò.

8 Kàa sānte kuyèinkù dè dònne a bou ditāri ndi mutāntènditìmu.

9 Kupo òò kūū kunaàyākémúònkù kè dè ndòmmè, dikotinùù me ndò kuyèinkù nùù mièke.

10 Okpààtì wèè sōnté ke tóu tiyèinti mutōmmú, ò càari benitibè bemou ndi.

11 Temotè òò tō mèè botí kéwēte kédi, kuyèinkù me nkónni deyèinkperè.

12 Kàa yà òmòu kòo yèmmè dò nhò ciì, a nyé ke tú kuyèinkù kōme ò tōūnèmu.

Otōnnédíétì borime tēmè

13 Otōnnédíétì wèè òò yī kè n yè diciriciri bo m pī nkuce, kumuntūnkù kuù bo kuce.

14 Dicàù firì di máti ìnkè nke, kòo tōnnédíétì pènni o dóu ìnkè.

15 Otōnnédíétì òò wéitè mucie kè dèe ò yonkemu ò bo mù kòtemmè o nùù.

16 Otōnnédíétì yèmmè dò nhò ciimu ke pēētè mecii nyembè bèyiekè bèè tēnninko tináànti kè dè wenni.

Yekotinò yebotíyebotí

17 Kàa ta dikpānni dīi í tú a kperi, dè dònne temotè bo mpēnkémè mme kàa pī nte yóu.

18 Kuwáátikù kuù bōmmù yehāātīre, ke tāū ipie nke kòu. 19 Onitì wèè souté otòù ke dèè ke tú ò do wánti, o kperè me ndò.

20 Kè idéi dèè muhāā nhōó kúmu, kè benáàntòubè dèè yekpàrè dèèmu.

21 Wèè ce nyekpàrè ò dònne yekūō nyèè còú nyènyè muhāā, idéi ù còú mmuhāā.

22 Onáàntòuti náànti dònne mucèkòyuo mmu, ke wæeti ke cuutoo tipòuti mièke.

23 Tináàntatì nè meyèmmè yeime, donnè mesòò sīmmè mme bè dàrimè tiyaamatì ìnkè.

24 Wèè m̀̀ke mepóm̀̀m̀̀ è ò ò̃ m̀̀ s̀̀nne o miẽke nke k̀̀ennáá nsiyáàb̀̀s̀̀í. 25 Kòò nàá ntináànsààt̀̀i a báá yie, ke yé t̀̀i bo o yèmm̀̀e miẽke t̀̀i í wennim̀̀e. 26 Ò ò̃ namu k̀̀s̀̀onne o póm̀̀m̀̀e, k̀̀e d̀̀e né mboní k̀̀e benit̀̀ib̀̀e bẽm̀̀ouu banté o yonku.

27 Wèè keù dif̀̀t̀̀ir̀̀i wèè duò di miẽke, k̀̀e ditá̀̀r̀̀i yá̀̀k̀̀ù wèè di bienko.

28 Kàa nàá nhotòu k̀̀p̀̀éí ndetetir̀̀e a ò níimmu, wèè m̀̀̀ke meyèmm̀̀e mèd̀̀ém̀̀e ò buòmmu.

27

1 A yèmm̀̀e bá nnaatinè nanke, a í yé t̀̀i yóó tuàkení yie.

2 Yóu k̀̀e bẽt̀̀ab̀̀e bẽe da sãntẽ, bá nsãntí amáà. Opòò wèè da sãntẽ d̀̀e bá ntu a móm̀̀mu.

3 Ditá̀̀r̀̀i c̀̀éẽmu k̀̀e mubirím̀̀ú c̀̀éẽ, k̀̀e kuyèink̀̀ù naupíe c̀̀éẽ ke p̀̀ẽt̀̀e m̀̀em̀̀me.

4 Kuyonku s̃immu ke kunaupíe yóu, we nné bo dáátí k̀̀écóm̀̀m̀̀u mepóm̀̀m̀̀e ì̀̀k̀̀e?

5 Kòo niti da kpannè a ì̀̀k̀̀e, d̀̀e t̃ũnè ò bo nda dóm̀̀e k̀̀e d̀̀e s̀̀ri.

6 Kàa népo da kpannè d̀̀e tu a kó mesàa mme, kàa dootitòu da ɔ́rí d̀̀e tu a kó meyei mme.

7 Wèè di ke sànnè nweè nàù m̀̀ecẽk̀̀ù, dikònni bo wè bá d̀̀e tii d̀̀e ò̃ nhò naatimu.

8 Wèè ye o ei ke centi centi ò dònne tenòtè nte t̀̀e d̀̀eténè te yĩ̀nti.

9 M̀̀ek̀̀opempemm̀̀e nè t̀̀udààrí d̀̀e naati meyèmm̀̀e mme k̀̀e kunéponaatí p̀̀ẽt̀̀e a bo ntám̀̀e amáà.

10 A báá yóu a népobè, a me mbáá yóu a cice népobè, k̀̀e meháárìm̀̀e da t̀̀ù̀ke a báá kote a tebite borè, a c̀̀ep̀̀eititòu t̃ũnèmu a tebite t̀̀e d̀̀etir̀̀i.

11 M birẽ, nciì k̀̀enárík̀̀unko n yèmm̀̀e, ke n ní na k̀̀eténne bèè n s̀̀enku tináànti.

12 M̀̀eciì nyiè nh̃̃ yàní meyei nk̀̀es̀̀rimu k̀̀e kuyèink̀̀ù nk̀̀eróo k̀̀e m̀̀e k̀̀ù p̃í.

13 Kàa í yé wèè da m̀̀akenè dibànni kòo t̀̀òu yè nhò bo di yietí, c̀̀outé o yaàb̀̀òr̀̀i k̀̀e di nduó a borè a í ò yé mèè k̀̀p̀̀éí.

14 Kàa d̀̀ou nha kou m̀̀ek̀̀perimè dik̀̀ünweñni, de kó mudòummu ò̃ ndò ndisáànni ndi o k̀̀p̀̀éí.

15 Onitipòk̀̀ù yekpàr̀̀e yiè dònne fetaafe ò̃ ni k̀̀e yeè nésimbakè ndóu yènye s̃àà. 16 Wèè bo na k̀̀epik̀̀ù kuyaaak̀̀ù yoo m̀̀ek̀̀ù m̀̀m̀̀e yiète, wèè bo na k̀̀ep̃í nde kóo nitipòk̀̀ù.

17 Timátì s̃ũm̀̀e titetì, mèè botí nku onitì t̃ũnnim̀̀e otòu yèmm̀̀e.

18 Wèè píenku mutie wèè cáa mmu be. Wèè yàrí wèè ò baké mutòmm̀̀ú kòò pieti mesàa.

19 A ò̃ síéké meniẽ nk̀̀eyà mèè botí a ì̀̀k̀̀e, otòu ò̃ me nyà a yèmm̀̀e k̀̀e d̀̀e ò̃ teennè.

20 Kudònk̀̀ù í diè m̀̀m̀̀e botí bẽcírìb̀̀e, onitì í me ndiè nhò d́ d̀̀e.

21 Bè yáúnè muháá mmu mes̃̃ nnè timátì péitì, bè ò̃ banté onitì dòmm̀̀e nè bè nàá nti nti o k̀̀p̀̀éí.

22 Kàa ti kuyèink̀̀ù dituò medibii k̃me a báá na ke k̀̀ù yàtenè ku yeintì.

23 Ndake a wũ ò̃ k̀̀p̀̀éí nk̀̀e ì taà. 24 Onitì ò̃ í mm̀̀akemè o k̀̀p̀̀ere s̃àà, tikpàtì ò̃ í mme nsóké s̃àà. 25 Kè timútì d̀̀e k̀̀e tipànti mu nyí yènní, k̃í yetàr̀̀e ì̀nk̀̀e k̀̀peti k̀̀enkémm̀̀únè tipànti bo yènnim̀̀e. 26 Bè ò̃ k̃í tipeciti k̀̀ed̀̀uàkenè tiyààtì nti, ke fítè yebòdakè k̀̀edonnè depaa. 27 A b̀̀amiè nyó nda sànnèmu, kàa piínè a c̃t̀̀è nè a t̃mbè.

28

1 Wèè dòò meyei nhò ò̃ ncok̀̀umu bá ò̃m̀̀òu í ò b̀̀t̀̀i, wèè í dòò d̀̀emarè kòò m̀̀̀ke dik̀̀m̀̀b̀̀ù d̀̀ic̀̀ir̀̀ic̀̀ir̀̀i k̃me.

2 Kè dihei í w̃ ndinùu bẽkpààtibè bẽe ò̃ sũũ, kòo kpààtì ci ke yé d̀̀emarè wèè kpàtì ò̃ m̀̀ntẽ.

3 Fekpààtidawanfè f̀̀è f̀̀ũnko bẽcírìb̀̀e f̀̀è dònne fetaafe nfe f̀̀è sũũ nke k̀̀ù tidiiti.

4 Bèè yete Kuyie nkuó be sãntí benitiyeibe mbe, bèè ì yie nk̀̀e bè miẽke p̃í benitiyeibe.

5 Benitiyeibe í yé d̀̀e ci bèè d́ Kuyie mbèè d̀̀e yé demou.

6 Kàa kpa a k̀̀p̀̀ere, kàa borime wenni d̀̀e t̃ũnè a bo mm̀̀akemè tikpàtì k̀̀e mè s̃í.

7 Wèè yie nKuyie nkó ikuú ò tu debísààrè nde, wèè neitinè bèè borime í wenni kòò àà ò cice ifei.

8 Wèè pènni idíítí kè bè bo nhò yietì ke nɔnku, wèè niti ke pãã bec̄iribè, weè ãã tieke de yiè nkó tikpàti.

9 Wèè í dós kékeè Kuyie nkuú, Kuyie nhõõ í nkèè de yiè nkó mubáammu.

10 Wèè fétinko benitisààbè ò bo do ò keú dìi f̄t̄irì mieke. Benitisààbè bie me mpèú mesàà mme.

11 Wèè màke o kperε o yèmmè ã ndò nhò ciimu, oc̄iri wèè cii kòò né ò daú.

12 Kòò nitisàù baatè dè ã nnaatimu benitibè, kòò yeiwe baatè bè nsòti.

13 Wèè s̄arì o yei nhò í yau mesàà mmamè, wèè mè dáa nke mè yóu, Kuyie nwe c̄enke.

14 Dè nnaati wèè dé ò bo doòmè meyei, wèè to kpeñni weè duò meyei mmieke.

15 Onitiyonkuwe wèè baké bec̄iribè ò dònne dic̄iric̄irì ndi dìi pèú, kumuntũnkù kùù dós kép̄i.

16 Kukpààtiyeinkù f̄éũnko benitibè mbe, wèè í dós ticuuti kòò kpàti m̄onni.

17 Wèè kùò onitì weè ã ncooti ke bií tannè kuf̄ati bá bè í ò cònné.

18 Wèè borime wenni weè coorí, wèè tũ nyice idèl kòò duò.

19 Wèè kuuti ketenkè weè yo nke s̄annè, wèè s̄ónté ke bo kòò ns̄annè tidawanti.

20 Onitisàù weè pieti mesàà, wèè dós kékparikè mecãã kè meyei nhò tùkù.

21 Dè í wenni a bo mbaatimè benitibè nè memme kòò niti ãã na kédòò meyei mudii sám̄pòmù kpéi.

22 Wèè dós kékparikè mecãã nweè ã mbetì tikpàti bá ò í yé ke dò ntidawanti bo ò do.

23 Wèè nàké onitì o caàrimè bè ãã dentε ke we ns̄ante k̄ep̄ēté wèè ò kpenti.

24 Wèè yùúkù o cice nè o ȳ ke tú dè í tú meyei, nhò í cáãnnè onitikòùti.

25 Onitì wèè dós dem̄ou ò ce nyekpàrè nye, wèè dós Kuyie nkòò màke dem̄ou.

26 Wèè tá omáà ò tu kuyeinkù nku, wèè cii kòò coorí.

27 Wèè pãã mbec̄iribè wè í m̄onni d̄emarè, wèè nòutè t̄éi kòò yàu meyei.

28 Kòò nitiyeiwe baatè, benitibè ã ns̄arimu, kòò ku besààbèe s̄ũ.

29

1 Bè tié nwè kòò yetε, ò bo do mecãã bá bè báá na kòò tàa.

2 Kè benitisààbè s̄ũ dè ã nnaatimu kubotí, kòò yeiwe baatè dè mbè yóu.

3 Wèè cii dè ã nnaatimu o cice, wèè k̄arì benitipòbè bèè d̄outi d̄outinè benitidaabè borè kòò càari o kperε.

4 Okpààti wèè bekù weti weti weè kpàti ã nf̄ííkù, weè c̄ú ticuuti kòò tì buà.

5 Wèè kpenti o kou ò dii omáà ndi timàti.

6 Benitiyibe yei ndò ntimàti nti ke bè p̄i, kè besààbè ȳanku nè diwèi.

7 Onitisàù ȳemu oc̄iri kpéi, oyeiwe yie me nyí m̄ake de kó meyèmmè.

8 Sip̄ə yembè beè kònninko benitibè, kè besààbè bónkũnko kunaupíe.

9 Kè mecii nyiè mm̄okenè kuyeinkù timati, kòò mieke peike yoo ò daú bè í yóó narike.

10 Benitikòùbè niĩmmu onitisàù, kè besààbè ò dós.

11 Kuyeinkù kuù feinko ku yèmmè, kè mecii nyiè nyíkù omáà.

12 Kòò kpààti yíé nsiyáàbisí o tũmbè ãã naá mbeyibe mbe.

13 Oyeiwe nè osénniwè bè w̄ ndè bo d̄emáà ndi, Kuyie nkuù kpetírí bá wè kó inuə.

14 Okpààti wèè bekùnè bec̄iribè kè dè wenni o kpàti ã nf̄ííkumu s̄áà.

15 Kunasãã nè itié ndèè duò mmecii, bè yóu dèè bire kè dè d̄òri dè dómè dè àà de ȳ nwe ifei.

16 Kè beyeibe s̄ũ mmeyei mmeè ãã s̄ũ, bè né yóó duómu, kè besààbè nwúó.

17 Tié nha bire kè dè da om̄p̄unne ke náríkunne a yèmmè.

18 Kè Kuyie mpããnaaanti náam̀bè í bo kubotí ã̃ í nyé kù co kè, dè nnaati wèè yíé nKuyie nkuó.

19 Bè í tiè nkudaakù nè tináaanti, kù yóó keèmu kù me mbáá yie.

20 Kàa yà wèè náa nke í yé ò tu mù, a nyé ke tú kuyèinkù kōme ò tōñèmu.

21 Kàa cùu nhotōnti nè o bíkém̀bènti o yèmmè ã̃ ndò nhò tu tēc̄f̄t̄è birè nde.

22 Kemieke yíè nce nyekpàrè nye kòo nitiyonkuwe d̄ari meyei péu.

23 Tēp̄t̄è kék̀unkomu te yíè, wèè kék̀unko omáà kòò pieti diyètìrì.

24 Wèè wēñnè oyúókù ò càari omáà ndi, ò yému meyei mmèè ò bàa, ò né í d́ó ké mè dáa.

25 Kàa yòte oniti dè tu didiñtári ndi, wèè duó nhomáa Kuyie, kù we nkānké.

26 Bá wè ò ã̃ ndó kennaatinè wèè ò baké wènwe, Kuyie nkuù né bekùnè bá wè.

27 Benitiyeibe nímmu besàabè kè besàabè ní mbeyibe.

30

Akuu kó tináaanti

1 Akuu Sakee birè náké tì náaanti Itiyēdi nè Ukaadi.

2 N tú kuyèinkù nku ke p̄ēt̄è benitibè bemou, n yí m̄ake meniticìi.

3 N yí m̄ake mecìi n né m̄akemu mecìi mmèè bo nte kè n ȳf̄t̄é Kuyie.

4 We ndèke keĩnkè ke w̄etení?

We mpikú kuyaakù nè o n̄ūt̄è?

We mp̄õ mmēniē nnè kuyàakù?

We nhānné itemmānke?

De yíè nyèt̄irì tu ba?

O birè kperi tú ba? N náké ti.

5 Kuyie nnáké tì timou tu timómm̄anti nti, kuù kānké bèè bo ku bo dè kud̄p̄ikù kōme.

6 Báa yíé timati ku náaanti mieke, kù yàà bo da kpetinné kébenke a túmè siyáábìsì yíè.

7 Kuyie, n da m̄óú d̄em̄arè d̄éd̄érè nde n f̄õmmu mieke, báa dè nni nyetenè. 8 N d̄étinné siyáábìsì, nè mecìimmè, a báa yóu kè n d̄ake naá n̄fedawanf̄è yoo n d̄ake kparikè, nni nduò m bo nyo mù ke f̄òunè. 9 Kè n d̄ake kparikè n yàà bo da yete ke d̄ò: We ntu Kuyie? Kè mme n d̄ake naá n̄fedawanf̄è n yàà bo yúúkú kécake a yèt̄irì.

10 Bá nwát̄irì ot̄ōnti wèè ò duó mmut̄ōmmú ò ìkè ò yàà bo da b̄anté kus̄inkù kàa t̄o meyei.

11 Bè̄mabè bomu ke s̄áá mbe cicèbè bá bè í náa mbe yōbè kó mesàà.

12 Bè̄mabè bomu kè be yèmmè dò mbè wenni kè bè né ã̃ meyō̄.

13 Kè bet̄òbè bo ke senku benitibè ke bè séenko inuò.

14 Bè̄mabè bomu kè be n̄i ndò ntiseuti, kè be yèi ndò nyese, ke k̄ou besénnibè, ke deu beç̄iribè.

Dèè yóu mubantimù

15 Bè̄mabè bomu ke ã̃ ntú: M p̄ã, m p̄ã. Bè d̄ōnnè inacákpei nyi ke ȳãá mbet̄òbè ȳi, d̄em̄arè bo d̄et̄ãati ndi dèè ã̃ í nsānnè, kè de naannè bo dèè í diè.

16 Kud̄ankù nè tēh̄ũnte,
nè ketenkè kèè í diè mmēniē,

nè muh̄ãá mm̄uù c̄óú nke í diè.

17 Kòo niti s̄áá nho cice, ke s̄enk̄erì o ȳõ, yebankete yeè yóó doké o nuò, kè itúúkè ò càáké.

18 D̄em̄arè bo d̄et̄ãati ndi dèè p̄ēt̄é n ciì, dènàà ndi ketíke n yí na ke banté d̄è:

19 Fetúúf̄è kó kuce keĩnkè,

f̄ewàáf̄è k̄aku dit̄ari ìnkè,

bát̄ò c̄e dàméèrì mieke,

dèè ȳũñ nhonitid̄ò osapàà mbíékè.

20 Nte onitipòkù wèè d̄outi d̄outinè benitidaabè o borime dòmmè, ò ã̃ di kédeè kéūt̄é o nùu ndi ke d̄ò ò í d̄ò meyei mmamè.

21 Dèmarè bo dètããti ndi benitibè kãm̀b̀ù̀t̀i duò dè ke dò nketenkè ãã aámè, dè bo dènàà ndi ketíke ketenkè yĩ̀èk̀ù̀ dè.

22 Kudaakù bo naámmè okpààti nè kuyèinkù kùù yo nke sànnè,

23 nè tepodòntè bo nyerímmè

nè kunitipodaakù bo cəutémè océpokù f̀òt̀ìr̀ì.

24 Desíntékpere bo titònti tinàà ndi ketenkè ìnkè, dèè kèínni kè de ciì nné deu.

25 Sikèũ s̀ìi kpa muwèrímú, ke né ãã waá nsi diiti kudisèikù m̀ònǹì.

26 Nè yeyiù yèè kpa muwèrímú ke né keù ye f̀àti yetārè mieke.

27 Nè fəcofe fèè í m̀àke okpààti ke ãã yè yetĩrè yetĩrè.

28 Nè yem̀anke a bo na kèpĩ nyè nè a ǹùtè kè yè né ã sikpààtìcèĩ mieke.

29 Denennè bo dètããti ndi, dènàà ndi ketíke dèè cèmmu wenni.

30 Diciriciri dikpàà kóo kpààti dii í dé òm̀ò,

31 nè tekpàrisàntè,

nè dibòdaà,

nè okpààti wèè neínè o ããpòmbè.

32 Kàa m̀àke teyeinfentè nte ke fontí, ke banté, pĩ nha nùù. 33 Kàa poké menaamiè menaankù mèè ãã yènní, kàa poté diònni meyiĩ mèè ãã yènní, kàa mieke yènní a ãã cé nyekpàrè nyè.

31

Bè tiémmè Demmuyeri

1 Okpààti Demmuyeri yò ò tié nyiì tié.

2 A tú m bire nde, m bire mómm̀anne, kènté n tié. 3 Báá yóu kè benitipòbèe di a wèrímú, báá tũnne bèè fétinko bekpààtibè be kó kuce. 4 Demmuyeri, bekpààtibè nè bèè baké bè í dò nké nyò mmenaà kperímè. 5 Bè yàà bo muó nkéyè nyikuó ke fèũ mbesènnibè. 6 Di níi duó mmenaà kperímè wèè yóó kú, kéduó mmenaà nwèè yèmmè cààrè, 7 kòo yà kéyè nho dawantì nè o yeñcaàrimè. 8 Á nteénnè bèè í nò ntináànti nè bè b̀òntóo bè. 9 Mbekù weti weti ke kommu besènnibè nè becĩribè.

Onitiposàù kó tináànti

10 Wèè pètè onitiposàù ò pètému, de kóo nitipòkù wennimu ke pèèté medèi.

11 O d̀òu ã nhò támu kòò d̀òr̀i be kpere kè bè c̀òntí.

12 Ò í d̀òr̀i o d̀òu meyi ò ò d̀òr̀i mesàà mme o f̀òmmu mum̀òu mieke.

13 Ke waà tipààkònti ke pĩ mmutòmmú nè diwèi.

14 De kóo nitipòkù dònne bàtòó kupotaá nkou nwe ke waànni o diiti dedétirè.

15 Ò ãã ente kè dè kpaá uumu kòo bénné kéduó nho c̀ètè k̀òbe, kéduó mbetòmbè mutòmmú.

16 De kóo nitipòkù weè ãã totí o yèmmè kédonténè o díítí ketenkè kèfííkú detie ndèè pèi.

17 Ò ã mpĩ mmutòmmú nè tikònyauti nti ò ãã í nkari ke mmei o nòu.

18 Ò ã nwúó nho tómmú kèrímè mme kòo fitirè níi nyié nkécóú.

19 Tepààkonditè í yiè o nòu mieke, kòò dùòkù mupààkómmú.

20 Ke teénnè besènnibè, ke niti ke pãã mbecĩribè.

21 Ò í yĩ̀èk̀ù̀ muséé, ke yé ò c̀ètè k̀òbe bem̀òu m̀àkemè tiyaàdándátintì.

22 Kòò dùòkù tiyaàcèètì, ke daati tiyaàkpeti wũòti t̀i d̀ò ndéú déú.

23 Kè bè dé o d̀òu dihei mieke kòò k̀òké bekótibè kó ditĩnni.

24 Kòò dùòkù tiyààti ke fiiti, ke fiitinè inaakũ ã mbepotambè.

25 Ke kpeñni kè bè ò s̀àntí, ò í yĩ̀èk̀ù̀ nanke.

26 Ke náá mmeciì nkó tináànti, ke tiènnè diwèi.

27 Kε dakε o cīētè kpéí, ò í dé mutōmmú.

28 Kòo bí ò sántí kòo dɔ̀ù ò dèúkùnkò.

29 Kòò sántí kε tú: Benitiposààbè bomu kàa né bè pēēté bεmɔ̀u.

30 Diwèì pēnkùmu kè kuwenniku deu, onitipòkù wèè dé Kuyie mbè we nsántí.

31 Yietínè we o tōmmú ké nhò sántí dihèì dimɔ̀u o tōmmú kpéí.

Meborime wéiti wãri dũ pátiri Di mpátiri tã tũ náãnti

Meborime wéiti do tú mecii nyiè nwe kéntú bèè ta Isidayeeriibe kó mecii nkóo dàkósòri be kóò mǎu. Ke wéi meborime ke náá nhò yà tì meborime ìnkè, kòo béi nke tú meborime í kéri ti do mè wùónnèmè.

Ò í mǎke yenò yèdéè, ò tu onìti wèè dó wè nwe Kuyie nke cii ke békú omáà tináãnti péu kè dè ntukúnè meborime dòmme. Kè ti dó kékeè o pátiri tã tì ti dò nkétúóté ti mǎà kécónné o f̂tìrì ndi ò do bo mèè borime mièke, nè o do tú wè. Sifube kó meborime mièke wèè wetí Kuyie we nyietì, ke ò kpetínnè oyeiwe, kè meborime wéiti wénté kénsó ndè í me ndò nsáá. Dèè te kòo náá nho pátiri mièke kuce mǎpéu ke tú: Meborime yóumu mè í dò nkébanté.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmme

1. Meborime wéiti wéntémè ke ŝ mmēborime í dò nkébanté 1.1-4:16

2. Meborime wéiti wéntémè ke ŝ mmēborime í cáãnnè a bo mbètìmè kuyaakù 4:17-10:20
Meborime wéiti náãnti kó dikò 11:1-2:16

Meborime í dò nke banté

¹ Dafiti bire meborime wéiti Sedisademmu kóo kpààti nàké tì meborime ìnkè.

² Mí mmēborime wéiti kè m béi nke dò: Meborime yóumu mè í dò nkébanté bá sám̂pó.

³ Mutōmmú onìti p̂i mmù ketenkè ìnkè, mu kó mucóntimu tú òmmu?

⁴ Ku ndapuntōnkù ò p̂ēēté, kè kundapuntōnkù tekùu yènní, kè ketenkè baa bo.

⁵ Diyie ò yènní kékote kéta, kéndó mecãã nke bo wēte dì yìèní kè.

⁶ Kuyaakù ò íté diyie yìèní kè, kénfũũte ke fiti kubakù cãnkù kénfiti, ke wēti ke bo kéténi kù ìténí kè.

⁷ Ikó nyimǎu p̂ũ ò nke taà dàméèrì nwe, ò me nyí pièku, kè ì baa p̂ũ ò nkoò taà, ke ŵētì ì yènní kè.

⁸ Bá dè de tōmmú í mǎke kumànkù, onìti báá na kénáké kédeè. Fenònfè í diè mmuwéimù, ditoò mè nyí diè mmukeèmù.

⁹ Dèè baa do bo dèè yó mbo, dèè do dò dèè yóó dò. Dèmarè í tú depànnè ketenkè ìnkè.

¹⁰ A bo yà dè ke dò:

Wúó! N yà dèmarè pànnè!
Dè yó mbo kè ti mu nyí bo.

11 Bè òó í nkpaá yé bèè pèṣṣṣé bε kpréí,
bèè bo tūnnení bè í yóó nkpaá yé
bèè bè tūnní bε kpréí.

Meborime wéiti yà tì ke náá

12 Mí mmēborime wéiti n naámmu Isidayεεriβε kóo kpààtì, kέmbo Sedisadεmmu,
13 kέduó n yèmmè kέwammú, kέfié nè n yèmmè ke bo banté dèè dòòri ketenkè ìnkè.
Mutōnyonkumu mmu, Kuyie nduó mmù onìtì kòò bo mmù pĩ. 14 Kè n wénní mutōmmú
mùù kó dimàà dòòri ketenkè ìnkè, kénsó ndεmou dè í dò nkébanté, dè í cáánnè a bo ndómè
kékpaake kuyaakù.

15 Bè òó í nna késéi ndèè kòmmú
bè me nhó í nkàa ndèè kpa.

16 Nè n yèmmè mieke kè n dò: M mè nwammúmè ke yìé mecii péu ke pèṣṣṣé bèè n
niiténè ke di tikpàtì Sedisadεmmu mieke, kè n yà n yíétémè meborime péu, ke mòòte mecii
mmemou. 17 Ke duó n yèmmè ke bo bate dèè tu mecii nkperε, nè dèè tu deyεinkperε, nè dèè
tu dεwáátékperε. Ke só ndende kó dimàà í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

18 Kàa mòke mecii mmediè
nha fèùtímè ò ndεumu,
kàa yíétimè dεuke a yìé amáà ndi meháárìmè.

2

1 Nè n yèmmè mieke kè n dò: M bo yááké diwèi kέwammú kunaatí, kénsó ndende í dò
nkébanté. 2 Kè nní nsó nkè diwèi baa da bo ke da bo dè tu deyεinkperε nde, tewèitè me nyí
màke mucóntimu mamù. 3 Memme n duómmè mmáà menaà nke né nkpaánè n yèmmè,
kédòò mmáà kuyεinkù ke bo yà dèè wenni onìtì dò nkédòò dè ketenkè ìnkè yewè o fòu yè.
4 Kè n duó mmáà mutōndiemù, kέmaá sicéí, m mómmuò n kpesi kέfiíkú detie mbè tu dè
fínyí, 5 kέdèi depénnè kέduò depaa nkéfiíkú detie ndεbotí ndεbotí dèè péi. 6 Kè n keú sibií
kényóòrìnè detepànnè n fiíkú dè, 7 kέdo ntidaatì tinitidaatì nè tinitipòtì, kè bè m pié ibí
n cīṣṣṣé mieke, kè nní mmàke iwūò inààke nè ipe nè sibóò mediè, kέpèṣṣṣé bèè n niiténè ke
buoté Sedisadεmmu. 8 Kè n kóu timátì péitì, kέwaá mbedèmbè benitidaabè nè benitipòbè,
kémmake onìtì dó dè, benitipòbè péu* kéntú benitipotōmbè diebè. 9 Kè n dεuke ke pèṣṣṣé bèè
n niiténè ke di tikpàtì Sedisadεmmu. Bá nè memme kè nní nkpaánè n yèmmè. 10 N nuò
nyà dèè kó dimàà ke ndó, n yí dè nyi yetenè, n yí mmònte n yèmmè diwèi marì kè dè nní
nnaati nè mutōmmú mumou m pĩ mmù. Dèè do tú n kó mucóntimu. 11 De mōnnì kè ntotí
n yèmmè n tōmmú mumou ìnkè, n dòò dèè kó dimàà, kénsó ndè í dò nkébanté dè í cáánnè a
bo ndómè kékpaake kuyaakù. N yí cōnte dèmarè ketenkè ìnkè.

12 Kè n totí n yèmmè a bo nciiimè nè a bo ntúmè kuyεinkù nè a bo wáátémè de ìnkè. Yé wèè
yóó còuté mí nhokpààtì de yìé nyóó dòò mù kè mù ncáá. 13 Memme n yàmè mecii mmàkemè
mucóntimu ke pèṣṣṣé a bo yeimmè, kuwenniku màkemè mucóntimu ke pèṣṣṣé dibiinnì.

14 Mecii nyiè nnuò nwúómmu
kè kuyεinkù áante dibiinnì mieke.

* 2:8 benitipòbè péu: De kó ditannùù í fei mesàà, dè bo na

Kè nní nsó ntìmatì máà tìi bè bàà. ¹⁵ N de nyà mεborime yóumè ke í dò nkébanté. Tìi yóó tuakení kuyèinkù kè tìi yó n tuakení, n né cii ba nkpréí? ¹⁶ Bè ãã í nhã ke yé mecii nyiè nkpréí, bè me nhã ã ã í nhã ke yé kuyèinkù kpréí mbè ãã bè yèmmu bedé. Kuyèinkù ãã kúmu ke mecii nyiè nkú. ¹⁷ N yèmmè mèè cààrè dè í n naati! Dèè dɔari ketenkè ñnkè dè í n naati, mεborime í dò nkébanté, dè í cáãnnè a bo ndómè kékpaaake kuyaaakù. ¹⁸ Mutōmmú m pī mmù ketenkè ñnkè ke òu, ke yóó mù yóunè wèè n tūnní, dè í n naati mu kpréí. ¹⁹ We nyé wèè n tūnni kòò bo ncii yoo ò bo ntú kuyèinkù? Weè né yóó baaté n dòò dèè kó dimàà ketenkè ñnkè nè n kó mecii. Dende múnke í dò nkébanté. ²⁰ Mémme dè yārikemè n kònti nè mutōmmú m pī mmù ke òu ketenkè ñnkè. ²¹ Nte oniti wèè pī nho tōmmú nè mecii nnè meyiētímè kè mù yíé mmesàà. Kòò né mù yóu nè otòu wèè í pī mmùmamù. Dende í dò nkébanté dè cààri meyèmmè mme. ²² Oniti kó mucóntimu né tú òmmu o tōmmú nè tihòuti o òu tìi kó dimàà ketenkè ñnkè? ²³ O we yemou tu kuyonku kpeye nye, kòo tōmmú tú muyonkumu. Bá keyènkè ò ãã í nhòmpè. Dende í dò nkébanté.

²⁴ Oniti bo dimè kényà dèè tu o kó diwèi nè o tōmmú ò pī mmù. Dende kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. ²⁵ Kuyie mbéimmu ke tú kè kuù í te we mbo di kè dè nhò naati? ²⁶ Kuyie nhã duó nkù dó wènwe mecii nnè meyiētímè nè diwèi. Benitiyeibe kó mutōmmú Kuyie mbè duómmù tu bè bo kóumè ke tíi nkù dó bè kpréí. Dende í dò nkébanté dè í cáãnnè a bo ndómè kékpaaake kuyaaakù.

3

Bá dè nè de mōnni ndi

¹ Bá dè nè de kó dimōnni ndi.
Bá dii mōnni nè di kperε nde ketenkè ñnkè.

² Dipèitémōnni bomu kè mukũũ nkó dimōnni bo.
Mufii mmōnni bomu,
kàa bo uutémè a fii ndè kperi bo.

³ Mukòu kó dimōnni bomu.
Kàa bo miékūnnemè kó dimōnni bo,
mupòmmù kó dimōnni bomu,
kè mumarimù kó dimōnni bo.

⁴ A bo kuómmè kó dimōnni bomu,
kè mudaá nkó dimōnni bo.
Didabōnni kó dimōnni bomu,
kè muhaù kó dimōnni bo.

⁵ Itáá kó mubōmmù mōnni bomu,
kàa bo yóumè itáá kó mubōmmù kó dimōnni bo.
Debaà nkó mupīmmù mōnni bomu,
kàa bo yóumè debaà nkó mupīmmù kó dimōnni bo.

⁶ A bo waámmè dèmarè kó dimōnni bomu,
kè dè bo fetimè kó dimōnni bo.
A bo sōnnemè dèmarè kó dimōnni bomu,
kàa bo dootóomè a do sari dè kó dimōnni bo.

⁷ Muyaàkētímù kó dimōnni bomu,
kè muyaàyántímù kó dimōnni bo,
a bo ncíékémè kó dimōnni bomu,

kàa bo nnáámmè kó dimònni bo.

⁸ A bo ndómè otòu kó dimònni bomu,
kàa bo nníímmè otòu kó dimònni bo.
Mudoò kó dimònni bomu,
kè kunaatí kó dimònni bo.

⁹ Wèè pī mmutōmmú ò mù pī nkòo kó mucóntimu tú àmmu? ¹⁰ N yàmu Kuyie nduú mmùu tōmmú benitìbè kè bè mù pī. ¹¹ Kù dḗ dḗmḗu kè dè wennimu bá dè kè dè bo de mḗnni, kè kù duó nhonitì meyèmmè ò bo nyénèmmè ke dò nhonitì ḡḡ í nku kè dèe deè, onitì né í na ke bo banté Kuyie mpī mmùu tōmmú, kù mù keté mèè botí nè kù mù dèèmmè. ¹² M bantému ke dò nhonitì kó diwèi tu o bo ndḗrimè ò dómè, kḗmbo kè dè ò naati o fḗmmu mumḗu mièke. ¹³ Kòo nitì yo nke yḗ nke dè ò naati nè o tōmmú, Kuyie nkó dipānni ndi. ¹⁴ N yému ke dò nKuyie ndḗ dè deè yó mbo sáà, dḗmarè í dò nkéyíe de mièke. Dḗmarè me nyí dò nkéyaae. Kuyie ndè dḗ memme kè dè bo yie nkè bè nkù dému.

¹⁵ Dèè bo dè do bomu nè dimònni,
dèè yóó buoté dè dié nke buotému.
Kuyie nkuu tēñnìnkóni dèè pēēté.

Demḗu de mànku tú mukūi

¹⁶ Kè n wénté ketenkè ñnkè kénsó ntibeénti naá nsiyáábisi kè mesàa nnaá mmeyei. ¹⁷ Nè n yèmmè mièke kè n dḗ: Kuyie nyóó bekénèmu osàu nè oyeiwe. Ke yé bá dè nè de kó meffè mme. Bá mèè dḗrimè kè me beénti mḗnni bo. ¹⁸ Kè n wénté onitì kó mufḗmmu, nè n yèmmè mièke kè dḗ: Kuyie ndó ke yáákému onitì kòo banté ò í cáánnèmmè feḗfè. ¹⁹ Ke yé tii tūòkùni feḗfè, tii tūòkùnimè onitì, feḗfè kḗmmè onitì me nkḗ. Onitì nè feḗfè de fḗmmu mumáa ndi onitì í pēēté feḗfè. Demḗu dè í dò nkébanté.

²⁰ Demḗu dè kūnti dibòri dimáa ndi,
demḗu dè bonní mutáá mmièke nke,
demḗu dè wēti mutáá mmièke nke.

²¹ We nyé kòo nitì kó mufḗmmu dekù keñnkè kè feḗfè kḗmu ḡ nkpaá ketenkè mièke? ²² Kè nni nsó nhonitì kó diwèi tu dè bo nhò naatinè memme o tōmmú, dèè tu o kó mucóntimu. We nyóó ò benke dèè yóó tuòkení o kó difōnkúò.

4

Benitìbè dḗdri mèè botí betḗbè meyei

¹ N yàmu benitìbè fēũnko mèè botí betḗbè ketenkè ñnkè.

Wénté bè bè fēũnkomè kè bè kuò mbá òmḗu í bè bàá.

Bèè bè nḗ mbèè bè fēũnko
òmḗu me nyí bè bàá.

² Kè nni nsó mbeçírìbè bèè ku nè dimònni
be kpepe wenninè befòubè.

³ Wèè né dḗke bo diwèi mièke ke bè pēēté bedé
weè tu bè mu nyí peité wè,
wèè mu nyí buoté kutenkù mièke,
ke yé ò í yàmè meyei mmèè dḗdri ketenkè ñnkè.

⁴ Kè n wénté ké n sḗ mmutōmmú mumḗu onitì pī mmù kè mù yìé,

ò ò mmù pĩ nke betínè betòbè mbe.
Dende í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

⁵ Kuyèinkù ò mmeí ku nòu nsi,
ke né kòù kumáà.

⁶ A bo mmòkemè dèmarè dinacekutiri mèmáà
ke ompu
dè tōūnè a bo ndè mòkemè dinacekutiri mèdémè
ke né òu mediè,
dende a beti kuyaakù nku.

⁷ N wète ke yàmu meborime tēmè ketenkè ìnkè meè í dò nkébanté. Mèè tu: ⁸ Onitì wèè bo omáà ke í mòke oderíntòù, ò me nyí mòke debire, ké í mòke o tebite. Bá o tōmmú í mòke kumànkù, ò né pĩ mba nkpréí mmutōmmú ke pàà diwèì? Dende yòumu, dè í dò nkébanté.

⁹ Kè di bo bèdébè dè wenninèmu
a bo mbomè amáà,
ke yé bèdébè kó mutōmmú ò yiemmèmu mesàà.

¹⁰ Bèè bo bèdébè, kòò mòù do,
otòù yóó ò ímmu.
Wèè bo omáà kòò do,
we mbo ò íí?

¹¹ Kè di duó bèdébè
di ò ntonkùnkómú ditòbè,
kàa né duó amáà a bo yĩme kè dè nda tonni?

¹² Kè benitìbè bo bèdébè kòò máà bè dinté
bèè bo bèdébè beè yóó ò na,
kuhōũ kùù kònné mètāāti kù í tōũ mecāā.

¹³ Odapàà nwèè í tú òmòù ke né cii
ò pēētēmu okpààti wèè tu okótì ke né yei,
bá ò í kēmmú itié.

¹⁴ Bá kè de kóo dapàà nyènní dikpetíntou ke naá nhokpààti,
bá kè bè do ò pèitè kòò í ntú òmòù o kpààtiyuu miēke.

¹⁵ Kè n yà benitìbè bemòu
bèè bo ketenkè ìnkè bè munnémè weè dapàà
nwèè yóó còuté tikpàti.

¹⁶ Benitìbè péu beè do ò tũ,
mbèè me mbo dente kētuakení dè í yóó bè narike.
Dè í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

A náantì bá nsū Kuyie nyìkè

¹⁷ Kàa tati Kuyie ncīētè,
totí a yèmmè mesàà.
A bo tamè kénkémú dè wenninèmu

a bo kù fiémè iwũõ kuyèìnkù tēmè,
kuyèìnkù í yé ke dò nkù dòòri dè tu mɛyɛi.

5

¹ A nùù bá ncãã tináaàntì,
a níí bá ndó mɛcãã nke bo búi ntináaàntì Kuyie nyiikè,
ke yé Kuyie mbomè keĩnkè nke,
kàa bo ketenkè,
a tũ mbá nsũ tináaàntì.

² Iyɛntotí ìì òò da sũũ
kè tidòuntì kətɛní,
kàa sũũ ntináaàntì a yóó náké tiyèinnáaàntì nti.

³ Kàa dɔúnnè dinùù Kuyie,
dòò dì mɛcãã,
Kuyie nyí dɔ tiyèintì,
a dɔúnnè dìì nùù Kuyie, dòò dì.

⁴ Kàa í dɔúnnè dinùù Kuyie dɛè wenni
ke pɛɛtè a bo kù dɔúnnèmè dinùù,
ke né báá dòò a dì nkù dɔúnnè ke yé nha yóó dòòmè.

⁵ A báá yóu kàa nùù nte kàa naá nhonitiyèiwe,
kénáké ikuó nùùtì ke dò:
N nùù dìì n fiténè.
Báá duó nkè Kuyie mmieke dá yè
kè kùu cake a tómmú.

⁶ Kuyèìnkù bo dɔúnnèmè Kuyie ndinùù
dè ò nkù dònnè tidòuntì nti,
tináaàntì sɔ̀ntíke kpeti,
mudaá nkperɛ.
Fí nwèè cii á ndé Kuyie.

Fedífe kó mɛdòmmè

⁷ Mɛ̀m̀m̀e kàa yà ke sɔ̀ ndihèi mari
kè bè fɛ̀ũ̀nko bèè í tú bèmabè,
ke í bɔ̀ti mɛ̀wɛ̀tímmè kpeti,
kòò m̀ò̀ù í wúó nhotòù.
Dè báá da di ke yé onitì ò mbakémè betòbè
kè bè ò bakému,
kè wèè tó bè baké kòò bomu.

⁸ Bè pɛ̀tɛti mùù cɔ̀ntimu ketenkè,
mù tu bɛ̀m̀ò̀u kɔ̀mu mmu.
Bá okpààtì ò fò̀unè dɛ̀paa ndɛ.

Tikpàtì í m̀akɛ mucɔ̀ntimu mamù

⁹ Wèè bètì idíítì ò í kpaá ke bo nyi sànnè,
wèè bètì tikpàtì ò í kpaá ke bo tì nintɛ.

Dè í dò nkébanté.

¹⁰ Kè tikpàti sũ nti diibè ã sũmmu.
Tikpàti yiè nkó mucóntimu né tú òmmu
kè dè í tú ò tì wúómmè nè o nu.

¹¹ Kòo tǒnti di ke sànnè yoo ò auté
ò ã nduó kè dè ò naatimu.
Kè tikpàti yiè ndi kénsànnè,
ò me mbáá na kéduó.

¹² N yà meborime tēmè mme ketenkè ñnkè,
kè mè yóu mediè.
Onìti bo sǎnnemè tikpàti yewe yeiye kpéí,

¹³ kè tì sǒnté kécake
kòo nyóó mǎte debire bá dèmarè í kraá o nou mieke.

¹⁴ Ò yènní mèè botí o yǎ pǎuti,
kòo me nwēte ketenkè.
Ò pī mmùù tǒmmú kó dimàà,
ò í cǎnté dèmarè kété.

¹⁵ Meborime tēmè mme,
mèè yóu mmediè.
Nte we ke ité otetiri
ò do kǎteni mèè botí.
Ò né cǎnté ba o tǒmmú mieke?
Dè í cáánnè a bo ndómè kékraake kuyaakù.

¹⁶ Nte we ke áàrì o fòmmu mumau
ke bo yedabùò mmieke nè meyeñcaàrìmè,
kòo mieke péíki.

¹⁷ Nte n yà kòo nìti kó diwèi tu di: Ò bo dimè káyà kè dè nhò naatinè o tǒmmú ò pǎrmmù
ketenkè ñnkè. Kòo dǎnnè yewe Kuyie nhò duó nyè, deè tu onìti kó mucóntimu. ¹⁸ Kuyie nduó
nwè tikpàti, kòo mǎke o kperè ke yé ò bo yīmè ké dè di, ke yà o tǒmmú kó diwèi, Kuyie nkuù
ò pǎ. ¹⁹ De yiè nhǎ ì nyé ke dò nho fòmmu kó yewe kǔpúri, ke yé Kuyie nhò duómmè diwèi
mediè.

6

¹ Kè n yíé káyà meborime younkume tēmè ketenkè ñnkè mèè yǎnte onìti. ² Onìti Kuyie
mbo pǎ wè tikpàti, kòo mmǎke o kperè kòo yètiri feí bá dèmarè í ò dǎnni ò dó dè. Kuyie
mme nyí nyóu kòo dè di, kòo tǎu wèè né dè di. Dende yóumu dè í dò nkébanté. ³ Yoo onìti
wèè mǎke ibí tekòutè (100), kòo fòmmu mǎnte, ò me nyí sànnè diwèi ke ku, bá bè í nhò kǔnné
séi. Mí nkpeí mbè pùó nwè kè tì donní o kperè wenninèmu de yiè nkperè.

⁴ Ke yé ò yènnímè dibiinnì ndi
ke ta kudǎnkù kè dè dèè.

⁵ Bá ò í yà diyie,
ke í di yǎtè.
O kó meom̄pùmè pēētèmu otàù kǎme.

⁶ Bá kè de kóo kpààti do nfòu ke dò yebie nsikòupísìdé (2000),
ò í yóó di diwèi mari.
Bè pùò nwè kè ti donní o kperε ò tǔnèmu.
Timòu ti kũnti dibòrì dimáà ndi.

⁷ Onìti pĩ mùu tǔmmú kó dimàà,
ò mù pĩ nho nùu kpéi nke.
Nè mεmme bá dè í ò naati.

⁸ Kè dè dò mεmme wèè cii ò pēēté ba kuyèinkù?
Yàà ocĩrì wèè yé ò bo ndòmme benitibè ìkè?

⁹ A mǎke dè wenninèmu
a bo nyáámmè a í mǎke dè.
Dendε í dò nkébanté
dè í cáánnè a bo ndómè kékraake kuyaakù.

We nyé dèè wenni ke dò nhonitii dè dǎdǎ

¹⁰ Dèè bo yíe ndè do bomu nè dimònni,
kè bè dè yu de yètìrì.
Fǎ nhonitii a báá sei nwèè da pēēté.

¹¹ Kàa í yé a dò nkénáké tì
a ã nsũ ntináànti nti
tì í mǎke mucóntimu.

¹² We nyé dèè wenni
ke dò nhonitii dè dǎdǎ o fòmму miεke,
o we sám̄póyè ò pēnké yèè miεke mēdēè ntēmè?
We mbo ò nàké dèè yóó dǎdǎ ketenkè ìnkè
o kũũ nkó difǎnkùò?

7

¹ Kuyetifeitoo naatinèmu tùdààrí.
Kàa kũũ nyiè wenninè a peité kperì.

² A bo kǎtemè yekúdabùò mbo tèè cǐètè,
dè wenninèmu a bo kǎtemè dibanni bo tèè cǐètè
ke yé onitii kó kumàнку nkumè,
bá wè kòò dò nkétotí o yèmmè de ìnkè.

³ Meyeñcaàrìmè wenninèmu mudaá,
ke yé meyeñcaàrìmè ciikùnkómèmu.

⁴ Wèè cii ò ã kǎte yekúdabùò mbo tèè cǐètè nte,
kè kuyèinkù kàrì diwèi bo tè.

⁵ A bo yiemme mecii nyiè nda kpannè tì,
dè wenninèmu a bo nkémumè tiyèintii kó yesãã.

⁶ Bè ã tií ntidabiti kè ti mporì,
mèè botí kuyèinkù kó mudaá mme ndò.
Mù í mǎke mù co kèè bíékè.

7 Meféútímè mèè ò nte kè wèè cii kòo fente,
kè ticuuti caàri onìtì.

8 Dèmarè kó mudeèmù wenninèmu de ketímù,
kè meminnímè wenninè tefentè.

9 A mièke bá ncãã ke péíkú,
tiyèintì tii mièke cãá ke péíkú.

10 A yèmmè bá ndò nyemòrè yèè pèēté
yè wenninè di mmònni kreye.
Wèè cii wè í toti de kó meyèmmè botí.

11 Mecii ntu dèmarè sààrè nde
ke dònne onìtì yembè òò kú kòò yóunè dè,
bá wè kòò pèú me kó mucóntimu.

12 Tikpàtì yiè nyí yĩèkùmè,
mecii nyiè nyí me nyĩèkù.
Mecii yiè nkó mucóntimu tú
me ò ntemè wèè mè màke kòo nfòù.

13 Wénté Kuyie nkó mutómmú,
we mbo na késéi nkù kòhéné dè?

14 Kàa bo diwèi mièke dè nda naati,
kè meyeñcaàrimè me nda tùòkení totí a yèmmè,
Kuyie ndè dòò dedé
kè dè bo yie nkòo nìtì bá nyé tii yóó ò tùòkení
tinti o kũũ nkó difònkúò.

15 N fòmmu kũpumu mmuu mmieke n yàmu demòu.
Osàù òò tootemu bá nè o sàà mmieke,
kòo yeiwe nfòù kémònte
bá nè ò me ndòarimè meyei.

16 Bá nsà kétonté
a me mbá ncii kétonté a yàà bo kuò amáà.

17 A báá yóu kè kuyonku dá tieke
a me mbá yóu kè tiyèintì dá tieke
a yàà bo toote.

18 Dè wennimu ke dò nha ndè pĩ,
a báá dè yè.
Wèè dé Kuyie nwè í yóó páké.

19 Mecii nhòò kpénkùnnemu me yiè
nkè dèe pèēté kùmandáábè bo mbomè tepíítè dihèi dimáà mièke.

20 Onìtì mòù í bo ketenkè ìnkè
wèè wenni ke sànnè ke dò nwenwe báá dòò meyei.
Ke bo ndòari mesàà mmáà.

21 Bá nkenti benìtìbè nàá ntì timəu
kè dèe yie nkàa báá keè a kóo tǒntì da sáámmè.

22 A yému ke dò nha ò nsáá mbetəbè yemàrè mayè.

23 N dè wènímu deməu
m bennému nè n cii mmiεke
ke bo ntú onìti wèè cii,
ke yĩεke.

24 Dèè kó dimàà bo dè cùté cùrícùrí nwe
we mbo na ké dè nìnte?

25 Mεmε ke n duó m máà kéwammú
kéfié nè n yèmmè meməu
ke bo yĩté mùu tu mecii
nè mùu te kè meborime dò mmè mè ndòmmè,
kénsó nkàa yóu yoo a yei,
dè í məke mucóntimu mamù.

26 N yà onitipòkù məu nwe kòò tu didíntári
ke tii ke pǽté mukũũ,
ò tu timátì dindínti nti,
kòò baà ntu ticùòti.
Wèè dǎri Kuyie ndómè weè bo na kóò yenténè,
kuyèinkù kuu báá na kóò yenténè.

27 Kè Mεborime wéiti bée nke dò:
N waammu ke wéi denennè dema dema
ke toti n yèmmè ke bo dè banté.

28 Ke kpaá waà,
bá n yí dè yàu.
N wanti dè benitidaabè tekəupíité (1000) miεke,
onìti òmàà borè nde ndè yàmè.
Benitipòbè beməu miεke n yí dè yà òmòu borè.

29 N yà ke sǒ nKuyie ndòò onìti
kòò ntú osàwè nwe,
onìti weè né te deməu kè dè yonke.

8

Dè wennimu a bo nyíemmè okpààti kpεti

1 We ntu mecii nyiè
wèè bo na kénáké tinnáànti?
Mecii ncaánni onìti ìkè nke
ke ò nte kòò ìkèε ceete ke ténke bá ncéti.

2 Nkémmú okpààti da náá nti,
a ò dǔunnè dii nùu Kuyie nyìkè di kpéi.

3 A báá ò yóu mecãã,
a báá kpénkùnnε a to

medòrìmè yeime mamè miεke okpàtì í dómè,
ke yé kòò dómè ò yóó mè ndòòmè.

⁴ Kòò kpàtì béi ntì tiñti
we nné yóó ò beke ke tú a dǎri ba?

⁵ Wèè yìe nyitié nhò í taà tináahtì miεke.
Meciì nyiè nyému ke dò ntibeéntì kó dimònnì bo.

⁶ Ke yé bá dè nè de kó dimònnì ndimè,
nè de kó tibeéntì
ke yé meyei mmèè bàà onìtì me í sénnímè.

⁷ Ò me nyí yé tìi yóó tuakení.
We nné yóó ò nàké dè yó ndòmmè.

⁸ Òmòu í te o fòmmu
òmòu me nyí yé o kũũ nyiè.
Bè me nhǎ í mbo mudoò kékũnné ke kò.
Wèe yóu, o yonku í ò dεerí.

Meyei nkutenkù kuù mmieke

⁹ Mí mmeborime wéiti
n wèhí dīi mōnni ke yà dèè dǎri ketenkè ñnkè,
ke yà onìtì bakémè onìtì tǎu koò diinko mesémmè, ¹⁰ kényà beyeibe kumè
kè bè bè kũnné ke ìté Kuyie ncǐètè,
ke yènkò meyei mbe do dǎri mè,
de kó diheì miεke.
Dende í dò nkébanté.

¹¹ Benitibè í yau mèè kpéi mmeçã be yei nkó mucóntimu deè te kè benitibè dó meyei
mmudòrìmù. ¹² Kòò yeiwe dǎri meyei nsǎà, bá ke fòu ke mǎnte, mí nné yé ke dò nKuyie
nhǎ dǎ mēsàà nwèè kù dé, ò kù dé mèè kpéi nke. ¹³ Beyeibe me nyí mǎke diwèi,
be fòmmu í yóó okè mù yóó pèētóo kufènkù kǎme mme.
Ke yé bè í démè Kuyie.

¹⁴ Mεborime tēmè bomu ketenkè ñnkè mèè í dò nkébanté. Mèè tu: Benitisàabè mabè çóúmè
beyeibe na ncǎú tìi yǐēti, kè beyeibe mabè çóú benitisàabè na ncǎú mèè sǎà. N tì m bēi nke
tú dè í dò nkébanté.

¹⁵ Mēmme kè n dò a bo mmǎkemè diwèi mufòmmu muù mmieke deè tu desààrè. Ke yé
dèmarè í pèētémè onìtì a bo dimè kényà kè dè nda naati a fòmmu miεke. Kàa pñnnè a tōmmú
nè diwèi a fòmmu mumòu Kuyie nda duó mmù ketenkè ñnkè. ¹⁶ Mēmme kè n duó n yèmmè
ke bo yǐété mecii, nkényà benitibè yentotí tú ì ketenkè ñnkè. Bá n yí dǎu keyènkè nè kuyie.
¹⁷ Kè ñ wénté Kuyie mpī mmù tōmmú kó dimàà kénsó nhonìtì báá na ké mù banté. Bá
kòò wammú ke ðu mēè botí ò báá na, bá ke mecii nyiè mmòu tu ò dè yē ò báá na kébanté
demòu.

9

¹ Nte n wèhí demòu ke yà tì: Benitisàabè nè mecii nyembè nè be tōmmú mumòu dè bo
Kuyie nnòu miεke nke. Ti né í yé kè nsà kè Kuyie mbo ti pénsirì yoo kù bo ti yete. Demòu ti
báá na kénáké de yó ndòmmè. ² Dende mēmme dè í dò nkébanté, dèè tũkũnì benitibè demàà
ndi. Osàù nè oyeiwe wèè niti nè wèè dǎri, wèè sǎũ nhomáà nè wèè í sǎũ nhomáà, wèè

feu Kuyie nyiwũõ nè wèè í kù feu iwũõ. Wèè d̀̀̀̀ri mesàà nho k̀̀̀̀ere d̀̀̀̀mmè oyeyiwe k̀̀̀̀ere me ndò. Wèè parikunè Kuyie nè wèè dé ò bo mparikunèmè Kuyie nyètìrì. ³ Meborime m̀̀̀̀è d̀̀̀̀ri ketenkè ìnkè mè í wenni, tìmatì m̀̀̀̀à t̀̀̀̀ t̀̀̀̀k̀̀̀nì benitibè bemou, benitibè piéké med̀̀̀mmè mme nè tiyèintì kè mukũũ ntú be kó kum̀̀̀nku. ⁴ Onitì wèè fòu weè m̀̀̀̀ke ò bàà dè. Tem̀̀̀fòutè t̀̀̀̀nèmu dicìrìcìrì dìi ku.

⁵ Ke yé befòubè yémè
ke dò mbè yóó kú,
becírìbè bie me nyí yé tìmatì.

Bè ténke í baà dèmarè,
òm̀̀̀u ténke í yé be kpéí.

⁶ Bè do dó m̀̀̀̀è botí benitibè,
nè be do ní m̀̀̀̀è botí benitibè,
nè mehèmmè bè do m̀̀̀̀ke mè,
dèndè kó dim̀̀̀à pè̀̀̀tèmu.
Mutòmmú mùu d̀̀̀̀ri ketenkè ìnkè
bè ténke í k̀̀̀̀ké mùmamù mièke.

⁷ Kè dè dò mme mme nyo nha dìi nè diwèi
ke nyè nha naà nnè a yèmmè
ke yé Kuyie ndie nke pènsìrimè a tòmmú.

⁸ Nhãà tiyaàsàatì sãã,
kènyò̀̀̀rì am̀̀̀à t̀̀̀̀d̀̀̀àrí kèmm̀̀̀ke diwèi.

⁹ Dè nda naati nè onitipòkù a tããté wè
koò dó yewe sàm̀̀̀póyè a fòu yè ketenkè ìnkè.
A k̀̀̀̀ere nde Kuyie nda duó ndè.
A tòmmú a p̀̀̀̀m̀̀̀mù ketenkè ìnkè mu kpéí.

¹⁰ Kàa yóó na kédòò dè,
dòò de, nè a wèrímu mumou,
ke yé a kũntimè kudonkù nku,
mutòmmú nè iyentotí nè meyí̀̀̀tímè nè mecii ndè í borè.

Meborime í kèríme ti dò me dónèmmè

¹¹ N yà meborime tèmè mme ketenkè ìnkè
N yà ke s̀̀̀ ndè í tú bèè nò mmuceé
bèè nò ncokébetè sãã,
dè me nyí tú yek̀̀̀mbò yembè bèè nò mmudoò sãã,
mecii yembè bèè í yo nke sànnè sãã,
bèè cii bèè me nyí naà mbekpà̀̀̀tìbè sãã,
dè me nyí tú be kommu meyí̀̀̀tímè yembè mbe sãã.
Dè tu kuyunaatí nku.

¹² Onitì í yé o kũ nyiè,
muyìnditìmù ò̀̀̀ p̀̀̀̀ mmèè botí siyĩ,
ticù̀̀̀tì p̀̀̀̀ mmèè botí sinoo.
Mèè botí nku mukũũ nhõ domè onitì kòò dè̀̀̀té.

- Kàa sũ tináaànti dè í wenni*
 12 Mecii nyiè nnáaànti ò nte
 kè benitibè nhò dému
 kè kuyèinkù kpèti kù fétinko.
 13 Kù ò keténè tiyèinnáaànti nti
 kédentenè tináaànti.
 14 Kuyèinkù náaànti tii ò nsũ,
 onitì me nyí yé ò yóó dentenè tì.
 We mbo ò nàké tii yóó ò tũàkení o kũũ nkó difònkúò?
- 15 Kuyèinkù tómmú tú tihòutì nti ku kpéi detetirè.
 Kù keté ke í yé kuce kù kàrìnè dihei kù bo kèè bíékè.
- 16 Dè bo nyóùnè dihei dii kóo kpààti tu debire
 kè di kó bekótibè dàkenè be pite máà sáá.
- 17 Dihei dii kóo kpààti tu tekpààtibite,
 kè di kó bekótibè ò di bè dò nkédi dii mòmni
 ke bo pété muwèrimú,
 bèè í yè nke muò,
 de kó dihei yembè bo diwèi mièke nke.
- 18 Wèè méi o nòu, o c̄t̄èt̄è mundóu kuù ò kéété,
 tidààti dònté wè, wèè ò nduó kè dè ò nuu.
- 19 Tidiiti borè tiyānkùti de mbo,
 menaà mborè, meyeñcátimè de mbo,
 idíití borè, demou dè de mbo.
- 20 Báá sáá nhokpààti a yèmmè mièke,
 báá sáá nwèè m̄àke o kperè a dieku mièke kufáá.
 Tenòtè yàà bo túóté a tammè,
 ifièti yiè nyàà bo mè iténè.

11

Dè wennimu a bo bennémè dèmarè

- 1 Dootóo a dii dibinni mièke,
 dè yó mboní kàa wēte ké mù pètému.
- 2 Pā a kperè benitibè bèyiekè,
 bá bèni ke yé a í yémè tii naa yóó da tuàkení.
- 3 Fetaafè ò kperi de ìnkè kèni ketenkè nke.
 Kè mutie do kubakù cānku
 yoo kuyóu mù ò nduó mù do kùu píkù nku.
- 4 Wèè wéi kuyaakù ò ò ò í mbuotí.
 Wèè bóú nyewetè ò me nhòò í nkòũ.
- 5 A í yé mèè botí kuyaakù kerì kùu cè,

a í me nyé dɛbirɛ ɔɔ pííté mɛ̀è botí
 dɛ yɔ pɔutì miɛkɛ kénweí.
 A í me nyé Kuyie mpĩmmè ku tɔmmú kunku kùù dò̀̀ri deməu.

⁶ Kè dè wenté a buɔtí a diiti.
 Kuyuoku bá mmɛí a nɔu
 kɛ yé a í yémè dèè yóó yiénnè dèterè,
 yoo kè dè me mbo yié ndɛdɛ, a í yé.

⁷ A bo nwúómmè kuwenniku
 dè wenté dii mɔ̀nni dè naatimu,
 kàa fòù dɛ̀è wenni.

⁸ Kè wèè fòù kɛ yí yɛbie mpéu dè nhò naati
 dɛ kó yɛbie nyeməu miɛkɛ,
 dɛ yiè nné nyé yɛwe yɛiyɛ sũmè,
 dèè kpaaní dè í dò̀̀ nkébanté.

Nyānku kɛ né nyé

⁹ Odapàà nfó!
 Dè nda naati, kàa mməke diwèi a dapànti mɔ̀nni.
 Ntũ nha yèmmè da náá nti,
 kéndɔ̀ri a dómè.
 A né nyé kɛ dò̀̀ nKuyie nyóó da bekénè deməu dɛ kpéi.

¹⁰ Kenténè amáà dèè bo da tanné meyeñcaàrìmè miɛkɛ
 nè muməmmú kɛ yé tidapànti
 nè tibíkembénti dè í yóó ɔ̀temè.

12

¹ Odapàà nfó!
 Nyé wèè da dò̀̀ o kpéi a dapànti miɛkɛ,
 kè yɛwe yɛiyɛ mu nyí tù̀̀kení.
 Kè yɛbie nné na kétù̀kení,
 a yóó yí yèè miɛkɛ a ténkɛ í dó̀̀ dèmarè.

² Diyèè nè otànkù nè siwãã kè dè wenniku mu nyí sòute,
 kè fetaafè mu nyí ni kɛ dèè
 kè yewetè wète kɛ sòute.

³ Kè bɛcɛ̀bà̀rìbè kònti bo nhau
 dii yiè mu nyí tù̀̀kɛ,
 kè bɛwɛ̀díntiɛɛ mu nyí pũtínné,
 kè benàmbè mu nyí yóu bema bema munàmmù,
 kè dè mu nyí bìltoò wèè siéké tebòtè.

⁴ Kè diheì kó dibò̀̀ri kó yɛcàkè yɛdɛ mu nyí kpetínné,
 kɛ cònni mu nyí cĩéké,
 kè dè mu nyí tù̀̀kɛ tenòtè bo kuó ndè kàa entɛ,

kè benitipodèmbè mu nyí cǐéké.

⁵ Kè ditennì kó mudèè mu nyí yonke,
kè dè mu nyí tùòke a ní bo nkéí dè ke yĩèkù.
Kè ikúó mmu nyí pàá,
kè dicádónnì kǎntì mu nyí cǐéke,
bá dè mu nyí tùòke,
a í yó mbaàtì dì mǎnnì ticǎtì kó kunaatí.
Ke yé a tǎónnè mè a bo kòmmè dihei sǎà kperi,
kè bekúdabònkòmbè pǎnke firì ice miéke.

⁶ Kè fesooyĩèfè mu nyí tǎte,
kè fesoobòòfè mu nyí pǎnte,
kè didúù mu nyí pǎnte diyèrì
kè tpeibinte kó kuhǔ mu nyí tǎte.

⁷ Kàa mu nyí wète mutáá mmieke bè da dǎnnè mù,
kè diwènnì mu nyí kó nKuyie nkù di duǎnnì ku borè.

⁸ Kè meborime wéiti búi nke dǎ:
Demou dè í dǎ nkébanté.

Di mpátiri náàntì kó dikò

⁹ Dè kó difǎnkúò nte tì kraá: Meborime wéiti do tú mù mecii nyiè, ke tié mbenitibè mecii,
ke tié yekotinò péu, ke yè wènté mesàà nke yè tǔnte. ¹⁰ Ke yetoo ke pèté tináànti péu, ke
tì wǎri, kè tì tu timómmǎnti. ¹¹ Mecii nyiè nkó tináànti dǎnnè onaacǎnti ð nkpaàkùnè kù
pààti nku o nààke kè ì kèrí séi. Ke dǎ nsikǎũ sǐ cùóké kupààti yómmè be ð nkũũnè kù inààke.
Onaacǎnti wèè bo omáà ke ni mutǎmmú mumou wèè tì búi. ¹² M biré a nyé ke dǎ nyepáte
kó muwǎàmù í mǎke kumànkú. Yepáte péu kó mukàmmù mǎke tihòùtì nti.

¹³ Di mpátiri tǎ tì kó dikò tu: M búi nkè di keèmu! N náàntì kó dikò tu: Ndé Kuyie nke tǔ
nkù tannò, benitibè bemou dǎ nkéndǎri mèmme. ¹⁴ Ke yé Kuyie nyóó bekénè mè benitibè
bemou be dǎòrì mè sǎri me ìnkè nke, mesàà nyoo meyi.

⁹ A wenni ke dònɛ Esibiti kó kpààtì kó tesāntè tɛ̀ dèri okpàrìnaasāntè nte.

¹⁰ A ìkè yienèmu yetootõre

kàa fɛ̀nì yienɛ̀ mɛ̀dèi.

(Benaacɛ̀mbɛ̀ bɛ̀i nti)

¹¹ Ti yóó da dò mɛ̀sɔ̀ nkó mɛ̀dèi mme,

ké me dàri timátì péitì.

(Osapàà mbɛ̀i nti)

¹² Okpààtì bonèmu o kɔ̀be

kè n kó meteniɛ̀ nfɔ̀õme kó kufɔ̀õku yiè.

¹³ Odasáatì n yèmmè kou a dò m borè tùdààrí

bè tu wè mírì o kó fɛ̀batife nfe.

Keyènkè a ñ nduó m me saku nku.

¹⁴ N dacɛ̀nni n yèmmè kou

a dònɛ̀ mutie bè tu mù ennèè mu kó mupóó mmu,

mùu bo fínyí kó kupaku miɛ̀ke.

(Onitidòu bɛ̀i nti)

¹⁵ M pocɛ̀nni n yèmmè kou a wennimu,

ke mènke wenni.

Kàa nuò ndò nfeɔ̀onfe kpeyi.

(Osapàà mbɛ̀i nti)

¹⁶ N dacɛ̀nni fɔ̀, a wennimu ke mènke wenni.

Ti kó didòu yòò nke dònɛ̀ tifā̀bèntì nti.

¹⁷ Ti kó tɛ̀cɛ̀tè kó yesā̀nkè tu sètìrì kó detie nde,

kè ti cɛ̀tè kó itempìeti tú detie mbè tu dè siperésì de kó tidabɛ̀ti.

2

¹ Kè mí n tú mutepóó mmùu bo Sanɔ̀ biriku miɛ̀ke,

nè bè tu mù adimónni.

(Onitidòu bɛ̀i nti)

² Mutepóó nhɔ̀ nwenni ke dòmme tipotì miɛ̀ke,

m pocɛ̀nni a me ndò mbenitipòbè tɔ̀bè miɛ̀ke.

(Osapàà mbɛ̀i nti)

³ N dacɛ̀nni a dònɛ̀ mutie bè tu mù pɔ̀mmiè mùmmu,

ke soké detie ncuokè.

N dacɛ̀nni a me ndò mbenitidaabè tɔ̀bè cuokè,

kè nh ñ ndó kénkari a déè,

kàa tebe naati ke n duò ndiwèi.

⁴ Fɔ̀ò n niitè dibanni kó tɛ̀cɛ̀tè,

a ñ canne mèè cannimè tu a n dómè.

⁵ Á nni nduò nfínyí kó yebe kó yekàtindà kè dè n teénnè

n duó nyetebe bè tu yè pómù kè m pété muwèrimú,

n da dómù kè dè tonté ke n duó mmumòmù,

⁶ A nùtè cànkutè nceú n yuu

kè teyoute nh ɔ̀rí.

(Onitidòu bɛ̀i nti)

⁷ N di báámmu díndi Sedisadèmmu kó isapùmbí,

ke tú nè iwaurì kó diyètìrì nè siweí sù bo dikpàà,

ke tú di báá ente mɛ̀dókùmè

di báá mè dànté kè me mònni mu nyí tùòke.

(Osapàà mbɛ̀i nti)

⁸ M baà n dacēnnì ndi,
nte di ke kéréni,
ke putini yetārè ìnkè,

ke burini sitāā ìnkè,

⁹ N dacēnnì dōnnè fewaurifè nfe,
ke dōnnè kuperiniku.

Nte we ke cómmú ti cīètè donfūò
ke dommúni tecīètè kóo fenéti,
ke síete fenétibè bèè ā sidii,

¹⁰ n dacēnnì n nāánnèmu ke tú:
M pocēnnì, n càà, íté, kōtení.

¹¹ Diyōò dèèmu,

fetaafè ténke í niu,

fetaafè kōmmu,

¹² ti kó ketenkè detie mpòrímu,

iyie nkó dimōnnì dii tūòke,

kè ti yo tenónkpete dabōnnì ti èi mièke.

¹³ Detie mbè tu dè fikie peitému yebe ketiyè,
deterè bè tu dè fínyí kè de póó nkó kufōòku yiè
íté fí n càà, m pocēnnì kōtení.

¹⁴ N kó fepoduonfe fèè yíè n yepèrè fiè,

ke sori itāyie mmièke,

m benke a ìkè,

béi nkè n kèè a tammè,

a tammè wèètimu,

kàa ìkè wenni.

(Onitipòkù yō béi ntì)

¹⁵ Ti pīmmúnè iānké,

ti pīmmúnè iānké kó ibí,

ì cààri fínyí tie nde,

fínyí tie ndeè pòrí kè ì dè cààri.

(Osapàà béi ntì)

¹⁶ N dacēnnì n duómmu dimáà,

kè n di duó m máà,

di cēmmú di pe nyi mutepóó m mièke,

¹⁷ N càà ndōnnè fepèrifè nife nfe,

coké kécánté yetārè,

kékōtení m borè kè diyie mu nyí tònkè,

kè medéè mmu nyí pēēté.

3

Osapàà nwantimè ò dó wè

(Osapàà mbéi ntì)

¹ N duómu keyènkè n dóu ke wanti n yèmmè dó wè,
ke mènke ò wammú m me nyí ò yà,

² ke me ònyitè ke cè ndihèi,

ke tūnne ice, ke cè yecēkarè,

ke wanti n yèmmè dó wè,

ke mènke ò wammú bá n yí ò kōũ fenònfè.

³ Ke mauintè beheikèmbàribè bèè paké dihéi,

ke bè bekúte kè n tú di yà n yèmmè dɔ wèà?
 4 Kè nní mbo ke yóó bè pēētóo káyà n yèmmè dɔ wè,
 kòò pī mbá ò ténke í nfité n nùtè miεke,
 kè nh ò tanné n yō cīètè miεke,
 kudieku n yō do m pùó nkùù miεke.
 5 N di báámmu díndi Sedisadεmmu èi kó isapùmbí,
 kè n tú nè iwaurii kó diyètìrì,
 nè siweí sù bo dikpàà si kó diyètìrì,
 di báá ente n dókùmè
 di báá mè dàíté kè me m̀nni mu nyí tùòke.

(Osapàà béi ntì)

6 We nkèríní dikpàà bíékè,
 ke fī nke dò nkuyukú,
 ke f̄ōñni ke dò ntùdààrí
 bè tu wè mírì nè ãnsáá,
 kòò f̄ōku dònne tùdààrí kòku.
 7 Nte okpààti Sodomə kó kumièkù,
 kè yekōmbò yembè sipísikuò kù cēètè,
 Isidayεeribe kó yekōmbò yembè mbe.

8 Beməu kè bè pikú tikpàrìseuti
 ke wāké mudoò kpéí,
 bá wè kòò yi o kpàrìsiè
 ke bo mbaanè omáà keyènkè.

9 Okpààti Sodomə duó nkè bè ò d̀̀ did̀̀̀,
 nè Dímáà tùúkù kó detekperè kó tidabεtì ntì.

10 Kè di tààke tú timátì péítì,
 kòò baà nyó nyíkú dè tu mesə,
 kòò yóó nkarì dè tu tiyaàkpetì,
 kè Sedisadεmmu èi kó besapàmbè
 dì sàrinè m̀dókùmè.

11 Sedisadεmmu èi kó besapàmbè,
 kətenèní káyà okpààti Sodomə,
 ò ìrì mupotúòmù kó f̀̀itòdáfè nfe,
 o yō ò duó nfè ò cēnné dìi yìè.
 O wèi kó diyìè.

4

(Onitid̀̀̀ béi ntì)

1 N càà nha wennimu,
 a tú oposáátì nwe,
 a ñ ndáátì kuyààkù
 kàa nəmbii ndònne f̀̀duonfe kōme mme.
 Kàa yùtì dònne yebòdakè
 yèè pùù yetārè ìnkè.

2 Kàa nù mpèíkù dònne kupecēnku,
 bè kēí ì pe kó ticìtì
 ke ì wùò kè ì yètìní.

Iməu kè ì dò nhèε,
 ke bo iməu bá f̀̀mafè í kpa.

3 A biè ndònne kuyaàwũ̀̀̀kù nku,
 kàa nóndenɛ wenni,

a ɔ nkàa dáátí kuyààkù
 a baà nní ndònnè yetebe
 bè tu yè kèdènáti yè kó diyatiri ndi.

⁴ Kàa fòní dònne Dafiti kó didènni,
 bè maá dì kè dì dò ncírícírí,
 kè tidɔ̀pìtì tekɔ̀píítè (1000) dì nùú.
 Bekpà̀rìnuɔ̀mbɛ kó tidɔ̀pìtì.

⁵ A me yedé dònne kuperiniku nku,
 ke dònne fewaurifè kó yetáátébe,
 yèè cènti mutepóó nhã dè.

⁶ Diyie bo nkpaá ke í tònkè,
 kè medéè mmu nyí pèéte kè n katoomu,
 míri tie mbè dò̀rinè dè tudaàrí dè bo dii tãri,
 tihúúnti tie, bè tu ti ànsáá kó tetãtè.

⁷ A tú osapùnsáati nwe,
 n càa nha í ã kuyènkù kupíkù makù.

⁸ F́ m pocènni, íténi kutúúkù Dimaa
 kékɔ̀tení kè tí nneí,
 a itinímu Amaa kè ti bo nneí,
 íténi ditãri Seii nè Edimɔ̀nni kperi.
 Cokénè yecírícírè kékɔ̀tení.

De kó yetãre tu yekpamaà nkpeye nye.

⁹ A ta n yèmmè mme n tãũ, m pocènni,
 a n wènté kuce mèmáa ndi
 kè n yèmmè kèé nke da ta,
 medèi nha dúúkúmè meè yṹs n yèmmè.

¹⁰ N càa nha káam̀m̀m̀ n naatimu,
 a káam̀m̀m̀ ɔ nni nnaatimu ke pèéte menaà,
 a kó kufɔ̀ɔ̀ku n naatimu
 ke pèéte tudaàríbè bemɔ̀u.

¹¹ M pocènni a biè n wèetimu,
 mecekùò ndòmmè,
 a nóndenkù dò nkù ã mecekùò mme nè menamiè,
 a yaàbòrè fɔ̀ɔ̀ku dònne kutúúkù Dimaa
 kó kufɔ̀ɔ̀ku nku.

¹² N tãũ, m pocènni, a dònne dikũmpúri sàari ndi
 dii dii,
 m máa n kó tebinte, m máa n kó dinébòri.

¹³ A boomu ke dònne detie mbè tu dè kèdènáti
 dèè bo kupúú sàakù,
 ke peí yebe kè yè naati,

kàa fɔ̀ɔ̀ku dònne tudaàrí bè tu wè edéè.

¹⁴ A kó kufɔ̀ɔ̀ku dònne tudaàrí
 bè dònne wè nwe detie mbè tu dè náari
 nè dodie nè kánédi nè míri nè adòwéè
 nè deterè dèè kó dimàa fɔ̀ɔ̀tí.

¹⁵ Ke dònne kupúú kó tebinte,
 ke dònne menésàamè kó teminte
 tèè pũ̀nni Dimaa túúkù kó ditenni.

(Osapàa mbéi nti)

¹⁶ Kubakù you kó muaá

nè kubakù cǎnku kǎmu kǎtenèní
 kéfuute n kũmpúú,
 kè kufǎǎkuu dátínné,
 fǎ n dacǎnni kǎtení a púú miéke
 kédi a tebe sààyé, yénatiyé.

5

(Onitidàù b́ei nti)

¹ N tatimu n kũmpúú miéke,
 fǎ n tǎũ, m pocǎnni,
 ke bo tǎũ míiri nè adòmátì,
 kédinè n cièti káyǎ n naà ndifǎǎ nè n naamiè.

(Onitidàù népobè b́ei nti)

N népobè yǎnè mǎdókùmè kó menaà nkémuó.

(Onitipòkù b́ei nti)

² N do yè nkéduómu kè n yèmmè né nwúó,
 kè n kèè n dacǎnni biemmè dicàù ke tú:

(Onitidàù b́ei nti)

ń kpeté n tǎũ, n càà,
 fǎ n kó fepoduonfe n kóo sapùnsáátì,
 n yuu dii dàátí timaàntì,
 kè n yùtì bùúténè tiyenkèmmaàntì,

(onitipòkù mb́ei nti)

³ M bàtému n yaàbòrì,
 m báá na kéwǎte ké di bàátí!

Nh òútému n naàcǎi
 m báá na kéwǎte ké si sǎũ,

⁴ kè n dacǎnni n yèmmè kouu baaní
 o nòutè dicàù kó mǎfiè.

Kè n kǎmbùòtìi do.

⁵ Kè n yíténí kémbo kpeté n dacǎnni,
 kè n nòutè dàátí tùdààrí bè tu wè míiri,
 kè m pǎ ndicàù kó yèbàkè kòo yè tòri.

⁶ Kè n kpeté n dacǎnni,

ke né nsó ndi pǎǎté bá di í dè kpaá,
 kè n yeroo di wammù ké di wammú kémónté,
 káyú káyú, kè dè ndò nyúó.

⁷ Kè m máánè beheikèmbàribè bèè bàà diheì,
 kè bè m puotí ké n kǎute kǎute,
 kǎbáté n yaàbòrì.

Bembè bèè bàà diheì kó iduotí.

⁸ N di báámmu Sedisadèmmu kó isapùmbí,
 kè di máánè n dacǎnni n yèmmè kperi,
 di bo di nàké ke yǎ ba?

Dí di nàké ké yǎ n di dómu

kè dè tonté ke n dàò mumǎmmú.

(Osapàà ndúàbè ò tǎnné tì)

⁹ Kè bè dò:

A dó wè ò mǎke ba kè dè pǎǎté betòbè?

Fǎ nhoposáátì wèè pǎǎté benitipòbè bemou?

A dó wè mǎke ba kè dè pǎǎté betòbè

kàa ti báá mmemme o kpéi.

(Osapàà mbéi ntì)

¹⁰ N dacɛnni tu tedahontè nte ke dò ndoii.

Bá kè benitibè bo tekəupiítè (1000),

wè ncáá mbe miεke.

¹¹ Kòo yuu pĩnti ke dò mmesəə nsààmè.

Kòo yùtì nampú kukodayónkù kōme

ke sàù ke dònne dikākāā.

¹² Kòo nuə ndònnè feduonfe kpeyi,

feduonfe fèè bo meniε ntaké,

ke péi ke dò mbè ì súnè menaamiè,

kè fè ompu menésààmè borè.

¹³ Kòo baa dònne kupē titieti fōōti buōtí kùù ìnkè,

kòo bìè ndònnè mutepóó.

Ke dò mmekùd mmèè kəkénè tùdààrí.

¹⁴ Kòò ù mesəə nkó demámánnè

kè dè dàri yetásààyè bè tu yè sàffírì,

kòo poutì dònne yepápánì

bè dàri yè yetásààyè bè tu yè sàffírì.

¹⁵ Kòo tààke dònne yetápié kó fetofe,

kè fε tàrì tu mesəə nsààmè.

Kòo ììkè wenni ke dònne kutúúkù Dimaa kó detie.

Ke cáá nke dònne detie mbè tu dè sétirì.

¹⁶ Kòo nùù yìè kufōōku,

kè nh ò yáá nhoməu.

Díndi Sedisadεmmu sapàmbè

N dacɛnni n yèmmè kou me ndò,

wenwe n neititəù.

6

(Osapàà ndúàbè ò tēñné tì)

¹ Yé a dacɛnni a yèmmè kou kòte kè

fō mbeposáátibè kóo nitiposáátì?

A dacɛnni a yèmmè kou cuó nhōnke,

kè ti da teennè kóò wammú?

(Osapàà mbè tēñné tì)

² N dacɛnni n yèmmè kou cùtè kukūmpúú nku,

titieti bè dòòri nè tì tùdààrí ti borè,

ke bo cεmmú o wūō kētōū o tepóó.

³ Mí n duómmu mmáà n dacɛnni n yèmmè kou,

kè n dacɛnni n yèmmè kperi n duó n dimáà,

dì cεmmú di wūō mutepóó ncuokè nkè.

(Onitidùu beí ntì)

⁴ M pocɛnni, n càà, a wennimu,

a dònne Tidisaa kó dihei ndi,

ke sáátí ke dònne Sedisadεmmu èi,

ke toñni ke dònne dihāāpòntñni.

⁵ Yóu a bo nni nwúómmè,

a n wúó nkè dè n kōónnèmu,

a yùtì dònne kubəcēnku nku kùù cutiní Kadaadi tārì,

⁶ A nùù ndònnè ipe nyi kè ì neí kucēnku,

kè bè ì wùò kè ì yètíní kukó,
 imou ke dò nyí tàáté
 ke bo imou fɛmafɛ í kra,
 7 a ð ndáátí kuyààkù
 kàa baà dònɛ yetebe bè tu yè nye kèdènátì,
 ye kó diwétirì ndi,

8 Okpààtì pobè bo sikɔusikuò (600) ndi,
 o pocĩè nyí do nkékaa nkédeè,
 9 Bɛmou miɛke òmòu máà weè tu m pokù,
 bá ò í dò nkései,
 o yɔfũò omáà ndi,
 kòo yɔ ò yárí,
 kè besapàmbè ò yàu koò sántí,
 kòo kpààtì pobè ò dèúkùnkò,
 10 wè nsapàà mbo yenní kénwenni miɛ mbotí,
 we nsapàà ntu yie,
 nwèè dònɛ diyennécànnì,
 ke péi ke dònɛ otánkù,
 ke pĩnti ke dònɛ diyie,
 ke tonni ke dònɛ behããpòmbè.

11 N tati nkupúú nku detie ndierè borè
 ke bo yà kè nsà kòò buatí dè dipúri dè yìenì,
 káyà kè nsà kè detie mbè tu dè fínyĩ
 kè dè pũntɛ
 káyà kè nsà kè kèdènátì kó detie m pòrí.

12 N do í yé ke dò mbè bo n wènnénè sikipààtibìi kè n kari be kpàrisãntè miɛke.

7

(Benitipòbè nè besapàmbè bè nàké tì)

1 Wètení, wètení Sunɛmmu èi kóo sapàà!
 Wètení, wètení kè ti nda wúó.

(Osapàà mbè beke tì)

Dè dòmme kè di n wúó mmí nSunɛmmu èi kóo sapàà
 kè dè dònɛ tihautì kó yetĩrè.

(Onitidùu búi ntì)

2 A naàcèi yiennèmu tinèùtì,
 fĩ nhokpààtì kóo sapàà,
 a ka dònɛ oyántì ðò dò medèi
 nkè mè ndòmme mme.

3 A pèri dònɛ dibòò ndi,
 menàà nyí deu dìi miɛke,
 a pautì dònɛ tidiitì bè tu tì bèdèè
 kó dicòu ndi mutepóó nfité dì.

4 Kàa me dònɛ fɛperifè,
 ke dònɛ tiwauripántì tii tàáté.

5 A fɛnìí dònɛ didènnì
 bè dònɛ dì ndi yepápánìi,
 kàa nambii ndònɛ Èsibonni èi kó sibií

sii bo a bo nyètòomè dihéì.

Kàa ònnì dò Dimaa èì kó didènnì
dii wetí Damaasi.

⁶ A yuu dònne Kadimèeri kó ditāri ndi,
a yupāātí dònne meòrìmè wũōmè mme,
ke yũō nhokpààtì yèmmè.

⁷ A wennimu ke tú oposáatì
kè n yèmmè da ta kè n da dó.

⁸ A dò nsèrèrè nwe ke dò mmupuommu,
kàa me dò nyepuo.

⁹ Dèè te kè m béi nke yĩ n deèti mupuommu
ke bo tũũ yepuo.

A me dònne fínyĩ kó yebe nye,
a fōōku dònne yetebe bè tu yè nye póm̀m̀.

¹⁰ Kè n sũ̀òte a nù̀ù m muó mbè òò muómmè menaà.
(Osapàà mbeí ntì)

De kó menaà mbo n càà nkpeí nke,
ti bo nduó dii m̀nǹni ke mè yò.

¹¹ M bo n dacènni kpéi nke
kè n dacènni dókùmè bo n yĩnkè.

(Osapàà mbéi ntì)

¹² Kateni n dacènni kè ti kōtè depara,
kénwentí sihekési,

¹³ kè dè wenté tí kote detie
mbè tu dè fínyĩ de kó kupaku
kéyà kè nsà kè de kó detie mpũnni,

kéyà kè nsà kè dè yè tifā̀t̀t̀,
kéyà kè nsà kè detie

mbè tu dè kèdènatì kè dè pòrí.
Deborè nde n yóó da benkemè n wèì.

¹⁴ Yetebe bè tu mantidakòò* ye kó kufōōku kuù dàátí,
yetebe sààyè yebotí yebotí yè còú ti b̀r̀r̀,
yepàà nnè yekótè.

N dacènni n yèmmè kou n yè waá n f̀ nwe.

8

¹ N dó a na ntú n tũũ nwè
nè wè ti wènné ti yò miè
kè n da máánè ditowaà
ke da orí ke benitibè bá n sènkèrì.

² Kè n da tō kékònnè n yò cīētè
kàa n tié nyipocēntié,
kè n da nii mmenaà mmè fōṓnǹ,
n kó yetebe bè tu yè kèdènatì ye kó menaà.

³ A nòùtè c̀nkutè nceú n yuu
kè teyoute n h̀r̀r̀.

⁴ Sedisademmu kó isap̀mb̀ n di báámmu,
di báá ente medókùmè,

* **7:14** mantidakòò: Mutie mamù kó yebe nye bè do yè nyèè teénnè benitipòbè kè bè kè bè puo. Wénté Tenketé 30:14.

kuperiniku ð n dõmmè ditãrì ñnkè,
ditãrì titieti fãõti borè.

Esaii Di mpátiri tɔ tii náaanti

Ti bo na kɛtotɛ dɛ kó dipátiri kuce mɛtããti. Diwétiri kètiri mukàmmù 1-39 ti náá nSudaa kɔbe kó dikpààtiyuu kubakù cãnkù bíékè kperi do ta mɛ̀ àarimè miɛke nke. Asidii kó kpààti diwè do bè fɛ̀ũnkoomè. Kè Esaii bè nàké ke tú, mɛfɛ̀ũtímè bè fɛ̀ũrimè í bonní be dootitɔbè borè mǎà, kè be yei mmè te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náá nti nè ò dɔ̀rìmè kè dè mbenkù benitibè ke tú bè dò nkɛceetemu kénfòù mufòmmu sààmù bembɛ nè be kó bekpààtibè kòò mbè nǎà nke tú kè bè í cèètɛ bè bo bè kùò páíí kèdeè. Kòò nàké Kuyie mpããnáaanti kébéi nke dò: Dafiti kó kufuku miɛke okpààti mǎù yètini ke bo duó ndiwèi kutenkù 40-55. Dì ti náá nSudaa kó dikpààtiyuu kɔbe kusũkù, bè do bè pĩrmè kédòò tidaati Bahidanni kó diheì miɛke.

Kè Kuyie mpããnáaanti náaantò búi nke tú Kuyie nyóó dɛetému ku nìtibè kèwɛte kè bè tɛ̀nnéni be tenkè Sedisadɛmmu, kè bèe keté mufòmmu pàmmù.

Dɛ kó mukàmmù miɛke tii bo tii tu Kuyie nyɛ nkù yóó dɔ̀ tì kè dèe yie nkè ibotí imòuu pété mesàà nnè Isidayɛeribe miɛke.

Mukàmmù 56-66 nǎànnè bèè wɛte ke konní bèmbɛ Sedisadɛmmu, ke dò mbè nyáúkùnkò be kònti, ke yé bè konnímè ke sǎ̀nké tidobontì mǎà ndi.

Kè Esaii búi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tǎnni kòò bo nàké tináaansàati besénnibè kèdaate be bontóo bè kpéi 61 Yesu do kàa nti náaanti Kuyie nɛ̀tètè miɛke, ke búi nke dò: Ti dòòmu, kè dè ntukúnè wenwe Yesu ò pĩ mmuù tǎmmù Duku 4:16-21.

Di mpátiri náaanti duó ke dòmme

1. Bè nàké tì Sudaa kó kuwuo nkɔbe kpéi 1-12
2. Bè nàké tì ibotí ìì í tú Sifube i kpéi 13-27
3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kɔbe 28-35
4. Sennakedibu yóó bè domè mudòò nè Esekiasi kó muməmmú 36-37
5. Kuyie ndɛumè ke bo tipii tì timòu 40-48
6. Ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti kó mɛfɛ̀ũtímè 49-57
7. Esaii tiémmè benitibè nè ò pããnáaanti sǎnti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

¹ Di mpátiri tɔ Kuyie mbenke tì nti Amɔti birɛ Esaii nè kù ò nàké tì Sudaa kpààtiyuu nè Sedisadɛmmu èi kɔbe be kpéi. Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yemòrè nyɛ Kuyie nti nhò benkemè.

Isidayɛeribe í bantémè Kuyie

² Kɛ̀nkè kɔbe kɛnténè!
Kɛtenkè kɔbe keènè!
Ti Yiè nKuyie nkuù nǎà nke tú:
Mí ndi Yiè nKuyie mmù pii íbì,
ke ì tié kè ì né yete n kpɛti.

³ Fɛ̀nààfɛ̀ yému fɛ̀ yiè,
kè sǎmmarímú yé dè yo ndè.
Isidayɛeribe biɛ mɛ nyí yé wèè bè te.
N nìtibè í ciì.

Kuyie nseimmè ku kɔbe

⁴ Di bo yà díndi kubotí kùù dòòri mɛyɛi,
díndi benitibè bèè yei ntonté,

di tú kuwuə nyɛiku nku,
 di kó feyanfè tu feyonkufe nfe.
 Di tú beyonkubε mbe.
 Di m bəntóomu mí ndi Yiè nKuyie,
 ke n sènkèrì mí nwèè di te dín̄di Isidayεεribε,
 kè di m bùtínné.

⁵ Ba nte kè di bo nsóké ke yetírí n kpeti,
 kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di yə yèè dàátí yemuə,
 kè di bo meyeñcaàrìmè miεke,

⁶ kétúóté di naàcèi kéntə kētuəkenè di yə

dèmarè ténke í feí,
 yekautiyè nè yemuə nè yemààtè deè di dàátí,
 òmòu í yè əu, òmòu í yè bou,
 òmòu me nyí yè wáàrì mekùò.

⁷ Di kó ketenkè dəúnkomu,

kè muhǎá ncùó di ekè,
 kè di bo kè bepəðbè tanní di tenkè ke caari di kperε
 Ke càke dihèi bè do càke mèè botí betəbè tenkè.

⁸ Siyǎǎ èi kəbe beè máà né yenté,
 ke kraá kupaakótétouku ə ndòm̄mè
 fínyĩ kó detie mmiεke,
 difii ə nsokémè tipétì miεke
 ke do ndihèi bè pí di.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
 do í coo nti kó bèmabè,
 nè yíé nti kperε do dèèmu ke naánnè Sodəmmu èi kəbe kperε,
 ke sǎáténè Koməə èi kəbe kperε.

Mubáammu Kuyie nyí dó mù

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Kénténè dín̄di Sedisadəmmu èi kó bekpààtìbè,
 di càkemu ke dòn̄nè Sodəmmu èi kəbe,
 kénténè kékeè mí nKuyie n tié.

Di s̄ntemu Koməə èi kəbe do dòm̄mè.

¹¹ Iwūǎ di n feu ì péu péu, n kpeti í ì bonè.

M pèmmu yepedake di n kəu yè ke tùò
 nè yenaadapàà nkó mekùò.

N yí dó yenaadakè nè yepedapàà nè yebədakè de kó meyĩ.

¹² Di əǎ kətení m borè nè ì wūǎ
 kè ì nsínkùnko n dánkù,
 míi dè ndi bekaà?

¹³ Yóunè di bo nni mpǎāmmè yepārè detetirè kpeye,
 di n cúnko tìi úúnti n dò nyisəke nyi,
 yóunè otánkù pànwè kó dibanni nè teom̄pùtè,
 nè yebaa nsənye di baà nyè n kpréi
 yebaa nyèè kəkénè meyei,

n dè pèmmu n yí dè dó,

¹⁴ Di baà mbetǎapàmbè kó yebaa nyè
 nè metíimmè di āāmè n kpréi

dè n dò nyisíe nyi
dè tu ditau ndi n kpéi,
n dè òunèmu.

¹⁵ Di ò nkè di yòutení di nòu
m bíékè ke m báá nní mbúútóomu
kè di m báá nke m báá, m bá nkémmú
di nòu sù mùòti menitiyíí.

¹⁶ Óúnè dimáà kéwenke,
yóunè di dòori mèè yei n yìikè
Yóunè dèè í wenni mudòòrimù.

¹⁷ Keténè mesàà mmudòòrimù,
ndòarinè dèè síé,
kénkommu bè fèũnko bè,
kémpí mmesàà nyiciribí,
kénkommu bekúpobè.

Kuyie nyúmè ku kàbe

¹⁸ Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke dò:
Kàtenèní kè tí yà di kpeti
bá kè di yei nwũòté ke dò mmeýíí
di bo wenke tewàtè dòmmè
kè mè dó mè ndò nfeònfè
di bo peike tipedapáàti kòmè.

¹⁹ Kè di tãáté ke yíé n kpeti,
di yóó dimu dihéi kperè dèè tu desààrè.

²⁰ Kè di me nyete ke kpénkùnne di to,
disiè dii yóó di kònnè.
Mí ndi Yìè nKuyie mmù bíi nde kó dinùù.

Kuyie nsautemè Sedisademmu kpéi

²¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Sedisademmu èi kàbe!
Yé dè dòmmè kè di m bùtínné ke tũnne yebòkè?
Díndi bèè kó meborime do wenni,
kè di beénti wenni,
di mmònni kè di né naá mbenitikòùbè*.

²² Sedisademmu kàbe di do dò ntimáti péiti nti,
di mmònni ke naánnè yekpèrè,
di do dò mmenaà nkperímè mme
di mmònni ke naá mmenacéduo.

²³ Di kó bekpààtibè í yíé n kpeti
nè beyóóbè be pókù kumáà ndi,
bemou bè dó ticuuti nti,
ke beti tiyeti
bè í pí nyiciribí kè dè wenni
bè òò í nkènté okúpokù kpeti.

²⁴ Dèè kpéi nte mí Mpakedaa di Yìè nKuyie
n kpeññimu ke baké Isidayεεribe
kè múi bíi nke tú:
N yíté ke còmmúmu n dootitòbè kpéi,
n yóó peitemu n dootitòbè.

* **1:21** benitikòùbè: Wénté Osee 2:4-15 nè Esekieri 16:15-43, 23:22-49.

25 Sedisadεmmu kəbe m bo di poté
m bo di óúnè mutie bè ounè mù timátì
kè dí wenke kè meýṵṵ ndeite.

26 Bebeénsààbè bo wēte kébuoté dihèi bè do dòmmè.
Kè itié nyembèe wēte kéānné bè do dòmmè nè dimònnì,
kè bèe wēte kéyú di kó dihèi ke dò:
Bèè dṵṵri Kuyie ndó dè be kó dihèi,
bèè dṵṵri dèè sié be èi.

27 Kè Siyṵṵ èi kəbeε tūnne kuce kusààkù kécooté,
bèè bo Siyṵṵ kè bèe ceete kéyié nKuyie nkpeti
kéndṵṵri dèè sié.

28 De mṵṵnnì bèè né yete mí ndi Yiè nKuyie n kpeti
nè meyei ndṵṵribè beməu mí mbe Yiè nKuyie
m bo bè poté kéyṵure yṵure.
De yó ntú bèè ñ yete be kó kumàṅku nku.

29 Ifei bo di pīnnè detedierè di do feu iwūṵ dè,
Ifei bo di pīnnè depaa nkó yetṵrè di kəri dè ke báá nkè di paa mbo peité.

30 Kè di naánnè detie ndèè fāàtì yṵte
kénaánnè detie ndi buṵtì dè,
kè dè dònté meniε.

31 De mṵṵnnì wèè do tú onitì kperì kòò naá ntimúkāàtì
kòò tāmṵúu naá nyihāpémṵpéri kè dèe wēnné kécóúté,
bá òmṵù báá na ké mù kṵṵ.

2

1 Ti Yiè nKuyie kuù benke ti nnáaṅtì Amṵti bire Esaii Sudaa kó dikpààtìyuu nè
Sedisadεmmu èi kəbe be kpéí.

*Ibotí iməu yóo wēte kétíúmmè Sedisadεmmu
(Yenáaṅkéké 2-4 wénté Mísee 4:1-3)*

2 Yewe sonye miεke ti Yiè nKuyie ncīṵtè tāri bo fííkú
kè di yómmèe pēṵtè yetārè ké yè sīñné,
kè yeboṵè nhuroo dí borè.

3 Kè iwua mpéu nkeroo di borè ke náá nyitəbè ke tú:
Tí kətenè ti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù tāri,
ku cīṵtè kè kù ti benke ku kó kuce,
ku tié mbonní Siyṵṵ tāri ndi,
ku náaṅtì yēnní Sedisadεmmu nwe.

4 De mṵṵnnì kè ti Yiè nni ntú yeboṵè kóo beéntì,
ke tú wèè tūnni iwua kpeti.

Kè bèe bóké be kpàriεeuti kémá yekā,
kémá be kpāà nsimúkēí.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù
bè keté ke ténke bá mbebí mudoò.

5 Díndi Sakəbu yaàbí
tí wēnné kénkéri ti Yiè nKuyie nkó kuwenniku miεke.

Bè nàkémè Kuyie nyóo bekénè dù yìè benitìbè di kpéí

6 Ti Yiè nKuyie nSakəbu yaàbí ta tipāàtì nti,

3

Sudaa kó dikpààtiyuu bo paà okpààti

¹ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa yóó deitemu
dèè te kè Sedisademmu kɔbe nè Sudaa kɔbe kè bè fòu,

be diiti nè be nie nnè bè tá dè dèè tu:

² Bekpàrinuɔmbe nè behããpònkperibè
nè bebeémbe nè bèè náa Kuyie mpããnáànti
bèè tu bediebé nè bekotibaabè.

³ Behããpòmbè iwẽĩ yembè nè sikpààtibì
nè beheikènkótibè nè benitinòndiebé
nè betediibè diebé.

⁴ N yóó duó nkè idapùmbí ì di baaté,
ké ndi dɔ̀ri ì dómè.

⁵ Di botí miéke, di bo nkè fěũnko ditɔ̀bè
oniti bo nfěũnko o kou,
kòo bíè nni nfěũnko tedakótè,
besĩnténitibè bo nfěũnko benitimóm̃mɔ̀mbe.

⁶ Oniti ní bo pĩ nho tebite be cice cĩètè miéke
kòò nàké ke dò:

A mè nkpaá m̀kemè diyaàbòri, naá nti kóo kpààti,
baaté kubotí kùù í m̀ke okpààti.

⁷ Kè de yiè nhò bààní ke dò:

N yí tú otànti,
n yí m̀ke mudii n cĩètè,
m me nyí m̀ke diyaàbòri
di bá n dɔ̀ò okpààti.

⁸ Sedisademmu kɔbe bètému,
Sudaa kɔbe domu.
Be náànti nè be dɔ̀rìmè kè dè yóu Kuyie.
Bè yetemu ti Yiè nKuyie nke kù fuonnè
kunku Kuyie nkperíkù kè dè feío.

⁹ Kàa wènté be ìkè a p̀anke ò̃ yàmu be yetémè
be fei mbe yei mme Sodammu ei kɔbe k̃m̃e,
Ifei í bè bonè meyei mbè d̀̀ri mè.
Bè bo yà! Bè ce mbe máà ndi meyei.

¹⁰ Di bo yí wèè yìè nKuyie nkpeti,
weè tu diwèi yiè nke yé ò yóó dimèmu,
o t̃mmú kó tic̃nti.

¹¹ Beyeibe bèè d̀̀ri meyei, mbè bo yà!
Bè yóó bè yietí be dɔ̀rìmè d̀mmè mme.

¹² Mí nKuyie n kó benitibè,
ibí ì bè baké, benitipòbè bèè bè ni.
Bèè bè ni bè bè fétinkomu,
ke bè k̃ó mbè kèrí kùù ce.

Kuyie nkpannèmè bèè ni ku nitibè

¹³ Ti Yiè nKuyie nyité ke còmúmu ke seí nku kɔbe,
kù ité ke còmúmu ke bo bekénè yebotè.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkpannèmu

bèè tu bekótìbè ku kàbe mièke nè bekpààtìbè ke tú:
Dìi maanko fínýĩ kó yebe
ke fèke besénnìbè kperè ke píe ndi cǐĩ.

¹⁵ Nè òmmu wǎrímú mmu di fǐũnkómè n nìtìbè?
Ke naù besénnìbè?
Mí ndi Yìè nKuyie Mpakɛdaa mû tì ndi békú.

Kuyie nkpànnèmè Sedisadɛmmu èi kó benitipòbè

¹⁶ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:
Sedisadɛmmu kó benitipòbè mòke sifeí nsi
ke ò nkéí kényíé,
ke tú pìi bè wèimè, ke naù detóónnè,
kè kònnìnko be naàcènéi.
¹⁷ Nè de kpéi mmí ndi Yìè nKuyie m bo fāri be yùtì,
ké bè cònnó meyùbii.

¹⁸ De yiè bo tuòke dìi yiè mí ndi Yìè nKuyie m bo deite di sātì. Be naàcènéi kó demámánnè nè dèè bou be yùtì nè sinéi dudúúnsi nè medèi. ¹⁹ Yetootōre nè sinéi nè ifátíyì. ²⁰ Tiyaàbomboúntì nè sinacènéi kó demámánnè nè inaakũò nè tũdààribè kó yedíè nè mefĩmme, ²¹ nè demámánnè nè dèè tũò yewũò. ²² Tiyaàkpetì nè yeyaàbòrè pǎkùyè, tiyaàbomboúntì nè tidautì. ²³ Siwéi nè mupààkkonkperímù kó tiyààtì tìi iri nè tiyaàyauti bè daati tì yeyò.

²⁴ De yiè tũdààrí bo ceeté kéānné kunóú,
bè bo yi iwǎĩ inaakũò ntǐmè,
bè bo kuó iyùpāātí kényóu meyùbii,
kényóu tiyaàsààtì kényi tifòtòntì
kè be wennikuu naá nkuhāātòntònkù kó kufíèkù.

Sedisadɛmmu èi kó bekúpobè

²⁵ Sedisadɛmmu, a kó benitidaabè yóó kú mudoò mièke nke,
behāāpònkperíbè iwǎĩ yembè í kũntiní mudoò.
²⁶ Sedisadɛmmu nìtìbè bo nkari o èi kó yebòrè,
ke kuò nyekúdabùò.
Bè bo paà be bí kénkari mutáá mmièke ke kuò.

4

¹ De yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurí onitidòu òmáà,
ke tú ti bo nwaà ntimáà ti bo nyo mmù,
ti bo ndo ntimáà tiyààtì.
Yóu kè ti da yenke,
á ti deite iféi.

Kuyie nyó nkānkémè bèè bo yenté kénkpaá Sedisadɛmmu

² De yiè ti Yìè nKuyie yóó dennení dìi tepànnì, dìi yó ntú Isidayɛɛribè kó disānni, dìi yó ndeumu ke wenni, képeité yebe kè yè nsū, kè diwèi mbo bèè bo yenté kénkpaá dihéi mu kpéi. ³ De mōnni bèè bo nkpaá Siyōō, bèè bo yenté kémbo Sedisadɛmmu bè bo mbè yu ke tú Kuyie nkàbe, ke yé n wārimè bè yètè kè bè bo Sedisadɛmmu mièke sǎà. ⁴ Ti Yìè nKuyie mbo súté Sedisadɛmmu kàbe, nè ku nùu kó muaá, kéūtè menitiyĩ mbè còúmmè Sedisadɛmmu. ⁵ Ti Yìè nKuyie mbo ānné diwetiri Siyōō tāri ìnkè kè dì ndíéké bèè dè tiku kuyie mmōnni, keyènkè kéndò nkuyukú kécóú mmuhāá kōme, kénhānkènè Kuyie nkó tikpeti be yò ìnkè,

⁶ kéndò ndifii ké mbè diéké, ké mbè kǎnké kuyiinkù kuyie mmònnì, ké mbè kǎnké kuyaakù nè fetaafè.

5

Isidayeribe túmè Kuyie nkó kupaku

¹ N yóó dentè feyènfè nfe n népo kpéí, de kó feyènfè tukúnè o paku nku.

N népo sàù weè do kùúti fínyĩ kó kupaku
ditārì ñnkè ketenkè naati dè,

² kētũntè ketenkè mesàà, kédei yetárè,
kétãáté detie ndesààrè kébuotí,
kémaá didènnì de cuokè ò yó mbaanè dì,
kékeuté difòtìrì ò yó nhũti dè fínyĩ be,
kényé ke dò ndè yóó pié yebe sààyè,
kè dè né pié yèè í wenni.

³ Díndi Sedisademmu kòbe Sudaa kó kuwuò nkòbe tí púténè
mí nnè n kóo fínyĩ.

⁴ Ɖnde kraá n yí dòò dè de kó detie nkpréí?
N do yé kétú dè yóó pié yebe sààyè nyè,
kè dè né pié yebe sīnyè, ba nte?

⁵ Ntenè n dò nkédòòmè de kó detie,
n yóó deitemu kuperí kè iwũò dè càáké.
M bo pété kuperí kè bè ndè nàù.

⁶ De kó kupaku bo kpánné,
òmòù ténke bá nkù kǎũ òmòù ténke bá ndè kèí,
tipotì nè tisãmpotì dè borè èũté.
Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetaafèe dè dùóté.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa kóo fínyĩ tie ntú
Isidayeribe kó kuwuò.
Ò tãáté dèè tie ke fii ndèè tu Sudaa kó kubotí,
Kuyie ndo yé ke tú beè yó ndòori dèè wetí,
kè bè né dòori dèè í dò nkédòò.
Beè do dò nkéndòori mesàà,
kè benitibè né kuònnè beè kó kuyonku,
tipíitì timòu ke bo meyeñcaàrìmè mièke.

Kuyie nkpannè ti bèè fèkù betòbè kperè (Yenaànkékè 8-24 wénté 10:1-4)

⁸ Di bo yà díndi bèè maá ke maá sicéí
ke do nke do ndepaa nke dèè mēfíè mmemòu,
kè dè bo mboní kè dí tieke diheì dimòu.

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa n tú mù:
De kó sicéí bo dǔnko,
de kó sicēsàsì í yó mmòke bèè sì ã.

¹⁰ Kupaku kùù bo ibaaké tepítè nè idèì,
kè bè buotí fínyĩ kó detie,
kè bè tǔũ de be ke niu menaà
mè báá pié ndítìribè sipísìnùmmù,
kàa buotí tidibotì kuyòrikù,

a deíte temámbòòtè memáà.

11 Di bo yà! Díndi dè ò nwenníní,
kè bèè cokòo menaà nkperímè borè,
ké nke ntũũnko nè keyènkòo kémuó.

12 Bèè ò mbaà nke au ke bie ntikùtìdùùtì
nè yebàrè ke eu itārí, ke yè nke yè mmenaà.
Bá bè í wéí mí ndi Yiè nKuyie mpĩ mmùù tōmmú,
n dòò dè nè n nou.

13 N nìtibè í bantému, deè te
kè bè yóó bè pĩmmú kékònnè
Sikpààtibíí bo kú dikònnì
kè sinéyēĩ kuò benitibè.

14 Mukũũ nhààtemu mu nùù ke onné mu ní
ke bo maánko sikpààtibíí nè benitibè tóbè
diwèi bo bè kè bè yānku ke úú.

15 Onitì bo nínkú kēsīnné Kuyie nyìkè
sipòò yembè pòò bo deè kè bèe sīnné.

16 Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa dààri dèè sié dènde,
ke benkú kù deumè,
ke bekùnè ku nìtibè kè dè sié ke benkú kù wetímè.

17 Dihèi bo naá ntidobontì kè bè ndè cēmmù ipe,
iwũò bè dùnne ì do borè,
ibabí bo ndè cèntì ke diiti timútì.

18 Di bo yà díndi bèè dèri di yei nkó mucóntimu,
nyinààke ò nderimè tenaasāntè.

19 Díndi bèè nàá nke tú: Kuyie mmónné
kédoò ku tōmmú kè ti mù yà.
Kuyie nyIsidayēeribe tũ nkùu doò ku tōmmú
mēcāā nkè tí kù banté.

20 Di bo yà! Díndi bèè yu meyei nke tú mesàà,
nke yu mesàà nke tú meyei,
nke yu kuwenniku ke tú dibìnnì,
ke yu dibìnnì ke tú kuwenniku,
ke yu detiire ke tú dewèètirè,
ke yu dewèètirè ke tú detiire.

21 Di bo yà díndi bèè yèmmè dò ndi cii
díndi bèè yèmmè dò ndi mōke meyèmmè.

22 Di bo yà díndi bèè yètè feí munaàyàà mieke,
díndi bèè mōke menaà kperímè kó yekōmbò.

23 Díndi bèè kommu becaàribè ticuuti kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

24 Deè kpéí nte kè di yóó cóuté timúkpetì kōme,
muhāá nhōó cóuté mē tiyonkààti,
di cīè mbo pāāke kè di pórímùu yote,
di yete mēè kpéí mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa n kuó.

Di sènkèrìmè mí ndi Yiè nKuyie,
díndi Isidayεeribe di í tũ n náaànti nti.

*Kuyie nyóó duómme kè Asidii kàβεε do Sudaa kàβεε
(Dinàaànkèè 25 wénté 9:7-20)*

²⁵ Dεε te mí ndi Yiè nKuyie nkè m miεke di yè,
kè ñ yòùte n nòùtè ke di poté.
Kè yetàrè sàntè kè benitibè ku ke cóú cóú ice miεke.
Nè memme m miεke í do,
n nòùtè kpaá yuomu di ñnkè.

²⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n cònné mecannimè mme
yεbotè yèè bo medétimè ye kpéí.
N yè yu nè fεfontifè nfe, ke yè iténí itemmànke
ke cokùnì mecãã.

²⁷ Bε miεke òmòù í yo tihòùtì,
bε miεke òmòù í bèté bá omáà.
Munəndəmmú í bo bè kóò mòù,
bε kóò mòù í yè nke duó.
Bè boú bε naákũɔ nyi tei tei,
bε neùtì kó iwēí í əke.

²⁸ Bè sũótému bè pie, ke fīnné bε tānnè,
kè bε sēí kpèètè dònne yetàrè
kè bε naasēí cèètiyè cokù tefòdóntè kōme.

²⁹ Kè bè kontí kuciríciriyòkù kōme,
kè bε dabùò ndònnè yeciríciripàà kpeye,
kè bε ũntí, kè bè pī dèmarè òmòù ɔɔ í nfiète.

³⁰ Dε yiè Asidii kàβεε bo do Isidayεeribe
kè bε uutoo ndònnè dàméèrì kəku ɔ ndòmmè kuyaakù fùùtè diì mònnì.
Dε yiè yewetè bo soute kè dibiinnì dátínné ketenkè,
kè meyeñcaàrìmè mbo.

6

Kuyie nyúmè Esaii mutōmmú

¹ Sudaa kàβεε kóo kpààtì Osiasi ku diì benni, kè Kuyie nní mbenke kumáà kè n kù yà,
kè kù kàri dikpààtikàri okùrì mari ñnkè ku cīètè, kè ku yaàbòrì pité ke piéké te miεke. ² Kè
Kuyie ntōrè kperè còmú ke kù cèti, ke məke bá di ifièti ikuò, kè idéi tu ì ɔ ndáátí di yuu,
itei idéi sinaàcèi, itei idéi ì pùùnè. ³ Kè yè nàá nyetəbè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpaεdaa dò mpáí páí nwe,
kòo kpetì piéké ketenkè keməu.

⁴ Kè ku cīètè bòrè kó yesānkèè sāntè nè ku tōrè kperè kó metammè kpéí. Kè kuyukúu pié
nku cīètè miεke. ⁵ Kè n kuónko ke dò: N kúmu yíe! N tú onitì nwe wèè nùù sī, kè nh ā kubotí
kùù kó benitibè nò sī mbe cuokè, kè n nuə nyà ti Yiè nKuyie Mpaεdaa.

⁶ Dε mònnì kè Kuyie ntōrè kperè kó dìmarì puuní m bíékè, ke tə dihāākōnni, ke di dèitení
diwũōtònni ñnkè nè ihaaké, ⁷ ké di kàáké n nùù kébèi nke dò:
Dihāākōnni diì mmè nkàákémè a nùù,
di wenkəmu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸ Kè n keè ti Yiè nKuyie nkó metammmè kè kù tu:

M bo t̄õ nwe?

We mbo k̄õte kénáké ti kó tináàntì?

Kè ñ d̄ò: Nte mí, ñ t̄õ.

⁹ Kè de kó metammmè d̄ò:

K̄õte kénáké ku mbotí k̄õbe ke d̄ò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó, di me mbáá banté.

¹⁰ Ke yé de kó kubotí k̄õbe yèmmè kpeñnìmé,

bè í yíé ntìmatì,

ke ìtínné be to ke báá keè,

ke ùũ nke báá yà,

bè yàà bo ceete mèè kpeí nkè m bè miékùnné.

¹¹ Kè n kù beké ke d̄ò:

Dè yó mmè d̄ò ke k̄áá nde?

Kè de kó metammmè d̄ò:

Dè yó mme ndò nke kémmúnè diheì bo d̄óunkomè,

kè sicéñ paà bèè bo nsì ã,

kè diheì naá ndikpáà.

¹² Dè yó mme ndò nke kémmúnè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo cíemmè benitibè

kè diheì d̄óunko kénáá nfekpáfè.

¹³ De kó diheì kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpaá sám̄pó sám̄pó,

bè í yó ndè kpaá.

Dè né yó ndonnè bè òõ k̄õmmè mme mutie,

kè dikūnnì nkpaá k̄epuku.

Mèè botí nku dikūnnì dii kpaá

di miéke nke kuwuò nsààkù yètinímè.

7

Kuyie nnáké ti Esaii wèè nàá nku p̄āñáàntì

¹ Osiasi bire Yotammu kó d̄ebire Aasi tu dii m̄onnì Sudaa k̄õbe kóo kpààtì. De m̄onnì ndi Sidii k̄õbe kóo kpààtì, Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààtì kè bèè do Sedisademmu ke bo ò p̄õnte ke me nyí nna. ² Kè bèè ti nàké Dafiti yaàbire Aasi nè o kpààtiyuu k̄õbe ke d̄ò: Sidii kó beh̄āp̄òmbè bàté Efadaimmu temp̄ē. Aasi nè o k̄õbe kè bèè ti kèè kè be k̄õntì nhau, kuyaa kù òõ fuute kè detie nní nh̄õmmè kutúúkù.

³ Memme kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke d̄ò: Túóté a bire Seasubu kè di k̄õte dit̄arì kó meniè mp̄ũ ò nke cuutiní dè diyaah̄oubinni k̄éyà Aasi. ⁴ Kàa ò nàké ke d̄ò: Wèè p̄ñ nhomáà, ò bá ndé, o k̄õmbùòti bá nduò Sidii k̄õbe Desinni nè Demadia kpeí, bè d̄onnè tedak̄emp̄utè t̄èè còúté kédeè t̄ente kè kuyukú kuti. ⁵ N yému ke d̄ò nSidii k̄õbe nè Pekaa k̄õbe nè Efadaimmu kó kuwuò nk̄õbe bè da d̄ónè meyei mme, ke náá nke tú: ⁶ Yóunè kè tí do Sudaa k̄õbe kè bè ãnnè kuf̄ōwáá kè bè d̄ònnè muw̄erímú kè bè ti w̄ennénè kè tí p̄ñ nTabeedi bire tikpàtì. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa béimmu ke tú dè í yóó d̄ò ò tu dè báá di.

⁸ Ke yé Damaasi wèè tumè Sidii kó diheidiè.

Kè Desinni tu di kóo kpààtì.

Dè bo nyóó ȳñ yebie nsip̄ísikuò nè yèñùmmù,

kè bè namu Efadaimmu kó kuwuə,
kù ténke í yó nkpaá.

⁹ Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè,
kè Demadia bire tú di kóo kpààtì.
Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti
ke kù taunè di í yóo nhã ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsəoté ku náaànti kébéinnè Aasi ke dò: ¹¹ Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke medə̀rìmè mamè ketenkè mieke yoo kénkè mieke.

¹² Kè Aasii béi nke dò: N yí yóo beké n Yiè nKuyie ntìmatì n yí dó ke da benné.

¹³ Kè Esaii ò nàké ke dò: Díndi Dafiti yaabí benitibè me ndi òunè kè dè í sànnè kè di dó Kuyie ndi ounàà? ¹⁴ Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duó mmecannimè: Desapumbire dèè mu nyí duónè onitidòu dè bo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dò Emmaniyeri (dèè tu Kuyie nti bonè). ¹⁵ Dè kó debire yó nyò mmenaamiè mme nè mecekùò nke yàa tuəkenè dè bo yetemè meyei nkétāāté mesàà. ¹⁶ Dè bo nyóo tuəke dè bo yetemè meyei nkétāāté mesàà kè dè kó yehékè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè yè də̀únkomu. ¹⁷ F́ nti Yiè nKuyie nnè yóo duó nkè yewe yonkuye yèè da tuəkení f́ nnè a kó dikpààtìyuu, di mu nyí yà ye botí nè Efadaimmu yàtenè dìi yie Sudaa kəbe. M buò Asidii kóo kpààtì yóo di domè mme.

Kuyie nnàkémè bè yóo bè domè kécake be ei

¹⁸ Dè kó diyie ti Yiè nKuyie mbo fonte
kè Esibiti kó isēī itení.

Kè kùu fonte kè icee ítení Asidii,

¹⁹ kékətení kédátinnè ikó nyiməu
nè yekondake yeməu
nè yepèrè kó mefiè mmeməu
nè tifə̀pèutì timəu nè iwūš cèntì dè.

²⁰ Dè yie ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkorì kukó nyàà kou,

Asidii kóo kpààtì, kòo kuó

di yùtì nè di deə̀mbii nè di cìtì * Isidayeriibe dootitə̀bè yóo be namè mme ké bè f́éū.

²¹ Dè yie bá wèè niti ò níi bo ncēmmú
fenààfè fèməà nè ipe idéi.

²² Menaamiè mbo mpiéké,

bèè bo nkpaá dihei,

bè bo nyo mmenaamienkùò nnè mecekùò.

²³ Dè mōnnì f́inyī kó depaa ndèè kó detie mbo tekə̀píítè
ke dò nkè bè bo dè fité de díítì mbo medítìbii ntekə̀píítè (1000),
dè kó depaa mbo kpánné kéye tipotì nè tisāmpotì.

²⁴ Kè bè nde nkə̀rì kupaawaá nnè detānnè nè ipie,
dè kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisāmpotì máà kəke.

²⁵ Yetā̀rè yeməu bè do kuuti yè nè sikāmmùu,

benitibè ténke í yóo ndaati ke kerì dè kó depaa mmieke

ipo yàa bo bè kũū mèè kpéi,

kè bo naá nyinààke kó ditūnnì,

ipe kó diciènnì.

* **7:20** ...kuó di yùtì nè di deə̀mbii: Dè benkú

weñwe di dò nkéndémè,
 weè máà ndi di kōmbùòtì dò nkénduòmè.
 14 Ti Yiè nKuyie ntu disòrì ndi dìi dò mpáíí,
 ke né tú ditàrì benitìbè yó mbétírí dì ke duò
 dìi yó mbuò mbenitìbè,
 ke do ntimátì dindííntì Isidayεεribe kó yekpààtiyò yedé kpeí.
 Ke dò nticùòtì Sedisademmu kpeí.
 15 Benitìbè kusũkù yó mbétírí dì ke duò ke kékíí.
 Bè bo duò timátì dindííntì miεke kè bèε bè pĩrmú.

Kuyie mpāānāāntì nāāntò dōmmè kénkémmú Kuyie nyóó dāò tì

16 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dā: Sōnne de kó tināāntì nè de kó itié n tũmbè kpeí.
 17 N Yiè nKuyie mbùtínnému Sakōbu yaábí. Bá nè memme n ku mbúó, n kù kèmmúmu.
 18 Mí nnè m bí, ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyōō tārì, kù n duó nyì, ti tú Kuyie Mpakεdaa kó meccannimè mme, ke benkú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó dāò tì Isidayεεri.

19 Kè bè di nàké ke tú: Kōtenè bèè bourí tinùbootì bè borè, nè bepāābè borè kè bè dí pāā,
 bεmbe bèè ò nnāá mbe nò miεke bèè ò nwéú kétú, dè wennimu ke dò nhonitì níí beé nho
 bōò, kémbourí tinùbootì, kè becírìbè ò nāá mbèè fòu be kpeti. 20 Di tēnné be ke dā: Ti Yiè
 nKuyie nkó itié nè ku nāāntì ti dò nke de ntũnne, kè wèè í dè tũnnè ò báá yà Kuyie nkó
 mesāā.

Dikōnni nè meyeñcaàrìmè dè yóó tannímè

21 Dikōnni bo bè poté ké bè auté,
 kè bè nkérí dihei miεke nè meyeñcaàrìmè,
 kè be miεkeε yenni, kè bèε bōmmú kusĩnkù
 be eì kóo kpààtì nè Kuyie, kémbúó tiweti.
 22 Ke sīnnéní ketenkè káyà dibììnni
 nè meyeñcaàrìmè kperε nè dèè duò tikōmbùòtì,
 kè bèε bè tēntoo dibììnni miεke.
 23 Dibììnni í yóó nhā ke bo dihei
 meyeñcaàrìmè bo dìi miεke.

Kuyie nyóó dεētémè ku kabε

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunōō kó dihei
 nè Nεfutadii kperi ifei miεke nke.
 Dè né yó mboní kè kùu yè dèúkùnnemu,
 kétúóté dāmèèrì kēntō kētuōkenè Suditēē
 kukó nyāā diyie yìèní kèè bíékè nè Kadideeo
 bèè í tú Sifube be kó kutempē.

9

1 Kubotí kùù do kéri keyensòùkè miεke
 kù yāmu kuwenniku diékù.
 Bèè do bo dibììnni kó dihei
 mukúũ nkperi
 kè kuwennikuu bè mìíté.
 2 Ti Yiè nKuyie nhā duó nkāa nìtìbèε sũũ
 duó mbe diwèi dieri,
 ké bè duó nkuyeñnaatí,
 kè bè nyānku a ìikè
 bè ò nyānku mèè botí dididèi mōnni
 ke íú bè ò ntoti bè eì dè ke íúmè.

³ Be dootitabè do bè buú nkùù naàdòdòrìdòú,
kumundòú bè do bukú kù
kupààti bè do bè puotinè kù,
a dè kèétemu bè do dòòmè Mandiyãã èi.

⁴ Be dootitabè do puoti yetàrè nè tì ããpònnèùtì
nè tì yààti dèè mùòtì meyĩ
dè tati muhãã mmièke nke,
muhãã mborè còuté.

⁵ Ke yé bè ti peitémè debire
bè ti pãmu denitidabire
Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
Bè bo ndè yu ke tú:

Otentisààwè
Kuyie nkperikù,
ti cice wèè bo sãã
meom̄pùmè kóo kpààti

⁶ O kpàti yó ndéúkúmu
kè meom̄pùmè mbo sãã
kòo fíí nDafiti kpàti kè tì nsaké
kòo mbaké o kpààtiyuu.
Mewetímmè nè timóm̄m̄nti
kè dè mbo di mm̄nni nè sãão.
Tì Yiè nKuyie ndómu ku kòbe mediè dèè kpéi nte,
kè kù yóó dè dòò.

*Kuyie m̄poté kùù yēĩku bèè bo Sammarii
(Wénté 5:25)*

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi ti nnáànti ke kpannè Sakòbu yaàbí
kè tì bè do bembè Isidayeeribe.

⁸ Kè kubotí kumòu tì kèè
Efadaimmu èi kòbe nè Sammarii om̄u kòbe bè tì kèèmu.
Kè tefentè bè deuté kè bè nàá nkétú:

⁹ Titàti kó iduotí iì do,
kè ti yóó maánè yetáhokùyè
bè kũ dètie mbè tu dè sikomòò, kè ti yóó fíí kù
dètekperè bè tu dè sètìrì.

¹⁰ Mí nKuyie mbe Yiè mm̄i duó nkòo kpààti Desinni èi kòbe bè do.
Mí nKuyie mm̄i íi mbe dootitabè mièke.

¹¹ Sidii kòbe bèè iténí diyie yìèní kèè bíékè
kè Fidisitēēbe iténí diyie taà kèè bíékè
kè bè àate ke maanko Isidayeeribe
bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m mièke í do
n nòutè kpaá yuomu Isidayeeribe kpéi.

¹² Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m borè,
bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie Mpakèdaa.

¹³⁻¹⁴ Dèè kpéi nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yóó kèéte Isidayeeribe yuu nè be yóú,
n yóó kũmu tipuonti nè tipènti * diyie òimáà.

* **9:13-14** tipuonti nè tipènti: Dè benkú bèè tu bè mbe bedièbè nè besám̄pòbè Esibiti èi mièke.

Diyuu benkú bekótíbè mbe nè sikpààtìbì.
 Kè kuyóú benkú bèè tu bemàà Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè.
 15 Kuwuᵛ nkuù nkó benìùbè kù fétinkomu.
 Bè bè niitè kuce yeiku nku.
 16 Deè kpéi nte mí mbe Yiè nKuyie
 kè n yèmmè í naatinè de kó bedapàmbè
 m me nyí yóó kuó mmesémmè be kó iciribí nè bekúpobè
 ke yé bemou bè dòòmè dèè í wenni dè nde.
 Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyeiti píéké be nò
 deè te mí nKuyie nkè m miεke be péi, kè n yùo n nòùtè be kpéi.

17 De kó benitibè yonku dò mmuhāá mmu,
 ke cóú ntipotì nè tisāmpotì
 ke cóú nkutúúkù tikòtì
 kè kuyukú fī nke dekù tiwetì.
 18 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè miεke còuté benitibè,
 kòo miεke kó muhāá mbè tùò,
 bá wè kòo ceké o yuu.
 19 Bè níi yunténì kubakù youú bíékè
 dè me mbáá kuᵛ be kònnì,
 kè bèe éinì kucānku bíékè kémaánko
 bè me mbá nsānnè.
 Bá wè kòo cáá nho kou bakù.
 20 Kè Manansee kəbe cáá nEfadaimmu kəbe,
 kè Efadaimmu kəbe cáá mManansee kəbe,
 de kó iwuᵛ nyidé kè ì wēnné ke cáá nSudaa kó kuwuᵛ nkəbe,
 bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m miεke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè be kpéi.

10

*Kuyie nkpānnè m̀è bèè fēũnko becīribè
 (Yenāānkékè 1-4 wénté 5:8-24)*

1 Di bo yà! Díndi bèè dəunko siyāābìsì kó ikuó,
 ke ì diinko n nìtibè mesémmè.
 2 Bá di í kemmu becīribè kpèti,
 ke bè yetírìnè bè dò nkénte dè.
 Ke ei bekúpobè kpere ke fekù iciribí kpere.
 3 Kuyie nkó tiyēĩti bo di do dii yìè di bo yīme?
 Meháárì m̀è mèè iténì dedétirè mè bo di do dii m̀onnì,
 di bo coké kécuó nke kè bè dí teennè?
 Di bo dəú nde di kpàtì?
 4 Tii di kpaánè tu bè dí wēnnénè tikpetíntì,
 di bo wēnnénè m̀è becīribè tii di baa.
 Nè memme m miεke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè.

Kuyie ntāmmè Asidii kəbe kè bè d̀ò kè dè tonté

5 Di bo yà díndi Asidii kəbe!
 Di tú m miεke kó didùò ndi.
 M miεke keè peike kè n di pikú kunasāā kōme.
 6 N di t̄s ndíndi Asidii kəbe kubotí kùù yete n kpèti ku borè nde.
 Kùù botí íiko m miεke

kè di bo kù pònte kéhéí ku kperε,
 ké nkù nàù tisāsāàti kōme.
 7 Díndi Asidii kàbe di né í ti banté,
 ke dó kékuò ibotí ké ì deè páíí.

8 Díndi Asidii kàbe kè di né tú
 di kó behāāpònkótíbè kpeñnìmu,
 ke mǎnnè bekrààtibè.

9 Ke na Kadinəə nè Kadikemiisi nè Amati εì kàbe
 nè Adipadi εì kàbe nè Sammarii εì kàbe nè Damaasi εì kàbe.

10 Nè n kó tenùtè nte m potémè yehékè yèè kó yebàkè
 nè yesĩmpókè kpeñnìnè Sedisadεmmu nè Sammarii de kpeye.

11 N dǎòmè Sammarii nè o kó yebàkè
 n yóó me ndǎò Sedisadεmmu nè o kpeye.

12 Mí ndi Yiè nKuyie m bo pĩ ndì mǎnnì n tōmmú Siyōō tārì ñnkè Sedisadεmmu m bo
 yūš nhAsidii kóo kpààti to, ò mǎòte mèè kpéí ntefentè nè tepòtè, 13 ke náá nke tú:

N dǎò deè kó dimáà,
 n de dǎònnè n kó muwērimú mmu, nè n kó meciì.
 Ke tú: N ciìmu deè te kè n kei nyehékè yèè nh érinè,
 ke fèke ye kpàti ke cūū mbekpààtibè bè kpààtikàrè ñnkè.

14 N tùótému yebotè kpàti bè ò ceeté mèè botí tinəriyĩèntì
 ke tùóté yebotè tenkè bè ò péte yenəriyie
 ké yè deíte mèè botí,
 bá tēmatè í nnappe te fièti,
 tēmatè í nhààte te nùù,
 tēmatè í nyĩ fiēū.

15 Tepĩētè bo na kémpòti temáà ke búútí wèè tè kōūnàà?
 Yàà disiè bo na kēntá dimáà ke búútóo wèè di sinè?
 Di dùò bo na kéfāá ndi yiè mbakàà?
 Yàà didùrì bo youte wèè di pikú o nùtè?

16 Deè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó bǎnté benitibè
 bèè cīè tikūòntì.

Muhāá mbo cóuté be kpàti dikpáà ò cóutéme.

17 Wèè tu Isidayεeribe kó kuwenniku ò yóó naá mmuhāá mmu,
 mí nwèè kpa meyei m bo naá nfehāādēēnfè be cuokè
 kécóuté tipoti nè tisāmpoti diyie dimáà miεke.

18 Mù bo cóuté be túúkù sààkù kuməu
 nè detie ndεməu deè péi titebiiti,

kè deè dontenè muməmmú pĩ nwè ke cīè koò kuò.

19 Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúkù miεke,
 de yiè bá debíbénnè de bo na ké de kàa.

Isidayεeribe bèè yó nkpaá bè yóó wētenímè Kuyie mborè

20 De kó diyie Isidayεeribe bèè bo nkpaá, Sakəbu yaàbí ì bo yenté bè bo yóu bè bo
 nwaàmmè meteèmmè wèè do bè puoti o borè, kéwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè
 nè be yèmmè mεməu kunku kùù dò mpái páí, bεmbe Isidayεeribe bè tū nkù, ké nkù tá.

21 Sakəbu yaàbí Isidayεeribe bèè bo nkpaá bè bo wētení Kuyie nkperíkù borè. 22 Bá kè
 Sakəbu kó kuwuò ndó kùu sūū nkémaatenè dàméèrì péémmè kó mubirimú, bèè bo nkpaá bè

í yó nsū bèè yóó wētení mí mbe Yiè nKuyie m borè. N tāāté ke bo bè kùòmu. Bè de mmannè.
²³ Mí mbe Yiè nKuyie Mpakεdaa n tāātemu ke bo bè kuò, ke yóó me dòò dihei dimou.

Kuyie nyēmmè bè bá nyīkù Asidii kabe

²⁴ Dεè kpéi nte kè mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa kè n nàa nke tú: Díndi n nìtibè bèè bo Siyōō di bá nyīkù Asidii kabe, bá kè bè di puotì kupàati, ke yuo didùrì di ìnkè Esibiti kabe do di yuòmè di ìnkè. ²⁵ Dè kpaá sám̀pó nwe m miεke ténke í yó ndi péi, m miεke doti Asidii kabe mbe kè m bo bè kuò. ²⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó ānné teātè nte Asidii kabe, kù do dòòmè Mandiyāā eì kabe Odebu kó dipèrì borè. Ti Yiè nKuyie nyuò ku pàati nku dāmèèrì ìnkè kù do dòòmè Esibiti kabe. ²⁷ De yiè ndi kù yóó deitemè ditou bè di buú ndi, késaate kunaàdòdòrìdòú di f̀nìí. Kè mεborimεε di narike.

Isidayεeribe dootitabè bè domè

²⁸ Kè Asidii kabeε do Ayati kó dihei, kēpēēté kēsénté Nikidonna kέyóu be nentì Mikimasi,
²⁹ kēsōoté be cemmu kēsénté kutāfuò, kétuoke Kebaa kέyíé, kè kufōwaá mpī Damaa eì kabe kè bè nkpeutí, kè Kibea Sauri eì kabe coké.
³⁰ Kadimmu eì kabe tiiténè yedabùò. Diasa kabe kénténè! Anatoti eì kabe di kperε dò mmesémme mme.
³¹ Madimεna eì kabe cokému, kè Kebimmu eì kabe wammú disòrì.
³² De yiè ndi Isidayεeribe dootitabè tùòkemè Nòbu eì ke mméi sinou Sedisadεmmu eì kabe Siyōō tārì ìnkè, ke tú bè bo yà!

³³ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa bo do Isidayεeribe, kέ bè bìé bè òò bíé mèè botí itεbake. Bè bo cūūnnì itεbake cέéyì kè iokùli duó ketenkè.
³⁴ Ti Yiè nKuyie mbo bè bìé bè òò kōū mèè botí detesūūrè kutúúkù miεke. Dimaa kó detesààrè bo duó.

11

Bè nàkémè Dafiti kó deyaàbire kpéi

¹ Seseε kó ditekūnnì kótírì ìnkè nke ditepànnì yètìnímè, di cīē nyīnkè nke ditepànnì yètìnímè.
² De yiè, ti Yiè nKuyie nYáá mmuù yó nhò bonè Kuyie nYáá mmùù duò mmeçii nnè meyèmmè mùu yó nte kòò nyé o yèmmè kè mùu ò duó mmuwērímú mùu yó nte kòò nyé ti Yiè nKuyie nke kù dé.
³ Muù yó nte kòò mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá, ò í yó mbekù o nuò nwùò ndè, ò í yóó tūnne benìtibè tu kέbeké.
⁴ Ò yóó mbekùnè beçīrìbè ikuó duó ke dommè mme, kέmbekùnè besénnìbè kè dè wenni. O nàànì tì yó ntú kupàati ò puotìnè kù yεbotè

kòo nùù kó muaá nní nkòù beyeibe.

⁵ Ò yóó nyi mewetímmè mme nè timómmanti
fenaàkònfè kōme o ka sáà.

⁶ De mōnni dikpamanni nè fepièfè kè dè nwē nke bo dibòrì dìmáà.
Kubiikù nè dibòbii kè dè nwē ndidòù.
Kunaabiiku nè dicìrìcìrìbii nè feòfè bè dùnne fè kè dè nwē nke yo.
Kè dedapùmbire de cēm̀m̀.

⁷ Fenààfè nè mupĩmpĩmm̀ kè dè nwē nke diiti timútì
kè de bí nwē ndidòù dìmáà.
Dicìrìcìrì nè fenààfè kè dè nwē nke yo ntimútì.

⁸ Debíbènnè bo nkpeiti kutām̀nfòti borè,
kè dibíkényènni mbaú nkudautifòti.

⁹ Òm̀òù ténke báá d̀ò̀ meyei,
òm̀òù ténke báá caàrè otòù,
ke yé mí ndi Yiè nKuyie, n náànti yóó pitém̀emu kutenkù kum̀òu
képiè mmenie mpíékém̀è dàméèrì,
kè benitibè bem̀òu ti banté.

¹⁰ De kó yewe mièke Sese yaàbire
deè yó ncáá nke tú mecannimè
kè iwuò nní ntikoo de borè
kè yebotèè dè wamm̀ú,
kè Kuyie nkó tikpeti mbo de kàrì.

Isidayeeri be bèè ciété be yóó wēte kətímmè

¹¹ De yiè Kuyie nyóó yíé kébenkem̀u ku wērím̀ú,
kédeetè ku kòbe bèè kpáá.
Bèè bo nkpaá ke bo Asidii nè Esibiti
nè Patidoosi nè Etiopii,
nè Edammu nè Sindeaa.

Amati nè yehekè yèè soké dàméèrì mièke,

¹² kécónné mecannimè yebotè kpéi,
kéwēte kətíi nyIsidayeeri be bèè do ciété.

Sudaa kòbe bèè d̀ò̀ nyaá yaá
kè bèè íténí itemm̀anke im̀òu kékũ̀nní.

¹³ De mōnni kè Efadaimmu kòbe ténke bá nhḕnnè Sudaa kòbe,
Sudaa kòbe me nténke bá nsīnnè Efadaimmu kòbe.

¹⁴ De mōnni bè bo wēnné kédò Fidisitḕbe diyie taà kèè bíékè,
kéwēnné kédò diyie yìèní kèè kòbe kéhéi be kperè,
kébaatè Edammu nè M̀òabu de ekésí kòbe
kè Am̀oniibeè bè b̀ù̀té.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè kukó ntuuténè dè
Esibiti kòò dàméèrì kè dèè kũ̀.

Kè ti Yiè nKuyie nyoute ku ǹù̀tè kukó nhEfadati ìnkè,
kéduó nkè kuyaakù dièkùu fuutení
kè de kó kukó ntoté kuce m̀èyiekè.

Kè bè ní nkù senti bá bè báá deite be neùti.

¹⁶ Kè kuceè ànné ku nitibè bèè bo nkpaá bo Asidii be kpéi,
kù do ànné mèè botí Isidayeeri be kpéi
bè do yeti dì mōnni Esibiti.

12

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nti dæetíwè

¹ Dε yiè di bo yĩ:

Ti Yiè nKuyie nti da sāntí!

A miεke do ti yonkεmu, di mmònni ke bonke,
kàa ti bántè.

² Di bo yĩ: Kuyie nti dæetému,

ti ténke í yĩèkù, kufōwaá nyí ti bo,
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kó muwērímú,
ti yó nku nsāntí kuù ti dæeté.

³ Dε yiè di bo dó meniε nnè diwèi
mædæetímè kó tεbintε.

⁴ Dε yiè di bo yĩ:

Nsāntínè ti Yiè nKuyie,
pĩèkénè ku yètìrì.

Benkenè yεbotè ku tōmmú dεumè,
nyénè ku yètìrì dεumè.

⁵ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù dòò dè dεumè,
pĩèkénè dε kpéi ketenkè kemou.

⁶ Díndi Siyōō èi kàbe nyānkunè diwèi kényíú,
ke yé wèè bo di cuokè ò dεumèmu,
wèè te Isidayεεribe ò do mpáíí nwe.

13

Kù kpannè ti Babidōnni èi kàbe

¹ Kuyie mbenke ti Amōti birε Esaii, kòò bo kpannè Babidōnni èi kàbe.

² Kè Kuyie ndò:

Cónné mεcannimè ditārì timútì nè titieti dè í yiè dì,
képĩèké mεtammè Babidōnni èi behāpòmbè bíékè
ké bè pàsìrì kè bèε ta bè èi kó dibòrì.

³ Míi duó ndinùù bèè duó mbεmàà n kó mudoò kpéi,
míi yu n kó bekpàrìnuεmbe bèè dó n yètìrì ndεu,
kè bè bo dòò m miεke yóù tì.

⁴ Keènè, kutoweku kùù dàátí yetārè ìnkè,

ke dōnnè kunitisūkù kó kutoweku.
Ke dōnnè yεkpààtiyō péu kó kutoweku,
ke dōnnè yεbotè tiku dè.

Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè bààti o āāpòmbè mudoò kpéi.

⁵ Bè boní dè í tóké,
bè iténí kutemmānku nku,
Kuyie mmiεke kó titōnnenti nti.
Kù yóó puānnè tì kutenkù.

⁶ Tiiténè yεkúdabùò
ti Yiè nKuyie nkó diyie duunnímu.
Mukòù kó diyie ndi,

Kuyie nkperikù yóo kuò dìi yìè ndi kutenkù.

⁷ Dèè te kè benitibè kònti yàrike,

benitibè kònti cùtèmu.

⁸ Dè bè dimu ke bè kpeí,

dè bè pĩmmu ke bè yóu kè bè mítiri,

ke donnè onitipòkù wèè kuò ndebire,

bá òmòu ténke í náánnè otòu kè be nuò nwũòté.

⁹ Ti Yìè nKuyie mmièke kó diyie kèrínímu,

diyie yeiri ndi Kuyie mmièke yóo di do dì,

kè di èi dǎúnko, kù bo kuò de yìè beyeibe bemòu.

¹⁰ Siwǎǎ sibotí sibotí ténke í yó mmí,

diyie ní bo nyetini ke sòu, otànkù me nténke bá mpèi.

¹¹ M bo poté kutenkù kòbe be yonku kpeí,

képoté beyeibe be caàrimè kpeí,

m bo duó nkè sifeí yembè feíi deè,

kè bekpààtibè yonkubè kó sipòò deè.

¹² Bè bo wammú benitibè dihéi bè waàmmè mesòò nsààmè kémónté.

Onití wammù bo yonke Ofii èi kó timátí kòme.

¹³ Mí ndi Yìè nKuyie m mièke bo cóuté dìi yìè,

m bo yoòrè tiwetì, ketenkè bo aá kè fíikú dè.

Mí ndi Yìè nKuyie Mpaakedaa m mièke kó diyie ndi.

¹⁴ De yìè bè bo mbè bèti bè bètìmè teyúòté,

tipièti tii kpa ocènti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù ke wetí o kó kubotí,

bá wè kòo tāté muceé kéndó o èi.

¹⁵ Kè bè conè wè bèè ò kũũ disiè.

Kè bè nìnte wè bèè ò fèúté.

¹⁶ Bè bo mpĩ mbe bí ke tǎũ ketenkè,

kétò dèè bo be cǎi mièke kékonnè,

képĩmmú be pobè kéduónè.

¹⁷ N yóo ínní Medii èi kòbe mbe kè bèè bè do.

Bembè í wanti idíítí,

be kpeti í bonè mesòò.

¹⁸ Bè yó ntǎũ ipie nyi bedapàmbè ke buò.

Mesémmè í yó mbè bonè ibí,

bè í yó mmòke ibí bénní kó mesémmè.

¹⁹ Babidònni fǒ nwèè tu yekpààtiyo kó mǎdèè,

Kandee tenkè kòbe kó tisàti,

a kperè bo náánnè Sodammu kédontenè Komòò ekè,

Kuyie ndo pònte yè.

²⁰ Onití ténke báá buoté de kó dihéi,

òmòu ténke báá dì kàri nè dì bo mbomè.

Bá becièmbè bè báá dì kàri.

Benaacèmbè báá dè cònné titouti.

²¹ Yekpamaá yó nde ndòu,

Yeondo bo píe mbe cǎi.

Dè bo naá nyicùò nkó diǎri,

m bo p̄ētóo Kuyie nhānné s̄i wāã
k̄éfíí n k̄p̄ààtikàrì.

M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditāri
k̄eĩnkè kó bekperíbè tiku dè k̄ékari.

¹⁴ M bo dekoò tiwetì yómmè,
n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké k̄eĩnkè nè ketenkè.

¹⁵ Né nte f̄s̄ nkè bè da yèètoo kudānkù,
k̄àa cùtoo dif̄t̄irì cūmpuri miēke.

¹⁶ Bèè da yà kè bè da dò m̄menambii nkā.

K̄e da dò nf̄u, k̄e békú b̄emáà k̄e tú:

Dè í dò nwèè do ð̄ n̄ampe w̄enwe kè ketenkèe s̄ántàà?

K̄e yekp̄ààtiȳo nk̄peut̄àà?

¹⁷ Wèè do ceeri k̄utenkù kè kù naà ndikp̄áà,
k̄e p̄antì yeh̄ekè bá ò í f̄ĩnko tik̄pet̄int̄àà?

¹⁸ Ȳebotè kó bekp̄ààtibè b̄em̄ou òmp̄emu,
k̄e duó b̄ammùù b̄e f̄ōti s̄àayì miēke.

¹⁹ F̄s̄ mbè né da dootóomu, bè í da k̄ūnné,
bè da ùt̄óomu bè p̄eité dèè b̄ire d̄ec̄irì d̄e k̄ōm̄e,
bè da ȳāmmu b̄ec̄ir̄ibè bè k̄uò bè mudoò miēke.

Bè bè nda w̄ennén̄emu k̄e ùt̄óo dif̄t̄irì yet̄árè k̄peri k̄e naù.

²⁰ Bè í da w̄ennén̄e ibotí t̄eì kó bekp̄ààtibè kuf̄ōti

k̄e ȳé a p̄ant̄emè a eì ndi,

a k̄ùòmu a kó kubotí,

a botí tú kuȳeiku nku.

Ku yè̀t̄irì t̄én̄ke báá yú.

²¹ Báátín̄e k̄ékuò d̄e kóo k̄p̄ààti bí i c̄ice ȳei nk̄p̄éí,
kè bè báá ít̄e k̄éf̄iete dih̄eì k̄ép̄ie nkuyonku k̄utenkù.

²² N yóó báátímu b̄e k̄p̄éí, mí ndi Ȳiè nKuyie Mp̄ak̄ed̄aa, m̄iú b̄éi. N yóó p̄ant̄emu Babid̄ōnni
s̄onwe, o yè̀t̄irì í yó nk̄p̄áà. B̄e yaàbí nè b̄e yaàbíȳúó bá nk̄p̄áà. Mí ndi Ȳiè nKuyie m̄iú b̄éi.

²³ B̄e eì bo naá tin̄ép̄ḕt̄i, tiȳĩnwuot̄i kó diārì. M bo k̄áút̄e Babid̄ōnni eì páíí nè kuaa. Mí ndi
Ȳiè nKuyie Mp̄ak̄ed̄aa m̄iú b̄éi.

Kuyie nyóó pot̄ém̄e Asidii eì k̄ōbe

²⁴ K̄e t̄i Ȳiè nKuyie Mp̄ak̄ed̄aa dò:

M b̄éim̄mu kè t̄i yóó d̄òò,

n t̄āāt̄e t̄i í yóó p̄àà.

²⁵ N yóó p̄ant̄emu Asidii eì k̄ōbe,

n yó mbè n̄àumu n t̄ārè ĩnkè.

Bè do buú mbè kunaàd̄òd̄òr̄id̄óú,

n yóó kù buut̄emu,

bè do tou mbè dit̄ou m bo dì mbè tout̄é.

²⁶ N t̄āāt̄e t̄inti k̄utenkù k̄p̄éí.

N yòute n n̄ùt̄e nte k̄e bo pot̄e ȳebot̄e.

²⁷ T̄i Ȳiè nKuyie Mp̄ak̄ed̄aa t̄āāt̄e t̄i, we mbo t̄i p̄àà?

Kù yòute ku n̄ùt̄e nte we mbo t̄e p̄i.

Kuyie ncaumm̄e Fid̄isit̄ḕbe

²⁸ Okp̄ààti Aasi ku diì benni ndi Kuyie mbè caumm̄e.

²⁹ Fid̄isii tenkè k̄ōbe dim̄ou diw̄èì bá ndi bo.

Bè do di puotìnè dùi dùò fètémè,
fèwààfè ò nkō nkè didautiri dùi yètìní,
kè didautiri nkō nkè kuwaàcèkònkù yètìní.

³⁰ Bècīribè kó ibí bo pété mudii.

Besénnibè bo mbo kè dè bè naati,
kè n né duó nkàa kàbèe kúnè dikònnì.
A kàbè bèè bo yenté kè m̀ bè kùò.

³¹ Díndi Fidisii tenkè kàbè tiiténè yekúdabùò.

Fidisii tenkè kemou kàbè di kpeutínè kufōwáá nku.
Kuyukú kuù fīnní kubakù yóú bíékè.

Di dootitabè urinímu.

³² Ti yóó ténné ònti Fidisii èi kàbè kó yetōrè?

Ti bo yí:

Ti Yiè nKuyie nfiímmu Siyōō,

kè ku nitibè bèè tu bècīribè kè bè pété disòrì.

15

Kuyie nnàké tì Mòabu èi kàbè

(Mukàmmù 15-16, wénté Sedemii 48)

¹ Kuyie nkpannè tì Mòabu èi kàbè.

Keyènkè kèmáà ndi bè pòntemè Adi-Mòabu èi.

Keyènkè kèmáà ndi bè pòntemè Kiidi-Mòabu èi kè dì dǎúnko.

² Kè Bèti-Dimòò kàbè deke Baiti nè Dibonni yetòrè borè ke kuò,
Kè Mòabu èi kàbè kuò nNèbo tārì nè Mèdeibaa èi,
bèmou kè bè kuó meyubii,
ke kuó be debii.

³ Dihèi dimou kè bè dàátí tifòòtònti ke dò mbè kàri mukūũ.
Kè bèè bo dedànnè nè yetowaarè bèmou,
kè bè kuò nke ti tinònnièti.

⁴ Kè benitibè kuò, Esibonni nè Edeyade ekè mièke,
kè be dabùò ntùòkù Yaasi,
dèè te kè Mòabu èi kó behāāpòmbè wúótí.
Kè be kōmbùòtì duò.

⁵ Dè n yóumu mediè Mòabu èi kàbè kpéi.

Bè ciétému ke coké ke tùòkenè Soaa èi
nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutì tenni ke kònti,
ke wúótí Odonnaimmu kó kuce.

⁶ Kè kukó Dimmudimmu kūũ,
kè timúti kpeí,

timúsūūti ténke í kpaá,

titietì ténke í bo.

⁷ Kè bè tǎu be kperè, be kperè dèè do yenté,
kénkraá ke séenko kukó ntietietì bè tu tì Sori tì yìè dè.

⁸ Kè iwúótii tuòkù Mòabu tempē nkumou.
Kè yekúdabùò ndàátí Efadaimmu omou,
ke tùòkenè Bèedi Edimmu.

⁹ Kukó Dimònni bo píe mmenitiyī.

Kè n yíé ké bè bǎnté meyei ntēmè,

M bo duónko dicìricìrì kè dui pīmmú,

Mɔabu eì kɔbe bèè yenté.

16

Mɔabu eì kɔbe mɔomè meteèmmè Sedisadèmmu kɔbe

¹ Díndi Mɔabu eì kó tedɔntè kɔbe duónnè okpààti diewè, wèè bo Siyɔ̄ɔ̄ tārì fepièfè.

² Mɔabu eì kó benitipòbè bo ciété sinɔ̀ bè ceeté siì kó tiyĩ̀ntì si kɔme. Bè bo nháá kukó nhAdinɔ̀ kó diyèrì.

³ Bè bo mbáá nSudaa eì kɔbe ke tú: Di ti duó nyitié, túóténè metáátímè, ké ti dátínné di kó medéè kuyie ncuokè, ké ti sɔnne, bè ti dènnè ti eì ndi, di báá yie nkè bè ti yà.

⁴ Yóunè kè Mɔabu eì kɔbe bèè cooti kè bèè kari di cie, yóunè kè bèè péte disòrì kè bepòmbè báá bè yà, kè bè yóu diì m̀nnì bè bo m̀ bè fẽũnkómè, kè mupòmmù dèè diì m̀nnì, bepòmbè bo íte diì m̀nnì.

⁵ De m̀nnì Dafiti yaábire bo di tikpàti, kòo kpàti nfííkú. Ke yé dè yó mbakémè benitibè ke bè dó. Ke bekùnè timómm̀nti ke dɔ̀ri dèè sié.

Mɔabu eì kɔbe kó didab̀nnì

⁶ Kè Sudaa eì kɔbe d̀: Ti kèèmu Mɔabu eì kɔbe kó tefentè kpéi, be kó tefentè tontému. Be p̀tè m̀mè be fentè me mm̀à be kó kuyonku kperè í d̀ mbéi, kè bè tá bemaáà detetirè.

⁷ Di mm̀nnì beè né kuò mbetòbè kpéi, bemaou bè kuò nKiidi-Adeseti eì kó tidobontì kpéi nke, kè be yèmmè cààrè mediè.

⁸ Fínyĩ kó detie ndo fííkú dèè paa, Esibonni tempè ndè d̀únkomu, kè Sibuma eì kperè móté, dènde dèè kó menaà ndo muò nkutenkù kó bekpààtibè, dènde dèè do wùò nkétuòke Yasee kétuòkenè tedɔntè kó dikpáà, dènde dèè kó ibake do pitè kétuòke d̀m̀éèrì mukókúó nkoú.

⁹ Dèè te di mm̀nnì kè n wènnénè Yasee eì kɔbe, kè ti kuò fínyĩ kó detie ndèè bo Sibuma eì de kpéi, f́ Esibonni eì nè f́ Edeyade n ǹnnièti tiì dòú di ìnkè, ke yé bè di domè mudoò nè iúu mudidèi m̀nnì, di t̄ũ diì m̀nnì di tebe.

¹⁰ Diwèi nè kuyènaatì dè ténke í kpaá,

dεtie nkó δεραα mmiεke,
Iyie mpàamu nè siyíkpeì fínyĩ kó dεtie mmiεke.
Òmòu ténke í kpaá wèè tǔũ yetebe,
ke yè ũti diyetituo miεke,
m pàammu siyíkpeì sì ténke í kpaá bo.

¹¹ Dεε te kè n kǎnti seití kubómbonku kó iwěĩ tēmè Mɔabu εì kpeí.
N yemmè meè cààrè Kiidi-Adeseti εì kpeí.

¹² Mɔabu εì kɔbe né òu yetàrè borè mubáammu,
ke kàrì dibòrì bè tǎáté dì mubáammu kpeí,
ke báá mbè me nyí keu tìmatì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti Mɔabu εì kpeí. ¹⁴ Di mmònnì nte ti Yiè nKuyie nné béi dìi
nùu ke tú: Yεbie nyètǎati cáu cáu, Mɔabu εì kó bekràritiebe nè be εì kó benitibè bèè bo nkpaá
bè í yóó tuàke dèmarè, bè me nyí yó ntú bèmabè ténke.

17

Kuyie nkpannè tì Damaasi εì kɔbe

¹ Kè Kuyie mbéi nDamaasi εì kpeí nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú dihei,
ò yóó naá tidobontì nti.

² Adowεε kó yehékè yóó dǎúnkomu,
yè bo naá nyiwũǎ kó ditũnnì,
ì yó ndòu dè bá dèmarè í ì kǎónnè.

³ Efadaimmu kó dikpààtìyuu ténke í yó mmàke mùu dì kǎnké,
tikpàtì me nténke í yó nkpaá Damaasi εì.
Sidii εì kɔbe bèè bo nkpaá be sǎnni bo kèke,
kémaatènè Isidayεeribe kperi.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mǐ béi.

⁴ Dε kó diyie Sakɔbu yaàbí kó tikpeti bo yaate,
bè bo naá nyidawaá.

⁵ Bè bo ndònnè bè ǎǎ kǎũmè tidiiti kupaku mieke,
bè ǎǎ kǎũmè tidiiti Defaiibe biriku kékónté kédérí.

⁶ Isidayεeribe bèè bo nkpaá,
bè bo ndònnè bè ǎǎ tǔũ yetebe kéínté yè.

Bè ǎǎ tǔũ odifíé kó yebe ke ínté yè,
yèdéé yoo yetǎati kè yè ncáátí meyómmè.

Kè yeteyè yènàà yoo yènùmmu ncáátí tifǎàtì miεke.
Mí ndi Yiè nKuyie Isidayεeribe tũ nkù mǐ béi.

⁷ Dε yiè onitì bo wεεte wèè ò dǎò o bíkè, bè bo m bóuté mí nKuyie nkùu te Isidayεeribe ke
dò mpái pái. ⁸ Bè ténke bá mbúó sibɔɔtenkaanì bè tu sì Asedaa nè yeɔwũǎǎtòrè bè cóunko
yè tihúúntì.

⁹ Dε yiè Isidayεeribe bo coké kényóu be ekè iduotí fité yè, ke yèe dǎúnko Isidayεeribe do
sǎnké Efiibe nè Amòriibe Kannahǎa εì kè bèe cokémè, kè be εii dǎúnko. Dèmarè í yó nkpaá.

¹⁰ Isidayεeribe di ò yèmmu mí nKuyie nkùu di dεerí,

di m bùtínnému mí ndipèrì dii di kǎnké.

Dèè te kè di buɔ̀tì tìbɔ̀diitì,

kè fiiku dɛbɔ̀tie

kè di yèmmè dè naatinè.

¹¹ Kè ɔ̀ tì buɔ̀tì kè tì kóté dii yìè,

kè dè naá nwenniní kè tì pòrí.

Di na ntì dèite dii mǎnnì kè di né tì móntóo.

Dèmarè í yóó na kétaa mmumǎmmú nè mɛyɛi ndèè di doti.

Yɛbotè kó kunɔ̀roo

¹² Tóò! Yɛbotè péu yɛè te kunɔ̀roo

kè kù dò ndáméèrì kó kunɔ̀roo ɔ̀ ndòmmè.

Yɛbotè yɛè wèkí kè dè ùùtì mɛniɛ nhɔ̀ ta kukó nkénhuutimè.

¹³ Yɛbotè kó kutoweku dǎnnè mɛniɛ nhɔ̀ tamè mmɛ kukó

tì Yìè nKuyie nyóó péímmu kè yɛè coké

kédété kuyaa kù ɔ̀ káuté mèè botí tiyontì

fɛfɔ̀dǎnfɛ ɔ̀ kouté mèè botí timúkpetì.

¹⁴ Kuyuoku bo nyóó yuoté kè bɛnìtìbè kǎmbùtì tì bè duò.

Kè dè nyóó wenté kè bè ténkɛ í kpaá.

Tì yóó tuǎkení tìnti bèè do ti puɔ̀,

tì doti bèè do éi ti kɛrɛ.

18

Kuyie nkpannè mɛ Etiopii kɔ̀bɛ

¹ Di bo yà! Díndi bàtòòbè bèè mǎkɛ ifièti ìdèi

Kuusi kó kukó mpɛémmè di bo yà!

² Fí nKuusi èi, fí nwèè dèi yɛhɛikèntǎrè kɛ tũ̀

kè yè taà bàtòó yaubɛ kɛ keri mɛniɛ nyĩnkè.

Yɛtǎrè cǎāyɛ wɛtɛnè tidadietì kó kuwuɔ̀ mbíékè,

bèè dɛu kɛ miɛti kè bè bè dé kutenkù kumɔ̀.

Dɛ kó kuwuɔ̀ nkɛpɛnìmu kɛ nɔ̀ nyìtèi.

Kè ikó nsū bɛ tenkè.

³ Dimɔ̀u díndi bèè bo kɛtenkè,

kutenkù kumɔ̀ kɔ̀bɛ,

kè bè cònné mɛcannimè ditǎrì ìnkè di mè wènté,

kè bè kǎnné ditǎtɛhèu di kénté.

⁴ Tì Yìè nKuyie nni nnàkému kɛ tú,

kù bomu béu kɛ wúónnì diyìè ɔ̀ mmímè kuyie ñcuokè,

yɛwɛtè ɔ̀ ndòmmè dididèi mǎnnì.

⁵ Dè ɔ̀ nkè fínyĩ kó mutie pòrí kɛ yòtɛ kè yɛbɛ ǎnné kɛ bi,

bè ɔ̀ cíému ìbakɛ nè disìè,

kédèi dèè siku nè tifaàtì kè dè ncóúo.

⁶ Bè yóó mɛ nyí Etiopii èi kɔ̀bɛ,

yɛtǎrè kó timancòntì nè tikpasĩntì kè dè mbè yo ndipaà nè diyǎ̀.

⁷ Dɛ mǎnnì tidadietì kó kuwuɔ̀ nkɔ̀bɛ bɛmbɛ bèè dɛu kɛ miɛti, kè bè bè dé titentì timɔ̀,

kè bè pòntì ibotí tɛi, bɛmbɛ ikó mpíéké bèè tenkè bè bo ntɔ̀uní yɛpǎrè kɛ pǎã ntì Yìè nKuyie

Mpakɛdaa Siyǎ̀ tǎrì ku yètìrì yu dè.

19

Tì yóó tuǎkení Esibiti

¹ Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kàbe.

Ntè ti Yiè nKuyie nkε kéríní nè diwεtirì mεcãã nkε kòri Esibiti.

Kè Esibiti kó sitenkaanì kòntì au ku ìkè,

kè Esibiti kàbe kòntì cùùtè.

² M bo suure Esibiti èi kàbe kè be miεke mpéi betàbè,
bá wè nè o kou kè bè nkpa, bá wè nè o népo kè bè nkpa.

Bá dii èi kè di nkpannè diteri,

bá dii kpààtiyuu kè di nkpannè diteri.

³ M bo beñnè Esibiti kàbe yèmmè

kè bè do dó kédòò tii àntè.

Kè bè mbekù yεsĩmpókè nè benitinòmbè,

ke yu becíribè,

ke kòri tipããti, ke bourí tinùbooti.

⁴ N yóó duó nkè sikpààtibìi yeisi sii baaté Esibiti kàbe,

okpààti dänniwè bo bè baaté.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa, mîi béi.

⁵ Dàméèrì kó menie mbo deè,

íkó mbo kũũ kékpeí.

⁶ Ikó mbo ànné inéi,

Esibiti kó kukó nNiidi bo còote,

kè ku kondakésíi kũũ.

Tiàti nè tipènti kè dèe móté.

⁷ Timúti nè titieti dè bo kpeí,

dèe kó dimáa bo kukó nNiidi pèémmè o yuu nè o fũũ dè bo kpeí.

Kè kuyaakùu dè kouté kè dèe deè.

⁸ Beyĩmpĩmbè bo kómmú,

beyĩmbòmbè bèè taà Niidi kó ikó mbè bo kómmú.

Bèè buò nNiidi kó ikó mmiεke bè ditirè bè bo móté.

⁹ Bèè kuuti tipàakonkpeti nè bèè tì puoti

nè bèè dùòkù tiyaakpeti péiti, be yèmmè bo caàrè.

¹⁰ Beyaàdùùbè yèmmè bo caàrè.

Bèè do pĩ mmutòmmú kéréú ke yonnè kè be yèmmèe cààrè.

¹¹ Soãã kó sikpààtibìi naá ntiyèintì nti,

Esibiti kóo kpààti kó mεciì nyembè ò duó nyii tié,

ntú iyèintié nyi.

Di miεke we mbo na kénáké okpààti ke dò:

Mîi tu mεciì nyiè nkó debire.

Okpààti wèè do bo nè dimònni o kó deyaàbire.

¹² Esibiti kó okpààti kó mεciì nyembè bo de?

Bè bo da nàkémè kàa banté ti Yiè nKuyie Mpakεdaa

tãáté tì Esibiti èi kpéi.

¹³ Soãã èi kó sikpààtibìi naá tiyèintì nti.

Manfi èi kàbe totí tì be yèmmè tì í kraá ke bo dàò,

bèè ni Esibiti kàbe kó iwuo mbè fétinnemu Esibiti.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù bènnè Esibiti kó bekpààtibè yèmmè,

kè bè fétinne Esibiti kàbe be tómmú mumòu miεke

kè bè àántè, kunaáyãákù òò muó,

kénháántemè ke tũòti.

15 Esibiti oməu miεke òməu ténke í yóo dəò tìmatì. Wèè tu diyuu, yoo wèè tu kuyóu, tipuonti nè tipèntì * tì kupatifāākù fūš.

Esibiti yóo dentenè tì

16 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa bo youte dìi yiè o nùtè Esibiti ìnkè, o nìtìbè bo dontenè benitipòbè kè kufōwāá mbè pī nkè bè nkpeutí. 17 Kufōwāá mbo pī Esibiti èi kəbe nè tìi yóo tuəkεní Sudaa tenkè ti kpéi, bè níi bo béi nSudaa tenkè kpéi nkè benitìbè kōm̀b̀ù̀t̀t̀i do nè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa tāāté ke bo dəò tì kpéi.

18 Dε kó diyie Esibiti kó yehékè yenùmmù yèè yó nnáá nKannahāā kəbe kó tináahtì. Kè bèè dəúnnè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa dinùù ke bo nkù taunnè. Bè bo nyu dε kó diheì kó òmari ke tú dikòù èi.

19 Dε yiè ti Yiè nKuyie nkó diwūštònni bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie nkó ditári ncómmú diheì mànku. 20 Dèè yó ntú mecannimè mèè nàá nti Yiè nKuyie Mpakεdaa kpéi Esibiti miεke. Bè bo yà bèè bè fēūnko kékuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùù bè duənni odeetiwè wèè yóo bè pàte. 21 Ti Yiè nKuyie nyóo benkemu kumáà Esibiti kəbe kè bèè kù banté, ké nkù feu iwūš ke kù pāā ntidiitì kó yepārè, ké nkù dəummu nè yenò ke yè dòòri. 22 Ti Yiè nKuyie yóo potému Esibiti kəbe, kù yóo bè potému ke né bè miékunnè, kè bèè wētēní ti Yiè nKuyie mborè kè kùu cəuté be báammu ké bè miékunnè.

23 Dε kó diyie kuce yóo ānnému Esibiti kénkərìnè Asidii, kè Asidii kəbe nkərì Esibiti. Kè Esibiti kəbe kərì Asidii. Kè bè nwē nke báá nti Yiè nKuyie.

24 Dε kó diyie Isidayεeribe bo wēnnénè Asidii kəbe nè Esibiti kəbe. Dε kó yehékè yetāāti kè ti Yiè nKuyie nyè dòò mesàà. 25 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa níi bo béi nke dò: Esibiti kəbe tú n kəbe mbε, mesàà nní mbè bonè. Asidii kəbe mīi bè pīité nè n nou, kè Isidayεeribe tú n te bè.

20

Kuyie mpāānāahtì náahtò cemmè menacèbii nke feío

1 Asidii kóo kpààti Sadikšš tōnni dìi benni o kóo āp̀r̀ǹk̀ò̀t̀i Taditanni, kòò bo pi Asidoti èi ké dì pònte.

2 Dε kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie ntì nàkémè Amoti bire Esaii, wèè nàá nku pāānāahtì ke dò: Kəte kəbouté kufōštònkù a bou kù a kà, ke bo benke meyeñcaàrimè, kédeite a neùtì, kòò mè dòò kéncenti menacèbii nke feío.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N kóo tōnti Esaii cemmè menacèbii mbá ò í dáátí tiyààti. Dè məke yí yebie nyètāāti ndi, dè dò mmecannimè mme nè dibenkèrì Esibiti nè Etiopii dε kpéi. 4 Asidii kóo kpààti yóo me mpīmmu Esibiti kəbe nè Etiopii kəbe kè bèè ce mmenacèbii, bedapàmbè nè bedakótìbè. Esibiti kəbe fei bo feité. 5 Bèè do búó Etiopii èi kəbe nè bèè do pətìnè Esibiti èi kəbe, kufōwāá nnè ifei dè bo bè pī.

6 Dε mōnni dε kó itempē nkəbe bo nnáá nke tú: Nte ti do búó bè íbie ti yèmmè do dò nti yóo sari kè, kəpété meteèmmè, kè bè ti deeténè Asidii kóo kpààti. Ti né yóo cuó nke kəpété medeetímè?

21

Bè yóo pəntemè Babidōnni

1 Kuyie nkpannè tì dāmèèrì bíékè kó kutempē tēdōntè kəku kəbe.

Kuyaakperíkù šš íténí mèè botí diyie yìéní kèè bíékè,

* 19:15 nè tipèntì: Wénté 9:13-14 a bo yà bè wāri

di dootitabè itini mè boti dikpàà tedòntè bíékè kó dihei bè dé di.

² Kuyie nni mbenke ti yóumu tì tu:

Nè bè di do naati, bè kònté ke di fiiti,
okòùtì itému o tǎmmú.
Díndi Edamiibe donè be,
díndi Mediiibe pinè be,
m pàammu ikúũ imou.

³ Deè kpéi nte kè dè pí n ka,
kuyonku kuù nh auté ke n cáá.
Onitipòkù wèè kuò ndebire o kǒme,
n yèmmè mèè yě mbì,
n ténke í yo.

N yèmmè mèè fité n ténke í wúó.

⁴ N yèmmè mèè kǎre,
kufōwáá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke bo om̀pè,
kè Kuyie nné n tóni kukǎmb̀doroó.

⁵ Bè Ìnné tidiiti nti,
ke dǎú nyekàrè kè ti yo nke yǎ,
ke yóó daate kè bè péi nke tú:
Behǎǎp̀nkótíbè, íténè kébáátí,
kékpááté tidòp̀iti.

⁶ Ti Yiè nKuyie ntu:

Kǎte kécǒnné obàrì kòo mpaké
kòò yà dè wèè p̄ǎkè.

⁷ Kòò yà tenaasǎntè kè sisēĩ s̀idésì tè d̀eri,
yoo sǎmmarímúbè kè bè dè d̀eke,
yoo yòyóbè kè bè bè d̀eke,
wèè dǎò meyoǎmmè, wèè daate mesàà.

⁸ Kòò bàrìi kuónko ke d̀ò: Áú, n Yiè!
N tũũ nke de ncómmú.

N de nwentí.

⁹ Né nte ñ yà dè:

N yà benitìbè mbe kè bè d̀eke tenaasǎntè,
kè sisēĩ s̀idésì tè d̀eri.

Ke yíé b́ei nke d̀ò: Babidǎnni domu.

Ò domu páíí.

Kòo b̀ǎatenkaaǹi duó ke b̀ǎkè, ke cóú ketenkè.

¹⁰ Mí nhEsaii mí nàá nke tú bè di puotímu,
bè ǎǎ puotímè yeyò kuyié miéke.

Ti Yiè nKuyie Mpakédaa Isidayeeriibe tũ nkù kuù
tì nni nnàké, kè n tì ndi nàá.

Kuyie kpannè tì Edǎmmu èi kǎbe

¹¹ Kuyie nkpannè tì Dumaa èi kǎbe,
kè n kee òm̀òu p̄ǎkémè Seii èi ke tú:
F̄ǎ n̄hoh̄eikèmb̀arì keyènkè d̀omme?
Keyènkè naataà?

¹² Kòo eikèmbàrìi b́ei nke d̀: D̀e went́emu ke d̀e, t́imatì í bo d̀e né yóó ẁete ḱebiitemu nanke k̀aa d̀ó nanke kpeti a naa ẁetení.

B̀e ǹaké t̀i Adabii eì k̀péí

¹³ Kuyie nǹaké t̀i Adabii eì k̀péí:

d́indi Dedanni eì k̀be beciemb̀e, di bo went́e Adabii ḱo dikp̀aa miẽke.

¹⁴ D́indi Temaã eì k̀be, k̀atenè ḱeco sinéyẽí bo b̀e, ḱe b̀e p̀ã meniẽ, p̀anè b̀eè cooti mudii k̀e b̀e di.

¹⁵ Ke ỳe b̀e cokùm̀e mudoò mmu, b̀e k̀p̀ate yese nye, b̀e f́inné detãnnè nde, mudoò muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n ǹakému ke tú: Yebie nyètããti cáu cáu, k̀e Kedaa eì ḱo disãnni deèmu.

¹⁷ Betãntãũb̀e b̀eè nò mmudoò b̀eè bo nkpaá Kedaa eì, b̀e í yó nsũ, b̀e í yóó tuãke b̀edéb̀e. Ti Yiè nKuyie Isidayeeriibe tũ nkù kuù b́ei.

22

Kuyie ncaumm̀e Sedisademm̀u eì k̀be

¹ Kuyie nǹaké t̀i t̀i tukúnè kubiriku b̀e tu k̀u mebenkùm̀e biriku:

F́s̀ nSedisademm̀u, d̀e d̀omme k̀aa ǹit̀ib̀e b̀emou d̀eke dedànnè?

² Sedisademm̀u, ba nte k̀aa eì dàátí kutoweku?

Ba nte kunòdroo, ba nkó iúu bo f́s̀ ndiheidiè miẽke?

A k̀be b̀eè ku, mudoò muù í b̀e k̀onnè, b̀e í ku dikp̀annì miẽke.

³ A ḱo behããp̀ònkótib̀e cokému b̀emou, k̀e b̀e b̀e b̀etinè detãnnè ke b̀e p̀ĩrmú, ke bou, bá nè b̀eè do coké ke d̀eté b̀e b̀e p̀ĩrmúmu ke bou.

⁴ D̀eè te k̀e n tu di bá nni nwúó, n yóunè k̀e nni nti didabònnì, di bá nyetíróo ke m báá mmeyei mmèè do n k̀be.

⁵ D̀e n dimu nyíe, keisòukè k̀eè m p̀ĩ, meyeñcaàr̀imè meè n do, Ti Yiè nKuyie Mpaãdaa weè mè ỳe, kubiriku ò benkú d̀e o náantì k̀e iduotí duò, k̀e iúu d̀ekù ditãr̀i ñnkè.

⁶ Edamm̀u eì k̀be bàátímu be duokè, ke d̀eke sikp̀ar̀inaasẽí, b̀e k̀erínímu, Kiidi eì k̀be k̀p̀ãátému tid̀opiiti.

⁷ Sedisademm̀u sikp̀ar̀inaasẽí piém̀mu a biti sààtì miẽke. K̀e besãndèèb̀e còm̀mú diheì ḱo yebòrè.

⁸ Sudaa eì k̀be di t́enke í m̀ake muù di k̀anké.

Di búó kutúúkù ḱo tecẽkpetè, tikp̀ar̀inentì ã t̀e nte.

⁹ Di yà Dafiti eì ḱo kuduotí keúm̀e mme yebòrè péu, ke do mmeniẽ, nke s̀ar̀i diheì ḱo kubinku k̀uù bo de fũs̀.

¹⁰ Ke k̀aa nSedisademm̀u ḱo sicẽí ke può nsìmasì, ke bo na k̀etũnte iduotí,

²⁴ O yaàbí nè ì kó iyaàbí ì bo nhò yùu ticatòòhenti ò nyuummè fècùùfè, tisámpròtì nè tidietì,
²⁵ Dè yó mboní diyìè marì kè fècùùfè fèè fííkú ketenkperíkè, fè bo ou kékéété, kèdo dèè do fè yùu nkè dèè cakè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mí béi.

23

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sitṣṣ de ekè kabe

¹ Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kabe.

Díndi Tadisisi èi kóo bàtóò dèèbè kómmúnè.
 Tiiri èi pàntemu bàtóòbè còmmú dè ténke í kpaá,
 di do kpaaní Sipidii èi ndi kè tì kèè.

² Díndi bèè bo dàméèrì pèémmè
 nè díndi Sitṣṣ kó bepótambè,
 dè di dimu ke di kpeí.

Díndi bèè kó yetṣrè cèntì menie nyínkè,

³ ménédiemè ìnkè,
 dèè kó dimàà buotí Niidi pèémmè,
 bè ṣṣ dè dèite kè dè fiténè yebotè nye.

⁴ Fṣ nSitṣṣ èi a di ifei nyi,
 fṣ nwèè do tú bàtóòbè kó dicónni.
 Dáméèrì náámmu ke tú n yí kuó ndebire,
 n yí pèité denitidabire,
 m me nyí yṣ initipobí.

⁵ Esibiti kabe bo keè dii mǎnni tii tùòkení Tiiri èi,
 kufṣwaá mbo bè pí kè bè nkpeutí.

⁶ Díndi dàméèrì pèémmè kabe sénténè Tadisisi,
 kómmúnè yedabùò.

⁷ Wúó! Tiiri èi ndi diennaà?
 Dihèi ndi dii do bo nè dimǎnni,
 kè benitibè di píéké,
 kè di baké yehékè détiyè,
 we ndi càke mie mbotí?

⁸ Tiiri èi dii do toti yekpààtìpikè,
 díndi bèè do tú bepótandiebè

kè bè di dé titenti timṣu.
 We mǎnni de kó dihèi.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè dṣṣ memme,
 ke bo kékùnnè sipṣṣ yembè,

bè do sánti bè,
 késenkèrì bèè do tú benitidiébè ketenkè ìnkè.

¹⁰ Díndi Tiiri èi kabe kúútínè di tenké,
 bè kuutimè Niidi kó mpèémmè,
 bàtóòbè ténke í dè commu.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuù yòute ku nòutè dàméèrì ìnkè,
 kuù donné yekpààtiyṣ kṣmbùàti.
 Kuù duó nkè Kannahā èi kabe pànte be kó sicèkperí.

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dṣ:

Díndi Sitṣṣ èi kabe,
 di yānkùtì dèemu,

di sàáténè osapàà mbè càke wènwè,

bá kè di ìtè ke sènté dàmèèrì ke kòte Sipidii,
de bíékè di báá pété meom̄pùmè.

13 Kandee èi ténke í kpaá,
Asidii èi kabe bèè do di cètinne
kémaá yedèrè ké di fité,
ké di do képuo nsikpààticéí,
kè dii dounko kénaá ndikpáà kè tikpasĩntii di ta.

14 Díndi Tadisisi èi kabe kammúnè yedabùò,
di koo bàtóòbè còmú dè ténke í kpaá.

15 Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri èi kpéí, kè dè mmàke yebie nsipísiyiekè okpààti kó
mufòmmu ò mmamè. De mòmni tii bo tuàkení Tiiri èi tii bo ndòmne feyènfè fie nnáá nwèè
nitipòkù dauti dautinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

16 Túóté a kùtidùkù, kénfirí dihei ke denti,
fó nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè, bè yèmmu a kpéí.
N firí dihei ke bié nha kùtidùkù ke diè,
kè dèe yié nkè bèe dentení a kpéí.

17 Yebie nsipísiyiekè kó difònkùò, ti Yiè nKuyie mbo wète képoté Tiiri èi kabe kè bèe wète
ké kù yóu, kéta di kó kupotaá nkétaunnè yekpààtiyo yemau yèè bo ketenkè*. 18 De mòmni
ticònti bè bo mpéú tii nè de kó ticuuti né yó ntú tii Yiè nKuyie nkperè nde, bè í yó ntii tikí ke
sòrì. Bè yó ntii piúnè bèè pí mbè mbe Kuyie ncíètè mièke mutòmú kè bè nyo nke sannè,
kéndaati tiyaàsààti.

24

Kuyie nyóó pòntemu kutenkù

1 Ti Yiè nKuyie nyóó pòntemu ketenkè, kè kèè dounko,
kutenkù bo kónté kè benitibèe cíété bèè tu:

2 Ikuó niùbè nè cénkoo kabe.
Kudaakù yiè nnè kudaakù,

Tecíètè yó nè o koo tónti,

wèè fiiti nè wèè do,

wèè pènni nè bè pènni wè.

Dibànni yiè nnè ò bannè wè.

3 Ti Yiè nKuyie nyóó pòntemu ketenkè páíí,
kéhéí di kperè, kè di tenkéè dounkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù tii béi.

4 Ketenkè kuòmму ke cíte,
kutenkù càkemmu ke naá ntidobonti ke wènnénè kéĩnkè.

5 Bèè bo ketenkè ìnkè bèè kè sãù,

ke yé bè bùtinnémè Kuyie nkuó,

bè sènté Kuyie ntié nyi,

ke tôte metaummè mèè do bo sãà,

bembè nè Kuyie mbe cuokè.

6 Dèè te kè Kuyie ncòò ketenkè,

bèè bo ketenkè kè bè yàu be yei nkó mucóntimu,

* 23:17 Wénté 1:21.

ke dèè bá bèè kpaá bè ténke í tùòke dèmarè.

Menaà ndèèmè dihéi kè diwèi dèè

⁷ Fínyĩ kó detie mmàtému,

menaà pàmmè ténke í kpaá.

Bèè yèmmè do dò ncátíré

kè bè ta meyeñcaàrìmè mièke.

⁸ Yebàrè kó yedabùò ncíékému

kè siyíkpeì yè nyúóó,

kè tibóbonti yè nkáré.

⁹ Inaayààyiè nténke í bo.

Menaà kperímè tiikemu, benaayààbè kpréi.

¹⁰ Dihéi dimou dounkomu ke pùò,

kè sicéí yàà nyàã mbá òmòu ténke í nò nke taà.

¹¹ Kè benitìbè kuò ndihéi mièke.

Menaà ndònté mèè kpréi,

diwèi ténke í kpaá,

kè tiyànkùtì dèè dihéi.

¹² Dihéi dimou naá ntidobontì nti,

kè yecàkè pèité péité ke cóú.

¹³ Ibotí imou kutenkù

dè bo ndònnè bè ãã tãũ odifíè kó yebe ke ínté yè,

bè ãã tãũ fínyĩ be káyáké yè.

Bèè nanté ke yānku

¹⁴ Bè pīékù metammè mme,

ke déúkùnko ti Yiè nKuyie nyètìrì,

kè diyìè taà kèè bíékè kòbe yānku.

¹⁵ Díndi diyìè yìèní kèè bíékè kòbe,

déúkùnne ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Díndi dāmèèrì bíékè kòbe

sāntenè ti Yiè nKuyie kùù ti te tínti Isidayeeriè.

¹⁶ Ti kèèmu bè dièmmè fe nyènfè:

Ti Yiè nKuyie nkùù wetí ku yètìrì ndeu!

Kè mí nné kuónko ke dò:

N fetimu, n fetimu!

Meyei mmè ti do,

bè n fitému, nè bè ti do naati beè kònté ke n fité.

¹⁷ Díndi bèè bo ketenkè ìnkè

Difòtìrì nè ticùòtì,

dèè bo di ìkè.

¹⁸ Wèè bo keè iúu kécokénè kufōwaa,

nhò doti difòtìrì ndi,

kè wèè yètìní difòtìrì kòo ta ticùòtì mièke.

Yewetibòrè yèè kpeté,

kè ketenkè kó dipũũ sàntè.

¹⁹ Ketenkè kèè sànti,

ke yaú ke wéú yewétiyè.

²⁰ Ketenkè àntimu kunaàyàkémúónkù tēmè.

Ke sãnti dipaakõtéfii kōme,
meyei mmeè kè yõnte,
kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtìbè yóó domè kè Kuyie mbaaté

²¹ De yiè ti Yiè nKuyie mbo ānné tenòutè keĩnkè kó bekperíbè, képoté ketenkè kó bekpààtìbè, ²² ké bè tii mbemou bè ãã tíímmè tikpetínti ké tì tanné difòtìrì, kékpetínné kè bè nkpetí, kè dèe mǎnte kè bè né bè dòò bè dò mbèe bè dòò tì.

²³ Otǎnkù bo sǐnné
kè ifeii pí ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè yó mbaké
kémbò Sedisadɛmmu Siyãã tǎrì ìnkè,
nè o kpeti kè bekótìbè ntì wùó.

25

Disãnni kó fɛyɛnfɛ

¹ Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n tũ nkù,
n yó nda sǎntímu ke déúkunko a yètìrì,

ke yé a dòòmè dɛmarè sààrè,
a do tǎáté tì nè dimònnì,
kè tì bo bá ke í ceeri,

² Fǎǎ pùò mbekpákpàribè èi,
kè di naá ndidobonni ke cóú,
bekpákpàribè kó dihei,
nè sicɛkperí kè dè naá ntidobontì.

Òmòù í kpaá ke bo di maá bìtì.

³ Dèè te kè kuwuò nkperíkù kǎbe da sǎntí,
ibotí tɛi kó bekpààtiyeibe yóó da yòtemu.

⁴ Fǎǎ tu ocìrì kó disàrì,
osénniwè ã nsòri fǎǎ borè meyeñcaàrimè mǎnnì,
fǎǎ ã nhò kǎnké fetaafe,
kè kuyie ntònkè á nhò diéké,
ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnèmè fetadiéfè nfe,
fèè puotì imarí.

⁵ Ke donnè kuyiinkù ã ndòmmè tɛdǎntè kó ketenkè.

Fǎǎ kùò bekpààtiyeibe kó ihúu.
Diwetirì ãã dátínné diyie kè dèe bonkemè.
A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Ibotí imòu yóó dimè dibanni

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa yóó ānné dibanni ndi,
Siyãã tǎrì ìnkè ibotí imòu kpéi,

kékuò iwũã mekùò nkpeyi nè menaà kperímè bè tumè diféè,
nè tidiitì sààtì nè menaà kperímè.

⁷ De kó ditǎrì ìnkè ke dáté kuyààkù
kùù do kǎnké yebotè yemou ìkè.

Kuyààkù kùù do dáátí ibotí imòu,

⁸ kékei mmukũũ yúóó,
ti Yiè nKuyie nyóó ùtímu tinǎnniɛti,

kédèite ku nìtìbè ifèi.
Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

Isidayεεribe yó nyānkumè kè Mɔabu kabe kuò

⁹ De yiè di bo nnáá nke tú:

Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,
kè kù me nti dεεté.
Ti do ku nkémmú kè kù ti dεεté,
nyānkunè ke au.

¹⁰ Ke yé ti Yiè nKuyie nnòutè teè yó nkānkémè di ntārì!

Kè Mɔabu kabe bie, bè yóó bè namu be karì kékuo.

Bè ɔɔ nàù mèè botí timútì difòtìrì kédòò tikùtì.

¹¹ Deñde bè yó nharimè ke einko tibaati bè ɔ ndeìtìmè dibinni.
Ti Yiè nKuyie nyóó deitemu be fentè.

¹² Mɔabu, bá nè a èi duotí me nhokùmè ke kpeñni,
ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ìi duó kéwēnnénè mutáá.

26

Disānni kó fεyēnfē

¹ De yiè Sudaa èi kabe bo dentè fe nyēnfē:

Ti mɔke diheì kperì ndi
kè Kuyie ndi fii nyiduoí ke ì ti dεerí.

² Kpeténè diheì kó yebòrè,
kè kubotí kùù dòòri dèè sié kè kùu ta,
kubotí kùù dòòri Kuyie mbéi ntì.

³ Kuyie nwèè dòòri a béi ntì,
a we nduò ndiwèì,
wèè da duó nhomáá, a we nduò meom̄pùmè

⁴ Duónnè dimáá ti Yiè nKuyie nsáá,
ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì dìi di kánké sáá.

⁵ Kuù bɔnténí bèè do bo deyitírè,
ke pònte be èi kperì,
ke di bɔnténí ketenkè
kè di náá mmutáá.

⁶ Bèè í tú bèmabè kè bè dì nàù,
kè besénnibè di ūtírí.

Yemàrè sɔnye kó mubáammu

⁷ Ti Yiè nKuyie fɔ nwèè wetí,
fɔò ènnìnko wèè dòòri dèè sié o kó kuce.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó fɔ nwe,
a ti cònné dìi fòtìrì ti di mbo,
ti dó tì tu: Ti bo nyumè a yètìrì.

⁹ Nh ɔɔ duó keyènkè kè n wēnnì yáá nfɔ nwe,
n yemmè wanti fɔ nwe.

A bekénè dìi mōnnì kutenkù, kù dò nhá kù bekénèmè
de mōnnì ndi, benìtìbè ɔɔ tūnnemè kuce kùù sié.

¹⁰ Kè bè kuò nhoyeiwe mesémmè ò ɔɔ í ndòò dèè sié.

Ò ɔ̄ ndɔ̄ari meyei mme, dihei dii dɔ̄ari dèè sié di miéke
bá ò báá yà a deumè f̄s̄ nti Yiè Kuyie.

11 Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a nòutè
ke yóó bè poté bè me nyí t̄è wùó,
bè né yóó yàmu a d̄òòm̄è a n̄it̄ibè k̄è ifei bè p̄í,
k̄è bèe cóuté muhãã nha w̄ète mù a s̄imbè kp̄éí.

12 Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ ti duó ndiwèi,
f̄s̄ te k̄è ti d̄ɔ̄ari d̄è dem̄ou k̄è d̄è ȳié.

13 Ti Yiè nKuyie bekperíbè t̄òbè do ti baatému,
f̄s̄ m̄àà kó diyèt̄ir̄i me mbo ti nò miéke.

14 Bèè ku bè í w̄èti ke bo foute,
Bedombè í iti.
F̄s̄ còmmú ke bè k̄uò k̄è d̄è d̄èè.
Bá òm̄òu t̄énke í denniní be kp̄éí.

15 F̄s̄ duó nkàa kó kuwuò nsũũ,
f̄s̄ k̄u d̄èúk̄unn̄e k̄è d̄è tu a kó dis̄anni,
k̄àa f̄ũũ ntitemm̄ank̄e.

16 Ti Yiè nKuyie nk̄è ti ta meyeñcaàr̄im̄è
f̄s̄ ɔ̄ɔ̄ tí teenn̄è.

K̄àa ti poté ti da kuónn̄è.

17 Ti do dò nha ìk̄è onitipòk̄u w̄èè kuò nw̄ènwe debire,
ke kuò nke mít̄ir̄i nè kuyonku.

18 Ti do p̄úómmu,
k̄è ti peitém̄ònn̄i t̄ùòke,
k̄è ti kuò ntip̄outi ke né peité kuyaak̄u,
ti peité d̄è í yóó deeté m̄umam̄u k̄utenk̄u,
ti í ȳié on̄it̄i k̄utenk̄u.

Kuyie nk̄obe bèè ku bè bo ȳánté k̄è k̄uu poté beyeibe

19 Díndi n n̄it̄ibè, di k̄obe bèè ku bè yóó fout̄emu,

n k̄obe bèè ku bè bo ȳánté,

bedombè bèè duó mut̄áã mmiéke, k̄è bèe ente kényãnk̄u.

Timaànti ɔ̄ɔ̄ bónk̄unn̄em̄è ketenk̄è,

Ti Yiè nKuyie nyóó me nt̄énn̄ení becír̄ibè bèè duó kud̄onk̄u.

20 Díndi n n̄it̄ibè k̄ũñn̄è k̄étaá di c̄éí,
kékp̄et̄inn̄é k̄és̄ari yem̄òr̄è s̄ám̄p̄ó miéke,
k̄énk̄émm̄ún̄è ti Yiè nKuyie mmiéke bo dom̄è.

21 Ti Yiè nKuyie nyit̄én̄ímu ku k̄àr̄i,
ke bo poté ketenk̄è k̄obe be yei nkp̄éí,
ketenk̄è bo feinn̄í menitiȳĩ,
kéfeinn̄í bè do k̄uò bè.

27

Kuyie nyóó kuom̄è dàméèr̄i kó mus̄imm̄u

1 De ȳié ti Yiè nKuyie nyóó túót̄ému ku seú natik̄u, ku seú diék̄u, kukperík̄u, kékuò
mus̄imm̄u bè tu mù Defiat̄ãã, f̄ewààf̄è diéf̄è, f̄ewààf̄è f̄èè citi ke citi. Ti Yiè nKuyie mbo kuò
dàméèr̄i kó mus̄imm̄u.

Kuyie ndònnenèmè kumàà wèè te fínyĩ kó kupaku

² Kè de yiè tùòke di dentè feyènfè,
n kó kupaku fínyĩ kó detie nkpréi,
bè kùòtìnè deè kó yebe menaà kperímè * dimònni marì ke bè dòninkonè fínyĩ kó kupaku ke
yè nkù bè temu otenkúti ò mmòkemè kupaku ke kù te.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmú bàa m paku,
ke kù yóòrì yemòrè yemòu,
ke kù bàa keyènkè nè kuyie,
dèmarè báá kù càke mètè kpréi.

⁴ M mièke ténke í kù péi,
kè ò né yà ku mièke tipoti nè tisāmpoti,
n kéroomu ke borè cóu dimònni dimáà.

⁵ Kè wèè wammú m borè disòri,
ke n wammú nè kunaatí,
ti yóó narikemu.

Kuyie nyóó cǐmmu Isidayεεribe

⁶ Yemòrè sonye mièke Isidayεεribe cǐ nyóó fiíkúmu,
Isidayεεribe bo pūntè kéroóri
képié yebe képié nkutenkù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nsàà bè potému kù do dòòmè bèè do bè puotàà?
Yàà kù né bè kùomu kù do dòòmè bèè do bè kù.

⁸ Àà! Kù yūś mbe to nye
ke duó nkè bè bè pīmú ke kònnè,
Kuyie nkuù yóu kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyiakù bè tùóté.

⁹ Díndi Sakòbu yaàbí puònnè di bəwũòtòrè,
déítènè ye kè yèe naá mmutáá,
kébuó ndi bəotenkaanì nè di kutìnè dè tihúúntì.
Ke ténke báá dè í mbìtì,
kè di dòò memme m bo ùté di yei nke dí cǐé.

¹⁰ Dihèi dì do tú dikperì, di dounkomu,
òmòu í kpaá di mièke.
Bè di dootóomu kè di naá ndikpáà.

Kè tinaabiiti de cènti ke cáá ntifaàtì ke dè dɔu.

¹¹ Kè idéi kpréi bè òò ò bókemu kè benitipòbèè ò cóu.

Kubotí kuù nkòbe í banté,
deè te wèè bè dòò kòò ténke í bè mòkenè mesémmè,
wèè bè pìité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sifube bèè cìeté bè yóó wète kékūūmmè be ei

¹² De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diiti mupotimù,
kébate mebii nnè tifèntì,
kétúóté Efadati kèntò kétuòkenè Esibiti.
De mònni kù bo di tǎnké dima dima, díndi Isidayεεribe.

¹³ De yiè bè bo kònnè ditātèheù mediè,
bèè do cìeté kèmbò Asidii kè bèè kūūnní,
nè bèè coké ke kò nhEsibiti,

* 27:2 Kuyie ndo ò nnáánnè Isidayεεribe

kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè
ku tāsààri dìi bo Sedisademma di ìnkè.

28

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihei

¹ A bo yà f́ nSammarii kó dihei!

A donnè dipìi ndi,

kè Efadaimmu kó tinaàyààti da pòtìnè,

kàa bo ditenni ke s̄i nkubiriku ketennatikè.

A kó tisāti dōnnè mutepóó mmùù m̀tè mù mmu,

tìi né tú tinaàyàkémúnti kó tisāti.

² Nte ti Yiè nKuyie tōnnímè

onìti dikōmbùò yìè nwèè kpeh̀ni,

ke donnè fetadiefè fèè kòkénè yemátārè,

nè kuyaakperikù ke caari,

ke dò mmenie nh̄õ tamè kukó kèpíe.

Nè o ǹtè nte ò yóó dì bōmmè ketenkè.

³ Dikpààtìpìi Efadaimmu kó tinaàyààti pòtìnè dì,

bè bo nau ketenkè.

⁴ A kó tibansāti dōnnè mutepóó mmùù bo mù mmu ditenni,

ke s̄i nkubiriku natikù.

A kperè yó ndōnnè fikìè kó ditebii dìi nanté ke bi d̀indi,

wèè dì yà kòò p̀anke dì t̀tè ke aaroo.

⁵ De yìè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè yó ntú o ǹtìbè bèè bo nkpaá be kó dikpààtìpìi, be kó kuyítuòkù be kó kubansārikù. ⁶ Kuù yó nduò meyemmè mèè wenni bèè tu bebeémbè, ke duò mmuwērímú bèè bàa dihei kó yebòrè ke beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàá nKuyie mpāānāānti

⁷ Ikuó niùbè nè bèè nàá nKuyie mpāānāānti, menaà mmeè bè fétinne,

bè muó mmenaà kperímè mme ke yeté kuce,

bè ò ntũũ nke méú menaà kperímè mièke nke,

bè s̄riike menaà kperímè mme

meè te kè bè nàá ntìi pāānāānti í co kuce

be beénti í síe.

⁸ Titòntũ̀stì tìi dàátì be tábùribè ìnkè,

kupíkù makù í fei.

⁹ Kè bè né náá nke tú:

De kóo Esaii d́ ke tí tié nh̄nti?

Ɔmbe mbe ò nàámmè tipāānāānti?

Yebíkèmpìè̀tè bè càtè yè b̀mbànàà?

Yàa yèè yāātè b̀mbà?

¹⁰ Ke tekíí Esaii ke tú:

Ò òõ ntũũ nke náá nke tú: Kè kè, kà kà,

ku m̀píkù s̀m̀pó kutekù s̀m̀pó.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè ibotí t̀i

ìi bè nàkénè í kó tināānti,

ì bo bè nàkénè didáúdirì.

¹² Kù do me mbè nàkémèmu ke dò:

Ntenè diom̀pùrì bèè òu bèè om̀pè.

Diom̀pùrì ndi,

bè me nyí nyie ke kènté kù tu mù.

13 Nè de kpéi ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè ibotí tɛi ìi bè nàkénè didáúdirì: Kè kè, kà kà, ku mpíkù sámpó kutékù sámpó. Kè bè nkéí kébíétí ke duó diyànyànì, kékoute koute be kà, kényĩkè muceé, kè bèe bè pĩmmú.

Dipũũ kó ditári

14 Díndi bèè ni Sedisadεmmu kó benitibè, díndi sipɔɔ yembè keènè ti Yiè nKuyie tu mù.

15 Díndi bèè nàá nke tú: Nè mukũũ nti naatimu, nè kudɔnkù ti dɔ̀̀ metaummè mme, kè mutenkũũ nkéríní mu í yóó ti nintε, ti sɔri siyáàbisí mieke nke, mesoummè meè tu ti kó disòrì.

16 Deè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

N dɔú ndipũũ kó ditári ndi, ditári dii kpeñni mesàà, dii donku kpeñni, dii ɔ mbo ditou kentímè kè wèè ìkú di ìnkè, dèmarè báá ò nampe.

17 Tibeénti sààti tiì yó ntú n kó tebiètè, kè mewetimmè ntú kuhũũ n ní yóó tãũ nkù kéya dèè siè.

Fetaafè mátárè yeè yóó neinè disòrì siyáàbisí kperi.

Menie mbo pǎnténè di kó disòrì.

18 Fetaafè mátárè bo deite metaummè di do dònèmmè mukũũ di do dɔ̀̀nnè dii nùù kudɔnkù di bo deite, meyei mbo di do dii mǎnni mè bo di pǎnténè.

19 Bè yó ndi duòmu bá dii kũnweñni, bá kùù yie, bá kèè yènkè. Di ní yóó keè be nam̀̀pòò kè kufɔwaá nkuù di pĩ.

20 Kè didòù kũpenè di yiè, ke bá ndò nkéduó kécãã, kè kuyààkùu kèke ke bá ndò nkédáátí.

21 Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu, kù do dò̀̀mè Pedasimmu, ke bo nampe kumáà kù do dò̀̀mè Kabaã biriku, kù dó dii mǎnni ke pĩ nku tǔmmú mucàncàmmù, mukpákpàrimù.

22 Di tũ nténke bá ntú sipɔɔ yembè, kè meè dake kuhũũ kó dideè bo cétínné, ti Yiè nKuyie M̀̀pakèdaa ti nni nnàkémù ke tú ò tããté ke bo kuò kútenkù nku, ti í yóó paà.

Kuyie nduómmè otenkúti mɛciì

23 Mè̀̀mme kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè n tammè, keènè n tú mù.

24 Otenkúti ɔ nsĩĩmu, ke dei ke pũũku ke dɔ̀̀ummɔɔ sáãã?

25 Ò ɔ̀̀ nkòò dùò ke dèè wèe buótímu o dibotì, tibotí tibotí nè o kũmbotí, kébuotí titetì yepɛnyɔ.

26 Kuyie nkuù ò nàké ò dò nkédò̀̀mè, kuù ò duó mmeçii.

27 Bè ɔ̀̀ í nnàù ikũmbotí nè tenaasántè, bè ɔ̀̀ ti puotínè kudɔú nku, ké ti kpááké nè kupàati.

28 Bè ɔɔ pítínné tidabεεtì nti inààke,
 kénaunè tidiiti bè tu tì bédéé.
 Bè né ɔ nti nàù ke berímu ke báá tì pùò.
 29 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè duò ndε kó mεcìi,
 kù dòòri mùù tǒmmú dεumu.

29

Bè yó ndò mbè namu Isidayεeribe kè Kuyie nné bè dεεté

1 A bo yà fǒ nSedisadεmmu diheidiè,
 fǒ nDafiti do cònné dii èi o touku,
 á nyéúti baka yεbaa nyεbie nduómè.
 2 M bo cεεre Sedisadεmmu èi kè dii kǒmmú yεdabùò,
 kéta mεyεncaàrìmè nè meháàrìmè miεke,
 Sedisadεmmu bo naá nkehããdekè.
 3 N yóó da domu ke da cεεte ke cònné sikpàrìnaasɛĩ
 ke da fité, ke da pi.
 4 A dotimu ke bo nduó ke náánní,
 bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yìèní ketenkè,
 a tammè bo nyièní ketenkè ke dònne dèmarè kǒmε,
 bè bo nyoní a wíε ketenkè.
 5 A dootitòbè kusũkù bo naá mmutápopùò nkécíété,
 bekpààtiyεibe kó yetĩrè bo naá ntiyonti kè kuyaakù bè tùóté,

Di yóó dǎòmu, dè yóó da dεεtému.

6 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa kèrínímu
 ke bo da teennè kè fetaafe mpéú kè ketenkè au,
 kè kunòòroo ndáátí nè fetaafe diefè,
 nè kuyaakù kperíkù nè fefòdónfè
 nè fehããdeènfe kè fèε cóuté demou.
 7 Behããpòmbè bèε doti Sedisadεmmu èi mudoò
 be kperε yó ndònne tidòuntì ɔɔ pĩmmè mme onitì keyènkè kéréεtío
 bèε di peri idookoti ke di éũrì, be kperε yó mme ndò.

8 Dε mǎnni bèε dokùnè Siyɔɔ be yèmmè bo caàrè
 kéndonne dikònni bo wè, kòò duó tidòuntì ke yo,
 ke èntení ke sǒ nhò baa kpaá o kònni ndi,
 yoo sinéyɛĩ bo wè,
 kòò duó tidòuntì ke yò,
 ke èntení ke sǒ nhò baa kpaá sinéyɛĩ nsi.

Isidayεeribe muómmu dè né í tú menaà

9 Dè yóó di dimu ke dí kpei
 ũũnnè késonné kénaá ntiyũ̀ntì,
 di muómmu dè né í tú menaà,
 di áámmu, dè né í tú di muó menaà.
 10 Ti Yiè nKuyie nkuù di tanné tikòncééti miεke,
 kuù pìi ndíndi bèε nàá nku pãánaantì di ìkè,
 kuù kãá mbeyuwúombè yò kè bè báá yà tìi kpaaní.

11 Dεε te kε di í beí Kuyie ndi benke tí ke ðonnε onítì bè duó nwε dipátíri ke yε nwεε kaà, nkòò tu: M báá na, bè di p̄ũmmu ke íkú mecannimε. 12 Yoo bèε di duó nwεε í nò nke kaà nke ðò wεε kaà nkòò bè t̄íné ke ðò: N yí nò nke kaà.

Kuyie yóó ðàò tí bo ðééte ku nìtibè

13 Mὲmε kε ti Yiε nKuyie mbéi nke ðò:

Bε nnìtibè ã̄ k̄tení m borè
kε nni nsāntí nε be nò nyε,
kε bè yεmmε né n ðéténε

bε n ðé kùù f̄waa ntú benìtibè ðáú nyìi kuó k̄ku nku.

14 Dεε kpéi nte mí ndi Yiε nKuyie nkε n yóó

nsókε ke ð̄ori mudεut̄mmú kε ðεε bè ði.
Bèε m̄ke m̄yεmmε bè báá na kε mù banté.

Mεcìi nyembε báá na kε mù ȳt̄é.

Òm̄òú báá s̄nnεnε Kuyie nho ð̄r̄imε

15 Di bo yà!

Díndi bèε ã̄ nd̄ori di k̄peti ke n s̄r̄inε,
bèε p̄i m̄be t̄mmú dibìnni miεke,
ke náá nke tú: We nti wúó,
we nti ȳé.

16 Di yeimmaà? Tiyaamatì nε oyaamarì ðε màmaà?

Kunεnkù bo náké ku yiε nke ðò:

A í n ðòòà? Yáà tiyaamatì bo náké wεε tí maá ke ðò:

A í cii?

Yεm̄r̄ε yóó ceet̄mε

17 Kε ti Yiε nKuyie mbéi nke ðò:

Ðε k̄p̄á s̄m̄p̄ó nwe kε Dimaa t̄r̄i náá kupaku.
Ðε k̄p̄á s̄m̄p̄ó nwe, kε ðε kó kupaku náá nkutúúkù.

18 Dε yiε yεw̄ũ m̄bo keε dipátíri t̄ò t̄i náānti,
kε tiȳũ̄nti yenni dihuri, dibìnni miεke kεna k̄yà.

19 Dε m̄nni bèε í tú bèmabε be w̄i bo ndéúkú
ti Yiε nKuyie nk̄p̄éi.

Bèε tu bes̄ennibε, fenitiyanfε miεke,
kε bè nyānku ti Yiε nKuyie kùù ðo mpái pái ke ði
te Isidayεεribe ku kpéi.

20 Bek̄p̄à̄tiyεibe t̄nke í yó nk̄p̄á.

Bèε ðáú benìtibè bè bá m̄bo.
Bèε k̄t̄iri bet̄bε ke bo bè ðò m̄yεi bè bo ðεε.

21 Bèε toungo benìtibè tiná̄nti,
ke ã̄ ndíi obeé̄nti dibòri,
kε k̄peti benìtibè nε be naatí bè bo ðεε.

22 Dεε kpéi nte kε ti Yiε nKuyie nSak̄bu ðo t̄ū nkù,

kunku kùù ðεt̄é Abarahammu kε kù béi nke tú:

If̄ei t̄nke í yóó p̄i Sak̄bu kó kuwū nk̄be,

bε t̄nke báá s̄inné be ȳo.

23 Bε bo yà ði m̄nni mut̄mmú m p̄i mmù be cuokε,

bε bo banté n t̄umε wεε k̄p̄a m̄yεi,

kébanté n tú wε, mí nwεε te Sak̄bu kó kuwū nk̄be,

kε n ðεpε, mí nwεε te Isidayεεribe.

12 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí, Isidayεεriβε tũ nkù tu mù:
Di mè nsènkèrìmè ñ náàntì
ke tũnne befèèbè, siyààbìsí yembè,
ke ìkú beè ìnkè.

13 De kó meyei nyó mbo di yó ìnkè nke,
kéndonnè kuyie nhõõ ànnémè kuduotí, kéndéúkú,
kè bè nyóó daate, kè kù do dimònnì òimáà.

14 Di bo pònte pònte tiyaamatì òõ do kéyaare yaaremè.
Bá bè báá pété kuyõũ kéwaánnè muhãã
nyoo bèè òónè menie.

Ti bo yĩmè só kénkémmú Kuyie

15 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεriβε tũ nkù tu mù:
Kè di wètení m borè ke yĩ só,
menme m bo di deetémè,
di bo yĩmè só ké nni mbúó deè yó ntú di kó tikpetì.
Di me nyí yie.

16 Kè di me nyete ke tú di òó kécokénè sisèĩ,
di mènke yóó cokému,
di yè ndi òó kédeke sisãncããsi nsi,
bèè bo di beti bè yó ncokù mecãã mme,
kè deè pèèté di kperε.

17 Onitì òmáà níí bo péi nkè benitibè tekoupiítèe (1000) coké,
kè bènnùmmù péi ndi coké dimòu.
Bèè kpaá kè bè mbo òmáà ke donnè kudóú ò ncúókémè ditãri yómmè,
bè òõ cóómmè tetãtè ìnkè mecannimè.

Kuyie nyóó cǽmmè ku nìtibè

18 Ti Yiè nKuyie nyóó di òòmu mesàà,
kù kèrínímu ke bo di kuó mmesémmè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùù wetí kùnkù.
Dè nnaati bèè kó dimàà kù bùó.

19 Díndi bèè bo Siyõõ èi Sedisademmu di ténke bá nkuò,
kè di kù yú kù yóó keèmu,
kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

20 Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudii,
meyeñcaàrìmè mònnì,
ke dí duó mmenie dinékònnì mònnì.
Bèè di tiè bè ténke í yóó sari,
di yóó bè yàmu nè di nuò.

21 De mònnì di to bo keè metammè mèè nàá ndifònkúò ke tú:
Ntenè kuce, ntũnne kù
bá kè di kãri kubakù yóú bíékè yoo kucãnkù.

22 De mònnì di bo wénté òemare sñnnè di bõatenkaanì,
di bo wénté sii òari timátì
nè sii òari mesõõ nè sii òari timátì, isòke kperε,
ke nsi dokòò ditowàà ke tú: Yènnè die!

23 De mònnì kè ti Yiè nKuyie ncũũnní fetaafe
kè tidiitì yè, képeité, kénsũ ke cǽ,

kè di wũṣ ncentì ì dómè, kè diiti.

²⁴ Di nààkè ì òdò nè di sãmmarímúbè,
dè bo ncáá ntimúti bè yǽre tí mukókúó.

Kè di ntì piitinè tikāpentì tì ã yenì.

²⁵ Mudoò diemù yìè, sicēkperí bo duó

kè di dootitǽbèè kú kénsũ,

inéce bo ānné yetārè ìnkè nè sitāá kēpũṣ.

²⁶ De mǽnnì otānkù bo pèike kéndònnè diyìè ṣṣ náátémè,

Kè diyìè nááté kénkpeñnì,

kè mannè yewe yèyiekè kó menáà mbo wēnnémè.

De yìè tí Yìè nKuyie mbo taa nku kǽbe muṣ,

kémiekùnne be yēĩti.

Kuyie yũṣmmè Asidii kǽbe to

²⁷ Tì Yìè nKuyie nkèrínímu ku mómmǽnku dedétirè

kè ku mièke cóú mmesàà nkè fānnì,

kè ku tannò tu kemieke kpeye

kè ku náaǽntì dò mmuhǽá nke tuṣ.

²⁸ Ku nùù kó muyaá ndònnè menie nhṣṣ tamè mme kukó kèpíe,

kàa ta a nkááké a fēnìí.

Kuyie nyóó mēèrèmu yebotè

nè mēborime mēè í wenni me mièke

ké bè ānné tisāndántì be nò ké bè kòtenè bè í dó kè.

²⁹ Díndi Sedisademu kǽbe, di bo ndiè mbè ṣ ndièmmè dibanni yìè kó keyènkè. Diwèl bo ndi bo ke dōnnè bè ṣ ndeètì, tí Yìè nKuyie nkó ditāri kè dii bè bo. Kè bè eu itāri ke kǽri tí Yìè nKuyie nkùù kǽnké Isidayeribe ku borè.

³⁰ Tì Yìè nKuyie mbo pīēké mēkpààtìtammè

kéyoute ku nòutè kèpoté,

benitibè bo yà ku mièke yóùmè

ku mièke dò mmuhǽá mmu ke tuṣ,

ke dò nfetadiefè ṣ nniùmè nè yemátārè nè kuyaakù.

³¹ Asidii kǽbe bo keè tí Yìè nKuyie ntammè,

kè kufṣwaá mbè pī.

Tì Yìè nKuyie mbo bè puotí nè kupàati.

³² Bá kùù yēĩku yó ndò mētooyṣmmè mmè. Tì Yìè nKuyie mbo mpuotì Asidii kǽbe kè Isidayeribe bie ntikùtìdùùtì nè tibómbonti ke au. Kuyie nkùù yóó youte ku nòutè ké bè dokénè.

³³ Bè tũnte kehǽǽdekè kè dè mǽntemu,

kè kè bo nè okpàati kpéi mmúnke.

De kó dihǽātǽtìrì cūmpúrìmu ke pēkè,

de kó muhǽá nyó ncóú ke deumu,

ke yé ideí sūmè,

tì Yìè nKuyie nnùù dii yóó wete de kó muhǽá

kè mù ncóú nke de muhǽāyuo nkó muhǽá nkōme.

31

Kuyie nkpannèmè bèè kǽri Esibiti ke dó mēteèmmè

¹ Mènmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di bo yà díndi bèè kàrì Esibiti èi meteèmmè wammù.
 Díndi bèè yèmmè naatinè sisēī,
 kè di tá sikipàrìnaasēī si sūkù kpéí,
 ke tá besāndèèbè bè kpeñnì mēè kpéí,
 bá di í wéí mí nKuyie nkùù di te díndi Isidayeεriβε.
 Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

² Mí ndi Yiè nKuyie n cìimu
 mī touní meyei
 n náahtì í duò ketenkè.
 N yitè ke cómmúmu beyeibe cīētè kpéí.
 Meyei ndòrìbè kpéí
 di kàrì bèè borè ke waà meteèmmè.
³ Esibiti kàβε tú benitìbè mβε,
 bè í tú Kuyie
 be sēī tú sisēī nsi
 sì í mōke muwērimú mamù.
 M bo youte dìi mōnnì n nòùtè
 wèè teé nhò bo bété,
 kòò teé nwèè do, kè bēε kú bεdè.

Kuyie nnàké tì Asidii kàβε

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Dicìricìridaà yoo dicìricìribii òō pī nkékontemè.
 Bá kè benaacēmbε sū mēè botí,
 ke péi nkufōwaá mbáá di pī,
 di báá yote be úu.
 Mèè botí nku mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n cutoomè,
 ke bo dokénè bèè bo Siyōō tārì nè o tātè.
⁵ Tenòtè òō pīntemè te fètì te yiè nyīnkè,
 mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yóó mme nkānké Isidayeεriβε
 ké bè deεté, ké bè coo nkè bēε yenté.

⁶ Díndi Isidayeεriβε di m bùtinnému páíí, wētenèní m borè. ⁷ De yiè bo tuōke dìi yiè di bo dokóo sibòatenkaanì timátì péitì nè mesòo nkpesi di dòò sì nè di nou ke n yeténè.

⁸ Disiè dìi í tú dinitisiè,
 dìi yóó kuò Asidii èi kàβε,
 disiè dìi yóó bè kònnè di í tú dinitikperi.
 Asidii èi kó bεdapàmbè bo coké mudoò, bè bo pī mmudaatōmmú.
⁹ Wèè do bè kānké dipèrì kōmε kòò cokénè kufōwaá,
 kè behāpònkótìbèε coké kényóu be kó mεcannimè
 bè do còrínémè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mī béi, mmí nwèè tātinne muhāá nSiyōō,
 mí nwèè wèε fehāātofe Sedisadεmmu mī béi.

32

Bè nàkémè okpààtì sààwè kpéí

¹ Okpààtì mōù wèè yóó buoté kénwenni
 kè sikipààtibíí mpī ndihèi dè bèkúmè.
² Bá wè be miεke kòò ndònnè disòrì
 bè òō sòrì dì kuyakù mōnnì

bè ɔ̄ sɔ̄ri dè fetaaɸè m̀nnì,
 bè bo ndò mmɛniɛ nh̄ɔ ndòmmè
 kɛtenkè kèè kpa mɛniɛ nkɛ ìnkè,
 dipèrì kó mɛdèè nh̄ɔ ndòmmè kuyaaakù bo kèè tenkè.

³ Bɛn̄n̄wúóm̀bè nùɔ mbo dake wénté,
 kè bɛtooyuobè toò kèè mɛsàà,

⁴ Kè tidààtì d̀ònté bèe m̀ɔɔtɛ mɛyèmmè,
 kéna kékeè itié,
 kè tidauditi ǹndiɛ ndatɛ kè tìi náké mɛsàà.

⁵ Bè ténkɛ báá yí kuyèinkù tɛkpààtìbɛtɛ,
 bè mɛ nténkɛ báá yí siyáàbìsì yìè ntú onitisààwè.

⁶ Kuyèinkù ɔ̄ nnáá ntìi í wɛnni t̀nti,
 kè ku yèmmè d̀ɔ mɛyɛi mmáà,
 kè kù d̀òrì isòkɛ,

kɛ sáá nti Yìè nKuyie,
 kɛ búútóo wèè k̄nnè dik̀nnì
 kɛ muò mmɛniɛ nsinéyèi bo wè

⁷ Ociìntì kó mut̄ómmú tú muyɛimu mmu.

Ò ɔ̄ ndó kédòò tì tu tiyɛiti nti
 kɛ bo sɔuté osénnìwè kóò fétinnɛ
 bá kòo sénnìwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu onitì sààwè,
 wɛnwɛ ɔ̄ ntoti iyentotí sààyì nyi,
 kɛ d̀ɔrì mut̄ómmú sààmù.

Kuyie nkpannèmè Sedisadɛmmu kó benitipòbè

⁹ Díndi Sedisadɛmmu kó benitipòbè bèè tá bɛmáà,
 kénténè n tú mù,

díndi Sedisadɛmmu èi kó tipobooti
 íténè kécómmú kékeè n náá ntì.

¹⁰ Díndi benitipòbè bèè tá bɛmáà,

dè kpaá dibenni dìmáà ndi nè yɛwɛ mayè kè di k̀ntìi aá.
 Fínyí kó yɛbɛ kpɛrɛ dèèmu, kè mudidèi kpɛrɛ pàà.

¹¹ Díndi benitipòbè bèè tá bɛmáà,
 di k̄mbùàtìi d̀o,

díndi tipobooti, di k̀ntì nhau,
 dáténè di yààtì, kéboú iyaàwèi di ka,
 kéndò ndi kari mukũũ.

¹² Mp̄innè di yɔ kɛ kuò ndi paa nsààrè kpéi
 fínyí tie ndèè d̀o pɛi mɛsàà ndɛ kpéi.

¹³ K̄mmúnè n nitìbè èi kpéi,

tipotì tìi dàtínné bɛ èi,
 kɛ dàtínnè sicéi s̀i bo diwèi miɛkɛ kɛ yānku.

¹⁴ Bè cokému kɛ yóu tɛkpààtìc̀tètè,
 dihèi kun̄òroo d̀o ɔ̄ ndáátì d̀i kè d̀i d̀óunko.
 Kè tetátè nè didènnì d̀iɛrì dè bo náá
 nsāmmarímúbè yó nkɛitì dè, dinaacènhòò.

Bè nàkémè Kuyie nYaá nkpeí

¹⁵ Mɛ̀mmɛ dè yó ndòmmè,
 kékémmúnè Kuyie mbo c̀ũnnímè ku Yaá nti ìnkè.

De m̀nni t̀d̀nt̀ bo naá ndepaa nk̀ depaa nnaá ntitúúti.

16 B̀̀ bo depaa k̀̀ b̀̀ mbekù k̀̀ d̀̀ s̀̀, k̀̀ titúúti k̀̀̀ nd̀̀ri d̀̀ bekúmm̀ * ndi, ketenk̀̀ naati d̀̀ ǹ̀ k̀̀ í naati d̀̀.

17 K̀̀ m̀wetim̀̀ p̀̀it̀̀ m̀om̀̀m̀̀, m̀wetim̀̀ k̀̀ tic̀nti bo ntú ti bo mbom̀̀ k̀̀ í ỳ̀k̀̀ k̀̀nkari b̀̀t̀̀i.

18 K̀̀ ku ǹ̀t̀̀ m̀bo m̀om̀̀m̀̀ miẽk̀̀ k̀̀m̀bo bá d̀̀mar̀̀ í b̀̀ k̀̀nǹ̀, k̀̀ b̀̀ nkari b̀̀mm̀̀.

19 Fetaaf̀̀ m̀átár̀̀ bo buó m̀be túúk̀̀, k̀̀ b̀̀ eì do k̀̀k̀k̀.

20 De m̀nni k̀̀ di m̀bo diẁ̀ miẽk̀̀, k̀̀ kuuti yep̀̀r̀̀ miẽk̀̀ k̀̀ buòti di diiti, k̀̀p̀̀t̀̀ s̀̀mmarím̀̀ ǹ̀ inà̀k̀̀ k̀̀ d̀̀ ncenti d̀̀ d̀̀m̀̀.

33

Meyi mm̀̀ yóo tùkení ok̀̀ti

1 Di bo yà d̀́ndi b̀̀̀ p̀̀nti bet̀̀b̀̀, bá b̀̀ í di può, d̀́ndi b̀̀̀ fiiti bet̀̀b̀̀ bá b̀̀ í di fiiti! Di yóo può ndi m̀nni k̀̀d̀̀ k̀̀ b̀̀ di puòmm̀̀, k̀̀ di fiítí k̀̀d̀̀ k̀̀ b̀̀ di fiítí.

2 Ti Yiè nKuyie nha tí kuó m̀m̀s̀m̀̀, ti búó f̀̀ nwe bá d̀̀i k̀̀nweh̀̀ni a ti duó m̀muẁ̀r̀̀m̀̀, k̀̀ nti d̀̀erí m̀ỳ̀nc̀̀r̀̀m̀̀ miẽk̀̀.

3 A ã nk̀̀a k̀̀t̀̀ni k̀̀ ibotí k̀̀̀ a nam̀̀p̀̀o ì ã cokému, k̀̀a ìt̀̀ k̀̀ c̀̀m̀m̀̀ yebot̀̀e cíét̀̀o.

4 K̀̀ tí eì b̀̀ k̀̀p̀̀r̀̀ f̀̀c̀f̀e ã dom̀̀ ketenk̀̀ k̀̀d̀̀t̀̀o tim̀̀ti yecáduò nhã dom̀̀ kupaku kuc̀̀nku.

5 Ti Yiè nKuyie nk̀̀̀ baké k̀̀ bo k̀̀nk̀̀ nke, k̀̀ ãnǹ̀ tim̀̀m̀nti ǹ̀ tibeénti s̀̀at̀̀ Siyã.

6 D̀́ndi Kuyie nk̀̀̀ di yó m̀bo k̀̀ d̀̀ di naatimu, di bo m̀m̀k̀̀m̀̀ m̀ỳ̀m̀̀ k̀̀nỳ̀ ti Yiè nKuyie k̀̀ k̀̀ dé, d̀̀ tu tikp̀̀ti ǹ̀ t̀̀ d̀̀erí.

Kuyie nyóo pot̀̀m̀̀ Isidaỳ̀r̀̀e dootit̀̀b̀̀

7 Nte bekp̀̀r̀̀nuòm̀be k̀̀ ỳ̀ b̀̀ eì k̀̀ kuò m̀be eì miẽk̀̀, b̀̀̀ do náá ndiẁ̀ k̀̀ tináant̀̀ b̀̀̀ ti yedab̀̀ò.

8 Ice im̀̀u d̀̀únkomu òm̀̀ t̀̀nk̀̀ í p̀̀nk̀̀, m̀taumm̀̀ t̀̀nk̀̀ í bo b̀̀ cuok̀̀, k̀̀ b̀̀ senku bet̀̀b̀̀, òm̀̀ í dé ot̀̀.

9 Dih̀̀i dim̀̀u k̀̀ri muk̀̀ũ m̀mu k̀̀ c̀̀t̀̀, k̀̀ Dim̀̀a t̀̀ri di if̀̀i, k̀̀ di tie m̀m̀t̀̀. K̀̀ Sadonni biriku naá nketemp̀̀k̀̀, Basã biriku ǹ̀ Kadim̀̀edi t̀̀ri k̀̀ d̀̀ f̀̀ãt̀̀ ỳ̀t̀̀.

* 32:16 D̀̀ b̀̀nk̀̀ Isidaỳ̀r̀̀e eì dim̀̀u

10 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di mmònni n yiténímu, n cómmúmu bàmbà,
 n feiténímu di mmònni.
 11 Di dó kédòò dè yó ntú ticamùtì nti.
 Di bo tì dòò kè tì ntú timúkpetì
 kè n nùù kó muyaá ntì còuté muhãá nkõme.
 12 Yebotè bo cóuté kènaá mmuhããyo,
 bè bo cóuté tipotì kõme.
 13 Díndi bèè bo medétimè, kénténè kékeè n dõari dè
 díndi bèè tókè kè di yà n wērímú deumè.
 14 Meyei ndòòribè bèè bo Siyõõ,
 be kãm̀b̀ù̀t̀i duòmu.
 Bèè cààri Kuyie nyètìrì bè kòntì aumu.
 Ti we mbo dáátí kécómmú Kuyie
 n wète mùù áá mmu ìkè?
 Kuyie n wète mùù áá ke mù í kõ mmù bo yĩ̀kè we?
 Mù bo yĩ̀kè wè tu:
 15 Wèè dòòri dèè sié, ke náá ntimómmònti
 ke í dó mufèèdiì, ke yetírì tìcuuti
 wèè õõ pi o to ke báá keè, bèè tu bèè kuõ onìti be kpeti,
 wèè pi o nuõ nke í dó kèyà meyei.
 16 De yiè nweè yó mbo dèè ikú
 kè yepèrè dieyè ntú o kó disòrì,
 ò báá mónté mudìi
 meniè mbáá ò dõáté.

Kuyie nyóó deetémè Sedisademmu kabe

17 Sedisademmu kabe di nuõ nyóó yàmu
 di kóo kpààtì kèyà nè ò wennimè,
 kè di yà dihei, nè di pèkùmè.
 18 Kè di níí dentení mēfēūtīmē dimònni kōme kpéi,
 kébeke dimáá ke yí:
 Bèè do kaà dàmpòò díítì bè borè?
 Bèè do baà sicèkperí bè kòte ke?
 19 Di ténke báá yà benitidònnibè,
 kubotí di do í yo kùù kó tináàntì di ténke báá kù yà.
 Bèè do náá nke dáùrì bá di í yo,
 bá be náàntì í m̀ake tì tu mù,
 bè í yó nkpaá.
 20 De m̀ònni k̀aa ỳa Sedisademmu,
 k̀aa ẁénté Siyõõ di do báá ndè
 Sedisademmu èi bo kari béu.
 N c̀f̀ētè ténke bá ntú t̀è t̀uòtì,
 bè ténke báá uuté te baaké bitì,
 bè me mbáá píté te wēi.
 21 Deñde ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku dietì ti kpéi.
 Ikó mborè ànné, ikó ndièyì borè buoté.
 Bá bàtóòbè bá ndè keri,
 bá dikpànni kóò bàtóòbè bá ndè cèntì.

22 De m̀ònni ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú di kóo beéntì

kéntú ti kó ikuó yiè
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kóo kpààti
kuù tu ti kóo δεετίwè.

²³ Be bàtóòbè wēĩ pitému,
ì í kraá pĩ nyideí ù tɔ bàtóòbè kó tiyààti,
Bè í pĩnte be kó mecannimè kó tiyààti.

Ti yóó bè domu kéhéi be kpepe.
Bá nè tihòùti kè tìi péte kéhéi.

²⁴ De kó dimànni bèè bo Sedisademmumu,
òmòu ténke báá bēi nke dò ò mɔ.
Sedisademmumu kɔbe bəmou Kuyie nyóó bè cǐemmumu be yei.

34

Kuyie mpotémè Edømmu kɔbe

¹ Díndi yebotè tóónnènní kékeè,
díndi ibotí kénténè mesàà,
fǐ nketenkè nè dèè kó dimàà bo a miéke keè.
Fǐ nkutenkù nè bèè kó dimàà bo a miéke kè dí keè.

² Mí ndi Yiè nKuyie m miéke keè peike yebotè,
m miéke keè còuté yebotè kó yehããpòntĩrè yemou,
kè n yóó yè kùò páíí, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kéncoú cóú,
becírìbè kó kunóú bo dátinné tipùti timou,
menitiyĩ mbo pònté yetãrè ìnkè.

⁴ Siwãã bo puɔ,
kè tiwetii kpéú nkpréú nkupátifããkù tēmè,
siwãã bo ntãũ ke duóní
fínyĩ kó tifaàti kōme,
fikìè kpeti tēmè.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n siè dìi muó mmenitiyĩ,
ke doti Edømmu eì ìnkè,
de kó benitìbè n tããté ke bo bè kùòmu páíí.

⁶ N siè wùɔ menitiyĩ mme,
ke mùàti menitikùò,
disiè dìi feunè ipe nè sibɔó dì ãɔ muɔti mēè botí,
iwũɔ kó mekùò nyeceumbè kōme.

Iwũɔ kó muféu muù bo Bosedaa eì,
mukòu muù bo Edømmu tenkè miéke,

⁷ kè yepaanààdakè duò, kè yenaadakè tu yàbèiì,
kè ketenkè sãàke nè menitiyĩ,
kè mutáá nsãàke nè menitikùò.

⁸ De yiè dìi tũðke mí ndi Yiè nKuyie nkè n yóó peite,
n yóó kpàmmu Siyãã eì kó dikpànni.

⁹ De m̀nni Edømmu tenkè kó ikó mbo naá mmedòmmè,
kòo tenkèe naá mmuhããyuo.
Edømmu eì bo naá mmedòmmè.

10 Keyènkè nè kuyie mbá mù báá kú,
 kuyukú báá deè bìtì,
 dihèi bo dǎúnko òmǎù ténke bá ndè pēnkù.
 11 Kè ti Yiè nKuyie di tǎũ mmeyei nkó feyīèfè,
 ké di kũǎte kéhenne, kè dii naá ntei.
 12 Benitidiébè ténke bá mbo
 bèè bo ntǎnkíi bekpààtibè,
 sikpààtibìi kperε dèemu.
 13 Kè tipotìi yè sikpààtìcǐi mieke,
 timésátǎtì nè tisǎmpotì,
 kè dèe yè dihèi iduotí fité di,
 kè dii naá nsikpamǎó kó diārì,
 icùo nkó ditũnnì.
 14 Yekoute nè yemaà nde kó temúnnécǐètè.
 Yebǎdakè kó diciènnì,
 diyenkèmbǎò kó dikàri.
 15 Iwààke níi yóó de ndǎú nyeyiè
 nképēté kéndake i bí kpéi,
 timancòntì yó nde ntiku timǎu.

16 Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátìri mieke di bo yà tì wàrimè ke tú:

Kumancònkù makù í yó nkpa, kùmakù í yóó mǎnté kutekù.
 Kuyie nkuù tì béi nnè ku nùù,
 kè ku kó muaá nyóó tì tìi,
 17 Kuyie nkuù tǎǎ dihèi tété timancòntì kpéi.
 Ke tì ndi totí kè tì yó ndi te sǎǎ.
 Ke ndè ã sǎǎ nè ti bo mbomè.

35

Isidayeribe yóó wēte be èi kémǎoke dii wèi

1 Fǎ nkεtempéikè kǎa nyǎnku,
 fǎ ndikpǎà kǎa mǎote diwèi kényè tifaàtì kǎpóri.
 Fǎ ntedǎntè dè nda naati.
 2 Kè di póri di yemmè dómè,
 kényǎnku nè diwèi,
 kéndiè nke íú
 ke yé di yètè mǎatenèmè Dimaa tǎri kperi
 kè di wenniku dǎntenè Kadimēedi tǎri
 nè Sadonni biriku de kǎku,
 di borè ndè bè yóó yàmè
 ti Yiè nKuyie nkó tikpetì nè ku dieti.

3 Di kpénkùnnε bèè kó dimàà kó sinǎu òu,
 duónnè iduati kperiyi bèè núù nhòòte.

4 Nákénè bèè kǎmbùòtì duò ke dǎ:
 Cǎtinnè di kǎntì kè di kǎmbùòtì bá nduò,
 Kuyie ndi tũ nkù kèrínímu ke bo peite di kpéi,
 kényietí di dootitǎbè di dǎò dè,
 kù kèrínímu ku mǎmmǎnku ke bo di dǎeté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyũ̀nti
kédúó nkè yewũ̀ò nkeè.

⁶ De m̀nni kè yekpĩ̀è nséíté, k̀mpuù tēhontè kōme,
bèè ǹndiè ndàri kè ìi date kè bè nyíú.

Menie mbo mpũ̀ò ndikpáà tēd̀ntè kperi mieke.
Kè ikó nhānné menie ketempéíkè.

⁷ Mubirímú do ñ ntonni dè ke cóú,
dè bo naá nkubinku.
Menie ndo í bo kèè tenkè bo ānné yenébòrè.
Sikpam̀ó do tũ̀ntí dè,
bo yè tipènti nè tiātì.

⁸ De m̀nni kuce makù kuù yóó ānné de kó dibòrì mieke.

Kè bè nkù yu ke tú besààbè kó kuce,
wèè sãũ̀ nhomáà ò báá kù kèté.
Kù yó mbo Kuyie nk̀obe máà kpéi nke,
bèè yó nkù tũ̀, bá kuyè̀nkù kù báá feti.

⁹ Yecìrìcìrè í yó mbo de kó kuce,
mupĩ̀mpĩ̀mmù mamù báá kèté de kó kuce,
bè báá yà musĩ̀mmù ku mieke.
Kuyie ndeetè bè bèè máà yó nkù kerì.

¹⁰ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie ndonté bèè konní Siyõ̀õ
kèndiè nke déúk̀unko Kuyie nyètìrì
be wèi bá mm̀ke kum̀anku.
De kó diwèi bo ncátinko be yèmmè
diwèi nè kuyè̀naatí dè bo mbè bo,
meyè̀ncà̀rìmmè nè yedabùò nkè dèè dété.

36

*Asidii kóo kpà̀tì Sennakedibu domè Sudaa k̀obe
(2 Bekpà̀tìbè 18:13,17-37)*

¹ Sudaa k̀obe kóo kpà̀tì Esekiasi kpà̀tì benni tepíítè nè di naanni mieke nke, Asidii kóo kpà̀tì Sennakedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiètè. ² Dè do ś nhò bo Dakiiisi nwe kédèite wèè baké o ā̀p̀òmbè kóò t̀nnè. ³ Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè baké tekpà̀tìcĩ̀tè kòo yenni diheì kóò co, ke neínè opátíwã̀tì Sebuna nè Asafu bire Yoà wèè t̀u diheì kó tináànti ā̀ yèè páte mieke. ⁴ Wèè baké Asidii ā̀p̀òmbè kòò béi nke d̀: K̀tenè kénáké Esekiasi ke tú, okpà̀tì diewè Asidii kóo kpà̀tì tu: A tá ba ke ìkú deè ìnkè? ⁵ Yáà a yèmmè dò nha náà ntì náànti detetìrè kpeti tú itíe nyi ke da duò ndikõ̀mbùò? Yáà a yèmmè naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo kpà̀tì kpeti? ⁶ Ò tu ò yèmu ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe, a í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dìi p̀ntè dì ndi, kè wèè dì pĩ̀ ndii ò kòute. Esibiti kóo kpà̀tì me ndò̀ri bèè ò duò mbemáà. ⁷ Kè dè yèmmè a bo yĩ̀ a yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ̀ nkù nku, dè né í tú kuù kó yewũ̀õt̀rè nye Esekiasi p̀òmmè o m̀ómmuò, ke nàké Sudaa k̀obe nè Sedisadèmmu k̀obe ke tú: Bè nfeu be wũ̀ò diwũ̀õt̀nni dìi bo Sedisadèmmu máà?

⁸ A tũ̀ ncannenè n yiè nhAsidii kóo kpà̀tì dinùù, kè n da duò nsisèi sikò̀p̀isidé ke nsà kàa bo pété bèè bo si dèke. ⁹ A í yóó na kébaao n kóo kpà̀tì kó betõ̀mbè mieke bá omáà bá ketíke wèè tu osámp̀ù be mieke kàa yèmmè né naati nè Esibiti yóó da duómmè sikpà̀r̀inaasèi nè si dèèbè. ¹⁰ Yáà a yèmmè dò n k̀tení nè mmáà ndi ke bo p̀ntè diheì bá di Yiè nKuyie nyí d̀, kuù n nàké ke tú n dì do kèp̀ntè.

¹¹ De m̀onnì Ediakimmu nè Sebuna nè Yoa k̀e bèe náké wèè ni Asidii dihã̀p̀ònt̀ĩnnì ke d̀ò: Ti da báámmu bá nti náánnè Sudaa k̀obe k̀ó tináàntì, a nti náánnè Aramu eì k̀obe k̀ó tináàntì, bèè bo kuduotí ĩnk̀e k̀e bè bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè k̀òò d̀ò: N k̀óò kpààtì í n t̀õnnì k̀e m bo tì nàk̀e f̀ĩ nnè a k̀óò kpààtì di máà, ò pètink̀e n t̀õnnì k̀e m bo tì nàk̀e be nnit̀ibè mbe. Bembè nè d̀ĩndi di yóò di di míntì nti k̀éyà di ỳenk̀úmè. ¹³ Mem̀me wèè ni Asidii k̀ó dihã̀p̀ònt̀ĩnnì, ò còmm̀úmè k̀épiĩk̀é nè Sudaa k̀obe k̀ó tináàntì ke d̀ò: K̀énténè Asidii k̀ó kpààtì di ewè tu mù. ¹⁴ Ò tu: Esekiasi báá benné k̀é ndi sou, nhò í yóò na k̀é di deetè o ǹou mièke. ¹⁵ Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nk̀e k̀ù yóò di deetè bá Asidii k̀obe báá di p̀onte. ¹⁶ Asidii k̀ó kpààtì tu, di báá yie nhEsekiasi kpèti, di we ntaunnè wenwe Asidii k̀ó kpààtì k̀éyie nho kpèti, k̀e d̀eè yie nk̀e di nyo mbá wè o paku k̀ó tidiitì, ke cáá nho tebe, ke ỳò nho binte niè, ¹⁷ ke k̀émm̀ùnè ò bo k̀atènimè k̀é di túóté k̀ékònnè k̀etenk̀e, k̀èè d̀onnè di k̀eke ke mièke. Tidiitì borè nè detie mbè tu dè f̀inyĩ. ¹⁸ Di báá k̀énté Esekiasi di náá nti ke tú di Yiè nKuyie nyóò di deetè, ò di f̀étinkomu. Yehèk̀e t̀eyè k̀obe k̀ó yebakè na ke bè deetè k̀e Asidii k̀ó kpààtì í bè piĩnáá? ¹⁹ Amati nè Adipadi de k̀ó yebakè bore? Sefadifaimmu kpèye bore? Yè yete ò bo p̀ontemè Sammariia? ²⁰ Yehèk̀e yenyè yemou àndi k̀ó yebakè na koò bàà, k̀òò báá p̀onte ye k̀ó dihèi, k̀e di Yiè nKuyie nné bo na k̀éyetè k̀òò báá p̀onte Sedisademmu?

²¹ K̀e bè ndò nkáré bá òm̀òú í nhò t̀énné t̀imatì. Esekiasi wèè do bè nàk̀e ke tú bè báá ò t̀énné t̀imatì. ²² K̀e Idikiya bire Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀ĩtè nè opátíwã̀tì Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̀ò dihèi k̀ó tináàntì ã yèè páte mièke nè dikpààtìt̀õnnì, k̀e bèe tì k̀èè, k̀e be mièke peike k̀e bèe k̀èrí be yààtì k̀éwètoo Esekiasi borè, k̀òò nàk̀e wèè baké Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè ò bè nàk̀e tì.

37

Esekiasi beémmè Kuyie mpã̀nã̀ntì náàntò Esaii (2 Bekpààtìbè 19:1-7)

¹ Okpààtì Esekiasi tì k̀èè d̀ii m̀onnì k̀òò yèmmèe caàrè, k̀òò k̀èrí o yààtì k̀edáátì kufò̀t̀ònk̀ù k̀éntati ti Yiè nKuyie nc̀ĩtè, ² k̀étõ Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀ĩtè, nè opátíwã̀tì Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótìbè ke d̀ò bè ndáátì tifò̀t̀òntì k̀ékòte Amati bire Esaii Kuyie mpã̀nã̀ntì náàntò borè, ³ k̀òò nàk̀e ke d̀ò: Okpààtì Esekiasi tu ti da náké ke d̀ò: Yíe nk̀ó diyie tu meyeñcaàrimè kpèri ndi, ti pàk̀emu, Kuyie nkuù ti poté k̀e ti di ifei. Ti kpère d̀onnè kupeitéyonku ã̃ ítemè mme onitipòk̀ù, k̀e muwèrímu né ò d̀onté ò bo ǹòríme k̀e debiree yènnì. ⁴ K̀e dè naati ti Yiè nKuyie nha tũ nk̀ù bo nkeè Asidii k̀ó kpààtì t̀õnnì wèè ni o ã̀p̀òmbè k̀òò k̀ù sã̀rm̀ú mèè botí ke bo ò poté yesã̀ambè ò k̀ù sã̀rm̀ú yè kpéi. A né k̀ù bàntè ku k̀obe bèè k̀páá be kpéi.

⁵ K̀òò kpààtì Esekiasi k̀ó yetõrè tuokoo Esaii borè, ⁶ k̀òò bè nàk̀e ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntu di náké okpààtì Esekiasi ke d̀ò o kã̀mbùàtì bá nduò ò k̀èè t̀ii náàntì nè yèè sã̀ambè okpààtì Asidii kou t̃ nk̀e bè ò sã̀rm̀ú yè kpéi. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuù mómm̀onku yóò ò ànnè meyèmmè mèè bo nte k̀òò keè tináàntì matì k̀ékò nho cie k̀e k̀ù duó nk̀e bèe k̀e nhò k̀ù.

Asidii k̀ó kpààtì wã̀rimè dipátìri ke bo donné Esekiasi kã̀mbùàtì (2 Bekpààtìbè 19:8-13)

⁸ Mem̀me wèè ni Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè, ò k̀èèmmè Asidii k̀ó kpààtì ítemè Dakisi ke k̀àte ke do Dibuna mudoò, k̀òò k̀e nhò sã̀ntòo. ⁹ Asidii k̀ó kpààtì do k̀èè Etiopii k̀ó kpààtì Tidakaa k̀èrinì mèmme ke bo ò do mudoò, ke yíe k̀étõ nke d̀ò: ¹⁰ Nákénnè Esekiasi ke d̀ò: Asidii k̀ó kpààtì tu: A báá yóò k̀e Kuyie nha duó nk̀ù amáà, k̀e k̀ù da souté k̀àa yèmmè ndò mí nhAsidii

kóo kpààti n yí yóo pànte Sedisademmu. ¹¹ A mómmuɔ nha kèèmu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò dǎò dè yehékè tɛyè, ò yè kùòmè páíí, kè fǒ nyèmmè né dò nha bo cootáà? ¹² Kosǎǎ èi nè Anaa kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, i bókè na ke ì deetáà? ¹³ Amati nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehékè kó bekpààtibè bore?

*Esekiasi bántèmè Kuyie
(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi cǔtè dipátiri yetǔrè nǔu mièke kékaa nkédeè, kéta Kuyie ncfètè ké dì pǐnte ti Yiè nKuyie nyìkè, ¹⁵ ké kù bàntè ke dò:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayεεribe tǔ nkù, fǒ nwèè kàri a taummè tǔu beǐnkèmbàribè fènti ìnkè, fǒ nwèè baké yekpààtiyǔ yemǔu yèè bo ketenkè. Fǒ nwèè dǎò ketenkè nè kéǐnkè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nha bomu, kènté kékeè, sǐnnéní káyà! Keè Sennakedibu da sǎámmè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie, mómmuɔ nwe yie Asidii kó bekpààtibè deèmmè ibotí tɛi kó yehékè yemǔu. ¹⁹ Ke cǔu mbe bǔatenkaanì, kè sǐ cǔtè, benitibè beè sǐ dǎò nè ideí nè yetǎrè, sǐ í tǔ Kuyie. ²⁰ Ti Yiè nKuyie tí deetè nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyǔ yemǔuu banté fǒò tumè ti Yiè nKuyie nhamà.

*Kuyie ndaámmè Asidii kóo kpààti
(2 Bekpààtibè 19:20-34)*

²¹ Mèmmè Amǔti bire Esaii tǔmmè kè bèe náké Esekiasi ke dò: Ti Yiè nKuyie ny-Isidayεεribe tǔ nkù tu kù kèèmu a kù kuònnèmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéi.

²² Nte ti Yiè nKuyie nnáké tì o kpéi:
Siyǔò kó desapǔmbire da sènkèrimu,
ke da daú,

kàa cokù kè Sedisademmu kó desapǔmbire da cǔǔ.

²³ Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wennì nwe a sǎmmúmè?

Wennì nwe a ommúmè yesáàmbè?

Wennì nwe a sèèmmè fenǎnfè?

Mí nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεribe tǔ kùà?

²⁴ A baa tǔnní a tǔrè kè yè sǎmmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà?

Ke nàké ke tǔ a naasǐ kpeñni mèè kpéi nte,

kàa dèke Dimaa tǎri yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,

ke kǔǔ detekperè bè tu dè sètiri nè siperésì?

Ke tǔòke ditǎri yontényómmè detie nsǔ deà?

²⁵ Ke béi nke tǔ a keúmu sibíi betǔbè cie,

ke yǎ betǔbè tenkè kó menie

nke na a naàcètè mèmáà,

ke Ìtínné Esibiti kó ikó nyì tukúnè kukó ndiekù Niidi.

²⁶ A né í yé ke dò mmí nKuyie mmí pǐ nde kó mutǔmmú,

nè dimǎnni kótiri mièke nke,

n tǎátémè ke yé n dò nkédǔòmè,

ke yóo me dǎò di mmǎnni.

Mí do da tǎáté,

kàa bo puɔ nyehékè iduotí fité yè ké yè deíté.

²⁷ Kè de kó yehékè kǔbeè dónté muwǎrímú kè deè bè kpeí,

kè bèe di ifei, késááténè timúti,

bè í yóó ncáánnè memúyòðmmè, bè yóó dontenè tiyòyienti,
nè timúti tì ã yè tecadopòtè ìnkè
kékpeío bá ti m̀nni í tùðke.

²⁸ A kpeti mati í bo tì m̀ b̀innìnè,
mí nKuyie! Kàa kàri n yému,
kàa yèti n yému,
kàa me n tati n yému,
kàa miεke m peike n yému.

²⁹ A n yè mèè kpéi nkemieke, kè tepòtè da deuté
dèè te, kè n yóó tōnné a ònni mumámáá,
kéánné a nùù tisāndánti ke da dete,
képoonné a nacèfòtè kékpeñné a cie.

³⁰ Esekiasi, nte dèè yó ntú mēbenkùmè: Di mbenni di yóó di tidiiti tì ãnké tì nti, dibenni
terì kèdi tididenti, dibenni tãánni kébuotí kékōũ, kéfííkú detie mbè tu dè fínyĩ kètōũ de
be. ³¹ De m̀nni Sudaa kabe bèè bo nkpaá, be cĩè mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe.
³² Sedisademmu nwe, bèè bo yenté bè yètinímè, Siyōō tārì ndi bè yètinímè.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te kòò yóó mè dōò. ³³ Kè tì tukúnè
Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnàkè tì o kpéi: Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu ò í tati di
nhei, ò báá di tãũ ipie, nhò mè mbáá di donè tidòpìtì, yoo wèe ònné di duotí mutáá nkéna
kéta. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati di nhei. Ò wēti ke bo poo nhò kèténí kùù
ce nku kékonnè. ³⁵ N yó nkānkému di nhei ke di dæté n yètirì kpéi, nè n kóo tōnti Dafiti
kpéi.

*Asidii kabe cokémè kè bèe kuɔ Sennakedibu
(2 Bekpààtibè 19:35-37)*

³⁶ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni katení Asidii kabe kó dihāāp̀nkarì, kékuɔ
benitidaabè tekòupíkòtè nè sikòupípísini nè sikòupísinùmmù (185000). Kè dèe wenté kè bè
nsó mbecírìbè beè máà duó duó. ³⁷ De m̀nni kè Asidii kó okpààti Sennakedibuu uuté o
āāp̀nkarì kéité kékò nkémbo Ninifu, ³⁸ kéta diyìè marì o bōò Nisidaki tou kénínkú di ìkè
kòo bí Adamedeki nè Sadetisεε kè bèe ò kōũ disìè kékuɔ, kécoké, kékote Adadati èi, kòo birε
Eda-Adonni sòtè o kpàti.

38

*Esekiasi muakemè kè Kuyie nhò miεkùnnε
(2 Bekpààtibè 20:1-11)*

¹ De kó dim̀nni ndi Esekiasi muakemè kéduúnnè mukũũ. Kè Kuyie mpāānāantì náantò
Amoti birε Esaii kote o borè, kòò nàké ke dō: Ti Yiè nKuyie ntu a tũntε a cĩètè kpeti a í yóó
foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasi tũntε o ìkè kécuó nkumarì, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke dō: ³ Áú! Ti Yiè
nKuyie n da báámmu n kuó mmesémmè! A yému n da tũmmè nè n yèmmè memou, ke dōori
a dómè. Ò me nyĩ kékuó.

⁴ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Esaii ke dō: ⁵ Kote kénáké Esekiasi ke dō: Mí ndi Yiè
nKuyie, nho yàarì Dafiti do tũ nkù n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o nōnnieti koò yìè yebie
ntepíitè nè yenùmmù. ⁶ N yóó ò dætému wenwe nè di nhei Asidii kóo kpààti n̄u miεke, n
yó nkānkému di nhei. ⁷ Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóó be benke mèè benkùmè kòo banté n

yóo dɔ̀mè m béi nti. ⁸ M bo duó nkè mɛdɛ̀è mbótí kɛ́mmɔ̀kɛ Akasi maá yèè dɛtɛ̀sàkè tɛpíítè, kè mɛdɛ̀è mmènke bótí yɛdɛ̀tɛ̀sàkè tɛpíítè, kè mè do dàtínnè yèè dɛtɛ̀sàkè feítè.

Esekiasi miɛ̀témè késānte Kuyie

⁹ Sudaa kɔ̀be kóo kpààti Esekiasi do muɔ̀ke kɛ́miɛ̀tè, kɛ̀wāri fèè yèn fè n fɛ̀ diɛ.

¹⁰ Mí n yèmmè do dò n yóo kúmu bá n we mu nyí tù̀kɛ̀ yè cuokè. N yèmmè do dò n tati kudɔ̀nkù nku kɛ̀ pàà n we sɔ̀nyɛ̀ yèè kpaá.

¹¹ N yèmmè do dò n ténke í yóo yàmu, n Yiè nKuyie kɛ̀tenkè kɛ̀ nyĩnkè. N do í yé kɛ̀ dò, m bo yà onìti kɛ̀tenkè ìnkè.

¹² Bè cɔ̀tè n fòmму mmu bè ã̃ cɔ̀tè mèè botí dinaacɛ̀nfii, n kpéú n fòmму mmu o yaàdù̀tì ã̃ kpéú mè kuyaà̀yónkù, kékééte mupà̀akómmú dè bo nyóo yí kuyuoku kàa n dèèmu.

¹³ Dè bo nyóo wenté kè mukũũ nni nnamu, kù càà n kũ̀ ò nyɛ̀ dicìrìcìrì kɔ̀mɛ. Dè bo nyóo yí kuyuoku n Yiè nkàa n dèèmu.

¹⁴ N do kuò tɛkpà̀ncéndéitè kɔ̀mɛ mme, kɛ̀ kuò ndikpɛ̀tínónkperi tɛ̀mè, kɛ̀ bóú nkɛ̀ìnkè sáà kɛ̀ n nuɔ̀ nkpeí. N Yiè nKuyie ndè m̀ bimu yàa n dɛ̀tè.

¹⁵ M bo béi nke dà ba? M bo náké ònti n Yiè nKuyie? Kuù mè nni ndò̀mè, n kéri kɛ̀ yònti n kònti nti n fòmму muməu miɛ̀kɛ. M bonè mɛyɛ̀ncà̀rì m̀ mme.

¹⁶ N Yiè nKuyie nè a kó mɛsàà nkpeí nke n fò̀umè. A kó mɛsàà mmèè tɛ̀ kè n kpaá kɛ̀ wéi, f̃̀ ò m miɛ̀kùnne kɛ̀ wè̀tɛ̀ kɛ̀ n duó mufòmму.

¹⁷ Kè n kó mɛyɛ̀ncà̀rì m̀ naá ndiwèi, a n dómu kɛ̀ n dènnení mukũũ nkó difò̀tìrì miɛ̀kɛ, kɛ̀ bùtínnè n yɛi mməu.

¹⁸ Kɛ̀ yé bedəmbè í da sántímè, bɛ̀círìbè í da sántí, bèè bo kudəmbiù̀kù bè ténke báa na kédentení a tùmè timómmənti yìè.

¹⁹ Bɛ̀fò̀ubè bɛ̀è maá yóo na ké nda sántí, m mɛ̀ nda sántímè yí, bá wè kòò nnáa nho bí a tùmè timómmənti yìè.

²⁰ N Yiè nKuyie a n dɛ̀tèmu kè ti yó mbie ntikùtìdù̀tì a c̃̀f̃̀tè miɛ̀kɛ kɛ̀ da sántí, ti fòmму muməu miɛ̀kɛ f̃̀ ò nti Yiè nKuyie.

²¹ Kè Esaii dò bèe waanní fikìè kó yèbe kénante,
kéwaare Esekiasi mǎnne kè dèe yíè nkòo miétè.

²² De do sǎ Esekiasi bekému Esaii ò yóó yà mèè benkùmè kébanté ke dò nhò bo wète kéta ti Yiè nKuyie ncíètè.

39

*Esekiasi cǔtémè Babidǎnni kó yehéikéntǎrè
(2 Bekpààtìbè 20:12-19)*

¹ De kó yemǎrè miéke nke Badadanni biré Medodaki Babidǎnni kóo kpààti kèè mè Esekiasi muǎkemè ke miétè, kètǎnnènni benitìbè dipǎnni kè bè bo ò dǎu. ² Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpààti ti sǎri kùu dieku nè timátì péitì nè mesǎo nnè tihúúnti nè mekòsǎàmè. Kòo bè benkenè o kpààrinenti sǎri dè. O kó yesǎrè yemǎu cénke. Dèmarè í nsúo nhò í bè benke dè tekpààtìcǐètè yoo o mómumu ñho kó tǎcǐètè.

³ Dè yí memme kè Kuyie mpǎǎnǎǎnti náǎntòo Esaii kǎto o cǐètè kòo beke ke dò: Benitìbè bèè kǎtení a cǐètè bè yé mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihei dètiri ndi Babidǎnni. ⁴ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtìcǐètè? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùo n yí bè benke dè n sǎrè yemǎu miéke.

⁵ De mǎnni kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie Mpakédaa yé n da náké ti. ⁶ Kuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túótè dèè kó dimàà bo a kpààtìcǐètè miéke kékònnè Babidǎnni. A yembè do kóu dè, kèntǎ kétuǎkenèni yíe, dèmarè í yó nkpaá. ⁷ A mómumu ñha bí a peité ì, bè bo í pǐnmú kékònnè Babidǎnni, ké bè fòmumu ké bè pǐnné tekpààtìcǐètè miéke mutómumu.

⁸ Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie ndúo nkàa n nàa ntì wennimu. Nè o yèmmè miéke ke né tú kè kunaatí cénke bo n kó dimǎnni kè timati í n kǎnnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTÈMÈ ISIDAYÈERIBÈ

40

Kuyie nnàkémè kù yóó dǎtémè ku kǎbe

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Yáúkùnnè n nìtìbè kǎnti, ãnnénè be dikǎmbù.

² Yáúkùnnè be kǎnti, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatómumu miéke,

nh ùtému be yei,

n do bè dií mmesémme mme mediè,

ke fós mbè n dòò dè.

³ Metammè mamè mèè pǐékù tǎdǎntè kó dikpàa miéke ke tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie nti tǔ nkù kuce ketempéikè.

⁴ Ítinné itǎfu ñyimǎu,

yǎtǎrè nè yǎtǎrè kè dèe enne.

Kè dèè ikú ikú kè dèe maate

kè yǎtǎrèe náá nkubiriku.

⁵ De mǎnni ndi ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku kpeti,

kè benitìbè bémǎu ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuu ti béi.

Omáátì wèè ã̃ yie ntimátì kéuté kè dèe naá ntetenkaanitè,
wèè màátí μεσο nkòo tè dàri μεσο
ké tè càtínné timátì péítì kó demámánnè.

²⁰ Kòo cīrii waá nkudóu kùù í duri
kéwaá nwèè nò nke céú sitenkaanì,
kòo ò ciéké tetenkaanitè tèè yó nfiíkú ke bá nnampú.

²¹ Di mu nyí banté wèè dòò kutenkàà?

Di í tì kèèà?

Di í tì yéà?

Bè í tì ndi nàké nè dimònnàà?

²² Kuyie nkprààtikàrì bo keĩnkè nke

kuù pité tiwetì kuyààkù kōme,

ke tì pĩnte kè tì dò nkutouku

benitibè de mbo kè kù bè wùónnì kè bè dò nsikēũ.

²³ Kuù ã̃ nte kè bèè tu sikprààtibíi kè bèe naá ndetetirè,

kuù ã̃ nte kè bèè baké kè bèe naá ndetetirè.

²⁴ Bè ã̃ nkpráa ke í kàri, kénkpráa ke í fiíkú,

be cĩe nhō nkpráa ke í ta ketenkè

kè tì Yiè nKuyie mbè fùùte kuyaakù nku kè bèe kpeí.

Kè kuyaakùu bè tùóté tefòdóntè ã̃ tùótémè timúkpetì.

²⁵ Mèmmè kè Kuyie mbéi nke dò:

Di bo ndonnenè we mí nKuyie nkùù dò mpái páí?

We nni mmànnè?

²⁶ Bóúténè keĩnkè, wénténè káyà,

we ndòò siwãã, we nsi cònné bá tè te kó mēfiè?

We nte kè sì yènnì ditĩnnì

ke kéri bá tè te dò nkénkérímè?

Kòò sì yu bá tè nè te yètìrì

de yiè nwērímú deumu kòò kpehni.

Deè kpeí nte kè tēmatè ã̃ yí nkpa ò sì yu dè.

Kuyie nhō ã̃ wēte kéduómme ku kabe bèè cĩte muwērímú

²⁷ Díndi Isidayēeribe Sakōbu yaabí,

dè dòmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tìi di tuòkùní?

Kè di yèmmè dò m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáà? Di í tì kèèà?

Di Yiè nKuyie mbomu sãã.

Kuù dòò kutenkù kumou, kù ã̃ í nhòu.

Dè ã̃ í nkù bi!

Ku cii nyí mōke kumànkú.

²⁹ Kuù ã̃ yíé muwērímú wèè òu,

kéduó ntikpetì wèè cĩte.

³⁰ Bèbémbè ã̃ oumu kényĩke

kè bedacēmbèe cĩte kèdo.

³¹ Bèè me mbús tì Yiè nKuyie nkuù ã̃ mbè yèútí muwērímú,

ke bè pĩnni be fètì itúúkè ã̃ yĩmè képuu,

kè bè ã̃ ncokù ke báá ou.

Kè bè kèrí bè báá keè tihòùtì.

41

Kuyie ntāātémè ku kóo nìtì kòò kèríní

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe yīnè yúóó,
kékénté kékeè n tú mù,
Yébotè yemou kòbe, túóténè tikōnyauti,
kékotení kè ti máá kébeké.

² Míi ínní okpàrinuanti diyìè yìèní kèè bíékè,

kòò bo tūntè dihei
bá kòò kòte kèè bíékè weè nò.
Míi duó nkòò na yébotè ke yè baké
kè ye kpààtibè ò bùó
kòò yè yaurí nè o siè
kòò pie nyè cíenko kuyaakù òmmè timúkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dò nhò èintè

bá o naàcèi í tuòku ketenkè
bá dèmarè í ò dòò.

⁴ We nte kè dè dòò?

We mpī nde kó mutōmmú?
Wèè dènnení wènwè fenitiyanfè nè dimònnì.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe!
N do bomu mēketimè ke kpaá bo,
ke yó mbo sáà.

⁵ Ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe
de yàmu kè be kòntì au.

Kè itemmàanke imou kòbe kpreutí,
ke iiti ke tikiíní.

⁶ Ke teé mbetòbè,

bá wè kòò nàá nhotòu ke tú o kòntì ñyau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkunko wèè dàrì mesòò nho kòntì,
wèè òò anténè timátí kòò yàúkunko wèè tò dimátàrì o kòntì
kè bè tuuté dii mònnì be tenkaanitè ke dèè,
bè dò tè wenni,
ké tè baakénè sikkāũ kè tè bá nnampú.

Kuyie ntāātémè Isidayeeribe ke bè kánkè

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè díndi n kó betōmbè Isidayeeribe.
Kénténè díndi Sakòbu yaàbí n tãáté bè,
kénténè díndi n népo Abarahammu kó kuwuò.

⁹ N di wammúní itemmàanke nyi,
kutemmàanku nku n di yúnímè.
Kè n di nàké ke yī: Di tú n kó betōmbè,
míi di tãáté n yí yóó di dootóo.

¹⁰ Di bá nyīèkù n di bonèmu,
di bá nwéíte wéíte nè iyīèke, míi di te,
míi di kpénkunko ke di teénnè
ke di pīnnè n kó dinoyōnkperi.

¹¹ Bèè mièke di péi,
ifèi yóó bè pīmmu kè dèè bè di.

Bèè di wantinè dikpànnì
bè wērímú yóó deemu kè bèe kú.

12 Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànnì
bè bo kpaake kénáá ndetetirè.

13 Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.
Mî pî ndi nòutè ke tú: Di bá nyîèkù
m bomu ke di teennè.

Kuyie nyemmè kù yóó teennè Sakabu yaàbí

14 Díndi Isidayεεriβε Sakabu kó kuwuo nkabe
díndi bè wùó mbè ke donnè yebiè
díndi bè nàù bè sibéú tēmè,
bá nyîèkùnè.

Mí m mómmuo m bomu ke di teennè,
mî yóó di donté, mí ndi Yiè nKuyie, mî béi.

Mí nwèè dò mpáí páí
ke di deerí díndi Isidayεεriβε.

15 N di dòò kè di sákénè dinaakãà pànnì ndi dii màke yenì.
Ke di bo mpuo yetārè,
ke déi sitãá ke dò ndi déi timúkpetì.

16 Di yóó bè cíemmu kè kuyaakùu bè to,
tefòdóntè bo bè ìténè.
Kè díndi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
n di duó ndi wèi kpéi,
kémpòtì mí nwèè dò mpáí páí n kpéi.
Mí nwèè di te díndi Isidayεεriβε.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéikè kè kèe naá nkupúú

17 Besénnibè nè besīntībè bè dómu menie
nke bo yā ke mōh̄té,
kè be níi kpeí nè sinéyēī.

Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
Mî di te díndi Isidayεεriβε n yí yóó di dootóo.

18 Kèè tenkè do tú tedóntè m bo kè dòò ikó,
yebire bo ānné dèè do dò nkubiriku
m bo dōò ketenkè kèè dò nketempéikè tepútè,
ketenkè kèè do kpeí wákéré menie mbo pūó nke miεε.

19 Kè n fíikú ke miεε detekperè
bè tu dè sétirì nè bè tu dè àkàsía,
nè tii tieti peí bè tu dè mîrì,
nè bè tu dè odifíè.
M bo fíikú ketempéikè miεε,
deteokùrè bè tu dè sîpèrésì,
nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè pēē.

20 Kè dèe yie nkè benitibèe dè yā
kétotì be yèmmè kébanté mî dè dòòmè,
kéyíété mî dè ānnémè, mí ndi Yiè nKuyie
nkùù dò mpáí páí,
ke di te díndi Isidayεεriβε.

Sitenkaanì tumè detetirè

²¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie, mmí nSakabu yaàbí kóo kpààtì
mî tu: Díndi yebotè kó sitenkaanì
katenèní ké m beé ndi kpèti, n nákénè di kpèti.

²² Dí katení ke tí náké dèè yóó dọ̀,
di do náké tì, tì dọ̀dọ̀?

Yoo di ti náké tìi kpaanì ke bo dọ̀
kè ñsà kè tì bo dọ̀.

²³ Nákénè tìi yóó dọ̀ yemòrè sonye,
dọ̀nè mesàà nyoo meyi,
kè tí ndè wùó, timou kè ti dè yà
kébanté di mannèmè mí nKuyie.

²⁴ Díndi sitenkaanì, detetirè di tǔ̀nèmu,
di tǔ̀mmú mumou mù tu detetirè nde.
Wèè di tǎ̀tè kòò tu isíé kou.

²⁵ Mí nKuyie mmî ìinní onìtì kubakù youú,
ò itení diyie yèní kè nke,
kè yuutiní n yètìrì,

ke naùtì benìùbè mutǎ́ nkǔme
ke bè ùtírì oyaamari ò nhùtírì mèè botí tiyaatì.

²⁶ We ntì náké nè dimònnì kè dè bo yie nkè tí ntì yé,
we ntì pǎ́ kè ti né bo yí tì tu timómmonti,
di kóò mǎ̀ í na ke tì náké,
tì í yènní di kóò mǎ̀ nùù miéke.

²⁷ Mî tì pǎ́kè meketimè Siyǎ́,
mî duó nkè bè náké tináaansàatì Sedisademmu.

²⁸ Díndi sitenkaanì, n wènní n yí yà òmǎ̀ di miéke,
wèè bo na kénáké o yèmmè dòmme,
m bo beke we timatì kòò n ténné?
N yí yà de yiè.

²⁹ Dimou di tú siyáabìsì kǎbe mbe,
kè di tǔ̀mmú tú mutetìmù,
díndi sitenkaanì di tú kuyaakù nku
di í ã mùmamù.

42*Kuyie ntǎ̀tè mè ku kóo tǎ̀ntì*

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Ntenè n kóo tǎ̀ntì m bo wèè kó difǎ̀nkùò
mî ò tǎ̀tè
kòò dǎ́ mesàà
kòò duó n kó muyaá,
kòò bo benke yebotè
dèè wenni, dèè tu kuce.

² Ò í yó nwékute,
o tammè í yó nkpeñnì
bè í yóó keè o tammè ice miéke.

³ Ò í yóó bǎ́tè dipènnì dîi kǎ̀mú
ò í yóó kuǎ defitirè dèè kó muhǎ́ ndó kékú,

weè yóó niité yebotè timómmṁnti kó kuce.

⁴ Ò í yóó yóu o tómmú, ò í yóó ɔu,
kè yàa niiténè kutenkù timómmṁnti kó kuce,
kè yehékè yèè soké dààmèèrì cuokè kè ye kàbɛɛ keè o tié.

Kuyie nnàké tì kù tǎǎté wè kòò bo ntú yebotè kó kuwenniku

⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,
mí nwèè dṁṁ tiwɛtì ke tì pité,
mî ãnné ketenkè nè dèè kó dimàà bo kɛ́nkè
mî duó mmufṁmmu benitibè bèè fòu ketenkè,
mî te kè bè wei ke ceṁtì.

⁶ Mí nha Yiè nKuyie mmî da yùní f́ nkóo tǎntì,
ke da duó mmuwɛ́rímú kàa bo benke kutenkù timómmṁnti.
Mî da tǎǎté ke da kǎnkè kàa bo ãnné metaummè,
mí nnè benitibè ti cuokè.
A yó ndò nkuwenniku nku yebotè cuokè,

⁷ kéwéi ntiyũṁntì,
kékpeté tikpetíntì,
kédenne ní bèè bo dibìnnì ké bè tanné kuwenniku miéke.

⁸ Mî tu di Yiè nKuyie, n yètìrì ndi memme.

N yí yóó duó n kó tikpetì otàù mǎù.

M báá duó nsitenkaanì n kó disǎnni.

⁹ Mɛdṁṁrìmè ketimè dṁṁmu ke dèè.

Kè n di náá mmetēmè mèè kraanì ke bo dṁṁ,
mè kraanìmu kè n di náá nke mè mu nyí tũṁkení.

Disǎnni kó fɛyɛnfɛ

¹⁰ Deṁtɛnè fɛyɛmpǎnfè ti Yiè nKuyie nkpéí,
nsǎntínè Kuyie!

Díndi bèè cèntì dààmèèrì ñnkè nè dèè kó dimàà bo o miéke
díndi bèè iténì itemmǎnke.

¹¹ Díndi bèè bo dikpáá miéke kó yehékè nsǎntínè Kuyie.

Kedaa kó sihesesí kàbe ndéúkũnkone Kuyie nyètìrì.

Sedaa tǎrì kàbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsǎntínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehékè détiyè kàbe,
pĩékénè ku sǎnni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínìmu okpàrìteu kǎme,

ke toṁnì okpàrìnuṁnti kǎme,

ke úú ke pĩékù,

ke buṁ nku dootitǎbè fɛúúfɛ.

Kuyie ndó kédṁṁ tì í yóó pà

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dṁ:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè dè mǎntɛmu,

n yí buṁ, m pĩ mmáà nè dimṁnnì ndi.

M mítìrìmu onitipòkù wèè kuṁ ndɛbirɛ o kǎme,

ñ fìumu kè n wemmu èké.

¹⁵ M bo dáté yetǎrè nè sitǎá kéfeinko,

timúti nè detie ndè bo kpeí,

kè ikó nkũũ kénáá nketenkè,

kè yɛbirɛɛ kpeí.

16 M bo niité tiyũ̀nti kucè tì í yé̀ kù,
 m bo tì kèténè kucè tì í yà kù,
 m bo ceete dibiinni kè dii naá nkuwenniku,
 kè n yĩ̀tí yefò̀tè kè dèe enne.
 Dè̀ndè n d́ kédò̀mè dè í yóó paà n yóó dè d̀̀̀mu.

17 Bè̀ duó mbemáà sitenkaanì,
 bè̀ ò nnáá ntimátì bè̀ yìe ntì, ke uté,
 ke tú dè tu be kó kuyie,
 bè̀ yóó bótímu kédì ifei.

Kuwuo nkùù ò nke yéi

18 Dè m̀nni kè Kuyie mbéi nke d̀:
 Díndi yewũ̀ kénténè kékeè,
 díndi tiyũ̀nti wénténè káyà.

19 N tú we kuyũ̀nkù kè dè í tú díndi n kó betõmbè?
 We nhõ nkè dè í tú n kó betõmbè
 n tã mbè ke tú bèe náké n náantì.

20 Di yà kè dè sũmu di me nyí kraá yé̀ dèmarè,
 kè n nàá nkè di kémmú di me nyí kèè timatì.

21 Mí ndi Yiè nKuyie mĩ tu timómmantì
 n d́ ke dí deetému,
 deè kpéi nte kè n di duó n kó ikuó ìi kpehni,
 ke wenni ke pè̀tè demou.

22 Nte díndi kè bè eí di kperè ke di còhno,
 bè di dii nyefò̀tè nye,
 kè di duó ye mieke,
 kè bè di pĩ nke kpetínné,
 bè di do mudoò mmu ke fekù di kperè
 òmòu me nyí di deerí,
 kè bè eí di kperè
 bá òmòu í bo wèè bo yĩ ténhénè be be kperè.

23 Di mieke òmòu me nyí totí o yèmmè ti ìnkè.
 We nné yóó totí o yèmmè tìi kraanì ti kpéi.

24 We nduó nkè di ta mehárìmè mieke díndi Sakõbu yaàbí,
 we nduó nkè be eí di kperè ke dè fèkù?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?
 Di í yie n kpeti díndi Isidayeeribe
 di í tũnne mí ndi Yiè nKuyie n di benke kùù ce,
 di í tũnne n kuó.

25 Dè te mí ndi Yiè nKuyie
 nkè n còúnni m mieke kó muhãá ndi ìnkè,
 kè mudoò yonkumu tanní
 ke di fité muhãá nkõme tipũ̀tì timou,
 di me nyí banté kè mudoò di kùo
 di me nyí totí di yèmmè.

43

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie mí di dòò díndi Sakabu yaàbí.
 Mí di piíté díndi Isidayeeribe
 di bá nyĩèkù, mí di donté,
 mí di yu di yètìrì ke di tú n kabe.
² Kè di senti menie n di bonèmu,
 kè di senti ikó ndi báá diu,
 kè di kéri muháá mmièke mù báá di cóu,
 fehããdeñfè báá di tuo.
³ Ke yé n tùmè di Yiè nKuyie nku ke dò mpáí páí,
 ke di te díndi Isidayeeribe ke di deerí.

N yóo duó nkè bèe namu Esibiti kabe,
 kè bè ndò ndi deetímè kó tidonti.
 M bo duó nkè bèe na Etiopii nè
 Sebaa de ekè kabe di kó difòtìrì.
⁴ N wúó ndímbe,
 n yèmmè naatinè dímbè, n di dómu,
 n duó mbenitibè dí kpéí,
 n duó nyebotè dí kó difòtìrì.

⁵ Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
 n yóo tónímu di yaàbí ì bo diyie yìenì kèè bíékè,
 ke tínní diyie taà kèè bíékè kabe.
⁶ M bo náké kubakù youú bíékè kabe ke dò:
 Ténénèní be!
 Kénáké kucãnkú bíékè kabe ke dò:
 Fínnènní be!
 Ténénèní n nitidabí ì bo di bíékè.
 N nitipobí ì bo kutemmãnkú kè ì konní.
⁷ Bèè kó dimàà tò n yètìrì, n dòò bè,
 mí bè ànné, mí bè piíté kè bè bo benke n kpeti.

Kubotí kùù dò nkénnáá nKuyie nkpeí

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Dennènní tiyũòntì,
 tì màkemu inuò, nti me nyí wúó.
 Dennènní yewũò, bè màke yeto bè me nyí yo.
⁹ Yebotè yemou kabe tínnènní,
 kè ibotí imou kabee wènné.

Di kó sitenkaanì mièke,
 ònte pãá ke náké tì mè ndòò?
 Ònte do niitè ké tì náké?
 Tèè náké tè do tì nàá nkè bèè bo,
 kè bèè kónné tè do tú mù,
 kè ti né yie nke dò tì tu timómmanti.

¹⁰ Díndi Isidayeeribe dí nàá n kpéí mí ndi Yiè nKuyie,
 dí tu n kó betãmbè n tããté bè,
 n dó tì tu di bo bantémè,

kéyie, nkéyíété mî tumè Kuyie,
kè dè í tú mí Kuyie ntekù makù í bo,
kùmakù í buoté, kùmakù me nyí yóó buoté.

¹¹ Mí nKuyie mmî tu di Yiè nKuyie m máà,
n kó difõnkúò odeetiwè tòu mòu í bo.

¹² Mî nàá mmedeetímè kpéí kè mî deeri,
dè í tú teboatenkāanìtè matè teè tì ndi nàké.

N dòò dè di kpéí deè nàá n tùmè di Yiè nKuyie.
Mí nKuyie mmî béi.

¹³ N tú Kuyie nku ke yó nkù tu sáà,
òmòu báá na ké dè fiète n nòutè miēke,
òmòu báá na képaà n dōri dè.

Kuyie nyitè ke còmmúmè Isidayeeribe kpéí

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie nwèè di deeri n dò mpáí páí nwe,
ke di te díndi Isidayeeribe.

Nè di kpéí nke n tōmmè benitibè Babidōnni
kè bè bo bè do mudòò,
kè bēe yeinko meniē mmiēke nè be bàtòòbè.
Bembē Kandee kōbe.

¹⁵ Mí n di Yiè nKuyie n do mpáí páí nwe,
ke di te díndi Isidayeeribe,
mî di dòò mî tu di kóo kpààtì.

Kuyie nyóó keutémè Isidayeeribe kuce pànkù tedontè kó dikpàà miēke

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m mî béi,
mí nwèè do keuté kuce dāmēèrì miēke.
Mí nwèè do ānné kuce fenéwuonfe miēke.

¹⁷ Mí nwèè do duó nkè sinasēí kété nè si dèèbè
nè dihāpòntīnnì kperì kè bēe duó,
bá be ténke í nyitè kè be kperēe deè,
kufitīnhōũ ã cúté kédeēmè.

¹⁸ Di ténke báá denteni dèè pēēté de kpéí,
di bá ntoti di yèmmè dèè pēēté de ĩnkè.

¹⁹ N yóó dòò dēmarè pànnè nde,
dè feiténímu ke dèè, di í bantáà?
N yóó keuté kuce nku dikpàà miēke,
m bo duó nkè ikó nhānné ketempéíkè miēke kēmpũò.

²⁰ Tikpasīntì, sikpamó nè icùo ndieyi dè bo n sante,
nh ānné mēè kpéí meniē ndikpàà tedontè kperi,
nh ānnémè ikó nketempéíkè miēke,
kè n kōbe n tāāté bè bo nyō.

²¹ Benitibè n dòò bè ke bè te,
bè bo nni nsāntí.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

²² Kè Kuyie mbéi nke dò:
Díndi Sakōbu yaábí mî dōke di yumè
di pētínke m bütínnému díndi Isidayeeribe.

²³ Di í n feúté dipedapànnì ke tuò,
di í n fié iwũō ke n sántenè,

n yí di beke ke yē ndí m pã tidiiti,
n yí di kəkénè ke yē ndí nni ncóunko tihúúntì.

²⁴ Di í donté tihúúntì n kpéí,
di í n tuò ndi wũò kó mekùò,
di pètínke nh ānné mutōmmú mmu nè di kó meyei,
di n tanné tihòùtì nti.

²⁵ Mîi ũŭtí di yei n di dó mēè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpeí.

²⁶ Dí n dente di n séí ntii ñnkè
kè ti tì beé nkè bè ti púté
batenè di kpeti di yóó beé nti kénnaati.

²⁷ Di yiè nketiwè do yetému.
N dente ke tōnní bè kè bè bo di náké n náaàntì,
kè bè yete n kpeti.

²⁸ Kè n dií nyifei bèè do pī mmutōmmú n cīètè
ke dèite n nòùtè Sakabu yaàbí ñnkè, kè bè ì kùò.
N di dootóomu díndi Isidayeeri
kè di dootitòbè di na sãã.

44

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Díndi Sakabu yaàbí n kó betōmbè kénténè!
Díndi Isidayeeri n tãáté bè.

² Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòò n tú mù,
mîi di píté di yò pòutì mieke, kè mîi di teennè
di bá n yīèkù díndi Sakabu yaàbí, díndi n kó betōmbè,
díndi Yesudummu yaàbí, díndi n tãáté bè.

³ N yóó cūñnúmu menie ketenkè kèè kpeí keñnkè,
kè ikó mpũò ketenkè kèè do kra menie.
N yóó cūñnkómu n kó muyaá nha yaàbí ñnkè,
n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfè ñnkè.

⁴ Kè bè bo nkótírí timútì kōme,
tiàtì kòtírímè menie ntaké.

⁵ Yiè nní bo yí: N tú tì Yiè nKuyie nkou nwe,
kòò tòu yú omáà ke dò: Sakabu.
Kòò tòu wāri o nòùtè ñnkè ke dò:
Mí ntú tì Yiè nKuyie nkou nwe,
ke dò weè tu Isidayeeri.

Kuyie mbo kumáà ndi

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri kóo kpààtìi béi nke dò:
Mîi tu oketiwe nè osanwe mîi di deeri
n kó difñnkúò Kuyie ntekù í bo.

⁷ We nni mmànnè? De yiè mbéi!
Wèe feinní omáà kédòò dèmarè kè n yà.
Kòò náké dèè dòò nè kutenkù bomè.
Kè n náké dèè kpaaní ke bo dòò.

⁸ Díndi bèè tu n kòbe di bá nyīèkù, di kōmbùòtì bá nduò,
n die nke tì ndi nàkému nè dimònni ke tì ndi benke,
di tì yému ke bo na ké m púté, n kó difñnkúò Kuyie ntekù í bo,

dipèrì marì terì í bo, dìi di kǎnké
di í yé diterì marì kǎmε.

Bèè màátí sibəətenkaanì ifei bo bè pǐhǎnè si

⁹ Bèè dǎdǎri sibəətenkaanì bεməu bè tu detetirè ndε,
mutǎmmú sààmù bè dǎdǎri mù muməu kè mù tu detetirè,
kè bè nàá mbe bəətenkaanì kpéí,
sì mε nyí wúó sì í yé dεmarè,
ifei ìi yóó bè pǐhǎnè si.

¹⁰ A bo dǎdǎmè tεbəətenkaanitè,
kéyie mmesəə nké tε uté,
kè tε né í nda teennè timatì,
ǎmmu tǎmmú mmu?

¹¹ Bèè sì dǎdǎri bεməu ifei bo bè pǐ,
benitibè bèè sì dǎdǎri,
bèè sì cèú, benitibè mbe,
bèè pǐ ndε kó mutǎmmú,
bèè tínní bεməu,
kufəwaaá nnè ifei dè yóó bè pǐrǐmu.

¹² Omáátì weè ǎǎ kéété timátì
képǔnné kè tìi wǔǎtè kòo má,
ké tì tǔntè ò tì dónémè,
ké ntì màátínè o wǎrímú muməu,
kè dikònnì ò pǐ nhò cǐtemu,
kè sinéyǎi ò pǐ nkòò í yà menie tihòutì tìi ò na.

¹³ Kòo yántìi túóté kuhǎũ kébenné kudəú,
kéníété kécíéké tetenkaanitè nè o pǐǎtè,
ké tε anté kéenne,
kè tε ndònnè onitì nè kenitiyǐkè kòo tε tanné tεcǐǎtè.

¹⁴ Bè ǎǎ kǎũ detie mbè tu dè sétìrì,
kétǎnké detekperè kutúúkù miεke
késóó nkè dèε kpenke.

Bèè ǎǎ fǐí nyetepàà
kè fetafè nyè yóòrì kè yèε kóté.

¹⁵ Nè dε kó detie ndε,
bè tùòtì mè, bè ǎǎ dé ntətinnε kényiiri.
Kε dε ntətinnε kébénné mudii,
kéwǎtε ké dε ndəònnè dibəə
kénínkú di ìikè kédəò tεbəətenkaanitè ké ntè feu iwǔǎ.

¹⁶ Kε níi kéété didakéé kətətinnε
képǔnné imaa nkécááké kénsànnè,
kətətinnε itei
kè dè ncóú nkè bè ìiri
kè dè bè naati kè bè daú ke tú:
Àà! N yiiri muhǎá.

¹⁷ Kε né tùóté dikéé sɔnni
kédəò tεbəətenkaanitè ké ntè feu iwǔǎ,
ké ntè bàá nké tú: N dεété.

¹⁸ Dε yembè í mǎke meyèmmè bè í ciì,

be nùə nyii ũũ, mbè í wúó,
mbè yèmmè í bo ke dò mbè bo banté dèmarè.

¹⁹ Bè í totí be yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í cii,
ke dò m bè bo yĩ,
m mè ntòtinne itei ke bènné mudii,
ke pũnné imaa nke càáké,
ke bo dàò dikéè teri tetenkaanitè,
kènninku, ke tè bàá,
ndè í tú isàkàà?

²⁰ Kudáú kùù yóó cóúté kènaá mmutápeí,
bè de nduó mbè yèmmè,
be yèmmè meè dauté,
bá bè í yé be yèmmè.
Sibəətenkaanii í bè deeri
bè me nyí beí ke dò mbè pikú
dè tu detetirè siyáàbìsí kperè.

Isidayeeribe í dòmmè kényè mbè tumè Kuyie nkəbe

²¹ Díndi Sakəbu yaàbí dentənèní
díndi Isidayeeribe di tú n kó betōmbè mbè.
Mii di piité ke di tú n kó betōmbè.

Isidayeeribe n yí yóó yè ndi kpéí.

²² Nh ũté di caàrimè diwetiri əə kãātóomè mme,
ke dèite di yei yewetisùə əə yĩmè.
Wētenèní m borè ke yé mii di dontémè.

²³ Kéĩnkè kəbe nyíúnè,
ke yé di Yiè nKuyie pi mmè mutōmmú.
Ketenkè fũə kəbe nyíúnè,
yetārè ĩnkè kəbe kè di nyíú,
titúútì nè detie nkè di nyíú.
Ti Yiè nKuyie ndeetémè Sakəbu yaàbí,
kù bè benkemu ku dieti, bembè Isidayeeribe.

Kuyie ndə̀̀mè kutenkù ke kù baké

²⁴ Díndi Isidayeeribe, mí ndi Yiè nKuyie mmii di donté,
mii di piité di yə pəuti mieke,
mí nKuyie mmii dòò deməu,
mii piĩte tiwetì ke mii pité ketenkè mmáà.

²⁵ Mii te kè bepāābè pāātì naá ndetetirè.
Mii fènte bepāābè bá bè í yé be yèmmè,
kè mecii nyembè cii nwēte defōnkúò,
mii benke mecii nyembè í yémè be yèmmè.

²⁶ M benkemu n kó betōmbè bie
náá ntì tumè timómmənti,
mii te kè n kó betōmbè náá ntì dòòri,
m béimmu ke tú benitibè bo wēte kékari Sedisadəmmu,
kóò maá nkéíi nho duotí,
bè bo wēte kémaá Sudaa ekè
n wēti ke bo íimmu Sudaa ekè.

²⁷ Mi nwèè əə béi nkè dàmə̀̀rì kũũ,

n yóo duó nkè dihèi kó ikó nkũũmu.
²⁸ Míi b́ei nke yĩ, Siduusi tu n tããtè wènwè
 kòò bo cẽmmú n nìtìbè,
 kédòò n d́o tì timòu.
 Wee yóo duó ndinùù
 kè b́ee ẃete kémaá Sedisademmu ei,
 kémaá n ćfètè.

45

Kuyie ntããtèmè Siduusi ke bo ò ṕh́nè ku tómmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi kù tããtè wè ke d̀ò:
 Mí nha Yiè nKuyie mmíi da tããtè
 ke da ṕi n ǹùtè youte,
 kè yebotè bo da bóútè,
 f́òò yóo t́ũ bekpààtìbè doobaatí,
 n yóo da kpetému yebòrè ḱefeínko,
 yebòrè yó nfeíomu a ìkè.
² Míi mómmuò n yó nni a ìkè ke enǹnko yeterè,
 ke può ndisòwũò kó yecàkè,
 ke keku imátiferí ìi pàkè yebòrè.
³ N yóo da duó tikpàtì tìi s̀ari t̀inti,
 d̀è bo dis̀ari mièke, n yóo d̀è nda duómmu,
 kàa banté m̀i tumè a Yiè nKuyie
 ke da tããtè kàa bo mṕi n tómmú,
 mí nKuyie Isidayeeriibe tũ nkù.
⁴ N kó betòmbè Sakòbu yaàbí ḱeí nkè
 bembè Isidayeeriibe n tããtè b̀è,
 beè te kè n da yu kàa bo mṕi n tómmú
 ḱefei nha yètìrì bá a í nyé.
⁵ Míi tu di Yiè nKuyie
 n kó dif̀nkúò ot̀ò m̀òu í bo
 kè d̀è í tú mí nKuyie, kutekù makù í bo.
 N yóo da duó mmuwèrímú kàa í nyé.
⁶ M m̀è d̀òò kè d̀è bo yie nkè diyìè yìèní kèè bíékè
 nè dì taà kèè bíékè kòbèe banté m̀i tumè di Yiè nKuyie
 nkè kutekù makù í bo n kó dif̀nkúò.
⁷ Míi d̀òò kuwenniku, m̀i ãnné dibììnnì.
 Míi ãà diwèi kè m̀i ò nte kè meyei ntuòkení.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmíi d̀è d̀òò demòu.

⁸ Kéínkè, a kpeté kè kbookuu cúténí,
 yewetè c̀ũnnènní m̀edèetímè fetafè òò cúténímè,
 ketenkè a kpeté!
 Kè m̀edèetímè kó kuyee yenní, kè m̀ewetímmèe kóté.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀i d̀è d̀òò demòu.

Tiyaati òò í nsei nhoyaamari

⁹ Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:
 Wèè sei nwèè ò d̀òò, de yiè mbo yà!
 Tiyaamatì bèkú wèè tì maá ke tú:
 A d̀òòri ba? Yàà tì òò yí o tómmú í wenni?

10 Wèè bèkú o cice yoo o yã ke tú:

Ba nte kàa m peité? De yiè mbo yà!

11 Mí ndi Yiè nKuyie mí nwèè yètìrì tu kpa meyei,
mí nwèè píté n nìtìbè Isidayeeribe di bo m beke ònti?

Di bo n náké ònti m bí ìnkè?

Yáa díi bo n náké n dò nkédòò tì?

12 Mî dòò ketenkè ke ànné benìtìbè,
mî píté tiwetì nè n nou,

mî nàá nsiwã sî dò nkécentimè.

13 Mî tãáté Siduusi kòò ànné ke bo di deeté.

N yóó tũntemu o ce imou,

weè yóó wete kémaá nh èi kékpennéní bèè ciété

ò í yóó beke ticuuti yoo tiyeti.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Iboti ò í yé Kuyie nyi kàrinímè Isidayeeribe borè

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Esibiti kabe kó mucóntimu

nè Kuusi kabe dòò kupotaá nke pèté dè kũntiní di borè nde,

Sebaa èi kó tidadietì kàriní di borè nde,

kè di bo tì tieke, kè tì ndi tũ nke píítí mefĩmme.

Bè bo nínkú di ìkè, bè bo ndi báá nke tú:

Díi máà borè nde Kuyie mbomè,

Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.

15 Mómмуo nha tú Kuyie nku a né í fei nhamáà.

Fó nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù, fí nhOdεεtíwè.

16 Bèè dòòri sitenkaanì ifei yóó bè pĩmму, kè bèè sĩnné,
dè bo bè di kè bèè ciété.

17 Díndi Isidayeeribe bie ti Yiè nKuyie ndi deetému sáà
ifei í kpaá bo di pĩ ndè í kpaá bo dí di nè di bo mbomè.

Kuyie nyi náké Sakabu yaabí ke sònnε

18 Nte ti Yiè nKuyie ntu mù:

Mî dòò keĩnkè,

mî píté ketenkè, mî kè fíi,

n yí kè dòò ke feínko

n kè dòò kè benìtìbè beè bo nkè ã,

mî béi nke tú:

Mî tu di Yiè nKuyie, n kó difonkúò kutekù makù í bo.

19 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisòrì

n yí náké tĩmatì kufáá ndibiĩnnì mieke.

N yí sònté ke náké Sakabu yaabí, kè n tú bè n wammú detetirè.

Mí ndi Yiè nKuyie nh òó náké dèè wetí dènde

dèè tu demómmonne n de nnáá.

Yεbotè yóó ceetεmè

20 Díndi iwuo nyì kpaá ke fòu tíinnè kékøtení.

Køtenení dimou.

Bèè tauti sitenkaanì ideí kpesi ke sî bàá ndi í banté.

21 Senninè kénáké di yé tì,
 tínnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.
 Be miéke we m pǎá ke nàké?
 We ntì nàké nè dimònnì?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?
 N kó difōnkúò Kuyie mmakù í bo
 ke wetí, ke dæerí.
 Kè dè í tú mí nkutékù makù í bo.
 22 Díndi itemmànke iməu kəbe
 wēētenèní m borè kè n di dæeté.
 Mî tu Kuyie
 n kó difōnkúò kutékù makù í bo.
 23 Mí nKuyie mî pàrikè
 mî tì béi nnè n nùù,
 tì tu timóm̄m̄nti nti,
 tì í yóó paà,
 bá wèè nìtì bo nínkú n yìkè
 ba kùù botí kè kùù béi nke dò:
 Tì bo nyíé nha kpeti
 24 Bè bo nnáá nke tú:
 Tì Yiè nKuyie nkuù d̀̀̀̀ri d̀̀̀̀e wetí ke kpeíni,
 bèè miéke do m pèi
 kè bèe kətení m borè nè ifei, kénsĩ.
 25 Dè m̀̀̀nnì mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó nkè di na di dootitə̀̀̀bè,
 díndi Isidayeeri be kó kuwuə nkè di mpòtì n kpéi.

46

Babidə̀̀nni kó yebəkè báá na kébennénè Kuyie

1 Tə̀̀̀bətənkaanìtè bè tu tē Bæedi tē bíim̄mu,
 tēbətənkaanìtè Nə̀̀bo domu,
 di do tounko s̄̀̀i tenkaan̄i iwũ̄̄̄ ke s̄̀̀i d̀̀̀̀úk̀̀̀nko,
 s̄̀̀i naá nyiwũ̄̄̄ kó yetuə nyɛ,
 iwũ̄̄̄ s̄̀̀i ð̀̀̀̀nèmu.
 2 Sibətənkaan̄i bíim̄mu,
 s̄̀̀i wēnnému ke do,
 s̄̀̀i í na ke dæeté simáà,
 bè s̄̀̀i tə̀̀mu ke kũ̀̀ntinè betə̀̀̀bè ciɛ.
 3 Kénténè n tú mù, díndi Sakə̀̀bu yaàbí,
 díndi Isidayeeri be bèè kpaá,
 díndi n tə̀̀ bè nè di yə̀̀̀bè pə̀̀utì miéke,
 díndi n te bè nè bè di púóm̄m̄.
 4 Nè di bo kótémè n yó mmɛ ndi d̀̀̀,
 nè diyùpèitì miékoo n yó ndi tə̀̀mu,
 mî p̄̀́ nde kó mutə̀̀mmú ke yó mmu p̄̀́,
 ke yó ndi ceú ke di dæerí.
 5 Di bo nh ennenè we kè tí m̄ma?
 Di bo ndonnənè we kè ti ndò?
 6 Benitìbè ã̄̄ yóótému be yaà̀̀̀ỳ̀̀̀rè mɛsə̀̀̀,
 kécə̀̀nné timátì péitì cidóò,
 kéwáá nhomáátì, kòò bè d̀̀̀̀ d̀̀̀̀ tətənkaanìtè.
 Kè bè nninku te ìkè ke tē bàá.

⁷ Ke tè tauti, ke tè buuti,
kè bè tè cònnè dè tè nde ncómmú.
Kè bè ta tìmatì mièke ke tè kuónnè tè báá cóuté,
tè báá bè deeté.

Medeetímè í dètirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kpénkúnne dimáà,
totínè di yèmmè, díndi bèè yetírí n kpeti.

⁹ Dentenèní tì dòò nè dimònnì,
n tú Kuyie nku kutèkù makù í bo,
kè dè í tú mí nhotòu màù í bo,
ke n dònne.

¹⁰ Míi ãã náké nè dimònnì tì yóó dòò,
nh ãã ti nàkému kè tì kraanì tì me mbáá paà.
Kè n yí n yóó dòò ti nh ãã ti dòòmu.

¹¹ N yùní fetúúfè * nfe diyè yìenì kèè bíékè,
dihèi dètirì ndi n yunímè onìtì wèè yóó dòò n tããtè tì,
n nàké tì, tì yóó tuðkení,
kè n tããtè tì n yóó ti n dòò.

¹² Kénténè n tú mù díndi itookperí yembè,
díndi bèè dèténè timómmònti.

¹³ Nh autóomu ke bo dòò timómmònti,
m bo dòòmè timómmònti dè í kraá ke dètirì,
n tóótému ke bo deeté n nìtìbè,
n yóó deetému Siyãã èi,
n yóó duómmu n kó tikpetì Isidayeeriibe.

47

Babidònni èi kòbe domè

¹ Díndi Babidònni èi kòbe,
cúténè kékari ketenkè
fí mBabidònni èi bè do í káá nwè,
karoo ketenkè a kpàtì í kraá,
díndi Kandee èi kòbe.
Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe, besààbè.

² Túóténè kunàntèmbiku kénna mmuyuo.
Dáténè tiyààtì di ìkè, kéfeínko,
deènnè di yààtì kéféi ndi kpèrè,
kéna késénté kukó.

³ Kè di fãã feitè, kè bèè yà di fei,
míi yóó peite,
òmòù í bo wèè bo yete.

⁴ Kuyie nkuù me nyé,
kè tínti Isidayeeriibe bie
ti kòò donti tú ti Yìè nKuyie Mpakèdaa
wèè dò mpáí páí,
ke ti te tínti Isidayeeriibe.

⁵ Babidònni èi kòbe,
karinè ke yí só,
sòrinè dibìnnì mièke

* **46:11** fetúúfè: Kuyie ndòò dináanhántírì ke dó kényí Pedesi kóo kpàtì nwe. Wénté 41.2.

ke yé bè ténke í yó ndi yu ke tú bèè baké yekpààtìyò teyè.

⁶ M miéke keè do yè n nìtìbè,
n díímmu n te bè ifei,
m bè ànnému di nòu miéke,
di me nyí bè kuó mmesémmè,
ke toummu bedakótìbè yetuò c'èéyè.

⁷ Kè di yèmmè dò ndí yó mbaké s'áà,
bá dí í toti di yèmmè tìi d'òrì ti ìnkè,
dí í dààte ke dò ndè màke kumànkù.

⁸ Díndi mmònnì k'énténè n yé mmù, díndi bèè d'òrì di dómè.

Díndi bèè k'ari bètèì, ke náá ndi yèmmè miéke ke tú:
Kè dè í tú t'inti otòu m'òu í bo,
kè di yèmmè dò ndi í yóó naá mbekúpobè,
ke yé ke tú di bí í yóó kú.

⁹ De kó meborime medé yóó di tuòkenímu,
dimònnì dimáà, diyìè dimáà.
Di bí yóó kúmu, di yóó naámmu bekúpobè,
dè yóó d'òmu bá kè di d'ó di d'ò denitinònkperè,
bá kè di d'ó dí tì beé n di b'akè.

¹⁰ Di do tá dimáà ndi di n'ommè ke d'òrì denitinònkperè,

di ò nd'òrì dè ke náá nke tú: Òm'òu í ti w'ó,
di kó mecìi nnè di kó mey'ítímè deè di f'ente,
kè di náá n ke tú: Kè dè í tú t'inti òm'òu í bo ke ti d'ònnè.

¹¹ Meyèncààrìmè mèè di doti, dí í yóó na ké mè c'ònné,
meyèi ndiemè mèè di tati, dí í yóó na ké mè yenténè.
Bep'òmbè beè di doti dimònnì dimáà.

Di do í dake bèè kpéi.

¹² S'òténè k'ènd'òrì denitinònkperè ke beeti yeb'akè,
di duó ndè dimáà nè di bíkémb'èntì,
kè dè naati di p'été muc'òntimu, kè de yie ndí kpenke.

¹³ Di òu bèè borè tip'áàtì bè borè?

Bèe k'atení ké dí teennè,
bembè bèè b'òu ntiw'èti ke w'í siw'áà,
ke náá ntìi dò nkétuòkení bá w'èè t'ankù.

¹⁴ Di s'áàténè timúkpetì nti kè muh'áà nyóó di cóuté.

Di í yóó na kéyenténè de kó muh'áà.
Mù í yó ntú mus'ám'p'ómù bè p'ũnè mù p'èè,
yoo bè òò t'òt'innè mù kedekè k'ényiiri.

¹⁵ Tìi yóó tuòkení di kó benitinòmbè di òu bèè borè nè di bíkémb'èntì.

Bè yóó cíétému b'emáà b'emáà,
be k'òò m'òu í yóó na ké di deeté.

48

Ti Yiè nKuyie nh'òò nákému kè tì né na kéd'òò

¹ Díndi Sak'òbu ya'ábì k'énténè,
díndi bèè p'òt'innè bè bo ndi túmè Isidayeeribe,
díndi Sudaa kó f'eyanfè k'òbe díndi bèè p'àrikunè ti Yiè nKuyie nkó diyèt'ìrì,
ke yu Kuyie nk'ùu te Isidayeeribe ku yèt'ìrì.
Dè né í tú nè tim'ómm'ònti nè m'ewetímmè miéke.

wèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayeeri be ò tu mù,
mí ndi Yiè nKuyie m mû di te ke di tiè ntù yóó di dɔ̀ò mesàà,
mî di ni kuce di kéri kùù miẽke.

18 Áú! Kè di do yie nkékénté n tannò,

di na mmakemu diwèi kè di mpũ̀ kukó nkõme,
kè di kó timómmonti mpíéké menie ndómmè dàméèrì.

19 Kè di kó feyanfèe sũ̀ mubirimú dómmè,
kè di yaábí kó kusũ̀kù ndónnè ibirí dómmè dàméèrì nùù,
be yètìrì báá kpánné,
kè be yètìrì mbo n yìkè sáã.

Kuyie nyèmmè bèe yè Babidanni

20 Yennè Babidanni,
cokénè kèye Kandee kabe cuokè,
pĩ̀ékénè tì, yeènè tì tipĩ̀tì timou,
ke náké ti Yiè nKuyie ndontémè Sakabu yaábí.

21 Kuù do ni ku nitìbè dikpáà tedóntè kperi miẽke,
bá sinéyẽí í mbè pĩ̀, kuù do duó nkè menie nyenni dipèrì,
kuù do yaté dipèrì kè menie ncóunní.

22 Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú diwèi í bo beyeibe kpéi.

49

Kuyie ntáátémè ku kóo tãnti

1 Kè Kuyie mpããnáãntì náãntòo béi nke dò:
Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè ke kabe kénténè,
díndi yehékè détiyè kabe keènè.

Nè n yõ pouti miẽke nke ti Yiè nKuyie nni ntáátémè,
n yetiní dii mōnni ndi kù n yúmè,

2 Ke n duó ntinããntì tìi dò ndisiè,
ke n kãnké ku nõùtè
ke n duó nku náãntì tìi dò nkupie,
ke nh ãnné ku doò miẽke.

3 Ke n nàké ke yĩ̀:

fó̀ tu nkóo tãnti.

Fó nyIsidayeeri n tãáté wè kàa bo benke n kó tikpeti.

4 Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né dò nh òu detetirè,
ke càke n wèrimú fààrè
ke yé ba kè n Yiè nKuyie nyému n kpéi,
ke n cuuti bo ku borè.

5 Di mmōnni n Yiè nKuyie nkuù béi kunku kùù m pìité n yõ pouti miẽke,
kè m bo ntú ku kóo tãnti.

Ke ténnéni Sakabu yaábí ku borè,
kè bè ntíkú ku borè.

N Yiè nKuyie nkùu n dɔ̀ò mesàà nke n yu,
kuù tu n kó muwèrimú.

6 Kù n nàkému ke yĩ̀:

A bo ntúmè n kóo tãnti,

kéi nSakabu yaábí máà dè í sannè

n da tãáté kàa bo ntú kutenkù kó kuwenniku nku,
kè dèe yie nkè medetímèe pité kètuòke itemmànke imou.

Isidayeri bɛ̀ ɔ̀tɛ̀tɛ̀ bɛ̀ yoò wɛ̀tɛ̀ kɛ̀kũũmmɛ̀

7 Mɛ̀mɛ̀ kɛ̀ Kuyie mbéi nké dɔ̀:

Ntɛ̀ mí nha Yìè nKuyie n tú mù
mí nwèè dɔ̀ mpáí páí,

mí nwèè tu f̃ nyIsidayeri a koò donti,

ntɛ̀ n da náá nti f̃ mbè sɛ̀nkèrì wè,

f̃ nkutenkù wùó nwè kɛ̀ dɛ̀ kù màkɛ̀ isíé,

f̃ mbèè baké bɛ̀ dɔ̀ wè bɛ̀ kó kudaakù
bɛ̀kpààtìbè yoò da yàmu kɛ̀ íté kɛ̀cómú

kɛ̀ sɛ̀kpààtìbìí da yà kɛ̀ nínkú a ìkè

n dɔ̀rimu m bɛ̀i nti

kɛ̀ dɔ̀ mpáí páí mí nwèè da tããtɛ̀ f̃ nyIsidayeri.

8 Kɛ̀ yí kɛ̀ bɛ̀i nké dɔ̀:

N kèèmu a báammìi dimònnì sààrì kɛ̀ ì cɔ̀tɛ̀,

kɛ̀ da teennè n dɔ̀ kɛ̀ da dɛ̀tɛ̀ d̀ì m̀nnì.

Míi da p̃ítɛ̀ kɛ̀ da dɛ̀tɛ̀ kàa bo dɔ̀ mɛ̀taummɛ̀

mí nnè benìtìbè ti cuokè,

kɛ̀ íi ndihèi, kɛ̀ benìtìbèè kari ketenkè kèè do duóo.

9 Kàa kpeté bèè bo yekpetíntuo kɛ̀ bɛ̀e yè

bèè bo dicuri kɛ̀ bèè yènnì dɛ̀daatírè.

Dɛ̀ m̀nnì bɛ̀ bo ndònnè ipe ì cènti kɛ̀ diiti yetārè ìnkè ì dómè.

10 Dikònnì báá bɛ̀ p̃í

sinéyèí mɛ̀ mbáá bɛ̀ poté ketenkè báá tonkè kɛ̀ bɛ̀ t̀o.

Diyiè mɛ̀ mbáá bɛ̀ c̀ou nke yé wèè bɛ̀ ni ò bɛ̀ m̀akenèmmè mɛ̀sém̃mè kɛ̀ yó mbè kòrìnè
mɛ̀nèsààmè borè.

11 M bo dɔ̀ yetārè kɛ̀ yèe náá nyice,

m bo ìt̃í yef̃tè ice.

12 Ntɛ̀ bɛ̀ kɛ̀ kérínì bɛ̀ ìténì dɛ̀détirè ndɛ̀ kɛ̀ bɛ̀mabè boní kubakù you,

kɛ̀ betòbè boní diyiè taà kèè bíékè,

kɛ̀ betòbè boní Esibiti.

13 F̃ nkɛ̀ ìnkè dɛ̀ nda naati,

f̃ nkɛ̀tenkè kàa nyānku,

d̀indi yetārè kɛ̀ di nyíú

kɛ̀ yé mí ndi Yìè nKuyie m bàntèmmè n nìtìbè,

n kuómmu besénnibè mɛ̀sém̃mè.

Kuyie ntumè kù íyoò yè nku kabɛ̀

14 Kɛ̀ Kuyie mbéi nké dɔ̀:

Sedisadɛ̀mmu náá nké tú:

Ti Yìè nKuyie nni mbəntóomu

kù n yèmmu.

15 Onitipòkù bo yè nho biraà?

Mɛ̀sém̃mè ã̃ í ndè nhò bonàà?

Bá kòo nitipòkù bo yè nho bire mí m báá da yè.

16 N da wàrimu n nou mièkɛ̀,

n nònfè í iiti a èi kó iduotí ìnkè.

17 Ntɛ̀ bèè yoò maá f̃ nSedisadɛ̀mmu èi kɛ̀ cootini.

Bèè do da p̀ntɛ̀ kédéítɛ̀ bɛ̀ ỳlèmu kɛ̀ cokù.

18 F̃ nSedisadɛ̀mmu èi, éu nha yuu kéwénté a fitímè,

a bí iməu tikumu ke kəríní a borè.
Mí nKuyie m bomu kè mûi béi.

Ì yó ndo ntisāti nti a kpéí, kàa mbè yì fenaàkònfè kōme.

¹⁹ Sedisademu a do dounkomu ke naá ntidobontì
benitibè né wēti ke bo ékémú a miéke.
Bèè do da pànte kè bèe dété.

²⁰ A nitibè a do pàà bè,
bè wēti ke bo da náké ke dò:
Ti ékémú tí pā mefiè nkè ti kari.

²¹ A bo mbékú amàà ke tú:
We mpéitè bè nnitibè n do pàamu ibí
kéndò ntehāũntè kè bè n yete,
we nné bè píí, n do bo m máà kè bè bore?

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:
Mí nha Yiè nKuyie n yóó youte n nàutè nte.
Yebotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
bè bo nhúúkú initidabí ke tũðké initipòì ke kũntiní a borè.

²³ Bekpààtisapambè bo ntú a kó bebíyuàribè,
kè bekpààtibè tu bèè ì tiè,
bè bo nnínkú a ìkè ke sīnko ke déú a nacètáá.
De mǎnni kàa banté dè òò í ndimè bèè duó mbemàà mí ndi Yiè nKuyie.

²⁴ Okpàrinuanti do eí dè bè bo dè fiètaà?
Okpààtìyonkuwe do kpetí bè bè bo bè kpetáà?

²⁵ Okpàrinuanti do eí dè bè bo dè fiètemu
kékpeté okpààtìyonkuwe do kpetí bè.
Mí nKuyie mmûi béi.

Mí mómumu nyóó dokénè a dootitabè kédetè a bí.

²⁶ Bèè do da fũnko m bo duó nkè bèè cááké be kǎnti
bè bo yà bè yī nkémú mmenaà nkōme,
kè benitibè beməuu banté mú tumè a Yiè nKuyie, a detíwè, a donti.

50

Kuyie nyí yete Isidayeribe

¹ Mémme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Kè di yè n yetemu Sedisademu wèè tu di yǎ,
yé dipátiri meyatimè kperi?
Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
yéne de kó dipátiri?
Di yei mmeè te kè n di fité,
di caàrimè meè te kè n yete Sedisademu wèè tu di yǎ.

² N kàtenímu, dè yīme kè n yí yà òmàù,
n yumu, ba nte kòò mǎù í yíé?
Di yèmmè dò m bakù kũpúrìmu ke báá na ke dí detáà?
Di yèmmè dò n kparamu muwèrímú m bo di detémàà?
Mí òò béi nkè dàméèri kũũ,
mí òò duó nkè ikó nkpeí,
kè siyī mǎnté menie nkékú kèpāāke.

³ Mí òò duó nkè dibìnni dátinné kènkè,
mí òò kè dátinné kuyasòukù wèè kàri mukũũ nho kōme.

Kuyie nkóo tǎnti dómè ké nkù kèmmú

⁴ Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu detancóumbire kōme n do nkénáké tì,
kè n yé tináaṅtì tì bo teennè bèè àu,
bá dìi kǔnweñni ò ñ nh entemu kè nní ndó m bo nhò kèmmúmè,
detancóumbire ñ nkémmúmè wèè dè tiè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù n duó meyèmmè m bo kù kènténè mè, m me nyí yete, n yí wète n fñkúò.

⁶ M benkemu m può bèè m puotì,
n yí yetenè n kúònni bèè fǔñ n deñfè,
n yí yetenè n yìkè bèè n sǎá ke n suu tinóntǔtì.

⁷ Ti Yiè nKuyie mme nni nteénnèmu, deè te kè n kǎnti í yārike,
kè n fíikú teii,
n yému ke dò n yí yóó di ifei.

⁸ N kóo patiwè tǎkèmu, kè wèè n dónè tináaṅtì, wèè kǎteni kè ti máá.
Wèè dó tí beké de yiè nkéténí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu,
we nné yóó yí n yí naati?
N dootitabè yóó kǎrímu tiyààtì kōme ke n cóú kè ibié bè càáké.

Kuyie nkóo tǎnti tumè bèè ò kènté

¹⁰ Di mièke we ndé ti Yiè nKuyie,
we nkèmmú ku kóo tǎnti tu mù?
Wèè kèrí dibìnni mièke kè kuwenniku í bo
de yiè n duó nhomáa Kuyie ké nku mbúó.

¹¹ Díndi bèè tǔtì muhǎá ke baàtì mependòmmè díi mómmǎmbe tati mu mièke.
Di pendòmmè yóó tǎá dímbè,
Ti Yiè nKuyie nkuù yé deè di tǔkèní,
di yóó kú mefǔtímè mièke nke.

51*Kuyie nyèmmè kù yóó deeté Abarahammu yaàbí*

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Díndi bèè wanti medeetímè kènténè,
díndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie,
wénténè dipèrì bè di yará dìi mièke,
totínè di yèmmè difǎtìrì bè di dènnení dì.

² Wénténè di yààrì Abarahammu,
nè Sadaa bèè di pié,
n do yóó yú Abarahammu kòò í mǎke debire,
kè nh ò dǎò mesàà kòò pié.

³ Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyǎǎ kè mesémmè mèè m bo,
Siyǎǎ kó yedobuò nkperè,
ndònnè mesémmè mme,
Siyǎǎ èi naá ntedǎntè nte,
kè m bo di dǎò tepútè
de kó tedǎnkpetè bo naánnè
kupúú sààkù Edenni
diwèi nè kuyènaatí dè bo ānné deborè.
Bè bo ndiè nyèsǎá nke bie ndebémbénnè.

⁴ Díndi bèè tu n kɔbe kɛntɛnɛ
 díndi n kó kuwuɔ nkeɛnɛ.
 Míi yóó di duó nyikuó ìi yó ntú yebotè kó kuwenniku.

⁵ N kó medeetímè tɔ́nnímu,
 mè duunnímu kè m bo bekénè yebotè,
 kè yehékè détiyè kɔbe m bóúté
 kémbaa m bo yè deetémè.

⁶ Bóúténè keĩnkè kɛyà,
 kɛsĩnné kɛwɛnté ketenkè,
 keĩnkè yóó pɛɛtému kuyukú kɔme,
 kè ketenkèe kɛrí tiyaàcítì kɔme,
 bèè bo ketenkè ìnkè kè bèe kú
 isɛĩ kɔme kè n kó medeetímè mbo sáà
 mè í yóó mmɔke kumànkú.

⁷ Díndi bèè yé dèè wenni ke síé kɛntɛnɛ kékeè!
 Díndi bèè tũ n kó ikuó di bá nyĩèkù benitìbè kó yesáàmbè.
 Di bá ndé bè bo di senkèrimè.

⁸ Imambié yóó bè càákému kukànkù kɔme
 ibié bo bè càáké tipecítì kó kuyààkù tɛmè.
 N kó medeetímè í yó mmɔke kumànkú.
 Míi yó mbaké sáà.

Kuyie mpāānāāntì náāntò dómè Kuyie nyoute ku bakù

⁹ Kè Kuyie mpāānāāntì náāntòo béi nke dò:
 Áú! Ti Yiè nKuyie nyoute a bakù,
 benke a wɛrímú!

Íté kécómmú a do dòmmè nè dimònnì.
 Dè í tú fɔ́ do pònte Esibitàà?
 Dè í tú fɔ́ do kù Esibiti kó musĩmmàà?

¹⁰ Fɔ́ do duó nkè dàméèrìi kũũ
 kufɔ́tikù diékù kó menédiemè.
 Fɔ́ do keuté kuce dàméèrì mieke
 kàa kɔbe a deeté bèe kété.

¹¹ Mèè botí nku ti Yiè nKuyie ndonté bè yóó konnìmé Sedisademmu,
 bè bo nkũntinì ke dentì nè diwèi be namè,
 be wèi í yó mmɔke kumànkú,
 kuyeñaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè.
 Meyeñcaàrimè nè yedabùò kè dèe déte.

Kuyie nyàúkùnnemè ku kɔbe kòntì

¹² Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ yàúkùnkò di kòntì.
 Onitì tu we kè di ò yĩèkù
 ò tu onitì nwe ke yóó kú, onitì í cáānnè timútì.

¹³ Di yèmmu mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòdò?
 Di yèmmu mí nwèè pité tiwetì ke fií nketenkàà?
 Di yèmmu n kpéi nkè di kɔmbùòtì duò,
 kè di kòntì au ke dò mbèè di fɛũnkò bè yóó di kuàà?
 Bèè di fɛũnkò be kó kemieke bo di dòò ba?

14 Bè kpetí bè yekpetíntuo miεε bè yètìmu bàmbà,
bè í yóó kú ye miεε bè í yóó mónté mudì.

15 Mî tu di Yiè nKuyie,
mî nampú dàméèrì ke íinko yenéfinfirè
mî yètìrì tu Mpakεdaa.

16 Mî ãnné tiwetì kè mî fî nketenkè.
Sedisadεmmu, a tú n kou nwe
mî ãnné n náaàntì a nùù miεε
mî da kãnké n nùtè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kabε

17 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Íté f́ nSedisadεmmu.
Entε! N do da nì m miεε kó febòòfè nfe
kàa fè yà kékúótóo,
kàa ìkèε fité.

18 A bí a pié ì dèmarè í bo dèè bo da detε.
A pií ì bí dèmarè í bo dèè bo da benke kuce.

19 A né yóó beé nwe tì me nda tùàkení tidé?
Bè mè nda pòntemè ke εí a kperε
kè mudòò tanní nè dikònnì
we nné yóó da bántè?

20 Sedisadεmmu a kó bedapàmbè yĩεkemu ke duó
kéduó duó ice miεε
bá bè í nampú, tímátì òò pí ntehontè kè tè ndòmmè.
Mí ndi Yiè nKuyie m miεε kè di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî di kpannè.

21 F́ nSedisadεmmu kénté kékeè!
A kperε n dò mmesémmè mme
a muómmu dè né í tú menaà.

22 Sedisadεmmu nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
mí nwèè bo a f̀nkúò
n yóó còutému m miεε kó febòòfè fèè firì a ìkè,
a ténke báá fè yà.

23 N yóó fè pií mbèè do da f̀ũnko bè mbè
bèè do òò da péi nke dò:
Kúútí kè ti nnaù ke p̀nkù,
bèè do d̀ò a ìnkè kuce kennaù.

52

Sedisadεmmu εì yóó ẁεte kémaámè

1 Kè Kuyie mbéi nke dò:
Entε f́ Sedisadεmmu εì,
íté mecãã f́ nSiyòò εì, íté kécómmú kétéĩ,
ãnné a banyààtì
bekpákpàribè itayéi yembè bè í tatiní a tenkè ténke.

2 Sedisadεmmu íté képeité amàà mutáá,
kari a kàrì,
Siyòò píté a f̀nùí kuhõũ, f́ nkudaakù.

3 Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í còuté tiyeti,
 kè kù yóó di donté ke báá yietí.
⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíé kébéi nke dò:
 N nìtibè do kàte Esibiti ke bo nkarimu,
 kè dè né mboní kè Asidii kàbe mbè fěũnko detetirè.
⁵ Di mmànni n né bo yĩme?
 Mí ndi Yiè nKuyie ndi beke mu.
 Bè me mpĩmè n nìtibè detetirè ke kònnè,
 de kó benitidənnibè buò nsiyí nsi,
 ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmí b́ei.
⁶ Dèè te kè n tu n nìtibè yóó bantému n tú wè,
 de yiè bè bo banté mú bè náannèmè,
 n tũ̀kenímu.

Bè nàkémè Kuyie nkó medeetímè kpéi

⁷ Kàa yà wèè náantəní tináaṅsààti
 yetārè ĩnkè dè ò nda naatimu.
 Wèè náa ndiwèi kó tináaṅti,
 medeetímè kpèti ke náa nSiyōō kàbe ke tú:
 Kuyie ndi tũ̀ nkù kuù tu okpààti.
⁸ Kénté bèè baà a èi,
 bè pĩ̀kùmu bè iúmu nè diwèi,
 ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie nwētínímè Siyōō èi.
⁹ Díndi Sedisadəmmu dobontí kàbe uunè kéii,
 ti Yiè nKuyie mbántèmu ku nìtibè,
 kù dontému Sedisadəmmu èi kàbe.
¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nòutè
 ke bo benke yebotè yeməu kù dòmme pái pái,
 tìtènti timəu kàbe yóó yàmú Kuyie nti tũ̀ nkù deerímè.

Kuyie ntumè ku kàbe yè Babidənni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidənni,
 díndi bèè tó mí nKuyie n cĩ̀tè kuó nenti,
 di báá kááké demarè dèè sĩ̀, dí nyetì ke wenni.
¹² Bá nyetìnè ke deití,
 di bá nyetì ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n nimu di ìkè,
 mí nKuyie ndíndi Isidayeeriibe di tũ̀ nkù m bomu di fōnkúò.

Kuyie nkóo tōnti fěũtémè

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Nte n kóo tōnti ò yó ndéúkúmu,
 kòo yetirìi feité,
 kòo baaté ò yó ntú onitidiəwè nwe.
¹⁴ Kusũ̀kù do ò yàu kè be kōmbù̀àti duòmu
 ke yé o ìkè do càkemè ke ténke í ndò nkenitikəke,
 o kōnti ténke do í dò ntinitikpèti.
¹⁵ Yebotè yóó ò yàmú kè dèè yè di,
 bekpààtibè bo pi be nò o kpéi,
 ke yé bè yàmè bè í bè benke tì diyèè marì
 ke kèè bè í kèè tì diyèè marì.

53

¹ N Yiè nKuyie, we nyie nha náaàntì ti náá nti?

We mbanté a wērímú a benke mù?

² Ò yènní ditepànni kōme mme ti Yiè nKuyie nyiikè, ditepànni ò yèmmè ketenkeríkè.

O dòmmè do í cáá nke mièti ke do nha ò yà kénwúó

o kònti do í cáánnè betabè kpeti.

³ Ò do tú bè senkèrì wè nwe kòò yete,

kòò fěũté kémanténè kuyonku,

kédontenè onìti bè ò yà wè kékáá nkeyiikè.

Ti do ò sènkèrimu ke í ndake o kpeti.

⁴ Ò né do tó tũ kó mēfěũtímè,

ò do cōuté tũ kó tikōnyonkuti,

kè tínti yèmmè né ndò Kuyie nkuù ò poté,

koò poté kè bo ò díi nyiféi.

⁵ Ke yé ba! Kè ti kó meyei mmeè te kè bè ò kòùte,

ti kó mecaàrimè kó tiyēiti nti ò tòmè kè ti ò yònte,

weè cōuté tiyēiti kè ti pèté diwèi,

bè we nkòùte kè ti miéte.

⁶ Ti do áántemu tímou tipìèti kōme,

bá wè kòò tũ nhò dó kùù ce,

kè ti Yiè nKuyie nhò tou tímou kó meyei.

⁷ Kè bèè ò fěũ nkòò yie nkékékùnnè omáà,

bá ò í àate o nùù,

ò do dònnè fepièfè bè kòrinè fè nfe mukòù,

bè kēi fèè citi,

ke nciéké ò í àate o nùù.

⁸ Bè ò pīmmu kóò bekénè kóò kùò,

o kó kutōnkù kabe òmòù í ndake o kpeti,

òmòù í mbékú mùù te kè bè ò dèite kutenkù.

O botí kabe kó meyei nkó tiyēiti nti bè ò puotímè.

⁹ Koò wēnnénè benitikòùbè ke kūnné,

kòò fōti wēnnè tikpàti yembè,

bá ò í me ncààrèmmè mùmamù,

ò me nyí nàké timatì tũ tu siyáàbìsí.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù do ò tãáté ke bo ò tou mēfěũtímè,

kòò duó nho fōmmu kè bè ò kùò,

kòò ūté benitibè yei,

ò yóó mōttemu o yaàbí kòò fōmmu sōté kémante,

nè weè borè nde Kuyie nyóó dōòmè kù dómè.

¹¹ O fěũtímè kó difōnkùò benitibè bo ò ylēté kè dèè ò duó

ndiwèi kè meborimèè ò narike,

Kuyie nkóò tōnti sààwè bo nte kè kùu wénté benitibè bèè weti,

weè yóó tó be yei.

¹² Dèè kpéi nte kè kù yóó ò wēnnénè bediebè

nè bekperibè bè bo wēnné kétotí be éi dè.

Ke yé ò duómme o máà kè bè ò kùò,
 koò wēnnénè benitiyeibe.
 Bá nè ò me ntómè kusũkù kó meyei
 nke deetè benitikòbè.

54

Kuyie nyóó wēte kétaunnèmè kumáà Isidayeeriibe ké bè duó ndiwèi

- ¹ Sedisademmu eì, fǝ ntehãũnte,
 fǝ nwèè í pèi, ñyãngu nè diwèi,
 tiitè teyũtè, fǝ nwèè í peité,
 ke yé bè yete wèè nitipòkù kó ibí yóó sũũnnèmè
 wèè ye nho kpeyi.
- ² Pēkũnne a yààti kó kutouku yóó cónné dè,
 pĩnte a touku kó tiyààti kēpēkũnne,
 tuuté iwēi ke bá nyĩèkù,
 baaké ibaaké mesàà.
- ³ A nitibè yóó sũũmmu kēpíe ntipĩtì timou
 kēfiete yehèkè yèè da tókénè,
 a nitibè bo wēte kēpíe nyehèkè yèè do dounko.
- ⁴ A bá nyĩèkù a í yóó di ifei,
 dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda sáámmè,
 a yóó yèmmu a do di ì fei a sapànti mǝnni,
 a ténke báá denteni bè do da sáá nyèè sáámmè a tú dii mǝnni okúpokù.
- ⁵ Ke yé wèè da dǝdǝ wèè tumè a dǝu wèè yetiri tu Mpakedaa,
 wèè dò mpái pái ke te Isidayeeriibe wèè tu a donti,
 wèè yètiri tu Kuyie nkùu te ketenkè.
- ⁶ Sedisademmu! A dǝnnè onitipòkù bè yete wèè nwe,
 kòò bo meyeñcaarimè mieke,
 kè Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:
 M bo yĩme kédootóo m pokù n tǝáté wè,
 n kraá cēntí dii mǝnni?
- ⁷ N do da dootóomu dimǝnni sámǝpǝri mieke,
 kè mesémmè m pĩ mmediè, kè n dǝ kēwēte ké da túóté
- ⁸ M mieke kèè do da yè mediè bá n ténke í ndǝ ké nda wúó dimǝnni sámǝpǝri mieke.
 N né me nda dǝmè kè dè í mǝke kumǝnku,
 deè te kè mesémmè wēte ke m pĩ nnè fǝ,
 mí nha Yiè nKuyie nha donti mí me n yē.
- ⁹ N do pǝrikè mèè botí Nowee kó dimǝnni ke dǝ:
 N ténke báá yóu kè fetaafe diefe kuò benitibè,
 meĩme m pǝrikèmmè ke tú:
 M mieke ténke í yóó da yè kè n da kpannè.
- ¹⁰ Bá kè yetārè bo tote ye córè, bá kè sitǝá bo sǝntè.
 N da dǝ mèè dǝkùmmè báá ceete, diwèi kó metaummè
 n da dǝnnèmè mè í yóó ceete,
 mí nha Yiè nKuyie nkùu da kuó mmesémmè,
 mí béi.

Kuyie nyóó wēte kémaámè Sedisademmu

11 Áú Sedisadεmmu εì! A κπερε dò mmesémmè mme,
menie mmεè píε nha εì κε da kuòti
òmòu me nyí bo wèè bo da bántè.

N yóo wēte κε da maámu nè yetásààyè yebotí yebotí,
κε da pũýténè yetásààyè
yèè dò nyewetè.

12 M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dò nfetònfè,
kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dò ndoii
kédari a duotí nè yetásààyè.

13 A bí imòu bo naá ti Yiè nKuyie nkó betũmbè
kè be wèi ndeu mediè.

14 De mǝnni kàa nfiíkú timómmǝnti miεke,
òmòu ténke bá nda fěũnko,
kufōwaá nténke bá nda tókénè.

15 Bá kè bè bo da do mudoò dè í yó mbonní m borè,
kè wèè da dèke weè doti.

16 Mii dǝò omáátì kòò fuutí timádǝutì,
κε máátí kukpàrinenkù ò dómè,
m me n né dǝòmu ocaàrìwè wèè bo kù càke.

17 Tikpàrinenti bè màátí ti a kpeí nti báá na ké dá dǝò dèmarè,
kòò mòu da yu tibeénti
dèè ò kǝare kǝare ò báá yà ò da yu mùù kpeí,
n duó ndènde n kó betōmbè, m bè dǝò dè dò m bè dǝò mèmmε.
Mí mbe Yiè nKuyie mmí béi!

55

Bè í do mmedεεtímè

1 Áú! Díndi sinéyēi bo bè katenèní menie mborè,
bá nè bèè í mǝke idiítí katenèní,
katenèní kécǝuté kédì,
katenèní kécǝuté menaà nnè menaamiè
bá kè di í mǝke idiítí,
di í yóo yietí dèmarè.

2 Ba nkpeí nte kè di bo ndenninko di díítí di yóo di dè kè í nsànnè de kpeí?
Ba nkpeí, kè di òu dèè í diè nde kpeí?
Keènè n kpeti κε di desààrè,
mekùò nkπερε bo ntú di kó mudii.

3 Kénténè n kpeti kékatení m borè,
keènè n kpeti kè dèε yie nkè dí ríòu.

Kè n dí dǝònè metaummè mèè yó mbo sǝá,
κε dí dǝò n do yē n yó ndǝori mèè sàà nDafiti

4 N do we ntǝáté kòò bo nnáánnè ibotí n kpeí,
n do we ndǝò okpààti kòo mbaké ibotí.

5 Díndi Isidayεeri di ní bo yú bepǝòbè ibotí tēi kǝbe,
ibotí tēi ìi í di yé ì bo ncokùní di borè mí ndi Yiè nKuyie n kpeí,
mí nwèè dò mpáí pái κε di te díndi Isidayεeribe κε di déúkùnko.

Kuyie nkó dinùù í duò kεtenkè

6 Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dii mǝnni.
Yúnè ku kè kù kpaá tóké.

⁷ Onitiyeiwee yóu kuce ò tũ nkù,
kè meyei ndòrìwèe yóu meyèmmè yeime
kéwēténí ti Yiè nKuyie mborè,
kè kùu ò cǐé, Kuyie nti tũ nkù sémmè ðeumu kè ku cǐēnko.

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Di kó iyeñtotí cáámmu kè n kpeyi cáá,
di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.

⁹ Tiweti yòutenèmmè ketenkè
n kó ice me nyòutenè di kpeyi
n kó iyeñtotí me mpēēté di kpeyi.

¹⁰ Fetaafè ãã í ncùténí nè yemátárè ke kpénté kédeke ke í nyòore ketenkè,
kè tidiiti nè titieti kè ðe yè,
képeité kè benitibèe péte kébuatí képété kédi.

¹¹ N náañti kperre me ndò, nti ãã í nwēténí m borè ke í pǐ mmutōmmú,
ke í dòò n dó tì, kè í dòò n tì ðennò ke yē nti pǐ mmù.

¹² Di yetìmu Babidōnni nè diwèì,
di kũntimu di cie nè diwèì,
yetārè nè sitāā kè ðe bo nyíú,
kè dikpáà kó titieti ti tipíētì.

¹³ Detie mbè tu ðe siperésì ðe bo yè di tenkè tipotì do borè.
Kè bè tu tì tiyeti mírì kufōōku kpeti,
ke tì yè mumesatōtimù do borè.
Ðe bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,
kè ðe kó mecannimè mbo sāā ke báá ðeite.

56

Kuyie nyoo cōutémè benitibè bemou

¹ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Ndòarinè ðe sǐé,

ntũnnè n kuó n yóó di ðeetému bàmbà
kè benitibèe yà n ðòrimè m béi ntì,

² Ðe nnaati onitì wèè bo ndòri m béi ntì
kénfííkú ti miēke, kéndake teom̀pùtè kó diyiè kpéí
ke báá ði sǎū,
kémenténè omáà meyei mmemou.

³ Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie
ò báá yǐ n yóó ò cǎñnénè Isidayeeribe.
Bè fǎnte wè kòò pǐnnè tekprààtìcǐētè miēke mutōmmú
ò báá yǐ ò ðonnè mutie mùu kpeí.

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Kè ðe yiè ntũ nteom̀pùtè kó ikuó
ke ðòri ì yē mmù
kòò ðòòri n yē n kòbe ndòrimè.

⁵ Ðe yiè m bo soó mmefiè n cǐētè miēke
kéwāri o yètìrì me miēke, ðeè wenni o kpéí ke pēēté
initidabí nè initipobí.

De yiè nyètìrì bo mbo sáà, m báá dì ùté.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi Yiè nKuyie,
ke pĩ n tōmmú, ke n déúkùnkò,
ke n dó, ke tú n kó betōmbè ke tū nteom̄pùtè kó ikuó,
ke í ì sãũ,

ke dōari n yē n kōbe ndōarimè,

⁷ De yembè m bo bè kàtenè n tāsààrì ñnkè kéduó nkè bè nyānkunè diwèi,
n cīētè mubáammu kpete miēke,
kécuté be wūš bè n feu ì ke tūò diwūštōnnì ñnkè,
ke yé bè yó n yumè n cīētè ke tú mubáammu kpete
yebotè yem̄ou yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yem̄ou yóó tínnímu betōbè bèè kpaá be borè,
n yóó yíé kētímmu betōbè.
Kè bèe wēnnénè n tūi mbè ke deè.
Mí ndi Yiè nKuyie mūi bēi.

Kuyie nkpannèmè benìùbè yeibe

⁹ Mēm̄me kè Kuyie mbéi nke dō:
Díndi tikpasĩnti kàtenèní kédi
Titúútì kó desĩnnè kàtenèní kédi dibanni.

¹⁰ Bèè bàa Isidayeeri be bè tu tiyūšnti nti bem̄ou,
bè í yau dēmarè bè tu yem̄owūš nye
yèè í nō nke óú, bè nōnnè mudōmmú mmu ke dó inuó.
Bè í iiti be dúò ñnkè.

¹¹ Bè nōnnè mudii mmu simóó kōme,
bè šš í ndi kénsānnè.
Bèè nu nné ba Isidayeeri be, bè í yé dēmarè,
Bá wè kòò wanti mucōntimu.

¹² Ke náá mbe tōbè ke tú kàtenèní kè ti yà menaà
kémuó mmenaà nkperimè, nè nankoo mè í yóó deè,
mè í sénní ti yó nyōmmu.

57

¹ Bèè wetí beè kō mbá òm̄ou í dake,
kè benìtìbè mómm̄ambe duò kè bè bùútóo,
besààbè kō mbá òm̄ou í dake.

² Bè tatimu diwèi miēke,
bèè tū timómm̄anti bè yóó duómu kéom̄pè.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebakè

³ Díndi onitipòkù wèè nàá nKuyie mpāānāānti o kó ibí kàtenèní diè,
díndi feyanfè fèè n yóu ke tūnti tūnti yebakè.

⁴ Wenni nwe di daúmè?
We nkpeí nke di entímè?
Di périmúnè we inóndie?
Di mēnke tú itookperí yembè mbeà?
Siyáábisi yembè kó feyanfàà?

⁵ Díndi bèè dounè ditōbè detie dierè yō,
díndi bèè kàti debōatie nkó medéè,
díndi bèè feu ibí tidúótì miēke,
díndi bèè feu ibí titādènti miēke.

⁶ Ke tóu ikó nkó yetáanniye, ke dɔəri yebákè,
ke yè cou menà ke yè pāā ntidiiti kó yepārè,
dènde bo n narikaà?

⁷ Ditadièrì ìnkè nke di waàmmè di dúò ke dɔunè ditɔbè,
ke de ndekù ke feu iwũ.

⁸ Ke nuu ndi bákè di bòrè ke diri yeteyè di ánnùduotí,
ke m bùtínné ke dei di yààti ke dekù ke pèkùnkò di dúò,
kè bè di dɔunè ke péu mucóntimu, kè di dó bè ndi dɔunè
kè di yau be fei.

⁹ Ke tau mekùò mpéu ke kòtenè okpààti diewè * borè,
ke kpèé mekùò nfɔ̄me ke tóu mbenitibè ke bè tōnnè dedétirè,
ke bè tanné kudɔnkù.

¹⁰ Di túnne de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè detetirè,
ke kpaá mɔke muwèrímu, bá di í òu.

¹¹ Di do yīèkù we? Di do yòte we kénáké siyáàbìsì,
bá di ténke í dèntení n kpéí, bá di í dààte n kpéí?
N do nyuo nwe, n cīéké kè dè m̀ntemu deè te kè di í n dé.

¹² Di yèmmè dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,
nkè di tōmmú naá detetirè.

¹³ Di bo kuó ndi m̀nni,
di bákè yèè di murí yè bo di deetáà?
Kuyaakù kuù yóó yè neinè yemou,
m bo yè fùùte muaá,
bèè n duó mbe máà bèè yóó tieke dihei,
bèè yóó kari n tāsààrì.

Kuyie nyóó bántè m̀è bèè tu ku kòbe

¹⁴ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ennenè kuce, tūntenè ku,
deitenè mebétímè memou n nìtibè kó kuce mièke.

¹⁵ Nte Kuyie nkùù baké ke ìnkè nè ketenkè ke bo sáà,
kùù yètìrì tu kpa meyei nhò tu mù:

N kàrì bo ke ìnkè nke kè n dò mpáí páí,
ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mièke,

kòo yèmmè cààrè m mè cáttinne,
ke náríkùnnè wèè bo meháàrimè mièke o kōme.

¹⁶ N yí yó nhā ke di séí, m mièke í yó nhā ke di cóú,
kè dè í dò mmemme yenitiwèrè bo kú, bembe n dòò bè.

¹⁷ Isidayeribe kó meyetímè mèè do te
kè m mièke bè yè dim̀nni sámpòrì mièke,
kè m bè poté ké bè bùtínné

kè bè me mbaa ncīéké kékpénkùnnè be to,
kèntū bè dó ì ce.

¹⁸ M bantému be ce imou,
n né yóó bè mièkùnnemu, ké mbè ni,
n yóó bè bántèmu bembe nè bè bè wē ndidabònni,

¹⁹ ké bè duó nyenò bè bo nni nsántínè yè,
bèè bo medétimè nè metóómmè kè bèè pété medeetímè.

* **57:9** okpààti diewè: Bè nàà nwèè kpéí ndie mbo na kéntú dibòò dièrì bè tu di Mòdòki nè Ebedeebe kó tináànti diyètiri dimáà ndi ke né cáà mmuyúù.

N yóó di miékùnnemu mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

²⁰ Benitiyeibe bie dònne dàmeèrì dómme mme,
bè ã ì nyí só dimònni mari,
yefinfirè ò nyiitimu ke kónni,
ke uutoo tiyontì dèè tu desinnè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèi í mbo benitiyeibe kpéi.

58

Menùboúmmè Kuyie ndó m

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Píéké! Kàa tammèe ye ditàteheù kōme,
kàa náké Isidayeeriibe be yei,
bembe Sakabu yaabí be caàrìmè.

² Yewe yemau bè n waammu ke dó keyíété n kó ice,
ke dò mbè nu ndó kédòò dèè sié,
ke dōri ke do mbè yó ntū n kuó mí nKuyie,
ke m békú ikuó ìi wenni,
ke dó nní mbè bonè.

³ Ke m békú ke tú: Ti bou ba nkpeí dinùù,
kàa í dake ti kpéi?

Ti fēũnko ba nkpeí ntimáà bá a í ti wúó.

Kè m bè tēnné ke dò:
Bè ã ì bou ndinùù ke né ntūnni be kpeti nti,
ke fēũnko be kó betōmbè.

⁴ Bè ã ì bou yendò kempìetì nè betabè mbe ke kpa nke dukù betabè,
bè í dōri menùboúmmè n dómè.
Bè ã ì mboú dinùù dè bo yiènnèmmè kè n cōuté be báammìi.

⁵ Mí nKuyie n dó mēè nùboúmmè botáà?

A bo fēũmmè a kōntì kékōnné dipènni kōmaà?

Ke dáátì kufòtònkù kēpū mmutápéinaà?

Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yiè nKuyie ndómàà?

⁶ Mí nKuyie ndó mēè nùboúmmè di mē yēmu mēè tu:

Di miēke bá mpéi benitibè,

di touté yetuò cēéyè bè tō yè,

kédeetè bè fēũnko bè, ké bè touté be tuò yemau,

⁷ kétoténè a dii dikōnni bo wè

kédéé nha cīètè bèè kpa bè bo díéké dè.

Kòo niti bo o tetìrì a ò dàtinné tiyààti

ke bá mbúútóo a nititòu kpéi.

⁸ Kàa dōri memme dè bo nda wenni diwennécànni kōme,

a mōnne báá òte dè bo miētémè

kè medeetímè mbo a yetì dii bōrì,

mí nha Yiè nKuyie nkè n kó tikpetì nda baa.

⁹ Kè nsà kàa yóu a bo nfēũnkomè benitibè,

ke bè fietì inómbí, a níi bo n yú mí nha Yiè nKuyie nkè n yie,

kàa n kuónnè n keè kékōtení.

10 Kè nsà kàa totírínè a kó mudii dikònni bo wè,
kè wèè kpa mudii a ò pã kòo di.
De m̀nni a bo ndò mmenáà dibiiñni miεε,
kè dibiiñni naánko dè ð ndòmmè diyie còmmú dìi m̀nni yeγ.

11 Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo cēnti,
bá kàa bo dikpáà tedəntè kperi a báá mόνté mudii,
kù bo nduò nha tùoti muwērímu
kàa mbitírí kupaku bè yóòrì kù kōme,
kùu bo kupúú menie nyí kũũ dè.

12 Fṣṣ yóó fíi dim̀nni kó tidobonti,
kéwεte kēpūūté yehékè do borè nè dim̀nni ke duó,
kè bè da yú ke d̀ wèè ìiti iyie,
wèè tũnni ice ìi bo nte kè benit̀bèe wεte kékari dihei.

Kuyie ndó teom̀p̀tè ndòmmè

13 Kè di ní yóu mutōmmú teom̀p̀tè yie,
ke yóu di bo túótémè n kó diyie tu di,
kéntũnninè di kpeti.
Kè di wúó n kó diyie, diyie disàari
kè di wúó nde kó diyie kè di cǎǎ nke deu.
Kè di di dèúkunko ke í di t̀u ke kər̀nè di kó ice,
kè di í di t̀u ke tũnninè di kpeti kè di í náá nsóntíke kó tináaṅti,

14 De m̀nni mí yó ntú a kó diwèi ké nda t̀,
ke da dee ndihèi deit̀rè kàa baaté,
kémbo dihei n do duó ndi a yààrì Sakəbu,
kè nni nda piú,
mí nha Yiè nKuyie mmũ bíi.

59

Kuperí kùu bo tínti nè Kuyie nti cuokè

1 Kénténè! Di Yiè nKuyie nnòutè í kũp̀rì,
ke do nkù bo yĩεke kù bo di deetémè,
kù me nyí ð ke bo yĩεke kù bo keèmè di báammii.

2 Di kó meyei mmeè náá nkuperí díndi nè ku di cuokè,
di caàrimè meè te kè kù di b̀tinné.
Kù í na ke bo di kénté.

3 Ke yé di nou siì mùòtimè menitiyĩ,
kè di nómbí kòu,
kè di nōnnè siyáàbisí,
kè di nóndié ndó tináanyeiti.

4 Di yu ditəbè t̀i beénti í tú tisàati,
òm̀u í bekùnè otəu timómmənti,
di p̄i nti tu tibénti nti, t̀i í məkε t̀i co kè.
Di ṣṣ púo mmeyei mme kè mēe peité mecaàrimè.

5 Di ukú yèè yie ntu yedautiyie nyε,
kè wèè maá ndi d̀u nyèè yie nhò kúmu,
kàa wèété dimáà kutām̀nkù kuè yènní.
Di duòkù t̀i yàati í cǎǎnnè tináti.

6 Di duòkù t̀i yàati bè í t̀i daati.
Di yàati í tú t̀i daati.

Di tǎmmú tú meyei nkǎmu mmu.
 Mudǎnnētǎmmú mmu di pǐmmè
 7 Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice máà,
 kè di ò ndó mecǎã nke bo kuò bèè í cààrè mùmamù.
 Kè di toti meyei nkó iyentotí máà,
 kè di pēēté dè dè dǎúnkomu,
 ke naá ntidobontì.
 8 Di í yé diwèl kó kuce,
 di kerì ì cè í dò nsei,
 di tǔ nyice kónkóntíyì nyi.
 Wèè tǔ nde kó kuce ò báá yà diwèl.

Kuyie nkǎbe bantémè be yetímè

9 Dèè te kè Kuyie nhǎotí kù bo ti deeténèmè ti dootitǎbè,
 deè te kè kù í cǎrike ke bo ti deeté,
 kè ti baa kuwenniku bo yènnímè kè dibìnnì máà né bo.
 Kè ti dó kuwenniku bo míitémè bá kù í míí,
 kè ti bo dibìnnì miéke.
 10 Ke áante kuyũ̀nkù ò nháámmè kuduotí borè,
 ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kǎme,
 ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè tu keyènkè,
 kè ti kǎntì naati kè ti né do mbecírìbè.
 11 Kè ti kuò mmukpasǐmmù kǎme,
 ke kuò yekpetìnónkperè tēmè, bá ti í om̀pu,
 ke kém̀m̀m̀ Kuyie mbo ti patemè,
 kè dè dò nyúóó,
 kè ti baa medeetímè bá mè í tuà̀kùnì.

12 Kuyie nti caàrìmè meè sũ̀ nha ìkè,
 ti yei mmèè nàké ti kpéí,
 ti yei mbo ti yǎ ìnkè nke,
 ti bantému ti caàrìmè.

13 Ti í yie nha kpeti, ti da soutému,
 ti da b̀tinnému, f́ nKuyie nkùù ti te.
 Ti yèmmè dó ti tu: Ti bo nfěũ̀komè betǎbè,
 nè ti bo yetemè a kpeti.
 Ti yeñtotí ì bo ti yèmmè ì tu siyáàbisí nsi.

14 Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,
 ti ténke í dǎari dèè sié,
 kè benìtìbè kàri dè bè bá nnáá ntimómm̀nti.
 Benìtimómm̀m̀be í bo.

15 Òm̀ò ténke í náá ntimómm̀nti,
 Wèè dó kempí ntimómm̀nti bè ò nfekù weè kperè sǎà.

Kuyie nteémmè ku kǎbe

Ti Yiè nKuyie nyàmu timómm̀nti í kpaámè,
 kù me nyí dè pénsìrì.

16 Kè kù nsó nhòm̀òù í buò tìmatì kè dèe kù di,
 kù yàmè òm̀òù í b̀timè besénnìbè kpeti,
 kè kùu youte ku nòùtè ke bo bè deeté,
 kè kù wetímè meè nte kè kùu na,

17 Kè ku wetímè nkù dàátí

ke dò ndimátìyaàbòrì dī̀ pì dicĩncĩnnì,
 kè kù òké dipì̀ dī̀ tu mēdētīmè,
 kè ku yaàbòrì kù dàátí dī̀ tu mēpēitīmè,
 kè ku kó kuyaádándátínkù tu diyantidùò,
 kù kpànnè dī̀ ku kàbe kpéí.

¹⁸ Kù bo yietí bá wè o tōmmú dōmmè,
 ku dootitàbè bo yà ku miēke dōmmè,
 ku dootitàbè bo cōuté ku yēĩti,
 bèè bo mēdētīmè bè í yóó mǎnté be kó tiyeti.

¹⁹ Dē mǎnnì diyìè taà kèè bíékè kàbe bo yàte ti Yiè nKuyie.
 Kè dī̀ yìèní kèè bíékè kàbe yà ku kpeti,
 be dootitàbè yó nkéríní ke dò mmēniē nhōō tamè mmē kukó nnè muwērímu,
 kè Kuyie nYaá mbè bèti kēfūū.

²⁰ Odeetìwè kèrínímu Siyōō tārì,
 ke bo deeté Sakàbu yaàbí ì bo yóu i yei.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

²¹ Dē yembè kpéí m bēimmu ke tú m bè taunnèmu, kè n kó muyaá mbo be ìnkè ke túóté yíe nnè bè bo mbomè, m bè duómumu n náàntì kè tì yó mbo be nò miēke nè be yaàbíó, nè be yaàbí kó iyaàbíó sǎà.

60

Sedisadēmmu èi yóó wēte kēmaámè kè ti Yiè nKuyie nkpeti mbo di miēke

¹ Sedisadēmmu èi, íté kécómmú kēmiēté,
 dè tū̀òkemu a bo mǐíté dè a wenniku,
 Kuyie nkó tikpeti bomu a ìnkè.

² Dibì̀nnì dī̀ dàtínné kute nkù dè urikemu benitibè,
 kè ti Yiè nKuyie nné da mǐíté ku kó kuwenniku,
 ke da benke ku kó tikpeti bomè a ìnkè.

³ Yēbotè bo ntū̀ nha kó kuwenniku,
 kè bekpààtibè wúò nha wennécànnì kó menáà ké nda tū̀.

⁴ Sedisadēmmu wénnì a èi fitímè, a bí iténímu tipĩ̀tì timou,
 ke tìi nke kũ̀ntiní a borè.

A dapàmbè iténímu dēdētirè,
 kè bè uukuní a sapàmbè ke kpēnnìnkóní a borè.

⁵ A yóó dè yà kè diwè̀ dī̀ da pĩ̀ nkè kuyḕnaatí da kuò,
 ke yé tikpà̀tì tìi bo dà̀mḕèrì tì kòrinímè a borè
 kute nkù kó tikpà̀tì yó ndòkuní ke cuuti a borè nde,

⁶ Kè benitibè nyiitinèni yòyóbè titòntì titòntì,
 Mandiyā̀ kó kutempḕ nkàbe nè Efa kòku kàbe nè Sabaa kó kutempḕ nkumou kàbe
 kè bè nkòriní ke touní mēsə̀ nnè tihú̀untì
 ke pĩ̀kù ke sántì ti Yiè nKuyie.

⁷ Kedaa èi kó iwū̀ō imou yóó tíimmu a borè.
 A yóó tiekemu Nēbayə̀tì èi kó yēpedakè kè di n yè nni nfeu,
 mí nKuyie n wū̀ṑtònnì ìnkè dipà̀nnì ndi dī̀ kó kufṑōku n naati.
 Dē mǎnnì kè n cĩ̀tè n kpeti bo tḕ yètìrì ndeu.

⁸ Ṑmbē mbe bèè pù̀tì ke do nyewetè?
 Ṑmbē mbe ke putínì yēkpētì̀nónkpere ò̀ mputì̀mè ke kũ̀nti yē weń̀nì?

⁹ Yehəkè détiyè kəbe buó mí nwe,
Tadisisi èi kóo bàtóòbè beè yó ntú beketibè kékpènnéni,
a bí nè timáti péiti mesəə bè bo déúkunnemè
mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
mí nwèè dò mpáíí, ke di te díndi Isidayeeriibe ke di déúkunko.

¹⁰ Bepòòbè beè yóó maá f́ nSedisademmu èi kó iduotí,
kè be kó bekpààtibè mpī nha tōmmú.
Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.
M miēke kēè do di yè kè n di poté,
nè n sà mēè kpéi n yóó di kuómmu mmesémme.

¹¹ A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,
bá yè báá kpetínne kè dèe yie nkè yebotè ntəuní ye kpàti a miēke
kè ye kpààtibè nkəriní a èi.

¹² Yebotè nè yekpààtiyo yèè bo yete ye bo mpīmmè a tōmmú yè í yó nkpaá bè bo yè kùə
páíí.

¹³ De mōnni Dimaa tūúkú kó tikpàti timəu,
idei bè tu ì sipérésì nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,
kè dèe kəteni kəntú n cīètè kó tisāti,
kè n déúkunne n cīètè m bo tē yètìrì.

¹⁴ A dootitəbè bèè do da f́ēũnko
be bí kərinímu ke bo sīnné a ìkè.
Bèè do da senku bəməu bè yóó da búútəmu,
bè bo nda yu ke tú ti Yiè nKuyie nkó diheì Siyōō,
Kuyie nkùù dò páíí ke te Isidayeeriibe ku èi.

¹⁵ Bè do da dootóomu ké nda níí,
bá òməù í mpēnkù a borè.
N né yóó duó nkè bè nda pətìnəmu sáà,
benitibè yəmmè bo nda naatinè nè be yaábíó sáà.

¹⁶ De mōnni f́ōò yóó di yebotè məke dè
késūōte bekpààtibè,
kébanté ke dò mmí nha Yiè nKuyie mī tu a deetiwè
kébanté ke dò mmí nKuyie Sakəbu do tū nkù
n kpeínimu kè mī da donté.

¹⁷ De mōnni kè bè nda təuo disəəwūō kó difōtìrì mesəə
timáti kó difōtìrì timáti péiti,
idei kó difōtìrì disəəwūō,
yetāre kó difōtìrì timáti.

¹⁸ A èi miēke òməù ténke bá nf́ēũnko otəù,
òməù ténke báá pənte otəù kəo èi naá ntidobontì kéđəúnko,
a tenkè keməu duómè.
A èi kó iduotí yètìrì bo ntú medeetímè,
kè di bòrè kpeye ntú mí nKuyie nkó disānni.

¹⁹ Diyie kó menáà mmeè ténke í yó nda mí nkuyie mmōnni,
otānkù weè me nyí yóó nda duò nkuwenniku keyènkè.

Ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú a kó menáà sáà kéntú a kó tisàti.

²⁰ Yekúdabùò nténke bá nkpaá a èi miεke.

Mí nha Yiè nKuyie mî yó ntú a kó menáà nsáà,
mè í yóó deè diyie dèumè yoo otànkù kōmmè.

²¹ Kè benitisààbè beè maa ríbo a èi kè beè ndi baké sáà,
dihèi n dòò dì.

Bè bo nkótírí titieti n fiíkú tì deboore ti kōme
kéndéúkùnkò n yètìrì.

²² A nìtìbè miεke wèè kó kunaàmùnkù kēínì
kuù yó mbo sikou sikou

wèè kó kuwu nyí tú kùmakù kè kù ntú kuwu nkperíkù,

mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè dòòmu mecāã nde mōnnì bo tuεke dìi mōnnì.

61

Kuyie ntāāté wè koò tōnnè ku náànti

¹ Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo ny ìnkè,

ti Yiè nKuyie nni ncòúmmu mekùò ke n tō,

kè m bo náké tináaansààti besénnìbè,

kéduó ndiwèi bèè yèmmè cààrè,

kékpété tikpetíntì,

képité iwēi tidaati,

² kénáké benìtìbè ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenni tūàkenímè,

kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànnì,

kébántè bèè bo meyeñcaàrìmè miεke.

³ Siyōō kabe kuàmmu kè m me nyóó bè bántè,

bè pū mbe yo nye mutápeí,

kè m me nyóó bè ínné iyítòòdá,

bè kōmmú yekúdabùò nye

kè m me nyóó bè waare mekòfōōme,

ké bè dàté tiyōōtì kó tiyààtì,

ké bè dàtínné tibanyààtì,

kè bè mbè yu ke tú:

Detedierè mewetímmè kpepe,

Ti Yiè nKuyie nfíi ndè ke bo déúkùnnè ku yètìrì.

⁴ Bèè yóó wēte kéíi nyedobuò ndimōnnì kpeye,

kémaá sicēi sù pùò nnè dimōnnì,

kéwēte kéíi nyehékè kótè,

kékūtè yedobonkótè.

⁵ Bepòòbè bo ndi cēmmù di wūō,

bekpákpàribè bo ndi kuuti di paa

nnè detie mbè tu dè fínyí de kó depaa.

⁶ Díndi biε bè bo ndi yu ke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuó nìùbè,

bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùù ti te ku kó betōmbè,

di bo di yεbotè kó tikpàtì,

kénsārì be kó tisàti.

⁷ De yie ifei ténke í yó ndi bo,

Díndi bebàrìbè,
 bèè dó ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisadεmmu kpéí,
 di í dò nkésakìi, n náánnè o kpéí.

⁷ Di báá pā Kuyie mmefiè,
 kénkémùnè kù bo wēte kētūntemè Sedisadεmmu
 koo naá nkutenkù kuməu yó nsāntí wè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyòutemū ku nòutè ke poté ketenkè,
 ke béi nke pàrikè ke yī:
 F́ nSedisadεmmu a dootitəbè ténke í yóó di a diiti,
 bekpákpàribè kó ibí báá yà a naà mpàmmè a fèüté ke pèté mè.

⁹ Bèè kùúti tidiiti beè yó ntì yo
 nke déúkunko mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
 bèè tōū f́inyī be ke dəəri menaà
 mbeè yó mmè yè n cīètè dānkù miεke.

¹⁰ Díndi Sedisadεmmu kəbe yènnè,
 píennè kuce bèè kūntiní be kpéí,
 kéitínné kuce kó yefòtè kápíe nyetárè
 kécónné mεcannimè kè yεbotèe yà.

¹¹ Di Yiè nKuyie mpīēkùmu itemmānke iməu ke tú:
 Nákénè Siyōō èi ke dò: A dεetiwè kéroomu
 ke bo tíi nhò dεeté bè,
 bèè tu o tōmmú kó tiyeti.

¹² Bè bo mbè yu ke tú: Bèè cāā nke tú Kuyie nkəbe,
 bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndonté bè.
 F́ nSedisadεmmu bè bo nda yu ke tú:
 Dihèi bè dó di, bè í bəntóo di.

63

Kuyie nyóó potémè yεbotè képeite ku kəbe bānni

¹ Wenni nwe yie nwèè itini Edəmmu tenkè,
 we nyitini diheidiè Bosedaa kòo yààti tò mmewūō?
 We nkèrini ke dáátí o yààti ke yíeo,
 ke tá o wērímú.

Ti Yiè nKuyie nkuù kətení ke bo bekénè yεbotè,
 kédeeté ku nìtibè.

² Ba nte kàa yààti tēi mmenitiyī?

Ba nte kè tì dōnnè wèè nàù nf́inyī kó yεbe diyetituo?

³ Kuyie nnàá nke tú: N do bo m mää ndi diyetituo ke nàù,
 n kəbe kóò məu í n teennè,
 m miεke kèè do bè yè kè nní mbè nàù ke be ūtíri,
 kè be yī nsèri n yààti.
 Kè m mùəti n yààti timəu.

⁴ N do yému nè n yèmmè miεke ke dò ndiyiè marì m bo peite n nìtibè bānni.
 Dimənni tūəkemū m bo dεeté di n nìtibè,

⁵ Kè n wènté ke ś nhòməu í buə de kpeti,
 kè dè n di n yàmè òməu í bomè n f́onkúò,
 mēmme kè n yòute m bakù m miεke còuté mēè kpéí,
 kè dè n duó mmuwērímú.

⁶ Mèmmè m mièke yèmè yebotè kè n yè nàntè
kè yè yòure m mièke ye yè mèè kpéí.
Kè be yĩ ncóú nketenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

⁷ N yó nsántímu ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù ti dòò mèè sàà nkpréí, m bo ndéúkùnkò ku yètìrì,
ku nìtì tiì deu Isidayeeri be kpéí,
ku sémmè mèè te kè kù bè dòò de kó mesàà ndiemè.

⁸ Kuù béi nke tú: Isidayeeri be tu n nìtìbè mbe,
m bí nyi, ì í yó n souté.

Mèmmè kè kùu bè deeté.

⁹ Bè do bo diì m̀nni meyeñcaàrì mè mièke
kù í t̀nni ku kóo t̀nti m̀u,
yoo ku t̀nni mari ku m̀mm̀nku kuù bè deeté.

Kù bè d́mu kè mesémmè kù mbè bonè
deè te kè kù bè donté.

Kuù do bè ùúkú ke bè yùàri,
be borime memou mièke.

¹⁰ Bè me nyí nyie nku kpeti,
kéncaàrè Muyaánsààmù yèmmè,
kè kùu kónté kénáá mbe dootitòu,
ké bè ta mudòò.

¹¹ Mèmmè bè d̀ntenímè dim̀nni kótìrì
dè do d̀mmè M̀yiisi kó dim̀nni,
kè bè mbékú bemáà ke tú wèè do bè sée
d̀m̀èrì ò bore?

Wèè kó muaá ndo bo be cuokè de yiè nk̀te ke?

¹² Wèè do bonè M̀yiisi kóò duó mmuwèrímú,
wèè bakù do kpeñni kòò kèéte kukó nkó menie mbe ìkè,
képéte diyetidieri kè di bo sáà.

¹³ Weè do bè ni kè bèe keté d̀m̀èrì mièke
tesántè ð nkérimè mutencatímu bá bè í mbète bá sám̀pó.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù kó Muyaá ndo bè kpaake ke karinè meom̀p̀mè borè,
kupecenku ð nkérimè ke cuti kubiriku.

Mèmmè ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtìbè,
ke fei ku yetidieri.

Kuyie mpāānāānti náāntò kuōnnēmè Kuyie

¹⁵ Áú! N Yiè nKuyie á mbo keñkè

a cēsààtè deñkè,
kéwéntení káyà dè ti d̀mmè.

Dè yĩme kàa ténke í ti d́?

Ba nte kàa ténke í ti kuò mesémmè?

¹⁶ F́ò tu ti cice!

Ti yààrì Abarahammu í ti yé,

ti yààrì Sakabu ti yèmmu.

Ti Yiè nKuyie nf́ò tu ti cice.

Nè dim̀nni f́ò tu ti kóo deetiwè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti m̀nté a ce?

Dè dòmme kàa yóu kè ti áá nke ti to kpenke,
 bá ti ténke í da dé?
 Wě̄x̄t̄ení ti bíékè, a dó m̄èè kp̄éí ntínti a kó betōmbè.

Tínti a kó benìtìbè, f̄òò ti te.

¹⁸ Yem̄òrè s̄ám̄p̄ó miēke nke a nìtìbè tínti ti tiekemè dihei,
 kè ti dootit̄òbè k̄t̄ení ke p̄ònte a c̄ēs̄ààtè t̄èè dò mpáíí.

¹⁹ Dè ȳíme kàa ti d̄òr̄i ke dò nha í ti baaté diyìè marì?
 Dè dòmme kàa ti d̄òr̄i ke dò nti í t̄o a yètìrì n̄è ti bomè?

Ba nte kàa báá k̄t̄é tiw̄etì k̄écút̄ení
 yet̄ārè na nda yà k̄ēs̄ānt̄e.

64

¹ Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,
 ncutíní ke dò mmuh̄áá nk̄éc̄óút̄é id̄eí
 ncutíní ke dò nkeh̄āādek̄è k̄è d̄èe f̄ānt̄e
 kàa dootit̄òb̄e banté a tú w̄è,
 k̄è yebot̄èe kpeute a ìk̄è.

² A do d̄òò tidiēt̄i k̄è d̄è ti d̄éēt̄ému,
 a na ncùt̄ení k̄è yet̄ārèe s̄ānt̄e a ìk̄è.

³ Ti mu nyí tì k̄èè diyìè marì,
 tì í ta òm̄òù kó ditoò,
 ti me mmu nyí yà dib̄òò marì d̄òòm̄è mebotí b̄èè dì bùò be kp̄éí,
 nk̄è d̄è í tú f̄ò nKuyie.

⁴ A òò c̄out̄en̄è diw̄èi ndi w̄èè d̄òòr̄i a dóm̄è
 b̄èè d̄enniní a kp̄éí ke t̄ū nha kó kuce,
 ti cààr̄èmu kàa miēke ti p̄eike
 k̄è ti t̄ūnne ice ti do t̄ū nyì n̄è dim̄ònnì,
 a yóó ti d̄eēt̄ému.

⁵ Tim̄òu ti s̄āū ntim̄áà ndi,
 k̄è ti t̄ōmmú mùù tu mus̄āāmù k̄è mù naá tiyaàc̄it̄i,
 ke kp̄éí tif̄āàkpetì k̄ōme,
 k̄è ti caàr̄im̄è ti t̄o kuyaakù ò nt̄òm̄è tif̄āàkpetì.

⁶ Òm̄òù í bo w̄èè yu a yètìrì,
 òm̄òù í dààt̄e ke bo da taunn̄è om̄áà,
 ke ȳé a ti bùt̄inn̄ém̄è k̄è ti yei nti tieke.

⁷ Bá n̄è memme ti Yiè nKuyie f̄òò tu ti cice,
 ti tú tiyaat̄i nti kàa tu oyaamarì a n̄ou s̄iì ti d̄òò.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a miēke báá ti yè k̄étonté,
 bá nh̄a ke ȳé ti caàr̄im̄è,
 a ti w̄ént̄é fen̄òns̄ààf̄è ti tú a kó benìtìbè m̄be tim̄òu.

⁹ A ek̄è s̄ààȳè d̄òúnkomu ke naá ndikp̄àà,
 Siȳòò naá ndikp̄àà ndi k̄è Sedisad̄emmu feít̄óo.

¹⁰ A c̄ēdiēt̄è, a c̄ēs̄ààt̄è,
 ti yembè do déúk̄unko t̄èè miēke a yètìrì
 t̄è c̄òút̄é muh̄áá mmu,
 d̄es̄ààr̄è ti ȳemm̄è do naatin̄è d̄è k̄è d̄è càke.

¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na k̄énw̄úó nd̄end̄e kó dim̄àà ke búút̄óòà?
 A bo nti w̄úónko ke ti yo nyifei dīeyì s̄áà?

65

Kuyie nyóó bekénèmè bèè kù bùtínné ke feu iwũõ yebòkè

¹ Mémme kè Kuyie mbéi nke d̀̀:

Bèè í n waà n duó nkè bèè m bekù be kp̄eti.

Bèè do n waà n duó nkè bè n yàm̄u.

M benkemu m máà kubotí kùù do í yu n yètìrì

ke yí: Ntenè mí, ntenè mí.

² N dièkù n ǹ̀t̀̀t̀̀ nte yewe yem̄ou kuwuõ nkùù í yie

n kp̄eti ku bíékè,

kè bè tũ nkuce yeiku,

ke d̀̀ori be yèmmè d̀̀m̀̀.

³ De kó kuwuõ nk̀̀be n ẁ̀nn̄imu ke d̀̀ feío ke feu iwũõ depénnè kó yet̀̀r̀̀

ke cóunko tihúúnti titáti kó yedombie nyĩnkè,

⁴ ke ã if̀̀ti mieke ke wentí titá̀̀d̀̀nti mieke,

ke cáá nyef̀̀nkè

ke ãã tidiiti t̀̀i s̄i mbe b̀̀ mieke * mieke nke ke náánnè becír̀̀bè ke waà m̄meteèmmè, ke yo
ntib̀̀d̀̀diiti, Kuyie ndo yè nyIsidayeeriibe bá nd̀̀ori d̀̀.

⁵ Bèè ã nnáá mbenit̀̀bè t̀̀bè ke tú:

A bá n t̀̀ónnè a bá n t̀̀ónnè,

n yí d̀̀ nkékááké k̀̀a n k̀̀ááké a tuoti ice nyi.

Mí nKuyie m mieke kèè p̀̀i de yembè mediè

d̀̀ c̀̀ú m mieke nke s̄ã.

⁶ N ẁ̀rimu be d̀̀r̀̀m̀̀ n yí yó mbè ẁ̀ónko,

n yóó bè yietímu be d̀̀r̀̀m̀̀ weti weti.

⁷ N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè k̄m̄e,

bè do caàri mí nwe bè cóunko d̀̀i m̀̀nni tihúúnti yet̀̀r̀̀ yet̀̀r̀̀ ìnkè.

N yóó bè yietímu meyei mbè n d̀̀ò mè.

Mí nKuyie mm̄i béi.

⁸ Fínyĩ kó kubakù kùù peité,

bè ãã í nkù biè bè ãã kù soómmu,

meè botí nku n yóó d̀̀m̀̀ n ǹ̀t̀̀bè,

n yí yóó bè k̀̀ò b̄em̄ou.

Mí nKuyie mm̄i béi.

⁹ M bo ãnnè Sak̄abu yaàbí kuwuõ,

bemb̄e Sudaa kó kuwuõ nk̀̀be beè yóó tieke n t̄sà̀̀r̀̀,

bemb̄e n t̄ãt̀̀ bè.

Bemb̄e n kó bet̄mbè.

Beè yóó d̀̀ tieke k̄m̄bo.

¹⁰ Bèè bo n wammú beè yó nc̄mm̀̀

ipe nè sib̀̀ó Saǹ̀o biriku

kè Ak̀̀o k̀̀ku ntú dinaac̄nh̀̀.

¹¹ Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yiè nKuyie

ke yè n t̄sà̀̀r̀̀ kp̄éi ke p̄ã ndib̀̀ò Kati tidiiti

ke waà nyeyunatè ke cou menaà dib̀̀ò bè tu d̀̀ Menii.

¹² N yóó duó nkè bè d̀̀i kuõ mudoò mieke nke,

d̀̀i bo nnínkú d̀̀i núù kè bè d̀̀i feu,

ke yè n d̀̀i yumè kè d̀̀i c̄ééké, kè n náá mbá d̀̀i í nc̄óú.

* **65:4** De kó benit̀̀bè do ã nk̀̀ri if̀̀ti

N yē ndèè í wenni di né de ndəəri.

N yē n yí dọ̀ dè di de ntāāté.

¹³ Dεε kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú

n tǎmbè bo nyo nkè dè sànnè,

kè dikònni né di bo,

n tǎmbè bo nyè mbè dómè,

kè sinéyēĩ né di kə̀u.

N tǎmbè bo nyānkunè diwèi,

kè ifei né di bo.

¹⁴ Diwèi bo mbo n kó betǎmbè kè bè nyíú,

kè meyeñcaàrimè né di bo kè di kuò.

¹⁵ N yóó di kuomu, kè di yètèe naá ndibenkèrì

kè n kó benitibè n tǎāté bè níí yè yu képarikè ke dọ̀:

Ti Yiè nKuyie nni nkuo kù kùo mèè botí de kó benitibè.

¹⁶ Wèè níí bo ndó n kó mesàà ò níí yó n yú ke dọ̀:

nè Kuyie ntimómmanti kə̀ku,

ké mè pèté.

Kè wèè dọ̀ képarikè, ò níí yóó parikènè n yètìrì ndi.

Kuyie nyóó dọ̀mè ketenkè pànkè nè kēĩnkè

Mí nKuyie n ténke báá dentení meyeñcaàrimè mèè pēēté me kpéí.

Mí nKuyie n yóó mè kèimmu.

¹⁷ N yóó dọ̀ kēĩnkè pànkè nke nè ketenkè pànkè,

bá òmòu báá dentení dèè pēēté de kpéí,

òmòu ténke bá ntoti o yèmmè de kpéí.

¹⁸ Dí nyānku nè diwèi kè di yèmmè nnaati sǎ̀.

N yóó dọ̀ dè kpéí.

Sedisademmu ei bo ntú diwèi kperi,

kè di nitibè mbo kuyeñnaatí mièke sǎ̀.

¹⁹ Diwèi yó nni mbonèmu Sedisademmu kè nní nyānku n nitibè kpéí.

Òmòu ténke báá keè Sedisademmu mièke
didabònni nè éyooi!

²⁰ Dε mǎnni dibíkempètìrì ténke báá kú,

òmòu me mbáá kú o bénti.

Dε mǎnni wèè bo mmàke yebie ntekòutè (100) kékú ò bèntému.

Dε mǎnni wèè bo kú ke í tù̀ke yebie ntekòutè (100) Kuyie ncǎ̀ wènwe

²¹ Dε mǎnni n nitibè níí bo maá sicéĩ ké nsi ã,

kéfiíkú detie kécááké de be.

²² Dε mǎnni bè ténke báá maá kòo tǎ̀u mǎ̀u ta,

bè me mbáá fiíkú detie n kòo tǎ̀u mǎ̀u cááké de be.

Be we kó kusùkú yó mmànnè detie nkpeye mamè mme,

de mǎnni kè n nitibè dọ̀ dè beè yóó dè di.

²³ Dε mǎnni òmòu báá ɔu detetìrè

òmòu me mbáá peitè o bire kè dèe kú o nuo mmieke

ke yé be mǎ̀u be mbe nè bè bí bè tumè n dọ̀ bè mbe mesàà.

²⁴ Dε mǎnni bè níí bo nkpaá ke í m mǎ̀

kè m bè duómmu bè dọ̀ dè.

Kè bè nkpaá ke í béi kè n kèè.

²⁵ Dimanni nè fepièfè dè bo nwē nke diitì timútì.

Dicìricìrì nè fenààfè kè dè nwē nke diitì timútì

kè fèwààfè kó mudii ntú mmutáá,
 dèmarè ténke báá dọ̀ dèterè mēyeyi.
 Dèmarè báá cààrè dèterè n tāsààrì ìnkè
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

66

Kuyie ndó ku cīētè ntú tēè botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dọ̀:
 Kéìnkè tu n kpààtikàrì ndi,
 kè ketenkè tu n nacèdaánnì.
 Di yó m maá ònte cīētè?
 Ọ̀ndi bọ̀rì ndi n ní yóó om̀pè̀mè?
² Di wúó ndèè kó dimàà m̀i dè dọ̀,
 dèè kó dimàà bo m̀i te ke dè yènní.
 Mí nwúó nwe tu ocīrì, osénnìwè, wèè yèmmè cààrè,
 wèè kemmu n náàntì nè kufōwáá nke n dé.
³ Wèè n fèúté fènáàfè ke kùò onìtì,
 wèè n kùò fepièfè ke kèété tamòtè f̀nní,
 wèè m pāā ntidiitì kó yepārè, ke n kòu yef̀onkè,
 wèè n t̀uò ntihúúntì ke wète ke feu yebakè,
 bembè kó dimàà bè tãātému de kó kuce,
 kè dè bè naatinè de kó isake.
⁴ N tãātému ke bo duó nkè bèe yà mēyeyi,
 be kōmbùòtì duò dè n yóó de mbè bonté,
 n yu ke yumu òmòu me nyí còúté,
 kè m bēi nhòmòu me nyí n tḗnné,
 ke né dọ̀ m baa yē n yí dó dè,
 n yete dè bè né de ntãáté.

Kuyie nyóó dente kéteemmè ku kòbe

⁵ Díndi bèè kōmbùòtì duò ti Yiè nKuyie nnáàntì,
 keènè kù tu mù: Di kòbe bèè di ní nke di yetírì di yu m̀èè kpéi n yètìrì.
 Bè di daúmu ke tú:
 Ti Yiè nKuyie mbenke ku kpeti kè ti yà di kó diwèi,
 de yembè bèè mómmambe yóó di ifei.
⁶ Kénténè di bo keè kutoweku kùù dàátí dihei.
 De kó metammè yìèní Kuyie ncīētè nte.
 Ti Yiè nKuyie nkó metammè mme,
 kù yietì ku dootitòbè mbè bè m̀annè t̀i yeti.

⁷ Siyōō èi í kuó ntipòutì ke né na ke peité,
 di kpaá ke tú di bo kuó ntipòutì ke p̀anke peité denitidabire,

⁸ We nkèè t̀i mbotí diyìè marì?

We nyà diè mbotí nè ti bomè?

Dihei òō í nhānné diyìè òmáà,
 kubotí òō í nhānné òm̀nnì òmáà,
 Siyōō yie kpepe né me ndòò,

ò í kuó ntipòutì ke p̀anke peiténí initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo nte kòò nitipòkù pòutì bi kòò né báá peitáà?
 Mí nwèè ò nte kè debiree yènní, m̀i bo dè d̀tinnáà?

Mí nKuyie nkùù di te mî ti ndi beke.

¹⁰ Díndi bèè dó Sedisadεmmu dí nhò wě́nnè ke yānku, dè ndi naatinè o kpéí.

Díndi bèè do kuò nSedisadεmmu kũũ tiiténè tihauti.

¹¹ Di yóó yā́amu o me kénsànnè kè dè di bántè.

Di yóó sōmu o miesεrè di dómè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔté kébéi nke dò:

N yóó tóní diwèi ndi Sedisadεmmu kè di mpũ̀ ò nkukó nkōme,

menie nhō̄̄ ta kukó nképiemmè,

kutenkù kó tikpàtì yóó me nhò píε.

Bè bo ndi pī́εke ke di yā́ānko,

ké ndi úúkú ke di wáàrì.

¹³ Onitipòkù ò mbáá mmèè botí o birε,

n yóó di bántè mèè botí Sedisadεmmu mieke.

¹⁴ Di yóó dè yàmu kè di yèmmèε narike,

kè dí bité fḗnkèmbóntaafè ò̄̄ dúóté kè timútìi dò̄̄mè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kù nìtìbè kù kpénnimè,

kè ku dootitòbèε yà ku mieke dōmmè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu muhā́á mmieke,

kè ku kparinaasḗi fimmú fefòdónfè kōme.

Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kétuò mbenitìbè fehā́ādεēnfè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie bekùnè muhā́á mmu

nè dikpàrisiè ndi kù tièmmè benitìbè.

Kù bo kuò benitìbè kute nkù kè bè nsū.

¹⁷ Bèè wènkùnko bemáà kéccānninko ke kòrì depénnè kó yebòkè borè,

ke tũũ nhobòoyiè nfōnkúò,

ke cáá nyefōnkè, nè yetirè, Kuyie nyete dè.

De yembè yóó kúmu dimònni dimáà.

Mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

¹⁸ N yému be dò̀̀rì mè nè be yè̀totí.

Kuyie nyóó tímmè ku kòbe

Kè Kuyie mbéi nke dò: N kéroomu ke bo tí nyibotí iməu kòbe, kè bèε yà n kó tikpeti. ¹⁹ M bo dò̄̄ mèbenkùmè yebotè cuokè, kè ye kòbe bèè yenténè m beénti m bo bè t̄̄ nyibotí t̄̄i mieke, Tadisisi nè Puti kperi nè Dudi kperi, bembε bèè tu betāntāũbè, m bo bè t̄̄ nyehékè détiyè, Tubaadi nè Yafā́. Bèè í kèè bè náammè n kpéí, bè mu nyí yà dè n kpeti. De kó benitìbè bo náké n kpeti ibotí t̄̄i. ²⁰ Kè n t̄̄ mbè ntəuní di tebíi s̄̄i bo ibotí iməu mieke. Bè bo mbè təuní nè sisḗi nè sikpàrinaasḗi, nè sisḗi tesì s̄̄i mùmmu. Kè betòbè ndeke yesāmmarínarè nè yòyóbè. Ke kũũnnènni n tāsààrì Sedisadεmmu ke n duò. Isidayεeribe ò̄̄ nni mpā́ā mmèè botí yepārè, ke ā́ā yebò sà̀̀yè mieke ke təuní n c̄̄tè̄̄ mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmî me nyē.

²¹ Be mieke m bo t̄̄nké ikuó niùbè nè Defiibe mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

²² Kḗnkè p̄̀nkè nè ketenkè p̄̀nkè n dò̀̀ kè bo mèè botí, di kó kuwuə yó mme mbo nè di kó diyètìrì.

²³ De m̀̀nni benitìbè beməu bo nkə̀̀rìní m borè bá wèè t̄̄nkù, bá t̄̄è oǹ̀pùtè ke ninku n ỳ̀ikè

mí ndi Yiè nKuyie mî b́í.

²⁴ Δε m̀nǹǹ beǹt̀b̀ b̀̀̀ yete n kpeti
b̀̀ bo kú k̀ndú k̀ beǹt̀b̀ k̀r̀ǹ ke b̀̀ ỳu.
Yebiè ỳ̀̀ c̀̀̀ m̀be k̀nt̀ ỳ̀̀ í ỳ́́ kú,
muhãã mm̀̀̀ b̀̀̀ t̀̀̀ mm̀̀̀ í ỳ́́ kú,
be k̀pèe bo nd̀̀ nyis̀ke beǹt̀b̀ b̀̀m̀u k̀p̀í.

Sedemii Di mpátiri tɔ tii náaànti

Sedemii do tú ikuó niùti Idikiya birɛ ndɛ. Idikiya Anatɔti ɛi kou kòo bo Bensamɛɛ kó kutempɛ mmiɛkɛ, kɛ Kuyie nhò yu kòd dɔ̀̀ ku pããnáànti náaàntò kɛ ś́ nho kpaá kɛ tú odapàà. Bɛmɔu kɛ bè nhò niímmu, nè memmɛ kòo baã nyĩkú o móm̃m̃anti ñnkè kɛtuɔkɛ kumànku.

Weè Sedemii o móm̃m̃uɔ nweè wàri dɛ kó dipátiri. O kó tipããnáànti do tú ò bo caummè Isidayɛɛribɛ kɛ tú Kuyie nyóó bè bekénè bè feu mɛ̀̀ kɛ́́i nyiwṹ́ yɛbɔkè kɛ dɔ̀̀ri mɛyɛi. Sedemii do tú Kuyie nkóo niti nwe kɛ mènke duó nhomáà Kuyie nkó mutãmmú kɛ́́i kɛmmɔkɛ dikɔ̀̀mbù̀̀ ò í nyĩ̀̀kù̀̀ ò bo náké mɛ̀̀ timóm̃m̃anti bá kòo bo fɛ̀̀útɛ. Kuyie ndo yóó ò yu ku tãmmú kɛ Sosiasi bo o kpàti benni tɛpítɛ nè ditããnni miɛkɛ nke. Kuyie mpããnáànti náaàntɛ tɔ̀̀bɛ Sofonii nè Abakuku bè do tú o kó dimànni kɔ̀̀bɛ mbɛ.

Sedemii do kpaá fòumu kɛ Kuyie mpããnáànti ò náké ti kɛ tisũkùti dɔ̀̀. Kɛ Nebukannesaa Babidɔ̀̀nni kóo kpàati bè do kɛpɔ̀̀ntɛ Sedisadɛmmu nè Kuyie nɛfɛ̀̀tɛ, kɛpĩ nSudaa kóo kpàati kékònnè nè benitibɛ tɔ̀̀bɛ pɛu. Bè bè pĩmmú dii mɔ̀̀nni kɛ kònnè kɛ Kɛdadia bè do baá nwɛ dihɛi kɛ bè ò kù. Sudaa kɔ̀̀bɛ bè do kpaá kpaá, kɛ bè cɔkɛ kékɔ̀̀tɛ Esibiti kɛsɔ̀̀ri, kɛ bè pĩ nSedemii nè muwɛrímú kòo bè nɛinɛ dɛ bíékè. Ò kɛ nku.

Di mpátiri náaànti duó kɛ dóm̃mè

1. Kuyie nyóó bekénè mɛ̀̀ Sudaa kó dikpàatiyuu 1-45
2. Kuyie mpããnáànti náaàntò náké ti kɛ dɛ ntukúnɛ yɛbotɛ tɛyɛ bè ò í tú Isidayɛɛribɛ 46-51
3. Bè domè Sedisadɛmmu ɛi kɛ di pàntɛ 52

¹ Di mpátiri tɔ̀̀ Idikiya birɛ Sedemii náké ti nti nè ò dɔ̀̀ dɛ, Idikiya do tú ikuó niùbɛ bè do bo Anatɔti ɛi Bensamɛɛ tempɛ mmiɛkɛ bɛ kó d̃ m̃u nwe. ² Kɛ ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedemii Amɔ̀̀ birɛ Sosiasi tu dii mɔ̀̀nni Sudaa kɔ̀̀bɛ kóo kpàati, o kpàti benni tɛpítɛ nè ditããnni miɛkɛ. ³ Kɛ kùu wɛtɛ kóo béinnè Sosiasi birɛ Sosakimmu tu dii mɔ̀̀nni Sudaa kɔ̀̀bɛ kóo kpàati. Kɛ Kuyie nni nsákɛ kɛ náánnè Sedemii kɛntɔ̀̀ kɛtuɔkɛnɛ Sedesiasi Sosiasi birɛ tɛrɛ kpàti benni tɛpítɛ nè dimáà. Dɛ kó dibenni kóo tããnummùwɛ miɛkɛ nke bɛ pĩmmú mɛ̀̀ Sedisadɛmmu ɛi kɔ̀̀bɛ kɛ kònnè.

Kuyie nyumè Sedemii kòo bo náké ku náaànti

⁴ Kɛ ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kɛ dɔ̀̀:

⁵ N do da yému
kɛ mu nyí da pítɛ a yɔ̀̀ pɔ̀̀uti miɛkɛ.
A do kpaaní a yɔ̀̀ pɔ̀̀uti miɛkɛ
kɛ n da cã́́nɛmu,
n do da tããtɛmu
kàa bo ntú wèè náá m pãã náaànti yɛbotɛ.

⁶ Kɛ n tɛ́́nnɛ Kuyie nke dɔ̀̀:

Áú! N Yiè nKuyie n yí nɔ̀̀ nke náá,
n kpaá bɛmmu.

⁷ Kɛ ti Yiè nKuyie nni ntɛ́́nnɛ kɛ dɔ̀̀:

Bá ntú a kpaá bɛ.
A kɔ̀̀rimu n yóó da tɔ̀̀ mbèè borè
kɛ bo bè náké n yóó da náké ti timɔ̀̀.

⁸ Bá mbè dé kɛ yé n da bonɛmɛmu

ke bo da deetè.

Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

⁹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nyòutemè ku nòutè kékááké n nùù, ké n náké ke dò: Nh ãnnèmu n náànti a nùù mieke.

¹⁰ Banté ke dò n da báammu yíe nyebotè,

kàa bo mbaké yekpààtìyo,

kàa bo nhuuti, ke kòtì,

ke bonti ke pònti, ke déite,

ke mati ke fíinte.

Sedemii dǎúmǎmè tidǎuǎnti ke yà mutie bè tu mù amandíè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbekè ke dò: Sedemii a yà ba? Kè n dò: N wúó mmutie bè tu mù amandíè kó kubakù nku.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A de yàmu weti weti, de benkú m pǐmmè mme m búi nti ke yóó tì dǎd.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: A yà ba? Kè n kù tǎnné ke dò: N yà tekũmbotè nte kè tǎ bo kubakù yóú bíékè, kè fǎnni ke bíkúní m bíékè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò:

Kubakù yóú bíékè nke

meyei nyóó cóúnnímè dihei dii nyembè bemou ñnkè.

¹⁵ Nte n yóó yúmu kubakù yóú kó iwuo nyimou nè yekpààtìyo yemou,

dè kàrinímu ke bo pi Sedisadammu èi kó yebòrè,

kéfité iduotí nè Sudaa ekè yemou.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi.

¹⁶ M búi nti be kpéi n yóó tì mbè dǎdumu

bè dǎri mǎè kpéi nke m bütínné,

ke tuò nyebókè tihúúnti,

ke kǎnkù ke báá mbè dǎd dè.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:

Fǎ nSedemii báátí,

íté kékote ké bè nàké n da nàké tì kó dimàà.

A kǎnti bá mpaati be ìkè,

kàa pàati mû né yóó da ãnné

kufǎwáá mbe ìkè.

¹⁸⁻¹⁹ Dihei yembè bemou,

bekpààtìbè nè be kó betũmbè

nè ìkúó nùùbè nè Sudaa èi kǎbe

bemou bè í yó ndó a kpeti.

N né yóó da duómmu muwǎrímú

kàa bè bàao.

A bo ndònné dihei iduotí fité di,

dimátisǎà disǎwũǎ kó iduotí dǎmmè

bè í yóó da na.

Ke yé n yó nda bonèmmèmu ke da kǎnké.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi.

2

Isidayeeribe ténke í dǎmè Kuyie mbè do kù dǎ mǎè botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kote Sedisadammu kǎbe borè kǎpǎéké kè bèe keè. Mí ndi Yiè nKuyie m mû tu:

N kpaá ke yémú di do n taunnémè

yefõtìkperè bá mēniē nyí bo.

Isidayēeribē bo bantémè kē dò ndè yóù a bo dootóomè Kuyie

14 Isidayēeribē di tú tidaatàa?

Yàà di tú kudaakù kó ibí nyí?

Dè né dōmmè kè bè di pòntì kē eiti di kperē?

15 Bè kontí yecìricìrè tēmè mmē,

kē péú metammè,

kē pòntē dihèi dimòu kè di dōúnko,

kē naá ntidobontì bá òmòu ténkē í di bo.

16 Bá nè Esibiti kó yehèkè Nofu nè Tapanesi kòbē,

kè bè kuó di yùtì.

17 Isidayēeribē di kó mēyetímè mēè te

kè dè di tùòkēní,

di dootóo mí ndi Yiè nKuyie nku,

kù do di ní diì mōnnì kucē sààkù miēkē.

18 Di né dōrì ba miē

di mē ntūmmè Esibiti kó kucē

kē bo yà kukó nNiidi kó mēniē

di dōrì Asiidi kó kucē

di bo kōtemè mmē kényà kukó ndiekù Efadati kó mēniē, ndē bo di teennè ba?

19 Di dōnniti tì yóó di tié,

di bùtinnémè Kuyie dē kó tiyēĩti nti di yaumè,

kè dè bo yie nkè di banté di bo yóumè

mí ndi Yiè nKuyie nwèè di te,

kē í nní ndé, dè n yóù mēè botí kē n tii.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa mú bēi.

Kuyie ndōmmēmmè Isidayēeribē onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

20 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nkē dò:

Nè dimōnnì ndi di í yiemmmè n kpeti,

kē n yàtenè kē náá nkē tú: Ti dó kēntē timáà.

Kē né kōrì sitāá simòu ìnkè

onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōmē,

kē kōnkù detedierè demòu yò.

21 M mē ndo di fíí

nkè di ndōnnè fínyĩ tie nsààmù mmu.

Mutie mùù mēnkē wenni.

Dè né yīmē kè di cēetē kē náá mmutie dikpáà kōmu musīmmù?

22 Bá kè di òú dimáà nè yefòdúò

bá kè di òúnè ciékúrè di yēi

mè baa yó nkpaá bomu kè m mè wùó.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

23 Di bo yīmē kē dò di í sãũ ndimáà?

Di í tūnnē yebòkè Baadibaa?

Wénténè di do kéri sù naàcèi dikpáà dibiri miēkē,

kè nsà kè di bo banté di dōrì dè.

Bá yòyó kó debirē bá nkōrì mēmmē sinaàcèi.

24 Di dōnnè disāmmarínannì kó diserì ndi,

diì manténè dikpáà kó mucèmmu,

kè di kōntì ìté kè di wanti yēdaayè.

Kē fímmù di í dò nhòmòu bo na kē di còíné,

yedaayè yèè dì wanti yè báá benné kéou,
kè di kòntì yàùtè yè yóó dì yàmu.

²⁵ Isidayeeribe kè di cokù mecãã

ndi naàcèi bo fáũté kè di níí kpei.

Kè di né mè ntúmè di kpeti í bomu,

kè díndi dó yebókè nye ke yó nye ntũ.

²⁶ Bè ãã pĩ nhoyúókù kè ifei ò kùò mèè botí,

ifei yóó me ndi pĩ ndíndi Isidayeeribe

nè di kó bekrààtibè nè di krààtitũmbè,

nè ikuó niùbè nè bèè nàá mí nKuyie m pããnáàntì.

²⁷ Díndi bèè ã nwúó ntebãatenkaanitè ke tú
teè tu di cice,

kénwúó ndibãatãri ke tú

dii di te.

Di bo ntũ mmè mí ndi Yiè nKuyie

nkè di m bùtinné pái pái.

Kè dè di di dii mǎnni di né nni nyu

ke tú n di deeté.

²⁸ Dè kó yebókè bore di dǎò yè?

Yèe katení kè nsà kè yè bo na

ké dí deeté meyei ndi do dii mǎnni.

Díndi Sudaã kãbe di bókè sũmu

ke mǎnnè di ekè mǎmè.

²⁹ Dè dǎmmè kè di dó ti mǎote tináãntì
mí nnè díndi?

Dimou di m bùtinnému,

mí ndi Yiè nKuyie mĩ bái.

³⁰ Kè n di puotí ke di puotí detetirè,

dè kó tiyẽiti í di duó nyitié mmaì,

kè di né pètinke kùò bèè nàá m pããnáãntì,

yekpamaà nkõme.

³¹ Díndi di mǎnni kãbe kénténè mesàà,

mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì.

Díndi Isidayeeribe n naá ndi kpeí tedǎntè kó dikpàà ndi

ke duò tikõmbùdàà?

Yáà n naá ndi kpeí dihei dibiiñni kperi ndi?

Dè né dǎmmè díndi n nìtibè

kè di tú di yó nceñti

di dómè mme di í wẽtiní m borè.

³² Osapàà nhõõ yè nhosãtãà?

Osapàà nwèè bo ke yenkú ò bo yè nho yààtãà?

N nìtibè bie me nni nyèmmu bá

dè í tóké dè kó yewe í dò nkékaa nkédeè.

³³ Onitipòkù wèè nǎ nke waà mbenitidaabè

ò dǎmmè di kperè me ndò

nke yé di yémè di òmmè ke waà nyebókè.

Nè dè kó medǎrìmmè yeime mieke

ke bo na këtuo nyitié mbenitipòbè bèè dǎuti dǎutinè benitidaabè.

³⁴ Besénnibè bèè í cààrè mùmamù

kè di bè kùò
 be yĩ nkpaá ke darimu di yaábòrè mánke.
 Di me nyí bè pĩ nkè bè dòòri meyei.
³⁵ Nè memme kè di yèmmè dò ndi wenni
 kè di tú Kuyie mmieke í yó nsóké ke di péi.
 Di náá mèè kpéi nke tú di í cààrè deè te
 kè kù yóó di bekénè.

³⁶ Dè yĩme kè di cãã ice mucántímù,
 di di ì fèi Asidii di yóó i ndi Esibiti.
³⁷ Di yó nke wētíní ke ceú di yò nye,
 ke yé di Yiè nKuyie ndootóomèmu,
 di do ìkú bèè ìnkè
 deè te kè di í yóó pété meteèmmè mamè.

3

Kuyie ndòmmenèmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kòò to kpeñni

¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bèimmu ke yĩ:
 Kòò niti yete o pokù koò bèti,
 kòò ité ke yenke otàù mǎù,
 o dǎù kótì ténke báá na kóò tùóté,
 kòò ò tùóté o èi sīntemu.
 Dè né dòmme díndi Isidayeeribe
 kè di m bùtinné ke tūnne yebókè
 ke dó n wēte ké di túóté?
 Mí ndi Yiè nKuyie mmíù tì ndi beke!
² Wénténè yetārè kényà
 ditārì mari bo di í dèke di ke fié iwũṣ yebókàà?
 Di do ã nkari ice nyi ke bàà beyóóbè tēmè,
 di do me ndǎari ke m bùtinné ke tūnne yebókè,
 ke sīnkūnne dihei.
³ Nè de kpéi nke n di mǎnte fetaafe,
 bá di ténke í yé feyṣṣkèntaafe.
 Kè di cīké ke mǎke
 onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó mèyèmmè,
 bá ifei í di pĩ,
 di í banté di caàrimè.
⁴ Di mmònni kè díí né kuò nke n yu ke tú:
 Ti cice nè ti bemmè mme a ti dómè.
⁵ Ke bekú dimáà ke tú Kuyie mmieke sàà yó nsóké ke ti péimaà?
 Kù yó nti u kemieke nke sáà?
 Mèmmè di náámmè ke baa né soké ke dǎari meyei
 ndíndi de kó itookperí yembè.

Wèè náá nKuyie mpānānāntì ò tumè bèè ceete

⁶ Okpààti Sosiasi kpàti mieke, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: A yà Isidayeeribe m
 bùtinné ke dòò dèà? Bè dèkù yetārè yemǎu ìnkè nke nè detie ndemǎu yò ke feu iwũṣ yebókè.
⁷ N yèmmè do dò mbè yóó dǎò dende kó dimáà kéwēténímu m borè, bè me nyí wēténí! Kè
 be yṣ fũṣ kǎbe Sudaa kó kuwuò nkǎbe mǎke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó
 meyèmmè kè bè wúónko. ⁸ Sudaa wuò nkǎbe yǎmu Isidayeeribe m bùtinnémè, kè m bè yete
 ke bè duó ndiyetepátíri. Nè memme kè bè í n depe ke mǎke onitipòkù wèè dauti dautinè

benitidaabè o kó meyèmmè ke kòte ke fié iwũṣ yebòkè. ⁹ Isidayeeribe kóò ke í ndake n kpeti, ke m bùtínné ke fié iwũṣ sibòotenkaanì nè yebòtárè ke s̀nk̀nnè dihei. ¹⁰ Bá nè memme kè bè yṣ fũḍ kàbe Sudaa kó kuwuṣ nkàbe màke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè bè í wētení m borè nè be yèmmè memou. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀: Isidayeeribe bèè m bùtínné be kperè wēte ke t̄ũnèmu Sudaa wuṣ nkàbe bèè màke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè. ¹² Kè kù d̀ n kòte ḱp̄ĩkè ḱcau nkubakù you kàbe Isidayeeribe ke d̀: Di Yiè nKuyie díndi Isidayeeribe di tũ nkù tu:

Wētenèní m borè,
díndi bèè n yete,
n yí yóó yóu kè m mièkèe do di ìnkè,
ke yé n sémmè deumèmu.
Mí ndi Yiè nKuyie m̀i me nyè.

M mièkè ṣṣ í nhā ke cóú nsáà.
¹³ Díndi ćenkèe banté di caàrìmè.
Banténè ke d̀ ndi yete n kpeti nti,
mí ndi Yiè nKuyie ndi do tũ nkù,
ke kòte ke fié iwũṣ yebòkè di do í yé yè
yeteyṣ yemou borè bá di í k̀nté n tammè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

Sudaa kàbe wētenímè Kuyie mborè

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu: Wētenèní m borè díndi bèè do n yete ke yé m̀i di temè. N yóó di t̀nkè dimáà dimáà ndi di nheì òmáà, ku nnaàm̀nkù bèdébè ke di tanné Siyṣṣ èi, ¹⁵ kè di duó m̀ecèmbè n yèmmè kàbe kè bè ndi ćemmú, nè mecìi nnè tidààti.

¹⁶ Kè di pié d̀i m̀nni ke sũũ nke pié ndiheì, mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́ei. De m̀nni di t́enke bá nnáá, mí ndi Yiè nKuyie nkó metaummè t̄u ḱp̄í, di t́enke bá nnáá ndi ḱp̄í, òmou t́enke báá dentení di ḱp̄í. Di báá daatení di ḱp̄í bè me nt́enke bá d̀ò diteri. ¹⁷ De kó yem̀rè mièke bè bo nyu Sedisadèmmu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dikp̀ààtikàrì ke yebotè yemou ncokùní di bíékè, ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì yu dè Sedisadèmmu. Bè t́enke bá ntũ m̀be kó meyèmmè yeime itookperí k̄mè. ¹⁸ De kó yewe mièke Sudaa kó kuwuṣ nkàbe bo s̀nkè Isidayeeribe kó kuwuṣ nkàbe kè bèe wēnné ḱiténí kubakù you kó ketenkè mièke ḱwētení dihei n duó ndi be yembè kè bè di te.

Itookperí yembè yóó wēte ḱkp̀enténímè Kuyie mborè (Ti Yiè nKuyie m̀b́ei nti)

¹⁹ N do d̀ó kè di d̀ò m bí nyi kè di duó nketensààkè,
kè di kè tieke,
ketenkè kèè p̄èṣtè kesonke kemou.
Kè n yèmmè ndò ndi bo nni nyu ke tú di cice.
Bá di bá m̀ bùtínné bitì.
²⁰ Onitipòkù wèè yìè ke waà m̀benitidaabè ò òmmè o d̀ò.
Isidayeerì me nni nhṣ.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

²¹ Isidayeeribe kó yedab̀ò nyèè yìèní sitáá ìnkè,
kè bè kuò nke m báá.
Be ce ìi s̀inte,
bè yè mmí m̀be Yiè nKuyie nku bè do tũ nkù.

22 Díndi m bí ì n yete wētenèní,
kè n tūntè tì bo mí nnè díndi ti cuokè.

(Benitibè tērné ti)

Nte t́nti ti wētenímu a borè
ke yé f́òò tumè ti Yiè nKuyie.

23 Yebòkè Baadibe ti soutému nè ti ò nyè feu iwũõ ke úú ì úú.
Ti Yiè nKuyie nkuù ti deerí t́nti Isidayeeribe.

24 Nè ti baa bemmè mme
kè ti yembè feu be naàke
nè be piètì dibòò Baadi ifei diiti.
Kè dè dèèèè ibí initidaaì nè initipòì.

25 Ifei ì do dò nké ti ṕ.
Ifei ì do dò nké ti dátinné kuyààkù kōme.
Ti cààrèmu ti yeténè ti Yiè nKuyie nku ti tū nkù
t́nti nè ti yembòo nè ti bemmè nè yíenní,
ti í kènté ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó metammè.

4

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

1 Díndi Isidayeeribe kè di cèète,
kè di wētení m borè.
Kè di f́ùù nsibòòtenkaanì isòke kpesi n yìikè.
Kè di ténke í cánnì cánnì.

2 Kè di pàrikè ke yí:
Ti Yiè nKuyie mbomu
kè di béinnè timómmənti kè dè tu kuce,
de mənni yebotè bo kətení m borè ke dò
n yè d̀̀̀̀ mesàà.
Kè dè nye naatinè n kpéí.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Sudaa kəbe nè Isidayeeribe sēñnè kupaku pànkù,
kéyóu di bo mbuə̀̀̀tìmè tipotì miəke.

4 Díndi Sudaa tenkè kəbe nè Sedisademmu èi kəbe.
N duónnè di yèmmè
kè meè d̀̀̀ke nè di d̀̀̀̀ meè yei nkpéí
m miəke kó muhãá mbo di cóúté,
bá òmòù báá na ké mù kù.

Kuyie nyè mbèe p̄̀̀̀kè ti Sudaa tenkè

5 Kè Kuyie mbéi nke dò: P̄̀̀̀kénè ti Sudaa tenkè,
nákénè ti Sedisademmu èi miəke.
Eénè ditāteheù kép̄̀̀̀kè mediè nke dò:
T́́́nnènní kè ti kəte kəta yehəkè iduotí fité yè.

6 Cónnénè mecannimè kécuó nSedisademmu bíékè,
kécoké kéwammú di bo sari dè,
kè di cokù di báá cómmú.
N yóó ínní meyei mme kubakù you bíékè.
Meyei ndiemè mómməmmə.

7 Dicìrìcìrì òòtenímu di d̀̀̀̀,
opòntì iténímu o kàrì ke bo puə nyehəkè kè yèe d̀̀̀̀nkò,
d̀̀̀̀ ekè bo naá ntidobontì bá òmòù bá nyè bo.

⁸ Kè dè dò mmemme dáátínè tifòtòntì kékəmmú,
tiiténè iwúótì
kè yé ti Yiè nKuyie mmieke kpaá ti cóúmmèmu,
kè mu nyí ti bonke.

⁹ De yie bo tuəke dii yie bekpààtibè kōmbùàti bo do.
Ifōyí bo auté sikpààtibí.
Dè bo di ikuó nùbè,
kékpeí bèè nàá m pāānāāntì
mí ndi Yiè nKuyie mmî b́í.

¹⁰ De mōnnì bè bo nnáá nke tú:
Ti Yiè nKuyie nha ti soutému tínti Sedisademma èi kəbe,
a ti náá ndi mōnnì ke tú
ti bo mbo dihei mieke kè dè naati,
né nte tínti kè disie íkú ti fōnìí.

Bepòmbè itinímè tipùti timəu

¹¹ De kó yemòrè Kuyie mbo nnáá Sedisademma èi kəbe ke tú:
Yētārè ìnkè kó kuyaatonnikù
kuù kèríní dikpáá bíékè ke wetí n nìtibè
kù í tú kuyaakù bè ò yennè kù tidiiti.

¹² De kó kuyaakù kù iténí de bíékè, kù kpeínìmu.
Mí kù ínní ke bo bè bekénè.

(Benitibè b́í nti)

¹³ Ti dootitəbè kèrínímu diwetiri kōme,
ke fimmú kuyaakperikù kōme,
kè be kpàrisēī cāā ícírí dōmmè.
Ti kperε deèmu! Bè ti pòntemu.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹⁴ Sedisademma kəbe yóunè meyei nke wénkùnne di yèmmè,
kè dèe yie nkè di cooté.

Dè yó nkááké de kè kuyonku kó meyèmmèe yè di mieke.

¹⁵ Danni èi kəbe tì pīékùmu,
kè tùàkení Efadaimmu èi ke náá nde kó meyei mmèè kèríní me kpéí.

¹⁶ Caunnè yebotè, nákéne Sedisademma èi kəbe ke tú:
Tihāāpònti iténí yehékè détiyè ke kèríní,
ke úú fεkpàriúúfè,
ke wetí Sudaa tenkè kó yehékè.

¹⁷ Ke cēēte Sedisademma bebàribè ò cēētemè kupaku,
ke yé Sedisademma èi kəbe yetemè n kpeti.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî b́í.

¹⁸ Sedisademma èi kəbe tì di tùàke
di yei nnè di caàrimè deè te kè de kó meyei ndi do,
ke di kòute ke di yo me doò tiiku.

Sedemii yàmè meyei mmèè kèríní ke muəke

¹⁹ N yo ditāteheù kuəmmè mme nè mudoò kó íúu,
kè n kōmbùàti duò kè dè n yóu ke n cáá kè m mítirìnè kuyonku,
dè í yie nkè m bo n ćéké.

²⁰ Be mpòmbè ní yó mpēnkóo kè betəbè bèè tùàkení,
titouti ténke í yó nkpaá,

difi marì í yó nkpaá dihèi ke cúóké
 deməu dè bo duó dimənnì dimáà.
 21 Nh ùnəmu m bo nwúómmè n dootitəbè kó mekpàricannimè
 nè m bo n yomè ditāteheù kuəmmè.

22 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 N nìtìbè beè tu tiyèintì
 bè í məkə meciì.
 Be ciì meyei ndəðrìmù bíékè nke
 bè í yé mesàà mmudəðrìmù.

23 N wènté ketenkè kè kè í məkə ke dòmme,
 bá demarè í bo,
 n wènté keĩnkè bá kuwenniku í bo.

24 Kè n wénté yetārè ke s̄́ nyè s̄́antè
 kè sitāá siməu ȳ̀đ̀ti.

25 Kè n wénté ke s̄́ nhonitì ténke i kpaá ketenkè,
 kè sinə ciété siməu.

26 Kè n wénté dihèi titebiiti do peí dì,
 ke s̄́ ndi naánkoo tedəntè.
 Kè yehekè yeməu naá ntidobontì,
 dende kó dimàà boní Kuyie mborè nde,
 ku mieke keè ti yè ke tonté.

27 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Dihèi diməu yóó dəúnkomu,
 n né í yóó bè kùə kédeè páíí.

28 Nè de kpéi ketenkè keməu yó mbo yedabùò mmieke nke,
 kè tiwetì soute,
 m béi ntì tinti.
 N yí yóó ceete,
 n yí yóó wēte n f̄̀nkúò.

Siyə̄̄ èi kəbe natitəbè bè soutémè

29 Sikpàrinaasēi nè betāntāũbè kó kutoweku kuù dàátíní,
 kè benitìbè ciété muceé nke taà titúútì mieke,
 kè betəbè dèkù yetārè, kè yehekè yeməu dəúnko,
 bá oməu ténke í bo ye mieke.

30 Sedisademmu èi kəbe bè yóó di pənte kè di né benné
 ke dəəri ba?
 Ke s̄́rì dimáà ke tũ̀s̄́ mesəə nkó yetootōre,
 ke ā̀ còróò di nuə.
 Di panti dətetirè nde di cəmbè di sènkèrìmu,
 ke dó di kũ̀.

31 N yo mēè tammè
 dò nhonitipòkù wèè kuò ntipəutì o k̄́me mme,
 desapùmbire dèè peí meketimè.
 Siyə̄̄ èi kó desapùmbire nde,
 dèè fiu, ke yuo de nou ke tú: N fetimu n kúmu n kò̀ubè beè n na.

5

Osàù í kpaá Sedisademmú bá omáà
(*Ti Yiè nKuyie mbéi ntì*)

¹ Cennè Sedisademmú èì diməu,
kébíéké kéwammú yecĕkàrè yeməu
kòò məù bo bá omáà wèè dòòrì dèè sìé ke tū ntimóm̄m̄nti,
n cĕé nSedisademmú.

(*Sedemii béi ntì*)

² Bè ð nnáá ndì m̄nnì
ke tú ti Yiè nKuyie m bomu
bè ð m̄parikumu ke né sou.

³ Ti Yiè nKuyie nha dó wèè nàá nwènwe timóm̄m̄nti,
a bè potému dè m̄e nyí bè nampɛ.
A bè kòùmu ke dó ké bè dèè bəməu
bè m̄e nyí yie nha tié,
kè be to kpenke ditári kōm̄e
bè í yie nke bo w̄ɛɛnì a borè.

⁴ Bèbíékennitibè m̄be be yèmmè í bo,
bè í banté be Yiè nKuyie ndó dè
Kuyie mbè tū nkù kó ikuó.

⁵ Kè n yóu ke d̄ò
m bo k̄ɛte bekótibè borè ké bè béinnè
ke yé bəmbe yém̄m̄mu be Yiè nKuyie nkó kuce
ke yé ku kó ikuó.

Ke n s̄ó m̄be k̄pɛɛ í cáá, be m̄əu bè dó kénte bəmáà ndi,
ke t̄òte metaum̄m̄è m̄èè do bo bəmbe
nè Kuyie m̄be cuokè.

⁶ Nè de k̄p̄éi nyecirícirè bo yènnì
kudúókù ké bè cááké,
des̄innè bo yènnì kutāfuə nké bè p̄ĩm̄m̄ú.
Yekpamaà mbo nhoke be ekè
kè wèè yènnì yèè ò p̄ĩ nkénété
ke yé bè kù yetem̄m̄ kuce m̄èp̄éu
kè be caàrim̄m̄ sũũ.

(*Ti Yiè Kuyie mbéi ntì*)

⁷ Sedisademmú k̄əbe ba mbo nte kè n di cĕé?
Di n dootóomu ke parikunè yebəkè yètè.
N di duó nkè di di ke sànn̄m̄mu,
ke buróo yebəkè borè
ke d̄ontenè onitipòkù wèè yóu o d̄əu
ke tūnn̄e wèè í tú o d̄əu.

⁸ Di s̄ááténè yesāndakè nye,
yèè dó mudèè bá di kè d̄i k̄ənti ke tū nditeri pokù.

⁹ M bo nwúónko de kó benitibè ke báá bè potáà?
M bo nwúónko de kó kubotí k̄əbe ke báá peitaà?
Mí ndi Yiè nKuyie n di bekúmu.

¹⁰ Dekenè dihéi kó iduotí
kéta kék̄ũ fínyĩ tebake,
di né báá ì dèè páíí.

Cíenè ìí tǔ mí ndi Yiè nKuyie n kpeyi.

¹¹ Isidayeeribe kó kuwuò nkàbe nè Sudaa kàku kàbe, bè n soutému. Mí ndi Yiè nKuyie m mí me nyē.

A bo yetemè Kuyie nde kó mucántimu tú mù

¹² Sudaa èi kàbe yetemu mí mbe Yiè nKuyie, nke náá nke tú:

Kuyie nyí bo, meyi mmamè í yóó ti tuàkení.

Bè me nyí ti doti mudoo.

Dikònnì me nyí yóó ti pĩ.

¹³ Kè bèè tu bè náá mmí nKuyie mpããnaàntì,

bè náá ntì tu detetirè nde,

tì í boní m borè.

Bè náá ntì tuàkení beè ìnkè.

¹⁴ Kè dè dō mmemme Sedemii

nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù:

Nè tináaanti bè náá ntì kpéí

bè bo yí idéí,

kè n náaanti n da náá ntì ntú muháá nké bè còúté.

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n yóó ínní kubotí dedétirè kàku nku di kpéí,

mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

Kubotí kukperíkù nku.

Kubotí kùù do bo nè dimònnì.

Dí í yo ku náaanti,

di í yé kùù náá nyèè tannò.

¹⁶ De kó kubotí do dōnnè kufōti kùù pòòte ke feío kùnkù,

de kó kubotí kàbe tú be kpàrìnuòmbè mää ndi.

¹⁷ Beè yóó cake di paa nnè di dii,

kékuò di bí initidaai,

nè initipòì nè di wūō,

kécake fínyĩ kó detie nnè fikíè kperè.

Bè bo può ndi ekè iduotí fité yè.

Di yèmmè naatinè yè.

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè m béi nke dō: Bá nè memme de kó yewe mieke n yí yóó di kuò kédeè. ¹⁹ Kè bè beke dii mōnnì ke yí ba nte kè Kuyie nti dōò mie? Fí nSedemii, á bè nàké ke dō: Di dootóo mēè botí ti Yiè nKuyie, ke fié iwūō ibotí tēi kó yebakè, di tenkè mieke, mēè botí nku ibotí tēi yóó di kōnnēmè dihei dii í tǔ di kperi, kè di mpĩ mbe tōmmú.

Bèè yete Kuyie nkpeti be kó mucántimu

²⁰ Pīkénè ti Sakabu kó kuwuò nkàbe cuokè,

ké tì yèè Sudaa kó kuwuò nkàbe cuokè ke dō:

²¹ Kénténè ti díndi kuwuò nkùù yei nke kpa meyèmmè,

díndi bèè mōke inuò ndi me nyí wúó,

ke mōke yeto di me nyí yo.

²² Di í yó n yōtaà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu?

Di bùòtì í nduòà?

Mí nwèè pènné dāmèèrì mubirímú,

kè mù dō nku perí sáã,

kè meniè nyí mù sei.

Kè yenéfinfirè tōu meniè mmè me nyí mù sei,

kè kuyaakù íinko yenéfinfirè

kè yè ùùti, yè me nyí mu sei.

²³ Díndi ku nwuò nkòbe di to yeè kpeñni,
di í yie n kpeti di m bùtínnému ke íté.

²⁴ Di í totí di yèmmè ke bo n depe
mí ndi Yiè nKuyie,

mí nwèè di duò nfetaafè fe mònni,
feĩnkèmbóntaafè nè fetadentifè,
ke di duò nyedidèi mòrè,

²⁵ Di yete mèè kpéi nte kè dè ténke í tùòkùní de mònni.
Di caàrìmè mèè te kè di pàà de kó mesàà.

²⁶ Beyeibe beè bo n nìtìbè cuokè,
ke ò nwoke wèè díí sínòò ticùòti o kòme,
bè dii mèè botí ke pĩ mbenitibè.

²⁷ Bè òò pĩmmú sínòò ke píe mmèè botí kunòridieku,
bè yùúkú dè piéké mèè botí be cèĩ mieke,
bè me nhò nke kpenke ke mòòte be kperè.

²⁸ Ke kpénkú ke cèékú
ke né òake sàké meyei ndòòrìmù,
bè í bekù tibeénti tì dò nkémbekùmè,
bè í pĩ nyiciribí bè dò nké nyi pĩmè,
nè memme kè be kperè yíé.

Bè me nyí kommu becĩribè.

²⁹ Kè di né yè m mieke bá mpèi de kó feyanfè kòbaà?
Mí ndi Yiè nKuyie mmí tì ndi beke?
M bo yóu m bo potémè kubotí kùù dò mmie nnaà?

³⁰ Dèmarè cànnè isòke kperè deè dòòri diheì mieke.

³¹ Ke yé bèè nàà m pàānāānti bè nàāmmè siyāābisi nsi,
kè ikuó niùbè wanti mucóntimu,
kè n nìtìbè dè wùó ndesààrè.
Diyiè sònni yiè di né yóó yĩme?

6

Meyei ndiemè mèè doti Sedisademmu ei

¹ Díndi Bensamèe kó kuwuò nkòbe,
cokénè kèyè Sedisademmu,
kéwammú disòri.
Eénè ditàteheù Tekoa ei mieke,
cónnénè di kó mekpàricannimè Bèti-Akedemmu ei,
ke yé meyei mmèè kèrínimè kubakù yóu bíékè,
ke yó ndeu mediè.

² Siyòò diheì dii do tú diheì sààri kè bè di dó,
n yóó di pòntemu kè dii do kè dèe deè.

³ Benitibè tùòkenímu Siyòò ei,
ke bàté ke di fité ke bo di pònte,
benaacēmbè òò bátémè nè be wũò,
kécónné be touti,
bè me nyí bá wè nè o kó kupíkù,
otòù nè o kòku.

⁴ Kè bè nàà nke tú: Báátínè,

íténè kè tí bè do ké bè pĩ,
 kè diyìè kpaá cómmú yeyo,
 diyìè ti dèèmu,
 kè mēdēè nfūtenè detie nyo,
 5 Íténè kè ti bè do keyènkè
 nképuo nsikpààtìcēĩ.

6 Nte dinùù ti Yiè nKuyie Mpakēdaa ndi duó ndi dīi tu:
 Kōūnè idēi kēōnnē Sedisadēmmu kēfité kēna kēdeke,
 de kó diheì n yóó yūš ndi to nyē,

bè fēūnko benitìbè mbe mediè.

7 Tēbintē tōnní mēè botí menie
 Sedisadēmmu eì kōbe me ntōnní kuyonku

bè dōrimu ke fēūnko benitìbè.

Bè bè puotìmu ke bè kòu kè n dè wùó.

8 Sedisadēmmu eì kōbe ceetenè,
 kè dēe yie nkè n yèmmè báá di yè.

Kè mēè dōke n yóó duó nkè di kó diheì dōúnkomu.

Bá òmòu tēnke bá ndi bo.

Kuwuo nkùù kōbe í dō kēkeè timati

9 Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa m bēi ndi nùù:

Dérínè Isidayēeribe sōmbe, dété déténnè be,

bè šš tšū fínyĩ kó yēbe kédérí mēè botí,

kétūnne ibake imou kécáté caté yèè kpaá.

(Sedemii bēi nti)

10 Wenni nwe n yóó béinnè wè kòo keè.

Díndi itookperí yembè di í yie nke bo keè Kuyie nnáàntì,

kè ku náàntì di dò mmudaá.

Di keté ke í dō kē tí kèè.

11 Kè Sedemii dò:

Kuyie nha miēke bè còú mmèè botí

n kōke me mbè còú, bá n yí na ke bo minné.

(Ti Yiè nKuyie mbēi nti)

Yóu kàa miēke bè do bēmou,

ibí sámpóì nè bebémbè,

ke yé bè yóó pīmmúmu benitidaabè nè benitipòbè nè

bekótìbè nè sidakóó.

12 Be cēĩ bo náa mbetòbè kpesi,

be paa nnè be pobè betòbè borè tieke.

M bo bè ānné dīi mōnni tenòutè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi.

13 Bēmou besámpóbè nè bediēbè bè dō ticuuti nti,

bèè náá mí nKuyie m pāānāàntì nè ikuó nìùbòo.

Bēmou bè tu siyáàbìsì yembè mbe.

14 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitìbè dēmarè,

ke náá nke tú demou dè kèrí séi,

dēmarè me nyí kèrí,

demou kè dè càari.

15 Ifei na mbè pīmmè be dōòri ìì sòke kpéi

ifei me nyí bè bo,

bè keté ke í yé bè tu dè ifei,

dεè te kè bè yó nkàké becíribè miεke
m bo íté kécómmú dìi mànnì ké bè poté.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

16 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
kũnténè kuce di kéri kù,
kécómmú kéwénté kébeke kè bè di náké
ice ìi do bo nè dimònnì.
Kè dí tãáté kùu wenni ké kù tũnne képété meom̀p̀umè,
kè di né tú díndi í yóó mè d̀d̀.

17 Nh ãnné beheikèmbàribè mbe di cuokè,
d̀d̀nnè meγòmmè kékénté ditãteheù kuòmmè,
kè di yete ke tú di báá kénté.

18 Dεè te kè n tu:
Díndi iwuò nteì kénténè mesàà nkékeè,
díndi kuniiti kèènnè tìi yóó bè tùðkení.

19 Titenti timou kòbe kèènnè n túmè,
n yóó duónko meyei mme de kó benitibè ìnkè,
be yehtotí meyei nkpeyi mànnè tìi yeti nti,
ke yé bè í dàatemè n náahtì kpréi,
ke sènkèrì n kuó.

20 Di kòrì Sebaa èi ke touní wèè tùdààrí bo n d̀d̀ ba?
Yehekè détiyè kóo tùdààrí bo n tō mba?
Di n feu ìi wũð ke tuò n yí ì d̀ó,
di n feu ìi wũð n yí ì wùó.

21 Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu:
m bo d̀áú mmebétímè kubotí kuu nyìkè
cicebè nè be bí onitì nè ocεpetitòu,
bemou kè bè mbétírì ke duò ke kō.

Isidayεribe dootitòu kèrínímu kubakù youú

22 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:
kuwuò mmakù kuù itini kubakù youú bíékè,
kuwuò ndiekù kuù itini kutemmanku.

23 Dε kó behãp̀òmbè nòmmu
ke tãũ ipie nnè yeκpãã,
bè yóumu bè í m̀ake onitì kó mesémmè,
kè be tammè ùuti dàmmèrì ð nhuutimè.
Bè dèke siséĩ nsi ke tú fenafe m̀d̀mmò,
ke d̀ò nhonitì òmáà,
ke bo di dokénè díndi Siyðð èi kòbe,
(Benitibè béi nti)

24 Ti ti nkèè kè ti k̀òntì bèitè
kè ti yèmmè cààrè,
kè kuyonku ti pĩ nke d̀ò nhonitipòkù ð nkuòmmè debire.

25 Ti í yóó dáátí kékòté depaá,
ti báá dáátí kékété ice maí,
ti dootitòbè beè bo tipítì timou nè yeκpàrise,
kè benitibè bùòtì cùùtè.
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

26 Díndi n nitibè dáátínè tifòòtòntì kékari mukũũ.
Pũñnè mutápeí kénkuò nyekúdabùò,
wèè bire bo demáà dè ðð kù kòo nkuòmmè.
Kuónnè dikúdabònnì ke yé di pòntì kèrínímè ke bo di do ké di déété.

Timáti tì í dò nkéna kéwénkúnne
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

²⁷ Fǒ nSedemii n da kànnε n nìtibè cuokè
kàa bo bè yáákému,
omáátì ã yáákémè timáti.
Paaté be káyà be ce dòmme.

(Sedemii béi nti)

²⁸ Bè tu itookperí yembè mómmǝmbe mbe.

Bè tu bèè náante bè mbe betǝbè kpéí,
be to yeè kpeñni disǝwũǝ nè timáti de kǝme.
Bè tu bemǝu bekǝùbè mbe.

²⁹ M bè fuute ke fuute timádǝuti ke dò ntimátimínti na nyè
kè timátii peike,

timátimínti me nyí yie nke càténè timáti.

³⁰ De kó benitibè bè dǝnnè tisíntémáti nti
ti Yiè nKuyie mbè sènkèrimu.

7

Bèè sǎntí bemáà detetirè
(Wénté Sedemii 26:1-19)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kǝte kécómmú n cǝtè bǝrì kéréǝkè ke dò: Díndi
Sudaa kǝbe bèè taànní te ncǝtè mieke mubáammù, kénténè di Yiè nKuyie ntu mù. ³ Ntenè
mí ndi Yiè nKuyie Mpackedaa n tú mù: Tǝntenè di ce nè di dǝrímè, kè n yóu kè dí mbo diheì
diì mmieke. ⁴ Di báa duó ndimáa tiyáàbisínáaanti kénnáa nke tú: Ti Yiè nKuyie ncǝtè tu
tie, ku cǝtè tu tie, ti Yiè nKuyie ncǝtè nte die. ⁵ Kè di mènke tǝnte di ce nè di dǝrímè, ke
pǝ nditǝbè nè timómmǝnti. ⁶ Ke í féũko bepǝǝbè nè iciribí nè bekúpobè, kè di í kǝu di nheì
mieke bèè í cààrè. Ke í feu iwũǝ yebǝkè kè yè di caàri. ⁷ De mǝnni m bo di yóu kè di mbo die,
dihèi n do duó ndi di yembè kè dí ndi te sǎa nè di bo mbomè.

⁸ Kè di me ntũ siyáàbisí kó tináaanti detetirè kpeti. ⁹ Di bo nyuuku ke kǝu benitibè, ke dǝuti
dǝutinè ditǝbè, ke dǝummu yenò di me nyí yè dǝrri, ke tuò ntihúúnti yebǝkè di do í yé yè.
¹⁰ Kè dí dèè ke kǝtení n cǝtè mieke, bè yu dè n yètiri, kécómmú n yìkè ke tú: Ti cootému, ke
né wèti ke bo sǝtè isǝke mudǝrímù. ¹¹ Di yemmè dò n cǝtè bè yu dè n yètiri tè tu beyóóbè
kó disǝrì ndià? N dè yàmù mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

¹² Kǝtenè Sidoo di do yu dè n yètiri nè dimǝnni, kè di bo yà n dǝmè deborè, n nìtibè
Isidayeribe kó kuyonku kpéí. ¹³ Di mmǝnni nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Di me ndǝ
meyei mmèè kó dimáa kè n di náánnè, ke di náánnè nè dikǝnweñnini bá di í n yí. ¹⁴ N
dǝ mèè botí Sidoo n yóo me ndǝ te ncǝtè n yètiri yu tèè mieke di pǝtinè tè, nè ke ntenkè
n duó nkè di yembè nè díndi. ¹⁵ N yóo di dootóomu n dootóo mèè botí di tebii Efadaimmu
naàmùnkù kǝbe.

Mubáammu Kuyie nyí dǝ mù

¹⁶ Kè Kuyie mbéi nke dò: Fǒ nSedemii bá nni mbáa mbe kpéí, bá nni nkuǝnnè be kpéi ke
sáuti, bá nni mbáa nke yetíróo, n yí da kémú. ¹⁷ A í wúo mbè dǝrri dè Sudaa kó yehékè
nè Sedisademma kperi ye miékaà? ¹⁸ Ibí ìi kau idéi kè i cicèbè wìtèi muháa nkè benitipòbè
puoti ticooti ke bo kake kè bèè pǝ tebǝtenkaanitè bè tu tè Asitaditee, ke pǝánnè tidiiti yebǝkè
dèè íinko m mieke. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n né bè náámmu kè n tu: Bè í íinko mii kó kemieke.
Bè ãà bemáa ndi ifei.

²⁰ Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N yóó yóu kè m miεyonke do de kó dihei nè benitibè nè iwũṣ nè dikpáá kó detie nnè titieti timṣu. M miεke kó muhãã mborè còuté bá demarè báá na ké mù kùṣ.

Kuwuṣ nkùù í kèmmú ku Yiè nKuyie nkpeti

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa díndi Isidayεeribe di tũ nkù múi béi nke tú: Túóténè iwũṣ di na nni nfeu ì ke tuṣ kényiénè mεwēnnímè kpeyi kécááké. ²² Ke yé n do í nàkémè di yembè m bè dēnnení dīi mōnni Esibiti ke dō bè nni nfeu iwũṣ ke tuṣ ke n feunè itei. ²³ N do bè duṣ nyū tié ntú bè bo nyíemmè mí ndi Yiè nKuyie n kpeti kè nní mbè te kè bè tu n kṣbe ke tũ nkuce m bè benke kù kè dēe yie nkè bè mbo kè dè bè naati. ²⁴ Bè me nyí yie nke bo kénté, bè í nyie ke bo keè, kénsaké ke tũ mbe mómmṁmbe kó meyēmmè, kéntũ mbe tookperí bè nàá ntì, bè botí be fānkúò ndi bè ténke í kéri de ìkè. ²⁵ Nè di yembè yēmè Esibiti nè yíenní yewe yemṣu duómè n yí yóu m bo ntũḍnkómè n kó betṣmbè. Bèè nàá m pānānānti di borè yekūnwerè yemṣu duómè. ²⁶ Di me nyí kénté n kpeti, di to keté ke í kénté de bíékè, kè di kpénkūnne di to ke dō meyi nke pēēté di yembè do dō mè.

²⁷ Sedemii a yóó tí mbè nàkémú timṣu, bè me nyí yóó da kénté, a yó mbè yumu òmṣu me nyí yóó yie. ²⁸ Kàa né bè nàké ke dō: Di tú kubotí kùù í yíé nkù nku Kuyie nkpeti, ke í yíé nku tié, òmṣu ténke í wetí, mεwetímmè kpeti ténke í kraá di nò miεke.

Meyi mmè doti Isidayεeribe bè yete mēè kpéi nKuyie

²⁹ Díndi Sedisadεmmu εì kṣbe, kuónè di yùtì di soké tí ke benkú di cáámmè ke tú n kṣbe, úténko ti tetāpéitè ìnkè kékuó ndikúdabònni.

Di kó kuwuṣ di íinko m miεke nke n ténke í di dó, di n dootóomu.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dō: Sudaa kó kuwuṣ nkṣbe dō isṣke kperε nde dèè í wenni bè tanné be bṣatenkaanitè nte n cīētè n yètiri yu dè ke tē sīnkūnne. ³¹ Ke maá yebṣṣwũṣtṣrè Tofeti ditōnni borè Inṣmmu biriku ke tuṣ be bí initidaaì nè initipòì m me nyí tí mbè nàké, ò keté ke í tí totí n yēmmè.

³² Nè de kpéi mí ndi Yiè nKuyie mmūi béi, de yíè kèrínímu kè bè ténke í yó nyu Tofeti ditōnni borè ke tú Tofeti. Bè me nténke bá nyu Inṣmmu biriku ke tú Inṣmmu biriku bè yó nde yu ke tú kukùbiriku nku, bè yó nde kūrì becírìbè mbe mēfiè ndòrté mēè kpéi tipūti teti. ³³ Tinṣtì nè tikpasīnti dè bo pété de kó kuwuṣ nkṣbe ké mbè còu bá òmṣu í ntì kṣūnnè. ³⁴ M bo duṣ nkè yebaa ndeè Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu εì de miεke, wèè puoke bàmbà nè wèè yenke be kó iyie mbo dèè, ke yé de kó ketenkè yóó naámmè tidobonti.

8

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: De kó yemṣrè miεke bè bo kūtè Sudaa kpàatibè, nè sīkpàatibíi kó yekūṣ, ikuó niùbè nè bèè nàá m pānānānti nè Sedisadεmmu εì kṣbe tṣbè kpeye, ² ké yè còúnko diyie nè otānkù nè siwãã kè dè nyièní ke yè sṣnku, dende bè do ninku dèè ìkè ke dè bàá, be kũṣ yó nde cóú, bá bè báá yè aké kékūnné bè bo naá ntikùti ketenkè ìnkè. ³ De yíè bèè bo nkpaá ke fòu Isidayεeribe miεke bè bo dṣke mukūũ nkè dēe pēēté bè dómè mufōmmu. De kó feyanfè yeife kṣbe m bo bè bèti kè bèe cíété kēmbō be bíékè, be bíékè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mmūi béi.

Isidayεeribe kó itookperí í dò nkébanté

⁴ Beke be ke tú n yē nkòo nitì do ò ṣṣ í nyitáà?

Yàà kòo nitì yeté kuce ò ṣṣ í nwētēní ke tūnne kusààkù?

⁵ Dè né dò mmè kè Sedisadεmmu kṣbe yete n kpeti?

Dè dòmmè kè bè yetíróo ke bo ntũ nkuce kuyεiku ke í dó kēwētēní m borè?

⁶ N kèmmúmu be náan̄ti ke sṣ nhòmṣu í náá nkè dè co kuce,

òmòù í dèmmu o caàrìmè kpéí,
 òmòù í békú omáà ke tú n dòò ba?
 Bá wè ò né tū mmeyei nkó kuce nku
 tesāntè tēè baati mudoò te kōme.
 7 Bá fēcōnfē fē yēmu dimònnì fē ãã tote dì dihèi,
 tenónkpete nè tekpāncéndèitè
 nè kukunaakù dè yēmu de kũñní dìi mōnnì
 n nìtìbè biè me nyí yé bè bo wētenímè m borè.

Meyààbìsìcì nyembè

8 Dì bo yīme ke ntú: Tì cìimu
 ke mōke ti Yiè nKuyie nkuó. Kè ì né tu siyààbìsì kpeyi,
 ke yé bèè ì wāũ bè tumè siyààbìsì yembè ke ì cèèri.

9 Mecìi nyembè di ifei nyi bè ātiremū
 timátì tìi bè pī,
 bè sènkèrì mí mbe Yiè nKuyie n náàntì nti
 be cìi nné ténke tú òmme?

*Kuyie mpāānāāntì náāmbè nè ikuó niùbè bè yè nke duómè
 (Wénté Sedemii 6:12-15)*

10 Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu betòbè bo tieke be pobè,
 betòbè bo fietè be paa nkétieke,
 ke yé bemou besámpróbè nè bediebè bè dó ticuuti nti,
 bèè náá m pāānāāntì nè n kuó niùbè
 bè náá nsiyààbìsì yembè mbe.

11 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benìtìbè dèmarè,
 ke náá nke tú demou dè kèrì séi,
 dèmarè me nyí kéri, demou kè dè càari.

12 Ifei na mbè pīmmè be dòòri ì sòke kpéí,
 ifei me nyí bè bo,
 bè keté ke í yé bè tu dè ifei.
 Dèè te kè bè yó nkòké becírìbè mieke,
 m bo íté kécómmú dìi mōnnì ké bè poté.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēi.

*Kuyie mmántémè kù do dó dè ku nìtìbè borè
 (Tì Yiè nKuyie mbéi nti)*

13 N dó kétéi n nìtìbè mbe,
 bè ãã tãã fīnyī nè fikíè de be ké yè tīimmè.
 Bè me nyí cáátì dèmarè, be fāātì mótému.
 Dèè te kè n yóó ìtinné de kó feyanfè,
 kéduó mbe eì bepòòbè.

(Benìtìbè béi nti)

14 Tì kari die nke pī mba?
 Tí kōtenè yehèkè iduotí fité yè kémbaà mukũũ.
 Tì Yiè nKuyie nkuù tāāté ke bo ti kuò.
 Kuù ti niinko menie mmèè ā mutie mùù kòù,
 ti kù càke mèè kpéí nte kè kù ti dòò memme.

15 Tì do baà diwèi ndi di me nyí kōrínì,
 ti do yé ke tú ti mōmmú yóó dèèmu,

kè mù né d̄ake yetíróo ke duò ti k̄m̀b̀ù̀ò̀tì.

¹⁶ Ti yoní sisẽĩ n̄ò̀roo nku Danni tempẽ
sikp̄arisẽĩ kó yedab̀ù̀ò̀,

nyèè dàátí kè kutenk̀ù̀ kum̄ou kab̄e k̄̀nt̀ì au.

Bè k̀erínímu ke p̄ò̀nt̀ì dih̄eì,

ke caàri d̄èè bo di miẽke,

ke k̄ò̀u di nitìbè.

(Ti Yiè nKuyie mb̄eì nti)

¹⁷ N yóó di duónko yedaute nyè.

Kè yè ndi d̄omm̀ù̀, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̄eì.

Sedemii yèmmè cààrèmmè

(Sedemii b̄eì nti)

¹⁸ N yèmmè mèè cààrè kè dè n duó mmum̄omm̀ù̀,

we mbo m b̄ant̄è?

¹⁹ N nitìbè dab̀ù̀ò̀ nyèè yìèní itemm̄à̀nke im̄ou kè bè móú metèèmmè,

ke kuò nke tú: Ti Yiè nKuyie nt̄énke í bo Siyõõ eìà?

Ti t̄énke í m̄àke okp̄à̀t̄à̀?

(Ti Yiè nKuyie mb̄eì nti)

Dè d̄ommè kè bè n yóu

ke t̄ũ̀nne yeb̄akè bè do í ȳé yè

ke p̄è̀k̀ũ̀nne m miẽke?

(Sedemii b̄eì nti)

²⁰ Kudisẽ̀k̀ù̀ p̄è̀t̄ému,

ditenwaà auté ke bo deèmu,

kè ti kpaá ke mu nyí p̄è̀t̄è mèd̄eetímè.

²¹ Dè nkò̀ute mediè mme,

meyei mm̄èè do n nitìbè me kp̄eì.

Dè n dimu kè n k̄m̀b̀ù̀ò̀t̀ì duò mediè.

²² Detie nd̄èè t̄à̀nnè yem̄ou,

dè í kpaá Kadaadi tenk̄à̀?

Bet̄à̀mbè í kpaá de kó yeh̄ek̄à̀?

Dè d̄ommè kè bè í taà n nitìbè?

²³ Kè n yuu do ntú tebinte,

kè n nuò ndo ndò ndinéb̀ò̀r̀ì,

n na nkuò nkuyie nnè keyènkòo

n nitìbè kó mukũ̀!

9

Kubotí k̀ù̀ù sũ̀ siyáábìsì

¹ Áú! Kè n do bo p̄é̀t̄è difii marì dikp̄áà miẽke,

becièmbè diẽku d̄i n na nyóu n nitìbè,

ke ke nk̄ote ke bè d̄ét̄énè.

Bem̄ou bè bù̀t̄inn̄ému Kuyie ke t̄ũ̀nne yeb̄akè,

bè tu siyáábìsì yembè kó dit̄inn̄i ndi.

² Ti Yiè nKuyie ntu: Be nóndiè nkò̀ù mèpend̄ommè k̄õme mme.

Dè í tú nè timómm̄anti miẽke nke bè baat̄émè dih̄eì.

Be kperè dem̄ou tu tid̄ann̄it̄i máà kperè nde,

bè í banté be Yiè nKuyie.

³ Bá wè wèè d̄ò̀ mèyò̀ommè nè o népo

ò me mbáà duó nhom̄àà o tebite,

a kou weè òò da kote,
nè wè di ñeiti weè da wátìrì.

⁴ Bá wè kòò cii nho kou,
òmòù í náá ntimóm̄m̄nti,
be nón̄dié nyì manténè siyáàbìsì,
be yei ntontému.

⁵ Bè ò nyóó íté meyei mmie mmieke kéta metēmè mieke nke,
kényeti si nyáàbìsì mieke kéta sitesì mieke.
Bè í dó ké m banté, mí mbe Yiè nKuyie mm̄í b́í.

⁶ Nè de kpéí kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa b́í nke d̀:
Bè òò p̄nné m̀è botí mesòò nké m̀è wénk̀nn̄e
m̀è botí nku n yóó benném̀è kuwuò nyeyiku kuù nk̀be,
ke ýé n yí yàm̀è m bo bè ýim̀è.

⁷ Be nón̄dié ndò mmewaàd̀mm̀è mme ke k̀ò.
Bè í náá ntimóm̄m̄nti bè náá ntì tu mesò̀mm̀è mme.
Bè ò nnáá nnè bet̀b̀è kunaatí kpeti nti,
nè be yèmm̀è mieke ke né bè díí timátì.

⁸ Kè n né báá íté kécómm̀ú k̀époté de kó beǹt̀b̀àà?
M báá yóu m bo potém̀è de kó kubotí k̀be k̀épeite.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́í.

Sedemii kuòmm̀è ke sáútì

⁹ N kuòmmu yetār̀è kpéí ke sáútì,
ke kuò ndikúdab̀nǹì dinaac̄nni kpéí,
ke ýé dem̀ou de c̀útém̀è páíí,
bá òmòù t́enke í de kerì.

Ti t́enke í yo iwũò dab̀ò nsinòò nè tikpas̄ntì d̀em̄ar̀è í kpaá,
dem̀ou de c̀iétému ke coké.

¹⁰ Kè Sedisademmu naá ntidobontì,
sikpam̀ó kó diār̀ì,
Sudaa ekè yóó p̄ntemu kédéíté,
kéd̀óúnko bá òmòù bá nyè ã.

¹¹ We ntu meyèmm̀è yiè nwèè bo na k̀ebanté tii?
Ti Yiè nKuyie nti nàké we?

De yiè nti náké mùù te kè diheì p̄nt̄e páíí.

Ba nte kè di c̀úté ke naánko t̀d̀ontè
bá òmòù t́enke í de kerì?

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé nke b́í nke d̀: Bè dootóo m̀è kpéí nke n kuó, n do bè duó nyì bá
bè í k̀énté n kpeti, bè í t̀nn̄e n kuó yèmm̀è. ¹³ Bè t̀nn̄e be mómm̄ambe be kó meyèmm̀è mme
ke fié iwũò yeb̀k̀è Baadibe be yembè bè benke yè. ¹⁴ Deè te mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa,
bemb̄e Isidaȳeribe t̄ũ nk̀ kè n tu m bo bè díí mm̀ed̀mm̀è k̀é bè n̄i mmutie mùù k̀ò. ¹⁵ M
bo bè tanné ibotí t̀è mieke bè do í ýé ì bemb̄e nè be yembè, k̀ét̄nkoo mudoò de bíék̀è kè bè
mbè k̀ò k̀é bè d̀è. ¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̄í b́í.

(Beǹt̀ib̀è b́í nti)

Totínè di yèmm̀è t̄i yóó di tuòkení ti kpéí,
yúnè bekúdab̀nk̀ombè,
cokénè kécénnì bèè nò mmukúdab̀nk̀omm̀ù mesàà
nkè bèe k̄atení.

¹⁷ Kè bèe cokénì mecãã kédentè dikúdab̀nǹì,
késaute ti kpéí,
ti mómm̄ambe kè ti tiitè yedab̀ò

kè ti nɔnnieti ncouní ti nuɔ.

(Sedemii béi ntì)

¹⁸ Yɛdabùò nyìlèní Siyɔ̃ɔ̃ èi ndi kɛ tú:

Bè ti pàntɛmu, ti di ifei nyi,

bè pàntɛ ti cɛ́i nsi kè ti dò nkéyè dihei.

¹⁹ Díndi benitipòbè kénténè,

keènè ti Yiè nKuyie ntu mù:

Bɛnkenè di kó bɛsapàmbè bè kuò mmè yekúdabùò,

kè bèe bɛnkɛ bɛtɔbè yekúdabùò nkuòmè.

²⁰ Mukũũ mmuù siéké ti cɛ́i kó sibòo,

kɛ taà ti kó sikpààtìcɛ́i miɛkɛ,

kè bè kòu ibí dihei miɛkɛ,

kè bɛdapàmbè kɔ nyekààtè yɛmɔu miɛkɛ.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké mí nSedemii kɛ dɔ:

Mí ndi Yiè nKuyie mîi tu:

Bɛcírìbè bèe còu còu kɛ dò mbè ɔ̃ɔ̃ cóúmmè tinaàkùtì ketenkè,

bè ɔ̃ɔ̃ kòu tidiitì kupaku kényáké kè ti ncóu cóúmè.

Mɛcìi mmám̃mm̃m̃m̃ tú a bo yíɛtémè Kuyie

²² Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

Wèè cù ò bá mpɔ̀tì ò cùmmè,

wèè ã dikɔ̀mbùò ò bá mpɔ̀tì ò ãmè dikɔ̀mbùò,

wèè m̀àkɛ o kpɛɛ ò bá mpɔ̀tì ò m̀àkɛmè o kpɛɛ.

²³ Kè wèè dɔ́ kɛmpɔ̀tì ò mpɔ̀tì ò cùmmè mmɛ kɛ m banté,

kɛ yé n túmè di Yiè nKuyie nke dɔ̀ari mɛsàà,

kɛ tũ ntimám̃m̃m̃nti kɛ dɔ̀ari dèè sié ketenkè ìnkè,

dɛndɛ dɛè n naati mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi.

Kuyie ncaummè bèè cām̃m̃m̃m̃ tikònti máà kó mucām̃m̃m̃

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀: Dɛ yiè kpaanímu kè m bo íté kécómmú, kɛpoté bèè cām̃m̃m̃

bè mɛ nyí m báá. ²⁵ N yitimu kɛ bo cómmú Esibiti kɔ̀bɛ, nè Sudaɔ kɔ̀bɛ nè Sodɔmmu kɔ̀bɛ nè

Amɔ̀niibɛ nè Mɔ̀abiibɛ nè bèè kó dimàà kuò bɛ tempáátì*, bèè bo dikpáà tɛdɔ̀ntɛ kpɛri bíékè.

Dɛ kó ibotí tú bèè í cām̃m̃m̃m̃ bèmbɛ nè Isidayɛɛribɛ kó kuwuɔ nkɔ̀bɛ bèè cām̃m̃m̃m̃ mucām̃m̃m̃

kɛ né í m báá.

10

Kuyie nnè sibɔ̀atenkaanii dè báá benné

¹ Díndi Isidayɛɛribɛ kénténè di Yiè nKuyie ntú mù: ² Kù tu:

Di báá tũnnɛ ibotí tɛi kɔ̀bɛ dɔ̀ari dè

di báá yà mɛbɛnkùmè cām̃m̃m̃m̃ mamè dɛ ìnkè

kè di kɔ̀mbùòtìi dɔ̀,

bèè í yé Kuyie bèè kɔ̀mbùòtì dè duò.

³ Ibotí tɛi tũ nyɛbɔ̀kè nyɛ dɛtɛtìrè kpɛyɛ,

bè ɔ̃ɔ̃ yà mutie mmu dikpáà kékɔ̀ũ,

kòo yántìi cíéké tɛtenkaanitè,

⁴ kè bèe tè dàri mɛsɔ̀ nyoo mɛbiɛrimɛ,

kédeè kényà sikãũ nè mààtòò kè tè baaké

* **9:25** kuò bɛ tempáátì: Iwuɔ nteì bèè í tú Sifubɛ bèè dɔ̀ dɔ̀ari dɛ kó ibɔ̀kuò kɛ dɔ̀unè bɛ kó ibɔ̀kuò yɛmmè, kè Kuyie nyɛtɛ Isidayɛɛribɛ bo ndè ndò̀̀rimè.

kéfií kè tè bá nnampú.

⁵ De kó sibɔatenkaanì dònne timátì nti
bè ɔ́ cónné tì kupaku kè tì bo ndéèrì sinɔ,
de kó sibɔatenkaanì í nɔ nke náá
kè bè sì tɔuti ke yé sì í nɔmmè ke ceñti.
Di bá nsì yíèkù, sì í nɔ nke dɔari meyei,
sì me nyí yóó na kédòò mesàà.

⁶ Ti Yiè nKuyie, òmòù í da dònne,
a deumu kàa yètìrì feí kàa kpeñni.

⁷ We mbo demarè ke í da dé?
Fóò tu ibotí imòu kóo kpààti,
fóò dò nti nda dé,
bèè ciì ibotí imòu mièke
nè yekpààtiyò yemòu mièke òmòù í da dònne.

⁸ Bemòu bè yeimmu òmòù í ciì,
be kóò kémbáá sitenkaanì deè benkú bè yeimmè.

⁹ Bè sì dàrì Tadisisi eì kó timátì péítì nti.
Ofaasi eì kó mesɔ mme bè sì dàrì mè,
beyántibè bèè sì dòò ke sì sàri tiyaàwũòti nè tì dò mèbèrìmè.
Demòu memme de tu oyántì kó mutòmmú mmu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke tú Kuyie nku ke bo,
ke tú okpààti sáà.
Kè ku mièke peike ketenkè ɔ nhaumu,
ibotí me nyí daati ke commu ku ìkè
ku mièke yonke diì mònni.

¹¹ Nákénè be ke tú: Sibɔatenkaanì siì í dòò ketenkè nè keñkè. Sibɔatenkaanì bè tu sì
Kuyie tèmátè í yó nkpaá bá temáà ketenkè ìnkè.

¹² Ti Yiè nKuyie ndòò ketenkè nè ku kó muwèrímú mmu,
nè ku yenfòùmè mme kù fiímmè ketenkè,
ke pité tiwetì nè ku ciì.

¹³ Ke béi nku nùù memáà
kè menie ntíi keñkè,
kuù ɔ́ í nyewetè itemmàanke kè yèe deke tiwetì,
kuù ɔ nte kè fetafèe kperi kémmí nkéni,
kuù ɔ́ dennení kuyaakù ku kàrì.

¹⁴ Benitibè bemòu bo banté bè í ciìmè,
ifei bo bè pñnè bè ylènko timátì
ke uti siì bɔatenkaanì,
sì tu siyáàbisí kpesi nsi,
muwemmu í bo si mièke.

¹⁵ Sì tu detetirè nde mutòntetimù,
demòu de bo paà ti Yiè nKuyie mbo sì poté diì yiè.

¹⁶ Sakòbu kòbe tũ nKuyie nkù ku kperè í me ndo,
kuù dòò kutenkù,
kuù tãátè Isidayeribe ke bè te,
kuù yètìrì tu ti Yiè nKuyie Mpakedaà.

*Sedemii nakémè meyei ndotimè Sedisademmu
(Sedemii béi nti)*

17 Sedisadεmmu εì kαβε bè di pìmu,
kpéénnè di nenti kéínné.

18 Ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù:

M bo denne benitibè diheì,
m bo bè èũté tipũtì timou,
bá bè báá na kéyenté.

(Sedisadεmmu εì kαβε béi nti)

19 Ti tũditi ice nyi!

Ti mōnne deumu ke yòu mediè,
ti yèmmè do dò nti yóó na kétōmu de kó kuyēĩku.

20 Nte tínti kè ti touti pĩnté,
kè iwēĩ tōũ.

Ti bí ciétému, ì ténke í kpáá,
òmōu ténke í bo wèè bo í nti tuo,
wèè bo wēte ké ti ānné medéè.

(Sedemii mbéi nti)

21 Benitubè kó meyetímè mme,
bè yeimmu bè í wammú be Yiè nKuyie.
Deè te kè bè yĩèke, kè bèè do ni kè bè ciété.

22 Keèné kunōroo kuù kèríní kubakù youú,
ke tũdkení ke dèè,
ke bo pante Sudaa ekè,
kè dèe dōúnko kènaá nsikpamó kó diāri.

Sedemii bàammè Kuyie nyIsidayεeribe kpéi

23 Ti Yiè nKuyie nti yému ke dò,
nhonitì í te o fōmmu,
onitì báá na kénni o fōmmu.

24 N Yiè nKuyie á n tié,
a né bá n tiénnè kemieke,
kè meè dōke n yí yó nkpaá.

25 Yóu kàa miekee do ibotí tēi ĩnkè nke,
beé í da yé, iwuō nyù í yu a yètìrì,
ke yé bè fèkemè a kó benitibè Sakōbu kó kuwuō nkōbe kperε,
ke mēnke fèke be kperε demōu páíí,
kè be tenkè dōúnko.

11

Isidayεeribe tãtemè metaummè Kuyie ndo bè dōdñè mè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Kénté metaummè kpeti n yóó da náké tì, kékote ké tì nàké Sudaa tenkè kōbe nè Sedisadεmmu εì kαβε. ³ Á bè nàké ke tú mí nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, mũ yē nkè wèè í yie mmetaummè kó tináañtì tii, nde yiè mbo yà. ⁴ N dēnnení dii mōnni di yembè Esibiti bè do borè ke dò mbè bo fehããtofe mieke, n de mbè nàké kè n dò bè nkémú n náañtì ke dōri ti yē mmù, mēmme bè bo ntúmè n nitibè kè nní mbè te. ⁵ Kè n dōd n dōunnè dii nùu be yembè dii tu: M bo bè duómmè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, ketenkè di mè mbo kè yíe. Kè n tēñné ke dò: N Yiè nKuyie dè mme ndò.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Pĩéké de kó tináañtì timōu Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu εì ke dò: Kénténè metaummè kó tináañtì kēndōri tì yē mmù. ⁷ Nè n dēnnenímè di yembè Esibiti tenkè n yí yóu m bo mbè caummè kè n tu bèe kénté n náañtì nè yienni m baa bè caummu kè n tu bèe kénté n náañtì. ⁸ Bè me nyí kènté, bè keté ke í dōu mbe

bate be dikòuyiè kpéí.

⁴ Dè yó nkááké de kè dihei yè yedabùò mmieke? Timúti tii kpei deɓaa nkè iwūš kš ndiheì mieke, benitibè bèè bo dihei mieke be kó kuyonku kpéí kè bè né náá nke tú Kuyie nyí wúó nti dǎari dè.

⁵ Kè Kuyie nní tḗnné ke dò:

Kàa neinè bèè kèrí be naàcèi ke òu,
a bo yīme kèna kébetenè sisēí?

Kàa bo mbo dihei meom̄p̄umè kperi ndi kè dè da naati,
dè bo nda dōmm̄e meháarimè bo tanní dii mōnni?

⁶ Bá a cīētè kǎbe nè bè di wē ndi cīce bè bo da fité. Bè wēnnénè a kòùbè mbe kè bè da úú. Kè bè da krentinè menáankùò nha dǎò meyoðmmè.

Kuyie ndootóomè ku cīētè nè ku nitibè

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

N dootóomu teçīētè tēè do tú n kpete,
m peité n n̄ou nsi n nitibè Isidayeeribe ñnkè,
n yèmmè do naatinè bè,
m bè ānné be dootitǎbè n̄ou mieke nke.

⁸ Bèè do tú n kǎbe bèè naá ntimuntūnti n kpéí,
ke kontí ke n wanti.
Dèè te kè m bè níí.

⁹ N nitibè bèè do tú n kǎbe bèè naá
ndi mmōnni dikoribii kè icírí di duò.
Pīékénè kè tikpasīnti tii nkédi dibanni.

¹⁰ Benaacēmbè bèè bàté m paku ke kùò fínyī kó detie,
bèè n̄au deɓaa nsààrè kè dè danné ke naá ntedǎntè.

¹¹ Kè dè naánkò tedǎmpéítè ke duóo n yìkè kè dè dō mmesémmè,
kè dihei dǎúnko bá òm̄òu í b̄oti de kpeti.

¹² Sitāpíé sim̄ou ñnkè nke befèèbè tùðkenímè,
ti Yiè nKuyie nkó kuyēiku kuù bè do itemm̄anke im̄ou,
bá òm̄òu í súó.

¹³ Nte dīndi ke šš buǎtí tidiiti bè tu ti bèdèè
kè tii yè tipoti,

di me mbáá cōnte dēmarè.
Ifei ù di bonè di dei tii diiti
ti Yiè nKuyie mmieke keè di yè,
dèè kpéí nte.

Kuyie nyē nkù yóó dǎòmè Isidayeeribe p̄etitǎbè

¹⁴ Nte mí ndi Yiè nKuyie n nàké tì n nitibè p̄etitǎbè b̄em̄ou kpéí. Bè tu beyeibe mbe n kpéí, bè kááké n kperè n duó ndè nde n nitibè Isidayeeribe. De yembè n yóó bè ùtirem̄u ketenkè bè fīkú dè, kéfietè Sudaa wuò nkǎbe b̄em̄ou. ¹⁵ De kó difǎnkúò mesémmè yóó bè nni mpīnnèmu, kè n wēte kè bè tḗnnéní be tenkè, bá wè o èi. ¹⁶ De mōnni kè dè s̄ó mbè tūnne n nitibè Isidayeeribe kó ice, ke pariku nè n yètiri ke tú Kuyie mbomu bè do benke mèè boti n nitibè kè bè mparikunè dibǎò Baadi kó diyètiri, m bo bè kǎnne n nitibè cuokè. ¹⁷ Be mieke kè kubotí makù kǎbe me nyete n kpeti n né kù uuté páíí kè kù kùò. Mí ndi Yiè nKuyie m m̄i béi.

13

Fenaàkōnfè kó mēbenkùmè

1 Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè ke dò: Kòte kédonté fenaàkònfè bè dònè fè mupààkonkperímù kéyi ke né nyé ké báá fè mèú mmenie. 2 Kè n tũnne n Yiè nKuyie nni nnàké tì kékòte kédonté fenaàkònfè kéyi. 3 Kè n Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè kuce medérímè ke dò: 4 Íté kètúóté fenaàkònfè a donté fè kéyi, kékòte kukó nEfadati ké fè sònne yepèrè fíè. 5 Kè n kòte ké fè sònne Efadati n Yiè nKuyie nni nnàké ke yè ndè ndòmmè, 6 kè dèe yíé kémònte kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kékòte Efadati kéwète kètúóté fenaàkònfè n do duó nkàa sònne fè. 7 Menìme kè n yíté kékòte Efadati kéwammú n do fè sònne dè ké fè tùóté, ke né nsó nfè càke ke ténke í dò nkédòònè mùmamù.

8 Kè n Yiè nKuyie nwète ké m béinnè ke dò: 9 Mí nha Yiè nKuyie mmù búi nke tú: Mèè botí nku n yóó cakemè Sudaa kòbe do pòtìnè dè, dèè do tú Sedisademmù kòbe kó tefentè m bo dè càke. 10 Kubotí yeiku nku, bè í dó kékeè n náànti, bè baa sòké be tookperí yeiyi mièke nke, ke taunkonè bemáa yebakè, ke ninku ke yè bàá. De kó kubotí kòbe kperè wèti fèè naàkònfè kperè nde bè ténke í yó ndò nkédòònè dèmarè. 11 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Bè òò yi mèè botí fenaàkònfè n do me nyi Isidayeeriibe nè Sudaa kó kuwuò nkòbe, n do dó bè ntú n nìtìbè mbe kéndéúkunko n yètìrì kèntú n kòbe bè me nyí kènté n kpeti.

Kuyie ndònnenèmè ku mièke menaà

12 Kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: Kòte ké bè nàké ke dò, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù mù tu: Sicèe bo ke bo mpíéké menaà mme. Kè bè da ténne ke tú: Ti yému sicèe bomè ke bo mpíéké menaà, 13 nha né bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M bo nii mmènaà ndihèi dii nkòbe bemòu, ketaunnè bekpààtìbè bèè kàri okpààti Dafiti kó dikpààtikàri ìnkè nè ikuò nìbè nè bèè nàá m pāānāānti, nè Sedisademmù èi kòbe bemòu. 14 Benìtìbè bo mbokù betòbè cicebè nè be bí, mesémmè báá bè nni mpínnè, m báá bè cǐé, m báá bè kuò mmesémmè, m bo bè kùò páíí.

Ti dòmmè kékénté Kuyie n kpeti kè dè kpaá ke tóké

15 Kènténè kéyònkùnne di to,
bá mmòkenè sifeí,
di Yiè nKuyie nkuù nàá.
16 Ndéúkùnkònè di Yiè nKuyie ndi tũ nkù yètìrì,
kè kù mu nyí duònní keyènkè, kè dè di bìitoo,
kè di bétírì yetārè yetārè ìnkè keyènkè,
di do baa diyìè dii bo yènnímè,
kè kù né duó nkè dè di bìitoo sǎũ
keyòkènyènkè kōme.
17 Kè di í kènté itié m bo ta didabònni m mǎa borè,
kékòmmú tinònnieti mediè.
Di kó tefentè dietè kpéí,
m bo kòmmú mediè.
Ke yé bè yóó pǐmmúmè Kuyie nkó benìtìbè kékònnè.

Kuyie nnàké tì tekpààtìcǐtè kpéí

18 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò:
Nàké okpààti nè o yò onitipokpààti kè bèè kari ketenkè,
ke yé dikpààtìpìi í kpaámè be yò ìnkè.
Di do ketenkè nke.
19 Kubakù cǎnku bíékè kó yehèkè kpetínnému,
òmòu ténke í kpeti dihéi kó yecàkè,
ke yé bè bè pǐmmúmè bemòu ndi bè í sùò nhòmòu.

Isidayεεriβε dimè ifei

20 Ìnnè di yɔ kɛyà di dootitɔbè kèrínímè,
kubakù yoú bíékè.

Benìtibè n do di bànnε bè cuó nke?
Benìtibè bèè do tú di kó disānni.

21 Di do naatinè bè bo di na ònni kè di baaté,
dè bo ndi dōmmε?

Dε kó kuyonku bo ndōnnè kupεitεyonku ã̃ pī mmèè botí onitipòkù.

22 Dε mōnni kè di mbékú dimáà mùù kpéi nte
kè tii nkó dimàà di tù̀kení.

Di yei mmèè deuté deè te kè bè kàté di yaàbòrè,
ke kò̀tε di naàcènkíε.

23 Onitisò̀ù báá na kéceete o kò̀nti ti dōmmè,
dimannì me mbáá na kédeite di yò̀rè.

Díndi bèè manténè meyei ndi báá na ké mè yóu kédòò mesàà.

24 N yóó di cíemmu kè di cíété,
kuyaakù ã̃ cíε mmèè botí tedòntè kó timúti.

25 Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéi nke d̀:

Díndi Sedisademmu ὲi k̀βε ntenè n tāāté t̀ di kpéi,
n di ̀aanè t̀ tinti.

Ke yé di n yèmmèmu ke m̀ bùtinné ke tū̀nne yebòkè.

26 M̀i mómumu n yóó kàté di ã̃ yèè yaàbòrè kékáá ndi ì̀kè,
ke di cónnò̀ detetirè kè bèε yà di fei.

27 Di kó mubò̀tūmmù yetārè ì̀nkè kōmu tontému,
dè d̀ nhonitidò̀ ã̃ ntūmmè mme otò̀ pokù,
dinaadaà ã̃ ntūmmè fεaanife ke kò̀nti.

N yàm̀u ifei kperε di d̀ò̀ri dè díndi Sedisademmu ὲi k̀βε.

Di bo ya! Di kó meyei nyóó deè ò̀ndaà ndi?

14*Kuyie mbéinnè t̀ Sedemii kutayietí m̀nni*

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kutayietí m̀nni ke d̀:

² Sudaa k̀βε bo yekúdabùò mmieke nke,

be ekè yeè naá ntidobont̀i,

kè be yèmmè cààrè kè bè k̀ari ketenkè.

Kè Sedisademmu k̀βε kó isáút̀i dèke ke ì̀nkè.

³ Bekótibè tū̀ ã̃ mbesám̀pò̀bè mudúò kukó

kè bè kū̀nni nè yedó yetetir̀i,

kè dè bè di kè bè s̄i ns̄i.

⁴ Kè be tenkè kpéi ke p̀áá,

ke yé fetaafè í niúmè,

kè betenkútibè yèmmè cààrè kè bè s̄i ns̄i.

⁵ Kè siyóó péi ke dokòo si bí,

ke cokù timúti í kpaá mèè kpéi.

⁶ Dikp̀áá kóo s̄ammarímú cōrímú yetārè ì̀nkè

ke yó mmuyaá sikpamó kōme,

kè si nùò nhonté timúti í kpaá mèè kpéi.

(Benitibè béi nti)

⁷ Bá kè ti yei nti bekùnè
ti Yiè nKuyie nha pĩ mmutōmmú a kó diyètìrì yàà bo cake mèè kpéí,
ti da bùtínnému kuce mèpéu,
ti da cààrèmu.

⁸ Isidayeeri be bùs fś nwe,
fśò bè deerí, be yeñcaàrìmè mōnnì.
Dè yĩme kàa í dake be eì kpéí,
ke do nhopòò wèè bàté ke bo yíe nképēēté pike.

⁹ Bá ndōari ke dò nhonìtì dè di wè,
ke dò nhokpàrinuanti wèè cĩte ke ténke í yóó na kédēeté betòbè.

Fś nti Yiè nKuyie nha bomu ti cuokè,
ti tú a kòbe mbe, a báá ti bōntóo.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: De kó benitibè nōnnè bè bo ncānnì cánnimè mme, bè í dō kécómmú dibòrì dimáà. Di mmōnnì m bè pēm̄mu. N dēntēnīmu be yei nkpéí, n yóó bè yietīmu be yei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè m béinnè ke dō: A bá nni mbáá be nnitibè kpéí ke tú m bè dōò mesàà. ¹² Bá kè bè bou dinùù ke úú n yí yóó keè, kè bè n feu iwũō ke tuō ke m pāā ntidiitì kó yepārè n yí yóó dè cōuté. N yóó bè bōnté mudoò mmu nè dikōnnì nè mutenkũũ kè bèe kú bemou páíí kēdeè.

¹³ Kè n kù tēñné ke dō: Áú n Yiè nKuyie! Bèè yē mbè nàá nha pāānāantì beè bè nàá nke tú bè bá nyīēkù mudoò bè me mbá nyīēkù dikōnnì kàa yóó bè duómmu meom̄p̄umè de kó diheì mieke.

¹⁴ Kè n Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: Bèè yē mbè nàá m pāānāantì bè nàá nsiyāàbìsì nsi, mīí í bè tōnkoo, mīí í bè duó nde kó dinùù, mīí í ti mbè nàké. Bè yē mbè yà mèè benkumè tu siyāàbìsì nsi, mebōakōme, be móm̄m̄m̄be kó mesoūmmè mme bè di náammè. ¹⁵ Dè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Bèè yē mbè nàá m pāānāantì ke náannè n kó diyètìrì m me nyí bè tō. Bèè tu mudoò nè dikōnnì dè í tatiní diheì, mudoò nè dikōnnì deè yóó bè kùō. ¹⁶ Kè benitibè bè yē mbè nàá mbè m pāānāantì, bè bo duó Sedisadēmmu eì mieke, mudoò nè dikōnnì de kpéí, be pobè nè be bí initidaai nè initipòì dè bo kú, kēnduó duó bá bè báá pété bè bo bè kũnné dè. N yóó bè yietīmu be yonku kó tiyeti.

¹⁷ Náké be ke tú:

N na ndó n nuō nyiì sũũ ntinōnniēti,
kè nní nkuò nkeyènkè nè kuyie,
ke yé kuyēĩku kuù domè n nìtibè ke bè kòute,
kè de kó dikōutirì deū mediè.

¹⁸ Kè mudoò yó nkōù ditowaà kòbe,
kè dikōnnì kòù bèè bo diheì.
Bèè nàá mmí nKuyie m pāānāantì nè ikuó nìùbè bè í banté mùù terè nde.

(Benitibè béi nti)

¹⁹ Ti Yiè mmēnke sàà dootóomu tínti Sudaá kòbe páííà?

Kù ti pēm̄mu kè dè dèèà?
Ba nné te kè kù ti poté kuyēĩku kuu mbá kù í mierí?
Kè ti baa diwèì bá ti í dī yàu,
ti yé ke tú ti yóó miēté kè kufōwaá nné dōke tì auté.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nti bantēmu ti caàrìmè,
ke yà ti yembè kōme,
ti tú becaàrìbè mbe.

²¹ A yètìrì yàà bo cake mèè kpéí.
Báá senkèrì diheì a kpààtikàrì borè nè di kpetì.

Dentəní metaummè a ti dòn mè ke báá mè tǎte.

²² Sitenkaanì ibotí tɛi tũ nsi mieke tɛmatè bo na kéduó nkè fetaafeè nià?

Tiwetì tii duònní fetaafaà?

Fǎ nti Yiè nKuyie nti búó fǎ nwe fǎ dè dòn demou.

15

¹ Kè nYiè nKuyie nsɔtè ku náaànti ke béi nke dò: Bá kè Mɔyiisi nè Sammuyɛeri kè bè m bànmú be nnitibè kpéi, n yemmè í wɛtiní be bíékè. Bɛti be kè bèe déte n yìkè! Kè bèe fũte m borè. ² Kè bè da beke ke tú:

Ti bo kɔte ke?

A bè nàké ke tú,

n yè nwèè dò nkékú, ò yóó kúmu,

kè bè dò nkékuò wè, bè yóó ò kùomu.

Wèè dò nkékúnè dikònni ò yóó di nkúnè.

Wèè do nkéta tidaati ò tì tatimu.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mú béi! Tiyɛ̀iti tinàà tinti n yóó ti mbè potému, tii tu: Bè bo kúmè mudòò mieke. Simɔ́ bo bè dɔmmúmè, tinàti bo bè cɔmè, tikpasĩnti bo bè dimè, dè bo bè di ké bè dèè páíí. ⁴ M bo bè dòn dè bo do kutenkú kó yekpààtiyo yemou kɔmbùàti Esekiasi bire Manansee Sudaà kɔbe kóo kpààti do càke mèè caàrimè Sedisademmu me kpéi.

Dè bimè Kuyie nkè kù bàanì

⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sedisademmu kɔbe,

òmòu bo wèè bo di kuó mmesémmàà?

We mbo saute di kpéi?

We mbo fétinne o fiè kémbékú dè di dòmmè?

⁶ Di m bɔntóomu, ke m bùtínné,

kè mme n yòute n nòutè ke bo di poté kékuò,

dè m bimu, n di kuó mmesémmè ke òumu.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

⁷ Dè te kè n tùóté m pienkú ke còrmú diheì mànkú ke di ye,

kè di pàà di bí kè n di kùò di í yíémmè ke yóu di yei.

⁸ Kè bekúpobè sũũ ndi cie mubirímú dòmmè dàméèrì nùù.

Tibíyǎ̀ti tii kèè kuyie ncuokè ti bí kumè,

kè kufɔwáà nti auté kè meyeñcaàrimè tì do.

⁹ Onitipòkù wèè do mɔke ibí iyiekè kòò ò pàà.

Kè dè ò kpéi kòò bìtòo kuyie ncuokè,

kòò ta mesémmè mieke.

Bèè bo yenté kénkpáá, m bo tɔnkoo be dootitɔbè kè bèe bè kùò.

Mí n di Yiè nKuyie mú béi.

Sedemii kuónnèmè Kuyie kè kùu yáúkùnnè o kǎnti

(Sedemii béi nti)

¹⁰ N tùòti ice bé!

N yǎ, ba nte kàa m peité?

Diheì dimou mieke òmòu í n dó,

be mou bè n dónè dikpànni ndi.

N yí pènte òmòu kpeɛ,

òmòu me nyí m pènte demarè,

bá wè kòò né tú m bo yà.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹¹ Mú duó nkàa dootitɔbè da bòuté,

me yei nnè me yeñcaàrimè da do dii mǎnni.

12 Timátì bo kééeté kubakù cǎnku bíékè kó dicièà?

Timátì bo kééeté disəwũḏà?

13 Díndi Sudaa kó kuwuə nkəbe,
di kó tikpàtì nè di kperε di məkε dè,
bè bo dè εí fààrè.

Meyei ndi dḏò mè dihei diməu miεke mε kpréí.

14 M bo duó nkè di dootitəbèε di pǐmmú

kékənnè dihei di do í yé di.

M miεke kεè di yè kε di cóú.

(Sedemii béi nti)

15 N Yiè nKuyie nha báá yè n kpréí,

n yé n kpréí nké n deeténè n dootitəbè,

fḥḥ bo pεite bèε n fḥũnko,

a báá ti wənné kunasáã a minnímə dεu mēε kpréí,

n yé kε dḏò mbè n sǎá fḥḥ kpréí nke.

16 A ə nkàa béi nha náàntì, n tì ənné n yèmmè mme,

a náàntì tìi do tú n kó diwèi, n kó kuyènaatí.

N Yiè nKuyie Mpakεdaa bè yu a yètìrì ndi kε n cǎnné.

17 N do í katìnè mudaá nyembè kè ti daú,

fḥḥ m pǐ kε bè nni ncǎnnénè,

a miεke kεè bè pèi kε toñni.

18 Ba nte kè n kó mεfḥũtímè í məkε kumànkú?

Dè dḏmmε kè n kó tiyḗtì í dḓ kémieté?

A n soutému kukó nkùù kó menie nkũũ ku kḓme.

19 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḓ:

Kàa wḗténì m borè m bo wḗtε kε da dḏò n kóo tḓntì,

kàa bààtì tìi wenni, kε náá kε yóu tiyεitì,

n yóo wḗtε kε da duómumu n náàntì.

Sudaa kəbe beε dḓ nke da tũnne,

fḥḥ í dḓ n ké bè tũnne.

20 M bo da kprénkũnne be ìkè

kàa ndḓ ndisəwũḏ kó kuduotí,

bè bo nda kũmmù, bè mε mbáá na ké da dḓò dèmarè,

kε yé n yó nda mbonèmmε kε da dεerí kε da coonko.

Mí nha Yiè nKuyie m mũ béi.

21 N yó nda dεerímu beyεibe nḓu miεke,

kε da fietε bekperíbè nḓu miεke.

16

Meyei mmèè doti Isidayεribε be tookperí kpréí

1 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè kε dḓ 2 m báá túóté onitipòkù m báá pié ibí initipòì nè initidaaì ku ntempḗ mmiεke.

3 Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké tì kè dè ntukúnè ibí bè yóo pié ì Sudaa kó kutempḗ mmiεke initidabí nè initipobí i yḓbè nè i cicεbè be kpréí. 4 Ti Yiè nKuyie ntú bè yóo kú mutḓntḓnkũũ mmu, bè báá pété wèè bo kəmmú be kũũ nnè wèè bo bè kũnné. Beε yó ntú tikùtì ketenkè ìnkè, mudoò nè dikḓnnì dεε yóo bè kḓnnè. Tinḓtì nè tikpasĩntì kè dεε bè pété kédi.

5 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè kε dḓ: Báá kətε tekúçḗtè matè kéntú a bo kuó, a bá ntú a bo bè toténè mesémmè. Nè dε kó benitibè tì ténkε í məkε tinépotì, n yí bè mḓkenè diwèi, n

yí yóó bè kuó mmesémmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi. ⁶ Bekperíbè nè besámpróbè bè yóó kúmu bemou, bá bè báá pété wèè bo bè kúnné òmòu báá kuó mbe kũũ, òmòu báá dúókè omáá * yoo wèè kuó o yùtì kébenke o yeñcaàrimè. ⁷ Òmòu báá neite mucie tekúciètè kòbe òmòu me mbáá donté menaà nkéduó nwèè cice ku yoo o yó ke bo ò bántè.

⁸ Fó nSedemii, a me mbáá kòte tebancíètè matè, a báá bè wènnénè kékari yoo dí wènné kénkari kényò mmenaà. ⁹ De yiè siyíi nè tipíètì dè bo deè, mupotúòmù kó iyie nyí yó nkpaá, di yóó dè yàmu nè di nuò nke kpaá fòu, mí ndi Yiè nKuyie Mpakadaa Isidayeeribe tũ nkù mii búi.

¹⁰ Fó nSedemii, a bo bè nàké dii m̀nni m mè nda nàké ti bè yóó da bekemu ke d̀: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tũ nkù yè nde kó meyei nti tuakeni? Ti kù yeténè ònde? Ti kù cààrè ba kunku ti Yiè nKuyie? ¹¹ Á bè nàké ke tú: Mí mbe Yiè nKuyie n tú be yembè beè n dootóo ke tũnne yebókè ke yè feu iwũò ke ninku ye ìkè ke yè báá, bè m b̀tínnému bè í tũ n kuó. ¹² Di mómmámbe kè di n càke kè dè pèètè di yembè kperè, bá wè kòo kpréknunne o to, òmòu í kèmmú n kpeti. ¹³ Dèè te kè n yóó di denne di nhèi mieke ke di kòtènè dihéi di í yé di díndi nè di yembè. Kè di nkè pĩ nyebókè tómmú keyènkè nè kuyie, bá n ténke báá di kuó mmesémmè.

Isidayeeribe yóó wète kékprénténimè be ei

¹⁴ De kó yewè kraanímu, yè bo tuake dii yiè bè ténke níí báá yí: Ti Yiè nKuyie mbomu kunku kùu dènneni Isidayeeribe Esibiti kó ketenkè, mí ndi Yiè nKuyie mmû búi. ¹⁵ De yiè bè níí bo yí ti Yiè nKuyie mbomu kuù dènneni Isidayeeribe kubakù you bíékè kó ketenkè, bè do be bèti kè bèe kòte kè. N yóó ke mbè ìnní kè bè ténéní be ei n do duó ndi be yembè.

Kuyie nyèmmè kù yóó duó nkè bèe pĩmmù beyeibe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie m búi nke d̀: N yóó tónkoo bekèibè mbe kè bèe ùrí Isidayeeribe, de kó difónkúò kè n tónko bepaawambè kè bèe bè wammú yetàrè nè sitáá de ìnkè nè yepèrè fiè. ¹⁷ N wúómmu be borime dòmmè mè báá na késari, be yei nfeímu páíí n yìkè, ¹⁸ n yóó bè yietímu be yetímè nè be caàrimè kénóó kuce m̀démè, ke yé bè s̀nkùnemè n tenkè nè sibəatenkaanì isəke kpesi s̀ií í fòu. Ke tò isəke kperè ke píe n tenkè.

Iboti iməu yóó bantémè Kuyie

¹⁹ Kè mbúi nke d̀:
N Yiè nKuyie nfóò tu n kó tecēkpetè,
n kó kupèrikù, n kó disòrì nh òò sari dè meyeñcaàrimè yiè.

Iboti iməu itinímu itemmànke iməu ke bo kòtèni a borè,
kébéi nke d̀: Ti yembè do tũ ndè tu detetirè kperè nde.

Dè í teénnè m̀mamù.

²⁰ Onitì bo na kédòò Kuyie naà?

Onitì d̀ò dè báá na kèntú Kuyie.

²¹ Kè Kuyie nd̀: Dèè kpréi nte kè n yóó bè benke n kpeti nè n wèrímú
kè bèe banté ke d̀ò mmù yetirì tu be Yiè nKuyie.

17

Kuyie nfeimmè Sudaa kəbe kó meyei

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke d̀:

Sudaa kəbe di kó meyei nwàri nè dicie ndi,
mè wàri nè timátì kpeti kó tekàütè nte,

* **16:6** dúókè omáá: Kannahā kó ketenkè mieke kòo niti ku bè òò dúókè bemáà ndi ke bo benke be yèmmè cààrèmmè. Kuyie mme nyí yie nde kó medòòrimè kó kubotí, kénáké Isidayeeribe ke d̀ò bè bá ndè ndòòri kè bèe yete kè ndè d̀òòri be tenkè.

mè wàri di yèmmè mièke nke,
 ke wàri di wũstòrè kó yebàkè ìnkè mè báá yie nkéúté mecãã.
² Kè dè bo yie nkè di bí ndenniní di wũstòrè kpéí
 nè itedéí di fiúkú ì detie nyò nè sitãã ìnkè.
³ Yetārè ìnkè nè kubiriku,
 di kó tikpàti nè di kperè di mọke dè m bo duó nkè bèe dè eí,
 di maá mèè kpéí yebòwũstòrè ketenkè kemou mièke.
⁴ M bo duó nkè di dootitòbè di pĩmmú
 ketenkè n duó nkè di yembè ke mièke
 ké di kònnè dihéi di do í yé dì,
 di íi m mièke nke kè kè di còúté ke kraá cóú.

Wèè bùtínné Kuyie nè wèè kù duó nhomáà be kó mucóntimu

⁵ Onìti wèè bùtínné o Yiè nKuyie
 nke búó onìti ke wanti weè borè meteèmmè,
 de yiè mbo yà!
 Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.
⁶ De yiè mbo ndònnè tetietè tètè còmmú tedòntè ìnkè,
 de yiè mbáá yà diwèi marì bitì.
 Ò bo ndònnè tetietè dòmmè tedònkpetè ìnkè,
 mukókúú nkó ketenkè, òmòu í borè.
⁷ Wèè me nni nduó nhomáà mí ndi Yiè nKuyie
 nke m búó de yiè mbo yà mesàà.
⁸ De yiè mbo ndònnè mutie mùu còmmú menie ntaké,
 kè mu cĩe nta inéce borè,
 kè kuyiinkù tùòkení mù ɔɔ í nyĩèkù,
 mu fãàti ɔ ndò nsùòò nwe sãã,
 bá kè fetaafe yietí mù ɔɔ í nyĩèkù,
 mu be ɔɔ í nkuoté bitì.
⁹ Onìti yèmmè kómmú ke pèèté demou,
 mè í dò nkéna késéi,
 we mbo na kébanté tii bo mè mièke?

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie n wúómmu onìti yèmmè,
 ke yé o yèmmè mièke kpeti,
 ke yóó yietí bá wè o dòòrìmè dòmmè,
 bá wè o tãmmú màmmè.
¹¹ Wèè dòò dèè í wenni ke pàrikè,
 ò dònne tenahéítè tètè kòte ke oke tètè kunòrikù kó yeyiè,
 o kpàti itimu ke bo ò yóu,
 ke wè nyóó dentenè ke bi kuyèinkù.

Ti Yiè nKuyie nkuu máà duó mmufòmmu

¹² Dikpààtikàri tikpeti kperi marì dìi sɪɪ nyeteyè sãã,
 Kuyie ncĩètè bo ti cie ke me ndò.
¹³ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe bùó fɔ nwe,
 bèè da dootóo ifei ìi yóó bè pĩ,
 bèè da bùtínné bèè yètè wàri bèmbe kudònkù,
 ke yé be dootóomè fɔ nti Yiè nKuyie nkùu tu mufòmmu binte.

Sedemii kuónnèmè Kuyie

14 N Yiè nKuyie m miékùnnε kè m mieté,
n dεεté kè n cooté,
fṣṣò te kè bè n sāntí.

15 Benitibè m bèkúmu ke tú:
A Yiè nKuyie nha náá nkùù kó tináaṅtì,
de kó tináaṅtì pī mba tì bo dḍò mè?

16 Mii me nyí da sukú ke yé nha duḗnní meyei
a yému a mómmuḗ n do í dómè meyei m bo tuḗkenímè,
n nàké tì timḗu a tì wùómmu.

17 A báá yóu kè n ta kukḗmbḗdoró miεke,
fṣṣò tu n kó disòrì, n yóó sari de meyei n kó diyie.

18 N dootitḗbè beè dò nkédi ifei,
dè í tú mii bo ì di,
beè kḗmbùḗtì dò nkéduò,
dè bá ntú mí,
yóu kè meyei mbè bḗté kè bèε péíté péíté.

Kuyie ndèntemè Isidayεeribe teompùtè yiè kpéi

19 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: Sedemii íté kékḗte beè baké diheì be kó dibòrì
Sudaa èi kó bekpààtibè yiè di ke di ntaà, a yóó me ndḗ Sedisadεmmu èi kó yebòrè yemḗu.

20 Á nàké Sudaa kó kuwuḗ nkḗbe beḗu nè beè bo Sedisadεmmu èi ke taà o bḗrè ke dḍò:
Díndi bekpààtibè nè besḗmbe beḗu. Kénténè ti Yiè nKuyie ntú mù: ²¹ Ti Yiè nKuyie ntu:
Dí ndake ke níí báá tḗ ditḗu teompùtè yiè kétannèní Sedisadεmmu. ²² Di me mbáá tḗ dḗmarè
di cḗi miεke kényènnè teompùtè yiè, di níí báá pī mmutḗmmú mamù, dí di cāñné kè di ntú
n kperi. N tì nàké di yembè ke yḗ ndè ndḗmmè mme. ²³ Di me nyí tì kèè, di í kḗnté de kpeti,
ke kpénkùnnε di to, di í yie nke bo tì keè, ke yete n di tié ntì.

²⁴ Kè di mènke kḗnté mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì, ke yóu di bo ntḗumè yetuḗ teompùtè
yiè ke tannìkoní diheì, kè de kó diyie cāñ nke tú n kperi kè di í pī mmutḗmmú mamù de
yiè. ²⁵ De mḗnni bekpààtibè nè sikipààtibí beè kàrì Dafiti kó dikpààtikàrì bè bo ntaà de kó
diheì kó dibòrì ke deke sisḗi nè sikipààrḗsḗi kḗwḗnnénè Sudaa kḗbe nè Sedisadεmmu kḗbe. De
kó diheì bo mmḗke beè di ā sáà. ²⁶ Sudaa tenkè kó yehékè yemḗu kḗbe nè yehékè yèè tḗkénè
Sedisadεmmu nè Bensamεε kó ketenkè kḗbe kḗntḗ kḗtuḗkenè Sefedaa yetārè ìnkè kḗbe nè
beè bo Nεkefu bíékè, bè bo nkḗrìní mí mbe Yiè nKuyie n cḗtḗ ke n feu iwūḗ ke tuḗ, ke n feunè
metaummè kpeyi ke m pāā ntidiitì kó yepārè ke n tuḗ ntihúúntì, ke n feu nè disānni kó iwūḗ.

²⁷ Kè di me nyete n kpeti ke í cāñné teompùtè kó diyie n kpéi, kè di tḗu yetuḗ teompùtè yiè
ke yiènnè diheì m bo bḗnténí muhāā nkè mùu cóúté sikipààtḗcḗi bá mù báá kú bitì!

18

Oyaamarì nè tiyaatì de kó medonnimè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: ² Íté kékḗte oyaamarì cḗtḗ, n yóó ke nda nàké n dḍò
ké da nàké tì.

³ Kè n yíté kékḗte oyaamarì cḗtḗ kḗnsḗ nhò maà tiyaatì. ⁴ Kòò dḍò kémaá kùù nenkù yete,
dè ḗ mbo kékpeténèmmè oyaamarì. Kòò ceete kémaá kunenkù tekù ò dómè. ⁵ Memme kè
ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: ⁶ Díndi Isidayεeribe di yèmmè dò m báá na ké di dḍò
oyaamarì yie mmè ndḗmàà? Tiyaatì āmè oyaamarì nḗu miεke di me nhā n nḗtḗ miεke,
díndi Isidayεeribe mí ndi Yiè nKuyie mmii béi. ⁷ Mḗnni marì nh ḗ tḗātḗmu ke bo uutḗ
kubotí makù yoo dikpààtiyuu marì ké de pḗnte kédéíté. ⁸ De kó kubotí yoo dikpààtiyuu n
nàké dèè kpéi mmemme kè de wḗtḗnì ke yóu mudḗnnetḗmmú, m bo yóu meyei n yḗ n yóó
bè dḍò mè. ⁹ Mḗnni marì nh ḗ tḗātḗmu ke bo maá kubotí makù yoo dikpààtiyuu marì ké de

fíí. ¹⁰ Kè de kó kubotí yoo de kó dikprààtiyuu me ndòò dèè í wenni n yìkè, ke í kènté n kpeti, n cèète n yèmmè ke yóu ke í mbè dòò mesàà n do tããté ke bo bè dòò mè.

¹¹ Di mmònni á náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisademmu eì kòbe ke tú: M bàátí ke bo bè bənté meyei mme, n dó kédòò ti í wenni, bá wè wèe yóu kuce yeiku ò tū nkù, kèwētēnī m borè, kētūntē o borime nè ò dōorimè.

¹² Bè yóó da ténne mu ke dò: Ti í yóó ceete, ti yó ntū nti mómməmbē ti kó meyeimmè mme, ti tookperí kōme, ti dómè ti yó mme ndōori.

Isidayeribe yèmmè be Yiè nKuyie

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi ke dò:

Bíékénè ibotí tēi kè bè di náké.

Di mu nkèè tii mbotí diyie maràà?

Isidayeribe mēnke dòò isòke kperē nde.

¹⁴ Dimaa tārì yómmè kó yepèrè òò í nyóu yè bo ndáátímè mupãã mboomaà?

Ikó nyibooi ì pũ̀ ò nyi kũ̀uà?

¹⁵ N nìtibè bie n yèmmu ke tuò ntihúúnti yebòkè detetirè kperē

kè yè te kè bè bētírí be ce miēke

ke yóu kuce bè do tū nkù nè dimònni

ke tūnne ì í tú ice.

¹⁶ Dèè te kè bè eì yóó dōúnko

kè benitibè mpēnkù ke dì yàu kè be kōmbùòtì duò,

kè dè wētē ke be naati kè bè daú ke bókii be yò.

¹⁷ M bo duó nkè be dootitòbèe bè cie

diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakù òò fuute kè mutáá nciété mèè botí.

Meyei mbo bè do dii yiè m bo bè bütinné m báá bè wētēte.

Bè dàkiimè ke bo kuò Sedemii

¹⁸ Kè benitibè mabè nnáá nke tú: Ti dakenè káyà ti bo yīmè kēpī nSedemii, ti í yóó mónté ikuó niùbè bèè bo nti tiè, ti í yóó mónté mecii nyembè bèè bo nti duò nyitié nsààyi, Kuyie mpāānāānti náam̀bè bomu ke bo nti náá nKuyie nkpeti. Ti wammúnè tináānti tìi bo nte kè tí ò kùò. Bá nyíennè ò di náá nti timəu.

¹⁹ Mí nSedemii kè m béi nke dò:

N Yiè nKuyie ndaatení n kprí,

keè bèè í dó n kpeti bè náá nti n kprí.

²⁰ N dòò mesàà kè bè bo n ténne meyeinaà?

Bè keú difòtìrì ndi ke bo m bəntóo di miēke.

A báá yè n do kōrìmè a borè ke da báá mbe kprí,

nkè dè bo yie nkàa miēke báá bè do.

²¹ Nè de kprí duó nkè dikònni tanní kēpoté be bí,

yóu kè bèè bè kùò kè be pobèe pàà be bí nè be daabè,

kénaá mbekúpobè.

Yóu kè mutenkũ̀ ntanní kè bèe kú,

kè mudoò kònnè be kó bedapàmbè.

²² Duó nkè benitiyeibee bè do kè yedabùò ndátinné be cēĩ

bè keú mèè kprí ndifòtìrì ke bo m bəntóo,

ke buò nyiwēĩ n ce miēke.

²³ N Yiè nKuyie nha yēmu bè dàkiimè n kprí

18:17 +diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakù: De kó kuyaakù ò nkperínimu ke tònni ke buò ndetie.

ke bo n kuɔ, a báá bè cǐé mbe yei,
 a báá ũté be yei.
 Yóu kàa miεkeε bè do.
 Bɔ mbe ketenkè a báá bè yóu.

19

Kuyie ndònnènèmè Sedisadεmmu tεcètè tètè pònte

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Kote kédonté tεcètè kàa dèè a yú Isidayεεribe wuo nkó bekótibè nè ikuó niùbè. ² Kè dí yè beyaamaribè kó dibòrì kékote Inɔmmu biriku kàa pǐéké n yóó mè nda náké tì: ³ A pǐéké ke dò: Díndi Sudaa kó kuwuɔ nkó bekpààtibè nè Sedisadεmmu εi kɔbe ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú mù: N tú n yóó bɔnté meyei mme di nkàrì kè benitibèε tì kèè kè dèε bè di kè be to nseití. ⁴ Bè m bütínnému, ke sǐnkùnnε n kó dikàrì ke dè tùò nti húúnti yebókè bεmbe nè be yembè nè Sudaa kó bekpààtibè, bè do í yé yè, ke cou bèè í cààrè mùmamù be kó meyiñ ndihèi miεke. ⁵ Bè maá dibɔɔ Baadi nwe yewũstòrè ke feu be bí ke tuò nye ñnkè. Nè m bomè n yí bè duó nde kó dinùù, n yí tì mbè nàké, n keté ke í tì totí n yèmmè.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè bè ténke í yó nyu de kó dibòrì ke tú Tofeti yoo Inɔmmu biriku, bè bo ndè yu ke tú kukòùbiriku. ⁷ M bo duó nSudaa kɔbe nè Sedisadεmmu kɔbe kè bèε yǐεke bè do dó kédòò tì di nkàrì, m bo duó nkè be dootitòbèε bè do mudoò ké bè kùɔ. Tinòtì nè tikpasǐnti kè dèε bè di. ⁸ Be εi bo dɔúnko kè benitibè ndi yàù kè be kǔmbùòtì duò kè bè tu wúó! Wúó! Wúó, ké wète ké mbè naati kè bè ndaú ke bókii yeyo meyei mmèè dì tùòkení me kpéi. ⁹ Be dootitòbè bèè í mɔke onitì kó mesémmè bè bo bè pi, kè bèε cááké bεmóm̄m̄m̄be be bí initidaaì nè initipòì. Bè bo ta mètè fèũtímè nè mètè áarimè bo ndeu kente kè bèε cááké betòbè.

¹⁰ Sedemii kàa tì pǐéké ke dèè á pònte tεcètè a to tè bèè da neínè be ìkè ké bè nàké ke dò: ¹¹ Mí mbe Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú m bo pònte be kó kubotí nè be εi bè òò pòntemè tiyaamatì, bá de kó yeyákè ténke báá yie nkétau.

Bè bo nkūrì becírìbè Tofeti ke yé mǎfiè nténke í yó nkpaámè kupíkù tekù makù. ¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N yóó me ndòò di nhèi nè bèè bo di miεke di kperε bo naánnè Tofeti kó dikàrì kperε dòmmè. ¹³ Sedisadεmmu kó sicéí nè Sudaa kpààtibè kpesi bè tùò nsii ñnkè tihúúnti siwǎǎ kpéi nnè bè cou sì yebókè menaà sì bo sǐnte kánaá nTofeti εi kperε dòmmè.

¹⁴ Mém̄m̄ε mí nSedemii kè n wètení Kuyie ndo n tō ndè Tofeti kéta kécómmú Kuyie cǐètè dánkù kébéinnè benitibè bεm̄u Kuyie m pǎānāànti ke dò: ¹⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa Isidayεεribe tū nkù tu kù yóó duó nkè meyei nkù nàké mètè kpéi nkè mètè domu di nhèi nè sihekési sii dì tókénè bè kpénkùnnε mètè kpéi mbe to ke í yie nke kènté kù nàké tì.

20

Bè pǐr̄m̄m̄ Sedemii ke bou

¹ Mém̄m̄ε ikuó niùtì Pasuu Imεε birε wèè baké bèè bàà Kuyie ncǐètè ò kèèmmè mí nSedemii n náámmè Kuyie mpǎānāànti, ² ké m bente ké m pǐ nkéboú kápítínné Kuyie ncǐètè kó dibòrì didéri bè tu dì Bensameε kperi ké m pütínné. ³ Kè dèε wenté kè Pasuu m píté, mí nSedemii kè nhò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í yó nda yu ke tú Pasuu, kù yó nda yu ke tú Kukǔmbòdorí nku. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntu: Kù bo da bɔnté kukǔmbòdorí f̄f̄ nnè a népobè, kù bo di ānné di dootitòbè n̄u miεke kè bè ndi kòù, a yóó dè yàmu nè a nuɔ. Díndi Sudaa kɔbe kù bo di ānné Babid̄nni kóo kpààtì n̄u miεke kòo di pǐmmú kékònnè ké di kuɔ nè disiè. ⁵ Di nhèi kɔbe mɔke dè dem̄u, be tōmmú kó mucóntimu mum̄u, be kperε desààrè bè tá dè. Sudaa kó bekpààtibè kó tikpàtì tim̄u, be dootitòbè borè εí, bè borè to dem̄u kékònnè

Babidənni. ⁶ F́ mPaseuu nè a cǐètè kəbe bəməu bè bo di pǐmmú kékònnè Babidənni, a yóó ke nkú, bè yóó ke nda kǔnné f́ nnè a nɛpobè a do náá mbè siyáàbisí ke tú Kuyie mpāānāàntì.

Sedemii seimmè Kuyie

⁷ N Yiè nKuyie nha n ciitému ke n na a m pǐnnè muwērímú mmu ke nh auté, kè benitibè n daú yewe yeməu, bəməu kè bè nti ientii.

⁸ Ke yé m baa ð n yóó béimmè ke tú:

Meyei mbo di do, bè bo di f́ǔ.

N Yiè nKuyie nha kó tināàntì kpéi nte kè bè ð ntǔǔ ke n daú.

Ke n sǎǎ ntipítì timəu.

⁹ Kè n yǐ m báá béi nha náàntì, m báá kǎāte a yètìrì,

dè ndò muhǎǎ mmamù còú m miəke,

kè n dò m bo minné kényǐkè.

¹⁰ N yomu benitibè bəməu wéúmè ke tú:

N tú: Meyei nkéríní, meyei nkéríní

ke donninko be kǎmbùòtì tipítì timəu,

ke n nɛpobè sààbè tu tí ò dáa, ti ò dáa

bè bàa m bo yetémè mme kédò

ke náá nke tú: Ti yóó ò namu képeite.

¹¹ N Yiè nKuyie mme nni mbonèmu ke tú okpàrìteu kperì,

dèè te kè bèè n f́ǔnko kè bèè yóó duó,

bè yóó yǐkemu kédi ifei,

dè kó ifei bo mbo sǎǎ, ì báá deè.

¹² N Yiè nKuyie Mpakɛdaa f́ nwèè wèi wèè wetí,

ke yé o yèmmè nè o yeñtotí,

a yóó bè pèltemu n kpéi.

Ke yé n duómmè n kperɛ f́ nwe.

¹³ N dièmmu ke sǎntí n Yiè nKuyie,

ke yé kuù ðð dɛɛtémè ocǐrì,

kóò fiète beyeibe nɔu miəke.

¹⁴ Kuyie ncǝǝ bè m peité dìi yiè.

N yènní dìi yiè n yǝ pəutì miəke dè kó diyie báá yà mɛsàà.

¹⁵ N cǝǝmu wèè nàké n cice ke tú:

A pokù peité dɛnitidabirɛ kè diwèi benné kóò pǐ.

¹⁶ Dè yiè mbo ndònnè diheì Kuyie mpànte dì bá mɛsémmè í kù bo,

ò ní bo keè mudoò kó tɛheutè dikǔnweñnì,

kuyie ncuokè mudoò kó yɛdabùò.

¹⁷ Kuyie nkàa do nyóu kè n kú n yǝ pəutì miəke tá?

N yǝ pəutì na ntú n kó kufɔti, kè n na nkpaáo ke í yènní.

¹⁸ Ba nte kè n yènní n yǝ pəutì ke bo nyau mɛf́éǔtímè mǎà nè meyeñcaàrìmè?

Ke m bo ifei miəke sǎǎ ke yàa kúnè?

21

Kuyie mpāānāàntì náàntò nàkémè bè yóó pəntɛmè Sedisadɛmmu

¹ Nte ti Yiè nKuyie ndo m béinnè tì okpààti Sedesia tǎnní dìi mǎnnì Madikia birε Pasuu nè Maasesaa birε Sofonii ikuú niùti m borè kè bè bo n náké ke dǎ: ² Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa weè ti do mudoò. Beé nKuyie nkè ti yà kù bo dǎò tidiεti ké wè nti dètinnè. ³ Kè m bè tǎnné ke dǎ: Dí náké okpààti Sedesia ke tú: ⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayεεribe tǔ nkù tu di tǎ tǔi kpàrǐnenti ke cokùnè Babidǎnni kóo kpààti m bo duó nkè di kó behǎǎpǎmbè bèè yè ke dokùnè Babidǎnni kóo kpààti nè o kǎbe bèè cǎtinne dihei kè bèe kǎnté, kǎtanní dihei miεke ké di do. ⁵ Kè n cómmú ké di dokénè m mómmuε kè dí yà n nǎnyǎnni dǎmmè nè n kpeñnǐmè m miεke kèè di yè ke di cǎuté mediè. ⁶ M bo bǎnté mutenkǔũ ndε kó dihei benitibè nè iwũǎ kè dǎε kú dεmǎu. ⁷ Kè Kuyie nni nsǎké ku náǎnti ke béi nke dǎ: Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesia nè o tǔmbè nè besǎmbe bèè bo yenténè mutenkǔũ nnè mudoò nè dikǎnni m bo bè ǎnné Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa nǎu miεke nè bè dootitǎbè bèè bè dǎnnè mukǔũ mbe nǎu miεke. Bè bo mbè kǎu nè yese bè bǎá súó nhòmǎu. Bè bǎá kuó nhòmǎu mesémmè, kunǎá mbá mbè bonè òmǎu.

⁸ Náké be ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe tǎǎté mufòmму yoo mukǔũ. ⁹ Wèè bo mbo dihei miεke mudoò muù yóó ò kǎnnè yoo mutenkǔũ yoo dikǎnni kè wèè me nkǎte ke duó nhomǎa Babidǎnni kǎbe bèè di pi ò bǎá kú dǎε yó ntú o kó mucǎntimu. ¹⁰ N yitè ke wǎεtεmu dε kó dihei bíékè ke bo di dǎò meyei dè í tú ke bo di dǎò mesǎa. Dε kó dihei kǎbe doti Babidǎnni kóo kpààti nǎu miεke nke kòò bo bè cǎu mmuhǎá. Mí ndi Yiè nKuyie mmǐ béi.

Kuyie nnàké tì tekpààticǎtè kpeí

¹¹ Díndi Sudaa kóo kpààti kǎbe kǎnténè di Yiè nKuyie ntú mù.

¹² Díndi Dafiti yaǎbí ntenè di Yiè nKuyie ntú mù:

Dí mbekù bá dii yie kè dè nwenni,

kédεεté bè fǎũnko wè,

kóò fiète nè wèè ò fǎũnko.

Kè mǎε dǎke m miεke bo di yènní

di dǎò mǎε yei nkpeí,

ké di cǎuté muhǎá nkǎme bá òmǎu bǎá na ké mù kǎu.

¹³ Díndi bèè bo Sedisadεmmu tǎri yómmè

ke sǎi nkubiriku,

ti ta titǎbè mbe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmǐ béi.

Díndi bèè náá nke tú

òmǎu bǎá na ké ti do mudoò kéta ti cǎkperí miεke.

¹⁴ N yitoomu ke bo di yietí di dǎò mǎε yei,

mí ndi Yiè nKuyie mmǐ béi.

M bo bǎnté muhǎá ndi kó kutúúkù detie mbè tu dè sétiri dε kǎku,

kè kǎu cǎuté páií kǎtaunnè dǎε kù tǎkénè.

22

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyié ké m béinnè ke dǎ: Cǎté kǎkǎte Sudaa kǎbe kóo kpààti cǎtè kénáké ti nnǎǎnti. ² Náké be ke dǎ: Fǎ nSudaa kǎbe kóo kpààti wèè sǎǎté ke kari Dafiti kó dikpààtikari ñnkè nè díndi bèè tu o tǔmbè nè bèè kó dimǎa taǎ tekpààticǎtè, ³ ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù: Mbekùnè tibeénti kè dè sié ke níi dεεté bè fǎũnko wè, kóò fiète, di bá nfǎũnko bèè tu bepdǎbè nè iciribí nè bekúpobè ke fekù be kpeε. Di bá nkǎu bèè í cǎke mǎmamù dihei dii mmieke. ⁴ Kè di yie nke tǔnne dε kó yetannò Dafiti yaǎbí bo ntú bekpààtibè kénkari o kpààtikari. Bè bo ndekù sisǎi nè sikpàrǎnaasǎi bεmbe nè be kó betǔmbè nè benitibè ke taǎ tekpààticǎtè miεke. ⁵ Kè di me nyí yie nke tǔnne dε kó yetannò, mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ke pàrikè kè dε kó tǎcǎtè bo pǎnte kǎnaá ntidobonti.

⁶ Nte mí ndi Yiè nKuyie mbéi ntì kè dè ntukúnè Sudaa kàbe kó tekpààticfètè:

Fó nSudaa kàbe kóo kpààti n wúo nha cífètè
kè tè donnè Kadaadi tãri kó kutúúkù nku,
ke dò nDimaa tãri yómmè.
N né béimmu ke pàrikè
ke tú m bo tè dòò tedàntè kó dikpàà
òmòu í ã dì.

⁷ N yóo ínní bepòmbè mbe a kpéi nnè titōnnenti,
kè bèe kōũ sètiri dèi kó yesānkè
ke yè cōu mmuhāā.

⁸ De mmānni kè iwuò nteì kàbe mpēnkù de kó dihei borè ke békú betàbè mùu kpéi nte kè
mí ndi Yiè nKuyie kè n dōò miè nde kó diheidiè. ⁹ Kè bèe bè tēnné ke dō: Bè dootōo metaummè
be Yiè nKuyie ndo bè dōdōnmè mme ke ninku yebàkè ìikè ke yè feu iwūō.

Bè nàké ti Sadummu kpéi nwèè cōuté Sosiasi tikpàti

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:
Díndi Sudaa kàbe, báá kuōnnè wèè ku,
mesémmè báá we ndi pīnnè
pètinke kuōnnè bè pī nwè ke kōnnè o kpéi,
ke yé ò ténke í wētínimè.
Ò ténke í yóo yà dihei bè ò peité dì.

¹¹ Nte ti Yiè nKuyie nnàké ti Sosiasi birè Sadummu * kpéi, Sudaa kàbe kóo kpààti, wèè do
sōtè o cice Sosiasi kpàti kù tu ò me nyítémè di nheì ò ténke í wēténí. ¹² Bè ò pī nke kànnè
kòò yóo ke nkú, ò í wētíní ténke ke bo yà di nheì.

Kuyie nkpannè ti Sosakimmu

¹³ Fó nSosakimmu a bo yà,
fó nwèè duó nkè bè da maá sikpààticéí
bá a í dōori dèè sié,
ke duó nkè bè maà ke sòkù tidànti
a me nyí bè duò nha dò nké bè duó ndè,
ke pīnné benitibè mutōmmú detetirè
bá a í bè yietì.

¹⁴ Fó nwèè nàá nke tú:
M bo maá tekpààticfètè dietè
kékéké tidietì dietì
kékéú sibòo ké si diti sètiri kó tidabētì,
ké ti tò mmewūō kè mè ndò nfetōnfè.

¹⁵ Okpààti a cice do yommu ke yō betàbè kōme,
ke me nní ndōori dè bèkúmè,
kémbekù kè dè sié,
kòo kperè demou yìé.

¹⁶ Kòo nkommu becīribè nè besénnibè,
kòo kperè demou yìé
wèè dōdōri memme weè n yē,
mí ndi Yiè nKuyie mū bēi.

¹⁷ Fó mme nwanti amàà kó mesàà mme,
ke kòu bèè í cààrè mùmamù,

* **22:11** Sadummu: Okpààti Sosiasi yètiri terì ndi Sadummu (wénté 2 Bekpààtibè 23:31).

ke fẽũnko benitibè mediè.

¹⁸ Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè nda náánnè f̃ Sosiasi bire Sosakimmu Sudaa kòbe kóo kpààti kpéi nke tú:

O bo kú òmòu báá kuó nho kũũ,
òmòu báá saute o kpéi,
ke d̀: Áú n tebite! Áú n tãũ!
Dikúdabònni báá kuó nho kpéi nke d̀:
Áú n yiè! Áú okpààti!

¹⁹ Bè bo ò kũnné feòfè tẽmè
bè bo ò f̃urí kédenne Sedisademm̃u èi kédootóo.

Sedisademm̃u èi kòbe yóo dimè ifei

²⁰ Sedisademm̃u èi kòbe, dekenè Dimaa tãrì kèpĩkèkè,
p̃eenè metammè Basãã tãrì,
kéwekii mediè Abadimmu tãrì ìnkè,
ke yé di natitòbè bem̃ou domèmu.

²¹ N do yóo di béinnè kè dèmarè í di kóónnè,
kè di yete ke d̀:

Di báá kènté,
di borim̃e mm̃e nè di bémmè.
Di í yie n náánti diyie mari.

²² Kuyaakù kuu kau bèè kó dimàà tu a kó benitibè,
kè bè p̃ĩ ndi natitòbè bem̃ou ke kũũnnè,
di kó meyei mm̃è te kè di di ifei ke k̃eke.

²³ Díndi Sedisademm̃u èi kòbe
di kó dihei maánè Dimaa túúkù kó ideí nyi,
kè di c̃éi s̃arinè s̃etiri kó detie nkó tidab̃eti ke fité,
kuyonku bo di do dii m̀nni
kuperit̃eyonku ò p̃immè onitipòkù,
di bo kammú de yiè.

Kuyie nnàké ti Sosakimmu bire Konniyau kpéi

²⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mí b̃éi, bá kè Sosakimmu bire Konniyau † do dò mmumámáá kè nh ò ù n ǹutè youte m bo ò ùté, mí ndi Yiè nKuyie mm̃i b̃éi. ²⁵ M bo ò duó mbèè d́ kóò kùò, bemb̃e o bù̀ti duò bè, n yóo be nhò duó. Ñebukannesaa Babid̃onni kóo kpààti, ò tati weè ñou mĩeke, wenwe nè o kòbe. ²⁶ Wenwe nè o ỹò wèè ò p̃eitè n yóo bè dootóo dihei teri mari mĩeke nke, bè í bè p̃eitè dè, kè bè ke nkú. ²⁷ Kè bè nyáá mbè bo w̃etenímè dihei bè me mbáá na k̃ew̃eteni.

²⁸ De kóo Konniyau, ò naá nkuyõũ nku bá òmòu ténke í ò d́à? Yàà ba nte kè bè ò dènnè dihei wenwe nè o bí? Ke bè dootóo dihei bè do í yé di?

²⁹ Áú n kó ketenkè kòbe! Kèntènè ti Yiè nKuyie ntu mù. ³⁰ Ti Yiè nKuyie ntu dí w̃ari o yè̀t̃iri bekpààtibè yè̀tè bo dii pátiri mĩeke ke d̀ ò í m̃ake debire, o kper̃e yè detetirè nde, o yanfè mĩeke òmòu í yóo naá nhokpààti kékari Dafiti kó dikpàatikàrì kèbaaté Sudaa kòbe.

23

Bep̃ec̃m̃be yeibe nè opec̃enti sàawè bè c̃ãã ndè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mb̃éi nke d̀: Di bo yà díndi bèè ni n kó benitibè. Di d̃onnè bep̃ec̃m̃be yeibe m̃be bèè ò yóu ipe kè ò c̃ite kéc̃ité. ² Nte mí ndi Yiè nKuyie díndi Isidaỹeribe di tũ

† 22:24 Konniyau: Konniyau do di dii m̀nni tikpàti kè bèè ò yu ke d̀ Yeoyakimmu nwe (wénté 2 Bekpààtibè 24:8).

Mí ndi Yiè nKuyie mí búi.

³⁰ Dεε kπεί nte mí ndi Yiè kε n kpannε bèε tu bè nάά m pāānāānti, ke yuukunε betabε n nāānti. ³¹ Nε δε kó benitibε bèε yε mbε nάά m pāānāānti bè εε sōntε kéhaatoomu kédeε ke dō mí ndi Yiè nKuyie mí yε, nε be titabε mbe. ³² N kpannεmu δε kó benitibε bèε yε mbε nάά m pāānāānti, bè mαke sifei nsi, bè di soummu ke di nάά ntidoun̄ti siyāābisi kpeti ke fεtinko n nitibε. Mí i bε tε, n yí ikú omou, bè nāānti i teennε timati. Mí ndi Yiè nKuyie mí búi.

Kuyie nnāānti tu ditau ndi ku nitibε kπéinnāā?

³³ Kε ti Yiè nKuyie mbúi nke dō: Kōo niti mōu yoo wεε nάά m pāānāānti yoo ikuó niuti mōu da beke ke tú: Ti Yiè nKuyie nda tōu nhōnti nāānti? Á bε tēnnε ke dō: N yε mbeε nάā nditau n kπεί kε n yóó bε dootōo. ³⁴ Kε m pāānāānti nāāntōo mōu yoo ikuó niuti yoo benitibε miεke kōo mōu yí mí ndi Yiè nKuyie nhō tōu nditau mari, δε kōo niti mí mómmu n yóó ò potε wenwe nε o cīētε. ³⁵ Ntenε di dō nke ní beke ti ditabε: Bá wε ò ní beke otou kε dō Kuyie nti tēnnε ònti, kù ti béinnε ònti? ³⁶ Ditannū di tu: Kuyie nti tōu nku nāānti di bá ndi nάά, ke yε bá wε weε tu o kó ditau, ke yε di càarēmε mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa dindi Isidayεribe di tū nkù n kó tināānti nti. ³⁷ Wεε tu ò nάά m pāānāānti a ní ò beke ke dō: Ti Yiè nKuyie nda tēnnε ònti? Kù da nākε ònti? ³⁸ Kε di mε ntu: Ti Yiè nKuyie nti tōu nku nāānti bá nε m mε ndi nākémε ke tú di bá nnāā ndε kó ditannū. ³⁹ Nε δε kπεί n yóó di yetemu páii ke di dootōo, kε di détnε dihei n do di duó ndi dindi nε di yembε. ⁴⁰ N yóó duó nkε dí di ifei nyi sāā, bá di báá yε i miεke diyie mari, di báá i yε nnε di bo mbomε.

24

Kuyie ndōnnεmε Isidayεribe yetebe sàayε nε yεε càke

¹ Kε Kuyie nní mbenke kε n yā yemāmmuyákε yédéyε kε fikie kó yebe píékε ye miεke kε yε iikú ti Yiè nKuyie cīētε iikε. De do sō mBabidōnni kōo kπāāti Nebukannesaa pīrmú Konniyau Sosakimmu bire Sudaa kabe kōo kπāāti nε o kó betūmbε nε beyāntibε nε bemāābε ke bè kōnnε Babidōnni. ² Kε dimāmmuyāā mari kó yetebe tú yesāyε ke wenni mediε, kε diteri kpeye càke, bá ke í dō nkédi.

³ Kε ti Yiè nKuyie nní m beke ke dō: Sedemii a yā ba? Kε n kù tēnnε ke dō: N yā fikie kó yebe nye kε yemayε wenni mediε nkε yeteyε càke bá yε í dō nkédi.

⁴ Kε ti Yiè nKuyie nní mbéinnε ke dō: ⁵ A wúó nyetebe sàayε kε dε da naatimε, n wúó nSudaa kabe n dεnne bè be ei, kε bè bè pīrmú ke kōnnε Babidōnni kε dε n naati mεε boti, kε n dó ké bè dō mεsāā. ⁶ N yóó bè wēntε fenōnsāāfε nfe, kεwεte ké bè tēnnéni be ei ké bè kanne ke ténke báá bè pante, n yóó bè fiimmu ke ténke báá bè uutε. ⁷ N yóó bè duó mmeyεmmε mme kε bè m bantε mí mbe Yiè nKuyie nkéntú n kabe kε m bè te ke yε bè yóó wētenimε m borε nε be yεmmε memou ndi.

⁸ Bε εε dō mēε boti yetebe yεε càke ke í dō nkédi n yóó mε ndō Sedesia Sudaa kabe kōo kπāāti nε o tūmbε, nε besōmbe bèε kπāā Sedisadεmmu nε bèε bo Esibiti. Bemou n yóó mε mbε dō mí ndi Yiè nKuyie mmí búi. ⁹ M bo bè dō dε nε m bo bè bantε mēε yei m bo do yεbotε kōmbūōti, m bo bè cíe nkε bεε tāá yεε ekε miεke bè bo mbε sēnku, ke bè sāā, ke bè bōmmu kusīnkū. ¹⁰ N yóó duó nkε mudoō muu bè do kε dikōnni tanní nε mutenkū nkε bεε kú ketenkε m bè duó nkε bεmbe nε be yembε kédeε.

25

Kuyie mbúi nti Sedisadεmmu ei nε Sudaa kabe bemou kπεί

¹ Sudaa kabe kōo kπāāti Sosiasi bire Sosakimmu kπāti benni naanni miεke nke Kuyie nní mbéinnεmε Sudaa kabe bemou kπεί. De do sō mBabidōnni kabe kōo kπāāti Nebukannesaa bo o kπāti benni ketiri miεke nke. ² Mí nSedemii kε m béinnε Sudaa kó kuwu nkaε nε

Sedisadεmmu kabe ke dɔ: ³ Nε Amɔɔ birε Sosiasi Sudaa kabe koo kpaaɔti kpaaɔti benni tεpɔitε nε ditaaanni kεnto kεtuakεnεni yie, dε mɔke yεbie nsipisidε nε yεtaaɔti ndi, n di naannεmε di mε nyi dɔ kε n kεntε m mε nyi yoo m bo ndi naannεmε Kuyie nni nduɔ nti di mε nyi n kεntε. ⁴ Ti Yiε nKuyie ntũɔnnimu ku kɔ betɔmbε bεε naa nku paaɔnaaɔti saa, di mε nyi yie nke caɔnneni di to ke bo kεntε. Di i yie nke kεε. ⁵ Bε do di naammu ke tu ba wε wεe yoo kuce kuyeyiku, nε o dɔɔrimε yεime kε dεe yie nke di mbo dihei di Yiε nKuyie ndi duɔ ndi nε dimɔnni, dindi nε di yεmbε kε ndi te saa. ⁶ Di baɔ tũnne yεbɔkε kεnninku ye iikε ke ye baɔ, di ba mbaa ndi dɔd dε nε di nɔu ke iinko Kuyie mmieke kε dεe yie nke ku baɔ di caare. ⁷ Ti Yiε nKuyie nti ndi nakεmu di mε nyi yie nku kpεti, ke sɔkε ke ninku di dɔd dε nε di nɔu de iikε ke iinko ku mieke kε dε di touni mεyεi.

⁸ Dεε te kε ti Yiε nKuyie ntũ: Di mε nyi yiemε ke kεntε ku kpεti, ⁹ kũ yoo iinnimu kubaku youu biekε kɔ iwuɔ nyimɔu kε ku koo tɔnti Nebukannesaa Babidɔnni koo kpaaɔti nyi ni ke ii do di nhei nε yehεkε tεyε yεε di fitε, kε di kũ paaɔi kε di εi dɔũnko kεnaa ntidobonti, kε ibotĩ tεi nĩ di ya kε dεe i di kε i mmaari i ya. Kunku ti Yiε nKuyie nkuu bei. ¹⁰ Kε diwεi kɔ yεbaa ndeε kε mupotũomũ kɔ iyie ntεnke ba mbo, dinaa tεnke ba nkuu, fitirε kɔ kuwenniku tεnke ba mbo. ¹¹ Kε dihei dimɔu naa ntidobonti, kεnto kεtuakεnε yεbie nsipisiyiekε. Dε kɔ iwuɔ nyimɔu kε ii bɔutε Babidɔnni koo kpaaɔti. ¹² Kε yεbie nsipisiyiekε pεεtε kũ bo potε Babidɔnni koo kpaaɔti o dɔd mεε yεi nkpeĩ. Kunku ti Yiε nKuyie nkuu bei. Bε εi bo naa ntidobonti kεdɔũnko saa. ¹³ Dε mɔnni kũ bo duɔ nke mεyεi mmemɔu ku nakε mεε kpεi kε mεε do dε kɔ dihei, mεyεi mmeε wari di mpaaɔiri mieke ku koo tɔnti mi nSedemii n nakε mεε kpεi yεbotε yemɔu kpεi. ¹⁴ Dε mɔnni kε Babidɔnni kabe mũnkeε bɔutε ibotĩ tεi nε bekpaaɔtikperibε, kũ yoo bε fɔmmu mεyεi mbε dɔd mε.

Kuyie nnakεmε kũ yoo bekεnεmε yεbotε

¹⁵ Ti Yiε nKuyie nyisidayεeribe tũ nkũ m beinnεmu ke yi: Nto febɔɔfε fie, m mieke kɔ menaa nhã dε kεkɔte kε mε nni nyεbotε n da tɔ nyεε borε, ¹⁶ kε yεε ya kεmuɔ nkεnhaa mmudoɔ n yoo bε bɔntε mũ mieke.

¹⁷ Kε n cɔutε febɔɔfε n Yiε nKuyie nnɔutε mieke, kεkɔte kε fε nni nyεbotε yemɔu, n Yiε nKuyie nni tɔ nyεε borε, ¹⁸ kεtũotε Sedisadεmmu nε Sudaa bε kɔ yehεkε nε ye kɔ bekpaaɔtibε nε ye kɔ betũmbε ke bε pɔnte kε bε cɔu, kε bε tenkεε naa ntidobonti, kε benitibεε dε ya kε dε bε di kε bε mmaari bε ya. Mεyεi mmeε bε do mε kpεi, di mε nwuɔ nke dε dɔmmε yie.

¹⁹ Kε n dεε mεmmε kε fε nni nhEsibiti koo kpaaɔti nε o tũmbε nε sikpaaɔtibii nε o nitibε bεmɔu. ²⁰ Nε ibotĩ tεi imɔu nε Uusi εi kɔ okpaaɔti nε Fidisii εi kou nε Asikanɔ εi kou nε Kasaa kperi kou nε Ekunɔ εi kou nε bεε kraa kraa Asidati tenkε mieke.

²¹ Edammu εi nε Mɔabu kperi kabe nε Amɔniibe.

²² Ke tũotε Tiiri kperi kɔ bekpaaɔtibε nε Sitɔɔ εi kabe nε damεeri ya kɔ yehεkε kabe.

²³ Nε Dedanni εi nε Temaɔ kperi nε Buusi nε bεε kuɔ bε tempaaɔti bε tenkε kabe.

²⁴ Nε Adabii εi kɔ bekpaaɔtibε bεmɔu nε bεε bo dikpaa tedɔntε kperi biekε.

²⁵ Nε Simudi εi kɔ bekpaaɔtibε bεmɔu nε Edammu εi kabe bεmɔu nε Medii tenkε kabe bεmɔu,

²⁶ kεtũotε bεε bo kubaku youu biekε, metɔmmε kabe nε dedεtirε kabe, kutenkũ kumɔu kɔ yεkpaaɔtiyo duomε cεnke kε bε ya bεmɔu Kuyie mmieke kɔ dibɔɔ ke dεntenko Babidɔnni kabe koo kpaaɔti.

²⁷ Kε ti Yiε nKuyie nni nnakε ke dɔ: A bε nakε ke dɔ: Di Yiε nKuyie Mpakedaa Isidayεeribe tũ nkũ tu: Di ya kεmuɔ nkεtɔ kεduɔ ba ke baɔ na kεitε, kũ yoo di bɔntε mũu dɔɔ kpεi. ²⁸ Kε ti Yiε nKuyie nyie ke dɔ: Kε bε yetε bε bo cɔutεmε febɔɔfε kεyã, á bε nakε ke tũ: Mi ndi Yiε nKuyie Mpakedaa mi tu bεε ya kε bε i dɔ bε dɔ. ²⁹ N yoo ketε kεbɔntε mεyεi mme dihei n yεtirĩ yu di, kε bεmbε yεmmε nε dɔ n yoo bε coona? M baɔ bε coo! Ke yε n yoo tannεnimε mudoɔ kutenkũ kumɔu ndi. Mi ndi Yiε nKuyie Mpakedaa mi bei!

30-31 Kè ti Yiè nKuyie ndò m bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie nkpànnímu kẹ́nkè, m péúńímu n cēsààtè miéke, n kra nkutenkù kpéi nke, kè m píéfè dònne bèè nàù fínyĩ kó yetebe * be kafe ð ndòmmè kè m píéfè tùòkù itemmànke imou.

Ke yé mí ndi Yiè nKuyie mú tannémè yebotè tibeénti, ke bekùnè benitibè bemou ke kòu beyeibe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyè.

32 Ti Yiè nKuyie Mpakadaa béimmu ke tú:

Meyei mmè tanní kutenkù ke cánni yebotè, kuyaaakù kperíkù kuù itení kutemmànku.

33 De yiè Kuyie mbo kuò bè bo ncóú kutenkù kumou miéke òmòù í yó mbè kuò, òmòù í yó mbè tòú ke kùrì, bè bo naá ntikùti ketenkè ìnkè.

34 Díndi bèè ni benitibè poténè yekúdabùò, díndi bèè cēm̀m̀m̀u benitibè nduò̀nè kébíntí ketenkè. Dikòù yiè dii tùòke kè bè bo di kuò yepedakè kòmè.

35 Bèè ni benitibè di í m̀ake di bo coké kékote kè, bèè cēm̀m̀m̀u benitibè di bo sari ke?

36 Keènè bèè ni benitibè bè kuòmmè, dí nyo bèè cēm̀m̀m̀u benitibè bè úúmè,

ke yé ti Yiè nKuyie nkòùmè be pecenku.

37 Ti Yiè nKuyie mmieke keè yènní kupecenku ke de yè nfiúú ke yè nkáré.

38 Ti Yiè nKuyie nhòotenímu diciriciripànni kòmè, ku miéke keè bè yènní, kè kù bè bonté mudoò kè be èi dounko.

26

Bè yèmmè bè bo kuò Sedemii wèè naá nKuyie mpāānāānti

1 Sudaa kabe koo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti ketírì dii m̀onnì, kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: 2 Sedemii kote, mí nKuyie n cīètè towaà, kèpī̀kè kénáké Sudaa ekè yemou kabe bèè kòrìní n cīètè mubáammu, tināānti n da nàké tì, a báá súó ntimatì. 3 Kè de naati bèe keè kèwètení m borè, kèyóu be yei, kè n ceete n yèmmè kèyóu n do dó kè bè d̀ò̀ mèè yei mbe d̀ò̀rì mè yeime kpéi. 4 Náké be ke tú: Mí ndi yiè nKuyie mú tu kè bè í kènté n kpèti ke tũ̀nne n kuò m bè duó nyi, 5 ke yie n kó betōmbè bèè naá m pāānāānti bè bè naá ntì, n kó betōmbè n tũ̀nko bè sáà, bè me nyí yie mbe kpèti. 6 M bo d̀ò̀ te ncīètè n d̀ò̀mè Sidoo èi*, kè yebotè ní ndó kébonté kusinkù kèyú te yètìrì.

7 Ikuó niùbè nè bèè naá nKuyie mpāānāānti nè benitibè bemou kè bèe keè mí nSedemii n tì béimmè Kuyie ncīètè towaà. 8 Kè nní nyóó deè ti Yiè nKuyie nni nnáké tì, ikuó niùbè nè bèè naá nKuyie mpāānāānti nè benitibè sōmbe kè bè m pí nke béi nke dò: A d̀ò̀ nkékuomu! A d̀ò̀ nkékuomu! 9 Dè yīme kaa naá nKuyie mpāānāānti ke tú te ncīètè bo naá nSidoo kpète d̀ò̀mmè, kè dihei naá ntidobontì, bá òmòù bá ndè ā?

Kè benitibè bemou m munné Kuyie ncīètè miéke. 10 Kè Sudaa èi kó sikpààtibíi nè bèè baké dihei kè bèe tì kèè, kèitè tekpààticīètè kékote Kuyie ncīètè kékari te b̀ò̀rì bè tu dì dib̀ò̀rì pànni.

11 Ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāānti náam̀bè sōmbe kè bèe náké sikpààtibíi nè benitibè sōmbe

* **25:30-31** bèè nàù fínyĩ kó yetebe: Bè do ðs keú dipèrì ndi kè de ndò nkuyiè kè bèe uté yetebe de miéke, kènaù kè ye nie ncuuti kuyiè kó kuyóú ke taà dif̀tìrì miéke. Kè bè ní nnaù de kó yetebe ke diè. * **26:6** Sidoo èi: Sidoo èi do tú mubáammu kó dihei ndi, kè bè de báà nKuyie nkè metaummè tou de bo, be dootitabè bè na dii m̀onnì kètuótè metaummè tou kè Sidoo eii do.

ke dò: Onitì yie ndò nkékuomu, ke yé ò nàké tì dihèi dii nkpéí tì í wennimè, di kèemu di mómombe nè di to ò nàké tì.

¹² Mèmmè, mí nSedemii kè m béinnè sikipààtibìi nè benitibè bemou ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu n tōnni kè n nàké di me nkèè tì tēcītē tē nkpéí nè dihèi dii nkpéí. ¹³ Di mmōnni tūntenè di borime nè di dōrīmè kékénté di Yiè nKuyie ndi tū nkù tu mù, mèmmè kù bo yóumè meyei kù do yé nkù yóo di dō mè. ¹⁴ Kè dèè tu n kpeti, mí m bo di nou mieke nke, n dōnè di pēnsirīmè, dèè di wenni. ¹⁵ Di né nyé ke dò nkè di n kùò kè n yí cààrè mūmamù, de kó meyei mbo di yò ñnkè nke, di kó dihèi dimou nè bèè bo di mieke, ke yé Kuyie nkuu mēnke n tōnnimè di borè kè m bo di nàké m me ndi nàké tì timou, kè dí kèè nè di to.

¹⁶ De mōnni kè sikipààtibìi nè benitibè bemou kè bèe nàké ikuó niùbè nè bebeembè ke dò: Onitì yie nyí dō nkékuo, ò ti náá nti, ò ti nàánnè ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó diyètiri ndi.

¹⁷ Benitibè bèè tu bekótibè kè bèe íté kébéinnè ditīnni ke dò: ¹⁸ Mōdeseti eì kou Miseen wèè náá nKuyie mpāānāānti ò do ānnēmu Esekiasi Sudaa kabe koo kpāati kó dimōnni kēnnāá nSudaa eì kabe ke tú: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú:

Siyōō eì bo naá ndikpāā kè bèe dè kùútí,
kè Sedisadēmmu eì pōnte kēnāā nyedombirè,
Kuyie ncītē tē bo naá nkutúúkù.

¹⁹ Esekiasi Sudaa kabe koo kpāati nè o kabe, bè do kùò Miseen? Bè pētinke do yōte Kuyie nku kè kù bāntè, kè kùu bōnkūne ku mieke, ke yóu ke í mbè dōò kù do yé nkù yóo bè dōòmè. Kè ti kùò onitì yie nti càari timāā ndi.

Sosakimmu kùòmè Udiya Kuyie mpāānāānti náāntò

²⁰ Kòo nitì mōu múnke buoté kéntú Kuyie mpāānāānti náāntò Semmaya bire Udiya, Kidiyati-Yeadimmu eì kou, kēnnāá nKuyie mpāānāānti kēnkpannè di nhèi nè di kó benitibè mí nSedemii m baa me dōrīmè só. ²¹ Okpāati Sosakimmu nè o kabe yekōmbò yembè nè o kó betūmbè, bemou kè bèe keè ò nàké tìi pāānāānti kéndó kóò kùò. ²² Kè Udiya tì kèè kè kufōwāá nhò pī kòo coké kékote Esibiti, kòo kpāati Sosakimmu tō Akibōō bire Edinatāā, kòo nneínè benitibè kè bèe kote Esibiti, ²³ Udiya wammù kóò pī nkékōtenēní kóò duó nhokpāati Sosakimmu kòo ò kùōnè disiè, kóò dōu nkufōti bè āā kù benitibè bemou.

²⁴ Mí nSedemii, kè Safāā bire Ayikammu nni nkānké kè bè í nni mpī nke duó mbenitibè kè bè n kùò.

27

Kuyie mpāānāānti náāntò nàkémè yebotè yóo bōútémè Babidōnni kóo kpāati

¹ Sosiasi bire Sosakimmu naá ndi mōnni Sudaa kabe koo kpāati kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: ² Dōò kunaādōdōrīdōú nè iwēī kēndúúkú, ³ kè kù nānke Edōmmu eì koo kpāati nè Mōabu eì kou nè Amōniibe eì kou nè Tiiri eì kou nè Sitōō eì kou bè tōnni bè Sedisadēmmu Sudaa kabe koo kpāati Sosakimmu * borè. ⁴ A bè nàké kè bèe nàké be kó bekpāatibè ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa dīndi Isidayēeribe di tū nkù tu.

⁵ Nè n kó muwērímú diēmù mieke nke nè n kó muwērímú mmu n dōòmè ketenkè nè onitì, nè iwūō nè tiwanwanti, dèè kó dimāā bo ketenkè ñnkè ke de duó n dè dōnè wè. ⁶ Ye mmōrè mieke mīl ānné ku ntempē Babidōnni kóo kpāati Nebukannesaa nou mieke wenwe n kóo tōnti, nh ò duómmu tikpasīnti kè ti bo mpī nho tōmmú. ⁷ Yebotè yemou yé bo ò bōúté, wenwe nè o bire nè o yaābire kēmbaanè de kó dimōnni bo tuōkemè kè bè múnke bōúté ibotí tēi péu nè be kó bekpāatibè péu bèè bè kpeñninè.

⁸ Kè kubotí makù kabe yoo dikpāatīyuu mari kabe yete ke í dō kébōuté Babidōnni kóo kpāati, kè wèè í dō kēbuuté o kó kunaādōdōrīdōú mí ndi Yiè nKuyie m mīl yóo duó nkè mudoò bè do yoo dikōnni yoo mutenkūū. N yóo duó nkè wèè bè kuò kédeè.

* **27:3** Sosakimmu: Yēpāte péu yu de koo kpāati ke tú Sedesia nwe ke yé bè náá nti náānti diē nti do dōò Sedesia kó dimōnni ndi, de kó tināānti do yóo wāri ke sō nSosakimmu kumu.

⁹ Díndi di báá yie mbèè tu bè di náá mí nKuyie m pããnáànti be kpɛti yoo beyuwúòmbè di náá nti nè bèè tu bè yàù tidòuntì nè bèè wèi siwãã nè benitinòmbè bè di náá nti ke tú di í yóó bóúté Babidònni kóo kpààti. ¹⁰ Bè di náá nti pããnáànti tu siyáàbìsì nsi ke dó ke bo di dètinnè dihei, bè dó n di betimu kè di kú.

¹¹ Kè kubotí kùù kɔbe yie nke buuté Babidònni kóo kpààti kó kunaàdòdòrìdòú ke pĩ nho tómmú mí ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè mbo be èi ke di kuuti.

¹² Mí nSedemii kè m múnkɛ tì nàké Sudaa kɔbe kóo kpààti Sedesia ke dò: Fǎ nSedesia nè a nìtìbè di dò nkébuutému Babidònni kóo kpààti kó kunaàdòdòrìdòú kèmpĩ nho tómmú wenwe nè o nìtìbè kè dèe yie nkè dí nfòù. ¹³ Di bo yóu kékú mudoò miɛke nke nè dikònni nè mutenkũũ nti Yiè nKuyie nnàké ke tú dèe yóó kònnè kubotí kùù kɔbe bo yete ke í mpĩ mBabidònni kóo kpààti tómmáà? ¹⁴ Kuyie mpããnáànti náam̀bè bèè di náá nke tú di í yóó bóúté Babidònni kóo kpààti bè di sóummu di báá bè kèrté. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N yí bè tǎnkoo ke tú bè nnáá nnè n yètìrì, bè di náá nsiyáàbìsì nsi ke yunè n yètìrì kè m bo di beti kè di feti díndi nè di kó benitìbè bèè tu bè di náá m pããnáànti. Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́i.

¹⁶ Mí nSedemii kè n nàké ikuó niùbè nè benitìbè bèè dè bo ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu di báá yie mbèè di náá nku pããnáànti ke tú Kuyie ncǐtè kó tinenti bè do tùóté tì kékònnè Babidònni bè bo tì tǎnnéni bàm̀bà, siyáàbìsì nsi. ¹⁷ Di báá kénté be kpɛti, mpĩnnè Babidònni kóo kpààti tómmú kè dèe yie nkè di nfòù. Di báá yie nkè dihei naà ntidobontì.

¹⁸ Kè de yembè m̀enke tú Kuyie mpããnáànti náam̀bè, kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè m̀enke bè náannè bèe kù bántè tinenti tii bo Kuyie ncǐtè nè tekpààticǐtè kè tì báá kò mBabidònni. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa nàkèmu Kuyie ncǐtè kó yesànkè kpéi, nnè kunankú dieku nè inàake ò ncómmú yèè t̀arè nè tinenti sánti tii kraá dihei dii mmieke tì kpéi. ²⁰ Okpààti Nebukannesaa do í tùóté dè ò pĩ ndii m̀onni Sosakimmu bire Sosakinni Sudaa kɔbe kóo kpààti nè Sedisadèmmu kó beheikènkótìbè nè Sudaa èi kɔbe. ²¹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nkù nàkèmu tinenti tii kraá ku cǐtè nè tekpààticǐtè de miɛke tì kpéi nke tú: ²² Bè bo tì èi kékònnè Babidònni kè tì nke mbo ke kèmmúnè ku m̀onni bo tuokemè kè kùu tì tǎnnéni die.

Ti Yiè nKuyie nkuù tì b́i.

28

Kuyie mpããnáànti náàntò Sedemii nè Ananniya bè ǹennimè

¹ Sudaa kɔbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni dinaanni miɛke otǎnkù nummuwè, dii benni dimáà miɛke kè Asuu bire Ananniya Kuyie mpããnáànti náàntò Kabaõõ èi kouu m béinnè mí nSedemii ti Yiè nKuyie ncǐtè miɛke ikuó niùbè nè benitìbè bemou ìkè ke dò: ² Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nkù tu ku kèétèmu kunaàdòdòrìdòú Nebukannesaa Babidònni kóo kpààti di buú nkù. ³ Dè kraá yebie nyèdèè ndi kè kù wète kètènnéni ku cǐtè nenti Nebukannesaa Babidònni kóo kpààti do tɔ tì timou kékònnè o cie. ⁴ Ke múnkɛ kpènnéni Sosakimmu bire Ekonniya Sudaa kɔbe kóo kpààti nè Sudaa kɔbe bè do pĩrmú bè kékònnè Babidònni. Ke yé kù yóó kèétèmu kunaàdòdòrìdòú Babidònni kóo kpààti di buú nkù. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù b́i.

⁵ Mí nSedemii kè n t́ennè Ananniya ikuó niùtì benitìbè bemou ìkè bèè do bo Kuyie ncǐtè miɛke ke dò: ⁶ Kuyie ñcòuté a nuù kédòò a b́i nti, kètènnéni die nKuyie ncǐtè nenti timou nè bè do pĩrmú bè bemou kékònnè Babidònni. ⁷ Né kénté kékeè n yóó di náké tì f́ nnè benitìbè bèè bo die ndimou. ⁸ Kuyie mpããnáànti náam̀bè bèè tì niitènnéni mí nnè f́, bè nàkèmu Kuyie mpããnáànti yehèkè dièyè péu nè yekpààtiyò dièyè péu kpéi, bè me mbaa do náá mmudoò kpéi nke nè meyi nkpéi nè mutenkũũ nkpéi. ⁹ Kuyie mpããnáànti náàntò wèè bo náké ke

dò: Diwèl kèríní, ò nàké tì bo dɔ̀ò dìi m̀ǹǹǹi ndi bè bo bantémè ke dò nKuyie nkuù m̀ǹǹkè ò t̀ǹǹǹí.

¹⁰ M̀m̀m̀m̀e Kuyie mp̄ānāaṅ̀t̀i nāaṅ̀t̀ò Ananniya buutémè kunaàd̀òd̀òr̀ìd̀òú mí nSedemii n do bukú kù, kékéété, ¹¹ kébéi m̀b̀ǹìt̀ìb̀è b̀m̀əu ìkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu nè yebie nyèd̀éè kè kùu kékétemu kunaàd̀òd̀òr̀ìd̀òú, okpààt̀i Ǹb̀ukannesa do di buú nkù.

M̀m̀m̀m̀e mí nSedemii kè n yíté.

¹² Kuyie mp̄ānāaṅ̀t̀i nāaṅ̀t̀ò Ananniya kékéte dìi m̀ǹǹǹi kunaàd̀òd̀òr̀ìd̀òú n do bukú kù kédèè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹³ Kote kénáké Ananniya ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a kékéte kudòu nku ke né yóó kù c̀èetènè timátì kòku.

¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛɛribe tũ nkù béimmu ke tú kunaàd̀òd̀òr̀ìd̀òú timátì kòku nku kù buúmmè yebotè kè yè bo mbuó Ǹb̀ukannesa Babidənni kóo kpààt̀i kè yè me nhò bùó, kù ò duónnèmu ketíke dikpàà kó tiwanwantì.

¹⁵ Mí nSedemii n ti ndèè kénáké Ananniya ke dò: Ananniya kénté n tú mù, Kuyie nyí da t̀ǹǹǹí, nè amáà ndi a soutémè Kuyie nkəbe kè bè yie nsiyáàb̀ìs̀ì. ¹⁶ Nè de kpéi ti Yiè nKuyie ntú kù da d̀èitèmu ketenkè ìnkè. Di mbenni mièke nke a yóó kúmè, ke yé f̀ò̀ò sukúmè b̀ǹìt̀ìb̀è kè bè yete be Yiè nKuyie nkpeti.

¹⁷ Kè dè nyóó yí betààbè bèdébè kè Kuyie mp̄ānāaṅ̀t̀i nāaṅ̀t̀ò Ananniya m̀ǹǹkè kú.

29

Sedemii do wàri dìi pátíri bè pĩ mbè ke kònnè Babidənni

¹ Mí nSedemii kè nní mbo Sedisadɛmmu kɛwàri dipátiri okpààt̀i Ǹb̀ukannesa pĩ mbè ke kònnè Babidənni, n do di wàri bèè tu bè mbe bekótìbè nè ikuó niùbè nè Kuyie mp̄ānāaṅ̀t̀i nāaṅ̀t̀ò nè b̀ǹìt̀ìb̀è b̀m̀əu. Okpààt̀i Ǹb̀ukannesa do p̄ĩrmú bè kékònnè. ² N do yóó wàri de kó dipátiri ke s̀ó nhokpààt̀i Yekonniya nè o yò onitipokpààt̀i nè tekpààt̀ìc̀ìt̀è kó bekótìbè, nè Sudaa kəbe kó sikpààt̀ìb̀ì nè Sedisadɛmmu èi kəbe nè bèè do tú b̀edabɛɛyààbè nè b̀m̀áàbè kè bè múnke bè p̄ĩrmú ke kònnè Babidənni. ³ Kè n di duó nSafāa bire Edasaa nè Idikiya bire Kemadiya. Sudaa kəbe kóo kpààt̀i Sedesia weè do bè t̄s Ǹb̀ukannesa Babidənni kəbe kóo kpààt̀i borè, mí nSedemii kè m bè duó ndipátiri kè di wàri ke tú:

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa d̀ĩndi Isidayɛɛribe di tũ nkù m̄i nàánnè n duó nkè Babidənni kóo kpààt̀i p̄ĩrmú bè ke kònnè, ke tú: ⁵ Maánè sic̀ĩ kénhā, f̀ííkúnè detie ndi pénnè kényo nde be. ⁶ Túókénè b̀ǹìt̀ìp̀òb̀è kè bè dí pié ibí initidaaì nè initipòì, túókénè b̀ǹìt̀ìp̀òb̀è képuó ndi bí kè bèè pié initidabí nè initipobí, piénè de bíékè ke sũũ ndi báá kèke, ⁷ nwantinè n duó nkè bè di p̄ĩrmú ke kònnè dìi èi d̀ì bo nnaatimè, ké nni mbáá mí ndi Yiè nKuyie nde kó diheì kpéi nke yé de kó diheì kó kunaatí tùmè di kòku nku.

⁸ Ke yé mí ndi Yiè nKuyie m béimmèmu ke tú: Di báá yóu kè bèè tu bè nàá m p̄ānāaṅ̀t̀i kè bè ndi sou, di bá ntũ ndi yau t̀ì d̀əuṅ̀t̀i kp̄eti. ⁹ Bè yó ntú bè di nàá ntì bonnì mí ndi Yiè nKuyie m borè nde, siyáàb̀ìs̀ì me nni nsi m̄i í bè t̀ǹǹǹí. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i.

¹⁰ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Babidənni èi kó dikpààt̀iyuu bo mməke dìi m̀ǹǹǹi yebie nsip̀ìs̀iyiekè n yóó ẁɛ̀t̄eǹìmu di bíékè ké dí d̀ò̀ò m̀s̀à̀à, ké dí t̀énǹéni Sedisadɛmmu. ¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yému n t̄āāté ke bo d̀ò̀ò t̀ì di kpéi. N t̄āāté t̀ì tu m̀s̀à̀à nkpeti nti t̀ì í tú m̀ỳỳi nkpeti. Di yèmmè bàà dè n yóó de ndi d̀ò̀ò. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i. ¹² De m̀ǹǹǹi kè di k̀t̄eǹì ke m bántè, n yóó yíemmu kécəuté di báamm̄i. ¹³⁻¹⁴ Kè di wammú ké n yà, di yó n wammúmu nè di yèmmè m̀m̀əu, kè n yóu kè di n yà. Mí n di Yiè nKuyie m̄i b́i. De yie di bo n yà, kè n w̄t̄e ke t̀énǹéni bè do p̄ĩrmú bè kékònnè Babidənni kédòò tidaat̀i m bo di dennéni tip̀ìt̀i timəu. Ibotí iməu n do di cíe nkè di taá ì mièke ke dí t̀énǹéni di do borè kè bè di p̄ĩrmú. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n di nàá nke yé di yèmmè d̀ò̀mmè m̄i di duó m p̄ānāaṅ̀t̀i nāaṅ̀t̀ò Babidənni mièke.

¹⁶ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie n di náá ntì kè dè ntukúnè okpààti wèè kàri Dafiti kó dikpààtikàri nè di kàbe bèè kpaá bo Sedisademmu, bè í pīrmú bè ke kònnè Babidanni. ¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mī bēi nke tú: N yóó duó nkè mudoò muù bè do, kè dikònni tanní kè mutenkūū nní mbo. Be kperε bo dontenè fīnyī kó yebe yèè pāàke ke ténke í dò nkédi. ¹⁸ N yóó duó nkè bè mbè duò mudoò mmu, kè dikònni tanní be tenkè nè mutenkūū. Be kperε kutenkù kumou kó yekpààtiyo bo dè keè kè dèe do ye kōmbùàti. M bo bè cōō, dè bo dí yebotè be kpéi kéwēte ke ye pī mmudaá. Yebotè n yóó bè tanné yèè miεke ye bo mbè sènkù. ¹⁹ Bè í yie mmèè kpéi nke ke kènté n tūñko m pāānāanti náam̀bè s̄āà kè bè nàà ntì. Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.

²⁰ Díndi tidaati bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni, keènè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

²¹ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, díndi Isidayεeribe tū nkù m bēi ntì kè dè ntukúnè Kodaya bire Akabu nè Maaseya bire Sedekia. Bedé memme bè soumu ke tu bè náá m pāānāanti, bá bè me ntúmè mī bè tōnni. M bo bè ānné Nebukannesaa Babidanni kóo kpààti n̄ou miεke, kòo bè puoti kékuo di ìkè. ²² Díndi Sudaa kàbe bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni di ní bo nnáa mbε kpéi ndi dó dii mōnni kébonté kusīnkù, di ní bo yī: Kuyie nda dōò kù dōòmè Sedekia nè Akabu Babidanni kóo kpààti cōu mbè muhāá. ²³ Ke yé bè dōòmè Isidayεeribe ci dè ke dounè betabè pobè, ke sou nke tú bè náá n kpeti, m me nyí bè tō. N dè yēmu demou ke dè wùó. Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.

Semmaya wàrimè dipátiri Sefayaa Sedemii kpéi

²⁴⁻²⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, Kuyie nyIsidayεeribe tū nkùu n duó mmí nSedemii tināanti kè dè ntukúnè Semmaya Nēdammu naām̀nkù kou. Semmaya wèè do wàri dipátiri kédunni ikuó niùbè Maseya bire nè Sofonii nè ikuó niùbè tōbè, nè Isidayεeribe s̄ombe bèè do kpaá Sedisademmu, kè di wàri ke tú: ²⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nkàa cōuté ikuó niùti Yeoyada f̄t̄iri ke baké ku c̄ētè. F̄ōò dō nkéndake bèè tu bemáa ku pāānāanti náam̀bè be kpéi, kè wèè í yé o yē mmù a táu n̄ho naàc̄ei mēf̄imme kēp̄itinné o f̄ōn̄i timátì, ²⁷ dè né dōmme kàa í kpannè Sedemii Anatati èi kou, wèè di náá nKuyie mpāānāanti? ²⁸ Ò yē nhò tu Kuyie mpāānāanti náantò nwe ke ti wàriní dipátiri die mBabidanni, ke ti nàké ke tú ti í yeti mecāā nketike, ke tú ti maá sicēī kēmbō, kēf̄íki d̄etie nti pēnnè kè dè mpeí kè ti yo.

²⁹ Kè ikuó niùti Sofonii kaa nde kó dipátiri mí nSedemii kè n keè.

Sedemii tēñémè dipátiri Semmaya

³⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ³¹ Tō nkè bèe náké bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmī yē Nēdammu èi kou Semmaya mē nyēm̀mè ò tu m pāānāanti náantò, mī me nyí ò tō, ò mē ndi ciitémè kè di yie n̄ho kó siyāābisi, ³² mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi, n yiti ke bo cōmmúmu Nēdammu èi kou Semmaya kpéi nnè o fukoo. O kó kufuku miεke oniti bá nkpaá bá omáa ke bo di cuokè, ò báa yà mesàa n yóó dōòmè n n̄tibè, ke yé ò sukúmè n n̄tibè kè bè n yete. Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

30

Kuyie nnàké ti Isidayεeribe kó dikpààtiyuu kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè mí nSedemii ke dō: ² Mí ndi Yiè Kuyie ndíndi Isidayεeribe di tū nkù, mī tu á wàri n da nàké ti timou dipátiri miεke ke dō: ³ Mí ndi Yiè Kuyie n tú, de yie kpaanímu kè m bo tēnnéni n n̄tibè Isidayεeribe nè Sudaa kàbe, kéwēte ké bè duó ndihèi n do duó ndi be yembè kè bèe di tieke. Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

⁴⁻⁵ Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké ti mí nSedemii Isidayεeribe nè Sudaa kàbe be kpéi, ti tu: Ti yo metammè mamè mme, mè me nyí tú diwèi kōme,

mè duò tikōmbùàtì nti ke ãà kufōwaá.

⁶ Bíékénè, wénnínè,
benitidaabè pείμαά?

Dè né dommè kè benitidaabè ceú ceú be ka,
ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité ò ã ndòmmè,
kè be ìikè sàù sàù bεmαυ.

⁷ Mεyει ndiemè kó diyìè ndi,
diyìè yeiri ndi,
di kó kubotí mu nyí buoté,
meyεñcaàrìmè μεε kèríní Sakαbu kπεί,
de yiè n né yóó bè deetému.

⁸ Kè ti Yiè Mpakεdaa dò: De yiè bo tuαke dìi yiè, m bo kéété kunaàdòdòrìdòú bè di buú nkù,
ké di píté iwεĩ. Bèè í tú Isidayεεribe bè ténke bá ndi baké. ⁹ Kè di mpĩ ndi Yiè nKuyie ndi tũ
nkù tōmmú, kè n di duó nDafiti yaàbire kè de ntú di kóo kπààtì kè di pĩ nho tōmmú.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:

Díndi n kó betōmbè Sakαbu kó kuwυα nkαbe di bá nyĩèkù,
díndi Isidayεεribe di kōmbùàtì bá nduò,
n yóó di deetému kédenneni di yaàbí itempē ndétiyì miεke, di tú de tidaatì.
Díndi Sakαbu yaàbí di wētínímu,
ke bo kari di tenkè bàmmùù kéom̀pè,
òmαù ténke í yó mbo wèè bo di kαkénè.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie ndi bonèmu ke yóó di deeté mĩ béi!
N yóó kuαmu ibotí n di cíe kè di taá ìi miεke páíí kédeè.
Díndi bie n yí yóó di kuα kédeè,
n né yóó di tiému de bèkúmè,
n yí yóó na ké n di wúónkoo ke dò ndi í càke dèmarè.

¹² Di kó dikαutirì í dò nkétaà,
di kó dimōnni í dò nkémieté,
mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

¹³ Omαù í dake di kπeti,
ke bo taa ndi muα,
mutie mamù με nketé ke í bo mùù bo di taa.

¹⁴ Di natitαbè di yèmmu,
bè ténke í denniní di kπεί,
n di poté ke dò ndi tú n dootitαbè mbe,
n di poté kuyεĩku diekù nku,
di yei ndεuté mèε kπεί,
di càke kè de deumu.

¹⁵ Ba nte kè di kuα mμεcaàrìmè mèε di tùàkení με kπεί?

Di kó dimōnni í dò nkémieté,
di yei mμεε deuté deε te,
di càke kè de deumu deε te kè n di dòò mεmμε.

¹⁶ Bèè di kαù yíe n yóó bè kùαmu,
bèè di dokùnè yíe m bo bè dαò tidaatì,
bèè di ei yíe nyóó bè éimu,
bèè di senku yíe n yóó duó nkè bèε bè sènkèrìmu.

¹⁷ Ke yé n yóó yααremè mutie di muα,
n yóó miεkùnnemu di kαutiye.

Mí ndi Yiè nKuyie mî búi!
 Díndi Siyṣṣ èi kṓbe, òmṓu ténke í di kaànnè,
 ke di yu ke tú bè dènnè bè be tenkè.

18 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébúi nke dò:
 N yóó wēte kéténnénímu tidaati Sakṓbu kó yefe miéke,
 mesémmè meè m bonè be kó sicéí,
 di kó dihei wēti ke bo fííkúmu di dobontì ìnkè,
 kè tekpààtiçètèe fííkú te fṣ̀tìrì.

19 Kè di ndiè ke n sántí,
 ke íútí nè diwèi,
 kè n duó nkè dí sũũ nke ténke bá nkéñni,
 kè n di déúkùnnè bá di kó diyètìrì ténke báá kēke.

20 Díndi Sakṓbu yaábí di wēti ke bo naámmu di do dōmmè,
 kénfííkú n yìkè,

kè n yíté kécómmú kéfěũ mbèè do di fěũmmu,

21 di kóo kpààti yó ntú di botí kou nwe,
 di kou weè yó ndi baké,
 kè n duó nkòo nni ntókénè,
 kè dè í tú memme we m bo dáátí kékṓtení m borè?
 Mí ndi Yiè nKuyie mî me nyē.

22 De mṓnni di bo ntú n kṓbe,
 kè nni ndi te kè di n tũ.

23 Mí ndi Yiè nKuyie mmieke itému kuyaakù diekù kṓme,
 ke fímmú fefṓdónfè diefè kṓme ke bo do bèè cààrè be yo ìnkè.

24 Mí ndi Yiè nKuyie m mieke di còútému,
 kè í yóó bonke ke í pĩ nkè do dò nképĩ mmùù tōmmú,
 dè yó nkéríní kè di tì bantému.

31

1 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò: De kó yewe miéke mí ndi Yiè nKuyie m bo tieke
 Isidayeeribe wuṓ nyimṓu, kè bè ntú n kṓbe.

Kuyie nnàkémè kù yóó kannemè Isidayeeribe be tenkè

2 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
 Díndi kubotí kùù yenténè mudoò ke bo dikpáà miéke,
 di yàmu n kó mesàà.

Díndi Isidayeeribe di kũnti meom̀p̀ùmè èi ndi.

3 Nè dimṓnni ndi n di benkemè m máà,
 n di nàké ke tú n di dómu sáà, deè te kè n kó mesàà nyí iiti di ìnkè.

4 N wēti ke bo fíimmu díndi Isidayeeribe n dó bè kè di nfiíkú,
 di wēti ke bo túótému yebàrè sààyè nè diwèi,
 di yóó neinèmu behaubè kè dí yè kémbe nke au.

5 Di wēti ke bo buṓtímu Sammarii tārì ìnkè detie mbè tu dè fínyĩ,
 díndi bèè dè buṓtí kè dí ntṓũ de be.

6 De yiè kpaanímu kè bèè báà yebòrè kè bè bo pĩéké,
 bè yóó nákému bèè bo Efadaimmu tārè ìnkè ke dò:
 Íténè kè ti kṓte Siyṣṣ tārì ti Yiè nKuyie nti tũ nkù borè.

7 Ntenè mí ndi Yiè nKuyie m búi ntì:

Nyíútínè Sakɔbu yaàbí kpéí,
nyānkunè diwèi wèè baké yekpààtiyɔ o kpéí,
ndiennè ke sántí mí ndi Yiè nKuyie nke tú:
Ti Yiè nKuyie ndeeté a nìtìbè,
deeté Isidayeeriɛ sɔmbɛ.

⁸ Kubakù yóú bíkè kó dihéi ndi m bè ínnímè,
m bè dèitení itemmànke nyi ke bè tíí,
tiyũ̀nti nè yekpĩ̀,
bepɔupómɔ̀mbè nè tibíyɔ̀tì,
bèè wētíní be èi be tĩnní í yó nsénní.
⁹ Bè yó nwētíní ke kɔ̀ntimu ke m báá,
kè m bè kpàake kékéténè kuce sààkù kùù sèé,
bè í yóó bété kùù ìnkè, kè m bè kòtenè menésààmè borè.
Mí tu Isidayeeriɛ cice kè Efadaimmu tu n kóo po.

¹⁰ Díndi yebotè keènnè mí ndi Yiè nKuyie ntú mù,
ké tì nàké yebotè yèè bo medétimè ke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ̀ do di cíe ndíndi nyIsidayeeriɛ
ke wète ke di tínní,
ke yó ndake di kpéí o pecēnti ɔ̀ ndakemè o pe kpéí.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mĩ̀ di deeté díndi Isidayeeriɛ,
mĩ̀ di fiète kubotí kuù di kpeñ̀nìè ku nɔ̀u mièke.

¹² Di kũ̀ntimu Siyɔ̀ tã̀rì ke bo nyíúnè diwèi,
ke bo ndeítíní ke dó mí ndi Yiè nKuyie nkó mesàà,
dèè tu tidiìtì nè menàà nnè mekòpàmmè,
ipe nè sibɔ̀ɔ̀ nè inààke.

Di bo ndònnè kupúú sààkù bè yò̀rì kù,
di ténke bá mbo meyeñ̀caà̀rìmmè mièke.

¹³ De mònnì besapàmbè bo nyānkunè diwèi
bedapàmbè nè bedakótìbè kè bè nwē nke au,
m bo ceete di dabùò nkè yèè naá ndiwèi
kè di bántè kédeite di áárìmmè kè di yèmmèè narike.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ̀ béi.

¹⁴ De yiè ikuó niùbè bo de nyiwũ̀ɔ̀ kó mekùò,
kè n nìtìbèè tuó,
mí ndi Yiè nKuyie mĩ̀ béi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
N yo metammè mamè Damaa èi,
yekúdabùò nyèè yìèní nè iwúótìi,
Dasedi bí ìi ku kòò kuò,
bá ke í dó bèè ò bántè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Cfèké, kéũ̀té a nɔ̀nnietì,
n yóó da cúmu a ò̀tì kó ticuuti,
mí ndi Yiè nKuyie mmũ̀ béi:
a nìtìbè itínímu di dootitòbè cíe ke kũ̀ntíní.

¹⁷ Diwèi kèrínímu a yaàbí kpéí.

Mí ndi Yiè nKuyie mĩ̀ béi!

Ì wētínímu i tenkè.

18 N kèèmu Efadaimmu wuò nkòbe kuòmmè,
 ke sáúítí ke tú:
 Ti Yiè nKuyie nha ti poté mediè mme,
 ke ti tiè mbè òò poté mèè botí kunaàwàátíkù,
 ti yũñní a borè kè ti na kéwētení,
 ke yé fǒò tumè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù.

19 Ti do da bùtínnému,
 bàmbà ke me nwētení,
 ti bantému ti caàrìmè ke pī nti nò,
 ifei iì ti pī nkè ti sīhné,
 ti dǒò dè ti dapànti mǒnni de kpéí.

20 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǒ:
 Efadaimmu kòbe n sàà bè cùùmmaà?
 Yàà n sàà bè dǒ kè dè tontému?
 Nh ò nkè n kèè bè nàámmè be kpéí diwèi dii m pī,
 kè mesémmè ní mbè nni mbonè,
 kè m bè dǒ mediè.

21 Ānnénè mecannimè,
 fiíkúnè ideí,
 dǒnè kunaàsinyakú di ce,
 totínè di yèmmè di tũ nkù cè kéwētení,
 díndi Isidayeribe n dǒ bè,
 wētenení yehékè yèè tu di kpeye ye mieke.

22 Díndi Isidayeribe n dǒ bè,
 dè yó nkááké de kè di yóu mufirìmu?
 Díndi bèè í dǒ kényie n kpeti,
 di mmǒnni dè cèètemu di tenkè mieke,
 kòo nitipòkù beí nhonitidù!

Isidayeribe yóo wēte kémòatenè mè Kuyie mmetaummè

23 Kè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeribe tũ nkùu béi nke dǒ: M bo ténnéni dii mǒnni bè
 do pīnmú bè kékònnè kédǒò tidaati, bè bo nnáá nSudaa tenkè nè o ekè mieke ke tú:

Fǒ nSiyǒò ditāsààrì timómmǒnti borè,
 ti Yiè nKuyie nda dǒò mesàà.

24 Kè Sudaa kòbe mbo a mieke. Betenkútibè nè bèè cèmmù iwũò kè bè nwē nke bo a ekè mieke.

25 Ke yé mǐ duómme menie nsinéyēi kùò bè, ke duò ntidiiti dikònni kùò bè. 26 Mí nSedemii
 kè nh entení kénsǒ mmunǎndǎmmú n dǒò mesàà mme.

27 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǒ: De yiè kpaanímu Isidayeribe nè Sudaa kòbe kè bè bo pié
 késũũ nketenkè, kè iwũò pēté késũũ. 28 N do wētení mèè botí be bíékè ké mbè u, ke bè pùò
 nke déi ke bè dǒòri meyei, n yóo wētení mèè botí be bíékè ké bè maá, ké bè fií, mí ndi Yiè
 nKuyie mmǐ béi. 29 De mǒnni òmǒu ténke bá nnáá dináànhāntírì dii tu:

Cicèbè càáké yesīē bényè
 kè ibí nì nyārike.

30 De mǒnni bá wè ò yóó kú o yei nkpeí nke, wèè càáké yesīē bényè weè nì nyóó yārike.

31 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǒ: De yiè kpaanímu kè m bo wēte ketaunnè Isidayeribe nè
 Sudaa kòbe. 32 Dè ténke í yó ntú metaummè ndo dǒnnè mè be yembè m bè dète dii yiè Esibiti
 ke dènnè. De kó metaummè bè mè tǒtemu bá nè mǐ me mbè temè. Mí ndi Yiè nKuyie mǐ
 me nyē. 33 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǒ: Nte de yiè n yóó bè dǒnnè mèè taummè: N yóó ānné
 n kuó be mieke nke, kè ì wàri be yèmmè mieke ké m bè te mí nKuyie kè bè ntú n kòbe. 34 De

yiè òmòu ténke báá tié n kuó o kou, yóó o kou ò tié nke dò wè n yíété mí ndi Yiè nKuyie. Bè yóó nyi yému bemou, ibí sám̀pòì nè bekótíbè, mí ndi Yiè nKuyie mmî b́ei, n yóó bè cífèmmu be yei, n ténke báá dentení me kpéí.

³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mî ãnné diyie kè dî ð ntũũ nkémí, ke duó nkòo tánkù nè siwãã kè dè ð mmí keyènkè.

Mî ð ð nampe dàmèèrì kè yenéfínfirèe íté, mí nwèè yè̀tìrì tu M̀pakèdaa mî b́ei nke tú:

³⁶ Kè dèndè cèète dîi yiè,

mèm̀me Isidayeeri kó kuwuò nténke í yó ntúmè n kòku.

³⁷ Kòo nìtì bo na kébenné kèf̀nkè okùmè màmè, késíéké ketenkè cūmpume mamè,

de m̀nnì m bo dootóo Isidayeeri kó kuwuò nkòbe bè d̀ò dèè kó dimàà de kpéí.

Mí ndi Yiè nKuyie mî b́ei.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: De yiè kpaanímu kè Sedisadèmmu èi bo wète kémaá, mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, kékéténè Ananèedi kó didènnì borè kéntò kètuòkenè dibòrì bè tu dî kuduotí kentímè kó dibòrì, ³⁹ késòoté kètãũ kuhũ kùu beúnè kètuòke Kaarebu tãrì, kékánté kékòtenè Koa kperi, ⁴⁰ kédíténè kubiriku bè buònkò kù bekírìbè ke dè cóunko deyeire, kéntò kètuòkenè kukó nSetinò kèpè̀tè kètuòke dibòrì bè tu dî sisèf̀ kó dibòrì diyie yìèni kèè bíékè kperi. Dè yó ntú bè cànné dèndè mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, bè ténke báá di uuté, bè me nténke báá di pònte bitì.

32

Kuyie mpããnaàntì náàntò Sedemii dontémè kupaku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnì mbéinnè mí nSedemii Sudaa kòbe kóo kpààtì Sedesia kpàtì benni píinnì mieke, ke ś Nebukannesaa bo o kpàtì benni t̀píítè nè diniínnì. ² Dè do ś mBabidònnì kó behããpòmbè beè pi Sedisadèmmu èi. De m̀nnì kè bè m pî mí nSedemii ke kànnè Sudaa kóo kpààtì kó tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù. ³ Sudaa kòbe kóo kpààtì Sedesia weè do m pî nkékanne kè nnì nkari. Kòo n nàá nkétú dè d̀omme kè n nàá nke tú ti Yiè nKuyie nyè nkù yóó duó ndiheì Babidònnì kóo kpààtì kòo di tieke, ⁴ okpààtì Sedesia í yóó cooté. Bè yóó ò p̄́mmu kèduó Babidònnì kóo kpààtì kè bèe yà betòbè kénáké. ⁵ Kè bèe kònnè Sedesia Babidònnì kòo nke mbo ke kémúnè kù bo yàmè o kpeti. Bá kè di dokùnè Babidònnì kòbe di báá bè na.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò ⁷ n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kèrínì m borè, ke bo n náké kètú n donté o paku kùu me mbo Anatòti, kèyè mî tumè o cífè̀tè kou wèè baaténì ke d̀ò nké kù donté.

⁸ Mèm̀me n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kòtenímè m borè tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù kèntũ nti Yiè nKuyie nni nnàkémè kè n náké ke d̀ò: Donté m paku kùu bo Anatòti Bensamèe tempè, ke yé f̀òò tumè n cífè̀tè kou wèè baaténì ke d̀ò nké kù donté. Donté ku kètieke. Kè m banté tì tumè ti Yiè nKuyie nkpeti nti.

⁹ Mèm̀me kè n donté n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kó kupaku kùu bo Anatòti, kóo yietì medítìbii t̀píítè nè mèyiekè, ¹⁰ kèwãri yedontépáte kè yè mbo yèdèyè. Kè n yĩkù mecannimè kè benitìbè nwúó nkè m benné medítìbii ncéèkù t̀biètè ìnkè. ¹¹ Kè n túóté didontépátìrì n yĩkù dî n kó mecannimè kèpònné, n wãri dîi mieke ikuó yèmmè nè diterì dîi feío. ¹² Kè n duó ndidontépátìrì Baduki Nèdiya bire Maseya kó deyaàbire, kè n di nhò duó n cice nantè bire Anamèedi ìkè. Nè bèè do dè bo kèikù be nou dipátìrì be ìkè nè Sudaa kó kuwuò kòbe bèè do bo tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù be ìkè. ¹³ Kè n deè kèduó mBaduki dinùu benitìbè bemou ìkè kè n d̀ò: ¹⁴ Tiì ntu ti Yiè nKuyie M̀pakèdaa kpeti nti, Kuyie ntínti

Isidayεεribε ti tũ nkù. Túóté didontépátiri m pũ ndi nè dìi feío kéãnné didúu miεε kè yè mbo sãã.

¹⁵ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku Isidayεεribε tũ nkù nàké tí: Kù tu di wēti ke bo dommu sicēĩ nè deπaa dihei dii mmieεε.

Sedemii kuónnèmè Kuyie

¹⁶ N duó ndi m̀nni Baduki Nediya bire yedontépáte kébántè Kuyie nke d̀: ¹⁷ Áú n Yiè nKuyie f́ nwèè d̀ò kéĩnkè nè ketenkè nè a wērímú, d̀marè í da yóunè! ¹⁸ F́ò ã cīé nhoniti kētuakènè o yaabí kó iyaabí titānti titānti tekòupítè, f́ò ã poté ibí i cicèbè kó meyei nkó tiyēiti, Kuyie nha deumu ke kpeñni, ti Yiè nKuyie f́ nwèè yètiri tu Mpakedaa. ¹⁹ F́ò tu otenti sàawè kàa tōmmú de, f́ nwèè wúò mbenitibè bemou kó meborime ke yieti bá wè o tōmmú dòmmè, mù m̀nnè tii yeti.

²⁰ F́ nwèè d̀ò mebenkùmè càmmè nè tidieti Esibiti kó ketenkè miεε, ke ti d̀òri nè yíenni kàa yètiri feité Isidayεεribε cuokè nè kutenkù kumou miεε, ke feínè yíenni. ²¹ F́ò d̀ò mebenkùmè càmmè nè tidieti, ke benke a wērímú nè a kpeti kè yebotè da yòte kàa d̀nneni a nitibè Isidayεεribε Esibiti miεε. ²² Kàa bè duó ndihei a do béi nkéikú ke d̀ a yóó duó ndi ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndi. ²³ Kè bè k̀teni ke di ta ke k̀ri, bè me nyí yie nke tũnne a kó kuce, bè í yie nke tũnne a kó ikuó, bè í yie nke d̀ò a bè nàké ke yē mbèe d̀ò d̀. Deè te kàa bè duónni meyei mèè mè nti t̀kení!

²⁴ Nte Babidanni kabe ke pi dihei, bè t̀kenimu ke bo p̀nte dihei, ti doti be nou miεε nke, bè yóó ti do mudò mmu kè dik̀nni ti kuò nè mutenkũũ. A nàké tí tii d̀ò kàa ti yà. ²⁵ N Yiè nKuyie a yé ke d̀ mBabidanni kabe yóó fietε dihei ke né n nàké ke tú n donté kupaku, k̀yietí kè bèè naa bo m p̀té kè bè mboà?

Ti Yiè nKuyie nténné ti Sedemii

²⁶ M̀mme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke d̀: ²⁷ Mí ndi Yiè nKuyie m̀ baké benitibè bemou, d̀marè n yóunemaà? ²⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N duómmu di nei Babidanni tenké kabe, n di tannému be kóo kpàati Nebukannesaa nou miεε kòo bo di p̀nte. ²⁹ Babidanni kabe bèè me ndó kèdo dihei bè tatimu di miεε ke bo míté muhãá ké di cóu nkè di cóuté nè sicēĩ bè t̀ s̀i ònkè tihúúnti yebokè Baadibe, ke yè pã ntidiiti bè ỳre ti menaà nke ínkoo m miεε.

³⁰ Ke yé Isidayεεribε nè Sudaa kabe nè bè bomè bè d̀òri n yí dó dè nde. Isidayεeri d̀ò dè íi m miεε nke. Mí ndi Yiè nKuyie m̀ béi. ³¹ De kó dihei Sedisademmu nè bè di maámè k̀nto kētuakènè yíenni di baa ínkoo m miεε nke kè kè cóu nsãã deè te kè n dó ke di bútinne. ³² Isidayεεribε nè Sudaa kabe bè d̀ò mèè yei nke íi m miεε, bembε nè be kó bekpàatibè nè sikpàatibíi nè bèè nàa m pãanáanti. Sudaa kó kuwuò nkabe nè bèè bo Sedisademmu, ³³ bè tũnte be òkè nke ke m bútinne, nè dim̀nni ndi m bè duómmè itié bè me nyí yie nke bo ò k̀té ké ò cóuté. ³⁴ Ke tanné be kó tetenkaanitè isòke kpete n c̀tè n yètiri yu dè ke t̀ s̀nkunne. ³⁵ Ke maá yewũòtòrè Beni-Inommu biriku ke feu be bí dibòò Mòdoki, initidaaì nè initipòì n yí yē mbèe d̀ò dè diyie mari. De kó iyentotíi keté ke í tanni n yèmmè miεε m bo duómmè kè bèè d̀ò de kó isòke ke tanné Sudaa kabe meyei mmieεε.

³⁶ Di m̀nni nte mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayεεribε di tũ nkù m béi nti kè dè ntukúnè dihei di náa ndi kpéi ke tú di tati Babidanni kóo kpàati nou miεε kòo bo di do mudò, dik̀nni nè mutenkũũ nkè d̀e tanni. ³⁷ N yóó di dennenimu m miεε do di yè ké di peike ké di cóuté kè n di cíe nkè di taá yebotè yèè miεε. N yóó di ténnénimu diè nkè dí mbo bá d̀marè í ndi kónnè. ³⁸ Kè di ntú n kabe kè n di te mmí ndi Yiè nKuyie ndi tũ nkù, ³⁹ kè ndí duó mmeyèmmè m̀máà kè di ntũ nkuce kumáà ké nni ndé sãã, kè d̀e yie nkè di mbo kè dè di naati kè di bí sòtè kəmbo kè dè ò naati. ⁴⁰ Kè n di d̀ònnè metaummè mèè yó mbo sãã, n

ténke báá di búttinné, n yó ndi d̀̀̀rimu mesàà, m bo duó nkè di mmàke n kó fedédiéfè kè d̀̀̀e yie nkè di ténke bá m búttinné. ⁴¹ De m̀̀nni n kó diwèi yó ntú m bo di d̀̀̀mè mesàà, n yóó di fíímmu teii di nhèi miéke, n yóó mè d̀̀̀ò nè n yèmmè meməu ndi nè n w̄rímú muməu.

⁴² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀̀: N təní m̀̀è botí meyei ndiemè kuwuə nkuù nyĩnkè, n yóó me ntəní mesàà mmeməu n nàké mè di kpéi. ⁴³ Dihèi di yē ndii d̀̀̀unko kòo niti ténke í di bo yoo kuwanwankù kè di ta Babidənni kəbe nəu miéke, di w̄ti ke bo do ndepaa de kó diheii miéke. ⁴⁴ Bensaməe kó ketenkè miéke nè yehékè yèè t̀̀kénè Sedisadəmmu nè Sudaa kó yehékè miéke nè ditàri ìnkè kpeye nè yehékè yèè bo Sefadaa nè yèè bo Nekefu temp̄e mbè w̄ti ke bo dommu depaa nde kó yehékè miéke kénwāū yedontépáte kè benitibè bèè naa bo di p̀̀tè kè bè bo ke yē n yóó t̀̀nnénimè di kó tidaati mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi.

33

Kuyie nyèmmè kù yóó w̄te kéti nSedisadəmmu

¹ Mí nSedemii kè m baa nkpaá ke bo bè m p̄i nke kànnè dè tekpaàtic̄ièè miéke, kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀̀̀: ² Mí ndi Yiè nKuyie, mí nwèè d̀̀̀ ketenkè, mí nwèè kè p̄itè ke fii nke f̀̀tìrì, mí nwèè yè̀tìrì tu: Di Yiè nKuyie. ³ N yú kè n yóó yiemmu, ke da dáa ndèmarè dierè, dis̀̀rì kperè a í yē dè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeriibe t̄i nkù, nte n náá nti kè dè ntukúnè Sedisadəmmu kó diheii nè Sudaa kó sikpaàtic̄ièè s̄i yóó puəmmu kè d̀̀̀e d̀̀̀unko. ⁵ Kè di tú di bo baa Babidənni kəbe bèè di pi ké bè dokénè di í yóó na. Becírìbè bèè yóó píe ndiheii ke yē m miéke di yè̀mè mediè. Díndi Sedisadəmmu eì kəbe di yei mmèè s̄ũ nkè n yèmmè nóótè di ìnkè. ⁶ N né yóó daatenímu di kpéi ké di taa, ké di miék̀nnè ké di duó ndiwèi dierè kè dí m bo kè dè di naati. ⁷ N yóó w̄te k̀̀t̀̀nnénímu Sudaa kəbe bè p̄rímú bè ke d̀̀̀ tidaati nè Isidayeeriibe bè p̄rímú bè ke k̀̀nnè m bo w̄te ké bè kànnè be eì bè do d̀̀̀mmè nè dim̀̀nni.

⁸ Kéútè mecaàrimè bè do n càke mè, ke bè c̄iè mbe yei mmeməu bè n yeténèmmè nè bè yetemè n kpeti. ⁹ De m̀̀nni diwèi bo nni mbonè Sedisadəmmu eì, yebotè yeməu yèè bo ketenkè ìnkè yè bo keè m bè d̀̀̀ mèè sàà ké n s̄ante ké n d̀̀unnè mutəmmú ké nni nsántí. Dè bo yè di kè yè nkpeuti m bè d̀̀̀ mèè sàà nkpeii kè be kperè deməu yíé.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀̀: Díndi Sudaa kəbe di náá nke tú diheii d̀̀̀unko bá onitì ténke í bo di miéke bá feòfè. Sudaa ekè nè Sedisadəmmu kó ice d̀̀̀unkomu bá onitì ténke í bo di miéke bá feòfè. ¹¹ Bè w̄ti ke bo keèmu de kó ketenkè miéke diwèi kó metammè nè siyíi, nè bèè t̀̀ótè betəbè bàm̀̀ba be kó iyie. Kè bèè touni Kuyie nc̄ièè yep̄rè kè bè ndiè nke tú:

S̄antenè ti Yiè nKuyie Mpakedaa ke yē kù wennimè,
ke ti dó s̄àà.

Ke yē n w̄ti ke bo t̀̀nnénimè bè do p̄rímú bè be eì, ké bè kànnè bè do d̀̀̀mmè nè dim̀̀nni.

¹² Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke d̀̀̀: Dihèi dii mmè nd̀̀̀unkomè, bá onitì nè feòfè kè dè ténke í k̀̀rímú yehékè yeməu miéke, yenaacēnhòkè w̄ti ke bo buotému kè iwūō cēmbè ndè ò̀̀mmu be wūō. ¹³ Yetārè ìnkè kó yehékè nè kubiriku kpeye, nè yèè bo Nekefu kó kutemp̄e nnè Bensaməe kó diheii miéke nè Sedisadəmmu kó mefitimè kó yehékè nè Sudaa kpeye miéke, ye pe bo ndaku ke p̄nkù i c̄enti ìkè kòò ì kàa. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

Kuyie ndəú ndii nùu kù í yóó di kpàte

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀̀: De kó yewe kpaanímu, kè m bo d̀̀̀ mesàà n nàké mèè kpéi Isidayeeriibe kpéi nnè Sudaa kəbe kpéi. ¹⁵ Kè de kó yewe t̀̀̀ke dii m̀̀nni n yóó denneni onitì m̀̀u nwe Dafiti kó kuwuə mmieke wèè yó mp̄i ntimómm̄nti, ke bek̀̀nè benitibè diheii kè dè wenni. ¹⁶ De yiè Sudaa kəbe yóó cootému, kè Sedisadəmmu kəbe mbo bá d̀̀marè í bè k̀̀ónnè, bè bo nyu Sedisadəmmu ke tú ti Yiè nKuyie nkuù ti d̀̀ari timómm̄nti.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Okpààti Dafiti c̄t̄èt̄è báá paà okpààti wèè bo nkari dikpààtikàrì kèmbaké Isidayeeriβe. ¹⁸ Ikuó niùbè me mbáá paà nè Defiibe bèè bo nni nfeu iwũō ke tuò, kécóunkonè yepārè bè yōre yè menaà, nè iwũō yewe yemou.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dò: ²⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu kè di bo na kéceete dinùù n dǎú ndi, kuyie nnè keyènkè kè dè ténke bá mbo. ²¹ Memme n dounè dii nuù n kóo tǎnti Dafiti di bo paàmè kòo kó kufuku kou mǎu bá nsaké o kpàti, Defiibe nè ikuó niùbè kè bè ténke bá mpī n tǎmmú. ²² N yóó duó nkè n kóo tǎnti Dafiti yaabí nè Defii kó iyaabí bèè tu ikuó niùbè kè bèe sũũ nsiwǎǎ dǎmmè keĩnkè ke í ndò nkékaa nkédeè bè bo sũũ ndámèèrì kó mubirímú do mmè.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dò: ²⁴ A yému benitibè yèmmè dǎmmè, n nu ndootóo Isidayeeri kó kuwua nnè Sudaa kǎku, bembè n do tǎǎtè bè, ke bè bè sènkú ke ténke í bè wùó nkubotí. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Mí nwèè duó ndinùù kuyie nnè keyènkè kè dè bo mmí, mí nwèè duó nyikuó keĩnkè nè ketenkè, ²⁶ dè bo yīme kè n dootóo Sakǎbu kó kubotí, n kóo tǎnti Dafiti kó kuwua nkǎbe, m báá yóu m bo n deimè be miéke bekpàatibè bèè bo mbaké Abarahammu nè Isaki nè Sakǎbu be yaabí. Mesémmè bè nni mbonèmu kè n yóó wète kéténnéni bè do pīnmú bè kédòò tidaati.

34

Kuyie mpāānāānti náāntò nākémè tii yóó tuākení Sedesia

¹ Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa nè o kó behǎǎpǎmbè nè yekpààtiyō yemou kutenkù ò baké yè be dokùnè dii mǎnni Sedisadèmmu nè Sudaa kó yehékè teyè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii ke dò: ² Kǎte kénáké Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó duó ndi nhèi Babidǎnni kóo kpààti nwe kòò di cǎu. ³ O mǎmmuǎ nhò í yóó na kéyenté. Bè yóó o pīmmu, kóo duó mBabidǎnni kóo kpààti kè bèe yà betǎbè kètete betǎbè tināānti, kòo né na kóò kǎnnè Babidǎnni.

⁴ Né nte mí ndi Yiè nKuyie n nāké tì kè dè ntúkúnè wenwe Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesiasi: Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu o í yóó kú mutǎntǎnkũũ. ⁵ Ò yóó kú bǎmmùù nwe kè bèe tuǎ ntihúúnti o kpéi, bè do tì tǎmmè o yembè bèè o niiténè ke di tikpàti kénkuò ndikúdabǎnni ke tú: Áú ti Yiè! Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

⁶ Mí nSedemii kè n tì nāké Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesia. N do tì nhò nāké Sedisadèmmu nwe. ⁷ Dè do sǎ mBabidǎnni domu mudoò Sedisadèmmu kó dihéi ke donè Sudaa kó yehékè Nakiisi nè Asekaa yèè do tú yehèikperè kè bèe yè yīēke.

Bè do fīmmè tidaati tii tu Ebedeebe kēwēte kē tì pī

⁸ Okpààti Sedesia nè Sedisadèmmu kǎbe kè bèe wènné dinùù ke dò: ⁹ Kè wèè mǎke kudaakù kè kù tu Ebedee, ke tú kunitidaakù yóó kunitipòrikù wèe kù fīi nkè be kou mǎu ténke bá mmǎke kudaakù kù tu Sudaa kó kuwua nkou, ¹⁰ Sedisadèmmu èi kó bekótibè bemou nè benitibè bèè do bo ò dǎú ndè de kó dinùù, kè bèe yie mbá wè kòò fīi nho daakù ò do mǎke kù ke ténke báá wète ké kù tǎóté ké kù pīnné mudaatǎmmú. ¹¹ Kè dè né nyóó yíé kè bèe ceete be yèmmè kēwēte kētúóké be daati bè do fīi nti kēwēte kē tì pīnné mudaatǎmmú. ¹² Memme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kè n dò: ¹³ Tì Yiè nKuyie nyIsidayeeriβe tū nkù tu kuù dǎunnè dinùù di yembè kù bè dènneni dii mǎnni Esibiti bè do tú kè tidaati ké bè nāké ke dò: ¹⁴ Yebie nyèyiekè miéke di kǎbe Ebedeebe bèè di fiténè bemáà ke naá ndi kó tidaati, kè di bè pīnné mutǎmmú di níi bè fīinko. Bè níi yóó pī ndi tǎmmú kèmmǎke yebie nyèkuò ndi kè dí bè fīinko. Di yembè me nyí n kènté, bè keté ke í ndààte. ¹⁵ Kè dǎndi me nyie nke dǎò n yèmmè, bá wè kòò fīinko o kó kudaakù, kè di dǎú nketike dinùù n c̄t̄èt̄è miéke n yètiri yu dè. ¹⁶ De kó difǎnkúò ke wète ke cèete di yèmmè ke cǎke n yètiri ke wète ke tēnnéni di do fīi mbè ke wète ke bè pīnné mudaatǎmmú.

17 Kè n sɔɔté kébéi nke dɔ: Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù tu, kù bo bɔnté Sudaa kɔbe nè bèè bo Sedisadɛmmu mɛyɛi nkù ti nàké mèè kpéi, ke yé kù ti ndi nàké mèè ke di nàké di mɛ nyí yie, kè kù di yùúkè ke di yùúkè bá di í kù còúté.

18 De kó difɔnkúò kè n nàké Dekabiibe ke dɔ: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù tu: Di mɛ nyiemè ke tũnne di yààri Yonnadabu di nàké ti ke dɔò ò nàké ti timɔu.

19 Nè de kpéi Dekabu bire Yonnadabu cīètè í yóó pàà wèè bo mpī nKuyie tōmmú ku cīètè miɛke.

Kunku ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù kuù mɛ nyɛ.

36

Sosakimmu cɔutémè Sedemii kó tipāānāānti kó yepáte

1 Sudaa kɔbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti benni dinaanni miɛke kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dɔ: 2 Waá nkukɔ̀nkù kéwāri tināānti n nàké ti kè dè ntukúnè Isidayɛɛribe nè Sudaa kɔbe nè iwuɔ nteì, kétúóténè Sosiasi tu diì mǎnni okpààti kɛntɔ kɛtuakɛnè yíenni. 3 Kè dè yèmmè Sudaa kɔbe bo keè n tǎāté ke yóó bè dɔò mèè yei kéceete kényóu be borime yeime kè m bè cīé mbe yetímè nè be caàrimè.

4 Mɛmè mɛ kè Sedemii yú Nɛdiya bire Baduki kóò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tìi kó dimàà kòò ti wāri kukɔ̀nkù ìnkè.

5 Ò ti wāri mɛmmè kédeè kè Sedemii ò nàké ke dɔ: M bo mɛdíttimmè miɛke nke, n yí dò m bo na kéta ti Yiè nKuyie ncīètè. 6 Fǔǔ mómumu nyóó kɔte ti Yiè nKuyie ncīètè menùboúmmè kékaa n da nàké ti kàa ti wāri. A ti kàa mbèè kɔtení menùboúmmè nè bèè iténí Sudaa ekè yemɔu ke kɔtení kè bèè ti kèè. 7 Kè dè yèmmè be báammì tuake ti Yiè nKuyie mborè kè bèè ceete kényóu be borime yeime ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yèmmè de kó benitibè ke bè còúté mɛdiè.

8 Kè Nɛdiya bire Badukii dɔò mí nSedemii nhò nàké ti timɔu kékaa nti Yiè nKuyie nnāānti tìi wāri kukɔ̀nkù ìnkè Kuyie ncīètè miɛke. 9 Dè do sǔ nSosiasi bire Sosakimmu Sudaa kɔbe kóo kpààti bo o kpàti benni dinummurì ndi otāāwéinwè miɛke, kè bèè yú Sedisadɛmmu èi kɔbe nè Sudaa kó yehékè yemɔu kɔbe kè bèè kɔtení Sedisadɛmmu Kuyie ncīètè menùboúmmè. 10 Kè Badukii kaà n duó nkòò wāri tìi nāānti. Ò do bo Safāā bire Kemadiya wèè tu opátíwāāti o dieku nku. De kó kudieku do bo Kuyie ncīètè dānkù de ìnkè kɔku nku. Kuyie ncīètè bòrì bè tu di dibòrì pānni di borè.

11 Kè Kemadiya bire Miseen Safāā yaàbire keè tināānti bè kàa nti ti Yiè nKuyie mpátiri miɛke timɔu, 12 kédeè kékɔte okpààti kóo pátíwāāti dieku, kòo kpààti kó betūmbè bɛmɔu bèè tu: Edisamaa opátíwāāti nè Sammaya bire Bedaya nè Akibɔɔ bire Edinatāā nè Safāā bire Kemadiya nè Ananniya bire Sedekia kényiénè okpààti kó betūmbè tǎbè bɛmɔu. 13 Kè Miseen bè tūò mBaduki do kaà nti nāānti dipátiri miɛke benitibè bɛmɔu ìkè.

14 Mɛmè mɛ kòo kpààti kó betūmbè bɛmɔu tǔ Nɛkanniyaa bire Eudi Sedemia yaàbire wèè do tú Kuusi yaàbíyómmè kòò bo nàké Nɛdiya bire Baduki kòo kɔtenéní kukɔ̀nkù ò do kaà nkù benitibè ìkè. Mɛmè mɛ kòo túóté kukɔ̀nkù kɛtóni be borè. 15 Kè bèè ò nàké ke dɔ: Kari dɛnde ké ti kaà nti bo kukɔ̀nkù miɛke. Kòò kù mbè kàa. 16 Kè bèè keè de kó tināānti kè kufɔwāá mbè pī nkè bè nwúò nwúò mbetǎbè kénáké Baduki ke dɔ: Ti nàké a ti wāri mèè botí.

17 Bè mɛ nyí kèbeké Baduki ke dɔ: Ti nàké a ti wāri mèè botí.

18 Kòò bè tǔnné ke dɔ: Ò ti nni nnāāmmu kè nti wāũ kukɔ̀nkù ìnkè.

19 Kòò kpààti kó betūmbè nàké Baduki ke dɔ: Kɔte fǔ nnè Sedemii kè di sɔri bá òmɔu bá nyé di borè.

20 Mɛmè mɛ kè bèè yóu dɛnde dipátiri opátíwāāti Edisamaa kó kudieku kékɔte okpààti cīètè dānkù borè kóò nàké dipátiri tǔ ti timɔu.

21 Kòo kpààtì duó nkè Yeuudii kòte kètúóténí de kó dipátírì okpààtì kóò pátíwǎàtì Edisamaa dieku ké dì kàa nhokpààtì nè o tũmbè be ìikè. 22 Dè do sǎ ndè tu muséé nkóò tǎnkù nwe dibenni tǎnkù weínwè kòo kpààtì kàri o cǐtèè muséé mmònni kpete kè muhǎá ntuǎti. 23 Kè Baduki níi kàa nkéǐnte kukònkù mètǎati yoo mènàà kòo kpààtì kù kèété kécúu, ké mme nhǎ ké kù cúu nkumou kédeè. 24 Okpààtì nè o tũmbè bèè kó òmàà do dè bo kékeè de kó tináàntì be kǎmbùàtì í ndo, bè í nkèrí be yààtì. 25 Edinatǎà nè Dedaya nè Kemadiya bè do bàrmúmu okpààtì ke dò ò báá cúu nde kó kukònkù, ò me nyí nyie nké bè kènté. 26 Kòo kpààtì péi nho bíre Yedameyedi nè Asidiyedi bíre Sedaya nè Abudiyedi bíre Sedemia ke dò bèe pí nhopátíwǎàtì Baduki nè mí nSedemii kè ti Yiè nKuyie mme nti sǎnne.

27 Okpààtì cúu ndi mònni kukònkù mí nSedemii do nàké ti Baduki ti wǎri kùù ìnkè kédeè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 28 Wáá nkukònkù tekù kéwète kéwǎri a do wǎri ti kuketikù ìnkè timou kè Sosakimmu Sudaa kòbe kóo kpààtì kù cúu. 29 Kàa dèè memme á nàké Sosakimmu kpéi nke dò:

Ti Yiè nKuyie ntú a mè ncóummè dipátírì ke náá nke tú ba nte kè n wǎri de kó dipátírì ke náá nke tú Babidònni kóo kpààtì kèríní ke bo pǎnte dihei kékuò benitibè nè iwũ. 30 Dè te kè ti Yiè nKuyie ntu fǎ nSosakimmu Sudaa kòbe kóo kpààtì a kou mǎu báá kari Dafiti kó dikpààtikàri, a bo kú kénduó, kuyie mmònni kè diyie níi da tiité, keyènkè mònni kè muséé nda poté. 31 Ti Yiè nKuyie ntu ku yóó potému fǎ nnè a kó kuwuò nnè a kó betòmbè, meyi ndi dòò mè nkpeí. Sudaa kó kuwuò nkòbe nè bèè bo Sedisademma èi meyi nku bè nàké mèè kpéi mbá bè í kènté mè dotimu di yò ìnkè.

32 De kó difònkùò mí Sedemii kè n túóté kukònkù tekù ké kù duó Nediya bíre mBaduki ké nhò náá ntii do wǎri kuketikù Sudaa kòbe kóo kpààtì do cúu nkù kòò wǎũ kényénè titeti péu tii tì dònne.

37

Okpààtì Sedesia tǎmmè kè bè bo beé nSedemii

1 Nebukannesaa Babidònni kóo kpààtì wèè do pí nSosiasi bíre Sedesia tikpàtì kòo cǎuté Sosakimmu bíre Konniyau kémbaké Sudaa kòbe. 2 Ò me nyí nyie nKuyie nkpeti, mí nku pǎánáàntì náàntò nh ò náá nti, wenwe nè o kó betũmbè nè o nìtìbè bémou, dihei mièke òmǎu í nti yie.

3 Bá nè memme kòo kpààtì Sedesia tǎ Sedemia bíre Yukaari nè ikuó niùtì Maseya kè bè bo kòte kénáké mí Kuyie mpǎánáàntì náàntò Sedemii ke dò: Ti dǎ a bánté ti Yiè nKuyie nku ti kpéi.

4 Dè do sǎ mmí nSedemii n ceñtìmu n dómè, bè mu ndo í n kpetínné. 5 De mònni kè Esibiti kóo kpààtì yè Esibiti, kè Babidònni kó behǎǎpòmbè bèè do pí Sedisademma, kè bèe keè be kpéi kéfũte bè ténke í mpi dihei. 6 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 7 Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeriibe di tũ nkù mii tu, a nàké Sudaa kòbe kóo kpààtì wèè bè tǎnni ke tú á m beé nke dò: Esibiti kóo kpààtì kòbe bèè do yènni ke bo di teennè bè wète ke kũũmu be èi. 8 Babidònni kó behǎǎpòmbè wèti ke bo domu Sedisademma èi ké dì pǎnte ké dì cúu. 9 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú di sóu ndimáà ndi ke náá nke tú Babidònni kó behǎǎpòmbè ité kè dè dèè. Bè í kòte dèmarè. 10 Bá kè di dǎ kédokénè Babidònni kó behǎǎpòmbè ké bè na kékuò bèmabè. Di kòute kòute bè kè bè duó be touti mièke, bè itínìmu ke bo cúu ndihei.

Bè kpetínnémè Sedemii

11 Babidònni kó behǎǎpòmbè ité dii mònni kéfũtenè Sedisademma Esibiti kó behǎǎpòmbè kpéi, 12-13 kè n yènni Sedisademma kénkòri Bensamè èi kó dibòrì, bèè bàa yebòrè be kóo kòtì Sedemia bíre Idiya Ananniya kó deyaàbíre kòo m pí nke dò: A kòri

ke bo duó nha máà ndi Babidɔnni kɔbe. ¹⁴ Kè nh ò tɛ́nné ke dɔ: Ɔ̀, n yí kɔri ke bo bè duó m máà.

Idiya me nyí nti kɛ́nté ké m pĩ nkékɔte kéduó nhokpààti tũmbè. ¹⁵ Kòo kpààti tũmbè miéke n yènní kè bè m puotí kédeè ké n kpetínné dihéi kóo pátíwãàti Yonnatãã cĩtè, ke yé bè do tè ndòòmè dikpetíntou. ¹⁶ Mí nSedemii kè nní mbo dikpetíntou ketenkè miéke kperi kémɔnte, ¹⁷ kòo kpààti Sedesia tã nkè bè n kpeténí kòo m beke tekpààticĩtè miéke tidé borè ke dɔ: Tìmatì í bo n kpéi Kuyie nda náké tí ke dò nha n nákáà? Kè nh ò tɛ́nné ke dɔ: Ɛ́ tìmatì bomu, kébéi nke dɔ: Bè yóó da pĩmmu kéduó mBabidɔnni kóo kpààti.

¹⁸ Kè m beke okpààti Sedesia ke dɔ: N da càke ba f́ nnè a tũmbè nè a nìtibè kè di m pĩ nke kpetínné? ¹⁹ Kuyie mpããnáãnti náam̀bè bèè sòò di náá nke tú Babidɔnni kóo kpààti í kɔriní ke bo di do, ò í kéríní ke bo pɔnte dihéi, bè kòte ke?

²⁰ Di mmònni n né da báámmu, f́ n yìè nhokpààti á kɛ́nté m báámmi, báá w̄te ke n tɛ́nné dihéi kóo kpààti kóo pátíwãàti Yonnatãã cĩtè miéke kó dikpetíntou, n yàà bo kú.

²¹ Kòo kpààti Sedesia duó ndinùù ke dɔ bè n dènneni dikpetíntou ké n tanné kudànkù bèè bàà tikpetínti bè borè ké nni nduò mbá dii yìè p̄éè, kè p̄éè weè sàà í dèè. Mí nSedemii kè nní mbo bèè bàà tikpetínti be kó kudànkù kémɔnte.

38

Bè cĩũnkòmé Sedemii tɛbinte miéke

¹ Mèmmè kè Matãã bire Sefatia nè Pasuu bire Kedadia nè Sedemia bire Yukaari nè Madikia bire Pasuu kè bèe keè n náá nti benitibè bɛmɔu tii tu: ² Ti Yiè nKuyie nkuù tu wèè bo nkpaá dihéi dii mmieke mudòò bo ò kònnè yoo dikònni kè dè me nyí tú memme mutenkũũ. Kè wèè me nyè ke duó nhomáà Babidɔnni èi kɔbe ò bo cooté kénfòù.

³ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú Babidɔnni èi kó behããpòmbè bo do di nhèi ké di fiète.

⁴ Kòo kpààti tũmbèè ò náké ke dɔ: Onitì yie ndò nkékuɔmu, ò yárikunko behããpòmbè kònti nti bèè kpaá dihéi dii mmieke nè benitibè bɛmɔu ò í wanti benitibè kó mesàà, ò bè dónè meyi mme.

⁵ Kòo kpààti Sedesiasi bè tɛ́nné ke dɔ: Dònnè we di dómè n yí yóó na ke di baa.

⁶ Kè bè m pĩ nképítínné iwēi kécũũnko okpààti bire Makidia kó tɛbinte tɛè do bo tekpààticĩtè dánkù. Menie ndo í ã te miéke, tisãũti do nti kè n fũũkóo ti miéke.

⁷ Ke s̄ nhEtiopii kou m̄ò wèè do tú tekpààticĩtè kóo kóti kòo yètiri tu Ebɛedi-Medeki, kòo keè bè n tannémè tɛbinte miéke kòo kpààti nkari Bensamee èi kó dibòri ke bekù. ⁸ Kè Ebɛedi-Medekii yènní tekpààticĩtè miéke kénáké okpààti ke dɔ: ⁹ Áú n yìè! F́ nhokpààti, be nnitibè cààrèmu bè pĩ ndè Sedemii ke tanné tɛbinte miéke kè dikònni yóó dè nhò kùo ke yé p̄éè í kpaámè dihéi miéke.

¹⁰ Kòo kpààti duó ndinùù Ebɛedi-Medeki Etiopii èi kou ke dɔ: Túóté benitibè betããti * kè bè da neinè kè dí kɔte kédenneni Sedemii tɛbinte kòò mu nyí ku.

¹¹ Kè Ebɛedi-Medekii túóté de kó benitibè kè bèe kòte kéta okpààti cĩtè, tekpààticĩtè kó tikpàti ã kùù dieku kó kudieku defũũ kòku, kétúóté tiyaacítì tii kòtè ke k̄eri, ké tí pítínné kuhũ ké n duónko tɛbinte miéke, ¹² ké n náké ke dɔ: Túóté tiyaacítì kéceé nha pètèmpf̄èkù kèp̄ínné iwēi ti ìnkè. ¹³ Kè m me ndòò kè bèe yũs̄ nkuhũ ké n denneni tɛbinte miéke. Mèmmè mí nSedemii kè nní mbo bèè bàà tikpetínti be kó kudànkù.

Okpààti w̄te ke yumè Sedemii kòo beé

¹⁴ Kòo kpààti Sedesia tã nkè bè n yúní kè tí kòte Kuyie ncĩtè dibòri tããnni kòo kpààti n náké ke dɔ: N do dó ké da beke tìmatì nti, kè n tí nda beké a bá n s̄onne tìmatì.

* **38:10** betããti: Yɛp̄áte mayè miéke bè w̄ari ke tú sipísitããti ndi.

¹⁵ Kè n dà: Kè n tì nda nàké a yó n kuomu kè m me nda duó nyitié a í yó n kénté.

¹⁶ Kè Sedesia n yú tidé borè ké n nàké ke dà: Kuyie mbomu kuù ti duó mmufòmmu, m béimmu ke tú n yí yóó da kuò, m me nyí yóó da pĩ nkéduó mbèè da dónè mukũũ.

¹⁷ De m̀nni kè n nàké Sedesia ke dà: Ti Yiè nKuyie M̀pakédaa kunku tínti Isidayeribe ti tũ nkù tu kàa yè ke kòte ke duó nhamáà Babid̀nni kóo kpààti ããp̀mbè iwẽi yembè, a yó nfòumu f́ nnè a c̀tètè k̀be, bè báá c̀ú ndiheì. ¹⁸ Kàa me nyí yè ke duó nhamáà Babid̀nni kóo kpààti ããp̀mbè iwẽi yembè, bè yóó domu diheì dii nké di c̀ú mmuháá, a mómumu nha báá na kéyenté. ¹⁹ Kòo kpààti Sedesia n nàké ke dà: N yĩ̀kù Sudaa kó kuwuò nk̀be bèè duó mbè mbe bemáà Babid̀nni k̀be, n k̀mb̀b̀t̀ti duò bè bo m p̀mmè mme ké bè duó nké bè n f̀ũ.

²⁰ Kè nh ò t̀nné ke dà: Bè í yóó da pĩ nke bè duó. Kénté ti Yiè nKuyie nkpeti n da náá ntì. Meyei mmamè í yóó da tuòkení a yó nfòumu. ²¹ Kàa me nyete a bo yèmè ké bè duó nhamáà, nte ti Yiè nKuyie nni nduó ntì tii yóó da tuòkení: ²² Benitipòbè bemou bèè kraá a kpàatic̀tètè miéke Sudaa eì, bè yóó bè duómumu Babid̀nni kó behããp̀mbè iwẽi yembè, de kó benitipòbè yó nnáámmu a kpéi nke tú:

O natitòbè ò ciitèmu ke na,
o fũ̀kù disãũ ndi kè bè coké.

²³ A pobè nè a bí bè bo bè duó mBabid̀nni k̀be, a mómumu Babid̀nni kóo kpààti bo da pĩ nkécú ndiheì.

²⁴ Kè Sedesia n nàké ke dà: A báá yie nkòò m̀ou keè ti nàké tì, kè bè tì kèè a kumu. ²⁵ Sikpààtibìi nè bèè baké diheì kè bè kèè a kòtenímè m borè kè ti nàké, kè bè tu á bè nàké ti nàké tì ke báá bè s̀nne tìmatì kè meè d̀ke bè bo da kuò. ²⁶ Á bè nàké ke tú a kòtení ke bo m bámmúmu kè m báá da t̀nné Sonnatã c̀tètè a yàà bo kù.

²⁷ Sikpààtibìi nè bèè baké diheì kè bèè kòtení m borè ké m beke ti nàké tì, kè m bè t̀nné okpààti n nàké tì, kè bè dà yúóó kéíté, ke yé bè í kèè m̀ti nàké tì. ²⁸ Mí nSedemii kè nni mbo bèè bàa tekpàatic̀tètè be kó kudànkù kè bè yàa p̀ntenè Sedisadèmmu.

Nte de wũ̀kémè kè bè yàa p̀ntenè Sedisadèmmu.

39

Babid̀nni k̀be p̀ntemè Sedisadèmmu

(Yenáaǹké kè 1-10 wénté 52:4-16 nè 2 Bekpààtibè 25:1-12)

¹ Sudaa k̀be kóo kpààti Sedesia kpàti benni weínni miéke nke otànkù pínnwè, Nebukannesaa Babid̀nni kóo kpààti nè o ããp̀mbè bemou bè kòtenímè képi Sedisadèmmu eì. ² Sedesia kpàti benni tepítè nè dìmáà miéke nke otànkù naanwè diyie weínni yiè, Babid̀nni kóo kpààti nè o k̀be bè màtémè diheì kó kuduotí. ³ Memme Babid̀nni kó behããp̀mbè iwẽi yembè tamè kékari dibòri de cuokè kperi, beè yètè tu: Nedikadi-Sadetisee wèè baké bè f̀mmu bè kè bè pĩ ntekpàatic̀tètè miéke mutómmú, kòo kpààti ò tá nè bekótibè tòbè bèè do tú iwẽi yembè.

⁴ Sudaa k̀be kóo kpààti Sedesia nè o kó behããp̀mbè bè yà dii m̀nni Babid̀nni kó behããp̀mbè kécoké diheì keyènkè. Bè do t̀nne okpààti pérímù kó kuce nku dibòri dii soké iduotí idé cuokè kèt̀nne okpààti kó kuce kùu yìè nè Suditèè biriku. ⁵ Kè Babid̀nni ããp̀mbèè bè bèti kéninte Sedesia Sedikoo biriku miéke kóò pĩ nkékòtenè Babid̀nni kóo kpààti borè Dibuda Amati eì. Dende Nebukannesaa ò bekénèmè. ⁶ Babid̀nni kóo kpààti de nfíé Sedesia bí o ìkè, kífíè nè Sudaa eì kó bekótibè bemou, ⁷ kédoké Sedesia nuò kóò boune disòwũ̀ kó mefimmè kóò kònnè Babid̀nni.

⁸ Kè Babid̀nni k̀be c̀ú nsikpàatic̀tètè nè diheì yembè kpesi képuò Sedisadèmmu eì duotí. ⁹ Kè Nebusadadanni, tihããp̀nti tii bàa okpààti ti kóo kòtìi p̀mmú benitibè bèè kraá diheì

nè bèè do ò duó mbemáà nè beyántìbè bèè do kpaá kètò kékònnè. ¹⁰ Kòò súó mbecĩribè bèè í mǎke mùmamù kédúó nkè bè nkpaá Sudaa èi miεke, kòò bè totí fínyĩ kó detie nnè depaa.

Bè fĩmmè Sedemii

¹¹ Dè do sǎ mBabidǎnni kóo kpààti duómmu dinùù Nebusadadanni tihǎǎpǎnti tii ò bàa ti kóo kótì kè de kó dinùù tu: ¹² Túóté Sedemii kéndake o kpéi kè bè báá ò dǎò meyei mmamè, kòò da beke tì a ti nhò dǎò. ¹³ Mèmmè kè Nebusadadanni wèè baké tihǎǎpǎnti tii bàa okpààti nè Nebusasibanni wèè baké bè fǎmmu bè kè bè pĩ ntekpàaticǎètè miεke mutǎmmú nè Nedikadi-Sadetisee wèè baké behǎǎpǎmbè nè bèè do tú bekótìbè Babidǎnni kóo kpààti kpààtiyuu miεke. ¹⁴ Kè bèè tǎ nkè bè n túóténí bèè bàa okpààti be kó kudǎnkù miεke, ké n kǎtenení ké n duó nhAsikammu bire Kedadia Safǎǎ yaǎbire kè Ayikammuu n kpǎnné kè nni mbo o kǎbe borè.

Kuyie nnáké tì Sedemii Ebeedi-Medeki kpéi

¹⁵ Mí nSedemii n do kpaá bo bèè bàa okpààti be kóò kótì kó kudǎnkù nku kè Kuyie nní mbéinnè ke dǎ: ¹⁶ Kǎte kénáké Ebeedi-Medeki Etiopii èi kou ke dǎ: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku tǎnti Isidayεeribe ti tũ nkù tu kù do nǎké tì di nheì kpéi kù yóó tì dǎòmu de yiè bo tuǎke diì mǎnni, tiyeiti nti dè í tú tisààti. A yóó tì yàmu. ¹⁷ Kù yóó da deeténemu, benitìbè a yǎèkù bè bè í yóó da pĩ. Kunku ti Yiè nKuyie kuù béi. ¹⁸ Kù yóó da deetému, mudoò í yóó da kònnè, a yóó nfòumu, ke yé a yiemmmè ke dǎ nkù da nǎké tì bo dǎ. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù me nyè.

40

Sedemii kǎtemè Misipaa ke kǎri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè mí nSedemii, Nebusadadanni wèè baké bèè bàa okpààti ò n fĩ ndiì mǎnni Damaa èi.

Ò do yóó n fĩ nkè m bou mefĩmmè mme ke soké Sedisademmu kǎbe nè Sudaa kǎbe be cuokè, bè do pĩmmú bè ke bo kònnè Babidǎnni. ² Kè Nebusadadanni n yú mí nSedemii tidé borè ke dǎ: A Yiè nKuyie nkuù do da nǎké ke tú kù yóó duǎnni meyei mmie di nheì, ³ ke me mmè duǎnni, kù do nǎké tì kù ti ndǎò ke yé di càkemè di Yiè nKuyie mbá di í yie nku kpeti kù do di nǎké tì tii di tǎkéní. ⁴ Nte yíe n da deetému, ke da pité iwǎi ì do da píítí. Kǎa dǎ ke bo n neinè Babidǎnni ti nei, n yó ndakemu a kpéi. Kǎa yèmmè me nyí yie nha bo n neinèmmè a yóu. Ketenkè kemǎu duómu a ìkè, kǎa dǎ ke bo kǎte kùù píkù a ku nkǎte.

⁵ Mí nSedemii kè nní nkpaá ke mu nyí kǎte kè Nebusadadanni yíe kébéi nke dǎ: Wǎte Ayikammu bire Kedadia Safǎǎ yaǎbire borè, Babidǎnni kóo kpààti we mbaá nSudaa ekè. Wǎte nè we kè di mbo a kǎbe borè, kǎa me nyí dǎ a kǎte a pénsiri kùù píkù.

Mèmmè wèè baké bèè bàa okpààti ò n duómmè tidiiti ké m pǎnè yepǎrè ké n cau. ⁶ Mí nSedemii kè n kǎte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kémbo o borè, mí nnè benitìbè tǎbè bèè do kpaá diheì.

Kedadia tumè kùmàndáà Sudaa tenkè (Yenǎǎnkéké 7-19 wénté 2 Bekpààtibè 25:23-24)

⁷ Behǎǎpǎmbè iwǎi yembè nè betǎbè bèè do ciétóo kè bèe keè Babidǎnni kóo kpààti kǎnnemè Kedadia kòò bo mbaké be èi, kòò bàanne kòò bo mbaké bèè í mǎke dǎmarè, benitidaabè nè benitipòbè nè ibi bè í pĩ mbè ke kònnè Babidǎnni. ⁸ Kè de kó behǎǎpǎmbè iwǎi yembèe kǎte Kedadia borè Misipaa. Beè yètè tu Netanniyau bire Isimayεeri nè Kadeya bí idé Yoananni nè Yonnatǎǎ nè Tanneumeti bire Kedadia nè Netofaa èi kou Efaii bí nè Maakaa èi kou Yasanniyaa bembè nè be kǎbe. ⁹ Kè Ayikammu bire Kedadia Safǎǎ yaǎbire bè dǎunnè dinùù bembè nè be kǎbe ke dǎ: Mpĩnnè Babidǎnni èi kǎbe kó mutǎmmú ke bá nyǎèkù. Mbonè diheì kǎmpf mBabidǎnni kóo kpààti tǎmmú. Di bo mbo kè dè di naati. ¹⁰ M

bomu Misipaa kè Babidanni kàbe kéréni mû yóo bè yà nè di kó difòtìrì. Ntõùnè di tebe ke dõari menaà, ke deì tidiiti ke dii mekùò nke ãã di buò miéke, kénkari di ekè bè di duó nyè.

¹¹ Sudaa kó kuwuò nkàbe bèè do bo Mòabu tenkè nè Amòniibe kàke nè Edomiibe kàke nè bèè bo yehékè teyè miéke kè bèè keè Babidanni kóo kpààti sùómme bèmabè Sudaa tenkè ke tããté Safãã bire Ayikammu kó debire Kedadia kòò bo mbaké. ¹² Kè Sudaa kó kuwuò nkàbe bèmòu bèè do cìété kémbo yehékè teyè. Kè bèè wètení Sudaa tenkè Misipaa Kedadia borè, kètõũ be tebe péu nè bè kùòtìnè yè menaà.

*Bè kùòmè Kedadia
(Wénté 2 Bekpààtibè 25:25-26)*

¹³ Diyie mari Yoananni Kadeya bire nè behããpòmbè bèè do cìété kè bèè kòte Misipaa Kedadia borè, ¹⁴ kóò nàké ke dò: A yé ke dò nhAmòniibe kpààti Baadisi tōnní Netanniya bire Isimayeyeri ke tú bè da kuà? Bá Ayikammu bire Kedadia í nyie nke dò mbè nàá ntì tu tímómmanti. ¹⁵ Kè Kadeya bire Yoanannii nàké Kedadia disòri Misipaa ke dò: Duó nkè n kòte kékuò Natanniya bire Isimayeyeri. Òmòu í yó nti yé, kè meè dake ò yóo da kuòmu, kòò me nda kùò Sudaa kàbe bèè tikú a borè bè yóo cìétému kè Sudaa kó kuwuò nkperere deè.

¹⁶ Kè Ayikammu bire Kedadia nàké Kadeya bire Yoananni ke dò: A nàá ntì Isimayeyeri ñnkè tì tu siyáàbìsì nsi.

41

¹ Dibenni tãnkù yiénwè miéke nke Edisamaa bire Natanniyeyeri kó debire Isimayeyeri wèè do tú tekpààtìcìètè kou waámmè benitibè tepítè Amòò èi kè bèè ò neínè kè bèè kòte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kè bè nkari ke yo. ² Memme Isimayeyeri nè benitibè tepítè bèè ò neínè bè itémè kékõũ Kedadia kuseuku kékuò. Babidanni kóo kpààti weè do ò tããté kéduò nkòò mbaké Sudaa tenkè kàbe. ³ Kè bèè kuòne Sudaa kó kuwuò nkàbe bèè do bonè Kedadia Misipaa nè Babidanni kó behããpòmbè bèè do ò bonè.

Isimayeyeri kùòmè bèè kàtení Sedisademma Kuyie mbáammu

⁴ Bè kùò Kedadia kè dè mmàke yewe yèdèè ndi bá òmòu í yé ke dò mbè ò kùò. ⁵ Kè benitibè sipísìnií iténí Sisemma nè Sidoo nè Sammarii kékuò be debii, kè be yààti kèrí ke yòrì kè be kònti yòrì kè bè tò yepãrè nè tihúúnti ke bo tì tùò nti Yiè nKuyie nku cìètè miéke. ⁶ Kè Natanniya bire Isimayeyerii yènní Misipaa ke bè co, ke kònti. Ò tùòkení dii mònni be borè kè bè nàké ke dò: Kòtenèni Kedadia cìètè.

⁷ Bè tùòke dii mònni dihei cuokè kè Netanniya bire Isimayeyeri né bè fié kécũò difòtìrì mari miéke, wenwe nè o kàbe bèè ò bonè beè do wènné kè bè kùò. ⁸ Benitibè mabè beè né do bo de miéke tepítè ke nàké Isimayeyeri ke yí: A báá ti kuò, ti mækemu tidiiti nè mekùò nnè mecekùò ke dè sònne depaa.

Bè do me nhò nàké kòò bè yóu ke í mbè wènnénè be kàbe ke kùò. ⁹ Isimayeyeri do bè kùò kécũò dii fòtìrì miéke, okpààti Asaa do duó nkè bèè keú dindi Isidayeyeribe kóo kpààti do ò dokùnè dii mònni. Isimayeyeri do di mbè cũò kèpíe.

¹⁰ Ò dèè memme kèpímmú besòmbè bèè kpáá Misipaa nè okpààti sapùmbí. Bèè kó dimàà cénke do kpáá dihei, Isimayeyeri do be mpírmú kè mbè tò ke kùntinè kèyènnè Amòniibe tenkè. Nebusadadanni wèè baké tihããpònti tii bàa okpààti ò do duó mbè mbe Ayikammu bire Kedadia kòò mbè baké.

Bè deetémè Isimayeyeri pí mbè

¹¹ Kedeya bire Yoananni nè behããpònkótibè iwèĩ yembè bèmòu bèè do ò bonè kè bèè keè meyei Netanniya bire Isimayeyeri dòò mè. ¹² Kòò túóté behããpòmbè bèmòu kè bèè kòte kèdo Isimayeyeri mudòò dè do ś nyIsimayeyeri bo Kabaãð kó kukó ntaké nke. ¹³ Isimayeyeri do pírmú bè bèmòu bè yà dii mònni behããpònkótibè neínèmè Yoananni kè dèè bè narike mediè.

¹⁴ Μεὺνμε Isimayεeri do pĩrmú bè Misipaa kénkũntinè bè kòntémè kètũnne Yoananni. ¹⁵ Kè Isimayεerii yie coké kè benitibè bèni ò neiné kè bèe kòte Amòniibe cie.

¹⁶ De kó difònkúò Yoananni nè behāāpònkótibè iwēĩ yembè bèè do ò neiné kè bèe túóté benitibè sòmbε Isimayεeri do kùò Ayikammu bire Kedadia Misipaa kέpĩmmú bè. Ò do pĩrmú behāāpòmbè mbe nè benitipòbè nè ibí nè bè fòmmu bè kè bè pĩ ntekràaticĩètè mieke mutōmmú, ò do pĩrmú bè Kabaāō bemou. ¹⁷ Kè bè nkéri kέbáté tεpòòcĩètè tèè bo Kimmammu Betideεmmu také ke bo pēēté kέkòte Esibiti. ¹⁸ Ke yé bè do démè Babidònni kòbe, Isimayεeri do kùò mèè kpéi Kedadia Babidònni kóo kpààti do tāāté wè kóò baá ndihèi.

42

Sedemii kpannèmè bèè dó kέkòte Esibiti kέsòrinè dikònni

¹ De mònni kè behāāpòmbè iwēĩ yembè bemou nè Kadeya bire Yoananni nè Osea bire Yesanniya nè benitibè bemou besám̄pòbè nè bediebè kè bèe kòtení ² m borè mí nSedemii kέ n náké ke dò: Ti do ò nsũmu ke kpaá yíe nsám̄pò ke ma a me nti wúó nkè ti mamè. Yie nti yóó da náké ti kέbántè a Yiè nKuyie, beé nku ti kpéi tínti bèè kpaá, ³ kè dèe yie nkàa Yiè nKuyie nti benke kuce ti dò nkéntũ nkù nè ti dò nkéndòarimè.

⁴ Mí nSedemii kè m bè tēñné ke dò: N kèèmu ke yóó bántè ti Yiè nKuyie, kéndò ndi ti nni mbekemè, kè ti Yiè nKuyie nni mbenke tũ kó dimàà n yóó ti ndi nákému n yí yóó di sònne tĩmatì.

⁵ Kè bè n tēñné ke dò: Kuyie nti wúómmu ke tú timómmònti yiè ke dòari kù bēi ntì, kè ti í dòò kù bo da náké ti kàa ti náké, ti Yiè nKuyie nti poté. ⁶ Ti Yiè nKuyie mbo da náké ti ke dò a ti nti náké, kè tisààti nti yoo tiyeiti ti yóó ti dòòmu, μεὺνμε diwèi bo ti pĩmmè ti yie mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nkó dinù.

⁷ Kè dè nyóó yĩ ye we ntepiítè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè, ⁸ kè n yú Kadeya bire Yoananni nè behāāpòmbè iwēĩ yembè, ke né yiénè benitibè bemou, ⁹ kè bè náké ke dò: Di do n tō nke dò m bántè ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, ntenè kù yē mmù, kù tu:

¹⁰ Kè di baa sòké ke bo di nhèi mieke,
m bo dòò ke di kanne, m báá di pònte,
m bo di fíĩmmu m báá di uuté bìti,
dè n yóòmu n di dòòmè meyei.

¹¹ Kufōwaá mbá ndi bonè Babidònni kóo kpààti di me nhò démè,
mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu di bá nhò yĩèkù,
n di bonèmu ke yóó di deeté,
n yí yóó yóu kòo di kááké.

¹² N yóó di kuómmu mesémmè,
kénte kòò di kuó mmesémmè kέduó nkè di wētení di tenkè.

¹³ Kè di me nyĩ di í dó kέmbo diheì dii mmiεke, kè di í kènté di Yiè nKuyie nkó metammè,
¹⁴ kè di yĩ di kəri Esibiti nwe mudoò í yó mbo kè, di í yóó keè kè ditāteheù dabònni, dikònni í bo kè ke nke mbo. ¹⁵ Né keènè ti Yiè nKuyie nnáà ntì, díndi Sudaa kòbe bèè kpaá súò nkù tu:

Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa,
díndi Isidayεeribe di tũ nkù n tú mù:
Kè di yete, ke kòte Esibiti ke bo kari,

¹⁶ mudoò di yē ndi cokùnè mù muù di doti de bíékè,
dikònni di sòrinè di,
di yó ndi tũmmu kέtuòkenè Esibiti kè di kú deborè.

¹⁷ Bèè kó dimàà bo tāāté kέkò nhEsibiti ke bo sòri,
mudoò bo kè mbè kònnè yoo dikònni, yoo mutenkũ,
ke yé òmòu í yóó namè kέyenténè meyei n dó kέ di bòntémè.

¹⁸ Ke yé di Yiè nKuyie Mpakedaa dindi Isidayeeribe di tũ nkù béimmèmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m miéke do do mèè botí Sedisadèmmu kàbe, kè me ndi doti kè di kpere bo naá mmesémè kè nsà kè di kòte Esibiti. Kè bè ní nnáá ndi kpéi bè dó képarikè di m̀nni yoo bè dó kébonté di m̀nni kusĩnkù yoo bè senkèrì dèmarè ke dè wùó nyisíé. De m̀nni di ténke báá yà dihéi di m̀biti.

¹⁹ Dindi Sudaa wuò nkàbe sàmbè, di Yiè nKuyie nkuù tu di báá kòte Esibiti kè n tì ndi náá nyíe, nyénè ti weti weti. ²⁰ Ke yé di soute m̀ dimáà, di nàké ke yé m bántè di Yiè nKuyie kè kù beé, kè kù n nàké tì ní di nàké, kè di yóó yiemmu kédàò kù yé mmù. ²¹ N tì ndi nàké yíe ndi me nyí dó kékénté di Yiè nKuyie ntú mù, kù n nàké tì timòu ke yé n di nàké, di tì yetemu. ²² Banténè tũnké ke dò mmudoò muù yóó di do yoo dikònni yoo mutenkũũ, di tãáté ke dó kékòte di èi kéom̀pè di miéke.

43

Bè tòmè Sedemii nè muwèrímu ke kònnè Esibiti

¹ Mí nSedemii kè n nàké benitibè bèmòu ti Yiè nKuyie nní nnàké tì timòu kè m bo bè nàké. ² Kè Osea birè Asadia nè Kadeya birè Yoananni, bembè itookperí yembè kè bè n ténne ke dà: A sòummu ti Yiè nKuyie nyí da nàké ke tú ti báá kòte Esibiti kè kè kàri, ³ Nediya birè Baduki weè da sũkú ti kpéi kàa bo ti ànné Babidanni kàbe nòu miéke kè bè ti kuò yoo bè ti pĩmmú kékònnè Babidanni.

⁴ Mèmmè kè Kadeya birè Yoananni nè o àãpòntòbè iwèi yembè nè benitibè bèmòu kè bè í nkènté ti Yiè nKuyie mbè nàké di nùu ke tú bè mbo Sudaa tenkè. ⁵ Kè Kadeya birè Yoananni nè o àãpòntòbè iwèi yembè kè bèe túóté benitibè bèmòu nè Sudaa kàbe bèe kpaá, bèe do ciété kémbò iwuò nteì miéke ke wète ke konní Sudaa tenkè ke bo kari. ⁶ Benitidaabè nè benitipòbè nè ibi nè okpàati kó besapàmbè, benitibè bèmòu Nebusadadanni tihãpònti tii bàa okpàati ti kóo kóti do bànnè bè Ayikammu birè Kedadia, Yafãa yaàbire kéwènnénè mí nKuyie mpããnaanti náaantò Sedemii nè Nediya birè Baduki. ⁷ Ke b̀tinné Kuyie ndo bè nàké tì kékéte kènkèri Esibiti kètuòke dihéi bè tu di Tapanesi.

Sedemii nàkémè bè yóó pòntemè Esibiti

⁸ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tapanesi èi miéke ke dà: ⁹ Sedemii túóté yetàrè diyé ke yè fiinnè sìmáà Esibiti kpàati c̀tètè tèè bo Tapanesi te kó kudànkù dibòri borè, ké nyè fiiku kè Sudaa kó kuwuò nkàbe de bo. ¹⁰ Kàa bè nàké ke dà: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù, m̀i tu n yóó tómmu kè bèe yúni Nebukannesaa n kóo t̀nti, kè n fií nho kpàatikàri yetàrè bè fií nyè ìnkè, kè wèe pitè o kpàatiyààkù ye ìnkè. ¹¹ Ò k̀rinímu ke bo poté Esibiti èi kè bèe dò nke kù kè bèe kù, bè dò nképĩmmú bè kè bèe bè pĩmmú, bè dò nkékuò bè mudoò miéke kè bèe bè kù. ¹² Ò bo c̀su nhEsibiti kó yebòtuò, kètò de kó yebòkè kékonnè, ò bo kpááté Esibiti èi kó yebòkè onaacènti ò kpááté mèè botí yec̀isè o yàati. Ò yóó me nyí kédeè, kéité bàmmù. ¹³ Ò bo può ntebòstenkaanitè tèè bo Bèti-Semesi Esibiti tenkè miéke kécóu nyebòtuò yèè bo Esibiti tenkè.

44

Kuyie nkpannè tì Sifube bèè coké ke kòte Esibiti

¹ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii Sifube bèè bo Esibiti tenkè Mikidodi èi kàbe nè Tapanesi èi kàbe nè Nòfu èi kàbe nè Patidoosi kó kutempè nkàbe kpéi nke dà: ² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù m̀i tu, di yàmu dimòu meyei m bonté mè Sedisadèmmu nè Sudaa kó yehèkè yemòu miéke, nte de kó yehèkè yíe nke d̀únko ke naá ntidobontì, bá òmòu ténke í ã ye miéke, ³ di dàò mèè yei nke t̀uò nyebòkè tihúúnti di do í yé yè dindi nè di yembè, deè te kè m miéke di yonke. ⁴ Kè n di duónko sãã n kó betòmbè m pããnaanti náaambè kè bè di náá nke tú di bá mpĩ nyisòke kó mutómmú, mù n dò nyisíé nyi.

⁵ Di me nyí kèè, di í kènté, di í cèète ke bo búttínné di yei nkéyóu yebòkè tihúúnti mutòmmù.

⁶ Mémme kè m miéke di yè mediè nke tonté ke di còuté muháá nkòme, Sudaa kó yehèkè nè Sedisadèmmu kó ice kè dè naá ntidobontì ke dǎúnko dè mè ndòmmè yíe.

⁷ Di mmònnì mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeeribe tũ nkù n di náámmu ke tú: Ba nkpréi nte kè di dǎori dimáà meyei ndiemè miè nke deu ditòbè dínndi Sudaa wuo nkòbe, benitidaabè nè benitipòbè nè bebémbè nè ibí sámprói, di dó di kó kuwuo ndeemu, bá òmòu bá nsúnáá? ⁸ Dè dómme kè di dǎori dèè bo yonke m miéke, ke tuò ntihúúnti yebòkè Esibiti èi miéke di kàte kè ke kari? Ke deu dimáà ke dó bè ndi senku ke di sáá nyibotí imòu miéke. ⁹ Di yèmmu di yembè kó meyei, nnè Sudaa kó bekpààtibè kòme, nè be pobè kòme, nè di mómmámbe di kó meyei nnè di pobè kòme, dimòu memme di dòmmè Sudaa tenkè, nè Sedisadèmmu kó diheì miéke di dè yèmmaà? ¹⁰ Nè yíennì ke í mǎòte idebìi, kufòwáá nyí di pĩ, di í tũnne n kuó nè n tié n di duó nyì dínndi nè di yembè.

¹¹ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeeribe tũ nkù kè n tu n tǎátèmu ke bo di caàrè, Sudaa kó kuwuo m bo kù dèite páíí. ¹² N yóó túótèmu Sudaa tenkè kòbe sòmbè bèè tǎátè ke kàte Esibiti ke kàri, n yóó bè kùòmu páíí Esibiti èi miéke. Mudoò bo bè kònnè yoo dikònnì, bè bo kú bemòu ibí nè ibíbènnì nè bekótibè. Be kperè bo naá mmesémmè, kè bè níí nnáá mbe kpéi bè dó képarikè dii mǎnnì, yoo bè dó kébònté dii mǎnnì kusĩnkù, yoo bè sènkèrì dii mǎnnì dèmarè ke dè wùó nyisíe. ¹³ N yitè ke còmúmumu bèè bo Esibiti èi miéke be kpéi ke bo bè poté n dòmmè Sedisadèmmu èi kòbe, mudoò bo bè do nè dikònnì nè mutenkũũ. ¹⁴ Sudaa kòbe bèè kraá ke kàtení ke bo Esibiti nè be yèmmè miéke ke dó kéwète kékò. Be miéke òmòu bá nkpráá bá òmáá, kè de mènke sàà í tú bèè bo na kéyenté bèmbè.

Bèè do tuòmmè tihúúnti dibòò bè do tú di oĩnkèmpokpààti

¹⁵ De mǎnnì benitibè bèè do yé ke dò mbe pobè tuò ntihúúnti yebòkè nè benitipòbè bèè do dè tikú ditĩnnì dierì nè bèè ã Esibiti kó diheì bè tu di Patidoosi di miéke, kè bè n ténne mí nSedemii ke dǎ: ¹⁶ Tináànti a tú ti Yiè nKuyie nyè nha ti náké ti, ti ti yetemu. ¹⁷ Ti nè béi ntì ti yóó ti ndǎò, ti yó ntuòmmu tihúúnti dibòò Asitaditee, koò pǎànnè yepǎrè bè òò yòore yè menáà nkétuo. Ti yembè nè ti kó bekpààtibè bè do me nhò nSudaa ekè miéke kè ti me nyo nke sànnè, ke bo kè dè ti naati, bá ti í yau meyei mmamè. ¹⁸ Nè ti yóu dii yiè ti bo ntuòmmè tihúúnti Asitaditee nè ti bo nhò pǎàmmè yepǎrè yèè yòore menáà nke tuò, nè de yiè ndi ti pààmè demòu, kè bè ti duò mudoò ke ti kòu kè dikònnì ti kòu.

¹⁹ Kè beè nitipòbèè béi nke dǎ: Ti ò ntuò ntihúúnti oĩnkèmpokpààti Asitaditee ke pèmmù tipèmpèrĩti koò dòninkonè koò pǎànnè menáà nkó yepǎrè kè ti daabè yèmu, dè í tú ti dè dǎòri disòri.

²⁰ De mǎnnì mí nSedemii kè nkprannè Isidayeeribe bemòu nè benitidaabè bemòu nè benitipòbè bemòu, benitibè bemòu bèè kó dimáà do ti béi. Kè m bè kprannè ke dǎ: ²¹ Di tuò ntii úúnti Sudaa tenkè kemòu nè Sedisadèmmu èi miéke, dínndi nè di cícebè nè di kó bekpààtibè nè bèè tu diheì kó bekótibè nè diheì kòbe bemòu. Di yèmmè dò nti Yiè nKuyie nyí yèmu de kó meyeinaà? Di yèmmè dò nkù mè yèmmaà? ²² Ti Yiè nKuyie nyí na ke pĩ nkumáà nè di kó tidònniti kpéi, nè isòke kperè di dǎò dè. Dèè te kè diheì naá ntidobontì, ke dǎúnko ke naá mbè cǎò di, bá òmòu ténke í ã di miéke, dè mè ndòmmè yíe. ²³ Di tuò mmèè kpéi nyebòkè tihúúnti, ke càke di Yiè nKuyie nke í yie nku kó dinùù, di í tũnne ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dèè te kè meyei mmie ndi tũòkení dè me ndòmmè yíe.

²⁴ Mí nSedemii n dèè tinti kénáké benitidaabè bemòu nè benitipòbè bemòu ke dǎ: Dínndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti keènnè ti Yiè nKuyie ntú mù: ²⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeeribe tũ nkù tu dínndi nè di pobè di béi mmu ke mènke ti dǎò. Di béi nke íkú ke tú dínndi í yóó yóu di bo ntuòmmè oĩnkèmpokpààti Asitaditee tihúúnti koò pǎànnè yepǎrè menáà nkpraye. Dònnè tũnké di béi ndii nùù. ²⁶ Né keènnè ti Yiè nKuyie ndi náá ntì dínndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti. Kù tu: Mí di Yiè nKuyie m parikèmu nè n kó diyetidierì ke tú dínndi Sudaa kó

kuwuo nkabe omou tenke baa aate o nuu keparikene n yetiri Esibiti ko ketenke miere keyi: Ti Yiè nKuyie mbomu. ²⁷ N daatenimu di kpei ke bo di caare, de i tu m bo di dao mesaa. Dindi Sudaa wuo nkabe be bo Esibiti be bo di do mudoò ke di kuò yoo dikonnii ndi kou ke yaà di deene. ²⁸ Be bo yente mudoò miere Esibiti kekò nSudaa tenke be baa tuake bedebè. Dindi be ko dimaa iteni Sudaa tenke ke kateni Esibiti, di miere be bo nkpaà be bo bante ke nsà ke mi ko tinàanti di yoo di kpeti ti di. ²⁹ Nte deè yoo benke kendò n yiti ke bo commu di kpei nke di caare dikari dii, di yoo de mbante ke do n nake meè yei ndi inkè me bo dao. ³⁰ Mi ndi Yiè nKuyie mi bei nke tu n yoo anemu Esibiti ko kpaati Ofidaa o dootitabe nou miere ne beè wanti o ku, n dao meè boti Sedesia Sudaa kabe ko kpaati ko ane Nebukannesaa Babidanni ko kpaati nou miere weè do tu o dootitau ko donè mukũ.

45

Sedemii yaúkunnemè Baduki kanti

¹ Sudaa kabe ko kpaati Sosiasi bire Sosakimmu bo di mènni o kpaati benni dinaanni mi nSedemii ke mbèinne Nediya bire Baduki. N do ð nwe nnàa kou wau dipatiri miere. Memme ke n do: ² Ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeri be ti tu nkù ku da naanne f mBaduki ke tu: ³ A me ntumè a tuoti ice, kaa Yiè nKuyie nda ye tihuti a yencarime inkè, kaa fiu ke wei ketu u ke i pieti meompumè.

⁴ Ti Yiè nKuyie ntu kù pùò nkù do maà dende,
ke u kù do fi nde,
ke yoo me ndò ketenke kemou.

⁵ Ke f nne wanti demare dierè a mommu nha kpeinnà?
Ba wanti demare,
kù yoo bante meyei mme benitibe bemou.
Kù yoo da detemu kaa fomu ntú a ko ticonti
ba kaa bo kù pikù.
Kunku Ti Yiè nKuyie nkuu bei!

46

¹ Nte Kuyie nni nake ti mi nSedemii yebote kpei.

Be namè Esibiti kabe Kadikemiisi

² Kuyie nake ti Esibiti kpei ne o ko behapombè, ne be ko kpaati Neko, o do bo Kadikemiisi nwe kuko nEfadati mpeemme ke Nebukannesaa Babidanni ko kpaati o do mudoò kou na. De do s nSudaa kabe ko kpaati Sosiasi bire Sosakimmu bo o kpaati benni dinaanni ndi.

³ Ke Kuyie ndo:

Tuntene di dopiti sampoti ne tidieti,
ketene kekote mudoò.

⁴ Boune sese si kenne,
besandebè dekenè di sei,
okene di pike kecommu,
sukene di kpa!

Pinne tikonti di cincire.

⁵ Ba nni nde n ne wumme?

Kufwaà nkuu be aute,
ke be botiri ke wieti be fnko,
ke bekombatiebe duò,
ke cokù ba be i werini,
kufwaà nne nku tipiti timou.

Mí ndi Yiè nKuyie mî búi!

⁶ Tenaàcècããte yiè mbá benné kécoké,
okãmbàteu í yóó cooté,
kubakù youú bíékè kukó nhEfadati kó mepéemmè,
bè de mbétírí ke duò.

⁷ Wennínwe wèè iitiní,
ke dò nkukó nNiidi òò ta meniè kényiitimè?

We nkùtiri ke kpréinko,
ikó ndièyí kó yenéñfñfìrè kōme?

⁸ Esibiti weè iitiní kukó nNiidi kōme,
kòo nie mpièku ikó ndihèi tēmè!

Weè do náá nke tú:
M bo píe nke dátinné yehékè nè ye nìtìbè.

⁹ Sisēī, kéténnè!

Sinaasēī buténè yetàrè,
bekãmbàtiebe yènnènní,
Etiopii nè Puti de ekè kàbe bèè nò nke kèí ntidòpiiti.
Duti èi kàbe díndi betãntãübè.

¹⁰ Di nyiè tu mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa kperi ndi,
diyie ndi n yóó pèite ndi n dootitòbè,
n kpariseú bo si kénsànnè,
n seú bo yã menitiyī kémuó.

Mí ndi Yiè nKuyie mî ãnné diféúbanni,
kubakù youú kó kutempè kukó nhEfadati pèémmè.

¹¹ Esibiti kàbe kperè dò mmesémmè mme,
kàtenè Kadaadi mutie wammù
kè di dó di wammù kéwammù detie detetirè nde,
mutie mamù í bo mùù bo di taà.

¹² Yèbotè kèèmu di dimè ifei,
yè kèèmu di kuòmmè,
ke kèè okãmbàteu cootimè
ke bèté otòù kè bè do bedé.

Bè dotimè Esibiti kàbe mudoò

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké mí nSedemii Babidònni kóo kpààti Nebukannesaa kòrimè
ke bo do Esibiti kàbe mudoò.

¹⁴ Pīēkénè ti Esibiti,
yeenè ti Mikidòdi èi kàbe,
yeenè ti Manfi nè Tapanesi ekè kàbe,
nákénè be ke tú:
Báátínè ke yé bè domè di pèetitòbè mudoò.

¹⁵ Dè né dōmme kè di kó dibòò Apiisi do?

Dè yīme kòò yàntoo?
Ti Yiè nKuyie nkuù ò yèète.

¹⁶ Behããpòmbè kusũkù bétírí

ke duòmu betòbè ñnkè,
ke náá mbetòbè ke tú:

Íténè kè ti kàte ti kàbe borè,
ti èi bè ti pié dè,

kéyenténè kukpàriseú yeiku.

¹⁷ Yúnè Esibiti kóo kpààti ke dò:

Kutoweku detetirè kòku yiè,

ò yóu kè dè ɔtɛmu.

18 Kè Ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀:
 Tabɔɔ t̄arì d̄eun̄em̄e yet̄ar̄e s̄onye,
 Kadim̄edi t̄arì ikún̄em̄e d̄am̄é̄rì,
 Esibiti kóo kpà̀t̄i k̄er̄ínì ke yó nkpēn̄nì m̄e botí.
 M bomu, mí nhokpà̀t̄i w̄eè ȳet̄ir̄i tu Mpak̄edaa kè m̄i béi.

19 Díndi Esibiti k̄obe,
 p̄anke mboun̄e di n̄ent̄i,
 bè yóo di p̄imm̄umu,
 Manfi kó dihēi bo d̄ú̄nko k̄enaá ndikp̄à,
 di bo cóút̄e k̄enaá ntidobont̄i.

20 Esibiti tu dinaas̄er̄i sà̀ar̄i ndi,
 kè dis̄ans̄ũ̀ m̄e nyit̄énì kubakù yóu bíékè ke k̄er̄ínì,
 di k̄er̄ínìmu.

21 Beh̄ããp̄ombè bè yiet̄i bè mudoò kp̄éi,
 bè í cá̄ann̄e yenaadakè bè dùnne ȳe,
 bè múnke b̄ut̄inn̄ému ke d̄éit̄e it̄áá,
 bè cok̄ému b̄em̄ou,
 òm̄ou í bàào,
 be kó mudorim̄u muu t̄uòke,
 be ȳéit̄i yie di t̄uòke.

22 Kè bè tu núóó,
 f̄ewààf̄e ã̄ k̄e kuwaaroo k̄éȳim̄e.
 Be doot̄it̄obè beè k̄er̄ínì dit̄inn̄i
 nè sip̄éé betek̄ũ̀bè t̄em̄e.

23 Bè yóo k̄ũ̀mu o túúkù.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi!
 Bá kù m̄e nf̄í̄m̄e ke í d̀̀ nk̄éna k̄éta,
 ke ȳé bek̄ũ̀bè s̄um̄emu
 ke d̀̀ nf̄ecofe d̄omm̄e,
 ke í d̀̀ nk̄éna k̄ékaa nk̄édeè.

24 If̄ei ìi kùd̄ Esibiti eì k̄obe,
 kubakù yóu bíékè k̄obe bè namu.

25 Mí ndi Yiè nKuyie Mpak̄edaa Isidaȳeribe t̄u nkù m̄i béi nke tú: N yit̄e ke cómm̄umu
 dib̄ò Am̄o dii bo Tabesi eì di kp̄éi, Esibiti kóo kpà̀t̄i nè o nit̄ibè be kp̄éi, Esibiti k̄obe nè be
 kóo kpà̀t̄i nè bèè ò bùó be kp̄éi. 26 N yóo bè ã̄nn̄ému bèè d̀̀ be k̄òu be n̄ou mīeke, bèè tu:
 Nebukannesaa Babid̄anni kóo kpà̀t̄i nè o k̄obe, o kó bet̄ombè.

D̄e kó dif̄onk̄uò kè Esibiti eìi w̄ete k̄emaá di do d̄omm̄e nè dim̄on̄ni. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i
 béi.

*Kuyie nyóó d̄eet̄em̄e Isidaȳeribe
 (W̄ent̄e Sedemii 30:10-11)*

27 Díndi n kóo t̄ánt̄i Sak̄abu yaàbí di bá nyīèkù,
 díndi Isidaȳeribe di bù̀t̄i bá nduò.
 N yóo di denn̄emu dihēi d̄et̄ir̄i mīeke,
 di yaàbí í yó nkpaan̄i bè ì p̄í̄m̄u ke k̄onn̄e k̄e.
 Sak̄abu yaàbí w̄et̄imu ke bo kari b̄amm̄uù
 bá òm̄ou bá nyī k̄ónn̄e.

28 Díndi n kóo t̄ánt̄i Sak̄abu yaàbí

di bá nyĩ̀kù, n di bonèmu,
 n yóó kuomu ibotí imou,
 n di cié nkè di taá ì miéke,
 m bo ì deè m me nyí yóó deè díndi bié,
 n né yóó di potému di mànne tì yéiti,
 de í tú n yó ndi wúónko memme,
 ke dò ndi í cààrè mùmamù.
 Mí ndi Yiè nKuyie mî bí.

47

Bè nàkémè Fidisitēēbe kpéí

¹ Esibiti kóo kpààtì mu ndo í do diì mǎnnì Fidisitēēbe èi Kasaa kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nku pǎānǎāntì nǎāntò Sedemii ke dè:

² Kukó nkùù itiní kubakù yóú,
 kù bo mpiéku ke dátinné dihéi nè deè kó dimàà bo di miéke,
 yehékè nè ye nitibè, bè bo nkuò mbemou,
 iúu bo ndáátí dihéi.

³ Bè yo sisēí kó yetàrè kuòmmè mme,
 sisēí kperí nsi,
 sikpàrìnaasēí kó kunòòroo,
 si cēētiyè fūrìmè,

deè kpéí nte kè ibí cicèbè ì yè,
 kufōwaa nkuù bè auté.

⁴ Fidisitēēbe bemou kó dikòù yiè diì tùòke,
 Esibiti kóo kpààtì bo kuò bèè kó dimàà na nteennè Tiiri nè Sitōō.
 Ti Yiè nKuyie nyóó kuomu páíí Fidisitēēbe bèè bo Kafutōō dihéi
 diì soké dāmēèrì miéke.

⁵ Kasaa èi kòbe kuó meyubii mme ke kari mukūū,
 kè Asikanōō èi miéke dò nfíúú.
 Díndi Anakiiibe de yó nkááké de kè di yóu di bo nkarimè mukūū,
 ke yóú dimàà tipontì?

⁶ Áú! Fó nti Yiè nKuyie nkó kukpàrìsèú,
 de yó nkááké de kàa om̀pè,
 ta a nòrikù miéke ke yí só.

⁷ De kó kukpàrìsèú bo yīme kéom̀pè?
 Ti Yiè nKuyie nkuù kù péi
 kè kù wetínné Asikanōō nè dāmēèrì pēémmè kó yehékè.

48

Kuyie mpāānǎāntì nǎāntò nàké tì Mōabiibe kpéí

¹ Nte ti Yiè nKuyie Mpakēdaa tínti Isidayēeribe ti tū nkù nàké tì Mōabu kòbe kpéí. Kù tu:

Nēbo èi kòbe tùòti ice nyi,
 be èi diì dǎúnko!
 Kidiyataimmu kòbe di ifei nyi,
 bè fiètemu be èi,
 diheidìè di ifei nyi,
 di domu.

² Mōabu èi kó disānni deèmu,
 bè dàkii Esibonni èi kpéí nke, ke tú:

Tí k̄atenè ké dì p̄ònte ké dì d̄èite yebotè mièke.

F̄s̄ mmúnke Madimenni, a nùù í yóó táuté ténke,
mudoò muù da tũ.

³ Odonnaimmu èi k̄abe kuòmmu,
ke wanti meteèmmè,
bè dì p̄òntemu ke d̄èité demou.

⁴ M̄abu èi p̄òntemu,
ti yomu o bí dabùò.

⁵ Bè dèkù Duiti tenni nè yedabùò nye,
kè iúu yìèní Odonnaimmu tenni kó mecútímè, meyeñcaàrìmè kprí.

⁶ Cokénè kédèetè di fòmmu,
ns̄arinè dikp̄àà kó musāmmarímú tēmè.

⁷ M̄abu, a do tá a tōmmú mmu nè a kpatì,
bè yóó da p̄immu,

két̄o a b̄òò Kem̄ossi kékònnè,
nè di kó beb̄oyembè,

nè bèè tu bekótìbè a èi mièke bemou.

⁸ Op̄ònti weè k̄eríní ke bo ta yehèkè yemou,
dihèi marì í yóó cooté,
kubiriku kó yehèkè òimari í yó nkpaá,
yèè bo ditenni yè bo puo.

Mí ndi Yiè nKuyie m̄i me nyè.

⁹ Duónnè M̄abu èi k̄abe ifièti,
kè bèè puu kédétè,

o ekè yóó d̄óunkomu,

òm̄ou ténke í yó nyè ã.

¹⁰ Wèè p̄i nKuyie nkó mutōmmú nè tikōññéyããti de yiè mbo yà!
Wèè m̄ònte o k̄p̄arisiè meyĩ de yiè mbo yà!

¹¹ M̄abu èi nè di bíkémbéntìní di bo bàmmùù nwe,
bè í p̄im̄mú di n̄it̄ibè diyìè marì ke kònnè,
dì ñkú só nwe menaà mbè tètèmmè kōme.

Deè te kè di naatí bo s̄ãã,
bá di kó kuf̄ōōku í yaari.

¹² Bè bo di do yèè we yèè né t̄ùòke ke dèè, kè m bo t̄onko bèè yóó uté di cèe, ké s̄i p̄òmmu.
Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi! ¹³ De m̄ònni ifei bo p̄i mM̄abu èi k̄abe nè be kó dib̄òò Kem̄ossi,
ifei do p̄iñnèmè Isidayeeriβe Beteedi * bè do tá wè.

¹⁴ Di bo ȳime ke d̄ò:

Ti tú bekp̄ar̄it̄ieβe, behããp̄òmbè yekōmbò yembè?

¹⁵ M̄abu kóo p̄ònti t̄ùòkenímu,

ke do yehèkè mup̄òmmù,

ke ta mukòu o èi dap̄ambè bèè tu bekperíbè.

Mí nhokp̄ààti wèè yèt̄iri tu Mpakèdaa m̄i béi.

¹⁶ M̄abu kó mudorimù duunnímu ke dèè,

meysi mmèè ò doti mè k̄erínímu mecãã.

¹⁷ K̄ommúnè M̄abu èi kprí kēmmáàrì di yo,

* **48:13** Beteedi: Sakabu do duó dè nde keyènkè kè Kuyie nhò benke kumáà kè dèe wenté kòo fíi ndit̄ari (Tenketé 28:19).
Kè Isidayeeriβe ndè bàà nKuyie, kè dè mboni, Sedoboammu kó dimònni kè bèe dè d̄òò dit̄ònni (Bekp̄ààt̄ibè 13:1-32).

díndi o pɛɛtitəbè,
 díndi bèè do yé o yètìrì feí ke dòmme,
 bekénè dimáà ke dò:
 Ba nte kè didùò kperì dii nkèéte?
 Ba nte kè kukpààtìpààti kperíkù kuu nyí kpaá?

¹⁸ Díndi Dibonni èi kəbe cúténè di kpààtikàrè
 kékari tɛdɔnkpetè,
 ke yé Məabu tenkè kóo pònti di domè ke pùò ndi cəkperí.

¹⁹ Díndi Adowɛɛ èi kəbe,
 yènè kécómmú ice
 kékékè bèè cokù mùù te kè bè cokù.

²⁰ Bè bo di ténne tì tu:
 Məabu tenkè kəbe di ifei nyi ke kpeutí.

Kuónnè kéwuotoo,
 pĩékénè kè kukó nhAdinə pɛémme kəbe ke è bè pòntemè Məabu tenkè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n kó tiyěiti tii do yetāre ĩnkè kó yehékè, Onə əi nè Yatisa əi nè Mɛfaati
 èi, ²² nè Dibonni kperì nè Nəbo kperì nè Bɛti-Dibidataimmu, ²³ nè Kidiyataimmu nè Bɛti-
 Kamudi nè Bɛti-Mɛonni, ²⁴ nè Kediyəti ke yíénè Bosedaa. Dɛ kó tiyěiti tùðkemu Məabu tenkè
 kó yehékè yeməu yèè tókè nè yèè diétìrì.

²⁵ Məabu kó diyènni bòótəmu,
 o nəyɔnni kèéteəmu.

Mí ndi Yiè nKuyie mĩ bɛi!

²⁶ Nii mbɛ mí nKuyie m mieke kó febòòfè kè bèe yà kémuó nkétó kəmmuàti. Dè tùðke
 bè bo mbè daú dè ndɛ, ke yé bè yetemè n kpeti. ²⁷ Díndi Məabu tenkè kəbe díi do í daú
 Isidayɛribàà? Bè do yuukumu kè di mbè daú ke bəki yeyəàà?

²⁸ Díndi Məabu tenkè kəbe yènnè di ekè kətaá yɛpèrè fiè,
 dɔðnè dimáà yekpɛtìnónkperɛ tēmè
 yèè cekù yɛ yíènti yɛpèrè fiè.

²⁹ Ti kèèmu bè nàámmè Məabu kó tɛfentè kpéi,

o fentè tɛɛ dɛuté,

o pòti tii tonté,

o pòtè tɛɛ dɛuté,

ò tá omáà ndi,

o yèmmè mɛɛ dò nhò pɛɛtè dɛməu.

³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ bɛi nke tú: N yému ò pòtìmè ke náá ndidiè dɛtetìrè, o tōmmú
 tú mutetìmù mmu.

³¹ Dɛɛ te kè n kuò ndikúdabònni Məabu,

n kuòmmu Məabu tenkè keməu kpéi,

n sáútímu Kidi-Edəsi èi kəbe kpéi.

³² Díndi Sibuma èi kəbe
 di dònne fínyĩ kó dɛtie ndɛ,

n kuòmmu di kpéi,

kè dè pɛɛtè n kəmmúmè Yasɛɛdi èi kəbe kpéi,

di bakɛ do wùðmmu kəsénté dàméèrì mukókúó nkou,

kétuəke Yasɛɛdi kóo dàméèrì,

kè bɛpəmbè di do ke tōũ di bɛ.

³³ Diwèi nè kuyènaatí dèè ɔ mbó fínyĩ kó dɛpaa mmieke,

dè ténke í kpaá di cuokè.
 Mí duó nkè menaà nkũũ sicèe mièke,
 òmòu ténke í bo wèè bo nàù fínyĩ be diyetitùò mièke,
 inàntènyìe nténke í yìèní di cuokè.

³⁴ Esibonni èi kàbe kuòmmu ke békú meteèmmè, kè be dabùò nyìè ke tuòkù Edeyade, Yaati èi kàbe yo metammè, nè Isoa èi kàbe kè mè pèḗḗ ke tuòkenè Odonnaimmu, nè Ekidati-Sedisia, ke yé Nimudimmu kó menie nkũũmè.

³⁵ Mòabu tenkè kàbe bèè feu iwũṣ yebàkè ke yè tuò ntihúúnti, m bo bè kùò bemòu. Mí ndi Yìè nKuyie mí bèí.

³⁶ Deè te kè n kuò Mòabu èi kpéi kè n tammè yìè tepómpũṣṣtè kòme, kè n dabònni yìè Kiidi-Edesi kpéi tepómpũṣṣtè kó didabònni kòme, ke yé bè do pètè mùù còhítimu mù fetimè.

³⁷ Benitibè bemòu kuò meyùbii mme nè be debii, ke yòrí be nòu, ke dàátí tifòòtònti. ³⁸ Mòabu cèí simòu kó dedànnè yekúdabùò nyèè dàátí, yekàrè yemòu yedabùò nyè, ke yé m pòntemè Mòabu tiyaamatì bè ténke í dó tì kòme. Mí ndi Yìè nKuyie mí bèí. ³⁹ Tiiténè yekúdabùò, Mòabu domu ò di ifei nyi, ò bùtínné ke cokému. O kperè naá mmudaá mmu o pèetitòbè kpéi ke wète ke duò tikòmbùòti.

⁴⁰ Nte ti Yìè nKuyie mbéi nti: Opònti pĩnte o fètì nti fetúúfè kòme ke einte Mòabu tenkè ìnkè.

⁴¹ Bè fiètemu yehèkè,
 ke tieke sicèkperí.

Kè Mòabu ããpòmbè yekòmbò yembè kòmbùòti duò, kupèitèyonku òò íté onitipòkù kè dè ndòmmè.

⁴² Bè kùò Mòabu tenkè kàbe ke dèèmu,
 be wuò nténke í kpaá,
 bè yè mbè kpenkemu ke pèḗḗ ti Yìè nKuyie.

⁴³ Di pàkému díndi Mòabu èi kàbe,

bè di keù yefòtè nyè,
 ke di dii ticùòti.
 Mí ndi Yìè nKuyie mí bèí!

⁴⁴ Kè kufòwaá nhauté wè kòò coké,

ò doti difòtìrì ndi,
 kòò na ke yènní difòtìrì,
 ticùòti ò pĩ,

Mòabu yéiti yìè dii tuòke.
 Mí ndi Yìè nKuyie mí bèí.

⁴⁵ Bèè cooti bè òumu,
 ke wanti disòrì Esibonni.

Kè muháá mmamù né yènní
 okpààti Esibonni èi ke còuté de kó inònkperí yembè èi,
 di mànke kèntò kètuòkenè di cuokè.

⁴⁶ Di bo yà, díndi Mòabu tenkè kàbe,
 díndi bèè tũ ndibòò Kemòosi di fetimu,
 di bí initidaaì nè initipòì,
 bè ì pĩmúmu ke kònnè.

⁴⁷ Bè pĩmú bè Mòabu tenkè ke kònnè,
 n wèti ke bo bè ténénímu yemòrè sonyè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mí bèí.

Ti Yiè nKuyie nàké tì Mɔabu èi ìnkè tinti memme.

49

Kuyie nkpannè tì Amɔniibe

¹ Nte ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛeribe ti tũ nkù nàké tì Amɔniibe kpréi kù tu:

Isidayɛeribe í mɔke ibiá?

Bè í mɔke wèè bo tieke be kperaà?

Dè né dɔmmɛ kè dibɔ̀ Midikɔmmu tieke Kadi tenkè?

Ba nte kè Amɔniibe kàri be kó yehékè?

² Yewe kpaanímu kè m bo duó nkè mudoò kó iúu

dátínné Adabaa Amɔniibe eidiè,

di bo cóúté nè di ekésí kédóúnko,

Isidayɛeribe bo baaté bèè do bè baké.

³ Esibonni èi kɔbe,

tiiténè yekúdabùò,

ke yé Aii èi dɔúnkomè,

díndi bèè bo Adabaa èi,

kɔmmúnè yedabùò,

dáátínè tifò̀tò̀nti kékari mukũũ,

ncokùnè ke firì dihei ke kuò,

ke yé bè yóó tɔ̀mè di kóo kpà̀tì kékònnè,

nè o bɔ̀yembè nè dihei kó bekótíbè. *

⁴ Díndi Adabaa èi kɔbe bèè yete n kpeti,

ke pò̀tìnè di biriku, kù pò̀ntemu,

díndi bèè do pò̀tìnè di kpà̀tì

ke tú ò̀mò̀u í yóó dáátí ke di deke.

⁵ Nte mí nke kéroo ke bo di bɔ̀nté kukɔ̀mbòdoroo.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mí béi!

Kukɔ̀mbòdoroo bo di fité,

kè di ciété di bíékè di bíékè,

bá ò̀mò̀u báá na ke di tí.

⁶ De kó difɔ̀nkúò n né wèti ke bo tímmu Amɔniibe,

bè pírímú bè ke dò̀ tidaatì.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

Kuyie nkpannè tì Edɔmmu èi kɔbe

⁷ Nte ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛeribe ti tũ nku nàké tì Edɔmmu èi kɔbe kpréi. Kù tu:

Mecii nyembè ténke í boà?

Mecii nyembè ténke í yé bè bo tié ntàà?

Be ciì ndèèmaà?

⁸ Díndi Dedanni èi kɔbe bú́tínnénè kécoké,

taánè tità̀dèntì.

Meyei mmeè doti Edɔmmu èi kɔbe.

De mɔ̀nnì dii tù̀̀ke bè bo cuó dè tiyḕti.

⁹ Bèè tũ̀ fínyĩ kó yebe

bè tatinímu Edɔmmu èi bè ò̀ tamè kupaku,

bè í yóó tũ̀ káyáké dèmarè.

* **49:3** kpà̀tì: Dè bo na kèntú dibɔ̀ Midikɔmmu.

Beyóóbè bo tanní dìì m̀nnì keyènkè,
bè yóó yúúkú bè dómè mme.

¹⁰ Mí yóó káúté Esayuu kó kuwuò,
bè ténke í yóó na késari,
Esayuu kó kuwuò ndèèmu,
o tebíì nè o p̄etitòbè,
òmòù í yó nkpaá.

¹¹ Dooténko iciribí,
m bo nyì piú.
Bekúpobè, di nni mbuó.

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mí tu, bèè do í dò nkéyà m miεε kó fεbòòfè bè fè yà kè díndi bo nsoké yáaba? Di yóó fè yàmú! ¹³ M p̄arikèmu ke tú tìì bo tuakení Bosedaa eì tì bo ncéè, benitibè bo tì kèè kè dèe bè di kécaàrè be yèmmè, be eì bo dájunko kénaá ntidobontì. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁴ Mí nSedemii kè m béi nke dò:
N kèè tináañtì matì nti kè tì bonní ti Yiè nKuyie mborè,
ku kó ditōnni mari dìì tì tōní ke náá nyebotè ke tú:
Tíinnè nkédo Edōmmu kōbe mudoò.

¹⁵ Edōmmu eì kōbe,
n kékūnne dí mbe yebotè yemou mieke,
benitibè bemou yó nsenku dí mbe.

¹⁶ Edōmmu eì kōbe,
di fentè tēè di souté,
kè di yèmmè dò mbenitibè di dé,
díndi bèè sīéké yepèrè fīè,
ke bo yetārè yómmè,
bá kè di dèke yetārè ñnkè,
ke ceenní di yīèntì fetúúfè kōme,
m bo di cūñní.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁷ Edōmmu eì bo dájunko, bèè bo mpēnkù ke dì yàù, dè bo bè di, kè bè mmáàrì be ya, mayei mmèè di tùakení me kpéí. ¹⁸ Sodōmmu nè Komòò be kperε dòòmè di kperε yóó me ndòò, onitì í yó nkpaá di mieke, fenitayanfè òmòù í yó ndè kpaá.

¹⁹ N yitoomu kukó nSuditēē kó mepéemmè diciriciri kōme,
ke deètòo timúsūūti borè.
Edōmmu kōbe bo coké be tenkè dimōnni dimáà,
m bo kannε n tāāté wè de kó ketenkè.
Ke yé òmòù í bomè wèè bo m péi,
ocēnti mòù í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìkè.

²⁰ Keènè mí ndi Yiè nKuyie n tāāté tì Edōmmu eì kōbe kpéí,
nè n dó kédòò tì Temaa eì kōbe, tìì tu:
Bè yóó bè kpàake tipìètì tēmè mme,
be tenkè bo dájunko.

²¹ Bè do bèmmù nwe kè ketenkè au,
be kó yedabùò nyéè yìè ke tuòkù tipèntì kóo dàméèrì.

²² Opònti weè p̄ĩnte o fētì fetúúfè kōme,
ke einte Bosedaa eì ñnkè,
kè Mòabu āp̄òmbè yekōmbò yembè kōmbùòtì duò,
kupèitèyonku òò p̄ĩ nhonitipòkù kè dè nhò dòmmè.

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

²³ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù nàké tì Damaasi èi kpéi nti tu:

Amadi nè Adipadi, dè di dimu,
ke yé bè di nàké tì í tùmè tisààtì,
tì í mmeɣeɛncààrìmè di miεke,
kè mè kónnì dàméèrì tēmè,
bá dèmarè í bo dèè bo mè cònné.

²⁴ Damaasi èi kòbe wɛrímú dèèmu,
kè bè bùtínné ke coké,
kè be kòntì au,
mɛɣeɛncààrìmè mèè bè pĩ,
kuyonku ɔ̃ ítéme onitipòkù wèè kuò ndebire.

²⁵ Dè dòmmè kè bè bəntóo dihei n yèmmè do naatinè dì?

Dihèi diwèi do m bonè dì?

²⁶ Bedapàmbè yóó duómu be córè, kè bekpàrìnuəmbɛɛ kú bəməu de yiè. Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi! ²⁷ N yóó cóu mmuhǎǎ mmu Damaasi èi kè mùu cóúté okpààtì Benni-Adadi kpààtìcǐ.

Kuyie nnàké tì Adabube kpéi

²⁸ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù do nàké tì Kedaa kó kuwuo nkòbe nè Asə kó yekpààtìyò kòbe Nɛbukannɛsaa Babidənni kóo kpààtì yóó na bè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:

Íténè kédò Kedaa èi kòbe mudoò,
puənnè diyè yìèní kèè bíékè kòbe!

²⁹ Fekenè be touti,
nè be wũɔ nè be yààtì nè be nenti,
kékèke be yòyóbè,
ké bè uu tipĩtì timəu,
kè kufəwáá mbè pĩ.

³⁰ Díndi Asə èi kòbe cokénè kédéíté itǎǎ,
kétaá titǎdèntì,
ke yé Nɛbukannɛsaa Babidənni kóo kpààtì
tǎǎté ke bo dǎò tì í wennimè,
ò tǎǎté di kpɛti ke dèèmu.

³¹ Kè Ti Yiè nKuyie ndò:

Kətenè ké bè do,
bè kàri ke í yǐèkù,
tìmatì í bè kóónnè,
be bərə feíomu,
bè í məke yecàkè ketíke,
bè kàri, ke cǎǎ mbe máà ndi.

³² Fekenè be yòyóbè,
kéheí be wũɔ sũkùyi!
N yóó bè cíemmu ítemmànkè inàà miεke.
De kó benitibè bèè kuò be tempáátì,
m bo mbè bəmmù mɛɣei ntipĩtì timəu.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

³³ Asə èi bo ná nsikpamó kó diǎri,

dì bo dǎúnko sǎǎ,
onìtì ténke báá dè kàri nè dì bo mbomè,
fenitiyanfè òmòu bá dè bàté.

Kuyie nnàké tì Edamiibe kpéí

³⁴ Sudaa kǎbe kóo kpààtì Sedesia kpàtì ketírí dìi mǎnnì ke ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ:

³⁵ Mí di Yiè nKuyie Mpaakedaa
n yóó kéétému Edammu eì kǎbe tǎmmù,
be wǎrímú kó dikũnnì.

³⁶ M bo ínní kuyaaakù itemmànke inàà,
kè kùu bè fùùte.

M bo bè cie nyebotè yemou miεke, kubotí makù i yó mbo bè í yóó coké kétaá kùu miεke.

³⁷ M bo duó nkè Edammu eì kǎbe nkpeutí be dootitǎbè ìkè
bèè bè dónè mukũũ.

M bo bè bǎnté meyei,
m miεke kèè bè cǎu mmèdiè.
N yóó bè bǎnté mudoò mmu,
kè bè mbè kǎu ke yàa bè dèènnè.

Mí ndi Yiè nKuyie mǐi béi.

³⁸ N yóó puǎmmu Edammu eì kóo kpààtì,
nè o tũmbè,
ke fíi n kpààtikàrì.

Mí ndi Yiè nKuyie m mǐi béi.

³⁹ Yemǎrè sǎnye,

n né yóó wǎte kéténnénímu Edammu eì kǎbe,
bè do pǐrímú bè kédǎò tidaatì.

Mí ndi Yiè nKuyie mǐi béi.

50

Bè nàkémè Babidǎnni kó mudorimù kpéí nnè Kuyie nyóó deetémè Isidayεeribe

¹ Nte Ti Yiè nKuyie nní nnàké tì mí nku pǎǎnǎǎntì nǎǎntò Sedemii kè dè ntukúnè Babidǎnni eì nè Babidǎnni tenkè kemou:

² Pǐékénè ti yebotè yemou miεke,

yeenè be ti,
cónnénè mekpàrìcannimè.

Pǐékénè ti di báá tì mbè sǎnne,
yǐnè Babidǎnni domu.

O bǎatenkaanitè Beedi di ifei nyi,
kufǎwaá nkuù auté Medeki,
o bǎatenkaanì di ifei nyi,
kufǎwaá nkuù auté yebǎkè.

³ Kubakù yóu bíékè kǎbe beè bè do,
ke bo bè pǎnte,

kè be eìi dǎúnko,

òmòu ténke bá nhǎ di miεke.

Benitibè nè iwũǎ demou dè bo cíté,
dèmarè ténke bá ndè bo.

4 De m̀onnì Isidayeeribe nè Sudaa k̀obe,
 bè bo w̃enné kéw̃etení mí nKuyie m borè,
 k̀enk̃anti ke n wanti mí mbe Yiè nKuyie.

5 Bè bo mbékute Siỹōō k̀o kuce,
 bè bo túóté be ìkè kéwetínné Sedisademmu èi.
 Bè bo nnáá mbet̀obè ke tú:
 k̀atenèní k̀è ti taunnè timáà ti Yiè nKuyie,
 ke t̀énke báá ỳè nde k̀o metaummè nè ti bo mbomè.

6 N ǹitibè do s̃ááténè tipìètì t̀ì feti t̀inti,
 be k̀o beçẽmbe beè do bè fétinnè,
 k̀è bè nháá nyet̃arè ìnkè,
 ke dekù sit̃áá ke cánnì,
 ke ỳè mbe pedie nkpr̃í.

7 Bá wè k̀o m̀bè pieti,
 ke p̃ĩ nke cáá,
 ke náá nke tú:
 N kpeti í bè bonè,
 bè yeténè be Yiè nKuyie nku,
 k̀ù d̀òrri k̀ù náá ntì,
 kunku be yembè do búó k̀ù.

8 Ỳènè Babid̃onni k̀o diheì,
 òm̀òu bá nkpr̃áá Babid̃onni k̀o ketenkè miẽke,
 niiténè deỳìkè,
 yeb̀odakè ò̃ niitémè kub̀oc̃enku.

9 N ỳóo duó nkè kubotí dièk̀ù k̀obe beè do Babid̃onni k̀obe,
 bè itini kubak̀ù ỳou bíékè nke,
 ke bo do Babid̃onni èi ké dì p̀onte.
 Be pie nyó nd̃onnè ot̃annũnti kpreyi ò̃ nd̀ommè mme,
 be pie nyí duò ketenkè.

10 Bè bo éi Babid̃onni èi k̀obe kperẽ,
 bèè bo dè éi bè bo di kéde.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀i b̃éi.

11 Dè ndi naati k̀è di nỹanku,
 d̀indi bèè ỳóo éi dèè do tú n kperẽ,
 r̀putinè yenaaserè k̃õme,
 ñkuònnè yes̃andakè ò̃ nkuòmmè.

12 Di k̀o diheikótírì di ifei nyi,
 di k̀o diheikótírì bè dì p̀èitemu dì ta ifei miẽke nke,
 dì naá ndif̃onk̀úò kperi ndi yehèkè miẽke,
 ke naá ndikpr̃áà ted̃ontè kperi,
 tetentè timútì í ỳiè dè t̀énke.

13 Ti Yiè nKuyie mmiẽke keè di ỳè,
 nè de kpr̃í òm̀òu t̀énke í ỳo mbo de k̀o diheì miẽke,
 dì ỳóo d̃áúnkomu,
 bèè k̀o dimáà bo ndè p̃enk̀ù ke di yau,
 bè bo mmáàrì be ỳo,
 t̀ì dì t̀ù̀kení ti kpr̃í.

14 Díndi be tāntāũbè, cómmúnè kékénné Babidɔnni,
poténè be ipie,
di bá nyĩèkù ì bo dóntémè,
ke yé bè yeténèmè ti Yiè nKuyie nku.

15 Uunè tipítì timòu fekparìhúùfè,
bè yĩèkemu kè be dèrè duó,
be duotí yànte yantemu,
ti Yiè nKuyie nyóó peite dìi yìè dìi tùàke,
peitenè, fóónnè be bè di dòò dè.

16 Kuɔnè bèè buɔtì,
kuɔnè bekẽĩbè Babidɔnni èi mièke.
Mudoò mùù doti Babidɔnni mù í sénní,
bá wè wèe wammú o kɔbe bo kèè bíékè,
bá wè kòo kòo nho ciè.

17 Isidayeeribe dònne tipìètì tii feti tìnti,
kè yecirícirè bè bèti.

Dicirícirì ketirì dìi bè càáké dìi tu Asiidi kóo kpààtì, dicirícirì sɔnni dìi dèrì yekũḽ kè dìi tu Nebukannesaa Babidɔnni kóo kpààtì. 18 Dèè te kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tìnti Isidayeeribe ti tũ nkù, kè kù bèi nke tú: N yítè ke còmúmu Babidɔnni kóo kpààtì nè o nitibè be kpéi ke bo bè dòò n dòò mè Asiidi kóo kpààtì.

19 N yóó ténénímu Isidayeeribe be kó dinaacɛnhòò,
bè bo ncentì Kadimɛedi nè Basãã borè,
ke diiti timútì Efadaimmu tārè nè Kadaadi kperi.

20 Dè kó yewe nè dè kó yemòrè mièke,
bè bo wammú Isidayeeribe kó meyei nkémónté,
kéfí Sudaa kɔbe kó mecaàrìmè ke báá yà,
ke yé n yóó cĩém̀m̀emu besɔmbe bèè bo nkpaá.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bèi.

21 Donè Medataimmu èi kɔbe mudoò,
kuɔnè Pekɔdi èi kɔbe bemòu,
di báá súó nhòmòu.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ me nyè.

Dí dòò n di nàké tì timòu.
22 Ikpàrìúu ìi dàátì dihei dimòu mièke,
dèè càke dè í sénní.

23 Dè dòmme kè Babidɔnni èi do?
Dè yĩme kè dìi dɔúnko yebotè yemòu mièke,
dindi dìi do tú dihenkèrì,
ke pòntì demòu kutenkù mièke,
dè dòmme kè dìi kèété?

24 Babidɔnni èi, n da dìi timátì nti
kàa ta ti mièke bá a í dake,
kè bè da sɔńké ke pĩ,
ke yé a dokùnèmè mí nKuyie nku.

25 Ti Yiè nKuyie nkpeté ku kpàrìnentì kó ditou ndi,
ke dènnèní ku mièke kó tikpàrìnentì,
ke yé kunku ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa

kù dómè kéǎnné mutōmmú Babidōnni kó dihei kabe.

²⁶ Tipiiti timou kabe tinnenni Babidōnni ei,

óóténè o buo keyóóte dè ã ye mieke

ke cóu nyecúò yecúò,

kécúu kè dèe cóuté pái,

bá demarè báá sú.

²⁷ Kuðné yenaadakè yemou,

yè yóó duó dituò ndi yemou,

de kó yenaadakè bo yà,

ye yēiti yiè dii tūðke.

²⁸ Keènè, bèè yenténí Babidōnni,

bè cootinimè kénáá nSiyōō ei kabe

ti Yiè nKuyie mpèitemè,

kù pèitemè ku cēsààtè bè pànte tè.

²⁹ Tíinnè betāntāūbè, bèè yūō ndetānnè,

kè bèe tí mBabidōnni ei ke di munné,

di báá yie nkòo mōu yenté.

Fóōnnè de kó dihei kabe bè dō dè,

bè dō dè kó dimàà, dí de mbè yietí,

ke yé bè benkemè be fentè nte ti Yiè nKuyie,

kunku kùu te Isidayeribe.

³⁰ De yiè Babidōnni ei kó bedapàmbè bo duó dihei mieke, bekràrinuambe bemou bè bo kú mudoò mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu bēi.

³¹ M bàátí a kpeí nke,

fí mBabidōnni tefentè yiè,

a mōnni dii tūðke,

a bo cóu dii yiè tiyēiti.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mmíu bēi!

³² De kó tefentè yiè nfí nha yóó bétému kedo,

òmōu me nyí bo wèè bo da íi,

n yóó cóu mmuháá mmu a ekè,

kè yèe cóuté kéfité yemou.

³³ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa tu:

Bè fēūmmu Isidayeribe,

ke wēnnénè Sudaa kabe ke fēū.

Bèè bè pī nke kōnnè ke dō tidaati

bè bè pī nteii nwe,

ke yete bè bo bè fīnkomè.

³⁴ Be detiwè me nkpeññimu,

wenwe wèè yètiri tu Mpaakedaa,

Ò yóó bè kōhñému,

kéom̄pūnne be ei,

kébānté dikōnkōnni Babidōnni ei kabe.

Kuyie nnàkémè kù dō kédōò ti Babidōnni ei kabe

³⁵ Mudoò muu doti Babidōnni tenkè kabe,

muu doti o kràati tūmbè nè mecii nyembè.

³⁶ Mudoò muu doti beyuwúòmbè,

kè bè bo naá mbebiimbè,

kufɔwaa mbo auté bekpàritiebe.
³⁷ Mudoò muù doti sikpàrisɛí nɛ sikpàrinaasɛí,
 nɛ behããpòmbè yehékè yehékè kɔbe,
 bè bo dontenè benitipòbè,
 be kpàti kó sicéí bè bo sì pùò,
 kéhéí be kperɛ.

³⁸ De kó dihéi tenkè bo kpeí
 kè mɛniɛ nkũũ.
 Ke yé dì tumè dibɔɔhèi ndi,
 ke nɔnnè isòke kperɛ.

³⁹ Dɛɛ kpéi nte yekpamaà nnè sikpamɔó
 kè dè bo konní de kó dihéi,
 icùo ndieyi borè konní kémbò sãã,
 nɛ de kó dihéi bo mbomè
 onìti ténke báá dè kàri bitì.

⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m bo kuɔ de kó dihéi,
 n kuɔmè Sodɔmmu nɛ Komɔɔ,
 nɛ yehékè yèè dè tóké,
 onìti ténke í yó ndè bo,
 fenitiyanfè bá ndè kraá.

⁴¹ Kubotí makù kuù itini kubakù yóu bíékè,
 kuwuɔ ndiekù nku,
 bekpààtikperíbè beè itini itemmànke imɔu.

⁴² Bè nɔ nke tãũ ipie nyi nɛ yekpãã,
 bè tu benitiyonkubɛ mbe,
 bè í mɔke mesémmè,
 kè be tammè yìè ke dò ndàméèrì ò nhuutimè,
 bè dèke sisɛí nsi,
 ke kéri ke dò nhonitì omáà,
 ke bo di do díndi Babidɔnni èi kɔbe.

⁴³ Babidɔnni kóo kpààti ti nkèè
 kòo baà mbèitè,
 kòo yèmmè cààrè,
 kè dè ò yóu ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité.

⁴⁴ N yitóomu kukó nSuditɛɛ kó mɛpɛémmè dicirícirì kɔmɛ,
 ke deètòo timúsũũti borè.
 Babidɔnni èi kɔbe bo coké be tenkè dimɔnni dimáà,
 m bo kannɛ n tããté wè de kó ketenkè.
 Ke yé òmɔu í bomè wèè bo m péi,
 ocɛnti mɔu í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìkè.

⁴⁵ Keènè ti Yiè nKuyie ntããté ti Babidɔnni èi kɔbe kpéi,
 nɛ kù dó kédɔò ti Kandee tenkè kɔbe, ti tu:
 Bè yóo bè kpàake tipìètì tɛmè mme,
 be tenkè bo dɔúnko.

⁴⁶ Babidɔnni èi kɔbe do bèmmù nwe kè ketenkè au,
 be kó yedabùò nyèè yìè ke tuòkù yebotè yemɔu mieke.

51

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N yóo ínní kuyaakù makù nku kùu kòu,

kè kùu do Babidɔnni kó dihèi nè Debukamaii èi kɔbe.

² N yóó tɔnni beyèmbè mbe,
kè bèe ye mBabidɔnni èi kɔbe,
kékáúté o èi.
Dè bo tuàke dùì yìe,
meyei mbo bè do,
benìtibè bo yènní tipíti timɔu,
ké bè munné.

³ Díndi betāntāūbè,
tāānè betāntāūbè ipie,
di báá kpáké bèè dàátí yecīncīnkòrè,
bedacēmbè kó dimàà,
di báá súó nhòmòu,
kuàhè behāāpòmbè bemɔu.

⁴ Di bè kàute kàute,
kè bè ncóú cóú Kandee tenkè mièke,
kè becírìbè nduó duó Babidɔnni èi mièke.

⁵ Ke yé Isidayeeribe nè Sudaa kɔbe,
mí mbe Yiè nKuyie Mpakɛdaa n yí bè bɔntóo,
bá nè bè me nní yeténèmè,
mí nwèè bè te bembè Isidayeeribe.

⁶ Cokénè keyè Babidɔnni èi,
bá wè kòo deeté o ònni,
kè bè báá di wènnénè be kékuo,
dè tùòke mí ndi Yiè nKuyie m bo peite dènde,
n yóó bè fòò mbè dòò dènde.

⁷ Babidɔnni do dò nƒesɔbòòfè nƒe
mí ndi Yiè nKuyie n nòutè mièke,
kè ketenkè kemɔu kɔbe
yò nƒe kó menaà nke muò.

Yebotè yàmù ƒe kó menaà
kè ye yèmmè kòore.

⁸ Dende bàmbà kè weè Babidɔnni do
ke kèété kéété.
Kammúnè o kpéi,
wammúnè mekùò nkéwaare o mɔnne,
kè dè naati wèe miété.

⁹ Ti tàa mBabidɔnni ke yīkemu,
tí ò yóunè tūnké,
kékò mbá wè o cie.
Ke yé tiyēiti tìl bè dò
tì í sénnímè,
tì deumu ke pēēté yewetè ke káá ntiwetì.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti kònnému,
tí kɔtenè Siyōō kénáké ti Yiè nKuyie
tì tū nkù pī mmùù tōmmú.

¹¹ Ti Yiè nKuyie ndó kèpònte Babidɔnni èi kɔbe mbe, kù dó képeite bè pòntemè mme ku cīētè.
Dèè te kè kù yàúkunko Medii tenkè kpààtibè kònti ke tú:

22 Nè weñwe m potémè onitidòù nè onitipòkù,
 nè weñwe m potémè odakòtì nè odapàà,
 nè weñwe m potémè odapàà nnè osapàà.
 23 Nè weñwe m potémè opecēnti nè o pe,
 nè weñwe m potémè otenkútì nè o nààke ò duònè ì,
 nè weñwe m potémè kùmàndáàbè nè bebeémbè.

24 Di mmànnì n né yóó yietímu Babidànni èi kàbe,
 Kandeè tenkè kàbe,
 bè dòò mèè yei nSiyōō
 n yóó mè m̀bè yietímu kè di dè yà nè di nuo.

25 N còmmú a kpéi nke,
 f́ nditārì dii do pònti demou ketenkè ìnkè,
 n youte n nòutè nte ke bo da poté,
 m bo da bonténì ketenkè,
 m bo da c̀ou nkàa cóuté.

26 Bá bè ténke báá pété a borè ditārì
 kéãnné kudieku kentímè
 yoo bèe pũũténè,
 a yóó d̀únkomu sãã.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́i.

27 Cónnénè mudoò kó kuyààkù dihei mièke,
 eénè ditàteheù yebotè cuokè,
 kè yebotèe tí mBabidànni èi kpéi,
 yúnè yekpààtiyo Adadati nè Minni nè Asekenaaasi,
 waánnè ohããpònti wèè yó mpĩ mbenitibè tihããpònti,
 tínnè sisèi kè s̀i nsũ ke dò nfecofe
 ké bè do.

28 Íinnè yebotè kàbe,
 kè di do Medii kó bekpààtìbè
 nè iwẽi yembè nè bebeémbè
 nè dihei dimou ò baké di.

29 Ketenkè áamu ke sãntè.
 Ti Yiè nKuyie ntããté ke bo d̀ò tì Babidànni tì tu:
 Babidànni èi bo pònte kéd̀úanko
 bá òmòu ténke bá mbo di mièke.

30 Babidànni kó bekpààrinuambe ténke í dokù,
 bè taà be c̀ekperí mièke nke ke s̀ari,
 be kãm̀bò dèèmu kè bè naá mbenitipòbè.
 Bè cóummu be èi
 yecàkè c̀úomu ke kèké.

31 Yetõrè yèè mau Babidànni kóo kpààti c̀fètè,
 ke bo ò nàké bè pòntemè dihei dimou pái pái.

32 Be dootitabè beè pì yeyèrè,
 kè sic̀ekperí c̀úté,
 kufõwaá nhautému bekãm̀bòtiebe.

33 Kè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa kunku Isidayeribe tũ nkùu b́i nke d̀ò:

Babidànni dònne kuyiè nku
 bè òri kù ke bo puotí tidiiti kudisèikù m̀onni.

*Kuyie nyóó peitemè ku kàbe
(Sedisademmu èi kàbe b́ei nti)*

³⁴ Babidànni kóo kpààti Nebukannesaa
ti càákóomu ké ti sũ̀òtoo,
ké ti nínté b̀è ã̃ níntémè dibuu ké ìnnóò,
b̀è ti maankoo musĩmmù ã̃ yĩmè mme,
ké sũ̀òte ti femme,
ké dèè ké ti b̀ontóo.

³⁵ Kè Siyã̃ èi kàbe b́ei nke d̀:
Babidànni èi kàbe ti d̀d̀ mèè yei,
b̀èè yà me kó tiyeti.
Kè Sedisademmu kàbe d̀:
Babidànni èi kàbe còu mmèè nitiyĩ ti èi,
b̀èè yà mè kó tiyeti.

³⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisademmu èi kàbe ké d̀:
Mĩ mómumu n yóó kpa ndi kpéi
mĩ yóó peite di pèi.
Mĩ yóó duó nkè sibií kũũ o èi ké ikó nkpeí.

³⁷ Babidànni èi bo naá nyedombirè,
sikpamó kó diãri,
benitibè ní bo ò yà kè d̀èè b̀è di,
kéwète ké b̀è pĩ mmudaá,
d̀i bo d̀áúnko bá onitì bá ndè bo.

³⁸ Babidànni èi kàbe yó mmuntímu yeciríciripàà ntēmè,
ké kontí yecirícirè kãmè.

³⁹ Sinéyẽ sii b̀è pĩ nkè m b̀è yu dibanni
kè b̀è bo yà menaà nkémuó,
kéduó, ké ténke báá ente.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́ei.

⁴⁰ N yóó b̀è kpààke tipietì nè yepedakè
nè yeb̀adakè tēmè mme kètanné kukò̀̀dièku.

B̀è kuóm̀mè dikúdabònni Babidànni èi kpéi

⁴¹ Dè d̀omme kè Sesaki kó diheì do,
dindi dii kó diyètìrì do feí kutenkù kumòu mièke,
dè d̀d̀ òmme kè Babidànni èi d̀áúnko
ké naá ntedòntè?

⁴² Dàméèrì kó menie mmèè d̀èkení
ké tũ̀ðke Babidànni èi,
ké yenéfĩnfirè d̀i d̀atinné.

⁴³ Kòo ekè naá nyèè d̀áúnkoo,
kòo tenkè kpéi ké naá ntedòntè,
òmòu ténke í ã ké mièke
fenitiyanfè òmòu ténke í dè p̀enkù.

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
N yóó potému Bèedi Babidànni kó dibòò
ké dii t́ di maá ndè.
Yebotè ténke í yó ncokoo di borè.

Babidànni èi kó kuduotí domu.

⁴⁵ D́indi n nitibè yènnè dè kó diheì,

bá wè kòo deeté o ònnì,
mí ndi Yiè Kuyie n kó kemieke yàà bo ò poté.

⁴⁶ Di kònti báá yárike kè kufōwáá ndi pī di bo keè diì mònñi kunòroo kutenkù miéke,
di mbenni ní bo nfitiní kè dèe nòrèmu kè diteri nyetini kè dèe nòrè, yekpàrè bo mbo
kutenkù, we nkpààti yonkuwe ní bo beti otàù kékari.

⁴⁷ De kó yewe kpaanímu kè m bo íté
kécómú Babidanni kó sibòatenkaanì kpéí,
Babidanni èi kòbe bo di ifei,
becírìbè bo ncóú cóú dihei miéke.

⁴⁸ Ketenkè nè keínkè dè bo nyíú Babidanni èi kpéí,
diwèi bo dè pī mberòmbè bo íténi diì yiè kubakù yóú,
kédo Babidanni èi.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie mpāānāānti náāntò béi ntì)

⁴⁹ Babidanni èi dò nképòntemu,
Isidayeribe ta, ke ta ketenkè
nè o kpéí ndè í sénní.
O kùò ke kùò benitibè kutenkù,
dè í mòke dè màmè.

⁵⁰ Díndi bèè na ke yenté,
cokénè kényè, bá nhòtínè deborè,
bá kè di dèté ke berínè dè,
di báá yè ndi Yiè nKuyie nkpeí nnè Sedisademmu èi kpéí.

(Kuyie nkòbe béi ti)

⁵¹ Bè do ti sáá ndi mònñi dè do í ti naati,
ifei iì do ti kùò,
bèè í tú Sifube bè ta diì mònñi
ti Yiè nKuyie ncésààtè miéke.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

⁵² De kó yewe kpaanímu
kè m bo cómmú Babidanni kó sitenkaanì kpéí,
de yiè bè kòute bè bo nkò dihei dimòu miéke,

⁵³ kè Babidanni èi dó dii deke kétuòke tiwetì,
bá kè di duotí òkè ke í dò nkéninte
n yóó duònni beròmbè mbe kè bèe di do.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie mpāānāānti náāntò béi ntì)

⁵⁴ Ti yo ihúu maì nyi Babidanni èi miéke,
meyèncààrìmè diemè kó yedabùò nyèè
dàátí Kandee tenkè miéke.

⁵⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù ta Babidanni mupòmmù kè de kó kutoweku dèe,
be dootitòbè kó kunòroo kuù né yiè
ke dò ndàmèèrì kó yenéñfñrè,
kutoweku dièkù nku.

⁵⁶ Opònti weè do Babidanni èi
ke pīrmú bekòmbòtiebe ke kèké be tannè.
Ti Yiè nKuyie nnòmmu ke fòku onitì yei,
ke yietì bá wè o yei.

⁵⁷ N yóó niimmu menaà bèè tū nhokpààti,
mecii nyembè nè kùmàndáàbè

nè bebeémbè nè bekpàrìtiebe,
kè bèe muó nkéduó ke ténke báá ente.
Mí ndi Yiè nKuyie nwèè yètìrì tu Mpakédaa mî bái.

⁵⁸ Babidónni kó iduotí céesi yóo puammu
yecàkè dieyè yèè kpetí yebòrè
muháá mbo yè cùó.
Iwuó mpî mmùù tómmú bo naá ndetetirè.
Yebotè àrì ke dǎrì dè bo ntú muháá nkperè.

Dipátiri bè dootóo di kukó nhEfadati

⁵⁹ Sedesia Sudaa kábe kóo kpààti benni naanni mieke, kè Nediya bire Sedaya Maseya yaábire wèè do baké tekpààticíètè be cǎú dè bepòòbè, kòo nkǎri Babidónni ke neínè Sedesia Sudaa kábe kóo kpààti mí nSedemii kè nhò nàнке dipátiri. ⁶⁰ Kè di wàri meyei mmèè dò nkétuákení Babidónni eì memou. ⁶¹ Kè n di nhò duó nkóò nàké ke dǎ; Kàa tǎoko Babidónni á nyé kékáa nde kó dipátiri. ⁶² Kàa di kàa nke dèè á bántè ke dǎ: Fǎ nti Yiè nKuyie fǎá bái nke tú di nhèi bo dǎúnko sǎá, di bo pǎnte bá òmǎu ténke bá ndè bo, onìti yoo fèǎfè. ⁶³ Kàa dèè á waá nkuhǎú ké di pítinné ditári ké di dootóo kukó nhEfadati mieke, ⁶⁴ kébéi nke dǎ: Babidónni yóo do mmie mbotí nku meyei n yóo ò bo mmèè mieke bá ò ténke báá íté.
Sedemii náànti mànku nku memme.

52

Nebukannesaa pǎrímè Sedesia

(Wénté Sedemii 39:4-7 nè 2 Bekpààtibè 24:18-25:7)

¹ Sedesia do yóo di tikpàti ke mǎke yebie nsipísidé nè òmǎá ndi, kémbo Sedisademmu ke dǎ yebie tepítè nè òmǎá. O yǎ do tú Dibuna eì kou Sedemii kóo sapàa nwe, kòo yètìrì tu Amitadi. ² Kòo dǎò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè, ò do tǎnne Sosakimmu borime mme weti weti. ³ Ti Yiè nKuyie mmieke keè do yè Sudaa tenkè kábe nè Sedisademmu eì kábe kè kùu bè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidónni kóo kpààti kpeti. ⁴ O kpàti benni weínni mieke, otǎpǎínwè diyie pínni yiè kè Nebukannesaa Babidónni kóo kpààti nè o ãǎpòmbè kè bèe kǎtení kécǎète Sedisademmu eì kédammú mutǎá nkéonné di duotí. ⁵ Kè bè ndi pí kè dèe tuáke Sedesia kpàti benni tepítè nè òmǎá.

⁶ Dibenni tǎnkù naanwè diyie weínni, ke sǎ ndikònni deuke bá benitibè ténke í péú ke yo. ⁷ Kè Sudaa kó kuwuó nkábe duute dihei kó kuduotí, okpààti nè o ãǎpòmbè bemou kè bèe coké keyènkè kéye, kétǎnne kuce kùu yènnè iduotí idé sakù, okpààti pérímù také. De kó kuce kǎrìnnè kukó nSuditǎé kó kubiriku nku. Bè do dè nkèté bá nè Babidónni kábe me mpimè dihei. ⁸ Kè Babidónni kábe beti okpààti Sedesia, kóò nǎnte Sedikoo biriku, kòo ãǎpòmbè cíté kóò yóu. ⁹ Kè bèè ò pí nkékǎtenè Dibuda eì Amati tenkè Babidónni kóo kpààti borè kòo ò bekénè kénáké ò dò mbèè ò dǎòmè. ¹⁰ Kè Babidónni kóo kpààti fíé okpààti Sedesia bí o ìikè, kéfíénè o tǎmbè Dibuda eì mieke. ¹¹ Ò me nyí kédóké Sedesia nuó nkóò bou disǎwǎú kó mefimme, kóò kònnè Babidónni, kóò kpetínné, kòo nkpetí ke yàa kúnè.

Nebukannesaa pǎrímúmmè Sedisademmu kábe sǎmbe

(Wénté Sedemii 39:8-10 nè 2 Bekpààtibè 25:8-21)

¹² Babidónni kóo kpààti Nebukannesaa kpàti benni tepítè nè diweínni mieke nke Nebusadadanni tihǎpǎnti tii bàà okpààti ti kóo kóti kǎtenímè Sedisademmu. ¹³ Memme ò cóummè nKuyie ncíètè nè tekpààticíètè nè bèè tu benitidiebè be kó sicéí, nè sicéí simou

Sedemii kó Isáúti Di mpátiri to tii náànti

Sedemii weè wàri de kó dipátiri, ke di wàri kè dè ntukúnè Sedisademmù kó mupòmmù kó tináànti. Ti yému ke dò nSedemii do tú Kuyie mpāānāànti náàntò nwe, kè kùu ò nàké Sedisademmù kó mupòmmù kpéi, Nebukannesaa Babidanni kóo kpààti do bè pòntemu, kè Sudaa kàbe kó dikpààtiyuu do. Bembe Kuyie ndo dǎúnnè bè dínùù ke dò: Dafiti kó dikpààtiyuu báá pàà okpààti. Kè dii kpààtiyuu né pònte nè be ei Sedisademmù, kè bèe ta mesémmè miéke, kéta tidawantì miéke, kè dikònni bè pī nkè be dootitòbèe kuò be bí nè be dapàmbè nè beheikènkótibè kétaunè ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāànti náàmbè, nè bekpààtibè, kécake Kuyie ncēsààtè.

Memme kè dèe pī nSedemii mesémmè kòo né kuó nde kó dikúdabònni késaute, dèè bè tùðkení bembe Kuyie nkó benitibè de kpéi. Ke bo bè benke ke tú tii bè tùðkení Kuyie nkó tenòutè tèè bè poté, ke bo bè benke kù í dómè meyei mbè dǎðrimè, ké bè benke Kuyie ntumè kùu wetí kunku kè bè yóu be yei nke wètení kù yóó bè cǎémmu be yei nké bè deeté.

Sedemii nè o sáúti miéke kòo banté ke dò nhoniti báá na nè omáà kéwètení Kuyie mborè kè dè í tú Kuyie nku mómmanku kuò bo ò ānnè de kó meyèmmè. Memme kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha ti ténnéni a bíékè kè dèe yie nkè ti wètení a borè (mukàmmù 5:21).

Mukàmmù 3:22-23 kòo ti benke ke tú Kuyie nkó mesàà nyí deu bá kè tii ti tùðkení kè ti kpaá fííku Kuyie nkó kuce miéke kù yóó ti teennèmu ké ti denne de kó difòtìri miéke.

De kó dipátiri náànti dúú ke dòmmè

Sedemii kuó ndi kúdabònni Sedisademmù ei kpéi 1

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeri 2

Meǎéútimè kó didabònni 3

Meyei mmè do Sedisademmù 4

Bè pòntemè Sedisademmù kè Isidayeeri báá nKuyie 5

Sedemii kuó ndi kúdabònni Sedisademmù ei kpéi

¹ Dè dòmmè Sedisademmù kàa kàri ke sǎi!

fó nwèè do tú dihéi dièri kàa nitibè sǎi!

Dè dòmmè kàa sǎáténè okúpokù!

Fó nwèè yètiri do feínè yehékè yemou kutenkù,

Fó nwèè do baké yehékè teyè,

kè fǎò né naá nkudaakù!

² Ke wentí ke kuò ndeyènnè demou,

kàa bàà búúténè tinonnieti,

bá òmòu í da báá,

kàa natitòbè bemou da fité,

beè naá nha dootitòbè.

³ Kè bè pǎimú Sudaa kàbe ke kònnè ke bè fǎũnko,

ke bè pǎinnè mudaatǎmmú diemù,

kè bè wènnè bèè í yé Kuyie nke bo,

bá bè í mǎke meom̄pòmè,

bèè bè bèti, bè bè nintemu,

ke bè èúte depéútirè.

⁴ Siyǎò ei kó ice dǎúnkomu,

òmòu ténke í dè kǎrini Kuyie mbanni,

kè dihèi kó yebòrè càke,
 kè ikuó niùbè ti yekúdabùò,
 kè besapàmbè bo meyeñcaàrimè mièke,
 dihèi dimómmanni kè di ta meyeñcaàrimè mièke.

⁵ Be dootitabè beè bè baaté,
 be dootitabè beè di diwèi.
 Ti Yiè nKuyie nkuù bè poté,
 be yei nsũũ mmèè kpéi,
 kè bè pĩmú be bí ke dòò tidaatì,
 ke ì ní nke kraake.

⁶ Siyõõ èi, a sãnni dimou yèmu,
 kàa kpààtibìi sãáténè siweí sù í pètè timútì ke bo di,
 ke cĩte ke kéri ke ni, kè bèè sù bètì kè bè tũ nke betì.

⁷ Sedisademmu àtirèmu ke di ifei,
 ke dèntení tikpàti ò do màke ti nè dimònni ti kpéi,
 di mmònni o kàbe me ndomu be dootitabè nou mièke,
 bá òmòu í kàriní ke bo bè teennè,
 kè be dootitabè bè daú be èi dǎúnkómè.

⁸ Sedisademmu caàrimè meè sũũ ndeè te kòò sĩnte,
 bèè kó dimàà do ò sãntí kè bè ò sènkú.
 Ke yé bè yàmè o fei,
 o mómumu nkè dè ò yóu kòò tu sĩmmú sĩmmú,
 ke bùtinné ke ité.

⁹ O yõõ mmèè sãũ nho yaàbòrì,
 ò do í totí o yèmmè ò yóó dentenè ti,
 ke do mediè mmómumme defũõ,
 bá òmòu í bo wèè bo ò bántè,
 kòò kuò nke tú:
 Kuyie nwénté n sémmè,
 a yà n dootitabè n namaà?

¹⁰ O dootitabè beè yùo be nou o kpàti timou ñnkè,
 Ò yàmú ketíke yebotè kàbe tamè Kuyie ncĩtè,
 ti Yiè nKuyie ndo béi mbèè kpéi nképarikè,
 ke dò bè í yóó nkaké ku kàbe mièke.

¹¹ Kòò nitibè kuò mbemou ke wanti mudii,
 ke tóu be kperè desààrè ke cekiinè mudii ke bo nfòùnè,
 ke kuò nke tú:
 N Yiè nKuyie nwénté káyà bè n sènkèrì mèè botí.

¹² Dimou díndi becepèmbè, wénténè káyà,
 òmòu yo kuyonku makù dèmarè kè kù dònne m mè nyo kùu yonkaà?
 Ti Yiè nKuyie mmieke mè nni nyè kè kù m poté kuò yonku botí!

¹³ Kù bənténí keñkè nke muhãã kè mù cóu n kũð ke taòo,
 kù ndii nticùòti nti kè m bété ke do,
 kù m bəmmu ke m bəntóo, kè n sonnè ke muàke sãã.

¹⁴ Kuyie nwùómmu meyei n dǎori mè memou,
 ke mè wēnné ke bou ke m buú,
 kè mè n yǎnte kè n cĩte.
 N Yiè nKuyie nkuù nh ànnè n dootitabè nou mièke,

n ténke í dò m bo na ké bè bàao.

¹⁵ N Yiè nKuyie nkuù bètì n kó behããpàmbè bèè do m bonè,

ke tí n dootitabè kó behããpòmbè n kpéí
 kè bè bo kuò n kó behããpòmbè yekõmbò yembè,
 ké n nante mí nSiyõõ èi Sudaa tenkè miéke,
 bè õõ nau mæè botí fínyĩ kó yebe diyetituo.

16 Dæè kpéí nte kè n kuò kè n nuò nti tinõnnieti,
 ke yé wèè bo m bántè ò í bo mè.
 We m bo n kpénkùnnè kè nní nfòù?
 M bí ténke í dè kpaá,
 N dootitabè bæè ì pĩrmú ke kònnè.

17 Siyõõ kuòmmu ke yuo sinou,
 òmòù í bo wèè bo ò bántè, bá omáà.
 Ti Yiè nKuyie nkuù ìnní Sakõbu yaábí dootitabè bæè bè fité,
 Sedisadæmmu naá mbe kpéí dèmarè sīnnè nde.

18 N Yiè nKuyie nwetímu,
 ke yé n yetemèmu ku kpeti.
 Kénténè tũnké díndi yebotè yemou kòbe,
 wénténè kùù yonku n taà,
 n kó besapàmbè nè bedapàmbè bè bè pĩrmúmè ke dòò tidaatì.

19 Kè n yu n natitabè do tú bè ke só mbè n soutému.
 N kó ikuú nùbè do tú bè nè behèikènkótíbè kè bè ku dihéi miéke,
 bè do wanti mudii mmu ke bo di kénfòù.

20 N Yiè nKuyie nwénté n yeñcaàrimè,
 Dè kpéinko n nauti nti m miéke,
 n yèmmè mè m bekùnè,
 ke yé m mènke yetemè a kpeti mediè mme.
 Ditowaà bíékòo mudoò muù dèu m bí,
 Dihèi miéke mukũũ nciè nke.

21 Bè yomu n kuòmmè,
 bá òmòù í bo wèè bo m bántè,
 n dootitabè yàmu meyei mmèè n tũàkení,
 kè dè bè narikè a n dòò dè.
 Yũánní diyie a nàké dii kãme kè bæe yà n yà dè.

22 Yóu kè be yonku kumouu feité a ìikè,
 kàa bè dòò a n dòòmè n caàrimè memou kpéí,
 n dabònni dii deuté mediè,
 kè n sonnè ke muòke.

2

Kuyie mmieke peikemè Isidayeribe

1 Ti Yiè nKuyie ndè yĩme kàa miéke peike kàa tanné Siyõõ èi dibìnni miéke?
 Ke bõnténí Isidayeribe ketenkè fũò bembè bæè yètìrì do feí?
 A miéke kèè peike kàa yè nha cĩètàà?

2 Ti Yiè nKuyie nkuù pònte Sakõbu yaábí ekè, bá mesémmè í kù bo,
 ku miéke kèè peike kè kù buó nSudaa kòbe kó sicèkperí,
 ke yèke yekpààtiyò,
 ke yè sīnkùnnè yenyè nè sikpààtibí.

3 Ku miéke kèè yonke mediè,
 kè kù pònte Isidayeribe kó muwèrímú mumou,

kè be dootitabè kèríní kè kù kããté ku nòutè be ìnkè.

Kù còu mmuhãã mmu Sakəbu yaàbí,

kè mù bè còu nke fité tipíti timəu.

⁴ Kù sèu nkupie nku be dootitəu kəme,

ke yṹs nku tãmmù be dootitabè kəme,

ke kùə bebémbè bè do əs yà bè kè dèe bè narike,

ke còúnní ku miéke ke dō mmuhããpòpùò Sedisadəmmu èi ìnkè

⁵ Ti Yiè nKuyie nsááténè Isidayəeribe dootitəu nwe,

ke bè pùò nke buó mbe kpààtìcěí,

ke yèke be cěkperí,

ke duó nkè yedabùò nnè isáúti kè dè dətínné Sudaa èi.

⁶ Kuù kěté ku cēsààtè kó kuperí,

ke pənte ku cětè,

kè Siyəs èi kəbe yè nku kó yebaa nnè sionpùsi.

Ku miéke kèe yènní ke tonté kè kù útóo bekpààtibè nè ikuó niùbè.

⁷ Ti Yiè nKuyie mpèmu ku wũstənni,

ke wenté ku cětè isəke kpete,

ke ānné sicēsààsì sù bo Siyəs be dootitabè nəu miéke,

kè bè wékíí ku cětè miéke kè dè dō nku banni ə mbo kè dè dōmmè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù tãáté ke bo puə nSiyəs èi kó iduotí,

kù dəú nkuhəũ nku kùù beúnè,

kù í yóó cānne ku nòutè deməu kè dè í do,

kuù pùò nkuduotí de miéke kəku nè ditowaà kəku kè ì wənné ke do ke naá ntidobonti.

⁹ Kè yecàkè duò ketenkè,

kè yekpetínyè bəké ke yarı ke cóú,

bèè í yé Kuyie nkè bè kənnè okpààti nè sikpààtibí,

ikuó ténke í bo,

Kuyie nténke í duò nku pãnãaənti ku pãnãaənti náam̀bè,

ti Yiè nKuyie nténke í bè duò ntimatì.

¹⁰ Siyəs èi kó bekótíbè kàri ketenkè nke,

bá bè í náá ntimatì,

ke pũ mmutáá mbe yə,

ke dáátí tifə̀d̀tənti,

Sedisadəmmu èi kəbe sǐnné be yə nyə ketenkè.

¹¹ N kəmmúmu kè n nuə ntiikenè tinənnieti,

dè còu m miéke nke,

n yí na ke bo pí m máà,

meyei mmèè tũ̀kəní n nìtibè me kpéí,

ibí nè ibíbənní kè dè kə ndihèi mmieke,

¹² ke békú í yə̀bè ke tú: Tidiiti í boaà?

Ì citemu ke duò bè kòute bè kəme,

kè i wemmu deu kè ì kə ndihèi miéke,

í yə̀bè kpèrè ìnkè.

¹³ M bo da náké ənti fš nSedisadəmmu?

M bo da donnenè we?

M bo da ennenè we ke da bántè fš nSiyəs èi?

A mənne deè deuke dàmèèrì tēmè,

we mbo na ke da taà?

¹⁴ Kuyie mpããnaànti náam̀bè bèè bo a miẽke bè da náá nti tu detetirè nde, siyáàbìsí, bè í da benke a caàrìmè kè dè bo yie nkàa na káyenté, kè bè báá da dòò kudaakù, bè da nàké tii pããnaànti tu siyáàbìsí nsi, detetirè kpeti.

¹⁵ Bεεp̀embè bo nda yau ke ti mudaá nke c̀ũ, ke b̀k̀i yeyo Sedisademmu eì k̀be kpéí, ke náá nke tú diheì diì wenniku do p̀enkù yeyè, kè kutenkù kumou yèmmè di naatinè diì tu dinnàà?

¹⁶ Bèè tu a yeibe bè bo nhaari tinùùti ke da daú, ke c̀ũ ke maà nyebìè, ke tú: Ti da maánkomu, ti do baa diì yiè diì t̀̀kení, ti bo di miẽke nke.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndo tããtè t̀nti, kù do nàké tii tii d̀̀, kù do béi nti nti nè dimònni, kuù da p̀ntè bá mesémmè í kù bo, kuù duó nkàa dootit̀bè ỳnku a kpéí, ke duó mmuwèrímú a dootit̀bè.

¹⁸ Sedisademmu, níkuò nkàa dabònni deke a Yiè nKuyie mborè, yóu kàa ǹnnieti mpũ̀ nkukó nkōme kuyie nnè keyènkè, a báá yie nkéntú a bo ompè, a báá yie nkàa ǹnnietii cómmú.

¹⁹ A ní nyiè nke kuònnè Kuyie ke kù náá nha yèmmè kpeti, bántè ku ibíbénni kpéí, ì c̀ite nè dikònni ke k̀ ndiheì miẽke tip̀iti timou.

²⁰ N Yiè nKuyie nwénté káyà, ònku botí nku a f̀ũ mmè miè mbotí diyè mari? benitipòbè caámmu be bí bè ùúkú ì, a kuó niùbè nè a pããnaànti náam̀bè kè bè k̀ nha c̀ètè miẽke.

²¹ Ibí nè bekótibè beè ku ke duó duó ice miẽke, mudoò muù k̀o besap̀ambè nè bedap̀ambè, a miẽke keè yènni kàa bè k̀o, ke bè fié, bá mesémmè í da bo.

²² A ỳni kuk̀mb̀doróo nku kè kù n duò tip̀iti timou, n Yiè nKuyie nha miẽke yènni diì yiè, òm̀u do í yenté bá omáà, m pií bè ke bè ỳ, n dootit̀u bè k̀umu bəmou páíí.

3

Me f̀ũtímè kó didabònni

¹ N tú oǹti wèè di wenwe mesémmè, Kuyie mmieke keè yonke kè kù m poté,

² Kuù n t̀ntoo ke n tanné dibiinni miẽke, dibiinni miẽke nke dè í tú kuwenniku.

³ Míi ìnkè baa né nke ku ǹutè ò ntũũ nke duòmè, ke kónni

⁴ Kuù c̀ũ m mambii nnè n k̀nti, ke b̀ké kũ̀.

5 Kù m pènné kudookati nku,
meféúútímè meè n fité ke tii mēdōmmè tēmè.

6 Kuù duó nkè nh ā dibìnnì miēke,
bèè ku nè dimōnnì bē kōme.

7 Kù n fii nkuduotí nku kè dè bo yie nkè m báá yè,
ke m bouú ntifínti cēéti.

8 Kè n kuò nke kù yu ke òù,
kè kù yete kù bo keēmè n dabōnnì.

9 Ke pènné yetárè diēyè n kó kuce,
ke diti nce imou.

10 Kù òke musīmmù kōme mme,
ke n dií dicirícirì ð nhokemè kuce timúti miēke.

11 Ke òòteni ke n dètoo ke nèté nèté,
ke dōúnko.

12 Kù sèu nkupie nku ke n wetínné tēhontè tēmè,
ke bo tā.

13 Kù n tǎá ku pie nyi,
kè ì ta ke tùòti n ceumbè,
kù kùóté ku doò dimou ndi n yīnkè.

14 M botí kabe bemou n daúmu,
kè dè sonné ke naá mbe kó feyènfè.

15 Kuù n dií ndetiire kè n de,
ke n nì mmedōmmè.

16 Kuù duó nkè n càáké itáá,
ke n kūnné mutápeí mmiēke.

17 Kuù n détinne meom̄p̄umè,
kè n yēnko bè tu dè diwèi.

18 Mēmme kè m béi nke dò:
n kperè dèèmu mmemmaà!
N do baa dè n Yiè nKuyie mborè,
dè yè detetirè ndeà!

19 Denteni n do dimè ifei kénháá,
n càáké mēè sémmè tii ke dò mmedōmmè mme.

20 N ti ndenniní,
kè n yèmmè cààri m miēke sáà.

21 N te n dó kéndenniní tì,
tì te kè n kpaá kémmú tì tu tii:

22 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmu nyí dèè,
ku sémmè mu nyí tùòke me mànku.

23 Mè ēnkūmu bá diì kūnweñni,
n Yiè nKuyie nha tú timómm̄nti yiè nwe sáà.

24 N Yiè nKuyie nkuù tu n kpàti,
dèè te kè n kù bùó.

25 Ti Yiè nKuyie nnìtimu wèè ìkú ku ìnkè o kpéi,
wenwe wèè kù wanti.

26 Dè wennimu onìti a bo ndōmmè káré,

ke kèmmú a Yiè nKuyie mbo da deetémè.

27 Dè wennimu onitì fǝ nha bo yiemme,
bè da náá ntì a bikémbéntì mònnì.

28 Kè ti Yiè nKuyie nda tanné meháarimè mièke,
a kenté amáá kédò só.

29 Karoo kéfũũ nha nuù ketenkè,
kè dè naati a yà meteèmmè.

30 Benke a baa bèè dó ke dá puoti,
bèè wanti ké da dí nyifei.

31 Ke yé ti Yiè nKuyie nhǝ í ndootóomè onitì sáá.

32 Kù ǝ poté kéwǝte kékuómmu mesémmè,
ke yé ku sàà ndeumèmu.

33 Dè í tú nè ku yèmmè mme kù fǝũnkome benitibè,
ke diinko mesémmè fenitiyanfè,

34 Bè mè ncùtùtikpetintì timou dihei mièke,

35 ke kommu bèè í naati tibeéntì mièke,
fǝ nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè a ìlkè.

36 Bè mè ncaàri tibeéntì,
Ti Yiè nKuyie nkàa í wúónnàá?

37 We mbo béi nkè dèe dàò,
kè dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù duó ndinùù

38 Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù ǝ béi,
nkòo nitii yà meyei nyoo mesàà.

39 Onitì fǝ nnè a yei mmièke,
kàa fòu a ténke né nsáúti nè ònti?
kàa í kuò nha yei nkpréi nke.

40 Yóunè kè ti wénté ice ti tũ nyi,
ke ì paaté mesàà,

kéwǝte ti Yiè nKuyie mborè.

41 Tí youte ti nou Kuyie mbíékè,
ké kù bántè nè ti yèmmè memou.

42 Kuyie nti da càkemu mediè nke yete a kpeti,
dèè te kàa múnke í ti cǝ.

43 Kuyie ndáátí ku mièke nke diyaàbòrì kǝme,
ke ti betì ke kòutì bá mesémmè í kù bo.

44 A dàtínné a mǝà ndi yewetè,
kè dè bo yie nkè ti báammu báá da tuòke.

45 A ti dǝò tiyontì nti,
desĩntékpere yebotè ìlkè.

46 Kè ti dootitòbè bemou,
ààte tinùùti ke ti wetí.

47 Kukǝmbòdoróo nè meyanfii,
dèè né tú ti kpere,
kè bè ti può nke ti kòu.

48 N nuo nyii pũ̀ ò n tinanni eti,
meyei mmè̀ tũ̀ ò kení n nìtìbè me kpéi.

49 N nuo nyii ti tinanni eti sãã,
bá meom̄pùmè í bo.

50 Kè n kèmmú n Yiè nKuyie
mbo s̄innénímè kè ìnkè ké n yà.

51 N kòm̄múmu kè n nuo nyonke,
tì tũ̀ ò kení nh èi kòbe ti kpéi.

52 Bèè n ní mbè n ní ndetetìrè nde,
ke m bètì tenòtè kòm̄e.

53 Ke n tanné n fòuwè difò̀tìrì,
ke m bòm̄mù yetárè.

54 Kè menie ndátinné n yuu,
kè nní nyé ke tú n kperè dèèmu.

55 Kè nní mbo difò̀tìrì cūmpuri mièke ke yu a yètìrì,

Áú n Yiè nKuyie!

56 A kèèmu n dabònnì,

báá pi a toò,

keè nh úùfè.

57 N do da yu kàa n tóónnìmu,

ke n náké ke tú m bá nyĩ̀kù.

58 N Yiè nKuyie nha n kònnému,

ke n deeté.

59 N Yiè nKuyie nha yàmu bè n cààrèmè,

a m púté ké m pate.

60 A yàmu be mièke n cóúmmè,

kè bè náante n kpéi ke bo n kuò.

61 N Yiè nKuyie nha kèèmu bè n sãámmè,

bè dammù mèè botí n cĩẽ.

62 N níimbè náá nti n kpéi,

nè bè n dónè tì yewe yem̄u tì tu tiyeiti nti.

63 Kè bè kàri yoo bè cómmú,

m̄i naá mbe kó feyènfè.

64 N Yiè nKuyie nfóó mbe bè n dòò dè,

yietí be be tòm̄mù m̄annè tì yeti.

65 Duó nkè be too kpenke,

kàa bè dòò meyi.

66 Kàa bè bètinè kemieke,

ké bè kùò ketenkè ìnkè ké bè dèè.

4

Meyei mmè̀ do Sedisademmu

1 Dè dòm̄me kè mesòò mmè̀ do tú mesòò nsààmè kè mè s̄inte?

Dè dòm̄me kè bè do cànné yèè tásàayè Kuyie nkpéi nkè yè cìeté ke yaá yaá dihèi kó ice mièke?

2 Dè dòm̄me kè Siyòò èi kó ibi ìi yètè do feí mesòò nsààmè kperi kòm̄e,

kè bè naá ntiyaamatì,

bè maànè tì sinou?

³ Sikpamóó mómmonsì yãankomu si bí,
kè n nìtìbè biè né yonke,
ke p̄ēēté dikpàà kó icùo ndieyi dòmme.

⁴ Sinéyēī sīi pī nyibíbénní,
kè i nónidié nkpeí,
kè ikótí békú mudii,
bá òmòu í ì pãã.

⁵ Bèè do yo ntidiiti sààti,
bèè kǎnnè dikònni ice miēke,
bèè do ā sicēsààsì miēke,
bèè kūrì kūrì yetápò miēke.

⁶ N nìtìbè kó meyei ndeumu,
ke p̄ēēté Sodammu eì kōme do dòmme,
kè dii do dimònni dimàà,
bá òmòu í di kàáké.

⁷ Be kó sikpààtìbii do p̄intimu,
ke p̄enkù siwãã,
ke péi ke p̄ēēté menaamiè,
kè be kǎnti wũã,
ke p̄ēēté medèi nwũãmè,
kè be ìkè dò ndoii,
ke dò nditásààri bè tu di sáfii.

⁸ Kè beè né sòute ke p̄ēēté yehãakũã,
bè ténke í bè baí diciènni,
kè be kǎmmè dàrinè be kũò,
kè bè kpeí ke dòntenè idakperí.

⁹ Bèè ku mudoò miēke,
be kperè tǎùnèmu dikònni kùò bè,
mudii bo dónté bè,
kè bèe cīte kénkǎnnè dikònni.

¹⁰ Benitipòbè bá nè bè me ndómè be bí,
kè bèe ì kùò kébénné,
kè ìi naá mbe kó mudii,
n nìtìbè ta mèè f̄éútimè mèè te.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mmiēke keè bè yè ke tonté,
kè kù còúnni ku miēke kó muhãã nSiyãã eì ìnkè,
kè mù còuté dihei nè di pũkoo.

¹² Kutenkù kó bekpààtìbè nè bèè kó dimàà bo kutenkù,
òmòu do í yé ke dò nSedisademmu eì dùòntòbè,
o dootitòbè, òmòu bo ta Sedisademmu eì kó yebòrè.

¹³ Tii mè ntùòkení,
Kuyie mpããnaaanti náambè bèè bo Sedisademmu,
nè ìkúò niùbè beè kó mecaàrimè kpeí nte,
bembè bèè do kòu benitisààbè,
ke cou be yĩ ndetirè.

¹⁴ Bèè do ò nhãante ice miēke,
ke muòti menitiyĩ,
nè de kpeí mbá be yààti í ndò ndáátí kékááké.

¹⁵ Bèè do òã be nyà kèp̄iéké ke dò:

Cíéténè besĩmbè mbe,
 cíéténè kẹ́fũte ke báá bè kàáké,
 kẹ̀ bè nháǎnte bá bè í mọ̀ke bè bo cuó nkẹ̀,
 kẹ̀ ibotí tẹ̀i kọ̀be tú:

Di báá kari diẹ nti ciẹ.

¹⁶ Kuyie nku mómmọ̀nku kuù bè ciẹ,

kù ténke í bè wùó,
 benìtibè í bè wùó nyikuó niùbè,
 bè í bè wùó mbekótibè.

¹⁷ Kẹ̀ bè nàá nke tú:

Ti nuọ nyii òunè muwéimù,
 kẹ̀ ti baá bèè bo ti teennè òmọ̀u í kọ̀rìní,
 kẹ̀ ti deke ti dèrè ìnkè ke paké ke wéí detetirè,
 kuwuọ nkùù í yóó na ke ti deetè ku bíékè,

¹⁸ Kẹ̀ bè mpakíí ti cèmmu,

bá ti í nọ nke yiè,
 ti mọ̀nni dii autení,
 ti kũũ mmuù duunní,
 ke tũ̀dkení ke dèè.

¹⁹ Bèè ti beti kẹ̀ bè ncāā,

képeēté icírí dòmme,
 ke ti bèti ke dèenko yetārè ìnkè,
 ke ti dinté dikpáà miẹke.

²⁰ Wèè do tú ti kó muwemmu,
 ti Yiè nKuyie ntāāté wè koò còú mmekùò,

koò do be fòtirì bè keú di miẹke,
 ti yèmmè do dò nti yó ndieku
 wèè kó medéè nyibotí tẹ̀i cuokè.

²¹ Díndi Edọmmu èi kọ̀be nyānkunè,
 díndi bèè bo Uusi èi bè yóó di duómmu Kuyie mmieke kó febòòfè,
 kẹ̀ di fè yà kémuó nkédáté di yààti kénfeío.

²² Díndi Siyọ̀ọ̀ èi kọ̀be di kó meyi ndèemu,

bè ténke í yóó di pĩ nkédàò tidaatì,
 Díndi Edọmmu èi kọ̀be di kó tiyēiti tii tũ̀dke,
 Di yei mmèè dàtè ke feío.

5

Bè pòntemè Sedisademmu kẹ̀ Isidayeeriibe bàá nKuyie

¹ Ti Yiè nKuyie ndentení tii ti tũ̀dkení,
 wénté kẹ̀yà ti dimè ifei.

² Kẹ̀ bepòòbè tieke ti tenkè,

kẹ̀ bekpákpàribè taà ti cēĩ.

³ Kẹ̀ ti naá nyiciribí bá ti í mọ̀ke ti cicebè,

kẹ̀ ti yōbè naá mbekúpobè.

⁴ Ti ọ̀ọ̀ dontému menie nkéyà,

ti ọ̀ọ̀ yietímu kéna kẹ̀pété idéí.

⁵ Kẹ̀ ti dootitabè bo ti dàkè sáà,

bá ti í mọ̀ke meonpòmè.

6 Ti ceké ti nɔu Esibiti nwe nè Asidii,
kè bo pété kédi.

7 Ti yembè beè càke, bè me nténke í kpaá,
kè be yei nkó tiyeti né duò tî kó yeyo ìnkè.

8 Tidaatì tii né ti baké,
ti me nyí mǎke wèè bo ti deeté.

9 Ti ã nkōti tidiiti wammù kécĩnne ti bɔ nye,
ti ã kēté ti dootitɔbè kó tikpàrìseuti nti dikpáà.

10 Kè dikònni tí poté,
kè tikònti còuté kedekè tēmè.

11 Kè bè pĩmmú benitipòbè Siyãã eì ke duónè,
ke càke besapàmbè Sudaa ekè mièke.

12 Ke pĩmmú bèè do tũ nhokpààti ke bè nùnné ke bè kùo,
bá bè í depe bèè tu bekótíbè.

13 Ke tounko bedapàmbè yenàkè,
kè ibí duònè yedatuo.

14 Bekótíbè ténke í kòrì diheì kó dibòrì,
bè kàrì dè ke bekù,
kè bedapàmbè yóu iyie mmudèmmù.

15 Diwèi ténke í bo ti yèmmè mièke,
kè ti kó tihauti cèète ke naá ndikúdabònni.

16 Kè ti kó dikpààtìpìi òóté ke do ketenkè,
ti dòò meyei mme ke tũòti ice.

17 Deè te kè ti mǎ nti yèmmè,
bá ti nuɔ nténke í wúónnè tinònnieti.

18 Siyãã tãrì dii dɔúnko,
ke naá nyiãnké kó ditũnni, i kó diciènni.

19 Ti Yiè nKuyie nfɔ̀ baké sáà,
a kpààtikàrì yó mbomu sáà.

20 A báa yè nti kpéi nsáà,
a báa ti bɔntóo ti fòmmu mumɔu.

21 Ti Yiè nKuyie nti ténnéni a borè kè ti wēteni,
wēte ké ti ténné ti do dòmmè dimònni.

22 A ti dootóomu kè dè dèèà?
A mièke bo ti yè kétontáà?

Esekieri Di mpátiri to tii náahti

Esekieri do tú ikuó niùti nwe, kénkəké Babidanni koo kpàati do pĩrmú bè kékònnè be miéke, ò ke mbo kèwāri dipátiri kécāu nSifube bè do pĩrmú bè kékònnè Babidanni nè bèè do kpaá, koo nnáá nke dāari nè mēdāarimē péu nè mēbenkūmē, o náahti miéke koo nnáannē mēbenkūmē péu, Kuyie nhò benkemē. O náahti yā do bo yēdēè ndi: O náahti yuu ketiri tú ò bo nákémmē bè pié bè Babidanni ke tú Isidayeeribe kó meyei mmē te kè Kuyie mmieke bè do.

Koo tanyuu dēri tu ò bo kpénkūnnemē bèè bo tidaati miéke be kó metākūmē, nè de kpéi nkoo bè náké Kuyie nyóó bekénemē be dootitabē, kēwēte kécónnē Isidayeeribe be fōtiri koo bè náké ke dō: Dē dō mbē kumu kè Kuyie nyóó bè fōukūnne.

Di mpátiri náahti duó ke dōmmē

1. Esekieri kpānnemē Isidayeeribe ké be cau nke ś mbè mu nyí pi Sedisadēmmu mēdérímmē 1-24
2. Kuyie nyóó bekénemē yebotē 25-32
3. Ò yáukūnnemē Isidayeeribe kōnti dēè yóó dāò yemārē sōnye de kpéi Isidayeeribe bo wēte kékari dii mōnni be tenkē 33-39
4. Kuyie ncīētē yó ndōmmē nè mubáammu 40-48

Kuyie mbenkemē kumáà Esekieri

¹ Mí nhEsekieri n do bo m benni sipísitāāti kperi miéke nke Babidanni, otānkū naanwē kó diyie nummuri, kè nní mbo kukó nKebaa nè betabē nè bè, bè do ti pĩrmú kékònnē Babidanni. N de mbo kè kēnkēe kpeté kè ti Yiē nKuyie nní mbenke mēbenkūmē péu. ² Dē do ś nSosakinni kè bo o benni nummuri ndi otāānaanwē kó diyie nummuri. ³ Dēnde ti Yiē nKuyie nwērímú cūténnimē n yīnkē kè kù m béinnē mí nhEsekieri Buusi birē Babidanni tenkē miéke, kukó nKebaa také.

⁴ Kè n yā kuyaakū kperikū makū iténimē kubakū yóu ke to diwetiri dieri kè di cōú mmuhāā nkē kuwenniku di fité kè di cuokē miēti ke dō ntimāti bè pūtírini tì diōnni miéke. ⁵ Kè n yā de kó diwetiri cuokē dekpákperē marē dēnāā, kè dē dōnnē benitibē. ⁶ Demou memme bá dē kè dē mōke keyiikē kēnāā, ifiētì ināā. ⁷ Kè de tāake síe, kè de kpētē dōnnē kunaabiiku kpeye ke miēti ke dō ndisōwūð bè anté di. ⁸ Kè sinitinū bo de fiēti fūð ke weti tipiti tināā bá dē, kè dē mōke keyiikē nè de fiēti. ⁹ Kè de fiēti māā i yómmē bíékē, bá dē kè dē kēri ke weti deyikē co kēè bíékē dē í wēkii. ¹⁰ Bá dē kè de iikē dōnnē kenitikōke, ke wēte ke dō nkeciririkōke kubakū yóu, ke dō nkenakōke kucānku ke dō nketúkōke, bá dē dēnāā memme. ¹¹ Kè de fiēti pīnte dēnkē bíékē, ke māā idē i yómmē bíékē, kè de fiēti tēi idēi dē dāatí. ¹² Bá dē kè dē kēri ke weti deyikē, bá dē kè dē kēri de yēmmē dē pā kēè bíékē bá dē í wēkii. ¹³ Kè n yā de kó desinnē cuokē dēmarē kè dē dō nyehāākūð nke wēte ke dōnnē yehāātire ke keroo ke wīētini dē kpákperē cuokē, ke tāū muhāā, nkē fetāafē pēú, kè muhāā nyiē. ¹⁴ Kè de kó dekpákperē keroo ke wīētini kè dē dō nfetaafē ð mmímmē.

¹⁵ Kè nní nwúó nde kó dekpákperē dēnāā kēyā bá dēè také dicēētiri kè di kāā nketenkē. ¹⁶ Kè de kó yecēētiyē miēti ke dō nyetāpiē kè yē bo yēnāā ke dō nke wē nke seu yetabē, yēnāā memme. ¹⁷ Kè dē kēri ke weti tipiti tināā bá dē í wēkii. ¹⁸ Kè de kó yecēētiyē yēnāā òkū mediē nkē ye okūmē duó tikōmbūðti kè yē miēti ke pīnti ye pīti timōu. ¹⁹ Kè de kó dekpákperē kēri, yecēētiyē nde wēnnē ke kēri, kè dē yōute yēe youte. ²⁰ Kè de yēmmē yī dēe kōte kēè bíékē, dē ke nkari, kè dē yōute yecēētiyē múnke youte ke yē mēè yēmmē dē bo mēè bomē yecēētiyē

mieke. ²¹ Kè dè kèté yèe kèté, kè dè còmúmú yèe còmúmú, kè dè yòutenè ketenkè yèe youte ke yé mèè yèmmè dè bo mèè bomè yecèètiyè.

²² De kó dekpákperε yó ñnkè kè dèmarè dònne tiwetì ke dò ndoii ke dò ntewèitè ke ãnke de yó ñnkè. ²³ Kè de fièti idéi déi pĩnte ke káá nyitòbè, kè itèi bo ìi dè dàátí. ²⁴ Kè dè dó kéíté, n kèè kunampoo kè dè ndònnè meniε nhõõ tamè kukó ndiekù, ke dònne Kuyie muwèrímú mumou yiè nkó metammè, ke dònne kunitisükù kó kunòroo, ke dònne fehããpònnafe ò nkérímè. Kè dè còmúmú dii mònni dèe kpéú nkpéú nde fèti. ²⁵ Kè metammè mamèe yènni dèè me ndò nkuyaadéikù ke bo de ñnkè de mieke. ²⁶ Dèè me ndò ntiwetì ke bo be yó ñnkè, de ñnkè, kè dèmarè bo ke dò nditásàari bè tu di sãfi ke dò ndikpààtikàri, de kó dikpààtikàri yómmè kè dèmarè kàri ke dò nhoniti, ²⁷ kétúóté dèè dònne o ka na mborè kédekenè o yuu bíékè kè dè mièti ke pĩnti, ke cóú mmuhãã nkoò fité, kétúóté o ka kéwètenko o fũò bíékè kè dè dò nkuhããwenniku koò fité. ²⁸ Kè de kó kuhããwenniku dònne kutãmmeyãri òò yènni fetaafè kpèri dii mònni kéndòmmè, Kuyie nkó tikpeti do nti, kè n dè yà kédo késinnóo ketenkè kékeè metammè mamè m béinnèmè.

2

Kuyie ntõmmè Esekieri Isidayεribe borè

¹ Nte metammè n do kèèmè do m béinnè ti. Kè mè dò: Oniti fí! Íté kécómúmú n dó ke da béinnèmu.

² Mè yí memme kè Kuyie nYaá nní nta ké n yíi nkécónné kè m bo keè wèè n nàánnè ò tu mù. ³ De mònni wèè n nàánnè kòò dò: Oniti fí! N yóó da tã nyIsidayεribe borè nde, benitibè bèè yete n kpeti, kétúóté be yembè kó dimònni kèntò kètuokenèní yíe. ⁴ De kó benitibè yèmmè mèè kpeñni, be to í yo tináànti, n da tõmmú be borè. Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíi yè, ⁵ nkè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu mèè kpéi nyitookperí yembè, bè né banté ke dò m pããnáànti náàntò bo be cuokè.

⁶ Oniti fí nha bá mbè dé, a kãm̀b̀ù̀ò̀ti bá nduò bè nàá nti a né nyé ke dò nha kari ipo ñnkè nke nè tisãmpotì nè inaá. Bá ndé bè nàá nti, a kãm̀b̀ù̀ò̀ti bá nduò, itookperí yembè mbε. ⁷ Á bè nàké n náànti kè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu itookperí yembè mbε.

⁸ Oniti fí, kènté n yóó da nàké ti, a to báá kpenke de kó benitibè kpeye kpenke mèè botí, bè tu itookperí yembè mbε. Aate kémaánko n yóó da duó ndè.

⁹ Kè n wénté keyà tenitinòutè kè tè yùò dipátiri kè di kpéú, ¹⁰ kè tèe di kpéúté n yùikè kè di wàri tipíiti tidé, isáútìi nè yekúdabùò nnè iwúótìi.

3

¹ Kè de kóo niti n nàké ke dò: N da duó ndii pátiri maánko di kékote kénákénè Isidayεribe.

² Kè nh aate, kòò di ãnnè n nùù ke dò: Maánko. ³ Ke n nàké ke dò: Oniti fí! Píi amáá nè dipátiri n da duó ndi kénsannè.

Kè n di maánko kè di nweeti n nùù mieke ke dò mmεcekùò.

⁴ Kè kù n nàké ke dò: Oniti fí! Kote keyà Isidayεribe ké bè tùò n náànti. ⁵ N yí da tã mbedáuribè cuokè a í yo bèè náànti, n da tã nyIsidayεribe borè nde. ⁶ Kè n do nda tã mbedáuribè péu borè nde a í yo bèè náànti, bè na nyiemmu a kpeti. ⁷ Isidayεribe me nyí yóó yie nké dá kènté ke yé bè í dómè kékèmmú n kpeti, be kó kuwuò nkumou yèmmè mèè kpeñni, bá ku to í yo! ⁸ N yóó kpénkùnne a yèmmè be kōme dōmmè mme, kékpeñkùnne a to be kpeye dōmmè kaa bè bàao. ⁹ N yóó kpénkùnne a yèmmè kè mèe kpenke kènaánnè kupèrikù kèpèèté ditàri, a bá mbè yíèkù kaa kãm̀b̀ù̀ò̀ti mbè duò, itookperí yembè mbε.

¹⁰ Kòo n náké ke dò: Onìtì fǒ! Kémmú n náàntì mesàà nké tì ànné a yèmmè miéke. ¹¹ Kòte a kòbe nè bè, bè di pǐm̀m̀ǹǹi bè borè ké bè náké ke dò: Tì Yiè nKuyie nkuù yě. Kè bè da kémmú yoo bá kè bè í da kémmú fǒ mbéi!

¹² Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nYaá nni ntúóté kè n keè metammè mamè n fǒnkúò kè m̀e tu: Kuyie nyètìrì ndeu, ku borime nè ku wērímú bo dii b̀òrì.

¹³ Kè n keè deè kpákperè fièti potémè itòbè nè yecèètiyè yèè bo de p̀it̀i de kó kunampoo, nè kunòòroo diékù tekù makù. ¹⁴ Kè Kuyie nYaá mmùù do n t̀úóté kè mù n yíténè. Kè nní nkérí bá dè í naati n yèmmè ke n yóu, kè ti Yiè nKuyie mme nni mpǐ ndè yí m̀ake m bo yímè. ¹⁵ Mèmmè n t̀úòkenímè n kòbe bè pǐm̀m̀ǹǹi bè borè, dihei bè tu di Tedi-Afiifu kukó nKebaa také, kémmo be borè ke dò yewe yèyiekè kè dè n di ké n kpei.

Kuyie mbànnemè Isidayeribe Esekieri

¹⁶ Yewe yèyiekè kó difǒnkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onìtì fǒ! N da d̀òò Isidayeribe kóo bàrì nwe, kè n da náké tì a tì mbè náké. ¹⁸ Kè n náké oyeiwe ke yí ò bo kù, kàa í ò náké, kàa í ò cau nkòò yóu o yei nke cooté. Ò yóó kúmu o yei nkpeí, kè n né bekénè fǒ nwe o kpeí. ¹⁹ Kàa me nhò náké kòò í yie nke yóu kuyonku nè o borime yeime ò bo kù o yei nkpeí nkè fǒ ndetè a fòmmu. ²⁰ Kòo nitisàù wèè me nyóu mesàà nke ta meyei mmudòòrìmu, kè nh ànné mebétímè o ce miéke, kàa í ò náké, ò yóó kúmu o yei nkpeí. Bá n ténke báá dentení mesàà nhò do d̀òòrì mè. Fǒ nkè n né da bekénè o kpeí. ²¹ Kàa me nhò náké ke tú ò báá d̀òò meyei nkòò í mè d̀òò ò bo nfòu ke yé a ò caummè, fǒ nkàa detè a fòmmu.

Kuyie nduómme kè Esekieri bo ndò nkáré kè dè d̀òò yemàrè mayè

²² Kè ti Yiè nKuyie nwērímúu wète kécúténí n yǐnkè kè kù m béinnè ke dò: Íté kékòte kubiriku n dó ke da béinnèmu.

²³ Kè n yíté kékòte kubiriku ké dè yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè tì d̀onnè n do yà tì kukó nKebaa také, kè n do késinnóò ketenkè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nni nyíi nkécónné, ké m béinnè ke dò: Kò nkéta a cǐtè kékpetínnè. ²⁵ Onìtì fǒ! Bè yóó da bou iwěi nyi, kàa ténke báá na kéité be borè. ²⁶ N yóó dannemu a nòndenfè bá a ténke bá nno nke náá, nha ténke í yó mbè kpànnè, ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ²⁷ Kè n yóó béi ndi m̀nni n date a nòndenfè kàa bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmú yě. Kè wèè bo da kénté, ò da kénté, kè wèè bo yete, wèè yete. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe.

4

Kuyie nnákémè bè yóó pimè Sedisadèmmu èi kòbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Onìtì fǒ! Túóté didombenni kédóu nha ìkè kédòò di ìnkè Sedisadèmmu èi kó kufènkù. ² Kàa di d̀òò ke deè á ndi pi, kèpénné kudookòti ké di fité, ké di ònné mutáá, nkéánné yehāp̀ònt̀r̀è ké di fité, kécónné sikipàr̀is̀eí ké di fité. ³ Kàa deè á waá nkumátipenku makù kécónné fǒ nnè dihei di cuokè kè kù ndò nkuduotí, kàa nkù wùò nfù, kédòò kéndò nha di pi, dè yó ndò ndibenkèrì ndi Isidayeribe kpeí.

⁴ A duó a píkù cànkù, yewe a yó nduó yèè kó dimáà, a tò Isidayeribe kó meyei mme. ⁵ Míi kèetè de kó yewe a yó nto yè Isidayeribe kó meyei, kè yè m̀annè yebie mbè d̀òò yè meyei nke bo yewe sikòusitáati nè sipísìwei (390). ⁶ Kè de kó yewe deè á duó a píkù yóu, kèto Sudaa kòbe kó meyei nke d̀òò yewe sipísìnàà, n da kèetè diyie dimáà ndi dibenni dimáà kpeí nkè. ⁷ Kàa deè memme á wénté Sedisadèmmu èi a pi di bíkè, ké di fieti a nóm̀bife ké di náké n kó tipāānāānti. ⁸ N da bou iwěi nyi, a í yóó pentè kè de kó yewe a pi yè dihei ke yè yàa deènnè. ⁹ De kó yewe a yó nduó yèè miéke, a waá ntidiiti bè tu tì bédéè nè bè tu tì ódisi nè titetì bè tu tì fèfù nè itù bè tu tì nantí nè itei bè tu tì midéè nè tidiiti teti bè tu tì epotìrì ke dè wènné demou kékòre kénna nkédòò pèè, ke nwe ncáá nde kó yewe miéke yewe sikòusitáati nè sipísìwei

(390). ¹⁰ Diyè òmáà kó mudì ní mmànnè a bo mù cǎnnémè cìdòò omáà ké mù toté kuce mènùmmù. ¹¹ Ke ní benné meniè nha yó nyò mmè kè mè mbo diyè òmáà dítirì òmáà. ¹² De kó mudì a ní yóò mù dǎò kè mù ndò nkupémpēnkù nku, a ní yóò tǎtinnè tinitimíntì tì kpeí tìnti ké kù pēmmù benitibè ìlkè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nsǎoté ké n náké ke dǎ: Mèè botí nku Isidayēeribe yóò dimè ikuó yete dè. Ibotí n yóò bè bèti kè bèe kǎte ì borè ì miēke.

¹⁴ Kè n dǎ: Bìtì! Áú nYiè nKuyie! Nè m bomè nè yíenní n yí sǎũ m máà, n yí cááké feǎfè fèè ku, yoo musímmù pǐ nfè. Isíé kperè marè í ta n nùù miēke. ¹⁵ Kè ti Yiè Kuyie nní nténné ke dǎ: Dè wenni, m bo da ceete munaàyèì kó yekũǎ, kàa mù ndǎònnè a pēmpēnkù, ke yóu tinitimíntì.

¹⁶ Kè kùu yíé ké m béinnè ke dǎ: Onitì fǎ! Esekieri n yóò duó nkè mudì muù deè Sedisadēmmu èi miēke, bè ní yóò bè bènnémmu mudì nè meniè nkè bè ndè yo nnè meyeñcaàrimè. ¹⁷ Mudì nè meniè ndè bo dónté kè dèe bè di kè bèe cǐte, kékú be yei nkpeí.

5

Kuyie nyóò potémè Isidayēeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní sǎké ku náàntì ké n náké ke dǎ: Onitì fǎ! Túóté kuponkù kékuó a yùtì nè a deñfè, kécǎnné de kó ticìtì tebiètè, ké tì toté yecúò yètǎati. ² Kè yewe a pi yè diheì kè yè deè dii yè á túóté dicóu òmáà kécúu ndiheì cuokè, kétúóté dicóu terì ké ndi keeti ke yaati ke firì diheì, kétúóté dicóu ditǎánni ké di yaaté yaaté, ke ní mbè bèti ke be kòutì nè disiè. ³ Kàa sùò nsámǎpǎrè kécũǎ a yaàyǎrì. ⁴ Tii miēke nke a yóò yētémè kécúu nkè muhǎá ncóúté kécúu nyIsidayēeribe.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kǎbèi nke dǎ: Tii yóò tuǎkení Sedisadēmmu èi dindi n do soó ndi yebotè cuokè kè yehékè di fité. ⁶ O kǎbe í yie n tannò nè n tié, ke sǐnte kè dè pēǎté yebotè yèè í n yé, bè yetemu n kuó ke pēǎté yehékè yèè di fité ye kǎbe. Bè yete mèè kpéi n yé mmù ke í tǔnnè n tié, ⁷ deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: Be to mè nkpenkemè ke pēǎté yebotè yèè di fité ye kǎbe kperye, bá bè í tǔnnè n tannò, bá bè í dǎari m bè náké tì, bè me nketé ke í tǔ nyebotè yèè di fité ye kó meborimè. ⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Mii mómmuò n yóò wēētení be bíékè, ké bè benke kè yebotèe yà. ⁹ Isǎke bè dǎò ì kpéi ntemè kè m bè dǎò m mu nyí dǎò dè òmǎu diyèè marì, m me nyí yóò mè dǎò òmǎu diyèè marì ténke. ¹⁰ Benitibè bo cááké be bí kè ibii cááké i cicèbè kè m bè poté ké bè cǐe nketenkè kemǎu miēke.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè múi béi! Bè dǎò mèè kpéi nyisǎke kperè nè isíé kperè ke sǐnkùnnè n cǐtè. M bo bè kuó de kperè bàmbà, n yí yóò bè kuó mmesémmè. N yí yóò bè sùú. ¹² Sedisadēmmu a nìtibè dikéè bo kú mutenkũũ nyoo nè dikònni, kè mudoò kuò dikéè déri, kè n cǐe ndikéè tǎánni tipínti timǎu ké m bè beti ke kǎu nè disiè. ¹³ M miēke bo bè yè kè dó mèè botí kékǎá nkè dó dè, kè bèe banté ke dǎ mmí ndi Yiè nKuyie dè n yóu be tookperí kpéi. ¹⁴ Sedisadēmmu èi bo naá ntidobontì kè di nitibèe wuò ifei, kè yehékè yèè di fité kè ye kǎbe mbè yàu ke daú. ¹⁵ Be kperè bo ánné ifei kè bè mbè sǎá mbeè yó ntú mebenkùmè. Ibotí tǎi bo bè yà kè kufǎwáá nyí pǐ. M miēke bo bè yè mediè nkè m bè kpánnè ké bè poté nè kemieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

¹⁶ M bo bè duónko dikònni kè di ntonni kupendónni kǎme ké mbè kǎu, ke yé n yóò di duónkomè mèè kpéi. M bo duó nkè dikònni dǎke yíé kédεuke ké mbè kǎu. ¹⁷ Dikònni dieri bo tanní kè tikpasínti mpǐi mbe bí. Kè mutenkũũ nhánné kè benitibè nkò mmutòntònkũũ, kè n duó nkè mudoò tanní. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

6

Kuyie nkpannèmè bèè feu iwũǎ sibǎatenkaanì

1 Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 2 Onìti fí! Tũntε kεcuó nyIsidayεeri tārε bíékε kαβε ké bè nàké m pāānāanti. 3 Á bè nàké ke dò: Díndi Isidayεeribe tārε kαβε nè sitāā kαβε nè yekondake kαβε nè tibiti kαβε kénténε mí ndi Yiè Kuyie n tú mù: N yóó duó nkε bè di do mudoò mmu képuo ndi tārε. 4 Bè bo puo ndi wũštārε, di tuò nyèè ñnkε tihúúnti kε yèe kpánné, kε n duó nkε di dootitabè di kuo kédáú ndáú di bøkε ìkε. 5 M bo duó nkε bè dí kuo kédáú ndáú ndi bøkε také, m bo yaá di kũš kεfité di bαwũštārε. 6 Di ekε bo naá tidobonti kε di bαwũštārε kpánné, di do feu yèè ñnkε iwũš kε yèe duó, kε di bøkεε puo nkédeè kε di ō nuò nyèè ñnkε tihúúnti kε yèe puo, di dòò dèè kó dimàà dèmarè ténke í yó nkpaá. 7 Bè bo mpuoti benitibè di miεke kε di duò ke kš, nkε di banté n túmè di Yiè nKuyie. 8 Nè memme n yóó yóu kε bèmabèε yentému mudoò miεke kénfòu ibotí tεi n yóó di cíε nkε di kote ì borè í miεke. 9 Di miεke bèè bo yenté kénkpaá fòu bè bo dentení n kpéi bè borè ibotí tεi cuokε ke tú tidaati, kε be yèmmèε yókε kε bèε yóu mebαyèmmè mèè te kε bè n yete ke m bùtínné ke tũnne yebøkε. De mōnni bè bo pē mbemáà meyei nnè isøke bè dōò dē kpéi. 10 De mōnni kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n yí sãnté ke náá nke tú m bo di banté de kó meyei.

11 Meire a nòutε kécatirè! Catirè kε dè da pī nyisíε Isidayεeribe dōò ì søke kpéi. Mudoò nè dikōnni nè mutenkũũ dεè yóó bè dèè. 12 Kε bèè détirì mutenkũũ mbè kùo, bèè tókε kε mudoò bè kùo, kε bèè wète ke na ke yenté dikōnni bè kùo, ke yé m miεke yóó bè yèmmè kε dó mēmme. 13 Becírìbè bo nduó duó dii mōnni be bøkε cuokε kεfité be wũštārε sitāā simou nè yetārε yemou ñnkε nè detie ndemou yo nè detedierè demou také, nè bè tuò ndè tihúúnti be bøkε kpéi. 14 M bo youte n nòutε be ñnkε kε be eii dōúnko, kétúóté dikpáá tedanté kperi kénto kétuokεnè Dibuda ei, bè bo yèè ekε kó dimàà. Kε bèε banté n túmè di Yiè nKuyie.

7

Meyei mmèè yóó do Isidayεeribe

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 2 Onìti fí! Náké Isidayεeribe ke dò Kuyie ntú be kperε dèemu! Be kó kumānku kérínimu tipítì tìnàà ke tũðkení ke dèè. 3 Díndi Isidayεeribe di kperε dèemu, m miεke yóó di yèmu kε n di bekénε di dōðrímè dōmmè, ké di bekénε isøke imou di dōò ì kpéi. 4 N yí yóó di kuó mmesémmè, n yí yóó di coo, n di dōò dè n yóó dè ndi yietímu, di søke di dōò ì doti di yo ñnkε nke, kε di bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

5 Kè ti Yiè Kuyie nyíé béi nke dò: Meyei mmèè í mōke mē mōnnēmè mēè kéríní ke yóó di do. 6 Meyei nténke í díétirì, mē duunnímu, nte mε ke tũðkení. 7 Dikōnni dii doti di tenkε, de mōnni dii tũðkení kε de yiè auténí. Dè dō mmeyeñcaàrimè mme yetārε ñnkε kαβε kpéi, de ténke í tú diwèi be kpéi. 8 Bàmbà nwe m miεke dotimè di ñnkε, m miεke yóó di yèmu kε dó mēè botí kε n dí bekénε di dōðrímè dōmmè. Di dōò dè n yóó dè ndi yietímu, di dōò ì sòke imou kε ì do di yo ñnkε. 9 N yí yóó di kuó mmesémmè n yí yóó di coo, n yóó bekénε bá wè o dōðrímè dōmmè mme, kε di søke mbo di cuokε. Kε di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nku ke puoti.

10 De yiè tũðkenímu, dikōnni dii tũðkení, kε kunasāā bité, kε tefentè deuke. 11 Kuyonku kuú ité ke cōmmú ke dò ndidáú ke puoti, di kperε marè ténke í yóó nkpaá, di kó kusũkù nè di kó kunōroo. 12 De mōnni kérínímu, de yiè ténke í kpaá díétirì, dè bá nnaati odonti, ofítíwè yèmmè mε mbáá caàrè, ke yé mí ndi Yiè nKuyie m miεke í yóó bè domè késoó nhòmou. 13 Wèè fiiti ò í yóó na kéwète kápété ò fité dè bá kòò kpaá fòu, tũ yóó bè tũðkení tì í yóó soó nhòmou. Bá wè o yei ndoti o yuu ñnkε nke, òmou í wēti ke bo pété o wērimú. 14 Bè yó nheumu sikpàriheú kētũntε demou, òmou mε nyí kōrì dikpānni ke yé m miεke yèmmè benitibè bemou ndi.

Òmou í yóó na kéyenté Kuyie nkó tibeénti yiè

15 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè: De kó dimònni bèè bo mbo ditowaà mudoò muù yóó bè kùò, dikònni nè mutenkũũ nkè dèe kuò bèè bo sicéĩ miéke. Bèè bo depaa mbè yóó kú mudoò miéke nke, bèè bo dihei miéke mutenkũũ nnè dikònni dèè bè kũntinè. 16 Bèè bo na kéyenté kè bèè deke yetārè ñnkè yekpētìnónkperε kōme kénkuò mbe yei nkprí.

17 Kè be baà ncĩte,
kè be núù nni ntú bókè bókè.

18 Kè bèe dáátí tifòtònti,
kè kufōwaá mbè auté kè ifeii bè pĩ,
nkè bèe kuó meyubii.

19 Bè bo mbuànkò be díítí ice miéke
kè mesoò nnaá ndetetìrè,
Be máti péítí nè mesoò mbáá na ké bè deeté,
mí ndi Yiè nKuyie m miéke bo bè yè dìi yiè.
De yiè bè báá na kédi kénsànnè
bè báá na képié mbe bùòtè,
ke yé be máti péítí nè be soò,
ndeè do túmè meyei nkó dikũnni.

20 Be sàti kó kuwenniku kuù do te kè bè mmòke tefentè.
Bè de ndòònnè be bəətenkaanìi mesoò nkpesi.

Deè te kè n yóó duó nkè bèe dè pè.
21 N yóó yóu kè yehékè teyè kəbe beè dè fèke,
benitiyibe beè yóó éi be kperε
ké dè kònnè ke dè sīnkũnnε.

22 N yóó mbúútóomu,
kè bèe sīnkũnnε n cīètè nenti,
benitiyibe, befèèbè beè tatiní Sedisadεmmu éi
ke bo di sīnkũnnε.

23 Bè màátí mēfīimme mme be kpéi,
ke yé bè còúmmè menitiyī
nkè kuyonku sũũ ndiheì miéke.

24 N yóó duó nkè ibotí ìi yóu ke bè pēēté kè ìi kətení
kéfεke be cēi, kè bekparìbè feíi deè,
kè bèe sãũ mbe wũòtòrè bè do feu yeè ñnkè iwũò.

25 Kukōmbòdorí kó diyè kèrínímu
kè di bo wammú wèè bo di deeté kémónté.

26 Me nyei nníi bo mpēnkóo kè metēmè tùòkenímu,
kè di nyeti tii nke tati titeti,
kè di wammú m pāānāanìi náanò kòò bo di náké nh ò benke tì kémónté.

Ikuó niùbè ténke bá nyé ikuó,
beheikènkótíbè me nténke bá nduò nyitié.

27 Okpàati bo mbo yekúdabùò mmieke
kè meyeñcaàrimèe auté tekpàatibite,
kè dihei yembè nau nkpeutí.
N yóó dōò bá wè o dōòrimè dōmmè mme,
kébekénè bá wè ò mànne tii beénti,
kè bèe banté n tú mè di Yiè nKuyie.

8

Kuyie mbenkemè Esekieri Sedisadεmmu kəbe dəəri mèè yei

¹ Kè dè mmàke yebie nyèkuò nè bè ti p̄m̄m̄m̄m̄ ke kònnè Babidanni. Otànkù kuónwè kó diyie nummuri yiè, kè nní nkari n c̄f̄t̄t̄ kè Sudaa kó bekótíbè bo m borè, dende ti Yiè nKuyie nwērímú c̄t̄énímè n ȳnkè. ² Kè n wénté k̄yà d̄marè kè dè dònne onìtì, k̄t̄úóté de ka na mberí ndè k̄w̄t̄enèní de f̄ũ kè dè dō mmuhāá, k̄t̄úóté de ka na mberí ndè k̄w̄t̄enko d̄f̄nkè kè dè dō kuhāawenniku ke dō ntimátì bè p̄t̄énì tì diònnì mièke. ³ Kè de kóo n̄t̄i youtenì o n̄t̄t̄ k̄p̄í n ȳt̄i kè ti Yiè nKuyie nYáá nní ntúóté k̄h̄āātenè ketenkè. Kè ti Yiè nKuyie nní mbenke kè dè ndò m bo Sedisademmu, ke bo dihei kó dibòrì kubakù c̄nku bíékè kperi teb̄atenkaanìtè do borè, ti Yiè nKuyie ndo wúó ntè kè dè kù yóu ke ínko ku mièke. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe t̄ũ nkù kó kufenkù dè bo ke dònne n do yà kù kubiriku mièke. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìtì f̄f̄! Wénté kubakù yóu bíékè.

Kè n wénté k̄yà teb̄atenkaanìtè kubakù yóu bíékè t̄è ínko ti Yiè nKuyie mmieke kè te bo diwūšt̄nnì bakù yóu a bo ntatoomè. ⁶ Kè kù n n̄k̄é ke dò: Onìtì f̄f̄! A yà Isidayeeriibe d̄d̄rì ì s̄ke kperi, ke bo nte kè n d̄t̄énè n c̄f̄t̄t̄ yáa ba? Is̄ke t̄è né kpaámu a yóo yà ì.

⁷ De kó dif̄nkùò kè kù n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ d̄nkù kó dibòrì borè, kè n wénté k̄yà dif̄t̄irì marì keutémè kumarì. ⁸ Kè kù n n̄k̄é ke dò: Onìtì f̄f̄! Duute kuduotì dibòrì.

Kè n kù d̄t̄t̄e kè d̄e naánko dibòrì. ⁹ Kè kù dò: Taroo k̄yà bè d̄d̄rì ì s̄ke dieyi.

¹⁰ Kè n taroo k̄éns̄ ndebambaannè dem̄ou kó tif̄ntì t̄i dè bo, tiwanwantì is̄ke k̄peti nè sitenkaanì kè bè dè kerì ke fité kumarì. ¹¹ Kè Isidayeeriibe kó bekótíbè sipísìyiek̄e c̄òm̄m̄ sib̄atenkaanì ìk̄e, kè Safāā bire Yaasanniyau bè k̄k̄énè, bá wè kòò t̄o tes̄s̄ék̄ebuute, k̄t̄uò ntihúúntì kè kuyukù ndekù kef̄nkè. ¹² Kè kù dò: Onìtì f̄f̄! A yà Isidayeeriibe kó bekótíbè d̄d̄rì dè dis̄rì mièke yáa ba? Bá wè ò d̄d̄mu o dieku mièke sib̄atenkaanì kó tif̄ntì kè be piètiyuu né tú m b̄t̄innè be èi, n yí bè wúó.

¹³ Kè Kuyie nyíé k̄é n n̄k̄é ke dò: A yóo yíé k̄yàmu is̄ke t̄è bè d̄d̄rì ì.

¹⁴ De kó dif̄nkùò kè kù n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ b̄rì d̄i bo kubakù yóu di bíékè kè benitipòbè k̄ari d̄borè ke kuò ndib̄ò Tamuusi k̄ũ * marì ndi kè bè do ò nkuò ndi k̄ũ mbá d̄i tenwāà.

¹⁵ Kè kù dò: Onìtì f̄f̄! A yàa? A yóo yíé k̄yàmu is̄ke ì p̄t̄t̄ ì.

¹⁶ Kè kù yíé k̄é n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ de mièke kó kud̄nkù kè n yà a bo ntatoomè ku c̄f̄t̄t̄ kukp̄ánkp̄ánkù nè diwūšt̄nnì de saku kè benitibè dè bo, ke bo benitibè sipísidé nè b̄n̄mm̄ ke c̄omm̄ ke búútì ti Yiè nKuyie nc̄f̄t̄t̄ ke co diyie yiè k̄è bíékè, ke nínkù ke báa ndiyiè. ¹⁷ Kè kù dò: Onìtì f̄f̄! A yàa? Sudaa k̄be d̄d̄rì ì s̄ke s̄à í bè s̄annàa? Dè ȳm̄ kè bè píenko kuyonku dihei ke ínko m mièke? Nte be ke yuo tipuonti be w̄ũ ñtaké † ib̄okuó mayì nyi, d̄e do te kè d̄e yonke Kuyie ke yé de kó med̄d̄rimè do d̄omm̄ dis̄ánnì ndi ku k̄p̄í. ¹⁸ M múnke yóo bè d̄d̄nè kemieke nke, n yí yóo bè kuó mesémmè n yí yóo súó nhòm̄u bá kè bè d̄ó bè n kuónnè mèè botì m báa keè.

9

Kuyie m̄potémè Sedisademmu èi k̄be

¹ Kè n keè metammè mamè p̄enímè ke tú: K̄tenèní d̄indi bèè yóo poté Sedisademmu èi k̄be, bá wè w̄e túóté o k̄p̄ar̄nenkù kùu k̄ònnè.

² Kè benitibè mabè bèkuò yenni Kuyie nc̄f̄t̄t̄ b̄rì d̄i bo kubakù yóu bá wè kòò pikù o k̄p̄ar̄nenkù. Kòò m̄u bo be mièke ke dáátì mup̄àak̄onkperím̄ kó tiyààtì, ke s̄f̄k̄é t̄ewāàtè o naàk̄ñf̄ k̄k̄at̄nì k̄c̄omm̄o dis̄ow̄ũ kó diwūšt̄nnì také. ³ De m̄nnì kè Kuyie nyIsidayeeriibe t̄ũ nkù kó tikpetì ít̄e ku taummè t̄u bef̄nk̄emb̄ar̄ibè bàa d̄i borè, k̄nk̄ari Kuyie nc̄f̄t̄t̄ b̄rì bíékè, k̄yú onìtì w̄è do dáátì tiyààtì t̄i d̄ùkenè mup̄àak̄onkperím̄ ke s̄f̄k̄é t̄ewāàtè o naàk̄ñf̄. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò n̄k̄é ke dò: Ce nk̄éfité Sedisademmu èi

* **8:14** Tamuusi: Bè n̄á nd̄i b̄ò k̄p̄í nd̄ie Mesopotamii k̄be kó dib̄ò † **8:17** ...be w̄ũ ñtaké: De kó med̄d̄rimè do tú

18 Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti ité ku cîètè bòrì kékòte kécómmú beĩnkèmbàribè yò ìnkè. 19 Kè beĩnkèmbàribèe youte be fièti kéhāātenni ketenkè, kè nní mbè wùó nkè yecèètiyè bè neínè ke cómmú Kuyie ncîètè bòrì diyìe yìe kèè bíékè kperi, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kó tikpeti bo beĩnkèmbàribè yò ìnkè. 20 Dekpákpere n sòò yà dè nde kukó nKebaa pèémmè, kè m banté beĩnkèmbàribè bembè kè bè tò Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kpààtikàrì. 21 Kè bè mòke bá wè keyìkè kènàà nè ifièti ìnàà, be fièti fò kè dèmarè dè bo ke dò nsinitinòu. 22 Kè be ìkè dònne n sòò yà dè kukó nKebaa mpèémmè de kòke, bá dè kè dè kèrì dè ìkè co kèè bíékè.

11

Sedisademmu eì kòbe sàkémè ke dǎari meyi

1 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè ti Yiè nKuyie ncîètè kó dibòrì dii bo diyìe yìe kèè bíékè, dii weti diyìe yìenì kèè bíékè. Kè n yà benitibè sipísidè nè bènùmmù kè bè bo Kuyie ncîètè bòrì kè m banté be mièke Isidayeeribe kpààtibè bédébè Asuu birè Yaasanniyau nè Bennaya birè Pedatia. 2 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní nnáké ke dò: Onitì fò! Be nnitibè beè tannìnkóní meyi, beè tiè nyitié nyeyi dihei. 3 Ke náá nke tú: We ntu dè í tũòke ti bo maámè sicèi! Sedisademmu eì tu tekũmbotè nte kè ti tú imaa. 4 Dèè kpéi nte onitì fò, á bè nàké m pããnáantì kè bè cau.

5 Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténì n yĩnkè kè kù m béinnè ke dò: Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yèmu bè nàà ntì nè bè totí ti be yèmmè. 6 Di kùò benitibè dè í sénní dihei dii mmièke, becírìbè beè duó duó ice mièke. 7 Dèè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Di kùò bèè nitibè ke dáj ndájunko dihei mièke beè tu imaa nke dihei tu tekũmbotè. Díndi n yóó di dennemu. 8 Di dé mudoò mmu yáàba? M me mmu nkòrinèni dihei mièke. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. 9 N yóó di dennemu ke di tanné bepòòbè nòu mièke ke di bekénè, 10 kéduó nkè bè di poté ké di kuonè yese Isidayeeribe tenkè mànkù kè di banté n túmè di Yiè Kuyie. 11 Di nhei dii í yó ntú tekũmbotè kè di tú imaa. Isidayeeribe tenkè mièke nke n yóó di bekénèmè. 12 Kè di banté ke dò mí ndi Yiè nKuyie di yete mí kuó nè n tié nkè tũnne ibotí tei ì di fité i kpeyi.

13 Kè nní nnáá nKuyie mpããnáantì kè Bennaya birè Pedatiyauu kú, kè n do késinnóò ketenkè kékuónko mediè nke dò: Áú Kuyie! A yóó kuò Isidayeeribe sãmbè bemòu ndià?

Kuyie nnákémè kù yóó wète kètímmè Isidayeeribe bèè cìeté

14 Kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dò: 15 Onitì fò! A yòfũò kòbe bemòu nè a tebií Isidayeeribe bemòu nè Sedisademmu eì kòbe bè nàámmu ke tú: Díndi ndíétirìnè Kuyie nku, kù duó ntímbè di nhei kè ti di te. 16 Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ntú: Bá nè m me mbè cìémmè kè bè ta ibotí tei mièke ke cìeté ketenkè kemòu. Bá nè memme m bè bonèmu de bíékè ke dò m bomè n cîètè. 17 Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó wète ke bè tímmu, n yóó bè dènnènímu ibotí tei nè yehèkè teyè mièke bè do cìeté kèmbò dè, kéwète kè bè duó mbe tenkè bembè Isidayeeribe. 18 Bè bo wètení dii mònni bè bo denne dèè tu isíé nè isòke kperè. 19 M bo wète kè bè duó mme yèmmè mèmáà, me yempàmmè, kéwète kè bè ànné iyentotí panyì, kédeite me yèmmè mèè kpeñni ke dò ndipèrì kè bè duó mmenitiyèmmè. 20 Kè dèe yie nkè bèè tũnne n kuó nè n tié nkéndǎari dè yèmmè, kèntú n kòbe kè m bè te. 21 Mèè yèmmè kpáá bo be síé kperè nè be sàke kperè kó mudòòrìmù bíékè, n yóó bè yietímu bá wè o dǎòrìmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí.

Kuyie nkpeti itémè Sedisademmu

22 Mèmmè beĩnkèmbàribè pĩntemè be fèti kè yecèètiyè mbè neínè, kè Kuyie nyIsidayeeribe tũ nku kpeti ànke be yò ìnkè. 23 Kè ti Yiè nKuyie nkpeti ité be eì kédeke ditàrì dii bo dihei, diyìe yìe kèè bíékè. 24 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè Babidònni bè pĩrímúni bè

borè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù do dè nni mbenke. Diè nde m mantóomè ti Yiè nKuyie ndo m benke mèè benkùmè. ²⁵ Kè nni nnáá n kabe bè pĩrmú bè ti Yiè nKuyie nni mbenke dè kpéí.

12

Esekieri dòòmè kéndò nhò yèti dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìti fǎ! A ã kubotí kùu to í yo tináaanti ku cuokè nke. Bè mðkemu yeto ke bo keè, bè me nyí yo, ke mðke inuò nke bo yà bè me nyí yau. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ³ Onìti fǎ! Dennení a nenti kédòò kéndò mbè da pĩ nkuyie ncuokè ke yetinè dihei, kè bè nda wúó nkè dè yèmmè bèe banté bè tumè itookperí yembè mbe. ⁴ A mbou a nenti a yetinè ti dihei kuyie ncuokè kè bè nda wúó, kàa nyeti kuyuoku mðnni kè bè da wúó, nkàa yè bè ò pĩ mbè káyènnè dihei bè ò dòòmè, ⁵ kéduute dihei kó kuduotí kédenne a nenti ⁶ kè ti buuté dihuri, kè bè nda wúó nkàa yè. A kǎá nha ìkè kuyààkù kè dèe yie nkàa báa yà dihei, n da dòò dibenkùrì ndi Isidayeribe kpéí.

⁷ Kè n dòò kéndònnè ti Yiè nKuyie nni nnàkémè, kébou n nenti kuyie ncuokè bè pĩ nwè ke yetinè dihei ò ò yímè. Kuyuoku mðnni kè n duute dihei kó kuduotí, kényeti dihuri ke tò n nenti, kè bè nni n wúó kè n yè. ⁸ Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ⁹ Onìti fǎ! Isidayeribe, de kó itookperí yembè í da beké ke tú a dǎri baà? ¹⁰ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmú búi nde kó tináaanti Sedisademma kóo kpàati kpéí, nnè Isidayeribe bèè bo o èi mièke be kpéí. ¹¹ Náké be ke dò a tú mbenkùmè mme be kpéí, a dǎri dèe yóó bè tùðkení dènde, bè yóó bè dènnemu dihei kè bèe kate betòbè tenkè. ¹² Be kóo kpàati wèè bè baké kòo buuté o nenti káyè dihei dihuri mðnni, káyè bè dùute dii bòri kuduotí, kényeti kénkanké o ìkè kè dè bo yie nkòò bá nwúó nho èi. ¹³ N yóó ò banté ticùati nti, kòo ta n ditè mièke kè nh ò kònnè Kandee Babidanni èi, kòo kú ò báa di yà. ¹⁴ Bèè kó dimàa tu o tumbè nè bèè ò baà nè o ãpònti, m bo bè cíe ntipiùti timòu, ké mbè bètinè disie. ¹⁵ M bo bè cíe ndi mðnni kè bèe ta ibotí tei mièke bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁶ N né yóó yóu kè mudoò nè dikònni nè mutenkũũ nkè dèe soómmu bèmabè be mièke, kè dèe yie nkè bèe náké ibotí tei n yóó bè cíe nkè bèe ta ì mièke bè dòò ì sòke kpéí ntemè, kè tii mbè tùðkení kè bèe banté n tímè di Yiè nKuyie.

¹⁷ De kó difònkùò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁸ Onìti fǎ! Á nyo nha dii ke kpeuti ke yò nha nie nnè iyǐèke nè kukòmbòdoróo. ¹⁹ Á náké Isidayeribe tenkè kabe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Sedisademma èi kabe bèè bo Isidayeribe tenkè mièke, bè bo nyo mbe dii nè iyǐèke ke nyð mbe nie nnè kukòmbòdoróo, ke yé be tenkè yóó dǎunkomè dèè bo ke mièke dèmarè ténke í yó nkpaá, benitibè bèè ã di mièke be kó kuyonku kpéí. ²⁰ Yehékè benitibè piéké yè bo dǎunko kè dihei naá ndikpauri kè bèe banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàké ti Isidayeribe ti yóó dòomu

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²² Onìti fǎ! Ba nkpeí nte kè di náá nkotiyè nyie nyIsidayeribe tenkè, wèè tu: Yewe pènkù ke pènkù bá ti í yà Kuyie nkó mbenkùmè mamè dǎrimè? ²³ Náké be ke dò mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó paammu de kóo kotiyè nyIsidayeribe tenkè mièke. Pètinke bè nàké ke dò: Yewe tùðkemu kè n kó mbenkùmè memòu bo dòò. ²⁴ Bepãsoùmbè ténke í yó mbo Isidayeribe tenkè mièke. Bèè bo nnáá nke tú m bè benke dèmarè bá bè í yà mùmamù. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nti m béimmu. Ti me nyóó dòomu ti í yóò òte. Díndi itookperí yembè dii kó mborime mièke nke n ti béimmmè ke yóó ti dòò. Mí ndi Yiè nKuyie mmú búi!

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ²⁷ Onìti fǎ! Isidayeribe náa nha kpéí nke tú: Onìti yie nyè nKuyie nhò benke ti tu nanke kpeti nti, tipãánaanti ò náa nti tu yemòrè yèè

kpaaní ye kpeti nti. ²⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè ténke í yóó ɔte kè m b́i ntì d̀̀. Kè m b́i ntì, m b́immu kè tì yóó d̀̀. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i b́i.

13

Kuyie nnàké tì bèè soú nke tú bè nàá nku pãánaàntì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀̀: ² Onitì f́! Náké Isidayeeri be bèè nàá mbe yèmmè kpeti ke soú nke tú bè nàá m pãánaàntì ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bèe kénté kékeè n yóó bè nàké tì. ³ Á bè nàké ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà, bembè bèè tũ mbe mómmambe be kó meyèmmè bá bè í yà dèmarè. ⁴ Náké be ke tú, bè sàáténè iánkè nyi ke ã tidobontì mieke. ⁵ Bè í tũntè be duotí càke dè, bè í maá kuduotí ke fitè be èi, kè dè bo yíe nkè bè ncómmú mudoò m̀nnì, m mieke bo bè yè dii yie. ⁶ Bè yàu mèè benkùmè tu detetirè kōme mme, bè benkú yèè benkùyè tu siyáàbisí kpèye nye. Bèè ò s̀nté kéntú Kuyie nyè, m me n yí bè nàké tìmatì, kè bè b́i nke dèè, bè nkémmú m bo d̀̀mè bè yè mm̀. ⁷ Bè nàá ndi m̀nnì ke tú Kuyie nyè, m me n yí b́i ntìmatì, dè í tú bè nàá nsiyáàbisí nsi, kè bè benkú yèè benkùyè tu detetiràà? ⁸ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu bè me nnáammè bè d́ tì ke soú nke tú m bè benke mebenkùmè mamè. M̀i mómmuò n yóó wèètení be bíkè, mí ndi Yiè nKuyie m m̀i b́i.

⁹ M bo ànnè teǹ̀tè bèè soú nke tú bè nàá mpãánaàntì ke soú nke tú m bè benke tìmatì, kénáá nsiyáàbisí. Bè í yó nkòké n k̀be t̀nnì mieke, be yètè í yó nkòke Isidayeeri be yètè mieke, be naàcèi báá na Isidayeeri be tenkè. Kè di banté ke d̀̀ n tú di Yiè nKuyie.

¹⁰ Bè fétinko n nìtibè mbe ke náá ndiwèi kpéi, diwèi me nyí bo. Bè biítí n nìtibè maá kùu duotí nku. ¹¹ Náké be ke tú fetadiéfè kèrínímu nè kuyaakù nè yemátárè. ¹² Ke bo poté kumarí kè kùu do kè bè yí benke tibítì sòò borè, a báa yà. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m b́imu ke tú m mieke kèè bè c̀útè, kè n yóó bè duónko fetaafè nè kuyaakù, m mieke kó fetaafè bo bè poté nè yemátárè kè bè càke. ¹⁴ M bo p̀nte kuduotí di bí kù kè kùu do, kè ku pũũ feitóo, kù bo do kè di yàke, kè di banté ke d̀̀ n tú di Yiè nKuyie. ¹⁵ M mieke bo yè dii m̀nnì kuduotí nè bèè kù biítí, de m̀nnì m bo di beke ke d̀̀: Yé kuduotí borè nè bèè do kù biítí? ¹⁶ Isidayeeri be mieke bèè do tú bemáà m pãánaàntì náam̀bè? De m̀nnì di ténke báa yà m pãánaàntì náam̀bè, bèè do náá nSedisadèmmu k̀be ke tú diwèi kèríní, bá d̀marí í kèríní. Mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́i.

Kuyie nyè nhEsekierii náké tì bèè soú nke tú bè tu ku pãánaàntì náam̀bè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè n náké ke d̀̀: Onitì f́! Wèète a botí kó besapàmbè bèè nàá mbemáà kpeti ke tú bè tu m pãánaàntì náam̀bè. A bè nàké m pãánaàntì, kè bè cau. ¹⁸ Á bè nàké ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà! Bembè bèè yàntí iduké ke ùnninko n nìtibè ke duòkù ifátíyì ke daati benitibè yò, bekótibè nè ibí ke tanninko n nìtibè wèè ticù̀tì mieke ke né d́ kécoo mbe mómmambe be kpèye yáàba? ¹⁹ Bè càari n yètèrì ndi n k̀be cuokè medibii ndinacèkutiri d̀máà kpéi nnè mudii sámpòrè kpéi nke k̀u bèè í d̀ nkékuò ke yóu bèè d̀ nkékuò, ke soú n nìtibè bèè í yetírí tìmatì. ²⁰ Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè m b́i nke tú: M mieke bo bè yè, be duké bè soúnnè ì n nìtibè ke bè tanninko ticù̀tì mieke. N yóó ì t̀ũmu kèpítè be wèè bè p̀ nyè nè ticù̀tì sinò kōme. ²¹ N yóó kèríní be fátíyì kèdèté n nìtibè kè bèè yè be c̀̀tì mieke, kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²² Di niirí bèè d̀̀rì bè mbe mesàà nnè di kó siyáàbisí m mómmuò m me nyí cààrè be yèmmè kè di yáúkunko meyei ndò̀ribè k̀ntì bá bè í yóu meyei nkè dè bo yie nkè bè r̀fòu. ²³ Dè dèemu yíe! Di ténke í yóó náké siyáàbisí, n yóó fietemu n nìtibè di ǹu mieke, kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

14

Dib̀̀ bo mbomè a yèmmè mieke

¹ Kè Isidayeeribe kó behaikènkótíbè mabèe kàtení m borè, kénkari. ² Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ³ Onìtì fǎ! Be nnìtibè bókè bo be miéke nke, bè dǎú mmédíimmè mme mèè yó nte kè bèe yeté, m bo yie nkè bè m beé ntimatàà? ⁴ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Isidayeeribe miéke, wèè yèmmè bo mbo o bókè ìnkè kòò kàtení ke bo beé mpāānāāntì nāāntò tìmatì, mī mómumu n yóò ò tēñné o bókè sū mèè kpéí. ⁵ Kè dèe yie nkè n wēte kényūš nyIsidayeeribe yèmmè bèè n dēténè be bókè sūū mmèè kpéí. ⁶ Nè de kpéí náké Isidayeeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Wētenèní, bútinnénè di bókè nè isòke imòu.

⁷ Isidayeeribe bemòu miéke yoo bepààbè bèè kàtení ke bè bonè. Kòò mòu n dēténè, kòò bókè bo o yèmmè miéke, kòò yèmmè bo dèe yóò ò bo nde bíékè, kè de yiè nkòte ke sǎnté m pāānāāntì nāāntò ke bo ò beé ntimatì, mī mómumu n yóò ò tēñné. ⁸ Mī yóò wētení o bíékè kòò dǎò mèdǎòrìmmè mamè mèè yóò náá ndikotinùù kè bè ndi naá. De yiè, m bo ò dèite n kòbe cuokè kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁹ Kè m pāānāāntì nāāntò mòu bo wèe me nyóu kè bè o ciité, mí ndi Yiè nKuyie mmī yóu kè bè ò ciité. N yóò youte n nǎutè nte o ìnkè, kòò dèite n nìtibè Isidayeeribe cuokè. ¹⁰ Bè bo tǎ bedé de kó meyei, nwèè kàtení ke bo ò beé nnè wenwe bè beé nwè. ¹¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe dǎke bá n dēténè, kè n yetírí n kpeti ke dǎke sǐnkũnko bemáà, bè tu n kó benìtibè mbe kè m bè te. Mí ndi Yiè nKuyie, mmī béi.

Kuyie nhǎǎ í nsǎnté kékpetínné onìtì

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹³ Onìtì fǎ! Kè dè dò ndihèi mari kòbe yete n kpeti, ke dǎò dèè í wenni, kè n yòute n nǎutè ke dèite be kperè demòu dèè do sùó mbe buo miéke, kè n duānní dikònnì, ke kùò iwūš nè benìtibè. ¹⁴ Kè dè sǎ mbenìtibè bo de kó diheì miéke, ke dǎnnè benìtibè biè mbe tǎāti Nòwee nè Danniyèeri nè Isòbu, bèe yóò yenté, bè dǎòrì mèè kpéí n dómè. Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi.

¹⁵ Kè dè me ndò n duó nkè depǐmpǐnnè deè yènní ke pǐ nde kó diheì miéke benìtibè ke di dǎúnko bá òmòu ténke í dè pēnkù depǐmpǐnnè dende kpéí. ¹⁶ Kè de kó benìtibè botí bo de kó diheì miéke bètǎāti, mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté kè de kó diheì dǎúnko.

¹⁷ Kè dè me ndò n duó nkè mudoò muù tanní be tenkè miéke kè bè kǎù iwūš nè benìtibè. ¹⁸ Kè dè sǎ nde kó benìtibè botí bo bètǎāti. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté.

¹⁹ Kè dè me ndò m miéke keè bè yè kè n duānní mutenkũũ, kè mù bè kǎù ke bo deè benìtibè nè iwūš. ²⁰ Bá kè benìtibè mabè bo de kó diheì ke dǎnnè Nòwee nè Danniyèeri nè Isòbu. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, bèe báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté bè dǎòrì mèè kpéí n dómè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi nke tú, bá nè m me nduónkomè tiyēiti tìnàà: Mudoò nè dikònnì nè depǐmpǐnnè nè mutenkũũ nSedisademmu ke bo kuò benìtibè nè iwūš kédèe. ²²⁻²³ Bá nè memme n yóò súómmu benìtibè kè bèe yènní Sedisademmu èi kékàtení bè di pǐnní kè di borè, kè di yà be borime nè be dǎòrìmmè, kébanté mùù kpéí nte kè n duó nkè de kó meyei ndo nSedisademmu, de mǎnnì kè dí banté ke dò n yí sǎnté ke duó nkè de kó meyei ndo Sedisademmu, mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

15

Kuyie ndòmmenèmè Sedisademmu kòbe fínyì kó mutie

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onìtì fǎ! N yóò da beke tìmatì nti, fínyì kó kudǎú pēētè ba detie nterè kpeyi? ³ Bè dǎòrinè dèmarè de kó kudǎú? Bè bo na ké kù dǎònnè febaafe mafè kénsakù tinentàà? ⁴ Nte ku kè bè kù tǎtinnè kè kù cǎuté tipùtì tidé. Kè ku

cuokè còuté. Kù bo yie nkédòòhè dèmaràà? ⁵ Bá kù do wenni dìi mǎnnì bè do í kù dǎòrinè mùmamù, kè kù bo còutému kè bè né kù dǎòhè dèmaràà?

⁶ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N cóu mmèè botí nfínyĩ kó kudóú ideí tɛi cuokè, n yóó me n dǎò Sedisadɛmmu kǎbe. ⁷ N wǎ̀ɛ̀tɛnì be bíékè nke, kè be yèmmè dò mbè yenténè muhǎá nkè mù né yóó bè còuté. M bo wǎ̀ɛ̀tɛnì be bíékè kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie. ⁸ M bo duó nkè be ɛi ndǎúnko bè n yete mǎè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

16

Kuyie ndòmmenè mè Sedisadɛmmu dɛbire bè dootóo dè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎò: ² Onìti fǎ! Benke Sedisadɛmmu kòo banté ò dǎòri ìi sǎke. ³ Á ò nǎké ke dǎò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíu ò nǎà nke tú: Sedisadɛmmu a fuku nè bè da peitémè a tu Kannahǎa kou nwe, kǎa cice tú Amǎriibe botí kou, kǎa yǎ tú Itiibe botí kou. ⁴ Nè bè da peitémè nè a yǎmè diyie, kéndònnè dɛbire nde, bèe da peité bè í nkèété a neititǎu, bá bè í nda wùò ke da wénkùnnɛ, bè í nda waare mukókúú, bè í da dátinné kuyààkù. ⁵ A do dò nyisíe nyi òmǎu í nda kuò mmesémmè, bè do í da dǎò dende kó dimàà, bè do da dootóomu dikpǎà miéke bè da peiténí dìi yiè. ⁶ Kè nní mpǎnké ke da yà kǎa duónè meyĩ. Mèmmè n da nǎkémè ke dǎò: Ñfòu! Ke sǎ nha kpaánè meyĩ. ⁷ Mèmmè n duómme kǎa kòtè dikpǎà kó timúti kǎme, ke pǎnte ke deuke, ke tǎnté, ke yè yeme, ke yè ticitì, ke né nkpaá bo a tetiri. ⁸ Mèmmè kè nní mpǎnké ké da yà, ke sǎ nha cǎntení ke dèè. Kè n da dátinné n yaàbòri mǎnku kékǎá nha fei, ké da dǎúnnè dinùù ke dǎò: M bo da puoke, kǎa naá m pokù. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu me nyɛ.

⁹ Mèmmè n da wùòmè ke òuté meyĩ mmèè da dáátí, ke da pe mmekùò, ¹⁰ ke da dátinné tiyààti tii kpɛ nnè tineusàati bè dǎòhè tii tikònti tii nukú mesàà, nnè kuyaàbomboúnkù kùù dùòkenè mupààkonkperímù, ke da dátinné kuyaàsààkù, ¹¹ ke da sǎri, ke da ùnné sinei, ke da dùú mmèdè, ¹² ke tǎnné a ònni mumámáa nke da tǎnné yetootǎre, ke da ínné fesǎoyítòòdáfè. ¹³ Ke da sǎri mesǎo nnè timátì péiti kó tisàti kǎa ndaati mupààkonkperímù kó tiyààti nè tiyaàsàati tii kpɛ, kè n da duó mmuyuo nsààmù nè mecekùò nnè mekùò kǎa yo nke wenke mediè nke naá nhokpàati. ¹⁴ Kè yebotè da yǎtété a wenniku kpéi nke yé kù do í mǎnnèmmè kùmakù a sǎri tii sǎti kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu me nyɛ.

Sedisadɛmmu dǎòrimè onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè o kǎme

¹⁵ Dè mǎnnì kǎa wenniku nè a yetifeítóo kè dè né da souté kǎa naá nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè ke yaá nhamáa nè bèè kó dimàà kòriní a borè, ¹⁶ ke tùóté a yaàsàati yeyòrè kpɛti ke dǎòhè titouti yebǎwǎstǎrè borè ke cǎke amáa nè ye. ¹⁷ Ke tùóté mesǎo nnè timátì péiti kó tisàti n do da duó ntì, ke dǎòhè sibǎatenkaanì sǎdaasi ke m bùtinné ke sì tǎnnɛ. ¹⁸ Ke tùóté tiyààti tii kpɛ nke sì dátinné, ke tùóté n kùò nnè n tùdǎàrí ke sì cóu. ¹⁹ N do da duó mmùù yùò nsààmù nè wèè péè nè mǎè kùò nnè mǎè cekùò n do da duó ndè, kǎa nyo, nha de mpǎa nsitenkaanì ke dè nsì cóunko. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu me nyɛ. ²⁰ A dǎò onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè o kǎme mme ke m bùtinné kètǎnnɛ yebǎkè, kè dende í sǎnnè, kǎa tùóté m bí a m peiténè ì, initidaaì nè initipòì ke yè pǎa, ²¹ ke tùóté m bí ke ì fié sibǎatenkaanì ke cóu. ²² Ke m bùtinné ke dǎòri isǎke kpere, ke tǎnnɛ yebǎkè bá a í denniní a bíkémbénti, a do bo dìi mǎnnì a tetiri ke duónè meyĩ.

²³ A yei mmeè sũ. A bo yà! Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi. ²⁴⁻²⁵ A ǎa yèè wǎstǎrè tipítì timǎu, bá kùù cɛ nùù, ke sǎu a wenniku nè bèè kó dimàà pǎnkù. A dǎòri onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè o kǎme mme kè dè sũ. ²⁶ Fǎò taunnè Esibiti kǎbe a cǎpɛetitǎbè kperíbè. Kè dè sũ nke íi m miéke. ²⁷ Kè n yòute n nùtè a ìnkè, ke da neuté tidiiti ke duó nkǎa dootitǎbè da na, kè ifei pǎ nFidisitǎbe kó bekpààtìbè a m bùtinné mǎè kpéi. ²⁸ Bá dè í da sǎnnè, kǎa tǎnnɛ Asidii ɛi kǎbe, bá nè memme dè í da sǎnnè. ²⁹ Kǎa sǎoté ke taunnè

n do da dònè mè a bikémbénti m̀nni, n yóó w̄ete ke da dònèmu metaummè mèè yó mbo s̄ã. ⁶¹ De m̀nni k̄a dentení a borime a bo c̄uté dii m̀nni a kó bekótibè nè a n̄í, kè m̀ bè nda duó nkè bè ntú a bí, nè be ti í yó mm̄oke metaummè mí nnè f̄́ nti m̄oke mè. ⁶² Ke yé m̄i yóó w̄ete ke da dònèmu metaummè, k̄a banté n túmè di Yiè nKuyie, ⁶³ kédentení a borime do d̄ommè, kè ifei da p̄i mbá a nuù báá táuté m bo da c̄íè ndii m̀nni a d̄ò dè dem̄ou, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

17

Kuyie nh̄antémè Isidayeribe ke d̄onnenè fetúúfè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nn̄i mbéinnè ke d̄ò: ² On̄iti f̄́! Waá dináānh̄antírì Isidayeribe kpéi nke di mbè ánté. ³ Náké be ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú fetúúfè diefè mafè feè k̄atení Dimaa kè fe fièti deu kè fe f̄eti òkù, kè fè dàátí ticiti ke ā yeyòrè, ke b̄óté Dimaa túúkù kó mutie sétirì kó kubakù meyómmè k̄aku. ⁴ Ke k̄éeté mu bake meyómmè kp̄eyi kó dimàà ke iténè, ke k̄onnè bepotambè cie, ke ì d̄óu mbepotambè kó dihei miéke. ⁵ Ke d̄è ke waá ntieteti de kó dihei kp̄eti ke ti buótí kupaku kùu duò, ke ti fií mm̄enie ntaké, mutie mùu n̄onnè menie mmu k̄õme. ⁶ Kè ì p̄unte ke naá nf̄inyĩ kó mutie mùu pei mesàà ke w̄ò nkè mu f̄ààti weti feè túúfè kè mu c̄íè ntati ketenkè, kè mù yè ibake. ⁷ Kè fetúúfè diefè tefè yènni kè fe fièti deu kè fe f̄eti òkù ke í sénni. Kè f̄inyĩ kó mutie c̄íè nyè ke fè weti. Kè mu bake fe weti kè mu yèmmè dò mm̄u bo pété menie nfe bíékè, kè d̄è p̄éeté mù fiíkú dè. ⁸ M̀ me nnè do fiíkú ketensààkè nke kukó m̄p̄émmè kè dè bo yie nkè mùu yè ibake k̄ep̄ité yèbe, k̄éntú f̄inyĩ kó mutie s̄àmù.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M̀ bo na kékótáà? Fetúúfè báá uuté mu c̄íè nk̄étũ mu be, mu f̄ààti t̄i bité kè t̄i kp̄eá? Dè í yó mbékú onitikp̄eri yoo kubotí kùu s̄ũ kù bo mù uutémè. ¹⁰ Nte mu, bè mù fiímmè mù bo na kékótáà? Kè diyie yè kèè bíékè kó kuyaakù t̄uàkeni mù báá kp̄eí mù fiíkú dàà?

Kuyie mbè wènk̄unnemè kù bè nàké t̄i náānti

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m̀ béinnè ke d̄ò: ¹² Náké de kó itookp̄erì yembè ke d̄ò: Di í banté de kó tináānti benkú dàà? T̄i benkú Babid̄onni k̄oo kp̄àati nwe wèè k̄atení Sedisad̄emmu, ke p̄ímm̄ú bekp̄àatibè nè s̄ikp̄àatib̄i ke k̄onnè o cie Babid̄onni, ¹³ ke p̄i ntekp̄àat̄ic̄íètè yuu kou, ke duó nkòò ò d̄óunnè dinùu ke bo nyíé n̄ho kp̄eti, ke p̄ímm̄ú bèè tu bekótibè dihei ke k̄onnè. ¹⁴ Kè dè bo yie nkè be kp̄àat̄iyuu mberí ke bá nwanti kéd̄euke, k̄emp̄i nh̄ò bè d̄óunnè dii nuù. ¹⁵ Kè t̄èè kp̄àat̄ibite me nyete o kp̄eti ke deite yetòrè ke t̄õ nh̄Esibiti kè bè bo duonni sis̄ẽi nè sinaas̄ẽi, nè beh̄ãp̄òmbè. Ò bo naà? Wèè d̄ò m̄emme ò bo na kéd̄eeté omáà? Ò t̄èè metaummè ke né bo na kéd̄eeté omáà?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m̀ bomu! Kè m̄i béi. Okp̄àati wèè ò p̄i ntikp̄ati, ò s̄enk̄erì weè kó dinùu ò do ò d̄óunnè di ke t̄èè metaummè ò do ò d̄ònnè mè, weè kp̄àati kó dihei Babid̄onni miéke nke ò yóó kúmè. ¹⁷ Babid̄onni k̄oo kp̄àati bo bè do dii m̀nni mudoò k̄ép̄ennè kuperi nè kudook̄oti ke bo kuò ben̄it̄ibè p̄eu. Esibiti k̄oo kp̄àati báa na kè bè d̄eeté bá nè o ãp̄òmbè me ns̄ũmè nè o nit̄ibè. ¹⁸ Sedisad̄emmu k̄oo kp̄àati s̄enk̄erì dinùu ò do ò d̄óunnè di ndi, ke t̄èè metaummè. Weè me ndo yie nke d̄ò ò yó nyíé n̄ho kp̄eti, ke né w̄ete ke d̄ò d̄ende, ò báa na kéd̄enne omáà de miéke.

¹⁹ D̄è te mí ndi Yiè nKuyie kè m̀ béi nke tú, ò mè nyetenèmmè nh̄ ò d̄óunnè dii nuù ke t̄èè metaummè n do ò d̄ònnè mè dè doti o yuu ìnkè nke. ²⁰ N yóó ò dii nt̄ic̄uàti nti k̄oo ta n diè miéke kè nh̄ ò k̄onnè Babid̄onni, k̄oo bekénè ò n yete mèè kp̄eí. ²¹ O kó bekp̄ar̄inuòmbè bem̄ou nè beh̄ãp̄òmbè bem̄ou bè yóó bè k̄uonè disie ndi, bèè bo yenté kè bèè c̄íétè tip̄it̄i tim̄ou, kè di banté ke dò mm̄i ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

Kuyie nyèmmè kù bo w̄ete k̄éti nyIsidayeribe

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmî mómumu nyóó bóóté mutie diemù sètiri yómmè kédeite o kó dipànni dîi pũnte o baku yómmè kédeke ké mù fîi nditãri dieri yómmè. ²³ Isidayeeriibe tãri dieri dîi bè sîi ndi yómmè mme n yóó mù fíimmè kè mùu yènni ibake képeité yebe, kénáá nsétiri kó mutie sààmù, kè tinàti timou boti nhã mu bake ñnkè, ke dieku mu déé. ²⁴ Kè detie ndemouu banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nkè múi kũ detie ndierè ke duó nkè desámpárè kótírí. Míi ã duó nkè dèè sũ kè dèe kpeí, dèè kpeí kè dèe pórí. Mí ndi Yiè nKuyie múi béi nke yóó tì dò.

18

Bá wè nè o yuu ndi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Yekotinò ònye nye di náámmè Isidayeeriibe tenkè miéke? Ke tú: Bekótíbè càáké yesĩé bényè kè ibí nù nyãrike.

³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè múi béi. Di ténke í yó nsáké kénáá nde kó dikotinùu Isidayeeriibe tenkè miéke. ⁴ Bá wè o fòmumu bo n nou miéke nke, cice fòmumu nè debire kómu. Wèè cààrè wèè yóó kú.

⁵ Kè wèè wetí ke dõari n dómè, ⁶ wèè í kari yetãrè ñnkè ke yo ntibãdiiti, ò me nyí feu iwũõ Isidayeeriibe bõatenkaanii, ke í sãũ omáà nè otàù pokù, ke í duónè onitipòkù o yónti m̀nni. ⁷ Wèè í cií mbetabè ke yo mbe kperè, ke ã ténne wèè ò màkenè dibànni ò wè dõunnè dè, ke í yuuku, ke pãã ndikònni bo bè tidiiti, ke daati tiyààti bèè bo yefòkperè. ⁸ Ke ã í mpènte kéndó bèè ò yietí kénóó, nke yóu meyei, ke bekù timómmaniti, ⁹ Ke tũ n tannò ke dõari n kuó yè mmù ke tã timómmaniti. Ò tú oniti wèè wetí wènwè, de yiè nyó nfòumu, múi béi.

¹⁰ Kè de yiè mme mpèité debire kè dè tu oyeiwe ke kòu benitibè, kè dè dò dènde kó dèmarè. ¹¹ Kè de cice yie í dò dèmarè kè dè kàri yetãrè ñnkè ke di tibãdiiti ke sãũ demáà nè otàù pokù. ¹² Kè dè í ténne wèè dè màkenè dibànni ò dè duó ndè. Kè dè cií mbec̄iribè nè besénnibè ke yo mbe kperè, kè dè fié Isidayeeriibe bõatenkaanii ke dò isake kperè. ¹³ Ke níi pentè kéndó kécõnte, wenwe kó kubotí ò nfòuà? Ò bo kú, ò dò ìi sàke doti o yuu ñnkè nke, kòò yóó kú.

¹⁴ Kòo niti me mpèité debire kè dè wùó nde cice dõari m̀è yei nkó dimáà ke í mè tũnne. ¹⁵ Ke í katí yetãrè ñnkè ke yo ntibãdiiti ke í feu iwũõ Isidayeeriibe bõatenkaanii ke í sãũ nhomáà nè otàù kóo pokù. ¹⁶ Ke í cií mbenitibè ke yo mbe kperè, ke í yuuku ke pãã mmudi dikònni bo bè, ke daati tiyààti bèè bo yefòkperè. ¹⁷ Kòò í dò dèè í síé, ke ã í mpènte kéndó kécõnte, yoo bèè ò yietí kénóó ke tũ n tannò nè n kuó. De yiè mbáá kú o cice yei nkpeí, nhò yó nfòumu. ¹⁸ O cice wèè fèkù betabè kperè, ke yuuku bá ò í dõari mesàà nho kabe cuokè, wèè yóó kú o yei nkpeí.

¹⁹ Kè d́indi tú: Ba nkpeí nte kè debire ã í ntõ de cice yei. Debire dõarimu dèè wetí ke tũ n kuó ke dõari ì yèmmè, dènde yó nfòumu. ²⁰ Wèè dò meyei nweè yóó kú. Debire báá tã de cice yei, nde cice me mbáá tã debire yei. Wèè dõari kè dè wenni n yóó we nyietí mesàà, nwèè dõari meyei nkóò yietí meyei.

Kuyie nyáúkunnemè ku kabe k̀nti kè bè bo ndõari mesàà

²¹ Kè ti Yiè Kuyie nyíé kébéi nke dò: Kòo yeiwe wèè me ncèète ke yóu meyei nhò do dõari mè, ke tũ n kuó imou, ke dõari dèè wetí, n dó dè, ò yó nfòumu, ò báá kú. ²² N ténke báá dentení ò do dò mèè yei. Ò yó nfòumu ò dò mèè sàà nkpeí. ²³ Mí di Yiè nKuyie n dó oyeiwee kúmáà? N dó wèè yóu meyei nhò dõari m̀emme kénfòu. ²⁴ Wèè do dõari mesàà nkè wèè me nyóu mesàà nhò do dõarimè, ke kòu benitibè ke tũnne beyeibe dõari mèè yei ò né nfòuà? N ténke báá dentení mesàà nhò do dò mè. Ò yóó kúmu ò yete mèè kpeí n kpeti ke dò meyei. ²⁵ Kè d́indi tú mí ndi Yiè nKuyie ndõari dè í wenni: Kénténè d́indi Isidayeeriibe n tú mù: Míi kó medòrímè í wenná? Dè í dò ndi kãme s̀náà? ²⁶ Kè nsà wèè do dõari mesàà nkòò mè

yóu ke dɔ̀rri meyi nke ku, o kó meyi nhò do dɔ̀rri mè mèè kpéi nte. ²⁷ Wèè do dɔ̀rri meyi nkè weè me nyóu meyi nhò do dɔ̀rri mè ke dɔ̀rri dèè wetí, n dɔ́ dè, ò yó nfòumu. ²⁸ Ò tãáté mèè kpéi nke yóu meyi nke dɔ̀rri mesàà ndeè te kòò yó nfòu ò báá kú, ²⁹ Bá nè memme díndi Isidayeeriibe kè di tú n dɔ̀rri mè í wenni, mĩ dɔ̀rri mè í wennaà kè di kɔ́me? Dè í tú dí kɔ́me sɪnàà? ³⁰ Dèè te kè n yóó di bekénè díndi Isidayeeriibe bá wè o dɔ̀rri mè dómme. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ b́ei. Ceetenè ḱeyóu meyi nke t́enke bá ndɔ̀rri dèè bo di bɔ. ³¹ Yóunè meyi ndi dɔ̀rri mè ḱemɔ̀te meyempammè, di dɔ́ ḱékúmaà Isidayeeriibe yáa ba nte? ³² Mí ndi Yiè nKuyie n yí dɔ́ òmòu bo kúmè, ceetenè t́unké ḱenfòu.

19

Esekieri kuó ndi kúdabònni Isidayeeriibe kpààtìbè kpéi

¹ Kuyie nkuu n nàké ke tú n kuó ndikúdabònni Isidayeeriibe kpààtìbè kpéi.

² Náké be ke dɔ́:

Nè dimònni di yɔ́ do tú diciriciri niiri ndi,
ke duó yedaaýè cuokè kè di bí di ɔ́rí kè di ì piú.

³ Ke píi diciriciribii dimáà ke di naá ndiciriciripànni,
kébebíi mupĩmmù, ḱempĩ mbenitìbè ke cáá.

⁴ Kè yebotèe keè bè nàámmè di kpéi,
ké di pí ntimáti ḱetɔ́nné di ònni kuyĩmpie
nke di kónnè Esibiti.

⁵ Kè kuciriciryòkúu yà kù pààmèmu kù do baà dè,
kè ku yèmmè do bo dèè ìnkè kè dè naá ndetetirè
kè kúu yóu ḱetúóté ku bire terè kédòò diciriciripànni.

⁶ Kè di nfiri yeciricirè daayè cuokè
kénaá ndiciriciridaà kébebíi mupĩmmù
ḱempĩ mbenitìbè ke cáá.

⁷ Ke può nsikpààticéi ke può nyekpààtihekè,
kè di konte kufɔ́waá mpĩ mbèè bo de kó dihei.

⁸ Ke píi mbekúpobè ke dounè
kè ibotí t́ei yehékè dieyè kɔ̀be bèè fité de kó dihei
kè bèè ité ḱécómmú
ké di díi nticùòti
kè tíi di t́ùòti.

⁹ Kè bèè di t́ónné kuyĩmpie
nkékatè ké di duó mBabidònni kóo kpààti,
kòo di tanné kutàdènkù mièke
kè dè bo yie nkè bè báá keè di tammè Isidayeeriibe tãrè ìnkè.

Bè kuó ndi kúdabònni fínyi kó mutie kpéi

¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ́:

Di yɔ́ do dɔ́ nfínyi kó mutie bè buɔ́ti mùmmu menie mborè
kè mù péi mesàà nke ã tifààti menie nsũ mèè kpéi mù borè,

¹¹ Kè mu bakee pũnte ḱeyè mupóó,
kékpenke kénaá nkukpààtipàati,
kénhokù ḱepèèté ibake sɔ̀nyi
kè ì yómmèe tuòke yewetè,
kè bè mmù bùó mu bake okù mèè kpéi nke sũ.

¹² Kè bèè mù uuté nè kemieke ḱebo nketenkè
kè diyie yiè kèè bíékè kó kuyaakúu mù fùute
kè mu bæe kpéi ḱeduoní,
kè mu baku diekúu kpéi kè muháá nkù còuté.

13 De m̀̀nni k̀̀ b̀̀e m̀̀ fií ntetenkpet̀̀, dikpáà ted̀̀nt̀̀ ìnk̀̀.

14 K̀̀e muhãã mmam̀̀u ỳ̀nni mu mieke ke c̀̀u mmu baka ǹ̀ mu be. Kubaku kperik̀̀u t̀̀nk̀̀e í mbo mu ìnk̀̀e k̀̀ù̀ bo naá nkukpààtipààti. Dikúdab̀̀nni ndi fesáú̀̀tìf̀̀e kperi.

20

Kuyie ndo t̀̀m̀e Isidayeeribe bá ǹ̀ b̀̀e me nyetírím̀̀e ku kpeti

1 K̀̀e d̀̀e mm̀̀ke yebie nyèyiek̀̀e ǹ̀ b̀̀e ti p̀̀im̀̀m̀̀m̀̀e ke k̀̀nǹ̀e Babid̀̀nni dibenni yiènni, otànk̀̀u nummuwè kó diyie pínni yiè. K̀̀e Isidayeeribe kó bekótib̀̀e mab̀̀e k̀̀ateni m borè ke bo beé mbe kpeti ti Yiè nKuyie. 2 De m̀̀nni k̀̀e ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀̀: 3 Onit̀̀i f̀̀! Náké Isidayeeribe kó bekótib̀̀e ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú b̀̀e k̀̀ateni ke bo m beémmaà? Mí ndi Yiè nKuyie n f̀̀umu! N yí yóó yie nk̀̀e b̀̀e m beé ntimat̀̀i. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀i.

4 Onit̀̀i f̀̀! M̀̀i ỳ̀e nha b̀̀e bekénè, bekénè be ké b̀̀e náké be yembè do d̀̀ori ì sàke. 5 A b̀̀e náké ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ǹ̀e m b̀̀e tãátém̀̀e, ǹ̀e n taunnè dii yiè Sakabu c̀̀t̀̀èt̀̀e kabe, ké b̀̀e benke mmáà ke s̀̀ mbè bo Esibiti k̀̀e m b̀̀e nképarik̀̀e ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e te. 6 De yiè ndi m béimmè ke d̀̀: M bo b̀̀e d̀̀enne Esibiti tenk̀̀e, ké b̀̀e tanné dihei m paaté di be kpéi nke s̀̀ ndi tenk̀̀e wenni k̀̀e tidiiti bo ǹ̀e inààke. Dihei ndi dii p̀̀ēt̀̀e yeteyè yem̀̀u. 7 Dend̀̀e m b̀̀e nàkém̀̀e k̀̀e n d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e te, beè dootóo be b̀̀k̀̀e be yemmè bo yèè ìnk̀̀e. Ke b̀̀e nàkè ke d̀̀: B̀̀e báá sãu mbemáà ǹ̀e Esibiti kó yeb̀̀k̀̀e.

8 B̀̀e bo dii m̀̀nni Esibiti b̀̀e í d̀̀o k̀̀eyie n kpeti, b̀̀e í nyóu isake kperè, be kóo m̀̀u í nyóu be b̀̀k̀̀e be yemmè bo yèè ìnk̀̀e. B̀̀e me nyí nyóu Esibiti kó yeb̀̀k̀̀e, k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e yèmmè Esibiti tenk̀̀e ke káá nke m̀̀nku. 9 K̀̀e n né wénté n yètiri yàà bo cakemè, de m̀̀nni ndi n d̀̀òm̀̀e d̀̀e bo yiennèm̀̀e k̀̀e n yètiri báá cake yebotè ìk̀̀e. Iboti b̀̀e do bo ì mieke k̀̀e m b̀̀e benke m máà ké b̀̀e d̀̀enne Esibiti kó ketenk̀̀e mieke. 10 Mem̀̀me m be d̀̀ennem̀̀e Esibiti tenk̀̀e k̀̀e b̀̀e k̀̀eténè dikpáà ted̀̀nt̀̀e kperè mieke, 11 ké b̀̀e duó n kuó ǹ̀e n tannò b̀̀e d̀̀o nkénd̀̀ori d̀̀e k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e b̀̀e nf̀̀u. 12 K̀̀e m b̀̀e duónnè teom̀̀p̀̀t̀̀e kó yewe k̀̀e yè ndò mmetaummè mèè bo mí nnè be ti cuokè me kó mecannimè. K̀̀e d̀̀e bo yie nk̀̀e b̀̀e banté mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e c̀̀áném̀̀e. 13 Nè mem̀̀me k̀̀e b̀̀e yete n kpeti dikpáà cuokè, b̀̀e í ntũ n kuó, k̀̀eyete n tannò n ỳ̀e mbè d̀̀o nkéntũ nyè, k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e b̀̀e nf̀̀u. Mem̀̀me k̀̀e b̀̀e s̀̀nk̀̀unko nh om̀̀p̀̀t̀̀e kó yewè. De m̀̀nni k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e yèmmè dikpáà mieke k̀̀e m b̀̀e k̀̀ù páíí. 14 K̀̀e n né wénté n yètiri yàà bo cakemè. De m̀̀nni ndi n d̀̀òm̀̀e d̀̀e bo yiennèm̀̀e k̀̀e n yètiri báá cake yebotè ìk̀̀e, iboti b̀̀e do bo ì mieke Esibiti k̀̀e m b̀̀e d̀̀enneni. 15 Mem̀̀me n yie ke parikém̀̀e kuce medérím̀̀e dikpáà mieke ke d̀̀ b̀̀e báá ta dihei n do ỳ̀e n yóó b̀̀e tanné di, dii tenk̀̀e naati k̀̀e tidiiti bo ǹ̀e inààke, be kó dihei dii p̀̀ēt̀̀e yesonye yem̀̀u. 16 Ke ỳ̀e be dootóomè n kuó, b̀̀e t̀̀nk̀̀e í ntũ n tannò, ke wénté teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè s̀̀ntik̀̀e kperi, k̀̀e be yemmè k̀̀te yeb̀̀k̀̀e bíék̀̀e. 17 K̀̀e mesémmè né m b̀̀e nni mbonè, bá n yí mbè k̀̀ù ke b̀̀e d̀̀e páíí dikpáà mieke.

Isidayeeribe í yie nKuyie nkpeti diyie mari

18 Mí ndi Yiè nKuyie k̀̀e n náké be bí dikpáà mieke ke d̀̀: Di bá ntũ ndi yembè tié, di me mbá ntũ mbe kó meborime, di bá ns̀̀nk̀̀unko dimáà ǹ̀e yeb̀̀k̀̀e. 19 Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i di te. Di ntũ n tié nke nyé n kuó kpéi nkénd̀̀ori ì yemmè. 20 Di nyé teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè kpéi, nk̀̀e di ncáá nke tú n kperi, k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e di banté m̀̀i tumè di Yiè nKuyie nwèè di te. 21 B̀̀e me nyí nyie n kpeti, b̀̀e í ntũ n tié mbè me nyí nd̀̀ori n kuó yemmè. Onit̀̀i d̀̀o nkéntũ nyi k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀o f̀̀u. Mem̀̀me b̀̀e d̀̀òm̀̀e teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè tetirè kperi, k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e yèmmè ke káá nke m̀̀nku dikpáà mieke. 22 K̀̀e n né yóu ke t̀̀enneni n yemmè n yètiri yàà bo cake

mèè kpéí kè n dǎǎ dè bo yiennèmè kè n yètìrì báá cake yebotè m bè dènnení Esibiti yèè ìkè. ²³ Mèmmè n yíé kébéimmè ke pàrikè ke dǎ m bo bè ciè nkè bèè ta ibotí tèi mièke yehèkè yèè í tú be kpèye. ²⁴ Bè í dǎǎ mèè kpéí n kuó yèmmè bè do dootóo n tié nyi kéwénté teompútè kó diyìè detetirè kpèri. ²⁵ Kè dè mboní kè m bè duánnè ikuó * ì í wenni ì í fò̀nk̀nk̀o, ²⁶ kèduó nkè bèè cake bemaá ké nni nfeu be bí ì tu Mpo. Kè dè bo bè pī nyisié kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó kũntémè Isidayeribe kó mubɔ́fèù

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ: Dèè kpéí nte onìtì fǎ! Náké Isidayeribe ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú be yembè do n yetírímu sǎǎ ke ínkò m mièke. ²⁸ Bá nè m me mbè tannémè dihéi n do béi nképarikè ke dǎ n yóó bè duó ndi. Diì mièke nke bè yàmè sitǎǎ dièsì siməu nè detie ndierè ndeməu yə ke dè fié iwũǎ, ke nde ntuǎ tihúúntì fǎǎtì ke dè cou menaǎ ke í m mièke. ²⁹ Kè m bè beke ke dǎ: Bá nkó ditenni ndi di dekùmè, kè bèè di yu ke dǎ ditònni, ke me ndi yu nè yíenní. ³⁰ Dèè te kè n tu a bè nàké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bè báá nsǎúrí bemaá ndi be yembè kǎme ke tũnne yebǎkè, ³¹ ke yè pǎǎ nyepǎrè ke yè feu be bí ke tuǎ, ke baa saké ke sǐnk̀nk̀o bemaá nè yebǎkè nè yíenní. Ke né yè m bo yóu bembè Isidayeribe kè bè nni mbekù bè kpetaǎ? Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mǐ béi! N yí yóó yie nkè bè m beé ntimatì. ³² Bè toti tì be yèmmè tì í kpaá bo dǎǎ tì tu: Bè dǎ kéndònnè ibotí tèi nyi kénfeu iwũǎ sibətenkaanì ideí kpesi nè yetǎrè kpesi. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mǐ béi nke tú: M mièke bo bè yè kè n youte n nùtè ké mbè baké nè muwèrímú. ³⁴ M mièke bo bè yè diì mǎnni, n yóó bè dènnemu nè muwèrímú, ibotí tèi mièke bè ciété ke bo ì mièke. ³⁵ M bo bè kǎtenè dihéi teri kó dikpǎǎ mièke kè ti wetínnè titǎbè kè m bè bekénè, ³⁶ m bekénè mèè botí be yembè Esibiti tenkè kó dikpǎǎ mièke, n yóó me mbè bekénè mí ndi Yiè nKuyie, mmǐ béi! ³⁷ M bo mbè cǎmmúnè kupǎǎtì kè bèè tũnne n taummè kó ikuó. ³⁸ N yóó batemu be mièke bèè yetírì n kpèti ké bèè dènnè dihéi bè bo diì mièke, bè me nyí tati Isidayeribe tenkè. Kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ³⁹ Díndi Isidayeribe, mí ndi Yiè nKuyie n tú be mièke bá wè wèè kǎte kénfeu o bǎkè, kè dè nyéútoó kè ti yǎ kè nsǎ kè bè báá yie n kpèti, ke ténke bá ncaàri n yetisààri nè be kó yepǎrè nè be bətenkaanì. ⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmǐ béi nke tú Isidayeribe kó kubotí kuməu, be èi diməu mièke bè yó nni mbáá nditǎri sààri ìnkè nke diì tu Isidayeribe tǎri. Dende n yó ncaúmè be pǎrè, kè bèè nni nduǎ mbe diiti nè tì keté ke bi nè yepǎrè yèè tu n kpèye. ⁴¹ M bo bè dènnení diì mǎnni ibotí tèi mièke bè bo ndò n kpéi ntihúúntì kufǎǎku natikù kpèti. Nè beè borè nde ibotí tèi yóó bantémè ke dǎ n tú di Yiè nKuyie nke kpa meyei. ⁴² Bè bo banté ke dǎ n tú di Yiè nKuyie m bo wète ké bè tanné diì mǎnni be tenkè bembè Isidayeribe, n do béi nke dǎ n yóó duó nkè be yembè. ⁴³ Dende bè yóó dentenímè be borime nè mɛdǎ̀rìmè bè sǎú mèè mièke bemaá, de mǎnni kèpè mbemaá meyei mbè dǎǎ mèè kó dimǎǎ kpéi. ⁴⁴ De mǎnni n yóó bè dǎǎ dè, n yóó dè dǎǎ n yètìrì báá cake mèè kpéi nke, dè í yó ntú meyei nnè isəke kpèrè bè dǎǎ dè kpéi. De mǎnni bè bo banté ke dǎ n tú Kuyie. Mí ndi Yiè nKuyie mmǐ béi.

21

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Sedisadəmmu èi kǎbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ² Onìtì fǎ! Wèète kubakù cǎnku, diyìè yìèní kèè bíkè kó dikpǎǎ kécau nde kó kutempè nkəbe ké bè nàké m pǎǎnǎǎntì. ³ Á bè nàké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie mmǐ tu n yóó cóu mmuhǎǎ mmu kubakù cǎnku diyìè yìèní kèè bíkè kó dikpǎǎ, kè mùu cóuté ndetekperè nè desũ̀rè. Bá de kó fehǎǎdènfè báá kú, ke í cóuté

* **20:25** ikuó: Bè náǎ nyìi kuó kpéi ndie nyi tu Kuyie ndo duó nyi nyi Isidayeribe ì tu bè bo nkù pǎǎ mbèè tu Mpo, dè né í tú Kuyie ndo yè mbè ní bè nkù kù, meè dǎke. Benitìbè bəməu né do í banté de kó tinǎǎntì mesǎǎ. Kuyie ndó be ndə̀rìmè kù do dǎ bè ní bè tùoté kéceetenè feǎ̀fè ketifè nfe ké fè nkù feúte (Mudennimù 13:1-16). Esekieri dǎ ké tí mbè dents, kè nsǎ kè ti wènté Odommu 3:20.

kubakù cǎnku diyìè yèní kèè bíékè kǎbe bemǎu. ⁴ Benìtibè bemǎu kè bèe banté ke dò mmî mù tǎtinnè, bá mù í yóó kú.

⁵ Mémme kè n kuónko ke dò: Àù ti Yiè nKuyie! Bè náantemu n kpéi nke tú n nu nnǎnnè yenáànhǎntíyè.

⁶ De mǎnnì kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: ⁷ Onìti fǎ! Wèète Sedisademmu bíékè kékpannè bèè bo n cǎtè nè bèè bo Isidayeribe tenkè, ké bè nàké m pǎánáàntì. ⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yìtè ke còmúmu be kpéi nke kpàte n siè ke bo kǎũ oyeiwe nè osàù kékua. ⁹ N siè yètiní di nǎrikù miéke ke bo kuò osàù nè oyeiwe, kékua benìtibè bemǎu, kétúóté Nékéfu kénǎ kétuǎkenè kubakù yóu. ¹⁰ Kè benìtibè bemǎu banté mí ndi Yiè nKuyie mmî kpàtemè n siè ke ténke í yóó di kpànnè. ¹¹ Onìti fǎ! Sǐnnè a ìkè nè meyeñcaàrimè, m mǐtirì nè kuyonku kè bè da wúó. ¹² Kè bè da beke ke yí: A kuònnè ba? A dò: N kuò ndèè yóó tuǎkení kécake benìtibè yèmmè de kpéi nke, kè be nǎu bèitè, kè be kǎmbùtì do kè be núu nni ntú bókè bókè, dè kèrínímu, ke tǔǎkení ke dèè, mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Kuyie n nàkémè kù yóó kuònnè Isidayeribe disiè

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

¹⁴ Onìti fǎ! Náké be m pǎánáàntì ke tú, n sǔtémù n siè kè di narike.

¹⁵ N di sǔtè mukòù kpéi nke, ke di anté kè di pǐnti.

¹⁶ N di sǔtè ke di anté ke dèèmu, n di sǔtémù kè di narike, kè n di ùtè ke di duó nho kòùtì, kòò bo di èi.

¹⁷ Onìti fǎ! Kuó nkéwuotoo ke yè de kó disiè bomè n nìtibè kpéi nke nè Isidayeribe kó sikpàtìbì kpéi, bè yóó wènnénè sì n nìtibè kékua. Kè de dò memme ceuté a yuu.

¹⁸ Dè tu mebennímè diémè mme, mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

¹⁹ Onìti fǎ! Meire a nùtè dikòusiè yóó kónté ke dò kuce mèdémè ndi, mètǎàti ketíke, kukòuseú kudiékù kuù firì di cuokè ke kòu.

²⁰ Kè bo donnè benìtibè kǎmbùtì kè bè nkpeutí ke duò.

Dikòusiè dii bo bá wè o bòrì. N di sǔtémù kè di bo mpǐnti, di narike mukòù kpéi nke.

²¹ Disiè, benke a natimè kubakù yóu nè kucǎnku a yóó cuó mbèè kó dimàà.

²² Mí ndi Yiè nKuyie m múnke yóó meiremu n nǎu kè m miéke bè yè ke kǎá nke mǎnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Babidǎnni kóo kpàtì yóo domè Sedisademmu mudòò

²³ Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ²⁴ Onìti fǎ! Keuté ice ìdèi Babidǎnni kóo kpàtì yóó tǔnnèni ì kékatení nè o siè, kè de kó ice nwè nyì ìténí dii èi, kàa ànnè mecannimè bá kùu ce kó diketírì, bá mèè cannimè kè mè mbenkú diheì marì. ²⁵ De kó ice kó kùmakù nku Babidǎnni kóo kpàtì kó fehǎpǎnnafe yóó tǔnnènimè kèdo Amòniibe èi Adabaa. Kè kutékù kàtenè Sudaa tenkè Sedisademmu diheì iduotí fité di. ²⁶ Babidǎnni kóo kpàtì

còmú iceyàtii nyi, de kó ice idé keté dè, kètãũ tété ke sààri ipie nke bekù yebàkè ke wéi iwũ kó yè. ²⁷ Kè tété do o nùtè youte kébenke Sedisadèmmu ke dò, bèe cónné sikpàrisèí kéfii ndihèi kó yebòrè kéwuotoo, kéhuu fekpàrihúùfè kécónné sikpàrisèí kè sì mbaa Sedisadèmmu èi bòrè, kè bèe dammú kèpénné kuperí nè kudookòti. ²⁸ Sedisadèmmu kàbe bie yó nwúó nde kó mēbenkùmè detetirè nde, ke yé bè do bè dāunnēmè dinùù ke dò timati í yóó bè tū̀kení, kè Babidōnni kóo kpààti yie né bè benkú be yei mbè dò̀̀ri mē, mḕ̀ yó nte kè bèe bè pīrmú kè bè dò̀̀ tidaati. ²⁹ Dèe te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bè nàá nke tú: Di me nni ndennimè sã̀ di yei nke yetírí n kpèti kè dè feío kè di yei nfeí di dò̀̀rimè meməu mieke, dèe te kè n yóó yóu kè di ta di dootitabè nəu mieke kè bè di pī.

³⁰ F́́ nhonitikò̀̀ti Isidayeeriibe kóo kpààti a yiè tò̀̀nnímu a yóó yóu di munitikò̀̀. ³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú, bè bo deite a kpà̀̀tiyítò̀̀dáfè nè a kpà̀̀tiyítò̀̀dáfè kàa ceete. Kè bèe déúkū̀̀nne wè̀̀ do kénni kékékū̀̀nne wè̀̀ do de. ³² M bo pənte Sedisadèmmu pái pái, kòo naá nyedobuò, de kó kubotí mu nyí buoté diyie mari, kénkémúnè n duó nkè wè̀̀ bo bekénè kútenkù̀̀ ò bo tuakenímè.

Kuyie nnàkémè bè yóo domè Aməniibe mudò

³³ Mə̀̀mme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Onití f́́! Aməniibe daú benitibè mbe, náké be m pā̀̀nā̀̀nti ke dò: N sũ̀̀tému n kò̀̀siè ke dèe, n di sũ̀̀tè mukò̀̀ kpéi nke, ke di anté, kè di pīnti. ³⁴ Bè yó ndakenè mēbenkùmè siyā̀̀bisi kōme mme kè bepā̀̀sò̀̀umbè bè nàá nsiyā̀̀bisi kè de yièe tuəke kè disiè do beyeibe f́́nii, kè munitikò̀̀u kũ̀̀nté. ³⁵ Di mmə̀̀nni bèe kpā̀̀nnè be se, bè yènni dii èi mieke nke n yóó bè bekénèmè, be èi bè bè peité di. ³⁶ M bo bè yè kemieke kè bè fù̀̀ute m mieke kó kuyaakù̀̀ kù̀̀ dò mmuhā̀̀, kè bè duó mbeyeibe, bekò̀̀bè kè bèe bè kù̀̀ bəməu pái. ³⁷ Kè muhā̀̀ mbè cò̀̀uté kè be yī̀̀ ncóú nképə̀̀nté be èi mieke, bá ò̀̀məu ténke báá denteni be kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́́i.

22

Sedisadèmmu èi kàbe də̀̀ri ù̀̀ sàke

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití f́́! Mí yè nha bekénè Sedisadèmmu kó diheì kàbe, benitikò̀̀bè. Bekénè be kè bè benke be sàke be də̀̀ri ù̀̀. ³⁻⁴ Náké bè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: De kó diheì kàbe tú bèe cou bəmbə menitiyī̀̀ mbe tenkè mieke, ke də̀̀ri sibə̀̀tenkaanì ke sīnkū̀̀nko bəmə̀̀. Bè sũ̀̀ mmunitikò̀̀ mmu ke naá mbeyeibe ke yóó duó nkè be beənti yiè tuəkení mēcā̀̀. Dèe te kè n duó nkè yehəkè détiyè nè yè tó̀̀nyè kàbe kè bè bo mbè daú, kè ifeì bè pī. ⁵ A cāke a yè̀̀tiri ndi, a yei mmeè sũ̀̀, dèe te bèe dé̀̀tiri nè bèe təkè kè be bo nda daú.

⁶ Isidayeeriibe kpà̀̀tibè bèe bo Sedisadèmmu èi mieke, bá wè̀̀ ò cou mmenitiyī̀̀ mme ò mə̀̀ke mḕ̀ kpéi muwḕ̀rímú. ⁷ A èi kàbe senku be cicebè mbe nè be yā̀̀bè ke f́́ũ̀̀nko bepò̀̀bè bèe kàtení ke bè bonè, ke diinko mesémmè iciribí nè bekúpobè. ⁸ Bá bè í mə̀̀ke n cī̀̀tè kó kufə̀̀wā̀̀ nke wúó nteom̀̀pù̀̀tè kó diyie detetirè kpèri. ⁹ Be mieke kè benitibè mabè tounko betə̀̀bè tinā̀̀nti ke bè kò̀̀, ke katì yetā̀̀rè ìnkè ke yo ntibə̀̀diiti ke də̀̀ri isəke kpere. ¹⁰ Kè betə̀̀bè dounè be cicebè pobè, kè betə̀̀bè dounè benitipò̀̀bè be yò̀̀nti mə̀̀nni. ¹¹ Kè betə̀̀bè də̀̀ri isəke kpere nè be kàbe tə̀̀bè pobè. Kè betə̀̀bè dounè be bí kó bepobè. Kè betə̀̀bè dounè be tā̀̀bè nè bè bè wḕ̀ mbe cice. ¹² Kè bə̀̀mabè yietì kè bè kò̀̀ betə̀̀bè, kè wè̀̀ pènte otə̀̀u o kpere ò ndó kécə̀̀nte, yoo bèe ò yietí kénó̀̀. Kè betə̀̀bè fèkù̀̀ be kàbe kpere ke yè n kpéi mmí ndi Yiè nKuyie mmí b́́i.

¹³ M méiri n nùtè nte Sedisadèmmu nitibè dò̀̀ mḕ̀ yei nkpéi nnè bè cò̀̀u mmè̀̀ nitiyī̀̀ kpéi. ¹⁴ M bo wḕ̀tení dii yiè be bíkè bè bo mmə̀̀ke dikə̀̀mbù̀̀d kətéi mbe baa nke m baə̀̀a? Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́́i nkè dè yóó də̀̀. ¹⁵ N yóó cíemmu benitibè bèe bo Sedisadèmmu mieke kè bèe ta ibotí tēi mieke yehəkè teyè mieke yè̀̀ í tú be kpere. De mə̀̀nni kédenne mḕ̀yei nSedisadèmmu èi mieke. ¹⁶ Kè ibotí tēi bè wè̀̀nté detetirè, kè bèe banté n tū̀̀mè di Yiè nKuyie.

nuo ntònni bekràrinuambe kpeyi kōme, ke dònne Babidanni eì kó bedapàmbè dòmme be cie. 16 Kòo bè kōũ fenònfè ke pànkee bè ðake ké bè nànkoo mudoummu. 17 Kè bèe katení kè bèe wēnné didòu kè bèe ò càke kòò sīnkūnne kédeè kòo bè pè. 18 Kòo bè benke ò ðauti ðautinèmmè benitidaabè kè bèe yà o fei, de mōnni ndi nh ò pèmmè n do pè mmèè botí o kóo kótì. 19 Kòò né ðake sòoté ke cánni cánni ò do ðòrimè Esibiti o sapànti mōnni. 20 Ò do bè ðakemu ké mbè ðauti ðautinè iwũ ò tēmè, sāmmarímú nè sisēĩ de kōme.

Kuyie nnàkémè kù yóo wēte képotémè Sedisademmu eì kabe

21 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke ðò: Ò do wēte kéndauti ðautinè benitidaabè mbe ò do ðòrimè nè dimōnni Esibiti bè do kàké ðè o cīncīnni kéwēũ o mieserè. 22 Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n nàa nhOdibaa ke tú: N yóo duó nkòo dacīè nhò pè nyè, yeè wēētení o bíékè tipíiti timou kóò kpannè. 23 Babidanni kabe bemou, Kandee omou kabe, Pekadi eì nè Soaa eì kabe nè Koa nè Asidii kabe, bemou bedapùnsáatibè nè kùmàndáàbè nè bebeémbè diebè nè behāpòmbe iwēĩ yembè nè besāndèèbè be mieke yóo ò yèmu. 24 Kè kubakù you kabe iténni nè sīkpàrisēĩ sidiesi nè sisāmpòsi nè behāpòmbe tipíiti timou kabe nè tidapíiti nè yepikè, ke da do mudoò kè m bè nda duó nkè bè da bekénè be kuó dòmme. 25 M mieke bo da yè kè n duó nkè bè da pī nnè kemieke ke kéeté a ònni nè a to, a kabe bèè bo nkpaá kè bèe bè fié képímmú a bí initidaai nè initipòì, bèè bo yenté kè muhāá mbè còuté. 26 Bè bo dáté a yààti kédeite a sātì. 27 De mōnni kàa yóu mufòmму yeimu nè a bo ndauti ðautinè benitidaabè a do ketémè Esibiti tenkè a nònfè ténke bá mbo be bíékè, a ténke bá ndenniní Esibiti tenkè kpéi.

28 Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi nke tú n yóo da duó nha í dó bèmbe a pè mbè. 29 Kè bè da benke mepómme kéfiete ðèè do tú a kó mucóntimu, ke da cónnó a tetirì, kè bèe yà a fei, ké da wenté mufòmму yeimu yiè, onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè. 30 Dende kó dimàà yóo da tuakení a cánni cánni mēè kpéi nke ke taunnè ibotí tei, ke fié be bókè. 31 A tūnne a kóo kótì kó kuce nku, deè te kè n yóo da niinnè ò yànnè fèè bòòfè.

32 De kó febòòfè cūmpúrimu ke wēte ke pèkè nè fe kpéi mbè bo da daá ke yé fè piékémè féi!

Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

33 A yóo fè yà kémuó mmeyencaàrimè mme nè kufōwaá nnè keisòukè, a kóo kótì Sammarii fe nyà.

34 A yóo fè yàmu kékúótóo páíí ké fè ðammú nè a nù nke wéíí, kétúóté de kó yewétiyè ke yórinè a me. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

35 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A n yèmmu ke m bùtínné, deè te kè n tú mufòmму yeimu nè a cánni cánnimè ðè doti a yuu ìnkè nke.

Kuyie ncaummè Oodaa nè Oodibaa

36 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke ðò: Onìti fí! Míu tu a bekénè Oodaa nè Oodibaa ké bè kpannè isòke bè ðòòri ì kpéi. 37 Ke yé bè cánni cánnimè onitipòkù wèè ðauti ðautinè benitidaabè o kōme mme ke kùò benitibè, ke fié yebókè, ke yè fié be bí initidaai nè initipòì nè bè do m peiténè ì ke ì cóu. 38 Ke né ðake yiè ke sīnkūnne n cīètè de kó diyie dimàà mieke, ke wènté teompútè yiè detetirè kperi. 39 Bè feu dii yiè be bí yebókè, de yiè ndi bè tamè mí ndi Yiè nKuyie n cīètè ke tè sīnkūnne. Bè de ndòò n cīètè mieke! 40 Kè nù ntōnnè kè bè yùní benitibè yehekè détiyè kabe, bè bè nàké dii mōnni de kó tináantì bè í nwuakéní kénsó mbè wùò ke ànnè córóò ke sàri. 41 Ke kàri detēĩ nsààrè ìnkè, kè tidiiti ìkú nè tihúúnti nè mekùò n do bè

duó ndè. ⁴² Kè kunitisũkù nwékíí ke í yĩ̀kù tìmatì, kunitisũkù kùù yènní dikpáà tɛdɔntɛ kperì bíékè ku kpéí, ke bè ṹnné sinéí ke bè òò nyepìkè sààyè. ⁴³ De m̀nnì kè n d̀: Bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè ke s̀oté beè kpaá ke s̀aké bè d̀uti d̀utinè benitidaabàà? ⁴⁴ Kè bè k̀rì de kó benitipòbè mufòmmu yeimu yembè borè, bè k̀rì m̀èè botí benitipòbè t̀bè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè be boràà? ⁴⁵ Bèè borime wenni bè yóó bekénèmu de kó benitipòbè bè bekùnè m̀èè botí benitipòbè t̀bè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè nè benitikò̀bè, ke yé bè d̀uti d̀utinè benitidaabè m̀e ke kò̀ benitibè.

⁴⁶ Mí ndí Yìè nKuyie mm̀i béí nke tú, bèe tíí ndibeént̀nnì ké bè bekénè ké bè tanné kukò̀mbòdoróo mièke kèfèke be kperè. ⁴⁷ Kè bèe bè bùòtí yetárè ké bè fié kékua be bí initidaaà nè initipò̀ ke còu m̀e c̀í. ⁴⁸ De m̀nnì m bo denne isàke kperè be tenké kè benitipòbè t̀bèè banté ke ténke bá ndò̀rì de kó isàke. ⁴⁹ Bè d̀ò̀ ìì sàke doti be yò ìnkè nke. Bèè yóó t̀ m̀eyèi m̀bè d̀ò̀ m̀è ke fié iwũ̀ yebòkè m̀e kó tiyeti, kè di banté ke d̀ò n tú di Yìè nKuyie.

24

Kuyie ndò̀nnè m̀è Sedisadèmmu tekũ̀mbotè t̀èè nirimè

¹ Kè dè mm̀ake yebie nyèwèi nè bè ti p̀ímmè ke kò̀nnè Babidò̀nnì. Dibenni wéínnì kóo t̀nkù p̀ínnwè, diyìè p̀ínnì yìè, kè ti Yìè nKuyie nnì mbéínnè ke d̀: ² Oǹtì f̀! Wàri yíè nkó diyìè ké ndí yé, yíè nwe Babidò̀nnì kóo kpààtì yóó domè Sedisadèmmu kóò pi. ³ N nìtìbè tu itookperì yembè m̀e, náké be dináành̀ántìrì. Náké be ke d̀:

Mí ndí Yìè nKuyie mm̀i yè nha d̀ò̀ de kó m̀eben kùmè.

Á tíí mmuháá nkede kè, késaa ntekũ̀mbotè kéánnè menie,

⁴ kéánnè te mièke imaa nsààyì,
nyekpèrè nè yebaayò de kpeyi,
nè yekũ̀ò yèè tu yesààyè.

⁵ Á t̀áatè ipemàa nyìì tu isààyì
ké ì ánnè tekũ̀mbotè mièke
kétíí mmuháá nkè t̀èe f̀ante kéwènnénè yekũ̀ò,
demou kébi.

⁶ Mí ndí Yìè nKuyie m béímmu ke tú:
Sedisadèmmu kòbe tú benitikò̀bè m̀e,
bè bo yà! Be èi d̀ò̀nnè tekũ̀mbotè t̀èè nirimè t̀è nte,
bá bè í yóó na kédèite d̀èè nirimè
yóótè te maa nké nyì d̀èì ima ima, a báá soó nkùmakù.

⁷ De kó dihèì kòbe còu mm̀èè nitiỳi nkpaá feímu,
mè còu dipèrì ìnkè nke,
mè í còu nketenkè ke d̀ò nkèè mè sũ̀òto,
òmò̀u m̀e nyì mè dàtínnè mutáá.

⁸ N d̀ó m mièke bo bè yè m̀è m̀mè kè m bè pèite,
dèè kpéí nte n yóumè kè bè còu mm̀èè ỳi ndipèrì ìnkè
kè mè feío bá ò̀mò̀u í mè dàtínnè.

⁹ Dèè te mí ndí Yìè nKuyie nkè n tú:
De kó dihèì kòbe bo yà,
bè còu m̀menitiỳi m̀mè kè n yóó bè t̀uò mmuháá.

¹⁰ Tíí nyidèí, kètò̀tinnè muháá
nkébénnè imaa nkè ìì bi mesàà,
nkàa còte kèyóu kè yekũ̀ò còuté.

¹¹ Kàa dèè á saa ntekũ̀mbotè tekpetè muháá nyìnkè
kè t̀èe bi kéwũ̀òtè,

meyóò mmèè bo te miεke kè mèe yè,
dèè nirimε kè dèe deite.

¹² Bá nè a yóó me ntè pūñnémè muhāá ndèè nirimε dè í yóó deite. ¹³ Sedisadεmmu! A kabe kó mufòmму yeimu muù da sīnkūnne, kè n dó ke da wénkūnne, a me nyí yie nkè m bo da wénkūnne, a ténke í yóó wenke ke nkémúnè m miεke bo da yèmmè ke káá nke mànkú. ¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi nkè dè yóó dāò, n ténke í yóó pī m máà, mesémmè í yó m pī, n yí yóó kuó nhòmòu mesémmè. N yóó bekénè bá wè o dāòrīmè dōmmè mme. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Kuyie nduómmè kè Esekieri pokù kú

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā: ¹⁶ Onìti fō! N yóó deitemu metòntōmmè wèè da duò ndiwèi, a me mbáá kari mukūū, nha báá kuó, tinānnieti báá yenni a nuò. ¹⁷ A mmítiri amáà borè, a báá kari mukūū. Á bou a yaàbomboúnkú a yuu, kéníe a neùti, a báá káá nha deēnfè, a me mbáá di bekúdaumbè tóni tū diiti.

¹⁸ Kè nni nnáánnè benitibè dikūnweñni, kè m pokù yàà kú kuyuoku, kè dèe wenté kè n dāò Kuyie nwee n nàké ti. ¹⁹ De mōnni kè bè m beke ke dā: Ti náké a dāòri mēè benkūmè benkú mù? ²⁰ Kè m bè nàké ke dā: Ti Yiè nKuyie nkuù tu: ²¹ N náké díndi Isidayεeribe kunku ti Yiè nKuyie nkù tu mù: Kù tú kú yóó yóu kè bèe sīnkūmmu ku cīètè, tēè di āà tefentè, tēè tú di kó diwèi, di yèmmè naatinè tē. Di bí initidaai nè initipòì ìi kpaá de kó dihei bè bo ì fié. ²² De mōnni kè di dāò ndo dāòmè, di báá káá ndi deēmbi, di me mbá nyo ntidiiti bekúdaumbè di touni ti, ²³ kémbou di yaàbomboúnti di yə ke nie di neùti, di me mbáá kari mukūū nyoo dí nkuó. Di dāòri mēè yei mbo nte kè dí ncítiri kénwē ndimou ke mítiri. ²⁴ Mí nhEsekieri n tú mebenkūmè mme di kpéi. N dāòmè di yóó me n dāò. Kè dè tūàkeni dii mōnni di bo banté ti Yiè nKuyie ntumè ti Yiè nKuyie.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dā: Onìti fō! Bè yóó paamu n cīètè tēè bè āà tefentè. Tēè tu be kó diwèi, be yèmmè naatinè tē, bè dó dè nè be yèmmè memou nè be bí initidaai nè initipòì. ²⁶ De yiè wèè bo yenté ò bo kateni a borè ke bo da náké de kó tináaanti. ²⁷ De yiè a nùù yóó wēte kétáutému kaa bè nàkénè, de yiè a nōndenfè ténke í yó ndari. A yó ndò ndibenkèri ndi be kpéi nkè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

25

Kuyie kpannè ti Amōniibe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā: ² Onìti fō! Wēēte Amōniibe bíékè ké bè kpannè, náké be m pāānāanti. ³ Á bè nàké ke dā: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe kénté kékeè n yóó bè nàké ti. Bè do sīnkūnne n cīètè kè bè ndaúmu, kè Isidayεeribe tenkèe dāúnko kè bè ndaú, kè bèe pīmmú Sudaa kabe kè bè ndaú. ⁴ Deè kpéi nte kè n yóó bè ānné diyie yiè kèè bíékè kabe nou miεke, kè bèe cōnné be āpānkàrè be tenkè miεke, kénhā be tenkè miεke, kényo mbe diiti ke yè mbe naamiè. ⁵ M bo duó nkè Adabaa tenkèe naá mbè cēmmù dè yòyóbè, kè Amə tenkèe naá ndipedie. Kè di banté n tùmè di Yiè Kuyie.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú meyi ndo do dii mōnni Isidayεeribe kè bè n daúmu ke péu sinou ke au ke yānku ke senku Isidayεeribe tenkè. ⁷ Di mōnni n youte n nōtè nte be ñnkè ke bo bè duó nyehkè teyè kabe kè bèe feke be kperε ké bè dēnne ibotí tei miεke ké bè kùò, ké bè dèè. Kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè ti Məabu kabe

⁸ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Məabu tenkè kabe nè Seii tenkè kabe bèè do náá nke tú Sudaa kabe í cáānnè ibotí tei. ⁹ Nè de kpéi n yóó piitemu yehkè yèè pi Məabu tenkè, de kó yehkè ténke í yó ntú yehkè be tenkè miεke, bè bo yè pūò nyemou kétáunnè yehkè sàayè: Beti-Yesimoti nè Baadi-Məōō kēntə kētuakēnè Kidiyataimmu. ¹⁰ Diyie yiení kèè bíékè

kəbe mbe n yóo duómme de kó yehəkè kè bèe yè tieke, kéwēnnénè Aməniibe kè bè ténke bá ndenniní be kpéí. ¹¹ N yóo bekénemu Məabu tenkè kəbe kè bèe banté n túmè di Yiè Kuyie.

Kuyie nkpannè ti Edəmmu kəbe

¹² Nte mí di Yiè nKuyie n náá ntì Edəmmu kəbe: Edəmmu kəbe pèite bè pèi Suda kəbe ñnkè nke, bè càkemu mediè mbè peite dè. ¹³ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n náá nke tú n yóo youtemu n nùtè Edəmmu ñnkè kékuə benitibè nè iwūō Temaa eì nè Dedanni kperi dè bo dounko, bè bo fié ye nitibè. ¹⁴ N yóo duó nkè n nitibè Isidayeribe be peite m pèi Edəmmu kəbe, bè bo bè dōō m miəke bè yè, ke bè cúté kè dè māmè. Kè bèe banté nh òō peite mēē botí, mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí!

Kuyie nkpannè ti Fidisitēēbe

¹⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Fidisitēēbe: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè mē ndómè kémpēiri be dootitəbè sáà ke bè sēnku ke bè nīi nke dó ké bè kùə ké bè dèè. ¹⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú n yóo youtemu n nùtè be ñnkè, kédeite Kedetiibe kəbe, kékuə kukó mpémmè kəbe bèè sùó. ¹⁷ M bo bè pèite kè dè n yóu, ké bè poté mediè nde mōnni kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

26

Kuyie nkpannè ti Tiiri eì kəbe

¹ Kè dè mməke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pīrmè, otānkù yiè ketiri yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō: ² Onití fō! Tiiri eì kəbe daúmu Sedisadəmmu kəbe ke tú: Wūōō! Sedisadəmmu pənte, benitibè beməu do ke nkəri di kpàti kpéí, bāmbà ntī né tì te, bè tì pàamu. ³ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yitè ke cōmmúmu Tiiri eì kəbe kpéí nke yóo duó nkè ibotí péuu bè do mudoò, biè nní bo mpēnkóo kè betəbè beè tūdkūnī yenéñfirè ōmmè dāmèèrì, ⁴ kəpənte Tiiri eì kó kuduotí nè di cēkperi, ke káuté mutáá nkè kupèrikūu feítóo, ⁵ kénsoke dāmèèrì cuokè kè beyīndiimbè nye mbe ditirè. Yehəkè teyè kəbe bo bè pənte. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí! ⁶ Tiiri eì kó besapəmbè bèè bo mbo dikpáà bè bo bè fié kè bèe banté n túmè di Yiè Kuyie.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí nke tú: M bo duó nkè kubakù yóu kóo kpàati Babidənni eì kou Nebukannesaa wèè kpeñni ke pēēté bekpàatibè təbè, kòò kəteni nè sisēī nè sikiparinasēī nè besāndèèbè nè behāpəmbè péu nè benitibè péu. ⁸ Tiiri eì kó besapəmbè bèè bo mbo sihekési bè bo bè fié, kəpénné kudookəti kédammú mutáá nkéonné Tiiri eì kó kuduotí ké ndi pì nè tidəpiti. ⁹ Bè bo cónné be kpàrisēī kéfi nTiiri eì kó iduotí kè sī puə nsicēkperi. ¹⁰ Be naasēī sū ke í sénni bè bo ntatiní di mōnni Tiiri eì kó yebòrè bè òō ta mēē botí bè dùute di eì kó yebòrè. De mōnni mutáá mbo di dàtinné kè si nampoo nte kè di duotí sántè. ¹¹ Be sēī kó yekpèètè bo puə ndi ce iməu, kè bèe fié di nitibè kébuó ndi tenkaanì diesi ketenkè. ¹² Kè bèe eì di kpàti nè di potanti képuə ndi duotí képuə nsicēī sààsì kéútóo di tārè nè timunnanti nè di táá mmenie mmieke. ¹³ M bo kūnté be ye, bè ténke bá nyo bè biemmè tikùtidùuti. ¹⁴ M bo duó nkàa náá nkupèrikù kénfeío kè beyīmpīmbè nye mbe ditirè a ñnkè, bá òmòu ténke báa da maá. Mí Yiè nKuyie mmū bēí!

¹⁵ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tiiri eì kpéí nke dō: Bè bo bè do di mōnni ke bè kòute kè bè nkuò, bè bo kuò de kó dihei miəke benitibè de yiè. Ketenkè kèè soké dāmèèrì miəke, ke ekè bo sántè. ¹⁶ Nè tii bo bè tūkení tì kpéí nkufōwaá mbo auté dāmèèrì také kó bekpàatibè, kè bèe cúténi be kpàatikarè ñnkè ke dáté be yaàsàati tii kpē, nkénkari ketenkè ke kpeutí kè be kōmbùəti duò. ¹⁷ Bè bo kuó ndikúdabōnni a kpéí nke dō:

Wúó! Dihei di yètiri do feí dāmèèrì miəke
kè di kpeñni kè bè di dé,
di ténke í kpaá.

18 De yiè dè bo kpei ketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kàbe,
kè be kãm̀b̀ù̀à̀t̀i nduò t̀i da t̀ù̀òkení ti kpéí.

19 Mí di Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo d̀ò̀ò̀ Tiiri èi kè d̀i naá ntidobontì, kéndònnè yehékè benitibè í ã yè. N yóó duó nkè ketenkè fũ̀ò kó menie mmeè yenni ke di dàtinné, 20 kè di wènnénè ketenkè fũ̀ò kàbe bèè do bo nè dimònni bè ã dè, kàa mbo ketenkè fũ̀ò yehékè m può nyè nè dimònni ye kãm̀. Kè di mbo ketenkè mièke ke ténke báá wète kéãnné ketenkè ìnkè. 21 M bo di d̀ò̀ò̀ dè bo do benitibè kãm̀b̀ù̀à̀t̀i, di ténke í yó nkpaá bá kè bè di waá mbè ténke báá di yà bitì. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ̀ béi.

27

Bè kuó ndi kúdabònni kuce m̀ed̀érimè Tiiri èi kpéí

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò̀: 2 Onitì f̀í! Kuó ndikúdabònni Tiiri èi kpéí nke d̀ò̀:
3 Díndi Tiiri èi d̀i bo dàméèrì nù̀ò ke d̀ò̀rinè yehékè t̀eyè yèè soké dàméèrì mièke nè yèè ò t̀òkénè kupotaá. Mí ndi Yiè nKuyie n tú Tiiri èi d̀i do náá nke tú:

Di tú bàtòò wèè p̀è̀x̀é̀t̀è betàbè kuwenniku.

4 Di do soké dàméèrì cuokè nke,

kè bè di maá kè di wenni mesàà.

5 Senii t̀à̀r̀i kó detekperè bè tu dè sipèrésì,

bè de ndòònnè de kóo bàtòò,

kétúóté Dimaa t̀à̀r̀i kó detekperè

kédòònnè kupààti kù̀ò t̀ò kuyààkù.

6 Kè bèè d̀ò̀ò̀nnè Basã kó detekperè kó idéi

tidapentì t̀i p̀à̀àt̀inè menie.

Kóo munnénè Kitimmu ekè yèè soké dàméèrì mièke,

de kó detie mbè tu dè sipèrésì,

de kó idéi, ke c̀ièkè de mièke sipápáheú.

7 Kè bèè ò cónné Esibiti èi kó kuyààkù

kù̀ò d̀ù̀òkenè mupààkonkperímù ke kpè.

Kè Edisaa ekè yèè soké dàméèrì mièke,

kè ye kó tiyaàsòùtì nè t̀i wũ̀ò,

ke d̀ò̀ mmekàcèburime nè t̀i berí kè t̀i ò dàátí.

8 Sidonni nè Adifadi kè de ekè kàbe ò piú

kè Tiiri èi kó mecìi nyembè bo o mièke kèpí mmutòmmú.

9 Kè Kebaadi kó behèikènkótibè nè be kó beyántibè

kè bè bo o mièke koò d̀ò̀ò̀ri. Bàtòòbè bemou

do cómmú Tiiri èi borè nde ke do nho potantì.

10 Perisi nè Dudi nè Puti

kè de kó behããpòmbè bo, be kó behããpòmbè mièke

ke nuu mbe d̀ò̀p̀it̀i nè be pikè o èi mièke,

kè dèè ò duó ndiyeticèèrì.

11 Adifadi èi kó behããpòmbè wènné o èi kàbe ke baa o èi kó iduotí kè Kamadi èi kàbe cómmú yedèrè ìnkè ke nuu mbe d̀ò̀p̀it̀i o èi kó iduotí ke di yèùtí kuwenniku.

Dikàtidieri do bomè Tiiri

12 Kè Tasisi èi kàbe bèè do Tiiri èi kàbe potantì nè mebierime nè timátì péitì nè timátì móm̀m̀ò̀nti nè dibierimínni. 13 Yafã nè Tubaadi nè Meseki kè bè bè donnè tidaatì nè disòowũ̀ò kó tinentì, kè bè cèkiinè be potantì. 14 Kè Beti-Tokamaa èi kàbe bè duó nsisèí s̀iì dèrì sikpàrinaasèí nè bè do dekù s̀iì, sisèí deke sãmmarímú kè dè pié s̀iì. 15 Kè Didanni èi kàbe be d̀ò̀ò̀rinè kupotaá, nyehékè péu ketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kpèye sũ̀kùye taà be cie dikàtìrì ke bè yietí yepápànì nè tinentì péu bè d̀ò̀ò̀nnè t̀i detekperè, desòùrè kó tidabèti.

16 Kè Edammu kàbe péu t̄ou tinenti péu nè yetásààyè yèè dò ntitookāti nè yèè dò nfetònfè nè tiyaàwũṣ̄ti nè tinenti t̄i kp̄e nnè tiyààti t̄i dùòkenè mupààkonkperimù nè ideí wũṣ̄yi ì bo dàméèrì mièke ke ceekiinè tipotanti. 17 Sudaa kàbe nè Isidayeeribe kè bè bè fiitinè tidiiti tibotí tibotí nè mecekùò nnè mekùò nnè tihúúnti kufṣ̄ṣ̄ku natikù kp̄eti. 18 Kè Damaasi kàbe do mbe potanti t̄i sũ mèè kp̄éi nnè tikpàti tibotí tibotí kè bè t̄ounko menaà mbè tu mè diféè, Edibonni èi k̄ome nè tipeciti péiti. 19 Kè Danni nè Yafāā nè Usadi ekè kàbe bè yietì timátì bè má t̄i ke dèè nè tihúúnti tibotí tibotí kufṣ̄ṣ̄ku natikù kp̄eti. 20 Kè Dedanni èi kàbe be fiitinè yesānkānkè. 21 Adabiibe nè Kedaa èi kó s̄ikp̄ààtib̄i kè bè tu be kó bepotambè, ke donnè be potanti ipe nè yepedakè nè yebodakè. 22 Kè bepotandiebè Sebaa nè Damati kàbe kè bè bè d̄ònnè kupotaá nke bè t̄ouo tihúúnti tim̄ou botí kufṣ̄ṣ̄ku natikù kp̄eti nè yetásààyè yebotí yebotí nè mes̄o. 23 Kè Anaa èi kó bepotambè nè Kandee èi kàbe nè Edenni èi kàbe nè Sebaa èi kàbe nè Asidii tenkè kàbe nè Medii tenkè kem̄ou kàbe kè bè mbè d̄òrinè kupotaá, 24 nke be fiitinè tiyaàkpeti nè tiwũṣ̄ti nè t̄i kp̄e nnè t̄i dò ndiùdiù, nè iwēī ì kpeñni.

Bè kuó nd̄i kúdabònni Tiiri èi kp̄éi

25 M̄em̄me kè ti Yiè nKuyie mp̄āānāaṅt̄i náaṅt̄o béi nke d̄ò: Tasisi èi kóo bàtòòbè d̄aku ke k̄arì Tiiri èi kupotaá nkè de kóò bàtòò píe nke c̄ēēke dàméèrì cuokè.

26 Bèè piú de kó bàtòòbè kè bèè ò tannè dàméèrì cuokè, kè diyìè yìè kèè bíékè kó kuyaaakùu ò p̄ònt̄e.

27 Kè tikpàti t̄i do bo o mièke, d̄èè kó dimàà do s̄ari o mièke. Tipotanti, bepotambè nè bèè p̄i mbàtòò mièke mutōmmú nè beyántibè bèè dàke bàtòò kp̄éi nnè behāāp̄òmbè. Dende kó dimàà kè d̄eè p̄ònt̄é, ò bo do d̄i yìè.

28 Bèè do p̄i mbàtòò mièke mutōmmú kè bè nkuò nkè dàméèrì p̄éemmè kàbe kpeutí.

29 Bèè kó dimàà do p̄iri bàtòò kè bèè yóu mupirimù. Bèè do p̄i mmutōmmú o mièke kè bèè cúténì ketenkè,

30 kénkuò nf̄s̄ nTiiri èi a kp̄éi mmediè nke cou mutáá mbe yò ke p̄ūntí mutápeí,

31 ke kuò be yò ke daati tifòòt̄ònt̄i kénkuò nha kp̄éi ndikúdabònni.

32 Ke kuò nke tú: We ndo d̄ònnè Tiiri èi d̄i soké d̄i m̄ònni dàméèrì cuokè?

33 Bàtòòbè do t̄ou d̄i m̄ònni a nenti ke toti yebotè, tikpàti t̄i do bo a èi mièke nè a potanti, d̄è do sũmu k̄ente kàa kparik̄unne kutenkù kó bekp̄ààtibè bem̄ou.

34 Di m̄ònni nte f̄ó, kè dàméèrì da p̄ònt̄énè.

F̄ó nnè a n̄it̄ibè nè a nenti kè di w̄enné ke p̄ònt̄é.

35 Kè kufṣ̄waá mp̄i nketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kàbe, nè a kp̄éi nkàa kó bekp̄ààtibè k̄m̄bùòt̄i duò kè be ìlkè s̄òute,

36 kè kutenkù kum̄ou kó bepotambè kuò nha kp̄éi ke máàrì be yò, ke yé a kpēe duòmè tikōmbùòt̄i nti, a p̄ònt̄emu m̄emme s̄áà kè dè dèèà yoo!

28

Kuyie nyē mbèe náké tì Tiiri èi kóo kpààti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì f́! Mí tu á náké Tiiri èi kóo kpààti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ò mè nhānnémè tefentè, kòo yèmmè dò nhò tu Kuyie, kénáá nke tú ò kàri Kuyie nkó dikàri ndi dàméèrì cuokè. Kòo yèmmè dò nhò m mǎnnè wenwe onìtì. ³ Kòo yèmmè dò nhò ciìnnè Danniyeeri ke yé disòrì kpeti timòu. ⁴ Nè o ciì mmieke nke ò kpenkemè ke mǎòte tikpàti mediè nke tanné mesò nnè timáti péitì o cǐtè. ⁵ Ò nò nkupotaá nku mesàà nkòo kpàti sūũ nkòò mǎòte tefentè.

⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè n tu o yèmmè me ndòmmè ò tu Kuyie. ⁷ Nè de kpéi m bo duó nkè ibotí teli ò tu iyonkuyi kè ò dokénè képuò nhò dǎò de nè mǎciì nkécake o yetidieri. ⁸ Ò yóó kúmu! Ò me nyóó kú mutòntònkūũ mmu dàméèrì mieke. ⁹ Bèè yóó ò kùò bè bo ò pǐ ndiì mǎnni ò bo dáátí ke dò ò tu Kuyie nwenwe onitáà? ¹⁰ Ò yóó kú detetirè kou wèè í yé ti Yiè nKuyie nho kǎme mme, bepòòbè beè yóó ò kùò mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́i!

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹² Onìtì f́! Kuó ndikúdabònni Tiiri èi kóo kpààti kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Weè do pǎtè betòbè bemòu kuwenniku kéniciì mesàà, ke wenni mediè, ¹³ kémbo n kó kupúú Edenni mieke, yetásààye yebotí yebotí kó kuduotí fité di, kè dii ndò nyefùòkè, kè diteri dò mmukompóó, kè diteri dò ndoii ke dò ntewéitè, nè dii dò ntitoókàti nè dii dò nkupecenkónkù nè dii dò ntesānwūstè nè dii dò ntiwetì, nè dii dò nfetònfè nè dii dò ntinóbéntì nè mesò, ke sārì mesò nkó tisāti bè dǎò tì bè ò dǎò dii yiè. ¹⁴ Kè ti Yiè n Kuyie ndò: A tú n yé n do ò dǎò kòò n tú oĩnkèmbàri nwe ke pĩnte o fèti kémbo n tāsàari ìnkè, ke centi yetásààye yèè cǎú nyihāāpémperí ye mieke. ¹⁵ Kòo borime nweni nè nh ò dǎò dii yiè, kèntò kétuòkenni meyei nhò ta dii yiè. ¹⁶ O potaá kuù deuke ke te kòò yonke mediè ke dǎò meyei, deè te kè nh ò bétini n tāsàari ìnkè wenwe oĩnkèmbàri wèè centi yetásààye yèè cǎú nyihāāpémperí ye cuokè. ¹⁷ O wenniku kuù ò ānné tefentè, o wenniku kuù tonté ke cǎke o ciì, kè nh ò bǎnténi ketenkè kè bekpààtibè ò wéni. ¹⁸ Nè o kó kupotaá mmieke ò í dǎari sei, nè o kó kupotaá ndiekù mieke nke ò dǎòmè meyei nke sǎũ n cǐtè, deè te kè n tǎtinnè muhāá nkè mù yóó ò cǎuté kè bè nhò wúó, nkòò naá mmutápeí mmáà. ¹⁹ Ibotí mieke bèè ò yé kufōwáá mbo bè pǐ nnè o kpéi nke yé o kperè duòmè tikōmbùòti nti, ò pòntemu sǎà kè dè dèè.

Kuyie nkpànnè tì Sitōō èi

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²¹ Onìtì f́! Wēēte Sidonni èi bíkè ké bè náké m pāānāānti. ²² Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke còmmú Sidonni èi kòbe kpéi nke ke bo bè benke n wērímú kè bēe banté n túmè Kuyie. N yóó bè potému ké bè benke mí ndi Yiè nKuyie n yí mǎkemè meyei. ²³ N yóó duónkoo mutenkūũ mmu Sitōō èi kè tipūti timòu kòbe ò do mudòò, kékuò benitibè péu kè meyi ncoú ndihèi dimòu, de mǎnni bá wè kòò banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Isidayeribe yó mbomè kè dè bè naati

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De mǎnni ibotí ò fité Isidayeribe, òmòu ténke í yó mbo wèè bo ndò nyipo ké mbè kūũ, yoo tisāmpotì ké m bè kòuri. De mǎnni bèè do bè sènkù bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke tínni dii mǎnni Isidayeribe, bèè do cǐtè kémbo ibotí teli mieke m bo bè benke n kparamè meyei nkè ibotí teli yà. De mǎnni kè bè mbo ketenkè n do duó nkè n kóo tǎnti Sakòbu ke mieke. ²⁶ Bá dèmarè bá mbè kǎnnè, bè bo maá sicéi kǎfíikú detie mbè tu dè fínyí, kémbo kè dè naati, ke yé n yóó potémè yehèkè yèè bè fité ye kòbe. De mǎnni bèè do senku Isidayeribe bè bo yie nke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmũ bè te.

29

Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kàbe

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè bè ti pīrmè ke kōnnè Babidōnni otānkù pīnwè, diyìè tēpiítè nè didérinnì kó diyìè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìtì fí! Wēēte Esibiti bíékè kénákè okpààtì nè o nìtìbè m pāānāāntì. ³ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yìtè ke còmúmumu o kpéí, wenwe kukó nNiidi kó femùðfè, wenwe wèè bo kukó nNiidi mmieke, kòo yèmmè dò nhò kù tieke ke náá nke tú weè dòò kukó nNiidi nke kù te. ⁴ Nè de kpéí n yóó tōnnè kuyīmpie nku o yèi kè kukó nNiidi kó siyīī ncáátí o yíékè kè nh ò yūḡ nkédennení kè sì ncáátí o yíékè. ⁵ Kè nh ò dootóo dikpàà tēdōntè miēke wenwe nè de kó siyīī, kòò nduó dikpàà miēke bá òmòu báá ò tūóté kékūnné. Tikpasīnti nè sinō deè yóó ò di. ⁶ Kè Esibiti tenkè kàbe bēmōuu banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Ke yé bè do dōmmè dipènni ndi Isidayēeribe nōu miēke. ⁷ Bè do ò pīī nkoò pùdmmu ke si be nōu, kè bè ò diri kòò pùo nke donnīnko be kōmbùòtì. ⁸ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú: M bo duó nkè bèè ò do mudoò kékūo o èi miēke benìtìbè nè iwūḡ.

⁹ Ò me nyēmmè weè te kukó nNiidi kè weè kù dòò. Nè de kpéí nhEsibiti kó ketenkè bo dōúnko kēnāá ntidobontì kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ¹⁰ N yìtè ke còmúmumu wenwe nè kukó nNiidi be kpéí, m bo duó nkè be tenkèe dōúnko kēnāá ntidobontì, kētúóté Mikidōdi kēyēnnè Siyenni kēntō kētūakēnè Kuusi temmānku. ¹¹ Bè ténke báá yà de kó ketenkè miēke onìtì kó tenaàcētè yoo kuwanwankù makù kpete. De kó ketenkè bo dōúnko kè dè mmàke yebie nsipísìnàà. ¹² M bo duó nkè Esibiti tenkèe dōúnko kēnāá dikpàà tēdōntè kēnāá ntidobontì yehēkè tēyè cuokè m può nyè, kēntō kētūakēnè yebie nsipísìnàà. De mōnni m bo cíe nhEsibiti tenkè kàbe kè bèè ta ibotí tēi miēke.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mīi bēi nke tú, yebie nsipísìnàà kó difōnkúò m bo wēte kédennení Esibiti tenkè kàbe ibotí tēi bè do ciété kēmbō ìi miēke, m bo wēte kè bè tīi. ¹⁴ De mōnni m bo wēte kētíi nhEsibiti kó tidaatì, kè tīi kari be tenkè Patidoosi èi bè do borè nè dimōnni kēānnè dikpààtīyuu dīi berí. ¹⁵ Esibiti bo ntú de mōnni dikpààtīyuu dīi berí, ò ténke bá mbaké ibotí. N yóó ò kékūnnemu, bá ò ténke bá mbaké ibotí tēi. ¹⁶ Isidayēeribe ténke bá nhò tá, bè yóó bantēmu ke dò ndè do tú mēyēi mme bè do kōrīmè o borè ke dō meteēmme. De mōnni kēbanté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàkémè Nēbukannesaa yóó domè Esibiti mudoò

¹⁷ Kè dè mmàke yebie nsipísìdè nè yēyiekè nè bè ti pīrmè kékōnnè Babidōnni, otānkù ketiwè diyìè ketirì yìè, kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁸ Onìtì fí! Nēbukannesaa Babidōnni kóo kpààtì weè tanné o āāpōmbè mutōnkperímù, ke tú bèè pōnte Tiiri kó dihéi kè behāāpōmbè yō kūḡte kè be baayō fāūtè, ò me nyí pētè mucōntimu wenwe nè o kó behāāpōmbè mutōmmú bè pī mmù kpéí. ¹⁹ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yóó ānnè Esibiti tenkè Nēbukannesaa nōu miēke nke, kòo di pōnte kēhéi di kpàtì kè dè ntú o āāpōmbè kó tiyēti. ²⁰ N yóó ò duó nhEsibiti nwe kòò ntú o kó tiyēti ò òu tīi òtì kpéí, nke yé ò pīrmè n kó mutōmmú mmu. Mí di yìè nKuyie mmīi bēi!

²¹ De yìè ndi n yóó wēte kédéúkūnnemè Isidayēeribe wērímú, ké da pā kuce fí nhEsekieri kàa mbè nāānnè kè bèè banté n tùmè di Yiè Kuyie.

30

Kuyie mmieke yóó domè Esibiti èi kàbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì fí! Náké be m pāānāāntì, á bè náké ke dò: Mí di Yiè nKuyie mmīi tu bèè kuó ndikúdabōnni ke dò: Eeyooyi! Diyìè dīi kēríní di kpéí. ³ Di tōōnnímu, m miēke kó diyìè duunnímu, de kó diyìè yó ndáátí yewetisùò nyē, dīi yìè ndi n yóó bekénēmè yebotè. ⁴ Bè bo do dīi yìè Esibiti tenkè kufōwāá mbo bè autè kè bèè bè

pònte kédéité kétúóté be kpàtì. Benìtibè bo nduò dì mònñi Esibiti tenkè mieke ke kō, Kuusi èi kàbe yèmmè bo caàrè. ⁵ De yiè Kuusi èi kàbe nè Puti èi kàbe nè Dudi èi kàbe nè Adabiibe tenkè kemau kàbe bè bo bè fié kétaunnè bèè tu n kàbe. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi nke tú: Bèè cuó Esibiti bè bo duó, muwērímú bè màke mù kè mù bè àà tefentè mù bo deè, kétúóté Mikidodi kàbe kén̄tò kétuàkenè Siyenni kàbe, bè bo bè fié. Mí di Yiè nKuyie mmû búi! ⁷ De kó ketenkè bo dǎúnko kén̄aá ndikpàà tedǎntè kè be ekèe naá ntidobontì yèyèyè cuokè m pùò nyè. ⁸ M bo cóu ndi mònñi Esibiti kékuò bèè kó dimàà ò cuó, de mònñi bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ⁹ De yiè m bo tǎ nyetǎrè kè yèe deke bàtòòbè kékàte kédò Kuusi èi kàbe bèè kàri kè í yǎkù, m bo pònte dì yiè Esibiti kufǎwáá mbo bè auté kè bè nkpeutí. De yiè tùòkemu kè deè.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi nke tú: M bo duó nkè Nebukannesaa Babidanni kóo kpàtì kuò Esibiti tenkè kó kunitisũkù. ¹¹ Wenwe nè o kàbe, kubotí kùù yóu nke pǎxé itèi bè bo kàtení kédò diheì kékuò Esibiti kàbe kè becírìbèe píe ndiheì mieke. ¹² M bo duó nkè Niidi kó ikó nkũũ, m bo duó nhEsibiti kó ketenkè benitiyonkubè kè bèe kè pònte kétúóté deè kó dimàà bo ke mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi!

¹³ Mí búi nke tú: M bo deite be bǎatenkaani, dibǎò ténke bá mbo Nǎfu èi mieke, tekpàatibite me nténke bá mbo Esibiti tenkè. M bo ànné Esibiti tenkè kàbe kufǎwáá. ¹⁴ Patidoosi èi bo dǎúnko kè Soǎǎ kperii cóuté, m bo poté Nǎo èi kàbe. ¹⁵ M mieke bo yè Sinni èi dì tu Esibiti kó diheì kperi, m bo kuò Nǎo èi kó kunitisũkù. ¹⁶ M bo cóu nhEsibiti èi kè kufǎwáá nhauté Sinni èi kàbe, be dootitǎbè bo duute Nǎo èi kó iduotí ké di dátinné menie nkǎme. ¹⁷ Bè bo fié Ǔ èi kó bedapàmbè nè Pii-Besiti kàbe ke pǐmmu besǎmbe kékònnè kédǎò tidaatì. ¹⁸ M bo bǎóté dì mònñi Esibiti kó fekpàatipàtífè, kòo wērímú mùu do ò àà tefentè kè mùu deè. Yewetisùò bo dátinné de kó diheì kè bèe pǐmmú di nìtibè kédǎò tidaatì. ¹⁹ N yóo me mpoté Esibiti kàbe kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ntúótémè Babidanni kóo kpàtì ke yũnnè ku nìtibè to

²⁰ Kè de mmàke yebie ntepiítè nè dimàà nè bè ti pǐrmúmè ke kònnè Babidanni dibenni tǎnkù ketiwè diyè yiènni yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ: ²¹ Onìtì fǎ! N kèéte Esibiti kóo kpàtì bakù nku, òmòu me nyí ò taà nkóò bou kòo bo miéte kén̄a ke fǎà ndisiè. ²² Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nke tú: N yítè ke còrmúmu Esibiti kóo kpàtì kpéi nke bo kèéte o baà ndedé, kùù kpáá kpeñni nè kùù kèéte, kòò do pikú dì siè do. ²³ M bo cíe nhEsibiti tenkè kàbe kè bèe ta ibotí tèi mieke. ²⁴ M bo kpénkùnne Babidanni kóo kpàtì baà nkòò píi ndisiè, kòò bóké Esibiti kóo kpàtì baà nkòò nkō nke kuò nho dootitǎbè ìkè. ²⁵ N yóo kpénkùmmu Babidanni kóo kpàtì baà nkè Esibiti kóo kpàtì kperèe beítè. M bo pii ndi mònñi Babidanni kóo kpàtì disie kòò di fǎà nkénwetí Esibiti tenkè kàbe bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ²⁶ N yóo cíemmu Esibiti kàbe kè bèe ta ibotí tèi tenkè mieke, m bo bè cíe ndi mònñi bè bo banté n túmè di Yiè Kuyie.

31

Kuyie ndònnenè Esibiti kóo kpàtì mutie bè tu mù sètiri

¹ Kè de mmàke yebie ntepiítè nè dimàà nè bè ti pǐrmè ke kònnè Babidanni otǎatǎánwè, diyè ketiri yiè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ² Onìtì fǎ! Náké Esibiti kóo kpàtì nè o nìtibè ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

N yí yà ò deu ke mǎnnè mù.

³ M bo yí ò dònne Dimaa tǎri kó mutediemù mmu bè tu mù sètiri, mùu màke ibake sàayì nè medèè nsààmè,

kè mu bake deke kékáá ntiwetì.

⁴ Fetaafè feè te kè mù kòté,

mù fiíkú kunéce ìnkè nke

kè menie mpũò mù fiíkú de,

ke bónkùnkò dikpàà kó detie ndemòu.

⁵ Dè te kè mù òkè ke pḗtḗ detèrè demòu

ke yè yetepàà mpéu,

kè mu bake wuḍ mmènie mmù sànnè mèè kpéí.

⁶ Kè dikpàà kó tinàti timòu yĩḗ mmu bake ìnkè

kè tiwanwanti timòu péi mu také

kè benìtìbè péu dieku mu déè.

⁷ Mu cómmè nè mu bake yèrimè kè dè wennimu

ke yé mu cīḗ nfiíkúmè menie nsū dè.

⁸ Detie mbè tu dè sètìrì dèè bo n kó kupúú mièke,

mùmamù do í mù mǎnnè bè tu dè sìpèrésì,

mùmamù kó ibake do í mannè mu kpèyi.

Bè tu dè padatánnì mùmamù kó ibake pànyì do í mannè mu kpèyi,

mutie mamù do í mù mǎnnè kuwenniku n kó kupúú mièke.

⁹ N do mù ānné tifāàsààti nti kè mù nwenni,

detie ndemòu déè bo n kó kupúú Edenni mièke kè dè mmù yaá.

Bè bammè Esibiti èi kóo kpààti mutie kōme

¹⁰ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi nke tú, mù òkè mèè kpéí mmediè nkè mu bake tūḍke tiwetì dèè mù ānné tefentè. ¹¹ Dè te kè m mù duó nketenkè kóo kpààti dièwè, kòò mù dḍò mù mǎnnè dè, m mu dootóomu. ¹² Kè bekpákpàribè, benitiyonkubè mù kḗũ ke dḗúnko kè mù duó yetārè yemòu ìnkè, tibiti timòu mièke, kè mu bake kèké ke duó yekondake yemòu mièke, bèè do mù dieku kè bè mù yóu ke ité. ¹³ Kè tinàti timòu botí commu mu kūnni ìnkè kè tiwanwanti timòu nàù mu bake. ¹⁴ Dè dḍò memme kè dè bo yie nkè detie ndèè cómmú inéce kè menie ndè sànnè, kè mùmamù muù ténke báá okè, kè mu bake nkáá ntiwetì, kénte kè mùù mḗote tefentè, ke yé demòu dè dōmmè kékúmu kéta ketenkè kéwēnnénè bèè bo kudḗnkù.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Sètìrì kó mutie ta dii yiè kudḗnkù dii yiè ndi n duómmè dèè bo ketenkè ìnkè, kè dè kàri mukūũ, muù kpéí nte kè n cōnné ikó mbá ì ténke í pūḍ nkè yebire kūũ, kè dè bìitoo kè Dimaa tārè ìnkè kó detie demòu kpéí. ¹⁶ M mù bḗnténì dii mḗnnì kè mùu ta kudḗnkù kè yebotèe keè, kè dèè domu ye kḗmbùḍti. Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke nè Dimaa kó detedierè dèè péu kubooku kè de yèmmè nnaati. ¹⁷ Ibotí mièke bèè do mù cuó ke dieku mu déè nkè bè múnkeè bè wēnnénè bè kùḗ bè mudòò mièke ké bè tanné kudḗnkù.

¹⁸ Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke mùmamù do í mù mǎnnè kuwenniku nè meokùmè. Bá nè memme kè di wēnné fḗ nnè be nè bèè í cāmmù nè bè kùḗ bè dikpànni mièke ke ta kudḗnkù. Esibiti kóo kpààti nè o kḗbe be kpere yó mme ndò. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi!

32

Bè kuó ndii kúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéí

¹ Kè dè mmḗke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidḗnni, otànkù tepíítè nè odèrì diyie ketiri yiè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onitì fḗ! Kuó ndikúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéí nke dò:

A do bo ibotí cuokè

ke dò ndicìrìcìribii ndi,

ke wète ke dò ndàmèèrì kó femùḍfè.

Ke duó ikó mmieke ke kḗrì menie nnè a tààke

ke ìinko menie.

³ Ibotí bo tíi ndii mḗnnì péu, de mḗnnì ndi n yóó da bḗntémè muditìmmù kè bè da yūḗ nkédenne, ⁴ kédḗúnko ketenkè kàa nduóo dikpàà cuokè, kè dikpàà kó tinàti ncómmú a ìnkè

kè tikpasĩnti timəuu da di. ⁵ Kè desənnè dèè pààkè kè dè nduó yetārè ìnkè nè tibiti mieke. ⁶ A yĩ mbo cóu nketenkè kèpōnté yetārè ìnkè kèpíe nyekondake. ⁷ A bo kú dìi mōnni m bo pii nkéĩnkè, késəukūnne siwāā, kéduó nkè diwetirii dátínné diyìè, bá otànkù ténke bá mpéi. ⁸ M bo səukūnne dèè kó dimàà mí kèĩnkè, m bo duó nkè dibìnni ānné a èi mieke a kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi! ⁹ Ibotí péu a í yé i m bo duó nkè ìi keè dìi mōnni a domè kè i yèmmèe caàrè. ¹⁰ Yebotè péu kōmbùòti bo do a dōò dè kpéi, m bo èi ndi mōnni n siè bekpààtibè ìkè kè bèe kpeute. A bo do dìi yiè be kóò mōu báá na kèpí nhomàà.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú Babidənni kóo kpààti kó disìè da tati. ¹² Kòo āpəmbè bo kuə benitibè péu. Bè tu bèè yóu bembè ibotí mieke, bèe yóo pənte fí nhEsibiti a èi kó tefentè kékuə a kó kunitisūkù. ¹³ M bo kuə a wanwanti tii bo kukó nNiidi také, oniti mōu kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kó dikpèètirì ténke báá kəəe kukó nNiidi nkó menie. ¹⁴ De mōnni m bo bónkūnne a nie nkè mè mpūš mmekùò nkōme. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi! ¹⁵ M bo poté dìi mōnni Esibiti tenkè kəbe kè bè kùə nè dèè kó dimàà bo ke mieke kè ketenkèe dəúnko, bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁶ Ibotí iməu kó benitipòbè yó nkuəmmu de kó dikúdabənni o kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Bè kuómme dikúdabənni ibotí bè na ì kpéi

¹⁷ Kè dè mməke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pĩmmúmè ke kōnnè Babidənni, otànkù ketiwè, diyìè tēpiítè nè dinummuri yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke dō: ¹⁸ Oniti fí! Kuó ndikúdabənni Esibiti tenkè kó kunitisūkù kpéi. Á bè wənnénè ibotí tēi ìi tu ibotí diēyi kó besapəmbè kè bè tanné kudənkù bá nè bè me ndeumè kè bèe wənnénè bedəmbè. ¹⁹ Náké be ke tú: N yé mbe yèmmè dō mbè pèštému betəbàà? Bèe ta kudənkù kéwənnénè bedəmbè təbè ibotí ìi í cāmmù ì kəbe, bè kùə bè mudoò mieke. ²⁰ Esibiti èi kəbe yóo kú mudoò mieke nke, bè sūštému disìè ke dèè ke yóo kuənnè Esibiti èi kó behāpəmbè beməu. ²¹ Bekpàritiebe diēbè bèè bo kudənkù nè bè do naati bè bo bè daá ke dō: Bè bè kùəmu mudoò mieke bembè bèè í cāmmù kè bè ti sōnkéni.

²² Kè Sidii kóo kpààti múnke dè bo kòo fəti soké o kó behāpəmbè kpēyi cuokè, beməu bè bè kùə mudoò mieke nke. ²³ Wèè kó kufəti bo ketenkè cūmpure mómmanne kòo āpəmbè kpēyi kù fité. Bè bè kùə mudoò mieke nke, bembè bè do dé bè ketenkè ìnkè.

²⁴ Kè Edammu kóo kpààti múnke dè bo kòo fəti soké o kó behāpəmbè kpēyi cuokè. Beməu bè bè kùə mudoò mieke nke, bè tu ibotí tēi kəbe mbe bèè í cāmmù ke ta kudənkù, bembè benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. Kè bè di ifei. ²⁵ Edammu kpààti ta kudənkù nku, kòo nitibè fəti fité o kəku, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùə mudoò mieke. Bembè benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. Kè bè bè wənnénè kékuə mudoò mieke. Kè bè di ifei.

²⁶ Meseke kóo kpààti nè Tubaadi kou kè bè múnke dè bo kè be kó behāpəmbè fəti fité be kpēyi, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùə mudoò mieke, bembè benitibè do dé bè ketenkè ìnkè. ²⁷ Bè báá na kéwənnénè bekpàritiebe bèè ku nè dimənni, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi. Bekpàritiebe yètè do feímu kè bè bè dé ketenkè ìnkè, kè bè ta kudənkù ke duó kè be yə yāke be se ìnkè, kè be dəpiiti nānké be ìnkè. ²⁸ Díndi múnke Esibiti kəbe bè yóo di wənnénè ibotí ìi í cāmmù ìnyi kékuə mudoò mieke.

²⁹ Edəmmu èi kəbe múnke de mbo nè be kóo kpààti, bá nè bè me mməkemè dikəmbùò bè yóo bè kùəmu ibotí ìi í cāmmù i kōme, kè bèe ta kudənkù.

³⁰ Kubakù yóu kó bekpààtibè beməu de mbo nè Sidoniibe bè kùə bè mudoò mieke, bá nè bè do me mməkemè muwērimú kè bè bè dé. Bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi kè bè bè kùə mudoò mieke, kè bè wənnénè bedəmbè ke di ifei.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Esibiti kóo kpààti bo yà dìi mōnni bè kùə bèè kó dimàà mudoò mieke, o yèmmè bo narike wenwe nè o āpəmbè beməu. ³² Dè bo bè narike ke yé be yètè do feímè ketenkè ìnkè kè bè bè dé, bè bo wənnénè Esibiti kóo kpààti nè o āpəmbè ibotí ìi í cāmmù kékūnné. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

33

Kuyie ndònnemè Esekieri o eikèmbàri
(Wénté mukàmmù 3:16-21)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fǎ! Náké Isidayεεriβε ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Kè dè dò m bo duó nkè mudoò tanní dihei mari, kè de kó dihei yembè banne onìti be εi. ³ Wèè bàa kòò yà be dootitòbè kèrínímè ke eé ditāteheù kécau nho kòβε. ⁴ Kòò mǎu keè ditāteheù kuómme ke búútóo kè be dootitòbè kàtení kòò kùǎ, dè tu o kpeti nti. ⁵ Ò kèemu ditāteheù kuómme ke búútóo, kòò ku dè yí tú òmǎu kpeti, ke yé kòò do nyié nhò na ncootému. ⁶ Kè dè me ndò nhobàri weè yà be dootitòbè kè bè kèríní kòò dò nkáré ke í eé ditāteheù kè be dootitòbè kàtení ke kùǎ òmǎu, ò kumu o yei nkpréi, wèè bàa dibòri weè né to de kó meyi.

⁷ Onìti fǎ! N da bannemu Isidayεεriβε, á nkémú n náaǎnti, kè ñ yí á bè nàké tì, á tì mbè nàké. ⁸ Kè n da nàké ke tú: Náké onitiyeiwe ke tú n yé nhò bo kú, kàa í ò nàké kòò bo yóu o yei nhò yóo kúmu o yei nkpréi, kè n né da bekénè o kpréi. ⁹ Kè dè me ndò nha ò nàkému ke tú wèè yóu o yei nkéceete, kòò yete o yóo kúmu o yei nkpréi nkè fǎ nné deeté a fòmmu.

Onìti dòmmè mè ò kòu

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fǎ! Náké Isidayεεriβε ke tú n yé mbè mè nnàammè ke tú be yei nnè be yetimè deè cēēke ke bè yǎnte kè bè cītiri, ke békú bemàà ke tú: Ti bo ñfòuà? ¹¹ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! N yí dó onitiyeiwe bo kúmè. N dó wèè yóu meyi mme kénfòu. Ceetenè kényóu meyi. Díndi Isidayεεriβε di dó kékúmaà?

¹² Onìti fǎ! Náké a tebií Isidayεεriβε ke dò: Kòò nitisaù yóu mesàà mmudòrìmù ke dǎò meyi, mesàà nhò do dǎori mè báá na kóò deeté. Kòò yeiwe me nyóu o yei nke dǎori mesàà, meyi nhò do dǎori mè báá na kóò fétinne. Kòò nitisaù ta meyi mmudòrìmù, mesàà ndoké kōme báá na kóò deeté. ¹³ Kè n nàké onitisaù ke tú: Ò yóo ñfòu, kòò yóu mesàà nke ta mmeyi mmudòrìmù, n ténke í yóo dentení mesàà nhò do dǎori mè kpréi. Ò yóo kúmu meyi nhò dǎò mè kpréi. ¹⁴ Kè m me nnàké onitiyeiwe nwe ke tú: Ò bo kú! Kòò yóu meyi nke dǎori dèè wenni. ¹⁵ Kòò ténké wèè ò mǎkenè dibànni wè ò dǎunnè dè, ke ténké ò do yuúku dè, ke tūnne itié nyù duò mmufòmmu, kòò ténke í dǎori meyi nhò yóo ñfòumu ò báá kú. ¹⁶ M me nténke báá dentení meyi nhò do dǎò mè, ò yóo ñfòumu ò tūnne mèè kpréi ndèè wenni ke dǎori dèè sié.

¹⁷ Onìti fǎ! nha tebií náámmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n dǎori dè í wenni! Dè í tú mī kó medòrìmè í wenni, beè kó medòrìmè sī. ¹⁸ Kòò nitisaù yóu mesàà nke ta meyi mmudòrìmù, ò yóo kúmu de kpréi. ¹⁹ Kòò yeiwe weè me nyóu meyi ke dǎori mesàà, nè de kpréi nhò yóo ñfòumu.

²⁰ Di né me ntúmè n dǎorimè í wenni, díndi Isidayεεriβε n yóo di bekénè bá wè o dǎorimè dòmmè mme.

Bè pòntemè Sedisadεmmu

²¹ Kè dè mmòke yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti pīrímè ke kònnè Babidǎnni, otǎnkù píinwè, diyie nummuri yiè, kòò niti mǎu yenté Sedisadεmmu kécokéní ké n nàké ke dò: Bè pòntemu Sedisadεmmu!

²² De kóo niti do yóo cokéní m borè késǎ Kuyie nkó muwērímu weè cùténímu n yīnkè kè ñ na kéwēte kébéi, kòò ntuakuní ke sǎ n nónndenfè dàte kè n nǎ nke náá. ²³ Memme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²⁴ Onìti fǎ! Benitibè bèè kpaá bo Isidayεεriβε tenké kó tidobontì bè náá nke tú: Abarahammu do bo omáà ndi kè nh ò duó nde kó ketenkè kòò bo nkè te, kè bè né bo sūmmu kè n yóu m bo kè mbè duòmmàà? ²⁵ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bembe bèè yo mmeyī, kè be yèmmè bo yebòkè bíékè, kè bè cou menitiyī mbèè bo tieke

n kó ketenkàà? ²⁶ Bembε bèè pikú yekpàrise ke dɔ̄ri isòke kperε, bá wè kòò dɔ̄unè o kou pokù bεè bo tieke n kó ketenkàà?

²⁷ Náké be ke dɔ̄: Mí ndi Yiè nKuyie n fò̀umu, kè m̀i b́ei nke tú bèè kpaá de kó tidobonti miεke bè yóó bè do mudoò mmu ké bè kùɔ, kè desɪnnèe p̄immú bèè bo dikpáà kè mutenkũũ nkuɔ bèè bo titādènti nè itāfuɔ mmieke. ²⁸ M bo deite Isidayεeribe w̄erímú mùu bè ãã tefentè, be ei nè be tārè kè d̄e d̄ú̄nko kénáá ntedòntè, bá òmòu ténke bá ndè p̄enkù. ²⁹ Nè bè d̄ò ì sòke kp̄éi mbe tenkè bo d̄ú̄nko kénáá ntedòntè, kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

³⁰ Onìti f̄ó! A tebíi náantemu a kp̄éi ndiheì kó kuduotí fitímè nè be c̄éi kó yebòrè ke tú: Tí k̄atenè, kòo ti náké ti Yiè nKuyie nhò náké tì. ³¹ Deè te kè bè kòriní a borè kusũkù ke karí a ìikè ke bo keè a tɔ̀ tì. Bè kèmmúmu a náantì, bè né í d̄ɔ̄ri tì ȳemmè, bè yó nda náá ntináannatì nti ke né tũ mbe mómmɔmbe kó meyèmmè ke dó mucóntimu. ³² Bè da dònneñe oyendènti nwe wèè tammè naati, kòò nɔ nke diè nke nɔ nke bie ndebémbénnè. Bè ð nda kèmmú kè dè bè naatimu, òmòu me nyí d̄ɔ̄ri a bè náá ntì. ³³ A bè náá ntì duunnímu, tì bo d̄ò diì m̀onnì bè bo banté mí ndi Yiè nKuyie mp̄ānāantì náantò bomè be cuokè.

34

Kuyie nkpannè tì bèè ni Isidayεeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̄: ² Onìti f̄ó! Kpannè bèè ni Isidayεeribe. Náké be m p̄ānāantì ke d̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà bembε bèè ni Isidayεeribe. Opec̄enti ð nc̄emmú o pe nyi, kè bembε né piú bemáà ke yóu bè bo ndakemè m pe kp̄éi. ³ Ke ȳ ò nyi miè, nke duòkùnè ì citi tiyàatì ke daati, ke k̄òu yepedakè mekùò nkpeye ke cáá, bè me nyí ì c̄emmú. ⁴ Bè í duò nyipe ì c̄ite tidiitì kè ì bo kpenke. Bè me nyí taà nyìlì m̄, mbè í boú ì kèeté, bè í p̄erini ì d̄ó k̄efeti, bè me nyí waà nyìlì feti, bè ì c̄emmùnè muw̄erímú mmu, ke ì f̄ũnko. ⁵ Kè m pe m̀nté ì c̄embε ke ciété kè desɪnnè ì p̄i. ⁶ Kè ì ãante yetārè yem̄ou ìnkè nè sitáá sim̄ou ìnkè ke ciété ketenkè kem̄ou miεke bá òmòu í dake ì kp̄éi, òmòu í ì waà. ⁷ D̄indi bèè tu n kó bepec̄embe, kénténè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù! ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè m̀i b́ei nke tú: M pe me mm̄ntémè bec̄embe ke ta beyóóbè n̄ou miεke kè desɪnnè ì p̄i mbá ì c̄embε í dake ì kp̄éi nke piú bemáà ke búútóo m pe kp̄éi. ⁹ Nè de kp̄éi nd̄indi bèè tu n kó bepec̄embe, kénténè n d̄ó ké di náké tì. ¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N w̄è̄tenímu de kó bepec̄embe bíékè ke bo fietε m pe bá bè ténke bá ntú bèè ì c̄emmú. De m̀onnì kè bèe paà bemáà mupiim̄u. M bo fietε m pe be n̄ou miεke kè bèe ì paà mucáammú.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i mómmuɔ n yóó daate m pe kp̄éi nke ì c̄emmú. ¹² M bo w̄ete k̄etíi m pe opec̄enti ð̄ t̄i mm̄è botí ipe ì ciété. M bo ì kp̄àakení tip̄it̄i tim̄ou fetaafe nè kuyaakù dè do ì cié nkè ìi k̄ate kè kéndake ì kp̄éi. ¹³ M bo ì d̄ennení ibotí tei miεke ké ì kp̄ennéní ì tenkè ké nyi c̄emmú Isidayεeribe tārè ìnkè nè ikondeí im̄ou miεke nè diheì kó yebòrè sàayè yem̄ou. ¹⁴ N yó nyi c̄emmú timúsàat̄i borè nde, Isidayεeribe tādant̄i kó timút̄i nti ì yó nyommè ì kó dinaac̄enhòò ndi. Ì níi yóó de nhom̄pè kényo nyIsidayεeribe tārè kó timúsàat̄i. ¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i mómmuɔ n yó nc̄emmú m pe ke níi nyi om̄p̄unko. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́ei. ¹⁶ M bo wammú ìi feti k̄ep̄éit̄eni ì d̄ó k̄ekenté, k̄etaa nyìlì k̄òute, k̄emiekùnne ìi m̄. M bo kuɔ ìi ã mekùò nke kpeñni ke c̄emmú m pe.

Kuyie ntumè kù k̄erini ke bo tee nku k̄obe

¹⁷ M̄em̄me kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄: Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì m pe kp̄éi. Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó batemu m pe ìi kpeñni k̄éc̄anné iniyi nè yepedakè nè yebòdakè. ¹⁸ Ì di timúsàat̄i ke c̄emmu ke naù tis̄ont̄i. Ì yã menésàamè ke c̄emmu ke k̄òr̄i mes̄omme. ¹⁹ Ì d̄ó m pe s̄onyi nyó nyi naù t̄i m̀t̄i nti ke ȳ ò nyi k̄òke m̄èè niε. ²⁰ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: M̄i mómmuɔ n yóó bekénè ipe mekùò nkpeí ìi c̄iñni ì kp̄éi. ²¹ Ke ȳ ì k̄ummumè ìi c̄iñni ì p̄it̄i nè ì baaȳo ke ì cié nkè ì yè ditowaà. ²² N yóó fietemu m pe beyóóbè n̄ou miεke

ke né ì bekénè itabè kpéí, ²³ kéduó nkè n kóo tǎnti Dafitii naá n kóo pecēnti, wèè yó ndake m pe kpéí, weè yó ntú n kóo pecēnti omáà. ²⁴ De mǎnni mí ndi Yiè nKuyie mmú yó nyi te kè n kóo tǎnti Dafiti tú ì kóo kpààti. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

²⁵ N yóó ì dǎnnè metaummè mme kè ti narike kè n kei ntikpasǎnti, bá tì ténke bá nkpaá bo kè m pe ncenti dikpáà ke bá nyǐkù ke níi duóo bètèi kutúúkù mieke. ²⁶ Kè n duó nkè ì mbo n tāsààri pēri, kè fetaafe nniù fe mǎnni ke dǎori ketenkè mesàà. ²⁷ Kè detie nni mpéi kè depaa mpéi kè ì mbo i tenkè ke í yǐkù. M bo tǎte mēfimme mēè ì piítí kè ì dēnne tidaati mieke, kè ìi banté n tǔmè di Yiè nKuyie. ²⁸ De mǎnni ibotí tei kǎbe ténke bá nyi pǐi, ndesǐnnè me nténke bá nyi càà. Ì bo mbo ke í yǐkù, dēmarè bá nyi kǎónnè. ²⁹ Kè n fiíkú detie nyi kpéí, dikǎnni ténke báá kuò fēmafè diheì mieke. De mǎnni ibotí tei kǎbe ténke bá nyi daú. ³⁰ De mǎnni ì bo banté ke dò mmú ì te ke ì bonè. Díndi Isidayēeribe di tú n kǎbe mbe, mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú di tú n kó kupecēnku nku kè n di te ke dake di kpéí.

35

Kuyie nkpannè tì Seii èi kǎbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fǎ! Wēēte Seii tǎri ekè bíékè kè bè nǎké m pǎānǎānti. ³ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke cǎmmúmu Seii ekè tǎri kǎbe kpéi nke bo bè kpannè. N yòute n nòutè nte Seii tǎri ekè ìnkè kè yè bo dǎúnko kénáá ntedǎntè. ⁴ M bo duó nkè be ekèe dǎúnko kénáá ntidobontì kè bèe banté n tǔmè di Yiè Kuyie. ⁵ Bè mē nniímmèmu Isidayēeribe sǎà, kè Isidayēeribe yei ntonté kè m bè poté, kè bè bo meyeñcaàrimè mieke bá bè í bè kuò mmesémme ke cǐkè ke bè kòu. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi. Bè í me ndepemè menitiyǐ mmucóúmmù, menitiyǐ mmeè yó ncóú be tenkè. ⁷ M bo kuò bèè kó dimáà pēnkù Seii tǎri borè, kè dii dǎúnko yúóó. ⁸ Bè bo do Seii tǎri kǎbe mudoò kè bè kù. Bécírìbè bo píe nho tǎrè ìnkè nē sitǎá ìnkè nē tibiti mieke nē ikondei imǎu mieke. ⁹ Be ekè bo dǎúnko sǎà, bá òmòu ténke bá nyè ā, kè bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie.

¹⁰ Seii ekè kǎbe beè béi nke tú, bè bo túóté mí ndi Yiè nKuyie n kó ketenkè n kpààtiyo borè yèdéà? ¹¹ Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi, be mieke do péi mēè kpéi n nìtibè kè bè bè níi nke bè póó, n yóó me mbè dǎò mēmmǎmmē, m bo bè poté kè bèe yà n dǎmmè. ¹² Kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n kèè tipocēmmúnáānti bè nǎké tì, bè do tú dii mǎnni Isidayēeribe tǎrè dǎúnko kè bè yè pètè ke tieke. ¹³ Bè n cēnnénè kè dè deumu, ke n sǎrmmú kè n dè kèè demǎu.

¹⁴ N yóó pǎnte be èi pái pái nwe kè dii dǎúnko kè dēe narike yebo tē mí ndi Yiè nKuyie mmú béi. ¹⁵ Isidayēeribe tenkè do dǎúnko kè dē mbè naatimu, n yóó me mbè dǎò mēmmǎmmē, Seii tǎri bo dǎúnko, Edǎmmu omǎu, kè bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie.

36

Kuyie nnàkémè ku nìtibè yóó wēte kètiekemè be tenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onití fǎ! Náké m pǎānǎānti Isidayēeribe tǎrè ìnkè kǎbe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe kénté n dǎ kè bè nǎké tì. ² Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú: Be dootitabè bè daúmu ke tú wǔǎǎ! Ti né í tieke di tǎrè di do tá yèà? ³ Deè kpéi nte kè n tu: Á bè nǎké m pǎānǎānti, nǎké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ibotí tei kǎbe me mbè yáammè ke bè pǎnte ke bè tieke ke bè daú. ⁴ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu: Díndi bèè bo Isidayēeribe tǎrè di kénté kékeè n tú mù, n tú: Di tǎrè me ndǎúnkomè nē sitǎá nē ikondei nē tibiti kè be ekè naá ntidobontì ke dǎúnko kè yebo tē di daú. ⁵ Dè n yonkemu mí ndi Yiè nKuyie kè n cǎmmú ke pǎrikè ke tú m bo kpannè ibotí ì di fité dǎke Edǎmmu tenkè kemǎu kǎbe, ke yé dè do bè naatimu kè bè pòti bè pètémè n tenkè ke bo tieke, kétúóté dèè

bo ke miεke. ⁶ Nè de kpéi náké Isidayεeribe bèè bo yetārè ñnkè nè sitáá nè tibiti nè ikondéi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè n yonkemu kè m miεke peike ibotí bè daú mèè kpéi. ⁷ Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke pàrikè ke tú bè múnke bo daá de kó ibotí ìi do bè daú. ⁸ Díndi Isidayεeribe tārè kó detie! Pūntenè tifààtì kέpié yebe péu n nìtìbè Isidayεeribe kpéi, bè wētínímu bàmbà mbe tenkè miεke. ⁹ Di mmànnì n dàatenímu be tārè kpéi nkè bè bo wēte ke yè kùúttí depaa nkébuatí tidiiti ye ñnkè. ¹⁰ N nìtìbè Isidayεeribe bo wēte kέpié ndi ñnkè kέwēte kέmaá yehékè yèè do pùò nkénhā. ¹¹ M bo duó nkè benìtìbè nè iwūō kè dèe pié késūū nkέpié nképēēté dè do dōmmè, m bo di dōò mesàà nkè dèe pēēté dè do dōmmè kè dí banté n tímè di Yiè nKuyie. ¹² N yóó kè duó n nìtìbè Isidayεeribe mbe, kè bè nkè te ke centi ke ñnkè, kè kè ténke bá nte be tārèe paà be bí. ¹³ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Benìtìbè náamu ke tú: Isidayεeribe tenkè yo mbenìtìbè ke dèè kubotí kùù bo ke miεke. ¹⁴ Nè de kpéi nha ténke í yó nyo mbenìtìbè, a ténke í yó ndeu a nìtìbè bí, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi. ¹⁵ Fó nyIsidayεeribe tenkè ibotí tēi ténke í yó nda sáá. Bè ténke í yó nda daú, a me nténke í yó ndeu a nìtìbè bí, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi.

Kuyie nnákémè kù yóó wēte kétímmè Isidayεeribe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onitì fó! Isidayεeribe do bo dii mōnni be tenkè miεke ke kè sñnkùnemu nè be dōòrimè nè be borime miεke kè kèe dontenè onitipòkù ò nyúó nke dōmmè. ¹⁸ Mēmme kè m miεke ke yè kè n kuò benìtìbè bèè bo ke miεke, bè kè sūū mèè kpéi nnè sibōatenkaanìi nè be còú mmèè nitiyī nképéi. ¹⁹ Kè m bè cíe nkè bèe ta ibotí tēi miεke betòbè tenkè. Kè m bè bekénè be borime dōmmè, nè be dōòrimè. ²⁰ Kè bè ta ibotí tēi miεke ke te kè bè càari n yètiri ke náá nke tú: Be nnìtìbè tu ti Yiè nKuyie nkòbe mbe kè kù bè yīēke ke bè dènne ku tenkè. ²¹ N yí nyie nke bo nwúónko kè Isidayεeribe càari n yètiri ibotí tēi bè cìété ke ta ìi miεke. ²² Dεè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Náké Isidayεeribe ke dò: Dè í tú bèè kpéi nte kè n yóó pī mmutōmmú. N yóó mù pī n yètiri càari mèè kpéi nke bè cìété ke taá ìi botí miεke ì borè nde. ²³ N yètiri dii càke ibotí tēi bè cìété ke taá ìi miεke ì borè, kè n yóó di wénkùnne. Nè díi borè nde yebotè yóó bantémè n tímè di Yiè nKuyie.

²⁴ N yóó di dennenímu ibotí tēi kó ketenkè di cìété ke bo ìi cuokè kέwēte ke di tíi ndi tenkè miεke. ²⁵ Nè di fié mèè kpéi nyebòkè ke sñnte, m bo di óúnè menésààmè ke di wénkùnne meyōō mmemou, ²⁶ kέwēte kέ di duó mmeyempàmmè ke di ànné iyentotí pànyì, kέdeite meyèmmè mèè kpeñnì ke dō ndipèrì, kέ di duó mmenitiyèmmè. ²⁷ M bo di duó n kó muyaá nkè di ntū n tié nke dōari n kuó yèmmè, ²⁸ kέ m bo ketenkè n do duó nkè di yembè, kè nni ndi te kè di tú n kòbe. ²⁹ Kè n dí dεeté nè dèè do di sñnkùnko, kέduó nkè tidiiti pié ndi tenkè kè dikōnnii yè. ³⁰ Detie mbo mpéi mmediè nkè tidiiti péi mmediè nkè ifei ténke bá ndi bo ibotí tēi cuokè. ³¹ Kè di dentení di borime nè di dōòrimè dè do í wennimè kέpē ndimáà di yei nnè isòke di do dōari dè kpéi. ³² Díndi Isidayεeribe ifei ìi do dō nké di pī nnè di borime, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi nke tú díi kpéi nyí te kè m pī m me mpī mmūò tōmmú.

³³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke di wénkùnne dii yiè di yei mmemou, m bo duó nkè di wēte kέmaá di ekè yèè do pùò nkémbo. ³⁴ Di tenkè kèè do dōúnko kè benìtìbè mpēnkù ke kè yàu, di bo wēte kέ kè kùúttí. ³⁵ Benìtìbè bo náké ke kpéi nke dò: Ketenkè kèè do dōúnko kèè naá nkupúú sààkù ke dōntenè kupúú Edenni. Yehékè yèè do pùò nkénaá ntidobontì kè di wēte ke yè maá sicékperí kénhā. ³⁶ De mōnni ibotí ìi di fité ì bo banté ke dō mmí nKuyie mmū maá yehékè yèè do pùò, ke fiíkú detie nketenkè kèè do naá ntedontè ke miεke. Mí ndi Yiè nKuyie mmū béi nkè dè yóó dōò.

³⁷ N yóó yóu díndi Isidayεeribe kè di n wammúmu kè n né na ke di teennè kè di sūū nkémaatènè kupecēnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmū béi. ³⁸ Dibanni do ò mbo Sedisadεmmu, kè iwūō di yó n fié ìi pié mmèè botí n cìētè, benìtìbè yóó wēte ke pié mmèè botí yehékè yèè do può, nkè di banté ke dō n tú di Yiè Kuyie.

37

Kuyie nnàkémè yekũḽ yèè kpeí yè yóó wēte kéfoutemè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúu cúténí n yĩnkè kè ku Yaá nni ntúóté kékote kécónné kubiriku makù cuokè kè yenitikũḽ piéké ku miéke. ² Kè ti Yiè nKuyie nní nni nfirinè de kó kubiriku miéke tipĩtì timəu, kè n yà yenitikũḽ cóú cóúmè ku miéke, bá yè í sénní ke kpeí wákéré. ³ Kè kù m beke ke dò: Onìtì fḽ, a yèmmè dò nye nkũḽ bo na kèwēte kéfoutaà? Kè n dò: N Yiè nKuyie nfḽḽ yé.

⁴ Kè kù dò: Náké de kó yekũḽ m pānāantì ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú yenyè yekũḽ yèè kpeí yèè kénté n dó ké yè nàké tì. ⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó yè ānnému muwemmu kè yèè foute. ⁶ N yóó yè ānnému icīē nnè memambii nnè tikòntì, ké yè duó mmuwemmu kè yèè foute kébanté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁷ Kè nní nkpaá ke yè nàá nti Yiè nKuyie nyē n yè nàké tì, kékeè kutoweku makù nè kunam̄poo kè yekũḽ tóóntenè yetəbè. ⁸ Kè n wénté kénsó nyicīē nhānné nè memambii nnè tikòntì, kè muwemmu muù maa kpa. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìtì fḽ, náké muyaá mmùu bo itemmànke inàà ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú mùu kətení kéta becíribè miéke kè bēè foute.

¹⁰ Kè nní nkpaá ke náá nti Yiè nKuyie nyē n náké tì kè muyaá nkətení ké bè ta kè bēè foute, kéíté kécómmú kémmanè dihāp̄nt̄innì dierì.

¹¹ De mōnnì kè kù n náké ke dò: Onìtì fḽ, de kó yekũḽ benkú Isidayeribe mbe. Bèè nàá nke tú be kũḽ kpeí ke ténke í yóó na kédəḽ timatì kè be kperè dèè. ¹² Deè kpéí nte kè n tu, á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó pootemu be fḽti ké bè dènnení ké bè tēnné bembe n nìtibè Isidayeribe be tenkè. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m bo pootè dii mōnnì ifḽti, kè n nìtibèè yènní bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁴ M bo bè ānné muwemmu kè bēè foute, kè n wēte ké bè kànnè be tenkè. Kè bēè banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mm̄i bēi nkè tì dḽḽ.

Kuyie nnàkémè Sudaa kəbe nè Isidayeribe bè yóó wēnnémè dikpààtiyuu dimáà

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹⁶ Onìtì fḽ, túóté kudəú kəwāri ku ĩnkè ke dò: Sudaa kəbe nè Isidayeribe bēè bè bonè, kətúóté kutekù kəwāri ku ĩnkè: Sosəfu (yoo Efadaimmu) nè Isidayeribe bēè 0 bonè. ¹⁷ Kàa ì wēnné kəpikú a nòutè miéke kè ì ndò nkudəú kumáà. ¹⁸ Kàa botí kəbe da beke ke tú á bè nàké dè benkú mù. ¹⁹ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó túótému Sosəfu kó kudəú nè Isidayeribe bēè 0 bonè, n yóó kù wēnnénè Sudaa kəku nku kəpikú kè ì naá nkudəú kumáà. ²⁰ Esekieri a bo mpikú dii mōnnì idéi a wāri ì ĩnkè kè bè da wúó, ²¹ a bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó fietenèmu ibotí tēi Isidayeribe bè cīété kətaá ì miéke, n yóó bè dènnenímu tipĩtì timəu ké bè tìi nké bè kpēnnéní be tenkè miéke, ²² ké bè dḽḽ kubotí kumáà be tenkè miéke, kè bè mbo bembe Isidayeribe be tārè ĩnkè, kòo kpààti omáà mbè baké, bè ténke bá ntú ibotí idéi ke məke yekpààtiyḽ yèdèè. ²³ Bè ténke bá nsĩnkunko bemáà nè sibəətenkaanì nè isəke kó mudə̀rimù nè munitikū. N yóó bè dēténèmu be yei mbè dḽḽ mè, ké bè wènkunne, kè bè ntú n kəbe kè m bè te. ²⁴ N kóo tḽntì Dafiti weè yó ntú be kóo kpààti, bè yó mməke ocēntì omáà ndi kēntū n kuó, kényíe n tié, ke dəəri ì yēmmè, ²⁵ kēmbō diheì n do duó ndi n kóo tḽntì Sakəbu, be yembè do bo dii miéke. Kè bè mbo bembe nè be bí nè be yaəbío sáà kè n kóo tḽntì Dafiti ntú be kóo kpààti sáà. ²⁶ Kè m bè dḽḽnè metaummè kè ti narike kè ti kó metaummè mbo sáà. Kè n wēte ké bè kànnè be èi kəduó nkè bēè sũũ kè n cīètè mbo be cuokè sáà. ²⁷ Kè nní mbè bonè ke bè te kè bè tu n kəbe. ²⁸ Kè n cīètè mbo be cuokè sáà kè yeboḽe banté ke dḽḽ mmí ndi Yiè nKuyie mm̄i bē cāñné.

38

Kuyie nkpannè tì Kòku Makòku kóo kpààtì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìtì fǒ, wě́ẹ́te okpààtì Kòku wèè bo Makòku tenkè miéke, wèè tu Meseke kàbe nè Tubaadi kàbe kóo kpààtì diewè, kòò kpannè. Náké we m pǎánáàntì. ³ Á ò nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yíté ke cómmúmu wenwe okpààtì Kòku o kpéí, wenwe wèè tu Meseke nè Tubaadi be kóo kpààtì diewè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó ò dintému, kètǒnnè o yèi kuyĩmpie, nkóò dènnè wenwe nè o ãǎpǎmbè nè siséí nè si deèbè bèè bàátí weti weti kè be tǐnnì sū, kè bè tǎ tikpàrìntèntì nè tidǎpìtì ke tú bekpàrìnuǎmbè. ⁵ Pèresi nè Kuusi nè Puti kè be kàbe bè nǐnè ke tǎ tidǎpìtì, ke óké yepikè. ⁶ Kǎmèe nè o kó behǎǎpǎmbè nè Beti-Tokamaa, wèè bo kubakù yóú nè o ãǎpǎmbè bémou kè yebotè péu ò nǐnè. ⁷ Wèe bàátí wenwe nè o ãǎpǎmbè nè bèè ò bonè kòò mbè ni. ⁸ De kó yewe bo tuǎke dii mǎnni n yóó wète ké da tǎmmu kàa kǎte ké do dihei n nìtibè do bo di, kè dikpànni bè cíe, kè bèe taá ibotí tǎi miéke kè be kó ketenkèe dǎúnko yemǎrè mayè miéke, di mmǎnni kè bèe konní kékari bàmmù. Dè bo yíe yebie mmayè miéke kè n da tǎmmu bèè yenténè mudoò be tenké, Isidayeeribe tǎrè yèè do dǎúnko kénáá ntidobontì. Nè bè yàtenè dii yiè ibotí tǎi ke konní, bè bo kè dè bè naatimu, tǐmatì í bè kǎónnè. ⁹ De mǎnni ndi n yóó duómmè wenwe nè o ãǎpǎmbè nè o nìtibè bèè ò bonè kè bèe bè do kuyaakù kperíkù kǎme, kè bè dàtínnè diwetiri tǎmè.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmíu bǐi. De yiè bo tuǎke dii yiè meyèmmè mamè bo ò ta kòò totí iyentotí yeiyi. ¹¹ Ke dò ò bo kǎte kédò benitibè bèè kàri bàmmù bá dǎmarè í bè kǎónnè, bè bo yèè ekè feíomu, dǎmarè í yè kǎnké, iduotí í yè fité yè í kpetí ke páké. ¹² Dè yóó me nyí kòò kǎte kédò yehékè yèè do tú tidobontì kè bè wète ké yè maá, ké yè pǎnte kéhei be kperè, bè yènni ibotí tǎi miéke nke ke bo fehewuonfe ke mǎke iwũǎ nè be kperè. ¹³ Sebaa èi kàbe nè Dedanni èi kàbe nè Tadisisi kó bepótambè bè bo nhò bèkú ke tú: A kǎtení nè a ãǎpǎmbè ke bo ti pǎntemu kéhei mesǎo nnè tǐmatí péití kǎpímmú ti pe kǎfekè ti potantì kǎmǎote tikpàtì péu yáàba?

¹⁴ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Onìtì fǒ, nhá náké Kòku ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n nìtibè Isidayeeribe yó nkari fèè nwe, kòò bè do. ¹⁵ Ò yóó iténí o cíe nke kubakù yóú nè o ãǎpǎnsǎndèèbè péu bè í yó ndò nkéna kékáa nkédeè. ¹⁶ Kè bèe kǎtení kédò n nìtibè Isidayeeribe kè bè dàtínnè diwetiri tǎmè. Yewe sǎnye miéke nke n yóó duómmè kòò do n nìtibè tenké wenwe Kòku. Nè o borè nde n yóó benkemè yebotè n túmè Kuyie nke kpa meyèi nkè yè m banté.

¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie n náámmu ke tú: Wèè kpéí nke n duómmè kè m pǎánáàntì náámbè bèè bo Isidayeeribe miéke kè bè nàké nè dimǎnni ke tú: Yemǎrè sǎnye miéke m bo duó nkòò bè do mudoò. ¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Kòku bo do dii yiè n nìtibè Isidayeeribe, m miéke bo ò yè mediè. ¹⁹ De yiè dè bo n yonke, kè m miéke ò yè, mí ndi Yiè nKuyie mmíu bǐi. De yiè kunǎroo bo dàtínnè Isidayeeribe tenké miéke. ²⁰ De yiè dǎmèèrì kó siyíi nè sinǎo nè tiwanwantì nè debambaànnè nè benitibè bèè bo ketenkè de kǎntì bo áá, kè yetǎrèe puǎ nkè yepèrèe duoní kè iduotí duó. ²¹ M bo duó nkè tipítì timou kàbe do Kòku mudoò kòò ãǎpǎmbèe kónté kénkòu bémáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu bǐi. ²² M bo duó nkè be dootitábè mbè kòu, kè mutenkũũ mbè kòu. M bo duónni fetaafe diefe nè yemátárè nè muháá nnè muháayo no ìnkè, wenwe nè o ãǎpǎmbè nè bèè kó dimàà ò bonè. ²³ M bo benke yebotè péu n deumè ke kpa meyèi nkè yè banté n túmè di Yiè nKuyie.

39

Kuyie nyíe ke kpannèmè Kòku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dò: Onìtì fǒ, náké Kòku m pǎánáàntì. Náké we ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yíté ke cómmúmu wenwe Kòku wèè tu Meseke nè Tubaadi

be kóo kpààti diewè o kpéí. ² N yóó ò ímmu o èi kubakù youú ké nhò ni kóò kàtenè kòo do Isidayeeribe ekè yetàrè ìnkè kpeye. ³ N yóó de nkéété o tãmmù o nòutè cãnkutè mièke, kòo pie nfité teyoute mièke kédò. ⁴ Ò yóó de nkú Isidayeeribe tãrè ìnkè wenwe nè o ããpòmbè nè o nìtibè bèè ò bonè. Timancònti nè tikpasínti deè yóó ò di. ⁵ Ò yóó kú dikpráa mièke nke, mí di Yiè nKuyie mmíu búi. ⁶ M bo banté muháá Makaku tenké nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè kèè kó yehékè kòbe kari fèè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁷ M bo benke n nìtibè Isidayeeribe n yetìrì tumè: Kpa meyei. De mòmni bè ténke bá ndi caàri, kè yebotè banté ke do mmí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù n kpa meyei. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n nàké dii yiè kpéí tũkénímu ke deè, de yóó dàòmu, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi. ⁹ De mòmni Isidayeeribe ekè kòbe bo yènní kécóu mbe dootitòbè kpàrinenti nè tidòpiiti nè detãnnè nè ipie nnè yekpãã nnè tikpãanseuti, bè bo ntuòtìnè de kó idéi ke dò yebie nyèyiekè. ¹⁰ Bè ténke bá ntaà dikpráa mudakáú, bè ténke bá nkũ idéi titúúti mièke, tikpàrinenti nti bè yó ntuòtimè. De mòmni bèè do bè pùò nkéheí be kpeye, bè múnke bo bè pùò kéheí be kpeye. Mí nKuyie mmíu búi.

¹¹ De yiè Kaku fòti bo mbo Isidayeeribe tenké dibòrì dii yetìrì feí, kupotance yiè kùu biriku, mukókúú nkóo dàméèrì, diyie kè yìèni kèè bíékè. De yiè de kó kuce bo ítinné, bè bo de kũnné Kaku, kényú deborè ke dà: Kaku nè o ããpòmbè be biriku. ¹² Isidayeeribe bo mbè kũrì ke bo wénkũnne be èi, bè bo mbè kũrì ke dò betããbè bèyiekè. ¹³ Isidayeeribe tenké kemou mièke, òmòu í yó nkpa, be kũnnímù, de yó ndò ntepatè nte be kpéí. M bo bè benke de yiè n deumè, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi. ¹⁴ De kó difònkúò bè bo tãnké benitibè kè be kó mutòmmú ntú bè bo nfirimè be tenké kemou mièke ke kũrì bèè kpaá kpaá ke bo wénkũnne be tenké. ¹⁵ Kè bè nfirì, kòò mòu yà yenitikũò, wèe tí nyetàrè deborè kécóu nkè befòtikeubèe yè tũóté kékũnné kubiriku bè tu kù: Kaku nè o ããpòmbè biriku. ¹⁶ Kè bèe yú diheí terì mari ke dà: Kunitisũkù, bè kũnné kùu nitisũkù kpéí. Mèmmè kè diheí wenke.

¹⁷ De kó difònkúò kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dà: Onitì fò, nàké tinòti timou boti tipitì timou kpeti nè desínnè demou ke dà: Mí ndi Yiè nKuyie n tú deè tí nyIsidayeeribe tãrè ìnkè kè n dó ke de pã dipãnni dierì ndi. De bo di initimàa nkéyã mmenitiyí. ¹⁸ De yóó cáákému bekpàrìtiebe kényã bekpààtibè yí. M bè ndè pãmu, Basãã tenké kó yepedakè nye nè ipeni nè sibóò nè inààke deè ã mekùò. ¹⁹ M bè ndè pãmu kè de bo bè cááké nè be kùò nkénsànnè, kényã be yí nkémuó. ²⁰ N de ãnné dibanni ndi kè de bo cááké sikipàriséí nè si deèbè, bekpàrìnuòmbe nè be ããpòmbè, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi.

²¹ M bo benke yebotè n deumè, m bo yè ãnné dii mòmni tenòutè yè bo yà n dòmmè. ²² Ke tũóté de kó diyie nè de ìkòo Isidayeeribe bo banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmíu bè te.

Esekieri wète ke kòntémè o pããnaànti

²³ De yiè yebotè bo banté ke dò nyIsidayeeribe yei nkpeí nte kè bè ciété be cie ke ta betòbè tenké, ke banté ke dò mbè yete n kpeti nti kè m bè bùtinné, kè bè ta be dootitòbè nou mièke kè bè bè kòu. ²⁴ Bè yete mèè kpéí n kpeti ke sínte, deè te kè m bè bùtinné. Bè bo banté ke dò m bè dòò bè mànnè dènde.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi nke tú: M bo wète kéténnéni Sakabu yaabí ì tu tidaati betòbè tenké. Mesémmè mèè bè nni mbonè kè de n yóu n yetisàari càari mèè kpéí. ²⁶ Bè bo mbo dii mòmni be èi mièke bàmmùú bá òmòu í bè kánnè bè bo yè nyifei kpeye bè do dàri de n yìkè nè bè do yetìrìimè n kpeti. ²⁷ M bo bè dènneni dii mòmni be dootitòbè ekè kéwète kè bè tíi mbe tenké. Nè be borè nde n yóó benkemè yebotè n kpamè meyei, ²⁸ kè yèe banté mí ndi Yiè nKuyie mmíu bè temè, ke yé n yóó bè dènnenimè ibotí tei mièke, kéwète kè bè tíi mbe tenké mièke. Be kóò mòu ténke bá nkpaaní de bíékè. ²⁹ De mòmni n ténke báá bè bùtinné, ke yé n yóó cũũnnimè n Yaá mbe ìnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi.

KUYIE MBENKEME ESEKIERI KU CEPÀNTE YÓ NDÒMME

40

¹ Kè dè mmàke yebie nsipísidè nè yènùmmù nè bè ti p̄m̄mè ke kònnè Babidanni dibenni t̄ankù ketiwè kó diyìè pínni yìè, ke s̄ó ndè m̄àke yebie ntepītè nè yènàà nè bè p̄ntemè Sedisademmu. Kè ti Yiè nKuyie nw̄erímúú cúténí n ȳnkè k̄éntò k̄ék̄otenè de bíékè. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kè dè ndònnè m bo Isidayeeribe tenkè ke cómmú ditāri dierì mari ñnkè, di bakù c̄anku diyìè yìèní k̄èè bíékè, kè dè dò mbè maá dihei dierì. ³ Kè ti tuakoo deborè kè n yà onìti m̄òu, kòo k̄ònti dònne dis̄awũ, kòò t̄o kuhũ kùu dùàkenè tit̄ōnkpeti nè kupàati kùu beúnè ke cómmú dihei kó dibòri. ⁴ Kè de kóo n̄iti n náké ke dò: Onìti f̄ó, wénté mesàà nk̄ék̄énté mesàà, k̄endake n yóó da benke dè kp̄éi dem̄ou, ke yé bè da k̄òtenenímè die nk̄àa bo de nyà. A bo yà dèè kó dimàà á dè benke Isidayeeribe.

Kuyie nc̄f̄ètè d̄ankù nè te c̄àkè ditowaa bíékè kp̄eye

⁵ Kè Kuyie mp̄ānāaant̄i nāaant̄òo béi nke dò: M̄em̄me n yàmè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kè kuduotí t̄è fité tip̄it̄i tim̄ou, kòo n̄iti wenwe pikú kùu p̄àati okùmè bo m̄étiri m̄etàāti, kòò benné de kó kuduotí c̄èè kè m̄è mbo de kó kupàati m̄emāà, kè mecómmè nkù bo m̄emāà. ⁶ Ò dèè mem̄me k̄ék̄ote dibòri d̄ii bo diyìè yìèní k̄èè bíékè k̄édeke yedetis̄akè, k̄ebenné dibòri c̄èè nkè m̄è mbo de kó kupàati m̄emāà. ⁷ Kòò benné yetuo bè maá yè ke c̄atinné kuduotí, bèè bàa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè bè níí yó mbo yè, kè di okùmè mbo kupàati m̄emāà, m̄ep̄kùmè kupàati m̄emāà, iduotí ìi soké de kó yetuo cuokè kè ì c̄éékù mbo m̄étiri m̄etàāti, kè ye kó yebòrè yèè weti kukp̄ānkp̄ānkù kè yè c̄éékù mbo kupàati m̄emāà m̄emāà. ⁸⁻⁹ Kòò benné kukp̄ānkp̄ānkù kó dibòri de mīeke k̄peri, kè m̄ep̄kùmè mbo m̄étiri m̄enàà, imarí kó mec̄èè m̄étiri òmāà. ¹⁰ De kó yetuo bè c̄atinné yè kè yè bo ȳetàāti ȳetàāti, bá kùu pikù ke ma yem̄ou, iduotí ìi soké ye cuokè kè ì mà im̄ou. ¹¹ Kòò benné ditowaa kó dibòri kè m̄ep̄kùmè mbo m̄étiri m̄enùmmù, meokùmè m̄étiri m̄ekuò nè dikéè. ¹² Kè kuduotí makù bo de kó yetuo ìikè kè ku okùmè bo m̄étiri kó dikéè ku p̄it̄i tim̄ou. Bá d̄ii tou kè di m̄àke m̄étiri m̄etàāti bá kùu pikù. ¹³ Kòò benné di ntou m̄anku k̄éntò k̄étuak̄enè diteri k̄oku kè dè mbo m̄étiri t̄epītè nè m̄édé nè dikéè bá d̄ii b̄òri kè di weti diteri. ¹⁴ Kòò benné kukp̄ānkp̄ānkù kè kù mbo m̄étiri t̄epītè kè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó kud̄ankù fité de kó kukp̄ānkp̄ānkù tip̄it̄i tim̄ou. ¹⁵ Meff̄è mm̄è duó kukp̄ānkp̄ānkù dibòri ditowaa k̄peri k̄éntò k̄étuak̄enè de mīeke k̄peri kè m̄è mbo m̄étiri sip̄ísidè nè m̄enùmmù. ¹⁶ Yetuo bè maá yè ke c̄atinné kuduotí bèè bàa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè bè níí yó mbo yè, kè yè mm̄àke fen̄étibè ditowaa bíékè kè bè k̄peti sim̄atid̄ii kè iduotí ìi yè tukúnè kè ì bè m̄àke kè kukp̄ānkp̄ānkù bè m̄àke. Kè bè kerí de mīeke bíékè kè dè dò ntipuonti.

¹⁷ Kè de kóo n̄iti n tanné Kuyie nc̄f̄ètè kud̄ankù ditowaa k̄oku kè tidieti de bo ke cè ke d̄ari ȳetās̄ayè ke fité, kè tidieti bo sip̄is̄it̄āti. ¹⁸ Bè cè ke d̄ari yèè t̄ārè yeè b̄òrè bo tip̄it̄i de mīeke bíékè kè ye okùmè m̄annè yebòrè k̄ōme. ¹⁹ Kòò benné dibòri de mīeke k̄peri k̄éntò k̄étuak̄enè ditowaa k̄peri, d̄ii k̄òrinè Kuyie nc̄f̄ètè d̄ankù de mīeke k̄oku, kè dè mbo m̄étiri sip̄is̄inùmmù. Ò benné mem̄me diyìè yìèní k̄èè bíékè kó yebòrè. ²⁰ De kó dif̄ōnkùò k̄ebenné kubakù c̄anku bíékè kó dibòri d̄ii k̄òrinè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó kud̄ankù ditowaa k̄oku, di okùmè nè di p̄kùmè. ²¹ Kè yetuo bè maá yè bèè bo m̄baa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè be kp̄éi, nkè yè mbo ȳetàāti ȳetàāti bá kùu pikù. Iduotí ìi yè c̄atinné nè de kó kukp̄ānkp̄ānkù, de okùmè nè de p̄kùmè kè dè mm̄annè deketiri k̄ōme do mamè. Meokùmè m̄étiri sip̄ísidè nè m̄enùmmù, m̄ep̄kùmè m̄étiri t̄epītè nè m̄édémè nè dikéè. ²² De kóo fen̄étibè nè de kó kukp̄ānkp̄ānkù nè dèè kerí kè dò ntipuonti ke mannè diyìè yìè k̄èè bíékè k̄pere, kè yedetis̄akè bo ȳeyiekè ke t̄ùkenè kukp̄ānkp̄ānkù de mīeke k̄oku. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè d̄ankù de mīeke k̄oku

kó dibòrì, kè kubakù cǎnku kperi wetí kuyóú kperi kè dèyìkè kperi wetí diyìè yìè kèè kperi, kòo benné mǎfiè mmèè soké yebòrè sàku kè dè mbo métìrì sipìsìnùmmù. ²⁴ De kó difǎnkúò kòo n kǎtenè kubakù cǎnku bíékè, kè dibòrì marì bo de bíékè, kòo benné de kó yetuo nè iduotí nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmannè dǎterè do mamè. ²⁵ Dibòrì nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmǎke fenétìbè kè bè dǎnnè bǎtǎbè do dǎmmè ke fité, kè be okùmè bo métìrì sipìsìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mǎdémè. ²⁶ Mǎfiè mmèè duó dibòrì nè kukpǎnkpǎnkù de cuokè kè mè mbo yǎdǎtìsàkè yèyiekè kè bè kerì de kó iduotí kè dè dò ntipuonti ke fité. ²⁷ Kè dibòrì bo dìi kǎrìnè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè kó kudànkù de mieke kǎku, kè bo kubakù cǎnku bíékè, kòo benné di mbòrì kǎntǎ kǎtǎkǎnè dǎterì kè dè mbo métìrì sipìsìnùmmù.

Kuyie nǎfǎtè dǎnkù nè te bòrè de mieke bíékè kpeye

²⁸ Mǎmmè kòo duó nkè n ta dibòrì kubakù cǎnku bíékè kperi kǎkǎte ti Yìè nKuyie nǎfǎtè dǎnkù de mieke kǎku. Kòo benné de kó dibòrì kè dì mmànnè yǎtǎyè do mamè. ²⁹⁻³⁰ Kè di kó yetuo nè di duotí nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mǎnnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité. Kè dibòrì nè kukpǎnkpǎnkù, kè de okùmè mbo métìrì sipìsìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mǎdè nè dikéè. ³¹ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè Kuyie nǎfǎtè dǎnkù ditowàà kǎku, kè dè mbo yǎdǎtìsàkè yèni, kè bè kerì imarì kè dè dò ntipuonti ke fité. ³² De kó difǎnkúò kòo n tannè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè dǎnkù diyìè yìèní kèè bíékè kperi, kè di benné kè di baa mmànnè yǎtǎyè do mǎmè. ³³ Di kó yetuo nè di kó iduotí nè de kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmànnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité, kè de okùmè mbo métìrì sipìsìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mǎdémè nè dikéè. ³⁴ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè dǎnkù ditowàà kǎku, kè de kó mǎfiè mbo yǎdǎtìsàkè mǎni, kè bè kerì imarì kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁵ Kòo n kǎtenè kubakù yóú bíékè kó dibòrì kè di benné kè di mmànnè yǎtǎyè do mǎmè. ³⁶ De kó yetuo nè de kó iduotí nè kukpǎnkpǎnkù kè dè mǎnnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité kè dè okùmè bo métìrì sipìsìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mǎdémè nè dikéè. ³⁷ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè dǎnkù ditowàà kǎku. Kè de kó mǎfiè mbo yǎdǎtìsàkè mǎni, kè bè kerì imarì kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁸ De kó difǎnkúò kè ditou marì bo kè di kó dibòrì bo kukpǎnkpǎnkù bíékè, bè do ǎǎ dé nhóú iwũǎ bè kùǎ ì ti Yìè nKuyie nke né na kè ì tuǎ. ³⁹ De kó kukpǎnkpǎnkù mieke kè tǎbùrìbè bo bá kùù píkù bédébè débè be yó nkǎù bèè ìnkè iwũǎ ti Yìè nKuyie nke tuǎ mmeyei nǎfǎmmè nè meyei nhūtìmù de kpéí. ⁴⁰ Ditowàà bíékè a bo ntatoomè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè bòrì, kubakù yóú bíékè kè tǎbùrìbè bo bédébè bá kùù píkù. ⁴¹ Tǎbùrìbè do bo bá kùù píkù bènàà bènàà ndi, kè bèè wǎnnè bèni bè yó nfeunè bèè ìnkè iwũǎ. ⁴² De kó difǎnkúò kè tǎbùrìbè tǎbè bo bè dǎnnè bè titǎpíètì, tìi okùmè bo sǎntimétìrì sipìsìyiekè nè bènùmmù, mǎpǎkùmè mèè mǎà, mǎcómme métìrì kó dikéè be yo ndakù bèè ìnkè titǎnnenti be yó nfeunè tì iwũǎ ti Yìè nKuyie nke tuǎ nnè yǎpǎrè. ⁴³ Kè bèè dǎò yǎbìè nde mieke bíékè kè yè pǎkùmè mmànnè tenǎtè kó mǎpǎkùmè ke fité, bè níi yóó daa ndènde imaa mbè pǎ ì ti Yìè nKuyie. ⁴⁴ De kó difǎnkúò kòo n kǎtenè ti Yìè nKuyie nǎfǎtè dǎnkù de mieke kǎku, kè tidietì bo tidétì ku mieke. Kè kùmakù bo kubakù yóú bíékè, kè ku bòrì wetí kubakù cǎnku, kè kutǎkù bo kubakù cǎnku kè ku bòrì wetí kuyóú. ⁴⁵ Kè de kóo nìtì n nǎké ke dǎ: Kudieku kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù cǎnku ikuǎ nìùbè bèè yó mpí ti Yìè nKuyie nǎfǎtè mieke mutǎmmù, be kǎku nku. ⁴⁶ Kè kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù yóú ikuǎ nìùbè Defii botí kou Sadǎki bí ìi yó mpí ndiwũǎtǎnni ìnkè mutǎmmù, be kǎku nku.

Bè bennémè ti Yiè nKuyie ncīètè dǎmmè

⁴⁷ De kó difōnkúò kòo benné ti Yiè nKuyie ncīètè kó kudànkù de miēke kǎku, kè ku okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, kè kù mmà tipūtì timəu ke diwũōtǎnnì bo ku ìikè. ⁴⁸ De kó difōnkúò kòo n tanné ti Yiè nKuyie ncīètè kó kukpánkpánkù kébenné ku kó imarí kè kù mbo ku mpíkù métìrì mèdé nè dikéè, kutekù mēè máà, kè dibòrì kó mēpēkùmè mbo ku mpíkù métìrì òmáà nè dikéè kutekù mēè máà. ⁴⁹ Kè kukpánkpánkù okùmè mbo métìrì tepíítè, mēpēkùmè métìrì mēkuò, kè yedētisákè mbo tepíítè yèè kòrìnè deborè, kè yesānkè bo ku mmànkù òmáà, kutekù òmáà.

41

¹ Kòo n tanné Kuyie ncīètè kó kudieku diēkù, kébenné dibòrì kó kumarí kè mēpēkùmè mbo ku mpíkù métìrì mètāāti kutekù mēè máà. ² Kè dibòrì kó mēpēkùmè mbo métìrì mènùmmù kè di kó imarí kó mēcēè mbo métìrì mèdé nè dikéè, ku mpíkù nè kutekù. Kòo benné kudieku kó mēokùmè kè mē mbo métìrì sipísidé, mēpēkùmè métìrì tepíítè. ³ De kó difōnkúò kòo ta de miēke kó kudieku, kébenné dibòrì kó imarí kè ì mbo métìrì òmáà, dibòrì métìrì mètāāti, imarí kó mēcēè métìrì mètāāti nè dikéè. ⁴ Kòo benné kudieku kumómmanku kè kù mbo mēokùmè métìrì tepíítè, mēpēkùmè mēè máà. Kòo n náké ke dǎ: Ku ndieku tú ikuó nenti kǎku nku.

Bè do maá tìi diēti kékpeénnè Kuyie ncīètè

⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó kumarí kè ku cēè nnì mbo métìrì mètāāti, kè bè maá tidieti mati ke kpeénnè Kuyie ncīètè kè tì bo métìrì mèdé mèdé ke fité. ⁶ Kè bèe benné de kó tidieti tìi sǎké titǎbè ìnkè inaú itāāti itāāti bá kùù píkù. Ku mpíkù tidieti sipísitāāti, kutekù mēmmè. Kè de kó tidieti tukúnè kuduotí bè maá kù ke fii nKuyie ncīètè. Tì mē nyí tukúnè Kuyie ncīètè mómmannte kó kumarí. ⁷ Kè de kó tidieti pēkùmè nyéúti ke deètò ke taà kumarí ke mme ndo nke fité Kuyie ncīètè. ⁸ Kè n yà dēmarè pūūtémè ke iiténì ke fité Kuyie ncīètè. Bè maá yèè tuo ke kpeénnè Kuyie ncīètè ye kó dipūū ndi, kè di bo kupàati mēmáà métìrì mètāāti kǎku. ⁹ Kè kumarí ditowaà bíékè kǎku de kó yetuo cómmú kùù ìnkè kó kucéékù bo métìrì mèdé nè dikéè kè mēfiè nsoké soké de kó yetuo cuokè. ¹⁰ Kè yetuo kó mēpēkùmè bo métìrì tepíítè pítè ke fité. ¹¹ Kè de kó yetuo mǎke yebòrè yèdéè, dii nkubakù cǎnku, diterì kuyóu mēfiè mmèè soké de kó yetuo cuokè kè mē bo métìrì mèdé mèdé nè dikéè ke fité. ¹² Kuyie ncīètè ìikè kè ditou mari bo kè di pēkùmè bo métìrì sipísitāāti nè mènùmmù, kè kumarí kó mēcēè mbo métìrì mèdé nè dikéè ke fité, kè di okùmè bo métìrì sipísìnàà nè dikéè. ¹³ Kòo benné Kuyie ncīètè kè te okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, te dǎnkù nè te marí kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁴ Kuyie ncīètè ke yíénè te dǎnkù de miēke bíékè kǎku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó mēokùmè nè te dǎnkù difōnkúò kǎku kǎmè nè de kó tikpánkpánti kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Bè sǎrimè Kuyie ncīètè te miēke

De kó difōnkúò kè Kuyie ncīètè de miēke nè kukpánkpánkù kùù kòrìnè Kuyie ncīètè dǎnkù ditowaà kǎku. ¹⁶ Kè bèe dè dǎri idéi kētúóté ketenkè kénto kētuakenè simátidii fenétibè borè, ke mē nyí tikpánkpánti tìi fité Kuyie ncīètè tipūtì titāāti ke múnke dariné fenétibè simátidii kǎbe idéi, ¹⁷ kētúóté ti Yiè nKuyie ncīètè kó dibòrì kētannènko de miēke nè ditowaà nè imarí kēfité i miēke nè i ìnkòo. ¹⁸ Kè bèe kerí kè dè ndò mbēinkēmbàribè nè tipuonti, kè bēinkēmbàribè bo bédébè, kupuonku mbo kumáà. Bá wèè ìnkēmbàri kòo mǎke keyìikè kédékè. ¹⁹ Keyìikè kèè dǎ nkenitikǎke kè kè níi nwetí ku mpíkù kupuonku, kè kèè dǎ nkecìrìcìrikǎke kè kè wetí kupuonku kupíkù tekù kè dè mē ndo nke fité Kuyie ncīètè

tipiiti timou. ²⁰ Beĩnkembàribè nè tipuonti bè do de kerí kumarí ñnkè nke, kétúóté ketenke kénto kétuakenè dibòri ñnkè. ²¹ Kuyie ncĩtè kó dibòri kó ideí do màmú tipiiti timou.

Bè do dònè dii wũstònni ideí

²² Kè Kuyie ncĩtè ìkè kè dèmarè bo ke dònne diwũstònni ideí kperi, kè di cómmè bo métiri òmáà nè dikéè, di okùmè métiri òmáà mepèkùmè métiri òmáà kémmeke ditari nè mekpèmmè kè imànke tú ideí. Kòo n náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkòò tábùri nwe.

²³ Kuyie ncĩtè kó dibòri kó yecàkè do bo yèdéè ndi, kè de mieke kó dibòri kpeye múnke bo yèdéè. ²⁴ Kè yè kpetiri tipiiti tidèti, yèdé memme. ²⁵ Kè bè kerí ye ñnkè kè dè dò mbeĩnkembàribè nè tipuonti, ke dònne dèè do kerí imari ñnkè. Ke ànné kudóu makù kè kù nhànke Kuyie ncĩtè kó dibòri ditowàà bíékè. ²⁶ Kè bèe ànné sibòo nè simátidii, kékeri kè dè ndònne tipuonti tipiiti timou. Ti Yiè nKuyie ncĩtè bòri nè bè maá sù cèi ke tè kpeennè nè ideí ì ãnke yebòrè.

42

Bè do maá yèè tuo képéennè Kuyie ncĩtè

¹ Kòo n katenè Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà kubakù you bíékè kòku, kè ti ta yetuo yèè wetinè tecĩtè tèè bo kubakù you nè te dánkù. ² Kè te okùmè bo métiri sipísìnùmmù, mepèkùmè sipísidè nè dikéè ³ Te bòri ìkè de mieke bíékè nè kudánkù ditowàà bíékè kòku bè ce kù ke dàri yetárè, kè tidieti mati dè bo ke tè weti nè tii soké titòbè ñnkè, ke bo titàati titàati. ⁴ De kó tidieti ìkè kè mēfiè mmamè soké de mieke bíékè, kè mepèkùmè bo métiri mènùmmù kè mè okùmè bo métiri sipísìnùmmù kè ti bòrè bo kubakù you bíékè. ⁵⁻⁶ Kè deĩnkè kó tidieti mōpúrìnè defũð nè decuokè kpeti, ke yé te kpánkpránti kó imari ti èũtémè. De kó tidieti do soké titàati titàati ndi, ti í mōke yesāñkè titeti dōmmè. ⁷ Kè Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà bíékè kè kumarí makù wetinè yetuo yèè bo ditowàà, kè ku okùmè mǎnnè yetuo kōme, ⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ncĩtè dánkù ditowàà kòku kó yetuo okùmè do bomè métiri sipísidè nè bènùmmù ndi, dii tou do bo ti Yiè nKuyie ncĩtè ìkè kè di mbo métiri sipísìnùmmù. ⁹ De kó yetuo fũð kè dibòri bo diyie yìèní kèè bíékè, bèè kèríní Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà kòku bè bo ntaà dè.

¹⁰ Kuyie ncĩtè dánkù kó kuduotí ñnkè kè yetuo bo ke weti diyie yìèní kèè bíékè, ke weti tecĩtè matè nè te dánkù. ¹¹ Kè mēfiè mmamè bo ye cuokè ke dònne yeteyè do dōmmè, meokùmè nè mepèkùmè nè yebòrè nè ye dōmmè nè yecàkè kè dè mà. ¹² De kó yetuo yèè bo diyie yìèní kèè bíékè bá di kè di mōke dibòri, kè di dònne kubakù you bíékè kpeti kpeye do dōmmè, ke bo bá kùù ce mǎnku ke weti kumarí kùù perí diyie yìèní kèè bíékè. ¹³ Kòo n náké ke dò: Tidieti tii me mbo kubakù you nè kucǎnku, ke weti Kuyie ncĩtè dánkù, ti Yiè nKuyie nkó tidieti nti, ikuó niùbè bèè pī ti Yiè nKuyie ntōmmù bè ní yóó de nkari kèdi mudii bè pǎ mù Kuyie, ke de ndóu mbè kù pǎ tii diiti nè bè kù fié ì wũð meyei ncĩmmu nè me nhūtímù kpéi. De kó dibòri tú ti Yiè nKuyie nkperi ndi. ¹⁴ Kè ikuó niùbè ní ta Kuyie ncĩtè dibòri sàari mieke, bè báa yennè be yàati bè pīñnè ti ikuó tōmmù kékote benitibè tóbè borè, bèè ti dāu ndende kéceete titeti ke né na kékote benitibè tóbè borè. Ikuó yàati nti.

Bè bennémè Kuyie ncĩtè marí ditowàà bíékè

¹⁵ Ò dèè dii mǎnni Kuyie ncĩtè mieke kó mubennímù kénto kè ti ye dibòri dii bo diyie yìèní kèè bíékè, kòò benné Kuyie ncĩtè dánkù kó kuduotí kéfité. ¹⁶ Kòò benné diyie yìèní kèè bíékè kó kupíkù nè o pàati kè dè mbo métiri sikòusidè nè sipísìnùmmù (250) kéfité. ¹⁷ Kòò benné kubakù you bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikòusidè nè sipísìnùmmù (250) kéfité. ¹⁸ Kòò benné kubakù cǎnku bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikòusidè nè sipísìnùmmù (250) kéfité. ¹⁹ Kòò benné deyìkè bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikòusidè nè sipísìnùmmù

(250). ²⁰ Kòo benné kuduotí kùù fité te pîiti tinàà kè ku okùmè mbo métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). Ku pèkùmè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). Kuù do yaàti Kuyie ncîètè nè dihei kpesi.

43

Kuyie nkó tikpeti wête ke cutinimè ku cîètè

¹ Kòo n kàtenè dibòrì dii bo diyie yiení kèè bíékè. ² Kè n yà Kuyie nkó tikpeti kè ti kériní diyie yiení kèè bíékè, ke uuti ke dò mmenie nhõõ tamè kukó, kè ti wenniku mí ðaborè. ³ Kè n yà mebenkùmè ðaborè kè mè ndònnè n do yà mè Kuyie pànte dii mònni Sedisadammu, kéndònnè n do yà mè Kebaa kó ntaké. Memme n domè késinnóo ketenkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti tuòkení diyie yiení kèè bíékè kéta ku cîètè bòrì diyie yiení kèè bíékè kperi. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kètannè ku cîètè ðankù ðe mièke kòku, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè te mièke. ⁶ Kè n keè òmòu m béinnènnimè Kuyie ncîètè mièke, oniti wèè do n neínè kòò baa kpaá bo m borè. ⁷ Kè ðe kó metammè n náké ke dò: Oniti fí! N kpààtikàrì dii bo ðie, n nacèdaánni ndi kè n yó mbonè n nìtibè Isidayeeriibe sáã, bá bè ténke bá n yóu kètünne yebòkè kénkürì be kó bekpààtibè n cîètè borè ke caàri n yètiri. ⁸ Kè be kó bekpààtibè maá be cîi kètóónnè n kpete kékeú yebòrè n cîètè kpèye také, kécónnè yecàkè kó ideí kètóónnè n kpete kpèye, kè kuduotí kumáa ti yaàti. Bè sãu n yètiri ndi nè isàke kpere kó mudòrìmù, ðeè te kè m mièke bè yè kè mbè kù. ⁹ Di mmònni bè yóó yóumu yebòkè kó mufèu nè bè bo nkürimè be kó bekpààtibè n cîètè borè, kè nní mbè bonè sáã.

¹⁰ Kòo yíe kè n náké ke dò: Oniti fí! Náké Isidayeeriibe n da benke tèè cîètè te kó kufènkù dòmmè kè bèè tè benné, kè ðeè yie nkè ifei bè pí mbè ðòòrì ìi sàke kpéi. ¹¹ Kè ifeii bè píinnè be ðòòrìmè, a bè benke n cîètè kó meðòmmè nè te ðamme nè te bòrè bè taà yè nè bè yie yè nè te tié nnè te kuó. A ðe wàri ðemòu kè bèè ðe yà kéndòòrì ðe yèmmè. ¹² Nte n cîètè kó ikuó, kétúóté ðitári yómmè nè di tenké kó ðimàà cénke kèfité. ðe kó ketenkè tu n kàke nke.

Kuyie nnàkémè bè yó nkù feumè iwũ ke tuò nyewũòtòrè ìnkè

¹³ ðe kó ðifònkúò kèbenné diwũòtònni nè kupàati kùù beúnè ðe kó kupàati do bo métìrì kó dikéè ndi. Kòo benné ðifòtìrì dii fité diwũòtònni kè di cūmpume mbo métìrì kó dikéè, di pèkùmè meè máà, kè di biè nkó meokùmè mmànnè tenòtè kó mepèkùmè kèfité. ¹⁴ Kè bèè túóté diwũòtònni tàrì ketenkè kperi kèntò kètuòkenè kukàkú ðe mièke kòku, kè ðe mbo meokùmè métìrì kó dikéè, mepèkùmè meè máà. ¹⁵ Bè yó ntuòti ðe muháá nkè ðe bo métìrì kó dikéè. Kè yebàkè bo yènáà meyómmè. ¹⁶ Diwũòtònni ðimòu kè di okùmè bo métìrì mèyiekè, mepèkùmè meè máà, ði do màmu tipíiti timòu. ¹⁷ Kè ðifòtìrì dii fité diwũòtònni kè di cūmpume bo sàntimétìrì sipísidè nè mènùmmù. Kè di ðetisàkè wetí diyie yiení kèè bíékè.

¹⁸ ðe kó ðifònkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Oniti fí! Kè bè maá diwũòtònni, nte a yóó ðòòmè kè bè né na kètuò nyiwũò di ìnkè, ke ði cóú mmeyĩ. ¹⁹ A waá ndinaadapànni kéduò nDefii botí kàbe, ikuó niùbè Sadaki bí bèè pí n tómmú diwũòtònni ìnkè kè bèè ði feuté meyei ncîèmmè kpéi. ²⁰ Kàa waá mmeyĩ nkéfeté diwũòtònni bàkè nè kukàkú kpèèmmè kó tipíiti tinàà, ke me nyĩ nè yebiè nkéfité. A yóó me nyĩ kéðeite ði yei nkè ði wènkünne. ²¹ Kè bè feuté ðe kó dinaadaà meyei ncîèmmè kpéi, nha ði túóté kèdenne n cîètè ðankù kè ði túò ndibòrì bè tàáté ði ðe kpéi. ²² Diyie ðéri yie kéwaá ndibòdaà dii kpa kuyènkù ke ði feuté kéwènkünne diwũòtònni a do ðòòmè dinaadaà. ²³ Kàa ðeite dii mònni diwũòtònni kó meyei nke ðeè, a waá ndinaadapànni teri nè ðipedaà ðeè kpa kuyènkù. ²⁴ Kè ðe nni nféúté kè ikuó niùbèè ðe yòore mukókúò nke ðe nni ntuò. ²⁵ Kàa mme nhõ nyewe yèyiekè mièke, bá dii yie a ní kuò dibòdaà meyei ncîèmmè kpéi, nkéféúté dinaadaà nè ðipedaà ðeè kpa kuyènkù. ²⁶ A yó mme nhõ nyewe yèyiekè mièke kéwènkünne diwũòtònni kè bè né na kèketé mutómmù

di ñnkè. ²⁷ Kè de kó yewe p̄ēēté, kétúóté diyie nínni yiè nè yèè sàké, ikuó niùbè beè yó nfeu iwũṣ ke tuò nnè di yó nni nfeu ì metaummè kpéí. De m̀nni kè nni nyo di kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́í.

44

Bè yó ntaà mèè botí Kuyie nc̄ētè

¹ Kè weè niti n k̄atenè Kuyie nc̄ētè b̀rì ditowaà bíékè kperi dii bo diyie yièni kèè bíékè, kè ti nsó ndi kpetí. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: De kó dib̀rì yó nkpetímu, òm̀u b́áa di kpeté ke ýé mí ndi Yiè nKuyie n di ntamè, nè de kpéí di yó nkpetímu. ³ Tekp̀at̀ibite tiè ní yóó dè k̀rì m borè kédi o dii, ò ní tanni kukp̀ánk̀p̀ánk̀. Ò ní yóó ku nta ké k̀ yènnè.

Bep̀òbè í yó ntaà Kuyie nc̄ētè

⁴ K̀o n k̄atenè kubak̀u yóu bíékè kó dib̀rì dii wetí Kuyie nc̄ētè, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè ku c̄ētè mièke, kédò kés̄inǹo katenkè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Oniti f̀s! Daate ḱewénté mesàà, kékénté mesàà nkékeè n yóó da duó nyèè tannò, n yóó da náké Kuyie nc̄ētè d̀ommè mme nè te kuó, a daate bè taà mèè botí n c̄ētè nè bèè í d̀ nké ntè taà.

⁶ Á náké Isidayeribe de kó itookperi yembè ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, bè d̀ò isàke kperi kè dè tontému. ⁷ Beè tannè n c̄ētè bèè í c̄amm̀u be yèmmè nè be k̀nti, ke s̄ink̀unko n c̄ētè di tuò ndi m̀nni iwũṣ di n feu ì kó mek̀ò nnè meȳĩ. Bè t̀te metaummè mèè bo m̀mme díndi nè mí nti cuokè. ⁸ Bè í dake bè m p̄ā ndè kpéí, ke yóu bè bo mp̄immè n t̄ommú ke mù duó mbetòbè kè bèe p̄ mbè na mp̄i mm̀u t̄ommú n c̄ētè mièke. ⁹ Náké be ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú op̀ò wèè í c̄ánté yoo di mièke wèè í yíe n kpeti o b́áa ta n c̄ētè bá k̀ò tu op̀ò ke bè bonè.

Defiibe kuó bè yó mp̄i mm̀è botí Kuyie nc̄ētè mut̄ommú

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Defiibe bèè do n d̀ténè Isidayeribe do n yóu dii m̀nni k̄t̄unne yebòkè. Bè yóó ỳamu de kó meyei nc̄ántimu. ¹¹ Bè yó ntú betòmbè s̀m̀p̀òbè mbe n c̄ētè mièke, beè yó mbaa yebòrè ke feu iwũṣ bè yó ntua nyi nè metaummè kpeyi, beè yó ntú n n̄tibè kó betòmbè. ¹² Ke ýé beè do fiémè Isidayeribe kó iwũṣ yebòkè, kènte kè bèe ta meyei mmieke. Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu n yitè ke c̀óm̀umu be kpéí, kè bè bo ya be yei nkó muc̄ántimu. ¹³ Bè ténke í yó n t̄ónnè k̄ep̄i n kuó t̄ommú bè b́áa ḱáké ikuó nenti, bè b́áa ta ikuó nenti dieku, kè d̀e yie nkè ifeii bè p̄innè isàke bè d̀ò ì. ¹⁴ Beè yóó naá n c̄ētè t̄ombè bèè yó mp̄i n c̄ētè t̄ommú.

Ikuó niùbè yó nd̀ommè

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Ikuó niùbè Defiibe bèè tu Sadaki yaábí, Isidayeribe do n d̀ténè dii m̀nni kè beè mp̄i n c̄ētè mièke mut̄ommú, beè yó mbo n c̄ētè ke n feu iwũṣ ke tuò mmek̀ò nnè meȳĩ. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́í. ¹⁶ Beè ní yóó ta n c̄ētè dib̀rì s̀àr̀i kékote n táb̀r̀i bo dè k̄ep̄i n t̄ommú bè yó ndakemu mu kpéí. ¹⁷ Kè bè ní tatiní n c̄ētè d̀nk̀u de mièke k̀ku, bèe dáátí tiyà̀ti t̄i d̀̀kenè mup̀à̀konkperím̀u, bè ní bá ndáátí tipeciti kó tiyà̀ti ke p̄innè mut̄ommú n c̄ētè d̀nk̀u yoo n c̄ētè mièke. ¹⁸ Bè ní yó mboú mup̀à̀konkperím̀u kó tiyà̀bomboúnti nti be ya kényi mup̀à̀konkperím̀u kó ifietí, bè me mbá mboú d̀marè be ka d̀è bo nte kè bèe biete. ¹⁹ Kè bè ỳtini dii m̀nni n c̄ētè d̀nk̀u ditowaà k̀ku ke bo k̄ate benitibè borè bèe dáté tiyà̀ti bè do p̄innè t̄i ikuó t̄ommú, ke t̄i d̀u n c̄ētè mièke, bè bá nti ã ke t̄ónnè benitibè, bè yàa bo bè ḱáké ḱk̀.

²⁰ Bè ní b́áa kuó páíí, bè me mbáa yóu kè be ỳt̄i s̄ũ mmediè, bè nk̄i be ỳti mesàa. ²¹ Ikuó niùti m̀u ní b́áa ỳ menaà nhò tati dii yiè n c̄ētè d̀nk̀u de mièke k̀ku. ²² Ikuó

nìtì mǎu báá túóté okúpokù yoo onitipòkù bè yete wè, wèe túóté osapàà nwèè mu nyí yǐtè onitidòu Isidayeεribe miεke, yoo kòò me mbo túóté okúpokù, wè ntú ikuó nìtì tǎu kou.

²³ Bèè yóó banke n nìtibè dèè tu n kperε nè dèè tu cénkoo kperε, ikuó yete dè nè ì yie ndè. ²⁴ Bèè yó ntú bebeémbè kémbekù n kuó dòmmè kéntũ m baa nyemǎu kó ikuó, teom̄pùtè yie ní ntú n kperi.

²⁵ Bè báá tóónnè ocũ bè yàà bo sǐnte, kè dè sàà í tú ò cice nwe yoo o yǎ yoo o birε yoo o nantè yoo o kóo kótì yoo o tǎũ wèè í ye. ²⁶ Kè dè tǔ̀kení ke dò mmεmme, kòò kàáké ocũ ke wènkũnne omáà ke dèè, we mbaa yewe yèyiekè ke né na kéwεte késǎotè o tǔmmú. ²⁷ Ò yóó ta dii yie n cǐtè dǎnkù de miεke kǎku ke pǐ mmutǔmmú ikuó dieku, miεke wèe féuté fèǔfè meyei ncǐemmè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. ²⁸ Ikuó niùbè bèè te bè bo mpǐmmè mutǔmmú n cǐtè miεke. Di báá bè duó nketenkè Isidayeεribe miεke. Be kperε yó ntú mínwe, mí nKuyie. ²⁹ Bèè yó nyo di m pǎã nti diiti nè di n feu ì wũǎ meyei ncǐemmè kpéi nnè meyei nhũtímù kpéi, kè di cǎnné dè kè dè bo ntú n kperε, bèè yó ndè te. ³⁰ Tidipànti miεke di ní deite tisààti ke yíénè di dèite dè ke cǎnné n kpéi nnè muyuo nsààmù, di ní yóó dè duó nyikuó niùbè mbe kè dèe yie nkè n di dòò mesàà. ³¹ Ikuó niùbè bá ncáà ndèè ku nè demáà yoo musimmù pǐ ndè sinǎ yoo iwũǎ yoo tiwanwanti.

45

Kuyie nnákémè bè yóó totí mèè botí ketenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Kè di tǎã dii mǎnni tété ke bo totí ketenkè di tǎátè n kǎke kè kè ncáà nkémbo meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè mepǎkùmè cidòmétiri tepíítè. ² De kó ketenkè miεke di yóó de mbenné n cǐtè kó ketenkè okùmè nè ke pǎkùmè kè dè mmà, kémbò métiri sikǎusinùmmù nè sipísinùmmù (550) késoó mmefíè mmamè kǐfitè kè mepǎkùmè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù. ³ Kè di yíé kébenné de kó ketenkè miεke cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè kè mepǎkùmè mbo cidòmétiri mènùmmù n cǐtè yó nde mbo nè ikuó nenti dieku. ⁴ De kó ketenkè yó ntú n kǎke nke, ikuó niùbè bèè pǐ n tǔmmú bè cǐ yó nde mbo. N tenkè miεke nke be kǎke yó mbomè. ⁵ Kè di benné ketenkè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè mepǎkùmè cidòmétiri mènùmmù kè kè ntú Defiibe bèè pǐ n cǐtè mutǔmmú be kǎke nè yehékè bè yó mbo yè. ⁶ Kàa benné de kó ketenkè miεke baka mepǎkùmè cidòmétiri mèdémè nè dikéè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè kè kè ntókénè n cǐtè kǎke Isidayeεribe bemǎu kǎke. ⁷ Tekpààtibite tεè kó ketenkè yó mbo n cǐtè nè dihei de mǎnku, ku mpíkù nè kutekù diyie yìení kèè bíékè nè diyie taà kèè bíékè, kè ke okùmè nheri nè n cǐtè kǎke nè dihei kǎke de kó meokùmè. ⁸ Isidayeεribe tenkè miεke kèe yó ntú n cǐtè kǎke, kè dèe yie nkè sikpààtibíi bá nfěũnko n nìtibè, kèè kpaá kè kè ntú Isidayeεribe botí imǎu kǎke.

Kuyie nkpannè ti sikpààtibíi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Isidayeεribe kó sikpààtibíi kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu: Dè sǎnnèmu memme dǐndi sikpààtibíi yóunè kuyonku nè di bo nfèkùmè n nìtibè kperε, dǎnnè dèè síé nè dèè wenni ke yóu di bo nfěũnkomè n nìtibè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí.

¹⁰ Di beúnè dè nè dibièpeé nè di bo di beúnè yè, dè ntú dèè wenni. ¹¹ Di yó mbeúnè dè tidiiti nè dèè yó ncũǎ dèè tu menie nkperε dè rǐmà. Bè ò̄ keténè tèè bièpete do ò̄ mbo kuce tepíítè nte kéta bè tu dè òmèè. ¹² Kè timátì péiti me nni nti kè di yǐ ti cǐékù bo cidóòbè bènùmmù ti mènke mme mbo, kè cidóòbè tepíítè me nni nte ti mènke mme mbo.

yóo tanní kukpánkpánkù kó dibòrì ditowaà bíékè kperi ndi, kéwēte ke di nyennè. ⁹ Yebaa nkó yewe kè benitibè ní katení n cīètè m báammu, kè wèè ta dibòrì kubakù cānku kperi wèè yè kubakù yóu kperi, kè wèè ta kuyóu kperi wèè yè kucānku kperi, òmòu báá yè dibòrì ò ta dì, kè wèè ta kùu píkù wèè yè kutèkù. ¹⁰ Tekpààtibite ní yó mbè èrinèmu kéta ké mbè èrinè kèyè.

Bè bo nfeu mēè botí iwūš ibotí ibotí ti Yiè nKuyie

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Yebaa nkó yewe nè di kó metíimmè memou, tekpààtibite ní waá mmuyuo ncidóòbè tepítè nè bènùmmù mùu yóo wēnnénè dinaadaà kētuo, ke me nyí dipedaà kéwaá nhò dó mù mmamè yepedakè kprí, kè muyuo mbo cidóòbè tepítè nè bènùmmù wèè kōore mekùò ndítiribè bèkùò.

¹² Kè tekpààtibite m pā feǎfè ke yóo fè nni nféuté kētuo, yoo ò m pā dipānni metaummè kperi, bèè ò kpeté diyie yìèní kèè bíékè kó dibòrì kòò n féuté o òfè kētuonnè o pānni metaummè kperi, ò òy yīmè teomputè yiè. Kòò dèè wèè yè kè bèè kpetínné dibòrì.

¹³ Ò ní n féuté bá dìi yiè dipedabii dìi mōke dibenni òmáà ke kpa kuyènkù. Ke ní dìi féuté bá dìi künweñni. ¹⁴ Bá dìi künweñni ke ní m pā muyuo ncidóòbè bènùmmù, mekùò ndítiribè bèdèbè mēè yóo kōorenè muyuo. De kó ikuó yó mbomu sáà bá dìi künweñni ò ní me nyí. ¹⁵ Bá dìi künweñni di ní n féuté dipedabii ké m pā muyuo nnè mekùò, di yó mme nhō nsáà.

Tekpààtibite kó ibí ní yó nte dè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Kè tekpààtibite wètè te tenkè ke pā te bire marè, tè me nkè pā wè, wèè yó nkè te, kòò kú o bíi sōtè. ¹⁷ Kè dè me ndò ntekpààtibite wètè ketenkè ke pā te kóo tōnti mōu, wè nkè te, kè n kó dibenni tūòkení, tidaati yèrimù benni, wèè wēte ké kè nhò duó, te bí ìi máà bo na kènte ò í pā kè sáà. ¹⁸ Tekpààtibite báá túótè n nìtibè kòò mōu kó ketenkè kèpā te bí, kè de yiè mpaà ketenkè. Tè níi deite te tenkè mièke nke kèpā te bí.

Kuyie ncīètè kó dedèè

¹⁹ De kó difōnkúò kòò n tannè kukpánkpánkù kó dibòrì kè ti kote Kuyie ncīètè dānkù de mièke kōku kó dibòrì kubakù yóu kperi, dìi wetí ikuó niùbè kó tidieti kè ditou marì bo de ìikè bíékè. ²⁰ Kòò n náké ke dò: Ikuó niùbè yó nde mberi iwūš bè n feu ì meyei ncīémmè kprí nnè meyei nhūtímù. Bè ní yóo de mpūnné mudii, bè báá mù katenè kukpánkpánkù bòrì ditowaà bíékè kperi, benitibè cénkoo kōbe yàà bo mù kááké kékú.

²¹ Kòò deè ké n katenè kukpánkpánkù ditowaà bíékè kōku ku kprémmè menàà borè, bá mēè kprémmè kè mè mōke kudānkù. ²² Bá mè kè me kó kudānkù okùmè bo cidòmétiri sipísidé, mepèkùmè cidòmétiri tepítè nè mènùmmù ke ma tipítè tinàà. ²³ Kè kuduotí tì fité tinàà memme, kè dedèè nkù òrì ke fité. ²⁴ Kòò n náké ke dò: Bèè pī nKuyie ncīètè mièke mutōmmù bè yó mberi dende iwūš ku nìtibè kù feu ì.

47

Menie mmèè yìèní Kuyie ncīètè

¹ Kòò n tō kè ti wētení Kuyie ncīètè bòrì borè, kè n yà menie mpourinimè Kuyie ncīètè bòrì diyie yìèní kèè bíékè, ke yé te bòrì do ke nwetímè. Kè me yìè ke pūōnni ku cīètè bakù yóu diwūōtānni bakù cānku. ² Kòò n denne Kuyie ncīètè bakù yóu bíékè kó dibòrì kè tí tè fité kētuōke dibòrì diyie yìèní kèè bíékè kperi, kè n yà menie mpūōmmè Kuyie ncīètè bakù yóu. ³ Kòò kété kédétóo diyie yìèní kèè bíékè kébenné kuhū ò do pikú kù, kè dè mbo métiri sikōusinùmmù (500) kéduó nkè n na menie nkéséntóo kè mè nkááké n nacèkpáà. ⁴ Kòò yíé kébenné kè dè mbo métiri sikōusinùmmù (500), kòò duó nkè n na menie késéntóo kè mè nni nkááké n núu. Kòò yíé kébenné métiri sikōusinùmmù (500) kéduó nkè n na menie nkéséntóo

kè me nni nkááké n ka. ⁵ Kòo yíé kébenné kè dè mbo métìrì sikòusìnùmmù (500) de mònñi kè dèe naá nkukó mbá n yí nna késénté ke yé menie nsũũmmè kè dè cūmpe mediè, mbá dè í ndò nkéna késénté. ⁶ De mònñi kòò m beke ke dà: Onìtì fǎ! nha yàà? Ké n túóté kè ti nwētìní kukó mbènnì. ⁷ Ke sǎ ndetie nyè kukó nyákè yedé bá dè í sénní. ⁸ Kòo n náké ke dà: Menie mmie mpũǎ ke kǎrì diyie yìenì kèè bíékè kó kutempē nku, ke pēnkù ke kǎrì Suditēē biriku, ke taà dàméèrì mukókúó nkou, kòo nie mbo wenke. ⁹ Kè de kó menie keté kùù píkù menie nkperε bo foute, kè siyĩ píe nke yé de kó menie nhǎ nkè mè ta dè, dè ãã wenkemu kè mufòmмуu buoté. ¹⁰ Beyĩmpĩmbè bo buoté de kó kukó mpéémmè, kétúóté Ā-kedii kéntǎ kétuǎkenè Ā-Ekadaimmu, kénye mbe yĩnditirè ku péémmè, siyĩ sii bo dàméèrì sii yó ndè bo ke sũ mediè. ¹¹ Tibinkènkenti nè ikondéi dende kó menie mie í yóó wenke, mè yó nkpaá píéké mukókúó mmu. ¹² De kó kukó mpéémmè yeyákè yedé, detie ndèè péi titebiiti dè bo mpíéké debotí debotí, dèè fǎàtì í yotiri, dèè ãã í nkuoté, kémpéi yebe bá wèè tǎnkù ke yé de kó menie bonnìmmè Kuyie ncǐètè nte. Bè bo nyo nde be, ke taànnè de fǎàtì.

Kuyie nkèétémè Isidayεeribe tenkè mànkε

¹³ De kó difǎnkúò kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dà: Nte di yóó totí mèè botí Isidayεeribe botí tǎpítè nè idéi ketenkè, di duó nSosefu kó kubotí di duó nkè betǎbè kuce mèdémè. ¹⁴ Di totí kè kè mmà, ke yé mĩ do nàkémè di yembè ke dà: N yóó bè duó nde kó ketenkè, di yembè kǎke nke kè di dò nke kè tieke. ¹⁵ Nte di tenkè mànkù yó mberí ndè: Kubakù youú bíékè kó kumànkù yóó díté dàméèrì diewè nwe, kéntǎ kéye Etinǎ kó kuce, kétuǎkenè Damati nè Sedadi, ¹⁶ nè Bedota Sibadaimmu dihei dii bo Damaasi tempē nnè Amati kǎku de cuokè nè Asee-Atikǎnni, kǎpǎété kénwetí Adanni tempē. ¹⁷ Di tenkè mànkù yóó keté dàméèrì nwe kéntǎ kétuǎkenè Asaa-Enǎnni, kè kubakù youú kó kumànkù ntú Damaasi nè Amati, kubakù youú bíékè kó kumànkù nku. ¹⁸ Kè diyie yìenì kèè bíékè kó kumànkù ntú Adanni nè Damaasi nè Isidayεeribe tenkè nè Kadaadi kǎke de mànkù, Suditēē weè yó ntú kumànkù, kéntǎ kétuǎke dàméèrì diyie yìenì kèè bíékè kétuǎkenè Tamaa. Diyie yìenì kèè bíékè kó kumànkù nku. ¹⁹ Kubakù youú diyie yìenì kèè bíékè, kétúóté Tamaa kéntǎ kétuǎkenè Mediba Kadeesi kó menie, kédíténni kukó ndiekù kéntǎ kétuǎke dàméèrì diewè. Kubakù youú kó kumànkù nku. ²⁰ Dàméèrì diewè weè yó ntú diyie taà kèè bíékè kó kumànkù kéntǎ kétuǎkenè Amati. Diyie taà kè kó kumànkù nku.

²¹ Dindi Isidayεeribe dii yóó totí de kó ketenkè di botí mieke. ²² Di yembè kǎke nke kè bè kè ndi yóonè kè di dò nké kè totí. Kè di yóó tǎá tété ké kè totí dí wēnnénè bepǎbè bèè di bonè képié ibí, ke yé di yó mbè pĩrĩmmè ke dǎnnè di pĩ mmèmmε Isidayεeribe. Bè yóó di wēnnénèmu kè di totí di yembè kperε. ²³ Kòo pǎò bo kùù botí mieke di dè nhò duó nketenkè, mí nKuyie mmĩ bái.

48

Bè totímè kubakù youú bíékè kǎbe ketenkè

¹ Nte ìì botí yó mbo kubakù youú bíékè, kénwetí Etinǎ kémpékénè kuce kùù dè pēnkù, kéyènnè Amati nè Asaa-Enǎnni Damaasi kó kumànkù me nke mbomè ke pekénè Amati, kè de mànkù diyie yìenì kèè bíékè kǎku tú dàméèrì, Danni kó ketenkè nke. ² Danni kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì, kè Asee kǎkeε túóté. ³ Asee kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì péémmè kè Nefutadii kǎkeε túóté. ⁴ Nefutadii kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì kè Manansee kǎkeε túóté. ⁵ Manansee kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì kè Efadaimmu kǎkeε túóté. ⁶ Efadaimmu kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì kè Dubenni kǎkeε túóté. ⁷ Dubenni kǎke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntǎ kétuǎkenè dàméèrì, kè Sudaa kǎkeε sǎoté.

Bè tããtémè Kuyie nkó ketenkè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Di deite Sudaa kó ketenkè také n kàke kè ke pèkùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdé nè dikéè kè ke okùmè mmannè di kàke kòmè, kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kàku kéntò kétuàkenè dàméèrì kè di maá n cǐtè ke cuokè. ⁹ Di yó deite kèè tenkè n kpéi nke okùmè yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè, mepèkùmè cidòmétìrì tepíítè. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kàke mbo ke cáá nkè ke okùmè mbo kubakù yó bíékè cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè kè dàméèrì bíékè kó mepèkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500), kè diyie yìenì kèè bíékè kó mepèkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500) kè kubakù cànkù bíékè kó meokùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè kè di soó n cǐtè de cuokè. ¹¹ De kó ketenkè yó ntú ikuó niùbè Sadàki bí kàke nke Isidayeeribe do n dèténè diì mǎnnì kè bèe nkpaá ke pí n tǒmmú ke í nni ndeténè Defiibe tǎbè kòmè. ¹² Bembè kó ketenkè yó ncáámmu ke bo mí ndi Yiè nKuyie n kàke mièke ke tókénè Defiibe tǎbè kàke. ¹³ Defiibe tǎbè kó ketenkè yó mmannè ikuó niùbè tǎbè kàke nke, cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè mepèkùmè métìrì sikòusinùmmù (500). ¹⁴ De kó ketenkè tu n kàke nke bè báá kè fité yoo bèe kè cèetenè òmǎu, yoo bèe kè pǎ.

Bè bennémè Kuyie nkó ketenkè nè tekpààtibite kàke

¹⁵ De kó difǎnkùò kè bèe benné Kuyie nkó ketenkè mepèkùmè cidòmétìrì tepíítè nè mèdébé nè dikéè kèè yó nkpaá, kè yó ntú benitìbè cénkoo kàbe kàke nke nè iwũò yó ncentì dè, kè diheì mbo de cuokè. ¹⁶ De kó ketenkè yó ciite kèmmàmu tipíiti timǎu, kubakù yó bíékè cidòmétìrì mèdé nè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250), diyie taà kèè bíékè mèè máà. ¹⁷ Kè iwũò yó ncentì kèè bíékè mbo métìrì tekòutè nè sipísidè nè bènùmmù (125) diyie yìenì kèè bíékè mèè máà, diyie taà kèè bíékè mèè máà. ¹⁸ Kè yó nkpaámu diyie yìenì kèè bíékè meokùmè cidòmétìrì bènùmmù diyie taà kèè bíékè kòmè mèè máà, bèè yó mpí ndi èi kó mutǒmmú bè yó nyo nkeè kó tidiiti. ¹⁹ Isidayeeribe botí imǎu mièke nke bè yó deimè betǒmbè kè bè nkè kuuti. ²⁰ De kó ketenkè kemǎu yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè tipíiti tinàà, di yó deite kèè mièke ketenkè makè kémaá diheì. ²¹ Kèè kpaá kè kè ntú tekpààtibite kàke n cǐtè nè diheì de mǎnke idé diyie yìenì kèè bíékè kpèyi, kummànkù kéntò kétuàkenè dàméèrì diyie taà kèè bíékè kó kumànkù kumǎu ku mpíkù nè kutèkù. Tekpààtibite kó ketenkè yó mmannè betǎbè kàke nke, n kàke kèè yó mbo de cuokè nè n cǐtè. ²² Defiibe tenkè nè diheì kàke kè yó nsoké Sudaa nè Bensamèe be kàke cuokè nke nè tekpààtibite kàke cuokè.

Isidayeeribe bèè yó mbo kubakù cànkù kó ketenkè

²³ Nte ibotí ìi kpaá ì yó totímè ì kó ketenkè, kétúóté diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, Bensamèe kàké nke. ²⁴ Bensamèe kàké kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Simmèǎǎ kàké sǎoté, ²⁵ kétúóté Simmèǎǎ kàke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Isakaa kàkè sǎoté. ²⁶ Isakaa kàke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì kè Sabunǎo kàkè sǎoté, ²⁷ kétúóté Sabunǎo kàke kó kumànkù diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuàkenè dàméèrì, kè Kadi kàkè sǎoté, ²⁸ kétúóté Kadi kàke kó kumànkù kubakù yó bíékè kéntò kétuàkenè diyie yìenì kèè bíékè, kumànkù yó díte Tamaa nwe Mediba nè Kadèesi de kó menie nké yè kukó ndiekù, kétuàkenè dàméèrì dièwè. ²⁹ Díndi Isidayeeribe di yó totí kèè tenkè nke di botí mièke. Di yó tieke kènke, mí ndi Yiè nKuyie mmú bèi.

Diheì kó yebòrè yó ndòmmè

³⁰ Nte diheì kó yebòrè yó ndòmmè: Di benné kubakù yó bíékè cidòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). ³¹ Diheì kó yebòrè yó ntò Isidayeeribe kó yeyètè nyè, yebòrè yó mbo yètǎati ndi kubakù yó bíékè: Dubenni kpèri nè Sudaa kpèri nè Defii kpèri. ³² Kè di benné diyie yìenì kèè bíékè cidòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250)

kè yebòrè mbo yètããti: Sosefu kperi nè Bensamεε kperi nè Danni kperi. ³³ Kè di benné kubakù cãnkù bíékè cidòmétìrì bédébé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yebòrè mbo yètããti: Simmεõõ kperi nè Isakaa kperi nè Sabunəə kperi. ³⁴ Kè di benné diyìè taà kèè bíékè cidòmétìrì bédé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yebòrè mbo yètããti. Kadi kperi nè Aσεε kperi nè Nεfutadii kperi. ³⁵ Kuduotí kùù yóó fité dihèi ku okùmè yó mbo cidòmétìrì bèwεi. Dihèi yètìrì yó ntú: Kuyie ndè bo, (nè bε kó tináàntì Yaawe-Samma).

Danniyeri Di mpátiri náá ntì

Danniyeri kó dipátiri ti náá mbè do p̄m̄m̄m̄m̄ mme Sifube kékònnè Babidanni kédòò tidaati kè bedapàmbè bènàà nkókè be mièke, kè de kó bedapàmbè mbo ibotí ì tū nyebokè i cuokè, ke tú tidaati kè i kóo kpààti ndó ké bè dònè muwērímú kè bèe tūnne o kó kuce. Kè Danniyeri nè o népobè betāāti kè bembèe yete kèbenke bè tumè Kuyie nkòbe ke tū nKuyie nnè meyèmmè memáà bá kè dè tu mukũũ mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètìrì.

Danniyeri nè o népobè betāāti be kó mebenkùmè mèè do te kè bekpààtibè nè bekpèribè kè bèe banté Kuyie nkuù kpeñnì.

De kó difònkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè mènàà Danniyeri. De kó mebenkùmè mènàà ti náá nyibotí t̄i do bakémè mme Sifube nè Kuyie mbè deetémè ke bè t̄ènné be èi, de kó mebenkùmè ti náámmu Yesu w̄t̄inímè.

Danniyeri kó dipátiri dònè Mudáammu kó dipátiri ndi dii tu Metaummè Pàmmè kp̄eri s̄onni. De kó yepáte yedé teénnè Kuyie ntũmbè mbe. Kè bè bo nw̄èèrì ke baà Yesu bo w̄t̄énímè kè dè dó de ndòmmè.

Di mpátiri náànti duó ke dòmme

1. Danniyeri do bomè Babidanni kó tekpààtic̄ètè 1
2. Nebukannesaa duó ke yàmè tid̄uñtì sitenkaanì 2
3. Kuyie ndeetémè Ebedeebe kó bedapàmbè betāāti 3
4. Kuyie nkékùnne m̄m̄ Nebukannesaa 4
5. Danniyeri kó tináantì bekpààtibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimònnì 5-6
6. Danniyeri yàmè mebenkùmè iwũñ inàà 7
7. Danniyeri yàmè mebenkùmè kè Kerékibe p̄ont̄e Pedesiibe nè bè s̄āũm̄ Kuyie nc̄ètè 8
8. Danniyeri bántèmè Kuyie 9
9. Danniyeri yàmè tid̄uñtì s̄onti 10-12

Danniyeri nè o népobè bè bomè Babidanni

¹ Sudaa kóo kpààti Sosakimmu kp̄ati benni t̄āānnì kè Babidanni kóo kpààti Nebukannesaa do Sedisademmu mudoò. ² Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakimmu, ké bè p̄m̄m̄m̄m̄ k̄étúóté nè tik̄outénentì matì Kuyie nc̄ètè mièke kékònnè Babidanni, ké tì tanné teb̄oc̄f̄ètè o b̄okè bo kùù dieku mièke.

³ Kè Nebukannesaa náké Asepenaasi w̄èè baké bè f̄õmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mut̄õmmú ke d̄ò w̄èè w̄énté Isidayeribe mièke, k̄et̄āāté bedapàmbè bèè ȳènnì bekpààtibè c̄éi yoo benitidiebè kp̄esi mièke, ⁴ ke í m̄okè kuyènkù, ke wenni ke kpeñnì, ke ȳé mecìl mm̄em̄ou ke n̄o nke beí dem̄ou, kè bèe bè benke muw̄āām̄u nè Babidanni kó tináantì, kè bèe p̄i nhokpààti c̄f̄ètè mièke mut̄õmmú. ⁵ Kòo kpààti d̄ò bè mbè duò nyewe yem̄ou mudii wenwe okpààti ò yo mm̄u, nè m̄enàà nhò ȳõ mm̄è, ké mbè duò nyitié nyebie nyètāāti mièke, kè bè né na k̄éta o t̄õmmú mièke.

⁶ Bè t̄āāté bèè dapàmbè kè Sudaa botí k̄obe mbo be mièke bènàà: Danniyeri nè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia. ⁷ W̄èè baké bè f̄õmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mut̄õmmú kòo bè keuté yeyètè t̄eyè, ke yú Danniyeri ke d̄ò Betisasaa ke yú Ananniya ke d̄ò Sadidaki, ke yú Mikayeri ke d̄ò Mesaki, ke yú Asadia ke d̄ò Ab̄eedi-Nekoo. ⁸ Kè Danniyeri t̄āāté ke í ndó k̄és̄nk̄unne om̄áà nè okpààti yo mm̄u dii nè ò ȳõ mm̄è naà. Kòo náké w̄èè baké bè f̄õmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mut̄õmmú ke d̄ò ò báà ò d̄ònè muw̄ērímú kòo di okpààti yo mm̄u dii k̄és̄nk̄unne om̄áà. ⁹ Kè Kuyie nkááké w̄èè baké bè f̄õmmu bè kè p̄i ntekpààtic̄ètè

mieke mutōmmú o yèmmè kòo yie nDanniyeri ò nàké tì. ¹⁰ Ke né nàké Danniyeri ke dò: Okpààti mómmuo nweè n nàké di dò nkényo ntii diiti kòò sò ndi kònti í dònne bedapàmbè tǎbè di yàà bo n fítè koò n kuò.

¹¹⁻¹² Kè Danniyerii nàké wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpàaticīètè mieke mutōmmú ò tāāté wè kòò bo mbè duò ntidiiti ke dò: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia kè bè nti duò ntikūnfāàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti yò nkè dè mmàke yewe tepíítè. ¹³ Kàa nti wéi tínti nè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mōnni kàa yà kè dè dōmmè, kàa né bo dōòmè á mè dòò.

¹⁴ Kè de kóo nìti yie nde kó tináànti kè bè yááké ke dò yewe tepíítè. ¹⁵ De kó yewe kó mepēētímè mieke, kè bè nsó mbe ìkè piéké ke pēētè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti yo mmùu dii bemou. ¹⁶ Mēmme kòo sǎtè kè mbè duò ntikūnfāàti mǎà ke bè mennínè okpààti kó mudii nè o naà. ¹⁷ Kè Kuyie nduó nde kó bedapàmbè benàà mecii mmediè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ífòu, kè Danniyeri nnò nke beí ntiduuntì nè mēbenkùmè memou botí.

¹⁸ Kè dèe tuòke okpààti Nebukannesaa do yē nhò dó kè bè wènní dii mōnni kè wèè baké bè fōmmu bè kè pī ntekpàaticīètè mieke mutōmmú kòò bè kòtenko. ¹⁹ Kòò kpààti bè nàkénè bemou, òmòu í mmānnè mecii nDanniyeri nè Annaniya nè Mikayeri nè Asadia. Mēmme kòò bè tūótè o tōmmú. ²⁰ Kòò mbè nàánnè bá kòò dó wèè bè beké tii ìnkè tii tu meyèmmè nè mecii nkpeti, be kó meténnímè nwenni kēpēēté kuce tepíítè o eì kó bepāābè nè o kó benitinōmbè kōme.

²¹ Kè Danniyeri mpī nhokpààti tōmmú kētuòkenè Siduusi naá ndii mōnni okpààti diewè.

2

Nebukannesaa duómè tiduuntì kèyà tetenkaanìtè

¹ Nebukannesaa kpàti benni dèrì mieke, kòò dǎu ntiduuntì matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duó. ² Kòò duó nkè bèe tíi nho eì kó beyuwúòmbè bemou nè betetiebe nè bepāābè kè bè bo ò nàké o dǎuuntì tu mù. Bè tūòkoo dii mōnni o borè kòò bè nàké ke dò: ³ N dǎu ntiduuntì matì nti kè dè n di mediè nkè n dó di ti nni nnáké.

⁴ Kè bèe ò nàké nè Aramu eì kabe kó tináànti ke dò: Okpààti rǎbo sǎà! A ti nàké a dǎuuntì, ti yóo da nàkému tì tu mù.

⁵ Kòò bè tēnné ke dò: Kè di í n nàké n dǎuuntì nè tì tu mù n yóo di kékému kè di cēñ naà ntidobontì. N ti ntāāté. ⁶ Kè di me nti nni nnáké n di pāmmú yepārè diyè ke di déúkūnne. N nàkénè n dǎuuntì nè tì benkú mù.

⁷ Kè benitinōmbèe yíe kénáké okpààti ke dò: Okpààti ti nàké a dǎuuntì, ti yóo da nàkému tì tu mù. ⁸ Kòò kpààti dò: Dè wenni! M banté ke dò ndi dó kénkpaá mǎke meffè mme di yà mèè kpéi n tāāté tì. ⁹ Kè di me nyí n nàké n dǎuuntì tu mù n yóo di wènné kunasǎà kùmáà ndi. Di dákemu ke yó nni nsou nke náa nsiyáàbìsì kè dè yàa pēēténè. Mí mme n yē ndi n nàké n dǎuuntì nti, de mōnni ndi m bo bantémè ke dò ndi bo na kè n nàké tì benkú mù. ¹⁰ Kè benitinōmbèe yíe kóò nàké ke dò: Òmòu í yóo na kédǎò a mè mbèkú tì kutenkú kuù mmieke, okpààti mǎu mu nyí beké oyuwúòntò yoo oteteu yoo opāũ mǎu a me nti békú tì, bá kòò dèu yoo ò kpeñni ke mamè. ¹¹ A ti békú tì dèumu, oniti mǎu ketenkè kie ñyñkè kou báa na kè tì nda nàké. Wèè bo tì nda nàké dè í tú wèè bo ketenkè ke mǎke tinitikōntì.

¹² De mōnni kòò kpààti miekee peike mediè nkòò dǎ bèe kuò mecii nyembè bèè kó dimàà bo Babidōnni. ¹³ Kè bèe pīéké de kó tináànti ke dò bè dò nkékuò mecii nyembè bemou. Kè bèe yúni Danniyeri nè o népobè ke bo bè kùò.

Kuyie mbenkemè Danniyeri okpààti dǎuuntì

¹⁴⁻¹⁵ Kè Danniyerii bekenè mecii nhokpààti kó tihāāpànti kóo kòti Adiyòki, wèè do kǎri ke bo kuò Babidōnni kó mecii nyembè ke dò: Ba nkpeí nte kòò kpààti duó ndinùu dindi kó

kubotí? Kè Adiyokii ò nàké tì dòmme páíí. ¹⁶ Kè Danniyeri pànkèe kàte okpààti borè kóò bàntè ke dò wèe ò pà mefiè nkòò yóó ò nàkému o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

¹⁷ Kè Danniyerii kò nké tì nàké o népobè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia. ¹⁸ Ke dò bèe bàntè Kuyie nkè kùu bè kuó mmesémmè ké bè dáa nde kó disòri kpèti, kè bè báá bè wènnénè Babidanni kó meciì nyembè kékuo.

¹⁹ Mèmme kè Kuyie mbenke Danniyeri de kó tidɔ̀ùntì tu mù ò duó dè keyènkè, kòo kù sãnte ke dò:

²⁰ Tí nsántí Kuyie nsáà,
kuù te tikpeti nè meciì.

²¹ Kuù cèèri yemòrè nè yewe,
kuù ò bo nhokpààti kè kù me ndó kuù ò íi.

Kuù duó mmeciì mbèè mè màke,
kuù ò nte kòo nìtì nno nke baàti dèmarè.

²² Kuù ò benke onìtì dèè tu disòri kpere.

Kuù yé dèè sòri dibiinni mièke,
ke yé kù borè tumè kuwenniku nku.

²³ Fó nKuyie n yembè do tũ nkù n sántí fò nwe,
ke da dɔ̀ùnnè mutòmmú,
fòò n duó mmeciì nnè muwèrímú
ke m benke ti da beké tì,
ke ti dáa ntii kònnè okpààti.

²⁴ Kè Danniyerii kàte Adiyoki borè okpààti do yè nwèe kuò meciì nyembè, kètuokoo kóò nàké ke dò: Báá kuò meciì nyembè, n tanné okpààti borè kè nh ò nàké o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

²⁵ Kè Adiyoki pànkèe kàtenè Danniyeri okpààti borè kóò nàké ke dò: Sudaa kàbe ti pĩrímúni bè, òmòu bo be mièke ke bo na ke da náké a dɔ̀ùntì nè tì benkú mù.

Danniyeri nàkéme okpààti o dɔ̀ùntì nè tì benkú mù

²⁶ Kòo kpààtìi beké Danniyeri bè do yu wè ke tú Betisasaa ke dò: A yè nha bo na ké n náké n yà tii dɔ̀ùntì ké n náké tì benkúmàà?

²⁷ Kè Danniyerii ò ténne ke dò: Okpààti, meciì nyiè mòu í bo yoo onitinònti yoo opãũ yoo oteteu wèè bo na ké da náké a dɔ̀ùntì tu mù. ²⁸ Kuyie nnè bomu keĩnkè kùu dáanko disòri kpèti. Okpààti Nebukannesaa, kuù dó ké da benke tii yóó tuakení. Nte a dɔ̀ù ntii dɔ̀ùntì keyènkè a dɔ̀ù: ²⁹ Okpààti a duó dii mòmni kèntoti a yèmmè dèè kpaaní de kpéi, kè wèè dáanko disòri kpèti kòò da benke tii yóó tuakení yewe yèè kpaaní. ³⁰ Kuyie nkuù tì nni ndáa, ndè í tú kù yè n ciì ke pèèté besombe, kù tì nni ndáa nkè m bo ti nda nákému kàa yéé tii da kònnè a yèmmè mièke.

³¹ Okpààti nte a yà dè a dɔ̀ùntì mièke: A yà tetenkaanitè nte kè tè deu ke mènke deu bá tè í màke tè màmè ke duó tikòmbùòti ke mièti ke cómmú a ìkè. ³² Kè te yuu tú meso mmáa, te cĩncĩnni nè te baà nkè dè tu timátì péitì, te pòutì nè te kpèrè kè dè tu disòwũ. ³³ Kè te tààke tú timátì, kè te naàcèi dikèè tu timátì diteri tiyaati. ³⁴ Kàa ntè wùó nkè ditàri marii cátèni ditàri ìnkè nè dimáa bá òmòu í di nampe kè di mbírímúni ke bótè te tààke ìi tu timátì nè tiyaati kè dèe bóótè bóótè. ³⁵ Timátì nè tiyaati nè disòwũ nè mebierime nè meso nkè dèe naá nkutãayukú kè kuyaakù dè tùótè kù ò tító mèè botí muyabuó, kàa dè mòntóo. Ditàri dii do tè bótè kè dindii naá nditàri dieri kèpíe nkètenkè kemou.

³⁶ Okpààti a yà tii dɔ̀ùntì nti. Né nte tì benkú mù: ³⁷ Fòò tu okpààti wèè pèèté besombe bemou. Kuyie nkuù da duó ntikpàti nè muwèrímú kàa kpeñni kàa yètiri deu. ³⁸ Kuyie n duó nfó nwe benitibè nè iwũ nè tiwanwanti nè tinòti kàa dè baké. Okpààti fòò tu tetenkaanitè

yu, mesəw nkperi. ³⁹ A kó difōnkúò dikpààtiyuu tərì dīi yóó ānné di wērímú í tū̀ðke a kōmu, dindi kó difōnkúò, kè ditāānni ānné dīi tu disəwūð kēpité kutenkú kuməu. ⁴⁰ Kè dikpààtiyuu naannī ānné kénkpeñni ke dō ntimáti, timáti pùð mmèè botí ke yaurí deməu, meè botí nku de kó dikpààtiyuu yóó pəntemè yeketiye. ⁴¹ Kéndònnè a yàmè tetenkaanitè naàcèi kəkénèmè tiyaati nè timáti, dende benkú ke tú metaummè í yó mbo de kó dikpààtiyuu mièke kè di né wēte kénkpeñni di mièke timáti tēmè. ⁴² Inómbí ìi kəkénè tiyaati nè timáti dende benkú ke dō nde kó dikpààtiyuu yó nkpeñni kupíkú kumáà ndi, kè kutekú cīnni. ⁴³ Dè benkú ke dō nde kó bekpààtibè yóó taunnè betəbè mbe kēmpuokú betəbè kó besapəmbè. De kó metaummè me nyí yó nkpeñni, kéndònnè timáti ðð í ntaunnèmè tiyaati.

⁴⁴ De kó tikpàti mōnni ndi Kuyie nyóó ānnémè dikpààtiyuu tərì dīi yóó pənte yesənye yèè di niiténè bá yè ténke bá mbo kè dindi né mbo sáà. ⁴⁵ A do yà dīi tārī kè di cāténí ditārī ìnkè nè dimáà bá òmòu í di nampè kè di bìrímúní ke pənte timáti nè disəwūð nè tiyaati nè mebierime nè mesəw. Okpààti, Kuyie nkuù da dáa ndèè yóó tuəkení. De kó tidəuntì tu timómmənti nti kàa dō nkéyie n da nàké tì.

⁴⁶ Kòo kpààti Nebukannesaa do kénínkóo Danniyeri ìikè kóò sānte kóò dèúkūnne kédúò nkè bèè ò pāmmú yepārè nè tū̀dààribè bebótí bebótí, ⁴⁷ kédèè kòo nàké Danniyeri ke dō: Kuyie ndi tū̀ nkú kuù mènke deunè desənnè deməu ke pēētè yebəkè, kuù baké bekpààtibè, kuù máà dáanko dèè sòri ke yé f̄òð máà na ke n dáa ndisòri kpèti. ⁴⁸ De kó difōnkúò kòo kpààti dèúkūnne Danniyeri kóò pāmmú yepārè sààyè kóò baá mBabidənni kè weè mbaké meciì nyembè beməu. ⁴⁹ Kè Danniyerīi beké okpààti kòo baá nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo Babidənni tempē nkè wenwe ntú wèè tū̀ nhokpààti.

3

Nebukannesaa dṑmè tesəotenkaanitè

¹ Kòo kpààti Nebukannesaa dṑ tesəotenkaanitè kè te okùmè mbo métìribè sipísitāāti, mepēkùmè métìribè mētāāti. Kòo duó nkè bèè tē cōnné Babidənni tempē mmieke Dudaa kó kubiriku, ² kētō mBabidənni kó itempē nyiməu mièke, kè bèè nàké miníisibè nè kùmandáábè diebè nè besám̀p̀óbè nè méérìbè nè bedítídúumbè nè bebeémbè diebè nè besám̀p̀óbè ke dṑ bèè kətení kè bèè ānné dibanni tetenkaanitè ò dṑ tē kpéi. ³ Kè bekperibè beməuu tíi nkékari okpààti Nebukannesaa tenkaanitè ìikè.

⁴ Wèè ni dibanni kó ikuó kòo pī̀éké ke dṑ: Yehékè yeməu kəbe, ibotí iməu kénténè okpààti béi ntì. ⁵ Kè di kèè dīi mōnni siheú kuðmmè nè itārī nè tikùtidù̀tì nè tibómbonti nè yetātehe nè sipómpū̀ð cénke debémbénnè deməu, dí nínkú diməu okpààti kó tesəotenkaanitè ìikè kè tē dəu. ⁶ Kòò məu yete ò bo nínkúmè kédəu ntesəotenkaanitè bèè ò ānné dihāātou mièke.

⁷ Bè kèè dīi mōnni siheú kuðmmè nè itārī nè tikùtidù̀tì nè tibómbonti nè yetātehe nè sipómpū̀ð cénke debémbénnè deməu, ke nínkú beməu ketenkè kédəu nhokpààti cōnné tēè səotenkaanitè.

Danniyeri népobè yetemè bè bo dəummè tesəotenkaanitè

⁸ Dende bām̀bà nkè Babidənni kəbe mabèè kəte kénáké okpààti Sifube kpéi nke dṑ: ⁹ Okpààti mbo sáà! ¹⁰ Okpààti f̄òð móm̄muə nduó ndinù̀ ke tú kè bè eé siheú nè itārī ke bente tikùtidù̀tì nè tibómbonti ke eé yetātehe nè sipómpū̀ð ke bente debémbénnè deməu, bá wè wèè nínkú kédəu ntesəotenkaanitè. ¹¹ Kè wèè yete ò bo nínkúmè kédəu ntesəotenkaanitè bèè ò dootóo dihāātou mièke. ¹² Okpààti Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo a baá mbè Babidənni kó itempē mbè í yie nha béi ndīi nù̀! Bè yetemu a kó yebəkè ke í dṑ kédəu ntesəotenkaanitè a cōnné tē.

¹³ Kè Nebukannesaa mièke peike mediè nkòo duó nkè bèè yúní Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèè tuəkení. ¹⁴ Kòo bè beke ke dṑ: Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo mènke nwe di yetemè n kó yebəkè ke yete di bo dəummè tesəotenkaanitè n cōnné tē.

tèà? ¹⁵ Bè yóó wēte kéheému sihéú nè itāri kébente tikùtidùùtì nè tibómbonti kéheé yetātehe nè sipómpūš kébente debémbénnè demou. De mōnni di dò nkénínkúmu kédou ntesōtenkaanitè, kè di me nyete di tati dihāātou mieke nke. De mōnni kè n né yà Kuyie nkùù yóó di deetè n nùtè mieke.

¹⁶ Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèe tēnné okpàati ke dō: Ti í mōke ti bo da náké tì. ¹⁷ Kuyie nti tū nkù bo na ké tí deeténè dihāātou ke tí deetè a nùtè mieke. ¹⁸ Bá kè kù me nyí ti deetè, á nyé ke dò nti yetemu a bōkè, ti me nyí yóó dou ntesōtenkaanitè a cōnné tē!

¹⁹ Kè Nebukannesaa miekee peike mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kòo ìikè yātire, kòo duó nkè bèe yíe muhāā ndihāātou kè di tonkè kēpēētè di ñ ndòmmè kuce mēyiekè. ²⁰ Kòo péi mbehāpòmbè bèe kpeñni ke dō bèe bou Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kédootóo di mieke. ²¹ Kè bèe bè pī nkébou kè bè ā be yàtì, be yaatàake nè be yaabòrè ke ókénè be kēí, kè bèe bè dootóo dihāātou mieke. ²² Ke s̄ nhokpàati béi nkè bè tūnne o nùù ke yíe muhāā ndihāātou kè di tōnkè ke wūšté. Kè fehāādēnfēe kuò behāpòmbè bèe do bè pī nkédootóo de mieke. ²³ Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèe do betāati dihāātou mieke ke bou.

Kuyie ndeetémè Danniyeri népobè dihāātou mieke

²⁴ De mōnni kè dèe di okpàati Nebukannesaa mediè nkè bè nyóó daate kòò ité ditñni mieke kébeke o kó betūmbè ke dō: Di í bou benitibè betāati ndi ke dootóo dihāātou miekaà? Kè bèe ò tēnné ke dō: Okpàati memme. ²⁵ Kòò dō: N né wúó nhō mbenitibè bēnàà kè bè cēnti muhāā mieke bá bè í bou, be mōu me nyí kòute, kòo naanwè mōu dè bo ke dōnnè Kuyie ntōnni?

²⁶ Kòo kpàati tóonko dihāātou kó dibòri ke yú ke dō: Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bèe bàà nKuyie nkùù baké kēnkè nè ketenkè, yēnnēnni kēkatēni diē!

Kè bèe yēnni betāati dihāātou mieke. ²⁷ Kè miníisibè nè kumàndáàbè diēbè nè besám̄pòbè nè méeribè kè bèe tíi nkè bè wēnni, ke s̄ mmuhāā nyí bè kàáké, be yùtì keté ke í wūšté, be yàtì me nyí còuté, kuyukú nóú keté ke í bè dèke. ²⁸ Kòo kpàati pīkè ke dō: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo tū nkù yetirì ndeu, kuò tōnni ku tōnni kè di deetè ku kó betōmbè, bè do ku ndé ke yete mí nhokpàati n kpeti, ke yíe nke duó mbemáà ke tú bè bo bè fēūmmè tōūnè bè bo yóumè Kuyie mbè tū nkù, kédou nyebókè. ²⁹ Dèe kpéi nte kè n yóó yeè ke dō: Bá wèè niti, bá kòo botí tú kù, bá kòò yēnni dè, bá kòò nàà ntii náantì wèè bo s̄ā nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bè bàà nkù bèe ò kèké kòo c̄fētēe naá ndidobonni. Dibòd mari báà na kédetè miè mbotí benitibè.

³⁰ De kó difōnkúò kè Nebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo yekàrè yèè pēētè ò do bè duó nyè.

³¹ Kòo kpàati béinnè benitibè bemou ibotí imou kabè ketenkè kemou kabè ke dō: Dí mbo kè dè naati dimou.

³² N wēnté ke s̄ ndè wenni ke dō n náké benitibè kè bè nyé Kuyie nkùù baké kēnkè nè ketenkè kù dōò tii diēti n kpéi.

³³ De kó medòrìimè càmmè deumu mediè,
kù dōò tii diēti kpeti nti,
kuù yó mbaké s̄ā,
ku kpàti í yó mmōke kumànku.

4

Okpàati dōummè tidouñti keyà mutie diēmù

¹ Mí nNebukannesaa kè nní mbo n kpàatic̄fētè kè dè naati, demou kè dè cēnti mesàà. ² Keyènkè makè kè n duó keyà tidouñti mati kè dè n di mediè nkè m pī nkufōwaa. ³ Kè n duó nkè bèe tíi mmeciì nyembè bemou bèe bo Babidōnni kè bè bo n náké de kó tidouñti tu

mù, ⁴ beyuwùòmbè nè betetieβε nè bedieβè nè bedítíβombè bè tùàkení dìi mònñi kè m bè nàké n dɔuñti. Òmòu me nyí na ke bo n nàké ti tu mù. ⁵ De kó difɔnkúò kè Danniyeri bè do yu wè n kó dibòò yètiri ke dò Betisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kòo tuàkení kè nh ò nàké n dɔuñti. ⁶ Kè m béi nke dò: Betisasaa f́ nwèè baké bepããbè n yému ke dò nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè timati òò í nda di, á n nàké n yà tii dɔuñti benkú mù. ⁷ Nte n duó ke yà dè:

N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènní kutenkù cuokè ke deυ mediè.

⁸ Ke kpenke kè mu bake dèke ke káá ntiwetì.

Kè kutenkù kumòu kòβε mù wùó.

⁹ Kè mu fãàti wenni mesàà

kè mù peité yeβε.

Dèè fòu ketenkè ñnkè kè dè pieti de kó mudii mu borè.

Kè tikpasĩnti dieku mu déè,

kè sinò cekù si yĩnti mu bake.

Bá dèè botí kè dè mu nfòunè.

¹⁰ Kè m baa nkpaá duó n dɔù ñnkè kèyà Kuyie ntōnni mari kè di cùténí deñkè, ¹¹ kèpĩéké ke dò:

Kòũnè de kó mutie!

Ciénè mu bake kèyuo mmu fãàti

kèyaa mu be kè tikpasĩntii cíté

kè tinòtìi íté kèyuo mmu bake,

¹² kèyóu kè dikũnni nkpaá fííkú

nè icĩē ndikpáà miεke,

kè di pitinné timáti kó mefĩmme nè disòwũò kòme.

Kè dii mantè kèbúúté nè timaànti

kécaáké timúti tiwanwanti kòme.

¹³ De kó dikũnni ténke bá mmòke menitiyèmmè

bè bo di duó nfeòfè kòme

kè dii cááké timúti

kè mme ndò nke dò yebie nyèyiekè.

¹⁴ Kuyie ntōrè yeè nàké de kó tináaanti kè dè bo yie nkè benitìbè bemòuu banté Kuyie n kùù baké keñkè nè ketenkè kuù bakémè yekpààtiyò yemòu kutenkù miεke, ke duò ntikpàti kù tì dónè wè bá kòò tu osámpòu.

¹⁵ Mí nhokpààti Nebukannesaa n yà tii dɔuñti nti. F́ mBetisasaa a né n nàké ti benkú mù, nh èi kó mecii nyembè òmòu í na ke bo n nàké ti tu mù, f́ mme nyóó namu ke yé Kuyie nkó Muyaá nda bonèmè.

Danniyeri nàkémè okpààti o dɔuñti tu mù

¹⁶ Kè dèè di Danniyeri bè tu wè Betisasaa kóò kpeí mediè nkóò kòkénè dimònni sámpò. Kòo kpààtì ò nàké ke dò: Betisasaa a báá yóu kè de kó tidɔuñti nè ti benkùmè kè dè da kòkénè.

Kè Betisasaa ò ténne ke dò: Okpààti, kè de kó tidɔuñti nè ti benkùmè kè dè do nwetínè a dootitòbè mbe! ¹⁷ A yà mùù tie kè mù deυ ke kpeñni kè mu bake dèke ke káá ntiwetì kè kutenkù kumòu kòβε mù wùó. ¹⁸ Kè mu fãàti wenni kè mù piéké yeβε dèè kó dimàà fòu

ketenkè ñnkè kè dè yè yo, kè tikpasĩnti dieku mu déè nkè sinò cekù si yĩnti mu bake ñnkè.

¹⁹ Okpààti f́òò tu de kó mutie, a deukemu ke kpenke, kàa diekù tùòke tiwetì kàa kpàti pitè kutenkù kumòu. ²⁰ De kó difɔnkúò kàa yà Kuyie ntōnni kè di cùténí keñkè ke náá nke tú:

Kòũnè de kó mutie kèbò nke yóu dikũnni kè di nfííkú dikpàà miεke kè di di pitinné mefĩmme

timátì kōme nè disəwũḏ kōme kè dīi mantè kénwě́r̀nè tiwanwantì ke dò yebie nyèyiekè. ²¹ Okpààti nte de kó tidəuñti benkú mù. Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù tì tǎǎtè a kpéi. ²² Bè yóó da betimu benitibè cuokè! Kàa nwě́n̄nè tikpasĩntì ke bo ke cáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaànti da búúté kàa mbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepě́tímè mieke a bo banté ke dò nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyọ́ yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dọ́ nwè. ²³ Mutie kũnni bè yóu dīi nè icíē ndende benkú ke tú: Bè yóó wě́te ke da duómmu tikpàti a bo banté dīi mǎnni ke dò nKuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè, ²⁴ nè de kpéi n da báámmu okpààti ke tú, a kénté itié n yóó da duó nyi. Yóu a yei nnè meyetímè a dǎari mē, kéndǎari dèè wenni, kéndǎari beçĩribè mesàà, kè dè yèmmè á nsóké meborime sààmè mieke.

Okpààti Nebukannesaa dəuñti dǎmè

²⁵ Bè do nàké tìi kó dimàà okpààti Nebukannesaa kè tìi dǎò. ²⁶ Dè mǎke dīi mǎnni dibenni dimàà kòo ncenti o kpààticĩtè kudànkù ñnkè Babidənni, ²⁷ kěpĩkè ke dò: Nte Babidənni dihei dieri! Míi dīi maá nè n nəu! N deumu ke kpeñni ke nǎ nke dǎari deməu kè dè wenni.

²⁸ Ò kpaá me nnáá nkè metammè mamèe béinní keĩnkè ke dò: Okpààti Nebukannesaa bè da cūūmmu tikpàti! ²⁹ Bè yóó da betimu benitibè cuokè kàa nwě́n̄nè tiwanwantì ke fòù, kéncaá timúti fenààfè kōme, kémbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó difǎnkúò kàa banté ke dò nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyọ́ yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dónè wè.

³⁰ Dende bàm̀bà nkè de kó tináañtìi dǎò kè bèe beti Nebukannesaa benitibè cuokè, kòo ncáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaànti ò búúté, kòo yùtìi okè kěpě́tè fetúúfè kó ticiti, kòo nónkuótìi naánnè sinəo kpeti.

Nebukannesaa yèmmè wenkèmè

³¹ Yebie nyèyiekè kó difǎnkúò, mí nNebukannesaa kè m bóúté keĩnkè bíékè kè menitiyèmmèe wě́te ké n ta, kè n sǎnte Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù bomè sǎà, ké nku nsánti ke tú: A deumu, a kpàti í mǎke kumànkù, a baké sǎà nwe. ³² Kutenkù kǎbe bá kè bè sū a í bè kàànnè, a dǎari a dómè mme ketenkè kǎbe nè keĩnkè kǎbe. Òmǎu báá na kέyete a yē mmù yoo ò da sei.

³³ De mǎnni ndi n wě́te ke pètémè meyèmmè mèè do te kè n kpàti ndeu, kè n kó betūmbè nè bekperibè kè bèe wě́te ké n yúní, kè Kuyie nni nduó ntikpàti, kè n yètiri né dǎke deuke kěpě́tè dī do dóm̄mè. ³⁴ De mǎnni mí nNebukannesaa kè m béi nke dò: Dè kpéi nte kè n sǎnte f̄ nKuyie nke da déúkunko. A dǎari dèè kó dimàà siému. A tǎmmú muməu wennimu, kàa nǎ nke kékunko sifei yembè.

5

Okpààti Baditasaa ànnémè dibanni

¹ Diyiè mari kòo kpààti Baditasaa ànnè dibanni, kέyú o eì kó bekperibè, kè bè mbo tekəupíitè (1000) kémbo dibanni, kòò yǎ menaà. ² O yèmmè cǎtè dīi mǎnni kòò dò, bèe túóténí isəbòòke nè timátì péitì kpeyi, o cice Nebukannesaa do tǎní i Sedisademmu kó Kuyie ncĩtè kè bèe yǎnnè, wenwe nè o eì kó bekperibè nè o pobè nè o pocĩ. ³ Kè bèe túóténí Kuyie ncĩtè kó ibòòke bè do tǎní i Sedisademmu kédúó nhokpààti kè bèe yǎnnè wenwe nè o eì kó bekperibè nè o pobè nè o pocĩ. ⁴ Bè yǎ dīi mǎnni kénsànnè kéndiè nke sánti sitenkaanì mesəo nkpesi nè timátì péitì kpesi nè disəwũḏ kpesi nè timátì kpesi nè ideí kpesi nè yetáre kpesi.

⁵ Dende bàm̀bà nkè tenùtè matèe yènni kénwāũ kumarí defitirè také bè kàri dè tekpàaticĩtè. Kòo kpààti te yà ke dò màtì màtì kè dèe ò kpéi, ⁶ kòò kpéi mediè nkòo ìkèe yǎtire, kòo kǎmbùtìi do mediè, nkòo núu nní nkpeuti ke bokù yetǎbè. ⁷ Kòo pĩkè ke dò bèe

yúni benitinòmbè nè bepāābè nè bedítíbòmbè. Kè bèe bè yúni. Kòo bè nàké ke dò: Wèè bo banté i nwārii ké n nàké i tu mù m bo ò dátinné tiyaàsààti kòò dùú mmesòfimme kòò ntú otāānwè n kpàti mieke.

⁸ Bèè kàtení bemou, òmòu me nyí nna ke kàa nde kó iwārii ke nàké okpààti de kó tináànti tu mù. ⁹ Kè dèe di Baditasaa kòò ìkè dake yíe yātire mediè. Kè dè múnke di o eì kó bekperibè mediè.

Danniyeri nàkémè okpààti iwārii tú mù

¹⁰ Kòo kpààti Nebukannesaa pokuu onitipokpààtii keè bè kuòmmè kétaroo dibanni kó kudieku mieke bè kàri dè kébéi nke dò: Okpààti mbo sáà! A báá yóu kàa kōmbùòti nduo kàa ìkè yātiri. ¹¹ A kpààtiyuu mieke oniti bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cice kó tikpàti mieke nke ti do bantémè ò wùómmè diyuu ke yé demou, kòo cii ndònnè Kuyie nkōme. Dèè do te kàa cice Nebukannesaa duó nkòo mbaké mecii nyembè bemou nè benitinòmbè nè bepāābè nè betetiebe nè bedítíbòmbè. ¹² O kó mecii càāmmu kòò yé demou, ke nò nke beí ntidòuntì ke beí yenáànhāntiyè, ke nò nke dáanko tìi sòri. Duó nkè bèe yúni de kóo niti bè tu wè Danniyeri, okpààti do yu wè ke dò Betisasaa kòò ti nàké i nwārii tú mù.

¹³ Kè bèe yúni Danniyeri, kòo kpààti ò beke ke dò: Fòò tu Danniyeri, n cice okpààti Nebukannesaa do tóni tìi daati Sudaa tenkè ti kó kumakàà? ¹⁴ N kèè bè tumè a mōke Kuyie nkó Muyaá nke wúó ndiyuu, ke cii, kàa cii ncāā. ¹⁵ Bè yúnimu die mmeçii nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kàa nyiwārii ké n nàké i tu mù, bè me nyí na. ¹⁶ Kè bè n nàké ke tú fí nnò nke náá nyenáànhāntiyè tu mù ke nò nke dáanko tìi sòri. Kàa na ke kàa nyiwārii iì nke ò nàké i tu mù, bè da dátinné tiyaàsààti ke da dúú mmesòfimme, kàa ntú otāānwè n kpàti mieke.

¹⁷ Kè Danniyerii tēnné okpààti ke dò: Okpààti nte a cuuti nè a pāre, yoo a dè pā otòu mōu, n né yóo kaammu baka de kó iwārii ké da nàké i tu mù. ¹⁸ Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù do dòò a cice Nebukannesaa okpààti diewè. Kòo yètiri ndeu kè bè ò dé, ¹⁹ nè de kpéi nkè titenti timou kabè, ibotí imou kōnti nhau o ìkè, kòò kòu ò dó kékuò bè, ke yóu betòbè, ke kékùnkò ò dó kékékùnnè bè, ke déúkùnkò ò dó kédéúkùnkò bè. ²⁰ Kòo ānnè tefentè kè tepòtèe ò deuté kè Kuyie nhò bōnténì kòò pàà tikpàti. ²¹ Kè bèe ò bèti benitibè cuokè, kòò nfòu fēfē kōme ke wēñnè dikpàà kóo sāmmarímú kēndiiti timúti fenàāfē kōme, kè timaàntii ò bùúté kòò mme ndò nke kēmmúnè ò bo bantémè ke dò nKuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyò yemou, ke òò déúkùnnè kù dó kédéúkùnnè wè. ²² Fí nho bire Baditasaa kàa dè yé demou baka, a me nyí kékùnnè amáà. ²³ A yeténè ti Yiè nKuyie nku kùu baké keĩnkè a duó ndii mōnni kè bè tóni ku cīètè kó ikòutébòòke kè di yōnnè menàà nfó nnè a eì kó bekperibè nè a pobè nè a pocīè. De kó difōnkúò kàa diè nke sánti sisòatenkaanì nè disòawūò kpesi nè timáti péiti kpesi nè timáti kpesi nè ideí kpesi nè yetāre kpesi. Ke sánti dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé demarè, ke yóu a bo sántemè Kuyie nkùu tō a fōmmu ku nòu mieke, yíe nkōmu nè nanke kōmu. ²⁴ Kè Kuyie mme ntōnni tenòutè kè tè wāri i nwārii. ²⁵ Nte iwārii iì wāri i tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padisinni. ²⁶ Nte de kó yetannò dó kénáké tì: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkàāmmu a kpàti we kè yè dèè. ²⁷ Tekedi, kè bè benné a cēékù tebiètè ke só nha yau. ²⁸ Padisinni, bè toté a kpàti ke tì duó mMediibe nè Perisiibe.

²⁹ Kè Baditasaa duó nkòo tōmbèe dátinné Danniyeri tiyaàsààti kòò dùú mmesòfimme kè bèe pīéké ke dò ò tu onititāānwè o kpàti mieke.

³⁰ De kó keyènkè kemáà mieke nke bè kùòmè okpààti Baditasaa.

6

¹ Kɛ Dariyuusi Mɛdiibe botí kouu cɔuté tikpàti, ke sɔ̀ nhò màke yɛbie nsipísikuò nè yèdèè.

Danniyɛri dootitabè ò dìummè

² Mɛ̀m̀m̀e kɛ Dariyuusii ānné kùmàndáábè tekùtè nè sipísidé (120) o tempɛ mmiɛke kɛ bè mbaké nè o yètìrì. ³ Kòo tǎāté mìníísibè bètǎāti bèè yó mbaké kùmàndáábè ke bè nǎa mbe tǔmmú bo ncentì mèè botí kɛ dɛe yie nkòo kpɛɛ marè báá cake. Kɛ Danniyɛri ntú be kóò mǎu, ⁴ kòo mpɛ̀nkù betǎbè bedé nè kùmàndáábè mecii mmediè, kòo kpààti ndó kóò báá ndihèi dimǎu mutǔmmú. ⁵ Nè de kpéi nkè mìníísibè nè kùmàndáábè kɛ bè nwanti ke bo yà Danniyɛri bo ndòò meyei mmamè de kó tikpàti yete mè. Bè me nyí nyà o kó meyetímè mǎmè yoo mɛcaàrimè, kɛ bè nsɔ̀ nho kpɛɛ demǎu do nséi nwe, timati í bo bè bo ò sei ntii ñnkè. ⁶ Kɛ bèè yóu kénáké bemáa ke dò: Ti í yóó yà Danniyɛri kó meyei mmamè kɛ ti sàà í ò dìinnè Kuyie nhò tũ nkù kuó ñnkè nke.

⁷ Benìùbè bedé bembè nè kùmàndáábè kɛ bèè unné kékote okpààti borè mɛcǎā nkóò nàké ke dò: Okpààti Dariyuusi mbo sǎā! ⁸ Mìníísibè nè kùmàndáábè diebè nè besǎmpóbè nè méérìbè nè dihèi kó bekótìbè bèè tíi nke tǎāté ke tú bè bo da náké kǎa béi ndinùu marì ke dì wǎri dìi tu otǎnkù òmǎa miɛke tinti benìtibè timǎu tí mbáa nfɔ̀ò máa, òmǎu báa bántè Kuyie nyoo onìti tǎu mǎu, kɛ dè í tú fɔ̀ò máa ndi ti bo mbáammè. Kɛ wèè yete ke bǎntè dɛtɛrè marè bèè ò dootóo yɛcìrìcìrè ã dìi fɔ̀tìrì miɛke. ⁹ Okpààti, dǎu nde kó dinùu kékú a cannimè kɛ de kó dinùu tɛ̀nke báa ceete, kéndonnè Mɛdiibe nè Pɛrisiibe kó ikuó.

¹⁰ Mɛ̀m̀m̀e kòo kpààti Dariyuusii wǎri de kó dipátiri kékú o kó mɛcannimè.

Bè dootómè Danniyɛri yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì

¹¹ Danniyɛri kèè dìi mǎnni de kó dinùu dǎummè kòo kpààti ñkú o kó mɛcannimè, kòo kò nho cǐtè kédèke kudǎnkù kó kudieku kékpeté fenétìbè Sedisademmu bíkè ke níi nínkú kébántè Kuyie nké kù sǎnte kuce mètǎāti diyie dimáa miɛke ò baa do ò ndǎorimè. ¹² Kòo dootitabèe kote mɛcǎā nho cǐtè ke bo ò paaté ke nsɔ̀ nhò báa nKuyie nke kù kuðnnè. ¹³ Kɛ bèè kote okpààti borè kóò nàké ke dò: Okpààti a í wǎri dipátiri ke ñkú a cannimè ke tú we ntǎnkù miɛke ti ndǎu nfɔ̀ò máa, kɛ wèè me nyete ke dǎu ndɛtɛrè marè yoo onìti mǎu bèè ò dootóo yɛcìrìcìrè ã dìi fɔ̀tìrì miɛkaà? Kòo kpààti dò: Weti weti! Tinti n tǎātémè kéndonnè Mɛdiibe nè Pɛrisiibe kó ikuó tì í yóó ceete. ¹⁴ Kɛ bèè ò tɛ̀ñné ke dò: Benìtibè bè tǎní bè Sudaa èi be kóò mǎu bè tu wè Danniyɛri, ò í da dé, ò keté ke í dake a dǎu ndii nùu kpéi. Ò báa nKuyie nku kuce mètǎāti diyie dimáa miɛke.

¹⁵ Okpààti kèè dìi mǎnni de kó tinǎantì kòo yèmmèe caàrè mediè, nkòo ndó kédɛtè Danniyɛri, kɛntũũ nke waà nhò bo yímè kóò dɛtè. ¹⁶ Kɛ Danniyɛri dootitabèe wɛtení mɛcǎā nhokpààti borè kóò nàké ke dò: A yému a mómumu nke dò mMɛdiibe nè Pɛdisiibe kó ikuó miɛke kɛ bè wǎri timati kòo kpààti ñkú o nǎutè, tì òò í ncèete.

¹⁷ Mɛ̀m̀m̀e kòo kpààti duó nkè bèè tǎní Danniyɛri ke nyóò ò dootóo yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì miɛke. Kòo kpààti náké Danniyɛri ke dò: Kuyie nda dɛtè, kunku a tũ nkù nè mɛwɛ̀ɛ̀rìmè.

¹⁸ Kɛ bèè tǎní ditári dieri kɛpoo nkòo kpààti ñkú o kó mɛcannimè, bèè tu bekótìbè kɛ bè múnkɛe ñkú be kǔmɛ kɛ dè bo yie nkòò mǎu báa denne Danniyɛri. ¹⁹ De kó difɔ̀nkúò kòo kpààti kò nho cǐtè, ò í nyie nke di demarè, bá ò í nyu o pocǐè, ò me nyí nna ke duó de kó keyènkè.

Danniyɛri yènnímè yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì bá demarè í ò dòò

²⁰ Kòo kpààti ité kɛ dè kpáa uu kékote yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì borè. ²¹ Ò tǎnko dìi mǎnni kékú nè meyeñcaàrimè kó kuníi ke dò: Danniyɛri Kuyie nkóo tǎnti, Kuyie nha tũ nkù nè mɛwɛ̀ɛ̀rìmè kù na ke da dɛtènen yɛcìrìcìrè nónkuótàa?

11 Kɛ nní nkpaá wúó ndiyènni sámpòrì dìi nàá ntipocēm̀m̀únáàntì tefentè kpeti. N kpaá ke de nwúó nkè bèe kuɔ musĩmm̀ù mummu ké mù dootóo muhãã diem̀ù mieke kè mùu cóúté. 12 Desĩnnè sɔnne ténke í nkpaá m̀ake muwɛrím̀ù, kè bè né dè yóu kè dè bo nkpaá fòu yem̀òrè mayè mieke.

13 Kɛ nní nkpaá wúó n yà mèè benkùm̀è n d̀oùntì mieke kòò m̀òu yènní tiwetì mieke ke d̀ò nhonitì ke kété kénwetì odakótì kè bè ò ni o borè. 14 Kè bèe ò d̀èúk̀unne kòò duó ntipk̀p̀atì kòo baaté, kè titentì tim̀òu, yehèkè yem̀òu, ibotì im̀òu k̀obe mpĩ nho t̀omm̀ù, kòo mbaké s̀áà, o k̀p̀atì í yó mm̀ake kum̀anku.

De kó tid̀oùntì tu mù

15 Kè n k̀m̀b̀ù̀d̀t̀i do mediè mm̀í nDanniyɛri kè kuf̀òwáá nni nhauté ke yé de kó tid̀oùntì tumè tik̀m̀b̀òdorikpeti nti. 16 Kè n t̀ónnè benitibè bèè dè bo be kòò m̀òu kòò beke de kó denennè tu mù, kòò n nàké tì tu mù ke d̀ò: 17 Desĩnnè d̀ènàà d̀ende benkù yek̀p̀à̀t̀iỳò nye yènàà. 18 De kó dif̀onk̀ùò Kuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe bo c̀outé tik̀p̀atì ké nti te s̀áà. 19 Kè n yíé k̀ebeké musĩmm̀ù naamm̀ù benkù mù mùù do í d̀onnè deterè detããti, mùù do duó tik̀m̀b̀ù̀d̀t̀i ke m̀ake yem̀átinì nnè dis̀òwũd̀ kó tinónk̀úótì, ke cáá nke k̀eũ mù pĩ ndè ke nau mù càáké ke s̀ùó ndè. 20 Kè m̀ m̀únke beke de kó musĩmm̀ù mùù do m̀ake yeyiè ntepiítè mù benkù mù nè diyènni teri dìi do yènní k̀ebò nyeteyè yetããti di benkù mù, dìi do m̀ake inuɔ nnè dinùù ke nàá ntipocēm̀m̀únáàntì ke deu ke p̀èèté yeteyè. 21 Kè nní nkpaá dè wúó nkè de kó diyènni k̀p̀annè Kuyie nkó benitibè kéndó ké bè na. 22 Kòo dakótì íténí k̀ékónnè Kuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe. De m̀onni t̀ù̀ke dìi m̀onni kòò bè duó ntipk̀p̀atì.

23 Kòo n nàké ke d̀ò: Musĩmm̀ù naamm̀ù benkù dik̀p̀à̀t̀iỳuu naanni ndi, dìi c̀áànnè yeteyè, de kó dik̀p̀à̀t̀iỳuu dìi yóo na yesɔnye ké yè maanko ké n yè nàù ke yè yaurí. 24 Kè yeyiè ntepiítè benkù bek̀p̀à̀t̀ibè tepítè bèè yóo ànnè de kó dik̀p̀à̀t̀iỳuu mieke. De kó dif̀onk̀ùò kòo t̀òu m̀òu yènní ke c̀áànnè betòbè k̀ena bek̀p̀à̀t̀ibè bètããti, 25 k̀ennáá ntipocēm̀m̀únáàntì, ke s̀áà nKuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè, ke f̀èũnko ku kó benitibè kéndó k̀eceete Kuyie nk̀obe benfitimè kó dipátìri nè be kó ikuú. Ò bo mm̀ake de kó muwɛrím̀ù ke d̀ò yebie nyètããti nè dikéè. 26 De kó dif̀onk̀ùò kè Kuyie nkó tibeéntì íté, kè bèe deite o wɛrím̀ù kè mùu dèè s̀áà. 27 Kè bèe duó nKuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe tik̀p̀atì, kè bè mbaké ke te yek̀p̀à̀t̀iỳò yem̀òu. Kòo k̀p̀atì m̀bo s̀áà, kè titentì kó bek̀períbè bəm̀òu nyié nho kpeti ke pĩ nho t̀omm̀ù.

28 N d̀oùntì m̀anku nku memme, mí nDanniyɛri n dè yà dìi m̀onni kè dè n di ké n kpeí kè nní ntoti n yèmmè de ìnkè.

8

Danniyɛri duómè tid̀oùntì k̀éyà dipedaà nè dibòdaà

1 Baditasaa k̀p̀atì benni tããnni, mí nDanniyɛri kè n wɛte kédóu ntid̀oùntì teti k̀embúútì n do d̀òu nti m̀eketimè. 2 Nte de kó tid̀oùntì: N duó kè dè ndò m̀ bo Suusi kó diheidie ndi Edammu tempè, nhUdaii kó ntaké, 3 kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè di c̀óm̀m̀ù kukó ntaké ke m̀ake yeyiè nyédéè kè yè òkù mediè. Dìi d̀ente ke yènní kè di deunè diteri. 4 Kè n yà de kó dipedaà k̀umm̀ùmè de ìikè bíékè kubakù c̀anku nè kuyouú. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo di bàao. Kè di wetinnè kù kù báá na ké di bàao, kè di d̀òrì dìi dómè kè di wɛrím̀ù déúkù.

5 Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibòdaà marii yènní deyìkè bíékè k̀encokù ke firì kutenkù ke cãã mediè, bá di naacèi í káá nketenkè kè di yènni dieri soké di nuɔ nsaku ke duó tik̀m̀b̀ù̀d̀t̀i. 6 Kè dìi tuakèní dipedaà n do yà dìi kè dìi bo kukó ntaké di borè, k̀ebunnòo nè di wɛrím̀ù mum̀òu. 7 Kè n yà dìi potémè dipedaà nè kemieke ké ndi puotì ke bóóté bóóté di yìè nyedé ké di b̀ò mbá dìi í nna ke di bàao, ké ndi f̀ürì bá òm̀òu í nna ke di fiètè. 8 Kè dibòdaà

wērímú ndeukú mediè mbá mù í mmàke mù màmè, di wērímú tùðke dìi m̀nni mu mànkú kè diyènni dieri b̀óté, kè yeteyè yènni yènaà de kó dif̀tìrì kénwetì itemm̀anke inàà.

⁹ Kè di sàm̀pòrì terì mari yènni ye kó dimari ìnkè kè di wērímú ndéúkú mesàà nkè di weti diyè yènni kè nè kubakù c̀ankú nè dihei sàari. ¹⁰ Ke múnke kpannè kèìnkè k̀obe ké bè na, kèt̀ũnè siwãã péu ke si nàu. ¹¹ Kè di kpannè siwãã kóo kpàati kèpaà nyiwũs̀ bè do o feu ì yewe yem̀ou kèsãũ nKuyie nc̀esààtè. ¹² Kè di nanè dèìnkè k̀obe kèpaà mbè do feu ìi wũs̀, nè med̀òrìmè yeime mieke kè de kó diyènni yete timóm̀m̀nti kènnò nke d̀ari di dó mèè kó dimàà.

¹³ Kè n keè Kuyie nt̀nni mari nàammè, kèkeè diterì mari di bekémè ke tú: Mèbenkùmè a benkemè yóo káá nde? Ònye m̀rè mieke nke iwũs̀ kó mufèu yóo wète kèsòtèmè? Oyeiwe wèè càari ò yó mbo kékáá nde? Dè yó nkááké de kòò yóu ò bo nd̀arimè Kuyie nc̀ètè nè dèìnkè k̀obe ci dè? ¹⁴ Kè Kuyie nt̀nni ketirì d̀: Deyuo nsikòupìsidé nè sikòusitãati (2300) nè yekũnwerè sikòupìsidé nè sikòusitãati (2300) dèè dò nképèètè kè Kuyie nc̀ètè né wète kèwenke.

Danniyeri d̀ùnti dèrìnti kó mèbenkùmè

¹⁵ Mí nDanniyeri kè nnì ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tid̀ùnti tu mù, kè dèmarèe k̀ateni kécóm̀m̀ú n yìkè ke d̀nnè onitì. ¹⁶ Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mè p̀ìkù ke tú: Kuyie nt̀nni Kabiyeri, náké onitì yie nho d̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kè Kabiyerii k̀ateni n cómmú dè, kè kuf̀waá nni mpì nkè n nínkú kèsìnnò kètenkè, kòò n náké ke d̀: Danniyeri, onitì f̀, á nyé ke dò nha yà dè tukúnè yem̀rè sonye nye, ¹⁸ kènsòké ke n náánnè kè m baa s̀i nketenkè bá n yí yé m berì ndè kòò m p̀i nkéini kécóm̀né, ¹⁹ ke n náké ke d̀: M bo da dáa nKuyie mmieke yó ndóm̀mè, dèè yóo d̀ò yem̀rè sonye Kuyie ntãátè yè m̀nni ndi. ²⁰ Dipedaà a yà di nè yeiye nyèdèè, dè benkú Medii nè Perisi kó yekpàatiyo nye. ²¹ Dibadaà benkú Keresi kóo kpàati nwe, diyènni dieri dìi soké di nuò ncuokè di benkú okpàati ketiwè nwe. ²² Diyènni dìi b̀óté kè yeteyè yènaà yènni di kó dif̀tìrì dè benkú bekpàatibè bènàà ndi bèè yóo c̀uté oketiwe, be kó muwērímú né í yóo tuòke o k̀omu. ²³ Be kpàti bo tuòke dìi m̀nni ti mànkú kè benitiyibe yei ntuòke me dúnni, kòo kpàati tefentè yìè nyènni kènnò nke cií mbenitibè mediè. ²⁴ O wērímú yó ndéúkúmu, mù né í yó mbonni o borè, ò bo cake mediè. Ò d̀ari dèè kó dimàà bo nyíè ò bo na kèkuò benitikperibè, kèwènnènè Kuyie nkòbe móm̀m̀m̀be. ²⁵ Ò bo ncii mediè nkéna kèsuò betòbè, nè o kó tefentè mieke ò bo kuò benitibè bèè do kari ke í yìkù, ò bo ndó kèkpannè múnke okpàati diewè, de m̀nni né ndi bè yóo ò kùòmè bá òm̀u í ò poté. ²⁶ Nte a yà tìi d̀ùnti benkú dè. Timóm̀m̀nti nti, kè tìi tukúnè deyuo nnè yekũnwerè. A tì s̀nnè ti kó yem̀rè kpaá dètirìmu. ²⁷ De kó dim̀nni mí nDanniyeri kè dè n ỳnte, kè nnì mmò nke d̀ò yem̀rè mayè. N k̀nti t̀nnè dìi m̀nni kè n wète kèsòtè n t̀mmú okpàati borè. Kè dè nkpaá n k̀onnè de kó tid̀ùnti kpéi mbá m mu nyí tì banté.

9

Danniyeri bàntèmè Kuyie

¹⁻² Medii be boti kóo kpàati Dariyuusi Asuyeduusi birè kpàti benni ketirì Babidanni, mí nDanniyeri kè nnì nfeì nKuyie mpáte, de m̀nni ndi m bantèmè Kuyie ndo béi nti nè ku pããnáànti náãntò Sedemii nuù mieke, tìi tukúnè yebie nsipìsiyiekè Sedisadèmmu yóo naámmè tidobontì. ³ Kè m bou dinùu ke dáátì tif̀d̀t̀nti, ke cóu n yuu mutápeì, nkéboútè n Yiè nKuyie mbíékè ke bo kù d̀u nke kù bàntè. ⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti càarimè ke d̀:

Áú! Kuyie nkuù de, ke kpeñni. F̀s̀ nwèè taunnè bèè p̀i nha tannò, bá a s̀s̀ í nyè mbèè da dó be kpéi. ⁵ Ti da yeténèmu, ti d̀ò mèyei mme, ti càarèmu, ke yete a kpèti, ke bùtinnè a tannò nè a kuó. ⁶ Ti í kèntè a pããnáànti náãnbè bèè do náánnè ti kó bekpàatibè nè ti kó

bekótìbè nè ti yembè nè ti kó kubotí kuməu. ⁷ Kuyie nfó nwennimu páíí, tî cààrè ke dò nkékékùnnè timáà. Tî te ifei Sudaa kəbe nè Sedisadɛmmu kəbe nè Isidayɛeribe bɛmɔu bèè tókè nè bèè díetirì, bèè cìtétè ke bo yehékè tɛyè ti da yeténè mɛè kpéí. ⁸ Kuyie ntî te ifei, tínti nè ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké nè ti yembè ti da yeténè mɛè kpéí. ⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nfó nwèè mòkɛ mesémmè, ke ti cǐnko bá nè ti mɛ nyetɛmè a kpeti. ¹⁰ Kè í yie nke tǔnnɛ a kuó a ti nàké ì nè a pǎánáàntì náam̀bè nò miɛkɛ. ¹¹ Isidayɛeribe bɛmɔu yetɛmu a tié nke da bùtínnè ke cààrè. Dɛè te kè mɛyɛi nha nàké mɛè kpéí a kóo tǔntì Məyiisi páte miɛkɛ kè mɛ ti tǔ̀kɛní. ¹² A do nàké tì, tínti nè ti kó bekpààtibè bèè ti ni, tî dǔ̀rri mɛyɛi mmèè ti tǔ̀kùní Sedisadɛmmu mɛ kó kubotí í buoté kupíkù tɛkù makù. ¹³ A do nàké mɛè yɛi nkpéí a kóo tǔntì Məyiisi páte miɛkɛ, mɛè ti tǔ̀kɛní, ti mɛ nyí yóu mɛyɛi nke bo bónkùnnɛ a miɛkɛ, ti í dake a tǎáté tì ke bo tì dǔ̀ tì kpéí. ¹⁴ Dɛè kpéí nte kàa í yóu a bo ti duənnímè dɛ kó mɛyɛi. Ti Yiè nKuyie nha dǔ̀r̀mè mɛmɔu sǐɛmu. Tî yetɛ a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dɛnnɛ dǐ̀ mǔ̀nnì a nìtibè Esibiti nè muwɛrímú kàa yètìrri feitɛmu, ke kpaá bo nè yíennì tî yeté a kpeti. Tî cààrè. ¹⁶ Kuyie nha sàà ndɛumu, báa yóu kàa miɛkɛ do Sedisadɛmmu a èi, a kó dítsààrì. Ti kó mɛyɛi nnè ti yembè kǔmɛ, mɛè te kè benìtibè sǎ́ nSedisadɛmmu nè a nìtibè. ¹⁷ Kuyie nkénté m báammì n da báa nyí a yètìrri kpéí, wénté a cǐtétè cǎkɛmè. ¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te dǐ̀ èi pǔ̀ntɛ mɛè botí. Ti í da báa nke yè nti mǎnnè á ti tee, ti da báa nha ti kuó mmèè kpéí nke mesémmè. ¹⁹ Kuyie nkénté ti báammì ke tí cǐ́, keè ti yè mmù ke tí teennè, báa ɔ̀tɛ nè a kó diyètìrri a kəbe yu dǐ̀ dɛ kó dihèi miɛkɛ di kpéí.

Kuyie ndáa ntì Danniyɛri yɛbie nsipísìyiekè kpéí

²⁰ Kè nnì nkpáá báa nKuyie nke kù dáanko n yɛi nnè n kəbe Isidayɛeribe kǔmɛ ke nkù báa nku tǎsààrì kpéí. ²¹ N kpáa ke mɛ nnáá nkè Kuyie ntǔnnì Kabiyɛeri n do yà dǐ̀ n dǔ̀ntì tɛtì miɛkɛ kè dǐ̀ kǔtɛní m borè ke ɛintɛ mɛcǎ́ nke sǔ̀ ndè berínè kuyuoku bè feu dǐ̀ mǔ̀nnì iwū́s Kuyie. ²² Kè dǐ̀ n duó nyitié nke dò: Danniyɛeri n kǔtɛní ke bo da yíé mɛcii mmɛ. ²³ A bǎntè dǐ̀ mǔ̀nnì ndi Kuyie nkù n duənnímè tináàntì a kpéí, kè n kǔtɛní ke bo tì nda nàké. Kuyie nda dǔ̀mu, yetoo kékeè dɛ kó tináàntì, kébanté a dǔ̀ntì tu mù. ²⁴ Bè benné dimǔ̀nnì ndi dǐ̀ tu yɛbie nsipísìyiekè kucɛ mɛyiekè, dɛ kó yɛmǎ̀rè bo a nìtibè nè dihèi sààrì kpéí nke, kè dè bo yie nkè bɛ tookpɛrìi dɛè, kè bèe yóu mɛyɛi mmudǔ̀r̀mù, kè Kuyie mbè cǐ́ mɛbɛ yɛi, kè bɛ dǔ̀r̀mèè séíté kénsíé sǎ́. A yà dè tidǔ̀ntì miɛkɛ nè Kuyie nnàké tì kè tì dǔ̀. Kè bèe wɛtɛ kɛwɛnkùnnɛ Kuyie ncǐtétè. ²⁵ Nte a dò nkébanté tì ke tì yǐtétè: Kébennénè bè bɛi ndǐ̀ yíè dǐ̀ bo wɛtɛmè Sedisadɛmmu kóò maá ke yàa tuəkenè okpààti bè tǎáté wè, dè mòkɛ yɛbie nsipísìyiekè kucɛ mɛyiekè ndi. Dɛ kó difǔ̀nkúò yɛbie nsipísìkuò nè yèdèè kucɛ mɛyiekè yɛ miɛkɛ dihèi nè di kó sicɛkperí dè bo maá. Dɛ kó yɛmǎ̀rè dè yó nyóumu mɛdiè. ²⁶ Dɛ kó yɛbie nsipísìkuò nè yèdèè kucɛ mɛyiekè kó difǔ̀nkúò kè bèe kuɔ Kuyie ntǎáté wè, bá òmòu í nhò páte. Dɛ kó difǔ̀nkúò kòo kpààti tǔ̀ mǔ̀ kǔtɛní nè behǎ̀pòmbè, kɛpǔ̀ntɛ dihèi nè Kuyie ncǐtétè kè nyóó dentɛnè kè Kuyie nhò poté. Ò né yó ncaàritɛmu mɛniɛ nhǔ́ ta kukó nkénhǔ̀mmè ke yàa kúnè, ke yé bè tì tǎátémè wè kpéí nke. ²⁷ Yɛbie nyèyiekè yèè kpaá yɛ miɛkɛ ò bo dǔ̀nnè benìtibè péu mɛtaummè. Yɛbie nyètǎàti nè dikéè kó difǔ̀nkúò kòo bè pàa mbè bo nfeumè Kuyie nyiwū́s ke kù pǎ́ nyɛpǎ̀rè. Dɛ kóo caàrìwè bo ndǔ̀rri isəke kɛrɛ kè dèè tonté. Ò yó mmè dǔ̀r̀rimu kè bè tǎáté tì o kpéí nkè tì ò tǔ̀kɛní.

10

Danniyɛri dǔ̀ ntidǔ̀ntì kɛyà onìtì wèè dàátì tiyaàpéiti

¹ Siduusi Perisi kóo kpààti kpàti benni tǎánnì miɛkɛ, kè Kuyie mbéinnè Danniyɛeri bè yu wè ke tú Bɛtisasaa nè tidǔ̀ntì miɛkɛ, kóò benke tǐ̀ dò nkétuəkení tǐ̀ tukúnè mɛhǎ̀r̀mè diemè. Kè Danniyɛeri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie ntì nhò benke.

² Kòò d̀̀: Mí nDanniyeri d̀̀ do s̀̀ n kari mukũũ mmu ke bo seménni tãánwè. ³ Bá n yí yo mmudiì sààmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí ỳ̀ mmènaà, bá n yí panti kè de kóo seménnibè yàa p̄̀ēté. ⁴ Otànkù ketiwè kó yewe nsipísidé nè dinaanni yiè ke s̀̀ m bo kukó ndiekù Tikidi také. ⁵ Kè nní nwúó nkéyà onitì m̀̀u kòò dàátí diyaàbòrì péirì, ke boù̀ fesaànaàk̀̀nfè o ka. ⁶ Kòò k̀̀nti d̀̀onnè ditásààrì, kòò ìkè mièti ke d̀̀ nfetaafè ò̀̀ míitémè, kòò nuò ndò mbè ò̀̀ mmímè tó̀̀sì, o baà nnè o tààke kè dè mièti ke d̀̀onnè disaawũ̀̀ bè antè d̀̀. Kòò béi ndè ndònnè dit̄̀nni d̀̀i náà. ⁷ Mí nDanniyeri m̀̀i máà do yà de kó mebenkùmè, benitibè bèè m bonè bè í nyà m̀̀mamù, nè memme kè kufõwaá mbè p̄̀i nkè bèè coké késari. ⁸ Kè nní nkpaá m máà ke wúó nde kó mebenkùmè diemè kè n w̄̀rímúu deè kè n ỳ̀ikèe ceete bá n ténke í m̀̀ke muw̄̀rímú. ⁹ Kè n keè weè nitì tammè, bá n ténke í n ỳ̀ m berí ndè, kè n doroo ketenkè, kéc̄imm̀̀. ¹⁰ Kè teǹ̀ùtè matè n kááké, kè n ỳ̀inní kè nní nnínkú ke ìkú n n̄̀u ketenkè kè nk̀̀nti au. ¹¹ Kè de kóo nitì n náké ke d̀̀: Danniyeri Kuyie nda d̀̀mu, yetoo kébanté tináànti kù da náà ntì tu mù. Íté kécómmú! Bè n t̄̀nni a borè nde. Ò béi memme kè n ỳ̀té kécómmú kè n k̀̀nti nkpaá au. ¹² Kòò ỳ̀é ke d̀̀: Danniyeri a bá nȳ̀èkù! Nè a kék̀̀nne d̀̀i yiè amáà Kuyie nỳ̀ikè ke wanti ke d̀̀ kébanté dèè d̀̀òrì, nè de yiè ndi kù kèè m̀̀ a báammu ke duó nkè n ỳ̀téní ke k̄̀riní ke bo tì nda náké. ¹³ Wèè bàa Perisi k̀̀be kó dikpààtiyuu kòò m p̄̀itè kè n dè d̀̀ò yewe sipísidé nè d̀̀imáà, kè Misèedi Kuyie nt̄̀rè kperè kó dimari k̀̀tení ke n teennè, nh̄̀ ɔ̀te Perisi kó bekpààtibè borè nde. ¹⁴ Ke t̀̀àkení di mm̀̀nni ke bo da náké t̀̀i yóo tuàkení a nitibè yewe ỳ̀è k̀̀riní ye mièke. Nte mebenkùmè mèè benkú de kó yem̀̀rè.

¹⁵ Ò n náànnè d̀̀i m̀̀nni de kó tináànti kè n s̄̀i nketenkè nke ke d̀̀ nyúóó bá n ỳ̀ tén̄̀nko t̄̀matì. ¹⁶ Kè tenit̄̀ǹ̀tè matèe kááké m biè nkè n na k̄̀w̄̀te k̄̀aatè n nù̀ k̄̀bèi nkénáké de yiè nke d̀̀: N Yiè n yà mèè benkùmè mèè do n k̄̀mb̀̀t̄̀ti ke n w̄̀rímú deè. ¹⁷ M bo ỳ̀me mí nhonitì yiè nwèè í t̀̀àke d̀̀marè kénákénè n yiè m me n ỳ̀ kpaá m̀̀ke muw̄̀rímú yoo muwemmu? ¹⁸ Kè de yiè nỳ̀é kè n kááké k̄̀w̄̀te kè n duó mmuw̄̀rímú. ¹⁹ Ò deè memme kè n náké ke d̀̀: Kuyie nda d̀̀mu. A bá nȳ̀èkù, kàa k̄̀mb̀̀t̄̀ti duò, c̄̀t̄̀nne a k̀̀nti k̄̀w̄̀te k̄̀p̄̀té muw̄̀rímú. Ò n náànnè d̀̀i m̀̀nni memme kè n w̄̀rímúu w̄̀tení m borè, kè nh̄̀ ò náké ke d̀̀: N yiè nha bo na kè m béinnè di mm̀̀nni ke ỳ̀ a n duómè muw̄̀rímú. ²⁰⁻²¹ Kòò ỳ̀é kè m beke ke d̀̀: A ỳ̀ n k̀̀tení mùu k̄̀p̄̀i nha boràà? N k̀̀tení ke bo da náké t̀̀i w̄̀rì t̄̀nti timámm̄̀nti p̄̀t̄̀ri mièke. N né kpaá d̀̀ nkékp̄̀annèmu wèè bàa Perisi kó dikpààtiyuu, m bo nyóó tuàkoo wèè bàa Keresi kòò t̀̀àkenímu ò̀m̀̀u me nyí bo wèè bo n teennè kè dè í t̀̀ Misèedi Kuyie nt̄̀nni d̀̀i bàa Isidayeribe.

11

¹ N do ò teennèmu Medii botí kou Dariyuusi kpàtì benni ketirì mièke. ² Né nte n t̄̀nì t̀̀i náànti móm̄̀m̄̀nti ke bo da náké.

Kubakù c̀̀nku kó bekpààtibè nè kubakù yóu k̀̀be kó dikpànni

Bekpààtibè bèt̄̀ãt̄̀i bèè yóo c̄̀utè betòbè Perisi kó tikpàtì mièke kòò naanwè mbè t̄̀nni wèè kó tikpàtì yó ndeu k̄̀p̄̀ētè betòbè beketibè. O kpàtì bo deuke d̀̀i m̀̀nni mediè nkòo báátí ke bo kp̄̀annè Kedesibe kó dikpààtiyuu. ³ Kòò kpààtì dik̄̀mb̀̀ù yiè mm̀̀u ànnè k̄̀mbaké benitibè bem̀̀u ke d̀̀ari ò d̀̀mè. ⁴ Kòò fiúkú d̀̀i m̀̀nni weti weti ke deè o kpààtiyuu bo p̄̀ante k̄̀totè itemm̀̀nke ìnàà mièke. O yaàbí ì me nyí yóo c̄̀utè tikpàtì, betòbè bèè yóo totí de kó tikpàtì, be w̄̀rímú né báá tuàke o k̄̀mu d̀̀mmè.

⁵ Okpààtì wèè yó mbaké diyèè ỳ̀enì kè kubakù c̀̀nku kó dikpààtiyuu ò yó nkpeñ̀̀nu, kòò kóo àp̄̀ònti m̀̀u né kpenke kóò p̄̀ētè kòò kpàt̄̀i p̄̀ētè o kpeti do kááké dè. ⁶ Yebie mmayè kó dif̄̀nkúò bè bo ànnè metaummè, kè kubakù c̀̀nku kou kóo sapàà nyenke kubakù yóu kou. De kóo nitipòkù me nyí yó nkpaá nè o w̄̀rímú, be kó metaummè í yóo

mante, ò bo kú wenwe nè o dɔ̀u nè o birɛ nè o kɔ̀be. ⁷ Kòo c̄ɛ̀tè kou mɔ̀u cɔ̀utɛ tikpàti, kékɔ̀tení kɛ́pí nkubakù yóu kóo kpààti o c̄ɛ̀tè miɛke, kékpannè o kó behããpòmbè ké bè na, ⁸ kɛ́hɛí be tenkanii kékonnè Esibiti nè tikɔ̀uténentì timɔ̀u, mesɔ̀ nkpeti nè timáti kpeti bè p̄ĩnnè tì ikuá tómmú. Dè bo yí yɛbie mmayè péu bá dikpànni í bo. ⁹ Kè kubakù yóu kóo kpààti do kucànku kou mudoò kɛ́yĩ̀kɛ kɛ́wɛtɛ kékò nho kó kutempè.

¹⁰ Kè kubakù yóu kou kó ibíi báátí dikpànni ke tíi nkunitisũkù mesàà nkè be kóò mɔ̀u báátí nè behããpòmbè késéntɛ kutemmànku, menie nhõ ta mèè botí kukó nkɛ́piɛ. Kòo wɛtɛ kékò nho ciɛ ke báátí kɛ́pi o dootitɔ̀bè kó diheì kperì. ¹¹ Kè kubakù cànku kouu ítɛnní nè kemieke kɛ́baao kubakù yóu kou. Kòo waá nyet̄irè yet̄irè péu, kòo dootitɔ̀bè me nhò na. ¹² Tɛfentè bo p̄ĩ nkubakù yóu kóo kpààti nè muwɛ́rímú ò m̀kɛ mù kpeí mbá nè ò yóó me nkuɔ̀mè behããpòmbè péu ò í yóó bè na. ¹³ Kubakù cànku kóo kpààti bo yí kɛ́waá nyet̄irè kè yè p̄ɛ̀tɛ yeketiye do mamè. Yɛbie mayè kó difɔ̀nkúò ò bo wɛtɛnì nè behããpòmbè péu nè tikpàrinentì kpeti. ¹⁴ Dɛ kó dimònni benitibè péu bo báátí ke bo kpannè kubakù yóu kóo kpààti, bá f̄ nDanniyeri a kó benitibè mómmɔ̀mbe itookperì yembè bo ítɛ kɛ́ nhò kpannè kè dè bo yie nkè dèe dɔ̀ t̄i nàkè tidɔ̀untì matì miɛke, bè me mbáá ò na. ¹⁵ Kubakù yóu kóo kpààti bo kɔ̀tení kɛ́c̄ɛ̀tɛ diheì kperì mari kɛ́ d̄i pòntɛ, bá kubakù cànku kóo kpààti báá na kóò bàao, bá ò ããpòmbè me nkpénnimè. ¹⁶ Ò yó ndɔ̀ari ò d̄ó mɛmmɛ dɛmarè báá ò cònné, ò yóó kari diheì sàari miɛke nke dii wenni ke p̄ɛ̀tɛ yeteyè, kɛ́mpòntì demɔ̀u ke súó ntidobontì máá ò p̄ɛ̀tɛ dè. ¹⁷ Dɛ kó difɔ̀nkúò ò bo ítɛ kɛ́còmmú nè o kpààtiyuu dimɔ̀u kó muwɛ́rímú ò bo ndɔ̀ari kè dè d̄ò nhò d̄ó mesàà nkéduó nnè kubakù cànku kóo kpààti kè bèe tau nkòo ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke kè dè bo yie kòo ò n̄intɛ kékua. Ò me mbáá na nè dɛ kó mecii nkédɔ̀ dɛmarè bá sám̄pó. ¹⁸ Dɛ kó difɔ̀nkúò ò bo cuó ndàméèri bíékè kó yehɛkè kɛ́tieke itempè mpéu, kòo kpààti mɔ̀u wèe tu opòò kòo pòntɛ o fentè kòo yà tɛ kó mucóntimu. ¹⁹ Dɛ m̀nni kɛ́wɛ̀tɛ o kó yehɛkè kperè bíékè, kɛ́yĩ̀kɛ kédò kékú kè dèe de. ²⁰ Wèè bo sɔ̀tɛ o f̄t̄irì ò bo t̄s nhonitì kòo túótɛ dɛ kó dikpàatiyuu kó tɛc̄sààtè kó tinentì. Dimònni sám̄pó miɛke bè bo ò pòntɛ, bè me nyí yóó ò pòntɛ kè dè nfei yoo dè ntú nè dikpànni mari miɛke.

²¹ Wèè bo ò cɔ̀utɛ ò yó ntú os̄inténitì nwe, bè do í wúónnè wè tikpàti. Kòo tanní benitibè bo dii m̀nni mɛom̄pùmè miɛke kɛ́cɔ̀utɛ tikpàti nè mecii. ²² Bá òmɔ̀u báá ò na, wèe yóó bè pòntɛ bɛmɔ̀u kékua nè Kuyie ntaunnè bè kumáà be kóo kpààti. ²³ Ò bo díinnè metaummè bè d̄ò mè, kè bè sɔ̀utɛ, o wɛ́rímú d̄ɔ̀ke bo ndɛukú bá nè o nitibè í me nsũmè. ²⁴ Kòo kɔ̀tɛ yehɛkè yèè k̄ari kè dè yè naati ye kó itempè nke bo d̄ò o cicebè nè o yàaribè í dáátí ke d̄ò dè, kɛ́hɛí diheì kó tikpàti kɛ́totí o kɔ̀be kɛ́bennè ò bo pòntɛmè sic̄ɛ̀kperì, dende kó dimàà né í yó nhã ke bo.

²⁵ Ò bo bantè dii m̀nni ò kpénnimè weti weti kɛ́báátí nè behããpòmbè ke bo pi kubakù cànku kóo kpààti, kè wenwe múnke mbaatiní nè behããpòmbè bèe kpénni mediè mmómmɔ̀mmɛ, bè me mbáá na ke yé ò yóo kpannè mècii mme. ²⁶ Nè mɛmmɛ o kɔ̀be bo ò fitè kè bèe na o ããpòmbè kékua kusũkù. ²⁷ Dɛ kó bekpàatibè bɛdè bo wɛnné kɛ́kari kédì, ke ndè k̄arinè kemieke ke náá mbetɔ̀bè siyàábisi, bè í yóó dè máá kénákè timatì kè t̄i p̄ĩ mmut̄ómmú, ke yé dimònni dii tu kumànku di mu nyí t̄ù̀kɛmè. ²⁸ Dɛ kó difɔ̀nkúò kè kubakù yóu kóo kpààti wɛtɛ kɛ́nkũnti o ciɛ nè tikpàti dieti kòo miɛke péi Kuyie ntaunnè bè kumáà, kòo bè kpannè kɛ́p̄ɛ̀tɛ kékò nho ciɛ.

²⁹ Kè dè mboní kè kubakù yóu kóo kpààti wɛtɛ kékɔ̀tɛ kubakù cànku kou borè, dè me nténke báá d̄ò dè do dòmmè meketimè m̀nni. ³⁰ Diyie yìenì kèè bíékè kɔ̀be yóó tuɔ̀kenímu nè bàtòòbè kóò bàao. Kòo k̄ánti ȳarike kòo bútinné kòo miɛke do Kuyie ntaunnè bè kumáà be ìnkè, kòo dakenè bèe yetɛ dɛ kó metaummè. ³¹ Kòo kó behããpòmbèe bátɛ Kuyie nc̄sààtè borè kè t̄è s̄inkũnne, kɛ́baa bè bo nfeumè Kuyie nyiwũš, kédáá ndiwũšt̄ònni ìnkè is̄ɔ̀ke kperɛ dèè tu meyeyi ndiemè. ³² Nè dɛ kóo kpààti kó mesòummè miɛke ò bo b̄ mbèè do í f̄ííkú

Kuyie nkó kuce mieke. Bèè do fiíku kè bèe yete kénkraá fiíku. ³³ Be mieke bèè cii bè bo tuo mbetabè mecii nyemàrè mayè mieke, bè bo nkòu be kó bèmabè kécóunko betabè, ke fekù betabè kperè ke bè kpeti. ³⁴ De kó mefěũtímè mieke bè í yóó pété metemmè péu bèè bo nkòrini bè yó nkòrinèni meyèmmè mèdémè mme. ³⁵ De mieke mecii nyembè péu bo kú, kè be kũ nwénkúnne Kuyie nkòbe ké bè bàte, ké bè òúté kè kumàнку né na kétuàkení, ke yé bè dómme mu de kó diyè.

³⁶ De kóo kpààti bo ndòari ò dómè kòo fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò de u ke pèèté yebakè yemou nè tefentè kénsáá nKuyie nkùu baké desonne demou. Ò yó nnammu demou, kè Kuyie nkùu baké demou kè ku mieke yàa donè o ìnkè, kè kùu dòò kù tãáté tì o kpéi. ³⁷ De kóo kpààti í yó ndake o yembè do tũ nyèè bakè kpéi nhò í yó ndé dibòò mari, bá nè benitipòbè dó di ke pèèté yeteyè, o yèmmè yó ndo nweè pèèté demou. ³⁸ Ò bo yóu dende kó dimàà kéndòu ndibòò kperì mari o yembè do í yé di, ké ndi pãã mmesò nnè timáti péiti nè yetásàayè nè tinenti sàati péu. ³⁹ Ò bo ndó kèponte yehèkè péu nè de kó dibòò cànni kó muwèrimú kédéukúnne bèè kó dimàà bo yie nde kó dibòò ké bè totí ketenkè kè dè ntú be kó ticuuti.

⁴⁰ Dimànni sanni kó dimànni kubakù cànkù kóo kpààti nè kubakù yóu kou kè dèe wète kémáá, kè kubakù yóu kou ò donè sinaasèi nè si dèèbè, nè bàtóòbè péu nè o kó behããpòmbè, kè bèe ta yehèkè péu kékèté itemmànke menie nhò ta mèè boti kukò nképiè nképitè, ⁴¹ kèdo dihei sàari dii pèèté yesonye, kè benitibè péuu duó ketenkè, kè Edomiibe bie nè Moabiibe nè Amòniibe kó bekperibè kè bèe na kóò yenténè. ⁴² O kpàti bo tuàkenè yehèkè teyè, bá Esibiti kòbe mómmòmbè báá na kóò yenténè. ⁴³ Ò bo túóté Esibiti kó tikpàti, mesò nnè timáti péiti, nè tinenti sàati teti péu. Dibii kòbe nè Etiopii kòbe kè bèe ò bòúté. ⁴⁴ Ò nè bo keè dii mònni diyè yìèni kè, kubakù yóu kòbe kpéi, kòo kãm̀b̀ùà̀t̀i do. Ò yóó iténèni kemieke nke, bè bo kuò kunitisũkù mesàà. ⁴⁵ Ò bo cónné be touti dà mèèrì nè dihei sàari kó ditàri de cuokè, deñde ò yóó kúmè, bá òm̀ò̀ù báá na kóò teennè.

12

Yemàrè sonye kó tináànti

¹ Kè Kuyie ntònni yíé ké n náké ke dò: De m̀ò̀nni Kuyie t̄rè kóo kóti Misèedi wèè bàa Kuyie nkòbe ò bo kàtení, de kó dimànni yó ntú meyeñcaàrimè kperì ndi. De kó meyeñcaàrimè boti mu nyí ànné nè ti bomè kétuàkenèni yíe. De m̀ò̀nni a kòbe bèè yètè wàri mufòmmu pátiri mieke bèè yóó cooté. ² Becírìbè bèè bo kudànkù, kusũkù bo ente de yiè, kè bèmabèe ta mufòmmu mùu bo sãã, kè betabèe ta ifei mieke, mehààrimè sãã. ³ Kè mecii nyembè mmièti keĩnkè tiwetì kòmè. Bèè teennè betabè kè bè na ke dòari Kuyie ndómè kè bè mmièti siwãã dómme sãã.

⁴ F́ nDanniyɛri á nsòri de kó tináànti, a báá denne di mpátiri t̄o t̄i kè kumàнку mu nyí tũ̀kè. Kè de m̀ò̀nni tũ̀kè memme benitibè péu yóó di kààmmu kè dii bè yíe mecii.

⁵ Mí nDanniyɛri kè nní nwúó nde kó mebenkùmè kèyà benitibè t̄òbè bédébè kè bè còmmú kukó nyákè yedé yiè ndimari otòu diteri. ⁶ Kè be kóò m̀ò̀ù beke wèè dàátí tiyaàpéiti ke còmmú menie nyĩnkè ke dò: De kó mebenkùcàmmè yóó deè òmmònni? ⁷ Kòo youte o nòutè keĩnkè kè n keè ò béimmè ke dò: Kuyie mbomu kè m b́i ke yu ku yètiri, de kó meborime yó mmàke yebie nyètàati ndi nè dikéè. Mè yóó deè Kuyie nkòbe kó muwèrimú bo deè dii m̀ò̀nni ndi páíí.

⁸ Mí nDanniyɛri kè n keè de kó tináànti, m me nyí mbanté, kè deè nte kè m beke ke dò: N Yiè ndende kó dimàà yóó deè òmmònni? ⁹ Kòo n t́enné ke dò: Danniyɛri a bá nyíèkù, de kó tináànti dò nkénsòrimu kè kumàнку yàa tuàkenní. ¹⁰ Mebennímè bo wénkúnne benitibè péu, kè bèe wenke késaate. Beyeibe bèè í dò nkéna kékeè kè bè nsáké ke dòari meyei. Bèè cii kè bembèe banté dèè d̀ò̀rì. ¹¹ Ke túóténè bè yóó yóu dii yiè bè bo nfeumè iwũõ Kuyie

nnè bè yóó dǎú ndì yìè isàke kpere dèè tu meyi ndiemè diwũtònnì ñnkè dè yó mmàke yewe tekoupiítè nè sikousidé nè sipísìwei ndi (1290). ¹² Dè nnaati bèè bo mbaa kétuàke yebie ntekoupiítè nè sikousitàãti nè sipísitàãti nè yènùmmù (1335). ¹³ Fǎ nDanniyeri, fǎ nní ntǎĩ kétuàke kumàнку, de mǎnnì ndi a yóó tamè meonpùmè mièke, kutenkù deèmù mǎnnì kǎíté kécouté a cuuti.

Osee Di mpátiri tɔ̀ t̀i náaànti

Osee do tú Kuyie mpāānāaànti náaàntò nwe, kè kùu ò tōnní Isidayeeri kó dikpààtiyuu kubakù yóu kperi mièke, kòo bo bè nàké kù ò nàké tì be kpéi. Kòò ndè bo ke d̀ò yebie nsipìsìdè nè yènùmmù kè Asidii kàbe yàa p̀ontenè de kó dikpààtiyuu.

De kó dimònni diheì do bo meborime yeime mièke nke mediè. Asidii kàbe kó behāāp̀òmbè beè do bè ā mudodò. Kè mufòmmu yeimu mmómú ke sũmmu Isidayeeri. Dèè né do d̀òke ntú deyeyire deè tu benitibè do yóumè bè bo ntámè Kuyie nke né ntũ nKannahā kàbe kó yebòkè. Nè de kpéi nkè Kuyie nni ndó Osee puoke onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè kè dèe benke meborime yeime bè kù d̀òrimè. Kuyie nfěũrimu ku nìtibè kpéi mbè í yíemmè ku kpeti. Kuyie nné yému ke d̀ò nku nìtibè bo kù d̀òke. Osee né náá nti benitibè tu bèe d̀òke Kuyie.

Di mpátiri náaànti duó ke d̀ommè

1. Osee yàmè d̀ende bàmbà mmeɣĩtímè 1-3
2. Isidayeeri seimmè Osee 4-8
3. Kuyie nyóó potémè Isidayeeri 9-10
4. Kuyie ndómè ku nìtibè kè dè í m̀òke kum̀anku 11:1-13:8
5. Isidayeeri yóó wète kékarimè be tenkè 13:9-14:10

¹ Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi bè do c̀òú d̀iì m̀onni betòbè dikpààtiyuu mièke Sudaa kàbe kó dikpààtiyuu mièke, kè Soasi bire Sedoboammu ntú Isidayeeri kóo kpààti. Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Bedi bire Osee.

Osee puokemè onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè

² Kè ti Yiè nKuyie nni nyóó keté kù bo béinnèmè ku nìtibè kénáké Osee ke d̀ò:

Osee! K̀ote k̀etúóté onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè
kè d̀i da pié idacēmbí,
ke yé diheì d̀iì nkàbe duómme bemáà mubòofèù,
ke m̀ bùtinné, mí ndi Yiè nKuyie.

³ Kòo k̀ote k̀etúóté Dibadaimmu kóo sapàà nKomèe, kóo puoke kè wèè ò peité denitidabire.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke d̀ò:

Yú de kó debire ke d̀ò: Sisedeedi.
Ke yé dè kpaá sám̀pó nwe kè m̀ poté Yeuu c̀fètè,
ò do c̀òú mmèè nitiyĩ nSisedeedi èi mièke me kpéi,
Isidayeeri kpààtiyuu bo kpánné.

⁵ De yiè bo tuòke d̀iì yiè
m̀ bo kéété Isidayeeri kpàritāmmù
Sisedeedi biriku mièke.

⁶ De kó dif̀onkúò kòo yíe k̀epúó nkèpeité denitipobire, kè ti Yiè nKuyie nnáké Osee ke d̀ò:

A dè yu ke d̀ò: Mpè.
Ke yé mesémmè ténke í yóó nni mbonèmè Isidayeeri,
n ténke í yóó bè c̀fè.

⁷ Kè Sudaa kàbe bié, n yóó bè kuómumu mmesémmè ké bè deeté, mí mbe Yiè nKuyie mmî bè te. N yí yó ntà mutāmmù yoo disie, yoo n doké ké bè deeté, yoo n deke sikpàrisēī, yoo n waá mbesāndèèbè.

⁸ Kè weé Mpè nkóté kòo ò càté ke yíé kèpúó nképeité denitidabire. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Yú we ke dò: Okpákpàrì,
ke yé díndi Isidayeeribe
di ténke í tùmè n kàbe,
m me nténke í bo di kpéi.

2

Kuyie nnàkémmè Isidayeeribe yóó dimè diwèi

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Diyiè mari bo mbo kè Isidayeeribe sũ ndàmèèrì nùù kó mubirímú kōme,
ke bá ndò nkéna kékaa nkédeè.
Bè do bè yu dè ke tú bekpákpàribè,
bè bo bè yu de ke dò:
Kuyie nfòukù kó ibí.

² De mōnni Sudaa kàbe
nè Isidayeeribe bè bo wēnné,
kéwaá nhokpààtì omáà,
kéyè be tenké,
de kó diyie bo ndeu, bè di ntú Sisedeedi.

³ Nákénè di tebií bekpákpàribè ke dò,
bè tu n kàbe, kénáké di tábè bè do tú bè Mpè
ke dò m bè dómu.

Kuyie ndōmmenèmmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

⁴ Kè Kuyie mbéinnè Isidayeeribe ke dò:

Sèinnè di yō. Sèinnè di yō,
ke yé ò ténke í tùmè m pokù,

m me n ténke í tú o dōu * Yiè nKuyie nke tūnne yebòkè (Wénté Isaii 1:21, 23:17, Esekieri 16:15-43, 23:22-49).

Wèe deite o ìkè dèè benkú ò dauti dautinèmmè benitidaabè
kédeite o me saku mecannimè mèè benkú ò yùúkùmmè benitidaabè.

⁵ Kè meè dake m bo ò dàté kécōnnō o tetìrì
m bo duó nkòo naá mbe do ò peini kòò dōmmè.
M bo duó nkòo naá ntedōntè,
kòo feitóo tedōntè kōme,
kè sinéyēī ò kù.

⁶ O bí, mesémmè í ì nni mbonè
ke yé ì tumè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó ibí nyi.

⁷ Be yō dauti dautinè benitidaabè mbe,
wèè bè peité ò dōrri ifei kpere nde,
ke náá nke tú: N dó kéwammú yedacīè
kè yè nni nduò mmudii nè menie,

* **2:4** De kó yenáàhkékè nà nyIsidayeeribe yóumè mme be

ke n duò ntipecìtì nè mmupààkonkperímù.
Ke n duò mmekùò nnè menaà.

⁸ Deè te kè n yóó pii nho ce tipotì,
m bo pénné kunaàsìmpèrí kéfíté,
bá ò ténke báá yà o ce.

⁹ Ò bo ntũ nho dacĩè nkédónté,
ò bo yè wammú kémónté.
De mònnì ò bo yĩ:
M bo wēte n dǎu ketiwè borè,
n do de nyo ndiwèi ke pēxété di mmònnì.

¹⁰ Ò í banté mĩ do ò duòmmè mudii
nè menaà mpàmmè nè mekosààmè.
Kè mĩ nhò duò ntimátì péitì nè mesǎ.

Kòò dè tǒú ke dǎarinè Baadi kó tibǎǎenti.
¹¹ Deè kpéi nte kè n yóó fietè n diitì dididèi mònnì,
kè bè tǎũ fínyĩ kó yebè ke dǎò menaà,
n cǎuté n naà, kéfietè m pecitì nè mupààkonkperímù
kó tiyààtì ò daati dè ke kǎnkù o fei.

¹² M bo feinko o fei o dacĩè nyìkè,
bè kóo mǎu me mbáá na kóò fietè.
¹³ M bo deite o wèi dimǎu nè o baǎ nyemǎu,
otǎnkù pǎnwè kpeye nè siomǎpùsi kpeye nè yebaa nteyè.

¹⁴ Kòo paa nfínyĩ nè fikíè kó detie ndo borè bo dǎúnko,
ò do tú dèè tu ticuti o dacĩè nhò cu tì,
de kó depaa mbo naá ndikpáà kè tikpasĩntì dè cǎáké.

¹⁵ Ò dǎò dè, mēfíè nhò do tǔóté mè,
kémpǎǎ ndibǎò Baadi yepǎrè,
ke ũ demámánnè ke duuku medèi,
ke tũ nho dacĩè ke n yè.

M bo dè nhò yietí.
Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ bēi.

¹⁶ N yóó ò na mecii mme,
kóò tannè dikpáà kéwēte kóò bēi.

¹⁷ De mònnì kè n yu wèè yie nhò do dòmmè ò bè ndii mònnì,
o yètiní dìi mònnì Esibiti.

Kè n wēte kóò tēíné o paa nfínyĩ kpeye,
ke mesàà nwēte kéyènní Akǎo biriku.

Kuyie nyóó wēte kétaunnè mè Isidayeribe

¹⁸ Kè tí Yiè nKuyie mbēi nke dǎ:
De yiè kèrínímu kòò bo nni nyu ke tú: N dǎu,
ò ténke í yó nni ntú: N yiè mBaadi.

¹⁹ M bo deite Baadi kó diyètìrì o nùù mieke,
de kó yebǎkè botí bè ténke í yóó nyé ye yètè.

²⁰ De yiè m bo bè dǎònnè metaummè,
bembè nè desĩnne nè tikpasĩntì
nè tinòtì nè debambaànnè
ke dèè yie nkè m bá mbè dǎòri meyei.
M bo kéké dekparitǎnnè nè yekparise kè mudoò deè,

kè n nìtìbè ní nduó pètèlì, ke í yǐèkù.

²¹ Díndi Isidayeeribe mû yóó di puoke

ké ndi po sáá,
kè di dɔ̄ori dè bèkúmè,
ke di náá ntimómmanti
ke di dó.

Ke di kuò mmesémmè,

²² M bo ndi po ke di wetí

kè dí m banté mí ndi Yiè nKuyie.

²³ De yiè m bo cɔ̄uté n kɔ̄be báammì,

kéduó nkéĩnkè yewetè,
kè keĩnkèe duó nketenkè fetaafe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmíu b́eí.

²⁴ Kè ketenkèe peité tidiiti,

kè f́inyĩ peité yebe bè dɔ̄orinè yè menaà.

Kè odifíè peité be diinè yè mekùò.

²⁵ Di bo sũũ ndiheì,

kè mesémmè m ṕinnè wèè yètìrì do tú Mpè.

Kè n náké wèè yètìrì do tú okpákpàrì ke d̀ò:

A tú nkou nwe. Kòò d̀ò:

F́ó nKuyie nf́óò n te!

3

A bo tũntemè metaummè m̀èè t̀t̀e d̀e m̀àke tiyeti nti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀ò: Kote ḱeẁete ḱetúóté a pokù, wèè da yete ke waá nyedacíè. D̀oke we mí ndi Yiè nKuyie n dó m̀èè botí Isidayeeribe, bá nè bè me nni mbùtínémè ke tũ nyebokè Baadibe, yèè nɔ̄nnè f́inyĩ * kó yekàtìndà. ² Memme kè n kote ké bè yietí medítibii ntepítè nè m̀enùmmù, muyuo cidóò tekòutè nè sipísìnùmmù (150), ³ kédeè kòò náké ke d̀ò: Á mbo die nkémante, a báá ndauti d̀outinè benitidaabè, a báá yie nhòmòu, m múnke í yóó ndè d̀òrì.

⁴ Ke yé yebie mmayè mièke Isidayeeribe yó mbomè, ke í m̀ake okpààtì yoo tekpààtìbite, bè í yó nni nfeu iwũð, bè í yó nfiiku yetárè, ke bo ndenniní mí mbe Yiè nKuyie nkpréí, ikuó nùtì í yó mbo, bè í yó mmàke sitenkaanì. ⁵ Isidayeeribe bo ẁete, ké n wammú mí mbe Yiè nKuyie, mí nwèè bè te, ḱewammú be kóo kpààtì Dafiti. De kó yewe bo p̀èté kè bè nni nwanti ke kpeutí ke dó n kó mesàà.

4

Kuyie nkpannè tì Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Díndi Isidayeeribe ḱenténè ḱekeè n dó ké di náké tì,

òmòu t́enke í d̀ori dèè sié,

òmòu t́enke í dó otòu.

Omòu t́enke í n yé diheì dii mmieke.

² Bá wè ò ò mparikumu ke né sou,

ke kòu ke yuuku,

hemòu kè bè d̀outi d̀outinè betòbè ke yòu mmèdiè.

Ke kòu benitibè.

* **3:1** F́inyĩ kó yekàtìndà: Ibòkuú mai nyi. Benitipòbè beè do ò mpāā ndibòò bè tu di Asitaritee de kó yekàtìndà.

³ Dεε kpee nte kε dihεi dimou kαri mukũũ nkε benitibε dεu
ke taunnε tikpasĩnti
nε tinati nε siyĩ.

Kuyie nkpannε ti ikuo niubε

⁴ Kε Kuyie mbεi nke dō:

Omou i dō nkε n sei,
yoo wε n kpannε,
fĩ nyikuo niuti diewε n sei fĩ nwe!

⁵ A bo nkεri kuyie ncuokε kεbεtε,
kε m pāānāānti nāāntō nkεri keyenkε kεbεtε,
kε n kuō a yō.

⁶ N niti bε kō mbe i yε mēε kpee nke n nāānti.
Fō n kuō niuti a mōmmuō nha i dō kε n yĩtε.
Nε dε kpee n yōō da dεitemu n kuō tōmmú miεε.
A mε n yēmmε mí nKuyie mmí nwēε da te,
n yōō yēmmu a bí kpee.

⁷ Bε dōdri meyei mme nε bε baa bomε.

M bo dεite bε sānni kε bεε di ifei.

⁸ N niti bε feu i wũō meyei ntũntimū kpee mbε dε nyonnε,
dεε te kε bε dō bε ndōri meyei nkε bε pēú ke yo.

⁹ Mēε yei ndoti n niti bε,
mēε doti ikuo niubε,
n yōō bε yietimu bε yei nke fōō
mbe yei mbε dōō mε.

¹⁰ Bε yo nke i diε,
ke nyōu ke tũnne yebokε bā bε i sũũnko.

Ba nte?

Bε tēnke i n dε mēε kpee nke mí mbe Yiε nKuyie.

¹¹ Bε dauti dautinε betabε mbe
ke nōnnε yεnacεkote nε menapammε,
dεε bε fēntε.

¹² N niti bε nε bekū bε pāādō nye
idei i bε nāā mbe kpeti.
Kε mubōyaā mbε ta ke bε fētinne,
kε bε dētēnε Kuyie nke tũnne yebokε,
mí nKuyie mmí nwēε bε te.

¹³ Yεtārē ĩnkε nke bε feumε iwũō,
ke tuō mmekūō nsitāā ĩnkε nε yεtōrē kō dεtedierε,
ke nōnnε dε kō mēdēε nkō mukārīmū,
dεε te kε bε kō besapāmbε nε bε cōōbε kε bε dōdri dεbōkperε.

¹⁴ M mε nyi yōō bε potε bε dauti dautinε mēε kpee benitidaabε,
n yōō potε ikuo niubε mbe,
bεmbε bēē ōō kentēnε benitipōbε bēē dauti dautinε benitidaabε
kε bε totēnε n kō mudii.
Kubotí kuū nkōbε i baati, bε fetimu.

Kuyie ncaummε Sudaa kabε nε Isidayεeribe

¹⁵ Kε ti Yiε nKuyie mbεi nke dō:

Isidayεεριβε δαυτι δαυτινè βετòβè mβε,
 δίνδι Sudaa κòβε di báá bè teeté κέδωò μεγεί,
 di báá κòτε Kidikaadi,
 di báá δεκε Βετι-Aφεννι.
 Μί nKuyie m bomu,
 òmòu báá parìkènè n yètìrì.

¹⁶ Isidayεεριβε to kpeñni kunaàwàátìkù kpeye kòmε mμε. Μί ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè ncentì bè dómè dipebii kòmaà? ¹⁷ Kè Isidayεεριβε taunnè yebòkè dí mbè wùó. ¹⁸ Bè ò nyóó yènní tinaàyàkémúòntì miεke ke ta munitipowammù mmu, ke dó ifei kpepe kè dè pèxéte be kó disànnì. ¹⁹ Kuyaakù kuù yóó bè tùóté tefòdóntè kòmε kè ifeii bè pññè iwũò bè feu ì.

5

Kuyie nkpànnè tì ikuó niùbè nè bekpààtìbè

¹ Kè Kuyie mbéinnè ikuó niùbè nè Isidayεεριβε kpaàtìbè ke dò:

Díndi ikuó niùbè, kénténè kékeè!

Dòònè meyoòmmè díndi Isidayεεριβε kpaàtìbè,
 keènè n yóó di náké tì.

Díi do dò nkébenke benitìbè dèè sié.

Kè dí né naá mβε κρεί timátì dindííntì Misipaa èi miεke,
 ke naá nticùòtì Tabòò tārì.

² Di keù difòtìrì cūmpuri ndi Sitimmu èi miεke

kè n yóó di poté dimòu.

Μί ndi Yiè nKuyie mmíu béei.

³ Díndi Isidayεεριβε n di yému.

Isidayεεριβε n yí di biinninè,

Isidayεεριβε di tūnne yebòkè nye,

Isidayεεριβε di sãũ dimáà ndi.

⁴ Isidayεεριβε di dòòrìmè í yie

ke di bo wētení m borè,

di bo ndautinèmmè ditòbè de kó meyèmmè meè di tò,

kè di í na ke m banté mí ndi Yiè nKuyie.

⁵ Isidayεεριβε di kó tefentè teè nàké di κρεί

Efadaimmu κòβε nè Isidayεεριβε di yei meè di bo.

Kè Sudaa κòβε múnke di tūnne ke do.

⁶ Di bo n wammú ke fíé ipe nè inààke

ké m mónté ke yé n yitémè di cuokè.

⁷ Di n ciitému mí ndi Yiè nKuyie nke δautinè ditòbè nke pié de kó ibí,

nè de κρεί otànkù pànwè kó dibanni bo di neinè,

díndi nè di kpepe.

Kuyie n nàkémè Isidayεερι κòβε nè Sudaa κòβε mudoò κρεί

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò:

Eénè ditàteheù Kibea èi miεke!

Eénè tekparìheutè Damaa èi!

Poténè teíkòntè Βετι-Aφεννι èi.

Bensamεε κòβε! Nè di ñnkè nke.

⁹ M bo poté díi yie Efadaimmu botí κòβε,

be èi bo δóúnko.

N náá nti Isidayeeribe tì tu timóm̄m̄nti nti.

¹⁰ Sudaa kpààtìbè tu bèè taà bèmbè betòbè kó sibaa miεε,
Nè de kpéi m miεε bo bè dàtínné menie nhõõ tamè kukó.

¹¹ Isidayeeribe díndi bèè do fěũnko betòbè,
di mmònni di fěũri mèè fěũtímè di mè mànnèmu,
di tũ ndetetirè kperε nde sáà.

¹² N yóó naá ndimònsĩnni ndi
Isidayeeribe kpéi,
Sudaa kòbe bo yà, kùu yonku bo ndòm̄nè kuninyonku ò ndòm̄mè,

¹³ Isidayeeribe bantému be mòm̄mú,
kè Sudaa kòbe yà be yonku.
Isidayeeribe biε né kàte Asidii nwe
okpààti diεwè borè, ò me mbáá na kétaa mbe m̄nni
ò báá na kédeite be yonku.

¹⁴ Mí nKuyie mm̄i di do
díndi Isidayeeribe dimanni tēmè,
m̄i do Sudaa kòbe dicìricìribii kōme
kè m p̄i nke aaké ke kéri,
we mbo na kéfiete?

¹⁵ N yóó bè yóumu kékò nkénkém̄mú
bè bo bantémè be caàrimè, ké n wammú.
Bè bo ta dii m̄nni meyeñcaàrimè miεε bè bo n wammú.

6

Bè dđmè kéndò mbè wěte ke taunnè Kuyie

¹ M̄m̄me kè bèε náké betòbè ke dò:
Tí wěte ti Yiè nKuyie mborè,
kuu ti poté kuu me nyóó ti miεk̄unne,
kuu ti kàute kè kuu yóó ti taa.

² Dè bo nyóó yĩ yeve yèdéè
kè kù ti fòuk̄unne mu,
diyè tǎánni kè kù ti íi nkè tí nkù wěnné ke fòu.

³ Ti bantému ke dò nKuyie ntu Kuyie,
yetenko ke tí kù banté.

Ti yému ke dò ndè òõ biite kéwenté
fěĩnkèmbóntaafè òõ yòremè ketenkè
fè òõ katenímè ku kperε yó mme ndò
kù í yóó pàà kù bo katenímè.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
M bo di yĩme díndi Isidayeeribe nè Sudaa kòbe?
Di n dó kè dè p̄enkù mecãã mme yek̄unwentéwetè tēmè,
ke dò ntimaànti dòm̄mè ke òõ màntè kéyote dende bàmbà.

⁵ Dèè te kè m p̄ānāānti náam̄bè di kàurì,
kè n di kùo páíi nè tināānti tii yìèo n nùu miεε.
M beénti dò n̄páíi nwe diwennécànni kōme.

⁶ Di bo nni ndómè deè n naati,
dè í tú di n feumè iwũõ ke tuò.

Di bo bantémè ke dò n tú di Yiè nKuyie ndeè n naati,
ke p̄ḗtè di bo nni nfeumè iwũḗ ke tuḗ.

Isidayeeribe dḗri m̄è yei

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dḗ:

Di t̄ũ m̄è botí metammè di dḗrinè m̄è ditḗbè
m̄è botí nku di t̄temè n di dḗnè m̄è taummè.

⁸ Kadaadi èi tu meyei ndḗribè kperi ndi,
menitiyĩ nníéké d̄i.

⁹ Kè ikuḗ niùbè naá mbenitikḗbè,
ke okè Sisemmu kó kuce ke kḗ.
Dèè dḗri Sisemmu kó kuce dè í dò nkéyà.

¹⁰ Isidayeeribe dḗri isḗke kperè nde,
bè dḗuti dḗutinè betḗbè mbe ke tḗnne Isidayeeribe bemḗu.

¹¹ Díndi Sudaa kḗbe m bātímu ke bo di kḗ tidiiti kḗme.
M bo w̄tè k̄tí ndi m̄nni n n̄tibè bèè do cītè k̄ntú tidaati.

7

Isidayeeribe dḗ m̄è yei m̄m̄è yó nte kè meyei mbè tḗkení

¹ M̄m̄e kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḗ:

N do dḗ d̄i m̄nni k̄miék̄nne n n̄tibè,
k̄miék̄nne Isidayeeribe,
de m̄nni ndi, be yei nné feitémè
nè Sammarii kḗbe kó kuyonku.

Be kperè demḗu do tú mesoummè mme,
kè beyóóbè taà sic̄í kè benitiyeibe firì ice.

² Bá be kóò mḗu yemmè í ò p̄ ke dò n yé bè dḗri m̄è yei.
Nte be di m̄nni kè be yei mbè p̄,
mmè feitému n ȳkè.

³ Bè dḗri m̄è yei mbenitibè kè dè naati bekp̄àtibè
ke sou benitibè kè dè naati sikp̄àtibí

⁴ Bemḗu bè dḗuti dḗutinè betḗbè mbe,
be mīke dḗnnè fep̄̄p̄nnétofe nfe bè t̄t̄nne f̄è,
kè f̄è w̄ḗtè, kè bè yóu ke t̄nke í tikii,
ke baà tip̄̄cooti bo múútímè.

⁵ Dikp̄àtibanni yiè kè sikp̄àtibí yà k̄muḗ,
k̄duḗ mbemáà benitiyeibe.

⁶ Kè bè dḗ k̄bḗ nhokp̄àti,
bè ñ ntonni fep̄̄p̄nnétofe k̄me mme,
keyènkè ke ní bonke, dik̄nweñni k̄c̄útè mediè,

⁷ k̄c̄útè fep̄̄p̄nnétofe k̄me k̄tuḗ mbèè bè ni,
kè bekp̄àtibè duḗ bemáà bemáà.

Om̄u me nyí n kuḗnnè.

⁸ Isidayeeribe kḗrenè ibotí tei nyi,
ke s̄áténè kup̄̄p̄nk̄u bè í p̄è nk̄u.

⁹ Kè bep̄̄bè d̄eu be w̄rímú bá bè í yé,
kè tiȳp̄éiti keté be yḗ ñnkè bá bè í dake.

¹⁰ Isidayeeribe fentè t̄è n̄ké be k̄p̄í.

Bè me nyí wètení mí mbe Yiè nKuyie m borè.
Bá nè tìi kó dimàà bè tùàkení ti mièke, bè í n wammú.

¹¹ Isidayeeribe yeimmu ke dònne dikpetinónkperi,
bè í màke meyèmmè bè kòte Esibiti nwe nè Asidii
ke wanti meteèmmè.

¹² Kè bè dó bèe cuó nkèè bíékè,
m bo bè bonté ticùàtì,
kè tìi bè pī ntinòtì kōme,
kè m bè tié mbè dòò mèè yei nkpéí.

¹³ Di bo yà díndi Isidayeeribe,
di í me ndómè ke n tóónnè,
di mè nyetemè n kpeti, di kó dihèi bo dounko.
Di yèmmè dò ndi bo nni sou nkè n di deetáà?

¹⁴ Di í n kuónnè di yèmmè memou,
di ò nkuò nke mítírì di dúò ìnkè ke yóú dimáà,
ke dó tidiiti nti nè menaà,
di í dó n kpeti.

¹⁵ Míi do di tiè nke di duò mmuwērímú,
nè memme kè di dó kéndòò meyei.

¹⁶ Di wētini Baadi borè nde, dè í tú m borè
di dònne mutāmmù mùù kèété mùmmu ke díí,
bè yóó kuò di kó bekpààtibè nè yesè nye,
tináányeiti di n nàké tì kpéí,
bè bo di daá Esibiti èi mièke.

8

Kaa buatí kuyaakù a yóó kōũ tefòdòntè nte

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Eénè ditātetheu meyei mmeè doti n kòbe èi fecīrife kōme.
Bè cààrè mèè kpéí mmetaummè n do bè dòònè mè, ke yete n tié.

² Bá kè bè dó bè n kuónnè mèè botí ke dò:
Áú! Kuyie, tínti Isidayeeribe ti da yému,
fòò ti te.

³ Isidayeeribe yete mesàà mme mudòòrìmù,
deè te kè be dootitòbè bè bètì.

⁴ Bè pīmmú bekpààtibè, bá bè í m beé,
ke tānké benìübè, bá n yí yé,
ke tùóté be mātì péitì nè be sòò nke dōòrinè sitenkaanì,
kè sì bè fétinko.

⁵ Sammarii kòbe!
Di kó fesòomátìnààfè fenfe n yí fè dó fenònfè,
m mièke kèè di yè.

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrìmè?

⁶ Díndi Isidayeeribe díi dòò de kó fesòomátìnààfè,
fèè bo Sammarii fè í tú Kuyie,
fè bo pònte kényoure youre.

⁷ Di buatí kuyaakù nku ke yóó kōũ fefòdónfè,
Dikotinùù marì de ntú:
kè tiyòùtì í òte mebii mbè òò í nti nàa mmuyuo.
Bá kè tì keté ke dó tì peitè, bepòòbè bèè yóó tì di.

Esibiti yóó di cóútému kè Manfisi èi ntú di kó kufōti,
tisāmpotì bo dátínnè di nenti sààti,
kè tipotì dátínnè di cǐí.

⁷ Dè tùòkemu mí ndi Yiè nKuyie m bo yǔó ndè di to,
dè tùòkemu m bo di bekénè dè,
di dò nké ti bantému díndi Isidayeeribe.
Díndi bèè náá nke tú m pǎānǎāntì náāntò tu kuyeiñkù,
kòo yuwúòntì í yé o yèmmè.

Di yei ndeu ke màmmè di yéíti yó mme mmà.
Di ò níí mmèè kpéí nte kè di náá mmemme.

⁸ Mí nKuyie mpǎānǎāntì náāntò,
Kuyie nkuu yé n di cau ndíndi Efadayimmu kǎbe,
kè di n dii timátì n ce imou,
ke n níínnè Kuyie ncǐētè miékoo.

⁹ Di fiíkú meyei mmieke nke weti weti,
di do bo Kibea ke dōmmè, kù í yè ndi yei.
Kuyie n yóó mè ndi yietímu.

Kuyie nyèmmè cààrènnè ku nìtìbè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N do yà Isidayeeribe mǎketimè mǎnnì,
kè bè ndònnè fínyí kó mutie mùù còmú dikpáà mu kó yebe nye.
N do yà be yembè kè bè ndònnè fikie kó yetebe yedaayè nye, yèè bi kè yè mǎnnì mu nyí tùòke.
Kè bèè tuǎkení Baadi-Peǎ, bè de nfié dibǎò yeiri Baadi
kédǎò isǎke kperè, kénáá mbe mómmǎmbe isǎke,
kédontenè be bǎò.

¹¹ Díndi Isidayeeribe di kó disānni bo puù tenòtè tēmè
kuperitoo ténke í yó mbo,
bè báá yà opǎurópúò ndi cuokè,
onitipòkù báá cóuté tipoutì.

¹² Bá kè bè peité ibí,
m bo ì kùò bá ì mu nyí náá mbenitìbè.
M bo bè dèténè dii mǎnnì, bè bo yà.

¹³ Isidayeeribe do dōnnè mupuommu mùù fiíkú
ketensààkè mùmmu
di mǎnnì kè beè né kǎrìnè be bí bekòùbè borè.

¹⁴ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie npǎānǎāntì náāntò búi nke dò:
Ti Yiè nKuyie nha bo dǎò ba Isidayeeribe?
Duó nkè be pobè mpuo nkè ti duóní,
mǎnte be memiè.

¹⁵ Kè Kuyie nyíé ké búi nke dò:
N yà be yei mmemou Kidikaadi nwe,
dende n ketémè m bo bè pèmmè,
be dǎòrimè yeime kpéí,
n yóó bè bètimu n cǐētè,
n ténke í yó mbè dó.
Be kó bekpàatìbè bemou òmòu í yie n kpeti.

¹⁶ Mí ãnnè tenòtè Isidayeeribe,

bε cĩē nkpeĩmu, bε tēnke báá peité yebe,
bá kè bε pobè pié,
m bo duónko mutenkũũ nkè mùu kuo bε bí bε dó ì i bénti.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie m pĩ nkùu kó mutōmmú,
kù bε yetemu ke yé bε í yiemme ku kpeti,
bε yóó nháante ibotí tei mieke nke.

10

Kuyie ncónnème Isidayεeribe kó mubōfèu ke pònte bε kpààtiyuu

¹ Isidayεeribe do dōnnè fĩnyĩ kó mutie sààmù mmu,
ke pei mesàà, bε peité dii mōnni ke sũũ,
nke maá yewũōtārè péu,
bε mōòte dii mōnni bε kperε,
ke fíikú yebōōtārè ké nyè sārì.

² Bε tu meyèmmè mèdémè yembè mbe,
bε me nyóó yàmu bàmbà mbe yei nkó tiyeti,
mí mbe Yiè nKuyie mĩ mōmmuō nyóó puo mbe bōowũōtārè
kébóké bε bōōtārè.

³ De mōnni bε bo yĩ: Ti í mōke okpààti,
ke yé ti í mōkemè ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá.
Bá kè ti do mōke okpààti ò bo ti dōò ba?

⁴ Bε nàá ndetetirè nde ke pariku ke né sou,
ke dōōrinè betōbè metaummè.
Kè tiyáàbìsibeénti sũũ ke kōu
fetùōrifè ò yè mè kupē nyĩnkè
kè fε dōmmèε kuō mèè botí tidiiti.

⁵ Sammarii èi kōbe yĩèkù fεsōmátinàáfè,
fèè bo Beti-Afenni fε kpéi,
kōo nìtibè kuó nyekúdabùò
kè ikuó niùbèε kuó ntinōnnieti.
Fεsōmátinàáfè wērimú dèitemu kè bε fè iténè.

⁶ Bε bo fε kōnnè Asidii ké fε pā okpààti diewè.
Ifei bo pĩ nhEfadaimmu kōbe de mōnni.
Bembε Isidayεeribe bε bo demmu bε borè ke tūnne de kó kuce.

⁷ Sammarii èi kperε dèèmu nè di kóo kpààti,
o kperε dōnnè ticádèncáuti ò yentémè mme dibinni mieke.

⁸ Beti-Afenni kó yebōowũōtārè yèè do te kè bε dōōri meyei,
yè bo puo ntipoti nè tisāmpoti kè dèε yè dàtinné,
de yiè bε bo nnáá nyetārè ke tú:

Ti káánnè, ke nnáá sitáá ke tú:
Donnènni ti ìnkè ke tí yāke.

Isidayεeribe buōtí dè, bε yóó de nkōũ

⁹ Mēmme kè Kuyie nni mbéinnè ke dō:
Isidayεeribe do bo Kibea nwe kédōò meyei.

Nè yienni ke sōké ke mè dōōri,
dè wennimu ke dō mbèè bε do mudoò weè Kibea mieke bake.

¹⁰ N yitè ke cōmmúmu ke bo bε kpānnè.
Ibotí imōu bo wēnné ké bε tié mmeyei mmédé bε dōò mè kpéi.

11 Isidayeeribe dònne dinaaseri ndi bè tũntε di,
 ke di nɔ ndi tɔmmú mesàà nke puotì tidiiti,
 kè n yà de kó dinaaseri fñní wennimè,
 kè di buú nyenaakã kó kudóú,
 kè Sudaa kɔbe bo nduò
 kè Isidayeeribe pùò nyedombiε.

12 Buotínè dèè tu mewetimmè kperε,
 kékɔũ yebe yèè tu n kó mesàà.
 Sɛĩnè kupaku pànkù,
 dè tũ̀kemu ke dò di n wammú mí ndi Yiè nKuyie,
 kénkémúnè m bo cũ̀nkómè n kó mesàà ndi ìnkè.

13 Di buotí kuyonku nku ke kɔũ meyei,
 di yáàbisí di peité dè di de nyo.

Di do tá di mómmɔmbε di kó muwérímú mmu
 nè di ã̀pòmbè sũ̀mè.

14 Nè de kpréi nkunɔ̀r̀ò bo ã̀nné di nìtibè cuokè.
 Kè di ekè yekperè iduotí fité yèε puɔ.
 Sadimanni do p̀ante mèè botí Beti-Adibenni mudoò miεke,
 kékua tibiyɔ̀ti nè ti bí, di kperε yó mme ndò.

15 Dèè yóó di tuɔkení díndi Isidayeeribe,
 di yonku diékù di d̀ò dè Betεedi de kpréi nke,
 dè bo nyóó wenté ke di kóo kpà̀ti kperε dèèmu.

11

Kuyie ndómè ku kɔbe bá bè í banté

1 Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:
 N d̀oke Isidayeeribe nè be bíkémbénti nti,
 ké bè yu bεmbe bèè tu m bí,
 ké bè dènnε Esibiti.

2 Kè nní mbè yu kè bè n d̀étirinè,
 ke feu dibɔ̀ò Baadi ke tuò nsitenkaanì tihúúnti.

3 Míi mómmuɔ n do bεnke Isidayeeribe mucèmmu,
 ké mbè ùúkú nè m baà
 bè mε nyí banté ke dò m bè yù̀ri.

4 Kè m bè ni meyòmmè ke bè d̀ó mediè.
 Ke bè yù̀ri obiyùri ò ntómè debire kè dè wá̀ari,
 ke dè duò ntidiiti.

5 Isidayeeribe mè nyetεmè bè bo w̄etenímè m borè,
 bè í w̄eti Esibiti, Asidii kóo kpà̀ti weè yó mbè te.

6 Mudoò muù yó mbo be εi,
 dèmarè í yó mbo dèè bo mù cò́nné,
 bè tã̀até ti kó mucóntimu mmu dεnde.

7 N nìtibè m bù̀tinnému páíí,
 kè m bo keĩnkè ke bè yu
 bá bè kóò m̀òú í d̀ó ké ínní o yuu,

8 M báá na ké di yóu díndi Isidayeeribe!
 Isidayeeribe m báá na ké di b̀ontóo,
 m báá na ké di yóu n d̀òmmè Adima,

m báá na ké di dɔ̀ n yĩmè Seboimmu kó yehékè,
 n yèmmè mèè cààrè kè mesémmè m pĩ ndi kpéí.
 9 N yí yóó yóu kè m miéke di yè díndi Isidayeeribe,
 n yèmmè í yie m bo di kuómè,
 n tú Kuyie nku n yí tú onìtì,
 n tú Kuyie nku ke dò mpáí páí,
 n yí yóó yóu kè m miéke di yè kètonté.
 10 N nìtìbè bè do pĩmú bè kékònnè yehékè teyè,
 bè wētínímu, mí mbe Yiè nKuyie nkè m bo mbè ni,
 ke kontí dicirírì tēmè kè bè tū.
 Be bí bo yènní diyìè taà kèè bíékè
 kénkpeutí kékòtèní m borè.
 11 Bè itinímu Esibiti sikpàncéndéi kōme.
 Ke itiní Asidii yekpetinónkperè tēmè,
 kè m bo bè tannè be cǎí miéke kè bè mbo.
 Mí ndi Yiè nKuyie m múi bǎi.

12

Isidayeeribe tumè siyáàbìsí yembè

1 Kè Kuyie mbéi nke dɔ̀:
 Isidayeeribe n sũnnè siyáàbìsí nsi,
 Isidayeeribe n ciímmu,
 kè Sudaa kɔ̀be bèè kraá ke n taunè
 ke dɔ̀ri n dó dè sáà mí nKuyie,
 kùù dò mpáí páí.
 2 Isidayeeribe dii mekùò nhEsibiti kɔ̀be
 ke waà ntìì nǎpotì dònne kuyaakù nku,
 bè dò̀rinè Asidii kɔ̀be mèè taummè
 dònne diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaatonnikù nku.
 Bè sũ siyáàbìsí nsi nè mucaàrìmù.
 3 Mí ndi Yiè nKuyie, nnè Sudaa kɔ̀be ti mɔ̀ke tináàntì nti,
 m miéke kèè yè Sakɔ̀bu yaàbí,
 kè n yóó bè poté ké bè yietí be yei.
 4 Be yà̀rì Sakɔ̀bu do kraá o yǎ poutì miéke nke
 kécɔ̀uté o kóo kótì fǎ̀tìrì.
 O kòtè dii mònne kèmanè mí nKuyie,
 5 kèmanè n tǎnnì kè dii ò na kòo kuó nké di bàntè
 de kó difǎ̀nkúò kòo m máánè Betèedi kè tí nnáá.
 6 Mí ndi Yiè nKuyie m múi yètìrì tu Mpakèdaa.
 Bè n yu ke tú ti Yiè nKuyie nku.
 7 Fǎ̀ nSakɔ̀bu a wētínímu m borè,
 á nnitì ke dɔ̀ri dèè sié,
 ké nni mbuó mí nha Yiè nKuyie mmú da te.
 8 Kannahā kɔ̀be tɔ̀ siyáàbìsíbièpeé nsi,
 ke nǎnnè bè bo ciitémè otà̀ kédì.
 9 Kè Isidayeeribe kɔ̀be náá nke tú ti kpàrikèmu
 ke mǎ̀tè ti kperè mediè.
 Tí pĩ mmutǎmmú mmu ke cǎ̀ntè dè í tú meyei.
 10 Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te nè di do bomè Esibiti,

n wēti ke bo di dɔ̀ bɛciɛmbɛ̀ mbe.

Kɛ̀ di nhā titouti mieke,
di do ɔ̀ ndòmmè titouti kó yebaa mmieke.

¹¹ Dɛ̀ m̀nni m bo duó n náànti m pããnáànti náam̀bè,
ké bɛ̀ benke mɛbenkùmè pɛ̀u
m bo duó nkè m pããnáànti náam̀bè nnáá nyenáànhãntíyè.

¹² Kadaadi eì kɔ̀be tú meyei ndɔ̀r̀ibè móm̄mm̄ombe mbe,
dɛ̀ te kè bɛ̀ náá ndetètìɛ̀,
bè feu yenaadakè nye sãã Kidikaadi,
kè be wũ̀st̀rè náá nyekòtè dòm̄mè depaa mmieke.

¹³ Sakɔ̀bu do coké kékote Aramu nwe,
Isidayɛeri dɛ̀ mpĩ mmutõmmú onitipòkù kpéí,
Onitipòkù kpéí nke ò d̀òm̄mè omáá opecɛ̀nti.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n do tɔ̀nko m pããnáànti náàntò nwe
kòo bɛ̀ d̀enne Esibiti,
kè n duó nkè wèe mbè ni

¹⁵ Isidayɛeribe n cààrè mediè mme mí mbe Yiè nKuyie.
N yóó bɛ̀ yietímu menitiyĩ̀ bɛ̀ còúmmè,
ké bɛ̀ f̀ò mbe yei.

13

Kuyie mpotémè ku nìtìbè bɛ̀ kù yete m̀èè kpéí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Efadaimmu wuɔ̀ nkɔ̀be do ɔ̀ nnáá nkè benitìbè kpeutímu,
bè do tú benitidiɛ̀bè mbe Isidayɛeribe mieke,
ke né sãũ mbemáà nè dibɔ̀d̀ Baadi ke ku.

² Nè yíenni kè di kpaá sɔ̀ké ke d̀ɔ̀ri meyei,
ke yienko timátì pɛ̀itì ke máátì sitenkaanì,
ke tóu timátì pɛ̀itì ke d̀ɔ̀ri sitenkaanì di d̀óm̄,
Dende kó dimáà d̀i dè d̀ònnè di nɔ̀u ke né s̀i wáàr̀i,
ke náá nditɔ̀bè ke si feu inààke.

³ Dɛ̀ kpéí nte kè di yóó yote timaànti tɛ̀mè,
kuyaàkù ɔ̀s̀ túóté m̀èè botí kufãã̀kperíkù,
kuyukú ɔ̀s̀ yè̀mè tecádopòtè.

⁴ Díndi Isidayɛeribe, nè di yè̀mè Esibiti m̀i di te,
n kó difɔ̀nkúò di Yiè nKuyie ntekù í bo di yĩ̀été kù,
n kó difɔ̀nkúò odeɛ̀tíwè t̀òu m̀òu í bo.

⁵ M̀i do di bonè dikpáà tedòntè mieke,
kutayietí mieke.

⁶ Di t̀ò̀ke d̀i m̀nni ketensààkè kédi kénsànnè,
di di d̀i m̀nni ke dɛ̀,
ke m̀ò̀te tefentè ké n yè̀.

⁷ Mɛ̀m̄m̄e n naámmè di kpéí ndicìrìcìrì,
n sã̀áténè dimannì ndi,
ke okɛ̀ kuce ke di díí.

⁸ N yóó di do kumuntonkù kùù m̀ò̀nté ku bí ku k̄m̄e mme,
m bo di kèté kucìrìcìrìyò̀kù tɛ̀mè.
Musĩmmù bo di ỳourɛ̀.

bε kó muməmmú muù tu bè bo n yetírímè n kpɛti.
 M bo bè dəkε nè n yèmmè mɛməu,
 m miεkε ténkε í yó mbè péi.

⁶ N yó ndò ntinémaàntì nti Isidayεεriβε kpéi,
 bè bo póri mutepóó tēmè,
 bε cīē m bo ta kɛtenkè Dimaa kó dɛtie nkɛyi kōmε.

⁷ Bε bakε bo sɛntè kénwenni odifiè kó ibakε kōmε,
 kè bε pórímú kó kufōōku ndonnè Dimaa kó dɛtie nkōku.

⁸ Bè wētínímu kε bo díéké n kó mɛdédè,
 kékúútí dεpaa nkè tidiitìi ānné,
 kè bèε póri fínyĩ kó mutie nkōmε,
 kè bε yètìrì feité Dimaa εì kó mɛnaà nkɛri dōmmè.

⁹ Díndi Isidayεεriβε,
 di kpɛti ténkε í bonè yεbəkè,
 n cəutému di báammìi, kε dààtε di kpéi,
 n dōnnè mutie bè tu mù mmu sìpèrésì,
 n fāàtì í yorì, mīl borè ndε di yó mpéúmè yεbε.

¹⁰ Di məkεmu mɛyèmmè keènè di m̀pátiri kó tináaàntì,
 wèè cìi wèè bo ti yīété,
 Kuyie nkó kucε síému, bèè wetí kè bè kù tū
 bèè yetírì Kuyie nkɛti kè bè bètírì.

Sowɛɛri Di mpátiri tɔ̀ tii náànti

Sowɛɛri kó dipátiri náá nKuyie nkó diyie kpéi nke ke benkú di dómme. Ke náá nKuyie mpuotimè Isidayɛeribe be borime bè màkemè kpéi kè dè ntukúnè bembè nè Kuyie mbe kó metaummè bíékè. Kòo náké n múnke Kuyie mpuotimè yebotè, bè dòdri dè Isidayɛeribe de kpéi. Kòo bè náké ke dà: Meyei mmèè bè tùàkùnì Kuyie nniinnimè mme kè ku kó diyie né tūnni, de kó meyeyi mmèè tu fɛcofe nè kutayietí. O náànti kūnni dò mpáíí nwe dii tu: Kuyie nkabe ta tidawantì mieke nke, ke dò nkéwɛtení Kuyie mborè ké kù bàntè kè kùu bè cǐé nké bè deeté. Kuyie mmieke bè do kè kù bè poté tii yēiti yóó deemu, kè bèe wɛte kémote be kperɛ, kè Sowɛɛri dà Kuyie nyóó kuamu yebotè kémbonè Isidayɛeribe, Kuyie nkó mborime be cuokè, deè dò Pàntikótì yie Muyaá nsààmù cùténì dii yie benitibè ìnkè 3:1-2, Yesu tɔ̀rè. 2:16-21.

Di mpátiri náànti duó ke dómme

1. Kuyie mbè poté tii yēiti kó kumànkù 1:1-2:27
2. Kuyie nnákémè Muyaánsààmù kpɛti 3:1-2
3. Kuyie nkó diyie yóó tuàkemè kè kùu deeté ku kabe 3:3-4:21

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Petuyɛedi bire Sowɛɛri.

Meyei mmèè doti Isidayɛeribe

² Díndi bekótibè kénténè!

Díndi Sudaá tenkè kabe keènè!

Di yà diɛ mbotí diyie mari,

bá nè di yembè do bomàà?

³ Náké n ti di bí, kè ì múnke tì náké i kó ibí,

kè ìi tì cǐi nyi kó ibí,

⁴ Ke tú, yebiè càáké ke sùó ndè fɛcofe de ncàáké,

fɛcofe càáké ke sùó ndè sibeɪ de ncàáké,

sibeɪ càáké ke sùó ndè yɛcádúú nde ndèè.

⁵ Díndi tinaàyákémúontì entenè kékómmú!

Díndi tinaàyààtì tiiténè yedabùò, di pàamu menaà.

⁶ Fɛcofe fèè ti do behããpònkperíbè tēmè ke sū mēdiè,

kè fè nì ndònnè diciríciridaà kpɛye dómme,

kè fè ninkpete dómme diciríciriniiri kpɛye.

⁷ Fèè yùo nfinyí kó tifààtì,

ke kùò fikíè tie páíí,

ke òrì de wéétì kè ibake peikoo ke cómmú.

⁸ Díndi n nìtibè kómmúnè

osapàà ndacēnni ò yóó yenke di ã kú kòo nkuò mmèè botí,

ke dáátì kufààtònkù, ke bo benke o yèncààrìmmè.

⁹ Ti Yiè nKuyie ncǐtèè pàamu menaà nnè tidiiti de kó yepārè,

deè te kè ikuó niùbè bèè tu ti Yiè nKuyie ntōmbè kè bè kuò.

¹⁰ Dèmarè ténke í kpaá depaa mmieke,

kè ketenkè kuò,

tidiiti í kpaá kè menaà ndèè,

mekòpàmmè ténke í bo.

¹¹ Dè dimu betenkútibè,

bèè fiiku finyí kó detie

kè bè kuò ntidiiti kpéí,
tidiiti bè na ndèite tì í pèité.
12 Fínyĩ kó detie nyootému,
kè fikíè tie mmàté,
kè detie nterè bè tu dè kèdènàdíè,
nè depuonne nè dèè pèí yetebe bè tu yè póm̄mù kè dè kpeí,
benitibè ténke í m̄ke diwèì.

Kuyie mp̄ānāāntì náāntò yè mmè bèe boú dinùù kékuónnè Kuyie

13 Díndi ikuó niùbè, dáátínè tifòtòntì
kékóm̄mù yedabùò,
ndíndi ti Yiè nKuyie ntōmbè bèè p̄i nyikuó tōmmú,
tannè meyeñcaàrimè mièke.
Wenténè inuò nke yé bè ténke í tounímè tidiiti
nè menaà nde kó yep̄rè ti Yiè nKuyie ncīètè mièke.
14 Ikúnè menùboúmmè, d̄áunnè metíímmè kó diyìè,
tíinnè beheikènkótibè nè dihei yembè bem̄ou
ti Yiè nKuyie ncīètè ké kù kuónnè.

Diyìè yeiri

15 Diyìè yeiri dii tùòkení,
ti Yiè nKuyie mbeénti kó diyìè ndi,
Kuyie Mpakēdaa kó tiyēiti yìè ndi.
16 Ti ténke í kraá yau tidiiti nè ti nuò.
Diwèì ténke í kraá bo Kuyie ncīètè mièke.
17 Tidibotì kpeímu ip̄e mmieke,
bá tidiiti í kraá bè tì sòrì dè,
kè yebuò può ntidiiti í kraá m̄èè kpéí nye mièke.
18 Keèné iwũò kuòmmè kè tinàd̄tì āānte
bá tì í piēti timútì
kè tip̄lètì m̄ònté mudii ke k̄.

Kuyie mp̄ānāāntì náāntò kù kuónnè m̄è

19 Ti Yiè nKuyie, n kuónnè f̄́ nwe,
muhā́ mmuù còuté timútì dinaacēnhòò
ke taunnè titietì.
20 Tikpas̄inti bùó f̄́ nwe,
ikó nyii kũũ kè muhā́ ncòuté timútì dinaacēnni.

2

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyìè kpéí

1 Kè ti Yiè nKuyie mp̄ānāāntì náāntò béi nke d̄:
Eénè ditātēheù, p̄īkēkēnè, ti Yiè nKuyie ntāsààrì Siyōō ñnkè.
Dihei k̄be di k̄ntì d̄ò nkékpeutēmu,
ke yé ti Yiè nKuyie mbeénti yìè duunnímè,
d̄i tùòkenímu ke dèè.
2 De yìè dè yóó biitemu kēsoute,
De yìè yewetè bo dátinné nè kup̄akù,
kubotì kperíkù kuù kèríní ke s̄ũ mesàà nke kpeñni,
ke bo dátinné kè dèe s̄outoo,
de yìè dè bo ndò ndiúrìkèp̄anni ò̄ ketémè yetārè ñnkè.

De kó diyie botí mu nyí buoté
dì me nyí kpaá ke bo buoté nè ti bo mbomè, bìtì!

³ Bè kèríní mmuháá nkõme mme ke cóuntoo,
ke cóu nfehããdeñfè tēmè,
ketenkè do dò nkupúú sààkù Edenni nwe bè kèríní dìi m̀nni
kè bè yóó pēēté kè kèe naá ntedontè,
bè í yóó súó ndèmarè.

⁴ Bè kèríní ke dònne sisēī nsi,
kè be tārè dònne sikpàrinaasēī kpeye,

⁵ Bè cokumu ke cánni yetārè,
kè be nàroo dònne sikpàrinaasēī kòku,
ke uuti ke dònne muhãã nhõ ncóúmmè dikpàà,
ke dònne behããpòmbè ò b́áátímè kénkòri dikpànni.

⁶ Kè benitibèe keè be kpéi kè kufõwaá mbè auté
kè be ìikèe ceete.

⁷ Bè kèrí nè dikõmbùò ndi, ke séi iduotí behããpòmbè kõme,
bá wè kòò tũ nho ce,
bá òmòù í daurí.

⁸ Bá wè kòò tũ nho ce bá òmòù í kòónnè otòù.
Bá kè bè tãù ipie, mbè nhuróo bè báá yatenè betòbè.

⁹ Bè ò munnému kédò dihèi,
ke séi iduotí ke dekù sicēī,
ke taà sibòo beyóóbè kõme,

¹⁰ Ketenkè be nyà ke au, kè tiwetì sãnti,
diyie nè otãnkù kè dè sòùte,
bá siwãã ténke í péi.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni be ìikè ke péú metammè,
ku ããpòmbè í sénní,
wèè bè ni o wērímú í sénní,
ti Yiè nKuyie mbeéntì kó diyie dierì ndi
diyonkuri mediè, we mbo na kényenté de yiè?

Kuyie nnàkémè ti dõmmè kéceète

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu:
Wētenèní m borè nè di yèmmè memòu,
bouñè yenò kékõmmú yedabùò ké n sautenè.

¹³ Ceetenè di yèmmè mme kémbúú tí di bo kèríme di yààti,
wētenèní mí ndi Yiè nKuyie m borè.
N sàà ndeumu kè m m̀kè mesémmè,
kè m mièke boo kè n d̀òri m b́éi ntì,
kè n dó kédò onitì meyei n wēte kényóu.

¹⁴ Kè dè naati n ceete n yèmmè
ké di d̀ò mesàà nkè di diitì pié,
kè di na kèwēte ké m pãmmú tidiitì nè menaà.

Bè nàkémè bè dõmmè kébouú dinùù kébántè Kuyie

¹⁵ Eénè ditãteheù Siyõ tãri,
ikúnè menùboúmmè kó dikãtìri,
d̀óunnè metíímmè kó diyie,

¹⁶ Tíínnè benitibè, d̀óunnè Kuyie mbáammu kó diyie,

tíinnè bekótíbè nè bebémbè nè ibíbénní.

Wèè puokè bàmbà nkòo yènní,

kòo sapòmpòò yènní o toute.

¹⁷ Díndi ikuó niùbè bèè pī nyikuó tōmmú,

cómmúnè kukpánkpánkù nè diwũštònnì de cuokè,

kékuónnè ti Yiè nKuyie, nké kù bántè ke dò:

Ti Yiè nKuyie nhá ti cǐé ntínti a nìtìbè,

báá yóu kè tí ta ifei mieke yebotè ìlkè.

Yè yàà bo ti daá ke dò:

Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù borè?

Kuyie ncoutémè be báammì

¹⁸ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbenke kù dómè ku kòbe tenkè mediè,
kè mesémmè kù mbè bonè.

¹⁹ Kè kùu bè nàké ke dò:

N yóó di duónkomu tidiiti nè menaà,

nè mekpàmmè kè di mmàke kè dè di sannè,

bá yebotè ténke bá ndi daú.

²⁰ Di dootitabè kubakù yóu kòbe,

n yóó bè fũmmu, n yóó bè bétimu,

ké bè tanné dikpáà tédontè.

Bèè bè ni m borè bètoo dàméèrì diyie yènní kèè bíékè kou bíékè,

kébetoo bèè bè tũ ndáméèrì diyie taà kè kou bíékè,

kè bèe kú képãake kè kunóúu dátínnè.

N yóó pī mmùù tōmmú deumu.

²¹ Fǐ nketenkè, a bá nyǐèkù,

a yèmmè nnaati kàa nyānku nè diwèi,

ti Yiè nKuyie mpī mmùù tōmmú deumu.

²² Díndi tiwanwantì di bá nyǐèkù!

Mémúpàmmè bitírímu dinaacēnhòò,

kè detie mpeí,

fíkíè nè fínyí kperè kè dè yùnnè yebe.

²³ Díndi Siyǒǒ èi kòbe dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi,

di Yiè nKuyie nkó kuce mieke,

kuù di duònní fetaafe fe mònni,

ke bo di deeté,

kuù duònní fetaketifè fe mònni

nè diyǒǒ kofe nè fetadentifè,

dè do dòmmè nè dimònni.

²⁴ Tidiiti píemmu iyíé,

kè menaà nnè mekpàmmè kè dè píe nyeconkuyè.

²⁵ Kuyie ntu kù yóó di yietímu,

kù do tōnní yebiè nè fecofe nè sibeí

nè yecádúò nkè dèe cááké dè.

²⁶ Di yóó dimu kéde, nke nkù sántí,

kunku kùù dòò tidietì di kpéí,

kù tu ku nìtìbè ténke báá di ifei, bìtì!

²⁷ Di bo banté ke dò nkù bo di cuokè,

díndi ku nìtìbè, kè di kù tũ,

nkè otàù mǎù í bo ke kù mànnè.

Kù tu ku nìtìbè ténke báá di ifei bìtì nè bè bo mbomè.

3

Kuyie nnàkémè kù yóó duannímè ku Yaá

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

De bo yíé mí di Yiè nKuyie nkè n cūũnko n Yaá mbenitibè bemou ñnkè
di kó bedapàmbè nè di kó besapàmbè
bè bo naá m pããnáãntì náam̀bè,
kè bekótibè nyau n kó tidəùntì,
kè bebémbè nyau n kó mebenkùmè.

² De kó yewe miéke n yóó cūũnkomu n Yaá n tōmbè,
benitidaabè nè benitipòbè be ñnkè,
kè bèe naá m pããnáãntì náam̀bè.

³ De yiè m bo ãnnè mebenkùmè càmmè m̀è tu,
keñnkè nè ketenkè dè bo naámmè meyĩ nnè muhãã,
kè kuyukúu dátinnè diwetiri kōme.

⁴ Diyie bo soute, kòo tãnkúu wũđté kéndò mmeyĩ,
kè ti Yiè nKuyie nkó diyie dieri né na kētuokení,
dii de u ke duò tikōmbùòti.

⁵ De m̀nni wèè bo kuónnè ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

Ke yé medeetímè yó mbomè Siyõõ tãri ñnkè nè Sedisademmu,
ti Yiè nKuyie nkuù do ti béi.
Kù bo yú bè, bèe yó ntú bèe yenté.

4

Kuyie nyóó bekénèmè yebotè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie m bo wēte kéíi ndii m̀nni n nitibè
Sudaa kabe nè Sedisademmu kabe.

² M bo tí nyebotè kubiriku bè tu kù Sosafati (dèè tu Kuyie mbekù),
n yóó dè nye bekénè n nitibè Isidayeribe n tãáté bè ke bè te kpéi,
ke yé yè bè cíemmè kè bè ta ibotí tei miéke
ke yè totí n tenkè.

³ Bè tãá tété nwe ke totí n nitibè
ke fiiti be nitidabí ke yieti benitipòbè bèe dauti dautinè benitidaabè,
ke fiiti benitipobí ke donnè menaà.

⁴ Díndi Tiiri nè Sitõõ eì kabe nè díndi Fidisitẽẽbe,
di n dónè ãnti? Di dó képeitemaà?
Kè di dó képeitemu di n náké!
Bàmbà m bo duó nkè de kó meyei ndo di yə ñnkè.

⁵ Díndi bèe tə m mátipéiti nè n sɔɔ
ke tə n nenti sààti ke kōnnè
ke tannè di bəkè kó yetuo.

⁶ Díndi bèe tũóté Sudaa kó initidabí,
nè Sedisademmu kpɛyi ke fiténè Kerekibe
ke bè détinne be eì.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie n yóó wēte ké bè yùnĩmu bè do borè,
kè di bè fité, ke di yietí di yei.

⁸ M bo fiténè di nitidabí nè di nitipobí Sudaa kabe,
kè bèe sɔɔté ké ì fiténè Sabaa eì kabe
be eì détiri.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

Mudoò sammu nè tibeénti santi

9 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Pĩ̀ékénè ke tú n yē nyebotèe báátí mudoò,
duónnè kè di ā̀pòmbè yekòmbò yembèe báátí kékété.

10 Túóténè di naakā kémá yekpàrise,

kétúóté tinunseuti kémá yekpā̀.

Bá kufōwaá nyiè kòò dò omáà dikòmbù̀ò yiè.

11 Díndi yebotè tínnènní mecā̀ nde kó kubiriku mièke,
mí ndi Yiè nKuyie nkè n cū̀nkoo nh ā̀pòmbè.

12 Yebotè, pĩ̀nnè kuce kékə́tení kubiriku

bè tu kù Sosafati,

n yóó de nkari kébekénè yebotè yemə̀u.

13 Tidiiti bimú, túóténè yese ké tí kṑ.

Fínyĩ tie mbimú naunè yebe diyetitù̀ò

kéníú kèpíe nsicee kè dè ncou

ye yei mmèè sū̀.

14 Mí ndi Yiè nKuyie mmí tu,

benìtibèe tí nyetĩ̀rè yetĩ̀rè m beénti kó kubiriku mièke,

ke yé m mièke kó diyìè duunnímèmu,

n yóó bekénè di benìtibè m beénti biriku mièke.

15 Diyìè nè otànkù dè ténke í yó mpèi,

siwā̀ me nténke í yó mmí.

16 Mí ndi Yiè nKuyie mmí pèú metammè Siyṑ tārì ìnkè,

n tammè yìèmu Sedisadə̀mmu,

tiwetì nè ketenkè kè dè sànti,

kè n kā̀nké n nìtibè.

Isidayə̀eribe kó disà̀rì tu mí nwe.

17 Díndi Isidayə̀eribe di bo banté

mí ndi Yiè nKuyie, mmí tumè Kuyie,

ke bo Siyṑ n tāsà̀rì ìnkè.

De mṑnni Sedisadə̀mmu bo naá ndikà̀rì sà̀rì,

bá bepò̀̀bè ténke bá ndè pḕnkù.

Isidayə̀eribe yóó wḕte kèyà mḕè sà̀

18 Kè Kuyie mbéi nke dò:

De yiè bo tuə̀ke dù̀ yiè,

menaà mbo mpū̀ò nyetārè ìnkè

kè menaamiè mpū̀ò nsitā̀á ìnkè

kè Sudaa tenkè kó yekondake yemə̀uu ā̀nné meniè nkémpū̀ò

kè diné̀bòrì nyièni ti Yiè nKuyie ncĩ̀tè̀è mièke ke yò̀rì Sitimmu biriku.

19 De mṑnni Esibiti bo dā̀únko,

kè Edə̀mmuu naá ntidobontì,

ke yé bḕ pĩ̀rmmè Sudaa kə̀be detetìrè.

20 De mṑnni kè benìtibè mbo Sudaa tenkè

kénhā̀ Sedisadə̀mmu be borime memə̀u.

21 Mí ndi Yiè nKuyie n yóó pèitemu be pèi,

n yí yó nwúónko be dootitə̀bè,

mí ndi Yiè nKuyie m bomu Siyṑ tārì ìnkè.

Amoosi Di mpátiri tɔ tii náànti

Amoosi do wári o pátiri yebie nsikòusiyiekè nè sipísikuò (760) kó kemieke nke kè Yesu né na kékòtèní.

De kó yebie mmieke nke ò itémè o èi Tekoa kékòtè Isidayeeribe kó dikpààtiyuu Kuyie nhò tɔ nkè. De kó yemàrè mieke Sedoboammu weè do baké Isidayeeribe. Kè dè ndò mbe kpere demou kèrì séi. Kè Amoosi mbè náànnè tikōnyauti nè dikōmbùò ke tú: Kuyie ndi duómmu ikuò kè di né ì càari kè bekperibè fěũnko becīribè, Kuyie nné yóó deetému becīribè, kù tu kù yóó di potému. Nè de kpéi nkè bèè ò dènnè be cuokè bá dè í nhòtè 7:10-17.

Di mpátiri náànti duó ke dòmmè

1. Kuyie nkpannèmè Isidayeeribe kó dikpààtiyuu nè yehékè yèè bè tòkénè 1-2
2. Dèè kònnè Kuyie nnè ku kàbe 3-6
3. Kuyie nhò benkemè mēbenkùmè mèè benkú Kuyie nhautémè ke bo bè deeté 7-9

¹ Di mpátiri náá nhAmoosi nàké tì nti. Amoosi do tú Tekoa èi kou nwe ke cēm̀m̀u o wũò. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ku náànti Isidayeeribe kpéi. Dè do ś nhOsiasi weè tɔ tikpàti Sudaa tenkè. Kè Soasi bire Sedoboammu tu Isidayeeribe kóo kpààti. Kè ti Yiè nKuyie ntì nhò nàké kè dè mmàke yebie nyèdèè, kè ketenkè né áá Osiasi nè Sodoboammu be kpàti mieke. ² Kè Amosii béi nke d̀̀: Tì Yiè nKuyie nkuù kontí Siyãã ke péú metammè Sedisademmu, kè timúti m̀̀tírí yenaacēnhò kè Kadimēeri tārì yómmè kpèti kpéi.

*Kuyie nkpannè tì Isidayeeribe nè yehékè yèè bè tòkénè
(Kuyie nkpannè tì Sidii èi kàbe)*

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Damaasi èi kàbe kó meyei mmèè sũũ nke tonté, n yí yóó yóu n tããté ke bo d̀̀ò tì, bè p̀̀ntè mèè kpéi Kadaadi èi kàbe ke bè nàntè múyuo nkōme.

⁴ N yóó cũũnko muhãã mmu, kè mùu cóúté Asayeedi cīētè, mù bo cóúté Benni-Adadi kpààticīētè.

⁵ N yóó uutému Damaasi èi kó dimáticàù kékuò bèè bo de kó meyei mbiriku mieke, kékuò wèè kù baké, kè bèè bè p̀̀m̀m̀ú kékònnè Kiidi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi.

(Kuyie nkpannè tì Fidisi tenkè kàbe)

⁶ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Kasaa èi kàbe kó meyei mmèè sũũ nke tonté n yí yóó yóu n tããté ke bo d̀̀ò tì. Bè p̀̀m̀m̀ú mèè kpéi mbenitibè péu ke duó nhEdammu èi kàbe.

⁷ N yóó cũũnko muhãã mmu Kasaa èi mieke kè mùu cóúté sikpààticēĩ.

⁸ M bo kuò Asidoti èi kàbe bemou,

kédεite wèè pikú fεkpaàtìpàtìfε Asikanō εì,
kédαά n nòtè Ekunō εì kέkuo Fidisii kαβε sαμβε.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie nkpannè tì Fennisii tenkè kαβε)

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Tiiri εì kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì,
bè pĩrmú mèè kpéi mbenitibè péu
ke duó nhEdōmmu εì kαβε,
bá bè í dentení n do yε mmetaummè
mèè bo bεmbe nè be tebii be cuokè.

¹⁰ N yóó cũũnko muhãá mmu Tiiri εì miεke

kè mùu cóuté sikpààtìcēĩ.

(Kuyie nkpannè tì Edōmmu εì kαβε)

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nsōoté ku náaṅtì ke béi nke dò:

Edōmmu εì kαβε kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì.
Bè bèti mèè kpéi mbe tebii Isidayεeribe
bá mesémmè í bè bo,
kè be miεke bè còú nsãã kè bè bè u medōmmè.

¹² N yóó cũũnko muhãá mmu kè mùu cóu Temaα εì

nè Bosedαα εì kó sikpààtìcēĩ.

(Kuyie nkpannè tì Amōniibe)

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Amōniibe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì.
Bè pùòti mèè kpéi Kadaadi εì kó bεpəupómpómbè
ke bo pεkũnne be tenkè.

¹⁴ N yóó cũũnko muhãá mmu Dabaα εì miεke

kè mùu cóuté be cēĩ sàsi mudoò kó kunōòroo miεke.
Fεfòdónfε nè kuyaakù diεkù mōnni.

¹⁵ Kè bèε pĩ nhokpààtì kóò kōnnè

kéwēnnénè sikpààtìbíio.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

2

(Kuyie nkpannè tì Mōabu kαβε)

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mōabu εì kαβε kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì,
bè cóu mmèè kpéi nhEdōmmu kóo kpààtì kũò
kè yè cóuté fũkũfũkũ.

² N yóó cũũnko muhãá mmu

kè mùu cóuté sikpààtìcēĩ sù bo Kediyoiti.
Mōabu kαβε bo kú mudoò kó kunōòroo
nè yetātehe kó yedabùò mmiεke.

³ M bo kuo benitubè o cie páíí

kέkuo sikpààtìbíi kóò wēnnénè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie nkpannè tì Sudaα kαβε)

Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

3

Kuyie ncaummè ku kabe Isidayeribe

¹ Díndi Isidayeribe kénténè mí ndi Yiè nKuyie ndi náá ntì, díndi n dènnení bè Esibiti:

² Ibotí iməu miéke n tãáté dímbé,
dèè te kè n yóó yṹ ndi to
meyei ndi dɔəri mɛ̀ kó dimàà kpéi.

Kuyie mpãánaànti náàntò báá na ke í mbéi Kuyie nhò nàké ti

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Kè benitibè bèdébè í wɛ̀nné dinùù
bè bo nneíá?

⁴ Dicìricìri ɔ́ ́ í nhũnte kutúúkù miéke
ke í yà dì bo pĩ ndè.
Dicìricìribii báá kuó nkutādènkù miéke
ke í pĩ mmùmamù.

⁵ Tenòtè í yóó sánté kéta ticùtì miéke
ke í yà mudì.

Timátì í yóó sánté kètãũ
kè dèmarè í na ti miéke.

⁶ Ditãteheù bo kuó ndihèi miéke kè kufɔ́waa
mbáá pĩ mbenitibàà?

Meyei mbo tuàkení diheì mari
kè ti Yiè nKuyie nyí mè duónnàà?

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie nhɔ́ ́ í ndòò tìmatì ke í keté ke duó nkè m pãánaànti náam̀bè tì nàké.

⁸ Kè dicìricìri ũnte
we mbo yĩ kufɔ́waa nyí ò pĩ?
Kè ti Yiè nKuyie nyĩ: Búi!

We mbo ncíéké ke báá búi nku pãánaànti?

Kuyie nnàkémè Sammarii èi yóó pɔntemè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Pĩékénè Asidoti kó sikipàtìcɛ́i nè Esibiti kpesi,
kéduó nkè bèe tíí nSammarii tãrè ìnkè,
kéyà dikɔ̀nkɔ̀nni dìi bo o miéke
nè be fɛ́ũnko mɛ̀ botí betòbè.

¹⁰ Sammarii èi kabe í dɔəri dèè síé,
bè d̀rimu
ke yoti be kpàtìcɛ́i miéke bè fèke dè.

Mí ndi Yiè nKuyie, mmî me nyɛ́.

¹¹ Nè de kpéi ndi dootitòbè yóó di cɛ́tinnemu
képɔnte di wɛ́rímú
kéhéi dèè bo di kpàtìcɛ́i miéke.

Isidayeribe bèè bo Sammarii be kó medeetímè bo nyóù

¹² Dicìricìri ɔ́ pĩ nfeɔ̀pièfè
kòo pecɛ́nti fietè mɛ̀ botí yekpàà nyoo ditoò kũnni,
n yóó me ndeeté Isidayeribe bèè bo Sammarii
ke kari yekàrè dieyè ìnkè yoo de tɛ́i mbìè.

Kuyie ncaummè Betēdi èi kabe

13 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie Mpaḱeḱeḱe mî bēi nke tú:
Náké Sakabu yaàbí ke tú:

14 N yē nde yiè

m bo yūḱ nyIsidayēeribe to be yei nkpéi.

M bo íté kécómmú
képante yewūḱtòrè yèè bo Betēdi,
ke bóké ye kó yebàkè
ké yè buó nketenkè.

15 M bo puḱ mbe cēī

bè ḱ nhā sì diyḱḱè nè bè ḱ nhā sì dipaà,
sì dāri yepāpānì nkó tisāti,
kébuó nsicēdiēsì.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

4*Kuyie nkpānnèmè Sammarii kó benitipòbè*

1 Mēmme ti Yiè nKuyie mbéimmè ke tú:

Díndi Sammarii èi kó tinitipòti
tì dùnne Basā èi kó inaani tēmè,
dínni bèè yo mbesénnibè kperere,
ke fēūnko becīribè,
díndi bèè nāá ndi daabè ke tú,
bè ndi duḱ nkè di yḱ,
kénténè kékeè.

2 Mí ndi Yiè nKuyie n dò mpái pái nwe kè mî bēi,
de yei kpaanímu

kè bè bo di tōnné iyīmpie ndieyi
kétōnné isānpóì di kó iyaàbí
ke dí dete kédenne dimḱu.

3 Di bo ye iduotí kó mēfiè dimáà dimáà,
bá wè kòò nwetí o ìkè,
bè bo di kei nke dí dee nhEsimḱḱ tārì ñnkè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

Mubáammu tetirè kōmu

4 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Tū nkātenè Betēdi kédḱḱ mēyei,
kātenè Kidikaadi kédḱke dḱḱ mēyei.

Fiénè di wūḱ dikūnweñni sèi,
diyè tāānni yei

kédēite di mḱke dèè kó dimáà miēke
dèè tu depííndè ké n duḱ.

5 Cōunnè disānni kó yepārè
yèè kākénè mutie mùù muuti,

ikúnè yepārè kó dikātìrì

ke yé díndi Isidayēeribe di me ndómè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

Isidayēeribe to kpeñnimè

⁶ Mɛmɛ kɛ ti Yiɛ nKuyie mbɛi nkɛ dɔ:
Mí ndi Yiɛ nKuyie mî di bɔntɛ dikɔnni,
mî duɔ nkɛ di pàa tidiiti sihekɛsí simɔu miɛkɛ,
nɛ mɛmɛ bá di í wɛtɛní m borɛ.

⁷ Mî duɔ nkɛ fetɔafɛ dɔntɛ tidiiti betããbɛ bɛtããti,
mî duɔ nkɛ fɛ ã ni di nhɛi kɛsoó nditeri,
kɛnniu ku mpaku kɛ kutɛkù kó tidiiti kpɛi.

⁸ Yɛhekɛ yɛdɛɛ yoo yɛtããti ní bo nhããnnɛ sinɛyɛi
kɛ kɔri dihɛi dimáa miɛkɛ kɛ bo pɛtɛ mɛniɛ nkɛyã,
bɛ mɛ mbáa pɛtɛ kɛyã kɛnsànnɛ.

Nɛ mɛmɛ di mɛ nyí wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi denni.

⁹ Mî duɔ nkɛ tidiiti fãũ ndɛpaa
nkɛ fetùrífɛ tì pî,
kɛ fɛcofɛ cáákɛ di pɛnnɛ nɛ titebiiti.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi denni.

¹⁰ Kɛ n duɔ nkɛ di wũã muɔkɛ kɛ ku,
Esibiti kɔbɛ kpɛyi do kumɛ,
kɛ duɔ nkɛ bɛ kùɔ di kó bɛdapàmbɛ mudoò miɛkɛ
kɛ pîrmú di sɛi,
kɛ bɛɛ ku di kó dihããpɔnkari kɛ bɛ nóú dàtínnɛ.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi denni.

¹¹ Kɛ di dɛítɛ
n do dɛítɛ mɛɛ botí Sodɔmmu nɛ Komɔɔ,
kɛ di yɛntɛ tɛcɛtɛ ð ncóú
kɛ bɛɛ pũtɛ mɛɛ botí kudakɛmpùu.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi denni.

¹² N yóó mɛ ndi dɔò díndi Isidayɛribɛ,
kɛ n yóó di dɔò mɛmɛ,
tũntɛnɛ dimáa kɛ ti máútɛ mí nnɛ díndi.

¹³ Ti Yiɛ nKuyie nkuù dɔò yetãrɛ kɛ ãnnɛ kuyaakù,
kɛ náa mbenitibɛ kù dɔ kédɔò tì,
kuù ã ceetɛ kuwenniku kɛ dɛɛ naá ndibiinnì,
kù cɛnti yetãrɛ yómmɛ mɛmɛ,
kuù yètiri tu Mpakɛdaa.

5

Kuyie mpããnáãnti náãntò saute fɛè sáútifɛ Isidayɛribɛ kpɛi

¹ Kɛ Kuyie mpããnáãnti náãntò bɛi nkɛ dɔ: Díndi Isidayɛribɛ kɛntɛnɛ fɛsáútifɛ n saute fɛ di kpɛi.

² Isidayɛribɛ tu dɛsapùmbirɛ ndɛ
kɛ do kɛ duɔ
kɛ cããnko kɛ dɔ ndɛ kù,

wèè borè í nhò í bo.

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Isidayeeribe ekè miéke
dìi kó behããpòmbè do bo tekòùpíítè,
bè ténke báá pēēté tekòùtè (100).
Bèè do bo tekòùtè (1000),
bè ténke báá pēēté tepíítè.

Isidayeeribe dòmmè kétãáté Kuyie kénfòù

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmî di náá ndíndi Isidayeeribe ke tú:
N wammúnè kè dèe yie nkè di nfòù.

⁵ Dè nè í tú n yē ndi kòte Betēedi
ke n tú di n wanti
Betēedi yóó dɔ̀únkomu,
di me mbáá kòte Kidikaadi
bè yóó ò pòntemu,
di bá ntú di bo kòte Bēerisebaa.

⁶ N wammúnè mí ndi Yiè nKuyie,
kè dèe yie nkè di nfòù,
kè dè í dò mmemme muhãã mbo cútóo
ke dí do díndi Sosefu yaábí,
de yiè mme nyí bo Betēedi wèè bo na ke mù kù.

⁷ Di yónkúnne tibeénti nti,
di í bekù kè dè sié.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmî dòò siwãã,
mîi ã̃ ceete keyensò̀̀kè
kè dèe naá ndiwennécànnì,
mîi ã̃ tí ndàméèrì kó menie
nké mè yaatóo ketenkè.
Mîi tu di Yiè nKuyie.

⁹ Mîi ã̃ duó nkè bèe pònte onìti kperì,
kéta o cēkpetè kéhéi o kperε.

¹⁰ Di nímmu wèè bekùnè timómmənti,
di í dó wèè nàá ntimómmənti.

¹¹ Di fěũnko mēè kpéi mbecīribè
ke duó nkè bè di dokii dididèi mònnì.
Nè de kpéi di í tati sicēsà̀̀sì
di maá sì nè yetásà̀̀yè,
di me nyí yóó yà fínyĩ kó detie ndi fíikú dè kó menaà.

¹² N yēmu di caà̀̀rì mè màmè,
di yei nyí sénnì,
díndi bèè fěũnko bèè í cà̀̀rè mùmamù
ke còú ticuuti tibeénti miéke,
bá di í kommu becīribè.

¹³ Dεε kpéi nte yemò̀̀rè yeyiye yie mmiéke
kàa bo ncīékémè tōũ.

Kuyie mpããnáànti náàntò yáúkùnnemè benitibè kãnti

14 Kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò b́ei nke d̀: Wammúnè mesàà nke yóu meyei, nkè d̀e yie nkè di nf̀ò, memme Mpaakedaa m bo ndi bonèmè ke ndònnè n di náammè.

15 Nníinnè meyei kédake mesàà, t̀ntenè tibeéntì kémbekù dè bèkúmè, kè d̀e yie nkè Mpaakedaa kuó mmesémmè Sosefu yaàbí ì kpaá.

16 Nte Mpaakedaa, Kuyie nkùù baké demou kù tu mù, kù tu isáútì bo dátínné dihèi dimou mieke, benitibè bo nkuò ntipítì timou ke tú: Eeyoo! Eeyoo! Kè bè ñyu depaa nyembè kè bè bo kari mukũũ. Benitibè bo nwanti bèè nò mmukúdabònkømmù. 17 Yekúdabùò mbo dátínné depaa ndemou mieke ke yé n yóó di síékémè, mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

Kuyie nkó diyie yó ndòmmè

18 Kè ti Yiè nKuyie mb́ei nke d̀: Di bo yà díndi bèè bàà n kó diyie, di yèmmè dò nde kó diyie yóó di tønní ba? Dì yó ntú dibìnni ndi, di í yó ntú kuwenniku.

19 De kó diyie kperè yó ndònnè onitì wèè cokù wenwe dicìricìri ke conè kumuntonkù, ke kò nke ta o c̀tètè, ke ìkú kumarí kè fèwààfè ò d̀onté.

20 Di yèmmè bá ndò nKuyie nkó diyie yó ntú kuwenniku kperi, di yó ntú dibìnni ndi.

Kuyie nyí dómè bè nkù d̀óunnè memantímè

21 Kè ti Yiè nKuyie mb́ei nke d̀: M pèmmu di kó mubáammu, n dè sènkèrimu, n ténke í d́o kékeè di t̀rè di tiku yè kó kunóú.

22 N yí d́o di n feu ì wũð ke tuò nè di m pāā nyèè pā̀rè. Yenaadakè mekùò nkpeye di n feu yè, n yí dè wùó!

23 Dí f̀utenè m borè, kutoweku di wékí kù ke tú iyie, n yí d́o kékeè di kutidùùtì kó yedabùò.

24 N d́o tibeéntì sààtì t̀i mbo di cuokè, ke pũð mmenie nkõme, kéndò ndinébòrì ò ndòmmè, ke báá kũũ.

²⁵ Isidayeeribe di do n feumu iwũõ yebie nsipísìnàà di do dòò yè dikpàà miekaà? ²⁶ Di do dòò dibòò Mòdòki nè Defãã kó tewwàtè nte ké ndè bàá.
²⁷ Dεε te kè n yóó di denne
 ke dí pεε mBabidanni,
 mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè yètìrì tu Mpakedaa mî búi.

6

Kuyie nkpànnè tì Siyõõ kàbe

¹ Memme kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
 Di bo ya dínidi bèè kàri bètèi Siyõõ èi mieke,
 bèè tá bemáà Sammarii tārè ñnkè,
 dínidi bèè yèmmè dò ndi tú beketibè ibotí tèi mieke,
 Isidayeeribe cokóo dí borè yáàba?

² Kòtenè Kandee káyà
 kè di dèè memme di kòte Amati diheidiè,
 kèpèté kékòte Kati Fidisitèibe èi,
 di yèmmè dò ndi pètému de kó yekpààtìyòà?
 Di kó dikpààtìyuu pètému be kpeyaà?

³ Di yèmmè dò ndi dètinkomu meyi,
 di né í yé ke dò ndi yũõnní kuyonku nku di cuokè.

⁴ Dínidi bèè duó yedúò sààye

bè dòò yè nè yepàpànì,
 ke yaa nyaa ndi kàrè ñnkè,
 ke cáá nyepedakè nè yanaadabe,

⁵ ke diè, nke wékí mediè, nke bie ntikùtìdùùtì
 ke tekí Dafiti ke dõori tikùtìdùùtì.

⁶ Ke yõ mmenaà nnè ibòòke pèkùyi

ke pe mmekòsààmè

bá di í yĩèkù meyi

mmèè doti Sosèfu yaàbí ñnkè.

⁷ Dεε kprí nte kè bè bo di pĩ ndi mmònni
 ke di níi ntidaatì kó fenafè ñnkè ke di kònnè,
 de mònni kè metuò nkó yebaa ndeè.

Kuyie nnàkémè kù yóó pòntemè Sammarii

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nképarikè nè ku yètìrì ke dò:

Mí nKuyie Mpakedaa mî búi nke tú:

M pèmmu Isidayeeribe kó dikpààtìyuu kó tefentè

n yí dó kénwúó mbe kpààtìcèí,

n yóó deitemu n nàùtè de kó dihei ñnkè

kè bèè di pònte.

⁹ Bá kè benitibè sùò nteçtètè matè mieke tepítè de kó dihei mieke bè bo kú. ¹⁰ Kè dè dò nhòmòu yenté tecitètè matè mieke kufáá, nkòo tebite kòtení ke bo to becírìbè kécóu, koò beké ke yí: Òmòu kpaáamu kenke kufáá mieke a boràà? Ò bo ò tẽ́nné ke dò: Ǿ! Kòò yèkìi tenòtè ke dò: Yé yé yé báá búi, dè í dò nkéyú ti Yiè nKuyie nyètìrì di mmònni.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùù baké

kè kùu béi nke tú kù bo poté tēcēdiētè
kè tēe do kēyoure youre,
kè tesámpótè páá iyie.

Di bá mpōtìnè di wērímú

¹² Sisēī í cokù tipètì ìnkè,
bè í duònè inààke dàmmèrì miēke.
Kè dīndi né cēètē tibeéntì kè tì tiike
ke naá mmedòmmè ke yē ntóróó ke dōntenè diyēñni.

¹³ Kè di yèmmè naatinè Dodebaa èi * kè di pōtì ke tú: Nè ti kó muwērímú mmu ti fietemè Kadinaimmu èi † Diyènnì dèè benkú muwērímú, Tenketé 14:5 bè nàámmu de kóò Karinaimmu kpéi. ¹⁴ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa kè n yóó duó nkè ibotí tēi kōbēe di fēū nkétúóté Debo-Amati èi kēntō kētuakēnè Adaba kó kukó.

7

Kuyie mbenkemè Amoasi fēcofē

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke mēbenkùmè mamè, kè n yà fēcofē dàtinnémè ke dō ndiwetirì ke sǎ mbè kēī okpààtì sām̀m̀útì kè tì bo ke dǎ kēpuku. ² Kè fēcofēe déútóo timútì kéndó kè tì dèè kè n kuónko ke dǎ: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè mēè dǎke Sakōbu kó kufuku í sū bè í yó nkpaá. ³ Kè ti Yiè nKuyie nceetē ku yèmmè ke béi nke dǎ: Dè í yóó tuàkení.

Kuyie nyiè ke benkemè Amoasi muhāá

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke muhāá, kè mù yùnì kè mùu cóúté ketenkè miēke kó menie, kè mē sū̀d̀toò, kè depaa ncóútóo. ⁵ Kè n kuónko ke dǎ: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè mēè dǎke Sakōbu kó kufuku í sū kù bá nkpaá. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nceètē ku yèmmè ke béi nke dǎ: Dēnde múnke í yóó tuàkení.

Kuyie mbenkemè Amoasi kuhōū kùu càátì dibieriminni

⁷ Kè n yà ti Yiè nKuyie nkè kù còm̀m̀ú kuduotí makù ìnkè ke pikú kuhōū kè kù càátì dibieriminni. ⁸ Kè kù m beke ke dǎ: Amoasi a yà ba? Kè n dǎ: N yà kuhōū kùu càátì dibieriminni. Kè kù dǎ: N yóó tāū kuhōū nku kùu càátì dibieriminni n kōbe Isidayēeribe ìnkè kēyà kè bè sié. N ténke í yóó bè cīé, mbìtì!

⁹ Isaki yaàbí kó yewū̀st̀rè bo dǎúnko,
kè Isidayēeribe kó yet̀r̀r̀e naá ntidobontì.

Kè n cómmú nè disiè kēwetinnè Sedoboammu cīètè.

Amasia nè Amoasi bè pētēmè kè bēe beti Amoasi Betēedi

¹⁰ Mēm̀me kè Amasia ikuó nìùtì tǎ nkè bēe náké Isidayēeribe kóo kpààtì Sedoboammu ke dǎ: Amoasi dǎ kè da bōmmu kàa ténke bá ntú Isidayēeribe kóo kpààtì. Ti í dǎ kényo ò nàa ntì. ¹¹ Ò nàá nke tú:

F́ nSedoboammu a bo kú mudoò miēke
kè bēe p̄immú Isidayēeribe
kékōnnè dedétirè.

¹² Mēm̀me kè Amasiaa náké Amoasi ke dǎ: Oyuwúòntì f́! Kò nSudaa tenkè kēnnáa nKuyie mpā̀nā̀antì ke péúnè mudii. ¹³ A ténke bá mbo die mBetēedi kénáa nKuyie mpā̀nā̀antì ke yé okpààtì kó ditōnnì ndimè, tekpààtìcīètè kperi ndi.

* **6:13** Dodebaa èi: Dodebaa èi benkú ke tú: Detetirè nde. † **6:13** Kadinaimmu èi: Kè Kadinaimmu kperi benkú ke tú:

¹⁴ Kè Amṓsii ò tēnné ke d̀: N do í tú ti Yiè nKuyie mpããnáànti náàntò, n keté ke do í tú Kuyie mpããnáànti náam̀bè kó kufuku kou. N do tú onaacēnti nwe ke fiiku d̄etie mbè tu d̀ sikomṓ. ¹⁵ N do cēm̀m̀ú n wũṓ nyi, kè ti Yiè nKuyie nni nyú ke n náké ke d̀: K̄ote kénáké n n̄it̄ibè Isidayeeriḃe m pããnáànti, ¹⁶ di m̀m̀ònni kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké t̄i: F̄ó nwèè tu m bá nnáá nKuyie mpããnáànti Isidayeeriḃe kp̄éí, ke tú m bá nnáá nyIsaki yaabí n kó tiȳinnáànti. ¹⁷ Nè d̄e kp̄éí ti Yiè nKuyie ntu:

a pok̀u bo ȳí onitipòk̀u wèè d̄outi d̄outinè benitidaabè
kè bè nhò d̄outinè kup̄iiti dihei mieke,
kè b̄e ke a bí
initidaaì n̄e initipòì mudoò mieke,
kéberí a tenkè ke totí,
kè bè da kuṓ bet̄abè tenkè bè í tũ ndè Kuyie,
kép̄imm̀ú Isidayeeriḃe kék̄ònnè d̄ed̄étirè * d̄ònninkonè onitipòk̀u wèè yóu o d̄òu ke d̄outi
d̄outinè benitidaabè.

8

Kuyie mbenkemè Amṓsi kuhonku kùù ã yetebe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kuhonku kè kù piéké yetebe yèè bi. ² Kè kù m beke ke d̀: Amṓsi a yà ba? Kè n d̀: N yà kuhonku nè yetebe yèè bi. Kè kù n náké ke d̀:

N n̄it̄ibè Isidayeeriḃe bim̄u,
bè deèm̀u m̀ònni dii t̄ùḃke,
n t̄enkè í yóó bè c̄íé.

³ D̄e yiè iyie nȳi diè ntekp̄ààtic̄ièè mieke
ì bo naá nyekúdab̀ò,
kè beçir̄ib̄e sũũ nkéncóú cóú tip̄iiti tim̄u,
tináànti í yó mbo d̄e yiè.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̄éi.

Kuyie nkpannèmè b̄è c̄i mbet̄abè ke yo mbe kper̄e

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mb̄éi nke d̀:

D̄indi b̄èè f̄éũnko beçir̄ib̄e
ke d̄ó kédeè besénn̄ib̄e,
k̄énténè kékeè.

⁵ D̄indi b̄èè ò nnáá nke tú,
ot̄ank̀u p̄anwè kó dibannii m̀ónné k̄ep̄èèé
kè t̄i f̄ité ti diiti,
teom̄p̄ut̄eè m̀ónné k̄ep̄èèé
kè t̄i óóté ti buṓ k̄ecũũnni tidiiti,
kéyaate sibièpeé, k̄eyíé id̄iítí,
kéyaate cidóò kó kuc̄éék̀u.

⁶ Ke do mbeçir̄ib̄e,
ke fiiti besénn̄ib̄e tineùti meh̄annimè mem̄áà kó dibann̄i kp̄éí,
ke fiitinè tiyof̀ut̄i benit̄ib̄e.

⁷ Mem̄me kè ti Yiè nKuyie mb̄éi nk̄epar̄ikè ke d̀:

Mí ndi Yiè nKuyie m b̄éim̄mu ke tú:

Nè Isidayeeriḃe kó t̄efentè kp̄éí
n yí yóó yè mbe d̄òr̄imè mamè.

⁸ Nè d̄e kp̄éí ketenkè bo aá,

* **7:17** Kuyie nkuù kp̄annè ku n̄it̄ibè Isidayeeriḃe ke

bèè bo ke miεke kè bèe kəmmú yekúdabùò,
ketenkè bo íténí kédoroo meniε
nhǎǎ ta Esibiti kó kukó nNiiri ké yǐmè.

⁹ De kó diyìè,
diyìè bo ta kuyie ncuokè
dè bo naá nkeyènkè kuyie ncuokè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmú búi.

¹⁰ Di baa mbo naá nyekúdabùò,
nkè di yie nnaá nyisáútì,
benìtibè bεmǎu bo dáátí tifòtòntì
kékuó mεyùbii,
kutenkù kumǎu benìtibè bo nkuò,
wèè mǎke debire demáà dè ãǎ kú kòò nkuòmmè.
De kó dihei borime bo tiike medòmmè kǎme.

Kuyie nnáàntì kó dikònni nè ti kó sinéyǐ yóó pǐmmè benìtibè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
De yiè kpaanímu
kè m bo duó nkè dikònni nè sinéyǐ kè dèe tanní.
Dè í tú dikònni dù ãǎ da pǐ nkàa di mucie
nè sinéyǐ sù ãǎ da pǐ nkàa yǎ meniε.
N náàntì kó dikònni ndi nè ti kó sinéyǐ.

¹² Benìtibè bo nhàrì tipúti timǎu,
kubakù yóú nè kucǎnku,
diyìè yìè kèè bíékè nè dì taà kèè bíékè,
ke wanti ke bo keè n náàntì bè me mbáá tì pèté.

¹³ De yiè besapùnsáátibè nè bedapùnsáátibè
bè bo móténè sinéyǐ.

¹⁴ Bèè kó dimáà pàrikunè
tebòtenkaanitè tèè bo Sammarii
nè Danni kǎbe kó dibòò nè Beerisebaa kó ditònni,
bè bo do bá bè ténke báá íté bitì!

9

Kuyie nnàkéme kù yóó pǎntemè bè kù maá tèè cǐtè

¹ Kè n yà ti Yiè nKuyie
kè kù còmmú diwúòtònni ìnkè ke náá nke tú:
Poté yesǎnkè kó yeteitiyè kè yebòrèe sǎntè,
ke wérí kéduoní be yǎ ìnkè kè bèè kpaá
kè m bè kùò nè disiè,
òmǎu í yó mbo wèè bo coké kéyenté
òmǎu me nyí yóó na késari kécooté.

² Kè bè ta ketenkè m bo bè dèitení,
kè bè dèke kéìnkè m bo bè cǔñní.

³ Kè bè dèke Kadimæedi tǎrì ke sòri
m bè wammú ké bè sòtení,

kè bè me nta dàméèrì fùò ke sòri
n duó nkè dàméèrì kó musimmù mbè dømmù.

⁴ Kè bè duó mbemáà be dootitǎbè ke bo naá ntidaatì,
n duó nkè bè mbè feu de bíékè.

N n̄n̄f̄e yóo mbomu be ñnkè
dè nè í tú kè m̄ bè d̄d̄ri mesàà,
n yó mbè d̄d̄ri meyei mme.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa
kàáké kèè tenkè o nómbii kè s̄ant̄emu,
kè ben̄it̄ibè bèè kè bo kè bèe k̄ommú yekúdabùò,
kè kù kàáké ketenkè kèe íténí kédoroo
menie nh̄ōō ta Esibiti kó kukó nNiidi k̄eȳimè.

⁶ Kuyie nc̄f̄èt̄è bo k̄eñkè nke,
kè te ành̄ankù còm̄mú ketenkè.
Kuù ò̄ yú d̄am̄èr̄i kó menie
nke mè yaaténí ketenkè.
Kuù yèt̄ir̄i tu ti Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó bekénèmè beyeibe

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò:
D̄indi Isidaȳeribe
mí ndi wúómmè di í p̄ēēt̄é Kuusi èi k̄abe.
M̄i di d̄enn̄en̄í Esibiti,
kè m̄i d̄enn̄en̄í Fidisit̄ē̄be Kafut̄ō,
ke d̄enn̄en̄í Asidii k̄abe Kiidi.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie
n wúómmu Isidaȳeribe kp̄ààtiyuu c̄akemè
ke yóo di kùò páíi kè di k̄am̄e deè ketenkè ñnkè.
N né í yóo deè Sak̄abu yaàbí im̄ou.
Mí nKuyie mm̄i b̄éi.

⁹ Mí nKuyie Mpakɛdaa
n yóo duó nkè ibotí t̄ei m̄èr̄èmu Isidaȳeribe,
bè ò̄ m̄èr̄è mèè botí tidiiti
k̄ebate m̄ebii nn̄è tifùt̄i.
Bá m̄ebii mm̄amè báá do ketenkè.

¹⁰ N kó ben̄it̄ibè bèè c̄ààr̄è,
bèè n̄àá nke tú:
Meyei nyí yóo ti t̄ónn̄è,
meyei nyí yóo ti k̄ááké
bè yóo kù mudoò mīeke nke.

Kuyie nn̄akémè kù yóo w̄ēte k̄éim̄mè Isidaȳeribe

¹¹ M̄em̄me kè Kuyie mbéi nke d̄ò:
De yiè m bo í nDafiti kó difii d̄i d̄ó k̄édo,
k̄é̄t̄ín̄é iyie k̄éi nyiduoṭí,
m bo w̄ēte k̄émaá Dafiti c̄f̄èt̄è t̄è do d̄omm̄è.

¹² Kè Isidaȳeribe w̄ēte k̄étieke Ed̄om̄mu tenkè
nè ibotí t̄ei ìi do tú n kp̄eyi i k̄ake.
Mí nKuyie mm̄i b̄éi nke yóo d̄è d̄ò.

¹³ Kè Kuyie mbéi nke d̄ò:
De yiè k̄er̄ín̄ímu
kè yiè nn̄í bo nd̄ot̄i ke b̄oti
k̄òo t̄àù ò t̄ū nke d̄èit̄i tidiiti.
Kè yiè nn̄í mb̄oti d̄etie

nkòo tǎ̀u ò tũ nke tǎ̀ũti yetebe.

De yiè fínyĩ kó menaà mbo mpũđ nyetǎ̀rè ìnkè,
kè sitǎ̀á simǎ̀uu sǎ̀áke.

¹⁴De yiè m bo wẽte kécónné

n nìtibè Isidayeeribe be fǎ̀tè

kè bèe wẽte kémaá be ekè yèè do pùǎ kémbo,

kénfiiku fínyĩ kó detie

ke yè nde naà ke fiiku detie mbe pénnè

kéntǎ̀ũ de be.

¹⁵M bo wẽte ké bè fíi

mbe tenkè n do bè duó nkè,

bá òmǎ̀u ténke báá bè uuté.

Mí nKuyie mmũ̀ bè te kè mũ̀ b́ei.

Abudiasì Di mpátiri tɔ̀ tì nààntì

Abudiasì pátiri kó tináaantì nàá mbè kpànnè tì nti Edɔ̀mmu kàbe, bè wùó mmèè botí Isidayeeribe. Edɔ̀mmu èi kàbe do tú Esayuu kó iyaábí nyi. Kè Isidayeeribe tu Sakɔ̀bu yaábí.

Sedisadɛmmu do dii m̀nni kè Edɔ̀mmu kàbe ndaúmu, kédíinnè Sedisadɛmmu kó mudorimù kéta be èi kétúóké be kperè. Kè Abudiasì d̀ Kuyie mbo bè poté kèwènnénè yehèkè tɛyè yèè do í d̀ Isidayeeribe.

Di mpátiri nàaantì duó ke d̀mmè

1. Kuyie nyóó potémè Edɔ̀mmu èi kàbe 1-9
2. M̀ù te kè meyi mbe do 10-14
3. Edɔ̀mmu èi kàbe yóó nd̀mmè ti Yiè nKuyie nkó diyè 15-21

Ti Yiè nKuyie nnàké tì Edɔ̀mmu èi kàbe kpéi

- ¹ Nte ti Yiè nKuyie mbenke tì Abudiasì Edɔ̀mmu èi kpéi nkòo tì béi nke d̀:

Ti Yiè nKuyie nkuù t̀nni ku kóo t̀nti ibotí cuokè
kè tì kèè ò nàammè ke tú:

Báátínè kè tí do Edɔ̀mmu èi kàbe mudoò.

² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i tu:

díndi Edɔ̀mmu èi kàbe n yóó di kék̀nnemu ibotí t̀i l̀kè,

kè ì di cè nke di senkèrì mediè.

³ Tefentè t̀è di deuté kè di nàá nke tú:

We mbo na ke tì denneni yetàrè fiè

nke tì b̀ntení ketenkè?

Di né í yé ke d̀ ndi kó tefentè tentè di fétinkomu.

⁴ Bá kè di dèke kè̀nkè itúúkè k̀me,

ke ceé ndi ỳnti siwàã cuokè,

m bo di b̀ntení.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

⁵ Kè beyóóbè k̀teni keyenkè ke di do

bè b̀ tɔ̀ bè d̀ m̀èè botí nku.

Bèè t̀ũ yetebe kè bè ta di paku,

bè báá t̀ũ ke yákè dèmarè.

⁶ Bè yóó di kutimu díndi Edɔ̀mmu èi kàbe,

késote di s̀ri t̀i kpàti.

⁷ Bè yóó di betimu ke káá ndi temm̀nku.

Nè bè di do yè ndi naati bè di ciitèmu ke di na.

Nè bè di do wè nke yo mbèè di keù yefòtè.

Bè nàammu ke tú di yèmmè í bo.

⁸ Mí nKuyie mm̀i béi nke tú:

De yiè bo tuoke dii yiè,

m bo kuɔ Edɔ̀mmu èi kàbe kó mecii nyembè,

bá m báá súó nhEdɔ̀mmu t̀rè ìnkè mecii nyiè m bá òmáà.

⁹ Díndi Temaà èi kó bekpà̀tiebe,

di k̀nti bo aá de yiè,

nè de kpéi mbè bo kuɔ Edɔ̀mmu t̀rè ìnkè kàbe, bemou ké bè dèè.

Isidayeeribe do bomè meyencaàrimè mièke kè dèe narike Edɔ̀mmiibe

10 Di pɛi nkuyonku nku di tebii Sakaɓu bii cuokè,
kè ifei yóó di pfi,
nkè di dootitabè di kuɔ,
kè dèe deè sãã.

11 Bɛ dootitabè do kàteni dii mɔnni,
kèmpfi mbe kó behããpɔmbè,
kè di búútóomu kè bekpákpàribèe ta be ei
kétãã tété Sedisadɛmmu kó tikpàti kpéi,
nke di pètinke né mbè wèñnèmu.

12 Di do í dò ndi kabe bo dii mɔnni meyeñcaàrimè mieke dè ndi naati,
di do í dò nkényãnkú meyei ndo mɛè kpéi nSudaa kabe.
Bɛ kó meyeñcaàrimè mɛè báá naá ndi kó mudaá.

13 Di do í dò nkéta n nìtìbè èi,
bè bo dii mɔnni meyeñcaàrimè mieke,
di do í dò nkénwúó mbè domè kè dè di naati,
di me ndo í dò nkétúóké be kpàti bè bè pànte dii mɔnni.

14 Di do í dò nkéoke icyàtii,
kékuɔ bèè cooti ke bo yenté,
di do í dò nké bè pfiímú bè bo dii mɔnni meyeñcaàrimè mieke,
kéduó mbe dootitabè.

15 Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bekénè dii yiè yebotè di duunnímu,
díndi Edɔmmu kabe di dòmè betabè n yóó me ndi dɔò,
meyei ndi dòò mɛè doti di yɔ ñnkè.

Kuyie nnàkémè Isidayɛɛribe yóó pɛitemè be pèi Edɔmmu ei kabe

16 Díndi Isidayɛɛribe di yàmú
m mieke kó febòòfè n tāsààri ñnkè,
ibotí tɛi yóó fè yàmú ke báá tuuté, bè yóó fè yàmú,
kémuó nkétonté kékpaakenè.

17 Dɛ mɔnni bèè yenté yenté,
bèè yó nkpaá n kó ditāsààri Siyãã ñnkè.
Sakaɓu yaábí wèti ke bo tiekemu i tenkè.

18 Sudaa botí kabe yó ndò mmuhãã mmu,
kè Isidayɛɛribe ndò nfehããdeñfè kécóúté Edɔmmu ei kabe,
muhãã nhãã cóuté mɛè botí timúkpeti,
bè bo cóuté páíí, bá òmòu báá yenté bá omáà.
Mí ndi Yiè nKuyie mmú bɛi.

Isidayɛɛribe yóó wète kɛtiekemè be ekè

19 Sudaa kabe bèè yóó tieke Edɔmmu ekè yetãrè ñnkè kpɛye, yèè bo kubakù cãnkú bíékè,
kɛtieke Fidisitèẽbe biriku nè Sammarii Efadaimmu yaábí tenkè, kè Bensamɛe kabe tieke
Kadaadi tenkè.

20 Isidayɛɛribe bè do pfiímú bè kékũũnnè, bèè kó behããpɔmbè yóó wète kɛtieke Kannahãã
èi, kèntɔ kɛtuɔkenè Sadɛputaa. Sedisadɛmmu kabe bè do pfiímú bè kékũũnnè, kè bèè tieke
Sefadati nè Nɛkefu de ekè. 21 Bèè yóó na Edɔmmu ekè kabe, bèè yóó deke Siyãã tãri ñnkè ké
bè baaté, kè ti Yiè nKuyie nní ntú be kóo kpàti.

Sonaasi Di mpátiri to tii náaanti

Sonaasi kó dipátiri ti náá nKuyie mpãánaanti náaanti maù kpéi nke.

Kuyie ndo tã nwè ke dò wèe kote Asidii kó diheidiè ké bè nàké Kuyie nnáanti. De koo niti yèriri dii tu Sonaasi. Kè Sonaasi né yete ke í ndó ké kè kote ke yé Isidayeeri be do í naatinè mè Asidii kabe. Nè tii ò tũkeni kuce ti kpéi nkoo yoo kéyie, mbá ò í ndó. Koo kote ké bè nàké meyi mmèè dò nké bè tũkeni kè nsà kè bè í cèete. Kè bée banté be caàrimè kéceete kè dèe wèete kóo yonke koo ùũre. Dèe benkú ke dò nKuyie nkùù baké kù dòò dè ke né ti dó, ke ti kuò mmesémmè, ke ãã cǐé nku kabe dootitabè ké bè dèeté kémbúúti kù bo bè potémè ké bè kùò páíí.

Di mpátiri náaanti duó ke dõmmè

1. Kuyie nyumè Sonaasi koo yete 1:1-17
2. Sonaasi dèmmumè o yei nke cèete kè Kuyie nhò cǐé 2:1-10
3. Sonaasi nàké ti Ninifu èi kabe 3:1-10
4. Kuyie nkuómmè Ninifu èi kabe mesémmè 4:1-11

Sonaasi dómè kécoké kédéténè Kuyie

¹ Diiyè mari kè Kuyie mbéinnè Sonaasi, Amitaii bire ke dò: ² Íté kékote Ninifu diheidiè ké bè cau. Be yei mmèè sũũ n ténke í na ke bo mmi.

³ Kè Sonaasii íté ke né coké ke bo kote Tasisi èi medétimè kédéténè Kuyie. Memme ò itémè kékote Safaa kéyà bàtòò wèe kè kàri, kéyietí mucèmmu dííti kéta kè bée kété kénkòri Tasisi. Ò do cokù ke bo détténè Kuyie nku.

⁴ Kè Kuyie mme nduonni kuyaakperikù kè kù nfuuti dàmmèèri miéke, kè bàtòò ndó kèpante. ⁵ Kè kufõwaá mpí mbàtòò yembè kè bè nyu be bakè, be bakè, ke dei tinenti bàtòò miéke ke buonko dàmmèèri kè dè bo yauke. Kè Sonaasi yie cuté bàtòò fũð ke yè nke duó. ⁶ Wèe baké bàtòò koo tóonko ke dò: A duómaá? Íté kékuónnè a kó Kuyie nkè dè naati kùu daateni ti kpéi nke ti báá kú.

⁷ Kè bàtòò yembè dò: Yóunè kè tí bo nyidiíti kéyà wèe ti toni de kó meyi. Kè bée ò bo nkè òi benke Sonaasi. ⁸ Kè bè dò: Kè fõð mènke nwe, náké a yènni dè nè a èi nè a tãmmú tú mù nè a botí.

⁹ Kòò dò: N tú Ebedee nwe, ke dé n Yiè nKuyie nkùù baké kéĩnkè, kùù dòò dàmmèèri nè ketenkè.

¹⁰ Kè Sonaasii bè nàké ò cokùnèmmè Kuyie nku, kè kufõwaá mbè auté kè bè dò: A dòò ba mboti nku? ¹¹ Ti yóo da yĩme kè dàmmèèri bonke?

Ke yé kuyaakù do sokémè ke dake kpénkú. ¹² Kòò bè ténne ke dò: N túóténè kédootóo dàmmèèri miéke koo bonke. N yému ke tú mú te kè kuyaakù deu.

¹³ Kè bè ncǐéké ke paati menie nnè be wèrimú mumou ke bo tuoke ketenkè borè, kè kuyaakù dake kpénkú kè bée yĩke. ¹⁴ Memme kè bée yoo kékuónnè Kuyie nke dò: Áú ti Yiè nKuyie! Báá ti kuò oniti yie nkpéi, ò báá kú kàa ti caàrè. Fó nKuyie nfõð dòò a dómè.

¹⁵ De mōnni kè bèe túóté Sonaasi kédootóo menie mmieke kè dàmmèèri cómmú. ¹⁶ Kè kufõwaá mbè auté kè bée yote Kuyie nké kù feúté feõfè, ké kù cànnenè dinùù.

2

Sonaasi bàammè Kuyie nteyĩntè miéke

¹ Bè dootóo memme Sonaasi kè Kuyie nduó nkè teyĩndietèe ò maánko. Kòò dò iyie nyitãati, deyènnè dètãati teyĩntè miéke. ² Kè Sonaasi mbáá nho Yiè nKuyie nke tú:

³ Dè m pàkèmu n Yiè nKuyie nkè n da kuónnè kàa n deeté!
N do bo kudənkù nku ke da yu, kàa kèè n tammè.

⁴ A do n dootóo dàméèrì fūḽḽ ndi decūmpure,
kè meniè nni ndàtínné, kè yenéffinfirè nni mpuotì.

⁵ N yèmmè do dò nha n dootóomu,
bá nè mèmme n do yému ke dò m bo wēte kényà a cēsààtè.

⁶ N do diumu kéfiu, n do ta tebintuotè nte,
kè dàméèrì kó tipèntì nni kəti.

⁷ N do cùté de fūḽḽ ndi kéta kudənkù sáà.
N Yiè nKuyie nkàa n deeté ke n dènneni kudənkù!

⁸ N do fiumu kè n yèmmèe cuonni a bíékè
kè nni nda báa nke tú m báammì tuəkoo a cēsààtè mièke.

⁹ Bəbəféúbè pàamu Kuyie nkó mesàà.

¹⁰ Mí m bo da fié iwūḽ, kéndiè nke da sāntí,
ke dəəri m béi ntì, Kuyie nfḽḽ máa deeri.

¹¹ Kè Kuyie nduó nkè teyĩntèe fīūtóo Sonaasi dikonnébènnì.

3

Sonaasi nàkémè Kuyie nnáaṅtì Ninifu

¹ Kè Kuyie nyíé kébéinnè Sonaasi medérímè, ² ke dò: Kəte Ninifu diheidiè ké bè nàké n yóo da nàké tì.

³ Kè Sonaasii íte kəkəte Ninifu kéndonnè Kuyie nhò nàkémè. Diheidiè do ndi, kàa dó ké di ce, nha mməke yewe yètāāti. ⁴ Kè Sonaasii yè kénfirí diyie ketirì dihèi ke pīèkù ke tú: Dè kpaá yewe sipisínàà ndi kè Ninifuu pənte. ⁵ Kè Ninifu kəbèe yie nKuyie mbè nàá ntì ke dáátí tifḽḽtḽntì, ke bo benke be yèmmè cààrèmmè, kè bèe bou dinùu benitidiebè nè besámpòbè. ⁶ Kè Ninifu kóo kpààtì tì kèè kéité o kpààtikàrì kédáté o kpààtiyààtì kédáátí kufḽḽtḽnkù kénkari ditápùò ìnkè, ⁷ kéduó nkè bèe pīèké dihèi ke dò: Okpààtì nè o tūmbè bè tu benitibè nè iwūḽ dè báa déuté dèmarè dè me mbáá yà meniè. ⁸ Benitibè nè iwūḽ dèe dáátí tifḽḽtḽntì, bá wè kòò kuónnè Kuyie nnè o wərímu muməu kényóu o yei nnè kuyonku. ⁹ Kè dè naati Kuyie nyèmmèe ceete, kè kùu bónkūnne ku mièke kè ti báa kú.

¹⁰ Kè Kuyie nyà benitibè yóumè be yei nkéyóu kù ténke í mbè poté kù do yè nkù yóo bè potémmè.

4

Sonaasi seimmè Kuyie nkù cīemmè Ninifu kəbe

¹ De mōnnì kè dèe yonke Sonaasi, kòo mièke peike mediè. ² Kòo nàké Kuyie nke dò: N Yiè nKuyie n do ti nyé m bo dii mōnnì nh èi, deè do te kè m pānke coké kénkəri Tasisi. N do yému ke dò nha sàà ndeu a í ətí a bo yóumè a bo potémmè benitibè. ³ N Yiè nKuyie nyóu kè n kú, m bo kúmè tḽūnè m bo nfòumè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Dè wenni a mièke bo peikemàà?

⁵ Dè do sḽ nSonaasi yèmu dihèi ke kəte diyie yìenì kèè bíékè ke dòò difii ke díéké, ke bo yà tìi yóo tuəkəní dihèi. ⁶ Kè Kuyie nduó nkè mutie mamùu yènnì kéndonnè munasiñyàà, kóò dèé nkòo yèmmèe caté, kè mu déè nnárikūnne o yèmmè. ⁷ Kukūnwentóo kè Kuyie nduó nkè dibèu marìi mù càáké, kè mùu kpeí. ⁸ Diyie yènnì dii mōnnì, kè Kuyie nduó nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu yènnì ke tonni mediè nképoté Sonaasi yuu, kòo fiu kébeke mukūū nke dò: Kè n ku dè ntḽūnè m bo nfòumè. ⁹ Kè Kuyie nnáké Sonaasi ke dò: A í naati a mièke bo peikemè mutie muu ñkpéi.

Kòò dò: N naatimu, m mièke peikemu kè n dó mukūū.

Misee Di mpátiri tɔ̀ tì nààntì

Kuyie mpāānāāntì nāāntò Misee nè Esaii be mōnni dimāā ndi. Kòò múнке náánnè Sudaa kó dikpààtìyuu kɔ̀be Esaii do náánnè bè. Dè do s̄ nhAsidii kó behāāpòmbè beè bè f̄ũnko.

Kè Misee bè nàké ke tú tì tūðkení Sammarii kɔ̀be tì yóó bè tūðkení, ke yé be yei mmemáà ndi, mēè tu bè f̄ũnkomè betòbè. Kòò múнке kpannè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bèè sou mbenitibè, Misee do náánnè bè kéndó bèè totí be yèmmè kètāāté tì dò mbèè tì tāāté. Ò do bè caummu kēwēte ké mbè nàà nKuyie nyóó dɔ̀ dè yewe yèè kpaaní ye miēke kédēeté ku nìtibè.

Di mpátiri nāāntì duó ke dōmmè

1. Kuyie mbeénti dotimè Isidayeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kɔ̀be kperi 1:1-3:12
2. Kuyie nyóó wēte kētēnnénimè Isidayeribe be tenkè, kè bèè di diwèi 4:1-5:15
3. Misee bāntēmè Kuyie nkè kù dò kù yóó bè kuó mmesémmè 6:1-7:20

Kuyie nkpannè tì Isidayeribe nè Sudaa kɔ̀be

¹ Sudaa kpààtibè Yotammu nè Akasi nè Esekiasi be kpàtì bie mmieke nke ti Yiè nKuyie mbenkemè Misee Mōdeseti eì kou ku náāntì, Sammarii eì nè Sedisademmu kperi ye kpéi.

² Yebotè yemou kɔ̀be kēténè!

Titenti timou kɔ̀be nè dèè kó dimāà bo ketenkè ñnkè keènè!

Ti Yiè nKuyie nyiténimu ku cēsààtè

ke bo di bekénè.

³ Kù iténimu ku kàri

Kù cùténimu ke centiní yetārè ñnkè.

⁴ Ke yè nàù kè yè yèri,

muhāā nhō eute mekùò nkè mēè yietemè,

yè pūmmu ke cuutiní kubiriku miēke,

ke kù dammù menie nhō mpūō ndèè yùú nke dōmmè.

⁵ Isidayeribe di kó meyei mmè te,

Isidayeribe kó meyetimè kpéi nte.

We ntanné Isidayeribe meyei mmieke?

Bèè bo bèmbè diheidie Sammarii.

We nte kè Sudaa kɔ̀be fié yebokè yetārè ñnkè?

Bèè bo bèmbè diheidie Sedisademmu.

⁶ Nè de kpéi, mí ndi Yiè nKuyie m bo dɔ̀ Sammarii eì tidobontì,

kè dii yāā nyāā nkénaā nyedobuò nkéyĩ dikpàà,

kè bè ndè fiiku detie mmāà.

M bo díé o tārè ke cūū nkubiriku,

kòo pūū feitóo.

⁷ Kè m bókè o bōtenkaani ké s̄i c̄ou,

tibōnentì bè pāmmú tì be bókè n yóó tì c̄oummu.

Bè fié iwūō nyi yebokè ke tì do.

Bè dootitòbè bo tì tɔ̀ kécú be kó yebokè.

Meyei mmè yóó do Sedisademmu

⁸ Mí mMisee n yó nkuðmmu ke mítiri,

ke centi menacèbii ke bo n tetiri,

ke úú sikpamó kōme,

ke kuò ndisendabōnni fecōnfè tēmè.

⁹ Sammarii cɔ́ tì yě̀iti í yóó deè,
de kó tiyě̀iti yó nsòkémú kétuòke Sudaa tenkè,
tì tùòkenímu ke bo Sedisademmu eì kó dibòrì.

¹⁰ Di báá tì yèè ti dootitòbè Kati eì kòbe cuokè,
ncíékénè, di báá kuó, nhAkɔɔ eì mièke,
Betì-Deafada eì kòbe,
pũ̀nnè mutáá nkébenke di yè̀ncaàrìmè.

¹¹ Safii eì kòbe cārikenè ké yè̀ dihèi di fòkperè nè ifèi.

Sanaa eì kòbe ténke í dàátí ke bo yè̀nní be eì.
Betì-Esedi eì kòbe biè né kuò mmáà ndi,
meteèmmè ténke í kè bo.

¹² Madoti eì kòbe kònti au ke naatimu,
ti Yiè nKuyie nduònní tì yě̀iti tùòkenímu ke deè ke bo Sedisademmu.

¹³ Dakiisi eì kòbe cátínnè di sě́.
Di teeténè Isidayeeriibe mbe ke dòò meyei,
díi te kè Sedisademmu kòbe yete n kpeti.

¹⁴ Deè kpéi nte kè di dò nkéyatènè Mòdeseti eì,
dìi bo Kati tempè mmieke di kòbe.

Akisibu cě́i kòbe í yóó na kéteennè okpààtì tìmatì

¹⁵ Madesaa eì kòbe, ti Yiè nKuyie nyóó yíé kéduònnímu,
di dootitòbè kè bèè pònte di eì,
kè di kó bekpààtidiebèe coké kékote késòri Adudammu tādènkù.

¹⁶ Díndi Sedisademmu eì kòbe kuónè di yùtì kénínté meyùbii,
nke di yòò dontenè timancòntì kpere.

Kòmmúnè di bí kpéi,
di bí sààyi nyi ke di ì dó,
ke yé di dootitòbè yóó ì pĩ̀mmúmè kékònnè.

2

Kuyie nkpànnèmè bèè fèkù betòbè kpere

¹ Di bo yà díndi bèè ò nyié nke toti di yè̀mmè meyei nyĩ̀nkè mádà,
ké mè tũ̀nte di duó dè di dúú
kè tekote nyóó kuó nkè di mè dòòri,
di mòke mèè kpéi mmuwèrímú.

² Di ò nkè di yaa nwèè paku di kù fiètemu,
kè tecíètè me nni nte di tè fiète,
ke níi pi onìtì nè o cĩ̀ètè
kéfietè deè do tú o kpere.

³ Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie ntu,
kù bo di bonténí meyei mmieke.
Bá di báá na kéyenté,
di mè mbáá na kéli ndi yò.

De kó yewe yó ntú meyei nkpeye nyè.

⁴ De kó diyìè bè bo ntekí di kó dikúdabònnì ke tú:
Bè ti pàntemu páíi kè ti nìtìbè pàà be tenkè,
Kuyie nkuù kè còuté ke kè totì ti dootitòbè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkòbe wèti ke bo totímu bè tenkè,

di kòò m̀òu m̀e nyí yó nk̀aké de miéke.

B̀è yetem̀è Kuyie mp̀ããnáàntì náàntò b̀è ǹaké tì

⁶ B̀è ǹáámmu n k̀péí,
b̀è tu n yóu tiyèinnáàntì, n ǹáá ntì
ke tú ifeì í yóó b̀è do,
ifeì maì í yóó b̀è do bìtì.

⁷ Ke ǹáá nke tú ti Yiè nKuyie n c̀ãõmu Isidayeeribàà?
Kù minnìm̀è d̀òntémáà?
Ku borime me ndònnàà?
Tináàntì n ǹáá ntì naatimu,
b̀èè d̀òòri d̀èè sié.

⁸ Ti Yiè nKuyie nnàá d̀íi k̀péí ke tú:
Nè yíe ndàke di túm̀è ku ǹitib̀è dootitòb̀è,
ke fekù be yaàbòrè be k̀ũũnní d̀ii m̀ònnì mudoò,
ke yé ke dò demarè ténke í b̀è k̀óonnè.

⁹ Ke dennìnko n ǹitib̀è pobè be c̀éí miéke,
diwèì b̀è bonè sì k̀è b̀è sì d́ó,
ke paankonè be bí desààrè n yì duó ndè k̀è ì borè tieke.

¹⁰ Íténè k̀éyè!

Meom̀pùm̀è ténke í bo de ḱo diheì,
de ḱo diheì yei mmeè te m̀eféũtím̀è.

¹¹ K̀è n do nk̀àtení k̀é mb̀è ǹáá nsiyáàbìsí,
detetirè k̀pesi nsi ke tú b̀è bo mm̀àke menàà nkperím̀è
péu de ḱo kubotí me ndó.

Kuyie nnàkém̀è k̀ù yóó ẁète k̀étíímm̀è Isidayeeribe

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i b̀éi nke tú,
n yóó ẁète k̀étíímmu Sakòbu yaàbí,
n yóó tímmu Isidayeeribe b̀èè k̀páá,
k̀è b̀èè dontenè kupecēnku ò ndòmm̀è dipedie miéke.
Inààke ò ndòmm̀è dinaabaakèrì,
k̀è b̀èè ẁète k̀ésũũ m̀be èì miéke.

¹³ Okp̀ariteu ẁèe yóó niitè k̀ékeuté kuce,
weè tu ti Yiè nKuyie, ke yóó duute kuduotí k̀è b̀èe yè,
k̀è k̀ù mb̀è ni ke b̀è baké.

3

Kuyie mp̀ããnáàntì náàntò k̀pànnèm̀è b̀èè ni Isidayeeribe

¹ K̀énténè d́indi Sakòbu yaàbí!
N ǹáánnè d́im̀be, d́indi Isidayeeribe ḱo sikp̀ààtib̀iì,
di ḱo mutõmmú í tú di bo ndakem̀è,
k̀è benitib̀è ndòòri d̀èè siáà?

² Dè né ỳime k̀è di ní ndèè sié,
ke d̀òòri meyei,
ke féũ benitib̀è k̀òntì ke deì b̀è mambii,
ke feinko be k̀ũũ?

³ D̀ii b̀è c̀áá nke féũ be k̀òntì ke k̀ékíí be k̀ũũ,
ke b̀è yòurí b̀è òò ỳim̀è imaa nkéuté tekũmbotè.
B̀è òò posirím̀è itùòtì k̀éãnnè kukàdààbuuku.

⁴ Di bo kuónnè dīi mǎnnì ti Yiè nKuyie nkù báá di cóúté,
kù bo mbúútóo di kpɛti di dǎò mèè yei nkpéí.

Kuyie ncaummè bepāāsoùmbè

⁵ Nte ti Yiè nKuyie nkpǎnnè tì bepāāsoùmbè,
bèè fétìnkò ku nìtìbè.
Bèè ò nkè wèè waare be nò mekùò mbè dǎò
diwèi bo nhò bonè.
Kè wèè me nyí waare be nò mekùò mbè dǎò,
meyei mbo ò dǎò.

⁶ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu,
m bo duó nkè dèè bè bìite,
bè báá yà n kó mebenkùmè
m bo bè bǎnté dibìinnì bá bè báá yà tipāānāantì,
de yiè dè bo bè sǎute sǎũ sǎũ.

⁷ De mǎnnì ifei bo pī nde kó beyuwúòmbè,
dè bo bè di, kè bè mpi be ùkè,
ke yé Kuyie nténke í yó mbè téninnìkomè bè kù bèkú tì.

⁸ Mí nyie, ti Yiè nKuyie nni nduómumu ku Yaá,
kè m mǎke muwērímú ke náánnè dikǎmbùò dèè sié,
ke benkú Isidayeeribe be yetímè nè be yei.

Kuyie mpāānāantì náantò Misee nàkémè Sedisademmuyóó pǎntemè

⁹ Kénténè díndi Sakǎbu yaábí,
n náánnè dímbè Isidayeeribe kó bebaatíbè,
díndi bèè bekùnè Isidayeeribe,
díndi bèè í dǎò dèè sié,
ke penni tibeéntì.

¹⁰ Di kǎù benitìbè mbe ke maànè Kuyie nhèi,
Nè kuyonku nku di maánèmè Sedisademmuyóó.

¹¹ De kó benìùbè bekù ticuuti kpéí nke,
kè ikuó niùbè tiè nke dǎò mucóntimu,
bèè tu m pāānāantì náam̀bè kè bè pǎũ ke dǎò idíítí,
ke baa nu nné ìkú ti Yiè nKuyie ìnkè nke ke náá nke tú:
Kù ti bonèmu meyei nyí yóó ti tuǎkení.

¹² Nè di kpéí Siyǎ Sedisademmuyóó èi bo naá ndikpáà,
kè bèè dè kùúttí,
Sedisademmuyóó bo naá nyedobuò kéncóú,
kè ti Yiè Kuyie ncǐtè kó ditārìi naá nkutúúkù.

4

Kuyie nyóó wète kébaatémè Sedisademmuyóó

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎò:

Yewe sonye mièke n cǐtè tārì bo wète kékpenkenè yetārè teyè,
kébaaté sitāá.

Kè yebotè ndǎkuní di borè,

² Bè bo nnáá mbetobè ke tú:

Tí kǎtenè ti Yiè nKuyie ntārì,

Kuyie nSakǎbu do tũ nkù cǐtè.

Kè kù tí tie nku dǎò tí nfòu mèè botí,

kè ti tũnne kù ti benke kùu ce,
ku tié mbonní Siyãã tãrì ndi,
ku náaàntì yìèní Sedisademma nwe.
³ De m̀ǹǹǹǹ ti Yiè nKuyie mbo mbaké yebotè,
kuu yó nni ibotí ìi kpeñnì ke díetirì,
kébóké be kpà̀r̀iseuti kémá sitũkusi,
ke má be kpãã sicamúkẽkusí,
kubotí makù ténke bá nkpà̀nnè kutekù.
Bè ténke bá mpĩ nhòmòu tihããpòntì.
⁴ Bá wè kòo nkuuti nè diwèi o paku,
nè o pèrímù bá dèmarè í nhò káónnè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mí bèi.

⁵ Ibotí t̀eì tũ nyebakè nye,
tínti biè me ntũ nti Yiè nKuyie nku sãã.

Kuyie nyóó wẽte kètínnímè ku kabe ké bè baaté

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nsòoté ké m béinnè ke d̀:
De yiè kpaanĩmu kè m bo wẽte kètíi m pekpĩè nyèè ciété,
n do ì potému.
⁷ N yóó tímmu yepèkpĩè,
kédòò ìi ciété kubotí kùu kpeñnì,
mí ndi Yiè nKuyie nkè nní mbo Siyãã tãrì,
ke bè baké sãã.
⁸ F́ nSedisademma nè f́òò borè nde Kuyie mpakémè,
ku nìtìbè opecènti ð ndeke m̀èè botí didènni ke paké o pe,
f́òò yóó wẽte kènaá ndiheidiè okpà̀t̀t̀i yó mbo d̀.

Kuyie nyàákému Sedisademma èi kabe ke dèè ke bè deeté

⁹ D̀ndi Sedisademma kabe dè d̀omme kè di kuò?
Di ténke í m̀ke okpà̀t̀t̀à?
Bè ténke í di duò nyitiénàà?
Dè né yĩme kè di mítirìnè kuyonku
onitipòkù wèè yóó peité o k̀me?

¹⁰ Di naatimu nkuònnè kénfãũ dimáà,
onitipòkù wèè peí o k̀me
ke yé bè yóó di dennemèmu diheì,
kè dí mbo dikpáà kè bè di kònnè Babidònni.
Dende ti Yiè nKuyie nyóó di deetéme,
ké di fietè di dootitòbè n̄u mièke.
¹¹ Yebotè péu itè ke còmmú di kpéi nke, ke náá nke tú:
Ti d̀ Sedisademma cakemu kèsĩntè,
kè ti yà Sedisademma p̀ntemè dè bo nti naati.
¹² Yè í banté m̀èè kpéi nke ti Yiè nKuyie ndó kédòò t̀i,
yè í yé ti Yiè nKuyie nyèntotí d̀ommè,
yè í yé ke d̀ò nkù bè t̀i mbè òò tímmè mme tidiit̀i
kuyié mièke ké t̀i puotí.
¹³ Kè Kuyie mbéinnè Sedisademma kabe ke d̀:
Ítènnè kécómmú kè n di kpènk̀nnè dinaadaà k̀me,

ké di duó nyemátìwìè nnè disəwũḏ kó yekpèètè,
 kè di nnaù di dootitəbè, ke bè yəurí,
 ke éi be kpàtì, ké tì duó mmí ndi Yiè nKuyie,
 nkùù baké ketenkè keməu.
¹⁴ N né di náámmu kè n tu níkuənnè yekúdabùò,
 ke yóú dimáà, kè bè di pĩmmú kébemmu di kóo kpàtì metoffiè.

5

Bè nàkémè okpàtì wèè yóó deetè Isidayeeribe o kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Fḡ mBetideemmu Efadata,

fḡḡ tu Sudaa ekè miəke disámprì.

Nè memme wèè yó mbaké n nìtìbè ò yètiní fḡḡ miəke,
 wèè yó mbaké n nìtìbè Isidayeeribe.

De yiè ntu wèè do bo wənwe nè dimənnì.

² M mu nyó mbè wùónkomu,

ke kəmmúnè wèè dò nkòò peité ò bo ò peitémè.

De mənnì ndi o kəbe bèè do kpáá bè do bè pĩmmú,

kékənnè kè, bè wētínímè Isidayeeribe təbè borè.

³ De mənnì kòo cómmú ké mbè cəmmú nè ti Yiè nKuyie nkó muwērimú nè o kó tikpetì,
 opecēnti ḡ ncəmmú mēè botí o pe,

kè bè mbo kè dè bè naati kè bè ò dé,

kòo yètìrìi feité titentì timəu miəke.

⁴ Ò yó ntú wèè duò nwənwe meomprùmè.

Bá kè Asidii kəbe ti do,

ke ta ti tenkè,

ke puə nti kpàtìcēĩ

ti bo tənko benìùbè bèyiekè,

nè sikpàtìbìí sìni kè bèè bè bàao.

⁵ Bè bo ncəmmú Asidii kəbe nè disìè,

kəmbaké Nəmmudoti kəbe nè disəkontiri,

kè dè dò nhAsidii kəbe ta ti tenkè

bèè yóó ti deeténè be.

Isidayeeribe bèè bo nkpaá yemàrè sənye bè yóó pĩ mmùù təmmú

⁶ De kó dimənnì Isidayeeribe bèè kpáá ibotí péu miəke,

bè bo ndò ntimaəntì ti Yiè nKuyie nduənnì tì ḡ ndəmmè,

ke duò nkubooku ketenkè,

bè bo ndò nfetaafè dəmmè ke ḡ nyóḡrì timútì,

fè dó dìi mənnì, bá onìtì kpəti matì í kəké de miəke.

⁷ De mənnì Isidayeeribe bo nkpeñnì ibotí tēi péu cuokè,

yecìrìcìrè dəmmè tiwanwantì cuokè,

yecìrìcìrè ḡ ndəmmè ipe cuokè.

Bè níí bo nyì nàù ke kəù òməù me mbáá na ké bè bàao.

⁸ Isidayeeribe donè di dootitəbè,

ké bè yəure páíí.

Kuyie nnàkémè kù yóó deitemè Isidayeeribe yèmmè naatinè dè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

De yiè kpaanímu kè m bo kuò di sɛĩ, kɛpuò ndi kpàrìnaasɛĩ.

¹⁰ M bo può ndi tenkè yehékè diɛyè,
kɛbuò nyehékè iduotí fité yè.

¹¹ M bo paa ntinitinòntì di cuokè,
opãũ ténke bá mbo di tenkè.

¹² M bo u di bókè nè di tenkaanì,
bá di ténke báá na kénínkú
di dɔ̀ dè nè di nɔu de ìkè nè di bo mbomè.

¹³ M bo u di bɔ̀ Asedaa teedɛí kɛpuò ndi ekè diɛyè.

¹⁴ De m̀nnì m miɛke bo yè mediè mbèè yete n kpeti,
kè m bè poté kɛpɛite.

6

Ti Yiè nKuyie nseimmè ku nìtìbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀:

Íté kécómmú kékpaannè n nìtìbè yetãrè nè sitãã kè d̀e keè.

² Náké be ke d̀, ti Yiè nKuyie ntu:

Díndi yetãrè keè n Kuyie nkó tibeéntì.

Díndi ketenkè kó yesãnkè yèè fííkú teii keè n!

Kù seimmu ku k̀be ke kpaannè Isidayɛɛribɛ.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu:

Díndi n nìtìbè n náké n di càke mù.

Di nh òunè ba nkpréi? N náké n!

⁴ Mí di dènneni Esibiti tenkè

ke di deeténè mudaatõmmú

ke duó nkè M̀yiisi nè Anɔ̀ nè Midiyammu

kè bè di niité.

⁵ Denteneni M̀abu kóo kpà̀ti Badaki do d̀ó kè di d̀ò m̀è,

denteneni Beɔ̀ birɛ Badammu do ò tɛ́nè tì,

kédentení di do íté Sitimmu

késénté Suditɛ̀ kè dè ndòmmè,

kè di tuɔkenè Kidikaadi.

De m̀nnì di bo banté n di d̀ò m̀è sàà.

Ti Yiè nKuyie ndó ku nìtìbè ndòmmè

⁶ Kè Isidayɛɛribɛɛ béi nke d̀:

Ti ní bo ntɔ̀ òndi pãnni kɛpã ti Yiè nKuyie

ti d̀ó d̀ì m̀nni kè kù bántè?

Ti Yiè nKuyie ndó ti ní bo ntɔ̀ m̀emme yenaadake

yèè m̀ke dibenni d̀imáà d̀imáà kè kù fié kɛtuɔnà?

⁷ Ti Yiè nKuyie ndó ti ní ntɔ̀ yepedake nyɛ sikɔu sikɔu

yàà m̀kùò sicèe sicèe

yàà ti né ní bo kù fié bèè tu bèmbè Mpo

kè kù ti c̀é nti yei?

⁸ Di yému d̀èè wenni!

Ti Yiè nKuyie ndi wúónnè tì tu:

Di bo ndɔ̀rimè ditɔ̀bè d̀èè síé,

kéndó mesàà nkó mmudɔ̀rimù,

kékékùnnè dimáà kè nkù tũ.

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Sedisadɛmmu èi k̀be yonku nè bè yuukumè kpréi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisadæmmu èi kòbe ke dò:
Wèè cù wèè daate ndi náá ntì kpéí.

Díndi Sudaa kòbe nè bèè kó dimàà bo dihei mièke,
kènténè n tãáté tì!

¹⁰ Dè í yie m bo nwúómmè benitiyeibe yuuku dè,
kè dè bo be cǐi mièke,
bè beú nè siyáàbìsì bièpeé sì ndò nyisòke nyi,
nyí sì dó.

¹¹ M báá na kénwúónko bèè tóuti siyáàbìsìbie,
ke cǐti be yòrè mièke cìdòò tǎrè siyáàbìsì kpeye.

¹² Di nhèi kó bekpààtìbè nǎnnè muyòò mmu,
ke sòú nke cǐi mbetòbè.

¹³ Di yei mmèè sũũ,
dèè te kè n yó ndi puoti
n yóó di deèmu páíí de kó meyei nkpéí.

¹⁴ Di níí bo di, dí bá nsànnè,
dikònni bo ndi bo,
kè di sùó ndè, di báá na ké dè sònnè,

bá kè di na ke sònnè n dè càke.
¹⁵ Di níí bo kúúúti bá di báá deite,
ke níí díí mekùò ndi me mbáá mè dǎònnè mùmamù,
ke níí kuoti menàà di me mbáá mè yà.

¹⁶ Di tũnnè okpààtì Òmmidi nè o cice Akabu,
nè o cǐtè be borime yeime mmè weti weti,
dèè kpéi nte kè m bo duó nkè di kó dihei náá ntidobontì,
kè bè di daá díndi diheidiè kòbe,
ke ifei dí pí.

7

Kuyie mpǎánáàntì náàntò sautemè benitìbè dǎari mèè yei nkpéí

¹ Mí mMisee kè m béi nke dò:
Mí nhosénnìwè!
N kperè dǎnnè wèè dó wènwè kètǔũ yetebe ye mǎnni ke mǎnté
yoo wèè kòte ke bo déri yetebe
bá ò í mpèté bá dimáà ke càáké,
ò í mpèté ditebii sũũri ò dó di.

² Òmòu ténke í kpaá di tenkè mièke,
wèè dǎari ti Yiè nKuyie ndó dè,
òmòu í wetí bá omáà.
Bá wè ò dó munitikòu mmu, bè dii betòbè mbe tìmatì.

³ Meyei ndǎòrìmù bíékè bèè tu beketibè,
bekpààtìbè nè bebeémbè kè bè wè ndinùu bémòu,
ke ò mbekù ke dó ticuuti,
kè beheikènkótìbè ò nnáá nke dó mucántimu.

⁴ Be mièke wèè tǔũ wèè dǎnnè tipotì
wèè tu osàù be mièke,
wèè dǎarimè né dǎnnè
a ò ta tisǎmpotì còu kùu yie kè dè da dǎònmè.

Ti Yiè nKuyie mpǎánáàntì náànbè do nàké tì be kpéí,
tì tǔàkenímu ke dèè, dè bè dimu.

⁵ Òmòu ténke bá ntá o tebite,
òmòu me mbáá duó nho yèmmè o népo,
bá o pokù mámmuò mborè,
ò báá yie nkòo nùù táuté.

⁶ Ke yé di m̀m̀nni denitidabire sáámmèmu de cice,
kè desapùmbire kpannè de yǎ,
kòo cēpokù sīnnè o còkù,
bá wè kòo cǐtè kàbe tú o dootitabè.

⁷ Mí m me mbùó ti Yiè nKuyie nku,
n tá kù, kunku n tũ nkù,
kù yóó keèmu n dabònni ké n deetè.

Dè naatimè Kuyie nkó benitibè kù bo bè deetémè

⁸ Díndi ti dootitabè dè bá ndi naati ti do mèè kpéí.
Ti domu kè ti Yiè nKuyie mme nyóó ti íi,
ti bo dibìnni mièke nke kè ku me nyóó ti mííté.

⁹ Ti càkemu ti Yiè nKuyie nyìkè,
ke do ntí yà de kó meyei nkó tiyeti.
De m̀nni né kpaanímu kè kù bo ti pate,
kéwète ké ti cónné ti f̀t̀r̀i,
kè tí ta kuwenniku mièke,
kéyà kù d̀̀̀ri mèè sàà nkù wetí mèè kpéí.

¹⁰ De m̀nni ti dootitabè
bo dè yà kè ifeii bè pī,
bembè bèè do ò ntú:
Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù íkuu bore?
De m̀nni be dootitabè bo mbè nàù kè ti wúó
bè ò nnàù mèè botí kuce kó mutáá.

¹¹ Díndi Isidayeeribe de yiè kpaanímu,
kè di bo wète kémaá kuduotí káfii ndihèi,
de yiè bè bo détinne di tenkè m̀nku.

¹² De yiè di kàbe bo yènni Asidii,
kèntò kètuòkenè Esibiti tenkè,
kétúóté kukó nNiidi kèntò kètuòkenè Efadati kòku,
nè dà mèèrì pèèmmè nè yetàrè ìnkè kàbe, kékonní di borè.

¹³ Kè ketenkè bè do bo kèe d̀̀̀nko,
kénaá ntedòntè benitibè bèè kè bo be yei nsũũ mmèè kpéí.

¹⁴ Kuyie, cèmmú a nìtibè nè a pààti,
bè tu a kàbe mbe,
bè bo tedòntè mièke nke,
kè depaa mbè fité.
Cèmmú be a do ò mbè cèmmúmè Basãà nè Kadaadi kpàà timúsũ̀̀ti borè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndòò tidietì,
a do tì d̀̀̀ri mèè botí a ti dènnè di m̀nni Esibiti tenkè.

¹⁶ Kè ibotí t̀̀̀ kàbeè dè yà,
kè ifeii bè pī mbá nè be wèrímú me ndeumè,
dè bo bè di ké bè kpéí,
kè bè mpi be nò,
dè bo ndò mbè tu yewũ̀̀.

17 Kè bèè múúkú mutáá nyiwààke nè debambaànnè terè kǎme,
 kufǎwaá mbo bè kpèéte,
 kè bèè yènní be sòrè mièke
 kékatení fǎ nti Yìè nKuyie nti tũ nkù a borè ké da yote.

18 We nda dònne fǎ nti Yìè nKuyie,
 fǎ nwèè minníme deu kàa ti cǎenko ti yei,
 tínti a nìtìbè bèè kraá.
 A mièke òò yí nhã ke péi,
 fǎ nwèè nǎnnè a bo dǎmè onìtì mesàà.

19 A ti cǎé nti yei, nké mè yè,
 ké mè dù ndàméèrì mièke.

20 A yóó ti dǎmu mesàà,
 tínti Abarahammu nè Sakǎbu be yaàbí
 kéndònne a do bè dǎunnèmè dinùù nè dimònni.

11 Ninifu èi, fǒǒ miεε nke,
wèè wanti ké n dǎǎ mí nKuyie mmeyei nhò yènnímè.
De yiè nhò màke meyèmmè yeime mme.

12 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dǎ:
Díndi Sudaa kàbe bá nè di dootitǎbè me nsūmè ke kpeñni,
m bo bè kùǎ ké bè dèè.
Míi do duó nkè bè ndi fěũnko,
m me nténke í yó nsáké ke di fěũnko.

13 Di mmònni n di deeténemu Asidii kàbe bèè do di fěũnko,
ke di píté tidaatì kó iwěĩ.

14 Díndi Ninifu kàbe, ntenè ti Yiè nKuyie ntǎǎté tì di kpéi:
Di kó kufuku miεε òmǎú í yó nkpaá
wèè bo sǎǎté di kó diyètìrì.
Sibǎǎtenkaanìi idéi kpesi nè timátì kpesi,
dè ténke í yó nkpaá di bǎǎtuo miεε.
N keù di fǎti nku,
di ténke í tú bèmabè ti Yiè nKuyie nyìikè.

2

1 Díndi Sudaa kàbe!
Ntenè wèè náá ntináǎnsǎǎtì ke kéríní yetǎrè ìnkè,
ò tǎní diwèi kó tinǎǎntì nti.
Sudaa kàbe mbaǎnnè di baa,
kéndǎǎri di dǎúnnè yèè nò ti Yiè nKuyie,
ke yé Asidii kóò kpààtì yeiwe ténke í wétinímè di borè,
bè ò dèite páíi nwe.

2 Díndi Ninifu kàbe bè di doti mudoò mmu,
dekènè dihéi kó iduotí kémbaa yebòrè,
képénné ice, báátínè mesàà, nke pǐ ndimáà,
3 Ti Yiè nKuyie nwéti ke bo duómumu Sakǎbu yaábí i wērí mú,
kù wéti ke bo cónnému Isidayeεribε be fǎtìrì,
befèèbè beè do bè pǎnte.

Kuyie mpǎǎnǎǎntì náǎntò nakémè bè yóó domè Ninifu kóò pǎnte

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:
Ninifu kàbe di dootitǎbè dǎpìtì tò mmewũǎ mme,
be kó behǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè dàátí tiyaàwũǎtì nti,
kè be kpàrìnaaséi pǐnti ke dò mmuhǎá, kè bè yùo yekpǎǎ.

5 Nte bekpàrìnaaséi ke puotì yetǎrè di kó dihéi miεε,
ke tũũ ndi ce nè di kari dè,
ke pǐnti ke dò nyehǎǎtǐre,
ke cǎá fetapíèfè kǎme.

6 Ninifu kpààtì yumu o ǎǎpǎmbè iwěĩ yembè kè bè kpeutí,
kè be dootitǎbè coké mecǎǎ nke kòte kuduotí borè ke bè bàà,

7 ke cònné kuperí, ke pǎnte kunéce kó dibòrì.

Kè kufǎwaá nhauté tekpààtìcǐtè kàbe.

8 Kè bè dèite tebǎǎtenkaanitè sǎtì,
ke tè uuté ke kònnè.

Benitipòbè bèè do tè bàà,
kè bè kuò nyésáútídabùò
nyekpetínónkperε kōme,
ke pīī mbe cīncīrè.

⁹ Kè benitìbè cokù Ninifu ke yiè kubinku òò kpéte,
kè meniε nní nhorì mèè botí,
kè bè péinko ke tú: Cómúnè! Cómúnè!
Òmòu me nyí wēēri.

¹⁰ Kounè mesòò, kounè timátì péitì.
Tikpàtì tì bo dihei tì í dò nkédeè,
Tinensààtì tibotí tibotí píékému.

¹¹ Pòntenè kédéité kéheí di dó dè,
bemòu be kōmbùòtì domu,
kè be núù mbòké
kè be kōntì au.

Bè dōnnenèmè Ninifu dicìrìcìrì bè na dì

¹² Yé dihei dii do tú yecìrìcìrè kó kudènkù dì kòte kè?
Dii nìtìbè do bo yecìrìcìrìbe kōme bá òmòu í bè kōónnè.

¹³ De kó dihei kòbe do waà mbe diiti dicìrìcìrì òò pīimmè mme kédáú nkè yeniiyεε túóté,
Dì òò pī nképiemmu ye dènkù iorimaa.

¹⁴ Di mmònnì mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yitè ke còmúmumu fí nNinifu èi a kpéí,
ke bo cóu nha kpàrinaasēī,
kéfié a nìtìbè bèè dōnnè yecìrìcìrìbe.
A ténke í yó nkpaá pīī ntiwanwantì,
ketenkè ìnkè dende dèèmu.
Bè ténke báá keè dèmarè a tōrè kó metammè.

3

Bè kùòmè Ninifu kòbe bèè do kòu benitìbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Dihei dii nkó benitìbè kòu benitìbè mbe,
ke tú siyáàbisí yembè,
ke yuuku ke fekù becìrìbè kperε,
bè bo yà!

² Be dootitòbè beè bè doti,
bè fàá nyedá nye sisēī kè yè kuò nsáú,
kè sì cokù, kè sikpàrinaasēī cēētiyè urì, kè sì pùù.

³ Kè besāndèèbè fīmmúnè sisēī,
kè yese pīnti, kè yekpāā ntu níéé,
kè benitìbè duò ke kō, nkè becìrìbè cóu cóu,
bá bè í dò nkékaà nkédeè, kè bè bè bètírí.

Ninifu èi dimè ifei

⁴ Ninifu èi kòbe dibòòtōmmú muù tonté,
di wenniku nè di kó diwèi nè di dòòri dèè tie,
dèè te kè di yūōnní benitìbè nè yebotè,
ke bè dòòri tidaatì kè bè pīī ndi tōmmú.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yitè ke còmúmumu a kpéí,
ke bo káté fí nNinifu a yaàbòrì kédeènní a ìkè,

kè benìtìbèe yà a fei.
 Kè yekpààtìyà da wénní.
 6 N yóó da dátínné tiyontì nti,
 ke dá yáúkùnnè, kè benìtìbè da wénní,
 7 ké nda yau ke cokù,
 ke tú Ninifu kperè dò mmesémmè mme,
 òmòu báá ò kuó nde kó mesémmè,
 òmòu báá ò bàntè.

Tù do tuàkení Tebesi èi tii yóó tuàkení Ninifu

8 Fí nNinifu a yèmmè do nha pèētému Tebesi èi
 dì do soké Niidi kó ikó ncuokè
 kè menie nhò fité kóo kònté iduotí kōmaà?
 9 Etiopii nè Esibiti,
 de kó yehékè do kpeñnìmu mediè,
 yeè do tú a kó muwērimú.
 Puti kàbe nè Dibii kàbe kè bè da naatinè.
 10 Nè memme kè bè bè pī nke kōnnè ke dōò tidaatì,
 ke naù be bí ice imòu mièke.
 Ke tãá tété ke totí sikpààtìbí,
 ke bouú bèè tu benitidièbè mēfimmè.
 11 Fí nNinifu dè tuàke a kó dimònnì ndi,
 kàa yà kuyonku ke muó nke dùu,
 ke wanti disòrì,
 a bo sàri dè kàa dootitòbè da mónté.

Ninifu èi kàbe bàátí fààrè nwe

12 Ninifu! A cēkpetè sàáténè fikìè tie mmu,
 mùù kó yebe ketiyè bi mesàà,
 kè ye cáantì nampe kè yè pànke donnì o nùù mièke.
 13 Kàa āāpòmbè sàáténè benitipòbè,
 kàa càkè kpeté ke feío,
 kàa dootitòbè bo na kéta.
 Muhãá mmuù còuté a càkè kó yekpetínyè.
 14 Íténè kédó menie ndi bo nyō mmè,
 bè dó ke dí pìmu, nanè titátì,
 ūtínè tiyaatì, pííkúnè yedombie,
 kémaá iduotí kēpénné.
 15 Muhãá mbo di còuté,
 bè bo di kuò mudòò mièke,
 bá kè di dó dí nsū yecádúò ntēmè,
 bá kè di dó dí maatenè fecofe mamè.
 16 Ninifu èi a potambè do sūmu
 ke dōnnè siwãã dòmmè keĩnkè.
 Bè itému fecofe tēmè.
 17 Bèè dàke mutōmmú kpeí,
 kè bè sū ke dōnnè fecofe,
 kè bepátíwããbè sū,
 ke do ntikotaàyòùtì òò yènní kubooku mōnnì kéndòmmè,
 kè diyìè yènní tii cíété,
 a ténke báá banté tì do borè.

Meyi mmè í m̀ke mutie

¹⁸ Asidii èi k̀be di k̀ bekp̀at̀ibè ỳ nke duómu bè í yóó ente.

Muǹnd̀mmú koutému a k̀ iwẽĩ yembè sáá.

A ãp̀mbè ciéte mu ke dèke yetãrè ìnkè,

òm̀ù í bo wèè bo bè tíí,

¹⁹ A k̀ muǹmmú í m̀ke mutie,

a m̀nni í yóó miéte.

Bèè k̀ dimàà yo bè nàá ntì a kpéí,

bè f̀áá mbe baà nde,

we mbo dèmarè ténke, wèè í yĩté a yóumè?

Abakuku Di mpátírì tò tìi náàntì

Abakuku do wàri o pátírì Babidɔnni kɔbe baké dii mɔnni ndi, kè Isidayeeribe bèkú bemáà tìi yóó bè tùðkení, ke yĩ̀kù bè í yé kè nsà kè Kuyie nkpaá ke yé be kpéí. Kè bè mbékú Kuyie nke tú: Ba nte kè bè ti fěũnko kàa bùútoó? kè beyeibe fěũnko besààbè kàa cĩ̀éké? Kè Kuyie nhò tě́nné ditannùu mari dii bo benitibè bemau kpéí dii tu: Onitì a bo mbúómè Kuyie ndeè bo nte kàa nfòu kè dè da naati bá kàa bo tìi mieke a mbúó Kuyie. Mukàmmù 3.

De kó dipátírì dikéè didèrì mieke Kuyie nnàámmu ku nìtìbè ke tú: Ntũnnè mí ndi Yiè nKuyie n yè mmù kényé ke dò n yóó di teennè.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmme

1. Kuyie mpããnáàntì náàntò í yémè ò bo tãáté tì 1:1-2:1
2. Bèè bùtínné Kuyie mbè bo yà 2:3-20
3. Kuyie nyèmmè kè wèè kù tá ò bo na 3

¹ Di mpátírì ti náá nKuyie mbenke tìnti ku pããnáàntì náàntò Abakuku.

Abakuku kuónnèmè Kuyie

² Ti Yiè nKuyie!

Dè yó nkãáké de kàa keè n da kuónnèmè?

A yóó n cóúté ãndaà?

Mbaa da kuónnè benitibè yonku deutémè mme kàa bùútoóà?

³ Dè dòmme kàa yóu kè benitibè dòòri meyei?

Ba nte kàa yóu kè bè ti fěũnko?

Me fěũtímè maa ndi nè mufèè n wúómmè, tìneitì tìi né bo nè yekpàrè.

⁴ Bè ténke í tũ nyikuó yèmmè,

bá tibeéntì ténke í bekù mesàà, oyeiwe weè nɔ nhosàù, deè te kè tibeéntì càke.

Kuyie nhò tě́nné tì

⁵ Kè Kuyie nhò tě́nné ke dò:

Wénténè kéyà yebotè dòò dè,

kè dè di di, ké di kpéí.

N yóó pĩ mmùu tòmú di mmònni,

kè bè do di nàké ke tú mù bo dòò

di báá yie.

⁶ N yóó ínní Babidɔnni kó benitiyonkubè mbe,

benitidənnibè, bèè firì titenti timəu,

ke feèti yehékè.

⁷ Bè kpeínìmu ke duò tikəmbùàtì.

Ke ã sifeí,

ke ãà bemáà be kó ikuó.

⁸ Be sěĩ cãamu ke pēēté yekpamaà,

ke tonni ke pēēté sikpaməó

ō mbeti kuyuoku mōnni ke bo pĩ nke cãāmè.

Be sěĩ boni dedétirè nde,

ke pùtìní ke cãã ke dò nfeçĩrife ãã yà fè
dó kèpĩ ndè, kèfĩètè mèè botí.

⁹ Bè kèrínímu, ke pòntì ke eiti,
ke wetí be ìkè,

diyè yèní kèè bíékè kó kuyaakù kōme
ke kouti tidaatì mubirímú kōme.

¹⁰ Bè sènkumu bekpààtìbè, ke daú sikpààtìbìí,
bè í bōti dihèi iduotí fité dì kpeti,

bè ãã ì ònné mutáá mmu kéta,
kèpĩmmú bèè bo di mièke.

¹¹ Bè pènkùmu kuyaakù tēmè,
ke dó meçãã nke kōri kupíkù tekù.
Benitikòbè mbe, bè tá be wèrímú mmu,
bè na ntá mèè botí Kuyie.

Abakuku kuónnèmè Kuyie nkuce mēderímè

¹² Ti Yiè nKuyie nha tú ti Yiè nKuyie nku nè dimònnì.

Fóò ti te, a dò mpáí páí nwe ke bo sáã.

Fó n kó kupèrikù.

Fóò tãáté be nnitibè kéduó nkè bè bo yũó nti to,
a bè kpénkùnnè kè bè bo ti tiémmu.

¹³ Kuyie nha dò mpáí páí nwe,
a báá na kénwúó mmeyei.

A báá na kénwúó nke bè ti fèũnko.

Dè dòmmè kàa wùó mbeyei be ke í náá ntimatì?

Ba nte kè beyei be na bèè bè wenninè kàa wúónko.

¹⁴ Dè yĩme kàa wúónko benitibè,
kè bè bè dòòri ke dò mbè tu siyĩ,
ke do mbè tu desĩntèkperè dèè í mōke onìùti?

¹⁵ Babidònni kóo kpààti bè pĩmmú nè o yĩmpie nku,
bè ta o dītìmù mièke nke,

kòò bè ũrínè kuyáakù kè dè o naati, kòò yānku.

¹⁶ Nte be, ke feu be dītìrè iwũó,
ke tuò ntihúúntì be yáàtì,

ke yé dèè bè duòmmè mudìi mediè,
mudìi mùù sũ mesàà.

¹⁷ Bè yo nsókému ke kou yebotè,
nè be yĩnditìrè sáàà?

Mesémmè í yóó bè pĩnáà?

2

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Babidònni

¹ Dè mònnì kè ti Yiè nKuyie mpāānāāntì náāntòo béi nke dò:

Mí nhoheikèmbàri n yóó cómmú n cónnì ndi.

N yó mbo n dènnì ìnkè nke ke paké,

n yó nkémmúmu káyà kù yó n náké tì,

káyà m mè nkù kuónnè kè kù yóó n tēnné tì.

² Mèmmè ti Yiè nKuyie nni ntèñnémè ke dò:

Wāri n yóó da benke tì, á tì kèrí titápíètì ìnkè,
kè dèe yie nkè bèe na ké ntì kaà mmesàà.

³ N yóó da benke tì tu yemòrè yèè kpaaní ye kpeti nti.

Dè auté ke bo dòòmu, dè í yóó pàà.

Bá kè dè ɔ̀tí n dè bàamu,
tì yóó dòòmu, dè í m̀ake kpèrè.

⁴ Wèè í d̀ori dèè sié ke m̀ake tefentè ò yóó kúmu.

Wèè me nwetí ò bo nfòu ò n tá m̀èè kpéí * yé: Mufòmmu kó dikũnnì tu a bo ntámè Kuyie,
kàa bo ànnémè tefentè ḱeyete Kuyie nkè dè t̀ouní mukũũ. Wénté Odommu 1:17 nè

Kadasii 3:11 nè Ebedeebe 10:38.

⁵ Ti kpàti soù nhoǹtì nwe,

tepòtè yiè nyí m̀ake meom̀pùmè.

Be pite yèè deu kudònkù kperi d̀ommè.

Kudònkù í diè mmèè botí becíribè,

bè í me ndiè ntikpàti.

Bè pòntì yehèkè yem̀ou ndi, ke baarí ibotí im̀ou.

Meyei mmènùmmù

⁶ De kó yehèkè k̀obe beè yóó wènné,

kénnáà m̀Babidònni k̀obe kpéí nyenáànhãntíyè ke bè daú ke tú:

Di bo yà díndi bèè fèkù betòbè kperè!

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo mpíimmè benitibè,

nè muwèrímú kè bè di yietì ke dò mbè di m̀akenè yebàà?

⁷ Di di bèè kperè bè itinímu di kpéí.

Bè yóó wè̀etenímu di kpéí,

ké di do ḱefeke di kperè múnke.

⁸ Di fèkemè ibotí péu kperè meè botí nku

ibotí t̀ai yóó fekemè di kperè,

Di còu mmèè nitiyí nkpéí,

nnè di yonku deumè kutenkù,

kè di fèũnko benitibè.

⁹ Di bo yà! Díndi bèè cií mbetòbè,

ke yo m̀be kperè,

kè di yèmmè dò ndi bo ceé ndi yí̀enti,

keĩnkè ḱeyenténè meyei.

¹⁰ Di né í yé ke dò ndi tanné dimáà ndi ifei,

di k̀uò k̀uò nitisũkù, di k̀uò dimáà ndi.

¹¹ Di cèĩ kó imarí yóó nákému di kpéí nkè ticádòoti di bekénè.

¹² Di bo yà! Díndi bèè maánè menitiyí ndi èi,

di bo yà díndi bèè k̀uò benitibè ke pũ̀ténè di eidiè.

¹³ Di nyé ke dò m̀benitibè fèũrì dèè kpéí ndè yóó cóútému

bè fèũrì detetirè nde.

Mí nKuyie Mpakedaa mí tì béi.

¹⁴ Menie mpíéké m̀èè botí dàméèrì,

kutenkù kum̀ou k̀obe yóó me mbanté ti Yiè nKuyie nkó mesàà

nnè ku kó tikpetì.

* 2:4 De kó dináànkèè nàà mmukũũ nnè mufòmmu kpéí ke

15 Di bo yà díndi bèè nìnko di kəbe mənəà,
 kə bè diinko dinaadoò
 kè bè bo muó nkè dí nwéí be fei,
 yànè me di mómməmbə.

16 Dè tu di kó ifei nyi, dè í tú disānni.
 Dè tùòke di bo yà dèndə Kuyie mmiəke kó febòòfè,
 kémuó nkéfei ndi fei,
 ti Yiè nKuyie ndi yuo ku miəke kó febòòfè nfə.
 Kè di bo fè yà kè ifeii dátinné di do məke dù sānni.

17 Di kōũ mēè botí Dimaa tāri tedierè ke dè dèè,
 bè yóó me ndi deè
 di do kəù tùi kpasīnti, di bo ti yəte.
 Di còú mmèè nitiyī, kè di yonku deuté,
 kè di fēũ mbenitibè yehəkè miəke,
 nè de kpéi nke bè yóó yūšmmè di to.

18 Sitenkaanì kpeti tú ba?
 Benitibè beè sì cèú,
 di šš yie mmèè hierimè kéuté,
 mè tu siyáàbisí kperə ndə.
 Ba nte kòo niti šš duó nhomáà o mómmuə nhò dòò dè,
 dèè í nə nke náá?

19 Di bo yà díndi bèè š nnáá nkudəú ke tú: Entə!
 Ke nnáá nditāri ke tú: Íté!
 Di me nyí yóó na ké béi,
 bá kè di di dāri mesəə nnè timátì péitì,
 mmufòmmu í bo di miəke.

20 Ti Yiè nKuyie nkunku me mbo ku cēsàtè miəke nke,
 kutenkù kuməu kəbe yīnè káré ku ùkè.

3

Abakuku sautenè Kuyie nnè fèè yènfi

1 Kè Abakukuu dèntè feyènfè kəsautenè Kuyie nke dò:

2 Ti Yiè nKuyie, n kèèmu a do pī mmùù tōmmú,
 ke da yəte.

Wēte kēpī ndə kó mutōmmú ti kó yewe yie mmiəke.

Dòò mu kè ti yà.

A miəke me nti peikemè a naatimu,
 a né ti kuó mmesémmè.

3 Kuyie nyiténímu Edəmmu tempē, Temaa èi,
 kù iténímu Panaa tāri ĩnkè,
 kè kuwenniku píe nkeĩnkè nè ketenkè,
 ke te kè bè kù sántí.

4 Kù kèrínímu ke pīnti di wennécānni kōme,
 kè diyie kpèrìmè yìèní ku nəu miəke,
 ku kpetì sòri ku nəu miəke nke.

5 Kuù niinní mutenkūũ,
 kè kéri kè muməmmú kù tū.

6 Kè kù còmú dè ketenkè əá,

kè kù wènté, yebotè yèe kpeute,
yētārè yèè do bo nè dimònni kè yè pùò.

Kè sitáá sù do bo nè dimònni kè sù yaú,
kù do de nkeri nè dimònni.

⁷ Kè n yà Kusãã èi kàbe kòm̀b̀ù̀ò̀ti domè be touti mièke,
ke yà kufõwaá nhautémè Mandiyãã èi kàbe.

⁸ Ti Yiè nKuyie mmièke peike ikó ndièyì nyià?

Ikó nyi a mièke cóú mmàà?

Yàà dàméèrì nwe a mièke peikemè?

Kàa dèke sikpàrìnaasẽ òm̀ò̀ í yóó na sù?

⁹ Kuyie nha fìnnému a tãmmù,
kàa pie ntu yenò a ti d̀ò̀únnè yè.

Kuyie, f̀ò̀ò̀ dammù ketenkè
kè meniè nyièní kè dè naá nyikó.

¹⁰ Kuyie nyetārè da yà ke sàntèmu,
kè meniè ncòúní, kè dàméèrì ù̀ù̀ti,
kè yenéff̀nf̀rè dèkù keĩnkè.

¹¹ A pie nnè a kpãnni de kó mekpèrìmè nè de kó fepièfè
dèè còr̀né diyè nè otãnkù.

¹² Nè kemieke nke a ceñtìmè ketenkè,
nè kumièpié nku a naùmè yebotè.

¹³ Kuyie nha còr̀m̀m̀ú ke bo deeté a nìtìbè mbe,
nè a kóò kpààti a tãáté wè.

A p̀ò̀ntemu oyeiwe c̀f̀è̀tè ke feínko dipũũ.

¹⁴ Ti dootitabè pie nyi a fiètemè
ke dù̀ù̀tenè be kóo kpààti yuu.

Bè do uríní kuyaakù kóme mme ke íútí,
ke bo ti do tínti besénnibè.

Diciriciri ò̀ò̀ p̀m̀mmè kétannè di dènkù.

¹⁵ Dàméèrì nè o kó yenéff̀nf̀rè
de kó kunòòroo mièke nke a keutémè kuce,
kàa sèĩ kèté.

¹⁶ N de nkèè kè n kòm̀b̀ù̀ò̀ti do,
kè n k̀ò̀nti aá kè m biè nkpeute,
n né baàm̀u ti dootitabè bo tuòkenímè ké ti do.

¹⁷ Fikíè kó detie nténke í pori,
f̀íǹỳĩ kperè me nténke í cáátí m̀m̀mam̀ù,
depaà mme nténke í peí,
fepièfè ténke í kpaá dipèdie mièke,
fenààfè me nténke í k̀é̀r̀ím̀ú dinaabaakèrì.

¹⁸ Mí nyie dè n naatimu ti Yiè nKuyie nkpeí,
kè n yãnkù, kuù n deerí,

¹⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó muwèrímú,
kuù kpénkùnkò n tààke teyúòtè kpeyi kóme,
kè n dèèti ditennì kuù ò̀ mpĩ n tààke.

Bè do ò̀ ndiè nde kó fèyènfè ke biennè kukùtidùkù nku.

Sofonii Di mpátiri tɔ tii náaṅti

Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Sofonii do yóó wāri o pátiri kè okpààti Sosiasi mu nyí tūnte Kuyie ncf̄ètè mubáammu. (Wénté 2 Bekpààtibè 23:1-28)

Kòo náké Kuyie nyóó bekénèmè Sudaa kó kuwɔ nkɔbe nè Isidayeyiribe 1:1-2:3, kénáké ke dò: Kuyie nyóó kuɔ iwɔ nyii fité Sudaa èi nè Sedisadammu kperi, kèwète kètūnte Sedisadammu, bèè tú benitisaàbè ke wetí kè bèè mbo de mièke.

Di mpátiri náaṅti duó ke dōmmè

1. Nebukannesaa yóó wète ké bè domè
2. Kuyie mpāānāaṅti náaṅtò Sofonii de nyu ke tú
3. Kuyie nkó diyè 1:1-2:3
4. Ò nàkémè Kuyie nyóó potémè yebotè yèè bè fité 2:4-15
5. Kuyie nyóó poté Sedisadammu kɔbe kédeè ké bè deetémú 3:1-20

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie ndo béinnè tì nti Sofonii. Esekiasi weè do peité Amadia, kè Amadiaa peité Kedadia, kè Kedadiaa peité Kuusi, kè Kuusi peité Sofonii, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè Amɔɔ bire Sosiasi Sudaa kɔbe kóo kpààti kpàti mièke.

Kuyie nnàkémè kù yóó potémè kutenkù kumɔu

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sofonii ke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie n yóó kuɔmu dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè,
mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

³ N yóó kuɔmu benitibè nè iwũɔ nè sinɔ nè siyĩ.
N yóó kuɔmu benitiyeyibe nè be tōmmú,
n yí yóó súɔ nhoniti bá omáà,
mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Kuyie nyēm̄mè kù yóó poté Sudaa kɔbe nè Sedisadammu kɔbe

⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:
N yóó youte n nùtè nte Sudaa kɔbe,
nè Sedisadammu kɔbe bemɔu ñnkè,
kédeite dibɔɔ Baadi kperɛ dèè kraá nè bebɔyembè,
bèè pĩ ndi tōmmú,

⁵ kékuɔ bèè dèkù dedànnè ke báá ndiyiè,
nè otànkù nè siwàã,
nè bèè n dɔúnnè dinùù ke tú bè bo nni n tũ,
nke wète ke parikunè be bɔɔ Midikɔɔ kó diyètiri.

⁶ M bo kuɔ bèè bùtinnè mí ndi Yiè nKuyie nke ténke í n waà,
nke ténke í m bekù timatì.

⁷ Yĩnè yúóó mí ndi Yiè nKuyie,
m mièke kó diyè duunnímu n waáammu n wũɔ ke dèè,
ke càñné bèè yóó di m banni.

⁸ De yiè bo tuàke dù yiè
m bo poté okpààti tōmbè nè sikpààtibí,
nè bèè tekíí ibotí tei kó muyaáánnímu ke cɔú be borime.

⁹ De yiè m bo poté bèè dèkù yebɔwũɔtòrè nè bèè taà nè

bèè yìè n cǐtè bè fèke dè nè bè ciité betòbè ke cuó dè.

¹⁰ Dε yìè iúu bo dátinné Sedisademmu εì,
dibòrì bè tu dì siyĩ kó dibòrì,
kè yedabùò nní mbo dihεikarì bè tu dì Dihεipànnì,
kè kunòòroo mbo yetārè ñnkè,
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

¹¹ Díndi bèè bo Sedisademmu εikarì bè tu dì Makitesì,
kammúnè yedabùò nke yé
bepotambè bemou òmòu í yóó nsúómmè.
Bepotandiebè òmòu í yóó nkpaá.

¹² Dε yìè m bo wammú Sedisademmu kabε nè femúñfè,
m bo yà dε yìè bèè kàri be kpàtì ñnkè bètèìì,
ke náá nke tú,
mí ndi Yiè nKuyie n yí dòòri dèmarè dèè tu desààrè,
yoo deyεire.

¹³ M bo duó nkè bèε εí be kpàtì, képuò mbe cǐí.
Bè maámu sicǐí bè me nyí sì tati,
bè fiúkúmu fínyĩ kó detie mbè me mbáá yà dε naà.

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyìè kpéí

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie m beénti kó diyìè auténímu,
dì duunnímu, ke tùðkení ke dèè,
yedabùò nkó diyìè ndi,
dε yìè dè bo páké bekpàrítiebe kè bè nkuò nke tú:
We mbo ti dεεté!

¹⁵ Dε kó diyìè m miεke bo di cóuté,
dε yìè kufòwaá nnè meyeñcaàrìmè kó diyìè ndi,
dε yìè ndi bè yóó di pòntemè pái pái,
dε yìè dè bo kòtì kényáké,
dε yìè kupàkù nè yewetè dè bo ãntè,
¹⁶ Dε yìè sikipàriéú bo nkuò,
kè behāpòmbèε duó yεkεkè iduotí fité yè,
képuò nyedèrè,

¹⁷ Dε yìè m bo tanné benitibè meyeñcaàrìmè miεke,
kè bè nháãnte tiyũònti kòme,
bè n yeténè mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie,
nè dε kpéí mbe yĩ mbo cóú nketenkè mutáá nkòme,
kè becírìbè ncóú cóú tiyontì dòmmè.

¹⁸ Bε sàò nyoo be mátipéitì báá na ké bè dεεté,
m miεke bo bè yè dìi yìè,
kécóuté muhāá nkòme
Dε yìè kutenkù kumou bo cóuté
Dε kó diyìè m bo kuò bèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè.
Diyìè yeiri yó nni ndi dε yìè!

2

Kuyie mpāānāānti náāntò túmè bèε ceete

¹ De kó difǎnkúò kè ti Yiè nKuyie mpǎǎnǎàntì náàntòò b́ei nke d̀ò:

D́indi kubot́i k̀ù kpa ifei,
T́íinnè ḱetot́i di yèmmè kéceete,

² Kè bè mu nýi di bèti,
kè di ciété kuyaak̀ù òǎ t̀ò m̀èè bot́i timút́i.

Kè ti Yiè nKuyie mmièke mu nýi di do,

kè di c̀úté muhǎǎ ntēm̀è.

³ D́indi bèè dé ti Yiè nKuyie nke t̀u nku tanǹò,
wammúnè ku, nd̀òrinè k̀ù d̀ómè ke ḱék̀unko dimáà,
kè dè naati ku mièke yiè dí yenté.

Kuyie ncaummè deỳikè bíèkè k̀obe

⁴ Kasaa èi yóó d̀óúnkomu,
kè Asikaǹò kperii naá ndikp̀áà,
kè Asid̀oti k̀obe ciété bá diỳè mu nýi c̀ónné yeỳò,
bè bo denne Ekuǹò k̀obe be èi mièke.

⁵ Di bo yà d́indi dàméèr̀i p̀éemmè k̀obe,
d́indi Kedetiibe kó kubot́i,
ḿi ndi Yiè nKuyie m m̀i di kpannè,
d́indi Fidisit̀èèbe Kannahǎǎ èi k̀obe,
ke t̀ú di kó dihèi bo paà di ǹit̀ibè.

⁶ D̀áméèr̀i p̀éemmè kó kutemp̀è mbo naá ndinac̀ènhòò,
benaac̀èmbe kó dicienǹi, tip̀ièti kó dit̀unǹi.

⁷ Sudaa k̀obe bèè bo nkpaá beè yóó tieke de kó kutemp̀è,
kénac̀èmm̀ù be wũ̀ò ke went́i Asikaǹò èi kó sic̀éí mièke,
ke ýé ḿi ndi Yiè nKuyie mbè t̀u nk̀ù m̀i yóó bè k̀ónnémm̀è,
kéẁète ké bè c̀ónné be f̀ǎt̀ir̀i.

Kuyie ncaummè M̀oabu nè Am̀òò èkè k̀obe

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:
D́indi M̀oabu èi k̀obe nè Am̀òò èi k̀obe,
n k̀èèmu di daúm̀è n ǹit̀ibè ke bè s̀ǎǎ,
nke fiète be tenkè ke ỳiénè di k̀oke.

⁹ Nè de kpréi m̀M̀oabu kperè bo naá nSod̀ammu kperè,
Kè Am̀òò èi k̀obe kperè naá Kom̀òò kperè,
tip̀òti bo yè be tenkè,
kè bo naá ndikókét̀ári,
kè bo d̀óúnko yúóó.
N k̀obe bèè bo yenté,
bè bo bè p̀ònte ḱétieke be tenkè.
Ḿi ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidaỳeribe t̀u nk̀ù m bomu,
kè m̀i b́ei.

¹⁰ Bè m̀òòte t̀èè fentè kó muc̀óntimu mmu d̀ende,
bè s̀ènkèr̀i m̀èè kpréi, ḿi Mpakèdaa, n ǹit̀ibè ke bè s̀ǎm̀ú.

¹¹ Ḿi ndi Yiè nKuyie m bo bè benke mmáà kè bè n yote,
m bo p̀ònte yebòkè ẁèr̀ím̀ú,
kè titent̀i tim̀òu k̀obe nínk̀ú,
bá wè o kar̀i ké m bántè.

Kuyie ncaummè kubak̀ù yóú nè kuc̀ànk̀u k̀obe

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Díndi múнке Etiopii èi kàbe,
n yóo duó nkè bè di kuò mudòò miéke nke.

¹³ N yóo youtemu n nàùtè kubakù yóu bíékè,
kèpònte Asidii,

kè Ninifu dǎúnko kénáá ntedòntè.

¹⁴ Ninifu èi bo náá nyiwũò kó diweínì,
tikpasĩntì timòu botí kó diārì,
yeondo nè ondopúsicayì bo nwentí de kó yesǎnkè ìnkè.

Yeondo bo nkuò sicéì kó sibòò ìnkè,
bè bo u sétìrì kó idéì.

¹⁵ Benitibè bo m pènkù ke dì yàu kè dèe bè di
kè bè ndi daú ke yókii be baayò ke tú:

Dihèì diì do kari ke í yĩèkù,
kè di yèmmè ndò di í mǎnnè dìmarì,
diì náá ntidobontì,
ke náá ntikpasĩntì kó diārìàà?

3

Kuyie nkpànnè ti Sedisademma èi kàbe

¹ Kè Kuyie mbéinnè Sedisademma èi kàbe ke dò:

Di bo yà díndi Sedisademma èi kàbe,
di to yeè kpehìni,
bá di borime í wenni,

kè di fěũnko ditòbè,

² Mí ndi Yiè nKuyie n di yumu kè di yete,

di í kènté n tié,

di í n duó ndimáà,

di í n tòónnè dimáà.

³ Sedisademma kó bekpààtibè sǎáténè yecìrìcìrè nye,
yeè kontí.

Bèè baké kè bè sǎáténè timuntũntì,
tìì ã pĩ nkuyuoku ke cáákoo bá tì báá súó nkè dèe wenté.

⁴ Bèè yè mbè tú m pǎánáantì náam̀bè Sedisademma,

bè í tũ n kuó bè tú beyóóbè mbe,

kè ikuó niùbè sǎũri dèè tú n kperere,

ke caàri n kuó.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m me mbo be èi miéke,

ke dǎòri dèè sié dènde ke wenni,

bá diì yiè ke bè dènni n kuó,

nh ã ì nsoó ndiyiè marì.

Nè memme ifei í pĩ meyei ndǎòrìwè.

⁶ Kè n kùò ke kùò yebotè,

ke pùò mbe dèrè nè be ekè,

kè ye kó ice dǎúnko,

bá òmòu těńke í dè keri,

kè benitibè dèè diheì,

onitì těńke í bo di miéke.

⁷ Kè n yèmmè dò ndíndi Sedisademma kàbe,

di bo n depε kékénté n tié,
 bá di báá yè n di tiè ntù kpréí,
 kè dèe yie nkè diheì báá pònte
 n né níí di poté kè di né ðàke ðò ìmeyei,
 nkè dèe pèxéte dè do ðòmmè.

⁸ Di nni m baa tũnke mí ndi Yiè nKuyie,
 n kéroomu ke bo di bekénè.
 N tãátému ke bo tíí nyebotè,
 kéwènné yekpààtiyò,
 kè m miεkeε bè còúté
 kè m miεke kó kuyiinkù kumòu bè do.
 Dè n yonkemu di n yete mèè kpréí
 kè n yóó cóu nkutenkù kumòu mmuhãã.

Kuyie nnàkémè kù yóó ceètemè yebotè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke ðò:
 De m̀nni bo tuòke ðiì yie m bo ceete yebotè,
 kéwènkũnne be ñò
 kè bè nni mbáá,
 nke pĩ n tōmmú nè meyèmmè mèmáà.

¹⁰ De m̀nni n nìtìbè bèè ciété bè bo íténi Etiopii,
 kékòtení m borè ké m bántè ké m pãmmú yepãrè.

Kuyie nyóó ðòòmè Isidayεεribe bèè yó nkpaá

¹¹ De kó diyie, díndi n kòbe,
 ifei ténke í yó ndi bonè meyei ndi n ðòò mè.
 De yie n yóó ðeitemu sipòò yembè di cuokè.
 De m̀nni sifeí yembè í yó nkpaá,
 ditãsåàrì n cífète bo ðiì ìnkè.

¹² De yie n yóó súó mbèè í mòke bèmbε sifeí,
 nè bèè kékũnne bemáà,
 kè bèε wammú ðisòrì m borè.

¹³ Isidayεεribe bèè bo nkpaá ðe yie,
 bè ténke í yó ndòòri meyei,
 bè ténke í yó nnáá nsiyáàbìsí,
 bè ténke bá ncií mbetòbè,
 ðe m̀nni bè bo nyo nke ðòu,
 òmòu bá mbè kóónnè.

Sedisadεmmu kòbe ðòmmè kényãnku

¹⁴ Díndi Sedisadεmmu kòbe ndiènnè diwèi,
 nyíúnè, nyãnkunè, ndaúnè di yèmmè memòu.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n ténke í yóó di poté,
 n keimmu di dootitòbè,
 mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayεεribe kpààti,
 m bomu di cuokè,
 di ténke bá nyĩèkù ðèmarè.

¹⁶ De yie bè bo nnáá nSedisadεmmu kòbe ke tú:
 Di bá nyĩèkù, di kònti báá yãrike.

¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayεεribe di tũ nkù,
 m bomu di cuokè
 n tú okpàrìnuònti nwe ke di ðeeri,

diwèi diì m bonè díndi kè n yǎnku,
 n di dǎmu ke di kpénkùnkò,
 ke yǎnku ke íú di kpéí,
 kè dè n dò dibanni.

¹⁸ N yóó keìmmu meyei ndi ñnkè, ifei ténke í yó ndi bo.

¹⁹ De mǎnnì m bo kuɔ bèè do di fěũnko,
 kédeetè díndi bè kòute bè,
 ke dí tíí díndi bè do bèti bè,
 kè di cíeté tipîti timɔu,
 kéwête ke dí duó ndiyetìdierì nè disǎnni,
 titentì timɔu tì do di diinko ifei ti ìkè.

²⁰ M bo wête ke di tíí ndi mǎnnì mû yó ndi ni,
 kéwête ke di duó ndiyetìdierì nè disǎnni,
 titentì timɔu ìkè.
 N yóó wête ke di cónnému di kó difòtìrì,
 kè di dè yà nè di nuɔ,
 mí ndi Yìè nKuyie mmû béi!

¹² Mēmme Seditieri birε Sodobabεedi nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè, nε besɔmbe bεmɔu kε bεε kéntε ti Yiè nKuyie mbè nàké ti nε ku pāānāānti náāntò Asee nùu miεke, kémɔte ti Yiè nKuyie nkó kufōwáá. ¹³ Kòo bè nàké ke dò: Kuyie ntu kù di bonèmu, kunku Kuyie nkuù béi!

¹⁴ Mēmme kε ti Yiè nKuyie nnampe Seditieri birε Sodobabεedi yèmmε Sudaa kɔbe kóò kùmàndáá nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè kōme nε benitibè bεmɔu kōme, kε bεε kɔtení kápī mmutōmmú ti Yiè nKuyie mbè tū nkù cīètè kunku Mpakεdaa. ¹⁵ Okpààti Dariyuusi kpàti benni didéri kóò tǎnkù kuónwè kó diyie sipísidé nε dinaanni do ndi.

2

Kuyie nyóó wεte kéduómme ku cīètè diyetidieri

¹ Okpààti Dadiyuusi kpàti benni déri, otǎnkù yiénwè kó diyie sipísidé nε dimáá. Kε ti Yiè nKuyie nyíé kénáké ku pāānāānti náāntò Asee ò bo nàké ti benitibè, ² kóò béinnε ke dò: Náké Seditieri birε Sodobabεedi Sudaa kɔbe kóò kùmàndáá nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè nε benitibè sɔmbe ke dò:

³ Di miεke we ndo yà n kpeti do dōmmè n cīètè miεke?

Di né tε wùómmε yíε, ntè dōmmε?

Tε í naá ndetetiràá?

⁴ Fō nSodobabεedi nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè yáúkunnε di kǎnti, dihei kó benitibè bεmɔu, yáúkunnε di kǎnti ke pī n tōmmú.

N di bonèmu. Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁵ N do ti ndi nàkému di yeti dù mōnni Esibiti.

N kó Muyaá ndi bonèmu, di bá nyīékù!

⁶ Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi nke tú:

Dè kpaá sámpró nwe,

kε n sǎntε tiwetì nε ketenkε nε dàméèri, ketenkε kemɔu.

⁷ M bo sǎntε yεboté kε ye kpàti timɔu cóúnni m boré,

kε n wεte kéduó n cīètè tεyetidieri.

Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁸ Mī te mesɔɔ nnε timáti péiti,

mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁹ N cīètè yetiri bo deuke kápēēté di do dōmmè

n yóó di dúmmu meomprumè,

mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

Wèè í yie nKuyie nyε mmù ò dǎdri dε demɔu ò nsīmmu

¹⁰ Dariyuusi kpàti benni déri otǎnkù wéinwè kó diyie sipísidé nε dinaanni kε ti Yiè nKuyie mbéinnε ku pāānāānti náāntò Asee ke dò: ¹¹ Mí nKuyie Mpakεdaa mī tu: Beké ikuó niùbè kε bè da nàké ikuó yε mmù, ¹² beké ke dò: Kε dε dò nyikuó niùti mɔu cūó imaa bè fεuté i Kuyie nho yaáyàri miεke, kε di kàáké pēè yoo mudii yoo menaa nyoo mekùò, yoo tidiiti teti mati ti bo wenkaá? Kòo bè beke. Kε bεε ò tēnné ke dò: Ǵò! ¹³ Kε Asee sɔtε kébéi nke dò: Kòo niti né kàáké ocū ke sīnte, ke kàáké dende kó demarè dεe sīntàà, kε dε báá sīnte? Kε bεε ò tēnné ke dò: Dε bo sīnte. ¹⁴ Dε mōnni kε Asee bè nàké ke dò:

Di kperε me ndò ndíndi ku mbotí

di kperε me ndò nti Yiè nKuyie nyīiké,

di dǎdri mùù tōmmú me ndò,

di kù pāā ndèè kó dimáá sīmmu.

Wèè yie nKuyie o kperε ò nyíémmè

¹⁵ Kε ti Yiè nKuyie nyíé ké bè béinnε ke dò:

yíe nnè yewe yèè kpaaní,
totínè di yèmmè mesàà ntì di tuòkùnì ti ìnkè.

Ke né na kèpũúté n cǐètè.

¹⁶ Ɔnti di tuòkùnì?

Di ǎǎ kǎũ kùù paku kèpété meyòbii ntiyòtì tidétì

Di ǎǎ ku nkǎũ di mmònnì kèpété meyòbii nkuyòrikù kùmáà

di ǎǎ tǎũ kùù paku fínyĩ kó yebe

kékuati menaà nképié nteçètè,

di ǎǎ ku ntǎũ kékuati kéuté teçètè dikéè.

¹⁷ Kè n duó nkè tidiiti fáũ ndepaa nke pũũti.

Kè yemátárè cààri desonne

kè di òù detetìrè,

bá nè memme di í wètení m borè.

¹⁸ Totínè di yèmmè tìi yóó di tuòkení nè yewe yèè kpaaní ye kpeí,

kétúóté otànkù weínwè yìè nkó diyìè sipísidé nè diweínni yìè,

di pũúté dii yìè n cǐètè,

¹⁹ Dèmarè kpaá ke ã di buò mièkaà?

Detie mbè tu dè fínyĩ nè fikíè

nè kèdènáti nè odifíè dè kpaá peíà?

Ke túóté yíè nkó diyìè nè yewe sonyoo

n yó ndi dǎorimu mesàà.

Kuyie ndóunnè dii nùù Sodobabedi

²⁰ Weè tǎnkù yìè sipísidé nè dinaannì yìè, kè ti Yìè nKuyie nyíè kèbéinnè Asee ke dǎ:

²¹ Náké Sodobabedi Sudaa kǎbe kóò kùmàndàà ke dǎ: N tú n yóó yíè kèsántèmu keĩnkè nè ketenkè.

²² N yóó buómmu yekpààtiyò kó yekpààtikàrè,

kédeite bekpààtibè kó muwèrímú.

N yóó buómmu sikpàrinaasèĩ nè si dèèbè,

kékuò besāndèèbè nè be sèĩ.

N yóó duó mbá wè kòo kou weè ò kùò.

²³ Dè yìè m bo da túóté fǎ nSeditieri bire

Sodobabedi n kóo tǎnti kàa ndò n kó mumámáá mmecannimè kǎmu * yoo ò mmù ù kè mù

ntú o kó mecannimè kòo dǎ kècannè dèmarè wèè mù ìkú de ìnkè. Kòo wàri dipátiri

wèè mù ìkú di ìnkè kè dèe benke weè di wàrimè.

N tǎáté fǎ nwe mí nKuyie Mpakedaa míi béi!

* **2:23** mumámáá mmecannimè kǎmu: Okpààti do ò ndúúkú mù mmu

Sakarri Di mpátiri to tii náaanti

Sakarri do yóo náké Kuyie mpāānāanti ke sǎ mbè í kpaani bè do bè pīmmú kékònnè kè Babidōnni. Ò náké tii náaanti wetínè mēfiè mbè maá dii mōnni ndi Kuyie ncǐtè kéntò kētuokenè yebie ntekòupítè (1000) Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kabe yó mbo yè diwèi miēke. O pátiri náaanti cūmpúrìmu, kè dii né wētè ke tú dii náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè kpéi nkè dè feí, dii múnke náké Isidayēeribe kpéi nnè yebotè kè dè feí, wèè náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè tumè Kuyie, nè ò tumè onìti páíi, nè ò tumè ikuó niùti, ò kékūnnemè omáa, ke kàtení kutenkù bèè do tú ikuó niùbè kè bè ò yete. Weè múnke náké bè yóo ò fítēmè kécouté mēdítibi nsipísitāāti ke nàkénè Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè wētínimè kè Isidayēeribe bo ò yà wenwe bè baaké wè kédemmu ke dǎ ò tu be kóo kpàati. Weè nàkénè Kuyie ncǐtè yóo wētè kémaámè Sedisademmu, kè diwèi kàtení. Ò múnke nákému yemòrè sonye kpéi.

Di mpátiri náaanti duó ke dōmmè

1. Kuyie mpāānāanti náaantò nàkémè Isidayēeribe ke tú bèe ceete 1:1-6
2. Mēbenkūmè Kuyie mbè benkemè ke bo bántè Sedisademmu eì kabe 1:7-6:15
3. Bè tēñné ti Babidōnni eì kabe tōnni bè kè dè ntukúnè menùboúmmè kó tināaanti 7-8
4. Kuyie mpāānāanti náaantò náké ti kè dè ntukúnè tii yóo dǎ Isidayēeribe mōnni kéntò kētuokenè Kirisi, okpàati Kuyie ntāātè wè bo wēténimè kédi tikpàti 9-14

SAKARII YÀ MÈE BENKŪMÈ

Kuyie ntumè ku kabee wētení ku borè

¹ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèri otānkù niínwè miēke nke Kuyie mbéinnèmè ku pāānāanti náaantò Sakarri Ido bire Bedekia kó debire ke dǎ: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú, m miēke do peikemu di yembè mēdiè. ³ A bè náké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa, mii tu bèe wētení m borè, kè n wētoo be borè, mii me nyē. ⁴ Di báá teeté di yembè, n do duó nkè m pāānāanti náam̀bè n yu bè ke tú bèe wētení m borè, kényóu kuce kuyeyiku bè tū nkù nè be dǎrìmè yeime, bè me nyí nkènté bè bè nàa ntì, bè í ndake de kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmii ti ndi denni. ⁵ Yé di yembè kòte kè? M pāānāanti náam̀bè tá? Bè í kuà? ⁶ Bá nè n duó nyèè tannò m pāānāanti náam̀bè nè n do bè náké tii náaanti, deè do tū̀kení di yembè kè bèe wētení kébéi nke dǎ, Kuyie Mpakēdaa do béi nke dǎ ò yóo ti dǎdè mè ice iyeyi ti tū nyi nè ti dǎrìmè yeime kpéi ò me nti dǎdè.

Kuyie ndo benkemè Sakarri kòo yà besāndèbè

⁷ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèri otānkù tepítè nè òmáa, bè tu wèè tǎnkù Sebati *, diyè sipísidè nè dinaanni yiè, kè Kuyie mbéinnè Sakarri ku pāānāanti náaantò. Sakarri do tú Ido bire Bedekia kó debire nde. ⁸ Kòo béi nke dǎ: N duó keyènkè nke kè Kuyie nni mbenke, kè n yà onìti mǎu kòò dèke tesānwūstè ke cómmú tifāpèùti cuokè bè tu ti mii rìti tii cǐe nfíikú ke cùtè, kè sitesì ò tūnni siwūōsì nè sii dǎ mmētīè nnè sii péi. ⁹ Kè m beke Kuyie ntōnni dii n nàānnè ke dǎ: N Yiè nhǎm̀be mbe? Kè di dǎ: N yóo da nákému bè mbe.

¹⁰ Di kpaá me nnáa nkòo niti wèè do cómmú titieti bè tu tí mii rìti ti cuokè ke deke tesāntè kòò dǎ: Kuyie nkuù bè tōnni kè bè bo ce nkutenkù.

¹¹ Mēm̀me kè bèe náké Kuyie ntōnni dii cómmú titieti bè tu ti mii rìti ti cuokè ke dǎ: Ti cèmmu kutenkù bá kunampoo í bo, bè kàri béu nwe.

* **1:7** Sebati: Bè do kaammè betāābè nè ti bè kàammè dè í wē. Be kóo tǎnkù Sebati berinè ti kó betāābè oketiwè nè odèri de cuokè nke (tāāpò nè dewannè de cuokè).

¹² Dε m̀nǹǹi ndi Kuyie nt̀nǹi b́imm̀ε ke d̀: Ti Yiε Kuyie M̀pakεdaa! D̀ε ýo nkááké dε k̀ε m̀sém̀m̀ε da p̀inǹε Sedisadεmmu ǹε Sudaa ek̀ε sonyε, a miεke p̀éi ỳε k̀ε d̀ε m̀kε ýiε nyεbie nsipísiyiek̀ε?

¹³ K̀ε ti Yiε nKuyie mbéinǹε tináaṅsà̀t̀i ibáamm̀i k̀p̀eti ku t̀nǹi d̀ì do n náánǹε, k̀ε d̀i d̀:

Kuyie nyóó ẁεtε ḱetiekεm̀ε Sedisadεmmu

¹⁴ Náké Sedisadεmmu k̀abε ǹε Siyṅṅ k̀abε ke d̀: Ti Yiε nKuyie M̀pakεdaa tu:

K̀u b̀ε d́omu k̀ε d̀ε k̀u t̀ù mmuháá nkṅmε.

¹⁵ K̀ε ku miεke né cóú mm̀ediε nyibot́i t̀éi,

̀ì k̀ari b̀amm̀ù, ke ýε ku miεke do p̀eikεm̀ε

Isidayεeribε sámpó nwe,

k̀ε k̀u ndó ̀i ýṅ́ m̀bε to,

k̀ε ̀i né tonté ke b̀ε tanné m̀sém̀m̀ε miεke.

¹⁶ D̀ε k̀p̀éi nte, k̀ε ti Yiε nKuyie M̀pakεdaa tu,

k̀u ẁéti ke bo d̀ò Sedisadεmmu εi m̀sà̀,

k̀ε ku c̀f̀ét̀εε ẁεtε ḱemaá di miεke,

k̀ε b̀εε ẁεtε ḱemaá sicéi di miεke.

¹⁷ K̀ε Kuyie nt̀nǹi ýiε ḱε n náké ke d̀:

Náké bε ke tú:

Ḿi ndi Yiε nKuyie M̀pakεdaa m̀i tu:

nh ek̀ε ýó ẁεtε ḱepiεmmu m̀sà̀,

k̀ε n ẁεtε ḱetiekε Sedisadεmmu ḱébánt̀ε Siyṅṅ.

2

Kuyie nyiε ke benkem̀ε Sakarîi yeyiε nnε bemááb̀ε

¹ K̀ε nńi nwúó nk̀ε Kuyie nni m̀benke k̀ε n ỳa yeyiε nyènà̀. ² K̀ε m beke Kuyie nt̀nǹi d̀ì do n náánǹε ke d̀: Yε nyiε m̀benkú ba? K̀ε d̀i n t́enné ke d̀: Ỳε benkú ibot́i k̀p̀eriỳi nyi ̀i do cíε nyIsidayεeribε Sudaa k̀abε ǹε Sedisadεmmu k̀abε.

³ K̀ε d̀endεε p̀éšt́o k̀ε ti Yiε nKuyie nńi m̀benke bemááb̀ε b̀ènà̀. ⁴ K̀ε n k̀u beke ke d̀: B̀ε k̀àt̀eni ke bo d̀ò ba? K̀ε k̀u d̀: B̀ε k̀àt̀eni ke bo donné yεboté k̀ōmb̀ù̀t̀i nti ke b́óké yeyiε nyε do k̀ūmm̀u ǹε ỳε Sudaa k̀abε ke b̀ε auté ke b̀ε cíε.

Kuyie m̀benkem̀ε Sakarîi ẁὲ t̀o kuhṅṅ ke bo benné dihei

⁵ K̀ε Kuyie nńi m̀benke k̀ε n ỳa onit̀i k̀òò pikú o ǹùt̀ε kuhṅṅ k̀ù beúǹε. ⁶ K̀ε nh ò beke ke d̀: A k̀ari ke? K̀òò d̀: N k̀ari ke bo benné Sedisadεmmu nwe ḱéyà o ok̀um̀ε m̀am̀ε ǹε o p̀ék̀um̀ε.

⁷ Kuyie nt̀nǹi d̀ì do n náánǹε k̀ε d̀i nkpaá cómm̀u, k̀ε d̀it̀eri marîi ḱéténí ḱé d̀i co. ⁸ K̀ε d̀i d̀i náké ke d̀: Coké ḱénáké odapà̀a nwèε mε nt̀o kuhṅṅ k̀ù beúǹε ke d̀: Sedisadεmmu εi ýo nfeíomu, iduot́i báá d̀i fité benit̀ib̀ε b̀εε ýo mbo di miεke ǹε iwũṅ d̀ε í śenní. ⁹ Ḿi ndi Yiε nKuyie mm̀i ḿommuε n ýo ndo mmuháá nkó kuduot́i ḱé d̀i fité, k̀ε n k̀p̀eti mbo di miεke.

Kuyie nyum̀ε b̀ὲ do ciété

¹⁰ K̀ε ti Yiε nKuyie mpéi nke d̀:

Ei! Ḿi ndi Yiε nKuyie mm̀i tu:

Ítéǹε d́indi n do cíε mb̀ε

k̀ε d̀i taá ibot́i t̀éi miεke

cokéǹε ḱéyè kubak̀u c̀anku kó dihei miεke.

Ḿi ndi Yiε nKuyie mm̀i béi.

¹¹ Ei! D́indi Sedisadεmmu k̀abε

b̀ὲ do bo Babid̀anni cokéǹε ḱeyenté.

12 Di Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnní ƙe n duó mmuwɛ́rímú ƙe tú n náké ibotí tɛ̀i ìi di fɛ̀ũnko ƙe dò:

Ƙɛ̀ wɛ̀ɛ̀ di ƙááké ò ƙáá nku ñannitè nte.

13 Kuyie ntu kù yòute ku nòutè nte

ibotí ìi do di dǎ̀tidaati i ñnkè,

ƙè ì bo naá ndi kó tidaati.

Dè bo dǎ̀ dǎ̀ mǎnni di bo banté ƙe dò nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnní.

14 Kù tu: Nyíúnè,

ƙényǎnku díndi Sedisadɛmmu ƙɔ̀be,

kù ƙèróomu ƙe bo mbo di cuokè.

Kunku Kuyie nkuù bɛ̀i.

15 Yɛ̀botè pɛ̀u bo kù taunnè de yiè,

ƙéntú ku ƙɔ̀be ƙè kù mbo be cuokè.

De yiè bè bo banté ƙe dò nKuyie Mpakɛdaa weè n tǎnní.

16 Kuyie nwɛ̀ti ƙe bo tieƙemu Sudaa ƙɔ̀be

ƙè bè mbo ku ɛ̀i

kù wɛ̀ti ƙe bo tǎ̀átɛ̀mu Sedisadɛmmu.

17 Yɛ̀botè ñnè yúóó Kuyie nyìikè,

kù ìtɛ̀mu ƙe yetìní ku cɛ̀sààtè miɛ̀ke.

3

Kuyie mbenƙemè ku pǎ̀ánaànti náahtò ikuó nìutì diɛ̀wè Sosuwee

1 Ƙè ti Yiè nKuyie nni mbenƙe ikuó nìutì diɛ̀wè kòò còmúmú Kuyie ntǎnni ìikè, ƙè dibòò còmúmú o bakù yóú ƙe bo ò wátí. 2 Ƙè Kuyie ntǎnni náké dibòò ƙe dò: Fǎ̀ ndibòò ti Yiè nKuyie ntu a cǎ̀éké! Fǎ̀ ndibòò Kuyie ntu a bá nwátìrì Sedisadɛmmu kù tǎ̀áté wè, onitì yiè ndonnè kudǎ̀u kùù còú nku ƙè bè kù pùtɛ̀.

3 Ƙe sǎ̀ nSosuwee còmúmú Kuyie ntǎnni ìikè ƙe dáátí tiyààtì ƙè tì ã meyǎ̀ò. 4 Ƙè Kuyie ntǎnni náké bèè bo de borè ƙe dò: Dáténè we tiyààtì meyǎ̀ò nkpeti, kóò dátínnè tiyaàsààtì. Di dèè mɛ̀mɛ̀ ƙénáké Sosuwee ƙe dò: N da wè̀nkunnemu ƙè bè bo da dátínnè tiyaàsààtì.

5 Ƙè Kuyie ntǎnni sǎ̀oté di náahtì ƙe dò: Ìnnénè we kuyaàbomboúnkù sààkù, ƙè bèè ò ìnné kuyaàbomboúnkù sààkù, kóò dátínnè tiyaàsààtì, ƙè Kuyie ntǎnni còmúmú de borè. 6 De kó difǎ̀nkúò ƙè Kuyie ntǎnni náké Sosuwee ƙe dò: 7 Nte Kuyie Mpakɛdaa náá ntì. Kù tu:

Ƙáa tũ nku kó kuce,

ƙe tũ nku kuó,

fǎ̀ò yó mbaké ku cǎ̀ètè,

ƙè fǎ̀ò nwéi tɛ̀ dǎ̀nkù,

ƙè n da tannè bèè mɛ̀ ncómúmú diɛ̀ mbe kó fenafe miɛ̀ke.

Kuyie nnàkémè kù yóó duónnìmè odɛ̀tíwè

8 Ƙè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sosuwee ƙe dò:

Fǎ̀ nSosuwee ikuó nìutì diɛ̀wè nè a ƙɔ̀be

ƙénténè ƙékeè,

díndi bèè pǎ̀ nyikuó tǎ̀mmú

ƙe dò mmɛ̀benkùmè mèè benkú n yóó duónkomu odɛ̀tíwè,

wèè yetìrì tu kuye * tɛ̀rì ndi dèè benkú ƙe dò nnè Yesu borè mɛ̀borimɛ̀ pàmmè mèè ketírí.

9 N dǎ̀ú nditárrì ndi Sosuwee ìikè

ƙè di mǎ̀ke inuò nyiyiekè.

Míi mómmuò n yóó ƙerí di ñnkè iwǎ̀rii.

M bo fũ̀ ndihèi dii nkó meyei ndiyiè òmáà miɛ̀ke.

10 De yiè diwèi bo di pǎ̀

* 3:8 kuye: Wèè yetìrì tu Kuye bè yɛ̀ nYesu nwe o yetìrì

kè di nyu ditòbè yebaa
 ke wē nke yo nfínyĩ nè fikíè de kó yebè.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mĩ béi.

4

Kuyie mbenkemè Sakarri tɛfitíkèkètè nè odifíè kó detie

¹ Kè Kuyie ntōnni dii n nàánnè, kè dii wētɛní kè nh entɛ bè ã̃ entɛ mèè botí onitì wèè yè nke duó. ² Kè di m beke n yà mù, kè n dò: N yà tɛsɔɔfitíkèkètè nte, kè mɛkùò ncṹs tɛ cuokè tɛ yómmè kè sifitibúkúsí bo siyiekè nè de kó iwěĩ. ³ Kè odifíè kó detie ncómmú tɛ také, muù nte bakù yóú, mutɛmù ku cǎnku.

⁴ Kè m beke Kuyie ntōnni dii n nàánnè ke dò: N Yiè diɛ mbenkú ba? ⁵ Kè di dò: A í banté dè benkúmàà? Kè n dò: N yí banté.

Kuyie ndóúnnè dii nùù Sodobabɛɛdi

⁶ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: Náké ti nnáaṅtì Sodobabɛɛdi ke tú:

Dè í tú nè o wērímú mmu yoo nè o kpeti,
 dè tu nè n kó Muyaá mmu.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mĩ béi.

⁷ Ditārì diɛrì f̃́ nha í tùòke dɛmarè Sodobabɛɛdi ììkè,
 ò bo da pǎntɛ kédéíté kédɛitɛ ditārì
 ò yóó cóó ndi n cǐɛ̀tè yómmè,
 kè benitìbè ndi sǎntí ke tú:
 Di wenni! Di wenni!

⁸ Kè Kuyie nyíé kè n náké ke dò:

⁹ Sodobabɛɛdi wèè pũ̀tè n cǐɛ̀tè
 kè wèè yóó tè dèè.

Kè dèè yíé nkàa banté ke dò mmí nKuyie mmũ ò tōnko.

¹⁰ Wèè do senku Sodobabɛɛdi tǎmmú
 ò mù ketírì dii mǎnni kè mù yí dɛu,
 dè bo ò narikɛ ò bo yà dii mǎnni ò maámè n cǐɛ̀tè.

¹¹ Kè n wētɛ kébéinnè Kuyie ntōnni ke dò: Odifíè kó detie ndɛnde dèè còmmú tɛfitíkèkètè také, muù nte bakù yóú, mutɛmù kucǎnku, dè benkú ba?

¹² Kè n yíé kébeké ke dò: Kè odifíè kó ibakɛ ìdèi ìi mɛ mmǎkɛ isɔ̀okũ̀sti, kè odifíè kó mɛkùò nyi tũ nke do mmɛsɔ̀, ndè benkú ba? ¹³ Kè di dò: A í yé dè benkúmàà? Kè n dò: Áà, n yiè, n yí yé. ¹⁴ Kè di dò: Benitìbè bèdébè mbe n tǎǎtè bè kè bè cóu mmɛkùò nkè bè còmmú Kuyie Mpakɛdaa ììkè.

5

Kuyie mbenkemè Sakarri dipátiri kè di pùtì

¹ Kè Kuyie nyíé kè m benke, kè n yà dipátiri kè di pùtì. ² Kuyie ntōnni dii n nàánnè kè di m beke n yà mù, kè n dò: n yà dipátiri marì ndi kè di okùmè bo mètìribè tɛpítè, kè di pèkùmè bo mètìribè bènùmmù.

³ Dɛ mǎnni kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: Dɛ kó dipátiri tɔ mɛyɛi mmèè yóó tuǎkení dihei mɛ kó tináaṅtì nti. Kè kupíkù makù kpeti tú beyóóbè bɛmɔ̀u, òmòu í yó nkpaá dihei, kè kupíkù tekù kpeti tú: Bèè ã̃ mparìkunè Kuyie nyètìrì ke né sou mbè kóò mǎu í yóó nkpaá dihei. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n duónko de kó mɛyɛi nkè mè bo do oyúókù cǐɛ̀tè nte nè bèè ã̃ mparìkunè n yètìrì ke né sou. Mè tati bèè cǐ́ mieke ke bo cóútɛ yɛsǎnkè kɛwǎnnénè imarí.

Kuyie mbenkemè Sakarii onitipòkù mǎu kòò kàri tenaate mieke

⁵ De mǎnni kè Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè kè dǐi tǎónni m borè, ké m béinnè ke dǎ: Wénté a bo yà dèè kèríní dè dǒmmè. ⁶ Kè n dǎ: Ba nni nde? Kè dǐ dǎ: Tenaate nte a yà mè kè tè kèríní, ke n náké ke dǎ: Diheì dimǎu kó meyei mme.

⁷ De mǎnni kè n yà dibierimínni kó kupòkù pòòtemè ke ãàtènni de kó tenaate, kòo nitipòkù mǎu kàri te mieke. ⁸ Kè Kuyie ntǎnni dǎ: Bè we ntú kuyonku kéndó kóò tèntoo te mieke, képoonko dibierimínni kó kupòkù.

⁹ De kó difǎnkúò kè Kuyie nni mbenke kè n wénté keyà benitipòbè bèdébè kè bè pùti kè ã ifièti kè ì dǒnnè fècǒnfè kpèyi. Kè bèe túóté tenaate keyoutenè ketenkè. ¹⁰ Kè m beke Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè ke dǎ: Bè kàrinè ke tenaate? ¹¹ Kè dǐ n tǎnné ke dǎ: Bè tè kǔntinè Babidǎnni nwe ke bo tè maá teciètè, kè bè maá ke dèè, bèe tè cǒnné disǎ kó ditèitiri ìnkè.

6

Kuyie mbenkemè Sakarii sinaasǎi sǐnǎà

¹ Kè Kuyie nni mbenke kè n yà sinaasǎi sǐnǎà kè sǐ yètini yetǎrè yèdéè cuokè, kè de kó yetǎrè tu disǎwǔ. ² Kè sisǎi siwǔǎsi dèri teketitè kè sisǎusi dèri tedétè. ³ Kè sipéisi dèri tetǎántè, kè yeyǎrè kpesi deri tedétè. ⁴ Kè m beke Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè ke dǎ: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè Kuyie ntǎnni n náké ke dǎ: Bè yènni itemmǎnke ìnǎà ndi, bè bonni ketenkè kemǎu yiè mborè nde, ke bo ke itini bàmbà.

⁶ Tenaasǎntè sisǎi sǎusi dèri tè kàri kubakù yóu bíékè nke, kè sipié tè tǔ nkè yeyǎrè kpèsi kété kubakù cǎnku bíékè. ⁷ Kè siwǔǎsi kété kèncatiri ke dǎ mecǎ, nke bo ce nkutenkù, kè Kuyie ndǎ: Kǎtenè kéce nkutenkù.

Kè sǐi coké kékǎte ké kù ce. ⁸ Kè kù m beke ke dǎ: A wúó nsǐi me nkéri kubakù yóu bíékàà? Sǐ yóó cǔũnko n Yaá mmu de kó kutempè mmieke.

Kuyie nnákémè kù yóó déúkunnemè ikuó niùti Sosuwee

⁹ Kè Kuyie nni mbéinnè ke dǎ: ¹⁰ Yíe nhá kǎte Sefanniya bire Sosiasi cǐètè bèè itè Babidǎnni ke konni bè de mbo, kǎa cǎuté Edidaii nè Tobiya nè Yedaya be borè, bè m pǎni yèè pǎrè. ¹¹ Kǎa yè cǎuté a túóté timátì péitì nè mesǎ nkédǎò dikpǎàtǐpǐi, ké dǐ óó nYotisadaki bire Sosuwee ikuó niùti diewè. ¹² Kǎa dèè a ò náké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mǐ tu:

Wèè yètiri tu kuye * weè yètini,
weè yóó maá mí ndi Yiè nKuyie n cǐètè.

¹³ Weè yóó tè maá kèntú okpǎàti diewè
kènkari okpǎàtikàri ìnkè

ke baké o nìtibè kè ikuó niùti nkari o bakù yóu,
kè kunaatì dièkù mbo bedé be cuokè.

¹⁴ Kè dikpǎàtǐpǐi dǐi, dǐ yó mbo n cǐètè mieke nke, kè dǐ denniní Edidaii nè Tobiya nè Yedaya nè Sefanniya bire bè n dǎò dǐi wèi.

¹⁵ De mǎnni bèè bo mǎdétimè bè bo kǎtení kémaá Kuyie nciètè kè dǐ banté Kuyie Mpakèdaa weè n tǎnnimè di borè.

Kè dǐ yie ndi Yiè nKuyie nkó metammè dè yóó dǎòmu nweti weti.

7

Bè nákémè menùboúmmè kó tináànti

* **6:12** kuye: Kuye bè nǎá nkùù kpéi ndie mbè yè nYesu nwe, odeétiwè. Wénté Esaii 4:2.

¹ Okpààti Dariyuusi kpàti benni naanni, otànkù wéinwè bè tu wè Kisideu * o kó diyìè naanni kè Kuyie mbéinnè mí nSakarîi. ² Kε s̄s̄ mBetεedi kabe tōnní Sadesεε nè o nìtìbè, Dekemmu-Mεdeki nè o kabe Kuyie nč̄t̄èt̄è kè bè bo kù bántè, ³ kébekénè Kuyie Mpakεdaa kuó niùbè nè ku p̄ānāānti náambè ke tú, di dò nkénsaké ke kuòmmu ke bou dinùù otāānummuwè yìè mmieke di do ðmmè nè dimònnàà?

⁴ Dε mōnni kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò: ⁵ Náké kubotí kumou nè ikuó niùbè ke dò:

Di bou yèè nò otāānummuwè nè otāāyiénwè
dè tūðke yíe nyebie nsipísìyiekè,
di bou dε kó yènò di n dó mèè kpéí nkaà?

⁶ Di ð nyo ndi mōnni ke yō,
dè ð ñ í ntú dū yo nkè dū yōnàà?

⁷ Di í yé Kuyie ndo nàké tì nè ku p̄ānāānti náambè dimònni kabe nò miεke, ke s̄s̄ nSedisadεmmu kabe nè yehékè yèè ò fité bè kpaá kari bá dεmarè í bè kōōnnè. Kè benitìbè kpaá píéké Nεkefu nè diyìè taà kèè bíékè kó yehékàà?

⁸⁻⁹ Mεmme kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò m bè dente kù do bè nàké tì nè dimònni ke dò:

Mbekùnè timómmōnti,
ndónè ditabè kémmōkenè ditabè mεsémme.

¹⁰ Di bá nř̄ũnko bekúpobè nè iciribí nè bepòòbè nè besénnibè òmōu bá nwantinè otōu meyei.

¹¹ Bè mε nyí nyie nke bo kénté kù tu mù, ke kù bùtinné ke kpénkūnne be to. ¹² Kè be yémme kpenke ke naānnè kupèrikù, bè í nyie nke bo kè Kuyie Mpakεdaa bè duōnni ì tié nnè tì náānti nè ku Yaá mmieke, nè ku p̄ānāānti náambè dimònni kabe borè. Mεmme mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa kè m miεke bè peike mediè.

¹³ Kè bè nni nyu kè n č̄éké
n do bè yu kè bè č̄éké mèè botí.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mī mε nyē.

¹⁴ Mī bè cíe nkè bè ta ibotí tēi bè í yé ì miεke,
kè be èi dōúnko,
òmōu ténke í yièní dε bíéké,
òmōu mε nténke í kè kòrì,
ketenkè kèè kó mekàrimè do naati,
kè kè naánko tedōntè.

8

Kuyie nnàkémè kù yóó dōò mèè sàà nkutenkù

¹ Kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò:

² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mī tu
n dómu Sedisadεmmu kabe kè dè n yóu mediè,
nè dε kpéí, kè m miεke cóú mbe dootitabè.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmī tu n wētoomu Siyōō,
ke bo mbo Sedisadεmmu,
kè bè nhò yu ke tú:

Bèè dōòrì Kuyie ndómè be èi,
kényu Siyōō ke tú mí nKuyie Mpakεdaa n tāsààrì.

⁴ Tidakóti nè tipokóti bèè dúkute ipààti bè kòté mèè kpéí,

* **7:1** Kisideu: Bè do kaammè betāābè nè ti kaammè dè í wē. Be kóo tãnkù Kisideu berínè ti kó betāābè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odèrì dε cuokè nke (diyosèè nè mewaanaà nde cuokè).

kè bèe wētε kέbuotέ Sedisadεmmu miεke.

⁵ Idapùmbí nè Isapùmbí kè bè nkpeiti dihei miεke yecēkarè yemou.

⁶ Isidayεεribe bèè kraá di mmànni bè í wúó nke dò ndè bo na kédòò, di yèmmè né dò ndè múnke n yóùnèmu mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa?

⁷ N yóó δεεtému n nìtibè bèè ciété ke bo diyie yìèní kèè bíékè nè di taà kè, mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî béi.

⁸ N yóó bè tḗnnénímu kè bè mbo Sedisadεmmu kéntú n kàbe, mí nKuyie kè nní mbè te, ké mbè baké, ke báá bè yóu, m bo mbè dòòri dèè sié.

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú mù:

Yáúkùnnenè di kònti

díndi bèè kèè m pā́nāànti náam̀bè béi ntii náànti n cī́tè pūũku dii m̀nni.

¹⁰ De m̀nni bè do í yietì betōmbè

iwũõ me nyí mmàke mucóntimu mamù.

Becièmbè me ndo í m̀ake meom̀pùmè nè be kprantídèntàbè kpréi.

Mî do yóu bá wè kòò nwantinè otòu meyei.

¹¹ Di mmànni n ténke í yóó dàò n kàbe bèè kraá n do d̀òmmè doké kàbe.

Mí nKuyie Mpakεdaa mî béi!

¹² De m̀nni bè bo nkari kè dè boo,

detie mbè tu dè fínyĩ kè dè mpeí,

kè bè kùúti ketenkè tidiitii peité,

kè keĩnkè nduànni fetaafe,

n nìtibè bèè bo nkraá beè yóó dè tieke.

¹³ Díndi Sudaa kàbe nè Isidayεεribe n do di d̀ò mèè botí meyei nke ibotí teli yà mèè botí nku n yóó di dàòmè mesàà nkè ìi yà.

Di bá nyĩ̀kù, yáúkùnne di kònti.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî tu:

Di yembè do n cààrèmu ke íi m miεke

kè n tãáté ke dò n yí yóó yóu m bo bè d̀òmmè meyei.

¹⁵ Di mmànni n né pètinke tãáté ke yóó di dàò mesàà mme

díndi Sedisadεmmu kàbe, nè Sudaa tenkè kemou kàbe,

di tũ mbá nyĩ̀kù.

¹⁶ Ntenè di yó ntũ ntì,

bá wè, wè nnáá nhotòu timómm̀nti kè di mbekù timómm̀nti

dè bo yiémmè kè kunaatí mbo di cuokè.

¹⁷ Di bo dàòmè ditàbè meyei nde kó iyè̀ntotí báá tanní di yèmmè miεke

di níi bá mparìku ke né sou,

mí nKuyie n yí dè dó.

Menùboúmmè kó yewe yóó naámmè yewe yebaa nkpeye

¹⁸ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dà: ¹⁹ Mí nKuyie Mpakεdaa mî tu: Sudaa kàbe bou mèè nùboúmmè otā̀naanwè nè onummuwè nè okuánwè, nè opíínwè de kó yewe bo naá ndiwèi kpeye, kuyè̀nnaatí kpeye, yebaa nkpeye, kè di nyā̀nku. Né ndónè timómm̀nti kè kunaatí mbo di cuokè. ²⁰ Mí nKuyie Mpakεdaa mî béi:

Ibotí nè yehékè dè itinímu péu ke kòriní Sedisadεmmu.

²¹ Dihèi dii nkàbe níi bo s̀ónké diteri kàbe ké bè nàké ke dà:

Ti kàtenè kébántè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa,

kè bèè bè tènnè ke dò: Ti kòrimu.

²² Yebotè péu nè ibotí ìì kpeñni bè bo katení Sedisademmu kèwammú ti Yiè nKuyie Mpakadaa,

ké kù bàntè.

²³ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakadaa mú búi!

De yiè benitibè bo yènní tepítè bèè cáá nyibotí kéncaátí Sifu òmáà yaàbòrì ke tú:

Ti dó ke da neinèmu,

ti kèèmu Kuyie nda bonèmè.

9

Kuyie nkpannèmè yehèkè yèè tókèné Isidayeribe

¹ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò:

Dè í tú Isidayeribe máà ndi n kpannèmè, Adaraki tenkè kòbe nè Damaasi èi kòbe m bè kpannèmu múнке.

Ke yé mí nKuyie n wúómmèmu benitibè bémou n wúó mmèè botí, Isidayeribe bémou.

² N kpannèmu múнке Amati èi dii tu kutemmànku, ke kpannè Tiiri nè Sitōō kpeye yèè ciì ndeu.

³ Tiiri èi kòbe maá tecēkpetè nte

ke píe ntimátì péitì mutáá ndòmmè ketenkè.

Ke píe mmesō mubirímú dòmmè ice.

⁴ Kuyie mmuwērímú yiè nyóó pòntemu dihei, kédéité iduotí kétanné dàméèrì mieke,

ké di còu mmuháá.

⁵ Kè Asikanō kòbeè dè yà kè kufōwáá mbè auté, kè Kasaa èi kòbe nkpeutí,

dè bo di Ekunō èi kòbe okpààti ténke í yó mbo Kasaa èi mieke.

Onitì ténke bá nkérímu Asikanō èi,

⁶ Bèè kòké ibotí bèè yó mbo Asidōti èi, m bo deite Fidisitēēbe fentè,

⁷ M bo deite iwūō bè í fié ì kè meyī nyè i kó imaa mbe nò mieke, nè bè fié ì yebòkè.

Bèè bo nkpaá de yiè bè bo naá n kòbe,

kéndònnè Sudaa kó kunaàmùnkù kòbe dòmmè,

kè Ekunō kòbeè ta n kòbe mieke Sebusiibe do dòmmè.

⁸ Míi mómumu nyóó cómmú kébáa nh èi, n dootitòbè kpeí,

òmou ténke báá di ta kéfēū n nìtibè,

n yàmu m mómumu nnè n nònfè.

Okpààti wèè yóó tóni diwèi o kó tináànti

⁹ Díndi Sedisademmu kòbe nyānkunè diwèi!

Díndi Siyōō kòbe iinè!

Ntenè di kóo kpààti ke kéríní di borè.

Ò dòòri dèè sié dènde ke nò ndemou,

ke yòò nke deke disāmmarínserì kó dibii.

¹⁰ Sikpàrìnaasēī í yó nkpaá bo Efadaimmu tenkè mieke, sikpàrìsēī me nyí yó nkpaá Sedisademmu èi.

Ò yóó kékému de tānnè,

kéānnè kunaatí ibotí nè itèi de cuokè.

O kpààtiyuu bo túóté dàméèrì yie nkénto kétuàkenè otàù, kédíté kukó ndiekù Efadati nè kutemmànkoo.

Kuyie nyóó wête kécónnèmè Isidayeribe be fòtìrì

¹¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Nè ti kó metaummè n di dòònè mè di n feu ì wũõ kó meyĩ mmièke,
mèè te kè n yóó di denne di kpetí dì fòtìrì mièke.

¹² Mí nKuyie mmù ti ndi náá nyíe, díndi tidaati tì m bùó!
Konnènni di kó dihei iduotí fité di,
n yóó di dòòmu mesàà nkè dèe pèèté kuce mèdeémè di di mèè sémmè.

¹³ Siyõõ èi, n yóó duó nkàa nìtìbè beè do Yafanni kàbe mudoò,
Sudaa kàbe beè yó ntú n tãmmù,
kè Efadaimmu kàbe tú m pie,
díndi Siyõõ kàbe kè dí ntú n kpàrìsiè.

¹⁴ Mí nKuyie n yó mbo n kàbe yò ìnkè nke kè m pie ntú níéé fetaafe õõ míítémè,
mí ndi Yìè nKuyie m bo kànné dì mònñi ditàteheù kékétóo
nè kubakù youú bíékè kó kuyaaakperíkù.

¹⁵ Mí nKuyie Mpakedaa n yó nkãnkému n nìtìbè,
ke bõmmòò yetárè,
kè yè buòti be dootitòbè, ké bè nànte páíi bè õõ nantemè fínyĩ be,
kè bè mméú meyĩ mmièke, bè õõ féúté feòfè kè ikuó nùtìi
kunne mèè botí dinaabuu meyĩ mmièke,
ké mè wũõ diwũõtònni bàkè.

¹⁶ Mí mbe Yìè nKuyie m bo bè deeté de yiè.
N nìtìbè mbe, n kó ipe.

Bè bo ndò nyetárè yèè donku deu ke mmièti be èi mièke.

¹⁷ De yiè be wenninku í yó mmàke kumànkù.

Be wèi me nyí yó mmàke di màmè.

Tidiitì nè menabémmè dè bo nte bedapàmbè nè besapàmbè
kè bè nkpeñni.

10

Kuyie nkuù duò nfetaafe

¹ Mòònè Kuyie nkè kù dí duònni fetadentifè.

Kuù õ nte kè fetaafe kperi kéni mediè.

Bá wè kòo pakuu yè tidiitì.

² Sibòotenkaanì di sóummu,
kè bepãábè di náá nsiyáàbìsí,
di yaù tìi dòuñtì tu detetìrè nde
ke náríkùnkò di yèmmè fààrè
dèè te kè benìtìbè cìété nè meyeñcaàrìmè
tipièti tìi kpa ti cènti ti kòme.

Kuyie nnàkémè kù yóó wête kédèetémè ku nìtìbè

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie m mièke kèè peike bepecenyibe,
n yìtè ke còmúmu be kpéi.

Mí nKuyie Mpakedaa m bo daatení dì yiè n kó ipe Sudaa kàbe kpéi,
bè bo náá nsikpàrìsèi kperí kè m bè kàtenè mudoò.

⁴ Bekpàtìbè yètiní Sudaa kó kufuku mièke nke,
ke bo nkpeñni ke dònne ditàrì bè õõ pũténè di,

ke dò nfebaafe ke dò nhokpàrìnuònti kó mutāmmù.

⁵ Bè bo ntú bekpàrìnuòmbè

ke naù be dootitòbè kuce kó titàtì kōmè.

Bè bo mbè nàù ke yé mí nKuyie n yó mbè bonèmè.

De yiè dè bo di be dootitòbè kó behāāpònsāndèèbè.

⁶ M bo kpénkùnne Sudaa kòbe,

m bo deeté Sosefu yaàbí ké ì còhné i fòtìrì,

mesémmè mèè bè nni mbonè.

Dè ténke bá ndò mbèè do n dootóo dimònni mari.

Mí mbè Yiè nKuyie mmî bè te,

ke yóó keè be báammî.

⁷ Efadaimmu kòbe bo ntú bekpàrìnuòmbè,

be yèmmè bo nnaati ke dò mbè yà menaà.

Be bí bo mbè wùò nkè diwèi ì bo.

Be yèmmè bo nni nnaatinè mí mbè Yiè nKuyie.

⁸ Kè n níi bè yúnè fefontifè kè bèe tíí,

nke yé mîi bè deetéme,

kè bè sũũ nke maàtenè bè do mamè nè dimònni.

⁹ Mîi bè yaá ibotí tèi mieke

bè òò yaá mèè botí medibii,

bè me nyó nkè bo kédentenímu n kpéí

kétié mbè bí kè bèe wētení.

¹⁰ N yóó bè dèitenímu Esibiti nè Asidii,

ké bè tíí nKadaadi tenkè mieke nè Dimaa, kè bèe duú.

¹¹ Ke sénté Esibiti kó kukó,

mí nKuyie mîi yóó cónné dàméèrì kó yenéfinfirè kè kukó nNiidi kũũ.

Asidii kòbe fentè bo deè.

Kè fekpààtìpàtìfèe détenè Esibiti kòbe.

¹² Kè n kpénkùnne n nitìbè kè bè nkéí nè n yètìrì,

mí nKuyie mîi béi.

11

Kuyie nnàkémè yehékè yèè kpeñni yè dotimè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Fó nDimaa tùúkú, kpeté a bòrè,

kè muhāā nta kécóúté a tedierè sétìrì.

² Díndi detie nsipèrésì, kòmmúnè!

Sétìrìbè duómu,

de kó detesààrè ténke í kpaá,

díndi Basāā tie mbè tu dè sénni, kòmmúnè!

Kutúúkù bè do í daati ke taà kù domu, kù í kpaá.

³ Ti yo bepecēmbè dabùò,

be pe í kpaá mèè kpéí nke.

Kè yecirìcirìbe kuò Suditēē tùúkù yè do tá kù í kpaá mmèè kpéí.

Bepecēmbè bèdébè kó tináànì

⁴ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: Cēmmú m pe ìì bo mukòù kpéí. ⁵ Bè do nyi ke n kòù bá òmòù í bè bōnnè, kè bèè fiiti kè bè tu: Kuyie nnè mutōmmú, tí bo kparikè. Kè i cēmbè né búútóo bá mesémmè í bè bo. ⁶ M múnke ténke í yóó deeté di nhèi kòbe, mí nKuyie mmîi béi,

n yóo yóumu bá wè kòò do o kou n̄ou miεε, nè o kóo kpààtì n̄ou miεε, kè bèe bè f̄ẽũ, m me mbáá bè d̄εεté.

⁷ M̄εm̄me kè n k̄ote ke bo c̄εmmu ipe bè do nyì ke k̄òu, k̄εwáá nyedò yèdéyè, ke yú dìmarì ke d̄ò: M̄εsàà, nke yú diterì ke d̄ò: M̄εw̄enním̄e, k̄ék̄ote k̄éc̄εmmú ipe. ⁸ Ot̄ankù omáà miεε kè n cíe m̄βεpec̄εm̄βε b̄εt̄ããti bèè do ì c̄εmmù. Kè m̄εminn̄ím̄e ì nnì nd̄ònt̄énè kè ì múnke m p̄è. ⁹ M̄εm̄me n yì n̄ákém̄e ke d̄ò: N t̄énke í yóo ndi c̄εmmú kè f̄èè bo kú, f̄èe kú! Kè f̄èè bo feti f̄èe feti, ìi kpáá kè ì bo ncáá nyit̄ab̄è, ì ncáá.

¹⁰ M̄εm̄me n t̄úótém̄e didùò n do yu dì ke d̄ò: M̄εsàà nke dì k̄éété, kè d̄e bo yie nkè metaumm̄e n do d̄ònd̄ém̄e ibotì kè m̄e t̄òte. ¹¹ N k̄éété dìi m̄ònnì de kó didùò ipe kó b̄edom̄βε bèè n w̄úò nkè bèe banté Kuyie nkùu bè naánn̄ém̄e de kó m̄ed̄òr̄im̄e miεε. ¹² Kè m̄ bè n̄áké ke d̄ò: Kè di p̄énsirì n yiet̄ínè kè di m̄e nyì p̄énsirì di yóu. M̄εm̄me kè bèe kaa nyid̄íítì m̄ed̄ít̄ibii nsip̄ísit̄ããti kè n duó. ¹³ Kè Kuyie nnì nnáké ke d̄ò: T̄úóté de kó id̄ítì bè ȳe mbè nu nni nt̄aa nkùu donku k̄éãnné n c̄f̄ètè kó dit̄ou miεε.

Kè n t̄úóté de kó m̄ed̄ít̄ibii nsip̄ísit̄ããti k̄éãnné Kuyie nc̄f̄ètè kó dit̄ou miεε. ¹⁴ De kó dif̄onk̄úò k̄étúóté didùò terì dìi ȳèt̄irì tu: M̄εw̄enním̄e ke k̄éété. D̄èè benkú ke d̄ò nSudaa k̄obe nè Isidaȳε̄ribe be kó m̄εw̄enním̄e t̄òte. ¹⁵ Kè Kuyie nyíé k̄éb̄éi nke d̄ò: D̄ò amáà k̄éndò n̄hopec̄enti w̄èè ȳemm̄e í naati, ¹⁶ ke ȳé mí nKuyie n yóo duónkom̄e opec̄enti t̄òu nwe de kó d̄ih̄ei miεε, wenwe bá kòò m̄ònt̄é ipe o pec̄enku miεε ò í yó ndake de kp̄eti, kè f̄emaf̄è feti ò í yóo f̄è wammú, kè f̄emaf̄è k̄oute ò báá f̄è t̄aa, ò m̄e nyì yó mpiú ìi k̄ònt̄i naati, ò yó nkòumu ìi ã mek̄ùò nke cáá nke d̄ei is̄onyi kp̄èèt̄è.

¹⁷ Di bo yà d̄índi bèè tu dimáà b̄εpec̄εm̄βε,
d̄índi bèè doot̄oo m pe
bè bo c̄o di baà nyese,
k̄ék̄ũúk̄é di nū nyoyui yese,
kè di baà nf̄ãũ nkè di nū nyoyui ȳẽ.

12

Ibotì yóo w̄enném̄e k̄édo Sedisad̄emmu

¹ Nte Kuyie nnáké t̄i Isidaȳε̄ribe,
Kuyie nkùu pité tiwetì
ke fií nketenkè kó ȳes̄ãnk̄è,
ke ãnné onit̄i di w̄ennì,
kuù b̄éi nke t̄ú:

² Mí nKuyie m bo d̄ò Sedisad̄emmu f̄eb̄òòf̄e kóò píe m miεε kó m̄enaà, nyebotè yèè ò fité, kè ȳèe ȳà k̄émuó nkè ye ìk̄èe fité. Deè múnke yóo tūkení Sudaa k̄obe be doot̄it̄ab̄è bo bè do dìi m̄ònnì k̄épi Sedisad̄emmu. ³ De ȳiè m bo d̄ò nSedisad̄emmu yebotè ìk̄è kòò ndo nkut̄áárí bèè bo ndó kóò c̄òte bè bo k̄oute b̄emáà, yebotè ȳem̄ou bo w̄enné kóò do. ⁴ De ȳiè m bo duó nkè sis̄ẽĩ wááté, kè kuf̄ōwáá nhauté si d̄èèb̄è, m bo ȳẽĩk̄unne ibotì t̄ei kó sis̄ẽĩ, n n̄onf̄è m̄e mbáá ũũ nSudaa k̄obe ìnk̄è. ⁵ De m̄ònnì Sudaa botì kó bekót̄ibè bo nnáá m̄βε ȳemm̄e miεε ke t̄ú: Sedisad̄emmu k̄obe kó muw̄ér̄im̄ú bonnì be Yiè nKuyie Mpak̄edaa borè nde. ⁶ De m̄ònnì m bo duó nkè Sudaa kp̄ààt̄ibè kū yeh̄ek̄è yèè bè fité kubakù c̄anku nè kuyoū ye k̄obe, muh̄ãã nh̄ȭ c̄óúté m̄èè botì tim̄út̄i nè ideí. Kè Sedisad̄emmu nkpaá bo o karì kè benit̄ibè ò ã.

⁷ Mí nKuyie n yóo keté k̄édeet̄é Sudaa kó yefe k̄obe m̄βε, kè d̄èe yie nkè Dafiti k̄obe nè bèè bo Sedisad̄emmu kè be ȳemm̄e bá ndò mbè bè p̄èz̄t̄é. ⁸ De ȳiè mí nKuyie n yó nk̄ank̄ému Sedisad̄emmu k̄obe, de ȳiè w̄èè tu oc̄ir̄i be miεε weè yó nd̄onnè Dafiti do d̄òmm̄e kè bè n̄w̄úò n̄ho yaábì kè d̄è d̄ò nKuyie, nke d̄ò nKuyie nt̄õnnì.

Bè yóo k̄ammú m̄e bè k̄ũũ wè ke o dùùte o kp̄éi

⁹ De yiè m bo íté kécómmú kékua ibotí ì bo katení kéndó kédó Sedisademma mudoò.
¹⁰ De yiè m bo ãnné Dafiti kabe nè Sedisademma kabe meyèmmè bè bo n kuónnè mè ké m banté kékéwétení m bíékè. De mōnni kékōmmú bè kũũ wè ke duùte o kpéi, wèè bire bo demáà dè ãã kú kòò nkuòmmè, Mpo ãã kú kè bè nkuòmmè. ¹¹ De yiè yekúdabùò mbo dátínné Sedisademma dibòò Adatidimòò * ãã kú kè bè nkuòmmè Mekidoo biriku mieke. ¹² Dihèi mieke bè bo nkuò be naàmùnti be naàmùnti, kè Dafiti kó tecfètè kabe ncáá nkè be pobè cáá nkè Natáá kó tecfètè kabe ncáá nkè be pobè cáá. ¹³ Kè Defii kó tecfètè kabe ncáá nkè be pobè cáá kè Simèii cífètè kabe ncáá nkè be pobè cáá. ¹⁴ Tinaàmùnti santi tii kpaá kè ti cáá ncáá nkè ti pobè cáá.

13

¹ De yiè dinébòrì mari bo mpũò nke ou Dafiti kabe nè Sedisademma kabe kó meyei nnè be yóò.

Kuyie nyóó paammè yebakè nè bèè sou nke tú bè nàá nku pããnáànti

² De yiè m bo deite yebakè kó yeyètè be nò mieke, mí nKuyie mmũ bíi. Òmòu ténke bá ndenniní ye kpéi, m bo denne diheì bèè tu bemáà m pããnáànti náambè nè yebakè yèè bè sīnkũnko. ³ De mōnni kòò mòu cíféké ke tú ò nàá m pããnáànti, o cice nè o yó bèè ò peité bèè ò nàké ke dò: A yóó kúmu! A náá nsiyáàbìsì nsi ke tú a náá nKuyie mpããnáànti. Kòò cíféké ke tú ò nàá m pããnáànti o cice nè o yó bèè ò kũũ disìè kékua. ⁴ De mōnni ifei bo pĩ m pããnáànti náambè nè be kó tipããnáànti kè bè ténke bá ndáátí iwũò kó ticìti kó yeyaàbòrè ke sou. ⁵ Bè bo nyetírì ke tú: Mí n yí tú Kuyie mpããnáànti náàntò, n tú otenkútì nwe nè bè m peitémè n tú ketenkè kou nwe. ⁶ Kè bè ò beke ke yí: Bá n kó tifiètè né bo a cīncīnni? Ò dò: N népobè beè dè nni nkòute.

Bèè yó nkpaá bè yóó bantémè Kuyie

⁷ Ntenè mí nKuyie Mpakeda n tú mù:
 N tú nh èi ndisiè ndi ke bo kũũ n kóo pecēnti
 nè wè ti wè nképĩ mmutōmmú kékua,
 kè ipee cíété kè n kua ipebí.

⁸ Kè Kuyie nyíé kébéi nke dò: De yiè ketenkè kó benitibè bo toté yewétiyè yètàāti, kè yèdéé kú kè dimáà nkpaá bo. ⁹ Kè m bè yááké ké bè wénkũnne bè ãã pũnnè mèè botí mesòò nnè timátì péitì kè dèe wenke. De yiè kè bè ní n yú kè n yie nke dò bè tu n kabe mbe, kè bè dò: Kuyie nkuu ti te.

14

Kuyie n yóó baatémè ku nitibè mesomme

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Mí nKuyie n kó diyè duunnímu
 kè di dootitabè bo totí di kperè di nuò mmieke,
 díndi Sedisademma kabe di nuò mmieke.
² N yóó duó nkè ibotí tēi tímmu kédó Sedisademma mudoò
 kèpònte diheì kéhéi dèè kó dimàà bo di mieke,
 kèpĩmmú benitipòbè kédúónè,
 kèpĩmmú besũkùbè kékũũnnè kédòò tidaati,
 kè besòmbè nkpaá diheì.
³ De mōnni mí nKuyie nkè n cómmú kédokénè yebotè
 n do òmmè mudoò mōnni.

* **12:11** Aditidimòò: Fedisiibe kó dibòò mari botí do nku, kè benitibè yèmmè ndò ndi ãã kú fetaafe kò ndii mōnni, kékéte kèyènni fetaafe konni dii mōnni.

⁴ De yiè n naàcètè bo na odìfiè tārì
dìi bo Sedisadεmmu donfūḡ,
kè dìi yaté di cuokè diyìè yìèní kèè bíékè
nè dì taà kè, kè dèe naá nkubiriku diékù
kè diwetirì òimáà fūte kubakù yóu bíékè
kè diterìi fūte kucānku.

⁵ Kè di coké kètūnne de kó kubiriku
ke yé kù yó nduómè kétuākenè Asōadi nwe,
kè dí coké kè kù tūnne
ketenkè do áá Osiasi Suda kōbe kóo kpààti mōnni
kè di yembèe coké mèè botí.
De mōnni kè di Yiè nKuyie nfeiténí
ke neínè ku tōrè.

⁶ De mōnni diyìè ténke í yó mbo
dè yó ndò mbāmmùu nwe ke dò nnìkèìi.

⁷ De kó diyìè yó ncáámmu
Kuyie nkuù máà dì yé
de mōnni kuyie nyí yó mbo
keyènkè me nyí yó mbo,
bá kuyuoku kuwenniku kuù yó mbo.

⁸ De kó yewe miēke menie mmèè duò mmufòmmu
mè bo nyìèní Sedisadεmmu
kè mēmamè mpūḡ nke taà dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè kou,
kè metēmè ntaà diyìè taà kèè bíékè kou
kémpūḡ ndiyḡḡ nè dipaao.

⁹ De kó yewe miēke
Kuyie nkuù yó ntú ketenkè kemōu kóo kpààti
kè benitìbè bemōu nkù bàá nke nkù yé.

¹⁰ Kè dihei dimōu wēte kēnaá nkubiriku
kétúóté Kebaa kēntō kétuākenè Dimōo
kubakù cānku Sedisadεmmu diyìè yìèní kèè bíékè
kè Sedisadεmmu baaté yehēkè sōnye,
ke túóté Bensamēe kó dibòrì borè
kēntō kétuākenè bè tu dè dibòrì kótírì,
képēēté kétuākenè dibòrì kuduotí kentímè kperi
kēntō kétuākenè Ananēedi kó ditennì,
képēēté kétuākenè okpààti kó diyetitùò borè.

¹¹ Ikuó mai ténke í yó mbo a bo yeténè ì kè bè dá ku.
Benitìbè bo nkari bāmmùu Sedisadεmmu miēke.

¹² Nte Kuyie nyóó poté kùu yēīku benitìbè bèè dokénè Sedisadεmmu:
Onitì níi bo nkpaá fòu kòo kōnti pāāke,
kòo nōmbii mpāāke,
kè be nōndié mpāāke be nò miēke,

¹³ De yiè kufōwáá ndiekù bo auté benitìbè
kè bèe kónté kēnkpannè betōbè,
bá wè kòo nkpañnè o cēpēetitōu.

¹⁴ Kè Suda kōbe wēnnénè Sedisadεmmu kōbe
kè bèe dokénè ibotí ì bè fité,

kékou bé máti péiti nè mesəə nnè tiyààti péu.

¹⁵ Kuyēku kùù do benitibè kuù doti sisēī,
nè sitesi sāmmarímú nè sisēī dè wēnné ke peité si
nè yòyóbè nè sāmmarímú
nè iwūš sonyi ìì bo be āpònkari.

¹⁶ De m̀nni bèè bo nkpaá fòù,
ibotí ìì dokénè Sedisadēmmu kəbe i miēke,
bè bo nkərini Sedisadēmmu bá d̀ì m̀nni,
ke ninku ke m̀ báá mmí nKuyie Mpaēdaa,
ke baá ntitouti kó dibanni.

¹⁷ Ibotí ìì kəbe bo nkpaáo ke í nkàteni Sedisadēmmu
m̀i nhokpààti Kuyie Mpaēdaa m̀ borè,
bè báá péte fetaafè.

¹⁸ Kè Esibiti kəbe kpaáo ke í kàteni,
m̀ poté kùù yēiku ibotí tēi ìì í kàteni
ke baá ntitouti kó dibanni,
kuù doti be ìnkè.

¹⁹ Esibiti kəbe nè ibotí tēi ìì bo nkpaáo
ke í nkàteni ke baá ndibanni titouti kperi
tìi yēiti doti be ìnkè.

²⁰ De yiè bè bo wāri sisēī kó yesānkewe ìnkè
ke d̀: Bè cāñné dè nKuyie nkpeí.
Kè n c̀tè kó sikũboó naá nyēbo
bè yó mméinè yè yewūš̀t̀rè.

²¹ Sedisadēmmu kó sikũboó nè Sudaa tenkè kpesi
kè bèe dè duó m̀i nKuyie Mpaēdaa n kpeí
bèe kó dimàà n feu iwūš̀ kè bè nsi t̀ú
ke berinè imaa,
beopotambè t̀enke í yó nkpaá m̀i nKuyie Mpaēdaa n c̀tè miēke.

Madasii Di mpátiri to tii náaanti

Madasii wári o pátiri kè dè mmàke yebie nsikousinàà (400) mieke nke kè Yesu né na kékatení. Ò do yóó náké de kó tináanti ke sò nKuyie ncífètè wète ke maámu kè bè wète ke feu iwũs Kuyie nku cífètè mieke, ke né wète ke bonke Kuyie nkó kuce, bá wè kòò fòu ò dómè. Kè benitibè sou nKuyie nnè be pàrè mieke, bá òmòu ténke í dake Kuyie nkuó kpéí. Kè Madasii nnáa nyikuó niùbè nè benitibè sòmbe ke tú bèe ceete, ké mbè dènni Kuyie mbè dómè, ke bè nàánnè múnke ku beénti kpéí.

Madasii do bè nàa nKuyie nyóó tšnnímè mme wèè bo náké ku náaanti (3:1) Kuyie mpáánáanti náantò Edii do nàkémè (3:23) Matie kó dipátiri nè Duku kperi Madasii náké dii nùù bomu ye mieke, dii tú: Isāā-Batiisi do náámmè ke tú ò kàtení ke bo tūnte Yesu nwe kuce (Matie 17:11-13, Duku 1:17).

Di mpátiri náaanti duó ke dómme

1. Isidayeeribe í banté Kuyie mbè dómè 1:1-5
2. Bè seimmè ikuó niùbè ke tú bè sènkèri Kuyie nkè bè yetírí 1:6-2:9
3. Mecaàrimè Isidayeeribe do caàrimè betòbè 2:10-16
4. Kuyie mpáánáanti náantò nàkémè Isāā-Batiasi yóó kàtenímè kètūnte kuce kè Yesu né na kékatení 2:17-3:5
5. Isidayeeribe dómme kéwèteni Kuyie mborè nè dèè yóó dòò Yesu bo wèteni dii yiè 3:6-23

¹ Di mpátiri ti náá ti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Madasii Isidayeeribe kpéí.

Kuyie nhōō tãātémè kù dó wè

² Mémme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N di dómme kè di né békú dimáà ke tú: Ba mbenkú ti Yiè Kuyie nti dómè? Dè í dò nhEsayuu weè kòtí Sakòbaa? Nè memme kè n dake Sakòbu ke nii Esayuu. ³ Ke pònte o kó kutempè nkó yehèkè ke duó nkè yè dounko, ke naá nsikpamóó kó diàri. ⁴ Kè dè dò nhEdómmu ei kàbe bo yí, bè mè nti pòntemè ti bo maá, kè bè maá m borè pònte, mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! M bo bè pònte kè bèe yú de kó ketenkè ke dò: Meyei nheì, m mieke péi bè sàà be ei. ⁵ Díndi Isidayeeribe kè dí dè yà, kébanté ke dò m mí ndi Yiè nKuyie n deu ke í pí ndíi máá kó yehèkè mutómmú.

Ikuó niùbè cààrémè kè Kuyie mbè kpannè

⁶ Kè ti Yiè Kuyie Mpakèdaa béinnè ikuó niùbè ke dò: Debire ò ndému de cice kè kudaakú yiè nku yiè nkpeti. Kè n tu di cice dè né yíme kè di í n dé? Kè n tu di yiè, dè né yíme kè di í yíé n kpèti? Di n sènkèrimu ke né békú dimáà ke tú: Ti kù sènkèri ba mmieke? ⁷ Dè yíme kè di m pãã n ci dè, ke dè dakù n wũstòrè ìnkè? Di caàri n yetiri ndi, di wènté n wũstòrè nye detetirè. Ke né békú dimáà ke tú ti sīnkūnne òmmè botí ku wũstòrè? ⁸ Di n feu dii mōnni iwũs ì ã inuò nyimáà ìmáà nè ì tu yekpĩè nnè ì m, di yèmmè dò nde wennimáà? Kè di yèmmè dò ndè wennimu dí dè pã di kóo kumàndáà, ké nsà kè dè bo ò narike kòò di còuté. Mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! ⁹ Di bo dòò dende kó dimáà kédeè ke né nni nyu, mí nKuyie nke tú n di kuó mmesémmè, kè n ti kèèà? Mí nKuyie Mpakèdaa m báá ti kèè bitì! ¹⁰ Kòò mòu di mieke do nkpetínnè n cífètè kó yebòrè dè na ntōumu, kè di bá ncóunko n wũstònni detetirè. N di wúó ndè í n naati, nyí còu di m pãã nyèè pàrè ketíke. ¹¹ Titenti timòu duómè n yetiri feímu tipíti timòu. Kè bè m pãã nyepàrè sààyè, ke n tuò nti húúnti. Mí nKuyie Mpakèdaa n yetiri feímu titenti timòu mieke. ¹² Kè díndi né caàri n yetiri kè di yèmmè dò n kó diwũstònni tu cénkoo kperi, kè di bo na kédaá ndii ìnkè di cénke nìnte dè. ¹³ Kè dè di dōnnè muwèrimú. Di sènkèrimu mí nKuyie Mpakèdaa, ke m pãã nyiwũs di yùúkú ì yoo ì tú yekpĩè, yoo ì m. Mí ndi Yiè nKuyie m báá còuté de kó yepàrè. ¹⁴ Di yuukumu díndi bèè ò mmàke iwũs sààyè

di dò nké m pã ì ke né n féúté fèè ã kuyènkù. Dè yembè dínndi di bo yà. N tú okpààtì dièwè nwe, kè yebotè yemou yé n kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mú b́í.

2

Kuyie ndómè bè mpí nku tómmú kè dè wenni

¹ Kè Kuyie mbéi nke d̀: N náánnè dímbɛ ikuó niúbè. ² Kè di í kènté n náá nti, kè di í yie nke dèúkùnnɛ n yètìrì, m bo duó nkè meyei ndi do, di bo pàà mesàà nke yé òmou í bomè di mieke wèè ãà n náàntì o yèmmè mieke. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mú b́í! ³ M bo di kei n c̄ètè tómmú, kè di úútí di wũs di n feu ì kó tipiti di ìikè, kè bè di wènnénè ti kékáúté. ⁴ Dɛ m̀nnì kè dí banté ke dò m mí nKuyie Mpakɛdaa n di kpannè kè dè bo yie nkè metaummè n do d̀d̀nnè mè Defii nè o yaàbí kè mèè báá t̄tɛ. ⁵ Nè dɛ kó metaummè mieke nke n do bè duómmè mufòmmu nè diwèi kè bè nni ndé, ke yíé n kpɛti, ke m̀kɛ n kó kufɔwáá n yètìrì dɛu mèè kpéí. ⁶ Kè bè ntiè mbenitibè timómm̀nti, kè siyáàbìsí í bo be nò mieke, mí nnè be kè tí nnaatí, kè bè d̀d̀rì dèè siè ke yũd̀nní benitibè m bíékè kè bè you meyei. ⁷ Ikuó niútì wèè dò nkétiè mbenitibè n tié, wèè borè ndɛ benitibè dò nképétémè n tié ke yé ò tumè mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n kóo t̄ntì nwe. ⁸ Kè dínndi biɛ mɛ ndèténè n kó kuce, ke fétinnɛ kusúkù nè di kó itiè mmieke, ke t̄tɛ metaummè mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa n do d̀d̀nnè mè Defii. ⁹ Dɛè te kè n duó nkè ibotí t̄i di s̀nkèrì ke di c̄è nke yé di í yiemmmè n kpɛti, ke bekù tikouti.

Meborimɛ mèdémè mèè cààrè Defiibe nè Kuyie mbɛ kó metaummè

¹⁰ Kè Madasii b́í nke d̀: Dè í dò nti cice omáá ndià? Dè í tú Kuyie nkumáá kuù ti d̀d̀d̀? Dè né d̀omme kè ti fiiti titòbè ke càari metaummè mèè do bo Kuyie nnè ti yembè be cuokè? ¹¹ Sudaa k̀be càkemu dinùù ti Yiè nKuyie ndo bè d̀únnè d̀, ke d̀d̀ isàke kpɛrɛ Sedisadɛmmu nè Isidayɛɛribɛ tenkè kemou. Ti Yiè nKuyie nc̄ètè càámmu ke tú ku kpɛtɛ kè kù t̄é d́ kè bè t̄é s̀nkùnnɛ ke tùóké benitipòbè bèè feu yebakè. ¹² Wèè d̀d̀ mebotí, dɛ yiè mbáá p̄tè wèè bo ò k̀nné Sak̀bu naàm̀nkù mieke ò mè mbáá p̄tè wèè bo féúté f̄́ nKuyie Mpakɛdaa f̄d̀f̄è o kpéí.

¹³ Nte d̀marè d̀d̀érindè di d̀ari dè, di kuò nyèè dabùò ke wuò Kuyie nwũst̀nnì ntiñnniɛti, ku í dake di p̄rè kpéí nkù mè nyí yè c̀ú. ¹⁴ Kè di né békú dí máá mùù kpéí nte kè kù yí c̀ú di p̄rè. Di yetírí mèè kpéí nke di pobè di puoke bè di dapàntì m̀nnì ke b́í nKuyie nyìkè ke yí di yó mbè po ke né w̄tɛ ke bè bètì. ¹⁵ Kuyie ndi wènné onitì omáá ndi f̄́ nnè a pokù, kù né mè d̀d̀ ke d́ ba? Kù d́ dí nw̄ ntik̀ntì nti nè meyèmmè di wènné dii m̀nnì ke náá nhonitì omáá di ò mbaa ba? Di ò mbaa Kuyie mbo di duó mmɛ̀nme íbì. Nyénè tũnke kòò m̀u báá yetɛ o pokù o puoke wè o dapàntì m̀nnì nè o bí bè ntú ku k̀be mbɛ. Nyénè tũnke di toti tì di yèmmè ti kpéí nnè di pobè di puoke bè didac̄ntì m̀nnì, kòò m̀u báá yetɛ o pokù. ¹⁶ Mí nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛɛribɛ tũ nkù m mieke c̀summu wèè bètì o pokù ke yé wè ò bètimè nè kuyonku nku. Ndakenè di toti tì di yèmmè mieke ti kpéí. Kòò m̀u báá yetɛ o pokù.

Kuyie nnàkémè kù yóó duannímè ku kó dit̄nnì

¹⁷ Kè Madasii b́í nke d̀: Ti Yiè nKuyie nh̀uǹmu di kó tináàntì. Kè di né békú dí máá ke tú, kù tì òunè ba nkpéí? Kù di òunè tì, t̄i tú, di ò nnáá nti ke tú ti Yiè nKuyie nh̄ nwúó nwèè d̀d̀rì meyei nke dè kù naati, kè kù ò yàrí, kù né yè nkù wetí òmmɛ botí?

3

¹ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke d̀: Mí nKuyie Mpakɛdaa, m b́immu ke tú: M bo duónko n kó dit̄nnì kè dii keuté kuce. Di yiè ndi bàa wè ò yóó di déétému kè dí ta o c̄ètè mieke. Di yiè nwèè di d̀d̀nnè metaummè ò k̀rínímu. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mú b́í! ² We mbo

nkpaá de yiè? Kòò feiténí we mbo nkpaá cómmú! Ò yó ndònnè dihònni kó muhãá mmùù òò wénkùnnè mù mmu mesòò nkéndò nciékùrè bè òunè dè tiyààti. ³ Weè yóò wénkùnnè benìtibè mesòò nkòmè. Weè yóò wénkùnnè Defiibe muhãá nhòò wénkùnnè mèè botí timátí pèítí nè mesòò. De mònni kè bèè naá mbèè yó nni mpãã nyepãrè ikuó yèmmè. ⁴ De mònni kè tí Yiè nKuyie ncòuté Sudaa kàbe nè Isidayeeribe kó yepãrè kù do yè còú mèè botí nè dimònni, yebie nketiyè mièke. ⁵ De mònni mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m bo ndi kómmú kébekénè betediibè nè bèè dauti dautinè betòbè nè bèè ò mparikunè n yètiri ke né sou, nè bèè í yietì be kó betòmbè be díítí nè bekúpobè nè iciribí kperè nè bèè fèũnko bepòòbè bá bè í n dé mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa.

Isidayeeribe dòmmè kéwètení be Yiè nKuyie mborè

⁶ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yí cèète, di me nyí yóu di bo ntúmè Sakòbu yaàbí. ⁷ Nè di yembè do bomè mme di bùtinnémè n tié ke í ò tũ, wètenèní m borè kè m múnke wètoo di borè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mĩ béi! Kè di né békú dimàà ke tú: Ti bo wètoo òmmè botí ku borè? ⁸ Nte m múnke yóò di beke tí, onìti bo na késouté mí nKuyie nnaà? Kè de yèmmè di bo yí: Nè ba mmièke nke tí da sóummè? Di m̀ake dè demou kó depííndè di dò nké nni n duò ndè. Nè di dò nké nni mpãã nyèè pãrè, deè mièke nke di n sóummè. ⁹ Meyei ndi do, kubotí kumou n sou mmèè kpéi nke. ¹⁰ Tònni dèè kó dimàà tú depííndè kéãnnè n cìètè mièke kè dèe yie nkè n cìètè mm̀ake tidiiti. N yáákénè káyà kénsà kè m báa kpeté iwetibori, kécũũnko keĩnkè kó mesàà nkè mèè píe. Mí nKuyie Mpakedaa mĩ béi! ¹¹ Kè nsà kè m báa beti yecádúò mbá yè ténke bá ncáá ndi diiti, kè fínyĩ kó detie mpeité. ¹² Kè yebotè yemou ndi tú diwèi yembè, ke yé di tenkè kó mekàrimè yó nnaatimè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mĩ béi!

Bèè tũ nKuyie nnè timómmanti bè yóò yàmè mucóntimu

¹³ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di náá ntì tí kpéi ntì tu tipocẽmmúnáàntì nti, kè di né békú dimàà ke tú: Ti kù cènnénè ònti? ¹⁴ Dũ ba náá nke tú: Kàa tũ nKuyie, detetirè nde, kàa tũ nku tannò dè í m̀ake mucóntimu mamù, kè di nù nkòmmú yedabùò m mí nKuyie Mpakedaa n yìkè bá di í yà mucóntimu mamù. ¹⁵ Kè sipòò yembè bèè né bo kè dè bè naati, kè bedònnibè kperè yíe mbá kè bè wènté mí nKuyie ndèmarè báa bè dòò.

¹⁶ Bèè n dé bèè náa mme mmè kè n kèè bè nàámmè ke duò nkè bè wàri be yètè bembè bèè n dé ke yé n kpéi. ¹⁷ Mèmmè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m béimmè ke dò: M bàátí dii yiè kpéi ndi bo tuòke dii yiè, bè bo ntú n kàbe kè m bè te. M bo mbè m̀akenè mesémmè, onìti ò mm̀akenè m̀e o birè dèè pĩ nho tómmú mesémmè. ¹⁸ De yiè di bo yà mebatimè mèè bo beyeibe nè besààbè be cuokè, wèè pĩ n tómmú nè wèè í mù pĩ mbe cuokè. ¹⁹ De yiè kèrínímu ke yó ntònni diònni kó muhãá nkòmè. De yiè meyei ndòòribè nè sipòò yembè bè bo cóuté timúkpeti kòmè páíí, bè cìè nnè be fãàti bá dèmarè bá nsúó. Mí di Yiè nKuyie Mpakedaa mĩ béi! ²⁰ Díndi bèè n dé, de yiè m bo di dòò dèè sié kè medeetímè kó diwennécànni di mííté, kè di miékùnnè kè dí mpuù yenaadapàà mbè píté yè ke fĩnko ye kòmè. ²¹ De yiè di bo nàu beyeibe kè bèè náa mmutáá. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mĩ bàátí de kó diyie kpéi.

Edii yóò wètenímè

²² Di báa yè nkóò tónti M̀oyiisi di duò nyii kuó kpéi. Ntũnnè n tannò nè n tié n do ò duò ndè Òdebu tãri ìnkè Isidayeeribe dimou di kpéi.

²³ N yóò niité kéduónko m pããnáàntì náàntò Edii nwe kè diyie dièrì dii duò tikòmbùòti kè di né na kètúakení. ²⁴ Weè yóò wète ketau nyibí nè i cicèbè ketau mbèè tu ibí cicèbè nè be bí, kè dèe yie nkè m bá nkeróo képoté di kó dihei dimou páíí.

Matie wǎrimè tináańsààtì Di mpátìri tǎ tìi náańtì

Tináańtì tìi ti náa Matie kó dipátìri tǎ tìi náańtì. Yesu tancóumbè tepíítè nè bedébé kóò mǎu bè tu we Matie, weè wǎri de kó dipátìri.

Matie wǎri o pátìri meketimè o kǎbe Sifube kpéi nke, ke bo bè benke Yesu tumè Sifube kóò kpààtì Dafiti yaábire Abarahammu kó kuwuǎ nkou, nè de kpéi nkòo bate o yaàribè fuke ì duó ke dǒmmè. Ke nàké o pátìri miéke Kuyie nkó dikpààtìyuu kpéi, Kuyie nkpààtìyuu tǒńímè kè benitìbè dǒ nkéceete, kòò nàké ke benke ke dǒ nYesu tú Kuyie mpǎāńańtì náańbè nàké wèè kǒme mme.

Di mpátìri náańtì duó ke dǒmmè

1. Bè peitémè Yesu nè ò ketémè o tǒmmú. (1-4)
2. Yesu duó nyì tié nditǎri ñnkè. (5-7)
3. Yesu dǒò tìi dietì nè bè ò yetemè (8-12)
4. Yesu nàké yèè náańhǎntìyè (13)
5. Okpààtì bè yete wè kó mutǒmmú (14-23)
6. Bè nàkémmè Yesu kó muwētimmù kpéi (24-25)
7. Yesu kó mukũũ nnè ò yǎńtémè (26-28)

Yesu yaàribè kó yeyètè

(Wénté Duku 3:23-38)

¹ Ntenè Yesu Kirisi yaàribè kó kufuku: Yesu yaàri kótì tu Dafiti kè Dafiti kóò yaàri kótì me ntó tú Abarahammu.

² Abarahammu weè peité Isaki, kè Isaki peité Sakǎbu, kè Sakǎbu peité Sudaa nè betǎbè.

³ Kè Sudaa peité Pedesi nè Isaraa kè be yǎ ntú Tamaa, kè Pedesi peité Esidommu, kè Esidommu peité Aramu. ⁴ Kè Aramu peité Aminadabu, kè Aminadabu peité Nasǎǎ, kè Nasǎǎ peité Sadimǎǎ. ⁵ Kè Sadimǎǎ peité Boasi, kè Dahabu ntú o yǎ. Kè Boasi peité Obedi kè Uduti ntú o yǎ. ⁶ Kè Obedi peité Isaii, kè Isaii peité okpààtì Dafiti.

Kè Dafitii peité Sadomǎǎ kòo yǎ ntú Udii pokù Dafiti do kùǎ Udii kétúóté wè. ⁷ Kè Sadomǎǎ peité Odoboammu, kè Odoboammu peité Abia, kè Abiaa peité Asaa. ⁸ Kè Asaa peité Sosafaa, kè Sosafaa peité Sodammu, kè Sodammu peité Osiasi, ⁹ kè Osiasii peité Soatammu, kè Soatammu peité Akaasi, kè Akaasii peité Esekiasii. ¹⁰ Kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amǎǎ, kè Amǎǎ peité Sosiasii, ¹¹ kè Sosiasii peité Yekonniasi nè o neí. De mǎnni ndi Babidǎnni kóò kpààtì bè pǎĩmmúmè kékǒnnè.

¹² Bè bè kǒnnè dii mǎnni Babidǎnni de mǎnni ndi Yekonniasi peitémè Sadatieri, kè Sadatieri peité Sodobabæedi. ¹³ Kè Sodobabæedi peité Abiudi, kè Abiudii peité Ediakimmu, kè Ediakimmu peité Asǎari. ¹⁴ Kè Asǎari peité Sadǎki, kè Sadǎki peité Akimmu, kè Akimmu peité Ediudi. ¹⁵ Kè Ediudii peité Ediesee kè Ediesee peité Matǎǎ kè Matǎǎ peité Sakǎbu, ¹⁶ kè Sakǎbu peité Sosefu. Weè Sosefu do puoke Maari wèè peité Yesu bè tu wè Kirisi.

¹⁷ Abarahammu kó dimǎnni kéntǎ kétuǎkenè Dafiti tidapuntǎntì bo tepíítè nè tìnàà ndi. Dafiti kó dimǎnni kétuǎkenè bè bè pǎĩmmúmè ke kǒnnè Babidǎnni kè dè mǎke tidapuntǎntì tepíítè nè tìnàà. Bè bè pǎĩmmúmè ke kǒnnè Babidǎnni kétuǎkenè bè peitémè Yesu kè dè mǎke tidapuntǎntì tepíítè nè tìnàà.

Maari do pùómmè Yesu

(Wénté Duku 2:1-7)

¹⁸ Nte dè wũǎkémè kè bèe peité Yesu Kirisi. Sosefu weè do pǎ Maari Yesu yǎ, ke mu nyì nhò duǎnè, kòo púónnè Muyaáńsààmù kó muwēĩmù. ¹⁹ Sosefu wèè do pǎ Maari kòo tu

wèè dé Kuyie, ò í ndó kòò yete kè dè nfeí ò yàà bo sīnkùnne mèè kpéí Maari yètìrì, ke né ndó kòò yete disòrì. ²⁰ Ò kpaá ke me ntoti o yèmmè kè Kuyie ntōnnì marii ò béinnè tidòuntì ke dò: Sosefu, Dafiti yaàbire, bá nyĩèkù a bo túótémè a pokù Maari, ke yé ò pùómmè nè Muyaánsààmù kó muwērimú mmu. ²¹ Ò bo peité denitidabire kàa dè yu ke dò Yesu, weè yóó deeté o nìtìbè be yei mmieke.

²² Dende kó dimàà do tūàkení kè dè bo dòò Kuyie ndo nàké tìnti ku pāānāāntì náāntò kòò tì bēi, nke dò:

²³ Desapūmbire dèè mu nyí duónè onitidòù
dè bo púó nképeité denitidabire
kè bèè dè yu ke dò Emanniyēeri,
(dèè tu Kuyie nti bonè).

²⁴ Sosefu ènte dii mōnni kédòò Kuyie ntōnni ò nàké tì, kétúóté o pokù Maari, ²⁵ ò me nyí nhò duónè kòò yàa peiténè debire kè Sosefuu dè yu ke dò Yesu.

2

Siwāāwéibè dāummè Yesu

¹ Edōti do tú dii mōnni ndi okpààtì, bè peitémè Yesu Betideemmu Sudee kó kutempē mmieke. Kè siwāāwéibè * ítení diyie yìenì kèè bíékè kētuàkení Sedisademmu, ² kébeke ke dò: Yé Sifube kóo kpààtì bè peité wè bàmbà? Ti yà o wàtè nte diyie yìenì kèè bíékè ke kàtení ke bo ò dōu.

³ Okpààtì Edōti kèè dii mōnni de kó tināāntì, kòo yèmmèe caàrè mediè. Kòo èi Sedisademmu kòbe bemou yèmmè caàrè. ⁴ Kòo tí nyikuó niùbè kó bekótìbè bemou nè ikuó wāābè, ké bè beke bè dò nképeité dè Kirisi. ⁵ Kè bèè ò nàké ke dò: Bè dò nkóò peité Betideemmu nwe Sudee tempē mmieke. Kuyie mpāānāāntì náāntò tì wārimu ke tú:

⁶ F́ mBetideemmu Sudaa tenkè kó dihei,
a í kēhñnè Sudaa kó yehèkè teyè,
ke yé f́ò mièke nke okpààtì yētìnímè,
weè yóó cēmmú n kó benitìbè Isidayēeribe.

⁷ De mōnni kè Edōtii duó nkè bèè yúnì siwāāwéibè kòo bè beke disòrì bè yà dii mōnni ndi weti weti tewàtè, ⁸ kédeè ké bè t̄ mBetideemmu ke dò: Kàtenè kéwammú kébíéké weti weti kè di yà de kó debire di wētení ké n nàké kè m múnke ke kote ké dè dōu.

⁹ Okpààtì bè nàké dii mōnni o kpeti kédeè, kè bèè kété kè tewàtè bè do yà tē diyie yìenì kèè bíékè kè tē nkérì be iikè kētuàke debire bo dii bòrì ke cómmú. ¹⁰ Kè diwèi bè p̄ mmediè mbè yà dii mōnni tewàtè cōmmúmè. ¹¹ Kè bèè taroo tec̄t̄t̄é káyà debire nè de yō Maari ke nínkú ké dè dōu, kékpeté be dōuti ké dè pāmmú yepāre, meso nè tihúuntì idiítì idieyi kpeti bè tu tì ànsàà nè bè tu tì m̄irì. ¹² Kè Kuyie mbè nàké keyènkè nè tidòuntì ke dò: Di báá wēte Edōti borè. Memme kè bèè kété kuce tekù kékò.

Bè túótémè Yesu ke cokénè

¹³ Siwāāwéibè kò ndi mōnni kè Kuyie ntōnni marii kàtení Sosefu borè kòò béinnè tidòuntì ke dò: Íté kétúóté debire nè de yō Maari kécoké kékote Esibiti, ké nke mbo ke baanè m bo da nàkémè ke dò a wētení, ke yé Edōti yóó wammúmè debire ke bo dè kùo.

¹⁴ Kè Sosefuu íté kétúóté debire nè de yō keyènkè kè bèè kote Esibiti, ¹⁵ ké nke mbo kè Edōti yàa kúnè. Memme kè dèè dòò Kuyie mpāānāāntì náāntò do nàké tì ke dò: N yu m bire ke dè dèenne Esibiti mieke.

Edōti kùomè ibí

* **2:1** siwāāwéibè: Beyuwúòmbè do mbe, bè me ndo í tú Kuyie nkòbe. Kè bè mpakí siwāā nè si tōmmú si tōmmú.

¹⁶ Edoti banté dii mōnni ke dò nsiwääwéibè ò souté, kòo miēke peike mediè. Kòo duò nkè bè nkòu initidabí ìi màke yebie nyèdèè nè isámpròì Betimeemu miēke nè sihekésí sù ò tókénè, kébennénè siwääwéibè do yóò ò nàké kè dè berí ndè. ¹⁷ Memme kè dèe dōò Kuyie mpāānāānti náāntò Sedemii do nàké ti ke dò:

¹⁸ N yo metammè mamè mme Damaa eì,
yekúdabùò nyèè yìèní nè iwúótìi,
Dasedi bí ìi ku kòò kuò,
bá ke í dó bèè ò bántè.

Bè kōnmēmè Yesu Nansareti

¹⁹ Edoti ku dii mōnni kè Kuyie ntōnni marìi kōtení Esibiti Sosefu borè, ²⁰ kòò béinnè tidòuntì miēke ke dō: Íté kētúóté debire nè de yō, kè dí wēte Isidayeribe kó ketenkè, ke yé bèè do wanti kékua debire bè kumè.

²¹ Kè Sosefu íté kētúóté debire nè de yō kè bèè wēte Isidayeribe kó ketenkè. ²² Kòo kee kè bè tu Adisedauusi cōuté o cice Edoti kpàti ke tú Sudee kóo kpàti, kòo yote ò bo bátémè de kó dihei miēke. Kè Kuyie nhò béinnè tidòuntì kòo kote Kadidee kó kutempē, ²³ kékari Nansareti kó dihei miēke kè dèe dōò Kuyie mpāānāānti náānbè do nàké ti ke dō bè bo nhò yu ke tú: Nansareti eì kou.

3

Isāā-Batiisi do āāmè benitibè bátémmù
(Wénté Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

¹ De kó dimōnni kè Isāā-Batiisii keté o tōmmú kēnnāá Kuyie nnāānti Sudee kó dikpāá miēke ke tú: ² Ceetenè di borime, ke yé Kuyie ntōótémè ke bo kanne ku kó dikpāātìyuu.

³ Wèè Isāā kpéi nke Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii do náámmè ke tú:
Wèè pèú dikpāá miēke ke tú:
Tūntenè ti Yiè nKuyie nkó kuce,
séinnè o ce.

⁴ Isāā do dáátí diyāābòrì dii dùākenè dindi yóyó kó ticiti, ke bou fenaākōnfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁵ Kè Sedisademu kōbe nè Sudee kó kutempē nkumou kōbe nè yehékè teyè yèè tókénè Suditēē kó kukó nkè bè nkōrini o borè, ⁶ ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā bátémmù Suditēē kó kukó mmieke.

⁷ Kè Isāā yà Fadisīēbe péu nè Sadusīēbe, kè bè kōròo o borè kòò bo bè ānné bátémmù kòò bè nàké ke dō: Iwāāke dindi! We ndi nàké ke tú dí yenténè Kuyie nkó tibeénti tii kērini?

⁸ Di borime benke tūnké ke dò ndi cèète. ⁹ Di yèmmè bá ndò ndi bo na kécōté di tú mēè kpéi Abarahammu kó ibí. N di náámmu Kuyie mbo na kédōò yetārè yie nho bí. ¹⁰ Okōūtì sūótému o pīētè ke bo u detie, detie ndèè í péi yebe sàayè bè bo dè u kécóu. ¹¹ Mí n di āā bátémmù menie mmieke nke kè dè benkú ke dò ndi borime cèète, wèè tūnni ò deumu ke m pēēté. N yí sannè m bo deitemè o neuti, wenwe bo ndi āā bátémmù nè Muyaánsàmmù nè muhāā. ¹² Ò tō o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii ñnè tifuti, kékouté mebii nkéānné o bou miēke, kécóu ntifuti muhāā mmù ò í kō mmu miēke.

Isāā-Batiisi āānnémè Yesu bátémmù
(Wénté Mariki 1:9-11 nè Duku 3:21-22 nè Isāā 1:29-34)

¹³ Isāā āā dii mōnni bátémmù Suditēē kó kukó mmieke, kè Yesu íténi Kadidee kó kutempēē kētūōkeni o borè kòò bo ò ānné bátémmù. ¹⁴ Kè Isāā yete ke dō: Fōò do dò ké nh ānné bátémmù ke wēte ke tú n da ānné bátémmà!

¹⁵ Kè Yesu ò tēnné ke dō: Yie mbake ké nh ānné bátémmù ke yé dè wennimèmu ke dò nti dōò Kuyie ndó dè.

Kè Isāa yie nkòò ānné bàtém̀m̀, ¹⁶ kòò nyètìní menie mmieke kè tiwet̀ti kpeté kè Muyaánsààm̀m̀ cùténí ke dòǹnè dikp̀et̀ínónkperi kécómm̀ú o ñnkè. ¹⁷ Kè bèe kee metammè mamè de ñnkè bíékè ke mè tu: Yie nweè tu m birè kè n dè dó mesàà ke dè tã mediè.

4

Dibòò bennémè Yesu

(Wénté Mariki 1:12-13 nè Duku 4:1-13)

¹ De m̀ǹǹǹ kè Muyaánsààm̀m̀ tanné Yesu dikp̀áà mieke kè dibòò bo ò benné. ² Kè Yesu r̀boú dinùù ke d̀ iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè dikònǹi ò p̀í. ³ Kè dibòò k̀tení o borè kóò nàké ke d̀: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè yetárè yie nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu di nàké ke d̀: Tì wàrimu ke tú oǹt̀i í fò̀nè mudii máà, ò fò̀nè tináànt̀i t̀i yìení Kuyie nnùù mieke t̀nti.

⁵ Mèmmè kè dibòò ò k̀tenè Sedisadèmmu kóò dèkenè Kuyie ncìètè ñnkè kóò nàké ke d̀:

⁶ Kàa tu Kuyie mBire nde, puuo, ke yé Kuyie nnáànt̀i wàrimè ke tú:

Kuyie mbo duanní ku t̄rè

kè yè da cóuté

bá a naàcètè báá bété ditári mari.

⁷ Kè Yesu di t̄h̀né ke d̀: Tì wàrimu kupíkù tekù ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

⁸ Kè dibòò ò dèkenè ditári dieri mari ñnkè kóò benke kutenkù kó yekp̀ààtiyò yemou nè ye kp̀àti deu mèè botí, ⁹ kóò nàké ke d̀: N yóó dè nda duómmu demou kè nsà kàa nínkú n ỳikè ke m bàntè. ¹⁰ De m̀ǹǹǹ kè Yesu di nàké ke d̀: Fũte m borè f̄́ ndibòò ke yé tì wàrimè ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kemp̄́ nkuu t̄mmú.

¹¹ Mèmmè kè dibòò íté kè Kuyie nt̄rèe k̀tení kemp̄́ nho t̄mmú.

Yesu ketémè kénnaá Kuyie nnáànt̀i Kapennaummu mieke

(Wénté Mariki 1:14-15 nè Duku 4:14-15)

¹² Yesu kèè dii m̀ǹǹǹ bè kpet̀ínémè Isāa kékote Nansareti Kadidee kó kutemp̄́ mmieke.

¹³ Ò í nkàri Nansareti, kékote kэмbo Kapennaummu Kadidee kóo dàméèrì m̀nku, Sabunoo nè Nefutadii kó yehékè také, ¹⁴ kè dè bo d̀òò Kuyie mp̄́ánáànt̀i náànt̀o Esaii do nàké tì ke d̀:

¹⁵ Sabunoo nè Nefutadii kó ketenkè kobe bèè bo dàméèrì také Sudit̄ē kó kukó nyáà

nè bèè í tú Sifube ke bo Kadidee.

¹⁶ Díndi bèè do bo dibìnǹi mieke di yámu kuwenniku diékù.

Di do bo dibìnǹi kó dihei,

mukũ nkperi mieke nke,

kè kuwenniku di m̀íté.

¹⁷ Dii m̀ǹǹǹ ndi Yesu ketémè kénnaá nKuyie nnáànt̀i ke tú: Ceetenè di borime ke yé Kuyie nt̄ótémè ke bo kanne ku kó dikp̀ààtiyuu.

Yesu yumè o kó betancóumbè kètibè

(Wénté Mariki 1:16-20 nè Duku 5:1-11)

¹⁸ Diyie mari kè Yesu mpéké Kadidee kó menie nkéyà benitibè bédébè, Simoo bè tú wè Pieri nè o nantè Antidee kè bè buò muỳndit̀im̀ ke yé bè do tùmè beỳn̄wambè mbe. ¹⁹ Kè Yesu bè nàké ke d̀: N t̄nnenè kè n di d̀òò benitiwambè.

²⁰ Kè bè p̀n̄kke yóu be ỳndit̀irè kóò t̄nne.

²¹ Kòo yí kédétóo ḱyà betabè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isāa kè bè bo kudabekù mieke nè be cice Sebedee ke d̀ori be ỳndit̀irè. ²² Kè Yesu bè yu kè bè p̀n̄kke yóu be cice nè kudabekù kóò t̄nne.

Yesu yètiri do pitémè Kadidee omou mieke

(Wénté Mariki 1:39 nè Duku 4:44, 6:17-18)

²³ Kè Yesu nícentì Kadidee oməu titíntouti miεke ke náante benitibè tináaàntì Kuyie nkó dikpààtiyuu kpɛti ke miεkùnko benitibè muməmmú muməu nè tikōnyonkuti timəu. ²⁴ Kè bè nnáá nho kpéi Sidii kó ketenkè keməu miεke, kè benitibè ntəuní bèè fěŭri nè muməmmú nè bèè kòntì yóu yóu nè yebəkè ta bè nè bèè duò yecírèncírè nè tihòùti, kè Yesu mbè miεkùnko beməu. ²⁵ Kè benitibè péuu ò tūnne. Kadidee kəbe nè Sedisademmu kəbe nè Sudee kəbe nè yehékè tɛpíitè kó ketenkè kəbe nè Suditěě kó kukó nyáà kəbe.

5

Yesu duó nyù tié nditāri ñnkè
(Wénté Duku 6:20-23)

¹ Yesu yà diì mənni ditāri kədəke ditāri nè o tancóumbè kénkari kè bè ò kəri ² kòò bè tiè nke tú:

Kuyèñnaatí mómmonku

³ Dè ñnaati bèè banté ke dò mbè cīñni Kuyie mbíékè,
ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè beè kpéi!

⁴ Dè ñnaati bèè yèmmè cààrè,
ke yé Kuyie nyóó bè bántèmè!

⁵ Dè ñnaati bèè yèmmè boo,
ke yé Kuyie nyóó bè duómme ketenkè kè bèè tieke!

⁶ Dè ñnaati bèè wanti kédòò Kuyie ndó dè,
ke yé Kuyie nyóó bè teemmèmu
kè bèè dè dòò mediè!

⁷ Dè ñnaati bèè kuò nhotòu mesémmè,
ke yé Kuyie nyóó bè kuómme mesémmè!

⁸ Dè ñnaati bèè yèmmè wenni,
ke yé beè yóo yàmè Kuyie!

⁹ Dè ñnaati bèè waà mbenitibè kó kuyèñnaatí,
ke yé beè yó ntúmè Kuyie mbí!

¹⁰ Dè ñnaati bè fěŭnkoo bè
bè dòòri mèè kpéi nKuyie ndó dè,
ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè beè kpéi!

¹¹ Dè ñdi naati bè bo ndi sáá ndii mənni ke di fěunko ke sou nke náá ndi nu ndòò mèè yei di tú mèè kpéi n kəbe. ¹² Di yèmmè ñnaati kè di bo diwèi miεke ke yé di kó ticuuti yó ndeumè keñnkè, mæè botí nku bè fěŭmmè Kuyie mpāānāaàntì náam̀bè bèè di niiténni.

Mukókúú nné kuwenniku de kó medonnimè
(Wénté Mariki 9:50 nè Duku 8:16-18, 14:34-35)

¹³ Dii tu kutenkù kó mukókúú. Kè mukókúú nné seté, bè bo mù náríkunnènè ba? Mù ténke báá dòònè dèmarè, kè bè í mù útóo ditowàà ndi kè benitibè nàù.

¹⁴ Dii tu kutenkù kó kuwenniku. Dihèi dii maá ditāri ñnkè di báá na kénsərì. ¹⁵ Bè ã̃ í ncóu nfitirè kéānné tecètè miεke, bè ã̃ dè cōnné deyitírè nde kè dè mmí bèè kó dimàà bo tecfètè miεke. ¹⁶ Di kó kuwenniku dò nké mme mmí kutenkù kəbe kè bèè yà mutōmmú di pī mmù wennimè, késāntè di cice wèè bo keñnkè.

Yesu nàké ti kè dè ntukúnè ikuó

¹⁷ Di yèmmè bá ndò n kətení ke bo paa mMəyiisi kó ikuó yoo Kuyie mpāānāaàntì náam̀bè do wàri ti. N kətení ke bo dəke ì wènkunnemmu. ¹⁸ N di náá mmómumu nwe: Ketenkè nè keñnkè kè dè kpaá bo ikuó kó fəwārifè sām̀pófè mafè báá yaate, kè kutenkù yà deènè. ¹⁹ Wèè bo yete tūnké Kuyie nkuó mai, kénáké betəbè kè bèè ì yete de yiè mbo ntú osānpòu Kuyie nkprààtiyuu miεke. Wèè me mbo yie nyikuó iməu kénáké betəbè kè bèè ì yie nde yiè mbo ntú

odiawè Kuyie nkpààtiyuu miεke. ²⁰ N di náámmu: Kè di borime í wenni ke pēēté Fadisīēbe kōme di báá ta Kuyie nkpààtiyuu miεke.

Kemiεke yiè nè obanteu kó tináànti
(Wénté Mariki 11:25 nè Duku 12:57-59)

²¹ Di yému ke dò mbè do nàké di yembè ke dò: A báá kuə onìti, kè wèè kuə onìti bèè ò bekénè. ²² Kè mí nné di náá nke tú kè wèè miεke peike otòu bèè o bekénè, kè wèè sǎá nhotòu kuyèinkù, bebeéndiebèè ò bekénè, kè wèè me nsǎá nhotòu ke tú kuwáátikù ò dò nkéta muhǎá mmuù í kō mmu miεke nke. ²³ Kàa kòte diwūōtònni borè ke bo pǎ Kuyie ndipānni ke dèntení dèborè a kou tòu da mǎkenèmè tìmati, ²⁴ dǎú ndende a pānni diwūōtònni borè kékòte, kè dí tì tūntε kàa né wētení kēpǎ a pānni Kuyie.

²⁵ Kòo mǎu da yu tibeénti kè di kéri ke kəri, á yetoo kè dí tì tūntε kuce ke mu nyí tùòke. Ò yàa bo da duó mbebeémbè kè bebeémbè da duó pòdísièbè, kè bè da kpetínné. ²⁶ N da náá mómumuə nwe a í yeti dèborè ke í yietí dárè sǎnwe.

Dèè buò mmeyei mmieke
(Wénté Matie 18:8-9 nè Mariki 9:43, 47-48)

²⁷ Di yému ikuó ì tu: A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎu. ²⁸ Kè mí nné di náá nke tú wèè bo wénté onitipòkù mǎu kòò yaá ò ò duónèmu o yèmmè miεke. ²⁹ Kàa nǎnfè youfε fεè yó nte kàa dǎò meyei, kpéété fε kédootóo dèdétirè, dè wennimu a nǎnfè fémǎà bo fetimè nè ì bo mbomè idé kàa né ta muhǎá mmuù í kō mmu miεke. ³⁰ Kàa nòutè youte tεè bo nte kàa dǎò meyei, kéété te kédootóo dèdétirè, dè wennimu a nòutè tēmǎà bo fetimè nè sì bo mbomè sidé kàa né ta muhǎá mmuù í kō mmu miεke.

Onìti nè o pokù be yatimu kó tináànti
(Wénté Matie 19:7-9 nè Mariki 10:4-5, 11-12 nè Duku 16:18)

³¹ Di yému ikuó ì tu: Kè wèè dǎ kényete o pokù wèè wǎri diyatεpátiri kòò duó. ³² Kè mí nné di náá nke tú: Kè wèè pokù í dǎuti dǎutinè benitidaabè kòo ò bèti ò dǎ wèè naá nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè wènwe benitidaabè, kè wèè tùóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nhonitidù wèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè.

Dèe tukúnè ti bo mparikunè

³³ Di yému bè do nàké tì di yembè ke dò: A dǎúnnè Kuyie ndìi nùu, dǎò dì. ³⁴ Kè mí nné di náá nke tú: A bá mparikunè keīnkè, ke yé Kuyie nkpààtikàri ndimè. ³⁵ A bá mparikunè ketenkè ke yé ku nacèdaánni ndimè. A bá mparikunè Sedisadεmmu ke yé okpààti diawè èi ndimè. ³⁶ A bá mparikunè a yuu ke yé a í yóó namè kéréikúnne a yùrikù kùmǎà yoo a kù sòukúnne. ³⁷ Di kòò ēē ntú ēē, kè áà ntú áà, tìi yèútí tì tú dibòò kpeti nti.

Meyei nkó mufǎómmù kó tináànti

³⁸ Di yému ikuó ì tu: Wèè kpéété a nǎnfè a kpéété o kǎfε, kè wèè feuté a nìnni a feuté o kperi. ³⁹ Kè mí nné di náá nke tú: Kòò mǎu da poté a báá ò tēñné, kòo da poté metofiè kuyóú á ò benke kucǎnku. ⁴⁰ Kòò mǎu da yu tibeénti ke dǎ kétúóté a yaàbòri sǎmpóri, á yóu kòo túóté nè didieri. ⁴¹ Kòò mǎu dǎ kédúú nnè muwērimú kàa tǎ o tǎu ke dǎ cidòmétiri òmǎà, a dǎ bèdébè. ⁴² Kòò mǎu da mǎo dèmarè, pǎ we, a báá yetenè wèè dǎ á ò pènte.

Ndónè di kpantidèntòbè
(Wénté Duku 6:27-28, 32-36)

⁴³ Di yému bè do nàké ì kuó di yembè ke dò: A ndǎ a kou ke ní nha kpantidèntòu. ⁴⁴ Kè mí nné di náá nke tú: Ndónè di kpantidèntòbè, ke békú Kuyie nkó mesàà mbèè di buò nkusīnkù be kpéi, kémbáá nKuyie mbèè di fēūnko nè bèè di sénnīnko be kpéi. ⁴⁵ Kè di dǎari memme dè bo benke di tùmè di cice wèè bo keīnkè o kó ibi, ke yé ò duómmè kè diyie yiení benitiyeibe

nè besààbè borè, ke duó nkè fetaafe niù bèè wetí nè bèè í wetí be borè. ⁴⁶ Kè di dó bèè di dó maa, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bedampòòcòutíbè múnke í me ndòòràà? ⁴⁷ Kè di dóú ndi kòbe maa ndi yé di dòòrìmè ténke cáánnè dè? Bèè í tũ nKuyie mbè í me ndòòràà? ⁴⁸ Tũ nní ndònnè páíí di cice wèè bo keĩnkè ò dòmme páíí.

6

Yepārè dò nkémpāā mmèè botí

¹ Di bá mpāā ndi kperε becĩribè benitibè ìkè ke bo benke dimaa, kè di dòòri memme di baa pété ticuuti di cice wèè bo keĩnkè o borè.

² Kàa dó kèpā dèmarè ocĩrì a baa pĩèké meyèmmè mèdémè yembè òò pĩèké mèè botí titíintouti miεke nè ice ìnkè, ke dó benitibèe bè sãnte. N di náá mmómmuò nwe be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ³ Kàa yóó pā dèmarè ocĩrì a baa yie nkàa nòutè cãnkutè nyé teyoute dòòri dè. ⁴ Pā we didé borè bá òmòu bá nyé, a cice Kuyie nkùu wùò ndisòrì kè kùu de nda yietí.

Mubáammu nè menùboúmmè (Wénté Duku 11:2-4)

⁵ Di bá mbáá nKuyie meyèmmè mèdémè yembè kōme bèè ò ndó kèncómmú titíintouti miεke nè icyàtii ke baa nKuyie nke dó benitibè mbè wùó. Mómumuò nwe n di náámmè be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ⁶ Kàa yóó bántè Kuyie, ta a dieku, kékpetínné a càù, kémbáá nha cice ò bomu de, ke wùó a dòòri dè disòrì ke bo dè nda yietí.

⁷ Kàa baa nKuyie nha bá nsũũnko tináantì detetirè kpèti bèè í tũ Kuyie mbè ò ndòòrimè kè be yèmmè dò nkè be náantì sũũ Kuyie mbo bè teennè. ⁸ Bá ndòòrinè be kōme, ke yé di cice yémèmu di dó dè bá di mu nyí dè nhò mào. ⁹ Ntènè di dò nkémbáá mmèè botí Kuyie:

Ti cice wèè bo keĩnkè,
a dò mpáíí nwe,
yóu kè tí banté a dòmme páíí.

¹⁰ Baaté kutenkù,
kàa dómè ndòòri ketenkè ìnkè
dè dòmme keĩnkè miεke.

¹¹ Ti pā ti bo di mù yie.

¹² Ti cĩé nti yei,
ti òò cĩémmè bèè òò ti caàrè.

¹³ A baa yóu kè ti ta mesòummè miεke,

ti deeténè dibò.

[Ke yé fòò bakémè,

ke kpeĩnni kàa yètìrì deu sãã.

Kè dè mme ndò.]

¹⁴ Kè di cĩenko betòbè be yei bè di dòòri mè, di cice wèè bo keĩnkè ò yóó di cĩémmu di yei.

¹⁵ Kè di me nyí cĩenko betòbè be yei mbè di dòòri mè di cice wèè bo keĩnkè ò baa di cĩé ndi yei.

Ti bo mbou mèè botí yènd

¹⁶ Kàa bouú dinùu a baa sòukũnne a ìkè kéndò nha bo meyèncààrìmè miεke meyèmmè mèdémè yembè dòòrimè, bèè òò cãke be ìkè ke bo benke benitibè bè boumè dinùu. N di náá mmómmuò nwe bè còutému be kó ticuuti. ¹⁷ Kàa bouú dinùu, yuuté a ìkè kényí nha yùti,

¹⁸ kòò mòu baa banté a boumè dinùu, kàa cice wèè wùò ndisòrì kperε, kè weè maa nyé ké dè nda yietí.

A kpàti borè a yèmmè de mbo (Wénté Duku 12:33-34)

19 Di báá kóú kékóú kutenkù kó tikpàtì yebiè càá ntì, tì ã ã nirimé, beyóóbè ã duute kényúúkú tì. 20 Pètínké ñkounè keĩnkè kó tikpàtì nti yebiè í cáá ntì, tì í nírimú, beyóóbè í yóó na kéduute kényúúkú tì. 21 Ke yé a kpàtì borè a yèmmè de mbomè.

Tikòntì kó defitírè tu fèndèfè
(Wénté Duku 11:34-36)

22 Inuò ntu tikòntì kó defitírè nde, kàa nuò nwúò nha kòntì timòu ã mbo kuwenniku mièke nke. 23 Kàa nuò mmé nyí wúó nha kòntì timòu ã mbo dibìnnì mièke nke, kuwenniku kùù da mí, kè kù sàùte dibìnnì dàke bo deuke mediè.

A bo tūnnemè bekpààtìbè bédébè
(Wénté Duku 16:13)

24 Òmòù báá na kèntū mbekpààtìbè bédébè, ò bo ndó yie nke níí nhotòù, ò bo ntaunè yie nke senku otòù, òmòù báá na kèntū Kuyie nnè idíítì.

Kuyie ndàkemu ti kpéí
(Wénté Duku 12:22-31)

25 Dèè te kè n tu di bá ntòti di yèmmè di bo dimu yoo di bo dáátímu kpéí, di fòmmu pèètému mudii kè di kòntì pèèté tiyààtì. 26 Wénténè sinò, si í buòtì si í kòù, si í mòke yebuò kè di cice wèè bo keĩnkè kòò si piú. Díndi, di í pèèté sinòà? 27 Di mièke we mbo na nè o yentotí kényí o fòmmu kó mehokùmè bá sámpó?

28 Ba nkpeí nnè te kè di totì di yèmmè tiyààtì kpéí? Wénténè mutepóó ndòmmè dikpàà mièke, mù í pī mmutòmmú, mù me nyí duòkù tiyààtì. 29 N né di náámmu, bá Sodomòò nè o kpàtì dietì mièke, ò í dàátì tiyààtì tì wenni ke mù tùòke. 30 Kè Kuyie nsàrì tifaàtì tì bo yíe nke naa yóó cóúté, dè bo yīmè kè kù báá di dátínné tiyààtì? Di tákùmè í deu! 31 Di bá ntòti di yèmmè ke tú: Ti bo nyo mba, ke yò mba, ke daati ba? 32 Bèè í tū nkuyie mbeè mòke de kó iyeñtotí, di cice wèè bo keĩnkè ò yému di békú dè. 33 Wammúnè di bo tamè Kuyie nkpààtiyuu meketimè nè di bo ndòòrimè kù dó dè, kù bo dè ndi duó ndemòu. 34 Di bá ntòtí di yèmmè nanke kpéí, nanke weè yé nanke kpèti, bá dii yiè nè di kó iyeñtotí nyi.

7

Otòù kó iwátì kó tináàntì
(Wénté Duku 6:37-38, 41-42)

1 Di bá mbekùnè ditòbè, kè dèe yie nke Kuyie mbáá di bekénè. 2 Ke yé Kuyie nyóó di bekénèmè di bekénè mèè botí nku betòbè, ke di fós ndi dòò dè betòbè. 3 Dè dòmme kàa wùò nkumúú kùù ã a kou nònfè mièke, kè kumundóú né pámmú a kòfe mièke! 4 A bo yīmè kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deite kumúú a nònfè mièke, kè kumundóú né pámmú a kòfe mièke. 5 Fós mmeyèmmè mèdémè yiè, keté kèpánté kumundóú kùù pámmú a nònfè mièke ke né na kényà a bo yīmè kédeite kumúú kùù ã a kou kòfe mièke.

Di bá nduò nkuyie nkperè simó

6 Dèè cǎá nke tú Kuyie kperè di bá ndè duò nsimó, di me mbá ndokoo di dèi nyefònkè ìkè yè yàà bo me nàù kédeè kéwèètení di bíékè ké di cááké.

Mòòné kè bè di pǎ
(Wénté Duku 11:9-13)

7 Mòòné kè bè yóó di pǎmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému. 8 Ke yé wèè mòò bè ã we mpǎmè, wèè wammú weè ã pété, wèè bente dicàù bè ã we nkpeté. 9 Òmòù bo di mièke wèè birè bo ò mòò mudii kòò dè duó nditáràà? 10 Yàà kè dè ò mòò teyíntè wèè dè duó nfewàáfè? 11 Díndi náke benitiyèibe kè di yé ke duò ndesààrè di bí dè bo yīmè di cice wèè bo keĩnkè kòò báá duó ndesààrè bèè dè nhò mòò.

¹² Ndəərɪnè bətəbè di dó bè ndi dəərɪmè. Məyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè do nàké tì me nyē.

Ice idéi

(Wénté Duku 13:23-24)

¹³ Tannè dibòrì diì məpúri. Dibòrì pəkùrì tu mukũũ nkperi ndi kè di ce pəkè. Besũkùbè ku ntũ. ¹⁴ Dibòrì diì məpúri diì tu mufòm̄mu kperi, kè di ce məpúri. Benitibè sám̄pó ku ntũ.

Mutie nè mu be

(Wénté Matie 12:33 nè Duku 6:43-44)

¹⁵ Ndakenè bèè tu bemáa Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè be kpéi. Bè ɔ nkérini di borè ke yòò nke dò nyipe nyi ke né tú timuntũnti. ¹⁶ Di bo mbè banní nè be dəərɪmè mieke nke. Bè í tũũ fínyĩ kó yebe tisāmpotì ñnkè bè me nyí tũũ fikíe kpeye mupòrìmù ñnkè. ¹⁷ Mutie sàamù péi yebe sàayè nye kè musĩmmù péi yesĩnyè. ¹⁸ Mutie sàamù báa na képeité yebe sĩnyè, musĩmmù me mbáa na képeité yesàayè. ¹⁹ Detie ndèè kó dimàa í péi yebe sàayè bè ɔɔ dè kũũmu kécú. ²⁰ Mem̄me di yó mbannímè bèè tu bemáa Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè nè be dəərɪmè mieke.

Bèè yu Kuyie nnè be nò

(Wénté Duku 6:46, 13:25-27)

²¹ Dè í tú bèè kó dimàa ñ tu: Ti Yiè, nti Yiè, bèè tati beməu Kuyie nkpràat̄iyuu mieke. Wèè dəərɪ n cice wèè bo kèñnkè ò dómè, wèè tati o kpàat̄iyuu mieke. ²² Tibeénti yiè besũkùbè bo n nàké ke dò: N Yiè, nè a kó diyètiri ndi ti nàkémè a náaṅtì, nè a kó diyètiri ndi ti bètímè yebəkè ke dò tidietì péu! ²³ Kè n né bè nàké de mōnni ke dò: Fũtenè m bo dè! N yí di yé bitì, díndi bèè dəərɪ meyi.

Kuyèinkù nè wèè ciì

(Wénté Duku 6:47-48)

²⁴ Wèè kemmu n náaṅtì ke dəəri tì yēm̄mè ò dōnnè onit̄i wèè ciì wènwè ke maá o cĩt̄ètè dipèrì ñnkè. ²⁵ Kè fetaafe ni, kè ikó mpíe, kè kuyaakù fũutè ke t̄e poté bá t̄e í ndo ke yé t̄e maámè dipèrì ñnkè. ²⁶ Kè wèè me nkèrímù n náaṅtì ke í dəəri tì yēm̄mè ò dōnnè kuyèinkù nku kùu maá ku cĩt̄ètè mubirímù ñnkè. ²⁷ Kè fetaafe ni, kè ikó mpíe kè kuyaakù fũutè ke t̄e poté kè t̄e do páíí.

Yesu do tiennè muwèrímù mmu

²⁸ Kè benitibèe keè Yesu bè duò nyì tié kè ìi bè ta. ²⁹ Ke yé o náaṅtì do í dōnnèmè ikuó wāābè kpeti, ò do náánnè muwèrímù mmu.

8

Yesu miékũnnemè dikōnni

(Wénté Mariki 1:40-45 nè Duku 5:12-16)

¹ Yesu cùténì diì mōnni ditāri ke ditĩnni péu nhò tũ. ² Kè dikōnni marii kōtení ke nínkóo o ñkè kóò bāntè ke dò: Okóti, kàa dó a bo na ké m miékũnne ké n wénkũnne.

³ Kè Yesu youtoo o nòutè ké di kàáké ke dò: N dómu, mieté.

Kè diì mieté kéwenke. ⁴ Kè Yesu dò: A báa yie nkénáké òmòu, kote kébenke amáa ikuó niùtì kédòò Məyiisi dajú nyì kuó kè dèe benke a mieté. ⁵

Ohāāpònkòtì m̄u yiem̄mè Yesu

(Wénté Duku 7:1-10 nè Isāā 4:46-54)

⁵ Yesu tati diì mōnni Kapennaummu kè behāāpòmbè kóo kòtì m̄u kōtení o borè kóò bāntè ke dò: ⁶ N Yiè, n kóo tōnti wèè duò n cĩt̄ètè ke áarìnè kuyonku bá ò í n̄o nke nampú. ⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: M bo kote kóò miékũnne. ⁸ Kè behāāpòmbè kóo kòtì bēi nke dò: Okóti n yí sànnè a bo tamè n cĩt̄ètè, bēi nha nùu máa kè n kóo tōnti mieté. ⁹ M m̄kemmu bèè m baké,

ke mǎke tihāāpǎntì m baké tì, kè n nàké kù ke yī: Kǎte! Kùu kǎte. Kè n nàké kù ke yī: Kǎtení! Kùu kǎtení. Kè n yī n kóo tǎntì dǎò dè, wèe dè dǎò.

¹⁰ Kè Yesu keè de kó tináaǎntì kérénsìrì behāāpǎmbè kóo kótì, kénáké bèè ò neínè ke dǎ: Bá Isidayeeribe mieke m mu nyí yà onìtì wèe tá mie mbotí. ¹¹ N di náá mmómmuǎ nwe benìtìbè péu bo yènní tipùtì tímǎu kèwènnénè Abarahammu nè Isaki nè Sakǎbu Kuyie nkprǎàtiyuu. ¹² Kè Isidayeeribe bèè na nte Kuyie nkprǎàtiyuu kè bè né bè dootóo ditowǎà dibìinnì mieke be yó nkuǎ ndè ke cáá mbe nìi.

¹³ De kó difǎnkúò kè Yesu náké behāāpǎmbè kóo kótì ke dǎ: Kò nkè dèe dǎò kéndò nha dǎ mèè botí.

Dende bàmbà kòo kóo tǎntì mieté.

Yesu miékùnnemè Pieri pokù yǎ

(Wénté Mariki 1:29-31 nè Duku 4:38-39)

¹⁴ Kè Yesu kǎte Pieri cǐtè ke sǎ mPieri pokù yǎ mǎ nkukǎntonnoǎ ke duó. ¹⁵ Kè Yesu ò kǎáké o nǎùtè, kòo kǎntì bonke, kòo íté kéwǎá mmudìi kòo duó nkòo dì.

Yesu cǎutémè ti kó ticìtì

(Wénté Mariki 1:32-34 nè Duku 4:40-41)

¹⁶ Kuyuoku mǎnnì ke bè nkǎrinní Yesu borè benìtìbè péu yebǎkè ta bè. Kè Yesu ní bíi kè yèe yè, kèmiékùnnè bemuǎmbe bemǎu. ¹⁷ Kè dèe dǎò Kuyie mpǎānǎaǎntì náaǎntò Esaii do náké tì ke dǎ: Ò cǎuté ti kó ticìtì ke tǎ ti kó mumǎmmú.

Yesu kó mutūnnimù

(Wénté Duku 9:57-62)

¹⁸ Kè Yesu yà ditǎnnì dieri ò munnémè kéduó nkè bèe sénté menie nyáà. ¹⁹ Kè Kuyie nkuó wǎàtì mǎu kǎtení Yesu borè kóò náké ke dǎ: Okótì n yó nda tūmmu tipùtì tímǎu bá kǎa kǎri kè. ²⁰ Kè Yesu ò náké ke dǎ: Ihǎnké mǎkemu ifǎti kè sinǎo mǎke tiyǎǎntì, Onìtìbire me nyí mǎke dè bo duó dè kéomǎpè.

²¹ Kòo tǎu mǎu wèe do tū nYesu kòo ò náké ke dǎ: Okótì m pǎ kuce kè m mu nkǎte kékūnné n cice. ²² Kè Yesu ò náké ke dǎ: Nni ntū nkéyóu kè becírìbèe kūnné becírìbè.

Yesu do cǎnémè kuyaakù

(Wénté Mariki 4:35-41 nè Duku 8:22-25)

²³ Kè Yesu ta kudabekù kòo tancóumbèe ò neínè kè bè bo sénté diyáà terì. ²⁴ Kè kuyaakù kperíkù makùu íténi kénfuuti kè menie nyiitini ke taà kudabekù, kè Yesu yie yè nke duó. ²⁵ Kòo tancóumbèe ò ènte kóò náké ke dǎ: Ti Yiè nti deeté, ti kumu! ²⁶ Kè Yesu dǎ: Dè dòmmè kè kufǎwǎá ndi pǐ memme? Di í n tá kè dè deuá!

Memme kòo íté kéréi nkuyaakù nè menie nkè dè dǎ béu. ²⁷ Kè dèe bè di bemǎu kè bè ntú: We nnìtì botí nku yie? Bá kuyaakù nè menie nkè dè yìe nhò yè mmù!

Yesu do bètimè yebǎkè kè yèe ta yefǎnkè

(Wénté Mariki 5:1-20 nè Duku 8:26-39)

²⁸ Yesu sénté dii mǎnnì menie nyáà Kadarǎa kó ketenkè, kè benìtìbè bèdébè yebǎkè ta bèe yènní ifǎti mieke. Bè do yóumu mediè, bá òmǎu í daati ke dè pènkù. Kè bèe kéténi kéco Yesu, ²⁹ kékúónko ke dǎ: Ti kpeti dòmmè tínti nè fǎ nKuyie mBire, a kǎtení ke bo ti fǎūmmu bá dimǎnnì í tǎkǎà?

³⁰ Ke sǎ nkufǎnkècǎnku diekù makù bo mǎkentímè ke diiti. ³¹ Kè yebǎkèe bántè Yesu ke dǎ: Kǎa dǎ ké ti beti yóu kè tí ta kufǎnkècǎnku kuu. ³² Kè Yesu yè náké ke dǎ: Kǎtenè! Kè yèe yè bèe nìtìbè mieke kéta yefǎnkè. Kè kuú fǎnkècǎnkuu cokení ditǎri ìnkè ke yàa diu menie.

³³ Bèe do cǎmmú yefǎnkè kè bèe coké kéta dihei kénáké dèe dǎò nè dèe tǎkèni benìtìbè yebǎkè ta bè. ³⁴ Kè dihei kó benìtìbè bemǎuu yènní kéco Yesu kóò bántè ke dǎ wèe yè be tenkè.

9

Yesu miékùnnemè kuhòkù
(Wénté Mariki 2:1-12 nè Duku 5:17-26)

¹ Kè Yesu ta kudabekù késénté manie nkéwête o eì * nKapedinaummu nwe. Wénté Mariki 2:1. ² Kè bèe tóní kuhòkù kè kù duó ku dóu ñnkè, kékatenèní Yesu borè, kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhòkù ke dò: M bire cátinne a yèmmè n da cǐemmu a yei.

³ De mǎnni kè ikuó wǎǎbè mabè nnáá be yèmmè mieke ke tú: Onìti yie ncàari Kuyie nyètiri ndi.

⁴ Kè Yesu banté be toti tì be yèmmè ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di mǎke iyentotí yeiyi ii mbotí? ⁵ Ɔnde í yóùnè detèrè, m bo yǐmè n da cǐé nha yeinaà kè m bo yǐmè íté kékété? ⁶ N né dó di bantému kedò nhOnitìbire mǎke muwērímú ketenke ñnkè ke bo na kécǐé mmeyei. Memme ò nàkémè kuhòkù ke dò: Íté kétúóté a miékù kékò!

⁷ Kè kuhòkùu íté kékò. ⁸ Kè bèe de yà kè kufòwaá mbè pǐ nkè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Kù duómme benitibè muwērímú muu mbotí.

Yesu nàké tì bèe yèmmè dò mbè wenni
(Wénté Mariki 2:13-17 nè Duku 5:27-32)

⁹ Kè Yesu íté deborè kémpēnké káyà onìti mǎu kòo yètiri tu Matie kòò kàri bedàmpòòcǎutibè kóo bìróò, kè Yesu dà: N tǔnne! Kè Matie íté kóò tǔnne.

¹⁰ Diyiè marì Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari Matie cǐètè ke yo nnè bedàmpòòcǎutibè nè benitibè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè. ¹¹ Kè Fadisiēbe mabèe de yà kèbeke Yesu tancòumbè ke dò: Dè dòmmè kè di kóo kótì wēñnè bedàmpòòcǎutibè nè mufòmму yeimu yembè kè bè yo?

¹² Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè í dò mbèè kǎnti naati beè waà nhotànti, bemuǎmbe beè ò waà. ¹³ Katenè kétotí di yèmmè kèbanté tináaanti tì tu: N dó wèè mǎke wènwè otòu kó mesémmè, n yí dó di n feu ì wũ. Ke yé n yí kàtenimè ke wanti bèe yèmmè dò mbè weti, n wanti bèe banté bèmbe ke dò mbè tu benitiyeibe.

Dekótirè nè depànnè kó tináaanti
(Wénté Mariki 2:18-22 nè Duku 5:33-39)

¹⁴ Diyiè marì kè Isā-Batiisi tancòumbèe kote kèbeke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè tínti nè Fadisiēbe kè ti bou yenò bá a tancòumbè í bou? ¹⁵ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di yà onìti tòu de o pokù kòo népobè yèmmè càràà? De kó yewe kraanímu kè bè bo pǐ nwèè tòu o pokù ke íténe, de mǎnni kè bè né bou yenò.

¹⁶ Bè ã ì ñyá nkuyaàpànkù kukótíkù ñnkè, kàa mè dòò kuyaàpànkù bo yũ nkukótíkù kè dikētiri dake deuke. ¹⁷ Bè me nhǎ ì ncũ menapàmmè tidauti kótiti mieke, kàa mè dòò tidauti bo puoti kè menaà ncake. Menaà mpàmmè dò nkéncũ tidauti pànti mieke nke, demou kè de nwenni.

Yesu do còrnémè onitipòkù yánti, kèmiékùnne desapùmbire
(Wénté Mariki 5:21-43 nè Duku 8:40-56)

¹⁸ Kè Yesu nkpaá ke bè nàannè kè Sifube kóo kótì mǎu kateni kénínkóo o ìkè, kòò nàké ke dò: N sapùmbire deè ku bàmbà mmie, bá nè memme kote kénós nha nou de ñnkè kè deè foute.

¹⁹ Kè Yesu íté nè o tancòumbè kóò tǔnne.

²⁰ Kòo nitipòkù mǎu mǎ ntiyónti kè de tũke yebie ntepiítè nè yèdéè, kòo kéténi Yesu fǎnkúò bíékè kékááké o yaàbòri mànkù. ²¹ Ke yé ò do túmè nè o yèmmè mieke: Bá kè n na ke kááké o yaàbòri m bo miété.

* 9:1 o eì: Yesu eì bè nàá ndii kpéí ndie, bè yé

22 Kè Yesu wěēte ké nhò wùò nke dò: N kóo sapàà a tákùmè da miékùnnemu. Kòo nitipòkù pànkèe miété.

23 Bè tùòke dii mǎnni de kóo dakótì cǐtè ke nsó nditǐnni tikú ke kuò nke eu sikúheú. 24 Kè Yesu bè nàké ke dò: Yènnè, desapùmbire í ku, dè yè nke duómu.

Kè bè nhò daú. 25 Ò bè dènnè dii mǎnni kédeè kéta kudieku kérépí ndesapùmbire nòutè kè dèe íté. 26 Kè de kó tináàntì pité de kó kutempē nkumòu miéke.

Yesu wéimmè tiyũǎnti tidéti

27 Kè Yesu íté deborè kémpēnké kè tiyũǎnti tidéti ò tũnnè kémpīēkù ke tú: Dafiti kó debire, ti kuó mmesémmè.

28 Yesu tùòke dii mǎnni tēcǐtè kè tii yũǎnti katení o borè kòo ti beke ke dò: Di yèmmè dò m bo na ké di wéinaà? Kè tii ò tēnné ke dò: Eē, ti Yiè nha bo na.

29 Kè Yesu kááké ti nuò nké ti nàké ke dò: Dèe daò kéndò ndi tá ke dò ndè bo daòmè.

30 Kè bè pànkèe wénté, kè Yesu bè cau nke dò: Di báá yie nkòò mǎu ti kèè.

31 Bè yèroo dii mǎnni ke pàнке nnáantoo Yesu kéréi dihei dimòu miéke.

Yesu do dènnemè dibòò dihǎnni dii í nò nke náá di miéke (Wénté Duku 11:14-15)

32 Bè pēnké dii mǎnni kè bèe katení onitì mǎu Yesu borè kè dibòò ò ta ke dānne o nǎndēnfè. 33 Yesu dènnè dii mǎnni dibòò o miéke kòo nǎndēnfèe date kòo na kénnaá nkè dèe di benitibè mediè nkè bè ntú: Ti mu nyí yà die mbotí Isidayēribe kó ketenkè.

34 Kè Fadisiēbe bembè né ntú: Nè obòokpàati kó muwērimú mmu ò bètimè yebòkè.

Mesémmè do pīrmè Yesu bèe kpa ocēnti be kéréi (Wénté Mariki 6:6-34 nè Duku 10:2)

35 Kè Yesu ícenti yehékè yemòu yedieyè nè yesámǎpóyè, ke náante Tináànsààti Kuyie nkpaàtiyùù kpeti titiíntouti miéke, ke miékùnko bemuǎmbe be mǎmmú mumòu nè be kǎnyonkuti timòu. 36 Kè mesémmè ò pī mmediè ònè de kó benitibè, ke yé bè do òumè kè be yèmmèe caàrè, kè bè ndò ntipièti tii kpa ocēnti. 37 Kòo nàké o tancòumbè ke dò: Tidiiti bimú ke sũ mediè nkè ti dèibè né kǎnni. 38 Bántènè kupaku yiè nkòo duǎnni betǎmbè kè bèe dei o diiti.

10

Yesu tǎmmè o tancòumbè (Wénté Mariki 3:13-19, 6:7-13 nè Duku 6:12-16)

1 Kè Yesu yu o tancòumbè tepíitè nè bèdébè ké bè duó muwērimú kè bè bo mbeti yebòkè ke miékùnko bemuǎmbe mumǎmmú mumòu nè bèe mǎ ntikǎnyonkuti tibotí tibotí. 2 Nte Yesu tancòumbè tepíitè nè bèdébè kó yeyètè: Oketiwe Simǎo kè bèe ò yu ke dò Pieri nè o nantè Āntidee nè Sebedee kó ibí, Isaku nè Isāā. 3 Fidipu nè Batidemii nè Tomaa nè Matie wèè do tú odǎmpòdcoutiwè. Nè Adifee kó debire Isaku Tadee 4 nè Simǎo wèè do ò ntú Sedoti kó fenafè kou nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

5 Yesu tancòumbè tepíitè nè bèdébè mbe ò tǎ mbè ké bè nàké ke dò: Di báá kote bèè í tú Sifube be kó yehékè, di me mbáá kote Sammarii kó yehékè. 6 Katenè Isidayēribe bíékè, bè dǎnnè ipe ì feti ìnyi, 7 ké mbè náá Kuyie nkpaàtiyuu tǎǎnnimè, 8 kémmiékùnko bemuǎmbe ke duò nkè becírìbè yǎnni ke miékùnko yekùò nkè yè wènkú, ke beti yebòkè. N di pǎmu di í donté, pǎnè kè bè báá di yietí. 9 Di bá ntǎ idíití. 10 Di bá ntǎ kudòukù yoo yeyaàbòrè yèdèè yoo tineùti yoo kupàati ke yé otǎnti nè o tǎndiiti nti.

11 Kè di tùòke dii èi dí yà onitisaàwè kébátè o cǐtè ké nde mbo ke yà pēētènè deborè. 12 Kè di ta tēè cǐtè di dò: Kunaatí ndi bonè. 13 Kè tēcǐtè yembè di cǎuté, dí bè pǎ kunaatí, kè bè me nyí di cǎuté, di báá kù mbè pǎ. 14 Kè tēcǐtè matè yoo dihei mari kǎbe í dó ké di cǎuté yoo bè

í kèmmú di kpèti, dí íté deborè ke kpááté di nacètáá. ¹⁵ N di náá mmómumu nwe tibeénti kó diyie Sodammu nè Koməə Kuyie ndo còú nyèè ekè kó tiyèiti bo nkénninè de kó dihei kpèti.

Bè yóó fěũmmè Yesu kəbe

(Wénté Mariki 13:9-13 nè Duku 21:12-17)

¹⁶ N di tō nkè di do nyipe nyi yekpamaà ncuokè, níciinè iwàake kəme ke yòò ke dònne yekpètìnónkperè. ¹⁷ Nda kenè! Benitibè yóó di kətenèmu bebeémbè borè kè bè ndi puoti yedá titiíntouti mieke, ¹⁸ bè bo di kətenè bebaatibè nè bekpàatibè borè kè di bo bè nàké n kpéi, nke nákenè bèè í tú Sifube. ¹⁹ Kè bè di kərinè tibeénti, di bá ntoti di yèmmè di bii yóó nàké tí nè di yóó tí nàké mèè botí, kè di tùðke Muyaánsààmù bo di duò ndi dò nkénáké tí.

²⁰ Ke yé dí í yóó nnáammè di mómómbe Kuyie nYaá mmuù yó ndi duò ndi yó nnáa ntí.

²¹ Benitibè bo nduò nkè bè kòu be tebíi, kè ibí cicebè nduò nkè bè ì kòu, kè ibí nduò nkè bè kòu ì cicebè. ²² Benitibè beməu bo ndi níi ndi tú mèè kpéi n kəbe, wèè me mbo nwéèrì kətuəke kumànkú ò bo cooté. ²³ Kè bè di fěũnko dihei marì dí coké kékəte diterì, n di náá mmómumu nwe di bo nkpaá ke í deè Isidayeribe kó yehəkè kòo nitibiree wətenímu.

²⁴ Wèè bebíi ò í pèèté wèè ò benkú, otənti me nyí deunè wèè ò duò mmutəmmú. ²⁵ Bè dòò mèè botí wèè benkú be yóó me ndòò ò benkú wè, bè dòòmè teçfètè yiè mbè yóó me ndòò o kóo tənti. Kè bè yu teçfètè yiè nhobəəkpàati o çfètè kəbe kpere bo pèèté memme.

Di bá ndé bèè kòu tikənti

(Wénté Mariki 8:38 nè Duku 9:26, 12:2-7)

²⁶ Bá ndénè tūnké benitibè, deè dòòri disəri de bo feité, kè deè bo dibiiinni kè deè yènni kuwenniku. ²⁷ N di nàké tí timáà borè nákenè tí kupiiti, n di wee tí, píèkénè tí. ²⁸ Di bá ndé bèè kòu tikənti ke í nə nke kòu diwənni. Ndénè Kuyie nku kùu bo na kékuə tikənti nè diwənni muháá mmiəke. ²⁹ Bè əə í nfité inəribi idéi ndi dáràà? Nè memme demarè əə í ndo ketenkè kè di cice Kuyie nyí yé. ³⁰ Bá di yùti Kuyie nti kàammu ke yé tí màmè. ³¹ Di bá nyièkù tūnké di pèètému inəribi péu.

Ti bo yimè ti tú Yesu kəbe

³² Wèè bo náké benitibè iikè ò tumè n kou, m bo náké n cice wèè bo keĩnkè de yiè ntumè n kou. ³³ Wèè bo n yete benitibè iikè m bo ò yete n cice wèè bo keĩnkè o iikè.

Yesu kətenèni mèè yatimè

(Wénté Duku 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ Kè Yesu béi nke də: Di yèmmè bá ndò n kətenèni kunaatí nku kutenkú kuu mmiəke, n kətenèni mudòò mmu. ³⁵ N kətení ke bo yate debire nde nè de cice, ke bo yate denitipobire nè de yə, kéyate osapàà nnè o cəkù. ³⁶ Kè benitibè çfì kəbe naá mbe kpantidəntəbè.

³⁷ Wèè dó o cice yoo o yə kè de pèèté mí nhò báá na kəntú n kou, kè wèè dó o kóo dapàà nyoo o kóo sapàà nkè de pèèté mí nhò báá na kəntú n kou. ³⁸ Wèè í tə o dapāatí ke n tūnne ò báá na kəntú n kou * mēfěũtímè mme yoo ifei (wèè í dó kéfěũtè n kpéi yoo wèè í dó kédi ifei n kpéi). ³⁹ Wèè bo ndó kédəetè o fòmму ò bo mù fétinne, kè wèè fétinne o fòmму n kpéi kòo mù pèté.

Wèè çauté Yesu ò çauté Kuyie nku

(Wénté Mariki 9:41)

⁴⁰ Wèè di çauté ò çauté mí nYesu nwe, kè wèè n çauté kòò çauté Kuyie nkùu n tənni. ⁴¹ Kè wèè çauté wèè nàá nKuyie nnáanti ò tu mèè kpéi wèè nàá nKuyie nnáanti, ò bo pèté ticuuti wèè nàá nKuyie nnáanti ò yóó pèté tí. Kè wèè çauté wèè dòòri Kuyie ndómè ò dòòri mèè kpéi Kuyie ndómè ò bo pèté ticuuti wèè dòòri Kuyie ndómè ò yóó pèté tí. ⁴² Wèè bo yənté

* **10:38** dapāatí: Kudapāatí bè nàá nkùu kpéi ndè benkú

menébuo mbesámpóbè bié nkòò mǎu ò tu mèè kpéí n kóo tancòuntì, n di náá mmómmuo nwe, Kuyie mbo ò cú de kó ticuuti.

11

¹ Yesu tié ndì mǎnnì o tancòumbè tǎpítè nè bèdébè kédee kéité deborè kékote kénnaante Kuyie nnáantì de kó yehékè mieke, ke tì mbè tiè.

*Yesu do tǎnné tì Isǎã-Batiisi
(Wénté Duku 7:18-35)*

² Kè Isǎã-Batiisi rǎbo dikpetíntou kékeè Yesu pǐ mmùù tǎmmú kǎtǎ nho tancòumbè kè bè bo ò beke ke dǎ: ³ Fǎǎ tu wèè dò nkékotení yáa ti dò nkémbaa otǎu mǎu nwe? ⁴ Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Kǎtenè kénáké Isǎã di yà dè nè di kèè tì. ⁵ Tiyũǎntì wénnì kè yecǐǎ ncèntì séi, kè yekùd mmierí, kè yewũǎ nkèu, kè becírìbè yǎnnì kè besénnìbè kèu Tináaansàati. ⁶ Dè rǎnaati wèè í yóu ò bo nni ntámè.

⁷ Isǎã tancòumbè ité dii mǎnnì kè Yesu nnáannè benitìbè Isǎã kpéí ke tú: Di do kǎte kǎyà ba dikpǎa cuokè? Dipènnì kuyaakù nampú dàà? ⁸ Kè mèè dǎke di né kǎte ke yà ba? Onitì wèè dàátì tiyaàsàtàà? Tiyaàsàtì yembè ã mbo sikpǎàticǐ nsi. ⁹ Yáa di kǎte ke yà Kuyie mpǎánáantì náantò nwe? N né di náámmu ke tú ò pǎǎtǎmu Kuyie mpǎánáantì náantò. ¹⁰ Isǎã kpéí nke tì wǎrimè ke tú: Mí nKuyie n yóo duónkomu n kóo tǎntì kòo niité kǎtũntè a ce. ¹¹ N di náá mmómmuo nwe benitìbè pié bèè kó dimàà, òmǎu mu nyí buoté wèè pǎǎtǎ Isǎã-Batiisi. Nè memme wèè tu osámpóu Kuyie nkpǎàtiyuu mieke kòo deu kòo pǎǎtǎ. ¹² Isǎã kó dimònnì kǎntǎ kǎtuǎkenèní yíe, Kuyie nkpǎàtiyuu taànè muwǎrimú mmu kè bewǎrintiebe bèè di taà. ¹³ Kuyie mpǎánáantì náambè nè Mǎyiisi kó ikuó dè nǎkému de kó dikpǎàtiyuu kpéí kǎntǎ kǎtuǎkenèní Isǎã. ¹⁴ Bè nǎkému ke tú Edii dò nkéketé kǎwǎtǎní kè Odǎtǎwè né kǎtení, kè di bo tì yie, weñwe die. ¹⁵ Wèè mǎke yeto ke bo keè, wèè keè!

¹⁶ M bo donnè ba di mmònnì kó benitìbè? M bo yǐ bè donnè ibí nyi ì kǎri yaárè ke náannè iteì ke tú: ¹⁷ Tì di eé fetǎrifè bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabònnì bá di yèmmè í cààrè. ¹⁸ Isǎã kǎtenímu ke í yo nhò me nyí yǎ mmènaà, kè di dò dibǎò dii bo o mieke. ¹⁹ Kè Onitìbire kǎtení ke yo nke yǎ mmènaà nke di yǎ nhò tu odiiti kunaà yǎàkù, ke dǎpúnè bedǎmpóòcǎutìbè nè bè tu bè benitiyiebe. Be tǎmmú kó mucǎntimu muù né benkú Kuyie nkuù bè duómmè de kó mecii.

*Yesu do kpǎnnèmè Kadidee kó yehékè kǎbe
(Wénté Matie 10:15 nè Duku 10:12-15)*

²⁰ Mèmmè kè Yesu keté kénkpǎnnè yehékè ò do dǎò yèè mieke tidièti péu ke yé de kó yehékè kǎbe do í yièmmè ke bo ceete be borimè. ²¹ Kòò mbè náá nke tú: Di bo yà díndi Korasèè nè Betisaidaa kǎbe ke yé tidièti n dǎò tì di cie, kè n do ntì dǎò Tiiri nè Sitǎǎ mieke nke, nè yíe mbè do dàátì tifǎǎtǎntì nti ke pũ mmutǎpéi nke benke be borimè cèètemè. ²² Dèè kpéí nte kè n tu tibeèntì yiè, Tiiri kǎbe nè Sitǎǎ kǎbe kó tiyǎiti bo nkǎnnì di kpeti. ²³ Díndi Kapennaummu kǎbe di yèmmè dò nKuyie mbo di dee nkǎnkàà? Bitì, kù bo di cǎũnnì ké di tanné kudǎnkù, ke yé tidièti tì dǎò di cie kè tì do ndǎò Sodǎmmu ò na nkpǎá bomu nè yiènnì. ²⁴ Dèè te kè n tu tibeèntì yiè Sodǎmmu tenkè kǎbe kó tiyǎiti bo nkǎnnì di kpeti.

*Kuyie òsǎnnè tì bèè cii
(Wénté Duku 10:21-22)*

²⁵ De kó dimònnì kè Yesu sǎntè Kuyie nke dǎ: N cice n da sǎntí fǎ nwèè te ketenkè nè kǎnkè a sǎnnèmè timómmǎnti mecii nyembè nè me yǎtǎtǎmè yembè ke tì benke bèè í tú bèmabè. ²⁶ N cice n da sǎntí ke yé fǎǎ dǎmè dè ndò mmèmmè.

²⁷ N cice a n duómmu demǎu. Òmǎu í yé debire kè dè í tú de cice. Òmǎu me nyí yé debire cice kè dè í tú debire nè dè dǎ kébenke bè de cice.

Yesu kó ditou í cěě

²⁸ Κατενένι m borè diməu dínđi bèè tə yetuə cěéyè ke əu kè n di touté ke di om̄punnè. ²⁹ Tə n n kó ditəu, yiennè n kó itié nképété meom̄pùmè, ke yé n yəðmèmu kè n yèmmè boo. ³⁰ N yóó di tóu ndì təu í yóu mutəu, di í cěě.

12*Yesu wèè baké teom̄pùtè**(Wénté Mariki 2:23-28 nè Duku 6:1-5)*

¹ De kó difənkúò kè Yesu mpənké depaə mmarè nè o tancóumbè teom̄pùtè yiè kè dikònni bè bo kè bè nkáũ tidibénti ke cáá. ² Kè Fadisiēbe de yà kénáké Yesu ke dò: Wénté a tancóumbè dòðrimè teom̄pùtè yiè ikuó yete de. ³ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti nè o kəbe kòo dəðràà? ⁴ Ò do tamè Kuyie nciētè kétúóté pēēbè bè pā bè Kuyie ònè o nìtibè kè bèe cááké, òmòu do í dò nkécááké bè kè de í tú Kuyie nkuó nìubè máàà? ⁵ Yàa di í kàa mMəyiisi kó ikuó miēke ikuó nìubè bèe pī nKuyie nciētè miēke mutəmmú bè ə mmù pīmmè teom̄pùtè yiè bè me nhəə í nyetènè ikuàà? ⁶ Mí nné di náammu ke tú òmòu bo die nke deunè Kuyie nciētè. ⁷ Kè di do mbanté tináahtì tì tu: N dó wèè məke wənwe otəu kó mesémmè kè de pēēté di n feu lì wūə, di na bá nyī bè dòð meyeyi. ⁸ Onitibire deè baké teom̄pùtè.

*Yesu miēkunnemè wèè bakù fāũ teom̄pùtè yiè**(Wénté Mariki 3:1-6 nè Duku 6:6-11)*

⁹ Kè Yesu ité deborè kéta kutíntouku makù miēke, ¹⁰ kòo nìti mòu de bo kòo bakù fāũ, kè Fadisiēbe ndó kédíi nYesu káyà kòo bo yeté, kóo beke ke dò: Ikuó yie nha bo miēkunnemè onitì teom̄pùtè yièà? ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di miēke kòo mòu məke fepièfè fèmáà kè fè do dəkè teom̄pùtè yiè ò báá kəte ké fè dèitenáà? ¹² Onitì wèè né pēēté fepièfè tá? Ikuó tū nyí yete a bo dəðmè mesàa nteom̄pùtè yiè. ¹³ De mònni kè Yesu náké wèè bakù fāũ nke dò: Youte a bakù.

Kòo youte, kè kùu wēte kékpenke kənaánnè kutekù. ¹⁴ Kè Fadisiēbe yè kətíi nke bo yà bè yóó yīmè kékua Yesu.

*Kuyie nkóo tōnti kù tāāté wè**(Wénté Mariki 3:7-12 nè Duku 6:17-19)*

¹⁵ Kè Yesu tì kèè kíté deborè kè benitibè péu nhò tū nkòo miēkunnè bèe mə mbeməu, ¹⁶ kè bè cau nke dò bè báá náké òmòu ò tu wè. ¹⁷ Kè de bo dəð Kuyie mpānāahtì náahtò Esaii do nàké tì ke dò:

¹⁸ Nte n kóo tōnti
n tāāté wè, koò dó,
n yèmmè naatinè wè,
m bo ò duó n kó Muyaá
kòo náké ibotí iməu m beénti kpéi.

¹⁹ Ò í yóó nwanti yekpàrè,
ò í yóó nwékute,
òmòu í yóó keè o tammè ice miēke.

²⁰ Ò í yóó bóté dipènni dīi kónné,
ò í yóó kuə defitirè deè kó muhāā nkēke,
kénkémúnè bá wè ò bo dəðmè Kuyie ndó de.

²¹ Kè yeboté yeməuu ò yie.

*Yesu tēnné tì bèè ò wátiri**(Wénté Mariki 3:22-30 nè Duku 11:14-23, 12:10)*

²² Kè bèe katenèní onìtì mǎu Yesu borè kè dibòò mari ò ta koò yèikúnne ke dǎnne o nǎndenfè kè Yesu ò miékúnne kòò wénté kèna kénnaá. ²³ Kè dèe di benitibè mediè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Dafiti yaàbirè í dǎkaà?

²⁴ Kè Fadisiēbe tì kèè ke dǎ: Nè obòòkpààtì kó muwērímú mmu ò bètìmè yebòkè.

²⁵ Yesu me nyémèmu be yèmmè dòmmè kòò bè nǎké ke dǎ: Kè dikpààtìyuu mari toté ke kra ndimáà yoo teciētè matè toté ke kra ntemáà tè bá nhā ke bo. ²⁶ Kè dibòò bètì dibòò di toté ke kra ndimáà ndi di kpààtìyuu bá nhā ke bo. ²⁷ Kè nsà kè m bètì yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērímú mmu, di kòbe né yè bètì nè we nkōmu? Dèe kpéi nte kè di kòbe yó di bekénè. ²⁸ Kè m me mbètì yebòkè nè Muyaánsààmù kó muwērímú mmu, Kuyie nkpààtìyuu dii tū ntùàkení di borè.

²⁹ Òmǎu báá na kéta onitikperì cīētè kétúóté o kperè ò mǎke dè, ke í keté kóò boú, kòò me nhò boú ke dèè ò bo na kétúóté o kperè ò mǎke dèè kó dimáà o cīētè.

³⁰ Wèè í n wēhñè ò n kpànnèmu, wèè í n wēhñè kè tì tíkí ò dèímu. ³¹ Dèe kpéi nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo cīē mbenitibè meyei mmemǎu nè tináanyei timǎu, wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù ku báá ò cīē mbìtì. ³² Wèè bo sǎá nhOnitibire Kuyie mbo ò cīē, wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù ku báá ò cīē yemòrè yie mmieke yoo yèè kpaaaní ye mieke.

Mutie nè mu be kó medonnimè
(Wénté Matie 7:16-17 nè Duku 6:43-45)

³³ Kè mutie tú musààmù, mu be ã nsǎmu, kè mù tu musĩmmù, mu be nsĩ, bè banní mutie sààmù mu be borè nde. ³⁴ Iwààke dǎndi di bo yĩme kèna kénáké tináansààtì ke tú beyeibe, ke yé tii bo onitì yèmmè mieke o nùù ti nnáámmè. ³⁵ Onitisààwè náaanti tii benkú desààrè dèè bo o mieke, kòò nitiyeiwe kpeti benkú meyei mmèè bo o mieke. ³⁶ N di náámmu ke tú tibeénti yiè Kuyie mbo bekénè benitibè bè nǎké tii náaanti detetirè kpeti ìnkè. ³⁷ Ke yé nè a náaanti mieke nke Kuyie nyóó da bekénèmè ke da kpetínné yoo kù da coo.

Bè do bekemè Yesu tidietì
(Wénté Matie 16:1-4 nè Mariki 8:11-12 nè Duku 11:29-32)

³⁸ De mǎnni ikuó wǎàbè nè Fadisiēbe mabè kè bèe beke Yesu ke dǎ: Okóti ti dǎ á dǎò tidietì nti kè tí yà. ³⁹ Kè Yesu bè tēhñé ke dǎ: Di mmǎnni kó benitibè bèè bùtínné Kuyie, ke dǎori meyei bè m bèkú tidietì, bè me mbáá tì yà, kè dè í tú tii do dǎò Kuyie mpǎānǎaanti náaantò Sonaasi. ⁴⁰ Sonaasi do yĩmè iyie nyitǎāti, deyènnè dètǎāti teyĩndietè pǎuti mieke, Onitibire yóó me nyĩ iyie nyitǎāti, deyènnè dètǎāti ketenkè mieke. ⁴¹ Tibeénti kó diyie Ninifu kó dihèi kòbe bo bekénè di mmǎnni kó benitibè ké bè kpetínné ke yé Sonaasi do bè nǎkémè Kuyie nnáaanti kè bèe ceete, ntenè òmǎu ke bo die nke deunè Sonaasi. ⁴² Tibeénti kó diyie Sebaa kóò nitipokpààtì bo bekénè di mmǎnni kòbe ké bè kpetínné, ke yé ò iténímè dihèi dètirì ke kàtení ke bo keè Sodomǎ kó tináaanti mecii nkpeti. Nte òmǎu die nke deunè Sodomǎ.

Dibòò bo yèmè onitì mieke kéwētení
(Wénté Duku 11:24-26)

⁴³ Kè dibòò yè onitì mieke ke kòte tedǎntè ìnkè ke wanti di bo omǎpè dè ke mǎhnté di bo yĩ: ⁴⁴ M bo wēte onitì n sòò bo wèè mieke. Di tùàkení dii mǎnni kénsó nkè dè kàuté páíi ke tũnte bá òmǎu í bo o mieke. ⁴⁵ Di bo wēte kéwǎá nyeteyè yèyiekè yèè yóu ke di pēēté kè yèe wētení kéta o mieke. De mǎnni kòò borimee sǎntè kēpēēté mè sòò dòmmè. Di mmǎnni kó benitibè tū beyeibe mbe, be kperè yó mme ndò.

Yesu yè nho kòbe tú bè
(Wénté Mariki 3:31-35 nè Duku 8:19-21)

⁴⁶ Kè Yesu nkpaá náánnè ditĩnni kòò yǎ nè o neí kè bèe tuàkení kéncommú ditowaà ke dǎ kóò béinnè. ⁴⁷ Kòò mǎu náké Yesu ke dǎ: A yǎ nè a neí bè còmú ditowaà ke dǎ ké da béinnè. ⁴⁸ Kè Yesu ò tēhñé ke dǎ: We ntú n yǎ? Kè òmbe tú n neí?

⁴⁹ Kéfietí o tancóumbè ke dò: Ntenè n yō nè n nei. ⁵⁰ Ke yé wèè dòòri n cice wèè bo keĩnkè ò dó dè, wèè tumè n yō nè n tãũ nè n nantè.

13

Wèè yaù tidiiti o kó dináañhántíri
(Wénté Mariki 4:1-9 nè Duku 8:4-8)

¹ De kó diyie mieke kè Yesu yè tɛcĩɛtè kékate kénkari dàmèèrì nùù. ² Kè benitibè péuu tínní o borè kòo ta kudabekù kénkari kè bè còmúú dinébènnì. ³ Kòo mbè nàánnè yenáañhántiyè péu mieke ke tú: Onitì mǎu wèè yè ke bo yaá o diiti, ⁴ kényaù kè medibii mmamèe do kuce ìnkè kè sinǎo katení kè mè di. ⁵ Kè metēmèe do fekũũfè ìnkè kécārike káyènní ke yé mutáá nyí sūmè deborè. ⁶ Diyie nàáté dii mǎnnì ke kpenke kè mè tũo nkè mèe kpeí ke yé me cĩɛ nyí namè ke fũũkú. ⁷ Kè metēmèe do tipotì mieke kè tì iténí kè mè èũtè. ⁸ Kè metēmèe do ketenkè wenni dè képeité mie ntekòutè (100) metēmè sipísikuò metēmè sipísitãati.

⁹ Kè wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè.

Miùù kpeí ndo te kè Yesu nnáá yenáañhántiyè
(Wénté Mariki 4:10-12 nè Duku 10:9-10)

¹⁰ Kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dò: Dè dòmme kàa bè nàánnè yenáañhántiyè? ¹¹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómumu mecii nkè di bo yíété ku kpààtiyuu kpeti tii sòri, bembè me nyí mè mǎke. ¹² Ke yé wèè mǎke bè yóo we nyíémè kòo mǎote mediè, wèè kpa kè bèe fietè desámǎrè ò mǎke dè. ¹³ Deè kpeí nte kè m bè nàánnè yenáañhántiyè ke yé bè wùómme ke í banní ke yo ke í keu, ¹⁴ kè dè bo dǎo Kuyie mpǎãnáañtì náañtò Esaii do nàké tì be kpeí nkè dò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó di me mbáá banté.

¹⁵ Ke yé de kó kubotí kǎbe yèmmè kpeñnimè,

kè bè Itinné be to,

ke báá keè, ke ùũ nkè báá yà,

bè yàà bo ceete mèe kpeí

kè m bè miékũnnè.

¹⁶ Díndi biè, dè ndi naati ke yé di nuǎ nwùómme kè di to yo. ¹⁷ N di náá mómumu nwe Kuyie mpǎãnáañtì náañbè péu nè bèè dó Kuyie bè do dómu ke bo yà di mè nwùó ndè bá bè í yà, ke bo keè di me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu wènkũnnemè wèè yaù tidiiti o kó dináañhántíri
(Wénté Mariki 4:13-20 nè Duku 8:11-15)

¹⁸ Ntenè wèè yaù tidiiti o kó tináañtì benkú tì. ¹⁹ Kuce ìnkè kó medibii ndo dè tu onitì bè nàké wènwè Tináañsàati Kuyie nkpààtiyuu kpeti bá ò í nti banté kè dibǎo katení kè tì dèite.

²⁰ Fekũũfè medibii ndo fèè ìnkè tu onitì bè nàké wènwè Tináañsàati kòo tì cǎuté mecãã nè diwèi. ²¹ O í nyóu kè tì bo fííkú o mieke, ò í mmǎke mewéèrimè, meyeñcàarimè tũòkení dii mǎnnì yoo bè ò fèũ nKuyie nnáañtì kpeí, ò pǎnnke búttinné Kuyie. ²² Tipotì medibii ndo tii mieke tú onitì bè nàké wènwè Tináañsàati, meborime kó iyentotì nè a bo ndómè tikpàti kè dèe tì èũtè bá ti í mpĩ mmutómumu mamù o mieke. ²³ Ketenkè sààkè medibii ndo kèè mieke tú benitibè mbe bè nàké bè Tináañsàati kè bè tì cǎuté nè be yèmmè memǎu ke kǎte ke waanní betǎbè, yie sipísitãati, otǎu sipísikuò, otǎu tekòutè (100).

Yesu dònneñemè Kuyie nkpààtiyuu kupaku

²⁴ Kè Yesu yíé kè bè nàké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne onitì mǎu nwe wèè do buǎtí tidibotì sàati o paku. ²⁵ Keyènkè benitibè yè nkè duó dii mǎnnì kòo kprantídèntǎu katení kébuǎtí timúyeiti tii tì dònne de kó kupaku mieke kéité. ²⁶ Tidibotì

sààti yènní dìi m̀ǹǹni timúyeyiti t̀i t̀i d̀onnè kè tí múnkεε yènní. ²⁷ Kè kupaku yiè nkó betõmbèè ò beke ke d̀: Okòtí a í buotí tidibotí sààti nti a pakaà? Timúyeyiti t̀i t̀i d̀onnè t̀i né boní de ke yènní de miεke. ²⁸ Kòo bè t̀ènné ke d̀: N kprantídèntòu wèè d̀ò memme, kè betõmbèè ò beke ke d̀: Á dó kè ti kote kéhu de kó timúyeyitaà? ²⁹ Kòo bè t̀ènné ke d̀: Áà kè di u timúyeyiti di yàà bo taunnè tidisààti. ³⁰ Yóunè kè dè nwε nke kótírí kè dididèi t̀uòke n di náké, kè dí keté kékèi timúyeyiti kébou kécóu, kédeè kékèi tidisààti kéänné m bou miεke.

*Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu feyoh̀fè
(Wénté Mariki 4:30-32 nè Duku 13:18-19)*

³¹ Kè Yesu yíé ké bè nàké medonnimè t̀emè ke d̀: Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè feyoh̀fè d̀ommè mme ke kénni, ³² kàa né fè buotí fèe yènní kékóté kénaá mmutie diemù nè ibake kè sinoo yíè nyi ìnkè.

*Yesu d̀onnèmè Kuyie nkprààtiyuu mutie mùu muuti p̀èè
(Wénté Duku 13:20-21)*

³³ Kè Yesu bè nàké medonnimè t̀emè ke d̀: Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè mutie mùu muuti p̀èè mù d̀ommè mme kòo nitipòkù òò mù waá nsám̀pòrè kékòorenè tipèècootí kè t̀i múútí timou.

Yesu do náammè yenáanhãntíyè

³⁴ Yesu do ò nnáannè benitibè nè yenáanhãntíyè nye sáà, ³⁵ kè dè bo d̀ò Kuyie mpããnáãnti náãntò do nàké t̀i ke d̀: M bo bè nàké nè yenáanhãntíyè ké bè benke dèè sòri nè Kuyie ndòmmè kutenkù.

*Yesu wènk̀unnèmè tidibotí nè timúyeyiti de kó medonnimè
(Wénté Mariki 4:33-34)*

³⁶ Kè Yesu cau nditínni kékò nteçfètè, kòo tancóumbèe tíi nho borè kóò beke ke d̀: Á ti wènk̀unne timúyeyiti bè buotí t̀i kupaku miεke dè benkù mù.

³⁷ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀: Wèè buotí tidibotí sààti wèè tu Onitibire. ³⁸ Kè kupaku tú kutenkù, kè tidibotí sààti tu bèè tu Kuyie nkprààtiyuu kòbe, kè timúyeyiti tú bèè tu dibòò kòbe. ³⁹ Kupaku yiè nkprantídèntòu wèè buotí timúyeyiti wèè tu dibòò, kè dididèi tu kutenkù kó mudeemù, kè bedidèibè tu Kuyie ntòrè. ⁴⁰ Bè òò kèi mèè botí timúyeyiti kécóu, dè yó mme ndò kutenkù kó mudeemù m̀ǹǹni. ⁴¹ Onitibire bo t̀onní Kuyie ntòrè kè yèe tãnké Kuyie nkprààtiyuu miεke bèè tanninko betòbè meyei mmiεke nè bèè d̀òri Kuyie nyí dó dè, ⁴² ké bè ãnné muhãã mmiεke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nì. ⁴³ De m̀ǹǹni bèè d̀òri Kuyie ndó dè kè bè mmietí ke d̀onnè diyìè be cice kó dikprààtiyuu miεke. Kè wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu dèmarè sààrè dèè sòri kupaku miεke

⁴⁴ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè dèmarè sààrè nde dèè sòri kupaku miεke, kòo m̀ouu dè yà kédòò ké dè sònne kékònnè diwèi, kèfítè ò mòke dèè kó dimàà kékote kédonté de kó kupaku.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu medèi

⁴⁵ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè medèi nsààmè mme opotaà nwanti mè. ⁴⁶ Ò pètè dìi m̀ǹǹni medèi nsààmè mèè díítí kpeñni kékò nkéfitè ò mòke dèè kó dimàà ké mè donté.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu muyĩnditímù

⁴⁷ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè muyĩnditímù mmu bè bo mmù dàmeèri miεke ke p̀i nsiyĩ sibotí sibotí. ⁴⁸ Mù píe ndiì m̀ǹǹni kè bèe mù yũò nkédenneni, kékari kètãnké sisàasi kéänné yemámmuyákè kéútóo desĩntékpere. ⁴⁹ Dè yó mme ndò nkutenkù kó mudeemù m̀ǹǹni, Kuyie ntòrè bo katení kébate besààbè nè beyeibe, ⁵⁰ kéänné beyeibe muhãã mmiεke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nì. ⁵¹ Kè Yesu bè beke ke d̀: Di banté de kó tináãnti dimouà? Kè bè d̀: Èè ti t̀i bantému. ⁵² De m̀ǹǹni kòo bè nàké ke d̀: Dèè kpéi nte ikuò wãàti wèè yie

nKuyie nkpaàtiyuu kpeti mesàà ò màke tikpàti tìdèti nti o miεke, metaummè kótímè kpeti nè mepàmmè kpeti.

Yesu ei kabε do í ò tá
(*Wénté Mariki 6:1-6 nè Duku 4:16-30*)

⁵³ Kè Yesu bè nàké de kó medonnimè memou kéité deborè, ⁵⁴ kékote Nansareti ò bìikú dii èi kénnaá Kuyie nnáañti kutíintouku miεke kè dèe di benitibè mediè kè bè ntú: Ò yà de meciì mmie? Ò yíme ke na ke dōari tidietì tii? ⁵⁵ Wenwe odabeesũòti bire! Maari bire! Kòo neí tú Isaku nè Sosεfu nè Simōo nè Sudi, ⁵⁶ kòo tãbè bo ti cuokè! Ò né yà dè de kó muwērímú?

⁵⁷ Kè dèè nte kè bèe ò yete. Kè Yesu bè nàké ke dō: Bè òò í nsenkèri Kuyie mpāānāañti nāañtò mōu kupíkù makù kè dè í tú o èi kabε nè o cīètè kabε.

⁵⁸ Ò í ndò tidietì péu deborè bè í ò tá mmèè kprí.

14

Bè kùomè Isāā-Batiisi
(*Wénté Mariki 6:14-29 nè Duku 9:7-9*)

¹ Edōti Kadidee kóo kpàati kèè dii mōnni kè bè nāa nYesu kprí, ² kénáké o kó betōmbè ke dō: Isāā-Batiisi weè wète ke yānté dèe te kòo màke muwērímú ke dōari tidietì.

³ Ke yé weè Edōti do duómme kè bèe pī nyIsāā kébou kékpetinné wenwe Edōti o nantè Fidipu pokù Edodiyati kprí. ⁴ Ke yé Isāā do nàkémè Edōti ke dō: A í dō nkéfiete a nantè Fidipu pokù képuoke.

⁵ Kè Edōti ndó ke na nkūo Isāā kè né ndé benitibè ke yé bè do yémèmu Isāā tumè Kuyie mpāānāañti nāañtò.

⁶ Kè Edōtii ānné o peité yiè kó dibanni. Kè Edodiyati kóo sapàà nta kéhaá benitibè ìkè kè dèe narike Edōti mediè, ⁷ kòo béi nke dō: Osapàà mbeke a dō dèe kó dimàà m bo dè nda duó, mī béi! ⁸ Kòo yō ò tié nkòo nàké Edōti ke dō: Ānné Isāā kó diyuu dibuu miεke ké n duó ndie!

⁹ Kòo kpàati yèmmèe caàrè, ò né me ndiémme ke béi nho kabε ìkè kòo dō bèe di nhò duó, ¹⁰ kètō kè bèe kote dikpetintou miεke kéféuté Isāā, ¹¹ kéānné o yuu dibuu miεke kékotenni kéduó nhosapàà kòo di duó nho yō. ¹² Kè Isāā kó betancòumbèe kote kòò tùóté kékūnné kédeè kékote kénáké Yesu dèè dō.

Yesu sāntemè Kuyie mpéèbè bènùmmù nè siyĩ sidési kè dèe sũũ
(*Wénté Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17 nè Isāā 6:1-14*)

¹³ Yesu ti kèè dii mōnni kéta kudabekù kéité kénkari dikpàà omàà borè. Kè benitibèe ti kèè kényènni be ekè kòò tūnne nè be naàcèi. ¹⁴ Kè Yesu nyètiní kudabekù kényà benitibè péu kè mesémmèe ò pī kòo mmiekũnko bemuōmbe.

¹⁵ Kuyuoku mōnni kè Yesu tancòumbèe ò nàké ke dō: Diyiè mè ndèè mè kè ti bo dikpàà cuokè, duó nkè benitibèe kote yehékè kédonté kédi. ¹⁶ Kè Yesu bè tēnné ke dō: Bè í dō nkékote, duónnè be kè bèe di. ¹⁷ Kè bèe ò tēnné ke dō: Ti mōke die mpéèbè bènùmmù mādā ndi nè siyĩ sidési. ¹⁸ Kè Yesu dō: N duónnènni de.

¹⁹ Kòo duó nkè benitibèe kari timúti ìnkè kòo tùóté péèbè bènùmmù nè siyĩ sidési kébóuté kēsante Kuyie nkéwérí péèbè kéduó nho tancòumbè kè bèe totí benitibè. ²⁰ Kè benitibè bemōuu cááké kénsānnè kè dèe súó kempíéké yemámmùyáké tepítè nè yédèè kòo tancòumbèe tō. ²¹ Bèè do cááké de kòò péè nè de kó siyĩ bè bo ntùòke sikōupísìnùmmù (5000), bè í kàannè benitipòbè nè ibí.

Yesu do kérímè menie nyĩnkè
(*Wénté Mariki 6:45-52 nè Isāā 6:15-21*)

²² De kó difōnkúò kè Yesu duó nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo ò niiténè késénté menie nyāà kè wenwe nkpaá ke cīenko benitibè. ²³ Ò bè cié ndi mōnni kédeè kédeke ditāri omāà

borè, kémbáá nKuyie nkè keyènkè yàa biitenè kòò nkè kpaá omáà. ²⁴ De m̀nni kè kudabekù bo menie ncuokè kè kuyaakù fuutiní ku ìkè kè yenéfinfirè kù kóonnè. ²⁵ Kukūnwentóo m̀nni kè Yesu nkòri o tancóumbè borè ke kéri menie nyĩnkè. ²⁶ Bè ò yà dii m̀nni kòò kèriní menie nyĩnkè kè kufōwáá mbè auté kè be yèmmè ndò dibòò marì ndi.

Kè bèe kuónko mediè. ²⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Bá nyĩ̀kùnè, mínwe kufōwáá mbáá di pĩ.

²⁸ Kè Pierii béi nke d̀: N Yiè, kè f́ nwe duó kè n kétéo menie nyĩnkè ke da co. Kè Yesu d̀: Kéténí. ²⁹ Kè Pierii yènni kudabekù kékété menie nyĩnkè kénwetí Yesu. ³⁰ Ò yà dii m̀nni kuyaakù kpeñnimè kè kufōwáá nhò pĩ, kòo keté ò bo diumè kékúónko ke d̀? N Yiè n deesté!

³¹ Kè Yesu p̀nkèe dieke o ǹutè kóò pĩ nkóò nàké ke d̀: Dè d̀omme kàa wète ke yĩ̀ke, a í tá kè dè deu!

³² Bè ta dii m̀nni kudabekù kè kuyaakùu cómmú. ³³ Yesu tancóumbè bèè do kpaá kudabekù mièke kè bèe nínkóo o ìkè ke d̀: A mènke tú Kuyie mBire nde.

Bemuombè do káámmè Yesu ke mieri
(Wénté Mariki 6:53-56)

³⁴ Kè bèe sénté menie nkétuake Sennesareti kó ketenkè. ³⁵ Benitibè bèè dè bo kè bèe banté Yesu kénáké yehèkè yemou yèè dè t̀ké kè bè nkòrinèni bemuombè o borè, ³⁶ koò bàá nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaabòri m̀nku. Bèè kó dimàà kááké o yaabòri kè bèe miété.

15

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpeyi
(Wénté Mariki 7:1-13)

¹ Kè Fadisiēbe nè ikuó wā̀b̀be yènni Sedisadεmmu kékətení Yesu borè kóò beke ke d̀: ² Dè d̀omme kàa tancóumbè í d̀ori ti yembè kó ikuó ke ã di ke í nite? ³ Kè Yesu bè t̀́né ke d̀: Díndi tá, dè d̀omme kè di yóu Kuyie nkó ikuó ke tũ ndi mómmombè di kpeyi? ⁴ Kuyie nnáàti tu: Á ndé a cice nè a ȳ, kè wèè s̄áá nho cice yoo o ȳ bèè ò kù. ⁵ Kè díndi tú kè wèè cice bo dikònni kòò ò nàké ke tú, ò na nhò p̄a dè, ò dè p̄a Kuyie nku, dè dèemu. ⁶ Di kùo Kuyie nkó ikuó nyi ke tũ ndi mómmombè di kpeyi. ⁷ Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Kuyie mp̄ānāàti náàtò Esaii do naatimu ò náa ndii m̀nni ke tú:

⁸ Be nnitibè sāntí Kuyie nnè be nò nye kè be yèmmè né kù d́ténè.

⁹ Bè kù bàá ndetetirè nde ke tiè mbe mómmombè kó ikuó ke d̀ n yì tú Kuyie n kpeyi.

Dè s̀nk̀nko onitì
(Wénté Mariki 7:14-23)

¹⁰ Kè Yesu nàké dit̄nni ke d̀: Kénténè kékeè tii. ¹¹ Dè í tú onitì yo ndè deè ò s̀nk̀nko, tináàti t̄i yèni onitì nuù t̄i ò s̀nk̀nko.

¹² Kòo tancóumbèe tóónni o borè kóò nàké ke d̀: A béi nt̄i náàti yonkemu Fadisiēbe. ¹³ Kè Yesu bè nàké ke d̀: N cice Kuyie nyí fiíkú dèè tie nkó dimàà ò bo dè u. ¹⁴ Nwúónnè be, tiyũ̀nti t̄i d̀eri titeti. Kè kuyũ̀nkù me nd̀eri kutekù t̄i bo do tidé dif̀t̄iri mièke.

¹⁵ Kè Pieri d̀: Á ti nàké de kó dináànhānt̄iri tu mù. ¹⁶ Kè Yesu bè t̀́né ke d̀: Di múnke í na ke bo bantáa? ¹⁷ Di í yé ke d̀ ndèè taà dinùu dè k̀ri tip̄outi nti ke p̄enkù ke yièà? ¹⁸ Dèè me nyièni dinùu dè bonni meyèmmè mièke nke, kè deè s̀nk̀nko onit̄i. ¹⁹ Meyèmmè mièke nke iyehtotí yeiyi yiènimè, ì tu: Munitikòu nè a bo duónèmè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀u nè di bo nd̄uti d̄utinè dit̄bè nè mupocēnwammù nè muyóò nè muyeticaarimù nè iwát̄i. ²⁰ Ntenè dèè s̀nk̀nko. A bo dimè ke í nite deè í s̀nk̀nko onit̄i.

Kannahā kóo nitipòkù do támè Yesu
(Wénté Mariki 7:24-30)

²¹ Kè Yesu íté dëborè kékote Tiiri nè Sitõõ kó kutempë mmiëke. ²² Kòo nitipòkù m̀òu kòtení o borè kòò bántè ke d̀: Okóti! Dafiti kó dëbire n kuó mmesémmè, dibòò dii ta n kóo sapàà koò fëũnko mediè.

²³ Yesu me nyí nhò tēñné tìmati kòo tancóumbèè ò nàké ke d̀: Dòò we ò da békú tì, ke yé ò ti tūmmè ke wékíí. ²⁴ Kè Yesu d̀: Kuyie nni ntõnní Isidayeeriibe kpéí nke, bèè dònne ipe ì feti.

²⁵ Kè de kóo nitipòkùu nínkóo Yesu ìkè ke d̀: Okóti n teennè! ²⁶ Kè Yesu d̀: Dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii kédúó nyimòbí. ²⁷ Kòo nitipòkùu béi nke d̀: Mómumu nwe Okóti, nè memme simòó né ã ntóumu icabìri si yiè nyo nkè ì duò.

²⁸ De m̀nni kè Yesu ò nàké ke d̀: Onitipòkù a tá kè de deumu, dèe dòò a dómè. Memme kòo kóo sapàà p̀anke mieté.

*Yesu miékũnnemè bemuambe Kadidee kó menie ntaké
(Wénté Mariki 7:31-37)*

²⁹ Kè Yesu íté dëborè kékété Kadidee kóo dàmèèrì pèémmè kékote kédeke ditàri ìnkè kénkari. ³⁰ Kè benitibè péu nkòrinèní o borè yekpìè ònè tihòùti nè tiyũònti nè yewũò ònè bemuambe t̀bè péu ké mbè d̀unko Yesu borè kòò bè miékũnko. ³¹ Kè benitibèè yà yewũò nnàámmè, kè tihòùti cènti kè yekpìè nsèiri kè tiyũònti wènni kè dèe bè di mediè nkè bè nsánti Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù.

*Yesu do yíe kédòmmè tidietì kè benitibè sikaupìsìnàà di
(Wénté Mariki 8:1-10 nè Matie 14:13-21)*

³² Kè Yesu yú o tancóumbèè ké bè nàké ke d̀: Mesémmè meè m p̀ínnè be nnitibè, diyie tãánni ndi yíe ònè bè bomè m borè, bá bè í m̀ake bè bo di mù, kè m bè cié memme bè yàa bo duò kuce nè dikònni.

³³ Kòo tancóumbèè ò nàké ke d̀: Ti bo pété de mudii dikpáà dii neuokè kè ditĩnni dii ndi kénsànnè? ³⁴ Kè Yesu be beke ke d̀: Di m̀ake p̀éèbè bède? Kè bè d̀: Bèyiekè nè siyĩ sám̀pó.

³⁵ De m̀nni kè Yesu duò nkè benitibèè kari ketenkè. ³⁶ Kòo túóté p̀éèbè beyiekè nè siyĩ késãnte Kuyie nkè bè wéí kédúó nkòo tancóumbèè de toti benitibè. ³⁷ Bemou kè bèe cááké kénsànnè kè dèe súó nképíe yemámmùyákè yèyiekè kòo tancóumbèè t̀. ³⁸ Bèè do cááké de kóò p̀éè bè do bo sikaupìsìnàà ndi (4000) bá bè í kàannè benitipòbè nè ibí. ³⁹ Yesu cíe ndii m̀nni benitibè kédeè kéta kudabekù kékote Makatãã.

16

*Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe bekemè Yesu tidietì
(Wénté Matie 12:38-39 nè Mariki 8:11-13 nè Duku 11:16, 29, 12:54-56)*

¹ Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe kè bè ndó kédíí nYesu kékote o borè kóò beke ke d̀: Dòò tidietì kè ti banté ke dò nha bonní Kuyie mborè. ² Kè Yesu bè tēñné ke d̀: Diyie ò ntati kè di tú kèĩnkè bo ncaánni ke yé tiwetì wennimè yíe, ³ dikũnweñni kè di ntú fetaafe yóó nimu yíe nke yé tiwetì sòumè. Dè dómme kè di nò nke banní tiwetì kó mebenkùmè ke né í banní yebenkùyè di yau yè yewe yiè mmiëke. ⁴ Di m̀nni kó benitibè bèè bùtinné Kuyie ke d̀ori meyi bè m békú tidietì, bè me mbáá yà tìmati kè de í tũ tii do dòò Kuyie mpããnaànti náãntò Sonaasi.

Ò yĩ memme ke íté kèpèéte ké bè yóu.

*Yesu yèmmè bè ndake Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe be kó itié nképí
(Wénté Mariki 8:14-21)*

⁵ Kè Yesu tancóumbèè nsenti menie nyáà nkéyè mbè bo òtómè p̀éè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Nyénè Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe be kó mutie mùù muuti p̀éè mu kpéí.

⁷ Kòo tancóumbèè yèmmè ndò nhò náá memme bè í t̀ m̀èè kpéí nke p̀éèbè.

⁸ Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di m̀ake meyèmmè memme botí? Di í tá kè dè deu! Dè dòmme kè di yèmmè dò ndi í to m̀èè kpéi nke p̀éè, ⁹ di mu nyí bantáà? Di í kpaá ke yé n sòò wèrí p̀éèbè bènùmmù kè benitibè sikoupišìnùmmù (5000) cááké kénsànnè kè yemámmùyákè nkpaá súó nyèdè kè di t̀oaà? ¹⁰ Nè p̀éèbè bèyiekè n sòò wèrí bè kè benitibè sikoupišìnàà (4000) cááké kè yemámmùyákè nkpaá súó nyèdè kè di t̀oaà? ¹¹ Dè dòmme kè di yèmmè dò n di náánnè p̀éè kpéi nke n yí dii m̀onni nyénè Fadisiēbe nè Sadusiēbe kó mutie mùù muuti p̀éè mu kpéi.

¹² De m̀onni kòò tancòumbèe banté ke dò nhò do í bè náánnè mutie mùù muuti p̀éè mu kpéi, kòò bè náánnè Fadisiēbe nè Sadusiēbe be kó itié nkpeí nke.

Pieri nàkémè Yesu tumè Kuyie m̀Bire
(Wénté Mariki 8:27-30 nè Duku 9:18-21)

¹³ Yesu t̀òke dii m̀onni Sesadee Fidipu kó dihei kébeke o tancòumbè ke dò: Benitibè yé n tú we mí nhOnitibire? ¹⁴ Kè bèè ò t̀énné ke dò: Bèmabè yèmmè do nha tú Isāā-Batiisi, kè betabè yé nha tú Edii, kè betabè tu a tú Sedemii yoo Kuyie mpāānāānti náam̀bè kóò m̀aù. ¹⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi né yé n tú we? ¹⁶ Kè Simōo Pierii ò t̀énné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie Bire. ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simōo Sonaasi bire, dè nda naati ke yé n cice Kuyie nkuù tì nda nàkémè, f̀óò í tì banté nè amáà. ¹⁸ N né da náámmu ke tú a tú ditári ndi, dii t̀ári ñkè nke n yóó f̀ímmè n kó ditñni, bá mukũú báá na ké kù nampe. ¹⁹ M bo da duó nKuyie nkpaàtiyuu kó sikpetisi, kàa yete dè ketenkè, Kuyie ndè yete kéñkè, kàa yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nkeñkè.

²⁰ De kó difōnkúò kè Yesu cau nho tancòumbè ke dò: Di báá nàké òm̀òu n túmè Kirisi Odeétiwè Kuyie nnàké wèè kpéi.

Yesu do náámmè o kũũ nkpeí
(Wénté Mariki 8:31-33 nè Duku 9:22)

²¹ De kó dim̀onni mièke nke Yesu ketémè kénnáá nho tancòumbè ke tú: N dò nkékte Sedisadèmmu nwe ikuó t̀umbè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bè n f̀éũ, ké n kuò, kè n yánté diyie t̀áánni yie.

²² Kè Pierii ò yu kékenténè kóò nàké ke dò: N Yiè, Kuyie m̀ báá yie nkè dè da tuakeni.

²³ Kè Yesu wéēte kénáké Pieri ke dò: F̀üte m̀ borè f̀ó ndibòò! A dó ké m̀ bəm̀mu, a toti m̀èè yèmmè í tú Kuyie nkōme, benitibè kōme m̀me.

Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Mariki 8:34-9:1 nè Duku 9:23-27)

²⁴ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Kòò m̀òu dó ké n t̀ünne wèè bútinné omáà, kéto o dapāāti ké n t̀ünne*. ²⁵ Ke yé wèè bo ndó kédèetè o f̀òm̀mu ò bo mù féтинne, kè wèè duó nho f̀òm̀mu n kpéi kòò mù p̀eté. ²⁶ Onitì bo cōnte ba kòò m̀ake kutenkù kuu nkperè dem̀òu kòò wènni né feti. Onitì bo yietí ba kòò wènni yenté? ²⁷ Ke yé Onitibire yó nwétinimè nè de cice wèrimú ke neínè Kuyie ntōrè, kéyietí bá wè o tōmmú mannè t̀i yeti. ²⁸ N di náá mmómmu nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá f̀òumu kéya Onitibire kè dè wétiní ke bo baatè de kpààtiyuu.

17

Yesu k̀nti do cèètemè
(Wénté Mariki 9:2-13 nè Duku 9:28-36)

¹ Kè dè mm̀ake yewe yèkuò kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isaku nantè Isāā, kè bèè deke ditári dierì mari ñkè bemáà borè. ² Kè Yesu k̀ntii ceete be ìkè, kòò ìkè m̀mieti ke dò ndiyiè, kòò yààtli peike kèmpinti. ³ Kè bè nyóó daate kéya M̀oyiisi nè Edii kè bè náánnè Yesu. ⁴ Kè

* 16:24 Wénté 10:38 nè t̀i wénk̀nnè

Pierii náké Yesu ke dò: N Yiè ndè wennimu ke dò nti mbo die, kàa dó m bo dòò titouti tìtāāti, fí nkùmáà, Edii kùmáà, Mòyiisi kùmáà.

⁵ Ò kpaá ke me nnáá kè diwetirì marì kòtení ke mièti kè bè kǎánko kè bèe keè metammè mamè di mièke kè mè tu: Yie nweè tú m bire kè nh ò dó mesàà, koò yárí mediè, nyíènnè o kpeti.

⁶ Yesu tancòumbè kèè dii mǎnni de kó metammè kè kufōwáá mbè auté kè bèe do kénsīi nketenkè. ⁷ Kè Yesu tóónko be borè kè bè bàutè ke dò: Kufōwáá mbáá di pí, íténè.

⁸ Kè bèe ínni be yò ke wénténí káyà Yesu máà.

⁹ Bè cutiní dii mǎnni ditāri kè Yesu bè cau nke dò: Di báá yie nkénáké òmòu di yà dè, kè Onitibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè Yesu tancòumbèe o beke ke dò: Ba nkpréi nte kè ikuó wǎàbè tu Edii weè dò nkéketé kékòtení? ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Mómumu nwe Edii dómme kéniié kékòtení kētūnte demòu. ¹² N di náámmu ke tú Edii kòtenímu ke dèè, bá benitibè í ò banté ke ò dòò bè dó mèè botí, mèè botí nku bè yóó fēūmmè Onitibire.

¹³ Kòo tancòumbèe banté ke dò nhò bè náánnè Isāā-Batiisi kpréi nke.

Yesu tancòumbè do yīkémè dibòò

(Wénté Mariki 9:14-29 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Bè tūòke dii mǎnni ditānni borè kòo niti mòu kòtení Yesu borè ke nínkóo o ìkè ke dò:

¹⁵ Okóti! Kuó m bire mesémmè, dè duò yecíncirè nye sǎà muhǎá mmieke nè menie ke fēūri mediè, ¹⁶ kè n dè kàtenní a tancòumbè borè kè bè yīkè be bo dè mièkunnemè.

¹⁷ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè díndi, mǐ yó nhā ke di tǎà? Mǐ yó nhā ke di bonàà? Kàtenní debire m borè!

¹⁸ Kè bèe dè kàtenní kòo péi ndibòò kè dii yè, kè debiree pǎnkee miété.

¹⁹ Kòo tancòumbèe o beke bè borè bemáà ke dò: Dè dómme kè tínti í na ke dènnè de kó dibòò? ²⁰ Kè Yesu dò: Di í tá kè dè deu. Mómumu nwe n di náámmè kè di do ntǎ bá kè dè mmànnè feyònfè, demarè na bá ndi yòunè, di ní na nnamu kénáké ditāri ke dò: Íté! Kè dii íté. [²¹ Dibòò dii mbotí òó í nyè kè di í bou dinùu ke bántè Kuyie.]

Yesu do náámmè o kǔū nkpréi nkuce medérímè

(Wénté Mariki 9:30-32 nè Duku 9:43-45)

²² Diiyè marì Yesu nè o tancòumbè kè bè mbo Kadidee kó kutempè nkòo bè nàké ke dò: Bè bo fité Onitibire, kè bèe dè kùò, ²³ diiyè tǎānni yiè kè dèe yánté.

Kòo tancòumbè yèmmèe caàrè mediè.

Yesu yietímè Kuyie ncīètè kóò dàmpòò

²⁴ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke Kapennaummu. Bèè cǎú Kuyie ncīètè kóò dàmpòò kè bèe beke Pieri ke dò: Di kóo kóti í yietì Kuyie ncīètè kóò dàmpòò? ²⁵ Kè Pieri dò: Ò yietìmu.

Pieri ta dii mǎnni tēcīètè kè Yesu niité kóò beke ke dò: Simò a yèmmè dò nwe ndò nkéyietí dàmpòò, ketenkè yembàa, kè bepòòbè? Kòò dò: Bepòòbè. ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Ketenkè yembè í dò nkéyietí. ²⁷ Ti né í me ndómè dèe bè yonke, kòte dàméèri kèbo nha yīmpie, a bo keté kétuati tēè yīntè, á báá te nùu kédeite fedífè kè fè mmànnè n kóò dàmpòò nè a kou kàa bè yietí.

18

Yesu tancòumbè nènnimè tikóti kpréi

(Wénté Mariki 9:33-37 nè Duku 9:46-48)

¹ De mǎnni kè Yesu tancòumbèe ò beke ke dò: We nyó mbaké Kuyie nkpràtiyuu mièke?

² Kè Yesu yúnì debire sǎmpòrè kécónnè be ìkè kè bè nàké ke dò: ³ Mómumu nwe n di náámmè kè di í cèète ke naánnè ibí sǎmpòyì di báá ta Kuyie nkpràtiyuu mièke. ⁴ Wèè bo

kuó mmèè botáà? ³⁴ Kòo kpààtì miēke pēike mediē nkòo duó nde kóo nìtì sãndámmùbè, kè bè bo nhò kpetí kòo yàa yietínè o bànnì dimòu.

³⁵ Mèè botí nku n cice wèè bo kēĩnkè ò yóó di dòòmè, ke nsà kè di í cĩenko ditòbè nè di yèmmè memòu.

19

Mupobetimù

(Wénté Mariki 10:1-12)

¹ Yesu duó ndii mǎnnì o tié nkédeè, kéité Kadidee kékote Sudee kó kutempē mmieke, Suditē kó nyáà. ² Kè ditĩnnì diērì nhò urínè kòò miēkũnko bemuãmbē.

³ Kè Fadisiēbēe kotenì ke bo ò dií nkòò beke ke dò: Ikuó yie nhonitì bo betimè o pokù bá tìi kpéinnáà? ⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ntii wàri ke tú: Meketimè mǎnnì Kuyie ndo dòò onitì nè o pokù nwaà? ⁵ Nè de kpéi nkòo nitidòu bo yóu o cice nè o yǎ kétaunnè o pokù kè bèe naá nhonitì omáà. ⁶ De mǎnnì bè tēnke í bo bèdébè, bè naá nhonitì omáà ndi. Onitì tũ mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

⁷ Kè Fadisiēbēe ò beke ke dò: Ba nkpeí nné te kè Mǎyiisi kó ikuó tú: Kòo nìtì dó kēbeti o pokù wèè ò duó mmeyatimè kó dipátiri? ⁸ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di kó itookperí kpéi nte kè Mǎyiisi yē ndi mbetì di pobè, meketimè mǎnnì dè do í me ndò. ⁹ N di náámmu ke tú kòo nìtì pokù í yiè ke dǎunè betòbè kòo dǎu ò bēti ke tùóté otǎu ò naá nwèè dǎuti dǎutinè wēnwē benitipòbè.

¹⁰ Kòo tancòumbèè ò nàké ke dò: Kè dè dò mmemme kòo nìtì í puoke dè tǎũ. ¹¹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Benitibè báá na kécouté de kó tináaanti kè dè í tú Kuyie nteennè bè. ¹² Mēborime sũmu péu mèè te kè bèmabè í puokú: Bèmabè túmu yedataà nnè bè bè piémè, kè bè fǒmmu betòbè ke bè pĩnné sikpààtĩcĩĩ miēke mutǎmmú, kè betòbè yóu dipopuò ke bo na kēpĩ nKuyie nkpààtiyuu kó mutǎmmú. Kè wèè bo na kécouté de kó tináaanti wèè tì cǎuté.

Yesu mǎmè Kuyie nkó mesàà nyibí kpéi

(Wénté Mariki 10:13-16 nè Duku 18:15-17)

¹³ Kè benitibè nkǎrĩnèní ibí Yesu borè kòo bo nóó nho nau i ĩnkè kébántè Kuyie nnè i kpéi, kòo tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Kè Yesu bè nàké ke dò: Yóunè kè ibí nkǎrĩnì m borè bá nyi bētìnè, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè i dǎnnè be kpéi nke.

¹⁵ Kè Yesu nóó nho nau i ĩnkè, kébántè Kuyie, kédeè kéité.

Odapàà ntikpàti yiè

(Wénté Mariki 10:17-31 nè Duku 18:18-30)

¹⁶ Kòo nìtì mǎu kotenì Yesu borè kóò beke ke dò: Okóti, n dò nkédǎò ba dèè tu desààrè kēpété mufǒmmu mùu bo sǎà? ¹⁷ Kè Yesu ò tēnné ke dò: Dè dǎmmè kàa m bèkú dèè tu desààrè? Òmǎu máà wèè sà, kàa dó kēpété mufǒmmu mùu bo sǎà, a ndǎori nKuyie ntannò yèmmè. ¹⁸ Kòo beke Yesu ke dò: Ñnye nyē? Kè Yesu ò tēnné ke dò: Yèè tu: A báá kuǎ onitì, a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎu, a báá yúúkú, a báá souté kēcaàrè a kou tǎu yètìrì, ¹⁹ a dé a cice nè a yǎ, kéndó a kou tǎu a dó mèè botí amáà. ²⁰ Kè de kóo dapàà nho tēnné ke dò: N tũmmu de kó yetannò yemǎu, ñnye kpaá ke n dǎnnì tēnke? ²¹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kàa dó kēwenke páíi, kote kēfíté a mǎke dè kēpǎmmú idíití becĩribè a bo pété kēĩnkè kó tikpàti, kàa dèè á wētēnì kē n tũnne.

²² De kóo dapàà nkèè dii mǎnnì de kó tináaanti kòo yèmmèe caàrè, kòo íte ke yé ò mǎkemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: N di náá mmómmuǎ nwe, dè bo nyóùnè tikpàti yiè nhò bo tamè Kuyie nkpààtiyuu miēke. ²⁴ M bo yíé kè di nàké ke tú dè bo nyóùnè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkpààtiyuu miēke kēpēēté yòyó bo tamè feyárfè fiè.

²⁵ Kè Yesu tancòumbèe tì kèè kè dèe bè di mediè, kè bè dò: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté?

²⁶ Kè Yesu béi nke dò: Dè yòunèmu benitibè dè me nyí yòunè Kuyie.

²⁷ De m̀nni kè Pierii beke Yesu ke dò: Ti me nyóumè demou ke da tũnne ti kpeti né yó ndomme? ²⁸ Kè Yesu bè t̀nné ke dò: Mómмуo nwe n di náammè Kuyie mbo d̀ di yìè demou depànnè kè Onitibire nkari de kpàatikàrì tidietì kperi ìnkè, d̀nni n tancòumbè di bo nkari yekpàatikàrè tepitè nè yèdèè, kébekènè Isidayeeri be kó iwuo ntepitè nè idèi. ²⁹ Bèè bo yóu be cèí nè be neí nè be tãbè nè be cicebè nè be yõbè nè be bí nè be paa n kpéi, bè bo pété kè dèe nòó nkuce tekàutè (100) kè bè mmàke mufòmmu mùù bo sáà. ³⁰ Besũkùbè bèè tu beketibè di m̀nni bè bo naá mbesambe, kè bèè tu besambe di m̀nni kè bèè naá mbeketibè.

20

Kupaku yiè nwaámmè betõmbè

¹ Kuyie nkpàatiyuu d̀nnè onitì m̀u nwe wèè do yè dikũnweñni sèi ke bo waá mbetõmbè kéánnè o paku. ² Kè bèè taá ndiyiè dimáà kó idítí, kòo duó nkè bèè kõtè kénkúútí. ³ Kòo yíè keyè tewebietè m̀wei, ke nsó mbemabè centi yaárè bá bè í pĩ mmùmamù. ⁴ Kòo bè nàké ke dò: Kóténè képĩ mmutõmmú m paku kè n di yietí dè dò n di yietí mèè botí, kè bèè kõtè. ⁵ Kòo wète kékote diyiè còmú di m̀nni yeyo nè tewebietè mètããti m̀nni kéwaá mbetõbè. ⁶ Mesomme kòo yè tewebietè m̀nùmmù, kénsó mbemabè tó centi yaárè, kòo bè beke ke dò: Dè d̀mmè kè di tũũ ndie nke í pĩ mmùmamù? ⁷ Kè bè dò: Om̀u í ti benke mutõmmú. Kòo bè nàké ke dò: Múnke kóténè képĩ mmutõmmú m paku.

⁸ Kuyuoku m̀nni kè kupaku yiè nnáké wèè bàa betõmbè ke dò: Yú betõmbè kè bè yietí kéketé bèè d̀ntení, kédente bèè ketení. ⁹ Kòo yietí bèè do kõtè tewebietè m̀nùmmù diyiè dimáà tõmmú díítí. ¹⁰ Bèè do keté kékõtè kè bèè tuakení kè be yèmmè ndò mbè yóó bè yietí kè ì pèètè betõbè kpèyi, kè bè né bè yietí bá wè diyiè dimáà tõmmú díítí múnke. ¹¹ Kè be mieke peike kupaku yiè, nkè bè nkpa nke tú: ¹² Biè mpĩ mmutõmmú tewebietè mèmáà ndi kàa bè yietí kè ì m̀nnè ti kpèyi, tínti bèè tũũ nke pĩ mmutõmmú kuyie mmieke ke òu. ¹³ Kè kupaku yiè ntènnè be kòd m̀u ke dò: N népo n yí da ciité a do yiemmu ke bo còuté diyiè dimáà tõmmú díítí. ¹⁴ Còuté a díítí kéítè, n dó keyietí wèè d̀ntení kè ì m̀nnè a kpèyi nyi. ¹⁵ N yí dò nkédònnè n dómè n díítáà? Yáa a mieke peike n nitì mèè kpéi nke. ¹⁶ Mèè botí nku bèè tú besambe bè bo naá mbeketibè, kè bèè tú beketibè kè bèè naá mbesambe.

Yesu do náammè kuce metáammè o kũũ nkéí

(Wénté Mariki 10:32-34 nè Duku 18:31-34)

¹⁷ Yesu kòri di m̀nni Sedisademu keyú o tancòumbè tepitè nè bèdébè kè nè nkéi kòo bè nàké ke dò: ¹⁸ Ti mè nkòri kù Sedisademu bè bo fítè Onitibire, kè ikuó niùbè nè ikuó wãàbè kè bèè ò bekènè ke dò ò dò nkékuo, ¹⁹ kòo duó mbèè í tũ nKuyie nkè bè nhò puotì yedá kòo daú, kòo baaké kudapããti. Diyie tããnni yiè kòo yántè.

Sebedee bí dómè yekàrè ketiyè

(Wénté Mariki 10:35-45)

²⁰ De m̀nni kè Sebedee pokùu kòtènni o bí Yesu borè ke nínkóo o ìkè kóò bántè. ²¹ Kè Yesu ò beke ke dò: A dó ba? Kòo dò: N dó a yóu kè m bí ì nnanke nkari a kpàatiyuu mieke die nha bakù you detèrè kucànkù. ²² Kè Yesu dò: Di í yé di békú tì, di bo na keyà n yóo yà fèè bòdòfàà? Kè bè dò: Èè, ti bo na. ²³ Kè Yesu bè t̀nné ke dò: Mómмуo ndi bo fè yà. Míi né í yóo tããtè bèè yó nkari m bakù you nè kucànkù, n cice wèè yé bèè te de kó yekàrè.

²⁴ Kè Yesu tancòumbè sambè tepitè tì kèè kè be mieke peike Isaku nè o nantè Isã. ²⁵ Kè Yesu bè yu bemou kè bè nàké ke dò: Bèè tu bekpàatibè, ketenkè yembè bèè fèũnko benitibè, kè bekeribè yo mbesampóbè muwèrimú. ²⁶ Di kperè í dò nkéndò mmemme, wèè dó kéntú

odiεwè wèe naá betabè kóo tǎnti, ²⁷ wèe dó kéntú oketiwè wèe naá betabè kó kudaakù. ²⁸ Onìtibire í kàtení ke bo nkari kè bè pĩ nho tǎmmú, ò kàtení ke bo pĩ mmutǎmmú mmu benìtibè kpéí, kéduó nho fòmму kédonté kusũkù.

*Yesu do wéimmè tiyũǎnti tidéti Sedikoo miεke
(Wénté Mariki 10:46-52 nè Duku 18:35-43)*

²⁹ Yesu nè o tancóumbè bè yèti diì mǎnni Sedikoo kè benìtibè péu mbè tũ, ³⁰ kè tiyũǎnti tidéti kàri kuce nùu kékeè Yesu pǎnkémè képĩéké ke dǎ: Okóti! Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³¹ Kè benìtibè nti kpànnè ke tú tii cǐéké, kè tì né dǎke pĩéké mediè nke dǎ: Okóti Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³² Kè Yesu cómmóó ké tì yùní ké tì beke ke dǎ: Di dǎ n di dǎò ba? ³³ Kè tì dǎ: Okóti tì dǎ kéwéntému.

³⁴ Kè mesémmèe pĩ nYesu kòo kááké tì nuǎ nkè tì pǎnkeε wénté kóò tũnne.

21

*Yesu tatimè Sedisadεmmu ke deke sǎmmarímú
(Wénté Mariki 11:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isǎā 12:12-19)*

¹ Bè tǎǎnnè diì mǎnni Sedisadεmmu ke tũðke Betifasee Odifíe tǎri také. Kè Yesu tǎ nho tancóumbè bèdébè, ² kè bè nǎké ke dǎ: Kàtenè diheì diì me mbo di iikè di bo yǎ sǎmmarínseri kè dè pùiti nè di bii kè dí dè pité kékàtenèni. ³ Kòò mǎu di beke ke tú: Di dǎari ba? Di dǎ: Ti Yiè nweè dè dǎ. Ò yóó di yóumu kè dí dè tũóténi.

⁴ Kè dè bo dǎò Kuyie mpǎānǎantì nǎantò do nǎké tì ke dǎ:

⁵ Sedisadεmmu kǎbe,
ntenè di kóo kpàati ke kérini di borè,
ke yǎò nke deke sǎmmarímú,
ke deke sǎmmarínseri kó dibii.

⁶ Kè Yesu tancóumbèe kǎte kédǎò ò bè nǎké tì, ⁷ kékàtenèni sǎmmarínseri nè di bii, kénóó mbe yǎati di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besũkùbè mpíenko kuce mesàà nke nenkù be yǎati ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu iikè nè bèè ò tũ nkè bè mpĩékù ke tú: Dafiti kó debire a yètiri ñdeu! Kuyie ndǎò mesàà nfǎ nwèè kèriní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri! Kuyie nyètiri ñdeu kéinkè!

¹⁰ Yesu ta diì mǎnni Sedisadεmmu kè kunǎðroo dátinné diheì kè benìtibè mbékú ke tú: Wenninwe yie? ¹¹ Kè bèè bè tǎnné ke dǎ: Kuyie mpǎānǎantì nǎantò Yesu nwe Kadidee kó kutempé nkó diheì Nansareti kou.

*Yesu bètimè bepótambè Kuyie ncǐètè miεke
(Wénté Mariki 11:15-19 nè Duku 19:45-48 nè Isǎā 2:13-22)*

¹² Kè Yesu ta Kuyie ncǐètè kébeti bepótanfítibè nè bedombe, kébuó mbedíticeetibè kóò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be kó yekàrè, ¹³ kédeè ké bè nǎké ke dǎ: Ti wàrimu ke tú bè bo nyu n cǐètè ke tú mubáammu kpete, ke dindi né tè dǎò beyóóbè kó disòri!

¹⁴ Tiyũǎnti nè yekpĩè kè bè nkàriní Yesu borè Kuyie ncǐètè miεke kòò bè miékũnko. ¹⁵ Ikuó niùbè nè i wǎabè bè yǎ diì mǎnni Yesu dǎò tii dieti, nè ibí pĩékùmè ke tú: Dafiti biré a yètiri ñdeu, ¹⁶ kénáké Yesu ke dǎ: A yo bè tùmàà? Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Di í kàa ntiì wàri ke tú: Ibí nè ibibénni bo ndiè nke da sǎntáà?

¹⁷ Memme kè Yesu bè yóu deborè kéwéte kéyie mBetannii eitè.

*Yesu duómmè kè mutie kpei
(Wénté Mariki 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Kè dèe wenté kè Yesu nwétini diheì miεke kè dikònni ò pĩ. ¹⁹ Kòò yǎ fikie kó mutie mamù kuce nùu kètóonko kè tifǎati mǎà dàati kòò mù nǎké ke dǎ: Á ténke báa peité bitì.

Kè mutie pànkεε kpeío. ²⁰ Kòo tancóumbèe dè yà kè dèe bè di mediè nkè bèe ò beke ke dò: Dè dòmmε kè de kó mutie kpeío dende bàmbà? ²¹ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mómmuò nwe, kè di do n tá ke í yīèkù di bo na kédòò kè dèe pēēté n dòò dè mutie muu, di bo na kénáké ditāri dii nke dò: Íté dende kédò dāmèèrì miεke kè dèe dòò. ²² Kè di báá nKuyie nke tá, di kù mòú dèe kó dimàà di báammu miεke kù bo dè dòò.

*Yesu wērímú bonní de
(Wénté Mariki 11:27-33 nè Duku 20:1-8)*

²³ Kè Yesu wēte kéta Kuyie nēētē kénduò mbenitibè itié kè ikuó niùbè kó bekótibè nè behèikènkótibè kè bèe ò beke ke dò: Nè òmmu wērímú mmu a dōarinēmè die? We nda duó dinuù kàa dè dōòrì?

²⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dò: M múnke bo di beke timatì kè di n tēnné nné di náké nè mùù wērímú mmu n dè dōarinēmè. ²⁵ We ndo tōnní Isāā kòo nhāā bātēmmù benitibè, Kuyie naà kè benitibè?

Kè bè nnáà mbemáà ke tú: Kè ti yī Kuyie nkuù do ò tōnní ò bo yī ba nkpréi nné te kè ti í yie nho kpeti. ²⁶ Kè ti me nyī benitibè bèe ò tōnní, ti bo cé ndikpànni ke yé benitibè bemou do yémè ke dò nyIsāā tu Kuyie mpāānāntì náāntò. ²⁷ Kè bèe tēnné Yesu ke dò: Ti í yé. Kè Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nè mùù wērímú mmu n dè dōarinēmè.

Ibí idéi kó medonnimè

²⁸ Kè Yesu yíé ké bè beke ke dò: Di yèmmè dòmmε nè tināāntì tii? Onitì mōù weè do mōke ibí idéi kényú deketirè ké dè nàké ke dò: Kōté yíe m paku kēpī mmutōmmú. ²⁹ Kè dèe ò tēnné ke dò: M báá na, kédeè kédemmu mùù kpéi nte kè dè bēi memme kékōté. ³⁰ De kó difōnkúò kòo yú detèrè ke me ndè nàké, kè dende ò tēnné ke dò: N cice m bo kōté. Dè me nyí nkōté. ³¹ De kó ibí idé memme ònde yie nde cice kpeti? Kè bè dò: deketirè. Kè Yesu bè nàké dò: N di náá mmómmuò nwe beyóóbè nè benitipòbè bèe dauti dautinè benitidaabè bè bo di niiténè kéta Kuyie nkpràatiyuu miεke. ³² Ke yé Isāā-Batiisi kōtenimè ke di benke kuce sàakù, di me nyí yie nhò di náké tì, beyóóbè nè bèe dauti dautinè betòbè kè bè ti yie, nkè di yà, di me nyí cèete ke bo yie nho kpeti.

*Betōmbè yeibe kó medonnimè
(Wénté Mariki 12:1-12 nè Duku 20:9-19)*

³³ Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: M bo di náké medonnimè tēmè, onitì mōù weè do fiíkú detie mbè tu dè fīnyī kémaá kuduotí ké dè fii, kédammú difōtìrì ò yó nhūtírì dè yetebe, kémaá didènni bè bo ndekù di ke baa o paku. De kó difōnkúò kéānné betōmbè kupaku kēíté kékōte kupòòkù. ³⁴ Yetebe bi dii mōnni kòo tō nho tōmbè bèe bàa o paku miεke be borè kè bè bo ò duónko o kó yetebe. ³⁵ Bèe bàa o paku kè bèe pī nho tōmbè mabè ò tōnko bè kédukú òmōù, kékuò otòù, kébúúttí otòù yetārè. ³⁶ Kè kupaku yiè nwēte kētō nho tōmbè tóbè kè bè nsūnè beketibè, kè bèe bè dòò bè do dòò mēè boti beketibè. ³⁷ Kòo yóu kētō nho bire mómmōnde kòo yèmmè ndò mbè bo dè yàte. ³⁸ Bèe bàa kupaku bè yānì dii mōnni o bire kénáké bemáà ke dò: Ntenè wèe yóó tieke kupaku, ti kōte kóò kùò ké kù tieke. ³⁹ Menimε kè bèe ò pī nkéyennè kupaku mánku kékuò.

⁴⁰ Kè Yesu né beke ke dò: Di yèmmè dò nkupaku yiè mbo tuākení dii mōnni ò bo yīme bèe bàa o paku? ⁴¹ Kè bèe ò tēnné ke dò: Ò bo kuò de kó betōmbè yeibe kéwáà mbetòbè kéānné o paku, bèe yó nhò duò nho tebe yè bi dii mōnni.

⁴² Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: Di í kàa tìi wāraà? Tìi tu:

Bèe màà bè dootóo dii tārì
dii náá ndipūū kó ditārì mómmōndi,
Kuyie nkuù dòò de kó tidietì
kè ti tì yà kè dè ti naati.

⁴³ Dεè kpéi nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo fietε ku kpààtiyuu di borè kéduó nkubotí tekù, kùù yóó pĩ mmutōmmú sààmù kù dó mù. [⁴⁴ Wèè bo bétε δε κό ditāri ò bo koute, kè di do wèè ìnkè dìi ò nànto.]

⁴⁵ Ikuó niùbè kó bekótìbè nè Fadisiēbe bè kèè dìi mōnni δε κό μεdonnimè kébanté ke dò nYesu be nnáánnè, ⁴⁶ kéndó kóò pĩ nke né yote benitìbè ke yé benitìbè bemou do tùmè Yesu tú Kuyie mpāānāànti náāntò.

22

Mupotúòmù kó dibanni

(Wénté Duku 14:15-24)

¹ Kè Yesu nsoké ke bè náánnè μεdonnimè miεke ke tú: ² Kuyie nkpààtiyuu dōnnè okpààti wèè do kùò wènwe tidiiti o bire kó mupotúòmù kpéi, ³ kētō nke dà bèe yúni ò sòò nàké bè mupotúòmù kpéi nkè bèe katení kédi dibanni, bá òmòù í nkàtení. ⁴ Kòò yíé kētō mbetōmbè tōbè ke dà: Katenè ké bè nàké ke dà: N kùòmù n wūō sààyì kè bè bènné ke dèè, kè bèe katení dibanni. ⁵ Bá bè keté ke í ndake δε κό dibanni kpeti, kè yie nkōté o paku, kòò tōùu kote o potaá, ⁶ kè betōbèe pĩ nde kó betōmbè ké bè fēū nké bè kùò. ⁷ Kòò kpààti miεkeε peike kòò tō mbēhāāpōmbè kè bèe kuò δε κό benitìbè kécóu mbe ei. ⁸ Dε κό difōnkúò kòò nàké o tōmbè ke dà: Mudiì bimù, n yu bè me nyí mōnnè ké mù di. ⁹ Katenè dihei miεke kè di yà bèè kó dimàà, dí bè yúni kè bèe katení kédi dibanni. ¹⁰ Kòò tōmbèe kote dihei miεke, kényúni bè yà bèè kó dimàà cénke, besààbè nè beyeibe, kè benitìbèe píe ndibanni kó kudieku.

¹¹ Kòò kpààti ta ke bo yà bèè yo ndibanni, kénsó nhòmòù dè kàké ke í dáátí dibanni kó tiyààti okpààti bè duó ntì. ¹² Kòò ò beke ke dà: N népoo, dè dōmme kàà í dáátí dibanni kó tiyààti? Bá δε kóò niti í ntēnné timati. ¹³ Kòò kpààti nàké o tōmbè ke dà: Bounè we kédootóo ditowàà dibìnni miεke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho niì. ¹⁴ Ke yé Kuyie nyumè péu nwe ke tāāté sām̀pó.

Yesu yēm̀m̀è bèe duó Sesaa o kperε kéduó Kuyie nku kperε

(Wénté Mariki 12:13-17 nè Duku 20:20-26)

¹⁵ Kè Fadisiēbe nwanti bè bo díinnè tì Yesu o náānti miεke kóò pĩ, ¹⁶ kētō mbe kōbe mabè nè Edōti kó fēnafē kōbe mabè kè bèe kote kénáké Yesu ke dà: Okóti, ti yému ke dò nha tú wèè náá ntimómmonti ke benkú Kuyie nkó kuce weti weti, a í yī̀kù òmòù bá kòò tú wè. ¹⁷ Dè wenni ke dò ntì nyietì dàmpòò okpààti diewè wèè bo Odommàà, kè ti báá nyietì?

¹⁸ Yesu né me nyém̀m̀è be yēm̀m̀è kòò bè nàké ke dà: Díndi meyēm̀m̀è mèdém̀m̀è yembè dè dōmme kè di dó ké n díi? ¹⁹ Duónnènni fedifè fēm̀m̀à di yietì fè dàmpòò kè n yà.

Kè bèe ò duó nfedifè fēm̀m̀à. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke dà: We nte kufēnkù kùù bo fe miεke nè diyètìrì dìi wàri fe ìnkè? ²¹ Kè bèe ò tēnné ke dà: Sesaa, okpààti diewè wèè bo Odommu.

Kè Yesu bè nàké ke dà: Duónnè Sesaa o kperε kéduó nKuyie nku kperε.

²² Bè kèè dìi mōnni δε κό tināānti kè dèe bè di kè bèe cíété.

Dipopuò í bo kēĩnkè

(Wénté Mariki 12:18-27 nè Duku 20:27-40)

²³ Dε κό diyèè dimàà miεke Sadusiēbe bèè tu mukúkéyántímù í bo kè bèe katení kébeke Yesu ke dà: ²⁴ Okóti, Mōyiisi kó ikuó tú kòò niti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò tūóté kòò peité ibí kè ìi sōté wèè ku o cī̀tè. ²⁵ Kè diyōfū̀s marì kōbe né mbo bèyiekè kòò ketiwèe puoke ke kú bá debire í bo kòò nantèe tūóté δε kóò kúpokù ²⁶ ke múnkeε kú bá debire í bo, kè bè mme nhō ke yàa tuōkenè oyiénwè. ²⁷ Kè dè mboní kòò nitipòkùu kú.

²⁸ Mukúkéyántímù yiè be we nyó nte δε kóò nitipòkù, bemou bè me nhò puokemè?

²⁹ Kè Yesu bè tēnné ke dà: Di yetému di í yé mèè kpéi Kuyie nnāānti di me nyí banté ku kó muwērimú. ³⁰ Ke yé becírìbè bo yánté dìi mōnni dipopuò í yó mbomè, bè yó ndōnnè Kuyie

ntõrè dòmmè mme keĩnkè. ³¹ Kè tìi tú mukúkéyántímù kpèti di í kàa ntìi wàràà? Tìi tú: ³² N tú Kuyie nku a yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu bè do tũ nkù. Kuyie nyí tú becíribè kòku, kù tú befòubè kòku nku.

³³ Kè ditĩnni keè Yesu bè tẽnné mèè botí kè dèè bè di mediè.

Ikuó ù pẽtè isonyi

(Wénté Mariki 12:28-34 nè Duku 10:25-28)

³⁴ Kè Fadisiẽbe yà Sadusiẽbe í namè ke tẽnné Yesu bè nàké tì, ke tíi. ³⁵ Kè Fadisiẽbe kóo kótì ndó kédíi nYesu kóò beke ke dò: ³⁶ Okótì, ikuó di eyi tú ònyi? ³⁷ Kè Yesu ò tẽnné ke dò: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memou, nè a wènni dimou nè a ciì mmemou. ³⁸ Ii tu ikuó ketiyi ìi deu. ³⁹ Nte itei ìi ì dònne: Ndó a kou tòu a dó mèè botí amáà. ⁴⁰ Mòyiisi kó ikuó nè Kuyie mpããnaantì náambè do nàké tì timou kó dikũnni ndi.

Kirisi tu Dafiti yaàbire ndeà?

(Wénté Mariki 12:35-37 nè Duku 20:41-44)

⁴¹ Fadisiẽbe me ndè tikúmè kè Yesu bè beke ke dò: ⁴² Di yèmmè dò nKirisi tú we nkó deyaàbire? Kè bèè ò tẽnné ke dò Dafiti.

⁴³ Kè Yesu bè beke ke dò: Ba nkpéi nné te kè Muyaánsààmù do niité Dafiti kòo nyu Kirisi ke tú o Yiè? Ò nàà ndiì mònni ke tú: ⁴⁴ N Yiè nKuyie nnàkému n Yiè nke yĩ: Nkari m bakú you kè n yàa da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti. ⁴⁵ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yĩme kéwète kèntú o yaàbire?

⁴⁶ Bá òmòu í nna kóò tẽnné. Nè de yiè òmòu ténke í ndàátí kóò beke tìmatì.

23

Yesu kpannèmè Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè

(Wénté Mariki 12:38-39 nè Duku 11:43, 46, 20:45-46)

¹ Kè Yesu nàké ditĩnni nè o tancòumbè ke dò: ² Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè beè dò nkémhènkú Mòyiisi kó ikuó. ³ Nyiénnè ke dɔari bè di náá ntì, di né bá ntũ mbe kó meborime ke yé bè di náá ntì bè í ti ndɔari. ⁴ Bè bou yetuò cèyè nyè ke touñko benitibè, bè né í bè teénnè bá sám̀pó kè bè bo yè tɔ. ⁵ Bè ò ndɔari be kpere demou ke dó benitibè beè bè yà, ke yánti iduké di eyi ke àà yenáankékè de mieke ke ù be baà, ke kpènti be yaàbòrè mànke mupààkómmù okùmù, ⁶ ke dó yekàrè kètiyè yebaa mmieke nè titiintouti mieke, ke dó bè mbè dɔú nke bè dèúkunko yekààtè mieke, ⁷ ke bè yu ke tú: Okótì, okótì. ⁸ Díndi di bá nyié nkè bè ndi yu ke tú: Okótì, di kó Okótì bo omáà ndi, dimou kè di eri. ⁹ Di bá nyu òmòu ketenkè kie nyĩnkè ke tú di cice, ke yé di cice bomè omáà ndi wèè bo keĩnkè. ¹⁰ Di báa yie nkè bè ndi yu ke tú: Oniùti ke yé di kóo niùti bomè omáà ndi wèè tu Kirisi. ¹¹ Wèè deu di mieke we ntú betòbè kóo tɔntì. ¹² Wèè dèúkunnè omáà bè bo ò kékunnè, wèè kékunnè omáà kè bèè ò dèúkunnè.

Yesu do kpannèmè Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè

(Wénté Mariki 12:40 nè Duku 11:39-42, 44, 52, 20:47)

¹³ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè, meyèmmè mèdémè yembè! Di paanko mèè kpéi Kuyie nkpàatiyuu benitibè, di í tati di mómməmbe, di me nyí yóu bèè dó kè bè bo ta.

[¹⁴ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè, meyèmmè mèdémè yembè! Ke yé di fekùmè bekúpobè kpere demou, nè memme ke ò nhokunko di báammu kè dè bo ndò ndi wetí, Kuyie mbo di poté kè dè nyóu mmediè.]

¹⁵ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè meyèmmè mèdémè yembè! Díndi bèè cènti ketenkè kemou nè dàméèrì miekoo ke wanti kèpétè wèè bo tũnnè di kó kuce, di ò pètè diì mònni ke né ò sĩnkunnè kòo di pẽtè kémmanne kéta muhãá mmieke di tati mù.

16 Di bo yà díndi tiyũ̀ǎnti tii dɔ́ kɛniitɛ benitibɛ! Díndi tú kòò mɔ̀u yu Kuyie nciɛ̀tɛ̀ yètiri ke pàrikè ke yɛ̀ nhò bo dɔ̀ò tì, ke í tì dɔ̀ò, de kpɛti í bo, kòò mɛ nyu Kuyie nciɛ̀tɛ̀ kó mɛsɔ̀ nyètiri ndi ò dò nkɛ̀ tì dɔ̀òmu. 17 Tiyɛ̀nti, tiyũ̀ǎnti díndi, òndɛ̀ pɛ̀ɛ̀tɛ̀ dɛtɛ̀rɛ̀ mɛsɔ̀ naa kɛ Kuyie nciɛ̀tɛ̀ tɛ̀ mɛ̀ wɛ̀nkũ̀nko? 18 Kɛ̀ wɛ̀tɛ̀ ke tú: Kòò mɔ̀u yu diwũ̀ǎtɔ̀nni yètiri ke pàrikè de kpɛti í bo, kòò mɛ nyu dipãnni bè pã̀ di Kuyie ndiwũ̀ǎtɔ̀nni ñnkè ò dò nkɛ̀dɔ̀òmu ò yu ke yɛ̀ nhò bo dɔ̀ò tì. 19 Díndi tiyũ̀ǎnti òndɛ̀ pɛ̀ɛ̀tɛ̀ dɛtɛ̀rɛ̀? Dipãnnàa kɛ̀ diwũ̀ǎtɔ̀nni dii wɛ̀nkũ̀nko dipãnni? 20 Kɛ̀ wɛ̀è yu diwũ̀ǎtɔ̀nni yètiri ke pàrikè ò yu nɛ̀ dɛ̀è kó dimàà bo dɛ̀ndɛ̀ di ñnkè. 21 Wɛ̀è yu Kuyie nciɛ̀tɛ̀ yètiri ke pàrikè ò pàrikɛ̀nɛ̀ Kuyie nku kùu ǎ de miɛ̀kɛ̀. 22 Kɛ̀ wɛ̀è yu kɛ̀ñkè yètiri ke pàrikè ò pàrikɛ̀nɛ̀ Kuyie nkpaàtikàri ndi nɛ̀ Kuyie nkùu kàri di ñnkè.

23 Di bo yà díndi Fadisiɛ̀bɛ̀ nɛ̀ ikuó wã̀ǎbɛ̀, mɛ̀yɛ̀mmɛ̀ mɛ̀dɛ̀mɛ̀ yɛ̀mbɛ̀! Bɛ̀è duò nKuyie nyikũ̀mbotí imɔ̀u kó mɛ̀yaatimɛ̀ tɛ̀piítɛ̀, ke búútí dɛ̀è tú dɛ̀móm̃m̃nɛ̀ ikuó miɛ̀kɛ̀, a bo ndɔ̀rimɛ̀ dɛ̀è wɛ̀nni, ke kuò nhotòu mɛ̀sɛ̀mmɛ̀, ke dɔ̀ari Kuyie ndó dɛ̀. Dɛ̀è do dò nkɛ̀ndɔ̀ari ke né báá yóu dɛ̀sɔ̀nnɛ̀. 24 Tiyũ̀ǎnti díndi tii dɛ̀ri benitibɛ̀, di òò cáátɛ̀ mɛ̀niɛ̀ ndi yàà bo yã̀nɛ̀ mɛ̀è kpéi tɛ̀bitɛ̀ ke né ní maánko yòyó.

25 Di bo yà díndi Fadisiɛ̀bɛ̀ nɛ̀ ikuó wã̀ǎbɛ̀, mɛ̀yɛ̀mmɛ̀ mɛ̀dɛ̀mɛ̀ yɛ̀mbɛ̀! Di eiri ibòòkɛ̀ nɛ̀ yɛ̀bɔ̀ ñnkè kɛ̀ de miɛ̀kɛ̀ né piéké di yùúkú dɛ̀ nɛ̀ di fɛ̀kɛ̀ dɛ̀. 26 Tiyũ̀ǎnti díndi Fadisiɛ̀bɛ̀, ketɛ̀nɛ̀ kɛ̀hɛ̀itɛ̀ ibòòkɛ̀ nɛ̀ yɛ̀bɔ̀ miɛ̀kɛ̀ kɛ̀ de ñnkè né na kɛ̀wɛ̀nkɛ̀.

27 Di bo yà díndi Fadisiɛ̀bɛ̀ nɛ̀ ikuó wã̀ǎbɛ̀! Di dònɛ̀ ifɔ̀ti nyi bè bí i ke pa nyi ñnkè kɛ̀ i miɛ̀kɛ̀ né piéké yekũ̀ ò nɛ̀ dɛ̀pã̀kùrɛ̀. 28 Kɛ̀ dɔ̀ari ke dò ndi wɛ̀nni benitibɛ̀ ùkè ke né mɔ̀kɛ̀ mɛ̀yɛ̀mmɛ̀ mɛ̀dɛ̀mɛ̀ nɛ̀ mɛ̀yɛ̀i ndi miɛ̀kɛ̀.

*Yesu kpannɛ̀mɛ̀ Fadisiɛ̀bɛ̀ nɛ̀ ikuó wã̀ǎbɛ̀
(Wɛ̀ntɛ̀ Duku 11:47-51)*

29 Di bo yà díndi Fadisiɛ̀bɛ̀ nɛ̀ ikuó wã̀ǎbɛ̀, díndi bèè maà Kuyie mpã̀ǎnã̀nti náam̃bɛ̀ fɛ̀ti mɛ̀sàà nke sã̀ri bèè do dɔ̀ari Kuyie ndómɛ̀ bɛ̀ kpɛ̀yi, 30 ke náá nke tú: Kɛ̀ ti do mbo de mɔ̀nni ti na bá ñwɛ̀nnɛ̀nɛ̀ ti yɛ̀mbɛ̀ kɛ̀ ti kùu Kuyie mpã̀ǎnã̀nti náam̃bɛ̀. 31 Díi náá ndi móm̃m̃m̃bɛ̀ di túmɛ̀ bèè do kùu Kuyie mpã̀ǎnã̀nti náam̃bɛ̀ bɛ̀ kó ibí. 32 Sɔ̀ɛ̀tɛ̀nɛ̀ tũ̀nké kɛ̀dɛ̀è di yɛ̀mbɛ̀ do ketɛ̀ mùu tɔ̀mmú. 33 Iwààkɛ̀ díndi! Di bo yĩmɛ̀ kɛ̀na kɛ̀yɛ̀ntɛ̀nɛ̀ muháá mmùu í kɔ̀! 34 Dɛ̀è kpéi nte kɛ̀ n yóo di duò nKuyie mpã̀ǎnã̀nti náam̃bɛ̀ nɛ̀ mɛ̀ciì nyɛ̀mbɛ̀ nɛ̀ bɛ̀pátíyĩtíibɛ̀ kɛ̀ dí kuò bèmabɛ̀, kɛ̀baaké betɔ̀bɛ̀ idapã̀tí ñnkè, kɛ̀puotí betɔ̀bɛ̀ yɛ̀dá di kó titiíntouti miɛ̀kɛ̀, kɛ̀ mbɛ̀ bèti yɛ̀hɛ̀kɛ̀ yɛ̀mɔ̀u. 35 Kɛ̀ dɛ̀ bo yie nkè di kùu bèè nitibɛ̀ kó tibeénti do di yɔ̀ ñnkè, kɛ̀ketɛ̀ onitisàu Abɛ̀eri kɛ̀tuakɛ̀nɛ̀ Sakarii Badasii kó dɛ̀bire di kùu wɛ̀ Kuyie nciɛ̀tɛ̀ nɛ̀ diwũ̀ǎtɔ̀nni de saku. 36 Móm̃m̃m̃u nwe n di náámmɛ̀ de kó tibeénti doti di mm̃nɛ̀ kó benitibɛ̀ yɔ̀ ñnkè nke.

*Yesu do náámmɛ̀ Sedisadɛ̀mmu kó mupòmmù kpéi
(Wɛ̀ntɛ̀ Duku 13:34-35)*

37 Sedisadɛ̀mmu kɔ̀bɛ̀ díndi bèè kòu Kuyie mpã̀ǎnã̀nti náam̃bɛ̀ ke buotí yɛ̀tã̀rɛ̀ ku kó betɔ̀mbɛ̀ kù di duònni bè ke bè kòu, kuce mɛ̀dɛ̀ ndi n dómɛ̀ ke di tínni tekote òò tíi mmɛ̀è botí tɛ̀ bí kɛ̀okɛ̀ bá di í yie. 38 Di eì bo pɔ̀nte kɛ̀naá ndidobonni. 39 Móm̃m̃m̃u nwe n di náámmɛ̀ di tɛ̀nkɛ̀ í yó n yà, kɛ̀ dɛ̀ í tú di bo yĩ dii yie mɛ̀sàà ní mbonɛ̀ wɛ̀è kèrini nɛ̀ ti Yiè nkó diyètiri.

24

*Yesu nakɛ̀mɛ̀ Kuyie nciɛ̀tɛ̀ kó mupòmmù nɛ̀ kutenkù kó mudèm̀m̀ kpéi
(Wɛ̀ntɛ̀ Mariki 13:1-2 nɛ̀ Duku 21:5-6)*

1 Kɛ̀ Yesu yɛ̀nni Kuyie nciɛ̀tɛ̀ kɛ̀nyiti kòo tancóumbɛ̀ tóónni kóò bɛ̀nkɛ̀ Kuyie nciɛ̀tɛ̀ maá ke wɛ̀nni mɛ̀è botí. 2 Kɛ̀ Yesu bè naké ke dɔ̀: Di wúo ntɛ̀ maá ke dòmmàà? N di náá mmóm̃m̃u nwe, ditã̀ri marí í yó nkpaá ke nónké diteri ñnkè, dɛ̀mɔ̀u dɛ̀ bo duó. 3 Kɛ̀ Yesu deke kɛ̀nkari

Odiñiè tãrì ñnkè kòo tancóumbèe dekoò kóò beke bemáà borè ke dò: Tí náké de yóó tuakení diì mǎnnì nè ti yóó yà dè kébanté ke dò nha wētini, kè kutenkù kó mudeèmù tóónnì.

⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Nyénè kòò mǎu báá di souté. ⁵ Ke yé benitibè péu yó nkāriniímè ke sou nke tú bè tu Kirisi késouté kusũkù. ⁶ Di yóó keemu bè náammè mudoo kpéi nè mu kó kutoweku, kufōwáá mbáá di pī nke yé dè dōmmè kētuakenímu, dè né mu nyí yó ntú kumànku. ⁷ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù kè dikpààtiyuu dii nyité kékpannè diteri, kè yekòbèe tanní kè ketenkè ñhau. ⁸ Dè bo ndò kupèitèyonku ò keté mēè botí onitipòkù.

⁹ Bè bo di fēũ nké di ku, kè ibotí imǎu ndi ní ndi tú mēè kpéi n kǎbe. ¹⁰ Nè de kpéi besũkùbè bo yé nKuyie, kénfiiti betǎbè ke bè kòu, kè bè nní mbetǎbè. ¹¹ Kè benitibèe ànné kéntú bemáà Kuyie mpāñáànti náambè késouté kusũkù. ¹² Kè meyei ndeuke, kè besũkùbè kó medókumèe yaate. ¹³ Wèè bo nwéèrì kētuake kumànku Kuyie mbo ò deeté. ¹⁴ Bè bo náké Tináànsààti Kuyie nkpààtiyuu kpèti kutenkù kumǎu kè ibotí tì kèè, kè kutenkù né deè.

*Bèè tu bemáà Kuyie mpāñáànti náambè nè Kirisi tekùbè
(Wénté Mariki 13:14-23 nè Duku 21:20-24)*

¹⁵ Kè di yà diì mǎnnì isǎke ì duò mmeyèncààrimè, Kuyie mpāñáànti náàntò Danniyeeri do náké ì kpéi, kè ì bo ikuó dieku, wèè kàà nwèe dǎò meyoðmmè nè de kó tináànti. ¹⁶ Kè dè sǎ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetārè ñnkè. ¹⁷ Kè wèè bo kudànkù, ò báá cúténì kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁸ Kè wèè bo kupaku ò báá kò nke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁹ Dè bo nyòùnè benitipòbè bèè pùò nnè bèè tǎ ibí de kó yewe. ²⁰ Mbááannè Kuyie nkè dè báá tuakení diyǎǎ mieke, yoo teom̀pùtè yiè. ²¹ Ke yé de kó yewe meyeñcààrimè yó ndeumè mediè, me kó kubotí mu nyí ànné nè Kuyie ndòmmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bìti. ²² Kè Kuyie ndo í yàate de kó yewe òmǎu na báá yenté. Ku kǎbe kù tǎatè bè bèè kpéi nte kè kù yè yàate.

²³ Kòò mǎu di náké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di báá tì yie. ²⁴ Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáà Kuyie mpāñáànti náambè yóó ànnémè kéndǎari tidietì nè demarè cànnè, ke dó késouté bá nè Kuyie ntǎatè bè. ²⁵ N ti ndi nákému kè dè mu nyí tũakení.

²⁶ Kè bè di náké ke tú: Ò bo dikpàà cuokè di báá kǎte, kè bè me ndi náké ke tú: Ò sǎri cie nkudieku mieke, di báá tì yie. ²⁷ Fetaafè ò míité mè diyie yìèní kèè bíékè kè di tǎa kèè bíékè kǎbeè yà kuwenniku, Onitibire wētímù yó mme ndò. ²⁸ Decírè duó dè timancònti yóó de ntí.

*Yesu bo nwētiniímè o kǎbe kpéi
(Wénté Mariki 13:24-27 nè Duku 21:25-28)*

²⁹ Dende bàmbà mefēũtímè bo pēētóomè kè diyie souté, bá otànkù ténke bá mpéi, kè siwǎã nduónì, kè siwǎã diesi sǎntè. ³⁰ De mǎnnì kè Onitibire kó mebenkùmèe feiténì keñnkè kè ketenkè kó ibotí imǎuu mè yà kètiitè yedabùò, kèyà Onitibire kè dè cutinì yewetè mieke nè muwērímù diemù nè tikpetì. ³¹ Kè ditǎteheùu kuó mmediè nkòò tǎ nKuyie ntǎrè itemmànke imǎu kè yèe tíí nhò tǎatè bè.

*Mutie bè tu mù fikie mu kó medonnimè
(Wénté Mariki 13:28-31 nè Duku 21:29-33)*

³² Wénténè fikie kó mutie kó meborime, mù bité diì mǎnnì ndi bè ò bantémè ke dò ndiyǎǎ tóónnì. ³³ Mèè botí nku kè di yà diì mǎnnì dende kó dimàà, di banté ke dò nhOnitibire tóónnìmu ke bo dibòrì. ³⁴ N di náá mmómmuò nwe benitibè bèè fòu di mmǎnnì bè í yóó kú bemǎu kè dè mu nyí tũakení. ³⁵ Keñnkè nè ketenkè dè bo pēētè, n náànti me mbáá pēētè bìti.

*Kuyie nkuù máa yé Yesu wētini diì mǎnnì
(Wénté Mariki 13:32-37 nè Duku 17:26-30, 34-36)*

³⁶ Òmòù í yé diyìè yoo dimònnì ò wētíní dì, bá Kuyie ntārè, bá Kuyie mBìrè. Kuyie nkuù màá yé de kó dimònnì. ³⁷ Dèè do dòò Nòwee kó dimònnì, deè yóó dòò Onìtibìrè bo nwētínímè. ³⁸ Benitìbè do yommu ke yè, ke puokú ke puòkò be bí, kè Nòwee yàa tanè bàtòó mieke, kè fetaafè diéfèe tuòkení. ³⁹ Bè do í yīèkù tìmatì, kè fetaafè diéfè yàa tuòkení ké bè pānténè bemòu. Dè yó mme ndò Onìtibìrè bo nwētínímè. ⁴⁰ Benitidaabè bèdébè bo nwè nke kúútí, kè bèe túóté òmáà kényóu otòu. ⁴¹ Benitipòbè bèdébè bo nwè nke naà nkè bèe túóté òmòù kényóu otòu. ⁴² Ndakenè tūnké ke yé di í yémè di Yìè nwētíní dìi yìè. ⁴³ Di yému ke dò nkè tēcīètè yìè nyé oyúòkù kàriní kèè yènkè ò báá yè nkéduó kòo yúókùu pante o cīètè càù. ⁴⁴ Kè dè dò mmemme nwākénè ke yé di í yémè Onìtibìrè wētíní dìi mònnì.

Otōnti bè bànnè wè betōmbè tōbè
(Wénté Duku 12:41-48)

⁴⁵ Dí ndònnè otōnti wèè dòòri dèè wenni ke ciì, bè bànnè wè betōmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò dò nké mmù mbè duò ndiì mònnì. ⁴⁶ Dè bo narike otōnti wèè yìè mbo nwētíní ke sò nhò pī nho tōmmú. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, de kóo tōnti yìè mbo ò bànnè o kpàti tímòu. ⁴⁸ Kè de kóo tōnti me ntú oyèiwe ò bo yí o yìè nyí wētíní mecāā, ⁴⁹ kempuotì betōmbè, kénéinè tinaàgààti kè bè ñyo nke yè mmenaà. ⁵⁰ De kóo tōnti yìè mbo wēténí ò í ò bàa dìi yìè, ò í dake dìi mònnì, ⁵¹ kempuotì de kóo tōnti mediè, kòò wènnénè meyèmmè mèdémè yembè, ò yó nkuò ndè ke cáá nho nì.

25

Besapàmbè tēpítè kó medonnimè

¹ Kuyie nkpràatiyuu bo ndònnè besapàmbè tēpítè bèè do tùóté be fitiyì kénkari ke bo co be dòu. ² Kè bènnùmmù tu tiyèintì kè bènnùmmù ciì. ³ Bèè yèi nkè bèe túóté be fitiyì bá bè í nsùó mmeffitìkùò nkéntò. ⁴ Bèè ciì kè bèe cūš mēffitìkùò nkésúú nkéntò nè yemátidíè. ⁵ Be dòu í ncārike ke tùòkení kè inuò mbè pī nkè bèe duó.

⁶ Keyènkè cuokè kè bèe pīèké ke dò: Di dòu tùòkenímu. Kòtenè kóò co. ⁷ Kè bèè besapàmbèe ente bemòu kèntūnni be fitiyì. ⁸ Bèè me nyèi nkè bèe mào bèè ciì ke dò: Tí pānè mēffitìkùò nsámprò kè ti fitiyì iì dó kékú. ⁹ Bèè ciì kè bèe yete ke dò: Mè í yó nti sànnè, kòtenè bèè fiiti be borè kédonté. ¹⁰ Bèè yèi mbè kàte dìi mònnì mēffitìkùò ndommu, kè be dòu tuòkení kétúóté bèè ciì ke bàátí, kè bèe ta mupotúòmù kó kudieku, kékpetínné kápáá, ¹¹ kè bèè yèi, bèè do kàte mēffitìkùò ndommu kè bèe tuòkení kényú ke dò: Ti yìè nti kpeté. ¹² Kòò né bè tēhéní ke dò: N di náá mmómumu nwe n yí di yé.

¹³ Ndakenè tūnke ke yé di í yémè di Yìè nwētíní dìi yìè yoo dìi mònnì.

Betōmbè bètāāti kó medonnimè
(Wénté Duku 19:11-27)

¹⁴ Kuyie nkpràatiyuu dònne onìti wèè kàri wènwè kupòòkù ke yu o kó betōmbè ke bè totí mesò, ¹⁵ ke duó nhoketiwe yesòwèrè sikòu sìnùmmù (500), odérínwè sikòu sùdè (200), otāánwè tekòutè (100), bá wè o wērímú mamè ke ité. ¹⁶ Bè duó nwè yesòwèrè sikòu sìnùmmù kòo yè dònne kupotāá nkécònte sikòu sìnùmmù kè yèe wènnè tekòupítè (1000). ¹⁷ Bè do duó nwè yesòwèrè sikòu sùdè kòo me ndòò kécònte sikòu sùdè kè dèe wènnè sikòu sìnàà (400). ¹⁸ Bè do duó nwè yesòwèrè tekòutè (100) kòo kàte kédammú difòtìri ké yè kūnné.

¹⁹ Kè dèe mante kè yesòwèrè yìè nkonní kébeke o tōmbè kè dò bèe ò nàké bè dònne mù o sòwèrè. ²⁰ Bè do duó nwè yesòwèrè sikòu sìnùmmù kòo kòtení ke tò tekòupítè ke dò: Okòtì nte a do n duó nyèè sòwèrè sikòu sìnùmmù, né nte sikòu sìnùmmù tesi n cònte si. ²¹ Kè mesò nyìè ndò: N da pénsìri a tú otōnti sààwè nwe wèè wetì dèmarè sàmpròrè mieke, nè de kpéí m bo da duó ndèdièrè, kòtení kè ti ñwè nke yo ndiwèi. ²² Bè duó nwè yesòwèrè sikòu sùdè kòo kòtení ke tò yesòwèrè sikòu sìnàà ke dò: Okòtì, ñte a do n duó nyèè sòwèrè sikòu sùdè,

né nte sikou sîdé tesî n cōnte sî. ²³ Kè mesəə nyiè ndò: N da pénsîrî a tú otōntî sàawè nwe, wèè wetí dèmarè sàmprè mièke, nè de kpéi m bo da duó ndedierè, katení kè tí ñwè ke yo ndiwèi. ²⁴ Bè duó nwè yesəəwèrè tekòutè kòo katení ke dò: Okóti n sòò yému a yóumè, ke dèi tidiiti a í buotí tì, ke kou a í ye ntì. ²⁵ Kè kufōwáá ni mpī nkè n dammú difōtìrì ke yè kūnné, nto a səəwèrè. ²⁶ Kè mesəə nyiè nhò nàké ke dò: F́ nhotōntî yeiwe, kutōnnédíékù, a tú n dèi tidiiti n yí buotí tì ke kou n yí ye ntì, ²⁷ a tū nné na nhānné n səə tedítíciētè mièke kè n na nwētíní ke tūóté n səə nè mè peité mè. ²⁸ Fietenè n do ò duó nyèè səəwèrè tekòutè kéduó n do duó nwè yesəəwèrè sikou sìnùmmù. ²⁹ Ke yé wèè m̀ake bè yóó we nyíémè kòo d̀ake m̀əte, kè wèè m̀ake sàmprò bèè dè fiète. ³⁰ Dooténko de kó kutōnnédíékù ditowáá, dibiinní mièke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho nì.

Tibeénti santi

³¹ Onitibire bo nwētíní dii yìè nè de kpeti, ke neinè Kuyie ntōrè, ke kari de kpààtikàrì ñnkè. ³² Kè kutenkù kuməu kó benitibèe tíi nho ìikè kòo bè b̀ate opecēnti òò bate mèè botí ipe nè sibóó. ³³ Kè ipe m̀bo o bakù youú kè sibóó bo kucānku. ³⁴ Kòo kpààtìi náké bèè bo o bakù youú ke dò: Katení d́ndi Kuyie ndòò bè mesàà nkédi tikpàtì kù d̀òò tì di kpéi nnè kutenkù kó mudəərìmmù m̀nni. ³⁵ Ke yé dikònni do m bomè kè di m pā mudii kè n di, kè sinéyēi nní mbo kè di m pā menie kè n yà, kè nní ntú opòò kè di n cəuté. ³⁶ Kè nní nkpa tiyààtì kè di n dátínné, kè nní mmə nkè di ndake n kpéi, kè bè nni nkpetí kè di kərì ke n d̀óú. ³⁷ Bèè d̀òòrì Kuyie ndómè kè bèè ò beke ke dò: Ti Yiè nti da yà òndaà ndi, kè dikònni da bo kè tí da pā mudii kàa di? Kè sinéyēi nda bo kè tí da pā menie nkàa yà? ³⁸ Kàa ntú opòò kè ti da cəuté? Kàa nkpa tiyààtì kè ti da dátínné? ³⁹ Kàa mmə nkè tí ndake a kpéi? Kè bè nda kpetí kè tí nkərì ke da d̀óú? ⁴⁰ Kòo kpààtìi bè tēnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, di d̀òòrì dèè kó dimàà n kəbe sàmpròbè bie, di dè d̀òòrì mínwe. ⁴¹ De kó difōnkúò kénáké bèè bo o bakù cānku ke dò: F́utenè m borè d́ndi Kuyie ncōò bè, tannè muhāá mmùù í kō mmu mièke, Kuyie ndòò mù dibòò nè di tōrè de kpéi. ⁴² Ke yé dikònni do m bomè di í nni mpā mudii kè n di, kè sinéyēi nní mbo di í nni mpā menie kè n yà. ⁴³ Kè nní nkpa tiyààtì di í n dátínné, kè nni ntú opòò di í nni ncəuté, kè nní mmə ndi í ndake n kpéi, kè bè nni nkpetí di í nkərì ke n d̀óú. ⁴⁴ Kè bèè o beke ke dò: Ti Yiè ti da yà òndaà kè dikònni da bo, kè sinéyēi da bo, kàa tu opòò, kàa kpa tiyààtì, kàa m̀ə, kè ti né í nda teennè kè bè nda kpetí kè ti í kərì ke da d̀óú. ⁴⁵ De m̀nni kòo kpààtì né bè tēnné ke dò: Di í d̀òò dii m̀nni n kəbe sàmpròbè bie nkòò m̀əù mesàà, mínwe di í mè d̀òò mè. ⁴⁶ Kè bembèe ta muhāá mmùù í kō mmu mièke, bèè d̀òòrì Kuyie ndómè kè bè mbo mufòmumu mièke sáá.

26

Bè dàkemè ke bo pī nYesu

(Wénté Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2 nè Isāā 11:45-53)

¹ Yesu dèè dii m̀nni o náaanti kénáké o tancóumbè ke dò: ² Di yému ke dò ndè kpaá yewe yèdèè ke diyentébannii tuəkení, dii mièke nke bè yóó fítémè Onitibire, kè bèè dè baaké kudapāātí.

³ De m̀nni kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè kè bèè tíi nyikuó niùtì diewè Kaifu cīētè ⁴ ke bo yà bè yóó yímè képī nYesu nè məcii nkéku, ⁵ kénáké bemáà ke dò: Ti báá ò pī ndibanni mièke ti yàa bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

Onitipòkù do còúmmè Yesu tùdààrì

(Wénté Mariki 14:3-9 nè Isāā 12:1-8)

⁶ Kè Yesu kəte Betannii kémbò Siməə tekòntè cīētè. ⁷ Bè kàrì dii m̀nni ke yo nkòo nitipòkù m̀əù taroo ke tò dimátidènni péirì kè tùdààrì idíítí dieyi kou píéké di mièke, kòo ò còu nYesu

yuu ìnkè. ⁸ Kè Yesu tancòumbèe dè yà kè dèe bè yonke kè bè dò: Ba nkprí nte kòo cake de kóò tudaàrí? ⁹ Ti na bá nhò fítè idítí péu ke pām̀m̀m̀u bec̄r̀ib̀àà?

¹⁰ Kè Yesu keè ké bè nàké ke d̀ò: Dè d̀òm̀m̀e kè di caari onitipòkù yèmmè? Ò d̀òò dè n kpéi ndè wennimu. ¹¹ Ke yé di yó mbonèmu bec̄r̀ib̀è, di me nyí yó nhā ke m bonè. ¹² Ò p̀aǹke n còú ntudaàrí ke bo mbaanè n kũnním̀m̀u mmu. ¹³ Móm̀m̀m̀u nwe n di náammè kutenkù kum̀u bè bo nàké dè Tináansààti bè bo nàké de kóo nitipòkù kpéi nnè ò d̀òò dè.

Sudaasi fitémè Yesu

(Wénté Mariki 14:10-11 nè Duku 22:3-6)

¹⁴ De m̀oǹni kè Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíítè nè bedébè kóò m̀ouu kote kéya ikuó niùbè kó bekótibè, ¹⁵ ké bè nàké ke d̀ò: Kè n di p̄i nYesu dí n duó nyide?

Kè bèe kaa mmédítibii nsipísitàãti kóò duó. ¹⁶ De m̀oǹni kè Sudaasi nwaà dim̀oǹni sààri ò bo dínnè di ké bè p̄i nYesu.

Yesu nàkémè wèè yóò ò fité

(Wénté Mariki 14:12-21 nè Duku 22:7-14, 21-23 nè Isā 13:21-30)

¹⁷ P̄éèbè bèè í k̀òorenè mutie mùu muuti be kó dibanni yiè k̀etir̀i yiè, kè Yesu tancòumbèe ò beke ke d̀ò: Á d̀ó ti da bénné de diyentébanni kó mudii? ¹⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Tannè dihei yie nc̄t̄è, kóò nàké ke d̀ò mí nhokóti n tú m̀oǹni dii t̀ónni kè n d̀ó kèdi diyentébanni ò c̄t̄è nè n tancòumbè.

¹⁹ Kè Yesu tancòumbèe d̀ò ò bè nàké ti kébénné diyentébanni kó mudii.

²⁰ Kuyuoku m̀oǹni Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari ke yo, ²¹ kòo bè nàké ke d̀ò: Móm̀m̀u nwe n di náammè di kóò m̀ou weè yó n fítè.

²² Kòo tancòumbè yèmmèe caàrè mediè mbá wè kòo ò beke ke d̀ò: M̀inwaà n Yiè? ²³ Kè Yesu bè t̀énné ke d̀ò: Nè wè ti wènné dibuu, wèè yó n fítè. ²⁴ Onitibire yóò kúmu kéndonnè ti ẁarimè de kpéi, wèè né bo fítè Onitibire ò bo yà, de yiè nkè bè do í ò peité dè na ntõ.

²⁵ Kè Sudaasii ò beke ke d̀ò: M̀inwaà Okóti? Kè Yesu ò t̀énné ke d̀ò: A ti mbéi.

Yesu do d̀óummè Mudisàmm̀u kó ikuó

(Wénté Mariki 14:22-26 nè Duku 22:15-20 nè 1 K̀òdenti 11:23-25)

²⁶ Bè yo ndii m̀oǹni kè Yesu túóté p̄éè k̀ésante Kuyie nkòò wèrí kédúo nho tancòumbè ke d̀ò: Cáákénè, die ndèè benkú ke d̀ò m̀ p̄a n k̀ont̀i di kpéi.

²⁷ Kòo deè k̀étúóté febòòfè, k̀ésante Kuyie nkè bè duó nke d̀ò: Ỳànè dim̀u, ²⁸ deè tu n ȳi, bè yó n kuò kè mèe còú nkusũkù yei nc̄t̄èmmè kpéi, Kuyie nyóó taunnèmè benitibè kum̀á.

²⁹ N di náá mmóm̀m̀u nwe n t̀énke í yóò ỳá f̄inȳi kó menàà, kè dè í tú ti bo wènné dii yiè k̀éỳá m̀ep̀ammè n cice kpààtiyuu mièke.

³⁰ Bè dèntè dii m̀oǹni Kuyie nkó yesã nkédeè kédeke Odifè tãri.

Yesu nàkémè o tancòumbè bè yóò ò fitémè

(Wénté Mariki 14:27-31 nè Duku 22:31-34 nè Isā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke d̀ò: Ke nyènkè di bo n yóu dim̀u ke yé ti ẁarimè ke tú: M bo kuò opec̄nti kè ipee ciété. ³² N né bo ỳánté dii m̀oǹni m bo niité ké ndi baa Kadidee.

³³ Kè Pierii ò nàké ke d̀ò: Bá kè betòbè da yóu bem̀u, mí mbáá da yóu bitì. ³⁴ Kè Yesu ò nàké ke d̀ò: N da náá mmóm̀m̀u nwe ke nyènkè tekote bo nyóó kuó nkàa p̀arikèmu kuce m̀ètããti ke tú a í n yé. ³⁵ Kè Pierii yete ke d̀ò: Bitì, bá kè bè bo n wènnénè k̀ékuò m báá da yete.

Kè betòbè m̀únke me ndò.

Yesu b̀ar̄ntèmè Kuyie mbè yóò ò p̄i nkèè yènkè

(Wénté Mariki 14:32-42 nè Duku 22:39-46)

³⁶ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuake dibòri mari kè bè di tu Setisemandee, kòo bè nàké ke d̀ò: Nkarinè die nkè n kote ke bántè nKuyie.

⁶⁵ De m̀onnì k̀e ikuó ǹiùtì dieẁe k̀étè o yaàb̀òrì ke d̀ò: Ò s̀áá nKuyie nku, ti t̀énke í d̀ò nkémbaa ẁèè bo náké ò d̀òò mèè yei. Di k̀èemu di mómm̃m̃be ò s̀áámm̃m̃ Kuyie, di ỳèmm̃m̃ d̀òmm̃e? ⁶⁶ K̀è bèè ò t̀énné ke d̀ò: Ò d̀ò nkékuomu.

⁶⁷ K̀è bèè nsuu o ìk̀è tinónt̃ũt̃i koò dukù yenac̀ekuute, k̀è bet̃ab̀è ò bèmmu ke tú: ⁶⁸ F̀ó nKirisi náké ẁèè da poté.

Pieri do p̀arìk̀èmm̃ ke d̀ò ò í ỳé Yesu

(Ẁénté Mariki 14:66-72 nè Duku 22:56-62 nè Isãã 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ K̀è Pieri baa nkari kudànkù mièke, k̀ò nitipot̃nt̃i m̀òu ò náké ke d̀ò: A m̀únke do neínèmu Yesu Nansareti kou.

⁷⁰ K̀è Pierii parìk̀è ke d̀ò: N ỳí ỳé a d̀ó ke n náké t̀i.

⁷¹ K̀éitè k̀ényet̀i, k̀ò nitipòk̀ù t̀òu ò ỳà, k̀énáké bèè d̀è bo ke d̀ò: Oǹt̀i yie mm̀únke do neínèmu Yesu Nansareti kou.

⁷² K̀è Pieri t̀ó yete k̀éparìk̀è ke d̀ò: Bit̀i, n ỳí ỳé de k̀óo ǹt̀i!

⁷³ K̀è d̀èe ỳíe s̀ámp̀ó, bèè d̀è bo k̀è bèè náké Pieri ke d̀ò: A m̀énke tú Kadidee kou nwe, ti bantému a náañt̀i. ⁷⁴ De m̀onnì k̀è Pierii d̀òke ỳíe k̀éparìk̀è ke d̀ò: N ỳí ỳé de k̀óo ǹt̀i.

De m̀onnì k̀è tekotee kuó. ⁷⁵ K̀è Pierii dentení Yesu do ò náké t̀i ke d̀ò: Tekote bo nyóó kuó nkàa p̀arìk̀è kuce mèt̃ããti ke tú a í n ỳé. K̀è Pieri ỳè k̀énkuò m̀mediè.

27

B̀è do dàk̀èmm̃ ke bo kuó Yesu

(Ẁénté Mariki 15:1 nè Duku 23:1-2 nè Isãã 18:28-32)

¹ Ikuó ǹiùb̀è k̀ó bekót̀ib̀è nè diheì k̀ó bekót̀ib̀è k̀è bèè tí ndikũnweñnì s̀èi kédake ke bo kuó Yesu, ² k̀òò bou k̀ékote k̀éduó m̀Pidati Odommu k̀obe k̀òò k̀ùmàndáà.

Sudaasi do ǹùnnémm̃ omáà

(Ẁénté Yesu T̃òrè 1:18-19)

³ Sudaasi ẁèè fité Yesu ò ỳà d̀ii m̀onnì bè ỳóo kuóm̃e Yesu k̀édemmu mediè, ke t̀énné medít̀ibii nsipísit̃ããti k̀éduó nyikuó ǹiùb̀è k̀ó bekót̀ib̀è nè diheì k̀ó bekót̀ib̀è ke d̀ò: ⁴ N d̀òò meyei m̀me ke di fiténè ẁèè í cààrè m̀umamù k̀è di bo kuó. K̀è bèè ò t̀énné ke d̀ò: Ti k̀peti í bo, d̀è tú a k̀peti nti. ⁵ K̀è Sudaasii útòo idíít̀i Kuyie nc̃èt̀è mièke k̀éyè k̀ékote k̀énúnné omáà.

⁶ K̀è ikuó ǹiùb̀è k̀ó bekót̀ib̀èe kouté de k̀ó idíít̀i ke d̀ò: Ti k̀ó ikuó í yie nti bo ò ãnnémm̃ Kuyie nc̃èt̀è k̀ó dit̃ou mièke, ke ỳé mukũũ nkó idíít̀i nyimè.

⁷ K̀è bèè ẁènné k̀énáké, k̀è ò t̀ùótè k̀édonténè oyaamarì m̀ò k̀ó kupaku ke bo nkũri bep̀òb̀è. ⁸ Deè k̀péi nte k̀è bèè yu de k̀ó kupaku nè ỳiennì ke tú: Mukũũ nkó kupaku. ⁹ Mèmme k̀è d̀èe d̀òò Kuyie mp̃ããnaañt̀i náañt̀ò Sedemii do náké t̀i ke d̀ò: B̀è t̀ùótè medít̀ibii nsipísit̃ããti Isidayeribe do ò taá nyì, ¹⁰ ke donténè oyaamarì paku k̀édonnè ti Yiè nKuyie ndo t̀i nákémm̃.

B̀è do k̀àtenèmm̃ Yesu Pidati borè

(Ẁénté Mariki 15:2-5 nè Duku 23:3-5 nè Isãã 18:33-38)

¹¹ K̀è bèè k̀àtenè Yesu Pidati Odommu k̀obe k̀óò k̀ùmàndáà borè k̀òò ò beke ke d̀ò: F̀óò tú Sifube k̀óò kp̃ààtàà? K̀è Yesu d̀ò: Èè, a ti mbéi.

¹² Ikuó ǹiùb̀è k̀ó bekót̀ib̀è nè diheì k̀ó bekót̀ib̀è k̀è bèè nwát̀iri Yesu, ò me nyí mbè t̀énné t̀imatì. ¹³ De m̀onnì k̀è Pidatii ò beke ke d̀ò: A í yo bèè tu a d̀òò mèè yeinaà?

¹⁴ Bá Yesu í nhò t̀énné t̀imatì k̀è d̀èe ò di mediè.

B̀è do f̀èũmm̃e Yesu

(Ẁénté Mariki 15:6-15 nè Duku 23:13-25 nè Isãã 18:39-19:16)

¹⁵ Bá d̀ii yentébanni k̀ùmàndáà do ò f̀i f̀i nkukpet̀ink̀ù kumáà ndi dit̀innì ỳè nwèe f̀i nk̀ù. ¹⁶ K̀è s̀s̀ nkukpet̀ink̀ù mak̀ù bo dikpet̀intou k̀è bèè k̀ù ỳé bem̃u k̀è ku ỳèt̀iri tu Barabaasi. ¹⁷ K̀è Pidatii beke dit̀innì ke d̀ò: Di d̀ó n f̀i nwe, Barabaasaa k̀è Yesu bèè tú ẁè Kirisi?

18 Kε yé ò do yémèmu ke dò mbè pĩ nYesu be miεke ò pèi mèè kpéi nke.

19 Kè bè nkpaá ke bekù kè Pidati pokùu tōnni kè bèe ò nàké ke dō: A báá ta onitì yie nkpeti ò í cààrè mùmamù, ke yé nh àkénèmmè tidòuntì keyènkè kie nho ìnkè.

20 Ikuó niùbè nè dihei kó bekótìbè kè bè nsukí benitìbè ke tú: Di yĩ bèe fĩ mBarabaasi kékuo Yesu. 21 Kè Pidatii yíé ké bè beke ke dō: Bédé memme n fĩ mbe we? Kè bè dō: Barabaasi! 22 Kè Pidatii bè beke ke dō: N né bo yĩme Yesu bè tú wè Kirisi? Bemou kè bè dō: Baaké we kudapāātí! 23 Kè Pidatii yíé ké bè beke ke dō: Ò dō òmmè yei? Kè bè dō ke pīkè ke dō: Baaké we kudapāātí!

24 Kè kutoweku dōke déúkú kè Pidatii banté ò í yóó namè kédōò timati keyènté menie nkénite ditinnì ìkè ke dō: N yí te onitisàù yie nkó mukũũ, di kpeti nti. 25 Kè benitìbè bemouu ò tēnné ke dō: O kó kusĩnkù tí do tĩnti nè ti bí.

26 Memme kè Pidatii fĩ mBarabaasi kéduó nkè bèe puotí Yesu yedá, kédeè kòo wè mbè duó nkè bè bo ò baaké.

Tihāāpònti do daúmè Yesu

(Wénté Mariki 15:16-20 nè Isāā 19:2-3)

27 Kè tihāāpòntii ò kàtenè Pidati cīètè kétéí ndihāāpòntĩnni dimou kóo munné, 28 kédeite Yesu yààti kòò dàtinné diyaàbòrì wũōrì, 29 kéduoke ipo kó dipii kòò òó, kòò pii nho nùtè youte kupàati kéninkú o ìkè kòò daú ke tú: A kpeñnà Sifube kóo kpàati!

30 Kε suu ò ìkè tinóntōūtì ke puotì o yuu kuhāri. 31 Bè ò daá dìi mōnni kédeè kédeite o yaàbòrì wũōrì kéwēte kòò dàtinné o yààti kénkarinè ke bo baaké.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Mariki 15:21-32 nè Duku 22:26-43 nè Isāā 19:17-27)

32 Bè yènni dìi mōnni dihei kéconè Simō Sidenni èi kóo niti kòò pīñnè muwērimú kéduó nkòo tō Yesu dapāātí. 33 Kè bèe tuoke dibòrì mari kè bè dì yu ke tú Kodikotaa dèè tu kuyukáũ. 34 Kè tihāāpòntii ò duó mmenie mmèè kōōrenè mutie mùu kòu kuyonku, kè Yesu yááké kéyete bá ò í nyā.

35 Kè bèe ò baaké kudapāātí ìnkè kētāā tété kētotí o yààti, 36 kédeè kénkari kòò bà. 37 Kéwāri tedabēetè ìnkè mùu kpéi nte kè bè ò baaké ke dō: Yie nweè tu Sifube kóo kpàati kédanne kudapāātí yómmè. 38 Kè bèe baakénè benitikòube mabè bèdébè kóo pēennè yie nho bakù yóu otòu kucānku.

39 Kè bè mēpēnkù kòò sǎǎ nke bōkii yeyo ke tú: 40 Fǎ nwèè sòò yĩ a bo pante Kuyie ncīètè kéwēte ké tè maá yewe yētāāti miεke, deeté amáà! Kàa tu Kuyie mBire nde, cúténì kudapāātí ìnkè.

41 Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāābè nè dihei kó bekótìbè kè bè múnke nho daú ke tú: 42 A deeté betòbè a me nyí na ke deeté amáà, kàa tu Isidayeεribe kóo kpàati nwe, cúténì kudapāātí ìnkè ke ti né na kéyie nha kpeti. 43 A mè ndómè Kuyie nku, kè kù da dómù kù tũ nda deeté ke yé a yēmmè a tú ku Bire nde.

44 Bè do baaké bèè nitikòubè kòò pēennè, kè bè múnke mme nhò sǎǎ.

Yesu kumè

(Wénté Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49 nè Isāā 19:28-30)

45 Diyie còmúmù dìi mōnni yeyo kè dèe biite ketenkè kemou, kémbi ke yàa tuokenè tewebiètè mētāāti. 46 Tewebiètè mētāāti mōnni, kè Yesu kuó mmediè ke dō: Edoyii, Edoyii, damasabatannii! (Dèè tu Kuyie, Kuyie, dè dōmmè kàa n yóu!) 47 Bèè dè bo kè bèmabèe kee ke dō: Ò yu Edii nwe.

48 Kè be kòò mōu coké kéméúnni disòsũ ò menéyāā nkécóó nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu kòò bo yā. 49 Kè bèmabè nnáá nke tú yóu kè ti yà kè Edii bo kàtenì kòò deeté.

50 De mōnni kè Yesu wēte kékuó mmediè nkétōte.

⁵¹ Kuyààkù kùù do pi Kuyie nciētè miēke ikuó nenti bo kùù fáá kè kùu kēté ku yuu nè ku fūōní, kè ketenkèe sântè kè yepèrèe puo. ⁵² Kè ifōtii pootè kè besükübè bèè do dó Kuyie nke ku kè bèe yánté, ⁵³ Yesu yánté dii mǎnni kédeè kè bèè ta Sedisademmu kè benitibè péuu be yà.

⁵⁴ Odommu kǎbe kó kuhāāpǎnkù nè tihāāpǎnti teti nè ti bè do baa Yesu fōti kè bèe yà ketenkè sântèmè nè dèè kó dimàà dǎò kè kufōwáá mbè auté kè be dǎ: Oniti yie mmènke tú Kuyie mBire nde. ⁵⁵ Ke sǎ mbenitipòbè mabè péu bèè do neitinè Yesu ke pī nho tǎmmú ò bo dii mǎnni Kadidee kè bè còmúmú medétimè ke wúónní. ⁵⁶ Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa kou nè Maari Isaku nè Sosefu be yǎ nè Sebedee kó ibí yǎ.

Bè kǔnnémè Yesu

(Wénté Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56 nè Isāā 19:38-42)

⁵⁷ Kuyuoku mǎnni kè tikpàti yie mmǎuu tuǎkeni kòo yètiri tu Sosefu Adimatee ei kou, kòo tu Yesu kou. ⁵⁸ Kòo kǎte kémǎo dinùù Pidati ke bo túóté Yesu, kè Pidatii duó nkè bèe wè nhò duó. ⁵⁹ Kè Sosefuu túóté Yesu kóò pǎù nkuyaasàakù, ⁶⁰ kóò dǎú wenwe Sosefu ò keú kùù fōti pǎnkù ke bía nditári képoo nkéité. ⁶¹ Kè Maari Makitadaa ei kou nè Maari tǎu kè bè dè bo ke kari ke co kufōti.

Tihāāpǎnti bàamè Yesu fōti

⁶² Kè dèe wenté bè ǎǎ bénné dii yie tǎomǎpùtè kó mudii kó kukūnwentóo, kè ikuó niübè kó bekótibè nè Fadisīēbe kè bèe kǎte Pidati cīētè ke dǎ: ⁶³ Okóti, ti kpaá yému de kó siyáàbisí yie nsòò kpaá fòu ke náá nti ke tú ò bo kú ke yánté diyie tǎánni yie. ⁶⁴ Duó nkè bè mbaa o fōti ke dǎ yewe yētāati, o tancóumbè yàà bo sari mèè kpéi nkóò dèite késouté ke dǎ: Ò yánté, kè dè dǎò memme de kó siyáàbisí bo pēētè siketisi.

⁶⁵ Kè Pidati dǎ: Dè wenni, ntenè tihāāpǎnti, kǎtenè kè ti bàanne kè ti mbaa kufōti mesàà ndi dó mèè botí.

⁶⁶ Kè bèe kǎte képoo nkufōti mesàà nképōnné kédeè kébanne tihāāpǎnti.

28

Yesu yántémè

(Wénté Mariki 16:1-10 nè Duku 24:1-12 nè Isāā 20:1-10)

¹ Kè Sifube kó tǎomǎpùtèe pēēté kè Maari Makitadaa kou nè Maari tǎu kè bè nkari dimáási yie dikūnweñni Sifube kóò tǎnketè yie ke bo síéké Yesu fōti. ² Kè bè nyóó daate kè ketenkè sântè mediè, kè Kuyie ntōnni cùténí ke pòòte ditári ke kari di ñnkè, ³ ke pīnti ke dǎ nfetaafè ǎǎ míité kè dè ndómmè, kè di yààti péi ke dǎnnè tipààkónti. ⁴ Kè kufōwáá nhauté tihāāpǎnti kè ti ñkpeuti ke duó ke dǎ nti ku. ⁵ Kè Kuyie ntōnni náké benitipòbè ke dǎ: Díndi bá nyīèkù n yému ke dǎ ndi wanti Yesu nwe bè sòò baaké wè, ⁶ kéndónnè ò sòò di nàkémè ke dǎ ò bo yánté, ò yántému, ò í bo die, kǎtenni kéyà ò do duó dè, ⁷ kékǎte mecāā nkénáké o tancóumbè ke dǎ ò yántému ke di niiténè Kadidee di yóó ke nhò yà. N do mǎke tinti ke bo di náké.

⁸ Kè bèe íté mecāā nkufōti borè nè kufōwáá, kè kuyeñnaati diekù wète ke bè bo. Kè bèe coké kénkari ke bo náké Yesu tancóumbè dèè dǎò, ⁹ kè nyóó daate kéyà Yesu kòò kèrini be ìkè kè bè dǎu nke dǎ: Di kpeñnà?

Kè bèe nínkóo o ìkè kóò dǎu. ¹⁰ Kòò bè náké ke dǎ: Kufōwáá mbá ndi bo, kǎtenè kénáké n tancóumbè kè bèe kǎte Kadidee bè yóó ke nni n yà.

Bè do yēmme tihāāpǎnti báá náké Yesu yántémè

¹¹ Kè benitipòbèe íté kénkūnti, kè tihāāpǎnti tii do baa kufōti kè ti kó timatii kǎte dihei miēke, kénáké ikuó niübè kó bekótibè dèè dǎò. ¹² Kè ikuó niübè kó bekótibè nè dihei kó bekótibè kè bèe tí nkénáké kéduó ntihāāpǎnti idiiti mediè, ¹³ ke dǎ: Di yí o tancóumbè bèe

kàtení ke s̄ ndi yè nke duó kè bè ò tùóté. ¹⁴ Kè kùmàndáà tì kèè ke dó ke di p̄ nti bo ò bàrímú kòo di yóu.

¹⁵ Kè tihããpòntii yie mbè yē mmù, kécouté idíítí kè de kó tináantii pité Sifube cuokè ke kpaá bo nè yíenní.

Yesu do tōmmè o tancóumbè

(Wénté Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49 nè Isãã 20:19-23 Yesu Tōrè 1:6-8)

¹⁶ Kè Yesu tancóumbè tepíítè nè omáà kote Kadidee kó ditāri ñnkè, Yesu do yē mbè yóó mǎá dè. ¹⁷ Bè ò yà dìi mōnni kénínkóo o ìkè kóò d̄ou, bá nè memme bēmabè í nyie ke dò nYesu nwe. ¹⁸ Kè Yesu bè tǎnnè ké bè nàké ke dò: Kuyie nni nduómmu muwērímú mumou ketenkè ñnkè nè keñnkè mieke. ¹⁹ Katenè kutenkù kumou, kéwaá nyibotí imou mieke n kó betūmbè, ké m bè ãã bātém̄m̄ Cice nè debire nè Muyaánsààm̄u be yètiri, ²⁰ ké bè nàké kè bè ntū n di duó nyii tié nyimou. N yó ndi bonèmu yemòrè yemou kè kutenkù yàa deènè.

Mariki w̃arimè tináansààtì Di mpátíri tò tìi náahtì

Yesu tancóumbè tēpíitè nè bedébé kòò m̀òu bè tu wè Mariki weè w̃ari di mpátíri. Ò do tú Sedisademm̃u ε̃i kou nwe, kòo ỹò yètìri tu Maari (Yesu T̃orè 12:12). Bè í nàké o cice yie kpeti. Mariki kó dipátíri dii tu dipátíri dii k̃énnì tináansààtì kó yepáte miεke.

Mariki kó dipátíri ò di w̃ari Odommu kabε kpeí nke, ke bè náá nKirisi tumè ti Yiè nKuyie nkóo t̃ontì kù t̃onní wè kòò bo p̃i nKuyie nkó mut̃ommú, de kó dipátíri w̃ari ke náá nYesu p̃i mmù t̃ommú mmu, Kuyie mp̃ānāahtì náam̀bè nàké mùu kpeí (Esaii 42:1-21, 49:1-7). Mariki né d̃ake íkú t̃i iñkè ò w̃āu dii m̀onnì o pátíri t̃i tu: Tidiet̃i Yesu d̃ò t̃i, t̃i benkú ò tumè Kuyie mBire.

Di mpátíri náahtì duó ke d̃ommè

1. Isāā-Batiisi náammè Kuyie nnáahtì nè ò ānnémè Yesu bàtém̀m̀u (1:1-13)
2. Yesu ot̃ontì p̃i mmù t̃ommú (1:14-13:37)
3. Yesu ot̃ontì yiem̀m̀ Kuyie nkpeti ke yàa kúnè (14-15)
4. Yesu ot̃ontì ỹāntémè ke na mukũ (16)

Isāā-Batiisi náammè Kuyie nnáahtì

(Wénté Matie 3:1-12 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

¹ Kuyie mBire Yesu Kirisi kó Tináansààtì keténè, ² Kuyie ndo nàké t̃inti ku p̃ānāahtì náaht̃o Esaii ke d̃ò:

N yóo duónkomu n kóo t̃ontì

wèè yóo niitè k̃étũntε a ce.

³ Weè p̃iékù dikp̃āa miεke ke tú:

Tũntenè ti Yiè nkó kuce,

séinnè o ce.

⁴ T̃i d̃ò Isāā-Batiisi bo dii m̀onnì dikp̃āa miεke ke náá nke tú: Duónnè kè bè di d̃ò bàtém̀m̀u d̃è benkú ke tú di d̃emm̃u di yei, nkéceete, kè Kuyie nh̃uté di yei ndi d̃ò mè.

⁵ Kè Sudee kó kutemp̃ε nkabε b̃em̃ou nè Sedisademm̃u kabε b̃em̃ou kè bè nk̃or̃o o borè ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā bàtém̀m̀u kukó Sudit̃ēē mmiεke.

⁶ Kè weè Isāā ndáátì diyaabòrì dii dùàk̃énè yòyó kó tic̃it̃i ke bou fenaak̃onfè o ka, kòo kó mud̃i ntú ico nè ticièt̃i. ⁷ Kòo nnáá nke tú: Wèè n t̃unní ò d̃eumu ke m p̃ēēt̃é n yí t̃ùðke m bo s̃innémè k̃éūt̃é o neūt̃i. ⁸ Mí n di āā bàtém̀m̀u nè menie mme, kè wenwe bo ndi āā bàtém̀m̀u nè Muyaánsààm̀u.

Bè ānnémè Yesu bàtém̀m̀u nè dib̃ò ò bennémè

(Wénté Matie 3:13-4:11, nè Duku 3:21-22, 4:1-13 nè Isāā 1:31-34)

⁹ De kó dim̃onnì kè Yesu ỹenní Nansareti, Kadidee kó kutemp̃ε, nke Isāā-Batiisii ò ānnè bàtém̀m̀u kukó Sudit̃ēē miεke. ¹⁰ Ò yèt̃iní dii m̀onnì menie mmiεke kè tiwet̃i kpeté kè Muyaánsààm̀u c̃uténì o iñkè ke d̃onnè dikpet̃inónkperi. ¹¹ Kè bèε keè metammè mamè ỹennimè k̃éiñkè ke tú: A tú m bire nde kè n da dó mesàà, ke da tá mediè.

¹² D̃ende b̃ambà nkè Muyaánsààm̀u tanné Yesu dikp̃āa miεke. ¹³ Kòo kè d̃ò yewe sipis̃inàa kè dib̃ò ò beú, kòo bo tikpas̃int̃i miεke kè Kuyie nt̃orè p̃i nho t̃ommú.

Yesu yumè o tancóumbè k̃etibè

(Wénté Matie 4:12-22 nè Duku 4:14-15, 5:1-11)

¹⁴ Bè kpet̃innè dii m̀onnì Isāā kè Yesu k̃ote Kadidee k̃énnáá Tináansààtì Kuyie nkpeti ke tú:

¹⁵ Kuyie ndo nàké dii m̀onnì kpeí, dii t̃ùðke, kè kù t̃òt̃é ke bo kanne ku kp̃àat̃iyuu, ceetenè di borimε k̃eyie nTináansààtì.

16 Diyie mari kè Yesu mpéké Kadidee kó menie nnùù káyà Simṓo nè o nantè Ñntidee kè bè buò mmuyĩnditìmù menie, ke yé bè do túmè beyĩnwambè mbe. 17 Kè Yesu bè nàké ke dò: N tũnnenè kè n di dṓò benitiwambè.

18 Kè bè pánkèe yóu be yĩnditìrè kóò tũnne.

19 Kè Yesu yíe dṓtṓo káyà Sebedee kó ibí Isaku nè o nantè Isāã kè bè múnke bo be dabekù mièke ke dṓori be yĩnditìrè. 20 Kè Yesu bè yu kè bè pánkèe yóu be cice Sebedee nè betṓmbè kudabekù mièke kóò tũnne.

*Yesu bètimè dibṓò onitì mièke
(Wénté Duku 4:31-37)*

21 Teom̄pùtè yie Yesu nè o tancṓumbè kè bèe kṓte Kapennaummu, kè Yesu ta kutíintouku kénnáá mbenitibè Kuyie nnáañtì. 22 Kè dèe bè di mediè nnè ò bè nàá mmèè botí, ke yé ò do í bè nàámmè ikuó wāābè kṓme, ò do bè nàánnè muwērimú mmu.

23 Ke sṓ nhonitì mṓu bo de mièke kè dibṓò mari ò ta, kòo kuónko ke dò: 24 Ti kpeti dòmmè Yesu Nansareti kou, a kṓtení ke bo ti kuṓmaà? Ti yému ke dò nha tú Kuyie ntṓnní wè, wèè kpa meyi.

25 Kè Yesu di péi nke dò: Cíéké káyè onitì yie mmièke!

26 Kè dibṓò kpekii de kóo nitì kékuónko mediè nkéyè. 27 Kè dèe di benitibè bemṓu, kè bè mbékú betṓbè ke tú: Ba nni mmu diè? Tináam̄pàntì matì bènè! Ò mṓke muwērimú ke péinko yebṓkè kè yè dṓori ò yè mmù.

28 Mèmmè kòo yètìrì pánkèe feitè Kadidee kó ketenkè mièke.

*Yesu do mièkũnnemè bemuṓmbe péu
(Wénté Matie 8:14-17 nè Duku 4:38-41)*

29 Bè yènní dii mṓnni kutíintouku kè Yesu íkṓri Simṓo nè Ñntidee be cífètè kè Isaku nè Isāã kè bèe ò neinè, 30 kénsṓ Simṓo pokù yṓ mṓ nkòo kṓntì tṓnni mediè kòò duó kè Yesu tuṓkoo kè bè pánkèe ò nàké o kpéí. 31 Kè Yesu kṓtoo ò duó dè, ke pĩ nho nṓtè, kóò ínní, kòo miètè kòo kṓntii bonke, kòo waá mmudii ké bè duó kè bèe di.

32 Diyie ta dii mṓnni kè bè ítṓuo bemuṓmbe bemṓu nè yebṓkè ta bè. 33 Dihèi kṓbe bemṓu kè bè ntikoo ò bo tṓè cífètè mièke dibòri nùù. 34 Kè Yesu mièkũnne bemuṓmbe péu bèè do mṓ mmumṓmmú mubotí mubotí kébeti yebṓkè péu yèè do ta benitibè, ò í nyie nkè yè bo nnáá ke yé yè ò yémèmu.

Yesu do náantemè Kuyie náañtì Kadidee kó mutantáá

35 Kukũnwentṓo kè dè kraá bi mediè, kè Yesu íté kékenténè sicéí kémbáá nKuyie. 36 Simṓo nè o nérobè kè bèe kṓte o wammù. 37 Bè ò yà dii mṓnni kóò nàké ke dò: Benitibè bemṓu da waammù.

38 Kè Yesu bè nàké ke dò: Ti kṓtenè tipitì teti sihekesí mièke kè m bè nàké Kuyie nnáañtì, ke yé dèè kpéí ntemè kè n kṓtení.

39 Mèmmè kòo ícentì Kadidee kó ketenkè kemṓu ke náante Kuyie nnáañtì titíintouti mièke, ke beti yebṓkè yèè ta benitibè.

*Yesu mièkũnnemè dikṓnni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Duku 5:12-16)*

40 Diyie mari kè dikṓnni mari kṓtení Yesu borè kénínkóo o ìkè kóò bántè ke dò: Kàa dó a bo na ké m mièkũnne kè n wenke.

41 Kè mèsémmèe pĩ nYesu kòo youte o nṓtè kóò kàáké ke dò: N dómu, miètè kéwenke.

42 Dende bàmbà kè tikṓntii deè kòo wenke. 43 Kè Yesu pánkèe ò cau nweti weti ke dò: 44 A báá yie nkénáké òmṓu dèè dṓò, kṓte kébenke a máà ikuó nṓtì, kédṓò Mṓyiisi dṓú nyii kuó, kè dèe benke benitibè bemṓu a miètémè.

⁴⁵ De kóo nìti ìtòo dìi m̀ǹǹǹ k̀ǹǹǹaantoo de kó tináànti ké tì pité tip̀t̀t̀ tim̀ou, nè de kpéi mbá Yesu t̀ǹk̀e í nna ke ta diheì mari, k̀embo mekentímè k̀e tip̀t̀t̀ tim̀ou k̀obe k̀aròo o borè.

2

Yesu mièk̀unnemè kuh̀òk̀ù
(Ẁenté Matie 9:1-8 nè Duku 5:17-26)

¹ K̀e dè d̀ò yewe mayè k̀e Yesu ẁete Kapennaummu, k̀e bèe keè ò bomè t̀eç̀t̀t̀ matè. ² K̀e benitibèe tíinko péu bá m̀fiè ǹt̀ǹk̀e í nkpaá nè ditowaàò, k̀e Yesu mbè nàá nkuyie nnáànti. ³ K̀e benitibèe mabèe tuakeni bènàà ke t̀ò kuh̀òk̀ù. ⁴ Dit̀ǹǹǹi deu m̀eè kpéi bè í nna ké k̀ù t̀uakènè Yesu borè, ke yóu kédeke kéduute tim̀umm̀nti Yesu berínè dè, ke c̀ũ̀nko be òk̀ù nè ku dóu. ⁵ K̀e Yesu nwúó mbè t̀ámè ke d̀ò nhò bo k̀ù mièk̀unne, k̀énáké kuh̀òk̀ù ke d̀ò: M birè n da c̀émmu a yei.

⁶ K̀e s̀ó nyikuó ẁaàbè mabè dè k̀ari, k̀éntoti be yèmmè ke tú: ⁷ Dè d̀omme k̀òo nìti yie ndáátì ke nàá mmiè mbotí? Ò cààri Kuyie nyètìrì ndi, k̀e dè í tú Kuyie mmáà we mbo na k̀éç̀t̀t̀ mmepei? ⁸ K̀e Yesu p̀ankèe banté bè toti tì be yèmmè, ké bè beke ke d̀ò: Dè d̀omme ke di totí m̀eyèmmè mèmme kó kubotí? ⁹ Òndè í yóu nè detèrè? M bo ỳimè bè da c̀t̀t̀ nha yeinaa, k̀e m bo ỳimè íté k̀étúóté a dóu k̀ékété? ¹⁰ N né dó k̀e di bantému ke d̀ò nhOnitibire m̀oke muwèrímú ketenkè ìnkè ke bo na k̀éç̀t̀t̀ mmepei. ¹¹ Ò me nyí k̀énáké kuh̀òk̀ù ke d̀ò: Íté k̀étúóté a dóu k̀ékò, k̀e m̀i me nyè.

¹² Ò béi mèmme k̀e k̀ù p̀ankèe íté k̀étúóté ku dóu k̀e benitibèe bemou nkù ẁúò nkè k̀u yè, k̀e dèe bè di bemou, k̀e bè ndéúk̀unko Kuyie nyètìrì ke tú: Ti mu nyí yà die mbotí nè ti bomè.

Yesu yumè odàmpòòc̀outìwè m̀òu bè tu wè Defii
(Ẁenté Matie 9:9-13 nè Duku 5:27-32)

¹³ K̀e Yesu ẁete k̀eyè k̀émpèké Kadidee kóo dàmpèèrì nùu ke kunitis̀k̀ù ñk̀aròo o borè k̀òò bè tiè. ¹⁴ Ò p̀enké dìi m̀ǹǹǹ k̀éyà Adifee kó debire Defii k̀òo k̀ari bèe c̀óu dàmpòò be kóo bìròò, k̀e Yesu ò yu ke d̀ò: N t̀unne!

K̀e Defii íté kóò t̀unne.

¹⁵ Yesu nè o tancòumbè k̀e bè ñkari Defii c̀t̀t̀t̀ ke yo, ke ẁéñnè bèe c̀óu dàmpòò nè benitibèe t̀òbè bè do tú bè mufòmmu yeimu yembè, ke yé benitibèe do bè t̀ummè péu. ¹⁶ Ikuó ẁaàbè Fadisièbe kó fenafe k̀obe yà dìi m̀ǹǹǹ k̀e Yesu ẁéñnè bèe c̀óu dàmpòò nè benitibèe t̀òbè bè do tú bè mufòmmu yeimu yembè ke yo, k̀ebeke o tancòumbè ke d̀ò: Dè d̀omme k̀òo ẁéñnè bèe c̀óu dàmpòò nè mufòmmu yeimu yembè ke yo?

¹⁷ K̀e Yesu keè ké bè nàké ke d̀ò: Dè í tú bèe k̀ànti naati beè wanti otànti, bemuambe beè wanti otànti. N yí k̀àtení ke wanti bèe yèmmè d̀ò mbè wenni, n wanti bèe banté bè mbe ke d̀ò mbè tu benitiyeibe.

Menubóummè
(Ẁenté Matie 9:14-17 nè Duku 5:33-39)

¹⁸ Diyiè mari k̀e Isã-Batiisi kó betancòumbè nè Fadisièbe k̀obe k̀e bè mbou dinùu, k̀e benitibèe mabèe k̀ote k̀ebeke Yesu ke d̀ò: Dè d̀omme k̀e Isã-Batiisi tancòumbè nè Fadisièbe k̀obe k̀e bè bou dinùu bá f̀ nk̀obe í bou. ¹⁹ K̀e Yesu bè t̀éñné ke d̀ò: Di yèmmè d̀ò nhonititòu dìi m̀ǹǹǹ o pokù o népobè bo na k̀éboú dinùu k̀òo kpaá bè bonàà? Biti! Bè báá na k̀eyóu mudii ò bè bonè dìi m̀ǹǹǹ. ²⁰ De kó yewe kpaanímu k̀e bè bo deite wèe t̀òu o pokù, k̀e de yiè t̀òkè bè bo bou dinùu.

Depànnè nè dekótìrè kó tináànti

²¹ Bè s̀ó í nyá nkuyaàp̀ankù kukótìk̀ù ìnkè, k̀àa mè d̀òò kupànkù bo ỳs̀ nkukótìk̀ù k̀e dikètìrì d̀ake deuke. ²² Bè s̀ó í ncṹ menaà mpàmmè tidòuti kòtì k̀àa mè d̀òò tidòuti bo pote, k̀e menaà ncake nè tidòuti demou. Menaà mpàmmè d̀ò nkéncṹ tidòuti p̀ànti nti.

*Yesu weè baké teomputè**(Wénté Matie 12:1-8 nè Duku 6:1-5)*

²³ Teomputè matè yiè kè Yesu mpēnké deṗaa mmarè miēke, kòo tancòumbè nkááte tidiiti.
²⁴ Kè Fadisiēbeε ò nàké ke dò: Wénté a tancòumbè dòḍri dè, ba nkpéi nte kè bè dòḍri ikuó yete dè teomputè yiè? ²⁵ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti kòo dòḍmè wenwe nè o kòbaa? ²⁶ Ò do tamè Kuyie ncīètè, ikuó niùti diewè Abiataa kó dimònni, kétúóté pēèbè bè pā bè Kuyie, kè bèε cááké wenwe nè o kòbe, òmòu do í dò nkécááké bè kè dè í tú Kuyie nkuó niùbè máàà?
²⁷ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kuyie ndòò teomputè oniti kpéi nke, kù í dòò oniti teomputè kpéi. ²⁸ Onitibire bakénemu teomputè.

3*Yesu miékunnemè wèè bakù fāũ teomputè yiè**(Wénté Matie 12:9-14 nè Duku 6:6-11)*

¹ Diyiè mari kè Yesu wēte kéta kutiintouku kòo niti mòu dè bo kòo bakù fāũ. ² Bèè dó kéwátí Yesu, kè bè nhò wùó nke bo yà kè nsà ò bo miékunne de kóo niti teomputè yiè. ³ Kè Yesu nàké de kóo niti wèè bakù fāũ nke dò: Íté, kécómúú die mbenitibè cuokè! Kòo íté kécómúú.
⁴ Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yē nti dòò mesààndà kè meyei nteomputè yiè? Í yē nti deetè onitaa kè tí ò kùò?
 Kè bè ndò nyúóó. ⁵ Kè Yesu bè wènté wénté nè kemieke, kòo yèmmèε caarè be to kpeñnimè, kòo nàké de kóo niti ke dò: Youte a bakù!
 Kòo youte kè kù pānke miété.
⁶ Kè Fadisiēbeε yènni ké pānkeε tínnè Edoti kó fenafe kòbe ke bo yà bè yóó yīmè kékuo Yesu.

*Yesu miékunnemè bemuambe péu**(Wénté Matie 4:25, 12:15-16 nè Duku 6:17-19)*

⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bèε íté kékote Kadidee kóo dàméèrì bíékè kè kunitisükù nhò tū, bè do bonní Kadidee, nè Sudee ⁸ nè Sedisadεmmu nè Idumbee, nè yehékè yèè bo Suditēε kó kukó nyáà ndi nè yehékè yèè tókénè Tiiri nè Sitōō ye kòbe. Kè bè nkòrì Yesu borè ke yé bè do yomè ò dòḍri dè. ⁹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò bèε ò waanní kudabekù kè kù nhò tókénè, benitibè yàa bo ò èūtè mèε kpéi. ¹⁰ Ke yé ò do miékunkomè benitibè kè deε nte kè bemuambe ndeití ke bo ò kàáké. ¹¹ Kè yebòkè ta bè ní ò yà, kénínkóo o ìkè kékuónko ke dò: A tú Kuyie mBire ndε. ¹² Kè Yesu bè cau weti weti ke dò yè báá nàké ò tú wè.

*Yesu tāātémè o tancòumbè tepítè nè bèdébè**(Wénté Matie 10:1-4 nè Duku 6:12-16)*

¹³ Kè Yesu deke ditāri ñnkè kényu ò dó kéyú bè, kè bè nkòròo o borè. ¹⁴ Kòo tāātè benitibè tepítè nè bèdébè, kè bè bo nhò bonè, ¹⁵ kòò bè tūḍò nkè bè náante Kuyie nnáantì, kòo bè duó mmuwērímú be yó mbetìnemu yebòkè. ¹⁶ Nte benitibè tepítè nè bèdébè ò tāātè bè kó yeyètè: Simò kòo o yu ke dò Pieri, ¹⁷ nè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isāā kè Yesu be yu ke dò: Boannerikeesi (dèè tu fetapíēfè), ¹⁸ Āntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Tomaa nè Adifee kó debire Isaku, Tadee Simò Sedoti kó fenafe kou, ¹⁹ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu cīètè kòbe do dómè kòò dèite

²⁰ Kè bèε konní tecīètè kè ditānni wēte kétínni bá Yesu nè o tancòumbè í mpètè mēfiè nke bo di. ²¹ O cīètè kòbe ti kèè dī mōnni kékōtení ke bo ò dèite ke yé bè do náámmè ke tú o yèmmè í naati.

*Tecīètè tēmáà kó mutotímù**(Wénté Matie 12:22-32 nè Duku 11:14-23, 12:10)*

²² Kè ikuó wǎǎbè bèè do yènní Sedisadεmmu kè bè ntú: Obɔɔkrààti weè bo o miεke, nè weè kó muwērímú mmu ò bètimè yebókè.

²³ Kè Yesu bè yu ké bè ãnté ke dò obɔɔkrààti bo yĩme kéwēte kébeti obɔɔkrààti? ²⁴ Kè dikpààtiyuu dimáà kɔbe toté ke kpa mbemáà de kó dikpààtiyuu bá nhã ke bo. ²⁵ Kè tεcĩtè temáà me ntoté ke kpa ntemáà de kó tεcĩtè bá nhã ke bo. ²⁶ Kè nsà kè obɔɔkrààti toté ke kpa nhomáà, kè meyatimè bo o cuokè o kpàti bá nhã ke bo, ti bo deè.

²⁷ Òmòu báá na kéta onitikperì cĩtè kéheí o kperε, kè í keté koò bou, kòò me nhò bou ke deè de m̀nni ò bo na kéheí o kperε demou o cĩtè miεke.

²⁸ Timómm̄nti nti n di náammè Kuyie mbo cĩé mbenitibè be yei mm̄m̄m̄ou nè yesáàmbè bè kù sǎá nyè. ²⁹ Wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù Kuyie mbáá ò cĩé, o yei bo mbo o ìnkè sǎá.

³⁰ Yesu do béi mm̄m̄m̄ε ke yé bè do tùmè dibòò mari dii bo o miεke.

*Yesu yǎ nè o neí bè do ò waammè
(Wénté Matie 12:46-50 nè Duku 8:19-21)*

³¹ Yesu yǎ nè o neí kè bèε tuɔkení kεmbo ditowaà kėtō nkè bè bo ò yuní. ³² Kòò nsó ditĩnni kàri koò cèētε, kè bèε ò nàké ke dò: A yǎ nè a neí bè bo ditowaà ke da yu. ³³ Kè Yesu bè tēñné ke dò: We ntú n yǎ ke òmbe tú n neí?

³⁴ Kòò deè kéwénté wénté bèè kàri koò cèētε ke dò: Ntenè n yǎ nè n neí. ³⁵ Wèè d̀̀̀ri Kuyie ndó de weè tú n nantè nè n tǎũ nè n yǎ.

4

*Wèè yaù o diiti kó dináànhãntíri
(Wénté Matie 13:1-9 nè Duku 8:4-8)*

¹ Kè Yesu wēte kénnaá nKuyie nnáànti Kadidee kóo dàméèrì nùu, kè benitibèε tíinko o borè kénsũ, kòo ta kénkari kudabekù dàméèrì miεke, kè ditĩnni kàri dàméèrì nùu. ² Kè Yesu mbè tiè nyitié mpéu nè yenáànhãntiyè miεke, ké mbè náá nke tú: ³ Onitì m̀ou weè do yè ke bo yaá o diiti. ⁴ Ó yaù dii m̀nni kè medibii mm̄m̄m̄ε do kuce nùu kè sinɔɔ k̄atení ké mè di. ⁵ Kè metēmèε do fekũũfε ìnkè mutáá nyí sũ dè kéc̄arike káyènni, ke yé mutáá nyí sũmè deborè. ⁶ Kè diyè t̀nkè ké mè t̀o nkè mèε kpeí ke yé icĩε nyí namè ke bo fííkú. ⁷ Kè medibii ntēmèε do tipotì miεke kè ti iténí ké mè èūté bá mè í nna képeité. ⁸ Kè medibii ntēmèε do ketenkè wenni dè káyènni kénkótírì ke kpeñni, kè miε mpeité mebii nsipísitǎãti kè metēmèε peité medibii sipísikuò, kè metēmèε peité medibii ntekòutè (100).

⁹ Koò deè ke dò: Wèè m̀ke yeto ke bo keè, wèε keè!

*M̀u te kè Yesu do náánnè yenáànhãntiyè
(Wénté Matie 13:10-17 Duku 8:9-10)*

¹⁰ Yesu ité dii m̀nni ditĩnni borè, o tancóumbè nè betɔbè bèè ò bonè kè bèε o beke de kó yenáànhãntiyè tú mù. ¹¹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Kuyie ndi benkemu ku kpàtiyuu kó timómm̄nti t̀i s̀ri, betɔbè bie m bè náánnè yenáànhãntiyè nyε, ¹² kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté, bè yàà bo ceete kè Kuyie mbè cĩé mbe yei.

*Yesu wènk̀nnemè wèè yaù o diiti kó tináànti o tancóumbè
(Wénté Matie 13:18-23 nè Duku 8:11-15)*

¹³ Kè Yesu yí ké bè nàké ke dò: Kè di í banté de kó dináànhãntírì di né bo yĩme kébanté yenáànhãntiyè teyè yemou. ¹⁴ Nte de kó dináànhãntírì tu mù: Wèè yaù medibii nweè tu wèè náá Kuyie nnáànti. ¹⁵ Medibii mm̄m̄m̄ε do kuce nùu kè mè tu benitibè bè nàké bè Kuyie nnáànti, kè bè t̀i kèè, dende bàmbà nkè dibòò k̄atení ke t̀i deite. ¹⁶ Medibii mm̄m̄m̄ε do fekũũfε ìnkè, mè tu benitibè mbe bèè ò̄ keè Kuyie nnáànti ke p̀nkεε t̀i c̀utè nè kuyè̀naatí. ¹⁷ Bè me

nyí nyóu kè tì bo fiíkú be miéke, bè í nwéèrì kè meyeñcaàrìmè tùakení dìi m̀nni yoo bè bè fěũ bè nàá mmèè kpéi Kuyie nnáaànti bè p̀ankee búttinné Kuyie. ¹⁸ Medibii mmèè do tipoti miéke mè tu bèè kèè bèmbé Kuyie nnáaànti. ¹⁹ Kè kutenkù kó iyèntotí nè tikpàti kó muwammù kè dèè bè souté nè detere detere kó medókùmè kè dèè ta be yèmmè miéke kèhéũté Kuyie nnáaànti bá tì í nna képeité. ²⁰ Medibii mmèè do ketenkè wenni dè, mè tu benitibè bèè ãã keè bèmbé Kuyie nnáaànti kè tì coute kékote kéwaá mbetabè, yie sipísitããti, otòu sipísikuà, otòu tekòutè (100).

Fítirè nè tebietè de kó tináaànti
(Wénté Matie 5:15, 10:26 nè Duku 8:16-18)

²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Bè ãã í ncóu nfitirè kè dè tàa nteçetè miéke yoo bèè dè Ìnné mutēi fũè, bè ãã dè cōnné fecùùfè nfe. ²² Ke yé demarè í bomè dèè s̀ri ke í yóó feité. Dèè s̀ri dè yóó yènnímu kuwenniku. ²³ Wèè m̀ke yeto ke bo keè wèè keè!

²⁴ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Daatenè mesàà ndi yo tii náaànti kpéi, bè bo di benné nè tebietè di beú nè tè betabè, kédeè ke yíé de ìnkè. ²⁵ Wèè m̀ke bè yóó ò yìmu, kè wèè kpa bèè deitoo desàmpòrè ò m̀ke dè.

Tidiboti kó tináaànti

²⁶ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Kuyie nkpaàtiyuu d̀nnè onitì wèè buotí wènwè medibii nho paku miéke. ²⁷ Kòo yè nke duó yoo ò wùó, tidiiti nkótírí nè timáà keyènkè nè kuyie mbá ò í yé ti kótírí mèè botí. ²⁸ Ketenkè keè ã mpí mmutõmmú nè kemáà kè tidiiti kótírí kékété kéãnné difènni kédeè kè mebii nné ãnné kèpíe. ²⁹ Tì bi dìi m̀nni kòo tì dèite ke yé mudidèi tùòkemè.

Feyoñfè kó dináaàhãntírì
(Wénté Matie 13:31-32, 34 nè Duku 13:18-19)

³⁰ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Tì bo donnèè ba Kuyie nkpaàtiyuu? Tì bo yí dì d̀nnè ba? ³¹ Tì bo yí dì d̀nnè feyoñfè d̀mmè mme ke kèñni. ³² Kè bè fè buotí fèè yènni kékóté kènaá mmutie diemù nè ibake, kè sinə yĩ nyi ìnkè.

³³ Nè yenáaàhãntíyè miéke nke péu ò do bè nàánnèmmè Kuyie nnáaànti, ke bè nàánnè bè bo na kékeè mèè botí. ³⁴ Yesu do ã náánnè yenáaàhãntíyè nye sãã, kè bè né bo dìi m̀nni bemáà borè nè o tancòumbè wèè tì mbè wènkũnne timəu páíí.

Yesu cònnémè kuyaakù nè menie
(Wénté Matie 8:18, 23-27 nè Duku 8:22-25)

³⁵ De kó diyie dimáà kuyuoku m̀nni, kè Yesu náké o tancòumbè ke d̀: Tí sénté menie nyáà terì.

³⁶ Bè cíe ndii m̀nni benitibè kédeè, ke iténè kudabekù Yesu do bo kùu miéke, kè tidabegitì tetii ò neinè. ³⁷ Kè kuyaakù kperíkù makùu iténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù miéke ke mmó nke pieku. ³⁸ Kè Yesu yie yè nke duó kudabekù miéke ke ceké diyuceénni o yuu. Kòo tancòumbèè ò ènte ke d̀: Okóti kè ti ku a kpeti í boà?

³⁹ Kè Yesu ité kèpéi nkuyaakù ke d̀: Cómú! Kébéinnè menie nke d̀: Yí só!

Dende bàmbà nkè kuyaakùu cómmú kè menie ndò béu. ⁴⁰ Kòo bè beke ke d̀: Dè d̀mme kè kufõwaá ndi auté memme? Dè d̀mme kè di í n tá?

⁴¹ Kè kufõwaá mbè auté kè bè mbékù betabè ke tú: Wenninwe yie, kuyaakù nè menie nkè dè yíè nhò yè mmù?

5

Yesu miékũnmemè onitì dibəò ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Duku 8:26-39)

¹ Yesu nè o tancòumbè kè bèè sénté kétuəke Sedasaa kó ketenkè, ² kè Yesu ncutiní kudabekù, kòo nitì məu, dibəò marì ta wèè yènni ifōti kékéténí o bíékè. ³ De kóo nitì do

ã ifõti miεε nke, bá bè ténke í nna nkoò bou bá nè mefimme. ⁴ Ke yé bè do ò boumè kuce mepéu mefimme, ke táú nho naàcèi timáti, kòo tōū mefimme kébóké timáti. Omòu ténke í nna ke bo ò yòkùnnε. ⁵ Yemòrè yemou keyènkè nè kuyie kòò nhari ifõti miεε nè yetārè ìnkè ke wúótí ke bokù omáà yepèrè.

⁶ Ò yàní dìi mǎnni Yesu kécokóo kénínkú o ìikè, ⁷ kékuónko mediè ke dò: Ti kpeti dòmmε mí nnè fǐ, oĩnkènkpààti kó debire? N da báámmu nè Kuyie nyètìrì a bá nféũ.

⁸ Ke yé Yesu do dì péimmè ke dò: Yè onitì yie mmieke fǐ ndibòò.

⁹ Kè Yesu beke dibòò ke dò: A yètìrì tú ba? Kè di dò: N yètìrì tu kusũkù, ke yé ti sũmè.

¹⁰ Kè yè mbáá nYesu ke tú: A báá ti denne dihei.

¹¹ Ke sǐ kufǝnkècǝnku makù bo ditārì ìnkè ke diiti. ¹² Kè yeè bókèε bántè Yesu ke dò: Yóu kè tí kate kéta yefǝnkè yie.

¹³ Kè Yesu dò: Yènnè, kè yeè yè de kóo nitì miεε kéta kufǝnkècǝnku, kè kùu coké kécúténì ditārì ìnkè kédiu meniε mmieke, yè do bo mbo sikòupísidè (2000).

¹⁴ Bèè do cǝmmù de kó yefǝnkè kè bèε coké kéyeè de kó tináaanti dihei miεε nè depaanko, kè benitibèε ité ke bo kate kéyà dèè dòò, ¹⁵ kétuòkoo Yesu borè kéyà onitì yebókè kusũkù do ta wè kòò kàri ke ã tiyaàsààti, kòo yèmmè wenke, kè kufǝwaá mbè pǐ. ¹⁶ Bèè do dè bo ke yà dèè dòò, kè bèε bè nàké dè dòmè onitì yebókè ta wè, nè dèè dòò yefǝnkè. ¹⁷ De mǎnni kè bèε bántè Yesu ke dò wèe yè be tenkè.

¹⁸ Yesu tati dìi mǎnni kudabekù onitì yebókè do ta wè kòò ò bántè ke dò ò bo nhò neínè. ¹⁹ Kè Yesu yete kóò nàké ke dò: Kò nha cǝtè kénáké a kòbe ti Yiè nda dòò dèè kó dimàà, nè ò da kuó mmèè botí mesémmè.

²⁰ Kè weè nitii kate kénnáantoo kutempǝ yehékè tepíitè kòku kumou miεε Yesu dòò dèè kó dimàà, kè dèε bè di bemou.

*Yesu cònnémè onitipòkù yǎnti ke fòukùnnε Saiduusi sapùmbire
(Wénté Matie 9:18-26 nè Duku 8:40-56)*

²¹ Kè Yesu sénté meniε nyáà nè kudabekù kè kunitisũkùu tíínko o borè meniε nnùu. ²² Kè kutííntouku kóo kótì mǎu bè tu wè Saiduusi kòo tuòkení kéyà Yesu kénínkóo o ìikè, ²³ kóò bántè nè o yèmmè memou ke dò: N sapùmbire deè màùnè mukũũ, n da báámmu katení kénósò nha nou de ìnkè kè dèε miété, kénfòu.

²⁴ Kè Yesu ò neínè kè ditǐnni nhò urínè koò èũ tipíitì timou.

²⁵ Kòo nitipòkù mǎu dè bo ke mǎ ntiyǎnti yebie ntepiitè nè yèdèè bá tì í commu. ²⁶ Kòò kàri bedòòtòribè péu borè ke fǝũté mediè, ke càke o díití imou bá dè í tǝkùkù, kè dè pètínke né yetíròo mediè. ²⁷ Kòò keè kè bè nàá nYesu kpéi kòo kòtoo ditǐnni miεε, ke kétóo Yesu fǝnkùò bíékè kékááké o yaàbòrì. ²⁸ Nè o yèmmè miεε ke yé ke dò mbá kòo na ke kàáké o yaàbòrì ò bo miété. ²⁹ Ò kàáké memè Yesu yaàbòrì, kòo yǎnti pànkεε cómmú, kòo banté o kǝnti miεε o mǎmmú dèèmmè. ³⁰ Kè Yesu banté muwǝrímú mamù yèmmè o miεε kéwǝtε kébeke ditǐnni ke dò: We nkàáké n yààti? ³¹ Kòò tancòumbèε ò tǝnné ke dò: A wúó nkè ditǐnni da èũ miè mbotí kàa bèkù wèè da kàákàà?

³² Kè Yesu nwéi tipíitì timou ke bo yà wèè ò kàáké. ³³ De mǎnni kòo nitipòkù kǝnti au nè kufǝwaá nke yé ò yémè dèè dòò o kǝnti miεε, kòo tǝónko Yesu borè ke nínkóo o ìikè kóò nàké timómmanti. ³⁴ Kè Yesu né ò nàké ke dò: N kóo sapàà a tákùmmè da miεkùnnεmu, kate kè dè nnaati, kàa mǎmmúu deè.

³⁵ Ò kpaá ke me nnáá nkè kutííntouku kóo kótì kòbeε tuòkení kóò nàké ke dò: A sapùmbire kumu a báá benné kénkǝnnè okótì.

³⁶ Kè Yesu mbúútí bè nàá ntì, kénáké Saiduusi ke dò: N tá máà, ke bá nyèkù.

³⁷ Yesu í nyie koò mǎu bo ò neínè kè dè í tú Pieri nè Isaku nè o nantè Isã. ³⁸ Bè tùòkoo dìi mǎnni kutííntouku kóo kótì cǝtè kè Yesu yà kunitisũkù kè kutoweku dáátí kè bè kuò

nyekúdabùò. ³⁹ Kòò taroo ké bè beke ke dò: Ba nte kutoweku kuu? Di kuònnè ba? Debire í ku dè yè ke duómu.

⁴⁰ Kè bè nhò daú kòò bè dènne kényú debire cice nè de yó nè o tancóumbè bèè ò neínè kètannè debire duó dè, ⁴¹ kèpí ndesapùmbire nòùtè ke dò: Taritakumi! (Dèè tu: Desapùmbire, íté kè mî me nyé!).

⁴² Dende bàm̀bà nkè desapùmbiree íté kécente. Dè do m̀ake yebie ntepiítè nè yèdèè ndi, kè dèe bè di mediè nkè kufōwáá mbè auté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dò bè báá yie nkòò m̀ou tì keè, kédeè ke dò: Duónnè desapùmbire mudii kè dèe di.

6

Yesu eì k̀obe do í ò tá

(Wénté Matie 13:53-58 nè Duku 4:16-30)

¹ Kè Yesu íté deborè kéneinè o tancóumbè kè bèe k̀ate dihei ò biíkú di. ² Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu mbè tiè nkuííntouku mièke kè dèe bè di, kè bè nnáá nke tú: Ò yà de die nkó dimàà? We nhò duó nde kó meciì, ò yíme ke na ke d̀ari tidietì ò mè ndò̀ri tì? ³ Dè í tú wenwe odabeesũ̀tàà? Maari bire í d̀akaà? Isaku nè Sosesi, Sudi nè Sim̀o be kóo kótàà? O tábè í bo die ti cuokàà?

Nè de kpéí bè í nhò tá. ⁴ Kè Yesu bè nàké ke dò: Benitibè bem̀ou ò ndému Kuyie mpããnáàntì náàntò, o eì k̀obe nè o c̀ètè k̀obe beè ò ò í nhò dé.

⁵ Deborè Yesu í ndò̀ tidietì matì péu, kè dè í tú ò nòómmè o ǹou bem̀oum̀be mabè ìnkè kè bèe miété. ⁶ Kè dèe di Yesu mesàà mbè í ò tá mèe kpéí.

Yesu t̀ommè o tancóumbè bèdèbè débè

(Wénté Matie 9:35, 10:5-15 nè Duku 9:1-6)

⁷ De kó difōnkúò kè Yesu ñcentì yehékè yèè dè t̀ké ke bè nàa nkuyie nnáàntì, memme kòo yú o tancóumbè tepíítè nè bèdèbè ké mbè tũ̀ò mbèdèbè débè, ké bè duó muwèrímu kè bè bo mbeti yebókè. ⁸ Di ñtò di pààti máà, di bá ntò mudii yoo kudoukù yoo idíítí. ⁹ Kòò bè nàké ke dò: Ánnèndè di neùtì, di báá ànné yeyaàbòrè yèdèè dée.

¹⁰ Ke yíe ké bè nàké ke dò: Kè di t̀òke dihei mari ke baté tèè c̀ètè di nde mbo ke yàa ítenè de kó dihei mièke. ¹¹ Kè dihei mari k̀obe í dó ke di c̀uté, bè me nyí dó ké di kémmú di íté de kó dihei, kèkpááté di naàcètáá nkè dèe benke ke dò mmeysi nkéríní be yò ìnkè.

¹² Kè Yesu tancóumbèe k̀ate kènnáante benitibè ke tú bèe ceete be borime. ¹³ Kè bè mbeti yebókè péu yèè ta benitibè, ke wáári bem̀oum̀be péu mekùò nkè bè miéri.

Edoti k̀omè Isã-Batiisi

(Wénté Matie 14:1-12 nè Duku 9:7-9)

¹⁴ Kòò kpààti Edotii keè kè bè nàa nYesu kpéí, ke yé o yètirì do feitémè tipùtì tim̀ou kè bè ntú Isã-Batiisi weè wète ke yànté, kè deè te kòo m̀ake muwèrímu ke d̀ari tidietì.

¹⁵ Kè bèmabè ntú: Edii nwe Kuyie mpããnáàntì náàntò diewè.

Kè betabè tu: Kuyie mpããnáàntì náàntò m̀ou nwe kòo dònnè betabè do dòmmè.

¹⁶ Edoti tì kèè dii m̀onni ke dò: N sòò k̀ou weè Isã weè wète ke yànté.

¹⁷ Ke yé de kóo Edoti weè do p̀ímmè Isã kébou, kèkpetínné. Edoti do fiète o nantè Fidipu pokù Edodiyati nwe képuoke. ¹⁸ Kè Isã o nàké ke dò: Dè í wenni ke dò nhá puoke a nantè pokù. ¹⁹ Kè Edodiyati mièke peike Isã kòo nwanti ke bo ò k̀ou, ò me nyí nna, ²⁰ ke yé Edoti do démè Isã koò k̀anké, ke yé ke dò nhò tu onitì wèè d̀òri Kuyie ndó dè ke kpa meysi. Kè Isã ní nnáá nkè dèe ò di kòo baa né ndó ké nhò kèmmú.

²¹ Kè diyie mari né mbo Edodiyati yóó díinnè di kédò ò mè ndómè. Kè Edotii ànné o peitèyie kó dibanni, kényú benitidiebè o eì k̀obe nè behã̀pòmbè iwèi yembè, nè Kadidee ekè kó bekótibè. ²² Kè Edodiyati kóo sapàà nta bè k̀ari dè, kéháá kè dèe narike Edoti nè ò yu bè, kòo kpààti Edotii béi nke dò: Osapàà m beke a dó dè, m bo dè nda duó.

²³ Bá kè n kpàtì kó dikée ndi, m bo da duó. Míi me nyē.

²⁴ Kòo sapàà nyē kébeke o yō ke dò: M bo ò beke ba? Kòo ò nàké ke dò: Beke we Isāā-Batiisi yuu.

²⁵ Kòo sapàà nwēte mecāā nkéta okpààti kàri dè, kòò nàké ke dò: N dọ á ānné bàm̀bà mmie Isāā yuu ndi dibuu mieke kè n duó.

²⁶ Kòo kpààti yèmmèe caàrè, ò me nyí ndó kéyete ke yé ò diemmè ke b́ei nho népobè ìkè.

²⁷ Kòo kpààti p̀ankèe tō nkuhāāp̀ònkù kè kù nàké ke dò: Kòte dikpetíntou kè n tóni Isāā-Batiisi yuu. ²⁸ Kè kuhāāp̀ònkùu kòte ḱéféútè Isāā ḱéānné o yuu dibuu mieke ḱékòtènni kè d̀i duó nhosapàà nkòo di duó nho yō. ²⁹ Kè Isāā tancòumbèe tì kèè, ḱékòte kòò tuóté ḱékūnné.

Yesu d̀òòmè tidietì kè p̀éèbè nè siyĩ sinùmmù kè d̀e sũũ

(Wénté Matie 14:13-21 nè Duku 9:10-17 nè Isāā 6:1-14)

³⁰ Kè Yesu tancòumbèe ẃetení ḱetíi mbemou Yesu borè kòò nàké bè d̀òò d̀èe kó dimàà nè bè nàké tii kó dimàà. ³¹ Kòo bè nàké ke dò: Ti iténè ḱékòte mekentímè kè dí om̀pè sám̀pó. Kè yé benitibè do sũmè kè bie nk̀òrini kè betòbè iiti bá bè í mp̀eté m̀efiè nke bo di.

³² Kè b̀eè ta kudabekù ke bo kòte dibòri mari dìi cié. ³³ Bè ḱerí dìi m̀ònni kè tip̀iti timou kabèe bè yà, kè bè banté, ḱekoké be naàcèi, kè bè diénnè de bíékè.

³⁴ Yesu c̀uténí dìi m̀ònni kudabekù ḱeyà dit̀inni dièrì kè mesémmèe ò p̀i nnè de kó benitibè, ke yé bè do d̀òmmè ipe ìi kpa inyi ocènti, kòo p̀ankè mbè tiè Kuyie nnáànti péu. ³⁵ Dyiè d̀èe dìi m̀ònni kè Yesu tancòumbèe kòtení o borè kòò nàké ke dò: Ti bo dikpáà cuokè nke die nkè diyie die nke d̀èe. ³⁶ Cíe mbe kè b̀eè kòte depaa nkó sicéi nè sihekési s̀ii dè t̀òkè kédonté kédì.

³⁷ Kè Yesu bè t̀énné ke dò: Díndi di mómmòmbè duónè be kè b̀eè di. Kè b̀eè ò t̀énné ke dò: A dọ ti kòte kédonté p̀éèbè yewe sikousidé (200) t̀ómmú díítí nyi kè bè duónáà?

³⁸ Kè Yesu bè beke ke dò: Di m̀òke p̀éèbè b̀ede? Kòtenè ḱeyà. Kè b̀eè kòte ḱeyà betòbè ḱeẃetení kòò nàké ke dò: Ti m̀òke p̀éèbè bènùmmù ndi nè siyĩ sidési.

³⁹ Kè Yesu d̀ò: Kannenè benitibè timúsũ̀tì ìnkè yet̀rè yet̀rè. ⁴⁰ Kè b̀eè bè k̀anne bie ntekòutè kòutè, betòbè sipísìnùmmù nùmmù. ⁴¹ Kè Yesu tuóté p̀éèbè bènùmmù bembè nè siyĩ sidési sinsi ḱébóuté ḱeìnkè ḱésànte Kuyie, ḱedeè kè mbè ẃéú, ke duò nho tancòumbè, kè bè toti benitibè, kè bè totínè siyĩ sidési sinsi bemou. ⁴² Kè b̀eè cáákè bemou ḱénsànnè. ⁴³ Kè yep̀éèẃétiyèe súo nképiè nyemómmùyákè tep̀ítè nè yèdèè kè Yesu tancòumbèe tò nè siyĩ s̀ii súo. ⁴⁴ Bèè kó dimàà do cáákè de kòò p̀éèbè bè do bo sikòupísìnùmmù (5000) ndi.

Yesu do ḱerímè menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Isāā 6:16-21)

⁴⁵ De kó difònkúo kè Yesu duó nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo niité ḱésénté menie nyáà Betisaidaa bíékè kè wenwe nkpaá ke ciénko benitibè. ⁴⁶ Ò bè cié ndii m̀ònni ḱedeè kédèke ditàri ìnkè ke bo bántè nKuyie. ⁴⁷ Dè biite dìi m̀ònni ke s̀ó nkudabekù k̀áákè menie ncuokè kè Yesu kpaá diyáà o máà, ⁴⁸ ḱebanté o tancòumbè màùnèmè kuyaakù ke yé kù do fuutinímè be ìkè bíékè nke, kuk̀ünwentóo m̀ònni kè Yesu nkéróo be bíékè ke ceñti menie nyĩnkè, ke ndó ke na mbè p̀éèté. ⁴⁹ Kè b̀eè ò yà kòò ḱerini menie nyĩnkè kè be yèmmè ndò ndibòò mari ndi, kè b̀eè kuónko mediè. ⁵⁰ Ke yé bè do ò yàmè kè kufōwaá mbè auté, kè Yesu bè nàké ke dò: Di bá nyĩèkù, kufōwaá mbáa di p̀i mínwe.

⁵¹ Kòo taroo be borè kudabekù mieke kè kuyaakùu cómmú, kè d̀e di Yesu tancòumbè mediè ⁵² bá nè ò do me ndòòmè tidietì kè p̀éèbèe sũũ kè be yèmmè baa ñkpeñni. Bè í nna ḱebanté.

Bemwòmbè do káámmè Yesu yaàbòri ke mierí

(Wénté Matie 14:34-36)

⁵³ Bè s̀ènté dìi m̀ònni menie nkétuòke Sennesareti kó ketenkè, ḱepítinné be dabekù.

⁵⁴ Bè yènni dìi m̀ònni kudabekù kè benitibèe banté Yesu, ⁵⁵ ḱènkòri tip̀iti timou ḱèntou

beṃuṃbe nè be dúò ke kər̀nko o borè, kè bè kèè kòò bo dè bèè bè kàtenko. ⁵⁶ Bá kè Yesu kàte kùù píkù sihekésí yoo yehékè yoo depaa, benitìbè òtuo beṃuṃbe ke dounko yaárè koò bàá nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòrì fūḽ. Bèè kó dimàà ò kàá nkè bè mmierí.

7

Kuyie nkó ikuó nè benitìbè kpɛyi (Wénté Matie 15:1-9)

¹ Fadisīēbe nè ikuó wāābè bèè iténí Sedisadɛmmu kè bèe tíí nYesu borè, ² káyà Yesu tancóumbè mabè yommè bá bè í nite ikuó yēmmè.

³ Ke yé ikuó wāābè nè Sifube tɔbè beṃu bēè tū mbe yembè kó ikuó, bè do ɔḽ í ndi ke í nite ikuó yēmmè. ⁴ Bè do ɔḽ konní dikàtirì kénite ikuó yēmmè mme ke né di, ke məkènè ikuó tɛi péu bè yóò nheirí mèè botì ibòòke nè yedó nè sikũmboó timátì kpesi.

⁵ Fadisīēbe nè ikuó wāābè kè bèe beke Yesu ke dò: Dè yīme kàa tancóumbè í tū nti yembè kó ikuó ke yo mbá bè í nite ikuó nyēmmè?

⁶ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Meyèmmè mèdémè yembè, Kuyie mpāānāaṅtì nāaṅtò Esaii do naatimu ò wāū diì mōnnì di kpéi nke tú:

Be nnitìbè sāntí Kuyie nnè be nò nye,
kè be yēmmè né kù dèténè.

⁷ Bè kù bàá ndetètìrè nde,

ke yé bè tùótémè benitìbè dɔú nyì kuó
ke tuonko betɔbè,
ke dōnnè ì tu Kuyie nkɛyi.

⁸ Kè Yesu nsókè ke bè nàá nke tú: Di bùtinnému Kuyie nkó ikuó ke tū mbenitìbè dɔú nyì.

⁹ Kòo yíé kébéi nke dò: Di mènke bùtinnému páíí Kuyie nkuó ke tū ndi mómmɔmbe di kpɛyi. ¹⁰ Mɔyisi béimmu ke tú: A ndé a cice nè a yā, ke yíé mbè yē mmù. Kè wèè sáá nho cice yoo o yā bèè ò kù. ¹¹ Kè díndi tú: Kòo nìtì nàké o cice yoo o yā ke tú: N na n da pā dèè kó dimàà n de duó nKuyie nku, dè dèèmu. ¹² Nè de kó ikuó miéke kè di bè pā kuce bá bè ténke í teennè be cicebè nè be yābè. ¹³ Nè de miéke ke kàù Kuyie nkó ikuó ke tuonko benitìbè kpéi ditɔbè, ke wète ke dɔarinè detèrè detèrè péu mè kó kubotí.

Dèè sīnkũnko onitì (Wénté Matie 15:10-20)

¹⁴ Kè Yesu yíé káyú ditfnnì ké di nàké ke dò: Kénténè diməu mesàà nkékeè. ¹⁵ Dèmarè í bo onitì bo di dè kè dèe ta o miéke kóò sīnkũnne, dèè yìenì onitì nùù dèè ò sīnkũnko. [¹⁶ Kè wèè mòke yeto ke bo keè, wèe keè!]

¹⁷ Yesu ité diì mōnnì ditfnnì borè ke kò nteçtètè, kòo tancóumbèè ò beke de kó dināānhāntìrì tu mù. ¹⁸ Kòo bè tēnné ke dò: Díndi múnke di í na ke bantáa? Di í yé ke dò nhonitì yo ndè kè dè taà o miéke dè báá na kóò sīnkũnnaà? ¹⁹ Ke yé dè í taāmè o yēmmè miéke, dè taà o pouti nti ke kər̀i ke yìè.

(Yesu do dó ké bè nàké ke tú tidiitì timəu wennimu.) ²⁰ Kòo yíé kébéi nke dò: Dèè yìenì onitì nùù dèè ò sīnkũnko. ²¹ Ke yé onitì yēmmè miéke nke meyèmmè yeime yìenímè, mèè ɔ nte koò dòò meyei, mèè tú: A bo ndəuti dəutinèmmè benitidaabè yoo benitipòbè nè muyòò nè munitikàù. ²² A bo yóumè a pokù yoo a dɔù kényiè ke dounè betɔbè, ke í diè ntikpàtì, a bo ndərimè, a bo ciitémè otəù, nè mufòmmu yeimu, nè mehēèmmè, a bo caàrèmmè otəù yètìrì, a bo mməkemè tɛpòtè, deyèinkpɛrè kó mudə̀rimù. ²³ De kó meyei mməməu yìenì onitì yēmmè miéke nke koò sīnkũnko.

Onitipòkù wèè do kēkũnne omàà ke pétè meteèmmè (Wénté Matie 15:21-28)

²⁴ Kè Yesu íté dëborè kékote Tiiri kó diheì, təcīètè matè, bá ò í ndó òmòu nyé o kpéí, ò me nyí nna ke bo sori. ²⁵ Dende bàmbà nkòo nitipòkù mòu dibòò mari ta wèè bire, kòo keè kè bè tu Yesu dè bo kòo pànkèe coké kékote Yesu borè ke nínkóo o ìkè. ²⁶ De kòo nitipòkù do í tú Sifube kó kubotí kou bè do ò peíté Siirii nwe Fenisii kó diheì mieke. Kòo bántè Yesu ke dò wèè denne dibòò dii ta o sapùmbire. ²⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu kè ibí keté kédi kénsànnè, ke yé dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii kédúú nyimábí. ²⁸ Kòo nitipòkùu ò tēñné ke dò: Eë, n Yiè n yí yete, imábí né ò ndéúmu ibí yo nkè dèè duò. ²⁹ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Nè a bēi ntii náantì kpéí, kò nkè dibòò yèmu a sapùmbire mieke.

³⁰ Kòo kò kénsó o bire duó béu de dóù ìnkè kè dibòò yè.

Yesu kèèkùnnemè tēñntè kè tē nno nke náá mmesàà

³¹ Kè Yesu íté Tiiri keyènnè Sitōō kēpēēté kutempē nyehèkè tēpiítè kòku kētuoke Kadidee kó meniè. ³² Kè bèe katení tēñntè matè Yesu borè, bá tē í nno nke náá mmesàà, kè tēe bántè Yesu ke dò wèè nòú nno nno tē ìnkè kè tē miekùnnè. ³³ Kè Yesu né tē dète kékenténè ditīnni, kébaá o nómbe tē to mieke, kédeè késute o nómbe kékááké tē nóndenfè, ³⁴ kédeè kébóúté kēìnkè, kéwei mediè nke dò: Efufataa! (Dèè tu yèe kpeté).

³⁵ Dende bàmbà kè tē òntèe keè, kèna kénnaá mmesàà. ³⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò bè báá yie nkòo mòu ti kèè, kè bèe yete kénnaá, kòo bè nàké kè bè nàké, kè bè ncīéké ke náante tipíti timòu. ³⁷ Kè dèe di benitibè mediè mmómme kè bè nnáá nke tú: Ò dòòri demòu kè dè wennimu mediè, nhò kèèkùnkò yewū ò nyèè nónndié ndàri kè yè na ke nàké mmesàà.

8

*Yesu dòòmè tidietì kè benitibè sikoupsinàà di
(Wénté Matie 15:32-39)*

¹ Diyie teri mari kè benitibè tó tí nYesu borè kénsū bè í mmòke bè bo di mù, ² kè Yesu yú o tancòumbè kè bè nàké ke dò: Mesémme mèe mpīñnè benitibè bie! Diyie tāānni ndi yie nkè bè m bonè bá bè í mòke bè yo mmù. ³ Kè m bè cíe mbè bo duónè dikònni kuce ke yé bèmabè bonnime dedétirè. ⁴ Kòo tancòumbèe ò tēñné ke dò: Ti bo péte de pēēbè dikpàà dii mmieke kè bèe di kénsànnè? ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Di mòke pēēbè bède? Kè bèe ò tēñné ke dò: Pēēbè bèyiekè.

⁶ Kòo duó nkè ditīnni karoo ketenkè, kòo túóté pēēbè beyiekè bembè kēsante Kuyie, kè bè wèrí kédúú nno tancòumbè ke dò bèe totí benitibè, kè bèe bè totí. ⁷ Ke só mbè tònè siyī sámpòsi masi kè Yesu mōo Kuyie nkó mmesàà nkénáké o tancòumbè ke dò bèe sì totí. ⁸ Kè bèe di bemòu kénsànnè kè dè nsúú nke píéké yemómme yáké yeyiekè kè bèe tó. ⁹ De kó benitibè do bo mbo sikoupsinàà (4000) ndi bèè di. Kè Yesu duó nkè bèe kò. ¹⁰ Yesu nè o tancòumbè kè bè pànkèe ta kudabekù kékote Dadimanutaa kó ketenkè.

Fadisīēbe do díimè Yesu

(Wénté Matie 12:38-39, 16:1-4 Duku 11:16-29, 12:54-56)

¹¹ Kè Fadisīēbe ndii Yesu kékotení kè nhò nēinè ke tú: Dòò demarè dèè bo cúténí kēìnkè, dèè bo benke Kuyie nkuù da tōnnimè. ¹² Kè Yesu wei mediè nke dò: Ba nkpeí nte kè di mmònni kòbe m békú ke tú n dōò tidietì. Mómme nwe n di náámmè bè báá yà tidietì matì.

¹³ De kó difōnkúò kè Yesu íté dëborè kéta kudabekù kēsénté meniè nyàà teri.

Yesu tancòumbè do í banté ò dòòri tii dieti bonèni dè

(Wénté Matie 16:5-12 nè Duku 12:1)

¹⁴ Kè Yesu tancòumbèe yé mbè bo ntómè pēēbè kèntò pēē omàà be dabekù mieke. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Daatenè Fadisīēbe nè Edoti be kó mutie mùù muuti pēē mu kpéí.

¹⁶ Kòo tancòumbè nnáá mbemáà ke tú: Ò náá mmie nti í tó mèè kpéí nke pēēbè.

17 Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè pèè ìnkè, di mu nyí bantáà? Di mu nyí yíétáà? 18 Di to yeè kpeñnàà? Di me mmòke inuò nke í wúónàà? Di me mmòke yeto ke í yoà? 19 Di í kpaá ke yé n sòò wèrí pèèbè bènùmmù kè benìtibè sikòupìsìnùmmù (5000) cááké, kè bèe súò nkémpíéké nyemómùyákè yèdè kè di tòà? Kè bèe ò tēñné ke dò: Τεπίíte nè yèdèè. 20 Kòo yíé kébéi nke dò: Kè n wèrí pèèbè bèyiekè kè benìtibè sikòupìsìnàà (4000) cááké kè dèe súò nkémpíéké nyemómùyákè yède kè di tò? Kè bè dò: Yèyiekè. 21 Kè Yesu bè beke ke dò: Bá di mu nné í bantáà?

Yesu wéimmè kuyũðnkù

22 Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke Betisaidaa, kè bèe ò təní kuyũðnkù makù kòò bántè ke dò wèe kù kàáké ké kù miékunnè. 23 Kè Yesu dete kuyũðnkù káyènnè dihei mànkù, késute o nómbife tinóntōūti kékááké ku nuò, kénóò nho nou ku ìnkè, ké kù beke ke dò: A yà dèmaràà? 24 Kè kuyũðnkù wénté ke dò: N yà benìtibè mbe kè bè dònnè detie nke centi.

25 Kè Yesu yíé kèpi ku nuò, kù wénté dii mànni ké nsó nkù wúó mpáíí ke wúó ndemou. 26 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kò nha cīètè a né báá kété dihei mièke.

Benìtibè yē nYesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-20 nè Duku 9:18-21)

27 Yesu nè o tancòumbè kè bè nkəri Fidipu kòò Sesadee kó yehèkè, kè Yesu be beke ke dò: Benìtibè yèmmè dò n tú we? 28 Kè bèe ò tēñné ke dò: Bèmabè yèmmè dò nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yèmmè dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāntò diewè Edii kè betòbè kōmè dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāmbè kòò mōu. 29 Kè Yesu beke o tancòumbè ke dò: Díndi yèmmè dò n tú we? Kè Pierii ò tēñné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntāāté wè koò tōnní.

30 Kè Yesu bè cau nke dò bè báá yie nkoò mōu ti kèè.

Yesu nàkémè ò yóó kúmè káyánté

(Wénté Matie 16:21-28 Duku 9:22-27)

31 De mànni kékété ké mbè nàá nke tú: Onìtibire dò nkéféũtému mediè, kè Kuyie ncīètè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāàbè kè bèe ò yete kòò kùò, diyie tǎānni yie kòò yánté.

32 Kè Yesu nti mbè nàá mbá ò í sari, kè Pierii ò yu kékenténè ké nhò kpànnè. 33 Kè Yesu wēēte kékénté o tancòumbè kèpéi mPieri ke dò: Fūte m borè fí ndibòò, ke yé a yèmmè í tímè Kuyie nkōmè, mè tú menitiyèmmè mme.

Ti bo ntũ mmè botí Yesu

(Wénté Matie 16:24-28 nè Duku 9:23-27)

34 Kè Yesu yú o tancòumbè nè ditñni ké bè nàké ke dò: Kòò mōu dó ké n tūnne wèe duó nhomáà kèto o dapāātí ké n tūnne. 35 Ke yé wèe bo ndó kédseté o fòmму ò bo mù fétinne, kè wèe yete o fòmму n kpéi nè n náānti kpéi kòò mù pèté. 36 Oniti bo cōnte ba kòò mòke kutenkù kuu nkperè demou kòò wēnni né feti? 37 Oniti bo yietí ba kòò wēnni yenté! 38 Ke yé ifei bo mbo wè nè n kpéi nè n náānti kpéi di mmònni kó benìtibè bèe bütinné Kuyie nke dōari meyei mbe cuokè, mí nhOnìtibire m múnke bo nhò mòkenè ifei m bo nwētini dii mōnni nè Kuyie nkó tikpeti ke neínè Kuyie ntōrè.

9

1 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Mómму nwe n di náámmè díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá ke fòumu káyà Kuyie nkpaātiiyuu tūðkenímè nè muwērímú.

Yesu kònti cèètemè

(Wénté Matie 17:1-13 nè Duku 9:28-36)

² Kè yewe yèkuò p̄ḗtè kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isāã kè bèe deke ditāri dierì mari ñnkè bemáa borè, kè Yesu kōntii ceete kè bè nhò wùó. ³ Kòo yààtìi peike kèmmièti mediè, onìti m̄òu báa na kédòò o yààtì kè tii peike me botí ketenkè kie nyĩnkè. ⁴ Kè bèe yà Edii nè M̄oyiisi kè bè kàtení ke náánnè Yesu. ⁵ Kè Pieri d̄ò: Okóti, dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo d̄òò titouti tītāãti, f̄ó nkumáa, Edii kutekù, M̄oyiisi kutekù.

⁶ Ke yé kufōwáa ndo bè autémè, kòò í nyé ò tu mù. ⁷ Kè diwetirì marii kàtení kè di déè mbè dàtinné, kè bèe keè metammè mamè di mièke kè mè tu: Yie nwèè tú m bire kè nh ò d̄ó mediè, nyíènnè o kp̄eti.

⁸ Dende bàmbà nkè Yesu tancòumbèe nyóó daatení kémántóo betòbè, kèyà Yesu máa, kè weè bè kpaánè.

⁹ Bè cùténì dii m̄onni ditāri ñnkè kè Yesu bè cau nke d̄ò: Di báa náké òm̄òu di yà dè, kè Onitibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè bèe yie nho náahtì ke né mbékú betòbè ke tú: Ba ntú ke yánté? ¹¹ Kè Yesu tancòumbè ò beke ke d̄ò: Ba nkpeí nte kè ikuó wāãbè tu Edii weè dò nkéketé kékàtení? ¹² Kè Yesu bè tēñné ke d̄ò: Móm̄muo nwe Edii dòmmè kékete kékàtení kētūnte dem̄ou, ba nkpeí nné te kè tì wāri ke tú: Onitibire dò nkéféūtè mediè nkè bèe dè sènkèrì. ¹³ N né di náámmu ke tú Edii kàtenímu kè benitibè ò d̄òò bè d̄ó mèè botí, kéndònnè tì wārimè o kp̄eí.

*Yesu tancòumbè do yĩkè m̄è bè bo betimè dibòò
(Wénté Matie 17:14-21 nè Duku 9:37-43)*

¹⁴ Yesu nè Pieri nè Isaku nè Isāã bè tūàke dii m̄onni o tancòumbè tòbè borè ke s̄ó ndit̄nni dierì bè murí kè bè diètinnè ikuó wāãbè. ¹⁵ Bè yàní dii m̄onni Yesu kè d̄èe bè di kè bè ncokòo kòò d̄òú. ¹⁶ Kè Yesu beke o tancòumbè ke d̄ò: Nè be di diètì ãnti ñnkè? ¹⁷ Kòo niti m̄òu béinnì dit̄nni mièke ke d̄ò: Okóti n kàtenní m bire nde a borè, dibòò marii dii dè ta ke d̄anne de n̄óndenfè. ¹⁸ Bá kùù p̄íkù kè di dè p̄i ndii dè b̄o nkè tinónt̄òp̄ùùti nyiè de n̄ùù kè dè càa nde n̄ii nkésāté. Kè m bántè a tancòumbè bá bè í na ke di bèti.

¹⁹ Kè Yesu bè náké ke d̄ò: Itookperì yembè d̄indi! M̄ii yó nhã ke di bonàa? M̄ii yó nhã ke di t̄ò? Kàtenní debire m borè. Kè bèe dè kàtenní.

²⁰ Dibòò yà dii m̄onni Yesu kékpekii debire, kè d̄èe do, kèmbírímu kè tinónt̄òp̄ùùti yiè de n̄ùù. ²¹ Kè Yesu beke debire cice ke d̄ò: Nè ãndaà ndi dè ò ketémè? Kòò d̄ò nè de bíkémbénti. ²² Kuce m̄epéu kè dibòò dè buò mmuhãã mmieke nè meniè mmieke ke bo dè kùò. Kàa bo na kédòò dem̄arè a ti kuó m̄mesémmè ké ti teennè. ²³ Kè Yesu d̄ò: Ba nte kàa tú kè m bo na! Kàa n tá dè í yóù.

²⁴ Kè debire cicee kuónko ke d̄ò: N támu, a né n teennè kè n tákùmèe deuke.

²⁵ Kè Yesu yà dit̄nni cokùnì m̄è ke péi ndibòò ke d̄ò: F̄ó ndibòò dii ãnkùnne debire: Yè debire ke ténke báa w̄etení!

²⁶ Kè dibòò kuónko mediè nkékpekii debire kèyè, kè debire nduó ke dò ndè ku, nè de kp̄eí nkè bèmabè ntú dè kúmu. ²⁷ Kè Yesu né p̄i nde n̄òtè kèyínni kè d̄èe cómmú.

²⁸ Yesu kò ndii m̄onni t̄ec̄iētè bemáa borè kòo tancòumbè ò beke ke d̄ò: Dè dòmmè kè tínti í na ke d̄enne de kó dibòò? ²⁹ Kè Yesu bè tēñné ke d̄ò: Mubáámmu muù máa bo na kédenne dibòò dii mbotí.

*Yesu do náámmè o kũũ nkpeí kuce medérímè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Duku 9:43-45)*

³⁰ Kè bèe ítè deborè kèmp̄enké Kadidee kó ketenkè bá Yesu í ndó bè nyé o kp̄eí. ³¹ Ò do d̄ó kèmm̄eke m̄efiè m̄me k̄etiè nho tancòumbè, ò do bè náa mbè yóò p̄i m̄emme wenwe Onitibire kédúò mbenitibè kè bèe ò kùò, kòo yánté diyè tãánni yiè.

³² Bá bè í mbanté de kó tináahtì tu mù, bè me nyí ndàátì ke bo ò beke t̄imatì.

*Yesu tancòumbè do diètì m̄è ké bo yà wèè bè baké
(Wénté Matie 18:1-5 nè Duku 9:46-48)*

³³ Bè tùàke dìi m̀ǹǹǹi Kapennaummu k̀embo t̀eçf̀eèt̀e miẽke k̀e Yesu bè beke ke d̀o: Di do dièt̀i ba nkpeí nkuce?

³⁴ K̀e bè nd̀o nyúóó, ke ỳe bè do dièt̀im̀e ke bo ỳa be miẽke ẁeè bè baké ẁenwe. ³⁵ K̀e Yesu karoo k̀eyú o tancóumbè t̀epíít̀e nè b̀edébè k̀e bè ǹaké ke d̀o: Di miẽke k̀e ẁeè d̀o k̀embaké betòbè ò ntú osámp̀òu k̀éntú betòbè k̀oo t̀õnt̀i.

³⁶ K̀edeè k̀edetení debire k̀ecónné be cuoké k̀e d̀e orí ke d̀o: ³⁷ K̀e ẁeè c̀outé o c̀f̀eèt̀e debire sámp̀órè d̀eè m̀annè die n kpeí, mí nwe ò c̀outém̀e, k̀e ẁeè n c̀outé ò í c̀outé m̀i máà, ò c̀outénému ẁeè n t̀õnní.

Yesu kpannèm̀e o tancóumbè bè yete m̀eè kpeí nwèè bèti yebòkè nè Yesu yètiri
(Wénté Duku 9:49-50)

³⁸ K̀e Isãã náké Yesu ke d̀o: Okòt̀i, ti ỳa òm̀òu nwe k̀oo bèti yebòkè nè a yètiri k̀e ti ò bàa ke ỳe ò í ti neínèm̀e. ³⁹ K̀e Yesu bè t̀eñné ke d̀o di na bá nyete ke ỳe òm̀òu í ỳóó na k̀edòò tidiet̀i nè n yètiri, d̀ende bàmbà nkéẁete k̀e n sáá. ⁴⁰ Ke ỳe ẁeè í yete ti kpeti, ò ti ẁenném̀emu. ⁴¹ Ẁeè bo di ỳenté menébuo nkè dí ỳa di tú m̀eè kpeí n k̀obe, n di náá m̀ómmuò nwe de yiè mbáá m̀ónté de k̀o ticuuti.

Ẁeè bo b̀o nhotòu meyi mmieke
(Wénté Matie 18:6-9 nè Duku 17:1-2)

⁴² K̀òò m̀òu b̀o mbesámp̀óbè bie bèè n tá be k̀òò m̀òu meyi mmieke, de yiè k̀e bè ò dùú nditári dieri k̀edootóo dàméèr̀i miẽke d̀e ntõũ. ⁴³ K̀àa nòutè t̀eè ỳo nte k̀àa d̀òò meyi, nkééte t̀e, a bo mmakem̀e mufòmmu sáá nè kubakù kumáà, d̀e t̀õñnè a bo mmakem̀e debaà ndèdèr̀e ke né ta muháá mmùù í k̀õ mmu miẽke. [⁴⁴ Mu miẽke yebiè ỳeè c̀àà ntikònt̀i ỳe í k̀õ, de k̀o muháá me nyí k̀õ.] ⁴⁵ K̀àa naàcètè t̀eè ỳo nte k̀àa d̀òò meyi nkééte t̀e, a bo mmakem̀e mufòmmu mùù bo sáá ke kpa tenaàcètè, d̀e t̀õñnè a bo mmakem̀e sinaàcèi sidé ke né ta muháá mmùù í k̀õ mu miẽke. [⁴⁶ Mu miẽke yebiè ỳeè c̀àà ntikònt̀i ỳe í k̀õ, de k̀o muháá mme nyí k̀õ.] ⁴⁷ K̀àa nònfè f̀eè ỳo nte k̀àa d̀òò meyi nkpeéte f̀e, a bo tamè Kuyie nkpaàtiyuu miẽke nè kunəf̀f̀èk̀ù, d̀e t̀õñnè a bo mmakem̀e inuò nyidé ke né ta mmuháá mmùù í k̀õ mmu miẽke. ⁴⁸ Mu miẽke yebiè ỳeè c̀àà ntikònt̀i ỳe í k̀õ, de k̀o muháá mme nyí k̀õ.

⁴⁹ Bè ỳóó ỳááké benitibè bem̀òu nè muháá mmu.

⁵⁰ Mukókúó ntú d̀emarè sàarè nde, k̀e mù né f̀étinne mu naati di bo mù nárík̀unne ba? Di f̀òmmu mmàke mukókúó nkò kunaatí k̀e di nnaatinè ditòbè.

10

Onit̀i nè o pokù be k̀o muyatimù
(Wénté Matie 19:1-12 nè Duku 16:18)

¹ K̀e Yesu íté deborè k̀ékòte Sudee k̀o ketenkè m̀anku, k̀ésénté Suditèè k̀o kukó, k̀e benitibè t̀o tíinko o borè k̀oo mbè náá nKuyie nnáaant̀i ò ò mbè náá mmèè botí.

² K̀e Fadisíẽbe ndó k̀òò ỳááké k̀ékòtení o borè, k̀òò beke ke d̀o: Ikuó yie nhonit̀i bo betimè o pokàà? ³ K̀e Yesu bè t̀eñné ke d̀o: M̀oyiisi k̀o ikuó ỳe nti ndòari ba? ⁴ K̀e bè d̀o: M̀oyiisi k̀o ikuó ỳe nkòò nit̀i d̀o k̀ebet̀i o pokù ẁeè ẁari muyatimù k̀o dipátiri k̀òò duó nkòò bèti. ⁵ K̀e Yesu bè ǹaké ke d̀o: Di k̀o itookperí kpeí nte k̀e M̀oyiisi di duó nde k̀o ikuó. ⁶ Meketimè m̀anǹi d̀e do í me ndò, Kuyie ndo d̀òò onit̀i nè o pokù nwe. ⁷ D̀eè kpeí nte k̀oo nitidòu bo ỳóu o cice nè o ỳó k̀etaunnè o pokù. ⁸ K̀e bèe naá nhonit̀i omáà, de m̀anǹi bè t̀enke í bo b̀edébè, bè naá nhonit̀i omáà ndi. ⁹ Onit̀i tũ mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

¹⁰ Bè k̀o ndi m̀anǹi t̀eçf̀eèt̀e k̀e Yesu tancóumbèe ẁete k̀òò beke de k̀o tináaant̀i tu mù. ¹¹ K̀e Yesu bè ǹaké ke d̀o: K̀oo nit̀i yete o pokù ke t̀uóté otòu ò ỳuúkúmu ke yeténè oketiwè. ¹² K̀oo nitipòkù ẁeè me nyete o d̀òu ke c̀ánté otòu o tú ẁeè bùtinné ẁenwe o d̀òu ke d̀outi d̀outinè benitidaabè.

*Kuyie nkpàti bo bèè dònne ibí be kpéi nke
(Wénté Matie 19:13-15 nè Duku 18:15-17)*

¹³ Kè benitibèe katenni ibí sámipóì Yesu borè kòo bo ì kàáké, kòo tancòumbè mbè kpànnè.
¹⁴ Yesu de yà dii m̀nni kè dèe ò yonke kòo bè nàké ke d̀: Ỳunè kè ibí nk̀rini m borè di bá nyi bètì, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ì dònne be kpéi nke. ¹⁵ Timómmanti nti n di náámmè. Kè wèè í yie nKuyie nkpààtiyuu nè debire kó meyèmmè, ò báá na kéta di mieke.

¹⁶ Ó yí memme ké ì ̀rí ké ì ǹó nho ǹu ké ì pã mesàà.

*Yesu nè tikpàti yiè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Duku 18:18-30)*

¹⁷ Yesu iti dii m̀nni kòo nitì m̀uu cokéni kéninkóo o ìkè kòò beke ke d̀: Okóti sààwè n d̀ nkédòò ba kèpété mufòmmu mùu bo sãã? ¹⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Ba nkpéi nte kàa n tú osààwè, òm̀u í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ¹⁹ A yému Kuyie ntannò yèè tú: A báá kuò onitì, a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀u, a báá yúúkú, a báá caàrè ot̀u kó diyètiri, a báá ciitè ot̀u, ndé a cice nè a yš. ²⁰ Kè de kóo nitì ténne Yesu ke d̀: Okóti n d̀òmu dendè kó dimàà nè m b́kembénti mieke. ²¹ Kè Yesu ò wénté ké nhò d̀, kòò nàké ke d̀: Dèmarè máá dèè kpaá ke da d̀nni, k̀te ḱfítè a m̀ke dè, kèpãmmú idííti bec̄ribè, de m̀nni a bo pété keĩnkè kó tikpàti ké né kateni ké n tũnne.

²² Odapàà wenwe kèè dii m̀nni de kó tináànti kòo ìkèe soute, kòo íténe meyeñcaàrimè ke yé ò do m̀kemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu wénté wénté o tancòumbè ke d̀: Dè ỳunèmu bèè m̀ke tikpàti bè bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke.

²⁴ Kè dèe di o tancòumbè de kó tináànti kpéi, nkè Yesu yíe ké bè nàké ke d̀: M bí dè yóumu a bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke. ²⁵ Dè bo nỳunè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkpààtiyuu kèpèéte yòyó bo tamè feyárifè fiè.

²⁶ Kè dèe d̀ke di o tancòumbè de kó tináànti ìnkè kè bè mbékú betòbè ke tú: Kè dè d̀ mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu mbè wùò nké bè nàké ke d̀: Dè ỳunè benitibè mbe, dè í ỳunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii náké Yesu ke d̀: Ti yóumu dem̀u ke da tũnne. ²⁹ Kè Yesu ò ténne ke d̀: M̀mmuò nwe n di náámmè òm̀u í yóu o c̄fètè, yoo o neí, yoo o tãbè, yoo o cice, yoo o bí, yoo o paku n kpéi nè Kuyie nnáànti kpéi, ³⁰ kè í mpété ticuuti kè dèe ǹó nkuce tekòutè (100) meborime mie mmieke: Sicéí, nè o neí, nè o tãbè, nè o yòbè, nè o bí, nè depaa nne mefèútímè. Ke né mm̀ke mufòmmu mùu bo sãã meborime mèè kpaaní me mieke. ³¹ Besũkùbè bèè tu beketibè di m̀nni bè bo naá mbesòmbe, kè besũkùbè bèè tu besòmbe di m̀nni kè bèe naá mbeketibè.

*Yesu do k̀rimè Sedisademmu kuce mesòmmè
(Wénté Matie 20:17-19 nè Duku 18:31-34)*

³² Yesu nè o tancòumbè kè bè nkéri ke k̀ri Sedisademmu kòo tancòumbè k̀mbùòti duò kè kufòwáá mbo bèè bè tũ. Kè Yesu tó yú o tancòumbè ké mbè náá tii yóó ò tũ̀kení, ke tú:
³³ Ti mè nk̀ri kù Sedisademmu, bè bo p̄i nhOnitibire, kéduò nyikuò niùbè kó bekótibè nè ikuò wãàbè kè bè d̀ ò d̀ nkékuòmu kóò duò mbèè í tú Sifube. ³⁴ Kè bè nhò daú koò sùu tinóntòùti, kóò puotí yedá, kóò kùò, yewe yètãati kó difãnkúò kòo yánté.

*Sebedee kó ibí do d̀mè kèntú beketibè
(Wénté Matie 20:20-28 nè Duku 22:25-27)*

³⁵ Kè Sebedee kó ibí Isaku nè Isãà k̀teni Yesu borè kóò nàké ke d̀: Okóti ti d̀ a ti d̀òmu ti yóó me nda beké ti. ³⁶ Kè Yesu bè beke ke d̀: Di d̀ n di d̀ò ba? ³⁷ Kè bèe ò ténne ke d̀: A bo mbo dii m̀nni a kpàti dieti mieke, a yóu kè ti nkari yie nha bakù yóu, ot̀u kucànkù.
³⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Di í yé di m békú ti di bo na kèyà n yóó yà fèè bòòfàà? Di bo na kè bè di ànnè be yóó nh ànnè wèè bàtèmmàà? Kè bè d̀: Èè, ti bo na. ³⁹ Kè Yesu bè ténne

ke dò: Mómumu ndi yóó namu káyà n yóó yà fèè bòòfè. Kè bè di ànné bè yó nh ànné wèè bàtémumu. ⁴⁰ Dè né í tú mî yóó tãátè bèè yó mbo m bakù you nè kucãku, de kó yekàrè Kuyie nyè dòò bèè kpéi mbèè yè te.

⁴¹ Yesu tancòumbè sãmbè tepítè tì kèè dii mòmni kè be miẽkẽ peikẽ Isaku nè Isãã. ⁴² Kè Yesu bè yu bemou kè bè nàké ke dò: Di yému ke dò mbèè tu bekpàatibè yebotè miẽkẽ bè yè fèũnkòmè, bèè tu bekperibè ye miẽkẽ kè bè yè diinko mesémme. ⁴³ Di kperẽ í dò nkéndò memme, wèè dó kéndeu di miẽkẽ wè ntú di kóo tãnti. ⁴⁴ Kè wèè dó kéntú oketiwè di miẽkẽ wè ntú dimou kó kudaakù. ⁴⁵ Ke yé Onitibire í kãtenimè ke bè bo mpi de tãmmú, dè kãtení ke bo pi mmutãmmú mmu benitibè kpéi nkéduó nde fõmmu kédenne kusũkù meyeyi nkó tidaati miẽkẽ.

Yesu wéimmè kuyũðnkù Baatimbee

(Wénté Matie 20:29-34 nè Duku 18:35-43)

⁴⁶ Kè bèè tuãke Sedikoo Yesu nè o tancòumbè bè yèti dii mòmni de kó dihei kè kunitisũkù péu bè tũ, kè kuyũðnkù makù bè tu kù Baatimbee, Timbee kó debire kè kù kàri kuce nùu ke móú. ⁴⁷ Kù kèè dii mòmni kè bè tú Yesu Nansareti kou weè pẽnké kè kùu pĩẽké ke dò: Dafiti kó debire, Yesu n kuó mmesémme.

⁴⁸ Kè benitibè nkù kpànnè ke tú kùu cĩéké kè kù né ðãke pĩẽké ke dò: Dafiti kó debire á n kuó mmesémme! ⁴⁹ Kè Yesu cómmóó kébéi nke dò: Yúnní we!

Kè bèè kù yu ke dò: Ó da yumu, íté nè tikõnyauti.

⁵⁰ Kè kuyũðnkùu íténi kédootóo ku yaàbòrì kéitóo macãã nkékétóo Yesu bíékè. ⁵¹ Kè Yesu kù beke ke dò: A dó n da ðò ba? Kè kuyũðnkùu ò nàké ke dò: N dó kèwéntému. ⁵² Kè Yesu kù nàké ke dò: A tã mèè kpéi nke dò m bo na ke da miẽkũnne, íté! Kàa mietému.

Kè kù pãnkẽ wénté kèneinè Yesu.

11

Yesu tatimè Sedisademmu ke deke disãmmarimbii

(Wénté Matie 21:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isãã 12:12-19)

¹ Bè tãónnèko dii mòmni Sedisademmu kemberínè Betifasee nè Betannii Odifíè tãrì také, kè Yesu tã nho tancòumbè bèdébè ke dò: ² Kãtenè dihei dii bo di ìkè, di bo mbo tuãkoo káyà disãmmarimbii, òmòu mu nyí dèke di kè di piítí, kè dí di pité kékãtenení. ³ Kòò mòu di beke ke yí: Dè òmmè kè di di pitírí? Dí ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dó. Dende bàmbà nhò bo di yóu kè dí di tũóténí.

⁴ Kè bèè kãte kè mènke nsó disãmmarimbii mari piítí tecĩètè matè kó ditowà kuce nùu, kè bè ndi pitírí. ⁵ Bèè dè bo kè be kó bemabèè bè beke ke dò: Di ðãri ba? Dè òmmè kè di pitírí de kó disãmmarimbii? ⁶ Kè bèè bè tẽnné Yesu do bè nàké tì, kè bèè yóu kè bèè di tũóté, ⁷ kè di kãtenní Yesu borè kénóó mbe yààti di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besũkùbè mpienko kuce mesàà nkè betòbè piiti be yààti ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu ìkè nè bèè ò tũ nkè bè mpiẽkù ke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Mesàà nní mbonè fí nwèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètiri. ¹⁰ Kuyie ndéukũnne dikpàatiyuu dii kèríní ti yààri Dafiti kperì, Kuyie nyètiri ndeu kèĩnkè!

¹¹ Kè Yesu tuãke Sedisademmu kèta Kuyie ncĩètè ke wénní demou, ò dèè dii mòmni ke sò ndiyiè dèè, kòò kãte Betannii nè o tancòumbè tepítè nè bèdébè.

Yesu béinnèmè mutie bè tu mù fikie

(Wénté Matie 21:18-19)

¹² Kè dèè wenté kè bè nyetini Betannii kè dikõnni pi nYesu. ¹³ Kòò yà mutie bè tu mù fikie medétimè kè mù ã tifaàti kòò kãtoo ke bo yà yebe bo mbo, ò tãónko dii mòmni, káyà tifaàti máà, ke yé dè do í tùmè de kó detie mpeí dii mòmni. ¹⁴ Kè Yesu béinnè de kó mutie ke dò: Òmòu tènke báá cáákè a be nè a bo mbomè.

kòo yèmmè ndò mbè bo dè yàte. ⁷ Kè bè né dake ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, yóunè kè tí ò kùò ké kù tieke. ⁸ Kè bèe pī nho bire kékuo kédootoo kupaku mǎnku.

⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Kupaku yiè mbo dǎò ba de mǎnni? Kè bè dò: Ò bo kǎte kékuo de kó betǎmbè kéwaá mbetǎbè kéǎnné o paku miéke. ¹⁰ Di í kǎa ntii wǎri ke tú: Bèè maà bè dootoo dii tǎri dii naá ndipũ kó ditǎri mǎmmǎndaà? ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuu dǎò de kó tidietì kè ti tì yà kè dè ti naati.

¹² Ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎǎbè kè bè nwanti bè bo yǐmè képī nYesu ke yé bè bantémè ke dò nho ǎnté bembè ke né yǎte ditǎnni, kéyóu, kéité.

Sesaa kperè nè Kuyie nkperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Duku 20:20-26)

¹³ Kè bèe tǎnko Fadisiǎbe mabè nè Edǎti kó fenafe kǎbe mabè Yesu borè, kè bè bo ò díí nkéyà ò bo béi ntimatì kéyeté kè bèe ò pī. ¹⁴ Kè bèe kǎtoo Yesu borè kóò beke ke dò: Okóti ti yému ke dò nha náá timómmǎnti bá a í yǐèkù òmǎu, bá kòo tú wè, ke benkú Kuyie nkó kuce nè timómmǎnti. Dè wenni ke dò nti yietì dǎmpóò Odommu kǎbe kóo kpǎàtàà? Ti dò nkéyietàà, kè ti báá yietì?

¹⁵ Kè Yesu banté be yèmmè bomè mǎdémè, ké bè beke ke dò: Ba nkpréi nte kè di dó ké n díí? Duónnènni fedífè femáà kè n yà.

¹⁶ Kè bèe ò duó, kòo bè beke ke dò: We nte diyuu dii, nè diyètìrì dii? Kè bèe ò tǎnné ke dò: Sesaa, Odommu kóo kpǎàti. ¹⁷ Kè Yesu bè nǎké ke dò: Duónnè Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè.

Kè dèe bè di mediè nnè ò bè tǎnné tì kpéi.

Dipopuò í bo kéĩnkè

(Wénté Matie 22:22-33 nè Duku 20:27-40)

¹⁸ Kè Sadusiǎbe bèe í yie mbecírìbè yóó yǎntémè kè bèe kǎteni Yesu borè kóò beke, ke dò: ¹⁹ Okóti nte Mǎyiisi ti duó nyii kuó ke tú kòo niti ku ke yóu o pokù bá ò í mǎke debire, o nantèe ò túóté kòo peité ibí kè ìi sǎté wèè ku o cǐètè. ²⁰ Benitibè mabè bèe do bo bèyiekè, kòo ketiwè mpo kékú bá debire í bo. ²¹ Kòo dérri túóté de kóo kúpokù, kékú bá debire í bo, kè dè me ndǎò otǎǎnwè. ²² Beyiekè bembè kè bè ntóu de kóo nitipòkù ke kǎ, bá òmǎu í nhò mǎòtenè debire, de kó difǎnkúò kòo nitipòkù múnkee kú. ²³ Becírìbè bo yǎnté dii yiè be we nyó nte de kóo nitipòkù, bemǎu bè me nhò puokemèmu?

²⁴ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Ntenè dèe kpéi nte kè di yeté, di í banté tii wǎri, di me nyí banté Kuyie nkó muwǎrimú. ²⁵ Becírìbè bo yǎnté dii mǎnni benitidaabè í yó mpuokú, benitipòbè me nyí yó nyenkú, bè yó ndǎnnè Kuyie ntǎrè dǎmmè mme kéĩnkè. ²⁶ Kè becírìbè kóò kéyǎnté kpeti nti, di í kǎa mMǎyiisi pátiri miéke Kuyie ndo ò nǎké tì difǎpèu miéke ke dò: Kù tu Kuyie nku Abarahamu nè Isaki nè Sakǎbu bè do tũ nkùà? ²⁷ Kuyie nyí tú becírìbè kǎku kù tú befòubè kǎku nku. Di yetému mediè.

Ikuó ìi pǎété itei

(Wénté Matie 22:34-40 nè Duku 10:25-28)

²⁸ Kè ikuó wǎǎti mǎu kee bè náammè kéyà Yesu tǎnné mèè botí mesàà Sadusiǎbe bèe í tá mukúkéyǎntímù bomè kétóónko Yesu borè kóò beke ke dò: Kuyie ntannù òndi pǎété yeteyè. ²⁹ Kè Yesu ò tǎnné ke dò ntenè dii pǎété yeteyè: Kémúnè dǎndi Isidayeeribe, ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku, kùu bo kumáà. ³⁰ Á ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè mmemǎu nè a wǎnni dimǎu nè a cii memǎu nè a wǎrimú mumǎu. ³¹ Nte diteri dii di tũ: Á ndó otǎu a dó mèè botí amáà. Yemayè ténke í pǎété yie.

³² Kè ikuó wǎǎti ò tǎnné ke dò: Okóti dè wennimu a nǎké timómmǎnti nti, Kuyie mbo kumáà ndi kutèkù makù í bo. ³³ A bo nkù dómè nè a yèmmè memǎu, nè a cii mmemǎu nè

a wērimú muməu, kéndó otəu a dó mēè botí amáà deè pēēté bè feu ìì wũō ke tuò nyewũōtə̀rè ìnkè Kuyie nkpréí, ke kù pāānnè yepārè teyè péu.

³⁴ Kè Yesu nsó nwe ò tḗnné nè mecii nkóò nàké ke dò: Á tókénèmu Kuyie nkprààtiyuu.

De kó difōnkúò òməu ténke í ndàátí kóò beke tìmatì me kó kubotí.

Kirisi nè Dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Duku 20:41-44)

³⁵ Kè Yesu nsóké ke bè tiè Kuyie ncīētè miēke ké bè beke ke dò: Ikuó wāābè bo yīme ke dō Kirisi tú Dafiti yaābirè? ³⁶ Ke yé Muyaānsààmù do niitémè Dafiti kòò béi nke dō: N Yìè nkuyie nnàkému n yìè nke yī nkari m bakù you kè n yàà da duónnè a kprantídèntə̀bè kàa bè cùùti.

³⁷ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yìè, o Yìè mbo yīme kéwēte kéntú o yaābirè? Kè kunitisūku nhò kèmmú kè dè kù naati.

Yesu yēmmè bè ndake ikuó wāābè kpéí

(Wénté Matie 23:1-36 nè Duku 20:45-47)

³⁸ Kè Yesu mbè tiè nke tú: Daatenè ikuó wāābè kpéí mbèè ò ndó kénhā yeyā̀bòrè dieyè kè benitibè bo mbè dōú nkè bè dèúkunko yaárè miēke. ³⁹ Ke ò ndó yekàrè de ìkè kpeye titíintouti miēke nè yebaa miēke. ⁴⁰ Ke fekù bekúpobè kperè, ke ò mbáá Kuyie kémante, Kuyie mbo bè poté kè dè ncáá ke yóu.

Okúpocīrì kó dipānnì

(Wénté Duku 21:1-4)

⁴¹ Diyiè marì kè Yesu nkari Kuyie ncīētè miēke ke wetí bè āā dè idíítí, ke wéí benitibè āā mēè botí, ke tikpàti yembè péu āā idíítí mediè. ⁴² Kòò kúpocīrì məu tuəkení kéānné fedífè sām̀pófè. ⁴³ Kè Yesu yú o tancóumbè ké bè nàké ke dò: Mómumu nwe n di náámmè okúpocīrì yie nweè ānné kè dè pēēté betə̀bè. ⁴⁴ Ke yé bè āāmè ke suəmmu mediè. Wenwe nè o cīti miēke kòò ānné ò do məke fè ke bo dinè feməu.

13

Kuyie ncīētè kó mupəmmù

(Wénté Matie 24:1-2 nè Duku 21:5-6)

¹ Yesu yetiní dìì mōnnì Kuyie ncīētè kòò tancóumbè kóò məu ò nàké ke dò: Okóti wénté keyà bè maánè yèè tárè Kuyie ncīētè yè wenni mēè botí, kéwénté Kuyie ncīētè wennimè. ² Kè Yesu ò tḗnné ke dò: A wúó ntè maá ke deu mēè botáá? Ditári marì í yó nkpráá nónké diterì ìnkè. Deməu dè bo duó.

³ Kè Yesu nkari Odifíè tārì ìnkè ke wetí Kuyie ncīētè. Pieri nè Isaku nè Isāā nè Āntidee kè bèè ò beke bemáà borè ke dò: ⁴ Á ti nàké dè yóó dōò dìì mōnnì nè ti yóó yà dè kébanté ke dò nde mōnnì tū̀ðke.

Tù yóó tuəkení kè kutenkù né na kédeè

(Wénté Matie 24:3-14 nè Duku 21:7-19)

⁵ De mōnnì kè Yesu mbè nàá nke tú: Ndakenè kòò məu báá di souté. ⁶ Ke yé benitibè péu kərinímè ke bo ntú beè tú Kirisi, ke suó kusūku. ⁷ Di yóó keemu bè náámmè mudoò kpéí nnè mu kó kutoweku, kufōwāá mbáá di pī nke yé dè dōmmè kətuəkenímu, dè né mu nyí yó ntú kumànkú. ⁸ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù, kè di nkprààtiyuu íté kénkpannè diterì, kè ketenkè nsānti tipū̀tì timəu, kè yekòbèe tanní, dè bo ndò nkupéitə̀yonku òò ketémè onitipòkù.

⁹ Nyénè dimáá kpéí, bè bo di kətenè tibeéndietì kè bè ndi puotì ipààti titíintouti miēke, ké di kətenè bekprààtibè borè nè ketenkè yembè borè n kpéí, kè dí bè nàké n kpéí. ¹⁰ Ke yé medeetímè kó tináāntì dōmmè kéketé kénáké ibotí iməu ndi. ¹¹ Kè bè di kərinè dìì mōnnì

tibeénti di báá niité kénwàà ndi bíí bo náké tì, kè de m̀̀nni t̀̀̀̀ke di nnáá t̀̀̀̀ taàní di ǹ̀ ke yé d̀̀i í yó nnáámmè di mómm̀̀mbè, Muyaánsààm̀̀ muu yó nnáá ndi kpéí. ¹² Benitibè bo fiiti be néi nè be kó bekótibè kè bèe bè kùò kè ibí cicebèe ì fiítí kè ibí s̀̀ntenè ì cicebè kéduó nkè bèe bè kùò. ¹³ Benitibè bem̀̀ou bo ndi ní n kpéí, wèe me mbo nwéèrì kétuàkenè kum̀̀nku ò bo cooté.

Yewe yeiye

(Wénté Matie 24:15-28 nè Duku 21:20-24)

¹⁴ Kè di yà di m̀̀nni isòke ì duò mmeyeñcaàrimè kè ì bo ì do í dò nkémbò dè, wèe kàa nwèe dàò meyoðmmè, kè dè s̀̀ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetãrè ìnkè. ¹⁵ Kè dè s̀̀ nwèe bo o c̀̀tètè kudànkù ò báá cúténí kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁶ Kè dè s̀̀ nwèe bo kupaku ò báá kò ke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁷ De kó diyie dè bo nyóùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè bo ntò ibí. ¹⁸ Mbáánnè Kuyie nkè dè báá tuàkení diyòò mièke. ¹⁹ Ke yé de kó yewe meyeñcaàrimè mèè yó mbo me kó kubotí mu nyí ànné nè Kuyie ndòðmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bitì. ²⁰ Kè Kuyie ndo í yààte de kó yewe òm̀̀ou na bá nyenté, kù me nyè yààte ku kó benitibè kù tãátè bè kpéí nke. ²¹ Kòò m̀̀ou di náké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di bá nti tá. ²² Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáà Kuyie mpãánaantì náambè bè yóó ànnémè kéndòari tidietì nè dèmarè cànnè ke dó késouté bá nè Kuyie ntãátè bè. ²³ Nyénè dimáà kpéí, n die nke di nákému dem̀̀ou.

Yewe sonye

(Wénté Matie 24:29-31 nè Duku 21:25-28)

²⁴ De kó yewe mièke mefèũtímè memme kó difõnkùò, diyie bo soute, otànkù ténke bá mpéi. ²⁵ Kè siwáã nduóní keĩnkè kè siwáã diesìi sãntè. ²⁶ De m̀̀nni kè bèe yà Kuyie mBire kè dè cutiní yewetè mièke nè muwèrimú diemù nè Kuyie nkó tikpeti, ²⁷ kètò nho tōrè itemm̀̀anke im̀̀ou kè yèe tíi nKuyie ntãátè bè.

Fikiè kó mutie kó medonnimè

(Wénté Matie 24:32-35 nè Duku 21:29-33)

²⁸ Banténè fikiè kó mutie kó medonnimè, mu bake sũũkè di m̀̀nni kè mu fãàtì bitírí di òò bantému ke dò ndiyòò tóónní. ²⁹ Mèè botí nku di yà di m̀̀nni kè dende kó dimáà t̀̀̀kení di nyé ke dò nhOnitibire tóónnímu ke bo dibòrì. ³⁰ Timómm̀̀nti nti n di náámmè benitibè bèè fòu di m̀̀nni bè í yóó kù bem̀̀ou kè dè mu nyí t̀̀̀kení. ³¹ Keĩnkè nè ketenkè dè bo pèèté, n náantì me mbáá pèèté bitì.

Ndakenè

(Wénté Matie 24:36-44)

³² Òm̀̀ou í yé de yiè yoo de m̀̀nni, bá Kuyie ntōrè bá Kuyie mBire, Kuyie nkuu máa yé. ³³ Ndakenè ke báá duó ke yé di í yémè dè yóó tuàkení di m̀̀nni. ³⁴ Dè bo dàò kéndònnè onitì wèe kòri kupòòkù ke benke o c̀̀tètè o tãmbè ke duó mbá wè o tómmú ke náké wèe bàà dibòrì ke yì ò báá duó. ³⁵ Ndakenè ke yé di í yémè tẽc̀̀tètè yiè nwètiní di m̀̀nni, kè de yèmmè kuyuoku yoo keyènkè cuokè, yoo dikodakònni yoo kukũwentóo. ³⁶ Nyĩèkùnè ò bo nwètinímè ke s̀̀ ndi yè nke duó kòò di déété. ³⁷ M me ndi náké tì n ti nnáá mbenitibè bem̀̀ou: Ndakenè!

14

Be do dakiimè ke bo pĩ nYesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Duku 22:1-2 nè Isãã 11:45-53)

¹ Ke s̀̀ nde kpaá yewe yèdèè kè diyentébanni nè pèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti pèè kè mu kó dibanni né tuàkení, kè ikuó niùbè nè ikuó wãàbè ñwanti bè bo yĩme kèpĩ nYesu kékuo. ² Ke yé bè do túmè: Ti báá ò pĩ ndibanni mièke, ti yàà bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

*Onitipòkù wèè còú nYesu yuu tudààrí
(Wénté Matie 26:6-13 nè Isāā 12:1-8)*

³ Kè Yesu nbo Betannii Simᵉ dikᵉnni cīētè. Bè kàri dii mᵉnni ke yo nkᵉo nitipòkù mᵉu taroo ke tᵉ dimátidènni péiri, kè di piéké tudààrí idíítí dieyi kou bè dᵉnnè wè mutie bè tú mù náàri, kè di bᵉóté kécóú nYesu yuu tudààrí. ⁴ Kè dèe yonke bèmabè be miéke kè bè nnáá mbemáà ke tú: Ba nkpeí nte kᵉo càke de kᵉo tudààrí. ⁵ Ti na bá nhò fité dibenni tᵉmmú diítí kᵉpāmmú becīribàà?

Kè bè nkpannè de kᵉo nitipòkù. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dᵉ: Yóunè we, dè dᵉmmè kè di càari o yèmmè? Ò dᵉ mᵉdᵉrīmè sàamè mme n kpéi. ⁷ Ke yé di yó mbonèmmèmu becīribè, di bo na kè bè dᵉ mᵉsàà ndi dᵉ dii mᵉnni, mí mme nyí yó nhā ke di bonè. ⁸ Ò na ndᵉmmè ò pānke me ndᵉ, kè nh ānné tudààrí kè m bo mbaànè n fᵉti. ⁹ Timᵉmmᵉnti nti n di náammè kutenkù kumᵉ miéke bè bo nàké dè mᵉdᵉtīmè kᵉ tináañti bè bo nàké de kᵉo nitipòkù dᵉ dè, kéndenniní o kpéi.

*Sudaasi do dᵉmè kᵉpī nYesu
(Wénté Matie 26:14-16 nè Duku 22:3-6)*

¹⁰ Kè Sudaasi Isikadiyoti, Yesu tancóumbè tepíítè nè bèdébè kᵉo mᵉu kᵉte kᵉyà ikuó niùbè kᵉ bekótibè ke bo bè pī nYesu. ¹¹ Bè ti kèè dii mᵉnni kè dèe bè narike kè bè dᵉ bè bo ò duó nyidíítí. De mᵉnni kè Sudaasi nwanti dimᵉnni sàari ò bo díinnè di kè bè pī nYesu.

*Yesu nè o tancóumbè yommè diyentébanni kᵉ mudii
(Wénté Matie 26:17-25 nè Duku 22:7-14, 22-23 nè Isāā 13:21-30)*

¹² Pᵉᵉbè bèè í kᵉrēnè mutie mùu muuti pᵉᵉ kᵉo dibanni yiè kᵉtirì bè ãᵉ fíé di diyentébanni kᵉ ipe, kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dᵉ: Yé a dᵉ ti kᵉte kè kᵉ da bénné diyentébanni kᵉ mudii?

¹³ Kè Yesu tᵉ nho tancóumbè bèdébè kᵉ bè nàké ke dᵉ: Kᵉtenè dihei miéke, di bo conè onitidᵉu mᵉu kᵉo tᵉ didúu nè mᵉnie nkè dí ò tᵉnne. ¹⁴ Kᵉo ta dè, dí nàké de kᵉo tᵉcīētè yiè nke dᵉ: Okòti tú yé ò yóo di kᵉu dieku miéke diyentébanni kᵉ mudii nè o tancóumbè? ¹⁵ Ò bo di benke kudieku diekᵉ kudànkᵉ inkè kᵉ kᵉ tᵉnte páíi, demᵉu kè dè bo ku miéke, dende di yóo ti bénnèmmè diyentébanni kᵉ mudii.

¹⁶ Kè Yesu tancóumbèe íté kᵉkᵉte dihei miéke, kᵉnsᵉ ndè dᵉ nYesu do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébanni kᵉ mudii.

¹⁷ Kuyoku kè Yesu tuakoo nè o tancóumbè tepíítè nè bèdébè. ¹⁸ Bè kàri dii mᵉnni ke yo nkᵉ Yesu bè nàké ke dᵉ: Mᵉmmᵉ nwe n di náammè di kᵉo mᵉu nè wè ti wᵉ nke yo nweè yó n fité.

¹⁹ Kè be yèmmèe càrè bá wè kᵉo ò beke ke dᵉ: Mí nwaà? ²⁰ Kè Yesu bè tᵉnné ke dᵉ: Díndi n tancóumbè tepíítè nè bèdébè kᵉo mᵉu nè wè ti wᵉ ndibuu dimáà miéke. ²¹ Onitibire yóo kᵉmu, ti wàrimè de kpéi, wèè né bo fité Onitibire ò bo yà. De yiè nkè bè do í ò peité dè na ntᵉu.

*Yesu dᵉummè Mudisàamù kᵉ ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kᵉdenti 11:23-25)*

²² Bè yo ndii mᵉnni kè Yesu túóté pᵉᵉ kᵉsānte Kuyie nkédeè kᵉo wᵉrí kᵉduó nho tancóumbè ke dᵉ: Cáákénè, die ndeè benkᵉ ke dᵉ m pā n kᵉnti di kpéi.

²³ De kᵉo difᵉnkᵉu kᵉtúóté febᵉofè, kᵉsānte Kuyie nkè bè duó nkè bèe yà bemᵉu. ²⁴ Kè Yesu bè nàké ke dᵉ: Die ndeè benkᵉ n yīi, bè yó n ku kᵉ mᵉe cóu, Kuyie nyóo taunnèmmè benitibè kumáà, mèè yóo cóu kusᵉkᵉ kpéi. ²⁵ Timᵉmmᵉnti nti n di náammè n tᵉnke í yóo yà menàà, nkè dè í tú m bo wᵉte kᵉyà dii yiè mᵉpāmmè Kuyie nkᵉpàtiyuu miéke.

²⁶ Bè dèntè dii mᵉnni Kuyie nkᵉ yᵉsā nkédeè kᵉdeke Odifè tāri.

Yesu do yěmmè o tancòumbè bo ò yóu

(Wénté Matie 26:31-35 nè Duku 22:31-34 nè Isāā 13:36-38)

²⁷ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Di bo n yóu dimòu ke yé ti wàrimè ke tú: M bo poté opecènti kè ipee cíété. ²⁸ M bo yánté dìi mònni, m bo niité kékote Kadidee ké ndi baa.

²⁹ Kè Pierii ò tēnné ke dò: Bá kè betòbè da yóu mí mbáá da yóu. ³⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Mómму nwe n da náammè, yíe nkó keyènkè tekote bo nyóó kuò mmedérímè kàa yete kuce metāāti ke tú a í n yé.

³¹ Kè Pierii yete ke dò bitì! Bá kè bè bo n wēnnénè kékuò m báá da yóu.

Kè betòbè múнке me mbéi.

Yesu báammè Kuyie Setisemandee miéke

(Wénté Matie 26:36-46 nè Duku 22:39-46)

³² Kè bèe tuòke dibòri marì kè bè dì tu: Setisemandee kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Nkarinè die kè n kote kébántè Kuyie.

³³ Kòo nnéinè Pieri nè Isaku nè Isāā, kòo kōmbùtì ñduò kòo yěmmè cààrè. ³⁴ Kòo bè nàké ke dò: N yěmmè mèè cààrè mediè mmómomme kè dè n tonté, nkraánè die ndi né báá yé nkéduó.

³⁵ Ke détóo sámpòrè kénínkú kēsinné kébántè Kuyie nke dò: Kè dè bo yie ndimònni dii, mmefféütímè kperi, n détenè. ³⁶ Ke mbáá nKuyie nke tú: N cice a nōmmu demòu a yóu kè m báá yà fe mbòðfè mefféütímè kafe. Á dòò a dómè kè dè bá ntú n dómè.

³⁷ Kòo nwētini o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó, kòo beke Pieri ke dò: Simòò a yé nke duómaà? Á í na ke bo nwúò tewebiètè mefitímè mēmáà miékaà? ³⁸ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesòummè báá di na. Meyèmmè mie dómu kédòò mesàà, nkè tikònti né kra muwērimú.

³⁹ Kòo wēte kékprénté, kémbáá nKuyie, ke náá nhò baa do náá nti. ⁴⁰ Kéyíé kéwēteni o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó kè be nuò ncēēke, bè í nyà bè bo ò nàké tí.

⁴¹ Ò wēteni dìi mònni kuce metāámmè ké bè nàké ke dò: Di wēte ke duómu keompua? Dè dòò ke dèèmu, dimònni tùòkemu kè bè bo fíté Onitìbire kè benitiyibeè dè pī. ⁴² Íténè kè tí kote, ntenè wèè yó m pī ke tùòkení.

Bè pīrmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Duku 22:47-53 nè Isāā 18:3-12)

⁴³ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi, o tancòumbè tepíitè nè bèdébè kòò mòu tùòkení ke nēinè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāàbè nè Kuyie ncīètè kó bekótibè tōnni bè, kè bè tò yese nè yedùrè. ⁴⁴ Ke sò nwèè yóó fíté Yesu ò nàké ditñnni ke tú: Kè n dōu nwe, koò orí, di banté ke dò weñwe, kòò pī ké nhò bàa mesàà. ⁴⁵ Ò tùòkení dìi mònni Yesu borè ke pānke dò: Okóti!

Kédeè kòò orí. ⁴⁶ De mònni kè de kó benitìbè pānke munnéni kēpī nYesu.

⁴⁷ Kè Yesu tancòumbè kòò mòu ñote disiè kéhei nkédate ikuó niùtì diewè kóo tānti toò. ⁴⁸ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di kàtènni yese nè yedùrè ke bo m pī ke dò n tú onitìkòtì. ⁴⁹ Nh ò mbo yewe yemòu di cuokè ke di tiè nKuyie nnáañti Kuyie ncīètè miéke bá di í m pī, dè tùòke kè dè bo dòò tì wàri ke yěmmè mme.

⁵⁰ De mònni kòo tancòumbè bemòu ò yóu kécoké.

⁵¹ Kòo dapaà mmòu nkpaá kòo tū nke dáátí kuyààkù máà kè bè ndó kòò pī, ⁵² kòo fīnko kuyààkù kécoké mebii.

Bè bekénèmmè Yesu

(Wénté Matie 26:57-68 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵³ Kè bèe katenè Yesu ikuó niùtì diewè cǐt̃èt̃, ikuó niùbè kó bekótíbè nè Kuyie ncǐt̃èt̃ kó bekótíbè nè ikuó wāābè, kè bèe tíí nde borè. ⁵⁴ Kè Pieri ntū nYesu ke díetirì, ke yàa tannenko ikuó niùtì diewè kó kudànkù miēke, kénkari tihāāpòntì borè, ke iiri muhāā.

⁵⁵ Ikuó niùbè kó bekótíbè nè dibeént̃ĩnnì kè bè nwanti Yesu dòò tì, tì bo nte kè bèe ò kùò bá bè í mpèt̃é. ⁵⁶ Kè besũkùbè nsoú nke náá nYesu nu ncákemu bá bè tetì í mmāá. ⁵⁷ Kè bèmabè nyiiti ke sou nke tú: Ti kèè kòò tu ⁵⁸ ò bo pònte Kuyie ncǐt̃èt̃ benit̃ibè maá t̃è nè be nou kémaá tetet̃é yewe yèt̃āāti miēke t̃èè í yó ntú benit̃ibè maá t̃è.

⁵⁹ Bá nè memme be tetì í mmāá.

⁶⁰ Kè ikuó niùtì diewèe íté dit̃ĩnnì cuokè kébeke Yesu ke dò: Á í yóó t̃énné t̃imat̃àà? Benit̃ibè biē nyē nha dòò ba?

⁶¹ Kè Yesu ncǐt̃éké, ò í mbéi nt̃imat̃i kè ikuó niùtì diewè yíé kóò beke ke dò: F̃óò tu Kirisi Kuyie nti s̃ántí kù kó debiraà? ⁶² Kè Yesu ò t̃énné ke dò: Eē n we ntú, kè di bo yà Onit̃ibire kòò kàri Kuyie mmuw̃rímú mumou yiè mbakù you, kòò yà kòò cutinì nè yewet̃é k̃éfk̃é.

⁶³ De m̃ònnì kè ikuó niùtì diewèe k̃ét̃é o yaābòri, k̃ébéi nke dò: Dè t̃énke dòmmu ti ñwaà nwèè bo náké ò dòò mèè yeinaà? ⁶⁴ Di kèèmu ò s̃āāmmè Kuyie, di yèmmè dòmmè?

Bemou kè bè dò: Ò dò nkékuomu.

⁶⁵ Kè bèmabè nhò s̃u tinónt̃ũt̃i, k̃ékāā nho ìkè kuyàakù ké nhò puotì yenac̃ekuute ke náá nke tú: Banté wèè da poté.

Kè tihāāpòntì nhò bèmmu.

Pieri ñennimè Yesu

(Wénté Matie 26:69-75 nè Duku 22:56-62 nè Isāā 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Kè Pieri nkpaá ke bo ketenkè kudànkù kè ikuó niùtì diewè kóò nitipot̃òntì m̃òu t̃uak̃ení, ⁶⁷ k̃éyà Pieri kòò ìri muhāā, kòò ò wénté mesàà, kóò náké ke dò: F̃ó nha múnke do t̃ūmmu Yesu Nansareti kou. ⁶⁸ Kè Pierii nenni Yesu ke dò: N yí banté a dó ké n náké tì.

De kó dif̃nkúò ke íté kudànkù k̃éntati kukp̃ánk̃p̃ánkù kè tekot̃e kuó. ⁶⁹ Kè weē nitipòkùu w̃t̃e kóò yà k̃énáké bèè dè bo ke dò: We ñit̃i tú be kóò m̃òu nwe, kè Pierii w̃t̃e k̃énni.

⁷⁰ Kè dè nyóó yíé kè bèè dè bo kè bèe náké Pieri ke dò: A m̃énke bè w̃énñemu ke yé a t̃úmè Kadidee kou ke náá nKadidee kó tināānt̃i. ⁷¹ De m̃ònnì kè Pierii parikè ke dò: N tú n yí yé onit̃i di me nnāá nwèè kp̃éí, kè n soummu Kuyie nni ncōō.

⁷² Dende bàmbà nkè tekot̃e kuó nkuce med̃érímè kè Pierii dentenì Yesu s̃òò ò náké tì ke tú: Tekote bo nyóó kuó nkuce med̃érímè k̃àa p̃arikè kuce m̃èt̃āāti ke tú a í n yé. Kè Pieri nkuò.

15

Bè do dakémè ke bo kuó Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Duku 23:1-5 nè Isāā 18:28-38)

¹ Dik̃ūnweñnì s̃èi, ikuó niùbè kó bekótíbè, nè Kuyie ncǐt̃èt̃ kó bekótíbè nè ikuó wāābè nè dibeént̃ĩnnì dim̃ou, kè bèe tíí nke bo yà bè yóó ỹimè Yesu, memme kè bèe ò bou k̃ékat̃enè kéduó mPidati Odommu k̃abe kóò kùmāndāā. ² Kè Pidatii ò beke ke dò: F̃óò tu Sifube kóò kp̃ààt̃àà? Kè Yesu ò t̃énné ke dò: A ti mbéi.

³ Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nnāá nYesu nu ndòò dè. ⁴ Kè Pidatii w̃t̃e kébeke Yesu ke dò: A í yóó t̃énné t̃imat̃àà? A í yo bè tu a dòò dèè kó dimāà?

⁵ Bá Yesu t̃énke í nt̃énné t̃imat̃i kè dèè di Pidati.

Pidati ỹemmè bèe baaké Yesu k̃éfĩnko Barabaasi

(Wénté Matie 27:15-26 nè Duku 23:13-25 nè Isāā 18:39-19:16)

⁶ Bá dii yent̃ebanni miēke Pidati do s̃ō f̃ĩ nkukpet̃ínkù kumāà ndi dit̃ĩnnì yē nwèè f̃ĩ nkù.

⁷ Ke s̃ó mbè kpet̃i onit̃i m̃òu kòò yèt̃irì tú Barabaasi nè o k̃abe, ke yé bè do yet̃emè okp̃àt̃i

kpɛti, kɛ dikpànni ànné kɛ bèe kuɔ onìtì. ⁸ Kɛ dìfɛnni kɛtɛ Pidati borè, kòò nàké kɛ dɔ, wèe bè dɔ̀̀ ò ɔ̀̀ bè dɔ̀̀mè. ⁹ Kɛ Pidatii bè beke kɛ dɔ: Di dɔ n fɛ̀nko Sifube kóo kpà̀̀tì nweà?

¹⁰ Kɛ yé ò do yémèmu kɛ dɔ nyikuɔ nìùbè kó bekótìbè pì nYesu be mieke ò péi mèè kpéi nke. ¹¹ Kɛ ikuɔ nìùbè kó bekótìbè nsukíi dìfɛnni kɛ dɔ bo duɔ nkè Pidatii fɛ̀nko Barabaasi. ¹² Kɛ Pidatii yíe kè be beke kɛ dɔ: Di né dɔ n yíme di tú wè Sifube kóo kpà̀̀tì? ¹³ Kɛ bèe wekii kɛ dɔ: Baaké we kudapã̀̀tì ñnkè! ¹⁴ Kɛ Pidatii be beke kɛ dɔ: Ò dɔ̀̀ òmmè yei? Kɛ bè dɔke wekii mèdiè nke dɔ: Baaké we kudapã̀̀tì ñnkè.

¹⁵ Kɛ Pidati ndɔ dìfɛnni yèmmè bo narikemè kɛ fɛ̀nko Barabaasi kéduɔ nkè bèe puotí Yesu yedá kédeè kòò ò duɔ ntihã̀̀pònti kɛ ti bo ò baaké kudapã̀̀tì ñnkè.

Bè ìnnémè Yesu ipo

(Wénté Matie 27:27-31 nè Isãã 19:2-3)

¹⁶ Kɛ tihã̀̀pòntii tannè Yesu Odommu kɔbe kóò kùmándáà cɛ̀tè, bè kàri dè kɛ bekù, kɛ tíi ntihã̀̀pònti timòu. ¹⁷ Kóò dàtinné diyaabòri wũòri kécití ipo kóò ìnné, ¹⁸ kédeè kè nhò daú kɛ tú: A boà fí nSifube kóo kpà̀̀tì!

¹⁹ Kɛ puotí o yuu kuhã̀̀ri kòò tũ tinóntõ̀̀tì, kɛ ninku kɛ sɛ̀nko o ìikè kɛ dɔ mbè ò dɔu. ²⁰ Bè ò daá dii m̀̀nni kénsannè kédeite diyaabòwũòri, kèwète kóò dàtinné o yà̀̀tì, kóò yènnè dihei kɛ bo ò baaké kudapã̀̀tì ñnkè.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Duku 23:26-43 nè Isãã 19:17-27)

²¹ Kɛ Sidenni èi kóo nìtì mòu nkũntiní kupaku kɛ bè ò tú Simò, Adekisãntiri nè Dufuusi be cice, kɛ tihã̀̀pòntii ò pì nnè muwèrimú kéduɔ nkòò tɔ Yesu dapã̀̀tì. ²² Kɛ bèe kɛtenè Yesu Kodikotaa (dèè tú kuyukáũ), ²³ kóò duɔ mmenaà mmèè kɔrenè mutie mùu kòu kuyonku bá Yesu í nyie nkéyã. ²⁴ Kɛ bèe ò baaké kudapã̀̀tì ñnkè, kètãã tété kètótí o yà̀̀tì. ²⁵ Diyè do berinè tɛwebiètè mèwèi ndi dikũnweñni kɛ bèe baaké Yesu kudapã̀̀tì ñnkè, ²⁶ kèwãri mùu kpéi nte kɛ bè ò baaké kɛ dɔ: Sifube kóo kpà̀̀tì, kédanne kudapã̀̀tì yómmè. ²⁷ Kébaaké benitikò̀̀bè bèdébè, òmòu o bakú you, otòu kucã̀̀nku. [²⁸ Mènnè kɛ dèe dɔ̀̀ tì wãrimè kɛ tú: Bè ò wènnènnè benitiyibe.]

²⁹ Kɛ bè mpènkù kòò sãã nke bókii yeyo kɛ tú: Hé! Fí nwèè do tú a bo pante Kuyie ncɛ̀tè kémaá tetetè yewe yètããtì mieke, ³⁰ deetè amáà! Cútèni kudapã̀̀tì ñnkè.

³¹ Ikuɔ nìùbè kó bekótìbè nè ikuɔ wã̀̀bè kɛ bè ndaú Yesu kɛ náá mbemáà kɛ tú, ò deetè betòbè ò me nyí na kɛ bo deetè omáà. ³² Kirisi Isidayeeribe kóo kpà̀̀tì, cútèni kudapã̀̀tì ñnkè kɛ ti yà kèntã. Bè do baaké bè kóò pènnè, kɛ bè múnke nhò sãã.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Duku 23:44-49 nè Isãã 19:28-30)

³³ Diyè cómmú dii m̀̀nni yeyo kɛ dèe biite kɛtenkè kemòu kémbi kɛ dè yà tuokenè tɛwebiètè mètããtì. ³⁴ Tɛwebiètè mètããtì m̀̀nni kɛ Yesu kuɔ mmediè nke dɔ: Edoyii, Edoyii, damasabakitanii (dèè tú: Kuyie, nKuyie, ba nkpeí nte kàa n yóu!).

³⁵ Bèè dè bo kɛ be kó bèmabèe keè, kɛ bèi nke dɔ: Keènnè ò yumè Edii.

³⁶ Kɛ be kóò mòu coké kéméunní disòsũ̀̀dè menéyãã nkécóó nkuhã̀̀ri yómmè kèyoutoo Yesu kòò bo yà, kɛ náá nke tú: Yóunè kɛ ti yà Edii bo kɛtení kóò cũ̀̀nni kudapã̀̀tì ñnkè.

³⁷ Kɛ Yesu kuɔ mmediè, kètòte.

³⁸ Kɛ kuyà̀̀kù kùu do pi Kuyie ncɛ̀tè mieke ikuɔ nentì kó kudieku kɛ kùu kètè de ñnkè nè difũ̀̀nì. ³⁹ Kɛ Odommu kó kuhã̀̀pònkù kùu ni tihã̀̀pònti tekò̀̀tè (100) kɛ kù cómmú Yesu ìikè kèyà Yesu ku mèè botí kébèi nke dɔ: We nnti mènke tú Kuyie mBire nde!

⁴⁰ Kɛ benitipò̀̀bè mabè dè bo kɛ cómmú medétimè kɛ wúó. Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa èi kou nè Isaku dedapũ̀̀mbire nè Sosesi be yò Maari nè Sadowbee, ⁴¹ bèè do ò

neitinè ke pĩ nho tōmmú ò bo dìi m̀nni Kadidee, nè benitipòbè t̀bè péu bèè do ò neiné kék̀te Sedisademmu.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Duku 23:50-56 nè Isãã 19:38-42)

⁴² Kuyuoku bè do ãã tũnte kù deməu kè dè né wenté teom̀pùtè, ⁴³ kè Sosefu Adimatee èi kou, kòò tú dibeéntĩnni kou kè bè ò dé, kòo bàa Kuyie nkpaàtiyuu bo tuəkənímè, kòo k̀te nè dikəmbùù ḱyà Pidati kóò m̀əo dinùù ke bo kũnné Yesu. ⁴⁴ Kè Pidatii keè Yesu kumè m̀ecãã, nkè d̀eè ò di koò yu kuhããp̀nkù kè kù beke, ke bo yà Yesu ku kè dè m̀onte yoo dè í m̀onte. ⁴⁵ Kè kuhããp̀nkù ò nàké, kòo duó ndinùù Sosefu kòo bo túóté Yesu. ⁴⁶ Kè Sosefuu donté kuyàakù kécũnni Yesu kudapããti, koò pãũ, kédáú nkufōti miēke bè keú kù dipèrì miēke, kédèè ḱepoo nkutããrí. ⁴⁷ Maari Makitadaa kó dihèi kou nè Maari Sosesi yō ke bè nwúó mbè ò d̀ú ndè.

16

Yesu yãntémè

(Wénté Matie 28:1-8 nè Duku 24:1-12 nè Isãã 20:1-10)

¹ Kè teom̀pùtèe p̄ēté kè Maari Makitadaa èi kou nè Maari Isaku yō nè Sadombee kè bèè donté m̀ekùò nkunəú natikù k̀me ke bo k̀te ḱepe nYesu. ² Kè pike cute òm̀áasi kó dikũnweñni ḱentuəkoo kufōti borè kè diyìe yènni. ³ Kè bè mbékú bemáa ke tú: We mbii yóó ti pote kufōti kó kutããrí.

⁴ Bè wèntóo dìi m̀nni kénsó nkuù táárí pòòte. ⁵ Kè bèe ta kufōti miēke, ḱyà odapaà mməu kòò k̀ari, ke dáátí tiyaàp̄éiti kè kufōwaá mbè pĩ m̀mediè. ⁶ Kè wèè dapàa mbè nàké ke d̀: Kufōwaá mbáa di pĩ, di wanti Yesu Nansareti kou nwe bè baaké wè kudapããti ìnkè. Ò yãntému ke ité, ò í kpaá diē, ntenè bè sòò ò d̀ú dè. ⁷ K̀tenè kénáké o tancóumbè nè Pieri ke d̀ ò niitè Kadidee, di bo ke nhò s̀nké kéndònnè ò sòò di nàkémè.

⁸ Kè bèe yènni kécoké kè be k̀nti au bá bè t́enke í te bemáa, bè í ndáátí kénáké òm̀ou t̀matì, ke yé kufōwaá ndie nke bè autémè.

Yesu benkemè omáa Maari Makitadaa èi kou

(Wénté Matie 28:9-10 Isãã 20:11-18)

[⁹ Òm̀áasi yiè kó dikũnweñni ndi Yesu yãntémè, ḱeketé ḱenke omáa Maari Makitadaa èi kou, ò do bèti wèè miēke yebəkè yèyiekè. ¹⁰ Kòo k̀te kénáké bèè do neitinè Yesu, ke s̀ mbè kuò nYesu kó mukũũ. ¹¹ Bè kèè dìi m̀nni Maari túmè Yesu yãnté kòo ò yà bá bè í nti tá.

Yesu benkemè omáa otancóumbè bèdébè

(Wénté Duku 24:13-35)

¹² Dè kó difōnkùò kòo tancóumbè bèdébè nkəri depaa nkòo bè benke omáa kè dè ncáánnè ò sòò benkemè omáa Maari. ¹³ Kè bèe w̄tení ke múnkeè tì nàké bet̀bè bá bè í nti tá.

Yesu do tōmmè o tancóumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Duku 24:36-49 nè Isãã 20:19-23 nè Yesu T̄rè 1:6-8)

¹⁴ Dè kó difōnkùò ke né benke omáa o tancóumbè t̄p̄ítè nè omáa ke s̀ mbè k̀ari ke yo nkòo bè kpannè bè í támè ke d̀ nhò m̀enke yãnté. Kè be yèmmè kpaá kpeñni, ke yé bè do í támè bèè tu bè ò yà koò yãnté be kpeti. ¹⁵ Dè m̀nni kè Yesu bè nàké ke d̀: K̀tenè kutenkù kuməu kénáké Tináansàati benitibè beməu. ¹⁶ Wèè bo tì yie nkè bèe ò ànnè bàtém̀m̀u Kuyie mbo ò d̄eté, kè wèè í tì yie nkùu ò kpetinné. ¹⁷ Ntenè bèè bo yie mbè yó ndəəri t̀i dieti: Bè bo mbeti yebəkè nè n yètiri, kénnaá ntináanc̀nti. ¹⁸ Bè bo mp̄ĩ nyiwàake bá ò í bè d̀amm̀u, kè bè yà mutie mùù k̀ù mù báa bè d̀ò m̄eyei mmamè, bè bo nnənkù be n̄ou bemuəmbè ìnkè kè bè mierí.

*Yesu wète ke dèkemè keĩnkè
(Wénté Duku 24:50-53 Yesu Tõrè 1:9-11)*

¹⁹ Ti Yiè nYesu bè nàké memme kédeè, kè Kuyie nhò tùóté, kédekenè keĩnkè, kòo kari Kuyie mbakù youú. ²⁰ Kè Yesu tancòumbèe kote tipîti timou kénnaante Tináaṅsààti, kè ti Yiè mbè bonè, kè bè dòòri tidièti, kè dè benkú bè nàá ntì tùmè timómmanti.]

Duku w̃arimè Tináaṅsààtì Di mpátíri tò tìi náaṅtì

Duku weè w̃ari di mpátíri kè dī ti náá nYesu tumè Isidayeeribe kóo deetiwè nè kutenkù kumou kóo deetiwè. Duku w̃ari o pátíri ke bo benke Yesu dómè mme benitibè nè Sammarii kóo niti kóo dináaṅhantíri nè kukpàatiyeinkù kperi nè oniti wèè bire do feti kóo w̃ete ké de pèté, nè Kuyie ntōrè do nàkémè benaacēmbē Yesu kó mupéitímù kpéí. Duku ti náá nKuyie ndómè mme besánpóbè nè becīribè nè bepòòbè. Ke nàké ke íkú Yesu tùmè Onitibire, deè te kòo bàte ò yàaribè kóo ifuke ke tūàkenè Adammu.

Di mpátíri náaṅtì duó ke dòmmè

1. Duku w̃arimè o pátíri 1:1-4
2. Yesu kó mupéitímù nè ò bàátímè o tōmmú kpéí 1:5-4:13
3. Yesu pī mmùù tōmmú 4:14-19:27
4. Yesu fēūtémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Mùù kpéí nte kè Duku w̃ari di mpátíri

¹ Benitibè péu w̃arimu Yesu fōmmu kóo tináaṅtì tìi dōò ti cuokè, ² ke tūnne Kuyie nkóo betōmbè bèè ò yà nè be nuə ndè keté dīi mōnni bè ti nàké kè tìi dòmmè. ³ M mómumu nké m biéké weti weti de dōò mēè botí nè de keté dīi mōnni, ke s̃ ndè wenni ke dō n da w̃ari de kóo tináaṅtì f̃ nhokótì Teofiiri. ⁴ Kàa nyé ke dō nha yie ntìi náaṅtì tú timómmōnti.

Kuyie ntōnni do nàkémè Isāā-Batiisi kóo mupéitímù kpéí

⁵ Edoti do tú dīi mōnni Sudee kóo kpààtì kè ikuó niùtì mōu bo kòo yètìrì tú Sakarii, ikuó niùtì Abia kóo fēnafa kou, kòo pokù yètìrì tú Edisabeti, Anə kóo kufuku kou. ⁶ Bedé kè bè dōòrì Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyimou. Tìmatì í mbo bè bo bè sei ntìi mieke. ⁷ Kè bè kòtè bedé bá bè í mōke debire ke yé Edisabeti do tùmè tehāunte.

⁸ Diyie mari kè Abia kóo fēnafa kóo mēfitímèe tuəke ⁹ kéndōnnè bè do ò ndərimè, kè bèe tāá tété kétāāté Sakarii kòo ta Kuyie nc̃ētè kentuò ntihúúnti. ¹⁰ Kè benitibè bemou mbo ditowaà, ke báá nKuyie ò tūò ndīi mōnni tihúúnti. ¹¹ Kè Kuyie ntōnni cúténì kēncóm̃mù dihúúntōnni ínkè, di píkù you. ¹² Sakarii di yà dīi mōnni kè dēè ò di mediè nké kufōwāá nhò pī. ¹³ Kè Kuyie ntōnni nàké Sakarii ke dō: Kufōwāá mbáá da pī nKuyie nc̃outēmu a báamm̃i, a pokù Edisabeti bo da peitè denitidabire kàa de yu ke dō Isāā. ¹⁴ Diwèi bo da pī, nkàa yèmmè narike mediè kè benitibè péu nyānku bè ò peitè mēè kpéí. ¹⁵ Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiwè nwe, ò í yó nyō dīfēè yoo menaà mmèè kóo dimàà muò. Bè bo nyóò ò peitè kè Muyaánsààmù muù pānke ò piéké. ¹⁶ Weè yóò tēnnénì Isidayeeribe péu be Yiè nKuyie mborè. ¹⁷ O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muw̃erímù Kuyie pāānāṅtì náaṅtò Edii do mōke mù, kòo w̃ete kénáríkūnne ibí nè i cicebè, kéceete itookperí yembè kè bèe mōote meyèmmè, mēè bo yie nKuyie kētūnte benitibè kè bè mbaa ti Yiè.

¹⁸ Kè Sakarii beke Kuyie ntōnni ke dō: M bo yīme kēbanté ke dō a náá mmómumu nké yé n kòtémè kè m pokù kòtè? ¹⁹ Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dō: N tú Kabiyeeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tōnni kè m bo da nàké de kóo tináaṅsààtì. ²⁰ A í me ntámè ke dō ndè bo dōò, a nōndenfè bo dari, bá a bá nnə nke náá nkè de yàa dōòndè, ke yé de yóò dōòmèmu de mōnni bo tuəke dīi mōnni.

²¹ De m̀̀nni k̀̀e benit̀̀b̀̀e ò bàa ditowaà k̀̀e d̀̀e b̀̀e di, k̀̀e b̀̀e m̀̀nt̀̀e d̀̀e ỳ̀im̀̀e koò ɔ̀te Kuyie ncì̀t̀̀e miẽke. ²² Ò ỳ̀enni dii m̀̀nni ò í nna ke bo b̀̀e béinǹ̀e k̀̀e mb̀̀e benkú ǹ̀e sinou máa k̀̀e b̀̀e bant̀̀e ke d̀̀o t̀̀imat̀̀i tiì ò t̀̀ù̀keni Kuyie ncì̀t̀̀e miẽke.

²³ Sakarii d̀̀e dii m̀̀nni o t̀̀ommú Kuyie ncì̀t̀̀e, k̀̀ékò nho c̀̀ìt̀̀e. ²⁴ K̀̀e d̀̀e ỳ̀íe sám̀̀p̀̀o k̀̀o pokù Edisabetii p̀̀úó nkémm̀̀ke bet̀̀àb̀̀e b̀̀eǹ̀umm̀̀u ke s̀̀ari ke náa nke tú: ²⁵ Kuyie nd̀̀ent̀̀eni n k̀̀p̀̀í ke n d̀̀ò m̀̀esàa, ke d̀̀eite ifei ì do m bo benit̀̀b̀̀e ìik̀̀e.

Kuyie nt̀̀onni nàk̀̀em̀̀e Yesu k̀̀o mup̀̀eit̀̀im̀̀u k̀̀p̀̀í

²⁶ Edisabeti p̀̀aut̀̀i m̀̀ake dii m̀̀nni bet̀̀àb̀̀e b̀̀ekuò, k̀̀e Kuyie nt̀̀onni ku t̀̀onni Kabiyeri Kadidee k̀̀o dihei mari miẽke, k̀̀e b̀̀e di tu Nansareti, ²⁷ desap̀̀umbire mar̀̀e d̀̀e í ỳ̀e onitid̀̀u de bor̀̀e, k̀̀e de ỳ̀etiri tu Maari, k̀̀e Sosofu, okp̀̀àti Dafiti k̀̀o kufuku kou de p̀̀. ²⁸ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni ta desap̀̀umbire c̀̀ìt̀̀e ke d̀̀o: Maari, diẁ̀ei nda bo, Kuyie nda boǹ̀emu ke da d̀̀ò m̀̀esàa m̀̀medì̀e.

²⁹ K̀̀e d̀̀e di Maari k̀̀o m̀̀nt̀̀e t̀̀i náant̀̀i boti nku. ³⁰ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni nák̀̀e Maari ke d̀̀o: A bá nỳ̀ek̀̀u, Kuyie nkuu da d̀̀ò m̀̀esàa. ³¹ A bo p̀̀úó nképeit̀̀e denitidabire k̀̀e d̀̀e yu ke d̀̀o Yesu. ³² Ò bo nt̀̀u onitidiẁ̀e k̀̀e b̀̀e nhò yu ke tú Oĩnk̀̀enk̀̀p̀̀àti bire, k̀̀e ti Yiè nKuyie nhò duò nho ỳ̀ar̀̀i Dafiti k̀̀o dikp̀̀àtik̀̀ar̀̀i. ³³ Ò bo nt̀̀u Sakabu k̀̀abe k̀̀o k̀̀p̀̀àti s̀̀áa.

³⁴ K̀̀e Maarii beke Kuyie nt̀̀onni ke d̀̀o: D̀̀e bo ỳ̀ime k̀̀ed̀̀o m mu nyi me nỳ̀em̀̀e onitid̀̀u? ³⁵ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni ò t̀̀enǹ̀e ke d̀̀o: Muyaánsàam̀̀u bo c̀̀ut̀̀eni a ìnk̀̀e k̀̀e Oĩnk̀̀enk̀̀p̀̀àti da dátinǹ̀e o k̀̀o med̀̀e, de te debire a ỳ̀o peit̀̀e d̀̀e í ỳ̀o mm̀̀akem̀̀e meyi, b̀̀e bo nd̀̀e yu ke tú Kuyie mbire. ³⁶ Nte a t̀̀ebite Edisabeti p̀̀úomm̀̀e o k̀̀oti miẽke ke bo ot̀̀ank̀̀u kuónẁ̀e, wenwe b̀̀e do tú ẁ̀e t̃h̃ũnt̀̀e. ³⁷ Ke ỳ̀e demar̀̀e í ỳ̀ouǹ̀em̀̀e Kuyie. ³⁸ De m̀̀nni k̀̀e Maari d̀̀o: N tú Kuyie nk̀̀o t̀̀nt̀̀i nwe, d̀̀e d̀̀ò k̀̀end̀̀onǹ̀e a béimm̀̀e.

De m̀̀nni k̀̀e Kuyie nt̀̀onni íte.

Maari k̀̀atem̀̀e Edisabeti d̀̀aummu

³⁹ K̀̀e Maarii íte k̀̀ekote Sudee k̀̀o dihei mari yet̀̀ar̀̀e ìnk̀̀e, ⁴⁰ k̀̀etuake k̀̀eta Sakarii c̀̀ìt̀̀e k̀̀ed̀̀u nhEdisabeti. ⁴¹ K̀̀e Edisabetii ke Maari ò d̀̀aum̀̀m̀̀e k̀̀e debiree namp̀̀e o p̀̀aut̀̀i miẽke k̀̀e Muyaánsàam̀̀u ò píe. ⁴² K̀̀o p̀̀iẽk̀̀e ke d̀̀o: Kuyie nda d̀̀òmu m̀̀esàa mbenitipòb̀̀e bemou miẽke, k̀̀e ku k̀̀o m̀̀esàa mboǹ̀e debire a p̀̀úó nd̀̀e. ⁴³ N tú we k̀̀e n Yiè nỳ̀o k̀̀ateni n c̀̀ìt̀̀e. ⁴⁴ Ke ỳ̀e n k̀̀e dii m̀̀nni a d̀̀aummu k̀̀e diẁ̀ei p̀̀i ndebire m p̀̀aut̀̀i miẽke k̀̀e d̀̀e namp̀̀e. ⁴⁵ D̀̀e nda naati ke ỳ̀e a yiem̀̀m̀̀e ke d̀̀o nKuyie nda nák̀̀e t̀̀i bo d̀̀ò.

Maari k̀̀o f̀̀eỳ̀enf̀̀e

⁴⁶ K̀̀e Maarii dent̀̀e ke d̀̀o:

N ẁ̀enni s̀̀antim̀̀u n Yiè,

⁴⁷ k̀̀e n ỳ̀emm̀̀e naatiǹ̀e Kuyie

kunku n deetiẁ̀e.

⁴⁸ Ke ỳ̀e k̀̀u n ẁ̀ent̀̀em̀̀e fenansàdf̀̀e,

mí nku k̀̀o t̀̀nt̀̀i sám̀̀p̀̀u,

k̀̀e b̀̀e bo nni nyu s̀̀áa ke tú diẁ̀ei yiè.

⁴⁹ Ke ỳ̀e Muẁ̀erim̀̀u mumou yiè nni nd̀̀òm̀̀e demar̀̀e dier̀̀e,

wenwe ẁ̀e ỳ̀etiri tú kpa meyi,

⁵⁰ k̀̀ò kuò m̀̀mesém̀̀m̀̀e s̀̀áa b̀̀e ò dé,

⁵¹ ke ỳ̀oute o bak̀̀u ǹ̀e muẁ̀erim̀̀u

k̀̀e sifei yemb̀̀e c̀̀iet̀̀e,

⁵² ke buò mbekp̀̀àtib̀̀e

ke íi mbecirib̀̀e,

⁵³ ke píe ntikp̀̀àti dik̀̀onni bo b̀̀e,

ke bèti tikpàti yembè be nou sinùmmù,
⁵⁴ ke kuó mmesémmè ku kó betōmbè Isidayeεribe,
 ke bè teennè,
⁵⁵ kéndōnnè kù do ti nàkémè ti cicebè
 nè Abarahammu kó diyuu ìnkè
 nè o yaàbíó sáà.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke dō betāàbè bètāāti ndi kéwēte kékò nho cie.

Isāā-Batiisi kó mupeitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitémōnni tuake kòo peité denitidabire. ⁵⁸ Edisabeti peititōbè nè o naàmùnkù kōbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dōdò mēè sàà nkóò wēnnénè kè bè nyānku.
⁵⁹ Debire yiè niínni yiè kè bèe kōtení ke bo dè cānté, kéndó kè dè yu ke dō Sakarii, de cice yètiri. ⁶⁰ Kòo yō yete ke dō: Debire yètiri yó ntú Isāā nwe. ⁶¹ Kè bèe yete ke dō: Òmòù í bo di naàmùnkù mieke wēè mōke de kó diyètiri.

⁶² Kè bèe beke Sakarii nè tenòutè ke bo yà ò dō o bire yètiri yó ntú mù. ⁶³ Kè Sakarii beke tedabeetè kéwāri ke dō: O yètiri yó ntú Isāā nwe. Kè dēè bè di bemou. ⁶⁴ Kòo nóndenfè pānkee date kòo na kébéi nkésānte Kuyie. ⁶⁵ Kè kufōwāá mpī nho cēpeetitōbè bemou, kè de kó tináañti pité, kētūkenè yehékè yèè bo Sudee kó yetārè ìnkè. ⁶⁶ Bèè kó dimàà ti kèè kè bè mbékú bemàà ke tú: De kó debire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwērímú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyēnfē

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, debire cice kòo náké Kuyie mpāānāañti ke dō:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeεribe tū nkù,
 n da sántímu.

Fó nwèè teennè a nìtìbè ke bè deeté,

⁶⁹ ke duōnni Odεtíwè diewè
 a kóo tōnti Dafiti kó kufuku mieke,

⁷⁰ a pāānāañti náām̀bè do ti nàkémù nè dimōnni,

⁷¹ a yóo duōnnímè Odεtíwè,
 kòo ti deeténè ti kprantídèntōbè,
 ke ti patenè bèè ti níí.

⁷² A dèntenímu a kó metaummè sààmè kpéi,
 ke kuó nti cicebè mesémmè.

⁷³ A do nàké tínti ti yààri Abarahammu ke dō:

⁷⁴ A bo ti deeténè ti kprantídèntōbè,
 kè ti na kēmpī nha tōmmú ke bá nyī̀kù,

⁷⁵ kéndò mpáíí a ì̀kè,
 ke dōari a dómè ti fōmmu mumou mieke.

⁷⁶ Fó m bire,
 bè bo nda yu ke tú

Oĩnkènkprààti kó tipāānāañti náāntò,
 ke yé f́ó yóo niitémè kētūnte ti Yiè nce,

⁷⁷ kébenke benitìbè ti Yiè nyóó bè deetémè,
 ké bè cī́ mbe yei.

⁷⁸ Nè Kuyie nkó mesémmè diemè kpéi nke,
 kù ti duōnnímè kḕnkè kó kuwenniku,

⁷⁹ kè kù bo mííté
 bèè bo mukṹ nkó dibiinnì mieke,
 ke ti tanné meoǹpùmè kó kuce.

⁸⁰ Kè debire nkótírí ke kpénkú Kuyie nkó kuce miéke kéta kémbó dikpáá miéke ke yàa keténè o tómmú Isidayeeriibe cuokè.

2

Bè peitémè Yesu

(Wénté Matie 1:18-25)

¹ Sesaa Okusiti do tú diì mǎnni okpààti, kéǎnné mukàmmù ketimù o kó ketenkè kemou miéke. ² De kó mukàmmù ketimù do ǎnné Kiriniisi tú diì mǎnni ndi kùmàndáà Sidii kó kutempè mmiéke. ³ Kè benìtibè bemou nkòrì bá wè o yembè èi kè bè wǎũ be yètè. ⁴ Kè Sosefu ité Nansareti Kadidee tempè, kékòte Dafiti kó dihei bè tú di Betimeemu Sudee kó kutempè mmiéke, ke yé ò tumè Dafiti kó kunaàmùnkù kou nwe, ⁵ ke bo wǎri o yètìrì ke neínè Maari o pokù kòò pùó. ⁶ Kè bè mbo Betimeemu kè dè yàa tuǎkenè Maari bo peitémè. ⁷ Kòo peité o kóò po, kòò pǎũ nkuyààkù ke dǎú nyiwũǎ yonnè kùù nenkù miéke, ke yé bembè do í pètémè mǎfiè ntepòòcǐètè miéke.

Kuyie ntǎnni nàkémè bepecẽmbè bè peitémè Yesu

⁸ Ke sǎ mbepecẽmbè mabè bo Betimeemu kó depaa nkeyènkè, ke baa be pe. ⁹ Kè Kuyie ntǎnni kǎtoo be borè, kè Kuyie nkó kuwennikuu bè fité kè kufǎwǎá mbè auté. ¹⁰ Kè Kuyie ntǎnni bè nàké ke dǎ: Kufǎwǎá mbáá di pí, n di tǎní Tináǎnsààti nti tii yó ntú kubotí kumou kó kuyènaatí. ¹¹ Bè di peitému yíe Kirisi Odeetiwè, ti Yiè nDafiti kó dihei miéke. ¹² Ntenè dèè yó nte kè dí ò banténè, di bo yà debire kè dè pũǎ kuyààkù kéduó iwũǎ yonnè kùù nenkù miéke.

¹³ Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetǎrè teyèe cúténì keĩnkè péu kéwènnénè Kuyie ntǎnni kè yè nsǎntí Kuyie nke tú:

¹⁴ Kuyie nyètìrì ndeu keĩnkè miéke,
kè ku kó mesàà nní mbonè benìtibè
ku dǎ bè ketenkè ìnkè!

Bepecẽmbè kǎtemè ke dǎu nYesu

¹⁵ Kuyie ntǎrè wète diì mǎnni keĩnkè kè bepecẽmbèe nàké bemáá ke dǎ: Ti kǎtenè Betimeemu kǎyà dèè dǎò, ti Yiè nti nàké dèè kpéi.

¹⁶ Kè bèe ité mecǎǎ nkékòte kǎyà Maari nè Sosefu nè debire kè dè duó iwũǎ yonnè kùù nenkù miéke. ¹⁷ Bè yà diì mǎnni debire kè bè nàké Kuyie ntǎnni do bè nàké tì de kó debire ìnkè. ¹⁸ Kè dèe di bèe kó dimàà kèè bepecẽmbè náá nti. ¹⁹ Kè Maari tì ǎǎ o yèmmè ke toti o yèmmè tì ìnkè. ²⁰ Kè bepecẽmbè nwèti ke sǎntí Kuyie nke déúkùnkò ku yètìrì bè kèè tì ke tì yà ti kpéi, nke yé dè do dǎòmè Kuyie ntǎnni bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètìrì

²¹ Kè dèe tuǎke diyie nínni bè yóó cǎnté di debire, kè bèe dè yú ke dǎ Yesu, Kuyie ntǎnni do ò yu di bá bè mu nyí ò pùó.

Bè benkemè Yesu Kuyie

²² Mǎyiisi do dǎú nyii kuó tùòke diì mǎnni, Sosefu nè Maari kè bèe kǎtenè debire Sedisademu kè bo dè benke Kuyie kédòò ikuó mewénkùmè kpèyi, ²³ tì wǎrimè ikuó miéke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie. ²⁴ Sosefu nè Maari kè bèe kǎte kédòò ikuó yèmmè, kékuó yekpètinónkperè yèdéè yoo sinónkpeè mómmonsì sidsèsi.

²⁵ Dè do sǎ nhoniti mǎu wèè bo Sedisademu kòo yètìrì tú Simmèǎǎ, kòo dǎòrì Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayeeriibe kóo deetiwè. ²⁶ Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dǎ ò bo yà Kirisi Odeetiwè, Kuyie ntǎnni wè, ke né na kékú. ²⁷ Kè Muyaánsààmù niité Simmèǎǎ kòo ta Kuyie ncǐètè Yesu yembè ò kàrinnì diì mǎnni ke bo dǎò ikuó. ²⁸ Kè Simmèǎǎ cǎuté debire késǎnte Kuyie nke dǎ:

29 N Yiè nha do nàké tì d̀̀̀mu,
di mm̀̀nni yóu mí a kóo t̀̀nti
kè n kú nè diwèi.

30 Ke yé n yàmè nè n nuo
a duonni wèè deetiwè,

31 ibotí imou kpéi nke a ò duonnimè,

32 weè tú kuwenniku kùù yóó míítè yebotè,
kéduó nyIsidayeeriibe disanni.

Simmeõõ nàkémè Kuyie mpããnaanti Yesu kpéi

33 Kè dèe di debire cice nè de yõ Simmeõõ nàá tì debire kpéi. 34 Kè Simmeõõ mao Kuyie nkó mesàà mbe kpéi nkédeè kénáké Maari ke dò: Debire die nkpéi nke Isidayeeriibe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèrì ndi ke cé ntineiti besükùbè cuokè.

35 Meyèmmè mèè do sari kè mèe feité. Kè f́ mMaari, demou memme dè bo ndò ndisiè kékoute a yèmmè.

Anni santèmè Kuyie

36 Ke ś nKuyie mpããnaanti náantò m̀̀u dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyeri kóo sapàà, Asee kó kubotí kou ke kòté mediè, ò do yóo yenke ke mu nyí yé onitidùù kè bè mmòke yebie nyèyiekè kòo d̀̀u kú. 37 Kòo ntú okúpokù kétuakenè yebie nsipisini nè yènàà ke báá nKuyie, Kuyie ncíètè mièke, ke bou dinùù. 38 Kòo múnkèe tuakení de m̀̀nni késante Kuyie nkénáké Yesu kpéi Sedisademmu kòbe bèè do baà Odeetiwè.

Yesu nè o yembè bè wètemè Nansareti

39 Maari nè Sosefu bè d̀̀d̀ dii m̀̀nni Kuyie nkó ikuó kédeè kéwète kékonnè debire Nansareti Kadidee kó kutempè mmièke. 40 Kè debire nkótíri ke kpénkú ke m̀̀ke mecii nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie ncíètè de m̀̀nni ke m̀̀ke yebie ntepiítè nè yèdèè

41 Yesu yõ nè o cice bè do õõ kotemu bá dii benni Sedisademmu diyentébanni. 42 Yesu m̀̀ke dii m̀̀nni yebie ntepiítè nè yèdèè kénéinè o yembè kè bèe kote, ke yé ò t̀̀̀kemè o m̀̀nni. 43 Dibanni kó yewe dèè dii m̀̀nni Maari nè Sosefu kè bè nkũnti bá bè í ndààte ke dò nYesu í bè neínè, kè Yesu nkpaá Sedisademmu. 44 Kè bè dò kuce diyie dimáà ke yé ke tú Yesu neínè betobè, kòo m̀̀nté kéketé o wammù be ći kòbe nè be népobè borè. 45 Bá bè í nhò yà kéwète Sedisademmu kòo wanti, 46 kòo yà diyie táánni yiè Kuyie ncíètè mièke kòo soké ikuó niùbè cuokè kè bè nàá nkòò kèmmú ke bè bèkú tináanti. 47 Kè dèe di bèè kó dimáà dè bo mecii nhò m̀̀ke mè nè ò bè t̀̀nninko mèè botí. 48 O cice nè o yõ bè ò yà dii m̀̀nni kè dèe bè di mediè nkòo yõ ò beke ke dò: M birè, dè d̀̀mme kàa ti d̀̀d̀ memme? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè. 49 Kòo bè t̀̀nné ke dò: Di n wanti ke yè mba? Di í yé ke dò n dò nképi n cice t̀̀mmáà?

50 Bè me nyí mbanté ò dó ké bè nàké tì.

51 Kè Yesu bè neínè kè bèe wète kékò nNansareti, kòo nyíe mbe kpeti kòo yõ nhãã dèè kó dimáà d̀̀d̀ri o yèmmè mièke. 52 Kè Yesu nkótíri kòo ciì ndèúkú kòo d̀̀arimè nwenni Kuyie nnè benitibè.

3

Isã-Batiisi kó mutõmmú

(Wènté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isã 1:19-28)

1 Tibèeri Sesaa kó tikpàti benni tepítè nè dinummuri mièke, kè Põnsi Pidati tu Sudee kòo kùmàndáà kè Edoti Tetidaki tu Kadidee kóo kpààti, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààti. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààti. 2 Ke ś

nhAnni nè Kaifu bè tu ikuó nìùbè kó bekótìbè. Kè Kuyie mbéinnè Isāā, Sakarii birɛ dikpàà miɛke. ³ Kè Isāā kɔte Suditēē kó yehɛkè kénnaante benitìbè ke tú: Duónnè kè bè di ānné bàtém̀m̀ù, dèè benkú ke dò ndi borime cèète kè Kuyie ndí cī́é ndi yei.

⁴ Mém̀me kè dèe dɔ̀d̀ kéndò nKuyie mpāānāantì nāantò Esaii do wāri tì ke d̀: Onitì wèè bo dikpàà miɛke

wèè péu metammè ke tú:
Tūntenè ti Yìè nkó kuce,

séinnè o ce,
⁵ kéf̄tinné yef̄òtè yemou

kép̄onte yetārè nè sitāā,
késéi nyice ìì kòm̀m̀ú
kèhennè dèè ikú.

⁶ Kè benitìbè bemou yà Odeetiwè Kuyie nduānní wè.

⁷ Kè Isāā nnāá mbèè kòrini o borè kòo bo bè ānné bàtém̀m̀ù ke tú: Iwààke dindi! We ndi nàké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke kèè kèrini? ⁸ Di borime benke tūnké di cèètemè. Di bá ntú dè sànnè di bo ntúmè Abarahammu tu di cice. N di nāá móm̄muo nwe, Kuyie mbo na kètúótému ye ntārè kédò Abarahammu kó iyaábí. ⁹ Okōtì sūštému o pīētè ke bo u detie. Detie ndèè kó dimàà í pèi yebe sàayè bè bo dè u kécóu.

¹⁰ Kè benitìbèè ò beke ke d̀: Ti né d̀ nkédò ba? ¹¹ Kòo bè tḗnné ke d̀: Kè wèè m̀ake yeyaàbòrè yèdèè wèè pā dimàà wèè kpa, kè wèè m̀ake tidiiti kòo toténè wèè kpa.

¹² Kè bedampóòcútìbèè katení Isāā borè, kòo bo bè ānné bàtém̀m̀ù, kòò beke ke d̀: Okóti tì d̀ nkédò ba? Kòo bè tḗnné ke d̀: ¹³ Di bá ncóu dāmpóò kè dè pēnkù bè yē nyì mmāmè.

¹⁴ Kè behāp̀òmbèè ò beke ke d̀: Tinti tá? Ti d̀ nkédò ba? Kòo bè tḗnné ke d̀: Di báá fiète òm̀òu kperè nè muwērím̀ú, di báá pī nhòm̀òu kòo di yietí detetirè, di yèmmè f̄naatinè bè di yietì ìì díítì.

¹⁵ Benitìbè do me mbaamè Odeetiwè kè be yèmmè ndò Isāā bo ntú Odeetiwè nwe. ¹⁶ Kè Isāā bè nàké ke d̀: Mí n di āā bàtém̀m̀ù nè menie mme, wèè n tūnní ò deumu ke m pēēté, n yí t̀òke m bo ūtémè o neùtì kó mutāā, wenwe bo ndi āā bàtém̀m̀ù nè Muyaánsààm̀ù nè muhāā. ¹⁷ Ò t̀o o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii nnè tifùtì kēānné mebii nho bou miɛke kécóu ntifùtì muhāā mm̀ù í kō mmu miɛke.

¹⁸ Nè itié mpéu miɛke nke Isāā do nāammè benitìbè Tināansàati, ¹⁹ kékpannè okpàati Edoti Tetidaki ò fiète mèè kpéi o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke d̀ò meyeyi tēmè péu. ²⁰ Kè Edoti né dake yí kédò meyeyi nkép̄i Isāā kékpetinné.

*Bè do ānnémè Yesu bàtém̀m̀ù
(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)*

²¹ Kè Isāā nhāā benitìbè bemou bàtém̀m̀ù kè Yesu múnkɛe duó nkòo ò ānné bàtém̀m̀ù kòo bántè Kuyie kè tiwetii kpeté. ²² Kè Muyaánsààm̀ù cúténì o f̄nkè ke d̀onnè dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè kēf̄nkè bíkè kè mè tu: Yie nweè tu m birɛ kè nh ò dó mesàà nkoò t̄ā mediè.

*Yesu kó kufuku
(Wénté Matie 1:1-17)*

²³ Yesu do yóó keté o tōmmú ke m̀ake yebie nsipísitāāti ndi kè benitìbè yèmmè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii. ²⁴ Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Medisii, kè Medisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosefu. ²⁵ Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Am̄osi, kè Am̄osi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii. ²⁶ Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa. ²⁷ Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabēeri, kè Sodobabēeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nedii. ²⁸ Kè Nedii cice ntú Mediki,

kè Mɛdiki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Ɛeri. ²⁹ Kè Ɛeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesee, kè Ediesee cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii. ³⁰ Kè Defii cice ntú Simmɛɔɔ, kè Simmɛɔɔ cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu. ³¹ Kè Ediakimmu cice ntú Mɛdeya, kè Mɛdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natāā. ³² Kè Natāā cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obedi, kè Obedi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadimɔɔ, kè Sadimɔɔ cice tú Nasɔɔ. ³³ Kè Nasɔɔ cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa. ³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakɔbu, kè Sakɔbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Tedaa, kè Tedaa cice tú Nakɔɔ. ³⁵ Kè Nakɔɔ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebɛeri kè Ebɛeri cice tú Siraa. ³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nɔwee, kè Nɔwee cice tú Demeki. ³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusadɛmmu, kè Matusadɛmmu cice tú Enɔki, kè Enɔki cice tú Yedeti, kè Yedeti cice tú Madedeedi, kè Madedeedi cice tú Kenammu. ³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enɔsi, kè Enɔsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibɔɔ do bennémè Yesu
(Wénté Matie 4:1-11 nɛ Mariki 1:12-13)

¹ Kè Yesu nyɛtiní kukó nSuditɛɛ kè Muyaánsààmù ò piéké kóò tanné dikpáà miɛke. ² Kòò dɔ yewe sipísìnàà kè dibɔɔ ò beú. Dɛ kó yewe miɛke ò do í yo ndɛmarɛ kè dikònni ò pĩ. ³ Kè dibɔɔ ò nàké ke dɔ: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè ditāri dii nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Tì wàrimu ke tú: Onìti í fòùnè mudii mǎà.

⁵ Kè dibɔɔ ò dɛkenè ditāri dieri ñnkè kóò benke dimònni dimáà ketenkè kó yekpàatiyo yemɔu, ⁶ kóò nàké ke dɔ: N yóó da duómму ye nkpàatiyo yemɔu nè ye kpeti, ke yé mǐ dè temè, ke dè duò n dè dónè wè. ⁷ Demɔu miɛ nfɔɔ yó ndè te, kè nsà kàa nìnkú n yìkè. ⁸ Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kɛmpĩ nkuu tómmu.

⁹ Kè dibɔɔ ò kàtenè Sedisadɛmmu kóò dɛkenè Kuyie nciɛtè ñnkè kóò nàké ke dɔ: Kàa tú Kuyie mBire nde, puuo, ¹⁰ ke yé tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duó ndinùu ku tǎrè kè yè nda baa, ¹¹ ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditāri mari. ¹² Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

¹³ Kè dibɔɔ ò benné mɛbennímè mɛmɔu kè mɛe deè kè dii íté kɛmbaa dimònni tɛri.

Yesu do tièmmè benitibè titíntouti miɛke
(Wénté Matie 4:11-17 nɛ Mariki 1:14-15)

¹⁴ Kè Yesu nwɛti Kadidee kó kutempɛ nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwɛrímú kè bè nnaá nho kpéi nde kó kutempɛ nkumɔu miɛke. ¹⁵ Kòò ntiè mbenitibè titíntouti miɛke kè benitibè bɛmɔu nhò sánti.

Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansareti
(Wénté Matie 13:53-58 nɛ Mariki 6:1-6)

¹⁶ Kè Yesu kɔte Nansareti ò bíkú dè, ke tó ta kutíntouku tɛom̄pùtè yiè kéíté ke bo kaà ndipátiri. ¹⁷ Kè bèe ò duó nKuyie mpǎánáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòò pĩnte tì wàri dii bòri ke tú:

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo n yǐnkè,
kù n tǎátému ke còu n yuu mɛkùò ke n tǔ,
kè m bo náké Tináansààti besénnibè,
kédɛɛtè tidaati, kɛwéi ntiyũ̀nti,

kédεετέ bè fěũnko bè,

¹⁹ kénáké Kuyie nkó mesàà mbenni tùòkemè.

²⁰ Kòo deè kékpréú ndipátiri kéduó nho tǎnti kékari kè bèε kó dimàà bo kutíintouku miεke kè bè nhò wùó. ²¹ N kòo bè nàké ke dò: Di bo ke yo tii náaǎnti yíε nti dǎǎmu.

²² Kè dèε bè di bεmǎu kè bè nhò sǎntí Tináaǎnsààti ò nàá nti kpéi, kémbékú bεmàà ke tú: Dè í dǎ nSosefu birε ndεà? ²³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N yému ke dǎ ndi bo n nàké dináaǎnhǎntíri dii tu: Otǎnti taà nhamáà. Ke n nàké ke dǎ: Ti kèε kè bè yé nha dǎ dè Kapennaummu, dǎ dε diε nha εi. ²⁴ Kè Yesu yíε kébéi nke dǎ: N di náá mmómumu nwe bè ãǎ í mpénsiri Kuyie mpǎǎnǎǎnti náaǎntò mǎu o εi. ²⁵ Bekúpobè do sũmu Isidayεεribe miεke, Edii kó dimǎnni, fetaafe do yietí dii mǎnni ke dǎ yεbie nyetǎati nè dikéè, kè dikǎnni diεrii tanní dihei. ²⁶ Kuyie me nyí nduó nkè Edii kǎte be kóò mǎu borè, kéduó nkòo kǎte okúpokù mǎu borè ndε kòo ā Sadεputaa, Sitǎǎ kó ketenkè miεke. ²⁷ Yekùò mmúnke do sũmu Isidayεεribe miεke Kuyie mpǎǎnǎǎnti náaǎntò Edisee kó dimǎnni. Ò me nyí mmiεkǎnnε ye kó dimari kémiεkǎnnε Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

²⁸ Bè kèε dii mǎnni dε kó tináaǎnti kutíintouku miεkeε kè bè miεkeε peike bεmǎu. ²⁹ Kè bèε íté kóò pí nkédekenè bè do maá dii tǎri ïnkè, ke bo ò tǎnteni kudúókù miεke. ³⁰ Kè Yesu yé be cuokè kéréǎté.

*Yesu bètimè dibǎò oniti miεke
(Wénté Mariki 1:21-28)*

³¹ Kè Yesu kǎte Kapennaummu Kadidee kó kutempē mmiεke kǎntiε mbenitibè teomǎpùtè yiε. ³² Kè dèε bè di mediε nke yé ò do bè náǎnnεmè muwērímú mmu. ³³ Kòo nití mǎu bo kutíintouku miεke, kè dibǎò ò ta, kòo kuónko mediε nke dǎ: ³⁴ Ti kpεti dǎmmε Yesu Nansareti kou, a kǎteni ke bo ti kuǎmaà? N yému ke dǎ nha tú Kuyie ntǎnní wè, wèε kpa meyei.

³⁵ Kè Yesu péi ndibǎò ke dǎ: Cǎéké kényè oniti yie mmiεke!

Kè dii ò bǎ mbenitibè cuokè, kényè, bá di í ò dǎ meyei mmamè.

³⁶ Kè dèε bè di bεmǎu kè bè mbékú betǎbè ke tú: Omumu wērímú bo oniti yie nnáaǎnti miεke, kòo péinko yebǎkè kè yé yìε?

³⁷ Kè bè nnáá nYesu kpéi dε kó ketenkè kemǎu miεke.

*Yesu do miεkǎnnεmè Simǎo pokù yǎ
(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)*

³⁸ Kè Yesu yé kutíintouku miεke kékǎte Simǎo cǎètè ke sǎ nho pokù yǎ mǎ nkòo kǎnti tǎnni mediε, kè bèε bǎntè Yesu ke dǎ wèε ò miεkǎnnε. ³⁹ Kòo sǎnné o ïnkè kéréi mmumǎmmú kè mùu deè, kòo pǎnkεε íté kéwaá mbè bo di mù.

⁴⁰ Diiyè ta dii mǎnni bèε kó benitibè do mǎ mmumǎmmú mubotí mubotí, kè bè mbè kǎrinni Yesu borè kòo bè nǎnku o nǎu ke bè miεkǎnko. ⁴¹ Kè yebǎkè ñyìε benitibè péu ke wékíi ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè kpǎnnè ke tú yé bá nnáá nke yé yé yémǎmu ke dǎ nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaummu bá bè í dǎ
(Wénté Mariki 1:35-39)*

⁴² Dè wenté dii mǎnni kè Yesu yé dihei kékǎte omáà borè kè benitibè péu nhò wanti, kóò yà kéndó ò nkpaá be borè kè báá íté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: N dǎ nkénákému Tináaǎnsààti Kuyie nkpaàtiyuu kpεti yehεkè teyε ke yé Kuyie nni ntǎnnimè dεε kpéi.

⁴⁴ Kòo kǎte kénnáante Kuyie nnáaǎnti Kadidee kó titíintouti miεke.

5

*Yesu do yumè o tancǎumbè kètibè
(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)*

¹ Diiyè mari kè Yesu míbo Senesareti kó menie mborè kè ditĩnni ndeiti ke bo ò tóónnè kékeè Kuyie nnáànti. ² Kè Yesu yà tidabeeti tìdèti menie nnùù kè beyĩnwambè cùté ke ou be yĩnditirè. ³ Kè Yesu ta ti kó kùmakù, kùù tu Simoo kòku, kòò nàké ke dò bèe fūtenè menie nnùù sámǒ, kè bèe fūte kè Yesu nkari kudabekù mieke ke tiè nditĩnni.

⁴ Ò tiè ndii mǎnni benitibè kédeè kénáké Simoo ke dò: Kǎtenè kudabekù decũmpure kè dí bǎ ndi yĩnditirè. ⁵ Kè Simoo ò tǎnné ke dò: Okóti, ti yie nke buǎmmu bá ti í pĩ, a né mè mbéimmè m bo bǎ ndeditirè.

⁶ Kè bèe bǎ nképi siyĩ péu kè sii píe nkè be ditirè ntǎũ. ⁷ Kè bèe pasiri be népobè bèe bo kudabekù tekù ke dò bèe kǎtení kè bè teennè, kè bèe kǎtení kédei siyĩ kèpíe ntidabeeti tìdèti kè ti ndó kédiu. ⁸ Simoo Pieri dè yà dù mǎnni kénínkoo Yesu ìkè ke dò: N Yiè bá n tóónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Ke yé kufǎwáa nhò autémè nè o népobè bèe pí nsii yĩ kpéi. ¹⁰ Kè Isaku nè Isǎa Sebedee kó ibi Simoo népobè kperè múnke mme ndò, kè Yesu náké Simoo ke dò: Bá nyǐkù, di mmǎnni a yó ntú onitiwanti nwe.

¹¹ Kè bèe kǎtenè be dabeeiti menie nnùù ké de nti yóu kètũnne Yesu.

Yesu do miékũnnemè dikǎnni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Diiyè mari kè Yesu mbo diheì mieke, kè dikǎnni mari kǎtení o borè, kénínkoo o ìkè kòò bántè ke dò: Okóti kǎa dǎ a bo na ké m miékũnne, ké n wénkũnne.

¹³ Kè Yesu youte o nǎutè ké di kǎáké ke dò: N dómu, á wenke. Dende bàmbà kè tikǎnti deè kòò miété kéwenke. ¹⁴ Kè Yesu o cau nwetì weti ke dò: A báa náké òmòu, a né kǎte kébenke amáa ikuó niùti kédǎ Mǎyisi kuó pátiri yǐmmè, kè dèe benke benitibè bemǎu a miétémè.

¹⁵ De mǎnni kè Yesu yètiri né dǎke pité kè benitibè nkǎrini o borè ke bo keè o náànti kòò bè miékũnne. ¹⁶ Kè Yesu né íté kékǎte omáa borè kémbáa nKuyie.

Yesu do miékũnnemè kuhǎkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Diiyè mari kè Yesu ntiè mbenitibè, kè Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè bèe bo Kadidee nè Sudee nè Sedisademma, kè bè kǎké de mieke, kè Kuyie nkó muwǎrimú ò bonè kòò miékũnko bemuǎmbe. ¹⁸ Kè bèmabèe tuǎkení ke tǎ kuhǎkù, kè kù duó ku dóu ìnkè, kè bè nwanti bè bo yĩmè ké kù tanné kédǎu nYesu ìkè. ¹⁹ Bè í nna nè ditĩnni, kényóu, kédeke, kéduute timùmmuntì Yesu berì ndè, ké kù cǐũnko benitibè cuokè, kédǎu nYesu ìkè. ²⁰ Kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù miékũnne, ké kù nàké ke dò: N da cǐǐmmu a yei.

²¹ Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòò nǎa mmie nke caari Kuyie nyètiri? We mbo na kécǐé mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáa.

²² Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè mie mbotí? ²³ Ǔnde í yóu nè deterè, m bo yĩmè n da cǐǐ nha yeinaa, kè m bo yĩmè íté kékété? ²⁴ Dè né bo yiemè kè di banté ke dò Onitibire mǎke muwǎrimú ketenkè ìnkè ke bo na kécǐé mmeyei m bo yĩ: Íté kétúóté a dóu kékò!

²⁵ Kè kù pǎnkeé íté benitibè ìkè, kétúóté ku dóu, kénkũnti ke sǎntí Kuyie. ²⁶ Kè dèe bè di bemǎu, kè bèe depe Kuyie nké nkù sǎntí, ke náa nke tú: Ti yà yie ndǎmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

²⁷ Kè Yesu íté deborè kémpǎnké kényà odǎmpòòcǎutiwè mǎu kòò yètiri tú Defii kòò kàri bè yieti tǎe cǐǐtè dàmpòò kòò ò yu ke dò:

²⁸ N tũnne! Kè Defii yóu demǎu kèité kòò tũnne.

²⁹ De kó difǎnkúò kè Defii bénné tidiiti kényú Yesu kè bedǎmpòòcǎutibè nè benitibè tǎbè péu kè bè nwǎ nke yo. ³⁰ Kè dèe yonke Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè kè bèe beke Yesu tancóumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wǎnnè bedǎmpòòcǎutibè nè mufòmму yeimu yembè kè di yo nke yǎ?

³¹ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Dè í tú bèè kònti naati beè waà nhotànti, bemuɔmbe beè ò waà. ³² N yí kàtení ke bo yú bèè yèmmè dò mbè wenni, n kàtení ke bo yú benitiyɛibe mbè kè bèè ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpɛti
(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)

³³ Kè benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isāā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiḗbe kɔbe bou dinùu ke báá nKuyie nsāā kàa kɔbe bie yo nke yó? ³⁴ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Onitì tòú dii mǎnni o pokù o népobè bo na kéboú dinùu o bè bonè dii mǎnnàà? ³⁵ De kó diyie kraanímu kè bè bo deite wèè tòú o pokù, de mǎnni bè bo bou dinùu.

³⁶ Kè Yesu yíé ké bè nàké nè dináanhāntiri ke dò: Bè ɔ̄ í nkèéte kuyaàpànkù kényá nkukótíkù ìnkè, kàa mè dǎdǎ, a cààrèmu kuyaàpànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótíkù. ³⁷ Bè ɔ̄ í ncṹ menàà mbémmè tidouti kótì mieke, kàa mè dǎdǎ tidouti bo pote kè menàà ncake nè tidouti demou. ³⁸ Menàà mbémmè dò nkécṹ tidouti pànti mieke nke. ³⁹ Òmòu ɔ̄ í ndó menàà mbémmè ò yà dii mǎnni mèè bi, ò ɔ̄ yí mèè bi mèè naati.

6

Yesu tancòumbè do kàrímè medibii
(Wénté Matie 12:1-8 nè Mariki 2:23-28)

¹ Teom̄pùtè matè yiè kè Yesu mp̄enké depaa mmarè mieke, kòo tancòumbè nkáāte medibii nke cáá. ² Kè Fadisiḗbe mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kàa tancòumbè dǎdri ikuó yete dè teom̄pùtè yiè? ³ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Di í kàa ndikònni do p̄i nDafiti nè o kɔbe kòo dǎdǎ dǎdǎ? ⁴ Ò do tamè Kuyie nc̄fètè kétúótè péèbè, nè o kɔbe kè bèè cááké, òmòu do í dò nkécááké bè, kè dè í tú ikuó niubè máàà?

⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Onitibire deè baké teom̄pùtè.

Yesu do miékunnemè wèè bakù fǎũ
(Wénté Matie 12:9-14 nè Mariki 3:1-6)

⁶ Teom̄pùtè tetè matè yiè kè Yesu ta kutíintouku ké mbè tiè, kòo nitì mǎu dè bo kòo bakù youku fǎũ. ⁷ Kè Fadisiḗbe nè ikuó wǎābè, bèè do wanti bè bo yīmè kéwátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòo bo miékunne de kóo nitì teom̄pùtè yiè. ⁸ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fǎũ nke dò: Íté kécómmú dende benitibè cuokè!

Kòo íté kécómmú. ⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yē nti dǎdǎ mesàà nnàa kè meyei nteom̄pùtè yiè? Ti deetè onitáa, kè ti ò kùò?

¹⁰ Kè Yesu bè wènté bemou, kénáké wèè bakù fǎũ nke dò: Youte a bakù!

Kòo kù yòute, kè kùu kpenke. ¹¹ Kè dèe yonke Fadisiḗbe nè ikuó wǎābè mediè nkè bè mbékú betòbè bè yóo yīmè Yesu.

Yesu do tǎātémè o tancòumbè tɛpítè nè bèdébè
(Wénté Matie 10:1-4 nè Mariki 3:13-19)

¹² De mǎnni kè Yesu deke ditāri ìnkè kényiè nke báá nKuyie. ¹³ Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kétáātè tɛpítè nè bèdébè ké bè dǎdǎ o tǎrè. ¹⁴ Simòu ò do yu wè ke dǎ Pieri nè o nantè Āntidee nè Isaku nè Isāā nè Fidipu nè Batidemii, ¹⁵ nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee bire nè Simòu Sedoti kó fenafe kou, ¹⁶ nè Sudi Isaku bire nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu do tièmmè benitibè, ke miékunko bemuɔmbe
(Wénté Matie 4:23-25)

¹⁷ Kè bèè cútè kécómmú kubiriku o tancòumbè tikú dè nè benitibè péu bèè bonní Sudee nè Sedisademmu, Tiiri nè Sitǎ kó yehèké yèè tǎkénè dāmèèrì. ¹⁸ Bè do kàtení ke bo keè ò nàámmè mme kòo bè miékunne be mǎmmú, ke múnkee miékunne yebòké ta bè. ¹⁹ Kè benitibè

βεμου nwanti ke bo ò kàáké ke yé muwērímú mamù yìènímè o miéke ke bè miékùngo βεμου.

*Yesu do tièmmè o tancóumbè ditàri ìnkè
(Wénté Matie 5:1-12)*

²⁰ Kè Yesu nwúó nho tancóumbè ké bè nàké ke dò:
Dè nnaati díndi bèè tu βeçĩrìbè,
ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè díi kpéí!

²¹ Dè nnaati díndi dikònni bo bè,
ke yé di yóó dimè kénsànnè!
Dè nnaati díndi bèè kuò
ke yé di yóó dimè diwèi!

²² Dè ndi nnaati benitìbè bo ndi níi ndii mònni ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpéi n kòbe ke dò ndi tú benitiyeibe. ²³ Kè dè di tùòkení dii mònni dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keĩnkè. Mèè botí nku bè yembè do fèũmmè Kuyie mpāānāānti náam̄bè.

²⁴ Di né bo yà díndi tikpàti yembè,
ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

²⁵ Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè,
ke yé dikònni yóó di pĩmmè!
Di bo yà díndi bèè daú,
ke yé di yóó tamè meyeñcaàrìmè miéke kénkuò!

²⁶ Di bo yà díndi benitìbè βεμου sánti bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu βemáa Kuyie mpāānāānti náam̄bè.

*Ndónè di kpantídèntòbè
(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)*

²⁷ N né di náammu díndi bèè n kèmmú ke tú: Ndónè di kpantídèntòbè, ndəərinè mesàà mbèè di níi. ²⁸ Ndəərinè mesàà mbèè di dónè meyei, kémbáa nKuyie mbèè di fèũnko be kpéi. ²⁹ Kòò m̄òu da bènte, benke we a baà tekù. Kòò m̄òu fiète a yaàbòri dieri yóu kòo wènnénè di sàm̄pòri. ³⁰ Mpāā bèè kó dimàà da m̄óú, kòò m̄òu tùóté a kperε a báá dè nhò beke. ³¹ A dó bèè nda dəərimè, ndəərimε betòbè.

³² Kè di dó bèè di dó máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke dómu bèè bè dó. ³³ Kè di dəəri mesàà mbèè di dəəri bèmbe mesàà, di dəərìmè né cǎá nhònde? Bèè í tũ nKuyie mbè múnke me ndəəri. ³⁴ Kè di penni idíití bèè yóó di ténne máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tũ nKuyie mbè múnke pennimu bèè yóó bè ténne. ³⁵ Petinke ndónè di kpantídèntòbè ké mbè dòòri mesàà, kè bè di pènte idíití di bá nkémmú bè bo di ténnémè. Dè mònni ndi di kó ticuuti yó ndeumè keĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenkè nè keĩnkè ku kó ibí ke yé kù dòòrimè bèè í kù tũ nnè benitiyonkubε mesàà. ³⁶ Nkuònnè ditòbè mesémmè di cice Kuyie mè ndi kuò mmèè botí.

*Di bá mbekùnè ditòbè
(Wénté Matie 7:1-5)*

³⁷ Di bá mbekùnè betòbè kè Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yĩ otòu cààrè, Kuyie nyàa bo yĩ di cààrè. Ncǐékonè ditòbè kè Kuyie ndi cǐé. ³⁸ Mpāānnè kè Kuyie ndi pā, kù bo cūó di yaàyòrè képié nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémmè di bennénè tèè biète nte betòbè.

³⁹ Kè Yesu yíé ké bè nàké nè mēdonnimè miéke ke dò: Kuyũònkù báá na kédete kutekù, kè kù dète kutekù tì bo do tidé difòtìrì miéke. ⁴⁰ Wèè bebíi ò í pèèté wèè ò benkù, kòo me mbébií ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

⁴¹ Dè dòmme kàa wùó nkumúú kùù ã a kou nònfè miéke ke né í dake kumundóú kùù bo a kòfe miéke ku kpéí. ⁴² A bo yíme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deíte kumúú kùù pámúú a nònfè miéke kè kumundóú né pámúú a kòfe miéke. Meyèmmè mèdémè yìè nfó, keté kèpánté kumundóú kùù pámúú a nònfè miéke ke né na kédèíte kumúú kùù bo a kou kòfe miéke.

Bè ãã banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ Mutie sààmù í péi yebe sínyè, musímmù me nyí péi yesààyè. ⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í tóù fikíè be musámporimù ìnkè, bè me nyí tóù fínyí be mmuporimù ìnkè. ⁴⁵ Onìti wèè miéke wenni wèè dòòri mesàà, kè wèè miéke í wenni kòò dòòri meyei, ke yé tì bo onìti yèmmè miéke, o nùù ti nnáámmè.

Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)

⁴⁶ Dè dòmme kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í dòòri n di náá ntí? ⁴⁷ M bo di náké wèè kàtení m borè ke kémúú n náànti ke dòòri tì yèmmè ò dònne wè. ⁴⁸ Ò dònne onìti nwe wèè dó kémaá tecíètè, ke dammú, ke tùòke dipèri, ke pūūtè di ìnkè. Ketenkè kuó mmenie ndiì mònni kè ikó mpíe, kè menie nyènní ké ntè puotì bá tè í ndo, ke yé tè pūūtémè dipèri ìnkè. ⁴⁹ Wèè me nkèmmú n náànti ke í dòòri tì yèmmè ò dònne wèè maá wènwè o cíètè dibiri ìnkè bá ò í dammú ke sònté ke pūūtè. Kè ketenkèe kuó nkè ikó mpíe nkè menie nyènní ké tè poté kè tè pànkèe do kèpànte páíí.

7

Yesu do mièkùnnemè ohāāpònkóti kóo tōnti
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isāā 4:46-54)

¹ Yesu bè náké diì mònni de kó tináànti kédèè kékòte Kapennaummu. ² Kòo āāpònkóti mōù kóo tōnti ò dó wè mesàà nkòò mmō nkè dè cèè mediè. ³ Kòo keè Yesu kpéí, kètò nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo kàtení kèmièkùnnè o kóo tōnti. ⁴ Kè bèe tuòke kébántè Yesu ke dò: De kóo nìti dò nha ò teennèmu, ⁵ ke yé ò dómè ti kó kubotí, kè wèè ti maá kutííntouku.

⁶ Kè Yesu bè neinè. Bè tóònkò diì mònni tecíètè kè behāāpòmbè kóo kótii tōnní o népobè kè bèe náké Yesu ke dò: Okóti, ohāāpònkóti tu a báá féù nhamáà, ò í tùòke a bo tamè o cíètè.

⁷ Dè te kòo í dàátí ke kàtení o mómmuò nha borè. Ò tu á béi nha nùù máà kòo nkóo tōntii miété. ⁸ Ke tú ò màkemu bèè ò baké ke màke tihāāpònti ò baké tì kòò náké kù ke yí: Kòte! Kùu kòte, kòò náké kù ke yí: Kàtení! Kùu kàtení, kòo yí o kóo tōntii dōò dè, wèè dè dōò.

⁹ Kè Yesu keè de kó tináànti kèpénsiri behāāpòmbè kóo kóti, kèwèète kénáké ditínni ke dò: Bá Isidayeribe miéke m mu nyí yà onìti wèè n tá mie mbotí.

¹⁰ Behāāpòmbè kóo kóti do tō mbè wètoò diì mònni tecíètè kénsó nho kóo tōnti miété.

Yesu duómme kòo kúpokù mōu birèe yánté

¹¹ Kè Yesu nkòri diheì bè tu di Nainni ke neinè o tancóumbè, kè ditínni ò tū. ¹² Bè tatoo diì mònni diheì, kòo kúpokù mōu màke denitidabire demáà kè dè ku, kè diheì yembè ò neinè ditínni kè bè kòri ke bo dè kùnné. ¹³ Kè ti Yiè nYesu yà debire yō kè mesémmèe ò pī nkòo ò náké ke dò: Bá ñkuò.

¹⁴ Ke tóònkò kékááké kudéenkù, bèè to kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke dò: Dèdapùmbire íté mû me nyè!

¹⁵ Kòo cii íté kékari kènnáá nkè Yesu ò duó nho yō. ¹⁶ Kè kufōwáá mbè pī mbemōu kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie mpāānāànti náàntò dièwè kàtení ti cuokè, Kuyie nkuù dōò mesàà nku kó benitibè.

¹⁷ Kè de kó tináànti pitè Sudee kó kutempè nkumōu nè yehèkè yèè dè tóké.

*Isāā-Batiisi do tãmmè o tancóumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

¹⁸ Kè Isāā-Batiisi tancóumbèè ti nhò nàké. ¹⁹ Kòo deite bèdébè kètō nkè bè bo beke Yesu ke dò: Isāā-Batiisi tu tí da beke ke dò: ²⁰ Fṛṛ tu wèè dō nkékatenáà yáà ò kpaaní?

²¹ Ke sṛ nYesu miékũnko bemuambe péu, tikṛnyonkuti yembè, nè yebokè ta bè, ke wéinko tiyũṅnti péu. ²² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kṛtenè kénáké Isāā di yà dè nè di kèè ti, tiyũṅnti wènni kè yekpĩè ncènti séi, kè yekùò mmierí, kè yewũṅ nkèu, kè becírìbè yánni, kè besĩntìbè kèu Tináansààti. ²³ Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidĩntári.

²⁴ Isāā do tṛ mbè kò ndii mṛnni kè Yesu nnáá mbenitibè Isāā kpéi ke tú: Di do kṛte káyà ba dikpáà cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà? ²⁵ Kè mèè dṛke di né kṛte ke yà ba? Onitì wèè dàátì tiyaàsàtàà? Tiyaàsààti yembè ṛ mbo sikpààtìcĩ mièke nke. ²⁶ Yáa di kṛte ke yà Kuyie mpāānāānti náāntò nwe? N né di náámmu ke tú ò pēētēmu Kuyie mpāānāānti náāntò. ²⁷ Isāā kpéi nke ti wàrimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo tṛnti wèè yóo niitè kētũntè a ce. ²⁸ N di náá mmómmu nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òmṛu mu nyí buoté wèè pēēté Isāā, nè memme wèè tu osámṛpú Kuyie nkpààtiyuu mièke, kòo deu koṛ pēēté.

²⁹ Bèè kó dimàà do kèè Isāā náámmè kétaunnè bedampòdcoutibè bè do bantēmu Kuyie ndṛrimè kù béi nti kè dèè nte kè bèè duó nkè Isāā bè ānné bātēmmù. ³⁰ Bá Fadisiēbe nè ikuó wāābè bembè í nyie nkòo bè ānné bātēmmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dónè mèè sàà.

³¹ Kè Yesu dò: M bo donnenè ba di mmṛnni kó benitibè? ³² M bo yí bè dōnnè ibí ìi kàri yaárè ke náá nyitei ke tú: Ti di eé fetārifè bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabōnni bá di yèmmè í cààrè. ³³ Isāā kṛtenimè ò í yo nhò me nyí yṛ mmenaà, kè di tú dibṛṛ bo o mièke. ³⁴ Kè Onitibire kṛtení ke yo nke yṛ mmenaà, kè di yē nho tú odiiti, kunaáyààkù, ke dápúnè bedampòdcoutibè nè di tú bè benitiyibe. ³⁵ Bèè yie nKuyie bembè bantēmu Kuyie nciumè ke dṛri kù béi nti.

Onitipòkù wèè do còu nYesu yuu tũdààrí

³⁶ Kè Fadisiē mṛu yú Yesu kè bè bo di o cĩtè, kè Yesu kṛte kè bè nkari ke yo. ³⁷ Kè de kó dihei kóo nitipòkù mṛu wèè dṛuti dṛutinè benitidaabèe keè Fadisiē mṛu yumè Yesu kè bè yo, nkétúóté dimátidènni péiri kè tũdààri piéké di mièke, ³⁸ kékṛte kécómmú Yesu fāñkúò ke kuò nkè tinṛnnietii dúóké Yesu naàcèi, kòo nínkú ké sṛ ũté nè o yùti, ké sṛ yṛre tũdààri ké sṛ waare. ³⁹ Fadisiē wèè yu Yesu ò dè yà dii mṛnni, nè o yèmmè mièke ke dò: Kè we nnti mènke do ntú Kuyie mpāānāānti náāntò nwe, ò na nyēmu wèè nitipòkù mè nhò kàá nhò tu wè. ⁴⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simṛo m mṛke timatì nti ke bo da nàké. Kòo ò tēñné ke dò: Béi nhokóti.

⁴¹ Kè Yesu dò: Benitibè bèdébè beè do mṛkenè òmṛu dibānni, kè yie nni ndò kòo yietí medítibii nsikṛusĩnũmmù (500), otṛu sipĩsĩnũmmù. ⁴² Be mṛu í nna kòo yietí kòo bè cĩé nkè bè pā de kó idítí, bedé memme, be we ndò nké nhò dṛ mediè? ⁴³ Kè Simṛo ò tēñné ke dò: N yèmmè dṛ mbè pā wè idítí dieyi. Kè Yesu dò: A tēñné kè dè wenni.

⁴⁴ Kébenke onitipòkù ke dò: A wúo nwe nntipòkàà? N ta a cĩtè bá a í n duó mmenie nkè m bo óuté n naàcèi kè wenwe me nsṛ óuté nè o nṛnnietii ke sṛ ũténè o yùti. ⁴⁵ A í n co ke nh ṛrí, nè n tannimè wenwe baa wāārĩmu n naàcèi. ⁴⁶ A í còu mmekùò n yuu ìnkè kè wenwe còu ntũdààri n naàcèi. ⁴⁷ Dèè kpéi nte kè n da náa nke tú: Nh ò cĩēmmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè cĩé nwè sāmṛpò ò ṛṛ benke sāmṛpò nwe ò dómè wèè ò cĩé.

⁴⁸ De mṛnni kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: N da cĩēmmu a yei.

⁴⁹ Nè bè bè kàri ke yo nkè bè nnáá bemàà ke tú: Wenninwe yie nwèè dàátí ke cĩé mmeyei? ⁵⁰ Kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: A tákùmmè da deētēmu, kṛte kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináansààti

¹ Kè Yesu ícenti yehékè nè sihekésí ke náante Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke neínè o tancòumbè tepíítè nè bèdébè, ² nè benitipòbè mabè yebòkè do ta bè kòo yè bèti, ké bè miékùnnè be mòmú, beè kóò mǎu tu Maari Makitadaa eì kou, yebòkè yèyiekè do ta wè kè Yesu yè bèti. ³ Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù nè Susanni nè betòbè péu, bèè do pǎa mbe kperè ke teénnè Yesu nè o tancòumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináanhántíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

⁴ Diyie mari kè benitibèe yènni yehékè yehékè ke tii nYesu borè ditínni kòo mbè nàánnè yenáanhántiyè ke tú:

⁵ Oniti mǎu wèè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù kè medibii mmamèe do kuce ñnkè kè bè mmè nàù kè sinǎ katení ké mè di. ⁶ Kè metēmèe do fekũufe ñnkè kényenni kékpeío ke yé mè í pètémè kbooku. ⁷ Kè medibii ntēmèe do ipo mieke kényenni kè ipoo mè éũté. ⁸ Kè metēmèe do ketenkè wenni dè kékóté képeité mebii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè mòke yeto ke bo keè wèe keè.

Yesu do náá mmùù kpéi yenáanhántiyè

(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)

⁹ Kè Yesu tancòumbèe ò beke de kó dináanhántíri tu mù. ¹⁰ Kòo bè téné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómmu mecii nkè di bo yíété ku kpàtiyuu kpeti tii sòri, bembè bie m bè nàánnè yenáanhántiyè nye:

Kè bè bo nwúó nke báa yà, kényo ke báa banté.

Yesu wénkunnemè wèè yau tidiboti o kó tináanti

(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)

¹¹ Ntenè de kó dináanhántíri benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáanti nti, ¹² kè kuce ñnkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè ò kèe Kuyie nnáanti kè dibǎò katení, ké tì dèite be yèmmè mieke, bè yàà bo ti yie mmèe kpéi nkè Kuyie mbè deeté. ¹³ Fekũufe medibii ndo fèè ñnkè tu benitibè bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti ke pǎnkèe tì còuté nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fííkú be yèmmè mieke kémonte. Kè mehárìimè tũðkení bè pǎnkèe bútínné Kuyie. ¹⁴ Tipotì medibii ndo tii mieke tú bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti, ke né yóu kè meborime kó iyèntotí nè tikpàti kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè mieke, ké tì éũté, bá tì í nna képeité yebe kè yèe bi. ¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti, ké tì còuté nè meyèmmè mèmàà, kè be borime ñwenni kè bè nwéèrì képeité yebe.

Yesu dònneñemè o kabè fitíre

(Wénté Mariki 4:21-25)

¹⁶ Kè Yesu dò: Bè ò í ncóu nfítirè ké dè tàa nteçètè mieke yoo bèe dè ñné mutèi fũò, bè ò dè nùnné febaafe nfe, bèè kó dimàà taàní kè bè nwúó nkuwenniku. ¹⁷ Ke yé demarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

¹⁸ Daatenè mesàà ndi yo tii náanti kpéi, ke yé wèè mòke bè yóo we nyié kòo dòke mǎote, kè wèè kpa bèe fietè desánpòrè o yèmmè dò nhò mòke dè.

Yesu yò nè o neí bè do dómè kóò yà

(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)

¹⁹ Yesu yò nè o neí kè bèe katení kéndó kóò yà, bè í nna nè ditínni koò yà. ²⁰ Kè bèe náké Yesu ke dò: A yò nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

²¹ Kè Yesu bè téné ke dò: Bèè kèmmú Kuyie nnáanti ke dǎori tii yèmmè beè tu n yò nè n neí.

Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú
(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)

²² Diiyè marì Yesu nè o tancòumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè nàké ke dò: Ti sénténè menie nyàà.

Kè bèe kété ²³ kènsenti kè Yesu yè nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makù iténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédìu. ²⁴ Kè Yesu tancòumbèe ò ènte ke dò: Okótì, ti yóo dìumu!

Kè Yesu ente kéréi nkuyaakù nè yénéfñfirè kè dè dò béu. ²⁵ Kòo bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di í tá?

Kè kufōwaa mbè pī, kè dè bè di, kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè menie nkè dè yìé nhò yē mmù?

Yesu miékùnmè yebakè ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèe sénté Sedasaa kàbe kó dihei dii wetí Kadidee. ²⁷ Yesu cùténí dii mǎnni kudabekù kè dihei kóò nìti mǎuu kéténi ké nhò wetí kè yebakè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààti, ò í taà teciētè, ke ā ifōti miēke. ²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìkè ke dò: Ti kpeti dòmmè mí nnè fō nkuyie nkùu baké ketenkè nè keñkè ku birè? N da báammu, a bá n fēũ.

²⁹ Ke yé Yesu do di péimmè ke dò: Yè oniti yie mmieke fō ndibòò! De kó dibòò do ò ta nè dimǎnni ndi, kè bè níi bou o nǎu mefimme o naàcèi timáti, kòo dè tōũ, kè dii ò tanné dikpáà.

³⁰ Kè Yesu ò beke ke dò: A yètiri tú ba? Kòo dò: N yètiri tu: Kusũkù. Yebakè kusũkù kuù do ò ta. ³¹ Kè yèe bántè Yesu ke dò: A báá ti tanné difōtiri cūmpuri.

³² Ke sǎ nkufōnkècēnku makù bo ditāri ñnkè ke diiti kè yebakèe bántè Yesu ke dò wèe yóu kè yèe kate kéta de kó kufōnkècēnku. Kè Yesu dò yèe kate. ³³ Kè yebakèe yè de kóo nìti miēke, kéta kufōnkècēnku kè kùu coké kécúténí ditāri kédìu menie.

³⁴ Bèè do yè cēmmú kè bèe coké kékate kénáké dihei kàbe nè depaa nkàbe. ³⁵ Kè bèe kate ke bo yà dèè dǎò. Bè tǔkoo dii mǎnni káyà oniti yebakè yè wèe miēke, kòo kàri Yesu borè, ke dáátí tiyààti, kòo yèmmè wenke páíi kè kufōwaa mbè pī. ³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dǎò, kè bèe náké bèè kǎtení, dè wũkè mèè botí kòo nìti yebakè ta wè miēté. ³⁷ De mǎnni kè Sedasaa kó ketenkè kàbe bemǎuu wēnné ditñnni kébántè Yesu ke dò wèe yè be tenkè, ke yé kufōwaa mbè pīmmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti, ³⁸ kòo nìti yebakè yè wèe ò bántè ke dò ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kóò nàké ke dò: ³⁹ Kò nha cīētè kénáké Kuyie nda dǎò dè.

Kè wèe nìti kate kénáantoo dihei dimǎu Yesu ò dǎò dè.

Yesu miékùnmè Saiduusi birè nè onitipòkù wèe mǎ ntiyǎnti
(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

⁴⁰ Kè Yesu nwētini Kadidee ke sǎ nditñnni ò bàà, kóò cǎuté. ⁴¹ Kè kutíintouku kóo kóti mǎuu bè tu wè Saiduusi tuǎkení, ke nínkóo Yesu ìkè kóò bántè ke dò: Kǎtení n cīētè. ⁴² Ke yé ò do mǎkemè desapũmbire dēmáà ndi, kè dè mǎke yebie ntepiítè nè yèdéè, ke mǎ nkè dè cēè, kè dè duúnnè mukũũ.

Kè Yesu nkǎri, ke ditñnni ò murí koò éũ tipíiti timǎu. ⁴³ Kòo nitipòkù mǎu dè bo, ke mǎ ntiyǎnti yebie ntepiítè nè yèdéè, bá ti í commu, kòo kàri bedòòtòribè borè ke càke o díítí imǎu, be mǎu me nyí na koò miékùnmè. ⁴⁴ Kòo kéténi Yesu fñnkúò bíékè ke kááké o yaàbòri mǎnku, kòo yǎnti pǎnke cómmú. ⁴⁵ Kè Yesu beke ke dò: We nni nkàáké?

Bemǎu kè bè nyetiri ke tú be í yé, kè Pieri dǎ: Okótì, ditñnni dii da murí ke da éũ. ⁴⁶ Kè Yesu dǎ: Oniti n káákému, muwērimú mamù muù yè m miēke.

⁴⁷ Kòo nitipòkù nsǎ nYesu banté, kòo kǎtení, kòo kǎnti au, kòo nínkóo o také, kébéi mbenitibè bemǎu ìkè mùu kpéi nte kòo ò kááké nè ò pǎnke miétémè. ⁴⁸ Kè Yesu ò náké ke dò: N kóo sapàà a tákùmmè da deetému, kate kè dè nnaati.

⁴⁹ Yesu kpaá ke me nnáa nkòo nìtì mǎu boní Saiduusi cǐt̃t̃è, ke tuǎkení, kòò nàké ke dǎ: A sapùmbire kumu, t̃nke bá nkóónnè Okóti.

⁵⁰ Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke dǎ: Bá nyĩ̀kù n tá máà ò yóó miét̃mu.

⁵¹ Ò t̃ùk̃e diì mǎnnì t̃cǐt̃t̃è ke í nyie nkòo mǎu bo ò ñinnè k̃éta k̃è d̃è í tú Pieri ñè Isaku ñè Isāā ñè debire cice ñè de yǎ be s̃ā. ⁵² Benit̃ibè bem̃u do kuǎmmu debire k̃ũ, nk̃è Yesu b̃è nàké ke dǎ: Bá nkuǎnnè debire í k̃ú, d̃è ỹè nke duómu.

⁵³ Kè b̃è nhò daú ke ỹè b̃è ỹém̃mu ke dǎ ndebire ku. ⁵⁴ Kè Yesu p̃ĩ ndebire ñùt̃è k̃épi nke dǎ: M bir̃e it̃é!

⁵⁵ D̃ende b̃ambà nk̃è debire foute k̃éit̃é, k̃è Yesu dǎ b̃èe d̃è duó k̃è d̃èe di. ⁵⁶ Kè d̃èe di debire yemb̃è, k̃è Yesu b̃è cau nk̃è dǎ b̃è báá náké òm̃u d̃èe d̃ò.

9

*Yesu t̃amm̃è o tancóumb̃è k̃è b̃è duó muw̃erím̃ú
(W̃ént̃é Matie 10:5-15 ñè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi ñho tancóumb̃è t̃epít̃è ñè b̃èd̃éb̃è k̃è b̃è duó mmuw̃erím̃ú k̃è b̃è bo mb̃et̃i yeb̃ok̃è yem̃u, ke miék̃unko bem̃uambe, ² k̃è b̃è t̃ō, nk̃è b̃è bo nnáante Kuyie nk̃p̃àt̃iyuu k̃peti, ke miék̃unko bem̃uambe, ³ k̃è b̃è nàké ke dǎ: Di bá nt̃o d̃emar̃è, bá kup̃àt̃i yoo kud̃uk̃u yoo mud̃ii yoo idiít̃i, òm̃u bá nt̃o yeyaàb̃or̃è ỹèd̃é. ⁴ Kè b̃è di c̃out̃é t̃èe c̃it̃t̃è, di ñte mbo ke yàa it̃éñè de kó dihei. ⁵ Kè b̃è di yete diì èi di k̃p̃áát̃é di nac̃et̃áá nke it̃é, k̃è d̃èe benke b̃è càar̃em̃è.

⁶ Kè b̃èe k̃ote k̃énc̃ent̃i yeh̃ek̃è yem̃u ke náante Tináañs̃àat̃i ke miék̃unko bem̃uambe tip̃it̃i tim̃u.

*Yesu do d̃arim̃è tidiet̃i k̃è d̃èe di Ed̃oti
(W̃ént̃é Matie 14:1-12 ñè Mariki 6:14-29)*

⁷ Kè Ed̃oti Tetidaki, Kadidee kóo k̃p̃àt̃i keè d̃èe d̃òri k̃è d̃èe ò di ke ỹè b̃emab̃è do t̃um̃è Isāā-Batiisi weè ỹánt̃é.

⁸ Kè bet̃òb̃è tu: Edii weè w̃etení. Kè bet̃òb̃è tu: Kuyie mp̃āññānt̃i náam̃b̃è dim̃nñi k̃obe kóo m̃u weè ỹánt̃é.

⁹ Kè Ed̃oti dǎ: N duó nk̃è b̃è f̃èut̃é Isāā k̃è we nñé nwe n w̃ete ke yo k̃è b̃è ñáa nw̃èe k̃p̃éi? Kòo nw̃anti ke bo ò yà.

*Yesu d̃òmm̃è tidiet̃i ñè p̃éèb̃è b̃ènñumm̃u ñè siỹĩ̀ s̃id̃ésì
(W̃ént̃é Matie 14:13-21 ñè Mariki 6:30-44 ñè Isāā 6:1-14)*

¹⁰ Kè Yesu t̃or̃ee w̃etení kóo nàké ỹè d̃ò d̃èe kó dim̃àà, k̃è b̃èe ñei k̃ék̃ent̃óo dihei b̃è tu di Betisaidaa di bíék̃è. ¹¹ Kè dit̃inñi ò yà kóo t̃unñe, k̃è Yesu b̃è c̃out̃é k̃è mb̃è ñáa nKuyie nk̃p̃àt̃iyuu k̃peti, ke miék̃unko b̃èe m̃.

¹² Diỹè yunñè diì m̃nñi k̃è Yesu tancóumb̃è t̃epít̃è ñè b̃èd̃éb̃èe t̃óonñi o bor̃è kóo nàké ke dǎ: C̃ie m̃benit̃ib̃è k̃è b̃èe k̃ote k̃éwamm̃ú mud̃ii, ñè yed̃ú, ke ỹè ti bom̃è die ndikp̃àa mĩeke bá d̃emar̃è í bo.

¹³ Kè Yesu b̃è t̃ènñé ke dǎ: Díndi di mómm̃ambe duónñè be k̃è b̃èe di. Kè b̃è dǎ: Ti m̃ake p̃éèb̃è b̃ènñumm̃u ndi ñè siỹĩ̀ s̃id̃ésì máa! Yàa ti k̃ote k̃édoñt̃éñimu k̃éduó nkuñit̃i kuu?

¹⁴ (De kó benit̃ib̃è do bo mbo sik̃aup̃is̃iñumm̃u (5000)). Kè Yesu náké o tancóumb̃è ke dǎ: Kanñeñè be sip̃is̃iñumm̃u s̃iñumm̃u.

¹⁵ Kòo tancóumb̃èe yie nk̃è b̃è kanñe bem̃u, ¹⁶ k̃è Yesu t̃úot̃é p̃éèb̃è b̃ènñumm̃u ñè siỹĩ̀ s̃id̃ésì, ke bóút̃é k̃éink̃è, k̃és̃ante Kuyie k̃è b̃è w̃erí k̃éduó ñho tancóumb̃è, k̃è b̃èe tot̃i benit̃ib̃è. ¹⁷ Kè b̃èe cáák̃è bem̃u k̃éns̃anñè, k̃è d̃èe súo nk̃épĩe nyem̃ómm̃uyák̃è t̃epít̃è ñè ỹèd̃é k̃è b̃èe t̃.

*Pieri ñak̃ém̃è Yesu tu w̃è
(W̃ént̃é Matie 16:13-19 ñè Mariki 8:27-29)*

18 Diyie mari kè Yesu mbáá nKuyie nhomáà borè, kòo tancòumbèe katoo kòo bè beke ke dò: Benitibè yē n tú we? 19 Kè bèe ò tēnné ke dò: Bèmabè yē nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yē nha tú Edii, kè betòbè yē nha tú Kuyie mpāānāaṅti náam̀bè dimònni kòbe kòò m̀òu ke yānté. 20 Kè Yesu bè beke ke dò: D́ndi tá, di yē n tú we? Kè Pierii ò tēnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnni wè.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)*

21 Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báa yie nké tì nàké òm̀òu. 22 Ke yíe ke dò: Onitibire dò nkéféütému mediè, kè Kuyie ncíètè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bèe ò yete kòò kùò, diyie tǎānni yie kòo yánté, 23 kédeè ké bè nàké bəm̀òu ke dò: Kè wèè dó ké n tũnne wèe bútinne omáà kéntò o dapāāti yewe yem̀òu ke n tũ. 24 Ke yé wèè bo ndó kédeetè o fòm̀mu ò yóó mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fòm̀mu n kpéi kòò mù deeté. 25 Kutenkù kuù nkperè bo d̀òò ba oniti kénsa kòò dè m̀òke dem̀òu ke né càke omáà yoo ò fétinne o fòm̀mu. 26 Wèè bo nni mm̀òkenè mí nhonitibire ifei m̀ múnke bo nhò m̀òkenè ifei m̀ bo nwētini dii yie nè tikpeti nè n cice kpeti ke neínnè Kuyie ntōrè. 27 N di náá mm̀ómmuò nwe d́ndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá fòumu keyà Kuyie nkpaàtiyuu.

*Yesu k̀ònti cèètémè
(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)*

28 Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mm̀òke yewe yèni mè ndòm̀mè kòo yú Pieri nè Isāā nè Isaku, kè bèe deke ditāri mari ìnkè ke bo bántè Kuyie. 29 Ò báá ndii m̀ònni Kuyie nkòo ìkèe ceete kòo yāatii peike kémietè. 30 Kè bè nyóó daateni keyà benitibè bèdébè, M̀oyiisi nè Edii kè bè ò náānnè. 31 Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò náā nhò yóó kú mèè boti Sedisademmu. 32 Pieri nè o népobè bè do yè nkéduómu kénhennini keyà Yesu kó tikpeti nè benitibè bèdébè bèè do ò còm̀m̀ùnè. 33 Edii nè M̀oyiisi, bè ité dii m̀ònni kè Pierii náké Yesu ke dò: Dè wennimu ke d̀ò ntí mbo die, ti bo d̀òò titouti titāati, f́ nkumáà, M̀oyiisi kutekù, Edii kutekù. (Pieri do í yé ò náā nke tú mù).

34 Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetiri marii k̀ateni ké bè dàtinné, kè kufōwáá mpí nYesu tancòumbè bè yà dii m̀ònni diwetiri bè dàtinnémè. 35 Kè metammè mamèe yènni diwetiri mièke ke tú: Yie nweè tu m̀ bire n tǎāté dè, nyiènnè o kpeti.

36 Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu wèè máà dè kpaá. De kó yewe mièke kè Yesu tancòumbè ndò yúóò bè í nnàké òm̀òu bè yà dè.

*Yesu tancòumbè do yī̀kemè dibòò
(Wénté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)*

37 Kè dèe wenté kè bè ncutini ditāri, kè ditinni dierii k̀ateni kéco Yesu. 38 Kòo m̀òuu kuónko ditinni cuokè ke dò: Okóti, daate m̀ bire kpéi! N dè m̀òke demáà ndi, 39 kè dibòò marii ã̃ dè pī nkè dè nwúótí, kè di dè kpékíi, kè tinóntṑp̀ùtì yie dè nùù, bá di báá càrike kéité, kényiti ke dè f́ũ mmèdiè. 40 Kè m̀ bántè a tancòumbè ke yē mbèe di bèti kè bè yī̀ke.

41 Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè d́ndi bèè d̀òòri meyei, m̀i yó nhā ke di bonàà? M̀i yó nhā ke di t̀òàà? K̀atenni die nha bire.

42 Debire t̀ònni dii m̀ònni Yesu borè, kè dibòò dè b̀ò, nké ndè kpékíi, kè Yesu péi ndibòò kè dii yè, kòo mièk̀unne debire ké dè duó nde cice. 43 Kè dèe di benitibè bəm̀òu, bè yàmè Kuyie nkpeñnimè.

*Yesu do yie kénákémè bè yóó ò k̀òmè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)*

Bá wè kòo nwúó nYesu d̀òò dè, kòo náké o tancòumbè ke dò: 44 Mpínnè mesàà n yóó mè ndi náké tii náānti: Bè bo fité Onitibire.

⁴⁵ Bè me nyí mbanté de kó tináaànti tú mù, ti do sàrimu kè deè nte kè bè í nti banté, bè me nyí ndàátí ke beké Yesu.

Yesu tancóumbè nennimè tikóti kpéi
(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)

⁴⁶ Kè Yesu tancóumbèe íté tineiti nè betòbè ke bo yà be miéke wèè de. ⁴⁷ Kè Yesu banté be yèmmè kédetení debire kécónné o také kè bè nàké ke dò: ⁴⁸ Wèè bo còuté debire die n kpéi, ò còuté mínwe, kè wèè n còuté, ò còutému wèè n tōnní, ke yé wèè tu o sámpòu di cuokè weè de ke di pèéte.

Wèè bèti yebòkè nè Yesu yètiri
(Wénté Mariki 9:38-40)

⁴⁹ Kè Isāā nàké Yesu ke dò: Okóti ti yà òmòu nwe kòò bèti yebòkè nè a yètiri kè ti ò bàa, ke yé ò í ti wéñnèmè.

⁵⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Di na bá nhò bàa ke yé wèè í yete di kpeti ò di wéñnèmèmu.

Sammarii kòbe yetemè Yesu

⁵¹ Dè tóté dii mōnni Yesu bo dekemè keñkè, kòò íté nè dikōmbùò kénkōri Sedisadèmmu, ⁵² kētō mbenitibè kè bèe kòte Sammarii kó dihei marì ke bo tūntè ò yóó báté dè. ⁵³ Sammarii kòbe me nyí nhò yie nhò kòri mēè kpéi Sedisadèmmu. ⁵⁴ Yesu tancóumbè Isaku nè Isāā bè dè yà dii mōnni ke nàké Yesu ke dò: Ti Yiè nha dó kè ti duó nkè muhāā ncúténí keñkè kè bè kùàà?

⁵⁵ Kè Yesu wēēte kè bè kpannè ke dò: Di í yé meyèmmè mēè di tō kè di náá mmemme. ⁵⁶ Onitibire í kōtení ke bo kuò benitibè, dè kōtení ke bo bè deetèmu. Ò bè nàké memme kédeè kè bèe kòte dihei teri.

Yesu nàkémè bèè dō kòò tūnne bè dō nkòò tūnne mēè boti
(Wénté Matie 8:19-22)

⁵⁷ Bè kété dii mōnni kòò mōu nàké Yesu ke dò: N yóó nda tūmmu tipítì timòu a kōri kèè bíkè. ⁵⁸ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Ihānkè mōkemu i fōti, kè sinòò mōke tiyēnti, Onitibire me nyí mōke dè bo duó dè kéom̀pè.

⁵⁹ Ke nàké otòu ke dò: N tūnnè. Kòò ò tēñné ke dò: Okóti, yóu kè m mu nkote kékūnné n cice kédeè. ⁶⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Yóu kè becírìbèe nkūri becírìbè, kè f̄́ nkote kénáké Kuyie nkpaàtiyuu kpeti.

⁶¹ Kòò tòu múnkèe béi nke dò: Okóti n yó nda tūmmu né yóu kè n kò nkécau n cīētè kòbe. ⁶² Kè Yesu ò nàké ke dò: Wèè dùònè dinaakāà ke wēke o fōnkúò de yiè mbáá na kēpī nKuyie nkpaàtiyuu kó mutōmmú.

10

Yesu tām̀mè o tām̀bè sipísìyiekè
(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

¹ Kè Yesu yíe kētāáté o kó betōmbè sipísìyiekè kè bè tō mbèdébè débè yehèkè yemòu miéke nè tipítì timòu o móm̀muò nhò do dō nkékòte kè, ² kè bè nàké ke dò: Tidiiti bimu mediè kè ti dèibè né kēñni, bántènè kupaku yiè nkòò duōnni betōmbè kè bèe dei o diiti. ³ Kōtenè, di dō nyipe nyi kè n di tūð nyekpamaà mmieke. ⁴ Di bá ntò idíítí, di bá ntò kudòukù, di bá nnie tineùti, di báá cómmú kuce kédòu nhòmòu. ⁵ Kè di tati tēè cīētè, di dò: Kunaatí ndi bonè! ⁶ Kòò mòu bo de kó tecīētè ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòò mòu me nyí bo, kùu wētení di ñnkè. ⁷ Dí mbo de kó tecīētè ke yo nke yō mbè di duó ndè, otōnti nè o tōndiiti nti, di bá nsòati sòati sicēī. ⁸ Kè di ta dii eì kè bè di còuté ke di duò ndè dí ñyo, ⁹ kēmmiek̀unko bemuambe ke náá nde kó dihei yembè Kuyie nkpaàtiyuu tōōnnímè. ¹⁰ Kè di ta dihei marì kè bè í di còuté, di yè kécómmú de kó dihei ice, ¹¹ kékpaáté de kó dihei kó mutáá mmùù dàri di

naàcèi, ke né bè nàké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkprààtiyuu tònnímu. ¹² N di náámmu Kuyie mbeénti yiè, Sodámmu èi kòbe kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó diheì kòbe kpèti.

*Yehékè yèè yete Yesu
(Wénté Matie 11:20-24)*

¹³ Di bo yà díndi Korasēē kòbe nè Betisaidaa kòbe, ke yé tidièti n dòò di di ciè, kè n do ntì dòò Tiiri nè Sitōō mièke nke bè na ndàátí tifòòtòntì, ke pe mmutápei nnè dimònni ke benke bè cèètemè. ¹⁴ Dèè kpéi nte Kuyie mbeénti yiè, Tiiri nè Sitōō ekè kòke kó tiyēiti bo nkēñnìnè di kpèti. ¹⁵ Díndi Kapennaummu kòbe di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkēñkàa? Bitì. Kù bo di cūñnì ké di tanné kudònkù mièke.

¹⁶ Kè Yesu yí kénákè o tōmbè ke dò: Kè wèè yie ndi kpèti ò yie mmù kpèti, kè wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòò yete wèè n tōnnì.

Yesu tōmbè sipísìyiekè ò nàkémè bè pī mmè botí mutōmmú

¹⁷ Kè Yesu tōmbèè wētení nè diwèi ke dò: Ti Yiè, ti òò pèe nyebòkè nè a yètìrì kè yèe cokému.

¹⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N do wúómmu dibòò dotinímè keñkè tēwàtè tēmè. ¹⁹ N di duómmu muwērímú kè di bo nnaù iwààke nè inaá nképònte dibòò wērímú mumòu, bá dèmarè báa di dòò meyei. ²⁰ Dè bá ndi naati yebòkè di cokùmè, dè pètìnke ndi naati di yètè wàri mèè kpéi nkēñkè.

*Kuyie mbenkemè besámphè dèè sòri
(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ De mònni kè Muyaánsààmùu píe nYesu kòò sante Kuyie nke dò: N da sántí n cice Kuyie nfò nwèè baké keñkè nè ketenkè, a sònne mèè kpéi ntimómmònti mēcii nyembè, nè meyētímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice fòò mè dó ke mè tãáté.

²² Ò dèè memme ke dò: N Cice n duómmu demòu, òmòu í yé debire kè dè í tú de Cice, òmòu me nyí yé debire Cice kè dè í tú debire nè debire dó kébenke bè de Cice.

²³ Kòò deè kéwénté o tancòumbè, ké bè nàké bemáà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwùò ndè. ²⁴ N di náámmu Kuyie mpāñnāñti náambè péu nè bekpààtibè péu do dómú kèyà di mè nwùò ndè bá bè í dè yà, bè do dómú kékeè di me nyo tí bá bè í tí kèè.

*Yesu tēñné tí ikuó wāàbè kóò kóti
(Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31)*

²⁵ Kè ikuó wāàbè kóò kóti mōù ndó kédíi nYesu kéíté kóò beke ke dò: Okóti n dò nkédòò ba kèpété mufòmmu mùù bo sáà? ²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Tì wàri ikuó mièke ke yè mba? A ti kàa nkè tí tú ba? ²⁷ Kè de kóò nìtì ò tēñné ke dò: Tì wàri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memòu nè a wēñnì dimòu, nè a wērímú mumòu nè a cii mmemòu kéndó a kou tòu a dó mèè botí amáà. ²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēñné kè dè wenni, ñdòori memme a yó nfòumu.

²⁹ Kè ikuó wāàbè kóò kóti ndó kébenke ò dòòrimè Kuyie ndó dè, kébeke Yesu ke dò: We ntú n kou tòu? ³⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Onìtì mōù weè do yènnì Sedisademmu kènkari Sedikoo, kè beyóóbèè ò dinté kédukú kòò ndò nhò kú, kè bèè fietè o kperè kóò dòunko kèpēēté. ³¹ Kè dè mmànnè ikuó nìtì mōù dè kèrínímè kóò yà kèpéè nkèpēēté. ³² Kè Defii botí kou mōù nkéríní kètuòkení o borè kóò yà kèpéè nkèpēēté. ³³ Kè Sammarii èi kou mōù weè né nkari kupòòkù kènkéríní kóò yà kè mesémmè ò pī mmediè. ³⁴ Kòò kàtoo o borè, kèúú o muò nkéwaare mekùò nnè menàà mbè tu mè difèè nkéboú kédeè kóò kànnè o sāmmarímú ñnkè, kóò kàtenè tepòòcīètè kényiè nkoò tàà. ³⁵ Kè dèè wenté kòò deite medítíbiì mmédémè kèduó nwèè bàà tepòòcīètè ke dò: Ntaànnè we, kè ì dònté, kàa yiè, m bo nwētínì ke da yietì.

³⁶ Kè Yesu deè kóò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóóbè me mpuotí wè kou tú we betāāti memme? ³⁷ Kè ikuó wāàbè kóò kóti ò tēñné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kòte kédòò me botí.

21 Onitikperì bàátí dìi m̀̀nnì m̀̀sàà nke baa o c̀̀t̀̀t̀̀ è o k̀̀p̀̀ere dem̀̀ou ò mbomu béu. 22 Kòo ǹ̀t̀̀i m̀̀ou me nk̀̀t̀̀enì ẁ̀è k̀̀p̀̀eń̀nì koò p̀̀ēt̀̀é, koò na, ò bo fiet̀̀e o k̀̀p̀̀ar̀̀inent̀̀i ò do tá t̀̀i, k̀̀t̀̀úót̀̀énè o k̀̀p̀̀ere k̀̀t̀̀ot̀̀í. 23 Ẁ̀èè í n ẁ̀éń̀nè ò n k̀̀p̀̀anǹ̀emu, ẁ̀èè í n ẁ̀éń̀nè k̀̀è ti t̀̀ík̀̀í ò déímu.

*Dib̀̀òò bo ẁ̀étením̀̀e oǹ̀t̀̀i miẽke
(Ẁ̀ént̀̀é Matie 12:43-45)*

24 K̀̀è dib̀̀òò ỳ̀è oǹ̀t̀̀i ke k̀̀t̀̀e t̀̀ed̀̀ont̀̀è ìnk̀̀è, ke wanti dì bo om̀̀p̀̀è d̀̀è, ke m̀̀òń̀t̀̀é dì bo ỳ̀í: M bo ẁ̀éte n s̀̀òò bo ẁ̀èè miẽke. 25 Di t̀̀ù̀òkoo dìi m̀̀nnì k̀̀éńs̀̀ó nd̀̀è k̀̀àút̀̀é páíí ke t̀̀ũnt̀̀e bá òm̀̀ou í bo o miẽke. 26 K̀̀è dìi ẁ̀éte k̀̀éwaannì ỳ̀eteỳ̀è ỳ̀eyiekiè ỳ̀èè d̀̀òke ỳ̀ou ke dì p̀̀ēt̀̀é, k̀̀è ỳ̀èè ẁ̀éte k̀̀éta o miẽke, k̀̀òo borim̀̀e s̀̀ĩnt̀̀e k̀̀ép̀̀ēt̀̀é m̀̀è s̀̀òò d̀̀omm̀̀è.

Yesu ǹ̀àk̀̀ém̀̀è bèè tú diẁ̀èi m̀̀ómm̀̀onni yemb̀̀è

27 Yesu k̀̀p̀̀aá ke me nnáá nk̀̀òo nitip̀̀òk̀̀u m̀̀ou béinnì dit̀̀ĩnnì miẽke ke d̀̀ò: D̀̀è nnaati onitip̀̀òk̀̀u ẁ̀èè da peit̀̀é, a ỳ̀áá ẁ̀è.

28 K̀̀è Yesu ò t̀̀éń̀nè ke d̀̀ò: D̀̀è p̀̀et̀̀inke ñnaati bèè k̀̀èrm̀̀ú bèmb̀̀e Kuyie nnáañt̀̀i ke d̀̀òri t̀̀i ỳ̀emm̀̀è.

*Yesu do ǹ̀àk̀̀ém̀̀è d̀̀è ỳ̀ó nd̀̀omm̀̀è tibeént̀̀i ỳ̀iè
(Ẁ̀ént̀̀é Matie 12:38-42)*

29 K̀̀è beǹ̀it̀̀ibè ntikunì Yesu borè k̀̀òo béi nke d̀̀ò: Di mm̀̀onni k̀̀ó beǹ̀it̀̀ibè bèè bùt̀̀innè Kuyie nke d̀̀òri meyi, mb̀̀è tú n d̀̀òò tidiet̀̀i bè me mbáá t̀̀i ỳ̀à k̀̀è d̀̀è í t̀̀ú t̀̀i do d̀̀òò Sonaasi. 30 Sonaasi do t̀̀úm̀̀è dibeǹ̀k̀̀èri Ninifu k̀̀abe k̀̀p̀̀éí, mm̀̀è bot̀̀í nku Oǹ̀it̀̀ibire ỳ̀ó nt̀̀úm̀̀è dibeǹ̀k̀̀èri di mm̀̀onni k̀̀ó beǹ̀it̀̀ibè k̀̀p̀̀éí. 31 Tibeént̀̀i k̀̀ó diỳ̀è Sebaa k̀̀óo nitipokp̀̀aàti bo cómm̀̀ú k̀̀ébekénè di mm̀̀onni k̀̀abe k̀̀è k̀̀p̀̀et̀̀innè ke ỳ̀é ò ìt̀̀énim̀̀è d̀̀ed̀̀et̀̀irè ke k̀̀t̀̀enì ke k̀̀èè Sadom̀̀ò náañt̀̀i meciì nkpeti. Né ntenè òm̀̀ou die nke d̀̀eunè Sadom̀̀ò. 32 Tibeént̀̀i ỳ̀iè Ninifu k̀̀abe bo cómm̀̀ú k̀̀ébekénè di mm̀̀onni k̀̀abe k̀̀è k̀̀p̀̀et̀̀innè ke ỳ̀é Sonaasi do bè ǹ̀àk̀̀ém̀̀è k̀̀è bèe ceetemu. Né ntenè òm̀̀ou die nke p̀̀ēt̀̀é Sonaasi.

*Feǹ̀onf̀̀è tu tik̀̀ont̀̀i k̀̀ó defit̀̀irè nd̀̀e
(Ẁ̀ént̀̀é Matie 5:15, 6:22-23)*

33 K̀̀è Yesu béi nke d̀̀ò: Bè òò í nc̀̀ou nfit̀̀irè k̀̀é d̀̀è ànnè t̀̀ec̀̀èt̀̀è miẽke, bè òò d̀̀è c̀̀oǹ̀né deyit̀̀irè nd̀̀e, bèè k̀̀ó dim̀̀àà taanı k̀̀è bè nwúó nkuwenniku. 34 Inuò ntu tik̀̀ont̀̀i k̀̀ó defit̀̀irè nd̀̀e, k̀̀àa nuò nwúó nha k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou ò mbo kuwenniku miẽke nke. K̀̀àa nuò mm̀̀e nyí wúó a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou ò mbo dib̀̀iinnì miẽke nke. 35 Daate k̀̀è kuwenniku k̀̀ùù bo a miẽke k̀̀è k̀̀ù bá nt̀̀ú dib̀̀iinnì. 36 K̀̀è kuwenniku da mí a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou ke í soké kup̀̀ík̀̀u mak̀̀u, a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou bo mbo kuwenniku miẽke, k̀̀énd̀̀onnè defit̀̀irè ò nda mím̀̀è.

*Yesu k̀̀p̀̀anǹ̀ém̀̀è Fadis̄ẽbe
(Ẁ̀ént̀̀é Matie 23:1-36 ǹ̀è Mariki 12:38-40)*

37 Yesu ǹ̀àk̀̀é dìi m̀̀nnì k̀̀édeè, k̀̀è Fadis̄ẽ m̀̀ou ò yu o c̀̀t̀̀t̀̀ è mud̀̀i, k̀̀è Yesu k̀̀t̀̀e k̀̀è bè nyo. 38 K̀̀è Fadis̄ẽ m̀̀ou ỳ̀à Yesu yomm̀̀è bá ò í ǹ̀ite ikuó ỳ̀emm̀̀è k̀̀è d̀̀è ò di. 39 K̀̀è Yesu ò ǹ̀àk̀̀é ke d̀̀ò: Díndi Fadis̄ẽbe di òò eítè feb̀̀òòf̀̀è ǹ̀è dibuu ìnk̀̀è nke k̀̀è di miẽke né píéké oyúók̀̀u k̀̀ó meyemm̀̀è ǹ̀è kuyonku. 40 Tiyèint̀̀i díndi! Kuyie nk̀̀ùù d̀̀òò de ìnk̀̀è kuù í d̀̀òò de miẽkaà?

41 Mp̄ãännè bec̄ĩribè ǹ̀è di ỳ̀emm̀̀è mem̀̀ou, mem̀̀me dem̀̀ou d̀̀è bo wenk̀̀em̀̀è di k̀̀p̀̀éí.

42 Di bo ỳ̀à díndi Fadis̄ẽbe! Díndi bèè duò nKuyie ndi k̀̀p̀̀ere dem̀̀ou k̀̀ó meyaatim̀̀è t̀̀ep̀̀ít̀̀è ǹ̀è tikũnf̄ããt̀̀ò, ke ỳ̀ou di bo nd̀̀òrim̀̀è Kuyie ndó d̀̀è ǹ̀è di bo nk̀̀ù d̀̀óm̀̀è. Di do d̀̀ò nk̀̀é nd̀̀e nd̀̀òri, di né báá ỳ̀ou des̄onne.

43 Di bo ỳ̀à díndi Fadis̄ẽbe bèè n̄oǹ̀nè yek̀̀arè k̀̀ètiyè tit̀̀íntouti miẽke, ke dó bè ndi d̀̀ou nyek̀̀ããt̀̀è miẽke ke ninkoo. 44 Di bo ỳ̀à díndi bèè d̀̀onne if̄õti ìì danné, bè ò ncenti ìì ìnk̀̀è ke í ỳ̀é.

⁴⁵ Kè Fadisīēbe kóo kótì m̀òu b́i nke d̀: Okótì a náá mmiē nke śáá ntí m̀be. ⁴⁶ Kè Yesu ò t̀énné ke d̀: Di múnke bo yà d́ndi Fadisīēbe kó bekótìbè bèè bou yetuò c̀éyè ke tounko benitibè, di me nyí bè teennè bá sám̀pó mutò. ⁴⁷ Di bo yà d́ndi bèè maà mesàà Kuyie mpāānāāntì náam̀bè di yembè do kuò bè kó if̀tì. ⁴⁸ Nè de miēke di benkúmu di kómmúmmè di yembè ke yé bèè kuòmè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè kè d́ndi maà be f̀tì. ⁴⁹ Dèè kpéi nte Kuyie nnè ku kó mecìi mmiēke kè kùu b́i nke d̀: M bo bè duónko m pāānāāntì náam̀bè nè n t̀òrè, kè bèe kuò biē nkéféū mbetòbè. ⁵⁰ Kè d̀e yie nkè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè bè do kùò bè nè kutenkù ketémè kè be kó tibeénti do di mm̀nni k̀be yò ìnkè, ⁵¹ k̀keté Abèeri kó mukò, k̀ntò kétuòkenní Sakarii bè kùò wè Kuyie nc̀f̀tè nè diwūòt̀nni de saku. Mómumu nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mm̀nni k̀be yò ìnkè.

⁵² Di bo yà d́ndi ikuò nùtì bèè pàanko betòbè Kuyie nkó kuce, di í kù tū ndi mómumbe, ke né díti bèè d́ kè kù tūnne.

⁵³ Yesu ité dii m̀nni de borè kè Fadisīēbe nè ikuò wā̀bè miēke ò peike mediè nkè bè nhò bèkú tināāntì péu, ⁵⁴ ke bo yà ò bo b́i nkéyete kè bèe o pī.

12

Dèè s̀ri dè bo feitè

(Wénté Matie 10:26-27)

¹ De m̀nni kè benitibèe tíi nsikoupi sikoupi kennaò betòbè, kè Yesu keté kénáké o tancóumbè ke d̀: Daatenè Fadisīēbe kó meyèmmè mèdémè kpéi mmèè d̀nnè mutie mùu muuti p̀éè. ² Dèè s̀ri dè bo feitè, kè dis̀ri kperèe yènni kuwenniku. ³ Dèè kpéi nte di nàkè ti kufáà bè bo ti kèè kupiiti, di wèe ti dimáà borè, bè bo deke kudànkù kè ti p̀éké.

Ti í d̀mmè kéndé bèè k̀u tik̀nti máà

(Wénté Matie 10:28-31)

⁴ N di náammu d́ndi n ǹpobè: Bá ndénè bèè k̀u tik̀nti máà. ⁵ M bo di benke di dò nkéndé wè, ndénè Kuyie nkùu bo na ke da tanné muháá miēke a kũũ nkó dif̀ònkùò. Di dò kè nku ndé.

⁶ Bè òó í nfitè iǹribi iǹummù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu im̀u i kpéi. ⁷ Bá di yùtì Kuyie nti kàammu ke yé ti màmè. Di bá nyìk̀kù, bá wè di miēke ò p̀é̀tému iǹribi péu.

Wèè bo náké ò tumè Yesu kou

(Wénté Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ N di náammu, wèè bo náké benitibè ìkè ò tumè n kou, mí nhOnitibire m bo náké Kuyie ntòrè ìkè ò túmè n kou. ⁹ Wèè bo n nenni benitibè ìkè, m bo ò nenni Kuyie ntòrè ìkè.

¹⁰ Wèè bo śáà nhOnitibire, Kuyie mbo ò c̀f̀, wèè me mbo śáà mMuyaánsààmù, Kuyie mbáà ò c̀f̀ mbiti.

¹¹ Kè bè di k̀rinè dii m̀nni tibeénti titíintouti miēke yoo bekpàatibè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké ti k̀yè, nè di yóó ti náké mèè boti. ¹² Kè di t̀òke, Muyaánsààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké ti.

Kukpàat̀yèinkù

¹³ Kòo m̀òu béinní dit̀nni miēke ke d̀: Okótì náké n kóo kótì kè tí totí ti cice ku ke ti yóunè dè. ¹⁴ Kè Yesu ò náké ke d̀: N ǹpoo we nni ndòò obeénti kè m bo ndi bekùnè, yoo n di totí di kperè? ¹⁵ De m̀nni ke náké benitibè ke d̀: Dònnè meyòmmè, ke yóu di bo ndómè di kparikè ke yé onitì kpàti tii í temè o f̀mmu.

¹⁶ Kòo bè náké dināānhānt̀rì mari ke d̀: Tikpàti yiè mm̀u wèè do bo, ke m̀ke depaa nkè d̀e pié mediè. ¹⁷ Kòò mbékú omáà o yèmmè miēke ke tú: N yí m̀ke m bo ānné dè n diiti? ¹⁸ Kè náké omáà ke d̀: N yàmù n yóó ỳmè, m bo può m buò sám̀póyè, kémaà yedièyè kéānnè n diiti nè n kperè dem̀u. ¹⁹ De m̀nni ke náké n wènni ke d̀: A m̀kemu tikpàti

péu, ñhompú ke yo nke yō nke yānkú. ²⁰ Kè Kuyie nné ò nàké ke dò: Kuyèinkù fí! Ke nyènkè mómmanke m bo túóté a wēnnì kè we nné tieke de kó tikpàtì?

²¹ Wèè waà ntikpàtì o mómman nho kpéí nke né í tú okpàtì Kuyie mborè o kperè me dò.

Ti í dómme kényièkù
(Wénté Matie 6:25-34)

²² Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: Deè kpéí nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéí. ²³ Ke yé mufòmму pēētémè tidiitì kè tikòntì pēēté tiyààtì. ²⁴ Wénténè tinòtì, tì í buòtì, tì í kōū, tì í mǎke yebo, kè Kuyie ntì piú. Díndi náké di í pēēté sínòò? ²⁵ Di we mbo na nè o yeñtotí mièke kényíe o fòmму kè mùu okè? ²⁶ Kè di í yóó na kédòò dèmarè sámpòrè, ba nkpéí nné te kè di yièkù detèrè kpéí? ²⁷ Wénténè mutepóó ndómme dikpáà mièke, mù í pī mmutómú, mù me nyí duòkù tiyààtì. N né di náámmu kè n tu bá Sadomòò nè o kpàtì diètì mièke, ò í dàátí tiyààtì tì wenni ke mù tùòke. ²⁸ Díndi bèè í tá kè dè deu, kè Kuyie nsàrì tifaàtì tì bo yíe, ke naa yóó cóuté, dè bo yíme kè kù báá di dátinné tiyààtì? ²⁹ Di bá nharì ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyō mmù. ³⁰ Bèè í tū nKuyie mbèè mǎke de kó iyèntotí sǎà, díndi biè, di mǎkemu di Cice kòò yé dè di békú dè. ³¹ Petinke wammúnè Kuyie nkpàtiyuu kè kù né di duó ndesonne kénóó.

Ti bo sǎnnemè tikpàtì keĩnkè
(Wénté Matie 6:19-21)

³² M pecēnkú, di bá nyièkù ke tú di í sū, ke yé di cice weè dómè ke di duó nho kpàtiyuu. ³³ Fíténè di kperè kēpāmmú beçĩribè idíítí. Yánnè sidítídóú sù í yóó cake, kéǎnné tikpàtì tì í yóó cake ké tì sǎnne keĩnkè Kuyie mborè. Beyóóbè í yóó tǎónko dè, ditúu í yóó cááké dè. ³⁴ Ke yé a kpàtì borè a yèmmè de mbomè.

Ti bo ndakemè
(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)

³⁵ Yinè di naàkūš kè di fitíyì ncóu, ³⁶ kéndònnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkūntinímè mupotúòmù kébente dicàù kè bèè o kpeté. ³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kóti bo nwētíní ke sǎ mbè wùó. N di náá mmómму nwe ò bo ānné o tōnyààtì, ké bè kǎnne ké bè duó mmudiì. ³⁸ Kòò wētíní keyènkè cuokè yoo dikodakǎnì, ke sǎ mbè wùó ndè mbè naati. ³⁹ Banténè ke dò nkè tecĩètè yiè nyé oyúókù kàriní diì mǎnnì, ò bo nwúó, ò báá yie nkòo ta o cĩètè. ⁴⁰ Díndi múnke nwǎkénè ke yé Onitìbire wētínímè di í dake diì mǎnnì ndi.

Otǎntì yeiwe kó medonnimè
(Wénté Matie 24:45-51)

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yiè nha náá nde kó dináañhǎntírì tì kpéínáà yáa timòu? ⁴² Kè tì Yiè nhò tēnné ke dò: Dí ndònnè otǎntì wèè dǎòrì dèè wenni ke cù bè bǎnne wè betōmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò dò nkè mmù mbè duò ndiì mǎnnì. ⁴³ Dè bo narike de kóò tǎntì tecĩètè yiè mbo nwētíní diì mǎnnì ke sǎ nho pī nde kó mutómú. ⁴⁴ N di náá mómму nwe tecĩètè yiè mbo bǎnne de kóò tǎntì o kpàtì timòu. ⁴⁵ Kè de kóò tǎntì yèmmè me ndò ntecĩètè yiè nyí wētíní mecǎā, ke puoti betōmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaàyààtì kè bè yo nke yè mmenaà. ⁴⁶ Tecĩètè yiè mbo wēténí de kóò tǎntì í ò bàa diì yiè, ò í dake diì mǎnnì, kóò puotí mediè, nkóò dǎò bè dǎòrimè benitiyeibe.

⁴⁷ Otǎntì wèè yé wèè ò baké ò dǎ dè, ke í dè dǎòrì, ò bo cǎuté tiyēĩti mediè. ⁴⁸ Wèè tǎntì me nyí yé ke dò nhò dǎòrì dè tu meyei, mbè bo ò puotí kè dè nkēnì, bè duó nwè péu bè bo ò beke péu, bè bǎnne wè kè dè sū bè bo ò beke kè dè pēēté.

Tecĩètè temáà kó metotímè kó tináànì
(Wénté Matie 10:34-36)

⁴⁹ N kàtení ke bo wete muhãã mmu kute nkù miεε kè dè nh ɔtí mù bo cɔútémè. ⁵⁰ N dò mbè nh ànné batémmù mɔ̀ù nwe kè dè nh ɔtí bè bo wè nni nh ànnémè. ⁵¹ Di yèmmè bá ndò ò tɔ̀ní kunaatí nku kute nkù kuu mmiεε, n tɔ̀ní meyatimè mmε. ⁵² N di náá mómumu nwe, kè benitibè bo bènùmmù tɛɕĩètè, bè bo toté kè bètããti nkpannè bèdébè, kè bè múнке bè kpànnè. ⁵³ Kè debire cice ndè kpànnè, kè dè ò kpànnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóo sapàà, kòo kòo sapàà nhò kpànnè, kòo nitipòkù ñkpànnè o còkù, kòo còkù ò kpànnè.

Ti bo mbaatimè dèè wenni
(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴ Kè Yesu yíé kénáké ditínni ke dà: Di ɔ̀ ɔ̀ yà diwetiri diyie yìèni kèè bíékè ke dà: Fetaafe yóo ni. Kè fè mènkeε ni. ⁵⁵ Kè kubakù cǎnku bíékè kó kuyaakù fùute di dà: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke mbo. ⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yembè díndi, dè dòmmε kè di banní tiwetì kó mèdòmmè nè ketenkè kōmε ke né í banní dèè dò̀ri di mmònni. ⁵⁷ Dè dòmmε kè di í nɔ̀ nke baatì di máà dèè wenni?

Ti bo ntūnnimè tì bo nè ti kou ti cuokè
(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸ Nè òmòù kè di mǎke timatì ke kǎri tibeénti, yetoo ké ti tūntε kè di mu nyí tùòke, kòò báá da duó mpòdīsibè, kè bè da kpetínné. ⁵⁹ N da náá mómumu nwe a í yeti deborè ke í yeti tɛpítè sɔ̀ntε.

13

Sidowee kó kuduotí do kùò bè kó tináànì

¹ Dε kó dimònni kè benitibè mabèε kàtení, kénáké Yesu Pidati do kùò Kadidee kǎbe bè kpéí nke sǒ mbè feu Kuyie nyiwũs ke kù kòù itei, kè bèε bè kùò kè be yĩ ñwènnénè iwũs kōmε. ² Kè Yesu bè náké ke dà: Di yèmmè dò ndε kó benitibè yei mpɛ̀tému Kadidee kǎbe tǎbè kōmε kè dε te kè bè kùà? ³ Biti, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèète meborimε, di yóo kú bè ku mèè botí nku. ⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó kuduotí do do, kényǎke bèè nitibè tɛpítè nè bèni kó meyei ndo pɛ̀tému Sedisadεmmu kǎbe tǎbè kōmáa? ⁵ Biti, n né di náámmu ke tú kè di í cèète meborimε di bo kú bè ku mèè botí!

Mutie mùù í pèi mu kó dináànħāntírì

⁶ Dε kó difǎnkúò kè Yesu bè náké dináànħāntírì ke dà: Onitì mɔ̀ù wèè do fií mmutie o paku miεε, kékàtení ke bo tǎũ yebe ò me nyí mpèté, ⁷ kénáké wèè bàa kupaku ke dà: Dibenni tǎánni ndi miε nkè n kàriní ke bo tǎũ yebe bá n yí pèté, kǎũ mu, mù báá sǎnté kéncaari ketenkè. ⁸ Wèè bàa kupaku kòò dà: Okòtì yóu mu di mbenni kè m mù ànné tikùti, ⁹ kè dè yèmmε mù yàa peité, kè mù me nyí peité a né mù kǎũ.

Onitipòkù dibòò pūtinné wè

¹⁰ Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu ñtiè mbenitibè kutíintouku miεε. ¹¹ Kòo nitipòkù mɔ̀ù dè bo, kè dibòò mari ò ta, kòò pūtinné yebie ntepítè nè yèni, bá ò í nɔ̀ nke séri. ¹² Kè Yesu ò yà kòò náké ke dà: Onitipòkù n da miékunnemε a mòmú.

¹³ Ke nóo nho nɔ̀u o ñnkè, kòo pǎnkeε séité kénsǎntí Kuyie. ¹⁴ Kè kutíintouku kóo kòtì miεεε peike, Yesu miékunnemè omuɔ̀nti teom̀pùtè yìè, kòo náké ditínni ke dà: Yewe bo ye kuò ndi mutǎmmú kpεye, ñkàrinèni yeè miεε kè bè di miékunko ke yóu teom̀pùtè yìè.

¹⁵ Kè ti Yiè nhò tǎnné ke dà: Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Di ɔ̀ ɔ̀ í mpité di wũs teom̀pùtè yìè kékàte ké ì niinaa? ¹⁶ Onitipòkù yie nwèè né tú Abarahammu kó kubotí kou kè dibòò ò bou yebie ntepítè nè yèni, dè do í dò nh ò bouté dε kó iwèi teom̀pùtè yìè?

¹⁷ Yesu náké memme, kè ifeii pĩ nho kprantídèntǎbè, kè ditínni yèmmè ñnaati, ò dò̀ri tì dieti kpéi.

Feyoñfè nè mutie mùù muuti pèè dε kó medonnimè
(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)

¹⁸ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtìyuu dònne ba? M bo di dònne ba? ¹⁹ M bo yí di dònne feyònfè dómme mme, kòo nìti òò fè buotí kè fèe yènní kènaá mmutie diemù nè ìbake, kè sinòò yíe mmu baka ìnkè.

Mutie mùu muuti pèè mu kó medonnimè
(Wénté Matie 13:33)

²⁰ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: M bo donne ba Kuyie nkpààtìyuu? ²¹ Di dònne mutie mùu muuti pèè mù dómme mme kòo nitipòkù òò mù waá nsám̀pó kékòorenè mupéèyùò nciròò bètààti kéante kè ticooti múútí timòu.

Dibòri dii m̀p̀urì
(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)

²² Kè Yesu nduò nyitié nyehékè nè sihekési ke kéri ke kòri Sedisademu. ²³ Kòo m̀òu ò beke ke dò: Okòti benitibè sàm̀pò bèe yóò cootàà? Kè Yesu bè t̀ènné ke dò: ²⁴ Yetenko keta dibòri dii m̀p̀urì, n di náammu kusùkù yóò bennému bè bo tamè kèyíèke.

²⁵ Tecfèè yíe mbo íté dii m̀nni kèkpetinné kèpáá, nkè di m̀bo ditowà di bo mbie ndicàù ke tú: Ti Yiè ntí kpeté. Kòò né di náké ke dò: N yí yé di bohni kèè bíékè. ²⁶ De m̀nni kè di ò náké ke dò: Nè f̀ ntí baa do wènné kèdi, kàa duò nyitié nti c̀karàà? ²⁷ Kòo wète ke di náké ke dò: N yí yé di bohni kèè bíékè, f̀utenè m borè dindi bèè d̀òri meyi. ²⁸ Dehde di yóò nkuòmmè ke cáá ndi nì, ke wúó Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu nè Kuyie mpããnáànti náambè bemòu kè bè bo Kuyie nkpààtìyuu mieke kè dindi né bo ditowà. ²⁹ Benitibè itinímu tipítí timòu diyìe yèni kè nè di taà kè kòbe kubakù c̀nku bíékè nè kuyóu kòbe ke bo kari Kuyie nkpààtìyuu mieke kèdi. ³⁰ Bèmabè bèè tũ ndi m̀nni bè bo niité, bèmabè bèè ni di m̀nni kè bèè tũnne.

Yesu do kàtemè Sedisademu mesomme

³¹ De kó dim̀nni kè Fadisièbe mabèe kòtení kénáké Yesu ke dò: Íté die, pèèté, Edòti dó ké da kuòmu. ³² Kè Yesu bè náké ke dò: Kòtenè kénáké de kó fehããfè* ke dò: M betimu yebòkè yíe nnè nanke ke miékunko bemuòmbè, diyìe tããnni yíe ke yóò deè n tómmú. ³³ N do nkésòtému n ce yíe nnè nanke nè diyìe teri, ke yé dè í wenni bè bo kuòmè Kuyie mpããnáànti náãntò dihei mari kè dè í tú Sedisademu.

³⁴ Dindi Sedisademu èi kòbe bèè kòu Kuyie mpããnáànti náambè, ke buoti Kuyie ntòmbè yetárè. Kuce mede ndi n dómè ké ndi oke tekote ò nhokemè te bí bá di í yie? ³⁵ Di èi bo pònte kènaá ntidobonti, n di náammu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yíe: Mesàà nní mbonè wèè kèrini nè ti Yiè nkó diyètiri.

14

Yesu miékunnemè omuònti teom̀p̀utè yíe

¹ Teom̀p̀utè matè yíe kè Yesu kòte Fadisièbe kóo kòti m̀òu c̀fèè ke bo di, kòo nìti m̀òu dè bo ke m̀ò nke múútí, ² kè bè nwéi Yesu meyoòmmè ke bo yà ò bo ò miékunne teom̀p̀utè yíe. ³ Kè Yesu beke ikuó wããbè nè Fadisièbe ke dò: Ikuó yienaà, ke í yete a bo miékunnemè oniti teom̀p̀utè yíe?

⁴ Kè bè ndò nyúóó. Kè Yesu nóo nho ǹutè omuònti ìnkè kóò miékunne, kèduó nkòo pèèté. ⁵ De m̀nni kòo bè beke ke dò: Di mieke kòò m̀òu m̀ke o bire yoo o nàáfè, kè dè do d̀kè mieke teom̀p̀utè yíe, ò báá kòte ké dè dènnenáà? ⁶ Bá bè í nna kóò t̀ènné timati de kó tináànti ìnkè.

Bèè dèúkunko bemáà

* **13:32** fehããfè Isidayeribe do wúó nfehããfè kuwanwankù kùu c̀i kùnkù ke sou, ke né d̀ri ke d̀ori meyi.

⁷ Kè Yesu yà bè dómè yekàrè ketiyè ké bè nàké dináànhāntírì ke dò: ⁸ Kè bè da yu mupotúòmù kó dibanni, báá niitè kékari dikàri deyìikè kperi, kè dè yèmmè bè yu òmòu kòò da pēēté. ⁹ Wèè di yu kòò da nàké ke dò: Íté kéfeí nyie ndikàri. De mōnni kàa íté nè ifei, kékote kékari defōnkúò kperi. ¹⁰ Kè bè da yu dibanni, kote kékari defōnkúò, wèè da yu kòò tùòkení ke da yà ke yī: N népoo, katení kékari deyìikè. De mōnni dè bo da déúkūnne betabè yìikè. ¹¹ Wèè déúkūnne omáà bè bo ò kékūnne, wèè kékūnne omáà kè bèè ò déúkūnne.

¹² Kè Yesu nàké wèè ò yu ke dò: Kàa yóó yú benitibè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a tebií, a báá yú a cīētè kabe, a báá yú a cēpetitabè bèè mōke be kperε ke yé bè yóó namèmu ke múkke da yú ké dè nda fóó. ¹³ Kàa ānné dibanni, yú becīribè, nè tihòùti nè yekpīē nnè tiyūònti kè dèe di. ¹⁴ Dè bo nda naati ke yé bè í yóó namè ké dè nda fóó, Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté dù yìè.

Dináànhāntírì dù tukúnè wèè yú mudii

(Wénté Matie 22:1-10)

¹⁵ Bèè kàri ke yo nkè be kóò mōu nàké Yesu ke dò: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nkpààtiyuu mieke.

¹⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Onitì mōu wèè do ānné dibanni kényú benitibè péu kè bè bo di. ¹⁷ Mudii bi dù mōnni kòò tō nho kóò tōnti kòò bo bè yúní. ¹⁸ Bemou kè bèè peri. Kòò ketiwè dò: N donté m paku nku ke dó kékote ké kù yà, n da báámmu n yí yóó na kékotoo. ¹⁹ Kòò tōu dò: N donté inààke nyi tepítè ke dó ké ì yáákénè mutōmmú, n da báámmu n yí yóó na kékotoo. ²⁰ Kòò tōu dò: N tùóté m pokù nwe bāmbà ndeè te kè n yí yóó na kékotoo. ²¹ Kòò tōntii wētení kénáké tecīētè yìè mbè ò nàké tì. Kè tecīētè yìè mmiekee peike kòò nàké otōnti ke dò: Kote mecāā nyaárè nè dihei kó ice kényúni becīribè nè tihòùti nè tiyūònti nè yekpīē. ²² Kè dèe yíe sám-pó kòò tōntii wēte kóò nàké ke dò: Okóti ti dōòmu a yē nti dōòmè kè mefiè nkpaá. ²³ Kè tecīētè yìè nyíe kénáké otōnti ke dò: Kote ice mieke nè yeteyo, kàa yà bè, a duó nkè bèè katení kè n cīētèe píe. ²⁴ N da náámmu n do keté kényú bèè kó dimàà be kóò mōu báá di n diiti.

Yesu nàké tì bèè dó ké nhò tū

(Wénté Matie 10:37-38)

²⁵ Kè ditīnni dièri ntū nYesu, kòò wēēte ké di nàké ke dò: ²⁶ Kòò mōu dó ké n tūnne, ke í n dó kè dè pēēté o cice nè o yō nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó bekótibè nè o tābè nè o mómumu, ò báá na kéntú n kou. ²⁷ Kè wèè í tō o dapāāti ke n tū nhò báá na kéntú n kou. ²⁸ Di mieke we mbo nyóó maá tecīētè ke í nketé ke kàri ke bāte o díítí ke yà kòò bo na ké tē keté ké tē dèè. ²⁹ Ò yàà bo pūūtè mèè kpéi ke í nna ke tē dèè kè bè nhò daú ke tú: ³⁰ We ñnitì pūūtè ke yīēke ò bo deēmè. ³¹ Yàà we ñkpààti bo nkari ke bo dokénè okpààtitōu ke báá keté kékari kēwénté kényà kòò bo nanè benitibè tekōupíitè (1000), kédokénè otōu wèè mōke benitibè sikōupísidé (2000)? ³² Kòò wénté ke báá na, ò ã ã tō nyetōrè nye, kòò kpààti tōu kpáá díétiri, kòò ò wammúnè kunaatí. ³³ Mèè botí nku di mieke kè wèè í yóu ò mōke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

Mukókúú mmùù fétinne mu naatí

(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

³⁴ Mukókúú ntú demarè sààrè nde, kè mù né fétinne mu naatí, bè bo mù náríkūnne ba? ³⁵ Mukókúú mmùù ténke í naati bè í mù dōòrinè mùmamù, mù keté ke báá yie nkédòò tikùti, bè ã ã mù ùtòò ditowàà ndi. Kè wèè mōke yeto ke bo keè wèè keè!

15

Fepièfè fè feti

(Wénté Matie 18:12-14)

¹ Bedàmpòdcoutìbè nè benitìbè tǎbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe katení Yesu borè ke bo keè o náantì. ² Kè dèe yonke Fadisiēbe nè ikuó wǎǎbè kè bè nnáá mbemáá ke tú: Onitì yie nyie nke cǔté mufòmму yeimu yembè ke bè wěínè kè bè yo.

³ Kè Yesu bè béinnè dináañhántìrì ke dǎ: ⁴ Di miēke we mbo mmǎke ipe tekǔtè (100) kè fēmáá feti kòo báá yóu sipísìwei nè iwei ìi kraá kékǎte fe wammù? ⁵ Kòo fè yà o yèmmè báá narike kòo fè buútè, ⁶ ò fè kònnè dii mǎnni ò báá náké o kǎbe ke dǎ: Katenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yāmu m pièfè fèè do fetaà? ⁷ N di náámmu diwèi yó mbo mēè botí kēīnkè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yei nke cèète kè dèe pēētè sipísìwei nè bèwei bèe yèmmè dò mbè wetí kè dè í bè bèkú mēceetimè.

Fedífe fè feti

⁸ Kòo nitipòkù mǎu mǎke medítìbii ntepiítè, kè mēmáá feti, ò í cǔu nfitìrè ke kǎa o cǐētè, ke wammù weti weti ke yàà mè yànàà? ⁹ Kòo mè yà dii mǎnni ò báá náké o cēpētitǎbè ke dǎ: Katenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yāmu n dífè fèè do fetaà? ¹⁰ N di náámmu diwèi yó mbo mēè botí Kuyie ntǎrè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yei nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

¹¹ Kè Yesu yíe kébèi nke dǎ: Onitì mǎu weè do mǎke ibi ìdèi. ¹² Kòo sǎmpǎu náké be cice ke dǎ: N cice n duó nha yóo kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté. ¹³ Kè dèe yí yewe sǎmpǎ kòo sǎmpǎu fítè o kperè bè ò duó ndè, kèitè nè o díítí, kékǎte dihei dētiri kénfòu ò dómè, kécake o díítí imǎu. ¹⁴ O díítí dèè dii mǎnni, kè dikònni dierii tanní de kó dihei, kòo mǎnté ò bo di mù, ¹⁵ kéwǎá mmutǎmmú dihei yiè mmǎu borè, kòo ò kǔǎ nho paku kòo ncēm̀m̀m̀u o fǎnkè. ¹⁶ Kòo ní ndó kèdi mufǎnkèdii, òmǎu me nyí mm̀u nhò duó. ¹⁷ Kòo totíní o yèmmè ke dǎ: N cice kó betǎmbè ò dimu kényīēke, kè mí nnè kǎnnè die ndikònni. ¹⁸ M bo íté kékò n cice cǐētè kóo náké ke dǎ: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè. ¹⁹ N ténke í mannè a nni ntú a bire, a n dǎò a kóo tǎnti. ²⁰ Kòo íté kénkǔnti o cice cǐētè.

Ò autóo dii mǎnni kòo cicee ò yání kè mesém̀m̀m̀e ò pǐ nkòo cokóo kóo ǎrí. ²¹ Kòo biree ò náké ke dǎ: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í mannè a nni ntú a bire. ²² Kòo cice né náké betǎmbè ke dǎ: Cokénè mēcǎā nkétúóténí diyaǎbòri sǎàri, kóo dàtinné, kóo ũnnè mumámáá, kóo ānnè tinesùti. ²³ Túóténèní dinaadaà mēkùò nkperi kékua kè ti nyo nke yānku. ²⁴ Ke yé m bire die ndo kúmèmu ke yǎnté, dè do fetimu kè n dè pètè. Mēm̀me kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèi.

²⁵ Ke sǎ nho kóo po bo kupaku kénkǔntiní kèkeè be biemmè ke au. ²⁶ Kòo yú otǎnti mǎu kèbeke mùu dǎòri. ²⁷ Kòo ò tǎnné ke dǎ: A nantè teè konní, kǎa cice kùò dinaadaà mēkùò nkperi, ke yé wè tè yàmè nè kukǎnnaatí. ²⁸ Kè Mpo miēke peike kòo yeté mutarimù, kòo cicee yenni ke bo o bámmú kòo ta. ²⁹ Kòo ò náké ke dǎ: N da bonè yebie yebie nke pǐ nha tǎmmú, n yí yete a kpèti matì, a me nyí n duó mbá debǎbire, kè m bo kuó mí nnè n népobè kè ti ānnè dibanni. ³⁰ A bire dèè túóté a kpàti, ke kǎte ke dǎuti dǎutinè benitipòbè ke ti càke, kè dè konní kǎa né de nkùò dinaadaà mēkùò nkperi. ³¹ Kòo cicee ò náké ke dǎ: M bire mí nnè fǎ ntí bo sǎà, kè m mǎke dè tú a kperè. ³² Ti do dò nkédǎòmu dibanni ke yé a nantè tie ndo kúmèmu ke fòute, ò do fetimèmu kè nh ò pètè.

16

Ti dòmmè kéncii kēpēētē kútenkù kǎbe

¹ Kè Yesu náké o tancǔumbè ke dǎ: Tikpàti yiè mmǎu weè do bannè o kóo tǎnti mǎu o kpàti kè bèe ò náké ke dǎ de yiè ntì càari. ² Kòo yú de kóo tǎnti kóo náké ke dǎ: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a páte kè n yà a pǐ mmèè botí mutǎmmú. A ténke í yó mbaa n kpàti. ³ Kè de kóo niti ntoti o yèmmè ke tú: Mutǎmmú yiè nyó m beti kè n yíme? N yí yóo na kékúútí, kè ifei m bonè muyāũ. ⁴ Kòo dǎ: N yāmu n yóo yíme kè bè m bèti dii yiè mutǎmmú nní

mmàke bèè bo n còuté. ⁵ Ke yúni bèè bannè ò pĩ nwèè borè mutōmmú, kébekè oketiwè ke dò: A bannè ìde wèè n duó mmutōmmú? ⁶ Kòò dò: Mèkùò ntikànkànti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tikànkànti sipísìnùmmù. ⁷ Kébekè otòu ke dò: A ò bannè ìde? Kòò ò nàké ke dò: Tiyàti tekòutè (100). Kòò dò: Túóté a pátiri kèwāri ke dò tiyàti sipísini. ⁸ Kè tikpàti yiè nsāntè de kóò yúókù o ciì nkpréí, ke yé kutenkù kuu nkàbe ciimè be kàbe ìkè ke pèēté bèè tu kuwenniku kàbe.

⁹ N di náammu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kèwammúnè di népobè, kè dèe yie nkè ti dèè dii yiè, bè di còuté keĩnkè di yó mbo dè sáà. ¹⁰ Wèè pĩ ndesámprè kè dè wenni weè yó mpĩ ndedierè kè dè wenni, wèè pĩ ndesámprè kè dè í wenni wè í yó mpĩ ndedierè kè dè wenni. ¹¹ Kè di í pĩ nketenkè kie nkó tikpàti kè dè wenni, we mbo di duó ntì tu timómmanti?

¹² Kè di í pĩ nhotòu kperè kè dè wenni we mbo di duó ndèè tu di kperè?

¹³ Otōnti mōu bāa na kēntū mbekpātibè bēdébè, ò bo ndó yie nkénii nhotòu, ò bo ntaunè yie nkéyatenè otòu. Òmōu bāa na kēntū nKuyie nnè idíítí.

*Benitibè wùó ndè dedierè Kuyie ndè wùó nyisàke nyi
(Wénté Matie 11:12-13)*

¹⁴ Kè Fadisībèe keè kēndaú Yesu, ke yé bè dómè idíítí mediè. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di tú bèè ñ ndòari bèmbe benitibè ìkè ke dò mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benitibè wùó ndè dedierè, Kuyie ndè wùó nyisàke nyi.

¹⁶ Mōyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāanti náam̀bè kó yepáte deè do bo ke yāa káānnè Isāa kó dim̀nni. Isāa kó dim̀nni ndi benitibè kèèmmè Tināānsàati ke maù ke bo ta Kuyie nkpaàtiyuu. ¹⁷ Nè mēmmē keĩnkè nè ketenkè dè bo pèētémè bo ntōūnè ikuó kó fewāriḥè fēmāa bo fetimè.

*Yesu nàkémè mupobetimù kpeti
(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)*

¹⁸ Wèè bèti o pokù ke tūóté otòu ò naá nwèè dauti dautinè wènwè benitipòbè. Kè wèè tūóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nwèè dauti dautinè wènwè benitipòbè.

Tikpàti yiè nnè ocīri Dasaa

¹⁹ Onitì mōu weè do bo ke m̀ake tikpàti mediè nke daati tiyaàkpeti, ke bo diwèi mieke, ke yo ndesàarè yewe yemau. ²⁰ Kòò cīri mōu dè bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátí yemau nho k̀nti timau ke dau tikpàti yiè mbòrìnù. ²¹ Ke ní ndó kētānké tikpàti yiè nyo nkè dèè duò, kè simáò nkòrini ke déú o mu. ²² Kè de kóo cīrii kú, kè Kuyie ntōrèè ò tūóté, kékatenè Abarahammu borè, kè tikpàti yiè nkú kè bèè ò kūnné. ²³ Kè tikpàti yiè nní mbo becírìbè kó diheì, ke fēūrì mediè, kèwénté, kèyà Dasaa medétimè, kòò bo Abarahammu borè. ²⁴ Kòò pīkèké ke dò: N cice Abarahammu! N kuó mmesémmè, kéduó nkè Dasaa pòtè o nómbii menie nke yāa dúo n nóndenfè, n fēūrìmu mediè mmuhāá mmuu mmieke. ²⁵ Kè Abarahammuu ò tēnné ke dò: M bire dentení a do m̀akemè tikpàti ketenkè ìnkè kè Dasaa fēūrì, di mm̀nni kè bè ò òmp̀nnè kàa me ntó fēūrì. ²⁶ Difòtìri cūmpuri dii keté ke bo ti cuokè, kòò mōu dó kékato di borè, ò bāa na, kè di kóò mōu me ndó kékatení ti borè, ò bāa na. ²⁷ Kè tikpàti yiè ndò: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kote n cītè. ²⁸ N neí bomu sinùmmù kòò sì nàké, kè sì bāa katení m mè mbo mèè fēūtímè mieke. ²⁹ Kè Abarahammuu ò tēnné ke dò: Mōyiisi kuó nè Kuyie mpāānāanti náam̀bè páte dè bomu, bèe yie ndè yē mmù. ³⁰ Kè tikpàti yiè ndò: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò mōu k̀toò ke bè nàké, bè yóo yiemmu kéceete. ³¹ Kè Abarahammuu ò nàké ke dò: Kè bè í yie mMōyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāanti náam̀bè páte kpeti, bá kè becírìbè kóò mōu yānté ke bè nàké bè í yóo yie.

17

Yesu nàké tì mɛcɛ́mmè ìnkè
(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

¹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Dèè bo nte kòo nìtì dṛò mɛyɛi ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo tṛò dṛò mɛyɛi nde yiè mbo yà. ² Kè bè ò dùú nditári dièrì ke dootóo dàmmèrì mièke dè ñtṛò nṛò ò bo bṛmmè besámṛòbè biè nkóò mṛò mɛyɛi mmièke. ³ Ndakènè!

Kàa kou cààrè ke banté o cààrì mṛò a ò cṛṛ. ⁴ Kòo da cààrè kuce mṛyiekè diyìè dimáà mièke, ke kṛrìní ke da mṛú mɛcɛ́mmè, ñcṛṛnko we.

Yesu dṛnnè mṛ mètàkùmè fɛyṛṛṛ

⁵ Kè Yesu tṛrèè ò mṛò ke dò: Ti Yiè nha ti yíè mètàkùmè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di do n tá bá kè dè mmannè fɛyṛṛṛ di bo na kénáké mutie muu nke dò: Uuté a mè mborè kèdo dàmmèrì mièke kè mùu yiè ndi yṛ mmù.

Otṛntì nè o yiè

⁷ Di mièke kòò mṛò mṛke otṛntì kòò kùtí yoo ò cṛmmù o wṛṛ ke konní kupaku ò bo ò nàké ke dò: Yàa kari kèdià? ⁸ Ò báá ò nàké ke yí: Bènné kèdeè kéceete a yààtì kṛtṛnní kè n duó nkè n di kèdeè kàa né na kèdià? ⁹ Ò bo sṛnte otṛntì wenwe ò pṛ mèè kṛéi mmutṛmmù ò yṛ nwèè pṛmmàà? Ǽ! ¹⁰ Di kṛere mṛ ndò nkè di pṛ mbè di duó mmù tṛmmù ke dèè di dò: Ti tú betṛmbè mbe cṛnke ke pṛ mmutṛmmù ti do dò nkṛpṛ mmù.

Yesu mièkṛnnemè yekṛò ntepiṛtṛ

¹¹ Kè Yesu nkṛri Sedisadṛmmu, kṛpṛṛṛtṛ Sammari nṛ Kadidee de tenkè mṛnku, ¹² kṛntati dihei marì kè yekṛò ntepiṛtṛ kṛtṛní kṛmaa nkṛcṛmmù, kṛpṛṛkṛ ke dò: ¹³ Okóti Yesu, ti kuó mṛsṛmmè!

¹⁴ Kè Yesu nyè wṛó, kṛ yṛ nàké ke dò: Kṛtenè kṛbenke dimáà ikuó niṛbè.

Kṛ yṛ nkṛrí kṛmiétṛ. ¹⁵ Be mièke kòò mṛò ya ò miétṛmṛ kṛwṛtṛ kṛpoo nṛo nacṛṛtṛ kṛnwṛtṛnì Yesu borè kṛnsṛntí Kuyie, ¹⁶ ke yàà nínkoo Yesu ìkṛ, kòò dṛunnè mutṛmmù. Sammari kó dihei kou do nṛwe. ¹⁷ Kè Yesu ò beke ke dò: Dimṛu di í miétṛà? Betṛbè bewei né bore? ¹⁸ Be kòò mṛò í wṛtṛnì, fṛ nhopṛò, kṛ fṛṛ mṛà wṛtṛnṛà? ¹⁹ Kèdeè kòò nàké ke dò: Ítṛ kṛkò, a tṛkùmè da deetṛmu.

Yesu wṛtinimè kó tinṛàntì
(Wénté Matie 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kè Fadisṛṛbe beke Yesu ke dò: Kuyie nkṛpṛàtṛyuu yóo buotṛ ṛmmṛnnì? Kè Yesu bè tṛṛnṛ ke dò: Kuyie nkṛpṛàtṛyuu í yó nkṛrìní ke feí kṛ bè di wṛó. ²¹ Bè í yóó yṛ di bo die nyoo cṛ, Kuyie nkṛpṛàtṛyuu bomu di cuokṛ.

²² Ò dèè mṛmmṛ kénáké o tancòumbè ke dò: Yṛwe kṛrìnímu di yóó wṛmmù yṛè mièke di bo yṛmṛ Onìtṛbire bá diyìè dimáà di mṛ mbáà dṛ yà. ²³ Kè bè di náá nke tú: Ò bo die nyoo cṛ. Di báá kṛ kṛtṛ, di bá ndeítì de bíékṛ. ²⁴ Fetṛafṛ ṛṛ míttṛmṛ kṛ dèè wenkoo ku nwetimṛnku nè kutṛkṛ Onìtṛbire kó diyìè dṛ yó mṛ ndò. ²⁵ Onìtṛbire né dò nkṛketṛ kṛṛṛṛtṛmṛ mediè nkṛ di mmṛnnì kṛbeè ò yetṛ. ²⁶ Dè do dṛò mèè botí Nṛwee kó dimṛnnì, dṛ yóó mṛ ndṛò Onìtṛbire bo nwṛtṛnì dṛi mṛnnì. ²⁷ Benìtṛbè do yṛmmu ke yṛ nke puokú, ke yenkú, kṛ Nṛwee yàa tannè bàtṛò, kṛ fetṛdiṛfṛe kṛtení, kṛ bè kṛò bṛmṛ. ²⁸ Dè do dṛò mṛ Dṛti kó dimṛnnì dṛ yóó mṛ ndṛò. Benìtṛbè do yṛmmu ke yṛ, nke do nke fiiti, ke buṛtì, ke mṛà. ²⁹ Dṛti né yṛ dṛi mṛnnì Sodṛmmu, kṛ muhṛṛṛ nṛ muhṛpṛpṛò kṛ dèè cṛtṛnì kṛṛnkṛ, kṛ bè kṛò bṛmṛ. ³⁰ Dè yóó mṛ ndṛò Onìtṛbire bo nkṛrìní dṛi yiè nè de kṛpetì.

³¹ De yiè kṛ dṛ sṛ nwèè bo kudṛnkṛ ò báá yṛ ò bo cṛtṛnì kudieku ke túótṛ o kṛere. Kṛ dṛ sṛ nwèè bo kupaku ò báá kò nteṛṛtṛ. ³² Di báá yṛ ntṛi do tṛṛkṛnì Dṛti pokṛ. ³³ Wèè bo ndó kṛdeetṛ o fṛmmu ò bo mù fṛtṛnṛ, kṛ wèè mù fṛtṛnṛ n kṛéi kòò mù deetṛ. ³⁴ N di

náámmu de kó keyènkè benitibè bèdébè bo nduó didòu dimáà, kè bèe túóté omáà ke yóu otòu. ³⁵ Benitipòbè bèdébè bo nwē nke naà nkè bèe túóté omáà ke yóu otòu. [³⁶ Benitidaabè bèdébè bo nwē nke kúúítí kè bèe túóté omáà ke yóu otòu.] ³⁷ Kè Yesu tancóumbèe o beke ke dò: Ti Yiè ndè yóó dǎò òndè? Kòo bè tǎnné ke dò: Dècírè duó dè, timancòntì yóó de ntíí.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kǎntì báá yārike

¹ Kè Yesu ndó ké bè benke be dōmmè kémbáá nKuyie nsáà kè be kǎntì báá yārike, ké bè nàké dináañhántìrì ke dò: ² Obeéntì mǎu weè do bo dihei mari, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbòti òmǎu kpeti. ³ Kòo kúpokù mǎu bo de kó dihei kénkǎri weè beéntì borè koò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kprantídèntǎu, ⁴ kényetíròo kè dè mboní kòo beéntì dò: Bá n yí me ndémè Kuyie ke í bǎti òmǎu kpeti, ⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cǎuté o kperε ke bá nkǎríní sǎà ke n kǎnnè.

⁶ Kè ti Yiè mbéi nke dò: Keèné de kóò beéntì yeiwe yí mù. ⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kǎbe bèè kuò nkeyènkè nè kuyienáà? Kù báá ǎte kù bo bè teennèmè. ⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bàmbà. Onitibire né bo nwētíní dii mǎnnì dè bo nsǎ mbenitibè kpráà ke dè tǎà?

Fadisīè nè odǎmpòòcǎutíwè bè báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dináañhántìrì terì bèè yèmmè do mbè wenni, ke senku betǎbè be kpréi nke dò: ¹⁰ Benitibè bèdébè beè do ta Kuyie ncǎtè ke bo bántè Kuyie. Kòo mǎu tu Fadisīè, kòo tǎu tu odǎmpòòcǎutíwè. ¹¹ Kè Fadisīè ncómmú ke báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sǎntí n yí dōnnèmè betǎbè bèè tú beyóóbè, bèè í dǎari a dómè, bèè dǎuti dǎutinè betǎbè, n da sǎntí n yí dōnnèmè odǎmpòòcǎutíwè yie. ¹² Nh ǎǎ bou dinùu kuce mèdémè ndi seménnì mieke, ke duò n kperε demǎu kó meyaatimè tǎpítè. ¹³ Kòo dǎmpòòcǎutíwè ncómmú mekpǎémmè ke sǎi ke pí nho cǎncǎnnì ke tú: Kuyie, nha n kuó mmesémmè mí nhonitiyeiwe! ¹⁴ Kè Yesu dò: N di náámmu de kóo nìti do kǎnti kè Kuyie nhò wénkǎnnemu, kù me nyí nwénkǎnne Fadisīè, ke yé wèè bo ndéúkunko omáà, Kuyie mbo ò kékǎnne, kè wèè kékǎnne omáà kùu ò déúkǎnne.

Bè do kǎrinnímè ibí Yesu borè (Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)

¹⁵ Kè benitibè nkǎrínè ibí Yesu borè kòo bo ò kǎáké, kòo tancóumbè nyi bèti. ¹⁶ Kè Yesu ò yúnì ke béi nke dò: Yóunè kè ibí nkǎrínì m borè bá nyi bètìnè ke yé Kuyie nkpǎàtiyuu bomè bèè ò dōnnè be kpréi nke. ¹⁷ N di náá mmámmuǎ nwe kòo nìti í cǎuté Kuyie nkpǎàtiyuu dǎbire kǎme o báá di ta.

Odapàà ntikpàti yìè (Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)

¹⁸ Kè Sifube kóò niùti mǎu beke Yesu ke dò: Okóti sǎawè, n dò nkédǎò ba kǎpété mufòmmu mùu bo sǎà. ¹⁹ Kè Yesu ò beke ke dò: Ba nte kǎa n tú osǎawè? Òmǎu í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ²⁰ A yému ikuó ò tu a báá duónè a pokù yoo a dǎu í tú wè a báá kuǎ onitì, a báá yúúkú, a báá souté kécaàrè a kou tǎu yètìrì, ndé a cice nè a yǎ. ²¹ Kè weè nìti ò tǎnné ke dò: N dè dǎòmu demǎu nè m bíkémbéntì mieke. ²² Kè Yesu ti kèè kóò nàké ke dò: Dèmarè kpráà ke da dōnnimu, kǎte kǎfítè a mǎke dè demǎu, kǎpǎmmú becǎrìbè idítì, a bo pété keǎnkè kó tikpàti, kékǎtení ké n tǎnne!

²³ Ò kèè dii mǎnnì de kó tináañtì kòo yèmmèe cǎarè ke yé ò do mǎkemè tikpàti mediè. ²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè cǎarèmè ke dò: Dè yóumu tikpàti yembè bo tamè Kuyie nkpǎàtiyuu mieke. ²⁵ Dè yóunèmu tikpàti yìè nhò bo tamè Kuyie nkpǎàtiyuu ke pǎéte yòyó bo tamè feyárifè kó mefiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè dà: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté? ²⁷ Kè Yesu bè tèínné ke dà: Dèè yóunè benitibè dè í yóunè Kuyie. ²⁸ Kè Pierii ò nàké ke dà: Nte ti yóumè demou ke da tūnne. ²⁹ Kè Yesu bè nàké ke dà: N di náa mmómmuò nwe, kòò mǎu yóu o cǐètè nè o poku nè o yǎfũð kǎbe nè o yembè nè o bí Kuyie nkpààtiyuu kpéí ³⁰ ò yóó pètému meborime mie mmieke kè dè nsū, kèpété mufòmmu mùù bo sǎà meborime mèè kpaaní me mieke.

Yesu nàké mè ò yóó kúmè kényánté

(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)

³¹ Kè Yesu yú o tancòumbè tepíítè nè bedébè ké bè nàké ke dà: Ti kǎri Sedisademma kè Kuyie mpǎānǎānti náam̀bè do wǎri tì Onitibire kpéí nkè tii bo dǎò. ³² Bè bo ò pǐ nkéduó mbèè í tū nKuyie, kè bè nhò daú, koò sǎà, koò sùu tinóntǎūti, ³³ kóò puotí yedá, kédeè kóò kù, diyie tǎānni yiè kòò yǎnté.

³⁴ O tancòumbè me nyí mbanté ò bè nàá nti kè tì mbè sòù, bè í mbanté ò tú mù.

Yesu wéimmè kuyũñkù makù Sedikoo

(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)

³⁵ Yesu tǎónnè dii mǎnni Sedikoo kè kuyũñkù makù kǎri kuce nùù ke móú, ³⁶ kékeè ditǐnni pēnkémè kébeke mùù dǎòri. ³⁷ Kè bè dà Yesu Nansareti kou weè pēnké. ³⁸ Kè kùu pǐéké ke dà: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpǎnnè ke tú kùu cǐéké, kè kù né dǎke pǐéké ke dà: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmóo kéduó nkè bèe kù yúní, kòò kù beke ke dà: ⁴¹ A dǎ n da dǎò ba? Kè kù dǎ: Okóti, n dǎ kéwéntému. ⁴² Kè Yesu kù nàké ke dà: Wénté, a tákùmè da deetému.

⁴³ Kè kù pǎnke wénté kētūnne Yesu kénsǎnti Kuyie, kè ditǐnni ò yà kénsǎnti Kuyie.

19

Sasee kó mucetimù kó tináànti

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémpēnké. ² Kè bedǎmpòòcǎutibè kóo kóti mǎu dè bo, kòò yètiri tu Sasee, kòò mǎke o kperε mediè. ³ Kòò ndó kényà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè ditǐnni, ke yé ò tumè onitikūpúwe. ⁴ Kòò coké keniité, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mpēnké kòò ò yà. ⁵ Kè Yesu tuakoo deborè kébóuté ke dà: Sasee cúténí mecǎā! N dǎ nkébaté a cǐètè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecǎā nkóo cǎuténè diwèi. ⁷ Kè benitibèe dè yà kénnáá nke tú: Ò kǎte ke baté onitiyeiwe cǐètè.

⁸ Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyìkè koò nàá nke tú: N Yiè m bo duó n kpàti kó dikéè becǐribè. Kè n do souté òmǎu ke di o kperε, m bo dè nhò yietí kénóó nkuce mēnàà.

⁹ Kè Yesu ò nàké ke dà: Kuyie ndeetému te ncǐètè kǎbe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaǎbire. ¹⁰ Onitibire kǎtení ke wanti bèè feti bèmbε ke bo bè deeté.

Betǎmbè bè do totí bè idíítí be kó tináànti

(Wénté Matie 25:14-30)

¹¹ Kè Yesu tǎónnè Sedisademma kè benitibè yèmmè ndò Kuyie kpààtiyuu auté ke bo tuakeni, kòò bè nàké dináānhǎntiri mari ke dà: ¹² Tekpààtibite matè tǎè do iti kénkǎri diheì dētiri, kè bè bo ò pǐ ntikpàti kòò wēténí. ¹³ Ò iti dii mǎnni kényú o tǎmbè ké bè duó mbá wè idíítí mediè nke dǎ: M̀peinkonè i kè nni nwētini. ¹⁴ O eì kǎbe me nyí nhò dǎ, kòò íté kédeè kè bèe tǎnko benitibè kè bèe nàké de kó diheì kóo kpààti ke dǎ: Ti í dǎ oniti yie nni ntú ti kóo kpààti.

¹⁵ Kè bèe ò pǐ ntikpàti kòò konni kényú betǎmbè ò sòò duó mbè idíítí ke bo yà bè ò pei mmèè botí. ¹⁶ Kòò ketiwèe kǎtení ke dǎ: Okóti, nte a sòò n duó nyì díítí, né nte m pei nyi kuce tepíítè. ¹⁷ Kòò kpààti ò nàké ke dǎ: N da pēnsiri a tú otǎnti sǎàwè nwe, wèè pǐ ndesám̀pórè

kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehékè tepíítè kàa nyè baké. ¹⁸ Kòo dérìi kàtení ke dò: Okóti, ònte a sòò n duó nyíi díítí, né nte m pei nyí kuce mènùmmù. ¹⁹ Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Baatè yehékè yènùmmù. ²⁰ Kòo tàuu kàtení ke dò: Okóti nte a díítí, n yí pōūmmú kesònnè. ²¹ Kufōwaa nkuu sòò m pī ke yé a tùmè onitiyonkuwe, ke tóu a í dōú ndè, ke kōū a í buatí dè. ²² Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Otānti yeiwe n yóó da bekenè a bēi nti ñnkè nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóu n yí dōú ndè, ke kōū n yí buatí dè. ²³ A tū nné na ndōú n díítí tēdíítíētè miēke kè n na nwētíní ke sō nyí peité kè n túóté, kētúóténè ìi peité. ²⁴ Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke dò: Fietenè idíítí n sòò ò duó nyí kédúó nwèè kpēyi peité kuce tepíítè. ²⁵ Kè bèè ò tēñné ke dò: Okóti, ò die nke mākemu idíítí kuce tepíítè. ²⁶ Kòo kpààtìi bè nàké ke dò: N di náámmu wèè mākè bè yóó we nyíé, kè wèè kpa bèe fietē desámprè ò mākè dè. ²⁷ Kè n kpantídētōbè bèè do í dō n di tikpàti pīmmúní be, ké bè kuò die n yūikè.

Yesu kòrimè Sedisademma

(Wénté Matie 21:1-11 nè Mariki 11:1-11 Isāā 12:12-19)

²⁸ Yesu nàké mēmmē kédeè, kékété, kè ditñnì nhò tū nkòò kàri Sedisademma. ²⁹ Ò tóónnè dii mōnni Betifasee nè Betannii Odifíè tārì také, kētō nho tancòumbè bèdébè ke dò: ³⁰ Kàtenè dihei, dii mē mbo ti ìlkè, di bo yà disāmmarímbii, òmòu mu nyí dèke di, kè di pītí, kè di di pítè kékàtenèní. ³¹ Kòo mōu di beke ke yī: Dè dōmmē kè di di pītírí? Di ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dō.

³² Kè bèè kote kénsó ndè mēnke do nhò do bè nàké ke yēmmè. ³³ Kè bè ndi pītírí, kè di yembèè bè beke ke dò: Dè dōmmē kè di pītírí disāmmarímbii? ³⁴ Kè bèè bè tēñné ke dò: Ti Yiè nweè di dō.

³⁵ Kè bèè di kàtenèní Yesu borè kédátinné be yààti di ñnkè kòo deke. ³⁶ Kè bè nñenkù be yààti kuce ñnkè kòò kèrí. ³⁷ Bè tóónnè dii mōnni Sedisademma kēncuti Odifíè tārì, kè diwèi pī nho tancòumbè kó ditñnì dimòu kè bè ñdiè nke pīēkù ke sántí Kuyie mbè yà tìi dieti kpéi nke tú: ³⁸ Ti da sántí, mesàà ní mbonè fō nwèè kéríní nè ti Yiè nkó diyètìrì, kunaatí mbo kēñnkè, kè Kuyie nyètìrì ñdeu nè kēñnkè miēkoo.

³⁹ Kè Fadisīēbe mabè bo ditñnì miēke ke nàké Yesu ke dò: Okóti duó nkàa tancòumbèè cīéké. ⁴⁰ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N di náámmu kè bè cīéké yetárè bo pīēké ké n sante.

Yesu kuómme Sedisademma èi kpéi

⁴¹ Ò tóónnè dii mōnni Sedisademma èi ké di yà kékuó nke dò: ⁴² Sedisademma kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùu naatí, a mē nyí banté, dè kpaá ke da sōrinèmu yíe. ⁴³ De kó yewe kpaanímu kàa dootitōbè bo da cētinnē ke da pénné kudookōti ke da éūté tipūtì timòu, ⁴⁴ kēpōnte a èi bá bè báá súó nditārì marì kè di nnónke diterì ñnkè, kékuò a nìtìbè bēmòu, ke yé a í bantémè Kuyie nkàtení dii mōnni ke bo da deeté.

Yesu bètimè bepotambè Kuyie ncīētè

(Wénté Matie 21:12-17 nè Mariki 11:15-19 nè Isāā 2:13-22)

⁴⁵ Kè Yesu ta Kuyie ncīētè kēmbeti bepotambè, ⁴⁶ ke bè nàá nke tú: Tì wàrimu ke tú: Bè bo nyu n cīētè ke tú mubáammu kpete. Kè díndi né tē dōò beyóóbè kó disòrì.

⁴⁷ Kè Yesu mbe tiè nyewe yemòu Kuyie ncīētè miēke, kè ikuó nìùbè kó bekótìbè nè ikuó wāàbè nè Sifube kó bekótìbè kè bè nwanti ke bo ò kùò. ⁴⁸ Bè mē nyí nyà bè bo yīmè ke yé benitìbè bēmòu do kēmmúmè ò tié nnè be yēmmè mēmòu.

20

Bè do bekemè Yesu o wērímú bonní dè

(Wénté Matie 21:23-27 nè Mariki 11:27-33)

¹ Kè Yesu ñtiè mbenitìbè Kuyie ncīētè miēke ke bè nàá nTinàaṅsààti, kè ikuó nìùbè kó bekótìbè nè ikuó wāàbè nè Sifube kó bekótìbè, kè bèè kàtení diyìè marì, ² kòò beke ke dò:

Nè òmmu wērimú mmu a dārimè die? We nduó nkàa dè dòòri? ³ Kè Yesu bè tènné ke dā: M múnke yóó di beke tìmatì nti. ⁴ We ndo tōnní Isāā kòo nhāā bàtém̀m̀? Kuyie naa, kè benitibè?

⁵ Kè bè nnáá mbemáà ke tú: Kè ti yī: Kuyie nkuu ò tōnní ò bo yī: Ba nkpréí né te kè ti í ò tá. ⁶ Kè ti me nyī: Benitibè bèè ò tōnní. Bè bo ti búótí yetárè kékuo, ke yé benitibè bemou yémè Isāā tímè Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

⁷ Kè bèè ò tènné ke dā: Ti í yé wèè ò tōnní. ⁸ Kè Yesu dā: M me mmúnke báá di náké nè mùu wērimú mmu n dè dōòrinè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nè Mariki 12:1-12)

⁹ Kè Yesu yíé bè ké náké dináānhāntírì mari ke dā: Onitì mōu weè do fiíkú detie, mbè dōòrinè dèè kó yebe menaà, mbè tímè difèè, kébanne betōmbè, kékote kupòòkù kémmonte. ¹⁰ Yetebe bi dii mōnnì, kòo tō nho tōnnì bèè bàa kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàa kupaku kè bèè puotí otōntì kóò bèti o nou sitetirì. ¹¹ Kòo yíé kètō nhotōntì tōu, kè bèè ò puotí kóò sām̀m̀, kóò bèti o nou sitetirì. ¹² Kòo yíé kètōnko otāānwè kè bèè ò puotí kékote koute kóò bèti. ¹³ Kè kupaku yíè ndò: N né bo yīme? Ke yóu ke dā, m bo tō m bire móm̀m̀nde kè dè yèmmè bè bo dè depe. ¹⁴ Bèè bàa kupaku bè yaní dii mōnnì o bire ke né náké bemáà ke dā: Ntènè wèè yóó tieke kupaku, ti ò kùonè ké kù tieke, ¹⁵ kóò pī nkéyennè kupaku m̀nku kékuo. Kè Yesu dā: Kupaku yíè mbo bè dōò ba de mōnnì? ¹⁶ Ò bo kōtení kékuo de kó benitibè kéānné betōbè o paku.

Bè kèè dii mōnnì de kó tināāntì ke dā: Kuyie mbáá dè tōnì! ¹⁷ Kè Yesu bè wènté kébéi nke dā: Kè tii né wāri ke tú: Bèè maà bè dootóo dii tārì, dii naá ndipūū kó ditārì, ti benkú ba?

¹⁸ Wèè bo do de kó ditārì ìnkè ò bo kééte kééte, kè di do wèè ìnkè dii ò nante nante.

Ti bo duóm̀m̀ Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

¹⁹ Kè ikuó nùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè nwanti ke bo pī nYesu ke né yote ditīnnì. Bè do bantému ke dō nYesu ānté bem̀be de kó dináānhāntírì. ²⁰ Kè bèè tāāté benitibè kè bèè ndò mbè tu benitisaābè ke bo díí nYesu, kéyá bè bo ò pīnnè o náāntì mieke kéduó kumandáa. ²¹ Kè bèè ò beke ke dā: Okótì ti yému ke dō nha tú wèè náa ntimóm̀m̀nti ke tiè nweti weti, ke í yīèkù òm̀ou bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tū ntimóm̀m̀nti. ²² Dè wenni ke dō ntí nyietì dàmpòò okpààtì diewè wèè bo Odomm̀a, kè ti bá nyietì?

²³ Kè Yesu banté bè dóm̀m̀ kóò díí nke dā: Benkenè fedífè fēm̀aà kè n yà. Kè bèè ò duó nkòo bè beke ke dā: ²⁴ We nte diyuu dii nnè diyètìrì dii ndèè wāri fe ìnkè? Kè bèè ò tènné ke dā: Sesaa, okpààtidiewè wèè bo Odommu.

²⁵ Kè Yesu bè náké ke dā: Duónnè tūnké Sesaa o kperè, kéduó nKuyie nku kperè.

²⁶ Kè dèè bè di bè í nya bè bo ò pīnnè ti benitibè ìikè, kéyóu ke dā yúóo.

Dipopuò í bo kéñkè

(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)

²⁷ Kè Sadiusēbe bèè í yie mmukúkéyántím̀u bomè, kè bèè kōtení Yesu borè kóò beke ke dā: ²⁸ Okótì, Mōyiisi kó ikuó tú kòo niti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèè ò tūóté kòo peitè ibí kè li sōtè wèè ku o cīètè. ²⁹ Kè diyōfūṣ̀ mari kōbe né mbo bèyiekè, kòo ketiwèè puoke kékú bá debire í bo. ³⁰ Kòo nantèè tūóté de kóo kúpokù ke múnke kú, bá debire í bo. ³¹ Kè bèè mme nhō ke yàa tuākenè oyiénwè bá debire í bo. ³² De kó difōnkùò kè de kóo

nitipòkùu kú. ³³ Mukúkéyántímù yìè be we nyóó nte de kòò nitipòkù, bemou bè me nhò puokemèmu.

³⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di mmònni kó benitibè puokúmu ke yenkú, ³⁵ bèè bo mmànnè kéta meborime mèè kraani, bèè yóó yánté kéta meborime pammè miéke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú. ³⁶ Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndònnè Kuyie ntōrè nye, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yánté. ³⁷ Kè tì tu mukúkéyántímù kpèti. Mòyiisi do béimmu ò yà dii mònni difāpèù kè di còú nkòo yú Kuyie nke dò: Kuyie, Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè tū nkù. ³⁸ Kuyie nyí tú becíribè kòku ke yé kunku borè bè í kúmè.

³⁹ Kè ikuó wāābè mabèè béi nke dò: Okóti a nàké kè dè wenni.

⁴⁰ Bè ténke í ndàátí kòò beke tìmatì.

Yesu Odεtíwè nè dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Benitibè bo yíme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire? ⁴² Dafiti mómmuo do béimmu Yesāā mpátiri miéke ke dò: N Yiè nKuyie nnàkému n Yiè nke yī: Ñkari m bakù you. ⁴³ Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti. ⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yíme kéwète kéntú o yaàbire?

Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuó wāābè kpéi

(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

⁴⁵ Kè benitibè bemou nkémú Yesu náànti, kòò nàké o tancòumbè ke dò: ⁴⁶ Daatenè ikuó wāābè kpéi bèè ò ndó kénhā yeyaàbòrè diyè ke centi kè benitibè bo mbè dòu nke bè sántí yaàrè miéke, ke ò ndó yekàrè deyìkè kpere titiúntouti miéke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke. ⁴⁷ Ke fekù bekúpobè kpere, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mōnte, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yòu mediè.

21

Okúpocĩrì kó dipānni

(Wénté Mariki 12:41-44)

¹ Kè Yesu mbo Kuyie ncīètè miéke, kéwénté keyà tikpàti yembè pāammè Kuyie nyidítí ke āà ndibuu miéke, ² keyà okúpocĩrì mōu pāmè medítibii mēdémè mèè í tūòke dèmarè. ³ Kè Yesu béi nke dò: N di náá mmómmuo nwe okúpocĩrì yie nweè ānné kè dè pēētè betòbè bemou. ⁴ Ke yé betòbè āāmè ke suōmmu mediè, wenwe nè o cītì miéke kòò ānné ò do mōke ì ke bo dinè.

Yesu nàkémè Kuyie ncīètè kó mupòmmù kpéi

(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)

⁵ Kè Yesu tancòumbè mabè nnáá Kuyie ncīètè maá mèè botí nè yetàrè wenniyè nè bè pāmmú tìl sātì te kpéi. ⁶ Kè Yesu be nàké ke dò: De kó yewe kraanímu, kè di mè nwùó ndè, ditàri mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè de mōu dè bo duó.

Yesu nàkémè o wētímù kpéi

(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)

⁷ Kè bèè beke Yesu ke dò: Okóti dè yóó tuòkení òmmònni? Ti yóó yà ba kébanté ke dò ndè autení? ⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Nyénè kòò mōu báá di souté ke yé benitibè péu kōrinímè ke yóó nsou nke tú bè tu Kirisi, dè tūòkenímu ke dèè, di báá bè tūnne. ⁹ Kè di kèè dii mōnni kè bè náá mmudoò kpéi nnè tikpàti kó mufèè, kufōwáá mbáá di pí, deè dò nkéketé kētuòkení, dè né mu nyí yó ntú kumànkù.

¹⁰ Ku nbotí bo íté kénkpānnè kutekù, kè di ñkpààtiyuu íté kénkpānnè diteri. ¹¹ Kè ketenkè nsānti mediè nkè mumōmmú yeimuu tanní tipíiti timou nè yekòbè kè dèmarè yeire ndòari

keĩnkè nè yebenkùye cànnyè. ¹² Bè yóó keté ke di pĩmmúmu, ke di fěũ, nke di katenè titíntouti, ke di kpetínné, ke di duó mbekpààtibè nè kùmàndáàbè di tú mèè kpéi n kabe. ¹³ Nè meè miéke nke di yóó namè ké bè nàké n kpéi. ¹⁴ Nyénè ke ní báá niité kénwàà ndi bii yóó nàké ti káyè. ¹⁵ Ke yé mú yóó di duómme tináànti nè mecii, bá di kpantidèntòu màù báá na ké di baàní, yoo wèè ti yete. ¹⁶ Di yembè nè diyǒfǒ kabe nè di cǐpetitabè nè di népobè bè bo di fiítí kékuo besũkùbè. ¹⁷ Benitibè bemou bo ndi ní ndi tú mèè kpéi n kabe. ¹⁸ Di yó kó kuyùrikù kumáà me mbáá feti. ¹⁹ Ntēĩnè, memme di bo namè kédeeté di fòmmu.

Sedisademmu kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

²⁰ Kè di yà dii mǎnni kè behǎpòmbè cǐète Sedisademmu, di banté ke dò nho pǎntimù muù duunní. ²¹ Kè dè sǒ mbèè bo Sudee bèe coké kédeke yetārè, kè bèe bo Sedisademmu miéke bèe yè, kè bèè bo depaa mbè báá konní dihei. ²² Kuyie nkó tiyēiti kó yewe nye, kè dè bo dǎò ti wàri ke yemmè. ²³ Dè bo nyóùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè tǎ ibí, ke yé meyeñcaàrimè diemè yóó mbomè de kó dihei miéke kè Kuyie mmieke ncóú nde kó kubotí. ²⁴ Bè bo kuò bèmabè nè disie, kǐpĩmmú betòbè kè bèe naá nyibotí imou kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèe pǎnte Sedisademmu kédéité, kè dè mme ndò nke kémúnè de kó mefiè mbo deèmè.

Medǎòrimè mèè yóó dǎò kè Yesu né wētení

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

²⁵ De mǎnni dǎmarè cànnè bo ndǎori, diyie nè otǎnkù nè siwǎà de ìnkè, dàméèri kó kunampoo nè o kó kutoweku bo nte kè yebotè yemou yemmèe caàrè. ²⁶ Kufǎwáà ndiekù bo pĩ mbenitibè nè dèè dǎòri de kpéi, nke yé siwǎà diesi yóó sǎntèmè. ²⁷ De mǎnni kè bèe yà Onitibire, kè dè cutiní yewetè miéke nè muwērímú diemù nè tikpeti. ²⁸ Kè de kó medǎòrimè keté dii mǎnni di ténke bá nsĩ, cáttinne di yemmè ke yé Kuyie nyóó di deetémè bàmbà.

Dèè benkú ke dò nYesu wētimù tǎóní

(Wénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)

²⁹ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Wénténè fikie kó detie nnè detie nterè de kó medonnimè. ³⁰ Kè dè bité dii mǎnni di ò bantému ke dò ndiyǎò tǎónní. ³¹ Meè botí nku kè di yà dii mǎnni dende kó dimàà di banté ke dò nKuyie nkpààtiyuu tǎónní. ³² N di náá mmómumu nwe benitibè bèè fòu di mmǎnni bè í yóó kú bemou, kè dè mu nyí tuòkení. ³³ Keĩnkè nè ketenkè dè bo pǎēté, n náànti me mbáá pǎēté bitì.

Ti bo nwúómme ke báá nKuyie

³⁴ Nǎakenè kè de kó diyie bá nyóó tuòkení ke sǒ ndi bo yebaa mmieke ke yà ke muó, nkè kutenkù kuu nkó iyentotí di na, kè di di déété, ³⁵ ticùòti ò pĩ mmèè botí sinǎ de kó diyie yóó me ndéété kutenkù kumou kabe. ³⁶ Nwúónnè ke báá nKuyie nsǎà kémmake muwērímú kèna kéyenténè dèè kó dimàà yóó tuòkení, kèna kécómmú Onitibire ìkè.

³⁷ Kè Yesu ní ntũũ nke tiè mbenitibè Kuyie ncǐètè miéke ke yàa kǎte kéyié Odifiè tǎri ìnkè. ³⁸ Kè benitibè ní pike cute Kuyie ncǐètè, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do dómè kéfíté Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isǎa 11:45-53)

¹ Kè dè nkpaá yewe sǎmpó kè pǎèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti kó dibanni bè tú di diyentébanii tuòkení, ² kè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎàbè nwanti bè bo yĩmè ké kuò Yesu, ke né ndé benitibè. ³ De mǎnni kè dibǎò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancóumbè tepítè nè bèdébè kóò màù. ⁴ Kòo kǎte kéyà ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎàbè ké bè nàké ò yóó

yīmè, kè bèe pī nYesu. ⁵ Kè dèe bè narikè kè bè dò bè bo ò duò nyidíí. ⁶ De m̀̀nni kè Sudaasi ñwanti ò bo yīmè kè bèe pī nYesu bá dit̄nni bá nyé.

Yesu do yēmmè bèe bénné diyentébbanni kó mudii
(Wénté Matie 26:17-25 n̄ Mariki 14:12-21 n̄ Isāā 13:21-30)

⁷ P̄éèbè bèe í k̄ōren̄ mutie mùu muuti kó dibannii, bè ̄ō fíe dii yiè ipe diyentébbanni kp̄í nkè dii tuokeni. ⁸ Kè Yesu t̄ō m̄Pieri n̄ Isāā ké bè n̄aké ke d̄ò: K̄ōten̄ k̄ébénné diyentébbanni kó mudii kè tí di. ⁹ Kè bèe ò beke ke d̄ò: A d̄ó tí mù bènné de? ¹⁰ K̄òo bè t̄ēnné ke d̄ò: K̄ōten̄ dihei, di bo conè onitid̄òu m̄òu k̄òo t̄ò did̄úu n̄ menie, nkè dí ò t̄ūnne. ¹¹ K̄òo ta d̄è dí n̄aké de kó t̄ec̄īt̄è yiè nke d̄ò: Okóti tu yé ò yóo di kùu dieku mieke diyentébbanni kó mudii n̄ o tanc̄òumbè? ¹² Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù ñnkè kè kù t̄unte páíí, dēnde di yóo bénném̄e diyentébbanni kó mudii.

¹³ Kè bèe k̄ote k̄éns̄ó nd̄è d̄ò nh̄ò do bè n̄akém̄e, kè bèe bénné diyentébbanni kó mudii.

Mudii s̄àmù kó ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 n̄ Mariki 14:22-26 n̄ 1 K̄adenti 11:23-25)

¹⁴ D̄è t̄ù̄ke dii m̀̀nni Yesu n̄ o t̄ōr̄è kè bè nkari ke yo. ¹⁵ Kè Yesu n̄aké o tanc̄òumbè ke d̄ò: N d̄ó n̄ n̄ yēmm̄e mem̄ou ndi, mí nn̄è d̄índi tí w̄ēnné k̄edi diyentébbanni dii nkó mudii, kè n̄ né na k̄é̄f̄ūt̄é. ¹⁶ N di náá mm̄ómm̄uo nwe n̄ t̄ēnke í yóo mù di kè diyentébbanni kó mebenk̄um̄è í d̄ò kè Kuyie nk̄anne ku kp̄à̄t̄iyuu.

¹⁷ Ò yī mem̄me k̄ét̄úót̄e f̄eb̄òòf̄e k̄és̄ante Kuyie nké bè duò ke d̄ò: Nton̄ k̄éȳã dim̄ou. ¹⁸ N di náámmu n̄ t̄ēnke í yóo ȳã f̄inyī be kó menaà, kè Kuyie nyàa kannen̄e ku kp̄à̄t̄iyuu.

¹⁹ De kó dif̄ōnk̄úò ke túót̄e p̄é̄, k̄és̄ante Kuyie, k̄óo w̄er̄í ké bè duò nke d̄ò: Die nd̄ē benk̄ú m̄ p̄am̄è n̄ k̄ōnti di kp̄í, ñd̄ōrin̄e de, ke dennin̄i n̄ kp̄í.

²⁰ Kè bèe di k̄edē k̄òo túót̄e f̄eb̄òòf̄e ké bè duò nke d̄ò: Fe mb̄òòf̄e f̄ē benk̄ú n̄ yī mm̄ē yó ntem̄e kè metaumm̄e p̄amm̄ēe d̄ò. ²¹ W̄èe yó n̄ fit̄é ò me nk̄ak̄ému die nti yo nd̄e. ²² Onit̄ibire yóo k̄úmu k̄énd̄onn̄e t̄i w̄arim̄e de kp̄í, w̄èe me mbo d̄è fit̄é ò bo yà.

²³ Kè bè mb̄ék̄ú bet̄òb̄e ke tú, ti mieke we mbo d̄ò me kó kubot̄í?

Kuyie nk̄p̄à̄ti c̄ā̄nn̄emu kutenk̄u kp̄eti

²⁴ Kè Yesu tanc̄òumbè ñn̄ēi ke bo yà w̄èe yó mb̄e baké. ²⁵ Kè Yesu bè n̄aké ke d̄ò: Yebot̄e kó bekp̄à̄t̄ib̄e bèe yè f̄ē̄ũnko, bèe baké yebot̄e bēe duò nkè bè bè yu ke tú mes̄àà nd̄òr̄ib̄e. ²⁶ Di kper̄e í d̄ò nké mm̄e nd̄ò, w̄èe k̄ot̄í w̄è nd̄ò di k̄óo s̄amp̄òu, w̄èe baké k̄òo nd̄ò ndi k̄óo t̄ōnti. ²⁷ W̄èe k̄ari ke yo nn̄e w̄èe ò duò mmudii, be we nd̄eun̄e ot̄òu? W̄èe k̄ari ke yo nwēe í deuà?

M bo di cuok̄e ke d̄ò nw̄èe duò nw̄en̄we mudii. ²⁸ Di tú bèe w̄é̄r̄i bèmb̄e ke m̄ bon̄e n̄ f̄ē̄t̄im̄e mem̄ou mieke. ²⁹ N cice n̄ duómmu dikp̄à̄t̄iyuu kè m bo na ké di ndi duó. ³⁰ Di yó nyommu ke ȳò, n̄ kp̄à̄t̄iyuu mieke k̄ékari yekp̄à̄tikar̄e, k̄ébek̄en̄e Isidaȳeribe kó iwuo t̄ep̄ít̄e n̄ id̄ēi.

Yesu n̄akém̄e Pieri ò yóo ò n̄ennim̄e
(Wénté Matie 26:31-35 n̄ Mariki 14:27-31 n̄ Isāā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu n̄aké Sim̄o ke d̄ò: Sim̄o, Sim̄o, dib̄ò ȳā̄t̄ēmu din̄ūu ke bo da mēr̄ē bè ̄ō mēr̄em̄e m̄edibii nké m̄e b̄ate n̄e t̄if̄ent̄i. ³² Kè m̄ b̄ant̄e Kuyie nha kp̄í nkè d̄è bo yie nk̄aa t̄ák̄um̄e báá bonke. K̄aa w̄ète ke fīk̄ú dii m̀̀nni a kp̄énk̄unne a k̄obe.

³³ Kè Sim̄o ò n̄aké ke d̄ò: N Yiè, kè bè bo ti w̄ēnné k̄ékpet̄inn̄e n̄ yiemmu, kè d̄è me ntú muk̄ũ nni mmu tí kú. ³⁴ Kè Yesu ò t̄ēnné ke d̄ò: Pieri n̄ da náámmu tekote bo nyóo k̄ú nk̄aa n̄ennimu kuce m̄et̄ā̄ti ke tú a í n̄ yé.

Yesu náámm̄e o tanc̄òumbè ke tú bèe báat̄í

³⁵ Kè Yesu bè beke ke d̄ò: N di t̄ō nd̄ii yiè bá di í nt̄o id̄íí, di í nt̄o yeȳòr̄e di í nt̄o tin̄èut̄i, kè d̄em̄ar̄e di d̄ont̄áa? Kè bè d̄ò: Áa, d̄em̄ar̄e í ti d̄ònt̄é.

³⁶ Kòò bè nàké ke d̀̀: Di mm̀̀nni náke k̀̀ wèè m̀̀ke idíítí we nyi t̀̀, k̀̀ wèè m̀̀ke diỳ̀rì k̀̀ò ndi t̀̀, k̀̀ wèè í m̀̀ke disiè wèè fítè o yaàb̀̀rì k̀̀donté disiè. ³⁷ N di náámmu t̀̀i ẁ̀rì n k̀̀péi ntì d̀̀ nkéd̀̀d̀̀mu. T̀̀i tu: Bè ò ẁ̀nnénè benitiyèibe, t̀̀i me nhauté ke bo d̀̀d̀̀mu.

³⁸ K̀̀ bèè ò t̀̀́nné ke d̀̀: Ti Yiè nte yese yèdéè, k̀̀ò bè t̀̀́nné ke d̀̀ yè sànnèmu.

Yesu báámmè Kuyie nk̀̀ò bietimèè naá mmeỳ̀í
(Wénté Matie 26:36-46 ǹ̀ Mariki 14:32-42)

³⁹ K̀̀ Yesu íté ke t̀̀ó ndeèti Odifíè t̀̀rì, k̀̀ò tancòumbè nhò t̀̀. ⁴⁰ K̀̀ò tuàke k̀̀ bè nàké ke d̀̀: Mbáánnè Kuyie nk̀̀ mesòummè báá di na.

⁴¹ K̀̀kènté k̀̀ d̀̀ mmannè a bo dootémè dit̀̀rì, k̀̀ò nínkóo kémbáá nKuyie nke t̀̀: ⁴² N cice k̀̀a d̀̀ a n détinne feb̀̀òfè fie, d̀̀ bá ntú m̀̀i k̀̀o medókùmmè d̀̀d̀̀ a k̀̀mè m̀̀e d̀̀d̀̀. [⁴³ De m̀̀nni k̀̀ Kuyie nt̀̀nni marì cúténì keĩnkè k̀̀ò k̀̀pénk̀̀nnè. ⁴⁴ K̀̀ Yesu yèmmè cààrè mediè nk̀̀ò mbáá nKuyie nè o ẁ̀rímú mum̀̀u, k̀̀ò bietimèè naá mmeỳ̀í k̀̀ndóú ketenkè.]

⁴⁵ Ò bántè dii m̀̀nni Kuyie nk̀̀edeè kéwètení o tancòumbè borè, ke nś m̀̀e yèmmè cààrè, k̀̀ bè yè nke duó. ⁴⁶ K̀̀ò bè beke ke d̀̀: Di yè nke duómaà? Íténè kémbáá nKuyie nk̀̀ mesòummè báá di na.

Bè d̀̀mè k̀̀p̀̀i nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 ǹ̀ Mariki 14:43-50 ǹ̀ Isã 18:3-11)

⁴⁷ Yesu k̀̀páá ke me nnáá nk̀̀ dif̀̀nni marì tuàkení k̀̀ Sudaasi, Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè k̀̀ò m̀̀u, di ni, ke t̀̀ónni Yesu borè ke bo ò r̀̀í. ⁴⁸ K̀̀ Yesu ò nàké ke d̀̀: Sudaasi, a bo r̀̀ímu Onitibire k̀̀ d̀̀ fitáà?

⁴⁹ Bèè neinè Yesu k̀̀ bèè yà d̀̀è yóo d̀̀d̀̀ k̀̀ò beke ke d̀̀: Ti Yiè, tí k̀̀pànnè ti seà?

⁵⁰ K̀̀ be k̀̀ò m̀̀u k̀̀pate disiè kéhei nk̀̀date ikuó niùti dièwè k̀̀o t̀̀nti toò youri. ⁵¹ K̀̀ Yesu d̀̀: Yóunè m̀̀mme. K̀̀kááké de k̀̀ò niùti toò, k̀̀ di mièk̀̀nnè, ⁵² kédeè k̀̀náké ikuó niùbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè be k̀̀o bekótíbè nè beheikènkótíbè bèè k̀̀tení ke bo ò p̀̀i nke d̀̀: Di k̀̀tenèni yese nye nè ipàati ke d̀̀ n t̀̀ú onitik̀̀utàà? ⁵³ Nh òò ndi bonèmu yewe yem̀̀u Kuyie ncíètè mièke bá di í m̀̀ p̀̀. Di k̀̀o dim̀̀nni dii t̀̀òke díndi nè dibiinnì k̀̀ò k̀̀pàati.

Pieri ǹ̀nnimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 ǹ̀ Mariki 14:53-54, 66-72 ǹ̀ Isã 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ K̀̀ bèè p̀̀i nYesu k̀̀k̀atenè ikuó niùti dièwè cíètè, k̀̀ Pieri nt̀̀u nke díetirì. ⁵⁵ Ke s̀̀ m̀̀e t̀̀òti muhãã nke iiri kudànk̀̀ cuokè, k̀̀ Pierii karoo be borè. ⁵⁶ K̀̀ò nitipot̀̀nti m̀̀u ò yà, k̀̀ò k̀̀ri muhãã ntake, k̀̀ò m̀̀e nhò ẁ̀ó nkébéi nke d̀̀: We nniti do neinèmu Yesu.

⁵⁷ K̀̀ Pierii nenni ke d̀̀: Onitipòk̀̀, n yí ò yé.

⁵⁸ K̀̀ d̀̀e yíé sàm̀̀pò k̀̀ò t̀̀u m̀̀u ò yà, k̀̀béi nke d̀̀: A t̀̀u be k̀̀ò m̀̀u nwe, k̀̀ Pierii ò t̀̀́nné ke d̀̀: N yí ò ẁ̀́nnè.

⁵⁹ K̀̀ d̀̀e yíé k̀̀m̀ntoo sàm̀̀pò tewebiètè m̀̀máa t̀̀mè k̀̀ò t̀̀u m̀̀u béi nke d̀̀: M̀̀mmuò nhoniti yie ndo ò neinèmu, ò t̀̀ú Kadidee kou nwe. ⁶⁰ K̀̀ Pierii ò t̀̀́nné ke d̀̀: N yí yé a d̀̀ k̀̀ n náké t̀̀. Ò k̀̀páá ke me nnáá nk̀̀ tekotee kuó. ⁶¹ K̀̀ ti Yiè nwèète kéwénté Pieri, k̀̀ò denteni ò do ò nàké t̀̀ ke d̀̀: Tekote bo nyóo kuó nk̀̀a nenni kuce mètããti ke t̀̀ú a í n yé. ⁶² K̀̀ Pierii yè k̀̀nkuò tinònnieti.

Bè do daúmè Yesu koò puoti

(Wénté Matie 26:67-68 ǹ̀ Mariki 14:65)

⁶³ Bèè bàa Yesu k̀̀ bè nhò daú koò puoti, ⁶⁴ ke ní k̀̀áa nho ìikè kuyààk̀̀ k̀̀ nhò bèk̀̀ú ke t̀̀ú: Náké wèè da poté.

⁶⁵ Koò sãã nyesáãmbè teyè péu.

Bè bekénèè Yesu kubeéndieku kudiek̀̀u

⁶⁶ Kè dèe wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè, kè bèe tí nkékatenè Yesu kubeéndieku diékù, ⁶⁷ kóò beke ke dò: Kè fòò tú Kirisi a ti nàké, kòò bè ténné ke dò: Bá kè n di nàké di í yóó yie. ⁶⁸ Kè m me ndi beke timati di í yó n ténné. ⁶⁹ Onitibire bo kari yie Kuyie mmuwērímú mumou yiè mbakù youú.

⁷⁰ Bemou kè bè dò: A tū ntú Kuyie mBire ndaà? Kòò dò: Di ti mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè bè dò: Ti né ténke baa ònti ti kèemu ti mómmambe ò béi nti nè o nùu.

23

Bè kàtennèmè Yesu Pidati borè

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Isāā 18:28-38)

¹ Kè bèe íté bemou kékatenè Yesu Pidati borè, ² ké nhò wátiri ke tú ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti, ke bè nàá nke tú bè bá nyietì dàmpòò okpààti dièwè Sesaa, ke yu omáà ke tú Kirisi okpààti.

³ Kè Pidatii ò beke ke dò: Fòò tu Sifube kóò kpààtàà? Kòò ténné ke dò: A ti mbéi.

⁴ Kè Pidatii nàké ditinni nè ikuó niùbè kó bekótíbè ke dò: N yí yà onitì yie nkó meyei.

⁵ Kè bè nyetíróo ke tú: Ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti. Ò dè keté Kadidee nwe ke ta Sudee omou ke tūakenení diè.

Pidati duómmè Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè dii mōnni Kadidee kó diyètiri kébeke ke dò: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè dii mōnni Yesu tūmè Kadidee kou kóò duónko Edoti, ke sś nhEdoti bo Sedisademma de kó yewe. ⁸ Kè Edotii yà Yesu kè dèe ò narike mediè nke yé ò do yomè o kōme, kéndó wèe dōò tidietì kòo yà. ⁹ Kòò bíéké Yesu tináànti péu ò me nyí nhò ténné timati.

¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè ncómmú ke wátiri Yesu mediè. ¹¹ Edoti nè o kó behāāpòmbè kè bè nhò daú, kòò sãã, kóò dátinné diyaàbòrì sààrì, kéwēte kóò duónko Pidati.

¹² De kó diyè Edoti nè Pidati kè bèe narike ke do sí.

Bè fñimmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapāātí

(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isāā 18:39-19:16)

¹³ Kè Pidatii tíi nyikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè, ké bè nàké ke dò: ¹⁴ Di kàtenní onitì yie m borè ke tú ò sukii benitibè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò biéké di ìkè m me nyí yà ò càke mù. ¹⁵ Edoti me mmúnke í yà o yei mmamè ke wēte ke wè nni nduōnní, ò tū nyí dōò meyei mmamè mèè bo nte kè ti ò kùo. ¹⁶ M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fñi.

[¹⁷ Bá dii yentébanni Pidati do ò ndò nké bè fñi nkukpetínkù kùmáà ndi.]

¹⁸ Kè bèe pīéké bemou ke dò: Kuò onitì yie nké fñi Barabaasi.

¹⁹ (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpànni ānné kè Barabaasi kuò onitì kè bè nhò kpeti.)

²⁰ Kè Pidati ndó kēfñi nYesu, ke yíé kēbéinnè ditinni. ²¹ Kè ditinni dōke pīéké ke dò: Baaké we kudapāātí! Baaké we kudapāātí!

²² Kè Pidatii wēte kēbéi nkuce metāámmè ke dò: Ò dōò òmmè yei? N yí yà ò cààremu mùu bo nte kè ti ò kùo. M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fñi.

²³ Kè bè nyetíróo ke pīékù ke tú: Baaké we kudapāātí, baaké we kudapāātí! Kè be toweku dōke déukú kóò na. ²⁴ Kè Pidatii yóu kēyie mbe kpeti, ²⁵ kēfñi mbè do yete okpààti kpeti kè dikpànni ānné kè wèe kuò onitì kè bè nhò kpetí, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dōò bè ò dónèmè.

Bè do kōrinèmè Yesu ke bo baaké

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè Isāā 19:17-27)

²⁶ Kè bè nkōrinè Yesu ke bo baaké, kéconè Simōō Sidenni ei kóò nitì mōu kòò kūntiní kupaku, kè bèe ò pī nkóò tou nkudapāātí, kòò nkù tō ke tū nYesu.

²⁷ Kè ditinni ò urí, kè benitipòbè meí meí ke kuò nho kpéi. ²⁸ Kè Yesu wēēte ké bè nàké ke dò: Sedisademma kó benitipòbè bá nkuōnnè n kpéi, pètinke nkuōnnè dimáà kpéi nke

nè di bí kpéí. ²⁹ Kε yé yewe kpaanímèmu kè bè bo yí dè rínaati siháũnsi, bèè í pié, bèè í yǎǎ nyibí. ³⁰ Dε mǎnni benitibè bo nnáá nyetǎrè kε tú: Duónèní kέ ti yáke! Kε náá nsitǎǎ kε tú: Tí kǎǎnnè. ³¹ Kè bè dǎǎri miε nkudǎú kusũũkù, kukperíkù kperε bo ndòmǎmè?

³² Kè bèε kǎtenèní benitikǎùbè bèdébè, bè yóó wǎnnénè bè Yesu kέkuǎ. ³³ Bè tǎùkε dii mǎnni dibòrì mari bè tu di Kodikotaa (dèè tu kuyukǎũ) kέ dε mbaaké Yesu nè benitikǎùbè bèdébè, yie nho bakù you, otǎù kucǎnku. ³⁴ Kè Yesu bèi nke dǎ: N cice cǎé mbe bè í yé bè dǎǎri dè.

Kè tihǎǎpǎntii tǎǎ tété kέtoté o yǎàti. ³⁵ Kè benitibè rícómmú dεborè koò wùó nkè Sifube kó bekótibè nhò daú kε tú: Wenwe wèè dεeté betǎbè, kòò mènke tú Kirisi nwe, Kuyie ntǎǎtè wè wèè dεeté omǎǎ.

³⁶ Kè tihǎǎpǎnti múnke nhò daú, kε tǎónko kóò duǎ mmenéyǎǎ nke dǎ: ³⁷ Kǎa mènke tú Sifube kóo kpǎàti nwe, dεeté amǎǎ!

³⁸ Kè bèε wǎri tεdabεetè kε dǎ: Yie nweè tu Sifube kóo kpǎàti. Kédanne kudapǎǎtí yómmè.

³⁹ Bèè nitikǎùbè bè ò wǎnnénè bè kε baaké kè bε kóò mǎù nhò daú kε tú: Fǎǎ baa tú Kirisǎǎ? Dεeté amǎǎ kε né ti dεeté.

⁴⁰ Kòò tǎùu ò kpǎnnè kε dǎ: A baa dé Kuyie naa? Fǎǎ nnè we di bo difǎtìrì dimǎǎ ndi. ⁴¹ Tínti dǎǎ mèè yei mmǎnnè bè ti kuǎmu, wenwe mε nyí dǎǎ mεyεi mmamè, ⁴² kέdeè kénáké Yesu kε dǎ: Kǎa wǎténí dii mǎnni a kpǎàtiyuu miεke a nyé n kpéí. ⁴³ Kè Yesu ò nǎké kε dǎ: N da náá mmómmuǎ nwe, a bo nni mbonè yíe ndiwèihèi miεke.

Yesu kũũ nkó tinǎǎnti

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isǎǎ 19:28-30)

⁴⁴ Diyiè dǎ kécómmú dii mǎnni yeyǎ kè dèε biitoo kεtenkè kemǎu kémbi, kétuǎkenè tεwebiètè mètǎǎti. ⁴⁵ Bá diyiè ténke í nná kè Kuyie ncǎtè kó kuyǎǎkùu kété ku cuokè. ⁴⁶ Kè Yesu pǎéké kε dǎ: N cice nh ǎnné m mǎǎ a nǎu miεke nke.

Ò bèi memmε kέdeè kétǎtε. ⁴⁷ Kè Odommu kǎbe kó kuhǎǎpǎnkùu yǎ dèè dǎǎ késǎnte Kuyie nke dǎ: Onitì yiè mmènke í dǎǎ mεyεi mmamè.

⁴⁸ Bèè do kǎtení muwèimù, bè yǎ dii mǎnni dèè dǎǎ kè bε yèmmèε caǎrè kè bè ncǎèrì kε pǎ mpǎ mbe cǎncǎrè nè mεyεncǎǎrimè. ⁴⁹ Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideení kè bè ncómmú mεkentímè kε wùó ndèè dǎǎri.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Isǎǎ 19:38-42)

⁵⁰ Onitì mǎù wèè do bo dibeéntǎnni miεke kè bè ò tu Sosefu, kòò tú onitisǎù kε dǎǎri Kuyie ndó dè. ⁵¹ Wenwe do í yie nho kǎbe kpεti, ò mε nyí nkǎké bè tì dǎǎri dè, ò do tú Adimatee εi kou nwe, kε baa Kuyie nkǎǎtiyuu. ⁵² Kòò kǎtε kémǎǎ Pidati dinùu kε bo kũnné Yesu, ⁵³ kóò cũũnní kudapǎǎtí, kóò pǎũ nkuyǎǎsǎǎkù, kédǎú nkufǎti miεke bè do keú kù dipèrì ònkè, bá bè mu nyí nkù kũnné òmǎù. ⁵⁴ Dè do tú Sifube kó tεomǎpùtè ketírì kùu yuoku nku, kè dè né bo wenté kè tè rǎbo.

⁵⁵ Bèè nitipòbè do neinení Yesu Kadidee, kè bèε neinè Sosefu kέyǎ kufǎti nè bè ò dǎú mmèè botí, ⁵⁶ kέwǎtε kékò nkédǎǎ mεkùò nnè tǎdǎǎrì, kénhompu tεomǎpùtè yiè ikuǎ yèmmè.

24

Yesu yǎntémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isǎǎ 20:1-10)

¹ Dimǎǎsi kó dikũnweñni sèi kè benitipòbè nkǎri kufǎti kε tǎ mεkùò mmèè kǎkénè tǎdǎǎrì bè dǎǎ mè, ² kénsǎ nditǎrì dii do pokε kufǎti di pòdε. ³ Kè bèε ta bá bè í nyǎ ti Yiè nYesu. ⁴ Kè dèε bè di, kè bèε yǎ benitibè bèdébè kè bè dǎǎtí tiyǎǎpéiti kè tì miètì. ⁵ Kè kufǎwǎǎ mpǎ mbenitipòbè kè bè nsǎi nsǎi, kè dε kó benitibèε bè beke kε dǎ: Dè dòmme kè di wǎǎ nwèè fòu becírìbè miεke? ⁶ Ò í kpǎǎ die nhò yǎntému, dentenèní ò sòò di nǎké tì ò kpǎǎ dii mǎnni

Kadidee ke dò: ⁷ Bè bo pĩ Onitìbire kédúó mbèè í tũ nKuyie nkè bèe ò baaké kudapãátí ñnkè kòo yǎnté diyie tǎǎnni yiè.

⁸ Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì, ⁹ kèwēte kékò nkénáké Yesu tancóumbè tepíítè nè omáà nè betòbè. ¹⁰ Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yǒ, nè benitipòbè tòbè bèe do tì nàké Yesu tancóumbè. ¹¹ Kè Yesu tancóumbè yèmmè ndò mbè í yé bè nàá nti nti bá bè í nti tá. ¹² Kè Pierii coké kékote kufōti késíéké, kèyà tiyààtì bè sòò ò pǎũ nti máà, kénwētini o kòbe borè, kè dè ò di nè dèè dòò de kpéí.

Yesu benkemè omáà bèè kàri Emayuusi

(Wénté Mariki 16:12-13)

¹³ De kó diyie kè Yesu tancóumbè bèdébè nkòri teheitè matè bè tu tè Emayuusi, nè Sedisademu kè dè mǎke cidómétiribè tepíítè nè omáà, ¹⁴ kénkérí ke náante dèè dòò. ¹⁵ Bè náante memme kè Yesu bè ninte kè bè ñneí. ¹⁶ Kè demarè né nkānké be nuò nkè bè í nna kóò banté. ¹⁷ Kè Yesu be beke ke dò: Di náá mba nkpeí?

Kè bèe cómmóò kè bè yèmmè cààrè. ¹⁸ Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tēñné ke dò: Fǒ nwe amáà wèè bo Sedisademu ke í yé dèè dòò ye ñwe mièke. ¹⁹ Kè Yesu beke ke dò: Ba ndòò? Kè bè dò: A í kèè tì tùòkení Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpǎānāàntì náàntò ke dǎari tidietì ke náá nkòo náàntì mǎke muwērímú, Kuyie nnè benitibè kè dè yéà? ²⁰ Kè ikuó niùbè nè dihei kó bekótibè kè bè ò pĩ nke yé mbèe ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudapãátí. ²¹ Ti yèmmè do dò nweè yóó deeté Isidayeeriibe! Yie nwe diyie tǎǎnni nè dè dòòmè. ²² Kè ti kó benitipòbè mabè pike cùte ke kòte kufōti ke wēténí ke nàké kè dè ti di, ²³ ke yé mbè í ò yà ke yà Kuyie ntǎrè, kè yè bè nàké ke tú ò yǎnté. ²⁴ Kè ti kòbe mabè kòte kufōti ke sǒ ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

²⁵ Kè Yesu dò: Díndi benitibè bèè dónté meyèmmè ke í cǎa di bo ntámè Kuyie mpǎānāàntì náàmbè nàké tì. ²⁶ Kirisi do í dò nkéféüté mèè botí ke né na kédeukaà?

²⁷ Kédeè ké bè nàké Kuyie nnāàntì tìi wǎri Mǎyiisi kó yepáte nè Kuyie mpǎānāàntì náàmbè kpèye, ké bè nàké timou tìi wǎri o kpéí.

²⁸ Bè tónnè dii mǎnni bè kòri tèè eitè kè Yesu dǎò kéndò nhò pēnké. ²⁹ Kè bèe yete ke dò: Yóu kè tí yie nkè diyie dèèmu, kè keyènkè bìiri.

Kòo yie nkè bèe ta kébáté. ³⁰ Bè yóó di dii mǎnni kòo túóté pēè, késānte Kuyie, nkóò wérí ké bè duó. ³¹ De mǎnni kè dèe bè wenke, kè bèe ò banté ke né ò móntóo. ³² Kè n náá mbemáà ke tú: Dè do í dò muháà mmamù cóú nti mièke ò ti náánnè dii mǎnni kuce ke ti benkú Kuyie nnāàntàà?

³³ Kè bèe pǎnkee íté kèwēte Sedisademu kénsǒ nYesu tancóumbè tepíítè nè omáà nè betòbè kè bè tìkú. ³⁴ Kè bèe bè nàké ke dò: Mómumu ti Yiè nyǎntému ke benke omáà Simoo.

³⁵ Ké bè nàkénè tìi dòò bè kèrí dii mǎnni nè bè ò bantémè ò wéú dii mǎnni pēè.

Yesu benkemè omáà o tancóumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isāa 20:19-23 nè Yesu Tǎrè 1:6-8)

³⁶ Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu cómmóò be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

³⁷ Kè kufōwáá mbè pĩ nkè be yèmmè ndò ndibòò marì ndi. ³⁸ Kè Yesu be beke ke dò: Di kǎmbùàtì duònè ba? Dè dòmmè kè di í tá ke dò mmí nwe? ³⁹ Wénténè n nou nè n naàcèi, mínwe m mómmuò, n káákénè kèyà, dibòò marì í mǎke tikǎntì di me nwúó nkè m mǎke tì.

⁴⁰ Ò béi mmemme ké bè benke o nou nè o naàcèi. ⁴¹ Kè diwèi bè pĩ mbè né mu mbaa í ntá ke dò nweñwe, kòo bè beke ke dò: Di í mǎke demarè kè n diáà?

⁴² Kè bèe ò duó ndiyiñkèè dii ãũ. ⁴³ Kòo di cǎutè kécááké be iikè. ⁴⁴ Kédeè ké bè nàké ke dò: N sòò tì ndi náá, n kpaá di bonè dii mǎnni ke tú: Tìi wǎri n kpéí Mǎyiisi páte mièke nè Kuyie mpǎānāàntì náàmbè kó yepáte mièke nè yesāa nkpeye mièke tì dò nkédòòmu.

⁴⁵ Memme kòo bè duó mmeciì nkè bè bo banténè tì wàri, ⁴⁶ ké bè nàké ke dò: Tì wàrimu ke tú Kirisi dò nkéǎǎtému, kè bèe ò kù, kòo yánté diyìe tǎǎnì yìe. ⁴⁷ Kè Kuyie nnáǎntì náké kéketénè Sedisademu nè ibotí imou miεkoo. Kè benitibèe banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cǎǎ. ⁴⁸ Di dè yàmu ke dò nkénáké di yà dè. ⁴⁹ Né nkpaánè die nSedisademu kè n di duó nkéǎnkè kó muwǎrímú n cice yǎ nhò yóó di duó mmù.

Yesu dèkemè kéǎnkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tǎrè 1:9-11)

⁵⁰ Kè Yesu deè ké bè kǎtenè Betanii bíékè, kéyoute o nou be ǎnkè ké bè pǎ mesàà. ⁵¹ Ò bè pǎǎ ndìi mǎnnì mesàà nkéíté kéndèètì kéǎnkè. ⁵² Kè bèe nínkú, kóò sǎnte kéíté nè kuyèǎnaatí kéwǎte Sedisademu, ⁵³ kémbo Kuyie ncǎǎtè sǎǎ ke sǎntí Kuyie.

Isã wàrimè Tináansààti Di mpátíri to tii náànti

Yesu tancòumbè tepítè nè bedébè kòò m̀òu b̀è tu wè Isã Sebedee kó debire. Weè Isã weè wàri Tináansààti kó dipátíri kòò náànti yuu tú: Benitibèe banté ke d̀ò nYesu weè tu Kirisi Kuyie mBire. Kè bèè dè yie mbèe pété mufòmmu mùù bo sáà. Isã weè máà nàké ke íkú Yesu kó yetannò ò do náá nyè ke tú: Míi tu timómmanti ke tú kuce nè mufòmmu. Isã nàkému o pátíri mièke tidietì Yesu d̀ò tì, dèè benkú Yesu tùmè Kuyie mBire. De kó dipátíri dii nàké ke bàte meborime mamè tináansààti kó yepáte teyè í nàkéme. Kéndònnè mupotúòmù mùù do ànné Kanaa, Nikodemmu kàtemè kèyà Yesu, Sammarii kóo nitipòkù nè Yesu be kó tináantì, b̀è peité wèè niti kòò tu kuyũnkù o kó tináantì.

Di mpátíri náànti duó ke d̀ommè

1. Bè tu wè tináantì ò t̀ótémè tinitikàntì 1:1-14
2. Isã-Batiisi nàkéme Kuyie mBire kpéi 1:15-34
3. Kuyie mBire benkemè de wèrimú 1:35-12:50
4. Kuyie mBire benkemè dè dómè benitibè nè de tómmú mièke 13-17
5. Kuyie mBire duómmè demáà kè bè dè kùò 18-19
6. Kuyie mBire yàntémè kébenke demáà 20-21.

Bè tu wè Tináantì weè tu kuwenniku

¹ Kuyie nyóó d̀òò kutenkù b̀è tu wè Tináantì kòò bomu, ke bonè Kuyie nke tú Kuyie. ² Bè tu wè Tináantì ò do bonèmu Kuyie nkù yóó d̀òò dii m̀nni kutenkù. ³ Kuyie nwe ndònnè dèè kó dimáà bo demòu, demarè í d̀òò kòò kpa. ⁴ Mufòmmu do bo weè mièke, kè de kó mufòmmu tú kuwenniku ke mí benitibè. ⁵ Kuwenniku mímu dibìnni mièke bá dibìnni í ná ke kù d̀atínnè.

⁶ Kuyie ntònnímu onitì m̀òu kòò yètiri tu Isã, ⁷ kòò kàtení, ke nàké benitibè kuwenniku kpéi kè dè bo yie nkè bèe keè kéntá kuwenniku. ⁸ Isã do í tú o mómmuò nkuwenniku, ò do kàtení ke bo nàké kuwenniku kpéi nke. ⁹ De kó kuwenniku kuù máà do tú kuwenniku mómmànku, kùù kàtení kutenkù ke mí benitibè bemòu.

¹⁰ Bè tu wè Tináantì ò do bomu kutenkù, Kuyie nwe ndònnè kutenkù, kutenkù me nyí ò banté. ¹¹ Ò kàtenímu o nitibè borè, bá bè í ò còuté. ¹² Bèè me nhò còuté kòò tá, ò bè duómmu muwèrimú kè bè naá nKuyie nkó ibí. ¹³ Kuyie nyí bè peité onitì peimè kù bè duó mmufòmmu pàmmù mmu.

¹⁴ Bè tu wè Tináantì weè naá nhonitì ke kàtení ti borè ke tóni mesàà nnè timómmanti, kè ti yà o kpetì o cice Kuyie nhò duó ntì wenwe wèè bo omáà. ¹⁵ Isã do náá nweè kpéi nke tú: Ntenè, n di náá nke tú wèè n tũnni, ò n kpeñnìnèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

¹⁶ Weè ti duó ndemòu, ke ti duó mmesàà mmebotí mebotí. ¹⁷ Mòyiisi weè ti nàké Kuyie nkó ikuó kè Yesu ti tóni Kuyie nkó mesàà nnè timómmanti. ¹⁸ Òmòu í yà Kuyie, ku Bire dèè bo demáà, ke kù bonè dèè te kè ti kù yíété.

Isã-Batiisi kó mutómmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18)

¹⁹ Ntenè Sedisademmu eì kó bekótibè do t̀nni ikuó niùbè nè Defiibe Isã borè, kè bèe beke Isã ò tú wè, kòò bè t̀nnè tì. ²⁰ Ò do í bè sònnè, ò do bè nàkému mpáíi ke d̀ò: Míi í tú Kirisi. ²¹ Kè bè d̀ò: A tú we náke? A tú Edii ñweà? Kòò d̀ò: N yí tú Edii. Kè bè d̀ò: A tú Kuyie mpàánáantì náàntò ñweà? Kòò d̀ò: Ìò. ²² De m̀nni kè bè d̀ò: A né tú we? Ti nàké kè ti kò nkénákè bèè ti t̀nni. ²³ Kè Isã bè nàké ke d̀ò: Kuyie mpàánáantì náàntò Esaii do náá mmíi kpéi nke tú: Onitì m̀òu kó metammè péú dikpáà mièke ke tú: Tũntenè ti Yiè nkó kuce.

²⁴ Bè do tǎnní bè Isāā borè bè do tú Fadisĩēbe mbe. ²⁵ Kè bèe wēte kòò beke ke dò: Kàa í tú Kirisi, a me nyí tú Edii, a me nyí tú Kuyie mpāānāāntì náāntò, dè né dòmme kàa āā bàtém̀m̀m̀? ²⁶ Kè Isāā bè tḗnné ke dò: Mí ndi āā bàtém̀m̀m̀ nè menie mme, òm̀ou né bomu di cuokè di mu nyí yé wè. ²⁷ Ò n tǔnnímu m me nyí t̀̀̀̀ke m bo ũtém̀è o neùtì kó mutáá.

²⁸ Dem̀ou memme dè do d̀̀̀ri Betannii nwe Suditēē kó kukó nyàà Isāā do āā dè bàtém̀m̀m̀.

Isāā-Batiisi nàkém̀è Yesu kpéi

²⁹ Kè dèe wenté kè Isāā yà Yesu kòò kèríní kòò béi nke dò: Ntenè Kuyie mpebii dii dèi benitibè kó meyi. ³⁰ N di náá nweè kpéi nke ke tú wèè n tǔnní, ò n deunèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo. ³¹ M móm̀muo n do í ò yé. N né k̀̀tení ke āā benitibè bàtém̀m̀m̀ nè menie mme kè dè bo yie nkè Isidayēeribe ò banté.

³² Kè Isāā béi nho kpéi nke dò: N yà Muyaánsààm̀m̀ c̀̀téní m̀̀m̀me kḗnkè ke dònne dikpetinónkperi ke c̀̀m̀m̀m̀ o ìnkè. ³³ Nh ǎǎ í nhò yé Kuyie nkùu n tǎnní kè nh āā bàtém̀m̀m̀ nè menie, kuù n nàké ke tú kè n yà kè Muyaánsààm̀m̀ c̀̀téní wèè ìnkè, wèè yóó nhāā bàtém̀m̀m̀ nè Muyaánsààm̀m̀. ³⁴ N de nyà ke náá nke tú ò tu Kuyie mBire.

Yesu yum̀è o tanc̀̀umbè k̀̀tibè

³⁵ Kè dèe wenté, kè Isāā wētení ò wee borè nè o tanc̀̀umbè bèdébè. ³⁶ Kè Yesu mpēnké kòò ò yà ke dò: Ntenè Kuyie mpebii.

³⁷ Kòò tanc̀̀umbè bedéē keè ò béi ntì, k̀̀tǔnne Yesu. ³⁸ Kè Yesu wēte k̀̀yà bè ò tǔmmè kè bè beke ke dò: Di wanti ba? Kè bè dò: Okóti, yé a ā dè? ³⁹ Kòò dò: K̀̀tení kè di bo yà nh ā dè.

Kè bèe k̀̀te k̀̀yà ò ā dè, kè nhò bonè de kó diyè. Dè do s̀̀ s̀̀ ntewebiète puotì m̀̀naà ndi kuyuoku.

⁴⁰ Sim̀o Pieri nantè Āntidee, wèè do tú bèè do kèè Isāā béimmè k̀̀tǔnne Yesu be kòò m̀̀u.

⁴¹ Kè Āntidee máánè o kóo kóti Sim̀o kóò nàké ke dò: Ti yàmu Kirisi, Kuyie ntāáté wè,

⁴² kóò niitè Yesu borè kè Yesu nhò ẁ̀ò nkébéi nke dò: A tú Sim̀o nwe Sonaasi kó debire, di mm̀nni bè bo nda yu ke tú Sefaasi, dèè tu: Ditári.

Yesu yum̀è Fidipu nè Natannayēri

⁴³ Kè dèe wenté kè Yesu nk̀̀ri Kadidee k̀̀conè Fidipu kóò nàké ke dò: N tǔnne.

⁴⁴ Fidipu do tú Betisaidaa eì kou nwe, bè peité dè Āntidee nè Pieri. ⁴⁵ Kè Fidipuu máánè Natannayēri kóò nàké ke dò: Ti yàmu M̀̀yiisi nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bè nàké wèè kpéi, Yesu Nansareti kou Sosefu kó debire.

⁴⁶ Kè Natannayērii ò beke ke dò: Dèmarè sààrè bo na k̀̀yènní Nansareti miēkaà? Kè Fidipuu ò tḗnné ke dò: K̀̀tení k̀̀yà.

⁴⁷ Kè Yesu yà Natannayēri kòò kèríní kòò béi nke dò: Isidayērii móm̀muo ntú yie, ò í m̀̀ke siyáàbìsí. ⁴⁸ Kè Natannayērii ò beke ke dò: A n ỳ̀tè de? Kè Yesu dò: N do da yàmu a kari dii m̀̀nni diteyuu, kè Fidipu mu nyí da yu. ⁴⁹ Kè Natannayēri dò: Okóti, a tú Kuyie mBire nde, Isidayēribe kóo kpàati. ⁵⁰ Kè Yesu dò: N da nàké m̀̀è kpéi nke tú n da yà, a kari dii m̀̀nni diteyuu, deè te kàa tá a bo yà dèmarè dierè dèè p̀̀tè diē. ⁵¹ Móm̀muo nwe n di náámmè di bo yà tiwetì kpetém̀è kè Kuyie ntōrè dèkù ke cuutiní Onitibire ìnkè.

2

Yesu d̀̀ò t̀̀i diētì ketiti

¹ Kè dè m̀̀ke yewe yètàāti kè mupotúòm̀m̀ bannii ānné Kanaa, Kadidee kó kutempē nkè Yesu yō ndè bo. ² Kè bè m̀̀nke yú Yesu nè o tanc̀̀umbè de kó mupotúòm̀m̀ banni. ³ Kè m̀̀naà ndeè kè Yesu yō ò nàké ke dò: M̀̀naà ñdónté. ⁴ Kè Yesu ò nàké ke dò: N yō, f̀̀ò bá n nàké n d̀̀ nké d̀̀ò t̀̀i! M̀̀ m̀̀nni mu nyí t̀̀̀̀ke.

⁵ Kòò yō nàké betōmbè ke dò: Kòò di nàké t̀̀i, di t̀̀i d̀̀ò tim̀o.

⁶ Kε s̄ nsicee dè bo sikuò, bè maánè s̄i yetárè, Sifube do ã̄ uté s̄i menie nkéhóúnè bemáà kébántè Kuyie. Bá t̄è, t̄è do bo mbo dítírìbè tekòutè (100). ⁷ Kè Yesu náké betōmbè ke d̄ò: Píennè sicèe sii mm̄enie.

Kè bèe s̄i píe nf̄éi f̄éi. ⁸ Kòò d̄ò: Ȳenténè di mm̄ònni kéduò nwèè ni dibanni kó mutōmmú.

Kè bèe ò duó. ⁹ Kòò yááké menie mm̄èè naá mm̄enaà, nhò í mbanté de kó menaà nyènni d̄è, kè betōmbè bie me nyé ke yé beè dómè de kó menie. ¹⁰ Wèè ni dibanni kòò yú wèè tóú o pokù kòò nàké ke d̄ò: Betòbè ã̄ keté k̄etotí menaà mm̄èè naati m̄emme kè benit̄ibè muó nke deè bè né totí m̄èè í naati mesàà nkè f̄́ nd̄entenè menatimè!

¹¹ De kó tidiet̄i Yesu d̄ò t̄i Kanaa, Kadidee kó kutemp̄e m̄mieke, t̄i t̄u tiketit̄i, ò d̄ò t̄i, ke benke ò kpeñnimè, kòò tancòumbè d̄akee nhò tá.

¹² De kó difōnkúò kè Yesu k̄ate Kapennaummu nè o ȳò nè o neí nè o tancòumbè ke d̄ò yewe sám̄pó.

Yesu do bètimè bepótambè Kuyie nc̄f̄ètè mieke

(Wénté Matie 21:12-13 nè Mariki 11:15-17 nè Duku 19:45-46)

¹³ Sifube kó dibanni bè tu di diyentébanni kè dii t̄óónni kè Yesu k̄ate Sedisad̄emmu, ¹⁴ k̄éyà benit̄ibè kè bè fiiti inàake nè ipe nè sinónkpeé Kuyie nc̄f̄ètè kó kudánkù mieke nè bedíticeetibè kè bè k̄ari tábùribè také. ¹⁵ Kòò d̄ò kuh̄ũ didáù, kè bè bèti bem̄ou nè be nàake nè be pe ke díe bedíticeetibè díití k̄ebuó mbe tábùribè, ¹⁶ kénáké bèè fiiti sinónkpeé ke d̄ò: Túóténè di terè k̄éyè, di báá d̄ò n cice c̄f̄ètè kupotaá nkpete.

¹⁷ Kòò tancòumbèe denteni t̄i w̄ari ke t̄u: N Yiè nKuyie n d̄ómu a c̄f̄ètè kè d̄è n tuò mmuh̄ã nk̄ōm̄e.

¹⁸ Kè Sifube ò beke ke d̄ò: D̄ò tidiet̄i mati kè tí banté ke d̄ò nha m̄ake kuce ke bo na kédòò a m̄è nd̄òò d̄è.

¹⁹ Kè Yesu bè t̄ènné ke d̄ò: P̄ontenè Kuyie nc̄f̄ètè kè n w̄ete k̄é t̄è maá yewe yètããti mieke.

²⁰ Kè Sifube d̄ò: T̄inti maá Kuyie nc̄f̄ètè t̄è yebie nsip̄is̄inàà nè ȳekuò kè f̄́ nné bo t̄è mmaá yewe yètããti miekaà?

²¹ Yesu do náá Kuyie nc̄f̄ètè kp̄éi nke ȳe n̄ho m̄ómm̄u nwe. ²² Yesu ȳánté dii m̄ònni kòò tancòumbèe denteni ò sòò t̄i béimmè, k̄eyie nKuyie nnáant̄i t̄i w̄ari, nè Yesu náké t̄i.

Yesu yémè t̄i bo onit̄i yèmmè mieke

²³ Yesu bo dii m̄ònni Sedisad̄emmu diyentébanni kè benit̄ibè péuu yà ò d̄òòri t̄i diet̄i kè nhò tá. ²⁴ Yesu me nyí mbè tá ke yé ò yémè be yèmmè bem̄ou. ²⁵ D̄è do í d̄ò mbèe ò náké onit̄i d̄òmmè, ò do yému nè omáà t̄i bo onit̄i yèmmè mieke.

3

Yesu náké t̄i Nikod̄emmu

¹ Onit̄i m̄òu wèè do bo Fadis̄ĩ̄be kó fenafe mieke, kòò yet̄ir̄i tu Nikod̄emmu, kòò tu Sifube kóò kót̄i. ² Kòò k̄ate keyènkè makè Yesu borè k̄ébéi nke d̄ò: Okót̄i, t̄i yému ke d̄ò nKuyie nkuù da t̄ónni k̄aa bo t̄i náké ku náant̄i, ke yé òm̄òu báá namè kédòò a m̄è nd̄òòri t̄i diet̄i kè Kuyie nyí ò bonè. ³ Kè Yesu ò náké ke d̄ò: N yóó da náké tim̄ómm̄ont̄i nti, kè bè í peit̄é onit̄i mep̄ammè ò báá na k̄éyà Kuyie nk̄p̄àat̄iyuu. ⁴ Kè Nikod̄emmu d̄ò: Bè bo ȳime k̄éw̄ete k̄ep̄eit̄é onit̄ikót̄i? Ò bo na k̄éw̄ete k̄éta o ȳò p̄aut̄i kè bèe ò peit̄áà? ⁵ Kè Yesu ò t̄ènné ke d̄ò: Tim̄ómm̄ont̄i nti n da nàkémè, kè bè í peit̄é onit̄i nè menie nnè Muyaáns̄àmù ò báá na k̄éta Kuyie nk̄p̄àat̄iyuu mieke. ⁶ Onit̄i peit̄é wè tu onit̄i nwe kè Muyaáns̄àmù peit̄é wè tu Muyaáns̄àmù kou. ⁷ D̄è báá da di n da nàkémè ke t̄u: Di d̄ò mbè di peit̄é mep̄ammè. ⁸ Kuyaakù ò nfuuti kù d̄ó kèè bíkè nkè, k̄aa yo kù nampúmè, a me nyí yé kù it̄éní d̄è yoo kù k̄òri kè. Muyaáns̄àmù peit̄é wè o k̄pere me ndò. ⁹ Kè Nikod̄emmu d̄ò: D̄è yóó ȳime kédòò? ¹⁰ Kè Yesu d̄ò: F̄́ nwèè tu Isidaȳeribe mieke ikuó w̄ààbè kóò kót̄i a í t̄i ȳèà? ¹¹ N da náá

mmómumu nwe: Ti náá ti yé tì nti nè ti yà tì, di me nyí dó ké tì yie. ¹² Kè n di náá kute nkù kpeti kè di í tá, di bo yíme kéntá n di náá ndù m̀nni keĩnkè kpeti? ¹³ Òm̀u í dèke keĩnkè kè dè í tú Onitibire, dèè cùténí keĩnkè. ¹⁴ M̀yiisi do c̀nné mèè botí femátìwàd̀fè dikpáà mièke, mèè botí nku bè yóó baakémè Onitibire kudáú kécónné. ¹⁵ De m̀nni bèè ò tá kè bè mm̀ke mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁶ Ke yé Kuyie mm̀nke d̀kemè kute nkù, ke duónnì ku Bire dèè bo demáà, kè bèè dè tá bè báá kú, bè mm̀ke mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁷ Kuyie nyí duónnì ku Bire kè dè bo bekénè kute nkù, kù dè duónnì kè dè bo kù deetému. ¹⁸ Wèè tá Kuyie mBire kù báá ò bekénè, wèè me nyí dè tá kù ò bekénè ke dèemu, ke yé ò yetemè Kuyie mBire dèè bo demáà. ¹⁹ Nte Kuyie mbeéntì tú tì: Kuwenniku k̀tenímu kute nkù kè benitibè d̀ke dibìnni kè dè p̀tè kuwenniku, ke yé be d̀rimè tumè meyimè. ²⁰ Wèè d̀ri meyi nhò í dó kuwenniku, ò ò mbo dibìnni mièke nke, ò d̀ri mèè yei nyàà bo feitè mèè kpéí. ²¹ Wèè me nd̀ri dèè wenni ò ò mbo kuwenniku mièke nke kè benitibè bo yà ò d̀rimè Kuyie ndó dè.

Yesu nè Isāā-Batiisi

²² Yesu nè o tanc̀umbè kè bèè k̀te Sudee kó kutempè nke d̀ ye we sámpó k̀o àà benitibè batém̀m̀. ²³ De m̀nni kè benitibè péu nk̀r̀nì Isāā borè k̀ò bè àà batém̀m̀ Eǹ, Sadimmu také, ke yé menie ndè s̀m̀. ²⁴ (De m̀nni kè bè mu nyí kpetínné Isāā.)

²⁵ Sifu m̀u nè Isāā-Batiisi tanc̀umbè kè bè nneì Isāā àà wèè batém̀m̀ kpéí. ²⁶ Kè bèè k̀te kénáké Isāā ke d̀: Okóti, nè wè di s̀ò bo Suditè kó nyáà, a s̀ò náá nwèè kpéí, wèè àà batém̀m̀ kè benitibè bem̀u k̀ri o borè. ²⁷ Kè Isāā bè t̀nné ke d̀: Onitì m̀ke dè Kuyie nkuù dè nhò duó. ²⁸ N s̀ò di ǹkèmu weti weti ke d̀: Mí í tú Kirisi, Kuyie ntáátè wè, n niiténí ke bo náké o kpéí nke. ²⁹ Onitì ò ntóu o pokù k̀o népo c̀mm̀ ke yo o tammè kè dè ò naati mèè botí, n kperè me ndo. ³⁰ Ò d̀ nkéndéúkúmu kè n kékú.

Keĩnkè kou nè ketenkè kou de kó tináàntì

³¹ Wèè bonnì keĩnkè wèè baké dem̀u, wèè bo ketenkè k̀ò tu ketenkè kou, ke náá nketenkè kó tináàntì. Wèè bonnì keĩnkè wèè baké dem̀u. ³² Ke náá nhò kèè tì nè ò yà dè Kuyie mborè, òm̀u me nyí tì yie. ³³ Wèè tì yie nhò bantému ke d̀ nKuyie ntú timóm̀nti k̀ku nku. ³⁴ Kuyie ntōnnì wè wèè náá nku kpeti ke yé Muyaánsààm̀ ò piékémè ke í m̀ke kum̀nku. ³⁵ Kuyie ndómu ku Bire, ke dè duó ndem̀u kè dè baké. ³⁶ Wèè tá Kuyie mBire ò m̀kemu mufòmumu mùù bo sáà, kè wèè í tá Kuyie mBire ò báá mù pètè, Kuyie mmieke bo nhò c̀ú.

4

Yesu nè Sammarii kóo nitipòkù

¹ Kè Fadisièbe keè Yesu m̀temè benitibè kè bè s̀nè Isāā k̀be k̀ò bè àà batém̀m̀. ² Weti weti, Yesu do í ànné òm̀u batém̀m̀, ò tanc̀umbè beè do àà batém̀m̀. ³ Yesu kèè di m̀nni bè náantemè o kpéí nkéítè Sudee kénk̀ri Kadidee, ⁴ kè dè ndò nwèè ye Sammarii.

⁵ Kòo tuàke Sammarii kó dihei mari, bè tú di Sisaa, kè di t̀kénè Sakabu do duó nkùu paku o bire Sosefu. ⁶ Kè Sakabu do keú tèè binte dè bo. Ke s̀ ndiyiè c̀mm̀ ye yo kè Yesu òu kékaroo tebinte také.

⁷ Kè Sammarii kóo nitipòkù m̀u k̀tení ke bo dó menie, kè Yesu d̀: M pā menie nkè n yà. ⁸ (Dè do s̀ nho tanc̀umbè ta dihei ndi ke bo donté mudii.) ⁹ Kè dèè di de kòò nitipòkù k̀ò d̀: Dè yíme f̀ nSifu k̀a m m̀ú menie mí nSammarii kou ke bo yà? (Sifube í naatinè Sammarii k̀be.) ¹⁰ Kè Yesu ò t̀nné ke d̀: K̀a do nyé Kuyie mpāà ndè, ke yé wèè da m̀ú menie ke bo yà, f̀ na nhò m̀o k̀o da pā menie mmèè duò mmufòmumu. ¹¹ Kòo nitipòkùu ò t̀nné ke d̀: Okóti, a í m̀ke dih̀nni kè tebinte c̀mp̀ri, a bo yíme kéninte menie? ¹² A yèmmè do nha deunèmu ti yààri Sakabu wèè do ỳ nde kó tebinte kó menie nnè o bí nè o

wũõ ke ku ke tè nti yóunàà? ¹³ Kè Yesu ò tēñné ke d̀̀: Wèè bo yà menie mmie sinéyēĩ wēti ke bo ò pĩmmu. ¹⁴ Wèè me mbo yà menie nh ò pāmè sinéyēĩ tēnke báá ò pĩ, mè bo naá ntebinte kēmpũđ̀ nho miēke, koò duò mmufòmmu mùù bo sáá. ¹⁵ Kòo nitipòkùu bēi nke d̀̀: Okóti m pã de kó menie kè sinéyēĩ tēnke bá m pĩ kè n wētení die mmudúò. ¹⁶ Kè Yesu d̀̀: Kòte ke yúní a d̀̀. ¹⁷ Kòo nitipòkùu ò tēñné ke d̀̀: N yí m̀̀ke n d̀̀. Kè Yesu d̀̀: A naatimu a me ntúmè a í m̀̀ke a d̀̀. ¹⁸ A bēi mómumu nwe, ke yé a yenkemè benitidaabè bènùmmù, kàa mè mbo wè yíe nyí tú a d̀̀. ¹⁹ Kòo nitipòkùu bēi nke d̀̀: Okóti, m bantému, a tú Kuyie mpããnáãnti náãntò nwe. ²⁰ Tínti Sammarii k̀̀be ti yembè ð̀ mbáá nKuyie ndi ntãrì ñnkè nke. Kè díndi Sifube kè di tú Sedisadēmmu nwe ti dò nké nkù bàámmè. ²¹ Kè Yesu ò tēñné ke d̀̀: Onitipòkù f̃, a nyé ke tú de m̀̀nni kpaanímu kè bè tēnke í yó mbáá nKuyie di ntãrì ñnkè nè Sedisadēmmu. ²² Díndi Sammarii k̀̀be di í yé di báá mmù, tínti Sifube ti yému ti báá mmù, ke yé medeetímè bonnìme Sifube borè nde. ²³ De m̀̀nni duunnímu ke t̀̀kení, bèè tũ nKuyie nnè timóm̃m̃nti kè bè bo nkù báá nnè timóm̃m̃nti nè Muyaánsààmù, Kuyie ndó muù báammu botí. ²⁴ Kuyie ntú muyaá mmu, bèè kù báá mbè do nké nkù báá nnè timóm̃m̃nti nti, nè Muyaánsààmù. ²⁵ Kòo nitipòkùu ò nàké ke d̀̀: N yému ke d̀̀ nKirisí Kuyie ntãátè wè k̀̀riní, ò bo k̀̀tení dii m̀̀nni ò bo ti nàké dem̀̀. ²⁶ Kè Yesu d̀̀: Mí nwèè da náánnè, m̀̀ ò tú.

²⁷ De m̀̀nni kòo tancóumbè wētení, ke nsó mbè náá, kè d̀̀e bè di, bè me nyí ndàátí ke beke onitipòkù wanti mù yoo Yesu ò náánnè mùù kpéí.

²⁸ Kòo nitipòkùu yóu o dúù deborè k̀̀wēte diheì kénáké ke d̀̀: ²⁹ K̀̀tenní k̀̀yà wèè n nàké n d̀̀ò d̀̀è kó dimàà, Kirisí bo nní nwe.

³⁰ Kè benitibèe íténi k̀̀k̀tení Yesu borè.

³¹ Ke nsó kòo tancóumbè ò báá nke tú: Okóti, a báá dià? ³² Kòo bè nàké ke d̀̀: N kó mudii di í mù yé.

³³ Kòo tancóumbè mbékú bet̀̀bè ke tú: Òm̀̀ wèè sàà ò duò nkòò dià?

³⁴ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N kó mudii tú m bo d̀̀òmè wèè n t̀̀nni ò d̀̀ó dé, k̀̀deè mutóm̃m̃ú ò n duò mmù. ³⁵ Díndi tú bet̀̀abè kpaá bènàà kè tidiiti bi, mi nné di náámmu ke tú: Wénténè depaa tidiiti bimu ke baa mukõũ. ³⁶ Wèè kõũ tidiiti ò m̀̀kemu o kó tiyeti, ke tíkí tidiiti mufòmmu mùù bo sáá mu kpéí. Wèè buotì nè wèè kõũ be wèi dimàà ndi. ³⁷ Kè d̀̀è dò mm̃mm̃e t̀̀i náãnti tú yie mbuotì kòo t̀̀ò kõũ, t̀̀i tú timóm̃m̃nti nti. ³⁸ N di t̃ nkè di kõũ t̀̀i diiti dii í ti kùútí, bet̀̀bè beè t̀̀i kùútí ke di deì.

³⁹ Kè Sammarii k̀̀be péuu yie nYesu, onitipòkù bè nàké mèè kpéí nke tú: Ò n nàkému n d̀̀ò d̀̀è kó dimàà. ⁴⁰ Kè bèè k̀̀tení Yesu borè kóò bántè ke d̀̀ wè nkpaá, kòo yie nkénkpaá ke d̀̀ yewe yèdèè. ⁴¹ Kè kusũkùu keè ò bè náá nti k̀̀yie nké nhò tá, ⁴² kénáké onitipòkù ke d̀̀: De í tú a ti nàké t̀̀i, t̀̀i te kè ti yie koò tá. Ti móm̃m̃m̃be ti keèmu ò náámmè ke banté ke d̀̀ò nhò tu kutenkù kum̀̀ kó Odēetiwè.

*Yesu miēk̀̀nnemè onitidiēwè birē
(Wénté Duku 7:1-10, 17:5)*

⁴³ Yewe yèdèè kó difõnkúò kè Yesu íté kénk̀̀ri Kadidee. ⁴⁴ Bá nè ò do me mbéimmè ke d̀̀: Bè ð̀ ò ndé Kuyie mpããnáãnti náãntò m̀̀ò o eì miēke. ⁴⁵ Ò t̀̀òkoo dii m̀̀nni Kadidee kè bèè ò c̀̀utè mesàà, ke yé bè do k̀̀temè diyentébanni Sedisadēmmu k̀̀yà ò d̀̀ò d̀̀.

⁴⁶ Kè Yesu íté k̀̀k̀te Kanaa ò do c̀̀ète dè menie nkè mèè naá mmenaa, ke s̃ nhonitidiēwè m̀̀ò dè bo ke yènni Kapennaummu, kòo birē m̀̀. ⁴⁷ Kòo keè kè bè tú Yesu iténi Sudee ke t̀̀òkení Kadidee, kòo kòte kóò bántè ke d̀̀: M birē deè m̀̀ nke duúnnè mukũũ, ti kò nkàa dè miēk̀̀nnē. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Kè n yí d̀̀ò tidiētì nè med̀̀òrimè càmmè di ð̀ ò ntá! ⁴⁹ Kè wèè nitidiēwè nhò báá nke tú: Okóti! Tí kò nkè m birē mu nyí kú. ⁵⁰ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Kò! Nkàa birē miētému.

Kòo yie nYesu ò nàké tì kékété, ⁵¹ kénkūnti, kòo tǎmbèè ò co kóò nàké ke d̀̀: A bire miétému.

⁵² Kòo bè beke ke d̀̀: Dè dè tǎũke òmmònnì? Kè bèè ò nàké ke d̀̀: Ò wee miétému tewebiètè mèmáà m̀̀nnì.

⁵³ Kè debire cicee banté ke d̀̀ Yesu wee ò nàké dii m̀̀nnì ndi ke d̀̀: A bire miétému. Wenwe nè o cǎètè kàbe kè bèè yie nkéntá Yesu.

⁵⁴ Yesu do yíe kédòò tii dieti dérínti ò iténí dii m̀̀nnì Sudee ke ẁ̀téní Kadidee.

5

Yesu miékùnnemè wèè m̀̀ nyebie nsipísitǎati nè yèni

¹ Dè kó difǎnkúò kè Sifubee ànné dibanni mari Sedisademma kè Yesu kate. ² Kè dibòri mari bo kè bè di tu Ipe kó dibòri, kè kubinku makù dè bo kè bè kù yu nè ebedee ke tú Betesitaa, kè bè kù cǎète tifiiti tìnùmmù. ³ Kè bemuambe péu duó ti miēke, tiyũònti, nè yekpĩè nè tihùtì. [Bè do ò mbaa menie mbo nampemè mme, ⁴ ke yé Kuyie ntònni mari do ò cúténimè kénampe menie nkòo muonti wèè niité ke ta, wèè miété, bá kòo m̀̀ mmù m̀̀mmú botí.] ⁵ Kòo niti m̀̀u dè bo ke m̀̀ nke tũ̀ke yebie nsipísitǎati nè yèni. ⁶ Kè Yesu ò yà kòò duó, kòo banté ò dè bomè kè dè m̀̀ntè, kòò beke ke d̀̀: A d̀̀ kémietáà? ⁷ Kòo muontii ò tǎnné ke d̀̀: Okóti n yí m̀̀ke òm̀̀u wèè bo n tanné kubinku miēke, kè menie nnampe kè nh àri ke bo ta otòu weè ò niité kéta. ⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Íté! Túóté a mièkù kékété.

⁹ Dende bàmbà nkòò miété kétúóté o mièkù kékété.

Dè do tú teom̀̀putè yie ndi. ¹⁰ Kè Sifubee ò nàké ke d̀̀: Dè cimu a bo ntàmè a mièkù teom̀̀putè yie. ¹¹ Kòo bè tǎnné ke d̀̀: Wèè m miékùnnè, weè yè n túóté m mièkù kékété. ¹² Kè bèè ò beke ke d̀̀: Weninwe wèè m̀̀ nyè?

¹³ Dè kóo niti m̀̀e ndo í yé wènwe, ditínni dii do sũ kè Yesu taroo di miēke.

¹⁴ Dè kó difǎnkúò kè Yesu ò yà Kuyie ncǎètè miēke kóò nàké ke d̀̀: A m̀̀e mmietémè a ténke báá d̀̀ò meyei, dedierè yàà bo da tuàkení.

¹⁵ Kè de kóo niti kate kénáké Sifube ke d̀̀: Yesu weè m miékùnnè. ¹⁶ Dè m̀̀nni kè Sifube nkpannè Yesu wè ò miékùnnè m̀̀è kpéi nteom̀̀putè yie. ¹⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N cice pĩmmu mutǎmmú sǎà kè m múnke pĩ.

¹⁸ Kè Sifube ndó kóò kù, dè í tú ò d̀̀ò m̀̀è kpéi ndèè ci teom̀̀putè yie máà, ò yè mmèè kpéi nho cice tú Kuyie nke erìnè omáà Kuyie.

Kuyie nduóm̀̀mè ku Bire muwǎrímú

¹⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke d̀̀: N di náà mmómmuò nwe, debire í d̀̀òri dèmarè nè demáà. Dè wùó nkè de cice d̀̀òri dè, dè de nd̀̀òri. De cice d̀̀òri dè dè múnke de nd̀̀òri. ²⁰ Debire cice dè d̀̀mu ke dè benkú ò d̀̀òri dè kó dimáà dem̀̀u, ke yóó dè benke mutǎmmú diem̀̀u, kè dèè mù d̀̀ò kè dè di di. ²¹ Cice Kuyie nduò mmèè botí kè becírìbè yǎnni, m̀̀è botí nku debire duóm̀̀mè mufòm̀̀mu dè mù d̀̀nè wè. ²² Cice Kuyie nyí bekùnè òm̀̀u, kù duò nku Bire nde muwǎrímú mum̀̀u, kè dè bo bekénè benitìbè. ²³ Kè benitìbè bem̀̀uu déúkùnnè debire, kéndònnè bè déúkùnkómè de cice. Wèè í déúkùnko debire ò í déúkùnko de cice wèè dè tǎnni.

²⁴ Kè Yesu yíe kébéi nke d̀̀: N di náà mmómmuò nwe, wèè kemmu n náantì ke d̀̀ò wèè n tǎnni ò m̀̀kemmu mufòm̀̀mu mùò bo sǎà, bè báá ò bekénè. Ò yèmu mukũũ mmiēke ke ta mufòm̀̀mu miēke. ²⁵ N di náà timómmònti nti, de m̀̀nni tũ̀ke ke dèèmu, kè becírìbè bo keè Kuyie mBire tammè, kè bèè m̀̀e kèè kè bè nfòu sǎà. ²⁶ Cice Kuyie mm̀̀ke m̀̀è botí mufòm̀̀mu, m̀̀è botí nku kù duóm̀̀mè ku Bire mufòm̀̀mu kè dè mù m̀̀ke. ²⁷ Kòò dè duó mmuwǎrímú kè dè bo bekénè benitìbè ke yé dè tùmè Onitìbire. ²⁸ Dè báá di di, de m̀̀nni duunnímu kè becírìbè bo keè Onitìbire tammè, ²⁹ kényántè kényènni ifòti miēke. Bèè d̀̀òri mesàà nkè bèè ta mufòm̀̀mu miēke, bèè d̀̀òri meyei nkè bèè bè bekénè.

Yesu í wanti benitìbè nhò sǎntí

³⁰ N yí yóó na kédòò tìmatì nè m máà, m bekù n cice yē nni mbekù mēmmē, kè m beéntì wetí ke yē n yí wantimè kédòò n dó dè. N dōori wèè n tōnní ò dó dèndē. ³¹ Kè mī nàà m máà kpéí n náàntì bá ntú timómmānti. ³² Otàù mōu wèè nàà n kpéí, kè n yē ke dò nhò nàà nti n kpéí nti tu timómmānti. ³³ Di tōmmu benitibè Isāā borè, kòò nàké ò yē tì timómmānti ñnkè. ³⁴ N yí dó bèe nàké n kpéí, m béi nyIsāā kpéí kè dè bo yie nkè di cootému. ³⁵ Isāā do dōnnè fitirè nde ke miité, kè di yie nke yānkè sām̀pó o wenniku miēke. ³⁶ M pī mmùu tōmmú deumu ke pēēté Isāā kōmu, muù benkú ke dò nKuyie nni ntōnní. ³⁷ N cice wèè n tōnní ò nàámmu n kpéí. Di í kèè o tammè diyie mari, di me nyí ò yà diyie mari. ³⁸ O náàntì í kari di miēke, ke yē di í tāmè ò tōnní wè. ³⁹ Di feí ntii wàri kè di yèmmè dò ndi bo pété ti miēke mufòmmu muù bo sáà, tii me nni nti tii nàà n kpéí. ⁴⁰ Di me nyí dó kékatení m borè kēpété mufòmmu.

⁴¹ N yí wanti benitibè nni nsāntí. ⁴² N di yému, kè di í dó Kuyie. ⁴³ N cice wèè n tōnní bá di í n cōuté, kòò tōu mōu katení nè omáà di bo ò cōuté. ⁴⁴ Di bo yīme kēntā, díndi bèè wanti ditābè kó yesāā, ke í wanti Kuyie nkuù máà di sante. ⁴⁵ Di yèmmè bá ndo mmī yóó di sei nKuyie mborè, Mōyiisi di yie nwèe kpeti wèe yóó di sei. ⁴⁶ Kè di mēnke do nyiemmu Mōyiisi kpeti di na nyiemmu n kpeti, ke yē ò nàkémè mī kpéí. ⁴⁷ Di né í me nyiemme Mōyiisi wàri tì, di bo yīme kēyie n kpeti.

6

Yesu duómmè kè pēè sūū

(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17)

¹ Kè Yesu sénté Kadidee kó menie mbè tu mè Tiberiyati me kó diyáà. ² Kè benitibè péu nhò tū mbè yà mèè kpéí kòò miēkũnko bēmuōmbē ³ kè Yesu deke ditāri kēnkari nè o tancòumbè. ⁴ Ke sō nSifube kó dibanni bè tu di diyentēbanni kè di duunní. ⁵ Kè Yesu yà ditīnni kè di kàriní o borè kòo beke Fidipu ke dō: Ti bo donté de mudii kè ditīnni dii ndi? ⁶ Ò do yému ò yóó dōmè ke né beke Fidipu ke bo yà ò bo tēnné tì. ⁷ Kè Fidipuu ò tēnné ke dō: Bá kè ti donténè dibenni tōmmú díítí pēèbè, dè bá nsànnè bá wè ò bo pétémè tewétitè.

⁸ Kè Yesu tancòumbè kòò mōu Āntidee, Simōo Pieri nantēe ò nàké ke dō: ⁹ Dedapũmbire marè mōke die mpēèbè bēnũmmù nè siyī sidsèsi, dende né bo dōò ba kunitisũkũ kuu? ¹⁰ Kè Yesu dō: Duónnè kè bèe kari.

Ke sō ntimúti dè bo kè bèe karoo ti ñnkè, bè do bo mbo sikōupísínũmmù (5000). ¹¹ Kè Yesu cōuté pēèbè kēsānte Kuyie nké bè totí nè siyī bè dó mèè botí. ¹² Bè di dii mōnni kēsānnè kè Yesu nàké o tancòumbè ke dō: Tíinnè yewétiyè yèè kpaá, kè òmari báa feti.

¹³ Kè bèe yè tii nké yèe píe yemómmùyákè tepíítè nè yèdèè.

¹⁴ Kè bèe yà Yesu dōò dè ke dō: Oniti yie mmēnke tú Kuyie mpāānānti náantò nwe, kù yē nwèè kàriní.

¹⁵ Kè Yesu nsó mbè dó kóò pī ntikpàti nè muwērímú, kēwēte kédeke ditāri o máà borè.

Yesu kètemè menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Mariki 6:45-52)

¹⁶ Kuyuoku mōnni kòo tancòumbèe kōte menie mborè, ¹⁷ kédeke kudabekù kēsenti Kapennaummu bíkè, ke sō ndè biite kè Yesu mu nyí wētení be borè. ¹⁸ Kè kuyaakperikú makùu íté kēnfuuti ke íinko yēñfñfñrè. ¹⁹ Dè do bo nsó mbè tūòke cidòmétiribè bēnũmmù yoo bèkuò, kēyà Yesu kòò kéroo menie nyĩnkè ke bè tóóntoo kè kufōwáá mbè pī. ²⁰ Kè Yesu bè nàké ke dō: Mí nwe! Kufōwáá mbáa di pī.

²¹ Kè bè ndó kóò tūóténè kudabekù kēyà bè pānke tūòkemè bè kōri kè.

Bèè do wanti Yesu pēè kpéí

²² Kè dèe wenté kè bèè kpaá meni nyàà bè wee ìtè dè, kè bèe denteni kudabekù wee dè bomè kumàà ndi, kè Yesu tancòumbèe kù ta kéítè bá ò í nei. ²³ De mǎnni kè tidabæti matì bonní Tiberiyati kètuakení Yesu wee sǎnte dè Kuyie mpèè kpéí kè bèe dè càáké. ²⁴ Benitibè banté dii mǎnni ke dò nYesu nè o tancòumbè bè í dè kpaá kéta de kó tidabæti kékote Kapennaummu o wammù.

Yesu weè tu mudii mùu duò mmufòmmu

²⁵ Bè yà dii mǎnni Yesu kóo beke ke dò: Okóti, a tùakení die òmmǎnni? ²⁶ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, di n wanti ke naati ke yé di wee càákémè pèèbè kénsànnè, dè í tú di yà mèè kpéí n dǎori dè. ²⁷ Di bá mpí mmutǎmmú mudii mùu yóo cake mu kpéí, mpínnè mùu í yóo cake mu kpéí, mùu yóo di duò mmufòmmu mùu bo sǎà. Onitibire dó ké mu ndi duò nke yé o cice Kuyie nhò cànnemè koò duò mmuwèrímú.

²⁸ Kè bèe ò beke ke dò: Ti dò nkédòò ba ke pí nKuyie ntǎmmú? ²⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkó mutǎmmú tú di bo ntámè kù tǎnni wè. ³⁰ Kè bèe ò beke ke dò: A bo na kédòò ònti dieti kè ti yà ke né ntá, a bo na kédòò òmmu tǎmmú! ³¹ Ti yembè do dimu mánni dikpáà miéke, kéndonnè tì wàrimè ke tú: Kù bè duò nkeínkè kó mudii kè bè di. ³² Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, dè í tú Mǎyiisi weè di duò keínkè kó mudii, n cice weè di duò keínkè kó mudii mómumu. ³³ Kuyie nduò mùu dii tú wèè cùténí keínkè ke duò mmufòmmu kutenkù. ³⁴ De mǎnni ke be dò: Okóti, níti duò nde kó mudii sǎà. ³⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Míi tú mudii mùu duò mmufòmmu, wèè kǎtení m borè dikònni ténke báá ò pí, wèè n tá sinéyèi ténke báá ò pí. ³⁶ M mè nti ndi nàké: Di n yàmú, di me nyí tá. ³⁷ N cice n duò mbè bemou bè kàrinímu m borè, m me nyí yóo yete òmòu! ³⁸ Ke yé n cùténimè keínkè ke bo dǎò wèè n tǎnni ò dómè mme, dè í tú m mómumu n dómè. ³⁹ Wèè n tǎnni ò í dó n fétinne ò n duò mbè kóò mǎu, ò dó n duò nkè bèe yǎntému diyie sǎnni yiè. ⁴⁰ N cice dó bèè kó dimàà yà debire ke dè tá bè mmakemu mufòmmu mùu bo sǎà, kè dèe duò nkè bèe yǎnté diyie sǎnni yiè.

⁴¹ Kè dèe yonke Sifube Yesu yí mèè kpéí nhò tú mudii mùu cùténí keínkè. ⁴² Kè bè dò: Sosofu kó debire nde, kè ti yé o cice nè o yǎ, ò bo yíme kéna ke dò o cùténí keínkè.

⁴³ Kè Yesu dò: Bá nhǔntínè dimáà. ⁴⁴ N cice wèè n tǎnni, kòò í yǔǎnni òmòu, ò báá na kékótení m borè, kè n duò nkòò yǎnté diyie sǎnni yiè. ⁴⁵ Kuyie mpǎānǎānti náamè pátè miéke tì wàri ke tú Kuyie mbo bè duò nyitié. Wèè kèè Cice tié nke ì yie nweè kàriní m borè. ⁴⁶ Dè í tú n yè nhòmòu yà Cice Kuyie, wèè ìténí Cice Kuyie mborè wèè kù yà. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò mǎkemu mufòmmu mùu bo sǎà. ⁴⁸ Míi tú mudii mùu duò mmufòmmu. ⁴⁹ Di yembè do dimu mánni dikpáà miéke nè memme ke ku. ⁵⁰ Mudii mùu cùténí keínkè muù tú muu, wèè mù di ò báá kú. ⁵¹ Míi tú mudii mùu cùténí keínkè ke duò mmufòmmu. Kè wèè di de kó mudii ò yó nfòumu sǎà. N yóo pǎ mùu dii tú n kǎnti, n yóo mu mpǎ kè dèe yie nkè benitibè nfòu.

⁵² Ò béi memme, kè Sifube nínei bemáà mediè nke tú: Ò bo yíme ke ti duò nho kǎnti kè ti càáké.

⁵³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mmómumu nwe, kè di í càáké Onitibire kǎnti ke yà de yíi ndi bá mmàke mufòmmu. ⁵⁴ Wèè càà n kǎnti ke yǎ n yíi weè mǎke mufòmmu mùu bo sǎà, kè n yóo duò nkòò yǎnté diyie sǎnni yiè. ⁵⁵ Ke yé n kǎnti tii túmè mudii mómumu, kè n yíi ntú meni mmómumu. ⁵⁶ Wèè càà n kǎnti ke yǎ n yíi weè n taunè, kè nh ò taunè. ⁵⁷ N cice wèè n tǎnni ò fòumu sǎà, ke te kè n fòu. Mèè botí nku wèè càà n kǎnti m bo ntemè kòò nfòu. ⁵⁸ Míi tú mudii mùu cùténí keínkè, mù í wèínnè di yembè do di mù kékú. Wèè bo di de kó mudii ò bo nfòu sǎà.

⁵⁹ Kapennaummu kó kutíintouku miéke nke Yesu do nàkémè de kó tináànti.

Yesu tancòumbè mabè do ò yetemè

⁶⁰ Bè kèè dii mǎnni Yesu béimmè de kó tináaanti kòo tancòumbè sũkùbè dǎ: De kó tináaanti yóumu, we mbo na ké ti yie.

⁶¹ Kè Yesu banté ti kǎkénèmè o tancòumbè, ké bè beke ke dǎ: Ti di kǎkénèmaà? ⁶² Dè né bo ndi dǎmmè di bo yà dii mǎnni kè Onitibire deèti ò do bo kè nè dimǎnni? ⁶³ Muyaánsààmù muù duò mmufòmму, tikǎnti í dǎori dèmarè, tináaanti n di nǎké ti tú Muyaánsààmù mmu ke fòu. ⁶⁴ Bèmabè di mièke me nyí ti tá. Yesu do yémù nè dimǎnni bèè í ò tá, nè wèè yóó ò fité.

⁶⁵ Kè Yesu yíé kébéi nke dǎ: Dèè kpéi nte kè n di nǎké ke tú òmǎu í yóó na kékatení m borè kè n Cice í ò yǎnni.

⁶⁶ De mǎnni kòo tancòumbè besũkùbèè ò yóu bá bè ténke í nhò neínè. ⁶⁷ Kè Yesu beke o tancòumbè tepíitè nè bedé ke dǎ: Díndi í dó kéitáa? ⁶⁸ Kè Simǎo Pierii ò ténké ke dǎ: N Yiè nkè ti da yóu ti bo kǎte we mborè? Fǎǎ mǎke tináaanti tii duò mmufòmму muù bo sǎǎ. ⁶⁹ Ti támu ke banté ke dǎ nha tú wèè kpa meyei, Kuyie ntǎnni wè. ⁷⁰ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Mii di táatè dimǎu tepíitè nè bèdébè, nè memme di mièke kòò mǎu tu dibǎò.

⁷¹ Ò do náá Sudaasi Simǎo Isikadiyoti kó debire kpéi nke, o tancòumbè tepíitè nè bèdébè kóò mǎu wèè yóó ò fité.

7

Yesu nei do í yie nho kpèti

¹ De kó difǎnkúò kè Yesu ñceñti Kadidee kó kutempè mmièke, ò í nyie nke kǎte Sudee, ke yé Sifube do wantimè ke bo ò kùò. ² Ke sǎ nSifube kó dibanni bè tú di titouti kpèri di tǎnni.

³ Kòo nei ò nǎké ke dǎ: Kǎte Sudee kàa tancòumbè múnkèe yà a dǎori dè. ⁴ Wèè dó bèè ò yǎtè ò ǎǎ í ndǎori dèmarè disǎri, benke a dǎorimè kè bè da yà.

⁵ (Yesu nei múnkè do í ò tá.)

⁶ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: M mǎnni mu nyí tùðke, díndi borè yemǎrè yemǎu tú yesàayè nyè. ⁷ Kutenkù kǎbe báa na ké ndi ní, bè niímmu mí, ke yé m bè nǎámmè ke tú be dǎorimè í wenni. ⁸ Kǎtenè dibanni, mí m mu nyí kǎri, m mǎnni mu nyí tùðke.

⁹ Ò bè nǎké memme kédeè kénkraá Kadidee.

Yesu do tièmmè Kuyie ncǎtè mièke

¹⁰ Kòo neii kǎte dibanni kòò múnkèe kǎte, ò me nyí nyie nkénfeí. ¹¹ Kè Sifube nhò waà ndibanni mièke ke tú: Yé ò borè?

¹² Kè bè ñneí o kpéi nkè bèmabè tu onitisàawè nwe, kè betǎbè tu ò sounte benitibè mbe. ¹³ Bá òmǎu í nnáa nho kpéi kè dè feí, ke yé bè do démè Sifube kó bekótibè.

¹⁴ Kè dibanni kó yewee toté ye cuokè, kè Yesu ta Kuyie ncǎtè kénduò nyitié mbenitibè.

¹⁵ Kè dèe di Sifube kè bè mbékú bemáa ke tú: Ò yíme ke yé Kuyie nnáaanti mie mbotí ò me nyí ti bebíi? ¹⁶ Kè Yesu bè ténké ke dǎ: N di náa nti í tú n kpèti, wèè n tǎnni wèè ti te. ¹⁷ Wèè dó kédǎò Kuyie ndó dè, ò yóó bantému kénsà kè n náa nti tú Kuyie nkpèti yoo m mǎmmu n kpèti. ¹⁸ Wèè náa nhomáa kpèti ò wanti o kó disǎnni ndi, kè wèè waà nwèè ò tǎnni o kó disǎnni ò í náa ntimatì tii tu siyáàbisí. ¹⁹ Mǎyiisi di nǎkému Kuyie ntannò, di kóò mǎu me nyí yè tũ, dè yíme kè di dó ké n kuò?

²⁰ Kè ditǎnni ò ténké ke dǎ: Dibǎò dii da ta, we ndó ke da kuò? ²¹ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: M pĩ mmutǎmmù mùmáa ndi kè dè di di. ²² Mǎyiisi wèè duò mucǎmmù kó ikuú, dè me nyí tú wèè keté mucǎmmù, mù bonèni di yembè borè nde, nè memme kè di yie nke ǎǎ cǎntè onitì bá teomǎpùtè yiè. ²³ Kè di yie mMǎyiisi dǎu ndii nùu ke ǎǎ cǎntè debire bá teomǎpùtè yiè, ba nképéi nné te kè di mièke m péi m mièkùnne mèè kpéi nhonitì teomǎpùtè yiè? ²⁴ Di báa mbekùnè mebatimè, dí mbekù ke tũ ntimǎmmanti.

²⁵ Kè Sedisadεmmu kabe mabè nnáá nke tú: Dè í dò mbè wanti wèè nìtì nwe ke bo ò kùàà? ²⁶ Nte we ke náá mbá ò í sari kè bè ò wúónko. Bekótíbè sàà bo mbantému ke do nhò tú Kirisàà? ²⁷ Ti yému onìtì yie òyènní dè. Kirisi bo tuakení dii mànni òmòu í yó nyé ò bonní dè.

²⁸ Kè Yesu ntiè mbenitibè Kuyie ncifètè mieke kèpĩèké ke dò: Di yè ndi yé ò yènní dèà? N yí kàtení nè m máà, wèè n tōnní ò tu timóm̄m̄nti yie nwe, di me nyí ò yé. ²⁹ Mí nh ò yému ke yé m bonímè weè borè kè weè n tōnní.

³⁰ De mànni kè bè ndó kóò pĩ, òmòu me nyí nhò kàáké, ke yé o mànni mu ndo í tū̀k̄emè. ³¹ Kè kusũkùu yie nho kp̄eti kènnáá ke tú: Kirisi bo tuakení kédòò dèmarè kè dèe p̄ètè onìtì yie nk̄p̄eraà?

Bè tōmmè tihā̀p̄ònti kè ti bo pĩ nYesu

³² Kè Fadisiēbe keè bè ūntí ūntímè o kp̄éí, ke náké Kuyie ncifètè kó benitibè, kè bèe dake k̄et̄ō ntihā̀p̄ònti kè ti bo ò pĩ. ³³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N yó nk̄p̄aá ke di bon̄emu kè dèe yíe s̄am̄p̄ó kè n kò nwèe n tōnní o borè. ³⁴ De mànni kè di n wammú k̄ém̄ónté, ke yé di í yóò namè k̄ék̄ote m borè.

³⁵ Kè Sifube mbékú bemáà ke tú: Ò yóò k̄ote ke, kè ti né báá ò yà? Ò sàà yóò k̄ote k̄entiè Sifube bèe ciété bèmb̄e ke bo Ker̄ekibe cièà? ³⁶ Ò me mbéi tii náànti ke tú: Ti bo ò wammú ke báá ò yà, ke báá na k̄ék̄ote ò borè, ti tú ba?

Menie m̄èè duò mmufòmmu

³⁷ Dibanni denni dii yie kè benitibè nsū kè Yesu cómmú dit̄inní cuokè k̄ép̄ĩèké ke dò: Kè sinéyēí bo wè, wèe k̄atení m borè k̄éyà! ³⁸ Wèè yie n kp̄eti, menie mm̄èè duò mmufòmmu mè bo mp̄ũ̀d̄ nho mieke k̄éndònnè ti w̄arimè.

³⁹ Yesu do náá Muyaánsààmù kp̄éí nke, bèè ò tá bè yóò p̄eté mù. Muyaánsààmù mu ndo í k̄atení ke yé Yesu mu ndo í d̄ek̄emè k̄eĩnkè.

Bè n̄ennimè Yesu kp̄éí nk̄etoté yet̄t̄rè

⁴⁰ Kè benitibèe keè de kó tináànti ke dò: We nnitì m̄enke tú Kuyie mp̄ā̀nā̀antì náàntò nwe.

⁴¹ Kè bèmabè ntu Kirisi nwe, kè bet̄abè tu: Kadidee nwe Kirisi dò nk̄éyènnim̄èà? ⁴² Tì í w̄ari ke tú Kirisi dò nk̄éyènní Dafiti kó kufuku mieke nke kè bèe ò p̄eitè Betideεmmu Dafiti kó diheà?

⁴³ Mem̄me kè dit̄inní toté Yesu kp̄éí. ⁴⁴ Kè bèmabè ndó kóò pĩ, òmòu me nyí nhò kàáké.

Bè tōmmè tihā̀p̄ònti kè ti bo pĩ nYesu

⁴⁵ Kè tihā̀p̄òntii w̄etoo ikuó niùbè nè Fadisiēbe borè, kè bèe bè beke ke dò: Dè ȳime kè di í ò p̄ĩnní.

⁴⁶ Kè tihā̀p̄òntii bè t̄ènné ke dò: Ti mu nyí yà wèè náànti d̄onnè onìtì yie nk̄p̄eti. ⁴⁷ Kè Fadisiēbe bè beke ke dò: Di múnke yie nkè bè di soutémaà? ⁴⁸ Di yà kè ti kó bekótíbè kóò m̄òu yoo Fadisiē m̄òu kòò yie nho kp̄etaà? ⁴⁹ Bèè yie nho kp̄eti bè í yé M̄oyiisi kó ikuó, bè tu Kuyie nc̄s̄ bèmb̄e.

⁵⁰ Ke s̄́ Nikodεmmu Fadisiēbe kóò m̄òu wèè do k̄ate keyènkè makè k̄éyà Yesu kòò dè bo k̄ébéi nke dò: ⁵¹ Ti kó ikuó yè nti níi bekén̄emu onìtì kòò náké o kp̄eti, kè ti banté ò cààrè mù ke né na kóò kù.

⁵² Kè bèe ò t̄ènné ke dò: A múnke tú Kadidee kou nweà? W̄énté m̄esàà nKuyie nnā̀antì k̄aa bo yà Kuyie mp̄ā̀nā̀antì náàntò m̄òu mu nyí yènnimè Kadidee. [⁵³ Mem̄mè kè bèe ciété k̄ékũ̀ mbe c̄éí.

¹ Kè Yesu deke Odifiè tārì, ² ké pike wēte Kuyie nciētè, kè benitibèe tí nkò nkari ke be tiè. ³ Kè ikuó wāābè nè Fadisīēbēe tóní onitipòkù mǎu kòò còíné ditīnni cuokè, ⁴ kénáké Yesu ke dǎ: Okótì, ti sǎ nhonitipòkù yìe nduónè onitidǎu mǎu nwe kè ti ò pī. ⁵ Mǎyiisi kó ikuó yē nti ní búótí wèè dǎò mē kòò botí yetārè nyē kékuǎ. A yèmmè dòmme?

⁶ Bè do náá mmemme kòò díintemu ke wanti bè bo ò sei ntii ìnkè. Kè Yesu sīnné kénwǎū ketenkè nè o nóm̄bii. ⁷ Kè bè baa nsóké kòò bèkú, kòò ínní o yuu kébéi nke dǎ: Di miēke wèè í dǎò meyei nnè ò bomè, wèè keté kòò bǎtè ditārì.

⁸ Kéwēte késīnné kénwǎū ketenkè. ⁹ Bè kèè dii mǎnni de kó tináaṅtì kényiiti bema bema, kéketénè bekótibè ke yàa dentenè bebémbè, ke yóu Yesu nè onitipòkù deborè. ¹⁰ Kè Yesu ínní o yuu kébeké onitipòkù ke dǎ: Yé bèè da pīñní? Òmǎu ténke í dǎ kè da kuǎ? ¹¹ Kòò ò tēñné ke dǎ: Ǿ ò n Yiè! Kè Yesu ò nǎké ke dǎ: M múnke í dǎ ke da kuǎ, kǎte, ke ténke né báá dǎò meyei.]

Yesu wèè tú kuwenniku

¹² Kè Yesu wēte kébéinnè ditīnni ke dǎ: Mí tú kutenkù kó kuwenniku, wèè n tū nhò bá nkérì dibiiñni, de kó kuwenniku ò kàrinè mufòm̄mu borè nde.

¹³ Kè Fadisīēbēe ò nǎké ke dǎ: A náá nhamáà kpéi nke, a náaṅtì í tú timóm̄m̄nti. ¹⁴ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: N náá m máà kpéi nke, kè tì tu timóm̄m̄nti, ke yé n yém̄emu m boní dè nè n kǎri kè, díndi mē nyí yé m boní dè nè n kǎri kè. ¹⁵ Díndi bekù di nuǎ nwúò ndènde, mí mme nyí bekùnè òmǎu. ¹⁶ Kè dè tùǎkení ke dǎ m beké, m bekénè timóm̄m̄nti, ke yé n yí bomè m máà, n cice wèè n tǎnní ò m bonèmu. ¹⁷ Di kó ikuó miēke tì wǎrimu ke tú: Benitibè bèdébè yà tì ke béi ntii ò ntú timóm̄m̄nti! ¹⁸ N náámmu m máà kpéi, nkè n cice wèè n tǎnní kòò náá n kpéi. ¹⁹ Kè bèe beke Yesu ke dǎ: A cice borè? Kòò bè tēñné ke dǎ: Di í n yé, di mē nyí yé n cice, kè di do n yé di na nyému n cice.

²⁰ Yesu do bo Kuyie nciētè miēke nke, bè ǎǎ dè idiítí ke náá nde kó tináaṅtì, òmǎu mē nyí nhò pī nke yé o mǎnni mu ndo í tùǎkemè.

Yesu nǎkémè ke tú ò kūnti o cice bo kè

²¹ Kè Yesu yíé kè bè nǎké ke dǎ: N yitimu kè di bo n wammú ke kú di yei mmieke. Di báá na kékǎte n kǎri kè.

²² Kè Sifube nnáá mbemáà ke tú: Ò sàà yóó kuǎ omáà ndaà? Ba nné tú ti báá na kékǎte ò kǎri kè. ²³ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Di tú ketenkè kǎbe mbe, kè n tu kéñkè kou, di tú ku ntenkù kǎbe mbe, mí mme nyí tú kutenkù kou. ²⁴ Deè kpéi nte kè n di nǎké ke tú di yóó kú di yei mmieke, ke nsà kè di í yie nke dǎ n tú n tú wè, di yóó kú di yei mmieke nke. ²⁵ Kè bèe beke Yesu ke dǎ: A tú we? Kòò bè tēñné ke dǎ: N di nǎkému n tú wè nè dimǎnni. ²⁶ M mǎkemu tináaṅtì péu n na nnáké tì di kpéi nnè m bo di bekénè tì, n cice wèè né n tǎnní ò tu timóm̄m̄nti yìe nwe, n kèè tì o borè, n tì nnáa nkutenkù.

²⁷ Bá bè í mbanté ke dǎ nhò bè náá nho cice kpéi nke. ²⁸ De mǎnni kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Di bo dee ndii mǎnni Onitibire kudapǎátí ìnkè di bo banté n tú wè, kébanté ke dǎ n yí náá ntimatì nè m máà, n náá n cice m benke tinti. ²⁹ Wèè n tǎnní wè m bonèmu wè í n yóu m máà, ke yé n dǎrimè ò dómè mme sǎà.

³⁰ Yesu nǎké dii mǎnni memme kè benitibè péuu yie nké nhò tá.

A bo yèmmè tidaati miēke

³¹ Kè Yesu nǎké Sifube bèè do ò tá ke dǎ: Kè di yie n náaṅtì, ñdǎarinè tì yèmmè, di bo ntú n tancóumbè mómm̄m̄m̄be. ³² Di bo yíété timóm̄m̄nti, kè tì di denne tidaati miēke. ³³ Kè bèe ò tēñné ke dǎ: Ti tú Abarahammu yaábí nyi, ti í naá nhòmǎu kó tidaati diyie mari, a báá na ke dǎ ti bo yè tidaati miēke. ³⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dǎ: N di náá mmóm̄muǎ nwe, wèè dǎòri meyei nhò tú meyei nkó kudaakù nku. ³⁵ Kudaakù ǎǎ í nhǎ ke bo ku yìe nciētè sǎà, teciētè

bire deē ð mbo sãã. ³⁶ Kè n di dènne tidaatì miēke di mènke yèmu ti miēke. ³⁷ N yému di túmè Abarahammu kó iyaabí, ke né dó ké n kuə, di í yie mmèè kpéí n náaàntì. ³⁸ Mí n di náá n cice m benke tìnti, kè di dɔəri di kóò cice di nàké tì. ³⁹ Kè bè dò: Ti cice tú Abarahammu nwe. Kè Yesu dò: Kè di mènke do ntú Abarahammu yaabí nyí di na mpĩmmu ò do pĩ mmùù tōmmú. ⁴⁰ N di nàké timóm̄m̄nti nti n kèè tì Kuyie mborè kè di dó ké n kuə, Abarahammu í dòò me kóò botí. ⁴¹ Di pĩ ndi cice kó mutōmmú mmu. Kè bè dò ti í tú ipocēmbí, ti cice bo omáà ndi, weè tu Kuyie. ⁴² Kè Yesu dò: Kè Kuyie nkuù do ntú di cice, di na nni ndómu, ke yé nè ku tũ bomè, kè kuù n tōnní, n yí kōtení nè m máà. ⁴³ Ba nte kè di í banní n náaàntì? Di to kpeñni mēè kpéí nke. ⁴⁴ Di cice tú dibòò ndi, kè di dó kédòò di cice dibòò dómè. Dibòò tu okòùtì nwe nè di bomè, di ð ð í nna kénáké timóm̄m̄nti, di náaàntì timou ð ð ntú siyáàbisí nsi, ke yé di tumè siyáàbisí yie nwe, siyáàbisí cice. ⁴⁵ Mí n náá ntimóm̄m̄nti nti, deē te kè di í yie n kpeti. ⁴⁶ Di miēke we mbo benke n dòò mēè yei? N náá ntimóm̄m̄nti nti, deē yĩme kè di í dó kéyie n kpeti. ⁴⁷ Wèè tu Kuyie nkou weè kemmu ku náaàntì. Díndi me nyí tú Kuyie nkabe, deē te kè di í kemmu n náaàntì.

Yesu nè Abarahammu we nkótí?

⁴⁸ Kè Sifubee ò nàké ke dò: Ti naatimu ti yĩmè a tú Sammarii èi kou, kè dibòò da ta. ⁴⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Dibòò marì í n ta, n déúkunko n cice yètìrì ndi, díndi me nyí dó ké n déúkunnè. ⁵⁰ N yí wanti disānni, Kuyie nkuù dó n sānni kè kuù bekù. ⁵¹ N di náá mmóm̄muə nwe, wèè yie n náaàntì ò báá kú.

⁵² Kè Sifubee ò nàké ke dò: Di mmònni ti bantému weti weti ke do ndibòò da ta. Abarahammu kumu kè Kuyie mpāānāaàntì náam̄bè ku, kè f̄ ntú wèè yie nha tié nhò báá kúà? ⁵³ F̄ ð ð deu ke pēēté Abarahammu wèè kú nè Kuyie mpāānāaàntì náam̄bè bèè kúà? A yèmmè do nha tú we?

⁵⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Kè n sántí m máà n sānni bo ndò ndetètìrè. N cice weè n sántí, wenwe di yē nwèè tú di kó Kuyie. ⁵⁵ Di í ò yé, mí mme nhò yému, kè n yĩ n yí ò yé n tú siyáàbisí yie nwe ke di dōnnè, m me nhò yému, ke yie nho náaàntì. ⁵⁶ Dè do naatimu di cice Abarahammu n kəriní mēè kpéí, kòò n yà kè diwèi ò pĩ.

⁵⁷ Kè Sifubee ò beke ke dò: A bie mmu nyí tūðke sipísìnùmmù kàa yē nha yà Abarahammaà? ⁵⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N yó mbo kè bè mu nyí peité Abarahammu. ⁵⁹ De mōnni kè bèè túóté yetāre ke bo ò bùótí, kóò mōntóo Kuyie ncīētè miēke, kòò yé.

9

Wèè do tú kuyūñkù nè bè ò peitémè

¹ Kè Yesu mpēnké keyà onitì mōu, kòò tú kuyūñkù nè bè ò peitémè. ² Kòò tancòumbèè ò beke ke dò: Okótì, ba nte kòò tu kuyūñkù nè bè ò peitémè? O kó meyei mmeè te yàà o yembè kōme? ³ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Dè í tú o kó meyei mmeè te yoo o yembè kōme, ò yēi kè Kuyie nkuù bo benke ku wērimú o ñnkè. ⁴ Ti dò nképĩ wèè n tōnní o tōmmú mmu kè diyie kraá, de yóò biitemu bá òmōu ténke báá na kēpĩ mmutōmmú. ⁵ M bo kutenkù miēke ke tú kutenkù kó kuwenniku nku.

⁶ Ò héi mmeeme kédeè kētĩtē ketenkè, kédòò titátì kéwaare kuyūñkù nuə, ⁷ ké kù nàké ke dò: Kote Sidowee kó kubinku keyuuté (diyètìrì dii tu Sidowee di benkú ke tú: Bè tō nwe.)

Kè kùu kote keyuuté, kēnwētini ke wúó mpáíí.

⁸ O cēpetitabè nè bèè do ò yē kòò múóte kè bè dò: Dè í dò nwèè do kari wēnwè ke móáà?

⁹ Kè bèmabè ntú weñwe.

Kè betabè tu weè dake, bè dōmmu.

Kè wenwe tú: Mí nwe m móm̄muə.

10 Kè bèè ò beke ke dā: A yīme ke wènté? 11 Kòò bè tèǹné ke dā: Onìtì bè tu wè Yesu weè dāò titātì ke waare n nuò, ke yē ñ kàte Sidowee kó kubinku kényuuté. Kè n kàte ke yuuté ke wènté. 12 Kè bèè ò beke ke dā: De kóo nìtì bore? Kòò dā: N yí yé ò bore.

Fadisīēbe bèkúmè kuyūñkù wèè ku wéi

13 Kè bèè kàtenè onìtì wèè do tú kuyūñkù ke wènté Fadisīēbe bore. 14 Teom̀pùtè yìè do ndi Yesu dāòmè titātì kèwaare o nuò kóò wéi. 15 Kè Fadisīēbe ò beke ò yīmè ke wènté? Kòò dā: Ò waare titātì nti n nuò, kè n yuuté ke wènté.

16 Kè Fadisīēbe mabè dā: De kóo nìtì í tú Kuyie nkou ke yé ò í tūmmè teom̀pùtè kó ikuó. Kè betàbè dā: Wèè m̀ke meyei nho báá na kédàò yìè mmè ndòò t̀ì dieti.

Mem̀me kè metotímèe ānné be cuokè.

17 Kè Fadisīēbe yí kèbeke onìtì ò wéi nwè ke dā: A yèmmè dò nhò tú we? Ke yé ò wéimmè f́ nwe. Kòò bè tèǹné ke dā: Ò tú Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

18 Nè mem̀me Sifube í nyie nhò do tùmè kuyūñkù ke wènté kè deè nte kè bèè yúní o yembè, 19 kè bè beke ke dā: Di bire nde di yē ndeè tú kuyūñkù nè de peitémàà? Dè né wūōkémè kòò wènté?

20 Kòò yembè dā: Ti bire nde kòò tu kuyūñkù nè ò peitémè. 21 Ti me nyí yé de yīmè kòò wènté, yoo wèè ò wéi, bekénè we o mómumu, ò kòtému ke bo na kè di tēnné.

22 O yembè do dé Sifube mbe kénnaá mmemme, ke yé Sifube do tùmè kè wèè yie nYesu tùmè Kirisi Kuyie ntāāté wè, bèè ò bèti kutíintouku miēke. 23 Kè deè nte kòò cīētè kàbe dā: Ò kòtému, bekenè we o mómumu.

24 Kè Fadisīēbe wēte kényúní onìtì wèè do tú kuyūñkù ke wènté ke dā: Náké timóm̄nti Kuyie nyìkè, tínti yé ke dò nhonìtì yie ntú meyei nyiè nwe. 25 Kòò bè tèǹné ke dā: Kòò tu meyei nyiè nyoo ò í ò tu, n yí yé, n yé tìmatì máà ndi: Nh ñ ntú kuyūñkù nku, di m̀m̀nnì ke wúó. 26 Kè bèè ò beke ke dā: Ò da dāò ba? Ò da wéi nhòmme botí? 27 Kòò bè tèǹné ke dā: N ti ndi nākému, di me nyí d́ kényie, de yīme kè di d́ n wēte kébéi? Yáa di múnke d́ kénnaá nho tancóumbè mbe?

28 Kè bèè nhò sáà nke tú: F́ò tu de kóò nìtì kóo tancóuntì, tínti tú M̀yiisi kàbe mbe. 29 Ti yému Kuyie ndo náánèmmè M̀yiisi, ti me nyí yé yìè nyènní kèè bíékè.

30 Kòò bè tèǹné ke dā: Dè n dímu di tùmè di í yé ò bonní de, kè weè né n wéi. 31 Ti yému ke do nKuyie nyí c̀ú meyei nyembè kó mubáammu, bèè kù dé ke d̀ari kù dómè ku c̀ú bèè kōmu. 32 Ti mu nyí kèè kòò m̀ò wéi mbè peité wè kòò tu kuyūñkù. 33 Kè de kóo nìtì do í boní Kuyie mborè, ò na bá nna kédàò dèmarè.

34 Kè bèè ò tèǹné ke dā: F́ò nwèè tú meyei nyiè nè bè da peitémè, f́ò bo ti tiénnáà? Kòò bèti kutíintouku miēke.

Tiyūñnti móm̄nti

35 Kè Yesu keè bè ò bètimè, kóò yà kóò beke ke dā: A tá onìtibiraà? 36 Kòò ò tèǹné ke dā: Okòtì, yé weè tu wè kè nní nhò tá? 37 Kè Yesu ò nāké ke dā: A ò yàmu weè da náánnè. 38 Kè weè nìtì dā: N Yiè n támu.

Ke nínkóo Yesu ìkè kóò bántè. 39 Kè Yesu ò nāké ke dā: N kàtenèní tibeéntì nti kutenkù miēke kè bèè wúó nkè bè bo yēi, bèè yēi kè bèè wènté.

40 Kè Fadisīēbe mabè de bo, kékeè ò náámmè, kóò beke ke dā: Ti múnke tú tiyūñnti ntaà? 41 Kè Yesu bè tèǹné ke dā: Kè di do ntú tiyūñnti de na bá ntú di kó meyetímè, di yèmmè né me ndóm̄mè di wúó, deè te kè de tu di kó meyetímè.

¹ N di náá mómumu nwe, wèè í ta dipètou kó dibòrì ke ta kupíkù tekù kuduotí ò tu oyúókù nwe, okàùtì. ² Wèè me nta dibòrì weè tu opecēnti. ³ Wèè bàa dibòrì ò ãã we nkpeté, kòo nyì yu kè ì yo o tammè kòo ì yènnè, ⁴ kènni kè ì tũ nke yé í yémè o tammè. ⁵ Ipe í tũ nyì í yé wè, ì ã nhò cokumu, ke yé ì í yémè o tammè.

⁶ Yesu do bè àntému, bè me nyí mbanté ò tu mù.

Yesu weè tu opecēnti sàawè

⁷ Kè Yesu yí kébéi nke dò: N di náá mmómumu nwe, mîi tu dipètou kó dibòrì. ⁸ Bèè kó dimàà keté ke kàtení bè tú beyóóbè mbe, bekùbè, ipe me nyí yie mbe kpeti. ⁹ Kè Yesu dò: Mîi tu dibòrì, wèè ta m borè ò bo cooté, ke níí ta, kényè, kèpété mudii. ¹⁰ Oyúókù ãã kàtení ke bo yúúkumu, ke bo ku, ke bo cake. Kè mí nkàtení ke bo duó m pe mufòmumu kè ì mmù mòke mediè.

¹¹ Mîi tu opecēnti sàawè, opecēnti sàawè duò nho fòmumu mmu o pe kpéi. ¹² Wèè í te ipe ke ì cēmumu idíítí kpéi, kòo yà dimannì kè dì kèríní, ò ãã yóumu ipe kécoké kè dìi pīmmú ipe, kè itèi cíté. ¹³ Ke yé ò cēmumù idíítí kpéi nke, o kpeti í ì bonè. ¹⁴ Mí n yému m pe kè m pe n yé. ¹⁵ N cice n yé mèè botí m me nhò yé ke yé m pe kè ì n yé, kè n duò n fòmumu ì kpéi. ¹⁶ M makemu ipe tei ì mu nyí ta dipetou mièke, n dò nke múnkèe ì kpààkenímu kè ì keè n tammè kèwènnè kupecēnku kumàà, ocēnti omàà.

¹⁷ N cice n dómumu, n yóó duó mmèè kpéi n fòmumu, kèwète kè mù còuté. ¹⁸ N duó n fòmumu nè mmàà ndi, òmòu báá na kè n ku, n cice weè n duó nde kó muwērímú, kè m bo duó n fòmumu kèwète kè mù còuté.

¹⁹ Nè de kó tinàaànti kpéi nkè metotímèe wète kéãnnè Sifube cuokè. ²⁰ Kè besükùbè ntú: Dibòò dii ò ta, ò wàátému! Ba nte kè di kemmu o náaànti.

²¹ Kè betabè tu: Dibòò ta wè báá na kènnáa mmie mbotí, dibòò bo na kèwéi kuyũònkàà?

Sifube do yetémè Yesu

²² Dè do tú muséé nkó dimònni ndi, kè bèe ànnè Kuyie ncīètè wénkumè kó dibanni Sedisademmu. ²³ Kè Yesu ícēnti Kuyie ncīètè kó ditowaà, Sadomoo kó kufiiku mièke. ²⁴ Kè Sifube ò cèètè, kóò beke ke dò: Ìndaà ndi a yóó ti náké m a tú wè, kè dè ti wenke? Kè fíò tu Kirisi, a ti náké weti weti. ²⁵ Kè Yesu bè tēnné ke dò: N ti ndi nàkému bá di í yie, mutōmmú m pī mmù nè n cice kó diyètìrì muu benkú n tú wè. ²⁶ Di me nyí tá ke yé di í tùmè n kó ipe. ²⁷ M pe yomu n tammè kè n yì yé kè ì n tũ. ²⁸ Kè n yì duò mmufòmumu mùu bo sàà, ì í yóó kú bìtì! Òmòu me mbáá na kè ì fiète n nùtè mièke. ²⁹ N cice wèè ì nni nduó, ò pèètému demou, òmòu báá na kè ì fiète o nùtè mièke. ³⁰ Mí nnè n cice ti tú onitì omàà ndi.

³¹ Kè Sifube tó aké yetàrà ke bo ò bùótí kèkuo. ³² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yàmu m pīmmè mutōmmú sààmù nè n cice kó muwērímú, òmmu kpéi nke di dómè kè m búótí yetàrà kèkuo? ³³ Kè Sifube ò tēnné ke dò: Ti í dó ke da ku mutōmmú sààmù kpéi, a caàri Kuyie nyètìrì ndi. Fí nhonitì kàa tú amàà Kuyie. ³⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Ti wàrimu di kó ikuó pátìri mièke ke tú: Mí nKuyie mmîi béi nke yé ndi tú kènkè kabe mbe. ³⁵ Kè tì wàri ke tú kù do náánnè bè tú kènkè kabe ti me nyí yóó na kè tì kù. ³⁶ Kuyie nnè tãáté mínwe ke n tōnní kutenkù mièke, di bo yīme ke dò n caàri Kuyie nyètìrì, n yī mèè kpéi n tú Kuyie mBire? ³⁷ Kè n yì pī n cice kó mutōmmú di báá nni ntá. ³⁸ Kè mme mmù pī, nke di í n tá, ntánè tũnké m pī mmù tōmmú kè dèe yie nkè dí banté ke dò n cice bo m mièke kè m bo o mièke.

³⁹ Kè bè tó ndó kóò pī nkòo yè kèíté.

⁴⁰ Kékote Suditèè, Isāa do keté kènhàà dè benitibè bàtèmmù kèmbò. ⁴¹ Kè kunitisükù nkàrì o borè ke náá nke tú Isāa í dòò tidietì matì, ò né nàké tìi kó dimàà onitì yie nkpetí tì tú timómmannti nti.

⁴² Deborè kè kunitisũkũu yie nkéntá Yesu.

11

Dasaa kúmè

¹ Dasaa do tú Betannii kó diheì kou nwe kòo tãbè bo bèdébè, Maari nè Mariti, kè Dasaa muɔke. ² Dasaa tãũ Maari wèè do còú nYesu naàcèi tũdààrí kéũténè o yùtì, weè tãũ Dasaa do muɔke. ³ Kòo tãbèè tã nkè bèè nàké Yesu ke dò: Ti Yiè nha népo weè mɔ.

⁴ Kè Yesu keè de kó tináahtì ke dò: De kó muməmmú í yóó ò kùɔ, mù pètinke yóó déúkũnne Kuyie nyètiri ndi, kènte kè bèè sãnte ku Birɛ.

⁵ Yesu do dómú Mariti nè Maari nè Dasaa mediè, ⁶ kékeè Dasaa məmmè kénkpaá deborè ke dò yeuwe yèdéè, ⁷ kénáké o tancòumbè ke dò: Ti wētenè Sudee. ⁸ Kòo tancòumbèè ò nàké ke dò: Okóti, dè mu nyí mǎnte Sifube sòò dómè ké da kuɔ kàa tu ti kè wètaà? ⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Diyiè dimáà tewebiètè mēfitímè tēpíitè nè mēdémè mme, kòò mǎu kèrí kuyie nhò báá bété, ke yé ò wúómmè kuwenniku kùu bo kutenkù. ¹⁰ Kòò mǎu me nkèrí keyènkè ò bo bété ke yé ò í mǎkemè kuwenniku.

¹¹ Yesu béi mme mme kédeè ke dò: Ti népo Dasaa yé nke duómu, m me nkòrimu ke bo ò ènte. ¹² Kòo tancòumbè dò: Ti Yiè nkòò yé nke duómu ò yóó miétému.

¹³ Yesu do dó ké bè nàké Dasaa kúmè mme, kè bembɛ yèmmè né ndò ò náa mmunəndəmmú kpéi nke. ¹⁴ De mǎnni kè Yesu bè nàké páíi ke dò: Dasaa kúmu. ¹⁵ Dè né n naatimu di kpéi n yí bomè deborè dè bo yiemme kè di nni ntá. Tí kətenè o borè.

¹⁶ De mǎnni Tomaa wèè do tú detáátébire kòo nàké betəbè ke dò: Ti kətenè kéwənnénè ti Yiè nkékú.

Yesu duómmè kè Dasaa yǎnté

¹⁷ Kè Yesu mbo tuɔkoo Betannii ke sǎ mbè kũnné Dasaa kè dè mǎke yeuwe yènáà. ¹⁸ Betannii do í dètirinè Sedisadəmmu, dè bo mbo cidòmétiribè bètǎati. ¹⁹ Kè Sifubɛɛ yènni péu kékətení ke bo dɔu mMariti nè Maari be tãũ kũũ.

²⁰ Mariti kèè di mǎnni Yesu kèróomè, kè Maari nkari təcǐtè kòo kəte kòò co, ²¹ kòò nàké ke dò: N Yiè nkàa do mbo die n tãũ na ba nkú. ²² N né yému ke do nkàa beke ti Kuyie kù bo ti dǎð. ²³ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tãũ yóó yǎntému. ²⁴ Kè Mariti dò: N yému ke dò mmukúkéyǎntímù yiè, diyiè sǎnni yiè ò bo yǎnté. ²⁵ Kè Yesu ò nàké ke dò: Mũ tu mukúkéyǎntímù ke tú mufòmmu. Wèè n tá ò bo nfòu bá kòò ku. ²⁶ Bèè kó dimáà n tá bè báá kú bitì. A ti yienáà? ²⁷ Kè Mariti ò tǎnné ke dò: N Yiè, n tǎmu ke dò nha tú Kirisi Kuyie mBirɛ dèè kətení kutenkù miɛke.

²⁸ Ó béi mme mme kédeè kékəte kéwɛɛ Maari ke dò: Ti Yiè nkətení ke da yu.

²⁹ Kè Maarii íte mecǎã nkénkəri Yesu borè. ³⁰ Yesu mu ndo í ta diheì miɛke, ò do kpaá Mariti do ò co dè ndɛ. ³¹ Sifube bèè do bonè Maari kòò báá nkè bèè yà ò itémè mecǎã nkòò tũnne kè be yèmmè dò nhò kəri kufǎti borè ndɛ ke bo kuó.

³² Kè Maarii tuɔke Yesu borè kéninkóo o ìkè kòò nàké ke dò: N Yiè, kàa do mbo die n tãũ na bá nku.

³³ Kè Yesu yà ò kuəmmè, kè Sifube múnke kuə, kòo yèmmè caàrè mediè nkè mesémmèè ò pĩ. ³⁴ Kòo beke ke dò: Di ò kũnné de? Kè bèè ò tǎnné ke dò: Ti Yiè nkətení kényà.

³⁵ Kè Yesu kuó. ³⁶ Kè Sifube dò: Wénténè wè ò dó mèè botí.

³⁷ Kè bèmabè ntú: Wenwe wèè wéi nkuyũðnkù ò na bá nna kédəð timatì kè Dasaa báá kúà?

³⁸ Kè Yesu yèmmèè wəte kécaàrè kòo kəte kufǎti borè. Bè do kù keú ditári ndi képo nditári. ³⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Pootenè ditári! Kè Mariti, ocí tãũ dò: N Yiè, nhò bo ncààrè, diyiè naanni ndi yíè nè bè ò kũnnémè. ⁴⁰ Kè Yesu ò tǎnné ke dò: N da nàké ti, kàa ti tá, a bo yà Kuyie nkó tikpetì.

41 Kè bèe pootε ditàri, kè Yesu bóuté keĩnkè ke dò: N Yiè nda dóunnè mutōmmú a dòòmè n da mǎo tì. 42 N yému ke dò nha dǎori n da békú tì kó dimàà, nnè béi mεmme kè dè bo yie nkè benitibè bèè m murí kè beè nyé ke dò nfǒò n tǎnní.

43 Ò béi mεmme kédeè kápĩéké ke dò: Dasaa yènní!

44 Kòo cǐ yènní ke fĩ ntiyààtì o naàcèi nè o nǎu nè o ùkè, kè Yesu bè nàké ke dò: Fĩntenè we kòo íté.

Bè do wènnémè dinùù ke bo kuɔ Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2)

45 Kè Sifube bèè do bonè Maari káyà Yesu dǎò dè, be miεke kè besǔkùbèe yie nYesu. 46 Kè be kó bèmabèe kǎte kénáké Fadisíēbe Yesu dǎò dè. 47 Dε mǎnni ikuú niùbè kó bekótibè nè Fadisíēbe kè bèe tíi dibeéntĩnni dieri ke dò: Ti yóó yĩme? Onitì yie mme ndǎǎrimè tidietì péu? 48 Kè ti yóo kòò mè dǎǎri benitibè bemǎu bo yie nho kpeti, kè Odommu kǎbeε kǎtení, kǎpǎnte Kuyie ncǐtè kǎtieke ti εi.

49 Kè be kóò mǎu bè tu wè Kayifu, wèè do tú ikuú niùti diεwè dε benni, kòo bè nàké ke dò: Di í banté. 50 Di í yé ke dò ndè tú di kó mesàà mme onitì òmáà bo kúmè kubotí kǎpí, kè kubotí kumǎuu cootáà? 51 Ò do í náá ndε kó tináàntì nè o mǎmmuǎ, ò do mε ntúmè ikuú niùti nwe dε kó dibenni, kè Kuyie nduú nkòò nnáá Yesu weè yóó kúmè kubotí kǎpí. 52 Dè í tú Sifube máà kǎpí nke ò yóó kúmè, ò dǎ kέwènné Kuyie mbí nyi kè ìi naá nhonitì òmáà.

53 Dε kó diyìè ndi Sifube wènnémè dinùù ke bo kuɔ Yesu. 54 Bá ò ténke í nyie nkénfeí Sifube miεke, kékǎte dihei dìi bo dikpáà miεke kè bè dì tu Efadayimmu, ké nke mbo nè o tancǔumbè.

55 Kε sǎ ndiyentébanni tǎǎnní kè benitibè kǎri Sedisadεmmu, ke bo wénkǔnne bemáà kè dibanni né tuǎkení. 56 Kè bè nwanti Yesu, ke békú betǎbè Kuyie ncǐtè miεke ke tú: Di yèmmè dò nhò bo kǎtení dibannaà?

57 Ikuú niùbè nè Fadisíēbe do nàkému ke tú kè wèè ò yà, wèè náké kè bèe ò pĩ.

12

Maari do cǎummè tǔdǎàrí Yesu naàcèi

(Wénté Matie 26:6-13 nè Mariki 14:3-9)

1 Dè do kǎpá yewe yèkuǎ ndi diyentébannii bo tuǎkenímè, kè Yesu kǎte Betannii, Dasaa, ò do duú nkè wèè yǎnté o ciε. 2 Kè bèe ò ānné kupǎǎkù, kè Mariti mbè āà tidiitì Dasaa nè betǎbè kè bè kǎri nè Yesu kè bè yo. 3 Kè Maarii túóté tǔdǎàrí natiwè wèè donku yóú, kécóú Yesu naàcèi, kéūténè o yùtì, kè kufǎǎkkuu dátinné tecǐtè temǎu. 4 Yesu tancǔumbè kóò mǎu Sudaasi Isikadiyoti wèè yóó ò fité kòo béi nke dò: 5 Dè dǎmmε kòo cǎke dε kóò tǔdǎàrí, ti na báá nhò fité dibenni tǎmmú díítì, kǎpǎmmú becǐribàà?

6 Dè í tú mesémme do ò bonè becǐribè kòò nnáá mεmme, ò do tú oyúókù nwe kè weè ntǎu idiítì ke yuuku dε miεke. 7 Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu we, ò cǎú ndε kóò tǔdǎàrí n kǔnnímù kǎpí nke. 8 Becǐribè yó ndi bonemu sǎà, mí mme nyí yó nhā ke di bonè.

Ikuú niùbè kó bekótibè dǎkemè ke bo kuɔ Dasaa

9 Kè Sifube péuu keè Yesu bomè Betannii, kǎtíínko ke bo yànè Dasaa Yesu do duú nkè wèè yǎnté. 10 Kè ikuú niùbè kó bekótibèe dake ke bo kuɔ Dasaa. 11 Kε yé weè do temè kè Sifube péuu bè yóu kǎtǔnne Yesu.

Yesu do kǎrimè Sedisadεmmu ke deke disǎmmarímbii

(Wénté Matie 21:1-11, Mariki 11:1-11, Duku 19:28-40)

12 Kè dèε wenté kè benitibè bèè kǎtení diyentébanni Sedisadεmmu kè bèe keè Yesu kǎróomè, 13 kékǎǔ tipuonti kékǎte kóò co kǎmpĩékù ke tú: Mesàà nní mbonè Isidayεεribe kóo kǎpààtì wèè kǎriní nè ti Yiè nkó diyètiri.

14 Kè Yesu yà disǎmmarímbii kédeke, kè dèε dǎò tì wǎrimè ke tú:

⁴² Kè Sifube kó bekótíbè péuu yie nYesu bá dè né í nfeí, Fadisĩēbe yàà bo bè bèti mēè kpéí kutíintouku. ⁴³ Ke yé bè do dómè benitibè kó yesāā nye kè dè pēēté Kuyie nkperi.

Yesu náànti bo ti bekénè

⁴⁴ Kè Yesu pĩéké ke dò: Wèè n tá dè í tú ò tá mí nwe m mǎà ò támu wèè n tǎnní. ⁴⁵ Wèè n yà ò yámu wèè n tǎnní. ⁴⁶ Kè Yesu dò: N tú kuwenniku nku ke kǎtení kutenkù miēke, kè wèè n tá ò bá mbo dibìnni miēke. ⁴⁷ Kòò mǎu kèè n náànti ke í dǎori tì yēmmè mǐ í yóó ò bekénè, ke yé n yí kǎtenímè ke bo bekénè kutenkù, n kǎtení ke bo kù deetému. ⁴⁸ Wèè n yete ke yete n náànti, n náànti tìi yóó ò bekénè diyìè sǎnni yìè. ⁴⁹ Ke yé n yí náámmè m mǎmmuò n kpèti, n cice wèè n tǎnní wèè n duó n dò nkénáké tì benitibè kè tì mbè tié. ⁵⁰ N yému ke dò nhò yē n náké tì tu mufòmmu mùu bo sǎà mu kpèti nti, deè kpéí nte kè n nǎà nhò yē n náké tì mǎà.

13

Yesu òúmè o tancòumbè naàcèi

¹ Kè diyentébannti ntú nanke kè Yesu banté ke dò nho mǎnni tǔàke ò bo ítéme ketenkè ìnkè kédeke o cice borè, ò né me ndómè o kǎbe bèè bo ketenkè ìnkè, kòò bè benke ò bè dómè mediè.

² Bè yo ndi mǎnni ke sǎ ndibǎò dié nke ãnné Sudaasi Isikadiyoti Simǎo kó debire meyèmmè ò bo fiténèmmè Yesu. ³ Yesu me nyémè ke dò nhò bonní Kuyie mborè, ke wēti ku borè, kè kù ò duó ndemǎu. ⁴ Kòò íté kédáté o yaàbòri, kébouté kuyààkù ò do bou kù o ka, ⁵ kéánné meniè ndibuu kéketé kénhǎu o tancòumbè naàcèi, ke ũtìnè kuyààkù ò do bou kù o ka. ⁶ Kétuǎke Simǎo Pieri borè, kòò dò: Fǎ n Yiè, nkè fǎǎ sǔté n naàcèi? ⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Di mǎnni n dǎori dè a mu mbáá dè banté, a bo dè banté diyìè mari. ⁸ Kè Pieri yete ke dò: A báá sǔ n naàcèi. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kè n yí sǔ a naàcèi tì bá nkpaá wē. ⁹ Kè Simǎo Pieri ò nàké ke dò: Kè memme n Yiè, ndè í tú n naàcèi mǎà, sǔnè n nǎu nè n yuu. ¹⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Wèè wǎò ò ténke í dò nkéwuǎ, kòò í sǔ o naàcèi nsi ke wenke. Díndi wennimu dè né í tú dimǎu.

¹¹ Yesu do yému wèè yóó ò fité, kè deè nte kòò dò: Di í wenni di mǎu.

¹² Ò sǔ di mǎnni be naàcèi kédeè kédáátí o yaàbòri kékaroo bè yo ndè, kè bè beke ke dò: Di banté n dǎràà? ¹³ Di n yu ke tú Okóti, di Yiè, mǎmmuò nwe, n we ntú. ¹⁴ Mí nwèè tú Okóti, di Yiè, kè nh sǔ di naàcèi, di dò nkéhóumu ditǎbè naàcèi. ¹⁵ N di benke di dò nkéndǎori memme ditǎbè. ¹⁶ N di náá mǎmmuò nwe, otǎnti í deunè ò pǐ nwè mutǎmmú, ditǎnni me nyí deunè wèè di tǎ. ¹⁷ Di bantému de kó medǎòrimè, mmè dǎòrinè dè bo ndi naati.

¹⁸ N yí náá ndimǎu di kpéí, n yému n tǎáté bè, tìi wǎri tì né dò nkédǎòmu tìi tú: Nè wè tì wē nweè kònté ke n dokùnè. ¹⁹ M pǎnke tì ndi nàkému kè tì mu nyí tǔàkení, kè dè tǔàkení di mǎnni di nyé ke dò n tú, n tú wè. ²⁰ N di náá mǎmmuò nwe, wèè cǎuté n tǎ nwè ò cǎuté mínwe, kè wèè n cǎuté ò cǎutému wèè n tǎnní.

Yesu nàkémmè wèè yóó ò fité

(Wénté Matie 26:20-25 nè Mariki 14:17-21 nè Duku 22:21-23)

²¹ Yesu béi memme kòò yèmmè caàrè mediè nkòò dò: N di náá mǎmmuò nwe di kòò mǎu wèè yó n fité.

²² Bá o tancòumbè í mbanté ò yē nwè kénwéí wéí betǎbè. ²³ Yesu tancòumbè kòò mǎu ò dǎ wè mesǎà, kòò kǎri kòò pékénè. ²⁴ Kè Simǎo Pieri ò pàsiri ke dò: Beke we kényà ò yē nwè nwe. ²⁵ Kòò sǐnnóó kébeke Yesu ke dò: N Yiè wenninwe? ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: N yóó pǎòtè pēè tikǔnti kéduó nwè nwe.

Memme ò pǎòtèmmè pēè kéduó nSudaasi, Isikadiyoti bire. ²⁷ Sudaasi cǎuté di mǎnni pēè kè dibǎò ta o yèmmè kè Yesu ò nàké ke dò: A yóó dǎò tì, dǎò tì mecǎà.

kè tí kàtení kè nhò bonè. ²⁴ Wèè í pĩ n náàntì ò í n dó. N di náá ntù náàntì í tú n kpèti, n cice wèè n tōnnì o kpèti nti.

²⁵ N ti ndi nàkèmu ke kpaá ke di bonè. ²⁶ Obáàntì Muyaánsààmù n cice yóó duànní mù n kó difòtìrì mù bo di nàké demau, kè di dente n di nàké tì timau.

²⁷ N di duó ndiwèi ndi, n kó diwèi. N yí di ndi duó nkutenkù kuù nkōme, di yèmmè báá caàrè, di kōmbùòtì báá do. ²⁸ Di kèèmu n di nàkémè ke tú n kūnti n cice borè ke wētini. Kè di do n dó dè na ndi naatimu ke yé n kūntimè n cice borè wèè deu ke m pēēté. ²⁹ N ti ndi nàkèmu kè dè mu nyí tūàkení, kè dè bo yie nkè dè tūàkení dii mōnni di ntá. ³⁰ N ténke í yóó di nàké tìmatì péu, ke yé kutenkù kuu nkóò kpààtì kèrínimè, ò í mōke muwērímú mamù n yīnkè. ³¹ Ò kèrínì kè kutenkù kōbe bēè bo banté ke dò n dó n cice ke dōari ò dómè. Íténè kè tí pēēté.

15

Yesu dōnnenèmè o maa mutie bè tú mù fīnyī

¹ Kè Yesu dō: Mīi tú fīnyī tie kó dikūnni kè n cice tú wèè mù te. ² Iba ke ìi n tukúnè ke í pèi ò ò kōūmu, kè ibake ìi pèi ke ò kèi kè ò bo dake peitè. ³ Tináàntì n di nàké tì dié nke di ciému, kè di wenke páíí. ⁴ Di nni ntaunè kè n di taunè. Kutebaku báá na képeitè ke í taunè mutie. Mèè botí nku di báá na képeitè ke í n taunè.

⁵ Mīi tú mutie kūnni kè di tú ibake, wèè n taunè kè nh ò tàunè wèè pèi yebe péu, kè di í n taunè di báá na kédòò dèmarè. ⁶ Wèè í n taunè Kuyie nhò dootóomu, kutebaku òò kpèi kè bēè kù dootóo mèè botí, kè bēè kù tūóté kécóu nkè kùu cóuté. ⁷ Kè di n taunè kè n náàntì bo di mièke, mōnnè di dó dè, m bo dè ndi pā. ⁸ Kè di peitè yebe péu, memme n cice yètìrì bo deukemè, kè dèè benke di tùmè n tancóumbè. ⁹ N cice n dó mèè botí, m me ndi dó, n fíí kúnè. ¹⁰ Kè di pĩ n tannò m bo ndi dó kè di nfíí kú, m pīmmè n cice tannò kòò n dó kè n fíí kú.

¹¹ N ti ndi nàké kè dè bo yie nkè di mōte n kó diwèi ndi kè di di píe. ¹² Ntènè n di nàké dii tannùu: Ndónè ditòbè n di dó mèè botí. ¹³ Wèè duó nho fōmmu o kōbe kpèi, wèè bè dó mediè. ¹⁴ Kè di dōari n di nàké dii nùu di tú n népobè mbe. ¹⁵ N ténke í di tú betōmbè, ke yé otōnti í yémè wèè ò duó mmutōmmú ò dōari dè. N di tú n népobè mbe, ke yé n di benkemè n cice m benke dè demau. ¹⁶ Dīi í n tāāté mīi di tāāté, ke tú di kate képeitè yebe yèè yó mbo sáà kè dèè yie nkè di mō dèè kó dimàà n cice nè n kó diyètìrì, wèè dè ndi pā. ¹⁷ N di duó dii tannùu tú: Di bo ndómè ditòbè.

Kutenkù kōbe níimmè Yesu nè o kōbe

¹⁸ Kè kutenkù kōbe di níi, nyénè ke dò mbè keté ke níi mínwe. ¹⁹ Kè di do ntú kutenkù kōbe bè na ndi dómu, di me nyí tú ku kōbe, ke yé n di dēnnenímè kutenkù, dèè te kè bè di níi. ²⁰ Dentenèni n di nàké tì: Otōnti mōu í deunè wèè ò duó mmutōmmú. Kè bè n fēū mbè yóó di fēūmmu kè bè me nyie n kpèti bè yóó yiemmu di kpèti. ²¹ Bè yóó di fēū ndi tú mèè kpèi nke n kōbe, ke yé bè í yémè wèè n tōnni. ²² Kè n do í kàtení ke bè nàké dè na bá ntú be kó meyetimè, n né me nkàtenímè ke bè nàké bè báá na képeri. ²³ Wèè n níi ò níimmu n cice. ²⁴ Kè n do í pĩ mmutōmmú otòu mōu í na ke pīrímú, kè bè yà, dè na bá ntú be kó meyetimè. Bè me mmù yàmu ke ti níi, mmí nnè n cice. ²⁵ Tìi wàri be kó ikuó mièke tìi dōò tìi tú: Bè n níi detetirè.

²⁶ Obáàntì Muyaánsààmù n cice yó n duó mmù kè n di duó, mù bo tuàkení dii mōnni mù yó nnáá n kpèi nke. ²⁷ Kè di múnke n náá n kpèi, nke yé di m bonèmè nè diketírini.

16

¹ N ti ndi nàké dè bo yiemme mme kè di báá duó. ² Bè bo ndi beti titíintouti, mōnni mari kè ndi kòu kè be yèmmè dò mbè pĩ Kuyie ntōmmú. ³ Bè yó ndōari memme bè í yé mèè kpèi

nke n cice, bè me nyí n yé m mómumu. ⁴ N ti ndi nàkému kè de m̀̀nni t̀̀̀kení, di dentení n di nàké tì, n yí tì ndi nàké nè dim̀̀nni ke yé n di bonèmè.

Yesu nàkéme Muyaánsààmù yóó pĩ mmùù tòmù

⁵ Di m̀̀nni n kũnti wèè n t̀̀nni o borè nde, di kóò m̀̀u me nyí m békú n k̄ri kè. ⁶ Kè di yèmmè né cààrè n di nàké mèè kpéí n k̄ri kè. ⁷ N di náá mómumu nwe, kè n kò dè bo ntú di kó mesàà, nke yé kè n yí kò, Obáànti sààwè í k̄riní, kè m me nkò m bo wè ndi duanní. ⁸ Obáànti bo k̄tení di m̀̀nni, ò bo nte kè benitibèe banté be yei, kébanté dèè tú timómumanti, kébanté Kuyie mbeénti bomè. ⁹ Be yei ntú bè í n támè. ¹⁰ Bè í bantémè ke d̀̀ n d̄ari Kuyie ndómè ke kũnti ku borè, di ténke í yó n yà, ¹¹ kébanté ke d̀̀ n Kuyie mbeénti bo ke yé Kuyie mbekénèmè kutenkù kuu nkóo kpààti ke dèè.

¹² Tináànti kpaámu péu n na ndi nàké tì, di me mmu mbáá na kè tì kèè di m̀̀nni. ¹³ Muyaánsààmù mùù tu timómumanti mù bo k̄tení di m̀̀nni, mù bo di nàké tim̀̀u, ke yé mù í yó nnáámmè nè mu kó muw̄rímù, mù yó nnáá mmù kèè t̀̀nti ke di nàké dèè kpaaní. ¹⁴ M̀̀ bo nni nsánti ke yé mù yó nnáámmè mù kèè t̀̀nti m borè. ¹⁵ N cice m̀̀ke dè dem̀̀u dè tú n kperè nde, dèè te kè n tu Muyaánsààmù bo ndi náá mmù kèè tì m borè.

Yesu yèmmè o k̀̀be yèmmè bo cààrè kèw̄te kénarike

¹⁶ Dè bo yíé sàm̀̀pó di ténke bá n yà, kè dèè w̄te kèyíé sàm̀̀pó kè di n yà, ke yé n kũntimè n cice borè.

¹⁷ De m̀̀nni kòo tancòumbè mabè mbékú bet̀̀bè ke tú: Ŋnti náànti tu, dè bo yíé sàm̀̀pó di ténke bá n yà, kè dèè w̄te kèyíé sàm̀̀pó kè di n yà, ke yé n kũntimè n cice borè? ¹⁸ Ba ntú dè bo yíé sàm̀̀pó? Ti í banté mùù me ntú.

¹⁹ Kè Yesu banté bè dómè kóò beke kè bè nàké ke d̀̀: Di dó kébanté mùù tu dè bo yíé sàm̀̀pó kè di ténke bá n yà, kè dèè yíé sàm̀̀pó kè di w̄te kè n yaà? ²⁰ N di náá mmómumu nwe, di bo k̄mmù, kè kutenkù k̀̀be nyānku. Di yèmmè bo cààrè, ke de kó meyeñcààrimè né náá ndiwèi. ²¹ Onitipòkù péi di m̀̀nni dè ò nhò yòumu, ke yé o m̀̀nni t̀̀̀kemè kè debire yènní ke dèè wèè yènkò kuyonku, ke yé ò peitémè oniti. ²² Di kperè me ndò, di yèmmè cààrèmu di m̀̀nni, ke bo narike di bo w̄te kè n yà di m̀̀nni, bá òm̀̀u báá na kédèite de kó kuyènaati.

²³ Kè de kó diyèè t̀̀̀ke di ténke í yó mbeke timati n di náá mmómumu nwe de kó diyèè di m̀̀u dèè kó dimàà n cice nè nkó diyètiri ò bo dè ndi pã. ²⁴ Nè yíenni di mu nyí m̀̀o dèmarè Kuyie nè n kó diyètiri, m̀̀nè kè kù di pã, kè di yèmmè ñnaati.

Yesu namè kutenkù

²⁵ N di nàké de kó tináànti nè dináànhāntiri ndi, de m̀̀nni kpaanímu, n ténke í yo ndi náánnè ke di āmmù, de m̀̀nni n yó ndi náá mpáíí nwe n cice kpeti. ²⁶ De kó dim̀̀nni di bo mm̀̀u n cice di dó dè nè n kó diyètiri. Dè í tú n yé n yó nhò báá ndi kpéí. ²⁷ N cice mómumu ndi dómù di n dó mèè kpéí, ke tá ke do m bonní o borè. ²⁸ N yiténí n cice borè nde ke k̄tení kutenkù, ke iti kutenkù ke kũnti n cice borè.

²⁹ Kòo tancòumbèè ò nàké ke d̀̀: Nte a náámmè páíí bá a í āmmù. ³⁰ Di m̀̀nni ti bantému ke d̀̀ nha yé dem̀̀u, kè dè í d̀̀ nhòm̀̀u benné kè nda békú timati. Dèè te kè ti tá ke d̀̀ nha bonní Kuyie mborè. ³¹ Kè Yesu bè beke ke d̀̀: Di tá di m̀̀nnàà? ³² De m̀̀nni duunnímu ke t̀̀̀kení, kè di bo cítéé kékũñ ndi c̄ñ kè n yóu. M me nyí yó mbo m máà, n cice m bonèmu. ³³ N ti ndi nàké kè dè bo ndi naatimu ti kó metaummè mieke, bè yóó di f̄ũmmu, di yèmmè né báá cààrè n namu kutenkù.

¹ Yesu b́ei mmemme kédeè kébóúté kéfinkè ke d̀: N cice de m̀nni t̀̀̀kemu, déúk̀unne a bire ỳt̀iri k̀è d̀e déúk̀unne a kperi. ² Ke ỳé a d̀e duóm̀m̀e muẁerímú k̀è d̀e bo duó mmufòm̀mu mùù bo s̀áà benìtibè a d̀e duó mbè. ³ Bè bo ỳj̀t̀ém̀e f̀́ nKuyie mmóm̀m̀onku k̀ùù bo kumáà, nè Yesu Kirisi a t̀onni ẁe d̀e tú mufòm̀mu mùù bo s̀áà. ⁴ N d̀èemu mutóm̀m̀ú a ỳé m p̀i mmù ke déúk̀unne a ỳt̀iri ketenkè ìnkè. ⁵ Di mm̀onni n cice déúk̀unne n ỳt̀iri, ké n duó ndisãnni n do m̀ake di a borè k̀è kutenk̀u mu nyí d̀ò.

⁶ M̀i duó nkè bè da ỳj̀t̀é, benìtibè a d̀èitení bè kutenk̀u, ke bè nni nduó, f̀́ò do bè te ke bè nni nduó nkè bè yie nha náànti. ⁷ Bè bant̀emu di m̀m̀onni ke d̀ò mm̀ake d̀è kó dimáà bonní a borè. ⁸ Ke ỳé m bè nàkém̀e tináànti a n duó nti k̀è bè t̀i còutè ke bantè ke d̀ò m m̀enke bonní a borè ke yie nke d̀ò nf̀́ò n t̀onni.

⁹ N yí da báá nkutenk̀u k̀abe k̀péi, n da báá nha n duó mbè k̀péi nke, ke ỳé f̀́ò bè temè. ¹⁰ M̀ake d̀e tú a kperi nde, k̀a m̀ake d̀e tú n kperi. Mem̀me k̀è bè déúk̀unko n ỳt̀iri. ¹¹ N k̀unti a borè nde, n t̀enke í yó nkpaá kutenk̀u mièke, k̀è bembè yó nkpaá. N cice ẁè d̀ò mpáíí, r̀p̀i mbe nè a kó diỳt̀iri k̀è bè ñwè nke d̀ò oniti omáà mí nnè f̀́ nti d̀ommè. ¹² M bè bonè ke bè bàamu kutenk̀u mièke nè a kó diỳt̀iri, ke p̀i nha n duó mbè bá be kóò m̀ou í feti, k̀è d̀e í tú ẁè d̀ò nkèfeti ẁenwe k̀è d̀e d̀ò t̀i ẁari ke ỳemmè. ¹³ Di m̀m̀onni n k̀unti a borè nde, ke kpaá ke bo kutenk̀u mièke, ke bè nàa nkè bè bo mm̀ake n kó diwèi mediè. ¹⁴ M bè nàkém̀u a kó tináànti k̀è kutenk̀u k̀abe bè nií bè í tú m̀è k̀péi nkutenk̀u k̀abe kéndonnè m móm̀muo n yí tùmè kutenk̀u kou. ¹⁵ N yí da báá nke ỳé nha bè d̀enne kutenk̀u mièke, n ỳé nha mbè k̀anké oyèiwe nwe. ¹⁶ Bè í tú kutenk̀u kuu nkabe, m móm̀muo n yí tùmè kutenk̀u kou. ¹⁷ Wénk̀unne be né a náànti, a náànti tu timóm̀m̀onti nti. ¹⁸ A n t̀onni m̀è botí kutenk̀u mièke mme mbè t̀ùò nku mièke. ¹⁹ N duó m máà beè k̀péi, k̀è d̀e bo yie nkè bè m̀enke ntú a k̀abe.

²⁰ N yí da báá mbeè máà k̀péi, n da báammu nè bèè yóò keè a náànti ké nni ntá be k̀péi. ²¹ N da báá nke tú bè ñwè nke d̀ò nhoniti omáà, mí nnè f̀́ nti d̀ommè ké nti taunè k̀è kutenk̀uu bantè f̀́ò n t̀onnimè. ²² M bè duóm̀mu tikpeti a n duó nti, k̀è bè bo ñwè nke d̀ò nhoniti omáà m mí nnè f̀́ nti d̀ommè. ²³ K̀è nni mbo be mièke k̀a m̀bo m mièke k̀è bè ñwè nke d̀ò oniti omáà, k̀è kutenk̀uu bantè f̀́ò n t̀onnimè ke bè d̀ó a n d̀ó m̀è botí.

²⁴ N cice n d̀ó k̀è m borè a n duó mbè nde mbo, ke wúó n kpeti a n duó nti ke ỳé a n d̀akemè ke mu nyí d̀ò kutenk̀u. ²⁵ N cice a tú timóm̀m̀onti yie nwe, kutenk̀u k̀abe í da ỳé, mí mme nda ỳemu, k̀è n tancòumbè ỳé ke d̀ò nf̀́ò n t̀onni. ²⁶ M bè nàkém̀u a tú ẁe ke yó nsaké ke bè benkú, k̀è bè nyé ke d̀ò nha bè d̀ó a n d̀ó m̀è botí, k̀è m bo be mièke.

18

Bè p̀r̀m̀e Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53)

¹ Yesu nàké memme kédeè, nè o tancòumbè k̀è bèè íté k̀ékte Setinoo kó kukó, k̀è kupúú makù d̀e bo, k̀è bèè ta ku mièke. ² Sudaasi ẁè yóò fité Yesu ò do ỳemu de kó kupúú, ke ỳé Yesu nè o tancòumbè do korimè deborè s̀áà. ³ Ikuó niùbè kó bekótibè nè Fadisíèbe k̀è bèè t̀onni behããpòmbè nè ntihããpònti t̀i bàà Kuyie ncíètè k̀è Sudaasii bè niité k̀è bè t̀o fiti nè dehãanne ke tònè tikpàrinenti. ⁴ Yesu me nyémè t̀i yóò ò t̀̀kení, kòò t̀ónko be borè ké bè beke ke d̀ò: Di wanti we? ⁵ K̀è bèè ò t̀ènné ke d̀ò: Yesu Nansareti kou. K̀è Yesu bè nàké ke d̀ò: M̀inwe! K̀è Sudaasi ẁè ò fité kòò bè néinè. ⁶ Ó bè nàké di m̀onni ke d̀ò: M̀inwe. K̀è bè mbótírí ke duò. ⁷ K̀è Yesu ẁete ké bè beke ke d̀ò: Di wanti we? K̀è bè d̀ò: Yesu Nansareti kou. ⁸ Kòò d̀ò: N di nàkém̀u ke tú m̀inwe, k̀è di wanti m̀inwe, yóunè betòbè k̀è bèè íté.

⁹ Mem̀me k̀è d̀e d̀ò kéndonnè ò béi nti ke tú: N cice n yí fétinne a n duó mbè kóò m̀ou.

¹⁰ K̀è Simoo Pierii kpatè disie k̀ékwú ikuó niùti diwè t̀onti toò youri. De kóò t̀onti ỳt̀iri do

tú Madikuusi. ¹¹ Kè Yesu náké Pieri ke dò: Nɔnne a siè di nòrikù, a yèmmè dò m báá yá febòòfè n cice n duó nfèà?

Bè kàtenèmè Yesu Anni borè

¹² Kè behāāpòmbè kóò kótì duó ndinùù tihāāpòntì nè tìi bàa Kuyie ncīètè kè bèe pī nYesu kéboú. ¹³ Kè kété kóò kàtenè Anni, Kayifu còkù cīètè, weè do tú ikuó niùtì dièwè de benni. ¹⁴ Weè Kayifu do náké Sifube ke dò: Dè bo nwenni onitì omàà bo kúmè kubotí kumòu kpéí.

Pieri nènнимè Yesu

(Wénté Matie 26:69-70 nè Mariki 14:66-68 nè Duku 22:55-57)

¹⁵ Simòò Pieri nè Yesu tancòuntì tàù mòù, kè bè ñtū nYesu. Ikuó niùtì dièwè né me nyémè Yesu tancòuntì tàù, kè wenwee ta. ¹⁶ Kè Pieri nkpaá ditowàà ke kari dibòrì kè Yesu tancòuntì, ikuó niùtì dièwè yé wèe yènní kénáké osapàà nwèè bàa dibòrì kè Pieri bo ta. ¹⁷ Kè de kóò sapàà mbekè Pieri ke dò: A múнке í tú we ñnitì kóò tancòuntì nweà? Kè Pieri dò: Ǿ! N yí ò tú!

¹⁸ Kè sǿ mmuséé mbo kè behāāpòmbè nè betōmbè kè bè tòtinne muhāá nke iiri, kè Pieri ncómmú dèborè ke iiri.

Ikuó niùtì dièwè beké ti Yesu o tié nyĩnkè

(Wénté Matie 26:59-66 nè Mariki 14:55-64 nè Duku 22:66-71)

¹⁹ Kè ikuó niùtì dièwè beke Yesu o tancòumbè kpèti nè o tié nkpeti. ²⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: N yí náké timati disòrì, nh ãõ ntiè ntitíintouti nè Kuyie ncīètè dietè mièke nke Sifube bemòu ãõ tíí ndè. ²¹ Dè dòmmè kàa m bèkú? Beke nh ã nnáá nkè bèè bo, bè yému n náké tì.

²² Yesu béi memme kè kuhāāpònkù kùù ò tákénè kè kùù ò bènte ke dò: Ikuó niùtì dièwè nwe a náámmè memmaà? ²³ Kè Yesu dò: Kè m béi tiyeiti nti benke tìi tu tiyeiti? Kè m me béi tisààtì nti ba nte kàa m poté?

²⁴ Mèmmè kè Anni yóu kòò nkpaá bóú kòò ò duónko ikuó niùtì dièwè Kayifu.

Pieri nènнимè Yesu

(Wénté Matie 26:71-75 nè Mariki 14:69-72 nè Duku 22:58-62)

²⁵ Kè Simòò Pieri ñdè kpaá ke iiri, kòò mòùu wète kóò beke ke dò: A í tú we ñnitì kóò tancòuntì ñweà?

Kè Pierii ò nènni ke dò: N yí ò tú. ²⁶ Kè ikuó niùtì dièwè kóò tōntì, Pieri dàte wèè toò cīètè kouu béi nke dò: N do da yàmu kàa ò neínè kupúú mièke. ²⁷ Kè Pierii wète kóò nènni ke dò: N yí ò yé. De mōnni kè tekotee kuó.

Pidati bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Duku 23:1-5)

²⁸ Kè bèe iténè Yesu Kayifu cīètè, kóò sòonnè kùmandáà cīètè kè dè kpaá uu, kè Sifube ye te mutarimù bè yàà bo sǿ m èè kpéí mbemáà képaà ndiyentéban ni kó mudii. ²⁹ Kè Pidatii yènní ké bè beke ke dò: Di yē nhonitì yie ñcàke ba? ³⁰ Kè bèe ò tēñné ke dò: Kòò do í càke dèmarè, ti na bá nhò kàtenní a borè. ³¹ Kè Pidatii bè náké ke dò: Túóténè we, kóò bekénè di mómmbè di kuó dòmmè. Kè bè dò: Tì kó ikuó í yie nti kuómè òmòu.

³² Kè dè bo yie nkè dèe dòò Yesu do yē nhò yóó kú mùù kǿ. ³³ Kè Pidatii ta kudieku kényú Yesu kóò beke ke dò: Fǿ tu Sifube kóò kpààtàà? ³⁴ Kè Yesu ò tēñné ke dò: A m bèkú nè amàà ndaà? Kè betòbè bèe yē nha m beke? ³⁵ Kè Pidatii ò tēñné ke dò: N túmu Sifua? A botí kòbe nè ikuó niùbè kó bekótìbè bèe da kàtenní m borè. A càke ba? ³⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: N kó tikpàtì í tú kutenkù kuu nkpeti, kè tì do nti ntú, n kòbe na mbàaomu bá Sifube bá m pī. N kó tikpàtì me nyí tú kutenkù kuu nkpeti. ³⁷ Kè Pidatii ò beke ke dò: A tú okpààtì nwe yáa ba? Kè Yesu ò tēñné ke dò: A ti mbéi, n tú okpààtì nwe ke kàtení kutenkù, kè bè m peité kè m bo náké timómmbènti. Bèè dó timómmbènti bèè kemmu n náàntì.

*Bè do yēmmè bèe kuɔ Yesu**(Wénté Matie 27:15-31 nè Mariki 15:6-20 nè Duku 23:13-25)*

³⁸ Kè Pidati dò: Ba ntú timóm̄m̄anti? Ò b̄ei mm̄emme k̄eyè k̄ék̄ote Sifube borè ké bè nàké ke dò: N yí yà onìti yie n c̄ak̄emu ke dò nti ò k̄uà. ³⁹ K̄énd̄onnè di kó ikuó mīeke di ã̄ duóm̄m̄è kè n f̄ĩ nkukpetínkù makù diyent̄ebanni yie, di dó n f̄ĩ nSifube kóo kp̄àtàà? ⁴⁰ Kè bèe wekíí ke dò: Ti í dó a f̄ĩ nyie, ti dó a f̄ĩ mBarabaasi nwe!

Barabaasi me ndo tú onitik̄ùti nwe.

19*Bè òóm̄m̄è Yesu ipo kó dipì*

¹ M̄em̄me kè Pidatii duó nkè bèe puotí Yesu yedá. ² Kè tih̄ã̄p̄ònti duòke ipo kó dipì kóò òò, kóò dat̄innè diyaàbòrì w̄ũrì. ³ Ke níí t̄ónni kóò d̄ou nke dò: A kpeñnà Sifube kóò kp̄àt̄i? M̄bo s̄ã! Kóò bènte. ⁴ Kè Pidatii w̄ete k̄eyènni ké bè nàké ke dò: N yóò ò d̄ennemu kè di banté n yí yàmè ò c̄ak̄emu ke dò nti ò k̄uà. ⁵ Kè Yesu yènni ke óké ipo kó dipì ke dáátí diyaàbòrì w̄ũrì, kè Pidati dò: Ntenè we! ⁶ Ikuó niùbè kó bekótibè nè tih̄ã̄p̄ònti t̄i bàà Kuyie nc̄īt̄è kè bèe yà Yesu k̄ep̄īk̄é ke dò: Baaké we kudap̄ãt̄i! Kè Pidati dò: Túóténè we di mómm̄ambe k̄ebaaké! Mí n yí yà ò c̄ake mù ke dò nti ò k̄uà. ⁷ Kè Sifube ò t̄ènnè ke dò: Ti kó ikuó tú ò dò nk̄ekuomu, ò yí m̄èè kp̄éi nhò tú Kuyie m̄Bire.

⁸ Kè Pidatii keè de kó tináant̄i kè kuf̄swaá nhò auté. ⁹ Kòo w̄ete k̄eta kudieku k̄ebeke Yesu ke dò: A yènni de?

Yesu me nyí nhò t̄ènnè timat̄i. ¹⁰ Kè Pidati dò: A í dó ké n t̄ènnè timat̄àà? A í yé ke dò m̄ake muw̄erímú ke bo na ke da f̄ĩ, ke m̄ake muw̄erímú ke bo na ke da baakáà? ¹¹ Kè Yesu ò t̄ènnè ke dò: A na bá mm̄ake muw̄erímú mamù n ȳinkè kè Kuyie ndo í mù nda duó. D̄eè kp̄éi nte w̄èè m̄ p̄i nke da duó nkòo kó m̄eyei nd̄eunè a k̄ōme.

¹² De m̄onn̄i kè Pidati ndó k̄éff̄i nYesu, kè Sifube p̄īk̄é ke dò: K̄aà ò f̄ĩ nha í dó okp̄àt̄i dīewè Sesaa, w̄èè tú om̄áà okp̄àt̄i, ò yete Sesaa kpeti nti.

¹³ Kè Pidatii keè de kó tináant̄i k̄edennení Yesu k̄ekari obeénkari ñnkè, bè tú d̄e dibòrì bè ce di. Nè ebedee kó tináant̄i: Kabata. ¹⁴ D̄è do tú diyie s̄onni yie ndi kè diyie còm̄m̄ú yeyo kè d̄e né bo wenté diyent̄ebanni. Kè Pidatii náké Sifube ke dò: Ntenè di kóo kp̄àt̄i.

¹⁵ Kè bèe p̄īk̄é mediè nke dò: Baaké we! Baaké we kudap̄ãt̄i ñnkè! Kè Pidati dò: M̄ baaké di kóo kp̄àt̄i kudap̄ãt̄áà? Kè ikuó niùbè kó bekótibè dò: Ti í m̄ake okp̄àt̄i t̄òu m̄òu kè d̄e í tú Sesaa.

*Bè baakém̄è Yesu**(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki 15:21-32 nè Duku 23:26-43)*

¹⁶ M̄em̄me kè Pidatii bè duó nYesu kè bè ñk̄orinè ke bo baaké. ¹⁷ Kè Yesu ñt̄o o dap̄ãt̄i k̄etuòke dibòrì mari bè tú di kuyuk̄ũ, nè be kó tináant̄i mīeke Kodikotaa. ¹⁸ D̄ènd̄e bè baakém̄è Yesu kudap̄ãt̄i nè benit̄ibè mabè b̄ed̄ébè, kóò soó m̄be cuoke.

¹⁹ Kè Pidatii duó nkè bèe w̄ari tedabeet̄è ke dò: Yesu Nansareti kou, Sifube kóò kp̄àt̄i, k̄edanne kudap̄ãt̄i yóm̄m̄è. ²⁰ Bè do baaké d̄e Yesu do í d̄étirìnè dihei. Bè do w̄ari ebedee nè dat̄èè nè ker̄eki nwe kè benit̄ibè péu mp̄enkù ke t̄i k̄àà. ²¹ Kè ikuó niùbè kó bekótibè náké Pidati ke dò: A na bá nw̄ari ke yí Sifube kóò kp̄àt̄i, w̄ari ke dò ò ȳè nhò tú Sifube kóo kp̄àt̄i.

²² Kè Pidati dò: N w̄ari t̄i tīnti.

²³ Kè tih̄ã̄p̄ònti baaké Yesu k̄edeè k̄etoté o yààti yecúò yènàà, bá kù nè ku kpeti, kè d̄e nkpaá o yaàbòrì dierì dīi í m̄ake kuyi. ²⁴ Kè tih̄ã̄p̄ònti náké tit̄òbè ke dò: Ti báá k̄eté di nyaàbòrì, ti t̄ãu t̄été k̄eyà w̄èè bo di di.

M̄em̄me kè d̄e d̄ò t̄i w̄ari ke ȳemmè t̄i tu: Bè totí n yààti ke t̄ãu n yaàbòrì dierì t̄été. Tih̄ã̄p̄ònti do me ndò.

²⁵ Kè Yesu yō nè o yō nantè nè Maari Kodopaasi pokù nè Maari Makitadaa kou, kè bè còmú Yesu dapāātí také. ²⁶ Kè Yesu ñwúo nho yō kòò pekénè o kóò tancòuntì ò dó wè mediè, nkòò ò nàké ke dò: N yō, nte a birε. ²⁷ Ke náké o kóò tancòuntì ke dò: Nte a yō.

Memme kòò ò tùóté kékonnè.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49)

²⁸ Yesu me nyémè ke dò ndemou dè dòò kébéi nke dò: Sinéyēi sii m bo, kè dè bo dōò ti wàri ke yēmmè.

²⁹ Ke ś ndidúu mari dè ñkú ke piéké menéyāā nkè tihāāpòntii méú disòsũ ò me miéke kécō isòpù kó kudáú kényoutoo kētuú nYesu nùu. ³⁰ Kòò sũāte menéyāā nke béi nke dò: Demou dè dōdmu.

Ke śnné o yuu kékú!

Kuhāāpònkù kũūmè Yesu píkù dikpānni

³¹ Dè do tú diyie sanni ndi kè dè né bo wenté teomputè, kè Sifube nyièkù teomputè bo nsómmè bè kpaá idapāātí ñnkè. De kó teomputè do máánè diyentébanni ndi, kè Sifube mō Pidati dinùu ke bo pié bè baaké bè tààke, kè bè cūñní.

³² Memme kè tihāāpòntii kate kápíé bè baakénè bè Yesu be tààke. ³³ Ke tuàke Yesu borè kénsó nhò ku, bá bè í mpié o tààke. ³⁴ Kè kuhāāpònkù makùu kũū o píkù dikpānni kéduute, meniè nnè meyī nkè dèe yènní. ³⁵ Wèè dè yà wèè nàá nkòò nàá ntì tú timómmonti, ò yà tì ò ti nnáá nkè dè bo yie nkè di ntá. ³⁶ Dè dōò ti wàri ke yēmmè mme tii tu: Bè í yóó kéété o kóú mari. ³⁷ Kè titeti wàri ke tú: Bè yóó yàmu bè dùute wèè píkù.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56)

³⁸ Dè dōò memme kédeè, Sosefu Adimatee eì kou wèè do tú Yesu kou kè dè sàri, ke yé ò do démè Sifube, kòò kate kémō Pidati dinùu ke bo túóté Yesu. Kè Pidatii yie, nkòò kate kóò tùóté. ³⁹ Níkodemmu wèè do kate keyènkè maké kényà Yesu kòò múnkεε kate, ke tō tūdààrí kòò kōrenè mutie mùu ò nte kòò cíí báá pāāke mecāā. De kóò tūdààrí do bo mbo cidòòbè sipísitāāti. ⁴⁰ Bedé kè bèe túóté Yesu kédōò Sifube ò dōdmè, kóò pōū ntiyààti kényōre tūdààrí.

⁴¹ Bè do baaké dè Yesu, dè do tókénè kupúú makù nku, kè kufōti pànkù makù dè bo bè mu nyí tanné kù òmōu. ⁴² Dè do yóó wenté teomputè nte, kè dèe nte kè bè ndó mecāā, de kó kufōti né me ntókémè deborè, kè bèe dè nhò dáu.

20

Kufōtikperi

(Wénté Matie 28:1-8 nè Mariki 16:1-8 nè Duku 24:1-12)

¹ Dimáàsì kó kukūnwentōo kè dè nkpaá ke uu kè Maari, Makitadaa eì kouu, kate kufōti kénsó nditári pòòte. ² Kòò coké kēwēte kénáké Pieri nè Yesu tancòuntì tōu Yesu dó wè ke dò: Bè kūtému ti Yiè, nti me n yí yé bè ò yīmè.

³ Pieri nè Yesu tancòuntì tōu kè bèe ité kénkōri kufōti ⁴ ke cokù kè Yesu tancòuntì tōu diénnè Pieri kētuake kufōti, ⁵ késíéké kényà tiyààti bè do pōū ntì Yesu kè tì duó ò me nyí nta. ⁶ Kè Simō Pierii tuàkení kéta kényà tiyààti bè pōū ntì Yesu kè tì duó ketenkè. ⁷ Kè kuyààkù kùu do fī ndiyuu kè kù kpéú ke cāā nke duó. ⁸ Kè Yesu tancòuntì tōu wèè do niité kētuake, kòò múnkεε ta kényà kéntā. ⁹ (Yesu tancòumbè mu ndo í banté tii wàri ke tú: Yesu do nkéyānté.) ¹⁰ De kó difōnkúò kè Yesu tancòumbèe kò.

Yesu yāñtémè

(Wénté Matie 28:9-10 nè Mariki 16:9-11)

¹¹ Kè Maari kpaá kécómú kufōti bènni ke kuò, nke śnné késíéké ¹² kényà Kuyie ntōrè yèdèè kè yè dàátì tiyāpéitì ke kari bè do dáu ndè Yesu, dii nho yuu do duó dè, diteri o naàcèi do

borè. ¹³ Kè yèè ò beke ke dò: Onitipòkù a kuònnè ba? Kòo yè tènné ke dò: Bè tùóté n Yiè nwe, m me nyí yé bè ò yĩmè.

¹⁴ Ò b́ei memme kéwèéte kéyà Yesu kòò còmúmú, ò me nyí nhò banté. ¹⁵ Ke Yesu ò beke ke dò: Onitipòkù dè dómme kàa kuò? A waà nwe?

Kòo yèmmè ñdo okũnyòòrìwè nwe, ke dò: Kè f́òò ò tùóté, m benke a ò dáu ndè kè n kote kòò tùóté. ¹⁶ Kè Yesu ò yu ke dò: Maari!

Kòo bunnóò ke dò: Okóti! Nè be kó tináànti mieke dabunnii! ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Bá n kááké, m mu nyí dèke n cice borè. Kote kénáké n kòbe ke dò: N deèti n cice borè nde, wèè tu di kóo cice, Kuyie nkùù di te.

¹⁸ Kè Maari Makitadaa eì kouu kote Yesu tancòumbè borè ke dò: N yàmu ti Yiè.

Kòo bè nàké wè ò nàké ti.

*Yesu benkemè omáà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49)*

¹⁹ Dè kòò dimáàsì kó kuyuoku kòo tancòumbè ntíkú təcíètè matè mieke, ke kpetínné yebòrè ke pàá, mbè dé mèè kpéi nSifube, kè Yesu taroo kécómúmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

²⁰ Ò b́ei memme kédeè kébenke o nou nè o píkù kè diwèli bè pĩ mbè yàmè be Yiè. ²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kunaatí ndi bonè! N cice n tónnì mèè botí m me ndi tũð.

²² Ò b́ei memme kédeè kéfuute be ñnkè ke dò: Cauténè Muyaánsààmù. ²³ Di bo cǐé mbè be yei mbè bo pété mecǐémmè, kè di í cǐé mbè be yei, mbè báá pété mecǐémmè.

Yesu kpannèmè Tomaa ò í tāmè

²⁴ Dè do ś nTomaa, Yesu tancòumbè kòò m̀òù, bè tu wè Didimmu í dè bo. ²⁵ Kè Yesu tancòumbè t̀òbèè ò nàké ke dò: Ti yà ti Yiè.

Kè Tomaa dò: Kè n yí yà sikāũ kó yebòrè o nou ke baá n nómbii, kè n yí baá n nómbii o píkù m bá n tá.

²⁶ Kè dè mm̀òke seménnì òmáà kè Yesu tancòumbèè wète kətíí nkudieku mieke kè Tomaa ndè bo, kè yebòrè kpetí ke páké, kè Yesu taroo kécómúmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

²⁷ Kédeè kénáké Tomaa ke dò: Youtení a ǹòutè kébaá a nómbii yebòrè, ke baá m píkù kéntá ke bá nyĩèkù. ²⁸ Kè Tomaa kuónko ke dò: N Yiè! N kó Kuyie! ²⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: A n yàmù ke tá. Dè ñnaati bèè í n yà ke tá. ³⁰ Yesu d̀òòmu tidietì péu kòo tancòumbè yà, bá ti í ẁàri dipátiri dii mmieke. ³¹ Tii nẁàri kè di bo banté Yesu Kirisi tùmè mme Kuyie mBire ké nhò tá kèpété mufòmmu.

21

Yesu benkemè omáà o tancòumbè Tiberiyati nie nnùù

¹ Kè Yesu wète kébenke omáà o tancòumbè Tiberiyati kó menie nnùù. ² Nte ò bè benke mèè botí omáà: Sim̀ò Pieri nè Tomaa bè tú wè Didimmu nè Natannayeri Kanaa Kadidee kó kutempè nkou, nè Sebedee kó ibí, nè Yesu tancòumbè t̀òbè mabè bèdébè kè bè ntíkú. ³ Kè Sim̀ò Pierii bè nàké ke dò: M bo kote muyĩmpĩmmù.

Kè betòbè dò: Ti bo nneí.

Kè bèè kote kényiè nke buò, mbá bè í pĩ mm̀umamù.

⁴ Dikũnweñnì kè Yesu ñcómúmú menie nnùù bá o tancòumbè í nhò banté. ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Bedapàmbè, di pĩ nsiyĩà? Kè bè dò: Ìò, ti í pèté. ⁶ Kòo bè nàké ke dò: B̀onnè muditìmmù kubakù youú bíéké di bo pété.

Kè bèè b̀ò nkè siyĩ píe mmediè, bá bè í nna ke mù dènnení. ⁷ Kè Yesu tancòuntì ò dó wèè nàké Pieri ke dò: Ti Yiè nwe.

Kè Sim̀ò Pierii ti kèè ke dáátí o yaàbòrì ke yé ò do í dáátímè m̀umamù, kédoroo menie mmieke kéndèiti.

⁸ Kè Yesu tancòumbè tǎbè nkéríní nè kudabekù ke yṹs̄ muyĩnditìmù kè siyĩ̀ pìéké. Bè do í dètìrìnè meniè nnùù, dè do bo mmàke métìrì tekòutè (100). ⁹ Kè bèe yènní káyà muhāā, nkè siyĩ̀ āũ mu ĩnkè nè pèè. ¹⁰ Kè Yesu bè nàké ke dò: Dèitenèní siyĩ̀ di pĩ̀ nsì.

¹¹ Kè Siməo Pierii ta kudabekù kécũ̀nní muyĩnditìmù kè siyĩ̀ díesi pìéké, ke bo tekòutè nè sipísìnùmmù nè sītāāti (153), nè mēmmē muyĩnditìmù í nkēté. ¹² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kətenèní kédi.

Ò tancòumbè kòò mǎu mē nyí ndāátí kòò beke ò tú wè, bè do bantému be Yìè nwemè.

¹³ Kè Yesu tóónnì kətúóté pèè ké bè duó, ké bè duónnè siyĩ̀.

¹⁴ Kuce metāāmmè mme Yesu yānté kēbenkemè omāà o tancòumbè.

Yesu bekemè Pieri kuce metāāti ke tú: A n dǎà?

¹⁵ Bè di dìi mǎnnì kédeè kè Yesu beke Siməo Pieri ke dò: Siməo Isāa kó debire a n dǎ kè dè pèēté betǎbàà? Kòò dò: Èè n Yìè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pēbí.

¹⁶ Ke yíé kòò beke kuce mēdérímè ke dò: Siməo Isāa kó debire a mēnke n dǎà? Kòò dò: Èè n Yìè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pe. ¹⁷ Kè Yesu wēte kòò beke metāāmmè ke dò: Siməo Isāa kó debire a yē nha n dǎà? Kòò dò: N Yìè, nha yému deməu. Kè Pieri yèmmèe caàrè Yesu wēte koò bekemè kuce metāāmmè ke tú: A ndǎà? Kòò dò: N Yìè a yému deməu, ke yé n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pe. ¹⁸ N da náá mómмуə nwe. A do kpaá ke be ndiì mǎnnì ke yii a naàkǎnfè amāà ndi, ke kəri a dǎ kè. A bo kóté dìi mǎnnì ke ní nyuo a nəu nsi kòò tǎu fē nda yii, ke da kətenè a í dǎ kè.

¹⁹ (Yesu náá mēmmē ke benkú Pieri yóó kú mùù kũ̀ mbotí nku ke déúkunnē Kuyie nyètìrì.) Kédeè kòò nàké ke dò: N tũ̀nnē.

Yesu nàké tì Isāa kpéi

²⁰ Kè Pierii wēēte káyà Yesu tancòuntì ò dǎ wè kòò kèríní, (wèè do ò beke bè yo ndiì mǎnnì diyentébbanni kó mudii ke dò: N Yìè, we nyóó da fíté?) ²¹ Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yìè, yie ntá, o kpeti yó ndòmme? ²² Kè Yesu ò tēnné ke dò: Kè n dǎ we nfòu kè n yàa wētenèní a kpeti í bo, f̄s̄ ní nni ntũ̀.

²³ Kè de kó tináaantì pité be cuokè, kè bè dò de kòò tancòuntì í yóó kú. Yesu mē ndo í nàké Pieri ke dò wè í yóó kú, ò do yĩ̀: Kè n dǎ wè nfòu kè n yàa wētenní, a kpeti í bo.

²⁴ Weè tancòuntì mómмуə nweè bēi nde kó tináaantì, ke tì wǎri, kè ti yé tì tumè timómmuti.

²⁵ Yesu do pĩ̀mmu mutōmmú tēmù, kè bè yē mbè bo tì wǎri timəu yepáte miēke, n yèmmè dò kutenkù báá pété kù bo yè dǎú ndè.

Yesu Tõrè tõmmú pátíri Di mpátíri tò tìi náahtì

Yesu tõrè kó dipátíri sòténè tináansàati kpɛyɛ kó tináahtì nti. Duku dòdòtòrì diwè Pòari népo, ò do neitinè wè weè wàri de kó dipátíri (Kòdòosi 4:14). De kó dipátíri miɛke yenáaankékè yèè ti náá mMuyaánsààmù pĩ mmùù tõmmú yè sũmu.

De kó dipátíri dii ti náá nKirisi kàbe tĩrè keté mèè botí Sifube cuokè kékéténè Sedisadɛmmu bèè tu Sifube. Nè bèè í tú Sifube: Kòdenti nè Æntiyosi nè Fidipu. De kó dipátíri dii ti náá mbè do màánè ìi dièti mesàà nKirisi kàbe tĩrè yepànyè miɛke, nè Muyaánsààmù do bè niitè kè bèè tì tũntɛ mèè botí.

Di mpátíri náahtì duó ke dòmmè

1. Muyaánsààmù cùténímè nè Kirisi kàbe tĩnnì ketémè Sedisadɛmmu 1-12
2. Pòari itémè Kuyie nnáahtì náammù 13-28

¹ N népo Teofiiri, m pátíri ketirì miɛke n da nàkémù Yesu pĩ mmùù tõmmú mumòu nè ò tié nti benitibè nè ò keté ndii yìè o tõmmú, ² kèntò kètuàkenè Muyaánsààmù ò niitémè kòò duó nho tannò o tancòumbè ò tãáté bè ke íté kédeke kéĩnkè. ³ O kũũ nkó difãnkúò kòò mbè benkú omáà nè mabenkùmè péu mèè benkú ò fòutemè, ke dò yewe sipísìnàà ke bè náà nKuyie nkpaàtiyuu kpɛti. ⁴ Diiyè marì ke sò mbè yo nke Yesu bè nàké ke dò: Di báá déténe Sedisadɛmmu, dí nkari ke baa n cice do yè nhò yóó di pã dè, n di nàké dèè kpéi. ⁵ Isã do di ãà bàtémù, nè menie mme yewe sàm̀pó miɛke bè bo di ãnné bàtémù nè Muyaánsààmù.

Yesu dèkemè kéĩnkè

⁶ Kè bèè ò beke ke dò: De m̀nnì ndi a yóó fíimmè Isidayɛeribe kó dikpaàtiyuuà? ⁷ Kè Yesu bè tẽnné ke dò: Di kpɛti dàke, di bo yĩtémè de kó yem̀rè nè de kó yewe, n cice Kuyie nkumámm̀nku kuù d̀ú nde kó yem̀rè nè de kó yewe. ⁸ Kù bo di duó mmuwẽrímù, kù bo cũnnì Muyaánsààmù di ìnkè kè di náá mbèè yo nnáà n kpéi nSedisadɛmmu miɛke nè Sudee nè Sammarii de kó ketenkè kem̀ou miɛke nè itemm̀anke im̀ou miɛkoo.

⁹ Ò tì mbè nàké dii m̀nnì kédeé kéíté kèndeèti kéĩnkè, kè bè nhò búó kè diwɛtirì marì ò dàtínko.

¹⁰ Kè bè nkpaá búó, kèyà benitibè bèdébè kè bè dàátì tiyaàpéitì kékòtení be borè kébéi nke dò: ¹¹ Kadidee kó benitibè dè dòmmè kè di cómmù ke búó kéĩnkè? Yesu íté mèè botí di cuokè ke dèke kéĩnkè ò yóó wɛtení mèè botí.

¹² Mèmmè kè bèè íté Odifíè tãrì kèwɛtení Sedisadɛmmu. De kó ditãrì do í détirìnè Sedisadɛmmu, dè do bo mbo cidòmétìrì òmáà ndi. ¹³ Bè tũ̀kení dii m̀nnì kédeke tɛcĩtè bè ãã tii ntèè miɛke. Nte o tancòumbè bèè do mbe be yètè: Pieri nè Isã nè Isaku nè Æntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Isaku Adifee kó dèbire nè Simò Sedotibe kó ditĩnnì kou nè Sudi Isaku kó dèbire. ¹⁴ Kè benitipòbè mabè múnke ndè bo nè Maari Yesu yò nè Yesu nɛi, bəm̀ou kè bè nwè nke báá nKuyie nè meyèmmè mèmáà.

Wèè còutè Sudaasi kó difãtirì

¹⁵ Diiyè marì ke sò mbè tó tíkú, ke bo ntũ̀ðke tɛkòutè nè sipísidé (120), kè Pierii béi nke dò: ¹⁶ N kàbe Muyaánsààmù do niitè Dafitii kòò wãrì tì Sudaasi kpéi, nwèè niiténì bèè pĩ nYesu tì dò nkédòòmu. ¹⁷ Sudaasi do tú ti kou nwe kè ti wè nke pĩ mmutõmmù.

(¹⁸ Kòò yè ke donténè kupaku o yei nkó idiítì, ò nũ̀nné dè omáà, ke donní ke p̀ntɛ, kòò nautì cièté cièté. ¹⁹ Kè Sedisadɛmmu kàbe bəm̀ou yĩtè de kó tináahtì ke yu de kó kupaku ke tú: Mukũũ nkó kupaku. Nè be kó tináahtì Akedidamaa.)

²⁰ Tì wãrimu Yesã mpátíri miɛke ke tú:

O cĩtè bo náá nkudobonkù,

bá òmòù ténke bá ntè ã,
kòò tǎù mǎùu cǎuté o fǎtìrì.

²¹ Dè dò ntí yà onìtì mǎù nwe wèè do ti bonè Isāā āā dìì mǎnnì bàtémǎù, ²² kénǎ kétuǎkenè Yesu dèkemè keǐnkè, kòò ti wǎnnénè kè ti nnáá nYesu kumè ke yǎnté.

²³ Kè bèè ðeite benìtìbè bèdébè, Sosefu bè do tú wè Baadisabasi kòò yu ke dà Susituusi nè otǎù mǎù bè tu wè Matiasi. ²⁴ Kédeè kébántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nfǎǎ yé benìtìbè yèmmè, a tí benke a tǎāté wè benìtìbè bie mmieke, ²⁵ kòò cǎuté Sudaasi fǎtìrì, ò yóu dì, ke kǎte o kó kuce.

²⁶ Kè bèè tǎũ tété kè tétéè do Matiasi ñnkè, kòò wǎnnénè Yesu tǎrè tepítè nè dimáà.

2

Muyaánsààmù cùténímè

¹ Kè Pǎntikoti kó diyìè nyóó tuǎke, ke sǎ mbè tikú dibòrì ðimáà. ² Ké nyóó ðaate kékeè kutoweku makù kè kù cutinì keǐnkè ke donnè kuyaaakperíkù, ké bè kpèéte bemǎù bè kàri tée cǐtè mieke. ³ Kè bèè yà ihāāðembi kè ì ðonnè inóndie nkéñtotírì ke commu be ñnkè. ⁴ Kè Muyaánsààmùu bè píe, kè bèè keté kénnaá ntináañcǎntì.

⁵ Dè do sǎ nSifube beè iténì titentì timǎu ke kǎtenì ke bo Sedisademmu. Bè do tú bèè ðé bèmbè Kuyie. ⁶ Bè kèè dìì mǎnnì kutoweku ke tínnì, kè ðèè bè ði mediè nke yé bá wè ò do yomè kè bè nàá nho kó tináañtì mómǎntì. ⁷ Kè ðèè bè kpeí mediè, kè bè mbè wùó nke tú: Dè í ðò nKadidee kǎbe mbe bemǎuà? ⁸ Dè né ðomme bá wè kòò yo bè nàámmè o kó tináañtì? ⁹ Ti mieke kè bèmabè bonnì Paditi kó ketenkè: Medii nè Medammu Mesopotamii nè Sudee nè Kapadoosi nè Pǎñ Asii kó ketenkè mieke. ¹⁰ Nè Fidisii nè Pǎñfidii nè Esibiti nè Dibii kǎbe mabè bèè tǎkénè Sidenni, kè bèmabè bonnì Odommu, kè betǎbè tu Sifube mómǎmbè nè bèè tũ nSifube kó kuwedǎunce nè Kereti kǎbe nè Adabii kǎbe. ¹¹ Nè memme kè ti yo bè nàámmè bá wè o kó tináañtì ke sǎntì Kuyie nku ðietì kpéi.

¹² Kè ðèè bè ði mediè, bè í nyà bè bo béi ntì, kémbékú betǎbè ke tú: Ba mbotí nku ðie?

¹³ Kè bèmabè mbè ðaú ke tú: Bè muó mmenaà nnatimè mme.

Pieri nàké ti Muyaánsààmù cùténì dìì yiè

¹⁴ Kè Yesu tǎrè tepítè nè yèðéè ité kécómmú, kè Pieri nnáánnè ðitǐnnì mekperímè ke tú: Díndi Kadidee kǎbe nè bèè kó ðimáà kǎtenì Sedisademmu mieke! Kénénè kékeè n yóó ði nàké tì. ¹⁵ Di yèmmè bá ndò mbenìtìbè bie mmuó mmenaà, diyìè kpaá ke bemmu. ¹⁶ Kuyie pǎñnǎañtì nǎañtò Sowèeri do nàké tì tii ðòò. Tii tu:

¹⁷ Yewe sonye mmieke m bo cǔñnnì Muyaánsààmù

benìtìbè bemǎù ñnkè,
ðì kó bedapàmbè nè ðì kó besapàmbè
bo naá m pǎñnǎañtì nǎambè.
Kè bebémbè ñyau mebenkùmè.
Kè bekótìbè ñyau tidǎuntì.

¹⁸ De kó yewe mieke
m mènke yóó cǔñkomu n Yaá
n kó benìtìbè bemǎù ñnkè,
benitidaabè nè benitipòbè
kè bèè naá m pǎñnǎañtì nǎambè.

¹⁹ M bo ðòò tidietì keǐnkè nè ketenkè,
meyĩ nnè muhǎá nè kuyukú ðiekù
ðè bo mbo ðe kó diyìè.

²⁰ Diyìè bo sǎute,
kòò tǎnkùu wũǎté kéndò meyĩ,

kè ti Yiè nkó diyie dierì né na kētuakení,
dìi duò tikǎmbùàtì.

²¹ Dè mǎnnì wèè bo kuónnè
ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

²² Díndi Isidayeeribe kénténè kékeè n yóó di náké ti. Yesu Nansareti kou Kuyie ndi benke wèè miéke ku wērímú, kòò dǎò tidièti, di móm̄m̄m̄be kè di yà. ²³ Bè we ndi fiténè Kuyie ndo tì yému nè dimǎnnì, kuù duó nkè tì dǎò, kè di ò duó mbèè í yé Kuyie nkè bè ò baaké koò kù. ²⁴ Kè Kuyie nduó nkòò yǎnté, kè kù ò deeténè mukũũ nkó iwēi, ke yé mukũũ ndo í dommè mù bo na kòò pīhné muwērímú. ²⁵ Dafiti do nàké weè kpéi nke dò:

M búó n Yiè sǎã,

ke yé we m bonèmè m báá kpeute.

²⁶ Dèè te kè n yèmmè naati,
kè n diènnè diwèi.

²⁷ Ke yé ke dò mbá kè n ku,
m bá nkpaá kufōti miéke.

Ke yé a í yóó yóumè a kou kòò pǎãke.

²⁸ A m benkemu mufòm̄mu kó kuce,
ke yóó nni mbonè ke n duò diwèi.

²⁹ N kǎbe n dó ke di náké ti yààri Dafiti kpéi nke, ò kúmu, kè bè ò kũnné kòò fōti kpaá bo nè yíenní. ³⁰ Ò do tú Kuyie mpǎãnáàntì náàntò nwe ke nyé ke dò nKuyie mbéi ke tú kù yóó kanne o yaàbire marè o kpààtikàrì ñnkè. ³¹ Dafiti do náá nKirisi yóó yǎntémè mme ke tú:

Ò í yó nkpaá kufōti miéke.

Ò í yóó pǎãke.

³² Weè Yesu nwe Kuyie nduóm̄m̄m̄ kòò yǎnté tim̄ou kè ti ò yà. ³³ Kè Kuyie nhò tùóté koò kǎnne kubakù you, koò duó Muyaánsààmù kù do nàké mùu kpéi, kòò mù nti duanní, deude di kèèmmè ke dè yà. ³⁴ Dafiti í dèke kēñkè ke né béi nke dò:

Kuyie nnàkému n Yiè nke tú:

Nkari m bakù you,

³⁵ kè n yà da duó nha kpantídèntǎbè
kàa bè cùùti.

³⁶ Isidayeeribe di tũ mbanté ke dò nYesu di baaké wè kudapǎãtí ñnkè, Kuyie nwe ndòò ti Yiè nti deetiwè.

³⁷ Bè kèè dìi mǎnnì de kó tináàntì kè tii bè kǎáké mesàà, nkè bèe beke Pieri nè Yesu tǎrè teyè ke dò: Ti kǎbenè ti dò nkédǎò ba? ³⁸ Kè Pierii bè náké ke dò: Ceetenè kè bè di ãnné bàtém̄m̄m̄ nè Yesu kó diyètìrì, kè Kuyie ndi cǐé ndi yei nke di pǎ Muyaánsààmù. ³⁹ Ke yé kù béimmè de kó tináàntì díi kpéi, nè di bí, bèè bo die nnè bèè détirì. Nè betǎbè ti Yiè nKuyie nyóó yu bè.

⁴⁰ Kè Pieri mbè nàà ntináàntì teti péu ke yáúkunko be kǎntì ke bè tiè nke tú: Yiénnè Tináànsààtì kényatenè dimáà benitiyeibe bie.

⁴¹ Bèè yie nho náàntì kè bèe bè ãnné bàtém̄m̄m̄ kè bè nsũ, be bo ntùòke sikǎupísitǎãtì (3000), kè bèe wēñnénè Yesu kǎbe de kó diyie. ⁴² Ke níi nkém̄m̄m̄ Yesu tǎrè bè náà nti nè be yèmmè mem̄ou, kénwē nke yo nke yonnè Mudisààmù, ke báá nKuyie.

Kirisi kǎbe ketibè kó mufòm̄mu

⁴³ Kè Yesu tǎrè ndǎori tidièti nè mebenkùmè péu nè de kpéi nkè benitibèe yote Kuyie. ⁴⁴ Kè Kuyie nkǎbe ntiku sǎã, kè wèè mǎke dè bè nde wē mem̄ou. ⁴⁵ Kè bè nfiiti be kperè nè be paa nke totírì nè bèè kpa bá wè dè ò bèkúmè. ⁴⁶ Ke níi ntíkú ke bo Kuyie ncǐètè ke báá nKuyie, ke wē mmeyèmmè mem̄àa ke yo mbetǎbè cǐi, ke yonnè Mudisààmù. ⁴⁷ Ke sǎntí Kuyie, nkè benitibè bem̄ou be dó kè ti Yiè mbè yéutí yewe yem̄ou ò deeté bè.

3

Pieri nè Isāā bè miékùnnemè kuhòukù

¹ Diyie mari, diyie tūnte dii mōnni Pieri nè Isāā kè bè nkōri mubáammu. ² Kε nsó nhoniti mōu kàri ke tú kuhòukù nè bè ò peitémè, kè kù kàri Kuyie ncīètè kó dibòri bè tú di disàari. Bè do kù tounimu yewe yemou ke kanninko debore kè kù bo mmóú idíítí bèè taà mubáammu. ³ Pieri nè Isāā kè bè ntati kè kùu bè mōo idíítí. ⁴ Pieri nè Isāā kè bè nkù wùó nkè Pierii kù nàké ke dō: Ti wénté.

⁵ Kè kùu bè wènté kè ku yèmmè ndò mbè yóó kù pā dèmarè nde. ⁶ Kè Pierii kù nàké ke dō: N yí mōke idíítí ke bo da pā, m mōke dè, m bo dè nda pā. Nè Yesu Nansareti kou kó di yètirì íté kékété!

⁷ Kè pī nku nàutè youte, kényínní, dende bàm̀bà nkè ku naàcèi nè ku báá nkè dèe kpenke.

⁸ Kè kùu puu kécómmú, kénèinè Yesu tōrè, kè bèe ta Kuyie ncīètè, kòo ncenti ke yānku, ke sántí Kuyie. ⁹ Kè benitibè bemou nhò wùó, kòò cènti ke sántí Kuyie. ¹⁰ Bè banté dii mōnni ke dò nwèè do kari wenwe Kuyie ncīètè kó dibòri sàari ke móú, kè dèe bè di bemou kè kufōwáa mbè pī nkè bèe mónté ò yīmè ke miété.

Pieri do nàké tí

¹¹ Kè de kóo niti baa ntū Pieri nè Isāā, kè dèe di benitibè bemou, kè bè ncokòo be borè kufiiku bè tú kù Sodomōo kó kufiiku mieke. ¹² Kè Pierii bè beke ke dō: Isidayeeriibe dè dōmme kè dè di di? Kè di ti wùó nke donnè tū kó muwērímú mmu yoo ti kra mēè kpéi meyei nte nkè oniti yie mmieté? ¹³ Kuyie nti yembè, Abarahammu nè Isaki nè Sakōbu do tū nkù kuù miékùnne de kóo niti, ke déúkùnne ku kóo tōnti Yesu yètirì di pī nwè, ke duó ndihèi yembè, Odommu kabe, kè di ò yete Pidati ìkè, ke ś nhò do dó kóò fīi. ¹⁴ Kè di yete wèè dṑri Kuyie ndómè ke kra meyei, nke bāntè okpà̀ti Pidati ke dō wèe fīi onitikò̀ti. ¹⁵ Kè di kùo mufòmmu yìè, kè Kuyie nduó nkòò yānté. Kè ti ò yà ke náá. ¹⁶ Yesu ti tá wè kó diyètirì dii te, oniti di me nwúó nwè koò yé ò miété mē páíi. Ti tá mēè kpéi nke Yesu dèe te kòo kpenke.

¹⁷ N kabe n yému ke dò nde kó dimōnni dīndi nè di kó bekótibè di do í yé di dṑri dè.

¹⁸ Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀bè bemou do ti nàkému nè dimōnni ke tú: Odeetiwè dò nkéfé̀tè.

¹⁹ Ceetenè tūnke kécuó nKuyie mbiékè kè kùu ùtè di yei. ²⁰ Kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie di pā meom̀pù mē, ke di duōnni Odeetiwè Yesu kù nàké wèè kpéi nnè dimōnni. ²¹ Yesu yó mbo kéinkè nke kè Muyaánsàam̀tū tūntenè demou kè dèe naá ndepā̀nnè ku pā̀nā̀nti náam̀bè do ti nàké mēmmē. ²² Mōyiisi do náá nweè kpéi ke tú: Kuyie mbo di duōnni ku pā̀nā̀nti náam̀tò kòò nni ndōnnè. Di nyíé nho kpeti timou. ²³ Wèè bo yete o kpeti bè bo ò dēnne Kuyie nkó benitibè mieke kóò kùo. ²⁴ Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀bè, kéketénè Sammuyeri nè o fā̀nkúò kabe bè nàkému bemou ti mē mbo yèè we kpéi. ²⁵ De kó yewe bo dí kpéi nke, kè di kōke Kuyie nkó metaummè mieke, ke yé kù do náánnè dí yembè kù náá ndi mōnni Abarahammu ke tú kù bo dṑ mesàà nyibotí imou ketenkè mieke nè o kpéi. ²⁶ Kuyie nduōnni ku Birè dí kpéi nke meketimè, kè dè bo di dṑ mesàà nke di teennè kè dí yóu di dṑri mēè yei.

4

Bè pīrmè Pieri nè Isāā ke kpetínné

¹ Pieri nè Isāā kè bè nkpaá ke náánnè benitibè, kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sadusiēbe nè tihā̀pònti tìi bàa Kuyie ncīètè ti kóo kóti kè bèe tuōkení. ² Kè be mieke peike Yesu tōrè náammè benitibè ke tú: Yesu yānté kè becírìbè múnke bo yānté. ³ Kè bèe bè pī nke ś ndè dó kébiite kè bèe bè kpetínné dikpetíntou kēmbaanè dè bo wentémè. ⁴ Bá nè mēmmē bèè kèè de kó tinā̀nti, kè bèmabèe tì yie nkénsū, bè bo ntùòke sikōupísìnùmmù (5000).

⁵ Kè dèe wenté, Sifube kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè kè bèe tí nSedisademmu. ⁶ Kè ikuó niùti diewè Anni ndè bo nè o cǐètè kǎbe: Kayifu nè Isǎǎ nè Adekisǎntiri nè ikuó niùti diewè cǐètè kǎbe sǎmbe, ⁷ kéduó nkè bèe kǎtenní Pieri nè Isǎǎ kè bèe bè beke ke dǎ: We ndi duó mmuwērímú? Nè we nkó diyètìrì ndi di ò miékunnemè?

⁸ Kè Muyaánsààmù piéké Pieri kòo bè nàké ke dǎ: ⁹ Isidayeeribe kó bekpààtìbè nè bekótíbè, ti dǎò mèè sàà nkuhùkù kpéi nte kè di ti békú ke tú ti nàké dè yǐmè kè kù miété. ¹⁰ Benitìbè bemou nè Isidayeeribe banténè tǔnké weti weti ke do nnè Yesu Kirisi Nansareti kou di baaké wè kudapǎǎtí, kè Kuyie nduó nkòò yǎnté, weè kó diyètìrì te kòo nìti yie mmieté páíi ke cómmú di ùkè. ¹¹ Yesu di yete wè, Kuyie nnáànti nàá nweè kpéi ke tú:

Bèè maà bè dootóo dii tǎri,
dii naá ndipũũ kó ditǎri móm̄mm̄nni.

¹² Banténè ke dǎ nkutenkù kumou miéke òm̄òu tǎu bǎá na kédæeté, Kuyie nti duó nYesu nwe, weè ti dæerí.

¹³ Kè bebeémbèe yà Pieri nè Isǎǎ be mǎke dii kǎmbùò kè dèe bè di mediè, nke yé bè do yémè ke dǎ mbè í bebíi yepáte mediè, bè do yé bè neitinèmè mme Yesu. ¹⁴ Bè né me nwúóm̄mè wèè miété kòò cómmú be borè bè í nyà bè bo ténne tì. ¹⁵ Kè bèe bè dènne ke nàké bemáà ke dǎ: Ti bo yǐme benitìbè bie? ¹⁶ Sedisademmu kǎbe bemou yém̄u beè dǎòmè tidietì tii, ti bǎá na ké tì nenni. ¹⁷ Kè ti né dǎ kè de kó tináànti dǎke bǎá pité, ti bè kpànnè, ké bè bàà kè bè ténke bǎá béinnè òm̄òu Yesu kó diyètìrì.

¹⁸ Kè bèe wète ké bè yùni ké mbè kpànnè ke tú: Di yǎ bǎá kú kè di wète keyú Yesu yètìrì òm̄òu borè yoo dí ò nàké o náànti. ¹⁹ Pieri nè Isǎǎ kè bèe bè ténne ke dǎ: Wénténè di móm̄mm̄mbe Kuyie nyìkè nsa kè dè wenni, ti bo yiem̄mè díi kp̄eti keyete Kuyie nk̄p̄eti. ²⁰ Tínti bǎá na ke í mbéi ti yà dè nè ti kèè tì.

²¹ Kè bebeémbèe wète ké bè yùni bè í nyà bè bo yǐmè ké bè puotí, ke yóu, ké bè kpànnè, ké bè f̄ĩnko, ke yé benitìbè bemou do sǎntímè Kuyie nnè dèè dǎò de kpéi. ²² Ke yé kuhùkù bè miékunne kù bie do p̄èètémè sipisìnà.

Yesu tǎrè m̄òm̄mè Kuyie ndikǎmbùò

²³ Bè f̄ĩ ndii m̄ònni Pieri nè Isǎǎ kè bè pǎnke ke kǎte be kǎbe borè, ké bè nàké ikuó niùbè kó bekótíbè nè bekótíbè bè bè nàké tì. ²⁴ Bè tì kèè dii m̄ònni kéwenné kébántè Kuyie nke dǎ: Ti Yiè nf̄ò nwèè dǎò ketenkè nè keĩnkè nè dàmèèrì nè dèè kó dimàà bo o miéke. ²⁵ F̄óò do duó Muyaánsààmù ti yǎari Dafiti a kóo tǎnti kóo béi nke dǎ:

Ba nte kè ibotí miéke cóu?

Ba nte kè yebotè dákii

meyei nk̄p̄éi ndetètìrè?

²⁶ Kè kutenkù yembè baati dikpànni,

kè sikpààtìbíi wènné

ke kpànnè Kuyie nnè kù tǎáté wè.

²⁷ Móm̄muo Edoti nè P̄nsi Pidati bè wènnému dihei miéke nè bep̄òbè nè Isidayeeribe ke bo dǎò meyei nha kóo tǎnti Yesu a tǎáté wè wèè dǎ mpáíi. ²⁸ Dè dǎò a dǎò tinti nè dim̄ònni ke tì tǎáté. ²⁹ Ti Yiè nwénté bè ti kpànnemè, kéduó nha kó betǎmbè dikǎmbùò kè bè nnáà nha náànti. ³⁰ Benke a wērímú kém̄miékunko bemoumbe, kéndǎòri tidietì nè mebenkùmè nè a kóo tǎnti Yesu yètìrì wèè dǎ mpáíi.

³¹ Bè bántè dii m̄ònni Kuyie nkédeè, kè ketenkè sǎntè bè tikú dè kè Muyaánsààmù bè pié nkè bè nnáà Kuyie nnáànti nè dikǎmbùò.

Yesu kǎbe kó mewènnímè

³² Bèè kó dimàà do tǎ Yesu kè bè nwè mmeyèmmè mèmáà, òm̄òu í ntú ò te o kperè omáà, bè do dè wèĩmu bemou. ³³ Kè Yesu tǎrè nnáà mbenitìbè nè muwērímú Yesu yǎntémè, kè

Kuyie mbè bonè ke bè dǎ̀rri mesàà. ³⁴ Òmǎ̀u í mmǎ̀nnì dèmarè be mièke, bèè mǎ̀ke depaa nyoo sicéí kè bè ndè fiiti ke tǎ̀uní idíítí ³⁵ ke duò nYesu tǒrè kè bè toti bá wè dè ò bèkúmè.

³⁶ Onìtì mǎ̀u kè bè ò tu Sosefu Defii kó kuwuò kou, kè bè ò peité Sipiri kó kutempè mmièke, kè Yesu tǒrè ò yu ke dǎ̀: Tikǒnyauti yiè. Nè be kó tináàntì Bannabaasi. ³⁷ Kòò fítè o paku kètoní idíítí kè ì duò nYesu tǒrè.

5

Ananniyaasi nè o pokù Safidaa

¹ Ananniyaasi nè o pokù Safidaa kè be múnkèe fítè be paku, ² kéyaate késǎ̀nne, kòò ñkǎ̀rinè isǎ̀nyi ke bo duò nYesu tǒrè kòò pokù yé. ³ Kè Pierii o beke ke dǎ̀: Ananniyaasi! Dè dǎ̀mme kàa yóu kè dibòò da ta kàa souté Muyaánsààmù, ke fité a paku ke yààte idíítí ke sǎ̀nne? ⁴ A í kù fité dìi mǎ̀nnì kè kù í tú a kǎ̀kǎ̀? A kù fité dìi mǎ̀nnì ke í nte idíítáà? Dè dǎ̀mme kàa yóu kè meyèmmè memme da ta? Dè í tú benitibè mbe a soutémè, a souté Kuyie nku.

⁵ Kè Ananniyaasii kèè tii náàntì kédò kékú. Kè benitibèe dè kèè kè kufǒwǎ́a mbè pī mmediè. ⁶ Kè bedapàmbèe íté kóò tùóté kékote kékūnné.

⁷ Kè dè mmǎ̀ke tewebiètè mefitímè mètààti kòò pokùu taroo bá ò í yé dèè dǎ̀. ⁸ Kè Pierii ò beke ke dǎ̀: Di fité di paku i ndíítí nyià? Kòò dǎ̀: Èè inyi.

⁹ Kè Pieri dǎ̀: Dè dǎ̀mme kè di dǎ̀ke ke bo yááké Muyaánsààmù? Nte bèè kūnné a dǎ̀u ke bo dibò̀ri ke bo da túóté.

¹⁰ Kòò pǎ̀nkèe do Pieri ñkè kékú. Kè bedapàmbèe taroo ke sǎ̀ nhò ku, kè bèè ò tùóté kékote kékūnné kèpéènnè o dǎ̀u. ¹¹ Kè kufǒwǎ́a mpī Kirisi kǎ̀be nè bèè kó dimàà ti kèè.

Yesu tǒrè dǎ̀mme tidietì péu

¹² Yesu kǎ̀be do wǎ̀m̀mu meyèmmè memáà, ke tiku Sodomǎ̀o fiiku mièke, kè Yesu tǒrè dǎ̀rri tidietì péu. ¹³ Bá betobè í ndǎ̀átí ke bo bè wǎ̀ǹnè kè benitibè mbè sǎ̀ntí. ¹⁴ Bèè tá ti Yiè nYesu benitidaabè nè benitipòbè kè bè nyéúítí ke sū̀nko. ¹⁵ Kè benitibè ntǎ̀uní bemuǎ̀mbe nè be mièti nè be tǎ̀i ke dǎ̀unko kuce nùu, kè Pieri bo mpǎ̀nké kòò fènkù dátínné be mièke òmǎ̀u. ¹⁶ Kè Sedisadèmmu kó sihekésí kǎ̀be ntǎ̀uní bemuǎ̀mbe nè yebǎ̀kè ta bè, bemǎ̀u kè bèè miété.

Bè fǎ̀m̀mè Yesu tǒrè

¹⁷ Ikuó niùtì dièwè nè o kǎ̀be Sadusíèbe kè bèè íté nè kemieke, ¹⁸ kèpí nYesu tǒrè kékpetínné dikpetíntou. ¹⁹ Keyènkè mǎ̀nnì kè Kuyie ntǎ̀nnì kǎ̀tení kékpeté dikpetíntou kó yecǎ̀kè kè bè dènnè, kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: ²⁰ Kǎ̀tenè Kuyie ncfè̀tè kènnáà mbenitibè mufǎ̀m̀mu kó tináàntì.

²¹ Kè bèè yie nkékote dikūnweñni sèi Kuyie ncfè̀tè, ke nnáà nKuyie nnáàntì.

Kè ikuó niùtì dièwè nè o kǎ̀be kè bèè yú bebeémbè nè Sifube kó bekótibè kètǎ̀ nkè bè bo yúní Yesu tǒrè dikpetíntou. ²² Kè tihǎ̀pǎ̀ntì kǎ̀te kè bè mǎ̀nté, kéwǎ̀tení kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: ²³ Ti sǎ̀ ndikpetíntou kpetímu táu kè tihǎ̀pǎ̀ntì bàa, kè ti kpeté ke ta ti me nyí yà òmǎ̀u.

²⁴ Kè dèè di tihǎ̀pǎ̀ntì tii bàa Kuyie ncfè̀tè kóò kótì nè ikuó niùtì dièwè kè bèè mǎ̀nté de kó tináàntì tu mù. ²⁵ De mǎ̀nnì kòò mǎ̀u kǎ̀tení kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: Di me nkpetínné bèè nitibè bo Kuyie ncfè̀tè ke náà nKuyie nnáàntì.

²⁶ Kè tihǎ̀pǎ̀ntì kóò kótì neinè o tǎ̀mbè kè bèè bè pīñní meyǎ̀dèmmè ke yé bè do démmè benitibè yàà bo bè bùótímè yetǎ̀rè kékuǎ̀. ²⁷ Kè bèè kè kǎ̀tenè bebeémbè borè kè ikuó niùtì dièwèe be beke ke dǎ̀: ²⁸ Ti di nǎ̀kému ke tú: Di bá nnáà nhonitì yie nkpeí. Dè dǎ̀mme kè di pité de kó tináàntì Sedisadèmmu omǎ̀u mièke, ke dǎ̀ dè ndò tii te kè bè ò kùò?

²⁹ Pieri nè Yesu tǒrè teyè kè bèè bè tǎ̀nné ke dǎ̀: Ti dò nkéyie Kuyie nkpeti nti kè dèè pǎ̀tè benitibè kpeti. ³⁰ Kuyie nti yembè do tū nkù kuù te kè Yesu yǎ̀nté wenwe, di baaké wè kudapǎ̀tì koò kùò. ³¹ Kuyie nwe ndéúkūnnè koò dǎ̀ òkpààtì, Odètiwè, kè Isidayeeribe bo

ceete kè Kuyie mbè cǐé mbe yei. ³² Ti ti nyé kè Muyaánsààmù tì yé mummu Kuyie duó mmù bèè yie nku náàntì.

³³ Bebeémbè tì kèè dìi mǎnnì kè be miéke peike, kè bè ndó kékuo Yesu tǎrè. ³⁴ Kè Fadisiē mǎu dè bo kòo yètìrì tu Kamadiyēeri kòo yé Kuyie nkuó mesàà nkè benitibè ò dé, kòo íté kéduó nkè bèe mu ndenne Yesu tǎrè. ³⁵ Kòo béi nke dǎ: Isidayēeribe, dǎnnè meyoðmmè benitibè bie. ³⁶ Dè í mǎnte onitì mǎu ānnémè kè bè ò tu Tedaasi kòo yèmmè ndo nhò tú òmǎu, kè benitibè sikousinàà (400) nhò tū. Kè bèe ò kùo kè bèe cíété kè dè dèe. ³⁷ De kó difōnkúo kè Sidaasi Kadidee kouu ānné, kè kunitisūkùu ò tūnne kòo múnkēe kú kè bèe cíété. ³⁸ N di náámmu di ténke bá ndake benitibè bie nkpeti, kè be tǎmmú bè pǐ mmù tú benitibè kǎmmu mmù mù yóó deemu. ³⁹ Kè mù me ntú Kuyie nkǎmmu mmu di báá na ké mù pǎa. Dǎnnè meyoðmmè kè di báá dokénè Kuyie.

⁴⁰ Kè bèe yie nho kpeti ke yúnì Yesu tǎrè kéduó nkè bèe yè puotí yedá kè bè dǎ yè ténke bá nnáá nYesu kpéí kédeè ké yè fǐnko. ⁴¹ Kè Yesu tǎrèe íté bebeémbè borè nè kuyeñnaatí, ke yé Kuyie nsómmè bè mǎnnè bèe bè fēũ nYesu kó diyètìrì kpéí. ⁴² Kè bè nsǎké yewe yemǎu Kuyie ncǐtè nè sicǐé miéke ke náá nTináansààtì Yesu Kirisi Odeetiwè kpeti.

6

Yesu kǎbe tǎaté bè bèyiekè

¹ De mǎnnì kè Yesu kǎbe sũũ nkè Sifube bèè náà nkèrékì kè bè nkpannè Sifube bèè náà nhebedee ke tú: Di í toti ti kó bekúpobè mudii mesàà. ² Kè Yesu tǎrè tepítè nè yédéé tí nYesu kǎbe tǐnnì, ké bè nǎké ke dǎ: Dè í wenni ti bo yóumè Kuyie nnáàntì kéndakenè mudii kó mutotimù. ³ Tǎaténè di miéke benitibè bèyiekè, bèè borime wenni, kè Muyaánsààmù bè piéké, kè bè mǎke mecii, kè tí bè duó nde kó mutǎmmú. ⁴ De mǎnnì kè ti pété mefiè nke mbáá nKuyie nke nnáá ku náàntì.

⁵ Kè Yesu kǎbe tǐnnì yie nde kó tináàntì kétǎaté Etienni wèè tá Kuyie mmesàà kè Muyaánsààmù ò piéké nè Fidipu nè Podokǎo nè Nikannǎo nè Timǎo nè Padimēnaa nè Nikodaa Āntiyōsi eì kou wèè do tū nSifube kó kuwedǎuncē, ⁶ ké bè kǎtenè Yesu tǎrè borè, kè yèe nǎo nye nǎu be ĩnkè kébántè Kuyie mbe kpéí.

⁷ Kè Kuyie nnáàntì dǎke mpitírì, kè Yesu kǎbe nsũũnko Sedisadēmmu miéke, kè ikuó niùbè péuu yie nkéntá Yesu.

Bè pǐmmè Etienni

⁸ Kè Kuyie nni mbonè Etienni kóo duó mmuwērímú kòo ndǎori tidietì nè mebenkùmè càmmè benitibè cuokè. ⁹ Kè sifube bèè do kǎri kutíntouku bè tú kù tidaatì bè fǐ nti kǎku nè Sifube tǎbè, Sidenni eì kǎbe, Adekisāntiri eì kǎbe, Sidisii nè Asii ekè kǎbe kè bèe yete Etienni kpeti ké nhò nèinè. ¹⁰ Bè me nyí nhò na ke yé ò do náánnèmè mecii Muyaánsààmù ò duó mmè. ¹¹ Kè bèe yóu kéyietì benitibè kè bè dǎ: Ti kèèmu ò sǎámmè Mǎyiisi nè Kuyie. ¹² Kè bèe íi mbenitibè miéke, dihei kó bekótibè nè ikuó wǎǎbè, kè bèe pǐ nhEtienni kóo kǎtenè bebeéndiebè borè, ¹³ kénneínè benitibè kè bèe souté ke dǎ: Onitì yie nsǎá nKuyie ncǐtè nte ke sǎánnè Mǎyiisi kó ikuó. ¹⁴ Ti kèèmu kòo tu Yesu Nansareti kou bo pǎnte Kuyie ncǐtè kéceete Mǎyiisi dǎu nyìi kuó.

¹⁵ Kè dibeéntǐnnì dieri nwúo nhEtienni kòo ìkè cèète ke dǎ Kuyie ntǎnnì kǎke.

7

Etienni nǎké tì

¹ Kè Ikuó niùtì diewèe beke Etienni ke dǎ: Bè náà mǎmmuǎ nwaà? ² Kè Etiennii béi nke dǎ: N tebií nè n cicebè kénnténè kékeè, Kuyie nnè ku kó tikpeti kuò do benke kumáà ti yǎari Abarahammu ò kpaá bo dìi mǎnnì Mesopotamii ke mu nyí kò Anaa, ³ kóo nǎké ke dǎ: Yóu a cǐtè kǎbe nè a eì kékǎte dihei n yóo da benke di. ⁴ Mēmme kè Abarahammuu íté Kandee

kékò Anaa, kòo cicee kú. Kè Kuyie nhò sǎnnènní di mè mbo dìi èi miεke yíe. ⁵ Kuyie nyí nhò duó nketenkè debore bá sámpó, ke né ò nàké ke dǎ kù bo ò duó nde kó dihei kòo yaabí di tieke ke sǎ nhò nyí mǎke debire. ⁶ Kè Kuyie nhò nàké ke dǎ: A yaabí bo kǎte betǎbè cie kénáá ntidaati kè bèe ì fǐũ nyebie sikǎusinàà (400) miεke. ⁷ Kè n fǐũ nde kó benitǐbè kè ìi íté ke pǐ n tǎmmú die ndi nhei miεke. ⁸ Kè Kuyie ntaunnè kumáà Abarahammu ke dǎ bè ncámmù. Mémme kè Abarahammuu peité Isaki kóò cǎnté diyie niínni yiè, kè bèe me nsǎoté. Kè Isakii peité Sakǎbu kóò cǎnté kè Sakǎbuu cǎmmú ti yààribè tepíitè nè bèdébè.

⁹ Kè ti yààribè miεke mpéi be tèbite Sosefu, kè bèe ò fíté kòò bo naá nkudaakù Esibiti miεke. ¹⁰ Kè Kuyie me nni nhò bonè, kòò deerí kóò duó mmeci nkòo kpààti ò pénsiri, kóò duó nho cǐtè temǎu kòò mbaké. ¹¹ Kè dikònni diერი tanní Esibiti omǎu nè Kannahǎǎ kè dè nyóù, bá ti yembè í mpété bè bo di mù. ¹² Kè Sakǎbuu keè tidiiti bomè Esibiti kǐtǎ nti yààribè meketimè. ¹³ Kè bèe wǐte medérímè kè Sosefuu bè benke omáà, kòo kpààti banté ò kǎbe tú bè. ¹⁴ Kè Sosefuu tǎ nkè bè bo yúni o cice Sakǎbu nè o cǐtè kǎbe bemǎu sipísyiekè nè bènùmmù. ¹⁵ Mémme kè bèe kò nhEsibiti Sakǎbu de nku, kè ti yembè múnke de nku. ¹⁶ Kè bèe bè tǎ kékúnné Sisemmu Abarahammu do donté kùù fǎti nè idíití Emǎo bí bore.

¹⁷ Kè dǎe tuǎke Kuyie ndo nàké ti Abarahammuu ti bo dǎdmè, kè ti kó kubotíi súú mmèdiè Esibiti miεke. ¹⁸ Kòo kpààti pǎnwè mǎu buoté wèè í yé Sosefu, ¹⁹ kényóù mediè nke sénninne ti yembè, kè n duò nkè bè mbuànkò be bí kè ì kǎ. ²⁰ De mǎnni ndi bè peitémè Mǎyiisi kòo nwenni, kè Kuyie nni nhò dǎ, kè bè nhò yùàri o cice cǐtè miεke, kòò mmǎke betǎàbè bètǎàti ²¹ kè bèe ò bǎntóo, kè Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nhò tǔoté kè nhò yùàri ke dǎ nho bire mǎmmǎnde. ²² Kè Mǎyiisi bebíi Esibiti kó meci mmemǎu kénno mmutǎmmú ke yé tináànti.

²³ Ó tǔòke dìi mǎnni yebie nsipísinàà kǐtǎáté kékǎte ke bo yà o kǎbe Isidayeeribe, ²⁴ kénsǎ Esibiti kou puoti Isidayeeribe kou, kòo kónné o botí kou, kǐpoté Esibiti kou kékua. ²⁵ Kòo yemmè ndò nho kǎbe bo banté Kuyie nyóó duómmè kè weè bè deeté. Bè me nyí mbanté. ²⁶ Kè dǎe wenté kòo tó nsǎ Isidayeeribe máà kpà, kòo mbè pààti ke dǎ: N kǎbe dè yǐme kè di kpa díndi kubotí kumáà kǎbe? ²⁷ Wèè do dǎ kénà otǎu kòo baao ke dǎ: We nda pǐ ntikpàti kàa bo nti bekùnè? ²⁸ A dǎ kè n kuǎ a wee kùamè mme Esibiti kou? ²⁹ Kè Mǎyiisi ti kèè kécoké kékǎte Mandiyǎǎ kó ketenkè kè nke mbo kémǎote ibí idéi.

³⁰ Yebie sipísinàà kó difǎnkúò kè Kuyie ntǎnni kǎteni o bore Sinaii kó ditǎri také, dikpàà cuokè difǎpèu mari miεke kè di cǎu. ³¹ Kè Mǎyiisi dè yà kè dǎe ò di kòò ntǎntoo ke bo dǎke wénté, kékèè ti Yiè nKuyie ntammè kè mè tu: ³² Míi tu Kuyie nha yembè Abarahammu, Isaki nè Sakǎbu bè do tǔ nkù, kè Mǎyiisi kǎnti nhau ò í ndáátí kǐwénté. ³³ Kè Ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: Deite a neùti a cómmú kèè tenkè tú Kuyie nkǎke nke. ³⁴ N yà n kó ibí fǐũrimè mme Esibiti èi miεke, ke kèè i dabùò nke cùténí ke bo ì deeté ke yóó da tǎ nhEsibiti.

³⁵ Mǎyiisi Isidayeeribe do yete wè ke dǎ: We nda pǐ ntikpàti kàa ti bekùnè, Kuyie nwète ke we ntǎnni kòo naá mbe kóo kpààti, be deetíwè nè Kuyie ntǎnni ò do yà di difǎpèu miεke di kó meteemmè. ³⁶ Weè bè dǎenne tidaati miεke, ke dǎò tidiati Esibiti miεke nè dǎméeri wǔǔwè miεke nè dikpàà miεke yebie nsipísinàà. ³⁷ Weè do bè nàké ke dǎ: Kuyie mbo di duónni ku pǎánáànti náàntò mǎu, di botí kou, kòo nni ndónnè. ³⁸ Weè do bonè Isidayeeribe ti yembè dikpàà cuokè bè do tǐkù dè Sinaii tǎri, kè Kuyie ntǎnni ò náànnè, Kuyie nwe nduó mmufòmmu kó tináànti, kòò ti nti tǔo.

³⁹ Kè ti yembèe yete o kpèti kóò bàào kéndó kǐwète Esibiti. ⁴⁰ Ke nàké Anǎo ke dǎ: Ti í yé tǐi tǔòkeni Mǎyiisi wèè ti dǎnneni Esibiti. Tí dǎò Kuyie nkùù nti dǎnnè. ⁴¹ Kè bèe dǎò mesǎo nkè dè ndò nkunaabiiku, kè bèe kù fié iwǔǔ, kényǎnku nè bè dǎò dè be mǎmmǎmbe de kpéi. ⁴² Mémme kè Kuyie mbè yóu kè bè mbáá ndiyie nè otǎnkù nè siwǎǎ, kéndónnè tǐ wǎrimè Kuyie mpǎánáànti náàntò pátiri miεke ke tú: Isidayeeribe,

di do n feumu iwũõ yebie nsipísìnàà
di do dǎò yè dikpráà miékaà?

⁴³ Di do dǎò dibǎò Mǎdǎki tenkaanìtè nte
nè Defǎã kó tewǎtè kè nde báá.
Dèè te kè n yóó di denne
ke di pèè mBabidǎnni.

⁴⁴ Ti yembè do mǎke Kuyie nkó ditou ndi dikpráà cuokè, Mǎyiisi do dǎò di kè di ndǎnnè
Kuyie nyè nwèe di dǎò kè di ndǎmmè kù do di nhò benke kè di ndǎmmè. ⁴⁵ Kè bè ndi tǎuti
kè Sosuwee yàà bè tanné dihei Kuyie ndo bèti dii miéke bèè í kù tũ. Kè di mbo kétuǎkenè
Dafiti kó dimǎnni. ⁴⁶ Kòò dǎ: Ò bo maá Kuyie nSakǎbu do tũ nkù tǎcǐtè ke yé kù ò dǎòmè
mesàà. ⁴⁷ Nè memme kòo bire Sadomǎo weè né kù maá tǎcǐtè.

⁴⁸ Kuyie nkùù bo kéĩnkè kù í ã benitibè maá sù cǐ miéke, Kuyie mpǎãnáànti náàntò
béimmu ke yí: ⁴⁹ Kuyie ntu:

Kéĩnkè tu n kpààtikàri,
kè ketenkè tu n nacèdaánni.
ǎndi bǎri ndi n dò nkéom̄pèmè?

⁵⁰ Dè í tú m̄i dè dǎò demǎuà?

⁵¹ Kè Etiennii sǎoté kébéi nke dǎ: Di to yeè kpeñni di yembè kpeye do dǎmmè, di í dǎ
kékeè Kuyie nkpeti, ke yetíri Muyaánsààmù yè mmù sǎã. ⁵² Di yembè do fǎũmmu Kuyie
mpǎãnáànti náàmbè bemǎu, kékuǎ bèè nàá nhowenniwe karinimè, kòò kǎteni, kè di ò fité
kòò kù. ⁵³ Kuyie ntǎrè di duómmu Kuyie nkó ikuǎ bá di í yie nke ì tũnne.

Bè bùótímè Etienni yetárè ke kù

⁵⁴ Kè bebeémbèe ti kèè kè be miéke peike Etienni kè bèe maá nyebìè nhEtienni kpéi. ⁵⁵ Kè
Muyaánsààmù mpíéké Etienni kòò bùò kéĩnkè, kéyà Kuyie nkó tikpeti kè Yesu cómmù
Kuyie mbakù you. ⁵⁶ Kòò béi nke dǎ: Kéĩnkè kpetému kè n wúó nhOnitibire kè dè cómmù
Kuyie mbakù you.

⁵⁷ Kè bèe pi be to kéwekii mediè, kébunnǎo bemǎu o bíékè. ⁵⁸ Kòò dèenne dihei mǎnku
kòò bùótí yetárè kébanne be yààti odapàà mmǎu kòò yetíri tu Sǎari. ⁵⁹ Kè bè mbuǎti Etienni
yetárè, kòò bántè Kuyie nke dǎ: N Yiè nYesu cǎuté n wènni.

⁶⁰ Kédeè kédo kénínkú kǎpǎkè ke dǎ: N Yiè mbáá bè yietí be yei!

Ò béi memme kékú.

8

¹ Sǎari do wèñnèmu bèè kòò Etienni.

Bè fǎũmmè Kirisi kǎbe

Dè kó diyìè kè bèe fǎũ nKirisi kǎbe Sedisadèmmu miéke. Kè bèe cítéè bemǎu kékǎte Sudee
nè Sammarii kó ketenkè kè Yesu tǎrè yeè mǎá ñkpaá. ² Bèè dé Kuyie nkè bèe kũnné Etienni
kékǎmmù o kũũ mmediè.

³ Kè Sǎari nkǎri Kirisi kǎbe cǐ ke p̄i mbenitidaabè nè benitipòbè ke kpeti.

Fidipu nàkémè Tináansààti Sammarii

⁴ Bèè cítéè kè bè nkǎri yehékè yemǎu ke náante Tináansààti. ⁵ Kè Fidipuu kǎte Sammarii
kó dihei mari ké bè nàké Kirisi kpéi. ⁶ Kè benitibè bemǎuu yie, kénkémmù o náànti, ke wúó
nhò dǎòrimè tidietì. ⁷ Kè yebǎkè kuǎ nke yiè benitibè miéke, kè tihǎuti péu nè yeçǐè nkè dè
mierí. ⁸ Kè kuyènaatí diékù r̄bo de kó dihei miéke.

⁹ Ke s̄s̄ nhonitì mǎu dè bo kòò yetíri tu Simǎo, kòò ní ndǎari tidietì kè dèe di Sammarii
kǎbe, kòò yèmmè ñdò nhò tú òmǎu. ¹⁰ Kè benitibè nhò tũ, nyibí nè bekótibè ke tú onitì yie
mmǎke Kuyie nkó muwèrímù diemù.

11 Bè do ò tū nke yé ò d̀̀̀rimè tidietì sáà. 12 Bè yie ndì m̀̀nnì kéntá Fidipu bè nàà ntì nàànsààtì, Kuyie nkprààtiyuu kp̄eti, nè Yesu kó diyètìrì kè bèe bè ànné bàtém̀̀m̀̀ nè benitidaabè nè benitipòbè. 13 Kè Sim̄̄ m̀̀nk̄̄e yie nkéntá Yesu kè bèe ò ànné bàtém̀̀m̀̀ kòò mbonè Fidipu ke wúó nho d̀̀̀rimè tidietì nè m̀̀d̀̀̀r̀̀m̀̀ càmmè kè d̀̀̀e ò di.

14 Yesu tōrè yèè bo Sedisad̄̄mmu mī̄k̄̄e kè yèe keè Sammarī̄ k̄̄be yiem̀̀m̀̀ Yesu, kè bè duónko Pieri nè Isā̄. 15 Kè bèe tuokoo kè bè bántènè Kuyie nkè bè bo pété Muyaánsààm̀̀. 16 Kè yé mù mu ndo í c̀̀ténim̀̀m̀̀ be kòò m̀̀u ñnkè, bè do bè ànné bàtém̀̀m̀̀ nè Yesu kó diyètìrì m̀̀aà ndi. 17 Pieri nè Isā̄ kè bèe bè nòò nsin̄̄u kè bèe pété Muyaánsààm̀̀.

18 Kè Sim̄̄ yà bè bè nòóm̀̀m̀̀ sin̄̄u kè Muyaánsààm̀̀ c̀̀ténì k̀̀tónì idíítì ke d̀̀̀: 19 N duónnè de kó muw̄̄r̀̀m̀̀, kè n nòò nwè sin̄̄u wèe pété Muyaánsààm̀̀.

20 Kè Pieri ò nàké ke d̀̀̀: Feti nè a díítì, ke yé a yèmmè d̀̀̀mmè bè do nKuyie nkó dipā̀nnì nè idíítì. 21 A í k̄̄k̄̄e de kó mutōmm̀̀ mī̄k̄̄e, a báá pété de kó dipā̀nnì, ke yé a toti m̀̀è yèmmè í wennim̀̀. 22 Yóu m̄̄yèmmè ȳ̄ime k̄̄c̄̄eete k̄̄m̄̄o Kuyie mm̄̄c̄̄í̄̄mmè kè d̀̀̀ naati k̀̀ da c̄̄í̄̄ nha toti m̀̀è yèmmè ȳ̄ime. 23 M bantému ke d̀̀̀ nha m̄̄k̄̄e m̄̄yèmmè ȳ̄ime ke tú m̄̄ȳ̄ei nkó kudaak̀̀.

24 Kè Sim̄̄ nàké Pieri nè Isā̄ ke d̀̀̀: Di m̀̀m̄̄m̄̄m̄̄be bántènè ti Yiè nKuyie n kp̄éi nkè di nàké tì bá n tuok̄̄enì.

25 Pieri nè Isā̄ kè bèe nàké bè yà d̀̀̀ ke nàké Tináànsààtì k̄̄deè, k̄̄nw̄̄eti Sedisad̄̄mmu ke náantoo Tináànsààtì Sammarī̄ kó yeh̄̄ekè péu yèè t̄̀k̄̄enè kuce.

Fidipu nè Etiopii kou

26 Ke Kuyie ntōnnì nàké Fidipu ke d̀̀̀: Íté k̄̄k̄̄ote diyie yìe k̄̄è bíékè. Sedisad̄̄mmu kó kuce, k̀̀ù̀ yìe dikp̄àa cuokè ke k̄̄r̀̀nè Kasaa.

27 Kè Fidipuu íte k̄̄k̄̄ote k̄̄yà Etiopii èi kóo nitipokp̄àtì Kāndaasi kp̄àt̄̀c̄̄ì̄̄tè kóo kóti. Bè do ò f̄̀nt̄̄mu kòo mbaà tikp̄àtì. Dè do s̄̀ nhò boní Sedisad̄̄mmu nwe ke k̄̀nti o cie, 28 ke kari o naas̄̄ntè mī̄k̄̄e ke kaà nKuyie mp̄̄ānāàntì nāàntò Esaii kó dipátiri. 29 Kè Muyaánsààm̀̀u nàké Fidipu ke d̀̀̀: Kétóo k̄̄n̄̄inte de kó tenaas̄̄ntè.

30 Kè Fidipuu coké k̄̄t̄̀ónkoo, k̄̄k̄̄e ò k̄̄āmmè Kuyie mp̄̄ānāàntì nāàntò kó dipátiri, kòo ò beke ke d̀̀̀: A banté a kaà ntàà? 31 Kòo t̄̄nné Fidipu ke d̀̀̀: M bo ȳ̄ime k̄̄banté kòò m̀̀u í n nàké tì tu mù? Kéduó nkè Fidipuu dekoo o naas̄̄ntè mī̄k̄̄e k̄̄kari kòò p̄̀ènnè. 32 Ò do kaà ntì nāàntì tu:

Ò do d̀̀̀ nf̄̀pièf̄̀ bè k̄̄r̀̀nè f̄̀nf̄̀ muk̀̀,

dipebii bè k̄̄i d̄̀i citi kè d̄̀i c̄̄í̄̄k̄̄,

ò í àate o ǹ̀u.

33 Ke k̄̄k̄̄unne om̄̄aà kè bè ò s̄̀nk̄̄r̀̀,

koò d̀̀ò bè do í d̀̀ nkòò d̀̀ò d̀̀,

òm̀̀u báá na k̄̄nàké o wū̄ nna ndòmmè.

Ke yé bè ò k̀̀m̄̄mmu ketenkè ñnkè.

34 Kè de kóo ā̄p̄̀nkót̄̀i beke Fidipu ke d̀̀̀: N da báámmu n nàké, Kuyie mp̄̄ānāàntì nāàntò nāà nhom̄̄aà kp̄̄ínāà kòò m̀̀u kp̄̄í?

35 De m̀̀nnì kè Fidipuu ò t̄̀nt̄̄e de kó tināàntì, kòò nàké Tináànsààtì, Yesu kp̄̄eti. 36 Kè bè nk̄̄r̀̀i k̄̄tū̄ke menī̄e mm̄̄am̄̄e, kè weè n̄̀t̄̀i d̀̀̀: Nte menī̄e, bá ndíítì a bo nhā̀nném̀̀m̀̀ bàtém̀̀m̀̀? [37 Kè Fidipu d̀̀̀: Kàa tá nè a yèmmè m̄̄m̄̄u d̀̀̀ í yóu. Kòò d̀̀̀: N támu ke d̀̀̀ nYesu Kirisi tu Kuyie m̄̄B̄̄r̄̄e.]

38 Kòo c̄̀nné tenaas̄̄ntè kè bèe ta menī̄e mm̄̄ī̄k̄̄e bedé, kè Fidipuu ò ànné bàtém̀̀m̀̀. 39 Bè yènnì d̄̀i m̀̀nnì menī̄e mm̄̄ī̄k̄̄e, kè Muyaánsààm̀̀u túóté Fidipu, kè weè n̄̀t̄̀i ò m̄̀h̄̀t̄̀o, k̄̄ns̄̄k̄̄e o ce nè kuyè̀naatì. 40 Kè Fidipu nyóó daate ke bo Asoo, k̄̄s̄̄ot̄̀é k̄̄nnāantoo Tináànsààtì yeh̄̄ekè yem̄̄u ke yàa tuok̄̄enè Sesadee.

9

*Sǎari cèètemè**(Yesu Tǎrè 22:6-16, 26:12-18)*

¹ De kó yemàrè kè Sǎari baá kpáá fěũnko Yesu kǎbe ke bè kòu, kékote ikuó niùti diewè borè, ² kóò beke yepáte ke bo kote Damaasi kó titíintouti, kèpímmú Yesu kǎbe benitidaabè nè benitipòbè kéboú kékònnè Sedisademma.

³ Mèmmè kòò nkéí kéhautóo Damaasi ké nyóó daate kè kuwenniku makù cùténí o ìnkè ke pĩnti. ⁴ Kòò do ketenkè, kèkèè metammè mamè kè mè tu: Sǎari, Sǎari, dè yĩme kàa nfěũnko? ⁵ Kè Sǎarii beke ke dò: Fó nwe nni nwe kè mēè ò tēnné ke dò: Mí nYesu nwe a fěũnkomè. ⁶ A né íté kéta dihei kè bè da náké a dò nkédòòmè.

⁷ Bèè ò nēinè kè bèe keè metammè bè me nyí nyà wèè nàá, kè dēè bè di kè bè ndò nyúóó. ⁸ Kè Sǎarii íténi kēwénté ò í nna kēyà dēmarè, kè bèe ò dēte kékótenè Damaasi. ⁹ Kòò mbo, ke dò yewe yètàati bá ò í wúó, nhò í yo, nhò me nyí yò.

¹⁰ Ke sá nYesu kou mǎu dè bo kòò yètìrì tu Ananniyaasi, kè Kuyie nhò yu ke dò: Ananniyaasi! Kòò dò: N Yiè nte mí! ¹¹ Kè kùu ò nàké ke dò: Íté kékote kuce bè tu kù kuce kùu sié, Sudaasi cǎtè, kèbeke bè tú wè Sǎari Taasi kou, kòò m bàá. ¹² Kè nh ò benke òmǎu kòò yètìrì tu Ananniyaasi, kòò kǎtoo kòò nǎò sinǎu ke bántè Kuyie nkòò bo wēte kēwénté. ¹³ Kè Ananniyaasii béi nke dò: N Yiè! Benitibè péu n nàkémú dè kóo niti dòò mèè yei nha kǎbe Sedisademma mieke. ¹⁴ Kè ikuó niùbè kó bekótibè ò duó ndinùu kòò bo pĩmmú bèè tu a kǎbe kéboú. ¹⁵ Kè ti Yiè nhò nàké ke dò: Kote kè mǐ ò tǎáté kòò bo náké n kpéi nyebotè nè bekpàatibè nè Isidayeeriibe. ¹⁶ N yóó ò benkemú ò dò nkéféũté mèè botí n kpéi.

¹⁷ Kè Ananniyaasii kote kénóó sinǎu Sǎari ìnkè ke dò: N tebite Sǎari! Ti Yiè nwèè da benke omáa kuce wèè n tǎnní kàa bo wēte kēwénté kè Muyaánsààmú da pié.

¹⁸ De mǎnni kè dēmarèe yenni o nuò ke donnè yeyĩnyléékè kédò, kòò wēte kēwénté, kè bèe ò ànné bàtèmmú. ¹⁹ Kòò di, kēwēte kèpété muwērímú.

Sǎari nàkémè Yesu kpéi Damaasi

Kòò nkpaá Damaasi ke dò yewe sǎmpó ke bonè Yesu kǎbe. ²⁰ Ke pǎnke nnáá titíintouti mieke Yesu túmè Kuyie mBire. ²¹ Kè dēè di bèè kó dimàa tì kèè kè bè ntú: Dè í do nwèè do fěũnko wènwe Yesu kǎbe Sedisademmaa? Ò í kǎtení ke bo bè pĩrímúmu kéboú kédúú nyikuó niùbàa?

²² Kè Sǎari dǎke ñkpénkú Kuyie nnáànì mieke, ke náá nSifube bèè bo Damaasi mieke Yesu túmè Kirisi.

²³ Kè dēè yíé kémǎnte sǎmpó kè Sifube dake ke bo kuò Sǎari, ²⁴ kémbaa yebòrè keyènkè nè kuyie nkè dè bo yie nkè bèè ò kùò. ²⁵ Kè Yesu kǎbee ò tùóté nè dimámmúyáa keyènkè makè késée nkuduotí.

Sǎari wēnnèmmè Yesu tǎrè

²⁶ Kè Sǎarii tuòke Sedisademma kéndó kēwēnnénè Yesu kǎbe, kè bè nhò dé, bè í ntá ke dò nhò mènke cǎuté Yesu. ²⁷ Kè Bannabaasii ò niité Yesu tǎrè borè, kè bè nàké ò yà mèè botí ti Yiè nnè ti Yiè nhò nàké tì, nè ò nàké mèè botí ti Yiè nképéi Damaasi mieke nè dikǎmbùò. ²⁸ Kè bèe ò cǎuté, kè bè nwē nke ceñti Sedisademma ke náá nYesu kpéi nè dikǎmbùò. ²⁹ Kòò múnke nnáá Sifube bèè nàá kereki, kè bè nēi kè bè nwanti ke bo ò kùò. ³⁰ Kòò kǎbee tì kèè, kóò kǎtenè Sesadee kòò bo kò nTaasi.

³¹ De kó yemàrè mieke Kirisi kǎbe bèè bo Sudee nè Kadidee nè Sammarii dè kó itempè mmieke kè bèe om̀pè, kénkpénkú Kuyie nnáànì mieke ke sũũnko kè Muyaánsààmú bè bonè.

Pieri miékunnemè Endee

³² Kè Pieri ñceñti tipítì timǎu ke siète Yesu kǎbe, kékote Didaa èi kǎbe borè. ³³ Ke nsó nhonitì mǎu bè tú wè Endee náá kuhòkù, yebie nyèni ke dǎu. ³⁴ Kè Pierii ò nàké ke dò: Endee Yesu Kirisi da miékunnemu! Íté kétúóté a dóù!

Dende bàmbà nkòò íté. ³⁵ Kè Didaa èi kàbe beməu nè Sanəə èi kó kutempē nkàbe kè bèe ò yà kényie nYesu.

Pieri fòukùnnemè Dərikaasi

³⁶ Onitipòkù məu weè do bo Sopee kòo yètiri tu: Tabitaa, nè kereki kó tináan̄ti Dərikaasi, kòò d̀̀̀̀ri mesàà ke teénnè bec̄iribè, ³⁷ kémuəke kékú kè bèe ò wùə kédəú nkudànkù kudieku. ³⁸ Kè Yesu kàbe keè Pieri bomè Didaa ke tókénè Sopee, kət̄ə mbenitibè bédébè, kè bè bo ò bántè kòo kətení mecāā. ³⁹ Kè Pieri p̀̀̀nkəe íté kè bè neinè kè bèe tuəke kédəke kudànkù kudieku, kè bekúpobè kàri ke kuð, nkóò benke Dərikaasi do kpaá ke fòu kè bè dùəke yèè yaàbòrè. ⁴⁰ Kè Pierii denne benitibè beməu kénínkú kebántè nKuyie kəwēēte oc̄i bíkè ke d̀̀̀: Tabitaa, íté!

Kòo wéntení kòò yà, ke íté, kékari. ⁴¹ Kè Pierii p̄i n̄ho ǹ̀̀tè kòò teennè kòo íté kécómmú, kòo yu Yesu kàbe nè bekúpobè kè wè mbè benke kòo fòute. ⁴² Kè Sopee kàbe beməuu ti kè kè kus̄kùu yie nYesu. ⁴³ Kè Pieri mbo Sopee kéməntə. Ò do bo ok̄ənnuuriwè məu c̄iētè nte kè bè ò tú Siməə.

10

Kərin̄ei yumè Pieri

¹ Onit̄i məu weè do bo Sesadee kòo yètiri tu Kərin̄ei, kòo tu ohā̀p̀̀nkót̄i, ke ni Odommu kó tihā̀p̀̀nt̄i tek̀̀̀tè (100), ² ke d̀̀̀ Kuyie nnè o c̄iētè təməu, ke kù dé, ke kù bàà nsáà ke pāā nyepārè Sifube kó bec̄iribè. ³ Diyiè mar̄i kuyuoku tewebiètè mètāāti m̀̀̀nni kè Kuyie nt̄ənn̄i taroo o c̄iētè kòo di yà weti weti, kè d̄i ò yu ke d̀̀̀: Kərin̄ei.

⁴ Kòo d̄i wénté kè kuf̄əwāā nhò auté kòò d̀̀̀: N Yiè ndè d̀̀̀mmè? Kè d̄i ò nàké ke d̀̀̀: Kuyie ncəutému a báámmu, ke p̀̀̀nsir̄i a p̄rè a pāā nyè bec̄iribè, ke dàatení a kpéi. ⁵ T̄ə mbenitibè Sopee kè bèe yúní Siməə bè tu wè Pieri. ⁶ Ò bo Siməə ok̄ənnuuriwè c̄iētè nte dāméèr̄i také.

⁷ Kuyie nt̄ənn̄i ò nàké kédəe kékíté, kòo yú o t̄əmbè bédébè nè kuhā̀p̀̀nkù ò tá kù, kè kù d̀̀̀ Kuyie, ⁸ kè bè nàké dè d̀̀̀ m̀̀̀ botí kédəe kè bè t̄ə nSopee.

Kuyie mbenkemè Pieri dèmarè

⁹ Kè dèe wenté kè bè nkéri ke t̄ónn̄enko Sopee, kè Pieri dèke kudànkù ke bo d̄əu nKuyie kè diyie c̀̀̀mmú yeyə. ¹⁰ Kè dik̀̀̀nn̄i ò p̄i nkè bè nhò b̀̀̀ri mudii, kè Kuyie nhò benke dèmarè. ¹¹ Kòo yà tiwet̄i kpetémè kè dèmarè cutiní k̄īnkè ke d̀̀̀nnè kuyààkù, ke píit̄i de píit̄i tinàà ke t̄ónteni ketenkè. ¹² Kè iwūš iməu botí bo de miəke: Itààke inàà kp̄eyi nè iwààke nè tinòti tibotí tibotí. ¹³ Kòo keè metammè mamè kè m̄e tu: Pieri íté kékua kécááké. ¹⁴ Kè Pierii yete ke d̀̀̀: Áà n Yiè! N yí di diyie mar̄i ikuó yete dè nè dèè í wenni. ¹⁵ Kè metammèe yí ke d̀̀̀: Bá nwúó nKuyie nyí dèè wenni ke tú dè s̄i.

¹⁶ Kè dè m̄e nh̄ə ke d̀̀̀ kuce mètāāti kəwēto k̄īnkè.

¹⁷ Kè Pieri ntoti o yèmmè ke bo yà Kuyie ndó kòò nàké ti ke dè nhò benke, kè Kərin̄ei t̄ənn̄i bè t̀̀̀k̄ení ke c̀̀̀mmú dibòri, ¹⁸ kèbeke ke d̀̀̀: Diə nde Siməə bè tú wè Pieri ò bomàà?

¹⁹ Kè Pieri baa nkpaá toti o yèmmè kè Muyaánsàam̄u ò nàké ke d̀̀̀: Benitibè betāāti bie nk̄ətení a borè nde. ²⁰ Cútóo kè bè neinè, ke bá nyī̀̀̀kù, m̄i bè t̄ənn̄i.

²¹ Kè Pierii cútóo kè bè nàké ke d̀̀̀: M̄i tú onit̄i di waà nwè, di yē mba? ²² Kè bè d̀̀̀: Ohā̀p̀̀nkót̄i Kərin̄ei wè d̀̀̀ri Kuyie ndó dè, ke kù dé, kè Sifube beməu ò d̀̀̀, Kuyie nt̄ənn̄i we nnàké kòò ti t̄ənn̄i ke tú a k̄əto kòò nàké a m̄əke ti.

²³ Kè Pierii bè cəuté, kè bèe yíé.

Kè dèe wenté kè bèe nei, kè Yesu kàbe bèè bo Sopee kè be kó bəmabèe ò cíe. ²⁴ Di wentiri kè bè ntuàkòo Sesadee ke s̄́ nKərin̄ei yu o c̄iētè kàbe beməu nè o néposààbè kè bè ò bàa. ²⁵ Kè Pieri n̄tatoo kè Kərin̄ei ité kòò co kénínkóo o ìkè. ²⁶ Kè Pierii ò ínni ke d̀̀̀: N tú a nitit̄u nwe.

²⁷ Kè bè nnáante kétaroo kè benitibè tikú péu. ²⁸ Kè Pierii bè nàké ke dò: Di yému ke dò nSifube ci bè bo tamè wèè í tú Sifu o cĭtè, mí nKuyie nné n nàkému ke tú m bá nwúo nhòmòu osĭnwè. ²⁹ Dèè te kè di n yu kè n yie nke kàtení, n nàkénè di n yu mùu kpéí.

³⁰ Kè Kòrinei dò: Dè mòke yíe nyewe yènàà n sòò báámmè Kuyie, kè tewebiètè bo mètàāti, kè nní nyóó daate kényà onitì mòu kòò còmúmú n yìkè ke ā tiyààti kè tì mièti, ³¹ ke n nàké ke dò: Kòrinei, Kuyie ncòutému a báámmu, kù í yè nha pā̀rè, a pā̀ nyè beĭrìbè. ³² Tò mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simòò bè tú wè Pieri, ò bo okōnnuuriwè mòu cĭtè kè bè ò tu Simòò, kòò bo dàméèrì také. ³³ Mèmmè kè m pā̀nke tō mbenitibè kè bè bo da yúní, kàa yie nke kàtení. Ti tikú die nKuyie nyìkè ke bo keè Kuyie nda duó ntinti kàa bo ti nàké.

Pieri nàkémè Kuyie nnáàntì Kòrinei cĭtè

³⁴ Kè Pierii béi nke dò: M bantému di mmònni ke dò nKuyie nyí baàti òmòu. ³⁵ Bá kùu botí mieke wèè kù dé ke dòrri kù dómè kù we ndó. ³⁶ Kuù tu benitibè bemòu Yiè, ke duó nkè bè nàké Isidayeeribe Tináansàati tìl bo taunnè benitibè Kuyie nnè Yesu Kirisi kpéí. ³⁷ Di yému tì dòò Sudee omòu nè Kadidee Isā̀ ānné dii mōnni benitibè bàtémumu kédeè. ³⁸ Di yému Kuyie ntāātémè Yesu Nansareti kou, kòò duó Muyaansààmù nè muwērimú kòò ncentì tipítì timòu ke miekùnko dibòò fēũnko bè, ke yé Kuyie nhò bonèmè. ³⁹ Kè ti yà ò dòò dè demòu Sifube kó ketenkè Sedisadèmmu nè yehèkè yemòu. Kè bè ò baakè kudapā̀tí ke kù. ⁴⁰ Kè Kuyie nhò fòukùnne diyie tā̀ānni yie ke duó nkòò ti benke omā̀. ⁴¹ Tinti kù tā̀tè bè nè dimònni kè ti bo nàké o kpéí, kè ti ò wēnnénè ke di ke yā̀. ⁴² Kòò yē nti nnáá mbenitibè, wèè tímè Kuyie ntā̀tè wè kòò bo bekénè befòubè nè beĭrìbè. ⁴³ Kuyie mpā̀ānā̀ntì náam̀bè bemòu nàké wèè kpéí nke tú wèè ò tá kùu ò cĭé nho yei nnè o kó diyètìrì kpéí.

Muyaansààmù cùténimè bèè í tú Sifube be ĩnkè

⁴⁴ Pieri kpaá ke náá mēmmè kè Muyaansààmù cùténí ò nàānnè bè ĩnkè. ⁴⁵ Kè dèe di Sifube bèè tu Yesu kòbe ke neínè Pieri, Muyaansààmù Kuyie nduò mmù cùténimè bèè í tú Sifube be ĩnkè. ⁴⁶ Ke yé bè do yomè kè bè náá ntinā̀āncàntì ke sā̀ntí Kuyie nkù deumè. ⁴⁷ Kè Pieri dò: Ti bo na kèyete ti bo bè ā̀nnémè bàtémumu menie nkou, bembè Muyaansààmù cùténí bèè ĩnkè mù cùténí mèè botí ti ĩnkàà?

⁴⁸ Mèmmè kè bèe bè ā̀nné bàtémumu nè Yesu Kirisi kó diyètìrì, kédeè kè bèe ò bántè ke dò ò nkpaá be borè yewe sām̀pó.

11

Bè kpannèmè Pieri ò kàtemè Kòrinei cĭtè

¹ Yesu tārè nè Yesu kòbe bèè bo Sudee kè bèe keè bèè í tú Sifube bè còutémè Kuyie nnáàntì. ² Pieri wètoo dii mōnni Sedisadèmmu, kè Sifube bèè tu Yesu kòbe kè bè nhò kpannè ke tú: ³ Dè dōmmè kàa kòte bèè í cā̀mmù be cie ke di wēnné ke di? ⁴ Kè Pierii tuú nké bè nàké dèè dòò demòu ke dò: ⁵ N sòò bo Sopee eì mieke nke, ké mbáá nKuyie, nkè kù m benke demarè kè dè dōnnè kuyàakù ke píítì tipítì tìnàà, ke cutinì ke ĩnkè ke n tóontenní kè dè n di. ⁶ Kè n wénté de mieke kényà iwūō ità̀ake ìnàà kpèyi nè iwà̀ake nè tinòti timòu botí, ⁷ kékeè metammè mamè tímè: Pieri íté kékuō kécááké. ⁸ Kè n dò: Áà n Yiè! N yí di diyie marì ikuó ci dè nè dèè í wenni. ⁹ Kè metammèe yíe ke dò: Bá nwúo ndèmarè Kuyie nyí dèè wenni ke tú dè sĭ. ¹⁰ Kè de mme nhō ke dò kuce mètàāti kèwètoo kēĭnkè. ¹¹ De mōnni kè benitibè bètàāti tū̀ā̀kení ke boní Sesadee kè bè bè tōnni m borè. ¹² Kè Muyaansààmù n nàké ke dò: Kòte ke bá nyī̀kù. Kè ti kòbe bekuò bie nni ncíe nkè tí kòte kéta Kòrinei cĭtè. ¹³ Kòò ti nàké ò yàmè Kuyie ntōnni o cĭtè mieke, kè di ò nàké ke tú: Wèè tō mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simòò bè tú wè Pieri. ¹⁴ Kòò ò nàké tinā̀āntì tìl bo ò deetè wenwe nè o cĭtè kòbe. ¹⁵ Kè nní ntì mbè náá nkè Muyaansààmù cùténí be ĩnkè kéndōnnè mù cùténimè ti ĩnkè

meketimè m̀ǹǹǹ. ¹⁶ Kè n dentenì ti Yiè ndo béi ntì ke tú: Isāā do āā bàtèmmù nè menie mme, díndi bè bo di ānné bàtèmmù nè Muyaánsààmù. ¹⁷ Kè Kuyie mbè pã dipãnni kù pã di tínti bèè coute Yesu Kirisi, yé n tú wè kè mí bo paa nKuyie nkó mutōmmú!

¹⁸ Bè kèè dìi m̀ǹǹǹ de kó tináaanti kè be miekee do kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie ntũ nkpetému kuce bèè í tú Sifube kè bè bo ceete kèpété mufòmmu mùù bo sãã.

Mefèütímè m̀èè cíe nYesu kabe

¹⁹ Bè do kuò Etienni kédeè kè mefèütímè m̀èè tanní kè Yesu kabe cíété tipùti timou, kékote Fenisii nè Sipiri nè Āntiyosi kénnaante Tináaansàati Sifube máà. ²⁰ De m̀ǹǹǹ Yesu kabe bèè bo Sipiri nè Sidenni kè bèe kote Āntiyosi, kénnaá Kerékibe Tináaansàati ti Yiè nYesu kpeti. ²¹ Kè ti Yiè nkó muwérímú mbè bonè kè benitibè péuu yie nkéceete, kètũnne ti Yiè.

²² Kè Sedisademmu kó Kuyie ncíètè kabe ti kèè kètō mBannabaasi Āntiyosi. ²³ Kòo tuokoo keyà Kuyie mpĩrmè mutōmmú, kè dèè ò narike kòo yáúkũnne be k̀nti ke dà, bè d̀ke duó mbemáà ti Yiè nke nhò tàunè be yèmmè memou. ²⁴ Bannabaasi do tú onitisàù nwe, ke dó Kuyie nkè Muyaánsààmù nhò piéké kè benitibè péuu yie nYesu.

²⁵ Kè Bannabaasii sote kékote Taasi Sori wammù. ²⁶ Ò ò yà dìi m̀ǹǹǹ kè bèe wète Āntiyosi kèmbò ke tiè Kirisi kabe ke dà dibenni. Bè de nyú meketimè bèè tũ nYesu ke dà Kirisi kabe.

²⁷ De m̀ǹǹǹ kè Kuyie mpãānãanti náam̀bèe íté Sedisademmu kékote Āntiyosi. ²⁸ Kè Muyaánsààmùu píe be kóò m̀ou kòo yètirì tu Akabuusi kòo íté kébéi nke dà, dikònni dierì bo tanní ketenkè kemou mieke. Kè di m̀nkke tanní Kododi kó tikpàti m̀ǹǹ. ²⁹ Kè Yesu kabe wènné kénáké ke dà bá wè wèe pã ò pètè kè dè m̀mè kéteennè Yesu kabe bèè bo Sudee. ³⁰ Bè me ndòò kéduó nde kó yepãrè Bannabaasi, nè Sori kè bèe kote kéduó nSedisademmu kó bewedunkótibè.

12

Bè kùomè Isaku

¹ De kó dim̀ǹǹ kòo kpàati Edoti nfèũnko Kirisi kabe mabè, ² kéduó nkè bèe kuò Isaku Isāā nantè nè disie, ³ keyà dè narikemè Sifube kòo yíé kéduó nkè bèe pĩ mPieri, ke s̀ ndè tu pèèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti be kó dibanni mieke. ⁴ Kòo duó nkè bèe ò kpetinné kébanne tihãp̀nti tepíitè nè tikuo, tinàà tinàà, kè diyentebanni bo pèètè kè bèe ò bekénè. ⁵ Kè Pieri m̀bo dikpetintou kè Kirisi kabe báá nKuyie nho kpéi sãã.

Kuyie ntōnni deetémè Pieri

⁶ Bè do boumu Pieri mefimme m̀démè kòo nduó tihãp̀nti tidèti cuokè kè titeti bàa dibòri, kèè yènkè na nwenté kè Edotii duó nkè bèe ò bekénè, ⁷ kè Kuyie ntōnni taroo kè kuwenniku makùu míitè kufáá, kè dìi baùtè Pieri.

Kè mefimme tũ. ⁸ Kè dìi ò nàké ke dà: Yi a naak̀nfè kéānné a neùti.

Kè Pierii me ndò. Kè dìi dà: Daátí a yaàbòri ké n tũnne.

⁹ Kè Pierii dìi tũnne kè bè nyeti kè dè ò d̀ò ntidũnti bá ò í yé ke dà ndè tu mómmu. ¹⁰ Kè bèe pèètè dibòri ketiri kèpèètè didèri, kètuoke timáti kperi, bè yie dì, ke kòri dihei, kè dìi kpeténè dimáà kè bèe yè, kédétóo sãmpó kè Pierii móntóo Kuyie ntōnni.

¹¹ De m̀ǹǹǹ kè Pierii banté ke dà, Kuyie kuò tōnni ku tōnni kè dìi ò deeténè Edoti nè Sifube do ò d̀onè m̀èè yei.

¹² Kòo totíní o yèmmè, kékote Isāā bè tu wè Mariki, o yō Maari c̀fètè, ke ns̀ m̀benitibè tikú péu ke báá nKuyie. ¹³ Kòo bente dicàù kòo sapàà mm̀ou bè tu wè Odotii ítení kébeke ke dà: Wenni nwe? ¹⁴ Kébanté Pieri tammè kè diwèi ò pĩ nkòo yóu ò bo kpetémè kèwètoo ké bè nàké ke dà: Pieri còmmú dibòri. ¹⁵ Kè bè dà: A yèmmè í naataà?

Kòo dà: N yí so, kè bè dà: A d̀ú ntidũnti nti.

16 Kè Pieri baa rúbie ndicàù, kè bèe kpeté kòò yà, kè dèe bè di. 17 Kè Pierii bè yèkìì tenòùtè kè bè dò yúóó, kòo bè nàké Kuyie ntōnni ò dènnè mèè botí dikpetíntou mièke, ke dò: Nákénè ti Isaku nè Yesu kòbe tóbè.

Ó me nyí káyè kékote kupíkù tekù.

18 Kè dèe wenté kè tihāpònti ñkpeutí ke békú titòbè Pieri kòte kè? 19 Kè Edotii duó nkè bèe wammú Pieri ke mónté. Kòo bekénè tihāpònti kè dò bèe tì kùò, kédeè kékote Sesadee kémbo.

Kuyie ntōnni potémè Edoti

20 Edoti do í naatinè Tiiri nè Sitōō ekè kòbe, kè bè né wēnné dinùù kékote káyà Edoti kó ditōnni, Badasitusi ke bo taunnè Edoti ke yé be diiti do yiènimè weè èi mièke.

21 Kè Edotii dáu mmetaummè kó diyie. Kè dii tuòke kòo ànné o kpààtiyààti kénkari okpààti kàri ñnkè ke náánnè benitibè. 22 Kè bè pīèkù ke tú: Kuyie nkuù nàà ndè í tú oniti.

23 Dènde bàmbà kè Kuyie ntōnni ò poté kè yebièe ò càáké kòo kú ke yé ò do còutémè Kuyie nkó disānni.

24 Kè Kuyie nnáañti dake mpitírí tipítì timou.

25 Bannabaasi nè Sōori kè bèe duó nyepārè bè do bè tōnnè yè Sedisademma kénwēti Sesadee ke nneínè Isāā bè tu wè Mariki.

13

Muyaánsààmù tããtémè Bannabaasi nè Sōori

1 Kirisi kòbe tīnni dii bo Āntiyōsi di mièke Kuyie mpāānāañti náañbè do bomu nè bèe tiè mbenitibè Kuyie nnáañti: Bannabaasi nè Simmēōō osòuwè nè Dusiyu Sidenni kou nè Mannaa wèè do biíkú nè okpààti Edoti nè Sōori. 2 Diyie mari kè bè mboú dinùù ke báá nKuyie nkè Muyaánsààmù bè nàké ke dò: Cānnénè Bannabaasi nè Sōori kè bèe pī mmutōmmú m bè yu mùù kpéí.

3 Mēmme kè bè nsaké ke bou dinùù kédeè ké bè nòò nsinou kébántè Kuyie, ké bè yóu kè bèe íté kékote.

Sōori nè onitinònti Edimaasi

4 Kè Muyaánsààmù bè niité kè bèe kote Sedisii kéta bàtòò kénkari Sipiri kó ketenkè kèè soké menie mmièke, 5 kétuòke Sadaminni kēnnáá nSifube Kuyie nnáañti titíintouti mièke, kè Isāā Mariki bè teénnè.

6 Kè bè nnáante Kuyie nnáañti kétuòke kumànkù tekù Pafōosi, ke máánè Sifu mōù kòò tú onitinònti, kòo yètìrì tú Baari-Yesu, kòò tu omáà Kuyie mpāānāañti náañtò. 7 Ke bo de kó dihei kóo kumàndáà Seesuusi Poduusi borè, wèè tu mecii nyiè, kéduó nkè bèe yúní Bannabaasi nè Sōori kè bè bo ò nàké Kuyie nnáañti. 8 Kè weè nitinònti Edimaasi, ò yètìrì me ntú nè kerèki, kòò ndó képaannè kumàndáà Kuyie nnáañti. 9 De mōnni kè Muyaánsààmù piéké Sōori, bè yu wè Pōori, kòo ò wènté, 10 kébéi nke dò: Fí ndibòò bire, onitisounti, ociintì, a í yóó yóu a bo ncaàrimè Kuyie nkó mutōmmáà? 11 Kuyie mbo da poté bàmbà nkàa yéi ke ténke bá nwúó ndiyie yemàrè mayè mièke.

Dènde bàmbà kè Edimaasi yéi kénháá nke wanti wèè bo ò dète. 12 Kè kumàndáà dè yà kè dèe ò di, kè Kuyie nnáañti kááké o yèmmè kòo yie nYesu.

Pōori do nàké ti Āntiyōsi

13 Pōori nè o népobè kè bèe ta bàtòò Pafōosi kékote Pedisi Pānfidii kó ketenkè, Isāā Mariki de mbè yóu kèwēte Sedisademma. 14 Kè bè nsaké kétuòke Āntiyōsi Pisidii kó kutempè mièke, teomòpùtè yiè kéta kutíintouku kénkari. 15 Bè kàà ndiì mōnni Kuyie nkuó páte nè ku pāānāañti náañbè kpèye, kè kutíintouku kó benitibèe duó nkè bèe nàké Pōori ke dò: Ti kòbe kè di mòke timatì ke bo ti teennè di bo na kébéi.

¹⁶ Kè Pɔ̄ari youte o nɔ̀tè kè bè dɔ̀ yúóó kòo béi nke dɔ̀: Isidayeeri be nè díndi bèè dé Kuyie nkémúnè kékeè. ¹⁷ Kuyie nyIsidayeeri be tũ nkù, kuù tãátè ti yembè ke duó nkè bè sũũ mbè bo diì mɔ̀nni Esibiti, de kó difɔ̀nkúò kè kùu bè dènnè nè ku kó muwèrímu. ¹⁸ Ké mbè tɔ̀ yebie nsipísìnàà dikpáà cuokè, ¹⁹ kékuò ibotí iyiekè Kannahãã kó ketenkè ké kè duó nku kɔ̀be kè bèe kè tieke, ²⁰ kè dè mmòke yebie sikòusinàà nè sipísìnùmmù (450).

Kè Kuyie mbè duó mbebaatíbè kè bè mbo kétuòkenè Sammuyeri kó dimònni. ²¹ Kè bè dɔ̀ bè dɔ̀ okpààti, kè Kuyie mbè duó Sauri Kiisi kó debire, Bensamee kó kufuku kou, kóo ñtɔ̀ tikpàti ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà. ²² Kè Kuyie nhò dènnè kéduó nDafiti tikpàti, ke béi nke dɔ̀: M pètè onìti n yèmmè kou, wèè yó ndɔ̀ari n dómè memòu. ²³ Nè Dafiti kó kufuku mieke nke Kuyie nduònnímè Yesu Odèetiwè, kù yè nkù yóó duònni wè, kòo deetè Isidayeeri be. ²⁴ Yesu mu ndo í kàtení kè Isãã nákému Isidayeeri be ke dɔ̀ bèe ceete kòo bè ànné bàtémù. ²⁵ Isãã dèu diì mɔ̀nni o tɔ̀mmú ke nnáá nke tú: Míi í tú di baa wè, ò kèrínímu, n keté ke í sannè m bo seutemè o neùti kó iwèi.

²⁶ N kɔ̀be díndi Abarahamu kó kufuku kɔ̀be nè betòbè bèè dé Kuyie, tímbe Kuyie nduònnímè medeetímè kó tináànti tii. ²⁷ Sedisademmu kɔ̀be nè be kó bekpàatíbè me nyí banté Yesu, kòo kùò ke né dɔ̀ Kuyie mpããnáànti náam̀bè wàri tì kè bè tì kàa nsiom̀pùu simòu. ²⁸ Bè í nyà meyei mmamè Yesu dɔ̀ mè ke nciéké ke náké Pidati ke dɔ̀ wèe ò kùò. ²⁹ Bè dɔ̀ diì mɔ̀nni tìi wàri o kpéi tì yèmmè, kòo cũũnni kudapããti kédòú nkufòti mieke. ³⁰ Kè Kuyie mme nduó nkòo yãnté. ³¹ Kòo benke omáá yewe péu mieke bèè do ò neínè Kadidee kékòte Sedisademmu, bàmbà nke náá nyIsidayeeri be o kpéi. ³² Ti di náá tìi náaansààti Kuyie ndo náké ti yembè tìi kpéi. ³³ Kè tì dɔ̀ tínti be yaabí ti kpéi, ke duó nkè Yesu yãnté tì wàri ke yèmmè Yesãã mmieke mukàmmù mudérímù ke tú:

A tú m birè nde
kè n da peité yíe.

³⁴ Kuyie ndo náké weè kpéi nke dɔ̀:

M bo duó nkòo yãnté
m báá yóu kòo pããke.

M bo di dɔ̀ mesàà
n do yè n yóó dɔ̀mè Dafiti.

³⁵ Tì wàrimu Yesãã mmieke kupíkù tekù ke tú:

A í yóó yóu kàa kou pããke.

³⁶ Dafiti do dɔ̀mù Kuyie nyè nwèe dɔ̀mè, ke ku, kè bè ò kũnné o yembè borè kòo pããke.

³⁷ Kuyie me nduó nkè wèe yãnté ò í pããke. ³⁸ N kɔ̀be banténè tũnke ke dɔ̀ nnè Yesu borè nde Kuyie mbo di cífèmmè di yei. ³⁹ Kè wèe ò tá, wèe ùtè o yei mmemòu, Mɔ̀yiisi kó ikuó do í yóó na kéùtè mè. ⁴⁰ Ndakenè tũnké kè Kuyie mpããnáànti náam̀bè do náké tì báá di tuòkení.

Tìi tu:

⁴¹ Wénténè díndi sifei yembè,

kè dè di di kè di kú.

N yóó pĩ mmutòmmù mamù mmu

di kó yewe mieke

di do í yóó yie nke dɔ̀ mmù bo dɔ̀

bá kè bè di náké.

⁴² Bè yènni diì mɔ̀nni kutíintouku kè bè dɔ̀: Pɔ̄ari nè Bannabaasi bèe wètení teom̀pùtè tetè yiè ke yíe ké bè náké de kó tináànti. ⁴³ Bè ciétè diì mɔ̀nni kè benitìbè péu, Sifube nè bèe í Sifube ke tũnne Sifube kó kuwedòunce kè bèe cíe mPɔ̄ari nè Bannabaasi kè bèe yáuk̀unne be kònti ke dɔ̀, bè ntaunè Kuyie nkù bè dɔ̀ mèè sàà nkpeí.

Pɔ̄ari nè Bannabaasi bè kpããtémè be nacètãã

44 Tεom̄pùtè tetè yie kè dihei kabe bem̄ouu sákεε tíi nke bo kee Kuyie nnáānti. 45 Kè Sifubεε yà benitibè tíimmè ke sũ kè dèε bè yonke. Kè P̄ori nnáá ntii kè bè nàá ntiteti koò sǎá. 46 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε bè nàké weti weti ke dò: Dè do dò mbèε keté kénáké dímbε Kuyie nnáānti. Di né me nti yetemè ke benke di mómm̄m̄be di í dóm̄m̄ε ke pété mufòm̄mu mùu bo sǎá. Di mm̄nni ti bo kate bèε í tú Sifubε be borè. 47 Ke yé ti w̄rimè ke tú:

N da tǎátému,
kàa bo ntú yεbotè yem̄ou kó kuwenniku
kénáké titenti tim̄ou kabe
medεetímè kó tináānti.

48 Bèε í tú Sifubε kè bèε keε de kó tináānti kè dèε bè narike mesàà, bèε tú mufòm̄mu mùu bo sǎá mu kabe kè bèε yie nYesu.

49 Kè Kuyie nnáānti pité de kó ketenkè kem̄ou. 50 Kè Sifubεε sukú benitipodiεbè bèε tũnne Yesu nè dihei kó benitidiεbè, kè bèε f̄éũ mP̄ori nè Bannabaasi ké bè dènnε be tenké. 51 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε kpáá be nacétáá*, kédeε kékate Ik̄anni. 52 Kè diwèi m̄bo Yesu kabe bèε dè bo, kè Muyaánsààm̄u bè piéké.

14

P̄ori nè Bannabaasi bè do bomè Disiri

1 P̄ori nè Bannabaasi kè bè tó ta Ik̄anni kó kutiíntouku, ke nnáá nKuyie nnáānti kè dèε narike Sifubε nè bèε í tú Sifubε, kè benitibè péuu yie nYesu. 2 Bèε tu Sifubε kè bèε sukú bèε í tú Sifubε kè bèε bo dǎd̄ m̄eyei mP̄ori nè Bannabaasi. 3 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε m̄bo Ik̄anni kém̄ante, kénnáá Kuyie náānti nè dik̄omb̄ùd̄, ke náá nKuyie mbèε dǎd̄ m̄èε sàà, kè ti Yiè nkó muw̄erím̄u bè bonè kè bèε dǎd̄ri tidieti péu. 4 Kè de kó dihei kabεε toté mèdém̄ε, ke bie nni ndó Sifubε kè betǎbè dó Yesu tǎrè.

5 Sifubε nè bèε í tú Sifubε nè de kó bekpààtibè kè bèε dake ke bo f̄éũ mP̄ori nè Bannabaasi, ke bo bèε bùótí yetárè kékuo. 6 Kè bèε ti kèε kécoké kékate Dikaonii kó yehékè: Disiri nè Deribu nè yehékè teyè yèε dè tǎké, 7 kénnáá Tináānsààti.

Bè do dóm̄ε kéfié P̄ori nè Bannabaasi inààke

8 Kòo niti m̄ou bo Disiri ke tú kuhòukù nè bèε ò peitém̄ε ò í n̄o nke cēnti. 9 Kè P̄ori nnáá nkè kù kèmm̄u kè P̄orii wénté kébanté kù tǎm̄ε ke do nKuyie m̄bo kù miékũnne. 10 Ke béi mm̄ekperím̄ε ke dò: Íté ke cómm̄u, kè kùu puuní mecāā nkékété. 11 Kè benitibèε dè yà kéwekii nè Dikaonii kó tináānti ke dò: Kuyie nnaá mbenitibè ke cùténí ti borè!

12 Kè bèε bèε yú be kó yεbókè yètè, ke yú Bannabaasi ke dò: Seyuusi, ke yú P̄ori ke dò: Edimesi, ke yé weè do náámm̄ε. 13 Kè be kóo b̄oyiè nwèε kó dibò̄t̄ou do bo dihei kó dibò̄ri borè kòo t̄oní yεnaadakè yédéε, kè yè dùúkú mutepóó, nè benitibè kè bèε bo w̄enné ké yè fié P̄ori nè Bannabaasi. 14 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε ti kèε kè be yèmm̄εε caàrè, kè bèε k̄erí be yaàbòrè kécokóo dit̄nni miεke kékuónko ke dò: 15 Ti kabε dè dóm̄m̄ε kè di dǎd̄ri m̄εmm̄ε? Ti tú benitibèε m̄be ke di dónnè, ti di t̄oní Tináānsààti nti, ke tú di yóu yεbókè kètũnne Kuyie kùu fòu, kùu dǎd̄ k̄eĩnkè nè ketenkè nè dàméèri nè dèε kó dimàà bo o miεke. 16 Kuu do yóu yεbotè bá wè kòo ntú ò dó kùu ce. 17 Nè m̄εmm̄ε kè kù baa di benkú kù bomè, ke di dǎd̄ri mesàà, nke di duònni fetaafè, kè di paa m̄pei kè di m̄ake ke yo nkè di yèmm̄ε naati.

18 Kè dèε ari mesàà nkè nè né na ké bèε bàà bèε bo bèε fiém̄ε de kó inààke.

19 Kè Sifubεε yènni Āntiyosi nè Ik̄anni, késukú benitibè, kè bèε bùótí P̄ori yetárè, ke nyé ke tú ò ku, kóo f̄urí kédenne dihei m̄anku. 20 Kè Yesu kabεε tíi n̄ho borè kòo íté kéta dihei, kè dèε wenté nè Bannabaasi kè bèε kate Deribu.

P̄ori nè Bannabaasi bè w̄etém̄ε Āntiyosi

* 13:51 kpááté be nacétáá: Dè benkú ke dò m̄be k̄peti t̄enke í bèε bonè ke yé bèε yetemè bèε bèε t̄oní t̄i náānti.

21 Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe náké Tináansààtì Deribu kè benitìbè péuu tì yie nkè bèe íté kèwẽte Disiri nè Ikõnni nè Æntiyõsi, 22 kényáúkũnko Yesu kɔbe kõnti ke bèe náá nke tú bèe nyé ke dò nti dò nkéffũtému ke né ta Kuyie nkprààtìyuu miẽke.

23 Ke kannĩnko Kirisi kɔbe tĩrè yemou bewedũnkótìbè, ke bou yenò ke báá nKuyie, ke bèe náá nke tú ti Yiè ndi dó wè di teennè.

24 Kõo deè kényè Pisidii kó kutempè nkéta Pãnfidii koku, 25 kénáké Pèdisi Kuyie nnáaanti kèdeè kékote Atadii. 26 Bèe de ndèke bàtòò, kèwẽte Æntiyõsi, bèe do bèe bántènè dè Kuyie nkè bèe kote ke pĩ mmutõmmú bèe bo ke deu mù.

27 Kòo bèe náké Kuyie mpĩ mmèè botí mutõmmú ke kpreté kuce bèe í tú Sifube kè bèe yie nYesu. 28 Kèe bèe ndè bo nè Kirisi kɔbe kè dèe mɔnte.

15

Bèe nennimè Sedisademmú

1 Kèe bèe yènni Sudee kékote Æntiyõsi kénnáá mbèe yie nYesu ke tú: Kèe bèe í di cãmmú Mõyiisi kó ikuó yemmè Kuyie mbáá di coute. 2 Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe yete kè bèe nenni mediè, nkè Yesu kɔbe dò: Pɔ̃ri nè Bannabaasi nè Æntiyõsi kɔbe mabè bèe kote Sedisademmú kényà Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kè bèe náké de kó tináanti.

3 Kèe bèe cíe nkédenne dihei, kèe bèe nkéri kényennè Fenisii nè Sammarii kó ketenkè kénnáante bèe í tú Sifube bèe couteémè Yesu, kèe de kó tináanti nnárĩnkũnko Kirisi kɔbe bemou yemmè. 4 Bèe tũkoo dii mɔnni Sedisademmú Kirisi kɔbe nè Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kèe co Pɔ̃ri nè Bannabaasi kèe bèe bèe náké Kuyie mbèe pĩñné mùù tõmmú. 5 Kèe Fadisiẽbe mabè bèe yie nYesu kèe bèe béi nke dò: Bèe í tú Sifube ke yie nYesu bèe dò nkécãmmúmu kètũnne Mõyiisi kó ikuó.

6 Kèe Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kèe bèe tíi nke bo yà de kó tináanti, 7 kèennei kèe dèe mɔnte, kèe Pierii íté ke béi nke dò: N kɔbe, di yemu Kuyie nni ntãátémè nè dimõnni kèe m bo náké Tináansààtì bèe í tú Sifube ke yie nYesu. 8 Kuyie nkũù yé benitìbè bemou yemmè kèe kù bèe duó Muyaansààmù kù ti duó mmù, ke benke kù bèe couteémè. 9 Mecãnnimè mamè í bo tínti nè be ti cuokè, be yie ndi mɔnni Yesu kèe Kuyie nhũté be yei. 10 Dèe dòmmè kèe di dó kényi nKuyie mmieke kètoú mbèe yie nYesu ditou tínti nè ti yembèe ti í na ke tɔ di. 11 Di í yé ke dò nnè ti Yiè nYesu kó mesàa mme timou ti cootémè tínti nè beàà?

12 Kèe benitìbè dò yúóò, Bannabaasi nè Pɔ̃ri kèe bèe bèe náké Kuyie ndòò tii dieti bèe í tú Sifube be cuokè. 13 Bèe náké dii mɔnni ke dèe kè Isaku dò: N kɔbe kèmmúnè! 14 Simõõ nákému Kuyie ndàatenimè bèe í tú Sifube be kpéi nke tãnkii ku kɔbe. 15 Kuyie mpããnaanti náamèbèe do náké tì dè wẽmmu tii tú:

16 M bo wẽteni kemaá Dafiti cĩètè, kényi nho dobuò.

17 Kèe benitìbè bemou nè bèe í tú Sifube n yu bèe kèe bèe bo n tú n kɔbe kèe bèe wammú Kuyie.

18 Kuyie nti nnáké kunku kũù tì nti benke nè dimõnni.

19 Kèe Isaku dò: N yemmè í dò nti duó mbèe í tú Sifube ke yie nYesu de kó ikuó kèe bèe nháari. 20 Yóunè kèe tí bèe wari ke dò: Bèe bá nyo iwũõ bèe fié ì yebokè, kementènè bemáà bèe bo ndautinèmmè betabè, ke báá cááké fehòfè bèe í feúté fè yoo meyi. 21 Ke yé Mõyiisi kó ikuó bomè nè dimõnni kèe bèe ì kàa sionpũu simou titiintouti miẽke.

Bèe do wari dii pátiri mucãmmú kpéi

22 Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè nè Kirisi kɔbe bemou kèe bèe pènsiri de kó ikuó, kètaáté Sudi bèe tú wè Baarisabaasi nè Sidaasi benitìbè bemou tã bèe, kèe bèe neinnè Pɔ̃ri nè Bannabaasi kèe bèe kote Æntiyõsi, 23 kèe bèe duó ndipátiri kèe di tu: Di kɔbe tínti Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè,

ti di dɔunko díndi bèè í tú Sifube ke bo Āntiyōsi nè Sidii kó itempē. ²⁴ Ti kèè ti kɔbe mabè kàtoomè ke di kòkénè ke cààrè di yèmmè, tǐ í bè duó nde kó dinùù. ²⁵ Dèè te kè ti wènnè ke tǎátè bèmabè ke bè nēinnènko ti nēpobè sààbè Bannabaasi nè Pɔɔri. ²⁶ Bèè duó mbemáà ke kàátè mukūũ kuce mēpéu ti Yiè nYesu kó mutōmmú kpéí. ²⁷ Ti tōnko Sudi nè Sidaasi kè bè bo di tuo ntì wǎri tǐnti dipátiri mièke. ²⁸ Muyaánsààmù muu ti niité kè ti yē nti báá di sūũ mmucìrìmù kè dè í tú ikuó ì ì dò nkéyóu. ²⁹ Ti tu di bá nyo iwūš bè fié ì yebàkè nè meyĩ nè iwūš bè í fié ì, kémenténè dimáà di bo ndòutinèmmè ditàbè, kè di dǎòri memme dè bo nwenni. Dè nsúónnè diyie mari.

³⁰ Kè bèè cau mbetàbè kédeè kè bèè kɔte Āntiyōsi kǐtí nYesu kɔbe péu, ké bè duó ndipátiri. ³¹ Kè bèè di kàa nkékeè, kè dèè bè narike bəmou. ³² Sudi nè Sidaasi bè me ntúmè Kuyie mpǎánáàntì náam̀bè mbe, kè bèè bè duó nyitié mpéu kényáúkùnne be kǎntì. ³³ Ké mbè bonè kè dèè mǎnte, kè bèè bè cau nkéwète bèè sòò bè tǎnní be borè nè kunaatí. [³⁴ Kè Sidaasi yie dò ò bo nkpaá.]

³⁵ Pɔɔri nè Bannabaasi nè betàbè kè bè r̀mbo Āntiyōsi ke tiè nYesu kɔbe ke bè náà Tináànsààtì Yesu kpèti péu.

Bannabaasi nè Pɔɔri bè yàtemè

³⁶ Kè dèè mǎnte kè Pɔɔrii náké Bannabaasi ke dò: Tí wète yehekè yemou kǐsíéké ti sòò nàké bè Kuyie nnáàntì, kényà bè bo kè dè dòmmè.

³⁷ Kè Bannabaasi ndó Isǎǎ bè yu wè Mariki r̀mbè nēínè. ³⁸ Kè Pɔɔrii yete ke dò: Ò bá nti nēínè ke yé ò do ti yóunèmmè mutōmmú Pǎnfidii kǐíté. ³⁹ Kè dèè náà tìnèitì mediè nkè bèè yate, kè Bannabaasii túóté Mariki kè bèè ta kudabekù kékɔte Sipiri. ⁴⁰ Kè Pɔɔrii tǎátè Sidaasi kè bèè bè bántènè Kuyie nkè bèè íté. ⁴¹ Kòo kɔte Sidii nè Sidisii kénkpénkùnko Kirisi kɔbe Kuyie nkó kuce mièke.

16

Pɔɔri do túótémè Timǎntee

¹ Kè Pɔɔrii kɔte Deribu kǐpǐéte kékɔte Disiri, kényà odapàà mmòu bè tú wè Timǎntee, kòò tu Yesu kou, kòo yǎ tú Sifu ke tũ nYesu, kòo cice tú Kereki. ² Kè Yesu kɔbe bèè bo Disiri nè Ikǎnni kè bè ò sǎntí. ³ Kè Pɔɔri ndó Timǎntee ò nēínè, kóò túóté kécǎnté Sifube bèè dè bo be kpéí, ke yé bè do yémè bəmou o cice túmè Kereki. ⁴ Kè bè nkòri yehekè ke náante Yesu tǎrè nè bewedɔunkótibè bè tǎátè tì Sedisademma, ke tú bèè tì yie. ⁵ Mèmmè kè Kirisi kɔbe nkǐpénkú Kuyie nnáàntì mièke ke sũũnko yewe yemou.

Kuyie nyúmè Pɔɔri Maseduanni

⁶ Kè Muyaánsààmùu yete bè bo nàkémè Kuyie nnáàntì Asii kè bèè pǐéte Fidisii nè Kadasii, ⁷ kǐtúake Misii kó kutemmànku ke ndó kékɔte Bitinnii kè Muyaánsààmùu yete. ⁸ Kè bèè yóu kǐta Misii kǐpǐéte kékɔte Todowaasi. ⁹ Kè Pɔɔri nduó keyènkè kè Kuyie nhò benke mebènkùmè kòo yà Maseduanni kou mǎu, kòò còr̀mmú kòò báá nke tú: Kǎtení tì cie ké tì teennè! ¹⁰ Kè ti banté ke dò nKuyie nkuu kè n ti yu kè ti bo náké Tináànsààtì, kè ti pǎnkeè íté Todowaasi, ¹¹ kǐta bàtódó kékɔte Sammutaasi dihei d̀ìi soké menie mmièke. Kè dèè wenté kè ti kɔte Neapodii. ¹² Kè íté dèborè kékɔte Fidipu Maseduanni kó kutempē nkó dihei kètirì kè Odommu kɔbe di baké, kè tì nke mbo ke dò yewe sǎmpó.

Didii tũnnemè Yesu

¹³ Teom̀pùtè yie kè ti yè, kǐta kukó nke bo yà Sifube bo nke báá nKuyie. Ke sǎnké benitipòbè mabè dèborè kékaroò ké mbè náà Kuyie nnáàntì, ¹⁴ kényà onitipòkù mǎu bè tú wè Didii kòò bonní Tiyatiiri, ke fiiti tiyaàkpetì tiwūšitì ke tũ nKuyie, kè Kuyie nkpeté o yèmmè kòò nkém̀m̀ Pɔɔri náà ntì. ¹⁵ Kè tì ò ànnè bàtém̀m̀ nè o cǐtè kɔbe.

Kòo nyetíróo ke tú: Kè di yie nke dò m mènke cǎuté Yesu kǎtenèní kǐmbo n cǐtè.

Pɔ̄ri bètimè onipopāũ kó dibɔ̄

¹⁶ Diyie mari ke ti nkɔ̄ri mubáammu kéconè osapàà mmə̀̀ kòò tu kudaakù, kè dibɔ̄ ò ta, kòò pāũ kòo yembè pèú idíítí. ¹⁷ Kòo nti tũ nke wékí ke tú: Benitibè biè ntú Kuyie ndiekù tɔ̄mbè mbe, ke di náá mmedeetímè kó tináaànti.

¹⁸ Kòo mme nhɔ̄ nyewe yemə̀̀u kè dèe ɔ̄u Pɔ̄ri kòo wēēte kéréi ndibɔ̄ ke dɔ̄: Nè Yesu Kirisi kó diyètiri yè onitipòkù yie mmieke! Dende bàmbà nkè dìi yè. ¹⁹ Onitipòkù yembè sɔ̄ ndii mɔ̄nni bè ténke í yó mpéú idíítí, ke pĩ mPɔ̄ri nè Sidaasi kékɔ̄tenè bebeémbè borè. ²⁰ Ke dɔ̄: Benitibè biè ntú Sifube mbe ke kàtenní diè mmekeə̀mmè. ²¹ Ke benkú be kó ikuó tínti Odommu kə̀be ti í dò nkéntũ nyi.

²² Kè ditĩnni ti yie nkè bebeémbèe duó nkè podĩsibèe dáté Pɔ̄ri nè Sidaasi be yaàbòrè ké bè puotí yedá, ²³ kédeè ké bè kpetínné kéduó nkè kuhā̀pònkù mbè bàa mesàà, ²⁴ ké bè táú nkétanné kufáá ndétikù.

²⁵ Keyènkè cuokè kè Pɔ̄ri nè Sidaasi kè bè bàá nKuyie nke diè nke kù sántí, kè tikpetínti teti kèmmú. ²⁶ Kè bè nyóó daate kè ketenkèe sàntè, kè dikpetíntouu sàntè kè yebòrèe kpeté, kè bè bóú mèè fĩmme tikpetínti nè bè bè táú nnè dè kè dèe duó. ²⁷ Kè kuhā̀pònkùu entení kèyà yebòrè kpetémè ke nyé ke tú bè coké, kékpatè disie ke bo kuə̀ kumáà. ²⁸ Kè Pɔ̄rii pèi nke dɔ̄: Báá dɔ̄ amáà meyei. Ti bomu timə̀̀.

²⁹ Kè ku kònti ɔ̄u kè kùu duó nkè bèe míté kè kùu cokóo Pɔ̄ri nè Sidaasi be borè kéninkóo be iikè, ³⁰ ké bè dènnení ké bè beke ke dɔ̄: Bekótibè, n dò nkéyĩmè kè Kuyie nni ndeeté? ³¹ Kè bèe kù ténne ke dɔ̄: N tá ti Yiè nYesu a bo cooté fĩ nnè a cĩtè kə̀be.

³² Kè bèe kù nàké Kuyie nnáaànti nè bèe kó dimáà bo ku cĩtè. ³³ Kè kùu bè tùóté ke ɔ̄ú be muə̀, nkè bè pā̀nke kù ā̀nné bātèmmù de kó keyènkè nè ku cĩtè kə̀be. ³⁴ Kè kùu yú Pɔ̄ri nè Sidaasi kékonnè ké bè duó mmudiì, kè diwèi nkù bo nè ku cĩtè kə̀be bè cə̀utémè Kuyie.

³⁵ Kè dèe wenté kè bebeémbèe tɔ̄ mpòdĩsibè, kè bèe kù nàké ke dɔ̄ kùu bè fĩ.

³⁶ Kè kuhā̀pònkùu nàké Pɔ̄ri ke dɔ̄: Bebeémbè tōnni ke tú n di fĩ, di mɔ̄nni yènnè kéréēté ke bá nyĩ̀kù.

³⁷ Kè Pɔ̄rii nàké pòdĩsibè ke dɔ̄: Tínti Odommu kə̀be bè ti puotí benitibè iikè bá bè í ti bekénè ke né dɔ̄ ke ti fĩ ndisə̀ràà? Ti báá yie. Bèe kə̀tení be móm̄m̄mbe ké ti denne.

³⁸ Kè pòdĩsibèe kə̀te kénáké bebeémbè Pɔ̄ri nè o kə̀be bè tumè Odommu kə̀be kè kufōwáá mbè pĩ. ³⁹ Kè bèe kə̀te ké bè mə̀o meciémmè, ké bè dèenne dikpetíntou, ké bè bántè ke dɔ̄ bèe yè dihei. ⁴⁰ Kè bèe yè dikpetíntou kékə̀te Didii cĩtè, kèyà Yesu kə̀be ke yáúkūnne be kònti, kéréēté.

17*Bè pĩmmè Sasɔ̄ nè o kə̀be ke kàtenè bebeémbè borè*

¹ Kè bèe pēēté Ā̀nfiipodii nè Apodonii kə̀tuə̀ke Tesadoniki, kè Sifube kó kutíintouku dè bo.

² Kè Pɔ̄ri tó ta Sifube kó kutíintouku ke dɔ̄ siom̄p̄u siṭā̀ti ke náá Kuyie nnáaànti. ³ Kè mbè náá nke tú: Kirisi do dò nkéféūtému kékú kèyā̀nté, Yesu n di náá nwèe kpeí weè tu Kirisi.

⁴ Be miēke kè Kerekibe bèe do dé Kuyie benitipodiebè kè bèe yie mPɔ̄ri nè Sidaasi kpeti kə̀nsũ mesàà.

⁵ Kè dèe yonke Sifube kè bèe yú becièmbè kè bèe wēnné kéā̀nné dikpā̀nni kèiténè kemieke kénwanti Pɔ̄ri nè Sidaasi, kékə̀te Sasɔ̄ cĩtè ke bo bè kàtenè ditĩnni borè, ⁶ ké bè mṑnté, kèpĩ nSasɔ̄ nè Yesu kə̀be mabè kékə̀tenè bebeémbè borè kénwékí ke tú: De kó benitibè cā̀ari kutenkù kumə̀u kó ikuó nyi ke tūə̀kení diè nkè Sasɔ̄ bè cə̀uté. ⁷ Ke sènkəri okpā̀ti Sesaa ke náá nke tú okpā̀ti mə̀u bo kè bè ò tu Yesu.

⁸ Kè dèe yonke bebeémbè nè dihei kə̀be. ⁹ Sasɔ̄ nè o kə̀be kè bèe yietí idíítí dihei yembè kè bè né na ké bè fĩ.

Pɔ̄ri nè o kə̀be bè nàkémè Kuyie nnáaànti Bedee

¹⁰ Kè keyènkèe biite kè Yesu kǎbeε duó nkè Pǎari nè Sidaasi kè bèε kǎte Bedee, bè tǔðke dìi mǎnni kéta Sifube kó kutíintouku. ¹¹ Kè bembε ndó Kuyie nnáañti kéréǎté Tesadoniki kǎbe, ke níi nti kàà nyewe yemǎu ke bo yà kè nsà kè bè nàá nti tu timóm̄m̄nti. ¹² Bε miεke kè benitibè p̄uu yie nYesu, Kerekí kó benitipòbè nè benitidaabè p̄eu. ¹³ Sifube bèε bo Tesadoniki kè bèε keè Pǎari nàámmè Kuyie nnáañti Bedee kékǎtoo késukú benitibè. ¹⁴ Kè Yesu kǎbeε kǎtenè Pǎari dàmmèrì kòò bo ta bàtòò, kè Sidaasi nè Timǎntee kè bèε nkpaá Bedee. ¹⁵ Kè bèε ò cíε nkétuǎke Atenni kǎwǎte Bedee kénáké Sidaasi nè Timǎntee ke dǎ: Pǎari tu bèε kǎtoo meçã.

Pǎari kǎtemè Atenni

¹⁶ Kè Pǎari mbaa Sidaasi nè Timǎntee Atenni, kǎyà yebǎkè sǔmè de kó dihei kòo yèmmèε çààrè mediè. ¹⁷ Kòò nnáánnè Sifube nè bèε í tǔ Sifube ke tǔ nSifube kó kuwedounce titíintouti miεke, yewe yemǎu ke nnáánnè ò maunè bè. ¹⁸ Ke múnke mmaunè meçii nyembè bè tu bè Epikudiyǎbe, nè Sitoyisǎbe, kè bèmabè ntú onitì yie nnáá nhǎnti? Kè betǎbè tu de dǎ nhò nàá nKuyie ncànkù makù kpéi nke, ke yé ò do nàámmè Yesu kumè mme ke yǎnté.

¹⁹ Kè bèε ò kǎtenè dihei kó bekótibè ð̄ tii ndè kóò beke ke dǎ: Dǎò ke ti náké tináam̄p̄antì a náá nti tǔ mù. ²⁰ Ti mu nyí kèè de kó tináañti diyie mari ke dǎ kébanté tì tu mù.

²¹ Atenni kǎbe bεmǎu nè bepǎòbè bèε bo de kó dihei, bè do ð̄ ntǔi ke náámmu ke kémmú tináam̄p̄antì tii yiení.

²² Kè Pǎarii íté kécóm̄m̄u benitibè ìkè ke dǎ: Díndi Atenni kǎbe n yǎmu ke dǎ ndi wanti Kuyie mmediè. ²³ N cè ndihei ke yà di báá ndè ke tǔ Kuyie nke wǎri dǎmarè ñnkè ke tǔ: Kuyie nti í yé kù. Di báá nkùu yie nke í kù yé, n kǎtení ke bo di náké kuù kpéi. ²⁴ Kuù dǎò ketenkè nè dèè kó dimàà bo, kuù baké keñnkè nè ketenkè, kù í ã benitibè maá tii touti miεke. ²⁵ Kù í yē nti nkù duò ndǎmarè ke yé kuù duǎmmè mufòm̄mu denennè demǎu. ²⁶ Kuyie ndǎò wèè nitì borè nde ibotí imǎu sǔmmè kutenkù kumǎu. Kè kù yé bá wè ò yó mborè nè o we mǎmè. ²⁷ Kù mè dǎò ke dǎ benitibèε kù wammúmu, kè bè kù waá mbá ke í yé bè bo kù wammúmè bè bo kù yà, ke yé kù í ti dǎtirinèmmè. ²⁸ Ke yé kuù temè kè ti fòu ke bo, ke ð̄ na kédǎò dǎmarè. Di kó bepátiwǎàbè mabè ti nwǎri ke tǔ: Ti tǔ kuù kó ibí. ²⁹ Kè ti tǔ ku bí, ti yèmmè bá ndò Kuyie ndǎnnè tetenkaanitè mesǎo nkpete, yoo mebirime kpete, yoo ditári onitì dǎò dè nè o kó meçii. ³⁰ Kuyie mbùútóomu meyei nti í kù yé dìi mǎnni ke dǎòri mè ke náá ndi mmǎnni benitibè ke tǔ: Bèε cèète meborime. ³¹ Ke yé kù tǎátémè diyie ke yóó duó nkè Yesu bekénè benitibè bεmǎu. Kù de mbenke ke duó nkè Yesu yǎnté

³² Kè bèε keè Pǎari nàámmè mukúkýǎntímù kpéi kè bèmabè nhò daú kè betǎbè tu: Diyie mari ndi a bo tii nti nákémmè.

³³ Memme kè Pǎarii íté dǎborè. ³⁴ Nè memme kè bèmabè nhò tǔ nkéyie nYesu. Bèε kóò mǎu tu: Deniisi dibeént̄ñni kou, nè onitipòkù mǎu bè tǔ wè Dammariisi nè betǎbè mabè.

18

Bè p̄ñmè Pǎari Kǎdenti

¹ Kè Pǎarii íté Atenni kékǎte Kǎdenti ² ke máánnè Sifu mǎu bè tǔ wè Akidaasi P̄ð̄ εi kou, kòò boní Itadii nè o pokù Pirisiidi ke tǔakení bàmbà. Ke yé okpààti diewè Kododi do duóm̄mè kè Sifubeε yè Odømmu kè Pǎarii kǎte kè bè yà. ³ Pǎari do me nnǎmmè muyaàdùò kè bèε wǎñné kénduǎkù tiyààti bè dǎòrinè tii titouti. ⁴ Kè Pǎari nnáá nKuyie nnáañti siom̄p̄u simǎu kutíintouku miεke ke yáúkunko Sifube nè Kerekibeε kǎnti kè bè yie nKuyie nnáañti.

⁵ Sidaasi nè Timǎntee kè bèε íténi Maseduǎnni kǎtuǎkení, kè Pǎarii pété mefiè nke nnáá nSifube Kuyie nnáañti ke tǔ Yesu wèε tu Odεtíwè, Kuyie nnáké wèε kpéi. ⁶ Kè Sifubeε yete kè nhò nsǎá, nkè Pǎarii piùrè o yààti ke dǎ: Kè di feti dè í tǔ n kpeti, di yei ndo di yǎ ñnkè nke, di mmǎnni n kǎri bèε í tǔ Sifube be bíékè nke.

⁷ Kòo yé kéta onìti mǎu cǐètè bè tú wè Tituusi Susituusi kòo tũ nKuyie, kòo cǐètè pèkénè kutíintouku. ⁸ Kè Kirisipusi kutíintouku kóo kóti nè o cǐètè kǎbe bemǎu kè bèe yie nYesu kè Kǎdenti kǎbe péuu keè Pǎari náammè ke múnkee yie nYesu kè bèe bè ànné bàtémmù.

⁹ Keyènkè makè kè ti Yiè mbenke omáà Pǎarii kóò nàké ke dǎ: Bá nyǐèkù, sǎoté kénnaá, báá yóu a bo nnáammè. ¹⁰ N da bonèmu, òmǎu báá na ke da dǎò meyei, ke yé n kǎbe sǔmè diheì dii mmieke.

¹¹ Memme kè Pǎari rǐbo Kǎdenti ke dǎ dibenni nè dikée ke bè nàá Kuyie nnáàntì.

¹² Kayǎǎ naá ndii mǎnni kùmandáà Akayii kó kutempè nkè Sifubee wènné kǎpǐ mPǎari kékǎtenè kubeéndieku. ¹³ Ke dǎ: Onìti yie ndó benitibè mbáá nKuyie mèmamè botí nku ikuó yetemè.

¹⁴ Kè Pǎari ndó ke na mbéi nkè Kayǎǎ nàké Sifube ke dǎ: Kòò do nyeténè diheì kó ikuó nyi, yoo ò dǎò meyei ndiemè mamè, n na nkèemu di tú mù. ¹⁵ Dè né me ntúmè tináàntì nè yeyètè dèè tu di kó ikuó kperè, dè tu di kpeti nti, m báá na ké tì beké.

¹⁶ De mǎnni ké bè bèti kubeéndieku. ¹⁷ Kè bèe pǐ Sositenni, kutíintouku kóo kóti kubeéndieku borè, kǎmpuotì, kè Kayǎǎ bùútóo.

Pǎari wètémè Ìntiyási

¹⁸ Kè Pǎari nkpaá Kǎdenti kémǎnte kécǎu nYesu kǎbe kénèinè Pirisiidi nè Akidaasi ke bo kǎte Sidii, kétuǎke bàtódò commu dè Sǎnkidee kékúó ke yé ò do cànnenèmè dinùù Kuyie. ¹⁹ Kè bèe tuǎke Efeesi kè Pǎarii yóu Akidaasi nè Pirisiidi kéta kutíintouku kénnaánnè Sifube. ²⁰ Kè bè dǎ wè nkpaá kòo yete, ²¹ ké bè cau nke dǎ: Kè Kuyie ndó m bo wètení diyie mari. Ò me nyǐ kéta bàtódò kǎpǎèté, ²² kécúté Sesadee kǎpǎèté Sedisademma kédou Kirisi kǎbe kédeè kékǎte Ìntiyási, ²³ kémǎnte sǎmpǎ kǎpǎèté, kékǎte Kadasii nè Fidisii de kó itempè mmieke ké nyáúkùnkò Yesu kǎbe kǎntì.

Apodoosi náammè Kuyie nnáàntì Efeesi

²⁴ Kè Sifu mǎu bè tu wè Apodoosi, Adekisǎntiri èi kouu tuǎkení Efeesi. Ò do tú onìti nwe wèe yé Kuyie nnáàntì mesàà, ke nǎ nke náá. ²⁵ Ò do tì bebíi mesàà mme, kénnaá Yesu kpeti weti weti nè tikǎnyauti, bá ò me nyémè Isǎa kóo bàtémmù máà. ²⁶ Kòo nnáá nkutíintouku mieke ke í yǐèkù kè Pirisiidi nè Akidaasi kè bè nkémú, kédeè kóò yu be cǐètè kóò benke dèè ò dónni Kuyie nnáàntì mieke. ²⁷ Kòò ndó kékǎte Akayii, kè Yesu kǎbee yáúkùnnè o kǎntì kǎwǎri dipátiri Kirisi kǎbe bèè kè bo, kè bè bo ò cǎuté. Kòo kǎtoo kè Kuyie nkó mesàà nní nhò bonè, kòo teénnè bèè cǎuté Yesu. ²⁸ Kòo nnáá Sifube weti weti bá ke í sǎri, ke bè benkú nè Kuyie nnáàntì mieke Yesu tǔmè Odèetiwè.

19

Efeesi kǎbe pètémè Muyaánsààmù

¹ Apodoosi bo dii mǎnni Kǎdenti kè Pǎari ñcèntì Asii kó yehèkè yèè bo yetārè ñnkè, kétuǎke Efeesi kǎyà bèmabè kè bè tú Yesu kǎbe. ² Kòo bè beke ke dǎ: Di pèté Muyaánsààmù nnè di tǔnnemè Kuyienáà? Kè bè dǎ: Ti keté ke í kèè Muyaánsààmù kǎpǎi diyie mari. ³ Kè Pǎarii bè beke ke dǎ: Bè di ànné we mbátémù? Kè bè dǎ: Isǎa kou. ⁴ Kè Pǎarii bè nàké ke dǎ: Isǎa do àà bàtémmù bèè dǎ kécèete bèmbè be borime, ke bè nàá nke tú bèe tǔnne wèe kèríní o kó difǎnkúò, wèe tu Yesu.

⁵ Kè bèe keè de kó tináàntì kédúò nkè bèe bè ànné bàtémmù nè ti Yiè nYesu kó diyètiri. ⁶ Kè Pǎarii nǎo nǎo be ñnkè, kǎbántè Kuyie nkè Muyaánsààmù cúténí, kè bè nnáá tináàncàntì, ke náá Kuyie mpǎànnáàntì. ⁷ De kó benitibè do bo tepítè nè bèdébè mbe.

⁸ Kè Pǎari ñtaà kutíintouku ke dǎ betààbè bètǎati ke náá Kuyie nkpaàtiyuu kpeti bá ke í yǐèkù, ke dǎ bèe tì yie. ⁹ Kè itookperí yembèe yete kénsáá nYesu, benitibè ñnkè. Kè Pǎarii

túóté Yesu kàbe kékàtenè Tidanuusi kóo dàkòòrì ké mbè nàá Kuyie nnáàntì yewe yemou. ¹⁰ Ké dò yebie nyèdèé kè Asii kàbe bemou Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè Kuyie nnáàntì.

Dibòò puotímè Sefa bí

¹¹ Kè Kuyie nkó muwērímú mbonè Pòari kòò dòòrì tidietì. ¹² Kè bè ntou tiyààtì tii kàáké Pòari ke nònkú bemoumbe kè bè mierí kè yebakè yìè yè ta bè. ¹³ Sifube mabè bèè do centi ke beti yebakè kè bè múнке ndó kèbeti dibòò nè Yesu kó diyètìrì ke dò: Nè Yesu, Pòari nàá nwèè kpéí kó diyètìrì mû tu a yè onitì yie mmieke.

¹⁴ (Ikuó kóo nùtì diewè Sefa kó ibí iyiekè ìi do dòò memme.) ¹⁵ Kè dibòò dò: N yému Yesu! Ké yé Pòari! Díndi né tú òmbè?

¹⁶ Kè dibòò ta wèe bunnóò, ké bè puotí ké bè kàute kàute, kékèrí be yààtì, kè bèe yè kécoké mebii. ¹⁷ Kè Efesi kàbe bemou Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè de kó tináàntì, kè kufōwaa mbè pī nkè bè ndéúkunko ti Yiè nYesu kó diyètìrì. ¹⁸ Benitibè péu bèè yie nYesu kè bè nkòriní ke dáanko be yei. ¹⁹ Kè betetiebe ntounní betetepáte ke cóunko benitibè ìikè, de kó yepáte díítì bo ntùòke medítibii nsikòupísìnùmmù (5000). ²⁰ Memme kè Kuyie nkó muwērímú mbè bonè kè Kirisi kàbe sũũnko.

Bè kpammè Dianni kpéí

²¹ Kè Pòari dò: M bo nkòri dii mònni Sedisademmu kényè Maseduanni nè Akayii kó itempè. Kè n dèè memme nkote Odommu.

²² Memme ò duómme kè Timòntee nè Edasiti bèè do ò teénnè mutōmmú, kè bèe niitè kékote Maseduanni kòò nkpaá Asii ke dò yewe sám̀pó.

²³ De mònni ndi dikònkònni dierì tannímè Kuyie nnáàntì kpéí. ²⁴ Kòò niti mòu bè tu wè Demetiriyuusi kòò màátí mesò ke donnikonè Dianni kó kudieku, ke yietì o tōmbè mesàà. ²⁵ Kòò tíi ndiyiè marì betòbè bèè múнке pī nde kó mutōmmú, ké bè nàké ke dò: N kàbe di yému ke dò mmu ntōmmú muu te kè ti màke ti kperè. ²⁶ Di wúómmu ke yo dè í tú Efesi máà, Asii kó ketenkè kemou ndi Pòari náammè benitibè ke tú benitibè dòòrì sù tenkaanì í tú Kuyie, kè kusũkù yíè nho kpèti. ²⁷ Dè í dò ndè yóó caàrè ti kó mutōmmú máà, dè bo cake nè ti kó dibòò dierì Dianni Aditemiisi kòò yètìrì kèke, Asii kàbe nè kutenkù kumou kàbe tũ ndi bo náà detetirè.

²⁸ Kòò kàbe ti kèè kè be mieke peike kè bè nwékí ke tú: Efesi kó dibòò Dianni deumu!

²⁹ Kè kutowekuu dátinné dihei dimou kè bèe pī Kayuusi nè Adisitaki Maseduanni kàbe bèè cienní Pòari, kékàtenè bè òò tíi ndè. ³⁰ Kè Pòari dò ò bo kote, kè Yesu kàbe ye te.

³¹ Kòò népobè Asii kó benitidiebè mabèe tōnni òmòu ke dò ò báá kòtoo. ³² Kè benitibèe sònté kénwékí be bíékè be bíékè, besũkùbè keté ke í yé bè tii mmùù kpéí. ³³ Kè bèe náké Adekisántiri ditinni mieke dè dōmmè, kè Sifube dò wèe béi, kòò tèntoo deyìkè, kòò dò: Kémùnè! ³⁴ Kè bèe banté ò túmè Sifu nwe kénwékí bemou ke tú: Efesi kóo Dianni Aditemiisi deumu kè dè mmàke tewebiètè mēfitímè mēdémè.

³⁵ Kè dihei kóo pátíwààtì bónkúnne benitibè yèmmè, kébéi nke dò: Bá wè ò yému ke do ntínti Efesi kàbe tii bàa Dianni kó kutouku nè tetenkaanitè tèè donní keĩnkè. ³⁶ Òmòu báá na ké ti nènni, di dò nkétotí di yèmmè mme ke báá sònté kédòò timatì mecāā. ³⁷ Di pīnní benitibè bie mbè me nyí yùúké demarè ti kó kubòtòuku mieke, bè me nyí sáà ti kó tetenkaanitè Dianni. ³⁸ Kè nsà kè Demetiriyuusi nè o kàbe kè bè màke nè òmòu timatì nti, yebeénwe bomu, kè bebeémbè bo, bè dò nkényu yè betòbè. ³⁹ Kè di màke titetì matì di bo na ké ti tũntè bebeémbè borè. ⁴⁰ Ketenkè yembè bo na ke dò ti dó kèyete be kpèti nè tii dòò yíe nti kpéí nke yé ti í yóó namè kénáké mùu te kè benitibè tii.

⁴¹ Ò béi memme kédeè kécíe mbenitibè.

20

Pòari kàtemè Maseduanni nè Keresi

1 Dikònkòònni dèè dii mònni kè Pòarii tí nYesu kòbe kényáúkùnnè be kònti ké bè cau nkéité kénkòri Maseduànni. 2 Kényáúkùnkò Yesu kòbe kònti yehèkè péu mièkè kékòte Keresi. 3 Kémmòkè betààbè bètāāti kéndó ke na nkòte Sidii kékeè Sifube ò diímè kényóu kèwète Maseduànni. 4 Nte bèè do ò cíe mbe yètè: Piduusi Bedee èi kou birè nè Sopatèe Adisitaki nè Sikunduusi Tesadoniki èi kou nè Kayuusi Deribu kou nè Timòntee nè Tisiki nè Todofimmu Asii kó kutempè nkou. 5 Kè bèè niité ké nti baa Todowaasi. 6 Kè pèèbè bèè í kòarenè mutie mùu muuti de kó dibannii pèèté kè ti ta bàtòò Fidipu èi kémmòkè yewe yènúmmù ké bè sòntóo Todowaasi, kè tí mbo ke dò yewe yèyiekè.

Pòari duómme kè Etiisi yānté

7 Dìmààsi yiè kè ti tí nteçfètè tèè mùmmu, ke bo di kédinè Mudisààmù, kè Pòari nnáa nKuyie nnáaanti kè keyènkè yàa toté ke cuokè, ke yé ò naa itimè. 8 Ti do tíkú kudànkù tāānkù nku, kè ifitíyì còú mpéu. 9 Kè Pòari nnáa nkè dèe mònte mediè, kè dedapùmbire marè karì kudieku kó tebòtè ìnkè kè de yètìrì tu Etiisi, ke yè nke duó kédonní, kè bè dò bè bo de í nke sò ndè kú. 10 Kè Pòarii cúténí ké de tùóté kébèi nke dò: Di bá nyíèkù debire fòumu.

11 Kèwète kédekè kè bèè di kédinè Mudisààmù. Kòo sòoté kénnaá nkè diyie yàa yènní, kòo pèèté. 12 Kè bèè kpènné de kó dedapùmbire kè de fòu kè benitibè bemou yèmmèe narikè.

Pòari ítemè Todowaasi kékote Mideti

13 Kè ti ta kudabekù kèniité Asoo kémbaa mPòari, ke yé ò kèrímè o naàcèi. 14 Kòo ti sònténí kè ti pèèté kékòte Mitèdònni. 15 Kè dèe wenté kè tí tuòke Kiyò, diyie terì kètuòke Samòosi ke cómmù, kèpèèté kékòte Mideti. 16 Kè Pòari ndó kémbò Sedisadèmmu pāntikoti kó diyie kè nsà kè de bo yie, kè de nte kòò í ndó kécómmù Efèesi Asii kó kutempè mmièkè.

Pòari caummè Efèesi kòbe mesomme

17 Kè Pòarii mbo Midee kètò nkè bèè yúni Efèesi kó bewedòunkótibè. 18 Kòo bè nàké ke dò: Di yému meborime do dòmmè nè n tùòkenimè di borè Asii kó kutempè mmièkè ke n yàa íténè. 19 Di yému n kékùnkòmè mmáa ke pì Kuyie ntómmù nè tinònnieti, kè Sifube n díi ke n fèũnko. 20 Di yému n di nàké tì timòu, metíimmè mièkè nè sicéi mièkè, n yí di sònnè timatì tii dò nké di teennè. 21 N nàkému Sifube nè bèè í tú Sifube ke tú bèè ceete be borime kètũnne Kuyie nkéyie nti Yiè nYesu. 22 Di mmònni Muyaánsààmù muù yè n kòte Sedisadèmmu, m me nyí yé de yó nni ndòmmè de bíékè. 23 Bá dii èi Muyaánsààmù ò n nàkému dikpetintou nè mēfēūtímè de m bàamè. 24 N kpèti í bonè n fòmmu, n dó n deè ti Yiè nYesu n duó mmù tómmù mmu ke yè n nàké Kuyie nkó Tináansààti benitibè.

25 Di mmònni n yému ke dò ndi ténke í yó n yà, díndi n nàké bè Kuyie nkpràatíyuu kpèti. 26 Deè te kè n di náa nyíe nke tú: Kè tii di tùòkení de í tú n kpèti. 27 N di nàkému demou Kuyie ndó de, n yí di sònnè demarè. 28 N dakenè di mómmòmbè kpéi nnè Muyaánsààmù di duó mbè kpéi. Mbaanè Kuyie ndonté bè nè ku Birè kũũ. 29 N yému ke dò m bo íté dii mònni, benitiyèibe bo kòtení kéndò yekpamaà nké ndi dòòri meyei, mbá mesémmè í mbè bo. 30 Benitibè yóo yému di cuokè ké n nàa nsiyáàbísí ke bo yũs nYesu kòbe be bíékè. 31 Dentenní tũnke n di tiémmè yèbie nyètāāti mièkè, keyènkè nè kuyie nnè tinònnieti.

32 Di mmònni n di duó nKuyie nku, kè ku kó mesàa nkó tináaanti bo ndi baà. Kuù yóo na ke di kpénkùnnè, ke di duó ndemou kù yè nkù yóo duó ndè ku kòbe. 33 N yí beke òmòu idítí yoo tiyààti. 34 Di yému ke dò nnè n nòu sii nsi m pìmmè mutómmù ke teénnè mmáa nè n kòbe nè bè ti neiti. 35 Ke di benke di dò nkémpí mmèè botí mutómmù, ke teénnè becīribè, kè n dènniní ti Yiè nYesu béi nti ke tú: Dè òò nda naati a pā dii mònni ke pèèté bè da pā dii mònni.

³⁶ Pɔ̃ri nàké mɛmmɛ kédèè ke nínkú kè bèe wɛnné ke bántè Kuyie. ³⁷ Kè bèe ò cau nkóò ɔ́rí kékúó mbemou. ³⁸ Kè be yèmmè cààrè mediè nhò béi ntii kpéi nke tú, bè ténke í yóó ò yà. Kè bèe ò cíe nkékòtenè bàtòò commu dè.

21

Muyaánsààmù tumè Pɔ̃ri bo fɛ̀üté Sedisadɛmmu

¹ Kè tí cau ntítàbè kédèè, kè tí ta bàtòò kétuàke Koosi, kè dèe wenté kè tí tuàke Odoti kèpɛ̀tè kékòte Patadaa. ² Ti de mpɛ̀tè bàtòò wèè kàri Fenisii kéta kèpɛ̀tè. ³ Kétóónnè Sipiri, kóò yóu kubakù cànkú kèwetínné Sidii kó kutempɛ̀, kétuàke Tiiri, bàtòò dò nkécũũ ndè tinenti. ⁴ Ti de nyà Yesu kàbe, kè mbè bonè ke dò yewe yèyiekè kè Muyaánsààmùu bè niité kè bèe náké Pɔ̃ri ke dò ò báá kàte Sedisadɛmmu. ⁵ De kó difɔ̀nkúò kè bè ti cíe mbemou, benitidaabè nè be pobè nè be bí, ke ti denne dihei mànkú, kè tí nínkú dàméèrì také kèwɛnné kébántè Kuyie. ⁶ Kécàu ntítàbè kè tí ntati bàtòò, kè be kũnti.

⁷ Kè tí íté Tiiri kétuàke Potodemayiisi ke dò diyie dimáà ke dáu nti kàbe Yesu kàbe. ⁸ Kè dèe wenté kè tí pɛ̀tè kétuàke Sesadee kéta Fidipu cɛ̀tè, bè do tãátè bè beyiekè kè bè bo nteénnè Yesu tãrè kóò m̀ou nwe. ⁹ Kòò màke besapàmbè bènàà bá bè í ye, ke tú Kuyie mpããnáànti náambè. ¹⁰ Kè tí nde mbo ke dò yewe sãmpó, kè Kuyie mpããnáànti náàntò m̀ou bè tú wè Akabuusi boní Sudee kétuàkení. ¹¹ Kékòtoo ti borè kétúóté Pɔ̃ri naàkɔ̀nfè kèboú omáà o nou nè o naàcèi ke dò: Nte Muyaánsààmù n nàké tí, wèè te fenaàkɔ̀nfè fie, Sifube yóó ò bou mie mbotí nku Sedisadɛmmu kédúó mbèè í tú Sifube.

¹² Ti kèè dii mànni de kó tináànti, nè Sesadee kàbe kè tí bántè Pɔ̃ri ke dò ò báá kàte Sedisadɛmmu. ¹³ Kòò béi nke dò: Di kuànnè ba ke caari n yèmmè? N wákému kè bè bo n kpetínné Sedisadɛmmu bá bè n kuò ti Yiè nYesu kó diyètiri kpéi.

¹⁴ Ti í nna ke bo ò bàà kèyóu ke dò: Kuyie ndòò kù dómè.

¹⁵ Kè tí mmàke yewe sãmpó ke báátí kékòte Sedisadɛmmu. ¹⁶ Kè Yesu kàbe bèè bo Sesadee kè bè ti cíe nkè ti bií báté onitì m̀ou cɛ̀tè bè tu wè Manasòò, Sipiri èi kou, kòò tu wèè còuté Yesu nè dimònni.

Pɔ̃ri dàòmè Kuyie nkó ikuó Sedisadɛmmu

¹⁷ Ti tùàke dii mànni Sedisadɛmmu kè Yesu kàbe ti còuté nè diwèi. ¹⁸ Kè dèe wenté, kè Pɔ̃ri ti kàtenè Isaku cɛ̀tè, ke bewedòunkótibè bemouu tíi. ¹⁹ Kè Pɔ̃rii bè d̀ou nkédèè, kè bè nàké demou Kuyie nhò pɛ̀nnè mèè botí mutòmmú bèè í tú Sifube be mièke. ²⁰ Kè bèe sãnte Kuyie nkédèè ke né ò nàké ke dò: Wénté Sifube còuté Yesu ke sũ mèè botí, ke né kpaá tũ mbe kó ikuó weti weti. ²¹ Bè kèè kè bè tu a yè nSifube bèè bo ibotí t̀ei mièke bèe yóu M̀oyiisi kó ikuó, ke bá ncãmmù be bí, bè me mbá ntũ Sifube kó m̀edòòrì mè. ²² Kè bè kèè a tùàkenímè ke kòtení ti yíme? ²³ Dòò ti yóó me nda náké tí: Ti màke die mbenitibè bènàà ndi bèè cànnenè Kuyie ndinù. ²⁴ Neiné be kè dí d̀òò Kuyie nkó ikuó kèwenke, kàa yietí be kó tiyeti kè bèe bè kuó, kè benitibèe banté a tũmmè M̀oyiisi kó ikuó, kè bè kèè tí, í tú timómmanti. ²⁵ Ti wàrimu dipátiri bèè í tú Sifube, ke còuté Yesu, ti tãátè tí, ke tú bè bá nyo nyiwũò bè fié ì yebàkè nè meyĩ nè iwũò bè í fié ì kè meyĩ nyè, kémenténè bemáà bè bo ndòutinè mè betòbè.

²⁶ Kè Pɔ̃rii bè neiné kè bèe d̀òò ikuó kèwenke, kè dèe wenté kè bèe ta Kuyie ncɛ̀tè mièke kénáké ke dò yewe yèyiekè ikuó bo deè, bá wè kòò t̀oní o wũò kèfíe.

Bè pɛ̀nnè Pɔ̃ri Kuyie ncɛ̀tè mièke

²⁷ Kè de kó yewe yèyiekè ndó kédèè, kè Sifube bèè bonní Asii kó kutempɛ̀ kè bèe yà Pɔ̃ri Kuyie ncɛ̀tè késukú benitibè, kè bèe ò pĩ, ²⁸ kékúónko ke dò: Isidayɛribɛ ti dɛ̀ténè! Onitì yie, nweè náante tipítì timou Isidayɛribɛ kpéi, ke yete M̀oyiisi kó ikuó, ke dàátí ke tanné bèè í tú Sifube Kuyie ncɛ̀tè, ke tè s̀inkùnne.

²⁹ (Bè do náá mɛmmɛ ke yé bè yàmè Todofimmu Efɛesi èi kou wèè tu Kirisi kou dihei mièke kòò neínè Pɔ̃ri kè be yèmmè ndò mPɔ̃ri ò tanné Kuyie ncɛ̀tè.) ³⁰ Kè dèe

yonke benitibè kè bèe yènni bemou dihei kèpfi mPɔɔri Kuyie nciētè mieke kédete keyènnè, kékpetinnè yebòrè mecāā. ³¹ Kè bè nwékíi ke dó kòd kùo, kè bèe náké Odommu kó behāāpòmbè kóo kóti ke dō: Dikpànni bo dihei mieke. ³² Kòo yú behāāpòmbè nè iwēi yembè kè bèe kote mecāā. Bè bèe yàni dii mōnni keyóu bè bo mpuotimè Pɔɔri. ³³ Kè behāāpòmbè kóo kóti tóonko kéduó nkè behāāpòmbèe bou Pɔɔri mēfimmè mēdémè kédeè kòo beke benitibè Pɔɔri tú wè nè ò càke mù. ³⁴ Kè biè nni nnáá ntii, kè betòbè nàá ntiteti, bá ò í mbanté kéduó nkè bèe ò kàtenè tehāāpònciētè, ³⁵ kéndèèti yedētisakè kè tihāāpòntii ò buuté benitibè mieke ò péi mēè kpéi. ³⁶ Kè yé kunitisūkù do tūmmè ke wékíi ke tú: Kuonè we!

Pɔɔri beémmè o kpeti

³⁷ Kè bè nhò tanninkoo kudieku kòo beke behāāpòmbè kóo kóti ke dō: A bo yie nkè n da náké timatàà? Kòo āāpònkóti dō: A yomu kerakiàà? ³⁸ Fóò í tú Esibiti kou wèè yete dihei kpeti ke waá mbekpàribè sikoupišínàà (4000) kè dí ta dikpàà miekaà? ³⁹ Kè Pɔɔri dō: N tú Sifu nwe kè bè m peitè Taasi dihei die, Sidisii kó kutempè, n da báammu yóu kè m béi.

⁴⁰ Kòo āāpònkóti yie nkè Pɔɔrii ncómú yedētisakè keyekii o nòtè benitibè kè bè dō káré. Kè Pɔɔri béinnè Ebedeebe kó tináànti ke dō:

22

¹ N népobè nè n cicèbè kémmúnè kè n di náké kè di banté n yí cààrèmmè mùmamù.

² Kè bèe keè ò bè náannèmmè Ebedeebe kó tináànti ke dake dō káré. ³ Kòò dō: N tú Sifu nwe, kè bè m peitè Taasi, Sidisii kó kutempè, kè m bìkú die Sedisadèmmu, kè Kamadiyèeri m benke ti yembè kó ikuó weti weti, kè n kōnti nyaunè Kuyie nkó mutōmmú ke dō ndi kpeti mē ndòmmè yíe. ⁴ Kè nni nfēũnko Yesu kabe, benitidaabè nè benitipòbè, ke bè pīi nke kpeti betòbè. ⁵ Ikuó niùti diewè nè o kabe bè yému, bèe do n duó yepáte kè m bo kote Damaasi ke pīmmú Yesu kabe kékonnènni Sedisadèmmu kéfēũ.

Pɔɔri nákémmè ò cèète mēè boti (Yesu Tōrè 9:1-19, 26:12-18)

⁶ Kè nni nkeri ke tóonko Damaasi kè diyie còmú yeyo, kè kuwenniku makùu cúténí keĩnkè ké n fité. ⁷ Kè n do ketenkè kékeè metammè mamè tumè: Sɔɔri! Sɔɔri! Dè dōmmè kàa n fēũnko? ⁸ Kè n dō: Fō nwenninwe n Yiè? Kòò dō: Mí nYesu Nansareti kou nwe a fēũnkomè. ⁹ Nè bè ti nei kè bèe yá kuwenniku bè mē nyí nkèè metammè. ¹⁰ Kè n dō: N Yiè n dō nkédòò ba? Kòò dō: Íté, kékote Damaasi, bè yóo ke nda náké a dō nkédòò ti. ¹¹ De mōnni ke s̄ nde kó kuwenniku n tiitè bá n yí wúó, kè n neínè bè n dete kétannè Damaasi.

¹² Kòo niti mōu dè bo bèe tú wè Ananniyaasi kòò dé Kuyie nke yíe nku kuó, kè Sifube bemou ò dó. ¹³ Kòo kàtení m borè ke dō: N tebite Pɔɔri, wēte kéwénté, de mōnni kè n na kéwénté kóo yà. ¹⁴ Kòo béi nke dō: Kuyie nti yembè tū nkù kuù da tāāté kàa yà wèè dōdri kù dómè kòò béi nkàa kèè ke bo banté o dó dè. ¹⁵ Fóò yóo náké o kpéi benitibè bemou a kèè ti nè a yà dè. ¹⁶ A ténke baa ba? Íté kè bèe da ānnè batémmù kàa duó nhamáà ti Yiè, nkòò da óúté a yei.

Pɔɔri nákémmè ò kàtemè bèè í tú Sifube be cie

¹⁷ Kè n wētení Sedisadèmmu, kémbáá nKuyie nku ciētè mieke. ¹⁸ Kè ti Yiè nni mbenke omáà ké n náké ke dō: Íté keyè Sedisadèmmu mecāā nke yé bèe í yóo yiemmmè a bèe náá nti n kpéi. ¹⁹ Kè n dō: N Yiè, mbè yému be mómmòmbe mū do kōrìmmè titiintouti ke pīi nha kabe ke bè puoti, ke bè kpeti. ²⁰ Bèe do kòu a kóo tōnti Etienni kè m bomu ke wēnnè bèè ò kòu, ke baa be yààti. ²¹ Kè ti Yiè nni nnáké ke dō: N yóo da tō ndedétirè nde bèè í tú Sifube be borè.

Pɔɔri nè Odommu kó kuhāāpònkù

²² Pɔɔri do náá kè bè kèmmúmu, bèe né kèè dii mōnni bèè í tú Sifube be kpeti kéwekíi ke dō: Kuonè oniti yie, nwèe í dō nkénfòu.

23 Kè bè nwékíí ke buàṅkoo be yààti ke déi mutáá. 24 Kè behāāpòmbè kóo kótì duó nkè bèe tanné Pɔari tehāāpòncīètè, ke bo ò puotí yedá, kòo náké mùu te kè benitibè miéke ò còú. 25 Kòò tàú nke bo ò puotí, kòo beke kuhāāpònkù kùu do bè bàa de kó diyìè ke dò: Di m̀ake kuce ke bo puotí Odommu kou ke í ò bekénàà?

26 Kè kùu coké kénáké be kóo kótì ke dò: A bo yīme onitì yie? Ò tu Odommu kou nwe.

27 Kòo āāpònkótì k̀atení k̀ebéke Pɔari ke dò: A m̀enke tú Odommu kou nweà? Kòò d̀ò: Èè, n we ntú.

28 Kòo āāpònkótì d̀ò: Mí n yietí idiítí nyi mediè nke naá nhOdommu kou. Kè Pɔari d̀ò: Mí nhò tu nè bè m peitèmmè mme.

29 Bèè do d̀ó kòò puotí kè bèe íté, kè kufōwáá mpī nhohāāpònkótì ò duómme kè bè bou m̀fimmè Odommu kou.

Pɔari nè bebeémbè diebè

30 Kè d̀eè wenté kòo āāpònkótì ndó k̀yà mùu te kè bè pī mPɔari, ke tí nyikuó niùbè kó bekótìbè nè bebeémbè k̀ebouté Pɔari m̀fimmè k̀écũñní k̀écónné be cuokè.

23

1 Kè Pɔari nwúó m̀ebeémbè k̀ebéi nke d̀ò: Kuyie nni nwúómu, nè m bomè tìmatì í k̀óonnè n yèmmè.

2 Kè ikuó niùtì diewè Ananniyaasii duó nkè bèè t̀kénè Pɔari kè bèe poté o nùu. 3 Kè Pɔari d̀ò: Kuyie nyóó poté f̀s nwe, a d̀ò nnè ditou s̀inni bè bi di mumòmmu péimù. A kari die nke bo m bekénè ikuó yèmmè ke ẁete ke ì yeténè, ke duó nkè bè m poté.

4 Bèè t̀kénè Pɔari kè bèe ò náké ke d̀ò: Ikuó niùtì diewè nwe a s̀áammàà? 5 Kè Pɔari d̀ò: N k̀abe n do í ỳe ke do ikuó niùtì diewè nwe, ke ỳe tì ẁarimè ke tú: A báá s̀áá nwèè ni a kó kubotí.

6 Kè Pɔarii banté bebeémbè bomè ibotí idéi, Sadusīēbe nè Fadisīēbe, ke b́ei nke d̀ò: N tú Fadisīē nwe kè n cice tú Fadisīē, n tá m̀è k̀péi nke d̀ò mukúkéyántimù bo, d̀eè te kè di m bekùnè.

7 Ò b́ei memme Fadisīēbe nè Sadusīēbe kè bèe íté tineitì k̀yate. 8 Kè Sadusīēbe ntú mukúkéyántimù í bo, Kuyie ntōrè me nyí bo, yoo muyaá ntēmù mamù me nyí bo, kè Fadisīēbe bie nyé ke d̀ò dende kó dimàà bo. 9 Kè kutowekuu deuke kè ikuó wāābè bèe tu Fadisīēbe kè bèe kónné Pɔari ke d̀ò: Ti í yà onitì yie ndòò m̀è yei, kè dè yèmmè Kuyie ntōnni marì dii bo nhò béinnè, yoo muyaá ntēmù mamù.

10 Kè dikpànnii deuke, kòo āāpònkótì r̀yī̀kù bè bo kuómè Pɔari, k̀eduó nkè behāāpòmbèe cútóo kòò t̀oté ditīnni miéke k̀etanné tehāāpòncīètè.

11 De kó keyènkè kè ti Yiè nk̀atení kénáké Pɔari ke d̀ò: A k̀ònti báá ỳarike, a náké m̀è boti nk̀péi Sedisadèmmu k̀abe a yóo me nnáké Odommu k̀abe n k̀péi.

Sifube dàkemè ke bo kuɔ Pɔari

12 Kè d̀eè wenté kè Sifube ẁennè ke d̀ò bè báá di, bè me mbáá yà d̀èmarè ke í kuɔ Pɔari.

13 Bèè do ẁennè ke bo ò kuɔ bè do bo mbo sipísìnàà, 14 k̀ékote k̀yà ikuó niùbè kó bekótìbè nè bekótìbè kè bè náké ke d̀ò: Ti yetemu ke tú ti báá di d̀èmarè ke í kuɔ Pɔari. 15 Bekènè ohāāpònkótì kè dè ndò ndi d̀ó k̀yà Pɔari ke ẁenté o náànti mesàà, kè bè ò k̀òrinní, ti bo mbo de m̀onni kuce kòò kuɔ kòo mu nyí t̀ùkení.

16 Kè Pɔari t̀āū birèe keè bè dàkemè ke bo kuɔ Pɔari, k̀ékote tehāāpòncīètè k̀éta kòò náké.

17 Kè Pɔarii yú kuhāāpònkù makù ke d̀ò: Niitè we ndapàà nhOkótì borè, ò m̀ake tìmatì nti ke d̀ó kòò náké.

18 Kè kuhāāpònkùu ò neinè kè bèe kote ohāāpònkótì borè, kè kùu ò náké ke d̀ò: Kukpetínkù Pɔari weè ỳe n k̀atenni we ndapàà nha borè kòò da náké tìmatì.

19 Kòo āāpònkótìi dète weè dapàà nkè bèe kenté kòò d̀ò: A ỳe mba? 20 Kòò d̀ò: Sifube bèè dàke ke duó nkè bebeémbè bo da beke k̀aa naa nk̀ariṅko Pɔari kè dè ndò mbè d̀ó ke ẁenté o

náànti mesàà. ²¹ Báá yie mbe kpeti! Bèè dó kóò kùò bè bo mbo sipísìnàà ndi ke tú bè báá di, bè me mbáá yà dèmarè ke í ò kùò. Bè bàátímu ke baà fǒ nwe.

²² Kòò ããpònkòtì dǎ: Kòò, a né báá náké òmòu a tì nni nnàkémè.

Bè kàtemmè Pòari Fediisi borè

²³ Kè behããpòmbè kóò kótì yú iwěi yembè bèdébè ke dǎ: Duónnè kè behããpòmbè sikòusìnàà nè sipísìyiekè (470) báátí. Kè sikòusidé (200) ñto tikpàrinentì, kè sipísìyiekè ñdeke sisěĩ, kè sikòusidé tesìi báátí, kè di íté keyènkè tewebiètè mèwèi mònñi kékate Sesadee.

²⁴ Waánnè sisěĩ sù yó ñto Pòari kòò tuòke kùmàndáà Fediisi borè nè kusààkù.

²⁵ Ò béi mmemme kéwári dipátìri ke dǎ:

²⁶ Kudodi Disiyasi múi dǎunko kùmàndáà Fediisi. ²⁷ M mè nda duónko wèè nìti Sifube bèè sòò ò pǐ nkéndó kóò kùò, kè n katoò nè nh ããpòmbè. Kékeè ò túmè Odommu kou kóò fiète, ²⁸ kéndó káyà bè ò pǐ mmùu kpeí, kóò kàtenè bebeéndiebè borè. ²⁹ Ke sǎ mbè ò pǐ mbe kó iwedòunkú kpeí nke, ò me nyí dǎò mèyei mmamè mèè dǎ mbèè ò kùò yoo bèè ò kpetínnè. ³⁰ N kèè bè dàkemè mme ke dǎ kóò kùò, ke pànke wè nda duónko kè bè bo katoò kàa yà o kpeti.

³¹ Kè behããpòmbèè dǎò be kóò kótì bè náké tì, kétúóté Pòari de kó keyènkè kékatenè ãntipatirisi. ³² Kè dèè wenté kè behããpòmbè bèè cènti be naàcèi kè bèè kpeínté kè bèè dèke sisěĩ kè bè nhò sàkénè. ³³ Kétuòke Sesadee kéduó nkùmàndáà dipátìri nè Pòari. ³⁴ Kè kùmàndáà kaà ndipátìri, kébeke Pòari ò tu kùu tempè nkou, kòò dǎ: Sidisii. ³⁵ Kòò dǎ: N yóò wète ke da bekému bèè da pǐ bè bo tuòkení dii mònñi kédeè kóò tanné Edoti do maá tèè cǐtè mieke.

24

Bè bekunnèmè Pòari Fediisi borè

¹ Yewe yènnùmmù kó difònkúò kè ikuó niùti dièwè Ananniyaasii tuòkení nè diheì kó bekótibè nè opútíwè Tetiduusi, ke bo náké kùmàndáà Pòari kó mèyei. ² Kè bèè yúni Pòari, kè Tetiduusi nyóò ò wátì késante kùmàndáà ke dǎ: Kùmàndáà dièwè Fediisi, ³ fǒò te kè ti òmpè, kè ti èi cèète ke wenke. Ti da sánti sáà tipíiti timòu a sàà nkpeí. ⁴ N né da báammu nè a sàà nkpeí, yóu kè n da náké onìti yiè nkpeti sàmpó. ⁵ Ò tú onitiyeiwe nwe, ke yaáati Sifube tipíiti timòu, ò tu Nansareti kòbe kó difínni kóò niùti nwe. ⁶ Ò dǎ késìnkunne Kuyie ncǐtè nte ke ti ò pǐ, [ke na nhò bekénè ti kó ikuó yèmmè. ⁷ Kè behããpòmbè kóò kótì Disiyasi ò fiète nè muwèrimú, ⁸ kéduó nkè bèè ò pǐ nkè bè ò kàtenèní a borè.] Beke we a mómmuò nkòò da náké.

⁹ Kè Sifube yie mbemòu nke dǎ: Ò náà mómmuò nwe.

Pòari nákémmè o kpeti Fediisi borè

¹⁰ Kè kùmàndáà dǎ Pòarii béi, kè Pòari dǎ: Kùmàndáà dièwè Fediisi, n yému ke dǎ nti kó ketenkè kemòu kòbe bekù fǒ nwe yebie mpéu mieke, n yí yǐkù m bo da nákémmè n kpeti. ¹¹ A bo na ké bè beke. Nè n tùòkennímè Sedisadèmmu ke bo bántè Kuyie dè í pètè yewe tepíitè nè yèdèè. ¹² Òmòu í n yà Kuyie ncǐtè mieke yoo titíintouti yoo diheì kè n neínè òmòu yoo n sukíi benitibè. ¹³ Be nnitibè báá na kénáké timatì bè m pǐ tii kpeí. ¹⁴ Timatì máà ndi n yémè. N tū ti yembè kó kuce nku meborime pammè mieke, bembè yè mmèè í wenni, m me nyí yete tii wàri ikuó kó yepáte nè Kuyie mpããnáànti náamè kpeye mieke. ¹⁵ N támu bè támè ke dǎ nkuyie mbo duó nkè benitisaàbè nè benitiyeibe kè bèè yánté. ¹⁶ Dèè te kè n yetíróo ke í dǎ kéyeténè Kuyie nè benitibè.

¹⁷ Dè màke yebie mpéu n yitèmmè Sedisadèmmu, ke wètení ke tǎ idítì ke bo pã n kòbe kèpã Kuyie nyepãrè. ¹⁸ Nsòò ye mpãã Kuyie ncǐtè mieke bá kutoweku í bo. ¹⁹ Kè Sifube mabè bèè ò mboní Asii kè bè n sǎnté, bèè dǎ nke na mbo die, kè n cààrè dèmarè nde bèè béi. ²⁰ Yoo

bèè bo diè mbèè béi mbè sòò m bekùnè káyà mèè yei. ²¹ Kè dè í tú n sòò béi ntì mekperímè be ìkè ke dò: N tá mèè kpéi nke dò mukúkéyántímù bo, deè kpéi nte kè di m bekùnè yíe.

²² Fediisi wèè yē Yesu kó kuce do mmèè botí, kòo tentè dikàtìrì ke dò: Behããpòmbè kóo kótì Disiyasi bo tuàkení dùi mònñi m bo dòò kèwénté de kó tináahtì.

²³ Ò béi memme kénáké kuhããpònkù ke dò kùu kpetínné Pòori, ke né ò pã mefiè ke yóu kòo kàbe nhò teénnè.

Pòori nàkémè o kpeti Fedikisi nè o pokù Turisiiri

²⁴ Kè dè dò yewe sámpó kè Fedikisii neiné o pokù Turisiiri wèè tu Sifu, kékote, kéduó nkè bèe yúní Pòori kòo mbè nàá nYesu Kirisi kpeti kè bè kèmmú. ²⁵ Kè Pòori nnáá onìtì dómme kéndòari Kuyie ndó dè, kènnò nke pīi nhomáà. Nè Kuyie nyóó bekénèmmè benitibè. Kè kufōwáà mpī Fediisi kòò dò: Kè m pètè mefiè m bo wēte ke da yú.

²⁶ Ò do dó Pòori bo ò pāmè mme idíítí kè deè nte kòo nhò yu sáà kè bè nàá.

²⁷ Kè yebie nyèdèé pēxé, kè Pòdisuusi Fesituusii cōuté tikpàtì kè Fediisi ndó kènnaatinè Sifube ke yóu kè Pòori ñkpetí.

25

Pòori dómè káyà okpààtì diewè Sesaa

¹ Kè Fesituusii tuàkení Sesadee kèmmàke yewe yètààtì kékote Sedisadèmmu. ² Kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sifube kó bekótibèe kàtení o borè ké nhò nàá mPòori kó meyei. ³ Kòò bàá nke tú wèè duó nkè Pòarii kàtení Sedisadèmmu. Bè do dàkemu ke bo ò kùò kuce mieke. ⁴ Kè Fesituusii bè nàké ke dò: Pòari kpetí Sesadee nwe. Mí mmómumuò nkè n kūnti bàmbà. ⁵ Di kó bekótibè bo na ké n neiné Sesadee, kòò dòò meyei mmamè mme bèe náké.

⁶ Kè Fesituusi mbè bonè ke dò yewe yèni yoo tepítè, kèwēte Sesadee. Kè dèe wenté kòo ta kubeéndieku kéduó nkè bèe yúní Pòari. ⁷ Kòò tuàkení, kè Sifube yènní Sedisadèmmu kóò kèñné, ke nnáá ò nu ndòò mèè yei mpéu, bè me nyí mpètè dèè benkú ke dò mbè nàá ntì tú timómmoni. ⁸ Kè Pòarii yete ke dò: N yí yete Sifube kó ikuó mai, m me nyí yeténè Kuyie ncīxé, m me nyí yete ketenkè yiè nkpeti matì.

⁹ Kè Fesituusi ndó kènnaatinè Sifube kèbeke Pòari ke dò: A dó kékote Sedisadèmmu kè bè nda bekùnè kè m boàà? ¹⁰ Kè Pòarii ò tēñné ke dò: N dó kékote okpààtì diewè Sesaa borè nde kè wèe m bekénè, n yí dòò Sifube meyei mmamè kéndònnè a yémè a mómumuò. ¹¹ Kè n do ncààrèmu yoo n dòò meyei mèè dò mbè n kuò, n yí yetírí m bo kúmè, kè bè me nsònté ke n nímmu òmòu í màke kuce ke bo m pī nké bè duó. N dó káyà okpààtì diewè Sesaa nwe.

¹² Fesituusi nè o kàbe kè bèe náké bemáà kédeè kòo náké Pòari ke dò: Kàa dó káyà Sesaa nwe a yóó ò yàmu.

Akiripaa dómè kékeè Pòori nàámmè

¹³ Kè dè dò yewe sámpó kóo kpààtì Akiripaa nè Beriniisi kè bèe kote Sesadee ke bo dōu Fesituusi, ¹⁴ kémbò kè dèe mante sámpó kè Fesituusii ò nàké ke dò: Fediisi n yóonè onìtì mōu kòò kpaá kpetí. ¹⁵ Kè n sòò kote Sedisadèmmu kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sifube kó bekótibè kè bè n náké o kpéi nke dò nh ò kùò. ¹⁶ Kè m bè tēñné ke dò: Odommu kàbe ðó í nduó nhonitì o kprantíðentòbè kè bè í beké, kòò nàké o kpeti. ¹⁷ Memme kè bèe kàtení diè, kè dèe wenté kè m pànkèe ta kubeéndieku kéduó nkè bèe yúní de kóo niti. ¹⁸ Bèè ò pī mbè me nyí nàké meyei mmamè n yèmmè do dò mbè yē nh ò dāmmè. ¹⁹ Bè do nēi be kó muwedummu kpéi nke nè Yesu mōu wèè ku kè Pòari tu ò fòu. ²⁰ Bá n yí mbanté m bo beke mèè botí de kó tináahtì, kèbeke Pòari kòò bo ndó kékote Sedisadèmmu kè bèe ké mbeké. ²¹ Kè Pòari yete ke tú: Ò dó okpààtì diewè wèè ò bekénè, kè m me nyóu kòò kpetí ke kèmmúnè m bo ò duónkomè Sesaa.

²² Kè Akiripaa dò: M múnke dó kékeèmu de kóo niti nàá ntì. Kè Fesituusi dò: A naa bo ò yà kékeè ò nàámmè.

²³ Kè dèe wenté Akiripaa nè Beriniisi kè bè nkòri kè benitibè bè urí, kè bèe ta kubeéndieku ke neiné iwéi yembè nè dihéi kó bekótibè, kè Fesituusii duó nkè bèe yúni Pòori. ²⁴ Kè Fesituusii béi nke dò: Okpààti Akiripaa nè díndi bèè bo die, ñtenè oniti Sifube bemou Sedisademma kàbe nè Sesadee kàbe yé n kuò wè. ²⁵ Mí n yí yà ò dòò mèè yei nke dò nti ò kùò, ò né me nyèmmè ò dó káyà okpààti dièwè, kè m me nyie ke bo wè nhò duónko. ²⁶ N yí yà m bo wāri tì, dèe te kè nh ò yúni, fí nhokpààti Akiripaa a ìkè nè betòbè, kè ti bo náké de kó tináànti kè n yà m bo wāri tì ketenkè yiè. ²⁷ Mí m borè dè í wenni m bo duónkomè kukpetínkù okóti ke í náké kù càkemu.

26

Pòori beémmè okpààti Akiripaa

¹ Kè Akiripaa náké Pòori ke dò: Ti da duómmu dinùu. Náké bè yé nha càkemu.

Kè Pòori youte o nòutè ke bo beé nho kpeti ke béi nke dò: ² Okpààti Akiripaa dè n naatimu yíe mmesàà n yóó béimmè a ìkè Sifube m bekùnè tìi kpeí. ³ A yému Sifube kó ikuó nè bè mòkemè tineiti, n da báammu a minné ké n kénté.

⁴ M bíkú Sedisademma n kàbe cuokè nke kè Sifube bemou yé. ⁵ Bè n yému nè dimònni kè bè dó bè bo na kénáké n do túmè Fadisié wèè tū nti kó ikuó kperiyi. ⁶ Bè m bekùnè yíe n tá mèè kpeí nke Kuyie ndo náké tì ti yembè. ⁷ Kè ti kó iwuo tepítè nè idéi pí nKuyie nkó mutōmmú ke baa tì bo dàòmè. Okpààti, n ti ntá kè Sifube m bekùnè. ⁸ Dè dōmmè díndi Sifube kè di í tá ke dò becírìbè bo yánté?

⁹ Mí m mómmuò n do yé ke tú desààrè nde kemmau ke bo paa mbè bo nyumè Yesu Nansareti kou kó diyètiri. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótibè n duó ndinùu kè m pírmú Yesu kàbe péu Sedisademma mièke ke kpetinné, kè bè mbè kòu kè n dó, ¹¹ ké m bè pī titiintouti mièke ke puoti, kè bè bo yete Yesu, kè m mièke mbè còu mmesàà kè m bè fēũnko nè yehékè teyè mièkoo.

Pòori nàkémè ò cèète mèè boti

¹² Mèmmè kè ikuó niùbè n duó ndinùu kè nní nkòri Damaasi ke neiné n kàbe. ¹³ Okpààti! Kénkááké kuce kè diyie còmmú yeyò, kè kuwenniku makùu cúténí ti ñnkè kèpèèté diyie kòku. ¹⁴ Kè ti duó timou ketenkè, kè n keè metammè mamè nè Ebedeebe kó tináànti kè mè tu: Sòori! Sòori ba nte kàa n fēũnko, dè bo nda yòunè a bo m baaomè. ¹⁵ Kè m beke ke dò: Fí wenni nwe? Kè mè dò: Míwè Yesu a fēũnkomè. ¹⁶ A né íté kécómmú, n da benke m máà ndi kàa bo naá n kóo tōnti, kénáante a me nyà dè yíe nè n yóó yíe da benke dè. ¹⁷ N da tãáté Sifube nè bèè í tú Sifube be cuokè nke, ke bo da tō mbè borè. ¹⁸ Kàa bè wéi, ké bè duó nKuyie, kè bèe yie nkè kùu bè cīè nkè bèe wēnnénè ku kàbe ku cīèè.

Pòori keté yèè ekè Kuyie nnáànti

¹⁹ Mèmmè okpààti Akiripaa n yí nyete Kuyie nni mbenke de. ²⁰ N keté kénáké Kuyie nnáànti Damaasi nwe nè Sedisademma nè Sudee kó yehékè yemou nè bèè í tú Sifube, ke tú bèe ceete kéndòori Kuyie ndómè. ²¹ Dèe te kè Sifube m pí Kuyie ncīèè mièke kéndó ké n kuò. ²² Kè Kuyie nni ndeeté kè n kpaá fòu, ke náa ku náànti besám̀pòbè nè benitidièbè. N yí náa ntimatì kè dè í tú Kuyie mpāānāànti náam̀bè nè Mòyiisi bè do náké tì ke dò: ²³ Kirisi dò nkéféútému kékú, kéntú oketiwè wèè yánté, kémííté ti kó kubotí nè ibotí tēi kuwenniku.

Pòori nàámmè Kuyie nnáànti Akiripaa

²⁴ Kè Pòori nkpaá náa kè Fesituusi ò péi nke dò: A bebíi yepáte kè yè da wáammaà? ²⁵ Kè Pòori dò: Okpààti, n yí wàáté, n náa timómmōnti nti. ²⁶ Okpààti Akiripaa tì yému timou, dèe te kè n náa ke í yīèkù, ke yé ti í dōòmè disòri. ²⁷ Okpààti Akiripaa, n yému ke dò nha yie Kuyie mpāānāànti náam̀bè náké tì. ²⁸ Kè Akiripaa dò: Pòori a yóó duó kè nní mbo ke náa

dòri ke dò mbè pitírí bàtòò cònnírì. ³¹ Kè Pòrii náké iwěĩ yie nnè tihāāpòntì tetì ke dò: Kè be nnitibè í kpaá bàtòò mièke òmòu báá cooté.

³² Kè tihāāpòntii kéété iwěĩ ì piítí bàtòò sàmṗòu kòo pōnté.

³³ Kè dèe auté ke bo wenté kè Pòrii bè náké ke dò: Dè mòke yíe nyewe tēpíítè nè yēnàà di í dimè mùmamù. ³⁴ Dinè kénfòu, di kóo mòu kó kunónkúókù í yóó feti.

³⁵ Pòrii bēi memme kētúóté pēē kēsāntē Kuyie mbe ìkè ke wété kēncáá. ³⁶ Bemou, kè be yèmmèe caté, kè bēe di. ³⁷ Timou ti do bo sikousidé nè sipisiyiekè nè bèkuò (276) ndi bàtòò mièke. ³⁸ Kè bēe di kédeè kédootóo tidiiti sōnti dāmèèrì mièke kè bàtòò bo yauke.

Bè diunèmbè bàtòò

³⁹ Dè wenté dii mōnni bá bè í mbanté ketenkè, kèyà kubinkenkenkù makù kè mubirímú de bo, kè be yèmmèe ndò kè bè bo na, bēe kōtenè bàtòò dēborè. ⁴⁰ Kè kéété bàtòò cōnniyè kēpíté dèe piúnè bàtòò kédeè kécōnné kuyāākù, kè kuyaakù mbè tēmmù kè bè kōri dēborè. ⁴¹ Kéta mubirímú kó kupē mmakù, kè bàtòò fūūkù o ìkè kè menie nní mpuotì o fōnkúò kòò wéú.

⁴² Kè tihāāpònti ñyīèkù tikpetintì bo deimè kè kùmakùu coké, kéndó ké ti kùò timou. ⁴³ Kè iwěĩ yie nní ndó kédeeté Pòrii kēyete ke dò, bēe nò nke dei bēe dei kēniitè kēsénté. ⁴⁴ Kè betòbè mbe tū ke deitínè tidabētì yoo bàtòò kó yewétiyè. Memme kè bēe sénté bemou bá dēmarè í bè dōò.

28

Fewàáfè dōntémè Pòrii

¹ Ti sénté dii mōnni nè kukōnnaatí kékeè de kó dihei yètìrì tùmè Mariti. Di do soké dāmèèrì mièke nke. ² Kè de kó dihei yembè ti dōò mesàà. Ke sǒ nfetaafè niu kè muséé mbo, kè bēe tōtinnè muhāá mmediè. ³ Kè Pòrii oté tidabiti ke bo ānné muhāá mmieke, kè fewàáfè ā ti mièke kékeè kuhāāyīnkù kēyēnní kédōnté o nùtè kēncáátí. ⁴ Kè de kó dihei kabee yà fewàáfè càátímè Pòrii nùtè kēnnáá mbemáà ke tú: Onitì yie mmēnke tú onitikòuti nwe, bá ò me ncootémè dāmèèrì mièke meyi mbaa ò tūmmu.

⁵ Kè Pòrii míétóo fewàáfè muhāá mmieke bá ò í nkèe kuyonku. ⁶ Kè bè nkémú dè bo múútímè yoo wèe doroo bàmbà nkékú. Kè dèe mōnte bá dēmarè í dōò, kè bēe ceete tināāntì ke dò ò dō nKuyie nku.

⁷ Ke sǒ nkùmāndāà bè tú wèe Pibidiyuusi, wèe te dihei kòo bàtè dè bo, kòo ti cōuténè diwèi. Kè tí mbo ke dò yewe yētāāti. ⁸ Kè timíétì bo o cice kòò yénkù meyi ke duó kè Pòrii ò nòò nsinou, ke bántè Kuyie nkòo miété. ⁹ Kè bemuambe tōbè ñkōrini kòò bè mièkunko. ¹⁰ Kè bè ti dōò mesàà. Kè ti pēētímùu tuōkení dii mōnni kè bè ti pāmmú dè ti békú dè.

Odommu kabè do dómè Pòrii

¹¹ Betāābè bètāāti kó difōnkúò kè ti ta bàtòò mòu wèe do dè bo diyōò mièke, ke bonní Adekisāntiri, ke mòke sitenkaanì sidésì kè bè sì tu itāátébi. ¹² Kè ti tuōke Sidakii ke cōmmú ke dò yewe yētāāti. ¹³ Ke íté dēborè kēmpékénè ketenkè kè dèe wenté kè ti tuōke Desiyo kè kubakù cānku kó kuyaakù mbo, kè ti mmòke yewe yédéè kētūōke Pusōri. ¹⁴ Ke dè yà Yesu kabè kè bè dò ti mbè bonè ke dò yewe yēyiekè. Kè ti mbè bonè kēpēēté kēnkōri Odommu. ¹⁵ Kè Yesu kabè bēe bo Odommu kè bēe keè ti kpéi, kēkōtení Dapiyusi bè taà dè dikātìrì ke ti co, kè betòbèe kōtení bè tu dè titouti tītāāti bepōòbè kpeti. Kè Pòrii bè yà kòo yèmmèe narike kòo sāntē Kuyie. ¹⁶ Ti tūōke dii mōnni Odommu kè bēe duó mPòrii kudieku kòo mbo kè kuhāāpònkù ò bàa.

Pòrii nāámmè Kuyie nnāāntì Odommu

¹⁷ Yewe yētāāti kó difōnkúò kè Pòrii yú Sifube kó bekótibè bèe bo Odommu kè bēe tínni kòo bè náké ke dò, ti kabè n yí yeténè ti yembè kó ikuó, kè bè m pī Sedisadēmmu ke duó nhOdommu kabè. ¹⁸ Kè bè m biéké kéndó ké n fīi ke yé bè í yāmè meyi n dōòmè ke dò mbè

n kuɔ. ¹⁹ Kè Sifube né yete, kè deè nte kè n dò: M bo yà ketenkè yiè, deè né í tú n yē m bo ò yà kòò nàké be kó meyei mmamè. ²⁰ Deè te kè n dó ke di nàké, Isidayeεribe baa wè kpéi ntemè kè m bou mefimme.

²¹ Kè bèe ò tēhné ke dò: Bè í wāri a kpeti matì Sudee ke ti duōnní, ti kou mōu me nyí ke yēnní ke ti nàké a cààrè mù. ²² Ti yēmu ke dò ntipíti timou bè í dó a tū nkùù wedōuncè, a ti nàké a mómmuɔ nde kó tináaàntì.

²³ Kè bèe dóú ndikàtirì kékōtení de yiè Pōori borè kénsūnè bè sòò māmè. Kè Pōori ntūū nke bè náá Kuyie nkprààtiyuu kpeti, ke bè benkú Mōyiisi nè Kuyie mpāānāaàntì náam̀bè do nàké tì, ke yetíróo ke dó bèe banté Yesu tùmè Odeεtíwè. ²⁴ Kè bèmabèe yie nkè betōbèe yete. ²⁵ Kè bè nyiti ke nēi bemáà, kè Pōorii béi nke dò: Muyaánsààmù naatimu mù do me nnàkémè Kuyie mpāānāaàntì náaàntò Esaii ke dò: ²⁶ Kōte kénáké ku mbotí kōbe ke dò:

Di bo nyo,
di me mbáá banté,
kénwúó, di me mbáá yà.

²⁷ Ke yé de kó kubotí kōbe yèmmè kpeñnìmè,
bè í yíé ntìmatì,
ke ìtínné be to, ke báá keè,
ke ũū nke báá yà,
bè yàà bo ceete mēè kpéi
kè m bè miékūnne.

²⁸ N yēnè ke dò mēdeεtímè kó tináaàntì kōtemu bèe í tú Sifube be borè kè bembε yóó tì cōuté.

[²⁹ Pōori béi memme kè Sifubεε íté tineitì bemáà kénkūnti.]

³⁰ Kè Pōori dò yebie nyèdéè ke yietì ò bo kùù dieku, ke cōú bèè kòriní o borè. ³¹ Ke náá Kuyie nkprààtiyuu kpeti nè Yesu tùmè Odeεtíwè bá ke í yīèkù, òmōu me nyí nhò kōōnnè.

Pɔ̃ari wǎri dii pátírí Kirisi kɔ̃be bèè bo Odommu Di mpátírí tɔ̀ tii náãnti

Kuyie nkóo tǔnti Pɔ̃ari weè wǎri de kó dipátírí Odommu kɔ̃be. De kó dipátírí dii ti náá nKuyie ndeeri mɛ̀è botí oniti, dii ti náá mbenitibè bɛ̃mɔu tùmè meyei nyembè mbe kè Kuyie nti deeri ti tá dii mǎnni Yesu. De mǎnni ndi Kuyie nhɔ̃ɔ ti cǐmmè kè Muyaánsààmù ti wénkúnne. Kòò bèi nho pátírí mieke ke tú tináãnsààti ò náá nti tu benitibè bɛ̃mɔu kpɛti nti. Ò í baàti òmòu.

Pɔ̃ari yóó pǎnté o pátírí, ké bè nàkémù bè dò nkénfòu mɛ̀è botí be cuokè nè bè bo ndòmmè ketenkè yembè ìikè.

Di mpátírí náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ari do dómè kékɔ̃te késíéké Yesu kɔ̃be bèè bo Odommu 1:1-17
2. Benitibè bɛ̃mɔu tú meyei yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20
3. Oniti ð ntá Kirisi nwe kè Kuyie nhò wènkúnne 4-5
4. Ti wènnénè Kirisi nwe ke ku, kòò wènnénè ke yǎnté, deè te ke ti wenke 6-8
- 5 Isidayeeriibe do í yiemme Kuyie nkɛti 9-11
- 6 Yesu kou kó mufòmmu nè o borime de dòmmè kéndéúkunko Kuyie nyètiri 12:1-15:13
- 7 Yesu kou bo mbenkúmè o dókùmè 15:14-16:27

Mudummu

¹ Mí mPɔ̃ari, Yesu kóo tǔnti mú di wǎri di mpátírí, Kuyie nkuù n yu ke n tǎáté ke n dòò ku kó ditǔnni kè m bo náké ku náãnsààti. ² Kù do náké tii kpéi ku pǎánãnti náam̀bè nè dimǎnni kè bè ti wǎri. ³ Ti náá nti Yiè nYesu kpéi nke wèè tùóté tinitikònti kè bè ò pɛitè Dafiti kó kufuku mieke. ⁴ Kè Kuyie nhò duó mmuwèrimú kè Muyaánsààmù duó nkòò yǎnté ke benke ò tumè ku Bire. ⁵ Weè te kè Kuyie nni ndòò mesàà kè n náá nku kó ditǔnni ke bo yǔ́nni ibotí imòu kè ì nhò tá kényíe nho kpɛti. ⁶ Díndi Odommu kɔ̃be di tú ìi botí kó bèmabè kè Kuyie ndi yu.

⁷ N di dɔ̃ummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di tǎáté, kè di bo nfòu kù dómè. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di pǎ mesàà nnè diwèi.

Pɔ̃ari dómè kékɔ̃te kɛ̀yà Odommu kɔ̃be

⁸ N sǎnti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyètiri di kpéi, nke yé nh ð̃ kɔ̃te kèè bíékè kè bè n náam̀mu di tá mɛ̀è botí Kuyie. ⁹ M báámmu Kuyie ndi kpéi nsáà kè kù yé, kunku m pǐ nkùu tǎmmú nè n yèmmè memòu ke náá nku Bire kó Tináãnsààti. ¹⁰ M báámmu Kuyie nsáà, ke tú kè kù dó kù m pǎ kuce kè n kɔ̃too di cie. ¹¹ N do dó ke di yàmù ké di náké Kuyie nkó yepǎrè mayè kpéi nkè dèe yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke. ¹² Ke wète ke do dó tí máá kɛ̀yáúkúnne titòbè kònti, ke yé timòu ti wèrimè ketá Kuyie.

¹³ N kɔ̃be n dó dí nyému n do dómè kékɔ̃too di cie ke di náké Kirisi kpɛti kè di ti yie, kéndò n ti nàkémè ibotí tɛ̀i kè ì ti yie. ¹⁴ N kó mutǎmmú mmu n dò nképi mmù bèè tú Kerékibe nè bèè í tú Kerékibe, bèè yé yepáte nè bèè í yè yé be cuokè. ¹⁵ N dó tí tú m bo di nákémè Tináãnsààti díndi bèè bo Odommu.

Tináãnsààti tú Kuyie nkó muwèrimú mmu

¹⁶ Ke yé ifei í m bonèmmè m bo nákémè Tináãnsààti, tí tú Kuyie nkó muwèrimú mmu, ke deeri bèè kó dimàà tí tá kékɛténè Sifube borè nè besəmboo. ¹⁷ Kuyie nhɔ̃ɔ wénkúnne oniti ò tá dii mǎnni ndi nè o yèmmè memòu. Tì wǎrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tá mɛ̀è kpéi.

Benitibè báá na képeri Kuyie nyìkè

¹⁸ Kuyie mmiεke cóúnni kéfinkè benitibè caàrimè nè meyei mbè dòòri mè kè mè diítí timómman̄ti. ¹⁹ Dèè dò nkénte kè benitibèe banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómman̄ku kuù dè mbè benke. ²⁰ Kuyie nkó medómme nè ku wērímu mùu bo sáà dè í dò nna kégà. Kàa né wénténí kù dòòmè kutenkù dè feímu ke dò ntí na ké dè banté deè te kòo niti báá na képeri Kuyie nyìkè. ²¹ Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkunnemè ku yètirì, ké kù sante, ke tūnne iyèntotí detetirè kpeyi nè itookperí, ke ta dibìnni miεke. ²² Kè be yèmmè dò mbè ciì kè bè né yei. ²³ Bè bo mbáámmè Kuyie nkùù í deu, kè bè bàá nsitenkaan̄li sù dònne benitibè nè sin̄o nè tiwanwanti nè iwààke.

²⁴ Dèè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri meyei mbè dómè, ke d̄ari isòke kperε nè be k̄nti. ²⁵ Ke yóu Kuyie nkpeti ke tū nsiyáàbisi, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè bàá nkù dòò dè. Kuù do dò nkénsantí sáà, kè dè mme ndò.

²⁶ Dèè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri isòke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betòbè. ²⁷ Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betòbè. Mèmmè kè Kuyie mbè yóu kè bè yàu be d̄arimè kó tiyeti.

²⁸ Bè me nyetemè Kuyie ndèè te kè kù bè yóu kè bè tū mmeymè yeyime ke d̄ari bè do í dò nkénd̄ari dè. ²⁹ Bá bè í weti, ke d̄ari, ke dó idiítí, ke yóu, ke m̄ake meh̄ēm̄mè, ke dó munitikòu, ke dó yekpàrè, ke sou mbetòbè, ke ciì mbetòbè, ke dó munáant̄u. ³⁰ Ke náante betòbè kpéi, ke í dó Kuyie, ke s̄ante betòbè, ke tú sifei yembè, sip̄o yembè, ke waà mmeborime pammè bè bo ȳimè kéd̄o meyei ke yetíri be yembè kpeti. ³¹ Bè í yé bè dòòri dè, bè me nyí d̄ari bè nàké tì, bè í dó betòbè, bè í m̄ake betòbè kó mesém̄mè. ³² Bè yému ke dò nkuyie nkó ikuó miεke bèè dòòri me kóò botí bè dò nkéta muh̄áá mmiεke. Bá nè memme kè bè sòké ke d̄ari meyei, dè í tú bè dòòri meyei mmáà, bè kòm̄m̄umu bèè mè dòòri.

2

Kuyie mbeénti wennimè

¹ F̄ó wèè bekùnè betòbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè diì m̄nni betòbè a bekùnè a máà ndi. Ke yé bè dòòri tì a tì dòòri mè. ² Ti yému ke dò nkuyie mbo bekénè bèè dòòri de kó meyei mbotí kénnaati. ³ F̄ó nwèè nàa mbetòbè dòòri mèè yei nke mè dòòri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà? ⁴ Yáa a sènkèri Kuyie nkó mesàa mme nè ku minnìmmè nè ku niti? Kè kù í da kpetínnè bàmbà nkù mir̄mu ke dó a ceete. ⁵ Kàa yèmmè kpenke kàa í dó kéceete a yéúti amáà ndi Kuyie nkó tiyē̄iti, ku beénti bo tuòke diì yiè. Kunku kùù bekù weti weti. ⁶ Kù yóó yietí bá wè o t̄ommú mannè t̄i yeti nti, ⁷ kéduò mmufòm̄mu mùu bo sáà bèè wé̄eri ke d̄ari mesàa, ke dó kùu bè sante, ⁸ képuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemáa meyei nke tū nsiyáàbisi, ⁹ ké bè f̄ē̄u, ké bè ānnè meyeñcaàrimè, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube, ¹⁰ kēsante bèè dòòri mesàa nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube. ¹¹ Ke yé Kuyie nyí baàtimè òm̄u.

¹² Bèè dòòri meyei nke í yé M̄oyiisi kó ikuó, bbè báa kú i kó mukũũ, kè bèè yé de kó ikuó ke d̄ari meyei bè yóó i mbè bekénè. ¹³ A bo nyémè ikuó deè í tú a wenni, a d̄ari diì m̄nni ndi ikuó yèmmè, Kuyie nh̄ō da wénkunnemè. ¹⁴ Bèè í tú Sifube ke í yé M̄oyiisi kó ikuó bè dòòrimu ì yèmmè, bè í yé M̄oyiisi kó ikuó kè ì né bo be miεke. ¹⁵ Be d̄arimè benkúmu ke dò mbè yé Kuyie nkó ikuó. Be yèmmè meè ð mbè bekùnè dim̄nni marì, diterì ké mbè kòm̄m̄u. ¹⁶ Dèè s̄ari dè bo yènni Kuyie nyóó duó ndi yiè kè Yesu Kirisi bekénè benitibè be d̄arimè ñkè. Tináansààti n náa tì me nyé.

Sifu mómmu nyí tú wèè cānté

¹⁷ F̄ó nSifu wèè p̄tì a túmè Sifu ke yé Kuyie nkó ikuó ke sonku a yémè Kuyie. ¹⁸ A yému Kuyie ndó dè, ikuó dè nda benkemu kàa bo na kétāāté dèè wenni. ¹⁹ Kàa yèmmè dò nha tú

tiyũ̀ntì kóo dèrì, ke mí bèè bo dibiinnì. ²⁰ Ke tú amáà tiyeìntì nè ibí be kóo tentì, ke tú ikuó da duó mmeɣĩtímè kàa yé timóm̄m̄nti. ²¹ Fó nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáà, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku. ²² Fó nwèè tu bá ndauti dautinè ditòbè ke dauti dautinè betòbè, ke tú yebàkè í wenni ke wè̀te ke yè waà nke bo kparikè. ²³ Ke déúkũ̀nko amáà a yémè ikuó, ke né dɔ̀ri ì yete dè, ke caàri Kuyie nyè̀ti. ²⁴ Tì wàrimu ke tú: Díndi Sifube díi te kè ibotí tei sàá nKuyie.

²⁵ Fó nSifu kàa dɔ̀ri Kuyie nkuó yém̄m̄, mucāmmù íwenni, kàa né í dɔ̀ri ì yém̄m̄ mucāmmù tú detetirè nde. ²⁶ Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikuó yém̄m̄ Kuyie nhò wùó nwèè cānté wènwe. ²⁷ Deè te wèè í cānté kòò bo da bekénè fó nwèè tu Sifu ke cānté, ke m̀ke ikuó kó dipátiri, ke í tũ̀ nyi yè mmù. ²⁸ Kè bè da peité kàa tu Sifu ke cānté dè í sannè. Sifu móm̄muò ntú wèè cè̀te wènwe. ²⁹ Dè tu Muyaánsààmù kó mutóm̄mù mmu, dè í tú ikuó ì wàri dipátiri mièke. De kóo Sifu í wanti benitibè bo nhò sántímè, ò wanti Kuyie nkuú ò sánte.

3

Kuyie nwetímè bá kè ti í wetí

¹ Kàa tu Sifu dè bo dɔ̀ ba? Mucāmmù bo da dɔ̀ ba? ² Dè né bo dɔ̀mu bake, ke yé Kuyie nketé kedúmmè Sifube mbe ku náahtì. ³ Tì bo yí ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi ntì dè dó ké dò Kuyie nyí dɔ̀mu kù béi ntàà? ⁴ Bitì! Bá kè benitibè bemou í wetí Kuyie mbáá yóu kù bo nwetímè kéndonè tì wàrimè ke tú:

Kàa náá, nha náahtì ntú timóm̄m̄nti,
kè bè da bekúnè a kpeti ínaati.

⁵ Kè nsà kè ti yé ti bo dɔ̀ dè ke í dè dɔ̀, kè kù dɔ̀ kù béi ntì, ti yí kù í wenni kù ti kpetínné díi m̀nnàà? (N náá mbenitibè yém̄m̄ dóm̄m̄ mme.) ⁶ Bitì! Bitì! Kè Kuyie nyí wetí kù bo yíme kébekénè benitibè.

⁷ Kè nsà kè n yáàbìsì bo nte kè Kuyie nkó timóm̄m̄ntii feité kédéúkũ̀nne ku yetirì, ba nkpréi bo nte kè kù m bekénè ténke? ⁸ Bèè tũ̀ nyè nti ídɔ̀ri meyei nkè m̀e peité mesàà, bèè náá mme Kuyie mbo bè kpetínné kénnaati.

Òm̀u í dɔ̀ri Kuyie ndóm̄m̄ bá omáà

⁹ Tì bo yí Sifube pè̀tè bèè í tú Sifubaa? Bitì! Tì béimmu ke tú Sifube nè bèè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaati ntì. ¹⁰ Tì wàrimè ke tú:

Òm̀u í bo wèè wetí, bá omáà.

¹¹ Òm̀u í cii,
òm̀u í wanti Kuyie.

¹² Bemou bè yetému,
ke dèténè Kuyie.

Òm̀u í dɔ̀ri dèè wenni bá omáà.

¹³ Kè be náahtì dò nkufòti kùu feí,
kè bè sou,
tì yìní be nò kè tì tii
ke dò mme waàdóm̄m̄.

¹⁴ Bá be nò í wenni,
kè be náahtì tii.

¹⁵ Kè bè ò ndó mēcāã nke bo ku.

¹⁶ Kè bè pè̀tè kèè bíékè,
meyei nnè meyeñcaàrimè deè ànné.

¹⁷ Bè í yé meom̀p̀m̀ kó kuce.

¹⁸ Bè í dé Kuyie.

¹⁹ Ti yému ke dò nKuyie nkó ikuó náánnè bèè ì te bèmbε, kè dè bo yie nkè bè báá na képeri, kè benitibè bemouu banté bè tímè beyeibe Kuyie nyiikè. ²⁰ Òmòù báá na kédòò ikuó yémmè kéwenke Kuyie nyiikè, ikuó ti benkú ti tumè mme benitiyeibe.

Kuyie nwénkùngo mètí botí benitibè

²¹ Di mmònni Kuyie nyí ti wénkùngo nè ikuó miεke, ku pãánaaanti náambè nè ikuó páte dè ti béimmu. ²² Kuyie nhõ wénkùgne onitì ò tá dìi mònni ndi Yesu Kirisi. Kù mè dòòri bèè kó dimàà tá bèmbε Yesu, kù í baàti òmòù. ²³ Benitibè bemou yetému ke pàà Kuyie nkó tikpeti. ²⁴ Di mmònni Kuyie nnè ku kó mesàà nkè kù bè wénkùgne fààrè kè Yesu Kirisi bè deaté nè meyei. Dipãnni ndi fààrè. ²⁵ Kuyie ndo mirímu nè dimònni, kù né me ndòòrimè kù béi ntì kù báá yie nkéyóu meyei nyembè sáà ke í mbè kpetínné, deé te kè kù tãáté ku Bire kè bè dè kùò, ke dè bo ùté benitibè yei. ²⁶ Di mmònni Kuyie nwénkùngo bèè tá bèmbε Yesu ke benkú kù tímè timómmanti yiè.

²⁷ Kuyie nwénkùngo òmme botí benitibè? Bè dòò mèè kpéi nyikuó yémmàà? Ì! Bè tá mèè kpéi nke Yesu. Kè dè dò mmemme onitì bo yíme késante omáà. ²⁸ Ti yému ke dò nhonitì í dòòri Kuyie nkó ikuó kè kù ò wénkùngo, ò tá dìi mònni ndi Yesu. ²⁹ Yáà Kuyie ntu Sifube máà kòku nku? Ì! Kù tú ibotí imou kòku nku. ³⁰ Kuyie mbo kumáà ndi ke wénkùngo Sifube nè bèè í tú Sifube bè tá dìi mònni Yesu. ³¹ Ti paankomu ikuó ti tá mèè kpéináà? Ì, ti pètínke ì commu i fòtìri ndi.

4

Kuyie nwénkùgne mmètí botí Abarahammu

¹ Ti bo náké ònti ti yààri Abarahammu kpéi? Kuyie ndo ò dòò ba wenwe onitì? ² Kè kù do nhò wénkùgne o tómmú kpéi nke ò na mpòtímu, Kuyie mborè dè me nné í dò mmemme. ³ Ti wàrimu ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè deé nte kè kù dò ò wetí. ⁴ Kòò niti pĩ mmutómmú bè òò nhò yietímu, de kó tiyeti í tú dipãnni, o tómmú yeti nti. ⁵ Kuyie mborè dè í tú nè mutómmú kpéi nke kù òò wénkùnemè onitì, ò tá dìi mònni ndi Yesu kù òò ò wénkùnemè. ⁶ Deé te Dafiti béimmè ke tú: Diwèi ò mbo Kuyie nwénkùgne wè bá dè í tú nè o tómmú kpéi.

⁷ Dè ñnaati Kuyie ncíé mbè be yetímè, ke ùté be yei.

⁸ Dè ñnaati Kuyie nténke í kaànnè bèè kó meyei.

⁹ De kó diwèi bo Sifube máà kpéi nkaà? Ì! Di bomu bèè í tú Sifube be kpéi mmúnke. Ti bo ke náá nke tú Kuyie nwénkùgne Abarahammu ò kù tá mèè kpéi nke. ¹⁰ Ìmmònni ndi Kuyie ndo wénkùnemè Abarahammu? Dè do sá nho cãntáà kòò mu nyí cãnté? Kuyie nyóò ò wénkùgne kòò mu nyí cãnté. ¹¹ Ò mu ndo í cãnté kéntámu Kuyie nkè kùu duó nkòò cãnté kè dèe benke kù ò wénkùnemè ò kù tá mèè kpéi. Deé te kòò tu bèè tá Kuyie mbe kóò cice. ¹² Weé wète ke tú bèè cãmmú be kóò cice, dè né í tú bèè cãmmú bemou, bèè tá bèmbε Kuyie nhò do kù tá mèè botí ke mu nyí cãnté.

Abarahammu yiemme Kuyie mbéi nti

¹³ Kuyie ndo yè nhAbarahammu nè o yaàbí bè bo tieke kutenkù kumou, dè í tú ò do yie mmètí kpéi nku kuó, ò do tá mèè kpéi nke Kuyie. ¹⁴ Kè nsà kè bèè yie nKuyie nkuó kè beé máà yóò tieke kutenkù, Kuyie mbè dounnè dìi nùù tũ ntú detetirè nde, kè bèè kù tá kè bè kù tá detetirè. ¹⁵ Ikuó íinko Kuyie nkó kemiεke nke, kè ikuó í bo a báá ì yeténè.

¹⁶ Ti tá mèè kpéi nKuyie ndeé te kè kù yè nkù bo ti pã dipãnni fààrè, kè dì ntú Abarahammu yaàbí imou kperi, dì í tú bèè yie nyikuó máà be kperi, dì tu nè tínti bèè tá

Kuyie nhAbarahammu do kù tá mɛ̀è botí ti kperi ndi. ¹⁷ Tì wàrimu ke tú: N da d̀̀̀̀ ibotí péu kòò cice. Abarahammu yĩme ke naá nyibotí kòò cice? Ò do tá mɛ̀è kpéi nke Kuyie nkùù duò nkè becírìbè yánni, kùù dènnìnkóni dèè í bo. ¹⁸ Dè í dò ndi m̀̀nni wèe yie nkòò yie, m̀̀mme kòò naá nyibotí péu cice, kéndònnè ti wàrimè ke tú: A yaàbí bo nsù mediè. ¹⁹ Abarahammu bie ndo bo ntù̀̀̀ke tekò̀̀̀tè (100), kòò pokù Saraa múnkke kóté kèpè̀̀̀tè ò bo peítè dè, bá nè m̀̀mme kòò tákùmè nfííkú. ²⁰ Kòò yie nKuyie mbéi nti ke í nyĩ̀̀̀kù, ò tá mɛ̀è kpéi nkè dèè ò duò mmuwèrímú kòò déúkùnnè Kuyie nyètìrì. ²¹ Kòò nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi nti kù m̀̀̀ke muwèrímú ke bo ti d̀̀̀̀. ²² Nè de kpéi nkè Kuyie ndò: Ò wetí. ²³ De kó ditannù̀̀̀ dii tú Kuyie nhò wénté wèè wetí ti í wàri Abarahammu máa kpéi. ²⁴ Tì wàrinèmu ti kpéi, tìi tú Kuyie nyóó ti wénté bèè wetí tínti bèè tá ti Yiè nYesu, kù duò nkè wèè yà̀̀̀tè. ²⁵ Wèè ku ti yei nkpeí nke yà̀̀̀tè ke ti wénkù̀̀̀ko.

5

Kuyie ntaunnèmè kumàà oniti

¹ Kuyie nhõ ti wénkùnnè ti yie ndi m̀̀nni ndi ku kpeti, Yesu d̀̀̀̀ dè ti kpéi ndeè te nè Kuyie nkè ti narike. ² Ti tá mɛ̀è kpéi nke Yesu deè te kè Kuyie nti d̀̀̀̀ mesàà kè ti na ke kù tó̀̀̀nnè. Ke kù wé́́nnè ke fò̀̀̀ kè dè ti naati kè ti baa Kuyie mbo ti duómmè ku kó tikpeti. ³ Ti arìmu kè diwèi né ti bo ke yé mehàárìmè ti duòmmè mewé́́rìmè. ⁴ Meminnímè mèè ò̀̀ nte kè mehàárìmè ti t̀̀̀̀kení tí nwé́́rì. Kè mewé́́rìmè nte kè ti péte ti baa dè. ⁵ De kó mubàrìmu ti baa mù ò̀̀ í nti souté ke yé Muyaánsààmù muù ti benkù kù ti dómè.

⁶ Ti do í m̀̀̀ke dii m̀̀nni muwèrímú ke bo deetè timàà, kè Kirisi ku ti yei nkpeí nKuyie ntàátè dii m̀̀nni. ⁷ We mbo yie nké kù wèè d̀̀̀̀ri Kuyie ndómè o kpéi? Kè dè yete a sàà bo kù mesàà nyiè nkpeí nke. ⁸ Kuyie mbenkemu kù ti dómè, kè Kirisi ku ti kpéi nti tú dii m̀̀nni benitiyeibe. ⁹ Bàmbà nho kũũ mme ntemè kè ti wenke, ba mbo nte kòò báá ti deeténè Kuyie nkó kemieke? ¹⁰ Kè Kuyie nti taunnè kumàà ku Bire kó mukũũ mmieke, ti tú dii m̀̀nni meyei nyembè, dè bo yĩme ku Bire me nyà̀̀̀témè kè kù báá ti deetè ti naá ndi m̀̀nni ku k̀̀̀be! ¹¹ Dende kó difònkùò, kè ti wète ke m̀̀̀ke diwèi ke yé nè Yesu Kirisi kó mukũũ mmieke nke nè Kuyie nti taummè.

Adammu nè Yesu be kó tinàànti

¹² Nè oniti omàà borè nde meyei ntannímè kutenkù kuməu, kè mukũũ mbuoté ke kòù benitibè bəməu, ke yé bè yetémè. ¹³ Ikuó do í bo dii m̀̀nni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyí mbè bekùnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei, ¹⁴ kètúóté Adammu kó dim̀̀nni kètú̀̀̀kenè Məyiisi, kè mukũũ nkòù bèè í yete Kuyie nkpeti Adammu do yete m̀̀̀ botí.

Adammu do tú dibenkèri ndi wèè kèríní o kperi. ¹⁵ Adammu yétimè í wé́́nnè Kuyie nkó dipànni. Mómumu nwe oniti omàà yeté mèè kpéi nke kusùkù kómme. Nè oniti omàà Yesu Kirisi borè nde, Kuyie nti pàmè mesàà nkè mè de. ¹⁶ De kó mesàà nyí wé́́nnè oniti omàà yétimè, oniti omàà yeté mèè kpéi nke benitibè yà̀̀̀tènnè Kuyie nkè kù ti d̀̀̀̀ mesàà nnè Yesu Kirisi kpéi. ¹⁷ Oniti omàà yetémè kè mukũũ ntanní ke kòù benitibè, mèè botí nku oniti omàà Yesu kó mesàà nkpeí nke benitibè péu mufòmmu, ke bo ò wènnénè kèdi tikpàti.

¹⁸ N wète ke náammu ke tú oniti omàà yeté mèè kpéi nke benitibè í naatinèmmè Kuyie. Mèè botí nku oniti omàà wèè wetí o kpéi nke benitibè narikenèmmè Kuyie, kè kù bè duò mmufòmmu. ¹⁹ Oniti omàà yete mèè kpéi nKuyie nkpeti deè te kè benitibè bəməu naá mmeyei nyembè. Mèè botí nku oniti omàà wèè yie nKuyie nkpeti ò yó ntemè kè kù wénkùnnè benitibè bəməu.

²⁰ Ikuó ànnè ke bo fei mmeyei mme kè ti yà mè deumè. Meyei nde dè, Kuyie nkó mesàà nhõ nde kèpè̀̀̀tè m̀̀mme. ²¹ Kéndonnè meyei nkòùmè benitibè, mèè botí nku Kuyie nkó mesàà nti duòmmè mufòmmu Yesu wèè te kè Kuyie nti wénkù̀̀̀ko.

6

Ti kunèmè Yesu ke yànté

¹ Kè dè dò mmemme ti bo nsaké ke dɔ̃ri meyei mme kè Kuyie nkó mesàà nné deukaà? ² Bitì, bitì! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báá na ké mmè dɔ̃ri. ³ Di í yé ke dò nkè bè ti ànné dìi m̀nni bàtèmmù ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúà? ⁴ Bè ti k̀nne dìi m̀nni m̀nie ndè d̀nnè bè ti k̀nnénè Kirisi nwe, kéndò Kuyie nkó muwèrímú diemù duómmè kòò yànté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòmmu pàmmù.

⁵ Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kèyànté. ⁶ Ti yému ke dò nti fòmmu mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapāātí, kè meyèmmè mèè do ti yūš mme yei mbíékè kè mè ténke í m̀ke muwèrímú, ti ténke í tú meyei nkó tidaatì. ⁷ Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke. ⁸ Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòmmu pàmmù. ⁹ Ti yému ke dò nKirisi ku ke yànté, ò ténke í yóó kú. Mukũũ ténke báá na kóò kù. ¹⁰ Ò ku ke na meyei nkuce memàà ndi sãà, ke yànté ke fòu ke bo Kuyie mborè. ¹¹ Wénténè dimàà meyei mbíékè kéndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòmmu Yesu Kirisi borè.

¹² Báá yiennè kè meyei ní nte di k̀ntì, kè di yèmmè ndi yūš nkè di dɔ̃ri meyei. ¹³ Di báá yie nkè di t̀titi naá mme yei nkó tit̀nnenti. Duónnè dimàà kéndò mbenitibè bèè ku ke yànté, kéndò ntit̀nnenti Kuyie nkó mutòmmú kpèti. ¹⁴ Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuó, di bo Kuyie nkó mesàà mmieke nke.

Ti yèmè meyei mmieke

¹⁵ Kè ikuó ténke í ti te tí ndɔ̃ri meyei mme ti bo mèè kpéi Kuyie nkó mesàà mmiekaà? Bitì! ¹⁶ Di í yé ke dò nkàa duó nhamàà òm̀u, ke yíé nhò yèmmù, a naá nho daakù nkuàà? Kàa d̀ri meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkpeti kù da wènk̀nne. ¹⁷ Ti sánti Kuyie ndi do túmè meyei nkó tidaatì, di mm̀nni kèyie nnè di yèmmè mem̀u itié mbè ti nàké ì. ¹⁸ Di mm̀nni di yèmu meyei nkó tidaatì mmieke, ke naá mmewetímmè kó tidaatì. ¹⁹ N yóó béi nkédonnenè di yé tì nti, ke yé di mu nyí kpenkemè. Kéndò ndi do duómmè dimàà mufòmmu yeimu kènaá mmu kó tidaatì, di mm̀nni duónnè dimàà kéndò mmewetímmè kó tidaatì kè di fòmmu ndò mpáíí.

²⁰ Di do tú dìi m̀nni meyei kó tidaatì, di do í wetí di do dɔ̃ri di dómè mme. ²¹ Di do dɔ̃ri dìi m̀nni meyei nyifèi mè ndi bonnèmè di mm̀nni kèpéú òmmu c̀ntimu? Di kó muc̀ntimu do tú mukũũ mmu. ²² Di mm̀nni di yèmu meyei nkó tidaatì mieke ke naá nKuyie nkó tidaatì kè kù di wènk̀nne kè di pèté mufòmmu mùu bo sãà. ²³ Ke yé meyei nkó tiyeti túmè mukũũ mmu, kè Kuyie nkó dipānni tú mufòmmu mùu bo sãà ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pèté.

7

Ikuó ténke í ti te

¹ N k̀be n di náannè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuó, ikuó ò nte onitì ò kpaá fòu dìi m̀nni ndi. ² Ntenè medonnimè mamè, kòò nitipòkù ye nho d̀u ikuó ò ò taunnèmu o d̀u, kòò d̀u me nku ì t̀temu. ³ Kòò yenke ot̀u kòò d̀u kpaá fòu ò tu wèè d̀uti d̀utinè wènwè benitidaabè. Kòò d̀u me nku ò feitèmu, de m̀nni kòò yenke ot̀u ò í tú wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè. ⁴ Kéndò ndi wènnénèmè Kirisi ke ku, ikuó ténke í di te, di mm̀nni wèè ku ke yànté wèè di te, kè di dɔ̃rimè bo nwenni Kuyie mborè. ⁵ Ti do fòu dìi m̀nni ti móm̀m̀mbe ti dó mèè botí kè ikuó ì ti te, kè ti dɔ̃ri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukũũ. ⁶ Di mm̀nni, ti yèmu ikuó kó tidaatì mieke, ke yé Yesu kũũ nti dènnemè ikuó kó tidaatì mieke, kè Muyaánsààmù ti duó mmeborime pàmmè, kè ti bo na kèpí Kuyie ntòmmú kèyóu ikuó kó meborime kótímè.

Ikuó wennimè

⁷ Ti bo yí ikuó tú meyimmaà? Bitì! Ikuó ì né te kè n yíété meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè otàù kperè dè í wenni, kè ikuó do í n nàké ke tú: A bá nyáá nhotàù kperè. ⁸ Meyei ndiínnè ikuó nyi ke í m miéke otàù kperè kó muyáámmù, kè ikuó í bo dè, meyei òò í nfeí. ⁹ Ikuó do í bo diì m̀nni kè dèmarè í n káónnè, ì buotému kè n yíété meyei kè mè n kùà. ¹⁰ Mèmmè ikuó ì na nni nkàtenè mufòmmu bíékè, kè ì né n kàtenè mukũũ mbíékè. ¹¹ Kè meyei nni ndiínnè ikuó ke n nìnte ke n kùà. ¹² Ikuó dò mpáíí nwe kè ku tannùù dò mpáíí. ¹³ Desààrè dèè n kuàà? Bitì! Meyei mmèè tùóté dèè wenni ke n kuànnè, kè dè bo yie nkè meyei nfeité mè deu ke mamè.

Nyí d̀ari n d̀mè

¹⁴ Ti yému ke dò nyikuó tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onìti meyei nkó kudaakù. ¹⁵ N yí yé n d̀ari dè, n yí d̀ari mesàà n do d́ kédòò mè, meyei n yí d̀mè n né me nd̀ari. ¹⁶ Kè n d̀ari n yí d̀mè n tũ nyiemmu ke dò nyikuó wenni. ¹⁷ Mí ì d̀ari n d̀mè, meyei mèè bo m miéke mèè n tèm̀m̀ kè m mè d̀ari. ¹⁸ N yému ke dò n tú onìti kè mesàà nyí bo m miéke, nh ò ndómu kédòò mesàà nkémánté muwērímú. ¹⁹ N yí d̀ari mesàà n d́ kédòò mè, n né d̀ari meyei mmè n yí d́ mè. ²⁰ Kè n d̀ari meyei n yí d́ mè, dè í tú mí mè d̀ari, meyei mmèè bo m miéke mèè n tèm̀m̀. ²¹ Nte ì kuó bo m miéke: Nh òò nd́ kédòò mesàà kénsó n d̀ò meyei mmè. ²² Nè n yèmmè miéke n d́mu Kuyie nkó ikuó. ²³ M bantému ke dò mmeyèmmè mèdémè mèè m màùnè: Mesàà nkōme nè meyei nkōme. Kè meyei nkōme n na kè n wète ke naá mmeyei nkó kudaakù. ²⁴ Mí nhosénniwè! We mbo n denne mukũũ kó difòtìrì dii mmieke? ²⁵ Óm̀ou bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutòmmù! De kó meyèmmè mèdémè baa bomu m miéke ke mie òdó Kuyie nkó ikuó yèmmè, kè metèmè d́ n d̀ò meyei.

8*Muyaánsààmù kó mufòmmu*

¹ Di mm̀nni Kuyie nténke í yóó kpetínnè bèè wéínnè Yesu Kirisi. ² Ke yé Muyaánsààmù kó ikuó ì duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ì n dènnemè meyei nkó ikuó miéke ì kàù. ³ Ikuó do í na ke ti duò mmufòmmu, ke yé onìti í m̀kemè muwērímú ke bo d̀ò ì yèmmè, dèè te kè Kuyie ntōnni ku Bire kè dè tùóté tinitikònti, ke bo ti deeté ke ku kudapãáti ìnkè ke na meyei. ⁴ Yesu ku ke d̀ò ikuó yèmmè mmè, di mm̀nni ti bo na ké ì tũnne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù. ⁵ Wèè tũ nho mómmuò nkó meyèmmè ò d̀ari tikònti kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò d̀ari mù d́ dè. ⁶ Kàa tũ nha mómmuò nkó meyèmmè dè da kàrinè mukũũ mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèi. ⁷ Bèè tũ mbe mómmòmbè kó meyèmmè bè tú Kuyie nkantídèntòbè mbe, ke yé onìti kó meyèmmè í tũmmè Kuyie nkó ikuó, mè keté ke báá na ké ì tũnne. ⁸ Bèè d̀ari be yèmmè d́mè Kuyie mbáá bè pénsirì. ⁹ Díndi ténke í tũ ndi kònti kó meyèmmè, di tũ mMuyaánsààmù kpeti nti mùù bo di miéke. Kòò m̀u í m̀ke Muyaánsààmù Kirisi duò mmù ò í tú Kirisi kou.

Mufòmmu p̀ammù

¹⁰ Bá di kònti me ntúmè tì yóó kú diyie marì, kè Kirisi bo di miéke Kuyie ndi wénnk̀mmu, kè Muyaánsààmù di duò mufòmmu p̀ammù mùù bo s̀áà. ¹¹ Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yànté kè mù bo di miéke, mummu mùù te kè Kirisi yànté mù bo duò nkè di kònti foutè. ¹² N k̀be kè dè dò mmèmmè di ténke í dò nkénd̀ari di kònti d́ dè. ¹³ Kè di d̀ari di yèmmè d́mè di wèrè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùà di mómmòmbè kó meyèmmè, di bo nfòu s̀áà. ¹⁴ Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà bèè tu Kuyie mbí. ¹⁵ Kuyie nti duò mmùù

Yaá nyí ti dɔ̀ri tidaatì, ke ti ǎ̀ kufɔ̀waá, mmù ti dɔ̀ri Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice. ¹⁶ Muyaánsààmù mmuù ti náá nti yèmmè mièke ti túmè Kuyie mbí. ¹⁷ Kè ti tú Kuyie mbí ke wènnénè Kirisi ke fèùtè ti bo tieke Kuyie mmòke dè, kéwènnénè Kirisi kèdi tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wènnénè kèmbò ku kpeti mièke

¹⁸ N yému ke dò nKuyie nti baanè tìl kpatì deumu ke pèètè ti me nfèùrì mèè fèùtímè. ¹⁹ Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàti. ²⁰ Kuyie ndòò dè ta mèè fèùtímè detetirè kòme dè í tú deè mè dó Kuyie nkuù yè ndè mme dò. ²¹ Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténèmè mefèùtímè kè dèe yè me kó tidaatì kéwènnénè Kuyie nkó ibí meom̀pùmè. ²² Ti yému ke do nnè dimònnìní Kuyie ndòò dè demou yo mmesémmè, ke fèùrì onitipòkù ò mpeí ke fèùrì mèè botí. ²³ Dè í tú Kuyie ndòò dè deè máà fèùrì, tínti bèè niité ke m̀òte Kuyie mpānni Muyaánsààmù, ti múnke fèùrìmu ke baa Kuyie mbo deetè d̀i yìè ti k̀nti páíí, ke ti túótè kédòò ku bí. ²⁴ Yíe nti cootému kè ti cootímè mómməmmə né kpraaní kè ti mè bàa. Kàa yà demarè a ténke òò í ndè bàa. ²⁵ Kè ti baa ti í wúó ndè, ti òò ndè bàa nè mewéèrìmmè mme.

²⁶ Ti í m̀ke muwèrímù, deè te kè Muyaánsààmù ti teennè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mmèè botí, kè mù kù bàá nke sáútí ti do í yóó na kédòò mè. ²⁷ Kuyie nkùù yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù dó tì, ke yé Muyaánsààmù tūmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nku k̀be kpéí.

²⁸ Ti yému ke dò nKuyie ndòòri dè demou kù dè d̀òri bèè kù dó be kó mesàà nkpeí nke, bembè kù yu bè ke tū nkù do tãátè ti be kpéí. ²⁹ Kuyie ntãátè bè nè dimònni kù bè tãátè ke dó bè ndònnè ku Birè nde, kè dè ntú be kóò Po. ³⁰ Kuyie ntãátè bè nè dimònni ku be nyu, kù yu bè kù be nwénk̀unne kù wénk̀unne bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

³¹ Ti bo yí ba náke? Kè Kuyie nti kómmù we mbo nti níí? ³² Kunku í ti yetenè ku Birè mómmənde ke duó nkè bè dè kùò, dè bo yíme kè kù báá ti duó nde sɔ̀nne? ³³ We mbo sei nKuyie ntãátè bè? De yìè nyí bo! Kuyie nkuù bè wénk̀unne. ³⁴ Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yãntè ke bo Kuyie mbakù youú ke báá nti kpéí. ³⁵ Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháarimàà? Meyèncàarimàà? Mefèùtímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufɔ̀waanàà? Yáà mukũũ? ³⁶ Tì wàrimu ke tú:

F̀òò kpéí nke
bè ti dónèmmè mukũũ
ke ti d̀òri ke dò ntipièti
tì bo mukòò kpéí.

³⁷ Demou memme wèè ti dó wèè te kè ti tú bèè na ke mènke na. ³⁸ N yému weti weti ke do ndemarè báá na ké ti yatenè Kuyie nti d̀ake mèè dókùmmè nè Yesu borè! Bá mukũũ, bá mufòmmu, bá Kuyie ntõrè, bá yebòkè kó meyei, bá meháarimè di mmònni kòme, yoo mèè kpraaní. ³⁹ Bá keĩnkè kó bekperibè, bá ketenkè k̀be. Demarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dó ke ti duònni Yesu Kirisi wèè tu ti Yìè.

9

Kuyie nkó mesémmè

¹ N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m mièke ke n ni kè n náá ntimómmənti n yí sou. ² N yèmmè meè càari mediè nkè dè nyóú sáà. ³ N na ndómu Kuyie nni ncòò kè n yatenè Kirisi kè nsà kè dè bo yie nkè m botí k̀be Isidayeeri be cooté. ⁴ Bè tu Isidayeeri yaàbí nyi, kè kù bè d̀òò ku bí, ke bè benke kù deu mèè botí, ke bè taunnè kumáà. Ke bè duó nyikuó, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báámmè ke bè d̀óunnè yenò. ⁵ Bèè tu ti yàaribè

bèè yètè feí be kó iyaàbí nyi, kè Yesu boñní be kó kubotí miéke wèè baké denennè demou. Kuyie nyètìrì òdeu sáã. Kè dè mme ndò.

⁶ Dè í tú n yē nKuyie nyí dǎǎ kù do bè dǎunnè dii nùù, n dó ke yí Isidayeeribe bemou beè í tú Isidayeeribe mómməmbə. ⁷ Dè í tú Abarahammu yaàbí imou ì tu o bí mómmənyí, ke yé kù do yé nkù bo ò dǎǎ mesàà nyIsaki kó ibí kpéi nke. ⁸ Dè í tú bèè cice tú Abarahammu beè tú Kuyie mbí, bèè yie nkù do bè dǎunnè dii nùù beè tu ku bí. ⁹ Nte Kuyie ndo ò nàké tì ke dǎ: Dè yàà bo mmè nkǎǎké kè nní nwētini ke sǎ nSaraa peité denitidabire.

¹⁰ Debekaa kó ibí idéi do wēímmu i cice Isaki. ¹¹⁻¹² Ò mu nyí ì peité dii mǎnni, ì í dǎǎ meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie ntǎǎté demarè kè dè bo ntú ku kperε, dè í tú ì dǎǎ mesàà mamè kè meè te, kù dǎǎ kù dó mēmme ke náké Debekaa ke dǎ: ¹³ Osámpròù bo mbaké Okótì, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: N dǎke Sakəbu ke nii Esayu.

¹⁴ Ti bo yí Kuyie nyí wennaà? Áà! ¹⁵ Ke yé kù do nàkémmè Məyiisi ke dǎ: M bo kuó mmesémmè n dó ké mè kuó nwè kédǎǎ mesàà n dó ké mè dǎǎ wè. ¹⁶ Dè í tú onitì weè ò ndó yoo nè o kó mewéérìmmè, Kuyie nkuù ò ò kuó mmesémmè. ¹⁷ Tì wǎri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààti ke dǎ: N da duó ntikpàti ke bo benke n wērímmu, kè bèè déúkùnnε n yètìrì kute nkù kumou. ¹⁸ Kè dè dǎ mmēmme Kuyie nhǎǎ kuó mmesémmè kù dó ké mè kuó wènwε kékpénkùnnε kù dó kékpénkùnnε wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

¹⁹ Kè dè yèmmè benitibè bo yí kè dè dǎ mmēmme ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetínné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dǎmmè? ²⁰ A tú we fǎ nhonitì ke bo sei nKuyie? Tekūmbotè bo na kébeke wèè tē maá ke dǎ: Dè dǎmmε kàa m maá mie mbotáà? ²¹ Oyaamarì bo na ke túóté tiyaatì timáà ke maá tekūmbotè sààtè, kémaá kunésimbuuku.

²² Ti kperε me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndó kébenke kù kpeínimè, ké né mǎote meminnimè bá kù í nkùǎ bèè do dǎ nkùu bè kùǎ. ²³ Ke ndó ké ti benke kù kpeínimè mediè, nke ti kuó mmesémmè tínti kù tǎǎté bè nè dimǎnni kè ti bo di ku kpàti. ²⁴ Tíi tú Kuyie ntǎǎté bè ke ti kuó mmesémmè, Sifube nè bèè í tú Sifube be miéke. ²⁵ Tì wǎrimu Osee kó dipátiri miéke ke tú:

Bèè do í tú n kǎbe
m bo bè dǎǎ n kǎbe,
n do í dó bè m bo bè dǎke.

²⁶ Díndi bè do í tú bè Kuyie nkǎbe
bè bo di yú Kuyie nkǎbe.

²⁷ Kè Esaii béi nyIsidayeeribe kpéi nke dǎ: Bá kè Isidayeeribe do sū ke mannè dǎmèèrì kó mubirímú, be miéke bèè bo nsúó mbeè yóó cooté.

²⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie nyóó dǎǎmmemu kù béi ntì páíi ké tì dǎǎ mecǎǎ.

²⁹ Esaii do yé kébéimmu ke dǎ:

Kè Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
do í coo nti kó bèmabè,
nè yie nti kperε do dèèmu
ke naánè Sodəmmu èi kǎbe kperε,
ke sǎǎténè Koməǎ èi kǎbe kperε.

Kuyie nwénkùnkòmè bèè tá Yesu

³⁰ Ti bo yí ba náke? Bèè í tú Sifube ke do í wanti Kuyie nku bè nwénkùnnε, di mmǎnni kù bè wénkùnnεmu bè tá mmèè kpéi nYesu. ³¹ Kè Isidayeeribe bie bèè do wanti Kuyie mbè wénkùnnε nè ikuó miéke ke me nyí na ke dǎǎ ì yé mmù. ³² Ke yé bè í dǎmmè Kuyie mbè

wénkùnnε bè tá mề kpéí, ke dó kùu bè wénkùnnε nè be dǎ̀rìmè miεke. Mὲn̄mε kè bè bètè dibététári. ³³ Tì wàri dǎ̀ kpéí nke tú:

Ntὲn̄ n dǎ̀ummè dibététári
Siyǎ̀ ìnkè dipè̀rì dì buò,
kè wè̀ di tá ò báá di ifei.

10

¹ N kǎbe, n dó tì nè n yèmmè mὲm̄u ke báá nKuyie nti kpéí tì tú Kuyie ndὲtè Sifube. ² N yému ke dò mbe kǎ̀ntì yau Kuyie nkpéí kè meyǎ̀tímè né bè dǎ̀rté. ³ Bè í banté Kuyie nwénkùnkò mề botì benìtìbè ke wanti kéwenke nè bὲm̄áà ke í tǔnnε kuce Kuyie nwénkùnkò kù nè benìtìbè. ⁴ Móm̄muǎ nè Kirisi kǎ̀tenímè ikuó ténke í ti wénkùnkò di mm̄nnì Kuyie nwénkùnkò bè̀ tá bὲmbe Kirisi.

Yesu weè mǎ̀ dὲrì

⁵ Mǎ̀yiisi do wàri kè dè ntukúnè Kuyie mbo wénkùnnεmè onìtì nè ikuó miεke ke dò: Wè̀ bo tǔnnε ikuó yèmmè, ì bo nte kòò nfòu. ⁶ Né nte ò nàké tì kè dè ntukúnè a bo ntámè kè Kuyie nda wénkùnnε: Ò do tú: We mbo deke kǎ̀nkè? Ke yè nkécũ̀nnì Kirisi nwe. ⁷ Ò do tú: We mbo ta kudǎ̀nkù? Ke yè nkéyìnnì Kirisi nwe becíribè cuokè. ⁸ Ò né wàri ke yè mba? Tì tú: Tináàntì í da dǎ̀tirinè, tì bo a nùu ndi ke ã a yèmmè miεke. De kó tináàntì tú a bo ntámè mme, tiñti ti náantemè. ⁹ Kàa béinnè a nùu ke yì Kirisi tú a Yiè ke tá nè a yèmmè miεke ke dò nKuyie nduó nkòò yǎ̀nté, a bo cootému. ¹⁰ Ke yé onìtì ò ntámè nè o yèmmè mme kè Kuyie nhò wénkùnnε kòò béi nnè o nùu ke pété medὲtímè. ¹¹ Ke yé tì wàrimè ke tú: Wè̀ ò tá ò báá di ifei. ¹² Sifu nè wè̀ í tú Sifu dè tǔ nyí cǎ̀á, be Yiè nhomáà ndi, kòò nùtè yàa mbè̀ kó dimáà ò kuǎ̀nnè be kpéí. ¹³ Tì wàrimu nke tú: Bè̀ bo kuǎ̀nnè tì Yiè mbè bo cooté.

¹⁴ Bè bo yǐmε kóò kuǎ̀nnè ke í ò tá? Bè bo yǐmε ké nhò tá kòò m̄u í bè nàké o kpéí? Bè bo yǐmε kékeè o kpéí kòò m̄u í bè nàké. ¹⁵ Bè bo yǐmε kénáké o kpéí kè bè í bè tǎ? Kéndonnè tì wàrimè ke tú: Diwè̀ ò mbo bè̀ náante Tináànsààtì bè tǔkὲnì dì m̄nnì. ¹⁶ Bὲm̄u òm̄u me nyí yie nde kó Tináànsààtì, Esaii do béim̄mu ke dò: N Yiè nKuyie, we nyie nha náantì tì náá nti? ¹⁷ Onìtì ò ke tináàntì nti kéntá, de kó tináàntì tú Kirisi kpeti nti.

¹⁸ M bo beke ke dò: Sifube sàà í kè̀mu de kó tináàntàà? Bè tì kè̀mu ke yé tì wàrimu ke tú: Be náantì pitému kutenkù kum̄u, kè bè tì kè̀ itemm̄anke im̄u.

¹⁹ M bo beke ke dò: Isidayὲribε sàà í bantému de kó tináàntàà? Kuyie ndié nke duó nkè Mǎ̀yiisi béim̄mu ke tú: M bo túóté bè̀ í tú Sifube, di yèmmè dò mbè̀ í cǐi, kè dè nte kè dè dí yonke, kè di miεke peike.

²⁰ Kuyie nyí ke nàkému Esaii kòò tì wàri ke tú: Bè̀ do í n wanti bè n yàmu, m benkεmu m mǎ̀ bè̀ do í dake n kpéí.

²¹ Kuyie mbéim̄mu Isidayὲribε kpéí ke tú: N yuo n n̄u nsi yewe yὲm̄u itookperí yὲmbè bè̀ yete n kpeti be bíékè.

11

Kuyie nyí yete Isidayὲribε

¹ M bo yì Kuyie nyí dǎ̀mu Isidayὲribàà? Bìtì, ke yé n tǔmè Isidayὲri nwe, Abarahammu yaàbire, Bensamε kó kuw̄u nkou. ² Kuyie nyí yete ku kó benìtìbè kù tǎ̀tè bè̀ nè dim̄nnì,

yàà di í yé Edii do kuònnè Kuyie ke búi ntì Isidayeeribe kpéi nke dò: ³ N Yiè, mbè kùò a pāānāānti náām̀bè bəm̀əu ke pùò nha wũ̀òt̀rè, kè m̀i kpaá m máà kè bè d́ó kè n kuò. ⁴ Kuyie ndo ò tḗnné ònti? Kù do ò tḗnné ke d̀ò: N s̀onnemu beǹitibè sik̀əup̀is̀iyiekè (7000) bèè í ǹinkú dib̀ə̀ð Baari ìikè. ⁵ Mèè botí nku, b̀emabè kpaámè yíe nKuyie ntāāté bè nè ku kó mesàà nkpeí. ⁶ Kù bè tāāté nè ku kó mesàà nkpeí nke, dè í tú be d̀ə̀r̀imè kpéi kè mèè d̀ə̀ke dè tḗnke í tú ku kó mesàà.

⁷ Ti bo yí ba náke! Isidayeeribe í pètè bè do wanti dèà? Kuyie ntāāté bè beè máà dè pètè, kè besəm̀be to kpenke. ⁸ Ti wārimu ke tú: Nè yíenni Kuyie nkuù bè tanné tik̀ò̀ncé̀é̀t̀i mieke, ke bè yḗik̀unne ke kpénk̀unne be to. ⁹ Kè Dafiti múnkke búi nke d̀ò:

Yebaa mbè ā̀ā̀ yèè naá mbe kpéi timátì nè ticùò̀t̀i

ké bè t̀ùò̀t̀i

kè dè ntú be yei nkó tiyeti.

¹⁰ Bèè naá ntiyũ̀ò̀nti

ke tḗnke bá nwúó mbá sám̀p̀ó.

Pũ̀t̀inné be kè bè mpũ̀t̀i sáà.

¹¹ M békúmu nke tú: Sifube bètè ke do sáà nweà? Biti! Be kóo kédò kpéi nte kè Kuyie ndeetè ibotí t̀eì kè dè bo bè yonke. ¹² Kè Sifube yete mèè kpéi nte kè kutenkù kuməu pètè mesàà, kè bè pàà mèè sàà nnaá nyibotí t̀eì kōme, dè né bo ndòmmè bè bo ceete diì yie kēwētení Kuyie mborè?

Dikpáà kó itebake naámmè kupaku kp̄eyi

¹³ N náánnè dímbè bèè í tú Sifube. Kuyie nni ntāāté kè m bo náké dímbè ku náānti, kè dè n naatinè de kó mutōmmú. ¹⁴ Kè n yèmmè d̀ò ndè bo yonke m botí kəbe Sifube kè b̀emabèe tṹnne Kirisi. ¹⁵ Kè Kuyie ndo bè yóu kétaunnè kumáà ibotí t̀eì, dè né bo ndòmmè bè bo wēte ké kù taunnè diì m̀ə̀nni. De m̀ə̀nni dè bo ndò bè do ku ke yā́nté.

¹⁶ Kè Kuyie nte dicawé́itirì kètirì, kù temu dicabuu diməu. Kè kù te mutie kṹnni kù temu mutie muməu. ¹⁷ Sifube d̀onnè mutie bè buotí m̀ummu kupaku, kè bèè í tú Sifube kè bè d̀onnè dikpáà kōmu, kè bè kṓnì mu bake ke tuuténè kupaku kōmu, kè ì pèú mu kó mekṹmmè. ¹⁸ A né bá mp̄ə̀t̀i kàa yèmmè d̀ò nha pḗtè bè kṓ ì̀ bake, dikṹnni diì da t̀ə̀, f̀ó̀ò̀ í di t̀ə̀.

¹⁹ Kè dè yèmmè a bo yí: Bè kṓ ì̀ bake ke útóo ke bo tuuté mínwe. ²⁰ Móm̄mmuə nwe bè ì kṓ ì̀ m̀ è í t́á mèè kpéi, ke da tuuté a t́á mèè kpéi, a né bá mp̄ə̀t̀i, d̀ə̀ð meyò̀mmè kéndé. ²¹ Kè Kuyie nyí yóu kù bo kṓ ì̀ m̀ mutie móm̄mmuə kó itebake, kù báá da yóu. ²² A nyé ke d̀ò nKuyie nyóumu ke wēte ke sà. Kù yóumu bèè kù yete be kpéi, ke sà a kpéi kénsà kàa í yè ku kó mesàà mmieke, kè mèè d̀ə̀ke kù bo da kṓ ì̀ itebake t̀eì kōme. ²³ Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wēte ké bè tuuté be kṹnni, ke yé kù m̀ə̀kemè muwḗr̀ímú ke bo mè d̀ò. ²⁴ A nyé ke d̀ò nha tú kutebaku dikpáà kəku nku ke Kuyie nda kṓ ì̀ ke tuuténè bè buotí mù̀ tie kupaku, dè tṹ tḗnke bá nkù yóùnè kù bo tuuté m̀ itebake móm̄mmuənyi ì kṹnni.

Kuyie mbo deetè Sifube

²⁵ N kəbe n d́ó ke di náké dis̀r̀i kpeti matì nti kè di bá mp̄ə̀t̀i, Isidayeeribe to í yó nhā ke kpeń̀ni sáà, yè yó nkpeń̀ni ke kémmúnè Kuyie mbo deetè m̀em̄me kù tāāté bè bəm̀əu ibotí t̀eì mieke. ²⁶ Mèè botí nku Kuyie nyóó deetémè Isidayeeribe kéndònnè t̀i wārimè ke tú:

Odeetíwè bo yènní Siyṑ

kéúte Sakəbu yaábí yei mmeməu.

²⁷ Dèè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè,

m bo bè ũ̀tè diì m̀ə̀nni be yei.

28 Sifube yete Tináaṅsààtì nti ke naá nKuyie nkpanídèntàbè. Dèè tú ti kó mucóntimu Kuyie mbè dómú kù tǎáté mǎè kpéi mbe yembè. 29 Ke yé Kuyie nhǎ í mpǎ kǎfiete kù me nhǎ í nyete kù yu wè. 30 Di do tú bèè yete bèmbè Kuyie nkpeti. Di mmònni kè kù di kuó mmesémmè Sifube yete mǎè kpéi ku kpeti. 31 Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó mmesémmè kù múнке yóó me mbè kuó mmesémmè. 32 Kuyie nyóumu kè benìtibè bemou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesémmè.

Kuyie nsàà ndeumu

33 Kuyie nsàà ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù tǎáté ti nè kù dó kédòò ti. 34 Kéndònnè ti wàrimè ke tú:

We nyé ti Yiè nyèmmè dómme?

We nkù duò nyitié?

35 We nkù pǎ diyie mari demarè

ke baa de kó tiyeti?

36 Kuù dǎò demou, ke dè te, bá dè nè de kó mutómmú. Kuyie nyètirì ndeu sǎà. Kè dè mme ndò.

12

Tínti Kuyie ndeeté bè ti bo mpǎ mmè botí ku tómmú

1 N kǎbe Kuyie ndi dǎòmu mesàà, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duó ndi kǎnti nè di fòmму kè dè ndò ndipǎnni sààrì dii kù wenni dii dò páíí. Deè yó ntú mubáammu di dò nké nkù báá mmù. 2 Bá ncǎúnè kuntekù kuù nkó medǎòrimè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, memme di bo namè kǎbanté kù dó dè deè wenni páíí.

3 Nè Kuyie nni ndǎò mǎè sàà nkpeí nkè n naá ku kó ditǎnni, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke pǎéte di domme. Kékunne dimáà kǎyie nKuyie ndi duó nyèè fǎtè.

4 Wénténè onitì mǎke mǎè botí itùòti péu kè i tómmú cǎá ncǎá. 5 Tínti Kirisi kǎbe ti kperè me ndò, kè ti sǔ koò tàunè, ti wǎ tikǎnti timáà ndi, ke teé ntitǎbè. 6 Bá wè kòo pǎnni cǎá nKuyie nhò pǎ kè dè mǎmè, kè Kuyie nyè nwèè duó nwè ku náànti, wè nti náà nti tǎkùmmè dómme.

7 Kè Kuyie nyè nwèè nteé mbetǎbè, wè mbè teé, kè kù yè nwèè ntiè mbetǎbè, wè mbè tiè.

8 Kè kù yè nwèè nyáúkunko betǎbè kǎnti wè nti yáúkunko, kè kù duó nkàa mǎke a kperè a mpǎá nnè meyèmmè mǎmáà, kè kù yè nwèè nni betǎbè wè nni kè dè wenni, kè kù yè nwèè nteé mbecǎribè, wè mbè teé nnè diwèi.

Ti bo ndómè titǎbè

9 Ndónè ditǎbè nè timómmǎnti ke níi mmeysi ke taunnè dimáà mesàà nteii. 10 Ndónè ditǎbè díndi Kirisi kǎbe, kéndé ditǎbè. 11 Di bá ntú betǎnnédíébè, di kǎnti nyau kè di mpǎ nti Yiè ntómmú kè Muyaánsààmù ndi teénnè. 12 Dè ndi naati di baa dè kpéi, kè di fǎürì di mmi ke báá nKuyie nsǎà. 13 Nteénnè di kǎbe Kirisi kǎbe demarè bè dónni dii mǎnni, kǎncǎú bepǎòbè nè diwèi.

14 Kè bè di fǎũnko di mbékú Kuyie nkó mesàà mbe kpéi, di mbékú Kuyie nkó mesàà bèè di fǎũnko be kpéi, di bá mbè buò nkusǎnkù. 15 Di níi nwǎínè diwèi bo bè ke yǎnku ke nwǎínè bèè kuò, nke kuò. 16 Nyonè titǎbè tú mù, di bá nhǎ sifeé, nkékunkonè dimáà, di yèmmè bá ndò di yé demou.

17 Di bá nfǎku meysi bèè mè ndi dǎori. Ndǎorinè deè wenni kè benìtibè bemou wúó. 18 N dǎorinè di bo namè kǎnnaatinè benìtibè bemou. 19 Di bá nwanti képeite di mómmǎmbe, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéi, nke yé ti wàrimè ke tú: Mí nKuyie, mú yóó kpà ndi kpéi.

20 Kè dikǎnni bo a kpanídèntǎu, duó nwe kòo di, kè sinéyǎi ò bo, duó nwe kòo yǎ. Kàa dǎò

meṁme dè dò nha còu yehããkũṁ nyε o yuu ìnkè. ²¹ A báá yie nkè meyei nda na, ñdṁri mesàà nkè meè nte kàa na meyei.

13

Ndénè bèè baké

¹ Benìtìbè bεmṁu dò nkényíεmmu bèè baké bε kpeti ke yé Kuyie nkuù bè kànnεmè. Bèè kó dimàà baké Kuyie nkuù bè baá. ² Dεè kpéi nte kè bèè yetε bèè baké bε kpeti, bè yetε Kuyie nkpeti nti, kè bèè me nti yetε tibeénti tii doti bε yṁ ìnkè. ³ Bèè dṁri mesàà, mbè í dò nkéndé bèè baké, bèè dṁri meyei mbèè dò nké mbè dé. Kàa í dó ké mbè dé, dṁṁ mesàà nkè bè da sãntε. ⁴ Bè pī nKuyie ntṁmmú mmu ke bo da teennè kàa dṁṁ mesàà. Kàa dṁri meyei ndé bε, ke yé Kuyie nkuù bè duṁmmè dε kó mutṁmmú ke bè fṁũnko bèè dṁri meyei nke benkú Kuyie nyí dómè bè dṁri dè. ⁵ Dεè kpéi nte kè ti dò nkényíε mbèè baké bε kpeti, dè né bá ntú bè bo ti fṁũmmè máà kpéi, ti yεmmè yàà bo nti bekùnεmè kpéi.

⁶ Dεè te kè di yietì dàṁpṁṁ. Bèè pī ndε kó mutṁmmú Kuyie nkuù mù mbè duṁ, nkè bè mù pī. ⁷ Nduṁnnè bá wè ò te dè: Ke yietì dàṁpṁṁ o yεmbè, ke yietì dèè dò do nkényietì di dò nké ndè yietì bè, kényíε di dò nkényíε mbèè kpeti, kéndé di dò nkéndé bè.

Ti bo ndómè ti kou tṁu

⁸ Di bá mbannè òmṁu, dibànni bomu di bo nyietì di dii tú di bo ndómè ditṁbè. Wèè dó betṁbè ò dṁṁ Kuyie nkuṁ imṁu yεmmè mme. ⁹ Ntenè ikuṁ yεmmè: Báá duṁnè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dṁu, báá kuṁ oniti, báá souté kécaàrè a kou tṁu yètiri, báá yúúú, báá yaa nhotṁu kperε marè. Dε kó ikuṁ imṁu kó dikũnni tú: Ndó a kou tṁu a dó mèè botí amáà. ¹⁰ Wèè dó o kou tṁu ò í ò dṁri meyei, ò dṁri Kuyie nkuṁ yεmmè mme.

Ndakenè Yesu kó muwētímù kpéi

¹¹ Di yémεmu ti bo yèè mṁrè miεke. Dè tṁṁkemu di bo entεmè, ke yé ti tṁṁnεmu medεtímè sṁmme di mmṁnni. ¹² Keyènkè yṁtεmu kè dè auté ke bo wenté, yṁnè dibìnni kó mutṁmmú mumṁu, ke báátí kuwenniku kó tikpàrinenti. ¹³ Ti fṁmmu nwenni kè ti kéri kuwenniku miεke. Ti yṁu mudikétontímù nè tinayákεmuṁnti, ke bá ndṁuti dṁutinè titṁbè, ke bá nfṁu mufṁmmu yeimu, ke bá ndó yekpàrè nè mehṁεmmè. ¹⁴ Nfṁnè mufṁmmu pṁmmù mùu tu Kirisi kṁmu, ke ténke bá ndṁri di mómmṁmbe di kṁnti dómè.

14

Òmṁu bá mbekùnè otṁu

¹ Ncṁnè bèè kó metákùmè mu nyí kpenke, ke bá nsenku bε yentotí. ² Òmṁu yεmmè dòmmu ò bo na kényo ndεmṁu, wèè tákùmè mu nyí kpenke kṁo yo ntikũnfáàti. ³ Wèè yo ndεmṁu ò báá senkèri wèè í yo ndεmṁu, wèè í yo ndεmṁu ò me mbá mbekùnè wèè yo ndεmṁu ke yé Kuyie mbè cṁutémεmu. ⁴ A tú we ke bo mbekùnè otṁu kṁo tṁnti? Kṁo cómmú yoo ò do o yiè nkpeti nti. Ò me nyó ñcómmúmu ke yé ti Yíε mmṁkemεmu muwṁrímú ke bo nhò cú. ⁵ Bεmabè yεmmè dòmmu yεwe mayè wenni nè yeteyè, kè betṁbè yεmmè dò yεmayè í cáá, òmṁu yεmmè cénke bá nhò bekùnè. ⁶ Wèè yεmmè dò nyεwe mayè wenni nè yeteyè, ò sãntí Kuyie nku, kè wèè yo ndεmṁu kṁo múnke kù sãntí, ke yé ò ð nyóó dimè ké ku dṁunnè mutṁmmú. Kè wèè í yo ndεmṁu kṁo múnke ku nsãntí. ⁷ Òmṁu í fṁu omáà kpéi, òmṁu me nyí kṁ nhomáà kpéi. ⁸ Ke yé kè ti fṁu, ti fṁu Kuyie nképí nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nképí nke. Kè ti fṁu yoo ti ku, ti ã Kuyie nnṁtè miεke nke. ⁹ Ke yé Kirisi kumè ke yãnté, ke baké becírìbè nè befṁubè. ¹⁰ Dè dòmmε kàa bekùnè a kou tṁu? Ba nte kàa ò sènkèri? Timṁu ti yṁó cómmú Kuyie nyìkè nke kè kù ti bekénè. ¹¹ Tì wṁrimu ke tú:

Mí nKuyie m bomu!

Benìtìbè bεmṁu bo nínkú n yìkè,

bá kùù botí kè kù n sǎnte.

¹² Dε mǎnnì bá wè kòò kù nàké tì ò tukúnè.

A báá bə a kou

¹³ Tì tū nyóunè ti bo bekùnèmè titòbè, kètǎǎté ké báá dǎò dèmarè dèè bo bə nha kou tǎù.
¹⁴ Nè Yesu ti kó metaummè miεke n yému weti weti ke dò ndèmarè í sǐ, a yèmmè dò ndèè sǐ ndèè òó naá ndesǐnnè a kpéí. ¹⁵ Kàa yo mmudii mamù kè dè kǎónnè a kou, a í ò dǎmu. Báá yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéí. ¹⁶ A báá yie nkè bè da wátí dèmarè kpéí fǐ n yèmmè dò ndèè wenni. ¹⁷ Kuyie nkpààtiyuu í tú mudii nè muyǎà kperi. Di tú a bo nwetímè mme kémmàke diwèì, Muyaánsààmù duò ndè. ¹⁸ Wèè tū nKirisi mèbotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sǎntí.

¹⁹ Kè dè dò mme, yóunè kè ti íwaà dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè tí nkpénkunko titòbè Kirisi kó kuce miεke. ²⁰ Mudii muù bá nte kè ti cace Kuyie ntǎmmú. Mudii mamù í sǐ, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébo nha kou. ²¹ Dèè wenni dèè tú a bo yóumè imaa, ke bá nyǎ menaa, kényóu dèè kó dimàà bo bə nha kou tǎù. ²² Kàa yèmmè dòmmè dε kó tináàntì ìnkè, nyé ti fǐ nnè Kuyie ndidé. Dè ínaati wèè dǎòri tìmatì kè dè í ò bekùnè. ²³ Wèè mε nyo mmudii mamù kòò yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekénèmu ke dèè. Onitì dǎòri dè kòò yèmmè ò bekùnè dè tú mεyεi mme.

15

Ti bo nteénnèmè titòbè

¹ Tínti bèè kó metákùmè kpenke ti dò nkémmimmu bèè mu nyí kpenke bε kpéí, ti í dò nkéndǎòri ti mè ndómè. ² Timəu bá wè ò ndǎòri dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòò tákùmèe kpenke. ³ Ke yé Kirisi do í dǎòrimè ò mè ndómè. Tì wǎrimu ke tú: Bèè da sǎá mbe sǎámbe do n yuu ìnkè. ⁴ Kuyie nnáàntì wǎri ke bo ti benke ti do nkémmi mmèè botí nku, ke wéèrì ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè. ⁵ Kuyie nkùù òó duó nhonitì meminnímè kòò bántè, kù di teennè kè dí nyo titòbè tú mù ke tū nKirisi kó itié. ⁶ Mémme di bo nwèmmè mεyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sǎntí Kuyie ti Yiè nYesu Kirisi cice.

Tináànsààti bomè ibotí iməu kpéí

⁷ Kè dè do mεmme ncǎúnè ditòbè, Kirisi di cǎuté mmèè botí kè Kuyie nyètìrìi dεuke. ⁸ Mómmuə nwe n di náammè Kirisi dǎò omáà Sifube kóo tǎntì, ke benke Kuyie ndo nàké tì ti yembè tì tùmè mme timómmǎnti. ⁹ Ò kǎtení kè bèè í tú Sifube kè bè múnke bo sǎnte Kuyie nku sàà nkpéí, kéndò nti wǎrimè ke tú:

M bo ndiè nke da sǎntí yebotè cuokè,
 kéndéúkùnkò a yètìrì.

¹⁰ Kè titètì wǎri ke tú:

Ibotí iməu kəbe di wènnénè ku kó benitibè
 kè di nyǎnku.

¹¹ Kè titètì tu:

Díndi yebotè yeməu kəbe
 nsǎntínè ti Yiè nKuyie,
 díndi ibotí ndéúkùnkòne ku.

¹² Kè Esaii múnkee béi nke dǎ:

Òməu bo yènní Isaii kó kufuku miεke
 kémbaké yebotè yeməu,

kè ibotí iməu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù òó te kè ti ntá, kù di píe ndiwèì nè kuyènnaatí di kù tá mèè kpéí. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dǎke ntá.

Pǎòri nàkémmè mùù te kòò bè wǎrinè dikǎmbùò

14 N kabe n yemu ke do ndi nitì, ke ye demou, ke bo na kètié nditòbè. 15 Kuyie nni ndò mèè sàà nkpréi nte kè n di wàri nè dikòm̀bùò bá n yí di sònne tìmatì, ke bo di dentè di kèè tì nè dimònnì. 16 N tú Yesu Kirisi kóo tóntì nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpréi. M pĩ nKuyie nkó mutómmú mmu ke náá nTináansààtì kè Muyaánsààm̀m̀ bo wénkùnne bèè í tú Sifube, kè bèè náá ndipānnì sààri Kuyie ndó dì. 17 Nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mièke, dè n naatimu Kuyie nkó mutómmú m pĩ mm̀m̀ kpréi. 18 N náá mmie nKirisi n tee mmèè kpréi nke, kè n nàké bèè í tú Sifube kè bè còuté Kuyie. Weè n teé n náàntì mièke nè n tómmú mièke. 19 Muyaánsààm̀m̀ n teènnèmu kè n dòò tidièti péu, ke nàké Kuyie nnáàntì Sedisadèmmu nè Idirii kó kutempè nkumou mièke. 20 N tãátè ke dó kènnáante Tináansààtì nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá soò nhòm̀ou kó dipũũ ìnkè. 21 N dòò tì wàri memme ke tú:

Bè do í nàké bè o kpréi,
bè bo ò yà,
kè bèè do í kèè o kpréi,
kè bèè keè.

Pɔɔri dómè kékote Odommu

22 Dèè n dìtí sáà kè n yí kàtoo di cie. 23 Di mmònnì n ténke í pĩ mutómmú mam̀m̀ i ntempè mmieke, yebie mpéu mièke nke n dómè ké di síéké. 24 Bàmbà n dó kékote Esipanyi nwe, m bo nkari kéyeroo di cie ke di yà, kè n yèmmèè narike kè ti dóté, kè dí n teennè kuce. 25 N né yóó niité kékote Sedisadèmmu nwe kéduó nKirisi kabe yepārè. 26 Maseduonni kabe nè Akayii kabe bèè pāmmú yepārè ke bo teennè Kirisi kabe becīr̀bè bèè bo Sedisadèmmu. 27 Bè tãátè nè bemáà ndi ke bè pā de kó yepārè, bè do dò nké bè pāmu. Ke ye Sifube bèè bo Sedisadèmmu bè bè nàkémè Kuyie nnáàntì bembe bèè í tú Sifube. Bè tũ ndò nké bè pāmu be kperè. 28 Kè m bè duó nde kó yepārè ke dèè, m bo nkari Esipanyi kéyeroo di cie. 29 N yemu ke do m bo nkeroo dii yiè ke di tao Kirisi kó mesàà mme.

30 N kabe n di békumu, nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì kpréi nè Muyaánsààm̀m̀ mùu ò nte kè ti ndó titòbè ke tú di n wènnènè dimàù kèmbáá Kuyie n kpréi, 31 kè n yenténè Sudee kó itookperí yembè. Kè Sedisadèmmu kabee còuté m bè tao yèè pārè. 32 Kè Kuyie ndó m bo tuokoo di cie nè diwèi, kéom̀pè sámpó. 33 Kuyie nkùù duò nkuyèhnaatí kù ndi bonè dimou. Kè dè mme ndo.

16

Mudsummu

1 N dó ke di nàké kè di nyé ti tãũ Febèe wèè pĩ nSānkiree Kirisi kabe tīnnì mièke mutómmú, ò kèróomè mme. 2 Dí ò còuté nè ti Yiè nkó diyètìrì, Kirisi kabe dò nkéncóúmè betòbè, ké nhò teennè dè ò bèkú dii mònnì meteèmmè. Ò teènnèmu benitìbè péu, ke n teennè mí m mómumu.

3 N dounko Pirisiidi nè Akidaasi nè bè ti wè nke pĩ nYesu Kirisi tómmú. 4 Bèè kàátè mukũũ ke n deeté. Dè í tú mĩ máà bè sántì, nè Kirisi kabe bemou ndi bèè í tú Sifube. 5 N dounko bèè tiku be cīètè ke báá nKuyie ke dou n népo sàù Epaineti, wèè keté ke còuté Yesu Asii kó kutempè mmieke. 6 N dounko Maari wèè pĩ mmutómmú mediè ndi kpréi. 7 Ke dounko Āndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kabe, nè bè ti do wè nke kpetí, benitidièbè mbe Yesu tārè mièke. Bèè n niiténè ke còuté Yesu.

8 Kè n dounnèko Āmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce mièke. 9 Ke dounko Udimee wèè múnke pĩ nKirisi tómmú nè n népo Sitakiisi. 10 Ke dounko Apedesi Yesu tóntì wèè fílkú ti Yiè nkó kuce mièke. Nè bèè pĩ mmutómmú Adisitobuuri cīètè. 11 Ke dounko Edodiyōō n cīètè kou nè Nasiisi cīètè kabe bèè còuté ti Yiè. 12 N dounko ti tábè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pĩ nti Yiè ntómmú nè ti tãũ sààwè Pedisii wèè pĩ nti Yiè ntómmú mediè. 13 Ke dounko Dufuusi Kuyie ntãátè wè nè o yō, wèè múnke tú n yō. 14 Ke dounko Asēnkiriti nè Fekōō nè

Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kɔbe Kirisi kɔbe bèè be bonè. ¹⁵ Ke dɔunko Fidokasi nè Sudii nè Nedee nè o tãũ Odimpaasi nè Kirisi kɔbe bèè be bonè.

¹⁶ Di dɔunko ditɔbè nè diwèl. Kirisi kɔbe bemɔu di dɔunko.

Nyéne bèè ãã metotímè be kpéí

¹⁷ N kɔbe n di náámmu ke tú: Di nyé bèè ãã metotímè Kirisi kɔbe cuokè be kpéí, ke náá ntii cãá ke bè fétinko. Di bè détinne dimáà. ¹⁸ Bè í pĩ nti Yiè nKirisi kó mutɔmmú, bè wanti bemáà kó mudii mmu. Ke ò nnáá nnè inunaatí nè yesãã, ke sou nKirisi kɔbe bèè í kpenke.

¹⁹ Benitibè bemɔu yému di yiemme ti Yiè nkó tináañti. Dè n naati mesàà, n né dó di nyému mesàà nnè meyei ke báá ta meyei mmieke. ²⁰ Kuyie nkùù duò nkuyenaaatí kù bo duó nkè di cuuti dibɔð ké di nantoo bàmbà.

Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²¹ Timɔntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasõõ nè Sosipateε kè bè múнке di dɔunko.

²² Mí nTerisuusi wèè wàri dipátiri dii, m múнке di dɔunko ti Yiè nkó mewënnímè mieke.

²³ Kayuusi m báté wèè cĩètè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báá nKuyie nè Edasiti dihei kóò dítídóúnti nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[²⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètiri ndeu

²⁵ Ti sãntí Kuyie nkùù bo na ke di kpénkunnε ku kó kuce mieke nè Tináañsàatì n di náá ntì. Dε kó Tináañsàatì ti náá Yesu kpéí nke, ke ti benkú timómmɔnti Kuyie ndo sɔnne tì nè dimònni. ²⁶ Di mmònni dε kó tináañti ténke í sɔri, Kuyie mpããnáañti náam̀bè do ti nwàri. Kuyie nkùù bo sãà kuù yè ti ntì náá nyibotí imɔu kè ìi ti cɔuté ké ntì tá ke dɔɔri tì yèmmè.

²⁷ Nè ti Yiè nYesu kó diyètiri Kuyie nyètiri ndeu, kunku kùù m̀áà tú meyèmmè yiè yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

Pɔɔri wãri dîi pátírî ketirî Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti Di mpátírî náá ntî

Pɔɔri weè wãri di mpátírî Kɔdenti kɔbe. Ò do bo di wãri ke bo Efɛesi kó dihèi ndi kékeè dikɔnkɔðnnî dîi bo Kɔdenti Kirisi kɔbe tînnî miêke nè bɛmóm̃m̃m̃bɛ bè múnke do ò wãrimè kóò biéké itié mmaì Kuyie nkó kuce miêke.

De kó dipátírî mɔke itié nyibotí ibotí nku muwedəunfòm̃mu ïnkè dîi ti náá mMuyaáansààm̃u duò nyèè pãrè kpéi nnè ti dò nke nyè p̃ínnè mèè botí ke teennè titɔbè. Kòò wète ke ïkú Yesu tanfòtè ke benke ke tú dem̃u de miêke medókùmè mèè tu dèennî.

Di mpátírî náántî duó ke dòm̃mè

1. Mudəum̃mu 1:1-9
2. Metotimè mèè do ãnné Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti bɛ cuokè 1:10-4:21
3. Kirisi kou dò nkéndò mpáíi nwe nè dipopuò kó tináántî 5-7
4. Kirisi kou dò nkénte omáà kékáá ndè 8:1-11:1
5. Kirisi kɔbe dò nke ní ndòm̃mè kuwedəundieku miêke nè Mudisààm̃u tu mù 11:2-34
6. Muyaáansààm̃u nduò nyèè pãrè kó tináántî nè ti bo ndómè titɔbè 12-14
7. Mukúkéyántim̃u kó tináántî 15
8. Dikòu nè mudəum̃mu səmmu 16

Mudəum̃mu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkuù n yu ke dó n náá Yesu Kirisi kó ditənnî mí nnè n népo Sositenni, tîi di wãu di mpátírî dîndi Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti.

² Ti di dəunko dîndi Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti, dîndi bèè wənnénè Kirisi kè Kuyie ndi wénkunnɛ ke di cãnné, ke dəunko bèè kó dimáà yu ti Yiè nYesu Kirisi yètirî tipûti timəu. Yesu wèè tú ti Yiè nke tú bɛ Yiè. ³ Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔð mmesàà nke di pã kuyɛnnaatí.

Kuyie nti dɔð mèè sàà nnè Kirisi ti kó mɛwənnímè miêke

⁴ N sántim̃u Kuyie nsáà nè kù di dɔð mèè sàà nnè Kirisi di kó mɛwənnímè miêke, ⁵ ke di pã ndem̃u botí, kè di nɔ nke náá nKuyie nnáántî ke yé dem̃u. ⁶ Ke yé Kirisi kó tináántî fíikúmè di miêke tei tei. ⁷ Kè di mɔke Kuyie nkó yepãrè yem̃u dîndi bèè bàa Kirisi bo wətenímè. ⁸ Kuyie mbo di fíi kè di na kətuəke kumànkú. Kè ti Yiè nYesu Kirisi ñwétiní ke báa yà ò bo di sei ntî ïnkè. ⁹ Kuyie nkùu di yu ke di taunnè ku Birɛ ti Yiè nYesu Kirisi, kù dðrimu kù béi ntî.

Mɛyatimè Kirisi kɔbe cuokè

¹⁰ N kɔbe n di náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètirî, ke tú di nyo ditɔbè tu mù kè mɛyatimè bá mbo di cuokè, kè dí nwě mmeyèmmè mèmáà nè iyèntotí ïmáà. ¹¹ N kɔbe n náá mmɛmmɛ ke yé Kodowe cĭtètè kɔbe n nàkémè ke tú yekpàrè bo di cuokè. ¹² N kèèmu bəmabè tumè: Mí ntú Pɔɔri kou. Kòò tɔu tu: Mí ntú Apodoosi kou. Kòò tɔu tu: Mí ntú Pieri kou. Kòò tɔu tu: Mí ntú Kirisi kou. ¹³ Di yèmmè dò nKirisi toté toté maà? Mí mPɔɔri mû ku di kpéi nkudapãatí ïnkàà? Bè di ãnné bătém̃m̃u nè mû kó diyètiràà?

¹⁴ N sánti Kuyie n yí ãnnémè bătém̃m̃u di kóò m̃u kè dè í tú Kirisipusi nè Kayuusi. ¹⁵ Òm̃u báa na ke dò bè ò ãnné bătém̃m̃u nè n kó diyètirî. ¹⁶ Éé! Nh ãnnému bătém̃m̃u Setifannaasi cĭtètè kɔbe, bɛ kó difɔnkúò n yí yé kè m bo nhãnné ot̃u m̃u bătém̃m̃u. ¹⁷ Kirisi í n t̃s nkè m bo nhãà benitibè bătém̃m̃u, wè n yu kè m bo náké Tináánsàatî nti, ke bá ntî náá nnè onitî kó mecii, ti yàà bo kékunnɛ kudapãatí náántî kó muwərim̃u.

Kuyie nkó mecii cãánnèmè benitibè kãme

báá na ké ti banté. ¹⁵ Wèè màke Muyaánsààmù weè bo na kébanté demòu, wèè í mù màke ò báá na kòò bekénè, ¹⁶ ti wàrimu ke tú:
 We nyé ti Yiè nyèmmè dòmme?
 We nkù duó nyitié?
 Tínti me mmàkemu Kirisi kó meyèmmè.

3

Kuyie ntōmbè bəmou bē màmú

¹ N kòbe n yí di náánnè ke dōnnè bèè kpenke Kirisi kó kuce miéke, n di náánnè ke dōnnè kutenkù kuù nkòbe mbe, ke yé di kpaá bemmè Kirisi kó kuce miéke. ² N do di duó memiè mme, n do í di duó mmuciè, ke yé di do í yóó namè ké mù di, bá nè yíenní di báá na, ³ ke yé di kpaá məkemè kutenkù kuù nkòbe kó meyèmmè dèè tu yekpàrè nè mehèmmè dèè benkù di fòmму í cèètemè. ⁴ Kòò mòu tú: Mí ntú Pòori kou nwe, kòò tòu tu: Mí ntú Apodoosi kou nwe. Di dōri ke dò mbèè í yé bèmbè Kuyie.

⁵ We ntu Pòori ke we ntu Apodoosi? Ti tú Kuyie nkó betōmbè mbe ke di niité Kirisi kó kuce, bá wè kòò pī nKuyie nyè nwèe pī mmùù tōmmú. ⁶ N fiímmu, kè Apodoosi yòre, kè Kuyie nte kè dè kòté. ⁷ Dè í tú wèè fií nyoo wèè yòre beè dòò mòmamù, Kuyie nkùù te kè dè kòté, kuù dòò demòu. ⁸ Wèè fií nnè wèè yòre bè màmú, Kuyie nyóó yietí bá wè o tōmmú dòmme mme. ⁹ Ti wè nke pī nKuyie nkó mutōmmú mmu kè di tú Kuyie nkó kupaku, ke dò nKuyie ncīètè kó imarí. ¹⁰ Kuyie nkuù n duó kè n dò mbe maribè kóo kóti ke pūūtè kè betòbè sòkù, bá wè ò né ndake ò maà mèè botí. ¹¹ Dipūū dōú nke dèèmu dii tu Yesu Kirisi, òmòu báá na kèpūūtè diteri marí. ¹² Dipūū dimàà ñnkè bèmbè maàmú nè timàti péiti, kè betòbè maà nè mesò, kè betòbè maà nè yetásàayè, kè betòbè maà nè ideí, kè betòbè maà nè timúti, kè betòbè maà nè tiyontí. ¹³ Bá wè ò maánè dè bo feitè Kuyie mbeénti yie, kè kùu dè yàáké nè muhāá. ¹⁴ Wèè maà dipūū ñnkè kè muhāá nyí còuté o kperè, de yie mbo pété ticuuti. ¹⁵ Kè wèè kperè me ncòuté, ò báá pété ticuuti, ò né yóó cootému kè dè né ndò nhò yenté muhāá mmieke ke yè.

¹⁶ Di í yé ke dò ndimòu di wè nkétú Kuyie nkó tecīètè nte kè Muyaánsààmù bo di miékaà?
¹⁷ Kòò mòu kùo Kuyie ncīètè Kuyie mbo ò kùo múnke, ke yé Kuyie ncīètè dòmme páii nwe kè di wè nke te ntú.

¹⁸ Òmòu bá nsoú nhomàà, wèè yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mecii wèè yei nkè dèe yie nkòo pété mecii mómme. ¹⁹ Ke yé kòò mòu yèmmè dò nhò cii kutenkù kuù nkó mecii Kuyie nhò wùó nkuyèinkù nku. Ti wàrimu ke tú: Kuù duò nkè mecii nyembè cii mbè pī. ²⁰ Kè titèti wàri ke tú: Kuyie nyému mecii n yembè yeñtotí. Kù yému ì tímè detetirè. ²¹ Òmòu tū mbá mpòti ò wèñnè mè yie nyoo yie, bəmou bè tu di kòbe mbe. ²² Pòoràà, Apodoosàà, Pieràà, kutenkàà, mufòmmaà, mukūñnàà, demòu dè tu di kperè nde, ²³ kè di tú Kirisi kòbe kè Kirisi tu Kuyie nkou.

4

Kirisi kó yetōrè

¹ Di dò nké nti wúó nKirisi kó betōmbè mbe ò duó nkè bèè nàà nKuyie nkpeti tii sòri. ² Bè bèkù ti otōnti tu ò bo mpīmmè o tōmmú weti weti. ³ Mí nkpeí kè dīndi yoo kutenkù kuù nkó kubeéndieku makù bo m bekénè, dè í n kóonnè, n yèmmè me mmúnke í m bekùnè. ⁴ N né í yé n wenni páii, n Yiè nweè tu n kóo beénti. ⁵ Dèè kpéi nte kè n tu di bá mbekùnè òmòu kè dimònni mu nyí tūòke. Mbaanè ti Yiè mbo wètenímè, wèè yóó fei ndèè kó dimàà do sòri demòu, kédenneni dèè kó dimàà bo benitibè yèmmè miéke, kè Kuyie nsāntè bá wè ò mānnè dii sānni.

⁶ N tùóté mí nnè Apodoosi ti kó medonnimè kè dè bo di teennèmu kè di banté dináaṅhántírì dī tu: Òmòu báá sénté tī wàri. Òmòu tū mbá ndéúkunko omáa yoo Kuyie nkóo tōnti mòu ke kékunko otòu. ⁷ Dè dòmme kè di déúkunko dimáa? Di mọke dè Kuyie nkuu í dè ndi pãã? Kè kuù dè ndi pã, ba nte kè di pòtì ke dò ndī dè waá nnè dimáa.

⁸ Di yèmmè dò ndi yītému kè dè sànnè kè di kpenke ke baaté, dè í dò mmemme, n né báámmu Kuyie nke dó dèe mè dòò kè tí wēnné kébaaté. ⁹ Dè dò nKuyie ntùóté tínti ku kó betōmbè mbe ke dòò kuyóú kabe, kè ti dōnnè benitiyeibe bè dó kékuo bè, benitibè bemou nè Kuyie ntōrè de ìkè. ¹⁰ Ti naá ntiyeintì nti Kirisi kpéí, Kirisi kpéí nkè díndi ciité, kè ti cīnni kè di kpeñni, kè bè ti sènkú ke di sánti. ¹¹ Mómumu nwe nè yíenni tí fēūrìmè nè dikōnni nè sinéyēi, ke kpa tiyààtì, kè bè ti fēũnko, kè ti áánte tipūtì timou ke kpa ti ã dè ¹² ke pī mmutōmmú ke yonnè, kè bè ti sáá nkè ti bè pãã nKuyie nkó mesàa, kè bè ti fēũnko kè ti mi, ¹³ kè bè ti náá ntiyeiti kè ti bè tēnninko tisààtì, kè bè ti wúo nkutenkú kuù mmieke ke dò ntiyontì nè desīntékperè bè útóo dè.

¹⁴ N yí tì ndi wàri ke bo di ànné ifei, n tì ndi wàri ke bo di tiémmu díndi m bí n dó ì. ¹⁵ Bá kè di mòòte bèè di baké kè bè tūòke tekoupiítè (10000), mī tu di cice ke yé mī di nàkéme Tináaṅsààtì ke di benke Yesu Kirisi kó kuce. ¹⁶ N di náámmu n tūnne n kó meborime. ¹⁷ Dè te kè n di duónko m biré Timōntee n dó wè medìè kòò tū nti Yiè nYesu kè dè wenni, kòò bo di dente n tū mmè botí Kirisi ke mè tiè nKirisi kabe tīrè yemou.

¹⁸ Bèmbè di mieke mọke sifei nsi kè be yèmmè dò n yí koro di cie. ¹⁹ Kè Kuyie ndó n koroomu ke bo yà de kó sifei yembè, kéyà nsà kè bè náannè be nò máa yoo bè dōòri timatì. ²⁰ Kuyie nkpaàtiyuu í tú munùbémmu máa, di tu nè medōòrimè mme. ²¹ Di dó nní nkoro di cie ke tò didáù ndià? Yáa di dó nní nkoro ke di dó ke yòò?

5

Meyi mmè dōòri Kirisi kabe cuokè

¹ N yomu bè náámmè tipūtì timou di borime í wennimè. Kè di dōòri bá bèè í tū nKuyie mbè í dōòri dè. Bè tu òmòu dautinè o cice pokù. ² Nè mmemme kè di kpaá mọke tefentè, dè do dò ndi yèmmè mèe cààrè kè di beti de kóo niti di cuokè. ³ Mí n kpéí, bá n yí me ndi bonème, n yèmmè di bonèmu kè n dié nke bekénè de kóo niti. ⁴ Di tí nnè Yesu kó diyètìrì, n yèmmè nè ti Yiè nYesu kó muwērimú dè yó ndi bonèmu. ⁵ Kè di ò duó ndibòò, kòò kōnti kú kòò wēnni cooté tibeénti yiè.

⁶ Di í dò nkénsánti dimáa di wennimè, ke yé mutie mùu muuti pèè mù 55 mmamè sàm̀pò nwe kè tipèècootì múútì timou. ⁷ Dèitenè mutie mùu muuti pèè di mieke kèntú tipèècootì pàntì, ke yé bè kùòmè Kirisi wèè tu diyentébanni kó fepièfè ti kpéí. ⁸ Nè dè kpéí nyóunè kè tí mbaànnè pèè wèè í kōrenè mutie mùu muuti dèè tu ti bo nwennimè ke náá ntimóm̄nti, kéyóu pèè wèè kōrenè mutie mùu muuti dèè tu tidōnnitì nè mufōmmu yeimu.

⁹ N sòò di wàri dī pátìrì, n sòò di nàké ke tú di bá ntaunè bèè fōmmu í wenni. ¹⁰ N sòò í yē ndi yatenè kutenkú kabe bèè fōmmu í wenni, kè bè duó mbe yèmmè idíítì, ke yuuku, ke feu yebakè. N sòò yē nKirisi kabe mbe bèè dōòri me kòò botí. Kè n do mbe nyē n na nyí di yèmu kutenkú mieke. ¹¹ Di mpátìrì mieke n dó ké di nàké ke tú kòò mòu tu omáa Kirisi kou kòò fōmmu í wenni, yoo ò duó nho yèmmè idíítì, yoo ò feu yebakè, yoo ò cààri betòbè yètè yoo ò tu kunaàyààkù yoo ò tu oyúókù, di keté ke báá ò wēnnénè kèdi.

¹²⁻¹³ Mī í dò nkébekénè bèè í tú Kirisi kabe, Kuyie nkuù yóò bè bekénè. Di dōmmu kébekénè di kó ditīnni kabe, ti wàrimu ke tú: Betinè oyeyiwe di cuokè.

6

Kirisi kabe dò nkéntūnnimè be kpèti

¹ Dè dòmme díndi Kirisi kàbe, kè di m̀ake tìmatì nè ditàbè di tì kàtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè, ke yóu di bo tì kàtenèmè Kirisi kàbe borè? ² Di í yé ke dò nKirisi kàbe beè yóó bekénè kutenkù kàbaà? Kè beè yóó bekénè kutenkù kàbe, dè dòmme kè di né báá na kètũntè tìmatì sàm̀pótì di cuokè? ³ Di í yé ke dò ntũ yóó bekénè Kuyie ntàràà? Ti né bo yĩ̀ke ti bo tũntemè mme kutenkù kuù nkpetàà? ⁴ Dè né dòmme kè di ò mm̀ake tìmatì ke tì kàtenè bèè í tú Kirisi kàbe be borè kè beè tì beké? ⁵ N tì béi nke ifei ìi bo di pĩ. Òm̀òu í bo di mièke bá om̀àà wèè cii ke bo na kètũntè tìmatàà? ⁶ Dè keté ke í dò ndi mm̀akenè ditàbè tìmatì ke né báá tì kàtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè.

⁷ Kè di m̀ake tìmatì nè ditàbè deè benkù di yĩ̀kemè. Di ní na mmimmu bè di d̀òri dì m̀onnì meyei, nkè bè yùúkù di kperè di yóu kè dèe yei. ⁸ Dũ pètinke d̀òri meyei nke yuuku ditàbè. ⁹ Di yému ke dò mbèè borime í wenni bè í tati Kuyie nkpaàtìyuu. Di bá nsou ndimáà: Bèè fòu mufòmmu muyeimu nè bebəféúbè nè bèè dauti dautinè betàbè, nè bèè d̀òrite isake: Benitidaabè bèè dounè bedatàbè nè benitipòbè bèè dounè bepotaè, ¹⁰ nè beyóóbè nè bèè duó mbe yèmmè idíítì nè tinaàyààtì nè bèè càari betàbè yètè nè yeyoyóókperè. Bembe kó dimáà í tati Kuyie nkpaàtìyuu. ¹¹ Di mièke bèmabè do tú beè nìtibè botí kè Kuyie ndi cĩé ndi yei, nke di cànnè kè di tú ku kàbe, kè kù dì wénkunnè. Yesu wèè te kè Kuyie mmè d̀ò nè ku Yáá mmieke.

Kirisi kou bo na kènd̀òri ò d̀òràà?

¹² Bèmabè di mièke tú dèmarè í ci, mómumu nwe, demou dè né í ti d̀òri mesàà. N yí ci dèmarè n né í yóó yie nkénaà ndèmarè kó kudaakù. ¹³ Di tú tidiiti bo dipitiri kpéi nke kè dipitiri bo tidiiti kpéi, mómumu nwe, nè memme Kuyie nyému dedé de m̀anku tikòntì tii me nyí bo di bo ndauti dautinè mèè kpéi nditàbè, tì bo ti Yiè nKuyie nkpeí nke, kòò tì te. ¹⁴ Kuyie kùu te kè ti Yiè nyaánté kuù kó muwèrímu yó nte kè ti yánté múnke.

¹⁵ Di í yé ke dò ndi kòntì tu Yesu kpeti ntaà? M bo túóté n kòntì kéduó nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabàà? Biti bitì! ¹⁶ Di í yé ke dò kòò nìti duónè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè bè naá tikòntì timáà ndià? Ke yé ti wàrimè ke tú: Bedé bè bo naá nhonitì om̀àà. ¹⁷ Kè wèè me ntàunnè Yesu Muyaánsààmù mièke bè naá nhonitì om̀àà ndi.

¹⁸ Ncokùnè di bo ndautinèmè ditàbè! Meyei ntēmè onitì d̀òmmè í s̀inkùnko o kòntì wèè me nduónè o pokù í tú wè yoo o d̀òu í tú wè ò s̀inkùnne o kòntì nti. ¹⁹ Di í yé ke dò nKuyie ndi duó mMuyaánsààmù kè mù bo di mièke kè di kòntì tu mu cĩètàà? Di í te dimáà. ²⁰ Kuyie nkuù di donté kudonku diekù, ndéúkunkonè ku nè di kòntì.

7

P̀òri t̀énnè tì dipopuò ìnkè

¹ M bo di t̀énnè di m beke tìi náàntì ke tú dè wenni onitì bo nkpaamè o pokàà? Èè, kòò nìti í kàáké onitipòkù dè wennimu. ² Benitibè né mè ndauti dautinèmè betàbè. Nè de kpéi mbá wèè nitidòu mm̀ake o pokù, bá wèè nitipòkù kòò mm̀ake o d̀òu. ³ Onitidòu nduò nho pokù ò dò nké nhò duò ndè, kòò nitipòkù múnke nduò nho d̀òu ò dò nké nhò duò ndè. ⁴ Onitipòkù í te o kòntì o d̀òu wèè tì te, onitidòu me nyí te o kòntì, o pokù wèè tì te. ⁵ Òm̀òu báá yetenè om̀àà otàù, kè dè í tú di wènnè ke tãáté dimònnì mari ke bo bántè Kuyie, kè di dèè di wète kèsòtè. Dibò yàà bo di souté mèè kpéi nke yé di báá namè kèpĩ ndimáà.

⁶ N di náá n yèmmè dò ndèè wenni dènde, n yí yé ndi dè d̀ònnè muwèrímu. ⁷ N na ndó dimou di nni ndònnèmu, timou ti né í wè nyepãrè, bá wè Kuyie nhò pã dìi pãnni càámmu.

⁸ Ntenè n náá ntì tidakóótì nè tipokóótì nè bekúpobè: Dè wennimu di bo nni ndònnèmè. ⁹ Kè di me nyí yóó na ke pĩ ndimáà, puokenè kéyenke, kè deè tũnè di bo ndómè kè dè di tuò.

¹⁰ Kirisi kàbe bèè po nè bèè ye, n yóó mè mbéi ndi nùu í tú n kperi ti Yiè nkperi ndi, wèè ye nhò báá yete o d̀òu. ¹¹ Kòò me nhò yete ò nkáké. Onitidòu me nyí dò nkébeti o pokù.

¹² Díndi bεtǎbè (n yóó di náké tí í tú ti Yiè nkpeti, n kpεti nti) kè Kirisi kou mǎu po wèè í yie nKirisi kòò dǎ ké nhò ye nhò báá ò bèti. ¹³ Kòò nitipòkù wèè me ntú Kirisi kou ke ye nwèè í yie nKirisi kòò dǎ ké nhò po ò báá ò yete. ¹⁴ Ke yé onitidòu wèè í yie nKirisi ò tǎkénè mè Kuyie nnè ò pokù kpéí, kòò nitipòkù wèè í yie nKirisi kòò tǎkénè Kuyie nnè o dǎu kpéí, kè bè me nyàte be bí bo dété n Kuyie nke né do kù tǎkénè. ¹⁵ Wèè í dǎ Kuyie nkè wèè yete wèè dǎ Kuyie nwèè wè yóu. De mǎnni dèmarè ténke í bè tàunko. Kuyie ndi dεεté kè di bo nfòu diwèi mieke nke. ¹⁶ Onitipòkù, a bo yíme kényé ke dò nha bo dεεté a dǎu? Onitidòu a bo yíme kényé ke dò nha bo dεεté a pokù?

Bá wè wèe yie nho fǎtìrì

¹⁷ Kè dè í tú m mè mbo ke náá ntii ñnkè, bá wè wèe yie nho fǎtìrì Kuyie nyóó ò dεεté kòò bo di. Tiñti n tièmmè Kirisi kǎbe bεmǎu. ¹⁸ Kè Kuyie nyóó da dεεté ke sǎ nkàa cǎnté bá nsǎrì kàa me nyí cǎnté bá ntú a bo cǎnté. ¹⁹ Kàa cǎnté yoo a í cǎnté de kpεti í bo, a bo nyíèmmè Kuyie nkuó dèè wenni. ²⁰ Bá wè wè mbo Kuyie nyóó ò dεεté kòò bo dii fǎtìrì kéntù nKuyie. ²¹ Kè Kuyie nyóó da dεεté ke sǎ nha tú kudaakù bá nyíèkù. Kè kuce me mbo a bo yíme ke ténke bá ntú kudaakù á yè. ²² Ke yé wèè do tú kudaakù ò tiekemè omáa Kirisi kó metaummè mieke, wèè do te omáa kòò naa nKirisi kó kudaakù. ²³ Kuyie ndi dontému ke yietí kudonku diékù, ténke bá naánnè benitibè kó tidaati. ²⁴ N kǎbe bá wè ò mbo Kuyie nyóó o dεεté kòò bo dii fǎtìrì ké nkù tū.

Bèè kǎké nè bekúpobè

²⁵ Bèè í po nè bèè í ye, n yóó mè mbéi ntii í tú ti Yiè nkpeti, mí nKuyie ndòò wè mesàa mmii yèmmè mè dò, kè di bo na kéyie n kpεti.

²⁶ N yèmmè dò nti mè mbo yèè mǎrè yeiye mieke, dè wennimu ke dò nhoniti mbo o fǎtìrì. ²⁷ Kàa mǎke a pokù, a báá yí a bo ò bèti, kàa me nyí mǎke, a bá nwanti képuoke. ²⁸ Kàa po a í dǎò meyei, kàa me nye nha í dǎò meyei. Bèè po nè bèè ye mbè yó nháarimu, dèè te ke n yí dǎ di ta meháarimè mieke.

²⁹ Nte n duò nyii tié: Dimǎnni kúpému, bèè po, bè ndò mbè í po. ³⁰ Bèè kuò mbè bá ndakenè yedabùò, bèè yǎnku bè bá ndakenè tiyǎnkùti, bèè do mbè bá ndakenè mudommu. ³¹ Bèè mǎke tikpàti bè bá ntii dǎkenè, ke yé kutenkù autémè ke bo deè.

³² N dǎ ké di dεεténè iyentotí nyi, wèè í po ò ñ ndakenè ti Yiè nkó mutǎmmú mmu, ke dǎ kédǎò ti Yiè ndó dè. ³³ Wèè po kòò ndakenè o cǎtè kó mutǎmmú, ke dǎ kédǎò o pokù dǎ dè. ³⁴ Kòò yèmmè bo tipùti tidé. Mèè botí nku onitipòkù wèè í ye nnè osapàa nwèè í ye mbè ñ ndakenè mè ti Yiè nkó mutǎmmú, ke dǎ kénwenni be kǎnti nè be yèmmè. Wèè me nye nhò ñ ndakenè o cǎtè kó mutǎmmú mmu ke dǎ kédǎò o dǎu dǎ dè.

³⁵ N yí di dǎarinè muwérímú, n dǎ ké di teennèmu kè di mbo kè dè wenni, ke taunè Kuyie nke pí nku tǎmmú.

³⁶ Kòò mǎu waá ndipocènni ke sǎ ndi dǎ kǎpéèté di túòrè, kòò dǎ ké di túóté, ke di túóté, wè í cààrè. ³⁷ Kòò mǎu me ntotí o yèmmè weti weti, ke bo na kǎmpí nhomáa, ke báá túóté o pocènni, wè í cààrè. ³⁸ Wèè túóté o pocènni ò dǎò kè dè wennimu, kè wèè í túóté kòò kperε dǎke wenni.

³⁹ Onitipòkù wèè ye nhò taunè o dǎu nwe be fòmму mumǎu mieke, kòò dǎu me nku ò bo na kéyenke ò dǎ wè kè de yiè ncénke tú Kirisi kou. ⁴⁰ N yèmmè dò nkòò í wèè ke yenke dè dǎke bo nhò naati. N yému ke dò n náá ntii Muyaánsàamù muù ti nni nduó.

8

Iwũs bè fié ì yebǎkè

¹ Di mè nni mbekemè di bo nhǎmmè iwũs bè fié ì yebǎkè i kó imaa.

Timou ti ti yému. De kó meýfétímè botí né àǎ onìtì nwe tefentè, a bo ndómè otàù dèè ti kprénkunko Kuyie nkó kuce miéke. ² Wèè yèmmè dò nhò yé dèmarè ò mu nyí yíété ò dò nkényé kè dè màmmè. ³ Wèè dó Kuyie, Kuyie nwe nyé.

⁴ Di m beke ke tú: Ti bo na kécáá nyiwūǎ bè fié ì yebàkàà? Ti yému ke dò nyebàkè í mannè Kuyie. Kuyie mbo kumáà ndi. ⁵ Bá kè benitibè yèmmè dò nKuyie nyí bo kumáà, kè detèrè marè bo ke kù mànnè, ke màke muwērímú kēfinkè nè ketenkè. Kutenkù kumou miéke yebàkè bomu kè benitibè tu yè mànnè Kuyie. ⁶ Tínti yé ke dò nKuyie mbo kumáà ndi, ti cice wèè dǎò demou, wèè ti te. Kè ti Yiè mbo omáà Yesu Kirisi, Kuyie nnè wèè bè dǎò demou, wèè ti duó mmufòmму.

⁷ Kirisi kàbe bèè do manténè bè bo nfeumè yebàkè ke mu nyí kpenke nè yíenní, kè be yèmmè dò nyebàkè yèè te de kó imaa nkè bè ì càáké dè mbè kǎnnè be yèmmè miéke ke bè sīnkunko. ⁸ Mudìi kpeti í bo tínti nè Kuyie nti kó metaummè miéke. Kàa í di dè í da yaari dèmarè, kàa me ndi dè í yóó da yíé dèmarè.

⁹ Kàa bo na kécáá mbè fié ì wūǎ yebàkè, kè dè báá da dǎò dèmarè a né ndake ke báá bo nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke. ¹⁰ Wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke kòò yà fǎ nwèè yé Kuyie nnáàntì, kàa kàri yebàkè kó ditou miéke ke yo ndè báá yáúkunnè o kǎntì kòò ncáá iwūǎ bè fié ì yebàkàà? ¹¹ A yíété mèè kpéi mba nte kàa bo nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke Kirisi ku wèè kpéi. ¹² Ke yé a bo ndì mǎnni wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke. A yeténè Kirisi nwe o mómmu. ¹³ Kè imaa nyii bo nte kè m bo n kou meýei mmieke, m báá ì càáké, n yàà bo ò bo mmèè kpéi.

9

Bè dò nkédǎò dè Kuyie ntǎntì nè o dò nkédǎò dè

¹ M báá na kédǎò n dómáà? N yí tú Yesu tǎnnàà? N yí yà ti Yiè nè n nǎnfàà? Míi í di nàké Kuyie nnáàntàà? ² Bá kè betàbè yé n yí tú Yesu tǎnni, díndi do dò kényému, ke yé míi di nàkémè Kuyie nnáàntì kè di cèète.

³ N ti nténninko bèè n wátirì. ⁴ M pī mùù tǎmmú í dò di nni nduò kè n yo nke yǎnnàà? ⁵ N do í dò nkémǎke m pokù wèè tu Kirisi kou kè ti neitáà, Yesu tǎrè nè o néi nè Pieri bè dòmmaà? ⁶ Mí nnè Bannabaasi tīi máà dò kempī mutǎmmú ke yonnè, kè di teénnè betàbàà? ⁷ We nhǎǎpǎntì piú omáà? We nfiiku detie nke í yo nde be? We ncémǎ inààke ke í yǎ nyi miè?

⁸ Di yèmmè bá ndò n náá nke wetí kutenkù kuù nkpeti máà. Tì wǎrimu Mǎyiisi kó ikuó miéke ke tú: ⁹ Báá táú nfenààfè nùù fe puòtì dīi mǎnni tidiitì, Kuyie nkuó nyinààke nyi mesémǎà? ¹⁰ Tì náá ntīi kpéi nke, ke tú, wèè kùútí tidiitì nè wèè tì puòtì bè dó mucǎntimu mmu bedé. ¹¹ Mí nwèè di duó ndi wērè kó mudìi di bo n duómmè tidiitì dèè di yonkàà? ¹² Kè di teénnè betàbè, n do í dò nké di beke kè dèè pǎété be kperàà?

M pètinke duó m máà ndi kè dèmarè báá dítinné Kirisi kó Tináànsààtì. ¹³ Di í yé ke dò mbèè pī nyikuó tǎmmú Kuyie ncǎtè miéke bè de nyonnè, kè bèè feu iwūǎ diwūǎtǎnni finkè kè bè màke be kó imaanàà? ¹⁴ Mémme Kuyie mbéimmè ke tú bèè náá nKuyie nnáàntì bè tì náá mbè, mbè duó nke bè yo.

¹⁵ Mí n yí beke dèmarè òmǎù, bá m mè ndi wǎūmè dipátiri n yí dó di n duó ndèmarè, kè n ku nè dikǎnni dè tǎūnè m bo mǎmmè kécake n yètirì. ¹⁶ M báá na kényóu Kuyie nnáàntì ke yé Kuyie nkuù ti nni nduómmè, kè n yí dǎò mēmmē Kuyie mbá n yóu. ¹⁷ Kè m pī nde kó mutǎmmú nè diwèi, Kuyie mbo n yietí, bá kè n yí dó ké mù pī, n dò nké mù pīmmu ke yé Kuyie nkuù mù nni nduómmè. ¹⁸ Dende tú n kó mutǎmmú kpamu tiyetaà? Jǎ, n kó tiyeti tú diwèi ndi nè m bo nákémè Kuyie nnáàntì fààrè ke báá cǎuté tiyeti n do dò nkécǎuté tì.

¹⁹ N temu m máà, n yí tú òmǎù kó kudaakù, ke né duó m máà ke tú benitibè bemou kóo tǎntì, ke bo yǎǎnni kusùkù Kirisi kó kuce miéke. ²⁰ Nh ǎ mbo Sifube cuokè ke dǎòri bè

dòòrimè mme, kè bè tū nyikuó, nní nyi tū ke bo yũónní kusũkù Kirisi borè. ²¹ Kè m̀ bonè dii m̀onnì bèè í tú Sifube, bèè í yé M̀oyiisi kó ikuó be cuokè, nní ndòòri bè dòòrimè, ke dò n yí m̀ake ikuó ke né tū nKirisi kó ikuó. ²² Kè m bo bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke, m̀ bè ènnenè m máà, ké bè yũónní Kirisi borè. M̀ mè dòòri mem̀ou kè dè bo yie nkè n deeté bèmabè mbe. ²³ N d̀òòri mem̀me ke bo pité Tináaṣààti nti, kè tí wènné kètoté ti kó ticuuti.

²⁴ Di yému ke dò mbèè betí muceé mbè ð ncokù kòò máà weè pété tiyeti. Ncokùnè mesàà nképété tiyeti. ²⁵ Bèè d́ kèbeté muceé mbè ð keté kèmbéú kè dè yóumu, kè bè m̀ake bè ci dè péu. Bè wanti kèpété ketenkè kie nkó tiyeti nti, t̀i í m̀onni, kè tínti wanti kèpété keĩnkè kó tiyeti t̀i yó mbo sáà. ²⁶ Dèè te kè n cokù ke yé m beti dè, n yí s̀onté ke puòti detetirè. ²⁷ N f̀éũnko m máà ndi weti weti ke pĩ n k̀ònti mesàà nke yĩèkù m bo nákéme betòbè Kuyie nnáaṣ̀ti kè Kuyie nné n dootóo.

10

Di bá ndònnè Isidayeeri kabe

¹ N kabe n yí d́ di yé nti yembè do kèrímè dikpáà cuokè kè diwetiri bè ni, kè bèe sénté dàméèrì tipènti kou. ² Ti bo na ke dò bè ànné bàtèmmù diwetiri mieke nè dàméèrì mieke, bè yíè mmèè kpéi nke tū M̀oyiisi. ³ Kè bèe di bem̀ou mudii mùù duòní keĩnkè, ⁴ kèyà bem̀ou Kuyie mbè duó mmèè nie, mèè yìèní dipèrì. Dè kó dipèrì do benkù Kirisi nwe. ⁵ Nè mem̀me Kuyie nyí mpénsirì bèmabè be mieke kè bèe kù dikpáà mieke.

⁶ Dè dòò mem̀me ke bo benke tímbe kè ti bá mbè d̀onnè kéndó meyei nkó mudòòrimù. ⁷ Di bá ntū nyebàkè, be mieke bèmabè do dòmmè. Ti wàrimu ke tú: Kè bèe di kèyà menàà nkéité kénhau. ⁸ Di báá ndòuti d̀outinè ditòbè, be mieke bèmabè do me ndòò kékù sikòupírisidè nè sikòupísisitãti (23000) diyie dimáà mieke. ⁹ Di bá nyĩnko Kuyie mmieke, bèmabè be mieke do me ndòò kè iwààkke bè d̀ommù kè bèe kù. ¹⁰ Di bá nséi nKuyie, be mieke bèmabè do me ndòò kè Kuyie ntōnni ku tōnni dii kòu kè dii bè kù.

¹¹ Dè mè dòò kè bè ti wàri ke bo benke tímbe yemòrè sonye yìè nkabe. ¹² Kè dè tū ndò mmem̀me, wèè yèmmè dò nhò còmmù wè nyé kòò báá do. ¹³ M̀ebennímè mamè í di tuòkùni betòbè í yémè. Kuyie mbéi nti kù tì dòòrimu, kù í yóó yóu kè m̀ebennímèe pèēté di wèrímù kè mè di tuòkeni ku yé kù yóó yĩmè ké di mè na kèyè.

¹⁴ N kabe n di náámmu, bá ntūnnè yebàkè. ¹⁵ N di náánnè ke d̀onnè benitibè bèe cii bèmbe. Wénténè di mómm̀ambe n di náá nti. ¹⁶ Ti ð sãnte Kuyie nkèyà fèè b̀òòfè feè benkù ti wèmmè Kuyie nkó mesàà nti pètémè nè Kirisi kó mukũũ mmieke. Ti wèrì dii m̀onni pèè ke cáá ndè benkù ti wèrímè mme Kirisi kó tikònti mieke. ¹⁷ Ti ð nyóó wèrì pèè kòò wèrímù, dè me ndò nè Kirisi kabe, bá kè ti sũ, ti wè nhoniti omáà ndi. ¹⁸ Wénténè Isidayeeri kó m̀eborime, bèè cáá nyiwũ ð bè feu i Kuyie mbè kù tàunèmu.

¹⁹ Dè í me ndò nè imaa nyii fié yebàkè, imaa nyoo yebàkè dè í m̀ake muwèrímù mamù. ²⁰ N né d́ ké di náké tì tú: Kè imaa mbè fié i Kuyie mbè tàunkonè Kuyie, mèè boti nku imaa mbè fié i yebàkè bè tàunkonèmè yebàkè. N né í d́ òm̀ou di mieke ntaunè dibò. ²¹ Di báá na kèyà ti Yiè nkó febòòfè nè yebàkè kòfe, di báá na kèdi ti Yiè nkó mudii nè yebàkè kòmu. ²² Yáà di d́ kèi nti Yiè nkó kemieke nke? Di yèmmè dò ndi kpeñi kóo pèētáà?

Dèmarè í ci, dem̀ou dè né í d̀òòri mesàà

²³ Bèmabè di mieke tú: Dèmarè í ci! Mómm̀ou, dem̀ou dè né í ti d̀òòri mesàà. Dèmarè í ci, dem̀ou dè né í ti teènnè Kuyie nkó kuce mieke. ²⁴ Òm̀ou bá nwanti omáà kó mmucòntimu, ò pètinke nwanti otòu bo còntemè mme.

²⁵ Di bo na kèncáá mbè fiiti i maa ndikàtirì kè di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁶ Tì wàrimu ke tú: Ketenkè nè dèè kó dimáà bo ke mieke, ti Yiè nweè dè te.

²⁷ Wèè í tũ nKuyie nkòo di yu mudii kè di kàte, dí di bè di duó ndèè kó dimàà, di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁸ Kòò mǎu me ndi nàké ke tú: Bè fèúté i mmaà dibǎò ndi. Di báá di, dè yàà bo kǎkènmè wèè di nàké. ²⁹ Dè í tú n yē dī kó meyèmmè yó ndi bekùnè, wèè me ndi nàké o kpéi nke.

Kè dè yèmmè òmǎu bo yī otǎu kpéi mbá nte kè n yóu n dó kédǎò dè, ³⁰ kè n sǎnte Kuyie mmudii kpéi nke yo, nhòmǎu báá na kè n sei.

³¹ Kè di yo nyoo di yǎ, di dǎari dèè kó dimàà dè ndéúkũnko Kuyie nyètiri. ³² Di bá ndǎari dèmarè dèè bo bǎ nhotǎu, Sifu yoo wèè í tú Sifu yoo Kirisi kou mǎu. ³³ M mómumu n yí wanti n kó kuyènaati, n wanti betǎbè kǎku nku, kè dè bo yie nkè bèe cooté.

11

¹ Ntũnne n kó meborime, kéndǎnnè m mómumu n tũnnemè Kirisi kǎme.

Onitipòkù nè onitidǎu bè bo ndòmme bè báá ndii mǎnni Kuyie

² N di sǎnti di yémè n kpéi nyemǎrè yemǎu nè di tũnnemè itié n di duó nyi. ³ N né dó di nyé tì tii tú tii: Kirisi wèè baké benitidaabè, kòo nitidǎu baké onitipòkù, kè Kuyie mbaké Kirisi.

⁴ Dèè kpéi nte kòo nitidǎu báá nyoo ò nǎá nKuyie náǎnti ke óké dèmarè ò sènkèrì Kirisi nwe.

⁵ Kòo nitipòkù me nyí kǎnké o yuu ò báá ndii mǎnni yoo ò nǎá nKuyie nnǎǎnti ò sènkèrì o dǎu nwe dè í cáǎnnè ò bo kuómè meyubii. ⁶ Kòo nitipòkù í dó kénkǎnké o yuu wèè kuó, kè ifei me nhò bonè ò bo kuómè wè nkǎnké o yuu. ⁷ Onitidǎu í dò kénhóké dèmarè ke yé Kuyie nhò dǎmmè kòò bo nkù dǎnnemu ke kù déúkũnko, ke dǎò onitipòkù kòò bo ndéúkũnko o dǎu. ⁸ Kuyie nyí tǔóté onitipòkù kó diwétiri ndi ke dǎnnè onitidǎu, kù tǔóté onitidǎu kperi ndi ke dǎnnè onitipòkù. ⁹ Kuyie nyí dǎò onitidǎu onitipòkù kpéi, kù dǎò onitipòkù nwe onitidǎu kpéi. ¹⁰ Dèè te kòo nitipòkù dò nkénkǎnké o yuu, kè dèè benke Kuyie ntǎrè ò yeǎmmè. ¹¹ Kuyie mborè onitidǎu nè onitipòkù bè í cáá, ¹² kéndǎnnè onitipòkù yènnímè onitidǎu borè, mèè botí nku onitipòkù peímè onitidǎu. Bédé kè bè boǎni Kuyie mborè.

¹³ Díndi wúó nkè dè wenni onitipòkù bo mbáámmè Kuyie nke í kǎnké o yuu? ¹⁴ Ti kó meborime miéke dè dò nyifei nyi onitidǎu yùtì bo nhokùmè, ¹⁵ ke tú diyètiri onitipòkù yùtì bo nhokùmè. Ke yé Kuyie nkuu tì nhò duómme kè tì bo nhò kǎnké. ¹⁶ Kòò mǎu dó ké tì yete, wè nyé ke dò mmí nnè Kirisi kǎbe tǎbè tì í mǎke de kó meborime.

Kuyie nkó mudii

(Wénté Matie 26:26-29 nè Mariki 14:22-25 nè Duku 22:15-20)

¹⁷ N dó ké di kpannemmu. Di tiku mèè tíimmè ke yo nKuyie nkó mudii, mè í di dǎari mesàà, mè pètinke di caàrimu. ¹⁸ Bè n nàké ke tú di ǎ tí nkè metotímè mbo di cuokè, kè n tì yie ndikèè. ¹⁹ Metotímè ǎ nwennimu mǎnni mari, kè bè bo banténè bèè kéri kuce sààkù nè bèè yeté. ²⁰ Di ǎ tí nkényo mmùu dii í tú Kuyie nkǎmu. ²¹ Di ǎ tí mbá wè kòò nyo nho kó mudii mmu, wèè kpa kòò kàri dikǎnni kè betǎbè de ndi ke sǎnnè, kèyǎ menàà nkémuó.

²² Di í mǎke di cǎi di bo nyommè ke yǎ ndi naǎnàà? Yáà di sènkèrì Kirisi kǎbe tǎnni ndi, ke dó kéfikũnne bèè kpa be kperè? Di dó n di nàké ǎnti? Di dó n di sǎntemaà? Bìtì! M báá di sǎnte.

²³ Ntenè ti Yiè nni nnàké ì tié kè n yì ndi tũo: Bè yóó pī nkèè yènkè ti Yiè nYesu, kòo tǔóté pèè, ²⁴ kémǎo Kuyie nkó mesàà nkóò wèrí kéduó nho tancòumbè ke dǎ: We mpèè wèè benkú ke dò m pǎ n kǎnti di kpéi. Ndǎarinè mie nke dennini n kpéi. ²⁵ Kè bèe cááké kédeè kòo tǔóté febòòfè ké bè duó nke dǎ: Fe mbòòfè fèè benkú ke dò n yī mmeè yó nte kè metaummè pammèe dǎò. Ndǎarinè mie nyemǎrè yemǎu ke dennini n kpéi. ²⁶ Di cáá ndii mǎnni de kóò pèè ke yǎ nde kó febòòfè, di náá nKirisi kù mèmme di kpéi. Di yó mme nhǎ kòò yàa wètènni.

²⁷ Dèè kpéi nte wèè bo cááké ti Yiè nkóò pèè kèyǎ o kó febòòfè ke í mannè, ò yeténè ti Yiè nkó tikǎnti nti nè o yī. ²⁸ Bá wè ò níí wénté omáà mesàà, ke né na kécááké ti Yiè nkóò pèè

kéyà o kó fèbòòfè. ²⁹ Ke yé wèè bo cááké de kóò péè kéyà de kó fèbòòfè, ke í bàte ò ce nhomáà ndi Kuyie nkó tibeénti. ³⁰ Deè kpéi nte kè bemuambe sũ di cuokè nè tihòtì, kè besũkùbè ku. ³¹ Kè ti bekùnè timáà, Kuyie mbáá ti bekénè. ³² Kuyie nhõõ ti bekénè ké ti tié, dè bo yiémmè mme kè kù báá ti wènnénè kutenkù kòbe kékpétínné.

³³ N kòbe kè di ní tì nke bo di Kuyie nkó mudii, ríbaanè ditòbè. ³⁴ Kè dikònni ní bo wè wèè diní o cìètè kè di ní báá tí kénce nKuyie nkó tibeénti. Kè n kòtoo dìi yiè m bo tũnte tii kraá.

12

Muyaánsààmù kó mutõmmú

¹ N kòbe n dó di bantému Muyaánsààmù pã yèè pãrè benitibè.

² Di yému ke dò ndi mu ndo í tũ ndii m̀nni Kuyie kè yebòkè yèè di yõnti kè di feu sitenkaanii sii í nò nke náá. ³ Kè Muyaánsààmù bonè onitì ò báá na késáá nYesu, kòò m̀u yí Yesu tú o Yiè ndè bonni Muyaánsààmù mborè nde.

⁴ Muyaánsààmù bo mumáà ndi, kè mu pãrè sũ mù mpã nyè. ⁵ Kuyie ntõmmú sũmu ke tú Kuyie nkumáà kó mutõmmú. ⁶ Ti bo mpí mmèè botí Kuyie ntõmmú mè sũmu Kuyie nkumáà kuù né mè nti benkú. ⁷ Kè Muyaánsààmù pã wè dìi pãnni di ntú timòu kó mesàà.

⁸ Muyaánsààmù õõ pãmu òmòu mecii nkó tináaanti, kèpã otòu meyiétimè kpèti, ⁹ kèpã otòu metákùmè, kèpã otòu kòo mmiekũnko bemuambe, ¹⁰ kèpã otòu kòo ndòari tidietì, kèpã otòu kòo nnáá nKuyie mpãánaanti, kèpã otòu kòo nnò nke baati Muyaánsààmù kpèti nè yebòkè kpèti, kèpã otòu kòo nnáá tináaanti, kèpã otòu kòo nnò ke ti tũonko. ¹¹ Demòu memme Muyaánsààmù kó mutõmmú mmu muù pã nyepãrè kè yè cáá ncáá mmù dó mèè botí.

Onitì omáà itùòti péu

¹² Onitì bo omáà ndi ke m̀ke itùòti péu, Kirisi kòbe kpere me ndò, kè bè sũ ke né wè. ¹³ Timòu tínti Sifube nè bèè í tú Sifube, tidaati nè bèè í tú tidaati, Muyaánsààmù mmuù ti taunnè Kirisi bè ti ãnné dìi m̀nni bàtèmmù ke pĩ mmutõmmú timòu ti mièke.

¹⁴ Kutùòti kumáà kuù í tú onitì, ì sũmu. ¹⁵ Kè tenacètè yete ke yí tè í tú tenòtè, tè í taunnè tikònti. Tè báá na, tè baa tú tikònti nti. ¹⁶ Kè ditoò yí dì í tú fenònfè, di í taunnè tikònti. Dì báá na, di baa tú tikònti nti. ¹⁷ Kè tikònti timòu do ntú fenònfè nfe kè ditoò í bo ti yíme kényo? Kè ti me ndo tú ditoò ndi kè dihõnni í bo ti yíme kényo kunú. ¹⁸ Deè te kè Kuyie nhãnné itùòti onitì kunku Kuyie nkù dó mèè botí. ¹⁹ Kutùòti kumáà báá na kèntú onitì. ²⁰ Itùòti péu ì wènné ke tú onitì.

²¹ Fenònfè báá na kénáké tenòtè ke dò: M bo na m máà, bá kàa í bo. Diyu me mbáá na kénáké sinaacèi ke dò: M bo na m máà bá kè di í bo. ²² Onitì kònti kpere dèè kèrni, deè kó mutõmmú pèinke de. ²³ Onitì kpere dèè í dò nkéyà, ti de nyári ke dè daati tiyàati. ²⁴ Kè itùòti tèi bo ti í sari ì, Kuyie nhãnné bá kùu tùòti nè ku tõmmú mmu, kè tikònti kpere ti sari dè kó mutõmmú pèètè itùòti tèi kòmu. ²⁵ Kutùòti kumáà báá na kèpĩ mmutõmmú imòu ì dò nkénteénnè itòbè mbe. ²⁶ Kè kutùòti kumáà fèürì, itèi õ nfèürimu, kè dè kù naati, dè nnaati itèi.

²⁷ Dimòu di tú Kirisi kó tikònti nti, bá wè kòò tu kutùòti. ²⁸ Mèè botí nku Kuyie nhãnnémè Kirisi kòbe mièke, meketimè Yesu tòrè, medérímè bèè náá nKuyie mpãánaanti. Metáammè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáanti, de kó difõnkúò bèè dòòri tidietì nè bèè mièkũnko bemuambe nè bèè teénnè betòbè nè bèè baké nè bèè náá ntináaanti. ²⁹ Bemòu beè í tú Yesu tòrè, bemòu beè í tú bèè náá Kuyie mpãánaanti, bemòu beè í tiè mbenitibè Kuyie nnáanti, bemòu beè í dòòri tidietì. ³⁰ Bemòu beè í mièkũnko bemuambe, bemòu beè í náá ntináaanti, bemòu beè í tuònko tináaanti. ³¹ Tũ n̄wammúnè yepãrè yèè pèètè yeteyè.

M bo di benke dèè pèètè demòu.

13

Medókùmè

¹ Bá kè n nò nke náá nyibotí imòu kó tináaànti nè Kuyie ntòrè kpeti, ke né í mọke medókùmè, n dò nkubarìcírìkù nku bè bie nkù yoo kukànkànkù. ² Bá kè Kuyie nni mpā kè n nò ke náá ku pāānāaànti, ke yé dèè sòri, ke yé mecii mmemòu, ke tá Kuyie nkè m béi nyetārèe fūte, kè n né í mọke medókùmè n tú detetirè nde.

³ Bá kè n totí n kperè demòu becīribè, ke duó m mǎà kè bè n còu, kè n yí mọke medókùmè n tú detetirè nde. ⁴ Medókùmè yiè nhō mmimmu, ke nitì, wè í èènnè betòbè, wè í mọke tipòti, wè í mọke tefentè. ⁵ Medókùmè yiè nyí dōori dèè í wenni, ò í wanti omáà kó mucóntimu, ò í mọke kemieke, ò ã ì nhu tináaànti. ⁶ Dè ã ì nnaati medókùmè yiè otòu dòò dii mǎnni meyei, dè ã nhò naati otòu dòò dii mǎnni ndi mesàà. ⁷ Medókùmè yiè nhō cīēmmu, kéntá, kémbaa, kémmi ndemòu mieke.

⁸ Kuyie mpāānāaànti náam̀m̀u yóó deemu, kè tináaàncànti deè, kè meyiētímèe deè, medókùmè me nyí yóó deè bitì. ⁹ Yíe nti yé Kuyie nnáaànti dikéè ndi, ke tì náá ndikéè. ¹⁰ Dèè í kǔmmú dè bo tuòkení dii mǎnni kè dèè kǔmmú kè dèè pēētému.

¹¹ N do tú dii mǎnni debire ke náá ntibíkénnaànti nti, ke mọke mebíkènyèmmè, kè n yeñtotí tú ibíkènkpeyi, ke kòté ke yoo debíkènkperè. ¹² Yíe nti wúó nkè dè dò nha ã nwúómmè mme onìti dihuri, de mǎnni ti bo yà páíí. Yíe nti yé dikéè ndi, de yiè ke bo yiēté páíí Kuyie nti yé mèè botí.

¹³ Yíe ndenennè dètāāti die ndeè bo: Metákùmè, ti bo mbaamè dèe kpaaní nè medókùmè. Dèè pēēté deterè dèe tú: Medókùmè.

14

Tináaàncànti nè Kuyie mpāānāaànti náam̀m̀u

¹ Wammúnè meketimè medókùmè, ke múnke ndó kémòote Muyaánsààm̀u kó yepārè, kénwanti dọke di bo nnáammè Kuyie mpāānāaànti. ² Wèè nàá tináaàncànti ò nàánnè Kuyie nku, ke yé benitibè í yomè ò tú mù, ò nàá ndisòri kpeti nti Muyaánsààm̀u ò duó nti. ³ Wèè nàá nKuyie mpāānāaànti, ò nàánnè benitibè mbe ke bè kpénkùnkò, ke bè tiè nke yáúkùnkò be kǎnti. ⁴ Wèè me nnáá tináaàncànti ò kpénkùnkò omáà ndi, kè wèè nàá nKuyie mpāānāaànti kòò kpénkùnkò Kirisi kọbe.

⁵ N dóm̀u dimòu di nnáá ntináaàncànti ke né dọke dó di nnáá nKuyie mpāānāaànti, wèè nàá nKuyie mpāānāaànti ò pēētému wèè nàá tináaàncànti, kè de yiè nsàà í tì tũòmmu Kirisi kọbe kè bèe kpenke. ⁶ N kọbe kè n kòtoo di cie ke di náánnè tináaàncànti, dè bo di teennàà? Kè m me ndi nàké Kuyie nkó disòri kpeti yoo n di yiè mecii, yoo n di nàké nKuyie mpāānāaànti, yoo n di duó nKuyie nkó itié, dè báá di teennàà?

⁷ Wénténè fetārifè dòmmè yoo kukùtidùkù. Kè bè eu yoo bè bie nke í baàti a bo yíme kébanté tii auti botí nku. ⁸ Kè wèè eu tekpārìheutè, kòò í baàti, we mbo báátí kékote dikpànni. ⁹ Mèè botí nku kè di náá tináaàncànti kè bè í yo di tú mù dè bo ndò ndetetirè. ¹⁰ Tináaànti bomu kutenkù mieke ke sũ, bá kùù botí nè ku náaànti. ¹¹ Kòò m̀òu n nàánnè tináaànti n yí yo tì ò ã ndò nhokpákparì nwe m borè kè n dò nhokpákparì o borè, ¹² kéndònnè di waammè Muyaánsààm̀u kó yepārè, wammúnè yèè bo ñteénnè Kirisi kọbe.

¹³ Wèè nàá ntináaàncànti, wèè m̀òu Kuyie nkè kùu ò pā kòò nno ke tì tũònkò. ¹⁴ Kè m bàá nKuyie nè tináaàncànti, n yèmmè mèè kù bàá ndé í tú n ciì. ¹⁵ N dò nké dè dòmmu dedé. M bo mbáá nKuyie nnè tináaàncànti, kèmbáá nKuyie kè bè yo n tú mù. Kéndiè nè tináaàncànti kéndiè kè bè yo n tú mù. ¹⁶ Kè nsà kàa sántí Kuyie nnè tináaàncànti, bèè kàri kè bè í yo a tú

mù bè bo yĩme ké da wēnnénè ke dò: Dè mme ndò? ¹⁷ A sántí Kuyie nkè dè wennimu yie, dè né í teénnè betòbè.

¹⁸ N sántí Kuyie n náámmè tináaàncànti ke di pēēté diməu. ¹⁹ Kè m me mbo benitibè tikú dè, m bo béimmè yetannò yènummù kè dèe bè teennè, dè pēēté m bo nákémmè tináaàncànti yetannò sikəu sikəu kè bè báá keè n tú mù.

²⁰ N kəbe bá mməkenè ibí kó iyèntotí, di né ndò nyibí meyei nyĩnkè, kè di yentotí dò mbenitímómməmbə kpeyi. ²¹ Tì wàrimu ke tú:

M bo duó nkè ibotí tei
náké n kó benitibè n náaànti,
m bo duó nkè bepòòbèe

bè nàké n náaànti,
bè me mbáá ti kènté.

²² Tináaàncànti benkú bèè í tū bèmbə Kuyie nku kó muwērimú. Kàa bo nákémmè Kuyie mpāānāaànti dè benkú Kirisi kəbe kù kó muwērimú.

²³ Kè Kirisi kəbe tii nke náá ntináaàncànti beməu, kè bewedəumpàmbè yoo bèè í tū nKuyie nkè bè dè bo, bè báá yí di wàátàà? ²⁴ Beməu kè bè me nnáá nKuyie mpāānāaànti, kòo wedəumpànwè yoo wèè í tū nKuyie nkòò dè bo, ke kèè bè nàá nti, tì bo ò teennè kòo banté o yei. ²⁵ Kòo yèmmè kpeti tii səri kè tii feité, kòo sīnné kébántè Kuyie nkébánté Kuyie mmènke bomè di cuokè.

Di bo ndəarimè kè dikənkəənni bá mbo

²⁶ N kəbe kè di ní tii nke bo bántè nKuyie, bá wè wèe dəə Kuyie nhò duó nti. Kè yie ndèntè feyènfè, otəu duó nyitié, kòo təu nàké Kuyie mpāānāaànti, kòo təu béi ntináaàncànti, kòo təu tì tū, kè dèe teennè Kirisi kəbe kè bèe kpenke. ²⁷ Kè di ní náá ntináaàncànti, benitibè báá pēēté bèdébè yoo bətāāti, kénfeinko betòbè, kòo məu tì tūòko. ²⁸ Kòo məu í bo wèè bo tì tū, á ncíéké Kuyie ncíètè mieke, kénnáá nhamáà nè Kuyie. ²⁹ Bèè náá Kuyie mpāānāaànti bè mbo bèdébè yoo bətāāti kénnáá nke feinko betòbè, kè betòbè tì wéi ke bo yà tì bo ntú Kuyie nkpeti. ³⁰ Kàa náá, nkè Kuyie mbenke otəu tìmatì, a cíéké kóò fei. ³¹ Di bo na kénnáá nKuyie mpāānāaànti ke feinko ditòbè, kè dèe yie nkè di yí benitibè mecii nke yáúkūnne be kənti. ³² Wèè náá nKuyie mpāānāaànti ò dò nkénnəmmu ke pīi nhomáà. ³³ Kuyie nyí tú dikənkəənni kəku, kù tú diwèi kəku nku.

³⁴ Kéndəonnè dè dəmmə Kirisi kəbe tīrè yeməu, n dó dè mme ndo ndi cie. Benitipòbè ní ncíéké Kirisi kəbe tīrè mieke, ke yé ikuó túmè bè híwəəmu. ³⁵ Kòo nitipòkù me ndó kébeke tìmatì nti, wèe beke o dəu təcíètè, dè í wenni onitipòkù bo nnáámmè Kirisi kəbe tīnni mieke.

³⁶ Kè di dó kéyete de kó tináaànti, Tináaànsààti í yènni díi borè, bè tì ndi nàkému. ³⁷ Kòo məu yèmmè dò nhò tú Kuyie mpāānāaànti náaàntò yoo ò məkə Kuyie nkó dipānni mari, wè nyé ke dò n di wəri tì tú ti Yiè nkó ditannù ndi. ³⁸ Kòo məu yete de kó tináaànti, ti múnke ò yetemu.

³⁹ N kəbe nwaənnè di bo nnáámmè Kuyie mpāānāaànti, kòo məu dó kébéi ntináaàncànti, di báá ò bà. ⁴⁰ Dí ndəəri deməu kè dè wenni bá dikənkəənni bá mbo.

15

Yesu kumè ke yānté

¹ N kəbe n dó ké di dente Tináaànsààti n di nàké tinti, kè di tì yie nke tì pī tei tei. ² Kè di kpaá tū nti n di nàké mèè botí Kuyie mbo di deeté, ke meè dəke di yie nti, di tì yie ndetètìrè nde.

³ N kèè tì, n tì ndi nàké, tii tú Kirisi ku tì yei nkpeí, kéndəonnè tì wàrimè nè dimənni. ⁴ Kè bèè ò kūnné kòo yānté diyie tāānni yiè, kéndəonnè tì wàrimè, ⁵ kébenke omáà Pieri, de kó difənkúò kébenke omáà o tancəumbè tepíitè nè bèdébè, ⁶ kéwēte kébenke omáà o kəbe

dimònni dimáà miεε, bè bo mpěēté sikòusinùmmù (500). Bèrabè kúmu kè besũkùbè kpaá fòu. ⁷ Kòo wěte kényíe kèbenke omáà Isaku nè Yesu tǒrè yemou.

⁸ De kó difǒnkúò kòo dente ké m benke omáà, mí nwèè do í mǎnnè. ⁹ Mí tu Yesu tǒrè kóo sám̀pòù, n do í mǎnnè bè nni ntú Yesu tǎnni, ke yé n fěũmmè Kirisi kǎbe. ¹⁰ Nè Kuyie nkó mesàà nkpeí nkè n tu n tú wè, kù n dǒò mèè sàà nyí yè detetirè. Ke yé m pĩmmè mutǒmmú ke pěēté Yesu tǒrè teyè yemou, mí í pĩ nde kó mutǒmmú m máà, Kuyie nkó mesàà mèè m bonè. ¹¹ Mí nnè Yesu tǒrè teyè ti wè nke náà Tináaǎsààtì tìmáà ndi kè di ti nyie.

Ti yóó yǎntémè

¹² Ti di nàké ti kó diyuu tú: Kirisi ku ke yǎnté. Dè dǒmmè kè bèrabè di miεε tú becírìbè í yóó yǎnté? ¹³ Kè mukúkéyǎntímù í bo Kirisi na bá nku ke yǎnté. ¹⁴ Kè Kirisi do í ku ke yǎnté ti náà ntì na ntú detetirè nde, kè di ti tá detetirè. ¹⁵ Kè becírìbè í yóó yǎnté tínti Yesu tǒrè ti na ntú siyàábísí yembè mbe, ke yé ti túmè Kuyie nduó nkè Kirisi yǎnté. ¹⁶ M bo yíe kébèi nke dǒ kè becírìbè í yóó yǎnté, Kirisi tũ mmúnke í yǎnté. ¹⁷ Kè Kirisi ku ke í yǎnté di yie ntì tú detetirè nde, kè di kpaá di yei mmiεε. ¹⁸ Kè Kirisi kǎbe bèè ku kè bè feti. ¹⁹ Kè ti do mbaa Kirisi bo ti duómmè ketenkè kie nkperε nde, tũ na ntú besénnibè kètìbè.

²⁰ Kirisi weè tú oketiwè ke yǎnté, kè dè bo yie nkè bèè kú kè bèe yǎnté. ²¹ Ke yé onìti omáà weè temè kè mukũũ ntanní, mèè botí nku onìti omáà yó ntemè kè becírìbèe yǎnté, ²² kéndònnè Adammú kúmè kè benìtìbè bemou kǎ, mmèè botí nku Kirisi yǎntémè bemou kè bè yóó yǎnté. ²³ Bá wè nè o fiè mme, Kirisi weè tú oketiwè wèè ku ke yǎnté, ò bo wětení dìi yie kéduó nkòo kǎbeε yǎnté. ²⁴ Kirisi bo na dìi mǎnni bekperìbè bemou, bediebè bemou nè yebǎkè yemou, kéwěte kéduó ntikpàtì o cice Kuyie, kè kutenkùu deè. ²⁵ Ke yé Kirisi weè yó ntúmè okpààtì ke kémúnè Kuyie m bo ò duómmè o kpanítìdèntǎbè kòo bè cùùti. ²⁶ O kpanítìdèntǎu sǎnwe ò yóó na wè tu mukũũ. ²⁷ Ti wǎrimu ke tú: Kuyie nhò baá ndemou, bè né í yé nhò baké nè Kuyie nkùù ò baá ndemou. ²⁸ Demou dè bo bóúté dìi mǎnni Kirisi, o mómumuò nhò bo bóúté Kuyie nkùù ò duó ntikpàtì. De mǎnni kè Kuyie nkùù mbaké demou, demou páíí.

²⁹ N yo kè bè tu, di miεε bèrabè duó nkè bè bè ãnnè bàtémmù be kǎbe bèè ku be kpéí. Kè mukúkéyǎntímù í bo, de kóo bàtémmù tukúnè ba? ³⁰ Ti mómumbe ba nte kè ti káàrì mukũũ nyemǎrè yemou? ³¹ N kǎbe, n káàrì mukũũ nyewe yemou ndi, kè dè n naati nè díndi ti wěm̀mè ti Yìè nYesu Kirisi miεε. ³² Ketenkè kie nkó ticuuti kpéí nke m manèmè yekpamaà Efesi èi miεkaà? Kè becírìbè í yóó yǎnté, tǎntinè dikotinùù marì tí nyo nke yè, nke yé ti naa yóó kúmèmu.

³³ Nyénè ke dǒ nkàa neitinè wèè borimε í wenni a kǎme ò sǎntemu. ³⁴ Daatenè ke yóu meyei nkéndǎri mesàà, bèrabè di miεε keté ke í yé Kuyie, m béi nti kè ifei ì bo di pĩ.

Ti yóó yǎnténè tì kǎnti

³⁵ Kè dè yèmmè òmòu bo yí becírìbè yóó yǎnté òmmè botí? Bè yó mmǎke ònti kǎnti? ³⁶ De yie ntú kuyèinkù nku, ò í yé ke dǒ, nkàa buǎtì ditebii dì ò kúmu kè mutie né na kékótáà? ³⁷ Bè ò ò mbuǎtì kuye, bè ò buǎtì medibii mme yoo ditebii marì, bè me nhǎ ntidibotí timou. ³⁸ Kuyie nkùù duò bá tìi diiti ti kó kubotí, bá mùù tie mu botí.

³⁹ Benìtìbè nè iwũò nè tiwanwantì nè sinǎ dè í wè ntikǎnti.

⁴⁰ Keĩnkè kperε nè ketenkè kperε dè í wè ntikǎnti, demou dè wennimu kè de wenniku né cáá. ⁴¹ Kè keĩnkè kperε wěte ke cáá, diyie nè otǎnkù dè wenniku í wè, siwǎa me nyí wè nkuwenniku.

⁴² Mèè botí nku, bè kũnnè onìti nè tìi kǎnti ò pǎakemu, ò yóó yǎnténè tì me nyí yóó kú.

⁴³ Bè ò ò nkũrì onìti kòò í wenni, ke bo yǎnté ke ñwenni, ké nhò kũrì kòo kpa muwèrímú ke bo

¹⁷ Dè n naatimu ke yé m mu nyí kàtoomè kè Setifannaasi nè Fəritinnatuusi nè Akayikuusi kè bè kàténí ke n teennè. ¹⁸ Ke yáúkùnnè n kònti bè yáúkùnnè mɛ̀̀ botí di kpeti. Nsāntínè de kó benitibè botí.

¹⁹ Kirisi kəbe bɛ̀̀ bo Asii bè di dɔunko kè Akidaasi nè Pirisiidi nè Kirisi kəbe bɛ̀̀ tiku be cɛ̀̀tɛ̀̀ kè bè di dɔunko nè ti Yiè nkó metaummè miɛ̀̀kɛ̀̀. ²⁰ Kirisi kəbe bɛ̀̀ bo diɛ̀̀ mbɛ̀̀mɔ̀̀u bè di dɔunko.

Ndóunnè ditə̀̀bè nè diwè̀̀i.

²¹ Mí mPɔ̀̀ori mí wà̀̀ri mudɔ̀̀ummu muu nnè n nò̀̀tɛ̀̀.

²² Kòo mɔ̀̀u í dɔ̀̀ ti Yiè, Kuyie nhò cɛ̀̀ɔ̀. Maranata - Ti Yiè, nwɛ̀̀tɛ̀̀ní!

²³ Ti Yiè nYesu kó mɛ̀̀sàà ní ndi bonè.

²⁴ N di dɔ̀̀mu dimɔ̀̀u nè Yesu Kirisi kó metaummè miɛ̀̀kɛ̀̀.

Pɔ̃ri wǎri d̃i pátiri d̃eri Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti Di mpátiri tɔ t̃i náãnti

Pɔ̃ri wǎri d̃i pátiri d̃eri Kɔdenti kɔbe, kè ti d̃i kàa nti bo yà Pɔ̃ri do bòòtenè mèè ààrimè, Kɔdenti kɔbe nè wenwe be kó metaummè do dòmmè. Kɔdenti kɔbe do cààremu Pɔ̃ri timóm̃m̃nti bè í yiem̃mè ke dò mPɔ̃ri mènke tú Kuyie nkóo t̃nti. Kè Pɔ̃ri bè wǎri ke bo bè benke ò tumè Kuyie nkóo t̃nti. Mukàmmù niímmù mièke kè Pɔ̃ri nyáúkũnko Kɔdenti kɔbe k̃nti ke tú bè ñnti.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ri do bòòtenè mèè ààrimè Kɔdenti 1-7
2. Pɔ̃ri duóm̃mè kè bè p̃ammù idíítí Sedisad̃emmu èi kó bec̃iribè kpéi 8-9
3. Pɔ̃ri nàkémè ò tú wè 10-13

Mud̃ummu

¹ Mí mPɔ̃ri Kuyie nkuù dó kè n naá nYesu Kirisi kó dit̃nni nè ti népo Tim̃ntee, t̃i di wǎri di mpátiri, díndi Kirisi kɔbe bem̃u bèè bo Kɔdenti nè Akayii om̃u mièke. ² Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di duó mmesàà ñnè diwèi.

Kuyie nnáríkũnkómè ti yèmmè

³ Ti s̃ánti Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ti cice wèè m̃ake mesémmè ke náríkũnko ti yèmmè meborime mem̃u mièke. ⁴ Ò náríkũnko ti yèmmè kè dè bo yie nkè ti na kénáríkũnne bèè bo meyeñcààrimè mièke be k̃ome mme nè kù ti duó mmù w̃rímù. ⁵ Kéndònnè ti f̃èurimè Kirisi kpéi mmediè, mèè botí nku ò náríkũnkómè ti yèmmè mediè. ⁶ Ti f̃èuri kè dè bo náríkũnne di yèmmè mme, kè dí pété med̃etímè. Kirisi náríkũnne ti yèmmè kè dè bo náríkũnne dí k̃ome, kè dí mmi ndi f̃èuri d̃i m̃nni ti f̃èuri meè f̃èútímè. ⁷ Ti yé ke dò ndi ti w̃ñnè mèè botí ke f̃èuri, di yóo me nti w̃ñnè ti kó kuyènaatí mièke.

⁸ N kɔbe ti dó dí ỹét̃emu ti f̃èuté mèè botí Asii temp̃e mmièke, kè d̃e c̃ièke kè ti ỹnte, kè tí keté ke í nyé ke dò nti bo nf̃ò. ⁹ Ti mènke sò ò í yé ke dò nti bo nf̃ò, ke bútínko kénkém̃mù Kuyie mm̃àà, kunku kù ò duó nkè bec̃iribèe ỹánté. ¹⁰ Kuù ti deet̃enè mukũũ, nke yóo nti deeri, ti ku mbúó, kuù yó nti deeri s̃àà. ¹¹ Ke yé di yóo nti w̃ñnè ke báá nKuyie, nkè kùu c̃outé di báammu kè ti d̃ò mesàà, nkè dí kù s̃ante de kpéi.

Pɔ̃ri do d̃ómè kék̃ote Kɔdenti k̃ew̃te k̃eyóu

¹² Nte dè ti naatinè t̃i: Ti yèmmè ti náámmu ti borime wennimè kè ti dò mpáíi k̃utenkù mièke, ke né d̃ake wenni di borè, dè í tú nè onit̃i kó mec̃i, ndè bonní Kuyie nkó mesàà mborè nde. ¹³ Ti di w̃ũ t̃i í cáánnè di kaà nti ke t̃i yo. Ti yèmmè dòmmè ti ti ndi wǎri, kè n yé ke dò ndi bo t̃i kàa nkékeè tim̃u páíi. ¹⁴ Di ỹét̃emu bàmbà ndikèè t̃i tú ti Yiè nYesu Kirisi yóo w̃tenímè kè di yèmmè ti narikenè ti k̃ome di naatinèmmè.

¹⁵ Nè de kó kuyènaatí kpéi nke n do d̃ómè kék̃etè kék̃ote di cie, k̃eyíe kénáríkũnne di yèmmè, ¹⁶ k̃ep̃èté kék̃ote Masedũnni kénw̃tiní kè dí n teennè kè n k̃ote Sudee. ¹⁷ N do tú d̃i m̃nni m bo k̃otoo ke w̃ántim̃àà? N do s̃ónté kénnaá m m̃àà? Ke ní bo ỹi èè k̃ew̃te ke dò áà? ¹⁸ Kuyie nyémmu n do í soúmmè, n nò í bo yèd̃è. ¹⁹ Tim̃ntee nè Sidif̃èè nè mí mmóm̃muo, ti di nàké Kuyie mBire dèè kpéi, nYesu Kirisi ò ò nyí èè, k̃ew̃te ke dò áà. ²⁰ Yesu Kirisi k̃atenímè deè benkù ke dò nKuyie ò ò mbéi nkéceete. Deè te kè ti ò ỹi nè Yesu yètir̃i: Kè dè mme ndò. Kéd̃éukũnne Kuyie nyètir̃i. ²¹ Kuyie nkumóm̃m̃onku kuù ti t̃àatè tim̃u nè dínni, ke ti kpénkũnne Kirisi kó metaummè mièke. ²² Kuù ti cànnè ke ti duó mMuyaánsààmù mùu benkù kù ti baanè mèè sàà.

²³ Kè n soúmmu Kuyie nni nkuo! N yí dó kécààrè di yèmmè dèè te kè n yí wètoo di cie Kòdenti. ²⁴ N yí dó ké di náké nè muwèrímú di dò nkéntũ mmèè botí Kirisi. Di kpenkemu kè n dó kénáríkùnne di yèmmè.

2

¹ Dèè te kè n tãáté ke í dó kèwètoo di cie kényí kécààrè di yèmmè. ² M me nwúómmè dímbè kè n yèmmè naati, kè n cààrè di yèmmè, n yèmmè ténke né nnaatinè òmbè? ³ Dèè te kè n di wàri n sòò di wàri ti. N do í dó n kàtoo kè n yèmmèè cààrè n na nwúó mbè kè mè naati. N yému ke dò nkè n yèmmè naati, di kōme múnke bo nnaati. ⁴ N sòò yó ndi wãũ nè tinonnieti nti nè meyeñcààrimè, dè í dò n dó kécààrè di yèmmè, n dó dí banté n di dó mèè botí nku.

Ti bo cǐémmè wèè dòò meyi

⁵ Kòò mǎu te kè n yèmmè cààrè, mú mǎa kōme í cààrè, timou ndi, yoo bèmabè di miéke kè n dǎke báá dè sũ. ⁶ Kusũkù di miéke ò cònné mèè cónnime sànnèmu. ⁷ Di mmònni di dò nké ò cǐémmu kénáríkùnne o yèmmè kè mè dǎke báá cààrè. ⁸ N di náámmu ke tú dǎnè dèmarè kòò banté di ò dómè. ⁹ Dèè te kè n di wàri dipátiri ke bo di yááké kèyà kè di yíé n kó itié nyimou. ¹⁰ Kè di ò cǐé nho yei, m múnke ò cǐémmu. N dò nkécǐé nwè, nh ò cǐémmu di kó mesàà nkpréi kè Kirisi yé. ¹¹ Dè bo yiennèmmè kè dibòò báá pété mefiè nke yé di yémèmu dibòò yèmmè dòmmè.

¹² N tũðke dii mǎnni Todowaasi kè Kuyie nkpeté kuce kè m bo pǐ mmutǎmmú. ¹³ N yí nyà n népo Titi kè n yèmmèè cààrè kè m bè cau nképèèté Maseduanni.

Fekperínafè kòbè

¹⁴ Kuyie nyètiri ndeu, kunku kùu ti tanné fekperínafè miéke, nè Yesu Kirisi kpéi. Kè ti dò tũdààrí kufǎǎku kunatikù kou tipũti timou, ke bo nte kè benitibèè banté Kirisi. ¹⁵ Kirisi ti dǎò tũdààrí wèè fǎǎku naati wè nwe Kuyie nkpréi, bèè coorí nè bèè fieti kè bè bo nkù yo. ¹⁶ Kè ti tú bèè í coorí be borè kufǎǎku kùu kòu. Ke tú bèè coorí be borè kufǎǎku kùu duò mmufòmму. We mbo na kèpǐ nde kó mutǎmmú? ¹⁷ Ti í dǎnnè betòbè bèè dǎò Kuyie nnáànti kupotáá, tínti náá nKuyie nnáànti weti weti nwe, ke yé kuù ti tǎmmè kè ti tú Kirisi kó betǎmbè.

3

Metaummè pàmmè kó betǎmbè dò nkéndòmmè

¹ Ti mè mbéi nti ti sánti timáà ndaà? Yáa ti dò nkénto yepáte nye yèè benkú ti tú bè, kéndònnè bèmabè dǎòrimè? Yoo di ti duonni di kó yepáte? ² Di tú yepáte yèè benkú ti tú bè, kè benitibè bo ndi wúó nkébanté ti pǐ mmùu tǎmmú. ³ Dèè benkú di túmè dipátiri Kirisi wàri di ke di nti duó ti di náké dii mǎnni Kuyie nnáànti. De kó dipátiri í wàrinè mewǎnie, di wàrinè Muyaánsààmù mmu, di í wàri titápíeti ñnkè, di wàri menitiyèmmè miéke nke.

⁴ Ti náá mmie nke í yǐèkù Kuyie mborè ti tá mèè kpéi nKirisi. ⁵ Ti í yè ntũ pǐ nde kó mutǎmmú nè ti kó muwèrímú ti dǎari dèè kó dimáà bonni Kuyie mborè nde. ⁶ Ke yé kù ti duómmè muwèrímú kè ti náá mmetaummè pàmmè kó betǎmbè. De kó metaummè pàmmè í bonni ikuó ì wàri i borè. Ikuó kòumu kè Muyaánsààmù fòukùko.

⁷ Ikuó bè do wãũ ì yetàrè ñnkè ì do kòumu. Nè memme ke nneínè Kuyie nkó kuwenniku diekù, bá kù me ntúmè kùu pènké, kè Mòyiisi ìkè mpĩnti bá Isidayeribe í nna ke bo nhò wúó. ⁸ Kè Kuyie nkó kuwenniku diekù do bonè ikuó ì kòu, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùu duó mufòmму kèpèèté kù do dòmmè. ⁹ Kè kuwenniku do bonè ikuó ì kòu, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùu wénkùko benitibè kèpèèté kù do dòmmè. ¹⁰ Ti báa na kètúóté Kuyie nkó kuwenniku di mmònni kaku kèhennenè kùu do pĩnti, di mmònni kaku kù

pěētému. ¹¹ Kè Kuyie nkó kuwenniku do bonè dèè í yóó mǎnte, kù bo mbonè dèè yó mbo sǎǎ kěpěēté kù do dòmme.

¹² Ti me nyémè ke dò nkù í yóó deè, deè te kè ti náá nke í yǐkù. ¹³ Ti í dònne Mǎyiisi wèè do ǎǎ kǎǎ nho ìkè kuyààkù bá Isidayeeribe í nyà Kuyie nkó kuwenniku dèè diì mǎnnì. ¹⁴ Memme kè de kó kuyààkù kpaá kǎnké be yèmmè, kè bè kàà mmetaummè kótímè kó dipátiri ke í banní. Kàa í wēnnénè Kirisi dè ǎǎ í nda kǎāté. ¹⁵ Nè yíenni ke dè baa kpaá ke bè kǎnké, kè bè kàà mMǎyiisi kó yepáte ke í banní. ¹⁶ Oniti cǎuté diì mǎnnì ndi Yesu, de kó kuyààkù ǎǎ kǎātémè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè ntúmè Muyaánsààmù. Muyaánsààmù borè kunaatí de mbo. ¹⁸ Tínti bèè cǎuté Yesu, kè de kó kuyààkù kǎāté, ti mǎkemu Kuyie nkó kuwenniku kè kù ti ceeri kè ti naà nnè ti Yiè nyewe yemǎu duómè ke mǎari o kpeti. Ti Yiè nkó muyaá mmuù pǐ nde kó mutǎmmú.

4

Tikpàti tii bo tiyaamatì mièke

¹ Kuyie nkuù ti dòò mesàà nke ti duó nku kó mutǎmmú, deè te kè ti mù pǐ nkè ti kǎnti í yárikú. ² Ti yóumu mǎdǎ̀rìmè disǎ̀ri kǎme, ti dǎ̀rìmè memǎu síemu, ti í cií nhòmǎu, ti í ceeri Kuyie nnáànti. Ti náá ntimómǎnti nti benitibè kè Kuyie nwúó, bèè dó timómǎnti bè bo na kébanté. ³ Bá kè Tináànsààti ti náá nti kpaá ke sǎ̀u, ti sǎ̀unè bèè fieti bèmbè. ⁴ Bè í yie nke yé kutenkù kuù nkóo kpààti dibǎ̀dè bè yè̀kùnnemè ke bè diítí bá bè í yau Tináànsààti kó kuwenniku, Kirisi kǎku kuù ti benkú Kuyie ndòmme. ⁵ Ti í náá nti mómǎmbè kpéí, ti náá nYesu Kirisi kpéí nke, wèè tú ti Yiè, ti tú dí kó betǎmbè Kirisi kó metaummè mièke. ⁶ Kuyie nkuù yǐ kuwennikuu mííté dibìnni mièke kuù mííté ti yèmmè mièke, ke ti benke ku kpeti nè Kirisi borè.

⁷ Ti dònne tiyaamatì nti kè dǎmarè sǎ̀arè bo ti mièke, kè benitibè bo banté de kó muwǎrímú í tùmè ti kǎmu kè Kuyie nkǎmu mmu. ⁸ Bè ti fǎ̀kumu bè me nyí ti na, ke ti ǎ̀ǎ iyǐ̀ke ti kǎnti me nyí yárike. ⁹ Bè ti fǎ̀kumu kè Kuyie nti bonè kè bè ti buò nkè ti iiti. ¹⁰ Kè bè ti wantinè mukũ mbè do mù wantinè Yesu, kè bè bo banté Kirisi fòmè ti mièke, ¹¹ ke ti wantinè mukũ nsǎ̀ Yesu kpéí, kè bè bo banté Yesu fòmè ti kó tikǎnti tii yóó kú ti mièke. ¹² Ti náá ntii náànsààti kè di péu mufòmmu tii te kè bè dó kè ti ku.

¹³ Ti wǎrimu ke tú: N yiemmu deè te kè n náá. Ti múnke yiemmu deè te kè ti náá. ¹⁴ Ti yému ke dò nKuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yǎnté kuù yó nte kè ti yǎnté nè dínidi kè ti wēnné kékǎte kǎmbo ku borè. ¹⁵ Ti fǎ̀rì dí kpéí nke kusũkù di mièke bo pété Kuyie nkó mesàà kè ku kó yesǎ̀ ndǎke deuke.

Tikǎnti tii yóó kú

¹⁶ Deè te kè ti kǎnti í yárikú, bá kè tikǎnti cǐtiri ti wǎrè yie péumu muwǎrímú yewe yemǎu. ¹⁷ Ti fǎ̀rì sǎ̀npó nwe kè de kó mǎfǎ̀tímè yóó pǎ̀tè, deè ti tǎnni ke bo ti tanné Kuyie nkó tikpeti mièke tii deu ke í sénni ke yóó mbo sǎ̀ǎ, ti pǎ̀tému ti mè nyo mmèè sémmè. ¹⁸ Ti í wanti ti nuǎ nwúó ndè, ti wanti ti í wúó ndè ndè, oniti wúó ndè ǎǎ í nhǎte, ti í wúó ndè deè bo sǎ̀ǎ.

5

¹ Ti yému ke dò nti kó tikǎnti tii ntú yefe nye kè ti bo ye mièke, kè yè ku diì yiè, Kuyie nti duómму sicǎkperí kǎ̀nkè kumómǎnkù kù maá sǐ, sǐ yó mbo sǎ̀ǎ. Sǐ í maánè sinitinù. ² Deè te di mǎnni kè ti fǎ̀rì de kó yefe mièke ke dó Kuyie nti duó nkènkè kó sicǎ. ³ Ti me nyóó tamè de kó sicǎ ti í yóó nfeío. ⁴ Ti mǎke tii kǎnti ketenkè kie nti ti fǎ̀kumu, kè ti áarì, ti me nyí dó ke kú kǎkpa tikǎnti, ti dó kǎpété kǎ̀nkè kpeti nti kè dèe yie nkè mufòmму.

maánko mukũũ. ⁵ Kuyie nkuù dè dòò ti kpéi nke ti duó Muyaánsààmù mùù benkú kù ti baanèmè mesàà.

⁶ Ti kpaá bo dìi m̀ǹǹni tikònti tii mmiεke ti í tókénè ti Yiè ncĩètè ti kòmbùàti me nyí duò. ⁷ Ti kéri nè metákùmè mme dè í tú ti dè wùó. ⁸ Ti kòmbùàti í duò, ti pètìnke dó káyèmu ti nkònti miεke kékote ti Yiè mborè. ⁹ Dεè te kè ti wanti kè ti ku yoo ti fòù Kuyie nti pénsìrì. ¹⁰ Ke yé ti yóó cómmùmè diyie mari Kirisi ìikè kòo yietí bá wè d̀ò̀r̀imè do d̀ò̀mmè, mesàà nyoo meyei nhò d̀ò̀ mè ò kpaá fòù dìi m̀ǹǹni.

Onitipànwè

¹¹ Ti dé ti Yiè nwe ke pĩ nho tómmú, ke yũònní benitibè o borè. Kuyie nyému ti yèmmè, kè n yèmmè dò ndi múnke n yé. ¹² Ti í dó késante timáà, ti dó ké di náké ti náámmè mme timómmənti kè di yèmmè nti naatinè, kè di ní na kéténné bèè di náánnè sipəə bá dè í bonní be yèmmè miεke. ¹³ Kè ti wàáté, ti wàáté Kuyie nkpeí nke, kè ti yèmmè me nwenni mè wenni díi kpéi. ¹⁴ Kirisi kó medókùmè meè ti tem̀m̀, kè ti yé ke dò nhonitì omáà kú dìi m̀ǹǹni benitibè beməu kpéi, timəu ti kumu. ¹⁵ Ò ku timəu ti kpéi nke, ti ténke í te timáà, ti dò nkénfòù wèè kú ke yànté ti kpéi o kpéi nke.

¹⁶ Kè dè dò memme ti ténke í wúó nhòməu nè menitiyèmmè, ti me nténke í wúó nKirisi nè menitiyèmmè. ¹⁷ Kòò m̀ə̀u tàunnè Kirisi ò naá nhonitipànwè nwe kè dè kótírè deməu p̄ēté, deməu kè dè naá ndepànnè. ¹⁸ Deməu Kuyie nkuù dè d̀ò̀ri, kunku kùù ti taunnè kumáà nè Kirisi borè, ke ti duó mmutómmú kè ti bo nyũònní benitibè ku borè kè bèe kù taunnè. ¹⁹ Kuyie ntaukonè kumáà benitibè nè Kirisi borè nde ke bè cĩenko be yei nke ti duó nde kó mutómmú ke tú tí náké metaummè kpéi.

²⁰ Ti cómmú Kirisi kó dif̀t̀ir̀i ndi ke di náánnè, Kuyie ndi náánnè ti nò miεke nke, ti di báámmu ke tú dí yie nke taunnè dimáà Kuyie. ²¹ Kirisi do í m̀ə̀ke meyei mmamè, kè Kuyie nhò toú nti kó meyei mmeməu kè dè bo yie nkè kù ti saak̀nnè.

6

¹ Tínti bèè wéínnè Kuyie nke pĩ nku tómmú, ti di náámmu ke tú di báá yóu kè Kuyie ndi duó mmèè sàà nyè detetirè. ² Ti wàrimu ke tú:

N kèèmu a báámmi dim̀ǹǹni sààri,
ke ì cəuté, ke da teénnè,
n dó ke da deeté dìi m̀ǹǹni.

Tóò, dim̀ǹǹni sààri tú dii. Yie nwe Kuyie ndómè ké da deeté!

³ Ti í dó ti d̀ò̀r̀imèe bə nhòməu, kè bèe wátí ti tómmú. ⁴ Ti dó bèe bantému ti d̀ò̀r̀imè meməu miεke ti tùmè Kuyie nkó betómbè. Dεè te kè ti f̄éürì ke áàri, kè ti yèmmè cààri, ke ti mi. ⁵ Kè bè ti puotì, ke ti kpetì, ke sukú benitibè kè be miεke ti peike, kè ti pĩ mutənyonkumu, ke wenté inuə, ke wenté dikònni. ⁶ Kè Muyaánsààmù ti teénnè kè ti borime wenni, ke ti yé Kuyie nnáahtì, ke m̀ə̀ke meminnímè, ke nitì, ke dó titəbè mómmuə. ⁷ Ti náá nKuyie nnáahtì weti weti nwe kè Kuyie nwérímú ti bonè, ti kó tikpàrinenti tu ti bo d̀ò̀mè Kuyie ndómè. ⁸ Kè bie nti sántí, betəbè nti sáá, kè bie nti wátirì, kè betəbè náá nti kó mesàà nkpeí, ke ti wúó nsiyáàbìsì yembè kè ti né náá ntímómmənti. ⁹ Ke d̀ò̀ri ke dò mbè í ti yé ke né ti yé, kè ti wúó mbèè yóó kú kè ti né fòù, ke ti kpetì, bè me nyí ti k̀ù. ¹⁰ Ke caàri ti yèmmè kè diwèi né ti bo sáà, ke ti wúó nyidawaá nkè ti né kparik̀nko benitibè péu, ke ti wúó mbèè í m̀ə̀ke demarè kè ti né m̀ə̀ke deməu.

¹¹ Ti kəbe, Kòdenti kəbe ti í di s̀ǹnne timatì, ti di d́omu nè ti yèmmè meməu. ¹² Ti di duómmu ti yèmmè, díi í ti duó ndi k̀m̀e. ¹³ N di náánnè ke dò m bí nyi, ti duónnè di yèmmè ti di duómmè ti k̀m̀e.

Kuwenniku í wénné dibìnni

¹⁴ Di báá taunnè dimáà bèè í yé Kuyie. Dewenniré í wě́nnè desínnè, kuwenniku í wě́nnè dibìnnì. ¹⁵ Kirisi í wě́nnè dibàò, Kirisi kou í wě́nnè wèè í tú Kirisi kou. ¹⁶ Bè í fiiku yebòkè Kuyie ncíètè. Ti tú Kuyie ncíètè nte kù bo tèe miéke, kéndònnè ti wàrimè ke tu:

M bo mbo be cuokè ke be wěnné,
ke be te ke bè tu n kòbe.

¹⁷ Dèè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

Yènnè be miéke kécánné.

Di báá kááké dèè sí,
kè dèe yie nkè n di còuté,

¹⁸ ké n tú di cice, kè di tú m bí.

Mí nKuyie Mpakeda mî me nyè.

7

¹ N kòbe Kuyie nti dóunnè yèè nò kó dimáà tú yesààyè nye, yóunè kè ti menténè timáà dèè sīnkùnkò tikònti nè meyèmmè, kéyetoo kéndò mpáí páí kéndé Kuyie.

Kòdenti kòbe cèètémè kè dè narike Pòori

² N duónnè di yèmmè memòu, n yí cààrè òmòu dèmarè, n yí tanné òmòu tidawantì miéke, n yí ciité òmòu ke di o kperè. ³ Dè í tú m béi memme ke di kpànnè, n di nàkému kè n tú n di duó n yèmmè memòu ke ti wěnné, ke yó nwè mmufòmmu miéke nè mukũũ mmiekoo.

⁴ N di tá mediè mme kè n yèmmè di naatinè, kè m mòke dikòmbùò kè diwèi m bo mesàà ndi kpéi bá nè ti me nféürimè.

⁵ N tùòke dii mònni Maseduanni ke máánè mehàárìmè tipítì timòu, n yí nna ke om̀pè, kénharìnè bie nke yíèkù betòbè. ⁶ Kuyie nkùu òò bántè wèè yèmmè cààrè, kè kù m bántè kè Titii tuòkení. ⁷ Dè í tú dè n narike ò tùòkenímè maa kpéi, nè di sòò nàrikùnnè mèè botí o yèmmè ò n nàkému di dómè ké n yà nè di yèmmè sòò cààrèmmè nè di mòke tii kònyauti n kpéi dèè te kè diwèi dòke m pí.

⁸ N sòò di wàri dipátiri kécaàrè di yèmmè n yí dèmmu, bá kè ò dèmmu de kó idebìi í ɔ̀te, ke yé di yèmmè cààrèmmè dimònni sàmpó nwe. ⁹ Dè n naatimu di m̀mònni n di wàrimè de kó dipátiri dè né í tú n yè ndi yèmmè cààrè mèè kpéi, de kó meyeñcaàrìmmè di tee mmèè kpéi nke kè di cèete ke tũnnè Kuyie nkù dó ku kòbe mmòke meè yeñcaàrìmmè botí. N tũ n yí di cààrè dèmarè. ¹⁰ Meyeñcaàrìmmè mèè tu Kuyie nkòme mè teénnè onítì nwe koò cèeri. De kó meyeñcaàrìmmè botí bè òò í ndèmmu me kpéi. Kutenkù kuù nkó meyeñcaàrìmmè í ceeri onítì mè ò kòumu. ¹¹ Wénténè kèyà de kó meyeñcaàrìmmè miéke Kuyie mpí mmùu tómmú, kè dè di yonke, kè di kòmbùòtì do, kè dí ndó ké n yà, kéíté kécómmú kédeite wèè dòò meyei, ke benke ke dò ndi í ò kòmmú.

¹² N sòò í di wàri dipátiri wèè dòò meyei nhò kpéi nyoo ò cààrè wè kpéi. N di wàri ke di bo dòò kè dèe benke dí ti dómè mme. ¹³ Di dòò kè dè n narikemu, ke yíé ke n narike di sòò còutémmè Titi kénàrikùnnè o yèmmè. ¹⁴ N sòò di sántemu Titi borè ke śò nhò mu nyí kòtoo, kòò kòtoo ke śò ndè mènke me ndò. Nh ò ndi náá mómumu nwe, kéndonnè n sòò sántemè Titi di borè kè di mènke de nyà. ¹⁵ Ò di dó mediè mme, ke í yíè ndi sòò ò còutémmè kèyie nho tié nké nhò dé mediè. ¹⁶ N yèmmè di naatinèmu, n yí di yíèkù timatì miéke.

8

Maseduanni kòbe kó yepàrè

¹ N kòbe n dó ké di náké Kuyie ndòò mèè sàà mme Kirisi kòbe tĩrè yèè bo Maseduanni. ² Bá nè meféütímè me nti sònkémè mediè nè memme kè ti mmòke diwèi mediè, ke pã mediè, bá nè ti me ncíinnimè. ³ Kè tii ndó nè timáà tì bo pãmè, kèpã kè dèe pèètè ti wèrímú. ⁴ Tii do yetíróo ke ti báá nke tú tí yóu kè tì múnke pã ti kperè Kirisi kòbe bèè bo Sudee kó kutempè mmiekè. ⁵ Tii do keté kéduó ntimáà ndi Kuyie nkéndònnè Kuyie ndómè, ke né ti duó timáà,

ke pã kè dèe pēētē ti yèmmè do dò ntì yóó pã kè dè mmamè. ⁶ Dèe te kè ti bántè Titi ke tú wèe wētōo kēsōtē kényúkūnne di kōntì, kèdeè mutōmmú ò keté mù. ⁷ Dī tú beketibè demou de miēke, ke dó Kuyie mmediè, nke mōke bèè nō nke náá Kuyie nnáaṅtì, nè bèè nō nke tì tié nkè di kōntì yau, kè di ti dó mediè. Kè n yé ke dò ndi bo ntú beketibè bèè pãā mbe miēke.

⁸ N yí yē ndi pã nè muwērímú, n dó ké di náké betòbè pãā mmèè botí nku, kè dèe yáúkūnne di kōntì ke di benke di dómè Kuyie. ⁹ Di yému ti Yiè nYesu di dòò mēè sàà, wenwe wèè do tú okpààti ke yie nticīti ke di kpārìkūnne.

¹⁰ N di náá n yèmmè dòmmè mme, dè wennimu ke dò ndi sōtē kēmpāā, ke yé dī yàà yàmè de kó meyèmmè kēketé di bo pāmè. ¹¹ Di keté de kó mutōmmú nè tikōnyauti nti, sōtēnè ké mù dèè nè diwèi, kēmpāā ndi bo na kēpāmè. ¹² Kàa pã nè a yèmmè memou, bá kè dè í deu Kuyie nhōō cōutému, Kuyie nwèi a mōke kè dè māmè mme.

¹³ Bè í yē ndí pã betòbè kēmōnte di mómmōmbe, be yē ndi totému. ¹⁴ Di mōkemu yíe, dí nteennè bèè kpa, kè bè naa mōke kè di kpa bè di teennè. Bè de ntú di toté. ¹⁵ Kéndōnnè ti wàrimè ke tú:

Wèè do òò kóú péu

o kperè do ò í nsùó,

wèè kou sàm̀pó

o kperè me ndo òò í nhò dònté.

Pòori tōmmè Titi nè o népobè

¹⁶ Ti sántí Kuyie nkuù teennè Titi kòò di dó ti di dómè. ¹⁷ Ò yiemmu ke bo katoò di cie, dè í tú ti ò nàkémè máà, ò do dómú o mómmuò ké di yà. ¹⁸ Ti ò neínneko ti népo wèè náá Tináaṅsààti kè Kirisi kōbe bemou ò sántí. ¹⁹ Kirisi kōbe beè ò tãáté kòò bo ti cíe nkè ti kōtenè yepārè Sedisademmu. Kè yēe déúkūnne Kuyie nyètiri ke benke ti dómè kēnteennè titòbè.

²⁰ N yí dó kēntō de kó idiítí diēyì m máà bè yàà bo n wátí mēè kpéí. ²¹ Ti í wanti dèè wenni Kuyie nyìkè máà, ti dó dèè wenni dènde Kuyie nnè benitibè ìkè.

²² Ti yíe ke tōnko ti népo wè, ti ò yàákému kuce mēpéu ke śo nho kōntì yau, ke né dōke yauke di mmōnni ò tá mēè kpéí. ²³ Mí nnè Titi tū wē nke pī mmutōmmú di kpéí, kè betòbè, Kirisi kōbe beè bè tãáté, kè bè pī mmutōmmú ke déúkūnko ti Yiè nYesu Kirisi yètiri.

²⁴ Benkenè be, di bè dómè, kè Kirisi kōbe tīrèe banté mùù te ke ti di sántí.

9

Kuyie nti pã nkè ti bo mpãāmmu

¹ Dè ténke í békú n di wāri yepārè bè pãā nyè Kirisi kōbe bèè bo Sudee ye kpéí. ² N yému di dómè ké bè teennè, ke di sante Maseduōnni kōbe borè, ke bè náké ke tú nè yàkení nwe Akayii kōbe dómè kēpā. Di kó tikōnyauti tìi yáúkūnne besūkúbè kōntì. ³ N tōnko ti kōbe bie nke dó nni nsó ndi bàátí ke dèèmu, kè n di sante dii sanni ntú dimómmōnni. ⁴ Kè dè dò Maseduōnni kōbe mabè bo n neinè kè bè śo ndè í dò mbè nàkémè dè bo náá nti kó ifei kè m báá yí di kpēyì. ⁵ Dèe te kè n tōnko ti kōbe kè di bo tii nyepārè di ti náké yèè kpéí. Nè di pāre miēke nke bè bo bantémè di pāmè nè meyèmmè memáà.

⁶ Di yému ke dò nkàa buotí sàm̀pó a òò kōū sàm̀pó nwe, kàa buotí mediè nha kōū mediè. ⁷ Bá wè wèe pã o yèmmè dò nwèe pã kè dè mmamè, ke báá pã kèdeè kédemmu yoo dè ndōnnè muwērímú, ke yé Kuyie ndómè wèe pã wènwè nè o yèmmè memou. ⁸ Kuyie mmōkemu muwērímú ke bo di pã kè dè nsū ké ndi sànnè késúó nke di dōò betòbè mesàà.

⁹ Kéndōnnè ti wàrimè ke tú:

Kù nitimu ke pãā mbeçiribè sáà.

¹⁰ Kuyie nkùù òò duó nhotenkútì tidibotì kēnte kòò kōū mediè kēpété kényo, kù bo ndi yéútì tidibotì kēnte kè dè kòtírì ke di niti dōke deuke. ¹¹ Kuyie nyóó di pāmu mediè, nkè di múnke pã mediè. Kè ti kōtenè di pāre Sudee kè bèè sante Kuyie nyē kpéí. ¹² Ke yé yepārè di

pã nyè í teénnè Kirisi kòbe máà, yè yó ntemu kè bèe sãntε Kuyie. ¹³ Di pãrè yeè yóó benke di tú bè, kènte kè kusũkũu déũkũnne Kuyie nyètiri, di yié mmèè kpéi nTináãnsààti ke totírínè di kperε betòbè. ¹⁴ Be yèmmè bo ndi naatinè kè bè ndi báánnè Kuyie nkù di dòò mèè sàà ndiemè kpéi. ¹⁵ Nsãntínè Kuyie ku pãnni dieri kpéi.

10

Pɔɔri nàké tì bèè ò wàtìrì

¹ Mí Pɔɔri mí dɔ́ kè di béinnè. Mí nwèè yòò nKirisi n dòò mèè sàà nkpeí, kéndònnè di miεke bèmabè tumè nh ò nyòò n di bonè dii mǎnni kédété kékpenke. ² Báá duónnè kè n kàtoo dii yie di cie kè n náànti ñkpeñni, n yí yó nnáánnè bèè yèmmè dò n dɔɔri nè oniti kó meci nke yĩèkù. ³ Ti tú benitibè mbe, ti né í maù nè oniti kó meci. ⁴ Ti kó tikpàrinenti í tú kutenkù kuù nkpeti, ti tú Kuyie nkpeti nti ke kpeñni, ke bo na kèpònte sicèkperí. ⁵ Ti ti nkòunè meyáábisiyèmmè nè sifei kòme, dèè ti dífinko Kuyie mbíékè. Ti ti mpĩnnè menitiyèmmè ke me niù Kirisi borè, kè mè yie nho kpeti. ⁶ Kè di yie ndii mǎnni ti kpeti ti bo kpetínnè bèè yetíri Kuyie nkpeti.

⁷ Bè wèi dèè wenni dènde fenònfè. Kòò mǎu yèmmè dò nhò tu Kirisi kou, wè nyé ke dò nti múnke be ntú. ⁸ Di yèmmè dò m pòti Kuyie nni níimmè kpéi nke. N do dòmmu kèmpòti kè dèè pèéte memme bá ifei bá nni mbo, ke yé Kuyie kuù n níimmè kè m bo pĩ mmutòmmú ke di kpénkũnne, dè í tú n yóó di bɔ. ⁹ N yí di wǎũ yepáte kè bo donné di kòmbùòti. ¹⁰ Bèmabè náà nke tú: M páte náànti ò nkpeñni ke yóù, kè n né kàtoo nni ncĩnni ke náà nke kóò nkóò nkè dè dò mmesémmè kperε. ¹¹ Wèè náà memme wè nyé ke dò n di wǎũ tì nè nh òò kàtoo kènnáà nti dè í cáá.

¹² M báá na kèmbéunè m máà bèè yèmmè dò mbè deu. Bè tu tiyènti nti ke erinè bemáà betòbè. ¹³ M báá na kènsánti m máà kè dèè pèéte Kuyie nni mbenné nè dè, n yó nsánti m máà Kuyie nni mbennénè dè nde. Dèè tú m bo kàtoomè di cie. ¹⁴ N na nyí n dòò n do í dò nkédòò dè nde kè n do í kàtoo di cie, mí me nkàtoo di cie ke di nàké Kirisi kó Tináãnsààti. ¹⁵ Ti í dɔ́ kèmpòtinè betòbè pĩ mmùu tómmú. Ti dɔ́ di tákumè meè kpenke, kè n tómmúu yie kédεuke di cuokè, mù né báá pèéte Kuyie nyé mmù ríberínè dè. ¹⁶ De kó difònkúò m bo na kénáké Tináãnsààti yehékè teyè òmǎu mu nyí nàké yè, n yí dɔ́ n sòtè òmǎu pĩ ndè mutòmmú.

¹⁷ Wèè dɔ́ kèmpòti wè mpòti nè Kuyie nhò deetémè. ¹⁸ Kuyie nsánti wè weè tu oniti dè í tú wèè sánti omáà.

11

Pɔɔri nè besòumbè

¹ Kè di bo na kèminné kè n nàké kuyèinkù tēmè di minné. ² N di dɔ́ mediè mme kè dè n yóù, kè de kó kuyonku tú Kuyie nkòku. Di dònnè isapùmbi nyi, kè n di waá ndi dǎu Kirisi, ke dɔ́ di nwe nweti omáà. ³ Ke né yĩèkù bè bo di sukúmè kè di ò yóu. Kéndònnè fèwàáfè do soutémè Efu kòò fétinne. ⁴ Di í yetíri timati, bá kè bè di nàké Kirisi tǎu mǎu kpeti, di òò yiemmu, kè bè di nàké dibòò kpeti di baa yienko, kè bè di nàké tii càánnè Muyaánsààmù nè Tináãnsààti kpeti, di baa tó yienko.

⁵ N yèmmè í dò n kènninè di tú bè Kirisi kó yetòrè dieyè. ⁶ Kè dè yèmmè n yí nò nke náà, n né yému Kuyie nnáànti páíi ke tì ndi nàké.

⁷ Meyei mme n kèkũnnemè m máà ke di nàké Kuyie nnáànti fààrè ke di bo kpenkaà? ⁸ N yóu kè Kirisi kòbe n tǎ, kè m bè kòte, ke bo teénnè dímbè. ⁹ N sòò bo di cie kòò mǎu í n tǎ. N kperε dèè dii mǎnni, kè ti kòbe Maseduanni kòbe bèè kàteni kè m pã dèè kó dimáà n dònté. Di kòò mǎu sòò í n tǎ, m me nyí dɔ́ òmǎu n tǎ. ¹⁰ Nè Kirisi timómmònti yie nwèè bo m miεke ò kpéi, m báá yie nkè de kó disánnii nóóté n yĩnkè Akayii kó kutempè nkumǎu miεke. ¹¹ N yí di dɔ́mu dèè te kè m béi memmáà? Kuyie nyému n di dómè.

¹² N d̀̀m̀è n yóó nsaké ke me nd̀̀ari. De m̀̀nni bèè wanti k̀̀mp̀̀t̀̀i bè p̀̀r̀̀m̀m̀è mut̀̀m̀m̀ú ke ti d̀̀onnè, bè báá p̀̀té bè bo mp̀̀t̀̀inè mù. ¹³ De kó benit̀̀bè tú besoumbè mbe ke d̀̀ò bemáà Yesu t̀̀r̀è. ¹⁴ D̀̀è í d̀̀ò nke ti di, dib̀̀ò m̀̀m̀m̀m̀nni ò namu k̀̀d̀òò dimáà Kuyie nt̀̀nni. ¹⁵ D̀̀è í yóú dib̀̀ò kó bet̀̀mbè bo d̀̀ò m̀̀ bemáà Kuyie nkó bet̀̀mbè, bè né yóó ỳ̀mu de kó muc̀̀ntimu diyèè mari.

P̀̀ari f̀̀ũt̀̀m̀è

¹⁶ M bo yíe k̀̀béi nke d̀̀: Òm̀òu bá nni nhwúó nkuyèinkù, k̀̀è di me nni nhwúó nkuyèinkù nku, yóunè k̀̀è nnáké tiyèinnáànti, ke m̀̀nke f̀̀m̀m̀ú sám̀p̀. ¹⁷ N d̀̀ó ke béi nti í tú ti Yiè nkpeti, tiyèinnáànti nti. D̀̀è d̀̀ò n f̀̀m̀m̀úmu k̀̀è n yóó f̀̀m̀m̀ú. ¹⁸ Bet̀̀bè fuommu, k̀̀è be yèmmè d̀̀ò mbè yé d̀̀marè, m m̀̀nke bo f̀̀m̀m̀ú. ¹⁹ Díndi bèè yèmmè d̀̀ò ndi ciì, di yie tiyèinnáànti, ²⁰ ke yie nke tú be kó tidaati, ke yie nkè bè di sou nke tóu di k̀̀p̀e, ke yie nkè bè di senku, ke yie nkè bè di bemmu. ²¹ Di naatimu di túmè n c̀̀nni, ifei ì ti nni mbonè n yí namè ke d̀̀ò bet̀̀bè d̀̀̀rimè.

M̀̀u te k̀̀è bet̀̀bè fuo m m̀̀nke mù m̀̀kemu. N náá tiyèinnáànti nti. ²² K̀̀è bè tu Ebedeebe mbe m m̀̀nke we ntú, k̀̀è bè tu Isidayeribe mbe, m m̀̀nke we ntú, k̀̀è bè tú Abarahamu kó iyaábí nyi, m m̀̀nke de ntú. ²³ M bo yíe k̀̀énáké tiyèinnáànti. K̀̀è bè tu Kirisi kó bet̀̀mbè mbe, m m̀̀nke we ntú ke p̀̀i mmut̀̀m̀m̀ú ke bè p̀̀é, k̀̀è bè n kpetinné kuce m̀̀p̀é, ke m puotí kuce m̀̀p̀é, k̀̀è n kááté mukũ nkuce m̀̀p̀é. ²⁴ K̀̀è Sifube m puotí kuce m̀̀nmm̀ didáú sipísitáati nè mèwei. ²⁵ K̀̀è Odommu k̀̀be m puotí kuce m̀̀táati, ke m búótí yetáre kuce m̀̀nà. K̀̀è n diu nè bátòò kuce m̀̀táati, k̀̀emm̀ke menie mmieke kuyie nku máà, keyènkè kemáà ke deit̀̀nè kudabekù kó diwétiri. ²⁶ N cemmu mieke k̀̀è n kááté mukũ nyikó mmieke, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke, yehèkè mieke nè depaa mmieke, dàméèri mieke nè bèè sou nke tú bè tu Kirisi k̀̀be be mieke. ²⁷ Ke p̀̀i mmut̀̀nyonkumu ke f̀̀ũt̀̀, ke wenté inu, k̀̀è dik̀̀nni m p̀̀i nkè sinéyèi m poté, k̀̀è m m̀̀nté tidiiti ke bou dinù, ke m̀̀nté tiyàati k̀̀è muséè nni mpoté. ²⁸ K̀̀è nni mme ndò nke wète k̀̀etotí n yèmmè Kirisi k̀̀be bemou kpéi. ²⁹ Kòò m̀̀u í kpeñni muwedummu mieke n yèmmè caàre, kòò m̀̀u do meyi mmieke d̀̀è nni yóu.

³⁰ K̀̀è m bo mp̀̀t̀̀i nni mp̀̀t̀̀inè n c̀̀ti nti. ³¹ Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice wèè tu mesàà nyiè nsáà, ò yému n yí soummè. ³² Okpàati Adetaasi kó dim̀̀nni, k̀̀è nni mbo Damaasi k̀̀è k̀̀m̀andáà duó nkè bèè bàa dihei kó yebòre ke bo m p̀̀i. ³³ K̀̀è bè m̀̀ nni n c̀̀nnè dimamm̀̀yáà kuduotí kó t̀̀bòtè, k̀̀è m bè yenténè.

12

Kuyie mbenke dè P̀̀ari

¹ D̀̀è í wenni a bo nfuommè. N né d̀̀ó k̀̀yíé t̀̀matì nti Kuyie nni mbenke d̀̀è nè kù n dáa nti. ² N yé Kirisi kou m̀̀u nwe Kuyie ndo t̀̀oté wè ke d̀̀ekenè k̀̀inkè, d̀̀è m̀̀ke yíe nyebie ntepiitè nè yènáà. Kù m̀̀nke do ò t̀̀otémáà, d̀̀è ò d̀̀ò tidounti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ³ N yému ke d̀̀ò nkù ò t̀̀oté ke k̀̀nnè diwèlhei. Kù m̀̀nke ò t̀̀otémáà, d̀̀è ò d̀̀ò tidounti ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ⁴ Deborè kòo keè tináansàati matì, oniti í yóó na ke béi nti, oniti keté ke í d̀̀ò nké ti béi. ⁵ M̀̀i tu de kóo nitì, ke na nna k̀̀mp̀̀t̀̀i. N né d̀̀ó k̀̀mp̀̀t̀̀inè n c̀̀ti nti. ⁶ K̀̀è n do d̀̀ó n na mp̀̀t̀̀imu, d̀̀è me na bá ntú siyáábísi, ke yé n náammè m̀̀m̀mu nwe. N né yóumu k̀̀d̀ó n d̀̀̀rimè nè n náànti deè benke n tú wè, kòò m̀̀u bá nni nwúó nke d̀̀ò n deu.

⁷ Kuyie nyóu k̀̀è dib̀̀ò nh ãnnè mum̀̀m̀m̀ú yonkumu, k̀̀è m bá mm̀ke tefentè nè kù m benke d̀̀è kpéi. ⁸ K̀̀è n kù bántè kuce m̀̀táati ke tú kù m miek̀̀nne. ⁹ K̀̀è kù n t̀̀nnè ke d̀̀: N kó mesàà nda bonè k̀̀è d̀̀è sànnèmu, nh ò p̀̀i mmut̀̀m̀m̀ú oniti c̀̀nni dii m̀̀nni ndi. Deè te k̀̀è

dè n naati n cīnnimè kè Kirisi kó muwērímú bo nni mbonè. ¹⁰ Dè n naatimu n cīnnimè, kè bè n sǎá, ke n fěũko, ke caari n yèmmè Kirisi kpéi, ke yé n cīnni dii mǎnni ndi n kpeñnimè.

Pɔɔri dómè kékote Kòdenti metáámmè

¹¹ Dfi te kè ñ nàké tiyèinnáaanti ke fómú, dfi do dò nke nni nkómmú. Bá kè n yí tú òmòu di yé mbèè tu Yesu tǎrè diyè, bè í mpǎtè mmùmamù. ¹² N fěũri ke mi nke dǎò tii dieti di cuokè tii benkú n tùmè Yesu tǎnni. ¹³ N dǎò ba Kirisi kǎbe tǎrè teyè ke í me ndi dǎò? Kè n cààrè di í n tòmè mme, n cǐnnè.

¹⁴ N kǎtoo di cie kuce metáámmè mme, n yí dó di kperè marè, n dó dímbè di mómòmbe ibí ii òó í mpií i yembè, i yembè beè òó i pií. ¹⁵ Dè n naatimu m bo di duómme n kperè demòu kéduó m máà ke di teennè. M me ndi dómè mediè di bo nni ndó sámǎpǎà?

¹⁶ Di yému ke dò ndi í n tǎ, kè bèmabè yèmmè dò n dǎò mecii nke di di kperè. ¹⁷ Yáà n nàké n tǎnko bèmbè kè bè di ciitè? ¹⁸ N tǎnko Titi nwe nè ti kou di yé wè beè di ciitáà? Mí nnè bè ti wé mme yèmmè memáà ndi nè ti pí mmèè botí mutǎmmú.

¹⁹ Kè de yèmmè di yèmmè ndò n náá mmie nke dó kébenke n wennimè mme. Dè í dò mmemme, Kuyie nyému n náámmè Kirisi dómè mme, ke bo di kpénkùnne di tákùmè mieke. ²⁰ N yǐkù m bo tuakoomè kénsó ndi í dǎòri n dómè, kè m múnke dǎò di í dómè. N yǐkù m bo nsómme di kpaá ke ènnè ditǎbè, kè di mieke péi ditǎbè, kè di sǎá nditǎbè, ke náá ntisǐnténáaanti, ke mǎke sifeí ke kǎonnè ditǎbè. ²¹ N yǐkù m bo tuakoomè kénsó mbèè dǎò meyei mbè kpaá sǎké mufòmму yeimu mieke ke dǎòri di dómè. Kè Kuyie nni ndií nyifei kè n yèmmè cààrè ke n kómmú be kpéi.

13

Pɔɔri wàrimè Kòdenti kǎbe ke tú bèe wénté bemáà

¹ Kuce metáámmè mme n kǎroomè di cie. Ti wàrimu ke tú kè bè wátiri òmòu dí ti tǔnte benitibè bèdébè yoo bètǎati iikè beè yà. ² N sòò bo dii mǎnni di cie kuce medérímmè kécaummu bèè dǎò meyei, nkéwète ké bè cau bá n yí me mbè bonèmbè bembe nè betǎbè ke tú n ténke í yóó cǐé nhòmòu m bo tuakoo dii mǎnni di cie. ³ Kè di dó kǎyà dèè benkú dènde ke dò n Kirisi náá m mieke di bo dè yà. Kirisi í cīnni ò benkúmu o wērímú di cuokè. ⁴ Ò do cīnnimù kè bèè ò baaké kudapǎati kòo yǎntè nè Kuyie nkó muwērímú, ti múnke cīnnimù ò do dòmmè, kè Kuyie nkó muwērímú né ti bonè mù do ò bonè mèè botí, kè ti pí mmutǎmmú di cuokè.

⁵ Wénténè dimáà kǎyà kè di tákùmè fiíkú, kǎyááké dimáà kǎyà kè Kirisi bo di mieke, kè di yááké ke sǎ nhò í bo di mieke di yǐkemu. ⁶ N yèmmè dò ndi yému n yáákémè m máà ke yà Kirisi bomè m mieke kè n tu o kou. ⁷ M báámmu Kuyie nke di báá dǎò meyei, n yí dó m benke n nómme, bá kè n yí tú òmòu di ndǎòri mesàà. ⁸ M báá na kéyete timómmonnti tii tu Kuyie nkpeti, n ti ndó. ⁹ Dè ò nni nnaatimu n cīnni dii mǎnni kè di kpeñni. M báámmu Kuyie nke tú kù dǎke di kpénkùnne ku kó kuce mieke. ¹⁰ Deè te kè n di wǎri dipátiri ke kpaáo, kè dè bo yie nkè n tǎkoo m báá di kpannè. Kuyie nyí n duó mmuwērímú kè m bo di fěũ, kù mù nni nduó nkè m bo di kpénkùnnemu ku kó kuce mieke.

¹¹ N kǎbe dè ndi naati, kè di nkótiri Kuyie nkó kuce mieke, ke nyáúkùnko ditǎbè kǎnti, kénwè ndinùu, kénnaatinè ditǎbè. Kuyie nkùu ti dó ke ti duó ndiwèi kù ndi bonè.

¹² Dǎunè ditǎbè mesàà. Kirisi kǎbe bemòu bèè bo die mbè di dǎunkoo.

¹³ Ti Yiè n Yesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè, kè Kuyie nni ndi dó, kè Muyaánsààmù mùu ti taunko kè mù ndi bonè dimòu.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii **Di mpátíri tɔ tùi náàntì**

Pɔɔri do wàri di mpátíri Kirisi kɔbe bèè bo bèmbɛ Kadasii. Pɔɔri do kɔri Ikɔnni nwe, kɛpɛ́tɛ̀ de kó yehɛkè miɛke kɛ̀ bè̀ nàkɛ̀ Kuyie nnáàntì. Pɔɔri ité dùi mɔ̀nni kɛ̀sɔ̀tɛ̀ yehɛkè tɛ̀yè̀, kɛ̀ Sifubɛ̀ kó ikuó tũmbɛ̀ kɔtení kɛ̀yɛtɛ̀ Pɔɔri nàkɛ̀ tì, kɛ̀ce nKadasii kó yehɛkè yɛmɔ̀u kɛ̀nákɛ̀ bɛ̀nìtìbè̀ kɛ̀ dɔ̀ bè̀ ntũ̀ mMɔ̀yiisi kó ikuó yɛmmè̀. De kó dipátíri miɛke ò́ í yóu ò́ bo béimmè̀ Píeri do wɛ̀nnɛ̀mè̀ bè̀è̀ í tũ̀ Sifubɛ̀ kɛ̀ yo kɛ̀yà Sifubɛ̀ kɛ̀sɔ̀ri, kòo ò́ kpannè̀, kɛ̀bɛ̀nkɛ̀ kɛ̀ dò nyikuó ìì í dɛ̀erí, kàa bo ntámè̀ Yesu dɛ̀è dɛ̀erí.

Di mpátíri náàntì duó kɛ̀ dòm̀mè̀

1. Mùù kpéí nte kɛ̀ Pɔɔri wàri de kó dipátíri 1:1-9
2. Pɔɔri yetemè̀ bè̀ nàkɛ̀ tì o ìnkè 1:10-2:21
3. Kuyie nhɔ̀ɔ̀ tì dɛ̀tɛ̀ tì kù tá dùi mɔ̀nni ndi, dè̀ í tũ̀ tì tũmmè̀ ikuó 3-4
4. Kirisi kou wèè tá Kuyie nhò dò nkénfòu mɛ̀è botí 5-6

Pɔɔri dɔummè̀ Kadasii kɔbe

¹ Mí mPɔɔri Yesu kó ditɔ̀nni mũ̀ di wàri, bɛ̀nìtìbè̀ bè̀è̀ í n duó ndɛ̀ kó mutãmmú yoo onìtì mɔ̀u, Yesu Kirisi nè̀ tì cice Kuyie nkùù tɛ̀ kòò yãnté̀, bè̀è̀ mù nni nduó. ² N kɔbe bè̀è̀ m bonè̀, bè̀ di dɔunko díndi Kirisi kɔbe bè̀è̀ bo Kadasii, kɛ̀ tũ̀ ³ Kuyie nti cice nè̀ tì Yiè̀ nYesu Kirisi bè̀ di dɔ̀ mɛ̀sàà nke di duó ndiwè̀. ⁴ Kirisi dòò Kuyie ndó memmɛ̀ kɛ̀ duó nhomáà kè̀ bè̀ ò́ kùò, kòò bo tì dɛ̀tɛ̀nè̀ kutenkù̀ yɛ̀iku kuu. ⁵ Kuyie nyètìrì ndɛ̀u sãã. Kè̀ dè̀ mmɛ̀ ndò.

Tináansààtì bomè̀ timáà

⁶ Dè̀ n dimu di pãnkɛ̀ yóumè̀ Kuyie, kunku kùù di yu Kirisi tì dòò mɛ̀è̀ sàà nkpréí, kɛ̀ dó kɛ̀tũnnɛ̀ kuce tekù. ⁷ N di náámmu kuce tekù makù í bo, bɛ̀nìtìbè̀ bè̀è̀ dó kɛ̀ di soutɛ̀ kɛ̀ ceeri Kirisi kó tináàntì. ⁸ Kòò mɔ̀u, yoo mí, yoo Kuyie ntɔ̀nni marì di nàkɛ̀ timatì kè̀ tì cããnnè̀ n di nàkɛ̀ tì náansààtì, Kuyie nhò cãã. ⁹ N tì nàkɛ̀mu kɛ̀ wɛ̀tɛ̀ kɛ̀ di náá, nkòò mɔ̀u di nàkɛ̀ timatì kè̀ tì cããnnè̀ Tináansààtì di yie nti, Kuyie nhò cãã.

¹⁰ N náá mmie nke dó bɛ̀nìtìbè̀ bè̀è̀ n sãntàà? Bitì, n dó Kuyie nkuù n sãntɛ̀, kè̀ n do dó bɛ̀nìtìbè̀ bè̀è̀ n sãntɛ̀ n na bá nkpráà tũ̀ Kirisi kóo tãntì.

Pɔɔri náá mmè̀ botí Yesu tɔ̀nni

¹¹ N kɔbe n di náámmu Tináansààtì n di náá nti í tũ̀ onìtì kpɛ̀ti. ¹² Mí mmóm̄mmu onìtì wèè̀ í tì nni nnàkɛ̀, Yesu Odɛ̀tíwè̀ wèè̀ tì nni mbɛ̀nkɛ̀.

¹³ Di kèèmu n do dòm̀mè̀ n tũ̀ ndi mɔ̀nni Sifubɛ̀ kó itié̀, di yɛ̀mu n do fɛ̀ũmmè̀ Kirisi kɔbe nè̀ tikɔnyauti kéndó kɛ̀ bè̀ deè̀, ¹⁴ kɛ̀mpɛ̀nkù̀ n dapuntɔ̀bè̀ Sifubɛ̀ kó itié̀ mmieke, kè̀ n kɔ̀ntì nyaunè̀ m bo ntũmmè̀ tì yembè̀ kó ikuó mɛ̀sàà.

¹⁵ Kuyie nnè̀ ku kó mɛ̀sàà nkpréí nkè̀ kù n tãátɛ̀ kè̀ bè̀ mu nyí m peité̀, kè̀ m bo pĩ nku tɔ̀mmú. ¹⁶ Kè̀ de mɔ̀nni tũ̀kɛ̀ kè̀ kù m bɛ̀nkɛ̀ ku Birɛ̀ kè̀ m bo nàkɛ̀ Tináansààtì bè̀è̀ í tũ̀ Sifubɛ̀, n yí mbekɛ̀ òmɔ̀u itié̀. ¹⁷ M mɛ̀ n yí kɔtɛ̀ Sedisadɛ̀mmu kɛ̀ bo yà bè̀è̀ n niiténè̀ kɛ̀ náá nYesu tɔ̀rè̀, kè̀ m pãnkɛ̀ kɔtɛ̀ Adabii, kɛ̀wɛ̀tení Damaasi. ¹⁸ Yɛ̀bie nyètããtì kó difɔ̀nkúò ndi n kòtɛ̀mè̀ Sedisadɛ̀mmu kɛ̀ bo yíjɛ̀tɛ̀ Píeri, kɛ̀ dɔ̀ yɛ̀wɛ̀ tɛ̀pítɛ̀ nè̀ yɛ̀nũmmù o borè̀. ¹⁹ N yí nyà Yesu tɔ̀rè̀ tɛ̀yè̀ kɛ̀yà Isaku nwe tì Yiè̀ nnantè̀.

²⁰ N di wãũ tì tũ̀ timóm̄m̄nti nti kè̀ Kuyie nyé̀, n yí sou.

²¹ De kó difɔ̀nkúò kɛ̀kɔtɛ̀ Sidii nè̀ Sidisii. ²² De mɔ̀nni Kirisi kɔbe bè̀è̀ bo Sudee bè̀ mu ndo í n yé̀. ²³ Bè̀ do yo bè̀ náá mmèmmɛ̀ kɛ̀ tũ̀: Wèè̀ do tì fɛ̀ũnko, wèè̀ náá ndi mmɔ̀nni Tináansààtì ò́ do í dó tì mbo. ²⁴ Kè̀ bè̀ nsántí Kuyie n kpéí.

2

Yesu tǎrè tǔmmè Sedisademmū

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yènàà, kè nní nwēti Sedisademmū ke neínè Bannabaasi nè Titi. ² Ke yé Kuyie ndo n nàkémè ke dò n kòte. Nè bèè ni Kirisi kòbe tǎrè kè ti tíí, kè m bèè nàké Tináaṅsààti n náá ntì bèè í tú Sifube. N do í dó m pí mmùù tǔmmú ntú detetirè kǎmu, kè deè nte kè n kòte ké bèè nàké. ³ Bè me nyí nti yete, kè deè nte Titi nè wè ti neiti, wèè í tú Sifu, bèè í nduó nkòo cǎnté. ⁴ Mucāmmù kó tináaṅti na bá nhǎnné bèè sou nke tú bèè tú ti kòbe bèè tanní ke dó kényà Yesu Kirisi ti dènnè mèè botí ikuó mieke. Bè do dó kèwēte ké ti tanné ikuó kó tidaati mieke nke. ⁵ Ti í nyie mbe kpèti, bá sámǎpó, ti yàà bo ceete mèè kpéi Tináaṅsààti.

⁶ Bèè do tú Kirisi kòbe tǎrè kó benìùbè diebè bèè í nni nyíé itié mmaì. Mí mborè timou timáà ndi, Kuyie nyí baati òmòu. ⁷ Bè do bantému Kuyie nni ntǎǎtémè ke nnáá nTináaṅsààti bèè í tú Sifube, kéndònnè kù tǎǎtémè Pieri kòò ti náá nSifube. ⁸ Kuyie nkùù tǎ mPieri kòò náá nSifube, kuù n tǎ kè n náá mbèè í tú Sifube. ⁹ Isaku nè Pieri nè Isǎǎ bèè ni Kirisi kòbe kè bèè banté Kuyie nkùù n duómmè de kó mutǔmmú, kényǎkii mí nnè Bannabaasi ti nòu, dèè benkú ke dò nti wènné tináaṅti. Kè ti kòte bèè í tú Sifube bíékè kè bembèe kòte Sifube bíékè. ¹⁰ Bè do ti nàké ke tú ti nteénnè be kó beçrìbè mbe, ke sǎ n die nke mèè dǎdri.

Pǎari kpànnèmè Pieri Āntiyōsi èi mieke

¹¹ Pieri kòtení dii mǎnni Āntiyōsi kè nh ò kpànnè benìtibè ìkè ke yé ò dǎdè mèè deè í wenni. ¹² Ò do wèrñèmu Kirisi kòbe bèè í tú Sifube ke yo, kè Isaku tǎrèe tuǎkení kòò yè yòte késari bá ò ténke í mbèè wèrñè. ¹³ Kè Sifube tǎbè bèè cǎuté Kirisi kè bèè wènnénè Pieri késari, kè Bannabaasi múnkèe me ndòò. ¹⁴ M banté dii mǎnni ò ténke í tǔmmè timómmǎnti weti weti, kóò nàké benìtibè ìkè ke dǎ: Fǎ nSifu nè bèè í tú Sifube di sòò wèrñmu, de dǎmmè kàa dǎ ké bèè dǎdè muwèrímú kè bèè tǔnne Sifube kó ikuó?

Kirisi weè dèerí kè ikuó í dèerí

¹⁵ Mí nnè fǎ nti tú Sifube mbe ti í tú ibotí ì ì í tǔ nKuyie. ¹⁶ Ti yému ke dò nKuyie nhǎǎ wénkǔnne onìti ò tá dii mǎnni ndi Yesu, deè í tú ò tǔ mmèè kpéi nyikuó. Ti tá Yesu Kirisi nwe kè Kuyie nti wénkǔnne deè í tú ti tǔ mmèè kpéi ikuó, ke yé Kuyie nhǎǎ í nwénkǔnne òmòu ò tǔ mmèè kpéi ikuó.

¹⁷ Ti dǎ Kuyie nti wénkǔnne Kirisi kpéi nke, kè bèè ti wúó mbèè í tǔ nKuyie, bèè í tǔ nyikuó. Dende benkú ke dò nKirisi weè te kè ti dǎdri meyei naà? ǎǎ! ¹⁸ Kè n wète ke tǔnne ikuó n yete ì, n tǔ n do ì yeténèmu. ¹⁹ Dèè tu ikuó bíékè n kumu, ke yé n yí namè ke ì tǔnne kè ì n kù. Di mmǎnni kè n fòu Kuyie nkó mufòmmu. ²⁰ Bèè n wènnénè Kirisi nwe kudapǎǎti ke kùò mǎ ténke í fòu, Kirisi weè fòu m mieke. M mǎke mùù fòmmu di mmǎnni m mù fòu n tá mèè kpéi nke Kuyie mBire, deè n dǎ ke ku n kpéi. ²¹ M báá yete Kuyie nkó mesàà, kè kù ò wénkǔnne onìti ò tǔ mmèè kpéi nke ikuó, Kirisi tǔ nku detetirè nde.

3

Ikuó í dèerí a bo ntámè Kirisi deè dèerí

¹ Dǎndi Kadasii kòbe di yeimmaà? Bèè di fèntemaà? N di nàkému páíí Kirisi kó mukǔǔ nkpeti. ² N yóò di beke timati máà ndi, Kuyie ndi duó nku Yaá ndi tǔ mmèè kpéi nke ikuó, kè di kèè mèè kpéi nTináaṅsààti ke ti yie? ³ Dèè dǎmmè kè di yei mmemme, di keténè Muyaánsààmù ke né dǎ kédenténè bàmbà ndi mómmǎmbe kó muwèrímáà? ⁴ Muyaánsààmù di benke deè kó dimáà tú detetirè ndaà? Dèè báá na kèntú detetirè. ⁵ Kuyie ndi duó nku Yaá nke dǎdri tidietì di cuokè di tǔ mmèè kpéi nke nyikuó, kè di kèè mèè kpéi nTináaṅsààti ke ti tá?

⁶ Ti wǎrimu ke tú: Abarahammu do yie nKuyie nkè kùu ò wénkǔnne, ò yie mmèè kpéi nkù yè mmù. ⁷ N yèè tǔnke ke dò mbèè tá Kuyie mbeè tú Abarahammu kó iyaábí

móm̄m̄onyi. ⁸ Ti w̄arimu nè dim̄nni ke tú: Kuyie mbo wénk̄unne bèè í tú Sifube bè kù yie mmèè kpéí. Dèè do te kè kùu nàké Abarahammu ke d̄ò: Nè a kpéí m bo d̄ò mesàà nyibotí im̄ou. ⁹ Abarahammu do tá Kuyie nku kè kùu ò d̄ò mesàà. Mèè botí nku bèè kó dimàà bo yie nKuyie nkù múnke bo bè d̄ò mesàà.

¹⁰ Bèè tū nyikuó, kè be yèmmè dò nyi bo bè d̄etè bè bo yà. Ti w̄arimu ke tú: Kè wèè í d̄ori ikuó im̄ou yèmmè ò bo yà. ¹¹ Oniti báá na k̄ewenke Kuyie nyikè ò tū mmèè kpéí nyikuó. Tì w̄arimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tá mèè kpéí*. ¹² Ikuó kó kuce í w̄enné Kirisi k̄oku. Ti w̄arimu ke tú: Kè wèè tū nyikuó wè nd̄ori ò yèmmè im̄ou.

¹³ Kirisi t̄oté ikuó do ti d̄ori mèè yei mme ke t̄o. Ke yé tì w̄arimè ke tú: Kè bè baaké wè kudap̄ātí ò tú Kuyie nc̄ōō w̄enwe. ¹⁴ Nè Yesu borè nde ibotí im̄ou p̄etémè mesàà nKuyie ndo nàké Abarahammu mèè kpéí. Nè Yesu Kirisi borè nde ti p̄etémè Muyaánsààmù Kuyie ndo nàké mùu kpéí.

Ikuó nè Kuyie nnàké dìi nùu

¹⁵ N k̄obe wénténè m̄borime dòmmè. Kòo niti d̄ou ndinùu nè ot̄ou ke w̄ari, òm̄ou òō í nti cèète. ¹⁶ Kuyie ndo nàké mèè botí Abarahammu ke d̄ò nè o yaàbire nde, kù í yī nè o yaàbí kè dè bo ndò nyi sū, kù tu o yaàbire ke yē nKirisi nwe om̄àà. ¹⁷ Nte n d̄ó ké di nàké tì: Kuyie ndo nàkému ke d̄ò kù yóo d̄etè bèè kù tá, ke yóo bè d̄etè, ikuó ò t̄uòkení yebie nsik̄ousinàà nè sipísit̄āti (430) kó dif̄nk̄úò báá na ké tì p̄àa nyoo ò tì cèète. ¹⁸ Kè ikuó do yóo na ké ti d̄etè Kuyie nna bá nnàké t̄imatì Abarahammu, kù do ò nàkému ke d̄ò: Kù yóo ò d̄ò mesàà nke mè nhò d̄ò.

¹⁹ Ba nné te kè Kuyie nd̄ou nyikuó? Kù í d̄ou nkè dè bo benke benit̄ibè mbe bè caàrimè. Ikuó do d̄ò nkémbo k̄ebennénè Abarahammu yaàbire bo k̄atenimè mme wenwe wèè t̄aunko Kuyie nnè benit̄ibè, Kuyie nt̄rè yèè do ò nàké oniti kòo ò t̄uò m̄bet̄abè. ²⁰ Kòo niti bo om̄àà dè òō í mbékú ot̄ou m̄ou wèè bo ò taunnè. Kuyie mbo kum̄àà ndi.

Ikuó p̄i mm̄u t̄immú

²¹ Dende tú ikuó pietinèmu Kuyie nnàké t̄àà? Bitì, kè ikuó do nyóo ti d̄etè, Kuyie nna nwénk̄unne benit̄ibè ikuó mieke nke. ²² Ti w̄arimu ke tú: M̄eyei nteke kutenkù kum̄ou, bèè kó dimàà tá ti Yiè nYesu Od̄etiwè beè yàa Kuyie ndo yē nkù yóo ti d̄ò mèè s̄àà.

²³ Kuyie mmu ndo í ti k̄peté dìi m̄nni m̄t̄ákumè kó kuce kè ikuó ò ti te. Kè ti tú i kó t̄idaati ke k̄emmúnè kù bo ti benkemè m̄t̄ákumè kó kuce. ²⁴ Ikuó ò do ti c̄emmú ke k̄emmúnè Yesu bo k̄atenimè. Di mm̄nni Kuyie nh̄ō tì wénk̄unne ti tá mèè kpéí nke Yesu. ²⁵ Od̄etiwè m̄ nt̄uòkenimè, ikuó t̄énke í d̄ò nké nti c̄emmú.

²⁶ Ke yé di mm̄nni ti m̄ou ti t̄umè Kuyie nkó ibí nyi ti tá mèè kpéí nYesu Kirisi. ²⁷ Bè ānné d̄indi bè b̄at̄emmù ke di w̄ennénè Kirisi, di ò d̄ontenèmu. ²⁸ Òm̄ou tū nt̄énke í c̄ānnè ot̄ou, Sifu nè wèè í tú Sifu, kudaakù nè wèè í tú kudaakù, onitipòkù nè onitid̄ò, b̄em̄ou bè w̄enné oniti om̄àà ndi Yesu Kirisi kó m̄taummè mieke. ²⁹ Kè di tú Kirisi k̄obe, di tú Abarahammu yaàbí nyi, ò yóo tieke Kuyie ndo yē nkù yóo d̄uó ndè Abarahammu.

4

¹ Ntenè n w̄ète ke d̄ó k̄eyíé tì: Debire dèè yóo tieke de cice k̄p̄ere dè k̄p̄áa ke be dìi m̄nni dè òō í nc̄ānnè kudaakù, bá dè m̄e nt̄umè dèè yóo tieke dem̄ou. ² Dè ò mbúó bèè dè c̄emmú bèmbè nè bèè dè piú, ke baa de cice d̄ou nd̄i m̄nni bo tuòkemè. ³ T̄inti múnke Kirisi mu ndo í k̄atení dìi m̄nni yeb̄akè nè ikuó kè d̄e ti te. ⁴ Kè de m̄nni t̄uòke kè Kuyie nduōnni ku Bire, kè bèè dè p̄eitè Sifube kó kubotí mieke, kè d̄e nte kòo nt̄u mbe kó ikuó. ⁵ Ke bo d̄etè t̄inti ikuó te bè, kè ti naá nKuyie nkó ibí.

* 3:11 Wénté Abakuku 2:4.

⁶ Kè kù ti duó nku Birε kó Muyaá mmù te kè ti kù yu ke tú ti cice. ⁷ Ti ténke í tú tidaati, ti tú Kuyie mbí nyi, kè kù yóó ti duó nkù yē nkù yóó duó ndè bèè tu ku bí.

Pɔ̄ri do yĩ̀kùmè Kadasii kɔ̀be

⁸ Di mu ndo í yé̀ diì m̀nni Kuyie nke tú yebòkè kó tidaati nti, ke yè tú Kuyie yè me nyi kù tú. ⁹ Bàmbà nke yĩ̀tè Kuyie! Kuyie nkuù pètìnke di yĩ̀tè, kè m báá yĩ̀ diì kù yĩ̀tè, dè dòmme kè di wète ke dó kényóu kè yebòkè di tieke? ¹⁰ Di yèmmè dò nKuyie mbo di cɔ̀uté di yé̀ mèè kpéi nyewe nè betààbè nè yemàrè nè yebie ndèè pè̀tè dèterè ke dè bàt̀t̀à? ¹¹ N yĩ̀kùmu m pĩ̀ mmù tòm̀m̀ di cuokè bo ntùmè dètetirè.

¹² N kɔ̀be n di báámmu, ànnénè dimáà n kó difò̀t̀iri kéndònnè nh ànnémè m máà di kó difò̀t̀iri. ¹³ Di í n d̀ò̀ meyi mmamè. Di kpaá yé̀mu n do m̀mmèmu ke b́átè di cie meketimè ke di náké Tináànsà̀t̀i Yesu Kirisi kpèti. ¹⁴ Di na nnamu ke n senkèri yoo di m beti n tú mèè kpéi omuanti, kè di né pètìnke n cɔ̀uté kéndò n tú Kuyie ntònni, ke n cɔ̀uté di na ncɔ̀uté mèè botí Kirisi. ¹⁵ Di do m̀ke diì wèi k̀te ke? Kè di do bo na de m̀nni kédèite di nuò nké n duó, di na nyi dèitemu. ¹⁶ N di náké mèè kpéi ntimómmanti dèè te kè n naá ndi kpantídèntò̀à?

¹⁷ De kó benitibè d̀ò̀ri ke dò mbè di d̀omu kè né wanti tìi cáá, ke bo di yṹ mbe bíkè kè di mbè mbúó. ¹⁸ Dè wennimu di bo nkém̀m̀m̀ bè di náá ntì, ke né mbaati tìi tú tisà̀t̀i, dè bá ntú n di bonè diì m̀nni máà bá kè n kpa. ¹⁹ M bí dè n yóu mediè mme di kpéi nke dò nhonitipòkù ò̀ mpeímè, ke baanè m bo bantémè weti weti ke dò nKirisi bo di mièke. ²⁰ N dó n na mbo di borè nde bàmbà mmie, nkéyà m bo di náké mèè botí kè di keè, n yĩ̀kùmu mesàà ndi kpéi.

Kudaakù nè wèè í tú kudaakù be kó medonnimè

²¹ Di tũ̀ nnè n náké d́indi bèè dó kèntũ̀ nyikuó kè nsà kè di í yo ì tú mù. ²² Ti wàrimu ke tú Abarahammu do m̀ke ibí idèi ndi, kè dèmarè kóo yò Akaa ntú kudaakù *, kè dèterè kóo yò Saraa í nku tú. ²³ Kè kudaakùu peitè ku kperε betòbè pei mèè botí, wèè í tú kudaakù kè Kuyie nkuù ò̀ d̀ó̀nnè dinùù kòo dè peitè. ²⁴ De kó tináànti m̀ke m̀benkùmè mèdémè mme. Benitipòbè bedé bembε d̀onnè metaummè mèdémè mme, metaummè kètimè do d̀ò̀ Sinaii tãri ìnkè nke mèè peitè idaabí (mèè tú Akaa). ²⁵ Diyèt̀iri diì tú Akaa di benkú Sinaii tãri ndi diì bo Adabii tenkè, ke wète ke benkú Sedisadèmmu èi diì bo di m̀nni. ²⁶ Sedisadèmmu kèìnkè kou í tú kudaakù, wèè tu ti yò. ²⁷ Ti wàrimu ke tú:

Dè nnaati f̀ ntehãũntε,
f̀ nwèè í pèi,
tiitè teyĩ̀tè
kényãnkù nè diwèi,
ke yé̀ bè yetε wèè nitipòkù
kó ibí yó nsũ̀nnè m̀
wèè ye nho kpèyi.

²⁸ N kɔ̀be d́indi tú Kuyie nkó ibí nyi, kéndònnè Isaki Kuyie ndo d̀ó̀ ndinùù kè bè peitè wè. ²⁹ Bè do peitè dèè bire benitibè peimè do f̀ũ̀nkumu bè peitè dè nè Kuyie nYáá, ti kperε me ndò mmúnke. ³⁰ Ti wàrimu ke tú: Bèti kudaakù nè ku bire ke yé̀ kudaakù bire í yóó toténè wèè í tú kudaakù o bire de cice kperε. ³¹ N kɔ̀be ti í tú kudaakù kó ibí, ti tú wèè í tú kudaakù o kpèyi nyi.

5

Kirisi nè ikuó de kó tináànti

* **4:22** kudaakù: Saraa do í m̀ke debire kètúótè o kó kudaakù be kó dim̀nni kó ikuó do yèmmè képuó nho d̀ó̀ Abarahammu, kè kùu púo nképeitè debire Isimayèri.

¹ Kirisi ti dènnemu tidaati miεke páíi kè ti mènke yè, nfiíkúnè teii, báá yiennè kèwète kènaá ntidaati.

² Mí mPɔ̄ari n di náámmu ke tú kè di cāmmú, Kirisi ténke báá di teennè. ³ M bo yíé kébéi nke dò kè bèe yie nkécāmmú bè ntū nyikuó iməu. ⁴ Díndi bèè dɔ̄ Kuyie ndi wénkúnne di yie mmèè kpéi nyikuó, di yàtenèmu Kirisi, ke pàà Kuyie nkó mesàà. ⁵ Tínti yému ke dò nti tá Yesu kè Kuyie nyóó ti wénkúnne, deñde ti baamè nè Muyaánsààmù kó muwērímù mùu bo ti miεke. ⁶ Kè ti taunè Yesu Kirisi ke cāmmù yoo ti í cāmmù, de kpeti í bo, ti bo ntámè Yesu, kéndó titəbè ke teennè titəbè deè tu.

⁷ Di do keté kè dè nwennimu, we ndi cònné kè di ténke í tū ntimómmənti? ⁸ De yembè di tié nyí tié nyí bonní Kuyie nkùu di yu ku borè. ⁹ Mutie mùu muuti pèè mù ã̄ mma sámpòrè nde, kè tipéècootì timəuu múútí. ¹⁰ N yí di yīkù, n yému ke dò ndi yèmmè í cààrè n kōme. Wèè di kóonnè bá kòo tú wè, Kuyie mbo ò kpetínné.

¹¹ N kəbe bèmabè yèmmè dò n náá mmucāmmù deérímè, kè dè tú mómumu mbè na bá nni nféũnko. N náá nti ke tú Kirisi ku kudapāātí ñnkè ti na bá nyóu òməu. ¹² Bèè me ndi kóonnè mucāmmù kpéi, mbè dəke sɔ̄tə kéfōmmu.

¹³ Díndi Kuyie ndi deeténèmu ikuó, kù né í di deeté kè di bo ndəari di dómè, kù di deeté kè di bo ndó ditəbè mbe, ke teennè ditəbè. ¹⁴ Ke yé ikuó iməu kó dikūnni tumè: N dɔ̄ otəu a dómè amáà. ¹⁵ Kè di me nkpa, nke dəmmù ditəbè, dəðnè meyoðmmè kè di báá kuə ditəbè kédeè.

Muyaánsààmù pī mmùu tōmmú onìti miεke

¹⁶ Ntenè n dɔ̄ ké di náké tì: Bá ndəarinè di dɔ̄ dè, yóunè kè Muyaánsààmù di benke di dò nkédəò dè. ¹⁷ Ke yé di dɔ̄ dè í wéñnè Muyaánsààmù dɔ̄ dè, di dɔ̄ dè cāmmu, kè Muyaánsààmù dɔ̄ dè cāà nkè dè pièti. Kè dè bo yie nkè di bá ndəari di dómè. ¹⁸ Kè Muyaánsààmù di ni, ikuó ténke í di te.

¹⁹ Ti yému bèè dəəri bè dómè be kó mufòmmu tú mù: Kéndəuti dəutinè betəbè, ke fòu mufòmmu yeimu, ke fòu bè dómè, ²⁰ ke feu yebəkè, ke diiti detie, ke níi mbetəbè, ke kpranti, ke èñnè betəbè. Kè be miεke péi betəbè, ke sīnkúnko betəbè yètè, ke yaati be cuokè, ²¹ ke dɔ̄ betəbè kperε, ke tú tinayàkémuónti, ke ã̄ nyo kunaatí ke yonko, ke dəari meyei ntēmè mèè mè dōnnè. N ti ndi nàkému ke wète ke di náá, bèè dəəri me kó kubotí bè í tati Kuyie nkpràatiyuu miεke.

²² Ntenè Muyaánsààmù kó mutōmmú: Muè ã̄ nte kàa ndó otəu, kàa yèmmè ñnaati, kàa mməke diwèi ke nə nke mi, ke tú onitisààwè, ke niti, ke náá ntimómmənti, ke bá ndəri, ke nno nke pīi nhamáà. ²³ Ikuó í yete deñde kó dimáà.

²⁴ Bèè taunnè Kirisi, be fōmmu kótímù nè mù do dɔ̄ dè, bè dè wèñnénè Yesu Kirisi nwe, ke baaké kudapāātí. ²⁵ Muyaánsààmù mmuù ti duè mmufòmmu, mùu dò nke nti benkú ti bo ndəarimè. ²⁶ Ti bá ntú sipəə yembè, ke péikúnko titəbè miεke, ke dɔ̄ titəbè fā̀tè.

6

Onìti buə́tí dè ò ã̄ de ndeite

¹ N kəbe díndi Kuyie nkəbe, kòo məu dəò meyei ndíndi Muyaánsààmù bonè bè di ò tēñnéni kuce sàakù miεke diyəðnni, ke né nyé kè di báá do di mómuməbe meyei mmieke. ² Ntəunè ditəbè kó yetuə, de mōnni di yie nKirisi kó ikuó nyi. ³ Kòo məu yèmmè dò nhò tú òməu ò sou nhomáà ndi. ⁴ Bá wè wè wénté o dəərimè kòo dəəri Kuyie ndómè dè nhò naati omáà borè, kòo bá mpəti ke erinə betəbè omáà. ⁵ Kuyie nyóó bekénè bá wè nè o kpeti nti.

⁶ Bè náá nwè Kuyie nnáahti, ò ntotírínè o kperε wèè tì nhò náá.

⁷ Di bá nsou ndimáà, bè í daú Kuyie, onìti buə́tí dè, ò ã̄ de ndeite. ⁸ Wèè buə́tí o mómumu nhò dɔ̄ dè, dè bo ò peité mukūũ. Kè wèè buə́tí Muyaánsààmù dɔ̄ dè, kè dèè ò peité mufòmmu

mùù bo sáà. ⁹ Ti báá yóu ti bo ndəərimè mesàà. Kè ti dəəri mesàà nkè ti kònti í yārike, kè de mənni tūðke ti bo deite ti dòò dè kó yebe. ¹⁰ Ti kraá məkemu di mmənni mēfié, yóunè kè ti ndəəri mesàà mbenitibè bəmou, ke né dəke mmè dòòri Yesu kəbe.

Mucaummu nè mudummu

¹¹ Bám̀bà mmí wāri m móm̄muo nè n nòutè, di bo banté n wārii ì deu mēm̄me. ¹² Bèè di tié nke dó di cām̄mú, bè dó di mbè naatinèmu, bè í dó kénnáá mbè baakémè Kirisi kudapā́tí máà kpeti kè bèe bè fěũ. ¹³ De kó benitibè bèè cām̄mù, bè í dəəri ikuó imou yēm̄mè, bè dó di cām̄mú kēmp̄tìnè di cām̄múmè mme. ¹⁴ Mí m p̄tìnè bè baakémè mme Yesu kudapā́tí. Dèe te kè n yí yé ke dò nkutenkù kperε bo, dè me mmúnke í yé ke dò m bo. ¹⁵ Kàa cānté yoo a í cānté de kpeti í bo. A bo náammè onitip̄anwè deè tu. ¹⁶ Di mieke bèè kó dimàà yēm̄mè dònne n kōme Kuyie mbè duó mmesàà nké bè pā diwèi: Bembe nè Kuyie nkəbe bəmou bèè bo kutenkù mieke.

¹⁷ Nè ti bo mbomè òmòu ténke bá n kəkénè, m məke tìi fíetì tìi benkú n tùmè Yesu kóo tōnti.

¹⁸ N kəbe ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nni ndi bonè dimou, kè dè mme ndò.

Pɔ̃ari wǎri d̀̀i pátiri Kirisi kɔ̀be bèè bo Efɛsi Di mpátiri tɔ̀ t̀̀i náànti

Pɔ̃ari do bo wǎri di mpátiri kè bè ò kpetí Odommu nwe. O pátiri náànti yuu tú: Kuyie nwěnné keĩnkè kperε nè ketenkè kperε kè Kirisi dè baké.

O pátiri miεke ò keté ke benke ti wε mmèè botí nku nè Kirisi, ke benke Kuyie nti yumè kè ti bo ntú ku kɔ̀be, ke benke kù ti deetémè nè ti yei nè ku Birε Yesu Kirisi borè nè kù ti cànnemè nè Muyaánsààmù.

Mεδέρimè ke náá nti dò nkéntaunè m̀̀è botí Kirisi. Nè medonnimè m̀̀epéu miεke kòò benke ke tú Kirisi kɔ̀be t̃nni d̀̀onnè oniti kó tikònti nti, kè Kirisi tu diyuu, ke benke ke tú Kirisi kɔ̀be t̃nni dò ntecĩtè kè Yesu tu dipũũ. Kè bè wète ke donnè onitipòkù kè Kirisi tu o d̀̀u.

Di mpátiri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Kirisi nè o kɔ̀be t̃nni 1-3
2. Mufòmmu mupàmmù nè Kirisi 4-6

Pɔ̃ari d̀̀oummè Efɛsi kɔ̀be

¹ Mí mPɔ̃ari Kuyie ntāāté wè, kè n tú Yesu Kirisi kó ditònni, m̀̀i di wǎri dipátiri d́ndi Kirisi kɔ̀be bèè bo Efɛsi ke taunnè Yesu. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di d̀̀ò mesàà ke di duó ndiwèi.

Nè Kirisi kpéi nke Kuyie nti d̀̀òmè mesàà

³ Ti sántímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, wèè ti d̀̀ò keĩnkè kó mesàà m̀̀ebotí m̀̀ebotí, ti taunnè m̀̀è kpéi nYesu Kirisi. ⁴ Nè Kirisi kpéi nke Kuyie nti tāātémè kè mu nyí d̀̀ò kutenkù, kè ti bo nwenni páíi kè dè kù naati kù ti dó m̀̀è kpéi. ⁵ Nè Yesu kpéi nke Kuyie nti d̀̀ómè ke m̀̀è tāāté nè dimònni, ke ti d̀̀ò ku bí, kuù m̀̀è dó ke m̀̀è d̀̀ò. ⁶ Kè ti sántí Kuyie nkù ti kuó mmè kpéi m̀̀esém̀̀è mediè, nti taunnè m̀̀è kpéi nku Birε kù dó dè mesàà.

⁷ Kuyie nti donténè wèè kó meyĩ nke ti cĩé nti yei nku sàà ndeu m̀̀è kpéi, ⁸ kè kù ti duó mmecĩi nnè meyĩtímè mediè. ⁹ Kù ti benke dèè do s̃ori dènde, kù do tāātémè nè dimònni nè Yesu Kirisi kpéi nke bo m̀̀è d̀̀ò. ¹⁰ Kù do dó kè de m̀̀onni t̀̀òke kù wěnné denennè demou ndi, keĩnkè kperε nè ketenkè kperε kè Kirisi ndè baké.

¹¹ Nè Yesu kpéi nke kù ti tāātémè ke ti cànné. Kù do me ndó nè dimònni, kù ò nkè kù tāāté ti kù ti ndòò. ¹² Kù dó t̃nti bèè tá Kirisi nè dimònni ti nkù sántímu kù deu m̀̀è kpéi.

¹³ D́ndi múnke di kèè d̀̀i m̀̀onni timómm̃anti, Tináansààti ke tá Kirisi kòò di deeté, de m̀̀onni ndi Kuyie ndi cànnemè ke di duó Muyaánsààmù kù do yē nkù yóó di duó mmù. ¹⁴ Muù ti benkú ti yóó tiekemè mesàà nKuyie mbaanèmè ku kɔ̀be, muù ti náá nti yóó tiekemè de kó mesàà nkù bo ti deeté d̀̀i yei páíi, ti nkù sántí kù deu m̀̀è kpéi.

Pɔ̃ari bàámmè Kuyie nhEfɛsi kɔ̀be kpéi

¹⁵ N kèemu di tá m̀̀è botí Yesu, nè di dó m̀̀è botí di kɔ̀be tɔ̀bè. ¹⁶ Deè kpéi nte kè n yí yóu m bo nsántímè Kuyie ndi kpéi, ke dennini di kpéi m̀̀e báámmu miεke s̃áà. ¹⁷ Kè dè bo yie nkè Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice di duó mmecĩi kè di banté Yesu, keyĩtè ò d̀̀ò dè di kpéi. ¹⁸ N kù bàámmu ke tú kù di duó mmecĩi nkè di banté kù di yu muù kpéi, kù bàanè dè bèè tu ku kɔ̀be, ¹⁹ kèbanté muw̃erímù diemù kù ti duó mmù t̃nti bèè tá Kirisi mù deu ke mamè. ²⁰ Nè muù w̃erímù mmu Kuyie nduómmè kè Kirisi yǎnté, kè kù ò kànnε ku borè keĩnkè dikàri sààri, ku bakù youú. ²¹ Kòò baké muw̃erímù yembè, nè ketenkè yembè nè keĩnkè kɔ̀be, dèè kó dimàà bo bàmbà, di mmònni nè dèè kpaaní, Kirisi weè dè baké. ²² Kuyie nwe n duó

ndemou, weè tu Kirisi kɔbe t̄rè yemou kó diyuu, ²³ dii tú o k̄nti ò bo dii mieke, ke bo kutenkù kumou.

2

Ti do kumè ke yànté

¹ Di yei nnè di caàrimè deè do te kè di ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè. ² Di do fòu kutenkù kuù nkɔbe kōme mme, ke yíe nku kóo kpààti wèè bo ketenkè nè keĩnkè de cuokè o kpeti, wèè baké bèè kó dimàà yete Kuyie nkpèti. ³ Ti múнке do be ntú, ke daàri ti k̄nti nè ti yèmmè dó dè, nè de kpéi nkè Kuyie mmieke ñdò nkédo ti ñnkè kè doti mèè botí betɔbè ñnkè.

⁴ Kuyie nsémmè né me ndeumè kè kù ti dake mediè. ⁵ Ti yei nnè ti caàrimè deè do te kè ti ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè kè Kuyie nti d̄d̄ mesàà nke ti duó mmufòmmu nè Kirisi ti kó mēwēnnimè, ku sàà mmeè te kè kù ti coo. ⁶ Kè ti wēnnénè Yesu Kirisi ke fòu, ke wē nke kari keĩnkè ku borè. ⁷ Kuyie nd̄d̄ mēmmē ke bo benke kù ti d̄d̄ mēè sàà ndeu mē mme, ke yó mbo s̄àà kù mē nti d̄d̄ nè Yesu Kirisi borè nde. ⁸ Kuù di d̄d̄ mesàà nke di deeté di tá mēè kpéi Yesu, dè í tú nè di mómm̄mbe kó muwērimú, Kuyie nkó dipānni ndi. ⁹ Om̄ou bá ns̄antí om̄àà, k̄o yèmmè d̄o nh̄o d̄d̄ demarè kè deè te kè kù ò deeté. ¹⁰ Kuyie nkuù ti d̄d̄, nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mieke nke kù ti d̄d̄mè, kè ti bo nd̄ari mut̄ommú s̄àmù kù t̄ntemu nè dim̄nni kè ti bo mmù d̄d̄ri.

Yesu temè kè Sifube nè bèè í tú Sifube kè bè wēnné oniti om̄àà

¹¹ Denten̄ni di do tú bè nè dim̄nni, di do í t̄u nKuyie, nkè Sifube di yu ke tú bèè í c̄ammù, ke tú bem̄àà bèè c̄ammù, de kó muc̄ammù né do í tú m̄mamù. ¹² Denten̄ni di do í túmè Kirisi kɔbe, di do tú bep̄d̄bè mbe, di do í wēñnè Kuyie nkɔbe, di do í m̄ke di baa dè, di do í t̄u nKuyie. ¹³ Di do í tókénè Kuyie, di mm̄nni ke kù t̄d̄nnè, Yesu Kirisi duó mmèè kpéi nhom̄àà kè bè ò k̄u. ¹⁴ Kòd̄ k̄u meníimmè mēè do d̄o nkuduotí ke yaàti Sifube nè bèè í tú Sifube, kè bè narike ke wēnné oniti om̄àà. ¹⁵ Ke p̄àa nSifube kó ikuó yē mbè nci dè nè ì yē mbè nd̄ari dè, ke wēnné ibotí idé, ì do kpa nkè ì naá nkubotí kum̄àà, ke narike. ¹⁶ Bè ò k̄um̄u kòd̄ d̄eite meníimmè de kó ibotí idé do m̄ke mē, ke ì taunnè Kuyie, nkè ì naá nhoniti om̄àà. ¹⁷ Ò p̄i mm̄u t̄ommú ke nàké Tin̄aans̄àti, diwèi kpeti, d̄indi bèè í tú Sifube ke d̄tirinè Kuyie, nnè Sifube bèè do kù t̄kénè. ¹⁸ Tim̄ou Sifube nè bèè í tú Sifube, Kirisi weè ti niitè Kuyie mborè nè Muyaans̄àmù kó meteèmmè.

¹⁹ Di t̄énke í tú bep̄d̄bè, yoo dihei marì kɔbe, di tú Kuyie nkó dihei kɔbe mbe, ku c̄ētè kɔbe. ²⁰ Yesu Kirisi weè tu dip̄ũ, o t̄rè nè Kuyie mp̄ān̄ānti náambè kè bè ȳā nkè di s̄aké. ²¹ Kirisi weè te kè tè kpeñni, ke kótirí, ke naá Kuyie nc̄ētè s̄àtè. ²² Nè Yesu kpéi di tú t̄c̄ētè nte Kuyie mbo tè nè Muyaans̄àmù.

3

P̄ari nàkémè bèè í tú Sifube Kuyie nn̄aantì

¹ Mí mP̄ari Yesu Kirisi kóo t̄nti, bè n kpeti n nàké mēè kpéi nke d̄indi bèè í tú Sifube Kuyie nn̄aantì. ² Di yému Kuyie nni nkuómmè mesémmè ke n d̄d̄ mesàà ke yē n nàké Tin̄aans̄àti, d̄indi bèè í tú Sifube. ³ T̄i do s̄ari Kuyie nti nni mbenke, kè n ȳétè ku kó dis̄rì kpeti, m mē mbo ke ti nw̄ūnì. ⁴ Kè di ti k̄aa ndi bo banté Kuyie nni mbenkemè Kirisi kpeti t̄i do s̄ari. ⁵ Kù do í benke de kó dis̄rì kpeti dim̄nni kɔbe, kù mē nti benkemè di mm̄nni Yesu t̄rè nè Kuyie mp̄ān̄ānti náambè nè Muyaans̄àmù kó muwērimú. ⁶ De kó dis̄rì tu: Sifube nè bèè í tú Sifube bè wēnnémè oniti om̄àà, ke yóo di tikp̄ati, kù yē nkù yóo duó nti bèè yie nYesu Kirisi kó Tin̄aans̄àti.

⁷ Kù duó nkè n naá nti, kù n d̄d̄ mesàà mme ke n duó nde kó mut̄ommú ke benkú nè n t̄ommú mieke ku wērimú deumè. ⁸ Bá nè m me ntumè Kirisi kɔbe bem̄ou kó bes̄an̄p̄óbè kóo s̄an̄p̄ou, kè kù duó nkè m bo nàké Tin̄aans̄àti bèè í tú Sifube, Kirisi kp̄ati deumè ke í

məke kumànkɔ, ⁹ ke bè benke Kuyie nkó disòrì kpeti, kunku kùù d̀̀̀ deməu kuù mè dó nè dimònnì, ¹⁰ ke dó bèè baké keĩnkè nè be kó bekperíbèe yà Kirisi kəbe tĩnnì, kəbanté Kuyie nciì ndeumè mediè ke í məke kumànkɔ. ¹¹ Kuyie ndòò kù dómè mmè nè dimònnì ti Yiè nYesu Kirisi kpéí. ¹² Di mmònnì ti bo na ké kù t̀̀̀nnè ke bá nyĩ̀̀̀kù, ti tá mèè kpéí nYesu, koò taunnè. ¹³ N di náámmu ke tú di k̀̀̀ntì báá yārike, bá kè n f̀̀̀ũrì, n f̀̀̀ũrì d̀̀̀i kpéí nkè dè bo di d̀̀̀ mesàà.

Kirisi ti dó mèè botí

¹⁴ Dèè kpéí nte kè n nínkú n núù ti cice Kuyie nyì̀̀̀kè. ¹⁵ Kunku kùù te kè keĩnkè kəbe nè ketenkè kəbe kè bè bo. ¹⁶ N kù bàámmu ke tú kù di duó nku kpàtì dietì, kè Muyaánsààmù di kpénk̀̀̀nnè, ¹⁷ kè Kirisi mbo di mièke, kè di nfì̀̀kú tei tei, Kuyie nkó medókùmè mièke, ¹⁸ kəwənnénè Kirisi kəbe t̀̀̀bè kəbanté Kirisi ti dó kè dè deu mèè botí ke okù mèè botí ke c̀̀̀mp̀̀̀rì mèè botí bá ke í məke kumànkɔ, ¹⁹ kəyĩ̀̀̀tè Kirisi ti dómè kè dè p̀̀̀ɛ̀̀̀tè ti yĩ̀̀̀tímè, kəpété Kuyie nkperɛ deməu.

²⁰ Ti sántímu Kuyie nkùù wərímu diemù bo ti mièke, ke bo na kédòò kè dèe p̀̀̀ɛ̀̀̀tè ti kù m̀̀̀ú dè nè ti toti tì ti yèmmè. ²¹ Ku yètìrì ndeu Yesu Kirisi kəbe cuokè sáà Kirisi pĩ mmùù t̀̀̀mmú kpéí. Kè dè mmè ndò.

4

Kirisi kəbe wə mmèè botí

¹ N di náámmu, mí mP̀̀̀ori bè kpetí wè Yesu kpéí, nke tú di ndò nKuyie ndi yu ke dó di ndòmmè, ² kék̀̀̀nnè dimáà kényòò, kémmi, kéndó dit̀̀̀bè, kənténnè dit̀̀̀bè. ³ Yetenko kè Muyaánsààmù di tau, kè di mməke Kuyie nkó diwèl. ⁴ Ti məke Muyaánsààmù mumáà ndi, ke dò nhonìtì omáà, ke baà demarè máà, Kuyie nti yu dèè kpéí. ⁵ Ti Yiè mbo omáà ndi, kè ti tũ nkuce kumáà, kè bàtəmmù bo omáà. ⁶ Kuyie mbo kumáà ndi, timəu ti cice wèè baké deməu, ke ti pĩnnè mutəmmú timəu, ke bo timəu ti mièke.

⁷ Kuyie nti pāmu bá wè dipānnì kè Kirisi yè nti toti bá wè ò dó mè. ⁸ Ti wàrimu ke tú: Ò wète ke deètì d̀̀̀i m̀̀̀nnì keĩnkè ke neinè becírìbè kó yewèrè yèè do kpetí, ke pā benitìbè yepā̀̀̀rè.

⁹ Ba ntú ò wète ke deètì? Dè benkú ke tú ò keté ke c̀̀̀təmu ke ta ketenkè mièkoo dec̀̀̀mpure. ¹⁰ Wèè c̀̀̀təní, wèè wète ke dèke, ke bo keĩnkè ke píéké tipĩtì timəu. ¹¹ Weè duó nkè bèmabè tu o t̀̀̀rè, kè bet̀̀̀bè tú Kuyie mpā̀̀̀nā̀̀̀ntì náaǹ̀̀bè, kè bet̀̀̀bè tu bèè náante Tinā̀̀̀nā̀̀̀ntì, kè bet̀̀̀bè tu bèè ni Kirisi kəbe tĩrè, kè bet̀̀̀bè tu bèè tiè nKuyie nnā̀̀̀ntì. ¹² Ò bè duó nde kó mutəmmú kè bè bo tũnte o kəbe mbe, kè bèe na ke pĩ nKuyie ntəmmú, kè Kirisi kəbe tĩnnì d̀̀̀i tu Kirisi k̀̀̀ntì kè d̀̀̀i deuke. ¹³ Kè ti nwə ntiməu ti kəri kùù ce, ke kótírí kékpenke, kənaá mpáíí Kirisi d̀̀̀mmè. ¹⁴ Ke bá ndònnè ibí ì mu nyí c̀̀̀i, ke tũ mbeniticìmbè bèè tiè nyiyá̀̀̀bísítíe ke ì ti t̄u kuyaa kù t̄umè tif̄kp̄eti. ¹⁵ Ti dò nkénnáá ntimómmənti nti, kéndó tit̀̀̀bè, memme ti bo nkótírímè kuwedəuncɛ mièke, ke naánnè Kirisi wèè tu diyuu. ¹⁶ Kirisi weè te kòò kəbe beməu wə nke dò nhonìtì omáà nè it̀̀̀òtì, ke kpeñni, bá kùù t̀̀̀òtì kè kù pĩ nku t̀̀̀mmú kù dò nkémpĩ mmù, kè tik̀̀̀ntì timəu k̀̀̀tírí, ke kpénkú Kuyie nkó medókùmè mièke.

Məborimə pàmmè dò kéndòmmè

¹⁷ Ntenè n dó ké di náké tì, nè ti Yiè nkó diyètìrì, di bá ntũ mbèè í báá nKuyie mbe kó məborimə, bè tũ mmèè yèmmè tú detetìrè k̄̀̀mme mmè. ¹⁸ Bè toti dibì̀̀̀nnì kó iyentotí nyi, bè í yé Kuyie nduò mmùù f̀̀̀mmu, bè í banté mèè kpéí nkè be to kpeñni. ¹⁹ Bè ténke í baàtì meyei nnè mesàà ke d̀̀̀ori dèè í wenni ke í diè ntikpàtì, ke d̀̀̀ori desíntékpere deməu botí nè meyei mməməu be yèmmè dómè ke í yĩ̀̀̀kù.

20 Díndi bè í me ndi benke Kirisi kè di ò yǐtété. 21 Díndi bie bè di tiémmu o kpeti kè di yǐtété o kó timóm̄m̄nti, dèè tu: 22 Di bo yóumè meborime kótímè di do tũ mmè, di do m̄ake medókùmè yeime mme kè mè di sou nke di fétinko. 23 Yóunè kè di yèmmè ceete nè di yeñtotí, 24 kè di naá mbenitipambè Kuyie ndòò bè ke dònneenè kumáà, kè di borime wenke kè di ntũ ntimóm̄m̄nti.

25 Di yóu siyáábisi, kénnaá nditabè timóm̄m̄nti ke yé ti túmè Yesu kònti kó itùòti nyi. 26 Kè di miéke peike di báá yóu kè kèe ɔte ke di cé mmeysi, di báá yie nkè diyie ta kè kè kpaá péi. 27 Di báá pã dibòò kuce. 28 Wèè do yuuku wèe yóu muyòò ke pĩ mmutóm̄m̄ kém̄ote o kperè kèpã becĩribè. 29 Di bá nnáá ntinányeiti, kè di pètè mēfiè nnáánnè tii bo teennè betabè kè bèe kpenke Kuyie nkó kuce miéke, tii bo teennè bá wè ò bo dii fòtìrì. 30 Di bá ncaari Muyaánsààmù yèmmè, muù tu mecannimè Kuyie nti cànnè mè, muù te kè ti yé ke dò nKuyie nyóó ti deetè páíí diyie s̄onni. 31 Bá mpoonnè ditabè, bá nníinnè ditabè, di miéke bá mpèi ditabè, di bá mm̄ake yekparè, di bá nsĩnkũnko ditabè yètè, di bá ndòari meysi. 32 Ndòarinè ditabè mesàà, nke ndó ditabè, ke ncĩnko ditabè Kuyie nti cǐé mmèè boti nè Kirisi kpéi.

5

Ti bo nyémè Kuyie ndó dè

1 Ntũnne Kuyie nkó meborime, ke yé di túmè ku bí nyi, kù dó ì. 2 Ndónè ditabè Kirisi ti dó mēè boti ke duó nhomáà kè bè ò kùò kòò dò ndipãnni kufõõku natikù kperi Kuyie ndó di.

3 Di tú Kuyie nkòbe mbe, di bá ndouti dautinè ditabè di bá nsĩnkũnko dimáà, di bá duó ndi yèmmè tikpàti. Dè keté ke í dò mbè nyo de kó tináaanti di cuokè. 4 Di bá nnáante ifei kpeti nè tiyèinnáanti nè tinányeiti, dè í wenni. Petinke nsántinè Kuyie nku sàà nkpéi. 5 Nyénè ke dò nwèè dauti dautinè betabè nè wèè s̄nkũnko omáà, nè wèè í diè ntikpàti, dè í cáánnè wèè feu yebakè. De yie mboti í tati Kirisi nè Kuyie mbe kpààtiyuu miéke.

6 Di báá yie nkòò m̄ou di souté nè detetirè kó tináaanti: Dèè te kè Kuyie mmieke cóú bèè yete ku kpeti. 7 Di bá mm̄akenè de kó benitibè boti metaummè mamè. 8 Di do tú dibiiñni kòbe mbe di mm̄onni ke taunnè ti Yiè ke tú kuwenniku kòbe. Nfòunè ke dò mmenáà nkó ibi. 9 Kuwenniku kó mutóm̄m̄ tú: Tiniti, mewetimmè, nè timóm̄m̄nti. 10 Mbaatinè ti Yiè ndó dè. 11 Di bá nkaké dibiiñni kòbe kó mutóm̄m̄ miéke, mù tú mutetimù mmu, di petinke mmù dáammu mmu. 12 A bo nákémmè bè dòòri dè disòri dè m̄ake ifei nyi. 13 De kó mutóm̄m̄ yènni dii m̄onni kuwenniku miéke, kuwenniku õõ mù feimmu. 14 Móm̄muo nwe bè dènneni dè kuwenniku dè õõ wenkemu. Tì wàrimu ke tú: Entè,

f̄õ nwèè duó becĩribè miéke!
Kè Kirisi da mííté.

15 Ndakenè mesàà di fòu mēè boti. Di báá ndò tiyèinti, ntúnè mecii nyembè. 16 Bá nfétinkonè di fiè, ti bo yemòrè yeiye nye. 17 Di bá ndò ntiyèinti, yetenko keyǐtété Kuyie ndó dè.

18 Di bá mmuò mmenáà, mè di tanninko meysi mmieke nke. Yóunè kè Muyaánsààmù di píe. 19 Kè di nwè nke yáúkũnko ditabè kònti, kèndiè nKuyie nkó yesáà, nnè ku kó iyie, ke diè Muyaánsààmù di duó nyii yie, kénsánti Kuyie nnè di yèmmè mem̄ou, 20 nsántinè ti cice Kuyie dem̄ou kpéi nsáà nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì.

Oniti nè o pokù bè dò kentaumè

21 Nyíennè ditabè kpeti, di dé mēè kpéi nKirisi.

22 Benitipòbè nyíennè di daabè kpeti, di yie mmèè boti ti Yiè nkpeti. 23 Ke yé onitidòu wèè bakémè o pokù Kirisi baké mēè boti o kòbe t̄nni dii tú o kònti ke di d̄erí. 24 Dèè te kè benitipòbè dò nkényié mbe daabè kpeti tim̄ou, Kirisi kòbe t̄nni yie mmèè boti Kirisi kpeti.

²⁵ Bá wèè nitidùù kòo ndó o pokù Kirisi dó mèè botí o kàbe tǐnnì ke ku di kpéí, ²⁶ ke di òúté nè meniè nnè Kuyie nnáaǎntì. ²⁷ Ò dǎò mɛmmɛ ke dó di ntú o kperi ndi kénwenni, kénkpa kuyènkù, kénkpa meyóò, kénkpa meyei mmɛmɔu, kéndò mpáíí ke í mmàke bè bo di sei ntì ìnkè. ²⁸ Mèè botí nku bá wèè nitidùù dò nkéndómè o pokù ò dó mèè botí omáà. Wèè dó o pokù ò dó omáà ndi. ²⁹ Òmòù ãã í mpóò nhomáà, ò ã nyárimu omáà, ke piú omáà. Kirisi me ndǎari o kàbe tǐnnì. ³⁰ Ke yé ti túmè o kǎntì kó itùòti nyi. ³¹ Tì wàrimu ke tú: Onìti bo yóu o cice nè o yǎ kétaunnè o pokù, kè bèe naá ntikǎntì timáà. ³² Ti nnáaǎntì tú disòri dièri kpeti nti, tì tú Kirisi nwe nè o kàbe tǐnnì, ³³ ke múnke tú di kpeti. Bá wèè nitidùù wè ndó o pokù ò dó mèè botí omáà, kòo nitipòkù ndé o dǎu.

6

Ibí nè i yembè kó tináaǎntì

¹ Díndi ibí nyíènnè di yembè kpeti. Kuyie mme ndó. ² Ndé a cice nè a yǎ. Kuyie ndóu nyìi kuó ke béi nke tú: ³ Kè dèe yie nkè dè nda naati, kàa fòmмуu okè ketenkè ìnkè.

⁴ Díndi ibí yembè, di bá mpéikùnkò ibí mièke, nítiènnè i ke ì tǔnni ti Yiè ndó mèè botí.

Tidaatì nè ti yembè be kó tináaǎntì

⁵ Díndi tidaatì, nyíènnè bèè di te die nketenkè ìnkè be kpeti, ké mbè dé mediè, kempǐ mbe tǎmmú nè meyèmmè mɛmáà, kéndò ndi pǐ nKirisi kǎmu. ⁶ Di níí bá mpǐ mmutǎmmú bè bo dii mǎnni máà kè dè bo bè narike, dǎnnè dimáà Kirisi kó tidaatì, ké mmù pǐ nnè di yèmmè mɛmɔu Kuyie ndómè. ⁷ Di mpǐ mbe tǎmmú ke dò ndi pǐ nti Yiè nkǎmu, dè bá ndò ndi pǐ mbenitibè kǎmu. ⁸ Nyénè ke dò nkàa tú kudaakù yoo a í kù tu, Kuyie nyóó yietí bá wè ò dǎò mèè sàà nkó tiyeti nti.

⁹ Kè díndi tidaatì yembè di nti pǐ mmesàà ndi bá nti péinko, nyénè ke dò nwèè di te dimɔu ò bo kéìnkè nke, o borè òmòù í cáá.

Kirisi kàbe dò nkémǎke tìi kpàrinentì

¹⁰ Tisǎnti tú di bo ntaunnèmè Yesu kékpenke, kèpété o wèrimú diemù. ¹¹ Báátínè Kuyie nkpàrinentì timɔu ke cómmú tei tei, kébaao dibǎò kó mesòummè. ¹² Ti í kpànnè benitibè, ti kpànnè yebàkè nye, yèè bo muyaá mmieke, yèè kpeñni, bebǎokpààtibè bèè te dibiinnì kó kutenkù. ¹³ Nè de kpéí, túóténè Kuyie nkó tikpàrinentì timɔu, kè diyie yèiri tùòkení di na ke kpa nkè di kpa nke dèè, di nkpaá yé kénwǎké.

¹⁴ Nyinè timómmǎnti di ka fenaàkǎnfè kǎme, kénkǎnké mɛwetímmè di cǐncǐrè dimátiyaàbòri kǎme. ¹⁵ Ánnénè tikǎnyauti tineùti kǎme, ke náké Tináaǎnsààtì tìi duò mmeom̀pùmè. ¹⁶ Ntǎnè metákùmè kè mè ndò nkudǎpikù sǎà kùù yó nte kè di na kékuo dibǎò kó ipie nyìi cǎù. ¹⁷ Túóténè mɛdɛtímè kédǎò dipiì, kétúóté Muyaánsààmù kó disie dii tú Kuyie náaǎntì. ¹⁸ Muyaánsààmù ndi bonè kè di mbáá nKuyie nsáà, di nkù báá nyibáamìi imɔu botí ke kù sàútínè. Mbáánnè ku Kirisi kàbe bemɔu kpéí. ¹⁹ Ké nkù báá n kpéí, kè dèe yie nkè nh ààte n nùù nni nnáá nTináaǎnsààtì tìi do sǎri ke í yǐèkù, tìi tu Kuyie ndɛerí bèè í tú Sifube. ²⁰ Mbáánnè ku, kè kù n teennè kè n na kénnáá Tináaǎnsààtì, bá nè bè me nni nkpetímè.

Mucaummu

²¹ N tǎnko ti népo sàù Tisiki, ti Yiè nkóo tǎnti sààwè, kòo bo di náké de ndòmmè mme, ²² ké di náké tìi kó dimáà bo ti cie, kéyáúkùnnè di kǎntì.

²³ Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè di duó mmeom̀pùmè, nè mɛdókùmè nè metákùmè.

²⁴ Mesàà nni mbonè díndi bèè kó dimáà dó ti Yiè nYesu Kirisi ke fííku teii.

Pɔ̃ari wãri dũ pátiri Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu Di mpátiri tɔ tii náahti

Bè do kpeti Pɔ̃ari Odommu nwe kòo wãri de kó dipátiri, ò do yóó di wãri kè benitibè mabè bèè tanní ke tiè nyitié nyeyi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu kè be yèmmèe caàrè. Bá nè memme kè Pɔ̃ari mmàke diwèi ke yé ke dò nnè metákùmè ò màke mè Yesu Kirisi ìnkè, de bo tũntè. Kòo bè sãntè bè ò pã dũ pãnni ke bo ò teennè dikpetintou mièke, kéndó kényáúkũnne be kònti kè bè nwetí Kirisi ke báá yóu kè itié nyeyii ì taní kè ì bè souté. Ò do wète kéndó kényáúkũnne be kònti nti kè bèè wammú bè bo ntaunèmè betɔbè kèmmàke meyèmmè memáa Kirisi kó mutõmmú kpéi.

Di mpátiri náahti duó ke dõmmè

1. Mudõummu nè ò bántèmè Kuyie mbe kpéi. 1:1-11
2. Ò do bo mèè borime mièke 1:12-26
3. Ò yèmmè bè ntaunè Kirisi 1:27-2:18
4. Epafadoosi nè Timõntee bèè do dɔ̃ari dèè wenni Pɔ̃ari nè Fidipu eì kɔbe be cuokè. 2:19-30
5. Pɔ̃ari do caummè Fidipu kɔbe bedùntɔbè kó meyei nkpéi 3:1-4:9
6. Ò dèntenè ti tú ò yáúkũnnemè be kònti, ke bè dounè mutõmmú, nè náke mudõummu cénke 4:10-21

Pɔ̃ari dõummè Fidipu kɔbe

¹ Mí mPɔ̃ari nè Timõntee Yesu Kirisi kó betõmbè, ti di dounko díndi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu nè bèè ni Kirisi kɔbe tĩrè nè be kó bewedounkótibè. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè Yesu Kirisi bè di dɔ̃ mesàa nké di duó ndiwèi.

Pɔ̃ari dómè Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu

³ M baa ò nkè n dèntení di kpéi nni nsãntímu Kuyie. ⁴ Nh ò mbáámmu Kuyie ndi kpéi nsãã kè dè n naati, ⁵ di n teennèmè kè ti pitíri Tináaãnsàati nè di yiemme Yesu nè yíenni. ⁶ N yému weti weti ke dò nKuyie nkùu keté de kó mutõmmú sàamù di mièke, kù bo mmù sàké ké mù dèè ti Yiè nYesu Kirisi bo wètenní dũ yìè. ⁷ N di dómù mesàa n yí di yìèkù, ke yé ti wèmmè Kuyie nkó mesàa di mmõnni m me nkpétimè nè n yí kpeti dũ mõnni nè m maumè ke bo fíi nTináaãnsàati. ⁸ N di dómù kè Kuyie nyé, Yesu Kirisi weè n duó nde kó medókùmè.

⁹ M báámmu Kuyie nke tú kù di teennè kè di dake ndó ditɔbè, kényíété Kuyie nkébanté mesàa nkù dó dè, ¹⁰ kèna kèmbaati mesàa nnè meyei kènwenni kè dèe yie nkè Yesu wétini ò báá yà ò bo di sei nti ìnkè. ¹¹ Yesu Kirisi yóó di teennèmu kè di dɔ̃rimè ñwenni kè bè nsãnti Kuyie ke déúkũnko ku yètiri.

Tínti Kirisi kɔbe ti fòu Kirisi kpéi nke

¹² N kɔbe n dó di bantému tii n tũkení tii temè kè Kuyie nnáahti né dake pité. ¹³ Tihããpõnti tii baa okpãati diwè nè besõmbe bemou bè yému be n kpetinnèmè Kirisi kpéi nke. ¹⁴ Kè Kirisi kɔbe kusũkù yà n kpétimè kè be kònti yauke, kè bè náa nKuyie nnáahti nè dikõmbù.

¹⁵ Kè bèmabè ti náa nke m betínè ke nh ènnè, kè betɔbè ti náannè meyèmmè mèè wenni, ¹⁶ bè n dó mèè kpéi, ke yé ke dò nKuyie nni nduó nde kó mutõmmú kè m bo ma ku náahti kpéi. ¹⁷ Bèè nh ènnè bè í náa nKirisi kpeti nè meyèmmè memáa, bè dó ké n yí meyeñcaàrimè mme dikpetintou mièke.

18 Kè be yèmmè wenni yoo mè í wenni, bè cénke me nnàkémè Kirisi kpèti, dè n naatimu ke yó nni naati sáà. 19 Ke yé n yému ke dò ndi báá Kuyie n kpéí, kè Muyaánsààmù n teénnè, demou dè tú n kó medeetímè mme. 20 M báámmu Kirisi nè n yèmmè memou, ifei í we nni mbonè. Bá kè n fěũrì, n yó nnáámmu o kpéí nnè tikōnyauti, kéndonnè n tì nàkémè. Kè m bo kú yoo m bo nfòu, n dó kéndéúkunko o yètìrì ndi. 21 Kè n fòu n dò nkémpí Kirisi kó mutōmmú mmu, kè m me nku n dake cōntemu. 22 Kè m me nfòu n yó nnáámmu benitibè Kirisi kpèti, dè te kè n yí banté mufōmmu nè mukũ n dò nkétááté dè. 23 N yèmmè mè sũ. Mōnnì marì dè ñ ndò nni nfòu, diterì kéndò n kú kékate Kirisi borè, n dake me ndó. 24 Dè né békú ke dò nni nkpaá fòumu ke di teénnè. 25 Dè kpéí nte kè n yé ke dò n yó nkpaá fòu ké ndi teénnè, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mièke, kémwote diwèi. 26 Kè dèe yie nkè n wètoo dìi yie kè di n yà, di sante Yesu Kirisi mediè ndi fōmmu mièke.

27 Bá kè dè dōmmè, ntūnne Kuyie nnáantì yèmmè, kè n na ke kòtoo yoo n yí na, nni nyo di wěrmè meyèmmè memáa ke pitírì Kuyie nnáantì, ke fííkú metákùmè mièke. 28 Di bá nyĩkù di kprantídèntabè bèè í dó Kuyie nnáantì, dè benkú bè fetimè, kè di kó tikōnyauti benkú di cootémè. 29 Kuyie nyí di dò mesàa nkè di bo yie nYesu máa, kù dó di fěũtému múnke. 30 Mí nnè díndi ti wě nke maumu, di sòò yàmu m maumè, ke kpaá maù nè yíenní.

2

Yesu kékùnnemè omáa

1 Di yie nKirisi kè dè di kpénkunko o kó kuce mièkaà? Ò di dó kè dè yàúkunko di kōntàa? Muyaánsààmù di bonàa? Di dó ditabè mesàa nke kuò nditabè mesémmàa? 2 Kè dende kó dimàa bo, di nwě ndinùu, ke wě mmedókùmè, ke wě mmeyèmmè memáa, ke pĩ mmutōmmú kè dè n naati. 3 Di bá ndōri demarè ke ēēnnè ditabè, yoo di ndè dōri ke dó disānni detetirè kperi. Di nkékunko dimáa di dōrìimè mièke, ke níí nwúó nditabè kè dò mbèè di deunè. 4 Òmòu bá nwanti ò kó mesàa mmáa, múnke nwaànnè betabè kōme. 5 Ntūnnè Yesu Kirisi kó meborime.

6 Ò do tú Kuyie nku,

ò me nyí ndó ké kù ènnenè omáa,

7 kényóu o wěrimú kēnaá nhonitì,

kédòò omáa otōntì,

8 kékékùnnè omáa,

kényíé nKuyie nkpeti

kè bè yàa ò baakénè kudapāatí

onitikòtì kōme kòo kú.

9 Kè dèè nte kè Kuyie nhò dèúkùnnè,

kóo duó ndiyetidierì

dìi pēsté yesonye.

10 Kè kēinkè kōbe nè ketenkè

nè ketenkè mièke kōbe

kè bè bo nínkú o ìikè.

11 Bá wè kòo bēi nnè o nùu,

ke dò Yesu Kirisi tú o Yì!

Kè ti cice Kuyie nyètìrì deuke.

Kirisi kōbe bo mmimmè kutenkù mièke

12 N kōbe nh ñ mbo di borè kè di yíemmu n kpèti, nyíennè ti bá kè n yí bo, dèè dòke wenni. Kuyie ndi deetému, mpīnnè ku tōmmú ke kù dé mediè. 13 Kuyie nkuò ñ di duó mmeyèmmè, kè di ndó kédòò kù dómè, ke di duó mmuwērimú kè di na ké mè dò.

14 Di níí bá ndōri demarè kè di yèmmè í bo kè di kpa. 15 Di nweni páí kè bè báa yà di caàrìimè, Kuyie nkó ibí dò nkénwennimu páí benitiyeibe bèè dōri dèè í wenni be cuokè,

né benkú bè senkèrìmè ò kúmè kudapãátí. ¹⁹ Bè kó kumàнку tú bè bo fetimè sáà, kè be pite tú be kó Kuyie, kè dè bè naatinè ifei do dò nké mbè bonè dè, kè bè dó kutenkù kperε máà. ²⁰ Tínti tú keĩnkè kàbe mbe, ke baa ti Yiè nYesu Kirisi bo wētennímè, ²¹ kéceete ti kó tikōncĩti kè tì naánnè o kpeti kékpenke kéwenke, ò yóó namu ké dè dòò ke yé ò m̀akemè muwērímú ke baké denennè demou.

4

Pɔari tiémmè Fidipu kàbe

¹ Díndi n kàbe n di dómu mediè, n dó kéwēte ké di yàmu, dí tu n kó diwèi nè n kó mucóntimu, di ntaunè ti Yiè ntei tei.

² M báámmu Efodii nè Sēntisi ke tú bè ñwē mmeyèmmè Kuyie nkó kuce mieke. ³ Fó n népo Sisii nè wè ti wē mmutōmmú, a nteennè de kó benitipòbè, bè n wēnnénèmu kè ti nàké Tináaṅsààti ke fēũté. Ke múnke wēnnénè Kedemaa mutōmmú nè betòbè bèè kó yeyètè wàri mufòmmu pátiri mieke.

⁴ Nyānkunè sáà ti Yiè nkó kuce mieke, n yíe ke tì béimmu, ñyānkunè.

⁵ Yóunè kè benitibè bemou yà di nitimè, ti Yiè nduúnnímu. ⁶ Di bá nyĩkù, kè di dó dè, m̀onè Kuyie nké nkù sántí. ⁷ Kè di dɔari memme Kuyie mbo di duó nku kó diwèi nè Yesu Kirisi di kó mewēnnímè mieke, dii de, ke í dò nkéna káyà di m̀amè.

⁸ N kàbe n náánnè timómmonti, kéndɔari dèè wenni, kéndɔari Kuyie ndó dè, kéndɔari dèè sà, dèè dò nkéndó, dèè m̀annè disānni. ⁹ Ndɔarinè di kèè tì m borè, kéntũ n kó medòòrìmè, Kuyie nkùù duó ndiwèi kù yó ndi bonèmu.

Pɔari dɔummè Fidipu kàbe nè mutōmmú

¹⁰ Dè n narike mediè kè n sántí ti Yiè ndi wēte ke n teémmè, n yému ke dò ndi ò ndó ké n teennè di né mu nyí mpètè kuce. ¹¹ Dè í tú n kpa m̀èè kpéi nte kè n náá memme, kè m m̀ake yoo n kpa, dè ò nni nnaatimu. ¹² M manténèmu m bo mm̀akemè nè m bo nkpa, kè n di ke sannè yoo nh auté, kè m m̀ake kè dè sũ yoo dè n d̀ónté, dè n naatimu. ¹³ Kirisi weè n duó muwērímú kè n dè nɔ ndemou. ¹⁴ Dè né wennimu di n teémmè nh áàrìmè mieke.

¹⁵ Díndi Fidipu kàbe, di yému ke dò n di nàké dii m̀onni Tináaṅsààti meketimè, kényeti Maseduanni kó ketenkè dii máà kó ditĩnni do n teennè. ¹⁶ Kè nní mbo Tesadoniki kè di n teennè kuce m̀édémè. ¹⁷ Dè í tú dè n naati yep̀arè máà kpéi, dèè n naati deè tu di bo pétémè mucóntimu. ¹⁸ N yàmu di m pã dè ke duənni Epafoditi, di mm̀onni kè m m̀ake péu. Di p̀arè d̀onnè tudààrí nwe wèè f̀òku naati kè Kuyie nyè c̀outé. ¹⁹ Kuyie nkùù n te ku kpàti í sénni, kù yó ndi duəmmu dè di békú dè nè Yesu Kirisi di kó metaummè mieke. ²⁰ Tí cice Kuyie nyètiri ndeu sáà. Kè dè mmè ndò.

Mucaummu

²¹ Dəunnè Yesu Kirisi kàbe bemou bèè bo di cie, ke dò bèè bo die mbè bè dəunko. ²² Kòò kpààti diewè Sesaa c̀fètè kàbe múnke di dəunko.

²³ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nni ndi bonè.

Pɔɔri w̄ari d̄i pátírí Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdɔasi Di mpátírí tɔ t̄i náaṅtì

Pɔɔri weè do w̄ari di mpátírí Kɔdɔasi Kirisi kɔbe t̄inni, ké di duó nTisiki nè Onnesimmu kè bè bo di kòtenè Kɔdɔasi. Pɔɔri weè do í bè nàké Kuyie nnáaṅtì. Be cie kou Epafadasi wèè do w̄enné Pɔɔri ke náante Kuyie nnáaṅtì weè do tì mbè nàké.

Bè do kpetí d̄i m̄onni Pɔɔri Odommu kè Epafadasi katoò kòò nàké besòumbè mabè tannímè be cie Kirisi kɔbe t̄inni miéke ke bè nàá nke tú: Kàa dó k̄yíṣ̄t̄é Kuyie nkè kù da deet̄é a dò nkémbáá nkeĩnkè kó bekperibè mbe ke d̄orinè ikuó mai kéndònnè mucāmmù nè ticic̄it̄i mat̄i mudii ĩnkè.... Pɔɔri t̄i kèè d̄i m̄onni ke p̄ank̄e bè d̄ent̄ení Kuyie nduòmmè mufòmmu nè Yesu borè m̄áa ndi, ké bè w̄ari di mpátírí ke bo bè tié mbè dò nkéndòmmè ke báá t̄ünne mufòmmu yeimu.

Di mpátírí náaṅtì duó ke dòmmè

1. Mudəummu 1:1-8
2. Pɔɔri báá nt̄i Kuyie mbe kp̄éi 1:9-14
3. Kirisi bakémè dem̄ou 1:15-23
4. Ò bè cau nt̄i besòumbè kp̄éi 1:24-2:2
5. Mufòmmu p̄ammù nè Kirisi ti kó m̄ew̄ennímè miéke 3:1-4:6
6. M̄eCaummè 4:7-18

Pɔɔri d̄aum̄mè Kɔdɔasi kɔbe

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nt̄áát̄é wè, kè n tu Yesu Kirisi kó dit̄onni nè Tim̄ontee t̄i di w̄ari dipátírí d̄índi bèè bo Kɔdɔasi ke tá Yesu.

² Ti cice Kuyie ndi d̄ò mesàà nké di duó ndiwèi.

Kuyie nti kuó m̄mesém̄mè ké ti d̄ò mesàà

³ Ti ñ ns̄ánt̄imu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, koò báa ns̄áà di kp̄éi. ⁴ Ke yé ti kèèmmè di tá m̄èè botí Yesu Kirisi nè di dóm̄mè Kuyie nkɔbe bem̄ou. ⁵ Nè di kèè d̄i yie ndi Tináaṅs̄àat̄i t̄i tu timómm̄ont̄i, di bantém̄mè Kuyie ndi baanè dè keĩnkè ke dè bàa. ⁶ Tináaṅs̄àat̄i pitírí kutenkù kum̄ou ndi, dè í tú di cie m̄áa, kè benit̄ibè t̄i yíé nkè be borime ceeri, di k̄ome cèèt̄em̄mè di t̄i kèè d̄i m̄onni meketím̄mè ke banté weti weti Kuyie nkó mesàà. ⁷ Ti népo mómmu Epafadasi nè wè ti w̄e nke p̄ĩnKuyie nt̄ōmmù, weè t̄i ndi nàké. Ò p̄ĩ mmù t̄ōmmù di cie mù tú musààm̄u mmu, Kirisi dó mù. ⁸ Weè ti nàké Muyaáns̄ààm̄u di teé mm̄èè botí kè di dó dit̄òbè.

⁹ Deè kp̄éi nte nè ti kèèmmè de kó tináaṅt̄i, t̄i í yóu ti bo mbááammè Kuyie ndi kp̄éi nke tú kù di teennè kè di ȳíṣ̄t̄é kù dó dè, kè Muyaáns̄ààm̄u di duó mm̄eciì nkè di nyé di d̄ari dè, ¹⁰ kénd̄ari Kuyie ndó dè, dèè d̄èúkunko ku yèt̄ir̄i, kénd̄ari dit̄òbè mesàà nke d̄akee ȳíṣ̄t̄é Kuyie. ¹¹ M báámmu Kuyie nke tú kù di kp̄enk̄unne dem̄ou de miéke nè ku w̄erímù diemù kè di na k̄emmi nke w̄èèr̄i. ¹² Ns̄ánt̄inè t̄i cice Kuyie nkùu te kè di mannè k̄ew̄ennénè ku kɔbe bèè bo kuwenniku miéke, kè kù yóo w̄enné ké di duó nkù baanè dè ku kɔbe. ¹³ Kuù t̄i fiet̄e dib̄iinn̄i kóo kp̄àat̄i n̄ou miéke, ke t̄i tanné ku Bir̄e kù dó dè mesàà nkó dikp̄àat̄iyuu miéke, ¹⁴ wèè t̄i donté, ke t̄i c̄íè nti yei.

Kirisi weè tu oketiwe dem̄ou de miéke

¹⁵ Òm̄ou báa na k̄yá Kuyie, Kirisi weè t̄i benkù kù dòmmè, weè tu Mpo ke baké Kuyie ndòò dè dem̄ou. ¹⁶ Weè te dem̄ou ke dè d̄ò, keĩnkè kper̄e nè ketenkè kper̄e, t̄i wúo ndè nè t̄i í wúo ndè, bèè baké, bekót̄ibè, muw̄erímù yembè, bèè ni, kù dè d̄ò dem̄ou weè kp̄éi. ¹⁷ Dem̄ou dè yóo d̄ò kòò bomu, weè te kè dè bo kòò dè baké. ¹⁸ Weè tu diyuu, kòo kɔbe tú o k̄ant̄i, kòo

bè duó mmufòmmu. Weè tu oketiwe wèè ku ke yǎnté, Kuyie mme dòò kòò bo mbaké tipítì tímou ndi, ¹⁹ ke yé Kuyie ndómè kémbò ku Bire miéke nè ku dómme memou ndi. ²⁰ Kuù dó kétaunnè kumáà denennè demou keĩnkè kperè nè ketenkè kperè nè ku Bire Yesu kó mukũũ nkudapãáti ìnkè te demou kè dè narikenè Kuyie.

²¹ Díndi múnke di do tú Kuyie nkpanítìdèntòbè mbe kè kù dètìrìnè, kè di yèmmè sǐ nkè di dɔari meyei. ²² Di mmònni kè ku Bire tùóté tinitikònti ke ku, kè kù di taunnè kumáà. Kè di bo na kénkòri ku borè ke wenni páíí, ke kpa meýòò nkòò mǎú bǎá na ke di sei. ²³ Ntánè Kuyie nweti weti, kè demarè bǎá di yatènè ku kó kuce yoo di baa dè, Tináaṣààti di benke dè. De kó Tináaṣààti bè tì nàkèmu kutenkù kumou, mí mPɔari kè n tì nǎá.

Kuyie nduó mmùù tǎmmú Pɔari

²⁴ Di mmònni dè n naatimu kè n fěũri di kpéí. Kè n sǎké ke fěũri Kirisi fěũtémè o kɔbe díndi bèè tu o kònti di kpéí. ²⁵ Kuyie nkuù n tǎáté ke m pǐnné Kirisi kɔbe cuokè mutǎmmú kè m bo bè nàké ku náaṣti páíí, kè tì mbè tié. ²⁶ Kuyie ndo tì mbè sònnenèmu, di mmònni kè tì mbè benke bembè bèè tu ku kɔbe. ²⁷ Kuyie nkuù dó kébenke ku kó disòri kpeti tì do sari, tì tu: Kè Kirisi bo di miéke di nyé ke dò ndi bo ò toténè Kuyie nkó tikpeti. ²⁸ Weè Kirisi kpéí nke ti náammè benitibè bemou, kè bè caú, ke bè tiè nKuyie nnáaṣti ti yé kè dè mǎmè, kè dè bo yie nkè dí ntaunè Kirisi, kémbò tuakoo Kuyie mborè ke dò mpáíí. ²⁹ Deè te kè ti pǐ nde kó mutǎmmú ke maù, Kirisi weè n duó nho kó muwérímú diemù.

2

¹ N dó di yǐtémè m maù mèè botí di kpéí nnè Daodisee kɔbe kpéí nnè Kirisi kɔbe tǎbè bèè í n yé be kpéí. ² M bǎámmu Kuyie nke tú kùu yáúkunnè di kònti, kè dí nwè nke dó ditǎbè, kè kù di duó mmeciì nkè di dǎke yǐtè Kuyie nkó disòri di tu Kirisi. ³ Weè tu meciì nnè meýǐtémè kó disòri.

⁴ N tì ndi nàké kè di bo nyémè kòò mǎú bǎá di souté nè kununaatí. ⁵ Bá kè n yí di tókénè n yèmmè di bonèmu, kè n wùó ndi kéri mèè botí Kuyie nkó kuce miéke kè dè wenni kè di tá Kirisi kè dè n naati.

Deè bo ti teénnè kè tí na iyáabisítíé nyembè

⁶ Di yiemmu Yesu Kirisi kòò tu di Yiè, dí nhò taunè weti weti. ⁷ Yóunè kè di cǐē nfííkú o ìnkè teii kè di tǎkùmmè kpenke kè di ntũ ndi cǎuté ì tié nkédǎke nkù sǎnti sǎá.

⁸ Ndaakenè kòò mǎú bǎá di souté nè meniticiì nnè meɔɔyèmmè ké di fétinnè, de kó tináaṣti í tú Kirisi kpeti, benitibè kpeti nti. ⁹ Kuyie nkó meborime memou do bomu Kirisi miéke ò tùóté di mǎnni tinitikònti. ¹⁰ Kè di ò taunè di pètémè demou. Weè baké bebaatibè bemou nè keĩnkè kó bekperibè bemou.

¹¹ Di wènnénè Kirisi kè deè tu di kó mucāmmù, dè í tú benitibè kó mucāmmù Kirisi kó mucāmmù tu ò di deeténèmmè medókùmmè yeime. ¹² Dè dò mbè wè ndi wènnénèmu ke kũnnè bè di ãà di mǎnni bàtèmmù, kè di ò wènnénè ke yǎnté di tá mèè kpéí nke dò nKuyie mmòke muwérímú ke bo duó nkè di yǎnté, kù duómmè kè Kirisi yǎnté. ¹³ Di yei mmèè do te kè dí ntú becíribè Kuyie nkó mufòmmu bíékè, di do í cāmmù, di do í yé Kuyie. Di mmònni nè Kirisi kpéí nkè kù di kuó mmesémmè ke di cǐē nke duó nkè di yǎnté. ¹⁴ Ikuó do yè nti tú beyeibe mbe, ke dò nKuyie nti kpetinnè, kè Kirisi kòtení kè bè ò baaké kudapãáti kòò kùò de kó ikuó. ¹⁵ Kirisi ku di mǎnni kudapãáti ke namu muyaá mmieke kó bekperibè bèè baké, ke bè fèikunnè kè benitibè bemou ya ò bè namè.

¹⁶ Kè dè dò mmemme, di bǎá yie nkòò mǎú di wátí di yo ndè nè di yò ndè ìnkè, nè yebaa ndi baà nyè, otǎapànwè kpeye yoo teom̀pùtè kpeye. ¹⁷ Dende kó dimáà do tú dèè kpaaní de kó kufènkù nku, demómmònnè tú Kirisi nwe. ¹⁸ Di bǎá yie nkòò mǎú di souté di í yau

mèè kpéi ntidɔ̀ntì, di í dɔ̀ú mmèè kpéi nKuyie ntɔ̀rè, di í kék̀unko mèè kpéi ndimáà ke bè dòn̄nè. De kó benitibè tu sifeí yembè mbe ke mɔ̀ke menitiyèmmè detetirè kɔ̀me. ¹⁹ Bè í taunè Kirisi wèè tu diyuu. Dentenni Kirisi kɔ̀be tinnì dòm̄mè onitì kó tik̀ntì dòm̄mè mme, ke mɔ̀ke itùòtì nè icĩè nke nampú, ke kótírí Kuyie nkó kuce mièke kù dó mèè botí.

Ti kunèmmè Kirisi koò wènnénè ke yànté

²⁰ Díndi bèè wènnénè Kirisi ke ku, kòò di deeténè yebakè kó tidaatì. Dè dòm̄mè kè di yie nkè kutenkù kɔ̀be wète ke di duó nyikuó ì tu: ²¹ Báá túóté diè, báá déúté diè, báá kááké diè? ²² De kó ikuó tú benitibè kpèyi nyi, ì yóó deemu bàmbà. ²³ De kó ikuó tú mecii nkpeyi nyi baka a bo nkék̀unkomè amáà, ke báá nKuyie nke fèũnko a k̀ntì, dè né í teénnè ke deì meyèmmè yeime, dè teénnè onitì k̀ntì nti.

3

¹ Di wènnénèmu Kirisi ke ku kòò duó nkè di yànté, nwaànnè Kuyie nkperè dèè bo ò kàri dè, Kuyie mbakù youú. ² Nwaànnè keĩnkè kperè ke bá nduò ndi yèmmè kutenkù kperè, ³ ke yé di kumèmu kè di fòm̄mu pàmmù wènnè Kirisi ke sari Kuyie mborè. ⁴ Kirisi wèè tu di fòm̄mu kó dikũnnì, ò bo wètení d̀i yie di bo nhò bonè, koò nwènnè o kpèti mièke.

Meborime kótímè nè mepàmmè kó tináàntì

⁵ Kuonè kutenkù kó meyèmmè, mèè tu: Di bo ndauti dautinèmmè ditabè, di bo mbenkúmè dimáà ke yũ mbenitibè yèmmè, di bo mmakemè iyentotí yeiyi. Di bá ntú bèè í diè ntikpàti, dè í cáànnè mubɔ̀fèù. ⁶ Kuyie mbo bekénè bèè yete ku kpèti ke dɔ̀ari me kóò botí kè dè nyóù mediè. ⁷ Di do dɔ̀ari mèè botí ke meyei ndi nɔ̀.

⁸ Di mmònnì yóunè kumiépíè nè kuyonku nè tidònnitì nè yesáàmbè nè tináanyeiti. ⁹ Di bá nsouú nditabè, ke yé di datémè di borime kótímè ke dootóo, ¹⁰ ke tùóté meborime pàmmè ke dàátí kènaá mbenitipàmbè. Kuyie ndo di d̀ò kè dí ndòm̄mè, kèmmake Kuyie nkó mecii. ¹¹ Mebatimè ténke í bo Sifu nè wèè í tú Sifu be cuokè, wèè cãnté nè wèè í cãnté, okpákpàri nè timútì kou, kudaakù nè wèè í tú kudaakù beməu bè taunnè Kirisi nwe kòò bè te.

¹² Kuyie nkuù di dó ke di tãáté kè di tú ku kɔ̀be. Di mmakènnè ditabè mesémmè, kènnitì, kénkék̀unko dimáà, kéntú benitisàabè, ke nɔ̀ nke mi. ¹³ Mmakènnè meminnímè nè ditabè, kèncĩénko ditabè, kòò məu yeténè otəu wèè ò cĩé Kirisi di cĩé mmèè botí. ¹⁴ Tìi d̀ke tú tidièti tìi tu di bo ndóm̄mè ditabè mesàà nkéna kènwè nwetì wetì. ¹⁵ Kirisi kó diwèi mbo di mièke. Kuyie ndi yu d̀i kpéi kè di bo n̄wè nke dò nhonitì òmáà. Nsãntínè Kuyie kù di dɔ̀ari dèè kpéi. ¹⁶ Kirisi kó tináàntì r̀bo di mièke mesàà nkè di nciì, ke tiè nditabè, ke yáúkunko ditabè k̀ntì, ke diè nKuyie nkó yesãã nnè ku kó iyie nke kù sãntí nè Muyaánsàamu di duó nyìi yie, ke nkù sãntí nè di yèmmè meməu. ¹⁷ Di d̀òrìmè nè di náàntì dè mbenkú di túmè Kirisi kɔ̀be, kè di ndóunnè ti cice Kuyie mutōmmú Kirisi kpéi.

Bèè tu Kirisi kɔ̀be be borime dò nkéndòm̄mè

¹⁸ Benitipòbè, nyiénnè di daabè kpèti, Kuyie nkɔ̀be dò nké mme ndɔ̀ari.

¹⁹ Benitidaabè, ndónè di pobè, di mièke báá s̀nté ké mbè c̀ú nkè di bè kpànnè.

²⁰ Ibí, nyiénnè di yembè kpèti timəu, Kuyie mme ndó.

²¹ Ibí yembè, di báá s̀nté kènkpànnè ibí, i yèmmè yàà bo caàrè.

²² Díndi tidaatì, nyiénnè bèè di te be kpèti timəu, dè bá ntú bè bo d̀i m̀nnì máà kè dè bo bè narike, mpĩnnè be tōmmú nè meyèmmè memáà di dé mèè kpéi nti Yiè. ²³ Di dɔ̀ari dè deməu, dí ndè d̀òrì nè di yèmmè meməu, ké ndò ndi pĩ nti Yiè nkó mutōmmú, dè bá ndò ndi pĩ mbenitibè k̄mu, ²⁴ kényé ke dò ndi bo wènnénè Kirisi kèdi o cice kpàti ò bàanè tì bèè tu o kɔ̀be. Ke yé wèè tumè di Yiè ndiməu di pĩ nwèè tōmmú. ²⁵ Wèè me nd̀òrì meyei, ò bo yà me kó tiyeti, Kuyie mborè òməu í cáá.

4

¹ Dɪndi tidaati yembè, di nti pĩ mmesàà nke nyé wèè múнке di te ò bomè keĩnkè.

Pɔari bè dènte ti

² Mbáánnè Kuyie nsáà ke kù dɔunnè mutɔmmú ke báá ɔɔ ndimáà. ³ Ke múнке nkù bàánnè ti kpéí, kè kù ti pã kuce kè ti na kénnáá Tináaṅsààti bè n kpetí tii kpéí. ⁴ Mbáánnè ku kè n na ké nti nàá nweti weti, n dò nké nti nàá mmèè botí.

⁵ Nyénè di bo nfòù mèè botí bèè í tú Kirisi kɔbe be cuokè. Kè Kuyie nní di pã dè mɛfíè, di báá mè fétinne, di náké ku náaṅti. ⁶ Di náaṅti nnaati kéndò mmukókúú nkè bè nti dɔ, kòò mɔ̀ di beke timatì di tì nhò tɛ́nné weti weti.

Mudummu

⁷ Ti kou Tisiki tu ti Yiè nkóo tɔnti sààwè nwe kè nh ò dɔ, nè we tũ wè nke pĩ mmutɔmmú, ò bo kɔtoò dii mɔ̀nni, ò bo di náké n kpeti. ⁸ Nh ò tɔnko kòò bo di náké ti bo kè dè dòmmè mme, kɛyáúkùnnè di kɔ̀nti. ⁹ Onnesimmu ti kou sààwè nwe wèè tũ nti Yiè nweti weti, di cie kou nwe, n we neínnènko Tisiki kè bè bo di náké ti bo kè dè dòmmè.

¹⁰ Adisitaki nè wè ti wè nke kpeti ò di dɔunko, kè Mariki Bannabaasi tebite di dɔunko. (N di nákému o kpéí, kòò tũ̀koo dí ò cɔutè nè diwèi.) ¹¹ Sesua bè tu wè Susituusi ò di dɔunko. Betãati bèè tu Sifube bèè yie nYesu, kè ti wè nke pĩ nKuyie nkpràtiyuu tɔmmú, bèè yáúkùnnè n kɔ̀nti.

¹² Epaɔadasi di cie kou di dɔunko. Yesu Kirisi kóo tɔnti nwe, ò báammu Kuyie nsáà di kpéí nke tú kù di kpénkùnnè kè dí ñdò mpáíí ke dɔari kù dómè. ¹³ M bo na ké di náké ke dò ò mà̀umu mesàà ndi kpéí, dɪndi Daodisee kɔbe nè Yiedapodii kɔbe kpéí. ¹⁴ Duku dò̀tóri ti népo sà̀, nè Demaasi bè di dɔunko.

¹⁵ Di dɔunko Kirisi kɔbe bèè bo Daodisee, kédɔunnè Nɛnfaa nè Kirisi kɔbe bèè tiku o cĩ̀tè ke báá nKuyie. ¹⁶ Kè di kàa nde kó dipátiri ke dèè dí duó nDaodisee kɔbe kè bèe kaa, kè bèe di duɔnní be kperi m bè wàri di kè di kaa. ¹⁷ Di náké Asipu ke dò ò ndake ti Yiè nkó mutɔmmú kpéí, ké mmù pĩ mmesàà.

¹⁸ Mí mPɔari mĩ di wàri nè n nò̀tè mudummu muu, di báá yè mbè n kpetimè. Kuyie nkó mesàà nni ndi bonè dimɔ̀.

Pɔ̃ri wǎri d̀̀i pátírì ketirì Kirisi kɔ̀be bèè bo Tesadoniki Di mpátírì tɔ̀ t̀̀i náànt̀̀i

Tesadoniki do tú Maseduɔ̀nni tempɛ̀ nkó diheidiè ndi. Pɔ̃ri do nàké Kuyie nnáànt̀̀i Fidipu èi kɔ̀be kédeè kékɔ̀te kè, kè kè keté Kirisi kɔ̀be t̀̀nni ke né í nke m̀̀nte ke yé Sifube mabè do yetemè o kpeti kénkɔ̀ kóò bèti.

Memme kòo dè ité kékɔ̀te Bedee (Yesu Tǎrè 17:1-10). Ò ke mbo kè Timɔ̀ntee wèè do kraá Tesadoniki kòo ò s̀̀nkóo kóò nàké dè kè dòmmè. Kòo yèmmè narike mesàà nkòò s̀̀ante Kuyie mbè kù yie mmèè kpéi nke kù dó. Kòò bè d̀̀ntení ò do d̀̀ò mùu t̀̀mmú be cie mu kpéi k̀́yáúk̀̀nne be k̀̀nt̀̀i Kirisi kó kuce kpéi. Ke múnke bè t̀̀nné t̀̀i do bè k̀̀nnè mukúk̀́yá̀nt̀̀m̀̀ ìnkè nè Yesu bo nyóó ẁ̀tení kè dè dòmmè.

Di mpátírì náànt̀̀i dúo ke dòmmè

1. Pɔ̃ri s̀̀antemè Kuyie Tesadoniki kɔ̀be kpéi 1-3
2. Pɔ̃ri tièmmè Tesadoniki kɔ̀be ke tú bè nfòu mufòmmu sààmù 4:1-12
3. Pɔ̃ri bè tié ntì Yesu yóó ẁ̀tení m̀̀è botí 4:13-5:11
4. Itié nsɔ̀nyi 5:12-28

Pɔ̃ri d̀̀ummè Tesadoniki kɔ̀be

¹ Mí mPɔ̃ri nè Sidifɛ̀ nè Timɔ̀ntee, t̀̀i di wǎri di mpátírì d̀̀ndi Kirisi kɔ̀be bèè bo Tesadoniki ke taunè ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi kɔ̀be. Kuyie ndi d̀̀ò mesàà nké di dúo ndiwèi.

Tesadoniki kɔ̀be yie mmèè botí Tináànsààti

² N kɔ̀be ti s̀̀antímu Kuyie ndi kpéi nke kù bàá ndi kpéi nsáà. ³ Ti í ỳ̀è ndi p̀̀i mmèè botí mutòmmú di tá m̀̀è kpéi nKuyie ke kù dó nè di t̀̀mè ke baa ti Yiè nYesu Kirisi bo ẁ̀tenímè. ⁴ N kɔ̀be ti ỳ̀mu ke dò nKuyie nkuu di d̀̀ke ke di t̀̀áté, kè di tú ku kɔ̀be. ⁵ Ti k̀̀tenko d̀̀i m̀̀nni Tináànsààti, di do í t̀̀i d̀̀ò dekpeit̀̀kpeɛ, Kuyie nkó muwɛ̀rímú do ti bonèmu kè Muyaánsààmù ti teénnè kè tí nnáá nke í ỳ̀èkù. Di ỳ̀mu ke dò nti d̀̀ò dèè kó dimàà dè tu di kó mesàà mme. ⁶ Di do c̀̀uté Tináànsààti kè bè di f̀̀ũmmu mediè nkè Muyaánsààmù me ndi dúo ndiwèi, kè di t̀̀u nti Yiè nYesu ke t̀̀nnè ti kó meborime. ⁷ Kè di borime wenni kè Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itempɛ̀ nkɔ̀be me t̀̀. ⁸ Nè di borè nde Tináànsààti pitémè, ke s̀̀nté Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itempɛ̀ nkè benit̀̀bè ti kèè, bè kèèmu tip̀̀t̀̀i tim̀̀u di tá m̀̀è botí Kuyie, dè keté ke í dò ntí nti mbè náá. ⁹ Kè ti k̀̀te kèè bíékè bè ò nnáámmu ti k̀̀too kè dí ti c̀̀utémmè nè diwèi nè di ùtòomè yebàkè, ke t̀̀nne Kuyie mmómm̀̀nku kùu dúo mmufòmmu. ¹⁰ Ke baa ku Bire Yesu kù dúo nkè wèè ỳ̀ánté, wèè ti d̀̀erí nè Kuyie mbeént̀̀i t̀̀i k̀̀ríní.

2

Pɔ̃ri ketémè o t̀̀mmú Tesadoniki

¹ N kɔ̀be di ỳ̀mu ke dò nti k̀̀too di cie nè mùu t̀̀mmú í yè detetirè. ² Di ỳ̀mu bè ti s̀̀ármú m̀̀è botí Fidipu ke ti f̀̀ũ nkè ti né na ke k̀̀too di cie, kè Kuyie mme nti dúo ndikòmbùò kè ti náá nku náànt̀̀i bá bèè do ti yete ké nti maunè bè do me nsũmè. ³ Ti í náá nTináànsààti ke dó késouté òm̀̀u, ti me nyí wanti timáá kó mesàà nyoo ti ciitè òm̀̀u. ⁴ Ti í náá nTináànsààti ke dó benit̀̀bè beè nti naatinè, ti dó Kuyie nkùu ỳ̀ onit̀̀i yèmmè kuù nti naatinè, kuù ti wènté ke s̀̀ ndè dò ntí náké ku náànt̀̀i. ⁵ Kuyie nyèmu ke dò nti í di náá nke di kpentí, yoo ti dó ké di narikenè kèdi di díití. ⁶ Kù ỳ̀mu ke dò nti do í dó òm̀̀u ti s̀̀ante, d̀̀ndi yoo betòbè mabè. ⁷ Ti tú Yesu tǎrè nyè, ke do dò ntí ndi békú di bo nti t̀̀mè, kè t̀̀i né petinke yòò, ke di yuəri

dεbire yō ð ndè yùòri mètè botí. ⁸ Ti do di dó mediè mme, dè í tú ti dó ké di náké Tináansààti máà, ti do í yete ti bo kúmè di kpéi. ⁹ Ti kabe di yému ti do di náá ndìi mònni Tináansààti ke pĩ mmètè botí mutōmmú kuyie nnè keyènkè, ti í dó mètè kpéi nkéntú òmòu kó ditòu.

¹⁰ Di yému kè Kuyie nyé ti borime do wennimè, kè ti í nwanti timáà kó mesàà, òmòu í nyà ti caàrimè. ¹¹ Di yému dimòu ke dò nti do di pĩ nhoniti ð mpĩ mmètè botí nku o bí, ¹² ke yáúkunko di kònti, ke di báá nke di tiè nke yetíróo ke dó dí ndòari Kuyie ndómè kuù di yu ke dó dí ta ku kpààtiyuu nè ku kpeti mièke.

Ti bo ndòarimè Kuyie ndómè mehàarimè mònni

¹³ Ti sántímu Kuyie nsáà ti di nàkémè ku náànti kè di ti còuté. Di í ti còuté benitibè kpeti kōme, di do ti còuté ti tu mètè kpéi nke Kuyie nnáànti ke pĩ mmutōmmú di mièke, dínndi bèè ti yie. ¹⁴ Kè di náá nYesu Kirisi kabe ke dònne Sudee Kuyie nnáànti keté dè kabe, kè di cie kabe di féù, Sifube do féù mmètè botí Sudee kabe. ¹⁵ Sifube beè kùò ti Yiè nYesu, ke kùò Kuyie mpānāànti náāmbe, ke ímmu Kuyie mmièke ke níi mbenitibè bemòu. ¹⁶ Kè bè ti paankonè ti bo nnáammè benitibè Kuyie nnáànti kè kùu bè deeté, ke dake yéúti bemáà meyei kè Kuyie mmièke bè do.

Pòari dómè kéwète kéyà Tesadoniki kabe

¹⁷ Nè ti itémè di cie, dè mònte sàmpó, ti yèmmè kpaámu di borè, kè ti maù mmediè nke dó kéwètoó ké di yà. ¹⁸ Ti sòò dómu ke na nkòtoó di cie. Mí mPòari kè m báátí kuce mèpéu ke bo kòtoó. Kè dibòò dii ti ditinné kè ti í kòtoó. ¹⁹ Ti yèmmè naatinè dímbè kè diwèi ti bo, dii yó nte kè ti yetè ncéè Yesu bo wèteni dii mònni. ²⁰ Di tu ti kó diyeticèèri, diwèi ti bo dii kpéi.

3

Pòari tōmmè Timòntee Tesadoniki

¹ Memmè ti í namè ke bo pĩ ntimáà, ti í yé mètè kpéi ndi bo kè dè dòmmè, kè ti nkpaá Atenni, ² kétōnko Timòntee nè wè ti wè nke pĩ nKuyie ntōmmú kòò bo yáúkunnè di kònti, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mièke, ³ kè mēféūtímè báá di na. Di yému ke dò nKuyie nkuù dó dè mme ndò. ⁴ Ti do bo di cie ke di nákému ke dò, bè yóó di féù, ndèè tūòkení di mmonni. ⁵ Deè te kè n yìèkù dibòò bo di soutémè, kè ti tōmmúu náá ndetetirè. Ke tōnko Timòntee kòò bo yà di kéri kè dè dòmmè.

⁶ Kè Timòntee wèteni di cie bàmbà ke ti nàké di tū mmètè botí Kuyie nkó kuce kè dè wenni, ke dó ditòbè, ke dó ké ti yà kéndònne ti dómè ké di yà. ⁷ Kè de kó tináànti yáúkunnè ti kònti mehàarimè nè mēféūtímè mièke. ⁸ Di mmonni ti yèmmè narikemu di tūmmè ti Yiè nkó kuce weti weti. ⁹ Ti mōke dii wèi di kpéi ndi dèumu ti í yé ti bo sante mètè botí Kuyie. ¹⁰ Ti kù báammu keyènkè nè kuyie nke tú kù ti pā kuce kè tí kòtoó ké di teennè, kè di kpenke weti weti ku kó kuce mièke.

¹¹ Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi ti pā kuce, kè tí kòtoó ké di yà. ¹² Ti Yiè ndi teennè kè di dake ndó ditòbè nè benitibè bemòu ti di dó mètè botí, ¹³ kè di kpenke metākùmè mièke, kè ti Yiè nYesu nwētini nè o kabe ke só ndi wenni páíí, ke kpa meyei.

4

Mèborime Kuyie ndó mè

¹ Ti kabe ti di nàkému di dò nkéndòari mètè botí kè dè nnaati Kuyie nkè di mè dòòri. Ti né di báámmu nè Yesu kó diyètiri ke tú dí nsaké ke dòari kè dèe pèètè memme. ² Di yému ti Yiè nYesu kó itié nti di duó nyi. ³ Kuyie ndó di nwenni páíí nwe, ke bá ndòuti dòuti nè ditòbè. ⁴ Bá wè ò nweti o pokù máà kénwenni, Kuyie nnè benitibè bè me ndó. ⁵ Di báá duó ndi yèmmè medókùmè yeime, bèè í yé Kuyie mbe kōme. ⁶ Òmòu báá kááké otòu kpre, ò

²⁷ N di báámmu nè ti Yiè nkó diyètìrì ke tú di kaa ndi mpátírì Kirisi kòbe bεmou.
²⁸ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè.

Pɔɔri wàri dùi pátíri dèrì Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki Di mpátíri tɔ tìi náàntì

Pɔɔri do wàri o pátíri ketirì Tesadoniki kɔbe, kè dè í mmònte kòo bè wàri didèrì, kèwète kè bè dènte Yesu kó muwētīmù kó tináàntì, ke yé Yesu kó muwētīmù kó tináàntì do tónimè dikònkònni Kirisi kɔbe cuokè. Kè bèmabè be mièke ntú: Kirisi wēténimu ke dèè, kè bèmabè yete mutōmmù ke tú Kirisi wētīmù duunnì ke kotìri betòbè. Dèè do te kè Pɔɔri bè wàri dipátíri, ke bo tūnte iyentotí yeiyi ù tannì be cuokè ke bè kòónnè.

Di mpátíri náàntì duó ke dōmmè

1. Mudòummu nè ò yàúkùnnemè be kòntì 1
2. Ò nàkémè osoùntì kpéi nnè Yesu wētīmù kpéi 2:1-12
3. Ti bo ndéúkùnkómè Kuyie nyètìri nè ti dɔ̀̀rìmmè mièke 2:13-3:15
- 4 Pɔɔri bè pāmè Kuyie nkó mesàà nnè Yesu kó diyètìri nè mudòummu sòmmu 3:16-18

Pɔɔri dòummè Tesadoniki kɔbe

¹ Mí mPɔɔri nè Sidifèè nè Timòntee, tìi di wàri di mpátíri díndi Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki, ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Odεεtíwè kɔbe. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔ̀̀ mmesàà kè di duó ndiwèi.

Kirisi wētínimè ke bo bekénè benitibè

³ N kɔbe ti sántímu Kuyie ndi kpéi nsáà, ke yé di kótírímè ku kó kuce mièke ke dó ditòbè kè dè dèúkú sáà. ⁴ Dèè te kè dè ti naati, kè ti náante di kpéi Kirisi kɔbe tìrè yemòu, di támè ke mi nke tārì mefèútímè nè mehárìmmè mièke.

⁵ Kuyie ntu kùu bekù kùnkù weti weti, ke yóó di tannè ku kpà̀̀tìyuu mièke di fèùrì dùi kpéi, ⁶ kèfèù mbèè di fèùnkò. ⁷ Mómumu nwe kù yóó ti om̀̀pùnnemè, Yesu bo cúténì dùi yiè keĩnkè kénneínè Kuyie ntòrè dieyè, ⁸ ke bo fehā̀̀dὲ̀ǹ̀fè mièke kékpetínne bèè yete Kuyie nke yete Tináànsààtì. ⁹ Kè be kó tiyèĩti bè mànnè tì ntú bè bo yatènnè sáà ke dé́ténè Kuyie mborè nè ku wērímú nè ku kpetì dietì. ¹⁰ Ò bo wēténì dùi yiè di yóó wènnénèmu o kɔbe bemòu kè nhò sántí koò dèúkùnkò, ke yé di yiemmmè Tináànsààtì ti di nàkè tì.

¹¹ Dèè kpéi nte kè ti báá nKuyie nsáà di kpéi, ke tú kù di tūnte kè di maatenè mufòmmu pàmmù kù di yu mùu kpéi kèna kédòò mesàà nke pĩ mmutōmmù di dó kèpĩ mmù di tá mèè kpéi nKuyie. ¹² Memme di bo déúkùnnemè ti Yiè nYesu yètìri, kòo múnkεε déúkùnnε di kpeye, Kuyie nnè Yesu bèè kó mesàà nyó nte kè dèe dɔ̀̀.

2

Dèè yóó dɔ̀̀ kè Kirisi né na kèwēténì

¹ Ti kɔbe di baamu ti Yiè mbo wēténímè kè tí tíi nho borè, di kòntì ñyau di baa dè kpéi, ² kè benitibè nàa nke tú ti Yiè nduunnì yoo ò tù̀̀kénì yoo bè dò tìi tì wàri dipátíri marì mièke, di báa yie nkè de kó tináàntì di kəkénè. ³ Di báa yie nkòò m̀̀u di souté. Ti Yiè mbo nyóó wēténì kè benitibè bèè yete Kuyie nkpeti kòo yeiwe wèè feti kòo yènnì ⁴ kèpaa nKuyie mbáámmu nè mubò̀̀fèù, kèta kékari Kuyie ncĩ̀̀tè ke d̀̀ weè tu Kuyie.

⁵ Di í kpaá yé n sòò di nàkémè m bo dùi m̀̀nnì di ciὲ̀? ⁶ Di yému mùu ò dìtì kòò í kàtenì, kè de m̀̀nnì tù̀̀ke ò bo kàtenì. ⁷ Oyeiwe bomu bàmbà mmie, ke pĩ nho tōmmù disòrì nè meciì nke bo feiténì dèè ò dìtì dè bo íte dùi m̀̀nnì. ⁸ Oyeiwe yóó yènnìmu, kè ti Yiè nYesu nwētínì nè tikpetì kòò kùu, kòò nante. ⁹ Obò̀̀kpà̀̀tì weè yóó duó nhoyeiwe muwērímú, kòò ndɔ̀̀ri tidietì péu nè dèmarè cànnè, ¹⁰ késouté bèè feti ke í yie nke bo tūnnε timómmònti

kè Kuyie mbè dεεté. ¹¹ Dεε te kè Kuyie nyóu kè bè yie nsiyáàbìsì. ¹² Kù yóó kpetinému bèè í yie ntimóm̄m̄nti, ke dó siyáàbìsì ke sì tũ.

Kuyie nti tāātémè ke bo ti dεεté

¹³ Ti dò nkésāntímu Kuyie nsáà, kùù di dó ke di tāāté, kè di tú beketibè bèè cooté, kè Muyaáansààmù di cànné kè di tú Kuyie nkəbe di yie mmèè kpéí ntimóm̄m̄nti. ¹⁴ Nè Tináaṅsààtì ti di nàké tìnti Kuyie ndi yumè kè di bo mməke tikpetì ti Yiè nYesu məke tì. ¹⁵ Ti kəbe nfííkúnè Kuyie nkó kuce mieke, ke mpī nyitié ti di nàké ì nè ti di wāri ì.

¹⁶ Ti Yiè nYesu Kirisi mómmuə nè ti cice Kuyie nkùù ti dó ke ti dəò mesàà nke yáúkunko ti kōntì sáà, ke ti teənnè ke ti baa mesàà nkù yé nkù yóó ti dəòmè, ¹⁷ bèe di kpénkūnne, ké di duó mmuwērímu, kè di borime nè di náaṅtì kè dè nwenni.

3

Pəəri bekemè mubáammu

¹ Ti kəbe mbáánnè Kuyie nti kpéí nkè tí na kénsəké ke pitírì ti Yiè nkó tináaṅtì, kè bè nti yie ndi ti yie mmèè botí, ² ké nkù bàá kè kù nti dεerínè benitiyeibe nè benitidənnibè. Di yému ke tú benitibè beməu beè í tá Kuyie.

³ Kuyie nyí sou, kù yóó ti duómu muwērímu ké nti baa osoṅtì. ⁴ Ti Yiè nKuyie nti teənnèmu, ke ti yé weti weti di dəərimè ti di nàké tì, kè yó nsəké ke tì də̀̀ri.

⁵ Ti Yiè nKuyie ndi teənnè kè dí mməke ku kó medókùmè, ke məke Kirisi kó meminnímè.

Ti dəmmè kémpī mmutōmmú

⁶ Ti kəbe di bá ntəkunè bèè kó dimàà məke metōnnédecii nke í tũ nyitié ti di duó nyi. ⁷ Ti í tú betōnnédíébè, di yému ti do bo di cie ke dəmmè, mme ntūnne. ⁸ Ōməu do í ti piú, ti do pī mmutōmmú mmu keyènkè nnè kuyie ke yonnè, ti do í tú òməu kó dítəu. ⁹ Dè í tú ti do í dò ndi nti tə, ti do dó ké di benke di dò nkéndəmmè mme. ¹⁰ Ti do bo di mōnni di cie ké di nákému ke də: Kè wèè í dó mutōmmú ò bá nyo.

¹¹ Ti náá memme ke yé ti kèèmə kè bèmabè di mieke í dó mutōmmú, ke taà tì ì í tú be kpeti ti mieke. ¹² Dε kó benitibè ti bè náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì ke tú bèe pī mmutōmmú kápéte kédì.

¹³ Díndi ti kəbe, di báá yóu di bo ndəərimè mesàà. ¹⁴ Kòò məu yete i ntié ndi nàké o kpéí kòò yàtenè, ke ifeii ò pī. ¹⁵ Di né bá nhò wùó ndi kpantídèntəù, di ò tié nhonitì òó tiémmè o kou.

Pəəri məəmè Kuyie nkó mesàà nTesadoniki kəbe kpéí

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkùù duò ndiwèi kù ndi ndi duò nyemə̀̀rè yeməu meborime meməu mieke. Ti Yiè nKuyie ni ndi bonè.

¹⁷ Mí mPəəri, mī di wāri mu ndəumu nè n nòùtè. Nte nh òó wāri mpátìrì ké di cànnemè.

¹⁸ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè diməu.

Pɔ̃ri wǎri d̀̀i pátiri ketiri Timantee Di mpátiri tɔ̀ t̀̀i náànti

Timantee yɔ̃ do tú Sifu nwe k̀̀o cice tú Kereki. Timantee do yóó cɔ̃uté Kuyie nke kraá tú odapàà nwe. Pɔ̃ri do wǎri Timantee dipátiri ketiri ke bo ò cau nyitié nyeyi kpréi nke. De kó itié nyeyi do tú: Dèè kó dimàà tu tik̀̀nti kperε dè í wenni. Kàa d́ kécóoté a d̀̀o nkéyóu tidiiti matì, a me mbáá puoke yoo a yenke. De kó dipátiri ketiri miεke nke bè nàkémè mubáammu yó ndòmmè.

Kè Pɔ̃ri ò duónnè itié nhò bo ndòmmè ot̀̀nti sààwè kéndò ndibenkèri sààri betòbè kpréi nkényé ò bo mp̃immè Kuyie nkòbe kó dit̃nni.

Di mpátiri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Mudáammu 1:1-2

2. Itié nỳ̀i tukúnè Kirisi k̀̀obe t̃nni nè di kó betòmbè 1:3-3:16

3. Pɔ̃ri duómmè itié Timantee kè dè ntukúnè o mómumuə nho t̃mmú. 4:1-6:21

Pɔ̃ri d̀̀ummè Timantee

¹ Mi mPɔ̃ri, Kuyie nhOdeetiwè yu wè ke n d̀̀ò Yesu Kirisi ti baa wè kó dit̃nni, m̀̀i wǎri di mpátiri, ² Timantee, m birε mómumunde Kuyie nkó kucε miεke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da kuó mmesémmè ke da d̀̀ò mēsàà nke da duó ndiwèi.

Ti bo nyémè iyáàb̀̀sítie nyembè kpréi

³ N sòò k̀̀ri Maseduónni ke da nàkému ke d̀̀ò a nkpaá Efeesi kébaa bèè tiè nyiyáàb̀̀sítie nke bèè ì yóu, ⁴ ké bè nàké kè bèè yóu bè bo nt̃ummè tináànti detetirè kpeti, ḱyóu bè bo nfeímmè ifuke, dè ce tineiti nti. Dè í yóó bè teennè kè Kuyie mbè dεeté, k̀̀u dεerí wèè k̀̀u tá wènwε. ⁵ N yè nhá ti mbè tié nkè bè ndó Kuyie nku nè be yèmmè memou kè timati bá mbè bekùnè kè bè tá Kuyie nweti weti. ⁶ Bèmbè b̀̀tinnému de kó itié nke d́ tineiti s̀̀ntíke kpeti. ⁷ Ke d́ kéntú bèè benkú Kuyie nkuó, bè né í yé ì tú mù weti weti.

⁸ Ti yému ke tú ikuó wennimu kè nsà kàa d̀̀òri ì yèmmè. ⁹ Ikuó í bo bèè d̀̀òri mēsàà mbe kpréi, nỳ̀i bo itookperí yembè kpréi nke nè bèè yetε Kuyie nkpeti nè benitiyonkubε nè bèè d̀̀òri m̃eyi nnè bèè s̀̀nku Kuyie nnè bèè k̀̀u be cicebè nè be yòbè, ke tú benitikòbè. ¹⁰ Ikuó bo bèè d̀̀uti d̀̀utinè betòbè be kpréi nke nè benitidaabè bèè d̀̀utinè benitidatòbè nè benitipòbè bèè d̀̀utinè benitipotòbè, nè bèè fiiti benitibè ke yonnè nè beyáàb̀̀sítiebe nè bèè ò mpariku ke né sou nnè bèè d̀̀òri dεterè dεterè Kuyie nnáànti kó itié nyete dè. ¹¹ De kó itié mbo Kuyie nk̀̀u kpeñni ke d̀̀òri mēsàà ku kó Tináànsààti miεke nke. K̀̀u ti nni nduó.

Pɔ̃ri s̃ántimè Kuyie nku sàà nkpréi

¹² N s̃ántimu Yesu Kirisi ò n d́ómè, ke n t̃áaté ke n duó muw̃erímú, kè m p̃i nho t̃mmú. ¹³ N do ò s̃áammu, ke f̃éũnko o k̀̀obe, kè m miεke bè c̀̀ú mbá nè memme kè k̀̀u n kuó mmesémmè ke yé n do í yémè n d̀̀òri dè. ¹⁴ Kè ti Yiè nni nd̀̀ò mēsàà mmediè ke n teennè kè n tá Kuyie ke k̀̀u d́ n tàunnè mèè kpréi nYesu Kirisi. ¹⁵ Tináànti tii ntú timómumonti nti, ke d̀̀ò mbá wè wèè ti yie, Yesu Kirisi k̀̀atení kutenk̀̀u ke bo dεeté benitiyεibe mbe, kè n tu beyεibe kóo ketiwè. ¹⁶ K̀̀ò n kuó mmesémmè mí mbeyεibe kóo ketiwè, ke bo benke o minnímmè dεumè bèè yó nhò tá bè yóó namè ḱpété mufòmmu mùù bo s̃áà. ¹⁷ Kuyie nyètiri ndeu s̃áà. Kunku kuù tu okpààti ke bo s̃áà, ke í k̃, ti í wúó nk̀̀u. Kuù máà tú Kuyie nkè ti yó nk̀̀u s̃ánti s̃áà. Kè dè mme ndò.

¹⁸ N kóo dapàà Timantee, n da nàké t̀̀i náànti w̃ennému Kuyie mp̃ānāànti náam̀̀bè do nàké t̀̀i a kpréi. Mp̃i nde kó tináànti kè ti da teennè kàa na kéma dimàù sààri, ¹⁹ kéntá Kuyie, ke yé nk̀̀u da náànnè t̀̀i a yèmmè miεke. A báa d̀̀ò bèmbè d̀̀òmmè ke yetε Kuyie mbè náá

nti be yèmmè mièke ke fétinne be tákùmè. ²⁰ Be kó bèmabè tu Imindee nè Adekisāntiri. N duó mbè dibòò, kè di bo bè fěũ nkè bèe yote bè bo nsāāmmè Kuyie.

2

Ti bo mbáá mmèè botí Kuyie

¹ Meketimè, n dó di mbáámmu Kuyie mbenitibè bemou kpéí, ké nkù báá nke kù mǎú di kpa dè, ke kù sāntí, ² ké nkù báá mbekpààtibè kpéí nnè bèè baké bemou be kpéí kè ti mbo bàmmùù kè dikǎnkǎònni bá mbo, kè ti nkù tũ nke kù dé ke dǎori kù dómè. ³ Kuyie mme ndó, kunku kùù tu ti deetíwè. ⁴ Kù dǎmu benitibè bemouu cooté, ke yǐtè timóm̄m̄nti. ⁵ Kuyie mbo kumáà ndi, wèè tàunko Kuyie nnè benitibè kòò bo omáà, wèè tu Yesu Kirisi wèè tǔóté tinitikǎnti. ⁶ Wèè duó nhomáà ke naá ntiyeti kè bè ò kùò kòò bo deeté benitibè bemou. Kuyie mmònni dii do tǔòke kòò mè dǎò. ⁷ Kuyie nkuù n tǎāté ke n dǎò ku tǎnni, kè m bo náké bèè í tú Sifube timóm̄m̄nti kè bè ntá Kuyie. N náá mmóm̄muo nwe, n yí sóú.

⁸ N dó bá wè wè mbáá nKuyie nhò berínè kèè bíékè nè o yèmmè memou ndi, ke dò mpáíí ke bá mmǎke mekpàriyèmmè yoo kemieke.

⁹ Benitipòbè ní nyi tiyààti mesàà, bè bá nwanti idíítí ikperí kpeti nè mǎf̄imme mesǎò nkǎme nè yetootǎre nè medèi nke pǎati tiyùti ke bo benke bemáà. ¹⁰ Be kó tisǎti ntú bè bo ndǎrimè mesàà nke dé Kuyie. ¹¹ Onitipòkù ní nkém̄m̄ú itié mbéu, kéyie nyi yē mmù. ¹² N yí dó onitipòkù ntiè nhonitidù yoo wè nhò baké. ¹³ Ke yé Kuyie nketé ke dǎòmè Adammu nwe ke dente Efu. ¹⁴ Dè í tú Adammu nwe dibòò soutémè, Efu nwe di soutémè, kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁵ Kuyie nné yóò deétemu onitipòkù ò mǎke dii mǎnni ibí, kè nsà nkòò kù tá ke kù dó, ke kpa m̄eyi, kòò yèmmè wenni.

3

Kirisi kǎbe t̄nni kó benitibè bo ndòm̄m̄

¹ Ti nnáànti tu timóm̄m̄nti nti, kòò mǎú dó kénni Kirisi kǎbe t̄nni ò dó mutóm̄m̄ú sààmù mmu. ² Wèè ni Kirisi kǎbe t̄nni o borime dò nkénwennimu, kòò mpo onitipòkù òmáà, kénnò ke p̄i nhomáà, kéncii ke dǎori dèè wenni, ke cǎú bepòòbè, kénnò nke tiè mbenitibè Kuyie nnáànti. ³ Ò bá ntú kunaàyǎàkù, o mièke bá ntonni, wè nwenni ke bá nwanti yekpàrè, ò báá duó nho yèmmè idíítí. ⁴ Ò mp̄i nho c̄f̄ètè mesàà, kòò bí nhò dé ke yíé nho kpeti. ⁵ Kòò nitì í na ke p̄i nho c̄f̄ètè ò bo ȳime kéndake Kirisi kǎbe t̄nni kpéí? ⁶ Ò bá ntú wèè cǎuté Kuyie mbàmbà, ò yàà bo mǎote tefentè kè Kuyie nhò kpetínné, dibòò tè mǎòte mèè botí kè kù di kpetínné. ⁷ Bèè í tũ nKuyie kè bè báá pété bè bo ò wǎtí tũ kpéí, ò yàà bo ta dibòò kó timáti mièke.

Bewedǎuntǎmbè dò nkéndòm̄m̄

⁸ Bewedǎuntǎmbè borime múnke dò nkénwennimu kè bè bè dé, bè bá mmǎke yenò yèdé, bè bá ntú tinaayǎàti, bè bá ndǎori mecii nkperere ke yo nyidíítí. ⁹ Bè ntũ ntimóm̄m̄nti, ke bá ncaari Kuyie nyètiri. ¹⁰ Bè ní keté ké bè yááké, kè bè na de kó mutóm̄m̄ú bè né bè dǎò bewedǎuntǎmbè. ¹¹ Benitipòbè bèè tu bewedǎuntǎmbè be borime múnke dò nkénwennimu, bè bá nnáante betǎbè kpéí nkénno nke p̄i mbemáà, kè be dǎòrimè nwenni demou de mièke. ¹² Owedǎuntǎnti dò nkém̄po onitipòkù omáà ndi, ke p̄i nho c̄f̄ètè mesàà, kòò bí nyíé nho kpeti. ¹³ Bewedǎuntǎmbè bèè p̄i mbe tǎmmú mesàà mbè ò mbè dému, kè bè náá nYesu Kirisi kpéí nnè dikǎmbùò be borime wenni mèè kpéí.

Yesu wèè tu ti tákùmè kó dikūnni

¹⁴ N da wǎri di mpátiri ke dó kékǎtoomu bàmbà nke da yà. ¹⁵ Kè mme n yí c̄arike ke kǎtoo, di mpátiri bo da teennè kǎa nyé a bo mp̄i mmèè botí Kuyie nkǎbe cuokè mutóm̄m̄ú. Kuyie

mbomu kè kuù tɔ timóm̄m̄nti yesã̀nkè ð nto mèè botí tɛc̄f̄t̄è. ¹⁶ Timóm̄m̄nti disòrì kpɛti Kuyie nti duò nti kè ti tì nàá nti dɛumu, tì tu:

Kirisi naá nhonìti nwe ke k̄tení,
Muyaánsààmù béimmu
ò tumè timóm̄m̄nti yìè,
kè Kuyie nt̄r̄è ò yà,
kè bè nàké o kpéi nyebotè,
kè kutenkù kum̄ou k̄be ò yie,
kòò dèke k̄f̄nkè nè diyetidieri.

4

Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimè

¹ Muyaánsààmù ti náámmu nweti weti ke tú yewe sonye benìtibè bo yete Kuyie nkó kuce k̄t̄ũnne meyáàbisíyèmmè nè yebakè kó itié. ² Meyèmmè mèdémè yembè nè siyáàbisí yembè bo mbè sou. De kó siyáàbisí yembè d̄marè í káá mbe yèmmè bè dò mbè bè t̄ũnnè timáti w̄ũt̄i nti. ³ De kó benìtibè bo nnáá nke tú dipopuò í wenni, ke tú bè nci mudìi mamù. Kuyie ndè d̄òò kè dè tu onìti kó mesàà mme, bèè yie nKuyie mbè ȳt̄ému timóm̄m̄nti, ke ð̄ kù d̄ũnnè mut̄õmmù k̄di. ⁴ Kuyie ndòò dèè kó dimàà wennimu, d̄marè í dò nkéyóu. Ti né dò nke ní kù d̄ũnnè mut̄õmmù mmu kè dè di. ⁵ Kuyie nnáànti nè mubáammu d̄e wénkũnko d̄em̄ou.

Kuyie nkóo t̄õnti sààwè dò nkéndõmmè

⁶ A ntiè nti Kirisi k̄be. M̄m̄me a bo ntúmè Yesu Kirisi kóo t̄õnti sààwè, wèè bebíi Kuyie nnáànti s̄áà kè tì d̄õnnè o kó mudìi ke t̄ũ nKuyie nnáànti kó itié nweti weti a ì bebíi mèè botí. ⁷ Bútinnè tiyààr̄inèit̄i s̄õntíke kpɛti, tì í yóó da teennè Kuyie nkó kuce, k̄eyetoo kénd̄õri Kuyie ndóm̄. ⁸ A bo f̄ũmmè a k̄õnti dè wennimu yie, a né bo yetoomè Kuyie nkó kuce d̄e p̄t̄é. Ke ȳ dè í túmè mufõmmu muù mmáà kpéi nnè mùu kraaní mu kpéi nke. ⁹ Tináànti móm̄m̄nti nti benìtibè b̄em̄ou dò nkéntá tì. ¹⁰ Dèè te kè ti p̄i mm̄mut̄õmmù ke maù, ke ȳ tì t̄ámè Kuyie, kunku kùu bo s̄áà ke d̄er̄i benìtibè b̄em̄ou, d̄ake bèè kù tá.

¹¹ Á dò nké nti mbè náámmu, ke tì mbè tiè. ¹² Á báá yóu kè bè da senkèr̄i a tú mèè kpéi nhodapàà. A náànti nè a d̄òr̄imè dè nwenni, kàa ndó bet̄abè, k̄éntá Kuyie mmesàà nke d̄õri dèè wenni, kè bè nda wúó nke t̄ũ. ¹³ Á nkaà Kuyie nnáànti benìtibè, ke tì mbè t̄ũnni, ke tì mbè tiè nke k̄émmù m bo tuakoomè. ¹⁴ A báá ȳ nKuyie nda p̄a dii p̄annì, kè ku p̄ãnnáànti námbè tì b̄ei mb̄ewed̄ũnkótibè da ndó ndiì m̄õnni sin̄ou ke b̄ãntè Kuyie. ¹⁵ Totí a yèmmè d̄e kó dip̄annì ìnkè, ke duò nhamáà d̄e kó mut̄õmmù, kè bè nwùó nha k̄ér̄imè d̄e ìikè. ¹⁶ Ndake amáà kpéi nké mbè tiè nkè dè wenni, k̄énf̄iíkú teii. Kàa d̄òr̄i m̄em̄me a bo d̄et̄é amáà, k̄ed̄et̄énè a tiè mbè.

5

A bo nni mèè botí benìtibè

¹ A níí bá nnáànnè wèè da kótí m̄ekperimè, a nhò náànnè ke dò nha cice, k̄énnáànnè b̄edap̄ambè ke dò nha n̄ei, ² kénd̄õri b̄epokótibè ke dò nha ȳbè, kénd̄õri besap̄ambè ke dò nha t̄abè, ke timati bá mbo di cuokè.

Kirisi k̄be dò nkéndake bèè kúpobè kpéi

³ Á ndake bekúpobè bèè í m̄ake bèè bè teennè be kpéi, kè mbè dé ke dò nha ȳbè. ⁴ Kòò kúpokù m̄ou me m̄m̄ke ibí yoo o yaàbí, ìi dò nké nhò t̄o ò do ì t̄o mèè botí k̄ebenke ì tumè Kirisi k̄be. Kuyie mme ndó. ⁵ Okúpokù wèè í m̄ake wèè ò teennè ò ð̄ mbúó Kuyie nku, ke kù mm̄ú m̄eteèmmè s̄áà. ⁶ Okúpokù wèè d̄òr̄i ò dóm̄ ò kumu, kòo yèmmè né dò nhò f̄ou.

⁷ A dò nké tì mbè nàkémú kè bè ndòari dèè wenni. ⁸ Kòò mǎù í dake o kǎbe kpéí, dǎke o cǐtèè kpéí, wè í tú Kirisi kou. Wèè í tǔ nKuyie nho kǎme ò tǎũnèmu.

⁹ Nte a dò nkéwǎri bèè kúpobè yètè ké mbè tǎ, wèè yenke onitidòu omáà ke mǎke yebie sipísikuò. ¹⁰ Ke tiè nho bí mesàà, ke cǎú bepǎòbè, ke yáí Kirisi kǎbe, ke dake besénnibè kpéí. Kòo tǎmmú mumòu wenni.

¹¹ A báá wǎri bekúpobè bèè kraá be, Kirisi kǎbe dò nkétǎ bè be kó yeyètè mieke. Kè dè yèmmè bè bo búttinnè bè dǎunnè dìi nùu Kirisi kéwète kéndó kéyenke, ¹² kètǎte bè do dǎunnè dìi nùu Kirisi, kéyeténè Kuyie, ¹³ kénáá mbetǎnnédiebè, kéncenti centi sicéí, ke náante náante tìi í tú be kpèti. ¹⁴ Dèè te kè n dó bekúpobè bèè kraá ke be bè nyenkú, képié ibí, kéndake be cǐí kpéí, kè ti kprantídèntǎbè báá na ke ti wátí. ¹⁵ Ke yé bekúpobè mabè yóumè Kuyie nkó kuce ke tǔnne obǎòkpàtì kǎku. ¹⁶ Kòo kúpokù mǎù mǎke o kǎbe bèè tǔ nKuyie bè nhò tǎ, kòò bá ntú Kirisi kǎbe kó ditǎu kè bè ntǎ bèè í mǎke be kǎbe.

Bè dò nkéntǎmè wèè nǎá Kuyie nnáànti nè ò dò kéndòmmè

¹⁷ Wèè nǎá Kuyie nnáànti ke ni Kirisi kǎbe ttinni di nhò yietì kè dèe pèètè di duó ndè bekúpobè kuce mèdémè. ¹⁸ Tì wǎrimu ke tú: A báá táú nfenààfè nùu fè puoti dìi mǎnni tidiiti. Ke wǎri kupíkù tekù ke tu: Bè dò nkényietìmu otǎnti. ¹⁹ Kè bè wátiri owedǎunkóti a báá yie nkè nsà kè bèdébè yoo bètǎàti beè í yà ke béi. ²⁰ Kòò mǎù dòò meyei, nha ò kprannè benitibè ìkè kè kufǎwáà mbè pí nkè bèe yǎte meyei nkó mudǎòrimù.

²¹ N da báámmu Kuyie nyiikè nè Yesu Kirisi kǎke nè Kuyie ntǎrè kù tǎàtè yè ìkè, ke tú a ntǔ nde kó itié ke bá mmǎke yenò yèdèè, ke bá mbaàti òmǎù. ²² A bá ncǎá a bo tǎàtémè onitì, kòò nǎò nsinǎu, kòò duó mmutǎmmú, kǎa mè dòò, kòò do, a múnke kǎkémú de kó meyei mmieke, fǐ nní nwenni páíí.

²³ Á bá nyè mmenie mmáà, nyè ndiféè sǎmpó a pǎuti yonku kpéí.

²⁴ Bèmbè kó meyei mpǎnke ò nfeímu, kè betǎbè kǎme òò dente kéfeitè. ²⁵ Mesàà nkperè me ndò, bèmbè kǎme òò nfeímu kè betǎbè kǎme òò dente kéfeitè.

6

¹ Bèè tu Kirisi kǎbe ke tú tidaati bè ndé be yembè, kè dèe yie nkè bè báá sǎá nKuyie nkésenkèri ku náànti. ² Tidaati tìi yembè tu Kirisi kǎbe, tì báá yóu tì bo mbè démmè ke dò bè tu bemòu Kirisi kǎbe. Tì petinke dò ntì mpí mbe tǎmmú mmu, kè dèe pèètè dè na ndòmmè.

Iyáàbisítie nnè tikpàti mǎmmǎnti de kó tináànti

Nte a dò nké mbè tiè ntì ke yáúkunko be kǎnti. ³ Kòò mǎù tiè nyitié mmaì ìi cǎánnè Kirisi kpèyi, ò yete Kuyie nkó kuce kpèti nti, ⁴ ke mǎke tefentè, wè í yé dèmarè, ke mǎke tineiti sǎntíke kpèti, tìi ce nyekpàrè nè yésáàmbè, ke mǎke mehèmmè, ke wúó mbetǎbè beyeibe. ⁵ Bèè mǎke de kó tineiti botí bè ténke í yé timǎmmǎnti, kè be yèmmè dò nkuwedǎunce tu kuditikǎku.

⁶ Kuwedǎunce kó tikpàti tu dè bo nda naatinèmmè a mǎke dè. ⁷ Tì yémmu ke dò nti í tǎní dèmarè bè ti péi dìi mǎnni, ti me nyí yó ntǎ dèmarè ti kǔũ nyiè. ⁸ Kè ti mǎke ti yo mmù, ke mǎke tiyààti dè ti sǎnnèmu. ⁹ Bèè dó kénáá mbédítikpàtìbè, bè òò do mebennimè mieke nke kè iyentotí yeyii bè souté kè bèe ta meyei mmieke, kéfeti kè dèe deè. ¹⁰ A bo duómmè a yèmmè idíití dè tu meyei nkó dikǔnni ndi, bèmbè i ndǎke ke détténè Kuyie nke féũri.

Pǎari tiémmè Timantee

¹¹ Fǐ nKuyie nkóo niti, menténè amáà de kó meyei nkéntǔ Kuyie nke dǎari kù dó dè, kényié nku kpèti, ké nkù dó, kénno nke mi nke bá ndǎri. ¹² Mà dimàù sǎàri a tǎ mèè kpéí nKuyie nképétè mufòmmu mùu bo sǎà Kuyie nda yu mùu kpéí nkàa nàké benitibè péu ìkè a kù tǎmè. ¹³ Nè Kuyie nkùu duò mmufòmmu denennè demòu ku yètiri nè Yesu Kirisi wèè do í yàte ò bo nàkémè Pǎnsi Pidati ìkè ò tu wè o kpèri, n da náámmu kè n tú: ¹⁴ A mpí

nKuyie ntannùù kàa fòmму nwenni páíí, kòò mǎù báá da wátí, kè ti Yiè nYesu Kirisi yàa wētenni. ¹⁵ Kuyie ndiekù kùù mǎà mǎke muwērímú mumǎu, bekpààtibè kóo kpààti, kùù baké bèè baké, kè ku mǎnnì tùðke ò bo wētení. ¹⁶ Kuù mǎà fòù sǎá, ke ã kuwenniku diekù mieke kùù kǎù inuǎ, òmǎù í yóó na ke tóónko kùù borè. Òmǎù í yà Kuyie, òmǎù me mbáá na ké kù yà. Ku yètìrì ndeu, kè kù nkpeñni sǎá. Kè dè mme ndò.

¹⁷ Náké bèè mǎke ku ntenkù kó tikpàti kè bè bá mmǎke sifeí, bè báá duó mbe yèmmè tikpàti, ke yé bè í yémè tì pēnké dǐi mǎnnì. Bèè duó mbe yèmmè Kuyie nkùù ti duò ndemǎu, ke dó dè nti naati. ¹⁸ Náké be kè bè ndǎari dèè wenni, kè be borime nwenni, kè bè nnitì ke pǎá mbe kperε. ¹⁹ Memme bè bo pétémè tikpàti keñkè kpeti, tìi yó mbo sǎá, kémmǎke mufòmму sǎá.

²⁰ Timantee a báá yóu a bo mpǐmmè Kuyie nda duó mmùù tǎmmú, menténè amáà bèè yèmmè dò mbè ciì, ke dó tineitì sǎntíke kpeti. ²¹ Bèmabè yèmmè dò mbè ciimu ke déténè Kuyie nkó kuce.

Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè!

Pɔ̃ri wãri dũ pátiri dèri Timantee Di mpátiri tɔ tũ náãnti

Pɔ̃ri do yóo wãri Timantee dipátiri dèri ke bo Odommu nwe. Ò do wãri de kó dipátiri Timantee nwe ke bo o duó nyitié, kè dèe yie nkè mebennímè ò tũ̀kení ò nwé̃̀eri kèntié nKuyie ntié nyi dò nti nyi tièmmè.

Kòo ò náké ke dò ò dò nkéndakemu bèè ce ntineiti detetirè kpeti, yetannò ìnkè detetirè kè dè bè dètinkonè Kuyie nkuó. Demou de mieke ke tié Timantee ke tú wè nyé wenwe Pɔ̃ri ò fè̃̀uté mèè botí, nè meminnímè ò m̀̀̀temè m̀̀̀fè̃̀útímè mieke nè ò dó mèè botí Kirisi kòbe.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ri sãntemè Kuyie, nè ò yáúkunnemè Timantee k̀̀nti ke dò ò ntɛ̃̃ 1:1-18
2. Pɔ̃ri duó nyi tié nTimantee 2:14-4:5
3. Pɔ̃ri ò mómmuò nhò do bo tũ̀ mieke 4:6-22

Mudummu

¹ Mí mPɔ̃ri Yesu Kirisi kó ditõnni, Kuyie nkuu n tããté kè m bo náké benitibè tináãnti tũ̀ duó mmufõmmu kù do náké tũ̀ kpéí. Oniti ò̃ taunnè Yesu nwe kèpété de kó mufõmmu.

² Mí da wãri di mpátiri, f̃́ nTimantee n kóo dapàà n tá wè. Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi, bè da kuó mmesémmè ke da d̀̀̀dò mesàà nke da duó ndiwèi!

Pɔ̃ri yáúkunkomè Timantee k̀̀nti

³ N sãntímu Kuyie kunku n yembè do tũ̀ nkù, m p̃́ nkù tõmmú bá n yèmmè í m bekùnè. N kù bàámmu keyènkè nè kuyie nha kpéí. ⁴ Nh ò̃ dentenímu ti sòò yóo yate dii m̀̀nni kàa kuó mmèè botí tinõnnieti, kéndó ke da yà kè dè n narike. ⁵ N yému a tãmè Kuyie mmesàà, a yõ kóti Doyiisi nè a yõ Enniisi bè do kù tá mèè botí. ⁶ A báa yè n da nòó ndi m̀̀nni sinou ke bántè Kuyie nkè kù da pã dii pãnni kpéí. ⁷ Muyaánsààmù í ti bónkũnko, mù ti duó mmuwèrímù mmu, ke te kè ti dó titòbè, ke nò nke p̃́ ntimáà.

⁸ Ifei bá nda bonè a bo nákémmè ti Yiè nYesu Kirisi kpéí nnè bè n kpetímè o kpéí. N wènnénè kèfè̃̀uté Tináãnsààti a náá nti kpéí nnè Kuyie nda duó mmù wèrímù. ⁹ Kuù ti yu ke ti deeté, dè í tú kù yè nti d̀̀̀rimè mèè wenni, kuù mè dó nè dim̀̀nni ke mu nyi d̀̀̀ò kutenkù, ke mè d̀̀̀ò nè Yesu Kirisi kpéí. ¹⁰ Bàmbà nkè ti yà ku sàà nkù duõnnímè Yesu Kirisi kòò ti deeté, ke na mukũ nke mù dèè, ke ti náké Tináãnsààti kè ti pètè mufõmmu mù bo sáà.

¹¹ Kuyie nni ndòò ku kó ditõnni kè m bo náké tũ̀ náãnsààti bèè í tú Sifube kè ti mbè tié. ¹² Tũ̀ náãnsààti te kè n fè̃̀ũri bá ifei í m bo, n yé mèè kpéí n tá wè, ke yé ke dò nhò bo m baa ò n duó ndè kètuakènè tibeénti yiè. ¹³ A mp̃́ nTináãnsààti n da náké tũ̀, ke dake duó nhamáà Kuyie, ke ndó betòbè nè muwèrímù ti m̀̀ke mù ti Yiè nYesu kó metaummè mieke.

¹⁴ Mp̃́ mmesàà mMuyaánsààmù mù bo ti mieke mù da duó ndè. ¹⁵ A yému ke dò nhAsii kòbe bèè do m bonè, Fiseeri nè Edimõsenni bè n yóumu. ¹⁶ Kuyie ndòò mesàà Onnesifõ c̃̀tè kòbe, ke yé bè n kpetímè bá ifei í ò bo, kòò k̀̀rini ke n dau nke yáúkũnko n k̀̀nti. ¹⁷ Ò tũ̀kení dii m̀̀nni Odommu mieke kè n wammú weti weti nwe kèna kè n yà. ¹⁸ Ti Yiè nYesu ò kuó mmesémmè, kòo pètè mesàà nKuyie mbeénti yiè. A yému wè n teennè mèè botí Efesi.

2

Kirisi aãp̀̀nti sààwè wèè d̀̀̀ri Kirisi dómè

¹ Timantee n kóo dapàà n tá wè mesàà, yetoo kè ti Yiè nYesu Kirisi da duó mmùù wērímú da kpénkùnnè. ² A kèè kè n nàá nti benìtibè, tuo nti betòbè bèè borime wenni, bèè yóó na ke ti tuo mbetòbè.

³ N wènnénè kè ti fěũté a tú mèè kpéi Yesu Kirisi kóo āāpònti sààwè. ⁴ Ohāāpònti wèè dòòri wèè ò baké ò dómè, ò ãã í ndòòri detèrè marè kè dè í tú muhāāpòntòmmú. ⁵ Kòo nìti me ndó kécoké kèdié nhò ã ntũmmu muceé nkó ikuó kòo í ì tũnnè ò báá na kèniité kèpété tiyeti. ⁶ Wèè kùútí mesàà nweè ã ndò nkèniité kékõũ tidiiti. ⁷ Totí a yèmmè ti nnáànti ìnkè, ti Yiè nyóó da teènnèmu kàa ti banté timòu.

⁸ Á báá yè nYesu Kirisi wèè ku ke yǎnté o kpéi. Bè peité wè Dafiti kó kufuku mieke. Tináànsààti n nàá nti nàá nweè kpéi. ⁹ N nàá mmèè kpéi nTináànsààti de te kè n fěũri, kè bè n kpetí ke dò n tú onitikòùti, bè me nyí yóó na kèpaa nKuyie nnáànti. ¹⁰ De te kè m mi nke fěũri Kuyie ntááté bè kpéi, kè Yesu Kirisi bo bè deté kè bèe ninte tikpeti tii bo sáà.

¹¹ Tináànti tii ntú timómmònti nti:

Kè ti wènnénè Yesu Kirisi ke ku,
ti bo ò wènnénè kénfòu.

¹² Kè ti wéèrì koò tũ,
ti bo ò wènnénè o kpàti mieke,
kè ti me nhò yete
ò bo ti yete múnke.

¹³ Kè ti í dòòri Kuyie ndómè,
wenwe dòòrimu kù dómè.
Ke yé wè í yóó namè ke yóu ò dòmmè.

Otònti sààwè bo ndòmmè

¹⁴ Dentè be ti nnáànti, ké tí mbè nàké weti weti Kuyie nyìkè ke tú bèe yóu tisínténeiti, ti í dòòri mesàà, ti pètìnke buòmmu bèè ti kèmmú. ¹⁵ Yetoo kéndò nhotònti sààwè Kuyie nyìkè, ke bá mmòke tii bo da pí nyifei a tómmú ìnkè, kàa nnáá ntináànsààti dè bèkúmè.

¹⁶ Nyennínè tinèiti sòntíke kpeti tii pìetinè Kuyie nkó kuce, bèè dó de kó tisínténeiti ti bè détinakonè Kuyie nku. ¹⁷ De kó tinèiti dònnè dimònsìnni ndi ke dòmmu, bèè ti mòke be kó bèmabè tu: Imindee nè Fideti. ¹⁸ Bè yóu timómmònti nti ke détinne bèmabè Kuyie, ke bè nàá nke tú Kuyie ndú nkè becírìbè yǎnté ke deèmu. ¹⁹ Nè memme Kuyie ndú nyèè pũke kè yè fiíkú teii, kè ku náànti wàri ye ìnkè ke tú: Ti Yiè nKuyie nyému ku kòbe. Kè titèti wàri ke tú: Kè wèè yí ò tú ti Yiè nkou wèè yóu meyei.

²⁰ Tecfètè dietè mieke tinènti ã mbomu tibotí tibotí: Mesòò kpeti nè timáti péiti kpeti nè tiyaati kpeti nè ideí kpeti. Kè bè pìinnè timati mutómmú yebaa mmieke, ke pìinnè titèti yewe yemòu, ke kounè titèti tiyontì. ²¹ Wèè yóu meyei n nàá mmèè kpéi ndie nhò bo ntú ti Yiè nkou, kèntú kunenkù sààkù bè pìinnè kù mutómmú sààmù. ²² Pí nhamáà kè tidapànti báá da tanné meyei mmieke, kémbeti timómmònti, kényetiroo ke tá Kuyie, kénwàà mmédókùmè, kémbeti diwèi, kénwènnè bèè tũ nKuyie nnè be yèmmè memòu. ²³ Bá nyíé ntiyèinnèiti detetirè kpeti, ti ce nyekpàrè nye. ²⁴ Kuyie nkóo tónti í dò nkéndó yekpàrè, ò dò nkéndó benìtibè bemòu ndi, kènnò nke bè tiè, kènnò nke mi. ²⁵ Ke tiè mbèè í dó o náànti meyòmmè, kè dè yèmmè Kuyie mbo bè teennè kè bèe banté timómmònti kéceete kè be borime wenke. ²⁶ Kè bèe yè dibòò dii do bè pí ndi nòutè mieke, kènaá mbesààbè kéndòòri Kuyie ndómè.

3

Benìtibè yó ndòmmè yewe sonye

¹ Timantee, á nyé ke dò ndè yóó yonkemu yewe sonye mieke. ² Kè benìtibèe náá nsinòutèi yembè, kèduó mbe yèmmè idííí, kénhà yepòrè, kèmmòke sifei, kènsáá nKuyie. Ke í sánti bè

bè pãã ndè kpéí, ke sènkú dèè tu Kuyie nkperè. ³ Kè be toò kpenke, kè bè nkpa mesémmè, ke náante betòbè kpéí, ke m̀̀ke kemieyonke, ke yòu, ke níí mbenitibè bèè d̀̀rri dèè wenni. ⁴ Bè bo nfiiti betòbè, ke m̀̀ke kemieke nè sifeí, ke d̀̀rri be yèmmè dómè ke í d̀̀ Kuyie, ⁵ kéndòrri ke dò mbè tũ nKuyie nkó kuce ke né yetírí dèè tu bèè tá be kó muwèrímú, á yatenè amáà de kó benitibè. ⁶ Bèè kó bèmabè taà benitipòbè bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce be cèí. De kó benitipòbè m̀̀ke meyei mme péu ke í nò nke pĩ mbemáà, ⁷ ke tú bè wanti timómmanti bè me nyí na ke tí banté. ⁸ Bèè me ntaà benitipòbè cèí bè yete timómmanti nti, ke d̀̀nnè Esibiti kó benitinòmbè Sannesi nè Sãmbesi * bè do yetemè M̀̀yiisi kpeti, kè be yèmmèe s̄nte kè bèe búttinné Kuyie nkó kuce. ⁹ Be d̀̀rri mè me nyí yó nhã ke s̄ri, mè yóó feitému kénd̀̀nnè de kó benitinòmbè k̄me do feitémè.

P̀̀rri nakémè Timantee ò dò nkéndòmmè

¹⁰ F́ nTimantee, a kèèmu n tié, ke yà m borime d̀̀mmè ke ỳ̀tè m beti mù ke yà n tá mèè botí Kuyie nnè m minnímmè nè n d̀̀ mèè botí Kuyie nnè benitibè, nè n fííkúmmè Kuyie nkó kuce mieke. ¹¹ A yèmu bè n fèũ mmèè botí nè nh àké mèè botí. A yèmu tii n t̀̀kení Æntiyosi nè Ikanni nè Disiri. N yàmu mefèũttimè memou botí kè Kuyie mme nni deeté. ¹² Bèè d̀̀ kéndòrri Kuyie ndómè ke tũ nYesu Kirisi bè yóó bè fèũmmu. ¹³ Kè benitiyonkuce bie nè iyáabisítie nyembè bè yó nsakému ke tati meyei mmieke, ke fétinko benitibè nè bemómmambe. ¹⁴ F́ nni mpí mbè da tié nti kàa ti yie nnè a yèmmè memou, a yèmu wèè tì nda tié. ¹⁵ A yèmu Kuyie nnáànti nè a bemme, tii da duó mmeciì nkàa yie nYesu kòò da deeté. ¹⁶ Kuyie nkuu niité bèè w̄ari ku náànti, kè bè tì w̄ari kè tì wenni, ke ti benkú timómmanti nè ti yei nnè ti yetimè nè ti bo mbo mèè botí ke d̀̀rri Kuyie ndómè. ¹⁷ Kù mè d̀̀ò kè dè bo yie nkè ku kóò niti wèè tũnte omáà mesàà nképi mmutómmú sààmù.

4

¹ N da náámmu nè Kuyie nkó diyètiri nè Yesu Kirisi kperi, wenwe wèè w̄tini ke bo baaté kutenkú kèbekénè befòubè nè becírìbè kè n tú: ² A yetoo kénnáa Kuyie nnáànti s̄ã, kè yem̀̀rè wenni yoo yè s̄. Kè wèè yeté a ò tié nkòò banté o yetimè, kè wèè dò nha ò kpannè a ò kpannè, kè dè dò nha yáúk̀̀nne wèè k̀̀nti, á tì yáúk̀̀nne, á mmi nké mbè tié nnè meyèmmè memáà. ³ Yem̀̀rè kpaanímu kè benitibè yóó yete itie nsàayi, kéwammú bèè bo mbè ni ke bè náà mbè d̀̀ tì. ⁴ Kè bèe búttinné Kuyie nnáànti kèntũnne iyáabisítie. ⁵ A nnò nke pĩ nhamáà, kèmm̀̀ke meminnimè mefèũttimè mieke kénnáa nTináansàati ke pĩ nha tómmú weti weti.

⁶ N da náá mmie nke yé n duómmèmu n fòmmu ke yóó kú. N kũũ mm̀̀nni dii t̀̀òke. ⁷ M̀̀mamu dè bèkúmmè, ke tá Kuyie nke t̀̀òke kum̀̀nku. ⁸ Ke baa tucuuti obeénti sà̀wè yó n duó nti tibeénti yiè, wè í yóó tì duó mmũ mmáà. Ò yóó tì duó mbèè kó dimàà ò bàa bèmbè nè diwèi ò yóó w̄tini dii yiè.

P̀̀rri do yè Timantee báá yè ndè

⁹ Yetoo kék̄tini mecãã nké n yà. ¹⁰ Demaasi d̀̀ kutenkú kuu nkperè nde ke n yóu ke k̄te Tesadoniki, kè Keresã k̄te Kadasi, kè Titi k̄te Dadimasii. ¹¹ Duku wèè máà kpaá ke m bonè. Kàa k̀̀riní a nneinni Mariki kòò n teennè mutómmú. ¹² Tisiki yie nh ò t̄ nhEfeesi nwe. ¹³ Kàa k̀̀riní a n t̄nín n yaàb̀̀rri n yóu di Todowaasi, Kapuusi c̄tè, kènt̀̀nni m páte, a báá yè nha bo n t̄nnimè Kuyie nnáànti kpeye.

¹⁴ Adekisántiri omáati n d̀̀ò meyei mmediè, ti Yiè nyóó mè nhò yietímu. ¹⁵ Á nyé o kpéí, ò càrimu ti náà ntii kó dimàà.

¹⁶ Bè do m bek̀̀nnè dii m̀̀nni meketimè kè bè n yóumu bemou, Kuyie mbáá bè yietí be caàrimè. ¹⁷ Kè Kuyie mme nni nni mbonè, kè n deeténè yec̀̀ric̀̀rè, kè n duó mmuwèrímú kè

* 3:8 Sannesi nè Sãmbesi: De kó benitinòmbè bè náà mbèè kpéí Mudennimù 7:11-22 bè me nyí kè w̄ari be yetè.

n nàké Tináaṅsààtì bèè í tú Sifube. ¹⁸ Ti Yiè mbo nni ndeeri nè meyi mmemou, ké n tanné o kpààtiyuu, o yètirì ndeu sáã. Kè dè mme ndò.

Mucaummu

¹⁹ A dɔu Pirisiidi nè o dɔu Akidaasi nè Onnesifoo cīētè kɔbe. ²⁰ Edasiti kraá Kɔdenti nwe, kè Todofimmu mɔ nkè nh ò yóu Mideti. ²¹ Yetoo kékɔtení kè diyɔ̀̀ kpaaní. Ebuduusi nè Pitãã nè Dinuusi Kododiya nè ti kɔbe tɔbè bè da dɔunko.

²² Ti Yiè nni nda bonè!

Kuyie nkó mesàà nni nda bonè.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Titi Di mpátíri tɔ tùi náaàntì

Titi do tú onìtì nwe wèè í tú Sifu kó kubotí kou. Kòo yie nYesu, kénneitinè Pɔɔri kè bè nàá nKuyie nnáaàntì. Pɔɔri do yóó ò wàri di mpátíri ke ś nhò bo Kede ti nwe, Pɔɔri weè do kè nhò tɔ nkòò bo paaté mutōmmú centimè nè bè tūntemè Kuyie mbáammu.

Meketimè kòò d̀ Titi dò nké bè dèntemu bèè ni Kirisi kàbe tĩrè bè dò nkéndōmmè, de m̀nni bá wè ò do yému ke dò nKede ti kàbe tú bèè fōmmu í wenni.

De kó difānkúò kè Pɔɔri ò duó nyitié nhò bo ntiemmè bedakótibè nè bepokótibè Kirisi kàbe tĩnni mieke, kè bè múнкеe tuo nde kó itié mbébémbè nè bèè tú tidaati. Kòo bè dènte Kirisi kàbe dōmmè kénnaatinè betòbè, kè dèe yie nkè metotimè bá mbo.

Di mpátíri náaàntì duó ke dōmmè

1. Bèwedəunkótibè dò nkéndōmmè 1
2. Bedakótibè nè bepokótibè bè dò nkéndōmmè 2
3. Kirisi kàbe dò nkéndōmmè 3

Mudəummu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkóo tǎntì, n tú Yesu Kirisi kó ditōnni ndi ke náá nTináaànsààti.

Kuyie nkuù n duó nde kó mutōmmú kè m bo náké Tináaànsààti kù tāātè bè kè bèe ti banté kéntá Kuyie, kéntū nku kó kuce bè dò nké nkù tūmmè. ² Kè bèe banté ke dò mbè m̀ke mufōmmu mùù bo sǎà, kù do yē nkù yóó bè duó mmù ke mu nyí d̀ò kutenkù. ³ Di m̀nni ke mù nti bēke ke duó nkè n náá nTináaànsààti. Kuù mè d̀ò ke bo ti deeté.

⁴ M̀i da wàri di mpátíri f̀ nTiti m bire mómmənde Kuyie nkó kuce mieke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da d̀ò mesàà nke da duó ndiwèi!

Pɔɔri duó mmù tōmmú Titi Kereti

⁵ N do da yóu Kereti kàa bo deè mutōmmú mùù kpaá m̀mmu, kéntū nyitié n da duó nyi, kētānké bèwedəunkótibè bá dii èi mieke. ⁶ Wèè ni Kirisi kàbe tĩnni ò dò nkéntú onitisààwè nwe, kēmpo onitipòkù omáà, kòo bí ntú bèwedəumbè, kè ì borime wenni, kè ì yíé nyi yembè kpeti. ⁷ Wèè ni Kirisi kàbe tĩnni ò pĩ nKuyie ntōmmú mmu, ke dò nkénwenni, ò bá mməke tefentè, ò bá mməke kemieke, ò bá ntú kunaàyààkù, ò bá nyóù, ò bá ncií nke yo nyidíí. ⁸ We ncóu bèp̀̀bè, kéndəori mesàà nke ciì, ke dəori Kuyie ndómè, kòo borime nwenni, kòo nnə nke pĩ nhomáà. ⁹ Wè mpĩ Kuyie nnáaàntì weti weti, ke tì tiè mbè tì nhò tiè mèè botí, kòò d̀òri mēmmè ò bo na kēntiè mbenitibè itié mómmənyi, kè wèè yeté wèè na kóo bēke o yetimè.

¹⁰ Bèè í tū nKuyie nkó itié nweti weti bè d̀ke sū Sifube bèè cəuté Yesu be mieke nke, bá bè í yíé ntimatì, ke náá mbenitibè tináaàntì péu ke bè fétinko. ¹¹ A bè bàa kè bè bá nnáá, bè buò nsicéi nsi ke s̀ pùò mpáíí ke tiè nyitié nyeyi ke d́o ticuuti. ¹² Kereti kàbe kó Kuyie mpānāaàntì náaàntò m̀ò do béimmu ke d̀: Kereti kàbe tú siyààbìsì yembè mbe ke yóu tikpasinti kōme, ke dé mutōmmú, ke d́o mudii máà. ¹³ Kuyie mpānāaàntì náaàntò béi nti tu timómmənti nti, kpānnè be mediè, kè bèe banté bè bo ntūmmè Kuyie nkó kuce kécooté. ¹⁴ Ke yóu bè bo ntūmmè Sifube kó iyààbìsítí kéntū ntimómmənti ke yóu benitibè d́u nyii tié. ¹⁵ Deməu dè wennimu Kuyie nwénkunnè bè borè. Dèmarè me nyí wenni bèè yete Kuyie nkpeti ke s̀ mbe borè, be yèmmè nè be d̀òrimè dè s̄immu. ¹⁶ Kè bè yèmmè dò mbe yé Kuyie nkè be d̀òrimè m̀ke isíe, bè í yie nKuyie nkpeti, bè báá na kéd̀ò mesàà mmamè.

2

Kirisi kou dōmmè kēntiè nyitié nsàayi

¹ Fǎ nni mbè tiè nyitié nsàayi Kuyie nkpeyi. ² Náké bedakótíbè kè bè nnò nke pī mbemáà, ke tú benitìbè mómməmbə, kè benitìbè mbè dé. Kè bè ntǎ Kuyie nweti weti, kéndó be kəbe tǎbè, ke mǎke meminnímè. ³ A náké bepokótíbè kè be borime nwenni, kè bè bá nnáante betǎbè kpéi mbè bá ntú tinaayààti. Bè nduò nyitié nsàayi ⁴ benitipobémbè, kè bè ndó be daabè nè be bí, ⁵ kéntú benitiposààbè kénwetí be daabè, kénno nke pī mbemáà, ke pī mmucētōmmú mesàà, kè be yèmmè wenni, kè bè yíe mbe daabè kpèti kè be dǎòrìmè bá nte kòò mǎu senkèrì Kuyie nnáàntì.

⁶ A ntiè mbebémbè kè bè nciì, kénno nke pī mbemáà deməu miəke. ⁷ Fǎ nha mómmuò nkàa borime nwenni, kàa mbè tiè nyitié nsàayi, ì tu imómmənyi. ⁸ A tié nni ndò mpáí kè ti kpantídèntǎbèe mónté bè bo ti wátí tì, kè ifeii bè pī.

⁹ A tié ntidaatì kè tì nyíe nti yembè kpèti, kéndǎori bè dómè, bè ní báá tì béinnè kè tì baao. ¹⁰ Tì bá mbè yuuku, tì ndǎori mesàà nkè ti borime nwenni. Kè benitìbè ndé Kuyie nkùu dɛerí, kù ti duó ntìi náàntì.

¹¹ Kuyie ndòò mesàà nke dó kè ti dɛetému kè benitìbèe kù banté. ¹² Kù dó ti yóu meyei mme nè kutenkù kó meyèmmè, kè ti borime nwenni kè tí nnò nke pī ntimáà, ke dǎori Kuyie ndómè, ¹³ kénkémmúnè diyè dierì ti baa di. De kó diyè Kuyie ndiekù, ti Yìe nYesu Kirisi odeetiwè bo feíténí di nè tikpetì. ¹⁴ Ò duó nhomáà ndi kè bè ò kùò ti yei nkpeí, kòò ti dɛeté, ke ti wénkunnə, kè ti tú o kəbe, ke dó mesàà nke mè dǎori.

¹⁵ A dò nké ntì mbè tiè nnè muwērímú ke nyáúkunko be kǎntì, kè bè ndǎori ti yè mmù, Kuyie nkuù da duó nde kó mutōmmú, báá yie nkòò mǎu senkèrì a tié.

3

Kirisi kəbe dò nkéndōmmè

¹ Náké be kè bè ndé ketenkè yembè nè bekpààtibè, kényíe mbe kpèti, kémpī mmutōmmú kè dè wenni. ² Bè bá mmǎke tisīntenáàntì, bè bá nwanti yekpàrè, bè nwanti benitìbè beməu kó mesàà. ³ Ti múnke do tú tiyèintì nti, ke mǎke meyèmmè yeime, ke í yíe ntimatì, ke tū nkuce yeiku, ke dó kutenkù kpere deməu, ke dǎori dèè í wenni, ke ɛ̀nnè titǎbè, ke beúnè titǎbè. ⁴ Kè Kuyie nti dó ke ti dǎò mesàà nke ti dɛeté. ⁵ Dè í tu ti dǎò mesàà mmamè, kù ti kuó mmesémmè mme. Bè ti kunnə diì mǎnnì ndi menie mMuyaánsààmù ti dǎòmè benitipàmbè ke ti duó mmufōmmu pàmmù. ⁶ Ti Yìe nYesu Kirisi weè te kè Kuyie nti duó mMuyaánsààmù mediè. ⁷ Ku kó mesàà mmeè te kè ti wenke, ke baa mufōmmu mùu bo sǎà kù yè nkù yóó ti duó mmù. ⁸ De kó tináàntì tu timómmənti nti kè n dó a tì mbè tié nkè bèe tì cǎuté kè tìi bè teennè, kè bè ndǎori mesàà ndèè wenni ke yóó teennè benitìbè. ⁹ Á bá nkǎké tisīnténeiti miəke: Ifuke kó tineiti nè Sifube kó ikuó, de ce nyekpàrè nyə, dè í teennè mùmamù. ¹⁰ Kòò mǎu totírì Kirisi kəbe, á ò cau nkuce mèdémè kòò yete á ò bèti. ¹¹ De yìe nkó kubotí fetimu, ke dǎori meyei nke caàri omáà.

Mucaummu

¹² Kè n tǎnko Atemaa yoo Tisiki. Á kǎtení mecāā Nikəpədiisi n yó nde mbo diyǎò. ¹³ Teennè Senaasi obeéntì nè Apodoosi kè bèe kǎte kupǎòkù kè demarè báá bè dǎnté. ¹⁴ Ti kəbe múnke dò nkéndǎorimu mesàà, ke teennè benitìbè bèè bo ticīti miəke ke báá sǎnté kəmbo detetirè.

¹⁵ Kirisi kəbe bèè bo diə mbè da dǎunko. Á dǎunko Kirisi kəbe bèè bo di ciə. Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè diməu!

Pəəri wəri dū̀ pátiri Fideməə Di mpátiri tə̀ tū̀ náànti

Fideməə do tú onitidiεwè nwe kéceete kətū̀nne Yesu kó kuce Kə̀dəəsi Kirisi kə̀be tī̀nni. Kòo mmə̀ke o kó kudaakù makù kè ku yètiri tu Onnesimmu, kè kùu coké o borè, kəsínkoo Pəəri kukpetíndieku, ké ke nceete kényie nYesu. Deè te kè Pəəri wəri Fideməə dipátiri ke bo ò bántè kòo wēte kétaunnè o kó kudaakù koò nnàá nke tú wèe kù cəuté ké kù cī́, ke ténke bá nhò wùó nke dò nkudaakù ò nhò wùó nke dò nho kou.

Di mpátiri náànti duó ke dòmme

1. Pəəri sántemè Fideməə 1-7
2. Bè baámmè Fideməə ke tú wèe cəuté Onnesimmu 8-25

Mudəummu

¹ Mí mPəəri bè kpetí wè Yesu Kirisi kpéi nnè Timəntee tū da wəri f́ nti népo sàù nè wè ti wē nti pī mmùù tōmmú. ² Ke dəunnè Kirisi kə̀be bèè tiku a cī̀tè nè ti tāū Apiya nè Adisipu, wèè ti wḗnè dimàù. ³ Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di də̀d mə̀sàà nke di duó ndiwèi!

Fideməə táme Yesu nè ò dómè o kə̀be tə̀bè

⁴ Fideməə n népo sàù nh ə̀ mbáá nKuyie nke kù sántimú a kpéi. ⁵ N kèèmu a tã mēè botí ti Yiè nYesu koò dó ke dónè o kə̀be. ⁶ M báámmu Kuyie nke tú metákumè mēè ti wēnninko mí nnè f́, mè da teennè kàa banté ti mə̀ke mēè sàà mmə̀mə̀u ti wḗnèmmè Kirisi. ⁷ N tebite, a dómè Kirisi kə̀be deè n duó ndiwèi ke náríkunko n yèmmè ke yáúkūnne Kirisi kə̀be kə̀nti.

Pəəri yēmmè Fideməə cəuté Onnesimmu nè diwèi

⁸ N tú Kirisi kóo tōnti nwe kè n do dó n da náké nè muwḗrimú a dò nkédə̀d tì. ⁹ N né dó ke da bántemú n da dó mēè kpéi nnè Yesu Kirisi ti dó wè kó diyètiri, mí mPəəri odakóti bè n kpetínnè Yesu Kirisi kpéi nke. ¹⁰ N dó a cəuté Onnesimmu nwe kóo də̀d mə̀sàà. Mí ò náké Kuyie nnàànti dikpetíntou miεke kòo cèete, ke tú m bire Kuyie nkó kuce miεke. ¹¹ N yému ke dò nhOnnesimmu do í da də̀d mə̀sàà, di mmə̀nni ke yóó mè nda də̀d ò mè nni ndə̀d mēè botí.

¹² Nè we ti naá nhoniti omáà ndi, kè n wè nda duə̀nko. ¹³ N na ndómu wè nkpaá m borè, n kpetí dè Tináànsààti kpéi nke n teennè, a na nni nteennè mēè botí. ¹⁴ N né í dó n də̀d dèmarè kàa í dó, m me nyí dó á n də̀d mə̀sàà nnè muwḗrimú, n dó á wè nni nduə̀nni nè amáà ndi.

¹⁵ Kè dè yèmmè dè dò nhOnnesimmu da yatenə̀mu yemə̀rè sámpó miεke, kè di wēte kéwēnné sáà. ¹⁶ Di mmə̀nni ò ténke í tú kudaakù cénkoo, ò naá nti kou nwe Kirisi kó mēwēnnimè miεke, kè nh ò dó mə̀sàà nkè n yèmmè dò nha kperε yó mme ndò.

¹⁷ Kàa yé ke dò m mēnke tú a népo nwe, cəuté we a na nni ncəuté mēè botí. ¹⁸ Kòo da càrè dèmarè yoo ò da bannè m bo dè nda yietí. ¹⁹ Mí mPəəri mí wəri tináànti tii nnè n nùtè ke tú m bo dè nda yietí. N né í yē nha n yietí a m bannè dè, ke yé a m bannèmmè a fòmmu. ²⁰ N tebite n da báámmu nè ti Yiè nkó diyètiri ke tú a n də̀d oniti ə̀ d dòmè o kou Kirisi kó kuce miεke.

²¹ N ti n da wəri ke yému ke dò nha yóó tì də̀d kè dèe pḗtè n yèmmè. ²² A n tūnte kudieku, n yèmmè dò nKuyie mbo cəuté di báámmu ké m pā kuce kè n kə̀too di cie.

Mucaummu

²³ Epafadasi, nè wè ti wē nke kpetí Kirisi kpéi nhò da də̀unko. ²⁴ Nè Mariki nè Adisitaki nè Demaasi nè Duku nè bè ti pī mmutōmmú bè da də̀unko.

²⁵ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mə̀sàà nní nda bonè!

Bè wãri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè tu Ebedeebe Di mpátíri tɔ tùi náàntì

Bè wãri Ebedee kó dipátíri Kirisi kɔbe tĩrè mayè nyè yèè do ta mehàárìmè kéndó kédootóo metákùmè, wèè bè wãri dipátíri kòò nyáúkunko be kònti ke tú bè ntěĩ, ké nyé ke dò ndèè do dɔari metaummè kótímè miéke onìti kó medeetímè kpéi, Kirisi de ndòò nè o kũũ mmieke.

Ebedeebe kó dipátíri náá nke ìkú yetannò yètããti ndi yèè tu:

1. Yesu Kuyie mBire kékunnemè omáa ke yie nho cice kpɛti ke fěũté mediè. Yesu deunèmu Kuyie mpããnáãntì náam̀bè nè Kuyie ntõrè.
2. Kuyie nnàkémè ke tú Yesu weè tu ikuó nùti diewè.
3. Yesu kó mukũũ mmuù te kòo nìti na ke pètè medeetímè iwũõ kó muféù do í na ke duómmè onìti.

De kó dipátíri kó dikéè didèrì miéke kòo yáúkunnè Ebedeebe kònti kè bè bo nwéèrì ke nfíikú Kirisi kó kuce miéke kéndònnè dimònni kɔbe bèè do tá Kuyie. Kòo ntiè nKirisi kɔbe ke tú bè nfíikú kéntá nkétuɔkenè kumànkú.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Yemòrè sonye yiè mmieke Kuyie nti benke kumáa nè ku Bire Yesu borè nde 1:1-3
2. Kirisi pèètéme demou 1:4-10:18
3. Metákùmè 10:19-13:17
4. Mudɔummu 13:18-25

Kuyie nti náánnè ku Bire nùti miéke nke

¹ Kuyie ndo náánnè ti yembè nè ku pããnáãntì náam̀bè nò miéke nke kuce mèpéu, nè meborime péu miéke. ² Yemòrè sonye yie mmieke kè kù ti náánnè ku Bire nùti miéke. Nè ku Bire beè wènnè ke dòò kutenkù. Kù de ntããté kè dè yóó tieke demou. ³ Ti yà Yesu deumè mme ke banté Kuyie ndeumè. Weè náãntì kpeñni ke tɔ kutenkù ke te demou kè dè kéri mesàa. Weè ku ke ùté ti yei nke dèè ke kàri Kuyie nkùù nò ndemou ku bakù youú.

Yesu pèètéme Kuyie ntõrè

⁴ Yesu kpeñnimu ke pèèté Kuyie ntõrè, Kuyie nwe n duó ndiyètìrì dièrì, dùi deu ke pèèté ku tõrè kpɛye. ⁵ Kuyie nyí nàké ku tònni marì ke yĩ:

A tú m bire nde yíe,

kè n tu a cice,

Kù me nyí nàké ku tònni marì ke yĩ:

M bo ntú a cice,

kàa ntú m bire.

⁶ Kuyie nyóó duònni dùi mònni kutenkù miéke ku Bire dèè tu Mpo ke béimmu ke dò:

Kuyie ntõrè ndè bàá.

⁷ Kuyie mbéimmu ku tõrè kpéi nke yĩ:

Kuyie nkuù cèèrì ku tõrè

kè yè naà nkuyaakù,

ke ceeri ku tómbè

ke bè naà nfehããdɛɛnfè.

⁸ Ke né nàké ku Bire ke yĩ:

A tú Kuyie nku,

kàa kpààtikàrì yó mbo sãã,

a baké nè timómmanti nti.

⁹ A dó timómmanti nti,

a í dó meyei,

dεε te kè Kuyie nha Yiè nda tããté
a kɔbe mieke,
ke waare a yuu mekùò,
ke da duó ndiwèi.

¹⁰ Ke yíe ke bè nàké ke yĩ:

F́ nti Yiè
f́òò d̀̀ò ketenkè nè dim̀̀nni,
tiwetì tu a ǹ̀utè kó mut̀̀mmú mmu.

¹¹ Dende yóó p̀̀x̀̀tému,

kè f́ nni mbo,
dè yóó kótému kuyààkù t̀̀mè.

¹² A yóó dè kpèúmu kuyààkù k̀̀me,
kè d̀̀e ceete.

F́ nyie me mbaa yó ndò nha d̀̀nti nti,
a í deu.

¹³ Kuyie nyí nàké ku kó dit̀̀nni mari ke yĩ:

Nkari m bakù youú
ke k̀̀mmúnè m bo da duómmè
a dootit̀̀bè k̀̀a bè na ké bè c̀̀ùti.

¹⁴ Ba ntu Kuyie nt̀̀rè? Ku t̀̀mbè mbe kù t̀̀̀nni bè, kè bè teénnè kù yóó d̀̀etè bè.

2

Kuyie ndeeri m̀̀e botí wennimu

¹ Kuyie ndeeri m̀̀e botí wennimu, d̀̀e kpéi nte kè ti dò nkémpí ntimómm̀̀nti ti kèè tì, ke báa yeté kuce. ² Nyénè ke dò nKuyie nt̀̀rè do t̀̀uní tì ke náa mbenit̀̀bè tì tu timómm̀̀nti nti, kè bèè tì yetíri kè Kuyie mbè f́̀ũnko. ³ Ti kèè tì náantì, Kuyie mBire d̀̀e tì nti nàké, kè bèè tì kèè kè bè múnke tì nàké. Kè ti tì yete ti bo ỳ̀me kéyenté? ⁴ Kè Kuyie nd̀̀ò tidietì tibotí tibotí, ke benke bè náa nti tumè timómm̀̀nti, ke bè p̀̀ Muyaánsààmù kó yep̀̀rè kù d̀̀mè.

Yesu weè d̀̀eri

⁵ Kuyie nyí yè nku t̀̀rè yeè yó mbaké kutenkù kùu kpaaní, ti náa nkùu kpéi. ⁶ Ti ẁ̀rimu nke tú:

Oǹ̀ti kpeti tú ba

k̀̀a d̀̀nniní ò kpéi?

Oǹ̀ti tu we k̀̀a d̀̀ke o kpéi?

⁷ A ò k̀̀k̀nnèmu Kuyie nt̀̀rè

dim̀̀nni s̀̀mp̀̀rì mieke

k̀̀a ò duó ntikpeti nè diyetidieri,

⁸ koò duó nha d̀̀ò d̀̀e kó dim̀̀à

koò dè baké dem̀̀u.

Kuyie nhò duómmu dem̀̀u kòò dè baké ti né mu nyí yà ò bakémè dem̀̀u. ⁹ Ti ỳ̀mu

Kuyie nhò k̀̀k̀nnèmu dim̀̀nni s̀̀mp̀̀rì mieke Kuyie nt̀̀rè, koò d̀̀úk̀nnè koò kpénk̀nnè

ò f́̀ũtémè ke ku ti kpéi. Kuyie nti d̀̀ m̀̀e kpéi nte ò kumè tim̀̀u kpéi. ¹⁰ Kuyie nkuu d̀̀ò

d̀̀e kó dim̀̀à bo dem̀̀u, ke dè te ke d̀̀ benit̀̀bè péuu ta ku kpeti mieke, d̀̀e te kè kù duó nkè

Yesu f́̀ũté ke yè páíi ke bo bè d̀̀etè.

¹¹ Yesu weè òu benit̀̀bè be yei. Wèè ẁ̀nk̀nko nè ò ẁ̀nk̀nko bè bè wè mbe cice omáà

ndi. D̀̀e kpéi nte kè ifei í ò bo ò bo mbè túmè o k̀̀be, ¹² koò béi nke d̀̀:

M bo nnáa nha kpéi n k̀̀be cuokè,

m bo nda s̀̀ntí dit̀̀nni cuokè.

¹³ Ke ẁ̀te ke yĩ:

M búo Kuyie nku.

cuokè. ¹⁸ Kuyie ndo pàrikè ke dà òmbè í tati kù do dọ bẹe ta kèè tenkè kéom̀pè? Bèè do yete bèmbè ku kpèti. ¹⁹ Ba ndo te kè bè í nta? Bèè do yete mèè kpéi nke ku kpèti, dèè do te kè bè í nta de kó ketenkè.

4

¹ Kuyie ndo béimmu ke dà: Bá wè ò bo na kéta ku om̀pùmè mièke, de kó dinùù kpaá bomu nè yíenní. Ndakenè kòò m̀òu báa paà de kó meom̀pùmè. ² Ti kèèmu Tináaansààti bèè do bo dikpáà cuokè be kòmè. Bè do tì kèèmu tì me nyí mbè teennè bè do í tì tá mèè kpéi. ³ Tínti bèè yie nKuyie nkpèti, ti tatimu meom̀pùmè mièke kù béi mmèè kpéi nke yí:

Di í tati n do yè ndi ta
kèè tenkè mièke kéom̀pè.

Kù yóó béi mmemme ke s̀s̀ nkù dèèmu ku tòm̀m̀ú nè dimònni. ⁴ Ti wàrimu kupíkù makù diyie yíenní kpéi nke tú: Kuyie mpí nku tòm̀m̀ú ke dèè ke om̀pè diyie yíenní yie. ⁵ Ke yíe ke wàri ke tú: Di í tati n do yè ndi ta kèè tenkè mièke kéom̀pè. ⁶ Bèè do niité kékeè de kó Tináaansààti ke í nti tá, bè í ta de kó meom̀pùmè mièke. Yíe nkuce kpaá ke bomu de kó meom̀pùmè kpéi, kè bèè yie nTináaansààti bè bo na kéta me mièke. ⁷ Dèè te kè Kuyie ndóu ndiyie teri ke di yu ke tú: Yíe. Dè do m̀ontemu kè kùu duó nkòo kpaàti Dafitii béi nke dà Kuyie ntu:

Mí Kuyie nkè n di béinnè yíe,
di báa kpénk̀unne di to.

⁸ Kè Sosuwee do mbè tanné meom̀pùmè mièke, Kuyie nna bá nwète ke nnáá ndiyie teri mari kpéi. ⁹ Kuyie ndo dèè ku tòm̀m̀ú kéom̀pèmu, mèè botí nku bèè kù yie mbè yóó om̀pè. ¹⁰ Wèè ta Kuyie nkó meom̀pùmè mièke, ò om̀pèmu nè o tòm̀m̀ú Kuyie ndo om̀pè mèè botí. ¹¹ Dèè te kè ti dò nkéyetoó kéta de kó meom̀pùmè mièke. Ti ndake ke báa yete Kuyie nkpèti képaà meom̀pùmè, bè do tì yete mèè botí dikpáà cuokè ké mè paà.

¹² Kuyie nnáaanti f̀òumu ke kpeñni ke si ke pèèté disiè menatimè mèdémè kperi, ke si ke tuòkù diwènni nè meyèmmè, ke kékíi yekũ̀ò ke tuòkù mefemme, ke kpéinkoní meyèmmè mèè s̀òri nè iyentotí. ¹³ Kuyie nkuù dè d̀òò demou, demarè í kù s̀òrinè, demou dè feímu, demarè í kù biinninè, ti yóó ku nnáké ti d̀òò dèè kó dimàà.

Kirisi tumè ikuó niùti diewè

¹⁴ Ti makemu ikuó niùti diewè, Yesu Kirisi, Kuyie mBire, wèè dèke keĩnkè. Tí ntèi ke tũ nKuyie nti tá kù. ¹⁵ Ti kó ikuó niùti yému ti cĩnni mèè botí, kè mesémmè ò bo, ò yàmu mesoummè memou ti yaumè, ò me nyí d̀òò meyei. ¹⁶ Yóunè kè ti tóonnè Kuyie nkuù ti dọ ke bá nyièkù, kè kù ti kuó mmesémmè, ké nti dọ, ké nti teennè dè d̀òò nkù ti teennè dii m̀onni.

5

¹ Ikuó niùti diewè benitibè ãã tãáté wè, o kó mutòm̀m̀ú ã ntú ò bo mbáámmè Kuyie mbenitibè yei nkpéi, ke kù duò mbe pãrè, ke feu iwũ̀õ benitibè yei ncĩémmè kpéi. ² Ò me ntúmè onitì nwe ke cĩnni, kè bè d̀òò meyei nhò yému bè í kpeñnimè. ³ Ò cĩnni mèè kpéi nke d̀òori meyei dèè te kòò ãã keté káféuté o mómmuò nho yei ncĩémmè kó feòfè, kédeè káfíe betòbè kó meyei ncĩémmè kpèyi. ⁴ Om̀òu ãã í ntãáté omàà kénáa nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ãã ò tãáté, kù do tãáté mèè botí Anò.

⁵ Kirisi kperè me ndò nweè í tãáté omàà ke bo naá nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ò tãáté ke béi nke yí:

A tú m bire nde yíe

kè n tu a cice.

⁶ Kupíkù tekù ke béi nke tú:

A yó ntú ikuó niùti nwe sáà

kéndònnè Mesisedeki.

⁷ Yesu bo dìi m̀ǹǹni ketenkè ìnkè ke mbáá nKuyie nku, Kuyie nkùu kpeñni ke bo na kòò deeténè mukũũ, kékúú mmèdiè nkè kùu còutè o báámmu, ò yie mmèè kpéi nku kpeti. ⁸ Bá ò me ntúmè Kuyie mBire kòo nfěũrì ke baa yíe nKuyie nkpeti. ⁹ Kòo nyíe Kuyie nkpeti timəu, ò í nyóu timati ke naá nwèè duò mmufòm̄mu mùu bo sáà bèè yie nho kpeti. ¹⁰ Kuyie mbéim̄mu ke tú weè tu ikuó nìt̄i diewè ke dòn̄nè Mesisedeki.

Ti bo nyémè ke bááyóu Kuyie nkó kuce

¹¹ Tináānti kpaámu péu n na ndi náké t̄i, ti mè nnàkén̄i t̄i ìnkè ke né yóu ti bo ȳimè ké t̄i ndi náké kè dí banté ke yé di ténke í cā̄mè ke banní. ¹² D̄i do d̄o nnè dim̀ǹni kéntiè benit̄ibè Kuyie nnáānti kè di né kpaá ke d̄o mbè ndi tiè nKuyie nkó itié nketiyi, di do d̄o kényo mmuciè mmu, kè di né kpaá yáá mmemiè. ¹³ Wèè kpaá ke yáá nhò báá na kébanté Kuyie nnáānti tu mù, ke yé ò kpaá ke túmè debire nde. ¹⁴ Bèè yo mmuciè bè kòtému ke yé mesàà nnè meyei.

6

¹ Ti s̄oténè Kuyie nnáānti kó itié nteì, bekótibè kpeyi, ke yóu iketiyi, ì tu ti bo yóumè meyei nkéceete k̄et̄ũn̄ne Kuyie, ² bè bo nti ā̄à m̄èè botí b̄atém̄m̄u, ti bo nn̄on̄kumè ti n̄ou benit̄ibè ìnkè kè bè mierí, becírìbè yóo ȳánté m̄èè botí n̄e Kuyie nyóo bekénè m̄è bá wè ku beénti yiè. ³ N yému ke d̄o nKuyie mbo ti teennè kè ti s̄oté k̄eta itié ncũmpuyi.

⁴ Bèè dié nke ȳíté Kuyie nkè kù bè m̄it̄é ku kó kuwenniku ke bè p̄a ke ìnkè kó dip̄anni kè bè m̄òt̄e Muyaáns̄ām̄u, ⁵ ke ȳíté Kuyie nnáānti wennimè, ke m̄òt̄e kutemp̄ankù kó muw̄erím̄u, ⁶ kè bè yóu Kuyie ke ku yete bè báá na k̄ew̄te k̄e ceete medérím̄è. Dè d̄onnè bè baakù Yesu nwe kuce medérím̄m̄è koò s̄áà nkè dè feio.

⁷ Onit̄i d̄onnè ketenkè nke fet̄aafè niù kè s̄áà, k̄a k̄uúti kè dè peit̄é Kuyie nh̄õ kè d̄òmmu mesàà. ⁸ Kè kè me nyè tipot̄i n̄e timus̄inti, kè bo detetirè nde, kè Kuyie nyóo kè c̄õ k̄é kè c̄u.

⁹ N k̄obe ti náá mem̄me ke yému ke d̄o ndi k̄erí kuce s̄aakù, ke yóo cooté. ¹⁰ Kuyie ntu timómm̄anti yiè nwe, kù í yóo yé ndi p̄i mm̄u t̄omm̄u ku kpéi nke teennè Kirisi k̄obe ke kpaá ke bè teennè, ke benkú di kù d̄óm̄è. ¹¹ Ti d̄o di ns̄akému ke p̄i nde kó mut̄omm̄u k̄etūake kum̄anku, k̄ep̄eté di baa dè. ¹² Ti í d̄o dí ntú bet̄ann̄ékótibè, t̄i d̄o di nd̄onnè bèè do yie mb̄emb̄e Kuyie nké nkù t̄u nke mi, k̄etieke kù yé nkù yóo bè duó ndè.

Kuyie nyemmè kù yóo d̄ò mesàà nhAbarahamu nè o yaábí

¹³ Kuyie ndo yóo d̄aunnè dinùu Abarahamu k̄eparikè n̄e ku yèt̄irì ke yé òm̄òu í bomè ke kù deunè ke d̄o nkùu parikè k̄eyú o yèt̄irì. ¹⁴ Kè k̄uu béi nke tú, kù bo ò d̄ò mesàà nkòo yaábí s̄ũ mmèdiè. De kó tináānti tu timómm̄anti nti. ¹⁵ Kè Abarahamuu yie nkémbaa ke k̄emm̄u, kè Kuyie nhò d̄ò de kó mesàà nkù do yé nkù yóo ò d̄ò mè. ¹⁶ Kòo niti d̄o bèe banté ò náammè m̄omm̄u, ò ã̄ yu wèè ò deunè o yèt̄irì ndi kè tin̄eit̄i deè. ¹⁷ Deè kpéi ndo te kè Kuyie mb̄ei nk̄eparikè ke bo benke ku n̄it̄ibè ke d̄o nkù béi nti í yóo p̄a. ¹⁸ Kuyie mb̄ei nti nè kù parikè m̄è, de kó tináānti tidé t̄i benkú ke d̄o nKuyie nyí sou, tínti bèè yie nku kpeti, ti bo na k̄emm̄ake tik̄nyauti ke k̄emm̄u kù yé nkù yóo d̄ò t̄i. ¹⁹ Ti yé m̄èè kpéi nke d̄o nKuyie mbo d̄ò kù béi nti, deè te kè ti kpeñni ke f̄íikú, ke d̄o mb̄at̄òò cónn̄irì. Ti t̄amu Kuyie nkè dè kpeñni ke d̄o mb̄at̄òò cónn̄irì kó mef̄im̄me, ke ti tann̄inko Kuyie nc̄ièt̄è kuf̄áá nkuyàakù kpeti kù. ²⁰ Yesu weè ti kpeté Kuyie nkó kuce kè ti bo k̄ate ku borè. Weè tu ikuó nìt̄i diewè ke dòn̄nè Mesisedeki.

7

Mesisedeki kó tináānti

¹ Mesisedeki do tú Sadem̄mu kóo kp̄āt̄i nwe, Kuyie nkùu baké ke ìnkè nè ketenkè ku kuó nìt̄i. Kè Abarahamuu dokénè bek̄pāt̄ibè ké bè na k̄enkũntiní kòo ò co, kóo p̄a Kuyie nkó

mesàà. ² Kè Abarahammu deite ò pànte ke éi dè bá dè kó depííndè kòò duó. Diyètìrì dīi tu: Mesisedeki di benkú ò tumè mme okpààti sààwè. Kè Sademmu kóo kpààti benkú ò tumè meom̄pùmè kóo kpààti. ³ Òmòu í yé Mesisedeki cice yoo o yó yoo o yààribè. Òmòu í yé ò peité dè nè ò ku dè. Ò tu Kuyie nkuó nùtì nwe sáà, ke dònne Kuyie mBire.

⁴ Ò deu mediè mme, deè te kè ti yààri Abarahammu deite ò éi dè mièke bá dè kó depííndè kòò duó. ⁵ Defii yaàbí ìi tu ikuó niùbè, kè Kuyie nnáké Mòyiisi ke dè bè mbe duò ndèè tu depííndè. Bá bè me ntúmè bemou Abarahammu yaàbí. ⁶ Mesisedeki í tú Defii kó kuwuo kou, nè memme kòo pã Abarahammu Kuyie nkó mesàà, kòo deite ò éi dè kó depííndè kòò duó. ⁷ Ti yému timou ke dò nwèè deu weè ãã pã mesàà nhosám̄pòu. ⁸ Ikuó niùbè, bè duò mbè depííndè bè tu benitibè mbe ke kã. Kuyie nnáànti náammu ke tú Mesisedeki í ku. ⁹ Abarahammu do duómè ò éi dè kó depííndè, ti bo na ke dò o yaàbí Defiibe bè duò mbè depííndè beè do dè duó. ¹⁰ Bè mu ndo í peité Defii, ò né do bomu o yààri Abarahammu mièke Mesisedeki ò co dīi mōnni kòo ò duó nhò éi dè kó depííndè.

¹¹ Ikuó náá nke tú i niùbè yó ntú Defii kó kuwuo nkabe mbe, kè Defiibe ikuó niùbè do nna késúté Isidayeribe yei mpáíí, Kuyie nna bá nduōnni ikuó niùtì tōu kòo ñdōnnè Mesisedeki. Anoo kó kuwuo kabe beè tu Defii yaàbí bè na nsànnemu. ¹² Kè ikuó kó muniù cèete, ikuó ã ndò nkéceetemu. ¹³ Ti Yiè nYesu, ti nnáànti náá nwèe kpéi wè í tú ikuó niùbè kó kuwuo nkou, o kó kuwuo nkou mōu í pī nyikuó kó mutōmmú diyèè marì. ¹⁴ Ti yému ke dò nti Yiè nYesu tú Sudaá kó kuwuo nkou nwe. Mòyiisi do náá ndīi mōnni beè yó mpī nyikuó kó mutōmmú ò í mbéi nde kó kuwuo nkpeí.

Yesu tumè ikuó niùtì ke dōnnè Mesisedeki

¹⁵ Ikuó niùtì tōu buotémè ke dōnnè Mesisedeki deè benkú ke dò nDefii kó ikuó niùbè í na ke ùté benitibè yei. ¹⁶ Yesu í tú ikuó niùtì ò tu mēè kpéi Defii kó kuwuo nkou, ò kpeñimu ke fòu sáà, deè te kòo náá nyikuó niùtì. ¹⁷ Ti wàrimu ke tú:

Ò yó ntú ikuó niùtì nwe sáà,
ke dōnnè Mesisedeki.

¹⁸ Ikuó ketiyi do cīnnimu, ke í nna ke deeté benitibè kè Kuyie nyi yóu. ¹⁹ Mòyiisi kó ikuó do í na késúté ti yei. Di mmōnni kè ti pèté kuce tekù kùu kòrìnè Kuyie mborè.

²⁰ Kuyie mbéimmu ke pàrikè o kpéi. Kù í náké me boti ikuó niùtì tōu mōu kpéi. ²¹ Kuyie mme mbéimmu Yesu tùmè ikuó niùtì ke pàrikè ke yī:

Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke pàrikè,
n yí yóo kpatè n nùu:

A tú ikuó niùtì nwe sáà.

²² Yesu weè tu metaummè pammè kó dikūnni, deè te kè mè kpeñni ke wenni, ke pēēté mekótímè.

²³ Ikuó niùbè tábè do sūmu ke yé bè kōmmè kè betábè cōu. ²⁴ Yesu yie me nfòumu sáà, ke yó ntú ikuó niùtì sáà. ²⁵ Deè te kòò mōke muwērímú ke deerí benitibè, kè bè kòrì Kuyie mborè bè ò tá mēè kpéi. Ò fòumu sáà ke báá nKuyie mbe kpéi.

²⁶ Yesu weè tu ikuó niùtì diewè, dè dò nti mmōke wè. Ò dò mpáíí nwe, wè í mōke meyei mmamè. Òmòu báá na kóò wátí. Kuyie nhò càñnèmmu benitiyeibe koò baá ndemou. ²⁷ Deè te kòo í dōnnè ikuó niùbè diebè tábè, beè do feu iwūō yewe yemou, ke níi keté kēféúté be kó meyei ncíēmmè kpeyi, kédeè kēfié betábè kōme kpeyi, ò duó nhomáà ndi kè bè ò kùu kuce mēmáà kè dè dèè. ²⁸ Kuyie ndo duó nyikuó Mòyiisi kòo tãáté beè nìtìbè kè bè ntú ikuó niùbè diebè bè do tú meyei nyembè mbe ke dōari meyei, Kuyie mbéi ndīi nùu ke pàrikè dīi pàa nyikuó kè kù tãáté ku Bire kè dè tu ikuó niùtì diewè ke dò mpáíí sáà.

8

Yesu weè tu ti kó ikuó niùtì diewè

¹ Ntenè ti náá ntù nàaànti yuu: Kirisi weè tu ikuó nùtì diewè, ke kari keĩnkè dikàri dierì Kuyie mbakù yóú, ² ke pĩ nKuyie nkuó tōmmú ku cĩètè mièke, kù maá tè kumómmonku, onìtì í maá tè.

³ Bè ɔ̃ɔ kanne ikuó nùtì kòò bo nduò nyepārè nye Kuyie ke kù feu iwũɔ. Deè te kè ti kó ikuó nùtì dò nkéféúté o kɔfe. ⁴ Kè Kirisi do bo ketenkè ìnkè nke, ò na bá ntú ikuó nùtì. Ke yé ikuó nùbè dié nke bomèmu ke feu iwũɔ ikuó yèmmè. ⁵ Ikuó nùbè do pĩ mmùù tōmmú do benkú dèè dòòri dènde Kuyie ncĩètè keĩnkè, Mɔyiisi do yóó maá dì mōnni metaummè tou kè kùu ò nàkèmu ke dò: Maá di mesàà nweti weti kè dì ndōnnè n da benke dì ditāri ìnkè. ⁶ Kirisi kó mutōmmú deumu, weè tàunko Kuyie nnè benitibè kè de kó metaummè deu ke pēētè mekótímè, weè tu Kuyie nyè nkù yóó dōòmè memou kó dikūnni.

Metaummè pàmmè kó tináaànti

⁷ Kè metaummè kótímè do nsànnè, mepàmmè na bá mbuoté. ⁸ Kuyie nyà mè í sànnèmè mme, ke béi nke yí:

De yiè kpaanímu

kè m bo wēte kétaunnè Isidayeeribe
nè Sudaa kɔbe.

⁹ Dè ténke í yó ntú metaummè
n do dōdōnmè be yembè
m bè dète dìi yiè Esibiti ke dènnè.

De kó metaummè bè mè tōtemu
kè m bè bùtinné.

Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Nte de yiè n yóó dōdōnè
mèè taummè Isidayeeribe:

N yóó ānnè n kuó be mièke nke,
ké ì wāri be yèmmè mièke
ké m bè te mí nKuyie
kè bè ntú n kɔbe.

¹¹ De yiè òmòù ténke
báá tié n kuó o kou,
yoo o kouu ò tié nke dò
wè n yíēté mí ndi Yiè nKuyie.

Bè yóó nyi yému bemou,
ibí sámpòì nè bekótibè.

¹² N yóó bè cĩémmu be caàrìmè,
n ténke báá dentení be yei nkprí.

¹³ Kè Kuyie nnàá metaummè pàmmè kpéi kù yè meketimè kòtému ke pēnké.

9

Keĩnkè kó mubáammu nè ketenkè kōmu dè cǎǎ ndè

¹ Metaummè ketimè do mākemu ikuó bè bo mbáá mmèè botí Kuyie nnè metaummè tou benitibè maá dì. ² De kó ditou do māke tidieti tidéti nti, kè bè yu kuketikù ke tú ikuó dieku, kè fitirè nè tábùrì kè dè bo ku mièke, kè pēèbè bè pā bè Kuyie nkè bè daké tábùrì ìnkè. ³ Kè kuyààkù kpetí kudérìkù kó dibòrì kè bè kù tu ikuó nentì kó kufáá. ⁴ Kè dihúúntōnni mesəə nkperi, bè còunko dìi ìnkè tūdààrì kè dì bo ku mièke, kè metaummè tōu bè dàri dì mesəə nkè dì bo, kè titápíèti tidéti, bè wāri tì Kuyie ntannò tepíítè nè disəəbuu mudii bè tu mù mánni mù ā dì, nè Anəə kó kupààti kùu do yè tifáàti kè dè bo de kó metaummè tōu mièke.

⁵ Kè beĩnkembàribè kó tifènti còmú de kó ditau ñnkè ke benkú Kuyie ndè bomè, kè si fièti kánkè bè ã míété dè iwũ kó meyi nkémò Kuyie mbe yei ncíemmè. Tináahti kraámu péu, ti me mbáá na ké ti nàké tima tima.

⁶ Dè do me ndò nde kó kudieku mièke, kè ikuó niùbè taà kudieku ketikù yewe yemou, ke pĩ mbe tómmú. ⁷ Ikuó niùti diewè máà weè do ã ta ikuó nenti kó kufáá nkuce mèmáà dibenni mièke, nè iwũ kó meyi nkémò Kuyie nho yei ncíemmè, kédeè ké kù mò benitibè yei ncíemmè. ⁸ Nè de kó tidieti tidéti kó meborime mme Muyaánsààmù benkúmè ke dò nkè kudieku ketikù bo, kudérìkù kó kuce mu nyí kpeté. ⁹ De kó tináahti ti náá nyíe nke dò nyepārè bè do pã nyè nè iwũ bè do feu ì, do í na kéwénkúnne benitibè yemmè páíí bèè do báá nKuyie mme botí. ¹⁰ De kó mubáammu botí do tú tikònti kó ikuó kómmu mme, kè bè nyé bè bo nyo ndii mōnni nè bè bo nyo ndè nè bè bo nyō mmù nè bè bo nhōu mēè botí bemáá. Bè do me nhō nke baá Kuyie mbo dō mēmme metaummè pammè.

¹¹ Di mōnni Kirisi kàtenímu ke tú ikuó niùti diewè mómmu, ke ti cíé nti yei. Ò pĩ mutómmú metaummè tou dii mièke di deumu ke wenni ke pēēté diketiri, di í tú kutenkù kuu nkperi, oniti weè í di maá. ¹² Weè ta metaummè tou kuce memáà kè dè sànnè, ò tannè mèè yĩ nyí tú yebòdakè nè yenaadakè kōme. O mómmu nho kó meyi mme, kòò ti òúté ti yei nsáá. ¹³ Kè yebòdakè nè yenaadakè kó meyi nnè yenaaserè kó mutápeí mbè do ã míété dè do ã wénkúnne benitibè. ¹⁴ Kirisi kó meyi mpēētému mēme mediè ke ti óu ti yei mēmou, Muyaánsààmù mmu ò teennè, kòò duó nhomáà kè bè ò kùò ti kpéí, wenwe weè í mōke meyi mmamè, kòò ti deeté ke ti bo na kēpĩ nKuyie nkùò duó mmufōmmu ku kó mutómmú.

¹⁵ Mèè botí nku Kirisi tàunnèmè Kuyie mbenitibè, kè de kó metaummè tu mepammè. Nè mèè mièke nke Kuyie ndòòmè ku do béi nti ke dà kù yóó duó mmufōmmu mùò bo sáá benitibè. Kirisi kumu ke òúté benitibè yei mbè do dōri mè metaummè kótímè mōnni.

¹⁶ Kuyie ndò mèè taummè dōnnè oniti ò nyóó kù mēme kénáké wèè yóó túóté o kperè, de yei nné ã í ndè túóté kòò kraá fòu. ¹⁷ Ò béi nti ã í ndò ò kraá fòu dii mōnni, ò ã kúmu kè tii dō. ¹⁸ Metaummè kótímè do ã í mōke muwērímú kè bè í fèúté fēōfē kè meyi ncòú. ¹⁹ Mèè botí nku Mōyiisi nàké dii mōnni Kuyie nkuó benitibè, kédeè kótúóté tipeciti wũōti nè tifáati, bè tu ti isópù, kēpōtè yebòdakè nè yenaadakè bè fié yè kó meyi nkémíété ikuó kó dipátiri nè benitibè. ²⁰ Ke dò: Me nyĩ mmeè benkú Kuyie ndi taunnèmè kumáá. ²¹ Ò me nyĩ kémíété meyi metaummè tou nè ikuó nenti. ²² Ikuó mièke meyi mmeè ã wénkúnne demou. Ikuó mièke kè meyi nyí còú nKuyie mbáá cíé mbenitibè be yei.

Kirisi kumè ke òúté benitibè yei

²³ Ikuó mièke bè do ã wénkúnne demou nè iwũ kó meyi mme. Dè do benkú keĩnkè kperè dōmmè mme. Iwũ kó meyi mbáá na kéwénkúnne keĩnkè kperè, deterè marè deè dò nkédòò dèè pēēté mēme. ²⁴ Kirisi weè ta Kuyie ncíētè mómmonte, wè í ta metaummè tou benitibè maá di, dii tu Kuyie ncíētè kó kufènkù mómmōnku. Ò dèke keĩnkè nke ke bo Kuyie mborè, ke kù báá nti kpéí. ²⁵ Kirisi í ta Kuyie ncíētè ke bo duó nhomáà kuce mēpéu, ikuó niùti diewè do taànè meyi mmeè botí bá dii benni metaummè tou mièke kuce memáá. ²⁶ Kè Kirisi kperè do me ndò, nè Kuyie ndòòmè kutenkù ò na nku kuce mēpéu ndi. Ò kàtení yemōrè sonye nye ke duó nhomáà kè bè ò kùò kuce memáá, kòò dèite benitibè yei nkè dè dèè. ²⁷ Oniti ã kù kuce mēmáà ndi, de kó difōnkùò kè Kuyie nhò bekénè. ²⁸ Mèè botí nku Kirisi duómmè omáà kè bè ò kùò kuce mēmáá, kòò òúté benitibè yei. Ò yóó dōò bèè ò bàà bēmbè kè bèè ò dōntenè.

10

¹ Mōyiisi kó ikuó do benkú Kirisi yóó ti dōò mèè sàá mme. Ì do í na ke bo deeté bèè ì tũ nkè deè kpéí nní nte kè bè nfeu iwũ yebie nyemou. ² Kè ì do mbè deeté páíí kè bèè wenke,

bè ténke na bá nyĩèkù ke feu iwũõ. ³ De kó iwũõ kó mufèù pètínke do bè dènni be yei mme yebie nyemau. ⁴ Ke yé yenaadakè nè yebɔdakè kó meyi mbáá namè kéúútè onìti kó meyei.

⁵ Deè te Kirisi kàriní dìi m̀nni kutenkù ke náké Kuyie nke d̀:

A í d̀ó bè da feu ì wũõ
nè bè da pã nyèè pãrè

a nh ãnné tik̀nti nti.

⁶ A í d̀ó be feu ì ke tuò nyewũõt̀rè,
nè bè da feu ì meyei ncíèmmè kpéí.

⁷ Deè te kè n yí:

Nte mí n k̀rimu

ke bo d̀ò f̀ nKuyie nha d̀ómè,

tì ẁari n kpéí

ikuó pátiri mièke ke yèmmè.

⁸ Deè te kè Kirisi keté kébéi nke d̀: A í d̀ó iwũõ bè da feu ì nè bè da pã nyi ke tuò nè bè da feu ì meyei ncíèmmè kpéí bá nè bè me ndè n da pãammè ikuó yèmmè. ⁹ Kòo yíé kébéi nke d̀: Nte mí n k̀rimu kè bo d̀ò a d̀ómè. Memme Kirisi pàammè ikuó kótíyì ke cèète ipànyì.

¹⁰ Kirisi d̀ò Kuyie ndómè mme ke duó nhomáà kè bè ò kùò kuce memáà kòò ti òútè ti yei.

¹¹ Ikuó niùbè do ã mpí mbe t̀mmú yewe yemau ndi, ke baa feu iwũõ sãá bá dè í ou be yei.

¹² Kirisi yie duó nhomáà kuce memáà ndi, kè bè ò kùò kòò òútè benitibè yei nke dèè ke k̀ari Kuyie mbakù you sãá. ¹³ Ke baanè Kuyie mbo ò duómmè o kpantídèntòbè kòò bè cùùti. ¹⁴ Ò duó nhomáà kè bè ò kùò kuce memáà ndi, kòò òútè benitibè yei nkè bè wenke koò naánnè sãá.

¹⁵ Muyaánsààmù ti yèmu, ke kònné Kuyie mbéi ntì ke yí:

¹⁶ Nte n yóó bè d̀ònnè mèè taummè

de kó yewe mièke.

N yóó ãnné n kuó be mièke nke,

ké ì ẁari be yèmmè mièke.

¹⁷ N ténke báá dentení be yei nnè be caàrìmmè kpéí. ¹⁸ Kè Kuyie ncíè mbenitibè be yei mbè ténke òó í nfeu iwũõ me kpéí.

Yesu ti kpetémè kuce p̀ankù

¹⁹ N k̀obe Yesu ku mèè kpéí nte kè ti m̀ke kuce, ke tá ke d̀ò nti bo na kéta Kuyie ncíètè ikuó nentì kó kufáá kètuòke Kuyie mborè. ²⁰ Kirisi weè ti kpeté kuce p̀ankù, mufòmmu k̀aku, weè kètè kuyààkù kùù do ti pi, ò duómmè omáà kè bè ò kùò. ²¹ Ti m̀kemmu ikuó niùtì dièwè wèè ni Kuyie ncíètè mièke. ²² Ti tũ ntónnè timáà Kuyie nnè ti yèmmè wennimè ke bá nyĩèkù bá sám̀pó, ke yé bè ti ẁòmè menésààmè. ²³ N k̀obe ti p̀innè weti weti ti yie ntì kénkémmú ti baa dè, Kuyie mbéimmu ke yóó d̀ò kù béi ntì. ²⁴ N k̀obe ti ndake titòbè kpéí kéndó titòbè kéndòori titòbè mesàà. ²⁵ Ti báá yóu ti bo ntaunnèmè ti kó yetíre bèmabè d̀òmmè, tí nyáúkunko titòbè k̀nti, ti yèmu ke d̀ò nhò ẁetiní bàmbà.

²⁶ Kè ti yíètè timómmonti ke wète ke tãátè meyei nke mè d̀òri, Kirisi kó mukũ mbáá na ké ti deeté. ²⁷ Tí p̀anke nkpeutí, muháá ndiemù Kuyie nyóó tanné mù bèè yete ku kpeti mu kpéí. ²⁸ Onìti do ã nkòò d̀ò M̀yiisi kó ikuó ci dè, kè benitibè bèdèbè yoo bètãati ò yà ke béi, mbè òó í nhò kuó mmesémmè, bè òó ò kùòmù. ²⁹ Wèè bo senkèrì Kuyie mBire, késãũ nde yíi metaummè pàammè mèè ò òútè ké mmè ẁò ndetetirè ke sãá Muyaánsààmù, o k̀pere bo p̀èté memme. ³⁰ Ti yèmu Kuyie nkuù béimmè ke tú kuù yóó peite, kè kuù f̀ó. Ke yíé ke béi nke tú kuù yóó bekénè ku nitibè. ³¹ Kuyie nfòumù, dè bo nyóùnè ku mièke bo do wè.

¹⁷ Abarahammu do tá Kuyie nku, kè deè nte kù ò yàáké diì m̀nni ke d̀ wèe kù p̄a o birɛ kù ò duó ndè, k̀o yie nke ndó ké dè kùò diwũt̀nni ñnkè. ¹⁸ Kuyie ndo d̀unnèmu dinùù Abarahammu ke d̀ Isaki weè yóó ò pié iyaàbí. ¹⁹ Abarahammu do támu ke d̀ nKuyie mm̀ke muw̄írímú bá k̀ò kùò o birɛ kù bo na kédúó nkè dèe yánté, nè o yèmmè mièke ò do támu ke d̀ ndè ku kè Kuyie mme ndè f̀òuk̀unne kè dè tu dibenk̀èrì.

²⁰ Isaki do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o kù m̀o mesàà nSak̀abu nè Esayu kpéi, ḱntá ke d̀ nKuyie mbo dè d̀ò.

²¹ Sak̀abu do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te, ò k̀oté diì m̀nni ke duúnnè mukũũ nk̀o nyĩkù o p̀àati ke s̄ĩ nkém̀o Kuyie nkó mesàà nSosefu kó ibí idé kpéi.

²² Sosefu do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o nyóó kù kénáké Isidayeeribe ke d̀ kè bè yèti bè nt̀o o kũ̀ kék̀onnè Kannahã.

²³ M̀oyiisi yembè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèe ò peité ḱyà ò wennimè ké nhò s̀ri betã̀bè bètã̀ti, bá bè í ỳte okp̀àati béi ntì.

²⁴ M̀oyiisi tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o k̀oténi ḱyete bè bo nhò tumè okp̀àati k̀o sapàà mbire, ²⁵ ḱw̄ennénè Kuyie nk̀obe kè bè nf̄ũrì, ḱyete ò bo ntúmè meyei nyiè, kédì kunaatí dim̀nni sám̀pó mièke. ²⁶ K̀o nyé ke d̀ nk̀o f̄ũtè Kirisi kpéi, Kuyie mbè nàkè wèe kpéi, dè wenni ke p̄èté ò bo ntũmmè meyei nkó kuce ke m̀ke Esibiti kó tikp̀ati tim̀o. Ò do f̄ũrì memme ke yé Kuyie nyóó bè yietimè mme dèe p̄èté Esibiti kó tikp̀ati.

²⁷ M̀oyiisi do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o kp̀àati mièke ò peike, k̀o ité Esibiti, bá ò í ỳk̀ù, ḱmbo nè dik̀mb̀ùd ke d̀ nhò ẁó nKuyie mbè í ẁó nkù. ²⁸ Ò do tá mèè kpéi nke Kuyie ndeè do te k̀o ãnné diyentébanni, ke níéké mepeȳĩ nyeb̀rè, kè Kuyie nt̀nni diì k̀ù kè di báa ku Isidayeeribe k̀obe bèe tu Mpo.

²⁹ Isidayeeribe do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè dàm̀èrì tipènti kouu kũ̀ kè bèe sénté, kè Esibiti k̀obe mbè tũ nkétuakoo ké bè tekii ḱp̄nté.

³⁰ Isidayeeribe tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèe fité Sedikoo ke d̀ kuce m̀yiekè k̀o duotíi duó. ³¹ Dahabu do tú onitipòkù wèe d̀uti d̀utinè ẁnwè benitidaabè ḱntá Kuyie nkè deè nte k̀o c̀uté Isidayeeribe do t̀nkoo bè kè bè bo paaté diheì, k̀o bè d̀ò mesàà. Kè dè nte k̀o í ñw̄ennénè bèe yete Kuyie nkpeti kékù.

³² Kè n tú m bo náké bèe do tá nKuyie: Sedeõ nè Baaraki nè Sãnsõ nè Sefutee nè Dafiti nè Sammuyeri nè Kuyie mpã̀nã̀nti náam̀bè kpèti m báa deè. ³³ Bè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te, kè bèe dokénè ibotí ké ì na, kénd̀ori Kuyie ndó dè, ḱyà Kuyie ndo yè nkù yóó bè duó ndè, kè yec̀iric̀irèe bè ỳke mucáammù. ³⁴ Kè bet̀bèe bónk̀unne fehã̀adènfè, kè bet̀bèe yenténè be kpantídènt̀bè kó yese, kè bet̀bèe nc̄ĩnni kè Kuyie mbè kpénk̀unne, kè bèe kpa nkéna be kpantídènt̀bè ḱbeti. ³⁵ Benitipòbè mabè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè k̀u f̀uk̀unne be c̄ĩ k̀obe.

Kè bet̀bèe yie nkè bè mbè f̄ũnko ke bè k̀ù bá bè í cokù bè tá mèè kpéi nke d̀ nKuyie mbo duó nkè bèe yánté, kè k̀u bè duó mmufòmmu p̀ammù mùù wenni ke p̄èté ti mè nf̀òù mù. ³⁶ Bè tá mèè kpéi nKuyie, ndeè do te kè bè mbè daú, ḱf̄ũ mbet̀bè, ḱboú bet̀bè m̄f̄imme kékpetinné, ³⁷ ḱb̀úotí bet̀bè yetárè kék̀u, kési bet̀bè ḱyarí, kénk̀ù bet̀bè nè yese ḱmbeti bet̀bè ke bè f̄ũnko, kè bèe naá nyidawaá ndieyi, kéndaaati tib̀k̀nti nè tipek̀nti. ³⁸ Kè bè mbè bèti be c̄ĩ kè bè cokù ke taà yef̀tè nè titã̀dènti. Kutenkù do í wenni ke d̀ mbèe na ḱmbo ku mièke.

³⁹ Dè kó benitibè bem̀o bè do tá Kuyie nku kè k̀u bè p̀nsirì. Nè memme kè bèe k̀nè bá bè í yà Kuyie nyè nkù yóó d̀ò dè. ⁴⁰ Kuyie ndò d̀marè sààrè nde tim̀o ti kpéi, kù í d̀ò bèe màà ndè te, kù d̀o tim̀o ti dè w̄ennèmu.

12

Kuyie nti tiè nti kó mesàà nkpréi nke

¹ Ti yembè bèè do tá Kuyie mbè sūmu mediè nke í sénní. Kè dè dò mmemme ti dootóo dèè ti díntínko nè meyei mèè ti caati mecãã mmecãã kécokù ke wéèrì ke tū nkuce Kuyie nti benke kù. ² Yóunè kè ti nkérí ke wetí Yesu wèè ti kpeté Kuyie nkó kuce, ò yóó ti teennèmu kè tí tuòke kumàнку. Weè yie nke kú ifei kó mukũũ nkudapããtí ìnkè ò do yé ò tati mèmme diwèi mièke. Di mmànni ke kari Kuyie mbakù you dikpààtikàrì.

³ Wénténè benitiyeibe bèè í ò dó bè ò fèũ mmèè botí, kè dèe yáúkunnè di kònti ké di duó mmuwèrímú. ⁴ Di maunèmu meyei, di né mu nyí mà ke tùòke mukũũ. ⁵ Di báá yè nKuyie mbéi nti ke tú:

Kè kù yṹ nha to,

a mièke báá peike

kè kù da tié nha yèmmè báá caàrè.

⁶ Kuyie nhõ yṹ nkù dó wè kó ditoò ndi,

kétié nwèè tu ku birè.

⁷ Kè Kuyie ndi tiè ndí mmi. Di tú mèè kpéi nku bí deè te kè kù di tiè. We ndó o birè ke í ndè tiè? ⁸ Kuyie ntièmmu bèè tu ku bí, kè kù í di tiè ndi tú ipocẽmbí nyi. ⁹ Ti do dò nyibí kè ti yembè ti tièmmu, kè ti bè dé. Ti dò nkényièmmu Kuyie nkpeti kè dèe pèèté ti yembè kpèti.

¹⁰ Ti yembè do ti tiè mbè dó mèè botí nku dimònni sámprò mièke, Kuyie nkuu me nti tiè nti kó mesàà nkpréi nke, ke dó ti wenke kù wennimè. ¹¹ Kè bè da tiè ndè ò ndò ndè yóumu, kàa yie nha yà de kó mesàà nkàa borime nwenni kàa mmòke diwèi.

Ti bo nyémè ke báá yete Kuyie nkpeti

¹² Kpénkunnè tũnké di baà ndèè òtè kétèi ndi núu nyèè bòòtè. ¹³ Nkérínè kuce kùu èri, kè yecĩè ntààke òke báá tute, ò pèntinkeé séíté.

¹⁴ Yetenko kénwanti kénnaatinè benitibè bemou, kénwenni páíí. Kè dè í dò mmemme, di báá na kéyà Kuyie. ¹⁵ Nyénè kòò mòu di mièke báá paa nhomáà Kuyie nkó mesàà nke fekènfè tiifèe yè o mièke kè fe dòmmèe caàrè betòbè. ¹⁶ Nyénè ke bá ndòutinè ditòbè, òmòu báá senkèrì Kuyie nkó kuce. Esayu do dòòmè kéceetenè dicabuu Mpo ò nte dè. ¹⁷ Ò wète ke ndè dó dii mònni kémbáá nhò cice ke kuò ndè me nyí nyie.

¹⁸ Di í yà dekõmbòdorikpèe Isidayeeriibe do yà dè Sinaii tãrì ìnkè, muháá ndo cóu ndè kè kuyukú fí, kè dibìnni bo nè fetaafe kó kuyaakù, ¹⁹ kè siheú kuò nkè Kuyie mpéú metammè, kè be kõmbùòti duò, kè bè kù bàá nke tú kù ténke báá bè béinnè. ²⁰ Ke yé bè do í namè kéto dinùu Kuyie mbè nàké di ke tú: Kòò niti yoo fèðfè kàáké de kó ditãrì bèè ò bùótí yetãrè kékuo. ²¹ Dè do do Mòyiisi kõmbùòti nti kòò béi ke dò: Kufõwaá nkuu m pí nkè n kpèutí.

²² Díndi me nkàtení ditãrì bè tu dìndi Siyõõ, Kuyie nkùu duò mmufòmmu ku èi, de kó dihéi tu kéĩnkè kóo Sedisadèmmu nwe, Kuyie ntõrè tikú dè péu ke yãнку ke kù sãntí. ²³ Díndi wènnénè Kuyie mbí ketiyi nyi, ò yèè wãrì kéĩnkè. Ke tòònnè Kuyie nkùu bekùnè benitibè bemou. Ke tòònnè bèè wetí ke wenke páíí. ²⁴ Ke wènnénè Yesu wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, kòò yĩ nti òúté ke ti cĩenko. Mè í dònnè Abèeri kòme mèè do dó képeite.

²⁵ Dòònnè meyoòmmè, kékénté wèè di náánnè. Di bá ndònnè Isidayeeriibe, bèè do yete Kuyie nkpeti Mòyiisi bè náá nti kè kùu bè poté. Kè bè do yete ku kpèti kè kùu bè poté, kè ti yete Yesu ò múnke yóó ti potému. Ti báá na kéyenténè Kuyie nkùu bo kéĩnkè ke ti náánnènní. ²⁶ Kù do náá nditãrì Sinaii ìnkè kè ketenkè sãntimu, ke ti náá nyíe nke tú kù yóó yíe sãntèmu ketenkè nè kéĩnkè. ²⁷ De kó tináànti benkú ke dò nKuyie ndòò dè yóó sãntèmu képèèté, dèè í sãnti kè dè nkpaá.

²⁸ Kuù b́ei nke tú dèè kó dimàà í yóó sántè dèè yó nkpaá, òmòù í yóó na késántè Kuyie nkó dikpààtìyuu. Ti sántímu Kuyie ndè kpéí nke kù bàá nkù d́o m̀èè botí ke kù dé. ²⁹ Ke yé ke dò nKuyie ndònnè muháá mmu ke ćou ndemou.

13

Ti bo ýimè kè Kuyie nti p̀énsiri

¹ Nsòkénè ke d́o ditabè, ke dò ntecf̀ètè tèmàà kòbe. ² Nyénè kéncóú bepòòbè, bèmabè do me nhò nkécóuté Kuyie ntòrè bá bè í yé ke dò nKuyie ntòrè nye. ³ Nyénè tikpetínti kpéí, kéndò ndi bè wènné ke kpetí. Ke nyé bè f̀éũnko bè kpéí, kéndò mbè wè nke di f̀éũnko.

⁴ Nyénè ke dò nKuyie nkuù ànné dipopuò, di í dò ntí ndi càari. Onìti nè o pokù bè nweti betabè. Kuyie nyóó bekénèmu bèè d̀outi d̀outinè betabè nè bèè d̀outinè be pobè í tú bè yoo be daabè í tú bè.

⁵ Di bàá yie nkéduò ndi yèmmè idítí, dè ndi naati nè di m̀ake dè. Kuyie mbéimmu ke tú kù í yóó di yóu, kù í yóó di b̀ontóo. ⁶ Dèè te bá wè kòo bo na kébéinnè dikòmbùò ke dò: N Yiè nKuyie nni nkómmúmu, n yí dé dèmarè, onìti bo na ké n d̀òò ba?

⁷ Nyénè bèè do di ni, bèè di nàké Kuyie nnàànti kè di kù ýété be kpéí, nwéinè be borime do dòmmè kè bè yàa kúnè kéntá Kuyie mbè do kù tá m̀èè botí. ⁸ Yesu í ceeri, ò do dòmmè ò me ndò, ke yó m̀me ndò nsáà. ⁹ Di bàá yie nkè itié nsóntíke kpèyi di f̀étinne, yóunè kè Kuyie ndi duò mmèè sàà ndi kpénkúnne. Di bàá na kékpenke di baàti m̀èè kpéí ndi yo ndè nè di ci dè. De kó ikuò botí í teénnè bèè ì tũ.

¹⁰ Ti m̀akemu ti kó diwũòtònni. Ikuò nùbè bèè p̀i metaummè tou mièke mutòmmú bè bàá na kédi dèè daké de kó diwũòtònni ìnkè. ¹¹ Bè do òò f̀ié iwũò kè ikuò nùti diwèè tannè meyi nyikuò nentì kó kufáá kémòo Kuyie m̀meyei ncémmè, kè bèè yènnè imaa ndihèi m̀anku nku kécóu. ¹² Dèè te kè Yesu ku dihèi m̀anku, kòo yi nhòuté ti yei. ¹³ Ti kòtenè o borè dihèi m̀anku, kóò wènnénè kédi ifei ò di ì. ¹⁴ Ke yé ti í m̀akemè ketenkè kie ndihèi dii yó mbo sáà, ti wanti dii kpaaní dindi, dii yó mbo sáà.

¹⁵ Yóunè kè Yesu ti teennè, kè yesáà nti kù sánti yè, ndònnè iwũò bè do feu ì Kuyie, kè ti nkù sánti sáà. ¹⁶ Di né bàá yóu di bo ndòorimè mesàà, di mpáà ndi kpere bèè kpa, Kuyie ndó yeè p̀arè botí.

¹⁷ Nyiénè bèè di ni be kpeti, kéntũ mbe tié, bèè dàke di wèrè kpéí, ke yóó nàké Kuyie mbè p̀i mùò tómmú. Kè di yíé mbe kpeti bè bo mp̀i mbe tómmú nè kuyeñnaatí. Kè dè í dò m̀memme bè bo mmù p̀i nnè meyeñcààrimè kè di paà mucóntimu.

¹⁸ Mbáánnè Kuyie nti kpéí, ti yému ke dò nti yèmmè í ti bekùnè timati ìnkè. Ti d́o kéndòori desààrè nde sáà. ¹⁹ Mbáánnè Kuyie n kpéí kè n na kékòtoo bàmbà.

Mubáammu

²⁰ Kuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yànté, wèè ku kòo yi ndòò metaummè m̀èè yó mbo sáà, wèè di c̀emmú opecènti ò ncèmmúmè o pe. ²¹ Kuyie nkùò duò ndiwèi kù di teennè kè di ndòori mesàà nkù d́o di ndòori mè, kù di teennè kè di ndòori dèè kù naati nè Yesu wèè deu ke yó mbo sáà o kó diyètìrì. Kè dè m̀me ndò.

Mudòummu sòmmu

²² N kòbe n di bàámmu ke tú dí mmi nkékénté n di wàri tìi náànti, tì dàke í deu. ²³ N kòbe n d́o ké di nàké ke tú bè kpeté ti kou Timòntee. Kòò t̀ùòkení mecáà nti bo nei kékòtoo ke di yà.

²⁴ Di d̀unko bèè di ni, kédòunnè Kirisi kòbe bèmou, ti kòbe Itadii kòbe di d̀unko. ²⁵ Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimou!

Isaku wãri dũ pátiri Di mpátiri to tì náànti

Isaku weè wãri de kó dipátiri ke duó nKirisi kabe itié mbè dò nkétũnne ì ke náá nke duó mmedonnimè yewe yemau kōme Kirisi kou dò nkéntũmmè.

Kè de kó medonnimè benkú ti bo ndõmmè tidawanti mièke nè tikpàti mièke. Ti bo ndõmmè mehàarimè mièke, yoo dibòò kó mesoummè mièke. Kòo bè nàké kuwedoune mómmanku dò nkembenkúmè nè ku dòòrimè mièke nke. Ti bo mbaàtimè benitibè, fenóndenfe kó medõmmè, de ìnkè kó mecii, yekpàrè nè tefentè, a bo kékunnemè amáà, meminnimè, mubáammu. De kó dipátiri né dake ìkú tì ìnkè tì tu: Ti bo mbenkúmè ti tákumè nè ti dòòrimè mièke.

Di mpátiri náànti duó ke dõmmè

1. Mudõmmu 1:1
2. Metákumè mèè ò nfíúkú mebennimè mièke, nè Kuyie nkuù duómmè mecii 1:2-8
3. Fedawanfè nè okpàati 1:9-11
4. Mebennimè nè meyáàmè 1:12-18
5. A bo keèmè kédòò tì yèmmè 1:19-27
6. Ti bo ndakemè ke bá mbaàti benitibè 2.
7. Kirisi kou dõmmè nkéndake o nóndenfe kpéi 3:1-12
8. Kirisi kou dò nkéndõmmè kutenkú kabe ìkè 3:13-5:6
9. Itié nsanyi 5:7-20

Mudõmmu

¹ Mí nyIsaku Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi be kóo tōnti, mú wãri di mpátiri, ke dõu nKuyie nkabe bèè ciété ke bo tipítì timõu.

Ti bo mbáammè Kuyie nke tá

² N kabe kè mehàarimè di tũkení dè ndi naati. ³ Di yému ke dò nke mehàarimè di sònté kè di kpaá tá Kuyie, de mōnni ndi di ò mōotemè meminnimè. ⁴ Yóunè kè di minnimè pī mme tōmmú kētuake me mōnku kè dí kpenke Kuyie nkó kuce mièke kè ku kperε marè bá ndi dōnni. ⁵ Kè mecii ndònté òmòu, wèe mè mōo Kuyie, ku nòutè yàammu kè kù pāā nnè diwèi kù bo mè nhò pā. ⁶ Ò bá mmóú ke yīèkù, wè mmóúnè o yèmmè memõu, kòò yīèkù ò dōnnè dàméèrì kó yenefinfirè nye kuyaakù tēmmù yè tipítì timõu. ⁷ Wèè mōú ke yīèkù o yèmmè bá ndò nti Yiè mbo ò pā dēmarè. ⁸ De yìè mbotí yèmmè mèè sũ, ò í yé ò dó dè.

Okpàati nè fedawanfè demàà ndi Kuyie mborè

⁹ Diwèi mbo bèè kpa be kperε, ke yé Kuyie nyóó bè déúkunnemè. ¹⁰ Bèè mōke be kperε bè nyé ke dò mbe kpàti í tú tìmatì Kuyie mborè, tì yóó pēētēmu mutepóó nhōō yote mèè botí. ¹¹ Kuyie nhōō tuõ mmèè botí mutepóó nkè mùu móté keyote, mèè botí nku bè yóó pēētēmmè kè be kpàti deè.

Mehàarimè nè mesoummè de kó tináànti

¹² Dè nnaati mehàarimè sònké wè kòò fíúkú tei tei, ke yé mè yóó pēētēmmè kè Kuyie nhò yietí mufõmmu mùù bo sáà, Kuyie nyè nkù yóó duó mmù bèè kù tá. ¹³ Kè mesoummè sònké òmòu ò báá yī Kuyie nkuù te, Kuyie nyí sóu nhòmòu nè meyei, kù í sóu nhòmòu. ¹⁴ Onitì òò yàmu keyaa nkè dèè ò tannè mesoummè mièke. ¹⁵ Meyáammè mèè òò púó nképeité meyei, kè meyei mpúó nképeité mukũũ.

16 N kɔbe dɪndi n dɔ bɛ, di bɑ nsoú ndimáà. 17 Kuyie mpǎǎ nyèè pǎrè tu yɛsààyè nyɛ ke wenni, kù í ceeri, kuù dɔ̀̀ kuwenniku, dibiiɲni í bo ku borè. 18 Kuù mè dɔ̀̀ ke duò mmufòmму nè ku náànti miɛke, kè ti bo ntú kù dɔ̀̀ dè kó beketibè, bèè yóó kù dɔ̀̀ntɛnè.

Ti bo nkemmumè Kuyie náànti ke dɔ̀̀ri ti yèmmè

19 Nyénè ke ní nkémму mesàà nke bá ncǎǎ tináànti, di miɛke bá ncǎǎ ke péíku. 20 Wèè m̀̀ke kemieke wè í dɔ̀̀ri Kuyie ndómè. 21 Nè de kpéi nyóunè dèè kó dimáà s̀̀nkunko oniti nè meborime yeime, ke kék̀̀nne dimáà, kémpfi nTináànsààti Kuyie mbuotí ti di yèmmè miɛke, ti yóó di deeté.

22 Ndɔ̀̀rinè Kuyie nnáànti yèmmè. Kè di ti kemmu ke í dɔ̀̀ri ti yèmmè di sóú ndimáà ndi. 23 Wèè kéimму Kuyie nnáànti ke í dɔ̀̀ri ti yèmmè ò̀̀ dɔ̀̀nnè wèè wènté wènwɛ tɛwéitè ke yà ò̀̀ dóm̀̀mè páíí. 24 Ke ité ke yè̀̀nko dende bàmbà nhò do dóm̀̀mè. 25 Wèè me nsiéke Kuyie nnáànti tɛwéitè kɔ̀̀me ti dɛeri, ke í ti yè̀̀ nke ti tũ nwetiweti, ke dɔ̀̀ri ti yèmmè, Kuyie mbo ò̀̀ dɔ̀̀ mesàà nho tómmú muməu miɛke.

26 Kò̀̀ m̀̀u yèmmè dò̀̀ nhò tu Kirisi kou ke í nɔ̀̀ nke p̄i nho nù̀̀ ò̀̀ sóú nhomáà ndi kò̀̀ báammu tú detetirè. 27 Ti cice Kuyie ndó̀̀ wèè d̀̀ke wènwɛ iciribí nè bekú̀̀pobè kpéi nke dɔ̀̀ri Kuyie ndómè ke yóó kutenkù kó meyei mməu.

2

Kirisi kɔbe í dóm̀̀mè kémməke mebatimè

1 N kɔbe dɪndi bèè tũ nti Yiè nYesu Kirisi Kuyie ndéú̀̀k̀̀nne wè, di bá mbaàti benitibè. 2 Kè benitibè bédé̀̀bè tanní di tikù̀ dè, kò̀̀ m̀̀u tu odítikpà̀̀ti, ke ũ̀̀ mumámáá mmù̀̀ú̀̀ díití kpeñni, ke dáátí tiyaàsà̀̀ti, kò̀̀ c̄ri dàátí tiyaàcítí. 3 Kè di benke odítikpà̀̀ti dik̀̀ri sà̀̀ri ke ȳi: Kari die ndikotik̀̀ri. Ke nàkè oc̄ri ke ȳi: Ncóm̀̀mú dende. Yoo di ȳi: Karoo ketenkè. 4 Kè di dɔ̀̀ri memme di m̀̀ke mebatimè mme di cuokè, de kó meyèmmè í wenni.

5 N kɔbe dɪndi n dɔ̀̀ bɛ, Kuyie ntááté kutenkù kuu nkɔbe wúó mbè mbe bec̄ribè kè bè bo nkù tá mediè kéta ku kpà̀̀tiyuu miɛke kù yè̀̀ nkù yóó duò̀̀ ndi bèè kù dɔ̀̀. 6 Kè di baàti benitibè ke senku bec̄ribè, di í yè̀̀ ke dò̀̀ m̀̀bedítikpà̀̀tibè beè di f̄ũ̀̀nko, ke di k̄rinè bebeémbè borà̀̀? 7 Beè cà̀̀ri Kirisi yetisà̀̀ri bè yu di ke di à̀̀nné bàtèmmù̀̀.

8 Kè di dɔ̀̀ kèntũ nyikuó dieyi, ti wàrimu ke tú: Ndó̀̀ a kou t̀̀u a dɔ̀̀ mèè botí amáà. 9 Kè di me mbà̀̀ti benitibè di dɔ̀̀ri meyei mme, di í tũ nyikuó. 10 Kò̀̀ m̀̀u tũ nyikuó ke yeténè ditannù̀̀ dimáà, ò̀̀ yeténè ikuó iməu ndi. 11 Kuyie nkù̀̀ ȳi a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀̀u, kuù ȳi a báá kuò oniti. Kàa í duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀̀u ke kùò oniti a yeténè ikuó iməu ndi. 12 Kè di náá nti yoo di dɔ̀̀ri dè dí nyé kè Kuyie nyóó di bekénèmu. 13 Wèè í kuó nhot̀̀u mesémmè, Kuyie mbáá mè nhò kuó. Wèè kuó nhot̀̀u mesémmè, Kuyie nyóó we nkuó mmesémmè kò̀̀ yè tibeénti.

A tómmú muù benkú a tákumè

14 Kò̀̀ niti tu ò̀̀ tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri dèmarè dè bo dɔ̀̀ ba? De kó metákumè botí bo na kóò deetáà? 15 Kè dè dò̀̀ ndi tebite yoo di tãũ m̀̀u kpa tiyà̀̀ti yoo mudii. 16 Kè di í ò̀̀ duò̀̀ ndèmarè, ke né ò̀̀ nàkè ke tú: Kɔte kè dè nnaati! Muséé nyí yóó da p̄i, a í yóó mónté a bo di mù. Dè bo ò̀̀ teennàà? 17 Mèè botí nku kò̀̀ m̀̀u tu ò̀̀ tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri dèmarè o báammu tú detetirè nde.

18 Oniti bo na ke dò̀̀ kàa cénke tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri mesàà ndè sànnèmu, kè mí n né ò̀̀ t̄́nné ke dò̀̀ kàa tá Kuyie nke dɔ̀̀ri mesàà ndèè wenni, ke yè̀̀ n dɔ̀̀rimè mèè benkú n kù támè. 19 Kàa yè̀̀ ke dò̀̀ nKuyie mbo kumáà, dè wennimu, yebəkè múnke ti yè̀̀mu kè kuf̄swáá nyè bo kè yè̀̀ kpeuti. 20 Kuyè̀̀nkù f̄, a í yè̀̀ ke dò̀̀ nkàa tá Kuyie nkè í dɔ̀̀ri mesàà ndè tu detetirè ndaà? 21 Ti yà̀̀ri Abarahamu do yiemmu Kuyie nhò nàkè ti ke ndó̀̀ k̄féúté o birɛ Isaki diw̄st̄nni ñ̀̀kè, kè kù dò̀̀ ò̀̀ wenni. 22 A yà̀̀mu o tákumè nè o dɔ̀̀rimè dè do neímèmu, kò̀̀ dɔ̀̀rimèè

benke ò támè Kuyie mmèdiè. ²³ Memme tì wàrimè ke tú: Abarahamu do tá Kuyie nku kè kù dò ò wetí, kóò yu ke dò ku népo. ²⁴ Di yému ke dò nKuyie nhõ yí onìti wetí o dòòrìmè kpéi nke, dè í tú ò kù támè maa.

²⁵ Dahabu do tú onitipòkù wèè dauti dautinè wènwe benitidaabè, kédò Sifube mesàà nké bè benke kuce tekù kè bèe kò. Dèè do te kè Kuyie ndò ò wetí. ²⁶ Kòo nìti í weí ò kúmu. Mèè botí nku kòo nìti tá Kuyie nke í dòòri mesàà nhò báammu kumu.

3

Fenóndeñfè kó tináaṅtì

¹ N kòbe di bá ndó dimòu di ntú bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáaṅtì. Kuyie nyóó bekénè tínti bèè náa mbèmbè ku náaṅtì kè dè nyóú kèpèéte betòbè. ² Timòu ti ã yetému ti dòòrìmè mièke, kòò mòu ã nnáa nke báa yetè ò do mpáíi nwe ke nò nke pĩ nhomáa. ³ Ti ã táu ntímáti sisèi nò kénà ké nsi tũnni ti sè dónèmè mme. ⁴ Wénténè bátòò de u ke mamè kè ã nkéri kè kuyaakperikù ò tèmù, kè bè ò pirinè dè né mà sámpòrè. ⁵ Fenóndeñfè me ndò ndinùu mièke, ke ma sámpò ke né pòti fe yóó namè ke pĩ mmutómmú diemù.

Muháá nhõ mma sánpò nwe kécóuté ndikpáa dierì. ⁶ Fenóndeñfè bo dinùu mièke nke ke pĩ mmutómmú yeimu mediè, ke sīnkunko onìti omòu, ke tuò nke dò mmuháá nKuyie nyóó ànnè benitiyeibe mùu mièke. ⁷ Onìti bo na kètũnte dekpákperè debotí debotí nè sinò nè debambaànnè nè menie mmieke kperè kè dèe yókè kénáa nteciète kperè. ⁸ Omòu me mbáa na kètũnte fenóndeñfè, fè tu feyefè nfe, ke píéké medómmè mèè kòu. ⁹ Ti ã fe nsántenè ti cice Kuyie, kèwète ké fe mbònténè kusīnkù benitibè Kuyie ndòò bè ke dónnè kumáa. ¹⁰ N kòbe dè í dò ndinùu dii pã mmesàa ndii wète kèmbòmmùnè kusīnkù. ¹¹ Menie nnatimè nè metiime dè bo na kényièni dinébòri dimáa mièkaà? ¹² N kòbe, mutie bè tu mù fikie bo na képeite odifè kó yebea, yáa mutie bè tu mù finyi mù bo na képeite fikie kpeye? Mèè botí nku menie mèè wèeti mè báa namè kényèni dinébòri tiiri mièke.

Kéñkè kó mæciì ndómmè

¹³ Di mièke kòò mòu ciì, ke mòke meyèmmè, o borime nè o tómmú dè nwenni kòo náaṅtì nnaati, kòo nyò. ¹⁴ Kè di me mmòke mepómmè ke u medómmè ke ènnè ditòbè, di nyé ke dò ndi toti ti di yèmmè í tú timómmònti, di báa bennè kèmpòti. ¹⁵ De kó mæciì mbotí í tú Kuyie nkòme, kutenkù kòme mme, menitikòme, mebòkòme. ¹⁶ Mepómmè nè mehèmmè de borè, dikònkònni nè meyi mmemòu dè de mbo. ¹⁷ Wèè mòke Kuyie nkó mæciì nhò wennimu, ke mòke diwèi, kòo yèmmè yòò nkòo niti, ke kuò mbenitibè mesémmè, wè í baati benitibè, wè í mòke meyèmmè mèdémè. ¹⁸ Bèè mòke diwèi bè di buotí tidibotí tēmè mme bè kòbe mièke kè di yóò peite Kuyie ndómè kè bèe kòu.

4

Mùu te kè yekpàrè bo

¹ Dimàu nè yekpàrè dèè bo di cuokè, dè bonní de? Dè bonní di mómmòmbè borè nde, ke yé di dómè dèmarè péu dèè í wenni ke kpa nsáa. ² Di ã ndó dèmarè nde ke mónté kénkòu ditòbè. Ke ndó otòu mòke dè ke mónté kénkpa. Di ã mónté di í mòò mèè kpéi nke Kuyie. ³ Di móú kè kù í di pã nke yé di móúnè mèè yèmmè í wennimè, di dó ké ndè dòòrinè di dómè mme. ⁴ Díndi bèè tũ nyice idéyi di í yé ke dò nkè di dó kutenkù di tú Kuyie ndootitòbè mbea? ⁵ Di yèmmè dò nti sònté ke wàrimu ke tú: Kuyie ndó kuù maa nte diwènni kù ànnè di onìti mièkaà? ⁶ Kù dó ké ti dòò mesàa mme péu. Tì wàrimu ke tú: Kuyie ndòòri mesàa mbèè kékùnne bemáa, ke yetíri sipòò yembè. ⁷ Duónnè dimáa Kuyie nkébaao dibòò kè dii coké kédété. ⁸ Tóónnè dimáa Kuyie nkè kù di tóónnè. Díndi meyi nyembè wénkùnne dimáa, díndi

meyèmmè mèdémè yembè wénkùnnè di yèmmè. ⁹ Banténè di sémmè kè di yèmmè caàrè, kè di yóu mudaá nnè diwèi kénkuò. ¹⁰ Kékùnnè dimáà Kuyie nyìkè kè kù di déúkùnnè.

Kirisi kàbe í dòmme kénnaante betòbè kpéí

¹¹ N kàbe di bá nnáante ditòbè kpéí nke wátìrì ditòbè, wèè nàá nhotòu kpéí nkoò wátìrì ò wátìrì ikuó nyi, wèè me nwátìrì ikuó wè ì yeténèmu. ¹² Kuyie nkuu máá ànné ikuó, kè kuu bekù, kè kuu dèi wèè naati nè wèè sī. Fó nnáke a tú we ke bekùnè a kou tòu!

Ti í dòmme kèmmàke sifeí

¹³ N náánnè dímbè di mmònni dín-di bèè tu: Yíe nyoo nanke ti bo kàte di nhèi kèmmàke dibenni ke dōri kupotáá nke péte idíí. ¹⁴ Di í yé tìi naa yóó di tuàkení, di dònne mupáá mmu mùu òò yenni kèpèstóò bàmbà. ¹⁵ Di dò nke ní na nyí: Kè Kuyie ndó ti nfòu kédòò die nyoo dèterè. ¹⁶ Kè di né màke tefentè ke tá dimáà, Kuyie nyí dó de kó tefentè botí. ¹⁷ Wèè yé mesàà nhò dò nkédòò mè, ke í mè dòò, ò dòò meyei mme.

5

Bedítìkpààtìbè bo ndakemè

¹ Dín-di bedítìkpààtìbè meyei mmèè yóó di tuàkení mè deumu. Nkuònnè. ² Di kpàtì pààkemmu, kè ditúu càáké di yààtì. ³ Yemòrè sonye nye di wammúmè mesòò nnè idíí ke còu nkè dè càke ke naa yóó di bekénè ké di còu. ⁴ Di í yietí bèè kùtí di paa nnè bèè dèi di diitì. Kè bè kuò nkè ti Yíe nKuyie Mpakèdaa kèè be dabùò. ⁵ Dín-di dòòmu di dómè ketenkè ìnkè, ke di ke dùnne ke baa di kó mukòu yiè. ⁶ Dúu bekénè benitisààbè ke yé mbè í naati ke bè kù, bá bè í di bàao.

Ti bo mmimmè mehààrimè mièke

⁷ N kàbe mmiñnè ke baa ti Yíe mbo wètenímè, fetaafe òò do kòo tenkùtì mmi mmèè botí ke baa diyòò bo deèmè kòo kòu o diitì. ⁸ Mmiñnè ke fííkú tei tei, ti Yíe nhauté ke bo wètenímu.

⁹ N kàbe di bá nnáante ditòbè kpéí nKuyie nyàà bo di bekénè, obeénti tùòkenímu ke cómmú dibòrì. ¹⁰ Dentenèni Kuyie pāānāānti náānbè do náante ku náānti, ke fēūrì ke mi mmèè botí, dí mme ndò. ¹¹ Dè nnaati bèè do fēūrì ke mi. Di kèemu Isòbu kó tināānti ke yà ò do mi nkétuàke kumànkù kè Kuyie nhò dòò dè. Ke yé Kuyie nnitimèmu ke kuò mmesémmè.

¹² N kàbe di nyé ke bá mparikunè kèìnkè yoo ketenkè yoo dèterè marè, di kòò èè ntú èè kè di kòò àà ntú àà, kè Kuyie mbáà di bekénè.

Ti bo nyumè bewedunkótìbè kè bè ti báánnè Kuyie

¹³ Di mièke kè mehààrimè sònté òmòu wèè bántè Kuyie, kè wèè yèmmè naati wè ndiè nke kù sántí. ¹⁴ Kòò mòu mò nwèe yu bewedunkótìbè kè bèè ò waare mekùò nnè ti Yíe nyètìrì kèbántè Kuyie. ¹⁵ Kè bè bántè Kuyie nke tá, ti Yíe nKuyie mbo mièkùnnè omuanti, bá kòò dòò meyei kùu mè nhò cī. ¹⁶ Ndáankonè ditòbè di yei, ke báánnè ditòbè Kuyie nke miérì, wèè dōri Kuyie ndómè o kó mubáammu kpeññimu mediè. ¹⁷ Edii do tú onìtì nwe ke ti dònne ke bántè Kuyie nke dà fetaafe báá ni, kè fè dà yebie nyètàāti nè dikéè bá fè í dùótè ketenkè. ¹⁸ Kòò wète ké kù bántè kè fetaafe ni kè tidiitì peité.

¹⁹ N kàbe di mièke kòò mòu dèténè Kuyie nkòò tòu wète kòò tēnnéní, ²⁰ ò deetèmu de yiè nke yó nte kè Kuyie ncī mmeyei mpéu.

Píeri wǎri dǐ pátíri diketiri Di mpátíri tǒ tǐ náaǎnti

Píeri pátíri ketiri náannè Kirisi kǎbe mbe bèè do ciété ké mbo Asii tenké kubakù cǎnku bíékè, Píeri do yóó bè wǎri dipátíri ke bo Odommu nwe. Ò do bè wǎri ke bo yáúkǔnne Kirisi kǎbe bèè bo mefěũtímè miéke be kǒnti nti, kòo mbè náá nke tú Kirisi kumu ke yǎánté, ke ti ðounnè dinùù ke wētini.

Di mpátíri náaǎnti duó ke ðommè

1. Mudǎummu 1:1-2
2. Píeri ðentemè Kirisi kǎbe Kuyie mbè ðeetémè 1:3-12
3. Ò bè tiémme ke tú bè nfoù mufòmму wennimu kè be fòmму ndéúkúnko Kuyie nyètiri 1:13-2:10
4. Kirisi kou bo ndòmme mefěũtímè miéke 2:11-4:19
5. Kirisi kou ðò nke kékúnne omáá ndi, ke mpí mmutǎmmú betǎbè kpéi 5:1-11
6. Mudǎummu sǎmmu 5:12-14

Mudǎummu

¹ Mí mPíeri Yesu Kirisi kó ditǒnni, mí wǎri dipátíri dii nKirisi kǎbe bèè ciété ke bo Pǎǎ nè Kadasii nè Kapadoosi nè Asii nè Bitinnii kó itempǎ mmiéke. ² Ti cice Kuyie nkuù mè dó ke di tǎáté nè ðimǒnni, kè di bo ntú ku kǎbe, kè Muyaánsààmù di cǎǎné kè di bo nyié nku kpeti kè Yesu Kirisi di ðúté nè o yǐ.

Kuyie ndi ðò ðe sǎà ké di duó ndiwèi mmèdiè!

Kuyie nyóó duó ndè ku kǎbe ðe kó tináaǎnti

³ Ti sǎntímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ò ðò mèè sàà nkpeí nke duó nkè Yesu Kirisi yǎánté, kè ti pèté mufòmму pǎmmù, koò bàanè ti yèmmè memǎu. ⁴ Kè diwèi ti bo Kuyie nyóó duó ndè ku kǎbe keĩnkè ðe kpéi. Dè í caari, dè í sǐnni, dè í ceeri. ⁵ Kuyie mbo teennè díndi bèè kù tá kè di tuǎke diyie sǎnni kè kù di duó nkù sǎri dè.

⁶ Dè tǔ nní ndi naati bá kè di fěũri ke áari yemǎrè sǎmpó miéke. ⁷ Di yému ke ðò mbè ð ndó kéwénkúnne mesǎo ké mè pǔǎnnému bá mè í yóó me mmǎntemè. Di tákúmè pǎéteemu mesǎo, mefěũtímè nè meháarimè kè ðe di yáú kè bo yà di tá kè ðe màmmè. Di yóó kpenkemmu kè Kuyie ndi sǎnte ké di ðéúkúnne Yesu bo wētini dii yiè. ⁸ Di ò ðómu bá di í me nhò wùómmè, koò tá bá di í me nhò yàmè, ke mǎke kuyènaati díekù oniti báá na kénáké kùù màmmè. ⁹ Ke yé weti weti ke ðò ndi tá Kuyie nkè kù yóó di ðeeté diyie sǎnni yiè.

¹⁰⁻¹¹ Kuyie mpǎánaǎnti náaǎnbè do nákému kù yóó ðeetémè benitibè kè Muyaánsààmù mbè bonè ke bè benkú Yesu yóó fěũté mèè botí kè Kuyie nhò ðéúkúnne, kè ðe nte kè bèe fié yepáte ke bo yà dii mǎnni ndi nè mèè botí nku ðe yóó ðòmmè. ¹² Kuyie ndo benkemmu ku pǎánaǎnti náaǎnbè kè bè nyé ke ðò mbè náá nti í yóó ðò kè bè kpaá fòù. Bè tì náké dí kpéi nke, bèè náante Tináaǎnsàati kè bè tì ndi náké páíi nè Muyaánsààmù kó muwèrimú, kè Kuyie ntǎrè dó ké tì yǐté.

Ti bo nwennimè páíi ke ðonnè ti cice Kuyie

¹³ Nwǎkénè kémpí nKuyie ntǎmmú kénno nke pǐi ndimáà, kémbaanè di yèmmè memǎu Yesu yóó wētini ke di duó ndè. ¹⁴ Nyiénnè Kuyie nkpeti, bá ntǔnne kutenkù kuu nkó meborime, di do í yé Kuyie nke ðommè. ¹⁵ Ndonnè páíi di borime memǎu miéke, Kuyie nkù di yu kù ðommè. ¹⁶ Ti wǎrimu ke tú: N ðonnè páíi mí nKuyie n ðommè páíi.

17 Di kù yu ke tú di cice nwe, nyénè ke dò nkù í baàtì òmòu, kù yóó bekénè bá wè o tōmmú dòmmè mme. Ndénè ku di fōmmu mumou miεε ketenkè kie nyīnkè. 18 Di yému ke dò ndi do tū ndi yembè kó meborime yeime kè Kuyie ndonté di wūō, kù né í yè donté nè meso nyoo nè idiítí dèè pēnké. 19 Kù yè donténè Kirisi kó mukūū mmu. Kirisi do mpáíí nwe, ke dò ndipebii dii kpa kuyènkù ke kpa tesòutè, bè òō kuò di. 20 Kuyie nyóó ò tãáté kòo bo di deeté ke mu nyí dòò kutenkù, koò duōnní yemàrè sonye kòo bo di dòò mesàà. 21 Ke duó nkòo yáánté, kè kù ò déúkūnne, deè te kè ti tá Kuyie ke baa kù bo ti deetémmè diyèè sōnni yie.

22 Di yie ntimómmonnti nti kè ti di wènkūnne, kè di bo na kéndó ditòbè. Ndónè ditòbè mediè nnè di yèmmè memou. 23 Di fòu mùu fōmmu í tú di yembè kōmu, mùu yóó deè. Tináaṣààtì tii bo sáà ke duò mmufōmmu tii mù ndi duó nkè mù yó mbo sáà. 24 Ti wàrimu ke tú:

Onìtì dò ntimútì nti,

kòo ārimε dò mmumúpóo.

Timútì òō kpeímu kè ti póo nyote.

25 Ti Yiè nKuyie nkó tináaṣàtì tinti me mbomu sáà.

Tii tu Tináaṣààtì bè di nàké tì.

2

Kirisi kàbe kó tináaṣàtì

1 N kàbe yóunè mepómme, meciimmè, meyèmmè mèdémè, a bo ndómè otòu kperε, nè tináanyeiti. 2 Kuyie nnáaṣàtì wennimu: Ndónè ti ibíbénní dó mèè botí memiè, kéna kénkótírí Kuyie nkó kuce miεε. 3 Di yàákému ke yà Kuyie nwennimè.

4 Dí tóōnnè dimáà Kirisi wèè tu ditáfòurì Kuyie mpénsirì di ke di tãáté ke bo pūūténè ku cīètè, kè benitibè di yete. 5 Duōnnè dimáà Kuyie nke múnkεε naá nyetákperè kè kù di maánè ku cīètè, kè dí ntú Kuyie nkuó niùbè bèè dò mpáíí ke pī mmutōmmú kù dó mù. 6 Ti wàrimu ke tú:

N tãáté ditásààrì ndi

ke dōu nSiyōō kè di tu dipūū,

wèè di tá dèmarè báá ò nampε.

7 De kó ditàri tu díndi bèè di tá di kó disānni ndi. Bèè di yete ti wàrimu be kpéi nke tú:

Bemaribè dootóo dii tãri,

dii naá ndipūū kó ditàri mómmonni.

8 Titetì wàrimu ke tú:

Weè tu ditàri bè yó mbétírí di,

dipèrì dii yó mbè buò

bè í tá mèè kpéi nho kpeti.

Bèè yete o kpeti bè yó nduòmu, Kuyie nkuù me nyē.

9 Díndi biε di tú Kuyie ntãáté bèmbε, Okpààtì kó ikuó niùbè, kubotí kùu cãá, kubotí Kuyie ndonté kù. Kù di tãáté ke di dènnenì dibiiñni, ke di tanné ku kó kuwenniku diεkù kè di bo náké mutōmmú diemù kù pī mmù mmu di kpéi. 10 Di do í tú Kuyie nkàbe, di mmònni ke bè naá. Kuyie mu ndo í di cīé, di mmònni ke di cīé.

Kirisi kàbe borime bo ndòmmè

11 N kàbe n dó bè, di pòdnímu ke tú bepòòbè ketenkè kie īnkè, deè te kè n di tiè nke tú: Di yóu meyèmmè mèè dó meyei, mè màùnè di wènni ndi dii dó Kuyie. 12 Di borime nwenni, bèè í tū nKuyie nkè bè di sáà mbèe yà mè wennimè, ke déúkūnne Kuyie nyètìrì ku beéntì yie.

13 Di dó mèè kpéi nti Yiè, nyíénnè bèè baké be kpeti, okpààtì diεwè 14 nè o kó betūmbè, ò kànnε bè kè bè tiè mbèè cààri, ke sántí bèè dòòri mesàà. 15 Kuyie ndó dí ndòòri mesàà mme, bèè í kù tū nkè bè báá pété timatì ke di wátí. 16 Kirisi di dènnemu ikuó miεε, bè né í yè ndí

ndɔ̄ri meyi di ye mèè kpéi nyikuó miéke. Di borime nwenni kè di dɔ̄ri Kuyie ndómè. ¹⁷ Di báa senkèrì òmòu, ndónè Kirisi kɔbe bəmou, kéndé Kuyie, ke yíé nhokpààti kpeti.

Kirisi fěūtémè kè ti dò nkéfěūté

¹⁸ Díndi betɔ̄mbè nyiènnè bèè di ni be kpeti ke bè dé, kè bè wenni yoo bè yóu. ¹⁹ Kuyie mbo di dɔ̄ mesàà nkè bè di fěũnko kè di mi ndi dó mèè kpéi nke yie nKuyie nkpeti. ²⁰ Kàa dɔ̄ meyi nke fěũri dè í mɔke diyètìrì mari, kàa me ndòò mesàà nke fěũri ke mi, dè tu Kuyie nkó mesàà mme. ²¹ Kuyie ndi yu deè kpéi. Kirisi fěūtému di kpéi nkè di dò nkétũnne o ce kéfěūté. ²² Wè í dɔ̄ meyi mmamè, ò me nyí nàké siyáábìsì nè ò bomè. ²³ Kè bè nhò sàá, mbá wè í tén̄n̄n̄ko, kòò fěũnko kòò cǐéké, ke ānné demou Kuyie nkùu bekù weti weti ku nùtè miéke. ²⁴ Weè cɔutè ti yei nke tɔ, kè bè ò baaké kudapãáti kè ti bo kú meyi mbíékè kénfòu mufòm̄mu Kuyie ndó mù. Bè we nkɔute kè ti miété. ²⁵ Bè we nkɔute kè Kuyie nti deeté. Di do dò ntipièti tii feti tinti, di mmònni ke wète di cènti wèè bàa di wèrè o borè.

3

Benitipòbè nè be daàbè bè dò nkéndòm̄mè

¹ Díndi benitipòbè dí nyíé ndi daàbè kpeti deè pèēté di bo mbè nàámmè Kuyie nnáānti. Kè bèmabè be miéke í tũ nKuyie, di borime nte kè bèè kù tũnne. ² Ke yé bè yóó yàmè di borime wennimè kè di bè dé. ³ Di bá nsàrì ke pãáti tiyùti ke do ntiyààti idítíkperì kpeti, yetootòre idítíkperì kpeye, ke bo benke dimáà. ⁴ Di wenniku ntú kùu bo di miéke kùu í ceeri, di yèmmè nwenni ke boo, Kuyie ndó kuù wenniku botí. ⁵ Dimònni kó benitipòbè bèè do duó be máà Kuyie nké nkù bàa bè do me ndò nke yíé mbe daàbè kpeti. ⁶ Saraa do me ndò ke yu o dɔ̄u Abarahammu ke tú o yiè. Kè di dɔ̄ri memme di bo ntú o bí kè bá nyièkù tìmatì.

⁷ Díndi benitidaabè kè dí mpí ndi pobè mesàà nke yé di wèrímú pèētémè be kɔmu, ké mbè dé ke yé di yóó wènnémè ke pété mufòm̄mu mùu bo sàá. Kè di dɔ̄ri memme dèmarè báa díinné di báammu.

A bo ndɔ̄rimè mesàà mbá kè bè da fěũnko

⁸ Nwèínnè meyèmmè mèmáà, dinùu òmáà kèmmɔke ditɔbè kó mesémmè, ke dó ditɔbè ke dò nteçfètè tèmáà kɔbe. Kéndɔ̄ri mesàà nke kékũnko dimáà. ⁹ Di bá nfoku ditɔbè meyi, kè bè da sàá nha báa tén̄né, a petín̄ke mɔ Kuyie nkó mesàà mme be kpéi. Kuyie ndó di mme ndɔ̄ri kè kù di dɔ̄ mesàà. ¹⁰ Tì wàrimu ke tú:
Wèè dó kèmbò kè dè ò naati,
wèè yóu tináanyeyiti nè siyáábìsì.

¹¹ Ke yóu meyi kéndɔ̄ri mesàà,
kényetíróo ke dó kénnaatinè benitibè bəmou.

¹² Ke yé Kuyie nyémè
bèè dɔ̄ri kù dómè be kpéi nke,
ke cɔú be kó mubáammu,
ke búútí bèè dɔ̄ri meyi mbe kɔmu.

¹³ Kè di dɔ̄ri mesàà nwe mbo di dɔ̄ meyi? ¹⁴ Bá kè bè di fěũnko di dɔ̄ri mèè kpéi mmesàà ndi bá nyièkù òmòu, kè di kòm̄bùtì duò. Dè ndi naati. ¹⁵ Ndénè Kirisi di Yiè, kòò mòu di beke o kó kuce kpeti dí ò nàké diyònni ke báa ò senkèrì. ¹⁶ Ndɔ̄rinè mesàà nke bá nyièkù, kè ifeii pí mbèè di wátìrì ke di sàá, ke yé bè í yóó yàmè di dɔ̄ mèè yei. ¹⁷ Kàa dɔ̄ri mesàà nkè Kuyie ndó a fěūté, dè wennimu ke pèēté a bo dɔ̄mè meyi nkéfěūté. ¹⁸ Kirisi fěūtému ti yei nkpeti, wenwe wèè kpa meyi nke duó nhomáà kuce mèmáà kè bè ò kùu, ò me ntúmè onitì kòò ku, ke yànté ke yé ò tumè Kuyie, ke bo ti niité Kuyie mborè. ¹⁹ Ò ku diì mònni

kénákému Kuyie nnáaanti becíribè bèè kpetí. ²⁰ Bèè do yete bèmbè Kuyie nkpeti, Nəwee baakù dii mənni bātóò kè Kuyie mmi nke bè baa. Benitibè bèni, beè maa do ta bātóò miéke kéyenténè menie. ²¹ De kó menie ndo dōnnè bātémmù nwe bè di ãã wè kòò di deeri, bè ðð í nyóò ãnnè oniti bātémmù ke bo óúté o kōnti kó meýóð, dè benkú Kuyie nhūtè mèmme o yei nkòò wenke. Kuyie mbo na ké mè dòò ke yé Kirisi kumè ke yānté. ²² Di mmənni Yesu dèke keĩnkè nke ke kari Kuyie mbakù yóú ke baké Kuyie ntārè yeməu nè keĩnkè kó bekperíbè kè bè ò dé.

4

A bo yóumè meyei nkédəò Kuyie ndómè

¹ Kirisi fěūtému! Nyénè ke dò ndi múnke yóó fěúté, ke yé wèè fěūrì ò yóumè meyei. ² Dèè te kè ti dò nkéndəəri Kuyie ndómè ti we yèè kpaá ye miéke kéyóú timómməmbè ti dómè. ³ Di do í tū ndi mənni Kuyie nke dəəri di dómè mme, ke dautinè ditəbè, ke tú tinaayāàti, ke ãà yedikétontébaa ke feu iwūð yebəkè dèè tu meyei ndiemè. ⁴ Di mmənni ke dè yóú, nè bè di do wē nke dəəri meyei kè dè bè di, kè bè di sáá nke di senku. ⁵ Kuyie nkùú yóó bekénè befòubè nè becíribè kù yóó bè yietímu be dəərímè dòmmè. ⁶ Dèè te kè Kirisi nàké Tináaansàati becíribè, kè Kuyie mbo bè bekénè kè bèè pété mufòmму kù duò mmù.

Kuyie nti duómmè ti tōmmú ti tōmmú

⁷ Kutenkù auté ke bo deèmu, nciinè, ke nyé ke báá nKuyie. ⁸ Dèmarè ketirè tu: Di bo ndómè ditəbè, ke yé medókùmmè daatimè meyei mmesükùmmè. ⁹ Ncəúnè Kirisi kəbe di cēi nè diwèi. ¹⁰ Kuyie mpāmu bá wè dipānni, di nyè pīrñè mutōmmú kè dè wenni, ke teennè ditəbè. ¹¹ Kuyie nduó nwè kòò bo nnáa nku náaanti, wè nti náa mbetəbè, kè kù duó nwè kòò bo nteennè betəbè wè mbè teennè o wērímu muməu Kuyie nhò duó mmù. Kè Kuyie nyètiri deuke Yesu Kirisi kpéi nwèè deu ke kpeñni sáá. Kè dè mme ndò.

A bo nfěūrìmmè Kirisi kpéi nkè dè da naati

¹² N kəbe n dó bè, kè di fěūrì mediè ndè báá di di, kè di yèmmè ndò ndèmarè cànnè. ¹³ Dè petinke ndi naati Kirisi fěūtémè kè di múnke fěūrì, kòò bo wēteni kè di yà ò deumè kè diwèi di pī. ¹⁴ Kè bè di sáá ndi tú mèè kpéi nKirisi kəbe dè ndi naati ke yé Muyaánsàamù kó muwērímu diemù di bonèmè. ¹⁵ Nyénè kè bè bá nfěũnko òməu ke tú ò kùə oniti, yoo ò yùúkú, yoo ò dòò meyei nyoo ò ta otəu kpeti miéke. ¹⁶ Kòò məu fěūrì ò tu mèè kpéi nKirisi kou, ifei bá nhò bo, ò petinke sante Kuyie nhò tu mèè kpéi nKirisi kou.

¹⁷ Kuyie mbeénti tūðkemù kè kù keténè ku kəbe. Kè Kuyie nketé ke bekùnè tínti ku kəbe dè né bo ndòmmè bèè kù yete? ¹⁸ Bèè dəəri Kuyie ndómè kè bè fěúté ke né na ke cooté, benitiyibe nè benitidənnibè bo yīme kécooté? ¹⁹ Bèè dəəri Kuyie ndómè ke fěūrì bè nsəkè ke dəəri mesàa nke duó mbemáa Kuyie nkùú bè dòò, kù béi nti í ceeri, kù béimmu ke tú kù í yóó bè yóú.

5

Ti bo ndakemè Kuyie nkəbe kpéi

¹ Di mmənni n náánnè dímbè bewedəunkótibè, m múnke we ntú ke yà Kirisi fěūtémè, ke yóó ò wēnnénè o kpeti miéke. ² Ndakenè Kuyie nkəbe kù di duó mbè kpéi nké mbè pī mmesàa nnè di yèmmè meməu, dè bá ntú nè muwērímu yoo di dó idítí, dí mpī ndi dó mèè kpéi nKuyie. ³ Di bá ndó kémbaké Kuyie ndi duó mbè, dí ntú bè yó nwúó mbèè kó meborime ke tū. ⁴ Kòò cēnti diwè tūðkení dii yiè wèè di cú ticuuti tikpeti tìi yó mbo sáa.

⁵ Díndi bebémbè, nyiénè bekótibè kpeti. Diməu kè di nkénkùnko dimáa. Ti wərimu ke tú: Kuyie nyetírí sifei yembè ke dəəri mesàa mbèè kékùnko bemáa. ⁶ Kékùnne dimáa Kuyie

Pieri wãri dũ pátiri d́eri Di mpátiri to tũ náaanti

Pieri do wãri o pátiri d́eri Kirisi kabe bemou ndi bá kè bè bo kùu píkù. Ò do bè wãri ke bo bè nàkèmu kè bè ndake kébaao bèè tiè nyiyààbìsítíé nkè ì càari benitibè ke bè tannìko meyei mmieke.

Pieri do dake yĩkù tũ ìnkè tũ tú: Kirisi í ɔtí ò bo wētenímè. Kè Pieri nàké de yembè ke tú, kè Kirisi ɔtí ò í dómè mme kòò mǎu feti, ò d́o timǎu ti bantému kéceete ke yóu ti yei.

Di mpátiri náaanti dúo ke dòmmè

1. Mudǎummu 1:1-2
2. Kirisi kou kó mufòmmu dò nkéndòmmè 1:3-21
3. Pieri tumè bè ndake iyààbìsítíé nyembè kpéí 2:1-22
4. Pieri nàkémè Kirisi kó muwētímù nè Kuyie nkó diyie de kpéí 3

Mudǎummu

¹ Mí nSimǎo Pieri m pĩ nYesu Kirisi kó mutǎmmú mmu ke tú o kó ditǎnnì. Míi wãri di mpátiri d́indi bèè tá Kuyie nti kù tá mèè botí. Kuyie nnè Yesu Kirisi Odɛetiwè bè wetímu deè te kè bè di dúo mmetákùmè kè mè dònnè ti kǎme. ² Kuyie ndi teennè ké di dǎò mesàà mmediè nké di dúo ndiwèi, di kù yĩtè mèè kpéí nnè ti Yiè nYesu Kirisi.

Kuyie nti tǎatémè ke ti yu

³ Kuyie nnè ku wērímú mieke kù ti duómmu dè ti békú deè kó dimàà kè ti bo nfòu ke kù sǎntí. Kuù te kè ti yĩtè wèè ti yu, kè ti bo ò toténè o kó tikpeti nè o kó mesàà. ⁴ Nè deè mieke nke Kuyie nti dǎunnémè yenò yediye yesààye kè dè bo yie nkè ti pètè kù yè nkù yóo ti dǎò dè kè ti na kéyenténè kutenkù kuù nkó meyei mmèè mǎke medókùmè mèè kǎu, kédontenè Kuyie. ⁵ Nè de kpéí nyetenko kéyíe meborime sààmè di tákùmè ìnkè, kéyíe meyĩtímè di borime sààmè ìnkè, ⁶ kénno nke pĩ ndimàà kè dèe yiénè di yĩtímè ìnkè, kè di nǎ nke pĩ ndimàà di yetoo kémǎote mewéèrímè, kéyíe Kuyie nkó disǎnni mewéèrímè ìnkè, ⁷ kéyetoo kéndó Kirisi kabe kémǎote medókùmè. ⁸ Kè di mǎke dende kó dimàà ke dè yéúti dè bo nte kè di tǎmmú ndéúkú kè di dake yĩtè ti Yiè Yesu Kirisi. ⁹ Wèè í mǎke dende ò tu kuyũ̀nkù nku, wè í wúó, ke í kpaá yé Kuyie nhò òútémè o yei.

¹⁰ Yetenke ketaunnè dimàà weti weti Kuyie nkùu di tǎatè ke di yu. Kè di dǎari memme di bo na kétuake kumǎnku. ¹¹ Kè Kuyie ndi kpeté dibòri mesàà nkè di ta ti Yiè nYesu Odɛetiwè kpààtiyuu mieke, dii yó mbo sǎà.

¹² Deè te kè n d́o ké ndi denni de kó tináaanti sǎà bá nè di me ndié nke ti yémè kè di dake fííkú timómmǎnti di tá ti mieke. ¹³ Kè n kpaá fòu, n d́o ké ndi dennimu de kó tináaanti kè di báá yè nkéduó. ¹⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi n nàkèmu ke tú m mǎnni tũ̀ðke. ¹⁵ Deè te kè n yetíróo ke baa ti ndi náá nke bo kú kè di nkpaá ke ti yé.

Kuyie mpǎãnáaanti náambè nàké ti tumè timómmǎnti

¹⁶ Ti náá ntii náaanti ke di benkú ti Yiè nYesu Kirisi wētínímè nè muwērímú í tú pètèmpè benitibè keú wè nè mecii. Ti yǎmu nè ti nuò nhò kpeñnimè. ¹⁷ Ti do bomu ditǎsàari ìnkè kè ti cice Kuyie nhò sǎnte kóò déúkunnè nè ku kpeti dieti mieke kóò béinnè ke d̀: Yie nweè tú m bire kè nh ò d́o mesàà koò tá mediè. ¹⁸ Ti do ò bonè ditǎsàari ìnkè nke kékeè de kó metammè.

¹⁹ Deè te kè ti yie nke dò Kuyie mpǎãnáaanti náambè do nàké ti yóo dǎò. Di dò nké ti yiemmu, tii dò nfitirè deè mí keyènkè ke wenté, kè tekũwentéwàtè yènni ke miítè di

yèmmè mièke. ²⁰ Nyénè ke dò nKuyie mpããnáànti náàntò mòu í nàké tìmatì tì tu o kpeti. ²¹ Onìtì báá na nè omáá kénáké Kuyie mpããnáànti, Muyaánsààmù muù do bè bonè kè bè nnáá nKuyie mbè duó nti kè bè bo nàké benìtibè.

2

Iyáàbisítíe nyembè kó tináànti

¹ Benìtibè do bomu bèè tu bemáá Kuyie mpããnáànti náàm̀bè ke sou. Mèè botí nku benìtibè buotémè di cuokè ke náá mbenìtibè tì í tú Kuyie nkpeti ke bè sou ke yete ti Yiè nwèè bè deeté o kpeti ke feti kè Kuyie nyóó bè kùò mecãã. ² Kusùkù bo tũnne be borime kè bè ndoutinè betobè kè de nte kè benìtibèe senkèri Kuyie nkó kuce kùu tu tímómm̄nti kòku. ³ Bè yó ndi sou nke dó idíítí nyi, Kuyie mme nyóó bè kpetínnému bàmbà.

⁴ Kuyie nyí yóu ku tǒrè yèè yete ku kpeti, kù yè tanné difò̀tìrì cūmpuri ndi dibiinnì mièke ke baanè tibeénti yiè. ⁵ Kuyie ndo í yóu Nəwee kó dimònnì kəbe. Kù do cūūnnì fetaafe nfe kè fèe kuə benitiyibe, kényóu Nəwee nè o cǐfètè kəbe beyiekè. Nəwee do nàkému benìtibè ke dō bèè dōd Kuyie ndómè. ⁶ Kuyie ndo cōu nSodammu nè Koməə kè benìtibèe kú páíí, kè de benkú kù yóó kpetínnémè mme benitiyibe, ⁷ kédeeté Dəti onitisàu wèè yèmmè do caari nè bè dǎdri mèè yei. ⁸ Ō do tú onitisàu nwe ke bo bè cuokè ke wúó mbè dǎdri mèè yei nke yo be náanyeiti kòo yèmmè càari. ⁹ Kuyie nyému kù yóó deeté mèè botí ku kəbe bèè fèūri, ke yé kù yóó kpetínné mèè botí benitiyibe ku beénti yiè. ¹⁰ Kù dəke yóó kpetínné bèè dǎdri bèmbə meyei mbe yèmmè dómè ke kù sèku.

Iyáàbisítíe nyembè, n di náá mbèè kpéi mməke yekǎmbò nye nè sifei, bè í dé keĩnkè kó bekperibè ke bè sǎá. ¹¹ Bá Kuyie ntǒrè yèè kpeñni ke bè pǎēté, yé í dàátí ke bo sǎá nkeĩnkè kó bekperibè Kuyie mborè ke dō bè càarè. ¹² De kó benìtibè í yé bè dǎdri de, bè dō nyiwūš nyi ìi pèi kè bè pīi nke kəu. Bè sǎá mbè í yé dènde kè Kuyie nyóó bè kùò iwūš tēmè. ¹³ Bè dǎd mèè yei nKuyie nyóó me mbè yietí. Bè dǎdri meyei mbè dómè mme kuyie ncuokè, kè š mbo di yo ndè kè de dō nyisíe ke di sīnkunko, kè de bè naatinè bè dǎdri mèè yei. ¹⁴ Ke dó benitipòbè máa ke dǎdri meyei nsǎá ke buò mbèè í kpeñni Kuyie nkó kuce, ke duó mbe yèmmè idíítí ke yé bè šmmè ke ì péu. Kuyie nyóó bè bəntému kusīnkù. ¹⁵ Bè yóu kuce sàdkù nku ke tū mme yei nkəku. Badammu Beə bire do tū nkù kéndədri meyei nke dó idíítí. ¹⁶ Kè Kuyie nhò kpannè o tookperi kpéi nkè sǎmmarímú ò deke wèe béi nhoniti kəme, kóo pèité ò dó kédǎd mèè yei nkpeí.

¹⁷ De kó benìtibè dō nsibií sīi kũũ sīnsi, ke dō nyewetè kuyaakù təu yè. Kuyie mbo bè kpetínné difò̀tìrì cūmpuri dibiinnì mièke. ¹⁸ Bè náante sifei kó tináànti nti nè tiyeinnáànti, ke sou mbenìtibè nè mufòmmu yeimu, ke yūš mbèè bo ke yetini bèè feti be mièke. ¹⁹ Ke bè náá nke tú bèè yè tidaatì mièke, ke né tú bemómm̄mbe meyei nkó tidaatì, kè mè yóó bè kùò ke yé deè nə nhoniti deè ò bakémè. ²⁰ Kòo niti cəutè ti Yiè nYesu Kirisi Odəetiwè ke yóu kutenkù kó meborime ke wète ke mè tũnne, o borime šš sīntemu képǎēté ò sòò í tū nKuyie nkè mè dóm̄mè. ²¹ Kòo do í yǐtét kuce sàdkù de na ntəũ képǎēté ò bo kù yǐtémè kéwète kè kù yete, kéyete Kuyie ntié nsàayi bè ò tié nyi. ²² Dikotinùu marì náá nti ke tú: Temətè tš ke wète ke yo ntè tš de, kè defònkurè wùə ke wète ke muòti mesəmmè. Tii ò tuəke.

3

Ti Yiè nYesu yó nwētini kè de ndóm̄mè

¹ N kəbe n dó bè, n di wàri di mpátiri dérindi ke dó kényíe di dentemu kè di ndake di kèè tì Kuyie nkó kuce mièke ti kpéi. ² Dentenèni Kuyie mpããnáànti náàm̀bè do nàké tì nè ti Yiè nYesu Kirisi Odəetiwè duó nyi tié nkòo tǒrè ì ndi tūo. ³ Di nyé ke dō nyewe sənyə benìtibè bo buoté kéndədri bè dómè ke di daú ke tú: ⁴ Yesu yé nhò wētini, yé we? Ti yembè do bomu

ke ku, nɛ Kuyie ndòòmɛ ketenkè demou dè í cèètɛ. ⁵ Bè í yóó yie nKuyie nkuù béimmè kè ketenkè nɛ kɛĩnkè kè dè buoté, kè kuù yìé kébéi nkè menie mbàtɛ ke cǎnné nɛ ketenkè. ⁶ Mɛè niɛ ndo wètɛ kɛpíe nkɛtenkè kékua benitibè. ⁷ Mɛè botí nku kù yóó béimmè kɛĩnkè nɛ ketenkè kè dɛɛ cóútɛ, kè kùu bekénè benitiyeibe kè bè kpetínné.

⁸ N kɔbɛ nyénè ke dò nti Yiè mborè yebie ntekoupiítè (1000) dò ndiyiè dimáà ndi kè diyiè dimáà dò nyɛbie ntekoupiítè. ⁹ Ti Yiè nyí ɔtí, ò bo dɔòmè ò béi nti, benitibè beè yèmmè mè dò, nhò í dó òmòu feti, ò mímmu ke dó bá wè wèe ceetɛ ke yóu meyei.

¹⁰ Ti Yiè nyóó wɛtení oyúókù kōmɛ mmɛ. Dɛ yiè kè kɛĩnkèe uutè mediè nképɛ̀tío kè muhǎá ncóútɛ siwǎá nɛ ketenkè nɛ ke kperɛ demou. ¹¹ Demou kè dè yóó còútɛ memmɛ, di tũ ndò nkéceetɛ di borimɛ mmɛ kéndɔ̀ri Kuyie ndómè. ¹² Mpĩnnè ku tōmmú nɛ di yèmmè memou kè dɛ kó diyièe cārike kétuakéní, kè muhǎá ncóútɛ kɛĩnkè kperɛ kè dɛɛ yiɛtɛ. ¹³ Ti ba kɛĩnkè pánkè nke nɛ ketenkè pánkè, Kuyie nti dɔ́unnè dèè kpéi ndinùù, meyei nyí yó mbo dè bá wè ò yó ndɔ̀ri dè Kuyie ndómè.

¹⁴ N kɔbɛ n dó bè, yetenko kéndò mpáíi ke kpa meyei, kɛntaunè Kuyie, kɛmbaa dɛ kó diyiè. ¹⁵ Nyénè ke dò nkè ti Yiè nyí wɛtení mɛcǎá nhò mimmu ke dó kè di dɛɛtɛ. Kuyie nduómmu mɛcìi nti tebite Pɔ̀ri kòò tì ndi wǎri. ¹⁶ Kè tì bo o páte miɛkɛ, kè tìmatì yóù, bèè í banté nɛ bèè í kpenkɛ, kè bè cèèri tì tu mù bè òmmè Kuyie nnáànì tetì, bè ce mbemáà ndi Kuyie mbeéntì.

¹⁷ N kɔbɛ n tì ndi nàkémú, nyénè kè benitiyeibe báá di souté kè di yóu di fíí kù nkùù cɛ miɛkɛ. ¹⁸ Nsɔkénè ke kótírí Kuyie nkó kuce miɛkɛ, ke dɔkɛ yíété ti Yiè nYesu Kirisi Odɛɛtíwè, kòo yètìrì ndɛu sǎá. Kè dè mmè ndò.

Isã wãri d̀̀ pátíri ketiri Di mpátíri t̀̀ t̀̀ náànti

Isã wèè wãri tináaansààti kó dipátíri weè wãri dii. Ò wãri de kó dipátíri ke bo teennè Kirisi kòbe mbe kè bè mmàkenè Kuyie mmetaummè sààmè, ke múnke ntaunnè betòbè kè dè wenni. Isã náànti mièke ò ìkú d̀̀ tanyuu tú a bo ndómè a kou t̀̀. Kè Isã d̀̀ kè wèè yete, ke tú Yesu í tú Kirisi Kuyie ntáátè wè, de yiè ntòte metaummè mme nè Kuyie nke mè t̀̀te wenwe nè benitibè. Ti fòmmu dò nkénwennimu kè tí ntú kuwenniku kó ibí, dibiinnì báa na kénkòkénè kuwenniku.

Di mpátíri náànti duó ke d̀̀mmè

1. Yesu bè yu wè ke tú Tináaanti t̀̀ duó mmufòmmu 1:1-4
2. Ti bo nfd̀̀mè kuwenniku mièke 1:5-2:17
3. Kirisi kprantídènt̀̀ 2:18-29
4. M̀̀borime mèè benkú ti t̀̀mè Kuyie mbí 3
5. Ti bo mbaàtìmè dèè tu meyetimè nè dèè tu timómm̀̀nti 4:1-6
6. Wèè d̀̀ ò ò ndòmmè 4:7-21
7. Ti bo yiemè Yesu deè bo nte kè ti na meyei 5:1-21

Bè tu wè Tináaanti

¹ M̀̀ketimè m̀̀nnì kè bè tu wè tináaanti kòò bomu, kè Kuyie nhò duònnì kè ti ò yà, ke kèè ò náammè, koò kàáké, weè duò mufòmmu. ² Ò k̀̀tenímu kè ti ò yà, weè duó mmufòmmu. Deè te kè ti di náá nke tú ti yà Odeetiwè, wèè tu mufòmmu mùù bo sáà, ò do bo ti cice Kuyie mborè nde ke k̀̀tení. ³ Ti yà dè nè ti kèè t̀̀ o borè ti m̀̀nke ti ndi náá, nkè di bo ti wènnénè kè tí ntaunè ti cice Kuyie nnè ku Bire Yesu Kirisi. ⁴ Ti di wãri de kó tináaanti kè ti wèi dii bo píe.

Kuyie ntumè kuwenniku

⁵ Ntènè tináaanti ti kèè t̀̀ Yesu borè kè t̀̀ ndi náá, Kuyie ntú kuwenniku nku dibiinnì í bo ku borè. ⁶ Kè ti yè nti kù taunè ke kpaá dibiinnì mièke, ti sóú ntimáà ndi, ti í t̀̀ ntimómm̀̀nti. ⁷ Kè ti me mbo kuwenniku mièke Kuyie mbomè kuwenniku, ti kù taunèmu ke taunè titòbè kè ku Bire Yesu ỳ̀ nhòu ti yei m̀̀m̀m̀. ⁸ Kè ti tú ti í m̀̀ke meyei, nti sóú ntimáà ndi, ti í náá ntimómm̀̀nti. ⁹ Kè ti me ndáa nti yei, nti bo na ke nyé weti weti ke dò nkù ti c̀̀é nke ti wénk̀̀nne ti yei m̀̀m̀m̀ ke yé kù d̀̀òrimèmu kù b́i nti. ¹⁰ Kè ti tú ti í m̀̀ke meyei nti yu Kuyie nku siyáàbìsí yiè, ti í yie nku náànti.

2

Kirisi tumè wèè ti paàti

¹ M bí n di wãri ti nnáaanti kè di bá ndòori meyei mme, kòò m̀̀u me ndòò meyei nti m̀̀kemu Yesu Kirisi, wèè yóó náké ti kpéi nKuyie mborè wenwe wèè kpa meyei. ² Weè duó nhomáà kè bè ò k̀̀u ti yei nkpeí nkè Kuyie mbo ti c̀̀é, dè í tú timáà, benitibè b̀̀m̀u ndi.

³ Kè ti yíé nKuyie ntannò m̀̀m̀m̀ ti bo bantémè ke dò nti kù yé. ⁴ Kòò m̀̀u tu ò yé Kuyie nkè né í t̀̀ nku tannò ò sóúmmu. ⁵ Wèè me nyíé nKuyie nkpeti, weè kù d̀̀ó mómmu, nè dèndè ti bo bantémè ke dò nti kù taunnè. ⁶ Wèè ỳ̀ ò taunnè Kuyie, nho borime ndò Kirisi k̀̀me do d̀̀mmè.

Ikuó pànyì kó tináaanti

í nkpaá dɔ̄ri meyei. Wèè me nkpaá dɔ̄ri meyei nhò í ò yé, ò keté ke í ò yà. ⁷ M bí, di báá yie nkòò m̀òu di souté, wèè d̀òri Kuyie ndómè weè wenni ke d̀onnè ti Yiè nYesu. ⁸ Wèè kpaá dɔ̄ri meyei nhò tu dibòò kou nwe. Ke yé dibòò d̀òrimè meyei mme nè di bomè. Kè Kuyie mBire k̀atení ke bo paa ndibòò kó mutómmú.

⁹ Wèè tu Kuyie mbire ò òó í nkpaá dɔ̄ri meyei nke yé Kuyie nkó meborime bomè o miéke. ¹⁰ Nte dèè bààti Kuyie mbí nè dibòò kpeyi. Wèè í d̀òri Kuyie ndómè, yoo ò í d́ ot̀òu ò í tú Kuyie mbire.

Ti bo ndómè titòbè

¹¹ Ti kèè ti meketimè t̀i tu: Tí ndó titòbè. ¹² Ti bá ndònnè Kayéé, wèè do tú dibòò kou, kékuo o nanté, ke né tè k̀ò ba nkpeí? Te tómmú wenni mèè kpeí nkòo kómu sí.

¹³ N k̀obe kè kutenkù k̀obe bèè yete Kuyie nkè bè di níí ndè báá di di. ¹⁴ Ti yému ke dò nti yé mukũũ nkó kuce, ke ta mufòmmu k̀oku ti d́ mèè kpeí ntitòbè. Wèè í d́ ot̀òu ò kpaá mukũũ nkó kuce miéke nke. ¹⁵ Wèè níí nho kou t̀òu ò tu onitikòt̀i nwe, di yému ke dò nhonitikòt̀i í yó nfòu sáà. ¹⁶ Yesu duómme omáà kè bè ò k̀ò ti kpeí ndeè benkú ò ti d́ mè, ti múnke dò nkédús ntimáà ndi titòbè kpeí. ¹⁷ Kòò m̀òu m̀ake o kpeye, k̀òo t̀òu kra, k̀òò í d́ kòò pã, ò báá na k̀éntú ò d́ Kuyie. ¹⁸ M bí, ti bá ndó titòbè nè ti nò máà, yóunè kè ti d̀òrimè mèè mbenkú ti dómè titòbè.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke bá nyĩ̀k̀ù

¹⁹ Memme ti bo bantémè ke dò nti d̀òri Kuyie ndómè ke bá nyĩ̀k̀ù. ²⁰ Kè ti yèmmè me nti bekùnè, Kuyie mpéētému ti yèmmè, ke yé demou. ²¹ N k̀obe n d́ bè kè ti yèmmè me nyí ti bekùnè, ti m̀akemu dikòmbùò Kuyie mborè. ²² Kù ti pãã nti kù m̀óu dèè kó dimáà ti yie mmèè kpeí nke ku kpeti ke d̀òri kù dómè. ²³ Kuyie nti nàké d̀i tannùu tu: Tí ntá ku Bire Yesu Kirisi nwe, k̀éndó titòbè. ²⁴ Wèè yíé nKuyie ntannò, ò kù taunèmu kè kù ò tàunè. Muyaánsààmù Kuyie nti duó mmù muù ti náá nkù ti bonèmmè.

4

Ti bo mbeímè t̀i tu Kuyie nkpeti nè t̀i í ti tú

¹ N k̀obe n d́ bè di bá nyíé benitibè bemou kpeti, bèè tu bè náá nti bonní Kuyie mborè, di níí bè yááké, k̀éyà kè bè náá nti bonní Muyaánsààmù borè, ke yé besũkùbè sóummèmu ke tú bè náá nKuyie nnáaht̀i. ² Nte di bo yímè kébanté wèè náá Kuyie nkpeti. Wèè náá nweti weti Yesu Kirisi naámmè onit̀i, wèè náá nt̀i bonní Muyaánsààmù borè. ³ Wèè me nyí t̀i yie nhò m̀ake Yesu kpantídènt̀òu kó meyèmmè mme. Bè di nàkému ò kpeí, k̀òò keté o tómmú kutenkù miéke ke dèè.

⁴ M bí, Kuyie nkuù di te kè di na bèè sou nke tú bè náá nKuyie náaht̀i, ke yé wèè di bonè ò kpeñnìmmè ke péēté wèè bè bonè. ⁵ Bè tu kutenkù k̀obe mbe, kè be náaht̀i tu kutenkù kpeti, kè kutenkù k̀obe bè kèmmú. ⁶ Tínti tú Kuyie nk̀obe mbe, wèè d́ Kuyie nweè kèmmú ti kpeti, wèè í yie nKuyie nwe í yóó yie nti náá nt̀i, deñde ti bo bantémè bè náá nt̀i tumè timómmènti, Muyaánsààmù nkpeti.

Kuyie nti dómè

⁷ N k̀obe n d́ bè, ti ndó titòbè ke yé Kuyie ntúmè medókùmè yie nwe. Wèè d́ ot̀òu weè tu Kuyie mbire ke yé Kuyie. ⁸ Wèè í d́ ot̀òu, wè í yíété Kuyie nke yé Kuyie ntúmè kùù d́ k̀unku benitibè. ⁹ Kuyie mbenke kù ti dómè, kù duonni mèmme ku Bire dèè bo demáà kutenkù miéke kè dè bo ti duó mmufòmmu. ¹⁰ Deè benkú kù ti dómè, dè í tú t̀i kù d́, kù ti d́ ke duonni ku Bire kè bè dè k̀ò ti yei nkpeí.

¹¹ N k̀obe n d́ bè kè Kuyie nti d́ memme, ti múnke dò nkéndómu titòbè. ¹² Òm̀òu í yà Kuyie mbit̀i, kè ti d́ titòbè kù ti bonèmu ke te kè ti d́ titòbè kù ti d́ mèè botí.

¹³ Kù ti duómumu ku Yaá ndèè te kè ti yé ke dò nti kù taunè kè kù ti bonè. ¹⁴ Ti yàmu Kuyie mBire, ke náá nke tú kù dè duónní kè dè bo dæeté kutenkù. ¹⁵ Kòò mǎu nàá nYesu túmè Kuyie mBire, ò kù taunèmu kè kù ò bonè. ¹⁶ Ti bantému Kuyie nti dómè, ke kù yie.

Kuyie ndómu benitibè. Wèè màke medókùmè weè taunè Kuyie nkè kù ò bonè. ¹⁷ Nè ku ti kó mewēnnímè kpéi nyó nte kè ti na kémmòke medókùmè mómmòmme kè bá nyǐkù. Kuyie mbeénti yiè, ke yé ti fòmumu dòmmè Yesu kōmu do dòmmè. ¹⁸ Kàa dó otǎu kufōwáá nténke ã ì nwè nda bonè. Wèè dó otǎu mesàa kufōwáá nhǎ yèmu, ke yé wèè yǐkù ò yǐkùmè tibeénti nti.

¹⁹ Ti dó Kuyie nke yé kuù ketémè ke ti dó. ²⁰ Kòò mǎu tu ò dó Kuyie nke í dó o kou tǎu, ò soúmumu. Ke yé wèè í dó o kou ò wúo nwè ò báa na kéndó Kuyie nwè í wúo nkù. ²¹ Yesu béimumu ke tú, kè wèè dó Kuyie nwè ndó o kou tǎu.

5

Ti bo yǐme kèna meyi

¹ Wèè yie nYesu Kirisi tumè Kuyie mBire de yiè ntu Kuyie mBire nde. Wèè dó ti cice Kuyie nwe ndó ku bí tǐ. ² Kè ti dó Kuyie nke tǔ nku tannò ti bo de mbanté ti túmè ku bí. ³ Kàa dó Kuyie ndè ã ì nda yóunè a bo ndǎrimè ku tannò yémme. ⁴ Kuyie nkó ibí nǎmmu kutenkù metákùmè meè ã nte kè ti na kutenkù. ⁵ We nhǎ na kutenkù kuu? Wèè tá wènwe ke dò nYesu tú Kuyie mBire.

Yesu mènke túmè Kuyie mBire

⁶⁻⁷ Denennè bo dètǎati ndi dèè ti náa nYesu túmè Kuyie mBire. Kuyie ntammè bè do kèè mè bè ò àà dii mǎnni bǎtémumu, nè tǐ do dòò o kǔǔ mmǎnni, nè Muyaánsàdmù mmùu bo ti mièke mù ti náa nti. ⁸ Menie nnè o kǔǔ nè Muyaánsàdmù dè wérumu dè náa nti. ⁹ Kòò niti yà dèmarè ke béi, nti ã yiemmu. Kuyie mpǐtému oniti, ti dò nkéyiemmu kù béi nti ke yǐ Yesu tú ku Bire. ¹⁰ Wèè yie nKuyie mBire ò yie nKuyie mbéi nti nti, wèè me nyí dè yie nhò yu Kuyie nku siyáábisi yiè, ke yé ò í yiemme kù béi nti ku Bire kpéi. ¹¹ Nte Kuyie nnáké ti ke tú nè ku Bire borè nde kù ti duómme mufòmumu mùu bo sǎa. ¹² Wèè tá Kuyie mBire weè yó nfòu sǎa, wèè í dè tá ò bá nfòu sǎa.

Wèè tá Kuyie mBire ò màkemu mufòmumu mùu bo sǎa

¹³ N di wǎri de kó tináantì, kè di bo nyé di màke mèmme mufòmumu mùu bo sǎa, díndi bèè tá Kuyie mBire. ¹⁴ Nte dèè te kè ti í yǐkù, kè ti mǎ dèmarè Kuyie, kè dè tu ku kó medókùmè kù ã ti kéntému. ¹⁵ Kè ti yé ke dò nkù ti kémmú, ti nyé ke dò kù ti duómumu ti kù mǎ dè.

¹⁶ Kòò mǎu yà otǎu kòò dòòri meyi mmè dò nKuyie mbo ò cǐé nwèe bántè Kuyie nkè kùu ò cǐé. Meyi mmamè bomu Kuyie nyí cǐenko mè n yí yè ndi mbáa Kuyie mmè kpéi. ¹⁷ Meyi memǎu tú meyi mme, kè mèmamè né bo kè Kuyie mmè cǐenko.

¹⁸ Ti yému ke dò nKuyie nte wè ã ì nkpaá dǎri meyi, Kuyie nte wè tu wè, kù ã nhò bàamu dibǎ kè di báa ò kǎáké.

¹⁹ Ti yému ke dò nKuyie nkuù ti te, kè dibǎ te kutenkù kuu nkǎbe bèè yete Kuyie nkpeti.

²⁰ Ti yému ke dò nKuyie mBire kǎteni ke ti teennè kè ti yǐté Kuyie nkumómmonku, ke kù taunè ku Bire Yesu Kirisi kpéi, nweè tú Kuyie nkumómmonku, ke duò mufòmumu mùu bo sǎa.

²¹ M bí mentenè dimáa yebókè!

Isã wãri d̀̀ pátiri d̀̀rinni Di mpátiri t̀̀ t̀̀ náànti

Wèè wãri Isã pátiri ketiri wèè wãri didèri, ke yu omáà ke tú: Okóti, ke wãri o pátiri onitipòkù m̀̀ Kuyie ntãáté wè k̀̀o yè̀̀ri tu Kiriya, wenwe nè o bí. Bè̀̀mabè̀̀ yè̀̀mmè̀̀ dò nde k̀̀o nitipòkù nè o bí dè̀̀ benkù Kirisi k̀̀be t̀̀nni ndi nè di nì̀̀bè̀̀. O pátiri miè̀̀ke k̀̀ò náà nKirisi k̀̀be ke tú bè̀̀ nfò̀̀ timóm̀̀m̀̀nti miè̀̀ke kéndó̀̀ bet̀̀bè̀̀, kéndake iyá̀̀abisítíé nyembè̀̀ kpéi nke bá̀̀ ncó̀̀ bè̀̀ duó̀̀ nyi tié nyeyi.

De kó dipátiri náànti duó ke d̀̀mmè̀̀

1. Mudummu 1-3
2. Oniti a bo ndómè̀̀ Kuyie nnè̀̀ benitibè̀̀ t̀̀bè̀̀ deè̀̀ pè̀̀tè̀̀ demou 4-6
3. Isã̀̀ bè̀̀ caummè̀̀ iyá̀̀abisítíé nkpeí 7-11
4. Isã̀̀ túmè̀̀ ò̀̀ bo k̀̀toó kè̀̀ bè̀̀ sié̀̀kè̀̀ nè̀̀ mudummu s̀̀mmu 12-13

Mudummu

¹ Mí̀̀ nhokóti Isã̀̀, mí̀̀ da wãri f̀̀́ nKiriya nè̀̀ a bí, n di d̀̀mu mesà̀̀. Dè̀̀ né̀̀ í tú m máà, bè̀̀ yie ntimóm̀̀m̀̀nti bè̀̀ múnke di d̀̀mu. ² Ke yé̀̀ timóm̀̀m̀̀nti bomè̀̀ ti miè̀̀ke ke yó mbo sá̀̀, ò̀̀m̀̀ú í yóó na kè̀̀ t̀̀ dè̀̀ite.

³ Ti cice Kuyie nnè̀̀ Yesu Kirisi bè̀̀ ti kuó̀̀ mmesémmè̀̀ ke ti d̀̀ò̀̀ mesà̀̀ nke ti duó̀̀ ndiwè̀̀ kè̀̀ ti ndó̀̀ tit̀̀bè̀̀ móm̀̀mu.

Ti bo ndakemè̀̀ itié nyeyi yembè̀̀ kpéi

⁴ Dè̀̀ n naatimu n yàmè̀̀ a bí maì yiemme timóm̀̀m̀̀nti, ke d̀̀ori ti cice Kuyie nyè̀̀mmè̀̀. ⁵ F̀̀́ nKiriya n da wãri t̀̀ í tú tipànti, ti yé̀̀ t̀̀nti nè̀̀ dim̀̀nni t̀̀ tu: Ti ndó̀̀ tit̀̀bè̀̀. ⁶ Kè̀̀ ti d̀̀ Kuyie nti yie nku tannò̀̀ nye, k̀̀ t̀̀ nàkè̀̀mu nè̀̀ dim̀̀nni ke tú ti ndó̀̀ tit̀̀bè̀̀.

⁷ Besò̀̀mbè̀̀ bomu kutenkù miè̀̀ke, bè̀̀ í yie nYesu Kirisi t̀̀ótémè̀̀ tinitik̀̀nti, besò̀̀mbè̀̀ mbe, Yesu kpantídè̀̀nt̀̀bè̀̀. ⁸ Yetenko kè̀̀mpí ndi t̀̀mmú kè̀̀tuò̀̀ke kum̀̀nku ke báá paà tiyeti.

⁹ Kò̀̀ m̀̀ú yóu Kirisi tié nke yie nyimàì, ò̀̀ ténke í t̀̀ nKuyie. Wèè me nyie nke ì t̀̀ nweè taunè̀̀ Kuyie nnè̀̀ ku Birè̀̀. ¹⁰ Kò̀̀ m̀̀ú k̀̀tení ke t̀̀ itié nteì, di báá ò̀̀ còutè̀̀, di keté ke báá ò̀̀ d̀̀u. ¹¹ Kè̀̀ wèè ò̀̀ d̀̀u mbè̀̀ wè̀̀nnè̀̀mu de kó mutóm̀̀m̀̀ yèimu.

¹² N kpaá m̀̀kemu tináànti péu n na ndi nàkè̀̀ t̀̀, n né̀̀ í d̀̀ kè̀̀ t̀̀ wãri. N d̀̀ kè̀̀k̀toomu kè̀̀ t̀̀ kari kè̀̀ t̀̀ nàkè̀̀ kè̀̀ dè̀̀ nnaati.

¹³ Kirisi k̀̀be Kuyie ntãáté bè̀̀ bè̀̀ bo die mbè̀̀ da d̀̀unko.

Isã wãri d̀̀ pátíri ditããnnì Di mpátíri t̀̀ t̀̀ náaantì

Wèè wãri Isã pátíri d̀̀r̀̀, wèè wãri ditããnnì, ke d̀̀ wãri Kirisi k̀̀be t̀̀nnì k̀̀o ǹ̀t̀̀ m̀̀, k̀̀o yetìr̀̀ tu Kayuusi, koò sãntí ò teennèm̀̀ Kirisi k̀̀be, ke b̀̀ caú nke tú b̀̀ nyé oǹ̀t̀̀ b̀̀ tu wè Diyotirefu o kpéí.

Di mpátíri náaantì dú ke d̀̀mm̀̀

1. Ò sãntím̀̀ Kayuusi 1-8
2. Diyotirefu k̀̀ tefent̀̀ ǹ̀ b̀̀ sãntem̀̀ Demetiriyuusi 9-15

B̀̀ sãntem̀̀ Kayuusi

¹ Mí nhokótì Isã, m̀̀ da wãri f̀̀ nKayuusi, n da d̀̀mu mesà. ² N népo sàù, n d̀̀ a kper̀̀ demou nké́r̀̀ sí nwe, a k̀̀nt̀̀ nnaati a kper̀̀nnì m̀̀è botí Kuyie nk̀̀ kuce mieke. ³ Ti k̀̀be t̀̀òkénì ke ti náké a t̀̀ mm̀̀è botí Kuyie nweti weti, k̀̀a borim̀̀ wenni k̀̀ d̀̀ n narikemu mesà. ⁴ T̀̀matì òó í nni nnarike ke p̀̀éé m bo keèm̀̀ d̀̀ndi m bí k̀̀ di t̀̀ nKuyie nweti weti.

Kayuusi teennèm̀̀ Kirisi k̀̀be ke benk̀̀ ò d̀̀m̀̀ Kuyie

⁵ N népo sàù, a t̀̀mm̀̀ wennem̀̀ Kirisi k̀̀be cuok̀̀, k̀̀a c̀̀ú Kirisi k̀̀be b̀̀è tu b̀̀p̀̀òb̀̀. ⁶ B̀̀ ti nákému Kirisi k̀̀be mieke a b̀̀ d̀̀ò m̀̀è sà. Teenǹ̀ b̀̀ Kuyie nd̀̀ m̀̀è botí k̀̀ b̀̀è sòot̀̀ b̀̀ c̀̀mm̀̀. ⁷ B̀̀ c̀̀nt̀̀ ke náante Yesu kpeti nti, b̀̀ í d̀̀ b̀̀è í tú Kirisi k̀̀be b̀̀ mb̀̀ teenǹ̀. ⁸ T̀̀nti Kirisi k̀̀be t̀̀ d̀̀ nk̀̀ mb̀̀ teenǹ̀, ke yé ti wẽmm̀̀ mutõmm̀̀ ke pitírì Kuyie nnáantì.

Diyotirefu yòum̀̀

⁹ N wãrimu tináantì sãmp̀̀ Kirisi k̀̀be b̀̀è bo a cie, k̀̀ Diyotirefu wèè d̀̀ k̀̀ nni k̀̀o yete n yé mm̀̀. ¹⁰ M bo k̀̀too d̀̀ yìè m bo da náké ò náantem̀̀ n kpéí nke n sãá nke í c̀̀ú b̀̀è náante Kuyie nnáantì, ke wèè ke paanko b̀̀è d̀̀ k̀̀ mb̀̀ c̀̀ú, ke betì b̀̀è yete o kpeti Kirisi k̀̀be t̀̀nnì mieke.

¹¹ N népo sàù, báá teet̀̀ b̀̀è d̀̀òr̀̀ meyi, nt̀̀ nkuce sàak̀̀. Wèè d̀̀òr̀̀ mesà nweè tu Kuyie nkou, wèè d̀̀òr̀̀ meyi nwè í yé Kuyie.

¹² Demetiriyuusi yie borim̀̀ wennem̀̀, k̀̀ beǹ̀t̀̀b̀̀ bemou ò sãntí, k̀̀ ti múnke ò sãntí k̀̀a yé ti náamm̀̀ m̀̀mmu.

Mucaummu

¹³ M m̀̀kem̀̀ tináantì péu n na nda náké t̀̀, nné í d̀̀ k̀̀ t̀̀ wãri. ¹⁴ N d̀̀ k̀̀ da yàmu ye nwe mieke k̀̀ ti náké.

¹⁵ A népob̀̀ b̀̀è bo die mb̀̀ da d̀̀unko.

Á d̀̀u nha cie k̀̀be bá wè k̀̀ di mbo k̀̀ d̀̀ naati.

Sudi wǎri dǐ pátíri Di mpátíri tǒ tǐ náàntì

Sudi wǎri o pátíri Kirisi kǎbe bemǎu ndi, o pátíri náàntì dǒnnè Pieri pátíri dèrì kpeti nti, ke caú nKirisi kǎbe ke tú bè ndake itié nyeyi yembè kpéí mbèè pitírí itié nyeyi tipítì timǎu. Kǒo ntiè nKirisi kǎbe ke tú bè ntǐ Kuyie nkó kuce mièke.

Di mpátíri náàntì duó ke dǒmmè

1. Mudǎummu 1-2
2. Itié nyeyi yembè yóó dentenè tì 3-16
3. Kirisi kǎbe bo nfiúkúmè o kó kuce mièke 17-23
4. Ó duómmè Kuyie ndisǎnni 24-25

Mudǎummu

¹ Mí nSudi Yesu Kirisi kóo tǒntì, Isaku nantè, mǐ wǎri ke di dǎunko dǐndi Kuyie nti cice yu bè ke bè dǒ, kè Yesu Kirisi di baa.

² Kuyie ndi kuó mmesémme, ké di duó ndiwèi kè di dǎke ndó ditǎbè.

Beyibe pǐ mmùù tǒmmú

³ N kǎbe n do dǒmu nè n yèmmè memǎu ké di wǎri Kuyie nti dèerí mèè botí, ke sǒ ndè dò n di wǎri ke yáúkunnè di kǒntì, kè di cómmú ke tǐ nKuyie nkó kuce mièke. ⁴ Ke yé benitiyibe sòrimè ke tanní di cuokè, ke caàri Kuyie nkó mesàà nnáàntì ke bo na kéndǎari bè dǒmè, ke yete Yesu Kirisi. Weè mǎà ti baké, weè ti te. Tì wǎrimu nè dimǎnni Kuyie nyóó bè kpetínnè mèè botí.

⁵ N dǒ ké di dente Kuyie ndo dèetè mèè botí nku Isidayeeribe, bá di me nti yémè. Kù do bè dènnemu bemǎu Esibiti mièke, de kó difǒnkúò kékuǎ bèè yete ku kpeti. ⁶ Di nyé ke dò nKuyie ntǒrè yèè yete Kuyie nyè duó mmùù tǒmmú, ke ité yè do dò nkémbo dè, Kuyie nyè kpetínnèmu dibìnni mièke ke baanè ku beénti yìè. ⁷ N dǒ kényí di dente Sodǎummu kǎbe nè Komǎo kǎbe nè yehékè yèè dè tǎké be kperè do dǎdǎmè mme. Be borime do í wenni, kéndǒnnè Kuyie ntǒrè íyie, kè benitidaabè dǎunè betǎbè, kè benitipobè dǎunè betǎbè, kè Kuyie mbè cú mmuhǎá. Tì dò nké nti yému.

⁸ De kó benitibè bèè tanní di cuokè be kperè me ndò, kè be yentotí tannínko meyei mièke kè bè sǐnkúnko be kǒntì, ke senku Kuyie nkó muwérímu ke sǎá nkeǐnkè kó bekperíbè. ⁹ Bá Mǎyiisi ku dǐ mǎnni kè Misèeri Kuyie ntǒrè dieyè kó dǐmarì ndó kóò tǔóté nè dibǎò kè bè nkpa nho kpéí nhò í nyie ke dǐ sǎá, ké dǐ nàké mǎà ke dǒ: Kuyie nda yietí a yei. ¹⁰ De kó benitibè í yé bè dǎdǎri dè. Iwǔǎ kǎme bè tǎñnèmu, bè sǎnté ke sǎante bè í yé dè nde, ke yóó feti. ¹¹ Bè bo yà! Bè me ntǔmmè Kayǎè wèè do kùò o nantè o kó kuce, bè dǒ idíítí nyi kè ì bè tanné Badammu kó kuce. Bè yete Kuyie nkpeti nti, ke yóó kú Kodee kǎbe do yetemè Mǎyiisi kpeti kékú. ¹² Dǐndi Kirisi kǎbe kè di tǐ nke bo di kébenke di dǒmè ditǎbè, bè nkǎké di mièke ke yo nke yè mbá ifei í bè bo, bè me nyí dake òmǎu kpéí. Bè dò nyisǎke nyi di cuokè ke dǒnnè fetaafe fèè kpèrì ke í niù, ke dǒnnè detie ndèè í pèi, ke dǒnnè detie mbè u dè kè dè kpéi ke ku. ¹³ Bè dǒnnè dǎmèèrì kó yenéǐnfirè nye yèè kpeñni, kè be tǒmmú sǐ nke dǒnnè dǎmèèrì kó kupémmúwòkù. Bè dǒnnè siwǎá sǐ tǎñ sǐnsi. Kuyie mbo bè tanné difǒtǐrì cǔmpuri dibìnni mièke kù dǒò di be kpéi nkè bè mbo sǎá.

¹⁴ Bèè kpéi nke Enǎki, Adammu yaábire kudapùtǎnkù kuyiènkù kou do béimmè ke dǒ: Nyénè kè ti Yiè nKuyie nkǎrinímu ke bo nneínè Kuyie ntǒrè sikǎupí sikǎupí, ¹⁵ ke bo kpetínnè bèè yete Kuyie nkpeti ke dǎari meyei nke náante tisǐntenáàntì, ke sǎá nKuyie nkè dèe benke

bè kù càkemè. ¹⁶ De kó benìtibè òó í nsànnè m̀nnì marì Kuyie mbè pãã ndè kè be yèmmè cààri, kè bè kpa nke d̀ari bè d̀mè, ke náá ntipocēmmúnáàntì, ke krenti benìtibè ke yo mbe kperè.

P̀ari caummè Kirisi k̀be ke bè nàké bè d̀ nk̀nd̀mmè

¹⁷ D̀ndi n k̀be n d̀o bè denteǹni ti Yìè nYesu Kirisi t̀rè do nàké tì ke d̀: ¹⁸ Yem̀rè sonye mièke benìtibè yóó buotému, k̀nsenku Kuyie nke d̀ari bè d̀mè. ¹⁹ Bè buotému ke di yaatì, ke d̀ari bè d̀mè, Muyaánsààmù í bè bonè. ²⁰ D̀ndi n k̀be, di báammu kpeñ̀nìmu ke d̀nnè dipũũ, nsàkènè ke kótírì mesàà nke mbáá nKuyie nnè Muyaánsààmù kó muẁrímù. ²¹ Di báá d̀ténè Kuyie nkùù di d̀o, mbaanè mufòmmu mùù bo sãã ti Yìè nYesu yóó di duó mmù, ke yé ò di kuámmè mesémmè.

²² Mesémmè ndi bonè bèè yèmmè sũ, kè di bè teennè kè bèe tããté kuce sààkù. ²³ D̀eténè be mecãã mbè òó p̀tè m̀è botí onìti muhãã mmièke, k̀kuó mmesémmè bèè d̀̀ri bè d̀mè, ke né nyé kè meyei mmèè sãũ be yààti kè mè báá di cãnté.

Ti bo nsãntímè Kuyie nku kpeti k̀péi

²⁴ Ti sãntí Kuyie nkùù m̀ke muẁrímù ke di baa mudorimù mum̀u, kè di bo ndò mpáíí, kéta ku kpeti mièke nè diwèi. ²⁵ Nsãntínè ku, kuù t̀nní Yesu kòò ti d̀eté, kuù yètìrì d̀e, kunku dem̀u kpààti, wèè baké dem̀u, wèè do te dem̀u, ke dè te, ke yó ndè te. Kè dè mme ndò.

Isãã wãrimè Mudáammu Di mpátíri tɔ̀ tìi náaàntì

Isãã weè wãri mudáammu kó dipátíri, d̀i tu Kuyie nnáaàntì páte kó disɔ̀nni. Ò d̀i wãri ke náá nKírisi ò benke tinti. Isãã do yóó wãri Mudáammu pátíri ke ś mbè f̀éũnkoomu Kírisi kɔ̀be, kòo bè wãri ke bo yáúkũnne be kòntì kè bè nfííkú Kuyie nkó kuce mieke. Isãã do yà mèè benkùmè do dò ncáá ncáá nwe ke né wẽ mme kũnni d̀èè tu: Meyei nkóo kpààtì d̀ommè ò na, d̀è né bo nyóó dentenè Kuyie nnè ku kɔ̀be kè bèè na, kè Yesu Kírisi baaté.

Di mpátíri náaàntì duó ke d̀ommè

1. Mudáammu 1:1-8
2. Mɛbenkùmè ketimè Kuyie nhò benkemè nè yepáte yèyiekè ò wãri yè Kírisi kɔ̀be t̄rè 1:9-3:22
3. Dipátipõũ nè yecanniyè yèyiekè 4:1-8:1
4. Yɛtãtehe yèyiekè kó tináaàntì 8:2-11:19
5. Dinìtìrì nè desínnè d̀èd̀érè kó tináaàntì 12:1-13:18
6. Mɛbenkùmè t̄mè Kuyie nhò benkémè 14:1-15:8
7. Kuyie mmieke kó ibòòke 16
8. Babidɔ̀nni kó mudorimù nè bè namè musímmù nè Kuyie mpããnáaàntì náam̀bè siyáábìsì yembè 17:1-20:10
9. Tibeéntì s̄nti 20:11-15
10. Kẽnkè p̀ankè nè ketenkè p̀ankè 21:1-22:5
11. Tináaàntì kó dikòu 22:6-21

Dimònni duunnímè

¹ Yesu Kírisi dáa ntìi náaàntì t̄i bo di mpátíri mieke. Kuyie nkuù duó nkòò nàké o t̄mbè t̄i yóó tuàkení, kòo duó nkè Kuyie nt̄onni t̄i nàké o kóo t̄nti Isãã. ² Kè Isãã t̄i wãri timəu. Kuyie nhò nàké t̄i nè Yesu ò benke t̄i, ò yà d̀è nè ò kèè t̄i. ³ D̀è nnaati wèè kàa nti nnáaàntì Kuyie ndáa t̄i, kénnaati bèè kèrmú ke t̄i yie. Kuyie ndo nàké d̀i m̀onni kpéi di duunnímu.

Isãã d̀ummè Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè

⁴ Mí nyIsãã mí d̀unko Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè yèè bo Asii.

Kuyie nkùu do bo, ke bo, ke yó mbo nè ku Yaá mmuyiekè mùu fité ku kpààtikàrì, bè di d̀ò m̄esàa ke di duó ndiwèi ⁵ nè Yesu Kírisi wèè t̄i nàké Kuyie nkpeti weti weti, wèè ku ke yãnté m̄eketimè, wèè baké bekpààtibè b̄m̄əu.

Wèè t̄i d̀ó ke còu n̄ho ȳĩ ke t̄i d̄eeténè m̄eyei, ⁶ ke t̄i ta o kpààtiyuu mieke ke tú ikuó niùbè, ke p̄ĩ n̄ho cice Kuyie nt̄ommú. O yèt̄irì nd̄eu, kòo mbaké s̄ã! Kè d̄e mme ndo.

⁷ Daatenè! Ò kèrínímu yewetè mieke, kè titenti timəu kɔ̀be nè bèè ò kùo kè bè bo ò yà kékəmmú. D̀è mme ndò.

⁸ T̄i Yìè nKuyie mmuw̄erímú muməu yìè mbéimmu ke tú kuù tu diketirì nè kumànk̄u. Kù do bomu, ke bo, ke yóó k̄otení.

Kuyie mbenke d̀è Isãã

⁹ Mí nyIsãã di tebite Kírisi kó metaummè mieke, kè t̄i wẽ nke f̀éũrì ke mi nke taunè Kírisi, ke wẽ n̄ho kpààtiyuu mieke. Bè n k̄anne Patiməsi, dihei d̀i soké menie mmieke, n nàké mèè kpéi nke Kuyie nnáaàntì nè Yesu m benke t̄i. ¹⁰ T̄eom̄pùtè matè yìè kè Muyaánsààmù n túóté kè n keè metammè mamè n f̀onkùò kè mè kpeñni ke dò nditãteheù k̄òm̄e kè mè tu: ¹¹ Wãri a wúó ndè nkéduonko Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè: Efeesi kperi, Siminni kperi, Perikammu kperi, Tiyatiiri kperi, Sariti kperi, Fidaderifi kperi, nè Daodisee kperi.

12 Kè n wèète ke bo ya wèè n nàánnè, ke ya sifitíkèkèe siyiekè mesəə kpesi. 13 Kòò mǎu còmú si cuokè ke dǎnnè Onìtibire ke dáátí diyaàbòrì kè dì cùtè ke kǎákè o naàcèi, kòo bou fesəənaàkǎnfè o cuokè. 14 Kòo yùtì pèi ke dò ntikóntì, kòo nuə ncóu mmuháá. 15 Kòo naàcèi cóu nke dò mmebierime bè pǔtírì mmè dihònnì. Kòo tammè dò mmenie nhǎ nhuutimè kucúcuku mieke. 16 Kòo tǎ siwǎá siyiekè o nǎutè youte, kè disiè menatimè medémè kperi yiení o nǎu, kòo ìikè pǐnti diyie ð ncóummè kuyie ncuokè. 17 Kè n do o ìikè kéndò n ku, kòo nǎó nho nǎutè youte n yǐnkè ke dǎ: Kufǔwáá mbá da pǐ, mǐ tu diketírì nè kumàнку. 18 N fòumu! N do kumu ke yǎntè ke yó nfòu sǎá, ke baké mukǔǔ nke tǎ mu eì kpetínsì. 19 Wǎri a wúó ndè nè a yóó yà dè. 20 Nte siwǎá siyiekè n tǎ sǐ n nǎutè youte nè sisəəfitíkèkèe siyiekè benkú mù: Siwǎá siyiekè tu Kuyie ntǎrè nye yèè bo Kirisi kǎbe tǐrè yeiyiekè mieke. Kè sikèkèe tu Kirisi kǎbe tǐrè yèiyiekè.

2

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Efeesi

1 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Efeesi ke dǎ: Nte wèè tǎ siwǎá siyiekè o nǎutè youte nè sisəəfitíkèkèe ò tu mù: 2 N yému a pǐ mmùu tǎnkperímù, ke fèǔtè ke mi nke yáákè bèè tu bemáá Yesu tǎrè ke ya bè soúmmè. 3 N yému a fèǔrímè n kpéi nke mi, mbá a kǎntì í yǎrike. 4 Nte n yèmmè né í da naatinè tì: A ténke í n dǎ a do n dómè meketimè. 5 Dentení a do dǐi bǎrì kéceete kǎpǐ nha do pǐ mmùu tǎmmù meketimè mǎnnì, kǎa í cèète n kéroomu ke bo deite a fitírè de kǎrì. 6 Nè memme a dǎò dè dèè wenni dèè tǎ a yetemè Nikodaitibe tǎmmù m mù yete mèè botí.

7 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá ntì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumàнку m bo ò duó mmufòmму tie mùu còmú Kuyie nkó kupúú sààkù mu kó dibii kòo di.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Siminni

8 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Siminni ke dǎ:

Nte wèè tu diketírì nè kumàнку, wèè ku ke yǎntè, ò tu mù: 9 N yému a fèǔrímè, ke yé a cǐnnimè ke né tǎ okpààtì Kuyie mborè. 10 N yému bèè tu bemáá Sifube ke í bè tu, bè di níimmè, bè tu dibəə kǎbe mbe. Bá nyǐèkù a bo fèǔtémè, dibəə yóó di bennému kéduó nkè bèe kpetínnè bèmabè, kè di fèǔtè yewe tepítè. N wèèrì kétuəke kumàнку kè n da cú mufòmму kó dipii.

11 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá ntì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumàнку ò báá kú mukǔǔ ndérímù.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Perikammu

12 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Perikammu ke dǎ:

Nte wèè tǎ disiè menatimè medémè kperi ò tu mù: 13 N yému a ãmè dibəə eì. Bá nè memme ke n taunè weti weti bá a í n yete, bá nè bè me nkúəmè n kóo tǎntì sààwè Āntipaa a cie dibəə ã dè. 14 Kè tǐmatì né bo, n yí da naatinè tì, a kǎbe mabè yiemme Badammu kpeti, wèè do tié mBadaki kè bèe souté Isidayeēribè, kè bèe cáákè imaa mbè fié ì yebəkè, kéndəunè betəbè. 15 Kǎa wèète ke mǎke bèè tǐ nNikodaitibe kó itié. 16 Kǎa í cèète, n kéroomu ke bo kuə de kó benitibè nè n nǎu kó disiè.

17 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá tì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumàнку, m bo ò duó mǎnnì wèè sǎri, kóò duó ditǎpéiri bè wǎri dǐ diyetipànnì, òmǎu í yé dǐ kè dè í tǎ bè dǐ duó nwè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Tiyatiiri

18 Wǎri nKuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Tiyatiiri ke dǎ:

Nte Kuyie mBire dèè nuɔ ncóu mmuháá nkè de naàcèi cóu nke dò mmɛbierimè bè pūtíríní mè dihònnì dè tu mù: ¹⁹ N yému a dɔɔri dè deməu nè a n dómè ke n tá ke fííkú Kuyie nkó kuce, ke duó nhamáà mutómmú ke mi, kàa tómmú deuke ke pēēté mù do dòmmè. ²⁰ Nte n yí da naatinè tì: A yóumè onitipòkù Sesabedi * wèè tu omáà Kuyie mpāānāantì náantò kòo suó n kàbe, kè bè dauti dautinè betəbè ke cáá nyimaa mbè fié ì yebəkè. ²¹ Nh ò duómmu mefiè nkòò bo ceete, ò me nyí yie nke bo yóu o yei. ²² Dèè te kè n yóó ò fēū nkéféū mbèè ò dautinè, kè bè sàa í yóumu de kó meyei. ²³ M bo kuɔ o kàbe, kè Kirisi kàbe tīrè yeməuu banté n yémè benitibè yentotí nè be yèmmè, ke yóó yietí bá wè o tómmú dòmmè.

²⁴ Díndi Tiyatiiri kàbe bèè í tūnne de kó itié nyeyi, bèè í yītè bè tu dè dibəəsàrì kpeti. N yí yóó di yíé ditəu mari. ²⁵ Mpīnnè di kèè tì weti weti kè n yàa wētenèní. ²⁶ Wèè bo ndɔɔri n dómè kətuəke kumànkú m bo duó nkòo mbaké ibotí. ²⁷ Ò bo nyi cēmmú nè kumátipààti, ké nyi pùò ntiyaamatí kōme. ²⁸ Kè nh ò duó ntekūnwentéwātè.

²⁹ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

3

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Sariti

¹ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Sariti ke dò: Nte wèè màke Muyaánsààmù mùyiekè ke tə siwāā siyiekè ò tu mù: N yému a dɔɔri dè, benitibè yèmmè dò nha fòumu kàa né ku. ² Daate kékpénkūnne bèè kpaá kè bè mu nyí ku páíí. N yému a borime í wennimè Kuyie nyīkè. ³ Dentení bè do da nàké itié mmèè botí, kéwēte ké ì tūnne kényóu meyei, kàa í dàate n kéroomu ke bo da déété oyúókù kōme bá a bá nyé n tūðkoo dīi mōnnì. ⁴ Bá nè memme bəmabè bomu Sariti mieke bèè í sāū mbe yààti, bè bo nni nneinè ke dáátí tiyaàpéití ke yé be borime wennimè. ⁵ Wèè bo na kətuəke kumànkú ò bo dáátí tiyaàpéití, m báá ūtè o yētìrì mufòmmu pátìrì mieke. M bo nàké n cice Kuyie nnè ku tōrè ò tumè n kou.

⁶ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Fidaderifii

⁷ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Fidaderifii ke dò:

Nte wèè kpa meyei nke tú timómmənti yiè, wèè tə okpààti Dafiti kó sikpetìsì, ke ãã kpeté bá òmòu báá na kékpetínné, kòo kpetínné òmòu báá na kékpeté, ò tú mù: ⁸ N yému a tómmú ke yé a cīnnimè, nè memme ke yí n kpeti ke n taunè, kè n da kpeté kuce kàa pī n tómmú, bá òmòu í yóó na ké mù pàa. ⁹ Nte a yóó dədmè bèè tu dibəə kàbe ke sou nke tú bəmáà Sifube ke í bè tu. N yóó duó nkè bèe nínkúmu a ìkè kəbanté n da dómè. ¹⁰ A mè nyiemme n kpeti ke fēūri ke mi, kè mefēūtímè tūðkení dīi yiè kutenkú kuməu kè bè fēūri, m bo nda kānké. ¹¹ N wētínímu bāmbà, mpī nha kèè tì weti weti kòò mòu báá cəuté a cuuti. ¹² Wèè bo na kətuəke kumànkú m bo ò dòò disāā kperì Kuyie ncītèè mieke, kéwāri o ìnkè Kuyie nyètìrì nè ku èi kperì, Sedisadəmmu pānwè wèè cùténí kéfīnkè, kéwāri o ìnkè diyètìrì pānnì m màke dī.

¹³ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Daodisee

¹⁴ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Daodisee ke dò:

Nte wèè yètìrì tu: Dè mme ndò, wèè dəəri ò nàá ntì ke í sou, wèè baké Kuyie ndòò dè deməu ò tu mù: ¹⁵ N yému a tómmú í tonnimè, mù me nyí boo. N dó mù ntonnimu yoo mù mboo. ¹⁶ A do ndàà dàà nwe, a í tonni, a me nyí boo, kè m bo da tīūtóo. ¹⁷ A yèmmè meè dò nha tú okpààti ke màke deməu, ke í kpa dèmarè. A né í yé ke dò nKuyie mborè a tú osènnìwè ke tú ocīrì ke tú fedawanfè ke tú kuyūðnkú ke bo difōkperì. ¹⁸ N da tièmmu ke tú a donté m

* **2:20** Sesabedi: De kóo nitipòkù nwe Sedoboammu do puokemè kòo ò tanné mubəəféu mieke. Wénté 1 Bekpààtibè 16:31. 19:1-2 nè 2 Bekpààtibè 9:22,30.

borè mēsəə mbè wènkùnnè mè kékparìkè, nè tiyaàpéitì kékáá nha fei, nè munəntie kéännè a nuə nkéna kényà. ¹⁹ N tièmmu n dó bè ke bè puotì. Yóu meyei nke yáúkùnnè a kòntì. ²⁰ N cómmú dibòrì ndi ke bie, kè wèè kèè n tammè ke kpeté, n taroo kè ti nwē nke yo. ²¹ Wèè bo na kétuəke kumànkú m bo ò kànnè dikpààtikàrì m borè, n na mèè botí ke kàri Kuyie mborè.

²² Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kəbe tīrè.

4

Kuyie nkpààtikàrì

¹ Dè kó difōnkúò kè n wēte kényà keīnkè kpetémè, kékeè metammè kè mè ndònnè n sòò kèè dī tātēheù kōmè kè mè tu:

Dekení diè nkè n da benke dèè yóó dāò.

² Dende bàm̀bà nkè Muyaánsààmù m píe kè n yà keīnkè dikpààtikàrì kòò m̀òu di kàri, ³ kòò ìkè d̀ò ntinóbéntì ke mièti, ke wēte ke mièti ke d̀ò nyekũ̀. Kè kutāmmeyā́rì fité de kó dikpààtikàrì ke mièti ke d̀ò mmenóənnúò. ⁴ Kè yekpààtikàrè sipísidé nè yènàà di fité, kè bekótíbè sipísidé nè bènàà yè kàri ke dáátì tiyaàpéitì ke óké yesəəpikè. ⁵ Kè dikpààtikàrì pīntì ke kũnti ke péú fetaafe ò mmíí nkè dè kũnti ke péumè, kè ifitíyì iyiekè cóu nyì tu Kuyie nyaá mm̀uyiekè. ⁶ Kè de kó dikpààtikàrì ìkè d̀ò ndàméèrì, ke d̀ò ndoii ke d̀ò ntewéitè.

Kè dèmarè fòurè dènàà kàri ke di fité ke màke inuə nde ìkè nè de fōnkúò. ⁷ Kè deketirè d̀ò ndicirícirì, dedérè dinaadaà, kè detāānnè ìkè d̀ò nhonitì kəke, kè denaannè d̀ò nfetúúfè èintè. ⁸ Bá dè, kè dè màke iflèti ìkuò kè inuə nhā i ĩnkè nè i mieke, kè dè diè nsā̀ ke tú:

Ti Yiè nKuyie mmuwērímú muməu yiè

ndò páí, páí, páí nwe,

kù do bomu,

ke bo, ke yóó kətení.

⁹ Kè de denennè denàà diè nke sántì wèè fòu sá̀, ke kari dikpààtikàrì. ¹⁰ Kè bekótíbè sipísidé nè bènàà nínkú wèè fòu sá̀ o ìkè kéhóóté be pikè kédəú nho ìkè ke d̀ò:

¹¹ Ti Yiè nKuyie

f̀óò d̀ò nti nda sántì

ke déúkùnko a yètìrì,

a kpeñ̀nìmu

ke yé f̀óò dómè ke d̀òò deməu

ke te kè dè bo.

5

Yekpetínyè yèyiekè kó tináàntì

¹ Kè n yà wèè kàri dikpààtikàrì kòò t̀ò o ǹùtè teyoute dipátìrì d̀ì wàri di ĩnkè nè di mieke, ke kpèú nke d̀anne yecanniyè yèyiekè. ² Kè n yà Kuyie ntōnnì kperì kè di pīèkù ke tú: We mbo na kékéété yecanniyè yiè nképīntè dipátìrì?

³ Òm̀òu í mbo keīnkè mieke nè ketenkè ĩnkè, yoo ketenkè mieke, wèè bo na kèpīntè de kó dipátìrì kékəə. ⁴ Dè m̀ənnì kè n kuó mmèdè, òm̀òu í bomè wèè bo na ké di pīntè kékəə. ⁵ Kè bekótíbè kóò m̀òu n nàké ke d̀ò: Bá nkúò, nte Sudaa kəbe kó dicirícirì, okpààtì Dafiti yaábire wèè na dikpànnì, ke bo na kékéété de kó yecanniyè kèpīntè de kó dipátìrì.

⁶ Kè n yà dèmarè kè de d̀ò ndipebii ke cómmú dikpààtikàrì nè bekótíbè nè dèmarè fòurè dènàà cuokè, ke d̀ò mbè do di kùò, ke màke yeyìè nyèyiekè nè inuə nyiyiekè, dèè tu Kuyie nYaá mm̀uyiekè kù duənnì mù kutenkù kuməu. ⁷ Kè de kó dipebii tóənnì wèè kàri dikpààtikàrì o borè kécəuté ò t̀ò d̀ì pátìrì o ǹùtè youte. ⁸ Kè denennè dèfòurè denàà nè bekótíbè sipísidé nè bènàà nínkú di ìkè ke t̀ò beməu tikùtìdùùtì nè sisəbúkúsí, kè s̀ì piéké t̀udààrì, dèè tu Kuyie nkəbe kó mubáammu. ⁹ Kè bè ndiè nfeyem̀panfè ke tú:

Fṣṣ̀ m̀annè ḱéc̄outé dipátiri
 ḱékéété di kó yecanniyè,
 ke yé fṣṣ̀ kúmè ke deeté
 iwuə nyiməu nè ibotí iməu
 nè benitibè beməu nè yebotè yeməu
 ke bè duó nKuyie.

¹⁰ Ke bè tanné ku kpààtiyuu miéke
 kè bè tú ikuó niùbè,
 ke pĩ nKuyie ntōmmú,
 ke yó mbaké kutenkù.

¹¹ Kè n wēte ḱewénté ḱékeè Kuyie ntōrè sikəupípi c̄ēētemè dikpààtikàrì nè dèmarè fòurè
 denàà nè bekótibè ke diè mmediè nke tú:

¹² Dipebii bè kùə di,
 dii m̀annè Kuyie ndi duó mmuwērímú,
 nè tikpàti nè meciì,
 nè tikpeti, nè disānni,
 nè didontiri nè diyetidieri!

¹³ Kè n keè Kuyie ndòò dèè kó dimàà, keĩnkè kperε nè ketenkè kperε nè ketenkè miéke kperε
 nè dàméèrì kperε dè dièmmè ke tú:
 Wèè kàri dikpààtikàrì nè dipebii,
 beè te disānni, nè didontiri,
 nè diyetidieri,
 nè muwērímú muməu yebie nyebie.

¹⁴ Kè denennè fòurè denàà d̀: Dè mme ndò. Kè bekótibèe nínkú ké bè sānte.

6

Sisēi sinàà kó tináaanti

¹ Kè n wénté ḱeyà dipebii ḱéetémè dicanniri ketiri, kè dèmarè fòurè denàà kó dèmarèε
 pεε fetaafè k̄mε ke d̀: Kateni! ² Kè n yàni tesāmpéitè, wèè tè dèke kòò t̄ə mutāmmú ke
 k̄ari dikpànni, ke óké menakùmè kó dipiì. Ò dié nkénamu dikpànni ke k̄ari ke bo yíé ḱéka
 nkéna.

³ Kè dipebii yíé ḱékéété dicanniri dérinni kè n kèè denennè fòurè dérinnè béimmè ke tú:
 Kateni! ⁴ Kè tesānwūštèe yènni kè bèe duó nwèè tè dèke muwērímú nè disiè dieri kòò bo
 konne benitibè kè bèe kuə betəbè kutenkù kuməu.

⁵ Kè dipebii ḱéété dicanniri tāānni, kè denennè fòurè tāānnèe béi nke d̀: Kateni! Kè n yàni
 tesānsòutè, wèè tè dèke kòò t̄ə tebiètè. ⁶ Kè n kèè denennè fòurè denàà kó dèmarè béimmè ke
 d̀: Tidiiti bè tu ti bédéè tebiètè mēmáà nè bè tu ti ódisi tebiètè mètāāti diyie dimáà tōmmú
 kpéi, ḱeyóu mekùd̀ nnè menàà.

⁷ Kè dipebii yíé ḱékéété dicanniri naanni, kè n keè dèmarè fòurè naanne béimmè ke d̀:
 Kateni! ⁸ Kè n yà tesāntè kè tè d̀ mmenóənnùd̀, nkè wèè tè dèke kòò yètiri tu mukūū, kè
 mukūū nhò tū. Kè bèe mù duó muwērímú, kè mù bo kuə ketenkè wétiri kó dikéè k̄abe nè
 yese nè dikònni nè muməmmú, kè tikpasinti mbè càá nke k̄à.

⁹ Kè dipebii ḱéété dicanniri nummuri, kè n yà diwūštənni borè bèè do náante Tináaansàati
 kè bè bè kùə be wērè. ¹⁰ Kè be pīēkù ke tú: Ti Yiè nwèè kpa meyei, ke náá ntimómmənti, a
 yóó bekénè əmmənni kutenkù k̄abe ké bè kpetinnè ke fṣṣ̀ mbè ti kùəmə? ¹¹ Kè bèe duó mbá
 wè diyaàbòri péiri ké bè nàké ke d̀: Di nkpaá ke mi nke ḱemmú bè bo kuəmə di k̄abe bè d̀
 nkékuə bè bè di kùə mèè botí, nè bè di wē mmutōmmú.

¹² Kè dipebii ḱéété dicanniri kuónni, kè ketenkèe sāntè mmediè nkè diyie soute
 kuyaaəšùkù k̄mε, kòò t̄ānkùu wūštè ké ndò mmeyi. ¹³ Kè siwāā nduóni kuyaaakù əš fuutè
 kè fikie kó yetebe nduóni mèè botí. ¹⁴ Kè keĩnkèe kpéú nkpeú nkumièkù k̄mε ḱep̄ētóo, kè

yētārè nè ketenkè kèè soké dàméèrì kè dèe íté dè do borè. ¹⁵ Bèè baké ketenkè, bekpààtibè, behāāpòmbè iwēī yembè, bedítìkpààtibè, bekperìbè nè benìtibè bemou, tidaatì nè bèè í tú tidaatì, kè bè cokù ke taà titādèntì nè tidúótì. ¹⁶ Ke dè nàá nke tú: Duónèní ti ìnkè ke ti kǎá nKuyie nnè dipebii kè be mièke báá ti do. ¹⁷ Be mièke kó diyie yèiri dii tùòke kè be mièke peike. We mbo nkpaá?

7

Isidayeeribe bè ìkú bè Kuyie nkó mecannimè

¹ De kó difōnkúò kè n yà Kuyie ntōrè yènàà yèè te kuyaakù kè yè còmú itemmànke inàà, bá di kè di bàa di kó kuyaakù, kè kù báá fuute keñkè nè ketenkè yoo dàméèrì yoo mutie mamù. ² Kè Kuyie ntōnnì terì yènnì diyie yìèní kèè bíékè, ke tō Kuyie nfòukù kó mecannimè, kèpéi nKuyie ntōrè yènàà kù duó nyè muwērimú kè yè bo pante ketenkè nè dàméèrì. ³ Ke dā: Di mu mbáá nampè ketenkè yoo dàméèrì yoo mutie mamù. Yóunè kè bèè ìkú Kuyie nkabe tñ mmecannimè kédeè. ⁴ Kè yè n náké yè ìkú Isidayeeribe wu nyimou mièke benìtibè tñ mecannimè kè bè māmè kè bè mbo tekoupiókùtè nè sikoupiísìnàà nè sikoupiísìnàà (144000).

⁵⁻⁸ Sudaa kabe tekoupiíítè nè sikoupiísidè (12000),

Dubenni kabe 12000,

Kati kabe 12000,

Asee kabe 12000,

Nefutadii kabe 12000,

Manansee kabe 12000,

Simmeōō kabe 12000,

Defii kabe 12000,

Isaka kabe 12000,

Sabunoo kabe 12000,

Sosefu kabe 12000,

Bensamee kabe 12000.

Iboti imou tñnni kó tináahti

⁹ De kó difōnkúò kè n yà yebotè yemou kabe nè iboti imou kabe, nè benìtibè bemou nè iwu nyimou kabe kè bè tikú ditñnni dierì ke í dò nkéna kékaa nke dáátí tiyaapéiti, ke còmú dikpààtikàrì nè dipebii de ìkè, ke pikú tipuonti. ¹⁰ Ke pñkù ke tú: Kuyie nkù kàri dikpààtikàrì ìnkè nè dipebii, bèè ti deetè. ¹¹ Kè Kuyie ntōrè yemou nè bekótibè nè denennè fòurè denàà kè bè cēēte dikpààtikàrì, ke nínkú ke sántí Kuyie ¹² nke tú: Dè mme ndò! Tí Yìè nKuyie nfó nnè mutōmmú! Fōō mǎnnè disānni nè diyetidierì nè mecii, nè didontiri nè muwērimú mumou yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

¹³ Kè bekótibè kòò mǎu m beke ke dā: A yé bèè me ndáátí tiyaapéitàà, bè yènnì dèà? ¹⁴ Kè nh ò tēñné ke dā: N yìè nfōō yé. Kòo n náké ke dā: Bèè fēūtè bèmbe mediè nke òú be yaàbòrè nè dipebii yñ nkè yè peike. ¹⁵ Deè te kè bè bo die nKuyie nkpààtikàrì ìkè, ke pñ nku tōmmú sǎa ku cētè. Wèè kàri dikpààtikàrì kòo bo mbè bonè ke bè kǎnké. ¹⁶ Dikōnni nè sinéyēī dè ténke báa bè pñ, diyie nè kuyiinkù dè me mbáá bè poté. ¹⁷ Dipebii dii kàri dikpààtikàrì dii yó mbè cēmú kè bè niité mufōmmu binte kè Kuyie mbè ütè be nōnnieti.

8

Dipebii kèétémè dicanniri yienni

¹ Dipebii kèété dii mōnni dicanniri yienni, kè dè dā yúóó keñkè mièke kēmōake tewebiètè mefitimè sipísitāāti. ² Kè n yà Kuyie ntōrè yèyiekè, kè kùu yè duó nyetāthe yèyiekè.

³ Kè Kuyie ntōnni teri kateni kécómmóo dihúúntōnni ìkè ke tō tesəəbuute, kè bèe tē píe ntùdààrí, kè dii wēnnénè Kuyie nkəbe kó mubáammu ke bo tuə ndihúúntōnni ìnkè mesəə nkperi dii bo dikpàatikàri ìkè. ⁴ Kè kuyukú tùdààrí kəku wēnnénè Kuyie nkəbe kó mubáammu Kuyie ntōnni nòutè miəke kéndekù Kuyie mborè. ⁵ Kè Kuyie ntōnni túóté tesəəbuute kékouté muhāá nkéúté ketenkè, kè fetaafe mpéú, ke kuò, nke wéí, kè ketenkè sànti mediè.

Kuyie ntōrè yèyiekè eémè yetātehe yèyiekè

⁶ Kè Kuyie ntōrè yèyiekè yèè tō yetātehe kè yèe báátí ke bo eé.

⁷ Kè diketirìi eé kè yemátàrè nè muhāá nkè dè nkəkénè meyiĩ nke duóní, kécóuté ketenkè kó yewétiyè yetāati kó òimari nè detie nnè timúsūti.

⁸ Kè Kuyie ntōnni dérìi eé ditāteheù, kè demarè ncóú nke de u ke dō nditāri dièri, kédoroo dàméèri miəke, kò wétiyè yetāati kó òimari naá mmeyĩ. ⁹ Kè de kó diwétirì kó siyĩ kú, kè bàtòòbè bèè bo de miəke kè bèe cake.

¹⁰ Kè Kuyie ntōnni tǎnni eé, kè tewātè dietè matè còú mmuhāá nkédonní ikó nnè sibií kó yewétiyè yetāati kó òimari miəke. ¹¹ Kè de kó tewātè yètìrì tu medòmmè, kè tē dō dii wétirì kó menie nnaá mmedòmmè kè benitibèe yà kékú.

¹² Kè Kuyie ntōnni naannì eé. Diyiè nè otānkù nè siwāá kó yewétiyè yetāati kó òimari soute kè kuwenniku í mbo kuyie nkó yewétiyè yetāati kó òimari nè keyènkè kpeye kó òimari.

¹³ Kè n yà fetúúfè mafè kè fè èinte keĩnkè, ke kuò nke tú: Díndi ketenkè kəbe di bo yà! Di bo yà! Di bo yà! Kuyie ntōrè yetāati teyè bo eé dii mǎnni yetātehe.

9

¹ Kè Kuyie ntōnni nummùri eé ditāteheù, kè n yà tewātè donnímè ketenkè kè bèe tē duó ndifòtirì cūmpuri kó sikpetínsi. ² Kè tēe di kpeté, kè kuyukú diekù nyièni fehāatofe kōme, késoukunnè diyiè kè dèe biitoo. ³ Kè fecofee yènni kuyukú miəke kèpitóo ketenkè. Kè Kuyie nfè duó mmuwērímú kè fè bo ntūsti benitibè inaá nkōme. ⁴ Kè Kuyie nfè nàké ke dō: Báá kááké timúti nè detie nnè tidiiti. A ntūsti n yí ìkú bèè tĩ mmecannimè máa. ⁵ A báá bè kùə, á mbè tūsti kè dè yóu ke dō nyinaá, kè bè fēū mbetāàbè bènùmmù. ⁶ De kó betāàbè miəke benitibè bo wammú mukū kémónté, bè bo mmù dó nè be yèmmè meməu kè mùu coké kédété.

⁷ Kè de kó fecofe dō nsisēi sii bàátí ke kəri dikpànni, kè fè yə dō nyəsəəpikè, kè fè ìkè dō nkenitikəke. ⁸ Kè fè yùti òkù ke dō ntinitipokpeti, kè fè nù ndò ndicìricìri kpeye. ⁹ Kè fè dàátí dimátiyaàbòri ke kəri dikpànni, ke puti kè dè ùuti ke dō nsikpàrinaasēi. ¹⁰ Kè fè mǎke iyéi kè ì dō nyinaá nkpeyi. Kuyie nfè duó mmuwērímú kè fè yó nyi ntūstinè benitibè betāàbè bènùmmù. ¹¹ Kè difòtirì cūmpuri kóo kpàati fè baké kòo yètìrì tu: Okòuti, nè ebedee kó tináaanti Abanəə, nè kereki kpeti Apodiyōō.

¹² Meyei nketimè pēētému kè mēdémè kpaá kérini.

¹³ Kè Kuyie ntōnni kuónni eé ditāteheù, kè n kèe metamme mamè yènnimè disəəhúúntōnni dii bo Kuyie nyìkè di pùti. ¹⁴ Kè mēe náké Kuyie ntōnni kuónni ke dō: Bouté yebəəkperè yenàà yèe bou kukó ndiekù Efadati borè. ¹⁵ Yè dō de bo ke baə de kó dibenni ndi nè de kóo tǎnkù nè de kóo diyiè nè de kóo dèèri weti weti. Kè bèe yè bouté kè yèe kuə ketenkè kó yewétiyè yetāati kó òimari kəbe. ¹⁶ Kè bè n náké ke dō: Behāāpòmbè bèe dèke sisēi, bè sūmu ke bo sikəupí sikəupí. ¹⁷ Kè n yà sisēi, bèe si dèke kè bè dàátí yemátiyaàbòrè, kè yemayè wūš ke dō muhāá, kè yeteyè dō ntiwetì, kè yeteyè dō mmuhāāponyuo, kè sisēi yə dō nyecìricìrè kpeye. Muhāá nnè kuyukú nè muhāpòpùo nkè dè yìèni si nə, ¹⁸ kékùə ketenkè wétiyè yetāati kó òimari kəbe. ¹⁹ Kè si nò dōmmù ke kəu kè si yéi mǎke yeyə kè yè dō nyiwàake ke dōmmù ke kəu.

²⁰ M̄eyei nyí kùò bè í nyie nke bo ceete k̄étũnne Kuyie, k̄énkp̄aá tũ nyeb̄ak̄e ke yè bàá nn̄e sis̄oatenkaan̄i, n̄e tim̄átì p̄éitì kp̄esi n̄e dis̄oawũð kp̄esi n̄e yet̄ar̄e kp̄esi n̄e id̄eí kp̄esi. Bè d̄e d̄òmmu, d̄e í wúó nd̄e í n̄o nke náá, d̄e í n̄o nke centi. ²¹ Bè í yie nke bo yóu muyóò, munitik̄òu n̄e tinitin̄òntì, ke d̄outi d̄outin̄e bet̄ab̄e.

10

Kuyie nt̄õnni t̄om̄e t̄ep̄át̄ite

¹ K̄e n̄ yà Kuyie nt̄õnni kp̄erì mari, k̄e di c̄ut̄enì k̄eĩnk̄e yewet̄e mīeke, ke írì kut̄amm̄eȳarì, k̄e di ìik̄e p̄inti ke d̄ò ndiyīe, k̄e di tàake c̄ou mmuh̄áá. ² K̄e di pik̄u t̄ep̄át̄ite, k̄ena di naac̄et̄e youte d̄am̄ēerì k̄ena t̄ec̄ankut̄e ket̄enk̄e. ³ K̄e dii p̄ee met̄amm̄e medīe nd̄icir̄icir̄i k̄õme, k̄e it̄ap̄īe ìyiek̄e c̄út̄e. ⁴ K̄e nni nd̄ó k̄ew̄ari di b̄ei nt̄i k̄e met̄amm̄e mam̄e b̄einnì k̄eĩnk̄e ke d̄ò: Bàá t̄i w̄ari, nt̄i ȳe am̄áa.

⁵ K̄e n̄ yà Kuyie nt̄õnni dii do na di naac̄et̄e d̄am̄ēerì k̄e tet̄et̄e na ket̄enk̄e, k̄e dii youte di n̄òut̄e k̄eĩnk̄e, ⁶ k̄epar̄ik̄e k̄eyú w̄eè bo s̄áa n̄ho yet̄ir̄i w̄eè d̄ò k̄eĩnk̄e n̄e d̄eè k̄ó dim̄áa bo ke mīeke, ket̄enk̄e n̄e d̄eè k̄ó dim̄áa bo, d̄am̄ēerì n̄e d̄eè k̄ó dim̄áa bo, ke b̄ei nke d̄ò: D̄e t̄enk̄e í yóó ōte d̄e bo d̄òmm̄e. ⁷ Kuyie nt̄õnni yīenn̄i bo eé dii m̄õnni dit̄atehēu k̄e Kuyie nd̄ò ku s̄òrì kp̄eti k̄u do n̄ak̄e t̄i ku k̄ó bet̄õmb̄e ku p̄ããnāant̄i náam̄b̄e.

⁸ N̄ do k̄eè m̄eè tamm̄e k̄e m̄eè w̄ete k̄eb̄einnì k̄eĩnk̄e ke d̄ò: K̄ote k̄ec̄out̄e t̄ep̄át̄ite Kuyie nt̄õnni dii c̄õmm̄u d̄am̄ēerì n̄e ket̄enk̄e di t̄o t̄e.

⁹ K̄e n̄ k̄ot̄oo ke d̄ò: N̄ duó n̄t̄ep̄át̄ite. K̄e di d̄ò: N̄to te k̄emaá̄nko. T̄e bo n̄w̄eeti a n̄ù ke d̄ò mm̄eek̄uò, k̄ent̄ii a p̄out̄i.

¹⁰ K̄e n̄ c̄out̄e t̄ep̄át̄ite Kuyie nt̄õnni n̄òut̄e mīeke k̄emaá̄nko, k̄e t̄e m̄enk̄e n̄w̄eeti n̄ n̄ù ke d̄ò mm̄eek̄uò, k̄etaroo m̄ p̄out̄i k̄ent̄ii.

¹¹ K̄e Kuyie nt̄õnni d̄ò: A d̄ò nk̄eyīe nákēmu Kuyie mp̄ããnāant̄i tit̄ent̄i tim̄ou kp̄eí, ibot̄i im̄ou n̄e bek̄p̄àat̄ib̄e kp̄eí.

11

Kuyie mp̄ããnāant̄i náam̄b̄e bed̄e k̄ũũ nn̄āant̄i

¹ K̄e bè n̄ duó nkup̄àat̄i k̄uò beún̄e ke d̄ò: Ít̄e k̄eb̄enn̄e Kuyie nc̄īet̄e n̄e diwũòt̄õnni, k̄ek̄aa mb̄eè bo te mīeke ke báá n̄Kuyie. ² A m̄e mb̄áá benn̄e Kuyie nc̄īet̄e k̄ó kud̄ank̄u, ke ȳe Kuyie nyóó duómm̄e k̄e yebot̄e m̄può nd̄iheì s̄àarì ke d̄ò bet̄ããb̄e sip̄is̄in̄àa n̄e b̄ed̄éb̄e *, ³ k̄e ñ duó nk̄e ben̄it̄ib̄e b̄ed̄éb̄e nn̄áa n̄ kp̄eí nk̄e bèè dáat̄i tif̄òt̄õnt̄i, k̄e nn̄áa m̄ p̄ããnāant̄i ke d̄ò yewe tek̄oup̄it̄e n̄e sik̄ousid̄e n̄e sip̄is̄ikuò (1260) † nȳet̄ãat̄i ndi n̄e dik̄eè.

⁴ D̄e k̄ó ben̄it̄ib̄e tu od̄ifīe k̄ó det̄ie nd̄ed̄er̄e nd̄e n̄e sif̄it̄ik̄ek̄e sid̄es̄i d̄eè c̄õmm̄u Kuyie nk̄uò bak̄e ket̄enk̄e ku ìik̄e. ⁵ K̄òò m̄òu d̄ó k̄e bè d̄ò m̄eyei mmuh̄áá nȳenn̄i be n̄o mīeke k̄óò k̄uò. ⁶ K̄e bè m̄òke muw̄er̄im̄u ke bo na k̄ew̄et̄inn̄e fet̄aaf̄e bè náa nd̄i m̄õnni Kuyie mp̄ããnāant̄i, ke bo na k̄eceete men̄ie nk̄e m̄eè naá mm̄eȳĩ, ke bo na k̄ed̄ò m̄eyei mm̄em̄ou bè d̄ó m̄eè bot̄i.

⁷ Bè d̄eè dii m̄õnni mut̄õmm̄u Kuyie mb̄e duó mm̄u, k̄e mus̄im̄m̄u ȳenn̄i dif̄òt̄ir̄i c̄ũmpuri, k̄e bè kp̄ann̄e k̄e bè na, k̄e bè k̄uò, ⁸ k̄ed̄òũnko diheì dīer̄i mīeke bè do baak̄e d̄e be Yīe nkudap̄ãat̄i. K̄e bè nduó kuce n̄ù. Bè yu dii ei ke donn̄ikon̄e Sod̄ammu yoo Esibiti. ⁹ Bè bo bè k̄uò, k̄e ben̄it̄ib̄e b̄em̄ou, ibot̄i im̄ou k̄obe, iw̄uò nyim̄ou k̄obe, yebot̄e yem̄ou k̄obe tí, k̄e mb̄e w̄eí ke d̄ò yewe ȳet̄ãat̄i n̄e dik̄eè, k̄eyete bè bo bè k̄ũnn̄em̄e. ¹⁰ D̄e k̄ó ben̄it̄ib̄e bed̄e k̄ũũ m̄bo narik̄e kutenk̄u kum̄ou k̄ó ben̄it̄ib̄e, k̄e bè mp̄ãã mb̄et̄ab̄e yep̄ar̄e, ke ȳe d̄e k̄ó Kuyie mp̄ããnāant̄i náam̄b̄e do bè k̄ónn̄em̄e. ¹¹ D̄e k̄ó yewe ȳet̄ãat̄i n̄e dik̄eè k̄ó dif̄õnk̄uò k̄e Kuyie mb̄e f̄ūute m̄uyaá nk̄e bèe ȳánt̄e, k̄e kuf̄õw̄aá mp̄ĩ mb̄eè do bè w̄uó mm̄edīe. ¹² K̄e bèe k̄eè met̄amm̄e mam̄e k̄e m̄e p̄īek̄u k̄eĩnk̄e ke tú: Dek̄en̄en̄i die. K̄e bè nd̄eèt̄o yewet̄e

* **11:2** Bet̄ããb̄e sip̄is̄in̄àa n̄e b̄ed̄éb̄e d̄e bo yeb̄ie nȳet̄ãat̄i ndi n̄e dik̄eè. † **11:3** Yewe tek̄oup̄it̄e n̄e sik̄ousid̄e n̄e sip̄is̄ikuò bo yeb̄ie

mieke, kè be kprantídèntòbè bè wùó. ¹³ Dèndè bàmbà nkè ketenkèe sãntè mediè nkékuo dihei wétiri dipínni kòbe sikòupísìyiekè (7000) kè kufōwaa mpī mbesòmbè kè bè ndéúkunko Kuyie nyètiri.

¹⁴ Meyei ndérímè pēētému kè metāámmè yóó tuòkení bàmbà.

Kuyie ntōnni yiénni eémè ditāteheù

¹⁵ Kè Kuyie ntōnni yiénni eé ditāteheù kè metammè mamèe pèe deĩnkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Kirisi beè yó mbaké kutenkù yebie nyebie nsáá. ¹⁶ Kè bekótibè sipísidè nè bènàà bèè kàri yekpààtikàrè Kuyie nyìkè kè bèe nínkoo ké kù sãnte ke dò:

¹⁷ Kuyie nkperíkù,

ti da sãntí f̄́ nwèè do bo,
ke bo, a benkemè a wērímu ke baaté.

¹⁸ Benitibè mieke do da péimu,
di mmònni kàa kòke bè peike,
kàa yóó bekénè becíribè
kéyietí a tōmbè a pānāaanti náambè
nè bèè tu a kòbe ke da dé,
benitidièbè nè besám̄pòbè kékuo bèè càari kutenkù.

¹⁹ Kè n yà Kuyie nciētè kpetémè keĩnkè, kè metaummè tōu ñkú te mieke. Kè fetaafe mii nke péú, kè yemátàrè duóni mediè kè ketenkè sãnti.

12

Onitipòkù peimè kè dinìtìrì còmú ke baa

¹ Kè n yà dèmarè kè dè dò nhonitipòkù ke dáati diyie tiyààti kōme, ke na otànkù, ke óké siwāā tepítè nè sidési kó dipii. ² Ke pùó nke dó képeité ke kuònnè kuyonku.

³ Kè n yà dinìtìrì dièrì mari kè di dò ndiwūārì, ke m̄ake yeγo yèyiekè, yeγiè ntepiítè, bá dii yuu kè di òké dipii. ⁴ Kè di yóú kau siwāā yewétiyè yētāāti kó dimari kpesi ke buònni ketenkè, kè di bàa onitipòkù bo peitémè kè dii cááké debire. ⁵ Kòo nitipòkùu peité kè Kuyie mpànkèe túótè debirè kékònnè. Dèè bire yó mbaké benitibè ke bè cēm̄mú nè kumátipàati. ⁶ Kòo nitipòkùu coké kéta dikpáa kénsari kè Kuyie nhò piú ke dò yeγe tekòupítè nè sikou sidè nè sipísikuò (1260).

⁷ Kè mudoò ānnè keĩnkè kè Kuyie ntōnni Misèeri nè o kòbe kè bèe kprannè dinìtìrì nè di kòbe, ⁸ ké bè na kè bè ténke í mm̄ake kuce ke bo mbo keĩnkè. ⁹ Kè bèe tentení de kó dinìtìrì dièrì nè di kòbe ketenkè, fèwààfè fèè do bo nè dimònni bè tu fè dibòò yoo Satāā.

¹⁰ Kè n kèè metammè pèúmè keĩnkè ke tú: Kuyie mmònni tūòkemu kè kù deetè benitibè, ke benke ku wērímu, kè Kirisi baaté, kè bè tentení dibòò dii do wátiri Kirisi kòbe Kuyie mborè keyènkè nè kuyie.

¹¹ Dipebii kó meγī nnè bè nàké mèè kpéi ntimóm̄m̄onti, deè te kè bè di na, ke yie nke duó mbemáà kè bè bè kùò bá bè í yòte mukūū. ¹² F̄́ nkeĩnkè nè a kòbe dè ndi naati. Ketenkè kòbe nè dàméèrì kòbe di bo yà, ke yé dibòò cùténimè di borè kè di mieke cóu ndi yé mèè kpéi nke dò ndimònni kūpe.

¹³ Dinìtìrì yà dii m̄onni di donnimè ketenkè, kéannè onitipòkù wèè do peité denitidabire. ¹⁴ Kè Kuyie nhò ānnè itúfièti kòo puu kéta dikpáa cuokè késarinè fèwààfè, kém̄m̄ake yebie nyètāāti nè dikéè, kè Kuyie nhò piú. ¹⁵ Kè fèwààfèe tó menie nkè mèe naá nkukó ndiekù ke bo pōnténè onitipòkù. ¹⁶ Kè ketenkèe deetè onitipòkù kémaánko mèe nie ndinìtìrì tó mè. ¹⁷ Kè dèe yonke dinìtìrì kè dii kòte kékprannè o bí sonyi. Bèè kó dimàà yie nKuyie nkuó ke tú weti weti Kirisi kòbe, ¹⁸ kékòte kécóm̄m̄ú dàméèrì také.

13

Dinìtìrì yóó pī mmùù tōmmú

¹ Kè n yà musīmmù mamù kè mù yètìní dàmmèèrì, ke m̀ake yeḡ yèyiekè, nè yeḡiè ntepiítè, bá dìi yènnì kè di òké dipìi, bá dìi yuu kè di wàri ke sáá nKuyie. ² Kè de kó musīmmù dōnnè dimannì, kè mu tààke dō nkutontonkù kpeyi, kè mu nùù dō ndicirìcìrì kperi, kè dinìtìrì mù duó ndi wērímmù, kè mù kànnè mu kó dikpààtikàrì kè mù duó ntikpetì. ³ Kè mu yuu mari dō ndi kàùte ke na nku ke miété. Kè dèe di kutenkù kuməu kəbe kè bè mmù tū, ⁴ kénsāntí dinìtìrì di duó mmèè kpéi ndi wērímmù musīmmù. Ke múnke nsāntí musīmmù ke tú: We nda mannè, we mbo na ke da kpannè!

⁵ Kè dinìtìrì duó mmuwērímmù musīmmù kè mù mbaké kutenkù ke dō betāābè sipísìnàà nè bédébè, ke náá nteḡtè kó tināāntì ke sáá nKuyie. ⁶ Ke náá ntínāanyeyiti, ke caari Kuyie nyètìrì, ke sáá nku èi kèĩnkè, nè ku kəbe bèè kè bo. ⁷ Kè dinìtìrì duó mmuwērímmù musīmmù kè mù bo kpannè Kuyie nkəbe kè bè na, kəmbaké iwəu nyiməu, benìtibè bəməu ibotí iməu, yeḡotè yeḡəu. ⁸ Bèè yètè í wàri mufōmmu pátìrì Kuyie mpebii bè kùə di kperi, bèè yètè í bo de miéke nè Kuyie ndòòmè kutenkù kè bè nninku ke mù bàá.

⁹ Wèè m̀ake yeḡo ke bo keè, wèe keè. ¹⁰ Dè dō mbèe kpetínné wè bè yóó ò kpetínnému, dè dō mbèe kuə wè nè disiè bè yóó ò kùəmu. Dèe te kè Kuyie nkəbe dō nkénwéèrì ke tū nKuyie.

¹¹ Kè n yíé káyà musīmmù mamù kè mù yètìní ketenkè, ke m̀ake yeḡiè nyèdéè, kè ye dō ntepedaatè kpeye, kè mu tammè dō ndinìtìrì kōme. ¹² Kè mù m̀ake muketimù kó muwērímmù, kédúó nkè ketenkè keməu kəbe mbáá mmusīmmù ketimù mùù do kàùte, ke na nku ke miété. ¹³ Kè de kó musīmmù dérìmmù ndəari tidietì ke níi béi nkè muhāá ncúténì kèĩnkè benìtibè bəməu iikè. ¹⁴ Kè mù ndəari tidietì bè ye mmùu dāò tì ke fètinko benìtibè kè muketimù wùó. Kè mùu duó nkè bèe dāò muketimù bè do kàùtemu nè disiè kè mùu miété mu kó tetenkaanìtè ke bo mmù dèúkunko. ¹⁵ Kè de kó musīmmù dérìmmù mm̀ake muwērímmù, kèānné mufōmmu tetenkaanìtè kè tè nnə nke náá nkéduó nkè bè nkòù bèè yete bè bo nínkúmè kè tè sānte. ¹⁶ Kè mùu duó nkè bèe canne benìtibè bəməu, bedièbè nè besāmpòbè, bekpààtibè nè idawaá tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bá wè be nəu siyóú nè be tīi. ¹⁷ Òmòu báá na kéfítè yoo wèe donté kè bè í ò wàri musīmmù yètìrì yoo mu cannimè.

¹⁸ Wèè ciì wèe bo banté musīmmù kó mecannimè mié mmèè tu onìtì yètìrì: Sikəu sikuə nè sipísikuə nè mèkuə (666).

14

Kuyie ndonté bè dièmmè feyem̀pànfe

¹ Kè n yà dipebii kè di còm̀mù ditāri Siyōō ĩnkè, kè benìtibè dè bo tekəupíkàùtè nè sikəupípísìnàà nè sikəupísìnàà (144000) kè dipebii yètìrì nè di cicə kperi kè dè wàri be tīi. ² Kè n kèèní m̀etammè mamè kèĩnkè kè mè ùuti ke dō m̀menie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe kōme, ke wète ke dō mbè bie ntikùtìdùùtì. ³ Kè de kó benìtibè tekəupíkàùtè nè sikəupípì sìnàà nè sikəupísìnàà (144000) còm̀mù Kuyie nkpààtikàrì nè denennè fòurè denàà de iikè nè bekótìbè iikè, ke diè nfeyem̀pànfe òmòu í yóó na kédentè fè kè dè í tú bəmbe Kuyie ndonté bè.

⁴ Bè í sãū mbemáà nè benitipòbè, bè dō mpáíi nwe, ke tū ndipebii tipítì timəu, Kuyie nkuù bè donté, kè bè duó mbemáà Kuyie nnè dipebii. ⁵ Bè í nàké siyáabisí diyie mari, bè í dōò meyei mmamè.

Kuyie ntōrè yètāāti kó tināāntì

⁶ Kè n yíé káyà Kuyie ntōnnì terì kè di èinte kèĩnkè ke tō Tināānsàatì tìi bo sáá ke bo tì nàké kutenkù kuməu, yeḡotè yeḡəu, iwəu nyiməu, ibotí iməu, benìtibè bəməu. ⁷ Ke pīèkù ke tú:

kè Kuyie nkùù bo yebie nyebie ku miεke píéké i miεke. ⁸ Kè Kuyie ndòò tidiεti kébenke ku wērimú, kè kuyukúu dátinné ku cīētē, òmòu í nna kéta, kénkémú ku tōrē nyēyiekē tō mēè yei mbo deēmē.

16

Kuyie mmieke yóó peike kè kùu duōnni mēè yei

¹ Kè n kēè òmòu pīékéni Kuyie ncīētē, ke náké ku tōrē yeyiekē ke dō: Kōtenē kéuté mmeyei mmēè ā isōbòòke iyiekē ketenkē, Kuyie mmieke peikemu!

² Kè Kuyie ntōnni ketiriri úténí di kó febòòfē kó meyei nketenkē, kè yemōnsīnyēe pī mbēè mōke musīmmù cannimē, ke ninku ke sānti tetenkaanītē, kényòu mediē.

³ Kè Kuyie ntōnni dēriri úténí di kó febòòfē kó meyei ndàmèèrì miεke kòo naá mmeyī, kéndò mbè kùò onitì, dēè kó dimàà bo o miεke kè dēè kú.

⁴ Kè Kuyie ntōnni tāānni úténí di kó febòòfē kó meyei nyikó mmieke nè sibií kè dēè naá mmeyī. ⁵ Kè n kēè Kuyie ntōnni dùì baké menie ndi nàammē ke tú: A beénti wennimu fō nwèè dō mpáíí, ke do bo, ke bo. ⁶ Ke yé bè kùòmē a kó benitibè nè Kuyie mpāānāānti náambè, di mmōnni kàa bè duó mmeyī nkè bè bo yā. A bè duó mbè dō nha bè duó ndēnde. ⁷ Kè n yíé kékéè metammē yēnnimē dihuúntōnni bíéké ke tú: N Yiè nKuyie nha bekù weti weti nwe, kè dēè wenni.

⁸ Kè Kuyie ntōnni naanniri úténí di kó febòòfē kó meyei ndiyiè, kè di āā ntuō mbenitibè. ⁹ Kè bè ncóu mmēdiè nke sáá nKuyie nkùù duōnni de kó meyei. Bè me nyí nyie nke bo yóu meyei nke déúkūnne Kuyie nyētiri.

¹⁰ Kè Kuyie ntōnni nummùriri úténí di kó febòòfē kó meyei musīmmù kpààtikàrì ìnkē, kè mu èi biitoo, kè mu nitibè nkuōnnē kuyonku ke cáá mbe nì. ¹¹ Kè yemuō mbè dōmmù kè dēè bè yóu, kè bè sáá nKuyie nkeìnkē kòku. Bè me nyí nyie ke bo yóu meyei nkéceete.

¹² Kè Kuyie ntōnni kuōnni úténí di kó febòòfē kó meyei nkukó ndiekù Efadati kè kùu kũũ, kè diyiè yìèni kēè bíéké kó bekpààtibè bo na kēpēētē. ¹³ Kè n yà yebòkē yētāāti kè yè dō nyecēdakē. Kè yè yìèni dinitiri nùù miεke, yeteyè musīmmù kperi miεke, yeteyè wèè sóu nke tú ò nàa nKuyie mpāānāānti o nùù miεke. ¹⁴ Yebòkē nye yēè nò nke dōōri tidiεti. Kè yēè kōte kēyà titenti timōu kó bekpààtibè, kè bè bo wēnné kékpanne Kuyie nkùù baké kēìnkē nè ketenkē, dikpànni diēriri yìè.

¹⁵ Nyénè kè n kéroomu oyúókù kōme, dē nnaati wèè dàke ke ā o yààti ke báá ce nhotetiri kè bèè yà o fei!

¹⁶ Kè de kó yebòkēe tíi mbekpààtibè bemōu dibòri marì bè yu di nè Ebedeebe kó tināānti ke tú: Adimaketō.

¹⁷ Kè Kuyie ntōnni yiēnni úténí di kó febòòfē kó meyei nyewetē miεkeni, kòo mōu pīékéni Kuyie ncīētē ku kpààtikàrì borē ke dō: Dē dōò ke deēmu. ¹⁸ Kè fetāafē mīi nke uuti, ke péu, kè ketenkē sānti mediē, kè mu nyí sàntē meboti nè Kuyie ndòòmē onitì. ¹⁹ Kè diheidie toté mētāāti, kè yebotē kó yehékē yemōuu nduò. Kè Kuyie nyí nyē mBabidōnni kōbe kó meyei, kè ku miεke peike kè kùu bè nì nku bōòfē yēife kó menā. ²⁰ Kè bèè móntóo ketenkē kēè soké soké dāmèèrì miεke nè yetārē. ²¹ Kè fetāafē mātārē nduòni ke cēè ke tuòkù cidóò sipisìnāà, ke buōti benitibè, kè bè nsáá nKuyie nde kó meyei nkpeí. Ke yé mè do yóumē mediē mmómōmmē.

17

Bè yóó kuōmē onitipòkù wèè dōuti dōutinē benitidaabè

¹ Kè Kuyie ntōrē yēè do tō meyei mmēyiekē kó ibòòke kè ye kó dimarì n náké ke dō: Kōtení kè n da benke Kuyie nyóó bekenē mēè boti onitipòkù wèè dōuti dōutinē benitidaabè kè dē

tonté, wèè tu: Dihèidiè dī bo ikó mpéu borè. ² Kè ketenkè kó bekpààtibè bemou nè ketenkè kó benitibè bemou kè bè dī duónè, ke muó mmenaà kōme.

³ Kè Muyaánsààmū n túóté kékatenè dikpáa cuokè, kè n yà onitipòkù mōu kòò dèke musimmù wūšmù, kè mù wàri mu kànti timou iwārii kè ì sǎá nKuyie, kè mù màke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè. ⁴ Kè de kóo nitipòkù dàátí tikpààtiyààti kè tì wūš, ke sàri weti weti nè medèl mmèè dǎdǎnè meso nnè yetásàayè ke tǎ febòòfè kè isòke nè meyi nhò dǎmmè benitidaabè kè dè ã de mieke. ⁵ Kòò wàri o tīnni ke kutinne ke tú: Babidǎnni, bèè dǎuti dǎutinè betòbè nè bèè dǎdri isòke kperè be kóo yǎ.

⁶ Kè n yà ò muómme Kuyie nkòbe kó meyi mme nè Kirisi kòbe bè kùò bè, bè yie mmèè kpéi nYesu.

Kè n dè yà kè dè n di. ⁷ Kè Kuyie ntǎnni m beke ke dǎ: Dè da di ba nkpréi? M bo da náké onitipòkù nè ò dèke mùu simmù kè mù màke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè dè benkú mù.

⁸ A me nwúó mmùu simmù do bomu, kàa mù mǎntóo. Mù wète ke yènni difǎtirì ndi kè bè mù kùò. Kè dèe di benitibè bèè yètè í bo mufòmму pátiri mieke nè Kuyie ndǎmmè kutenkù, ke yé bè do mù yàmè ke wète ke mù mǎntóo, ke wète ke mù yà.

⁹ Die ntú mecii nkperè nde, yeyo yèyiekè tu yetāre yèyiekè nye onitipòkù kàri yèè ìnkè, ke wète ke tú bekpààtibè bèyiekè. ¹⁰ Bènnùmmù domu, kòo kuónwè kraá, oyiénwè bo tuòkení dī mǎnni wenwe í yóò òte. ¹¹ Musimmù mùu do bo kè bèe mù mǎntóo mù tu okpàati niínwè, ke wète ke wènnè beketibè beyiekè ke yóó kú.

¹² A yà yèè yìè ntepiítè tu bekpààtibè mbe tepíitè bèè mu nyí di tikpàti. Bè né yóó tì dimu, kénwènnè musimmù ke dǎ dimǎnni sǎmpó. ¹³ Bemou tepíitè tente bè yóò wènnè dinùu ndi, kédúo mmusimmù be wèrimú nè be kpeti. ¹⁴ Kè bèe dokénè dipebii kè dī bè na, ke yé dī bakémè bèè baké, ke tú bekpààtibè kóo kpàati. Kè di kòbe tú Kuyie ntǎatè bè ke bè yu, kè bè kù tū mmesàa.

¹⁵ Kè Kuyie ntǎnni n náké ke dǎ: A do yà mèè nie nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè kòò kàri me ìnkè, mè tu benitibè mbe nè yetīrè nè yebotè nè ibotí imou kòbe. ¹⁶ Musimmù yìè ntepiítè a yà yè tu bekpààtibè mbe bèè yó nní nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè, kéfiete o kperè demou kóò cǎnnóo difǎkperi, kóò cǎáké kécúu ndesǎnne muhǎá. ¹⁷ Kuyie nkuu yóò bè dúo nde kó meyèmmè kè bèe wènnè dinùu, ke dúo mmusimmù be wèrimú kè mùu dǎd Kuyie béi ntì.

¹⁸ A yà wèè nitipòkù tu dihèidiè ndi, dī baké kutenkù kó bekpààtibè bemou.

18

Babidǎnni domè

¹ De kó difǎnkúò kè n yà Kuyie ntǎnni cùténimè ke ìnkè ke màke muwèrimú mediè nke miéti kè dèe wenkoo kutenkù kumou. ² Kè dī pīéké mediè nke dǎ: Babidǎnni dièwè domu! Ò domu! Ke naá nyebakè sīnyè nè tinàti sīnti kó dihèi. ³ Titenti timou kòbe nè bekpààtibè, kè bè ò duónè ke muó mmenaà nkōme, kè benitibè dǎ idíiti kperí kperè, kè de kó bepotambè kpàrikè.

⁴ Kè n yíe kékeení metammè mamè ke ìnkè kè mè tu: Díndi n kòbe, yènnè de kó dihèi kéyenténè meyi mmèè yóò dī tǎkení. ⁵ Ke yé de kó dihèi yèi nsūmmè, kè Kuyie ndàatení di kpéi. ⁶ Fóónnè di, dī dī dǎdè, ke nǎo nkuce mèmáa, kè dī nìi mmenaà mèè nkpeñni kuce mèdémè kèpèétè dī do di duómme. ⁷ Fèūnnè di mediè nkè dè mmannè dī dī tìi kpàti ke yé dī do fuommè ke tú, dī tú onitipokpàati nwe, dī í tú okúpokù ke bo nkuò. ⁸ Dèe te kè Kuyie nyóò dī poté tiyèiti diyèè dimáa mieke: Mumǎmmú mùu kǎu nè dikǎnni, kè dī cúu mmuhǎá nkè dī ñkuò ndikúdabònni, ke yé ti Yiè nKuyie nkpeñnimèmu kè kuu di bekénè.

⁹ Kè kutenkù kó bekpààtibè bèè ò duónè ke kpàrikè, ke naá mbedítikpààtibè kè bèè yà di còummè kè kuyukú yì kénkuò, ¹⁰ *κέγυτε δε κό μεφέϋτίμè, κένκόμμύ μεδέτιμè ke sáútì ke tú: Áú yoò! Áú yoò! Babidònni wèè do ðeu ke kpeñni, weè fẽũrì mie ndende bàmbànàà?*

¹¹ Kè kutenkù kó bepotambèe kómmú, ke yé òmòu ténke í dommè be potanti. ¹² Tìi tu: *Μεσο, timáti péiti nè yetásàayè yebotí yebotí, medei, tiyaàsààti tibotí tibotí, tidabeesààti tibotí tibotí, yepápanii nkó tinenti, disowũð nè timáti.* ¹³ *Ikũmbotí imou, tũdàaríbè nè tihúúnti bè tu tì mĩrì nè ànsáà nè menaà nè mekùò nè muyuo nsààmù nè bèdèè nè inààke nè ipe nè sisẽĩ nè sinaàsẽĩ nè tidaati bè fiiti tì.* ¹⁴ Kè bepotambè nnáá nke tú: *Idítikperí kperè a do m̀ake dè ténke í kpaá, a ténke báá dè pètè bitì.* ¹⁵ Kè bèè do fiiti tipotanti de kó dihei, kè bèè yate meféϋtímè kénκόμμύ μεδέτιμè ke kuò ndikúdabònni ke tú: ¹⁶ *Áú yoò! Dihaidiè dii do m̀ake tisáti timou idítikperí kpeti: Tiyaàsààti idítikperí kpeti tìi mièti nè meso nnè medèi mmèè d̀ònnè meso nnè yetásàayè yebotí yebotí.* ¹⁷ *De kó tisáti c̀ake dimònni dimáà.*

Bèè piú bàtóòbè nè betòbè bèè pĩ mmutòmmú de mieke, kè bè ncòmmú mekentímè. ¹⁸ Kè wúò ndi còummè kè kuyukú fĩ ke ntú: *Dihei dii ndo í mannè ðimari,* ¹⁹ *kénkuò nke pĩ mbe yò ke tú: Áú yoò! Dihaidiè dii kó tikpàti do te kè bepotambè bèè c̀entìnè bàtóòbè kè bè kpàrikè dii p̀ònte mie ndimònni dimáà?*

²⁰ *Dè nnaati keñkè kòbe nè Kuyie nkòbe nè Yesu t̀òrè nè ku pããnáànti náambè, Kuyie mp̀ònte de kó dihei ke f̀òò ndi di d̀òò mèè yei mme.*

²¹ *De m̀ònni kè Kuyie ntònni kperì marii túóté ditádierì mari kè di mannè dinàà kébo ndàmèèrì mieke ke d̀ò: Mèè botí nku Babidònni diwè yóó domè mecãã bá bè ténke báá ò yà.* ²² *Òmòu ténke í yóó keè tikùtidùùti, nè itàrí nè yetàtehe dè kuòmmè. Beyántibè ténke í yó mbo, òmòu ténke í yóó keè c̀ònni kuòmmè.* ²³ *Muhãã nténke í yó ncòu, nhòmòu ténke í yóó keè odapàà nè osapàà mbè daúmè. A kó bepotambè bèè do baké titenti timou ke d̀òri ðenitinònkperè, ke suó benitibè.*

²⁴ *Kuyie nyóó bè bekénè Kuyie mpããnáànti náambè bè kùò bè kpéi nke nè Kuyie nkòbe bè kùò bè.*

19

Dipebii tóúmè di pokù

¹ Kè n keè dit̀nni mari dièmmè ke tú: *Adeduya! Sãntenè Kuyie nkùù kpeñni kè ku yètìrì ndeu, kùù ti ðeté.* ² *Kuyie mbekù weti weti nwe kè dè wenni, kù kpetínnèmu onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitibè ke bè càari. Ò kùò ku t̀òmbè mbe kè kù ò kpetínné ke f̀òò.* ³ *Ke yíè ke d̀ò: Adeduya! Sãntenè Kuyie, nde kó dihei còummu kè kuyukú dekù tiwetì yebie nyebie.* ⁴ *Kè Kuyie nni nkari ku kpààtikàrì kè bekótibè sipísidé nè bènáà nè ðèmarè f̀òurè ðènáà ninkoo ku iikè ke tú: Adeduya! Dè mme ndò. Sãntenè ti Yiè nKuyie.*

⁵ *Kè n keè òmòu béinnímè Kuyie nkpààtikàrì borè ke tú: Díndi ku t̀òmbè bèè ku dé, bekótibè nè besám̀pòbè sãntenè Kuyie.* ⁶ *Kè n yíè kékeè dit̀nni dièrì mari dièmmè kè dè ùuti ke d̀ò mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe k̀òme ke tú: Adeduya! Sãntenè ti Yiè nKuyie nkùù kpeñni ke tú okpààti, ke baké.* ⁷ *Dè nti naati, ke yé Kuyie mpebii yóó túótémè di pokù, ò bàátì ke dèèmu.* ⁸ *Kuyie nhò s̀arimu koò dàtínné tiyaàkpeti tìi wenni ke mièti, tìi tu ku kòbe pĩ mmùù t̀ómmú s̀ààmù kù d̀ó mù.*

⁹ *Kè Kuyie ntònni n náké ke d̀ò: Wãri ke d̀ò: Dè nnaati Kuyie nyú bè ku pebii potúòmù, Kuyie nkùù tì béi.*

¹⁰ *Kè n nínkú ke bo di sãnte kè di d̀ò m báá di sãnte kè di tu Kuyie nkóò t̀ònti nwe ke d̀ònnè mí nnè Kirisi kòbe t̀òbè, kè n sãnte Kuyie nku.*

Yesu náké tì, Kuyie mpããnáànti náambè do náké tì, ti ti nnáá.

Wèè dèke tesãmpéitè ò namè dikpànni

11 Kè n yà keĩnkè kpetémè, kòò mǎu dèke tesāmpéítè kòò yètìrì tu: Timómmǎnti, kòò dǎrì Kuyie ndómè ke bekù nè timómmǎnti ke kpa nnè timómmǎnti. 12 Kòo nuǎ ncóu mmuhǎǎ nkòò òké yekpààtìpìkè, kè diyètìrì mari wǎri ye ìnkè kè weè máà dì yé. 13 Kè bè ò yu ke tú: Kuyie nnáaǎnti. Kòò dàátí diyaàbòrì kè bè di mèú mmeyíí. 14 Kè keĩnkè kó tihǎǎpònti ò tū nke dáátí tiyaàsààtì tikpetì tipéítì ke deke sisāmpíé. 15 Kòo cēmǎmú bèè yete Kuyie nkpeti nè kumátìpààtì, kè kuseú natikù yìèní o nùu ò yóó bè kùǎnè kù, kè bè benke Kuyie nkperíkù mieke bè cóummè kè be yíí mpǎnté kè ndò bè ò ò naumè yetebe diyetituo mieke. 16 Ke wǎri o yaàbòrì ìnkè nè o kpèrì o yètìrì ke tú: Bekpààtibè kóo kpààtì, bekótìbè kóo kótì!

17 Kè n yíé káyà Kuyie ntǎnni mari kè di còmǎmú diyie také, ke pìèkù ke yu tinǎtì ke tú: Tíínnènní, kè Kuyie ndi ãnné dibanni dièrì kè dí di. 18 Kǎtenèni kéco bekpààtibè, behǎǎpòmbè iwéí yembè, bekperíbè, siséí nè si dèèbè, benitìbè bemǎu, tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bediebè nè besǎmpóbè.

19 Kè n yíé káyà musǎmmù nè kutenkù kumǎu kó bekpààtibè nè be kó behǎǎpòmbè, kè bè tíí nke bo dokénè wèè dèke tesǎntè nè o ãǎpòmbè. 20 Kè bèè kpetínné musǎmmù nè wèè do sóu nke tú ò náá nKuyie mpǎǎnǎaǎnti, wèè do mù neínè ke dǎrì tidièti. (Ò do dǎrì tìi dièti ke suó mù cànnè bè, kè bè nninku ke sǎntí mu tenkaanitè.) De kó musǎmmù nè wèè do sóu nke tú ò náá nKuyie mpǎǎnǎaǎnti, kè bèè bè dootóo befòubè kuhǎǎbinku, muhǎǎpòpùo mmieke, 21 kékuǎ betǎbè nè kuseú kùu yìèní wèè dèke tesǎntè o nùu, kè tinǎtìi be cǎ kékpenke.

20

Kuyie nyóó kpetínnémè dibǎd yebie ntekǎupíítè

1 Kè n yà Kuyie ntǎnni cùténímè keĩnkè ke tǎ difǎtìrì cūmpuri kó sikpetínsi nè mefímme diemè. 2 Ke pǎ ndinìtìrì, fèwààfè fèè do bo nè dimònni, fèè tu Satǎǎ kéboú kè di mboú ke dǎ yebie ntekǎupíítè (1000). 3 Kè Kuyie ntǎnni di dootóo difǎtìrì cūmpuri, ke kpetínné kápáá nképǎnné, kè di nke bo kè yebie ntekǎupíítè yàa deènè, bá di ténke í sóu nhòmǎu. Kè bèè wète kè di fíí ndimònni sǎmpó.

4 Kè n yíé káyà yekpààtikàrè, kè Kuyie nduó mbèè ye kàri muwèrímú kè bè bo bekénè benitìbè. Kè n yà becírìbè bè do kùǎ bè, bè nàké mèè kpéi nKirisi kpéi nè Kuyie nnáaǎnti. Bèè do í yie nke nínkú kédou mmusǎmmù nè mu tenkaanitè bè í nyie kè mùu bè cànnè be tíí nyoo be nǎu. Kè m bè yà kè bè yǎnté ke wénnè Kirisi ke yo ntikpàtì yebie ntekǎupíítè. 5 Bèè yǎnté bèmbe meketimè, kè besǎmbe yóó yǎnté yebie ntekǎupíítè bo pèètéme. 6 Dè nnaati Kuyie ncǎǎné bè, bèè keté ke yǎnté, bè ténke í yóó kú mukúderímù, bè yó ntú Kuyie nnè Kirisi be kó ikuó niùbè mbe, kénwénnè Kirisi ke yo ntikpàtì yebie ntekǎupíítè.

Kuyie nyóó namè dibǎd nè di kǎbe

7 Kè yebie ntekǎupíítèe (1000) pèèté kè Kuyie nkpeté dibǎd. 8 Kè dìi suó titenti timǎu kǎbe, ke tíí nKuyie nkprantídèntǎbè bè tu bè: Kǎku nè Makǎku *, kè bè nsū ke mǎnnè dàméèrì kó mubirímú. 9 Kè bèè íté kécéète Kuyie nkǎbe dihei ku dǎ di. Kè Kuyie ncūǎnni muhǎǎ nkè mùu bè kùǎ. 10 De mǎnni kè bèè dootóo dibǎd dìi do bè sóu mmuhǎǎ nnè kuhǎǎbinku muhǎǎpòpùo mmieke, musǎmmù nè wèè do sóu nke tú ò náá nKuyie mpǎǎnǎaǎnti de borè, kè dè nféūrì kuyie nnè keyènkè sǎǎ yebie nyebie.

Tibeénti sǎnti

11 Kè nwénté kémóntóo ketenkè nè keĩnkè, káyà dikpààtikàrì péirì dièrì, kòò mǎu kàri di ìnkè. 12 Kè n yà becírìbè: Bekótìbè nè besǎmpóbè, kè bè còmǎmú dikpààtikàrì ìlkè, kè bè pǎnte yepáte, bá wè o dǎrìmè wǎri dè. Kè Kuyie mbè bekénè be dǎrìmè dòmmè. 13 Kè dàméèrì ténnéni becírìbè kè kudǎnkù ténnéni ku kǎbe, kè bèè bekénè bá wè o dǎrìmè dòmmè, 14 kèpǎ

* **20:8** Kǎku nè Makǎku: Kǎku tu dihei ndi kè Makǎku tu de kó dihei kó kpààtì yètìrì (wénté Esekieri 38:2). Ke wète ke benkú yebotè yèè yóó íté ke bo kpánnè Kuyie nnè ku kó benitìbè yemǎrè sǎnye.

mmukũũ nè kudənkù, kédootóo kuhāābinku miēke mùù tu mukúderímù. ¹⁵ Kè bè í yà wèè yètìrì mufòmму pátìrì miēke bèè ò dootóo kuhāābinku miēke.

21

Kēĩnkè pànkè nè ketenkè pànkè de kó tináanti

¹ Kè n yà kēĩnkè pànkè nè ketenkè pànkè, kékótíkè nè dàməèrì kè dè pēēté. ² Kè n yà dihei sààrì Sedisadēmmu pànwè, kòò cutiní kēĩnkè Kuyie mborè, ke sàri ke dò nhosapàà nsàri ke kàri o dāù. ³ Kè n kèè òmāù pīkénímè dikpààtikàrì borè ke tú: Di mmənni Kuyie ncīētè bomu benitibè cuokè, kù yó mbè bonèmu kè bè wē nkè bè tu ku kəbe, kè kù bè te. ⁴ Kè kùu ūtè be nənnieti páíí. Mukũũ mbá mbo, yekúdabùò mbá mbo, isáútii bá mbo, muməmmú bá mbo, dekótírè deməu yóó pēētému.

⁵ Wèè kàri dikpààtikàrì ĩnkè kòò béi nke dè: Di mmənni m bo dāò deməu depànnè ke yíé dè: Wàri n yóó da náké tì, tì tu timómmənti nti ke dò ndí tì yie.

⁶ Ke yíé kébéi nke dè: Dè dāò ke dèemu. Mīi tu oketiwè ke tú osənwè, ke tú diketìrì ke tú kumàнку. Kè sinéyēi bo wè m bo ò pā mufòmму binte nie nkòò yā kénfòù. ⁷ Bèè bo na kētuəke kumàнку m bo bè duó n yē n yóó bè duó ndè, ké mbè te kè bè tu m bí. ⁸ Ifōwāá nyembè, bèè í dāari bè nāá nti, bèè dāari isəke kperε, benitikòùbè, bèè dounè betəbè, betediibè, bebəəféúbè nè siyāàbìsì yembè, m bo bè ānné kuhāābinku nè muhāpòpùo mmieke dèè tu mukũũ ndérímù.

Sedisadēmmu pànwè yó ndəmmè

⁹ Kè Kuyie ntōrè yèyiekè kó dīmari, dii do tə meyei nkó ibòòke sənyi iyiekè n yu ke dè: Kəteni kè n da benke Kuyie mpebii pokù.

¹⁰ Kè Muyaánsāāmù m píe nkè ku tōnni n túóté, kédekenè ditāri dierì mari ĩnkè, ké m benke dihei sààrì Sedisadēmmu wèè cutiní kēĩnkè Kuyie mborè. ¹¹ Kè Kuyie nkó tikpetì dì dàátì ke pīnti ke dò ndoii ke dò ntewéitè, ke miēti ke dò nyetāsāyè. Kè dīmari dò ntinóbənti kè diterì dò ndoii ke dò ntewéitè. ¹² Kè di duotí okù mediè nke məke yebòrè tepíitè nè yèdéè, kè Kuyie ntōrè tepíitè nè yèdéè yè bàà, kè de kó yebòrè wàri ye ĩnkè. Isidayεεribe wuə ntepiitè nè idéi yètè. ¹³ Kè de kó yebòrè keú tipūiti tināà: Yètāāti diyie yìè kèè bíékè, yètāāti dì taà kèè bíékè, yètāāti kubakù cāнку, yètāāti kuyou. ¹⁴ Kè de kó kuduotí cómmú yetārè tepíitè nè yèdéè ĩnkè. Kè yè wàri dipebii tōrè tepíitè nè yèdéè yètè.

¹⁵ Kè Kuyie ntōnni dii n nāānnè kè dì tə kusəpààti, kè bo benné dihei nè yebòrè nè iduotí, ¹⁶ kébenné kè dè mma tipūiti timəu nè mehokùmè nè mecómmè, kémmo cidòmétírìbè sikəupísidé nè sikəusidé (2200). ¹⁷ Kébenné kuduotí cēè nkè mè mbo métírìbè sipísikuò nè bènūmmù (65). ¹⁸ Kè kuduotí maānè yetāsāyè, yèè dò ntinóbənti, kè dihei maānè mesə mmèè dò ndoii ke dò ntewéitè. ¹⁹⁻²⁰ Kè bè dāri yetāsāyè yebotí yebotí dipūū, kè dīmari dò ntinóbənti, kè diterì dò nyekũš, kè diterì dò mmeyīi, kè diterì dò nfetònfè, kè diterì dò mmebèrimè, kè diterì dò ntedàntè, kè diterì dò mmutápeí. Kè diterì dò ntiwetì, kè diterì dò mmekekəburime. ²¹ Kè yebòrè tepíitè nè yèdéè dāònè mèdèi, bá dì kè dì məke mēmāà. Kè dihei kó kuce tú mesə mmèè dò ndoii ke dò ntewéitè.

²² Bá n yí nyà Kuyie ncīētè bè kàri kè ke báá, ti Yiè Kuyie nkùu baké ketenkè nè kēĩnkè nè dipebii bèè do dè bo kè bè mbe mbáá tipūiti timəu. ²³ Diyie nè otānkù dè í mbo ke bo mmí dihei. Kuyie nkuù do miēti kè dè wenni, kè dipebii tú dēfitírè. ²⁴ Kè titenti timəu kəbe centi di wenniku miēke, kè titenti timəu kó bekpààtibè kərìnko be kpàti dēborè. ²⁵ De kó dihei bōrè yó nfeímu sāà, ke yé keyènkè í yó mbomè. ²⁶ Bè yó nde ntəuo titenti timəu kəbe kpàti sààti. ²⁷ Dēmarè sīnnè í tati de kó dihei, yoo wèè dāari isəke kperε yoo siyāàbìsì yìè. Bèè yètè wàri mufòmму pátìrì miēke dii tu dipebii kperì, bèè máà tati de kó dihei.

22

Menie mmèè duó mmufòmmu me kó tináaànti

¹ Kè Kuyie ntōnni m benke kukó nkùù kó menie nduò mmufòmmu, kè mè yìèní Kuyie nnè dipebii be kpààtikàrì borè, ke dò ndoii ke dò n tēwéitè. ² Ke pūš ndihèi miēke, kè detie ndèè duò mmufòmmu kè dè còmmú yeyakè yèdé ke pei kuce tepíitè nè mèdeémè dibenni, kuce mèmáà otànkù, kè mu fāàti miēkùngo yebotè. ³ Dèmarè í yó mbo de kó dihèi miēke Kuyie ncōō dè.

Kuyie nkpààtikàrì nè dipebii kperi yó mbo dihèi miēke nke, kè Kuyie ntōmbè kù bàá. ⁴ Ke wúó nku ìkè, kè kùu wāri ku yètìrì be tī. ⁵ Keyènkè í yó mbo, diyè nè otànkù dè me nyí yó mbo. Ti Yiè nKuyie nkuù yó mpīnti kè dè wenni, kè bè yo nku kpàti sáà yebie nyebie.

Yesu wētínimè bàmbà

⁶ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: De kó tináaànti tu timómmanti nti ke dò ntí ntí tã. Ti Yiè nKuyie nkuù píe nku Yaá nku pānāaànti náam̀bè, ke tōnni ku tōnni kè di bè nàké dèè yóó dōō.

⁷ Kè Yesu dò: Ndakenè n wētínimu bàmbà. Dè nnaati wèè yie ndi mpátiri náaànti.

⁸ Mí nyIsāā n kèèmu ke yà de kó denennè, n kèè dii m̀nni ke yà kénínkóo Kuyie ntōnni dii dè nni mbenke, di ìkè ke bo di sante.

⁹ Kè di dò: A báá n sante, kè n tu Kuyie ntōnti nwe, ke da dōnnè nè Kirisi kabe tabè, á sante Kuyie nku.

¹⁰ Á báá yóu a bo nákéme di mpátiri kó tináaànti, ke yé de m̀nni tōónímèmu kè ti yóó dōō.

¹¹ Meyei nyiè ndake sōtè o yei, wèè sī nkòo dake sīntè, wèè dōōri mesàà nkòo dake mmè dōōri, wèè dò mpáíi kòo dake wénkùnnè omáà.

¹² Kè Yesu dò: Ndakenè! N wētínimu bàmbà nke bo yietí bá wè o dōōrimè dò mmè. ¹³ Mī tu Oketiwè ke tú Osōnwe, ke tú diketiri nè kumànkù.

¹⁴ Dè nnaati bèè dú be yààti kè dè bo yie nkè bèè di mutie mùù duò mmufòmmu mu kó yebe keta dihèi kó yebòrè. ¹⁵ Bèè dōōri isake kperè, betediibè, bèè dautinè betabè, benitikòubè, bebōōféúbè nè siyààbìsí yembè, bembè kó dimáà yó mbo ditowàà ndi.

¹⁶ Mí nYesu mī tōnni n tōnni kè di tì nàké n kabe tīrè. Mī tu Dafiti yaàbire, ke tú tekūnwentéwàtè tèè pīnti.

¹⁷ Kuyie nYaá nnè Kirisi kabe bèè tu o pokù ò tãátè wè kè bè dò: Kōtení!

Bèè kèè kè bè múnke dò: Kōtení!

Kè sinéyēī bo wè wèè kōtení kényà fààrè menie mmèè duó mmufòmmu.

Bè caummè wèè bo kaa ndi mpátiri

¹⁸ Mí nyIsāā n náámmu bèè kàa ndi mpátiri ke tú: Wèè yie tìmatì de miēke Kuyie mbo ò yie meyei mbè náá mmèè kpéi de kó dipátiri miēke. ¹⁹ Kòò mmòu me nyààte tìmatì, Kuyie mbo o m̀ntè mutie mùù duò mufòmmu mu kó dibii, bá ò báá ta dihèi sààrì kù náá ndiì kpéi di mpátiri miēke.

²⁰ Mí nyIsāā n náá mómmu nwe ke tú: Ò béimmu ke tú: N wētínimu bàmbà. Dè mmè ndò! Wēténí ti Yiè nYesu!

²¹ Ti Yiè nYesu kó mesàà nní ndi bonè dimòu.